Sagiv Dictionary

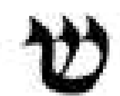
Arabic-Hebrew
Hebrew-Arabic

David Sagiv

Israeli Center for Libraries
Ministry of science, Culture and sport
Culture administration / the literature department

Schocken Publishing House
Jerusalem and Tel Aviv

מילון שגיב
ערבי-עברי • עברי-ערבי
قاموس سجيف
عربي-عبري • عبري-عربي

قاموس سجيڤ

عربي-عبري

عبري-عربي

داڤيد سجيڤ

المشروع لترجمة الأدب الثقافي
مشروع ثنائي اللغة، عبري-عربي-عبري
مركز الإرشاد للمكتبات في اسرائيل
وزارة العلوم والثقافة والرياضة
الإدارة الثقافية / قسم الآداب

دار شوكن للنشر
القدس وتل ابيب

עריכה: אברהם רובינזון, ד״ר תגית אביעוז (עברית)
סידור ועימוד: אורית בן־אליעזר
הגהות: עליזה רביב

1 3 5 7 9 10 8 6 4 2

Printed in Israel, 2008 – נדפס בישראל, תשס״ח
נדפס בדפוס א.י.ל.
ISBN 978-965-19-0736-4

מוקדש באהבה

לרעייתי, לבנַי, לכלתי ולנכדַי

תוכן העניינים

محتويات القاموس

אופקיו של מילון דו־כיווני

מאת פרופ׳ ששון סומך

מבין השפות השמיות השונות שהיו חיות ופעילות באזורנו בעבר הרחוק נותרו לפליטה כשלוש או ארבע שפות, שצליליהן נשמעים עד היום במזרח התיכון ובצפון אפריקה. מתוך שתי שפות, הערבית והעברית, הצליחו בדורות האחרונים להתרחב ולהתגמש כדי לספק את הנדרש משפות לאומיות מודרניות, מלשונות של תרבות. שתי שפות שמיות נוספות קיימות בימינו – זו של אתיופיה, על להגיה ועל לשונה הכתובה, וזו הארמית, הקיימת בעיקר כלשון דיבור באזורים אחדים בצפון עיראק, סוריה ותורכיה.

העברית והערבית הסתגלו במהירות מפליאה לחיים העכשוויים ופיתחו מערכות לשון בעל פה ובכתב בהתאם לצורכי התקשורת, וכן קמו בתוכן ספרויות יפות שאינן בהכרח המשך של ספרויות העבר, אלא בבחינת יצירה חדשה המתקרבת אל הספרות העולמית דהאידנא. בשתי הספרויות האלה זכו סופרים לקבל את פרס נובל לספרות ש״י עגנון ונגיב מחפוז.

במהלך המאה העשרים התמודדו הערבית מזה והעברית מזה עם אתגרים דומים, אך גם עם אתגרים ייחודיים לכל אחת מהן. בראש האתגרים המשותפים עומדת שאלת התחדשותה של לשון הכתב. שתי השפות נתבעו לחלץ את עצמן מן המסגרות הלשוניות הימי ביניימיות, להתרחק מהמבנים הלשוניים המסורבלים משהו, המיושנים משהו. עתה הן שאפו להתעשר ולהתאים את עצמן לצרכים ולסוגות חדשים של כתיבה: תקשורת המונית וסוגי יצירות ספרות שלא התקיימו בהן בעבר. לעומת הנטייה לסגנון מליצי ומעט מסורבל ששלט בעבר נדרשו עתה הכותבים לאמץ לשון פשוטה ומדויקת ככל האפשר. שתי השפות כאחת עשו זאת באמצעות העיתונות הכתובה והמשודרת, לאחר שקם בקרבן דור חדש של מתרגמים ומורים מוכשרים שאפשרו את ההתחדשות הזאת. בשתי השפות נוסדו אקדמיות ללשון ששקדו על הכנת רשימות מונחים בתחומי מדע וחיים רבים ושונים כדי להשגירם בקרב הדוברים והכותבים.

בין הנושאים ה״ייחודיים״ לכל לשון ראויה לציון שאלת הלשון הדבורה. בראשית העידן המודרני לא שימשה העברית לשון דיבור בארץ או בקהילות ישראל ברחבי העולם. מחדשי הלשון נדרשו לברוא, כמעט יש מאין, עברית דיבורית, טבעית, שאותה ילמד הילד בדרך ספונטנית מהוריו ומחברת הילדים, בשונה ממה שהיה קיים עד אז, שבתחילה נלמדה הלשון הכתובה, לשון המקרא והספרות העברית הבתר־מקראית, וממנה נגזרה הלשון שבעל פה אם ניסה מישהו לדבר עברית. לקראת סוף המאה הי״ט החלו לצוץ קהילות וקבוצות דוברות עברית בירושלים, בגליל ובמקומות אחרים בארץ ובאירופה. ילדי הקהילות האלה נהיו בהדרגה לדוברים ילידיים של העברית, ששימשה עבורם לשון החיים העיקרית או היחידה.

כך הפכה העברית מלשון ספר ובית מדרש, בעלת שימוש חלקי ומצומצם, ללשון חיה, קהילתית, ללשון מלאה. במרוצת המאה העשרים כבשה העברית הדבורה קהלים גדלים והולכים ביישוב בארץ ישראל, ולימים הפכה לשפה השלטת בקרב האוכלוסייה היהודית בארץ. אולם יצוין, שבניגוד לשפות מדוברות אחרות ברחבי העולם, השפה העברית המדוברת לא הייתה שונה בדקדוקה ובאוצר המילים שלה מהלשון הכתובה המודרנית, שהלכה אף היא והתבססה כבר מראשית המאה העשרים. מבטא העברית שבפי דובריה הלך והתייצב. באותן שנים אומצו נורמות קבועות, בדרך כלל, להוציא מבטאם של עיצורים גרוניים, כגון: ח, ע ו־ר, שלגביהם התגבשו שתי נורמות שונות: זו ה״מזרחית״ וזו האשכנזית־צברית. במרבית הרכיבים הלשוניים האחרים לא נותרו הבדלים בולטים על פי חלוקה ״עדתית״. בנושא ההטעמה אומץ הדגם ה״מזרחי״, וכן במבטא התנועות (למשל הקמץ והפתח נהגים באותו אופן, שלא כפי שהיה נהוג במסורות קהילתיות מסוימות בעבר, כאשר העברית הייתה שפת כתב ותפילה בלבד).

שונה המצב בלשון הערבית, ובעצם, מדובר בהיפוכו הגמור של מה שמצאנו בעברית. בכל האזורים דוברי הערבית במזרח התיכון ובצפון אפריקה לא חדלה הערבית מעולם לשמש לשון דיבור, וממילא לא היה צורך בעידן המודרני לחדש את הלשון הדבורה. אולם שפת הדיבור הערבית בשום פנים ואופן לא הייתה לשון אחת; בכל אזור גאוגרפי דיברו התושבים להג שונה, ולמעשה רווחו במרחב הערבי עשרות ומאות להגים, השונים זה מזה. לעתים שונים עד כדי כך שתקשורת בין דוברי ערבית אינה יכולה להיות מלאה בלא שיצורפו ללשון הדיבור יסודות מלשון הכתב, שהיא במידה רבה אחידה ומשותפת לכל הערבים בכל מקום. ואשר ללשון הכתב, הקרויה לעתים הלשון ה״ספרותית״ או הלשון ה״סטנדרטית״ (״פוצחא״, כלומר לשון צחה), היא נלמדת בעיקר בבית הספר, אך לא לפני שהילד הערבי לומד לדבר את הלהג הנהוג בביתו ובסביבתו. יצוין שכל הלהגים האלה שונים במידה רבה – מבחינת המבנה והסמנטיקה, הלשון הכתובה, ובעיקר מבחינת לשון המקורות הספרותייה הערביים. לשון זו, ה״פוצחא״, משמשת את הערבים לכתיבה בכל ארצותיהם, בה נכתבות העיתונות והספרות היפה, ובה משודרות החדשות ותכניות היוקרה בתקשורת האלקטרונית. מצב לשוני זה, שבו שפת הכתב נבדלת מלשונות הדיבור, הנבדלות אף הן זו מזו, יוצר קשיים תקשורתיים שונים שלא כאן המקום לפרטם.

כמי שעסק רוב ימיו בחקר הערבית ובהוראתה יכול אני להעיד עד כמה מורכבת התמונה הלשונית של הערבית העכשווית. פעמים רבות אני נשאל מהי הדרך הנכונה ללמוד ערבית. בתגובה אני מקדים כמה שאלות: מה מטרת הלימוד? קריאה וכתיבה? דיבור?

ואם דיבור – איזה להג אוריי: מצריז פלסטיניז עיראקיז ואולי אחריז השואל המופתע מגיב בדרך כלל כך: "אני רוצה כמובן לקרוא, לכתוב ולדבר ערבית. אני רוצה לתקשר עם דוברי ערבית בכתב ובעל פה." זה הרגע שבו אני מנסה להסביר לבן־שיחי את ההבדל העצום בעולמה של הערבית בין לשון הכתב והדיבור ובין להג למשנהו. חרף הקשיים והבעיות, מי שמגיע וגמור עמו ללמוד ערבית, יצליח לממש את רצונו.

אכן, קיימים הבדלים במבנן החברתי־לשוני של העברית ושל הערבית, אך יש ביניהן גם נקודות קרבה ומפגש מרובות. בשתי השפות קיימים שורשים המורכבים, בדרך כלל, משלושה עיצורים או מצירופים של עיצורים ותנועות. השורשים האלה מוכנסים לתבניות צורניות שונות (למשל, משקלי הפועל וצורות שם העצם), וכך אנו מרכיבים אין־סוף צורות לשון המתווספות, לפי הצורך, לצורות הקיימות. רבים מהשורשים המשולשים האלה משותפים לערבית ולעברית, דבר זה נכון בעיקר לגבי שורשים שעניינם תופעות במציאות ובטבע: بَيْت הוא בַּיִת; رِجْل היא רֶגֶל; حُلْم הוא חֲלוֹם. אולם לא תמיד יכול המתבונן הבלתי מאומן להבחין בקרבה זו בין השורשים, וזאת בעיקר בשל המבטא השונה של עיצורים מסוימים וקרובים: זְרוֹעַ היא ذِرَاع, שכן ה־ז העברית מקבילה לפעמים לעיצור ذ בערבית, וכן לגבי מָשָׁל העברית שמקבילתה הערבית היא مَثَل, שכן העיצור העברי ש מקביל לפעמים לעיצור הערבי ث. במקרים אחרים העיצור העברי ש מקביל דווקא לעיצור ס בערבית, כגון שָׁלוֹם העברית לעומת سَلَام הערבית.

ד"ר דוד שגיב, מחברו של המילון הדו־כיווני שבידכם, פעל רבות במשך כחמישים שנה לשיפור המילונאות של שתי השפות השמיות, העברית והערבית בנות זמננו. מילונו העברי-ערבי הגדול, הקרוי "מילון עברי-ערבי לשפה העברית בת־זמננו" (שהופיע לראשונה בשנת 1985), היווה פריצת דרך בתחומו. הוא הקיף את לשון המוצא, כלומר העברית, על כל צרדיה ורמותיה, וכן שיקף היטב לא רק את הלשון העכשווית, אלא גם את רבדיה הקדומים של הלשון (לשון מקרא, לשון חכמים, לשון ימי הביניים וכו'). המילון העברי-ערבי הגדול של ד"ר שגיב התקבל בהתלהבות על ידי רבבות משתמשים בארץ ומחוצה לה, לרבות בעולם הערבי, והגיע לא רק לספריות ציבוריות ואקדמיות, אלא גם למדפיהם הפרטיים של תלמידים, סטודנטים, בלשנים, מורחנים וחובבי השפה הערבית.

עתה בא ד"ר שגיב ומרחיב את גבולות מפעלו הלקסיקוגרפי: נוסף על החלק העברי-ערבי, שלשון המוצא בו עברית, כולל המילון החדש גם חלק ערבי-עברי, שלשון המוצא שלו ערבית. מילון ערכני זה מאפשר "כיסוי" נרחב של שתי הלשונות בשני הכיוונים (המילון מתייחס ללשון ה"פוצחא" הערבית גם כלשון מוצא וגם כלשון יעד). שגיב דאג לייצוג מלא, ככל שהדבר אפשרי בכלל, של המילים והביטויים שהתחדשו בעשורים האחרונים בשתי הלשונות. כן צירף למילונו החדש רבבות צירופים אידיומטיים וקולוקטיביים (שבהם צירוף של שתי מילים או יותר אינו יוצר משמעות חדשה) הרווחים בשתי הלשונות.

אינני מאמין שמילון, ואפילו מילון מצוין, יש בכוחו לסלק או לעמעם תחושות של עוינות בין עמים וקהילות, אך בהקשר הפוליטי וההיסטורי שבו מצויים כיום עמי המזרח התיכון עשוי מילון כזה לסייע לשני הצדדים, הערבי והישראלי, לשפר במשהו את התקשורת ביניהם, ואולי גם יטפח הבנה. וגם על כך ראוי המחבר, ד"ר דוד שגיב, לברכה ולתודה.

אוניברסיטת תל־אביב, יולי 2007

הקדמת המחבר

דורות רבים חיו יהודים וערבים בצוותא בכל ארצות ערב ובארצות האסלאם, מעיראק במזרח, סוריה, מצרים, ועד למרוקו במערב, כשחיי היומיום וחיי התרבות של בני שני העמים שלובים אלה באלה, והערבית משמשת אותם כשפת דיבור משותפת. אמנם היו תקופות קצרות של עימותים, אך אלה לא הפריעו להמשך השיח וההידברות. מצער לראות כי עם תחילת המאה העשרים, ובייחוד במחציתה השנייה, גברה העוינות הערבית כלפי היהודים וגרמה להם לחוש מנוכרים ומאוימים. בה בעת גרם הסכסוך המתמשך באזורנו להתגברות העוינות והזלזול כלפי התרבות הערבית מצד החברה היהודית.

במהלך העשורים האחרונים אנו עדים להתפתחויות קיצוניות בתולדות הסכסוך הערבי-ישראלי: מחד, ראינו תוצאות חיוביות ליוזמות השלום עם מצרים ועם ירדן. גם היוזמות הראשוניות להתפייסות בין הישראלים והפלסטינים בתחילת שנות התשעים הפיחו תקוות מסוימות בקרב עמי האזור; מאידך גיסא, ההקצנה הדתית והפוליטית שחלה בשנים האחרונות גורמת ליתר ריחוק, להחרפת הניכור ומעמיקה את השנאה בין שני העמים.

אחת הדרכים החשובות, לדעתי, להתגבר על מצב זה היא להעמיק ולטפח את ההיכרות ההדדית בין בני שתי התרבויות. אין ספק שידיעת הלשון של הצד האחר תתרום לכך רבות ותהווה גשר של הידברות.

שתי השפות, העברית והערבית, הן שפות עתיקות ועשירות, וקרובות מאוד זו לזו. המעיין במילון ייווכח לדעת מה רבים השורשים המשותפים. ככל שנשריש את ידיעת השפה הערבית בקרב הציבור הישראלי, ובייחוד בקרב בני הנוער, כן יגברו ההבנה והפתיחות בינינו לבין שכנינו.

ברצוני להודות להוצאת שוקן ולעומדת בראשה, הגב' רחלי אידלמן, על תמיכתה בפרויקט ועל המאמצים הרבים שהשקיעה כדי שמילון זה יראה אור; תודה מיוחדת מגיעה לגב' ריתה אליעז, שהשכילה לתאם בין כל אלה שנטלו חלק במאמץ להשלמת המילון בצורתו הנוכחית. במשך השנים שבהן עבדנו יחד תרמה הגב' אליעז רבות מהידע שלה, בסבלנות ובנועם הליכות, כדי להביא לסיום מוצלח של העבודה; תודה למכון למחקר ע"ש הרי ס. טרומן לקידום השלום של האוניברסיטה העברית בירושלים על העידוד ועל העזרה שקיבלתי מההנהלה, מהספרייה ומהמזכירות; תודה לגב' עליזה רביב, שהגיהה את שני חלקי המילון בקפדנות ובמסירות רבה, ואף העירה הערות מועילות; לגב' אורית בן אליעזר, שעשתה עבודה מקצועית ואחראית בסידור המילון ובעימודו; לפרופ' ששון סומך; לד"ר חייא דהאן מהאוניברסיטה העברית, לד"ר שלמה אלון, מפקח מרכז לערבית ולאסלאם במשרד החינוך והתרבות ולמר נואר מחאג'נה ממכון הנרייטה סאלד, המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות, שסייעו לי רבות בהבהרת מונחים ובהסרת מכשולים; ומעל כולם, למרסל רעייתי, שמלווה אותי לאורך כל הדרך – על המסירות, הסבלנות והתמיכה.

ירושלים, אוקטובר 2007

עקרונות המילון והנחיות מעשיות

המילון הכפול שלפנינו, פרי עבודה מאומצת של שנים רבות, כולל שני חלקים:

א. מילון ערבי-עברי

במהלך העשורים האחרונים, שהצטיינו בהתפתחות מואצת בתחומי המדע והטכנולוגיה השונים, נטען כלפי השפה הערבית שאין היא מדביקה את קצב ההתפתחות המהירה בתחומי החיים השונים, ביחוד בתחומי הטכנולוגיה והמדעים. בלית בְּרֵרָה נזקקו המתרגמים, על פי טענה זו, להסביר מונח או מושג מסוים באמצעות כמה מילים, במקום להשתמש במילה ערבית מקבילה ומדויקת למילה הלועזית שבה הוטבע המונח החדש. מצב זה השתנה תכלית השינוי בשנים האחרונות. השפה הערבית עברה תהליך של התרחבות משמעותית, ביחוד בתחום המונחים המדעיים והטכניים. היא החלה להטמיע מילים לועזיות עם השינויים המתבקשים ולהתאימן לצורכי הכותב והדובר הערבי. מילים כמו: تِلِفُون – تَلْفَنَ (טלפון – טִלְפֵּן) אומצו כלשונן, כפי שקרה בשפה העברית. אמנם לשתי המילים יש חלופות ערביות מקוריות: هَاتِف – هَاتَفَ, אולם אין השימוש בהן נפוץ, ונראה שהערבית המודרנית מעדיפה את השימוש במילים הלועזיות. במילון זה הובאו שתי האפשרויות. נוסף על אימוץ מילים לועזיות בתחומים מסוימים נקטה השפה הערבית גזירה משמות עֶצֶם שלא הייתה נהוגה לפני כן, כמו: إِطَار – أَطَّرَ (מסגרת – מִסְגֵּר). נגזרו גם פעלים נוספים שלא נכללו במילונים היסטוריים קודמים, כמו: تَأَطْيِير (מסגור). ראוי לציין שבמקרה זה נקטו העברית והערבית אותה שיטה. יש להניח שלא הייתה כאן יד מכוונת מפני שלא קיים גוף אקדמי מתאם בין הבלשנים של שתי השפות. מוסד כזה היה בו כדי להועיל, שכן מדובר בשתי לשונות שמיות קרובות.

המילון סודר לפי השורש בבניין فَعَلَ (בדרך כלל שלוש אותיות בעבר נסתר). לאחר הפועל עצמו הובאו צירופים כבולים, ביטויים ופתגמים שגורים. לדוגמה: أَكَلَ 1. אָכַל. 2. כִּלָּה, הִשְׁמִיד (ליד הפועל סומנה תנועת ע' הפועל בהווה-עתיד) ולאחריו הצירופים. לדוגמה: أَكَلَ الأَخْضَرَ وَالْيَابِسَ כִּלָּה אֶת הַכֹּל; أَكَلَ مَالَهُ עָשַׁק אותו, קִפֵּחַ אותו. أَكَلَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ وَشَرِبَ אָבַד עָלָיו כֶּלַח. בהמשך מופיע הפועל בבניין فَعَّلَ. أَكَّلَ – הֶאֱכִיל. מספר הבניין סומן בספרה הרומית II, וכך הלאה, לפי סדר הבניינים המקובל בספרי הדקדוק הערבי הנלמדים בבתי הספר ובאוניברסיטאות בארץ: فَاعَلَ III, أَفْعَلَ IV, تَفَعَّلَ V, تَفَاعَلَ VI, إِنْفَعَلَ VII, إِفْتَعَلَ VIII, إِفْعَلَّ IX, إِسْتَفْعَلَ X. המספור נועד להקל על המשתמשים, ביחוד על תלמידים וסטודנטים הלומדים את דקדוק הלשון הערבית ומבקשים להתחקות אחר שורשיה. גם השמות הנגזרים הובאו לפי אותו סדר שבערבית: إِسْم الفَاعِل – בינוני פועל, إِسْم المَفْعُول – בינוני פעול, الصِّفَة المُشَبَّهَة – תואר הפועל, إِسْم التَّفْضِيل – ערך היתרון, أَسْمَاء الزَّمَان وَالمَكَان – תיאור זמן ומקום, إِسْم الآلَة – שם מכשיר; וכן הביטויים, הצירופים, האמרות והפתגמים הנגזרים מהם. האמרות והפתגמים סומנו בקיצור פת'.

ציטוטים מהקוראן סומנו באות ק', ואם הובאו ממסורת הנביא, סומנו ב"ח' (חדית'). השמות הובאו גם כריבוּיִם השבור. מילה בשפה המדוברת סומנה בדרך כלל ב"מד'; ואם היא במדוברת מצרית – ב"מ', בעיראקית, ב"עק' וכו' (ע' רשימת הקיצורים להלן). מילת סלנג בעברית סומנה במרכאות. אם המילה שאולה ממקור זר צוין המקור לצִדָּה. לדוגמה: אנגלית – .En, פרסית – P וכו'. יצוין כי מילים שקשה לאתרן במילון לפי השורש שלהן, כמו إِتِّحَاد (איחוד), רשמנו אותן לפי הסדר האלפביתי, והוספנו ליד המילה הפניה לשורש על ידי הקיצור ע' (עיין). לדוגמה: إِتِّحَاد ע' (وحد); دَعَة ע' (ودع) וכו'.

בשל בעיה טכנית מצוינת האלף הקטנה (למשל במילה: اللّٰه) רק בחלק מהמילים - בדרך כלל כשהמילה היא ערך ראשי.

ב. מילון עברי-ערבי

הערכים במילון זה מסודרים לפי שורש אלפביתי, לרבות מילים לועזיות שהוכנסו לשימוש בעברית המודרנית. מילון זה מבוסס על המילון המקיף שיצא לאור לראשונה בשנת 1965 ונתקבל באהדה רבה הן בחברת דוברי העברית והן בחברת דוברי הערבית. במילון החדש נערכו תיקונים ועדכונים רבים, ונמצאו בו קיצורים וצמצומים, כדי להופכו לנגיש יותר לציבור המשתמשים: תלמידים, סטודנטים, מתרגמים, אנשי תקשורת, חוקרים, ושוחרי שתי התרבויות, העברית והערבית. כמובן, הוספו ערכים חדשים רבים המייצגים את מרבית חידושי האקדמיה ללשון העברית.

כל הבניינים נגזרו מבניין פָּעַל (בדרך כלל שלוש אותיות בעבר נסתר) ונוספו כל הגזירות וההסתעפויות ממנו, כולל ניבים, ביטויים אידיומטיים, צירופים כבולים, דוגמאות ופתגמים, רובם מהמקורות, המסייעים להבנת המשמעויות השונות של הערך. ההגדרות נוקדו וחולקו לסעיפים על פי המשמעים. לכל משמע ניתנו מילים נרדפות בערבית, הֵחֵל במקבילות ביותר וכלה במילה המדוברת. הערכים בערבית נוקדו ניקוד מלא, כולל סופי מילים, למעט מילים בשפה המדוברת. חתרנו להביא הגדרות קצרות ומדויקות ביותר בערבית ולעתים הוספנו בין סוגריים הסבר, ממצה ככל האפשר, בכתיב מלא וחסר ניקוד. בערכים הראשיים, לצד המילה העברית המנוקדת מופיעה המילה בשנית בכתיב מלא חסר ניקוד, על פי הוראות האקדמיה ללשון העברית (מלבד המילה אֱלֹהִים). כך גם לגבי יתר הבניינים, אשר סודרו לפי הסדר הבא: נִפְעַל, פִּעֵל, פֻּעַל, הִתְפַּעֵל, הִפְעִיל, הֻפְעַל.

מילים שמקורן בלשונות אחרות אך "עוברתו", ניתן לצדן סימון קצרבלועזית. לדוגמה: מערבית A, מארמית .Ar, מתורכית T וכו' (ע' רשימת הקיצורים להלן). כל מילה הוגדרה על פי חלקי הדיבר: פועל: פ'; שם עצם: ז' או נ' וכו' (ע' רשימת הקיצורים להלן). לא צוינו מקורותיהן של שפות שמיות קדומות (כגון אכדית) שנתקבלו ללשון העברית והפכו לקנוניות. ביטויי סלנג מיידיש, מערבית וממקורות אחרים סומנו בדרך כלל בקיצור סל'. לצד מילים לועזיות ניתנה הפניה למילה העברית על ידי הקיצור ע'. אם המילה הלועזית חשובה ושימושית, הובאה הפניה לצד המילה העברית התקנית.

آفاق معجم ثنائي الاتجاه

بقلم البروفسور ساسون سوميخ

من بين مختلف اللغات السامية التي كانت حية في منطقتنا في الماضي البعيد، لم تبق سوى ثلاث او اربع لغات متداولة حتى يومنا هذا في الشرق الاوسط وشمال افريقيا. وتمكنت اللغتان العربية والعبرية خلال الاجيال الاخيرة من تحقيق مدى من التوسع والمرونة فيه ما يوفر ما هو مطلوب من لغة قومية حديثة، ومن لغة حضارية. وهناك لغتان ساميتان اخريان لا تزالان قائمتين في عصرنا – اللغة الاثيوبية، ولها لهجات مختلفة كما ان لها لغة كتابة، واللغة الآرامية – وهي في الغالب لغة تخاطب في بعض مناطق شمال العراق وسوريا وتركيا.

نجحت اللغتان العبرية والعربية في التكيف بسرعة مدهشة مع ظروف الحياة المعاصرة وتمكنتا من تطوير تشكيلات لغوية للتخاطب وللكتابة وفقا لمتطلبات اجهزة الاعلام. كما نشأت فيهما آداب ليست بالضرورة تواصلا مع آداب الماضي، بل هي بمثابة ابداع جديد يقارب الادب العالمي المعاصر. وفي كل من اللغتين حظي احد الادباء البارزين بجائزة نوبل للآداب (شاي عجنون ونجيب محفوظ).

في مجرى القرن العشرين واجهت كل من العبرية والعربية تحديات متشابهة، ومع ذلك كان لكل منهما تحديات خاصة بها. مسالة تحديث لغة الكتابة هي التي تتصدر التحديات المشتركة للغتين. فقد كان على كل منهما ان تتخلص من الاطر اللغوية التي ورثتها من العصور الوسطى، وأن تبتعد عن المباني اللغوية التي يشوبها شيء من التعقيد والتي يعتريها القدم. مع حلول العصر الحديث اخذت اللغتان العبرية والعربية تتطلعان الى اثراء مجموع مفردات اللغة والى التلاؤم مع احتياجات جديدة ومع انواع جديدة من الكتابة: اجهزة الاعلام الجماهيرية وانواع من الابداع الادبي لم تكن قائمة لديهما في الماضي. وفي حين كان الاتجاه السائد في الماضي يميل الى الاسلوب البلاغي والمعقد نوعا ما، ادرك الكتاب ان عليهم تبني لغة مبسطة ودقيقة بقدر الامكان. وتم تحقيق هذه الغاية بواسطة اجهزة الاعلام المكتوبة والالكترونية، بعد ان نشأ جيل جديد من المترجمين والمعلمين الاكفاء الذين ساهموا في تحديث اللغتين. واقيمت اكاديمية للغة العبرية ومجامع للغة العربية، عكفت على وضع قوائم من المصطلحات في المجالات العلمية وفي الكثير من مجالات الحياة الاخرى، لتصبح متداولة لدى المتحدثين والكتاب في كلتا اللغتين.

ومن بين المواضيع "المميزة" لكل من اللغتين يجدر التوقف عند مسالة لغة التخاطب. في بداية العصر الحديث لم تكن اللغة العبرية لغة تخاطب في البلاد او لدى الجاليات اليهودية في مختلف انحاء العالم. وكان على القلائل الذين اخذوا على عاتقهم تحديث اللغة ان يخلقوا من لاشيء لغة تخاطب عبرية طبيعية، يتعلمها الطفل تلقائيا من والديه ومن الاطفال الآخرين، خلافا لما كان قائما قبل ذلك. فقد كان المالوف ان يبدا الطفل بتعلم لغة الكتابة، اي لغة الكتاب المقدس والادب العبري من عصرما بعد التوراة، ومنهما يتم الانتقال الى لغة الكلام، هذا ان كان هناك من يحاول التكلم بالعبرية. ومع اقتراب القرن التاسع عشر بدأت تظهر مجموعات وفئات تتكلم العبرية في القدس وفي الجليل وفي اماكن اخرى في البلاد وفي اوروبا. واصبح الاطفال ابناء هذه الفئات يتحدثون باللغة العبرية كلغتهم الطبيعية، التي يستخدمونها كلغة رئيسية او وحيدة في الحياة اليومية.

هكذا تحولت اللغة العبرية من لغة الكتاب ولغة المدرسة، التي تقتصر على استعمال جزئي ومحدود، الى لغة حية، لغة مجتمع، لغة كاملة. وفي مجرى القرن العشرين تزايد عدد المجتمعات اليهودية الصغيرة في ارض اسرائيل، التي تبنت اللغة العبرية كلغة تخاطب ومع مر الزمن اصبحت العبرية اللغة السائدة لدى السكان اليهود في البلاد. مع ذلك تجدر الاشارة الى ان لغة التخاطب العبرية، خلافا للغات تخاطب اخرى في شتى انحاء العالم، لم تكن تختلف عن لغة الكتابة الحديثة من حيث القواعد ومن حيث مجموع مفردات اللغة. وقد اخذت لغة الكتابة هي ايضا تزداد ترسخا منذ بداية القرن العشرين. واخذت طريقة اللفظ تتبلور لدى المتكلمين بالعبرية. في تلك السنوات تم تبني مقاييس ثابتة بشكل عام، باستثناء طريقة لفظ حروف المبنى الحلقية، مثل: ح، ع، ر، اذ تبلورت بالنسبة لهذه الحروف مقاييس مختلفة: المقياس ال "شرقي" والمقياس ال "اشكنازي". اما بالنسبة للعناصر اللغوية الاخرى، فلم تبق فوارق بارزة على اساس "طائفي". اما بالنسبة للنبرة اللفظية فقد تم تبني النمط ال "شرقي"، وكذلك فيما يتعلق بلفظ الحركات (مثلا الكاماتس ‎ָ والباتاح ‎ַ يلفظان بنفس الطريقة، خلافا لما كان متبعا وفقا لتقاليد في مجتمعات يهودية معينة في الماضي، حين كانت العبرية لغة كتابة ولغة صلاة فقط).

الوضع يختلف عن ذلك في اللغة العربية، بل انه على العكس تماما مما رايناه في اللغة العبرية. ففي كل المناطق الناطقة بالعربية في الشرق الاوسط وفي شمال افريقيا لم يكُفّ ابدا استعمال العربية كلغة تخاطب، لذلك لم تكن هناك حاجة لتحديثها في العصر الحديث. الا ان لغة التخاطب العربية لم تكن باي حال من الاحوال لغة واحدة؛ ففي كل منطقة جغرافية كانت للسكان لهجة محلية خاصة بهم، وفي الواقع كان العالم العربي يستخدم عشرات بل مئات من اللغات المحلية المتباينة. احيانا تكون اللغات المحلية متباينة الى درجة ان الاتصال بين المتكلمين بالعربية لا يمكن ان يكون كاملا الا بالاستعانة باسس من لغة الكتابة اي الفصحى، وهي بمدى كبير لغة موحدة ومشتركة لجميع العرب في كل مكان. اما بالنسبة للغة الكتابة، التي تعرف احيانا ب "الفصحى" فهي تدرّس في المدرسة، ولكن هذا لا يحدث الا بعد ان يتعلم الطفل العربي اللهجة المحلية السائدة في بيته وفي محيطه. وتجدر الاشارة الى ان هذه اللغات المحلية تختلف عن بعضها البعض بمدى كبير – من حيث المبنى وعلم الدلالات (semantics)، من حيث لغة الكتابة ولاسيما من حيث المصادر الادبية العربية. اللغة الفصحى هي اللغة التي يستخدمها العرب في مختلف بلدانهم؛ فهي لغة الصحافة وهي لغة الابداع الادبي، وهي اللغة التي تذاع بها الاخبار والبرامج "المحترمة" في وسائل الاعلام الالكترونية. هذا الواقع اللغوي، الذي تختلف فيه لغة الكتابة عن لغات التخاطب المحلية والتي تختلف هي ايضا الواحدة عن الاخرى، يسبب صعوبات في الاتصال لا يتسع المجال للتطرق اليها هنا.

وبما انني امضيت جل سنوات حياتي في بحث اللغة العربية وفي تدريسها، بامكاني ان اشهد بان اللغة العربية الحديثة تواجه وضعا على وجه كبير من التعقيد. لقد سئلت اكثر من مرة: ما هي الطريقة الصحيحة لتعلم العربية. وقبل ان اجيب، كنتُ اطرح على السائل عددا من الاسئلة: ما هو الهدف من التعلم؟ القراءة والكتابة؟ التكلم؟ واذا كان الهدف هو التكلم – فباي لغة محلية؟ هل المصرية؟ ام الفلسطينية؟ ام العراقية؟ ام ربما لغة محلية اخرى؟ عندها تبدو على السائل علائم المفاجاة فيقول: "انا اريد بالطبع تعلم القراءة والكتابة والتكلم بالعربية. اريد التعامل مع الناطقين بالعربية كتابة وشفهيا". هنا احاول ان اشرح لمحدثي البون الشاسع بين لغة الكتابة ولغة التخاطب، والفروق بين مختلف اللغات المحلية – حين يتعلق الامر باللغة العربية. ورغم الصعوبات والمشاكل، فان من يُصمم على ان يتعلم العربية يوفق في تحقيق رغبته.

اجل، توجد فوارق بين العبرية والعربية من حيث الوضع الاجتماعي–اللغوي، ولكن هناك ايضا مواضع قرابة ونقاط لقاء كثيرة بينهما. في كل منهما تتكون جذور الكلمات عادة من ثلاثة حروف ساكنة او من حروف ساكنة وحركات. هذه الجذور تظهر في مبان شكلية مختلفة (مثلا: مباني الفعل واشتقاقات الاسم)، وهكذا نستطيع تركيب صيغ لغوية لا حصر لها، تضاف الى الصيغ القائمة، كلما دعت الحاجة الى ذلك. الكثير من هذه الجذور الثلاثية هي جذور مشتركة للعربية وللعبرية، وهذا الامر ينطبق اكثر ما ينطبق على الجذور التي تخص ظواهر في الواقع وفي الطبيعة: "بَيْت" هو בית بالعبرية؛ "رِجْل" هي רגל بالعبرية؛ "حُلْم" هو חלום بالعبرية. الا انه ليس من السهل على من ليست له معرفة كافية باللغتين ان يتبين هذه القرابة بين الجذور، والسبب الرئيسي هو التباين في طريقة لفظ حروف ساكنة معينة وقريبة: זרוע بالعبرية هي "ذراع" بالعربية، اذ ان حرف ז العبري هو مقابل احيانا للحرف المبنى ذ العربي. هكذا الامر بالنسبة لكلمة משל العبرية التي تقابلها كلمة "مثل" العربية، اذ ان الحرف ש في العبرية يقابله احيانا حرف المبنى ث بالعربية. في حالات اخرى يكون الحرف ש مقابلا للحرف س بالعربية، مثل كلمة שלום العبرية مقابل كلمة "سلام" العربية.

الدكتور دافيد سجيف، مؤلف هذا القاموس المزدوج، عمل كثيرا طوال ما يقرب من نصف قرن لتطوير معجمية اللغتين الساميتين، العبرية والعربية في استعمالهما المعاصر. القاموس العبري–العربي الكبير الذي وضعه الدكتور سجيف، والمعروف باسم "قاموس عبري–عربي للغة العبرية المعاصرة" الذي صدر لاول مرة في عام ١٩٨٥، كان بمثابة انطلاقة جديدة في مجاله. فقد شمل هذا القاموس لغة الاصل اي العبرية، بكل جوانبها ومستوياتها، كما تنعكس فيه جيدا – الى جانب اللغة المعاصرة – الطبقات القديمة للغة (لغة الكتاب المقدس، لغة الحاخامين، لغة العصور الوسطى، الخ). قوبل القاموس العبري–العربي الكبير الذي وضعه الدكتور سجيف بحماس ولهفة من جانب عشرات الآلاف من المنتفعين به في البلاد وخارجها، بما في ذلك العالم العربي. وللقاموس مكانته المرموقة في المكتبات العامة والاكاديمية، كما تجده في المكتبات الخاصة للتلاميذ وطلبة الجامعات، للمتخصصين في بحث اللغة، والمستشرقين ومحبي اللغة العربية.

الآن يقوم الدكتور سجيف بتوسيع حدود نتاجه المعجمي: اضافة الى الجزء العبري–العربي، وفيه لغة الاصل هي

العبرية، يشمل القاموس الجديد جانبا عربيا-عبريا، وفيه لغة الاصل هي العربية. هذا القاموس الجديد لتاريخه يوفر "تغطية" شاملة للغتين في كلا الاتجاهين (القاموس يتعامل مع اللغة العربية الفصحى كلغة اصل وكلغة هدف ايضا). وقد حرص الدكتور سجيف على عرض وتمثيل كافة الكلمات والتعابير التي تجددت في اللغتين خلال العقود الماضية، بقدر المستطاع طبعا. فالقاموس الجديد يضم عشرات الآلاف من التعابير الاديوماتية والتراكيب المرتصفة (وفيها ارتصاف كلمتين او اكثر لا يكوّن معنى جديدا) الشائعة في اللغتين.

انا لا اعتقد ان قاموسا، وان كان متميزا، بقدرته ان يزيل او يقلل من مشاعر العداء بين شعوب ومجتمعات. ومع ذلك فان هذا القاموس من شانه – في الظروف السياسية والتاريخية التي تعيشها شعوب الشرق الاوسط الآن – ان يساعد الطرفين، العربي والاسرائيلي – على تحسين وسائل الاتصال بينهما ولو بعض الشيء، ولعله يساهم في تقوية اواصر التفاهم بينها. من اجل ذلك ايضا يستحق الدكتور سجيف، مؤلف القاموس، التهاني والشكر.

جامعة تل ابيب، يوليو-تموز ٢٠٠٧

مقدمة المؤلف

عاش اليهود والعرب جنبا الى جنب طوال اجيال عديدة في البلدان العربية والاسلامية، من العراق في الشرق، وسوريا ومصر وحتى بلاد المغرب في الغرب، حين كانت الحياة اليومية والحياة الثقافية لابناء الشعبين متداخلة واللغة العربية تستعمل كلغة مشتركة للمخاطبة. صحيح انه كانت هناك فترات حدثت فيها مواجهات بين الطرفين الا انها لم تعرقل مواصلة الحوار والتفاهم بينهما. والمؤسف هو اننا راينا مع بداية القرن العشرين، وخاصة في نصفه الثاني، ازدياد العداء العربي تجاه اليهود، الامر الذي جعلهم يشعرون بالاغتراب وبالتهديد. في نفس الوقت ادى النزاع المتواصل في منطقتنا الى ازدياد مشاعر العداء والاستهتار في المجتمع اليهودي تجاه الثقافة العربية.

في سياق العقود الاخيرة شهدنا تطورات بعيدة المدى في تاريخ النزاع العربي–الاسرائيلي: فمن جهة راينا نتائج ايجابية لمبادرات السلام مع كل من مصر والاردن. كذلك اثارت المبادرات الاولية للمصالحة بين الاسرائيليين والفلسطينيين في التسعينات شيئا من الامل لدى شعوب المنطقة. ومن جهة اخرى، يتسبب التطرف الديني والسياسي المتزايد في السنوات الاخيرة في مزيد من التباعد والشعور بالاغتراب بين الطرفين كما يؤجج نار الكراهية بينهما.

احدى الوسائل الهامة، في رايي، للتغلب على هذا الوضع هي تعميق التعارف بين الثقافتين وتقويته. وليس من شك في ان معرفة كل طرف للغة الطرف الآخر من شانها ان تسهم كثيرا في تحقيق هذه الغاية وان تشكل جسرا للتفاهم بينهما.

اللغتان، العبرية والعربية، هما لغتان عريقتان وثريتان، تجمع بينهما قرابة وثيقة. ومن يمعن النظر في صفحات هذا القاموس سرعان ما يدرك كثرة الجذور المشتركة للغتين. وكلما عملنا على غرس معرفة اللغة العربية لدى الجمهور الاسرائيلي، وخاصة بين ابناء الجيل الناشئ، ازداد التفاهم والانفتاح بيننا وبين جيراننا.

يودي ان اتوجه بالشكر لدار النشر شوكين ولرئيسة هذه الدار، السيدة راحيلي ايدلمان، على مساندتها لمشروع القاموس وعلى الجهود الجمة التي بذلتها لكي يتم المشروع ويصدر القاموس؛ كما اقدم جزيل شكري للسيدة ديتا اليعاز، التي احسنت التنسيق بين كل من اخذ على عاتقه جانبا من المجهود لاتمام القاموس في صورته الحالية. على مر السنين التي عملنا فيها معا، ساهمت السيدة اليعاز مساهمة قيمة، بفضل صبرها الجميل ورقة سلوكها، حتى وصل المشروع الى نهايته الناجحة؛ واقدم شكري الى معهد هاري س. ترومان لدعم السلام التابع للجامعة العبرية في القدس، على التشجيع وعلى المساعدة من جانب ادارته ومن جانب موظفي المكتبة وموظفات السكرتارية؛ واشكر السيدة عليزة رفيف، التي قامت بتنقيح القاموس بقسميه، بكثير من الدقة والاخلاص، كما ابدت ملاحظات مفيدة؛ والسيدة اوريت بن اليعيزر، التي ابدت خبرة مهنية ومسؤولية عالية لدى قيامها بصف القاموس وتنظيم صفحاته؛ واشكر البروفسور ساسون سوميخ؛ والدكتور حيا دهان من الجامعة العبرية والدكتور شلومو الون المفتش المركز لموضوع اللغة العربية والاسلام في وزارة المعارف والثقافة، والسيد نزار محاجنة من معهد هنرييتا سولد، المعهد القطري للبحوث في علم السلوك، الذين قدموا لي مساعدة هامة في توضيح مصطلحات مختلفة وفي ازالة بعض العوائق؛ واخيرا وليس آخرا، اهدي شكري لزوجتي مرسيل التي ترافقني على طول الطريق – على الاخلاص، والصبر، والمساندة.

والله وليّ التوفيق

القدس، اكتوبر ٢٠٠٧

مبادئ القاموس وارشادات عملية

القاموس ثنائي الاتجاه الذي بين ايدينا هو نتاج جهد مكثف استمر سنين طويلة، وهو يحوي جزءين:

أ. قاموس عربي-عبري

في سياق العقود الاخيرة، التي تميزت بتطور حثيث في مختلف مجالات العلم والتكنولوجيا، اتُهمت اللغة العربية، بدون انصاف، بانها لا تستطيع اللحاق بالتطورات السريعة في مختلف مجالات الحياة، وخاصة في مجالات العلوم والتكنولوجيا. حسب هذا الادعاء، اضطر المترجمون الى شرح مصطلح او مفهوم معين بواسطة عدد من الكلمات، بدل استعمال كلمة واحدة محددة ودقيقة مقابلة للمفردة الاعجمية التي وضعت للمصطلح الجديد. الا ان هذا الوضع تغير تماما في السنوات الاخيرة، اذ ان اللغة العربية شهدت حركة توسع هام، ولا سيما في مجال المصطلحات العلمية والتقنية. وبدأت اللغة العربية تستوعب الكلمات الاعجمية مع ادخال التغييرات المطلوبة عليها، كما اخذت تلائم هذه الكلمات لاغراض من يقرأ ويكتب بالعربية. كلمات مثل: تِلِفُون–تَلْفَنَ تم تبنيها كما هي، كما هو الامر في اللغة العبرية. صحيح ان للكلمتين بدائل عربية اصلية: هَاتِف–هَاتَفَ، الا ان استعمالهما ليس شائعا، ويبدو ان العربية المحدثة تؤثر استعمال الكلمتين الاعجميتين. في هذا القاموس اوردنا كلا الاحتمالين. اضافة الى تبني كلمات اعجمية في مجالات معينة نهجت اللغة العربية منهج الاشتقاق من اسماء لم يكن متبعا من قبل، مثل: إِطَار–أَطَّرَ. وتم ايضا اشتقاق افعال اضافية لم تشملها قواميس تاريخية قبل ذلك، مثل: تَأْطِير. تجدر الاشارة الى ان العبرية نهجت نهجا مماثلا في مثل هذه الحالات. والارجح ان هذا حدث عفوا، اذ لا توجد مؤسسة اكاديمية للتنسيق بين الباحثين في اللغتين. وواضح ان مؤسسة كهذه كان يمكن ان تعود بالفائدة على الجانبين، اذ ان العبرية والعربية لغتان ساميتان متقاربتان.

تم ترتيب القاموس حسب الجذر في مبنى "فَعَلَ" (ثلاثة حروف الماضي المستتر، في الغالب). بعد الفعل نفسه اوردنا تراكيب من كلمتين او اكثر تؤدي معاني جديدة، ثم تعابير وامثلة شائعة. على سبيل المثال: أَكَلَ I. אכל. 2. כִּלָּה, הִשְׁמִיד (بجانب الفعل تم تشكيل ع الفعل بصيغة المضارع)، وبعده تاتي التراكيب. مثلا: أَكَلَ الأَخْضَرَ وَالْيَابِسَ כִּלָּה אֶת הַכֹּל؛ أَكَلَ مَالَهُ עָשַׁק אוֹתוֹ, קִפֵּחַ אוֹתוֹ؛ أَكَلَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ وَشَرِبَ אָבַד עָלָיו כֶּלַח. بعد ذلك ياتي الفعل بوزن فَعَّلَ – أَكَّلَ: הֶאֱכִיל. اوزان الفعل تم ترقيمها بالارقام الرومانية II، وهلم جرا حسب ترتيب الاوزان المالوف في كتب القواعد العربية التي تدرّس في المدارس والجامعات في البلاد: فَاعَلَ III، أَفْعَلَ IV، تَفَعَّلَ V، تَفَاعَلَ VI، إِنْفَعَلَ VII، إِفْتَعَلَ VIII، إِفْعَلَّ IX، إِسْتَفْعَلَ X. الغرض من ترتيب اوزان الفعل بالارقام هو التسهيل على المنتفعين بالقاموس، وخاصة التلاميذ وطلبة الجامعات الذين يرومون متابعة قواعد اللغة العربية ويبغون معرفة اصولها. الاسماء المشتقة تاتي هي ايضا حسب الترتيب المتبع في العربية: اسم الفاعل – בינוני פועל، اسم المفعول – בינוני פעול، الصفة المشبّهة – תואר הפועל، اسم التفضيل – ערך היתרון، اسماء الزمان والمكان – תיאור זמן ומקום، اسم الآلة – שם מכשיר؛ وينطبق الامر ايضا على التعابير، التراكيب اللغوية، الاقوال الماثورة والامثال المشتقة منها. أشير الى الاقوال الماثورة والامثال بالحرفين: מש׳.

الاقتباسات من القرآن الكريم اشير اليها بالحرف ק׳، واذا وردت اقتباسات من الاحاديث النبوية الشريفة، اشير اليها بالحرف: ח׳. الاسماء جاءت بجمع التكسير ايضا. كلمة بالعامية اشير اليها عادة بـ: דס׳؛ واذا كانت بالعامية المصرية – מ׳، بالعراقية – עק׳، الخ (انظر قائمة الاختصارات فيما يلي). كلمة عامية عربية تم وضعها بين قوسين . اذا كانت الكلمة ماخوذة من مصدر اعجمي، تم ذكر المصدر بجانبها. مثلا: انكليزية – .En، فارسية – .P، الخ. تجدر الاشارة الى ان الكلمات التي يصعب العثور عليها حسب جذرها، مثال "اتحاد"، اوردناها حسب الترتيب الابجدي، واضفنا بجانبها اشارة الى الجذر بواسطة الحرف ר׳. مثلا: إِتِّحَاد ר׳ (وحد)، دَعَة ר׳ (ودع)، الخ.

نظرا لمشكلة تقنية تظهر الالف الصغيرة (مثلا في كلمة اللّٰه تعالى) في قسم من الكلمات فقط – غالبا حين تكون الكلمة مفردة رئيسية.

ب. قاموس عبري-عربي

مفردات هذا الجزء مرتبة حسب الجذور بترتيب ابجدي، بما في ذلك كلمات اجنبية ادخلت للاستعمال باللغة العبرية المعاصرة. هذا القاموس يرتكز على القاموس الشامل الذي صدر اول ما صدر في عام ١٩٨٥، وقوبل بكثير من الاستحسان سواء لدى جمهور المتكلمين بالعبرية او لدى المتكلمين بالعربية. في القاموس الجديد ادخلت تحديثات كثيرة، كما تمت عملية تقليص واختصارات لجعله اكثر

سهولة في الاستعمال من جانب الطلبة، المترجمين، العاملين في اجهزة الاعلام، الباحثين ومحبي الثقافتين، العبرية والعربية.

كل اوزان الفعل اشتقت من وزن פָּעַל (ثلاثة حروف في الماضي المستتر–في الغالب) واضيفت اليه كل مشتقاته وتفرعاته، بما في ذلك تعابير، تعابير اديوماتية، تراكيب من كلمتين او اكثر تؤدي معاني جديدة، امثلة وامثال، اكثرها من المصادر التراثية، مما يساعد على فهم المعاني المختلفة للكلمات.

تم تشكيل التعريفات وتقسيمها الى بنود وفقا لمعانيها. اعطي كل معنى كلمات مرادفة بالعربية، بدءا بالاقرب في المعنى وانتهاء بالكلمة العامية. كذلك تم تشكيل الكلمات العربية تشكيلا كاملا، بما في ذلك اواخر الكلمات، باستثناء كلمات بالعامية. حاولنا جهدنا تقديم تعريفات قصيرة ودقيقة جدا بالعربية واحيانا اضفنا، بين قوسين، شرحا مختصرا بقدر الامكان، بدون تشكيل. بالنسبة للمفردات الرئيسية، تظهر الى جانب الكلمة العبرية ذات الحركات، الكلمة بكتابة كاملة، وفقا لتعليمات الاكاديمية للغة العبرية (فيما عدا كلمة אֱלֹהִים الله). الامر ينطبق ايضا على سائر الاوزان، التي وضعت بالترتيب التالي: נִפְעַל، פִּעֵל، פֻּעַל، הִתְפַּעֵל، הִפְעִיל، הֻפְעַל.

الكلمات التي ينتمي مصدرها الى لغات اخرى ولكن تم تبنيها في اللغة العبرية، تظهر بجانبها علامة قصيرة بحروف اجنبية. على سبيل المثال: من العربية A، من الآرامية Ar.، من التركية T، الخ (انظر قائمة الاختصارات فيما يلي). تم تعريف كل كلمة حسب اقسام الكلام: الفعل: פ'، الاسم: ז' (ذكر) او נ' (انثى) الخ (انظر قائمة الاختصارات فيما يلي). لم تذكر مصادر كلمات ماخوذة من لغات سامية عريقة (مثل الاكادية) دخلت اللغة العبرية واصبحت جزءا لا يتجزأ من العبرية القانونية.

تعابير بالعامية ماخوذة من لغة البيديش او من العربية او من مصادر اخرى وضع بجانبها حرفان: ס"ל (סלנג). بجانب كلمات اجنبية اشرنا الى الكلمة العبرية بواسطة الحرف: ע' (עיין – انظر). اذا كانت الكلمة الاعجمية هامة وكثيرة الاستعمال، اشرنا اليها بجانب الكلمة العبرية المالوفة.

רשימת הקיצורים
قائمة الاختصارات

עברית

ז'	זכר
ז"ז	זכר זוגי
ז"ר	זכר רבים
ח'	חדית' ומסורת הנביא מוחמד
י'	יחיד
י"ר	יחיד ורבים
מ'	מצרית מדוברת
מ"ח	מילת חיבור
מ"ק	מילת קריאה
מ"ש	מילת שאלה
מש"ל	מילת שלילה
מ"ת	מילת תנאי
נ'	נקבה
נ"ז	נקבה זוגי
ס'	סורית
סל'	סלנג
ע'	עיין
עק'	עיראקית
פ'	פלסטינית
ק'	קוראן
ר'	רבים
ר"ת	ראשי תיבות
שה"פ	שם הפועל
ש"פ	שם פרטי
ת'	תואר
תה"פ	תואר הפועל
ת"ז	תואר זכר
תו"נ	תואר ונקבה
ת"נ	תואר נקבה

ערבית

ج	جمع
جج	جمع الجمع
مج	مجمع علمي
مف	مفرد

אנגלית

A.	ערבית
Ac.	אכדית
Af.	אפריקנית
Ar.	ארמית
As.	אשורית, סורית קדומה
C	קופטית
Ch.	סינית
Eg.	מצרית קדומה
En.	אנגלית
F	צרפתית
Fn.	פינית
G	יוונית
Gr.	גרמנית
H	עברית
Hg.	הונגרית
Ht.	הוטנטוטית
In.	הודית
Ind.	אינדיאנית
Is.	איסלנדית
It.	איטלקית
J	יפנית
L	לטינית
M	מלאית
Mn.	מונגולית
Mx.	מקסיקנית
Nr.	נורווגית
P	פרסית
Pd.	פולנית
Pr.	פורטוגלית
R	רוסית
Rm.	רומנית
Sc.	סקנדינבית
Sg.	סנגלית
Sl.	סלבית
Sn.	סנסקריטית
Sp.	ספרדית
Sw.	שוודית
T	תורכית
Y	יידיש

רשימה ביבליוגרפית

قائمة المصادر

אבן-שושן, אברהם, מלון אבן-שושן, הוצאת המילון החדש בע"מ, 2003.

אבן-שושן, אברהם, קונקורדנציה חדשה לתורה נביאים וכתובים, הוצאת קרית-ספר בע"מ, ירושלים 1977-1980.

איילון, דוד ושנער, פסח, מלון ערבי-עברי ללשון הערבית החדשה, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים 1960.

אלון, שלמה, מילון שימושי, עברי-ערבי, ערבי-עברי, הוצאת ש. זק, ירושלים 2007.

אליהו, י., מילון עברי-ערבי לשפה המדוברת, הוצאת ינץ, ירושלים 1977.

אלקלעי, ראובן, מילון אנגלי-עברי שלם, הוצאת מסדה בע"מ, תל אביב-ירושלים 1962.

אלקלעי, ראובן, מילון אנגלי-עברי שלם, הוצאת מסדה בע"מ, תל אביב-ירושלים 1965.

אלקלעי, ראובן, לקסיקון לועזי-עברי חדש, הוצאת מסדה, גבעתיים 1967.

אלקראן, תרגם יוסף יואל ריבלין, הוצאת דביר 1975.

האנציקלופדיה העברית, חברה להוצאת אנציקלופדיות בע"מ, ירושלים-תל אביב.

בהט, שושנה ומישור, מרדכי, מילון ההווה, הוצאת מעריב, תל אביב 1995.

ביאליק ח"נ ורבניצקי, י"ח, ספר האגדה, מבחר האגדות שבתלמוד ובמדרשים, הוצאת דביר, תל אביב תש"ך.

בן אמוץ, דן ובן יהודה, נתיבה, מלון עולמי לעברית מדוברת, הוצאת לוין-אפשטיין, ירושלים 1973.

בן אמוץ, דן ובן יהודה, נתיבה, שפתנו – מלון עולמי לעברית מדוברת, זמורה, ביתן - מוציאים לאור, תל אביב 1982.

בן-יהודה, אליעזר, מלון הלשון העברית הישנה והחדשה, הוצאת לעם, ירושלים ותל אביב 1948.

בן מימון, משה, מורה הנבוכים, הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים 1972.

גולן, אריה, מילון הניבים, הוצאת שוקן, ירושלים ותל אביב 2006.

דהאן, חיא ואלון, שלמה, מילון עברי-ערבי, הוצאת קרית ספר, ירושלים 1979.

הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופתגמיהם, הוצאת דביר, תל אביב תשל"ב.

הקוראן, תרגם אורי רובין, הוצאת אוניברסיטת תל אביב וספר, תל אביב 2005.

וקסלר, פאול ושלזינגר, מרים, סלניר, לאה, אלמגור-רמון, רות, לקסיקון לועזי-עברי, הוצאת פרולוג, תל אביב 1996.

זהרי, מ' ופיינברון, נ', מגדיר לצמחי ארץ-ישראל, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית והוצאת "העתון לבוטניקה", ירושלים תשי"ג.

כנעני יעקב, אוצר הלשון העברית לתקופותיה השונות וכרכים א-ט, הוצאת מסדה בע"מ, ירושלים-תל אביב 1960.

לבנון, משה, לכסיקון עברי לניבים ולמטבעות לשון, הוצאת ש. זק, ירושלים 1976.

ספן, רפאל, מילון הסלנג הישראלי, הוצאת קרית ספר בע"מ, ירושלים 1966.

ענבל, שמשון, מילון עברי-אנגלי, אנגלי-עברי, לשנות האלפיים, הוצאת ש. זק, ירושלים 1992.

פיאמנטה, משה, דבר ערבית (מבוא לערבית הארצישראלית), דפוס אופסט א. שמיר, רמת גן 1969.

פינס, דן, מלון לועזי עברי, הוצאת עמיחי, תל אביב 1965.

קריספיל, נסים, ילקוט הצמחים, הוצאת כנה, ירושלים 1983.

שויקה, יעקב, רב מילים, המילון השלם, עברי-עברי, סטימצקי, המרכז לטכנולוגיה חינוכית, ידיעות אחרונות וספרי חמד, תל אביב 1997.

רב ערך, לקסיקון סטימצקי, הוצאת סטימצקי, בני ברק 1997.

רוזנטל, רוביק, מילון הסלנג המקיף, הוצאת כתר, ירושלים 2005.

שגיב, דוד ולנדאו יעקב מ', ספר הפתגמים, הוצאת שוקן, ירושלים ותל אביב 2002.

שטיינברג, יהושע, מלון התנ"ך, הוצאת יזרעאל, תל אביב 1966.

שטיינזלץ, עדין, מדריך לתלמוד, הוצאת כתר, ירושלים 1984.

ابن قيّم الجوزية، الأمثال في القرآن الكريم، بيروت ١٩٨١.

ابن منظور، لسان العرب، بيروت ١٩٥٥-١٩٥٦.

بدوي، السعيد وهايندس، مارتن، معجم اللغة العربية المصرية، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٨٦.

تيمور، احمد، **الامثال العامية**، الشركة الشرقية للنشر والتوزيع، بيروت ١٩٧٠.

البستاني، بطرس، **محيط المحيط**، مكتبة لبنان، بيروت.

البعلبكي، منير، المورد، **قاموس انكليزي عربي**، دار العلم للملايين، بيروت ٢٠٠٢.

البعلبكي، روحي، المورد، **قاموس عربي انكليزي**، دار العلم للملايين، بيروت ٢٠٠١.

البكري، ابو عبد، **فصل المقال في شرح كتاب الامثال**، دار الامانة، بيروت ١٩٧١.

توني، يوسف، **معجم المصطلحات الجغرافية**، دار الثقافة العربية للطباعة، مصر ١٩٦٤.

تيمور، محمود، **معجم الحضارة**، المطبعة النموذجية، القاهرة ١٩٦١.

حماد، حماد يوسف وعبد العزيز، محمود فوزي وتصار، محمد عبد المجيد، **معجم المصطلحات التكنولوجية الاساسية**، لايبسيغ ١٩٧٣.

الخطيب، احمد شفيق، **معجم المصطلحات العلمية والفنية**، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٧٧.

الخليلي، علي، **التراث الفلسطيني والطبقات**، منشورات صلاح الدين، القدس ١٩٧٧.

رضا، فؤاد علي، **امثال العرب**، دار العودة، بيروت ١٩٧٧.

السجر، خليل، **المعجم العربي الحديث لاروس**، مكتبة لاروس، باريس ١٩٧٣.

الشهابي، مصطفى، **مصطلحات العلوم الزراعية (مع مسرد عربي–انكليزي)**، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٨٢.

رضا، احمد، **معجم متن اللغة، موسوعة لغوية حديثة**، دار مكتبة الحياة، بيروت ١٩٥٨–١٩٦٠.

عبد الباقي، محمد فؤاد، **المعجم المفهرس لالفاظ القرآن الكريم**، دار الكتب المصرية ١٩٤٥.

عبد العال، عبد المنعم سيد، **معجم الالفاظ العامية المصرية ذات الاصول العربية**، مكتبة النهضة المصرية، القاهرة ١٩٧١.

فريحة، انيس، **معجم الالفاظ العامية**، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٧٣.

كتاب اللغتين العربية والفرنساوية، مجلدان ١–٢، باريس ١٩٦٠.

كمال، ربحي، **المعجم الحديث، عبري–عربي**، دار العلم للملايين، بيروت ١٩٧٥.

محمود، عبد العزيز والبرعي، عبد الرحمن وريحان، حسن محمد، **معجم المصطلحات العلمية**، مكتبة الانجلو المصرية، القاهرة ١٩٧٦.

مصطفى، ابراهيم والزيات، احمد حسن وعبد القادر، حامد والنجار، محمد علي، **المعجم الوسيط**، مطبعة مصر، ١٩٦٠–١٩٦١.

المعجم العربي الاساسي، لاروس، المنظمة العربية للتربية والثقافة والعلوم، تونس ١٩٨٨.

المعجم المختص للتعابير والمصطلحات العسكرية، الجمهورية العربية السورية، هيئة التدريب، قسم النشر، دمشق ١٩٦٣.

معجم الاخطاء الشائعة، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٧٣.

الفاروقي، حارث سليمان، **المعجم القانوني، انكليزي–عربي**، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٨٢.

المنجد، في اللغة والاعلام، دار المشرق، بيروت ١٩٦١–١٩٦٢.

الميداني، **مجمع الامثال**، منشورات دار مكتبة الحياة، بيروت ١٩٦١–١٩٦٢.

الوهب، ابراهيم، **القاموس القانوني، انكليزي–عربي**، مكتبة لبنان، بيروت ١٩٧٢.

Barnhart, C. L. (ed.), *The American College Dictionary*, Random House, New York 1969.

A Dictionary of Economy and Commerce, English-Arabic, Librairie du Liban, Beirut 1978.

Doniach, N. S. (ed.), *The Oxford English-Arabic Dictionary of Current Usage*, Oxford University Press 1972.

Hitti, Yusuf K., *Hitti's Medical Dictionary English-Arabic*, Librairie du Liban, Beirut 1977.

Issa, Ahmed, *Dictionaire des Noms Des Plantes*, inprimerie National*, Le Caire, 1930.

Al-Khatib, Ahmed Sh., *A New Dictionary of Scientific And Technical Terms, English-Arabic*, Librairie du Liban, Beirut 1977.

Landau, Jacob M., *A Word Count of Modern Arabic Prose*, American Council of Learned Societies, New York 1959.

Lane, Edward William, *Arabic-English Lexicon*, Williams And Norgate, London 1863-1885.

Mansoor, M., *English-Arabic Dictionary of Political, Diplomatic and Conference Terms*, McGraw-Hill Book Company, New York-Toronto-London 1961.

The New Medical Dictionary, Maktabet al-Anglo al-Misriyya, 1967.

Theodory, Constantine, *The Commercinal and Economic Dictionary, English-Arabic*, Dar al-Andalus, Beirut 1966.

Wehr, Hans, *A Dictionary of Modern Written Arabic, Arabic-English*, Otto Harrassowitz, Wiesbaden 1979.

قاموس عربي-عبري
מילון ערבי-עברי

ا א. 1. האות הראשונה באלפבית הערבי, שמה أَلِف אלף. היא אות سَاكِنَة או لَيِّنَة נחה, באם קריאה, כמו: عَامٌ שנה, או مُتَحَرِّكَة נעה, כמו: أَتَى בא, אתה; במקרה זה נקראת هَمْزَة. 2. ا לשאלה בסוכן: האם, כמו: أَسَمِعْتُمْ? השמעתם? أَأَنَا الحَافِظُ أَخِي؟ השומר אחי אנוכי? أَحَدَثَ هٰذَا فِي أَيَّامِكُمْ؟ הנהיתה זאת בימיכם? 3. במשמעות ברירה, כמו: إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ק' כי אלה אשר כפרו אחת היא להם אם הזהרתם ואם לא הזהרתם לא יאמינו. 4. במשמעות פליאה, כמו: أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ק' האם לא שמת לבך אל אלוהיך איכה נטה את הצל. 5. במשמעות הכחשה, כמו: أَلِرَبِّكَ البَنَاتُ وَلَهُمُ البَنُونَ ק' האם לאלוהיך הבנות ולהם הבנים. 6. במשמעות צווי, כמו: أَتَأْكُلُ בסוכן: كُلْ אכול. 7. לקריאה מקרוב, כמו: أَقَيْسُ امْضِ הוי קיס, לך. 8. בצרוף لا או ما: أَلَا, أَمَا בסוכן: האין, הלא, כמו: أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ק' הלא הם השוטים ואולם הם אינם יודעים.

آ הוי, הוי, מלת קריאה לרחוק, כמו: آزَيْدُ لِمَاذَا أَنْتَ نَائِمٌ? הוי זיד, מדוע אתה ישן?

آبَ שב ע' (أوب).

آبُ 1. אב, אוגוסט ע' أُغُسْطُس. التَّاسِعُ مِنْ آبَ العِبْرِيِّ תשעה באב (יום חורבן בית המקדש). 2. الآبُ האב, הקנום הראשון בשילוש הנוצרי: الآبُ وَالابْنُ وَرُوحُ القُدُسِ האב, הבן ורוח הקודש.

آبُنُوس، أَبَنُوس G הָבְנֶה (אילן שחור של שחור, משמש לרהיטים יקרים).

آبَنُوسِيَّة הבנית (חומר פלסטי).

آجُرَّة ج آجُرّ לבנה שרופה (לבניין).

الآجُرُّومِيَّة יסודות הדקדוק הערבי (השם נגזר בשם לדקדוק על שם המדקדק המרוקני אבן אג'רום).

آحَ קלמון ע' (أوح).

آدَمُ אדם הראשון, נקרא أَبُو البَشَرِ אבי האנושות. اِبْنُ آدَمَ בן אדם, אנושי, מרקם. تُفَّاحَةُ آدَمَ פקת הגרגרת. آدَمِيٌّ ج آدَمِيُّونَ אנושי, מחונך. آدَمِيَّة אנושיות, נימוסים.

آرٌ אר (יחידת מדידה 100 מטר מרובע).

آذَارُ، آذَار L מרץ, מארס.

آرَامِيٌّ ארמי, שמוצאו מארם או שלשונו ארמית. الآرَامِيَّة ארמית, הלשון הארמית.

آرِيٌّ ארי (בן הגזע ההודו-אירופי, מבאוהי ההודים והפרסים, כשם של חוג עמי אירופה, הודו ופרס. במקרא, בן יפת). الآرِيَّة אריות, הגזע הארי.

آزُوت، أَزُوت Fr. חנקן ע' نِتْرُوجِين. أَزُوتِيّ חנקני.

آسِيَا אסיה (היבשת הגדולה ביבשות). آسِيَا الصُّغْرَى אסיה הקטנה, אנטוליה (החלק האסייתי של תורכיה). آسِيَا الوُسْطَى אסיה התיכונה. آسْيَوِيّ אסייתי, אסיאתי.

آشُورُ ע' أَشُور. آضَ ע' (أيض).

آفَةٌ ע' (أوف). آلَ، آلَةٌ ע' (أول).

آمِينَ (اسم فعل امر) אמן. כן יהי רצון.

آنَ ע' (أون).

آنِيسُون، أَنِيسُون، يَانْسُون، يَنْسُون G כמנון, שמר, אניס, אניסון (צמח תבלין, anethum).

آوَى ע' (أوي). آيَة ע' (أيي).

أَبٌ ע' (أبو).

أَبَّ ـُ إِلَى השתוקק אל, ערג ל, על أُبٌّ II עשב. أَبَابٌ מים, שרב, מטה מתרפשת.

أَبَابِيلُ ע' (أبل). أَبَازِيرُ ע' (بزر).

أَبَاجُور، أَبَاجُورَة F ج أَبَاجُورَاتٌ מ' 1. אהיל. 2. תריס, סוכך.

إِبَاضِيَّة ע' (أبض).

أَبْجَد H אבג, אבגד ע' (هجو) هَجَا. أَبْجَدٌ אלף-בית (בדומה לאותיות בעברית בחשבון המספרים). أَبْجَدِيٌّ אלף-ביתי. أَبْجَدِيَّة אלף-ביתיות. الحُرُوفُ الأَبْجَدِيَّةُ אותיות האלף-בית. أَبْجَدِيَّات עקרות יסוד, פרקים ראשים אלמנטריים.

أَبَدَ ـُ הפך פרא, לפרא. أَبِدَ ـَ הפך לפרא. أَبَّدَ II הנציח. تَأَبَّدَ V 1. הפך לפרא. 2. הקפה. آبِدَة ج أَوَابِدُ 1. חיה פרא, חית טרף. 2. דבר מוזר, מאורע פלאי. 3. אסון. أَوَابِدُ שמות נפיצים (בתהל ארץ מסוים בכל עונות השנה). أَبَدٌ ج آبَادٌ وأُبُودٌ נצח, עד, קדמות. أَوَابِدُ الدُّنْيَا 1. אסונות העולם, פורענויות. 2. פלאי העולם. أَوَابِدُ الشِّعْرِ שירה מופלאה שאין דוגמתה. أَبَدًا 1. תמיד, לעולם. 2. (באיום) לעולם (לא). أَبَدَ الدَّهْرِ، أَبَدَ الآبِدِ، إِلَى الأَبَدِ، عَلَى الأَبَدِ، إِلَى أَبَدِ الآبِدِينَ، أَبَدَ الأَبَدِيَّةِ לעולם, לעולם ועד, לעולמי עד, לנצח נצחים. أَبَدِيٌّ נצחי, לעד, מאז ומעולם. أَبَدِيَّة 1. נצחיות, תמידות. 2. העולם הבא. مُؤَبَّدٌ נצחי, לכל החיים. سِجْنٌ مُؤَبَّدٌ מאסר עולם.

أَبَرَ ـُ 1. דקר, דקרר, עקץ. 2. הלשין, הוציא דבתו רעה. 3. הפרה ע' لَقَّحَ. اِئْتَبَرَ VIII חפר בארות. أَبَّارٌ 1. מייצר מחטים, מוכר מחטים. 2. מפרה על ידי אבקת

הורים. 3. פרשוש. إِبْرَةٌ ج إِبَرٌ وإِبَرَاتٌ 1. מחט (גם של מצפן). 2. עוקץ (של דבורה, עקרב). 3. זריקה (לגוף). 4. פרוח. إِبْرَةُ الْرَّاعِي מקור החסידה, גרניון (צמח בר, geranium) ע׳ بَكّة. إِبْرَةُ الخِيَاطَةِ מחט תפירה. إِبْرَةٌ دَقِيقَةٌ מחט דקיקה. إِبْرَةُ الرَّاعِي מקור החסידה, גרניון (צמח בר, geranium) ע׳ غُرْنُوق. إِبْرَةُ الطَّابَةِ מ׳ מקור (בכבצה). إِبْرَةُ الطَّارِقِ. إِبْرَةُ ضَرْبِ النَّارِ מקור, נוקר (כלי נשק). بَيْتُ الإِبْرَةِ מצפן ע׳ بُوصْلَة. ثَقْبُ الإِبْرَةِ קוף, חור המחט. شُغْلُ الإِبْرَةِ מעשה מחט, תפירה. العِلاجُ بِالإِبَرِ אקופונקטורה, דקירה, טיפול בדקור. وَخْزُ الإِبَرِ הולכת רכיל. פריצה ומאחורי הגב. إِبْرِيٌّ מחטני. الشُّجَارُ إِبْرِيَّةٌ עצי מחט (כמו האורן). أَبُورٌ ج أَبُورٌ פגם (עריים ושל רקס) ע׳ طَلْع. مِئْبَرٌ ج مَآبِرُ 1. עוקץ (מאיבר הזכרי של הפרות). 2. מקסת מחטים.

إِبْرَامِيسُ G אברמיס (דג, abramis).

إِبْرَاهِيمُ אברהם. إِبْرَاهِيمُ الْخَلِيلُ אברהם ידיד האל (כינוי של אברהם אבינו בקוראן). الحَرَمُ الإِبْرَاهِيمِيُّ الشَّرِيفُ מערת המכפלה (בחברון).

إِبْرُشِيَّةٌ. إِبْرُوشِيَّةٌ G בישופות, פטריארכיה.

إِبْرِيزٌ ـ إِبْرِيزَةٌ פ׳, זהב טהור.

إِبْرِيسَمٌ P משי ע׳ (حرر) حَرِير.

إِبْرِيقٌ P ج أَبَارِيقُ קנקן, פכית, כד (מים), כלי. إِبْرِيقُ الشَّايِ קומקום, קנקנקם תה ע׳ (برد) بَرَّاد. إِبْرِيقُ القَهْوَةِ קנקן לקפה ע׳ تَنَكَة. رَكْوَة.

إِبْرِيل. أَبْرِيل L אפריל ע׳ نَيْسَان. كِذْبَةُ أَبْرِيل. أَوَّلُ أَبْرِيل התול, מתיחה אחד באפריל.

إِبْزَامٌ. إِبْزِيمٌ P ج أَبَازِيمُ אבזם ע׳ بَكْلَة.

أَبْزَنٌ P ج أَبَازِينُ קערה לרחצה.

(ابش) أَبَاشَةٌ אספסוף ע׳ (وبش).

(ابض) الإِبَاضِيَّةُ כת אסלאמית ח׳ארג׳ית (נוסדה בידי עבדאללה בן אבאד בימי האומיים בכוסה ובבצרה. כיום יש לה שרידים בצפון אפריקה ובעומאן).

أَبْطٌ ـ חורית, חקוחית. تَأَبَّطَ V שם מתחת בית השחי. تَأَبَّطَ ذِرَاعَهَا שלב זרועו בזרועה. تَأَبَّطَ شَرًّا כינוי של משורר ערבי (אחרי ושמו ثابت بن جابر). إِبْطٌ ויר ج آبَاطٌ 1. בית שחי. 2. מרווח (של הרי).

أَبِقَ ـِ נמלט, ברח (עבד). آبِقٌ ج أُبَّقٌ وأُبَّاقٌ בריח, נמלט, בורח (עבד).

أَبَلَ ـُ أَبِلَ ـَ נהג גמלים. إِبِلٌ גמלים (רבים, אין יחיד למילה בערבית). أَبَابِيلُ קבוצות (אין יחיד למילה בערבית), קבוצות קבוצות. طَيْرٌ أَبَابِيلُ ק׳ להקות של עופות (בקבוצות או ביחידים). إِبَّالَةٌ ערמה של קש או צרור של עצים. ضِغْثٌ عَلَى إِبَّالَةٍ מ׳ צרה על צרה. צרה צרורה.

أَبَلَّةٌ T מ׳ דודה.

إِبْلِيزٌ מ׳ סין, סחוף של הנילוס.

إِبْلِيسُ G ج أَبَالِسَةٌ وأَبَالِيسُ שטן. אשמדאי, סמאל, ראש השדים. ضَحِكَةُ إِبْلِيسَ צחוק מבוסקל ע׳ شَيْطَان. إِبْلِيسِيٌّ שטני.

أَبَنَ ـُ ספד. أُبْنٌ מ 1. ספד, הספיד, קונן על מת. 2. שבח. أُبْنَةٌ ج أُبَنٌ 1. סיקוס, "שגר". 2. פגם, מומה. 3. עקלת. إِبَّانٌ 1. זמן, פרק זמן. 2. ראשית, תחילת. إِبَّانَ. فِي إِبَّانِ במשך, בתקופת, תוך זמן. تَأْبِينٌ ج تَأْبِينَاتٌ הספד. حَفْلَةُ تَأْبِينٍ. حَفْلَةٌ تَأْبِينِيَّةٌ טקס אזכרה, אספת אבל לזכר. كَلِمَةٌ تَأْبِينِيَّةٌ דברי הספד, מספד.

إِبْنٌ ע׳ (بني).

أَبِهَ ـَ لِـ ـَ שם לב ל־, התחשב ב־. لا يُؤْبَهُ لَهُ (بِهِ) חסר ערך, בטל בשישים. أُبَّهَةٌ. أُبْهَةٌ פאר, תפארת, הדר, הוד.

(ابو) أَبَا ـُ 1. היה לאב. 2. נעשה לו כבנו. גדל אותו כבנו. تَأَبَّى V אמצו לבן. أَبٌ (من الأسماء الخمسة) ج آبَاءٌ وأُبُونَ وأُبُوَّةٌ 1. אב, הורה, מוליד. أَبًا عَنْ جَدٍّ מאב לבן, מדור לדור. مَنْ أَشْبَهَ أَبَاهُ فَمَا ظَلَمَ מ׳ מאב בן כבן, כמו האב כמעשה הבן, מעשי אבות סימן לבנים. 2. الأَبُ האב ע׳ آب. أَبُونَا כמוני לכומר נוצרי. 3. אב, אב קדמון. أَبَتِ. يَا أَبَتِ. أَبَتَاهْ אבא, הו (הוי) אבא. الأَبَوَانِ ההורים, אב ואם. الآبَاءُ אבות, אבות קדמונים. أُبُوَّةٌ אבהות. أَبَوِيٌّ אבהי. النِّظَامُ الأَبَوِيُّ משטר פטריארכלי. أَبَوِيَّةٌ פטריארכליות, שלטון האב, מורשת אבות. أَبُو אבי, בעל־ (שם נסמך לציון תכונות, מידות, עיסוקים וכו׳). أَبُو بُرَيْصٍ שממית. أَبُو الْبَشَرِ אדם ע׳ آدم. أَبُو تَمْرَةٍ יונק הדבש, צופית ע׳ تُمَّر. أَبُو جُعْرَانَ חיפושית, קרטושית ע׳ جُعَل. أَبُو جِلْمِبُو סרטן מים ע׳ سَلْطَعُون، جُمْبَرِي. أَبُو الْحُصَيْنِ שועל ע׳ ثَعْلَب. أَبُو الحِنَّاءِ. أَبُو صَدْرٍ אדום החזה (ציפור שיר, robin, redbreast). أَبُو الرُّكَبِ קדחת (מחלה ויראלית מדבקת חריפה). أَبُو رُكْبَةٍ פרוב הקשת, קוקוני ע׳ كُرْنُب سَاقِي. أَبُو زُرَيْقٍ עורבני, קיק (ציפור בעלת ציצית ראש). أَبُو سُعْنٍ. أَبُو سِنٍّ קרנף (מין של חסידה, מצוי באפריקה). أَبُو سَيْفٍ דג החרב (נקרא גם سَيَّاف ־ سمك السيف). أَبُو صُرَّةٍ טבור, קפה (השימפנזה). أَبُو الصَّلْتِ נחש, נשות, אפה ע׳ حَيَّة. أَبُو صُنْدُوقٍ מ׳. أَبُو قُتَّبٍ דבן ע׳ (حدب) أَحْدَبُ. أَبُو ضَبَّةٍ מ׳ 1. בעל שיניים בולטות. 2. קיקלי ע׳ نَزَّاج. أَبُو طِيطٍ קורית, שרוני (עוף בעל בואת). أَبُو فَرْوَةٍ מ׳ ערמונים ע׳ كَسْتَنَاء. قَسْطَل. أَبُو قَصَادَةٍ נחליאלי ע׳ هَزَّازُ الذَّيْلِ. أَبُو قَلَنْسُوَةٍ סקבי ע׳ نَخْلَة. أَبُو لُوَيٍّ ע׳ اللُّوَاء. أَبُو مُرَّةٍ שטן ע׳ شَيْطَان. إِبْلِيسُ. أَبُو مِنْجَلٍ. أَبُو قِرْدَانَ מגלן, אנפית (עוף מים). أَبُو الْقِرْبِ. أَبُو يَقْظَانَ שכוי, תרנגול. أَبُو النَّوْمِ מ׳ פרג, אופיום ע׳ خَشْخَاش. أَبُو الهَوْلِ

מַסְפִּיקָס (בִּמְסָפְּרִים).

أَبُونِيت ע' أَبَنُوس.

أَبُونِيه F מנוי (לעיתון לכתב עת) ע' (شرك) إِشْتِرَاك.

(ابي) أَبَى ـَ 1. סירב, מאן, מיאן, לא אבה. 2. מאס ב־. تَأَبَّى V 1. נמנע מ־, התנשא. إِبَاءٌ 1. סירוב, מאון, אי הסכמה. 2. יהירות. 3. גאוה, התנשאות. أَبِيٌّ גאה, גא, מתנשא. أَبِيُّ النَّفْسِ בעל כבוד עצמי, אציל, אצילי.

أَبِيبُ C החודש האחד עשר בלוח הקופטי.

أَبِيقُورُ G אפיקורוס (פילוסוף יווני שהטיף על גם את תענוגות החיים, 341-270 לפנה"ס). أَبِيقُورِيٌّ אפיקורסי, חסיד פילוסופיה, נהנתן, כופר. أَبِيقُورِيَّةٌ אפיקורסות, כפירה, נהנתנות.

أُتْرُجَّةٌ P أُتْرُجٌّ، أُتْرُنْجٌ אתרוג.

أَتَشْجِي، مُطْبَخْجِي T מי שעוסק בבישול או באפייה (טבח).

(اتم) مَأْتَمٌ ج مَآتِمُ אספת אבל לזכר־, אזכרה. طَعَامُ الْمَأْتَمِ ע' وَضِيمَة، وَضِيمَة.

(اتن) إِسْتَأْتَنَ X נעשה אתון. كَانَ حِمَارًا فَاسْتَأْتَنَ מי שהיה חמור נעשה אתון, ירד מגדולתו. أَتَانٌ ج أُتُنٌ אתון, חמורה. أَتُونٌ ج أُتُنٌ، أَتَاتِينُ وأُتُنٌ תנור, קמין, כבשן, כור.

أَتْمَتَةٌ G אוטומציה.

إِتَاوَةٌ ج أَتَاوَى 1. מס, מס גלגולת. 2. שוחד, מעשר, בקשיש. 3. פרוטקציה, שוחד, שלמון, שלמונים.

(اتي) أَتَى ـِ 1. בא, הגיע, אתה. 2. שכב עם אישה. أَتَى بِـ הביא, הוביל, הוליך, ביצע. أَتَى بِجَدِيدٍ חידש, הביא משהו חדש. أَتَى عَلَى כילה, חיסל, סיים. أَتَى عَلَى آخِرِهِ סיים אותו כליל. أَتَى عَلَى الْأَخْضَرِ وَالْيَابِسِ כילה כל חלקה טובה. أَتَى عَلَى وَصْفِ תיאר, ציין את פרטי־. آتٍ، الْآتِي הבא. كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ מה שעוד חזון למועד. كَمَا يَأْتِي כדלקמן, כדלהלן. آتَى III 1. הלם, תאם, עלה בקנה אחד עם־. 2. נתן, העניק. آتَى الزَّكَاةَ שילם את הצדקה (לפי המצוות האסלאם). آتَاهُ الْحَظُّ. آتَتْهُ الْفُرْصَةُ נקרתה לו הזדמנות. آتَتِ الثَّمَرَةُ أُكُلَهَا נתן את פריו, הניב תוצאות. بِكُلِّ مَا أُوتِيَ مِنْ قُوَّةٍ בכל כוחו, בכל נפשו ובכל מאודו. تَأَتَّى V 1. مِنْ، عَنْ נוצר, נגרם על ידי, נבע מ־. 2. لِـ התאפשר ל־, נעשה בר־ביצוע. إِسْتَأْتَى X ביקש את־ לבוא. مُؤَاتٍ הולם, מתאים, עולה בקנה אחד עם־.

أَتِيلِيه F סדנה (לאמנויות), בית אמנים, סטודיו, אטליה.

أَثَّ II רחש, נעשה רחוש. أَثَّثَ II רהט, צייד ברהיטים. تَأَثَّثَ V רוהט. أَثَاثٌ רהיטים. تَأْثِيثٌ ריהוט. مُؤَثَّثٌ מרוהט. شَقَّةٌ مُؤَثَّثَةٌ דירה מרוהטת.

أَثَرَ ـُ 1. עקב, התחקה. 2. סיפר, מסר. 3. בחר, העדיף, נתן יתרון, העדפה לטובה. 4. גמר אומר, החליט. أَثَّرَ II فِي، عَلَى השפיע, הרשים, הטביע את רשומו, פעל על־. آثَرَ IV העדיף, בחר, נתן יתרון. تَأَثَّرَ V بِـ، مِنْ 1. התרשם מ־, הושפע מ־, נפעם מ־. 2. נתפעל מ־. 3. נפגע. 4. הושפע מ־. تَأَثَّرَ بِالسُّلُوكِ הושפע מהתנהגות. تَأَثَّرَ مِنْهُ נפגע ממנו. إِسْتَأْثَرَ X ייחד לעצמו בלבד, נטל לעצמו. إِسْتَأْثَرَ اللهُ بِـ נתבקש לישיבה של מעלה, הלך לעולמו, מת. إِسْتَأْثَرَ بِالْحُكْمِ נטל את השלטון לידיו. أَثَرٌ ج آثَارٌ 1. עקב, סימן, שריד. 2. אתר, ממצא ארכאולוגי (יחיד של עתיקות). 3. השפעה. 4. יצירה. أَصْبَحَ أَثَرًا بَعْدَ عَيْنٍ היה כלא היה, נכחד, נחרב כליל. آثَارٌ עתיקות, ממצאים ארכאולוגיים. دَارُ الْآثَارِ מוזיאון לעתיקות ע' مُتْحَف. بِأَثَرٍ رَجْعِيٍّ רטרואקטיבי. عَلَى الْأَثَرِ מיד אחרי. عَقِبَ الْأَثَرِ ע' عَقِب. إِثْرَ מיד אחרי, עקב ל־. أَثَرِيٌّ 1. עתיק. 2. ארכאולוג. لُغَةٌ أَثَرِيَّةٌ שפה ארכאית, שפה מתה. أَثَرِيَّاتٌ (רק ברבים) ממצאים ארכאולוגיים, עתיקות. أَثَرَةٌ אנוכיות, אגואיזם. أَثِيرٌ 1. מועדף, מקורב. 2. אתר, אלכוהול. عَلَى أَمْوَاجِ الْأَثِيرِ על גלי האתר. مَأْثَرَةٌ ج مَآثِرُ מעשה חסד. عَدَّدَ مَآثِرَهُ מנה את מעשיו הטובים (בייחוד של מת). تَأْثِيرٌ השפעה, רושם. تَأْثِيرِيٌّ בעל השפעה, מעורר התרשמות. إِيثَارٌ، إِيثَارِيَّةٌ זולתנות, אלטרואיזם. تَأَثُّرٌ 1. התרשמות, התפעלות. 2. צער. 3. רגישות, פגיעות. سَرِيعُ التَّأَثُّرِ רגיש, פגיע. تَأَثُّرِيٌّ אימפרסיוניסטי. الْمَذْهَبُ التَّأَثُّرِيُّ אימפרסיוניזם (אסכולה באמנות ובספרות). إِسْتِئْثَارٌ נטילה לעצמו, מונופול. مَأْثُورٌ עובר מדור דור. قَوْلٌ مَأْثُورٌ אמרת שפר, פתגם. مَأْثُورَاتٌ شَعْبِيَّةٌ ידע עם, פולקלור. مُؤَثِّرٌ 1. משפיע. 2. נוגע, מרגש, נוגע ללב. 3. פועל. مُؤَثِّرَاتٌ صَوْتِيَّةٌ אפקטים קוליים. مُتَأَثِّرٌ بِـ 1. נתון להשפעה של־. 2. כואב, נפגע, נרגש. 3. נפגע, נפצע. مَاتَ مُتَأَثِّرًا بِجِرَاحِهِ מת מפצעיו.

أَثْفَى ـِ שפת, שם קדרה על أُثْفِيَّة (כדשול أُثْفِيَّة). أُثْفِيَّةٌ ج أَثَافِيُّ(ي) אחת משלוש האבנים שהיו שמים עליהן את הקדרה כדשול. رَمَاهُ بِثَالِثَةِ الْأَثَافِي מי שעשה לו עוולה של פרעות, הטיח עליו שואה ומשואה, חיסל אותו סופית.

أَثُلَ، أَثَلَ ـُ 1. היה אציל, היה בעל ייחוס רם. 2. השתרש, היה שורש. أَثِيلٌ، مُؤَثَّلٌ משורש, אציל, מיוחס. أَثْلَةٌ ج أَثْلٌ وأُثُولٌ אשל (עץ או שיח) tamarisk. تَأْثِيلٌ אטימולוגיה, גזרון, חקר שורשי המלים.

أَثِمَ ـَ חטא, פשע, עבר עבירה. إِثْمٌ ج آثَامٌ אשם, פשע, עבירה. إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ כי 1. אכן לחשוד בחשדות היא חטא. 2. על החושד בכשרים לוקה בגופו. أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ ע' עשה מה שעשה בגאווה על רעיו. أَثِمٌ ج أَثَمَةٌ. أَثِيمٌ ج أُثَمَاءُ איש

אָבָן, כְּחֹל, מִרְפָּה טְבָעִית לָעַיִן.

إثْمِدٌ ج أثَامِدُ כְּחֹל, פּוּךְ.

إثْنَا عَشَرِيَّة ר' (ثني).

إثْنُوجْرَافيَا L אֶתְנוֹגְרַפְיָה, תּוֹרַת הָעַמִּים וְתֵאוּרָם עַל פִּי סִימָנִים פִיזִיִּים וְתַרְבּוּתִיִּים.

إثْنُولُوجِيَا L אֶתְנוֹלוֹגְיָה, תּוֹרַת הָעַמִּים וְחֵקֶר תְּכוּנוֹתֵיהֶם.

أثِيلِين L אֶתִילֶן (גז חסר צבע, משמש בתעשיית הפלסטיק). أثِينَا L אַתּוּנָה, בִּירַת יָוָן.

إثْيُوبِيَا אֶתְיוֹפְּיָה, חַבַּשׁ (לְשֶׁעָבַר, מדינה אפריקנית).

أجَّ – 1. לָהַט, בָּעַר. 2. מָלַח, נַעֲשָׂה מָלוּחַ. أجَّجَ II לִבָּה, לִהֵט. تأجَّجَ V הִתְלַקֵּחַ, הִתְלַהֵט, בָּעַר. مُتأجِّجٌ מִתְלַקֵּחַ, בּוֹעֵר. مَاءٌ أجَاجٌ מַיִם מְלוּחִים וּמָרִים. أجِيجٌ 1. לַהַט, יְקוֹד. 2. שָׁאוֹן, הֲמֻלָּה. أجِيجُ الحَرْبِ לַהַט הַמִּלְחָמָה.

إجَّاصٌ، إنْجَاصٌ אַגָּס (גם שזיף).

أجَرَ – 1. عَلَى גָּמַל עַל, שִׁלֵּם, הֵשִׁיב גְּמוּל, פִּצָּה. 2. אָפָה (אבנים, חֶרֶס). أجَّرَ II הִשְׂכִּיר, מָסַר בִּשְׂכִירוּת, הֶחְכִּיר. آجَرَ III 1. גָּמַל. 2. שָׂכַר אֶת (בשכירות). 3. הִשְׂכִּיר (דירה למשל). 4. לָבַן לְבֵנִים, יָצַר לְבֵנִים שְׂרוּפוֹת. إسْتأجَرَ X שָׂכַר (דירה למשל), חָכַר. أجْرٌ ج أجُورٌ وآجارٌ שָׂכָר, תַּשְׁלוּם, גְּמוּל, פִּצּוּי. أجْرُ السَّفَرِ דְּמֵי נְסִיעָה. أجْرَةٌ ج أجَرٌ שָׂכָר, מַשְׂכֹּרֶת, פִּצּוּי. أجْرَةُ النَّقْلِ דְּמֵי הוֹבָלָה. سَيَّارَةُ أجْرَةٍ מוֹנִית, טַקְסִי. الحَدُّ الأدْنَى لِلأجُورِ שְׂכַר מִינִימוּם. أجِيرٌ ج أجَرَاءُ שָׂכִיר, פּוֹעֵל בְּשָׂכָר (יומי, שבועי וכו'). تأجِيرٌ הַשְׂכָּרָה, הַחְכָּרָה. إيجَارٌ ج إيجَارَاتٌ דְּמֵי שְׂכִירוּת. لِلإيجَارِ לְהַשְׂכָּרָה (דירה או חנות למשל). عَقْدُ إيجَارٍ חוֹזֶה שְׂכִירוּת. تأجِيرٌ مِنَ البَاطِنِ שְׂכִירוּת מִשְׁנֶה. إسْتِئْجَارٌ שְׂכִירָה, חֲכִירָה. مأجُورٌ 1. שָׂכִיר (בזלזול). 2. שָׂכוּר, מֻשְׂכָּר, מוּכָן (לכל אחד). مُؤَجِّرٌ מַשְׂכִּיר, מַחְכִּיר. مُؤَجَّرٌ שָׂכוּר. مُسْتأجِرٌ דַּיָּר. مُسْتأجِرٌ مِنَ البَاطِنِ דַּיַּר מִשְׁנֶה. آجُرَّةٌ ج آجُرٌّ לְבֵנָה שְׂרוּפָה ר' قَرْمِيدَة.

جُرَاخَانَة T ج أجْزَاخَانَات בֵּית מִרְקַחַת. ר' صَيْدَلِيَّة. أجْزَاجِي רוֹקֵחַ.

بَاصَة. إنْجَاصَة ج إجَّاصٌ وإجَّاصَاتٌ 1. אַגָּס (בסוריה ובמצרים) ר' كُمَّثْرَى. שְׁזִיף (בשמות שונים).

أجِلَ – הִתְעַכֵּב. أجَّلَ II דָּחָה (לזמן אחר), הִשְׁהָה, עִכֵּב. تأجَّلَ V נִדְחָה, הֻשְׁהָה, הִתְעַכֵּב. إسْتأجَلَ X בִּקֵּשׁ דְּחִיָּה. أجَلٌ ج آجَالٌ 1. מוֹעֵד, שָׁעָה יְעוּדָה, תְּאָרִיךְ. 2. שְׁעַת הַמָּוֶת. بَعِيدُ الأجَلِ לְטָוַח רָחוֹק. قَصِيرُ الأجَلِ לְטָוַח קָצָר. إلَى أجَلٍ غَيْرِ مُسَمًّى עַד לְהוֹדָעָה חֲדָשָׁה, לִזְמַן בִּלְתִּי מֻגְבָּל. لِكُلِّ أجَلٍ كِتَابٌ ק' לְכָל עֵת מוֹעֵד. קַבַּל זְמַן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ. أجَلْ כֵּן, בְּוַדַּאי, אָכֵן. مِنْ أجْلِ، لأجْلِ 1. מִפְּנֵי, מֵאַחַר. 2. בִּשְׁבִיל, לְמַעַן. تأجِيلٌ דְּחִיָּה (לזמן אחר). آجِلٌ עָתִיד. عَاجِلاً أوْ آجِلاً בְּמֻקְדָּם אוֹ בִּמְאֻחָר. الآجِلَةُ הָעוֹלָם הַבָּא. مُؤَجَّلٌ דָּחוּי, הַחֵלֶק הַדָּחוּי שֶׁל הַמֹּהַר (שֶׁל המוהר כשאוסר).

أجَمَةٌ ج أجَمٌ جج آجَامٌ 1. סְבַךְ, עֲצֵי סֵבֶךְ, חֻרְשָׁה. 2. גֹּב אֲרָיוֹת.

أجْنَبِيٌّ נָכְרִיָּה. بِمُوضَةِ الأجْنَبِيَّةِ יְתוּשׁ הַמָּלַרְיָה.

إجَّانَةٌ ج أجَاجِينُ אַגָּן (לכביסה), עֲרֵבָה. 2. כַּד גָּדוֹל.

أجِنْدَة .Ea 1. סֵדֶר הַיּוֹם. 2. יוֹמָן. 3. לוּחַ מִשְׁנָה. 4. סֵדֶר עֲדִיפוּיוֹת.

أحَّ – הִשְׁתַּעֵל.

أحَدٌ II ר' وَحَدَ. أحَدٌ ج آحَادٌ ן' إحْدَى 1. אֶחָד. 2. מִישֶׁהוּ, מָאן דְּהוּא. الأحَدُ הַמְיֻחָד, אֱלֹהִים. قُلْ هُوَ اللّٰهُ أحَدٌ ק' אֱמֹר, הוּא אֱלֹהִים אֶחָד. يَوْمُ الأحَدِ יוֹם רִאשׁוֹן. أحَدُ الأحَدَيْنِ אַחַד מִשְּׁנֵי ה'. יָחִיד וּמְיֻחָד. أحَدُ المُنْتَصِرِ אֶחָד הַמְּנַצְּחִים. أحَدُهُمْ אֶחָד מֵהֶם, מִישֶׁהוּ. أحَدَ عَشَرَ אַחַד עָשָׂר. إحْدَى عَشْرَةَ אַחַת עֶשְׂרֵה. آحَادٌ יְחִידִים, יְחִידוֹת (בחשבון). אֲחָדוּת הוֹרָה. أحَادِيٌّ חַד. أحَادِيُّ البُعْدِ חַד־מִמְדִּי. أحَادِيُّ الجَانِبِ חַד־צְדָדִי. أحَادِيُّ اللُّغَةِ חַד־לְשׁוֹנִי.

أحِنَ – נָטַר, שָׁמַר טִינָה. إحْنَةٌ ج إحَنٌ טִינָה, אֵיבָה, שִׂנְאָה.

أخٌ ר' (أخو).

أخَذَ – 1. לָקַח, נָטַל, אָחַז, תָּפַס, הֶחֱרִים. 2. קִבֵּל, הֵשִׁיב, הִשְׁתַּלֵּט עַל. أخَذَ أخْذَهُ (مَأخَذَهُ) נָהַג כְּמִנְהָגוֹ, עָשָׂה כָּמוֹהוּ. أخَذَ أهْبَتَهُ הִתְכּוֹנֵן, עָשָׂה הֲכָנוֹת לִקְרָאת. أخَذَ بِأسْبَابِ الحَضَارَةِ נָטַל אֶת הַתַּרְבּוּת, אִמֵּץ אֶת אֹרַח חַיֵּי... أخَذَ بِثَأرِهِ לָקַח נָקָם, נָקַם אֶת נִקְמָתוֹ. أخَذَهُ بِالحُسْنَى. أخَذَهُ بِالَّتِي هِيَ أحْسَنُ הִתְנַהֵג אֵלָיו בְּטוֹב, נָהַג עִמּוֹ בִּידִידוּת. أخَذَ بِخَاطِرِهِ נִחֲמוֹ, פִּיֵּס אוֹתוֹ, רִצָּה אוֹתוֹ. أخَذَهُ بِالشِّدَّةِ נָהַג בּוֹ בְּקַשְׁיוּת לֵב, הִתְאַכְזֵר לוֹ. أخَذَ بِرَأيِهِ הִסְכִּים לוֹ, נִמְלַךְ עִמּוֹ, קִבֵּל אֶת דַּעְתּוֹ. أخَذَ بِالقَرَارِ אִמֵּץ אֶת הַהַחְלָטָה. أخَذَ بِعَيْنِ الاعْتِبَارِ הֵבִיא בְּחֶשְׁבּוֹן, נָתַן דַּעְתּוֹ עַל. أخَذَ بِنَاصِرِهِ. أخَذَ بِيَدِهِ הוֹשִׁיט לוֹ יָד שֶׁל עֶזְרָה, סִיֵּעַ לוֹ. أخَذَ حَذَرَهُ. أخَذَ حَيْطَتَهُ נָקַט אֶמְצָעֵי זְהִירוּת, נִזְהַר מִ', עָמַד עַל הַמִּשְׁמָר. أخَذَ حَقَّهُ קִבֵּל אֶת זְכוּיוֹתָיו, הֵשִׁיב אֶת הַמַּגִּיעַ לוֹ. أخَذَتِ الخَمْرَةُ مِنْهُ הָיָה שָׁתוּי יַיִן, הִשְׁתַּכֵּר. أخَذَتْهُ الدَّهْشَةُ. أخَذَهُ العَجَبُ תָּהָה וְהִשְׁתּוֹמֵם, הִשְׁתּוֹמֵם, הִתְפַּלֵּא. أخَذَ الطَّائِرَةَ נָסַע בְּמָטוֹס. أخَذَ عَلَى حِينِ غِرَّةٍ הִפְתִּיעַ עַל־יְדֵי בּוֹאוֹ פִּתְאוֹם, הִפְתִּיעַ אוֹתוֹ. أخَذَ عَلَى خَاطِرِهِ נִפְגַּע, הִקְפִּיד. أخَذَ عَلَى عَاتِقِهِ נָטַל אַחְרָיוּת, לָקַח עַל עַצְמוֹ. أخَذَ العِلْمَ عَنْ לָמַד אֵצֶל, קָנָה דַּעַת מִ'. أخَذَ عَلَيْهِ طَرِيقَهُ חָסַם אֶת דַּרְכּוֹ, עָצַר אוֹתוֹ. أخَذَ عَلَيْهِ العَهْدَ נָטַל מִמֶּנּוּ הִתְחַיְּבוּת, קִבֵּל מִמֶּנּוּ הַבְטָחָה. أخَذَ وَأعْطَى נָשָׂא וְנָתַן, נִהֵל מַשָּׂא וּמַתָּן. أخَذَ

مِنْهُ كُلٌّ مُؤاخَذٌ 1. המתפס עליו כליל 2. ענה את לבו כליל, צורר אותו, הקפיד אותו. آخَذَ III 1. נשא עליו, הוכיח על־. 2. ענש. لا تُؤاخِذْني، وَلا مُؤاخَذَةَ בסליחה ממך, סליחה! اِتَّخَذَ VIII תפס (נושא כמושא), נקט, לקח, קבל (צורה כמושא), עשה ב־. اِتَّخَذَ إجْراءاتٍ، اِتَّخَذَ تَدابيرَ נקט אמצעים. اِتَّخَذَ قَرارًا קבל החלטה, החליט. اِتَّخَذَ مَوْقِفًا תפס עמדה, נקט עמדה. أَخْذٌ נטילה, לקיחה. أَخْذُ إفادَةٍ גביית עדות. أَخْذٌ وَرَدٌّ ויכוח, דין ודברים, ויכוח. أَخْذٌ وَعَطاءٌ משא ומתן, מסחר. أَخيذٌ שבוי, שבוי מלחמה. أَخّاذٌ מקסים, מצודד, שובה לב. مَأْخَذٌ ج مَآخِذُ 1. מקום הלקיחה, מקור, מוצא. 2. פגם, שיטה. 3. אשמה, טענה. مَآخِذُ ביבליוגרפיה, מקורות. مَأْخوذاتٌ 1. מקבלות (בבורסה). 2. לקיחות, מקבלות.

أَخَّرَ II 1. דחה, השהה, עכב. 2. האט. 3. החזיר לאחור (שעון כמושא). لا تُؤَخِّرْ عَمَلَ اليَوْمِ لِغَدٍ מה של היום אל תאמר לכשאפנה אשנה. يُقَدِّمُ رِجْلًا وَيُؤَخِّرُ أُخْرى מהסס צעד קדימה וצעד אחור, פוסח על שתי הסעפים, מהסס, מפקפק. لا يُقَدِّمُ وَلا يُؤَخِّرُ אינו מעלה ואינו מוריד, אינו מוסיף ואינו גורע, אין לו כל חשיבות. تَأَخَّرَ V عَنْ 1. התעכב, השתהה. 2. אחר, התאחר, בא אחרי־. 3. פגר, נחשל, לא התקדם. تَأَخَّرَ عَنِ المَوْعِدِ אחר את המועד. اِسْتَأْخَرَ X דחה (בפועל האומר שו), אחר. آخِرٌ ج أَواخِرُ אחרון, סוף, סופי, קיצוני. إلى آخِرِهِ וכו', וכו', (בכתב מליצה ובקיצור: إلخ). آخِرُ الأَمْرِ לבסוף, בסופו של דבר. الآخِرَةُ، الدّارُ الآخِرَةُ העולם הבא. مِنْ آخِرِهِ עד הסוף, כליל, לחלוטין, עד היסוד. هُوَ الأَوَّلُ وَالآخِرُ כי הוא ראשון והוא אחרון, היה, הוה ויהיה, עולמים. أَواخِرُ שלהי. أَواخِرُ الصَّيْفِ שלהי הקיץ. أَخيرًا وَلَيْسَ آخِرًا 1. לבסוף, בסופו של דבר. 2. אחרון אחרון חביב. أَوَّلُ الغَضَبِ جُنونٌ وَآخِرُهُ نَدَمٌ סוף סוף חרטה. آخَرُ ج آخَرونَ، أُخْرى ج أُخْرَياتٌ אחר, האחר, מישהו אחר. مِنْ وَقْتٍ إلى آخَرَ، مِنْ آنٍ إلى آخَرَ מפעם לפעם, מזמן לזמן, מפעם לפעם. بَيْنَ آوِنَةٍ وَأُخْرى، بَيْنَ فَتْرَةٍ وَأُخْرى לעתים קרובות, מפעם לפעם. هُوَ الآخَرُ גם הוא. أُخْرَوِيٌّ קשור בעולם הבא. أَخيرٌ אחרון. מן הבא בסוף. أَخيرًا לבסוף, בסופו של דבר. أَوَّلًا وَأَخيرًا מן ההתחלה ועד הסוף, בכל המובנים. أَنْتَ المَسْؤولُ أَوَّلًا وَأَخيرًا אתה האחראי בכל מקרה. مِئْخارٌ מאחר, אפיל, מאחר להבשיל (ור' ע' (بكر) مِبْكار. تَأْخيرٌ אחור, עכוב, עשיה לאחר הזמן. تَأَخُّرٌ עכוב, שהיה, פגור, נחשלות. كُلُّ تَأْخيرَةٍ فيها خَيْرَةٌ כל עכוב לטובה. مُؤَخَّرٌ 1. מאחר. 2. אחורי, מצד אחור, עורפי. 3. החלק הנותר (של המוהר או המוהרה). مُؤَخَّرًا 1. באחרונה, לאחרונה, לא מזמן. 2. לבסוף. مُؤَخِّرَةٌ עורף, עורפי (גם של צבא, ספינה), אחוריים, ירכתיים (של אניה כמושא). مُتَأَخِّرٌ 1. מפגר, נחשל. 2. מתאחר, מאחר. مُتَأَخِّراتٌ שארית (חובות שלא נפרעו). المُتَأَخِّرونَ המאוחרים.

أُخْطُبوطٌ O ج أُخْطُبوطاتٌ תמנון, תמנון. أُخْطُبوطِيٌّ תמנוני, מסתעף.

(أخو) آخى III כרת ברית, התיחס באחוה ורעות. آخى بَيْنَهُما קשר ביניהם קשרי ידידות. تَآخى VI קשר קשרי ידידות עם. أَخٌ ج إخْوانٌ وَإخْوَةٌ، أُخْتٌ ج أَخَواتٌ 1. אח. 2. רע, עמית. 3. חבר (במפלגה כמושא). أَخو ثِقَةٍ אדם אמין, נאמן, מהימן. جَماعَةُ الإخْوانِ المُسْلِمينَ קבוצת האחים המסלמים (ארגון דתי, נוסד במצרים בשנת 1928). إخْوانُ الصَّفاءِ האחים בנאמנות (חברי קבוצת פילוסופים מוסלמים שפעלה בבצרה בשנת 983). إنَّ وَأَخَواتُها ר' إنَّ. كانَ وَأَخَواتُها ר' (كون) كانَ. أَخَوِيٌّ ידידותי. أُخُوَّةٌ אחוה, רעות, ידידות, חברות. إخاءٌ אחוה, ידידות, רעות. تَآخٍ(ي). مُؤاخاةٌ ידידות קשה, קשר ידידותי.

أَدُبَ ـُ התחנך, נעשה מחנך, היה בעל נימוסין. أَدَبَ ـِ ערך סעודה, הזמין לסעודה. أَدَّبَ II 1. חנך, הדריך, הקנה דעת. 2. ענש, יסר. تَأَدَّبَ V התחנך, למד, קנה דעת. تَأَدَّبَ بِـ חקה אותו, נהג לפי נימוסיו. أَدَبٌ ج آدابٌ 1. נימוסין, דרך ארץ, חנוך, אדיבות. 2. ספרות, יצירה ספרותית. 3. ספרות "אדב" (של כללי התנהגות, חרד ההשכלה). أَدَبُ الكَلامِ תרבות הדבור. أَدَبٌ شَعْبِيٌّ ספרות עם, פולקלור. أَدَبُ القِصَّةِ، الأَدَبُ القَصَصِيُّ (النَّثْرِيُّ) ספרות, פרוזה. أَدَبٌ هادِفٌ (مُجَنَّدٌ) ספרות מגמתית. عَديمُ الأَدَبِ، قَليلُ الأَدَبِ חסר נימוס, לא מחנך, גס רוח. آدابٌ 1. נימוסין, הליכות טובות, אתיקה. 2. ספרות. 3. ספרות מקצועית. كُلِّيَّةُ الآدابِ הפקולטה למדעי הרוח. أَدَبِيٌّ 1. ספרותי. 2. מוסרי, מוסרי. شَجاعَةٌ أَدَبِيَّةٌ אמץ לב. أَدَبِيّاتٌ ספרות, ספרות, ענייני "אדב". أَديبٌ ج أُدَباءُ 1. סופר, מושכל. 2. אדיב, מנמס. 3. משכיל. مَأْدُبَةٌ ج مَآدِبُ סעודה, מסבה חגיגית. تَأْديبٌ 1. חנוך, הקנאת תורה. 2. ענישה. تَأْديبِيٌّ משמעתי. مَجْلِسٌ تَأْديبِيٌّ בית דין משמעתי. آدِبٌ מארח, מזמין. مُؤَدَّبٌ מנמס. مُؤَدِّبٌ 1. מחנך, מדריך תורה. 2. מורה (בעבר) בבית ספר דתי מסרתי.

أَدْرَة. أُدْرَةٌ בקע, שבר (בכיס האשכים), hernia

أُدْروجينٌ L ר' هيدْروجين.

أَدْرِينالينٌ L אדרנלין (הורמון ושם לתרופה תוך רוס).

آدَمُ אדם הראשון. ابْنُ آدَمَ בן אדם, בשר, אנושי. آدَمِيٌّ ج أَوادِمُ אנושי, הומני. آدَمِيَّةٌ אנושיות, הומניות.

أَدَمَ ـِ اِئْتَدَمَ VIII לפת פתו בלחם. إدامٌ، أُدْمٌ לפתן, מרק (נגמס בו כלחמו). أَدَمَةٌ، أَدَمٌ עור. أَديمٌ ج أُدُمٌ עור. أَديمُ الأَرْضِ פני האדמה, שכבה. أَديمُ السَّماءِ פני השמים. أَدّامٌ מעבד עורות, בורסי.

(أدو) أَدّى II 1. קים, השיב, מלא, בצע, ספק, עשה. 2. העביר, מסר, שלם.

3. إِلَى: גרם ל־, הביא לידי. أَدَّى خِدْمَةَ العَسْكَرِيَّةَ קיים את שירותו הצבאי. أَدَّى دَيْنَهُ שילם את חובו, פרע את התחייבותו. أَدَّى رِسَالَةً מילא את שליחותו, מילא את משימתו. أَدَّى الشَّهَادَةَ נתן עדות. أَدَّى الصَّلَاةَ התפלל. أَدَّى وَاجِبَهُ מילא את חובתו, ביצע את המשימה. أَدَّى اليَمِينَ (القَسَمَ) נשבע. تَأَدَّى V 1. בא אל הפועל, בוצע, התבצע. 2. إِلَى הוביל אל, הגיע לידי. أَدَاءٌ קיום, ביצוע, מילוי. أَدَاءٌ مُوسِيقِيٌّ ביצוע מוזיקלי. أَدَاءُ الوَاجِبِ מילוי החובה והמשימה. تَأْدِيَةٌ 1. מילוי, ביצוע. 2. תשלום. 3. קיום. مُؤَدٍّ מבצע, מוביל, מביא. أَدَاةٌ ج أَدَوَاتٌ 1. מכשיר, כלי, מנגנון, אמצעי. 2. מילית, מלה של תואר או יחס כפשוט. أَدَاةُ الحَرْبِ כלי זין, כלי נשק. أَدَوَاتُ الزِّينَةِ תמרוקים. أَدَوَاتٌ قِرْطَاسِيَّةٌ. أَدَوَاتٌ كِتَابِيَّةٌ מכשירי כתיבה. أَدَوَاتٌ مُخْتَبَرِيَّةٌ מכשירי מעבדה. أَدَوَاتٌ مَكْتَبِيَّةٌ ציוד משרדי. أَدَوَاتٌ مَنْزِلِيَّةٌ כלי בית.

إِذْ 1. מילית לתאר הזמן: כאשר, כשר, אז. 2. מילית המציינת סיבה: היות ש־, מאחר ש־, הואיל ו־. עַתָּה: عَاقِبَتُهُ إِذْ أَسَاءَ התוצאות בגלל שהרע. 4. סופית (suffix). بَعْدَئِذٍ אחר כך, לאחר מכן. إِذْ إِنَّ הואיל ו־. حِينَئِذٍ, حِينَذَاكَ אז. يَوْمَئِذٍ באותו יום, ביום ההוא. إِذَّاكَ, إِذْ ذَاكَ אז, ואז, באותה עת. إِنَّمَا מלת תנאי ובמובן של إِنَّ אם, כגון: إِنَّمَا تَزُورُنِي تَجِدْ مَحَبَّةً אם תבקרני תמצא אהבה.

إِذَا 1. מלת תנאי לזמן עתיד: אם, כאשר, כשר, בעת ש־. 2. להפתעה בפתאום: فَـ והנה, כגון: خَرَجْتُ فَإِذَا أَخِي بِالبَابِ יצאתי והנה אחי ליד הדלת. إِذَا بِـ לפתע פתאום, והנה. إِنَّمَا כאשר, ספר, בכל עת ש־, בכל פעם ש־. إِلَّا إِذَا אלא אם כן.

إِذًا, إِذَنْ 1. לכן, לפיכך, משום כך. 2. אם כן, אפוא.

أَذِنَ ـَ لَهُ فِي بِـ 1. הרשה לו, נתן לו רשות, התיר, אישר. 2. أَذِنَ لَهُ عَلَى שמה את כוחו ל־, הקשיב אותו ל־. أَذِنَ ـُ קרא בקולו. أَذَّنَ II קרא לתפילה (מואזין). آذَنَ III بِـ 1. הודיע על, בישר. 2. נתן ל־, עשה ל־. آذَنَ بِالغُرُوبِ נטה לשקיעה. اِسْتَأْذَنَ X ביקש רשות, ביקש היתר. إِذْنٌ ج أُذُونٌ 1. רשות, אישור, היתר. 2. ج أُذُونَاتٌ רשיון, הרשאה, אישור. بِإِذْنِ اللهِ, بِإِذْنِهِ تَعَالَى אם ירצה השם, בעזרת השם. بِإِذْنِكَ, عَنْ إِذْنِكَ ברשותך. طَلَبَ الإِذْنَ بِالكَلَامِ ביקש את רשות הדיבור. أُذْنٌ, أُذُنٌ ج آذَانٌ 1. אוזן. 2. ידית של כלי כמשל. أُذُنُ الأَرْنَبِ. الأُذُنُ الدَّاخِلِيَّةُ האוזן הפנימית. طَبْلَةُ الأُذُنِ עור התוף. شَحْمَةُ الأُذُنِ תנוך האוזן. لِلْحَائِطِ آذَانٌ גם לקירות יש אוזניים. أُذَيْنٌ עלייה הלב. اِسْتِئْذَانٌ בקשת רשות. مُؤَذِّنٌ מואזין, קורא לתפילה במסגד. مِئْذَنَةٌ ج مَآذِنُ צריח המסגד. أُذُنٌ שומע, סומך, שומר משמר. مَأْذُونٌ 1. מורשה, קורא לתפילה

מאזין ואשר המוסלמים. 2. מקבל, בעל רשיון, בעל תעודה. مَأْذُونِيَّةٌ 1. חופשה. 2. הרשאה, היתר, רשיון.

أَذَنْ ע׳ إِذًا.

أَذِيَ ـَ נפגע. آذَى IV פגע ב־, פגע ב־, הזיק ל־. تَأَذَّى V נפגע, נזוק. أَذًى, أَذِيَّةٌ, إِيذَاءٌ פגיעה, נזק, סבל, סבל, נזק. لِئَلَّا يُصِيبَهُ أَذًى פן ייפגע לו. لَمْ يُصِبْ أَحَدٌ بِأَذًى איש לא נפגע. مُؤْذٍ(ي) מזיק, פוגע. حَشَرَاتٌ مُؤْذِيَةٌ מזיקים ורמשים.

أَرَاجُوز T ע׳ قَرَه قُوز.

أَرَاوِلَة ר׳ ע׳ (قمص) أَقْحُوَان.

أَرِبَ ـَ فِي بِـ התמחה ב־, נעשה בקי. أَرُبَ ـُ היה פקח, חכם, נעשה נבון. أَرَّبَ III הקשיב על, "סידר", תכנן. أَرَبٌ ج آرَابٌ רצון, משאלה, עניין. بَلَغَ أَرَبَهُ השיג את מבוקשו. إِرْبٌ ج آرَابٌ איבר. مَزَّقَهُ إِرْبًا إِرْبًا קרע אותו לגזרים. أَرِيبٌ פיקח, נבון, מבקש. مَأْرَبٌ ج مَآرِبُ רצון, תכלית, מטרה. مَأْرُبَةٌ ج مَآرِبُ מטרה.

أَرْتُوَازِيٌّ F ארטזי (באר).

أَرْثٌ II לבה באש, שאת העיר, הקצין. إِرْثٌ ע׳ (ورث).

أَرْثُوذُكْس G אורתודוקסי, חסיד, נאמן. كَنِيسَةُ الرُّومِ الأَرْثُوذُكْس הכנסייה היוונית אורתודוקסית.

أَرِجَ ـَ تَأَرَّجَ V נודף, הפיץ ריח. أَرَجٌ ריחני, מפיץ ריח ניחוח. أَرِيجٌ ריח ניחוח, בושם.

أُرْجُوَانٌ P 1. ארגמן, ארגוני. 2. ע׳ כליל החורש (עץ). أُرْجُوَانِيٌّ אדום כהה.

أَرَّخَ II 1. תארך, קבע תאריך. 2. רשם תולדות, כתב קורות. تَأْرِيخٌ, تَارِيخٌ ج تَوَارِيخُ 1. תאריך. 2. כרוניקה, היסטוריה, דברי הימים, קורות. تَارِيخُ حَيَاةٍ תולדות חיים, מהלך החיים, סירוי (C.V.). مَا قَبْلَ التَّارِيخِ פרה היסטורית. بِتَارِيخِهِ עדכני, מעודכן. تَارِيخِيٌّ היסטורי. مُؤَرِّخٌ היסטוריון, כרוניקאי.

أَرْخَبِيلٌ G ארכיפלג, קבוצת איים קרובים.

أُرْدُنٌ, الأُرْدُنُّ ירדן נהר, ממלכת ירדן. أُرْدُنِيٌّ ירדני.

أَرْدَبٌّ C ج أَرَادِبُ ארדב (מידת היבש).

أَرْدُوَازٌ F צפחה (צפחה), רעף.

أَرُزٌّ אורז ושרו.

أَرُزٌّ, أُرُزٌ, رُزٌّ אורז.

أَرِسَ ـَ היה לאריס, נעשה אכר. أَرِيسٌ ج أَرَارِسَةٌ 1. אריס. 2. אכר, חקלאי. 3. חוכר משק.

أَرِسْتُقْرَاطِيٌّ L 1. אריסטוקרט, אציל, אצילי. 2. מיוחס. أَرِسْتُقْرَاطِيَّةٌ אריסטוקרטיה, אצולה.

أَرْشِيفٌ F ج أَرَاشِيفُ ארכיון, ארכיב

أَرِسْتُقْرَاطِيّ G אריסטוקרטי, ראש סֶגֶר.

أَرْضٌ נ ج أَرَاضٍ(ي) وَأَرَضُـــــونَ 1. קרקע, אדמה 2. ארץ, חבל ארץ. 3. רצפה 4. מרבץ, קומת. الأَرْضُ الْمُقَدَّسَةُ ארץ הקודש, ארץ ישראל. أَرْضُ الْمِيعَادِ הארץ המובטחת (כינוי לארץ ישראל). سَطْحُ (وَجْهُ) الأَرْضِ פני הקרקע. عِلْمُ الأَرْضِ ר' جِيُولُوجِيَا. بِالأَرْضِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ מי אדם יסודו מעפר וסופו לעפר.

أَرْضٌ II 1. הוריד לארץ. 2. הפריש (משושות, אדמה). أَرْضِيٌّ 1. קרקעי, ארצי. 2. קרקעי. 3. גשמי. أَرْضِيٌّ شَوْكِيٌّ ארטישוק (צמח), קנרס ר' خَرْشُوف. دَوْرٌ أَرْضِيٌّ. طَابِقٌ أَرْضِيٌّ קומת קרקע. أَرَضَةٌ ج أَرَضٌ קרמיס (termite) (מלה קנה). أَرْضِيَّةٌ 1. קרקעית, רצפה 2. רקע, משמעות. 3. דמי אחזקה (בנמל למשל). الْكُرَةُ الأَرْضِيَّةُ כדור הארץ.

أَرْطَاطَةٌ .Gr ج أَرَاطِيطُ פטה (בחורף ומה).

أَرْغُنٌ G ج أَرَاغِنُ אורגן, עוגב.

أَرْغُول ج أَرَاغِيلُ ר' (زمر) مِزْمَار. نَاي.

أَرِقَ - נדדה שנתו, נעלם שנה מעיניו. أَرَّقَ II הדיר שנה מעיניו. أَرَقٌ נדודי שינה, חוסר שינה.

أَرْكِيلَة ר' نَارْجِيلَة.

أَرِيكَةٌ ج أَرَائِكُ 1. ספה, כורסה. 2. כס מלכות.

إِرْمٌ ج آرَامٌ שיניים תוחתות. حَرَقَ عَلَيْهِ الأُرَّمَ חרק שניים, חרה אפו עליו.

أَرْمَلٌ אלמן ר' (رمل).

أَرُومَةٌ 1. גזע, קרח (החלק התחתון של גוע עץ שנכרת). 2. שורש. 3. מוצא. طَيِّبُ الأَرُومَةِ אציל, בן טובים.

أَرْمَنِيٌّ ج أَرْمَنٌ ארמני. أَرْمِينِيَا ארמניה.

أَرْنَاؤُطِيٌّ אלבני, מארץ אלבניה.

أَرْنَبٌ ר' (رنب).

أَرُزٌ - (שם) אורז (כצמח למשל), תבלין. أَرُزٌ אורז, אוכל תמימות. أَرُزُ الرَّصَاصِ שריקות כדורים.

أَزَادْرَخْت F אזדרכת (עץ פרי).

أَزَبَ - זרם (המים למשל). مِئْزَابٌ مِيزَابٌ ج مَيَازِيبُ وَمَآزِيبُ מרזב. إِزْبٌ 1. ננס, שמן. 2. רע לב. أَزَبٌ ج زُبٌّ ר' زَبَّاهُ שעיר.

أَزَرَ - חיזק, עזר. آزَرَ III תמך בו, עזר (עזר), הושיט עזרה ל-. تَأَزَّرَ V. اِتَّزَرَ VIII חגר (חגורה או סינר למשל). إِزَارٌ כותנת, חגור. شَدَّ أَزْرَهُ אמץ את ידיו, תמך בו. إِزَارٌ ج أُزُرٌ חגורה, סינר. مِئْزَرٌ ج مَآزِرُ 1. סינר. 2. כסות (החלק התחתון של הגוף בתורה). شَدَّ لِلأَمْرِ مِئْزَرَهُ שנס מתניו, חגר מתניו, התכונן ל-. مُؤَازَرَةٌ תמיכה, עזרה.

أَزِفَ - קרב, עמד לבוא. أَزِفَتِ الآزِفَةُ ר' קרב יום הדין. الآزِفَةُ יום הדין.

أَزَقَ - تَأَزَّقَ נעשה צר. مَأْزِقٌ ج مَآزِقُ 1. מצר. 2. מצוקה. مَأْزِقٌ حَرِجٌ מצוקה קשה, מצב קריטי (מסוכן), צרה צרורה.

أَزَلٌ ج آزَالٌ קדמות, נצח, מאז ומעולם. أَزَلِيٌّ קדמוני, נצחי, הקיים לעולם ללא התחלה וללא סוף. أَزَلِيَّةٌ נצחיות, קיום תמידי.

أَزَمَ - 1. קשה, נעשה קשה. 2. נשך. تَأَزَّمَ V הוחמר, הכביד, נעשה קריטי. أَزْمَةٌ ج أَزَمَاتٌ משבר. أَزْمَةٌ صَدْرِيَّةٌ קוצרת ר' (ربو). أَزْمَةٌ قَلْبِيَّةٌ התקף לב. أَزْمَةٌ نَفْسِيَّةٌ משבר נפשי, מצוקה נפשית. تَأَزُّمٌ עכור, החמרה, קריטיות.

إِزْمِيلٌ G ج أَزَامِيلُ אזמל, מפסלת.

(أزي) إِزَاءَ מול, נגד, נוכח. بِإِزَاءِ כנגד, לעומת. إِزَاءَهُ מול, פניו (נוכחו).

أَسَّ - أَسَسَ II יסד, הקים, בסס, השתית. تَأَسَّسَ V נוסד, כונן, הוקם. أَسَاسٌ ج أُسُسٌ בסיס, יסוד, עיקר. أَسَاسُ التَّدْرِيبِ בסיס אימונים (בצבא). أَسَاسًا עקרונית, למעשה, בעצם. حَجَرُ الأَسَاسِ אבן הפינה. لا أَسَاسَ لَهُ (مِنَ الصِّحَّةِ) בטל ומבוטל, חסר יסוד, ללא בסיס. أَسَاسِيٌّ עיקרי, עקרוני. تَعْلِيمٌ أَسَاسِيٌّ השכלה יסודית. قَانُونٌ أَسَاسِيٌّ חוקה, חוק יסוד. أَسَاسِيَّاتٌ עקרונות, כללי יסוד. أُسٌّ ج آسَاسٌ חזקה (במתמטיקה) ר' قُوَّةٌ. تَأْسِيسِيٌّ יסודי. مَجْلِسٌ تَأْسِيسِيٌّ. جَمْعِيَّةٌ تَأْسِيسِيَّةٌ אספה מכוננת. مُؤَسِّسٌ מייסד, מקים. مُؤَسَّسَةٌ 1. מוסד, מכון. 2. מפעל. مُؤَسَّسَةٌ خَيْرِيَّةٌ מוסד צדקה. دَوْلَةُ مُؤَسَّسَاتٍ מדינה מתוקנת, מדינת חוק. مُؤَسَّسَاتِيٌّ מוסדי, ממסדי, מפעלי. مُؤَسَّسَاتِيَّةٌ ממסדיות.

إِسْبَانِيَا ספרד. إِسْبَانِيٌّ ספרדי.

إِسْبِرْتُو .It ספירט, כהל, אלכוהול.

إِسْبَانَخ. إِسْبِينَاخ F תרד.

إِسْبِيسْت F אסבסט (צמח).

إِسْفِينِيكُوس .En אנקס ר' أَسْبَنْت.

إِسْت ר' (سته).

إِسْتَاتِيكَا G סטטיקה, חקר תנועה. إِسْتَاتِيكِيٌّ סטטי. מצב של קיפאון.

إِسْتَاتِيكُو סטטוס קוו.

إِسْتَادٌ F ج إِسْتَادَاتٌ אצטדיון, מגרש ספורט.

أُسْتَاذٌ ج أَسَاتِذَةٌ 1. מורה. 2. פרופסור. 3. מומחה. الأُسْتَاذُ الأَكْبَرُ תואר של שייח׳ אלאזהר. أُسْتَاذٌ كُرْسِيٌّ פרופסור מן המניין. أُسْتَاذٌ مُسَاعِدٌ. أُسْتَاذٌ بِلا كُرْسِيٍّ פרופסור חבר. أُسْتَاذِيَّةٌ 1. מורות, הוראה. 2. מומחיות.

إستانبول، أستانة איסטנבול (בטורקיה), קושטא.

إستراتيجي G אסטרטגי. **إستراتيجية** אסטרטגיה, תורת ניהול מלחמה, תכנון קרבי כולל.

أستراليا אוסטרליה (יבשת). **أسترالي** אוסטרלי.

إسترليني .En סטרלינג (מטבע בריטי).

إستريو .En סטריאו (במוזיקה).

إستمارة T טופס (במילון ע׳ (أمر).

إستوديو L ج **إستوديوهات** 1. סטודיו. 2. אולפן (של רדיו או טלוויזיה למשל). 3. סדנה. 4. סלון.

(أسد) **إستأسد** X נעשה כארי, עזר עז כנמר. **أسد** ج **أسد وأسود** אריה, ארי, כביר. **أسد أمريكي** פומה (חיה טורפת). **أسد البحر** ארי הים, אריה הים. **برج الأسد** מזל אריה. **حصة الأسد** חלק הארי, החלק העיקרי. **داء الأسد** צרעת (leprosy). **مأسدة** ج **مآسد** מג אריות.

أسر ـِ 1. אסר, כבל, קשר (באזיקים למשל). 2. שבה. **أسر لبه** שבה את לבו, הקסים אותו. **إستأسر** X הסגיר לשוביו, נשבה. **أسر**، **إسار** כבל, אזיקים, רצועת עור. **بأسره** כל כולו, בשלמותו. **أسرة** ج **أسر** משפחה, בית, משפחה מורחבת. **رب الأسرة** אבי המשפחה. **أسر** שובה, שובה לב, מצודד. **شخصية أسرة** אישיות כריזמטית. **أسير** ج **أسرى وأسراء** אסיר, שבוי.

إسرائيل 1. ישראל, כינויו של יעקב אבינו. 2. מדינת ישראל. **بنو إسرائيل** בני ישראל. **إسرائيلي** ישראלי, יהודי, בן דת משה. **إسرائيليات** 1. יודאיקה, מכלול הספרים בעניני יהדות הכתובים בלשונות לועזיות. 2. מכלול הספרות על היהודים מתוך המקורות המוסלמיים. 3. סיפורי המקראות.

إسطبل، إصطبل L אורות סוסים.

أسطرلاب G אסטרולב (מכשיר קדום, הומצא בידי הערבים למדידת השמש וגרמי השמים).

أسطوان אורת רגלים, אורת עמוד.

أسطوانة P ج **أسطوانات وأساطين** 1. אסטוונה, גליל, צילינדר. 2. עמוד. 3. תקליט. 4. תקליטור (במחשבים), קומפקט דיסק (CD). **أسطوانة الغاز** גליל גז. **أسطوانة مشروخة** תקליט שבור. **أساطين الحكمة** גדולי הוגי הדעות. **أسطواني** גלילי, צילינדרי.

أسطورة ج **أساطير** 1. אגדה, מעשיה. 2. מיתוס. **علم الأساطير** מיתולוגיה. **أسطوري** 1. דמיוני. 2. מיתופי. 3. מיתולוגי, אגדי.

أسطول G ج **أساطيل** 1. צי, ספינת כלי שיט מלחמתיים. 2. צי (של מטוסים, של מכוניות וכו׳).

أسف ـَ له (عليه) 1. כאב לו עליו, הצטער עליו, דאב עליו. 2. התקדר. **يؤسف له** מצער. **أسف** IV **أسفه** צער אותו, הדאיב אותו. **تأسف** V له (عليه) הצטער עליו. **أسف** צער, דאבון. **بكل الأسف**، **مع الأسف** בצער רב. **يا للأسف**، **وا** (يا) **أسفي عليه** 1. מה צר לי עליו. 2. חבל על דאבדין. **آسف** 1. מצטער. 2. סליחה (התנצלות), צר לי. **المأسوف عليه** המנוח, המצער הנפטר. **مؤسف** מצער, מעציב. **متأسف** 1. מצטער, צר לי. 2. סליחות, בבקשה סלח.

إسفاج P אספרגוס ע׳ **هليون**.

أسفلت F אספלט ע׳ **سفلت**.

إسفنج G ספוג. **إسفنجي** ספוגי, רך, נקבובי.

إسفنان G אדר (עץ) ע׳ **قيقب**.

إسفين G ج **أسافين** יתד, טריז, "פרימוס" (כינוי לשלושי המסרים). **خط إسفيني** כתב יתדות. **دق إسفينا بينهم** תקע טריז ביניהם, עורר מחלוקת ביניהם.

إسقربوط It צפדינה (מחלה הנגרמת מחוסר ויטמין C, (scurvy.

أسقف ج **أساقفة** G בישוף. **رئيس الأساقفة** ארכיבישוף, הגמון ראשי. **أسقفية** בישופות.

إسقمري G מקרל, קולייס (דג ים), (mackerel, scomber.

إسكلبيا T קטפת, אסקלפיאדה.

إسكلة L נמל, מזח.

إسكندرونة אסקנדרון, אלכסנדרטה (עיר נמל בדרום תורכיה).

الإسكندرية אלכסנדריה (עיר נמל במצרים).

إسكندينافيا סקנדינביה.

إسكيمو אסקימוס (תושבי הקוטב הצפוני).

أسل II חדד, השחיז. **أسل** אגמון, קנה סוף, קשר (צמח). **أسلة** 1. חוד שפיץ, רומח, חנית. 2. קצה הלשון. **الحروف الأسلية** האותיות השורקות (בערבית, הנהגות בקצה הלשון והן: ز، س، ص). **أسيل** חלק. **خد أسيل** פנים חלקות וחמות. **مؤسل** מחודד, משונן, מלוטש.

إسم ע׳ (سمو).

إسماعيل ישמעאל (בן אברהם אבינו והגר). **الإسماعيلية** 1. עיר במצרים. 2. כת שיעית גדולה, נפוצה בפרס ובהודו.

إسمانجوني، سمنجوني P תכלת, כחל בהיר.

إسمنت .En מלט. **إسمنت مسلح** בטון מזוין.

أسن ـِ באש, הסריח (מים). **آسن** באוש, מקולקל (מים). **مياه آسنة** מים עכורים.

מי מדינה.

(اسو) أَسَا ـُ סבל כ', ראה גם כאב בסוף. أَسِيَ ـَ התעצב, עצב. أَسَّى II ניחם. وَاسَى III ניחם, השתתף בצער. تَأَسَّى V התנחם. أَسًى 1. צער, תוגה, יגון. 2. לקח דוגמה מ-. أُسْوَة דוגמה, מופת. أُسْوَةً بِـ כדוגמת, כמוהו. آسٍ(ي) ج أُسَاة רופא ע' طَبِيب. مَأْسَاة ج مَآسٍ(ي) טרגדיה, מכאוב, אסון. مَأْسَاوِيّ טרגי, טרגדי. مُوَاسَاة ניחומים. أَسْيَانُ עצוב, שרוי בצער.

آسِيَا אסיה, יבשת אסיה. آسِيَا الصُّغْرَى אסיה הקטנה, אנטוליה. آسْيَوِيّ אסייתי, בן אסיה.

(اشب) أُشَابَة ج أَشَائِبُ 1. סיג, פסולת. 2. ערב רב, אספסוף.

إِشْبِيلِيَة סביליה (עיר בספרד).

إِشْبِين .Aa ע' شَبِين.

أَشَرَ ـِ נסר. أَشَّرَ II 1. סימן, ציין, הטביע חותמת בדרכון. 2. נתן אשרה. أَشَر אשר, שמחת. تَأْشِيرَة אשרת, ויזה. مُؤَشِّر 1. סימן. 2. מחוון, אינדיקטור. 3. מודד, מד.

أَشْقَر P בקצור, קצין כל.

أُشْنَان P 1. אשלגנית, סקרית ועוד. 2. אשנה, שלי.

أُشْنَة טחב, אזוב.

أَشُور، آشُور אשור. أَشُورِيَّات אשורולוגיה.

(اص) أُصَيْص ج أُصُص עציץ.

أَصَرَ ـِ קשר (חבל לבית), קשר. إِصْر ج آصَار 1. ברית. 2. נטל. آصِرَة ج أَوَاصِرُ 1. קשר (של משפחה, ידידות וכו'), קרבה. 2. טובה (של אוהב). وَثَّقَ أَوَاصِرَ الصَّدَاقَة אמץ (הדק) את קשרי הידידות.

أَصُلَ ـُ היה אציל, היה שרשי. أَصَّلَ II נשרש, קבע שרשים, התחקה אחר מקורותיו. تَأَصَّلَ V השתרש, הכה שרשים, התבסס. اِسْتَأْصَلَ X שרש, עקר (עקרו מן השורש). اِسْتَأْصَلَ شَأْفَتَهُمْ עקר אותם מן היסוד, השמידם עד אחד.

أَصْل ج أُصُول 1. שורש, מקור, עקר, יסוד. 2. יחוס, מוצא. 3. כתב יד מקורי. أَصْلًا כל עיקר, כלל וכלל (כלום), בתחילה לא. فِي الأَصْلِ מתחילה, בעצם, על נכון, למעשה. لَا أَصْلَ لَهُ وَلَا فَصْلَ 1. ממוצא נחות. 2. שקרים (ולא היו דברים מעולם), אין כל בסיס לדבר. صُورَة طِبْقَ الأَصْلِ עותק נאמן למקור. أُصُول ثَابِتَة אקטיב, נכסים קבועים (במאזן, בחשבונות). أُصُول وَخُصُوم אקטיב ופסיב, זכות וחובה (בחשבונות). حَسَبَ الأُصُولِ לפי הכללים, כדרוש. أَصْلِيّ 1. מקורי, אותנטי. 2. ראשוני, יסודי (מספר). أُصُولِيّ 1. יסודי, מקורי, עקרוני. 3. הדוגל בשיבה למקורות הראשונים (כגון פונדמנטליסטים ע' سَلَفِيّ. أُصُولِيَّة שיבה למקורות, פונדמנטליזם ע' (سلف) سَلَفِيَّة. الأُصُولِيَّة الإِسْلَامِيَّة פונדמנטליזם אסלאמי, שיבה לימי ראשית האסלאם ע' سَلَفِيَّة. أَصِيل ج أُصَلَاء 1. מקורי, אותנטי. 2. אציל, בן טובים, גזעי, שרשי. 3. ج آصَال שעת בין הערבים, דמדומי ערב. أَصَالَة 1. טוהר המוצא, גזעיות. 2. מקוריות, אותנטיות. 3. עקביות, עיקשות. أَصَالَةُ الرَّأْي שפוט נכון. بِالأَصَالَةِ عَنْ نَفْسِي בשמי, אישית. تَأَصُّل השרשות. مُتَأَصِّل 1. מושרש. 2. כרוני (מחלה). اِسْتِئْصَال עקירה מן השורש, שרוש, כריתה.

أَطَرَ ـِ أَطَّرَ II 1. מסגר. 2. מסגר (בהסברה), גדר. إِطَار ج إِطَارَات وأُطُر 1. מסגרת, שלד. 2. צמיג, חשוק. 3. במסגרת. فِي إِطَارِ במסגרת, בגדר, בתחום. إِطَارَة חשוק (של אופן). تَأْطِير מסגור.

أَطْلَس G ج أَطَالِس 1. אטלס. 2. קטן, אטלס (בד). جِبَال الأَطْلَس הרי האטלס (בצפון אפריקה). أَطْلَسِيّ، أَطْلَنْطِيّ אטלנטי (אוקיינוס). حِلْف (شَمَال) الأَطْلَسِيّ נאט"ו (ברית הצפון אטלנטי). المُحِيط الأَطْلَسِيّ האוקיינוס האטלנטי.

أُطُوم ج أُطُم 1. פרת ים, תחש (בעל חיים ימי). 2. צב ים. 3. קפוד.

أَغَا T ج أَغَوَات אגא, אדון, אדוני.

إِغْرِيق G ج أَغَارِقَة יון הקדומה. إِغْرِيقِيّ יווני, יוני.

أَغُسْطُس G אוגוסט ע' آب.

أَفَّ ـُ تَأَفَّفَ V אמר "אוף", רטן, הביע את מורת רוחו מ-. أُفّ אוף (מילית המבטאת סלידה וקוצר רוח). فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ק' אל תאמר להוריך "אוף" ולא תכלימם ודבר אליהם בכבוד.

آفَة ע' (أوف).

إِفْرَنْجِيّ P ج إِفْرَنْج 1. פרנקי, אירופי. 2. לבנטיני. بِلَاد الإِفْرَنْج אירופה.

إِفْرِيز G ج أَفَارِيز 1. כרכוב, זיז (של כותל, גג), קליפה (בראש קיר בבנין). 2. כותרת, עטרה (של עמוד). إِفْرِيز المَحَطَّة רציף התחנה.

إِفْرِيقِيَا אפריקה. إِفْرِيقِيّ ج إِفْرِيقِيُّون وأَفَارِقَة אפריקאי.

أَفْسَنْتِين G 1. לענה (צמח בעל עלים מרים). 2. שיקוי (משקה).

أَفْغَانِسْتَان אפגניסטן. أَفْغَانِيّ ج أَفْغَان אפגניסטני.

أُفْق، أُفُق ج آفَاق 1. אופק, מרחב ראייה. 2. קרבה. ضَيِّق (وَاسِع) الأُفُق צר (רחב) אופק. طَبَّقَتْ شُهْرَتُهُ الآفَاقَ שמו הלך לפניו. أُفُقِيّ אופקי, מן הרוחב. آفَاق 1. שוטה, נוכל, איש מפוקפק. 2. חסר מולדת, נע ונד. 3. בלתי ישיב.

أَفَكَ ـِ כזב, שקר. إِفْك כזב. أَفَّاك כוזב, כזבן, שקרן.

أَفَلَ ـُ שקע, ירד. أَفَلَ نَجْمُهُ שקעה שמשו, ירד מגדולתו. أُفُول שקיעה (כוכב). أُفُول

שקיעה.

أفلاطون אפלטון. حُبٌّ أفلاطونيٌّ אהבה אפלטונית, אהבה לנפשה רוחנית, לא חושנית.

أفَنَ ـ עשה קהה. مأفونٌ חסר שכל, כסיל, אויל.

أفَنْدي T אפנדי. أفَنْدِمْ! מי אדוני? סליחה!

أفيونٌ G אופיום.

أقاقيا G 1. קקה (שיח ריחני). 2. עץ השיטה ע' سَنْط.

أقّة G ج أُقَقٌ אוקה (יחידת משקל שהיתה נהוגה בעבר, כ-1.250 ק"ג).

أقحوانٌ ج أقاحٍ(ي) وأقاحي צמח (פרח daisy), חיננית.

الأقصى ע' (سجد) مَسْجِد.

أقلَمَ G אקלם, סגל. تأقلَمَ התאקלם, הסתגל, התרגל. إقليمٌ ج أقاليمُ 1. אקלים, כלל מזג האויר. 2. אזור, מחוז, חבל ארץ. مُدُنُ الأقاليم ערי השדה, עיירות. إقليميٌّ פרובינציאלי, אזורי. مجلسٌ إقليميٌّ מועצה אזורית. مياهٌ إقليميّةٌ מים טריטוריאליים. إقليميّةٌ ביזור, דצנטרליזציה. تأقلُمٌ התאקלמות, הסתגלות, התרגלות.

إقليدٌ Ar. ج أقاليدُ קליד, מפתח (למנעול, לספרות וכו').

أقنومٌ Ar. ج أقانيمُ יסוד (אישיותו של ישו בשילוש הנוצרי הקדוש).

أقيانوسٌ G אוקינוס ע' (حوط) مُحيط.

أكاديميٌّ G אקדמי, אוניברסיטאי, עיוני. أكاديميّةٌ אקדמיה.

أكتوبر L אוקטובר ע' تِشرينُ الأوّل.

أكدٌ، أكّادٌ אכד (עם עתיק בעיראק, באלף השלישי לפנה"ס). الأكّاديّةٌ אכדית (אחת הלשונות השמיות הקדומות ביותר).

أكّدَ II 1. הדגיש, הבטיח. 2. אשר, אמת, אישש. أكّدَ على שם דגש על. تأكّدَ V התאמת, אֻשר, הוכח, התאשש. تأكيدٌ ج تأكيداتٌ הדגשה, אמות, אישור, אישוש. أكيدٌ ודאי, נכון. أكيدًا، بالتأكيد، بكلّ تأكيد בודאי, אל נכון, בהחלט. لامُ التأكيد "ל" המדגישה בערבית (כמו: وإنّك لعلى خُلُقٍ عظيم כי ואכן אתה איש תכונה נעלה). مُؤكَّدٌ 1. ודאי, בטוח, מחוזק (ידיעה). 2. בטוח. مُتأكّدٌ בטוח, משוכנע.

أكَرَ ـ 1. חרש. 2. חפר. أكّارٌ ج أكَرةٌ 1. חורש, אכר. أكارَةٌ דמי חכירה (של אדמה חקלאית). أُكْرةٌ ج أُكَرٌ כדור. أكرةُ الباب ידית הדלת.

أكْزيما L אקזמה (מחלת עור), גרב.

إكسُ איקס أشعّةٌ إكس קרני רנטגן, קרני X.

أكسجينٌ، أوكسجينٌ G חמצן.

أكسَدَ חמצן, הרכיב עם חמצן. تأكسَدَ 1. התחמצן. 2. החליד. أكسيدٌ תחמוצת, תרכבת כימית עם חמצן. أكسيدُ الحديد תחמוצת הברזל. ثاني أكسيدِ الكربون דו-תחמוצת הפחמן. مُؤكسَدٌ، مُتأكسِدٌ מחומצן.

أكسسوارٌ F ج أكسسواراتٌ אבזר.

إكسيبام F פודא.

إكسيرٌ 1. סם חיים, תרופת פלא. 2. אבן החכמים (חומר שיוחסו לו את הסגולה להפוך כל מתכת לזהב).

أكَلَ ـ 1. אכל. 2. קלה (אש), השחית. أكلَ الأخضرَ واليابسَ כלה את הכל. أكلَ مالَهُ (حقَّهُ) עשק אותו, קפח אותו. أكلَ عليه الدهرُ وشربَ אבד עליו כלח. لغةُ أكلوني البراغيثُ לשון של שני נושאים לנשוא אחד, לשון הערבים שנעשית דקדוקית. يعلمُ من أينَ تُؤكلُ الكتفُ יודע להסתדר. أكّلَ II האכיל, הזין. تآكَلَ V 1. נאכל, התכרסם, נרקב, התאכל. 2. החליד. تآكلَ VI התאכל, התכרסם. آكِلٌ אוכל, סועד. آكِلُ لحومِ البشرِ קניבל. آكِلُ النمل דב הנמלים (בעל חיים, anteater). أكّال، أكولٌ אכלן, זללן. أُكُلٌ פרי, תנובה. تأكّلٌ، تآكُلٌ איכול, קורוזיה, שחיקה, השתחקות. مأكلٌ מאכל. مأكولٌ ج مأكولاتٌ מאכל, מזון, מצרכי מזון. مُؤاكِلٌ חבר לסעודה.

إكليروس הכמורה. إكليريكيٌّ קלריקלי, של כמורה.

أكَمةٌ ج آكامٌ תלולית, תל, גבעה. إنّ وراءَ الأكمةِ ما وراءها מה' הדבר מעורר חשד, יש דבר מה, מתבשל משהו מאחורי הקלעים.

أكورديون Gr. מפוחון, אקורדיון.

آل ע' (أول).

ألْ، أل التعريف הא הידיעה.

ألا 1. האין, האם לא. 2. הלוא. 3. אכן. 4. הואיל. ألا وهُوَ הרי הוא, הלוא הוא ע' لا.

إلّا 1. פרט ל-, מלבד, חוץ מ-, להוציא את-, למעט. 2. אלא ש-. إلّا أنَّ אבל, אולם. إلّا إذا אלא אם כן. الخامسة إلّا ربعًا חמש פחות רבע, רבע לחמש. وإلّا אחרת, ולא. ليسَ إلّا ותו לא.

الأسكا אלסקה (מחוז ארץ בצפון אמריקה, מדינה בארצות הברית).

ألاي T ע' كتيبة. أميرُ ألاي מפקד חטיבה.

ألَبَ ـ אסף. ألّبَ II 1. אסף, קבץ. 2. הסית. ألّبهم عليه הסית אותם נגדו. تألّبَ V على התאגד, התקבץ נגד, עשה יד אחת נגד.

ألب، جبالُ الألب הרי האלפים.

ألبانيا אלבניה.

اَلْزْهَيْمَر אַלְצְהַיְימֶר (מחלה תשוכת מוחית, בייחוד בקרב קשישים, alzheimer).

أَلِفٌ שֵׁם הָאוֹת ا בָּעֲרָבִית.

أَلِفَ – הִתְרַגֵּל, הִתְיַדֵּד, הִסְתַּגֵּל. **أَلَّفَ** II אִחֵד, חִבֵּר, הִרְכִּיב, קֵרֵב, יִשֵּׁב. **أَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ** הִשְׁכִּין שָׁלוֹם וְרֵעוּת בֵּינֵיהֶם. **أَلَّفَ كِتَابًا** חִבֵּר סֵפֶר. **أَلَّفَ وِزَارَةً** הִרְכִּיב (כוננו) מֶמְשָׁלָה. **تَأَلَّفَ** V חֻבַּר (מסר), מֻרְכָּב. **تَآلَفَ** VI **اِئْتَلَفَ** VIII 1. הֻתְאַם, הָלַם. 2. הִסְכִּים עִם. **اِئْتِلَافٌ** 1. הַרְמוֹנְיָה, הַתְאָמָה, הַסְכָּמָה. 2. אַחְדוּת, קוֹאָלִיצְיָה. **أُلُوفٌ** ج **أَلْفٌ** וָאָלֶף אֶלֶף. **أَلْفِيٌّ** שֶׁל אֶלֶף. **عِيدٌ أَلْفِيٌّ** חֲגִיגַת אֶלֶף שָׁנָה. **أَلْفِيَّةٌ** ج **أَلْفِيَّاتٌ** מִילֶנְיוּם, אֶלֶף שָׁנָה. **أَلْفِيَّةُ ابْنِ مَالِكٍ** (חיבור מדעי המסכם את הדקדוק הערבי באלף בתי שירה). **إِلْفٌ** 1. רֵעַ, יְדִיד קָרוֹב. 2. יְדִידוּת, רֵעוּת. **أَلِيفٌ** 1. יָדִיד, רֵעַ. 2. מְבֻיָּת (חיות בית). **حَيَوَانٌ أَلِيفٌ** חַיַּת בַּיִת. **تَأْلِيفٌ** חִבּוּר (ספר למשל). **تَآلُفٌ** הַתְאָמָה, הַסְכָּמָה, תֵּאוּם, הַרְמוֹנְיָה, קוֹאוֹרְדִינַצְיָה. **مَأْلُوفٌ** שָׁכִיחַ, נָפוֹץ, מְקֻבָּל, מֻכָּר. **مَأْلُوفِيَّةٌ** מֻכָּרוּת, מְקֻבָּלוּת. **مُؤَلِّفٌ** מְחַבֵּר. **مُؤَلَّفٌ** ج **مُؤَلَّفَاتٌ** חִבּוּר, יְצִירָה, סֵפֶר. **مُتَآلِفٌ** הַרְמוֹנִי, מֻתְאָם.

أَلَقَ – **تَأَلَّقَ** V זָהַר, הִבְרִיק, נָצַץ. **تَأَلَّقَ سَعَادَةً** קָרַן מֵאֹשֶׁר. **تَأَلَّقَ نَجْمُهُ** דָּרַךְ כּוֹכָבוֹ, הִצְלִיחַ. **تَأَلُّقٌ** זֹהַר, נִצְנוּץ, זִיו. **مُتَأَلِّقٌ** זוֹהֵר, מְנַצְנֵץ, בּוֹהֵק, קוֹרֵן.

إِلِكْتْرُود G אֶלֶקְטְרוֹד (כל אחד משני קטבי סוללה חשמלית).

إِلِكْتْرُومِتْر G אֶלֶקְטְרוֹמֶטֶר (מכשיר למדידת עֻצמת זרם חשמלי).

إِلِكْتْرُون G אֶלֶקְטְרוֹן, חֶלְקִיק אָטוֹמִי. **إِلِكْتْرُونِيٌّ** אֶלֶקְטְרוֹנִי. **عَقْلٌ إِلِكْتْرُونِيٌّ** מוֹחַ אֶלֶקְטְרוֹנִי ר' (حسب) حَاسُوب. **عِلْمُ الْإِلِكْتْرُونِيَّاتِ** אֶלֶקְטְרוֹנִיקָה.

أَلِمَ – כָּאַב, סָבַל. **أَلَّمَ** II. **آلَمَ** IV הִכְאִיב, גָּרַם סֵבֶל. **تَأَلَّمَ** V כָּאַב, סָבַל יִסּוּרִים, הִתְיַסֵּר. **أَلَمٌ** ج **آلَامٌ** כְּאֵב, דְּאָבָה, מַכְאוֹב, סֵבֶל. **أُسْبُوعُ الْآلَامِ** שְׁבוּעַ הַיִּסּוּרִים (בדת הנוצרית השבוע המתחיל שבועיים לפני חג הפסחא). **زَهْرَةُ الْآلَامِ** שְׁעוֹנִית (צמח נוי, passion flower). **طَرِيقُ الْآلَامِ** דֶּרֶךְ הַיִּסּוּרִים, וִיָּה דוֹלוֹרוֹזָה (הדרך שבה הוכל ישו לצליבה בירושלים העתיקה). **أَلِيمٌ مُؤْلِمٌ** מַכְאִיב, מְצַעֵר, מַעֲצִיב. **مُصَابٌ أَلِيمٌ** אָסוֹן כָּבֵד. **إِيلَامٌ** הַכְאָבָה, גְּרִימַת סֵבֶל.

أَلْمَاس ر' مَاس.

أَلْمَانِيَا גֶּרְמַנְיָה.

أَلُمِنْيُوم L אֲלוּמִינְיוּם, חַמְרָן.

أَلَهَ II הֶאֱלִיהַ, הֶעֱרִיץ כְּאֵל. **تَأَلَّهَ** V אִלֵּהַּ אֶת עַצְמוֹ. **إِلٰهٌ** ج **آلِهَةٌ** אֵל, אֱלֹהִים. **إِلٰهِيٌّ** אֱלֹהִי, קָדוֹשׁ. **عِلْمُ الْإِلٰهِيَّاتِ** תֵּאוֹלוֹגְיָה, תּוֹרַת הָאֱלֹהוּת. **تَعَدُّدُ الْآلِهَةِ** פּוֹלִיתֵאִיזְם, פֻּלְחַן אֵלִים רַבִּים. **لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ** אֵין אֵל זוּלַת אַלְלָה. **اللّٰهُ** אַלְלָה, הָאֱלֹהִים. **بِاللّٰهِ عَلَيْكَ!** בְּשֵׁם אֱלֹהִים. **لِلّٰهِ دَرُّكَ!** יִישַׁר כֹּחֲךָ, הַיְּדָד לְךָ (ביטוי). **اللّٰهُمَّ** אֱלֹהַי! אֱלֹהִים שֶׁבַּשָּׁמַיִם! **اللّٰهُمَّ اشْهَدْ** שָׁמַיִם עֵדַי. **اللّٰهُمَّ إِلَّا** אֶלָּא אִם כֵּן. **وَاللّٰهِ** חַי אֱלֹהִים.

(أَلَوَ) أَلَا – הִתְרַשֵּׁל, הִתְעַצֵּל, נִמְנַע מִ-. **لَا يَأْلُو جُهْدًا** אֵינוֹ חוֹסֵךְ כָּל מַאֲמָץ, עוֹשֶׂה כְּמֵיטַב יְכָלְתּוֹ. **آلَى عَلَى نَفْسِهِ** IV נִשְׁבַּע (לעשות משהו), קִבֵּל עַל עַצְמוֹ.

إِلَى מִלַּת יַחַס. 1. אֶל, לְ-. 2. אֵצֶל. 3. עַד. **إِلَامَ (إِلَى مَتَى)** עַד לְאָן, עַד מָתַי. **إِلَى آخِرِهِ** וְכוּלֵי, וְהָלְאָה. **إِلَى اللِّقَاءِ** לְהִתְרָאוֹת. **إِلَيْكَ بِـ (هٰذَا)** הֵא לְךָ, קַח לְךָ. **إِلَيْكَ عَنِّي** סוּר מִמֶּנִּי, לֵךְ לְךָ, הִסְתַּלֵּק מִמֶּנִּי. **وَمَا إِلَيْهِ** וְדוֹמֵיהֶם, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. **الْأَمْرُ لَكَ (إِلَيْكَ)** הַדָּבָר תָּלוּי בְּךָ, אַתָּה הַמַּחְלִיט.

أَلْيَةٌ אַלְיָה.

إِلْيَاذَةٌ אִילְיָאדָה (אפוס יווני מדעי של הומרוס).

أَمْ אוֹ. **أَقَرِيبٌ أَمْ بَعِيدٌ** כִּי הַקָּרוֹב הוּא אִם רָחוֹק.

أَمَةٌ ج **إِمَاءٌ** وَ**أَمَوَاتٌ** אָמָה, שִׁפְחָה.

أَمَّ – 1. פָּנָה אֶל, שָׂם פָּנָיו לְ-, בָּא אֶל. 2. עָמַד בְּרֹאשׁ הַמִּתְפַּלְּלִים (מאמם). 3. פָּצַע בְּרֹאשׁ. **أَمَّمَ** II הִלְאִים, הִפְקִיעַ לִרְשׁוּת הַמְּדִינָה. **اِئْتَمَّ** VIII بِـ חִקָּה אֶת, נִצְמַד. **أُمٌّ** ج **أُمَّهَاتٌ** 1. אֵם. 2. מָקוֹר. 3. עִקָּר. **أُمُّ أَرْبَعَةٍ وَأَرْبَعِينَ** מַרְבֵּה רַגְלַיִם (חיה). **أُمُّ الدِّمَاغِ** **أُمُّ الرَّأْسِ** קְרוּם הַמּוֹחַ. **أُمُّ النُّجُومِ** נְהַר דִּינוּר, שְׁבִיל הֶחָלָב. **بِأُمِّ عَيْنِهِ** בְּמוֹ עֵינָיו. **اللُّغَةُ الْأُمُّ** שְׂפַת הָאֵם. **الْوَطَنُ الْأُمُّ** הַמּוֹלֶדֶת הַמְּקוֹרִית. **أُمَّهَاتُ الصُّحُفِ** הָעִתּוֹנִים הַחֲשׁוּבִים. **أُمَّةٌ** ج **أُمَمٌ** אֻמָּה, לְאֹם, עַם, קָהָל. **أُمَّةٌ أُمَيَّةٌ** חַיִּי אֻמָּה אַנְאַלְפָבֵּיתִית. **الْأُمَمُ الْمُتَّحِدَةُ** הָאֻמּוֹת הַמְּאֻחָדוֹת (או"ם). **مَجْلِسُ الْأُمَّةِ** פַּרְלָמֶנְט. **أُمَمِيٌّ** בֵּינְלְאֻמִּי. **النَّشِيدُ الْأُمَمِيُّ** אִינְטֶרְנַצְיוֹנָל. **أَمَامَ** מוּל, לִפְנֵי. **أَمَامِيٌّ** קִדְמִי, חֲזִיתִי. **خَطٌّ أَمَامِيٌّ** קַו חֲזִית. **أَمَامِيَّاتٌ** קִדְמִיּוֹת. **إِمَامٌ** ج **أَئِمَّةٌ** 1. אִמָּאם (מנהיג ציבור מוסלמי). 2. מַנְהִיג שִׁיעִי. 3. מַנְהִיג. **الْإِمَامُ الْأَكْبَرُ** כִּנּוּי שֶׁל שֵׁיח' אֶל-אַזְהַר בְּקָהִיר. **إِمَامَةٌ** כְּהֻנַּת הָאִמָּאם, מַנְהִיגוּת אִסְלָאמִית. **أُمُومَةٌ** אִמָּהוּת, הֱיוֹת אֵם. **نِظَامُ الْأُمُومَةِ** מִשְׁטָר מַטְרִיאַרְכָלִי. **أُمِّيٌّ** אַנְאַלְפָבֵּית, בּוּר. **أُمِّيَّةٌ** בּוּרוּת, בַּעֲרוּת, אַנְאַלְפָבֵּיתִיּוּת. **مَحْوُ الْأُمِّيَّةِ** **مُكَافَحَةُ الْأُمِّيَّةِ** הַמִּלְחָמָה בַּבַּעֲרוּת, בִּעוּר הַבַּעֲרוּת. **تَأْمِيمٌ** הַלְאָמָה.

أَمَا ר' **أَمْ**.

أَمَّا... فَـ אֲשֶׁר לְ-... הֲרֵי, בַּאֲשֶׁר לְ-, אַךְ, אֲבָל, וְאִלּוּ. **أَمَّا بَعْدُ** וּלְעִנְיָן הָעִנְיָן (אחרי ברכות פתיחה של מכתב וכו').

إِمَّا אוֹ. **إِمَّا هٰذَا أَوْ ذَاكَ** אוֹ זֶה אוֹ הַהוּא.

أَمْبَاشِي, أُنْبَاشِي T מ"י ר' عَرِيف.

إِمْبِرَاطُور L ج **أَبَاطِرَةٌ** אִימְפֶּרָטוֹר, קֵיסָר. **إِمْبِرَاطُورِيَّةٌ** אִימְפֶּרְיָה.

إِمْبِرْيَالِيّ F אִימְפֶּרְיָאלִי. **إِمْبِرْيَالِيَّةٌ** אִימְפֶּרְיָאלִיזְם.

أَمْبِيرٌ F אַמְפֶּר (יחידת עָצמת זרם חשמלי).

أَمَدٌ ج آمَادٌ 1. קָצֶה, גְּבוּל. 2. זְמַן, מוֹעֵד. 3. מֶשֶׁךְ, תְּקוּפָה. قَصِيرُ الأَمَدِ קְצַר טְוָח, קְצַר מוֹעֵד. مُنْذُ أَمَدٍ بَعِيدٍ זֶה עִדָּן וְעִדָּנִים, זֶה זְמַן רַב.

أَمَرَ ـُ פָּקַד, צִוָּה, הוֹרָה. أَمَّرَ II عَلَى הִמְלִיךְ, מִנָּה לְשַׁלִּיט עַל. تَأَمَّرَ V عَلَى נָהַג בִּשְׂרָרוּת כְּב', הִשְׂתָּרֵר עַל. تَآمَرَ VI عَلَى קָשַׁר קֶשֶׁר נֶגֶד, זָמַם מְזִמָּה. اِئْتَمَرَ VIII بِأَمْرِهِ צִיֵּת לְהוֹרָאָתוֹ, עָשָׂה כִּמְצֻוָּתוֹ. أَمْرٌ ج أَوَامِرُ פְּקֻדָּה, צַו, הוֹרָאָה. أَمْرٌ ج أُمُورٌ 1. עִנְיָן, נוֹשֵׂא, קָנָה, דָּבָר. 2. שִׁלְטוֹן (בהטעמה). أَمْرُ تَفْتِيشٍ צו חִפּוּשׂ. أَمْرٌ يَوْمِيٌّ פְּקֻדַּת יוֹם (של מפקד לצבא). أَمْرٌ وَاقِعٌ עֻבְדָּה קַיֶּמֶת (מֻגְמֶרֶת). الأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ מִצְווֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. تَحْتَ أَمْرِكَ! לִרְשׁוּתְךָ! (הֲנֵנִי). غُلِبَ عَلَى أَمْرِهِ נִטַּל מִמֶּנּוּ, הֻכְרַע, הוּבַס. مَهْمَا يَكُنْ مِنَ أَمْرٍ יִהְיֶה מָה שֶׁיִּהְיֶה, וְיִהְיֶה מָה. إِمْرَةٌ פִּקּוּד. أَمَارَةٌ ج أَمَارَاتٌ סִימָן, אוֹת. أَمَائِرُ תַּוֵי פָּנִים, עֲרָשׁוֹת פָּנִים. أَمَّارٌ תּוֹבְעָנִי, מוֹשֵׁל בִּמְשָׁטִים. إِنَّ النَّفْسَ أَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע. إِمَارَةٌ 1. שְׂלִיטָה. 2. אֲמִירוּת, נְסִיכוּת. أَمِيرٌ ج أُمَرَاءُ 1. שַׁלִּיט. 2. נָסִיךְ. أَمِيرُ الْبَحْرِ אַדְמִירָל, מְפַקֵּד שַׁיָּטֶת. أَمِيرُ لِوَاءٍ רַב אַלּוּף. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים, כִּנּוּי שֶׁל חָלִיף. أَمِيرِيٌّ מַמְלַכְתִּי, מֶמְשַׁלְתִּי. أَرَاضٍ أَمِيرِيَّةٌ אַדְמוֹת מְדִינָה. تَآمُرٌ קְשִׁירַת קֶשֶׁר וּמְזִמָּה. مُؤَامَرَةٌ ج مُؤَامَرَاتٌ מְזִמָּה, קֶשֶׁר. مُؤْتَمَرٌ ج مُؤْتَمَرَاتٌ וְעִידָה, כִּנּוּס. مُؤْتَمَرُ قِمَّةٍ (ذُرْوَةٍ) וְעִידַת פִּסְגָּה. مُؤْتَمَرٌ صُحُفِيٌّ מְסִבַּת עִתּוֹנָאִים. اِسْتِمَارَةٌ 1. טֹפֶס. 2. שְׁאֵלוֹן. مَأْمُورٌ פָּקִיד, מְמֻנֶּה (משטרה, בית סוהר וכו'). مَأْمُورُ الإِجْرَاءِ פְּקִיד הוֹצָאָה לַפֹּעַל. مَأْمُورُ التَّفْلِيسَةِ כּוֹנֵס נְכָסִים. مَأْمُورِيَّةٌ מַטָּלָה, מְשִׂימָה, תַּפְקִיד, שְׁלִיחוּת. مُتَآمِرٌ קוֹשֵׁר קֶשֶׁר, זוֹמֵם, מוֹרֵד.

إِمْرُؤٌ ר' (مرأ).

أَمْرَكَ הִקְנָה (אופי) לְאָמֵרִיקָנִי. تَأَمْرَكَ נַעֲשָׂה אָמֵרִיקָנִי. أَمْرِيكَا. أَمْرِيكَةُ אָמֵרִיקָה.

أَمْرِيكِيٌّ אָמֵרִיקָנִי.

أَمْسِ אֶתְמוֹל. أَمْسِ الأَوَّلِ שִׁלְשׁוֹם. مَسَاءَ أَمْسِ אֶמֶשׁ. الأَمْسُ الْبَعِيدُ הֶעָבָר הָרָחוֹק. أُمْسِيَةٌ ר' (مسي).

أَمْشِيرٌ C הַחֹדֶשׁ הַשִּׁשִּׁי בַּלּוּחַ הַקָּופְּטִי.

إِمَّعٌ. إِمَّعَةٌ אוֹפּוֹרְטוּנִיסְט, חַנְפָן, הֲפַכְפַּךְ, "יֵס מֶן".

أَمَلَ ـُ קִוָּה, צִפָּה, יִחֵל. أَمَّلَ II 1. קִוָּה. 2. נָסַךְ תִּקְוָה, הִבְטִיחַ. تَأَمَّلَ V 1. הִתְבּוֹנֵן, הִבִּיט בְּעִיּוּן, הִסְתַּכֵּל בּ'. 2. הִרְהֵר. أَمَلٌ ج آمَالٌ תִּקְוָה, צִפִּיָּה, תּוֹחֶלֶת. أَمَلٌ كَاذِبٌ תִּקְוַת שָׁוְא, תִּקְוָה נִכְזֶבֶת, חֲסַר תּוֹחֶלֶת. كُلِّي أَمَلٌ אֲנִי מָלֵא תִּקְוָה, מְקַוֶּה. عَلَى أَمَلِ בְּתִקְוָה, בְּצִפִּיָּה. مَأْمَلٌ ج مَآمِلُ ר' أَمَلٌ. تَأَمُّلٌ הִתְבּוֹנְנוּת, הִרְהוּר. تَأَمُّلَاتٌ הֲגִיּוֹת, הִרְהוּרִים. تَأَمُّلٌ بَاطِنِيٌّ (ذَاتِيٌّ) אִינְטְרוֹסְפֶּקְצִיָּה, הִסְתַּכְּלוּת פְּנִימִית (פסיכולוגיה). مُؤَمَّلٌ. مَأْمُولٌ מְיֻחָל, מְקֻוֶּה, צָפוּי, מְקֻוֶּה.

أَمُنَ ـُ הָיָה נֶאֱמָן (אָמִין), לֹא מָעַל בָּאֵמוּן. أَمِنَ ـَ שָׁלַו, הָיָה שָׁלֵו, יָשַׁב לָבֶטַח. أَمَّنَ II ـ 1. הִבְטִיחַ. 2. שִׁמֵּר, אִבְטַח. 3. אִמֵּת, אִשֵּׁר. 4. عَلَى בִּטֵּחַ. 5. אָמַר אָמֵן. آمَنَ IV بِـ הֶאֱמִין בּ', בָּטַח בּ', נָתַן אֵמוּן בּ'. اِئْتَمَنَ VIII 1. בָּטַח בּ', סָמַךְ עַל. 2. הִפְקִיד (פיקדון) בידי. اِسْتَأْمَنَ X בִּקֵּשׁ מִקְלָט (מַחְסֶה) אֵצֶל. أَمْنٌ בִּטָּחוֹן, שַׁלְוָה, הֲגַנָּה. الأَمْنُ الْعَامُّ הַבִּטָּחוֹן הַכְּלָלִי, שֵׁרוּת הַבִּטָּחוֹן. مَجْلِسُ الأَمْنِ מוֹעֶצֶת הַבִּטָּחוֹן (של האו"ם). أَمَانٌ בְּטִיחוּת, בִּטָּחוֹן, בְּטִיחוּת, שַׁלְוָה, שֶׁקֶט. صِمَامُ الأَمَانِ שַׁסְתּוֹם בִּטָּחוֹן. فِي أَمَانِ اللّٰهِ שָׁלוֹם וּבְרָכָה. زُجَاجُ أَمَانٍ זְכוּכִית מְחֻסֶּמֶת שֶׁבֶר. أَمَانَةٌ ج أَمَانَاتٌ 1. פִּקָּדוֹן, עֵרָבוֹן, עֲבוֹט. 2. אֲמִינוּת, נֶאֱמָנוּת, יֹשֶׁר לֵב. 3. מַזְכִּירוּת. أَمَانَةُ الْعَاصِمَةِ מוֹעֶצֶת הָעִירִיָּה. أَمَانَةُ الصُّنْدُوقِ גִּזְבָּרוּת. أَمَانَةٌ عِلْمِيَّةٌ יֹשֶׁר אִינְטֶלֶקְטוּאָלִי. أَمِينٌ ج أُمَنَاءُ 1. אָמִין, יָשָׁר, נֶאֱמָן. 2. מְמֻנֶּה. أَمِينُ السِّرِّ 1. מַזְכִּיר. 2. שׁוֹמֵר סוֹד. أَمِينٌ عَامٌّ מַזְכִּיר כְּלָלִי. أَمِينُ الْمَالِ (الصُّنْدُوقِ) גִּזְבָּר. آمِينَ אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן. إِيمَانٌ אֱמוּנָה, עִקְּרֵי הַדָּת. مَأْمَنٌ מָקוֹם מִבְטָחִים. تَأْمِينٌ ج تَأْمِينَاتٌ 1. בִּטּוּחַ. 2. עֲבוֹט, עֵרָבוֹן. 3. אַבְטָחָה. تَأْمِينٌ اجْتِمَاعِيٌّ בִּטּוּחַ סוֹצְיָאלִי. تَأْمِينٌ وَطَنِيٌّ בִּטּוּחַ לְאֻמִּי. مُؤْمِنٌ מַאֲמִין. لَا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ ח"ל לֹא תָּקוּם פַּעֲמַיִם צָרָה. مُؤْتَمَنٌ נֶאֱמָן. مُؤَمَّنٌ מְבֻטָּח. أُمْنِيَةٌ ج أَمَانٍ (يّ) ר' (منى). اِئْتِمَانٌ אַשְׁרַאי. اِئْتِمَانٌ مَصْرِفِيٌّ אַשְׁרַאי בַּנְקָאִי. تَسْهِيلَاتٌ ائْتِمَانِيَّةٌ הֲקָלוֹת אַשְׁרַאי.

أَمْهَرِيَّةٌ אַמְהָרִית (שפה אתיופית).

أَمُورِيٌّ אֱמוֹרִי.

أَمَوِيٌّ אֻמַּיִּי, נִמְנֶה עִם שׁוֹשֶׁלֶת אֻמַּיָּה.

أَمِيبَا G אֲמֶבָּה, אֲמֶבָּה ר' مُتَقَلِّبَةٌ.

أَمْيَنْت F מ' אַזְבֶּסְט ר' أَسْبِسْتُوس.

أَنْ מִלִּית לִפְנֵי פֹּעַל: ש', כִּי. إِلَى أَنْ עַד ש'. عَلَى أَنْ בִּתְנַאי ש'.

إِنْ מִלִּית תְּנַאי: 1. אִם. إِلَّا (إِنْ لَا) אִם לֹא. 2. אֶלָּא. 3. בִּלְבַד, חוּץ מִ'. 4. לִשְׁלִילָה. إِنْ هٰذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ק' אֵין זֶה אֶלָּא מַלְאָךְ נִכְבָּד. لَئِنْ אָכֵן, אִם. وَإِنْ אִם כִּי, אַף כִּי, לַמְרוֹת, אַף אִם ש'.

أَنَّ ـِ נֶאֱנַק, גָּנַח, נֶאֱנַח. أَنَّةٌ ج أَنَّاتٌ. أَنِينٌ אֲנָקָה, גְּנִיחָה.

أَنَّ מִלִּית לִפְנֵי שֵׁם: אָכֵן, ש'. (בצירופים אחרים). إِلَّا أَنَّ. بَيْدَ أَنَّ. غَيْرَ أَنَّ אֶלָּא ש', אוּלָם, בְּרַם. كَأَنَّ כְּאִלּוּ. كَمَا أَنَّ כְּמוֹ כֵן. لِأَنَّ מִשּׁוּם ש', מִפְּנֵי ש'. مَعَ أَنَّ לַמְרוֹת, עַל אַף.

إِنَّ מִלִּית לִפְנֵי שֵׁם בִּתְחִלַּת מִשְׁפָּט וּמִיַּד אַחֲרֵי قَالَ: אָכֵן, ש'. إِذْ إِنَّ. حَيْثُ إِنَّ

כשאם ש׳, כמוני ש׳. إِنَّمَا 1. והוראתה: אך, רק. 2. אבל, אולם.

أَنَا 1. אני. 2. אנו. أَنَانِيٌّ אנוכי, אגואיסט, האוהב את עצמו. أَنَانِيَّةٌ אנוכיות, אגואיזם.

أَنَّى 1. היכן, איפה. 2. أَنَّى لـ מנין. 3. איך, כיצד.

أَنَاضُولُ אנטוליה, אסיה הקטנה.

أَنَانَاسُ Am. אננס (צמח; pineapple).

أَنَّبَ II הוכיח, נזף. أَنَّبَهُ ضَمِيرُهُ מצפונו ייסר אותו. تَأْنِيبٌ גערה, תוכחה. تَأْنِيبُ الضَّمِيرِ ייסורי מצפון, תחושת חרטה.

أَنْبَا C כינוי קדוש ותואר ראש הכנסייה הקופטית.

أَنْبَاشِيٌّ، أُونْبَاشِي ס׳ T סמל ע׳ (عرف) عَرِيف.

أُنْبُوبٌ أُنْبُوبَةٌ As. ج أَنَابِيبُ 1. צינור, צנורית. 2. קנה. 3. מבחנה. أُنْبُوبُ الغَازِ צינור גז. أُنْبُوبَةُ اخْتِبَارٍ מבחנה. أَطْفَالُ الأَنَابِيبِ תינוקות מבחנה. خَطُّ الأَنَابِيبِ קו צנרת. أُنْبُوبِيٌّ צינורי. أُنْبُوبِيَّاتٌ צינוריות.

أَنْتِيكٌ G ج أَنَاتِيكُ עתיק, רכוש עתיק ומכשיר מאבדות.

أَنْتَ אתה. أَنْتِ את. أَنْتُمَا אתם שניכם, אתן שתיכן. أَنْتُمْ אתם. أَنْتُنَّ אתן.

أَنْتِيقَا It. עתיקות, עתיק. أَنْتِيكْخَانَة ע׳ (تحف) مَتْحَف.

أَنْتِيمُون G ע׳ إِثْمِد.

أَنُثَ ـُ היה רך. أَنَّثَ II 1. עשה לנקבה. 2. ריכך, עידן. 3. הטה למין נקבה (בדקדוק). تَأَنَّثَ V נעשה נקבי, התעדן. أُنْثَى ج إِنَاثٌ נקבה. أُنْثَوِيٌّ 1. נשי. 2. נקבי (בדקדוק). أُنُوثَةٌ נשיות, יופי נשי. تَأْنِيثٌ הטייה למין נקבה (בדקדוק). مُؤَنَّثٌ מין נקבה.

أَنْثُولُوجِيَا G אנתולוגיה (קובץ סיפורים, שירים וכו׳).

أَنْثْرُوبُولُوجِيَا G אנתרופולוגיה, תורת תולדות האדם והתפתחותו.

أَنْثْرُوبُولُوجِيٌّ אנתרופולוג.

إِنْجَاصٌ ע׳ إِجَاص.

أَنْجَرٌ F עוגן ע׳ (رسو) مِرْسَاة.

إِنْجِلْتِرَا، إِنْكِلْتِرَا אנגליה. إِنْجِلِيزِيٌّ، إِنْكِلِيزِيٌّ אנגלי. أَنْجْلُوسَاكْسُونِيٌّ אנגלו-סקסי. إِنْجِلِيزِيَّةٌ، إِنْكِلِيزِيَّةٌ אנגלית (שפה).

إِنْجِيلٌ G ج أَنَاجِيلُ הברית החדשה, אוונגליון, בשורת ישו. الكَنِيسَةُ الإِنْجِيلِيَّةُ הכנסייה האוונגלית.

أَنْدَلُسُ אנדלוסיה (ספרד של התקופה המוסלמית).

إِنْدُونِيسِيَا אינדונזיה.

أَنْزِيمٌ F אנזים (חומר מזרז בגוף החי).

أَنِسَ ـَ נעם, נהנה, שמח. أَنِسَ لِحَدِيثِهِ נהנה משיחה עמו. أَنَّسَ II 1. הנעים, שעשע. 2. אילף. آنَسَ III 1. הנעה. 2. חש מאוחרת משהו, עשה כ־. آنَسَ فِيهِ الكَفَاءَةَ מצא אותו כשיר ל־. تَأَنَّسَ V התאנש, התרגל, אולף. اِسْتَأْنَسَ X 1. ע׳ أَنِسَ. 2. הקשיב ל־, שמע לעצה, שאל לדעה. أُنْسٌ רעות, ידידות. مَجْلِسُ أُنْسٍ وَطَرَبٍ שבת אחים גם יחד, מושב רעים עם זמרה. إِنْسٌ ج أَنَاسٌ 1. רע. 2. אנוש, אנושות. إِنْسَانٌ ج نَاسٌ وَأَنَاسِيُّ אדם, בן אדם. إِنْسَانُ العَيْنِ אישון העין. حُقُوقُ الإِنْسَانِ זכויות האדם. النَّاسُ عَلَى دِينِ مُلُوكِهِمْ מתי׳ הכלל הולך אחר הראש. إِنْسَانِيٌّ אנושי, טוב לב, הומני. إِنْسَانِيَّةٌ 1. אנושות. 2. אנושיות, הומניות. الدِّرَاسَاتُ الإِنْسَانِيَّةُ מדעי הרוח. أُنْسِيٌّ אנוש, איש. أَنِيسٌ רע, ידיד אינטימי. مَا فِي الدَّارِ أَنِيسٌ אין איש בבית. مُؤَانَسَةٌ אינטימיות, רעות. آنِسَةٌ עלמה, בחורה ולא נשואה. أَنْسَنَ האניש וייחס תכונות אנושיות לשאינו אנושי. أَنْسَنَةٌ האנשה, מתן צביון אנושי, הומניזם. نُوَاسَةٌ מנורת לילה, נר לילה. نَاسُوتٌ אנושות.

أَنْسُولِين אינסולין (הורמון).

أَنْسُون ע׳ يَانْسُون، يَانِيسُون.

أُنْشُوطَة ע׳ (نشط).

إِنْش ج إِنْشَات אינץ׳ (2.54 ס״מ).

أَنْشُوفَة It. ס׳ עפיין, אנשובי (דג).

أَنْطَاكِيَة אנטיוכיה (עיר בטורקיה).

أَنِفَ ـَ התייהר, מאס ב־, סלד, בז. اِسْتَأْنَفَ X 1. המשיך אחרי הפסקה. 2. החל, התחיל מחדש. 3. ערער, הגיש ערעור (ערר). أَنِفٌ קודם, שלפני כן. آنِفًا לעיל, שקודם. الآنِفُ الذِّكْرِ שהוזכר לעיל. اِسْتِئْنَافٌ 1. התחלה מחדש, המשך. 2. ערעור, ערר. مَحْكَمَةُ الاِسْتِئْنَافِ בית משפט לערעורים. أَنْفٌ ج أُنُوفٌ אף, חוטם. حَشَرَ أَنْفَهُ התערב בעניין לא לו, "תוחב ותוקע את חוטמו". رَغْمَ أَنْفِهِ על אפו ועל חמתו. شَمَخَ بِأَنْفِهِ התיהר, הגביה אפו. مَاتَ حَتْفَ أَنْفِهِ מת מות טבעי ולא כתוצאה. أَنَفَةٌ 1. גאווה. 2. יהירות. 3. התנשאות. أَنُوفٌ גאוותן, יהיר, מתנשא.

إِنْفْلُوَنْزَا En. שפעת. إِنْفْلُوَنْزَا الطُّيُورِ שפעת העופות.

أَنِقَ ـَ התהדר, היה אלגנטי. أَنَّقَ II הידר, יפה. تَأَنَّقَ V 1. התהדר (בהופעתו). 2. שכלל. أَنَاقَةٌ הופעה נאה, הידור, אלגנטיות. أَنِيقٌ אלגנטי, נאה. أَنُوقٌ רחם (עוף דורס) ע׳ رَخَمَة. أَعَزُّ مِنْ بَيْضِ الأَنُوقِ מתי׳ נדיר ויקר.

أَنْقَلِيس، أَنْكَلِيس G צלופח (דג).

إِنْكِشَارِي T ינצ׳רי (חייל עות׳מאני).

أُنْمُوذَج ע׳ نَمُوذَج.

الأنامُ הַבְּרִיּוֹת, מִשְׁפַּחַת הָאָדָם.

(انس) أنِسَ – הִרְגִּישׁ שִׂמְחָה, נֵעוֹר, הִבְקִיעַ, נֵעוֹר. تَأنَّى V הִתְמַהְמַהּ, פָּעַל בִּסְבִלָנוּת, הָלַךְ לְאַט. مَنْ تَأنَّى نَالَ مَا تَمَنَّى، فِي التَّأنِّي السَّلامَةُ מי שהולך לְאַט מַגִּיעַ לְשָׁלוֹם. סַבְלָנוּת, מְתִינוּת, הַרְגָּעָה. آنَاءٌ ע آناءُ שָׁעוֹת, זְמַן. آنَاءَ اللَّيْلِ وَأطْرَافَ النَّهارِ יוֹמָם וָלַיְלָה. أنَاةٌ אֹרֶךְ רוּחַ, הִתְאַפְּקוּת, סַבְלָנוּת. إنَاءٌ ע آنِيَةٌ وأوَانٍ(ي) כְּלִי, בֵּית קִבּוּל. أوَانِي المَطْبَخِ כְּלֵי מִטְבָּח וכיו'. أوَانٍ(ي) مُسْتَطْرَقَةٌ כֵּלִים שְׁלוּבִים. تَأنٍّ מְתִינוּת, סַבְלָנוּת, יִשּׁוּב הַדַּעַת. مُتَأنٍّ(ي) שָׁקוּל, לֹא נִמְהָר.

أنِيمْيَا G אֲנֶמְיָה ע فَقْرُ دَمٍ.

اَه، آهًا אוֹי, אֲבוֹי.

أهَّبَ II הֵכִין, זִמֵּן. تَأهَّبَ V הִתְכּוֹנֵן, הָיָה עֵרוּךְ וּמוּכָן. أهْبَةٌ הֲכָנָה, כּוֹנְנוּת. أهْبَة. كَانَ عَلَى أهْبَةِ الاسْتِعْدَادِ הָיָה מוּכָן וּמְזֻמָּן. تَأهُّبٌ כּוֹנְנוּת, נְכוֹנוּת, מוּכָנוּת. حَالَةُ تَأهُّبٍ מַצַּב הָכֵן. إهَابٌ עוֹר. غَضُّ الإهَابِ פָּעַל עוֹר עוֹדוֹ רַךְ, צָעִיר, רַךְ בְּשָׁנִים.

أهَلَ – 1. הִתְחַתֵּן. 2. יָשַׁב בְּמָקוֹם, אִכְלֵס. أهَّلَ II 1. חִתֵּן, הִשִּׂיא. 2. הֵכִין, הִכְשִׁיר (אדם למשהו). 3. קִדֵּם בִּבְרָכָה. 4. אָמַר "אַהְלָן וְסַהְלָן", בֵּרַךְ בְּבוֹאוֹ. تَأهَّلَ V 1. נָשָׂא לוֹ אִשָּׁה. 2. הֻכְשַׁר (לתפקיד כלשהו). اِسْتَأهَلَ X הִגִּיעַ לוֹ, הָיָה רָאוּי (לְמַשֶּׁהוּ) ל-. أهْلٌ ע أهَالٍ(ي) وأهْلُونَ 1. אִשָּׁה. 2. בְּנֵי בַּיִת. 3. תּוֹשָׁבִים. 4. רָאוּי ל-. 5. מַתְאִים ל-. أهْلُ البَيْتِ 1. מִשְׁפַּחַת הַנָּבִיא מֻחַמַּד. 2. בְּנֵי הַבַּיִת. أهْلُ الحَدِيثِ חוֹקְרֵי הַחֲדִית' (מסורות הנביא מוחמד), אַנְשֵׁי הַמַּסֹּרֶת. أهْلُ الحَلِّ وَالرَّبْطِ (وَالعَقْدِ) הַפּוֹסְקִים, בַּעֲלֵי הַהַשְׁפָּעָה. أهْلُ الكِتَابِ אַנְשֵׁי הַסֵּפֶר (היהודים והנוצרים). أهْلاً وَسَهْلاً (קיצור של جِئْتَ أهْلاً وَنَزَلْتَ سَهْلاً) בָּרוּךְ הַבָּא! أهْلِيٌّ 1. בֵּיתִי, מִשְׁפַּחְתִּי. 2. עֲמָמִי. مَدْرَسَةٌ أهْلِيَّةٌ בֵּית סֵפֶר פְּרָטִי (לא ממשלתי). حَرْبٌ أهْلِيَّةٌ מִלְחֶמֶת אֶזְרָחִים. وَقْفٌ أهْلِيٌّ הֶקְדֵּשׁ מִשְׁפַּחְתִּי. أهْلِيَّةٌ כֹּשֶׁר, יְכֹלֶת, כְּשִׁירוּת ע كَفَاءَة. تَأهِيلٌ 1. הַכְשָׁרָה. 2. שִׁקּוּם. تَأهِيلٌ مِهْنِيٌّ הַכְשָׁרָה מִקְצוֹעִית. آهِلٌ، مَأهُولٌ מְיֻשָּׁב, מְאֻכְלָס. مُؤَهَّلاتٌ כִּשּׁוּרִים. مُؤَهَّلٌ 1. מֻכְשָׁר ל-, כָּשִׁיר, מַתְאִים. 2. מְקֻדָּם בִּבְרָכָה. مُتَأهِّلٌ נָשׂוּי. مُسْتَأهِلٌ רָאוּי ל-, מַגִּיעַ לוֹ, זַכַּאי ל-.

إهْلِيلَجٌ F 1. אֶשְׁכְּר (צמח, Terminalia). 2. אֶלִיפְּסָה. إهْلِيلَجِيٌّ אֶלִיפְּטִי.

أوْ אוֹ.

(اوب) آبَ – שָׁב, חָזַר. آبَ إِلَى اللهِ חָזַר בִּתְשׁוּבָה, הִתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו. أوْبٌ، أوْبَةٌ חֲזָרָה, שִׁיבָה. مِنْ كُلِّ أوْبٍ מִכָּל הַצְּדָדִים. أوَّابٌ בַּעַל תְּשׁוּבָה. إيَابٌ חֲזָרָה. ذَهَابًا وَإيَابًا הָלוֹךְ וָשׁוֹב (חזור). مَآبٌ מְקוֹם הַחֲזָרָה, שִׁיבָה. حُسْنُ المَآبِ סוֹף טוֹב.

أوبِرَا L אוֹפֶּרָה.

أوبِرِيت It. אוֹפֶּרֶטָה.

أوبِيك En. אוֹפֶּ"ק ר"ת Organization of Petroleum Exporting Countries, منظمة الدول المصدرة للنفط, הִתְאַגְּדוּת הַמְּדִינוֹת הַמְּיַצְּאוֹת שֶׁל נֵפְט.

أوتُسْتْرَادَ It. אוֹטוֹסְטְרָדָה.

أوتُوبِيس G אוֹטוֹבּוּס.

أوتُقْرَاطِيٌّ G אוֹטוֹקְרָטִי, שַׁלִּיט יָחִיד.

أوتِيل En. בֵּית מָלוֹן ע فُنْدُق.

أوتِيسْت En. ע (ذو) تَوَحُّدِيٌّ (autist).

أوْجٌ שִׂיא, פִּסְגָּה. الـمَثَلُ فِي أوْجِهِ הַתְּקוּפָה בְּשִׂיאָהּ (בְּתִפְאַרְתָּהּ).

(اوح) آحِ. آحِينُ הָלְאָה, אוֹצְלָמִין.

(اود) آدَ – 1. כָּפַף. 2. הִכְבִּיד. 3. כָּבֵד, הִכְבִּיד. أوْدٌ כֹּבֶד, הִתְעַקְּמוּת. أقَامَ أوَدَهُ נָתַן לוֹ דֵּי מִחְיָתוֹ, סִפֵּק לוֹ כְּדֵי קִיּוּמוֹ.

أورِيبٌ G אֵרִיפּוֹס. مُقْلَة أورِيبٍ מְקֻמָּר אֵרִיפּוֹס.

أورِيسَةٌ G אוּדִיסֵאָה, אֶפּוֹס יְוָנִי קָדוּם (של הומרוס).

(اور) أوَارٌ 1. לַהַט, חֹם עַז. 2. צִמָּאוֹן.

أورُبَّة، أورُوبَا אֵירוֹפָּה. أورُبِّيٌّ אֵירוֹפִּי. أورُبِّيَّةٌ אֵירוֹפִּיּוּת.

أوردُو אוּרְדוּ. اللُّغَةُ الأورْدِيَّةُ לְשׁוֹן אוּרְדוּ (אחת מלשונות הודו, urdu).

أورْشَلِيمُ H יְרוּשָׁלַיִם ע القُدْس.

أورْطِي G אֲאוֹרְטָה, אַב הָעוֹרְקִים.

أوركِسْتْرَا En. אוֹרְקֶסְטְרָה, תִּזְמֹרֶת (פילהרמונית למשל).

أوزِيرِيس G אוֹזִירִיס (אל השאול במיתולוגיה המצרית, Osiris).

أوزَّةٌ ע إوَزٌّ אַוָּז.

آسٌ – آسَةٌ 1. הֲדַס (שיח עד ירוק, myrtle, במקרא נקרא עץ עבות). الآسُ البَرِّيُّ עֲצְבוֹנִית (שיח קוצני, מל עם הדרים, Ruscus). 2. אֵס, קְלָף (בקלפים, ace).

أوسْتْرَالِيَا אוֹסְטְרַלְיָה ע النَّمْسَا.

أوضَةٌ T ע أوَضٌ חֶדֶר ע غُرْفَة.

(اوف) آفَةٌ פֶּגַע, פּוּרְעָנוּת רָעָה, מַזִּיק, מַחֲלָה. آفَاتٌ ضَارَّةٌ מַזִּיקִים (בייחוד לחקלאות). آفَةُ العِلْمِ النِّسْيَانُ מה שֶׁמַּזִּיק לַמָּדָע הוּא הַשִּׁכְחָה.

(اول) آلَ – إلَى 1. חָזַר אֶל-, הִגִּיעַ אֶל-. 2. הִפְנָה, הֵבִיא ל-, נַעֲשָׂה. 3. עָבַר אֶל-. أوَّلَ II פֵּרֵשׁ, הִסְבִּיר, בֵּאֵר. آلٌ 1. מִשְׁפָּחָה, בְּנֵי בַּיִת. 2. בָּבוּאָה, תַּעְתּוּעַ ע (سرب) سَرَاب. آلُ البَيْتِ מִשְׁפַּחַת הַנָּבִיא מֻחַמַּד וְצֶאֱצָאָיו. آلَةٌ ע آلاتٌ כְּלִי, מַכְשִׁיר, מַנְגָּנוֹן. آلَةُ تَصْوِيرٍ מַצְלֵמָה. آلَةُ تَنْبِيهٍ צוֹפָר. آلَةٌ حَاسِبَةٌ מַחְשֵׁב ע (حسب)

حاسُوب. آلةُ حَرْبٍ כלי מלחמה, כלי זין. آلةٌ كَهْرَبائِيَّةٌ מכשיר חשמלי. آلةُ لَعِبِ القِمارِ מכונת (מכשיר) הימורים. آلةٌ مُوسِيقِيَّةٌ כלי נגינה. الآلاتُ الإِيقاعِ כלי זמר. هُوَ آلةٌ صَمّاءُ في أَيْدِيهِمْ הוא כלי שרת בידיהם. آلِيٌّ אוטומטי, מכני, טכני. آلِيَّةٌ מכניזם, מנגנון. حَرَكةٌ آلِيَّةٌ תנועה בלתי רצונית, תנועה אוטומטית, רפלקס. آلِيّاتٌ כלים ממונעים. الآلِيُّ ج الآلِيَّةُ מוזיקאי.

أَوَّلُ، أَوَّلٌ (כאשר משמש שם תואר) ج أَوَّلُونَ وأَوائِلُ نـ أُولَى ראשון, קודם, עיקר. أَوَّلاً. أَوَّلُ الأَمْرِ ראשית, תחילה. لِأَوَّلِ مَرَّةٍ، لِلْمَرَّةِ الأُولَى בפעם הראשונה. مِنْ أَوَّلِهِ إِلَى آخِرِهِ מתחילתו ועד סופו, מאלף ועד תו. أَوائِلُ ראשונים. أَوائِلُ الشَّهْرِ תחילת החודש. أَوَّلِيٌّ ראשוני, בראשיתי, עיקרי, יסודי (בית ספר למשל). أَوَّلِيَّةٌ זכות בכורה. مَوادُّ أَوَّلِيَّةٌ חומר גלם. أَوَّلِيّاتٌ 1. אקסיומות, אמתות, הנחות מקובלות. 2. קדימויות, סדר עדיפויות. أَوْلَوِيَّةٌ בכורה, קדימות. آيِلٌ 1. חוזר. 2. נוטה. آيِلٌ إِلَى السُّقُوطِ נוטה ליפול. أَيْلُولَةٌ העברה. رَسْمُ الأَيْلُولَةِ מס ירושה. تَأْوِيلٌ פירוש, הסבר, באור, דרש. مَآلٌ סוף. مَآلُهُ المَوْتُ סופו למות.

أُولٰئِكَ، أُولاءِ הם, הנם. أُولُو רבים של ذُو ר' ذُو.

أُولِمْبِيٌّ G אולימפי. أَلْعابٌ أُولِمْبِيَّةٌ משחקים אולימפיים. أُولِمْبِيادٌ אולימפיאדה.

(أوم) أُوامٌ להט הצמא, צמאון לוהט.

أُوم Gr. אוֹם, אוֹהם (יחידת התנגדות חשמלית).

(أون) آنَ ـِ קרב הועד. آنَ الأَوانُ (الوَقْتُ) הגיע הזמן, הגיעה השעה (שעת הכושר). آنٌ، أَوانٌ ج آوِنَةٌ שעה, זמן, רגע. الآنَ עכשיו, עתה. آنَئِذٍ، آنَذاكَ אז. في آنٍ واحِدٍ בעת ובעונה אחת, בו־זמנית. مِنْ آنٍ لِآخَرَ מדי פעם, מפעם לפעם, לפעמים, לעתים מזומנות. مِنَ الآنِ فَصاعِدًا מעתה והלאה. بَعْدَ فَواتِ الأَوانِ אחרי (אחר) המועד. قَبْلَ فَواتِ الأَوانِ בעוד מועד. آنِيٌّ בו־זמני, סינכרוני. تَرْجَمةٌ آنِيَّةٌ תרגום סימולטני (בו־זמני).

أُونِسْكُو، يُونِسْكُو En. אונסק"ו ר"ת United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization הארגון לחינוך, למדע ולתרבות של האו"ם (منظمة الأمم المتحدة للتربية والعلم والثقافة).

آهَ ـُ تَأَوَّهَ V נאנח, אמר אוי, נהה. آهٍ، آهًا، أَوّاهُ אוי, אבוי, אללי. تَأَوُّهٌ אנחה, נהייה.

(أوي) أَوَى ـِ מצא מקלט, חסה ב־. آوَى IV הֶחְסָה, הלין, נתן מקלט. أَوَى إِلَى مَضْجَعِهِ עלה על יצועו. إِيواءٌ 1. החסיה, מתן חסות, הלנה, מתן מקום לינה. مَأْوًى 1. בית, קורת גג, משכן. 2. מקלט, מחסה, מקום לינה. مَأْوَى الأَيْتامِ בית מחסה ליתומים.

أَيْ 1. הוי ר' يا. 2. כלומר, היינו, משמע.

أَيُّ איזה, איזה שהוא. أَيَّةُ איזו, איזו שהיא. أَيًّا كانَ יהיה (יהא) אשר (כמו) שיהיה. عَلَى أَيِّ حالٍ על כל פנים, בכל אופן, בכל מקום. أَيُّما 1. איזה שהוא. 2. איזה (מילת קריאה): מה גדול, יפה וכו'. أُعْجِبَ بِهِ أَيَّما إِعْجابٍ התפעל ממנו, כל כך מצא חן בעיניו. أَيُّها (זכר) אתה! أَيَّتُها (נקבה) את!

إِي כן, ודאי, אל נכון.

أَيا ר' يا.

إِيّا (עם כינוי חבור כמו) إِيّايَ אותי, إِيّاكَ אותך, إِيّاهُ אותו. إِيّاكَ أَنْ היזהר מ־, השמר מ־. إِيّاكَ مِنْ (وَ) (של נוכח למשל), השמר מ־.

(أيح) آحْ. آحِينٌ חלזון, אלגוריתם.

أَيَّدَ II 1. תמך ב־, סעד, סייע ל־, עזר ל־. 2. אישר, אשרר, אמת. تَأَيَّدَ V 1. נתמך ב־, נעזר ב־. 2. אושר, אושש. تَأْيِيدٌ 1. תמיכה, סעד, סיוע. 2. אישור, אשרור. 3. אהדה, אמפתיה.

أَيْدْرُوجِين G ר' هَيْدْرُوجِين.

أَيْدِيُولُوجِيا، أَيْدِيُولُوجِيَّة G אידאולוגיה.

أَيْدْز En. איידס (מחלה).

أَيْرٌ ج أُيُورٌ פין, זין, איבר המין.

أَيّارُ מאי (חודש) ר' مايُو.

إِيرانُ איראן, פרס.

إِيرْلَنْدا אירלנד.

إِيرُونِي G אירוני ר' (سخر) ساخِر. (هكم) تَهَكُّمِيّ.

إِيرْيال En. אנטנה, משושה.

إِيزِيس Eg. איזיס (אלה מצרית).

أَيِسَ ר' يَئِسَ.

إِيشارْب F מ' צעיף של נשים.

إِيسْلَنْدا איסלנד.

(أيض) آضَ ـِ חזר ל־, נעשה. أَيْضٌ חילוף חמרים, מטבוליזם. أَيْضٌ هَدْمِيٌّ קטבוליזם.

أَيْضًا גם, גם כן, שוב, כמו כן.

إِيطالِيا איטליה. إِيطالِيٌّ איטלקי. إِيطالِيَّةٌ איטלקית.

إِيقُونةٌ G 1. איקונין, צלם (של קדוש נוצרי), תמונה. 2. אייקון (במחשב, בטקסט מכוון).

أَيْكةٌ ج أَيْكٌ 1. חורשה, חורש, סבך של עצים ושיחים. 2. סבך.

أَيْلُولُ סֶפְּטֶמְבֶּר.

أَيْمُ اللّٰهِ חֵי אֱלֹהִים, חֵי נַפְשִׁי.

(ايم) آمَ - הִתְאַלְמֵן. أَيِّمٌ ج أَيِّمُونَ وأَيَامَى אַלְמָן, אַלְמָנָה ע' (رمل) تَرَمَّلَ.

أَيْمَةٌ، أُيُومٌ מַצָּב שֶׁל הָאַלְמָן. אַלְמְנוּת.

(اين) آنَ - קָרַב, הִגִּיעַ (מועדו) ע' (أون). آنَ الأَوَانُ הִגִּיעַ הַזְּמַן. أَيْنَ אֵיפֹה, הֵיכָן, אַיֵּה. أَيْنَ الثَّرَى مِنَ الثُّرَيَّا מַה רַב הַמֶּרְחָק בֵּין הָאֲדָמָה לַשָּׁמַיִם. أَيْنَ تَذْهَبُ أَذْهَبُ לְאָן שֶׁתֵּלֵךְ אֵלֵךְ. أَيْنَمَا בַּאֲשֶׁר, בְּכָל מָקוֹם ש-, לְאָן ש-.

أَيْنٌ II יֹגֶעַ (בהשאלה), הַמְּרִיד לַזּוּגִים. أَيُونٌ יוֹן, אַטוֹם. تَأَيُّنٌ פֵּרוּק לְיוֹנִים.

إِيهِ، إِيهٍ הַמְשֵׁךְ, הוֹסֵף. إِيهًا דַּי! מַסְפִּיק! חֲדַל!

أَيْوَا מ' קִצּוּר שֶׁל إِي وَاللّٰهِ כֵּן, אָמְנָם.

إِيوَانٌ ج إِيوَانَاتٌ وأَوَاوِينُ אַרְמוֹן גדול ופתוח בחזיתו. إِيوَانُ كِسْرَى אַרְמוֹן מַלְכֵי פָּרַס (שרידיו בבגדאד).

أَيُّوبُ אִיּוֹב. أَبُو أَيُّوبَ כִּנּוּי לַגָּמָל. صَبْرُ أَيُّوبَ סֵבֶל אִיּוֹב, סֵבֶל נוֹרָא.

(ايي) آيَةٌ ج آيَاتٌ وآيٌ 1. אוֹת, סִימָן. 2. מוֹפֵת. 3. נֵס, פֶּלֶא. 4. פָּסוּק (בקוראן). آيُ الذِّكْرِ الْحَكِيمِ פְּסוּקִים מֵהַקּוּרְאָן. آيَةُ اللّٰهِ אַיַּתוֹלָּה, תֹּאַר שֶׁל גְּדוֹל אַנְשֵׁי הַשִּׁיעָה בְּאִירָאן.

ب ב. 1. האות השנייה באל״ב הערבי, שמה بَاء בּאא׳. 2. بِـ מילית בחוברת: ב־, בתוך־, באמצעות־, כגון: رَأَى بِأُمِّ عَيْنِهِ ראה במו עיניו. 3. מילית המושאת מושא ישיר, כגון: ذَهَبَ اللهُ بِنُورِهِمْ ק׳ לקח אלוהים את אורם. 4. לשם הסבר, כגון: نَهَضْنَا بِفَضْلِ اجْتِهَادِنَا קמנו תודות לשקדנו. بِمَا أَنَّ הואיל ו־, היות ש־. 5. תמורת, כגון: بَاعَ الدُّنْيَا بِالآخِرَةِ מכר את העולם הזה תמורת העולם הבא. الْعَيْنُ بِالْعَيْنِ עין תחת עין. 6. לשבועה, כגון: بِاللهِ عَلَيْكَ באלוהים השבעתיך, למען השם. 7. להדגשה, כגון: وَمَا رَبُّكَ بِظَلاَّمٍ لِلْعَبِيدِ ק׳ כי לא עושק אלוהים את עבדיו האדם. جَاءَ بِنَفْسِهِ הוא בא בעצמו. 8. שמושים אחרים: بِصِفَتِهِ, بِوَصْفِهِ בתור. بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي אתה יקר לי כאבי וכאמי. بِمَا (بِمَنْ) فِي ذَلِكَ לרבות, כולל. هَذِهِ بِتِلْكَ זו תמורת זו. مَرَّ بِـ עבר ליד ושל ידי. وَإِذَا بِـ והנה, ופתאום.

بَاء שם האות ب בערבית.

بَابَا L ج بَابَاوَاتٌ 1. אפיפיור. 2. אבא, סבא. بَابَوِيٌّ אפיפיורי. بَابَاوِيَّةٌ אפיפיורות. بَابَا غَنُّوج סלט חצילים ובטחינה.

بَابًا 1. מקום באות בית. 2. מלשון "אבא".

بُؤْبُؤ אישון העין.

بَابِلُ בבל. بَابِلِيٌّ 1. בבלי. 2. עיראקי.

بَابُوج P ج بَوَابِيجُ נעל בית.

بَابُونَج P בבונג (צמח), קמומיל.

بَاثُولُوجِيَا G פתולוגיה, חקר התופעות החולניות. بَاثُولُوجِيٌّ 1. פתולוגי. 2. פתולוג.

بَاذِنْجَانَة P ج بَاذِنْجَانٌ وَبَاذِنْجَانَاتٌ חציל.

بَار En. ج بَارَات בר, בית מרזח, מסבאה.

بَأَرَ - חפר באר. بِئْرٌ ج آبَارٌ באר. بِئْرٌ اِرْتِوَازِيَّةٌ באר ארטזית. مَنْ حَفَرَ بِئْرًا لأَخِيهِ وَقَعَ فِيهِ מת׳ כורה בור לחברו נופל בו. الَّذِي يَشْرَبُ مِنْ بِئْرٍ لا يَرْمِي فِيهِ حَجَرًا מת׳ כור ששתית ממנו אל תזרוק בו אבן. بُؤْرَةٌ ج بُؤَرٌ מוקד, מרכז, מוקש. بُؤْرَةُ الْفَسَادِ מקור הרשע והשחיתות.

بَارَاشُوت En. ج بَارَاشُوتَات מצנח.

بَارُود T אבק שרפה. بَارُودَة רובה ע׳ بُنْدُقِيَّة.

بَارُومِتْر G ברומטר, מד לחץ אוויר.

بَارِيس פריז (בירת צרפת).

بَارْيُوم G בריום (יסוד כימי).

بَازٌ ج بِيزَانٌ בז (עוף דורס, falcon).

بَازَار P בזאר, שוק.

بَازَلْت F בזלת, בזלתית.

(بأس) بَؤُسَ - עשה עז, היה חזק. بَئِسَ - התאמלל, היה אמלל. أَبْأَسَ IV אמלל. اِبْتَأَسَ VIII התאמלל, נעצב. بَأْسٌ 1. עוז, גבורה. 2. קושי, פחד. ذُو بَأْسٍ אמיץ, עז. لاَ بَأْسَ بِهِ לא רע, לא מקולקל, טוב, בסדר. لاَ بَأْسَ عَلَيْكَ אל פחד. كَمِّيَّةٌ لاَ بَأْسَ بِهَا כמות לא מבוטלת, כמות נכבדת. بُؤْسٌ אמללות, עליבות, מסכנות. بِئْسَ פועל דיפקטיבי לביטוי גנאי: מה רע. بِئْسَ الرَّجُلُ מה רע האיש. بِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ק׳ ורע מושב הפושעים. بِئْسَ الْمَصِيرُ רע וכסר גורל. بَأْسَاءُ 1. תלאות, צרות. 2. נסיון קשה. 3. עוני, דלות. بَائِسٌ ج بُؤَسَاءُ אמלל, שרוי בצרה, דלפון, עלוב. الْبُؤَسَاءُ עלובי החיים.

بَاش T ראש, ראשי. بَاشْكَاتِب פקיד ראשי. حَاخَامْ بَاشِي ראש הרבנים, רב ראשי (בטריטוריות עותמאניות). بَاشَا ج بَاشَوَاتٌ פחה, פשה, באשה (תואר אצולה תורכי).

بَاشِق ج بَوَاشِقُ נץ (עוף דורס, sparrow hawk).

بَاص En. ج بَاصَاتٌ אוטובוס.

بَاطُون F בטון.

بَاغَة T ج بَاغَاتٌ צלולואיד, קשוות.

بَاكْتِيرْيَا G בקטריה, חיידק.

بَاكِسْتَان פקיסטן (מדינה אסלאמית בדרום מזרח אסיה).

بَاكُو It. מ׳ קופסת (לחם, לשוקולד וכד׳).

بَال L לויתן גדול (whale).

بَالْطُو F מעיל רוח, מעיל גשם.

بَاكِيت. بَكِتَّة En. חבילה.

بَالُون F ج بَالُونَاتٌ בלון.

بَالِيسْتِي L ת׳ בליסטי (טיל בליסטי).

بَالِيه F בלט (ריקוד).

بَانْيُو It. אמבטיה.

بَامْيَة A במיה (צמח, okra).

بَبْرٌ ج بُبُورٌ טיגריס, נמר (panther, tiger).

بَبَّغَاءُ In. ج بَبَّغَاوَاتٌ 1. תוכי. 2. כמו תוכי נאמר על חוזר אחרים.

بَتَّ - 1. חתך, גזר. 2. החליט (סופית), הכריע, פסק (בדין). اِنْبَتَّ VII נחתך, נקטע.

תחלה, בתחלה. بَتّ הכרעת דין, הכרעה מוחלטת, החלטה. بَاتّ מחלט. منع بَاتّ איסור מחלט. بَتَاتًا. الْبَتَّةَ באופן מחלט, בשום פנים ואופן, לחלוטין. לא بَتِّيّ החלטי, סופי.

بَتَرَ ـُ כרת, קצץ, קטע. اِنْبَتَرَ VII נכרת, נקטע. بَتْر כריתה, קטיעה, קטוע. أَبْتَر ج بُتْر 1. קטע (בקצור יד או רגל). 2. קצוץ זנב (חיה). 3. קטוע, חסר. 4. חשוך בנים. بَاتِر. بَتَّار חרב מחדדת, חרב חדה ומלטשת. مَبْتُور קטוע, פגום, בלתי שלם. الْبَتْرَاء פטרה, סלע אדום.

بَتْرَك ע' بَطْرَك.

بِتْرُوكِيمَاوِيّ G פטרוכימי.

بِتْرُول פטרול, נפט, בנזין, דלק. بِتْرُول خَام נפט גלמי, שמן האדמה. تَصْفِيَة الْبِتْرُول זקוק נפט. التَّنْقِيب عَنِ الْبِتْرُول חפושי נפט. حَقْل بِتْرُولِيّ שדה נפט. خَطّ أَنَابِيب الْبِتْرُول קו צנור הנפט.

بَتَكَ ـِ بَتَّكَ II כרת, חתך לקרעים, שסע.

بَتَلَ ـُ بَتَّلَ II שסע, פצל, הפריד. تَبَتَّلَ V 1. פרש לעבודת הבורא (בנצרות). 2. התנזר מנשואין. بَتُول (אשה) בתולה. 2. נזיר, נזירה. 3. כנויה של מרים הבתולה. بَتُولِيَّة בתולין. مُتَبَتِّل (إلى الله) 1. פרוש, איש אלהים. بَتَلَة עלה כותרת (בפרח). بَتُولَا שדר, לבנה (צמח מן היער). birch.

بَثَّ ـُ 1. הפיץ, זרה, פזר. 2. שדר. 3. גלה, פרסם. بَثَّ بَرْنَامَجًا שדר תכנית רדיו, טלויזיה. بَثَّ الأَلْغَام זרע מוקשים. اِنْبَثَّ VII הופץ, פרסם, נזרע פרסום.

بَثّ 1. שדור. 2. פזור, הפצה, פרסום. بَثّ مُبَاشِر שדור חי (ישיר).

بَثَرَ ـُ تَبَثَّرَ V התכסה אבעבועות. بَثْر ج بُثُور פצעים, אבעבועות.

بَثَقَ ـُ 1. פרץ (מים), שפך. 2. הבקיע (סכר למים). اِنْبَثَقَ VII פרץ, נבע, בקע, פרח, שפע. اِنْبَثَقَ عَنْ נבע מ-, בא כתוצאה מ-, נאצל מ-. اِنْبَثَقَ الْفَجْر הופיע השחר. اِنْبِثَاق התפרצות, זרימה, בקיעה, פריצה.

بَجَحَ ـَ بِـ התפאר ב-, גאה במה שיש לו. تَبَجَّحَ V התפאר, התרברב, התיהר. بَجَح. تَبَجُّح התרברבות, יהירות, והתיהרות חצפה.

بُجْرَة ج بُجَر טבור ע' (سرر) سُرَّة. ذَكَرَ عُجَرَهُ وَبُجَرَهُ ספר על כל מומיו.

(بجس) اِنْبَجَسَ VII פרץ (מים), זב, נבע, פכה. مُنْبَجِس פורץ, זורם.

بَجَعَة ج بَجَع שקנאי, ברבור (מין עוף). نَغْمَة الْبَجَعَة שירת הברבור.

بَجَّلَ II הוקיר, העריץ, כבד, רומם. تَبْجِيل הוקרה, כבוד. مُبَجَّل רם, נערץ.

بَجَمَ ـُ נדם, נשתתק (מפני תדהמה). بَجْم. بُجُوم אלם, השתתקות.

بَحَّ ـَ צרד, נצרד, קולו נחר. أَبَحَّ IV הצריד. بُحَّة צרידות. أَبَحّ. مَبْحُوح צרוד, מי שקולו נחר.

بَحْبَحَ הרחיב. تَبَحْبَحَ רוח לו, חי חיי רווחה. بُحْبُوحَة רווחה, חיי שפע, רווחה.

بَحْت טהור, צרוף. دِرَاسَة عِلْمِيَّة بَحْتَة מחקר מדעי צרוף. عَرَبِيّ بَحْت ערבי טהור.

بَحَثَ ـَ عَنْ חפש, בדק. بَحَثَ فِي חקר, דן ב-, פרש ובדק. بَاحَثَ III דן עם, דבר. تَبَاحَثَ VI נשא ונתן, דנו זה עם זה, דבר עם... بَحْث ج أَبْحَاث وَبُحُوث 1. סקירה, בדיקה. 2. ברור. 3. מחקר, חקר, דיון, עיון. قَيْدَ الْبَحْث (נושא) בברור, בדיון. بَاحِث. بَحَّاثَة חוקר (בצורת הגזמה), חקרן. مُبَاحَثَة ج مُبَاحَثَات דיון, משא ומתן. دَائِرَة الْمَبَاحِث الْعَامَّة מחלקת החקירות (במשטרה במצרים). الْمَبَاحِث الْعَامَّة הבולשת.

(بحر) أَبْحَرَ IV הפליג, יצא לדרך הים. تَبَحَّرَ V התעמק, שקע במחקר, דן לעמק. إِبْحَار הפלגה, נסיעה בים. بَحَّار ج بَحَّارُون وَبَحَّارَة מלח, ימאי, ספן, יורד ים. بَحَّارَة السَّفِينَة צות האניה. بَحْر ج بُحُور وَبِحَار 1. ים. 2. משקל. 3. משקל (בשירה). الْبَحْر الأَبْيَض الْمُتَوَسِّط הים התיכון. الْبَحْر الأَحْمَر ים סוף. بَحْر الظُّلُمَات האוקינוס האטלנטי. الْبَحْر الْمَيِّت ים המלח. بَحْر النِّيل נהר הנילוס. فِي بَحْر أُسْبُوعَيْن בתוך שבועים. بَحْرًا דרך הים. بَحْرِيّ ימי. سِلَاح الْبَحْرِيَّة חיל הים. عَرْض بَحْرِيّ משט, מצעד ימי. بُحَيْرَة אגם, בריכה. بُحَيْرَة طَبَرِيَّا ים כנרת. الْبَحْرَيْن בחרין. بُحْرَان נקודת משבר של קדחת. تَبَحُّر התעמקות, ידיעה מעמיקה, בקיאות. مُتَبَحِّر למדן, מומחה, בקי.

بَخَّ ـُ 1. הזה מים, רסס. 2. נחר. بَخَّاخَة מרסס. بَخٍ بَخٍ נפלא! יישר כוח!

بَخْت ج بُخُوت מזל, גורל. ذُو بَخْت. بَخِيت. مَبْخُوت בר מזל, בעל מזל. سَيِّئ الْبَخْت ביש גדא, בעל מזל רע.

(بخت) تَبَخْتَرَ V טפס, הלך בקומה זקופה ובהתגנדרות.

بَخَّرَ II 1. אדה, איד, הקטיר קטרת. 2. גרש (בקטרת). 3. חטא, טהר (בקטרת). تَبَخَّرَ V 1. התאדה, התאיד. 2. התנדף. 3. התבשם (בקטרת). بُخَار ج أَبْخِرَة אד, אדים, קיטור. بُخَارِيّ מונע בקיטור. سَفِينَة بُخَارِيَّة ספינת קיטור. بَخُور קטרת. بَخُور مَرْيَم רקפת cyclamen. مِبْخَرَة ج مَبَاخِر מחתה, מקטרת. بَاخِرَة ج بَوَاخِر ספינת (אניית) קיטור.

بَخَسَ ـَ 1. המעיט, הפחית. 2. קפח, עשק, חמס. بَخَسَ قِيمَتَهُ המעיט בערכו. بَخْس זול (מאוד).

بَخْشِيش P ج بَخَاشِيش. بَقْشِيش 1. בקשיש, תשר. 2. שחד, שלמונים.

بَخِلَ ـَ تَبَخَّلَ V התקמצן, קפץ את ידו, היה כילי. بَخَّلَ II האשים את...

בְּקַמְצָנוּת. بَخِيلٌ ج بُخَلاءُ קמצן, כילי, כד קמצנות. بُخْلٌ קמצנות, כילות, חסכנות סְפַּרְטָנִית.

بَدَّ – פשק רגליו. بَدَّدَ II 1. פזר, בזבז. 2. הפיץ. تَبَدَّدَ V התפזר, התפוגג. اِسْتَبَدَّ X רדה, היה עריץ, התעמר. اِسْتَبَدَّ بِالْحُكْمِ נטל את השלטון לבדו. اِسْتِبْدَادِيَّةٌ עריצות, רודנות, עבריינות, דספוטיזם. حُكْمٌ اِسْتِبْدَادِيٌّ שלטון יחיד, אוטוקרטיה, דיקטטורה. مُسْتَبِدٌّ עריץ, רודן, דספוט, דיקטטור. بُدٌّ מנוס. لا بُدَّ אין ברירה, בהכרח. لا بُدَّ مِنْهُ שאין להימנע ממנו, הכרחי. لا بُدَّ مِمَّا لَيْسَ مِنْهُ بُدٌّ אין מנוס מן הבלתי נמנע, פשר בלא כלום אי אפשר. تَبْدِيدٌ פיזור, פזרנות, בזבוז. اِسْتِبْدَادِيٌّ עריצותי, דיקטטורי, דספוטי, אכזרי.

بَدَأَ – اِبْتَدَأَ VIII החל ב-, התחיל, פתח ב-, יזם. بَادَأَ III הקדים את-, יזם. أَبْدَأَ IV יצר, ברא. بَدْءٌ התחלה, פתיחה. مُنْذُ الْبَدْءِ מההתחלה. بَادِئَ ذِي بَدْءٍ ראשית, בראש ובראשונה. عَوْدًا عَلَى بَدْءٍ חזרה אל ההתחלה. بَدَاءَةٌ، بِدَايَةٌ התחלה. فِي بِدَايَةِ الْأَمْرِ בתחילה, ראשית, קודם כל. مَحْكَمَةٌ بِدَائِيَّةٌ בית משפט של ערכה ראשונה. بِدَائِيٌّ פרימיטיבי, בראשיתי. بِدَائِيَّةٌ פרימיטיביות, בראשיתיות. مَبْدَأٌ ج مَبَادِئُ 1. עיקרון, כלל, דוקטרינה. 2. יסוד, מקור. مَبَادِئُ الْفِيزِيَاءِ מבוא לפיזיקה. مَبْدَئِيٌّ עקרוני, יסודי. مُبْتَدَأٌ נושא (במשפט שמני בערבית). اِبْتِدَاءٌ התחלה. اِبْتِدَائِيٌّ 1. התחלתי, בסיסי. 2. יסודי ומוסות. مَدْرَسَةٌ اِبْتِدَائِيَّةٌ בית ספר יסודי. بَادِئٌ، مُبْتَدِئٌ מתחיל. هٰذِهِ بِتِلْكَ وَالْبَادِئُ أَظْلَمُ מדי זה תחת זה והמתחיל אשמתו גדולה יותר.

بَدَرَ – 1. יצא, הופיע. 2. הפתיע. 3. הקדים. 4. מהר, חש. بَدَرَتْ مِنْهُ كَلِمَاتٌ نَابِيَةٌ יצאו מפיו מלים גסות. بَادَرَ III 1. ب- חש, מהר, הקדים ל-. 2. יזם. تَبَادَرَ VI בא במפתיע, עד התודעה. تَبَادَرَ إِلَى ذِهْنِهِ עלה בדעתו, עלה על דעתו במפתיע. اِبْتَدَرَ VIII 1. הקדים, קדם. اِبْتَدَرَ إِلَى מהר לקראת. اِبْتَدَرَهُ قَائِلًا קדם אותו ואמר ולפני שהאחר הספיק לומר משהו. بَدْرٌ ج بُدُورٌ מלוא הירח. بَدْرِيٌّ 1. מוקדם ובמוקדם, מהירה מאוד. 2. מוקדם. بَدْرِيَّةٌ ج بَدَارِي (ي) אפרוח. تَسْمِينُ الْبَدَارِي פטום עופות. بَادِرَةٌ ج بَوَادِرُ סימן ראשון, תופעות. بَادِرَةُ خَيْرٍ סימן טוב. مُبَادِرٌ יזם. مُبَادَرَةٌ ج مُبَادَرَاتٌ יוזמה, פירום. بَيْدَرٌ ج بَيَادِرُ גורן, ממגורה.

بُدْرَة، بُودْرَة F אבקה, אבקת, פודרה.

بَدْرُوم ج بَدْرُومَات T מרתף, דירת מרתף.

بَدَعَ – יצר דבר חדש. بَدُعَ – היה כליל השלמות. بَدَّعَ II 1. הפתיע. 2. האשים את- בכפירה ובסטייה מהאסלאם. أَبْدَعَ IV. اِبْتَدَعَ VIII 1. יצר, ברא, המציא חדש. 2. המציא "עובדה" מן החוטה. بِدْعٌ חידוש. بِدْعٌ ج أَبْدَاعٌ 1. חדש. 2. חדשני, מקומם. لَا بِدْعَ לא פלא, אין תימה. بِدْعَةٌ ج بِدَعٌ חידוש הנחשב לסטייה מעקרונות הדת והמסורת. بَدِيعٌ ج بُدُعٌ 1. מופלא, נפלא. 2. מקורי, חדשני, יוצר. عِلْمُ الْبَدِيعِ אמנות הסגנון הספרותי. إِبْدَاعٌ ج إِبْدَاعَاتٌ 1. חידוש, יצירה, יצירתיות. 2. יצירה מקורית בייחוד בספרות. إِبْدَاعِيٌّ، اِبْتِدَاعِيٌّ רומנטי (בספרות). إِبْدَاعِيَّةٌ، اِبْتِدَاعِيَّةٌ רומנטיקה (בספרות). مُبْدِعٌ 1. מחדש, בורא. 2. מקורי, יוצר. 3. יצירתי.

بَدَلَ – שינה. بَدَّلَ II 1. שינה. 2. החליף, המיר. 3. סילף. بَادَلَ III החליף דבר בדבר, עשה חליפין, השיב. بَادَلَهَا الْحُبَّ השיב לה אהבה באהבה. تَبَدَّلَ V השתנה, התחלף. تَبَادَلَ VI החליף (מידע) עם מישהו. تَبَادَلُوا الضَّرْبَ היכו זה את זה. اِسْتَبْدَلَ X ביקש להחליף, קבל תמורה, החליף, המיר ושינוי. بَدَلٌ ج أَبْدَالٌ 1. חליפה, אלטרנטיבה, ברירה. 2. דמי נסיעות, פיצוי בשיעור וכו'. 3. תמורה (בדקדוק). 4. קוטן (אצל הצופים), ראש מספר גופי. بَدَلُ التَّمْثِيلِ דמי ייצוג. بَدَلُ الْخِدْمَةِ الْعَسْكَرِيَّةِ פדיון שירות צבאי. بَدَلًا مِنْ תמורת, במקום, תחת אשר. بَدْلَةٌ חליפה. بَدْلِيَّةٌ פאשיזם. بَدِيلٌ ج بُدَلَاءُ חלופה, אלטרנטיבה. بَدَّالٌ חנווני, שלחני. بَدَّالُ السُّرْعَةِ פדל, דוושת המצמד במכוניות. بَدَّالَةُ تِلِيفُونٍ מרכזיה. مُبَادَلَةٌ חליפין. مُبَادَلَاتٌ تِجَارِيَّةٌ סחר חליפין. إِبْدَالٌ החלפה, תחליף, המרה, החלפת אותיות (בדקדוק). تَبَدُّلٌ שינוי, התמורות, חילוף. تَبَادُلٌ החלפה דבר בדבר. تَبَادُلُ الْأَسْرَى החלפת שבויים. تَبَادُلٌ تِجَارِيٌّ סחר חליפין. تَبَادُلُ الْخَوَاطِرِ טלפתיה. تَبَادُلُ النِّيرَانِ חילופי אש. سِعْرُ التَّبَادُلِ שער החליפין. مُتَبَادَلٌ הדדי. زِيَارَاتٌ مُتَبَادَلَةٌ ביקורי גומלין. مُسْتَبْدَلٌ מוחלף. لَاعِبٌ مُسْتَبْدَلٌ שחקן מחליף (בספורט).

بَدُنَ – שמן, השמין. بَدَانَةٌ השמנה, שומן. بَدَنٌ ج أَبْدَانٌ גוף. بَدَنِيٌّ גופני. تَرْبِيَةٌ بَدَنِيَّةٌ חינוך גופני, תרבות הגוף. بَدِينٌ ج بُدْنٌ שמן, בעל גוף מגושם. بَدَنَةٌ ג' קרבן שלוקחים גמל או פרה, באסלאם.

بَدَهَ – הפתיע, בא ואמר בלתי צפוי. بَادَهَ III 1. הפתיע. 2. יזם. بَدَاهَةٌ 1. ספונטניות. 2. מקוריות. 3. אינטואיציה, בלי הכנה. بَدِيهَةٌ תפיסה, אינטואיציה. سَرِيعُ الْبَدِيهَةِ מהיר תפיסה, בעל כושר אלתור. عَلَى الْبَدِيهَةِ באופן ספונטני, עם כושר אלתור. بَدِيهِيٌّ، بَدَهِيٌّ אינטואיטיבי, טבעי. مِنَ الْبَدِيهِيِّ טבעי הוא, מובן מאליו. بَدِيهِيَّةٌ ج بَدِيهِيَّاتٌ אמת, אקסיומה, מושכל ראשון, שאינו זקוק להוכחה. مُبَادَهَةٌ הפתעה, יוזמה.

(بدو) بَدَا – 1. נראה, עלה, הופיע. 2. התפשר, הופיע. 3. מי בקדרי במדבר. بَدَا لِي נראה לי, נראה לי. كَمَا يَبْدُو. فِيمَا يَبْدُو. حَسَبَ مَا يَبْدُو כפי הנראה, לכאורה, כנראה. بَادَى III גלה, הראה. بَادَاهُ بِالْعَدَاوَةِ הפגין איבה כלפיו.

أَبْدَى IV 1. הֶרְאָה, גִּלָּה. 2. הִפְגִּין, אָמַר, בִּטֵּא. أَبْدَى رَأْيَهُ فِي הִבִּיעַ דַּעְתּוֹ בּ-, חִוָּה דַּעְתּוֹ. تَبَدَّى V 1. הִתְגַּלָּה, נִגְלָה, נִרְאָה. 2. נַעֲשָׂה לְבֶדְוִי. بَدَوِيٌّ ג בَدْوٌ בֶּדְוִי. بَادِ(ي) נִרְאֶה, גָּלוּי, נָהִיר, מוּבָן. إِبْدَاءٌ הַבָּעָה, גִּלּוּי, בִּטּוּי, חִוּוּי. بَادِيَةٌ ג بَوَادٍ(ي) עֲרָבָה, מִדְבָּר. بَدَاوَةٌ חַיֵּי מִדְבָּר. بِدَايَةٌ הַתְחָלָה, רֵאשִׁית, פְּתִיחָה. بَيْدَاءُ ר׳ (بيد).

بَذَّ ـُ 1. הִכְנִיעַ, עָלָה עַל-. 2. גָּבַר עַל-. بَذٌّ יָשָׁן, מְרֻפָּט. بَذَاذَةٌ רַשְׁלָנוּת.

بَذُؤَ ـُ נִבְזַל פֶּה, גִּדֵּף. بَذِيءٌ ـَ נִבְזַל פֶּה, הָיָה גַּס רוּחַ. بَذَاءَةٌ גַּסּוּת רוּחַ, נִבּוּל פֶּה, מַעֲשֶׂה נְבָלָה מְתוֹעָב. بَذِيءٌ ג أَبْذِيَاءُ 1. גַּס רוּחַ, מְגֻדָּל. 2. רָשָׁע. بَذِيءُ اللِّسَانِ מְנַבֵּל פֶּה.

بَذَخَ ـَ 1. הִתְגָּאָה, הִתְנַשֵּׂא, הִתְפָּאֵר. 2. נִשָּׂא מֵעַל לְמִשְׁנֵהוּ, הִתְרוֹמֵם. بَاذِخٌ ג بَوَاذِخُ 1. נִשָּׂא מֵעַל לְמִשְׁנֵהוּ, רָם. 2. מִתְנַשֵּׂא, מִתְיַהֵר. 3. חַי חַיֵּי מוֹתָרוֹת מֻפְרָזִים. بَذَخٌ מוֹתָרוֹת, פְּאֵר.

بَذَرَ ـُ 1. פִּזֵּר זְרָעִים, זָרַע. 2. זָרָה, הֵפִיץ. 3. בִּזְבֵּז. بَذَرَ بُذُورَ التَّفْرِقَةِ הֵפִיץ מַחֲלֹקֶת. بَذْرٌ זְרִיעָה. بَذَّرَ II בִּזְבֵּז, פִּזֵּר בְּלִי חֶשְׁבּוֹן. تَبَذَّرَ V הִתְבַּזְבֵּז. بِذْرَةٌ ג بُذُورٌ זֶרַע, גַּרְעִין, פִּרְיוֹן זְרִיעָה. تَبْذِيرٌ בִּזְבּוּז, פַּזְרָנוּת. بِذَارٌ עוֹנַת הַזְּרִיעָה. مُبَذِّرٌ פַּזְרָן, בַּזְבְּזָן.

بَذَلَ ـُ 1. הִקְרִיב, נִדְבָה לֵב, נָתַן, הִשְׁקִיעַ מַאֲמָץ. 2. הִקְרִיב, הִקְדִּישׁ. بَذَلَ قُصَارَى جُهْدِهِ הִקְדִּישׁ אֶת מֵרַב מַאֲמַצָּיו. بَذَلَ النَّفْسَ وَالنَّفِيسَ הִקְרִיב אֶת חַיָּיו וְאֶת הוֹנוֹ. تَبَذَّلَ V 1. הִתְבַּזָּה, נָהַג זִלְזוּל בְּעַצְמוֹ. 2. נָהַג בְּהַפְקָרוּת. إِبْتَذَلَ VIII 1. הֵקֵל רֹאשׁ, נָהַג זִלְזוּל בְּעַצְמוֹ. 2. נַעֲשָׂה נָדוֹשׁ, בָּנָלִי, זוֹל. بَذْلٌ נְדִיבוּת, סְפַק. بَذْلُ الْجُهُودِ הַשְׁקָעַת מַאֲמַצִּים. بَذْلُ النَّفْسِ הַקְרָבָה עַצְמִית. مُبْتَذَلٌ נָדוֹשׁ, בָּנָלִי, הָמוֹנִי, זוֹל. إِبْتِسَامَةٌ مُبْتَذَلَةٌ חִיּוּךְ זוֹל. أُسْلُوبٌ مُبْتَذَلٌ סִגְנוֹן נָדוֹשׁ וּבָנָלִי. بِذْلَةٌ ג بِذْلَاتٌ וּبِذَلٌ חֲלִיפָה ר׳ (بدل) بَدْلَة.

بَرَّ ـَ 1. הָיָה טוֹב לֵבָב, הָיָה צַר וְיָשָׁר. 2. קִיֵּם מִצְוַת כִּבּוּד אָב וָאֵם. 3. הָיָה צַדִּיק, מִלֵּא מְצוֹתָיו בְּיֹשֶׁר וּבְתֹם לֵב, קִיֵּם הִתְחַיְּבוּתָיו. بَرَّ بِوَعْدِهِ קִיֵּם הַבְטָחָתוֹ. بَرَّرَ II 1. תֵּרֵץ, נִמֵּק, הִצְדִּיק. 2. טִהֵר, שִׁחְרֵר, זִכָּה מֵאַשְׁמָה. الْغَايَةُ تُبَرِّرُ الْوَاسِطَةَ הַמַּטָּרָה מְקַדֶּשֶׁת אֶת הָאֶמְצָעִים. بِرٌّ יֹשֶׁר, חֶסֶד. الْبِرُّ بِالْوَالِدَيْنِ כִּבּוּד אָב וָאֵם. خَيْرُ الْبِرِّ عَاجِلُهُ מַה טּוֹב שֶׁבַּחֲסָדִים הוּא הַמָּהִיר. وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ק׳ וְעִזְרוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לְחֶסֶד וּלְיִרְאַת אֱלֹהִים. بَرٌّ, بَارٌّ ג بَرَرَةٌ בַּר לֵבָב, תְּמִים דֶּרֶךְ, יָשָׁר. بَرٌّ ג بُرُورٌ יַבָּשָׁה, חֲרָבָה, מִדְבָּר. بَرِّيٌّ יַבַּשְׁתִּי, מִדְבָּרִי, בַּר, פֶּרֶא וּבַעֲלֵי חַיִּים. بَرِّيَّةٌ ג بَرَارِيُّ צִיָּה, יְשִׁימוֹן, עֲרָבָה. بَرْمَائِيٌّ אַמְפִיבִי, דּוּחַיִּי, יַבַּשְׁתִּי-יַמִּי. نَبَاتَةٌ بَرْمَائِيَّةٌ צֶמַח אַמְפִיבִי. الْبَرْمَائِيَّاتُ דּוּ-חַיִּים. مَبْرُورٌ תָּרוּץ, נִמּוּק, הַצְדָּקָה. لَا مُبَرِّرَ لَهُ אֵין לוֹ הַצְדָּקָה. مَبَرَّةٌ מוֹסַד צְדָקָה, חֶסֶד. مَبْرُورٌ שֶׁנִּרְצָה, מְקֻבָּל. حَجٌّ مَبْرُورٌ עֲלִיָּה לָרֶגֶל (למכה) שֶׁנִּרְצְתָה לֵאלֹהִים. عَمَلٌ مَبْرُورٌ מַעֲשֶׂה חֶסֶד. بُرَانِيٌّ חִיצוֹנִי. ר׳. بَرٌّ בַּר, חִטָּה.

بَرَأَ ـَ בָּרָא (אלוהים). الْبَارِئُ הַבּוֹרֵא, אֱלֹהִים. بَرِيَّةٌ ג بَرَايَا בְּרִיָּה, בְּרוּאָה. بَرِئَ ـَ 1. הֶחְלִים, נִרְפָּא, הֶחְלִים. 2. נִקָּה (מאשמה), נַעֲשָׂה חָפְשִׁי. بَرَّأَ II נִקָּה (מאשמה), שִׁחְרֵר, פָּטַר, זִכָּה. بَرَّأَ سَاحَتَهُ נִקָּה אוֹתוֹ (מאשמה). أَبْرَأَ IV 1. רִפֵּא. 2. טִהֵר, נִקָּה. أَبْرَأَ ذِمَّتَهُ פָּטַר אוֹתוֹ (מאשמה, מחוב וכו׳). تَبَرَّأَ V مِنْ 1. הִתְנַעֵר מ-, הִתְנַכֵּר מ-, הִתְפַּטֵּר מ-. 2. נָטַשׁ אֶת (בני המשפחה). إِسْتَبْرَأَ X 1. בִּקֵּשׁ לְהִשְׁתַּחְרֵר. 2. הִטְהַר. بُرْءٌ הַבְרָאָה, הַחְלָמָה. بَرِيءٌ ג أَبْرِيَاءُ נָקִי, חַף מִפֶּשַׁע, זַכַּאי. بَرَاءَةٌ 1. נִקָּיוֹן, תֻּמָּה, חַפּוּת. 2. תְּעוּדַת פְּטוֹר. بَرَاءَةُ الْاِخْتِرَاعِ תְּעוּדַת הַמַּמְצָאָה, פָּטֶנְט. بَرَاءَةُ الذِّمَّةِ פְּטוֹר (מחוב), יְצִיאָה יְדֵי חוֹבָה. تَبْرِئَةٌ שִׁחְרוּר, זִכּוּי, טִהוּר.

بَرَاغٌ פְּרָאג (בירת צ׳כיה).

الْبُرَاقُ ר׳ (برق).

بُرْبُخٌ ג بَرَابِخُ 1. תְּעָלָה, אַמַּת מַיִם. 2. צִנּוֹר בִּיּוּב.

بَرْبَرِيٌّ ג بَرَابِرَةٌ בַּרְבָּרִי, פֶּרֶא. بَرْبَرِيَّةٌ בַּרְבָּרִיּוּת, פִּרְאוּת, פְּרָאוּת. الْبَرْبَرُ בֶּרְבֶּרִים, שְׁבָטִים אִסְלָאמִיִּים בִּצְפוֹן אַפְרִיקָה. الْبَرَابِرَةُ שְׁבָטִים פְּרָאִיִּים מוֹנְגוֹלִיִּים שֶׁכָּבְשׁוּ אֶת רוֹמָא (בשנת 476 לספירה).

بَرْبِيُوطِيٌّ סוּלִית אֲרֻכָּה, פַּרְסוֹנָה (דג) ר׳ سُلْطَانُ إِبْرَاهِيمَ.

بِرْبِيسٌ 1. בְּנוֹת חַוָּה.

الْبُرْتُغَالُ פּוֹרְטוּגָל (מדינה בדרום מערב אירופה).

بُرْتُقَالَةٌ ג بُرْتُقَالٌ תַּפּוּחַ זָהָב, תַּפּוּז. بُرْتُقَالِيٌّ כָּתֹם.

بِرْثِنٌ ג بَرَاثِنُ טֹפֶר, צִפֹּרֶן שֶׁל חַיָּה טוֹרֶפֶת.

بَرَجَ ـُ הוֹפִיעַ, עָלָה. تَبَرَّجَ V הִתְגַּנְדֵּר, הִתְאַפֵּר, הִתְקַשֵּׁט, הִתְהַדֵּר. بُرْجٌ ג بُرُوجٌ وَأَبْرَاجٌ 1. מִגְדָּל. 2. צְרִיחַ. 3. טִירַת מִבְצָר. 4. מַזָּל (באסטרולוגיה). بُرْجُ بَابِلَ מִגְדַּל בָּבֶל. بُرْجُ الْحَمَامِ שׁוֹבָךְ יוֹנִים. بُرْجٌ عَاجِيٌّ מִגְדַּל שֵׁן. بُرْجُ الْمُرَاقَبَةِ 1. מִגְדַּל פִּקּוּחַ. 2. מִצְפֶּה. بَارِجَةٌ ג بَوَارِجُ אֳנִיַּת מִלְחָמָה. تَبَرُّجٌ הִתְאַפְּרוּת, הִתְקַשְּׁטוּת, הִתְגַּנְדְּרוּת.

بِرْجِلٌ P ג بَرَاجِلُ, بِرْكَارٌ, فِرْجَارٌ מְחוּגָה (לשרטוט מעגלים).

بُرْجُوَازِيَّةٌ F בּוּרְגָּנוּת, רְכוּשָׁנוּת, מַעֲמַד בַּעֲלֵי הַהוֹן. بُرْجُوَازِيٌّ 1. בּוּרְגָּנִי, רְכוּשָׁן. 2. אִישׁ הַמַּעֲמָד הַבּוּרְגָּנִי-הֲבָנוֹנִי.

بَرِحَ ـَ 1. חָדַל, חָלַף, עָזַב, נָטַשׁ. مَا بَرِحَ. لَمْ يَبْرَحْ עוֹדֶנּוּ, לֹא חָדַל מ-. بَرِحَ الْخَفَاءُ מַה שֶּׁהָיָה נִסְתָּר יָצָא לָאוֹר. بَرَّحَ II 1. הֵצִיק, עִנָּה, הִכְאִיב. 2. הִקְשָׁה. بَرَّحَ بِهِ الْجُوعُ הָרָעָב הֵצִיק לוֹ. بَارَحَ III 1. יָצָא, נָטַשׁ, עָזַב. 2. הָלַךְ אֵל-. بَرَاحٌ 1. יְצִיאָה, עֲזִיבָה. 2. מֶרְחָב פָּתוּחַ. تَبَارِيحُ רוֹגֶז שֶׁל תַּבְרִיחַ כְּאֵבִים, יִסּוּרִים. تَبَارِيحُ الشَّوْقِ לַהַט הַגַּעְגּוּעִים. مُبَارَحَةٌ יְצִיאָה, עֲזִיבָה, נְטִישָׁה. بَارِحٌ

הַפַּסִים, רֹאשׁ הַפֶּה בְּקֶוֶו. بَارِحَةٌ אֶתְמוֹל. مَا أَشْبَهَ اللَّيْلَةَ بِالْبَارِحَةِ מַה פָּה קָרוֹב הַלַּיְלָה הַזֶּה, מָה רַב הַדִּמְיוֹן בֵּין הַיּוֹם לְאֶתְמוֹל. أَوَّلُ الْبَارِحَةِ שִׁלְשׁוֹם. بُرَحَاءُ כְּאֵב, סֵבֶל, עִנּוּי, מְצוּקָה, יִסּוּרִים. بُرَحَاءُ الْحُمَّى שִׂיא כְּאֵבֵי הַקַּדַּחַת. مُبَرِّحٌ קָשֶׁה, מַכְאִיב, מְיַסֵּר. ضَرْبٌ مُبَرِّحٌ מַכּוֹת נִמְרָצוֹת וּקְשׁוֹת.

بَرَدَ – הָיָה קַר, נַעֲשָׂה צוֹנֵן, הָיָה פּוֹשֵׁר. 2. שָׁפַף. بَرَّدَ II 1. קֵרֵר, צִנֵּן, הִקְשִׁיר. 2. רִפָּה אֶת יָדוֹ. 3. שָׁפַף, הֵפִיג. أَبْرَدَ IV 1. שָׁלַח (מִכְתָּב) בַּדֹּאַר. 2. קֵרֵר. تَبَرَّدَ V 1. רָחַץ בְּמַיִם קָרִים. 2. הֵפִיג חֻמּוֹ, הִתְקָרֵר. بَرْدٌ 1. קֹר, צִנָּה. 2. נַחַת, הַקְּפָאוֹת, הִתְקָרְרוּת. بَرَدٌ בָּרָד. بُرُودٌ קֹר, צִנָּה. بُرُودَةٌ קְרִירוּת, מֶזֶג קַר. بُرُودَةٌ دَمٍ אֹפִי אֲדִישׁ, פְלֶגְמָטִיוּת, מֶזֶג קַר. بَرَّادٌ 1. מְקָרֵר, פְרִיגִ'ידֶר. 2. מוֹכֵר, סוֹחֵר. بَرَّادُ شَايٍ קֻמְקוּם תֵּה. بَرَّادَةٌ מְקָרֵר. تَبْرِيدٌ קֵרוּר. بُرَادَةٌ נְסֹרֶת, נְעֹרֶת, פְּסֹלֶת. بَارِدٌ 1. קַר, צוֹנֵן, פּוֹשֵׁר. 2. טִפֵּשׁ, חַסַר אֹפִי. 3. אָדִישׁ, פְלֶגְמָטִי. حَرْبٌ بَارِدَةٌ מִלְחָמָה קָרָה. غَنِيمَةٌ بَارِدَةٌ שָׁלָל קַל. نُكْتَةٌ بَارِدَةٌ בְּדִיחָה תְּפֵלָה קְרוּשָׁה. مُبَرِّدٌ 1. מְקָרֵר, מְרַעֲנֵן. 2. מַצְנֵן, רַדְיָאטוֹר. مُبَرَّدَاتٌ מַשְׁקָאוֹת קָרִים (קַלִּים). مِبْرَدٌ פְּצִירָה, שׁוֹפִין. بَرْدَةٌ 1. בֶּגֶד (מֵעֵין מְעִיל). 2. הַבֶּגֶד שֶׁל הַנָּבִיא מֻחַמַּד שֶׁהֶעֱנִיק לַמְּשׁוֹרֵר כַּעַב בֶּן זֻהַיְר כְּשֶׁהִתְאַסְלֵם. بُرْنَيَّةٌ וִילוֹן, מָסָךְ. بَرِيدٌ דֹּאַר. بَرِيدٌ جَوِّيٌّ דֹּאַר אֲוִיר. بَرِيدٌ سِيَاسِيٌّ (دِبْلُومَاسِيٌّ) דֹּאַר דִּיפְּלוֹמָטִי. سَاعِي الْبَرِيدِ דַּוָּר. صُنْدُوقُ بَرِيدٍ תֵּבַת דֹּאַר (וגם ת.ד.). بَرِيدِيٌّ שֶׁל דֹּאַר. حَوَالَةٌ بَرِيدِيَّةٌ הַמְחָאַת דֹּאַר. بَرْدِيٌّ 1. פַּפִּירוּס, גֹּמֶא. 2. נְיָר פַּפִּירוּס. عِلْمُ الْبَرْدِيَّاتِ פַּפִּירוֹלוֹגְיָה. بَرْدَى נְהַר בְּסוּרְיָה (עוֹבֵר דֶּרֶךְ דַּמֶּשֶׂק).

بَرْدَخَ הִבְרִיק, מֵרֵט.

بَرْدَعَةٌ ج بَرَادِعُ. بَرْذَعَةٌ מַרְדַּעַת, אֻכָּף (לַחֲמוֹר אוֹ לְפֶרֶד). بِرْذَوْنٌ. بَرَاذِينُ סוּס, עוֹשֶׂה אֻכָּפִים.

بِرْذَوْنٌ ج بَرَاذِينُ בְּהֵמַת מַשָּׂא (סוּס שֶׁאֵינוֹ עֲרָבִי אָצִיל).

بَرَزَ – 1. יָצָא, הוֹפִיעַ, עָלָה, הִתְבַּלֵּט. 2. הִצְטַיֵּן, בָּלַט. 3. הִתְיַצֵּב לִפְנֵי. بَرَزَ – הִצְטַיֵּן, הִתְרוֹמֵם מֵעַל. بَرَّزَ II 1. הִבְלִיט. 2. עָלָה, עָבַר אֶת. 3. عَلَى עָלָה עַל, עָבַר אֶת, (בְּהִצְטַיְּנוּת), הִתְבַּלֵּט. بَارَزَ III עָרַךְ דּוּ־קְרָב, יָצָא לְדוּ־קְרָב, הִתְחָרָה. أَبْرَزَ IV 1. הִבְלִיט, גִּלָּה. 2. הֵצִיג, הִמְצִיא (מִסְמָכִים לְמָשָׁל). تَبَرَّزَ V עָשָׂה צְרָכָיו, עָשָׂה צְרָכִים. بُرُوزٌ בְּלִיטוּת, זִיז. 2. הִצְטַיְּנוּת, הִתְבַּלְּטוּת. بِرَازٌ פֶּרֶשׁ, צוֹאָה. مُبَارَزَةٌ דּוּ־קְרָב, הִתְמוֹדְדוּת. الْمُبَارَزَةُ بِالشِّيشِ דּוּ־קְרָב בְּחֲרָבוֹת. بَارِزٌ، مُبْرَزٌ מְצֻיָּן, מְבֻלָּט. بَارِزُ الْأَسْنَانِ בַּעַל שִׁנַּיִם בּוֹלְטוֹת. بَرَازٌ רִיר, צוֹאָה. مُبْرَزٌ ج مُبْرَزَاتٌ מִסְמָךְ, מְקֻמָּה (שֶׁהוּצַג, הוֹצָא וכו').

بَرْزَانٌ T הֲצוֹצְרָה ע' (بوق).

بَرْزَخٌ ج بَرَازِخُ 1. מֵצַר יַבַּשְׁתִּי. 2. קַו בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא, גֶּשֶׁר בֵּין. بَرْزَخُ الْإِيمَانِ בֵּין הַסָּפֵק לָאֱמוּנָה.

بَرْسْتَاتَةٌ פְּרוֹסְטָטָה, עַרְמוֹנִית ע' (رعف) الْغُدَّةُ الرَّاعِفَةُ.

بِرِيسْتْرُويْكَا (الِانْفِتَاحُ) R פֶּרֶסְטְרוֹיְקָה, מְדִינִיּוּת הַפְּתִיחוּת הַכַּלְכָּלִית (בִּבְרִית הַמּוֹעָצוֹת לְשֶׁעָבַר).

بِرْسِيمٌ תִּלְתָּן (צֶמַח מַאֲכָל לִבְהֵמוֹת, clover).

بُرْشٌ C ج أَبْرَاشٌ מַחְצֶלֶת ע' (حصر) حَصِيرَةٌ.

بَرْشَمَ Aa 1. הִבְרִיג בּ־. 2. מִסְמֵר, קִבַּע מַסְמְרִים. بَرْشَمَةٌ מִסְמוּר. بُرْشَامَةٌ 1. מַסְמֵר. 2. כְּמוּסָה, קַפְסוּלָה (שֶׁל רְפוּאָה).

بُرْشَانَةٌ ج بُرْشَانٌ כְּמוּסָה.

بَرْصَنْيَا כְּרֵשָׁה, כְּרֵתִי יָרֹק (מְאֹרָךְ) ע' كُرَّاثٌ.

بَرِصَ – צֹרַע, לָקָה בְּצָרַעַת. بَرَصٌ צָרַעַת (מַחֲלַת עוֹר קָשָׁה). أَبْرَصُ ج بُرْصٌ ד' بَرْصَاءُ מְצֹרָע. سَامٌّ أَبْرَصَ שְׂמָמִית.

بُرْصَةٌ، بُورْصَةٌ F בּוּרְסָה, שׁוּק הַמְּנָיוֹת (stock market).

بَرْطَعَ דָּהַר, קָפַץ (סוּס).

بِرْطِلٌ P שֹׁחַד. بِرْطِيلٌ ج بَرَاطِيلُ שֹׁחַד.

بَرْطَمَ כָּעַס, "עָשָׂה פַּרְצוּף", הִבִּיעַ מֹרַת רוּחַ.

بُرْطُومٌ Eg 1. קוּרָה. 2. חֶדֶק ע' خُرْطُومٌ.

بَرْطَمَانٌ F ר' ج بَرْطَمَانَاتٌ 1. כַּד גָּדוֹל, צִנְצֶנֶת ע' جَرَّةٌ. 2. גָּבִיעַ (לְמוּצְרֵי חָלָב).

بَرَعَ – הִצְטַיֵּן, הָיָה מֵעַל וּמֵעֵבֶר, עָלָה עַל. تَبَرَّعَ V 1. נָדַב לְבוֹ, הִתְנַדֵּב. 2. תָּרַם. بَرَاعَةٌ הִצְטַיְּנוּת, מְקַצּוֹעִיּוּת, מְיֻמָּנוּת, מֻמְחִיּוּת, כִּשָּׁרוֹן. تَبَرُّعٌ תְּרוּמָה, הִתְנַדְּבוּת. حَمْلَةُ تَبَرُّعَاتٍ מִבְצַע הַתְרָמָה. بَارِعٌ מְצֻיָּן, מֻמְחֶה, מִקְצוֹעִי, מֻכְשָׁר. مُتَبَرِّعٌ תּוֹרֵם, מִתְנַדֵּב.

بُرْعُمٌ، بُرْعُومٌ נִצָּן, הֲנָצָה, פְּרִיחָה. بُرْعُمٌ ج بَرَاعِمُ נִצָּן, פֶּקַע, מַתְחִיל, גָּבִיעַ (שֶׁל פֶּרַח), רֵאשִׁית הַפְּרִיחָה. تَبَرْعُمٌ נִצּוּן, הֲנָצָה, פְּרִיחָה.

بُرْغُوثٌ ج بَرَاغِيثُ פַּרְעוֹשׁ (חֶרֶק). بُرْغُوثُ الْبَحْرِ סַרְטָן, שְׂרִימְפְּס ע' أَبُو جَلَمْبُو. سُوقُ الْبَرَاغِيثِ ע' سُوق.

بُرْغُشَةٌ ج بُرْغُشٌ יַתּוּשׁ.

بُرْغُلٌ T בּוּרְגוּל, רִיפוֹת, גְּרִיסִים (שֶׁל חִטָּה).

بُرْغِيٌّ T ج بَرَاغِيٌّ בֹּרֶג.

بُرْقِيرٌ G ج بَرَاقِيرُ 1. פֶּתֶן (נָחָשׁ). 2. אַרְסָן, שֵׁדִי.

بَرِقَ – 1. בָּרַק, עָלָה בָּרָק. 2. נָצַץ, זָהַר. بَرِقَتْ أَسَارِيرُ وَجْهِهِ אוֹרוּ פָּנָיו. أَبْرَقَ IV הִבְרִיק (מִבְרָק), טִלְגְרֵף. أَبْرَقَ وَأَرْعَدَ הֵרְעִים (וְאִיֵּם בְּזַעַם). بَرْقٌ ج بُرُوقٌ 1. בָּרָק. 2. טֶלֶגְרָף. بَرْقٌ خُلَّبٌ 1. בָּרָק שָׁוְא (שֶׁאֵין עִמּוֹ גֶּשֶׁם). 2. הַבְטָחַת שָׁוְא.

מקסם שווא. جِهَازُ امْتِصَاصِ الْبَرْقِ כליא רעמים, כולא ברקים, בליא רעם. نَاشِرَةُ الْبَرْقِ מבזקת, מבהקת המצלמה. بَرْقِيَّةٌ מברק, טלגרמה. بَرِيقٌ ברק, נצנוץ, זיו. الْبُرَاقُ פ' סוסו של הנביא מחמד שבו הגיע למסגד אלאקצא. الْبُرَاقُ الشَّرِيفُ הכותל המערבי, הר הבית ע' (حوط) حَائِطُ الْمَبْكَى. بَرَّاقٌ נוצץ, מבהיק, מבריק. بَارِقٌ. بَارِقَةٌ זיק, קרן אור. بَارِقَةُ أَمَلٍ זיק (שביב) של תקוה.

بَرْقَشَ צבע בשלל צבעים, גוון. تَبَرْقَشَ התגוון, התנמר, נצבע בשלל צבעים. بِرْقِشٌ أَبُو بَرَاقِشَ ע' شُرْشُور. عَلَى أَهْلِهَا جَنَتْ بَرَاقِشُ מ"ר גרם לעצמו אסון במו ידיו. مُبَرْقَشٌ מגוון, בשלל צבעים, ססגוני.

بَرْقَعَ הליט ברעלה. بُرْقُعٌ ج بَرَاقِعُ רעלה, צעיף.

بَرْقُوقٌ שזיף (עץ, פרי).

بَرَكَ – ברך, כרע ברך. بَرَّكَ II 1. ברך. 2. הבריך גמל. 3. ברך. بَارَكَ III ברך, איחל טובה. بَارَكَ اللهُ فِيكَ יישר כוחך, תבוא עליך ברכת האל. تَبَرَّكَ V התברך, ביקש ברכה. تَبَارَكَ VI התברך. تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ פ' יתברך (אלוהים) אשר בידו המלוכה. تَبَارَكَ وَتَعَالَى יתברך ויתעלה (אלוהים). اِسْتَبْرَكَ X ביקש ברכה, התברך. بَرَكَةٌ ج بَرَكَاتٌ ברכת טוב, שפע. الْحَرَكَةُ بَرَكَةٌ מ"ר 1. בכל עמל ברכה. 2. משנה מקום משנה מזל. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ שלום עליכם וישפיע האל עליכם את רחמיו וברכותיו (ברכה המאפיינת פתיחת תפילה, במפגש ידידים וכו'). بِرْكَةٌ ج بِرَكٌ בריכה. بِرْكَةُ سِبَاحَةٍ בריכת שחייה. تَبْرِيكٌ איחול, ברכה. مُبَارَكٌ 1. מבורך, ברוך. 2. מזל טוב. مَبْرُوكْ! "מבארכ", מזל טוב.

بَرَاكِيه F קסרקטין, מחנה צבאי.

بِرْكَارٌ מחוגה ע' بِرْجَل.

بُرْكَانٌ L ج بَرَاكِينُ הר געש, וולקן ע' جَبَلُ النَّارِ. بُرْكَانٌ ثَائِرٌ הר געש פעיל. بُرْكَانٌ خَامِدٌ הר געש כבוי. بُرْكَانِيٌّ וולקני, געשי. حُمَمٌ بُرْكَانِيَّةٌ לבה וולקנית.

بَرْلَمَانٌ F ج بَرْلَمَانَاتٌ פרלמנט, בית נבחרים. بَرْلَمَانِيٌّ פרלמנטרי. بَرْلَمَانِيَّةٌ פרלמנטריזם.

بَرْلِينُ ברלין (בירת גרמניה).

بَرَمَ – שזר, קלע, פתל. بَرِمَ – تَبَرَّمَ V מאס ב-, קצה נפשו ב-, קבל ב-. أَبْرَمَ IV 1. שזר, פתל היטב. 2. אשרר, אשר סופית. اِنْبَرَمَ VII נפתל, נשזר. بُرْمَةٌ 1. סיר (של מטבח). 2. קדרה. بَرِيمَةٌ מקדח. بَرَمٌ מתיחות, טרדה. تَبَرُّمٌ מאיסה, מיאוס. إِبْرَامٌ אשרור, ראטיפיקציה. مَحْكَمَةُ النَّقْضِ وَالْإِبْرَامِ ס' בית המשפט לערעורים ע' مَحْكَمَةُ التَّمْيِيزِ. مَبْرُومٌ שזור, קלוע, מפותל. مُبْرَمٌ 1. מוחלט, סופי. 2. מאושרר. قَضَاءٌ مُبْرَمٌ גורל נחרץ, חק על יעודו. قَضَى عَلَيْهِمْ قَضَاءً مُبْرَمًا חיסל אותם כליל ועד אחד.

بَرْمَجَ P 1. תכנת (מחשב). 2. תכנן. بَرْمَجَةٌ תכנות. مُبَرْمَجٌ מתוכנת, ממוחשב, מתוכנן. مُبَرْمِجٌ מתכנת (מחשבים). بَرْمَجِيٌّ ס' קשור לתכנות, תוכנה ממוחשבת. بَرْنَامَجٌ ج بَرَامِجُ 1. תכנית, תוכנה. 2. סדר. 3. תכנית (טלוויזיה). بَرْنَامَجٌ إِذَاعِيٌّ תכנית רדיו. بَرْنَامَجٌ تَرْفِيهِيٌّ תכנית בידור. بَرْنَامَجُ حَفْلَةٍ مُوسِيقِيَّةٍ פרוגרמה. بَرْنَامَجٌ زَمَنِيٌّ לוח זמנים.

بَرْمِيلٌ F ج بَرَامِيلُ חבית. بَرْمِيلُ نَفْطٍ חבית נפט (42 גלון). جَالِسٌ عَلَى بَرْمِيلٍ مِنَ الْبَارُودِ יושב על חבית של אבק שריפה, בסכנה נוראה.

بِرْنُ ברן (בירת שוויץ).

بِرُنْزٌ، بْرُونْزٌ F ברונזה, ארד (סגסוגת של נחושת, בדיל, אבץ ועופרת). الْعَصْرُ الْبُرُنْزِيُّ תקופת הברונזה (3000-1200 לפנה"ס). مِيدَالِيَّةٌ بُرُنْزِيَّةٌ מדליית ארד.

بُرْنُسٌ G ج بَرَانِسُ 1. ברדס, בורנס. 2. גלימה, חלוק (בייחוד למקלחת).

بَرْنِيَّةٌ ج بَرَانِيُّ כד גדול.

بُرْنَيْطَةٌ It ج بَرَانِيطُ 1. כובע, מגבעת. 2. אהיל (של מנורה).

بُرْهَةٌ ج بُرَهٌ רגע. بُرْهَةٌ وَجِيزَةٌ רגע קט, זמן קצר.

بَرْهَمَةٌ، بَرْهَمِيَّةٌ In דת ברהמה (בהודו), ברהמניות.

بَرْهَنَ הוכיח, הראה, הציג ראיה. تَبَرْهَنَ הוכח. بُرْهَانٌ ج بَرَاهِينُ הוכחה, ראיה, מופת. بُرْهَانٌ قَاطِعٌ (سَاطِعٌ) הוכחה חותכת.

بُرُوتِسْتَانْتِيٌّ L פרוטסטנטי. بُرُوتِسْتَانْتِيَّةٌ פרוטסטנטיות. الْكَنِيسَةُ الْبُرُوتِسْتَانْتِيَّةُ הכנסייה הפרוטסטנטית.

بُرُوَةٌ שארית של סבון (לאחר השימוש בו).

بْرُوتِسْتُو It מחאה, התנגדות.

بْرُوتُوكُولٌ G ج بْرُوتُوكُولَاتٌ פרוטוקול, זכרון דברים.

بْرُوتُونٌ G ج بْرُوتُونَاتٌ פרוטון, חלקיק (באטום).

بْرُوتِينٌ G פרוטאין, חלבון.

بُرُوجِيٌّ T ج بُرُوجِيَّةٌ חצוצרן.

بَرْوَزَ P מסגר ע' أَطَّرَ. بِرْوَازٌ מסגרת ע' (أطر) إِطَار.

بْرُوش F סיכת קישוט, ברוש.

بْرُوشِيه F ج بْرُوشِيهَاتٌ פרוספקט, תכניה.

بْرُوفَة It ج بْرُوفَاتٌ 1. חזרה (של הצגה למשל). 2. הגהה.

بْرُوفِيسُور L פרופסור ע' أُسْتَاذٌ.

بْرُوكْسِل בריסל (בירת בלגיה).

بْرُولِيتَارْيَا F פרולטריון, מעמד הפועלים. بْرُولِيتَارِيّ פרולטרי.

(بري) بَرَى ـِ 1. חִדֵּד (עיפרון למשל). 2. גֵּרֵד. 3. הִתִּישׁ. بَارَى III. تَبَارَى VI הִתְחָרָה עִם, הִתְמוֹדֵד עִם, הִתְנַצֵּחַ. لا يُبَارِيهِ أَحَدٌ אין לו מִתְחָרֶה. إِنْبَرَى VII 1. הִתְחַדֵּד, חֻדַּד. 2. נִגְלָה, הָיָה מוּכָן לְהִלָּחֵם לְמַעַן. بَرْي אַדְמָה. بَرَايَةٌ. مِبْرَاةٌ מַחְדֵּד. مُبَارَاةٌ ج مُبَارَيَاتٌ 1. תַּחֲרוּת, הִתְמוֹדְדוּת. مُبَارَاةُ الثَّأْرِ תחרות גומלין (בספורט). مُبَارَاةٌ نِهَائِيَّةٌ תחרות גמר (בספורט). بَارٍ(ي) מְחַדֵּד, מְגַלֵּף. أَعْطِ الْقَوْسَ بَارِيهَا מי שאל למומחה (אלא תשאל רופא), אין חכם כבעל הנסיון.

مُتَبَارٍ(ي) מִתְחָרֶה, מִתְמוֹדֵד.

بْرِيدْج En. בְּרִידְג' (משחק).

بْرِيزَة F תֶּקַע (חשמל).

بْرِيطَانِيَا (الْعُظْمَى) בְּרִיטַנְיָה (הגדולה).

بَزَّ ـُ 1. עָלָה עַל, הִצְלִיחַ יוֹתֵר. 2. גָּזַל, גָּזַל חֵפֶץ. مَنْ عَزَّ بَزَّ מי שחזק לוקח את כל השלל. إِبْتَزَّ VIII 1. גָּזַל, שָׁדַד. 2. סָחַט (כסף למשל). إِبْتِزَازٌ סחיטה, עושק. بَزٌّ אֲרִיג. بَزٌّ ج بِزَازٌ وأَبْزَازٌ דַּד, שַׁד, פִּטְמָה של אשה. بِزَازَةٌ מִסְחָר בַּבַּדִּים. بَزَّةٌ בְּגָדִים, תִּלְבֹּשֶׁת רשמית. بَزَّازٌ סוחר בדים.

بَزْبُورٌ P ج بَزَابِيرُ، بَزْبُوزٌ ج بَزَابِيزُ בְּרֵזִית, פִּיָּה של כלי.

بَزْرَةٌ זרעים ע' بِزْرَةٌ.

بَزَرَ ـِ פִּזֵּר (זרעים), זָרַע ע' بَذَرَ. بِزْرٌ ج بُزُورٌ זֶרַע, גַּרְעִין, פֶּרִי. أَبَازِيرُ תבלינים ע' (تبل) تَابِلٌ

بَزَغَ ـُ זָרַח (שמש), יָרַח, הוֹפִיעַ. بُزُوغٌ זְרִיחָה. بُزُوغُ الشَّمْسِ עם השחר, זריחת השמש.

بَزَقَ ـُ יָרַק ע' بَصَقَ. بَزَّاقَةٌ שַׁבְּלוּל, חִלָּזוֹן. مِبْزَقَةٌ ج مَبَازِقُ מַרְקֵקָה.

بَزَلَ ـُ קָדַח (חור למשל), פָּצַע, חָרַר, נִקֵּב. بِزَالٌ. مِبْزَلٌ ج مَبَازِلُ מַקְדֵּחַ. مِبْزَلَةٌ ج مَبَازِلُ 1. מַקְדֵּחַ, מַקְדֵּחָה. 2. מַסְנֶנֶת.

(بزي) بَازٌ(ي) P ج بُزَاةٌ وبَوَازٍ(ي) בַּז, (מין עוף דורס).

بَسَّ ـُ פִּתָּה, פִּזֵּר. وَبُسَّتِ الْجِبَالُ ק' ונפתתו ההרים.

بَسٌّ As. דַּי! מספיק!

بِسٌّ، بِسَّةٌ P ج بِسَاسٌ חָתוּל.

بَسْبَاسٌ، بَسْبَاسَةٌ שׁוּמָר (צמח).

بَسْبُوسَةٌ מ' עוגה עשויה סולת, סוכר ושמן.

بُسْتَانٌ P ج بَسَاتِينُ גַּן, פַּרְדֵּס. بُسْتَانُ الأَطْفَالِ גַּן יְלָדִים. بُسْتَانِيٌّ גַּנָּן, פַּרְדְּסָן.

بَسْتَنَةٌ גַּנָּנוּת, פַּרְדְּסָנוּת.

بَسْتَرَ F פִּסְטֵר, חִטֵּא את החלב ע' عَقَّمَ. بَسْتَرَةٌ פִּסְטוּר. حَلِيبٌ مُبَسْتَرٌ חָלָב מְפֻסְטָר.

بَسْتِيلِيَّة F פַּסְטִילְיָה (מאכל בשרי שהוטב לבלא ומהורס במטבח הצרפתית).

بَسَرَ ـُ 1. זָעַף, קִדֵּר. 2. עָשָׂה קֹדֶם זְמַנּוֹ. بُسْرٌ תְּמָרִים בּוֹסְרִיִּים. إِبْتَسَرَ VIII 1. פָּתַח ב־, הִתְחִיל ב־. 2. עָשָׂה קֹדֶם זְמַנּוֹ. بُسْرٌ ج بِسَارٌ בֹּסֶר, לֹא בָּשֵׁל. بَاسُورٌ ج بَوَاسِيرُ טְחוֹרִים. مُبْتَسَرٌ עָשׂוּי קֹדֶם זְמַנּוֹ, פַּג. حَضَانَةُ الْمُبْتَسَرِينَ פַּגִּיָּה.

بَسَطَ ـُ 1. פָּרַשׂ, פָּשַׁט, הוֹשִׁיט. 2. הִגִּישׁ, גִּלָּה. 3. הִרְחִיב. بَسَطَ نُفُوذَهُ عَلَى פָּרַשׂ אֶת הַשְׁפָּעָתוֹ עַל, שָׁלַט עַל. بَسَطَ يَدَ الْمُسَاعَدَةِ הוֹשִׁיט יָד לְעֶזְרָה. بَسُطَ ـُ 1. פָּשַׁט, נַעֲשָׂה פָּשׁוּט. 2. הָיָה תָּמִים. 3. אוֹרוּ פָּנָיו. بَسَّطَ II פִּשֵּׁט, הֵבִיא לִכְלַל פְּשִׁיטוּת. بَاسَطَ III 1. הֵאִיר פָּנִים ל־, נָהַג יְדִידוּת. 2. וִתֵּר עַל רִשְׁמִיּוּת. تَبَسَّطَ V 1. הִרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר עַל, סִפֵּר פְּרָטִים. 2. נָהַג בְּפַשְׁטוּת. تَبَسَّطَ فِي الْحَدِيثِ הִרְחִיב אֶת הַשִּׂיחָה, הִרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר. إِنْبَسَطَ VII 1. שָׂמַח, עָלַז, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן. 2. הִתְפַּרֵשׂ. 3. הִתְפַּרְקֵעַ, הִתְפַּשֵּׁט. إِنْبَسَطَتْ أَسَارِيرُ وَجْهِهِ אוֹרוּ פָּנָיו, וְהֵאִירוּ פָּנָיו מִשִּׂמְחָה. بَسْطٌ 1. הוֹשָׁטָה, פְּרִישָׂה, הַרְחָבָה. 2. מוֹנֶה וצורות מכנה בחשבון שברים. بَسْطَةٌ 1. הַרְחָבָה. 2. רֹחַב, גֹּדֶל. 3. "בַּסְטָה", דּוּכָן. بَسْطَةُ السَّلَالِمِ מִשְׁטָח הַמַּדְרֵגוֹת ע' دَرَابْزِين. بِسَاطٌ ج أَبْسِطَةٌ وبُسُطٌ שָׁטִיחַ, מַרְבָד. بِسَاطُ الرَّحْمَةِ תַּכְרִיכִים. بِسَاطُ الرِّيحِ מַרְבַד הַקְּסָמִים. عَرَضَ (وَضَعَ) عَلَى بِسَاطِ الْبَحْثِ הֶעֱלָה לְדִיּוּן. بَسِيطٌ ج بُسَطَاءُ 1. פָּשׁוּט, קַל. 2. תָּמִים, נָאִיבִי. 3. רְחַב. 4. עָנָו. 5. מִשְׁקָל רוֹחֵב בַּשִּׁירָה הָעַרְבִית. بَسِيطَة! כְּלוּם, לא נורא, בסדר. الْبَسِيطَةُ הָאָרֶץ, הָעוֹלָם. بَسَاطَةٌ פַּשְׁטוּת, עֲנָוָה, תְּמִימוּת, חֹסֶר סִבּוּךְ. تَبْسِيطٌ פִּשּׁוּט. إِنْبِسَاطٌ 1. שְׂבִיעוּת רָצוֹן, שִׂמְחָה. 2. הִתְפָּרְקוּת, הִתְפַּשְּׁטוּת. مَبْسُوطٌ 1. פָּרוּשׂ, מְשֻׁפְרָע, מוּשָׁט. 2. "מַבְסוּט", שָׂמֵחַ. مُنْبَسِطٌ 1. פָּרוּשׂ, מְשֻׁפְרָע. 2. שָׂמֵחַ, שְׂבַע רָצוֹן.

بَسْطَرْمَة T פַּסְטְרָמָה.

الْبِسْفُورُ בּוֹסְפוֹרוּס (מצר בטורקיה).

بَسَقَ ـُ גָּבַהּ, רָם, הִתְנַשֵּׂא. بَاسِقٌ גָּבוֹהַּ, גְּבַהּ קוֹמָה, תָּמִיר. بُسُوقٌ גֹּבַהּ, רוּם, תְּמִירוּת.

بَسْكَوِيتٌ F، بَسْكُوتٌ בִּיסְקְוִיט.

بِسْكْلِيتٌ F אוֹפַנַּיִם ע' دَرَّاجَةٌ.

بَسُلَ ـُ אָזַר עֹז, גִּלָּה אֹמֶץ לֵב. إِسْتَبْسَلَ X הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ, חֵרֵף אֶת נַפְשׁוֹ לָמוּת. بَسَالَةٌ עֹז, גְּבוּרָה, אֹמֶץ, תְּעָזָה. إِسْتِبْسَالٌ חֵרוּף נֶפֶשׁ. بَاسِلٌ ج بُسَلَاءُ وبَوَاسِلُ אַמִּיץ לֵב, גִּבּוֹר חַיִל, נוֹעָז.

بِسِلَّةٌ It. بَزِلَّةٌ אֲפוּנָה ירוקה.

بسم – تَبَسَّمَ V. إبْتَسَمَ VIII חייך, הצטחק. إبْتَسَمَ لهُ الحَظُّ שיחק לו המזל, המזל האיר לו פנים. بَسْمَة. إبْتِسامَة חיוך, בת צחוק, צחקוק. بَسّام חייכן. مَبْسِم ج مَباسِم 1. פה. 2. פתח (של טרבולה למשל).

بَسْمَلَ אמר: بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم בשם השם הרחמן והרחום. بَسْمَلَة אמירת המשפט הנ"ל

بَشَّ – הסביר פנים, אורו פניו, קידם את פני בברכה. بَشّ. بَاشّ. بَشُوش מסביר פנים, חייכן, חביב, מקדם אורחיו בברכה. هاش باش מסביר פנים מאוד. بَشاشَة הסברת פנים, חביבות.

بَشَرَ – 1. שמח, פרח אופטימי. 2. שמח, הביא בשורה טובה. بَشَرَ – 1. קילף. 2. גרר (במגררת). بَشَّرَ II 1. בישר, הביא בשורה טובה. 2. הטיף (לדת), מיסיון (דתי). باشَرَ III 1. התחיל (ומבצע למשל). 2. עסק ב-, טיפל ב-. 3. בא אל אשה. إسْتَبْشَرَ X שמח, עלץ, ראה ב- סימן טובה, ראה נחמה. إسْتَبْشَرَ بِهِ خَيْرًا מצא בו טוב, יחל לטובה. بِشْر שמחה, עליזות. بُشْر שמחה, עליזות, אושר. بُشْرى ج بُشْرَيات. بِشارَة ج بَشائِر בשורה טובה, חדשות טובות. بُشْراك רֵאשְׁך לְךָ: كَنِيسَةُ البِشارَة כנסיית הבשורה (בנצרת). بَشِير ج بُشَراء מבשר טובה. بَشائِر סימנים טובים, סממנים ראשונים. عِيدُ البِشارَة חג הבשורה של הנוצרים. تَبْشِير בשורת, הטפה מיסיונרית. تَبْشِيرِيّ מיסיונרי. تَباشِير סממנים ראשונים, סימנים ראשונים. تَباشِيرُ الفَجْر שחר השחר. مُبَشِّر 1. מטיף, מיסיונר. 2. מבשר טובות. مُسْتَبْشِر אופטימי, שמח. بَشَر אדם, אנוש, בני אדם. بَشَرَة קרום, עור, עלית העור, עור הפנים. أَبْيَضُ البَشَرَة שחור לבן. بَشَرَةُ الأرْض קרום כדור הארץ. بَشَرِيّ 1. אנושי. 2. הומני. بَشَرِيَّة 1. אנושות, המין האנושי. 2. הומניות. مِبْشَرَة ج مَباشِر 1. מגררת. 2. מגררת. مُباشِر ישיר, מיידי, לא בעקיפין. إصابَة مُباشِرَة פגיעה ישירה. بَثّ مُباشِر שידור חי. مُباشَرَة בעקיפין, מיד, של המקום, ללא שהות.

بَشْرَف P פרלוד, אקספה (צורת פתיחה במוסיקה המזרחית).

بَشْرُوش C מי פלמינגו ע' نُحامَة. غَرْنُوق.

بَشِعَ – התמאס, הפשת יגוי. بَشَّعَ II כער. إسْتَبْشَعَ X 1. חשב למכוער. 2. ראה מתועב. بَشِع מכוער, כעור, דוחה, נתעב, נפוי. جَرِيمَة بَشِعَة פשע נתעב. بَشاعَة כיעור, תיעוב, גועל.

بَشْكِير P ج بَشاكِير מגבת רחצה, מגבת רחצה.

(بشم) بَشام תרופה ע' بَلَسَم. بَلَسان.

بِشْمِلَة It. מי שסק ע' إسْكِدِنْيا.

بَشْنِين C לוטוס, נימפאה (פרח מים מקודש אצל המצרים הקדמונים) ע' عَرُوس النِّيل.

بَصَّ – 1. נצץ מפס, חפיר. 2. נצץ, זהר. بَصِيص 1. קרן אור. 2. ניצוץ, שביב. بَصِيصُ أَمَل ניצוץ של תקווה. بَصّاص 1. מבריק. 2. בלש. بَصْبَصَ 1. שקר חנף. 2. קריץ, בקשש (כלב כשנוב). 3. קרץ, פזלף. بَصْبَصانِيّ מ' 1. מציצן, חודר לתחום הפרט. 2. רודף נשים.

بَصُرَ – הבט (בשכלו, הבחין, ראה (את הנולד). بَصِرَ – ראה, הביט, הבט. بَصَّرَ II 1. נתן לראות, פקח עיניו של. 2. האיר עינים, מסר להבחין. تَبَصَّرَ V עיין, התבונן, נתן מבט חקרני. تَبَصَّرَ في الأَمْر שקל והרהר בדבר, התבונן בו לעומק. إسْتَبْصَرَ X 1. ראה את הנולד, התבונן. 2. הבט (בשכלו. بَصَر ج أَبْصار 1. ראיה, מבט. 2. עין. 3. ברית תפיסה חושית. بَيْنَ سَمْعِ النَّاسِ وَبَصَرِهِمْ בראש חוצות, בפומבי, בפרהסיה. قَصِيرُ البَصَر קצר ראיה. في لَمْحِ البَصَر כהרף עין. مَجالُ البَصَر שדה ראיה. مَدَى البَصَر טווח ראיה. أُولُو الأَبْصار בעלי בינה. بَصَرِيّ אופטי. بَصَرِيّات אופטיקה. بَصارَة תבונה, פקחות, שום שכל. بَصِير ج بُصَراء 1. נבון, פקח, רואה את הנולד. 2. עיור (כינוי מהופך), עור. عَيْنٌ بَصِيرَة עין צרה, עוורון, מגבלה. العَيْنُ بَصِيرَة وَاليَدُ قَصِيرَة מי שעיניו רואות והיד קצרה מהשיג. بَصِيرَة ج بَصائِر בינה, תבונת הלב, חריפות שכל, פקחות. أَهْلُ البَصِيرَة בעלי החזון והתבונה. عَنْ بَصِيرَة בידיעה, בכוונה תחילה. إبْصار ראיה. إزْدِواجُ الإبْصار כפל ראיה. إبْصارِيّ אופטי. مِبْصار אופטיקאי. تَبَصُّر 1. בחינת מעמיקה. 2. שום שכל, פקחות, חשיבה. بِدُونِ تَبَصُّر מחוסר תבונה, בלי שיקול דעת. باصِرَة ج بَواصِر עין.

بَصَقَ – بَزَقَ – ירק, רקק. بَصْقَة יריקה. بُصاق רוק, יריקה. البُصاقُ مَمْنُوع אסור לירוק. مِبْصَقَة. مِبْزَقَة מרקקה.

بَصَلَة ج بَصَلات وبَصَل בצל, בצלים. لا بَصَلَتُكَ وَلا عَيْنِي تَدْمَعْ מזי לא מרקדה ולא מקופחת. يَوْم عَسَل وَيَوْم بَصَل מה יום דבש יום בצל, יום לטובה ויום לרעה. بَصَلِيّ בצלי. بُصَيْلَة ج بُصَيْلات 1. בצלצל. 2. פקעות. 3. פקעה (ושיבולת).

بَصَمَ – הטביע טביעה, חתם. بَصْمَة ج بَصَمات טביעת אצבעות, חתימה. بَصْمَةُ الخَتْم טביעת חותמת. تَرَكَ بَصَماتِهِ عَلَى הטביע את חותמו על, השאיר את רושמו על, הטביע את טביעותיו על.

بَضّ رך, עדין (בייחוד עור אישה).

بَضَعَ – בצע, חתך, קרע, בקע, נסס. بَضَّعَ II 1. חתך. 2. נסס. باضَعَ III בא אל אשה, שכב. إسْتَبْضَعَ X 1. הצטייד. 2. סחר (בסחורות). بِضْع פציעה, קריעה.

بِضْعٌ بِضْعَةٌ (בשמושים) כמה, אחדים, מקצת. بِضْعُ طَالِبَاتٍ סטודנטיות אחדות. بِضْعَةُ رِجَالٍ כמה גברים. بَضْعَةٌ ج بِضَعٌ 1. נתח (של בשר). 2. חלק אינטגרלי. هُوَ بَضْعَةٌ مِنِّي הוא חלק ממני, בשר מבשרי. بِضَاعَةٌ ج بَضَائِعُ סחורה, מצרך. أَخْرَجَ مَا عِنْدَهُ مِنْ بِضَاعَةٍ עשה כל אשר ביכולתו. قَلِيلُ الْبِضَاعَةِ ידיעותיו קלושות. مِبْضَعٌ ج مَبَاضِعُ אזמל, סכין מנתחים. مُبَاضَعَةٌ ביאה, בעילה. إِسْتِبْضَاعٌ השאלת אישה. نِكَاحُ الاِسْتِبْضَاعِ הקצאת אישה לאחר כדי שתלד לו תמורת אלה, במסורה הטרום אסלאמית.

بَطَّ ـُ נתח, חתך (מורסה). بَطَّطَ II היה חסר אונים. بَطْبَطَ קרקר (כאווז), קרקר.
بَطَّةٌ ج بَطٌّ 1. ברווז. 2. אווזה. مِبَطٌّ אזמל. بَطْبَاطٌ עשב רועה, ארכובית שבטבטית (משב בר, knot grass).

بَطَّارِيَّةٌ ج بَطَّارِيَّاتٌ 1. סוללה (בהשמש ע' (رِكْم) مِرْكَم). 2. סוללת תותחים.
بَطُؤَ ـُ 1. האט, היה איטי. 2. התמהמה. بَطَّأَ II 1. האט, עכב, השהה. 2. ריפה את ידיו. أَبْطَأَ IV האט, התעכב. تَبَطَّأَ V. تَبَاطَأَ VI התמהמה, התמהמה, איחר. إِسْتَبْطَأَ X 1. בקש להאט, עכב. 2. חשב לאיטי. بُطْءٌ איטיות, התמהמהות, התעכבות. بِبُطْءٍ באיטיות, לאט. بَطِيءٌ ج بِطَاءٌ איטי, כבד, עצל, מרפה. إِبْطَاءٌ איחור, פיגור. دُونَ إِبْطَاءٍ ללא שהיות, בלי דיחוי. تَبَاطُؤٌ השהיה. إِضْرَابُ التَّبَاطُؤِ שביתת האטה.

بَطَاطَا. بَطَاطَةٌ Sp. פקעת. بَطَاطِسُ ר' תפוחי אדמה, תפודים. بَطَاطِسُ بِالدَّمْعَةِ ר' תפודים ברוטב. بَطَاطِسُ مُحَمَّرَةٌ טוגנים, צ'יפס.

بَطَحَ ـَ הפיל אחד על פניו, השכיב, שטח. تَبَطَّحَ V. إِنْبَطَحَ VII השתטח, נפל על פניו. أَبْطَحُ ج أَبَاطِحُ. بَطْحَاءُ ج بِطَاحٌ אפיק רחב של מים, עמק רחב. مُنْبَطِحٌ משתטח על פניו. سَهْلٌ مُنْبَطِحٌ עמק מישורי רחב ידים.

بِطِّيخٌ אבטיחים. بِطِّيخَةٌ אבטיח. مَبْطَخَةٌ מקשת אבטיחים, שדה אבטיחים.

بَطِرَ ـَ 1. זלזל. 2. היה כפוי טובה בעקבות השפע. 3. עשה מעשי שטים. أَبْطَرَ IV עורר אותו לזלזל. أَبْطَرَهُ الْغِنَى העושר גרם לו להיות כפוי טובה. بَطَرٌ זלזול, כפיות טובה, חוצפה, התנשאות. بَطِرٌ بَطْرَانُ 1. כפוי טובה, עושה מעשי שטים. 2. סולד מכל דבר, מזלזל.

بَطْرَخٌ ج بَطَارِخُ ביצי דגים, קוויאר.
بَطْرَسُ פטרוס.
بَطْرَك. بَطْرِيَك. بَطْرِيَرْك G ج بَطَارِكَةٌ פטריארך. بَطْرَكِيَّةٌ. بَطْرِيَرْكِيَّةٌ פטריארכיה.

بِطْرِيقٌ G ج بَطَارِقَةٌ وَبَطَارِيقُ 1. פטריקיוס, פטריארך. 2. פינגווין (עוף). تَرْجَمَةُ ابْنِ الْبِطْرِيقِ תרגום מילולי (עקום). بِطْرِيقِيٌّ פטריארכלי. بِطْرِيقِيَّةٌ פטריארכליות.

بَطَشَ ـِ עשה שפטים ב־, פגע, תקף בכוח. بَطْشٌ 1. עשיית שפטים, אלימות, כוח. 2. עריצות, רודנות. بَاطِشٌ עושה שפטים, רודני, אלים.

(بطق) بِطَاقَةٌ G ج بِطَاقَاتٌ כרטיס, פתק, תווית. بِطَاقَةُ اعْتِمَادٍ כרטיס אשראי. بِطَاقَةٌ بَرِيدِيَّةٌ גלויה. بِطَاقَةُ التَّمْوِينِ פנקס תלושי מזון. بِطَاقَةُ الدَّعْوَةِ כרטיס הזמנה. بِطَاقَةُ الزِّيَارَةِ כרטיס ביקור. الْبِطَاقَةُ الشَّخْصِيَّةُ. بِطَاقَةُ الْهُوِيَّةِ תעודת זהות. بِطَاقَةُ الصَّرْفِ الأَلِكْتْرُونِيِّ כרטיס כספומט (בנקט).

بَطَلَ ـُ 1. בטל, חדל, פסק, נפסק. 2. היה מבוטל. بَطُلَ ـُ אזר עוז, נהיה גיבור. بَطَّلَ II 1. בטל, הפסיק, שבת, נטרל, פסל, מסר, שלל. 2. הבטיל, הפסיק את עבודתו. أَبْطَلَ IV 1. בטל, הפקיע את תוקפו. 2. שקר, דבר שקרים. أَبْطَلَ مَفْعُولَهُ 1. הפקיע את תוקפו. 2. פרק (נשק מוכנות). بُطْلٌ بُطْلَانٌ בטלות, שקר, היות מופרך. بَطَالَةٌ אבטלה, חוסר עבודה. بَطَالَةٌ مُقَنَّعَةٌ אבטלה סמויה. بَطَّالٌ מובטל, מחוסר עבודה. بَاطِلٌ ج أَبَاطِيلُ 1. מופרך, כוזב. 2. בטל ומבוטל כחרס. أَبَاطِيلُ הבל ורעות רוח, שקרים. بَطَلٌ ج أَبْطَالٌ גבור, אלוף. بُطُولَةٌ גבורה, עוז, אליפות. بُطُولَةُ الْعَالَمِ אליפות העולם. مَثَّلَ دَوْرَ الْبُطُولَةِ שיחק את תפקיד הגבור בהצגה (בסרט). بُطُولِيٌّ הרואי, עילאי, של גבורה.

بُطْمٌ אלה אטלנטית (עץ שפריו הוא הבטמה המשמש כמזון, terebinth.

بَطَنَ ـُ נסתר, נסתם, נחבא. بَطِنَ ـَ הכריס, גדלה בטנו, התמלאה בטנו. بَطَّنَ II בטן, רפד בבטנה, מלא. أَبْطَنَ IV 1. הצפין, הסתיר, הסתיר. 2. בקע (בבטנה). أَظْهَرَ خِلَافَ مَا أَبْطَنَ גלה בגלוי דבר שונה ממה שהסתיר, גלה טפח וכסה טפחיים. إِسْتَبْطَنَ X 1. ידע דבר לעומק, גלה נסתרות. 2. חדר עמוק. 3. הפנים, הסתיר.

بَطْنٌ ج بُطُونٌ ر 1. בטן, כרס, קבה. 2. פנים, תוך. 3. חמולה שבטית. غَاسِلُ الْبُطُونِ אחד מן הקורים. قَلَبَهُ بَطْنًا لِظَهْرٍ הפך אותו על פיו. رَقْصُ الْبُطُونِ ריקודי בטן. بِطْنَةٌ גרגרנות. بِطَانَةٌ ج بَطَائِنُ 1. בטנה. 2. אנשי שלומו. بُطَيْنٌ קיבה, פרוזדור. بُطَيْنُ חדר הלב ולעומת الأُذَيْنُ. بِطَانِيَّةٌ ج بَطَاطِينُ وَبِطَانِيَّاتٌ שמיכה. إِسْتِبْطَانٌ פנימיות, אינטרוספקציה, התבוננות פנימית. إِسْتِبْطَانِيَّةٌ אינטרוספקטיבי. بَاطِنٌ ج بَوَاطِنُ פנים, פנימי. بَاطِنًا בסתר, בחשאי. بَاطِنُ الْكَفِّ כף היד. الْعَلِيمُ بِبَوَاطِنِ الأُمُورِ מכיר את הסוד הפנימי (בשורי המשמעות). بَاطِنِيٌّ 1. פנימי. 2. אזוטרי. تَأَمُّلٌ بَاطِنِيٌّ הגות, אינטרוספקציה, התבוננות פנימית של אדם בתוך עצמו. أَمْرَاضٌ بَاطِنِيَّةٌ מחלות פנימיות. الْبَاطِنِيَّةُ שם של קבוצות אסלאמיות המפרשות את הקוראן פירוש אזוטרי מעבר לפירוש הדרש של הטקסט.

مَبْطُونٌ חולה בטן.

(بطو) بَاطِيَةٌ ج بَوَاطٍ(ي) כד, קנקן.

بَظْرٌ ج بُظُورٌ דגדגן, קליטוריס.

بَعْبَعَ ج بَعَابِعُ תַּחְלִיל ע׳ (فزع) فَزَّاعَة.

بَعَثَ ـَ 1. שָׁלַח, שִׁגֵּר. 2. עוֹרֵר, הֵקִיץ. 3. הֶחֱיָה, הֵשִׁיב לִתְחִיָּה, הֵקִים רוּחַ חַיִּים. **إِنْبَعَثَ** VII 1. נִשְׁלַח. 2. נֵעוֹר לִ־, הִתְעוֹרֵר לִ־, קָם. **إِبْتَعَثَ** VIII שָׁלַח. **بَعْثٌ** 1. תְּחִיָּה, תְּקוּמָה. 2. שְׁלִיחוּת, שִׁגּוּר. **يَوْمُ الْبَعْثِ** יוֹם תְּחִיַּת הַמֵּתִים, יוֹם הַדִּין. **حِزْبُ الْبَعْثِ** מִפְלֶגֶת ה״בַּעְת׳״ (בסוריה ובעיראק). **بَعْثِيٌّ** חָבֵר בְּמִפְלֶגֶת ה״בַּעְת׳״. **بَعْثَةٌ** ج بَعَثَاتٌ 1. מִשְׁלַחַת. 2. שְׁלִיחוּת. 3. תְּקוּמָה. **بَعْثَةٌ أَثَرِيَّةٌ** מִשְׁלַחַת אַרְכֵאוֹלוֹגִית. **مَبْعَثٌ** 1. שְׁלִיחוּת. 2. ج مَبَاعِثُ גּוֹרֵם, סִבָּה. **بَاعِثٌ** ج بَوَاعِثُ גּוֹרֵם, מֵנִיעַ, סִבָּה. **مَبْعُوثٌ** 1. שָׁלִיחַ (דיפלומטי כשהו). 2. נָצִיג. **مُنْبَعِثٌ** מָקוֹר, נְקֻדַּת מוֹצָא.

بَعْثَرَ פִּזֵּר, הֵפִיץ, שָׁלַח לְכָל עֵבֶר. **تَبَعْثَرَ** 1. פֻּזַּר, הִתְפַּזֵּר. 2. אֻבַּד (מאמר כשהו). **مُبَعْثَرٌ** מְפֻזָּר. **شَعْرٌ مُبَعْثَرٌ** שֵׂעָר סָתוּר, פָּרוּעַ.

بَعَجَ ـَ 1. פָּתַח. 2. בָּקַע. **إِنْبَعَجَ** VII נִפְתַּח, נִבְקַע, נִבְקָע. **مُنْبَعِجٌ** פָּתוּחַ, מְפֻשָּׂק (בייחוד מתגרדים).

بَعُدَ ـُ 1. רָחַק, הִתְרַחֵק. 2. מֵת. **بَعَّدَ** II הִרְחִיק, סִלֵּק. **بَاعَدَ** III 1. הִרְחִיק זֶה מִזֶּה, יָצַר פַּעַר בֵּין־. 2. סִלֵּק. **أَبْعَدَ** IV 1. הִתְרַחֵק. 2. הִרְחִיק, הֵסִיר. 3. הִגְלָה. **أَبْعَدَهُ اللّٰهُ** מִן יֹאבַד! **تَبَعَّدَ** V. **تَبَاعَدَ** VI 1. הִתְרַחֵק, הִסְתַּלֵּק, נָסַע. **إِبْتَعَدَ** VIII **عَنْ** הִתְרַחֵק מִ־, נָטַשׁ, סָר מִן־. **إِسْتَبْعَدَ** X 1. חָשַׁב לְרָחוֹק. 2. שָׁקַל (אפשרות), חָשַׁב לְבִלְתִּי סָבִיר. 3. הֵסִיר. **بُعْدٌ** ج أَبْعَادٌ 1. מֶרְחָק. 2. מֵמַד. **بُعْدُ نَظَرٍ** רְאִיַּת הַנּוֹלָד, רֹחַק רְאוּת. **ثُلَاثِيُّ الْأَبْعَادِ** תְּלַת־מְמַדִּי. **قِيَاسُ الْأَبْعَادِ** מְדִידַת אֹרֶךְ. **بُعْدًا لَهُ** מִן יֹאבַד! יִשָּׁמַח הַמַּקּוֹל! **بَعْدُ** 1. אַחַר כָּךְ. 2. עוֹד לֹא, עֲדַיִן, קוֹדֶם. **وَبَعْدُ**. **أَمَّا بَعْدُ** ע׳ أمّا. **فِيمَا بَعْدُ** לְהַבָּא. **لَمْ يَذْهَبْ بَعْدُ** עוֹד לֹא הָלַךְ. **لِلّٰهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ** ק׳ לֵאלֹהִים הַמֶּמְשָׁלָה (הַפְּקֻדָּה) מִבְּרֵאשִׁית וּבְאַחֲרִית. **بَعْدَ** אַחֲרֵי. **بَعْدَئِذٍ** ע׳ إِذْ. **كُفْرٌ مَا بَعْدَهُ كُفْرٌ** כְּפִירָה שֶׁאֵין דּוֹמָה לָהּ. **بُعَيْدَ** מִיָּד אַחֲרֵי. **بَعِيدٌ** ج بُعَدَاءُ 1. רָחוֹק. 2. מְסֻפָּק. 3. לֹא מִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת. **بَعِيدُ الشَّرِّ** לֹא עָלֶיךָ. **بَعِيدٌ عَنْهُ** רָחוֹק מִמֶּנּוּ. **لَيْسَ بِبَعِيدٍ** אֵינוֹ רָחוֹק, שֶׁאֵינוֹ בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי. **بَعِيدُ الْأَمْرِ** בַּעַל מַטָּרָה מְפֻלֶּגֶת. **بَعِيدُ الْأَجَلِ** ע׳ أجل. **بَعِيدُ النَّظَرِ** מַרְחִיק רְאוּת, צוֹפֶה לְמֵרָחוֹק. **أَبْعَادِيَّةٌ** חַוָּה חַקְלָאִית. **بِعَادٌ** מֶרְחָק. **مُبَاعَدَةٌ** הִתְרַחֲקוּת. **إِبْعَادٌ** הַרְחָקָה, הַגְלָיָה, גֵּרוּשׁ. **مُبْعَدٌ** גּוֹלֶה. **مُسْتَبْعَدٌ** רָחוֹק, שֶׁאֵינוֹ מִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת, לֹא סָבִיר.

بَعْرٌ ج أَبْعَارٌ גְּלָל, גְּלָלִים. **بَعِيرٌ** ج أَبَاعِرُ وَبُعْرَانٌ גָּמָל.

بَعْزَقَ ס׳ פִּזֵּר, בִּזְבֵּז. **مُبَعْزَقٌ** פָּזוּר, בַּזְבְּזָן.

بَعَّضَ II חִלֵּק. **بَعْضٌ** ج أَبْعَاضٌ חֵלֶק, מִקְצָת. **بَعْضُ الظَّنِّ إِثْمٌ** ק׳ ע׳ إثم. **قَالَ بَعْضُ الْعُلَمَاءِ** אָמַר אֶחָד הַמְּלֻמָּדִים, אֲחָדִים מֵהַמְּלֻמָּדִים. **بَعْضُ الشَّيْءِ** מִקְצָת, מְעַט. **بَعُوضَةٌ** ج بَعُوضٌ יַתּוּשׁ.

بَعْلٌ ج بِعَالٌ وَبُعُولٌ 1. בַּעַל (של אשה). 2. בַּעַל (אליל). 3. אֲדָמָה בַּעַל. **بَعْلِيٌّ** מֻשְׁקֶה מִן הַגְּשָׁם.

بَغَتَ ـَ **بَاغَتَ** III 1. הִפְתִּיעַ, בָּא פִּתְאוֹם. 2. הִתְנַפֵּל, הִדְהִים. **بَغْتَةً**. **عَلَى بَغْتَةٍ** לְפֶתַע פִּתְאוֹם, בְּהַפְתָּעָה. **مُبَاغَتَةٌ** הַפְתָּעָה, פִּתְאוֹמִיּוּת.

بُغَاثٌ ج بِغْثَانٌ צִפּוֹרִים, בֶּן עוֹף. **إِنَّ الْبُغَاثَ بِأَرْضِنَا يَسْتَنْسِرُ** מ׳ הַצִּפּוֹרִים בְּאַרְצֵנוּ עוֹשׂוֹת עַצְמָן נֶשֶׁר. הַחַלָּשׁ יֶאֱסַר. גִּבּוֹר עַל...

(بغد) **تَبَغْدَدَ** הִתְנַהֵג כְּבַגְדָּדִי, הִתְנַשֵּׂא, ״הִשְׁוִיץ״. **بَغْدَادُ** בַּגְדָּאד (בירת עיראק).

(بغش) **بَغَشَتِ السَّمَاءُ** יָרַד גֶּשֶׁם קַל. **بَغْشَةٌ** רְבִיב, גֶּשֶׁם קַל.

بَغَضَ ـُ **أَبْغَضَ** IV שָׂנֵא, מָאַס, תִּעֵב. **بَغُضَ** ـُ נִתְעַב, נִשְׂנָא, הָיָה שָׂנוּא. **بَغَّضَ** II הִשְׂנִיא, הִמְאִיס. **بَاغَضَ** III. **تَبَاغَضَ** VI שָׂנְאוּ, הֵבִיעוּ שִׂנְאָה הֲדָדִית. **بُغْضٌ**. **بُغْضَةٌ**. **بَغْضَاءُ** מִשְׂטֵמָה, שִׂנְאָה, אֵיבָה. **بَغِيضٌ**. **مَبْغُوضٌ** שָׂנוּא, מְתֹעָב, מָאוּס.

بَغْلٌ ج بِغَالٌ פֶּרֶד. **بَغْلَةٌ** פִּרְדָּה. **بِغَالُ الْقَنْطَرَةِ** עַמּוּדֵי הַגֶּשֶׁר, אוֹמְנוֹת הַקֶּשֶׁת.

(بغي) **بَغَى** ـِ 1. עָשַׂק, הֵצִיק, עָוָה, רָדָה. 2. חָמַד אֶת־, חָשַׁק בְּ־. 3. זָנָה, נָאַף. **إِنْبَغَى** VII (ע׳ **يَنْبَغِي**) הֻצְרַךְ. הָיָה רָאוּי, צָרִיךְ. **يَنْبَغِي أَنْ** מִן הָרָאוּי שֶׁ־. **كَمَا يَنْبَغِي** כְּפִי שֶׁצָּרִיךְ. **إِبْتَغَى** VIII רָצָה, בִּקֵּשׁ, חָפֵץ, אָוָה. **بَغْيٌ** עָוֶל, רֶשַׁע, רְדִיָּה, עֲרִיצוּת. **بَغِيٌّ** ج بَغَايَا זוֹנָה, מְפַקֶּרֶת. **بُغْيَةٌ** רָצוֹן, מִשְׁאֶלֶת, שְׁאִיפָה. **بِغَاءٌ** זְנוּת. **إِبْتِغَاءٌ** רָצוֹן, חֵפֶץ. **إِبْتِغَاءَ مَرْضَاةِ اللّٰهِ** כְּדֵי לְהָפִיק רְצוֹן אֱלֹהִים. **بَاغٍ**(ي) ج **بُغَاةٌ** מְעַוֵּל, רָשָׁע, עוֹשֵׂק. **عَلَى الْبَاغِي تَدُورُ الدَّوَائِرُ** מ׳ בּוֹא יָבוֹא יוֹמוֹ שֶׁל הָרָשָׁע. **مُبْتَغًى** שְׁאִיפָה, מִשְׁאָלָה, רָצוֹן, חֵפֶץ.

بَفْتِيك F אֻמְצָה, סְטֵיק.

بَقَّةٌ ج بَقٌّ פִּשְׁפֵּשׁ. **شَجَرَةُ الْبَقِّ** פּוֹקִיצָה ע׳ بُوقِيصَا.

بَقْبَقَ 1. בִּעְבֵּעַ. 2. לִהֵג, פִּטְפֵּט. **بَقْبَقَةٌ** 1. בִּעְבּוּעַ. 2. לַהַג, פִּטְפּוּט. **بَقْبَقَةٌ فِي زَقْزَقَةٍ** מ׳ פִּטְפּוּטֵי סְרָק, דִּבְרֵי לַהַג.

بُقْجَةٌ T ج بُقَجٌ צְרוֹר, חֲבִילָה.

بَقْدُونِس G פֶּטְרוֹזִילְיָה.

بَقَرَ ـُ שָׁסַע, בָּקַע (בטן). **بَقَرَةٌ** ج بَقَرَاتٌ وَبَقَرٌ פָּרָה. **بَقَّارٌ** בּוֹקֵר, רוֹעֵה בָּקָר, קָאוּבּוֹי.

بَقْسَةٌ G ج بَقْسٌ אֶשְׁכְּרוֹעַ, בּוּקְס, עֵץ. box tree.

بَقْسَمَاط G פְּרִיכִים.

بَقْشِيش P תֶּשֶׁר ע׳ بَخْشِيش.

بَقَعَ ـَ 1. הָיָה מְנֻמָּר בִּנְקֻדּוֹת. 2. נִכְתַּם. **بَقَّعَ** II הִכְתִּים, לִכְלֵךְ בִּכְתָמִים.

تَبَقَّعَ V הִכְתִּים. بُقْعَةٌ ج بُقَعٌ 1. כֶּתֶם, כְּתוֹם, רְבָב. 2. חֶבֶל אֶרֶץ, מָקוֹם, אֵזוֹר. بُقَعٌ شَمْسِيَّةٌ כִּתְמֵי שֶׁמֶשׁ. البِقَاعُ سَهْلُ البِقَاعِ בִּקְעַת הַלְּבָנוֹן. بُقَيْعَةٌ מִישׁוֹר (בין הרים). البُقَيْعَةُ פְּקִיעִין.

بَقَلَ – גָּדַל, בִּצְבֵּץ (צמח). بَاقِلاءٌ، بَاقِلّى פּוֹל (צמח). بَقْلَةٌ ج بَقْلٌ وبُقُولٌ 1. יָרָק, יְרָקוֹת. 2. קִטְנִית. الفَصِيلَةُ البَقْلِيَّةُ מִשְׁפַּחַת הַקִּטְנִיּוֹת (כגון פול, שעועית וכו').

بَقَّالٌ 1. יַרְקָן. 2. בַּעַל מַכֹּלֶת. بِقَالَةٌ יַרְקָנוּת, מַכֹּלֶת.

بَقْلاوَةٌ T בַּקְלָוָה (עוגה מזרחית מתוקה עשויה בצק עלים, דבש, שקדים ושמן).

بَقَّمٌ P קֶסַלְפִּינְיָה ר׳ عَنْدَم. دَمُ الأَخَوَيْنِ (תמצית של עצים ושיחים שמפיקים מהם צבע אדום, תרבות סיקרא).

بَقِيَ – נִשְׁאַר, נוֹתַר, שָׂרַד, הִמְשִׁיךְ, עָמַד, הִתְקַיֵּם מַעֲמָד. بَقَّى II הִשְׁאִיר, הוֹתִיר. أَبْقَى IV הִשְׁאִיר, שָׁמַר (גבר שחות). أَبْقَاكَ اللهُ יִשְׁמָרְךָ הָאֵל. تَبَقَّى V נִשְׁאַר, נוֹתַר. إِسْتَبْقَى X 1. הִשְׁאִיר חֵלֶק. 2. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁאִיר. بَقِيَّةٌ ج بَقَايَا שְׁאֵרִית, שְׁאָר, יֶתֶר, שְׂרִיד. البَقِيَّةُ البَاقِيَةُ שְׁאֵרִית הַפְּלֵטָה. البَقِيَّةُ تَأْتِي הֶמְשֵׁךְ יָבוֹא. البَقِيَّةُ فِي حَيَاتِكَ שֶׁתַּאֲרִיךְ יָמִים אַחֲרָיו (בתנחומים). לא תוסיף לְדַאֲבָה עוד. بَقَاءٌ הִשָּׁאֲרוּת, הִשָּׂרְדוּת, קִיּוּם. تَنَازُعُ البَقَاءِ מִלְחֶמֶת הַקִּיּוּם, הַמַּאֲבָק לְקִיּוּם. دَارُ البَقَاءِ הָעוֹלָם הַבָּא. غَرِيزَةُ البَقَاءِ יֵצֶר הַקִּיּוּם ר׳ (غرز) غَرِيزَة. إِبْقَاءٌ הַשְׁאָרָה, הוֹתָרָה. بُقْيَا עֹדֶף, שְׁאֵרִית, מִשְׁיָר. بَاقٍ(ي) עוֹדֵף, שְׁאָר. البَاقِي 1. הַיֶּתֶר. 2. כִּנּוּי לֵאלֹהִים בַּקּוּרְאָן. هُوَ الحَيُّ البَاقِي הוּא קְצָת, שָׂרִיד מִן הַקְּשִׁישִׁים.

بَكْ، بِيه T ج بَكَوَات، بِيهَوَات בֶּק (תואר כבוד תורכי, נהוג עד היום במצרים, אבל לא רשמי). بَكَوِيَّةٌ דַּרְגַּת בֶּק.

بِكْبَاشِي T ר׳ קְצִין צָבָא, לֶפְטֶנַנְט קוֹלוֹנֶל.

بَكَالُورْيَا F תְּעוּדַת בַּגְרוּת. بَكَالُورْيُوس תּוֹאַר אוּנִיבֶרְסִיטָאִי (B.A.).

بَكَّتَ II הוֹכִיחַ, נָזַף, יִסֵּר. تَبْكِيتٌ תּוֹכָחָה, יִסּוּר. تَبْكِيتُ الضَّمِيرِ יִסּוּרֵי מַצְפּוּן, חֲרָטָה, מוּסַר כְּלָיוֹת.

بَكْتِيرِيَا G חַיְדַּקִּים. بَكْتِيرِيٌّ בַּקְטֶרִי. بَكْتِيرِيُولُوجِيَا בַּקְטֶרְיוֹלוֹגְיָה, חֵקֶר הַחַיְדַּקִּים. بَكْتِيرِيُولُوجِيٌّ בַּקְטֶרְיוֹלוֹג, מֻמְחֶה לְחֵקֶר הַבַּקְטֶרְיוֹת. حَرْبٌ بَكْتِيرِيُولُوجِيَّةٌ מִלְחָמָה בַּקְטֶרְיוֹלוֹגִית.

بَكَرَ – 1. הִשְׁכִּים קוּם. 2. הִקְדִּים. بَكَّرَ II. أَبْكَرَ IV 1. הִקְדִּים. 2. הִבְשִׁיל מֻקְדָּם (פרי). اِبْتَكَرَ VIII הִמְצִיא, יָצַר, חִדֵּשׁ. بَكْرٌ ج أَبْكُرٌ وبُكْرَانٌ בֶּכֶר, בֶּן גָּמָל. بِكْرٌ ج أَبْكَارٌ 1. בְּכוֹר שֶׁנּוֹלַד רִאשׁוֹן. 2. בְּתוּלָה. 3. יְצִירָה חֲדָשָׁה. بِكْرِيٌّ בְּכוֹר, רִאשׁוֹן. بِكْرِيَّةٌ 1. בְּכוֹרָה. 2. זְכוּת בְּכוֹרָה, יִתְרוֹן, דִּין קְדִימָה. بَكْرَةٌ، بَكَرَةٌ ج بَكَرٌ وبَكَرَاتٌ 1. גַּלְגִּלָּה. 2. פְּקַעַת, גְּלִילָה. 3. עֶגֶל סוּס. جَاؤُوا عَنْ بَكْرَةِ أَبِيهِمْ הַמְּסִיָּמִים עַד אֶחָד, לֹא הוֹתִיר מֵהֶם שָׂרִיד וּפָלִיט. بُكْرَةٌ ج بُكَرٌ 1. הַשְׁכָּמָה בַּבֹּקֶר. 2. מָחָר. بَاكِرٌ 1. מֻקְדָּם. 2. מֻקְדָּם לְהַבְשִׁיל. بَكُورٌ מֻקְדָּם, מַקְדִּים. بَكَارَةٌ בְּתוּלִין. بَكُورَةٌ، بَكُورِيَّةٌ בְּכוֹרוֹת, קְדִימוּת. بَاكُورَةٌ ج بَوَاكِيرُ 1. בִּכּוּרִים. 2. הַתְחָלָה, תְּקוּפָה רִאשׁוֹנָה, רֵאשִׁית. بَاكُورَةُ إِنْتَاجِهِ רֵאשִׁית יְצִירָתוֹ. مِبْكَارٌ מַקְדִּים (להבשיל לפרות). إِبْتِكَارٌ הַמְצָאָה, יְצִירָה, חִדּוּשׁ. قُوَّةُ الاِبْتِكَارِ כֹּחַ הַיְּצִירָה. إِبْتِكَارِيٌّ 1. מְקוֹרִי, אוֹתֶנְטִי. 2. יְצִירָתִי. بَاكِرٌ מֻקְדָּם. بَاكِرًا מֻקְדָּם בַּבֹּקֶר. إِلَى بَاكِرٍ עַד מָחָר. مُبَكِّرٌ מַקְדִּים (קום, לעשות דבר). فِي سَاعَةٍ مُبَكِّرَةٍ בְּשָׁעָה מֻקְדֶּמֶת. مُبْتَكِرٌ 1. מַמְצִיא, יוֹצֵר, מְחַדֵּשׁ. 2. מְקוֹרִי, אוֹרִיגִינָלִי. مُبْتَكَرٌ ج مُبْتَكَرَاتٌ יְצִירָה, חִדּוּשׁ.

بَكْرَجٌ T ج بَكَارِجُ קֻמְקוּם (לקפה).

بَكَلَ – אִבְזֵם, חִבֵּר בְּאַבְזָם. بُكْلَةٌ ج بُكَلٌ אַבְזָם (של חגורה).

بَكَلاه، بَكَلَة It. בַּקָּלָה (codfish) ר׳ سَمَكُ القُدِّ.

بَكِمَ – נֶאֱלַם, נַעֲשָׂה אִלֵּם. أَبْكَمُ ج بُكْمٌ ו بُكْمَاءُ אִלֵּם. صُمٌّ بُكْمٌ חֵרְשִׁים אִלְּמִים. بَكَمٌ אִלְּמוּת, הֶעְדֵּר כֹּחַ הַדִּבּוּר.

(بكي) بَكَى ِ 1. בָּכָה, הִתְיַפֵּחַ. 2. סָפַד לְ־. بَكَّى II הִבְכָּה אֶת, סִפֵּד, סָפַד. أَبْكَى IV הִבְכָּה, גָּרַם לִבְכּוֹת. تَبَاكَى VI עָשָׂה עַצְמוֹ כְּבוֹכֶה, הִזִּיל דִּמְעוֹת תַּנִּין. بُكَاءٌ בְּכִי, בְּכִיָּה, הִתְיַפְּחוּת. بَكَّاءٌ בַּכְיָן. بَكَّاءٌ شَكَّاءٌ מַרְבֶּה לְקַטֵּר, בַּכְיָן. مَبْكًى מְקוֹם מִסְפֵּד. حَائِطُ المَبْكَى הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, כֹּתֶל הַדְּמָעוֹת. بَاكِيَةٌ מְקוֹנֶנֶת מִקְצוֹעִית. بَاكٍ(ي) ج بُكَاةٌ בּוֹכֶה, אָבֵל. مُبْكٍ(ي) מְעוֹרֵר בֶּכִי. المُضْحِكُ المُبْكِي טְרָגִי־קוֹמִי.

بَلْ 1. אֶלָּא, כִּי אִם, אַדְּרַבָּא. 2. יָתֵר עַל כֵּן, וְיוֹתֵר מִזֶּה. 3. לֹא כִּי אִם.

بَلَّ – הִרְטִיב, לִחְלֵחַ. بَلَّلَ II הִרְטִיב. أَبَلَّ IV הֶחֱלִים, נִרְפָּא (ממחלה), חָזַר לְאֵיתָנוֹ. تَبَلَّلَ V. إِبْتَلَّ VIII נִרְטַב. بَلٌّ הַרְטָבָה. بِلَّةٌ רְטִיבוּת, לַחוּת. زَادَ الطِّينَ بِلَّةً מַה הוֹסִיף (נאם) שֶׁמֶן לַמְּדוּרָה. بَلَلٌ רְטִיבוּת, לַחוּת. بَلِيلٌ לַח, קָרִיר. بَلِيلَةٌ מ׳ דַּיְסָה (מאכל חטים או תירס, מבושל וממותק). إِبْلالٌ הַחְלָמָה. تَبَلُّلٌ הִתְרַטְּבוּת, הִתְלַחְלְחוּת. مَبْلُولٌ، مُبَلَّلٌ، مُبْتَلٌّ רָטוֹב, לַח.

بَلاتِين Sp. פְּלָטִינָה, זָהָב לָבָן.

بَلاج F חוֹף יָם (לרחצה), פְּלָאז׳.

بِلازْمَا G פְּלַסְמָה (החומר החי של התא).

بِلاسْتِيك G פְּלַסְטִיק.

بَلاش (بِلا شَيْء) 1. חִנָּם, לְלֹא תְּמוּרָה, לְשָׁוְא. 2. ר׳ לֹא צָרִיךְ.

بَلَّان G סִירָה (שוט קרוב, baunet).

بَلْبَطَ פִּרְפֵּר.

بَلْبَلَ 1. בִּלְבֵּל, עִרְבֵּב, בָּלַל. 2. סִכְסֵךְ, הִפְרִיעַ. 3. הִכְהָה. تَبَلْبَلَ נִתְבַּלְבֵּל, הִסְתַּבֵּךְ. 2. הִתְפַּשֵּׁט, הֻפְרַע. بَلْبَلَةٌ ج بَلابِلُ בִּלְבּוּל, עִרְבּוּבְיָה, אִבְדַן עֶשְׁתּוֹנוֹת, הִסְתַּבְּכוּת, מְבוּכָה, הַפְרָעָה. تَبَلْبُلٌ מְבוּכָה, עִרְבּוּבְיָה. تَبَلْبُلُ الأَلْسِنَةِ בִּלְבּוּל לְשׁוֹנוֹת, בְּלִיל

לשונות. بُلْبُلٌ ج بَلَابِلُ 1. בָּלבּוּל 2. זַמִיר.

بَلَجَ – اِنْبَلَجَ VII זָרַח, הֵאִיר, הֵפִיץ. بَلَجٌ – הִתְבַּהֲרוּת, הוֹפָעָה. أَبْلَجُ ج بُلْجٌ מֵאִיר, זוֹרֵחַ, צַח, בָּרוּר. الحَقُّ أَبْلَجُ وَالبَاطِلُ لَجْلَجٌ מ"ר הָאֱמֶת בְּרוּרָה וְהַשֶּׁקֶר עִלֵּג שְׂפַת. אֱמֶת תִּכּוֹן לָעַד. اِنْبِلَاجٌ בְּהִירוּת, זְרִיחָה. اِنْبِلَاجُ الفَجْرِ עֲלוֹת הַשַּׁחַר.

بَلْجِيكَا בֶּלְגְּיָה (מדינה באירופה).

بَلَحَةٌ ج بَلَحٌ תָּמָר (לא בשל).

بَلَخٌ עֵץ הַשִּׁטָּה (wattle, acacia)

بَلَدَ – הִשְׁתַּקֵּעַ בְּמָקוֹם. بَلُدَ 1. הָיָה טִפֵּשׁ, נִטְמְטֵם. 2. נִרְפָּה, טִפֵּשׁ. بَلَّدَ II עָשָׂה לְטִפֵּשׁ, קֵהָה. تَبَلَّدَ V נִטְפַּשׁ, נִטְמְטֵם. تَبَالَدَ VI הִתְעַמֵּד פְּנֵי טִפֵּשׁ. بَلَدٌ זו"ז ج بِلَادٌ وبُلْدَانٌ 1. אֶרֶץ, מְדִינָה, חֶבֶל אֶרֶץ. 2. עִיר. 3. כְּפָר, יִשּׁוּב. اِبْنُ البَلَدِ בֶּן הַמָּקוֹם, בֶּן הַכְּפָר. بَلْدَةٌ עֲיָרָה, עִיר, כְּפָר, יִשּׁוּב. البَلْدَةُ الجَامِعِيَّةُ קִרְיַת הָאוּנִיבֶרְסִיטָה, קַמְפּוּס. البَلْدَةُ القَدِيمَةُ הָעִיר הָעַתִּיקָה. بَلَدِيٌّ 1. בֶּן הָאָרֶץ, מְקוֹמִי. 2. מוּנִיצִיפָּלִי. رَقْصٌ بَلَدِيٌّ רִקּוּד עַמָּמִי. مَجْلِسٌ بَلَدِيٌّ מוֹעֶצֶת עִירִיָּה, מוֹעָצָה מְקוֹמִית. بَلَدِيَّةٌ עִירִיָּה. بَلِيدٌ ج بُلَدَاءُ עָצֵל, טִפֵּשׁ, מְטֻמְטָם. بَلَادَةٌ 1. אֲטִימוּת, טִפְּשׁוּת. 2. צִמְחָה ושאר עלולה מעורר המשומר על אוזה הממוס. مُتَبَلِّدٌ מְטֻפָּשׁ, טִפֵּשׁ, קֵהֶה.

(بلدر) بَلْدِيرٌ .It 1. צִלְחָה וּכו'. 2. צֶמֶד קָשׁוּר.

(بلر) بَلُّورٌ גבִישׁ. تَبَلْوَرَ V. تَبَلْوُرٌ 1. הִתְגַּבְּשׁוּת, הֲפִיכָה לִגְבִישִׁים. 2. הִתְעַצְּבוּת, עִצּוּב. بِلَّوْرٌ، بَلُّورٌ גָּבִישׁ, בְּדֹלַח, קְרִיסְטָל. بَلُّورٌ صَخْرِيٌّ זו"ז, קְוַרְץ מְצוּבָּב גְבִישֵׁי שׁוֹהַם. بِلَّوْرِيٌّ، بَلُّورِيٌّ גְּבִישִׁי. مُتَبَلْوِرٌ מְגֻבָּשׁ.

(بلسم) بَلْسَمَ רִפֵּא. بَلْسَمٌ ج بَلَاسِمُ 1. תְּרוּפָה, רְפוּאָה. 2. מִשְׁחָה וּכְמוֹהוּ וּמְזוּהִים, צֳרִי, בֹּשֶׂם. 3. עֵץ הַצֳּרִי. بَلَسَانٌ 1. עֵץ הַצֳּרִי. 2. בֹּשֶׂם. بَيْلَسَانٌ סַמְבּוּק (מִין עֵץ, elder)

بَلْشَفِيٌّ R ج بَلَاشِفَةٌ בּוֹלְשֶׁבִיק. بَلْشَفِيَّةٌ בּוֹלְשֶׁבִיקִיּוּת, קוֹמוּנִיזְם רוּסִי.

بَلْشَقَةٌ T עֵסֶק עָמֹס קָשֶׁה.

بَلْشُونٌ אֲנָפָה ע' (ملك) مَالِكُ الحَزِين.

بَلَصَ – بَلَّصَ II סָחַט כֶּסֶף. بَلْصٌ סְחִיטָה. بَلَّاصٌ ج بَلَالِيصُ 1. סַחְטָן. 2. כַּד חֶרֶס.

بَلَّطَ II רִצֵּף בְּמַרְצָפוֹת. بَلَّطَ الطَّرِيقَ סָלַל דֶּרֶךְ (באספלט וכד'). بَلَاطَةٌ ج بَلَاطَاتٌ وبَلَاطٌ מַרְצֶפֶת, אֲרִיחַ (לריצוף). البَلَاطُ المَلَكِيُّ חֲצַר הַמַּלְכוּת, אַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ. تَبْلِيطٌ רִצּוּף, כְּבִישַׁת דְּרָכִים (באספלט). بَلْطَةٌ ج بَلَطَاتٌ גַּרְזֶן. بَلْطَجِيٌّ בִּרְיוֹן. بَلُّوطٌ אַלּוֹן וכו'. بَلُّوطَةٌ ج بَلُّوطٌ 1. אַלּוֹן (עץ ופרי). 2. בַּלּוּט (פרי עץ האלון).

بَلَعَ – اِبْتَلَعَ VIII בָּלַע. بَلَعَ رِيقَهُ 1. בָּלַע רֻקּוֹ. הִבְלִיעַ בְּשְׁתִיקָה, סָבַל עֶלְבּוֹן וּבְלִי מְחָאָה. بَلَّعَ II. أَبْلَعَ IV נָתַן לִ- לִבְלֹעַ, הִבְלִיעַ אֶת. تَبَلَّعَ V בָּלַע וּבְלִי רָצוֹן.

بَلْعٌ בְּלִיעָה, גְּמִיעָה. بَلْعَةٌ לְגִימָה וּגְרִיעָה, "בִּיס" גָּדוֹל. بَلَّاعَةٌ ج بَلَالِيعُ، بَالُوعَةٌ ج بَوَالِيعُ בִּיב, בּוֹר שֹׁפְכִין.

بُلْعُمٌ ج بَلَاعِمُ، بُلْعُومٌ ج بَلَاعِيمُ לֹעַ, בֵּית הַבְּלִיעָה, וֶשֶׁט. اِلْتِهَابُ البُلْعُومِ פָּרִינְגִיטִיס, דַּלֶּקֶת הַלֹּעַ.

بَلَغَ – 1. הִגִּיעַ, בָּא עַד-, קָרַב. 2. בָּגַר (נער). 3. נוֹדַע, הִגִּיעַ לִידִיעָה. بَلَغَ أَشُدَّهُ 1. הִגִּיעַ לְשִׂיא כֹּחוֹ. 2. הִגִּיעַ לְגִיל הַבַּגְרוּת. بَلَغَ سِنَّ الرُّشْدِ הִגִּיעַ לְפִרְקוֹ. بَلَغَ السَّيْلُ الزُّبَى מ"ר בָּאוּ מַיִם עַד נֶפֶשׁ. بَلَغَ اليَأْسُ مِنْهُ كُلَّ مَبْلَغٍ הִגִּיעַ יֵאוּשׁוֹ לְשִׂיאוֹ. بَلَّغَ II 1. הוֹבִיל אֶל-. 2. הוֹדִיעַ, מָסַר, דִּוַּח לִ-. بَلَّغَ الرِّسَالَةَ מָסַר אֶת הַיְּדִיעָה, בִּצַּע אֶת הַשְּׁלִיחוּת. بَالَغَ III הִגְזִים, הִפְרִיז, הִפְלִיג. أَبْلَغَ IV 1. מָסַר, הוֹדִיעַ לִ-. 2. הִלְשִׁין. تَبَلَّغَ V 1. נִמְסַר לוֹ. 2. הִסְתַּפֵּק בְּמוּעָט. بُلْغَةٌ קִיּוּם מִינִימָלִי, פַּת לְקִיּוּם. بَلَاغٌ ج بَلَاغَاتٌ הוֹדָעָה, הַצְהָרָה, גִּלּוּי דַּעַת. بَلَاغٌ أَخِيرٌ (نِهَائِيٌّ) אוּלְטִימָטוּם. بَلَاغٌ رَسْمِيٌّ הוֹדָעָה רִשְׁמִית. بَلِيغٌ ج بُلَغَاءُ 1. נִמְלָץ, רְטוֹרִי. 2. חָמוּר (פצע למשל), עָמֹק, עַז. أَثَّرَ بَلِيغٌ הַשְׁפָּעָה עַזָּה. جُرْحٌ بَلِيغٌ פֶּצַע חָמוּר. بُلُوغٌ 1. בַּגְרוּת. 2. הַגָּעָה. بَلَاغَةٌ רְטוֹרִיקָה, מְלִיצָה, אֻמָּנוּת הַדִּבּוּר וְהַכְּתִיבָה. عِلْمُ البَلَاغَةِ תּוֹרַת הַמְּלִיצָה, תּוֹרַת הָרְטוֹרִיקָה. مَبْلَغٌ ج مَبَالِغُ 1. סְכוּם, קֶץ, גְּבוּל. 2. גְּבוּל. مَبْلَغٌ اِسْمِيٌّ סְכוּם נוֹמִינָלִי. مَبْلَغٌ حَقِيقِيٌّ סְכוּם רֵאָלִי (לפי ערך ממשי). تَبْلِيغٌ 1. הוֹדָעָה. 2. מָסַר (של נביא למשל). كِتَابُ التَّبْلِيغِ צו (של בית משפט). مُبَالَغَةٌ הַגְזָמָה, הַפְרָזָה. بِدُونِ مُبَالَغَةٍ בְּלִי גֻּזְמָה. إِبْلَاغٌ מְסִירַת הוֹדָעָה. أَفْعَلُ المُبَالَغَةِ עֶרֶךְ הַהַפְלָגָה (בדקדוק). بَالِغٌ 1. בּוֹגֵר, בָּשֵׁל. 2. חָזָק, עָצוּם, מֻפְלָג, מַרְחִיק לֶכֶת. 3. חָמוּר (פצע). مُبَلِّغٌ 1. מוֹדִיעַ, מוֹסֵר. 2. מַלְשִׁין.

بُلْغَارِيَا בּוּלְגַרְיָה. بُلْغَارِيٌّ ج بُلْغَارٌ בּוּלְגָרִי.

بَلْغَمٌ לֵחָה, קְלִיחָה (המופרשת מהפה, בייחוד לאחר שיעול). بَلْغَمِيٌّ، مِزَاجٌ بَلْغَمِيٌّ פְלֶגְמָטִי, קַר רוּחַ. بَلْغَمِيَّةٌ פְלֶגְמָטִיּוּת, קְרִירוּת, לֹא אִכְפַּתִיּוּת.

بَلَفَ – بَلَّفَ .Eng II "בִּלֵּף", הוֹנָה. بَلْفٌ "בְּלוֹף", הוֹנָאָה.

بَلِقَ – اِبْلَقَّ IV הִתְנַמֵּר, הָיָה מְנֻמָּר, הָיָה נָקֹד (שחור-לבן). أَبْلَقُ 1. מְנֻמָּר (בשחור-לבן). 2. סַלְעִית מִדְבָּר, wheatear, נִקְרֵאת גַּם أَبُو بَلِيق.

بَلْقَعٌ שְׁמָמָה, שְׁמָמָה מִדְבָּרִית. بَلْقَعٌ ج بَلَاقِعُ עֲרָבוֹת, שְׁמָמוֹת.

بَلْقُونٌ .It מִרְפֶּסֶת, גְּזוּזְטְרָה.

بَلْكِي T אוּלַי, יִתָּכֵן שֶׁ-.

(بلم) اِبْلَمَّ VI הִתְאַדֵּם, إِبْلَامٌ שְׁתִיקָה. بَلَمٌ עם ج اِبْلَامٌ 1. סִירַת מְשׁוֹטִים. 2. דָּג אַנְשׁוֹבִי, עַפְיָן. بَلَمُودَةٌ .L בְּלֶנְדִּינִית וכו'.

(بلن) بَلَّانٌ בַּלָּן (משמש בבית מרחץ).

بَلَنْسِيَة .Sp וָלֶנְסְיָה (עיר בספרד).

بَلَهَ ـَ הָיָה טִפֵּשׁ, מְטֻמְטָם. تَبَالَهَ VI הֶעֱמִיד פְּנֵי טִפֵּשׁ. إِسْتَبْلَهَ X רָאָה בּ׳ כְּטִפֵּשׁ. أَبْلَهُ ج بُلْهٌ נ׳ بَلْهَاءُ כְּסִיל, אֱוִיל, טִפֵּשׁ. بَلَاهَةٌ טִפְּשׁוּת, סִכְלוּת, טִמְטוּם. بَلْهَ עַזּוֹב הַנּוֹשֵׂא לְדַבֵּר עָלָיו.

بِلْهَارْسِيَا .Gr בִּילְהַרְצִיָּה.

بَلْهَوْن ס׳ ج بَلَاهِينُ ר׳ أَبُو الهَوْل.

(بلو) بَلَا ـُ إِبْتَلَى VIII 1. בָּחַן, הֶעֱמִיד בְּנִסָּיוֹן. 2. הִכָּאִיב, הִדְאִיג. بَلِيَ ـَ 1. בָּלָה, נִשְׁחַק, נִשְׁחַת, הִתְיַשֵּׁן. 2. אָבַד. بَالَى III שָׂם לֵב לְ׳, הִתְעַנְיֵן בְּ׳, הָיָה אִכְפַּת לוֹ. لَمْ يُبَالِ לֹא שָׁעָה לְ׳, לֹא אִכְפַּת לוֹ. أَبْلَى IV 1. הִתְאַמֵּץ מְאוֹד. 2. רִפֵּט, הִשְׁחִית (בגד כמשל). أَبْلَى بَلَاءً حَسَنًا הֵיטִיב לְהִתְאַמֵּץ (במלחמה), לָחַם בְּכָל כּוֹחוֹ. أَبْلَيْتَ جَدِيدًا وَتَمَلَّيْتَ حَبِيبًا תְּבַלֶּה וּתְחַדֵּשׁ. أَبْتَلَى VIII הִתְנַסָּה, הֶעֱמַד בְּמִבְחָן קָשֶׁה, בָּאוּ עָלָיו צָרוֹת. بِلًى בְּלִיָּה, בְּלַאי. بَلِيَّةٌ ج بَلَايَا، بَلَاءٌ. بَلْوَى 1. נִסָּיוֹן, הִתְנַסּוּת. 2. אָסוֹן, צָרָה, רָעָה חוֹלָה. شَرُّ البَلِيَّةِ مَا يُضْحِكُ מַר וְיֵשׁ וְאָסוֹן גָּדוֹל מְצַחֵק. مُبَالَاةٌ הִתְחַשְּׁבוּת. لَامُبَالَاةٌ، لَامُبَالِيَةٌ אֲדִישׁוּת, חֹסֶר עִנְיָן, שִׁוְיוֹן נֶפֶשׁ, לֹא אִכְפַּתִיּוּת, אֲפָתְיָה. بَالٍ(ي). بَالِيٌّ בָּלֶה, מְרֻפָּט, מְשֻׁמָּשׁ, יָשָׁן נוֹשָׁן. مُبَالٍ(ي) מִתְחַשֵּׁב. غَيْرُ مُبَالٍ، لَامُبَالٍ לֹא אִכְפָּתִי, אָדִישׁ.

بَلُّوْر، بِلَّوْرٌ ר׳ (بلر).

بَلُّوْن، بَلُّوْزَةٌ F חֻלְצַת נָשִׁים.

بَلَى מ״ח. כֵּן.

بِلِي F וְלַחְ.

بِلْيَارْدُ .It בִּילְיַארְד.

بِلْيُون ج بَلَايِينُ בִּילְיוֹן, אֶלֶף מִילְיוֹן (בארצות הברית), מִילְיוֹן מִילְיוֹן (באנגליה).

بِن، بِنْت ר׳ (بني).

بُنٌّ פּוֹלֵי קָפֶה, קָפֶה. بُنِّيٌّ חוּם.

بَنَانٌ קְצוֹת הָאֶצְבָּעוֹת. يُشَارُ إِلَيْهِ (عَلَيْهِ) بِالبَنَانِ שֶׁמּוֹ הוֹלֵךְ לְפָנָיו, נוֹדָע לִתְהִלָּה.

بَنْجٌ .In II 1. תְּרוּפָה (לשם הרדמה). 2. סַמִּים. بَنْجٌ 3. כְּלוֹרוֹפוֹרְם, סַם מַרְדִּים (מופק מצמח ארסי, henbane). 2. שִׁכָּרוֹן סַמִּים. تَبْنِيجٌ הַרְדָּמָה.

بَنْجَرٌ T סֶלֶק אָדֹם ר׳ شَمَنْدَر.

بَنْجَلَادِيش בַּנְגְּלָדֶשׁ (מדינה אסלאמית בדרום אסיה).

بَنْدٌ F ج بُنُودٌ 1. נֵס, דֶּגֶל. 2. סָעִיף, פִּסְקָה. 3. חֵפֶץ, פְּרִיט (בחשבון).

بَنْدَرٌ F ج بَنَادِرُ עִיר נָמָל.

بَنْدُورَةٌ .It עַגְבָנִיָּה ר׳ طَمَاطِم.

بُنْدُقَةٌ G ج بُنْدُقٌ אִלְסָר, לוּז (hazel) ר׳ جِلَّوز. بُنْدُقِيَّةٌ ج بَنَادِقُ רוֹבֶה. البُنْدُقِيَّةُ וְנֶצְיָה. بُنْدُقٌ ج بَنَادِقُ כַּדּוּר.

بَنْدُول F מְטֻטֶּלֶת.

بَنْزَهِير F ס׳ לִימוֹן קָטָן.

بَنْزِين L בֶּנְזִין. مَحَطَّةُ بَنْزِين תַּחֲנַת דֶּלֶק.

بَنِسِلِّين L פֶּנִיצִילִין.

بَنَفْسِيه F אַמְנוֹן וְתָמָר (צמח) ר׳ بَنَفْسَج

بَنْصَرٌ ج بَنَاصِرُ קְמִיצָה (אצבע בין הזרת והאמה).

بَنْطَلُون، بَنْطَال .It מִכְנָסַיִם, מִכְנָס.

بَنَفْسَجٌ F סָגֹל, אַמְנוֹן וְתָמָר, סִגָּלִית (צמח, pansy). بَنَفْسَجِيٌّ סָגֹל. أَشِعَّةٌ فَوْقَ البَنَفْسَجِيَّةِ קַרְנַיִם אוּלְטְרָה־סְגֻלּוֹת.

بَنْكٌ F ج بُنُوكٌ בַּנְק. بَنْكُ الدَّمِ בַּנְק הַדָּם. البَنْكُ الدَّوْلِيُّ הַבַּנְק הַבֵּינְלְאֻמִּי (העולמי). بَنْكْنُوت שִׁטְרֵי כֶּסֶף. بَنْكِيٌّ בַּנְקָאִי. ضَمَانٌ بَنْكِيٌّ עֲרֵבוּת בַּנְקָאִית.

(بني) بَنَى ـِ إِبْتَنَى VIII 1. בָּנָה, הֵקִים (בניין), הִשְׁתִּית, בִּסֵּס. 2. הֵקִים מִשְׁפָּחָה. 3. נִשְׁאַר מַלָּה בְּתַקְדִּיר סוֹפִי קָבוּעַ (כגון على الضم). تَبَنَّى V אִמֵּץ (בן או רַעְיוֹן וכו׳). إِنْبَنَى VII נִבְנָה, הוּקַם, הִתְבַּסֵּס עַל. بِنَاءٌ ج أَبْنِيَةٌ 1. בִּנְיָן, בַּיִת. 2. בְּנִיָּה. إِعَادَةُ بِنَاءٍ הֲקָמָה מֵחָדָשׁ, שִׁקּוּם. بِنَاءً عَلَى בְּהֶתְאֵם לְ׳, עַל סְמַךְ. بِنَائِيٌّ מִבְנִי, אַרְכִיטֶקְטוֹנִי. بِنْيَةٌ ج بِنًى מִבְנֶה, תַּבְנִית, מִבְנֶה. بِنْيَةٌ تَحْتِيَّةٌ תַּשְׁתִּית. قَوِيُّ البِنْيَةِ חָסוֹן, בַּעַל מִבְנֶה גּוּף אֵיתָן. بِنْيَوِيٌّ 1. מִבְנִי, סְטְרוּקְטוּרָלִי. 2. קוֹנְסְטְרוּקְטִיבִי. بِنْيَوِيَّةٌ 1. מִבְנִיּוּת. 2. קוֹנְסְטְרוּקְטִיבִיּוּת. بَنَّاءٌ 1. בַּנַּאי. 2. בּוֹנֶה, קוֹנְסְטְרוּקְטִיבִי. بِنَايَةٌ ج بِنَايَاتٌ בִּנְיָן, מִבְנֶה, בַּיִת. بُنْيَانٌ 1. בִּנְיָן. 2. בְּנִיָּה. بُنْيَانٌ فَوْقِيٌّ בִּנְיָן עַל. مَبْنًى ج مَبَانٍ(ي) 1. בִּנְיָן, מִבְנֶה. 2. צוּרַת אֹמֶר. 3. תַּחְבִּיר. المَبْنَى وَالمَعْنَى הַצּוּרָה וְהַתֹּכֶן. مُتَبَنٍّ(ي) אוֹמֵץ. بَانٍ(ي) ج بُنَاةٌ בּוֹנֶה, בַּנַּאי. البُنَاةُ الأَحْرَارُ הַבּוֹנִים הַחָפְשִׁיִּים. مَبْنِيٌّ בָּנוּי. مَبْنِيٌّ عَلَى 1. מֻשְׁתָּת עַל, מְבֻסָּס עַל. 2. שֵׁם קְטִיעָה, שֵׁם עִם נִקּוּד סוֹפִי קָבוּעַ (בדקדוק). إِبْتِنَاءٌ אֲנַבּוֹלִיזְם, הִתְאַמְּצוּת הַמִּבְנִים (בביולוגיה). إِبْنٌ ج أَبْنَاءٌ وَبَنُونَ בֵּן, יֶלֶד שֶׁל. إِبْنُ آدَمَ. إِبْنُ آوَى. إِبْنُ عِرْسٍ ר׳ בערכיהם. المَالُ وَالبَنُونَ زِينَةُ الحَيَاةِ الدُّنْيَا כִּי הַהוֹן וְהַבָּנִים תִּפְאֶרֶת חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה. إِبْنَةٌ، بِنْتٌ ج بَنَاتٌ בַּת. بِنْتُ شَفَةٍ. بَنَاتُ الدَّهْرِ. بَنَاتُ اللَّيْلِ. بَنَاتُ الهَوَى ר׳ בערכיהם. بِنْتُ وَرْدَانَ תִּיקָן, ג׳וּק. بُنُوَّةٌ מַעֲמַד הַבֵּן (כיחס להורים). بَنَوِيٌّ 1. בֵּן קָטָן. 2. כְּמוֹ הַבֵּן לַבֵּן.

بَنِّيٌّ סִירִית (דג, barbus) ר׳ بِرْبِيس.

بَهَتَ ـَ הִפְתִּיעַ, הִתְמִיהַּ, הִדְהִים. بَهُتَ ـُ بُهِتَ נִדְהַם, הִשְׁתּוֹמֵם, תָּמַהּ. بَهِتَ لَوْنُهُ דָּהָה צִבְעוֹ, הֶחְוִיר. بُهْتٌ، بُهْتَانٌ כָּזָב, שֶׁקֶר, עֲלִילַת שָׁוְא. بَاهِتٌ דֵּהֶה, דָּהוּי, חִוֵּר. مَبْهُوتٌ נִדְהָם, מֻפְתָּע, נָבוֹךְ, מִשְׁתּוֹמֵם, מְשֻׁתָּק.

بَهُجَ – إِبْتَهَجَ VIII שָׂמַח, עָלַץ, גָּדַל. أَبْهَجَ IV שִׂמֵּחַ, הִנְהִיל. بَهْجَةٌ שָׂשׂוֹן, שִׂמְחָה,

משוש, עליצות. بَهْجَةُ العَمَلِ חֶדְוַת העבודה. بَهْجَةُ العِيدِ שמחת החג. بَهْجَةٌ لِلأَنْظَارِ מראה לעינים. بَهِجَ، بَهِيجٌ צוהל, שמח, רב. مُبْهِجَةٌ משמח, עליז. مَبَاهِجُ תענוגות, הנאות. إِبْتِهَاجٌ עליצות, חדוה. مُبْتَهِجٌ שמח וטוב לב.

بَهْدَلَ העליב, בזה, ביזה, הקלים. تَبَهْدَلَ התבזה. بَهْدَلَةٌ 1. עלבון, בושה, הלבנת פנים ברבים. 2. הופעה מרושלת. مُبَهْدَلٌ עלוב, מרושל, מוזנח.

بَهَرَ - סנוור, פתע. يَبْهَرُ الأَنْظَارَ מרהיב עינים, מכה בסנוורים, מזהיר. يَبْهَرُ الأَنْفَاسَ עוצר נשימה. أَبْهَرَ IV עוצר הנשימה, הדהים, סנוור עינים. إِنْبَهَرَ VII 1. הוכה בסנוורים, נסנוור. 2. התפעל. بَاهِرٌ מזהיר. بَهْرٌ קוצר נשימה, נשימה עצורה. أَبْهَرُ. الشِّرْيَانُ الأَبْهَرُ אאורטה, עורק ראשי. بَهَارٌ ج بَهَارَاتٌ תבלין. خَلْطَةُ بَهَارَاتٍ תערובת תבלינים. بَاهِرٌ מזהיר מאוד, מפואר, בהיר, עוצר נשימה, מעורר התפעלות. مَبْهُورٌ קצר נשימה. بِأَنْفَاسٍ مَبْهُورَةٍ 1. בנשימה עצורה. 2. בלהט.

بَهْرَجَ 1. קישט, פרכס, קשט, זיף. 2. זיף (בכספים מטבעות). تَبَهْرَجَ התקשט, התפרכס. بَهْرَجٌ מזויף וחסר ערך. بَهْرَجَةٌ קשוט חיצוני. مُبَهْرَجٌ מקושט, קישוט מגוחך.

بَهْرَمَ P צבע את שער ראשו בסיקרא. بَهْرَمٌ סיקרא, קרטם (צמח). بَهْرَمَانٌ קרמז, קרטם. بَهْرَمَانِيٌّ צהוב (צבע).

بَهَظَ - أَبْهَظَ IV 1. הכביד, הקשה. 2. הכריע. بَاهِظٌ כבד, מפרך (מחיר), קשה, חמור. دَفَعَ ثَمَنًا بَاهِظًا שילם מחיר יקר.

بَهَلَ - קלל. إِبْتَهَلَ VIII התחנן, הפיל תחנה. إِبْتَهَلَ إِلَى اللهِ התפלל לאלוהים.

أَبْهَلُ ערער (צמח, juniper) אבהל (פרי עץ הערער). بُهْلُولٌ ج بَهَالِيلُ מוקיון.

بَهْلَوَانٌ P ج بَهْلَوَانَاتٌ לוליין, להטוטן, אקרובט. بَهْلَوَانِيٌّ לוליני, אקרובטי. بَهْلَوَانِيَّةٌ ج بَهْلَوَانِيَّاتٌ לוליינות, אקרובטיקה, להטוטנות.

(بهم) أَبْهَمَ IV סתם, לא פירש. إِسْتَبْهَمَ X נעלם, נסתר, היה סתום. بُهْمَةٌ שה, גדי. بَهْمٌ צאן. بَهِيمَةٌ ج بَهَائِمُ בהמה. بَهِيمِيٌّ בהמי, חייתי, פראי. بَهِيمِيَّةٌ בהמיות, פראות. إِبْهَامٌ 1. סתימות. 2. ج أَبَاهِمُ وَأَبَاهِيمُ בהן, אגודל. مُبْهَمٌ 1. סתום, לא ברור. 2. סתמי (דקדוק). العَصَبُ المُبْهَمُ העצב התועה. الاسْمُ المُبْهَمُ כינוי רומז (בדקדוק).

(بهو) بَهَا - بَهِيَ - יפה, נעשה נהדר. بَاهَى III. تَبَاهَى VI התגאה, התפאר, התהדר. بَهْوٌ ج أَبْهَاءٌ אולם, טרקלין, סלון, פרוזדור. بَهِيٌّ הדור פנים, זוהר, נאה. بَهَاءٌ הדרת פנים. بَهَائِيٌّ בהאי. البَهَائِيَّةُ דת הבהאים (המיוחסת לאסלאם, מאמינות בעקרון השלמות של האדם, נוסדה באיראן על ידי מירזא חסין המכונה בהאא אללה, 1817-1892). مُبَاهَاةٌ. تَبَاهٍ(ي) התפארות, התרברבות, התגאות. مُتَبَاهٍ(ي) מתגאה, מתפאר.

(بوا) بَاءَ - שב, חזר, בא. بَاءَ بِالفَشَلِ נחל כשלון. بَوَّأَ II הושיב. تَبَوَّأَ V ישב, התיישב, שכן. تَبَوَّأَ العَرْشَ עלה על כס המלכות. تَبَوَّأَ مَنْصِبًا תפס את המשרה. بِيئَةٌ ج بِيئَاتٌ סביבה. حِمَايَةُ (سَلَامَةُ) البِيئَةِ שמור הסביבה. تَلْوِيثُ البِيئَةِ זיהום הסביבה. عِلْمُ البِيئَةِ אקולוגיה, מדע הסביבה. بِيئِيٌّ סביבתי, אקולוגי. عَوَامِلُ بِيئِيَّةٌ גורמים אקולוגיים (סביבתיים). مَبَاءَةٌ 1. מושב, מקום. 2. מאורה. مَبَاءَةُ الرِّجْسِ קן הטומאה. مَبَاءَةُ الرَّذِيلَةِ وَالإِجْرَامِ מאורת הפשע.

بَوَّبَ II סווג, סדר (לפי פרקים או נושאים), מיין, סדר. بَابٌ ج أَبْوَابٌ 1. דלת, פתח. 2. שער (בספר, כותרת), פרק, סעיף, סוג, מין. 3. מדור (בעיתון למשל). 4. נושא, ענין, עניין. البَابُ العَالِي השער העליון (באימפריה העות'מאנית). أَغْلَقَ بَابَ الاجْتِهَادِ נעל את האפשרות לפרשנות חופשית (באסלאם). قَفَلَ بَابَ المُفَاوَضَاتِ סגר את אפשרות המו"מ. عَلَى الأَبْوَابِ הולך וקרב, ממשמש ובא. مِنْ بَابِ أَوْلَى על אחת כמה וכמה, קל וחומר, כל שכן. مِنْ بَابِ الصُّدْفَةِ במקרה, באקראי. سِيَاسَةُ البَابِ المَفْتُوحِ מדיניות הדלת הפתוחה (כלכלה ליברלית). وَأْتُوا البُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ק' ובואו אל הבתים מפתחיהם, הכנסו ישר לענין. بَوَّابٌ שוער. بَوَّابَةٌ שער ראשי. تَبْوِيبٌ סווג, מיון, סדור, סדור. مُبَوَّبٌ מסווג.

بُوبَاب، بَاوُبَاب AL באובב (עץ טרופי).

بُوتَاجَاز מי' מכשיר גז לבשול, כירים.

بُوتَاسْيُوم L אשלגן, קליום.

بُوتَقَةٌ P ج بُوتَقَاتٌ وَبَوَاتِقُ מצרף, כור היתוך.

بُوتِيك F בוטיק (חנות קטנה, בעיקר לבגדי נשים).

بُوجِي F ج بُوجِيَّاتٌ מצת (במכוניות).

(بوح) بَاحَ - 1. גלה (סוד), הודיע ברבים. 2. גלה (סוד), חשף. أَبَاحَ IV 1. גלה (סוד). 2. התיר, הרשה. 3. הפקיר, נקש. إِسْتَبَاحَ X התיר, מצא כמותר, הפקיר. إِسْتَبَاحَ دَمَهُ התיר את דמו. بَوْحٌ 1. גלוי, פרסום. 2. רווח. بَاحَةٌ ج بَاحَاتٌ רחבה, חצר רחבה. إِبَاحَةٌ 1. גלוי, פרסום. 2. מתירנות, הפקרות, הֶתֵּר. إِبَاحِيٌّ 1. מתיר, חופשי, אנרכיסט, מתירני. 2. של פריצות, של פריצת גדר. إِبَاحِيَّةٌ הפקרות, פריצות, מתירנות, אנרכיה, פורנוגרפיה. إِسْتِبَاحَةٌ הפקרת (דם, רכוש וכו'), הפקרות. مُبَاحٌ מותר, כשר, לגיטימי, חופשי. أَرْضٌ مُبَاحَةٌ אדמת הפקר. مُبَاحَاتٌ מותרים, מעשים מותרים (בהלכה המוסלמית).

(بوخ) بَاخَ - שכך, נחלש, פג. بَوَّخَ II קלקל (בדיחות למשל). بَائِخٌ תפל (בדיחות, אוכל וכו').

بُودْرَة F ר' بُدْرَة.

بُوذَا בודהא. بُوذِيٌّ בודהי. بُوذِيَّةٌ בודהיזם.

(بور) بَارَ ـُ 1. נִכְשַׁל, סָר. 2. הָיָה בּוּר (אדמה, חומר). 3. הָיָה בְּמַצָּב שֶׁל שֵׁפֶל (מסחר), הָיָה לֹא רָוְחִי. بَوَّرَ II 1. הוֹבִיר (אדמה). 2. הִפְגִּין קִפָּאוֹן רוּחִי. 3. הִכְשִׁיל. أَبَارَ IV כִּלָּה, הִשְׁמִיד. بُورٌ בּוּר. أَرْضٌ بُورٌ אֲדָמָה בּוּר (לא מעובדת). بَوَارٌ אֲבַדּוֹן. دَارُ البَوَارِ גֵּיהִנּוֹם, שְׁאוֹל. بَائِرٌ בּוּר (אדמה לא מעובדת), נָטוּשׁ.

بُورْجْوَازِيَّةٌ F בורגנות ע' بُرْجْوَازِيَّةٌ.

بُورْصَةٌ F בּוּרְסָה.

بُورَقٌ P בּוֹרַקְס (תרכובת של בור, borax).

بُورِيٌّ T 1. חֲצוֹצְרָה. 2. אָבוּב (כלי נגינה). 3. צִנּוֹר. 4. קִיפוֹן, בּוּרִי (דג). بُورُوجِيٌّ מְ חֲצוֹצְרָן.

بَوَّزَ II עִקֵּם אֶת פִּיו (מכעס), שִׁרְבֵּב שְׂפָתַיִם, כָּעַס, "עָשָׂה פַּרְצוּף". بُوزٌ ج أَبْوَازٌ פֶּה (בלטות). مُبَوِّزٌ מְקַמֵּט, זוֹעֵף.

بُوزَةٌ, بُوظَةٌ T 1. גְּלִידָה. 2. בִּירָה טוּבִית. 3. שֵׁכָר.

(بوس) بَاسَ ـُ P נָשַׁק ל-. بُوسَةٌ ج بُوسَاتٌ נְשִׁיקָה.

بُوسْتَةٌ, بُوسْطَةٌ F דֹּאַר. بُوسْطَجِيٌّ דַּוָּר.

بُوشٌ ج أَوْبَاشٌ 1. אֲסַפְסוּף. 2. רֵיק.

بُوصَةٌ It ج بُوصَاتٌ 1. קָנֶה, קְנֵה סוּף. 2. קֻלְמוֹס. 3. אִינְץ' (2.54 ס"מ).

بُوصْلَةٌ It מַצְפֵּן.

(بوع) بَاعَ ـُ מָדַד בְּזְרוֹעַ. بَاعٌ ج أَبْوَاعٌ מִדַּת אֹרֶךְ (כדי שתי זרועות פשוטות). طَوِيلُ البَاعِ בַּעַל יְכֹלֶת. قَصِيرُ البَاعِ פָּשׁוּט יְכֹלֶת, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹשִׁיעַ. بُوعٌ עֶצֶם, שׁוֹקָה. لَا يَعْرِفُ الكُوعَ مِنَ البُوعِ מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ, אֵינוֹ מִתְמַצֵּא.

بُوغٌ נֶבֶג ע' (غبر) غُبَيْرَةٌ.

بُوغَازٌ T מֵצַר ע' (ضيق) مَضِيقٌ.

بُوفِيه F מִזְנוֹן.

بَاقَ ـُ גָּנַב. بَوَّقَ II תָּקַע בַּחֲצוֹצְרָה. بُوقٌ ج أَبْوَاقٌ חֲצוֹצְרָה, שׁוֹפָר. بُوقُ دِعَايَةٍ שׁוֹפָר תַּעֲמוּלָה. بُوقٌ زَمْخِيٌّ צוֹפָר מְשֻׁפָּלָה (במכונית). بَوَّاقٌ 1. חֲצוֹצְרָן. 2. גַּנָּב. بَاقَةٌ ج بَاقَاتٌ זֵר (של פרחים למשל). بَائِقَةٌ ج بَوَائِقُ צָרָה, אָסוֹן, רִשְׁעוּת.

بُوقِيصَا An. בּוֹקִיצָה (עץ נוי, buxus) ע' دَرْدَار.

(بول) بَالَ ـُ تَبَوَّلَ V הִשְׁתִּין, הֵטִיל אֶת מֵימָיו. بَوْلٌ ج أَبْوَالٌ שֶׁתֶן, מֵי רַגְלַיִם. البَوْلُ السُّكَّرِيُّ סֻכֶּרֶת. المَسَالِكُ البَوْلِيَّةُ דַּרְכֵי הַשֶּׁתֶן. مَبْوَلَةٌ ج مَبَاوِلُ מַשְׁתֵּנָה. بَالٌ 1. מַצָּב. 2. לֵב. 3. מַחֲשָׁבָה, דַּעַת. خَالِي البَالِ שָׁלֵו. خُلُوُّ البَالِ רֹגַע וְשַׁלְוָה. ذُو بَالٍ חָשׁוּב, חָמוּר. رَاحَةُ بَالٍ שַׁלְוַת נֶפֶשׁ. طَوِيلُ البَالِ סַבְלָן, סַבְלָנִי, אֶרֶךְ רוּחַ. فَمَا بَالُكَ بِـ מַה דַּעְתְּךָ, כָּל שֶׁכֵּן. لَمْ يُلْقِ لِقَوْلِهِ بَالاً לֹא שָׂעָה לִדְבָרָיו, לֹא שָׂם לֵב אֵלָיו. بَالَةٌ ج بَالَاتٌ חֲבִילָה (בייחוד של כותנה), צְרוֹר.

بُولٌ T בּוּל ע' (طبع) طَابَعٌ.

بُولَنْدَا פּוֹלִין (מדינה במזרח אירופה).

بُولِيس F 1. מִשְׁטָרָה. 2. שׁוֹטֵר ע' (شرط) شُرْطَةٌ. رِوَايَةٌ بُولِيسِيَّةٌ סִפּוּר בַּלָּשִׁי, סִפּוּר מֶתַח, מוֹתְחָן.

بُولِيسَةٌ, بُولِيصَةٌ F פּוֹלִיסָה, תְּעוּדַת מִטְעָן, תְּעוּדָה מִסְחָרִית. بُولِيصَةُ التَّأْمِينِ פּוֹלִיסַת בִּטּוּחַ. بُولِيصَةُ الشَّحْنِ שְׁטַר מִטְעָן.

بُولِيفِيَا בּוֹלִיבְיָה (מדינה בדרום אמריקה).

بُومَةٌ ج بُومٌ وَأَبْوَامٌ יַנְשׁוּף, לִילִית.

بَوْنٌ מֶרְחָק, הֶבְדֵּל, פַּעַר. بَوْنٌ شَاسِعٌ הֶבְדֵּל עָצוּם.

بُوهِيمِيَا בּוֹהֶמְיָה (אזור בצ'כיה). بُوهِيمِيٌّ בּוֹהֶמִי (אמן למשל).

بُويَةٌ T 1. צֶבַע. 2. מִשְׁחָה (לנעליים). بُويَاجِيٌّ 1. צַבָּע. 2. מְצַחְצֵחַ נַעֲלַיִם.

بِيَادَةٌ T חֵיל רַגְלִים. بِيَادِيٌّ חַיָּל רַגְלִי, אִישׁ חִי"ר.

بَيَّارَةٌ ج بَيَّارَاتٌ פַּרְדֵּס (פרי הדר).

بِيَانُو It ج بِيَانُوهَاتٌ. פְּסַנְתֵּר.

بِيبَةٌ It מִקְטֶרֶת.

بِيبْلِيُوغْرَافِيَا G בִּיבְּלִיּוֹגְרַפְיָה, רְשִׁימַת מְקוֹרוֹת.

(بيت) بَاتَ ـِ 1. לָן. שָׁהָה בַּלַּיְלָה ב-. 2. הָפַךְ ל-, נִהְיָה. بَاتَ فِي حُكْمِ المُؤَكَّدِ הָיָה קָרוֹב לְוַדַּאי. بَاتَ يَفْعَلُ הִמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת. بَيَّتَ II 1. הֵלִין. 2. זָמַם, תִּכְנֵן מְזִמָּה (בלילה). أَبَاتَ IV 1. הֵלִין. 2. שָׁמַר לְיוֹם הַמָּחֳרָת (אוכל למשל). بَيْتٌ ج بُيُوتٌ وَأَبْيَاتٌ 1. בַּיִת, דִּירָה, מִשְׁכָּן, אֹהֶל. 2. בֵּית אָב, מִשְׁפָּחָה. 3. בַּיִת בְּשִׁיר. أَبْيَاتٌ شِعْرِيَّةٌ בָּתֵּי שִׁיר. بَيْتُ الإِبْرَةِ מַצְפֵּן. أَهْلُ البَيْتِ ע' (أهل). البَيْتُ الأَبْيَضُ הַבַּיִת הַלָּבָן (בוושינגטון). البَيْتُ الحَرَامُ، البَيْتُ العَتِيقُ הַכַּעְבָּה (במכה). بَيْتُ الخَلَاءِ (الأَدَبِ، الرَّاحَةِ) שֵׁרוּתִים, בֵּית שִׁמּוּשׁ. بَيْتُ الدَّاءِ 1. מְקוֹר הַמַּחֲלָה. 2. סִבַּת הַצָּרוֹת. بَيْتُ القَصِيدِ ע' (قصد) قَصِيدٌ. بَيْتُ لَحْمٍ בֵּית לֶחֶם. بَيْتُ المَقْدِسِ יְרוּשָׁלַיִם. بُيُوتَاتٌ 1. מִשְׁפָּחוֹת מְכֻבָּדוֹת. 2. פִּירָמוֹת, מִפְעָלִים. بَيْتِيٌّ 1. בֵּיתִי, פְּרָטִי. 2. מַשְׁלָף (בית). أَدَوَاتٌ بَيْتِيَّةٌ כְּלֵי בַּיִת. بَيَاتٌ 1. סְוִינָה (בסולם המוזיקה המזרחית). 2. פְּרָנָסָה (של חיות בחורף). بَيَاتٌ תַּלְמִיד פְּנִימִיָּה. مَبِيتٌ מָקוֹם לִינָה, לִינָה. بَائِتٌ לֹא טָרִי, יָשָׁן.

بِيجَامَةٌ P פִּיגָ'מָה ע' (نوم) مَنَامَةٌ.

(بيد) بَادَ ـِ נִכְחַד, אָבַד, נִכְרַת, כָּלָה. أَبَادَ IV הִשְׁמִיד, אִבֵּד, הִכְחִיד. بَيْدَ أَنَّ בְּרַם, אוּלָם, אֲבָל, אֶלָּא ש-. بَيْدَاءُ ج بِيدٌ وَبَيْدَاوَاتٌ שְׁמָמָה, יְשִׁימוֹן, עֲרָבָה.

https://www.muslimblog1.com/

إبادة השמדה, כריתה, הכחדה. إبادة شعب. إبادة جماعية רצח עם, ג'נוסייד. بائد שעבר, שעבר מן העולם ואינו עוד. مُبيد קוטל. مُبيدات حشرية קוטלי חרקים. مُبيدات حيوية אנטיביוטיקה.

بيداجوجي L פדגוגי, חינוכי.

بَيْدَر .Ar ج بَيادِر גורן, ממגורה.

بَيْدَق P ج بَيادِق פיון, חייל (בשחמט).

بيرة .It בירה.

بَيْرَق P ج بَيارِق נס, דגל.

بيروقراطيا F ביורוקרטיה, שלטון הפקידות. بيروقراطي ביורוקרטי, פקידותי.

بَيْزَرة. بِزْدَرة P בזירות.

بيزنطيا ביזנטיון. بيزنطي ביזנטי ומונח בשיח כמשל. جدل بيزنطي ויכוח ביזנטי (סרק).

(بيض) باضَ ـِ הטיל ביצים. باضَ وفَرَّخ פרה ורבה. بَيَّضَ II 1. צבע בלבן, לבן, סייד. 2. העמיד פנים טובות לבעל. 3. צפה מתכת בבדיל. بَيَّضَ وجهه 1. שפט אותו. 2. עשה אותו מפורסם. تَبَيَّضَ V הלבין, נעשה לבן. اِبْيَضَّ IX הלבין, נעשה לבן. بَيْضَة ج بَيْض وبُيُوض 1. ביצה. 2. אשך. بيضة الإسلام מרכז עולם המוסלמים. بيضة برشت ביצה מבושלת רכה. بيضة جامدة. بيضة مسلوقة ביצה קשה. بيضة الديك יקר המציאות, נדיר ביותר. بيضة الميزان (القبّان) לשון המאזניים. بيضي. بيضوي אליפטי, על צורת ביצה, סגלגל. بُيَيْضة ביצית (מיקרוס.). بَياض 1. לבן. 2. חלבון. بياض العين לבן העין. بياضات לבנים, כלי מצעה. كتب له شيكا على بياض חתם לו על שק בלנקו. بَيُوض מטילה (תרנגולת). أَبْيَض ج بِيض ו بَيْضاء 1. לבן. 2. מבריק. 3. חלק. 4. קרב. البحر الأبيض المتوسط הים התיכון. ثورة بيضاء מהפכה לבנה וללא שפיכות דמים. النار البيضاء קבקבות. الذهب الأبيض פלטינה, זהב לבן. الشاشة البيضاء מסך הקולנוע. قتال بالسلاح الأبيض לחימה בנשק קר. كذبة بيضاء שקר לבן (שאינו גורם נזק). يد بيضاء חסד, נדיבות. يا خبر أبيض! (בתגובה: يا خبر أسود!!) איזו ידיעה טובה. مُبَيِّض שוטפת (מכבסה). تبييض הלבנה. تبييض الأموال הלבנת הון. إبيضاض מראה הדם, ליקמיה. مَبْيض 1. שחלה. 2. מכבס. 3. סלקון ביצים.

بيطرة G רפואת בעלי חיים, וטרינריה. بَيْطار ج بَياطِرة וטרינר. بَيْطَري 1. וטרינר. 2. וטרינרי.

(بيع) باعَ ـِ 1. מכר. 2. קנה (שימוש נדיר). بايَعَ III 1. נשבע אמונים כיחיד כחליף. 2. קנה לנשיא (שימוש מודרני). بُويِعَ له بالخلافة הוכרז כחליף. تبايع VI חתם על עסקה. اِبْتاع VIII קנה. لا أبتاع منه ولا أبيعه לא אקנה ממנו ולא אמכור לו, לא אדבר עמו ולא אעסוק עמו. بَيْع ج بُيُوع מכירה. بيع وشراء מקח וממכר. بَيْعة. مُبايَعة 1. שבועת אמונים לחליף, מנהיג לנשיא. 2. מכירה. 3. עסקה. على البيعة תוקפת רק מכירה. اِبْتِياع קניה. بائع מוכר, סוחר. بائع جوّال רוכל. بَيّاع קונה, מוכר. مَبِيع ج مَبِيعات מכירה, סחורה. بِيعَة ج بِيَع 1. כנסיה. 2. בית כנסת ר' (عبد) مَعْبَد.

بيقة G בקיה, פרשית. الفصيلة البيقية משפחת הקטניות ובצמחים.

بيك، بيه T ר' بك.

بيكار ר' بِرْجال.

بيكيني ביקיני.

بيمارستان P בית חולים, בית חולים לחולי נפש.

(بين) بانَ ـِ 1. הופיע, נגלה. 2. נתברר, נתבהר, התחוור. 3. נבדל, נפרד, היה רחוק. بَيَّنَ II הבהיר, לבן, הסביר, באר, הראה, גלה. بايَنَ III נפרד מן, נבדל, היה שונה מן. أبانَ IV הבהיר, הסביר. تَبَيَّنَ V התבהר, התברר. تَبايَنَ VI היה שונה, היה נבדל. اِسْتَبانَ X 1. נתברר, נתגלה. 2. הבחין, ... بَيْن 1. הפרדה, רחוק, פרידה. 2. התקשרות. ذات البين התקלקות, מריבה, עוינות. غراب البين עורב המבשר רעות, סימן רע. بين فيه. بين بين בינוני. بين حين وآخر מזמן לזמן, מעת לעת. بين يديه לפניו. ما بين. فيما بين ביניהם. بينا. بينما 1. בעוד, כשעה ש. 2. ואילו. بيني בינוני. بينية בינוניות. بَيِّن. بائن גלוי, ברור, מובן. بيان 1. הבהרה, גילוי דעת, הודעת דעה. 2. הסבר, פירוש, רהיטות. 3. תרגיל בקשר. بيان مشترك הודעה משותפת. بيانات נתונים (data). بيانات شخصية פרטים אישיים. علم البيان רטוריקה, אומנות הדיבור והכתיבה. غني عن البيان אין צורך לציין, מובן מאליו, ברור ומפורש. بياني 1. רטורי. 2. גרפי. خطوط بيانية דיאגרמות. بيّنة ראיה, הוכחה. بينة ظرفية הוכחה נסיבתית. كان على بينة من أمره ידע אל נכון, ידע היטב מה עליו לעשות. البينة على من ادعى (واليمين على من أنكر) מי שמוציא מחברו עליו הראיה. مِبْيان מתאר. مبيان نفسي מתאר הנפש, פסיכוגרם. تِبْيان הסבר. تَبايُن הבדל, שוני. اِسْتِبانة ברור, לבון, באור. اِسْتِبْيان ج اِسْتِبْيانات סקר, שאלון (ומחקר). مُبِين ברור, גלוי. الكتاب المبين הקוראן. تصريح مبين הצהרה מפורשת. مُتَبايِن שונה, מגוון, משתנה.

بيورية. بورية .Eg מחצלת, פירה.

بيولوجيا L ביולוגיה. بيولوجي 1. ביולוג. 2. ביולוגי.

ت ת. 1. האות השלישית בא"ב הערבי, קשה تاء תואי. 2. קשר לשלילה. 3. ت١ = تِشْرِينُ الأَوَّلُ חודש הספטמבר/אוקטובר. ت٢ = تِشْرِينُ الثَّانِي חודש הספטמבר/נובמבר. تَاللهِ באלוהים, חי אלוהים.

تَاء שם האות ت בערבית.

(تاب) تَابُوتٌ ج تَوَابِيتُ 1. ארון מתים. 2. תבת נח. تَابُوتُ العَهْدِ ארון הברית.

تابو L קבר, אשר מתלים.

تَاتَا מתר על האות ت. גמגם, לגם. تَأْتَأَةٌ גמגום, גמגמם.

تَارِيخٌ ע' أرخ.

تَارَةً ע' طارة.

تَاكْسِي، تَكْسِي מונית, טקסי ע' سَيَّارَةُ أُجْرَة.

(تأم) أَتْأَمَتْ IV ילדה תאומים. تَأْمٌ III ולד אחד, הוא אחיו התאומים. تَوْأَمٌ הקים קשר של ערים תאומות. تَوْأَمٌ ج تَوَائِمُ תאום. تَوْأَمٌ سِيَامِيٌّ תאומים סיאם.

تَبَّ ـ נכרת, אבד, נכחד. تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ ק' תכרתנה ידי אבי להב. إِسْتَتَبَّ X התיצב, התבסס. إِسْتَتَبَّ لَهُ الأَمْرُ התבסס שלטונו. تَبًّا لَهُ! יקח הרוחות! ישתחרו אפלו ידו לשווא! إِسْتِتْبَابٌ יציבות, התבססות.

تَبَرٌ ע' تبن.

تِبْرٌ עפרות זהב. تِبْرٌ تِبَارٌ אבדון, חורבן, כליון.

تَبِعَ ـ 1. הלך אחרי, עקב אחרי, הלך בעקבות. 2. חשב. 3. דבק ב', קיים. 4. השתייך ל'. 5. עבד אחרי. تَابَعَ III 1. עקב, התמיד אחר. 2. המשיך, הוסיף לעשות, התמיד ב'. 3. ערב מעקב. تَابَعَ تَطَوُّرَهُ עקב אחרי התפתחותו. أَتْبَعَ IV 1. ספח, צרף. 2. הכפיף. تَتَبَّعَ V 1. עקב, התחקה, בלש אחרי, רדף. 2. הלך בעקבות. تَتَابَعَ VI נחרצה, בא בעקבות, ברציפות, כמו אחר זה. إِتَّبَعَ VIII הלך אחרי, חקה, נהג כמנהג, עשה והתאים ל'. إِتَّبَعَ التَّعْلِيمَاتِ נהג בהתאם להוראות. إِتَّبَعَ سِيَاسَةً مُعْتَدِلَةً נקט מדיניות מתונה. إِسْتَتْبَعَ X 1. גרם, חייב. 2. גרר בעקבות, הגרר בעקבות. تَبَعٌ ج أَتْبَاعٌ 1. תומך, חסיד, סלקה. 2. נתמך, נגרר. 3. נתין. 4. שייך ל'. تَبَعًا لِلظُّرُوفِ לפי הנסיבות, בהתאם לנסיבות. تَبَعِيٌّ תוצאה של. عُقُوبَةٌ تَبَعِيَّةٌ ענש נוסף ותוצאה שלו. تَبِعَةٌ 1. תוצאה של. 2. אחריות. أَلْقَى التَّبِعَةَ عَلَيْهِ הטיל את האחריות עליו. تَبَعِيَّةٌ 1. שייכות, נתינות, אזרחות. 2. כפיפות ל', כניעות. بِالتَّبَعِيَّةِ עקב, כתוצאה מ', לכן. تِبَاعًا בזה אחר זה, ברציפות, ברציפות. مُتَابَعَةٌ 1. מעקב. 2. המשך, התמדה. 3. נטור. مُتَابَعَةٌ מקרה מעקב (ולמורים לשאת). تَتَبُّعٌ התחקות אחר, מעקב. تَتَبُّعُ الأَحْدَاثِ התפתחות והשתלשלות המאורעות, מעקב המאורעות. تَتَبُّعَاتٌ عَدْلِيَّةٌ הליכים משפטיים. تَتَابُعٌ רציפות, תכיפות, שרשרת. بِالتَّتَابُعِ ברציפות, בתכיפות, בזה אחר זה. سِبَاقُ التَّتَابُعِ מרוץ שליחים. إِتِّبَاعٌ 1. הליכה אחרי, נהיה. 2. נקיטה אמורה לעשות, אחיזה ב'. 3. דבקות, הקפדה על. إِتِّبَاعِيٌّ קלסי. إِتِّبَاعِيَّةٌ קלסיות. تَابِعٌ ج تَبَعَةٌ وَأَتْبَاعٌ 1. הולך אחרי, חסיד, משרת. 2. כפוף ל', שייך ל'. 3. מקבל, נתון. 4. נספח. 5. משני. 6. יובל, נחל. ج تَوَابِعُ 1. לואי (גרמטיקה). 2. לוין, ירח, משרת. بِتَوَابِعِهِ עם כל אביזריו. شَرِكَةٌ تَابِعَةٌ חברה בת. تَابِعِيٌّ מי שנפגש עם סעבי הנביא מחמד. تَابِعِيَّةٌ 1. שייכות. 2. נתינות. مُتَّبِعٌ 1. מקשת, המשמש נקבה, נוהג. 2. מחויב. 3. נהוג. مُتَتَابِعٌ רצוף, תכוף, בזה אחר זה. مُتَّبَعٌ נקוט, נהוג, נוהג בקפדנות.

تَبِغٌ Sp. ج تُبُوغٌ טבק.

تَبَلَ ـ 1. תבל. 2. החלה וגרם אהבתו. 3. פצע. تَبَّلَ II תבל. تَابِلٌ ج تَوَابِلُ תבלין. تُبُولَة סלט מבורגל, פטרוזיליה ועגבניות. مُتَبَّلٌ מתובל.

تِبْنٌ תבן. تَبَّانٌ מוכר תבן. دَرْبُ التَّبَّانَةِ שביל החלב. مَتْبَنٌ ج مَتَابِنُ מתבן.

التُّتَرُ הטטרים, המונגולים. تَتَرِيٌّ טטרי.

تَتْرَى ברציפות ע' (وتر).

تَجَرَ ـ تَاجَرَ III إِتَّجَرَ VIII סחר, עסק במסחר. تَاجِرٌ ج تُجَّارٌ סוחר. تِجَارَةٌ מסחר. تَاجِرٌ جُمْلَةٍ סיטונאי. تِجَارَةٌ خَاسِرَةٌ עסק מפסיד. غُرْفَةُ التِّجَارَةِ לשכת המסחר. تِجَارِيٌّ מסחרי. إِتِّفَاقٌ تِجَارِيٌّ הסכם מסחרי. مَحَلٌّ تِجَارِيٌّ בית מסחר, עסק, פירמה. مَتْجَرٌ ج مَتَاجِرُ בית עסק. مُتَاجَرَةٌ מסחר, סחר.

تُجَاهَ ע' (وجه).

تَحْتَ תחת, מתחת. تَحْتَ الأَرْضِ. تَحْتَ أَرْضِيٌّ תת-קרקעי. تَحْتَ إِشْرَافِ בפיקוח, בהשגחת. تَحْتَ أَمْرِكَ לפקודתך. تَحْتَ التَّجْرِبَةِ בתקופת נסיון. تَحْتَ تَصَرُّفِكَ לרשותך. تَحْتَ سَطْحِ البَحْرِ מתחת לפני הים, תת-ימי. تَحْتَ سَقْفٍ وَاحِدٍ תחת קורת גג אחת. تَحْتَ ضَغْطِ الظُّرُوفِ בלחץ הנסיבות. تَحْتَ اليَدِ ברשות יד. لَا طَائِلَ تَحْتَهُ חסר תועלת. تَحْتَ الصِّفْرِ מתחת לאפס. تَحْتَانِيٌّ תחתון. طَابَقٌ تَحْتَانِيٌّ קומה תחתונה. مَلَابِسُ تَحْتَانِيَّةٌ בגדים תחתונים, לבנים.

(تحف) أَتْحَفَ IV העניק מתנה, הגיש שי. تُحْفَةٌ ج تُحَفٌ 1. מתנה יקרה. 2. חפץ אומנותי, יצירת מופת. 3. יצירת מופת. مُتْحَفٌ ج مَتَاحِفُ מוזאון, בית נכות. مُتْحَفُ الشَّمْعِ מוזאון שעוה.

تَحْمِيلَةٌ ע' (حمل) נרות ...

تَخَّ ـُ 1. הָיָה סָרוּחַ וְנִבְקַע לְמַגַּע. 2. הִתְפַּשֵּׁר. مُتَخْوِخٌ רָחוּי מַיִם נִמְאָס לְמַגָּע.

تَخْتٌ P ج تُخُوتٌ 1. מִטָּה. 2. סַפָּה. 3. תֵּבַת בְּגָדִים מְקוֹרִית. تَخْتُ الثِّيَابِ אָרוֹן בְּגָדִים. تَخْتُ الْمُلْكِ כֵּס הַמַּלְכוּת. تَخْتَةٌ ج تُخَتٌ 1. לוּחַ, לוּחַ קִיר. 2. קַרְשׁ.

تَخْتَرْوَانٌ P אַפִּרְיוֹן ר' هَوْدَج.

تُخَمٌ ـ ר' (وخم).

تَخَمَ ـِ תָּחַם גְּבוּל, הִצִּיב תְּחוּם, הִגְבִּיל. تَاخَمَ III גָּבַל בּ־. أَتْخَمَ IV הִקְלִיעַ עַד קִיבָתוֹ, פִּטֵּם. تُخُمٌ ج تُخُومٌ גְּבוּל, תְּחוּם. تُخَمَةٌ בְּחִילָה עַד קַלְקוּל קֵבָה. مُتَاخِمٌ גּוֹבֵל בּ־, סָמוּךְ לְ־, נִמְצָא בִּשְׁכֵנוּת עִם־. مُتْخُومٌ מְפֻטָּם.

تَدْرُجٌ، تُذْرُجٌ P ج تَدَارِجُ פַּסְיוֹן (עוֹף), pheasant.

تَدْمُرُ תַּדְמוֹר (עִיר בְּסוּרְיָה הַקְּדוּמָה).

تَذْوِيبٌ ר' ذُوبٌ.

تَرَابِيزَةٌ G ט' ר' طَرَبِيزَةٌ.

تَرَاجِيدْيَا F טְרָגֶדְיָה. تَرَاجِيدِيٌّ טְרָגִי.

تَرَاخُومَا G גַּרְעֶנֶת.

تَرَاكْتُور En טְרַקְטוֹר ר' جَرَّار.

تِرَام، تِرَامْوَاي En חַשְׁמַלִּית.

تَرَانْزِيسْتُور L טְרַנְזִיסְטוֹר.

تَرَانْزِيت L טְרַנְזִיט, מַעֲבָר.

تَرِبَ ـَ 1. הִתְאַבֵּק, עָפַר, הִתְלַכְלֵךְ בֶּעָפָר. 2. נִדַּלְדֵּל, הִתְרוֹשֵׁשׁ, הָיָה קַבְּצָן. تَرَّبَ II. أَتْرَبَ IV עִפֵּר, אִבֵּק. تَتَرَّبَ V הִתְעַפֵּר, הִתְאַבֵּק. تِرْبٌ ج أَتْرَابٌ 1. בֶּן גִּיל. 2. חָבֵר, יָדִיד, רֵעַ. تَرِبٌ 1. מְאֻבָּק. 2. אֶבְיוֹן, דַּל, דַּלְפוֹן, עָנִי. تُرْبَةٌ ج تُرَبٌ 1. עָפָר. 2. אֲדָמָה, קַרְקַע. 3. קֶבֶר, בֵּית קְבָרוֹת. تُرْبَةٌ خِصْبَةٌ אֲדָמָה פּוֹרִיָּה. اِنْجِرَافُ التُّرْبَةِ סַחַף אֲדָמָה. تُرَابٌ ج أَتْرِبَةٌ עָפָר, אֲדָמָה, לִכְלוּךְ. تُرَابُ الْوَطَنِ אַדְמַת הַמּוֹלֶדֶת, מוֹלֶדֶת. طَرِيقٌ تُرَابِيٌّ (تُرَابِيَّةٌ) דֶּרֶךְ עָפָר. مِتْرَبَةٌ עֹנִי (מִשְׁנָאִי), דַּלּוּת, עֲנִיּוּת, רֵישׁ. مُتْرِبٌ 1. מְאֻבָּק. 2. דַּל, דַּלְפוֹן.

تِرْبَاس P בְּרִיחַ. تِرْبَاسٌ ج تَرَابِيسُ בְּרִיחַ.

تُرَاثٌ ר' (ورث).

تِرْتِر נְצָנְצִים (sequins).

تَرْجَمَ 1. תִּרְגֵּם. 2. פֵּרֵשׁ, בֵּאֵר. 3. כָּתַב בִּיּוֹגְרַפְיָה. تَرْجَمَ الْقَرَارَ إِلَى عَمَلٍ הוֹצִיא אֶת הַהַחְלָטָה אֶל הַפֹּעַל. تَرْجَمَةٌ ج تَرَاجِمُ 1. תִּרְגּוּם. 2. פֵּרוּשׁ. 3. בִּיּוֹגְרַפְיָה. تَرْجَمَةٌ آنِيَّةٌ (فَوْرِيَّةٌ) תִּרְגּוּם סִימוּלְטָנִי. تَرْجَمَةُ حَيَاةٍ בִּיּוֹגְרַפְיָה, סִפּוּר חַיִּים. تَرْجَمَةٌ ذَاتِيَّةٌ אוֹטוֹבִּיּוֹגְרַפְיָה. التَّرْجَمَةُ السَّبْعِينِيَّةُ תִּרְגּוּם הַשִּׁבְעִים שֶׁל הַתַּנַ"ךְ. تُرْجُمَانٌ ج تَرَاجِمَةٌ תֻּרְגְּמָן, מְתוּרְגְּמָן. مُتَرْجِمٌ מְתַרְגֵּם.

تَرَحَ ـَ נֶעֱצַב, דָּאַג, הִתְאַבֵּל. تَرَّحَ II. أَتْرَحَ IV הֶעֱצִיב, הִדְאִיב. تَرَحٌ ج أَتْرَاحٌ יָגוֹן, עֶצֶב, צַעַר. فِي الْأَفْرَاحِ وَالْأَتْرَاحِ בְּשִׂמְחָה וּבְיָגוֹן.

تَرْزِيٌّ P חַיָּט, תּוֹפֵר ר' (خيط) خَيَّاطٌ.

تُرْس T שְׁעוֹל, קָמוּט.

تَرَسَ II שִׁרְיֵן עַצְמוֹ, מָגֵן. أَتْرَسَ IV נִצַּל מִגָּעַת בַּבְּרִיחַ. تُرْسٌ ج تُرُوسٌ 1. מָגֵן, שִׁרְיוֹן. 2. גַּלְגַּל שִׁנַּיִם. تُرْسُ الشَّمْسِ גַּלְגַּל הַחַמָּה. صُنْدُوقُ التُّرُوسِ תֵּבַת הִלּוּכִים. مِتْرَسٌ، مِتْرَاسٌ P ج مَتَارِيسُ 1. בְּרִיחַ. 2. מַחְסוֹם, בָּרִיקָדָה. أَقَامَ الْمَتَارِيسَ הֵקִים בָּרִיקָדוֹת. تَرْسَانَةٌ، تَرْسَخَانَةٌ T 1. מִסְפָּנָה, נֶשֶׁק, אַרְסֶנָל. 2. מִסְפָּנָה.

تَرَعَ ـَ נִמְלָא, הִתְמַלֵּא. أَتْرَعَ IV מִלֵּא עַד תֹּם. تُرْعَةٌ ج تُرَعٌ תְּעָלָה. تُرْعَةُ التَّصْرِيفِ תְּעָלַת נִקּוּז, נִקְזָה. مُتْرَعٌ מָלֵא עַד תֹּם.

تُرْغُلَّةٌ Aa ج تُرْغُلٌ. اَلتُّرْغُلَّةُ תּוֹר, תּוֹר מָצוּי (יוֹנַת בָּר), turtle-dove.

تَرِفَ ـَ הִתְפַּנֵּק, הִתְעַנֵּג, נֶהֱנָה, רָוַח לוֹ, חַי חַיֵּי רְוָחָה. أَتْرَفَ IV הִנָּה, פִּנֵּק, חַי עֹשֶׁר וּבְמוֹתָרוֹת. تَرِفٌ، مُتْرَفٌ חַי חַיֵּי רְוָחָה וְתַפְנוּקִים. تَرَفٌ הִתְעַנְּגוּת, נֹעַם, שֶׁפַע, מוֹתָרוֹת. الْمُتْرَفُونَ הָעֲשִׁירִים שׁוֹכְנֵי הַשֶּׁפַע.

تَرْقُوَةٌ ج تَرَاقٍ(ي) עֶצֶם הַבְּרִיחַ.

تَرَكَ ـُ 1. עָזַב, נָטַשׁ, זָנַח. 2. הוֹרִישׁ, הִנִּיחַ, הִשְׁאִיר. تَرَكَهُ وَشَأْنَهُ הִנִּיחַ לוֹ, עָזַב אוֹתוֹ לְנַפְשׁוֹ. تَرَكَهُ يَفْعَلُ הִנִּיחַ לוֹ לַעֲשׂוֹת. تَرَكَ الْحَبْلَ عَلَى الْغَارِبِ שִׁלַּח רֶסֶן מִפָּנָיו. تَرْكٌ עֲזִיבָה, נְטִישָׁה, זְנִיחָה, וִתּוּר. تَرَكَ الْجَوَابَ عَلَى الْجَاهِلِ جَوَابٌ סוֹף שֶׁל טִפֵּשׁ וּכְסִיל בְּשִׁתְקוֹ. تَرِكَةٌ יְרֻשָּׁה, עִזָּבוֹן. ضَرِيبَةُ التَّرِكَاتِ מַס עִזָּבוֹן. تَرِيكَةٌ ج تَرَائِكُ בְּתוּלָה זְקֵנָה. مَتْرُوكَةٌ נְטוּשָׁה, עֲזוּבָה וְנָשִׁים. مَتْرُوكٌ עָזוּב, מֻפְקָר, נָטוּשׁ. مَتْرُوكَةٌ "מַתְרוּכָה", אַדְמַת צִבּוּר נְטוּשָׁה.

تَرَّكَ II הָפַךְ לְטוּרְקִי. تُرْكِيٌّ ج تُرْكٌ وَأَتْرَاكٌ טוּרְקִי. تُرْكِيَا טוּרְקִיָּה. اَلتُّرْكِيَّةُ טוּרְקִית. اَلتُّرْكُمَانُ הַטּוּרְקְמָנִים.

تُرْمُسٌ G תֻּרְמוֹס תַּרְבּוּתִי.

تِرْمُومِتْر En מַדְחֹם.

تَرَنْجٌ P ר' أُتْرُجّ.

تُرَّهَةٌ ج تُرَّهَاتٌ הֶבֶל, שָׁוְא, שְׁטוּת. جَاءَ بِالتُّرَّهَاتِ אָמַר דִּבְרֵי הֶבֶל וּבְדָיוֹת, פִּטְפֵּט.

تِرْيَاقٌ G צֳרִי, סַם מַרְפֵּא, תְּרוּפָה.

تَسَعَ ـَ הָיָה הַתְּשִׁיעִי בַּחֲבוּרָה. تِسْعٌ תֵּשַׁע. تِسْعَةٌ תִּשְׁעָה. تِسْعَ عَشْرَةَ תְּשַׁע עֶשְׂרֵה. تِسْعَةَ عَشَرَ תִּשְׁעָה עָשָׂר. تَاسِعٌ תְּשִׁיעִי. التَّاسِعُ عَشَرَ הַתְּשִׁיעִי עָשָׂר. التَّاسِعَةَ (التَّاسِعَةُ) عَشْرَةَ הַתְּשִׁיעִית עֶשְׂרֵה. تِسْعُونَ תִּשְׁעִים. تُسْعٌ ج أَتْسَاعٌ תְּשִׁיעִית. التِّسْعِينَاتُ، التِّسْعِينِيَّاتُ שְׁנוֹת הַתִּשְׁעִים.

تشاد צ'אד (מדינה במרכז אפריקה).

تِشْرِينُ الأَوَّلُ אוקטובר. تِشْرِينُ الثَّانِي נובמבר.

تشيكوسلوفاكيا צ'כוסלובקיה (לשעבר). تشيكيا צ'כיה. تشيكيّ צ'כי.

تشيللو (מוזיקה) ר' شيلّو (כלי נגינה).

تشيلي צ'ילה (מדינה בדרום אמריקה).

تَعِبَ ـَ עייף, יגע, נלאה, טרח. أَتْعَبَ IV עייף, הלאה, הוגיע. تَعَبٌ ج أَتْعَابٌ עייפות, יגיעה, לאות. تَعَبُ السَّفَرِ الطَّوِيلِ (في طائرة نفّاثة) יעפת (jet lag). أَتْعَابُ الْمُحَامِي שכר טרחת עורך הדין. تَعِبٌ، تَعْبَانُ עייף, לאה, יגע, חש רפיון כוח. مُتْعِبٌ מעייף. مَتَاعِبُ צרות, תלאות. مَتَاعِبُ الحَيَاةِ תלאות החיים.

تَعْتَعَ גמגם, מלמל.

تَعِسَ ـَ 1. התמסכן, היה אומלל. 2. מעד, נפל. 3. אבד. أَتْعَسَ IV אמלל, עשה את מסכן. تَعْسٌ، تَعَاسَةٌ 1. אומללות, מסכנות. 2. מצוקה, קושי, צרה. تَعْسًا لَهُ! לכל הרוחות! تَعِسٌ، تَعِيسٌ ج تُعَسَاءُ، مَتْعُوسٌ אומלל, ביש מזל, מסכן.

تَفَّ ـُ ירק. تُفٌّ זוהמה מתחת לציפורניים. تُفًّا لَهُ פוי! פויה! קריאת סלידה.

تَفَالَةٌ רקיקה.

(تفح) تُفَّاحَةٌ ج تُفَّاحَاتٌ وتُفَّاحٌ תפוח (עץ ופרי). تُفَّاحَةُ آدَمَ ר' آدَم، حَرْقَدَة.

تُفَّاحَةُ الجِنِّ יברוח, דודאים (צמח).

تَفَلَ ـُ רקק, ירק. تَفْلٌ، تُفَالٌ רוק. مِتْفَلَةٌ ج مَتَافِلُ מרקקה.

تَفِهَ ـَ היה תפל, היה חסר ערך. تَفَهٌ، تُفُوهٌ חוסר ערך, הבלים, חוסר חשיבות. تَفَاهَةٌ תפלות, חוסר טעם. تَافِهٌ חסר ערך, תפל, טיפשי.

(تقن) أَتْقَنَ IV עשה באופן מושלם, שלט שליטה מלאה, עמד על בוריו, דייק, שכלל. إِتْقَانٌ בקיאות, מושלמות, שלמות, שליטה, דיוק. فِي غَايَةِ الإِتْقَانِ בכליל השלמות. مُتْقَنٌ מושלם, משוכלל, מדויק.

تِقْنِيَّةٌ G ج تِقْنِيَّاتٌ טכניקה, טכנולוגיה. تِقْنِيٌّ 1. טכני, טכנולוגי. 2. טכנאי.

تُقًى، تَقِيَّةٌ ר' (وقى).

تَكَّ ـِ تَكْتَكَ תקתק (שעון למשל). تَكْتَكَةٌ ج تَكْتَكَاتٌ תקתוקים. مِتَكَّةٌ מסמרת.

تِكَّةٌ ج تِكَكٌ חבל או שרוך לקשירת מכנסיים, תחתונים או סרבל.

تَكْتِيك F טקטיקה, תכסיסי מלחמה. تَكْتِيكِيٌّ טקטי, תכסיסי. وَحْدَةٌ تَكْتِيكِيَّةٌ יחידה טקטית (למשימה מיוחדת).

تِكْنُولُوجِيَا G ר' تِقْنِيَّة.   تِكْنِيك G ר' تِقْنِيَّة.

تَكِيَّةٌ ج تَكَايَا 1. מנזר סופי. 2. בית מחסה.

تَلٌّ، تَلَّةٌ ج تِلَالٌ תל, גבעה, תלולית. تَلُّ أَبِيبَ תל אביב.

تَلَدَ ـُ היה עתיק או קדום. تَالِدٌ، تَلِيدٌ קדום, עתיק. تَلِيدٌ מורשת הדורות הקדומים.

تِلِبَاثِي G טלפתיה.

تِلِغْرَاف، تِلِغْرَاف G טלגרף, מברק.

تِلِسْكُوب G ج تِلِسْكُوبَات טלסקופ ר' (رصد) مَرْصَد، (نظر) مِنْظَار.

تَلِعَ ـَ 1. עלה (השמש). 2. נמתח. تَلْعَةٌ תלולית, תל, רמה. تَلِيعٌ גבוה, נישא.

تَلِفَ ـَ התקלקל, נשחת, התפורר, גווע. تَلَّفَ II، أَتْلَفَ IV 1. קלקל, השחית, הפר, הרס. 2. בזבז. تَلَفٌ קלקול, השחתה, הרס, נזק. قَابِلٌ لِلتَّلَفِ מתקלקל. تَلْفَانُ גווע, מקולקל, חסר ערך. مِتْلَافٌ בזבזן. إِتْلَافٌ השחתה, קלקול, הריסה. تَالِفٌ מקולקל, הרוס, גווע. مُتْلِفٌ משחית, הורס. تَلَفِيَّةٌ ج تَلَفِيَّاتٌ נזק, תקלה, הפסד.

تِلْفَاز F מקלט טלוויזיה. تِلْفَازٌ، تِلِفِزْيُونٌ טלוויזיה, מכשיר טלוויזיה.

تِلِفُون G טלפון. تِلْفُونٌ، تِلِيفُونٌ טלפון. جِهَازُ الرَّدِّ عَلَى التِّلِفُونِ משיבון. تِلِفُونٌ عُمُومِيٌّ טלפון ציבורי. تِلِفُونٌ نَقَّالٌ טלפון נייד. تِلِفُونٌ خَلَوِيٌّ טלפון סלולרי.

تِلْقَاء ר' (لقي).

تِلْكَ ההיא.

تِلِكْس، تِيلِكْس En טלקס.

تِلْمٌ ج أَتْلَامٌ תלם.

تَلْمَذَ התקבל כתלמיד אצל. تَتَلْمَذَ למד אצל. تَلْمَذَةٌ תקופת לימודים. تِلْمِيذٌ ج تَلَامِيذُ وتَلَامِذَةٌ תלמיד, חניך, טירון.

تَلْمُود H תלמוד.

(تلو) تَلَا ـُ 1. קרא (ספר או שיר למשל), דקלם. 2. בא בעקבות, בא אחרי. تَتَالَى VI נמשך, בא ברציפות, בזה אחר זה. تِلْوَ אחרי, בעקבות. الوَاحِدُ تِلْوَ الآخَرِ בזה אחר זה. تِلَاوَةٌ קריאה, דקלום. تِلَاوَةٌ مِنْ آيِ الذِّكْرِ الحَكِيمِ קריאת פסוקים מהקוראן. تَالٍ (ي) עוקב, הבא אחרי, הבא. التَّالِي הבא, דלהלן, כדלהלן. بِالتَّالِي עקב כך, אחר כך, לכן, וכתוצאה מכך. التَّالِي غَالِي אחרון אחרון חביב. مُتَتَالٍ (ي) רצוף, רציף, בזה אחר זה.

تَمَّ ـِ 1. תם, נגמר, הושלם, נשלם. 2. בוצע, הושם. تَمَّ تَنْفِيذُ المَشْرُوعِ הפרויקט בוצע, הפרויקט הושלם. تَمَّ بِعَوْنِهِ تَعَالَى תם ונשלם שבח לאל בורא עולם. تَمَّمَ II השלים. تَمَّمَ عَلَى الجَرِيحِ הכה את הפצוע מכת מוות, וידא הריגה. تَمَّمَ عَلَى الأَسْرَى ספר את השבויים. أَتَمَّ IV השלים, סיים, ביצע. اِسْتَتَمَّ X 1. השלים, גמר. 2. ביקש לגמור. تَمَامٌ שלמות, מלאות. لَيْلَةُ التَّمَامِ ליל המילואה של הירח. تَمَامًا، بِالتَّمَامِ בשלמות, לחלוטין, לגמרי. بِالتَّمَامِ وَالكَمَالِ בשלמות ובמלואו. فِي تَمَامِ مُنْتَصَفِ اللَّيْلِ בחצות בדיוק. تَمِيمَةٌ ج تَمَائِمُ קמע. أَتَمُّ מושלם

חוזר. عَلَى أَتَمِّ الاسْتِعْدَادِ בכוננות (נכונות) מלאה. تَتِمَّةٌ ج تَتِمَّاتٌ השלמה, סיום, סוף. التَّتِمَّةُ تَأْتِي ההמשך יבוא. تَتْمِيمٌ إِتْمَامٌ השלמה, סיום, גמירה. إِسْتِتْمَامٌ סיום, סוף, גמירה. تَامٌّ שלם, מושלם, מלא, מוחלט, טהור, ערוך, אבסולוטי.

تُمْبَاكٌ G טבק לנרגילה.

تَمْتَمَ מלמל, רטן, לחש. تَمْتَمَةٌ מלמול, לחישה, רטינה.

تَمْرَةٌ ج تَمْرٌ وتَمَرَاتٌ وتُمُورٌ תמר. تَمْرٌ هِنْدِيٌّ תמר הודי (צמח, תמציתו ומשקה). تُمَيْرَةٌ. أَبُو تُمَيْرَةَ. تُمَيْرٌ צפורת, יונק הדבש (ציפור). تَمَرْجِيٌّ ס' ج تَمَرْجِيَّةٌ חובש, אח רחמן.

تِمْسَاحٌ C ج تَمَاسِيحُ תמסח, תנין, קרוקודיל. دُمُوعُ التَّمَاسِيحِ דמעות תנין (השתתפות מזויפת בצער הזולת).

تَمْغَةٌ. دَمْغَةٌ חותמת, תו.

تُمُنٌ אורז ע' (أرز).

تَمُّوزُ יולי (חודש).

تُنٌّ F טונה (דג).

تَنْبَالٌ. تِنْبِلٌ T ج تَنَابِيلُ وتَنَابِلَةٌ 1. עצל, בטלן, נרפה. 2. ננס. 3. שוטה.

تَنَكٌ Ea. פח. تَنَكْجِيٌّ פחח. تَنَكَةٌ T ج تَنَكَاتٌ 1. פח (מתכת). 2. קופסת פח, פינג'אן. 3. [illegible].

تَنُّوبَةٌ ج تَنُّوبٌ אשוח (עץ).

تَنُّورٌ ج تَنَانِيرُ תנור, כבשן.

تَنُّورَةٌ As. חצאית (של נשים).

تِنِس. تِينِس Ea. טניס. تِنِسُ الطَّاوِلَةِ טניס שולחן, פינג פונג.

تِنِّينٌ ج تَنَانِينُ 1. תנין, דרקון (מפלצת ים). 2. דרקון (קבוצת כוכבים). 3. פיתון (נחש).

تَهْتَهَ גמגם, מלמל, לחש. تَهْتَهَةٌ גמגום, לחש.

تُهْمَةٌ. إِتِّهَامٌ. مُتَّهَمٌ ע' (وهم).

تَوًّا. عَلَى التَّوِّ מיד, תכף ומיד, בלי שהיות, בלי היסוס. فِي التَّوِّ وَاللَّحْظَةِ בו ברגע, "על המקום", מיד.

(توب) تَابَ ـُ 1. חזר בתשובה, שב אל אלוהים. 2. התחרט. تَابَ إِلَى اللهِ שב אל אלוהים, שב מדרכו הרעה. تَابَ اللهُ عَلَيْهِ אלוהים מחל לו. عَسَى اللهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ק' אולי ישוב אלוהים אליהם. تَوَّبَ II החזיר בתשובה, עודד אותו להתחרט. إِسْتَتَابَ X בקש לעודד לתשובה. تَوْبَةٌ 1. חזרה בתשובה, חרטה. 2. מחילה, כפרה. تَوَّابٌ מוחל, סולח, המרבה לסלוח (אלוהים). تَائِبٌ חוזר בתשובה, בעל תשובה, מתחרט. التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ מ' מודה ועוזב ירוחם.

تُوتَةٌ As. ج تُوتٌ תות (עץ ופרי). تُوتٌ أَرْضِيٌّ תות שדה. تُوتٌ شَوْكِيٌّ. تُوتُ الْعُلَّيْقِ פטל אדום.

تُوتَالِيتَارِيَّةٌ Ea. טוטליטריזם ע' (شمل) شُمُولِيَّةٌ.

تُوتِيَا P אבץ (מתכת).

تَوَّجَ II 1. הכתיר. 2. נתן כותרת (למאמר כגון). تَتَوَّجَ V הוכתר. تَاجٌ ج تِيجَانٌ כתר, כליל, עטרה. تَاجُ عَمُودٍ כותרת של עמוד, גולה. تَاجُ الْمُرُوءَةِ التَّوَاضُعُ מ' כתר חכמה ענוה. تَاجِيٌّ כלילי. الشِّرْيَانُ التَّاجِيُّ עורק כלילי (המסובב ללב).

تُوَيْجٌ ج تُوَيْجَاتٌ כותרת של פרח, עלה כותרת. تَتْوِيجٌ הכתרה.

(تور) تَارَةً פעם. تَارَةً أُخْرَى פעם נוספת.

تَوْرَاةٌ H התורה, תנ"ך.

تُورْبِينَةٌ L טורבינה ע' طُورْبِينَة.

تُورْبِينٌ L טורבינה ע' طُورْبِين.

تُورْتَةٌ It. טורט (עוגה), עוגה.

(توق) تَاقَ ـُ إِلَى 1. השתוקק ל-, ערג, נכספה נפשו אל, התגעגע ל-, כמה ל-, נכסף ל-. 2. שאף ל-, חשק ב-. تَوْقٌ. تَوَقَانٌ 1. ערגה, השתוקקות, כמיהה. 2. תשוקה. تَوَّاقٌ إِلَى נכסף, כמה, נפשו יוצאת אל.

تُولِيب Ea. צבעוני ע' خُزَامَى.

تُونِس טוניסיה (מדינה ערבית בצפון אפריקה).

(توه) تَاهَ ـِ 1. תעה, איבד את דרכו. 2. נדד. 3. נבוך, תמה. تَوَّهَ II התעה, הביך. تِيهٌ 1. תעיה, גאוה, יהירות. 2. נדודים. 3. מבוך, לבירינת. التِّيهُ מדבר סיני. تَيَّاهٌ. تَيْهَانُ שחצן, יהיר. مَتَاهَةٌ 1. מבוך, סבך, לבירינת. 2. שממה, ישימון. تَائِهٌ תועה, נבוך, אובד, טועה. الْيَهُودِيُّ التَّائِهُ היהודי הנודד.

تِيَاتْرُو It. תיאטרון ע' (سرح) مَسْرَح.

تِيتَانُوسٌ L טטנוס, צפדת (מחלה).

(تيح) تَاحَ ـِ התאפשר ל-, נתן ל-. أَتَاحَ IV אפשר, נתן (הזדמנות לאדם). مُتَاحٌ נתון, אפשרי, זמין, מצוי.

(تير) تَيَّارٌ ج تَيَّارَاتٌ זרם, שטף. تَيَّارٌ مُتَنَاوِبٌ זרם חילופין (בחשמל). تَيَّارٌ مُسْتَمِرٌّ זרם ישר. تَيَّارُ الْوَعْيِ (الشُّعُورِ) זרם התודעה (בספרות). إِنَّهُ يَسِيرُ مَعَ التَّيَّارِ הוא הולך עם הזרם.

تِيرَةٌ T דרגה (מעמד האם).

تِيزَابُ مَلِكِيٌّ מי מלך (כינוי לתערובת של חומצות חנקנית ומלחית, aqua regia

تَيْسٌ ج تُيُوسٌ وأَتْيَاسٌ 1. תיש. 2. מטמטם, כסיל. 3. עקשן. تَيْسُ الجَبَلِ יעל ע׳ وَعْل.

تيفوئيد G טיפואיד, טיפוס הבטן.

تيفوس G טיפוס (הבהרות).

تِيلٌ T תיל, כבל. تِيلَةٌ סיב (של כותנה, וכו׳). قُطْنٌ طَوِيلُ التِّيلَةِ כותנה ארוכת סיבים.

(تيم) تَامَ ـِ נקשרה עליו נפשו, השתעבד (מאהבה). تَيَّمَ II הכריע את דעתו (מאהבה). مُتَيَّمٌ חולה אהבה (עד לשיגעון), "מטורף" על־. تَيْمَاءُ ישימון, ציה.

تِيمَةٌ En ج تِيمَاتٌ תמה, רעיון מרכזי, מוטיב.

تِينَةٌ ج تِينَاتٌ وتِينٌ תאנה (עץ ופרי). تِينٌ شَوْكِيٌّ צבר, צבר, קקטוס. وَرَقَةُ التِّينِ עלה תאנה (למסתרת הבושה).

(تيه) تَاهَ ـِ ע׳ (توه) تَاهَ ـُ

ث 1. ת'; האות הרביעית באל"ב הערבי, שמה ثَاء תּ'אא'. 2. קיצור ל־ثَانِيَة שניה.

ثاء שם האות ث הערבית.

ثَئِبَ ـ تَثَاءَبَ VI פיהק. ثُؤَبَاءُ، ثُؤَابٌ، تَثَاؤُبٌ פיהוק.

ثَأَرَ ـ נקם, לקח נקם. ثَأْرٌ נקמה, גאולת דם. مُبَارَاةُ الثَّأْرِ ע' (بري). ثَائِرٌ ע' (ثور).

ثَآلِيلُ تَثَأْلَلَ התיבלל, התכסה יבלות. ثُؤْلُولٌ ج ثَآلِيلُ יבלת.

ثَبَتَ ـ 1. אושר, התאשר, הוכח. 2. התקיים, התיצב, היה יציב וקבוע. 3. עמד (בפני), החזיק מעמד. 4. התמיד, עמד על־. ثَبَتَ لَهُ נוכח לדעת. ثَبَتَ فِي وَجْهِهِ עמד בפניו. ثَبَّتَ II 1. אשר, אישש, חיזק, ייצב, ביסס. 2. קבע (מסמר בקיר למשל). 3. מנה ל־ קביעות (פקיד למשל). أَثْبَتَ IV הוכיח, אישר, אימת, קיים. أَثْبَتَ شَخْصِيَّتَهُ הוכיח את זהותו. تَثَبَّتَ V 1. נוכח לדעת, ידע בוודאות. 2. התבסס, נקבע, התחזק. ثَبْتٌ 1. קבוע, יציב, בטוח. 2. איתן, יציב, אמיץ. ثَبَتٌ ج أَثْبَاتٌ 1. רשימה, אינדקס. 2. הוכחה. ثَبَتُ الْمَرَاجِعِ רשימה ביבליוגרפית. ثَبَاتٌ 1. יציבות, איתנות, קביעות. 2. ודאות. ثَبَاتُ الأَسْعَارِ יציבות המחירים. ثُبُوتٌ קביעות, ודאות. ثُبُوتُ هِلاَلِ شَهْرِ رَمَضَانَ ודאות קביעת תחילת ירח רמדאן. وَثَائِقُ ثُبُوتِيَّةٌ מסמכי הוכחות. تَثْبِيتٌ 1. קבוע, יצוב, בסוס. 2. אשור. 3. קביעות בתפקידו. 3. קבע ע' (رسخ) تَرْسِيخٌ. سِرُّ التَّثْبِيتِ הקדושה בקהילות הנוצריות. إِثْبَاتٌ 1. אישור, אימות, הוכחה. 2. חיוב (לא שלילה). شَاهِدُ إِثْبَاتٍ עד תביעה (במשפט). شَاهِدُ نَفْيٍ עד הגנה. تَثَبُّتٌ 1. אימות, הוכחה, וודאות. 2. בדיקה, ברור. تَثَبُّتُ صِحَّةِ الاِخْتِبَارِ בדיקת נכונות המבחן. ثَابِتٌ 1. קבוע, איתן, מבוסס, מוצק. 2. ج ثَوَابِتُ אמיתות, אקסיומות, מושכל ראשון. ثَابِتُ الْجَأْشِ (الْجَنَانِ) אמיץ לב, עשוי לבלי חת. ثَابِتُ الْعَزْمِ נחוש החלטה. عَدَدٌ ثَابِتٌ מספר קבוע (במתמטיקה). كَوْكَبٌ ثَابِتٌ כוכב שבת. أَمْوَالٌ ثَابِتَةٌ נכסי דלא ניידי. مُثْبَتٌ מוכח, בטוח, מאושר, ודאי. مُثَبَّتٌ מקובע, קבוע, יציב, מבוסס, איתן.

ثَبَرَ ـ 1. גרש, השמיד. 2. גרש, אבד, הכחיד. ثَابَرَ III היה חרוץ, שקד, התמיד. ثَابَرَ عَلَى دِرَاسَتِهِ התמיד בלמודיו. ثُبُورٌ חורבן, כליה, הרס, השמדה. هَدَّدَهُ بِالْوَيْلِ وَالثُّبُورِ وَعَظَائِمِ الأُمُورِ איים עליו בשואה ובחורבן.

ثَبَطَ ـ ثَبَّطَ II הניא, מנע, הכשיל. ثَبَّطَ عَزِيمَتَهُ רפה את ידיו, גרם לו להמנע מ־.

ثُبْنَةٌ ج ثُبَنٌ שולי בגד.

ثَجَّ ـ זרם. ثَجَّاجٌ ז' זורם בשפע.

ثَخُنَ ـ התעבה, נעשה עבה, קשה. أَثْخَنَ IV הפריז, הגדיל לעשות. أَثْخَنَ فِي الأَرْضِ הגדיל לערוך הרג באויביו. أَثْخَنَهُ بِالْجِرَاحِ הפליא בו פצעיו, לא השאיר בו מקום. ثِخَنٌ، ثَخَانَةٌ עובי, דחיסות, סמיכות. ثَخِينٌ ج ثِخَانٌ وثُخَنَاءُ עבה, סמיך, שמן, גס.

ثَدْيٌ ج أَثْدَاءٌ 1. שד, דד. 2. עטין. ذَوَاتُ الأَثْدَاءِ، الثَّدْيِيَّاتُ היונקים. ثَدْيَاءُ גדולת חזה.

ثَرَّ ـ שפע, הזרים. ثَرٌّ שופע, שופך. ثَرَّتِ الْبِئْرُ הבאר שפעה מים.

ثَرْثَرَ פטפט, "קרקר". ثَرْثَارٌ פטפטן. ثَرْثَرَةٌ פטפוט, שיח ושיחה, "קרבור".

ثَرَبَ ـ ثَرَّبَ II העשים, הוכיח. تَثْرِيبٌ תוכחה, אשמה. لاَ تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ כי אין תוכחה עליכם היום.

ثَرَدَ ـ פתת לחם במרק. ثَرِيدٌ מרק עם פתיתי לחם.

ثَرَمَ ـ שבר לו שן.

(ثرو، ثري) ثَرِيَ ـ התעשר, התברך. أَثْرَى IV 1. התעשר, היה אמיד. 2. העשיר, העתיר עליו נכסים. ثَرًى אדמה, עפר. أَيْنَ الثَّرَى مِنَ الثُّرَيَّا 1. מה ענין שמיטה אצל הר סיני? 2. מה רב ההבדל (המרחק) בין פלוני לפלמוני! طَيَّبَ اللهُ ثَرَاهُ שלום עפרו, עליו השלום. ثَرِيٌّ ج أَثْرِيَاءُ עשיר, אמיד. ثَرِيُّ الْحَرْبِ עשיר מלחמה, מתעשר. ثَرْوَةٌ ج ثَرَوَاتٌ. ثَرَاءٌ עושר, אוצר, הון. ثَرْوَةٌ طَبِيعِيَّةٌ אוצרות טבע. ثَرْوَةٌ قَوْمِيَّةٌ אוצר לאומי, הון לאומי. ثُرَيَّا 1. כימה (קבוצת כוכבים). 2. ج ثُرَيَّاتٌ נברשת. مُثْرٍ(ي) עשיר, עתיר נכסים, אמיד.

ثُعْبَانٌ ج ثَعَابِينُ נחש. ثُعْبَانُ الْمَاءِ צלופח ע' جِرِّيٌّ. مُرَاوِغٌ كَالثُّعْبَانِ ערום כנחש.

ثَعْلَبٌ ج ثَعَالِبُ، ثُعَالَةٌ שועל. دَاءُ الثَّعْلَبِ קרחת. ثَعْلَبِيٌّ ערום, ערמומי. مُرَاوِغٌ كَالثَّعْلَبِ ערמומי כשועל.

ثَغْرٌ ج ثُغُورٌ 1. פה. 2. נמל, עיר חוף. ثُغْرَةٌ ج ثُغَرٌ وثُغُرَاتٌ פרצה, נקיק, חריץ, חור, נקב.

(ثغو) ثَغَا ـ פעה, געה. ثُغَاءٌ פעיה. ثَاغٍ(ي) פועה, גועה. مَا لَهُ ثَاغِيَةٌ وَلاَ رَاغِيَةٌ חסר כל.

ثَفَلٌ، ثُفَالٌ 1. משקע (של קפה, תה וכו'). 2. שמרים (של הזיתים), פסלת, פסולת.

(ثفو) أثف ע' (أثف).

ثِقَةٌ ע' (وثق).

ثَقَبَ ـ נקב, קדח, חדר. ثَقَّبَ II. أَثْقَبَ IV 1. נקב, נקב. 2. הדליק (אש), הצית.

ثَقْبٌ קדיחה, נקוב. ثُقْبٌ ج ثُقُوبٌ חור, פתח, נקב. الثَّقْبُ بالإبَرِ דיקור סיני. ثُقْبَةٌ ج ثُقَبٌ חור. مِثْقَبٌ مِثْقَابٌ 1. מקדח, מקדחה. 2. מקדד. مِثْقَبَةٌ מקדחה. ثَاقِبٌ 1. חודר, חודרני. 2. זוהר ובוהק. ثَاقِبُ النَّظَرِ בעל מבט חודר. ثَاقِبُ الذِّهْنِ (الفِكْرِ) חריף שכל. ثِقَابٌ عُودُ ثِقَابٍ גפרור.

ثَقِفَ ـَ מצא, תפס. وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ק' והרגו אותם באשר תמצאום. ثَقُفَ ـُ השכיל, הבין. ثَقَّفَ II לימד, חינך, הקנה השכלה. ثَاقَفَ III סייף, נלחם בסייף. تَثَقَّفَ V השכיל, קנה דעת, התחנך, למד. ثَقَافَةٌ השכלה, חינוך, תרבות. وِزَارَةُ المَعَارِفِ وَالثَّقَافَةِ משרד החינוך והתרבות. ثَقَافِيٌّ תרבותי, השכלתי. مُلْحَقٌ ثَقَافِيٌّ נספח תרבות. تَثْقِيفٌ חינוך, הקניית דעת, הוראה. مُثَاقَفَةٌ סייף. مُثَقَّفٌ משכיל, מחונך, מלומד, בר דעת, אינטלקטואל. الطَّبَقَةُ المُثَقَّفَةُ אינטליגנציה, מעמד המשכילים. مُشْكِلَةُ المُثَقَّفِينَ בעיית המשכילים.

ثَقُلَ ـُ כבד, היה כבד. ثَقُلَ سَمْعُهُ כבדה אזנו, לקתה שמיעתו. ثَقُلَتْ يَدُهُ כבדה ידו, רפו ידיו. ثَقَّلَ II הכביד, העמיס על, הטיל משא על. أَثْقَلَ IV 1. הכביד, הקשה. 2. היה למעמסה על. أَثْقَلَتِ الحَامِلُ כבדה הרה והגיע זמנה. أَثْقَلَ كَاهِلَهُ הכביד אכפו עליו, הכביד ידו עליו. تَثَاقَلَ VI כבדה תנועתו, התנהג באטיות, התעצל. اِسْتَثْقَلَ X חשב אותו לכבד עליו, מצא אותו למעמסה עליו. اِسْتَثْقَلَ ظِلَّهُ לא סבל את נוכחותו. ثِقْلٌ ج أَثْقَالٌ כובד, משקל, מעמסה, משקולת. ثِقْلٌ نَوْعِيٌّ משקל סגולי. رَفْعُ الأَثْقَالِ הרמת משקולות. ثِقَلٌ כובד, כבדות, אטיות. مَرْكَزُ الثِّقَلِ מרכז הכובד. ثِقَلُ لِسَانٍ כובד פה. ثِقَلُ القَلْبِ עצבות, דיכאון. ثَقِيلٌ ج ثُقَلاءُ כבד, רב משקל, קשה. ثَقِيلُ الدَّمِ (الرُّوحِ) טרחני, מעיק, לא נעים. ثَقِيلُ الفَهْمِ קשה הבנה, אטום, טפשי. سِلاحٌ ثَقِيلٌ נשק כבד. مَاءٌ ثَقِيلٌ מים כבדים (מכילים איזוטופים). مِثْقَالٌ ج مَثَاقِيلُ משקל (למשקלות תכשיטים). مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ קורטוב, שמץ, קצה. تَثَاقُلٌ אטיות, כבדות, התעצלות. مُثَقَّلَةٌ، ثَقَّالَةٌ משקולת.

ثَكِلَ ـَ שכל, שכלה בן. أَثْكَلَ IV שכל. ثُكْلٌ ثَكَلٌ שכול, שכול בנים. ثَكْلانُ ج ثَكَالَى שכול. ثَكْلَى، ثَاكِلَةٌ ج ثَوَاكِلُ שכולה, אם ששכלה את בניה. ثَكْلَى الحَرْبِ שכולי מלחמה.

ثَكْنَةٌ ج ثُكَنَاتٌ وثُكَنٌ מחנה צבאי, קסרקטין.

ثَلَّ ـُ הרס, החריב, מגר. ثُلَّ عَرْشُهُ נפל שלטונו, ירד מגדולתו. ثُلَّةٌ 1. יחידה (בצבא). 2. קבוצה, חבורה. ثُلَّةٌ مِنْ حَرَسِ الشَّرَفِ יחידת משמר כבוד.

ثَلَبَ ـِ 1. השמיץ, הוציא דבה. 2. פגם, קלקל. ثَلْبٌ השמצה, הוצאת דבה. مَثْلَبَةٌ ج مَثَالِبُ מום, פגם, דופי.

ثَلَّثَ II שלש, חלק לשלושה. 2. חבר בשלישיות. 3. האמין בתורת השילוש (בנצרות). ثُلُثٌ ج أَثْلاثٌ שליש. ثَلاثٌ שלוש. ثَلاثَةٌ שלושה. ثَلاثَةَ عَشَرَ שלושה עשר. ثَلاثَ عَشْرَةَ שלוש עשרה. ثَالِثٌ שלישי. ثَالِثَةٌ שלישית. الثَّالِثَ (الثَّالِثُ) عَشَرَ השלושה עשר. الثَّالِثَةَ (الثَّالِثَةُ) عَشْرَةَ השלוש עשרה. ثَلاثُونَ שלושים. الثَّلاثِينَاتُ، الثَّلاثِينِيَّاتُ שנות השלושים. الثُّلاثَاءُ، يَوْمُ الثُّلاثَاءِ יום שלישי. ثُلاثَ، مَثْلَثَ שלושה בפעם אחת, בשלשות, שלושה שלושה. ثُلاثِيٌّ 1. בן שלושה. 2. الثُّلاثِيُّ השלישייה ר' (فرس) الفُرْسَانُ الثَّلاثَةُ. ثُلاثِيُّ الأَبْعَادِ תלת־ממדי, בן שלושה ממדים. ثُلاثِيُّ الزَّوَايَا תלת־זוויתי, משולש. ثُلاثِيُّ الوَرَقَاتِ תלתני, בעל שלושה עלים. فِعْلٌ ثُلاثِيٌّ פועל תלת־עיצורי. ثُلاثِيَّةٌ טרילוגיה. ثَالُوثٌ שילוש. زَهْرَةُ الثَّالُوثِ סגל תלת־גוני, אמנון ותמר. تَثْلِيثٌ שילוש, טריאנגולציה. مُثَلَّثٌ ج مُثَلَّثَاتٌ משולש. المُثَلَّثُ الحَادُّ משולש חד־זווית. المُثَلَّثُ القَائِمُ משולש ישר זווית. المُثَلَّثُ المُتَسَاوِي السَّاقَيْنِ משולש שווה שוקיים. المُثَلَّثُ المُتَسَاوِي الأَضْلاعِ משולש שווה צלעות. عِلْمُ المُثَلَّثَاتِ טריגונומטריה.

ثَلَجَ ـُ שלג. ثَلَجَتِ السَّمَاءُ ירד שלג. ثَلَّجَ II הקפיא, קירר, צנן. أَثْلَجَ IV הוריד שלג. أَثْلَجَ صَدْرَهُ שמח (הניח את דעתו), גרם לו קורת רוח. ثَلْجٌ ج ثُلُوجٌ 1. שלג. 2. קרח. نُدَفُ الثَّلْجِ פתיתי שלג. ثَلْجِيٌّ שלגי, של קרח. ثَلاَّجَةٌ ج ثَلاَّجَاتٌ מקרר, פריזידר ר' (برد) بَرَّادَةٌ. مَثْلَجَةٌ ج مَثَالِجُ מפעל קרח, מחסן קרח. تَثْلِيجٌ 1. הקפאה, קירור. 2. הקפאה עמוקה. مُثَلَّجٌ מוקפא, קרוש. لَحْمٌ مُثَلَّجٌ בשר קפוא. مُثَلَّجَاتٌ משקאות קרים. مُثَلَّجَةٌ גלידה.

ثَلَمَ ـِ 1. פגם (בסכין ובכלי וכו'), קרע, שבר. 2. הכפיש את שמו, הכתים את כבודו. ثَلَمَ فِي عِرْضِهِ פגע בכבודו. ثَلَّمَ II פגם, פגע. تَثَلَّمَ V. اِنْثَلَمَ VII נפגם, נסדק, נשבר. ثَلْمٌ، ثُلْمَةٌ פגם, פרצה, סדק, בקע. سَدَّ ثُلْمَةً סתם פרצה. مُثَلَّمٌ פגום, סדוק, פגוע (כבוד, מוניטין וכו'). مُثَلَّمُ الصِّيتِ ששמו נפגם.

ثَمَّ، ثَمَّتَ، ثَمَّةَ 1. שם. 2. יש, ישנו. مِنْ ثَمَّ על כן, לכן, משום.

ثُمَّ אחר כך, לאחר מכן, יתר על כן. كَلاَّ ثُمَّ كَلاَّ לא ולא. مِنْ ثُمَّ עקב כך, כתוצאה מכך.

(ثمد) إِثْمِدٌ ר' إِثْمِد.

ثَمَرَ ـُ أَثْمَرَ IV נשא (עשה) פרי, הביא תוצאה, הניב. اِسْتَثْمَرَ X השקיע ממון, נצל הון (להשגת רווח), הפיק. ثَمَرَةٌ ج ثَمَرٌ وثِمَارٌ وأَثْمَارٌ פרי, יבול, תנובה, רווח, תועלת, תוצאה. اِسْتِثْمَارٌ ج اِسْتِثْمَارَاتٌ השקעה, ניצול, שימוש. مَرْكَزُ الاسْتِثْمَارَاتِ מרכז ההשקעות. اِسْتِثْمَارِيٌّ של השקעות. مُثْمِرٌ מניב פירות, פורה, נושא פרי, כדאי. شَجَرَةٌ غَيْرُ مُثْمِرَةٍ עץ סרק. مُسْتَثْمِرٌ משקיע, בעל הון. مُسْتَثْمَرٌ מושקע, מנוצל (הון בתחום מסוים).

ثَمِلَ – השתכר. שתה לשכרה, סבא, התבסם. ثَمَلٌ שכרות, סביאה, התבסמות. ثَمِلٌ שתוי, שכור. ثُمَالَةٌ משקע נוזלים. شَرِبَ حَتَّى الثُّمَالَةِ סבא עד תום הכוסית.

ثَمُنَ – יקר, התייקר, עלה ערכו. ثَمَّنَ II 1. אמד את ערכו, העריך את מחירו. 2. נתן מחירו. لاَ يُثَمَّنُ לא יסולא בפז, אין משקל לו. ثَمَنٌ ج أَثْمَانٌ ערך, מחיר. ثَمَنٌ أَسَاسِيٌّ מחיר בסיס (מוסיפים). ثَمَنٌ أَصْلِيٌّ מחיר המקור. ثَمَنٌ بَاهِظٌ מחיר גבוה. ثَمَنٌ بَخْسٌ מחיר נמוך. ثَمِينٌ יקר, רב ערך. تَثْمِينٌ אומדן, הערכה, שומה, שמאות. مُثَمِّنٌ שמאי, מעריך. مُثَمَّنٌ יקר, רב ערך. ثَمَانٍ(ي) שמונה. ثَمَانِيَةٌ שמונה. ثَمَانِيَ عَشْرَةَ שמונה עשרה. ثَمَانِيَةَ عَشَرَ שמונה עשר. ثُمْنٌ ج أَثْمَانٌ שמינית. ثَمَانُونَ שמונים. الثَّمَانِينَاتُ، الثَّمَانِينِيَّاتُ שנות השמונים. ثَامِنٌ שמיני. الثَّامِنَ (الثَّامِنُ) عَشَرَ השמונה עשר. الثَّامِنَةَ (الثَّامِنَةُ) عَشْرَةَ השמונה עשרה. مُثَمَّنٌ מתומן, מצולע בעל שמונה צלעות.

ثُنْدُوَةٌ ج ثَنَادٍ(ي) דד של גבר.

(ثني) ثَنَى – קיפל, כרך, גלל, כפף (ראש וכו' על חלקו). ثَنَاهُ عَنْ הניא אותו מ..., עצר בעדו. ثَنَى طَرْفَهُ إِلَيْهِ הפנה את מבטו אליו. ثَنَّى II 1. עשה, עשה שנית. 2. הכפיל. 3. קיפל. ثَنَّى عَلَى الاقْتِرَاحِ תמך בהצעה. أَثْنَى IV عَلَى שיבח, הילל. أَثْنَى عَلَيْهِ ثَنَاءً عَاطِرًا העתיר עליו שבחים רבים. تَثَنَّى V 1. נשנה, נעשה שנית. 2. נכפל. 3. נכפף. 4. התנועע, עגב. إِنْثَنَى VII 1. התקפל, נגלל, נכרך. 2. נכפף, כפף עצמו. إِنْثَنَى عَنْ סר מ..., נמנע מ... إِنْثَنَى إِلَى סר אל, פנה אל. إِسْتَثْنَى X 1. הוציא מן הכלל (מהרשימה). 2. פטר מ... ثَنْيٌ קיפול, כיפוף, ולילת כריכה. ثِنْيٌ ج أَثْنَاءٌ 1. קפל. 2. קפל, קמט. أَثْنَاءَ، فِي أَثْنَاءِ 1. בעת, בשעת, במשך, בתוך. أَثْنَاءَ ذَلِكَ، فِي تِلْكَ الأَثْنَاءِ בינתיים, תוך כדי כך. ثَنْيَةٌ 1. קפל. 2. קפל, מכפלת. ثَنِيَّةٌ ج ثَنَايَا 1. שן קדמית (חותכת). 2. מכפלת (של מכנסיים). 3. משעול (בהרים). فِي ثَنَايَا בתוך, בקרב. فِي ثَنَايَا الكُتُبِ בתוככי הספרים. طَلاَّعُ الثَّنَايَا وَالأَنْجُدِ 1. בעל שאיפה לגדולות ולצמרות. 2. למוד נסיון, רב תבונה. ثَنَوِيٌّ דואליסטי. ثَنَوِيَّةٌ תורת השניות, דואליזם. ثَنَاءٌ שבח. مَثْنَى، ثُنَاءَ בזוגות, שניים שניים. ثُنَائِيٌّ 1. כפול, זוגי, דואלי. 2. בן שתי אותיות. 3. בילטרלי, דו צדדי, הדדי. ثُنَائِيُّ البَعْدِ דו ממדי. ثُنَائِيُّ التَّكَافُؤِ דו ערכי, אמביוולנטי. إِتِّفَاقٌ ثُنَائِيٌّ הסכם דו צדדי (בילטרלי). ثُنَائِيَّةٌ 1. דואליזם, שניות. 2. דואט (במוסיקה). إِثْنَانِ שניים. إِثْنَتَانِ שתיים. إِثْنَا عَشَرَ שנים עשר. الاثْنَا عَشَرِيَّةٌ כת שיעית המונה ששיטתה של המנהיגים. إِثْنَتَا عَشْرَةَ שתים עשרה. الثَّانِيَ (الثَّانِي) عَشَرَ השנים עשר. الثَّانِيَةَ (الثَّانِيَةُ) عَشْرَةَ השתים עשרה. يَوْمُ الاثْنَيْنِ יום שני. ثَانٍ(ي) שני. الثَّانِي 1. השני. 2. הבא (בתור). ثَانِيًا שנית. ثَانِيَةٌ ج ثَوَانٍ(ي) שנייה. ثَانِي أُكْسِيدِ الكَرْبُونِ דו תחמוצת הפחמן.

ثَانَوِيٌّ משני, שולי. مَدْرَسَةٌ ثَانَوِيَّةٌ בית ספר תיכון. شَهَادَةٌ ثَانَوِيَّةٌ תעודת בגרות. تَثْنِيَةٌ 1. חזרה (בשנית), הכפלה. 2. הצורה לזוגי (בדקדוק). سِفْرُ التَّثْنِيَةِ (تَثْنِيَةُ الاشْتِرَاعِ) ספר דברים (בתורה). إِسْتِثْنَاءٌ ניפוי, כריעה. قَابِلٌ لِلانْثِنَاءِ מתקפל, נוח לכיפוף. إِسْتِثْنَاءٌ הוצאה מן הכלל, חריגה. بِاسْتِثْنَاءِ להוציא, פרט ל..., חוץ מ..., למעט. بِدُونِ اسْتِثْنَاءٍ בלא יוצא מן הכלל. إِسْتِثْنَائِيٌّ יוצא מן הכלל. جَلْسَةٌ اسْتِثْنَائِيَّةٌ ישיבה שלא מן המנין, ישיבת חירום. مُثَنًّى זוגי (בדקדוק). مُسْتَثْنًى יוצא מן הכלל, חריג.

(ثوب) ثَابَ – שב, חזר בתשובה. ثَابَ إِلَى اللهِ חזר בתשובה. ثَابَ إِلَيْهِ عَقْلُهُ חזר לעשתונותיו. ثَابَ إِلَيْهِ رُشْدُهُ התעשת, חזרה אליו הכרתו (אחרי התעלפות). ثَوَّبَ II. أَثَابَ IV גמל, פיצה. أَثَابَهُ عَلَى عَمَلِهِ גמל לו על פועלו. ثَوْبٌ ج ثِيَابٌ وَأَثْوَابٌ בגד, לבוש. ثَوْبُ السَّهْرَةِ שמלת ערב. طَاهِرُ الثِّيَابِ ללא רבב, נקי כפים. ثَوَابٌ גמול, שכר (על מעשים טובים). مَثُوبَةٌ תגמול, שכר. مَثَابٌ، مَثَابَةٌ 1. מקום שיבה. 2. ישיבה (תורנית). بِمَثَابَةِ בבחינת, כמו, כ..., כמו.

(ثور) ثَارَ – 1. התקומם, מרד ב... 2. קצף, זעם, סער, התפרץ. ثَارَ ثَائِرُهُ נסער, בערה בו חמתו. ثَارَ فِي وَجْهِهِ התקומם נגדו. ثَوَّرَ II המריד, קומם, הסעיר. أَثَارَ IV 1. עורר, הסעיר. 2. גרם ל..., הביא. أَثَارَ غُبَارًا העלה אבק. أَثَارَ مَسْأَلَةً העלה (עורר) בעיה. إِسْتَثَارَ X 1. ביקש לעורר. 2. עורר, קומם, גירה. إِسْتَثَارَ غَضَبَهُ עורר את זעמו. ثَوْرٌ ج ثِيرَانٌ שור. كَالثَّوْرِ الجَامِحِ כשור המועד. لِسَانُ الثَّوْرِ לשון הפר (צמח). ثَوْرَةٌ ج ثَوْرَاتٌ מהפכה, התקוממות, מרד, התקוממות. ثَوْرَةٌ أَهْلِيَّةٌ מרי אזרחי. ثَوْرِيٌّ 1. מהפכני, של מרד. 2. מורד, מהפכן. ثَوْرِيَّةٌ מרדנות, מהפכנות. ثَوْرَوِيٌّ מהפכן, מרדן. ثَوَرَانٌ התפרצות (של הר געש למשל), התעוררות. مَثَارٌ סיבה ל... كَانَ مَثَارَ جَدَلٍ גרם לוויכוח, היה נושא לוויכוח. إِثَارَةٌ התעוררות, שיסוי, הרגשות, הקמה. ثَائِرٌ ج ثُوَّارٌ מורד, מתקומם, מהפכן, קושר קשר. مُثِيرٌ 1. מעורר, מסעיר. 2. מקומם. 3. מרגש, מגרה, מגריד. مُثِيرٌ لِلاهْتِمَامِ מעניין.

ثَوَلَ – היה טפש, נטפש. إِنْثَالَ VII 1. נשפך, זרם. 2. נקהל, נאסף, נגרף. إِنْثَالَ عَلَيْهِ القَطْرُ נמטר עליו הגשם. ثَوْلٌ، ثَوْلُ النَّحْلِ נחיל דבורים. أَثْوَلُ טיפש.

ثُومَةٌ ج ثُومٌ שן של שום, שום.

ثَوَى – שכן, דר, גר, שהה. أَثْوَى IV אכסן, אירח, הלין, שיכן. ثَوِيٌّ ج أَثْوِيَةٌ חדר אורחים, חדר משפחה. مَثْوًى ج مَثَاوٍ(ي) 1. מגורים, מקום מושב, משכן. 2. קבר. شُيِّعَ إِلَى مَثْوَاهُ الأَخِيرِ ר' (شيع).

ثَيِّبٌ ج ثَيِّبَاتٌ אשה לא בתולה, גרושה או אלמנה.

ثِيلٌ، ثَيِّلٌ، ثَيْلٌ נקלית (משפחת דגניים), (grass)

ج 1. ג', ג׳ האות החמישית באל"ב הערבי, שקה ערך גימ"ל. 2. קצור של جَوَابٌ תשובה. س و ج ר"ת של سُؤَالٌ وَجَوَابٌ שאלה ותשובה. 3. קצור של جَمْعٌ רבים.

(جاج) جُؤْجُؤٌ ج جَآجِئُ חזה (בייחוד של עוף). 2. חרטום של ספינה.

جَأَرَ ـَ 1. געה (שור). 2. הפיל תחנתו (לאל), התפלל. 3. זעק, צרח. جَأْرٌ، جُؤَارٌ געיה ע׳ (خور) خُوَارٌ.

جَازٌ، غَازٌ F 1. גז. 2. נפט. جَازٌ En. ג'ז (מוסיקה בנוסח המנגינות העממיות של השחורים בארצות הברית).

جَاشَ ـِ ע׳ (جيش).

جَأَشَ ـَ געש, סער. جَأْشٌ 1. התרגשות. 2. לב, נפש. رَابِطُ الجَأْشِ קר רוח, נועז, קר רוח, בטוח בעצמו.

جَاقُوزِي J ג'קוזי (אמבט מערבולת).

جَاكِيت، جَاكِيتَةٌ F ז'קט, מקטורן.

جَالُوت H 1. גלות. 2. גולה יהודית.

جَالُون، غَالُون En. גלון.

جَامٌ ج جَامَاتٌ גביע, כוס ע׳ (هسب).

جَامِكِيَّةٌ T ج جَوَامِكُ משכורת, תשלום.

جَامُوسٌ ج جَوَامِيسُ תאו.

جَاهُ ע׳ (جوه).

جَاوِيدَارٌ T שיפון.

جَاوَرْسٌ P דוחן ע׳ دُخْن.

جَاوِيشٌ T סמל.

جُبٌّ ج جِبَابٌ وأَجْبَابٌ בור, באר, בור. جُبَّةٌ 1. גלימה, בור מים. 2. כיס אדם. (جبجب) تَجَبْجَبَ הסיר הבגדה, חשש. جُبَّةٌ ج جُبَبٌ وجِبَابٌ وأَجْبَابٌ גלימה, "גלבה".

جُبْخَانَةٌ T מחסן נשק, ארסנל.

جَبَرَ ـُ 1. איחה (את שבר העצמות). 2. עזר. جَبَرَ عَلَى אלץ, כפה על. جَبَرَ خَاطِرَهُ ריצה אותו, ניחם אותו, הרגיעו. جَبَّرَ II איחה (את השבר). أَجْبَرَ IV عَلَى אלץ, הכריח, כפה על. تَجَبَّرَ V התגאה, התנשא, נהג בעריצות. إِنْجَبَرَ VII איחה (עצם), התאחה, תוקן. جَبْرٌ 1. איחוי (העצמות), תיקון. 2. כפיה, אלוץ, נגישה. 3. אלגברה. جَبْرًا באונס, בכפיה. عِلْمُ الجَبْرِ (وَالمُقَابَلَةِ) תורת האלגברה. جَبْرِيٌّ 1. מתוך כפיה, כפוי. 2. אלגברי. 3. פטליסטי, של אמונה בגורל. تَحْتَ الإِقَامَةِ الجَبْرِيَّةِ במעצר בית. جِبَارَةٌ جَبْرِيَّةٌ ע׳ عبر. جَبْرِيَّةٌ 1. פטליזם, אמונה בגזרת הגורל. 2. כת איסלאמית המאמינה בגזרת הגורל. جَبَّارٌ ج جَبَابِرَةٌ 1. ענק. 2. אדיר. 3. עריץ, רב עוצמה. 4. אוריון, כסיל (מערכת כוכבים). الجَبَّارُ הכל יכול, אלוהים. خُطْوَةٌ جَبَّارَةٌ צעד ענק. جِبَارَةٌ אורתופדיה. جَابِرٌ، مُجَبِّرٌ، مُجَبِّرَاتِيٌّ אורתופד. جَبِيرَةٌ ج جَبَائِرُ תחבושת גבס (עם גבס לאיחוי עצמות). جَبَرُوتٌ 1. עריצות. 2. עוצמה, אדירות. تَجْبِيرٌ، تَجْبِيرُ العِظَامِ אורתופדיה. إِجْبَارٌ אלוץ, כפיה, נגישה. إِجْبَارِيٌّ שבחובה, של חובה. تَجْنِيدٌ إِجْبَارِيٌّ גיוס חובה. تَعْلِيمٌ إِجْبَارِيٌّ לימוד חובה. مَجْبُورٌ، مُجْبَرٌ عَلَى אנוס, מוכרח. مُتَجَبِّرٌ רודן, עריץ, אכזר, רשע.

جِبْرَائِيلُ، جِبْرِيلُ המלאך גבריאל.

جِبْسٌ II 1. גבס, אבקת גבס. 2. טיח. جِبْسٌ גבס. صُورَةٌ جِبْسِيَّةٌ תבנית גבס. جِبْسِيَّةٌ، جِبْسِيَّةٌ גבסנית (צמח, gypsophila).

جَبَلَ ـُ 1. יצר צורה, ברא, עצב, קרץ. 2. גבל, לש, גבל (בצק, טיט וכו׳). جُبِلَ عَلَى الكَرَمِ נוצר מטבע בריאתו בנדיבות לב. أَجْبَلَ IV העפיל להר. جِبِلَّةٌ، جِبِلَّةٌ טבע, תכונה, אופי. جَبَلٌ ج جِبَالٌ وأَجْبَالٌ הר. جَبَلٌ جَلِيدِيٌّ קרחון. جَبَلُ الشَّيْخِ החרמון. جَبَلُ طَارِقٍ גיברלטר. جَبَلُ النَّارِ הר געש. إِكْلِيلُ الجَبَلِ רוזמרין (צמח, rosemary). تَمَخَّضَ الجَبَلُ فَوَلَدَ فَأْرًا הר חמור הוליד עכבר. جَبَلِيٌّ הררי.

جَبَلَّايَةٌ 1. שוכן הרים. 2. מטפס.

جَبُنَ ـُ רך לבב, היה פחד לב. جَبَّنَ II 1. פחד, עשה פחדן. 2. האשים את־ בפחדנות. تَجَبَّنَ V נמנע לפחות. جُبْنٌ، جَبَانَةٌ פחדנות, מורך לב. جُبْنٌ ج أَجْبَانٌ גבינה, חריץ חלב. جَبَانٌ ج جُبَنَاءُ פחדן, מורך לב. جَبَّانٌ גבן, מוכר גבינות. جَبِينٌ ج أَجْبِنَةٌ מצח. عَرَقُ الجَبِينِ זיעת אפים. مِنْ جَبِينِي אני לבדי, ביזע אפי. المَكْتُوبُ عَلَى الجَبِينِ تَرَاهُ العُيُونُ מה שנכתב על המצח רואות העיניים. جَبَّانَةٌ בית קברות. مَجْبَنَةٌ מגבנה, מחלבה לגבינות.

جَبَهَ ـَ 1. עמד פנים אל פנים מול. 2. התעמת. جَابَهَ III 1. עמד מול. 2. התמודד עם, התעמת, התייצב מול. جَابَهَ صُعُوبَاتٍ جَمَّةً התמודד עם קשיים רבים. جَبْهَةٌ ج جِبَاهٌ وجَبَهَاتٌ 1. מצח. 2. חזית. جَبْهَةٌ شَعْبِيَّةٌ חזית עממית. جَبْهَوِيٌّ של חזית, חזיתי. مُجَابَهَةٌ 1. עמידה מול. 2. התמודדות, עימות, התייצבות.

(جبي) جَبَى ـِ גבה (מסים). إِجْتَبَى VIII בחר ב־. جِبَايَةٌ גביה, מגבית. مَشْرُوعُ الجِبَايَةِ اليَهُودِيَّةِ المُوَحَّدَةِ המגבית היהודית המאוחדת. جَابٍ(ي) ج جُبَاةٌ 1. גובה (מסים). 2. קופאי. جَابِيَةٌ מקווה מים. مُجْتَبًى

קָפַץ, קִפֵּץ. الْمُجْتَبَى בְּחִיר אֱלֹהִים.

جثّا ראה جثّة تَنام קוֹסִיטוֹס (צמחייה מטפסת).

جَثَّ ـُ إجْتَثَّ VIII עָקַר, עָקַר מִן הַשֹּׁרֶשׁ. جُثَّة ج جُثَث גְּוִיָּה, גּוּפָה. سَقَطَ جُثَّةً هَامِدَةً נָפַל לְלֹא רוּחַ חַיִּים. مُجْتَثّ 1. עָקוּר, כָּרוּת. 2. מִשְׁקָל בְּשִׁירָה הָעֲרָבִית.

جَثْلٌ עָבוֹת וְשָׁחֹר, קָשׁוּר.

جَثْلِيقٌ G ج جَثَالِقَةٌ קָתוֹלִיקוֹס, הֶגְמוֹן (תואר הבכיר בכנסייה היוונית האורתודוקסית).

جَثَمَ ـُ 1. רָבַץ עַל, רָבַץ. 2. קָפָא, נִרְדַּם (עוף). جَثَمَ عَلَى صَدْرِهِ רָבַץ עַל חָזֵהוּ, הֵעִיק עָלָיו. جُثَام، جَاثُوم סִיוּט ר' (كَيس) كَابُوس. جُثْمَان גּוּפָה, גְּוִיָּה. تَشْيِيعُ الْجُثْمَانِ הַלְוָיָה. جُثْمَانِيٌّ גּוּפָנִי, פִּיזִי.

(جثو) جَثَا ـُ כָּרַע, נָפַל עַל בִּרְכָּיו. جُثُوٌّ כְּרִיעָה. جُثْوَةٌ גַּל, סוֹלְלָה. جَاثٍ(ي) כּוֹרֵעַ בֶּרֶךְ. الْجَاثِي הֶרְקוּלֶס (מערכת כוכבים).

جَحَدَ ـَ כָּפַר, הִתְכַּחֵשׁ לְ, כָּחַשׁ, כָּפַר בְּ. جَحَدَ مَعْرُوفَهُ הִתְכַּחֵשׁ לְטוֹבָה שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ. جَحْد، جُحُود כְּפִירָה, כַּחַשׁ, הִתְכַּחֲשׁוּת, כְּפִיַּת טוֹבָה. جَاحِدٌ כְּפוּי טוֹבָה.

جَحَرَ ـَ إنْجَحَرَ VII נֶחְבָּא בִּמְאוּרָתוֹ (חיה, שרץ), הִסְתַּתֵּר. جُحْر ج جُحُور חוֹר, מְחִלָּה, מְאוּרָה.

جَحْش ج جُحُوش وجِحْشَان 1. עַיִר, בֶּן חֲמוֹר, עַיִר. 2. חֲמוֹר (טיפש). 3. מְטֻמְטָם. جُحَيْش وَحْدِهِ (מי) זְאֵב בּוֹדֵד.

جَحَظَ ـَ בָּלַט (העין), יָצְאוּ מֵחוֹרֵיהֶן (עיניים). جُحُوظُ الْعَيْنَيْنِ בְּלִיטַת הָעַיִן. الْجَاحِظُ בַּעַל הָעֵינַיִם הַבּוֹלְטוֹת (אבו עות'מאן עמרו בן בחר, סופר ערבי ידוע מימי הביניים, חי בבצרה).

(جحف) أَجْحَفَ IV 1. עָוַל, עָשַׁק, קִפַּח, נָהַג בְּאִי צֶדֶק. 2. עָקַר, הִשְׁמִיד. إجْحَافٌ עָוֶל, עַוְלָה, עֹשֶׁק, קִפּוּחַ, מַשּׂוֹא פָּנִים. مُجْحِفٌ עוֹשֵׁק, מְקַפֵּחַ, מוּגְזָם (מחיר), קָשֶׁה (תנאים).

جَحْفَلٌ ج جَحَافِلُ צְבָא עָצוּם (רַב), גַּיִס עָצוּם.

جَحَمَ ـَ הִבְעִיר, הִצִּית. أَجْحَمَتِ النَّارُ הָאֵשׁ בָּעֲרָה, הִתְלַקְּחָה. الْجَحْمَةُ اللّٰهُ יָקַד. גֵּיהִנּוֹם, יְמַח שְׁמוֹ. جُحَام דַּלֶּקֶת עֵינַיִם. جَحِيمٌ גֵּיהִנּוֹם, תֹּפֶת.

جَدَّ ـِ הִתְחַדֵּשׁ, צָרִיךְ מִקָּרוֹב. جَدَّ ـِ 1. הִרְצִין, הִתְמִיד, קָבַע. 2. שָׁקַד עַל, הִתְאַמֵּץ, הִשְׁתַּדֵּל, נָהַג בִּרְצִינוּת. جَدَّ فِي سَيْرِهِ (فِي طَرِيقِهِ) הֵחִישׁ צְעָדָיו. إِنَّا جَدَّ الْجِدُّ בִּשְׁעַת מִבְחָן. مَنْ جَدَّ وَجَدَ (מי) יְגַעְתָּ וּמָצָאתָ. جَدَّ ـُ הִתְמַזֵּל מַזָּלוֹ. جَدَّدَ II 1. חִדֵּשׁ. 2. שִׁפֵּץ, שִׁפֵּר. أَجَدَّ IV 1. חִדֵּשׁ. 2. הִתְאַמֵּץ, נָהַג בִּרְצִינוּת. تَجَدَّدَ V הִתְחַדֵּשׁ, נַעֲשָׂה שׁוּבוֹ. إسْتَجَدَّ X 1. הִתְחַדֵּשׁ. 2. חִדֵּשׁ. جَدٌّ ج جُدُودٌ وأَجْدَادٌ 1. מַזָּל, גַּד. 2. סָב. الْجَدُّ الْأَعْلَى אֲבִי אֲבוֹתָיו. أَبًا عَنْ جَدٍّ (מי) (אבו). جِدٌّ רְצִינוּת, כֹּבֶד רֹאשׁ. جِدًّا מְאֹד. جَيِّدٌ جِدًّا טוֹב מְאֹד. بِجِدٍّ בִּרְצִינוּת. عَنْ جِدٍّ בִּרְצִינוּת, בֶּאֱמֶת. أَخَذَهُ مَأْخَذَ الْجِدِّ הִתְיַחֵס אֵלָיו בִּרְצִינוּת (וּבְכֹבֶד רֹאשׁ). جَادٌّ רְצִינִי, כֵּן. جِدِّيٌّ 1. רְצִינִי, חָמוּר. 2. כֵּן, בֶּאֱמֶת. جِدِّيَّةٌ רְצִינוּת, חֻמְרָה. جِدَّةٌ חִדּוּשׁ. جَدِيدٌ ج جُدُدٌ חָדָשׁ. الْجَدِيدَانِ הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה. هَلْ مِنْ جَدِيدٍ؟ מַה חָדָשׁ? מַה נִּשְׁמָע? جَدِيدٌ لَنْجٍ חָדָשׁ לְגַמְרֵי. تَجْدِيدٌ חִדּוּשׁ, הַחְלָפָה (של יָשָׁן בְּחָדָשׁ), הִתְחַדְּשׁוּת, תּוֹסֶפֶת מֵחָדָשׁ, הַמְצָאָה חֲדָשָׁה. تَجْدِيدَاتٌ وَاخْتِرَاعَاتٌ חִדּוּשִׁים וְהַמְצָאוֹת. تَجَدُّدٌ הִתְחַדְּשׁוּת. جَادَّةٌ עֹרֶק, רְחוֹב רָאשִׁי. جَدَّةٌ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה. مَنْ سَلَكَ الْجَدَدَ أَمِنَ الْعِثَارَ (מי) הוֹלֵךְ בַּתֹּם יֵלֶךְ בֶּטַח. مُجَدَّدٌ בַּר מַזָּל. مُجَدِّدٌ מְחַדֵּשׁ, רֵפוֹרְמָטוֹר. مُجَدَّدٌ מְחֻדָּשׁ. مُجَدَّدًا מֵחָדָשׁ. مُسْتَجِدٌّ 1. טִירוֹן, מַתְחִיל. أَسَاسٌ (قَاعِدَةٌ) الْمُسْتَجِدِّينَ בָּסִיס טִירוֹנִים.

جَدُبَ ـُ יָבֵשׁ, חָרַב, נַעֲשָׂה יָבֵשׁ. جَدْبٌ 1. בַּצֹּרֶת, יֹבֶשׁ, חֹרֶב, צְחִיחוּת, עֲקָרוּת ר' عُقْم. مُجْدِبٌ، أَجْدَبُ 1. צָחִיחַ, חָרֵב, מֻכֵּה בַּצֹּרֶת. 2. עָקָר.

جَدَثٌ ج أَجْدَاثٌ קֶבֶר.

جُدْجُدٌ ج جَدَاجِدُ צְרָצַר.

جَدُرَ ـُ הָלַם, הִתְאִים, הָיָה רָאוּי לְ, הָיָה כְּדַאי. جُدِرَ ـُ جُدِرَ חָלָה בְּאֲבַעְבּוּעוֹת. يَجْدُرُ ذِكْرُهُ רָאוּי לְצַיֵּן, יָצוּיַן. جَدِيرٌ ج جُدَرَاءُ רָאוּי לְ, הוֹלֵם. جَدِيرٌ بِالذِّكْرِ יָצוּיַן, רָאוּי לְצַיֵּן. جَدَارَةٌ הַתְאָמָה, הֲלִימוּת, יְכֹלֶת, כֹּשֶׁר. عَنْ جَدَارَةٍ בִּזְכוּת (ולא בחסד). جِدَارٌ ج جُدْرَانٌ وجُدُرٌ. جَدْرٌ קִיר, כֹּתֶל, חוֹמָה, גָּדֵר. جُدَرِيٌّ אֲבַעְבּוּעוֹת. جُدَرِيُّ الْمَاءِ. جُدَيْرِيٌّ אֲבַעְבּוּעוֹת רוּחַ. مَجْدُورٌ חוֹלֵה אֲבַעְבּוּעוֹת. جِدَارِيَّةٌ פְּרֶסְקוֹ, שִׁיר קִיר (צִיּוּר קִיר) אָמָּנוּתִי. مُجَدَّرَةٌ "מְגַ'דְּרָה" (תבשיל מאורז, עדשים וכו').

جَدَعَ ـَ גָּדַע, חָתַךְ, כָּרַת. جَدَعَ أَنْفَهُ גָּדַע אַפּוֹ, גָּדַע קַרְנוֹ. جَدْعٌ גְּדִיעָה. بِجَدْعِ الْأَنْفِ וִיהִי מָה, בְּכָל מְחִיר. أَجْدَعُ ج جُدْعٌ קָרוּעַ אַף (או אוזן). مِنْكَ أَنْفُكَ وَإِنْ كَانَ أَجْدَعَ (מי) וּמִשֶּׁלְּךָ לֹא תִּתְעַלֵּם. جَدَعٌ ج جِدْعَانٌ "גֶּבֶר לְעִנְיָן", בָּחוּר כַּהֲלָכָה.

جَذَّفَ II 1. חִלֵּל אֶת הַשֵּׁם, גִּדֵּף. 2. חָתַר (הַשַּׁיִט וּסִירָה בְּעֶזְרַת מְשׁוֹטִים), חָתַר. تَجْذِيفٌ 1. חִלּוּל הַשֵּׁם, גִּדּוּף. 2. חֲתִירָה, חֲתִירָה. مِجْذَافٌ ج مَجَاذِيفُ מָשׁוֹט.

جَدَلَ ـِ גָּדַל (שיער, חבל), קָלַע, שָׁזַר. 2. קָטַל (הִכְנִיעַ). 3. הִפִּיל אָדָם אַרְצָה. جَدَّلَ II הִפִּיל אַרְצָה. جَادَلَ III הִתְוַכֵּחַ, הִתְפַּלְמֵס עִם. وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (ק) דַּבֵּר אֲלֵיהֶם בְּטוּב נִמּוּסִים. تَجَادَلُوا VI הִתְוַכְּחוּ, רָבוּ. جَدَلٌ، جِدَالٌ، مُجَادَلَةٌ 1. וִכּוּחַ, הִתְפַּלְמְסוּת, הִתְנַצְּחוּת, דִּין וּדְבָרִים, רִיב. 2. דִּיאָלֶקְטִיקָה. لِنَفْرِضْ جَدَلًا לְצֹרֶךְ הַוִּכּוּחַ. لَا يَقْبَلُ الْجَدَلَ שֶׁאֵין חוֹלְקִין עָלָיו. لَا جِدَالَ فِي أَنَّ אֵין חוֹלְקִין עַל, אֵין סָפֵק שֶׁ. جَدَلِيٌّ 1. שָׁנוּי בְּמַחְלֹקֶת. 2. דִּיאָלֶקְטִי. جَدَلِيَّةٌ דִּיאָלֶקְטִיקָה. جَدِيلَةٌ ج جَدَائِلُ צַמָּה, מִקְלַעַת שֵׂעָר. أَجْدَلُ ج أَجَادِلُ 1. שָׁחוֹר. 2. בַּז, נֵץ.

dalcon ע' בז. مُجَنْدَلٌ קטוע, שמוט. مُجَادِلٌ וכחן, שחקן קלפות.

(جدو) جَدَا ـُ נתן נדבה. أَجْدَى IV הועיל, נתן תועלת, הביא תועלת. أَجْدَى نَفْعًا הביא תועלת. لا يُجْدِي نَفْعًا (قَلِيلًا) לא הועיל, אין ממנו תועלת. إِسْتَجْدَى X בקש נדבה. جَدْوَى כדאיות, תועלת, תועלת, רווח. بِلا جَدْوَى לשווא, ללא תועלת. لا جَدْوَى مِنْ אין טעם ב־, אין תועלת ב־. مُجْدٍ(ي) מועיל, עוזר.

جَدْيٌ ج جِدْيَانٌ وجِدَاءٌ 1. גדי. 2. מזל גדי. مَدَارُ الجَدْيِ חוג הגדי (בגאוגרפיה).

جَذَّ ـُ חתך, גזר, קצץ. جُذَاذَةٌ ج جُذَاذَاتٌ 1. פיסת נייר, פתק ע' (قص) قُصَاصَةٌ. 2. גזיר.

جَدْوَلٌ לוח, סדר פעולות ותכניות, טבלה. جَدْوَلٌ ج جَدَاوِلُ 1. לוח, רשימה, טבלה. 2. סדר. 3. פלגי מים, יובלים. 4. יובל (של נהר), נחל. جَدْوَلُ أَعْمَالٍ סדר יום. جَدْوَلٌ دِرَاسِيٌّ מערכת שעות (בבית ספר). جَدْوَلٌ زَمَنِيٌّ לוח זמנים. جَدْوَلُ الضَّرْبِ לוח הכפל. جَدْوَلُ غَلاءِ المَعِيشَةِ מדד יוקר המחיה. جَدْوَلَةٌ סדור, עריכה. جَدْوَلَةُ الدُّيُونِ קונסולידציה של חובות, פריסת חובות.

جَذَبَ ـِ 1. משך. 2. הקסים, רתק, צודד. جَذَبَ انْتِبَاهَهُ (نَظَرَهُ) משך את תשומת לבו. جَاذَبَ III התחרה במשיכה. جَاذَبَهُ أَطْرَافَ الحَدِيثِ ניהל עמו שיחה, שוחח עמו על דא ועל הא. تَجَاذَبَ VI משכו זה את זה. إِنْجَذَبَ VII נמשך, הוקסם, נגרר, נטה. إِجْتَذَبَ VIII משך, גרר, קרב, לקח אתו. جَذْبٌ משיכה, כוח משיכה, קסם. الجَذْبُ الجِنْسِيُّ משיכה מינית, "סקס־אפיל". جَذَّابٌ מצודד, מושך, מקסים, שובה לב. إِنْجِذَابٌ השתוקקות, משיכה. إِجْتِذَابٌ משיכה, קירוב, פיתוי. جَاذِبٌ מושך, מקסים. جَاذِبِيَّةٌ כוח משיכה, חן. جَاذِبِيَّةُ الأَرْضِ כוח משיכת כדור הארץ. جَاذِبِيَّةٌ شَخْصِيَّةٌ כריזמה. جَاذِبِيَّةٌ مَغْنَاطِيسِيَّةٌ כוח מגנטי. مَجْذُوبٌ ج مَجَاذِيبُ חולה רוח. مُسْتَشْفَى المَجَاذِيبِ בית חולים לחולי רוח. مُتَجَاذِبٌ נמשך הדדית. مُنْجَذِبٌ נמשך, נגרר, מוקסם, נוטה. شَبِيهُ الشَّيْءِ مُنْجَذِبٌ إِلَيْهِ מ' כל עוף למינו ישכון.

جَذَرَ ـُ עקר מן השורש, שרש. جَذَّرَ II 1. שרש, עקר. 2. השתרש, השריש. 3. הוציא שורש (במתמטיקה). تَجَذَّرَ V השתרש, הכה שורש, השריש. جَذْرٌ ج جُذُورٌ 1. שורש (גם במתמטיקה), שרש (בלשון). 2. יסוד, בסיס. جَذْرٌ تَرْبِيعِيٌّ שורש מרובע (√). جَذْرِيٌّ 1. שורשי. 2. מהפכני, יסודי, רדיקלי. تَغْيِيرٌ جَذْرِيٌّ שינוי מהפכני, רדיקלי. حَلٌّ جَذْرِيٌّ פתרון יסודי (מן השורש). تَجَذُّرٌ השתרשות, התבססות.

جَذَعٌ ע' جِذْع. جِذْعٌ ج جُذُوعٌ وأَجْذَاعٌ 1. גזע (של עץ). 2. גדם, חוטם, גזע קורה, בול עץ ע' (كرب) كَرَبَةٌ.

جَذَفَ ـِ جَذَّفَ חתר ע' جَدَّفَ. مِجْذَافٌ ج مَجَاذِيفُ משוט.

جَذِلَ ـَ שמח, שש, עלץ. أَجْذَلَ IV שימח. جِذْلٌ ج أَجْذَالٌ وجُذُولٌ גזע (של עץ). جَذَلٌ שמחה, עליצות, גיל, אושר. جَذِلٌ، جَذْلانُ ج جَذْلَى מאושר, עליז, צוהל.

جَذَمَ ـِ גדם, גדע, כרת, חתך. جُذِمَ חלה בצרעת. جِذْمٌ ج جُذُومٌ גזע, שורש. جُذَامٌ צרעת. جُذَامَةٌ פסולת, קש. أَجْذَمُ ج جَذْمَى קטוע, גדם. مَجْذُومٌ נגוע בצרעת.

جَذْمُورٌ קנה שורש (בוטניקה).

جَذْوَةٌ ج جِذًى גחלת אש, אוד בוער.

جَرَّ ـُ גרר, סחב, משך. جَرَّ إِلَى הוביל אל, גרם ל־, הביא לתוצאה. جَرَّ عَلَى הביא (אסון) על. جَرَّ عَلَى نَفْسِهِ المَتَاعِبَ גרם לעצמו תקלות. كُلٌّ يَجُرُّ النَّارَ إِلَى قُرْصِهِ מ' כל אחד מושך את החבל אליו. أَجَرَّ IV העלה גרה. إِنْجَرَّ VII נגרר, נמשך אחרי. إِجْتَرَّ VIII 1. העלה גרה. 2. שב. إِجْتَرَّ غُصَّتَهُ הבליג. إِجْتَرَّ كَلامَهُ חזר על דבריו בלי סוף, פטפט. جَرٌّ 1. גרירה, סחיבה. 2. יחסת הקניין (בדקדוק). حَرْفُ الجَرِّ מילת יחס. وَهَلُمَّ جَرًّا וכן הלאה, וכו'. جَرَّةٌ ج جِرَارٌ כד. مَا كُلَّ مَرَّةٍ تَسْلَمُ الجَرَّةُ מ' לא לעולם חוסן. جَرَّةٌ ج جَرَّاتٌ משיכה. جَرَّةُ قَلَمٍ משיכת קולמוס. جَرَّاءُ، مِنْ جَرَّاءِ משום, בגלל, בשל. جَرَّارٌ 1. טרקטור, רכב (משיכה) גרר, טריילר. 2. כבד. جَيْشٌ جَرَّارٌ צבא עצום. وَالحَبْلُ عَلَى الجَرَّارِ וכן הלאה, וכו'. جَارُورٌ ج جَوَارِيرُ מגרה. جَرِيرَةٌ ج جَرَائِرُ פשע. جَرَّارَةٌ 1. עקרב. 2. מגררת (רכב וכו'). مَجَرَّةٌ ج مَجَرَّاتٌ גלקסיה (מערכת גדולה של כוכבים). جَارٌّ מילית הגורמת ליחסת הקניין (בדקדוק). مَجْرُورٌ המילה שביחסת הקניין. مَجَارِيرُ תעלות ביוב. مُجْتَرٌّ מעלה גרה (בהמה). الحَيَوَانَاتُ المُجْتَرَّةُ משפחת מעלי הגרה.

جَرُؤَ ـُ הרהיב עוז, העז. تَجَرَّأَ V. إِجْتَرَأَ VIII 1. העז, אזר עוז. 2. התחצף, העז פנים. جَرِيءٌ ج أَجْرِيَاءُ אמיץ, נועז, עז רוח. جُرْأَةٌ، جَرَاءَةٌ אומץ, נועזות, חוצפה. مُجْتَرِئٌ אמיץ, נועז.

جَرِبَ ـَ נגוע בגרב (שחפת). جَرَّبَ II נסה, בחן, בדק, תרגל. جَرَّبَ نَفْسَهُ נסה את עצמו. جَرَّبَتْهُ الأَيَّامُ רכש נסיון חיים, נעשה מנוסה. جَرَبٌ גרב, עקומה. جَرِبٌ، أَجْرَبُ، جَرْبَانُ נגוע בגרב. جِرَابٌ ج أَجْرِبَةٌ נרתיק, אמתחת. جُرَابٌ، جَوْرَبٌ ج جَوَارِبُ גרב. تَجْرِبَةٌ ج تَجَارِبُ 1. נסיון. 2. מבחן. 3. נסוי, תרגול. 4. חזרה. 5. חוויה. 4. הוכחת. التَّجْرِبَةُ وَالخَطَأُ 1. שיטת נסוי וטעיה. 2. נסוי וטעיה. تَجْرِيبٌ נסוי, בדיקה. تَجْرِيبِيٌّ נסיוני, אמפירי. عُلُومٌ تَجْرِيبِيَّةٌ מדעים אמפיריים. مَزْرَعَةٌ تَجْرِيبِيَّةٌ חווה לצורך נסיונות. تَجْرِيبِيَّةٌ אמפיריציזם (בפילוסופיה). مُجَرَّبٌ נוסה, מנוסה. سَلِ المُجَرِّبَ وَلا تَسْأَلِ الطَّبِيبَ، إِسْأَلْ مُجَرِّبًا وَلا تَسْأَلْ طَبِيبًا (حَكِيمًا) מ' אין חכם כבעל הנסיון. مُجَرِّبٌ 1. מנסה, בודק

נקיון. 2. צדיק.

جراج F ج جراجات מוסך.

جربوع ע׳ يربوع.

جرثوم، جرثومة ج جراثيم חידק, מיקרובה. علم الجراثيم מיקרוביולוגיה.
جرثومي מיקרוביולוגי. صاروخ جرثومي טיל מיקרוביולוגי.

جرجر ج جراجير מורג.

جرجير בן חרדל, צמחי ירק.

جرح – פצע. جرح عواطفه פגע ברגשותיו. جرح كبرياءه פגע בכבודו, העליב אותו. جرحه بلسانه קללו. جرح נפצע. جرح II 1. הרבה לפצוע. 2. פסל עדות. انجرح VII נפצע. اجترح VIII פצע, פשע. اجترحوا السيئات ק׳ עשו מעשים רעים. جرح، أصيب بجراح נפצע. جرح ج جروح وجراح פצע. جروح خفيفة (طفيفة) פציעה קלה. جروح متوسطة פציעה בינונית. جروح بالغة (شديدة) פציעה קשה. جراح מנתח, כירורג. جراح العظام אורטופד. جراح تجميلي פלסטיקאי מנתח. جراحة. عملية جراحية ניתוח. جراحي כירורגי. جريح ج جرحى. مجروح ج مجاريح פצוע, נפגע. تجريح 1. ניתוח. 2. פגיעה, העלבת. תוצאות פצע. جارح 1. פוצע. 2. פוגע, מעליב, עוקצני. 3. טורף ועוף. جارحة ج جوارح 1. איבר. 2. טורף ועוף. بكل جوارحه בכל רמ״ח איבריו, בכל מאודו.

جرد – 1. קלף, גרד. 2. ערטל, הפשיט. 3. שלף (חרב). 4. ערך מצאי. جرد – היה חסר שערות וזקן, הקריח, היה חשוף. جرد II 1. קלף. 2. הפשיט ומגרדים. 3. ערטל. 4. שלף (חרב). 5. הפשיט, עשה למופשט. جرده من السلاح פרק אותו מנשקו. جرد מצאי, אינוונטר, ספירת מלאי. أجرد ج جرد שומם, חשוף, קרח, צחיח. جرادة ج جراد ארבה. جراد البحر סרטן הים. جراد الماء צאון ע׳ (خطف) خطاف الماء. الجراد الزحاف זחלן. תנב ע׳ (نط) نطاط. جريد כפי תמר נטולי עלים והירוקים. جريدة ج جرائد עתון. جريدة يومية יומון. جريدة رسمية עתון רשמי, ידיעון (גולטין) ממשלתי. أجرودي ע׳ (مرد) أمرد. تجريد 1. הפשטה, המפשטה. 2. פירוק ומוטלי שלילה. 3. שליחה של חיל משלוח. 4. מופשטות, אבסטרקציה. تجريدي מופשט, אבסטרקטי (באמנות). تجريدية המופשט (באמנות). تجرد 1. התערטלות. 2. הפשטות, התבודדות. 3. אבסטרקטיות. 4. ניטרליות, חוסר פניות. مجرد 1. חשוף, מעורטל, עירום. 2. אבסטרקטי, מופשט. 3. עירום. 4. חסר פניות. 5. סתם, גרידא. 6. רק. فعل مجرد פועל בבנין ראשון (فعل). مجرد من (عن) السلاح 1. מפורק מנשק. 2. ערום. بالعين المجردة בעין בלתי מזויינת. مجرد صدفة רק מקרה ע׳ محض.

مجرد كلام סתם דיבורים ותו לא. بمجرد أن רק משום ש׳. بمجرد ما ברגע ש׳. متجرد חסר פניות.

جردقة F ج جرادق 1. כיכר לחם. 2. מצה (בפי יהודי עיראק), מצות.

جردل T ج جرادل דלי.

جرذ ج جرذان. جرذون עכברוש, חולדה (מכרסם, זואו).

جرس – צלצל (במשמעות). جرس II 1. הוציא דבה, בזה. 2. היה לבעל נסיון. جرس קול, צלצול, קריאה. جرس ج أجراس פעמון. جرسة הוצאת דבה, שערוריה, סקנדל. ذات الأجراس נחש הפעמונים.

جرسانة. جرزية שמרה, סורג, סנדר.

جرسون F מלצר ע׳ (نذل) نادل.

جرش – גרס, שחק, טחן. جرش גריסה, טחינה, שחיקה. جريش גריס, גריסים. جاروش. جاروشة ج جواريش רחיים.

جرض – جرض بريقه נחנק. جريض 1. חניקה. 2. צער. حال الجريض دون القريض סוף ברזים האוויריים הבלתי נמנעת המוות.

جرع – גמא, גמא מבת אחת. جرع II 1. השקה. 2. הגיע. تجرع V שתה, גמא, בלע. تجرع غصص الغيظ בלע מרורים בשקט. جرعة 1. לגימה, גמיעה. 2. מנה, מזון. جرعة دوائية תרופה, סמון של תרופה.

جرف – اجترف VIII 1. גרף, סחף. 2. פנה, סאטא ומשך כמוס. انجرف VII נגרף. انجرف مع التيار נגרר עם הזרם. جرف 1. גריפה. 2. סחף, נשוי. جرف الرمال נשוי נזר ומסוריו. جرف ج جروف 1. גדה, שפה (של חוף). 2. צוק, מצוק (שאורפיות). على شفا جرف هار(ي) בשבבי פי פחת. تجريف סחיפה, אכול, שחוק, סחף, סרויה. جرافة 1. מגרפה. 2. דחפור. 3. ספינת נקוי חופים. مجرف ج مجارف גרם עדרים. مجرفة ج مجارف. مجراف. جاروف מגרפת יעה. انجراف סחף, ארוזיה. جارف סוחף, סוחפני, עזה. سيل جارف זרם סוחף.

جرم – 1. גזם, גרד את בשר העצמות. 2. חטא, פשע. جرم II דן בפשע, הפליל, הרשיע. أجرم IV. اجترم VIII 1. פשע, חטא. 2. האשים את׳ בבצוע פשע. جرم. جرم ج أجرام פשע, עוון. لا جرم בלי ספק, בודאי. لا جرم أنهم في الآخرة هم الخاسرون ק׳ אין ספק כי באחריתם הם האובדים. جرم ج أجرام גרם, גוף, גוש. جرم سماوي כוכב, גרם שמימי. جريم רכב גרם. جريمة ج جرائم פשע. قانون الجرائم חוק הפלילי. قبض عليه متلبسا بالجريمة נתפס בשעת בצוע הפשע. تجريم הפללה. إجرام פשיעה, פליליות. إجرام منظم ע׳ مافيا. علم الإجرام קרימינולוגיה. إجرامي פלילי, של פשע. لحم مجرم

קצר קרנים (שהוצאו ממנו התבואות). مُجْرِمٌ פושע. مُجْرِمُ حَرْبٍ פושע מלחמה. مُجْرِمٌ عَائِدٌ (ذُو سَوَابِق) פושע מועד. مُجْرِمٌ هَارِبٌ עבריין נמלט.

جُرْنٌ ج أَجْرَانٌ 1. גרן, עמקים. 2. מדוכה, מכתש. جُرْنُ الْمَعْمُودِيَّةِ כיור הטבילה (בנצרות).

جُرْنَالٌ F ז' ج جَرَانِيلُ עיתון, כתב עת.

جَرَانِيتٌ L גרניט, שחם.

جَرْوٌ ج جِرَاءٌ גור (של חיה). لَا تَقْتَنِ مِنْ كَلْبِ سَوْءٍ جَرْوًا (מ') גור טוב מכלב רע לא תגדל.

(جري) جَرَى ـِ 1. זרם, נזל, קלח. 2. רץ, נע, הלך, טס. 3. התרחש, ארע, קרה. 4. התנהל, נעשה, נמשך, התקבל, התבצע, נערך, התקיים. جَرَى إِلَى פנה אל. جَرَى عَلَى חל על. جَرَى مَعَ נהג לפי, התאים. جَرَى لَهُ حَدِيثٌ مَعَ התנהלה לו שיחה עם. جَرَى مَجْرَاهُ הלך בעקבותיו, נהג כמותו. جَرَى عَلَى كُلِّ لِسَانٍ נישא בפי כל, היה לשיחה. جَرَتِ الْعَادَةُ عَلَى היה נהוג, היה רווח ומקובל. جَرَى مَثَلًا היה למשל. جَرَى بِهِ الْعَمَلُ יצא אל הפועל, נהג. تَجْرِي الرِّيَاحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّفُنُ (מ') רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום. جَارَى III הלך עם, הסתגל ל, שחה עם הזרם, נהג לפי, עלה בקנה אחד עם. 2. התחרה עם. أَجْرَى IV ערך, קיים, ניהל, ביצע, פעל. 2. הזרים, הריץ. أَجْرَى تَجْرِبَةً ערך ניסוי. أَجْرَى لَهُ إِعَانَةً קצב לו מענק. جَرْيٌ מרוצה. جَرْيًا عَلَى الْعَادَةِ לפי הנוהג המקובל. مِنْ جَرَاءِ (جَرَّاءِ) בגלל, בשל, עקב. جِرَايَةٌ ج جِرَايَاتٌ קצבה, תשלום קבוע. عَيْشُ جِرَايَةٍ מ' פת קבר, לחם צבא. جَرَيَانٌ 1. זרימה, זרם, שטף, מהלך. 2. ריצה. مَجْرًى ج مَجَارٍ(ي) 1. זרם. 2. מסלול, תעלה, צינור, אפיק. 3. תעלה. مَجْرَى الْبَوْلِ צינור השתן. مَجَارِي التَّنَفُّسِ דרכי הנשימה. مَجْرَى الْهَوَاءِ זרם אוויר. عَادَتِ الْأُمُورُ إِلَى مَجْرَاهَا העניינים חזרו למסלולם. مُجْرَيَاتٌ مَاجَرَيَاتٌ התרחשויות, מהלך. مُجَارَاةٌ הסתגלות, התאמה. مُجَارَاةً لِـ לפי, בהתאם ל. إِجْرَاءٌ ביצוע, קיום, נקיטה. إِجْرَاءَاتٌ הליכים, צעדים, פרוצדורה. مَأْمُورُ الْإِجْرَاءِ הממונה על ההוצאה לפועל. إِتَّخَذَ إِجْرَاءَاتٍ נקט אמצעים. إِجْرَاءَاتٌ قَانُونِيَّةٌ הליכים משפטיים. إِجْرَائِيٌّ פרוצדורלי. جَارٍ(ي) זורם, שוטף, רץ. حِسَابٌ جَارٍ חשבון עובר ושב. الشَّهْرُ الْجَارِي החודש הזה. جَارِيَةٌ ج جَوَارٍ(ي) وَجَارِيَاتٌ 1. נערה, שפחה. 2. נערה. 3. ספינה ק'.

جَزَّ ـُ إِجْتَزَّ VIII גזז, גזר, קצר. جِزَّةٌ גז, גזה. جُزَازَةٌ פסולת גז, פיסה. جَزَّازٌ גזז. مِجَزٌّ מספריים.

جَزَأَ ـَ חילק. جَزَأَ بِـ הסתפק בו. جَزَّأَ II חילק, הפריד, פיצל. أَجْزَأَ IV הסתפק, הסתפק ב. تَجَزَّأَ V 1. התחלק, התפצל. 2. נפרד, נבדל. إِجْتَزَأَ VIII بِـ הסתפק בו. جُزْءٌ ج أَجْزَاءٌ 1. חלק, קטע. 2. רכיב, מרכיב, יסוד. 3. שבר. جُزْءٌ لَا يَتَجَزَّأُ مِنْهُ חלק אורגני (אינטגרלי) ממנו, חלק בלתי נפרד ממנו. جُزْئِيٌّ חלקי. جُزْئِيًّا חלקית, באופן חלקי. جُزْئِيَّاتٌ חלקים, פרטים. تَسْوِيَةٌ جُزْئِيَّةٌ פתרון חלקי. الْجُزْئِيَّاتُ وَالْكُلِّيَّاتُ הפרטים והכללים. جُزَيْءٌ ج جُزَيْئَاتٌ פרודה, מולקולה, חלקיק. أَجْزَائِيٌّ أَجْزَاجِيٌّ רוקח. تَجْزِئَةٌ חלוקה, חיתוך. تَاجِرٌ بِالتَّجْزِئَةِ סוחר קמעונאי. غَيْرُ قَابِلٍ لِلتَّجْزِئَةِ לא ניתן לחלוקה.

جُزْدَانٌ P ארנק כיס.

جَزَرَ ـ טבח, שסע, נחר. جَزَرَ ـِ ירד, היה בשפל (מים). جَزْرٌ 1. שפל. 2. טביחה, שחיטה. الْمَدُّ وَالْجَزْرُ גאות ושפל. جَزَرَةٌ ج جَزَرٌ גזר. جَزُورٌ ج جُزُرٌ בהמה לשחיטה. جِزَارَةٌ קצבות. جَزَّارٌ קצב, בעל אטליז. جَزِيرَةٌ ج جُزُرٌ وَجَزَائِرُ אי. الْجَزِيرَةُ الْعَرَبِيَّةُ חצי האי ערב. شِبْهُ جَزِيرَةٍ חצי אי. الْجَزَائِرُ אלג'יריה. جَزِيرَةُ الْأَمَانِ אי מבטחים. مَجْزَرٌ ج مَجَازِرُ בית מטבחיים. مَجْزَرَةٌ ج مَجَازِرُ טבח, שחיטה.

جَزِعَ ـَ פחד, נבהל, קצרה רוחו. جَزِعَ عَلَى הצטער על, חרד ל, רחם. أَجْزَعَ IV הפחיד. تَجَزَّعَ V נעצב, עבר לגזרים. جَزْعٌ שוהם (אבן יקרה, אוניקס). جَزَعٌ פחד, צער. جَزِعٌ נבהל, נפחד, קצר רוח, חושש. جَزُوعٌ פחדן, חרדן. مُجَزَّعٌ 1. דמוי שיש, מנומר. 2. מבוהל, חרד.

(جزف) جَازَفَ III 1. הסתכן, המר, נהג בהרפתקנות ובלי שיקול דעת. جَازَفَ بِنَفْسِهِ סיכן נפשו, השליך נפשו מנגד. جَازَفَ بِهِ הימר בו. جُزَافٌ ששקלו אינו ידוע. جُزَافًا 1. באקראי. 2. ללא הבחנה, בחוסר שיקול דעת. مُجَازِفٌ מסתכן, נועז, הרפתקן. مُجَازَفَةٌ הסתכנות, הרפתקנות, פזיזות.

جَزُلَ ـُ 1. שפע. 2. היה צח (דיבור). 3. חכם, רכש בינה. أَجْزَلَ IV הרבה, העתיר. أَجْزَلَ لَهُ الْعَطَاءَ העניק לו מדי נדיבה, השפיע עליו טובות. جَزْلٌ 1. צח, רהוט. 2. שופע. جَزِيلٌ רב, שופע. شُكْرًا جَزِيلًا תודה רבה, רב תודות. جَزْلَةٌ צחות, מתיקות. جَزَالَةٌ 1. שפע. 2. רהיטות, צחות הלשון.

جَزَمَ ـِ 1. גזם, כרת. 2. פסק, הכריע, גזר, החליט. 3. נתן פועל בעתיד מקוצר (ללא תנועה בסופו כגון: لَمْ يَكْتُبْ) (בדקדוק). جَزْمٌ 1. כריתה, גזום. 2. פסיקה. 3. אפודיקטיות, החלטיות, נחרצות. 4. צורת העתיד בלי תנועה (בדקדוק). عَلَامَةُ الْجَزْمِ תנועה נחה (ـْ). جَازِمٌ 1. החלטי, פסקני, סופי, מכריע. 2. אפודיקטי. الْجَوَازِمُ מיליות הגורמות ל جَزْم בפועל כגון: لَمْ (בדקדוק). مَجْزُومٌ 1. חתוך, גזור, כרות. 2. מוחלט, נחרץ. 3. פועל במצב של جَزْم (בדקדוק). جَزْمَةٌ ج جِزَمٌ מגפיים, נעליים, מנעלים. جَزْمَاتِيٌّ جَزْمَجِيٌّ מ' סנדלר. جَزْمِيَّةٌ נחרצות.

הקלעיות.

(جزي) جَزَى ـِ جَازَى III 1. גמל על-, פצה תגמל, שלם בגמול. 2. ענש. جَزَاكَ اللّٰهُ خَيْرًا יגמל לך אלהים טובה כגמולך. جَزَاهُ جَزَاءَ سِنِمَّارَ מי׳ גמל לו רעה תחת טובה. أَجْزَى IV 1. הספיק ל-. 2. השתלם, היה כדאי. جَزَاءٌ 1. גמול, תגמול, פצוי. 2. עונש, סנקציה. جَزَاءٌ نَقْدِيٌّ קנס כספי. ضَرْبَةُ جَزَاءٍ פנדל, בעיטת עונש (בכדורגל). دَارُ الجَزَاءِ העולם הבא. الجَزَاءُ مِنْ جِنْسِ العَمَلِ מי׳ במדה שאדם מודד בה מודדין לו. جَزَائِيٌّ פלילי, של עונש. دَعْوَى جَزَائِيَّةٌ תביעה פלילית. جِزْيَةٌ מס גלגלת (שהוטל על אנשי הספר, יהודים ונוצרים, במדינות האסלאם). مُجْزٍ(ي) משתלם, רווחי, כדאי. مُجَازَاةٌ מתן גמול, פצוי.

جَسَّ ـُ 1. נגע, משש. 2. משש, רגל, בדק. جَسَّ نَبْضَهُ 1. משש את הדופק שלו. 2. בדק את כוונתו, תהה על קנקנו. تَجَسَّسَ V רגל, בלש אחרי-, משש. جَسٌّ נגיעה, משוש. جَاسُوسٌ ج جَوَاسِيسُ מרגל. جَاسُوسِيَّةٌ، تَجَسُّسٌ רגול. مَجَسٌّ משוש, חוש המשוש. مَجَسَّاتٌ משושים, מחושים. مِجَسٌّ، مِجَسَّةٌ 1. מכשיר בדיקה. 2. סד, מכשיר מדידה.

(جسا) جَاسٍ קשוח.

جَسَّدَ II הגשים, גלם, עשה צורה. تَجَسَّدَ V לבש צורה גשמית, התגלם, התגשם. جَسَدٌ ج أَجْسَادٌ גוף. جَسَدِيٌّ גופני, גשמי. تَجْسِيدٌ הגשמה. تَجَسُّدٌ התגשמות, התגלמות, התגשמות. عِيدُ (خَمِيسِ) الجَسَدِ קורפוס קריסטי (חג הנוצרים אצל הקתולים).

جَسَرَ ـُ 1. גשר על-. 2. העזה את-. 3. העז, נהג אומץ. جَسَّرَ II 1. גשר, בנה גשר. 2. עודד, המריץ. 3. תמך, עשה גשר (בטכנולוגיה). تَجَاسَرَ VI 1. הרהיב עוז בנפשו. 2. התחצף ל-. جَسُورٌ אמיץ. جِسْرُ القَنْطَرَةِ גשר על הנהר. جِسْرٌ ج جُسُورٌ وأَجْسُرٌ 1. גשר. 2. סכר. جِسْرٌ جَوِّيٌّ גשר אווירי. جِسْرٌ عَائِمٌ גשר צף, פונטון. رَأْسُ جِسْرٍ ראש גשר. جَسُورٌ ج ... נועז, אמיץ. جَسَارَةٌ، تَجَاسُرٌ 1. עוז רוח, אומץ. 2. חוצפה. مُجَسِّرٌ מגשר (בטכנולוגיה).

جَسُمَ ـُ 1. היה גדול, היה בעל גוף. 2. כבד, החמיר. جَسَّمَ II 1. גשם, עשה לו צורה גשמית. 2. גלם, המחיש. 3. הפריז, הגזים. 4. פסל, עשה לו צורת אדם. تَجَسَّمَ V 1. נעשה גדול, התעבה. 2. התגלם, התגשם, לבש צורה. 3. החמיר. جِسْمٌ، جُسْمَانٌ ج أَجْسَامٌ 1. גוף. 2. גולם, צורה. 3. חומר, עצם, חפץ. جِسْمِيٌّ، جُسْمَانِيٌّ גופני, גשמי, חומרי, ממשי. جُسَيْمٌ חלקיק. جَسِيمٌ ج جِسَامٌ 1. גדול, עבה, עצום. 2. חמור, כבד. ضَرَرٌ جَسِيمٌ נזק חמור. تَجْسِيمٌ 1. המחשה, גלום. 2. הגשמה, הגזמה. 3. פסול, אנתרופומורפיזם. مُجَسَّمٌ 1. פסלי, מוצק, חומרי. 2. מגולם (כגון לפסל תבליט). 3. אנתרופומורפי. الهَنْدَسَةُ المُجَسَّمَةُ הנדסת המרחב. فِيلْمٌ مُجَسَّمٌ סרט תלת-ממדי. مِجْسَامٌ סטריאוסקופ.

(جشن) أَجْشَنُ גרוד וגס, עבה.

جَشَأَ ـ גהק, שהק, גהק. جُشَاءٌ، جُشَأَةٌ גהוק, שהוק.

جَشِعَ ـَ تَجَشَّعَ V חמד, התאווה, חשק ב-. جَشَعٌ חמדנות, אהבת בצע, להיטות. جَشِعٌ להוט, חמדן, רודף בצע.

جَشِمَ ـَ התאמץ, טרח. جَشَّمَ II הטריח. تَجَشَّمَ V טרח, קבל טורח. تَجَشَّمَ عَنَاءَ السَّفَرِ קבל את תלאות הנסיעה.

جَصَّصَ II סיד, טיח. جِصٌّ גבס, טיח. جَصَّاصٌ טייח. جِصِّيَّةٌ ע׳ جِبْسِيَّةٌ. جَصَّاصَةٌ כבשן סיד.

جِعَةٌ בירה (של שעורה או קמח).

جَعَّبَ II יצר תרמילים. جُعْبَةٌ ج جِعَابٌ תלי החצים, תרמיל, אשפה.

جَعْجَعَ 1. צעק, צווח, רעש, שאג. 2. נאם נאום. جَعْجَعَةٌ צווחה, רעש, חריקה, שאון. جَعْجَعَةٌ وَلَا أَرَى طِحْنًا מי׳ רב תרועה על לא מאומה. جَعْجَاعٌ חורק, רעשן.

جَعُدَ ـُ تَجَعَّدَ V 1. הסתלסל (שער). 2. התקמט. جَعَّدَ II 1. סלסל. 2. קמט. جَعْدٌ מסולסל (שער), מתולתל. جَعْدُ اليَدِ (الكَفِّ) קמצן, כילי. جَعْدَةٌ תלתל שער. جُعَيْدِيٌّ מ׳ פשוט, לא יוצלח. تَجَاعِيدُ קמטים (של פנים). مُجَعَّدٌ 1. מסולסל (שער), מתולתל. 2. קמוט.

جَعَرَ ـَ הפריש פרש (בעל חיים). جَعْرٌ ج جُعُورٌ גללים, רעי. جُعْرَانٌ، أَبُو جُعْرَانَ ע׳ جُعَل. أُمُّ جُعْرَانَ ע׳ رَخَمَة.

جَعْفَرٌ פלג, נהר. الجَعْفَرِيَّةُ כת שיעית הדוגלת בשיטתו של האמאם ג׳עפר אלצאדק (שמוצאו עלי בן אבי טאלב, רובם נמצאים בלבנון).

جَعَلَ ـَ 1. יצר, עשה. وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ק׳ ויצר אפלה ואור. 2. שם, קבע, מנה. 3. גרם. 4. התחיל ל-. جَعَلَ يَكْتُبُ התחיל לכתוב. 5. הניע, הפעיל. جَعَلَهُ يَفْعَلُ הניע אותו לעשות. جَاعَلَ III 1. השתדל לקנות ב-. 2. שחד. جُعْلٌ ج أَجْعَالٌ، جُعَالَةٌ ج جَعَائِلُ 1. תשלום, שכר, פרס. 2. שוחד. جُعَلٌ ج جِعْلَانٌ חפושית פרעות.

جُغْرَافِيَا G גאוגרפיה. جُغْرَافِيَا طَبِيعِيَّةٌ גאוגרפיה פיזית. جُغْرَافِيٌّ 1. גאוגרפי. 2. גאוגרף.

جَفَّ ـِ יבש, התייבש, חרב. جَفَّفَ II יבש. جَفَافٌ יובש, חורב, בצורת. جَافٌّ 1. יבש. 2. שחון. حَوْضٌ جَافٌّ מבדוק (לתיקון ספינות). قَلَمُ حِبْرٍ جَافٌّ עט כדורי. مُجَفَّفٌ מיובש. مُجَفِّفُ الشَّعْرِ מייבש שער. مُجَفِّفٌ מייבש. مُجَفَّفَاتٌ מאכלים (פרות) מיובשים.

جُفَاءٌ רִיק, שָׁוְא. ذَهَبَ جُفَاءً ק' לְטִמְיוֹן, הָיָה לַשָּׁוְא.

جِفْتٌ P 1. מַלְקֶטֶת רוֹפֵא. 2. רוֹבֶה דּוּ־קְנֵי. 3. מִשְׁפָּט.

جِفْتْلِك T 1. אֲדָמוֹת מַמְלַכְתִּיּוֹת שֶׁל מַמְשָׁלָה. 2. חַוָּה מַמְלַכְתִּית.

جَفْرٌ عِلْمُ الجَفْرِ 1. תּוֹרַת עֲתִידוֹת ע"י عِلْمُ الحُرُوف. 2. סְפַר קְסָמִים. جُفْرَةٌ ج جُفَرٌ גּוֹר, חֲפִירָה.

جَفَلَ ـُ רָתַע, נִרְתַּע, נִבְהַל, נִפְחַד. جَفَّلَ II הִרְתִּיעַ, הִפְחִיד, הֵנִיס בְּבֶהָלָה. جَفْلٌ، جُفُولٌ רְתִיעָה, פְּחָדָה, בֶּהָלָה. جَافِلٌ، جَفُولٌ נִבְהָל, מְפֻחָד, מְבֹהָל.

جَفْنٌ ج جُفُونٌ وأَجْفَانٌ עַפְעַף. لا يَغْمَضُ لَهُ جَفْنٌ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן. جَفْنَةٌ ج جِفَانٌ קְעָרָה, סִירָה.

(جفو) جَفَا ـُ جَفَاءٌ III 1. הִתְנַהֵג בְּגַסּוּת, סָלַד, הִתְעַמֵּר, הִתְאַכְזֵר. 2. הִתְרַחֵק, סָר מִן. 3. בָּגַד. 4. עָזַב, נָטַשׁ. جَفَاهُ النَّوْمُ נְדוּדֵי שֵׁנָה תְּקָפוּהוּ. تَجَافَى VI 1. סָר מִן, נִמְנַע מִן, סָלַד. 2. הִתְעַמֵּר ב־, הִתְאַכְזֵר ל־. جَفْوٌ، جَفْوَةٌ، جَفَاءٌ 1. גַּסּוּת, סְלִידָה. 2. הִתְרַחֲקוּת, הֲזָנָחָה, הִתְנַכְּרוּת. 3. הִתְעַמְּרוּת, הִתְאַכְזְרוּת. جَافٍ (ي) ج جُفَاةٌ גַּס רוּחַ, מְחֻסְפָּס, לֹא נָעִים, קָשׁוּחַ, אַכְזָר.

جَلَّ ـِ שָׂגָא, שָׂגַב, הִתְגַּדֵּל, הִתְנַשֵּׂא. جَلَّ جَلَالُهُ יִתְפָּאַר הוֹדוֹ (אלוהים). جَلَّ عَنِ الحَصْرِ לְאֵין סְפֹר. عَزَّ وَجَلَّ יִתְגַּדֵּל וְיִתְהַלֵּל (אלוהים). جَلَّلَ II 1. הוֹקִיר, רוֹמֵם. 2. כִּסָּה, הֶעֱטָה. جَلَّلَ بِالسَّوَادِ עָטַף בְּשָׁחוֹרִים (לאות אבל). أَجَلَّ IV כִּבֵּד, הוֹקִיר. أَجَلَّكَ اللهُ בִּסְלִיחָה מִכְּבוֹדוֹ, סְלִיחָה עַל הַבִּטּוּי. جُلٌّ רֹב, עִקָּר, יְסוֹד. جُلُّ مَا فِي الأَمْرِ כָּל הָעִנְיָן הוּא, בִּיסוֹדוֹ שֶׁל דָּבָר, בְּעִקָּרוֹ שֶׁל דָּבָר. جَلَلٌ חָשׁוּב, חָמוּר, נִכְבָּד. جُلَّى ج جُلَلٌ עִנְיָן חָשׁוּב בְּיוֹתֵר. جُلَّةٌ 1. זֶבֶל, גֶּלְלֵי צֹאן. 2. דִּיסְקוּס (בספורט). جُلَّةٌ ج جُلَلٌ סַל, כַּפּוּת. رَمْيُ الجُلَّةِ הֲטָלַת דִּיסְקוּס. جَلِيلٌ ج أَجِلَّاءُ وَأَجِلَّةٌ שַׂגִּיא, גָּבוֹהַּ, מְכֻבָּד, עָצוּם, מְרוֹמָם. الجَلِيلُ 1. מַעֲלָה (אלוהים). 2. הַגָּלִיל (אזור בארץ ישראל). جَلَالٌ، جَلَالَةٌ הוֹד, פְּאֵר, תְּהִלָּה. إِسْمُ الجَلَالَةِ שֵׁם הַגָּדוֹל, אֱלֹהִים. صَاحِبُ الجَلَالَةِ הוֹד מַלְכוּתוֹ (תואר). مَجَلَّةٌ ج مَجَلَّاتٌ כְּתַב עֵת. مَجَلَّةٌ أُسْبُوعِيَّةٌ שְׁבוּעוֹן. مَجَلَّةٌ شَهْرِيَّةٌ יַרְחוֹן. المَجَلَّةُ "הַמֶּגֶ'לֶה" (ספר החוקים העות'מאני). مَجَلَّةُ الأَحْكَامِ סֵפֶר הַחֻקִּים. تَجِلَّةٌ כָּבוֹד, הוֹקָרָה, יְקָר.

جُلَّابٌ، جُلَّابٌ 1. מֵי וְרָדִים. 2. יוּלֶב (משקה מרענן).

جَلَابِيَّةٌ ס' גְּלַבִּיָּה, גְּלִימָה.

جَلَاتِين F מִקְפָּא, גֶּלָטִין.

جَلَاسْتُونَتْ R גְּלַסְנוֹסְט, פְּתִיחוּת הַפְּתִירוּת לַמִּשְׁטָר בִּבְרִית הַמּוֹעָצוֹת לְשֶׁעָבַר.

جَلَبَ ـِ 1. הֵבִיא. 2. גָּרַם, הָיָה סִבָּה ל־. جَلَبَ عَلَيْهِ العَارَ הִמִּיט עָלָיו קָלוֹן. جَلَّبَ II הִרְעִישׁ, הֵקִים צְעָקוֹת. إِنْجَلَبَ VII 1. הוּבָא, הוּבַל, נִמְשַׁךְ. 2. יֻבָּא (סחורות). إِجْتَلَبَ VIII 1. הֵבִיא, מָשַׁךְ. 2. גָּרַם ל־. 3. יִבֵּא. إِسْتَجْلَبَ X 1. בִּקֵּשׁ לְהָבִיא, הֵבִיא, הֵשִׁיג. 2. יִבֵּא. جَلْبٌ הֲבָאָה. جَلَبَةٌ מְהוּמָה, רַעַשׁ, הֲמֻלָּה. جَلَبَةٌ ج جُلَبٌ גֶּלֶד, גְּלֶדֶת. جَلِيبٌ 1. מְיֻבָּא. 2. עֶבֶד שֶׁהוּבָא מֵאֵרוֹפָּה. جَلَّابٌ מְצוֹדֵד, שׁוֹבֶה לֵב. جَلَّابُ عَبِيدٍ סוֹחֵר עֲבָדִים. مَجْلَبَةٌ ج مَجَالِبُ גּוֹרֵם ל־, מְעוֹרֵר, סִבָּה. إِسْتِجْلَابٌ הֲבָאָה, מְשִׁיכָה. إِسْتِجْلَابُ السُّيَّاحِ עִידוּד הַתַּיָּרוּת. مَجْلُوبٌ מְיֻבָּא, מוּבָא.

جِلْبَابٌ כֻּתֹּנֶת, כַּרְבָּל. جِلْبَابٌ ج جَلَابِيبُ גְּלִימָה, חָלוּק, מְעִיל. جُلُبَّانٌ בִּקְיָה (vetch).

جَلْجَلَ 1. הִדְהֵד, רָעַם, צִלְצֵל, הִרְעִישׁ. 2. נִעְנַע בִּתְנוּעוֹת. جُلْجُلٌ ج جَلَاجِلُ מְצִלָּה, עִנְבָּל, פַּעֲמוֹן קָטָן. جَلْجَلَةٌ הֵדְהוּד, צִלְצוּל, רַעַשׁ. جُلْجُلَانٌ 1. כֻּסְבָּר (coriandrum). 2. שֻׁמְשׁוּם.

جَلَحَ ـَ קֵרֵחַ. أَجْلَحُ ج جُلْحٌ קֵרֵחַ.

جَلَخَ ـَ שָׁחַז. جَلَّخَ II הִשְׁחִיז. تَجْلِيخٌ הַשְׁחָזָה. جَلْخٌ 1. הַשְׁחָזָה. 2. אֶבֶן מַשְׁחֶזֶת.

جَلَدَ ـِ הִלְקָה בְּשׁוֹט, הִצְלִיף. جَلُدَ ـُ تَجَلَّدَ V הִבְלִיג, נָשָׂא אֶת סִבְלוֹ, הִתְאַזֵּר עֹז. جُلِدَ הָיָה מְכֻסֶּה כְּפוֹר (אדמה), קָפָא. جَلَّدَ II 1. כָּרַךְ (ספר). 2. הִקְפִּיא. 3. צִפָּה עוֹר. جَالَدَ III הִתְגּוֹשֵׁשׁ, נִלְחַם ב־. تَجَالَدَ VI 1. סָעַר, נִלְחַם בְּעֹז. 2. הִבְלִיג, עָמַד בְּסֵבֶל. جَلْدٌ הַלְקָאָה, הַצְלָפָה בְּשׁוֹט. جَلْدٌ ج أَجْلَادٌ עַז, סָבִיל, עוֹמֵד בְּסִבְלוֹ. جِلْدٌ ج جُلُودٌ עוֹר. جِلْدَةٌ 1. עוֹר. 2. גֶּזַע. إِبْنُ جِلْدَتِهِ בֶּן עַמּוֹ (שבטו). جِلْدَةُ الرَّأْسِ קַרְקֶפֶת. جِلْدِيٌّ שֶׁל עוֹר, עָשׂוּי עוֹר. مَرَضٌ جِلْدِيٌّ מַחֲלַת עוֹר. جُلَيْدَةٌ קְרוּם. جَلَدٌ، جَلَادَةٌ، جُلُودَةٌ סַבְלָנוּת, כֹּשֶׁר עֲמִידָה, סִבְלָה. جَلْدَةٌ הַלְקָאָה, מַלְקוֹת. جَلِيدٌ כְּפוֹר, קֶרַח. جَبَلٌ جَلِيدٍ קַרְחוֹן. كَسَرَ الجَلِيدَ שָׁבַר אֶת הַקֶּרַח (הסתייגות). جَلِيدِيٌّ קַרְחוֹנִי, כְּפוֹרִי. العَصْرُ الجَلِيدِيُّ תְּקוּפַת הַקֶּרַח. جَلَّادٌ 1. תַּלְיָן. 2. סוֹחֵר עוֹרוֹת. مِجْلَدَةٌ، مِجْلَادٌ ج مَجَالِيدُ שׁוֹט, עַגְבָּה. مُجَلَّدَةٌ ج مَجَالِيدُ כְּרִיכִיָּה. تَجْلِيدٌ 1. כְּרִיכַת סְפָרִים. 2. הַקְפָּאָה. مُجَلِّدٌ כּוֹרֵךְ סְפָרִים. مُجَلَّدٌ 1. כֶּרֶךְ. 2. כָּרוּךְ. 3. קָפוּא. مُتَجَالِدٌ וְקְדִימָאוֹר, סִמָּן.

جَلَسَ ـِ יָשַׁב, הִתְיַשֵּׁב. جَلَسَ إِلَى (مَعَ) יָשַׁב בְּחֶבְרַת. جَلَسَ عَلَى كُرْسِيِّ العَرْشِ יָשַׁב עַל כֵּס הַמַּלְכוּת, הֻכְתַּר לְמֶלֶךְ. جَالَسَ III יָשַׁב עִם. أَجْلَسَ IV הוֹשִׁיב. تَجَالَسُوا VI יָשְׁבוּ בְּצַוְתָּא. جَلْسَةٌ ج جَلَسَاتٌ יְשִׁיבָה. جَلْسَةٌ طَارِئَةٌ יְשִׁיבַת חֵרוּם. جَلْسَةٌ عَامَّةٌ 1. יְשִׁיבָה כְּלָלִית. 2. מַלְאַת הַכְּנֶסֶת. جَلْسَةٌ مُغْلَقَةٌ יְשִׁיבָה סְגוּרָה, יְשִׁיבָה בִּדְלָתַיִם סְגוּרוֹת. عَقَدَ جَلْسَةً כִּנֵּס יְשִׁיבָה. جِلْسَةٌ צוּרַת יְשִׁיבָה. جَلِيسٌ ج جُلَسَاءُ חָבֵר (בשולחן, לשיחה וכו'). جَلِيسُ (جَلِيسَةُ) الأَطْفَالِ שְׁמַרְטַף. جَلِيسُ نَفْسِهِ מִתְבּוֹדֵד. جُلُوسٌ 1. יְשִׁיבָה. 2. הַכְתָּרָה. مَجْلِسٌ ج مَجَالِسُ מוֹעֵצָה, מוֹשָׁב. فِي مَجْلِسِهِ בִּנְוֹכְחוּתוֹ. مَجْلِسُ إِدَارَةٍ מוֹעֶצֶת מְנַהֲלִים, דִּירֶקְטוֹרְיוֹן. مَجْلِسُ الأَمْنِ מוֹעֶצֶת הַבִּטָּחוֹן. مَجْلِسٌ تَأْدِيبِيٌّ בֵּית דִּין מִשְׁמַעְתִּי.

الوُزَرَاءِ מועצת הממשלה, ממשלה, קבינט. مُجَالَسَةٌ ישיבה בצוותא, חברותא.
آدَابُ الْمُجَالَسَةِ נימוסי ישיבה בצוותא.

جَلَطَ ـِ 1. שיקר. 2. גילח. 3. שפשף. تَجَلَّطَ V נקרש (דם). جُلْطَةٌ קריש דם, פקקת, תרומבוזיס thrombosis. جَلِيطَةٌ קרש דם.

جَلَفَ ـُ קילף, גרד. جِلْفٌ ج أَجْلاَفٌ גס רוח, חסר תרבות.

جَلْفَنَ G גלוון. جَلْفَنَةٌ גלוון, ציפוי מתכת במתכת אחרת. جَلْفَانُومِتْرٌ גלוונומטר.

جِلِقٌ כינוי לדמשק.

جَلَمَ ـِ גזז, קצץ. جَلَمٌ ج أَجْلاَمٌ מספר, גזם. جَلَمَانِ מספריים. جَلَمُ الْمَاءِ יסעור shearwater.

جُلْمُودٌ ج جَلاَمِيدُ אבן גדול, סלע.

جُلَّنَارٌ P פרח הרימון.

(جلو، جلي) جَلاَ ـُ 1. מירק, ליטש. 2. התפזר, הסתלק. 3. הבהיר, ליבן. 4.
جَلاَ عَنْ، مِنْ גלה מן, פנה מדינה שכבשה, נסוג. جَلَّى II גילה, הבהיר, האיר.
أَجْلَى IV הגלה, גירש, פינה. تَجَلَّى V 1. נגלה, התגלה, נראה. 2. התבהר. إِنْجَلَى
VII 1. נמרק, לוטש. 2. נגלה. 3. התבהר. 4. נעלם, חלף. 5. נפתר (בעיה). إِنْجَلَى
الْهَمُّ عَنْ قَلْبِهِ אבן נגולה מעל לבו. إِجْتَلَى VIII 1. הביט. 2. עיין, חקר. إِسْتَجْلَى
X ביקש לגלות, גילה. إِبْنُ جَلاَ ידוע, מפורסם. جَلِيٌّ גלוי, צח, ברור, בהיר. جَلِيًّا
בבירור, לית מאן דפליג, בוודאי. جَلِيَّةٌ ج جَلاَيَا דבר ברור בעליל, עובדה. جَلِيَّةُ
الأَمْرِ המצב לאשורו. جَلْوَةٌ. لَيْلَةُ الْجَلْوَةِ ליל הכלולות. جَلاَءٌ 1. פינוי (צבאי),
נסיגה. 2. בהירות. بِجَلاَءٍ באופן ברור. جَلَيَانٌ התגלות, אפוקליפסה (בנצרות).
تَجْلِيَةٌ 1. הבהרה. 2. התגלות אלוהית. إِجْلاَءٌ הגליה, פינוי (צבאי), הפקה.
تَجَلٍّ (ي) התגלות. عِيدُ التَّجَلِّي חג ההשתנות (של ישו). إِنْجِلاَءٌ גלוי, חשיפה.
إِسْتِجْلاَءٌ רצון להבהיר, בירור, גלוי. جَالِيَةٌ ج جَالِيَاتٌ גולה, מושבה (של
מהגרים). الْمُجَلِّي הסוס המנצח (במירוץ).

جَلُّوزَةٌ ج جَلُّوزٌ אלסר, אגוז hazel ר' بُنْدُقَة. الْجَلُّوزُ עצם האשך.

جَمَّ ـُ 1. התרבה, התמלא. 2. נח, נרגע. إِسْتَجَمَّ X נח, בא לנופש. جَمٌّ הרבה.
جَمٌّ غَفِيرٌ עם רב, קהל עצום. حُبٌّ جَمٌّ אהבה שופעת. إِسْتِجْمَامٌ נופש, מנוחה.
أَجَمُّ גלוח, חסר קרניים מבטן.

جَمْبَرِيٌّ II ש' סרטני מאכל.

جَمْجَمَ גמגם, לגם. جُمْجُمَةٌ ج جَمَاجِمُ 1. גולגולת. 2. ראש. جُمْجُمِيٌّ גולגולתי.

جَمَحَ ـَ התפרע, השתולל. جَمَحَتِ الْمَرْأَةُ האשה ברחה מבית בעלה (בכעס).
جَمَحَ بِهِ خَيَالُهُ דמיונו השתולל עד מאוד. جِمَاحٌ התפרעות, השתוללות. كَبَحَ
جِمَاحَهُ רסן אותו, עצר בעדו, בלמו. جَامِحٌ. جَمُوحٌ עקש, עיקש, מתפרע.

إِمْرَأَةٌ جَمُوحٌ אשה סרבנית.

جَمَدَ ـُ 1. קפא, נקרש. 2. נדם. 3. היה אדיש, היה שווה נפש. جَمَّدَ II הקפיא,
הקריש. تَجَمَّدَ V. إِنْجَمَدَ VII נקפא, התקרש, נדם. جَمْدٌ קפאון, קשיחות.
جَمَادٌ ج جَمَادَاتٌ דומם. جُمُودٌ 1. קפאון, קשיחות. 2. [illegible]. 3. [illegible]
כנפש. 4. אדישות, אפתיה. جُمُودَةٌ מוצקות, קשיות, קפיאות, קרישות. تَجْمِيدٌ
הקפאה. تَجْمِيدُ الأَسْعَارِ הקפאת מחירים. تَجْمِيدُ الأَمْوَالِ הקפאת רכוש.
تَجْمِيدُ الْمُحَادَثَاتِ הקפאת השיחות. تَجَمُّدٌ. إِنْجِمَادٌ קפיאה, קפאון, התקרשות.
دَرَجَةُ الإِنْجِمَادِ נקודת הקפאון, נקודת הקפא. جَامِدٌ ج جَوَامِدُ 1. קפוא, קרוש.
2. דומם. فِعْلٌ جَامِدٌ פועל שאינו ניתן לנטיה (בדקדוק). الْجَوَامِدُ הדוממים,
גופים מוצקים בטבע. مُتَجَمِّدٌ. مُتَجَمِّدٌ קפוא. الْمُحِيطُ الْمُتَجَمِّدُ (الْمُنْجَمِدُ)
האוקיינוס הארקטי. جُمَادَى الأُولَى (الآخِرَةُ) החודש החמישי (השישי) בלוח
המוסלמי.

جَمَّرَ II 1. ירה (השליך) אבנים (אחד הטקסים במהלך החג). 2. צלה (על גחלים).
جَمْرَةٌ ج جَمْرٌ وَجَمَرَاتٌ גחלת. الْجَمْرَةُ الْخَبِيثَةُ אנתרקס. إِنْتَظَرَهُ عَلَى أَحَرَّ
مِنَ الْجَمْرِ צפה (חכה) לו "ישב על גחלים". جُمَّارَةٌ ج جُمَّارٌ קור, לב הדקל. مِجْمَرَةٌ
ج مَجَامِرُ מחתה (לקטורת). رَمْيُ الْجَمَرَاتِ ידוי האבנים מטקסי החג במנא שליד
מכה בעת החג.

جُمْرُكٌ T ج جَمَارِكُ מכס. دَائِرَةُ الْجَمَارِكِ وَالْمُكُوسِ מחלקת המכס והבלו.

جُمْرُكِيٌّ 1. של מכס. 2. מוכס.

(جمز) جُمَّيْزَةٌ ج جُمَّيْزٌ שקמה, עץ השקמה (sycamore).

جَمَشْتٌ P אחלמה (אבן יקרה, amethyst).

جَمَعَ ـَ 1. אסף, צבר, קבץ, צרף. 2. חבר (מספרים לסכום), צבר. 3. כנס, רכז. 4.
איחד. 5. קבע את צורת הרבים. جَمَعَ الْبَرَاعَةَ مِنْ أَطْرَافِهَا הצטיין מאוד
במקצועו. جَمَعَ كَفَّهُ קפץ את ידו לאגרוף. جَمَعَ الْقُرْآنَ למד את הקוראן על
פה. جَمَعَ الْكِتَابُ بَيْنَ طَيَّاتِهِ הספר כלל בתוכו. جَمَّعَ II כנס, אסף, קבץ, אסף,
הקהיל, הרכיב (חלקים), שלב. جَامَعَ III שכב (עם אישה), הזדווג. أَجْمَعَ IV عَلَى
1. הסכים. 2. החליטו פה אחד ל-. أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ عَلَى הגיעו להסכמה כללית.
جَمَّعَ [illegible] ([illegible]). تَجَمَّعَ V התקהל, התאסף, הצטבר. إِجْتَمَعَ VIII
إِلَى، بِـ، مَعَ נועד עם, נפגש עם. إِجْتَمَعَتْ كَلِمَتُهُمْ عَلَى היו בדעה אחת
על. إِسْتَجْمَعَ X בקש לאסוף, אסף. إِسْتَجْمَعَ شَتَاتَ أَفْكَارِهِ רכז את מחשבותיו,
התרכז. إِسْتَجْمَعَ قُوَاهُ רכז את (שארית) כוחו, התאושש. جَمْعٌ 1. חבור
(בחשבון). 2. לשון רבים (בדקדוק). 3. ج جُمُوعٌ קהל, עם רב, המונים, קבוצה.
إِسْمُ الْجَمْعِ שם קבוצי (בדקדוק). جَمْعُ التَّكْسِيرِ רבוי שבור. جَمْعُ الشَّتَاتِ

קיבוץ גלויות. جَمْعُ الشَّمْلِ איחוד משפחות. يَوْمُ الْجَمْعِ יום תחיית המתים. جَمْعِيٌّ קבוצי, קולקטיבי. جُمْعٌ ج أَجْمَاعٌ אגרוף. جُمْعَةٌ ج جُمَعٌ 1. יום שישי. 2. שבוע. الْجُمْعَةُ الْعَظِيمَةُ (الْحَزِينَةُ) יום השישי שלפני הפסחא, יום צליבת ישו. الْجُمْعَةُ الْيَتِيمَةُ יום השישי האחרון בחודש רמדאן. صَلَاةُ الْجُمْعَةِ תפילת יום השישי (באסלאם). جَمْعِيَّةٌ ج جَمْعِيَّاتٌ עמותה, אגודה, אגודה עות'מאנית נבחרת, ארגון, מפלגה. جَمْعِيَّةُ الْأُمَمِ חבר הלאומים. جَمْعِيَّةٌ تَعَاوُنِيَّةٌ אגודה שיתופית, קואופרטיב. جَمْعِيَّةٌ خَيْرِيَّةٌ אגודת צדקה. جَمْعِيَّةٌ عُمُومِيَّةٌ (عَامَّةٌ) עצרת כללית (של האו"ם). جَمِيعٌ כל. جَمِيعًا כולם, כולם כאחד, בשלמותם. أَجْمَعُ ج أَجْمَعُونَ כולם ללא יוצא מן הכלל, כל כולו. جَمَاعَةٌ ج جَمَاعَاتٌ 1. קבוצה, חבורה, חברה, ציבור, עדה. 2. קהילה (באסלאם). جَمَاعَاتٍ وَأَفْرَادًا קבוצות ויחידים. جَمَاعِيٌّ קולקטיבי, קבוצי. تَأْمِينٌ جَمَاعِيٌّ ביטוח הדדי. غِنَاءٌ جَمَاعِيٌّ שירה בציבור. مَجْمَعٌ ج مَجَامِعُ 1. בית ועד, מקום כינוס. 2. אקדמיה. مَجْمَعُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ (الْعِبْرِيَّةِ) האקדמיה ללשון הערבית (העברית). أَخَذَ بِمَجَامِعِ الْقُلُوبِ צודד את הלבבות, הקסים, לקח את הלבבות שבי. مَجْمَعِيٌّ אקדמי. تَجْمِيعٌ 1. איסוף. 2. הרכבה (של מכונות למשל). جِمَاعٌ مُجَامَعَةٌ בעילה, ביאה, משכב. الْخَمْرُ جِمَاعُ الْإِثْمِ היין ראש לכל חטאת. جَمْعَنَةٌ חברות, סוציאליזציה. إِجْمَاعٌ הסכמה כללית (ביחוד באסלאם). بِالْإِجْمَاعِ פה אחד. إِجْمَاعِيٌّ 1. של הסכמה כללית. 2. פה אחד, כולל. تَجَمُّعٌ 1. התקהלות, התכנסות. 2. מערך (של מפלגות למשל). اِجْتِمَاعٌ 1. פגישה, התכנסות, התוועדות. 2. אספה, מפגש. اِجْتِمَاعُ عَمَلٍ ישיבת עבודה. عِلْمُ الِاجْتِمَاعِ מדע החברה, סוציולוגיה. اِجْتِمَاعِيٌّ 1. חברתי, סוציולוגי. 2. שיתופי. 3. סוציאלי. اِجْتِمَاعِيَّاتٌ 1. עניינים חברתיים. 2. מדור החברה (בעיתון למשל). تَأْمِينٌ اِجْتِمَاعِيٌّ ביטוח סוציאלי. حَالَةٌ اِجْتِمَاعِيَّةٌ מצב אישי. خِدْمَةٌ اِجْتِمَاعِيَّةٌ עזרה סוציאלית. عَامِلٌ اِجْتِمَاعِيٌّ עובד סוציאלי. الْهَيْئَةُ الِاجْتِمَاعِيَّةُ החברה האנושית. وِزَارَةُ الشُّؤُونِ الِاجْتِمَاعِيَّةِ משרד הרווחה (הסעד). جَامِعٌ 1. כולל, מקיף. 2. אוסף. 3. מחבר. 4. ج جَوَامِعُ מסגד (שמתפללים בו יום שישי). جَامِعَةٌ ج جَامِعَاتٌ אוניברסיטה, מכללה. الْجَامِعَةُ الْإِسْلَامِيَّةُ פן־אסלאם. جَامِعَةُ الْأُمَمِ חבר הלאומים. جَامِعَةُ الدُّوَلِ الْعَرَبِيَّةِ הליגה הערבית. جَامِعَةُ الْكَهْرَبَاءِ מצבר ר' (ركم) مِرْكَمٌ. سِفْرُ الْجَامِعَةِ ספר קהלת. جَامِعِيٌّ אוניברסיטאי, אקדמי. مَجْمُوعٌ 1. סך הכל (סכום). 2. אוסף, צבור. 3. כלל. مَجْمُوعَةٌ ج مَجْمُوعَاتٌ وَمَجَامِيعُ 1. קבוצה, חבורה, עדה. 2. אוסף. 3. מקבץ, קובץ, לקט. 4. סט. 5. מערכת (כלי שיט למשל), סדרה. 6. חליפה (בגדי נשים מחלקים מתאימים). مَجْمُوعَةُ أَقْرَانٍ קבוצת בני גיל. الْمَجْمُوعَةُ الْأُورُوبِّيَّةُ הקהילה האירופית. مَجْمُوعَةٌ صِنَاعِيَّةٌ קבוצת תעשיות מונופוליות משותפות, סינדיקט. مُجَمَّعٌ 1. מורכב (ממספר חלקים). 2. מקובץ. مُجَمَّعٌ ج مُجَمَّعَاتٌ 1. אשכול, מתחם. 2. כלבו, קניון מסחרי. 3. תשלובת. 4. קריה, מרכז. مُجَمَّعٌ اِسْتِهْلَاكِيٌّ צרכניה, חנות קואופרטיבית. مُجَمَّعٌ تِجَارِيٌّ קניון, מרכז מסחרי. مُجَمَّعُ الدَّوَائِرِ الْحُكُومِيَّةِ קריית משרדי הממשלה. مُجَمَّعٌ سَكَنِيٌّ מרכז מגורים. مُجَمَّعُ مُعَلَّبَاتٍ מפעל (תוצרי שימורים). وَحْدَةٌ مُجَمَّعَةٌ מרכז קהילתי. مُجْتَمَعٌ ج مُجْتَمَعَاتٌ 1. חברה, חבר. 2. התוועדות, התכנסות. الْمُجْتَمَعُ الدُّوَلِيُّ הקהילה הבינלאומית. مُجْتَمَعٌ طَبَقِيٌّ חברה מעמדית. مُجْتَمَعِيٌّ חברתי, של החברה.

جَمَلَ ـُ קיבץ. جَمُلَ ـُ יפה, נעשה נאה. يَجْمُلُ بِنَا أَنْ ראוי לנו כי. جَمَّلَ II ייפה, איפר, הידר, קישט. جَامَلَ III נהג בנימוס, נהג אדיבות עם, החמיא פנים. أَجْمَلَ IV 1. סיכם, תמצת. 2. נהג בנימוס. تَجَمَّلَ V 1. התייפה, התנאה. 2. התאפק. تَجَمَّلَ بِالصَّبْرِ התאזר בסבלנות. جُمْلَةٌ ج جُمَلٌ 1. משפט (בדקדוק). 2. כלל, סך הכל. 3. כמות. بِالْجُمْلَةِ 1. בסיטונות. 2. בכלל, בסך הכל. عَلَى الْجُمْلَةِ בקיצור, בכללו של דבר. جُمْلَةُ دَرَاهِمَ סכום כסף. جُمْلَةً وَاحِدَةً בבת אחת. جُمْلَةً وَتَفْصِيلًا בכלל ובפרט. جُمْلَةٌ اسْمِيَّةٌ משפט שמני (בדקדוק). جُمْلَةٌ حَالِيَّةٌ משפט מצב (בדקדוק). جُمْلَةٌ شَرْطِيَّةٌ משפט תנאי (בדקדוק). جُمْلَةٌ فِعْلِيَّةٌ משפט פועלי (בדקדוק). جُمْلَةٌ مُعْتَرِضَةٌ מאמר מוסגר. وَجُمْلَةُ الْقَوْلِ בכללו של דבר, בקיצור. جُمَّلٌ حِسَابُ الْجُمَّلِ גימטריה (חשבון של אותיות לפי ערכן). جَمَالٌ 1. יופי, חן. 2. אסתטיקה. عِلْمُ (فَلْسَفَةُ) الْجَمَالِ תורת האסתטיקה, תורת החן והיופי. جَمَالِيٌّ 1. של יופי. 2. אסתטי. جَمِيلٌ 1. יפה, נחמד, נאה. 2. חסד. جَمِيلُ الطَّلْعَةِ יפה תואר. اِعْتِرَافٌ بِالْجَمِيلِ הכרת טובה. نُكْرَانُ الْجَمِيلِ כפיית טובה. تَجْمِيلٌ 1. איפור, ייפוי. 2. קוסמטיקה. تَجْمِيلِيٌّ קוסמטי. جَرَّاحٌ تَجْمِيلِيٌّ פלסטיקאי. جِرَاحَةٌ تَجْمِيلِيَّةٌ כירורגיה פלסטית. مُجَامَلَةٌ ج مُجَامَلَاتٌ 1. נימוסין, אדיבות. 2. חנופה. مُجَامَلَةٌ 1. ביקור ידידותי. 2. מחמאה. زِيَارَةُ مُجَامَلَةٍ ביקור נימוסין. إِجْمَالٌ סיכום, תמצית. إِجْمَالًا כללית, בסיכום. إِجْمَالِيٌّ 1. כללי, כוללני. 2. ברוטו. مُجْمَلٌ תמצותי. مُجْمَلٌ 1. תמצית. 2. ראשי פרקים. مُجْمَلُ الْقَوْلِ (الْأَمْرِ) בכללו של דבר. جَمَلٌ ج جِمَالٌ גמל. جَمَلُ الْيَهُودِ זיקית. ذَهَبَ الْجَمَلُ بِمَا حَمَلَ הלך הגמל עם מטענו, הלכה החמורה ברסנה. جَمَلُونٌ גמלון גג.

جُمَانَةٌ ج جُمَانٌ מרגלית, פנינה.

جَمْهَرَ הקהיל, קיבץ. تَجَمْهَرَ התקהל, התגודד, התאסף. جَمْهَرَةٌ. جَمْهَرَةُ النَّاسِ קהל רב, המון אנשים, ציבור רחב. جُمْهُورٌ ج جَمَاهِيرُ קהל, ציבור. الْجَمَاهِيرُ الْعَرِيضَةُ הציבור הרחב. جُمْهُورِيٌّ רפובליקני, קהילתי. نِظَامٌ جُمْهُورِيٌّ משטר רפובליקני. جُمْهُورِيَّةٌ רפובליקה, קהיליה. جَمَاهِيرِيٌّ 1. של ההמונים,

עַמָּמִי. 2 קְהִלָּתִי. مَرْكَزٌ جَمَاهِيرِيٌّ מֶרְכָּז קְהִלָּתִי. تَجَمْهُرٌ הִתְקַהֲלוּת, הִתְקַבְּצוּת, הִתְגּוֹדְדוּת.

جَنَّ ـُ 1. כִּסָּה, עָטָה. 2 הֶחְשִׁיךְ, ירד הלילה. جَنَّ جُنُونُهُ השתגע, יָצָא מדעתו. جُنَّ جُنُونُهُ נִטְרְפָה עָלָיו דַּעְתּוֹ, השתולל (מרוב כעס, התרגשות וכו'), נכנס בו דיבוק. جَنَّنَ II שִׁגֵּעַ, הביא לידי טירוף הדעת, הרגיז מאוד. أَجَنَّ IV 1. הִסְתִּיר. 2 כִּסָּה, הֶחְבִּיא בְּתוֹכוֹ. تَجَنَّنَ V השתגע. اِسْتَجَنَّ X התחבא אל מסתור. جِنِّيٌّ ج جِنٌّ وجَانٌّ שֵׁד, "ג'יני", רוח רעה או טובה. جَنَّةٌ ج جَنَّاتٌ وجِنَانٌ 1. גַּן עֵדֶן. 2 גַּן, בֻּסְתָּן, פַּרְדֵּס. أَسْكَنَهُ اللهُ فَسِيحَ جِنَانِهِ גַּן עֵדֶן יְהֵא מְנוּחָתוֹ. عُصْفُورُ الجَنَّةِ סִיס, סְנוּנִית ר' خُطَّاف. جُنَيْنَةٌ ج جَنَائِنُ גִּנָּה, גַּן קָטָן. الجَنَائِنُ المُعَلَّقَةُ הַגַּנִּים הַתְּלוּיִים (אחד משבעת פלאי עולם). جَنَّانٌ، جَنَائِنِيٌّ גַּנָּן. جِنَّةٌ שִׁגָּעוֹן. جَنَانٌ ج أَجْنَانٌ לֵב. ثَابِتُ الجَنَانِ עז רוח, אמיץ. جَنِينٌ ج أَجِنَّةٌ עֻבָּר. جُنُونٌ 1. שִׁגָּעוֹן, טֵרוּף דַּעַת. 2 מַנְיָה. 3 חֵמַת זַעַם. 4 שִׁגְעוֹנוּת. جُنُونُ العَظَمَةِ שִׁגְעוֹן גַּדְלוּת, מֶגָלוֹמַנְיָה. الجُنُونُ فُنُونٌ פת' לַשִּׁגָּעוֹן פָּנִים רַבִּים, מְשֻׁגָּע וְאִישׁ קָרִים. جُنُونِيٌّ שִׁגְעוֹנִי. سُرْعَةٌ جُنُونِيَّةٌ מְהִירוּת שִׁגְעוֹנִית. مِجَنٌّ ج مَجَانٌّ מָגֵן. قَلَبَ لَهُ ظَهْرَ المِجَنِّ פת' הָפַךְ עָלָיו אֶת הַמָּגֵן, בָּגַד בּוֹ. مَجَنَّةٌ שִׁגָּעוֹן, טֵרוּף. مَجْنُونٌ ج مَجَانِينُ מְשֻׁגָּע, אֵינוֹ שָׁפוּי בְּדַעְתּוֹ. مُسْتَشْفَى المَجَانِينِ בֵּית חוֹלִים לְחוֹלֵי רוּחַ.

جَنَبَ ـُ 1. סָר מִ־, רָחַק. 2 הִסִּיט, הִרְחִיק. 3 בָּא בְּצִדּוֹ שֶׁל־. جَنُبَ ـُ נִטְמָא. جَنَّبَ II מָנַע, הִסִּיט, הִרְחִיק. جَانَبَ III 1. הָלַךְ לְצַד־. 2 צִדֵּד בְּ־. 3 הִרְחִיק. تَجَنَّبَ V، اِجْتَنَبَ VIII 1. סָר מִ־, נִמְנַע מִ־, סָלַד מִ־. 2 נִזְהַר מִ־, נִשְׁמַר מִ־. جَنْبٌ ج جُنُوبٌ وأَجْنَابٌ צַד, צֵלָע, אָגַף. جَنْبًا إِلَى جَنْبٍ זֶה בְּצַד זֶה. بَيْنَ جَنْبَيْهِ בְּ־, בְּקִרְבּוֹ, בְּתוֹכוֹ, בִּפְנִים. ذَاتُ الجَنْبِ דַּלֶּקֶת קְרוּם הָרֵאָה. نَبَّهَهُ عَلَى جَنْبِهِ פת' הֵעִיר אוֹתוֹ בִּנְקִישָׁה, עָשָׂה לוֹ טוֹבָה. جَنَبَةٌ ج جَنَبَاتٌ 1. שִׂיחַ. 2 צַד. فِي جَنَبَاتِهِ בְּמַעֲמַקֵּי לִבּוֹ, בְּתוֹכוֹ. فِي جَنَبَاتِ الأَرْضِ בְּרַחֲבֵי תֵּבֵל. زَاخِرُ الجَنَبَاتِ מָלֵא וְגָדוּשׁ. جَنْبِيٌّ צְדָדִי, אַגְפִי. جُنُبٌ טָמֵא. الجَارُ الجُنُبُ הַשָּׁכֵן הַקָּרוֹב (שאינו מבני המשפחה). جَنَابٌ כָּבוֹד. إِلَى جَنَابِ לִכְבוֹד. جَنَابَةٌ טֻמְאָה (בהלכה המוסלמית). جَنُوبٌ דָּרוֹם. جَنُوبًا דָּרוֹמָה. جَنُوبِيٌّ דְּרוֹמִי. جَانِبٌ ج جَوَانِبُ 1. צַד, אָגַף. 2 חֵלֶק. إِلَى جَانِبِ (סמוך) אֵצֶל, יַחַד עִם. أَيَّدَ جَانِبَهُ תָּמַךְ, צִדֵּד בּוֹ. رَقِيقُ الجَانِبِ עָדִין, נוֹחַ. عَلَى جَانِبٍ كَبِيرٍ مِنَ الأَهَمِّيَّةِ חָשׁוּב בְּיוֹתֵר. رَحْبُ الجَوَانِبِ רְחַב יָדַיִם. مَرْهُوبُ الجَانِبِ מַטִּיל מוֹרָא, מַטִּיל יִרְאַת כָּבוֹד. عَزِيزُ الجَانِبِ אַדִּיר כֹּחַ. وَضَعَهُ جَانِبًا הִנִּיחַ אוֹתוֹ בַּצַּד, הִזְנִיחַ. جَانِبِيٌّ צְדָדִי, צִדִּי. تَأْثِيرَاتٌ جَانِبِيَّةٌ הַשְׁפָּעוֹת צְדָדִיּוֹת. أَعْرَاضٌ جَانِبِيَّةٌ תּוֹפָעוֹת לְוַאי (ברפואה). أَجْنَبِيٌّ ج أَجَانِبُ זָר, בֶּן עַם אַחֵר, נָכְרִי. فِرْقَةُ الأَجَانِبِ לִגְיוֹן הַזָּרִים. تَجَنُّبٌ، اِجْتِنَابٌ הִתְרַחֲקוּת, הִמָּנְעוּת, הִשָּׁמְרוּת מִפְּנֵי־. مُجْتَنَبٌ אָסוּר וּמְגֻנֶּה.

جُمْبَازٌ، جُمْبَازٌ P הִתְעַמְּלוּת, אַתְלֵטִיקָה.

جَنَحَ ـَ נָטָה (הצידה), הִתְנוֹדֵד. جَنَحَتِ السَّفِينَةُ הָאֳנִיָּה עָלְתָה עַל שִׂרְטוֹן. وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا ק' אִם לַשָּׁלוֹם יִטּוּ וְנָטִיתָ אֵלָיו, גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם [illegible]. جَنَحَ عَنْ סָטָה מִ־, סָר מִ־. جَنَّحَ II הִכְנִיף, הִצְמִיחַ כָּנָף, פָּרַשׂ כָּנָף. أَجْنَحَ IV הִטָּה אֶל־. جُنْحٌ צַד. جُنْحٌ אַשְׁמֹרֶת, חֵלֶק מִן הַלַּיְלָה. تَحْتَ جُنْحِ الظَّلَامِ בְּחָסוּת הַחֹשֶׁךְ (החשכה). جُنْحَةٌ ج جُنَحٌ עָווֹן (פחות מ־جِنَايَة ויותר מ־مُخَالَفَة). جَنَاحٌ ج أَجْنِحَةٌ 1. כָּנָף. 2 אֲגַף. عَلَى جَنَاحِ الأَثِيرِ עַל גַּלֵּי הָאֶתֶר. عَلَى جَنَاحِ السُّرْعَةِ בִּמְהִירוּת רַבָּה. قَلِيلُ جَنَاحٍ מְחֻסַּר כֹּחַ (בחוסר אמצעים). مَهِيضُ الجَنَاحِ קְצוּץ כְּנָפַיִם, חֲסַר אוֹנִים. جُنَاحٌ עָווֹן, חֵטְא. لَا جُنَاحَ عَلَيْهِ إِنْ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ לְחֵטְא אִם־. جُنُوحٌ 1. נְטִיָּה, סְטִיָּה. 2 עֲלִיָּה עַל שִׂרְטוֹן. جُنُوحُ الأَحْدَاثِ פְּשִׁיעַת נֹעַר. جَانِحٌ צַד. جَانِحَةٌ ج جَوَانِحُ צֵלָע. بَيْنَ جَوَانِحِهِ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, בְּקִרְבּוֹ. مُجَنَّحٌ בַּעַל כָּנָף, מְכֻנָּף, בַּעַל כְּנָפַיִם.

جَنَّدَ II גִּיֵּס, חִיֵּל. تَجَنَّدَ V הִתְגַּיֵּס. جُنْدِيٌّ ج جُنْدٌ وجُنُودٌ وأَجْنَادٌ 1. חַיָּל. 2 טוּרַאי. جُنْدِيٌّ أَوَّلُ טוּרַאי ראשון (טוראי). الجُنْدِيُّ المَجْهُولُ הַחַיָּל הָאַלְמוֹנִי. جُنْدِيٌّ مُسْتَجَدٌّ טִירוֹן. جُنْدِيَّةٌ 1. חַיָּלוּת. 2 צְבָאִיּוּת, שֵׁרוּת צְבָאִי. تَجْنِيدٌ גִּיּוּס, חִיּוּל. تَجْنِيدٌ إِجْبَارِيٌّ (إِلْزَامِيٌّ) גִּיּוּס חוֹבָה. مَكْتَبُ تَجْنِيدٍ לִשְׁכַּת גִּיּוּס. مُجَنَّدٌ מְגֻיָּס. عَسْكَرِيٌّ مُجَنَّدٌ טִירוֹן. مُجَنَّدَاتٌ חַיָּלוֹת, חַיָּלוֹת.

جُنْدُبٌ ج جَنَادِبُ חַרְגּוֹל, חָגָב, אַרְבֶּה.

جَنْدَرَ עִגֵּל. جَنْدَرَةٌ מַעֲגִילָה. جَنْدَارِيٌّ 1. נוֹשֵׂא הַדֶּגֶל. 2 תִּקֵּן וְשָׁל דּוּחַ.

جَنْدَرْمَةٌ F מ' ז'נדרמריה, משמר ר' دَرَك.

جَنْدَلَ הִפִּיל אֶת־ אַרְצָה. جَنْدَلٌ ج جَنَادِلُ 1. אֶבֶן גְּדוֹלָה, אֶבֶן סֶלַע. 2 אֶשֶׁד, מַפַּל מַיִם.

جَنَزَ שָׂם אֶת הַמֵּת בָּאָרוֹן. جِنَازَةٌ ج جَنَائِزُ 1. הַלְוָיָה. 2 מִטַּת הַמֵּת. جُنَّازٌ תְּפִלַּת אַשְׁכָּבָה, אַזְכָּרָה (אצל נוצרים). جَنَائِزِيٌّ שֶׁל הַלְוָיָה, שֶׁל אֲבֵלוּת. مَارْشٌ جَنَائِزِيٌّ מַרְשׁ אֵבֶל.

جَنْزَرٌ P ר' زِنْجَارٌ. جِنْزِيرٌ ج جَنَازِيرُ שַׁרְשֶׁרֶת, כֶּבֶל, אֲזִיקִים. سَيَّارَةٌ بِنِصْفِ جِنْزِيرٍ זַחְלִי לְמֶחֱצָה (זחל"ם). مُجَنْزَرٌ 1. זַחְלִי. 2 קָשׁוּר בַּאֲזִיקִים.

جَنَّسَ II 1. אִזְרֵחַ, הִקְנָה אֶזְרָחוּת. 2 מִיֵּן, סִוֵּג. جَانَسَ III הָיָה דּוֹמֶה, הָיָה שָׁוֶה לְ־. تَجَنَّسَ V הִתְאַזְרֵחַ, קִבֵּל אֶזְרָחוּת זָרָה. تَجَانَسَ VI 1. תָּאַם, הָיָה דּוֹמֶה, הָיָה הוֹמוֹגֵנִי. 2 הִתְאִים מִבְּחִינַת הַצְּלִיל ר' (صوتي) تَنَاغَمَ. جِنْسٌ ج أَجْنَاسٌ 1. גֶּזַע, עַם. 2 מִין, סוּג. 3 סֶקְס. 4 מִגְדָּר. اِسْمُ الجِنْسِ שֵׁם עֶצֶם כְּלָלִי. الجِنْسُ البَشَرِيُّ הַמִּין הָאֱנוֹשִׁי, הָאֱנוֹשׁוּת. الجِنْسُ الخَشِنُ הַמִּין הֶחָזָק, הַגְּבָרִים. الجِنْسُ اللَّطِيفُ הַמִּין הַיָּפֶה, הַנָּשִׁים. جِنْسِيּٌ 1. גִּזְעִי. 2 מִינִי, סֶקְסִי. إِشْبَاعٌ جِنْسِيٌّ סִפּוּק

מיני, אורגזמה. جاذبيّة جنسيّة משיכה מינית, סקסאפיל. جنسيّة 1. מיניות. 2. ج جنسيّات נתינות, זהות, אזרחות. الجنسيّة المثليّة הומוסקסואליות. تجنيس، جناس לשון נופל על לשון. مجانسة 1. דמיון, אחידות, הומוגניות. 2. לשון נופל על לשון. تجنّس קבלת אזרחות, התאזרחות. مجنّس 1. בן כלאיים. 2. מזוג. تجانس הומוגניות, אחידות. متجانس הומוגני, אחיד, זהה.

جُنْقُلاص P יוטה, בד עשוי לעשיית שקים [illegible]

جنق – G. جنّق II ירה בבליסטראה. منجنيق ج مجانق و مجانيق בליסטרה, מרגמת אבנים.

جُنْك P ج جنوك נבל ע' (عزف) معزف، قيثار.

(جني) جنى – 1. קטף, בצר, אסף ומרט. 2. פשע, עוול, עשק. 3. עשה רווחים. إنّك لا تجني من الشوك العنب מש' הזורע עוולה יקצור און. على أهلها جنت براقش מש' המוציא שם רע על עצמו. تجنّى V على עולל, טפל אשמה. اجتنى VIII. استجنى X קטף, בצר, ניצל. جنيّ جنى קטיף, פירות, אסיף. جني الأرباح עשיית רווחים. مؤسّسة دون قصد جني الأرباح מלכ"ר (מוסד ללא כוונת רווח). جناية ج جنايات פשע. محكمة الجنايات בית דין פלילי. جنائي פלילי. القانون الجنائي החוק הפלילי. مجنى ج مجان(ي) פירות שנקטפו, קציר, לקטים. تجنّ(ي) עוול, עלילה, קטרוג, אשמת שווא. جان(ي) ج جناة פושע, חבלן, פורע. مجني عليه קרבן פשע, נפגע.

جنيّة ج جنيهات En. לירה מצרית. جنيّة إسترليني לירה שטרלינג (לירה אנגלית).

جهة כוון, צד ע' و ج ه.

جهبذ ج جهابذة P גאון, בקי, בעל מוח חריף, אינטליגנטי. جهابذة الفكر גדולי ההוגים (הפילוסופים).

جهد – השתדל, התאמץ, טרח, נאבק. جاهد III 1. התאמץ, נאבק. 2. נלחם מלחמת מצוה (באיסלאם), מסר נפשו למען. أجهد IV 1. טרח, התאמץ מאוד. 2. הוגיע, הלאה, התיש. أجهد فكره אמץ את מחשבתו. أجهد نفسه התאמץ, השקיע מאמץ עילאי. اجتهد VIII 1. שקד על, עבד בחריצות, התאמץ. 2. פסק הלכה (באיסלאם). جهد ج جهود 1. השתדלות, עמל, טרח, מאמץ. 2. יכולת, כוח, אפשרות. جهد عال מתח גבוה (בחשמל). بذل قصارى جهده עשה כמיטב יכולתו. بجهد جهيد 1. בקושי רב. 2. בעמל רב. جهاد 1. מאמץ. 2. מלחמת קודש או מצוה (באיסלאם), מאבק, מסירות נפש למען. جهاد النفس מלחמת היצר, קרב של האדם שהוא הג'יהאד הגדול לפי הנביא מוחמד לאחר כיבוש מכה, להבדיל מהג'יהאד הקטן שהוא הניצחון בקרב. مجاهدة מסירות נפש, מאבק. إجهاد עייפות, הוגעה, לאות. اجتهاد 1. שקדנות, חריצות. 2. פסיקת הלכה לפי שפוט אישי (באיסלאם). مجهود מאמץ, עמל רב. مجهود حربي מאמץ מלחמתי. مجهود العمر מפעל חיים. مجاهد לוחם, לוחם מלחמת קודש. مجهد מותש, סחוט. مجتهد שקדן, חרוץ.

جهر – 1. פרסם, עשה פומבי, גלה. 2. עוור, טרד. جهر – היה גבוה, היה חזק וקולו. جاهر III דבר בגלוי לב, בכנות. أجهر IV פרסם, גלה. جهر جهار פומבי, פרסומת. جهرا، جهارا בפומבי, בפרהסיה, בגלוי, ברבים. جهوري גבוה, רם וצלול. مجهر ج مجاهر מיקרוסקופ. مجهري מיקרוסקופי. مجهار 1. רמקול. 2. בעל קול גבוה. مجاهرة גלוי לב, כנות, גלויות.

جهز – חיסל (מכות למוות), הכה מכת מוות. جهّز II 1. צייד, סיפק. 2. הכין, סידר. 3. רקח. أجهز IV على חיסל, הרג, נתן מכת מוות, וידא מות. تجهّز V بـ הצטייד ב-, קבל אספקה. تجهّز لـ התכונן ל-, הצטייד. جهاز ج أجهزة 1. מכשיר, מתקן, מערכת, כלי. 2. מטען (שסידרו לכלה). 3. ציוד, כלי בית. جهاز إرسال משדר. جهاز استقبال 1. אנטנה. 2. רסיבר. جهاز إطلاق الصواريخ משגר טילים ע' (نص) منصة صواريخ. جهاز تحكم عن بعد שלט רחוק. جهاز التعليم מערכת החינוך. جهاز تلفزيون מקלט טלוויזיה. الجهاز التنفسي מערכת הנשימה. جهاز العروس מערכת הצטיידות הכלה. الجهاز العصبي מערכת העצבים. الجهاز الهضمي מערכת העיכול. جهاز لا سلكي מכשיר אלחוטי. جهاز كشف الكذب פוליגרף, מכונת אמת. تجهيز צייד, הספקה, סידור, הכנה. تجهيزي סדור, של הכנה. جاهز מוכן, ערוך, מזומן, מוכן. الألبسة (ملابس) جاهزة בגדים מוכנים. مجهز ספק. مجهّز מצויד, מוכן (לשימוש), חמוש (לפעולה).

(جهش) أجهش IV بالبكاء פרץ בבכייה, התייפח, פרץ בבכי. جهشة ج جهشات יבבה.

(جهض) أجهضت IV المرأة הפילה. أجهضت نفسها עשתה הפלה מלאכותית. أجهض المشروع סכל ומנע את הפרויקט. جهيض נפל. إجهاض 1. עריכת הפלה מלאכותית. 2. סכול.

جهل – 1. בער, היה נבער. 2. לא ידע. جهّل II 1. האשים את- בבערות. 2. אסר על- [illegible]. تجاهل VI 1. התעלם מ-, עשה עצמו כלא יודע, התנכר. 2. העלים עין, השים עצמו כלא יודע. استجهل X חשב את- לכסיל. جهل، جهالة בערות, בורות, כסילות. عن جهل מתוך בורות, בשל חוסר ידיעה. جهول נבער, עם הארץ, אויל. تجهيل הנחלת בערות. تجهيلي 1. של בורות, של הנחלת בערות. 2. של תמיכה בבערות. تجهيلية תמיכה בבערות. تجاهل התעלמות. جاهل ج جهلة و جهلاء و جهّال 1. בער,

בור, עם הָאָרֶץ. 2. פֶּרֶא. جَاهِلِيٌّ פָּגָנִי, עַרְ"אִסְ', שֶׁל לִתְקוּפָה הַקְּדָם אִסְלָאמִית. الْعَصْرُ الْجَاهِلِيُّ הַתְּקוּפָה הַקְּדָם אִסְלָאמִית. جَاهِلِيَّةٌ 1. בַּעֲרוּת, בּוּרוּת. 2. תְּקוּפַת עֲבוֹדַת אֱלִילִים לִפְנֵי הָאִסְלָאם. مَجْهُولٌ 1. אַלְמוֹנִי, אֲנוֹנִימִי, לֹא יָדוּעַ, נֶעְלָם. 2. סָבִיל, פָּסִיב (בדקדוק). الْمَبْنِيُّ لِلْمَجْهُولِ הַסָּבִיל (בדקדוק). صِيغَةُ الْمَجْهُولِ הַפֹּעַל הַסָּבִיל, פָּסִיב (בדקדוק). مَجْهُولِيَّةٌ אַלְמוֹנִיּוּת, אֲנוֹנִימִיּוּת.

جَهْمٌ - קְדוֹר פָּנִים, זָעֵף. جَهُمَ - הִקְדִּיר פָּנִים, הִקְדִּיר פָּנָיו, קִבֵּל אֶת־ בְּפָנִים זוֹעֲפוֹת. تَجَهَّمَ V הִזְעִיף, קִמֵּט מִצְחוֹ, הָיָה קַר וְזָעֵף. جَهْمٌ، مُتَجَهِّمٌ קוֹדֵר, זוֹעֵף, עָגוּם. جَهَامَةٌ זְעִיפוּת, קַדְרוּת פָּנִים, עַגְמוּמִיּוּת. جَهْمِيَّةٌ כַּת מִכַּת הַחַוָּארִג' הַמִּשְׁתַּיֶּיכֶת לְגַהְם בֶּן צַפְוָאן וְהַדּוֹגֶלֶת בִּנְחִיצוּת הַדִּין עַד פּוֹשְׁעִים עַד לְיוֹם הַדִּין.

جَهَنَّمُ גֵּיהִנּוֹם, תֹּפֶת. إِلَى جَهَنَّمَ לַעֲזָאזֵל, לְכָל הָרוּחוֹת. جَهَنَّمِيٌّ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם, תָּפְתִּי. آلَةٌ جَهَنَّمِيَّةٌ מְכוֹנַת תֹּפֶת. سَيَّارَةٌ جَهَنَّمِيَّةٌ מְכוֹנִית תֹּפֶת.

جَوٌّ ج أَجْوَاءٌ 1. אֲוִיר. 2. אֲוִירָה, אַטְמוֹסְפֵרָה. 3. סְבִיבָה. 4. מֶזֶג אֲוִיר. جَوًّا بِطَرِيقِ الْجَوِّ בְּדֶרֶךְ הָאֲוִיר, בְּטִיסָה. سِلَاحُ الْجَوِّ חֵיל הָאֲוִיר. جَوِّيٌّ אֲוִירִי, אַטְמוֹסְפֵרִי. بَرِيدٌ جَوِّيٌّ דֹּאַר אֲוִיר. حَجَرٌ جَوِّيٌّ רְסִיס מֵטֵאוֹרִי. ضَغْطٌ جَوِّيٌّ לַחַץ אֲוִיר. عَرْضٌ جَوِّيٌّ מִטָּס, מִפְגַּן אֲוִירִי. غَارَةٌ جَوِّيَّةٌ הַתְקָפָה אֲוִירִית. مَجَالٌ جَوِّيٌّ תְּחוּם אֲוִיר. الْأَرْصَادُ الْجَوِّيَّةُ חֵקֶר מֶזֶג הָאֲוִיר. عِلْمُ الْأَرْصَادِ الْجَوِّيَّةِ מֵטֵאוֹרוֹלוֹגְיָה. مِينَاءٌ جَوِّيٌّ נְמַל תְּעוּפָה. نَشْرَةُ الْأَحْوَالِ الْجَوِّيَّةِ תַּחֲזִית מֶזֶג הָאֲוִיר.

جُوَافَةٌ .Sp גּוּיָבָה.

جُوَالٌ ج جُوَالَاتٌ جَوَالِقُ P שַׂק גָּדוֹל.

جُوَانْتِي .It מ' כְּפָפוֹת, כְּסִיּוֹת ע' كَفٌّ.

(جوب) جَابَ ـُ 1. סִיֵּר, סָב, תָּר, סוֹבֵב. 2. קָרַע, נָקַב. جَاوَبَ III עָנָה, הֵשִׁיב. أَجَابَ IV عَنْ עָנָה עַל. أَجَابَ إِلَى נֵעֱנָה לְ־. أَجَابَ إِلَى طَلَبِهِ נֵעֱנָה לְבַקָּשָׁתוֹ. تَجَاوَبَ VI مَعَ הִסְכִּים עִם, רָאָה עַיִן בְּעַיִן עִם. تَجَاوَبُوا הִדְהֲדוּ, עָנוּ זֶה לָזֶה. اِنْجَابَ VII הִתְפַּזֵּר, נָמוֹג, חָלַף, סָר. اِسْتَجَابَ X لِ 1. נֵעֱנָה לְ־, נִשְׁמַע לְ־, שָׁעָה לְ־, שָׁמַע. 2. עָנָה, הִתְאִים (לתוקפות, לדרישות, לצ־יכים). اِسْتَجْوَبَ X 1. חָקַר, שָׁאַל. 2. הִגִּישׁ שְׁאִילְתָּה. جَوْبٌ 1. סִיּוּר, תִּיּוּר, הִסְתּוֹבְבוּת. 2. נְקִיבָה, חֲדִירָה. جَوَابٌ ج أَجْوِبَةٌ 1. תְּשׁוּבָה, מַעֲנֶה. 2. אַפּוֹדוֹסִיס (בתחביר). جَوَابُ الشَّرْطِ סִיפָא בְּמִשְׁפַּט תְּנַאי. جَوَابِيٌّ שֶׁל מַעֲנֶה. رِسَالَةٌ جَوَابِيَّةٌ מִכְתַּב תְּשׁוּבָה. جَوَّابٌ נוֹדֵד, מְשׁוֹטֵט, אִישׁ מַסָּעוֹת. تَجْوَابٌ סִיּוּר, חֲדִירָה. إِجَابَةٌ ج إِجَابَاتٌ מַעֲנֶה, תְּשׁוּבָה. تَجَاوُبٌ הַסְכָּמָה, רְאִיָּה עַיִן בְּעַיִן, הַרְמוֹנְיָה, הַתְאָמָה. اِسْتِجَابَةٌ הֵעָנוּת, מִלּוּי בַּקָּשָׁה. اِسْتِجْوَابٌ שְׁאִילְתָּה. مُتَجَاوِبٌ הַרְמוֹנִי. مُسْتَجِيبٌ נֵעֱנֶה, מֵשִׁיב, שׁוֹמֵעַ. وَاللّٰهُ الْمُسْتَجِيبُ וֵאלֹהִים נֵעֱנֶה (בתפילה, לבקשה וכו').

جُوتَا .Sn יוּטָה.

(جوح) جَاحَ ـُ اِجْتَاحَ VIII 1. פָּשַׁט עַל, כָּבַשׁ, הִצִּיף, גָּרַף, שָׁטַף. 2. הִשְׁמִיד, הֶחֱרִים. اِجْتِيَاحٌ פְּלִישָׁה, שְׁטִיפָה, כִּבּוּשׁ, הֶרֶס, כִּלָּיוֹן. جَائِحٌ מַחֲרִיב, מַשְׁחִית, הַרְסָנִי. جَائِحَةٌ ج جَوَائِحُ אָסוֹן, הֶרֶס, שֶׁבֶר, פֻּרְעָנוּת, הַשְׁחָתָה.

جُوخٌ ج أَجْوَاخٌ P בַּד צֶמֶר עָבֶה.

(جود) جَادَ ـُ 1. שָׂפַע, הִרְעִיף, הִצְטַיֵּן בְּטִיב. 2. תָּרַם, נָדַב, נָתַן בְּעַיִן יָפָה, הֵיטִיב, גָּמַל חֶסֶד. جَادَ بِنَفْسِهِ הִקְרִיב אֶת עַצְמוֹ. جَادَ بِأَنْفَاسِهِ الْأَخِيرَةِ נָפַח נִשְׁמָתוֹ. جَادَتِ السَّمَاءُ יָרְדוּ גִּשְׁמֵי בְּרָכָה. جَادَتْ عَيْنَاهُ بِالدَّمْعِ זָלְגוּ עֵינָיו דְּמָעוֹת, בָּכָה בְּכִי תַּמְרוּרִים. جَوَّدَ II 1. שִׁפֵּר, הִשְׁבִּיחַ, הֵיטִיב. 2. קָרָא בְּפִסּוּקֵי הַקּוּרְאָן. أَجَادَ IV הֵיטִיב לַעֲשׂוֹת, שָׁלַט בְּ־, הָיָה בָּקִי בְּ־, הִצְטַיֵּן בְּ־. اِسْتَجَادَ X מָצָא אֶת־ לְמַשְׁבֵּעַ. جُودٌ נְדִיבוּת, עַיִן יָפָה, רֹחַב לֵב. جَوْدٌ גְּשָׁמִים נְדָבוֹת. جَوْدَةٌ، جُودَةٌ 1. אֵיכוּת, טִיב. 2. חֶסֶד. مُرَاقَبَةُ الْجَوْدَةِ בַּקָּרַת אֵיכוּת. جَيِّدٌ טוֹב, שָׁפִיר. جَيِّدًا הֵיטֵב, בְּצוּרָה טוֹבָה, בַּסֵּדֶר. جَيِّدٌ جِدًّا טוֹב מְאוֹד. جَوَادٌ ج أَجْوَادٌ وَأَجَاوِدُ وَأَجَاوِيدُ 1. נָדִיב, רְחַב לֵב. 2. ج جِيَادٌ סוּס אַבִּיר, סוּס מָהִיר. إِنَّ الْجَوَادَ قَدْ يَعْثُرُ גַּם אִם חָכָם בְּחָכְמָתוֹ עָשׂוּי לְהִכָּשֵׁל. تَجْوِيدٌ קְרִיאָה בְּפִסּוּקֵי הַקּוּרְאָן. إِجَادَةٌ שְׁלִיטָה בְּ־, בְּקִיאוּת, הִצְטַיְּנוּת. مُجِيدٌ מְעֻלֶּה, בָּקִי, נָבוֹן.

جُودُو J ג'וּדוֹ.

(جور) جَارَ ـُ 1. גָּרַם עָוֶל, עָשַׂק, קִפַּח. 2. סָר מֵהַמַּטָּרָה, סָטָה מִ־. جَاوَرَ III 1. חַי בִּשְׁכֵנוּת לְ־, הָיָה שָׁכֵן לְ־. 2. שָׁכַן בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ, הִסְתּוֹפֵף בְּבֵית תְּפִלָּה. أَجَارَ IV נָתַן מִקְלָט, הֶעֱנִיק חָסוּת לְ־, תָּמַךְ בְּ־. تَجَاوَرَ VI הָיָה בִּשְׁכֵנוּת עִם־, גָּבַל עִם־. اِسْتَجَارَ X 1. שִׁוַּע לְעֶזְרָה. 2. בִּקֵּשׁ חָסוּת אֵצֶל־. جَوْرٌ עָוֶל, עֹשֶׁק, אִי צֶדֶק. جَارٌ ج جِيرَانٌ 1. שָׁכֵן. 2. גֵּר, אִישׁ חָסוּת. الْجَارُ قَبْلَ الدَّارِ מִי שׁוֹאֵל עַל מָשְׁכָּן לִפְנֵי שֶׁיִּבְחַר בִּשְׁכֵנוּת לוֹ, קוֹדֵם מָשְׁכָּן רֵעַ. جَارُكَ الْقَرِيبُ وَلَا أَخُوكَ الْبَعِيدُ טוֹב שָׁכֵן קָרוֹב מֵאָח רָחוֹק. جِيرَةٌ שְׁכֵנוּת. جِيرَةٌ حَسَنَةٌ שְׁכֵנוּת טוֹבָה. جِوَارٌ קִרְבַת מָקוֹם, שְׁכֵנוּת. اِنْتَقَلَ إِلَى جِوَارِ رَبِّهِ נִתְבַּקֵּשׁ לִישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, נִפְטַר. بِجِوَارِ בִּשְׁכֵנוּת, בְּקִרְבַת־. مُجَاوَرَةٌ שְׁכֵנוּת. إِجَارَةٌ מַתַּן חָסוּת, הוֹשָׁטַת יָד לְעֶזְרָה. جَائِرٌ עוֹל, בֶּן עַוְלָה, עוֹשֵׁק, עָרִיץ. مُجَاوِرٌ 1. שָׁכֵן, סָמוּךְ לְ־. 2. גֵּר קָרוֹב לְמָקוֹם קָדוֹשׁ (תלמיד אלאזהר). مُجِيرٌ מוֹשִׁיעַ, מָגֵן. مُسْتَجِيرٌ מְבַקֵּשׁ חָסוּת וְעֶזְרָה. كَالْمُسْتَجِيرِ مِنَ الرَّمْضَاءِ بِالنَّارِ מִן הַפַּח אֶל הַפַּחַת.

جَوْرَبٌ P ج جَوَارِبُ גֶּרֶב.

(جوز) جَازَ ـُ 1. עָבַר. 2. הָיָה מֻתָּר. جَازَ الْاِمْتِحَانَ עָבַר אֶת הַמִּבְחָן. جَازَتْ عَلَيْهِ الْحِيلَةُ נָפַל בְּפַח. يَجُوزُ لِلشَّاعِرِ مَا لَا يَجُوزُ لِغَيْرِهِ חֵרוּת פְּיוּטִית לַמְּשׁוֹרֵר. جَوَّزَ II הִתִּיר, הִרְשָׁה, נָתַן רְשׁוּת (אִשּׁוּר). جَاوَزَ III חָרַג מִ־, עָבַר, עָבַר מִבַּעַד

הפריז גבול. أَجَازَ IV אפשר, התיר, הרשה, הסמיך. تَجَاوَزَ VI חרג מ־, עבר, חצה, עקף. تَجَاوَزَ عَنْ ذَنْبِهِ סלח ל־ על חטאו. تَجَاوَزَ سُلْطَاتِهِ חרג מסמכויותיו. تَجَاوَزَ الْعَقَبَاتِ התגבר על המכשולים. اِجْتَازَ VIII 1. עבר, צלח, חצה. 2. עבר (מבחן וכו'). اِسْتَجَازَ X ביקש רשות. جَوْزٌ ج أَجْوَازٌ מרכז, לב. أَجْوَازُ الْفَضَاءِ מרחב החלל. جَوْزَةٌ ج جَوْزٌ و جَوْزَاتٌ 1. אגוז. 2. ערמונית. جَوْزُ الْهِنْدِ קוקוס. جَوْزِيٌّ אגוזי. جَوَازٌ ج جَوَازَاتٌ وأَجْوِزَةٌ היתר, רשות, רשיון, אישור, הרשאה. جَوَازُ سَفَرٍ דרכון. مَجَازٌ 1. מעבר, מסדרון. 2. השאלה, מטפורה. مَجَازًا בהשאלה. مَجَازٌ مُسْتَوْخَمٌ השאלה (מטפורה) תפלה. مَجَازِيٌّ מטפורי. عَلَى سَبِيلِ الْمَجَازِ בהשאלה, בדרך משל. إِجَازَةٌ ج إِجَازَاتٌ 1. רשיון, רשות, הרשאה. 2. חופשה, פגרה (מן העבודה). إِجَازَةٌ حُرَّةٌ (بِلَا مُرَتَّبٍ) חופשה ללא תשלום. مُجَاوَزَةٌ، تَجَاوُزٌ 1. חריגה, הסגת גבול. 2. חציה, מעבר. 3. עקיפה. تَجَاوُزٌ عَنْ 1. התעלמות, מחילה, ויתור. 2. עקיפה. اِجْتِيَازٌ חציה, מעבר. جَائِزٌ אפשרי, יתכן, חוקי, מותר, סביר. جَائِزَةٌ ج جَوَائِزُ פרס. جَائِزَةٌ بِرَاسِيَّةٌ מלגה, סטיפנדיה. الْجَوْزَاءُ מזל תאומים. مِجْوَزٌ חליל דו־קני.

جَوْزَلٌ ج جَوَازِلُ גוזל.

(جوس) جَاسَ ـُ اِجْتَاسَ VIII חפש, בדק, רגל, בלש.

جَوْسَقٌ P ج جَوَاسِقُ ארמון, טירה.

(جوع) جَاعَ ـُ רעב, היה רעב. جَوَّعَ II הרעיב. جَوِّعْ كَلْبَكَ يَتْبَعْكَ הרעב את כלבך וילך אחריך. جُوعٌ، مَجَاعَةٌ רעב. تَضَوَّرَ جُوعًا התפתל מרעב. مَاتَ جُوعًا מת ברעב. جَائِعٌ ج جِيَاعٌ، جَوْعَانُ רעב. تَجْوِيعٌ הרעבה.

جَوَّفَ II נבב, עשה חלול (בתוכו). جَوْفٌ ج أَجْوَافٌ 1. תוך, חלל, קרביים. 2. בטן, פנים, תוך. فِي جَوْفِ اللَّيْلِ בראשון לילה, עמוק בתוך הלילה. جَوْفِيٌّ פנימי. مِيَاهٌ جَوْفِيَّةٌ מי תהום, מים תת־קרקעיים. أَجْوَفُ ج جُوفٌ נבוב, חלול, ריק, עקום. طَبْلٌ أَجْوَفُ ריק, חסר תועלת, חסר תוכן. الْفِعْلُ الْأَجْوَفُ גזרת פעלי ע"ו ע"י (בדקדוק). تَجْوِيفٌ ج تَجَاوِيفُ חלל (של הבטן, של החזה וכו'), שקע. مُجَوَّفٌ 1. חלול, נבוב. 2. קעור.

جَوْقٌ ج أَجْوَاقٌ، جَوْقَةٌ ج جَوْقَاتٌ P 1. תזמורת (מוזיקאים), מקהלה. 2. חבורה, קבוצה, להקה.

(جول) جَالَ ـُ שוטט, נדד, נע ונד, סובב. جَالَ بِخَاطِرِهِ הרהר ב־, עלה על דעתו. جَالَ الدَّمْعُ فِي عَيْنَيْهِ עיניו הוצפו דמעות, מלאו עיניו דמעות. صَالَ وَجَالَ התרוצץ, השתולל, קם ועשה נפשות. أَجَالَ IV הסיט, סבב. أَجَالَ الرَّأْيَ فِي שקל והגה ב־, הרהר ב־. تَجَوَّلَ V סובב, שוטט, סייר, טייל. جَوْلَةٌ ج جَوْلَاتٌ 1. סיבוב, הקפה. 2. סבב, טיול. جَوْلَةٌ حَوْلَ الْعَالَمِ טיול מסביב לעולם. جَوَّالٌ ج جَوَّالَةٌ 1. נע ונד, מסתובב, מטייל, נווד. 2. רוכל. 3. טלפון סלולרי. الْجَوَّالَةُ צופי נוער, צופים. تَجْوَالٌ، جَوَلَانٌ נדידה, תנועה, שוטטות, סיבוב. الْجَوْلَانُ، مُرْتَفَعَاتُ الْجَوْلَانِ، هَضْبَةُ الْجَوْلَانِ הגולן, רמת הגולן. مَجَالٌ ج مَجَالَاتٌ תחום, שטח, מרחב, שדה. مَجَالُ الرُّؤْيَةِ (الْبَصَرِ) שדה ראיה. أَفْسَحَ لَهُ الْمَجَالَ אפשר לו, נתן לו די מרחב. لَا مَجَالَ لِلشَّكِّ אין מקום לספק. مَجَالٌ جَوِّيٌّ תחום אווירי. مَجَالٌ حَيَوِيٌّ מרחב מחיה. مَجَالٌ مَغْنَاطِيسِيٌّ שדה מגנטי. مُتَعَدِّدُ الْمَجَالَاتِ רב תחומי. تَجَوُّلٌ 1. טיול, סיור. 2. נדידה. 3. סיבוב, מסלול, הקפה. نِظَامُ حَظْرِ (مَنْعِ) التَّجَوُّلِ עוצר. بَيَّاعٌ مُتَجَوِّلٌ רוכל.

جُولْف En. גולף.

جُونٌ ج أَجْوَانٌ מפרץ.

(جوه) جَاهٌ 1. מעמד רם. 2. כבוד, יוקרה.

جُونِلَّةٌ .It ج جُونِلَّاتٌ חצאית.

جَوْهَرَةٌ ج جَوْهَرٌ وجَوَاهِرُ 1. פנינה. 2. עיקר, מהות, תוכן. جَوْهَرُ الْمَوْضُوعِ מהות הענין. الزَّيْفُ وَالْجَوْهَرُ המזויף והאמתי. جَوْهَرِيٌّ 1. מהותי, עיקרי, בסיסי, יסודי. 2. צורף, סוחר אבנים טובות, תכשיטן. غَيْرُ جَوْهَرِيٍّ שאינו עיקרי, טפל. مُجَوْهَرَاتٌ תכשיטים, עדיים. مُجَوْهَرَاتِيٌّ תכשיטן, מוכר תכשיטים.

جَوِيَ ـَ סבל יסורי אהבה. جَوًى יסורי אהבה, אהבה עזה.

(جيأ) جَاءَ ـِ בא, אתא, הופיע, הגיע, עלה. جَاءَ بِهِ הביא. جَاءَ مِنْ... إِلَى... עבר מ־ ל־. جَاءَهُ أَنَّ נמסר לו כי. جِيئَةٌ، مَجِيءٌ הבאה, ביאה, הופעה. جِيئَةً وَذَهَابًا הלוך ושוב.

جَيْبٌ ج جُيُوبٌ כיס. جَيْبُ تَمَامٍ קוסינוס (בטריגונומטריה). كِتَابُ الْجَيْبِ ספר כיס, סדרון. مَصْرُوفُ الْجَيْبِ דמי כיס. نَاصِعُ الْجَيْبِ זך, טהר לבב. جُيُوبُ الْمُقَاوَمَةِ כיסי התנגדות.

جِيدٌ ج جُيُودٌ وأَجْيَادٌ צוואר ע' عُنُق.

جَيَّرَ II סייד. جِيرٌ סיד, גיר. جَيَّارَةٌ משרפת סיד. جِيرِيٌّ של סיד, גירי.

جِينٌ .It גן (יחידת התורשה). جِينِيٌّ תורשתי, גנטי.

جِيرُوسْكُوب G גירוסקופ, מצפן גירו.

(جيش) جَاشَ ـِ 1. געש, סער, רגש. 2. געש, המה, התרגש. جَيَّشَ II גייס, חייל. جَيْشٌ ج جُيُوشٌ צבא, חיל, מערכה. جَيْشُ الْاِحْتِلَالِ צבא הכיבוש. جَيْشُ الْاِحْتِيَاطِ חיל מילואים. جَيْشُ الدِّفَاعِ الْإِسْرَائِيلِيِّ צבא ההגנה לישראל (צה"ל).

جَيَّاشٌ 1. גועש, סוער, הומה. 2. נרגש, נסער, נרעש. جَيَشَانٌ התגעשות, התרגשות, סערת רוחות, תסיסה.

(جيف) جَافَ ـِ סרח, הסריח, הצחין. جِيفَةٌ ج جِيَفٌ 1. נבלה. 2. פגר, גופת מת.

جِيلٌ ج أَجْيَالٌ 1. דור. 2. תקופת מאה שנה (בספירת הנוצרים). 3. עם. مِنْ جِيلٍ لِجِيلٍ מדור לדור. جِيلاً بَعْدَ جِيلٍ מדור דור. الجِيلُ الصَّاعِدُ (النَّاشِئُ) הדור העולה הצעיר. عَلَى مَرِّ الأَجْيَالِ במשך הדורות.

جِيلاَتِي It. גלידה.

جِيم שם האות ج בערבית.

جِينَةٌ ج جِينَاتٌ G גן (גורם תורשתי).

جِيُوفِيزِيَاءُ G גאופיזיקה.

جِيُولُوجِيَا גאולוגיה. جِيُولُوجِيٌّ 1. גאולוגי. 2. גאולוג.

ح ח. האות השישית באל"ב הערבי, שמה حَاء חאא.

حَاء שם האות ح בערבית.

حَاخَامٌ II חכם, רב. الحَاخَامُ الأَكْبَرُ. حَاخَامْ بَاشِي הרב הראשי.

حَامٌ II חם, בנו של נח. حَامِيٌّ חמי, של בני חם. اللُّغَاتُ الحَامِيَّةُ השפות החמיות.

حَانَةٌ ج حَانَاتٌ בר, מסבאה, בית מרזח.

حَانُوتٌ ج حَوَانِيتُ 1. חנות. 2. בית מרזח. حَانِيٌّ בעל חנות מכולת. حَانُوتِيٌّ ج حَانُوتِيَّةٌ 1. בעל חנות. 2. קברן, קברן.

حَبَّ ـِ אהב, חבב, אהד. حَبَّبَ II 1. אהב, חבב, רחש חבה. 2. إلى עורר אהבה (חבבה) ל-. حَابَّ III רחש חבה, התיידד. أَحَبَّ IV אהב, אהד. أُحِبُّ أَنْ הייתי רוצה, ברצוני. لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ ח' ואהבת לרעך כמוך. تَحَبَّبَ V إلى התחבב על-, חזר אחרי, התחנחן. تَحَابُّوا VI אהבו זה את זה. إِسْتَحَبَّ X מצא חן בעיניו, אהב, העדיף. حُبٌّ אהבה. حُبُّ الاسْتِطْلاعِ סקרנות. حُبُّ الذَّاتِ אהבה עצמית, אנוכיות, נרקיסיזם. حُبُّ الغِلْمَانِ פדופיליה. حُبُّ الوَطَنِ אהבת המולדת. الحُبُّ أَعْمَى. الحُبُّ شَرِيكُ العَمَى. حُبُّكَ الشَّيْءَ يُعْمِي وَيُصِمُّ מ"מ האהבה עיוורת. על כל פשעים תכסה אהבה. حُبًّا وَكَرَامَةً בחפץ לב. حُبِّيٌّ ידידותי. حَبِيبٌ ج أَحِبَّاءُ وأَحِبَّةٌ وأَحْبَابٌ 1. אוהב. 2. אהוב, חביב, יקר. حَبِيبَةٌ אהובה. مَحَبَّةٌ אהבה, ידידות. تَحَبُّبٌ חזור אחרי, התחנחנות. مَحْبُوبٌ אהוב, חביב, יקר. مُحَبَّبٌ אהוב, נעים. مُحِبٌّ אוהב, שוחר, חובב. مُحِبُّو الآثَارِ חובבי ארכיאולוגיה. مُحِبٌّ لِلسَّلامِ שוחר שלום. مُسْتَحَبٌّ אהוד, רצוי, נעים. حَبَّةٌ ج حَبٌّ وحُبُوبٌ 1. גרעין, גרגר, דגן, ... 2. גלולה. حَبَّةُ تُفَّاحٍ תפוח אחד. حَبَّةٌ حُلْوَةٌ אניס, כמון. حَبَّةُ العَيْنِ אישון. حَبَّةُ القَلْبِ מחמד נפש. حَبُّ الشَّبَابِ חטטית, פצעי בגרות. حَبُّ هَالٍ הל, קרדמון. حُبُوبُ مَنْعِ الحَمْلِ גלולות למניעת הריון. الحُبُوبُ דגנים, תבואה. حُبَيْبَةٌ גרעין קטן. حُبَيْبِيٌّ של גרעין, גרגירי. الرَّمَدُ الحُبَيْبِيُّ גרענת, טרכומה. حُبَاحِبُ גחלילית ע' سِرَاجُ اللَّيْلِ.

حَبَّذَ II העדיף, ... حَبَّذَا מה יפה, מה טוב! تَحْبِيذٌ העדפה, ...

حَبَرَ ـُ שמח, הריע. ادْخُلُوا الجَنَّةَ أَنْتُمْ وأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ק' בואו אל גן העדן, אתם ונשותיכם ותהיו שמחים. حُبُورٌ שמחה. حَبَّرَ II 1. חבר, כתב דברים נפלאים. 2. ... حِبْرٌ דיו. أُمُّ الحِبْرِ דיונון. حِبْرٌ عَلَى وَرَقٍ חסר ערך, ... حَبْرٌ ج أَحْبَارٌ חבר חכם, רב, מלומד. الحَبْرُ الأَعْظَمُ כינוי של האפיפיור. سِفْرُ الأَحْبَارِ ספר "ויקרא". حِبَرَةٌ ... حُبَارٌ ... حُبُورٌ שמחה, ... فَرَحٌ وَحُبُورٌ שמחה וגיל. حُبَارَى ج حُبَارَيَاتٌ ... يَحْبُورٌ ... مِحْبَرَةٌ ج مَحَابِرُ קסת, בית דיו, דיותה.

حَبَسَ ـِ 1. חבש (בכלא), כלא, אסר (במאסר). 2. מנע, עצר. 3. הקדיש (רכוש). حَبَسَ نَفْسَهُ عَلَى התמסר ל-, כליל, הקדיש עצמו ל-. حَبَسَ يَدَهُ عَنِ ... إِنْحَبَسَ VII נכלא, נעצר. إِحْتَبَسَ VIII עצר, עכב. حَبْسٌ ج حُبُوسٌ כלא, כליאה, מאסר, מעצר. حَبْسٌ احْتِيَاطِيٌّ (وِقَائِيٌّ) מעצר מונע. حَبْسٌ مَعَ وَقْفِ التَّنْفِيذِ מאסר על תנאי. حَبْسٌ ج أَحْبَاسٌ הקדש. حُبْسَةٌ ... כבד לשון, ... حَبِيسٌ 1. חבוש, כלוא, עצור. 2. פרוש, מתבודד. مَحْبَسٌ ج مَحَابِسُ בית כלא, מחבוש. مِحْبَسٌ ج مَحَابِسُ 1. ... 2. טבעת. إِنْحِبَاسٌ עצירה (של גשם). إِحْتِبَاسٌ עצירה (של גשם), מעצור, כליאה. إِحْتِبَاسُ البَوْلِ עצירת השתן. إِحْتِبَاسٌ حَرَارِيٌّ אפקט החממה (global warming). مَحْبُوسٌ 1. חבוש, כלוא, מוקדש ל-. 2. ج مَحَابِيسُ חבוש, כלוא, עצור.

حَبَّشَ ... مُحَبَّشٌ ...

الحَبَشَةُ חבש ע' إِثْيُوبِيَا. حَبَشِيٌّ חבשי, אתיופי. دِيكُ الحَبَشِ תרנגול הודו.

حَبِطَ ـَ בטל, היה לשוא. أَحْبَطَ IV שם לאל, הכשיל, סכל. أَحْبَطَ المُؤَامَرَةَ סכל את המזימה. إِحْبَاطٌ 1. סכול, הכשלה, הפרה. 2. תסכול. مُحْبَطٌ מתוסכל.

حَبَقٌ ריחן ...

حَبَكَ ـُ ארג ביסודיות, ארג, רקם, קשר. حَبَكَ الرِّوَايَةَ בנה את העלילה ביסודיות. حَبَّكَ II הדק, חזק. ... حَبْكَةٌ 1. אריגה, ... 2. עלילה (של סיפור). تَطَوُّرُ الحَبْكَةِ התפתחות העלילה. مَحْبُوكٌ 1. ארוג יפה. 2. מהודק, מתוכנן היטב.

حَبَلَ ـُ רשת (צידה), קשר בחבל. حَبَلَتْهُ ... אותו ברשת אהבתה. حَبِلَتْ ـَ התעברה, הרתה. حَبْلٌ ج حِبَالٌ وأَحْبُلٌ وحُبُولٌ وأَحْبَالٌ 1. חבל, כבל, ... 2. עורק, וריד. الحَبْلُ السُّرِّيُّ חבל הטבור. الحَبْلُ الشَّوْكِيُّ חוט השדרה. حَبْلُ الوَرِيدِ עורק הצוואר. حَبْلُ المَسَاكِينِ ... الحِبَالُ الصَّوْتِيَّةُ מיתרי הקול. إِعْتَصَمَ بِحَبْلِ اللهِ ... أَلْقَى (أَطْلَقَ) الحَبْلَ عَلَى الغَارِبِ התיר את הרסן. الكَذِبُ حَبْلُهُ قَصِيرٌ מ"מ לשקר אין רגליים. لَعِبَ عَلَى الحَبْلَيْنِ רקד על שתי החתונות. حَبَلٌ הריון. أُحْبُولَةٌ ج أَحَابِيلُ 1. רשת, מלכודת. 2. תחבולה. حَابِلٌ ... حُبْلَى ج حَبَالَى הרה.

حَبَنٌ ... הידרוקן ... حَبَنٌ ע' بِقْلَى.

(حبو) حَبَا ـُ 1. זחל (תינוק). 2. נתן, העניק. حَابَى III הכיר פנים, נשא פנים, נהג במשוא פנים, צדד ב־. حُبْوَة מתת, שי. مُحَابَاة הכרת פנים, משוא פנים, הפליה לטובה, פרוטקציה, מתן עדיפות.

حَتَّ ـُ 1. שפשף, גרד, חכך. 2. קלף. 3. נשר. تَحَاتَّ VI. إِنْحَتَّ VII התפשפש, נשר. حِتَّة מ' ع حِتَت 1. חתיכה. 2. שכונה. تَحَاتُّ התפוררות, אכול, קורוזיה, נשירה.

حَتَدَ ـِ היה ממוצא אציל. مَحْتِد מוצא (משפחתי), יחוס משפחה.

حَتْف ع حُتُوف מוות. لَقِيَ حَتْفَهُ מת, מצא את מותו. مَاتَ حَتْفَ أَنْفِهِ מת מות טבעי (לא במלחמה וכו'). سَعَى إِلَى حَتْفِهِ بِظِلْفِهِ. كَالْبَاحِثِ عَنْ حَتْفِهِ بِظِلْفِهِ מי חפש מותו בעצמו, טומן פחתו בקומו (נושא את חרבו על כתפו).

حَتَمَ ـِ גזר. حَتَّمَ II חייב, אלץ, כפה. تَحَتَّمَ V היה מחויב המציאות, היה הכרחי. يَتَحَتَّمُ عَلَيْنَا أَنْ שומה עלינו, חובה עלינו כי. حَتْم ع حُتُوم הכרח, חובה, גזרה. حَتْمًا בהחלט, בהכרח. حَتْمِيّ מוחלט, ודאי, בלתי נמנע. حَتْمِيَّة 1. הכרח, הכרחיות. 2. גזרת הגורל (בניגוד לבחירה החופשית), דטרמיניזם. حَتْمِيَّة التَّارِيخ צו ההיסטוריה (הגורל). لَاحَتْمِيَّة בחירה חפשית. مَحْتُوم. مُحَتَّم חרוץ (גורל כמשל), נחרץ, גמור, מוחלט, סופי. أَجَلٌ مَحْتُوم הגורל הנחרץ.

حَتَّى עד, עד כי, עד ש־. 2. כדי, על מנת, למען (לפני פועל). 3. אפילו. حَتَّامَ (حَتَّى مَتَى) עד מתי? حَتَّى لَوْ אפילו אם. لَا يَكُونُ ذَلِكَ حَتَّى يَشِيبَ الْغُرَابُ. حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ سَمَّ الْإِبْرَةِ כמו אם יעלה חמור בסולם (כן תימצא דעה בטיפשים). مَا إِنْ... حَتَّى לא עבר זמן רב ... והנה, אך ... והנה.

حَثَّ ـُ إِحْتَثَّ VIII. إِسْتَحَثَّ X דרבן, דחק ב־, זרז ל־, עורר, המריץ, האיץ ב־. حَثَّ خُطَاهُ החיש צעדיו. حَثِيثٌ מהיר, מהיר. حَثِيثًا במהירות, בזריזות. حَاثٌّ זרז. حَاثَّة הורמון.

(حثل) حُثَالَة פסולת, משקע. حُثَالَةُ النَّاسِ חלאת אנוש.

(حثو) حَثَا ـُ שפך (זרק) עפר, זרה, אבק. حَثَا عَلَى رَأْسِهِ التُّرَابَ 1. שפך (עפר על) ראשו. 2. בזה אותו.

حَجَّ ـُ إِلَى עלה לרגל (לשכם, למכה וכו'), בקר, בא אל־. حَاجَّ III התוכח, התפלפל, התנצח. إِحْتَجَّ VIII ב־ טען, הביא ראיות. إِحْتَجَّ عَلَى מחה אל־, מחה, ערער. حَجّ. حِجَّة עליה לרגל, חג. ذُو الْحِجَّة החודש האחרון (השנים עשר) בלוח המוסלמי. حُجَّة ع حُجَج 1. טענה, נימוק. 2. ראיה, הוכחה, מופת. 3. תעודה, שטר, אסמכתא. 4. בר סמכא, יודע ספר, עושר ידיעות. بِحُجَّةِ أَنْ בטענה ש־. حُجَّيَّة טיעון שיש בו הוכחה (מילה מוסלמית). مَحَجّ מטרה, יעד. مَحَجَّة 1. יעד (של עולה רגל) של מסע וכו'. 2. מטרה, דרך. مَحَجَّة الصَّوَاب דרך הישר (הנכונה). إِحْتِجَاج ع إِحْتِجَاجَات מחאה. إِحْتِجَاجًا عَلَى במחאה על. حَاجّ ع حُجَّاج وَحَجِيج עולה רגל, עליין. مُحْتَجّ מוחה, מערער, טוען. مِحْجَاج ע' (سبر) مِسْبَار. مُحَاجّ נוכח, פלמיקן.

حَجَبَ ـُ 1. הסתיר, העלים, כסה, הצר בעד. 2. מנע יריעה. حَجَبَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ חצץ בינו לבין. حَجَبَ الثِّقَةَ عَنِ الْحُكُومَةِ הביע אי אמון בממשלה. حَجَّبَ II 1. הסתיר, הצפין. 2. כסה פני (אישה) ברעלה. تَحَجَّبَتْ V כסתה את פניה ברעלה. إِنْحَجَبَ VII נתכסה (נעלם), נסתתר. إِحْتَجَبَ VIII נעלם, חדל להופיע (עיתון כמשל). حَجْب הסתרה, העלמה, חציצה. حَجْبُ الثِّقَةِ عَنْ הבעת אי אמון ב־. حِجَاب وَأَحْجِبَة 1. ع حُجُب רעלה, צעיף, כסוי. 2. מחיצה. 3. קמע. الْحِجَابُ الْحَاجِزُ סרעפת, דיאפרגמה. نَزَعَ الْحِجَابَ عَنْ وَجْهِهِ הסיר את המסכה מעל פניו, גלה את פרצופו. حِجَابَة סדרנות. إِحْتِجَاب היסתתרות, העלמות, העלם. حَاجِب 1. ع حَجَبَة סדרן, שוער, שומר הסף. 2. ع حَوَاجِب גבת עין, גבין. حَاجِبُ الضَّوْءِ (الضَّوْء) מגנה (של מנורה). حَاجِبُ الْمَحْكَمَة שמש בית המשפט. مَحْجُوب עלום, נסתר, מכוסה. مُحَجَّبَة רעולת, מכוסת פנים בצעיף.

حَجَرَ ـُ 1. מנע, עצר בעד. 2. גזר, שמר בבידוד. 3. שלל, אסר על־. حَجَّرَ II אבן, הקשה כאבן. تَحَجَّرَ V 1. התאבן. 2. לא התפתח. حَجْر 1. מניעת, איסור. 2. הסגר (רפואי), סגר, מעצר. حَجْرٌ صِحِّيّ הסגר רפואי, קרנטינה. فَرَضَ الْحَجْرَ عَلَى أَمْلَاكِهِ הטיל עיקול על רכושו. حِجْر 1. חיק, חצן. 2. איסור. حُجْرَة ع حُجُرَات وَحُجَر חדר, תא. حُجْرَةُ الْمَعِيشَةِ חדר משפחה. حُجْرَةُ النَّوْمِ חדר שינה. مَحْجَر ع مَحَاجِر 1. חדר בידוד. 2. תא מעצר. مَحْجَرٌ صِحِّيّ תחנת הסגר, הסגר רפואי, קרנטינה. مِحْجَر. مَحْجِر ع مَحَاجِر 1. ארובת העין. 2. גדת המערה. مَحْجُورٌ عَلَيْهِ ع مَحْجُورٌ عَلَيْهِم 1. עצור, עציר. 2. קטין חסוי, חסות. حَجَر ع أَحْجَار وَحِجَارَة אבן, אבן משקל. حَجَرُ الْأَسَاسِ. الْحَجَرُ الْأَسَاسِيّ אבן היסוד, אבן פינה. الْحَجَرُ الْأَسْوَدُ האבן השחורה (של הכעבה). حَجَرُ الْبَلَاطِ מרצפת, ערים. حَجَرُ الرَّحَى 1. אבן ריחיים. 2. משל. حَجَرُ عَثْرَة אבן נגף. حَجَرٌ كَرِيمٌ אבן טובה. طَبْعُ الْحَجَرِ דפוס אבן ע' (طبع). أَلْقَمَهُ الْحَجَرَ סכר את פיו (בתשובה ניצחת), לא הותיר לו מענה. حَجَرِيّ אבני, של אבן. الْعَصْرُ الْحَجَرِيّ תקופת האבן. حَجَّار 1. חוצב אבנים. 2. סתת. تَحَجُّر התאבנות, נקשות, חוסר התפתחות. مُتَحَجِّر ع مُتَحَجِّرَات 1. מאובן, פוסיל. 2. נוקשה.

حَجَزَ ـِ 1. חסם, סגר, עצב. 2. הזמין (מקום), שמר. 3. عَلَى עיקל. 4. עצר, מנע מ־. حَجَزَ بَيْنَهُمَا הפריד ביניהם. إِحْتَجَزَ VIII עצר, כלא, החזיק במעצר כבני

כמשא. إِحْتَجَزَ رِهَائِنَ הֶחֱזִיק בְּנֵי עֲרֻבָּה. حَجْزٌ 1. מְחִיצָה, עֲצִירָה, מְנִיעָה. 2. עִקּוּל. 3. הַקְפָּאָה, שְׁמִירָה (של מקום, כרטיס וכד'). شُبَّاكُ الحَجْزِ אֶשְׁנַב הַזְמָנַת מְקוֹמוֹת. فَكُّ الحَجْزِ פְּרִיָּה, הֲסָרַת הָעִקּוּל. إِحْتِجَازٌ עֲצִירָה, עִכּוּב, הַחְזָקָה. إِحْتِجَازُ رِهَائِنَ הַחְזָקַת בְּנֵי עֲרֻבָּה. حَاجِزٌ ج حَوَاجِزُ 1. מַחְסוֹם, סְיָג, מְחִיצָה, גָּדֵר, מִכְשׁוֹל. 2. מְשׂוּכָה. حَاجِزُ الأَمْوَاجِ שׁוֹבֵר גַּלִּים. حَاجِزُ الصَّوْتِ מַחְסוֹם הַקּוֹל (של מטוסים, "בּוּם" עַל־קוֹלִי). سِبَاقُ الحَوَاجِزِ מֵרוֹץ מְשׂוּכוֹת. الحِجَازُ חֶבֶל אֶרֶץ בְּמַעֲרַב חצי האי ערב. مُحْتَجَزٌ 1. עָצוּר, מֻחְזָק. 2. בַּר עֲרֻבָּה.

حَجَلَ ـِ 1. נִתַּר, קִפֵּץ. 2. הָלַךְ בְּהִתְרַבְרְבוּת. حَجْلٌ ج حُجُولٌ 1. צְמִיד, אֶצְעָדָה. 2. קַרְסֹל. 3. עֲקֵבִים. حَجَلَةٌ ج حَجَلٌ وحِجْلَانٌ חָגְלָה, קוֹרֵא (עוף). حَجَلَةٌ ج حِجَالٌ אַפִּרְיוֹן. رَبَّاتُ الحِجَالِ נָשִׁים. مُحَجَّلٌ לְבַן קַרְסֹל (בהמות). يَوْمٌ مُحَجَّلٌ יוֹם מְהֻדָּר (מְפֻרְסָם).

حَجَمَ ـُ 1. חָסַם (פי חיה לבל תנשך). 2. מָצַץ. 3. הִקִּיז דָּם (ברפואה). 4. בָּלַם, הוֹקִיר. حَجَمَ الثَّدْيُ עָרִים נָבוֹט (של נערה). حَجَّمَ II צִמְצֵם, הִקְטִין, הִגְבִּיל. أَحْجَمَ IV عَنْ נָסוֹג, נִרְתַּע, נִמְנַע, חָזַר בּוֹ מ-. حَجْمٌ ج حُجُومٌ وأَحْجَامٌ 1. נֶפַח, גֹּדֶל, מִדָּה. 2. קֹטֶר (כמו: תותח וכו'), קָלִיבֶּר. حَجَّامٌ אֻמָּן, מַקִּיז דָּם (ברפואה). حِجَامَةٌ הַקָּזַת דָּם. مِحْجَمٌ ج مَحَاجِمُ כּוֹס רוּחַ (טיפול רפואי), קֶרֶן אֻמָּן. إِحْجَامٌ נְסִיגָה, הִרָּתְעוּת, הִמָּנְעוּת מ-. تَحْجِيمٌ צִמְצוּם, הַמְעָטַת עֵרֶךְ.

حَجَنَ ـِ כָּפַף, עִקֵּם. إِحْتَجَنَ VIII חָמַס, תָּפַס בְּכֹחַ. أَحْجَنُ כָּפוּף, עָקֹם, שָׁפוּף. مِحْجَنٌ مِحْجَنَةٌ ج مَحَاجِنُ 1. מַטֶּה כָּפוּף, מַקֵּל (של רועה). 2. מָשׁוֹט של שַׁיִט.

(حجو) حَجَا ـُ חָשַׁב טוֹבוֹת עַל. حَاجَى III חָד חִידוֹת, הִתְחָרָה בְּחִידוֹת עִם-. أُحْجِيَّةٌ ج أَحَاجٍ(ي) و أَحَاجِيُّ חִידָה, תַּעֲלוּמָה. حِجًا حِجًى בִּינָה, שֵׂכֶל, תְּבוּנָה. حَجِيٌّ חוֹלֶה, מַתְאִים.

حَدَّ ـُ 1. חִדֵּד, הִשְׁחִיז. 2. תָּחַם, קָבַע גְּבוּל. 3. עָנַשׁ (לפי ההלכה המוסלמית). حَدَّ مِنْ הִגְבִּיל, הִפְחִית (מכוח). حَدَّ ـِ 1. הָיָה חַד, נִחַר, הִתְעַצְבֵּן. 2. عَلَى כָּעַס עַל-. 3. נֶחֱרַץ. 4. הִתְאַבֵּל, לָבַשׁ שְׁחוֹרִים. حَدَّدَ II 1. הִשְׁחִיז. 2. הִגְדִּיר. 3. קָבַע. 4. תָּחַם, סִיֵּג. حَدَّدَ عَلَيْهِ הִגְבִּיל אוֹתוֹ. حَدَّدَ السِّعْرَ קָבַע אֶת הַמְּחִיר. حَدَّدَ (أَحَدَّ) بَصَرَهُ فِي נָעַץ מַבָּט חַד בְּ-. حَادَّ III הִתְנַגֵּד לְ-. أَحَدَّ IV 1. חִדֵּד, הִשְׁחִיז. 2. הִתְאַבֵּל. تَحَدَّدَ V 1. הֻגְבַּל, נִתְחַם. 2. הֻגְדַּר. 3. נִקְבַּע, הִתְגַּבֵּשׁ, הִתְיַצֵּב. إِحْتَدَّ VIII عَلَى זָעַם עַל-, כָּעַס. حَدٌّ ج حُدُودٌ 1. חֹד, לַהַב. 2. גְּבוּל, תְּחוּם. 3. עֹנֶשׁ (לפי ההלכה המוסלמית). حَدٌّ أَدْنَى מִינִימוּם, מִזְעָר. حَدٌّ أَقْصَى מַקְסִימוּם, מֵרַב. حُدُودُ اللهِ הָעֳנָשִׁים הַקְּבוּעִים בַּהֲלָכָה הַמֻּסְלְמִית. إِلَى حَدٍّ بَعِيدٍ בְּמִדָּה נִכֶּרֶת (עֲצוּמָה). بِحَدِّ ذَاتِهِ כְּשֶׁלְּעַצְמוֹ. جَاوَزَ حُدُودَهُ עָבַר אֶת הַגְּבוּל הַמֻּתָּר. حَرَسُ الحُدُودِ מִשְׁמַר הַגְּבוּל. سِلَاحٌ ذُو حَدَّيْنِ חֶרֶב פִּיפִיּוֹת. عَلَى حَدِّ قَوْلِهِ (تَعْبِيرِهِ) לְפִי עֵדוּתוֹ, לְדִבְרָיו. عَلَى حَدٍّ سَوَاءٍ בְּאוֹתָהּ מִדָּה, בְּמִדָּה שָׁוָה. قُرَى الحُدُودِ יִשּׁוּבֵי סְפָר. لَا حَدَّ لَهُ. بِلَا حَدٍّ עַד אֵין קֵץ, בְּלִי גְּבוּל. لَمْ يَقِفْ عِنْدَ حَدٍّ הִמְשִׁיךְ עַד בְּלִי דַּי, לֹא עָצַר בּוֹ. وَضَعَ حَدًّا لَهُ שָׂם לוֹ קֵץ. حُدُودِيٌّ גְּבוּלִי, שֶׁל גְּבוּל. بَلْدَةٌ (قَرْيَةٌ) حُدُودِيَّةٌ יִשּׁוּב סְפָר. حِدَّةٌ 1. חַדּוּת, עֵזּוּת, חֲרִיפוּת. 2. זַעַם, כַּעַס, חֲרוֹן אַף. بِحِدَّةٍ בְּזַעַם, בְּכַעַס. حِدَادٌ אֵבֶל. ثَوْبُ الحِدَادِ בִּגְדֵי אֵבֶל. حَدِيدٌ ج حَدَائِدُ בַּרְזֶל. حَدِيدٌ خَامٌ (غُفْلٌ) בַּרְזֶל גָּלְמִי. حَدِيدٌ مُطَاوِعٌ בַּרְזֶל חָשִׁיל (רקוע). سِكَّةُ حَدِيدٍ מְסִלַּת בַּרְזֶל. قَمَعَ بِيَدٍ مِنْ حَدِيدٍ דִּכֵּא בְּיַד בַּרְזֶל. حَدِيدَةٌ חֲתִיכַת בַּרְזֶל. حَدِيدَةُ المِحْرَاثِ לַהַב הַמַּחֲרֵשָׁה. عَلَى الحَدِيدَةِ נָתוּן בִּמְצוּקָה כַּסְפִּית. حَدِيدِيٌّ בַּרְזִלִּי. سِكَّةٌ حَدِيدِيَّةٌ מְסִלַּת בַּרְזֶל. العَصْرُ الحَدِيدِيُّ תְּקוּפַת הַבַּרְזֶל. حَدَّادٌ חָרַשׁ בַּרְזֶל, נַפָּח, מַסְגֵּר. حِدَادَةٌ נַפָּחוּת, מַסְגְּרוּת, נַפָּחוּת. تَحْدِيدٌ 1. הַגְבָּלָה, סְיָג. 2. הַגְדָּרָה. 3. תְּחִימָה, סִמּוּן. 4. קְבִיעָה. تَحْدِيدُ النَّسْلِ הַגְבָּלַת הַיְלוּדָה, תִּכְנוּן הַמִּשְׁפָּחָה. عَلَى وَجْهِ التَّحْدِيدِ לְשֵׁם דִּיּוּק, בְּאֹפֶן מְדֻיָּק. حَادٌّ חַד, חָרִיף, עַז. حَادُّ الطَّبْعِ (المِزَاجِ) חֲמוּם מֹחַ. تَصْفِيقٌ حَادٌّ תְּשׁוּאוֹת רָמוֹת. زَاوِيَةٌ حَادَّةٌ זָוִית חַדָּה. أَزْمَةٌ حَادَّةٌ סַף מַשְׁבֵּר. مَحْدُودٌ מֻגְבָּל, מְצֻמְצָם. مَحْدُودُ الأُفُقِ צַר אֹפֶק. مَحْدُودُ الضَّمَانِ בְּעֵרָבוֹן מֻגְבָּל. كَمِّيَّةٌ مَحْدُودَةٌ כַּמּוּת מֻגְבֶּלֶת וּמְצֻמְצֶמֶת. مَحْدُودِيَّةٌ מֻגְבָּלוּת. مُحَدَّدٌ 1. מֻשְׁחָז. 2. מֻגְדָּר. 3. מֻגְבָּל. 4. קָבוּעַ. مُحْتَدٌّ כּוֹעֵס, זוֹעֵם.

حِدَأَةٌ ج حِدَأٌ وحِدْآنٌ. حِدَايَةٌ אַיָּה, דַּיָּה, דָּאָה (עוף דורס).

حَدِبَ ـَ הִתְכַּפֵּף, הָיָה גִּבֵּן, הִתְגַּבֵּן. حَدِبَ عَلَى חָמַל, הִתְמַסֵּר, רִחֵם, דָּאַג לְ-. تَحَدَّبَ V. إِحْدَوْدَبَ הִתְכַּפֵּף, הִתְגַּבֵּן. حَدَبٌ גֹּבַהּ, תְּלוּלִית, גִּבְעָה. مِنْ كُلِّ صَوْبٍ وحَدَبٍ מִכָּל עֵבֶר, מִכָּל פִּנָּה וּפִנָּה. حَدَبٌ 1. גַּבְנוּנִיּוּת, קִמּוּרִיּוּת. 2. גַּב. حَدَبَةٌ חֲטוֹטֶרֶת, גִּבְנוּן, בְּלִיטָה. أَحْدَبُ ج حُدْبٌ חֲטוֹטְרָן, גִּבֵּן. الآلَةُ الحَدْبَاءُ מִטַּת הַמֵּת. مُحَدَّبٌ קָמוּר, קַמּוּרִי, מְקֻשָּׁת.

حَدَثَ ـُ 1. קָרָה, הִתְרַחֵשׁ, אֵרַע. 2. פָּעַל. حَدُثَ ـُ הָיָה מִקָּרוֹב, הָיָה חָדָשׁ. حَدَّثَ II שׂוֹחַח עִם-, סִפֵּר לְ-, דִּבֵּר עִם-. حَدَّثَهُ قَلْبُهُ אָמַר לוֹ לִבּוֹ. حَدَّثَتْهُ نَفْسُهُ أَنْ אָמַר אֶל לִבּוֹ ש-. حَدَّثَتْهُ نَفْسُهُ بِـ לִבּוֹ נְשָׂאוֹ לְ-. حَدِّثْ وَلَا حَرَجَ דַּבֵּר בְּלִי קֶצֶב, נִגְמָר. حَادَثَ III הֶחֱלִיף דְּבָרִים עִם-, שׂוֹחַח, נוֹעַץ בְּ-. أَحْدَثَ IV 1. חוֹלֵל, יָצַר, הֵבִיא לִידֵי, גָּרַם לְ-. 2. נִטְמָא (טומאה). أَحْدَثَ أَثَرَهُ פָּעַל אֶת פָּעֳלוֹ, הִשְׁפִּיעַ. تَحَدَّثَ V إِلَى (مَعَ) عَنْ שׂוֹחַח עִם- עַל-. تَحَادَثَ VI בָּא בִּדְבָרִים עִם-. إِسْتَحْدَثَ X 1. הִמְצִיא, חִדֵּשׁ, יָצַר, חוֹלֵל, פָּעַל. 2. סִדֵּר. حَدَثٌ ج أَحْدَاثٌ 1. חָדָשׁ, צָעִיר. 2. אֵרוּעַ, מִקְרֶה. 3. תּוֹפָעָה. 4. טֻמְאָה (בהלכה). ج أَحْدَاثٌ وحُدْثَانٌ צָעִיר, עוּל יָמִים. أَحْدَاثُ الدَّهْرِ פִּגְעֵי הַגּוֹרָל. أَحْدَاثُ السَّاعَةِ חֲדָשׁוֹת הַיּוֹם. مَحْكَمَةُ

الأحداث בית הדין לעבריינים צעירים. حديث ج حداث 1. חדש, חדיש, מודרני. 2. מסורת, חדית' (מסורת מפי הנביא מוחמד). حديث السنّ של ימים. حديث العهد בא זה מקרוב. حديثًا לא מזמן, זה מקרוב. حديث صحفي ראיון עיתונאי. حديث قدسي חדית' (אמרה המסורת באמצעות הנביא מוחמד). علم الحديث ע' (علم). والحديث ذو شجون מעניין לעניין באותו ענין, השיחה מתגלגלת מעניין לעניין. حدوث אירוע, התחוללות, התרחשות. حداثة 1. חדוש, חדשנות, מודרניזם. 2. צעירים, נעורים. حركة حداثية תנועה מודרניסטית (באמנות). ما بعد الحداثة פוסט מודרניזם. رسّام حداثي צייר מודרניסטי. أحدوثة ج أحاديث ספור מעשה, מעשיה, אגדה (בייחוד לילדים). محادثة ج محادثات שיחה, דיון. إحداث יצירת, גרימת. إحداثيات קואורדינטות, נקודות ציון. استحداث 1. חדוש, המצאות, יצירתיות. 2. מחזור. حادث מקרה, אירוע, מקרה. ج حوادث תאונות, מקרים. مكان الحادث מקום המקרה (התאונה). حادث طرق תאונת דרכים. لكل حادث حديث לכל זמן ועת לכל חפץ. حادثة ج حوادث 1. מקרה. 2. תאונה. 3. עלילה. حوادث الدهر פגעי הגורל. تحديث 1. חדוש, מודרניזציה. 2. קדמה. مُحدِّث 1. מספר, בן שיחה, איש שיחה. 2. מוסר חדית'. مُحدَث חדש, חדיש. المُحدَثون המודרניסטים. مُتحدِّث דובר. مُستحدَث ج مُستحدَثات 1. חדשה. 2. חדש, חדיש. 3. חדוש, המצאה. 4. מחזור.

حدج – حدّج II נעץ מבט ב-, לטש עיניו, הביט בעיניים חודרות. حدج מבט. أبو حدّيج ע' لقلق.

حدر – ירידה, מורד. حدّر II שפך, הוריד (בשיטפון), גלגל במורדו. تحدّر V. انحدر VII 1. הדרדר, התגלגל, ירד (במורדו, בשיטפון וכו'). 2. נשפך. 3. من ירד, יצא (מחלציו שלו). 4. נזל (דמעות). حدر קריאה מהירה בטעמי המקרא. تحدّر ירידה, גלישה, שפיכה, הדרדרות. انحدار 1. ירידה, שיפוע. 2. התפתחות (הדרדרות מבחינה מוסרית). حادر שמן, מלא ושמן, חזק ושמן. مُنحدِر 1. יורד, גולש, משופע. 2. יוצא מחלציו של-. مُنحدَر מדרון, מורד, שיפוע. منحدر شاهق מצוק. حيدر حيدرة ج حيادر אריה.

حدس – נחש, שער. حدس في الأرض פוסע ללא מגמה, מעשה. حدس נחוש, אינטואיציה, השערה, תחושה. حدسي אינטואיטיבי. الحدسية תורת האינטואיציה (של ברגסון).

حدق – ب 1. הקיף את-, כיתר. 2. إلى הביט ב-. حدّق II ب 1. הקיף, כיתר את-. 2. נעץ עיניו ב-. أحدق IV ب הקיף, אפף את-. أحدقت به الأخطار הסכנות אפפוהו מכל עבר. حدقة ج حدقات وأحداق אישון, בבת עין. حديقة ج حدائق גן, גינה. حديقة الأطفال גן ילדים. حديقة الحيوانات גן חיות. حديقة عامة גן ציבורי. مُحدق אופף. خطر مُحدق סכנה ממשית (מאיימת ועומדת).

حدل – גבנון וכפיפות, מחליק. محدلة ج محادل מכבש כבישים.

(حدم) احتدم VIII בער, להט, התלהט. احتدم غضبًا على בער מרוב זעם על-. احتدام בערה, להט, רתיחה. مُحتدم לוהט, חם, סוער. نقاش مُحتدم ויכוח לוהט.

(حدو) حدا – 1. נהג (גמלים), דחף, עודד, המריץ. 2. זרז. حدا بهم الحديث إلى השיחה הוליכה אותם ל-. يحدوهم الأمل في התקווה מעוררת אותם ל-. تحدّى V 1. קרא תגר על-, התגרה ב-. 2. התמודד עם, הרים את הכפפה. 3. אתגר. تحدّى الموت השליך נפשו מנגד, חרף נפשו. حُداء שירה לפי הקצב (גמלים). حادٍ(ي) ج حُداة נוהג. تحدٍّ(ي) 1. קריאת תגר על-. 2. אתגר, התגרות. مُتحدٍّ(ي) מתגרה, מתמודד, קורא תגר, מתקומם. حدوة פרסה (של סוס).

حذر – حاذر III. تحذّر V. احتذر VIII נזהר, נשמר, פקח עין. حذّر II הזהיר, התרה ב-. حِذر حَذَر זהירות, השמרות. أخذ حذره נשמר מ-. حَذِر זהיר. حذار! זהירות! הזהר! تحذير התראה, אזהרה. محاذرة אמצעי זהירות. محذور ج محذورات סכנה (שיש להיזהר מפניה).

حذف – השמיט, מחק, הסיר, גזע, פסל (ראשונה במתחם). حذف מחיקה, השמטה, מחיקה, בטול.

(حذفر) حذفار ج حذافير עד (כשמשמש רק בריבוי). بحذافيره על כולו, בשלמותו. أورد الحديث بحذافيره ציטט את השיחה בשלמותה.

حذق – התמחה ב-, שלט ב-, היה מיומן. حذق، حذاقة 1. מיומנות, מומחיות, זריזות, פקחות. 2. חמיצות. حاذق ج حذّاق 1. מיומן, מומחה, שולט ב-, בקי. 2. מחמיץ. 3. חמוץ, חריף (טעם).

(حذلق) تحذلق התחכם, העמיד פני מומחה. حذلقة، تحذلق קפדנות, פדנטיות, התחכמות. حذلق، مُتحذلق פדנט, חכמן, פלפלן.

(حذو) حذا – חקה. حذا حذوه נהג כמותו, חיקה. احتذى VIII 1. חקה. 2. נעל נעליים. احتذى به היה לו לדוגמה, חיקה. حذو מול. حذاء، بحذاء מול, נגד, ליד. حذاء ج أحذية 1. נעל, סנדל. 2. פרסה. صانع الأحذية סנדלר. حذّاء סנדלר. محاذاة. في محاذاة ליד, לצד. على محاذاة לאורך. مُحاذٍ(ي) لـ מקביל ל-, ליד.

حرّ – חמם. حرّ – 1. להט, התחמם. 2. נעשה חופשי. حرّر II 1. שחרר, קרא דרור. 2. ערך (ספר, עיתון וכו'). 3. קבע, מסר (לעבודת הכתב). 4. רשם (הצהרה)

כמשל, קָבַע בכתב. تَحَرَّرَ V 1. השתחרר. 2. נִכְתַּב, נוסח, מלוטש וכו'. إِحْتَرَّ VIII התחמם, התלהט. حُرٌّ ج أَحْرَارٌ 1. חופשי, בן חורין, עצמאי. 2. טהור. 3. ליברל. 4. אציל. بِنْتُ حُرٍّ ע' (بني) بَنَاتٌ. تِجَارَةٌ حُرَّةٌ סחר חופשי. مِهَنٌ حُرَّةٌ מקצועות חופשיים. حُرَّةٌ אישה בת חורין. حُرِّيَّةٌ חירות, חופש. حُرِّيَّةُ التَّعْبِيرِ (الكَلَامِ) חופש הדיבור. حُرِّيَّةُ الصَّحَافَةِ (النَّشْرِ) חופש העיתונות. حَرِيرٌ משי. حَرِيرٌ صِنَاعِيٌّ זהורית. حَرَارَةٌ 1. חום, להט. 2. טמפרטורה. 3. דלקת, חמימות. بِحَرَارَةٍ בחום רב, בלהט. دَرَجَةُ الحَرَارَةِ טמפרטורה. مِيزَانُ (مِقْيَاسُ) الحَرَارَةِ. مِحْرَارٌ מדחום. حُرَيْرَةٌ ج حُرَيْرَاتٌ. وَحْدَةٌ حَرَارِيَّةٌ. سُعْرَةٌ حَرَارِيَّةٌ קלוריה. دِينَامِيكَا حَرَارِيَّةٌ תרמודינמיקה. حَرُورٌ רוח חמה (שרב). حَرَّانُ 1. צמא. 2. לוהט. زَفْرَةٌ حَرَّى אנחה עמוקה (עצובה). مِحَرٌّ מתקן חימום. تَحْرِيرٌ 1. שחרור, מתן חירות. 2. עריכה, כתיבה. ج تَحَارِيرُ מכתב, אגרת, תעודה. إِدَارَةُ التَّحْرِيرِ. هَيْئَةُ التَّحْرِيرِ מערכת (של עיתון כמשל). رَئِيسُ التَّحْرِيرِ עורך ראשי. تَحْرِيرِيٌّ בכתב. إِمْتِحَانٌ تَحْرِيرِيٌّ בחינה בכתב. تَحَرُّرٌ השתחררות, עצמאות. حَارٌّ חם, חריף (מאכל כמשל), לוהט. مَحْرُورٌ קודח חום, רתחן. مُحَرِّرٌ 1. משחרר. 2. עורך. المُحَرِّرُ المَسْؤُولُ עורך ראשי. مُتَحَرِّرٌ ליברל, משוחרר, חופשי, מתקדם.

حَرَبَ ـُ גזל רכושו. حَرِبَ ـَ 1. קצף, השתולל מזעם. 2. הפקיע את רכושו. حَارَبَ III לחם, ערך מלחמה. تَحَارَبَ VI נלחמו. حَرْبٌ ج حُرُوبٌ מלחמה. حَرْبُ الاِسْتِقْلَالِ מלחמת העצמאות. حَرْبُ اسْتِنْزَافٍ מלחמת התשה. حَرْبُ العِصَابَاتِ מלחמת גרילה. حَرْبٌ شَعْوَاءُ ע' (شعو). حَرْبٌ أَهْلِيَّةٌ מלחמת אזרחים. حَرْبٌ نَفْسِيَّةٌ מלחמה פסיכולוגית. الحَرْبُ خُدْعَةٌ ח' כי בתחבולות תעשה לך מלחמה. نَارُ حَرْبٍ עולם הבוערים (ושרים וכדו' כאסלאם). الحُرُوبُ الصَّلِيبِيَّةُ מסעי הצלב. حَرْبِيٌّ 1. מלחמתי, צבאי. 2. לוחם, קרבי. بُولِيسٌ حَرْبِيٌّ. شُرْطَةٌ حَرْبِيَّةٌ משטרה צבאית. حَرْبَةٌ ج حِرَابٌ רומח, כידון, חנית. حِرْبَاءُ ج حَرَابِيُّ זיקית. حِرْبَائِيٌّ צבעוני, הפכפך. حِرَابَةٌ שוד בדרכים. حَدُّ الحِرَابَةِ העונש על שוד בדרכים (באסלאם). مِحْرَابٌ ج مَحَارِيبُ גומחה (כיוון תפילת המוסלמים במסגד). مُحَارَبَةٌ לחימה. إِحْتِرَابٌ דו-קרב. مُحَارِبٌ לוחם, איש מלחמה, חייל.

حَرَثَ ـُ חרש, עבד האדמה. حَرْثٌ 1. חריש, חרישה. 2. מקנה. وَيُهْلِكُ الحَرْثَ وَالنَّسْلَ ס' והרס את השדה ואת הצאצאים (כלומר: השחית את הכול). حِرَاثَةٌ חרישה, עבוד, חקלאות. مِحْرَاثٌ ج مَحَارِيثُ מחרשה. حَارِثٌ. حَرَّاثٌ חורש, חקלאי. أَبُو الحَارِثِ אריה. حَرَّاثٌ אריס, איכר.

حَرِجَ ـَ הָיָה צר. حَرَّجَ II 1. אסר, הביא במבוכה, מבוכה. 2. יער. أَحْرَجَ IV 1. אסר, הביא במבוכה, לחץ אל הקיר. 2. שבה, הביך. أَحْرَجَ مَوْقِفَهُ העמיד אותו במצב קשה, שׂם אותו. تَحَرَّجَ V 1. נלחץ, בא במבוכה. 2. נמנע, נרתע מ-. تَحَرَّجَ صَدْرُهُ مِنْ חש מועקה מ-. لَا يَتَحَرَّجُ مِنْ לא נרתע מ-. حَرَجٌ 1. מבוכה, מצוקה, מועקה, אי נוחות. 2. סבך. 3. חטא. 4. חשש. بِلَا حَرَجٍ בלי חשש. لَا حَرَجَ عَلَيْكَ אין לבוא אליך בטענות, לא נורא, זה לא אשמתך. حَدِّثْ وَلَا حَرَجَ ע' حدث. حَرِجٌ צר (ובעת) מסוכן, קריטי. حَرَاجَةٌ חומרה, קריטיות, קושי. تَحْرِيجٌ ייעור. تَحَرُّجٌ הרתעות, הסתייגות, חוסר חשש. مُحَرِّجَاتٌ. مُحَرِّجَاتُ الإِيمَانِ שבועות חמורות, נדר.

حَرِدَ ـَ כעס על, התרעם כ-. حَرَدَ ـِ 1. קצף. 2. התבודד. حَرَدٌ כעס. حَارِدٌ. حَرِدٌ. حَرْدَانُ כועס, זועם.

حِرْذَوْنٌ ج حَرَاذِينُ חרדון (מין לטאה), lizard.

حَرَزَ ـُ שמר, נצר. حَرُزَ ـُ היה חזק. أَحْرَزَ IV השיג, זכה ב-. أَحْرَزَ تَقَدُّمًا עשה התקדמות. أَحْرَزَ قَصَبَ السَّبْقِ הצטיין, זכה במקום הראשון. تَحَرَّزَ V. إِحْتَرَزَ VIII נזהר מ-. حِرْزٌ ج أَحْرَازٌ 1. מבטחה, מקלט. 2. קמע, קמיעה. كَانَ فِي حِرْزٍ حَرِيزٍ היה שמור מכל משמר. إِحْرَازٌ השגה, זכייה ב-. إِحْتِرَازٌ זהירות. تَدَابِيرُ إِحْتِرَازِيَّةٌ אמצעי זהירות.

حَرَسَ ـُ שמר, נצר, הגן על. تَحَرَّسَ V. إِحْتَرَسَ VIII مِنْ 1. נשמר מ-, נזהר, נקט אמצעי זהירות. 2. המשמר. حَرَسٌ משמר. حَرَسُ الحُدُودِ משמר הגבול. حَرَسُ الشَّرَفِ משמר כבוד. حَرَسُ السَّوَاحِلِ משמר החופים. حِرَاسَةٌ שמירה, פיקוח, השגחה. تَحْتَ الحِرَاسَةِ בהשגחה, בפיקוח. إِحْتِرَاسٌ ج إِحْتِرَاسَاتٌ זהירות, זהירויות, ... الاِحْتِرَاسُ فِي الطُّرُقِ זהירות בדרכים. إِحْتِرَاسًا مِنْ מתוך זהירות מ- (לשם זהירות). حَارِسٌ ج حُرَّاسٌ שומר, נוטר, זקיף. حَارِسٌ قَضَائِيٌّ אפוטרופוס. حَارِسُ المَرْمَى שוער (בכדורגל). مَحْرُوسٌ שמור, מוגן. المَحْرُوسَةُ מכינוי לקהיר.

حَرَشَ ـِ התגרה ב-. حَرَّشَ II גרה, הסית, שסה. تَحَرَّشَ V بِـ התגרה ב-, חיפש ריב. حَرْشٌ ج أَحْرَاشٌ חורש, חורשה, יער קטן. تَحْرِيشٌ שסוי, הסתה. تَحَرُّشٌ התגרות, פרובוקציה, התנכלות, חיפוש ריב. التَّحَرُّشُ بِالنِّسَاءِ הטרדה מינית.

حَرْشَفٌ ج حَرَاشِفُ קשקשת (של דגים).

حَرَصَ ـِ عَلَى 1. חסך, חשק ב-. 2. שקד על, הקפיד. حِرْصٌ 1. חמדנות, קמצנות. 2. שקידה, הקפדה. حِرْصًا عَلَى الأَرْوَاحِ 1. לשם מניעת שפיכות דמים. 2. ... حَرِيصٌ ج حُرَصَاءُ 1. אוהב בצע, חמדן. 2. عَلَى מקפיד, שוקד על. 3. קמצן (בכספים). 4. זהיר, קפדן.

حَرَّضَ II הסית, הקדיח, שיסה, דרבן. تَحْرِيضٌ הסתה, המרדה, שיסוי, פרובוקציה. مُحَرِّضٌ פרובוקטור, מסית, משיח, מחרחר ריב, מסיתה, שיסה.

حَرَّفَ II 1. שיבש (טקסט), סילף, עיוות. 2. הטה. يُحَرِّفُونَ الكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ק' מסלפים את משמעותם של הדברים. تَحَرَّفَ V סטה, סר מהדרך. إِنْحَرَفَ VII 1. عَنْ סטה, סר מ־. 2. إِلَى פנה אל־, נטה. 3. היה באלכסון, היה משופע. إِنْحَرَفَ مِزَاجُهُ חש ברע. إِحْتَرَفَ VIII עסק ב־, עבד במקצוע (מסוים). حَرْفٌ ج حُرُوفٌ وأَحْرُفٌ 1. אות, עיצור, מילית. 2. קצה. حَرْفُ اسْتِفْهَامٍ מילית שאלה. حَرْفُ جَرٍّ (خَفْضٍ) מילת יחס. حَرْفُ شَرْطٍ מילת תנאי. حَرْفُ عَطْفٍ מילת חיבור. حَرْفٌ مَبْنِيٌّ עיצור. حَرْفُ مَعْنًى מילת יחס. بِالحَرْفِ الوَاحِدِ. حَرْفًا بِحَرْفٍ. حَرْفِيًّا מלה במלה, מילולית, ככתבו וכלשונו. حُرُوفُ الهِجَاءِ אותיות האל"ב. حُرُوفُ الحَلْقِ אותיות הגרון. الحُرُوفُ الذَّوْلَقِيَّةُ אותיות הלשון (אותיות הנהגות בקצה הלשון ר, ל, ן). الحُرُوفُ الشَّفَوِيَّةُ אותיות השפה. الحُرُوفُ الشَّمْسِيَّةُ אותיות השמש (בדקדוק). حُرُوفُ العِلَّةِ (اللِّينِ) האותיות העלולות (נחות). الحُرُوفُ القَمَرِيَّةُ אותיות הירח (בדקדוק). حُرُوفُ المُضَارَعَةِ (حُرُوفُ أَنَيْتَ) אותיות איתן (בדקדוק). عِلْمُ الحُرُوفِ תורת עתידות (על פי אותיות וסימנים). وَضْعُ النِّقَاطِ عَلَى الحُرُوفِ העמיד דברים על דיוקם. حَرْفِيٌّ מילולי. حَرْفِيَّةٌ מילוליות. أَخَذَ بِحَرْفِيَّةِ القَانُونِ עמד על שורת הדין. حِرْفَةٌ ج حِرَفٌ מקצוע, משלח יד. حِرَفِيٌّ מקצועי. حَرِيفٌ חריף, מתובל. تَحْرِيفٌ שיבוש, עיוות, זיוף, סילוף. تَحْرِيفِيٌّ רביזיוניסט. تَحْرِيفِيَّةٌ רביזיוניזם. إِنْحِرَافٌ סטייה, נטייה. إِنْحِرَافٌ جِنْسِيٌّ סטייה מינית. إِنْحِرَافُ المِزَاجِ חולשה, לא בקו הבריאות. إِنْحِرَافِيٌّ סוטה (מינית). إِحْتِرَافٌ עיסוק מקצועי. مُحَرَّفٌ משובש, מסולף. مُنْحَرِفٌ 1. סוטה. 2. באלכסון, משופע, מעוות. شِبْهُ مُنْحَرِفٍ טרפז (בגאומטריה). مُحْتَرِفٌ מקצוען, מקצועני. مُحْتَرِفُو السِّيَاسَةِ עסקנים פוליטיים.

(حرفش) حَرَافِيشُ (מפר׳ حُرْفُوش) ס׳ אנשים מפשוטי עם, פרחחים.

حَرَقَ ـ שרף, הבעיר, העלה באש. حَرَقَ قَلْبَهُ שרף (ציער) את לבו. حَرَّقَ II אכל, שרף. حَرَّقَ عَلَيْهِ أَسْنَانَهُ חרק שיניו עליו. أَحْرَقَ IV שרף, חרך, כווה, צרב. تَحَرَّقَ V התאכל, נשרף. تَحَرَّقَ شَوْقًا إِلَى השתוקק מאוד אל־, נכסף אל־ בכל יוקד לבו. إِحْتَرَقَ VIII נשרף, עלה באש. حَرْقٌ 1. שריפה. 2. הצתה. 3. ج حُرُوقٌ כוויה. حُرَاقٌ חומר מצית. حَرَّاقٌ לוהט, יוקד. حَرِيقٌ. حَرِيقَةٌ ج حَرَائِقُ שריפה, דליקה. حُرْقَةٌ צריבה, לוהטת. حَرْقَانُ צריבה. مَحْرَقٌ ج مَحَارِقُ מוקד (של עדשה) ע׳ (بَار) بُؤْرَة. إِحْرَاقٌ הבערה, הצתה. إِحْتِرَاقٌ התלקחות, התכלות באש. غُرْفَةُ الاِحْتِرَاقِ תא הבעירה. قَابِلٌ لِلاحْتِرَاقِ דליק. حَارِقٌ 1. שורף, צורב. 2. קשות (בחורף). زُجَاجَةٌ (قُنْبُلَةٌ) حَارِقَةٌ בקבוק תבערה, בקבוק מולוטוב. مَحْرُوقٌ שרוף, חרוך. مَحْرُوقَاتٌ דלק, חומרי דלק. مَحْرَقَةٌ 1. עולה (קרבן). 2. المَحْرَقَةُ שואת יהודי אירופה.

حَرْقَدَةٌ ج حَرَاقِدُ 1. תפוח אדם הראשון. 2. פקת הגרגרת.

حَرْقَفَةٌ ج حَرَاقِفُ עצם הירך.

حَرَّكَ II 1. הזיז, הניע, הפעיל, עורר. 2. נער. حَرَّكَ سَاكِنَهُ עורר אותו לפעולה. لَا يُحَرِّكُ سَاكِنًا לא נוקף אצבע, נשאר אדיש. حَرَّكَ عَوَاطِفَهُ (مَشَاعِرَهُ) עורר את רגשותיו, הרטיט את לבו. لَا تُحَرِّكَنَّ سَاكِنًا מה׳: שב ואל תעשה. تَحَرَّكَ V זז, נע. حَرِكٌ זריז, ערני, תוסס. حَرَكَةٌ ج حَرَكَاتٌ תנועה, תזוזה, פעולה, סבבה. حَرَكَةُ تَحْرِيرٍ תנועת שחרור. حَرَكَةٌ سِرِّيَّةٌ תנועה מחתרתית. ثَقِيلُ الحَرَكَةِ כבד תנועה. خَفِيفُ الحَرَكَةِ קל תנועה, זריז. نَاتِئُ الحَرَكَةِ מתבלט תנועה. فِي جَمِيعِ حَرَكَاتِهِ وَسَكَنَاتِهِ בצאתו ובבואו, בכל פעולה מפעולותיו, בכל אשר יפנה. حَرَكِيٌّ 1. תנועתי, קינטי. 2. תנועתי, ארגוני. 3. אקטיביסטי. الاِسْمُ الحَرَكِيُّ הכינוי המחתרתי. طَاقَةٌ حَرَكِيَّةٌ אנרגיה קינטית. حَرَكِيَّةٌ 1. תנועתיות, דינמיות. 2. אקטיביזם. حَرَاكٌ 1. תנועה. 2. ניעות, מוביליות, נידות. حَرَاكٌ اجْتِمَاعِيٌّ ניעות (מוביליות) חברתית. لَمْ يُبْدِ حَرَاكًا לא הניד עפעף, לא זע. مُحَرِّكٌ זרז. مِحْرَاكٌ מוט (להפיחת גחלים). تَحْرِيكِيٌّ דינמי. تَحَرُّكٌ תנועה, תזוזה. تَحَرُّكٌ دِبْلُومَاسِيٌّ צעד דיפלומטי, יוזמה דיפלומטית. حَارِكٌ ספרשת. مُحَرِّكٌ 1. מניע, מדרבן. 2. ج مُحَرِّكَاتٌ מנוע. 3. ניעות, מוטיבציה. مُحَرِّكٌ كَهْرَبَائِيٌّ מנוע חשמלי. قُوَّةٌ مُحَرِّكَةٌ כוח מניע, מוטיבציה. مُتَحَرِّكٌ 1. מתנועע, נע. 2. עיצור (בדקדוק). حَرْفٌ مُتَحَرِّكٌ עיצור עם תנועה. صُوَرٌ مُتَحَرِّكَةٌ סרטים מצוירים.

حَرْكَشَ 1. עורר, תקע מקל. 2. התגרה.

حَرَمَ ـ שלל, מנע, אסר על־. حُرِمَ ـ נמנע, נאסר. حَرَّمَ II אסר. وَأَحَلَّ اللهُ البَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ק׳ (ואלוהים התיר את המסחר (המסחר) ואת הריבית אסר. أَحْرَمَ IV 1. נכנס למצב של איסור בקבלו קריאת "אחראם" ע׳ إِحْرَام. 2. נכנס לתפילה, לחודשי חג או למקום קדוש. 3. נמנע מ־. تَحَرَّمَ V 1. נתקדש. 2. נאסר. إِحْتَرَمَ VIII כבד, נתן כבוד, הוקיר. إِحْتَرَمَ المُسِنِّينَ והדרת פני זקן. اِسْتَحْرَمَ X 1. חשב את לאסור. 2. קדש. حَرَمٌ ج أَحْرَامٌ 1. אסור, קדוש, מקודש. 2. אשת איש. 3. קמפוס. الحَرَمُ الإِبْرَاهِيمِيُّ الشَّرِيفُ מערת המכפלה. الحَرَمُ الجَامِعِيُّ קמפוס האוניברסיטה. الحَرَمُ القُدْسِيُّ الشَّرِيفُ הר הבית. الحَرَمَانِ מכה ומדינה הקדושות באסלאם. ثَالِثُ الحَرَمَيْنِ כינויה של ירושלים (באסלאם). خَادِمُ الحَرَمَيْنِ כינוי למלך סעודיה. حُرْمَةٌ ج حُرَمٌ وحُرُمَاتٌ 1. קדושה, כבוד.

2. אשת איש. 3. יראת כבוד. 4. זכות (בלתי ניתנת להפרה). حُرَم ج حُرُم אסור, לא מתר. ابن حرام ממזר. البيت الحرام מבנה הקדוש, הכעבה. المسجد الحرام מבני של המסגד במכה. الأشهر الحرم חדשי ذو القعدة، ذو الحجة، محرّم ورجب שבהם היתה אסורה מלחמה בתקופה שקדמה לאסלאם. منطقة حرام שטח הפקר. يا حرام! (הקריאה) חבל! حريم ج حُرُم 1. קדוש, אסור. 2. הרמון, אגף הנשים. حريميّ נשי, של נשים (בגדים למשל). حراميّ ج حراميّة גנב. حرمان 1. שלילה (של זכויות למשל). 2. נדוי, חרם. 3. מחסור. محرم ج محارم 1. סגור, קדוש. 2. ערוה, אשה האסורה להנשא בשל קרבת דם. غشيان المحارم גלוי עריות. محرمة ج محارم מטפחת. تحريم 1. אסור, שלילה. 2. חרם. إحرام מצב קדשתו של המסלמי העושה עליה לרגל למכה. احترام כבוד, יקר, כבוד, דרך ארץ. احترام ذاتيّ כבוד עצמי. محروم משפל, פסול, פושע מ׳, מקפח כל חרם. محرّم 1. אסור. 2. שם של החדש הראשון בלוח האסלאם. محرم מצבו של עולה רגל למכה. محترم 1. מכבד, חשוב, נכבד. 2. רציני, בולט, נכר. مبلغ محترم סכום נכר.

حرملة ج حرامل שמלה.

حرن ـ 1. סרב לזוז, עמד במקומו. 2. התעקש. حرون ج حُرُن סרבן, עקשן. حرونة 1. לכת פראו בשל זעם או עצב. 2. חריפות (של רוח למשל).

(حري) تحرّى V התחקה אחר, חקר, עקב, בדק, בלש אחרי. بالحرى בקשי. حريّ הולם, נאה, מתאים. حريّ به أن נאה לו ש׳, מוטב לו ש׳. حريّ بالتصديق בר אמון, אמין. حريّ بالذكر ראוי להזכיר. حراء שם של הר סמוך ליד מכה שבו החלה נבואתו של הנביא מחמד. أحرى מוטב, עדיף, ראוי. وبالأحرى ונכון יותר, ומדיק יותר. كم بالأحرى לא כל שכן, קל וחמר. تحرّ(ي) ج تحرّيات התחקות, חקירה. شرطة (بوليس) التحرّي בולשת, המשטרה החשאית.

حزّ ـ إحتزّ VIII פרס, חרץ, קצץ. حزّ في نفسه פגע בו צער וכאב, קשה לסבול לו. إحتزّ رأسه כרת (קטע) את ראשו. حزّ ج حزوز חריצה, פרצה, חתך, חריץ, סדק. حزاز 1. חזזית (צמח). 2. קשקשת (בשער). حزازة 1. איבה, טינה. 2. ج حزازات טינה שנשארת למחלקת. محزّ מקום החריצה. أصاب المحزّ קלע למטרה.

حزب ـ החריף, הצר. حزب الوضع המצב החריף. حزّب II פלג, חלק. تحزّب V لـ 1. צדד ב־. 2. התפלג. حزب ج أحزاب 1. מפלגה. 2. חלק (ב־60 חלקי הקוראן). حزبيّ מפלגתי. لا حزبيّ בלתי מפלגתי. نظام حزبيّ משטר מפלגתי. حزبيّة מפלגתיות. حيزبون זקנה בלה. تحزّب 1. קנאות מפלגתית, סיעתיות. 2. פרטיזניות, דעה קדומה. متحزّب פרטיזני, מפלגתי (נלהב).

حزر ـ נחש, שער. حزر נחוש. حزّورة ج حزازير חידה, חידון. حزازير رمضان חידוני רמדאן (בשידורים).

حزيران، حُزيران As חדש יוני.

حزق ـ קשר הדק. حزّق II הדק, לחץ, דחק, חנק. محزّق מהדק (בגד וכו׳).

حزم ـ קשר, חבש (בהמה), אגד, צרר, ארז. حزم أمره גמר אמר, החליט. حزم ـ היה תקיף בדעתו. حزّم II הדק את החגורה. تحزّم V، إحتزم VIII חגר חגורה. تحزّم للأمر התכונן היטב לדבר. إحتزم في أمره היה נחוש בדעתו. حزم 1. אגידה, קשירה. 2. תקיפות, נחרצות, החלטיות. الحزم سوء الظنّ بالناس (פתג׳: כבדהו וחשדהו). حزمة 1. אגד, צרור, חבילה. 2. אלמת קרני אור. 3. זר. حزام ج أحزمة وحُزُم חגורה. حزام الأمان חגורת בטיחות. حزام النجاة חגורת הצלה. حزام متحرّك סרט נע. شدّ الحزام הדק החגורה ע׳ (قشف) تقشّف. لكمة تحت الحزام מכה מתחת לחגורה. منطقة الحزام الأمنيّ אזור חגורת הבטחון. تحزيم אריזה, אגידה. حازم נחוש בדעתו, תקיף, נמרץ.

حزن ـ צער. حزن ـ הצטער, עצב. على התאבל על. حزّن II، أحزن IV העציב. حزن ج أحزان 1. עצב, צער. 2. אבל. حزن ج حزون אדמת טרשים. حزن، حزين ج حزناء وحزانى 1. עצוב, שרוי בצער. 2. אבל. الجمعة الحزينة יום השישי שלפני חג הפסחא (יום צליבת ישו). مالك الحزين אנפה ע׳ بلشون. حزنان עצוב מאוד. حزاينيّ של אבל. قماش حزاينيّ בד שחור. محزن מעציב, עצוב, קודר. مسرحيّة محزنة טרגדיה. محزن مضحك טרגי־קומי.

حسّ ـ، أحسّ IV חש, הרגיש, שם לב, הבחין. حسّ ـ חש צער, הצטער. حسّس II משש, משמש. تحسّس V משש, גשש, בדק, בחן. حسّ הרגשה. حسّ 1. תחושה, הרגשה. 2. רגש. حسّيّ 1. תחושתי, רגשי. 2. מוחשי. المذهب الحسّيّ، الفلسفة الحسّيّة תורת החושניות (בפילוסופיה). حسّيّات תחושות. حسيس רחש, רשרוש, אושה. حسّاس 1. רגיש. 2. עדין. ورق حسّاس נייר צלום רגיש. حسّاسيّ עדין. حسّاسيّة 1. רגישות. 2. אלרגיה. محسّة מגרדת, מברשת, מברשת לקרצוף עור הבהמה. إحساس ج أحاسيس תחושה, הרגשה, רגש. إحساس مشترك קונסנזוס, אחדות דעים. قلّة إحساس חסר רגישות, קהות חושים. المدرسة (الطاقة) الإحساسيّة האסכולה האינטרוספקטיבית. حاسّة ج حواسّ חוש. الحواسّ الخمس (البصر، الذوق، السمع، الشمّ، اللمس) חמשת החושים (הראיה, הטעם, השמיעה, הריח, המשוש). محسوس מוחשי, מרגש, נכר. كمّيّة محسوسة כמות נכרת (מוחשית).

حَسَبَ ـ ספר, חשב. حَسَبَهُ عَلَى זקף אותו לחובת. حَسَبَهُ لِـ זקף אותו לזכות. حَسَبَ لَهُ حِسَابًا יחס לו חשיבות, הביא אותו בחשבון. حَسَبَ لَهُ أَلْفَ حِسَابٍ התכונן לקראתו היטב היטב. لَا يُحْسَبُ لَهُ حِسَابٌ נטול ערך, חסר חשיבות. حَسِبَ ـ חשב, העריך, סבר כי. حَسُبَ ـ התיחס במוצאו ל־. حَاسَبَ III התחשבן עם־, דרש דין וחשבון מ־, פרע חשבונו מ־. تَحَسَّبَ V مِنْ חשש מ־, נזהר מ־. تَحَاسَبَ VI התחשבן עם־, ישב חשבון, הסדיר את חשבונו עם־. إِحْتَسَبَ VIII 1. הסתפק ב־. 2. העריך את־, החשיב. 3. ספר. 4. זקף לזכות או לחובת. 5. בקש דין מ־, התחשבן עם־. حَوْسَبَ מחשב, תכנת במחשב. حَسْبٌ 1. מנה, חשוב. 2. די. حَسْبُكَ هٰذَا די לך ב־, מספיק. حَسْبُكَ اللّٰهُ די לך באלהים. فَحَسْبُ בלבד, די, ותו לא. حَسْبِي. مَجْلِسُ حَسْبِي בית דין לעניני אפוטרופסות. حَسَبٌ ج أَحْسَابٌ 1. מנה, סכום, ערך. 2. יחוס, מוצא מכבד. حَسَبَ. عَلَى حَسَبِ، بِحَسَبِ לפי, בהתאם ל־. ذُو حَسَبٍ وَنَسَبٍ ממוצא מיחס. حَسَبَمَا בהתאם למה. حِسْبَةٌ 1. חשבון. 2. כהנת הממנה על המחירים והמוסר (באסלאם). حَسِيبٌ ج حُسَبَاءُ 1. נכבד, נשוא פנים. 2. מבקר, עושה חשבון. الْحَسِيبُ מכנויי אלהים (באסלאם). حُسْبَانٌ חשבון, סברה. أَخَذَهُ فِي الْحُسْبَانِ הביא אותו בחשבון. حِسَابٌ ج حِسَابَاتٌ 1. חשבון, אריתמטיקה. 2. חשוב. بِلَا حِسَابٍ בלי חשבון, ללא גבול. حِسَابُ التَّفَاضُلِ חשבון דיפרנציאלי. حِسَابُ التَّكَامُلِ חשבון אינטגרלי. حِسَابُ الْجُمَّلِ גימטריה. حِسَابٌ جَارٍ (ي) חשבון עובר ושב (עו"ש). عِلْمُ الْحِسَابِ אריתמטיקה. جِهَازُ كَشْفِ الْحِسَابِ משוב [illegible]. خَلِّ الْحِسَابَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ מי' [illegible] בקצרה. عَلَى حِسَابِي על חשבוני. لِحِسَابِ לחובת. عَمِلَ حِسَابًا لَهُ לקח אותו בתשומת לבו. كَاتِبُ حِسَابَاتٍ פנקסן, מנהל חשבונות. يَوْمُ الْحِسَابِ יום הדין. حِسَابَاتٌ دَوْرِيَّةٌ [illegible]. تَدْقِيقُ حِسَابَاتٍ ראית חשבון. مُدَقِّقُ حِسَابَاتٍ רואה חשבון. مُدِيرُ حِسَابَاتٍ מנהל חשבונות. إِدَارَةُ حِسَابَاتٍ הנהלת חשבונות. مُحَاسَبَةٌ ج مُحَاسَبَاتٌ 1. התחשבנות. 2. חשבונאות, פנקסנות. 3. פקוח. مُحَاسَبَةُ النَّفْسِ חשבון נפש. إِحْتِسَابٌ 1. חשוב. 2. עיון, הערכה. حَاسِبٌ מחשב, סופר. حَاسِبٌ آلِيٌّ (إِلِكْتْرُونِيٌّ). حَاسِبَةٌ מחשבון (calculator). حَاسُوبٌ ج حَوَاسِيبُ מחשב. مَحْسُوبٌ عَلَى ج مَحَاسِيبُ בן חסות, בן טפוחים. مَحْسُوبُكَ! לשרותך! مَحْسُوبِيَّةٌ 1. חסות. 2. משוא פנים. 3. פרוטקציה. مُحَاسِبٌ פנקסן, חשב, מנהל חשבונות, מבקר חשבונות. مُحْتَسِبٌ הממנה על המחירים והמוסר (באסלאם). مُحَوْسَبٌ ממחשב, מתכנת.

حَسَدَ ـ קנא, התקנא ב־, קנא צר עין. هُوَ فِي مَوْقِفٍ لَا يُحْسَدُ عَلَيْهِ אין לקנא במצבו, מצבו עגום. حَسَدٌ קנאה, צרות עין, עין רעה. حَسُودٌ ج حُسُدٌ קנאי. عَيْنُ الْحَسُودِ עין הרע. الْحَسُودُ لَا يَسُودُ מי' קשה כשאול קנאה. تَحَاسَدَ קנאו זה בזה. حَاسِدٌ קנאי, צר עין, לוטש עין. مَحْسُودٌ נפגע מעין הרע.

حَسَرَ ـ 1. חשף, ערטל, גלה, הסיר. 2. נחשף. حَسُرَ ـ תשש, רפה. حَسِرَ ـ عَلَى הצטער על־. حَسَّرَ II 1. צער. 2. הוגיע, התיש. تَحَسَّرَ V عَلَى 1. נאנח על־. 2. הצטער, נעצב, דאב. إِنْحَسَرَ VII 1. נגלה, נחשף. 2. נסוג, הוסר. 3. פחת, נדלדל, נעלם. إِنْحَسَرَ الْمَاءُ عَنِ السَّاحِلِ המים נסוגו מהחוף. حَسْرٌ עיפות, תשישות. حَسْرُ الْبَصَرِ קצר ראיה. حَسِرٌ עצוב, עיף. حَسْرَةٌ ج حَسَرَاتٌ 1. אנחה. 2. דאגה, יגון. 3. חרטה. يَا لَلْحَسْرَةِ، وَاحَسْرَتَاهُ! 1. מה חבל! וי! אויה! 2. חבל על דאבדין. حَسِيرٌ ج حَسْرَى 1. תשוש. 2. עיף. حَسِيرُ الْبَصَرِ קצר ראי. حَسْرَانُ דואב, נוגה, עצוב. حَاسِرٌ ج حَوَاسِرُ חשוף, גלוי. حَاسِرُ الْبَصَرِ קצר ראי. حَاسِرُ الرَّأْسِ גלוי ראש.

حَسَكَةٌ ج حَسَكٌ קוץ, עקץ. حَسَكَةٌ فِي الْحَلْقِ עצם בגרון. حَسَكِيٌّ קוצני.

حَسَمَ ـ 1. חתך, כרת. 2. גדע, הכריע, פסק. 3. ישב, חסל (סכסוך למשל). 4. נכה, הוריד סכום. حَسْمٌ 1. סיום, חסול, הכרעה, פסיקה. 2. נכוי סכום. نِسْبَةُ الْحَسْمِ אחוז החסימה (בבחירות). حَسْمًا لَهُ לשם חסול (סכסוך, ויכוח וכו'). حُسَامٌ 1. חרב. 2. להב (של חרב). حَاسِمٌ חותך, פוסקני, מכריע. نَصْرٌ حَاسِمٌ נצחון מכריע.

حَسُنَ ـ יפה, נעשה נאה. يَحْسُنُ بِكَ أَنْ טוב לך ש־, ראוי לך כי. حَسَّنَ II יפה, שפר, טיב, העלה רמת חיים למשל. حَاسَنَ III התיחס יפה אל־. أَحْسَنَ IV 1. היטיב. 2. ידע (היטב) למשל. مَا أَحْسَنَهُ מה יפה הוא! أَحْسَنَ إِلَى עשה חסד עם־. أَحْسَنْتَ יישר כחך! מי כמוך! أَحْسَنَ الِاخْتِيَارَ היטיב לבחר. أَحْسَنَ الظَّنَّ بِهِ נתן בו אמון. أَحْسَنَ مُعَامَلَتَهُ התיחס אליו יפה. أَحْسَنَ فَهْمَهُ הבין (תפס) אותו היטב. لَا يُحْسِنُ أَنْ לא טוב ש־, אין זה מן הראוי כי. تَحَسَّنَ V השתפר, הוטב, התקדם. إِسْتَحْسَنَ X נשא חן בעיניו, העריך. حُسْنٌ חן, יפי, שכלול, שלמות. حُسْنُ الْجِوَارِ שכנות טובה. حُسْنُ السُّلُوكِ התנהגות טובה. سِتُّ الْحُسْنِ בתולה, שערופין (צמח). لِحُسْنِ الْحَظِّ למרבה המזל. حُسْنُ الْهِنْدَامِ سِرُّ الِاحْتِرَامِ מי' הדר בני אדם בכסותם. حَسَنٌ ج حِسَانٌ יפה, נאה, תם, נאות, נאים. حَسَنًا! בסדר! יפה! حَسَنًا فَعَلْتَ טוב עשית. حَسَنُ الْخَبَرِ وَالظُّهْرِ מי' תוכו כברו. لِكُلِّ حُسْنٍ عَائِبٌ מי' אין אדם שהוא כליל השלמות. أَحْسَنُ טוב יותר. بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ בנעם, בטוב, בדרך ידידותי. عَلَى أَحْسَنِ وَجْهٍ על הצד הטוב ביותר. حَسَنَةٌ ج حَسَنَاتٌ חנינות, מעלות טוב, יתרונות. الْحُسْنَى אחרית טובה. بِالْحُسْنَى בנעם, בטוב. الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى תשעים ותשעה

תְּנָאֵי אַלְלָה וּבַקּוּרְאָן. حَسَنَةٌ ج حَسَنَاتٌ חֶסֶד, צְדָקָה, מַעֲשֶׂה טוֹב. حَسَنَاتٌ מַעֲלוֹת, יְתָרוֹנוֹת. حَسَنَاتٌ وَسَيِّئَاتٌ יְתָרוֹנוֹת וּמִגְרָעוֹת. حَسُّونٌ ج حَسَاسِينُ חוֹחִית (צִפּוֹר), goldfinch. مَحْسَنَةٌ ج مَحَاسِنُ מַעֲלָה, יִתְרוֹן. مَحَاسِنُ وَمَسَاوِئُ מַעֲלוֹת, יְתָרוֹנוֹת וּמִגְרָעוֹת. كَشَفَتْ عَنْ مَحَاسِنِهَا חָשְׂפָה אֶת מַחֲמַדֶּיהָ. تَحْسِينٌ שִׁפּוּר, יִפּוּי, הַטְבָה, טִיּוּב. تَحْسِينُ النَّسْلِ שִׁפּוּר וְהַשְׁבָּחַת הַגֶּזַע. إِحْسَانٌ 1. עֲשִׂיַּת צְדָקָה, חֶסֶד. 2. נְדִיבוּת, עֲשִׂיַּת מַעֲשֶׂה יָפֶה. هَلْ جَزَاءُ الإِحْسَانِ إِلاَّ الإِحْسَانُ ק' הֲלֹא גְמוּל הַטּוֹב אֵינוֹ בִּלְתִּי אִם טוֹב. تَحَسُّنٌ הִשְׁתַּפְּרוּת, שִׁפּוּר, הַטָּבָה, הִתְקַדְּמוּת. فِي تَحَسُّنٍ مُسْتَمِرٍّ מִשְׁתַּפֵּר וְהוֹלֵךְ. اِسْتِحْسَانٌ 1. הִתְקַבְּלוּת בִּשְׂבִיעוּת רָצוֹן, הַסְכָּמָה. 2. הַעֲדָפָה. شَهَادَةُ اسْتِحْسَانٍ תְּעוּדַת הִצְטַיְּנוּת. مُحْسِنٌ נָדִיב, פִילַנְתְּרוֹפּ, עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה יָפֶה. مُسْتَحْسَنٌ מְקֻבָּל, רָצוּי. مِنَ الْمُسْتَحْسَنِ أَنْ רָצוּי שֶׁ-, מִן הָרָאוּי כִּי.

(حسو) حَسَا ـُ اِحْتَسَى VIII שָׁתָה, לָגַם, גָּמָא. حَسْوٌ حَسَاءٌ מָרָק. حُسْوَةٌ ج حُسُوَاتٌ לְגִימָה, גְּמִיעָה.

حَشَّ ـُ קָצַר, קָצַץ. حَشَّشَ II עִשֵּׁן חָשִׁישׁ. حَشِيشٌ ج حَشَائِشُ 1. עֵשֶׂב, דֶּשֶׁא. 2. קַנַּבּוֹס, חָשִׁישׁ. حَشِيشَةُ الدِّينَارِ כְּשׁוּת (צמח). حَشَّاشٌ מְעַשֵּׁן חָשִׁישׁ, מָכוּר לְחָשִׁישׁ. حُشَاشٌ، حُشَاشَةُ الْقَلْبِ שְׂרִיד נֶפֶשׁ. مِحَشٌّ، مِحَشَّةٌ ج مِحَشَّاتٌ מַגָּל. مَحْشَشَةٌ מַחְשָׁשָׁה, מְאוּרַת חָשִׁישׁ.

حَشَدَ ـِ גִּיֵּס, הִקְהִיל, כִּנֵּס, אָסַף, רִכֵּז. تَحَشَّدَ V اِحْتَشَدَ VIII נֶאֱסַף, הִתְקַבֵּץ, נִקְהַל, הִתְכַּנֵּס, הִתְרַכֵּז. حَشْدٌ ج حُشُودٌ 1. רִכּוּז, כִּנּוּס, אִסּוּף. 2. הָמוֹן. 3. חֲבוּרָה, קְבוּצָה. تَحَشُّدٌ ج تَحَشُّدَاتٌ اِحْتِشَادٌ 1. הִתְקַהֲלוּת, הִתְרַכְּזוּת, הִתְכַּנְּסוּת. 2. רִכּוּז כּוֹחוֹת. حَاشِدٌ רַב, עָצוּם. حَاشِدَةٌ ج حَوَاشِدُ מְגַיֵּס.

حَشَرَ ـُ כִּנֵּס, רִכֵּז, הִקְהִיל, קִבֵּץ. حَشَرَ نَفْسَهُ דָּחַק (נִדְחַק) אֶת עַצְמוֹ. حَشْرٌ 1. דְּחִיקָה. 2. הִתְכַּנְּסוּת. 3. הִתְקַהֲלוּת, הָמוֹן. يَوْمُ الْحَشْرِ יוֹם תְּחִיַּת הַמֵּתִים. حَشْرٌ مَعَ النَّاسِ عِيدٌ אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת. حَشَرَةٌ ج حَشَرَاتٌ חֶרֶק. عِلْمُ الْحَشَرَاتِ תּוֹרַת הַחֲרָקִים, אֶנְטוֹמוֹלוֹגְיָה. إِبَادَةُ الْحَشَرَاتِ הַדְבָּרַת מַזִּיקִים. مُبِيدُ الْحَشَرَاتِ חֹמֶר לְהַדְבָּרַת מַזִּיקִים.

حَشْرَجَ، تَحَشْرَجَ חִרְחֵר בִּגְרוֹנוֹ. حَشْرَجَةٌ، حَشْرَجَةُ الْمَوْتِ חִרְחוּר גְּסִיסָה.

(حشف) تَحَشَّفَ V לָבַשׁ קְרָעִים. حَشَفٌ תְּמָרִים יְבֵשִׁים וּגְרוּעִים. حَشَفَةٌ עֲטָרָה (של איבר הזכרות אחרי המילה).

حَشَكَ ـِ גָּדַשׁ, דָּחַס, צוֹפֵף.

حَشَمَ ـِ حَشَّمَ II أَحْشَمَ IV בִּיֵּשׁ, הֶעֱלִיב. تَحَشَّمَ V اِحْتَشَمَ VIII הִתְבַּיֵּשׁ, הִצְנִיעַ לֶכֶת. حَشَمٌ מְשָׁרְתִים. حِشْمَةٌ 1. צְנִיעוּת. 2. בַּיְשָׁנוּת. حَشِيمٌ ج حُشَمَاءُ مُحْتَشِمٌ צָנוּעַ, עָנָו, בַּיְשָׁן. مَحَاشِمُ מְבוּשִׁים, אֵיבְרֵי הַמִּין. اِحْتِشَامٌ דֶּרֶךְ אֶרֶץ, נִימוּס, צְנִיעוּת.

(حشو) حَشَا ـُ 1. מִלֵּא. 2. פִּטֵּם. 3. רִפֵּד. حَشَّى II 1. מִלֵּא (ריפוד כמשל). 2. עָשָׂה שׁוּלַיִם. 3. כָּתַב הֶעָרוֹת שׁוּלַיִם. حَاشَى III הוֹצִיא מִן הַכְּלָל. تَحَاشَى VI נִמְנַע מ-, נִזְהַר מ-, סָר מ-, עָמַד מִן הַצַּד, הִתְחַמֵּק. حَشْوٌ 1. מִלּוּי, דְּחִיסָה. 2. דְּחִיסָה (של שיר). 3. פִּטְפּוּט. حَشًا، حَشَى ج أَحْشَاءٌ קְרָבַיִם, מֵעַיִם. فِي أَحْشَائِهِ בְּקִרְבּוֹ, בְּתוֹכוֹ. حَشِيَّةٌ ج حَشَايَا מַצָּע, מִזְרָן, כַּר. حَاشَا، حَاشَى לְהוֹצִיא אֶת-, לְמַעֵט. حَاشَا لِلّٰهِ חַס וְשָׁלוֹם, חָלִילָה. حَاشَا لِلّٰهِ أَنْ חָלִילָה לוֹ שֶׁ-. تَحْشِيَةٌ דְּחִיקָה לְתוֹךְ, מִלּוּי. تَحَاشٍ(ي) הִמָּנְעוּת, הִתְחַמְּקוּת. حَاشِيَةٌ 1. שָׂפָה, קָצֶה. 2. שׁוּלַיִם. 3. פָּמַלְיָה, בְּנֵי לְוָיָה. ج حَوَاشٍ(ي) הֶעָרוֹת שׁוּלַיִם (לספר, למאמר וכו'). رَقِيقُ الْحَاشِيَةِ עָדִין, אָדִיב, יְדִידוּתִי. مَحْشُوٌّ מְמֻלָּא, פָּטוּם. ج مَحْشُوَّاتٌ מַאֲכָלִים מְמֻלָּאִים. مُحَشًّى 1. מְמֻלָּא, דָּחוּס.

حَصَّ ـُ נָשַׁל (נוֹצוֹת) וּקְטוּם כְּנָפַיִם. حَاصَّ III הִתְחַלֵּק בְּ-. حِصَّةٌ ج حِصَصٌ 1. חֵלֶק, מָנָה. 2. מִכְסָה. 3. שִׁעוּר, שְׁעַת הוֹרָאָה. حِصَّةُ تَأْسِيسٍ מְנָיַת יְסוֹד. حِصَّةٌ فِي الرِّبْحِ דִּיבִידֶנְד. نِظَامُ الْحِصَصِ تَحْصِيصٌ 1. קְווֹטָה. 2. הַקְצָאַת מָנוֹת. مُحَاصَّةٌ 1. הִתְחַלְּקוּת. 2. הַקְצָאָה. حُصٌّ וַרְדָּה, כַּרְכּוֹם ז' (وَرْس).

حَصَبَ ـِ 1. זָרַק עָלָיו חָצָץ. 2. רִצֵּף בְּחָצָץ. حَصِبَ، حَصُبَ، حَصَّبَ II רִצֵּף בְּחָצָץ. حَصَبٌ، حَصْبَاءُ חָצָץ. حَصْبَةٌ חַצֶּבֶת. حَصْبَةٌ الْمَانِيَّةٌ אַדֶּמֶת. حَاصِبٌ، حَاصِبَةٌ סוּפַת חוֹל.

حَصْحَصَ נִגְלָה. الآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ק' עַתָּה נָכוֹנָה (נִגְלְתָה) הָאֱמֶת.

حَصَدَ ـُ اِحْتَصَدَ VIII קָצַר. أَحْصَدَ IV. اِحْتَصَدَ VIII. اِسْتَحْصَدَ X הִבְשִׁיל (זְמַנּוֹ). حَصْدٌ، حِصَادٌ 1. קָצִיר. 2. עוֹנַת הַקָּצִיר. حَصِيدٌ، حَصِيدَةٌ ج حَصَائِدُ יְבוּל, תְּבוּאָה. حَصَّادٌ קוֹצֵר. مِحْصَدٌ ج مَحَاصِدُ מַגָּל, חֶרְמֵשׁ. حَصَّادَةٌ ج حَصَّادَاتٌ מַקְצֵרָה. حَصَّادَةٌ دَرَّاسَةٌ קוֹמְבַּיְן, מְכוֹנַת קְצִירָה וְדִישָׁה.

حَصَرَ ـُ 1. צָר עַל, הִקִּיף, כִּתֵּר. 2. חָסַם, הִגְבִּיל, צִמְצֵם. 3. אָסַר. 4. סָפַר, מָנָה. 5. דִּיֵּק. 6. הִגְדִּיר. حَاصَرَ III כִּתֵּר, צָר עַל, הֵטִיל מָצוֹר. اِنْحَصَرَ VII הִצְטַמְצֵם, הֻגְבַּל. حَصْرٌ 1. סְגִירָה, חֲסִימָה, צִמְצוּם, רִכּוּז, הַגְבָּלָה, כִּתּוּר. 2. אִסּוּר. 3. סְפִירָה. إِجَازَةُ الْحَصْرِ רִשְׁיוֹן בִּלְעָדִי. بِالْحَصْرِ בְּדִיּוּק. حَرْفُ حَصْرٍ מִלּוֹת צִמְצוּם (כמו فَقَطْ). عَلاَمَةُ الْحَصْرِ סוֹגְרַיִם. عَلَى سَبِيلِ الْمِثَالِ لاَ الْحَصْرِ לְשֵׁם הַדֻּגְמָה, לֹא לְשֵׁם דִּיּוּק. لاَ حَصْرَ لَهُ، يَفُوقُ الْحَصْرَ לְאֵין סְפֹר, לְלֹא גְבוּל, אֵין מִסְפָּר לוֹ. حَصْرِيٌّ בִּלְעָדִי, בִּלְבַדִּי, אֶקְסְקְלוּסִיבִי. حَصْرٌ עֲצִירוּת. حَصْرُ الْبَوْلِ עֲצִירַת שֶׁתֶן. حَصِيرٌ ج حُصُرٌ، حَصِيرَةٌ ج حَصَائِرُ מַחְצֶלֶת. حَصَّارٌ מַחְצְלַאי. حِصَارٌ، مُحَاصَرَةٌ מָצוֹר, כִּתּוּר. اِنْحِصَارٌ 1. הִצְטַמְצְמוּת, הִגָּבְלוּת. 2. בִּלְעָדִיּוּת, אֶקְסְקְלוּסִיבִיּוּת. اِنْحِصَارُ التَّبْغِ מוֹנוֹפּוֹל מְכִירַת הַטַּבָּק.

مَحْصُورٌ 1. סָגוּר, מֻסְגָּר, חָסוּם. 2. عَلَى מֻגְבָּל בְּ־.

حِصْرِمَةٌ ج حِصْرِمٌ עִנְבֵי בֹּסֶר.

حَصُفَ ـُ נָבוֹן, הָיָה נָבוֹן, הִשְׂכִּיל, חָכַם. حَصِيفٌ، حَصِيفٌ ج حُصَفَاءُ נָבוֹן, חָכָם, בַּעַל שִׁקּוּל וְהַבְחָנָה דַּקָּה. حَصَافَةٌ תְּבוּנָה, הַבְחָנָה דַּקָּה, שִׁקּוּל נָבוֹן.

حَصَلَ ـُ 1. נוֹצַר, צָמַח, נִבְרָא, יָצָא. 2. קָרָה, אֵרַע. 3. נוֹתַר, נִשְׁאַר. 4. נִקְבַּע. 5. عَلَى הִשִּׂיג, קִבֵּל, זָכָה בְּ־. وَلْيَحْصُلْ مَا يَحْصُلُ וִיהִי מָה. حَصَّلَ II 1. זָכָה. 2. הִשִּׂיג, קִבֵּל. 3. סִכֵּם, הִסִּיק. تَحَصَّلَ V הִתְקַבֵּל, נוֹצַר, הוּשַׂג. تَحَصَّلَ مِنْ נִבְעַ מִ־, נוֹצַר. إِسْتَحْصَلَ X 1. זָכָה, קִבֵּל, רָכַשׁ. 2. הִשִּׂיג, הוֹצִיא. حُصُولٌ 1. הִתְרַחֲשׁוּת. 2. הַשָּׂגָה, הֶשֵּׂג. حَصِيلٌ، حَصِيلَةٌ ج حَصَائِلُ 1. תּוֹצָאָה, תּוֹצָר. 2. הַכְנָסוֹת, שְׁקָלוֹת, הַשָּׂגָה. حَوْصَلٌ، حَوْصَلَةٌ זֶפֶק, קֵרָה. حَصَّالَةٌ קֻפַּת צְדָקָה אוֹ חִסָּכוֹן. مُحَصِّلٌ תּוֹבֵעַ, סוֹכֵן, מְקַבֵּל. تَحْصِيلٌ הַשָּׂגָה, גְּבִיָּה. تَحْصِيلُ العِلْمِ לִמּוּד, רְכִישַׁת דַּעַת. تَحْصِيلُ الحَاصِلِ הַמְּטוֹגָנָה, קָלוֹ שֶׁל גֶּבֶר, סִכּוּם סוֹפִי, מַעֲשֶׂה, בְּקִצּוּר. حَاصِلٌ ج حَوَاصِلُ 1. יְבוּל, תּוֹצֶרֶת, תְּנוּבָה. 2. תּוֹצָאָה, סַךְ הַכֹּל. 3. תְּשׁוּאָה, הַכְנָסָה. وَالحَاصِلُ וּבְסִכּוּם, וְהָעִקָּר. حَاصِلَاتٌ יְבוּל, סַךְ כָּל הַתּוֹצֶרֶת. مَحْصُولٌ ج مَحْصُولَاتٌ وَمَحَاصِيلُ 1. תּוֹצֶרֶת, יְבוּל. 2. הַכְנָסָה, רֶוַח. 3. תּוֹצָאָה, סַךְ הַכֹּל. 4. אָסִיף, קָצִיר. مُحَصِّلٌ גּוֹבֵה מִסִּים, גַּבַּאי.

حَصْلَبَةٌ פָּלֵאוֹנְטוֹלוֹגְיָה ר' جِيُولُوجِيَا.

حَصُنَ ـُ 1. הָיָה מְבֻצָּר, מוּגָן, הִתְבַּצֵּר. 2. הִצְנִיעַ לֶכֶת, נָהַג בִּצְנִיעוּת. حَصَّنَ II 1. בִּצֵּר, שִׂגֵּב. 2. חִסֵּן. أَحْصَنَ IV 1. בִּצֵּר. 2. הָיָה תָּם, הִצְנִיעַ לֶכֶת. تَحَصَّنَ V הִתְבַּצֵּר. حِصْنٌ ج حُصُونٌ מִבְצָר, מְצוּדָה, מָעוֹז. حِصَانٌ ج حُصُنٌ وَأَحْصِنَةٌ סוּס, סוּס הַרְבָּעָה. حِصَانُ البَحْرِ בַּהֲמוֹת, סוּס הַיְאוֹר. حِصَانُ طَرْوَادَةَ סוּס טְרוֹיָאנִי. حَصِينٌ מְבֻצָּר. حِصْنٌ حَصِينٌ מִבְצָר עַז. أَبُو الحُصَيْنِ כִּנּוּי שֶׁל הַשּׁוּעָל. حَصَانَةٌ 1. חֲסִינוּת. 2. חֹזֶק, תֹּקֶף. 3. תֹּם, צְנִיעוּת, טֹהַר. 4. חִסּוּן, סוֹדִיּוּת. 5. אִימוּנוֹלוֹגְיָה (תורת החיסון ממחלות מידבקות). حَصَانَةٌ دِبْلُومَاسِيَّةٌ חֲסִינוּת דִּיפְּלוֹמָטִית. تَحْصِينٌ 1. בִּצּוּר, הִתְבַּצְּרוּת, חִזּוּק. 2. חִסּוּן. تَحْصِينَاتٌ בִּצּוּרִים. إِحْصَانٌ תֹּם, צְנִיעוּת (של אישה), טֹהַר. تَحَصُّنٌ הִתְבַּצְּרוּת. مُحَصَّنٌ 1. מְבֻצָּר, מוּגָן, חָסִין. 2. מְחֻסָּן. مُحْصَنَةٌ 1. אִשָּׁה תַּמָּה, צְנוּעָה, טְהוֹרָה. 2. אֵשֶׁת אִישׁ.

(حصي) أَحْصَى IV 1. סָפַר, מָנָה, חִשֵּׁב. 2. עָרַךְ מִפְקָד. أَحْصَى عَلَيْهِ أَنْفَاسَهُ עָקַב אַחֲרָיו בְּכָל אֲשֶׁר יֵלֵךְ. لَا يُحْصَى לְאֵין סְפֹר. حَصًى חָצָץ. حَصَاةٌ، حَصْوَةٌ ج حَصَوَاتٌ חַלּוּק, אֶבֶן קְטַנָּה. حَصَاةٌ بَوْلِيَّةٌ אֶבֶן בַּכְּלָיוֹת. حَصَاةٌ صَفْرَاوِيَّةٌ אֶבֶן בְּכִיס הַמָּרָה. حَصَى لُبْنَانَ ר' (جبل) إِكْلِيلُ الجَبَلِ. حَصَوِيٌّ שֶׁל אֶבֶן אוֹ חָצָץ. إِحْصَاءٌ 1. סְטָטִיסְטִיקָה. 2. מִנְיָן, חִשּׁוּב. إِحْصَاءُ السُّكَّانِ מִפְקַד אוּכְלוּסִין. مَكْتَبُ الإِحْصَاءِ المَرْكَزِيُّ הַלִּשְׁכָּה הַמֶּרְכָּזִית לִסְטָטִיסְטִיקָה. إِحْصَائِيٌّ 1. סְטָטִיסְטִי. 2. סְטָטִיסְטִיקַאי. إِحْصَائِيَّاتٌ סְטָטִיסְטִיקָה, נְתוּנִים סְטָטִיסְטִיִּים. مُحْصٍ(ي) מוֹנֶה.

حَضَّ ـُ حَضْحَضَ II عَلَى 1. דִּרְבֵּן, גָּרַם לְ־, הֵנִיעַ, הֵאִיץ, עוֹדֵד. 2. הִסִּית, שִׁסָּה. حَضٌّ דִּרְבּוּן, זֵרוּז, הַסָּתָה, הָאָצָה. حَضِيضٌ ج حَضَاضٌ שִׁפּוּלֵי הָהָר. نَزَلَ إِلَى الحَضِيضِ יָרַד לְשֵׁפֶל הַמַּדְרֵגָה. مِنَ القِمَّةِ إِلَى الحَضِيضِ (מהדרגה העליונה ביותר) לְשֵׁפֶל הַמַּדְרֵגָה, מֵאִגְרָא רָמָא לְבֵירָא עֲמִיקְתָּא.

حَضَرَ ـُ 1. נָכַח בְּ־, הוֹפִיעַ, בָּא, הִשְׁתַּתֵּף בְּ־. 2. שָׁכַן בְּיִשּׁוּב. حَضَرَهُ المَوْتُ נָטָה לָמוּת, גָּסַס. حَضَّرَ II 1. הֵכִין, זִמֵּן, הֵבִיא. 2. יִשֵּׁב, תִּרְבֵּת. حَاضَرَ III 1. הִרְצָה. 2. שׂוֹחַח. أَحْضَرَ IV הֵכִין, זִמֵּן, הֵבִיא. تَحَضَّرَ V הִתְיַשֵּׁב, עָבַר מִן הַמִּדְבָּר אֶל הַיִּשּׁוּב, הִתְרַבֵּת. إِحْتَضَرَ VIII גָּסַס, בָּא. أُحْتُضِرَ נָטָה לָמוּת, גָּסַס. إِسْتَحْضَرَ X 1. בִּקֵּשׁ לְהָבִיא. 2. נִזְכַּר בְּ־. 3. הֵכִין תַּכְשִׁירִים רְפוּאִיִּים. حَضَرٌ אֶרֶץ יִשּׁוּב, יִשּׁוּב קֶבַע. حَضَرِيٌّ 1. בֶּן יִשּׁוּב, עִירוֹנִי. 2. מְתֻרְבָּת. حَضْرَةٌ נוֹכְחוּת. حَضْرَةُ المُدِيرِ כְּבוֹד הַמְּנַהֵל. فِي حَضْرَةِ בְּנוֹכְחוּת־, בְּמַעֲמַד־. حُضُورٌ נוֹכְחוּת, הוֹפָעָה, הִתְיַצְּבוּת. حُضُورُ البَدِيهَةِ כֹּשֶׁר תְּגוּבָה מְהִירָה. بِحُضُورِهِ בְּנוֹכְחוּתוֹ. وَرَقَةُ الحُضُورِ דַּף נוֹכְחוּת. حُضُورِيٌّ שֶׁבְּנוֹכְחוּת. حُضُورِيًّا בְּנוֹכְחוּתוֹ, פָּנִים אֶל פָּנִים. حَضَارَةٌ תַּרְבּוּת, צִיוִילִיזַצְיָה. حَضَارِيٌّ תַּרְבּוּתִי, צִיוִילִיזַצְיוֹנִי. حَضِيرَةٌ ج حَضَائِرُ כִּתָּה בַּצָּבָא, חֻלְיָה. مَحْضَرٌ ج مَحَاضِرُ דּוּ״חַ, פְּרוֹטוֹקוֹל. مَحْضَرُ الجَرْدِ רְשִׁימַת הַמְּלַאי, אִינְוֶנְטָר. مَحْضَرُ خَيْرٍ הוֹפָעָה מְבַשֶּׂרֶת טוֹבוֹת. بِمَحْضَرٍ مِنْهُ בְּנוֹכְחוּתוֹ. تَحْضِيرٌ הֲכָנָה, הַתְקָנָה, הַתְקָנוֹת. مُحَاضَرَةٌ הַרְצָאָה. إِحْضَارٌ 1. הֲבָאָה, זִמּוּן. 2. הַסְפָּקָה. تَحَضُّرٌ תַּרְבּוּתִיּוּת, אֹפִי תַּרְבּוּתִי. إِسْتِحْضَارٌ הֲכָנָה, עֲשִׂיַּת זֵכֶר. إِسْتِحْضَارُ الأَرْوَاحِ הַעֲלָאַת בָּאוֹב. حَاضِرٌ ج حُضَّرٌ وَحُضُورٌ 1. נוֹכֵחַ, נוֹכְחִי. 2. מוּכָן, מְזֻמָּן. حَاضِرٌ! הִנְנִי לְשֵׁרוּתְךָ. الحَاضِرُ הַהוֹוֶה (בדקדוק). حَاضِرُ البَدِيهَةِ מָהִיר תְּגוּבָה. حَاضِرَةٌ ج حَوَاضِرُ 1. נוֹכַחַת. 2. עִיר בִּירָה. تِجَارَةٌ حَاضِرَةٌ מִסְחָר בִּמְזֻמָּן (באשראי). مَحْضُورٌ שָׁרוּי שֵׁד, קָשׁוּר, נִכְפֶּה. مُحَضِّرٌ 1. מֵכִין, מְכַשֵּׁר. 2. מְזַמֵּן (כרוזי). مُحَاضِرٌ מַרְצֶה. مُتَحَضِّرٌ מְתֻרְבָּת, בֶּן יִשּׁוּב. مُحْتَضَرٌ גּוֹסֵס, נוֹטֶה לָמוּת. مُسْتَحْضَرٌ ج مُسْتَحْضَرَاتٌ תַּכְשִׁיר. مُسْتَحْضَرَاتٌ طِبِّيَّةٌ תַּכְשִׁירִים רְפוּאִיִּים. مُسْتَحْضَرَاتُ التَّجْمِيلِ תַּכְשִׁירֵי קוֹסְמֶטִיקָה.

حَضْرَمَوْتُ חַצַרְמָוֶת (בדרום חצי האי ערב).

حَضَنَ ـُ إِحْتَضَنَ VIII 1. חָבַק, לָקַח בִּזְרוֹעוֹתָיו. 2. אִמֵּץ (תינוק), גִּדֵּל, טִפֵּל בְּ־. 3. דָּגַר (העוף על ביציו). حِضْنٌ ج أَحْضَانٌ חֵיק, חֹק. بَيْنَ أَحْضَانِهِ، فِي أَحْضَانِهِ בְּחֵיקוֹ, בְּקִרְבּוֹ. إِسْتَقْبَلَهُ بِالأَحْضَانِ وَالقُبَلِ קִבְּלוֹ בִּזְרוֹעוֹת פְּתוּחוֹת.

ומקשיקות. حَضَانَةٌ גידול ילדים, אומנה. دَارُ الحَضَانَةِ גנון, מעון ילדים. إِحْتِضَانٌ 1. חיבוק. 2. אומנות, גידול, טיפוח. حَاضِنٌ אומן. حَاضِنَةٌ ج حَوَاضِنُ אומנת, מטפלת. حَاضِنَةٌ كَهْرَبَائِيَّةٌ סוללה (חשמלית).

حَطَّ ـُ 1. ירד ונחת, חנה. 2. השתקע. 3. שם, הניח. 4. הוריד, הנמיך. حَطَّ الرِّحَالَ فِي חנה ב-, השתקע ב-. حَطَّ مِنْ قَدْرِهِ (قِيمَتِهِ) הוריד מערכו, זלזל בו. أَحَطَّ IV הוריד, השפיל, הנמיך. إِنْحَطَّ VII הידרדר, התנוון, ירד, שקע. حَطٌّ 1. שימה, הנחה. 2. ירידה, זלזול, השפלה. حِطَّةٌ 1. שפלות. 2. קמיצה, קליטה. 3. השפלה. حَطِيطَةٌ ج حَطَائِطُ הנחה (במחיר), ניכיון. مَحَطٌّ צומת, מקום חניה (חניה). مَحَطُّ الآمَالِ מושא התקוות. مَحَطُّ الأَنْظَارِ שואב לב, מוקסים. مَحَطَّةٌ ج مَحَطَّاتٌ תחנה. مَحَطَّةُ إِرْسَالٍ תחנת שידור. مَحَطَّةُ الأَرْصَادِ الجَوِّيَّةِ תחנה מטאורולוגית. مَحَطَّةُ إِنْذَارٍ תחנת התרעה. مَحَطَّةُ تَوْلِيدِ القُوَّةِ الكَهْرَبَائِيَّةِ תחנת כוח. مَحَطَّةٌ فَضَائِيَّةٌ תחנת חלל. إِنْحِطَاطٌ שפלות, ניוון, התנוונות, ירידה, הדרדרות, שקיעה. إِحْسَاسُ الانْحِطَاطِ רגש נחיתות. عَصْرُ (فَتْرَةُ) الانْحِطَاطِ תקופת השקיעה (בתרבות). مُنْحَطٌّ שפל, בזוי, נבל.

حَطَبَ ـِ إِحْتَطَبَ VIII חטב עצים. حَطَبٌ עצי הסקה, זרדים יבשים. حَطَّابٌ חוטב עצים. تَحْطِيبٌ מ׳ דו-קרב בנבוטים, השתעשעות במקלות. حَاطِبٌ חוטב (אוסף) עצים. كَحَاطِبِ لَيْلٍ (מגשש באפלה).

حَطَمَ ـِ حَطَّمَ II שבר, רסק, שבר. حَطَمَ رَأْسَهُ 1. ריסק את ראשו. 2. השפילו. حَطَمَ الرَّقْمَ القِيَاسِيَّ שבר את השיא. حَطَّمَ القُيُودَ ניפץ את הכבלים, נגאל (פרקו). حَطَّمَ مُسْتَقْبَلَهُ הרס את עתידו. تَحَطَّمَ V התנפץ, התרסק, נשבר. حِطْمَةٌ ج حِطَمٌ רסיס, שבר. حُطَامٌ שברים, רסיסים. حُطَامُ إِنْسَانٍ שבר אדם, שבר כלי. حُطَامُ الدُّنْيَا הבלי העולם. تَحْطِيمٌ רסוק, ניפוץ, שבירה. تَحْطِيمُ الذَّرَّةِ פיצוץ (בקיעת) האטום. سَفِينَةُ تَحْطِيمِ الجَلِيدِ. حَاطِمَةُ الجَلِيدِ שוברת קרח (ספינה). مُحَطَّمٌ 1. מרוסק, שבור. 2. שבר אדם.

حَظَّ ـَ حَظَّ. أَحَظَّ IV התמזל מזלו. حَظٌّ ج حُظُوظٌ 1. מזל, גד, גורל. 2. חלק, מנת חלק. أَسْعَفَهُ (حَالَفَهُ) الحَظُّ שיחק לו המזל. سَيِّئُ الحَظِّ ביש מזל. لاَ حَظَّ لَهُ مِنْ عِلْمٍ חסר השכלה, בור. حَظِيظٌ. مَحْظُوظٌ 1. בר מזל. 2. מאושר. لِحُسْنِ الحَظِّ למרבה המזל. لِسُوءِ الحَظِّ לרוע המזל.

حَظَرَ ـُ عَلَى 1. מנע מ-, אסר על. 2. גדר (בגדר). حَظْرٌ 1. מניעה, איסור, חרם. 2. מגבלות. حَظْرُ التَّجَوُّلِ עוצר. حِظَارٌ חיץ, גדר. حَظِيرَةٌ ج حَظَائِرُ 1. מכלאה. 2. סככה, מכלא, דיר. حَظِيرَةُ القُدْسِ גן עדן. جَذَبَهُ إِلَى حَظِيرَتِهِ משך אותו למחנה השקפתו. حَظِيرَةُ الطَّائِرَاتِ מוסך מטוסים. تَحْظِيرٌ מניעה, איסור. مَحْظُورٌ אסור. مَحْظُورٌ عَلَيْهِ הוא מנוע מ-, אסור לו. الضَّرُورَاتُ تُبِيحُ المَحْظُورَاتِ מה׳ הכרח לא יגונה.

(حظو، حظي) حَظِيَ ـَ بِـ זכה ב-, השיג, קבל. أَحْظَى IV بِـ זיכה ב-, העניק. حُظْوَةٌ 1. זכות, העדפה, נשיאת חן וחסד. 2. יוקרה, הוקרה. نَالَ حُظْوَةً عِنْدَهُ מצא חן בעיניו. حَظِيَّةٌ ج حَظَايَا פילגש, מאהבת.

حَفَّ ـُ 1. אפף, סובב, הקיף. 2. תלש שערות, מרט, גזז. حَفَّ ـِ אוושה, השמיע אוושה, רשרש. تَحُفُّ بِهِ العُيُونُ שכל העיניים נשואות אליו, מקור הערצה, עזר. حَفَّفَ II 1. אפף, הקיף. 2. מרט. إِحْتَفَّ VIII 1. גזז, קצר (את). 2. קלה (שיכח). حِفَافٌ ج أَحِفَّةٌ צד. حَفِيفٌ אוושה, רשרוש. مِحَفَّةٌ ج مِحَفَّاتٌ 1. אפריון. 2. אלונקה. حَافٌّ אווסף. خُبْزٌ حَافٌّ לחם קפר (יבש). حَافَّةٌ ج حَافَّاتٌ وحَوَافُّ שפה, קצה, שולים, אף (שול כלי). عَلَى حَافَّةِ القَبْرِ בקצה קברו ובין המוות. مَحْفُوفٌ אפוף, מוקף. مَحْفُوفٌ بِالمَخَاطِرِ אפוף סכנות.

(حفد) حَفِيدٌ ج أَحْفَادٌ נכד, צאצא.

حَفَرَ ـِ 1. חפר, כרה. 2. חקק. حَفَرَ قَنَاةً כרה תעלה. مَنْ حَفَرَ حَفِيرًا لأَخِيهِ كَانَ حَتْفُهُ فِيهِ מי כורה שוחה בה יפול. إِنْحَفَرَ VII נכרה, נחפר, נקבר. إِحْتَفَرَ VIII כרה, חפר, התחפר. حَفْرٌ 1. כרייה, חפירה, קדיחה. 2. גילוף. أَجْهِزَةُ الحَفْرِ מכשירי קדיחה. حُفْرَةٌ ج حُفَرٌ שוחה, בור, חפירה. حَفْرِيَّةٌ ج حَفْرِيَّاتٌ חפירה. حَفْرِيَّاتٌ חפירות ארכאולוגיות. عِلْمُ الحَفْرِيَّاتِ ארכאולוגיה. حَفَّارٌ כורה, חפר, קברן, גזר. حَفَّارُ القُبُورِ קברן. حَفَّارَةٌ ج حَفَّارَاتٌ 1. מחפר, מחפור. 2. מכונת חפירת תעלות. حَفِيرَةٌ ج حَفَائِرُ שוחה, בור, מחפורת. أُحْفُورٌ ج أَحَافِيرُ מאובן, פוסיל. مِحْفَرٌ ج مَحَافِرُ את חפירה. حَافِرٌ ج حَوَافِرُ פרסה. وَقَعَ الحَافِرُ عَلَى الحَافِرِ חופף תואם. حَافِرَةٌ התחלה, קדמות, עקבות. عِنْدَ الحَافِرَةِ מיד ובאותו מקום. مَحْفُورٌ כרוי, חפור, חקוק.

حَفَزَ ـِ 1. דחף וזרז. 2. عَلَى עודד, דחף, המריץ, עורר. تَحَفَّزَ V. إِحْتَفَزَ VIII 1. היה דרוך, עמד הכן, התכונן. 2. מיהר, נחפז. تَحَفُّزٌ דריכות, התכוננות. حَافِزٌ ج حَوَافِزُ דחף, מוטיבציה, תמריץ, מניע. حَافِزُ الجَرِيمَةِ המניע לפשע. مُتَحَفِّزٌ דרוך, מוכן.

حَفِظَ ـَ 1. שמר, הגן. 2. שנן, למד על פה, זכר. 3. שרץ (מטמון). حَفِظَ الأَمْنَ (النِّظَامَ) שמר על הבטחון והסדר. حَفِظَ التَّحْقِيقَ השעה את החקירה. حَفِظَ جَمِيلَهُ הכיר לו טובה והודה. حَفِظَ السِّرَّ שמר את הסוד. حَفِظَ كَلِمَتَهُ (عَهْدَهُ) שמר הבטחתו. حَفِظَكَ اللهُ ישמרך אלוהים. يُحْفَظُ فِي البَرِيدِ דואר שמור. حَفَّظَ II לימד על פה. حَافَظَ III 1. שמר. 2. הקפיד על. حَافَظَ عَلَى هُدُوئِهِ שמר על קור רוחו. أَحْفَظَ IV הקניט. تَحَفَّظَ عَلَى V 1. הסתייג (מ-), נזהר. 2. שמר. 3. עצר, מנע (מרחוק) עד לפסיקת בית המשפט. إِحْتَفَظَ VIII بِـ שמר, החזיק ב-.

إِحْتَفَظَ بِسِرِّهِ שמר על סודו. إِحْتَفَظَ لِنَفْسِهِ שמר לעצמו. إِسْتَحْفَظَ X عَلَى ביקש לשמור אצל. حِفْظٌ 1. שמירה. 2. שימור, אחסון, אחזקה. 3. זכירה, שינון. 4. שריון (מקום בפרלמנט וכו'). 5. שמירה (קובץ או רשומה במחשב). حِفْظُ الأَمَانَاتِ שמירת חפצים. حِفْظُ الآثَارِ שמירת עתיקות. حِفْظُ الصِّحَّةِ היגיינה, תברואה. حِفْظُ النَّفْسِ יצר הקיום. أَحَالَهُ لِلْحِفْظِ גנז אותו, העבירו לשמירה (במסמך או בתיקייה וכו'). حِفْظَةٌ פעם. حَفِيظٌ זוכר, שומר. الحَفِيظُ השומר הנאמן, מכינויי אללה (בקוראן). حَفِيظَةٌ ج حَفَائِظُ 1. טינה, משטמה. 2. קנאות. 3. קפדנות. مِحْفَظَةٌ ج مَحَافِظُ 1. ארנק, תיק. 2. מחסנית. تَحْفِيظٌ שינון על פה (בייחוד של הקוראן). حِفَاظٌ 1. שמירה, הגנה, נאמנות. 2. חיתול. حِفَاظُ الحَيْضِ טמפון. مُحَافَظَةٌ 1. שמירה. 2. הקפדה, טיפול. 3. שמרנות. 4. ج مُحَافَظَاتٌ מחוז, לשכת המחוז. المُحَافَظَةُ عَلَى البِيئَةِ השמירה על איכות הסביבה. المُحَافَظَةُ عَلَى النَّفْسِ יצר (השמירה על) הקיום. مَذْهَبُ المُحَافَظَةِ הזרם השמרני (בפוליטיקה). تَحَفُّظٌ ج تَحَفُّظَاتٌ 1. הסתייגות, הישמרות. 2. מעצר (או לחקירה). 3. מניעת פרסום (או להחלטות בית המשפט). مَعَ التَّحَفُّظِ תוך הסתייגות. تَحَفُّظِيٌّ מונע. إِجْرَاءَاتٌ تَحَفُّظِيَّةٌ צעדי מנע. صُلْحٌ تَحَفُّظِيٌّ פשרה מחוץ לבית המשפט. إِحْتِفَاظٌ שמירה (לעצמו), החזקה. حَافِظٌ 1. שומר, משמר. 2. ج حُفَّاظٌ و حَفَظَةٌ יודע את הקוראן על פה. الحَافِظُ ר' الحَفِيظُ. حَافِظَةٌ ج حَوَافِظُ 1. זיכרון. 2. תיק, ארנק. 3. שובר תשלום. مَحْفُوظٌ 1. שמור (גם בזיכרון). 2. מאוחסן. 3. גנוז. مَحْفُوظَاتٌ טקסטים שנלמדו על פה. دَارُ المَحْفُوظَاتِ ארכיון. مَأْكُولَاتٌ مَحْفُوظَةٌ שימורים. جَمِيعُ الحُقُوقِ مَحْفُوظَةٌ כל הזכויות שמורות. مُحَافِظٌ 1. שומר, משמר. 2. מושל מחוז. 3. שמרן, קונסרבטיבי. مُحَافِظُ بَنْكِ إِسْرَائِيلَ נגיד בנק ישראל. حِزْبُ المُحَافِظِينَ מפלגת השמרנים. مُتَحَفِّظٌ 1. מסתייג, זהיר. 2. מקפיד (על קיום מצוות הדת). مُسْتَحْفَظٌ ج مُسْتَحْفَظَاتٌ עתודה, מילואים (בצבא).

حَفَلَ ـِ שפע, גדש, התמלא, נקווה (מים, דמע). حَفَلَ بِـ ייחס לו חשיבות, הקדיש אותו, שם לב אליו. لَمْ يَحْفَلْ بِهِ היה אדיש כלפיו, לא שעה לו. حَفَّلَ II קישט. إِحْتَفَلَ VIII 1. התאסף. 2. بِـ חגג את-, ערך חגיגה. 3. התעניין ב-, היה אכפת לו מ-. حَفْلٌ 1. כינוס, התקבצות. 2. קהל, המון. 3. חגיגה. حَفْلُ افْتِتَاحٍ טקס פתיחה. حَفْلٌ خِتَامِيٌّ טקס סיום, מסיבת סיום. حَفْلَةٌ ج حَفَلَاتٌ 1. חגיגה, מסיבה, טקס. 2. הופעה, מופע, הצגה. حَفْلَةُ اسْتِقْبَالٍ מסיבת קבלת פנים. حَفْلَةُ تَأْبِينٍ אזכרה. حَفْلَةٌ خَيْرِيَّةٌ נשף צדקה. حَفْلَةُ عَشَاءٍ ארוחת ערב חגיגית. حَفْلَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ קונצרט. مَحْفِلٌ ج مَحَافِلُ 1. אספה, כנס. 2. חוג. مَحَافِلُ دِبْلُومَاسِيَّةٌ חוגים דיפלומטיים. مَحْفِلٌ مَاسُونِيٌّ לשכת הבונים החופשיים.

إِحْتِفَالٌ חגיגה. إِحْتِفَالِيٌّ חגיגי. حَافِلٌ רב משתתפים, מלא, שופע. حَافِلَةٌ ج حَوَافِلُ 1. קרון. 2. חשמלית. 3. טיולית. مُحْتَفِلٌ משתתף בחגיגה. مُحْتَفَلٌ بِهِ חתן המסיבה.

حَفَنَ ـِ חפן. حَفْنَةٌ חופן, קומץ, מעט, קצת. حَفْنَةٌ مِنَ الْمُشَاغِبِينَ קומץ של מתפרעים.

(حفو، حفي) حَفَا ـُ حَفِيَ ـَ 1. הלך ברגל. 2. הלך יחף. إِحْتَفَى VIII بِـ קדם פני ..., קיבל בסבר פנים יפות. حَفَاوَةٌ סבר פנים יפות. إِحْتِفَاءٌ קבלת פנים. إِحْتِفَاءٌ بِالْعِيدِ חגיגת (הקבלה) החג. المُحْتَفَى بِهِ חתן המסיבה. حَافٍ (حَافِي) ج حُفَاةٌ יחף. حَفَاءٌ יחפות, יחפנות.

حَقَّ ـِ 1. היה נכון. 2. הגיע ל-. حَقَّ لِفُلَانٍ صَدِيقُهُ המגיע לחברות ידידו. 3. התאמת. حَقَّ عَلَيْهِ היה חייב. حَقَّ لَهُ היה זכאי. حُقَّ لَهُ أَنْ היה זכאי (ראוי) ל-. حَقَّقَ II 1. אימת, הוכיח. 2. קיים, הגשים. 3. مَعَ חקר, תחקר את-. 4. התמקח עם-, בדק. حَقَّقَ النَّظَرَ فِي עיין בקפידה. أَحَقَّ IV 1. צדק, אמר אמת. 2. קבע. تَحَقَّقَ V התאמת, היה נכון, התקיים. تَحَقَّقَ مِنْ נוכח לדעת, וידא, בדק. إِسْتَحَقَّ X הגיע לו, היה ראוי ל-. إِسْتَحَقَّ الدَّفْعُ הגיע מועד הפירעון. لَا يَسْتَحِقُّ الذِّكْرَ אינו ראוי לציון. حَقٌّ 1. אמת, נכונות, יושר, צדק ונכונות. 2. זכות. الحَقُّ האמת (מכינויי האל בקוראן). حَقُّكَ عَلَيَّ מי זקני ואת על חשבוני, אני אשם (במשמעות כשם פיוס). الحَقُّ عَلَيْهِ הוא אינו צודק, הוא אשם. الحَقُّ مَعَهُ הוא צודק, הצדק אתו. حَقًّا 1. באמת, אכן, אמנם. 2. ממש, לאמיתה, מאוד. بِحَقِّ السَّمَاءِ למען השם. وَحَقِّكَ חי נפשך! חייך! وَالحَقُّ يُقَالُ ויש להודות. حَقُّ تَقْرِيرِ المَصِيرِ זכות הגדרה עצמית. حَقُّ الاقْتِرَاعِ (التَّصْوِيتِ) זכות ההצבעה. حَقُّ الانْتِخَابِ זכות הבחירה. حُقُوقُ الإِنْسَانِ זכויות האדם. كُلِّيَّةُ الحُقُوقِ הפקולטה למשפטים. عَلِمَ حَقَّ العِلْمِ ידע אל נכון (היטב). حُقُوقِيٌّ משפטי, יורידי. دَعْوَى حُقُوقِيَّةٌ תביעה אזרחית. حُقٌّ ج حُقَقٌ קופסת תכשיטים. حُقَّةٌ ج حُقَقٌ ר' أُقَّةٌ. حَاقَّةٌ יום הדין. حَقِيقٌ بِـ ج أَحِقَّاءُ הגיע לו, ראוי ל-, זכאי. حَقِيقَةٌ ج حَقَائِقُ 1. אמת. 2. עובדה. رَأَيْتُهُ عَلَى حَقِيقَتِهِ ראיתיו (על אמיתו) כפי שהוא באמת. حَقِيقَةً. فِي الحَقِيقَةِ לאמתו של דבר, אל נכון. لَا حَقِيقَةَ لَهُ אינו מעשי, עובדתי, לא נכון. حَقِيقِيٌّ אמתי, מקורי, ממשי, אותנטי. أَحَقِّيَّةٌ 1. טענה חוקית. 2. זכות קדימה. 3. זכאות. حَقَّانِيٌّ משפטי, חוקי. حَقَّانِيَّةٌ צדק, משפט. تَحْقِيقٌ ج تَحْقِيقَاتٌ 1. חקירה, תחקיר. 2. אמות, אישור. 3. מימוש, הגשמה, ביצוע, יישום. تَحْقِيقُ الذَّاتِ הגשמה עצמית. تَحْقِيقٌ صُحُفِيٌّ כתבת תחקיר, רפורטז'ה (עיתונות), תחקיר עיתונאי. تَحْقِيقُ الشَّخْصِيَّةِ זיהוי. عَلَى ذِمَّةِ التَّحْقِيقِ (נעצר) לחקירה. عَلَى وَجْهِ التَّحْقِيقِ לשם

דיוק, וידוא. قَاضِي التَّحْقِيق שופט חוקר. إِحْقَاق. إِحْقَاقًا لِلْحَقِّ לשם עשיית הצדק, כדי לקיים את הצדק. تَحَقُّق 1. התאמתות, אישור. 2. חקירה, ידיעה, וידוא. إِسْتِحْقَاق ج إِسْتِحْقَاقَات 1. ראוּת, זכות. 2. הגעת מועד, פרעון. تَارِيخُ الاسْتِحْقَاق תאריך הפרעון (מועד הפרעון). وِسَامُ الاسْتِحْقَاق אות הצטיינות. مُحَقِّق חוקר, מתחקר, בודק. مُحَقَّق ודאי, על נכון. فَشَلٌ مُحَقَّقٌ כישלון ודאי ובטוח. مِنَ الْمُحَقَّقِ أَنْ ודאי ש־, עובדה היא ש־. مُحِقّ צודק. مُتَحَقِّق בטוח, משוכנע. مُسْتَحِقّ ראוי לו, ראוי ל־, זכאי ל־. مُسْتَحِقُّ الدَّفْعِ לפרעון מיד. الضَّرَائِبُ الْمُسْتَحَقَّةُ عَلَيْهِ המסים המגיעים ממנו.

حَقَبَ – נשא מאחוריו. إِحْتَقَبَ VIII 1. חגר. 2. נשא (באחוריו). حُقْبٌ ج أَحْقَابٌ. حِقْبَةٌ ج حِقَبٌ 1. תקופה, זמן. 2. תקופת שני דורות. حَقِيبَةٌ ج حَقَائِبُ מזוודה. حَقِيبَةٌ دِبْلُومَاسِيَّةٌ דואר דיפלומטי. حَقِيبَةُ يَدٍ ארנק. حَقِيبَةٌ وِزَارِيَّةٌ תיק ממשלתי.

حَقَدَ – عَلَى נטר איבה ל־, שמר טינה, שטם את־. أَحْقَدَ IV הקניט, הקניא, עורר משטמה. تَحَاقَدُوا VI שטמו זה את זה. حِقْدٌ ج أَحْقَادٌ משטמה, טינה, נטירת איבה, שנאת חינם. حَقُودٌ נוטר איבה, נוקם ונוטר. حَاقِدٌ ج حَاقِدُونَ وحَقَدَةٌ עוין, שוטם טינה. عِنْدَ الشَّدَائِدِ تَذْهَبُ الأَحْقَادُ. المُصِيبَةُ تُحِلُّ الأَحْقَادَ סר: בשעת צרה תחדל שנאה.

حَقَرَ – إِحْتَقَرَ VIII. إِسْتَحْقَرَ X בז, ביזה, זלזל, הקל קרנו של־. حَقُرَ – נבזה, הוקל ערכו. حَقَّرَ II ביזה, העליב, פגע בכבודו של־, השפיל. حَقِيرٌ ج حُقَرَاءُ 1. בזוי, עלוב, נקלה. 2. מסכן, דל. حَقَارَةٌ נקלות, שפלות, בזיון, עליבות. تَحْقِيرٌ ביזוי, השפלה. تَحْقِيرُ الْمَحْكَمَةِ זלזול (בזיון) בית המשפט. عَامَلَهُ بِاحْتِقَارٍ התייחס אליו בבוז, העליב אותו. مُحْتَقَرٌ בזוי, קל ערך, נקלה.

حَقْلٌ ج حُقُولٌ 1. שדה (חקלאי), משבצת. 2. טור (בעיתון). 3. מקלעות. 4. תחום. حَقْلُ الأَلْغَامِ שדה מוקשים. حَقْلُ نَفْطٍ שדה נפט. حَقْلٌ عِلْمِيٌّ תחום מדעי. مَحْصُولَاتٌ حَقْلِيَّةٌ יבול חקלאי.

حَقَنَ – 1. חקן (ברפואה), הזריק. 2. מנע, עצר. إِحْتَقَنَ VIII התמלא דם, מים וכו', הסמיק. إِحْتَقَنَ وَجْهُهُ بِالدَّمِ הסמיק, פניו האדימו. حَقْنٌ 1. הזרקה. 2. מניעה, עצירה. حَقْنًا لِلدِّمَاءِ למען מניעת שפיכות דמים. حَقْنٌ فِي الوَرِيدِ זריקה לתוך הווריד. حُقْنَةٌ ج حُقَنٌ 1. חוקן. 2. זריקה. 3. שפיכת מים. 4. מזרק. مِحْقَنٌ، مِحْقَنَةٌ ج مَحَاقِنُ מזרק.

حَقْوٌ ج حِقَاءٌ وأَحْقَاءٌ מותן, חלץ, ירך.

حَكَّ – חכך, גירד, שפשף. حَكَّ الأَمْرُ فِي صَدْرِهِ הציק עד שלא נרגע. مَا حَكَّ جِلْدَكَ مِثْلُ ظُفْرِكَ סר: אם אין אני לי מי לי. تَحَكَّكَ V بِـ התחכך ב־, התגרה ב־. إِحْتَكَّ VIII بِـ התחכך ב־, השתפשף, בא במגע עם־, התערב עם־. حَكٌّ חיכוך, שפשוף, גירוד. حِكَّةٌ. حُكَاكٌ גירוד (גרדת). مِحَكٌّ אבן בוחן. ثَبَتَ عَلَى مِحَكِّ النَّظَرِ עמד במבחן קשה. مِحَكَّةٌ מגרדת, מגררה. إِحْتِكَاكٌ 1. חיכוך. 2. מגע. 3. סכסוך. صَوْتٌ احْتِكَاكِيٌّ עיצור חוכך (בפונטיקה). مُحَكَّكٌ 1. משופשף, קשה. 2. מנוסה, ותיק.

حَكَرَ – إِحْتَكَرَ VIII 1. אגר (כדי למכור במחירות). 2. קיבל במונופול. حُكْرٌ מונופול. حُكْرَةٌ 1. אגירת סחורות. 2. מונופול, ספסרות. حَاكُورَةٌ ج حَوَاكِيرُ משק עזר, גן ירק קטן. إِحْتِكَارٌ 1. אגירת סחורות. 2. מונופול. 3. ספסרות. 4. שליטה (בשוק כספים). الاحْتِكَارُ الرَّأْسْمَالِيُّ המונופול של הקפיטליסטים. إِحْتِكَارِيٌّ מונופוליסטי. إِحْتِكَارِيَّةٌ מונופוליזם. مُحْتَكِرٌ מונופוליסט.

حَكَمَ – 1. דן, שפט. 2. משל, שלט. 3. פסק, שם קץ. 4. ריסן, בלם. حَكَمَ بِبَرَاءَتِهِ זיכה אותו במשפט. حَكَمَ عَلَيْهِ بِالإِعْدَامِ דן אותו למיתה. حَكَمَ لَهُ פסק לטובתו. حَكَّمَ II מינה למושל או לבורר. حَاكَمَ III שפט, דן, הביא לדין, מסר למשפט. أَحْكَمَ IV 1. עשה בדיוק (בשלמות), היטיב. 2. החכים. أَحْكَمَ أَمْرَهُ כלכל מעשיו בתבונה. أَحْكَمَ السَّدَّ חסם, אטם. أَحْكَمَ قَفْلَ الْبَابِ נעל את הדלת היטב. تَحَكَّمَ V فِي השתלט, שלט ללא מצרים על־, רדה ב־, נהג בשרירות לב. تَحَاكَمَ VI إِلَى פנה לבית המשפט, התדיין. إِحْتَكَمَ VIII 1. פנה לבוררות. 2. התחכם. إِسْتَحْكَمَ X 1. התחזק, התבצר, התבסס, נעשה איתן. 2. החכים. حُكْمٌ ج أَحْكَامٌ 1. שפיטה, משפט, הכרעה, פסק דין. 2. שלטון, משטר. 3. צו, פקודה. 4. ממשל. 5. תקנה, כלל, עיקרון. 6. חכמה, תבונה. أَحْكَامُ اللهِ צו אלוהים. بِحُكْمِ מתוקף, על סמך. بِحُكْمِ مَنْصِبِهِ מתוקף תפקידו. حُكْمٌ جَمَاعِيٌّ משטר קולקטיבי. حُكْمٌ ذَاتِيٌّ ממשל עצמי, אוטונומיה. حُكْمٌ شَرْعِيٌّ 1. משפט של הלכה. 2. משטר לגיטימי. حُكْمٌ عُرْفِيٌّ משטר צבאי, משטר לשעת חירום. حُكْمٌ فَرْدِيٌّ שלטון יחיד (אוטוקרטיה). حُكْمٌ مُطْلَقٌ משטר אבסולוטי. فِي حُكْمِ الْعَدَمِ היה כלא היה. بَاتَ فِي حُكْمِ الْمُقَرَّرِ כמעט הוחלט. إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلهِ כי אין שלטון אלא לאלוהים, השלטון הוא רק לאלוהים. لِلضَّرُورَةِ أَحْكَامٌ סר: ההכרח לא יגונה. نَزَلَ عَلَى (عِنْدَ) حُكْمِهِ ויתר לו, נכנע לרצונו. نِظَامُ حُكْمٍ משטר. حَكَمٌ ج حُكَّامٌ وحَكَمَةٌ 1. בורר. 2. שופט (בספורט). حِكْمَةٌ ج حِكَمٌ 1. חכמה. 2. תבונה, פתגם. 3. פילוסופיה. 4. טעם, עילה. الحِكْمَةُ الإِلَهِيَّةُ 1. הטעם האלוהי. 2. תאולוגיה, מטפיזיקה. عِلْمُ الحِكْمَةِ 1. פילוסופיה. 2. רפואה. لِحِكْمَةٍ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ اللهُ בשל טעם שרק אלוהים יודע אותו. حِكْمِيٌّ על דרך משל. حَكَمَةٌ מתג (לסוס). حَكِيمٌ ج حُكَمَاءُ 1. חכם, נבון. 2. רופא. الحَكِيمُ מכינויי אלוהים (בקוראן). الذِّكْرُ الحَكِيمُ הקוראן. حُكُومَةٌ ج حُكُومَاتٌ

משפטי. حُكُومِيٌّ ממשלתי, רשמי, ממלכתי. مَحْكَمَةٌ ج مَحَاكِمُ בית משפט, בית דין. مَحْكَمَةُ الاسْتِئْنَافِ בית דין לערעורים, ערכאה שניה. مَحْكَمَةُ التَّمْيِيزِ בית הדין העליון לערעורים. مَحْكَمَةُ الصُّلْحِ בית משפט השלום, ערכאה ראשונה. مَحْكَمَةُ العَدْلِ العُلْيَا בית המשפט הגבוה לצדק. مَحْكَمَةٌ مَيْدَانِيَّةٌ בית דין שדה. مَحْكَمَةُ النَّقْضِ وَالإِبْرَامِ מ' בית הדין העליון לערעורים. المَحْكَمَةُ المَرْكَزِيَّةُ בית המשפט המחוזי. المَحْكَمَةُ العُلْيَا בית המשפט העליון. مَحْكَمَةٌ شَرْعِيَّةٌ בית דין הדן לפי חוקי האסלאם. تَحْكِيمٌ בוררות. هَيْئَةُ تَحْكِيمٍ ועדת (משפטי) בוררות. مُحَاكَمَةٌ ج مُحَاكَمَاتٌ שפוט, משפט, הליך (משפטי). مُحَاكَمَةٌ صُورِيَّةٌ משפט ראווה. أُصُولُ المُحَاكَمَاتِ الجَزَائِيَّةِ סדר דין פלילי. أُصُولُ المُحَاكَمَاتِ الحُقُوقِيَّةِ סדר דין אזרחי. إِحْكَامٌ 1. שלמות בבצוע, דיוק. 2. הקפדה. تَحَكُّمٌ שרירות, עריצות, שתלטנות, רודנות. جِهَازُ تَحَكُّمٍ שלט רחק. تَحَكُّمِيٌّ שרירותי, רודני, דספוטי. إِسْتِحْكَامٌ התחזקות, התעצמות. إِسْتِحْكَامَاتٌ בצורים. حَاكِمٌ ج حُكَّامٌ 1. שופט. 2. מושל, שליט. حَاكِمُ صُلْحٍ שופט שלום. الحَاكِمُ بِأَمْرِهِ שליט יחיד, דיקטטור. حَاكِمٌ عَسْكَرِيٌّ מושל צבאי. حَاكِمُ لِوَاءٍ מושל מחוז. حَاكِمِيَّةٌ שלטון, כהונת מושל. حَاكِمِيَّةُ اللّٰهِ רבונות האל (באסלאם). مَحْكُومٌ 1. נדון. 2. נשלט. المَحْكُومُ عَلَيْهِ הנדון, הנאשם. المَحْكُومُ عَلَيْهِ بِالإِعْدَامِ הנדון למות. مُحْكَمٌ 1. מושלם (ביצוע), מדויק. 2. הרמטי. خُطَّةٌ مُحْكَمَةٌ תכנית מושלמת ומדויקת. فَرِيضَةٌ مُحْكَمَةٌ חובה דתית המבוססת בתורה. مُتَحَكِّمٌ שתלטן, שתלטני. مُسْتَحْكَمٌ מבוצר, חזק, מוצק. مُسْتَحْكَمَاتٌ בצורים. حِكْمْدَارٌ מ' מושל, מפקד משטרה. حِكْمْدَارِيَّةٌ מ' לשכת המושל או מפקד המשטרה.

(حكي) حَكَى ـِ 1. ספר, שוחח, אמר. 2. דמה. حَاكَى III 1. דמה. 2. חקה, עשה כמותו. 3. שוחח. حِكَايَةٌ ج حِكَايَاتٌ ספור, מעשיה, אגדה. حِكَايَةٌ خُرَافِيَّةٌ ספור דמיוני. حِكَايَةٌ رَمْزِيَّةٌ ספור אלגורי. حِكَايَةٌ شَعْبِيَّةٌ אגדת עם. حِكَوَاتِيٌّ מספר מעשיות. حَكَّاءٌ המרבה לספר ספורים. مُحَاكَاةٌ 1. חקוי. 2. הדמיה, סימולציה. حَاكٍ(ي) 1. פטפון, מקולן. 2. מספר.

حَلَّ ـُ 1. התיר. 2. פתר, פענח. 3. פרק (כוחות), פזר (פרלמנט). 4. حَلَّ ـِ بِـ חנה ב', שכן, שרה, השתקע. 5. פקד (אסון, תקופה), בא. 6. היה מותר. 7. הגיע מועד. حَلَّ ضَيْفًا عَلَى התארח אצל, התאכסן. حَلَّ فِي مَنْصِبٍ כהן בתפקיד. حَلَّ مَحَلَّهُ מלא את מקומו, תפס את מקומו. حَلَّ مِنْهُ مَحَلَّ الاسْتِحْسَانِ נשא חן בעיניו. حَلَّلَ II 1. התיר איסורים, הכשיר. 2. נתח, פרק. 3. עשה אנליזה. حَلَّلَ اليَمِينَ בטל (והתיר) את השבועה. أَحَلَّ IV 1. השיב, שם, הניח. 2. התיר, הרשה. 3. השכין. أَحَلَّ السَّلَامَ השכין שלום. أَحَلَّ مَحَلَّهُ השיב במקומו. تَحَلَّلَ V 1. נמס, התמוסס. 2. ـ مِنْ השתחרר מ-, נחלץ מ-, פטר את עצמו מ-. 3. התפרק. إِنْحَلَّ VII 1. הֻתַּר, נפתר, פֻענח. 2. פֻרק, פורק. 3. התרופף. 4. נמס, התמוסס. إِحْتَلَّ VIII 1. תפס, כבש, השתלט על. إِحْتَلَّ مَكَانَ الصَّدَارَةِ. إِحْتَلَّ المَرْتَبَةَ الأُولَى תפס מקום ראשון. إِسْتَحَلَّ X 1. התיר לעצמו, התיחס לּ כמֻתר. 2. בקש להתיר ל. إِسْتَحَلَّ المُحَرَّمَاتِ (الحُرُمَاتِ) התיר לעצמו את האסורים והדברים המקודשים, התיחס לדברים המקודשים כמֻתר. حَلٌّ ج حُلُولٌ 1. פתרון, התרה, פענוח. 2. פרוק, אנליזה. 3. המסה. 4. פזור (פרלמנט), חסול. 5. שחרור, בטול. حَلٌّ مَرْحَلِيٌّ פתרון בשלבים, הסדר ביניים. حَلٌّ وَسَطٌ פתרון של פשרה. الحَلُّ بِيَدِ اللّٰهِ באלוהים הפתרונים. أَهْلُ الحَلِّ وَالرَّبْطِ (وَالعَقْدِ) אנשי השררה. حِلٌّ مِنْ (عَنْ) פטור מ-, חופשי. أَنْتَ فِي حِلٍّ مِنْ אתה פטור מ-. حِلَّةٌ ج حِلَلٌ 1. סיר, קדרה, אלפס. 2. סל. حُلَّةٌ 1. חליפת בגדים. 2. מחלצות ובגדים. حُلَّةٌ ج حُلَلٌ בגד חדש ונהדר. حَلَالٌ מֻתר, כשר, לגיטימי, חֻקי. إِبْنُ حَلَالٍ 1. בן חֻקי. 2. אדם הגון (טוב). 3. בן חיל, בחור נחמד. حُلُولٌ 1. כניסה, הגעה, חניה. 2. חלות. مَذْهَبُ الحُلُولِ, حُلُولِيَّةٌ פנתאיזם (באסלאם). حَلِيلٌ בעל. حَلِيلَةٌ ج حَلَائِلُ אשת איש. مَحَلٌّ ج مَحَلَّاتٌ وَمَحَالٌّ 1. מקום, אתר. 2. בית עסק וסניף של مَحَلٌّ تِجَارِيٌّ. 3. מגורים. كَانَ فِي مَحَلِّهِ היה מתאים, היה במקומו הנכון. فِي غَيْرِ مَحَلِّهِ אינו מתאים. لَا مَحَلَّ لَهُ مِنَ الإِعْرَابِ 1. אין לו מקום בתחביר. 2. אינו במקומו (אינו חשוב). مَحَلُّ الإِقَامَةِ מקום מגורים, כתובת. مَحَلُّ نِزَاعٍ סלע מחלוקת, שנוי במחלוקת, נושא לחלוקי דעות. مَحَلُّ نَظَرٍ נושא לעיון. لَا أَرَى مَحَلًّا لِلْعَجَبِ לא יפלא, איני רואה מקום לפליאה. مَحَلَّكَ سِرْ! במקום דרך! مَحَلِّيٌّ 1. מקומי, לוקלי. 2. קרתני. أَخْبَارٌ (شُؤُونٌ) مَحَلِّيَّةٌ ידיעות מקומיות. إِنْتَاجٌ مَحَلِّيٌّ יצור תוצרת מקומי. مَجْلِسٌ مَحَلِّيٌّ מועצה מקומית. جَرِيدَةٌ (صَحِيفَةٌ) مَحَلِّيَّةٌ עתון מקומי. مَحَلِّيَّةٌ פרובינציאליות, קרתנות. مَحَلَّةٌ ج مَحَلَّاتٌ 1. שכונה. 2. תחנה, תחנת דרך. تَحْلِيلٌ ج تَحَالِيلُ 1. נתוח, אנליזה, בדיקת מעבדה. 2. פרוק (כוחות). 3. המסה. تَحْلِيلُ دَمٍ בדיקת דם. تَحْلِيلٌ نَفْسَانِيٌّ פסיכואנליזה. مَعْمَلُ تَحْلِيلٍ מעבדה רפואית. تَحْلِيلِيٌّ אנליטי. إِحْلَالٌ תחלוף, השבה. إِحْلَالٌ وَإِبْدَالٌ תחלוף מוצרי (והשבה במקום (בדקדוק). تَحَلُّلٌ 1. התמסמסות. 2. התפרקות, התפוררות. تَحَلُّلٌ أَخْلَاقِيٌّ שחיתות המדות, התפקרות מוסרית. إِحْتِلَالٌ כבוש, תפיסת שטח. مَحْلُولٌ 1. פתור. 2. רפה, חופשי, חלש. 3. ج مَحَالِيلُ תמיסה. مُحَلِّلٌ מנתח, אנליטיקן, אנליסט. مُحَلِّلٌ نَفْسَانِيٌّ פסיכואנליטיקן. مُنْحَلٌّ 1. פתור. 2. חלש, רופס, רופף. 3. מֻשחת, מֻפקר. 4. מפורק. مُحْتَلٌّ כובש. مِنْطَقَةٌ مُحْتَلَّةٌ אזור כבוש (מוחזק).

حَلَبَ ـُ חלב. حَلَبَ الدَّهْرَ أَشْطُرَهُ התנסה בחיים לטוב ולרע. تَحَلَّبَ V נטף, זב, נזל. تَحَلَّبَ فَمُهُ (رِيقُهُ) ריריו נזלו (מרוב תיאבון). إِحْتَلَبَ VIII חלב. إِسْتَحْلَبَ

X 1. חלב 2. חלבב. حَلْبٌ חליבה. حَلَبٌ، حَلِيبٌ חלב. حَلِيبٌ طَوِيلُ الحِفْظِ חלב עמיד. حَلْبَةٌ ج حَلَبَاتٌ 1. זירה, מגרש. 2. מסלול מרוץ (לסוסים) כמשל. إِنَّهُ فَارِسُ حَلْبَةٍ فِي הוא ראש וראשון ב־. حَلَبِيٌّ 1. חלבי. 2. בד מציר חלב (בסוריה). حُلْبَةٌ חלבה (צמח). حِلَابَةٌ חליבה. حَلَّابٌ חולב, חלבן. مَحْلَبٌ דבקנית ע' كَرَزٌ. حَالِبٌ שפכה, צנור השתן. حَلُوبٌ חולבת. بَقَرَةٌ حَلُوبٌ 1. פרה חולבת. 2. שופע רווח. مِحْلَبٌ ج مَحَالِبُ כד חליבה. مُسْتَحْلَبٌ תחליב, אמולסיה. حُلَيْلِبٌ חלבלב (צמח).

حِلْتِيتٌ חלתית (צמח) asafoetida.

حَلَجَ ـِ נפט, נפט (כותנה), נפץ. קרד. حَلْجٌ، حِلَاجَةٌ נפוט, נפוץ. حَلَّاجٌ 1. מנפט 2. קרוס. مِحْلَجٌ ج مَحَالِجُ מנפטה.

حَلَزُونَةٌ ج حَلَزُونَاتٌ وحَلَزُونٌ חלזון. حَلَزُونِيٌّ חלזוני, לולייני, ספירלי.

حَلِسَ ـَ 1. נשאר, דבק (במקום) כמשל. 2. بـ התמסר ל־. حِلْسٌ ج أَحْلَاسٌ 1. דבק ב־, קשור. 2. מרבד (שמיכה שׂמים על גב הסוס). أَحْلَاسُ اللَّهْوِ רודפי תענוגות.

حَلَفَ ـِ بـ נשבע ב־. حَلَّفَ II، إِسْتَحْلَفَ X השביע. حَالَفَ III 1. כרת ברית עם־. 2. השלים עם־. تَحَالَفَ VI 1. כרתו ברית. 2. השתבעו. حَلْفٌ שבועה. حَلْفُ اليَمِينِ שבועת אמונים. حِلْفٌ ج أَحْلَافٌ ברית. الحِلْفُ الأَطْلَنْطِيُّ، حِلْفُ شَمَالِيِّ الأَطْلَسِيِّ ברית האוקינוס האטלנטי (נאט"ו). حِلْفٌ عَسْكَرِيٌّ ברית צבאית. حِلْفُ الفُضُولِ ברית מכה (בין שבטי קורייש שהתחייבו לעזור לכל עשוק במכה). حَلِيفٌ ج حُلَفَاءُ בעל ברית, ידיד נאמן. حَلْفَةٌ، حَلْفَاءُ חילפה (צמח), חלף. تَحْلِيفٌ השבעה. مُحَالَفَةٌ، تَحَالُفٌ כריתת ברית. مُحَلَّفٌ מושבע, שופט מושבע. هَيْئَةُ المُحَلَّفِينَ חבר המושבעים.

حَلَقَ ـِ גלח (שער ראשו או זקנו). حَلَّقَ II 1. המריא, עט, חג, רחף. 2. יצר עגול (וחקה), עגרה. تَحَلَّقَ V יצר מעגל, ישב מסביב, התקבץ סביב. حَلْقٌ 1. גלוח. 2. ج حُلُوقٌ גרון. حَلْقِيٌّ גרוני. حَرْفٌ حَلْقِيٌّ אות גרונית (בעברית). حَلَقٌ ج أَحْلَاقٌ עגיל. حَلْقَةٌ ج حَلَقَاتٌ 1. טבעת. 2. עגיל. 3. מעגל. 4. חוג, סמינר, קורס. 5. חוליה. 6. עשור. حَلْقَةُ اتِّصَالٍ (وَصْلٍ) חוליית קשר. حَلْقَةٌ دِرَاسِيَّةٌ סמינריון, קורס, חוג לימודים. حَلْقَةُ الذِّكْرِ חוג (מסדר צופי). حَلْقَةٌ مُفْرَغَةٌ מעגל קסמים. حَلْقَةُ النَّجَاةِ גלגל הצלה. إِنَّهُ فِي الحَلْقَةِ الرَّابِعَةِ مِنْ عُمْرِهِ הוא בשנות הארבעים לחייו. حَلَّاقٌ ספר, גלב. حَلِيقٌ מגולח. حِلَاقَةٌ 1. ספרות, תספורת. 2. גלוח. صَالُونُ حِلَاقَةٍ מספרה. مَاكِنَةُ حِلَاقَةٍ מכונת גלוח. مِحْلَقٌ ج مَحَالِقُ תער. تَحْلِيقٌ המראה, טיסה, רחוף. مِنْ حَالِقٍ מגובה. حُلْقُومٌ ج حَلَاقِيمُ גרון. رَاحَةُ الحُلْقُومِ רחת לוקום ע' (لبن) مُلَبَّن.

حَلَكَ ـُ إِحْلَوْلَكَ XII היה אפל, השחיר. حَلَكٌ، حُلْكَةٌ אפלה, חשכה, צלמות, שחור. حَلِكٌ، حَالِكٌ אפל, חשוך (מאוד), שחור משחור, קודר.

حَلَمَ ـُ 1. חלם. 2. הזה. 3. בגר, הגיע לגיל הבגרות. حَلُمَ ـُ 1. היה שקול, התיישב בדעתו, התמתן. 2. סבל, סלח. إِحْتَلَمَ VIII 1. חלם. 2. בגר. حُلْمٌ ج أَحْلَامٌ 1. חלום, חזון, הזיה. 2. אוטופיה. حُلْمٌ وَتَأْوِيلُهُ חלום ופתרונו. حُلْمُ اليَقَظَةِ חלום בהקיץ. أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ חלומות שווא, בלהות. حُلُمٌ، حُلْمٌ בגרות (מינית). حِلْمٌ ישוב הדעת, מתינות, סבלנות. حَلَمَةٌ ج حَلَمٌ פטמה, דד. حَلِيمٌ ج حُلَمَاءُ שקול, מתון, סבלני, ארך אפים. الحَلِيمُ משמות האל (בקוראן). حَالِمٌ חולם, חולמני. الحُلَيْمَاتُ العُلْيَا وَالسُّفْلَى (מונחים פיזיולוגיים) [הפטמות] העליונות והתחתונות.

(حلو، حلي) حَلَا ـُ ערב, מתק, נעשה מתוק. حَلَا لَهُ ערב לו, מצא חן בעיניו. كَمَا يَحْلُو لَهُ כטוב בעיניו, כראות עיניו. حَلِيَ ـَ 1. مِنْ הפיק תועלת מ־. 2. ערב, היטיב. 3. עוטר, התקשט, לבש עדיים. حَلَّى II 1. המתיק, מתק. 2. התפיל (מים), הסיר מלח (של מי ים לשתייה). 3. עטר, הלביש עדיים. تَحَلَّى V התקשט, התעטר. تَحَلَّى بِالصَّبْرِ התאזר בסבלנות. إِسْتَحْلَى X סבר שהוא מתוק, נהנה מ־. حَلَاوَةٌ ערבות, מתיקות. حُلْوٌ ערב, מתוק, נעים. حُلْوُ الحَدِيثِ נעים שיחה. حَلْيٌ ج حُلِيٌّ، حِلْيَةٌ ج حِلًى עדי, תכשיט. حَلْوَى ج حَلَاوَى، حَلْوَاءُ ממתק, סוכריה. حَلْوِيَاتٌ، حَلَوِيَّاتٌ ממתקים. حَلَاوَةٌ طَحِينِيَّةٌ חלוה שומשום. حَلَاوَةُ الرُّوحِ התרוממות רוח, איפוריה, זחיחות. حَلَاوَةُ المَوْلِدِ ממתקי טקסי קדושים. حَلْوَانِيٌّ، حِلْوَانِيٌّ מוכר דברי מתיקה, ממתקים (ואומן מגדנות). حَانُوتُ الحَلْوَانِيِّ מגדניה. تَحْلِيَةٌ המתקה. تَحْلِيَةُ مِيَاهِ البَحْرِ התפלת מי ים. مُحَلًّى ממותק. مُحَلٍّ(ي) ממתיק.

حَمَّ ـُ 1. חמם. 2. נגזר גורל (מאלוהים). حُمَّ 1. קדח. 2. נגזר. حُمَّ لَهُ ذَلِكَ זה נגזר, זו מנת חלקו. حَمَّمَ II 1. חמם. 2. התאמבט, רחץ. أَحَمَّ IV 1. חמם. 2. אמבט. 3. נגזר (מאלוהים). تَحَمَّمَ V، إِسْتَحَمَّ X התאמבט, התרחץ. حَمَّةٌ גייזר, מעיין מים חמים. حُمَّةٌ שחור (צבע). حُمَّى ج حُمَّيَاتٌ קדחת, חום. الحُمَّى التِّيفُودِيَّةُ טיפוס הבטן. الحُمَّى الرَّابِعَةُ קדחת רביעית. الحُمَّى القِرْمِزِيَّةُ שנית, סקרלטינה. حُمَّى القَشِّ קדחת השחת. الحُمَّى القُلَاعِيَّةُ מחלת הפה והטלפיים. حُمَّى النِّفَاسِ קדחת היולדת. الحُمَّى التَّيْفِيَّةُ טיפוס הבהרות. حَمَامَةٌ ج حَمَامٌ وحَمَامَاتٌ יונה. الحَمَامُ الزَّاجِلُ יונת דואר. سَاقُ الحَمَامِ לשון הפר (צמח). حِمَامٌ מוות. كَأْسُ الحِمَامِ כוס התרעלה, מר המוות. حَمَّامٌ בית מרחץ, אמבטיה, מקלחת. حَمَّامٌ شَمْسِيٌّ אמבט שמש, השתזפות. حَمَّامَاتٌ מרחצאות. حَمِيمٌ ج أَحِمَّاءُ רע מקורב. صَدِيقِي الحَمِيمُ רעי הקרוב לי, ידיד נפשי. مِحَمٌّ מחם, קומקום.

לְהַרְתָּחַת מַיִם. إِسْتِحْمَامٌ רַחְצָה. مَحْمُومٌ 1. קוֹדֵחַ (סובל מחום גבוה). 2. לָהוּט.
حَمَا – כָּהָה בְּשָׂרוֹ (מרסיס). حَمَأٌ. حَمَأَةٌ רֶפֶשׁ, טִיט. حَمِئَ – רָפַשׁ, הִשְׁתּוֹלֵל פִּתְאוֹם.
حَمْحَمَ צָהַל (סוס). حَمْحَمَةٌ צְהָלָה, נְחִירָה (סוס). حِمْحِمٌ לְשׁוֹן הַשּׁוֹר (צמח).
حَمِدَ – 1. שִׁבַּח, הִלֵּל. 2. عَلَى הוֹדָה עַל. حَمَّدَ II הִלֵּל (שִׁבַּח). حَمْدٌ שֶׁבַח, תּוֹדוֹת, הוֹדָיָה. الْحَمْدُ لِلَّهِ הַשֶּׁבַח לָאֵל, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ. حُمُودٌ. حَمِيدٌ מְשֻׁבָּח, טוֹב מְאוֹד, מְפֹאָר. الْحَمِيدُ מִשְּׁמוֹת הָאֵל (בקוראן). مَسَاعٍ ج(ي) حَمِيدَةٌ מַאֲמָצִים, שֵׁרוּתִים טוֹבִים. وَرَمٌ حَمِيدٌ גִּדּוּל שָׁפִיר. أَحْمَدُ מְשֻׁבָּח יוֹתֵר. الشَّرِيعَةُ الأَحْمَدِيَّةُ (الْمُحَمَّدِيَّةُ) חֻקַּת מֻחַמַּד, הַהֲלָכָה הַמֻּסְלְמִית. مَحْمَدَةٌ ج مَحَامِدُ שְׁבָחִים, צִיּוּן לְשֶׁבַח. حَمْدَلَ אָמַר الْحَمْدُ لِلَّهِ הַשֶּׁבַח לָאֵל.

حَمَّرَ II 1. הֶאְדִּים (עשה אדום), צָבַע בְּאָדֹם. 2. צָלָה (בשר), טִגֵּן (מאכלים). إِحْمَرَّ IX. إِحْمَارَّ הִתְאַדֵּם, נַעֲשָׂה אָדֹם, הִסְמִיק. حُمَرٌ זְנַת סוּס. حُمَرِيٌّ חַכְלִילִי, עָשׂוּי מִסֻּכָּר. حُمْرَةٌ אֹדֶם. إِصْبَعُ حُمْرَةٍ. أَحْمَرُ الشِّفَاهِ שְׂפָתוֹן. حِمَارٌ ج حَمِيرٌ وَحُمُرٌ חֲמוֹר. حِمَارُ الزَّرَدِ זֶבְּרָה. حِمَارُ الْوَحْشِ עָרוֹד. سُمُّ الْحِمَارِ הַרְדּוּף (צמח). حِمَارَةٌ 1. אָתוֹן, חֲמוֹרָה. 2. חֲמוֹרָה. حَمُّورٌ אָדֹם. حُمَيْرَةٌ חַכְלִיל מַעֲבַר חַכְלִילִית (ציפור, השמטה). حُمَيْرَاءُ אַדְמֶמֶת (מחלה). حَمَّارٌ חַמָּר, נוֹהֵג חֲמוֹרִים. أَحْمَرُ ج حُمْرٌ م حَمْرَاءُ אָדֹם, חַכְלִילִי. الْبَحْرُ الأَحْمَرُ יָם סוּף. تَحْتَ الأَحْمَرِ אִינְפְרָה-אָדֹם. الصَّلِيبُ الأَحْمَرُ הַצְּלָב הָאָדֹם. نَجْمَةُ دَاوُدَ الْحَمْرَاءُ מָגֵן דָּוִד אָדֹם. الْهِلَالُ الأَحْمَرُ הַסַּהַר הָאָדֹם. حَمْرَاءُ 1. אַדֶּמֶת. 2. חַלְדוֹן (מחלת צמחים). 3. תְּנוּעָה ע' سِيبَا. الْحَمْرَاءُ אַלְהַמְבְּרָא (בספרד). يَحْمُورٌ 1. יַחְמוּר (חיה). 2. פְּטוֹטְלֵבִּין. إِحْمِرَارٌ 1. הַאְדָּמוּת, הַסְמָקָה. 2. אַדְמֶמֶת (מחלת עור). مُحْمَرٌّ מְטֻגָּן. بَطَاطِسُ مُحَمَّرَةٌ תַּפּוּחִים מְטֻגָּנִים, צִ'יפְּס.

حَمِسَ – 1. צָלָה (בשר על אש קטנה). 2. הִקְשָׁה. حَمِسَ – 1. הִתְלַהֵב. 2. נַעֲשָׂה אַמִּיץ, אָזַר עֹז. حَمُسَ – 1. הִתְקַשָּׁה. 2. بِـ הִתְמַסֵּר לְ, הָיָה לָהוּט. حَمَّسَ II 1. הִלְהִיב, הִמְרִיץ. 2. צָלָה. تَحَمَّسَ V הִתְלַהֵב. حَمِسٌ. مُتَحَمِّسٌ מִתְלַהֵב, לָהוּט, קַנַּאי (ולעיתון לגנאי). حَمَاسٌ. حَمَاسَةٌ הִתְלַהֲבוּת, לֹהַט. حَمَاسٌ רֹאשׁ תֵּבוֹת שֶׁל حَرَكَةُ الْمُقَاوَمَةِ الإِسْلَامِيَّةِ תְּנוּעַת הַהִתְנַגְּדוּת הָאִסְלָאמִית. الْحَمَاسَةُ שִׁירֵי גְּבוּרָה קְלַאסִיִּים (כמו של אבו תמאם, אלבחתרי ואבן אלשג'רי). حَمَاسِيٌّ 1. מַלְהִיב, מְעוֹרֵר לַהַט. 2. שֶׁל גְּבוּרָה, אֶפִּי.

حَمَّصَ II קָלָה (מאכל לפתה). حِمَّصٌ. حُمُّصٌ חִמְצָה, חוּמוּס. تَحْمِيصٌ תַּסְפִּיר (בשר טרי). مُحَمَّصَةٌ ج مَحَامِصُ מַקְלָה, כְּלִי לִקְלִיָּה. مُحَمِّصَةٌ מָקוֹם קְלִיָּה וּמְכִירַת (בוטנים וכו').

حَمُضَ – חָמַץ, הֶחְמִיץ, נַעֲשָׂה חָמוּץ. حَمَّضَ II 1. הֶחְמִיץ, עָשָׂה לְחָמוּץ. 2. פִּתֵּחַ (סרט צילום). حَمْضٌ ج أَحْمَاضٌ חֻמְצָה, חָמֵצָה. حَمْضِيَّاتٌ פְּרִי הָדָר, הֲדָרִים ע' مُوَالِح. حُمَاضٌ חֻמְעָה. حُمَيْضٌ חֻמְצָה (שם צמח ירוק). حُمُوضَةٌ חֲמִיצוּת, טַעַם חָמוּץ. مُوَلِّدُ الْحُمُوضَةِ חַמְצָן. تَحْمِيضٌ 1. הַחְמָצָה, חִמּוּץ. 2. פִּתּוּחַ (סרט צילום). حَامِضٌ 1. חָמוּץ. 2. ج حَوَامِضُ חֻמְצָה.

حَمُقَ – حَمِقَ – 1. נִשְׁטָה, נַעֲשָׂה טִפֵּשׁ, טִפְּשִׁי. 2. זָעַם. حَمَّقَ II. أَحْمَقَ IV הִתְיַחֵס לְ כְּאֶל טִפֵּשׁ. تَحَامَقَ VI הֶעֱמִיד פְּנֵי טִפֵּשׁ, הִתְנַהֵג הִתְנַהֲגוּת אֱוִילִית. حُمْقٌ. حَمَاقَةٌ טִפְּשׁוּת, אֱוִילוּת, אִוֶּלֶת, שְׁטוּת. حُمَاقٌ אֲבַעְבּוּעוֹת רוּחַ. أَحْمَقُ ج حُمْقٌ טִפֵּשׁ, כְּסִיל, אֱוִיל, מְטֻמְטָם. لَا تَأْمَنِ الأَحْمَقَ وَبِيَدِهِ السَّيْفُ (מ') סַכִּין מְסֻכָּן בְּיַד שׁוֹטֶה.

حَمَلَ – 1. נָשָׂא, נָטַל, הֵרִים, נָשָׂא מַשָּׂא, הֶעֱמִיס (על כתפיו למשל). 2. حَمَلَتْ הִתְעַבְּרָה, הָרְתָה. 3. נָשָׂא פְּרִי (עץ). 4. קָשַׁר עַל פֶּה (קוראן). 5. بِـ הֵבִיא אֶל. 6. عَلَى עוֹדֵד, הֵנִיעַ לְ. 7. תָּקַף, הִסְתָּעֵר עַל. حَمَلَ إِلَيْهِ رِسَالَةً הֵבִיא (נָשָׂא) אֵלָיו אִגֶּרֶת. حَمَلَ كَلَامَهُ مَحْمَلَ الْجِدِّ הִתְיַחֵס לִדְבָרָיו בִּרְצִינוּת. حَمَلَ شَهَادَةَ الدُّكْتُورَاهِ נָשָׂא תֹּאַר ד"ר, זָכָה בְּתֹאַר ד"ר. حَمَلَ عَلَيْهِ حَمْلَةً شَعْوَاءَ הִתְקִיף אוֹתוֹ בַּחֲרִיפוּת רַבָּה. حَمَّلَ II 1. הֶעֱמִיס, הִשִּׂיא (מַשָּׂא) עַל, הִטְעִין. 2. הִטִּיל (אחריות) עַל. تَحَمَّلَ V נָשָׂא בְּ, סָבַל (נטל למשל), קִבֵּל עַל עַצְמוֹ, עָמַד בִּפְנֵי, סָבַל. تَحَمَّلَ الْمَسْؤُولِيَّةَ נָשָׂא בָּאַחֲרָיוּת. تَحَمَّلَ النَّفَقَاتِ נָשָׂא בַּהוֹצָאוֹת. تَحَمَّلَ الْوَيْلَاتِ סָבַל סֵבֶל אָיֹם. تَحَامَلَ VI عَلَى נָהַג לֹא בְּהַגִּינוּת כְּלַפֵּי, הִתְנַהֵג בְּנִשּׂוּא אוֹ בְּמַשּׂוֹא פָּנִים, נָטַר אֵיבָה. تَحَامَلَ عَلَى نَفْسِهِ קָשָׁה עַל עַצְמוֹ, נָהַג עַצְמוֹ לִסְבֹּל, חִזֵּק אֶת עַצְמוֹ. إِحْتَمَلَ VIII 1. נָשָׂא, סָבַל. 2. הָיָה סוֹבְלָנוּת. הִתְאַפְשֵׁר, הִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת. لَا يُحْتَمَلُ לֹא יִתָּכֵן, קָשֶׁה מִנְּשׂוֹא. إِحْتَمَلَ مَا بَدَرَ مِنْهُ סָלַח לוֹ עַל פְּגִיעָתוֹ. إِسْتَحْمَلَ X 1. נָשָׂא. 2. בִּקֵּשׁ מִי לָשֵׂאת. حَمْلٌ 1. נְשִׂיאָה, סְחִיבָה, הֲרָמָה, הוֹבָלָה. 2. ج أَحْمَالٌ وَحِمَالٌ 1. הֵרָיוֹן. 2. עֻבָּר. حِمْلٌ ج أَحْمَالٌ מַשָּׂא, מִטְעָן, מִשְׁקָל, נֵטֶל. حَمْلَةٌ ج حَمَلَاتٌ 1. מַסָּע. 2. הִתְקָפָה, חֵיל מִשְׁלוֹחַ. 3. מִבְצָע (צבאי וכו'). حَمْلَةُ تَبَرُّعَاتٍ מַגְבִּית, מִבְצָע תְּרוּמוֹת. حَمْلَةٌ إِعْلَامِيَّةٌ. حَمْلَةٌ تَوْعِيَةٍ מַסַּע הַסְבָּרָה. حَمْلَةٌ اِنْتِخَابِيَّةٌ מַסַּע בְּחִירוֹת. حَمَلٌ ج حُمْلَانٌ وَأَحْمَالٌ 1. טָלֶה, כֶּבֶשׂ רַךְ, שֶׂה. 2. מַזַּל טָלֶה. حَمَلِيٌّ ע' سَقَّاء. حَمِيلٌ 1. אֲסוּפִי. 2. עֻבָּר. 3. עָרֵב ע' (كفل) كَفِيلٌ. حَمُولٌ סַבְלָן, עָנָו. حَمَّالٌ סַבָּל. حِمَالَةٌ סַבָּלוּת. حَمَالَةٌ 1. קוֹרָה. 2. כְּתֵפִיָּה. حُمُولَةٌ תְּמוּרָה (משא), קִבֹּלֶת. حَمُولَةٌ. حَامُولَةٌ ج حَمَائِلُ בֵּית אָב, חָמוּלָה. مَحْمِلٌ ج مَحَامِلُ אַפִּרְיוֹן (במיוחד העלייה לרגל למכה). تَحْمِيلٌ הַעֲמָסָה, טְעִינָה. تَحْمِيلَةٌ ج تَحَامِيلُ נֵר (רפואי) ע' (שם). تَحَمُّلٌ 1. נְשִׂיאָה (בְּעֹל אַחֲרָיוּת). 2. כֹּחַ עֲמִידָה. 3. הִתְחַיְּבוּת. تَحَامُلٌ מַשּׂוֹא פָּנִים, מִשְׁפָּט קָדוּם, חֹסֶר סוֹבְלָנוּת. إِحْتِمَالٌ 1. נְשִׂיאָה, סְבִילוּת. 2. ج إِحْتِمَالَاتٌ אֶפְשָׁרוּת, הִסְתַּבְּרוּת, סִכּוּי, יְכֹלֶת. إِحْتِمَالِيَّةٌ הִסְתַּבְּרוּת (בסטטיסטיקה). حَامِلٌ ج حَمَلَةٌ 1. נוֹשֵׂא. 2.

שקל. 3. סמויים ב׳. 4. ج حَوَامِلُ גזרה, משענת. حَامِلُ أَسْهُمٍ בעל מניות. حَامِلُ بَرِيدٍ 1. דוור. 2. שליח, רץ. لِحَامِلِهِ למוכ״ז (מוסרו). حَمَلَةُ الأَقْلَامِ אנשי עט, סופרים. حَامِلَةُ صَوَارِيخَ נושאת טילים (אונייה). حَامِلَةُ طَائِرَاتٍ נושאת מטוסים. حَامِلَةُ قَنَابِلَ מפציץ (מטוס). مُحَمَّلٌ بِـ עמוס ב׳, טעון. مُحْتَمَلٌ אפשרי, יכול להיות, ייתכן, לא מן הנמנע.

حَمْلَقَ فِي נעץ מבטו ב׳, הסתכל (ארוכות). حَمْلَقَةٌ נעיצת מבט.

حَمْوٌ، حَمٌ ج أَحْمَاءٌ חם, חותן. حَمَاةٌ ج حَمَوَاتٌ חמות, חותנת.

(حمو، حمي) حَمَا – حَمِيَ – 1. התחמם, נעשה חם, להט. 2. כעס. حَمِيَ الوَطِيسُ גברה המלחמה. حَمَى بِـ הגן על, שמר. حَمَّى II. أَحْمَى IV חימם, הדליק. حَامَى III הגן על, לימד סנגוריה, גונן. تَحَامَى VI סר מ־, נשמר מ־, התרחק מפני. إِحْتَمَى VIII 1. נשמר, נמנע, התרחק. 2. بِـ חסה ב׳, התגונן בעזרת. حُمًى، حُمَّى חום, קדחת. حُمَّى النِّيلِ פריחה קשה (בגלל החום בימי הצפת הנילוס). حُمَةٌ، حُمَّةٌ עוקץ (של דבורה למשל). حُمُوَّةٌ 1. שיא החום, האבדה וכו׳, להט. 2. תשוקה, תנופה, "שוונג". حَمِيَّةٌ התלהבות, קנאות, חריפות. حَمِيَّةٌ قَبَلِيَّةٌ קנאות שבטית. حَمِيَّةٌ قَوْمِيَّةٌ קנאות לאומית, שוביניזם. حَمَاوَةٌ חום. مَحْمِيٌّ מבוקש, מגונן. حَامٍ (ي) 1. חם, לוהט. 2. ج حُمَاةٌ מגן. حَامِي الطَّبْعِ חמום מוח. حَامِي المَرْمَى (الهَدَفِ) שוער (בכדורגל). حِمًى חסות, הגנה. حِمْيَةٌ דיאטה ע׳ رجيم. حِمَايَةٌ הגנה, שמירה, חסות, חסוי (במבוא). حِمَايَةُ المُسْتَأْجِرِ הגנת הדייר. حِمَايَةُ البِيئَةِ שמירת (איכות) הסביבה. مُحَامَاةٌ עריכת דין, הגנה משפטית. إِحْتِمَاءٌ בקשת חסות. مَحْمِيٌّ שמור, מוגן. مَحْمِيَّةٌ אזור חסות, פרוטקטורט. مُحَامٍ (ي) עורך דין, פרקליט. مُحْتَمٍ (ي) בן חסות.

حَنَّ إِلَى השתוקק אל, כמהה נפשו אל, התגעגע, כמה אל. حَنَّنَ II عَلَى חמל על, רחם על. تَحَنَّنَ V عَلَى רחם על, אהד את. حَنَانٌ חמלה, אהדה, רחמים, חיבה. حَنَانَيْكَ! חוס עלי, רחם נא! حَنِينٌ געגועים, ערגה, כיסופים. حَنُونٌ חנון, רחום. أُمٌّ حَنُونٌ אם אוהבת מלאת רוך. تَحْنَانٌ רחמנות, סימפטיה, אהדה. حُنَيْنٌ כשמו של אדם לא מוצלח. عَادَ بِخُفَّيْ حُنَيْنٍ העלה קרח, חזר בידיים ריקות.

حَنَّا II צבע בחינה או בכופר. حِنَّاءٌ חינה, כופר. أَبُو الحِنَّاءِ אדום החזה (ציפור, robin).

(حنبل) تَحَنْبَلَ 1. הלך בדרכי אסכולת אבן חנבל המשפטית (באסלאם). 2. הקפיד מאוד. 3. נעשה קנאי. حَنْبَلِيٌّ ج حَنَابِلَةُ חנבלי, שייך לאסכולת אבן חנבל. المَذْهَبُ الحَنْبَلِيُّ، الحَنْبَلِيَّةُ אחת מארבע האסכולות בהלכה האסלאמית.

(حنت) حَانُوتٌ ج حَوَانِيتُ חנות. حَانُوتِيٌّ ج حَانُوتِيَّةٌ קברן, שמש.

حَنِثَ – הפר, חטא. حَنِثَ فِي يَمِينِهِ הפר את שבועתו. تَحَنَّثَ V 1. עבד את השם. 2. סר מרע. حِنْثٌ ج أَحْنَاثٌ הפרה, שבועת שקר, חטא.

حَنْجَرَةٌ ج حَنَاجِرُ. حُنْجُورٌ ج حَنَاجِيرُ גרון. بَلَغَتِ القُلُوبُ الحَنَاجِرَ הגיעו מים עד נפש.

حَنْجَلَ، تَحَنْجَلَ דידה, קיפץ.

حِنْدِسٌ ج حَنَادِسُ חשכה, עלטה.

حَنْدَقُوقٌ דבקה (צמח, sweet clover).

حَنَشٌ ج أَحْنَاشٌ נחש.

حَنَّطَ II חנט מת. حِنْطَةٌ חטה. حِنْطِيٌّ חום, שחום (בעור). تَحْنِيطٌ، حِنَاطَةٌ חניטה, שמור גויה. مُحَنَّطٌ חנוט, מומיה.

حَنْطُورٌ ד׳ מ׳ מרכבה, כרכרה, עגלת סוסים.

حَنْظَلَةٌ ج حَنْظَلٌ אבטיח הפקועה (צמח מר מאוד, colocynth). مُرٌّ كَالحَنْظَلِ מר כלענה.

حَنِفَ بِـ 1. נטה. 2. عَنْ סר מ־. تَحَنَّفَ V 1. פרש מעבודת אלילים. 2. הפך מונותאיסט. 3. עבר לאסכולת אבו חניפה. 4. נטה אל, פנה. حَنِيفٌ ج حُنَفَاءُ מונותאיסט, בעל דת האמת. الحَنِيفِيَّةُ קבוצת אנשים בערב שדגלה באחדות האל לפני הופעת האסלאם. الدِّينُ الحَنِيفُ דת האמת (האסלאם). أَحْنَفُ עקום רגליים.

حَنِقَ – 1. רגז, זעם, קצף. 2. عَلَى، مِنْ התרגז על. أَحْنَقَ IV הרגיז, הקניט. حَنَقٌ כעס, רגז, זעם. حَنِقٌ، حَانِقٌ כועס, זועם, קוצף. حَانِقٌ عَلَى الحَيَاةِ מר נפש, עצוב, פסימיסט. حَانِقٌ عَلَى النِّسَاءِ שונא נשים.

حَنَكَ – حَنَّكَ II התנסה, למד מתוך הנסיון. حَنَكٌ ج أَحْنَاكٌ חך, סנטר. حَنَكِيٌّ חכי (אות). حِنْكٌ، حُنْكَةٌ נסיון חיים, חכמה. مُحَنَّكٌ מנוסה, למוד נסיון.

(حنو، حني) حَنَا – 1. כפף, כופף, עקם, עיקל. 2. عَلَى חבב אהד, אהד, נטה על. تَحَنَّى V 1. התעקל, התעקם. 2. عَلَى חמל על. إِنْحَنَى VII 1. התעקם, התכופף, התפתל, התעקל. 2. عَلَى רכן, התכופף וקרא. 3. عَنْ סר מעל. إِنْحَنَى لَهُ קד לו קידה, הרכין לו את ראשו. إِنَّ ضُلُوعِي لَا تَنْحَنِي عَلَى ضِغْنٍ איני נוטר שנאה. حَنْوٌ، حِنْيٌ 1. כפיפה, עיקום, פיתול. 2. חמלה. 3. צלע. بَيْنَ أَحْنَائِهَا בתוכה, בפנימה. حُنُوٌّ חמלה, סימפטיה, אהדה. حَنِيَّةٌ ج حَنَايَا קשת, קמור, עקול, פתול, עקול. فِي حَنَايَا صَدْرِهِ (نَفْسِهِ) בחיקו, בלבו פנימה, בתוך תוכו. مَحْنًى ج مَحَانٍ (ي) עקול, פתול, עקול, סיבוב. إِنْحِنَاءٌ התכופפות, קידה, הרכנת ראש, התעקמות. إِنْحِنَاءَةٌ קידה, השתחוויה. مَحْنِيٌّ כפוף, רכון. مُنْحَنٍ (ي) שפוף, כפוף, עקל. مُنْحَنًى ج مُنْحَنَيَاتٌ 1. פתול, עקול. 2. עקומה, זווית, שפוע.

3. סוֹרֵג, סְרִיג. 4. קֶרֶן (של ציפור, של נהר וכו').

(حوب) تَحَوَّبَ V 1. נִמְנַע מֵחֵטְא. 2. הִתְאַבֵּל וְקָבַל עַל צָרוֹתָיו. حَوْبَةٌ חֵטְא, עָוֹן. حَوْبَاءُ ج حَوْبَاوَاتٌ נֶפֶשׁ.

حُوتٌ ج حِيتَانٌ وأَحْوَاتٌ 1. דָּגָה. 2. מַזַּל דָּגִים. حُوتُ سُلَيْمَانَ אִלְתִּית, סַלְמוֹן.

(حوج) أَحْوَجَ IV إلى 1. הִצְרִיךְ, גָּרַם שֶׁיִּהְיֶה צָרִיךְ, חִיֵּב. 2. הִכְרִיחַ. مَا أَحْوَجَنَا إلى الاِسْتِقْرَارِ! כַּמָּה נְחוּצָה לָנוּ הַיַּצִּיבוּת! تَحَوَّجَ קָנָה מִצְרָכִים. إِحْتَاجَ VIII إلى הִצְטָרֵךְ לְ־, הִזְדַּקֵּק לְ־. حَوْجٌ צֹרֶךְ. حَاجَةٌ ج حَاجَاتٌ وحَوَائِجُ 1. צֹרֶךְ, נְחִיצוּת, הֶכְרֵחַ. 2. חֵפֶץ. 3. עִנְיָן, דָּבָר. سَدَّ حَاجَتَهُ סִפֵּק אֶת צָרְכּוֹ. عِنْدَ الحَاجَةِ בְּעֵת הַצֹּרֶךְ. قَضَى حَاجَتَهُ עָשָׂה אֶת צְרָכָיו. لا حَاجَةَ إلى אֵין צֹרֶךְ בְּ־. الحَاجَةُ تَفْتُقُ الحِيلَةَ. الحَاجَةُ أُمُّ الاِخْتِرَاعِ (מ"ו) הַהֶכְרֵחַ הוּא אֲבִי הַהַמְצָאָה. حَاجِيَاتٌ 1. מִצְרָכִים. 2. חֲפָצִים. إِحْتِيَاجٌ הִזְדַּקְּקוּת, צֹרֶךְ. مُحَاوِيجُ עֲשׁוּקִים, נִצְרָכִים, עֲנִיִּים. مُحْتَاجٌ إلى עָשׂוּק לְ־, נִצְרָךְ.

حَوْجَلَةٌ ج حَوَاجِلُ אֲבִיק (במעבדה).

(حود) حَادَ ـُ عَنْ סָטָה, סָר מִן. حَوْدَةٌ פְּנִיָּה, סְטִיָּה ע' (حيد).

(حوذ) حَاذَ ـُ أَحْوَذَ IV דָּרַבֵּן. إِسْتَحْوَذَ X عَلَى הִשְׁתַּלֵּט, גָּבַר, תָּפַס. إِسْتَحْوَذَ عَلَى إِعْجَابِهِ זָכָה בְּהַעֲרָצָתוֹ. حُوذِيٌّ ج حُوذِيَّةٌ רַכָּב, עֶגְלוֹן. إِسْتِحْوَاذٌ 1. הִשְׁתַּלְּטוּת. 2. תְּפִיסָה, שְׁלִיטָה, אוֹבְּסֶסְיָה.

(حور) حَارَ ـُ 1. إلى חָזַר אֶל־. 2. عَنْ נָסוֹג מִ־. 3. פָּחַת. 4. הָיָה נָבוֹךְ. 5. בָּהַק. حَوَّرَ II 1. שִׁנָּה, תִּקֵּן. 2. סִלֵּף. 3. עִבֵּד. 4. הִלְבִּין (כביסה). حَاوَرَ III שׂוֹחַח עִם־, הִתְוַכֵּחַ, נִדְבַּר עִם־, דָּן עִם־, נִהֵל דִּיאָלוֹג עִם־. أَحَارَ IV עָנָה. لَمْ يُحِرْ جَوَابًا לֹא עָנָה, שָׁתַק. تَحَوَّرَ V הִשְׁתַּנָּה. تَحَاوَرَ VI שׂוֹחֲחוּ עִם־, קִיְּמוּ דִּיאָלוֹג, הִתְוַכְּחוּ. إِحْوَرَّ IX חָוַר, הָיָה לָבָן, הִלְבִּין. تَحْوِيرٌ הִתְרַבְּבוּת, הַמְסָתוּבְבוּת ב־, סָבַב סָבִיב. حَوَرٌ 1. לֹבֶן. 2. צַפְצָפָה (עץ). حَارَةٌ ج حَارَاتٌ 1. סִמְטָה. 2. ج حَوَارِيّ מ' שְׁכוּנָה. أَحْوَرُ (حَوْرَاءُ) ج حُورٌ בַּעַל (בַּעֲלַת) עֵינַיִם לְבָנוֹת. حُوَّارَةٌ חֻוָּר, "קִרְטוֹן", אַדְמַת גִּיר. حَوَارِيٌّ קִטְרוֹן, גִּירִי. حَوَارِيٌّ שָׁלִיחַ, חָסִיד (של ישו). الحَوَارِيُّونَ שְׁלִיחֵי (חסידי) יֵשׁוּ. حُورِيَّةٌ ج حُورِيَّاتٌ و حُورٌ נִימְפָה, שְׁרָפִית, "חוּרִיָּה" (אישה המובטחת לצדיקים בגן עדן, באסלאם). حُورِيَّةُ المَاءِ בַּת הַיָּם, בְּתוּלַת הַיָּם. مِحْوَرٌ ج مَحَاوِرُ 1. צִיר, קֹטֶר (של רכב). 2. מוֹקֵד. دُوَلُ المِحْوَرِ מְדִינוֹת הַצִּיר (במלחמת העולם השנייה). مِحْوَرِيٌّ מֶרְכָּזִי, רָאשִׁי, עִקָּרִי, חָשׁוּב. مَحَارَةٌ ج مَحَارٌ 1. צִדְפָּה, צְדָפַת הַפְּנִינִים, אֵם הַפְּנִינִים. 2. ج مَحَارَاتٌ קוֹנְכִיּוֹת, פַּח קוּדַחַם. تَحْوِيرٌ שִׁנּוּי, סִלּוּף. حِوَارٌ، مُحَاوَرَةٌ שִׂיחָה, דִּיאָלוֹג, וִכּוּחַ, הִדַּבְּרוּת, דִּיּוּן. حِوَارٌ دَاخِلِيٌّ ע' تَيَّارُ الوَعْيِ. تَحَاوُرٌ דִּיּוּן, דִּיאָלוֹג. مُحَاوِرٌ בַּר שִׂיחַ. تَمَحْوُرٌ הִתְמַרְכְּזוּת, הִתְמַקְּדוּת.

(حوز) حَازَ ـُ הִשִּׂיג, זָכָה בְּ־, הִגִּיעַ וְהִצְלִיחַ לְמַשֵּׂהוּ, הֶחֱזִיק בְּ־, תָּפַס (שליטה במשהו). تَحَوَّزَ V 1. הִתְפַּתֵּל. 2. عَنْ סָר מִן. تَحَيَّزَ V لِـ إِنْحَازَ VII لِـ 1. צִדֵּד בְּ־, תָּמַךְ בְּ־. 2. נָשָׂא פָּנִים לְטוֹבַת־. إِحْتَازَ VIII הִשִּׂיג, זָכָה בְּ־. حَوْزٌ 1. הַשָּׂגָה, זְכִיָּה בְּ־. 2. בַּעֲלוּת, חֲזָקָה, קִנְיָן, שְׁלִיטָה עַל־, תְּפִיסָה. ج أَحْوَازٌ גְּבוּלוֹת (של משהו). حَوْزَةٌ בַּעֲלוּת, חֲזָקָה, רְכִישָׁה, קִנְיָן. فِي حَوْزَتِهِ בִּרְשׁוּתוֹ. الدِّفَاعُ عَنْ حَوْزَةِ הַהֲגָנָה עַל גְּבוּלוֹת. حَيِّزٌ ج أَحْيَازٌ גְּבוּלוֹת, תְּחוּם, מָקוֹם, שֶׁטַח. دَخَلَ حَيِّزَ التَّنْفِيذِ יָצָא אֶל הַפֹּעַל, הִתְבַּצֵּעַ. فِي حَيِّزِ الإِمْكَانِ בְּגֶדֶר הָאֶפְשָׁר. حِيَازَةٌ אֲחִיזָה, חֲזָקָה, קִנְיָן. حِيَازَةُ عَقَارٍ אֲחִיזַת (קִנְיַן) מְקַרְקְעִין. تَحَيُّزٌ מַשּׂוֹא פָּנִים, דֵּעָה קְדוּמָה (מְשֻׁחֶדֶת), מִשְׁפָּט קָדוּם. إِنْحِيَازٌ נְטִיָּה, צִדּוּד בְּ־, מַשּׂוֹא פָּנִים. سِيَاسَةُ عَدَمِ الاِنْحِيَازِ מְדִינִיּוּת נֵיטְרָלִית. حَائِزٌ מַחֲזִיק בְּ־, בַּעַל, זוֹכֶה בְּ־. الحَائِزُ عَلَى جَائِزَةِ نُوبِل הַזּוֹכֶה בְּפְרַס נוֹבֶּל, חֲתַן פְּרַס נוֹבֶּל. مُتَحَيِّزٌ נוֹשֵׂא פָּנִים לְטוֹבַת־, מְשֻׁחָד. مُنْحَازٌ מְצַדֵּד בְּ־. الدُّوَلُ غَيْرُ المُنْحَازَةِ הַמְּדִינוֹת הַבִּלְתִּי מְזֻדָּהוֹת. حَاوُوزٌ ج حَوَاوِيزُ מְכַל מַיִם גָּדוֹל (על הגג).

(حوش) حَاشَ ـُ 1. אָסַף. 2. צָד (ציד). حَوَّشَ II אָסַף, צָבַר, חָסַךְ. حَوْشٌ ج أَحْوَاشٌ חָצֵר (במיוחד פנימית). حُوشِيٌّ פֶּרֶא, זָר, מוּזָר. أَسْتَبْرِعُ الحَاشِي עָבוּר הַיְסוּרִים (שאל המעברים לפני המסחרה).

حَوْصَلٌ، حَوْصَلَةٌ 1. זֶפֶק, קֻרְקְבָן (של עוף). 2. שַׁלְפּוּחִית.

حَوْضٌ ج أَحْوَاضٌ وحِيَاضٌ 1. מִקְוֵה מַיִם, בְּרֵכָה, מְכַל מַיִם. 2. אַגָּן, עֲרוּץ מַיִם. 3. מִסְפָּנָה, מִבְדּוֹק, מֵזַח. 4. אַגַּן הַחֲלָצַיִם. 5. עָבִיט. 6. כִּיּוֹר. حَوْضٌ جَافٌّ מִבְדּוֹק. حَوْضُ الحَمَّامِ אַמְבַּטְיָה. حَوْضُ السِّبَاحَةِ בְּרֵכַת שְׂחִיָּה. حَوْضُ النَّهْرِ אַגַּן נָהָר. حَوْضُ النِّيلِ אַגַּן הַנִּילוּס, מִצְרַיִם. ذَبَّ (ذَادَ) عَنْ حِيَاضِهِ הֵגֵן עַל כָּל אֲשֶׁר לוֹ.

(حوط) حَاطَ ـُ 1. שָׁמַר, הֵגֵן. 2. بِـ הִקִּיף, סָבַב אֶת־. حَوَّطَ II 1. גָּדַר (בחומה), כִּתֵּר. 2. הִקִּיף. 3. שָׁמַר עַל־. حَاوَطَ III 1. כִּתֵּר, סָבַב אֶת־. 2. נִסָּה לְהַעֲרִים עַל־, רִמָּה. أَحَاطَ IV 1. כִּתֵּר, הִקִּיף. 2. بِـ הֵבִין, תָּפַס, הָיָה בָּקִי בְּ־. 3. יָדַע. أَحَاطَهُ عِلْمًا بِـ מָסַר לִידִיעָתוֹ. أَحَاطَهُ بِالكِتْمَانِ שָׁמַר אוֹתוֹ בְּסוֹד. تَحَوَّطَ V נִשְׁמַר, נִזְהַר מִ־, שָׁמַר, הֵגֵן. إِحْتَاطَ VIII 1. עָמַר, נִשְׁמַר, שָׁמַר. 2. כִּתֵּר, שָׁמַר עַל־. حَيْطَةٌ، حِيطَةٌ، حَوْطَةٌ אֶמְצְעֵי זְהִירוּת, עֵרָנוּת. أَخَذَ حَيْطَتَهُ נָקַט אֶמְצְעֵי זְהִירוּת. بِلَا حَيْطَةٍ מִחֹסֶר זְהִירוּת, בְּלִי שִׁקּוּל דַּעַת. تَحْوِيطٌ כִּתּוּר. إِحَاطَةٌ 1. כִּתּוּר. 2. بِـ תְּפִיסָה, הֲבָנָה, בְּקִיאוּת. إِحَاطَةٌ بِالمَوْضُوعِ הֲבָנַת הַנּוֹשֵׂא (שכל עדרות). طَلَبُ إِحَاطَةٍ שְׁאִילְתָּה ע' (جوب) إِسْتِجْوَابٌ. تَحَوُّطٌ ج تَحَوُّطَاتٌ זְהִירוּת, מִשְׁמֶרֶת, עֵרָנוּת. إِحْتِيَاطٌ 1. הַקְפָּדוֹת, זְהִירוּת, שְׁמִירָה. 2. רֶזֶרְבָה, מִלּוּאִים. جُنْدِيُّ الاِحْتِيَاطِ מִלּוּאִים, חַיָּל מִלּוּאִים. عَلَى سَبِيلِ الاِحْتِيَاطِ לְשֵׁם זְהִירוּת.

إحْتِياطات. تَحَوُّطات אמצעי זהירות. إحْتِياطيّ 1. בְּרֵרָה, מִלּוּאִי. 2. עתודה, מלואים (בצבא). إطارٌ احْتِياطيّ גלגל רזרבי. حَبْسٌ احْتِياطيّ מעצר מונע. قُوّاتٌ احْتِياطيّة כוחות מילואים. مالٌ احْتِياطيّ קרן עתודה. حائِطٌ ج حِيطانٌ קיר. حائِطُ المَبْكَى הכותל המערבי, כותל הדמעות. ضَرَبَ بِهِ عُرْضَ الحائِطِ השליך אותו מאחורי גוו, השליך אותו לכל הרוחות. لِلْحائِطِ آذانٌ ר' أُذُن. مُحِيطٌ ج مُحِيطات 1. היקף (של כדור הארץ). 2. חוג. 3. אוקיינוס. 4. סביבה, ספֵירָה, סביבה, מרחב. 5. בעל ידע מקיף. عِلْمُ المُحِيطاتِ אוקיינוגרפיה. مُحاطٌ بِـ מוקף ב-. مُتَحَوِّطٌ זהיר, מפוכח, מקפיד.

(حوف) حافّة ר' (حفّ). حافَة.

حَوْقَلَ אמר: لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلّا بِاللهِ ר' حَوْل.

(حوك) حاكَ ـُ 1. טווה, ארג, רקם. 2. זמם. حاكَ مُؤامَرَةً רקם מזימה. حِياكَة אריגה, קליעה. حائِكٌ ج حاكَةٌ אורג, רוקם, טווה, קולע.

(حول. حيل) حالَ ـُ 1. השתנה, התהפך. 2. بَيْنَ מנע, חצץ, הפריד בין. 3. دُونَ עצר, מנע בעד. حالَ عَنِ العَهْدِ הפר את בריתו. حَوَّلَ II שינה, הסב, הסיט, הזיז, הסיר, העביר, הפנה, כיוון. حَوَّلَ اتِّجاهَهُ שינה את פניו. حَوَّلَ بَصَرَهُ عَنْهُ הפנה (הסיר) את מבטו ממנו. حَوَّلَ عُنْوانَهُ שינה את כתובתו. حَوَّلَ مَجْرَى النَّهْرِ שינה (הטה) את אפיק הנהר. حاوَلَ III 1. השתדל, התאמץ, ניסה. 2. הערים, רימה. أحالَ IV 1. העביר, מסר. 2. הפנה. أحالَهُ عَلَى (إلى) التَّقاعُدِ (المَعاشِ) העבירו לגמלאות (לפנסיה). أحالَ القَضِيَّةَ عَلَى (إلى) المَحْكَمَةِ מסר (העביר) את העניין לבית המשפט. تَحَوَّلَ V 1. התחלף, השתנה, התהפך. 2. עבר (ממקומו). 3. عَنْ סר מ-, נפנה אל-. تَحَوَّلَ كُلَّ حِيلَةٍ נקט כל תחבולה. تَحايَلَ VI. إحْتالَ VIII הערים, רימה, תחבל תחבולות, הונה, "יעקב עליו". اِحْوَلَّ IX פזל, לכסן עיניו. إسْتَحالَ X 1. השתנה, נהפך, התחלף. 2. היה בלתי אפשרי, היה מן הנמנע. حالٌ ج أحْوالٌ 1. מצב, נסיבה, מקרה, עניין. 2. תואר, תואר מצב (בדקדוק). حالاً מיד. فِي الحالِ מיד, כהרף עין, "על המקום". عَلَى أيِّ (كُلِّ) حالٍ על כל פנים, בכל מקרה. كَما هُوَ الحالُ فِي כפי שהמצב לגבי, כמו במקרה של. كَيْفَ حالُكَ מה שלומך? מה נשמע? الأحْوالُ الجَوِّيَّةُ מזג האוויר. مَحْكَمَةُ الأحْوالِ الشَّخْصِيَّةِ בית דין לענייני אישות. مَضَى فِي حالِ سَبِيلِهِ הלך לו לדרכו. دَوامُ الحالِ مِنَ المُحالِ מה' אין תמידות בעולם, הזמנים משתנים ואנו עמם. حالَما מיד עם-. حالَةٌ ج حالاتٌ מצב, מקרה. فِي حالَةِ במקרה ש-. كَما هِيَ الحالَةُ فِي כמו במקרה של-. حالَةٌ اجْتِماعِيَّةٌ מצב משפחתי. حالَةُ الاسْتِعْدادِ מצב כוננות, מצב הכן. فِي حالَةِ حَرْبٍ במצב מלחמה. حالَةُ الرَّفْعِ (النَّصْبِ، الجَرِّ) יחסת הנושא (הפעול, הקניין) (בדקדוק). وَالحالَةُ هٰذِهِ בנסיבות (בתנאים) אלה. حالِيٌّ 1. עכשווי, נוכחי. 2. זמני. حالِيًّا 1. כעת זו, עכשיו, כעת. 2. לפי שעה. حَوْلٌ ج أحْوالٌ 1. שנה. 2. כוח, עוצמה, יכולת. لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إلّا بِاللهِ אין כוח ואין עוז אלא באלוהים. لا حَوْلَ لَهُ وَلا طَوْلَ חסר כל כוח, אובד עצות. حَوْلَ 1. מסביב ל-. 2. על אודות, בעניין. حَوَلٌ פזילה, לכסון העיניים. حِوَلٌ שינוי, חילוף. حَوْلِيٌّ 1. שנתי, בן שנה. 2. זמני. حَوْلِيّاتٌ שנתונים (כתבי עת). حَيْلٌ כוח, עוצמה, יכולת. حِيلَةٌ ج حِيَلٌ 1. תחבולה, תרמית, תכסיס. 2. חוכמה, התחכמות, ערמומיות, תושייה. أعْيَتْهُ الحِيلَةُ לא מצא מוצא מ-. الحَرْبُ حِيلَةٌ כי בתחבולות תעשה לך מלחמה. ما بِاليَدِ مِنْ حِيلَةٍ אין ברירה בידו, אין לו מנוס. عِلْمُ الحِيَلِ מכניקה. حِيَلٌ سِينَمائِيَّةٌ טריקים, פעלולים (אפקטים) קולנועיים. حِيَلِيٌّ של תחבולה, של תרמית. وَسِيلَةٌ تَحايُلِيَّةٌ תרגיל. أحْوَلُ ج حُولٌ פוזל, פוזל בעיניו. حُؤُولٌ 1. שינוי, מעבר, חילוף. 2. دُونَ מניעה, הפרדה, עיכוב. حِيالَ נוכח ל-, מול, כלפי. حَوالَةٌ ج حَوالاتٌ המחאה, שטר חוב, שטר חליפין. حَوالَةٌ بَرِيدِيَّةٌ המחאת דואר. حَوالَةُ سَفَرٍ המחאות נוסעים. حَوالَيْ בערך, קרוב ל-, בסביבות. حَيْلُولَةٌ دُونَ 1. מניעה, עיכוב. 2. חציצה, הפרדה. مُحالَةٌ תחבולה. لا مُحالَةَ בלי ספק, בהחלט, בהכרח. لا مُحالَةَ مِنْهُ אין מנוס ממנו. تَحْوِيلٌ 1. העברה, המרה (למטבע אחר), החלפה, הסטה. 2. שינוי, שיבוש. تَحْوِيلُ الدَّيْنِ המחאת חוב. تَحْوِيلُ عَرَباتِ القِطارِ שינוע קרונות הרכבת. تَحْوِيلُ عُمْلَةٍ המרת מטבע. غَيْرُ قابِلٍ لِلتَّحْوِيلِ אינו סחיר. صِناعاتٌ تَحْوِيلِيَّةٌ תעשיות של עיבוד חומרים. تَحْوِيلَةٌ ج تَحاوِيلُ 1. מעבר. 2. מעקף. 3. מסילת עזר ברכבת. مُحاوَلَةٌ ניסיון, מאמץ. مُحاوَلَةُ اعْتِداءٍ عَلَى حَياتِهِ ניסיון התנקשות בחייו. إحالَةٌ 1. העברה (של תיק, נכסים וכו'), מסירה. 2. הפניה. إحالَةٌ إلَى (عَلَى) المَعاشِ העברה לגמלאות (לפנסיה). إحالَةٌ عَلَى الاسْتِيداعِ השעיה. قاضِي الإحالَةِ שופט הדן בהעברת תיקים (לערכאות אחרות). تَحَوُّلٌ 1. שינוי, תמורה, מעבר. 2. תפנית. نُقْطَةُ تَحَوُّلٍ נקודת מפנה. تَحايُلٌ ערמומיות, תכסיסנות, מרמה. إسْتِحالَةٌ 1. שינוי, שינוי צורה, מטמורפוזה. 2. נמנעות, היות בלתי אפשרי. حائِلٌ ج حَوائِلُ 1. עיכוב, משוכה, מעצור, מחיצה, מכשול, מגן. 2. משתנה, נתון לשינוי, מתחלף. مُحَوَّلٌ 1. מוסב. 2. מועתק (ברכבות). 3. ج مُحَوِّلاتٌ שנאי, טרנספורמטור. 4. מתג (חשמלי). 5. מרכזייה. مُحَوَّلٌ عَلَيْهِ המשלם של המחאה. مُحِيلٌ מסב, מעביר. مُتَحَوِّلٌ משתנה, מתחלף. مُحْتالٌ רמאי, נוכל, איש מרמה. مُسْتَحِيلٌ בלתי אפשרי, נמנע. مِنْ رابِعِ المُسْتَحِيلاتِ לא ייתכן בהחלט, מהדברים הבלתי אפשריים. بَذَلَ مِنْ أجْلِهِ المُسْتَحِيلاتِ עשה למענו כל אשר לאל ידו.

(حوم) حَامَ ـُ רחף, חג מעל, הסתובב. حَامَتْ حَوْلَهُ الشُّبُهَاتُ החשד סבב סביבו. حَوْمٌ II רחף, חג מעל (מסביב). حَوْمَةٌ ج حَوْمَاتٌ 1. מוקד הקרב. 2. רב, קרבות. حَوَّامَةٌ ج حَوَّامَاتٌ רחפת (מטוס). حَوَّامَةٌ عَمُودِيَّةٌ מסוק, הליקופטר.

(حوي) حَوَى ـِ إِحْتَوَى VIII عَلَى 1. כלל, הכיל, הקיף. 2. חבק. 3. קלט, תפס. إِحْتَوَاهَا بِذِرَاعَيْهِ חבק אותה בזרועותיו. تَحَوَّى V התפתל. حَوِيَّةٌ 1. התפתלות. 2. ج حَوَايَا קרביים. حَاوِيَةٌ ج حَوَايَا 1. מכולה. 2. כונן (מחשב). حَاوٍ(ي) מאלף נחשים, קוסם. إِحْتِوَاءٌ בליעה, הכלה. إِحْتِوَاءُ الحَرِيقِ השתלטות על האש, בלימת ההתפשטות. مُحْتَوًى ج مُحْتَوَيَاتٌ תוכן, תכולה (תוכן העניינים בספר). مُحْتَوَيَاتُ النُّفُوسِ מכמני הנפש.

حَيْثُ 1. במקום ש־, באשר. 2. הואיל ו־, כיוון ש־, מאחר ש־. إِلَى حَيْثُ تَذْهَبُ לאן שתלך. بِحَيْثُ إِنَّ כך ש־. حَيْثُ أَنَّ מאחר ש־, הואיל ו־, כיוון ש־. مِنْ حَيْثُ المَبْدَأ מבחינה עקרונית. مِنْ حَيْثُ هُوَ כשלעצמו. حَيْثُمَا באשר, בכל מקום (זמן) ש־. حَيْثُمَا اتَّفَقَ 1. איך שלא יקרה, באקראי. 2. בכל אשר יעלה בגורל. حَيْثِيَّةٌ יוקרה, מעמד, כבוד. حَيْثِيَّاتُ المَحْكَمَةِ שיקול המשפט, נימוקי המשפט. ذَوُو (أَصْحَابُ) الحَيْثِيَّاتِ בעלי מעמד, המכובדים. حَيْثِيَّاتُ الحُكْمِ נימוקי גזר הדין.

(حيد) حَادَ ـِ عَنْ סטה, סר מ־. حَادَ عَنِ الخَطِّ ירד מהפסים. حَادَ بِهِ عَنِ الطَّرِيقِ הטה אותו מהדרך. حَيَّدَ II 1. הניע הצידה. 2. נטרל. حَايَدَ III 1. עמד מן הצד. 2. שמר על ניטרליות. حَيْدٌ، حَيْدَةٌ סטייה, פניה הצידה, התחמקות. عَلَى حَيْدَةٍ בדרך נפרדת. حُيُودٌ סטייה. حُيُودُ الضَّوْءِ התפזרות קרני האור. مَحِيدٌ מנוס. لَا مَحِيدَ عَنْهُ אין מנוס ממנו. تَحْيِيدٌ נטרול. حِيَادٌ 1. ניטרליות, עמידה מן הצד. 2. אדישות. وَقَفَ عَلَى جَانِبِ الحِيَادِ היה ניטרלי. حِيَادٌ إِيجَابِيٌّ ניטרליות חיובית. حِيَادِيٌّ ניטרלי, אובייקטיבי, ענייני. حِيَادِيَّةٌ ניטרליות. مُحَايَدَةٌ ניטרליות. مُحَايِدٌ ניטרלי.

(حير) حَارَ ـَ 1. תמה, נבוך, היה נבוך, היה חסר אונים. 2. היסס, פקפק על שתי הסעיפים. حَيَّرَ II הביך, הביא במבוכה, בלבל. تَحَيَّرَ V. إِحْتَارَ VIII תמה, נבהל, פקפק, היה נבוך, התלבט, היה אובד עצות. تَحَيَّرَ فِي أَمْرِهِ אבדה עצתו ממנו, אבד עשתונותיו. حَيْرَانُ ج حَيَارَى. حَائِرٌ 1. נבוך, אובד עצות, תמה. 2. מהסס, מתלבט, מבולבל. دَلَالَةُ الحَائِرِينَ מורה נבוכים (מאת משה בן מימון). مُحَيِّرٌ מביך, מסעיר, קשה.

(حيص) حَاصَ ـِ ברח. حَيْصٌ. حَيْصَةٌ בריחה, מנוסה. وَقَعَ فِي حَيْصَ بَيْصَ נקלע למבוכה ולצרות. لَا مَحِيصَ عَنْهُ אין מנוס (מפלט) ממנו.

(حيض) حَاضَ ـِ تَحَيَّضَتْ V קיבלה נדה, היה לה וסת. حَيْضٌ אורח נשים, מחזור חודשי, וסת. حِفَاظُ الحَيْضِ תחבושת היגיינית. حَائِضٌ حَائِضَةٌ נדה, נדה (אישה).

(حيف) حَافَ ـِ 1. סטה, עיוות. 2. עשה עוול, קיפח. حَيْفٌ עוול, קיפוח, עושק. حَيْفٌ عَلَيْهِ מה חבל עליו!

(حيق) حَاقَ ـِ أَحَاقَ IV بِـ 1. אפף, סבב, הקיף. 2. קרה, התרחש, פגע. أَحَاقَتْ بِهِ الكَوَارِثُ פגעו בו (התרחשו עליו) פורענויות.

(حين) حَانَ ـِ הגיע זמנו, בא, קרב, הגיע מועדו. حَانَ أَجَلُهُ הגיע קצו. حَانَ لَهُ أَنْ הגיעה שעתו ל־. حَانَتْ مِنْهُ الْتِفَاتَةٌ פנה אל, ראה בלי משים, הבחין. حَانَ الوَقْتُ הגיע הזמן, הגיעה שעת הכושר. إِذَا حَانَ القَضَاءُ ضَاقَ الفَضَاءُ. إِذَا حَانَ الحَيْنُ حَارَتِ العَيْنُ (אם) תגיע שעתו ביום מותו. تَحَيَّنَ V ארב להזדמנות, צפה לשעת כושר. حَيْنٌ מוות. حِينٌ ج أَحْيَانٌ وَأَحَايِينُ זמן, עת, מועד. أَحْيَانًا לפעמים, לעתים. فِي بَعْضِ الأَحْيَانِ (الأَحَايِينِ) מדי פעם. فِي حِينِهِ בזמנו. مِنْ ذَلِكَ الحِينِ מאותו זמן. عَلَى (فِي) حِينِ أَنَّ בעוד ש־, ואילו. حِينَئِذٍ، حِينَذَاكَ אז, באותה עת. حِينَمَا כאשר, בעת ש־.

حَيِيَ ـَ حَيَّ חיה, היה חי, נותר בחיים. فَلْيَحْيَ יחי. حَيَّاكَ اللهُ אלוהים יאריך ימיך. حَيِيَ התבייש. حَيَّا II 1. ברך לשלום. 2. השאיר בחיים. وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا כי תבורכו ברכו אתכם לשלום, ברכו בברכה טובה ממנה או השיבוה. أَحْيَا IV 1. החיה, הפיח רוח חיים, חידש. 2. הקדיש (ארוחה). 3. ערך (מסיבות, חגיגה וכו'). أَحْيَا ذِكْرَاهُ העלה את זכרו. أَحْيَا اللَّيْلَ קיים ליל שימורים. إِسْتَحْيَا X. إِسْتَحَى X مِنْ התבייש, נבוך. حَيٌّ ج أَحْيَاءٌ 1. חי, קיים. 2. בעל חיים. 3. שכונה. الحَيُّ القَيُّومُ כי אלוהים חי וקיים לנצח נצחים. حَيٌّ تِجَارِيٌّ רובע מסחרי. حَيُّ العَالَمِ חיי העולם (צמח). ذُخَيْرَةٌ حَيَّةٌ תחמושת חיה (אמיתית). عِلْمُ الأَحْيَاءِ ביולוגיה. حَيَّةٌ ج حَيَّاتٌ נחש. أَحْيَائِيٌّ ביולוגי. حَيَاءٌ בושה, ביישנות, כבוד על הפנים, ענווה. حَيَاةٌ בושה, ביישנות. قَلِيلُ الحَيَاءِ חסר בושה, חצוף. الحَيَاةُ مِنَ الإِيمَانِ הבושה היא חלק מהאמונה, מי שיש בו בושה ירא שמיים. حَيَاةٌ ج حَيَوَاتٌ חיים. تَأْمِينٌ عَلَى الحَيَاةِ ביטוח חיים. عَلَى قَيْدِ الحَيَاةِ עודנו חי, חי וקיים. فَارَقَ الحَيَاةَ עזב חיים. مُسْتَوَى الحَيَاةِ רמת החיים. لَا حَيَاةَ لِمَنْ تُنَادِي אין קול ואין עונה. حَيَوِيٌّ חיוני, הכרחי. مُضَادَّاتٌ حَيَوِيَّةٌ אנטיביוטיקה. حَيَوِيَّةٌ חיות, חיוניות, מרץ. حَيَاتِيٌّ של חיים. عُلُومٌ حَيَاتِيَّةٌ מדעי החיים. حَيَوَانٌ ج حَيَوَانَاتٌ 1. חיה, בעל חיים. 2. בהמה, מפלצת. حَيَوَانَاتٌ ثَدْيِيَّةٌ יונקים. حَيَوَانَاتٌ مُجْتَرَّةٌ מעלי גרה. عِلْمُ الحَيَوَانِ זואולוגיה. حَيَوَانِيٌّ 1. של בעלי חיים. 2. בהמי,

פראי. الثَّرْوَةُ الحَيَوَانِيَّةُ משק החי. حَيَوَانِيَّةٌ חייתיות, בהמיות, פראיות, פראות. حُوَيْنٌ ج حُوَيْنَاتٌ 1. חיה קטנה. 2. חיידק. تَحِيَّةٌ ج تَحِيَّاتٌ ברכה, ברכת שלום, איחול. تَحِيَّةٌ عَسْكَرِيَّةٌ הצדעה. إِحْيَاءٌ 1. החייאה, תחיה, הקמה מקבר. 2. עריכת, העלאה (של חגיגות, הצגה וכו'). إِحْيَاءُ القَفْرِ (المَوَاتِ) הפרחת השממה. إِحْيَاءً لِذِكْرَاهُ לזכרו. إِسْتِحْيَاءٌ בושנות, בושה. مُحَيًّا פנים, פרצוף פנים. السَّنْطُ المُسْتَحْيَةُ מימוזה, שיטה (עץ), acacia.

خ

خ ח'. האות השביעית באל"ב הערבי, שמה خاء ח'אא.

خاء שם האות خ בערבית.

خابورٌ ר' (خبر).

خاتون T ج خَواتينُ גברת, גבירה.

خارصين P ר' زِنك. تُوتِيَا.

خازوق P ר' (خزق).

خاقانٌ T ج خَواقينُ קיסר.

خاكيٌّ P חָקִי (צבע ובד).

خامٌ خامَةٌ ج خاماتٌ גֶּלֶם, לא מעובד. زَيْتٌ خامٌ נפט (שמן) גולמי (לא מזוקק). مادَّةٌ خامٌ חומר גלם.

خانٌ P ج خاناتٌ 1. חאן, פונדק, אכסניה. 2. חנות. خانُ الخَليلي שם של שוק מפורסם בקהיר. خانَةٌ ج خاناتٌ 1. משבצת. 2. טור, עמודה (בטבלה). خانَةُ التَّصفيقِ תא (בארגז) המשאה.

خانقاه T מ' מנזר קטן (של סופים) ר' (زوي) زاوِيَةٌ. تَكِيَّةٌ.

خَبَّ ـُ 1. קפץ (סוס), דהר קלות. 2. השתולל. 3. רמה. خِبٌّ ج أَخْبابٌ רמאי. لا يَدْخُلُ الجَنَّةَ خِبٌّ وَلا خائِنٌ ח' לא יבוא לגן עדן רמאי ולא בוגד. أَخَبَّ IV הדהיר, הריץ סוס. خَبَبٌ קפיצה, דהירה.

خَبَأَ ـَ خَبَّأَ II החביא, הטמין. تَخَبَّأَ V. إِخْتَبَأَ VIII התחבא, הסתתר. خَبْءٌ חבוי, טמון, נסתר. خَبيئَةٌ ج خَبايا מה שמוחבא, חבוי, מטמון. خَبايا الأَرْضِ אוצרות הטבע (שלא נוצלו). خَبايا النَّفْسِ מצפוני הנפש, מסתרי הנפש. مَخْبَأٌ ج مَخابِئُ 1. מחבוא, מסתור. 2. מקלט. 3. מחבואת נשק. 4. מאורה, קן. خِباءٌ ج أَخْبِيَةٌ 1. אהל. 2. צעיף שמכסה (הכלה). خابِيَةٌ ج خَوابٍ(ي) חבית, כד גדול. مُخْتَبِئٌ מתחבא, מסתתר.

خَبُتَ ـُ 1. שפל. 2. נכנע. أَخْبَتَ IV הכניע עצמו, נכנע (לפני אלוהים).

خَبُثَ ـُ 1. רע, היה רע, נפשע. 2. השתלשל, נשחת. أَخْبَثَ IV 1. הרע. 2. קלקל, טמא. تَخابَثَ VI עשה את רוע לבו, הפגין את רשעותו. إِسْتَخْبَثَ X חשב לרע, מצא פגם ורשעות. خُبْثٌ خَباثَةٌ 1. רוע, רשעות. 2. טומאה. خَبَثٌ 1. טומאה, זוהמה. 2. סיג. خَبَثُ البُرْكانِ לבה וולקנית. خَبيثٌ ج خُبَثاءُ רע, נבל, מרושע, נוכל, טמא, מאוס. إِبْتِسامَةٌ خَبيثَةٌ חיוך מרושע. الشَّجَرَةُ الخَبيثَةُ ק' ר' حَنْظَل. المَرَضُ الخَبيثُ סרטן. وَرَمٌ خَبيثٌ גידול ממאיר.

خَبَرَ ـُ ידע על נכון, התנסות. خَبُرَ ـُ 1. התנסה, היה בקי. 2. بـ ידע על נכון. خَبَّرَ II بـ הודיע לו על, סיפר לו על. أَخْبَرَ IV بـ. أَخْبَرَهُ بِالأَمْرِ הודיע (סיפר) לו על העניין. خابَرَ III 1. החליף ידיעות עם, התקשר, טלפן. 2. עבד אדמה תמורת חלק מהיבול. تَخابَرَ VI החליף ידיעות עם, עמד בקשר (של סוכנים למשל), טלפן. إِخْتَبَرَ VIII ניסה, בחן, העמיד במבחן. إِسْتَخْبَرَ X ביקש ידיעות, חקר, לקט ידיעות (מודיעיניות). إِسْتَخْبَرَ عَنْ صِحَّتِهِ שאל לשלומו. خُبْرٌ ידע, נסיון. خَبَرٌ ج أَخْبارٌ 1. ידיעה, סיפור, חדשה (חדשות), הודעה, ערך. 2. נשוא (במשפט שמני (בדקדוק). 3. שמועה. جُمْلَةٌ خَبَرِيَّةٌ משפט חיווי. أَصْبَحَ في خَبَرِ كانَ מת, הפך להיות כלא היה. لَيْسَ الخَبَرُ كَالمُعايَنَةِ מ"פ טוב מראה עינים מהלך נפש. نَشْرَةُ الأَخْبارِ מהדורת חדשות. أَخْبارِيٌّ 1. כרוניקאי, היסטוריון. 2. פוסק הלכה על פי מסורת הנביא. خِبْرَةٌ נסיון, בקיאות, מומחיות, ידע. ذُو خِبْرَةٍ בקי, מומחה. تَبادُلُ الخِبْراتِ חילופי ידע. خَبيرٌ ج خُبَراءُ מומחה, ידען, בעל נסיון. الخَبيرُ מכינויי האל (בקוראן). خَبيرٌ نَفْسانِيٌّ פסיכיאטר. خَبيرُ المُتَفَجِّراتِ חבלן. خابورٌ ج خَوابيرُ 1. יתד, פין. 2. מקמטים tamburum. مَخْبَرٌ ج مَخابِرُ 1. ידע מתוך נסיון. 2. מצפוני לב אדם. 3. מעבדה. مِخْبارٌ ج مَخابيرُ מבחנה. مُخابَرَةٌ ج مُخابَراتٌ 1. התכתבות, התקשרות. 2. שיחה טלפונית ר' (كلم) مُكالَمَةٌ. مُخابَراتٌ ביון, מודיעין ר' إِسْتِخْباراتٌ. سِلاحُ المُخابَراتِ חיל המודיעין. وَكالَةُ المُخابَراتِ المَرْكَزِيَّةُ סוכנות הביון המרכזית (C.I.A). إِخْبارٌ מסירת הודעה, דיווח, ידיעה, סקר. إِخْبارِيٌّ אינפורמטיבי. إِخْبارِيَّةٌ 1. מסירת ידיעה. 2. הלשנה. تَخابُرٌ 1. התקשרות, קשר, משא ומתן. 2. מגע רצוף. إِخْتِبارٌ ج إِخْتِباراتٌ נסיון, מבחן, בחינה, בדיקה, מבדק. إِخْتِبارُ بُقَعِ الحِبْرِ מבחן רורשאך (מבחן גבתם אישיותו של הנבדק בצורת עשרה כתמי דיו). إِخْتِبارٌ تَحْريريٌّ מבחן בכתב. إِخْتِبارُ الذَّكاءِ מבחן אינטליגנציה (I.Q). أُنْبوبَةُ اخْتِبارٍ מבחנה. تَحْتَ الاخْتِبارِ בתקופת נסיון. عَلى سَبيلِ الاخْتِبارِ בדרך נסיונית. مَحَطَّةُ اخْتِبارٍ תחנה נסיונית. إِخْتِبارِيٌّ 1. נסיוני, של נסיון. 2. אמפירי. إِخْتِبارِيَّةٌ אמפיריזם. إِسْتِخْبارٌ ج إِسْتِخْباراتٌ חיפוש מידע. سِلاحُ الاسْتِخْباراتِ חיל המודיעין. إِسْتِخْبارِيٌّ מודיעיני, ביוני. مُخْبِرٌ 1. מודיע, מרגל. 2. מלשין. مُخْتَبَرٌ מעבדה. مُخْتَبَرِيٌّ מעבדתי. أَبْحاثٌ مُخْتَبَرِيَّةٌ מחקרים מעבדתיים.

خَبَزَ ـِ אפה. إِخْتَبَزَ VIII 1. אפה. 2. נאפה. خُبْزٌ לחם. خُبْزَةٌ. رَغيفُ خُبْزَةٍ כיכר לחם. خَبّازٌ אופה, נחתום. خِبازَةٌ אפיה. خُبّازٌ. خُبّيزٌ. خُبّازى חלמית (צמח, לשון השור וכדומה). مَخْبَزٌ ج مَخابِزُ מאפיה. مَخْبوزاتٌ דברי מאפה.

خَبَصَ ـِ 1. בחש, ערבב. 2. קלקל. خَبيصٌ. خَبيصَةٌ 1. חביץ, מחית, ממתק. 2. בלבול, ערבוביה. خَبّاصٌ סכסכן, הולך רכיל, מחרחר ריב.

خَبَطَ ـ חבט, הכה, ספק על־, רמס, רקע, בעט (של הסוס). خَبْط خَبْط عَشْوَاء 1. הלם ללא הבחנה. 2. סתמא ובאקראי. تَخَبَّطَ V 1. התלבט, התבלבל, התנשר. 2. הכה, הלם. تَخَبَّطَ في سَيْرِهِ שוטט ללא מטרה. تَخَبَّطَهُ الشَّيْطَانُ הכה אותו השד בשיגעון. خَبْطَةٌ חבטה, מכה, נקישה, רקע. خُبَاطٌ שיגעון, או שטיות. مِخْبَطٌ ج مَخَابِطُ מקל (לחבוט בו), מחבט.

خَبَلَ ـ הכה אחד בשיגעון, הטריף, הביך, שיגע. خَبَلَ الحُبُّ قَلْبَهُ האהבה הטריפה אותו בשיגעון. خَبِلَ ـ נטרפה עליו דעתו, השתגע. خَبَّلَ II שיגע, הכה בשיגעון. تَخَبَّلَ V. إِخْتَبَلَ VIII השתגע, נטרפה עליו דעתו. خَبَلٌ 1. טירוף הדעת, שיגעון, או שטיות. 2. מבוכה. خَبِلٌ مَخْبُولٌ 1. משוגע, מטורף. 2. מבולבל. مُخَبَّلٌ מבולבל, מטומטם, לקוי בשכלו.

خَبَنَ ـ 1. כבן, רכס. 2. קפל, עשה מכפלת בבגד. خُبْنَةٌ קפל, מכפלת. مَخْبُونٌ רכוס, בגד עם מכפלת ע' (كفن).

(خبو) خَبَا ـ כבה, דעך, שכך (האש).

خَبْيَارِيٌّ T קוויאר (ביצי דגים).

خَتَرَ ـ בגד. تَخَتَّرَ V עפר (מכאב), התנודד בשכרות. خَتْرٌ בגידה. خَتَّارٌ خَاتِرٌ בוגד, מועל.

خَتَلَ ـ خَاتَلَ III. إِخْتَتَلَ VIII הפתיע במרמה, ארב, התגנב. خَتْلٌ مُخَاتَلَةٌ תרמית, הונאה, גנבת דעת. مُخَاتِلٌ ערום, ערמומי.

خَتَمَ ـ 1. חתם, סיים. 2. אטם, סגר. 3. הטביע חותמת. تَخَتَّمَ V טבע את אצבעו בטבעת. إِخْتَتَمَ VIII סיים, השלים, גמר, נעל (ישיבה וכדומה). خَتْمٌ ج خُتُومٌ وأَخْتَامٌ חותמת, חותם, טביעת אצבע. خَتْمُ البَرِيدِ חו (חותמת) דואר. شَمْعُ الخَتْمِ שעוה לחותם. خَتْمَةٌ 1. סיום קריאת הקוראן. 2. חותמת דואר. خَاتِمٌ ج خَوَاتِمُ 1. טבעת. 2. חותם, אחרון. 3. חותמת (של) דואר. خَاتِمُ الزَّوَاجِ טבעת נישואין. خَاتِمُ سُلَيْمَانَ מגן דוד (שבאמצעותו היה שלמה המלך מנהל את ענייני השדים). خَاتِمُ النَّبِيِّينَ (الأَنْبِيَاءِ) אחרון הנביאים, כינוי למחמד. خَاتِمَةٌ ج خَوَاتِمُ סיום, סוף, אחרית, גמר. خَاتِمَةُ المَخْطُوطَةِ קולופון. الأَعْمَالُ بِخَوَاتِيمِهَا ח' סוף טוב הכל טוב. خِتَامٌ 1. סוף, תום, סיום. 2. בחותם. وَخِتَامًا وَفِي الخِتَامِ לבסוף. حُسْنُ الخِتَامِ סוף טוב, אחרית טובה. مِسْكُ الخِتَامِ ע' مِسْك. خِتَامِيٌّ סופי, מסיים, של נעילה. جَلْسَةٌ خِتَامِيَّةٌ ישיבת נעילה. كَلِمَةٌ خِتَامِيَّةٌ דברי סיום. إِخْتِتَامٌ סיום, גמר, נעילה, סוף, סיום.

خَتَنَ ـ 1. מל. 2. קצץ (אבר המין). إِخْتَتَنَ VIII נמול. خَتْنٌ خِتَانٌ מילה. خَتَنٌ ج أَخْتَانٌ 1. חתן, בעל הבת. 2. גיס, בעל האחות. خَتِينٌ נמול.

خَثُرَ ـ خَثَرَ ـ تَخَثَّرَ V התקרש, נעשה סמיך, נקרש, נקפא. خَثَّرَ II. أَخْثَرَ IV עבה, הקריש. خُثْرَةٌ קריש, התקרשות דם. خُثَارٌ خُثَارَةٌ משקע, פסולת. تَخَثُّرٌ התקרשות. تَخَثُّرٌ فِي المُخِّ קריש דם במוח. خَاثِرٌ קרוש, סמיך.

خَجِلَ ـ مِنْ התבייש מ־, הסמיק, נכלם, נבוך. خَجَّلَ II. أَخْجَلَ IV בייש, הוביש, הכלים, הביך. خَجَلٌ בושה, ביישנות, מבוכה. يَا لَلْخَجَلِ! אוי לה לאותה בושה, איזו כלימה! خَجِلٌ خَجُولٌ خَجْلَانُ בוש פנים, ביישן, נבוש. مُخْجِلٌ מביש, מביך, מסמיק פנים. الأَعْضَاءُ المُخْجِلَةُ מבושים.

خَدَّ ـ פלח (אדמה), תלם, חרש תלמים. خَدَّدَ II 1. חרש תלמים, תלם. 2. קמט. خَدٌّ ج خُدُودٌ לחי. مُصَعِّرٌ خَدَّهُ התנשא. خُدَّةٌ ج خُدَدٌ תלם, חריץ. أُخْدُودٌ ج أَخَادِيدُ חריץ, תלם, בקיע, חפירה. مِخَدَّةٌ ج مَخَدَّاتٌ כר, כרית ע' وِسَادَة.

خَدَجَتِ المَرْأَةُ ـ הפילה (אישה בהריון). خَدِيجٌ ج خَدَائِجُ פג. حِضَانَةُ الخَدَائِجِ אינקובטור.

خَدَرَ ـ 1. הסתתר, ישב מסתתר בחדר (של בית). خَدَرَتِ البِنْتُ הנערה ישבה צנועה בבית. 2. הסתיר. خَدِرَ ـ קהה, נרדם, שתק. خَدَّرَ II 1. הרדים, סימם, שתק. 2. קפץ (אישה בחדרה מפאת צניעות המשפחה). أَخْدَرَ IV סימם, הקהה את חושיו. تَخَدَّرَ V נרדם, התעלף (ביחוד ברפואה). خِدْرٌ ج خُدُورٌ חדר (של אישה באוהל או בבית), אגף נשים. بَيْضَةُ الخِدْرِ אשה צנועה מחדרה, אשה צנועה. رَبَّاتُ الخُدُورِ נשים. خَدَرٌ خُدَارٌ קהות חושים. خَدِرٌ خَدْرَانُ רדום, קהה (מהשפעת סם מרדים). تَخْدِيرٌ הרדמה (ביחוד ברפואה). تَخْدِيرٌ مَوْضِعِيٌّ הרדמה מקומית. مُخَدِّرٌ ج مُخَدِّرَاتٌ סם. مُدْمِنٌ عَلَى المُخَدِّرَاتِ נרקומן, מתמכר לסמים. مُخَدَّرٌ רדום, מסומם, "מסטול". مُخَدَّرَةٌ בחורה צנועה (נבחרת).

خَدَشَ ـ خَدَّشَ II שרט, פצע. يَخْدِشُ الآذَانَ צורם. خَدَشَ سُمْعَتَهُ הכפיש את שמו, הטיל עליו. خَدْشٌ ج خُدُوشٌ שריטה, שרטת, פצע קל.

خَدَعَ ـ רימה, הוליך שולל, "עבד על־". خَادَعَ III הונה, רימה, ניסה לרמות. خَادَعَ نَفْسَهُ עשה שקר בנפשו. إِنْخَدَعَ VII הונה, הוטעה. خَدْعٌ הולכת שולל, הונאה. خُدْعَةٌ ج خُدَعٌ خِدَاعٌ خَدِيعَةٌ ج خَدَائِعُ הונאה, רמאות, סיבוב בכחש, הולכת שולל. خُدَعٌ פעלולים, אפקטים (בהצגות וכו'). الحَرْبُ خُدْعَةٌ ח' ע' حَرْب. خُدَعَةٌ خَدَّاعٌ רמאי, נוכל, מוליך שולל. مَخْدَعٌ ج مَخَادِعُ חדר שינה, יציע, משכב.

خَدَمَ ـ שירת, עבד לטובת, מלא תפקיד. إِخْدِمْ نَفْسَكَ بِنَفْسِكَ שרת עצמך (בעצמך). خَدَمَ الأَرْضَ עבד את אדמתו. خَدَّمَ II העביד, העסיק. إِسْتَخْدَمَ X 1. השתמש ב־. 2. העסיק. 3. מנה לתפקיד. 4. שכר את כמשרת. خِدْمَةٌ ج خِدَمٌ وخِدْمَاتٌ שירות, עבודה. خِدْمَةٌ عَامَّةٌ שירות ציבורי. خِدْمَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ

خِدْمَةُ العَلَمِ שירות צבאי. خِدْمَةٌ مَدَنِيَّةٌ שירות אזרחי, עבודה בשירות המדינה. خِدْمَةً لِلْحَقِيقَةِ למען האמת. صَالِحٌ لِلْخِدْمَةِ כשיר, כשר לשירות (בצבא). خِدْمَاتٌ اجْتِمَاعِيَّةٌ שירותי סעד. فِي خِدْمَتِكَ! לשירותך! خُدَّامٌ משרת, שרת. خَدَّامَةٌ משרתת, עוזרת בית. تَخْدِيمٌ העסקה. مَكْتَبُ التَّخْدِيمِ ר' (عمل) عَمَالَة. إِسْتِخْدَامٌ 1. העסקה, מתן עבודה, העסקה. 2. שימוש, ניצול. مَصْلَحَةُ الاِسْتِخْدَامِ ר' (عمل) عَمَالَة. خَادِمٌ ج خُدَّامٌ وخَدَمَةٌ משרת, שרת, שמש. خَادِمَةٌ עוזרת בית. مَخْدُومَةٌ בעלת בית. مَخْدُومِيَّةٌ 1. שירות. 2. מעמד המעסיקים. مُسْتَخْدِمٌ מעסיק, מעביד, בעל בית. مُسْتَخْدَمٌ שכיר, פקיד, עובד. المُسْتَخْدَمُونَ סגל העובדים. إِدَارَةُ المُسْتَخْدَمِينَ משאבי כוח אדם.

(خدن) خَادَنَ III התיידד עם, התרועע עם. خِدْنٌ ج أَخْدَانٌ רע, ידיד קרוב. خَدِينٌ ج خُدَنَاءُ ידיד נפש.

خديو، خديوي P מ' קדיב, מושל מצרים (בתקופה העות'מאנית).

خَذَلَ ـُ خَاذَلَ III 1. נטש, הפקיר, עזב לנפשו, אכזב. 2. הכשיל, הטיל תבוסה. خُذِلَ נחל מפח נפש, הוכשל. تَخَاذَلَ VI 1. פשט פושר. 2. تَخَاذَلُوا הפקירו (הכשילו) זה את זה. إِنْخَذَلَ VII נכשל, נחל אכזבה, נעזב לנפשו, הובס. خِذْلَانٌ 1. תבוסה, מפח נפש. 2. נטישה, הפקרה. تَخَاذُلٌ תשישות, רפיון, לאות. إِنْخِذَالٌ כשל, מפלה. إِنْخِذَالِيٌّ תבוסן, תבוסתי. إِنْخِذَالِيَّةٌ תבוסתנות. مَخْذُولٌ ج مَخَاذِيلُ מובס, מוכה, נחות. مُتَخَاذِلٌ חסר אונים, חסר ישע.

(خذي) إِسْتَخْذَى X נכנע, התרפס, קבל מרותו של, חש השפלה. إِسْتِخْذَاءٌ כניעה, הכנעות, תחושת השפלה. مُسْتَخْذٍ(ي) כנוע, מתרפס.

خَرَّ ـِ 1. אוש (מים), השמיע אוושה, רעש, רשרש. 2. נפל אפרה, כרע. 3. נפל 4. התמוטט (בסמכויות). خَرَّ تَحْتَ قَدَمَيْهِ השתטח לפניו. خَرَّ سَاجِدًا סגד, השתחווה. خَرَّ صَرِيعًا נפל חלל. خَرَّ عَلَى الأَرْضِ נפל ארצה, התמוטט. خَرِيرٌ 1. רשרוש של מים, אוושה. 2. נחירה, חרחור.

خَرِئَ ـَ חרבן, עשה את צרכיו. خُرْءٌ، خَرَاءَةٌ רעי, צואה, "חרא".

خَرِبَ ـَ 1. חרב, נהרס. 2. נבא, שמם. 3. התקלקל. خَرَّبَ ـِ החריב, הרס. خَرَّبَ II، أَخْرَبَ IV 1. הרס, החריב. 2. קלקל, חבל. בצע פעולת פגוע, חבלות. خَرِبٌ، خَرْبَانٌ 1. חרב, הרוס. 2. מקולקל, שבור (כלי). 3. שומם, עזוב. خَرِبَةٌ ج خَرِبٌ 1. חורבה, "חירבה", עי, תל חורבות. 2. שלוחה של קבר. خَرَابٌ חורבן, הרס, שממה, עי, תל חרבות. بَعْدَ خَرَابِ البَصْرَةِ אחרי חורבן בצרה, אין מושיבין לאחר מעשה. خَرَابَةٌ "חורבה". تَخْرِيبٌ 1. הריסה, השחתה. 2. חבלה. عَمَلٌ تَخْرِيبِيٌّ פעולת חבלה, פגוע. مُخَرِّبٌ מחבל. خَرُّوبٌ חרוב (עץ ופרי), خرنوب.

خَرْبَشَ 1. שרבט, קשקש. 2. שרט. 3. קלקל, השחית. خَرْبَشَةٌ שרבוט.

خَرْبَشَاتٌ שריטות, קשקושים.

خَرْبَطَ בלבל, ערבב, קלקל. خَرْبَطَةٌ אי סדר, בלבול, ערבוביה.

خَرَتَ ـُ חרר, נקב. خُرْتُ الإِبْرَةِ קוף (חור) המחט.

خِرْتِيتٌ ج خَرَاتِيتُ קרנף ר' كَرْكَدَّنٌ.

خَرَجَ ـُ مِنْ 1. יצא מ', חלף, עבר. 2. עזב, פלט, נבע מ'. 3. נחלץ מ'. 4. عَلَى מרד ב', חרג מ', חלק על, יצא נגד. 5. ירד מן הפסים, סטה. خَرَجَ إِلَى فُلَانٍ הלך לקראת פלוני. خَرَجَ بِكَذَا הסיק מסקנה. خَرَجَ عَنْ طَوْرِهِ אבד עשתונותיו. خَرَجَ عَنْ مَالِهِ פרש מרכושו. خَرَجَ عَنِ الحَيَاةِ עבר מן העולם, מת. لَا يَخْرُجُ عَنْ كَذَا אינו חורג מ'. خَرَّجَ II 1. הוציא, הדיח. 2. הוציא מחזור בוגרים. 3. פנה (בכוח). أَخْرَجَ IV 1. הוציא, פנה, סלק, גרש. 2. ביים, הפיק, ערך. 3. פרסם. 4. הסיק. أَخْرَجَهُ إِلَى حَيِّزِ الوُجُودِ הוציאו אל הפועל. أَخْرَجَهُ مِنَ الطَّرِيقِ הטה אותו מדרכו. أَخْرَجَهُ مِنَ الحِسَابِ הוציאו מכלל חשבון. أَخْرَجَهُ مِنْ مَأْزِقِهِ חלץ אותו ממצוקתו. تَخَرَّجَ V סיים לימודים, גמר (אוניברסיטה), התמחה, השתלם. إِسْتَخْرَجَ X 1. הוציא, הפיק. 2. הסיק (מסקנה). 3. המציא. خَرْجٌ 1. הוצאה (כסף). 2. פלט (במחשב). ج خُرُوجَاتٌ שלוי, נתר. خَرْجُ الجَيْبِ דמי כיס. خَرْجُ الشَّنْقَةِ הבל סיקה. هَذَا خَرْجُكَ זה מה שמגיע לך. خَرْجٌ ... ופרסי, מרסול. خَرْجَةٌ ج خَرَجَاتٌ 1. מוצא, יציאה. 2. מ' ... خَرَاجٌ מס קרקע (באסלאם). خُرَاجٌ מורסה, מפלה. خُرُوجٌ יציאה, עזיבה, חריגה. 2. عَلَى 1. מרד. 2. התקוממות, פשיטה. خُرُوجٌ عَلَى القَاعِدَةِ חריגה. سِفْرُ الخُرُوجِ ספר שמות, אקסודוס. خِرِّيجٌ، مُتَخَرِّجٌ בוגר (אוניברסיטה), למוד, מוסמך. مَخْرَجٌ ج مَخَارِجُ 1. מוצא, פתח, מרגע. 2. חוצות הדבור. مَخْرَجٌ مُشْتَرَكٌ מכנה משותף. عِلْمُ مَخَارِجِ الحُرُوفِ פונטיקה. لَا مَخْرَجَ مِنْهُ אין מוצא ממנו, חסר תקוה. تَخْرِيجٌ 1. חנוך, אמון, הדרכה. 2. הקש, הפקת מסקנות. إِخْرَاجٌ 1. הוצאה, סילוק, הרחקה. 2. במוי, עריכה, הפקה. 3. הפקה. تَخَرُّجٌ סיום, גמר (לימודים). حَفْلُ تَخَرُّجٍ טקס סיום. تَخَارُجٌ הפרדות, פרוק שותפות. إِسْتِخْرَاجٌ 1. הוצאה. 2. הפקה, הסקה. 3. הפקת מסקנות, הקש. 4. הוצאת שרש (במתמטיקה). خَارِجٌ יוצא, חיצון. خَارِجًا חוצה. فِي الخَارِجِ בחוץ לארץ. خَارِجٌ عَنْ إِرَادَتِهِ מחוץ לרצונו, לא בשליטתו. خَارِجِيٌّ 1. חיצון, חיצוני, זר. 2. מורד. 3. פורש (באסלאם). إِمْتِحَانٌ خَارِجِيٌّ בחינה אקסטרנית. عَلَاقَاتٌ خَارِجِيَّةٌ קשרי חוץ. وِزَارَةُ الخَارِجِيَّةِ משרד החוץ. الخَوَارِجُ הח'ואריג' (קבוצה שפרשה מתומכי של עלי בן אבו טאלב). مُخْرِجٌ במאי, מפיק. مُخْرَجٌ 1. קטע מובא מתוך טקסט, מובאה. 2. פלט (במחשב). مُتَخَرِّجٌ בוגר (בית ספר או אוניברסיטה). مُسْتَخْرَجٌ 1. עותק (של מסמך), תמצית. 2. תמצית. مُسْتَخْرَجَاتٌ كَانُونِيَّةٌ מוצרי

סִפְקָה וְקֵאוּת.

خَرْخَرَ 1. נָחַר, חִרְחֵר. 2. יָרַד טִפִּין טִפִּין, טִפְטֵף. خَرْخَرَةٌ נְחִירָה, חִרְחוּר.

خَرِدَ ـَ הָיָה בָּתוּל (של בתולה). خَرُودٌ. خَرِيدٌ ج خَرَائِدُ בְּתוּלָה. لُؤْلُؤَةٌ خَرِيدَةٌ פְּנִינָה לֹא מְחוֹרֶרֶת. خُرْدَةٌ ج خُرْدَوَاتٌ 1. גְּרוּטָאָה. 2. סְדָקִית, וּמַתַּכְתִּיוֹת. 3. "שְׁלָקִים וַאֲבָנִים".

خَرْدَقٌ P כַּדּוּרִים קְטַנִּים צַיִד. مُخَرْدَقٌ מְקֻלְקָל, "קַלְקָל".

خَرْدَلَةٌ ج خَرْدَلٌ חַרְדָּל.

خَرَزَ ـِ תָּפַר, רָצַע, נִקֵּב. خَرَزَةٌ ج خَرَزٌ وخَرَزَاتٌ 1. חָרוּז (כענק או במחרוזת). 2. חֻלְיָה (בעמוד השדרה). خَرَّازٌ רַצְעָן. مِخْرَزٌ ج مَخَارِزُ. مِخْرَازٌ ج مَخَارِيزُ מַרְצֵעַ, מַכְלֵב וְדוֹקֶרֶת.

خَرِسَ ـَ נֶאֱלַם, נָדַם, הִשְׁתַּתֵּק. أَخْرَسَ IV 1. נָטַל אֶת כֹּחַ הַדִּבּוּר. 2. הִשְׁתִּיק. خَرَسٌ אֵלֶם, אִלְּמוּת. أَخْرَسُ ج خُرْسٌ وخُرْسَانٌ אִלֵּם, נְטוּל כֹּחַ הַדִּבּוּר. خَرَسَانَةٌ בֶּטוֹן. خَرَسَانَةٌ مُسَلَّحَةٌ בֶּטוֹן מְזֻיָּן. خَلَّاطَةُ خَرَسَانَةٍ מְעַרְבֵּל בֶּטוֹן.

خَرَشَ ـُ שָׂרַט, גֵּרֵד. خَرْشٌ גֵּרוּד, שְׂרִיטָה.

خُرْشُوفٌ ج خَرَاشِيفُ חַרְשָׁף, קִנְרָס, אַרְטִישׁוֹק (צמח מאכל).

خَرَصَ ـُ 1. שִׁעֵר, בָּדָה. 2. הֶעֱרִיךְ, אָמַד (את התמרים על העצים). تَخَرَّصَ V בָּדָה, טָפַל, הֶעֱלִיל עַל. خُرْصٌ 1. טַבַּעַת, עָגִיל, חוֹלַת רַגְלַיִם, שַׁלְשֶׁלֶת. 2. שַׁמַּאי (של כמות התמרים בדקלים). قُتِلَ الخَرَّاصُونَ ק' קֻטְּלוּ הַשַּׁקְרָנִים.

خَرَطَ ـُ خَرَّطَ II 1. חָרַט. 2. קִלֵּף. 3. שִׁקֵּר. 4. הָיָה פָּזִיז. 5. חָתַךְ, קִצֵּץ. إِنْخَرَطَ VII 1. נֶחְרַט. 2. הִצְטָרֵף, הִתְגַּיֵּס, נִרְשַׁם. إِنْخَرَطَ فِي البُكَاءِ פָּרַץ בִּבְכִי מַר. إِنْخَرَطَ فِي السِّلْكِ الدِّبْلُومَاسِيِّ הִצְטָרֵף לְשֵׁרוּת הַדִּיפְּלוֹמָטִי. خَرْطٌ חֲרִיטָה. دُونَهُ خَرْطُ القَتَادِ מ"ר כִּקְרִיעַת יַם סוּף, קָשֶׁה מִמֶּנּוּ. خَرَّاطٌ חָרָט. خِرَاطَةٌ חֲרִיטָה. خُرَاطَةٌ נְסֹרֶת. خَرِيطَةٌ. خَارِطَةٌ ج خَرَائِطُ מַפָּה. خَرِيطَةٌ مُجَسَّمَةٌ מַפָּה תַּבְלִיטִית. خَرَائِطِيٌّ קַרְטוֹגְרָף. مِخْرَطٌ. مِخْرَطَةٌ ج مَخَارِطُ. مِخْرَاطٌ ج مَخَارِيطُ מַחְרֵטָה, מְכוֹנַת חֲרִיטָה. إِنْخِرَاطٌ הִצְטָרְפוּת, הִתְגַּיְּסוּת, הֵרָשְׁמוּת. مَخْرُوطٌ ج مَخْرُوطَاتٌ חָרוּט, קוֹנוּס. مَخْرُوطِيٌّ אִצְטְרֻבָּלִי.

خُرْطُوشٌ. خَرْطُوشَةٌ T ج خَرَاطِيشُ 1. כַּדּוּר, תַּרְמִיל. 2. פִּנְקָס (בכיוון חשבונות). 3. מְכַל (קַרְטְרִידְג') דְּיוֹ במדפסת.

خَرْطَالٌ שִׁבּוֹלֶת שׁוּעָל ר' قُرْطُمَانٌ. شُوفَان.

خُرْطُومٌ ج خَرَاطِيمُ 1. חֶדֶק (של פיל, יתוש). 2. אַף. 3. צִנּוֹר (גומי וכו') גָּמִישׁ, עָבֶה.

خَرِعَ ـَ רָפָה, נֶחֱלַשׁ. إِخْتَرَعَ VIII הִמְצִיא. خَرِعٌ. خَرِيعٌ חַלָּשׁ, רַפְרַף. خِرْوَعٌ קִיקָיוֹן. زَيْتُ الخِرْوَعِ שֶׁמֶן קִיק. إِخْتِرَاعٌ ج إِخْتِرَاعَاتٌ. مُخْتَرَعٌ ج مُخْتَرَعَاتٌ הַמְצָאָה. الحَاجَةُ أُمُّ الاِخْتِرَاعِ ר' (حوج) حَاجَة. مُخْتَرِعٌ מַמְצִיא.

خَرِفَ ـَ הִשְׁתַּטָּה, לָקָה בְּשִׂכְלוֹ (מזקנה), נַעֲשָׂה סֶנִילִי. خَرَفَ ـُ إِخْتَرَفَ VIII קָטַף, אָרָה פֵּרוֹת. خَرَّفَ II 1. הִשְׁתַּטָּה, לָקָה בְּשִׂכְלוֹ, אָמַר דִּבְרֵי הֶבֶל. 2. הֶאֱשִׁים אֶת־ שֶׁהוּא שׁוֹטֶה. خَرَفٌ סֶנִילִיּוּת, סְכָלוּת, שְׁטוּיוֹת (של זקן). خَرِفٌ. خَرْفَانٌ. مُخَرِّفٌ סֶנִילִי, אֱוִיל, מְטֻמְטָם. خَرِيفٌ סְתָו. خَرِيفُ العُمْرِ ימי הַשֵּׂיבָה. خَرِيفِيٌّ סְתָוִי. خَرُوفٌ ج خِرَافٌ وخِرْفَانٌ כֶּבֶשׂ, טָלֶה. خُرَافَةٌ ج خُرَافَاتٌ 1. בְּדוּתָה. 2. אַגָּדָה, מַעֲשִׂיָּה. 3. שְׁטוּת, הֶבֶל. خُرَافِيٌّ בִּדְיוֹנִי, שְׁטוּתִי.

خَرْفَشَ 1. בִּלְבֵּל, עִרְבֵּב. 2. חִטֵּט. خَرْفُوشَةٌ ج خَرَافِيشُ קְלָף חַלָּשׁ (במשחק). خَرْفَشَةٌ שְׁטוּת, בִּלְבּוּל שֶׁל דְּבָרִים.

خَرَقَ ـِ 1. קָרַע, בָּקַע, נִקֵּב. 2. פָּרַץ. 3. חָצָה, בָּקַע, חָלַל. 4. בָּדָה, שִׁקֵּר. خَرَقَ إِشَارَةَ المُرُورِ לֹא צִיֵּת לְתַמְרוּר. خَرَقَ الأَرْضَ עָבַר אֶת הָאָרֶץ (עד שהגיע לקצהּ). خَرَقَ الحِصَارَ פָּרַץ אֶת הַמָּצוֹר. خَرَقَ العَادَةَ חָרַג מִן הַמִּנְהָג. خَرِقَ ـَ הִטִּפֵּשׁ, נַעֲשָׂה טִפֵּשׁ, וּמְטֻמְטָם. خَرَّقَ II קָרַע לִקְרָעִים. تَخَرَّقَ V. إِنْخَرَقَ VII נִקְרַע, נִשְׁסַע, נִבְקַע. إِخْتَرَقَ VIII 1. בָּקַע, הִבְקִיעַ, פָּרַץ, חָדַר, פִּלֵּס, חָצָה, חִלְחֵל. 2. בָּדָה, הִמְצִיא (שקרים). خَرْقٌ 1. קְרִיעָה, חוֹר. 2. הֲפָרָה, עֲבֵרָה (על כלל). 3. נֶקֶב, הַבְקָעָה, פְּרִיצָה. إِتَّسَعَ الخَرْقُ عَلَى الرَّاتِقِ מ"ר קְרָעִים שֶׁאֵינָם נִתָּנִים לְאִחוּי. خُرْقٌ. خَرَقٌ. خُرْقَةٌ אֱוִילוּת, טִפְּשׁוּת. خِرْقَةٌ ج خِرَقٌ סְחָבָה, סְמַרְטוּט. أَخْرَقُ ج خُرْقٌ טִפֵּשׁ, כְּסִיל, אֱוִיל. مَخْرَقَةٌ קְנוּנְיָה, "הוֹקוּס פּוֹקוּס". إِخْتِرَاقٌ הַבְקָעָה, חֲדִירָה, פְּרִיצָה, חֲצִיָּה. قَابِلٌ لِلاِخْتِرَاقِ חָדִיר. خَارِقٌ חָדִיר, יוֹצֵא מִן הַכְּלָל. خَارِقٌ لِلدُّرُوعِ חוֹדֵר שִׁרְיוֹן. خَارِقُ الطَّبِيعَةِ עַל טִבְעִי, נֵס. خَوَارِقُ العَادَاتِ מִקְרִים מֻפְלָאִים, נִסִּים מְקַרִים. مُخْتَرِقٌ מַבְקִיעַ, מוֹצֵא פֶּתַח.

خَرَمَ ـِ 1. נָקַב, חָדַר. 2. קָרַע. 3. קָטַע (דיבור), הֶחְסִיר. خَرَّمَ II רָקַם רִקְמָה מְחֹרֶרֶת, עָשָׂה מַעֲשֵׂה סַלְסִלָּה. إِنْخَرَمَ VII 1. נִקַּב, נִקְרַע, נִבְקַע. 2. חָלַף, עָבַר, כָּלָה. إِخْتَرَمَ VIII אָבַד, חִסֵּל, הִשְׁמִיד. إِخْتَرَمَهُ المَوْتُ הַמָּוֶת קִפֵּד אֶת פְּתִיל חַיָּיו, מֵת. خَرْمٌ 1. נֶקֶב. 2. ج خُرُومٌ פִּתְחַת הַר, שִׁיאָה. خُرْمٌ נֶקֶב, חוֹר. خُرْمُ الإِبْرَةِ קוֹף (חור) המחט. خُرْمَةٌ 1. נֶקֶב. 2. סֶדֶק, סְדָקִים, סִדְקִיּוֹת. تَخْرِيمٌ רִקְמָה, חֲרָרִים, רִקְמָה. إِنْخِرَامٌ חֹסֶר יַצִּיבוּת. إِنْخِرَامٌ فِي التَّوَازُنِ חֹסֶר שִׁוּוּי מִשְׁקָל. مُخَرَّمٌ מְחֹרָר, פָּגוּם, לָקוּי.

خُرْنُوبٌ חָרוּב ר' (خرب) خَرُّوب.

خِرْنِقٌ ج خَرَانِقُ גּוּר אַרְנֶבֶת.

خَزَّ ـُ إِخْتَزَّ VIII נִקֵּר, נָקַב, פָּגַע בִּכְלִי חַד. خَزٌّ 1. מֶשִׁי. 2. דְּקִירָה. دُودَةُ القَزِّ תּוֹלַעַת מֶשִׁי ר' قَزّ.

خَزَرَ ـُ הִבִּיט בִּפְזִילָה, חִדֵּד אֶת מַבָּטוֹ. خَزِرَ ـَ פָּזַל, הָיוּ עֵינָיו קְטַנּוֹת. يَخْزَرُ

الخَزَرِ עַם הַכּוּזָרִים. الخَزَرُ הכוזרים.

خَيْزُرَانَةٌ ـة ج خَيَازِرُ وخَيْزُرَانَاتٌ 1. חִזְרָן, בַּמְבּוּק (צמח). 2. מַקֵּל גָּמִישׁ סוֹחָרָה.

خَزَعَ ـَ חָתַךְ. خَزَاعٌ צַלְעָה. خُزَاعَةٌ נֵתַח בָּשָׂר.

خُزَعْبِلَةٌ ج خُزَعْبِلَاتٌ שְׁטֻיּוֹת, דִּבְרֵי הֶבֶל.

خَزَفٌ חֶרֶס, כְּלֵי חֶרֶס. خَزَفٌ صِينِيٌّ חַרְסִינָה. خَزَّافٌ קַדָּר, יוֹצֵר אוֹ סוֹחֵר כְּלֵי חַרְסִינָה. طِينٌ خَزَفِيٌّ חַרְסִית, קָאוֹלִין.

خَزَقَ ـِ P נִקֵּב, נִקֵּר, חָדַר, חָדַר, פִּלַּח. خَزَّقَ II שִׁסַּע, קָרַע. تَخَزَّقَ V. إِنْخَزَقَ VII נִקַּב, נִקְרַע, נִפְלַח. خَزْقٌ קֶרַע, חוֹר. خَازُوقٌ ج خَوَازِيقُ יָתֵד, מוֹקֵד. أَخَذَ خَازُوقًا 1. הוּצָא לְהוֹרֶג בְּשִׁפּוּד. 2. נִפְגַּע. 3. "אָכַל אוֹתָה".

خَزَلَ ـِ חָתַךְ. إِخْتَزَلَ VIII 1. כָּתַב בְּקַצְּרָנוּת. 2. קִצֵּר. إِخْتَزَلَ الكَسْرَ צִמְצֵם אֶת הַשֶּׁבֶר (במתמטיקה). إِخْتِزَالٌ 1. קַצְּרָנוּת. 2. צִמְצוּם שֶׁבֶר. مُخْتَزِلٌ קַצְּרָן, סְטֶנוֹגְרָף.

خَزَمَ ـِ 1. הִשְׁחִיל. 2. נִקֵּב, עָשָׂה חוֹר בַּ-. خَزَمَ أَنْفَهُ שָׂם נֶזֶם בְּאַפּוֹ. خِزَامٌ خِزَامَةٌ ج خَزَائِمُ נֶזֶם. خُزَامَى 1. אֲזוֹבִיוֹן (צמח) lavender. 2. צִבְעוֹנִי.

خَزَنَ ـُ خَزَّنَ II. إِخْتَزَنَ VIII אִחְסֵן, אָצַר, אָסַף, צָבַר, אָגַר, צָפַן, שָׁמַר. خَزْنٌ אִחְסוּן, אֲגִירָה. خَزْنَةٌ 1. כַּסֶּפֶת. 2. אוֹצָר, קֻפָּה. خِزَانَةٌ ج خَزَائِنُ 1. אָרוֹן. 2. אוֹצָר. 3. כַּסֶּפֶת. 4. מַחְסָן. 5. בֵּית אוֹצַר סְפָרִים. أَمِينُ الخِزَانَةِ 1. אוֹצָר. 2. גִּזְבָּר. خَزِينَةٌ ج خَزَائِنُ 1. בֵּית אוֹצָר. 2. קֻפָּה, כַּסֶּפֶת. خَزِينَةُ الدَّوْلَةِ אוֹצַר הַמְּדִינָה. خَزِينَةٌ رَاصِدَةٌ קֻפָּה רוֹשֶׁמֶת. خَزَّانٌ ج خَزَازِينُ 1. מְכָל, בְּרֵכַת מַיִם. 2. סֶכֶר, מְכוּלָה. خَزَّانُ الوَقُودِ מְכַל דֶּלֶק (ברכב). مَخْزَنٌ ج مَخَازِنُ 1. מַחְסָן, אָסָם, מַסְגֶּרֶת. 2. חֲנוּת גְּדוֹלָה, כלבו. 3. מַחְסָנִית (בנשק). مَخْزَنُ الأَدْوِيَةِ מַחְסַן תְּרוּפוֹת, בֵּית מִרְקַחַת גָּדוֹל. مَخْزَنُ الإِصْدَارِ חֲדַר מִשְׁלוֹחַ וּמִיּוּן. مَخْزَنُ تَبْرِيدٍ מַחְסַן קֵרוּר. أَمِينُ مَخْزَنٍ מַחְסְנַאי, אַפְסְנַאי. تَخْزِينٌ אִחְסוּן, אֲגִירָה, צְבִירָה. تَخْزِينُ الطَّاقَةِ אִחְסוּן אֵנֶרְגִּיָּה. خَازِنٌ ج خَزَنَةٌ وخُزَّانٌ 1. גִּזְבָּר. 2. אוֹצֵר (של ספריה). مَخْزُونٌ 1. מְאֻחְסָן, שָׁמוּר. 2. ج مَخْزُونَاتٌ מְלַאי, סְטוֹק. 3. מַאֲגַר מַיִם.

خَزَا ـُ נִשְׁפַּל, יָרַד מִגְּדֻלָּתוֹ. خَزِيَ ـَ הֻשְׁפַּל, בּוֹשׁ, הִתְבַּיֵּשׁ, מִשְׁמֶצֶת עַל. أَخْزَى IV הִשְׁפִּיל, הִכְלִים. أَخْزَاهُ اللهُ קְלוֹן תְּבוֹאֵהוּ! إِسْتَخْزَى X הִתְבַּיֵּשׁ, נִכְלַם. خِزْيٌ בּוּשָׁה, קָלוֹן, חֶרְפָּה. يَا لَلْخِزْيِ! אֵיזוֹ בּוּשָׁה! אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה! خَزْيَانُ ج خَزَايَا בּוֹשׁ, נִכְלָם, מְבֻיָּשׁ. مَخْزَاةٌ ج مَخَازٍ (ي) בּוּשָׁה, בִּזָּיוֹן, חֶרְפָּה, כְּלִמָּה. مُخْزٍ (ي) מֵבִישׁ, מְעוֹרֵר בּוּשָׁה, מַחְפִּיר.

خَسَّ ـِ 1. נַעֲשָׂה נִקְלֶה, שָׁפָל. 2. יָרַד בְּמִשְׁקָלוֹ, רָזָה, פָּחַת. خَسَّسَ II הִפְחִית, הִמְעִיט. تَخْسِيسٌ הַפְחָתָה. تَخْسِيسُ الوَزْنِ הַרְזָיָה ר' (نحف) تَنْحِيف. خَسٌّ חַסָּה (צמח). خِسَّةٌ נְבָזוּת, שִׁפְלוּת. خَسِيسٌ ج أَخِسَّاءُ נִבְזֶה, נָבָל, נִקְלֶה, שָׁפָל.

خَسَأَ ـَ 1. רָחַק כְּשֶׁהוּא מֻשְׁפָּל. 2. קָהֲתָה (רְאִיָּה). خَسِئَ ـَ נִכְלַם, הֻרְחַק, גֹּרַשׁ. خَسِئْتَ! הִסְתַּלֵּק! לֵךְ מִכָּאן, מְנֻוָּל! خَاسِئٌ 1. מְגֻרָּשׁ, בָּזוּי, שָׁפָל, נִתְעָב. 2. חַלָּשׁ.

خَسَرَ ـِ 1. הִפְסִיד. 2. הִפְחִית. خَسَرَ الكَيْلَ הִפְחִית אֶת הַמִּשְׁקָל. خَسِرَ ـَ 1. הִפְסִיד. 2. אִבֵּד אֶת כַּסְפּוֹ. خَسِرَ الدَّارَيْنِ ר' (دور) دار. خَسَّرَ II 1. גָּרַם לְהֶפְסֵדִים. 2. הִפְחִית. 3. קִלְקֵל, הִשְׁחִית. أَخْسَرَ IV 1. הִפְחִית. 2. גָּרַם נֶזֶק. إِسْتَخْسَرَ X חָשַׁב לוֹ חֲבָל, נָתַן בְּלִי חֵשֶׁק. خُسْرٌ خَسَارَةٌ ج خَسَائِرُ خُسْرَانٌ הֶפְסֵד, נֶזֶק, אָבְדָן, אֲבֵדָה. يَا خَسَارَةُ! يَا لَلْخَسَارَةِ! מַה חֲבָל! تَكَبَّدَ خَسَائِرَ فَادِحَةً סָבַל אֲבֵדוֹת כְּבֵדוֹת. خَسْرَانٌ ס' 1. מְקֻלְקָל. 2. מַפְסִיד, נִזָּק. خَاسِرٌ מַפְסִיד, מַפְסִידָן. صَفْقَةٌ خَاسِرَةٌ עִסְקָה נוֹשֵׂאת הֶפְסֵד.

خَسَفَ ـِ إِنْخَسَفَ VII 1. שָׁקַע (באדמה), נִבְלַע, הָאֲדָמָה פָּצְתָה אֶת פִּיהָ. 2. לָקָה (בליקוי). خَسَفَ اللهُ بِهِ الأَرْضَ אֱלֹהִים שִׁקֵּעַ אוֹתוֹ בָּאֲדָמָה. خَسْفٌ הַשְׁפָּלָה. سَامَهُ خَسْفًا הִשְׁפִּילוֹ, דִּכָּא אוֹתוֹ, עִנָּהוּ. خُسُوفٌ לִקּוּי הַלְּבָנָה. الكُسُوفُ وَالخُسُوفُ לִקּוּיֵי הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְּבָנָה.

خَشَّ ـُ נִכְנַס. خَشَاشٌ רְמָשִׂים, חֲרָקִים.

خَشُبَ ـُ הִתְעַצָּה, הִתְקַשָּׁה. خَشَّبَ II עִצָּה, הִקְשָׁה. تَخَشَّبَ V הִתְעַצָּה, הִתְגַּבֵּס, הִתְקַשָּׁה, הִתְקַשֵּׁחַ. إِخْشَوْشَبَ הִתְקַשָּׁה. خَشَبَةٌ קֶרֶשׁ עֵץ. خَشَبٌ ج أَخْشَابٌ עֵץ (חומר), קֶרֶשׁ. خَشَبَةُ الأَنْبِيَاءِ (القِدِّيسِينَ) עֵץ הַחַיִּים guaiacum. خَشَبَةُ المَسْرَحِ קַרְשֵׁי הַבָּמָה, בִּימַת הַתֵּאַטְרוֹן. خَشَبَةُ المَيِّتِ אֲרוֹן הַמֵּת. خَشَبِيٌّ עֵצִי, שֶׁל עֵץ, מְעֻצֶּה. خَشَّابٌ ج خَشَّابَةٌ סוֹחֵר אוֹ חוֹטֵב עֵצִים. تَخْشِيبٌ לִוּוּחַ. تَخْشِيبَةٌ ج تَخَاشِيبُ צְרִיף (וכו'), מַחְסֶן (וכו'). خُشَيْبِيٌّ [illegible]. تَخَشُّبٌ הִתְעַצּוּת, הִתְקַשּׁוּת, הִתְקַשְּׁחוּת. مُتَخَشِّبٌ מְעֻצֶּה, קָשֶׁה כְּעֵץ.

خَشْخَشَ רִשְׁרֵשׁ, אִוֵּשׁ, קִשְׁקֵשׁ. خَشْخَشَةٌ רִשְׁרוּשׁ, רַעַשׁ. خُشَيْخِشَةٌ ج خَشَاخِيشُ רַעֲשָׁן (צעצוע ילדים). خَشْخَاشٌ ج خَشَاخِيشُ פֶּרֶג, פֶּרֶג (צמח מפיק אופיום).

(خشر) خُشَارَةٌ פְּסֹלֶת, שְׁיָרִים.

خَشَعَ ـَ הִכְנִיעַ לִבּוֹ, עָנָו. خَشَعَ بِبَصَرِهِ הִשְׁפִּיל עֵינָיו. تَخَشَّعَ V 1. הִפִּיל תְּחִנָּתוֹ לִפְנֵי קוֹנוֹ. 2. הִתְחַנֵּן. 3. הוֹרִיד אֶת קוֹלוֹ מִפַּחַד. خُشُوعٌ 1. שִׁפְלוּת רוּחַ, עֲנָוָה. 2. כְּנִיעוּת. خَاشِعٌ ج خُشَّعٌ وخُشُوعٌ وخَاشِعُونَ 1. שְׁפַל רוּחַ, עָנָו, צָנוּעַ.

2. קטוע, עקום.

خَشِمَ – הסריח. خَشَّمَ II שיכר. خَشَمٌ ج خُشُومٌ אף, חוטם. خَشَمٌ תהפוכות (מעבר חוש הריח). أَخْشَمُ מחוטם. خَيْشُومٌ ج خَيَاشِيمُ אף. خَيَاشِيمُ السَّمَكِ זימי הדג.

خَشُنَ – התחספס, נעשה גס. خَشُنَ عَلَيْهِ فِي القَوْلِ היה גס בדברו אליו. خَشَّنَ II חספס, הגס, הקשיח. خَاشَنَ III התנהג בגסות עם־. إِخْشَوْشَنَ נעשה גס, חי חיי צנע. إِخْشَوْشِنُوا فَإِنَّ النِّعَمَ لَا تَدُومُ חיו חיי צנע שכן חיי נעם אינם נמשכים לעולם. خَشِنٌ ج خِشَانٌ מחוספס, גס, קשה, קשוח. خَشِنُ المُعَامَلَةِ בעל התנהגות גסה וקשוחה. الجِنْسُ الخَشِنُ המין הקשוח, הגברים. خُشُونَةٌ. خَشَانَةٌ גסות, קשיחות, חספוס.

خَشِيَ – חשש, ירא, פחד. خَشِيَ عَلَيْهِ חרד עליו, דאג לו. أَخْشَى مَا أَخْشَاهُ הדבר המפחיד אותי ביותר הוא... خَشَّى II הפחיד, הבהיל. إِخْتَشَى VIII התבייש. خَشْيَةٌ חשש, דאגה, פחד. خَشْيَةَ أَنْ מחשש ש־. خَشْيَانُ ج خَشَايَا.

خَاشٍ(ي) חושש, פוחד.

خَصَّ – 1. התייחד ל־ בלבד, נועד ל־. 2. بِـ יחד ל־, שייך, ייחס ל־. 3. התרועע. خَصَّهُ بِالوُدِّ יחד לו את חבתו. فِيمَا يَخُصُّ כמו בקשר ל־. هٰذَا لَا يَخُصُّنِي זה אינו מעניין אותי. خَصَّصَ II 1. יחד, הועיד, הקצה, הקדיש. 2. הקדיש (בהלכתיות). تَخَصَّصَ V فِي 1. התמחה ב־, התמסר ל־. 2. נועד, הוקדש ל־. إِخْتَصَّ VIII התייחד ל־, נועד ל־. 2. بِـ נגע ל־, התייחס, השתייך ל־. 3. بِـ עסק ב־, התמחה ב־. إِخْتَصَّ بِهِ نَفْسَهُ הועיד אותו לעצמו בלבד. وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ק׳ (ואלהים ייחד ברחמיו את אשר ירצה). خَصْخَصَ הפריט (העביר לבעלות פרטית וכו׳). خَصٌّ ج خِصَاصٌ وَأَخْصَاصٌ צריף, סוכה, סכך (מקנים). خَصَاصٌ. خَصَاصَةٌ 1. פרצה, סדק, חור. 2. עוני, מחסור. خَصِيصَةٌ. خَاصِّيَّةٌ ج خَصَائِصُ סגולה, תכונה, מאפיין, יחוד. خِصِّيصًا במיוחד, ביחוד. خُصُوصٌ יחוד. خُصُوصًا במיוחד, בפרט. أَمَّا بِخُصُوصِ אשר ל־, ובנוגע ל־. بِخُصُوصِ בנוגע, ביחס ל־, בעניין. عَلَى الخُصُوصِ، عَلَى وَجْهِ الخُصُوصِ במיוחד, בפרט. خُصُوصِيٌّ פרטי, אישי, ייחודי. خُصُوصِيَّاتٌ עניינים אישיים. أَخَصُّ מיוחד יותר. عَلَى الأَخَصِّ במיוחד, בפרט. أَخَصُّ الخَاصَّةِ העלית שבעלית, סלתה ושמנה. أَخِصَّاءُ מקורבים, ידידים אינטימיים. أَخِصَّائِيٌّ. إِخْتِصَاصِيٌّ מומחה, מקצועי, מומחה, מוסמך. تَخْصِيصٌ 1. ייחוד, ייעוד, הקצאה. 2. הקדשה. تَخَصُّصٌ התמחות, רכישת מקצוע. خَصْخَصَةٌ הפרטה (בכלכלה). إِخْتِصَاصٌ 1. סמכות, תחום התמחות. 2. שיפוט. ذُو الاِخْتِصَاصِ המוסמך, הנוגע בדבר. 3. ייחוד, ייחודיות. إِخْتِصَاصَاتٌ סיכ סמכויות.

إِخْتِصَاصِيٌّ מומחה, מקצועי. خَاصٌّ מיוחד, בלעדי, פרטי, אישי, עצמי. رَأْسُ مَالٍ خَاصٌّ הון פרטי. القِطَاعُ الخَاصُّ המגזר (המשקעות) הפרטי. لِلْخَاصَّةِ למומחים. مَدْرَسَةٌ خَاصَّةٌ 1. בית ספר מיוחד (לבעלי צרכים מיוחדים). 2. בית ספר פרטי. الخَاصُّ وَالعَامُّ הפרטי והכלל. خَاصٌّ بِـ שייך ל־, נוגע ל־. خَاصَّةٌ ج خَوَاصُّ 1. תכונה מיוחדת, מאפיין. الخَاصَّةُ העלית, האליטה. الخَاصَّةُ وَالعَامَّةُ האליטה ופשוטי העם. خَاصَّةً. بِخَاصَّةٍ ביחוד, בפרט. خَاصِّيَّةٌ ج خَصَائِصُ מאפיין, תכונה, טיב, סגולה, צביון, סו אופי. مَخْصُوصٌ מיוחד. مُخَصَّصٌ ج مُخَصَّصَاتٌ קצבה, תשלום קבוע, מכסה. مُخَصَّصَاتُ السَّفَرِ דמי נסיעה. مُتَخَصِّصٌ מומחה בדבר, מתמחה ל־. مُخْتَصٌّ بِـ שייך ל־, מוסמך, בסמכותו. السُّلُطَاتُ المُخْتَصَّةُ הרשויות המוסמכות.

خَصَبَ – פרה, היה פורה. خَصَّبَ II הפרה. أَخْصَبَ IV 1. היה פורה. 2. הפרה, דשן, זבל. خِصْبٌ. خُصُوبَةٌ פוריות, פריון. خَصِبٌ. خَصِيبٌ פורה, דשן, מבורך. مُخْصِبٌ מיטב עבודה, שופע, פרודוקטיבי מאוד. إِخْصَابٌ 1. הפריה. 2. דשון, זבול, טיוב. تَخْصِيبٌ 1. דשון. 2. העשרה. تَخْصِيبُ اليُورَانِيُومِ העשרת אורניום.

خَصَرَ – קצא סקר. خَصِرَ – היה צר בקמתו. خَصَّرَ II الثَّوْبَ הצר את הבגד במותן. خَاصَرَ III חבק את מותן. إِخْتَصَرَ VIII קצר, תמצת, סכם. خَصْرٌ ج خُصُورٌ. خَاصِرَةٌ ج خَوَاصِرُ מותן. شَوْكَةٌ فِي خَاصِرَتِهِ קוצים בעיניו, צנינים בצידו (מליצה). مِخْصَرَةٌ ج مَخَاصِرُ שרביט, מקל. إِخْتِصَارٌ קיצור, תמצית, סיכום. بِاخْتِصَارٍ בקיצור, בסיכום. مُخْتَصَرٌ ج مُخْتَصَرَاتٌ מקוצר, מתומצת, מקוצר, קצר, לקוני. مُخْتَصَرٌ مُفِيدٌ קצר וקולע. خُصَارٌ צמרמורת קור.

خَصَفَ – 1. תפר קלועי זמל (על פגמים). 2. קבץ (משהו) בגלים ומפרים. خَصَفَةٌ ج خِصَافٌ סלסלה, סל. خَصَّافٌ רצען, סלאי. مِخْصَفٌ ج مَخَاصِفُ מרצע.

(خرز) مِخْرَز.

(خصل) خُصْلَةٌ ج خُصَلٌ תלתל, רעמה, קווצת שער. خَصْلَةٌ ج خِصَالٌ תכונת אופי, קנצה. كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ خِصَالِ النِّفَاقِ היתה בו תכונה של צביעות. خَصْلَةٌ حَمِيدَةٌ אופי ראוי לשבח.

خَصِمَ – 1. נצח (בויכוח). 2. مِنْ נכה, הפחית, הוריד (מחיר), נתן הנחה. خَاصَمَ III 1. התפלמס עם־. 2. רב עם־, התדיין, הביא לדין. 3. היה ברוגז עם־. تَخَاصَمَ VI. إِخْتَصَمَ VIII רב עם־. إِخْتَصَمَ إِلَيْهِ פנה אליו שיפסוק במחלוקת. خَصْمٌ ج خُصُومٌ 1. יריב, בעל דין, מתנגד, צד שכנגד. 2. הנחה. 3. נכיון. سِعْرُ الخَصْمِ שער הנכיון. خُصُومٌ חובה, פסיב (בחשבון, המנוגד ל־ أُصُول נכסים). خَصِيمٌ ج

خُصَمَاءُ وخُصْمَانٌ ר״ע خُصُومَةٌ، خِصَامٌ، مُخَاصَمَةٌ 1. יריבות, מחלוקת, קטטה. 2. ויכוח, ריב. إِخْتِصَامٌ ריב, התנצחות. 2. إِلَى פנה אל- שיפסוק במחלוקת.

خَصِيَ - סרס, עקר. خَصِيٌّ ר خِصْيَانٌ وخِصْيَةٌ סריס. خِصْيَةٌ ר خُصًى אשך. خِصَاءٌ סירוס. مَخْصِيٌّ מסורס, סריס עקור.

خَضَّ - خَضْخَضَ II. خَضْخَضَ 1. טלטל נוזל, נער, טלטל. 2. חבץ חלבה. خَضٌّ، خَضْخَضَةٌ טלטול של נוזל, ניעור, טלטול, חיבוץ. لَبَنُ الخَضِّ חבצה, חלב חמוץ.

خَضَبَ - خَضَّبَ II צבע (בייחוד שער בחינה), פרכס. إِخْضَوْضَبَ הוריק, נעשה ירק. خَضَبٌ، خِضَابٌ 1. קלורופיל. 2. פיגמנט (של צבע). 3. חינה, סקרא. خِضَابُ الدَّمِ המוגלובין. ذَاتُ الخِضَابِ כינוי לאשה. خُضُوبٌ ירקות. خَضِيبٌ צבוע (בחינה), מפורכס. مُخَضَّبٌ بِالدِّمَاءِ מגואל בדם.

خَضَدَ - קטע, קצץ. خَضَدَ شَوْكَتَهُ קצץ את זרועו וקרנו, הוריד מגדולתו.

خَضِرَ - إِخْضَرَّ IX، إِخْضَوْضَرَ הוריק, נעשה ירק. خَضَّرَ II עשה לירוק. خُضْرَةٌ ירקות, ירק. خُضَرِيٌّ ירקן. خَضِيرٌ ירק. أَخْضَرُ ר خُضْرٌ נ خَضْرَاءُ ירוק. خَضْرَاءُ الدِّمَنِ יפה אך מקורה פגום. القُبَّةُ الخَضْرَاءُ כיפת השמים. أَتَى عَلَى الأَخْضَرِ وَاليَابِسِ שחת את הכל, השמיד כל חלקה טובה. خَضْرَاوَاتٌ، مُخْضَرَّاتٌ ירקות. يَخْضُورٌ כלורופיל. مَخْضَرَةٌ אחו, כר, אפר, מרעה.

خِضْرِمٌ ר خَضَارِمُ 1. נדיב, רב, גדול. 2. נדיב. مُخَضْرَمٌ אדם שחי בתקופה טרום אסלאמית ואסלאמית, מי שחי בשתי תקופות.

خَضَعَ - لِـ 1. נכנע ל-, ציית ל-, קבל את מרותו של-. 2. היה כפוף ל-. خَضَّعَ II. أَخْضَعَ IV הכניע, דכא, הטיל מרותו על-. تَخَضَّعَ V התרפס, התחנן, השפיל את עצמו. خُضُوعٌ ציות, כניעה, הכנעה. خَضُوعٌ כנוע, צייתן. إِخْضَاعٌ הכנעה, הכפפה, השפלה, הטלת מרות. خَاضِعٌ ר خُضَّعٌ 1. נכנע, צייתן. 2. כנוע, שפל. 3. لِـ כפוף ל-. خَاضِعٌ لِلضَّرِيبَةِ חייב מס. خَاضِعٌ لِلْقَانُونِ כפוף לחוק.

خَضِلَ - إِخْضَلَّ IX התלחלח, נעשה לח, נטלל. خَضَّلَ II לחלח, טלל. خَضِلٌ לחלוחי, לח, טלול.

خَضَمَ - 1. כרסם, חתך. 2. נגס, אכל מלוא פה. خِضَمٌّ ים גדול, אוקינוס.

خَطَّ - 1. כתב, רשם, שרטט, חרט. 2. תכנן. 3. תחם, סמן. خَطَّ الشَّيْبُ وَجْهَهُ זרקה בו שיבה, הלבינו שערותיו. خَطَّطَ II 1. תכנן, תכנן, התווה, תחם, סמן, שרטט. تَخَطَّطَتِ المَرْأَةُ התפרכסה, התאפרה. إِخْتَطَّ VIII תחם, קבע מראש, התווה, תכנן. خَطٌّ ر خُطُوطٌ 1. קו, שורה, פס, קו, חריץ. 2. כתיבה, כתב יד, כתיבה תמה. خَطُّ الاِسْتِوَاءِ קו המשווה. خَطٌّ بَارِزٌ תבליט. خَطُّ تَجْمِيعٍ קו נע בתעשייה. خَطُّ تَقْسِيمِ المِيَاهِ קו פרשת מים. خَطٌّ تِلِفُونِيٌّ (هَاتِفِيٌّ) קו טלפון. خَطُّ رَجْعَةٍ קו נסיגה. خَطُّ الزَّوَالِ (نِصْفِ النَّهَارِ) מרידיאן, קו הצהריים. خَطٌّ سَاخِنٌ קו חם (טלפון ישיר בין נשיאים למשל). خَطٌّ حَدِيدِيٌّ، خَطُّ سِكَّةِ الحَدِيدِ קו מסילת הברזל, פס (של) רכבת. خَطٌّ مِسْمَارِيٌّ (إِسْفِينِيٌّ) כתב יתדות. خُطُوطُ الطُّولِ وَالعَرْضِ קווי אורך ורוחב. خَرَجَ عَنِ الخَطِّ ירד מן הפסים. عَلَى طُولِ الخَطِّ לכל אורך הקו ונקודה. فَنُّ الخَطِّ קליגרפיה, כתיבה תמה. بِخَطِّ يَدِهِ בכתב ידו. خَطِّيٌّ בכתב יד. خَطِّيًّا בכתב. خِطَّةٌ ر خِطَطٌ 1. שטח, מגרש. 2. ספח, תרשים. خُطَّةٌ ر خُطَطٌ תכניות, קו פעולה, מדיניות. خُطَّةُ الإِنْتَاجِ קו הייצור. خُطَّةٌ خَمْسِيَّةٌ תכנית חומש. خُطَّةُ العَمَلِ קו (תכנית) הפעולה. خُطَّةٌ وِقَائِيَّةٌ תכנית מונעת. طِبْقًا لِلْخُطَّةِ المَرْسُومَةِ בהתאם לתכנית, לפי המתוכנן. خَطَّاطٌ קליגרף. قَدِيمَةٌ خَطَّاطَةٌ כדור נתב. تَخْطِيطٌ 1. קליגרפיה. 2. תכנון, שרטוט, סימון, תחימה, ספור, תרשים. تَخْطِيطُ البُلْدَانِ ואורבניזציה. تَخْطِيطُ المُدُنِ תכנון (תכנון) ערים. آلَةُ تَخْطِيطِ القَلْبِ קרדיוגרף. تَخْطِيطِيٌّ תכנוני, שיטתי. رَسْمٌ تَخْطِيطِيٌّ תרשים, סקיצה. مَخْطُوطٌ، مَخْطُوطَةٌ ر مَخْطُوطَاتٌ כתב יד. مُخَطَّطٌ 1. מתוכנן. 2. תרשים. 3. מקווקו.

خَطِئَ - חטא, טעה, חטא, נכשל בדבר עבירה. خَطَّأَ II האשים אחר שהוא טועה, הרשיע. أَخْطَأَ IV 1. טעה, שגה, נכשל. 2. החטיא. 3. החטיא. أَخْطَأَ قَلْبُهُ ונבהל הוחמצה. أَخْطَأَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ החליף את האחרות. خِطْءٌ שגיאה, פשע. خَطَأٌ ر أَخْطَاءٌ. خَطَاءٌ ر أَخْطِئَةٌ שגיאה, טעות, עבירה. خَطَأٌ مَطْبَعِيٌّ טעות דפוס. القَتْلُ الخَطَأُ הריגה בשגגה. مِنَ الخَطَإِ أَنْ טעות היא לחשוב כי. مَا عَدَا السَّهْوَ وَالخَطَأَ טעות - לעולם חוזר. خَطَأً בטעות, בשגגה. خَطِيئَةٌ ر خَطَايَا עוון, חטא, משוגה. خَاطِئٌ ر خَوَاطِئُ 1. חוטא. 2. טועה. مَعَ الخَوَاطِئِ سَهْمٌ صَائِبٌ הכל עם תרגול עד תוצא יפה. مُخْطِئٌ טועה, שוגה.

خَطَبَ - 1. נאם. 2. נשא דרשה, הטיף. 3. ארס, התארס. خَطَبَ وُدَّهَا חזר אחריה. خَاطَبَ III 1. שוחח עם-, פנה אל-. 2. התכתב עם-. 3. טלפן. إِخْتَطَبَ VIII בקש את ידה, ארס. خَطْبٌ ر خُطُوبٌ 1. פגע, אסון, צרה. 2. עניין. مَا خَطْبُكَ؟ מה קרה לך? מה אתך? خُطُوبُ الدَّهْرِ (الزَّمَنِ) פגעי הזמן. خِطْبَةٌ אירוסין, נשואין. خُطْبَةٌ ر خُطَبٌ נאום, דרשה, הטפה. خُطْبَةُ الاِفْتِتَاحِ נאום הפתיחה (של פרלמנט, כינוס וכו׳). خُطْبَةُ يَوْمِ الجُمُعَةِ דרשת יום השישי (במסגד). خِطَابٌ ر خِطَابَاتٌ 1. נאום. 2. מכתב. 3. עדר, איגרת. 4. פניה, קשר. 5. שיח (discourse) דיאלוג, דיון קולני ונושא מסוים. خِطَابُ اعْتِمَادٍ 1. כתב האמנה,

2. מכתב רשמי. خِطَابُ تَرْحِيبٍ נאום ברכה. خِطَابٌ مَفْتُوحٌ מכתב גלוי. فَصْلُ الخِطَابِ סיום, סוף הדרשה. خِطَابِيٌّ מליצי, רטורי, אורטורי. خَطِيبٌ נואם, דרשן, מטיף. خِطَابَةٌ 1. רטוריקה 2. נאום. خُطُوبَةٌ אירוסין. مُخَاطَبَةٌ שיחה, התקשרות בכתב או על פה. مُخَاطَبَةٌ هَاتِفِيَّةٌ (تِلِفُونِيَّةٌ) שיחת טלפון. تَخَاطُبٌ הידברות, דיבור, התקשרות. لُغَةُ التَّخَاطُبِ שפת דיבור (של יום יום). خَاطِبٌ ج خُطَّابٌ وخُطَبَاءُ 1. מחזר. 2. מארס. مُخَاطِبٌ אפשרי לשיחה. مُخَاطَبٌ 1. נוכח, גוף שני (בדקדוק). 2. נמען (של דיבור).

خَطَرَ ـِ פנה, התנועע, התהלך. خَطَرَ بِبَالِهِ (عَلَى بَالِهِ) עלה על דעתו, עבר במוחו, נזכר. הרהר בו. خَطَرَ لَهُ خَاطِرٌ עבר רעיון במוחו. أَمْرٌ لا يَخْطُرُ عَلَى بَالٍ דבר שאיש אינו מעלה על דעתו. خَطُرَ ـُ היה רציני (חמור). خَاطَرَ III (بِنَفْسِهِ) סיכן עצמו, חירף את נפשו. أَخْطَرَ IV 1. הודיע. 2. הזהיר, התרה. تَخَطَّرَ V פנה, התהלך בגאווה. خَطَرٌ 1. סכנה, חשיבות, רצינות. 2. ج أَخْطَارٌ סכנה. إِشَارَةُ الخَطَرِ אות אזעקה. ذُو خَطَرٍ، جَلِيلُ الخَطَرِ 1. בעל חשיבות מרובה, בעל ערך. 2. מסוכן. مُعَرَّضٌ لِلْخَطَرِ נתון בסכנה. خَطِرٌ 1. מסוכן. 2. חמור. خَطْرَةٌ 1. הליכה מתנדנדת. 2. פעם. 3. ج خَطَرَاتٌ הרהור, רעיון. خَطِيرٌ ج خِطَارٌ 1. חמור, רציני, חשוב. 2. מסוכן. خَطِيرُ الشَّأْنِ חשוב מאוד. خُطَّارٌ אורח. خُطُورَةٌ חשיבות, חומרה, משקל. خَطَرَانٌ פינוי, התהלכות בגאווה. مُخَاطِرٌ מסכן. مُخَاطَرَةٌ הסתכנות, הרפתקה. إِخْطَارٌ 1. הודעה. 2. התראה. خَاطِرٌ ج خَوَاطِرُ 1. מחשבה, הרהור, רעיון. 2. לב, ראש. تَبَادُلُ الخَوَاطِرِ ר' (بدل) تَبَادُلٌ. سَرِيعُ الخَاطِرِ מהיר תפיסה. طَمْأَنَ (هَدَّأَ) الخَوَاطِرَ הרגיע את הרוחות. مَكْسُورُ الخَاطِرِ שבור לב, עצוב. عَنْ طِيبَةِ خَاطِرٍ ברצון, ברצון טוב, בחפץ לב. مُخَاطِرٌ מסכן, הרפתקן. مُخْطِرٌ אפוף סכנות.

خَطِفَ ـَ وخَطَفَ VIII חטף, לקח בכוח, גזל. خَطِفَ البَصَرَ סנוור. خَطَفَ العَقْلَ הקסים את הדעת. إِخْتَطَفَ الكَلَامَ דיבר במהירות ובקיצור (שיחה). خَطْفٌ، إِخْتِطَافٌ חטיפה, מהירות. خَطْفًا חטופות, בריצה, במהירות. خَطْفَةٌ 1. חטיפה. 2. הברקה, הבזק. فِي خَطْفَةِ البَرْقِ במהירות הבזק, כהרף עין. خَطَّافٌ חוטף, שודד, חוטפן. خُطَّافٌ ج خَطَاطِيفُ 1. אונקל. 2. סנונית, סיס מצוי, swallow. خُطَّافُ المَاءِ בזען, מין סיס. إِخْتِطَافٌ חטיפה, גזילה. خَاطِفٌ ج خَوَاطِفُ 1. חוטף. 2. מהיר. حَرْبٌ خَاطِفَةٌ מלחמת בזק. سُرْعَةٌ خَاطِفَةٌ מהירות מסחררת. ضَوْءٌ خَاطِفٌ אור מסנוור. خَاطِفُ الذُّبَابِ חוטף זבובים (עוף). خَاطِفُ ظِلِّهِ שלדג (עוף). مَخْطُوفٌ (حركة) תנועה חטופה (בדקדוק). مُخْتَطَفٌ חטוף. مُخْتَطِفٌ חוטף (מטוס למשל).

خَطِلَ ـَ أَخْطَلَ IV 1. היה אוויל, היה שוטה. 2. פטפט, להג, קשקש. خَطَلٌ קשקוש, הבל, להג. خَطِلٌ פטפטן, אוויל, טיפש.

خَطْمٌ ج خُطُومٌ חוטם, אף, חרטום. أَطَلَّ بِخَطْمِهِ "הרים את האף", התנשא. خَطْمِيٌّ חטמית (צמח) althaea. خِطَامٌ ج خُطُمٌ 1. רסן. 2. אפסר.

(خطو) خَطَا ـُ צעד, פסע, עבר. خَطَا خُطُوَاتٍ وَاسِعَةً התקדם בצעדי ענק. خَطَّى II. تَخَطَّى V 1. עבר, חצה. 2. דילג, פסח על, עקף, התגבר על. 3. השיג, הדביק. 4. חרג מ-. تَخَطَّى العَقَبَاتِ התגבר על מכשולים. تَخَطَّى بِهِ إِلَى الأَمَامِ קידם אותו, העלה אותו. خَطْوٌ קצב של הליכה. خُطْوَةٌ (خَطْوَةٌ) ج خُطُوَاتٌ (خُطْوَاتٌ) وخُطُوَاتٌ وخُطًى צעד, פסיעה. إِتَّخَذَ خُطْوَةً حَاسِمَةً קיבל החלטה מכרעת. خُطْوَةً فَخُطْوَةً צעד אחר צעד. خُطْوَتَانِ وَقَفْزَةٌ קפיצה משולשת. إِتَّبَعَ خُطَاهُ، سَارَ فِي خُطَاهُ הלך בעקבותיו, חיקה. سَرِيعُ الخُطَى מהיר הליכה.

خَفَّ ـِ 1. היה קל. 2. פחת, התמעט, רפה, הוקל, נחלש, נקל, נקלל. 3. נחפז. خَفَّ إِلَى מיהר אל-, חש, אץ. خَفَّ عَقْلُهُ היה קל דעת. خَفَّ عَنِ المَكَانِ התקפל במהירות. مَا خَفَّ وَزْنُهُ وَغَلَا ثَمَنُهُ מה שמועט משקלו ויקר ערכו. خَفَّفَ II 1. הקל, הפחית, הוריד, ריכך, החליש, שיכך, ריפה. 2. לא שם דגש. 3. דילל. خَفَّفْ سُرْعَتَكَ האט. خَفِّفْ عَنْكَ! התאושש! התעודד! خَفَّفَ عَنْهُ الآلَامَ שיכך את כאביו, הקל מסבלו. تَخَفَّفَ V נפטר מעול (ממשא) כבד. تَخَفَّفَ مِنْ "התקפל" ממקומו. تَخَفَّفَ مِنْ השתחרר מ-. إِسْتَخَفَّ X חשב אותו לקל, זלזל. إِسْتَخَفَّ بِهِ זלזל בו, הקל בו ראש. إِسْتَخَفَّتْ بِهِ الحَمَاسَةُ התלהב. إِسْتَخَفَّهُ الطَّرَبُ רקד מהתרגשות מאושרת. إِسْتَخَفَّ ظِلَّهُ חיבב אותו, נהנה מחברתו. خُفٌّ ج خِفَافٌ وأَخْفَافٌ 1. נעל בית. 2. סנדל. 3. כף רגל (גמל). رَجَعَ (عَادَ) بِخُفَّيْ حُنَيْنٍ (משל) חזר בידיים ריקות, העלה חרס בידו. خِفَّةٌ קלות, קלילות, רפות, זריזות. خِفَّةُ دَمٍ، خِفَّةُ رُوحٍ חביבות, נועם הליכות. خِفَّةُ عَقْلٍ קלות דעת, פזיזות. خِفَّةُ يَدٍ זריזות ידיים, להטוטים. خَفِيفٌ ج خِفَافٌ وأَخْفَافٌ وأَخِفَّاءُ 1. קל, דליל, קל ערך. 2. זריז. خَفِيفُ الحَرَكَةِ קל תנועה, זריז, נמרץ. خَفِيفُ الدَّمِ، خَفِيفُ الرُّوحِ חביב, נעים, נוח לבריות. خَفِيفُ العَقْلِ קל דעת, טיפש, אוויל. شَايٌ خَفِيفٌ תה קלוש. خَفِيفُ الوَزْنِ غَالِي الثَّمَنِ מועט במשקל ויקר בערכו. الوَزْنُ الخَفِيفُ 1. משקל קל. 2. שם משקל בשירה הערבית. تَخْفِيفٌ הקלה, הפחתה, דילול, הורדה. ظُرُوفُ التَّخْفِيفِ נסיבות מקלות. تَخْفِيفُ حِدَّةِ التَّوَتُّرِ הפגת המתיחות. إِسْتِخْفَافٌ זלזול, בוז, הקלה בכבוד. أَجَابَ بِاسْتِخْفَافٍ ענה בבוז. مُخَفَّفٌ מוקל. ظُرُوفٌ مُخَفِّفَةٌ נסיבות מקלות (בדין). مُخَفَّفٌ 1. דליל, מדולל. 2. בלי דגש, רפה (בדקדוק).

خَفَتَ ـُ 1. דעך, נחלש, נמוג, שקט, שכך. 2. נעלם. خَافَتَ III דיבר בלחש.

أَخْفَتَ IV הִשְׁתִּיק, עִמְעֵם. خُفُوتٌ דְּעִיכָה, עִמְעוּם (אוֹר). خَافِتٌ רָפֶה, חַלָּשׁ, דּוֹעֵךְ, עָמוּם.

خَفَرَ ـِ שָׁמַר, נָטַר. خَفِرَ ـَ הִתְבַּיֵּשׁ, נִכְנַע אֶל הַכֵּלִים, הָיָה צָנוּעַ. خَفْرٌ שְׁמִירָה. خَفَرٌ 1. מִשְׁמָר. 2. בּוּשָׁה. خَفَرُ السَّوَاحِلِ מִשְׁמַר הַחוֹפִים. خَفِيرٌ ج خُفَرَاءُ שׁוֹמֵר, נוֹטֵר. خِفَارَةٌ שְׁמִירָה. مَخْفَرٌ ج مَخَافِرُ תַּחֲנַת מִשְׁמָר. مَخْفَرُ الشُّرْطَةِ תַּחֲנַת מִשְׁטָרָה. مَخْفُورٌ תַּחַת שְׁמִירָה (או לִוּוּי), מוּגָן.

خَفَسَ ـُ 1. הָרַס, הֶחֱרִיב. 2. קָצַר לְ.

خَفَشٌ עִוָּרוֹן יוֹם, עִוָּרוֹן חֶלְקִי. أَخْفَشُ ج خُفْشٌ קְשֵׁי רְאִיָּה, עִוֵּר יוֹם, מִקַּרְלוֹפִּי.
خُفَّاشٌ ج خَفَافِيشُ עֲטַלֵּף.

خَفَضَ ـِ 1. הִנְמִיךְ, הוֹרִיד. 2. קַל יְלָדָה, הֵקֵל אֶת הַמַּעֲמָס. 3. נִקֵּד בִּנְקֻדַּת סֶגֶל (كَسْرَة). خَفَضَ ـَ عَيْشَهُ חַי חַיֵּי רְוָחָה. خَفَّضَ II. أَخْفَضَ IV הִנְמִיךְ, הוֹרִיד. إِنْخَفَضَ VII הֻנְמַךְ, יָרַד, שָׁפַל, פָּחַת, הִתְמַעֵט. خَفْضٌ 1. הַפְחָתָה, הוֹרָדַת הַנְמָכָה. 2. עִמְעוּם. 3 מֵילַת יְלָדָה. خَفْضُ الْعَيْشِ חַיֵּי נוֹחוּת. خَفْضُ الْقِيمَةِ פִּחוּת. حَرْفُ الْخَفْضِ מִלַּת יַחַס (בדקדוק). خَفِيضٌ 1. נָמוּךְ, עָמוּם. 2. נוֹחַ (חיים). تَخْفِيضٌ 1. פִּחוּת. 2. הוֹרָדָה, הַפְחָתָה, צִמְצוּם. تَخْفِيضُ الأَسْعَارِ הוֹרָדַת מְחִירִים. تَخْفِيضُ قِيمَةِ الْعُمْلَةِ פִּחוּת שַׁעַר הַמַּטְבֵּעַ. إِنْخِفَاضٌ יְרִידָה, הִתְמַעֲטוּת, שְׁקִיעָה. إِنْخِفَاضٌ جَوِّيٌّ שֶׁקַע בָּרוֹמֶטְרִי. خَافِضٌ 1. גּוֹרֵם לְהַחְסִיר (בדקדוק) ע' كَسْرَة. 2. الْخَافِضُ מִשְּׁמוֹת הָאֵל (בקוראן). خَافِضَةٌ מוֹהֶלֶת נָשִׁים. مُنْخَفَضٌ שְׁפֵלָה, נָמוּךְ. مُنْخَفِضٌ נָמוּךְ, יָרוּד, שָׁפוּי. الأَرَاضِي الْمُنْخَفِضَةُ אַרְצוֹת הַשְּׁפֵלָה (הולנד, בלגיה ולוקסמבורג). مُنْخَفَضٌ שֶׁקַע. مُنْخَفَضٌ جَوِّيٌّ שֶׁקַע בָּרוֹמֶטְרִי.

خَفَقَ ـُ 1. פָּעַם, הָלַם (לב), נָפַף, רָטַט. 2. קָרַר (נוצה). 3. הִתְנוֹעֵעַ, הִתְנוֹפֵף (דגל). 4. נִכְנַס (עוף). 5. רִקְרֵק (עוף בכנפיו). خَفَّقَ II עָשָׂה, טָרַף. أَخْفَقَ IV נִכְשַׁל, נָחַל אַכְזָבָה. خَفْقٌ חֲלִיפָה. خَفْقَةٌ 1. הֲלִימָה, פְּעִימַת לֵב. 2. טֶפַח. خَفَقَانٌ 1. פְּעִימָה (לב). 2. הִתְנוֹפְפוּת (דגל). مِخْفَقَةٌ 1. מַקְצֵפָה. 2. שׁוֹט. إِخْفَاقٌ כִּשָּׁלוֹן, מַפַּח נֶפֶשׁ. خَافِقٌ פּוֹעֵם, הוֹלֵם (לב), ער, מִתְנוֹפֵף (דגל). الْخَافِقَانِ הַמִּזְרָח וְהַמַּעֲרָב. الْخَوَافِقُ אַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם, קְצוֹת תֵּבֵל. الْخَافِقَاتُ דְּגָלִים.

خَفِيَ ـَ נִסְתַּר, נֶעְלַם, נֶחְבָּא. كَمَا لاَ يَخْفَى כַּיָּדוּעַ, כְּיָדוּעַ שֶׁ. لاَ يَخْفَى عَلَيْكَ לֹא נֶעְלָם מִמְּךָ, יָדוּעַ לְךָ, בָּרוּר לְךָ. أَخْفَى IV הִסְתִּיר, הֶחְבִּיא, הִצְפִּין. تَخَفَّى V. إِخْتَفَى VIII הִסְתַּתֵּר, נֶעְלַם. إِخْتَفَى عَنِ الأَنْظَارِ נֶעְלַם מִן הָעַיִן. إِسْتَخْفَى נֶעְלַם, נֶחְבָּא, הִסְתַּתֵּר. خَفِيٌّ חָבוּי, נִסְתָּר, עָלוּם. خَفِيُّ الاِسْمِ אֲנוֹנִימִי. خُفْيَةً בְּחֶשְׁאִי, בְּמַחֲבוֹא, בְּצִנְעָה, בַּסֵּתֶר. خَفِيَّةٌ ج خَفَايَا סוֹד, רָז, סֵתֶר. خَفَاءٌ סוֹדִיּוּת, חֲשָׁאִיּוּת. فِي الْخَفَاءِ בַּסֵּתֶר, מֵאֲחוֹרֵי הַקְּלָעִים. لاَ خَفَاءَ فِي أَنْ אֵין זֶה סוֹד כִּי.

إِخْفَاءٌ הַסְתָּרָה, הַעֲלָמָה. تَخَفٍّ(ي) הִסְתַּתְּרוּת, הִתְחַפְּשׂוּת. خَافٍ(ي) חָבוּי, נִסְתָּר, עָלוּם. خَافِيَةٌ ج خَوَافٍ(ي) סוֹד. لاَ تَخْفَى عَلَيْهِ خَافِيَةٌ לֹא נֶעְלָם מִמֶּנּוּ דָּבָר, יוֹדֵעַ הַכֹּל. الْخَوَافِي נוֹצוֹת סוֹכְכוֹת (בכנפיים). مُخْتَفٍ(ي) חָבוּי, מֻסְתָּר. مُتَخَفٍّ(ي) מְחֻפָּשׂ. مُخْتَفٍ(ي) מִסְתַּתֵּר, חָבוּי. مُخْتَفًى מַחֲבוֹא, מִסְתּוֹר.

خَلَّ ـِ דָּקַר. خَلَّ ـُ חָצָה אֶת שִׁנָּיו. خَلَّلَ II 1. כָּבַשׁ (חמוצים). 2. חָצָה אֶת שִׁנָּיו. أَخَلَّ IV 1. הֵפֵר. פָּגַע (התחייבות). 2. פָּגַע (בכבוד, בסדרים וכו'). تَخَلَّلَ V 1. נִכְנַס בֵּין, נִדְחַק, הִתְעָרֵב, נִקְלַע (בתוכו). 2. חִלְחֵל. 3. חָצָה אֶת שִׁנָּיו. إِخْتَلَّ VIII חוֹסֵר, הֻפְרַע, הִתְבַּלְבֵּל, הִתְרוֹפֵף. إِخْتَلَّ تَوَازُنُهُ הוּפַר שִׁוּוּי מִשְׁקָלוֹ. إِخْتَلَّ حَبْلُ الأَمْنِ הִתְעַרְעֵר מַצַּב הַבִּטָּחוֹן. إِخْتَلَّ عَقْلُهُ נִטְרְפָה עָלָיו דַּעְתּוֹ. خَلٌّ חֹמֶץ. خِلٌّ ج أَخْلاَلٌ רֵעַ, יְדִיד נֶפֶשׁ. خَلَلٌ ج خِلاَلٌ 1. קִלְקוּל, פְּגָם, תַּקָּלָה, הַפְרָעָה, נֶזֶק. 2. פִּרְצָה. خَلَلٌ عَقْلِيٌّ הַפְרָעָה נַפְשִׁית. خَلَلٌ فَنِّيٌّ תַּקָּלָה טֶכְנִית. خِلاَلٌ קֵיסָם, פְּלִיחָה, בִּמְהֲלַךְ. فِي خِلاَلِ ذَلِكَ בֵּינְתַיִם, בְּאוֹתָהּ עֵת. مِنْ خِلاَلِ מִתּוֹךְ, בְּאֶמְצָעוּת, דֶּרֶךְ. خَلَّةٌ מַחְסוֹר, עֹנִי. الْخَلَّةُ تَدْعُو إِلَى السَّلَّةِ הָעֹנִי הַמַּחְסוֹר גּוֹרֵם לִגְנֵבָה, וְהָעֹנִי אֶת הָאָדָם יוֹשִׁיעַ גֶּבֶר. خُلَّةٌ רֵעוּת, יְדִידוּת נֶפֶשׁ. خِلاَلٌ ج أَخِلَّةٌ 1. קַו נָטוּי (כמו קיסם). 2. קֵיסָם. خَلِيلٌ ج أَخِلاَّءُ وَأَخِلَّةٌ רֵעַ, יְדִיד נֶפֶשׁ, אָהוּב. الْخَلِيلُ חֶבְרוֹן. خَلِيلُ اللهِ כִּנּוּי שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. خَلِيلَةٌ פִּילֶגֶשׁ, מְאֻהֶבֶת. أُمُّ الْخُلُولِ צִדְפָּה, סוּג שֶׁל צִדְפָּה. إِخْلاَلٌ הֲפָרָה, הַפְרָעָה. إِخْلاَلٌ بِالأَمْنِ פְּגִיעָה בַּבִּטָּחוֹן. مَعَ عَدَمِ الإِخْلاَلِ بِـ מִבְּלִי לִפְגֹּעַ בְּ (בניסוח משפטי). إِخْتِلاَلٌ הֲפָרָה, הַפְרָעָה, בִּלְבּוּל, הִתְעַרְעֲרוּת. إِخْتِلاَلُ مِيزَانِ الْقُوَى הֲפָרַת (הִתְעַרְעֲרוּת) מַאֲזַן הַכֹּחוֹת. مُخَلَّلٌ כָּבוּשׁ (חמוצים), מַחְמָצָה (כבושים). مُخِلٌّ מַפְרִיעַ. مُخِلٌّ بِالآدَابِ פּוֹגֵעַ בַּמּוּסָר, לֹא מוּסָרִי. مُخْتَلٌّ מֻפְרָע, לָקוּי. مُخْتَلُّ الْعَقْلِ בִּלְתִּי שָׁפוּי, מֻפְרָע.

خَلَبَ ـُ אָחַז בְּצִפָּרְנָיו. خَلَبَ الْعَقْلَ שָׁבָה אֶת הַלֵּב, הִקְסִים, הוֹלִיךְ. خَلَبَ ـُ إِخْتَلَبَ VIII פִּתָּה, הִשִּׂיא. خِلْبٌ ج أَخْلاَبٌ טֹפֶר, צִפֹּרֶן. خُلَّبُ النِّسَاءِ דּוֹן ז'וּאָן. بَرْقٌ خُلَّبٌ בָּרָק לְלֹא גֶּשֶׁם, אַשְׁלָיָה. خَلاَّبٌ. خُلْبِيٌّ. خَلاَّبٌ מַקְסִים, מְצוֹדֵד, שׁוֹבֶה לֵב. 2. מַשְׁלֶה, מַטְעֶה. مِخْلَبٌ ج مَخَالِبُ 1. טֹפֶר, צִפֹּרֶן שֶׁל חַיָּה. 2. מַגָּל (ללא משׁוּנן).

(خلبص) خَلَبُوصٌ ج خَلاَبِيصُ ס' 1. לֵצָן. 2. רַקְדָן.

خَلَجَ ـِ خَالَجَ III הִטְרִיד (מחשבה). خَالَجَهُ الشَّكُّ קִנֵּן בְּלִבּוֹ הַסָּפֵק. إِخْتَلَجَ VIII 1. רָטַט, רָעַד. 2. פִּרְפֵּר, פִּרְכֵּס (באיבר). 3. הִכָּה, רָחַשׁ, פָּעַם (בלב). إِخْتَلَجَ غَمًّا נִמְלָא צַעַר. إِخْتَلَجَ قَلْبُهُ حُبًّا לִבּוֹ נִפְעַם מֵרֹב אַהֲבָה. خَلْجَةٌ ج خَلَجَاتٌ. خَالِجَةٌ ج خَوَالِجُ 1. רַחַשׁ, סְעִיפִּים, רֶגֶשׁ שֶׁבַּלֵּב. 2. מִפְרָץ קָטָן. خَلِيجٌ ج خُلْجَانٌ מִפְרָץ. الْخَلِيجُ الْعَرَبِيُّ (الْفَارِسِيُّ) הַמִּפְרָץ הַפַּרְסִי.

خَلْخَلَ טִלְטֵל, עִרְעֵר, רוֹפֵף, דִּלֵּל (את האוויר). تَخَلْخَلَ הִתְטַלְטֵל, הִתְרוֹפֵף, נִתְדַּלְדֵּל.

סחירה. خَلْخَلٌ ج خَلاخِلُ. خَلْخالٌ ج خَلاخِيلُ עֶכֶס, צְמִידוֹ, שַׁרְשֶׁרֶת רֶגֶל לְנָשִׁים. تَخَلْخُلٌ חֹסֶר יַצִּיבוּת, הִתְעַרְעֲרוּת. مُخَلْخَلٌ. مُتَخَلْخِلٌ לֹא יַצִּיב, מְעֻרְעָר.

خَلَدَ ـ הִתְמִיד, הָיָה נִצְחִי, נִקְבַּע לָנֶצַח. خَلَدَ في مَكانِهِ נִשְׁאַר בִּמְקוֹמוֹ, נוֹתַר. خَلَّدَ II. أَخْلَدَ IV הִנְצִיחַ, קִיֵּם לָעַד. أَخْلَدَ (خَلَدَ) إِلَى الرّاحَةِ נָח, נָפַשׁ. أَخْلَدَ (خَلَدَ) إِلَى القَوْمِ נִטָּה אֶל הָעָם, סָמַךְ עֲלֵיהֶם. خُلْدٌ. خُلُودٌ נֶצַח, נִצְחִיּוּת, אַלְמָוֶת. خَلَدٌ ج أَخْلادٌ נֶפֶשׁ, לֵב, רוּחַ. دارَ في خَلَدِهِ עָלָה עַל דַּעְתּוֹ, הִרְהֵר בּוֹ. تَخْلِيدٌ הַנְצָחָה. تَخْلِيدًا لِذِكْرَى לְזֵכֶר. خالِدٌ ج خَوالِدُ. مُخَلَّدٌ נִצְחִי, קַיָּם לְעוֹלָם, תְּמִידִי. خَوالِدُ הָרִים. الجَزائِرُ الخالِداتُ הָאִיִּים הַקַּנָרִיִּים. خُلُودٌ ومَناجِدُ חֻלְדָּה, חֲפַרְפֶּרֶת. دارُ الخُلْدِ (الخُلُودِ) גַּן עֵדֶן, הָעוֹלָם הַבָּא.

خَلَسَ ـ خالَسَ III. اِخْتَلَسَ VIII גָּנַב, מָעַל, חָטַף, שָׁלַח יָדוֹ בְּכַסְפֵּי. خالَسَ النَّظَرَ. اِخْتَلَسَ إِلَيْهِ النَّظَرَ הֵצִיץ אֵלָיו בְּסֵתֶר, הֵעִיף מַבָּט בִּגְנֵבָה. خُلْسَةٌ בִּגְנֵבָה, בְּסֵתֶר, בַּחֲשַׁאי. اِخْتِلاسٌ מְעִילָה, גְּנֵבָה, "חֲטִיפָה". خِلاسِيٌّ בֶּן תַּעֲרֹבֶת. مُخْتَلِسٌ מוֹעֵל.

خَلَصَ ـ 1. הִזְדַּכֵּךְ, טָהַר, הָיָה נָקִי (מִכָּל רְבָב). 2. נִצַּל, הִשְׁתַּחְרֵר. 3. תַּם, נִסְתַּיֵּם. 4. הִגִּיעַ אֶל. خَلَّصَ II 1. זִקֵּק, טִהֵר. 2. חִלֵּץ, גָּאַל, הִצִּיל, פִּלֵּט. 3. שִׁחְרֵר, שִׁלֵּם (מִסִּים בַּעֲבוּר סְחוֹרָה בַּמֶּכֶס). خَلَّصَ حَقَّهُ חִלֵּץ (הֵשִׁיב) אֶת זְכוּיוֹתָיו. خالَصَ III 1. נָהַג בִּידִידוּת, גִּלָּה כַּנּוּת כְּלַפֵּי. 2. וִתֵּר לוֹ עַל. أَخْلَصَ IV 1. הִתְמַסֵּר, הָיָה מָסוּר, הָיָה נֶאֱמָן לְ־. 2. זִקֵּק. أَخْلَصَ لَهُ الوُدَّ רָחַשׁ לוֹ יְדִידוּת כֵּנָה. أَخْلَصَ لِلّهِ دِينَهُ עָבַד אֶת אֱלֹהִים בֶּאֱמוּנָה. تَخَلَّصَ V נִצַּל, הִשְׁתַּחְרֵר, נִגְאַל, נִמְלַט, נִפְטַר. اِسْتَخْلَصَ X הִסִּיק (מַסְקָנוֹת), לָמַד (לֶקַח), הוֹצִיא, הִצִּיל, חִלֵּץ. اِسْتَخْلَصَ دَرْسًا (عِبْرَةً) לָמַד לֶקַח. اِسْتَخْلَصَ وَعْدًا סָחַט הַבְטָחָה. خَلاصٌ. مَخْلَصٌ 1. גְּאֻלָּה, הַצָּלָה, מִפְלָט, יְשׁוּעָה. 2. שִׁלּוּם, תַּשְׁלוּם. 3. שָׂכָר (וְשֶׁל) שְׂכִיר. خُلاصَةٌ 1. תַּמְצִית, סִכּוּם, תַּקְצִיר, עִקָּר, תֹּכֶל יוֹצֵא שֶׁל. 2. סִיכּוּם, מַסְקָנָה. خُلاصَةٌ نِهائِيَّةٌ סִכּוּם (דִּין וְחֶשְׁבּוֹן) סוֹפִי. وَالخُلاصَةُ וּלְסִכּוּם, וְהָעִקָּר. خَلِيصٌ. خَلِيصٌ ج خُلَصاءُ 1. נֶאֱמָן, כֵּן. 2. טָהוֹר. 3. רֵעַ, יְדִיד נֶפֶשׁ. خُلُوصٌ טֹהַר, כֵּנוּת. خَلاصٌ תּוֹצֵר מִסִּים. تَخْلِيصٌ 1. טִהוּר, זִקּוּק, פְּרִיקָה (מִסְחוֹרוֹת). 2. חִלּוּץ, מִלּוּט. 3. יִשּׁוּב חֶשְׁבּוֹן. تَخْلِيصُ البِضاعَةِ שִׁחְרוּר סְחוֹרָה, תַּשְׁלוּם מִסֵּי הַמֶּכֶס עַל סְחוֹרָה. إِخْلاصٌ כֵּנוּת, נֶאֱמָנוּת, לָאֳיָאלִיּוּת, מְסִירוּת. تَخَلُّصٌ הִשְׁתַּחְרְרוּת, הִפָּלְטוּת. اِسْتِخْلاصٌ הַסָּקָה (שֶׁל מַסְקָנוֹת), הַפְקָה, מִצּוּי, סִכּוּם. خالِصٌ ج خُلَّصٌ 1. טָהוֹר. 2. חָפְשִׁי. 3. כֵּן, וַדַּאי. خالِصُ الأُجْرَةِ שֶׁשֻּׁלַּם (דְּמֵי הַדֹּאַר וְכוּ'). خالِصُ الضَّرِيبَةِ פָּטוּר מִמַּס. خالِصُ الطَّوِيَّةِ כֵּן, תַּם לֵב. مُخْلِصٌ נֶאֱמָן, מָסוּר. المُخَلِّصُ כִּנּוּי שֶׁל יֵשׁוּ. مَجِيءُ المُخَلِّصِ בִּיאַת (בּוֹאוֹ) הַמָּשִׁיחַ. مُخْلِصٌ מָסוּר, נֶאֱמָן, כֵּן.

خَلَطَ ـ خَلَّطَ II עִרְבֵּב, עֵרֵב, עִרְבֵּל, בִּלְבֵּל, טִשְׁטֵשׁ. خَلَطَ بَيْنَ... وَ בִּלְבֵּל בֵּין וּבֵין. خَلَّطَ في كَلامِهِ דִּבֵּר דִּבְרֵי הֶבֶל. خالَطَ III הִתְעָרֵב, הִתְעָרֵב, בָּא בְּמַגָּע עִם. خُولِطَ في عَقْلِهِ נִטְרְפָה עָלָיו דַּעְתּוֹ. اِخْتَلَطَ VIII 1. הִתְעַרְבֵּב, הִתְעָרֵב, הִתְבַּלְבֵּל. 2. بِ־ הִתְרוֹעֵעַ עִם. خَلْطٌ 1. עִרְבּוּב, עֵרוּב, מְהִילָה. 2. בִּלְבּוּל, עִרְבּוּבְיָה. 3. פְּרִיצוּת, הֲזָיָה. خِلْطٌ ج أَخْلاطٌ 1. בֶּן תַּעֲרֹבֶת, מִן כִּלְאַיִם. 2. מַרְכִּיב. أَخْلاطُ الإِنْسانِ אַרְבַּעַת יְסוֹדוֹת גּוּף הָאָדָם. أَخْلاطُ النّاسِ אֲסַפְסוּף. خَلْطَةٌ תַּעֲרֹבֶת. خَلْطَةُ بَهاراتٍ תַּעֲרֹבֶת תַּבְלִינִים. خُلْطَةٌ שֻׁתָּפוּת. خِلاطٌ. خَلّاطَةٌ מְעַרְבֵּל, מִיקְסֶר. خَلِيطٌ 1. תַּעֲרֹבֶת. 2. בִּלְבּוּל ج خُلَطاءُ יָדִיד, רֵעַ. مُخالَطَةٌ קֶשֶׁר, הִתְחַבְּרוּת. اِخْتِلاطٌ 1. עֵרוּב, מַגָּע, עִרְבּוּב. 2. בִּלְבּוּל. مَخْلُوطٌ 1. מְעֹרָב, מָהוּל. 2. מָסָךְ, תַּעֲרֹבֶת, תַּעֲרֹבֶת. مُخْتَلِطٌ מְעֹרָב. مَحْكَمَةٌ مُخْتَلِطَةٌ בֵּית מִשְׁפָּט מְעֹרָב (לְמִצְרִים וּלְזָרִים). تَعْلِيمٌ مُخْتَلِطٌ חִנּוּךְ מְעֹרָב (מְשֻׁתָּף לְבָנִים וּלְבָנוֹת).

خَلَعَ ـ 1. פָּשַׁט (בֶּגֶד), חָלַץ (נַעַל), הֵסִיר (כּוֹבַע), תָּלַשׁ, עָקַר (שֵׁן). 2. הִדִּיחַ, פִּטֵּר, סִלֵּק. 3. פָּרַשׁ (אִשָּׁה). خَلِعَ ـ הִתְהוֹלֵל, פָּרַק עֹל. خَلَعَ ابْنَهُ וִתֵּר (בְּפֻמְבֵּי) עַל בְּנוֹ (וְנִשְׁלַל הַתִּרְשׁוּתוֹ). خَلَعَ ثِيابَهُ פָּשַׁט אֶת בְּגָדָיו. خَلَعَ يَدَهُ عَنِ الطّاعَةِ פָּרַק עֹל. خَلَعَ العارَ הֵסִיר חֶרְפָּה. خَلَعَ عَلَيْهِ خِلْعَةً הֶעֱנִיק לוֹ בֶּגֶד שֶׁל כָּבוֹד. خَلَعَ عَلَى نَفْسِهِ حُلَّةً עָטָה עַל עַצְמוֹ הוֹד. تَخَلَّعَ القَلْبُ מְחָרִיד, מַבְעִית, מַזְוִיעַ. خَلَّعَ II עָקַר, תָּלַשׁ. خالَعَ III נָתַן גֵּט (פִּטּוּרִין) בִּתְמוּרָה לְקַבָּלַת פִּצּוּיִים מֵאִשְׁתּוֹ. تَخَلَّعَ V הִתְפָּרֵק, הִתְפַּרֵק. تَخَلَّعَ في الشَّرابِ הִתְמַכֵּר לִשְׁתִיָּה. اِنْخَلَعَ VII נִקְעָה (אֵבֶר), נֶעֱקַר, זָז מִמְּקוֹמוֹ. اِنْخَلَعَ قَلْبُهُ נִבְעַת, נֶחְרַד, פָּחַד פַּחַד מָוֶת. خَلْعٌ 1. פְּשִׁיטָה, הוֹרָדָה. 2. עֲקִירָה (שֵׁן). 3. הַדָּחָה, פִּטּוּרִין, גֵּרוּשִׁין, סִלּוּק. 4. נְקִיעָה. خَلْعُ الأَسْنانِ עֲקִירַת שִׁנַּיִם. غُرْفَةُ خَلْعِ المَلابِسِ חֲדַר הַלְבָּשָׁה. خَلْعٌ مُخالَعَةٌ גֵּרוּשִׁין (בְּתַמּוּרָה). خِلْعَةٌ ج خِلَعٌ גְּלִימַת כָּבוֹד. خَلِيعٌ ج خُلَعاءُ 1. הוֹלֵל, מֻפְקָר. 2. פָּרוּץ, מֻפְקָר. خَلاعَةٌ הוֹלְלוּת, הֶפְקֵרוּת, תּוֹעֵבָה. خَلاعِيٌّ פּוֹרְנוֹגְרָפִי, שֶׁל תּוֹעֵבָה. خَوْلَعٌ טִפֵּשׁ. خالِعٌ אִשָּׁה מְגֹרֶשֶׁת. خالِعُ العِذارِ מֻפְקָר, שְׁלוּחַ רֶסֶן. مَخْلُوعٌ 1. מֻדָּח, מְפֻטָּר, מְסֻלָּק. 2. פָּרוּץ, מוּתָר, שׁוֹבָב. 3. מְפֻרְקָל, מְנֻקָּע. مَخْلُوعُ الفُؤادِ נִבְעָת, פּוֹחֵד פַּחַד מָוֶת. المَخْلَعَةُ קַו (מִבְשָׂר עֲיוּרִים) קְדוּמָה.

خَلَفَ ـ 1. בָּא אַחֲרָיו, יָרַשׁ, הֶחְלִיף. 2. عَلَى פָּעַל אֶת־ עַל־. 3. נִתְמַנָּה לְמַלִּיף. 4. נִשְׁמְרָה (רֵיחַ שֶׁל הַפֶּה). خَلَفَ اللّهُ عَلَيْكَ אֱלֹהִים יְפַצֶּה אוֹתְךָ. خَلَّفَ II 1. הִשְׁאִיר צֶאֱצָאִים, הוֹלִיד. 2. הִשְׁאִיר אַחֲרָיו. 3. מִנָּה לְמַחְלִיף. 4. עָזַב. مَنْ خَلَّفَ ما ماتَ מִי שֶׁהִשְׁאִיר צֶאֱצָאִים לֹא מֵת. خالَفَ III 1. חָלַק עַל, הִתְנַגֵּד. 2. סָתַר, עָבַר, הֵפֵר אֶת פִּי, עָבַר עֲבֵרָה. 3. שָׁנָה, הָיָה שׁוֹנֶה, נִבְדַּל. خالِفْ تُذْكَرْ (تُعْرَفْ) הֱיֵה שׁוֹנֶה (מִבְּחִינַת) אִיפְכָא מִסְתַּבְּרָא. أَخْلَفَ IV 1. פָּשַׁט. 2. הֵפֵר הַבְטָחָה, אִכְזֵב. 3. הֶחְלִיף, שָׂם בִּמְקוֹם. 4. הֵחִיב. تَخَلَّفَ V 1. נִשְׁאַר. 2. عَنْ פִּגֵּר, הָיָה נֶחְשָׁל בְּ־. 3.

אחר, התעכב, נעדר. تَخَلَّفَ عَنِ الْعَوْدَةِ לא חזר, נעדר גם ממשימה כלשהי. تَخَالَفَ VI 1. חלק על־. 2. נבדל. إِخْتَلَفَ VIII 1. חלק על־. 2. عَنْ היה שונה מ־, היה רבגוני. 3. إِلَى פקד בקביעות. لاَ يَخْتَلِفُ فِيهِ اثْنَانِ אין מי שחולק, אין ספק בדבר. إِسْتَخْلَفَ X מנה ליורש. خَلْفٌ אחור, עורף. خَلْفَ מאחורי־. إِلَى الْخَلْفِ אחורנית, לאחור. لِلْخَلْفِ دُرْ! אחורה פנה! مِنَ الْخَلْفِ מאחור. خَلْفِيٌّ אחורי, עורפי. خَلْفِيَّةٌ רקע. خِلْفٌ 1. שונה. 2 ج أَخْلاَفٌ עטין, דד, פטמה. خَلَفٌ שני, בעד. خَلَفَةٌ 1. שני. 2. תחליף. خَلَفٌ ج أَخْلاَفٌ יורש, הבא אחרי ע' سَلَفٌ. خَلِيفَةٌ ר' ج خُلَفَاءُ חליף (באסלאם), ממלא מקום (של הנביא מוחמד). خِلاَفَةٌ חליפות, ממלא מקום. خِلاَفٌ ج خِلاَفَاتٌ 1. מחלוקת, סכסוך, חילוקי דעות. 2. בעד, שוני, הבדל. شَجَرَةُ الْخِلاَفِ ערבה ר' صَفْصَافَةٌ. خِلاَفًا لِـ בניגוד ל־. بِخِلاَفِ מלבד, נוסף על־. خِلاَفًا لِلْقَانُونِ לא כדין, בניגוד לחוק. وَخِلاَفُهُ וכדומה, ודומיו. عَلَى خِلاَفِ בניגוד ל־. خِلاَفِيٌّ שנוי במחלוקת. مُخَالَفَةٌ עבירה, פשע (בכוונה). مُخَالَفَةُ الْقَانُونِ הפרת חוק. تَخَلُّفٌ 1. פגור, נחשלות. 2. היעדרות, התעכבות. 3. נפקדות, איחור, אי הופעה. تَخَلُّفٌ عَقْلِيٌّ פגור שכלי. تَخَالُفٌ 1. מחלקת אותיות, הבדלות (במוסיקה). 2. חוסר התאמה. إِخْتِلاَفٌ ج إِخْتِلاَفَاتٌ 1. שוני, הבדל, נבדל. 2. מחלוקת, חילוקי דעות. عَلَى اخْتِلاَفِ أَنْوَاعِهِمْ לסוגיהם השונים. مُخَلَّفٌ נשאר, נותר. مُخَلَّفَاتٌ 1. עזבון, ירושה. 2. פסולת. مُخَلَّفَاتُ الْجَيْشِ שרידים של ציוד הצבא. مُخَلَّفَاتُ الْبُطُونِ הפרשות המעיים. مُخَالِفٌ 1. שונה, נוגד, סותר. 2. חולק על־. 3. עובר על החוק. مُتَخَلِّفٌ 1. מפגר, נחשל. 2. מתעכב, מאחר. 3. חסר, נפקד. مُتَخَلِّفٌ عَقْلِيًّا מפגר, מפגר בשכלו. الْمِيَاهُ الْمُتَخَلِّفَةُ מי שפכים. مُخْتَلِفٌ שונה, נבדל, לא דומה. مُخْتَلَفٌ فِيهِ (عَلَيْهِ) שנוי במחלוקת, אינו מוסכם.

خَلَقَ ـُ 1. ברא, יצר, עשה. 2. חולל, המציא. 3. בלה ונמוג. خَلُقَ ـُ 1. היה ישן. 2. נושן, בלה. 3. בלה ונמוג. 4. היה ראוי ל־. خَلَّقَ II 1. גיבש. 2. לטש, השלים את יצירתו. خَالَقَ III התרועע עם־ (כפי אופיו). أَخْلَقَ IV 1. בלה ונמוג. 2. פרם, חלק ל. تَخَلَّقَ V 1. נוצר, גובש. 2. بِـ שאל תכונות של אחרים. إِخْتَلَقَ VIII המציא, בדה, "פברק". خَلْقٌ בריאה, יצירה, עשייה. خَلْقُ الْخَلْقِ הבריות, היצורים, כלל בני האדם. وَاللهُ فِي خَلْقِهِ شُؤُونٌ ורוב מעשה הבריות, מעשי האל. خُلُقٌ، خُلْقٌ ج أَخْلاَقٌ טבע של אדם, אופי, מידה, תכונה, מנהג. سَيِّئُ الْخُلُقِ רע מזג, בעל אופי רע. عِلْمُ الأَخْلاَقِ תורת המוסר והמידות, אתיקה. مَكَارِمُ (سُمُوُّ) الأَخْلاَقِ מעלות נפש, מידות תרומיות. شُرْطَةُ (بُولِيس) الأَخْلاَقِ משטרת המוסר, מחלק המוסר והחברה. خُلُقِيٌّ، خُلْقِيٌّ מוסרי. خَلَقٌ ج خُلْقَانٌ وَأَخْلاَقٌ בלוי, שחוק. خِلْقَةٌ ج خِلَقٌ טבע, גזע. خَلاَقٌ חלק, נחלה. لاَ خَلاَقَ لَهُ 1. מחפיר, מביש. 2. לא יכולת. خَلِيقٌ ج خُلَقَاءُ بِـ ראוי ל־, מתאים. خَلُوقٌ 1. בעל מידות תרומיות, ישר. 2. מין בושם. خَلاَّقٌ יוצר. الْخَلاَّقُ הבורא, אלוהים. خَلِيقَةٌ 1. בריאות, עולם, קהל. 2. ج خَلاَئِقُ בריות, ברואים, בני אדם. سِفْرُ الْخَلِيقَةِ ספר בראשית. أَخْلاَقِيٌّ אתי, מוסרי. الْفَلْسَفَةُ الأَخْلاَقِيَّةُ תורת המוסר (המידות). أَخْلاَقِيَّةٌ מוסריות, הגינות. خُلُقَانِيٌّ סוחר בבלאים וגרוטאות. خَالِقٌ בורא, אלוהים. مَخْلُوقٌ ج مَخَالِيقُ وَمَخْلُوقَاتٌ ברוא, בריה, נפש חיה, יצור. مُخْتَلَقٌ בדוי, "מפוברק", לא אמתי.

خَلْقِينٌ O ج خَلاَقِينُ דוד, סיר.

خَلَنْجٌ P אברש עצי, erica.

خُلَنْجَانٌ P מ' זנגביל גדול, ginger.

(خلو) خَلاَ ـُ 1. התרוקן, היה ריק, היה פנוי. 2. חסר. 3. התבודד, פרש. خَلاَ بِـ נפגש, נפה אותו. خَلاَ لَهُ الْجَوُّ התפנה לו השדה, נשלחה לפניו הדרך ל־. خَلاَ إِلَى نَفْسِهِ התבודד. خَلاَ بَالُهُ ערנו, היה פנוי מדאגות. خَلاَ مَكَانُهُ נפקד. لاَ تَخْلُو مِنْ جَمَالٍ איננה חסרה יופי. لاَ يَخْلُو مِنْ فَائِدَةٍ אינו חסר תועלת, יש בו משום תועלת. مُنْذُ عَشْرِ سَنَوَاتٍ خَلَتْ לפני עשר שנים. خَلاَ، مَا خَلاَ מלבד, למעט, להוציא. خَلَّى II 1. הניח, השאיר. 2. עזב, נטש. 3. אפשר, התיר, שחרר. خَلَّى سَبِيلَهُ שחרר אותו. خَلِّ عَنْكَ הנח לו, עזוב אותו. خَلَّى بَيْنَهُ وَبَيْنَ נתן לו יד חפשית ל־. أَخْلَى IV 1. פנה, עזב. 2. רוקן, הריק. أَخْلَى سَبِيلَهُ שחרר אותו, פטר אותו. أَخْلَى بَيْنَهُ وَبَيْنَ مَا يَقُولُ אפשר לו לומר כאוות נפשו. لاَ أَخْلَى اللهُ مَكَانَكَ מי יתן ומקומך לא יפקד. تَخَلَّى V عَنْ ויתר, הסתלק מ־, נטש, עזב. إِخْتَلَى VIII התבודד, התייחד עם־. خُلُوٌّ مِنْ חסר, משוחרר מ־. خُلُوٌّ העדר, ריקנות. خُلُوُّ الرِّجْلِ דמי מפתח. خُلُوُّ الْبَالِ חוסר דאגות. خَلاَءٌ חלל ריק, שממה, בדידות. فِي الْخَلاَءِ، تَحْتَ الْخَلاَءِ תחת כפת השמים, בחוץ. بَيْتُ الْخَلاَءِ שירותים, בית כסא. خَلْوَةٌ ج خَلَوَاتٌ 1. התבודדות. 2. בית תפלה של דרוזים, מקום פרישות של נזירים, תא. عَلَى خَلْوَةٍ לבד, בבדידות. خَلْوَةُ الْحَمَّامِ חדר האמבטיה. خَلَوِيٌّ 1. מבודד. 2. כפרי. 3. חוצי. بَيْتٌ خَلَوِيٌّ בית כפרי. تِلِفُونٌ خَلَوِيٌّ טלפון סלולרי. خَلِيٌّ חפשי, משוחרר. خَلِيُّ الْبَالِ חסר דאגות. خَلِيَّةٌ ج خَلاَيَا 1. תא. 2. חלת, כוורת דבורים. الْخَلِيَّةُ الْحَيَوِيَّةُ الأُولَى פרוטופלסמה. خَلِيَّةٌ صَوْتِيَّةٌ תא קולי. خَلِيُوزٌ פנויה, עלמות. مِخْلاَةٌ שק המספוא, תרמיל (שק המספוא על צוואר הבהמה). تَخْلِيَةٌ פנוי, סלוק. إِخْلاَءٌ פנוי, נטישה, שחרור. تَخَلٍّ (ي) הסתלקות, ויתור על־, נטישה, התפטרות. إِخْتِلاَءٌ התבודדות, פרישות. خَالٍ (ي) ריק, פנוי, עזוב. خَالِي الْبَالِ נטול דאגות. خَالٍ مِنَ الْفَائِدَةِ חסר תועלת. خَالِي الْوِفَاضِ ר' (وفض) وِفَاضٌ. الأَيَّامُ الْخَوَالِي

חמים שקלטו ראיקם.

خَمَّ ـُ הבאיש (בשר), הסריח. خَمٌّ צחנה, סרחון, באישה. خُمٌّ ج أَخْمَامٌ לול

خَمِجَ ـَ רקב, התקלקל (בשר)

خَمَدَ ـُ 1. כבה, דעך (אש), שקט, שכך. 2. מת. 3. התעלף. 4. שתק. أَخْمَدَ IV 1. כבה (אש). 2. השקיט, שכך. 3. דכא (מרד). أَخْمَدَ أَنْفَاسَهُ החניק אותו. خُمُودٌ כביה, דעיכה, שקיעה, קפאון. إِخْمَادٌ 1. כבוי, שכוך. 2. דכוי (מרד). خَامِدٌ דועך, שקט, כבוי, קפוא.

خَمَرَ ـُ 1. כסה, הסתיר. 2. חמר, תסס. خَمَّرَ II 1. כסה. 2. התסיס. 3. החמיץ, תסס. خَامَرَ III התערב, פעפע, חדר. خَامَرَهُ الشَّكُّ קנן הספק בלבו. تَخَمَّرَ V. إِخْتَمَرَ VIII תסס, חמר, החמיץ (יין, בצק וכו'). خَمْرٌ، خَمْرَةٌ יין. ج خُمُورٌ משקאות חריפים, שכר, אלכוהול. اليَوْمَ خَمْرٌ وَغَدًا أَمْرٌ (מה שהיה היום משתה יין) ומחר (מרירות) מעשה, לבקר מעשה. الخَمْرُ فَضَّاحُ الأَسْرَارِ (מה: נכנס יין יצא סוד). خَمْرِيٌّ שחום. خَمْرِيَّةٌ ج خَمْرِيَّاتٌ שיר יין. خِمَارٌ ج أَخْمِرَةٌ و خُمُرٌ רעלה, צעיף נשים. خُمَارٌ שכרון (ובלבול החושים אחרי התפכחות משכרות). خَمِيرٌ، خَمِيرَةٌ ج خَمَائِرُ שאור, שמרים, אנזים. خَمَّارٌ יינן, מוכר יין. خَمَّارَةٌ מסבאה, בית מרזח. خِمِّيرٌ שתין, מתמכר לאלכוהול. تَخْمِيرٌ חמוץ, התססה. إِخْتِمَارٌ، تَخَمُّرٌ תסיסה. مَخْمُورٌ שתוי, לאחר שכרות, מבסם. مُخْتَمِرٌ תוסס.

خَمَسَ ـُ 1. נטל חמישית. 2. היה החמישי בקבוצה. خَمَّسَ II חמש, עשה מחמשה. خُمْسٌ ج أَخْمَاسٌ חמישית. ضَرَبَ أَخْمَاسًا بِأَسْدَاسٍ (מה: לא ידע את נפשו), היה נבוך ותוהה. ضَرَبَ أَخْمَاسًا لِأَسْدَاسٍ הונה, הערים. خَمْسٌ חמש. خَمْسَةٌ חמשה. خَمْسَ عَشْرَةَ חמש עשרה. خَمْسَةَ عَشَرَ חמשה עשר. خَمْسَةُ أَضْعَافٍ פי חמשה. (خَمْسِيٌّ) خُطَّةٌ خَمْسِيَّةٌ תכנית חמש. خَمْسُونَ חמשים. أَيَّامُ الخَمَاسِينِ ימי השרב, חמסין. خَمَاسِينِيٌّ שרבי, חמסיני. الخَمْسِينِيَّاتُ שנות החמשים. عِيدٌ خَمْسِينِيٌّ יובל החמשים. خَمِيسٌ، يَوْمُ الخَمِيسِ יום חמישי. خَمِيسُ الجَسَدِ יום קורפוס כריסטי (אצל הנוצרים). خُمَاسِيٌّ מחמש, מרכב מחמשה (רכיבים, אותיות וכו'). خُمَاسِيُّ الزَّوَايَا מחמש (בגאומטריה). خُطَّةٌ خُمَاسِيَّةٌ תכנית חמש. خَمِيسَةٌ، خَمْسَةٌ "חמסה" (קמע). خَامِسٌ חמישי. خَامِسَةٌ חמישית. الخَامِسَ عَشَرَ החמשה עשר. الخَامِسَةَ (الخَامِسَةُ) عَشْرَةَ החמש עשרה. مُخَمَّسٌ מחמש (בגאומטריה).

خَمَشَ ـِ خَمَّشَ II שרט, גרד את העור ופצעו. خَمْشٌ ج خُمُوشٌ، خُمَاشَةٌ שריטה.

خَمُصَ، خَمِصَ ـُ היה ריק, היה רעב. خَمِيصٌ، خَمِيصُ البَطْنِ (الحَشَا) על בטן ריקה, רעב. أَخْمَصٌ ج أَخَامِصُ 1. כף הרגל. 2. קשת (של כף הרגל).

مِنْ قِمَّةِ الرَّأْسِ إِلَى أَخْمَصِ القَدَمِ מכף רגל ועד ראש.

خَمَلَ ـُ 1. רפה, התעצל. 2. היה אלמוני. خَمَلَ ذِكْرُهُ ירד מתחום המעשה, נשכח. خَمْلٌ، خَمْلَةٌ סיבי קטיפה. خَمِلٌ רפה, אפתי, אדיש. خُمُولٌ 1. רפיון, עצלות, עצלנות. 2. אלמוניות. خَمِيلَةٌ ج خَمَائِلُ חרשה, סבך עצים ושיחים. خَامِلٌ 1. אלמוני, בלתי ידוע. 2. רפה, אפתי, אדיש. خَامِلُ الذِّكْرِ אלמוני, שכוח אל. مُخْمَلٌ קטיפה. مُخْمَلِيٌّ קטיפתי. جِلْدٌ مُخْمَلِيٌّ עור הפנים, עור עדין. المُجْتَمَعُ المُخْمَلِيُّ החברה הגבוהה.

خَمَّنَ II העריך, אמד, שער. تَخْمِينٌ אמדן, שומת הערכה. تَخْمِينًا בערך, בקרוב. مُخَمَّنٌ שעור, משער.

خَنَّ ـِ אנפף. خَنَّةٌ، خَنِينٌ אנפוף. أَخَنُّ מאנפף.

خَنِثَ ـَ היה רך ונשי. تَخَنَّثَ V נעשה רך ונשי. خَنِثٌ، مُخَنَّثٌ הומו, נשי, אימפוטנט. خُنْثَى ج خِنَاثٌ و خَنَاثَى אנדרוגינוס, דו־מיני.

خِنْجَرٌ ج خَنَاجِرُ פגיון.

خَنْدَقَ P חפר תעלת מגן. تَخَنْدَقَ התחפר. خَنْدَقٌ ج خَنَادِقُ תעלת מגן, חפירה. خَنْدَقَةٌ התחפרות (בצבאות).

خُنْزُوَانِيَّةٌ שחצנות, גדלות, מגלומניה.

خِنْزِيرٌ ج خَنَازِيرُ חזיר. خِنْزِيرٌ بَرِّيٌّ חזיר בר. خِنْزِيرٌ هِنْدِيٌّ שפן נסיון.

خُنْزِيرَةٌ 1. חזירה. 2. בלטת. 3. משאבת מים. خَنَازِيرِيٌّ חזירי.

خَنَسَ ـِ 1. אחר, פגר. 2. הסתתר. أَخْنَسُ ج خُنْسٌ مؤ خَنْسَاءُ חרומף. الخَنَّاسُ המסתתר (כינויו של השטן בקוראן).

خُنْشَارٌ P שרך (צמח).

خُنُوصٌ ج خَنَانِيصُ גור חזירים.

خِنْصِرٌ ج خَنَاصِرُ זרת.

خَنَعَ ـَ لِـ، إِلَى נכנע, התבטל ל־, בזה ל־, התרפס. أَخْنَعَ IV הכניע, אלץ. خَنُوعٌ، خَانِعٌ נכנע, צייתן. خُنُوعٌ כניעה, ציות, התרפסות.

(خنف) أَخْنَفُ מאנפף.

خُنْفُسٌ، خُنْفُسَاءُ ج خَنَافِسُ חפושית. فِرْقَةُ الخَنَافِسِ להקת החפושיות.

خَنَقَ ـُ חנק, שנק. خَانَقَ III. تَخَانَقَ VI נאבקו ב־, התקוטטו. إِنْخَنَقَ VII. إِخْتَنَقَ VIII נחנק, השתנק. خَنْقٌ 1. חניקה, חנק, שנוק. 2. דכוי. خَنْقُ الأَنْوَارِ האפלה. خَنْقُ الحُرِّيَّاتِ דכוי החרויות. خُنَاقٌ סרעפת, דלקת הגרון. خُنَاقٌ، خَانُوقٌ אסכרה, דיפתריה. الخُنَاقُ الصَّدْرِيُّ תעוקת החזה. خُنَاقٌ שרירים. خِنَاقٌ 1. חבל לחניקה. 2. צואר. 3. ריב. ضَيَّقَ عَلَيْهِ الخِنَاقَ הצר אותו משל עצר, לחץ אותו אל הקיר. خِنَاقَةٌ ריב, קטטה. إِخْتِنَاقٌ חנק. إِخْتِنَاقُ المُرُورِ

פסק תנועה. بِقاطٌ ו-اِخْتِناقٌ נקודות של צוואר הבקבוק (בתנועה, בייצור וכו׳). خانِقٌ 1. מחניק. 2. ج خَوانِقُ מיצרים. مَخْنُوقٌ مُخْتَنِقٌ חנוק. לחוץ, צוואר (דימוי למשל). مُخَنَّقٌ גרון, צוואר. أَخَذَ مِنْهُ بِالْمُخَنَّقِ תפס אותו בגרון, הביא אותו בין המצרים.

(خنو) خَنا ـُ خَنِيَ ـَ גבל פה. أَخْنَى IV عَلَيْهِ الدَّهْرُ האריך הזמן עליו, היה לו רע ומר. خَنًا. خَنًى גבול פה, גסות רוח.

خَواجا، خَواجَةٌ T ج خَواجاتٌ אדון, מר (תואר כבוד לזר בארץ ערבית).

خِوانٌ ج أَخْوِنَةٌ שולחן, דוכן. خِوانُ الزِّينَةِ שולחן האיפור.

خَوْخٌ II ס׳ רקב خَوْخَةٌ ج خَوْخٌ 1. אפרסק. 2. שזיף (בסוריה). 3. ج خُوَخٌ פתח, אשנב, פשפש ודלת.

خُوذَةٌ P ج خُوَذٌ קסדה. خُوذَةٌ فُولاذِيَّةٌ קובע (קסדת) פלדה. خُوذَةٌ واقِيَةٌ קסדת מגן.

(خور) خارَ ـُ 1. גָּעָה, פָּעָה (שור, בקר וכו׳). 2. נחלש, אזל כוחו, התמוטט. خَوْرٌ ج أَخْوارٌ 1. לשון ים, מפרץ. 2. שקע (בין שני רכסים). خَوَرٌ חולשה, תשישות. خُوارٌ גְּעִיָּה, פְּעִיָּה. خائِرٌ רפה. خائِرُ الْقُوَى תשוש, אזל כוחו.

خُورِيٌّ G ج خَوارِنَةٌ כומר.

خَوْزَقٌ P ראה ע׳ خَزَقَ.

خُوصَةٌ ج خُوصٌ עלי תמרים. خَوّاصٌ קולעת כפות תמרים (וסלים וכו׳).

(خوض) خاضَ ـُ 1. עבר (מים) ברגל, חצה. 2. שקע (בשיחה למשל). خاضَ غِمارَ الْحَرْبِ נכנס למלחמה. خاضَ الْمَعْرَكَةَ الِانْتِخابِيَّةَ רץ במערכת הבחירות. خَوْضٌ צליחה, כניסה (במי הנהר), עיסוק ב־. مَخاضٌ מעבר (ראה ע׳ (مخض)).

مَخاضَةٌ ج مَخاوِضُ מים רדודים למעבר ברגל.

(خوف) خافَ ـَ פחד, חשש, ירא. خافَ عَلَيْهِ פחד לו, דאג לשלומו. خَوَّفَ II. أَخافَ IV הפחיד, איים, הבהיל. تَخَوَّفَ V חשש, פחד, דאג. خَوْفٌ. خِيفَةٌ. تَخَوُّفٌ פחד, חשש. خَوْفًا مِنْ מחשש פן. خَوّافٌ. خَوِيفٌ פחדן, חסר אומץ. مَخافَةٌ ج مَخاوِفُ חשש, דאגה. مَخافَةَ أَنْ מחשש פן. تَخْوِيفٌ. إِخافَةٌ הפחדה, איום. خائِفٌ ج خُوَّفٌ פוחד, חושש. مُخِيفٌ מפחיד, מבעית, מטיל אימה, אימתני.

خَوَّلَ II 1. ייפה את כוחו של, הסמיך את־ ל־, אצל סמכות. 2. העניק. خالٌ ج أَخْوالٌ 1. דוד (מצד האם). 2. ج خِيلانٌ שומה, נקודת חן. خَوَلٌ 1. עבדים, רכוש. 2. ס׳ רקדן, פואר נשי. خَوَلِيٌّ מפקח (בכפר), מנהל עבודה, גנן. خُؤُولَةٌ יחס הקרבה של דוד (מצד האם). مُخَوَّلٌ מוסמך ל־.

(خون) خانَ ـُ בגד ב־, רימה, מעל (באמון), הפר אמון. خانَ زَوْجَتَهُ בגד באשתו. خانَهُ الْحَظُّ המזל בגד בו, לא שיחק לו המזל. خَوَّنَ II האשים את־ בבגידה, התייחס בחוסר אמון. خِيانَةٌ בגידה, בוגדנות, מעילה (באמון), הפרת קשר. خِيانَةٌ عُظْمَى בגידה במולדת (ובמדינה). خِيانِيٌّ. خَوُونٌ בוגדני. خائِنٌ ج خَوَنَةٌ בוגד, מועל באמון, רמאי.

(خوي) خَوَى ـِ خَوِيَ ـَ התרוקן, שמם. خاوَى III 1. התחבר ל־, נקשר. 2. היה משכני שותפו עמו. أَخْوَى IV 1. רוקן. 2. רעב. خَواءٌ. خَوًى ריקות, רעב. خاوٍ (ي) ריק, שומם. خاوٍ عَلَى عُرُوشِهِ עזוב להריסות, נטוש. خاوِي الوِفاضِ ע׳ (وفض) وِفاض.

(خيب) خابَ ـِ تَخَيَّبَ V התאכזב, נחל אכזבה, נכשל, לא עלה בידו. خابَ أَمَلُهُ. خابَ فَأْلُهُ נכזבה תקוותו. خَيَّبَ II אכזב, שם לאל, הכשיל. خَيَّبَ مَسْعاهُ סיכל את מאמציו. خَيْبَةٌ אכזבה, מפח נפש, תסכול. وَلَّى خَيْبَةً ס׳ לא נחלה. خائِبٌ מאוכזב, מתוסכל, כושל.

(خير) خارَ ـِ 1. בחר. 2. העדיף ב־. خَيَّرَ II بَيْنَ נתן ברירה (אפשרות). عَلَى בחר על, העדיף את־ על־. اِخْتارَ VIII בחר ב־, ברר. اِخْتارَهُ اللّٰهُ إِلَى جِوارِهِ נקרא לישיבה של מעלה, נפטר. اِسْتَخارَ X בקש לבחור את הטוב. اِسْتَخارَ اللّٰهَ فِي בקש מאת אלוהים שיורנו ב־. خَيْرٌ ج أَخْيارٌ 1. טוב, מעולה, מובחר. 2. טוב, ברכה, שפע, אושר. خَيْرُ النّاسِ הטוב באנשים. دَوْلَةُ الْخَيْرِ الْعامِّ מדינת הרווחה ושגשוג. عَمَلُ (أَعْمالُ) الْخَيْرِ פילנתרופיה, מעשה צדקה. أَهْلُ الْخَيْرِ אנשי צדקה, נדיבים. صَباحَ الْخَيْرِ! בוקר טוב! خَيْرِيٌّ 1. של צדקה, פילנתרופי. 2. מוסרי. جَمْعِيَّةٌ خَيْرِيَّةٌ אגודת צדקה. الْقَناطِرُ الْخَيْرِيَّةُ סכרי הנילוס. خَيِّرٌ טוב לב, נדיב. خِيرَةٌ מיטב, מבחר, עילית. خَيْرَةٌ טוב ج خَيْراتٌ עושר, מקורות עושר, אוצר. خِيارٌ 1. בחירה, ברירה, אפשרות, חלופה, חופש בחירה. 2. מלפפון (ירק). خِيارِيٌّ חלופי. اِخْتِيارٌ 1. בחירה, קלפיה, בחירה חפשית. 2. רצון. اِخْتِيارًا מרצון, מעצמו. اِخْتِيارِيٌّ מרצון, רצוני. مُخَيَّرٌ בעל בחירה חפשית ע׳ (سير) مُسَيَّرٌ. مُخْتارٌ 1. נבחר, מובחר. 2. ראש שכונה, מוכתאר. مُخْتاراتٌ מבחר, לקוטים, אנתולוגיה.

(خيس) خاسَ ـِ 1. רקב, נרקב. 2. הפר (הבטחה). 3. הקשה.

خَيْشٌ. خَيْشَةٌ 1. בד גס, בד יוטה. 2. סחבה. 3. ברזנט, אברזין.

(خيط) خاطَ ـِ خَيَّطَ II תפר. تَخَيَّطَ V נתפר. خَيْطٌ ج خُيُوطٌ وخِيطانٌ 1. חוט, פתיל. 2. נימה, ויק. الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ אור השחר. الْخَيْطُ الْأَسْوَدُ חשך הלילה. خَيْطُ أَمَلٍ ויק תקווה. خَيْطُ الْفَجْرِ אור עמוד השחר. خِياطٌ. مِخْيَطٌ מחט. خِياطَةٌ תפירה. آلَةُ الْخِياطَةِ מכונת תפירה. خَيّاطٌ חייט, תופר. خَيّاطَةٌ תופרת.

(خيل) خَالَ ـَ סבר, דמה בנפשו, שער, חשב. أَخَالَ. إِخَالُ סבורני, חושבני. خَيَّلَ II ערם כחשב, יצר רושם. خُيِّلَ لَهُ (إِلَيْهِ) أَنَّ נדמה לו כי. تَخَيَّلَ V דמה בנפשו, תאר לעצמו. تَخَيَّلَ فِيهِ الْخَيْرَ חשב עליו טובות, צפה לטובות ממנו. تَخَايَلَ VI لَهُ 1. דמה בנפשו. 2. התגאה, נראה עליו גאותו. 3. התרשם לְ־. إِخْتَالَ התנשא, התגאה. إِخْتَالَ فِي مَشْيِهِ פסע בגאוה (מתוך הערכה עצמית). خَيَالٌ ج أَخْيِلَةٌ 1. דמיון, הכח המדמה. 2. דמות, צל, רוח רפאים. 3. חזיון תעתועים. خَيَالُ الظِّلِّ תיאטרון צללים. الْخَيَالُ الْخَلَّاقُ (الْمُبْتَكِرُ) הכח המדמה, כשר הדמיון, כשר היצירה. خَيَالُ الْمَآتَةِ (الْمَقَاثَةِ) דחליל ר׳ (فزع) فَزَّاعَة. خَيَالِيٌّ דמיוני, בדוי. خَيَالَاتٌ התרשמויות, יהירות, גאוה. تَخْيِيلٌ ספקות. فَنُّ التَّخْيِيلِ ולא שימושים אמנות הבמה, תיאטרון. تَخَيُّلٌ דמות, תיאור (לעצמו). ج تَخَيُّلَاتٌ אשליה, פנטזיה. تَخَيُّلِيٌّ פנטסטי, דמיוני. إِخْتِيَالٌ גאוה, רהב. مُخَيِّلَةٌ הכח המדמה. مُخْتَالٌ יהיר. خَيْلَانٌ סירוגיות, סילונות, ניקוד, כתמות חום. خَيْلٌ סוסים. سِبَاقُ الْخَيْلِ מרוץ סוסים. لَيْسَ هُنَاكَ لَا خَيْلٌ وَلَا خَيَّالَةٌ 1. אין שם רוח חיים. 2. לא קדים ולא עיר. خَيَّالٌ ج خَيَّالَةٌ פרש. سَرِيَّةُ خَيَّالَةٍ פלגת פרשים.

خَيَّمَ II 1. חנה, נטה אהל. 2. عَلَى שרר, שלט. خَيَّمَ الصَّمْتُ عَلَيْهِمْ השתרר שקט סביבם, השתלט דום. خَيْمَةٌ ج خِيَامٌ وَخِيَمٌ אהל. خَيْمَةُ الاجْتِمَاعِ (فِي التَّوْرَاةِ) אהל מועד (במקרא). فَصِيلَةُ الْخَيْمِيَّاتِ משפחת הסוככיים (בבוטניקה). مُخَيَّمٌ ج مُخَيَّمَاتٌ מאהל, מחנה אהלים. مُخَيَّمُ الشَّبِيبَةِ מחנה נוער. مُخَيَّمَاتُ اللَّاجِئِينَ מחנות הפליטים. مُخَيَّمٌ صَيْفِيٌّ מחנה קיץ. تَخْيِيمٌ מחנאות, קמפינג.

د ד. 1. האות השמינית באלף בית הערבי, שמה دَال דאל. 2. ראשי תיבות של: دَقِيقَة דקה, دِينَار דינאר, دُكْتُور דוקטור.

دَأَبَ عَلَى שקד על, התמיד ב-, התעסק, לא נלאה מ-. أَدْأَبَ IV הלאה, הוגיע. دَأْبٌ ج أَدْؤُبٌ הרגל, דרך. كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ ק׳ כמנהג בית פרעה ואשר לפניהם שכפרו באותות אלוהים. عَلَى دَأْبِهِ כהרגלו. دَئِبٌ، دَائِبٌ، دَؤُوبٌ שוקד, שקדן, חרוץ, מתמיד, מתמסר, בלתי נלאה.

دَادَةٌ T אומנת.

دَال שם האות د בערבית.

دَالِيَا S الدَّهْلِيَّة (צמח) דליה Dahlia.

دَامَا T דמקה.

دَانْتِيلَا F תחרה (אריג).

دَانِقٌ F ج دَوَانِقُ 1. מטבע (עתיק). 2. פרוטה, שחת.

دَانَةٌ T ج دَانَاتٌ פגז.

دَايَةٌ P ج دَايَاتٌ מיילדת, מטפלת.

دَبَّ ـِ 1. זחל, פסע, צעד לאטו. 2. פשט, חלחל, חדר. دَبَّتِ الحَيَاةُ فِي جَسَدِهِ רוח חיים פעמה בגופו. دَبَّ الخِلَافُ بَيْنَهُمْ המחלוקת חלחלה ביניהם. أَكْلَبُ مِنْ دَبَّ وَدَرَجَ פת׳ הוא השקרן הגדול מבין החיים והמתים. دَبَّبَ II חידד, עשה קצה חד. دُبٌّ ج دِبَبَةٌ وَأَدْبَابٌ דב. الدُّبُّ الأَصْغَرُ הדובה הקטנה (קבוצת כוכבים). الدُّبُّ الأَكْبَرُ הדובה הגדולה. دُبَّةٌ דובה, פושטק. دَبِيبٌ 1. זחילה. 2. חלחול, פעפוע. 3. רמשׂ. دَبَّابَةٌ ج دَبَّابَاتٌ טנק. دَابَّةٌ ج دَوَابُّ 1. בהמת משא. 2. רמש. دُوَيْبَّةٌ חרק, רמש קטן. مُدَبَّبٌ חד ובקצהו, מחודד.

دَبَجَ ـُ רקם, יפה, פאר. دَبَّجَ II יפה, עיטר, סגנן, עיטר. دِيبَاجٌ רקמת משי מקושטת. دِيبَاجَةٌ 1. הקדמה, פתח דבר. 2. סגנון. 3. מליצות, יקרה. تَدْبِيجٌ 1. יפוי, קישוט, עיטור. 2. כתיבה, חיבור. مُدَبَّجٌ מקושט, מעוטר. مُدَبَّجَاتٌ קשוטי לשון, לשון נמלצת, עיטורים.

دَبْدَبَ 1. פסע, טפף. 2. זחל (חיות). 3. שעט. دَبْدَبَةٌ קול פסיעות רגלים, שעטת סוסים. دَبْدُوبَةٌ חד, קצה מחודד.

دَبَرَ ـُ 1. חלף. 2. בא בעקבים. 3. נשב ממערב (רוח). 4. בא בעקבות. دَبَّرَ II 1. סידר, הסדיר, תכנן, ארגן, הכין, ערך, ניהל, חשב, זמם. 2. חסך, כלכל בחסכנות. دَبَّرَ خِطَّةً ערך תכנית. دَبَّرَ مُؤَامَرَةً (مَكِيدَةً) רקם מזימה, קשר קשר. أَدْبَرَ IV פנה, נסוג, פנה עורף, נסוג. تَدَبَّرَ V התבונן, שקל, חשב בעומק, הרהר, עיין בתוצאות. تَدَابَرُوا VI הפנו עורף זה לזה, ריב. اِسْتَدْبَرَ X פנה עורף, בא מאחורי. دُبُرٌ ج أَدْبَارٌ עורף, גב, אחור. 2. סוף. 3. ישבן, עכוז, תחת. وَلَّى الأَدْبَارَ נמלט, ברח. دَبْرِيٌّ מאחור, מאחור. دَبُورٌ רוח מערבית. دَبُّورٌ ج دَبَابِيرُ דבור, צרעה. تَدْبِيرٌ ניהול, ארגון, תכנון. ج تَدَابِيرُ צעדים, אמצעים. تَدْبِيرُ المَنْزِلِ כלכלת בית. اِتَّخَذَ تَدَابِيرَ נקט אמצעים (צעדים). إِدْبَارٌ מפלה, בריחה. تَدَبُّرٌ שקילה והרהור, שיקול, הרהור. دَابِرٌ ج دَوَابِرُ 1. סוף. 2. חוליה, שורש. قَطَعَ اللّٰهُ دَابِرَهُمْ אלוהים הכחידם עד אחד. ذَهَبَ كَأَمْسِ الدَّابِرِ חלף ולא היה, הלך לבלי שוב. مُدَبِّرٌ מארגן, מנהל, מנהיג. مُدَبِّرُ مَكَائِدَ קושר קשר. مُدْبِرٌ נסוג. مُدْبِرًا وَمُقْبِلًا מפנים ומאחור.

دِبْرِيَاج F מצמד (של מכונית).

دَبَسَ II הדק, הצמיד בסכה. دَبُّوسٌ ج دَبَابِيسُ סכה. دَبُّوسٌ أَمَانٍ (انكليزي) סכת ביטחון. دَبُّوسُ الشَّعْرِ סכת ראש, מכבנה. دَبُّوسُ الغَسِيلِ אטב כביסה. دِبَاسَةٌ מהדק. دِبْسٌ דבש, סירופ (של ענבים, תמרים וכו׳). دَبَّاسٌ מוכר דבש וסירופים.

دَبَغَ ـَ עבד עורות, בורסקי. اِنْدَبَغَ VII עובד, התעבד. دِبَاغَةٌ עבוד, בורסקאות. دَبَّاغٌ בורסקי. مَدْبَغَةٌ ج مَدَابِغُ בית עבוד עורות.

دَبِقَ ـَ דבק. دَبَّقَ II לכד ציפורים (בדבק). دِبْقٌ 1. פח (ללכוד ציפורים). 2. דבק. دَبِقٌ דביק.

دَبْكَ ـُ دَبَكَ II רקע. دَبْكَةٌ רקודה עממית (ריקוד).

دَبِلَ ـُ נבל, קמל, דעך. ذُبَالٌ נבל, דעך. دِبْلَةٌ ج دِبَلٌ טבעת (אירוסין, נישואין).

دَبْلَجَ F דבב (בטלוויזיה). دَبْلَجَة. دُوبْلَاج דבוב dubbing.

دِبْلُوم، دِبْلُومَة G דיפלומה, תעודה אקדמית. دِبْلُومَاسِيٌّ דיפלומט, דיפלומטי. عَلَاقَاتٌ دِبْلُومَاسِيَّةٌ קשרים דיפלומטיים. السِّلْكُ الدِّبْلُومَاسِيُّ הסגל הדיפלומטי. دِبْلُومَاسِيَّةٌ דיפלומטיה.

دَثَرَ ـُ נמחה, בלה, התבלה. دَثَّرَ II כסה, עטף, עטה. تَدَثَّرَ V. اِدَّثَرَ VIII התעטף, התכרבל. اِنْدَثَرَ VII נמחה, נשמד, נשכח, היה כלא היה. دِثَارٌ ج دُثُرٌ 1. כסות. 2. שמיכה. مُنْدَثِرٌ הרוס, ישן, עתיק.

دَجَّ ـِ 1. הלך לאטו. 2. חשך (לילה). دَجَّجَ II צייד, חמש (את) בנשק רב. تَدَجَّجَ V بِالسِّلَاحِ התחמש מכף רגל ועד ראש. دَجٌّ קיכלי, סרד (ציפור) thrush. دُجَّةٌ אפלה, חשכה. دَجَاجَةٌ ج دَجَاجٌ תרנגולת, עוף. مُدَجَّجٌ بِالسِّلَاحِ חמוש מכף רגל ועד ראש, מצויד היטב.

دَجَرَ ـُ נבוך. دَيْجُورٌ ج دَيَاجِيرُ אפלה, חשכה. دَيْجُورِيٌّ קודר, אפל.

دَجَلَ ـُ הונה, רמה, הוליך שולל. دَجَّلَ II הטעה, התעסק ב-. دَجَلٌ הונאה,

רמאות. دَجَّالٌ ج دَجَّالُونَ ودَجَاجِلَةٌ רמאי, שרלטן, נוכל, רמאי. المَسِيحُ الدَّجَّالُ 1. אנטיכריסט. 2. [illegible]. تَدْجِيلٌ רמאות, הונאת שולל. دِجْلَةُ החידקל (נהר בעיראק).

دَجَنَ ـُ 1. קדר ויום, החשיך. 2. נעצר ונשאר. دَجَّنَ II ביית (חיות), אילף. أَدْجَنَ IV 1. נעצר, התיישב. 2. החשיך. دُجْنَةٌ دُجُنَّةٌ קדרות, חשכה, אפלה. يَوْمٌ ذُو دُجُنَّةٍ יום קודר וקדורני. دَاجِنٌ 1. מבוית, ביתי. 2. חשוך, אפל. حَيَوَانَاتٌ دَاجِنَةٌ חיות בית. دَوَاجِنُ עופות בית.

(دجو) دَجَا ـُ 1. חשך, האפיל. 2. כסה. دَاجَى III נהג בצביעות, קבל את פניו. دُجًى חשכה, אפלה, קדרות. مُدَاجَاةٌ צביעות. دَاجٍ(ي) חשוך, קודר.

دَحْدَحٌ. دُحْدَاحٌ גוץ, קצר קומה.

دَحْدَرَ גלגל, דרדר ע' دَحْرَجَ. دَحْدَرَةٌ גלגול.

دَحَرَ ـَ הדף, סלק, גרש, הביס. إِنْدَحَرَ VII הובס, נהדף, נגף (אויב). إِنْدِحَارٌ מפלה, תבוסה, התמוטטות. مُنْدَحِرٌ מובס, נגף.

دَحْرَجَ דרדר, גלגל, סובב. تَدَحْرَجَ התגלגל, הדרדר.

دَحَسَ ـَ 1. דחס, מלא. 2. بَيْنَ סכסך בין. دَحِسَ ـَ התמלא, נמלא במוגלה. دَاحِسٌ מוגלה, מורסה.

دَحَضَ ـَ دَحَّضَ II. أَدْحَضَ IV הפריך, הזים, סתר. لاَ يُدْحَضُ אי אפשר לסתור. دَحْضٌ הפרכה, הזמה, עירור. مُدْحَاضٌ. دَعْوَى مُدْحَاضٌ טענה מופרכת (לא צודקת).

دَحَا. دَحَيَ ـَ פרש (שדה), שטח. أُدْحِيَّةٌ מקום המקנה ביצי היענים. بِنْتُ أُدْحِيَّةٍ יען.

دَخَرَ ـَ התקטן. إِدَّخَرَ VIII סקה ע' ذخر. إِدِّخَارٌ חסכון.

دُخْسٌ דולפין ע' دُلْفِين.

دَخَلَ ـُ إِلَى، فِي 1. נכנס אל, הסתפח ב־, הצטרף אל, התערב ב־, חדר אל. 2. בא אל. دَخَلَ بِهِ הכניסו. دَخَلَ عَلَى בקר את. دَخَلَ بِـ(عَلَى) زَوْجَتِهِ בא אל אשתו. دَخَلَ بَيْنَهُمَا התערב ביניהם. دَخَلَ الخِدْمَةَ נכנס לשירות. دَخَلَ ضِمْنَ، فِي تَحْتَ נכלל בתוך. دَخَلَ المَدْرَسَةَ החל ללמוד בבית ספר. دَخَلَ حَيِّزَ التَّنْفِيذِ נכנס לתוקפו. دَخَلَ فِي صُلْبِ المَوْضُوعِ נכנס לעובי הקורה. دَخَّلَ II הכניס. دَاخَلَ III נכנס, קנן בתוכו, ישראלי(?) ב־. دَاخَلَهُ الشَّكُّ קנן בו הספק. أَدْخَلَ IV הכניס, הביא, הוביל. أَدْخَلَ تَعْدِيلاَتٍ הכניס תיקונים. أَدْخَلَ إِصْلاَحَاتٍ הנהיג רפורמה. تَدَخَّلَ V 1. התערב. 2. חדר, נכנס בחוזקה. تَدَاخَلَ VI נכנסו זה בזה, הסתבכו, נצררו, השתלבו, התערבו, היו מעורבים. تَدَاخَلَ بَعْضُهُ فِي بَعْضٍ התערבבו זה בזה. دَخْلٌ 1. הכנסה, רווח. 2. קשר, עניינות. ضَرِيبَةُ الدَّخْلِ מס הכנסה. لاَ دَخْلَ لَهُ فِي ذَلِكَ אין לו כל קשר לעניין זה, אין זה מענינו. دَخَلٌ 1. ליקוי פנימי. 2. מרמה. بِدَخَلَةٍ חבויות נפש, הרהורים, קרבי פנימי, נפש, לב. رَاجِعٌ بِدَخِلَتِهِ עשה חשבון נפש עם עצמו. دُخْلَةٌ لَيْلَةُ الدُّخْلَةِ ליל הכלולות והביאה. دُخَّلَةٌ סבכי (ציפור), warbler. دَخِيلٌ 1. תוך, פנים. 2. ج دُخَلاَءُ זר, נכרי, לא קרוא. 3. בן חסות. كَلِمَةٌ دَخِيلَةٌ מלה זרה (מושאלת). دَخِيلَكَ! אנא (בקשה)! دَخِيلَةٌ ج دَخَائِلُ חביון לב, תוך, פנים. فِي دَخِيلَةِ نَفْسِهِ במעמקי נפשו, בתוך תוכו. دُخُولٌ 1. כניסה. 2. התחלה. 3. ביאה. تَأْشِيرَةُ (سِمَةُ) دُخُولٍ אשרת כניסה. دُخُولُ الحَرْبِ הכרזת מלחמה. دُخُولِيَّةٌ מס כניסה. مَدْخَلٌ ج مَدَاخِلُ כניסה, מבוא, פתח, שער, פרוזדור. حُسْنُ المَدْخَلِ התנהגות טובה, נימוסין. مُدَاخَلَةٌ 1. התערבות, התמזמזות, מעורבות. 2. קניה, חשיב (בהרצאות). إِدْخَالٌ הכנסה לתוך, הבאה, החדרה. تَدَخُّلٌ 1. התערבות. 2. הפרעות. عَدَمُ التَّدَخُّلِ אי התערבות. تَدَاخُلٌ 1. התערבות, השתלבות, הסתבכות, השתזרות. 2. מעורבות. 3. חדירות (בפיזיקה). 4. ממשק (במחשב) interface. دَاخِلٌ 1. פנים, תוך. 2. פנימי. دَاخِلاً. دَاخِلِيًّا פנימה. دَاخِلِيٌّ 1. פנימי. 2. פנימייה (של בית ספר), קצבה. مَدْرَسَةٌ دَاخِلِيَّةٌ פנימייה. مَلاَبِسُ دَاخِلِيَّةٌ לבנים. مِلاَحَةٌ دَاخِلِيَّةٌ שיט פנימי. وِزَارَةُ الدَّاخِلِيَّةِ משרד הפנים. مَدْخُولٌ ج مَدْخُولاَتٌ 1. הכנסה, פדיון, תקבולים. 2. חולה רוח, מסוטה.

دَخْمَسَ אחז עיניים, העמיד פנים על. دَخْمَسَةٌ הונאה, עורמה.

دَخَنَ ـَ أَدْخَنَ IV. إِدَّخَنَ VIII העשיר, העלה עשן. دَخِنَ ـَ העלה עשן. دَخَّنَ II 1. עשן, עישן. 2. העלה עשן. 3. עשן (סיגריות). دُخْنٌ דוחן (צמח). دُخَانٌ دُخَّانٌ 1. עשן, קיטור. 2. טבק עישון. 3. סיגריות. لاَ دُخَانَ بِلاَ نَارٍ אין עשן בלי אש. دُخْنَةٌ ج دُخَنٌ 1. עשן. 2. קטורת. 3. אבקת עשן של חיטה. دَخَاخِينِيٌّ מוכר טבק. مَدْخَنَةٌ ج مَدَاخِنُ ארובה, מעשנה. مِدْخَنَةٌ מקטרת. مُدَخِّنٌ מעשן. تَدْخِينٌ עישון. مَمْنُوعُ التَّدْخِينِ העישון אסור.

دَرَّ ـِ נטף (במשמעות), שפע, הניב. أَدَرَّ IV הניב, השפיע, נתן בשפע, הניב, הפיק. إِسْتَدَرَّ X ביקש להפיק, הפיק, נצל. إِسْتَدَرَّ عَطْفَهُ הכמיר רחמיו. دَرٌّ 1. חלב. 2. שפע. لِلَّهِ دَرُّهُ! ישר כוחו! دُرَّةٌ ج دُرٌّ ودُرَرٌ דר, פנינה. دُرِّيٌّ מזהיר. بِرَّةٌ ج بِرَرٌ שוט, מרצע. مِدْرَارٌ שוטף. مِدْرَارًا בשפע. مُدِرُّ البَوْلِ מעשה השתנה.

دَرَأَ ـَ 1. הדף, מנע. 2. عَنْ הגן, מגן, מלט. دَرْءٌ הדיפה (של סכנה למשל).

دَرِيئَةٌ ج دَرَايَا מטרה (למתרגלים).

دَرَابْزِينٌ P מעקה. دَرَابْزِينُ الدَّرَجِ (السَّلاَلِمِ) מעקה מדרגות.

دَرَّاقٌ 1. אפרסק (עץ ופרי). 2. משמש.

دِرَامَا O דרמה. دِرَامِيٌّ דרמטי. دِرَامَاتِيكِيٌّ 1. דרמטי. 2. דרמטיקה.

دَرِبَ – عَلَى התרגל ל־. دَرَّبَ II הרגיל, תרגל את־, אמן, הדריך. تَدَرَّبَ V תרגל, התאמן, התמחה. دَرْب ج دُرُوب 1. שביל, משעול, דרך. 2. מעבר. 3. שער. دَرْبُ التَّبَّانَةِ שביל החלב. دُرْبَة. تَدْرِيب אימון, הדרכה, תרגול, נסיון. تَدْرِيبٌ عَسْكَرِيٌّ אימון צבאי. تَدْرِيبٌ مِهْنِيٌّ אימון מקצועי, הדרכה מקצועית. تَدْرِيبِيّ של הדרכה. دَوْرَةٌ تَدْرِيبِيَّةٌ קורס הדרכה. مُدَرِّب מאמן, מדריך. مُدَرَّب מאומן, מנוסה, בעל נסיון. مُتَدَرِّب צוער, חניך (למקצוע), טירון.

دَرْبِيس P נעל בבריח ע׳ تَرْبِيس.

دَرْبُكَّة תוף, דרבוקה, טמבור.

دَرَجَ – 1. צעד, התקדם, הלך לאטו. 2. עבר ונכחד. 3. הלך לעולמו, מת. 4. عَلَى נהג, התרגל ל־. 5. עלה ממעלה אחר מעלה. 6. רווח, הפך נפוץ. دَرَجَ العُرْفُ عَلَى זה מן המקובלות ש־. دَرَّجَ II 1. דרג. 2. קדם (מדרגה לדרגה). 3. הקציב. 4. הקטין, עשה קרוב. 5. סדרג, סדר לפי דרגות. أَدْرَجَ IV 1. כלל, הכליל, צרף ב־, הכניס. 2. קפל. تَدَرَّجَ V 1. התקדם בשלבים. 2. דרג. اِنْدَرَجَ VII 1. עבר, נכחד. 2. فِي تَحْتَ נכלל ב־, נכנס, נקבע לתוך. اِسْتَدْرَجَ X משך את־ (בהדרגה), פתה, שדל, הוליך שולל. دَرْج 1. מגילה, רשום. 2. קיפול. فِي دَرْجِ الكِتَابِ בתוך הספר. دُرْج ج أَدْرَاج מגירה. دَرَج ج أَدْرَاج 1. מסלול, דרך. 2. מדרגה, שלב. ذَهَبَ أَدْرَاجَ الرِّيَاحِ הלך לאיבוד, היה כלא היה. عَادَ (رَجَعَ) أَدْرَاجَهُ חזר על עקבותיו, חזר בלכתו שבא. دَرَجَة ج دَرَجَات 1. מדרגה, שלב. 2. דרגה, מעלה. 3. טמפרטורה. 4. תואר אקדמי. دَرَجَةٌ صَوْتِيَّةٌ טון (בסולם מוסיקלי). دَرَجَةُ العَقْلِ מנת משכל (I.Q.). لِدَرَجَةِ أَنْ עד כדי, במדה ש־. لِآخِرِ دَرَجَةٍ עד לשלב האחרון. وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ע׳ והגברים יתרון עליהן (על הנשים). دَرَّاج ج دَرَارِيجُ סיקלי, פרקולין (ציפור). تَدَرُّج פשיון פנים. دَرَّاجَة. دَرَّاجَةٌ هَوَائِيَّةٌ אופניים. دَرَّاجَةٌ نَارِيَّةٌ (بُخَارِيَّةٌ) אופנוע. مَدْرَج ج مَدَارِج מסלול, דרך, נתיב. مُنْذُ مَدْرَجِهِ מתחילתו. مَدْرَجُ نَشْأَتِهِ דרכי צמיחתו. تَدْرِيج דרוג, מדרוג, חלוקה (לשלבים, לדרגות וכו׳). تَدْرِيجًا. تَدْرِيجِيًّا. بِالتَّدْرِيجِ בהדרגה, בשלבים. إِدْرَاج הכללה, הכנסה. تَدَرُّج 1. מדרוג, דרוג. 2. התקדמות בשלבים. اِسْتِدْرَاج שדול, פתוי. دَارِج רווח, מקובל, מצוי. الكَلَامُ الدَّارِجُ. اللُّغَةُ الدَّارِجَةُ שפה מדוברת. مُدَرَّج 1. מדרג. 2. אמפיתיאטרון, אודיטוריום, אצטדיון. 3. מדרג, מדרגה. مَدْرَجٌ קולו, רשום. مُتَدَرِّج צוער.

دَرْدَ – אבד את שניו. أَدْرَدُ נטול שניים.

دَرْدَارٌ בוקיצה (עץ), ulmus.

دَرْدَبِيس 1. זקנה בלה. 2. שיטון.

دَرْدَشَ פטפט. دَرْدَشَة 1. פטפוט, שיחת חולין. 2. שיחה (באינטרנט), chat.

دَرَزَ – תפר. دَرْزِيّ חייט. دُرْزِيّ ج دُرُوز דרוזי. جَبَلُ الدُّرُوزِ הר הדרוזים.

دَرَسَ – 1. למד, קרא, עיין. 2. דש (תבואה), מחה (עקבות). 3. המשיך לקרוא. دَرَسَ عَلَى למד מפי. دَرَّسَ II למד, הורה, הרביץ תורה. تَدَارَسُوا VI למדו זה עם זה, עיינו, דנו בספרות. اِنْدَرَسَ VII נמחה, נשתכח, אבד זכרו. دَرْس ج دُرُوس 1. שעור, למוד. 2. לקח. 3. מחיקה, הכחדה. لَقَّنَهُ دَرْسًا لَنْ يَنْسَاهُ למדו לקח שלא ישכחהו. دِرَاس דישה (של תבואה). دِرَاسَة ج دِرَاسَات 1. למוד, עיון. 2. מחקר. 3. תורה. دِرَاسَةٌ تَكْمِيلِيَّةٌ השתלמות. دِرَاسَةٌ ثَانَوِيَّةٌ למוד תיכוני. دِرَاسَةٌ عَالِيَةٌ למוד גבוה. دِرَاسِيّ של למוד. رُسُومٌ دِرَاسِيَّةٌ שכר למוד. سَنَةٌ دِرَاسِيَّةٌ שנת למודים. كِتَابٌ دِرَاسِيٌّ ספר למוד. يَوْمٌ دِرَاسِيٌّ יום עיון. دَرِيس תלתן מיובש, שחת, חציר. دَرَّاسَة מכונת דישה, מורג. حَصَّادَةٌ دَرَّاسَةٌ ע׳ حَصَّادَة. مَدْرَسَة ج مَدَارِس 1. בית ספר. 2. מדרשה (בית ספר דתי מוסלמי עם פנימיה). 3. אסכולה, שיטה, זרם (באמנות, בספרות וכו׳). مَدْرَسِيّ 1. למודי. 2. קלסי. سَنَةٌ مَدْرَسِيَّةٌ שנת למודים. كُتُبٌ مَدْرَسِيَّةٌ ספרי למוד. تَدْرِيس הוראה, הרבצת תורה. هَيْئَةُ التَّدْرِيسِ סגל המורים, המשלחה המקצועית. دَارِس 1. תלמיד, חוקר. 2. סטודנט, מחקר. 3. ج دَوَارِسُ מחוק, חרב, ישן. تُجَدَّدُ دَارِسَهُ קם לתחיה (עם כמושל). مَدْرُوس מתוכנן, נלמד היטב. مُدَرِّس מורה, מרצה. مُدَرِّسٌ مُسَاعِدٌ אסיסטנט.

دَرَعَ II שריין. تَدَرَّعَ V. اِدَّرَعَ VIII לבש שריון. دِرْع ج دُرُوع שריון. دُرَّاعَة. دَارِعَة. مُدَرَّعَة ספינת קרב. مُدَرَّع 1. משוריין. 2. ארמדיל (בעל חיים). المُدَرَّعَاتُ. سِلَاحُ المُدَرَّعَاتِ חיל שריון. سَيَّارَةٌ مُدَرَّعَةٌ שריונית. قُوَّةٌ مُدَرَّعَةٌ כוח משוריין. مُشَاةٌ مُدَرَّعُونَ חיל רגלים משוריין, חרמ״ש.

دَرَفَ 1. צבא. 2. קצה, חרים. دَرْفَة ج دَرْفَات وَدِرَف כנף (של דלת או חלון) ע׳ (صرع) مِصْرَاع.

دَرْفَلَ עורגל (מתכת). دَرْفَلَة עירגול. مُدَرْفَل מעורגל. دَرْفِيل ج دَرَافِيل דולפין ע׳ دُلْفِين. دُخَس.

دَرَقَة ج دَرَق מגן סוחר. الغُدَّةُ الدَّرَقِيَّةُ בלוטת המגן (התריס). اِلْتِهَابُ الغُدَّةِ الدَّرَقِيَّةِ דלקת בלוטת התריס (thyroiditis).

دَرَكَ II הביא צוה אחר זה. دَارَكَ III השיג, הדביק. 2. רדף אחרי, קדם את פני (המכות). أَدْرَكَ IV 1. השיג, הדביק. 2. תפס, הבין. 3. חש, ידע, הכיר. 4. הגיע לבגרות, בשל, נגמל. 5. חי עד ימיו של, זכה לראות בחייו את־. تَدَارَكَ VI 1. השיג, תקן. 2. קדם את פני (המכות, האסון וכו׳), תקן, הסדיר. تَدَارَكُوا השיגו זה את זה. اِسْتَدْرَكَ X תקן, קדם את פני, השלים. دَرَك 1. תחתית, תהומה. 2. מקום, ז׳נדרמריה. 3. תחתית, קרקעות. دَرَكِيّ ז׳נדרם, איש משמר.

دَرَكَةٌ ج دَرَكَاتٌ ودَرَكٌ שְׁלַב הַמַּדְרֵגָה. دَرَاكِ סְבָלִים, דַּיֵּי. مَدَارِكُ חוּשִׁים, יְכֹלֶת תְּפִיסָה, כֹּשֶׁר שִׂכְלִי. المَدَارِكُ الخَمْسُ חֲמֵשֶׁת הַחוּשִׁים. دِرَاكًا תְּכוּפוֹת, לְלֹא הַפְסָקָה. إِدْرَاكٌ 1. תְּפִיסָה, הֲבָנָה, תְּבוּנָה, הַכָּרָה, מוּדָעוּת. 2. בַּגְרוּת (מינית), הַבְשָׁלָה, בְּשֵׁלוּת. 3. הַשָּׂגָה, הַדְבָּקָה. سِنُّ الإِدْرَاكِ גִּיל הַהִתְבַּגְּרוּת (ואתו האחריות המשפטית באסלאם). فَقْدُ الإِدْرَاكِ חֹסֶר הַכָּרָה. إِسْتِدْرَاكٌ תִּקּוּן טָעוּת, תּוֹסֶפֶת וְהַשְׁלָמָה. مُدْرِكٌ הֶגְיוֹנִי, חוּשִׁי, בָּשֵׁל. مُدْرَكٌ נוֹשֵׂא הַהַכָּרָה (בפילוסופיה). مُدْرَكَاتٌ תְּפִיסוֹת, אִידֵאוֹת, דְּבָרִים הַנִּתְפָּסִים בַּתּוֹדָעָה. المُتَدَارِكُ שֵׁם שֶׁל מִשְׁקָל בְּשִׁירָה הָעַרְבִית.

دَرِمَ ـَ הִתְמַשְׁמֵשׁ, נִרְדַּד. دَرِمَتْ أَسْنَانُهُ הִתְמַשְׁמְשׁוּ שִׁנָּיו.

دَرِنَ ـَ עֲדָנִים, הִתְלַכְלְכוּת, טִנֹּפֶת. تَدَرَّنَ V 1. חָלָה בְּגַבְשׁוּשִׁית. 2. חָלָה בְּשַׁחֶפֶת.

دَرَنٌ ج أَدْرَانٌ 1. זֻהֲמָה, לִכְלוּךְ. 2. שַׁחֶפֶת. دَرَنٌ (تَدَرُّنٌ) رِئَوِيٌّ שַׁחֶפֶת הָרֵאוֹת. دَرَنِيٌّ שַׁחַפְתִּי.

دِرْهَمٌ G ج دَرَاهِمُ 1. דִּרְהַם (מטבע). 2. מִדַּת מִשְׁקָל, דַּרְכְּמוֹן. عَبْدُ الدِّرْهَمِ קַמְצָן, עֶבֶד כֶּסֶף, רוֹדֵף בֶּצַע. دِرْهَمُ وِقَايَةٍ خَيْرٌ مِنْ قِنْطَارِ عِلَاجٍ (מ׳) זְהִירוּת אוּקְיָה מוּטֶב מִטִּפּוּל. لَا رَسُولَ كَالدِّرْهَمِ (מ׳) הַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל. دُرَيْهِمَاتٌ פְּרוּטוֹת.

دَرْوِيشٌ ج دَرَاوِيشُ דֶּרְוִישׁ, חָסִיד סוּפִי, עָנִי סַגְפָן.

(درى) دَرَى ـِ יָדַע, הֵבִין, תָּפַס, הִכִּיר. وَمَا يُدْرِي إِلَّا وَ... וְהִנֵּה פִּתְאוֹם. دَرَّى II. أَدْرَى IV יִדַּע, סִפֵּר, הוֹדִיעַ. وَمَا أَدْرَاكَ لَعَلَّ מִי יוֹדֵעַ אוּלַי. مَا أَدْرَاكَ مَا מָה אַתָּה יוֹדֵעַ עַל. وَمَا أَدْرَانِي بِأَنْ אֵיךְ יָכֹלְתִּי לָדַעַת כִּי. دَارَى III 1. הֶחֱלִיק לָשׁוֹן. 2. הִסְתִּיר. 3. הֶעֱרִים. دِرَايَةٌ יֶדַע, דַּעַת, בִּינָה, בְּקִיאוּת. لَا أَدْرِيٌّ סַפְקָנִי, סַפְקָן. لَا أَدْرِيَّةٌ סַפְקָנִיּוּת, סַפְקָנוּת. مُدَارَاةٌ הַחְלָקַת לָשׁוֹן, הַסְוָאָה, הַעֲרָמָה. دَارٍ(ي) יוֹדֵעַ, מַכִּיר. مِدْرًى. مِدْرَاةٌ. مِدْرَاةٌ מַסְרֵק, מַזְרֵה.

دَرْيَنَةٌ .II תְּרִיקָה.

دَسَّ ـُ فِي 1. תָּחַב, הִכְנִיס בְּסֵתֶר, הִגְנִיב, הֶחְדִּיר, הֵנִיחַ. 2. عَلَى זָמַם, תָּרַשׁ מְזִמּוֹת, קָשַׁר קֶשֶׁר נֶגֶד. 3. عِنْدَ הִלְשִׁין בִּפְנֵי. دَسَّ أَنْفَهُ فِي הִתְעָרֵב בְּ־, תָּחַב. دَسَّ السُّمَّ הִכְנִיס רַעַל (באוכל למשל), הִרְעִיל. إِنْدَسَّ VII بَيْنَ הִתְגַּנֵּב לְ־, נִתְחַב בֵּין, "הִשְׁתַּחֵל". دَسٌّ קְנוּנְיָה, סַכְסְכָנוּת. دَسِيسَةٌ ج دَسَائِسُ מְזִמָּה, קְשִׁירַת קֶשֶׁר. دَسَّاسٌ חוֹרֵשׁ מְזִמּוֹת, נוֹכֵל, סַכְסְכָן. مُنْدَسٌّ שְׁתוּל (וריגול למשל), בָּדוּי, כּוֹזֵב.

دَسْتٌ P ج دُسُوتٌ 1. כֵּס מַלְכוּת, מְקוֹם כָּבוֹד. 2. קְדֵרָה. 3. מִקְשָׁר. 4. סִיר, קַלַּחַת. 5. מַעֲרֶכֶת (כגון כלים). دَسْتُ الحُكْمِ כֵּס הַשִּׁלְטוֹן. دَسْتَةٌ 1. תְּרִיסָר. 2. חֲבִילָה (של קלפים).

دُسْتُورٌ P ج دَسَاتِيرُ 1. חֻקָּה, קוֹנְסְטִיטוּצְיָה, חֹק, קוֹדֶקְס. 2. רְשׁוּת, הַרְשָׁאָה.

دُسْتُورِيٌّ חֻקָּתִי. نِظَامٌ دُسْتُورِيٌّ מִשְׁטָר קוֹנְסְטִיטוּצְיוֹנִי.

دَسَرَ ـُ דָּחַף, נָעַץ (מסמר למשל), סִמֵּר. دِسَارٌ ج دُسُرٌ 1. מַסְמֵר. 2. חֶבֶל לִקְשִׁירַת לוּחוֹת סְפִינָה.

دَسْكَرَةٌ P ج دَسَاكِرُ 1. כְּפָר גָּדוֹל, עֲיָרָה. 2. בֵּית מַרְזֵחַ. 3. מִישׁוֹר.

دَسِمَ ـَ 1. שָׁמֵן. 2. עָשִׁיר. 3. מָסַר טֶבַע. دَسِمَ ـِ הָיָה שָׁמֵן (אוכל). دَسَمٌ שֻׁמָּן בְּשָׂרִי. قَلِيلُ الدَّسَمِ דַּל שֻׁמָּן. دَسِمٌ 1. שָׁמֵן, שַׁמְנוּנִי. دَسَامَةٌ 1. שַׁמְנוּנִיּוּת. 2. עֲשִׁירוּת. دِسَامٌ. دُسْمَةٌ פְּקָק, מְגוּפָה, שְׁמָמִים. دَيْسَمٌ 1. שָׁחוֹר, חוּם. 2. דֹּב, גּוּר שֶׁל דֹּב אוֹ שׁוּעָל. 3. גֶּמֶּרֶת. 4. זַרְזִיר (צפור).

دَشَّ ـُ טָחַן גְּרִיסִים, גָּרַס. دَشِيشٌ. دَشِيشَةٌ דַּיְסָה (מגריסים וכו').

دُشٌّ F מִקְלַחַת, דוּשׁ.

دُشْمَةٌ ج دُشَمٌ עֶמְדָה מְבֻצֶּרֶת, עֶמְדָה קְטַנָּה מְבֻצֶּרֶת.

دَشَّنَ II 1. חָנַךְ (בית וכו'). 2. הִקְדִּישׁ. تَدْشِينٌ 1. חֲנֻכָּה. 2. הַקְדָּשָׁה. حَفْلَةُ تَدْشِينٍ טֶקֶס חֲנֻכָּה.

دَعْ. دَعْنِي ר׳ (ودع).

دَعَبَ ـَ הִתְבַּדֵּחַ. دَاعَبَ III 1. שִׂחֵק עִם. 2. הִתְלוֹצֵץ, הִתְבַּדֵּחַ. 3. חִזֵּר אַחֲרֵי. دَاعَبَ النُّعَاسُ جُفُونَهُ נִתְקַשְּׁרוּ עֵינָיו בְּשֵׁנָה. دَعِبٌ. دَاعِبٌ מְבַדֵּחַ, עַלִּיז, שָׂמֵחַ. دُعَابَةٌ ج دُعَابَاتٌ 1. הֲלָצָה, צְחוֹק, הִתְלוֹצְצוּת. 2. שַׁעֲשׁוּעַ, אֶנְקְדוֹטָה. مُدَاعَبَةٌ מִשְׂחָק שַׁעֲשׁוּעַ, הִתְלוֹצְצוּת.

(دعبل) مُدَعْبَلٌ עָגֹל.

(دعج) أَدْعَجُ ج دُعْجٌ م دَعْجَاءُ בַּעַל עֵינַיִם שְׁחֹרוֹת.

دَعِرَ ـَ נָאַף, זָנָה (ביחוד בנשים). دَعَرٌ. دَعَارَةٌ נִאוּף, זְנוּת, פְּרִיצוּת. بَيْتُ الدَّعَارَةِ בֵּית זוֹנוֹת. دَعِرٌ. دَاعِرٌ נוֹאֵף, פָּרוּץ, שְׁטוּף זִמָּה.

دَعَسَ ـَ דָּרַךְ עַל, דָּרַס, רָמַס, דָּשׁ בְּעַקְבָיו. إِنْدَعَسَ VII נִדְרַס, נִרְמַס, נִמְעַךְ. دَعْسٌ דְּרִיכָה, מְעִיכָה. دَعْسَةٌ 1. עִקְּבוֹת. 2. נְקִישָׁה.

دَعَكَ ـَ 1. שִׁפְשֵׁף. 2. קִמֵּט (נייר).

دَعَمَ ـَ תָּמַךְ בְּ־, סָעַד, הִשְׁעִין, בִּסֵּס. دَعَّمَ II חִזֵּק. إِدَّعَمَ VIII נִשְׁעַן, נִתְמַךְ, הִתְבַּסֵּס עַל. دَعْمٌ 1. סִיּוּעַ, תְּמִיכָה, סַעַד. 2. סוּבְּסִידְיָה, מַעֲנָק כַּסְפִּי (ממשלתי וכו'). دَعْمٌ اقْتِصَادِيٌّ סִיּוּעַ כַּלְכָּלִי. دِعَامَةٌ ج دِعَامَاتٌ وَدَعَائِمُ 1. תְּמִיכָה. 2. מִשְׁעֶנֶת, עַמּוּד, אוֹמְנָה. 3. סְמוֹכָה (ובמבנה מטפס). تَدْعِيمٌ חִזּוּק. مُدَعَّمٌ מְסֻבְסָד (מצרך).

(دعو) دَعَا ـُ 1. קָרָא לְ־, שָׁלַח לִקְרֹא וּלְהָבִיא, הִזְמִין, זִמֵּן, פָּנָה לְ־. 2. הִטִּיף לְ־, בִּשֵּׂר בְּשׂוֹרָה (דתית למשל), דָּגַל בְּ־, עָשָׂה נְפָשׁוֹת לְ־, נִהֵל תַּעֲמוּלָה. 3. כִּנָּה בְּשֵׁם. 4. אִחֵל, בֵּרֵךְ. 5. קִלֵּל. 6. הִתְפַּלֵּל. دُعِيَ لِلاجْتِمَاعِ הֻזְמַן (נקרא) לִכְנִיסָה. دَعَا اللّٰهَ הִפִּיל תְּחִנָּתוֹ לִפְנֵי אֱלֹהִים, הִתְחַנֵּן לֵאלֹהִים. دَعَا لَهُ بِطُولِ العُمْرِ אִחֵל

לו צריכות נוספים. يَدْعُو إِلَى القَلَقِ מעורר דאגה. رَجُلٌ يُدْعَى נקרא בשם. دَاعَى III תָּבַע לדין, קרא תגר על. تَدَاعَى VI התמוטט, פסו קולו. تَدَاعَوْا קראו זה לזה, הזמינו זה את זה. تَدَاعَى إِلَى نَفْسِهِ עלה בדעתו. اِدَّعَى VIII 1. טען, התיימר. 2. תבע, דרש, עתר. البَيِّنَةُ عَلَى مَنِ ادَّعَى מי שמוציא מחברו עליו הראיה. اِسْتَدْعَى X 1. זימן, שלח לקרוא ל, הזעיק. 2. עורר. 3. חייב, הצריך. دَعْوَةٌ ج دَعَوَاتٌ 1. קריאה, הזמנה, זימון. 2. תפילה, עתירה, משאלה. 3. תעמולה, בשורה ודחיית מסר. 4. תעמולה. 5. עקר, שושה. يَدْعُوَةٍ مِنْ لَدُنِ הקומות. الدَّعْوَةُ الإِسْلَامِيَّةُ הקריאה והתעמולה לטובת האסלאם. صَاحِبُ الدَّعْوَةِ המארח, המזמין. دَعْوَى ج دَعَاوَى وَدَعَاوٍ(ى) עתירה, תביעה משפטית. بِدَعْوَى أَنَّ בטענה ש, באמתלה. دَعْوَى تَمْثِيلِيَّةٌ תביעה ייצוגית (legal representation). دَعِيٌّ ج أَدْعِيَاءُ 1. טוען שאינו כנו של. 2. בן מאומץ. دُعَاءٌ ج أَدْعِيَةٌ 1. יחול, איחול, תפילה, קריאה. 2. קללה. دِعَاوَةٌ، دِعَايَةٌ 1. תעמולה. 2. פרסום, פרסומת. مَدْعَاةٌ מעורר ל. مَدْعَاةٌ إِلَى الشَّكِّ מעורר ספקות. تَدَاعٍ(ى) התמוטטות, מפולת. تَدَاعِي الأَفْكَارِ (المَعَانِي أَوِ الخَوَاطِرِ) אסוציאציה, קישור, רעיון גורר רעיון. اِدِّعَاءٌ 1. טענה, יומרה, אשמה, תואנה. 2. תביעה שקרית. 3. התביעה. اِدِّعَاءٌ بِإِثْبَاتِ القَضِيَّةِ עתירה. الاِدِّعَاءُ العَامُّ התביעה הכללית, פרקליטות המדינה. سَفْسَطَةُ الادِّعَاءِ עקשות (המכריז) נאום. اِسْتِدْعَاءٌ 1. קריאה, הזמנה, זימון. 2. עתירה, בקשה. جِهَازُ اسْتِدْعَاءٍ ש (جهز) جِهَازٌ. دَاعٍ(ى). دَاعِيَةٌ ج دُعَاةٌ 1. מטיף, מבשר. 2. סיבה, תועלת, מבשר. دَاعِيَةُ حَرْبٍ מחרחר מלחמה. دَاعِيَةُ سَلَامٍ שוחר שלום. دُعَاةٌ لَا قُضَاةٌ מטיפים ולא שופטים. لَا دَاعِيَ إِلَى אין צורך ב. ج دَوَاعٍ(ى) 1. גורמים. 2. מניעים, נימוקים, סיבות. مِنْ دَوَاعِي سُرُورِي לשמחתי. لِدَوَاعٍ صِحِّيَّةٍ מטעמי בריאות. مَدْعُوٌّ קרוא, אורח. مُتَدَاعٍ(ى) מתמוטט. مُتَدَاعُونَ קוראים זה לזה. مُدَّعٍ(ى) 1. תובע, קטגור. 2. עותר. المُدَّعِي العَامُّ פרקליט המדינה. مُدَّعًى נתבע. المُدَّعَى عَلَيْهِ הנתבע במשפט. مُدَّعَيَاتٌ טענות ועקמות. مُسْتَدْعٍ(ى) עותר, תובע.

دَغْدَغَ דגדג, גרה לצחוק. دَغْدَغَةٌ דגדוג, גרוי.

دَغْرِي T ישר.

دَغَلٌ 1. יער בראשית, ג׳ונגל. 2. שחיתות, מרמה. اِتَّخَذُوا بَيْنَ اللّٰهِ دَغَلًا חי השחיתו את דת אלוהים.

(دغم) أَدْغَمَ IV 1. החדיר. 2. הבליע אות באות אחרת (בדקדוק), הגה הגה בהגה אחרת. اِنْدَغَمَ VII بِـ נבלל, נבלע ב׳ (אות באות אחרת). إِدْغَامٌ הבלעה, אסימילציה, הדמות (בדקדוק).

دَفَّ ـِ 1. הניע כנפיו (עוף בעת טיסתו). 2. טפח. دَفَّفَ II הוקיע. دَفٌّ ج دُفُوفٌ 1. תוף מרים, טנבור. 2. משק כנפיים. دَفَّةٌ 1. הגה. 2. כנף (של חלון, דלת וכו׳), צד. بَيْنَ دَفَّتَيِ الكِتَابِ בתוך הספר. قَبَضَ عَلَى دَفَّةِ الأُمُورِ נטל את ניהול העניינים. مِنَ الدَّفَّةِ لِلدَّفَّةِ מאלף ועד תו, כולם.

دَفِئَ ـَ دَفُؤَ ـُ התחמם. دَفَّأَ II. أَدْفَأَ IV חמם, הסק. تَدَفَّأَ V. اِدَّفَأَ VIII. اِسْتَدْفَأَ X התחמם. دِفْءٌ חום, חמימות. دَفِئٌ دَفِيءٌ. دَافِئٌ חם, חמים, פושר. دَفْآنُ מרגיש חם. دَفَّايَةٌ ج دَفَّايَاتٌ. مِدْفَأٌ. مِدْفَأَةٌ ج مَدَافِئُ תנור, אח, קמין. تَدْفِئَةٌ הסקה. تَدْفِئَةٌ مَرْكَزِيَّةٌ הסקה מרכזית.

دَفْتَرٌ P ج دَفَاتِرُ מחברת, פנקס, חוברת. دَفْتَرُ الأُسْتَاذِ פנקס ראשי (בהנהלת חשבונות). دَفْتَرُ الاِشْتِرَاكِ פנקס מנוי. دَفْتَرُ التَّوْفِيرِ פנקס חסכון. مَسْكُ الدَّفَاتِرِ פנקסנות, הנהלת חשבונות.

دِفْتِرِيَا، دِفْتِيرِيَا G אסכרה, דיפתריה.

دَفَرَ ـُ דחף. دَفَرٌ ـَ הסריח. دَفْرٌ סרחון. دَفِرٌ מסריח.

دَفَعَ ـَ 1. דחף, הדף, הרחיק. 2. שלם. 3. إِلَى דרבן, גרם, הביא ל. 4. عَنْ הגן, סלק מ, הסיר מעל. دَفَعَهُ ج أَرْنَبًا דחף אותו הצדה. دَفَعَ الثَّمَنَ غَالِيًا שלם ביוקר. دَافَعَ III عَنْ 1. הגן על, תמך. 2. עשר, לשד מטורניה על. تَدَفَّعَ V זרם, פרץ, זנק. تَدَافَعُوا דחפו זה את זה, פרצו, נדחקו. اِنْدَفَعَ VII 1. פרץ, התפרץ, הסתער. 2. מהר, נחפז. اِنْدَفَعَ إِلَى الأَمَامِ הסתער (הסתער) קדימה. اِنْدَفَعَ وَرَاءَ شَهَوَاتِهِ משך אחרי יצרו. اِنْدَفَعَ يَفْعَلُ התחיל לפעול. اِسْتَدْفَعَ X בקש לסלק (להדוף). دَفْعٌ 1. דחיפה, הדיפה, הרחקה. 2. ج دُفُوعٌ תשלום, פרעון. 3. טענה. دَفْعٌ ذَاتِيٌّ הגנה עצמית. يَوْمُ الدَّفْعِ יום התשלום (הפרעון). دَفْعَةٌ ج دَفَعَاتٌ 1. דחיפה נאחנת. 2. פעם אחת. 3. תשלום. 4. מחזור (של קורס), קבוצת מחזור, שכבה מחזור ייחודי. دَفْعَةً وَاحِدَةً בבת אחת. عَلَى دَفَعَاتٍ בתשלומים לשיעורין. دُفْعَةٌ ج دُفَعَاتٌ وَدُفَعٌ 1. כמות המשפכת בפעם אחת. 2. מטער. 3. קבוצת מחזור של שנה אחת. دُفْعَةً وَاحِدَةً בבת אחת, בפעם אחת. مِدْفَعٌ ج مَدَافِعُ 1. תותח. 2. מטול (של טילים כמשל). 3. מקלע. مِدْفَعٌ ذَاتِيُّ الحَرَكَةِ תותח מתנייע (מתנייע). مِدْفَعٌ رَشَّاشٌ תת מקלע. مِدْفَعٌ عَدِيمُ الارْتِدَادِ תותח לא רתע. مَدَافِعُ مُضَادَّةٌ لِلطَّيَرَانِ תותחי נ״מ. مِدْفَعُ هَاوِنٍ מרגמה. مَدَافِعُ מי קשי פקודיים וחסימה. مِدْفَعِيٌّ 1. של תותח. 2. תותחן. مِدْفَعِيَّةٌ תותחנות, ארטילריה. دِفَاعٌ 1. הגנה, מגננה. 2. סנגוריה. دِفَاعٌ عَنِ النَّفْسِ הגנה עצמית. دِفَاعٌ مَدَنِيٌّ התגוננות אזרחית, הג״א. مُسَاعِدٌ بِدِفَاعٍ רץ (בכדורגל). مُحَامِي (وَكِيلُ) الدِّفَاعِ סנגור. وِزَارَةُ الدِّفَاعِ משרד הבטחון, משרד ההגנה. دِفَاعِيٌّ מגננתי. قُوَّةٌ دِفَاعِيَّةٌ כוח מגן. مُدَافَعَةٌ התגוננות. اِنْدِفَاعٌ 1. התפרצות, הסתערות, תנופה. 2. פזיזות. اِنْدِفَاعًا בפזיזות. اِنْدِفَاعَةٌ התפרצות פתאומית (ספונטנית). دَافِعٌ 1. תומך,

סְפִירָה. 2. מְשַׁלֵּם. 3. ע دَوَافِعُ דַּחַף, מֵנִיעַ, הֲנָעָה, מוֹטִיבַצְיָה, גּוֹרֵם. 4. מַפְרִיד. بِدَافِعٍ מִתּוֹךְ מֵנִיעַ. دَافِعُ الضَّرَائِبِ מְשַׁלֵּם הַמִּסִּים. دَافِعٌ جِنْسِيٌّ מֵנִיעַ (יֵצֶר) מִינִי. الْقُوَّةُ الدَّافِعَةُ عَنِ الْمَرْكَزِ הַכֹּחַ הַצֶּנְטְרִיפוּגָלִי. مَدْفُوعٌ מְשֻׁלָּם (תשלום). مَدْفُوعَاتٌ תַּשְׁלוּמִים. مِيزَانُ الْمَدْفُوعَاتِ מַאֲזַן הַתַּשְׁלוּמִים. مُدَافِعٌ מָגֵן (עם כדורות). مُنْدَفِعٌ פָּזִיז, נִסְחָף, אִימְפּוּלְסִיבִי.

دَفَقَ ـِ שָׁפַךְ, הֵזִיל. دَفَقَ ـُ נִשְׁפַּךְ, נִגַּר, זָב, נָהַר. تَدَفَّقَ V. إِنْدَفَقَ VII 1. זָרַם, שָׁטַף, הִשְׁתַּפֵּךְ, נִגַּר, זָב. 2. בָּא בִּקְהָל. دَفْقٌ הֲצָפָה, שֶׁפַע. دُفْقَةٌ ع دُفُقَاتٌ وَدُفَقَاتٌ وَدُفْقَاتٌ פֶּרֶץ, כַּמּוּת הַנִּשְׁפֶּכֶת בְּבַת אַחַת. دُفْقَةً وَاحِدَةً בְּבַת אַחַת. دَفَّاقٌ שׁוֹצֵף, זוֹרֵם בְּשֶׁפַע, שׁוֹטֵף. تَدَفُّقٌ זְרִימָה בְּשֶׁפַע, הִתְפָּרְצוּת (מים, נפט, רגשות וכו'). مُتَدَفِّقٌ 1. זוֹרֵם בְּשֶׁפַע, שׁוֹטֵף. 2. נִסְעָר, פָּזִיז.

دِفْلَى הַרְדּוּף הַנְּחָלִים, oleander

دَفَنَ ـِ 1. קָבַר, טָמַן. 2. הִסְתִּיר, הֶעְלִים. إِنْدَفَنَ VII נִקְבַּר, נִטְמַן. دَفْنٌ קְבוּרָה, הַטְמָנָה. دَفِينٌ ع دُفَنَاءُ קָבוּר. سِرٌّ دَفِينٌ סוֹד כָּמוּס. دَفِينَةٌ 1. מַטְמוֹן. 2. חַמִּין (תבשיל של שבת אצל יהודים). 3. ع دَفَائِنُ צְפוּנוֹת, חֲבוּיוֹת. مَدْفَنٌ ع مَدَافِنُ בֵּית קְבָרוֹת, בֵּית עָלְמִין. مَدْفَنُ عُظَمَاءِ الْأُمَّةِ פַּנְתֵּאוֹן. مَدْفُونٌ קָבוּר, טָמוּן.

دَقَّ ـُ 1. נָקַשׁ (בדלת), הִקִּישׁ. 2. כָּתַשׁ, טָחַן. 3. הָלַם (לב). 4. צִלְצֵל (פעמון, טלפון וכו'). 5. שָׁבַר (מפרקת). دَقَّ ـِ הָיָה דַּק (גרעין), הָיָה קָטָן, פָּעוּט. دَقَّ إِسْفِينًا بَيْنَهُمَا תָּקַע טְרִיז בֵּינֵיהֶם. دَقَّ رَأْسَهُ فِي الْحَائِطِ הֵטִיחַ רֹאשׁוֹ בַּקִּיר. دَقَّ عَنْ فَهْمِهِ הָיָה נִשְׂגָּב מִבִּינָתוֹ, הָיָה קָשֶׁה. دَقَّ عُنُقَهُ שָׁבַר אֶת מַפְרַקְתּוֹ, עָרַף אֶת רֹאשׁוֹ. دَقَّتْهُ الْأَيَّامُ הַיָּמִים שֶׁקָּשׁוּ עַד מְאוֹד. دَقَّقَ II 1. דִּקְדֵּק, דִּיֵּק, הִקְפִּיד. 2. בָּדַק בְּקַפְּדָנוּת. 3. שָׁחַק, כָּתַשׁ. دَقَّقَ الْبَحْثَ בָּדַק בִּיסוֹדִיּוּת. دَقَّقَ النَّظَرَ בָּחַן הֵיטֵב, בְּקַפְּדָנוּת. إِنْدَقَّ VII נִכְתַּשׁ, נִטְחַן, הוּדַק. إِسْتَدَقَّ X נַעֲשָׂה דַּק וְצַר, הִתְעַדֵּן. دَقٌّ נְקִישָׁה, דְּפִיקָה, טְחִינָה, כְּתִישָׁה, שְׁחִיקָה, קְתִיתָה. دَقُّ الْجَرَسِ צִלְצוּל הַפַּעֲמוֹן. دِقٌّ 1. עֹדֶן. 2. דַּקּוּת, שְׁבִירוּת. شَجَرٌ دِقٌّ עֵצִים שֶׁל שִׂיחִים. حُمَّى الدِّقِّ (السُّلِّ) שַׁחֶפֶת. دَقَّةٌ ع دَقَّاتٌ נְקִישָׁה, הֲלִימָה, דְּפִיקָה, נְקִישָׁה, צִלְצוּל. دَقَّاتُ الْقَلْبِ פְּעִימוֹת הַלֵּב. مِنَ الدَّقَّةِ الْقَدِيمَةِ מִן הַדּוֹר הַיָּשָׁן, מִסִּגְנוֹן שֶׁעָבַר עָלָיו כֶּלַח. دِقَّةٌ 1. דַּקּוּת, צָרוּת. 2. דִּיּוּק, דִּקְדּוּקֵי דְּבָרִים, קַפְּדָנוּת. 3. מְעֻדָּנוּת. 4. חֻמְרָה (של מצב), קְרִיטִיּוּת. بِدِقَّةٍ בְּדִיּוּק, בִּפְרוֹטְרוֹט. دِقَّةُ الشُّعُورِ רְגִישׁוּת. دِقَّةٌ مُتَنَاهِيَةٌ דִּיּוּק נִמְרָץ, דַּקּוּת מְרַבִּית. دُقَّةٌ ع دُقَقٌ אַבְקַת. دُقَاقٌ 1. פְּתוּתִים. 2. קֶמַח. 3. אַבְקָה. دَقِيقٌ ع دِقَاقٌ 1. קֶמַח. 2. עָדִין, דַּק, דַּקִּיק. 3. מְדֻיָּק, דַּיְּקָן. 4. חָמוּר (מצב). 5. קַפְּדָנִי, זָעִיר, פָּעוּט. دَقِيقُ الْحِسَابِ שֶׁמְּדַקְדֵּק (בניהול חשבונות). دَقِيقُ الشُّعُورِ עָדִין, רָגִישׁ. دَقِيقُ الصُّنْعِ עָשׂוּי בְּקַפְּדָנוּת. أَبُو دَقِيقٍ פַּרְפַּר. الْأَعْضَاءُ الدَّقِيقَةُ מְבוּשִׁים. الْأَمْعَاءُ الدَّقِيقَةُ הַמְּעִי הַדַּק. دَقِيقَةٌ ع دَقَائِقُ 1. דַּקָּה. 2. פְּרוּדָה, מוֹלֶקוּלָה. دَقَائِقُ דַּקּוּיוֹת. دَقَائِقُ الْأُمُورِ הַמַּשְׁמָעֻיּוֹת הַדַּקּוֹת שֶׁל הָעִנְיָנִים. تَفَاصِيلُ دَقِيقَةٌ פְּרָטִים מְדֻיָּקִים, פְּרָטֵי פְּרָטִים. دَقَّاقٌ טוֹחֵן, סוֹחֵר קֶמַח. سَاعَةٌ دَقَّاقَةٌ שְׁעוֹן קִיר. مِدَقٌّ، مِدَقَّةٌ ع مَدَاقُّ 1. עֱלִי (של מכתש או של מכתשת). 2. פַּטִּישׁ, מַקֶּבֶת. 3. כּוֹתֵשׁ (לכתישת קפה). تَدْقِيقٌ 1. דִּיּוּק, דַּיְּקָנוּת. 2. בְּדִיקָה מְעֻמֶּקֶת, בְּדִיקָה. مَدْقُوقٌ כָּתוּשׁ, טָחוּן. مُدَقِّقٌ מְדַקְדֵּק, דַּיְּקָן. مُدَقِّقُ حِسَابَاتٍ רוֹאֵה חֶשְׁבּוֹן. مُدَقَّقٌ מְדֻיָּק.

دَقْمَاقٌ הַלְמוּת, פַּטִּישׁ עֵץ, מַקֶּבֶת.

دَقْرَانَةٌ ع دَقَارِينُ מוֹט, סְמוֹכָה (לתמיכת צמחים).

دَقِعَ ـَ הָיָה בְּעֹנִי, הָיָה אֻמְלָל. أَدْقَعَ IV אֻמְלַל. مُدْقِعٌ מַשְׁפִּיל. فَقْرٌ مُدْقِعٌ דַּלּוּת, עֹנִי מַשְׁפִּיל.

دَقَلٌ 1. תֹּרֶן, עַמּוּד. 2. עֵץ תָּמָר, דֶּקֶל.

دَكَّ ـُ 1. הֵדֵק, הָרַס, הֶחֱרִיב, שָׁבַר, כָּתַשׁ. 2. כָּבַשׁ (דרך), רִצֵּף, יִשֵּׁר (כביש). دَكَّكَ II כָּתַשׁ, עִרְבֵּב. إِنْدَكَّ VII נִדַּק, נֶהֱרַס עַד הַיְסוֹד, נִכְתַּשׁ, נִכְבַּשׁ (כביש). دَكٌّ יִשּׁוּר, כְּבִישָׁה. دَكَّةٌ ع دَكَّاتٌ סַפְסָל. دِكَّةٌ ع دِكَكٌ סַפְסַל אֶבֶן (לפני בית, מסגד וכו'), בָּמָה (במסגד). دُكَّانٌ ع دَكَاكِينُ חָנוּת. دُكَّانَةٌ 1. חָנוּת קְטַנָּה. 2. בַּיִת קָטָן וְקָטָן. مِدَكٌّ ع مَدَاكٌّ 1. פַּטִּישׁ (לכבישת כבישים). 2. מַכְבֵּשׁ.

دِكْتَاتُورٌ דִּיקְטָטוֹר, רוֹדָן. دِكْتَاتُورِيَّةٌ רוֹדָנוּת, עָרִיצוּת.

دُكْتُورٌ ع دَكَاتِرَةٌ 1. דּוֹקְטוֹר. 2. בַּעַל תֹּאַר דּוֹקְטוֹר. دُكْتُورَاه דּוֹקְטוֹרָט, תֹּאַר דּוֹקְטוֹר. دُكْتُورَاه فَخْرِيَّةٌ תֹּאַר דּוֹקְטוֹר לְשֵׁם כָּבוֹד. أُطْرُوحَةُ دُكْتُورَاه דִּיסֶרְטַצְיָה, תֵּזָה.

دَكِنَ ـَ כָּהָה. أَدْكَنُ دَكْنَاءُ ع دُكْنٌ כֵּהֶה, שְׁחַרְחַר. دُكْنَةٌ כֵּהוּת.

دَلَّ ـُ عَلَى، إِلَى 1. הִדְרִיךְ, הִנְחָה אֶל, הֶרְאָה, הוֹרָה, הִצְבִּיעַ עַל. 2. הָיָה סִמָּן ל-. 3. הִתְפַּנֵּק מִתּוֹךְ אַהֲבָה. دَلَّ ـِ הִתְפַּנְּקָה (אישה על ידי בעלה), הִתְחַנְחֲנָה, הִתְחַנְחֵן. مَا قَلَّ وَدَلَّ קָצָר וְקוֹלֵעַ. دَلَّلَ II 1. פִּנֵּק, עִנֵּג. 2. عَلَى הוֹכִיחַ, אִשֵּׁשׁ, אִשֵּׁר. 3. הִצִּיעַ סְחוֹרָה בְּמִכְרָז. دَلَّ ـِ הִתְפַּנְּקָה (אישה על ידי בעלה), הִתְחַנְחֲנָה, הִתְחַנְחֵן. أَدَلَّ IV 1. הִנְחָה, הִדְרִיךְ, הוֹכִיחַ. 2. הִתְפָּאֵר. 3. הִתְחַנְחֵן. تَدَلَّلَ V הִתְפַּנֵּק, עֻנַּג, הִתְחַנְחֵן. إِسْتَدَلَّ X بِـ 1. בִּקֵּשׁ לְהָבִיא רְאָיָה מוּכַחַת, הוֹכִיחַ, הִסִּיק מ-. 2. בִּקֵּשׁ הַנְחָיָה וְהַדְרָכָה. يُسْتَدَلُّ مِنْ נִתָּן לִלְמֹד מ-. دَلٌّ הִתְפַּנְּקוּת, הִתְחַנְחֲנוּת. دَلَالٌ הִתְפַּנְּקוּת, פִּנּוּק. دَلِيلٌ ع أَدِلَّاءُ 1. מַדְרִיךְ, מוֹרֵה דֶּרֶךְ. 2. ع أَدِلَّةٌ وَدَلَائِلُ הוֹכָחָה, רְאָיָה, עֵדוּת, סִימָן. 3. אִינְדִּיקָטוֹר. دَلِيلُ التِّلِفُونِ מַדְרִיךְ טֶלֶפוֹן. دَلِيلٌ سِيَاحِيٌّ מַדְרִיךְ תַּיָּרוּת. دَلِيلٌ ظَرْفِيٌّ רְאָיָה נְסִבָּתִית. دَلِيلٌ قَاطِعٌ הוֹכָחָה חוֹתֶכֶת. أَقَامَ الدَّلِيلَ عَلَى הֵבִיא רְאָיָה ל-. دَلَّالٌ 1. מְתַוֵּךְ, כָּרוֹז (במכירות), סוֹחֵר בְּמַרְקָחוֹת. 2. סַרְסוּר. دَلَالَةٌ ع دَلَائِلُ עֵדוּת, צִיּוּן, מַשְׁמָעוּת. عِلْمُ الدَّلَالَةِ

מִסְתּוֹרִיקָה. دَلالِيٌّ סֵמַנְטִי, סֵמַנְטִי. السِّمَةُ الدَّلالِيَّةُ קְרָם סֵמַנְטִי. دِلالَةٌ מְכִירָה פֻּמְבִּית, דְּמֵי תִּוּוּךְ. تَدْلِيلٌ 1. הוֹכָחָה, אִשּׁוּת. 2. פִּנּוּק, עִנּוּג. إِسْمُ التَّدْلِيلِ שֵׁם חִבָּה. تَدَلُّلٌ הִתְפַּנְּקוּת, הִתְחַנְּחֲנוּת. إِسْتِدْلالٌ הֶקֵּשׁ, הַסָּקַת מַסְקָנָה, הוֹכָחָה. دالٌّ عَلى מַצְבִּיעַ, מוֹרֶה, מַצְבִּיעַ עַל. دالَّةٌ ج دالاتٌ 1. חֻצְפָּה (בשל קרבה אינטימית, רגש של התחשבות). 2. פוּנְקְצְיָה (במתמטיקה). مَدْلُولٌ ج مَدْلُولاتٌ 1. מוּבָנִים. 2. מַשְׁמָעוּת, פֵּשֶׁר, הוֹרָאָה, מוּבָן. مَدْلُولاتُ الكَلِماتِ מַשְׁמָעוּיוֹת לֶקְסִיקָלִיּוֹת שֶׁל מִלִּים. مُدَلَّلٌ מְפֻנָּק. مُدِلٌّ נוֹשֵׂא. مُدِلٌّ بِنَفْسِهِ גֵּא בְּעַצְמוֹ, בַּעַל בִּטָּחוֹן עַצְמִי מֻפְרָז.

دَلَبٌ P דֹּלֶב מִזְרָחִי.

دَلْفا G 1. קַפֶּלֶת (של הטייס). 2. הָאוֹת D (ביוונית).

الدَّلْتُونِيَّةُ G עִוָּרוֹן לִצְבָעִים מְסֻיָּמִים ר׳ عَمَى الأَلْوانِ.

(دلج) أَدْلَجَ IV נָסַע בְּלַיְלָה. إِدَّلَجَ VIII נָסַע כָּל הַלַּיְלָה. دُلْجَةٌ מַסָּע לֵילִי, שְׁעַת לַיְלָה.

دُلْدُلٌ קִפּוֹד. تَدَلْدَلَ הִתְנַדְנֵד. دُلْدُلٌ دُلْدُولٌ דַּרְבָּן, קִפּוֹד (porcupine).

دَلَسَ II הוֹנָה, רִמָּה. تَدْلِيسٌ רַמָּאוּת, הוֹנָאָה. نُقُودٌ مُدَلَّسَةٌ כֶּסֶף מְזֻיָּף.

دَلَعَ ـَ لِسانَهُ הוֹצִיא לְשׁוֹנוֹ הַחוּצָה. دَلَّعَ II פִּנֵּק. إِنْدَلَعَ VII הִתְפַּשֵּׁט (לשון אש), הִתְלַקַּח (אש), פָּרַץ (מלחמה). إِنْدَلَعَتِ الحَرْبُ פָּרְצָה הַמִּלְחָמָה. دَلَعٌ פִּנּוּק. إِسْمُ الدَّلَعِ שֵׁם חִבָּה. دَلُّوعٌ מְפֻנָּק מְאוֹד, "מִפְנָקוֹ".

دَلَفَ ـِ 1. הָלַךְ לְאַט. 2. إِلى הִתְקָרֵב צַעַד אַחַר צַעַד אֶל. 3. דָּלַף, טִפְטֵף. دالِفٌ ج دَوالِفُ זְקֵנִים, רִיקוּשִׁים.

دُلْفِينٌ L ج دَلافِينُ דּוֹלְפִין (בעל חיים ימי) ר׳ دُخَسٌ، دَرْفِيلٌ.

دَلَقَ ـُ 1. שָׁפַךְ (נוזל). 2. שָׁלַף. إِنْدَلَقَ VII 1. נִשְׁפַּךְ, הִשְׁתַּפֵּךְ. 2. הִזְדַּנֵּק. مُنْدَلِقُ الكِرْشِ כְּרֵסָנִי, כָּרֵסְתָן, בַּעַל כֶּרֶס.

دَلَكَ ـُ עִסָּה, שִׁפְשֵׁף. دَلَّكَ II עִסָּה, עָשָׂה מַסָּז׳, מִשֵּׁשׁ. دَلْكٌ שִׁפְשׁוּף, סִיכָה. تَدْلِيكٌ עִסּוּי, מַסָּז׳. مُدَلِّكٌ מְעַסֶּה, מַסָּזִ׳יסְט.

دَلَهَ ـَ تَدَلَّهَ V יָצָא מִדַּעְתּוֹ (מרוב אהבה). دَلَّهَ II בִּלְבֵּל, שִׁגַּע אֶת. مُدَلَّهٌ מְאֹהָב עַד שִׁגָּעוֹן.

(دلهم) إِدْلَهَمَّ IX הֶחְשִׁיךְ. مُدْلَهِمٌّ חָשׁוּךְ (לילה), אָפֵל.

(دلو) دَلَّى II הוֹרִיד (דלי, חבלים וכו׳). أَدْلَى IV 1. הוֹרִיד, שִׁלְשֵׁל. 2. بِـ מָסַר (הצהרה), הִצְהִיר, הֵבִיא, חִוָּה. أَدْلَى دَلْوَهُ فِي الدِّلاءِ לָקַח חֵלֶק בְּהַבָּעַת דֵּעָה בִּכְלָל. تَدَلَّى V 1. הִשְׁתַּלְשֵׁל, נִתְלָה, הִשְׁתָּרְבֵב. 2. הִדַּלְדֵּל. دَلْوٌ ج دِلاءٌ وَأَدْلاءٌ 1. דְּלִי. 2. מַזַּל דְּלִי. لَيْسَ الدَّلْوُ إِلّا بِالرِّشاءِ מ׳ אֵין הַבּוֹר מִתְמַלֵּא מִתַּמְצִיתוֹ. إِدْلاءٌ מְסִירָה (של הצהרה), הַבָּעַת חַוַּת. دالِيَةٌ ج دَوالٍ(ي) 1. גֶּפֶן. 2. גַּלְגַּל מַיִם. 3. וְרִיד בּוֹלֵט בָּרֶגֶל, דַּלֶּקֶת. مُتَدَلٍّ مُتَدَلٍّ(ي) 1. מִשְׁתָּרְבֵב, תָּלוּי. 2. מְדֻלְדָּל.

دَمٌ ـِ 1. הַכָּה, רָצַץ. 2. צָבַע. 3. שִׁפְשֵׁף. دَمَّ ـُ הִתְכַּעֵר. أَدَمَّ IV 1. הָיָה מְכֹעָר. 2. הוֹלִיד יֶלֶד מְכֹעָר. دِمٌّ دِمامٌ 1. מִשְׁחָה, צֶבַע. 2. פּוּךְ. دَمِيمٌ ج دِمامٌ מְכֹעָר. دَمِيمُ الخِلْقَةِ בַּעַל מַרְאֶה דּוֹחֶה. دَمامَةٌ כִּעוּר. دَمٌ ר׳ (دمي).

دَمُثَ ـُ הָיָה בַּעַל אֹפִי נוֹחַ. دَمَّثَ II עִדֵּן. دَمِثٌ ج دِماثٌ נוֹחַ, עָדִין, עָנָו. دَمِثُ الأَخْلاقِ בַּעַל אֹפִי נוֹחַ. دَماثَةٌ נֹעַם, חֲבִיבוּת, עֲדִינוּת, עֲנָוָה.

دَمَجَ ـُ שִׁלֵּב, מִזֵּג, הִכְלִיל, הִטְמִיעַ, סִפֵּחַ, צֵרֵף יַחַד. دَمَّجَ II מִזֵּג, שִׁלֵּב. إِنْدَمَجَ VII 1. הִשְׁתַּלֵּב, הִתְמַזֵּג. 2. נִקְלַט, נִטְמַע, הִתְבּוֹלֵל. دَمْجٌ מִזּוּג, הַכְלָלָה, צֵרוּף. تَدْمِيجٌ סִפָּרוּת. إِنْدِماجٌ הִתְמַזְּגוּת, הִתְבּוֹלְלוּת, קְלִיטָה, צֵרוּף, סִפּוּחַ. مُدْمَجٌ קוֹמְפַּקְטִי, מְזֻוָּג. قُرْصٌ مُدْمَجٌ תַּקְלִיטוֹר. مُنْدَمِجٌ מְשֻׁרְשָׁר, מְעֹרֶה.

دِمْدِمٌ רָטֹב, טַלְטֵל, נֶהֱם. دَمْدَمَةٌ רַעַשׁ, נְהִימָה, מְרִיטָה.

دَمَرَ ـُ נֶהֱרַס, נֶחֱרַב. دَمَّرَ II הָרַס, הֶחֱרִיב, עָקַר, הִשְׁמִיד, חִבֵּל ב־. إِنْدَمَرَ VII נֶהֱרַס. دَمارٌ חֻרְבָּן, הֶרֶס, כִּלָּיוֹן. تَدْمِيرٌ הֲרִיסָה, הַחְרָבָה. مُدَمِّرَةٌ ج مُدَمِّراتٌ מַשְׁחֶתֶת. دُمَيْرَةٌ מִי שׁוֹמֶה הַמִּשְׁפָּחוֹת שֶׁל הַגְּדוֹלִים.

دَمَسَ ـِ دَمَّسَ II 1. קָבַר (טמן). 2. הֶחְבִּיא, כִּסָּה. دُماسَةٌ אֲפֵלָה, חֹשֶׁךְ. دامِسٌ חָשׁוּךְ. مُدَمَّسٌ חָבוּי. فُولٌ مُدَمَّسٌ פּוּל מִצְרִי, פּוֹלִים מְבֻשָּׁלִים בְּתוֹךְ סִיר חָבוּי בָּאֵשׁ. دِيماسٌ، دِيماسٌ ج دَيامِيسُ وَدَمامِيسُ קָטָקוֹמְבָּה, מְעָרָה עֲשׂוּיָה מִשְׁמֶשֶׁת לִקְבוּרָה לִקְבוּרַת מֵתִים.

دِمَشْقُ דַּמֶּשֶׂק (בירת סוריה).

دَمَعَ ـَ דָּמַע, הִזִּיל דְּמָעוֹת. أَدْمَعَ IV הִדְמִיעַ, גָּרַם בֶּכִי. دَمْعٌ ج دُمُوعٌ דֶּמַע, דִּמְעָה. دُمُوعُ التَّماسِيحِ דִּמְעוֹת תַּנִּין (בכי מתוך צביעות). غازٌ مُسِيلٌ لِلدُّمُوعِ גַּז מַדְמִיעַ. دَمُوعٌ. دَمّاعٌ 1. בַּכְיָן, דּוֹמֵעַ. 2. בַּכְיָן. مَدْمَعٌ עוֹר הַדֶּמַע.

دَمَغَ ـَ 1. נִפֵּץ (ראשו של שׂונא), הִכְרִיעַ. 2. פָּגַע בָּרֹאשׁ עַד שֶׁהִגִּיעַ לַמֹּחַ. دَمَغَ ـَ הֶחְתִּים חוֹתָם, סִמֵּן (כסימן לשם תעודה). دِماغٌ ج أَدْمِغَةٌ מֹחַ. أُمُّ الدِّماغِ קְרוּם הַמֹּחַ. غَسِيلُ دِماغٍ שְׁטִיפַת מֹחַ. هِجْرَةُ الأَدْمِغَةِ בְּרִיחַת מוֹחוֹת. دَمْغٌ הַחְתָּמָה, חוֹתָם. دَمْغَةٌ חוֹתֶמֶת, הַחְתָּמָה. دامِغٌ. دَلِيلٌ دامِغٌ הוֹכָחָה חוֹתֶכֶת, ר׳ بُرْهان. مَدْمُوغٌ מֻחְתָּם.

دَمَقْرَطَةٌ ר׳ دِيمُقْراطِيٌّ.

دِمَقْسٌ מֶשִׁי לָבָן (דמשקאי).

(دمك) مِدْماكٌ ج مَدامِيكُ 1. נִדְבָּךְ, רֹבֶד, שׁוּרָה (של אבני בניין). 2. נִדְבָּךְ בְּגָבְהוֹ. مُدْمَكٌ מְשֻׁוָּר. مُدْمُوكٌ. مُدْمَكٌ מְהֻדָּק הֵיטֵב.

دَمَلَ ـُ 1. רִפֵּא. 2. זִבֵּל. دَمِلَ ـَ נִתְרַפֵּא. הִגְלִיד (פצע). إِنْدَمَلَ VII הִגְלִידָה, נִרְפָּא, הִגְלִיד. دُمَّلٌ ج دَمامِيلُ פּוּרְעָה, פֶּצַע מֻגְלָתִי. دُمَّلِيٌّ מֻגְלָתִי, מְגֻלָּה.

طَاعُونٌ دُمَّلِيٌّ מגפת בועות.

دَمَنَ – דשן, זבל. أَدْمَنَ IV عَلَى התמכר ל־, התמיד ב־. دِمْنَةٌ ج دِمَنٌ קדמת, סוללה. دَمَانٌ דשן, זבל. إِدْمَانٌ عَلَى התמכרות ל־. إِدْمَانٌ عَلَى الْخَمْرِ אלכוהוליזם. إِدْمَانُ الْمُخَدِّرَاتِ התמכרות לסמים. مُدْمِنٌ מתמכר.

دَمِيَ – דמם, שתת דם. دَمَّى II، أَدْمَى IV הזיל את דמו של־, פצע. يُدْمِي الْفُؤَادَ קורע לב, מזעזע. دَمٌ ج دِمَاءٌ. دَمٌ ج دُمُومٌ דם. دَمُ الأَخَوَيْنِ דם־הדרקון, שרף. دَمُهُ بَارِدٌ קר רוח (או) עגמם. يَقُمْ. دَمُهُ بَارِدٌ ממהר. دَمُهُ ثَقِيلٌ אנטיפתי. دَمُهُ خَفِيفٌ חביב, סימפתי. خِصَائِيُّ الدَّمِ המטולוג. فَتْكُ الدَّمِ מקק הדם. مَبْحَثُ الدَّمِ המטולוגיה. وَلِيُّ الدَّمِ גואל הדם, הנוקם. قَرَابَةُ دَمٍ קרבת דם. بِالدَّمِ وَالرُّوحِ בכל רמ"ח איבריו. دَامِ(ي) שותת דם. دَمَوِيٌّ של דם, עקוב מדם. الدَّوْرَةُ الدَّمَوِيَّةُ מחזור הדם בגוף. الأَوْعِيَةُ الدَّمَوِيَّةُ כלי הדם. مُدْمًى 1. מדמם. 2. עקוב מדם. دُمْيَةٌ ج دُمًى בובה, אמום, דמות. الدُّمَى الْمُتَحَرِّكَةُ 1. תאטרון בובות. 2. כלי עזרה.

دَنَّ – זמזם. دَنْدَنَ זמזם (נימה), זמזם, המהם, פזם. دَنٌّ، دَنِينٌ זמזום, המהום. دَنٌّ ج دِنَانٌ כד גדול. دَنَّانٌ כדר, יוצר כדים.

دَنَاءٌ، دَنُؤَ – שפל, היה בזוי. دَنِيءٌ ج أَدْنِيَاءُ 1. שפל, נבזה, בזוי. 2. קמצן. دَنَاءَةٌ שפלות, נבזות, קטנות נפש.

دَنْتِيلاّ F תחרה.

(دنج) دَنْجِيَّة F סוג קומת ברכה ש־ أَبُو الرُّكَبِ.

دِنْجِل T ج دَنَاجِلُ 1. קרן (של גלגלים וכו'), ציר. 2. תורן.

دَنْدُرْمَة T גלידה.

دِينَارٌ L ج دَنَانِيرُ דינר (מטבע).

دَنِسَ – 1. נטמא, חולל (כבוד). 2. התלכלך, נטמא. دَنَّسَ II 1. טמא, הכתים, חלל. 2. לכלך, טנף, בזה. تَدَنَّسَ V 1. חולל (כבוד), נכתם. 2. נטמא, הוכתם. دَنَسٌ ج أَدْنَاسٌ לכלוך, טומאה, טנופת. دَنِسٌ 1. טמא, מכתם. 2. מזוהם, מטונף. تَدْنِيسٌ 1. חלול. 2. טמאה. 3. זהום, הכתמה.

دَنِفَ – أَدْنَفَ IV 1. חלה מאוד. 2. נטה למות. دَنِفٌ חולה מאוד, נוטה למות. دَنَفٌ מחלה כרונית, תשישות. مُدْنِفٌ תשוש, קודש, חולה כרוני.

(دنو) دَنَا – مِنْ إِلَى קרב, התקרב, נגש אל־. دَنِيَ – שפל, היה שפל. دَنَّى II، أَدْنَى VI إِلَى קרב, הביא קרוב אל־. دَانَى III התקרב ל־, היה קרוב ל־, הגיע קרוּבו של־. لاَ يُدَانِيهِ أَحَدٌ אין שני (דומה) לו. تَدَنَّى V 1. ירד, השתפל. 2. התקרב לאט. تَدَانَى VI התקרב ל־. اِسْتَدْنَى X בקש את־ להתקרב, קרב את־. دُنُوٌّ התקרבות, קרבה, נגישות, גישה. دَنِيٌّ ج أَدْنِيَاءُ 1. קרוב, לגד. 2. בזוי, נקלה, שפל. دَنِيَّةٌ ج دَنَايَا שפלות, נחיתות. الْمَنِيَّةُ وَلاَ الدَّنِيَّةُ מוות עדיף מחיים ללא כבוד אחד. أَدْنَى ر دُنْيَا 1. קרוב יותר, קשור מאוד. 2. פחות, גרוע יותר. أَدْنَاهُ להלן. أَدْنَى مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ קרוב מאוד. حَدٌّ أَدْنَى מינימום. الشَّرْقُ الأَدْنَى המזרח הקרוב. الطَّبَقَةُ الدُّنْيَا המעמד הנמוך (התחתון). الْمُوَقِّعُونَ أَدْنَاهُ החתומים מטה. دُنْيَا ج دُنْيَاوَاتٌ עולם, העולם הזה, הארץ. الْحَيَاةُ الدُّنْيَا העולם הזה. أَقَامَ الدُّنْيَا وَأَقْعَدَهَا הרעיש עולמות, לא נתן מנוח. أُمُّ الدُّنْيَا כינוי של קהיר. دُنْيَوِيٌّ 1. של העולם הזה, של חיי שעה, חולף. 2. חמרי. 3. חילוני. دُنْيَوِيَّاتٌ ענינים של העולם הזה. دَنَاوَةٌ 1. שפלות, נבזות, נחיתות. 2. קרבה. تَدَنٍّ(ي) 1. ירידה, שקיעה, השתפלות. 2. הקרבה. تَدَنِّي الأَخْلاَقِ ירידת המוסר. تَدَنِّي الأَسْعَارِ ירידת המחירים. دَانٍ(ي) 1. קרוב. 2. נמוך. مُتَدَانٍ(ي) מתקרב והולך.

دَهْرٌ ج دُهُورٌ 1. נצח, אין סוף שנים. 2. תקופה ממושכת, זמן, דור, שנות חיים. أَكَلَ الدَّهْرُ عَلَيْهِ وَشَرِبَ אבד עליו כלח. بَنَاتُ الدَّهْرِ פגעים, צרות, פורענויות. صُرُوفُ الدَّهْرِ תהפוכות הגורל. لاَ آتِيكَ أَبَدَ الدَّهْرِ לעולם לא אבוא אליך. دَهْرِيٌّ כופר, חמרני. دُهْرِيٌّ זקן, בא בימים. دَهْرِيَّةٌ כת אתאיסטית שגרסה בקדמות העולם ובנצחיות העולם הזה.

دَهَسَ – דרס, רמס, דרך. دَهْسَةُ سَيَّارَةٍ מכונית דרסה אותו.

دَهِشَ – دُهِشَ. اِنْدَهَشَ VII התפלא, תמה, השתומם, נדהם. دَهَّشَ – أَدْهَشَ IV הפליא, התמיה, הדהים, הפתיע. دَهَشٌ. دَهْشَةٌ 1. פליאה, תמהון, השתוממות, השתאות. 2. מבוכה. دَهِشٌ. مَدْهُوشٌ מלא תדהמה, משתומם, מתפלא. مُدْهِشٌ מפליא, נפלא, מדהים, מפתיע, מעורר התפעלות, "מקסים". مُنْدَهِشٌ נדהם, המום.

دَهَقَ P – מלא. دَهَقٌ סד, כלי עינוים. دِهَاقٌ מלא עד תום, גדוש. دِهْقَانٌ ج دَهَاقِينُ وَدَهَاقِنَةٌ בעל אחוזה, אציל, נכבד, מנהיג. دَهَاقِينُ السِّيَاسَةِ מנהיגים פוליטיים.

دِهْلِيزٌ P ج دَهَالِيزُ מסדרון, פרוזדור, טרקלין, אולם.

دَهَمَ – دَاهَمَ III הפתיע, בא עליו במפתיע, תקף. دَهِمَ – השחיר. اِدْهَامَّ IX השחיר, הפך לשחור. دُهْمَةٌ שחור. أَدْهَمُ שחור (סוס). فَرَسٌ أَدْهَمُ סוסה שחורה. دَهْمَاءُ 1. שחורה (סוסה). 2. ج دُهُمٌ המון, קהל רב, אספסוף. دَاهِيَةٌ دَهْمَاءُ אסון פתאומי. مُدَاهَمَةٌ חפושי פתע (של המשטרה למשל).

دَهَنَ – 1. מרח, משח, סך (בשמן), צבע. 2. החניף (מאמני). دَاهَنَ III، أَدْهَنَ IV נהג בצביעות, חנף את־ (השתמש), רמה. دُهْنٌ מריחה. دُهْنٌ ج أَدْهَانٌ وَدُهُونٌ 1. שומן. 2. שמן. دُهْنِيٌّ שמני, שומני. دُهْنِيَّاتٌ שומנים, שמנים. دُهْنَاءُ מרחה, משחה. دَهَّانٌ צבע. دِهَانٌ ج دِهَانَاتٌ وَأَدْهِنَةٌ משחה (קוסמטית למשל), צבע. مُدَاهَنَةٌ

צְבִיעוּת, חוֹנְפוּת, סִיבוּב בְּכַחַשׁ. مُدَاهِنٌ צָבוּעַ, חוֹנֵף מִרְמָה.

(دهو) دَهَا ـُ دَهِيَ ـَ 1. הִתְרַגֵּשׁ עַל־ אָסוֹן, פָּקַד. 2. הִדְהִים. مَا دَهَاكَ؟ מָה פָּגַע בְּךָ؟ מָה קָרָה לְךָ؟ دَهِيَ ـَ הָיָה פִּקֵּחַ. تَدَاهَى VI הִתְיַמֵּר לִהְיוֹת פִּקֵּחַ. دَهَاءٌ פִּקְחוּת, עַרְמוּמִיּוּת. أَدْهَى 1. עַרְמוּמִי יוֹתֵר. 2. גָּרוּעַ יוֹתֵר. وَالأَدْهَى مِنْ ذَلِكَ וְהַגָּרוּעַ יוֹתֵר, וְהַנּוֹרָא מִכֹּל. دَاهِيَةٌ ج دَوَاهٍ(ي) אָסוֹן, שׁוֹאָה. دَاهِيَةٌ دَهْيَاءُ (دَهْمَاءُ) אָסוֹן כָּבֵד. فَلْيَذْهَبْ فِي دَاهِيَةٍ! ט׳ יֵלֵךְ לַעֲזָאזֵל! תִּפַּח רוּחוֹ!

دَهْوَرَ הִדְהִיר, גִּלְגֵּל וכלי מכות. تَدَهْوَرَ הִדַּרְדֵּר, הִתְגַּלְגֵּל וכלי מכות, יָרַד וכו׳, מִטָּה וכו׳. دَهْوَرَةٌ. تَدَهْوُرٌ הִדַּרְדְּרוּת, יְרִידָה וִדְלָדֻּל, הִתְמוֹטְטוּת.

دَهْوَلَةٌ ט׳ "פִילוֹסוֹפְיוּת", חֹקֶר סֵדֶר. مُدَهْوَلٌ פִילוֹסוֹף, קַרְשָׁל.

(دوا) دَاءٌ ج أَدْوَاءٌ 1. מַחֲלָה, מַגֵּפָה. 2. פְּגָם, מוּם. دَاءُ الثَّعْلَبِ קָרַחַת. دَاءُ الفِيلِ שְׂעַרְעֶפֶת (מחלת עור) elephantiasis. دَاءُ المُلُوكِ 1. שִׁגָּרוֹן. 2. מְדַרְגָה מ׳ بِقُرْسٍ. لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ ט׳ לְכָל מַחֲלָה תְּרוּפָה, לְכָל בְּעָיָה פִּתְרוֹן.

دُوبَارَةٌ T חוּט פִּשְׁתָּן, חוּט קְשִׁירָה.

دُوبْلَاج F סִינְכְּרוֹנִיזַצְיָה שֶׁל קוֹל וּתְמוּנָה (בסרט).

دُوبَيْت P שִׁיר עֲרָבִי בְּמִשְׁקָל פַּרְסִי, מֻרְכָּב מִמַּעֲרָכָה בַּת שְׁנֵי טוּרִים מְחֻרָזִים.

دُوبْيَا It קַטְנוּן (מחלת התעשוב).

(دوج) دَاجَ ـُ إِنْدَاجَ VII הִתְעַסֵּק, הִשְׁתַּעֲשַׁע, הִתְעַלֵּם. دَوْحَةٌ ج دَوْحٌ وَأَدْوَاحٌ עֵץ עָבֹת. مُتَدَاجٌ גָּדוֹל, עָנֵף.

(دوخ) دَاخَ ـُ 1. הִסְתַּחְרֵר רֹאשׁוֹ, חָשׁ כְּאֵב רֹאשׁ. 2. נִכְנַע, הֻשְׁפַּל. دَوَّخَ II 1. גָּרַם סְחַרְחֹרֶת. 2. הִשְׁפִּיל, הִכְנִיעַ. دَوَّخَ رَأْسَهُ 1. הִטְרִיד אוֹתוֹ, הֵצִיק לוֹ. 2. סִחְרֵר אֶת רֹאשׁוֹ. دَوْخَةٌ סְחַרְחֹרֶת, סִיבוּב רֹאשׁ. دَائِخٌ רֹאשׁוֹ סְחַרְחַר עָלָיו. تَدْوِيخٌ 1. הַשְׁפָּלָה, כִּבּוּשׁ. 2. גְּרִימַת סְחַרְחֹרֶת.

دَوَّدَ II הִתְלִיעַ, הָיָה מָלֵא תוֹלָעִים. دُودَةٌ ج دُودٌ وَدِيدَانٌ 1. תּוֹלַעַת. 2. "קָרִיר" (אצל מגששים). دُودَةُ الحَرِيرِ (القَزِّ) תּוֹלַעַת מֶשִׁי. دُودُ المِشِّ תּוֹלַעַת הַגְּבִינָה. دُودِيٌّ תּוֹלַעְתִּי. مُدَوِّدٌ מְתֻלָּע, מָלֵא תוֹלָעִים.

دُودِيَّةٌ לְפוּפִית (צמח) morning glory ט׳ سِتُّ المُسْتَحِي.

(دور) دَارَ ـُ 1. סָבַב, הִסְתּוֹבֵב, נָע בְּמַעְגָּל, הִקִּיף. 2. הִתְהַלֵּךְ, פָּעַל, עָבַד. 3. שׁוֹטֵט, הִתְהַלֵּךְ, הִתְרוֹצֵץ. 4. חָג. 5. הִשְׁתַּנָּה, שִׁנָּה כִּוּוּן. 6. הִסְתַּחְרֵר רֹאשׁוֹ, הִתְבַּלְבֵּל. دَارَ بِعَيْنَيْهِ (بِنَظَرِهِ) עֵינָיו שׁוֹטְטוּ סָבִיב, שָׂם אַחֲרָיו. دَارَ رَأْسُهُ רֹאשׁוֹ הָיָה סְחַרְחַר עָלָיו. دَارَ عَلَى الأَلْسُنِ הָיָה לְשִׂיחַת כֹּלָם. دَارَ فِي فَلَكِهِ 1. סָבַב בְּמַסְלוּלוֹ. 2. נִגְרַר אַחֲרָיו. دَارَتْ رَحَى الحَرْبِ הִתְנַהֲלָה הַמִּלְחָמָה. دَارَ فِي بَالِهِ (خَلَدِهِ) עָלָה עַל דַּעְתּוֹ ט׳ خَلَد. دَارَتْ عَلَيْهِمِ الدَّوَائِرُ נִהְפַּךְ עֲלֵיהֶם הַגַּלְגַּל, אָסוֹן פָּגַע בָּהֶם. شَيْءٌ لَمْ يَدُرْ عَلَى بَالِ أَحَدٍ אִישׁ לֹא חָשַׁב עָלָיו. عَلَى

البَاغِي تَدُورُ الدَّوَائِرُ ט׳ ע׳ (بغي) بَاغٍ(ي). دَوَّرَ II 1. סוֹבֵב, סִבֵּב, הִקִּיף, הֵנִיעַ, סָבַב, עִגֵּל, הִפְעִיל (מכונות), הִתְנִיעַ. 2. גָּלַל (מגילה על גב מוט) to scroll. دَوَّرَ رَأْسَهُ סִחְרֵר אֶת רֹאשׁוֹ, סוֹבֵב לוֹ אֶת הָרֹאשׁ. دَاوَرَ III סוֹבֵב אֶת־ בְּכַחַשׁ, הוֹנָה. أَدَارَ IV 1. נִהֵל, הֶחְזִיק (עסק), הִתְנִיעַ, כִּוֵּן. 2. הֵסֵב, שִׁנָּה כִּוּוּן. أَدَارَ بِوَجْهِهِ عَنْ הִתְעַלֵּם מִן. أَدَارَ ظَهْرَهُ لَهُ פָּנָה לוֹ עֹרֶף. تَدَوَّرَ V הִתְעַגֵּל. إِسْتَدَارَ X הִתְעַגֵּל, הִסְתּוֹבֵב. إِسْتَدَارَ حَوْلَ הִקִּיף אֶת־, סָבַב סָבִיב. إِسْتَدَارَ عَلَى عَقِبَيْهِ שָׁב עַל עֲקֵבָיו. إِسْتَدَارَ نَحْوَ. إِلَى הִסְתּוֹבֵב כְּלַפֵּי. دَارٌ ج دُورٌ وَدِيَارٌ בַּיִת, בֵּית דִּירוֹת, דִּירָה, מִשְׁכָּן, מָעוֹן. دَارُ الآثَارِ מוּזֵאוֹן, בֵּית נְכוֹת. دَارُ الأَيْتَامِ בֵּית יְתוֹמִים. دَارُ الحَرْبِ עוֹלָם הַמִּלְחָמָה (ארצות שעל פי ההלכה המוסלמית יש להילחם בהן ומהמשל ל־دار السلام). دَارُ السَّلَامِ 1. עוֹלָם הָאִסְלָאם. 2. כִּנּוּיָהּ שֶׁל בַּגְדָּאד. دَارُ الكُتُبِ סִפְרִיָּה צִבּוּרִית. دَارُ المُعَلِّمِينَ בֵּית מִדְרָשׁ לְמוֹרִים. دَارُ المُنَاسَبَاتِ בֵּית אֵבֶל. دَارُ النَّشْرِ בֵּית הוֹצָאָה לָאוֹר. الدِّيَارُ المُقَدَّسَةُ 1. אַרְץ הַקֹּדֶשׁ, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. 2. מֶכָּה וּמְדִינָה. خَسِرَ (فَقَدَ) الدَّارَيْنِ אִבֵּד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. دَارَةٌ ج دَارَاتٌ 1. הִלָּה, עֲטֶרֶת אוֹר. 2. מַעְגָּל, מַסְלוּל עִגּוּל. 3. וִילָה. دُورِيٌّ קַבְצַת. عُصْفُورٌ دُورِيٌّ דְּרוֹר (ציפור) sparrow. دَوْرٌ ج أَدْوَارٌ 1. תּוֹרוּת, מַחְזוֹר. 2. תּוֹר. 3. תְּקוּפָה. 4. סִיבוּב, שָׁלָב, מַחְזוֹר. 5. תְּקוּפָה. 6. קוֹמָה (בבניין). 7. בְּעָיָה חוֹזֶרֶת, מַחֲזֹרָה, פִּזְמוֹן חוֹזֵר, קֶטַע (במוסיקה). دَوْرٌ أَرْضِيٌّ קוֹמַת קַרְקַע. دَوْرُ البُطُولَةِ תַּפְקִיד רָאשִׁי. دَوْرٌ نِهَائِيٌّ שָׁלָב הַגְּמַר (בתחרות). الدَّوْرَةُ لَهُ. جَاءَ دَوْرُهُ הִגִּיעַ תּוֹרוֹ. بِالدَّوْرِ לְפִי תוֹר. لَعِبَ دَوْرًا هَامًّا מִלֵּא תַּפְקִיד חָשׁוּב. دَوْرَةٌ ج دَوْرَاتٌ 1. סִיבוּב, הַקָּפָה. 2. מַחְזוֹר, מַעֲרֶכֶת. 3. קוּרְס. 4. מוֹשָׁב. 5. קִדְמָה, רוֹטַצְיָה. 6. מַשְׁמֶרֶת. دَوْرَةٌ أُولِمْبِيَّةٌ אוֹלִימְפִּיָּדָה. دَوْرَةٌ اسْتِكْمَالٍ بِرَاسِيَّةٌ. دَوْرَةٌ اسْتِكْمَالِيَّةٌ קוּרְס הִשְׁתַּלְּמוּת, הִשְׁתַּלְּמוּת. الدَّوْرَةُ الدَّمَوِيَّةُ מַחְזוֹר הַדָּם. دَوْرَةٌ زِرَاعِيَّةٌ מַחְזוֹר זְרָעִים. الدَّوْرَةُ الشَّهْرِيَّةُ הַמַּחְזוֹר הַחָדְשִׁי, וֶסֶת. دَوْرَةُ حَارَّةٍ (מושב) חֹרֶף. دَوْرَةُ المِيَاهِ חֲדַר שֵׁרוּתִים. دَوْرِيٌّ 1. תְּקוּפָתִי, מַחְזוֹרִי, עִתִּי, חוֹזֵר. 2. סִיוּר, מִשְׁמָר. 3. לִיגָה (בספורט). الجِهَازُ الدَّوْرِيُّ מַעֲרֶכֶת כְּלֵי הַדָּם. خِطَابٌ دَوْرِيٌّ מִכְתָּב חוֹזֵר. نَشْرَةٌ (مَجَلَّةٌ) دَوْرِيَّةٌ כְּתַב עֵת תְּקוּפָתִי. دَوْرِيَّةٌ. دَاوْرِيَّةٌ מִשְׁמָר, פַּטְרוֹל, סִיוּר. سَيَّارَةٌ دَوْرِيَّةٌ נַיֶּדֶת מִשְׁטָרָה. تَيَّارٌ ج أَتْيَارٌ סִגְנוֹן. دُوَارٌ סְחַרְחֹרֶת, מַחֲלַת יָם. دَوَّارٌ 1. מִסְתּוֹבֵב, סוֹבֵב לוֹ, נָע בְּתַחֲנוֹת, חוֹזֵר חֲלִילָה. 2. מְשׁוֹטֵט, נוֹדֵד. 3. מַעֲרֹכֶת. أُسْطُوَانَةٌ دَوَّارَةٌ רוֹלֶקֶת. بَابٌ دَوَّارٌ דֶּלֶת מִסְתּוֹבֶבֶת. بَائِعٌ دَوَّارٌ רוֹכֵל. دَوَّارُ الشَّمْسِ חַמָּנִית. دُوَّارَةٌ 1. סְחַרְחֶרֶת, קָרוּסֶלָה. 2. מְחוּגָה. 3. מַעֲרֹבֶלֶת. دُوَّارَةُ الهَوَاءِ שַׁבְשֶׁבֶת. دَوَرَانٌ 1. סִיבוּב, תְּנוּעָה מַעְגָּלִית. 2. סִיוּר, "סִיבוּבּ" מִסָּבִיב (לעיר, למוסדות). لَفٌّ وَدَوَرَانٌ סִיבוּב בְּכַחַשׁ, רְמִיָּה. دَوَرَانِيٌّ סִיבוּבִי, מַעְגָּלִי. مَدَارٌ ج مَدَارَاتٌ 1. מַסְלוּל שֶׁל

כוכב, ראו באסטרונומיה. 2. ציר, קטב. 3. נושא עיקרי. مَدَارُ البَحْثِ הנושא הנדון. مَدَارُ الجَدْيِ (السَّرَطَانِ) חוג הגדי (הסרטן) (בגאוגרפיה). مَدَارُ رِزْقِهِ מקור לחמו. عَلَى مَدَارِ السَّنَةِ במשך כל השנה. مَدَارِيٌّ טרופי, מסלולי, מעגלי. تَدْوِيرٌ 1. העגלה (עשיית דבר לעגול). 2. סיבוב, עיגול. 3. קריאה מהירה בתַּجْوِيد הקוראן. 4. הקלה (של עונש על פי החוק). ذِرَاعُ تَدْوِيرٍ ארכובה (במנוע). مُدَاوَرَةٌ רמאות, סיבוב בכחש, עקיפת הנושא. إِدَارَةٌ 1. סיבוב, הטיה. 2. ניהול, הנהלה, מנהל, ממשל, משרד. 3. הנעה, הפעלה. إِدَارَةُ الأَمْنِ מנהל ענייני הבטחון, משטרה. إِدَارَةُ المَنْزِلِ משק הבית. مَجْلِسُ الإِدَارَةِ מועצת המנהלים. إِدَارِيٌّ מנהלי, אדמיניסטרטיבי. إِعْتِقَالٌ إِدَارِيٌّ מעצר מנהלי. مِنْطَقَةٌ إِدَارِيَّةٌ אזור שיפוט. إِسْتِدَارَةٌ 1. התעגלות. 2. פניה ובחזרה. دَائِرٌ 1. מסתובב, סובב. 2. משוטט, נודד. عَدَدٌ دَائِرٌ מספר חוזר. دَائِرَةٌ ج دَوَائِرُ 1. מעגל, עיגול, חוג. 2. משרד, מחלקה. 3. תחום, אזור, סביבה. دَائِرَةُ البُرُوجِ גלגל המזלות. دَائِرَةُ الإِنْتِخَابِيَّةُ אזור בחירות. دَائِرَةُ المَعَارِفِ אנציקלופדיה. فِي دَائِرَةٍ במסגרת. دَوَائِرُ سِيَاسِيَّةٌ חוגים מדיניים. دَوَائِرُ حُكُومِيَّةٌ (رَسْمِيَّةٌ) משרדי הממשלה. دَائِرِيٌّ עגול, מעגלי. مُدَوَّرٌ מעוגל, עגול. مُدِيرٌ ج مُدِيرُونَ מנהל. مُدِيرُ التَّحْرِيرِ מנהל מערכת עתון (ומכאן: רئيس التحرير). مُدِيرُ التَّشْرِيفَاتِ (المَرَاسِمِ) ראש הטקס. مُدِيرٌ عَامٌّ מנהל כללי, מנכ"ל. مُدِيرِيَّةٌ 1. מחוז, משרד מושל המחוז. 2. מנהל, אגף (במשרד ממשלתי). مُسْتَدِيرٌ עגול, מעגלי. مُؤْتَمَرُ المَائِدَةِ المُسْتَدِيرَةِ ועידת שולחן עגול.

دَوْرَقٌ P ج دَوَارِقُ 1. כלי קיבול. 2. צלוחית. 3. כוס גדולה.

دَوْزَنَ T כוונן (כלי נגינה). دَوْزَانٌ، دَوْزَنَةٌ כוונון.

(دوس) دَاسَ ـُ 1. דרס, דרך. 2. דש (תבואה). إِنْدَاسَ VII נדרס, נרמס. دَوْسٌ דריכה, דריסה. دِيَاسٌ، دِيَاسَةٌ דישה (של תבואה). دِيسَةٌ עשב סבוך. دَوَّاسَةٌ דוושה (של מנוע או כלי רכב). مِدَاسٌ ج أَمْدِسَةٌ מנעל, סנדל.

دُوسِنْتَارِيَا G דיזנטריה, מורסה.

دُوسِيه F ج دُوسِيهَاتٌ תיק.

دُوش F מקלחת, דוש.

دُوطَة .It נדוניה.

دُوق L דוכס.

دُوكَار מי עגלה (להבדל אנשים).

(دول) دَالَ ـُ 1. חלף, הלך לו. 2. התחלף. دَالَ حُكْمُ الاسْتِبْدَادِ חלף שלטון העריצות. دَالَتْ عَلَيْهِ دَوْلَتُهُ תקופת עוצמתו הולכת. دَالَتْ لَهُ الدَّوْلَةُ השלטון האיר לו פנים. دَوَّلَ II בינאם, הפך אותו לבינלאומי. دَاوَلَ III 1. העביר מיד ליד. 2. מנע ... עם־. שוחח, נועץ עם־. أَدَالَ IV بِـــ החליף, המיר, העביר ומסר מיד ליד. أَدَالَ عَلَى הקנים (נתן) נצחון ל־. تَدَاوَلَ VI 1. דן עם־, שוחח, נשא ונתן עם־. 2. היה מסתובב, עבר מיד ליד. تَدَاوَلَتْهُ الأَيْدِي עבר מיד ליד. تَدَاوَلَتْهُ الأَلْسُنُ היה לשיחת היום. دَوْلَةٌ ج دُوَلٌ 1. מדינה, ארץ. 2. שושלת. أَنَا الدَّوْلَةُ وَالدَّوْلَةُ أَنَا מדינה זו אני. صَاحِبُ الدَّوْلَةِ (תואר כבוד לראש הממשלה) وَزِيرُ دَوْلَةٍ שר מדינה, שר בלי תיק. دَوْلِيٌّ، دُوَلِيٌّ בינלאומי. البُولِيسُ الدَّوْلِيُّ האינטרפול. دَوْلِيَّةٌ בינלאומיות, אינטרנציונליזם. دُوَيْلَةٌ ج دُوَيْلَاتٌ מדינות. دَوَالَيْكَ חליפות. وَهَكَذَا دَوَالَيْكَ וכן הלאה, וחוזר חלילה. تَدْوِيلٌ בינאום. مُدَاوَلَةٌ ج مُدَاوَلَاتٌ חילופי דעות, משא ומתן, דיון. مُدَاوَلَةٌ לסירוגין, חליפות. تَدَاوُلٌ 1. מחזור שוטף. 2. שימוש. بِالتَّدَاوُلِ בזה אחר זה. فِي التَّدَاوُلِ 1. מקובל, במחזור. 2. שכיח, שגור, רווח, מקובל. قَابِلِيَّةُ التَّدَاوُلِ סחירות. النَّقْدُ فِي التَّدَاوُلِ הכספים שבמחזור. مُتَدَاوَلٌ שבמחזור, סחיר. الكَلَامُ المُتَدَاوَلُ לשון הדיבור, הלשון המדוברת.

دُولَارٌ ج دُولَارَاتٌ דולר. دُولَرَةٌ דולריזציה.

دُولَبَ גלגל. دُولَابٌ، دَوْلَابٌ ج دَوَالِيبُ 1. גלגל, אופן. 2. ארון, תיבה. دُولَابُ المَاءِ גלגל מים. مُدَوْلَبٌ עם גלגלים, גלגלי. كُرْسِيٌّ مُدَوْلَبٌ כסא גלגלים.

دُولْمَة T ממולאים פ׳ (حشو) مَحْشِيٌّ

(دوم) دَامَ ـُ 1. ארך, נמשך, התמשך. 2. התמיד, המשיך. 3. שקט, לא זע. 4. רחף, הסתובב. 5. סובב. مَا دَامَ כל עוד, כל זמן ש־. مَا دَامَ حَيًّا כל עוד הוא בחיים. دَوَّمَ II חג, רחף. دَاوَمَ III عَلَى 1. התמיד, המשיך, שקד על־. 2. נקשה. أَدَامَ IV התמיד, האריך ימיו. أَدَامَتِ السَّمَاءُ גשמים ירדו בלי הפוגה. أَدَامَ اللّٰهُ حَيَاتَكَ אלוהים יאריך את חייך. إِسْتَدَامَ X 1. נמשך, ארך. 2. התמיד בארך ראו. 3. בקש שימשיך. دَوْمٌ 1. אריכות, תמידות. 2. שיחי דוּם. 3. דום (עץ דקל). دَوْمًا תמיד. دِيمَةٌ ج دِيَمٌ גשם מתמשך. دَوَامٌ، دَيْمُومَةٌ 1. תמידות. 2. התמדה, קיום, נצחיות. 3. שעות עבודה או לימוד. الدَّوَامُ يَقْطَعُ الرُّخَامَ טפי מים שוחקים אבן (מים). الدَّوَامُ لِلّٰهِ שריר וקיים רק האלוהים (בתנחומים). عَلَى الدَّوَامِ תמיד, ברציפות. أَوْقَاتُ (سَاعَاتُ) الدَّوَامِ שעות העבודה. دَوَّامَةٌ 1. סביבון. 2. מערבולת, שבלת. مُدَاوَمَةٌ התמדה. دَائِمٌ، دَائِمِيٌّ، مُسْتَدِيمٌ תמידי, מתמשך, קבוע, נצחי. لَجْنَةٌ دَائِمِيَّةٌ ועדה מתמדת. الدَّائِمُ הקיים לעד, אלוהים. دَائِمًا 1. תמיד. 2. ברכת תודה אחרי שתיית קפה. دَائِمًا وَأَبَدًا לעולם ועד. سَلَامٌ دَائِمٌ שלום בר קיימא (נצחי). مُدَامٌ، مُدَامَةٌ יין.

دُومَانٌ T הגה (של אוניה). دُومَانْجِيٌّ הגאי.

دُوْنَ II 1. רשם, כתב, העלה על הכתב. 2. קבץ (שירים). 3. סדר, ליקט פסקי

סוגים. دَوَّنَ شَرْطًا רשם תנאי, התנה. تَدَوَّنَ V נרשם, נכתב בספר. دِيوَانٌ ج دَوَاوِينُ 1. רשום של שמות חיילים ומקבלי קצבאות בימי עמר בן אלח'טאב. 2. דיואן, קבץ שירים. 3. משרד, לשכה. 4. בית משפט. 5. קבינט. 6. ספה, דרגש. 7. חדר אורחים בבתי נכבדים. 8. ספר (פנקס) חשבונות של הצבא או המנהל בתקופה האסלאמית הקדומה. دِيوَانُ التَّفْتِيشِ אינקוויזיציה. دِيوَانُ الْمُحَاسَبَةِ לשכת מבקר המדינה. لُغَةُ الدَّوَاوِينِ השפה הנהוגה במשרדים הרשמיים. دِيوَانِيٌّ משרדי, רשמי. خَطٌّ دِيوَانِيٌّ כתב רשמי (בימי העות'מאנים). تَدْوِينٌ רישום, העלאה על הכתב. مُدَوَّنَةٌ ج مُدَوَّنَاتٌ כתבים, רשומות. دُونَ 1. נמוך, נחות. 2. עני. عَامَلَهُ بِالدُّونِ התייחס אליו בזלזול, פגע בו. دُونَ 1. מתחת ל-, נחות, לפחות מ-, פחות מ-. 2. לפני, קרוב עד. 3. בלי, מבלי. 4. פרט ל-. دُونَهُ خَرْطُ الْقَتَادِ ר' خرط. بِدُونِ، مِنْ دُونِ أَنْ، دُونَ أَنْ מבלי ש-. دُونَكَ 1. הא לך, הנה, הרי, קח. 2. הזהר! 3. יש הנה. هُوَ دُونَهُ הוא נחות ממנו. دُونَ سِنِّ מתחת לגיל, לפחות מגיל. دُونَ مَا فَائِدَةٍ בלי תועלת. دُونَ سِوَاهُ הוא ולא אחר. أَغْلَقَ الْبَابَ دُونَهُ נעל את הדלת בפניו. جَلَسَ دُونَهُ ישב מתחתיו. حَالَ دُونَهُ מנע ממנו. الْأَشِعَّةُ دُونَ الْحَمْرَاءِ קרני תת-אדום, קרניים אינפרא אדומות. دُونِيَّةٌ נחיתות. الشُّعُورُ بِالدُّونِيَّةِ תרגשת נחיתות.

دُوتَمْ T ج دُونَمَاتٌ דונם (כ-1000 מטרים רבועים).

دُونْمَة T. يَهُودُ الدُّونْمَةِ דונמים, חסידי שבתאי צבי שהתאסלמו.

(دوي) دَوَى ـِ دَوِيًّا 1. רעש, המה. 2. הדהד. دَوِيَ II 1. ריפא, הזיק. 2. ...ע. 3. ... دَاوَى III טיפל ב-, ריפא. تَدَاوَى VI התרפא, קיבל טיפול רפואי. دَوًى ج أَدْوَاءٌ מחלה, חולי. دَوِيٌّ רעש, המולה, הד הלם, צלצול, רעש. دَوِيُّ الْاِنْفِجَارِ הדף הפיצוץ. دَوِيُّ الْمِدْفَعِ רעם התותח. دَوَاةٌ (دَوَايَةٌ) דיותה, קסת. دَوَاةُ الْمِصْبَاحِ בית נורה. دَوَاءٌ ج أَدْوِيَةٌ תרופה, רפואה, סם מרפא. دَوَائِيٌّ תרופתי. دِوَاءٌ، مُدَاوَاةٌ טיפול רפואי. عِلْمُ الْمُدَاوَاةِ תרפויטיקה (therapeutic). مُدَوٍّ(ي) רועם, מהדהד.

دِيَةٌ כופר ר' (ودي).

دُويتُو It. דואט (במוסיקה).

دِيَالِكْتِيك G דיאלקטיקה. الْمَادِّيَّةُ الدِّيَالِكْتِيكِيَّةُ המטריאליזם הדיאלקטי.

دِيَالُوجٌ G ج دِيَالُوجَاتٌ דיאלוג, דו-שיח.

دُيُوثٌ (دَيُّوسٌ) 1. סרסור. 2. זמיר הכרם, nightingale.

دَيْدَبَانٌ P ج دَيَادِبَةٌ זקיף, שומר. دَيْدَبَانُ الْمَرَاكِبِ צופה של אוניה.

دَيْدَنٌ הרגל.

دَيْسَمٌ דוב ר' (دسم).

دِيسَمْبِرُ L דצמבר ר' (كَنْ) كَانُونُ الْأَوَّلُ.

دِيسِيمِتْر L דצימטר.

دِيكٌ ج دُيُوكٌ وَدِيَكَةٌ תרנגול, גבר. دِيكُ الْحَبَشِ (الْهِنْدِ) תרנגול הודו. الدِّيكُ الرُّومِيُّ תרנגול הודו. وَزْنُ الدِّيكِ משקל תרנגול (באגרוף). السُّعَالُ الدِّيكِيُّ שעלת. صَيْحَةُ الدِّيكِ קריאת השכווי.

دِيكُورٌ F תפאורה. مُهَنْدِسُ دِيكُورٍ תפאורן, דקורטור.

دِيمَاجُوجِيَّةٌ G דמגוגיה, תעמולה. دِيمَاجُوجٌ דמגוג.

دِيمُوقْرَاطِيٌّ G דמוקרט, דמוקרטי. دِيمُوقْرَاطِيَّةٌ דמוקרטיה. دَمَقْرَطَةٌ דמוקרטיזציה.

دِيمُوجْرَافِيٌّ G דמוגרפי.

(دين) دَانَ ـِ 1. לוה, קבל הלוואה. 2. נשל ל- על-. 3. חב, התחייב תודה. 4. לـ נכנע ל-. دَانَتْهُ חבה לו. دَانَ بِالْإِسْلَامِ קיבל עליו את דת האסלאם. دَانَ لَهُ بِالشُّكْرِ חב לו תודה. كَمَا تَدِينُ تُدَانُ מה שאדם עושה לאחר יעשה לו. دَايَنَ III הלווה. أَدَانَ IV 1. הרשיע. 2. הלווה. تَدَيَّنَ V 1. נהיה אדוק, דבק בדת. 2. לווה כסף. تَدَايَنُوا VI הלוו זה לזה. اِسْتَدَانَ X ביקש הלוואה, לווה. دَيْنٌ ج دُيُونٌ חוב, הלוואה. بِالدَّيْنِ בהקפה. سَنَدُ دَيْنٍ אגרת חוב. وَعْدُ الْكَرِيمِ (الْحُرِّ) دَيْنٌ מה שהבטחת – חוב הוא, דבורו של אדם – בחוזה. دِينٌ ج أَدْيَانٌ דת, אמונה, עבודת הבורא, יראת שמים. إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْإِسْلَامُ כי הדת אצל אלוהים היא האסלאם. بَاعَ دِينَهُ بِدُنْيَاهُ ותר על העולם הבא לטובת (ועולמו) העולם הזה. لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ כי אין כפייה בדת. يَوْمُ الدِّينِ (الدَّيْنُونَةِ) יום הדין, אפוקליפסה. دِينِيٌّ דתי, רוחני. لَا دِينِيٌّ לא דתי, חילוני, חפשי. دَيَّانٌ דין, שופט. الدَّيَّانُ דין האמת. دِيَانَةٌ ج دِيَانَاتٌ דת, אמונה. إِدَانَةٌ הרשעה. صَدَرَ الْحُكْمُ بِإِدَانَتِهِ יצא חייב בדין. اِسْتِدَانَةٌ בקשת הלוואה. دَائِنٌ 1. מלווה. 2. נושה, נושה. مَدِينٌ דתי, אדוק, ירא שמים. مَدْيُونٌ חייב כסף, לווה. مَدْيُونِيَّةٌ התחייבות, היות חייב. مَدِينٌ 1. חייב, לווה. 2. שפוט, נדון. مَدِينٌ لَهُ بِحَيَاتِهِ חב (חייב) לו את חייו. مُدِينٌ מלווה, נותן הלוואה. مُدَانٌ נשפט, חייב. تَدَيُّنٌ אדיקות, דבקות בדת. مُتَدَيِّنٌ דתי, דבק בדתו. مَدِينَةٌ ר' (مدن). تَدْيِينٌ מתן חינוך דתי. تَدْيِينُ السِّيَاسَةِ שימוש בדת כשרות הפוליטיקה.

دِينَارٌ ר' (دنر).

دِينَامُو G דינמו, גנרטור.

دِينَامِيتٌ G דינמיט, חומר נפץ מרסק.

دِينَامِيكَا G דינמיקה. دِينَامِيكِيَّةٌ، دِينَامِيَّةٌ דינמיות. دِينَامِيكِيٌّ، دِينَامِيٌّ דינמי.

ذ ד' האות השמינית בא"ב הערבי, שמה ذال ד'אל.

ذا ר' أولاء ו' ذي. ذِه זה. بِذا בזה. בזאת. كَذا כָּך, כָּכָה, כֵּן. لِذا לָכֵן. بِمِثل ذا כָּך. لِماذا מדוע? לשם מה? ماذا? מה? مَهْما كان. هُوَ ذا הנהו, הנה. هِيَ ذِي הנה. הנהו. ها أنتذا הנך. ها نحنُ أولاءِ הננו כאן. ذاكَ ר' ذالك ע' أولائك. تِلْكَ ההיא. إذْ ذاكَ ע' إذْ. ذلِكَ ר' تِلْكَ ע' أولائك ההוא, הוא. بِذلِكَ בכך. بَعْدَ ذلِكَ אחר כך. مَعَ ذلِكَ עם זאת. ذلِكَ أنَّ (لِأنَّ) משום כך, שכן. كَذَلِكَ כמו כן, בדומה לכך. لِذلِكَ לכן, משום כך. وَما إلى ذلِكَ וכדומה, וכיוצא בזה. هٰذا ר' هٰذِه ע' هٰؤُلاءِ. هٰذي זה, הזה. هٰذا و... هٰذا وَقَدْ זאת ועוד. لِهٰذا לכן. هٰذا إلى וזאת נוסף על. هٰذِه بِتِلْكَ זו תחת זו. هٰذِه بِتِلْكَ والبادِئُ أظْلَمُ מי: זה תחת זה והמתחיל אשמתו חמורה יותר. هٰذانِ ר' هٰتانِ שני אלה.

ذَئِبَ. ذَؤُبَ ـَ إسْتَذْأبَ X נעשה כזאב, התאכזר. ذِئْبٌ ע' ذِئاب وأذْؤُبٌ זאב. داءُ الذِّئْبِ כאבי קיבה. ذِئْبٌ في جِلْدِ حَمَلٍ מי: זאב בעור כבש. ذِئْبُ البَحْرِ זאב ים. مَرَضُ الذِّئْبِ الأحْمَرِ זאבת. לופוס (מחלת עור). ذُؤابَةٌ ע' ذَوائِبُ 1. קווצת שער, פאות. 2. ציצית (של ענן, שיא).

ذاتٌ. ذاتِيٌّ. ذاتِيَّةٌ ר' ذُو.

ذال שם האות ذ בערבית.

ذَبَّ ـُ 1. הגן, פרש. 2. עַנּ הגן על. ذَبَّ عَنْ حِياضِ الوَطَنِ הגן על המולדת. ذُبابَةٌ ע' ذُبابٌ وذِبّانٌ 1. זבוב. 2. ע' ذُبابات חוד, עוקץ. 3. שארית (של חום) כאשר. مِذَبَّةٌ מנפה (להרחקת זבובים).

ذَبَحَ ـَ ذَبَّحَ II שחט, זבח, טבח, הרג, רצח. ذَبْحٌ שחיטה, טבח, זבח. ذِبْحٌ קרבן, זבח. ذَبْحَةٌ 1. תשישה. 2. דלקת גרון, אנגינה. الذَّبْحَةُ الصَّدْرِيَّةُ (الفُؤادِيَّةُ) תעוקת החזה, אנגינה פקטוריס. ذَبْحَةٌ لَوْزِيَّةٌ דלקת שקדים, אנגינה. ذَبيحٌ שחוט. ذَبيحَةٌ ע' ذَبائِحُ זבח, קרבן. مَذْبَحٌ ע' مَذابِحُ 1. בית מטבחיים. 2. מזבח. مَذْبَحَةٌ ע' مَذابِحُ טבח, שחיטה, רצח המוני. אבחת חרב.

ذَبْذَبَ 1. רָעַד, טלטל. 2. היה תלוי ועומד. تَذَبْذَبَ 1. התנודד, הטלטל. 2. היסס, פסח על שתי הסעיפים. ذَبْذَبَةٌ 1. תנודה. 2. תנודה (של מטוטלת). 3. תדר. 4. רטט. مُذَبْذِبٌ מתנד (oscillator). مُذَبْذَبٌ 1. מהסס, בלתי יציב, פוסח על שתי הסעיפים. مُتَذَبْذِبٌ 1. בלתי יציב. 2. רוטט. تَيّارٌ مُتَذَبْذِبٌ זרם חילופין (בחשמל).

ذَبُلَ ـُ 1. כמש, קמל, נבל. 2. פקח (עיניו, קלט). 3. רפה, כחש, יבש. ذَبْلٌ שריון (של צב). ذُبالَةٌ פתיל. ذابِلٌ ע' ذُبَّلٌ 1. נובל, קמל, יבש, כחוש. 2. נקרה. ذُبولٌ קמילה, כמישה.

ذَخَرَ ـَ אגר, צבר, שמר. إدَّخَرَ. إذَّخَرَ VIII 1. אחסן, שמר. 2. חסך. لا يَدَّخِرُ جُهْداً אינו חוסך כל מאמץ, עושה כמיטב יכולתו. ذُخْرٌ ע' أذْخارٌ אוצר, מצבור. ذَخيرَةٌ ע' ذَخائِرُ 1. אוצר, מטמון. 2. שמורה. 3. תחמושת. ذَخيرَةٌ حَيَّةٌ תחמושת חיה. إدِّخارٌ 1. אחסון, צבירה. 2. חיסכון. إدِّخارِيٌّ חסכוני. مُدَّخَرٌ ע' مَدَاخِرُ מחסן (של תחמושת). مُدَّخِرٌ חוסך, חסכן. مُدَّخَرٌ ע' مُدَّخَرات 1. חסכון, רזרבה. 2. ציוד.

ذَرَّ ـُ 1. זרה, פיזר, פזר. 2. הפציע (השמש), זרח. 3. הקפיד (מאזני). ذَرَّ الرَّمادَ في العُيونِ אחז את העינים, רמה. ذَرَّ قَرْنُهُ מי: יצא הקרע מן השמש. ذَرَّ الدَّواءَ في العَيْنَيْنِ טפטף תרופה בעין. ذَرٌّ זריה, פיזור, הפצה. ذَرَّةٌ ע' ذَرّاتٌ وذَرٌّ 1. אטום, פרודה, מולקולה. 2. גרגר. مِثْقالُ ذَرَّةٍ במלוא נימה. ذَرَّةٌ مِنَ الشَّكِّ צל של ספק, שמץ של ספק. ذَرِّيٌّ אטומי. قُنْبُلَةٌ ذَرِّيَّةٌ פצצת אטום. طاقَةٌ ذَرِّيَّةٌ. نَشاطٌ ذَرِّيٌّ אנרגיה אטומית. ذَرورٌ אבקה. ذُرِّيٌّ של צאצאים. وَقْفٌ ذُرِّيٌّ הקדש משפחתי. ذُرِّيَّةٌ ע' ذُرِّيّاتٌ وذَرارِيٌّ צאצאים.

ذُرَةٌ 1. תירס. 2. דורה, דוחן.

ذَرِبَ ـَ היה חד, היה צח לשון. ذَرَبٌ שלשול, קלקול קיבה. ذَرِبٌ חד, שנון. ذَرِبُ اللِّسانِ בעל לשון שנונה. جُرْحٌ ذَرِبٌ פצע נמק.

ذَرَعَ ـَ 1. מדד. 2. מחה, צבר, עבר. تَذَرَّعَ V התעטש (בנימוס וכו'). تَذَرَّعَ بِحُجَّةٍ התעטש באמתלה. تَذَرَّعَ بِالصَّبْرِ התאזר בסבלנות. إنْذَرَعَ VII התקפה, התשיה. ذَرْعٌ 1. מדידה. 2. יכולת, כוח. خالي الذَّرْعِ (של פעמת) ضاقَ بِهِ ذَرْعاً פקעה סבלנותו, קצה נפשו מפנו. ذِراعٌ ר' ע' أذْرُعٌ 1. זרוע. 2. אמה. 3. מוט, מנוף. ذِراعُ الآلَةِ אינקבה. ذِراعُ التَّوْصيلِ טלטל. ذِراعُ الكَرَنْكِ זרוע הארכובה. ذَريعٌ 1. מהיר, קל רגלים. 2. מסוף. قَتْلٌ ذَريعٌ קטל מהיר. ذَريعَةٌ ע' ذَرائِعُ עילה, אמתלה, תרוץ, אמצעי. الفَلْسَفَةُ الذَّرائِعِيَّةُ פרגמטיזם, מעשיות. مَذْهَبُ الذَّرائِعِ אינסטרומנטליזם (תורת כאמצעי לתועלת מטרות).

ذَرَفَ ـِ 1. זלג, נזל. 2. הזיל (דמעות). ذَرَّفَ II عَلى עלה על (גיל, מספר וכו'). إسْتَذْرَفَ X הזיל דמעות.

ذَرَقَ ـِ הפריש (צואה). ذَرْقٌ הפרשה. ذُرَقٌ ר' حَنْدَقوق.

(ذرو) ذَرا ـُ ذَرى ـِ ذَرّى II זרה, פזר, הפיץ. أذْرى IV 1. פזר. 2. הטיל, זרק. تَذَرّى V 1. נזרה. 2. עלה לפסגה. إسْتَذْرى X بِـ חסה ב-. ذُرَةٌ 1. תירס. 2. תירס. ذُرَةٌ بَيْضاءُ דורה. ذُرَةٌ شامِيَّةٌ (صَفْراءُ) תירס. ذُرَةٌ عَويجَةٌ 1. דוחן (של דבק). 2. דוחן. ذُرْوَةٌ ע' ذُرًى פסגה, שיא. بَلَغَ الذُّرْوَةَ הגיע לשיא. يَقْتُلُ

فِي الذُّرْوَةِ وَالْغَارِبِ מפורסם על; עד עשירית כפה. مِذْرًى، مِذْرَاةٌ ج مَذَارٍ(ي) מזרה, קלשון לזריית תבואה.

ذَعَرَ ـ أَذْعَرَ IV הבהיל, הפחיד. ذُعِرَ، اِنْذَعَرَ VII נבהל, פחד, נרעד, נתקף בהלה. ذُعْرٌ، ذَعَرٌ בהלה, בעתה, פחד, חרדה. ذَعِرٌ נבהל, חרד. الذُّعْرَةُ נחליאלי (ציפור) ר' أَبُو فِصَادَة. هَزَّازُ الذَّيْلِ.

(ذعف) ذُعَافٌ קטלני. سُمٌّ ذُعَافٌ רעל קטלני. مَوْتٌ ذُعَافٌ מוות מהיר, פתאומי ר' زُعَاف.

ذَعِنَ ـ أَذْعَنَ IV لِـ נכנע ל, נענה ל. ذَعَنَ بِالْحَقِّ הודה באמת בלי קושיה. إِذْعَانٌ כניעה, ציות, צייתנות. مُذْعِنٌ، مِذْعَانٌ צייתן, ממושמע.

ذَفِرَ ـ הסריח, צחן. ذَفَرٌ סרחון, צחנה.

ذَقَنٌ (ذَقْنٌ) ج أَذْقَانٌ وَذُقُونٌ 1. סנטר. 2. זקן. ذَقَنُ الْبَاشَا (الشَّيْخِ) מין סיגלית, פרח [illegible]. ضَحِكَ عَلَى ذَقْنِهِ (ذَقَنِهِ) צחק לו עליו, התל בו, רימה אותו, "סידר" אותו.

ذَكَرَ ـ 1. זכר, נזכר ב. 2. הזכיר, ציין, סיפר. 3. נקב בשם. 4. שבח. تَقَدَّمَ ذِكْرُهُ [illegible] נזכרת. لَا يُذْكَرُ אינו ראוי לציון. ذَكَرَهُ بِالْخَيْرِ דבר בשבחו. ذَكَرَهُ بِالشَّرِّ דבר בו סרה. ذَكَّرَ II 1. הזכיר, הביא לתשומת לב. 2. הטיף, הוכיח ב־. ذَكَّرَنِي الطَّعْنَ وَكُنْتُ نَاسِيًا [illegible]. ذَاكَرَ III 1. שוחח עם, דן. 2. שנן (שיעורים). ذَاكَرَ دُرُوسَهُ שנן, הכין שיעורים. تَذَكَّرَ V، اِذَّكَرَ VIII נזכר, זכר. تَذَاكَرَ VI 1. שוחחו עם. 2. הזכירו. 3. נועצו ב. اِسْتَذْكَرَ X 1. זכר, נזכר, שינן, העלה בזכרונו. 2. שנן. ذِكْرٌ 1. זכירה, זכרון, אזכור, ציון. 2. שמע, שם, מוניטין. 3. ج أَذْكَارٌ תרגילי תפילה ושבח לאלוהים אצל מוסלמים שונים. الذِّكْرُ الْحَكِيمُ הקוראן. السَّعِيدُ الذِّكْرِ זכרונו לברכה. الْآنِفُ (السَّالِفُ) الذِّكْرِ הנזכר לעיל. وَالْجَدِيرُ بِالذِّكْرِ ויצוין, וראוי לציין. ذَكَرٌ ج ذُكُورٌ وَذُكُورَةٌ 1. זכר. 2. איבר הזכרות. 3. גברי, אמיץ. 4. איתן, חזק. ذُكُورِيٌّ זכרי, גברי. ذُكْرَةٌ 1. פרסום, מוניטין. 2. חוד, להב. ذِكْرَى ج ذِكْرَيَاتٌ זכר, זכרון. ذِكْرَى سَنَوِيَّةٌ יום זכרון, יום השנה. ذِكْرَى الْكَارِثَةِ وَالْبُطُولَةِ יום השואה והגבורה. الذِّكْرَى لِلْإِنْسَانِ عُمْرٌ ثَانٍ [illegible] שם טוב. ذِكْرَيَاتٌ זכרונות. ذَكِيرٌ פלדה משובחת. تِذْكَارٌ מזכרת, אזכרה. تِذْكَارِيٌّ לשם זכרון. نُصُبٌ (نَصْبٌ) تِذْكَارِيٌّ אנדרטה, מצבת זכרון. تَذْكِرَةٌ 1. תזכיר, תזכורת, אגרת. 2. ج تَذَاكِرُ כרטיס. تَذْكِرَةُ اشْتِرَاكٍ כרטיס מנוי. تَذْكِرَةُ بَرِيدٍ גלויית דואר. تَذْكِرَةُ النُّفُوسِ (الْهُوِيَّةِ) תעודת זהות. تَذْكِيرٌ 1. אזכור, תזכורת. 2. הטייה למין זכר (בדקדוק). عَلَامَةُ التَّذْكِيرِ סימן הזכר (בדקדוק). مُذَاكَرَةٌ ج مُذَاكَرَاتٌ 1. למוד, שינון. 2. דיון, משא ומתן. تَذَكُّرٌ זכירה. اِسْتِذْكَارٌ העלאת זכרונות. ذَاكِرَةٌ זכרון, כוח הזכרון.

مَذْكُورٌ נזכר, ראוי לציון. الْمَذْكُورُ أَعْلَاهُ הנזכר לעיל. مُذَكَّرٌ זכר (בדקדוק). مُذَكِّرَةٌ ج مُذَكِّرَاتٌ 1. תזכיר, תזכורת. 2. יומן, פנקס רשימות. 3. פתק. مُذَكِّرَةُ الِاتِّهَامِ כתב אישום. مُذَكِّرَةُ احْتِجَاجٍ איגרת מחאה. مُذَكِّرَةُ الْجَلْبِ צו הבאה. مُذَكِّرَاتٌ זכרונות.

(ذكو) ذَكَا ـ 1. בער, להט. 2. הדיף ריח ניחוח. 3. [illegible]. ذَكِيَ ـ חכם, היה פקח ונבון. ذَكَّى II. أَذْكَى IV הצית, הבעיר, שלהב. ذَكَاءٌ 1. פקחות, שכל, תבונה, חריפות, אינטליגנציה. 2. שלהבת. اِخْتِبَارُ الذَّكَاءِ בדיקת מנת משכל (I.Q). ذَكِيٌّ ج أَذْكِيَاءُ פקח, חכם, נבון, חריף, אינטליגנטי. ذَكِيُّ الرَّائِحَةِ ריחני, בעל ריח ניחוח.

ذَلَّ ـ שפל, היה בזוי, היה נכנע. ذَلَّلَ II 1. השפיל, דכא, הכניע. 2. גבר על קשיים, הקל, ישר מהמורות. ذَلَّلَ الْعَقَبَاتِ (الْمَصَاعِبَ) התגבר על המכשולים והקשיים. أَذَلَّ IV השפיל, בזה, הכניע. تَذَلَّلَ V 1. התרפס. 2. העמיד פני מסכן, התרפס, השפיל את עצמו. اِسْتَذَلَّ X בזה, התייחס ל־ כשפל. ذُلٌّ، ذِلَّةٌ، مَذَلَّةٌ השפלה, בזיון, כניעות, מסכנות. ذَلِيلٌ ج أَذِلَّةٌ وَأَذِلَّاءُ עלוב, בזוי, נבזה, מסכן. ذَلُولٌ צייתן, נוח, קל לרכיבה (בהמה). تَذْلِيلٌ 1. השפלה. 2. התגברות (על מכשולים), סלילה. إِذْلَالٌ השפלה. تَذَلُّلٌ השפלה עצמית.

ذُلْذُلٌ ج ذَلَاذِلُ שֹׁבֶל ושולי שמלה. ذَلَاذِلُ النَّاسِ אספסוף.

(ذلف) أَذْلَفُ ج ذُلْفٌ בעל אף זעיר, קטן וסולד.

ذَلِقَ ـ ذَلُقَ ـ היה שנון. ذَلِقٌ חד הלשון. ذَلِقُ اللِّسَانِ. ذَلِيقٌ שנון, נקלה, צח לשון, בעל דבור שוטף. الْحُرُوفُ الذَّوْلَقِيَّةُ אותיות השפה (בדקדוק) והן: ر، ل، ن. ذَلَاقَةٌ צחות הלשון, רהיטות.

ذَمَّ ـ גנה, הטיח ביקורת על, גער ב, השמיץ. ذَمَّمَ II גער ב, הוכיח בקפדנות. ذَمٌّ גנאי, גינוי, השמצה, ביקורת חריפה. ذِمَّةٌ ج ذِمَمٌ 1. התחייבות, אחריות. 2. חסות, הגנה. 3. מצפון, יושר. 4. חוב (כספי). 5. חסות שמעניק האסלאם. إِبْرَاءُ (بَرَاءَةُ) الذِّمَّةِ 1. זכוי מאשמה. 2. פטור מחוב. أَهْلُ الذِّمَّةِ בני החסות (בני הדתות המונותאיסטיות, בעיקר יהודים ונוצרים שזכו להגנת האסלאם תמורת מס). بِالذِّمَّةِ؟ באמונה? عَلَى (فِي) ذِمَّتِي על אחריותי. طَاهِرُ الذِّمَّةِ נקי כפיים, ישר. عَدِيمُ (قَلِيلُ) الذِّمَّةِ חסר מצפון, לא הגון. ذَهَبَ فِي ذِمَّةِ اللهِ הלך לעולמו, נפטר. ذِمِّيٌّ דימי, בן חסות (ר' أَهْلُ الذِّمَّةِ לעיל). ذِمَامٌ 1. זכות. 2. ערבות. 3. חסות. فِي ذِمَامِ اللَّيْلِ בחסות החשכה. ذَمِيمٌ، مَذْمُومٌ מגונה, ראוי לגנאי, מכוער. ذَمِيمَةٌ ج ذَمَائِمُ، مَذَمَّةٌ ج مَذَمَّاتٌ גנאי, דופי, מעשה מגונה.

(ذمر) تَذَمَّرَ V عَلَى، مِنْ התאונן, רטן, התמרמר על, "קיטר". ذِمَارٌ כבוד. تَذَمُّرٌ התמרמרות, רטון, "קיטור".

ذَنَبَ ـ 1. זנב אחרי. 2. פגע בזנב. ذَنَّبَ II 1. הֶעֱנִישׁ על חטא. 2. התייחס אל־ כחוטא, הרשיע. أَذْنَبَ IV חטא, אשם, עבר עבירה. إِسْتَذْنَبَ X הכריזו על־ כאשם. ذَنْبٌ ج ذُنُوبٌ אשמה, חטא. ذَنَبٌ ج أَذْنَابٌ 1. זנב. 2. עוזר. أَذْنَابُ الاِسْتِعْمَارِ עוזרי האימפריאליזם. ذُنَيْبٌ זנבונת, עוקץ. مُذَنَّبٌ כוכב שביט. مُذْنِبٌ אשם, פושע.

ذَهَبَ ـ 1. הלך, יצא, עזב. 2. إِلَى הלך אל. 3. إِلَى סבר, החזיק בדעה. 4. بِـ 1. לקח, נטל. 5. אבד, כלה. ذَهَبَ بِهِ إِلَى הוליכו אל. ذَهَبَ عَنْهُ נטש אותו, זנח אותו. ذَهَبَ أَدْرَاجَ الرِّيَاحِ הלך לשווא. ذَهَبَ كَأَمْسِ الدَّابِرِ היה כלא היה ע' (درج). ذَهَبَ بِحَلَاوَتِهِ הפריע אותו. ذَهَبَ مَذْهَبَهُ הלך בעקבותיו, חיקה. ذَهَبَ كُلَّ مَذْهَبٍ נסחף על משאלותיו. ذَهَّبَ II הזהיב, צפה בזהב. أَذْهَبَ IV סילק, הסיר. تَمَذْهَبَ بِـ דבק באסכולה ודתית וכו'. ذَهَبٌ זהב, פז. ذَهَبٌ أَبْيَضُ זהב לבן, פלטינה. ذَهَبٌ أَسْوَدُ נפט. ذَهَبِيٌّ זהבי, זהוב, מוזהב. فُرْصَةٌ ذَهَبِيَّةٌ הזדמנות פז. اليُوبِيلُ الذَّهَبِيُّ יובל הזהב (50 שנה). ذَهَابٌ הליכה, עזיבה, הסתלקות. ذَهَابًا وَإِيَابًا ע' أوب. تَذْكِرَةُ ذَهَابٍ وَإِيَابٍ כרטיס הלוך ושוב. ذُهُوبٌ הליכה. مَذْهَبٌ ج مَذَاهِبُ אסכולה (בהלכה האסלאמית הסונית, בפילוסופיה וכו'), שיטה, אמונה, השקפת עולם, זרם, דעה, דוקטרינה. مَذْهَبِيٌّ של אסכולה, דוקטרינרי, כיתתי. مَذْهَبِيَّةٌ עדתיות אידאולוגית. ذَاهِبٌ 1. הולך. 2. עוזב. ذَاهِبُ اللَّوْنِ דהוי.

ذَهَلَ ـ 1. נדהם, תמה בתדהמה, תמה, השתומם. 2. היה נבוך. 3. שכח, הסיח דעתו מן־. أَذْهَلَ IV 1. הדהים, תמה בתדהמה, הביך. 2. عَنْ הסיח את הדעת. ذُهُولٌ תמיהה, תדהמה, מבוכה, פליאה, השתוממות, התעלפות. ذَاهِلٌ מבולבל, נבוך, תמה, מתמיה. مُذْهِلٌ נבוך, תמה, ... מַדְהִים, מפליא, מביך.

ذَهُنَ ـ הבין, תפס. ذِهْنٌ ج أَذْهَانٌ שכל, תבונה, בינה, דעת. حَاضِرُ الذِّهْنِ מהיר תפיסה, ערני. ذِهْنِيٌّ שכלי, מנטלי. ذِهْنِيَّةٌ שכליות, מנטליות, תבונה. ذِهَانٌ פסיכוזה, פסיכוזה.

ذُو ج ذَوُو (أُولُو) נ' ذَاتُ בעל־ (בסמיכות שם הבא לפני סומך לציון יחסת הקניין). ذُو بَالٍ חשוב ע' (بول) بَال. ذُو الجَلَالِ وَالإِكْرَامِ אלוהים. ذُو الحِجَّةِ ע' (حج) حِجَّة. ذُو شَأْنٍ חשוב. ذُو القُرْبَى שאר בשר, קרוב משפחה. ذُو القَعْدَةِ ע' (قعد) قَعْدَة. ذُو مَالٍ עשיר. أَكْثَرُ مِنْ ذِي قَبْلٍ יותר מאשר קודם. أُولُو الأَمْرِ השליטים. أُولُو الحَلِّ وَالعَقْدِ ע' حَلّ. ذَاتٌ ج ذَوَاتٌ 1. בעלת־ (נקבה של ذُو). 2. עצם, מהות. ذَاتُ البَيْنِ ע' بَيْن. ذَاتُ الجَنْبِ (الرِّئَةِ) ע' جَنْب. ذَاتُ الشِّمَالِ לצד שמאל. ذَاتَ يَوْمٍ באחד הימים. إِحْتِرَامُ الذَّاتِ כבוד עצמי. إِسْمُ ذَاتٍ שם עצם מוחשי. بِالذَّاتِ, بِذَاتِهِ. هُوَ ذَاتُهُ הוא עצמו. فِي حَدِّ ذَاتِهِ כשלעצמו. تَحْقِيقُ الذَّاتِ ע' (حق) تَحْقِيق. حُبُّ الذَّاتِ אנוכיות, אנוכיות. قَائِمٌ بِذَاتِهِ קיים מכוח עצמו. إِبْنُ ذَوَاتٍ בן טובים. ذَاتِيٌّ 1. עצמי, פנימי, פרטי. 2. אוטומטי. ذَاتِيًّا 1. מעצמו. 2. אישית. حُكْمٌ ذَاتِيٌّ ע' حُكْم. سِيرَةٌ ذَاتِيَّةٌ אוטוביוגרפיה. نَقْدٌ ذَاتِيٌّ ביקורת עצמית. ذَاتِيَّةٌ עצמיות, אישיות, זהות, סובייקטיביות. تَحْقِيقُ الذَّاتِيَّةِ קביעת זהות. ذَوَاتِيٌّ 1. מיוחס. 2. בן טובים. الذَّوَاتِيَّةُ (الذَّاتِيَّةُ الاِنْتِخَابِيَّةُ) סובייקטיביזם (בפילוסופיה). ذَوَوِيٌّ אוטוקרט, אוטוקרטי. ذَوَوِيَّةٌ אוטוקרטיה. ذَوَّتَ II הפנים. تَذْوِيتٌ הפנמה.

(ذوب) ذَابَ ـ 1. נמס, התמוסס, הפשיר, נתך, נעשה נוזלי. 2. גווע, כלה. ذَابَ أَسَفًا (أَسًى، حَسْرَةً) מת מצער. ذَابَ حَيَاءً (خَجَلًا) מת מרב בושה. ذَوَّبَ II. أَذَابَ IV המס, מוסס, התיך, הפשיר. ذَوْبٌ המסה. ذَوَبَانٌ התמוססות, הפשרה (שלגים). قَابِلٌ لِلذَّوَبَانِ מסיס, בר המסה. تَذْوِيبٌ، إِذَابَةٌ המסה, התכה, הפשרה. ذَائِبٌ נמס, מותך.

(ذود) ذَادَ ـ عَنْ הגן על־ מפני, שמר על־, הדף. ذَادَ عَنْ حِيَاضِهِ ע' (حوض). ذَادَ النَّوْمَ عَنْ عَيْنَيْهِ נדדה שנתו מעיניו. ذَوْدٌ 1. הגנה. 2. ج أَذْوَادٌ אורחת גמלים. مِذْوَدٌ ج مَذَاوِدُ 1. אבוס. 2. מגן. ذَائِدٌ ج ذَادَةٌ מגן, שומר.

(ذوق) ذَاقَ ـ 1. טעם. 2. חווה, התנסה ב־, סבל. ذَاقَ المَوْتَ הומת, טעם את טעם המוות. مَا ذَاقَ طَعْمَ النَّوْمِ לא ידע שנה מהי, נדדה שנתו. أَذَاقَ IV 1. נתן לטעום. 2. העביד בפרך, גרם סבל. أَذَاقَهُ الأَمَرَّيْنِ גרם לו סבל ויסורים. تَذَوَّقَ V טעם בהנאה, מצא טעם ב־, נהנה. ذَوْقٌ ج أَذْوَاقٌ 1. טעם, חוש הטעם. 2. נימוס, טקט. 3. רגישות (לאמנות ולאסתטיקה). ذَوْقٌ سَلِيمٌ טעם טוב, טקט, רגישות. قِلَّةُ ذَوْقٍ חוסר נימוס, חוסר טקט. ذَوَاقٌ. ذَوَّاقَةٌ בעל טעם מעולה. مَذَاقٌ טעם. حُلْوُ المَذَاقِ ערב לחך, טעים.

(ذوي) ذَوَى ـِ ذَوِيَ ـ קמל, נבול, נבל. أَذْوَى IV הקמיל, יבש. ذَاوٍ(ي) קמל, נבול, יבש.

(ذيع) ذَاعَ ـِ התפרסם, נפוץ, נודע, רווח, נשמע. ذَاعَ صِيتُهُ יצא שמו למרחוק, התפרסם, יצא לו מוניטין. أَذَاعَ IV 1. שידר. 2. פרסם, גילה, הפיץ, הכריז. أَذَاعَ بَرْنَامَجًا שידר תכנית (ברדיו, בטלוויזיה). ذُيُوعٌ פרסום, הפצה. مِذْيَاعٌ 1. רדיו. 2. מיקרופון. 3. הולך רכיל, מפיץ שמועות, פטפטן. إِذَاعَةٌ ج إِذَاعَاتٌ 1. שידור. 2. רדיו, פרסום, הפצה, הודעה, הכרזה. إِذَاعَةُ الأَخْبَارِ שידור חדשות. إِذَاعَةٌ سَمْعِيَّةٌ שידור רדיו. إِذَاعَةٌ مَرْئِيَّةٌ שידור טלוויזיה. مَحَطَّةُ إِذَاعَةٍ תחנת שידור. إِذَاعِيٌّ 1. של שידור. 2. שדר. حَدِيثٌ إِذَاعِيٌّ שיחה משודרת. ذَائِعٌ רווח, נפוץ, מפורסם, נודע, ידוע. ذَائِعُ الصِّيتِ מפורסם. مُذِيعٌ שדר, קריין, כרוז.

ذَيَّلَ II כתב הערות שוליים, חבר נספח, ספר שוליים. أَذَالَ IV 1. זלזל. 2. פינה. ذَيْلٌ ج ذُيُولٌ وأَذْيَالٌ 1. זנב, שובל. 2. שוליים. 3. נספח, סוף, אחרית דבר. ذَيْلُ قَانُونٍ נספח לחוק. طَاهِرُ الذَّيْلِ נקי כפיים. طَوِيلُ الذَّيْلِ עשיר. فِي ذَيْلِهِ מיד אחריו. لاَذَ بِأَذْيَالِ الفِرَارِ נמלט מפני אויביו, נס על נפשו. وَضَعَهُ فِي ذَيْلِ القَائِمَةِ שם אותו בסוף הרשימה. تَذْيِيلٌ מקור: הוספת נספח. مُذَيَّلٌ بِـ מתוספח.

ر ר. האות העשירית באל״ב הערבי, שמה راء ראוי.

راء שם האות ر בערבית.

رَأَبَ ـَ תקן, איחה, ישב. رَأَبَ الصَّدْعَ איחה את הסדקים, ישב את המחלוקת. رُؤْبَةٌ ج رِئَابٌ ציד עץ ומיטות, מקום סתום. مَرْأَبٌ ج مَرَائِبُ מוסך, חניה לאוטובוסים, למכוניות.

رَابُور F דוח (משטרתי) על דוח.

رَابِيْجُ F שָׁרֵף.

رَاجَا Ed ج رَاجَوَاتٌ נסיך הודי.

رَادَارٌ En רדאר, מכם.

رَادِيكَالِيٌّ L 1. רדיקלי, רדיקל, קיצוני. 2. שורשי, יסודי. رَادِيكَالِيَّةٌ 1. רדיקליזם, קיצוניות. 2. תביעה לתיקונים יסודיים בחברה.

رَادِيُو L ج رَادِيُوهَاتٌ רדיו.

رَادِيُوم L רדיום.

رَازَ اختبر. رَازَ بِعَيْنَيْهِ הביט ובלבבו בחינה.

رَأَسَ ـَ تَرَأَّسَ V עמד בראש, ישב בראש, הנהיג, ניהל. رَأْسٌ II מנה לראש. رَأْسٌ ج رُؤُوسٌ 1. ראש. 2. שֵׂכֶל. 3. ראשית, התחלה. 4. מנהיג, מנהל. 5. יחידה, אחד (כמו ראש בקר ראש צאן). 6. כף, מיצר. رَأْسًا ישר, ישירות. رَأْسُ الأَفْعَى ראש הנחש. رَأْسُ جِسْرٍ ראש גשר. رَأْسُ الحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللهِ ראשית חכמה יראת ה׳. رَأْسُ الرَّجَاءِ الصَّالِحِ כף התקווה הטובה. رَأْسُ السَّنَةِ ראש השנה. رَأْسُ مَالٍ ج رُؤُوسُ أَمْوَالٍ. رَأْسَمَالٌ ج رَسَامِيلُ הון, ממון, קפיטל. سَمْتُ الرَّأْسِ ר׳ (سمت). قَلَبَهُ رَأْسًا عَلَى عَقِبٍ הפך אותו על פיו. مِنَ الرَّأْسِ إِلَى أَخْمَصِ القَدَمِ ר׳ خمص. رَأْسِيٌّ ראשי, אנכי. رَأْسْمَالِيٌّ רכושני, קפיטליסט. رَأْسْمَالِيَّةٌ רכושנות, קפיטליזם. رَئِيسٌ ج رُؤَسَاءُ 1. ראש, נשיא, יושב ראש, יו״ר, מנהל, אחראי. 2. סרן. رَئِيسُ الأَرْكَانِ العَامَّةِ ראש המטה הכללי, רמטכ״ל. رَئِيسٌ أَوَّلُ רב סרן. رَئِيسُ تَحْرِيرٍ עורך ראשי. رَئِيسُ الدَّوْلَةِ נשיא המדינה. رَئِيسُ السِّنِّ זקן, יו״ר. رَئِيسُ الوُزَرَاءِ (الحُكُومَةِ) ראש הממשלה. رَئِيسِيٌّ ראשי, עיקרי. دَوْرٌ رَئِيسِيٌّ תפקיד ראשי. مَقَالٌ رَئِيسِيٌّ מאמר ראשי. رِئَاسَةٌ. رَآسَةٌ. رِيَاسَةٌ ראשות, נשיאות, יושבות ראש, מנהיגות. رِئَاسَةُ الوُزَرَاءِ ראשות הממשלה. دَارُ (دِيوَانُ) الرِّئَاسَةِ לשכת הנשיא. مَرْؤُوسٌ כפוף לראש, נתון לראשות, כפוף, נשלט. مَرْؤُوسٌ כפוף ל־, פקוד.

رَأَفَ ـَ رَؤُفَ ـُ تَرَأَّفَ V بـِ חמל על, רחם, נכמרו רחמיו. رَأْفَةٌ חמלה. رَؤُوفٌ רחום, חנון. 2. מכמירי הנפש (בכתיבה).

رَافِيَا En רפיה (צמח, קנים (סיבי כפות התמרים).

رَأَمَ ـَ חמל (אם על בנה). رِئْمٌ رِيمٌ ج آرَامٌ وَأَرْآمٌ 1. רְאֵם. 2. צבי לבן. رَؤُومٌ רחום. أُمٌّ رَؤُومٌ אם רחמניה.

(رأي) رَأَى (يَرَى) 1. רָאָה, הבחין, התבונן ב־. 2. חלם. 3. סבר, דגל ב־, מצא שי, חשב. أَرَأَيْتَ؟ 1. הראית? 2. מה דעתך? رَأَى رَأْيَهُ חשב כמוהו. رَأَى رَأْيَ العَيْنِ ראה במו עיניו, ראה את־ עין בעין. رَأَى رُؤْيَا חלם חלום. رَأَى مِنْهُ عَجَبًا התפלא אותו, ישעו לו את השכל. تُرَى؟ يَا تُرَى؟ يَا هَلْ تُرَى؟ האמנם? השמא כיו כלום באמת? أَيْنَ ذَهَبَ يَا تُرَى מעניין לאן הוא הלך, מי יתן ואדעה לאן הלך. رَاءَى III התחסד, העמיד פנים, לא היה אותו כפנים. أَرَى IV הראה ל־. تَرَاءَى VI لِـ נראה ל־, נדמה, סבר. إِرْتَأَى VIII חשב לנכון, סבר. تَرَاءَيَا ראו זה את זה. إِرْتَأَى رَأْيَهُ סבר כמוהו, ראה עין בעין עם־. إِسْتَرْأَى X 1. בקש לראות. 2. ראה. 3. חשב את לנכון. 4. נועץ ב־. رَأْيٌ ج آرَاءٌ דעה, סברה, השקפה, עמדה, חוות דעת, מחשבה, עצה. الرَّأْيُ رَأْيُكَ ההחלטה (נתונה) בידיך. الرَّأْيُ العَامُّ דעת הקהל. أَخَذَ الرَّأْيَ عَلَى הצביע. ذُو الرَّأْيِ חכם, נבון. عِنْدَ (فِي حَسَبِ) رَأْيِي לדעתי. صَلْبُ الرَّأْيِ עקשן, קשה עורף, קשוח. لَا رَأْيَ لِمَنْ لَا يُطَاعُ מה יחיד במערכה שאין קולו נשמע. رَأْيَةٌ ר׳ (ديي). رُؤْيَةٌ ראיית, מראה, מבט. اِخْتِلَافُ الرُّؤْيَةِ טשטוש הראייה, ערפול חושים. وُضُوحُ الرُّؤْيَةِ בהירות הראיה והתפיסה. رُؤْيَا ج رُؤًى חלום, חזון, מראה בחלום. سِفْرُ الرُّؤْيَةِ אפוקליפסה, חזון אחרית הימים. مَرْأًى ج مَرَاءٍ(ي) מראה. عَلَى مَرْأًى مِنْ לעיני, בנוכחות. مِرْآةٌ ج مَرَايَا وَمَرَاءٍ(ي) ראי, מראה. رِئَاءٌ. رِيَاءٌ התחסדות, צביעות, זיוף. مُرَاءَاةٌ צביעות. رَاءٍ(ي) רואה, צופה. رَائِيَةٌ ج رَائِيَاتٌ כוונת (של מצלמה). مَرْئِيٌّ ج مَرْئِيَّاتٌ נראה, נתון לראיה, חזותי. مَرْئِيٌّ وَلَا مَرْئِيٌّ נראה ולא נראה. نَصٌّ غَيْرُ مَرْئِيٍّ טקסט unseen. وَسَائِلُ الإِعْلَامِ المَرْئِيَّةُ אמצעי התקשורת החזותיים. مُرَاءٍ(ي) צבוע, מתחסד. رِئَةٌ ج رِئَاتٌ ריאה. تَنَفَّسَ بِمِلْءِ رِئَتَيْهِ נשם לרווחה. رِئَوِيٌّ של ריאה. تَدَرُّنٌ رِئَوِيٌّ ר׳ (درن).

رَبَّ ـُ 1. רבה, גדל (אב את ילדו), חנך. 2. סדר, תקן, תיקן. 3. היה רם, שלט. 4. עמד ל־ (ביתו). 5. קרף (ביצה). رَبَّبَ II 1. השלים. 2. עשה (הכין) רבה. رَبٌّ ج أَرْبَابٌ בעל, אדון. الرَّبُّ רבון העולמים. رَبِّ. يَا رَبِّ. رَبَّةٌ רבונו של עולם. رَبُّ الصِّنَاعَةِ מעביד. رَبُّ العَمَلِ מעסיק, בעל המפעל, בעל הבית. رَبَّةُ البَيْتِ בעלת (עקרת) הבית. رَبَّةُ الشِّعْرِ מוזה. أَرْبَابُ الفُنُونِ אמנים. مِنْ أَرْبَابِ السَّوَابِقِ בעל עבר פלילי. لَا عِنْدَ رَبِّي وَلَا عِنْدَ أُسْتَاذِي מה אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי. رَبِيبٌ ج رِبَابٌ. مَرْبُبٌ. مُرَبًّى רבה. رُبَّ 1. לא פעם, לא אחת, יש אשר,

אוּלַי. 2. לְעִתִּים קְרוֹבוֹת. رُبَّ مَرَّةٍ לֹא פַּעַם. رُبَّ أَخٍ لَمْ تَلِدْهُ أُمُّكَ יֵשׁ אוֹהֵב דָּבֵק מֵאָח. رُبَّ عَجَلَةٍ تَهَبُ رَيْثًا מַה שֶּׁיֵּשׁ בְּהִתְחַפְּזוּת גּוֹרֵם לְעִכּוּב, כָּל אָץ אַךְ לְמַחְסוֹר. رُبَّمَا יִתָּכֵן, אוּלַי, לִפְעָמִים, אֶפְשָׁר. رَبَابٌ، رَبَابَةٌ רֶבָּאבָּה (כלי נגינה עממי). رَبِيبٌ ج أَرِبَّاءُ בֶּן חוֹרֵג, בֶּן טִפּוּחִים. رَبِيبَةٌ ج رَبَائِبُ בַּת טִפּוּחִים, שִׁפְחָה. رُبُوبِيَّةٌ אֱלֹהוּת, רִבּוֹנוּת, אַדְנוּת. رُبَّانٌ ج رَبَابِنَةٌ סַפָּנִים, רַב חוֹבֵל. رَبَّانِيٌّ 1. אֱלֹהִי, קָדוֹשׁ. 2. רַבָּנִי. رَابٌّ אָב חוֹרֵג.

رَبَأَ ـَ 1. רוֹמֵם, הֶעֱרִיךְ. 2. צָפָה, הִתְרוֹמֵם. رَبَأَ بِـ عَنْ הֶעֱרִיךְ אוֹתוֹ שֶׁנִּשָּׂא מֵעַל. رَبَأَ بِنَفْسِهِ عَنْ הִתְנַשֵּׂא מֵעַל, הִתְעַלָּה מֵעַל, לֹא הִתְכַּחֵשׁ ל. رَبِيئَةٌ، رَبِيئَةٌ ج رَبَايَا צוֹפֶה, חָלוּץ, שׁוֹמֵר. مَرْبَأٌ ج مَرَابِئُ 1. מְקוֹם מִסְתּוֹר. 2. מִצְפּוֹר.

رَبَتَ ـُ טִפֵּל בּוֹ. رَبَّتَ II 1. לִטֵּף, טָפַח קַלּוֹת בְּחִבָּה. 2. גִּדֵּל. رَبَّتَ عَلَى كَتِفِهِ טָפַח עַל כְּתֵפוֹ בְּחִבָּה. رَبَّتَ نَفْسَهُ הִתְעַסֵּק ב, הָיָה טָרוּד מֵעַצְמוֹ עַל. تَرْبِيتٌ לִטּוּף.

رَبِحَ ـَ 1. הִרְוִיחַ, נָשָׂא רְוָחִים, זָכָה ב. 2. זָכָה. رَبَّحَ II. أَرْبَحَ IV אִפְשֵׁר לְ- לְהַרְוִיחַ, נָתַן לוֹ טוֹבָה. رِبْحٌ ج أَرْبَاحٌ 1. רֶוַח, שָׂכָר. 2. דִּיבִידֶנְד. 3. רִבִּית ע' (فيد) فَائِدَة. رِبْحٌ مُرَكَّبٌ רִבִּית דְּרִבִּית. رُبَاحٌ ج رَبَابِيحُ קוֹף, בַּבּוּן. مُرَابَحَةٌ מֶכֶר בְּרֶוַח עַל סְחוֹרָה. رَابِحٌ، مُرْبِحٌ רִוְחִי, מֵבִיא רֶוַח, מַכְנִיס.

رَبَدَ ـُ تَرَبَّدَ V. إِرْبَدَّ IX הִתְכַּסָּה (שמים בעננים), קָדַר, הִתְקַדֵּר (שמים, פנים וכו'). أَرْبَدُ ج رُبْدٌ 1. קוֹדֵר. 2. נָקוֹד. عَامٌ أَرْبَدُ שָׁנָה קָשָׁה. مِرْبَدٌ מַחְסָן, מַמְגּוּרָה, חָצֵר.

رَبَصَ ـُ חִכָּה, צִפָּה. تَرَبَّصَ V بِـ אָרַב, חִכָּה לְשַׁעַת כֹּשֶׁר (כדי להתנפל על). تَرَبَّصَ الْفُرْصَةَ חִכָּה לְהִזְדַּמְּנוּת. تَرَبُّصٌ הַמְתָּנָה, שְׁהִיָּה זְמַנִּית, הָיָה סְטָאזֶ'ר. مُتَرَبِّصَةٌ סְטָאזֶ'רִית. مُتَرَبِّصٌ שׁוֹהֶה זְמַנִּית, סְטָאזֶ'ר.

رَبَضَ ـِ 1. רָבַץ, שָׁכַב (חיה). 2. שָׁמַר עַל (עיר). 3. بِـ עַל ב, נִצְמַד וְהִתְעַקֵּשׁ. رَبَّضَ II 1. הִרְבִּיץ (בעל חיים). 2. יָשַׁב "אַחַד" בַּמָּקוֹם. رَبَضٌ ج أَرْبَاضٌ 1. פַּרְבָּר, מְקוֹם מִשְׁכָּב. 2. פַּרְבָּר (של עיר). مَرْبِضٌ ج مَرَابِضُ מִכְלָאָה (של צאן, וכד').

رَبَطَ ـِ 1. קָשַׁר, חָבַשׁ. 2. עָצַר. 3. קָבַע (מכה של מים). رَبَطَ لِسَانَهُ עָצַר לְשׁוֹנוֹ, שָׁמַר עַל שְׁתִיקָה. رَبَّطَ II עָצַר, אָסַר, כָּרַךְ וְהִדֵּק. رَابَطَ III 1. חָנָה (צבא). 2. דָּבַק, נִצְמַד (לעמדה). تَرَابَطُوا VI הִתְקַשְּׁרוּ זֶה עִם זֶה, הִתְאַחְדוּ. إِرْتَبَطَ VIII بِـ הִתְקַשֵּׁר עִם, הִתְחַיֵּב, קִבֵּל עַל עַצְמוֹ. رَبْطٌ 1. קְשִׁירָה, אֲגִידָה, עֲנִידָה. 2. קֶשֶׁר, חִבּוּר. رَبْطُ الرِّزْقِ הַקְצָבַת מָזוֹן. أَهْلُ الْحَلِّ وَالرَّبْطِ הַשַּׁלִּיטִים, אַנְשֵׁי הַשְּׂרָרָה. الضَّبْطُ وَالرَّبْطُ הַקְפָּדָה עַל מִשְׁמַעַת (בצבא). رَبْطَةٌ ج رَبْطَاتٌ وَرِبَطٌ 1. צְרוֹר. 2. חֲבִילָה, צְרוֹר. رَبْطَةُ السَّاقِ בִּירִית. رَبْطَةُ الْعُنُقِ עֲנִיבָה. رِبَاطٌ ج رِبَاطَاتٌ وَأَرْبِطَةٌ وَرُبُطٌ 1. קֶשֶׁר (גם רפואי). 2. אֶגֶד, צְרוֹר. 3. תַּחְבֹּשֶׁת. 4. עֲנִיבָה. 5. שְׂרוֹךְ. 6. תַּחֲנַת סְפָר מְבֻצֶּרֶת. 7. מִנְזָר (של סופים בצפון אפריקה). الرِّبَاطُ רַבָּאט (בירת מרוקו). رِبَاطُ الْحِذَاءِ שְׂרוֹךְ נַעַל. رِبَاطَةُ الْجَأْشِ עֹז רוּחַ, קֹר רוּחַ, אֹמֶץ. مَرْبَطٌ ج مَرَابِطُ 1. מְקוֹם קְשִׁירַת בְּהֵמוֹת, אֻרְוָה. 2. יָתֵד. هُنَا مَرْبَطُ الْفَرَسِ כָּאן קָבוּר הַכֶּלֶב, פֹּה הַקֹּשִׁי. مُرَابَطَةٌ חֲנָיָה (צבא). تَرَابُطٌ 1. הִתְקַשְּׁרוּת, לְכִידוּת, תְּאֵמוּת, קוֹהֶרֶנְטִיּוּת. 2. אִינְטֶגְרַצְיָה, קֶשֶׁר הֲדָדִי. إِرْتِبَاطٌ קֶשֶׁר, הִתְקַשְּׁרוּת, הִתְחַיְּבוּת. بِدُونِ ارْتِبَاطٍ בְּלִי הִתְחַיְּבוּת. ضَابِطُ ارْتِبَاطٍ קְצִין קֶשֶׁר. فَكُّ الِارْتِبَاطِ הַפְרָדַת כּוֹחוֹת. رَابِطُ الْجَأْشِ עַז רוּחַ, אַמִּיץ, קַר רוּחַ. رَابِطٌ ج رَوَابِطُ קַשְׁרִית (בבלשנות). رَابِطَةٌ ج رَوَابِطُ 1. קֶשֶׁר. 2. חֶבֶר, אֲגֻדָּה, אִחוּד, לִיגָה, עֲמוּתָה. الرَّابِطَةُ الْقَلَمِيَّةُ אֲגֻדַּת אַנְשֵׁי עֵט (אגודה של סופרים מהגרים ערבים באמריקה). رَابِطَةُ الشُّعُوبِ חֶבֶר הָעַמִּים (מדינות המשותפות לאנגליה). رَابِطَةُ الشُّعُوبِ الْبَرِيطَانِيَّةُ חֶבֶר הָעַמִּים הַבְּרִיטִי. مُرْتَبِطٌ קָשׁוּר, כָּבוּל, מְחֻיָּב. كَلِمَةٌ مُرْتَبِطَةٌ מִלַּת ב- (מלות מחוברות בדקדוק). مُرَابِطٌ חוֹנֶה. جَيْشٌ مُرَابِطٌ צְבָא קֶבַע. مُتَرَابِطٌ קָשׁוּר זֶה בָּזֶה, מְקֻשָּׁר בְּאַחְדוּת. مُرْتَبِطٌ קָשׁוּר, מְחֻיָּב. مُرْتَبِطٌ بِـ תָּלוּי ב, קָשׁוּר ב.

رَبَعَ ـَ 1. נָטַל רֶבַע. 2. הָיָה הָרְבִיעִי. 3. הִכְפִּיל פִּי אַרְבָּעָה. 4. קָרָה בְּאָבִיב. 5. רָעָה (צאן). رَبَّعَ II 1. הִכְפִּיל פִּי אַרְבָּעָה. 2. רִבֵּעַ, עָשָׂה לִמְרֻבָּע. تَرَبَّعَ V יָשַׁב וְשׁוֹקָיו מְקֻפָּלוֹת. تَرَبَّعَ عَلَى الْعَرْشِ יָשַׁב עַל כֵּס הַמַּלְכוּת, מָלַךְ. رَبْعٌ ج رُبُوعٌ 1. מִשְׁכָּן. 2. בְּנֵי בַּיִת, מִשְׁפָּחָה קְרוֹבָה. 3. שְׁכוּנָה. 4. מָקוֹם, סְבִיבָה. رَبْعُ الْقَامَةِ בַּעַל קוֹמָה בֵּינוֹנִית. رُبُوعٌ חֶבֶל אֶרֶץ. فِي رُبُوعِ الْمَدِينَةِ בְּרַחֲבֵי הָעִיר. حُمَّى الرِّبْعِ קַדַּחַת רְבִיעִית (כל ארבעה ימים). رُبْعٌ ج أَرْبَاعٌ רֶבַע. رُبْعُ سَنَوِيٍّ רִבְעוֹן, פַּעַם בְּרִבְעוֹן. رُبْعِيٌّ שֶׁל רֶבַע, קְוַדְרַנְטִי. رَبْعَةٌ ج رَبَعَاتٌ מְמֻצָּע קוֹמָה, בַּעַל קוֹמָה בֵּינוֹנִית. رِبَاعٌ פָּרִים מְקֻשָּׁטוֹת. رَبِيعٌ אָבִיב. الرَّبِيعُ الْأَوَّلُ وَالثَّانِي הַחֳדָשִׁים הַשְּׁלִישִׁי וְהָרְבִיעִי בְּלוּחַ הַמֻּסְלְמִי. أَرْبَعٌ אַרְבַּע. أَرْبَعَةٌ אַרְבָּעָה. ذَوَاتُ الْأَرْبَعِ הוֹלְכִים עַל אַרְבַּע (חיות). أَرْبَعَ عَشْرَةَ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. أَرْبَعَةَ عَشَرَ אַרְבָּעָה עָשָׂר. أَرْبَعُونَ אַרְבָּעִים. الْأَرْبَعِينِيَّاتُ שְׁנוֹת הָאַרְבָּעִים. رُبَاعَ רְבִיעִיָּה, קְבוּצָה שֶׁל אַרְבָּעָה, אַרְבָּעָה. رُبَاعِيٌّ רִבּוּעִי, מְרֻבָּע, מֻרְכָּב מֵאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת, קְוַדְרָטִי. فِعْلٌ رُبَاعِيٌّ פֹּעַל שֶׁשָּׁרְשׁוֹ מֻרְכָּב מֵאַרְבָּעָה עִצּוּרִים (בדקדוק). مُؤْتَمَرٌ رُبَاعِيٌّ וְעִידָה מְרֻבַּעַת (של ארבע מדינות). رُبَاعِيُّ الْأَضْلَاعِ מְרֻבָּע. رُبَاعِيُّ الشَّكْلِ בַּעַל אַרְבָּעָה מַלְבְּנִים בְּצוּרָה. الْأَرْبِعَاءُ יוֹם רְבִיעִי. يَرْبُوعٌ ج يَرَابِيعُ יַרְבּוֹעַ. مَرْبَعٌ ج مَرَابِعُ אָחוּ, כַּר, מִרְעֶה. تَرْبِيعٌ 1. צוּרַת הַיָּרֵחַ בָּרֶבַע הָרִאשׁוֹן וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁל הַחֹדֶשׁ. 2. הַעֲלָאָה בְּרִבּוּעַ. تَرْبِيعُ الدَّائِرَةِ רִבּוּעַ הַמַּעְגָּל, מְשִׂימָה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִית. رَابِعٌ רְבִיעִי. رَابِعَةٌ רְבִיעִית. الرَّابِعَ عَشَرَ הָאַרְבָּעָה עָשָׂר. الرَّابِعَةَ (الرَّابِعَةُ) عَشْرَةَ הָאַרְבַּע עֶשְׂרֵה. رَابِعُ الْمُسْتَحِيلَاتِ דָּבָר בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי. رَابِعَةُ النَّهَارِ צָהֳרֵי הַיּוֹם. رَابِعًا רְבִיעִית. مُرَبَّعٌ، مُرَبَّعُ الْقَامَةِ בַּעַל קוֹמָה מְמֻצַּעַת. مُرَبَّعٌ מְרֻבָּע, רִבּוּעַ.

مُرَبَّعَان מוּכְרִים מְרֻבָּעִים. شِعْرٌ مُرَبَّعٌ שִׁיר מְרֻבָּע. مُرَبَّعُ الأضلاعِ בַּעַל אַרְבַּע צְלָעוֹת.

رَبِقَ – קָשַׁר, כָּבַל. رِبْقَةٌ ج رِبَقٌ ورِبَاقٌ 1. עֹל, חֶבֶל, קֶשֶׁר. 2. עֹל. 3. עֲבוֹדָה קָשָׁה.

رَبَكَ – أَرْبَكَ IV בִּלְבֵּל, הֵבִיךְ, הִפְרִיעַ. اِرْتَبَكَ VIII בָּא בִּמְבוּכָה, הִתְבַּלְבֵּל, הִסְתַּבֵּךְ. اِرْتِبَاكٌ מְבוּכָה, בִּלְבּוּל, סִבּוּךְ, עִרְבּוּבְיָה. مُرْبِكٌ מֵבִיךְ. مُرْتَبِكٌ נָבוֹךְ, מְבֻלְבָּל.

رَبْلٌ، رَبِيلٌ שָׁמֵן. رَبَلَةٌ ج رَبَلَاتٌ בְּשַׂר שׁוֹק ושל הזרוע. رَبْلِيٌّ בַּעַל בָּשָׂר, שָׁמֵן, בָּשְׂרָנִי. رَبَالَةٌ בַּשְׂרָנוּת.

(ربو) رَبَا – 1. עָלָה, גָּדַל, רָבָה, עָבָר (של כמות). 2. גּוֹדֵל, צָמַח. 3. טִפֵּס (על הר). رَبَّى II 1. גִּדֵּל, טִפֵּל, חִנֵּךְ. 2. הִצְמִיחַ. رَابَى III הִלְוָה בְּרִבִּית. أَرْبَى IV הוֹסִיף, הָיָה גָּדוֹל מִ־, הִגְדִּיל, הִרְבָּה. تَرَبَّى V הִתְחַנֵּךְ אֵצֶל, גָּדַל, צָמַח. عَلَى הִתְחַנֵּךְ עַל־. رَبْوٌ קֹצֶר, אַסְתְּמָה. رُبْوَةٌ ج رُبًى، رَابِيَةٌ ج رَوَابٍ(ي) גִּבְעָה, תֵּל. رِبًا רִבִּית, נֶשֶׁךְ ר׳ فَائِدَة. وأَحَلَّ اللهُ البَيْعَ وحَرَّمَ الرِّبَا ק׳ וֵאלֹהִים הִתִּיר אֶת הַמִּסְחָר וְאָסַר אֶת הַנֶּשֶׁךְ. رِبَا النَّسِيئَةِ רִבִּית דְּחוּיָה (כאותיות). رِبَوِيٌّ שֶׁל רִבִּית קְצוּצָה. تَرْبِيَةٌ 1. חִנּוּךְ, גִּדּוּל יְלָדִים, פֶּדָגוֹגְיָה. 2. תַּרְבּוּת, הַשְׂכָּלָה, הַדְרָכָה. تَرْبِيَةٌ بَدَنِيَّةٌ תַּרְבּוּת הַגּוּף, סְפּוֹרְט. تَرْبِيَةُ الأَطْفَالِ גִּדּוּל יְלָדִים. عِلْمُ التَّرْبِيَةِ פֶּדָגוֹגְיָה. سُوءُ التَّرْبِيَةِ. قَلِيلُ التَّرْبِيَةِ חֲסַר חִנּוּךְ וְתַרְבּוּת. وِزَارَةُ التَّرْبِيَةِ والتَّعْلِيمِ מִשְׂרַד הַחִנּוּךְ וְהַתַּרְבּוּת. تَرْبَوِيٌّ، تَرْبِيَوِيٌّ פֶּדָגוֹגִי, חִנּוּכִי. مُرَبٍّ(ي) מְחַנֵּךְ. مُرَبًّى 1. מְחֻנָּךְ, מְתֻרְבָּת. 2. רִבָּה. مُرَابٍ(ي) מַלְוֶה בְּרִבִּית.

رُبَّ רַבִּי (בלשון עתיקה). أَرَبَّ עִכֵּב, הִתְמַהְמֵהַּ.

رَتَبَ – סִדֵּר, עָרַךְ. رَتَّبَ II 1. סִדֵּר, עָרַךְ, אִרְגֵּן. 2. הֵטִיל עַל־. تَرَتَّبَ V 1. סֻדַּר, הֻסְדַּר. 2. عَلَى הֵבִיא לְתוֹצָאוֹת, הֵבִיא לְמַסְקָנָה, נוֹבַע מִן. رُتْبَةٌ ج رُتَبٌ מַדְרֵגָה, דַּרְגָּה, מַעֲמָד, מַעֲלָה. رُتْبَةُ الشَّرَفِ דַּרְגַּת הַכָּבוֹד. رُتْبَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ דַּרְגָּה צְבָאִית. رَتَابَةٌ חַדְגוֹנִיּוּת, מוֹנוֹטוֹנִיּוּת. رَتِيبٌ 1. חַדְגוֹנִי. 2. ج رُتَبَاءُ סַמָּל, נַגָּד (בצבא). مَرْتَبَةٌ ج مَرَاتِبُ 1. מַעֲלָה, מַעֲמָד, רָמָה, דַּרְגָּה. 2. מִזְרָן. إِحْتَلَّ مَرْتَبَةً הָיָה בְּמָקוֹם (במדרג, במצעד פזמונים). تَرْتِيبٌ סֵדֶר, מַעֲרָךְ, תּוֹר. بِالتَّرْتِيبِ לְפִי סֵדֶר, מְאֹרְגָּן לְפִי־. مِنْ غَيْرِ تَرْتِيبٍ בְּלִי סֵדֶר, בְּעִרְבּוּבְיָה. تَرْتِيبِيٌّ סִדּוּרִי (מספר). رَاتِبٌ ج رَوَاتِبُ، مُرَتَّبٌ ج مُرَتَّبَاتٌ מַשְׂכֹּרֶת, שָׂכָר. بَيَانُ الرَّاتِبِ תְּלוּשׁ מַשְׂכֹּרֶת. مُرَتَّبٌ 1. מְסֻדָּר, מְאֹרְגָּן. 2. מַשְׂכֹּרֶת.

رَتَجَ – أَرْتَجَ IV נָעַל (בבריח). أُرْتِجَ عَلَيْهِ נֶעֶתְקוּ מִלִּים מִפִּיו, נֶאֱלַם. رِتَاجٌ ج رُتُجٌ שַׁעַר. مِرْتَاجٌ ج مَرَاتِيجُ בְּרִיחַ.

رَتَعَ – רָעָה לְשָׂבְעָה. أَرْتَعَ IV נָתַן לְרְעוֹת (בהרחבה רעה). مَرْتَعٌ ج مَرَاتِعُ 1. מִרְעֶה. 2. כַּר, מְאוּרָה. مَرْتَعٌ لِفَسَادٍ מְאוּרָה שֶׁחִיתוּת וּפְרִיצוּת. الظُّلْمُ مَرْتَعُهُ وَخِيمٌ פִּתְגָּם: פִּרְיוֹת הָרְעָה הֵם אֲבָדוֹן (ע״פ רַע רְעָתִים יִשְׁמֹר).

رَتَقَ – אִחָה, תָּפַר, תִּקֵּן. رَتَقَ فَتْقَهُمْ אִחָה אֶת הַקְּרָעִים שֶׁלָּהֶם, הִשְׁלִים בֵּינֵיהֶם. رَتْقٌ אִחוּי, תִּקּוּן, תְּפִירָה.

رَتَلَ – סִדֵּר, הִסְדִּיר. رَتَّلَ II 1. זִמֵּר, רִנֵּן, פִּזֵּם. 2. דִּקְלֵם. رَتَّلَ القُرْآنَ קָרָא אֶת הַקֻּרְאָן בְּטַעֲמֵי הַמִּקְרָא. رَتَلٌ ج أَرْتَالٌ טוּר, שׁוּרָה, שַׁיָּרָה. رَتَلٌ آلِيٌّ טוּר מְמֻכָּן. رُتَيْلَاءُ מִין עַכָּבִישׁ. تَرْتِيلٌ 1. קְרִיאָה בְּטַעֲמֵי הַמִּקְרָא. 2. דִּקְלוּם. تَرْتِيلَةٌ ج تَرَاتِيلُ מִזְמוֹר, פִּיּוּט, שִׁיר תְּפִלָּה לֵאלֹהִים. مُرَتِّلٌ פַּיְּטָן, קוֹרֵא שִׁירֵי מִזְמוֹר.

رِتُوش F רְטוּשׁ (שיפור תצלום או ציור).

(رتن) رُتَيْنَةٌ ج رَتَائِنُ הַפְּתִיל הַמָּאִיר בְּמְנוֹרַת לוּקְס.

رَثَّ – בָּלָה, נִבְלָה, נִשְׁחַק, הִתְרַפֵּט. رَثٌّ מְרֻפָּט, קָרוּעַ, בָּלוּי, שָׁחוּק. رَثُّ الهَيْئَةِ בַּעַל הוֹפָעָה מְרֻפֶּטֶת, "שְׁלוּמִפְּרִי". رَثَاثَةٌ، رُثُوثَةٌ 1. בְּלִיָּה, שְׁחִיקָה של בגדים לבושים. 2. קַבְּצָנוּת (וּמִשְׂכֵּן).

(رثو) رَثَا، رَثَى – 1. סָפַד, הִסְפִּיד, קוֹנֵן עַל. 2. لِـ רִחֵם, הִתְרַחֵם עַל־, חָמַל עַל־. هُوَ فِي حَالٍ يُرْثَى لَهَا הוּא בְּמַצָּב מְעוֹרֵר רַחֲמִים. رِثَاءٌ 1. חֶמְלָה, רַחֲמִים. 2. הֶסְפֵּד. مَرْثِيَةٌ، مَرْثَاةٌ ج مَرَاثٍ(ي) קִינָה, מִסְפֵּד, שִׁיר מִסְפֵּד, אֱלֶגְיָה, רְקוּיאֶם.

رَجَّ – טִלְטֵל, זִעְזַע, נִעֵר, הֵרְעִיד. اِرْتَجَّ VIII רָעַד, נִטַלְטֵל, הִזְדַּעְזַע, נָע. رَجٌّ רְעִידָה, זִעְזוּעַ, טִלְטוּל. رَجَّةٌ 1. הִזְדַּעְזְעוּת, רְעָדָה, טִלְטוּל. 2. הֶלֶם, זַעֲזוּעַ מֹחִי. رَجْرَاجٌ רוֹעֵד, מִטַּלְטֵל, מִזְדַּעְזֵעַ. اِرْتِجَاجٌ הִזְדַּעְזְעוּת, רְעִידָה, רְטִיטָה, וִיבְּרַצְיָה. اِرْتِجَاجٌ مُخِّيٌّ זַעֲזוּעַ מֹחַ.

(رجأ) أَرْجَأَ IV דָּחָה, הִשְׁהָה (זמנית). المُرْجِئَةُ כַּת אִסְלָאמִית שֶׁטְּעֲנָה שֶׁאֵין פּוֹסְקִים נֶגֶד אִישׁ מֻסְלְמִי אֶלָּא דּוֹחִים אֶת הַפְּסָק לְיוֹם הַדִּין.

رَجَبَ – פָּחַד, הִתְיָרֵא. رَجَّبَ II النَّخْلَةَ תָּמַךְ אֶת הַדֶּקֶל לְבַל יִפֹּל או יִשָּׁבְרוּ אֶשְׁכּוֹלוֹתָיו. رَجَبٌ רַגַ׳בּ (שם החודש השביעי בלוח המוסלמי).

رَجَحَ – 1. הִכְרִיעַ. 2. הֶעְדִּיף, הִשְׁפִּיל. 3. גָּדַל, גָּבַר (משקל). 4. נָטָה (כף מאזניים, כף המאזניים מכבדת). رَجَّحَ II, أَرْجَحَ IV 1. הִכְרִיעַ (כף מאזניים). 2. הֶעְדִּיף עַל־. 3. נָטָה לְצַד־. 4. נִדְנֵד, עִרְסֵל. تَأَرْجَحَ 1. הִתְנוֹדֵד, הִתְנַדְנֵד, הִטַּלְטֵל אָנֶה וָאָנָה, הִתְנַדְנֵד בְּעַרְסָל. رَجَاحَةٌ הַכְרָעָה. رَجَاحَةُ العَقْلِ (الرَّأْيِ) תְּבוּנָה, שִׁקּוּל דַּעַת, רְצִינוּת. رُجْحَانٌ، أَرْجَحِيَّةٌ 1. נְטִיָּה (של כף המאזניים למטה). 2. הַכְרָעָה. 3. יִתְרוֹן, הַעֲדָפָה. أَرْجَحُ כָּבֵד יוֹתֵר, נָכוֹן יוֹתֵר. الأَرْجَحُ أَنْ. عَلَى الأَرْجَحِ קָרוֹב לְוַדַּאי, כַּנִּרְאֶה עַל הַסְּבִירוּת יוֹתֵר. أُرْجُوحَةٌ ج أَرَاجِيحُ، مَرْجُوحَةٌ ج مَرَاجِيحُ עַרְסָל, נַדְנֵדָה. مُرَجَّحٌ מַכְרִיעַ, נוֹתֵן עֲדִיפוּת. مُرَجَّحٌ מֻכְרָע. مِنَ المُرَجَّحِ קָרוֹב לְוַדַּאי, כַּנִּרְאֶה. رَاجِحٌ מַכְרִיעַ. رَاجِحُ العَقْلِ מְיֻשָּׁב בְּדַעְתּוֹ, נָבוֹן, רְצִינִי.

رَجْرَجَ טלטל, נענע, הניע. تَرَجْرَجَ הִטַּלְטֵל, התנועע. رَجْرَاجٌ מתנועע, מתנודד.

رَجَزَ ـ חִבֵּר (דקלם) שיר. اِرْتَجَزَ VIII חִבֵּר (דקלם) שיר (במשקל رَجَز). رِجْزٌ עבודת אלילים. رِجْزٌ 1. עֹנֶשׁ. 2. טֻמְאָה. رَجَزٌ משקל בפואטיקה הערבית ושש פעמים مُسْتَفْعِلُنْ. أُرْجُوزَةٌ ج أَرَاجِيزُ שיר (במשקל رَجَز).

رَجِسَ ـ 1. נטמא, נזדהם. 2. עשה מעשה תועבה ומביש. رِجْسٌ، رَجَسٌ ج أَرْجَاسٌ טֻמְאָה, זֻהֲמָה. رَجَّاسٌ הומה, רועש, רועם. مِرْجَاسٌ סד מים, סד עמק.

رَجَعَ ـ إِلَى חזר, שב אל־. رَجَعَ إِلَى صَوَابِهِ שב לשפיותו, חזר למוטב, התעשת. رَجَعَ إِلَى الْمُنَجِّمِ אַץ בעצתו. رَجَعَ بِخُفَّيْ حُنَيْنٍ חזר בלשפת שָׁוְא, נכשל. رَجَعَ عَلَى عَقِبَيْهِ חזר בלשפת שָׁוְא. رَجَعَ عَنْ חזר בו. رَجَعَ عَنْ غَيِّهِ חזר למוטב. رَجَعَ الْقَهْقَرَى חזר לאחור. يَرْجِعُ الْأَمْرُ إِلَى הדבר תלוי ב־. رَجَّعَ II החזיר, השיב, הסב, הפנה, הטה. رَجَّعَ صَدَاهُ הדהד. رَاجَعَ III 1. בדק, עיין ב־, שנן. 2. פנה אל־. 3. נמלך בדעתו. 4. תיקן, הגיה. رَاجَعَ نَفْسَهُ עשה חשבון נפש, עיין מחדש. أَرْجَعَ IV 1. החזיר, השיב. 2. ייחס ל־. 3. הקדים למחשה. تَرَاجَعَ VI חזר אחורה, נסוג, חזר. تَرَاجَعَ إِلَى الْوَرَاءِ נסוג. اِرْتَجَعَ VIII 1. החזיר 2. חזר, נסוג. 3. מי רכוש, היה לא קרה. اِسْتَرْجَعَ X 1. לקח (דרש) בחזרה, החזיר לעצמו. 2. שיחזר, זכר. اِسْتَرْجَعَ حَقَّهُ קבל את המגיע לו בחזרה. اِسْتَرْجَعَ صِحَّتَهُ חזר (שב) לאיתנו, הבריא. رَجْعٌ חזרה. رَجْعُ الصَّدَى הד. كَرَجْعِ الْبَصَرِ כהרף עין. رَجْعِيٌّ 1. ראקציוני. 2. רטרואקטיבי, למפרע. بِأَثَرٍ رَجْعِيٍّ רטרואקטיבית. رَجْعِيَّةٌ ראקציה, נסיגה מקדמות. رَجْعَةٌ ج رَجَعَاتٌ 1. חזרה, שיבה. 2. תחיית המתים. لَا رَجْعَةَ فِيهِ בלתי הפיך. رُجْعَى תשובה, תשובה. رُجُوعٌ 1. חזרה, שיבה. 2. נסיגה. مَرْجُوعُ الْبَرِيدِ מכתב חוזר. رَجِيعٌ 1. צואה. 2. גרעין. مَرْجِعٌ ج مَرَاجِعُ 1. חזרה. 2. מקור ביבליוגרפי, ספר עיון. 3. סמכות, ראשות. 4. מקום שיבה. الْمَرْجِعُ السَّابِقُ שם המקור הנזכר לעיל. الْمَرْجِعُ إِلَيْهِ הוא מקור הסמכות. ثَبَتٌ (قَائِمَةُ) الْمَرَاجِعِ רשימת המקורות, ביבליוגרפיה. مَرْجِعِيَّةٌ 1. סמכות, השתייכות, השתייכות, השתייכות. 2. מקור הסמכות. مُرَاجَعَةٌ 1. עיון, בדיקה. 2. בדיקה מחדש, שקילת נושא כבירור. 3. פנייה ל־. 4. הגהה. أَيَّامُ الْمُرَاجَعَةِ ימי שבתון שקט. إِرْجَاعٌ 1. החזרה, השבה. 2. ייחוס ל־. تَرَاجُعٌ נסיגה, רתיעה, ירידה, ויתור. اِرْتِجَاعٌ רטרואקטיביות. اِرْتِجَاعُ الذَّاكِرَةِ הבזק לאחור בספרות וכו'. اِسْتِرْجَاعٌ החזרה, קבלה בחזרה. رَاجِعٌ חוזר. تَغْذِيَةٌ رَاجِعَةٌ הזנה חוזרת (בספרות וכו'), משוב. حُمَّى رَاجِعَةٌ קדחת חוזרת. إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ כי אנו לאלוהים ואליו נשוב, נאמר בעת פטירה. مُرَاجِعٌ 1. מגיה, מבקר חשבונות. 2. פונה. 3. מבקר, מעיין. مُرْتَجِعٌ מי לא קרה.

رَجَفَ ـ اِرْتَجَفَ VIII רעד, רטט, הזדעזע. أَرْجَفَ IV הרעיש, הרעיד, הפיץ. رَجْفَةٌ 1. רעדה, רטט, רעידה, צמרמורת. 2. זעזוע. إِرْجَافٌ ج أَرَاجِيفُ שמועה כוזבת.

رَجَلَ ـ הלך ברגל. رَجَّلَ II סרק ושיער. تَرَجَّلَ V 1. ירד מרכבו. 2. הלך ברגל. 3. הפך לגבר (אישה). اِرْتَجَلَ VIII אלתר. اِرْتَجَلَ قَصِيدَةً אלתר שיר. מסר דברים בעל פה ובזה. اِسْتَرْجَلَ X 1. נעשה גבר. 2. הפכה להיות כגבר (אישה). رِجْلٌ ג' ج أَرْجُلٌ 1. רגל. 2. ج أَرْجَالٌ להקה ארבה. اِنْقَطَعَتِ الرِّجْلُ נפסקה רגל מ־. خَلْوُ الرِّجْلِ ע' خلو. يُقَدِّمُ رِجْلًا وَيُؤَخِّرُ أُخْرَى מהסס על שתי הסעיפים, מהסס. رَجُلٌ ج رِجَالٌ ج״ج رِجَالَاتٌ גבר, איש. رَجُلُ إِسْعَافٍ פרמדיק, איש עזרה ראשונה. رَجُلُ أَعْمَالٍ איש עסקים. رَجُلُ أَمْنٍ איש ביטחון. رَجُلُ السَّاعَةِ איש השעה, האיש המתאים במקום המתאים. رِجَالَاتُ الدَّوْلَةِ אישי המדינה, מנהיגי המדינה. رِجَالِيٌّ גברי, של גברים ובגדים. رُجُولَةٌ גבריות. مِرْجَلٌ ج مَرَاجِلُ דוד. اِرْتِجَالٌ אלתור, אימפרוביזציה. اِرْتِجَالِيٌّ על רגל אחת, בעל פה ובזה. رَاجِلٌ ج رَجَّالَةٌ רגלי. مُرْتَجَلٌ מאולתר. رَجْلَةٌ רגלה, רגלית (צמח).

رَجَمَ ـ 1. רגם, סקל, ירה. 2. קלל. 3. קבר את המת. رَجَمَ بِالْغَيْبِ ניחש, דיבר מתוך השערה. رَجَّمَ II الْقَبْرَ סימן את הקבר. رَجْمٌ רגימה, סקילה, ניחוש. رَجْمٌ بِالْغَيْبِ ניחוש. رُجُمٌ כוכבים נופלים, מטאורים. رُجْمَةٌ ج رِجَامٌ תלולית אבנים לסימון קבר. رَاجِمَةٌ، رَاجِمَةُ صَوَارِيخَ משגר טילים. مِرْجَمَةٌ ج مَرَاجِمُ מטול, מטען, מטול טילים. الرَّجِيمُ הסקול, השטן.

(رجن) مُرْجُونَةٌ סל (קנים) (מן הכאנה ונערים). هُمْ فِي مُرْجُونَةٍ مِنْ أَمْرِهِمْ הם במבוכה שלמה.

(رجو) رَجَا ـ יחל, קיווה, צפה, חִלָּה את פני, ביקש. رَجَاهُ فِي الْحَاجِ ביקש ממנו לעשות, בבקשה. أَرْجُو عَدَمَ الْمُؤَاخَذَةِ אבקש את סליחתך. يُرْجَى الرُّجَاءَ נא, בבקשה. يُرْجَى التَّفَضُّلُ بِالْعِلْمِ נא לידיעתך. تَرَجَّى V עתר, התחנן, הפציר. اِرْتَجَى VIII קיווה, יחל, חִלָּה את פני. رَجَاءٌ תקווה, בקשה, תחינה. رَجَاءً נא. رَأْسُ الرَّجَاءِ الصَّالِحِ ע' رأس. رَجًا ج أَرْجَاءٌ תחום, צד, פינה. فِي أَرْجَاءِ الْبِلَادِ ברחבי הארץ. وَاسِعُ الْأَرْجَاءِ רחב ידיים. رَجَاةٌ، مَرْجَاةٌ תקווה. رَاجٍ (ي) מקווה, מייחל. مَرْجُوٌّ מיוחל, מקווה. الْمَرْجُوُّ مُرَاعَاةُ كَذَا מתבקש לשמור על; נבקשך כי.

رَجِيمٌ F ע' جَحِيمٌ.

رَحُبَ ـ רחב, גדל בשטחו, היה רחב ידיים. رَحَّبَ II بِـ קיבל בברכה, קידם בברכה את. أَرْحَبَ IV 1. רִחֵב. 2. הרחיב. رَحْبٌ، رَحِيبٌ רחב, רחב ידיים. رَحْبُ الصَّدْرِ רחב לב. رَحْبُ الْبَاعِ (الذِّرَاعِ) נדיב, פתוח יד. رَحُبَ רחב על

الرَّحْبِ وَالسَّعَةِ סבר פנים יפות, בכל הכבוד. رَحْبَةٌ ج رِحَابٌ רחבה, כיכר. رَحْبَةُ الْمَسْجِدِ רחבת המסגד. إِنْتَقَلَ إِلَى رِحَابِ اللهِ הלך לעולמו. أَنَا فِي رِحَابِكَ אני תחת חסותך. رِحَابُ الْجَامِعَةِ קמפוס האוניברסיטה. رَحَابَةٌ רוחב. رَحَابَةُ صَدْرٍ רוחב לב, נדיבות, אורך רוח. مَرْحَبٌ ج مَرَاحِبُ רוחב. مَرْحَبًا بِكَ ברוך הבא! تَرْحَابٌ، تَرْحِيبٌ סבר פנים, קידום בברכה. بِتَرْحَابٍ בחמימות, בסבר פנים יפות. تَرْحِيبِيٌّ كَلِمَةٌ تَرْحِيبِيَّةٌ נאום ברכה.

(رخرخ) رَخْرَاخٌ רחב. عَيْشٌ رَخْرَاخٌ חיי רווחה.

رَحَضَ – שטף. مِرْحَاضٌ ج مَرَاحِيضُ שירותים, בית כסא.

(رحق) رَحِيقٌ 1. יין. 2. צוף, נופת, נקטר.

رَحَلَ – إِرْتَحَلَ VIII 1. נסע, עבר מ־, הגר, הסתלק. 2. הלך לעולמו, מת. رَحَّلَ II הסיע, הגלה, גירש, שלח. تَرَحَّلَ V נדד, חי חיי נדודים. رَحْلٌ ج رِحَالٌ 1. אוכף ובייחוד לגמל. 2. חפצי הנוסע. أَلْقَى رِحَالَهُ فِي חנה ב־, התיישב ב־. شَدَّ الرِّحَالَ إِلَى יצא אל, התכונן לנסוע אל. رِحْلَةٌ ج رِحْلَاتٌ מסע, נסיעה, טיול. رِحْلَةٌ بَحْرِيَّةٌ שיט. رِحْلَةٌ جَوِّيَّةٌ טיסה. رِحْلَةٌ فَضَائِيَّةٌ מסע בחלל. رَحِيلٌ 1. מסע, נסיעה, הגירה. 2. פטירה. رَحَّالٌ ج رُحَّلٌ נוסע, נודד, תייר. الْبَدْوُ الرُّحَّلُ، الْأَعْرَابُ الرُّحَّلُ נוודים, הבדווים הנודדים. الطُّيُورُ الرَّحَّالَةُ ציפורים נודדות. رَحَّالَةٌ איש מסעות. كُتُبُ الرَّحَّالَةِ ספרי מסעות, מחקרי מסעות. مَرْحَلَةٌ ج مَرَاحِلُ 1. שלב, דרגה, פאזה. 2. יום נסיעה. الْمَرْحَلَةُ الْإِبْتِدَائِيَّةُ שלב בית ספר יסודי. دُونَهُ بِمَرَاحِلَ פחות ממנו בהרבה. يَزِيدُ عَلَيْهِ بِمَرَاحِلَ עולה עליו בהרבה. فِي مَرَاحِلِ حَيَاتِهِ בשלבי חייו. تَرْحَالٌ נסיעה, מסע, נדידה. أَلْقَى عَصَا التَّرْحَالِ فِي התיישב ב־. تَرْحِيلٌ ج تَرَاحِيلُ הגלייה, גירוש, אקספולסיה, טרנספר, הסעה. عُمَّالُ التَّرَاحِيلِ פועלים לא קבועים ונודדים לפרנסתם. مَحَطَّةُ تَرْحِيلٍ תחנת ממסר (relay). إِرْتِحَالٌ מסע, יציאה למסע. رَاحِلٌ נוסע. الرَّاحِلُ המנוח, המת. رَاحِلَةٌ ج رَوَاحِلُ גמל לנסיעות. شَدَّ رَاحِلَتَهُ חבש את גמלו, התכונן לנסוע. مُرَحَّلٌ 1. מוסע. 2. מועבר הלאה. مُرَحَّلٌ ج مُرَحَّلَاتٌ מועבר מחשבון בחשבונאות.

رَحِمَ – רחם על, חמל על, נכמרו רחמיו על. رَحِمَهُ اللهُ השם ירחם עליו, זכרונו לברכה ז"ל. يَرْحَمُكَ اللهُ לבריאות (בעיטוש). رَحَّمَ II. تَرَحَّمَ V התפלל שהאל ירחם עליו. تَرَاحَمُوا VI הפגינו רגשי חמלה זה לזה. إِسْتَرْحَمَ X עתר, התחנן, ביקש רחמים. رَحِمٌ، رِحْمٌ ج أَرْحَامٌ רחם. أُولُو (ذَوُو) الْأَرْحَامِ קרובים. صِلَةُ الرَّحِمِ עשיית חסד עם הקרובים, קשר דם, קרבת משפחה. رَحْمَةٌ רחמים, חמלה. تَحْتَ رَحْمَتِهِ נתון לחסדיו. مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ אחיות רחמניות. وَارَحْمَتَاهُ! חבל על האבדה. الْمَوْتُ مَعَ النَّاسِ رَحْمَةٌ צרת רבים חצי נחמה. رَحِيمٌ רחמן, חומל. الرَّحِيمُ הַאֵל הרחום (בינוי לאלוהים בקוראן). الرَّحْمٰنُ הרחמן (מכינויי האל בקוראן). مَرْحَمَةٌ ج مَرَاحِمُ רחמים, חסד. تَرْحِيمٌ. صَلَاةُ التَّرْحِيمِ קריאת "אל מלא רחמים" (בלוויות), תפילת אשכבה, מיסה (בנצרות). قُدَّاسُ التَّرْحِيمِ תפילת אשכבה, מיסה (בנצרות). إِسْتِرْحَامٌ עתירה, בקשת חנינה. مَرْحُومٌ מנוח (מת).

(رحو، رحي) رَحًا – סובב את הריחיים. رَحًا، رَحًى ر ج أَرْحَاءٌ 1. ריחיים. 2. שן טוחנת. دَارَتْ رَحَى الْحَرْبِ המלחמה (פרצה) התלקחה. رَحَوِيٌّ סיבובי. الرَّحَوِيَّةُ כננת (capstan).

رَخَّ – 1. הזליף (גשם). 2. ערבב (משקה) במים. رَخٌّ (עוף אגדי). رُخٌّ 1. עוף אגדי ענק. 2. צריח (בשחמט). رَخَاخٌ רך, עדין. عَيْشٌ رَخَاخٌ חיי רווחה.

رَخُصَ – 1. נעשה זול. 2. היה רך ועדין (עור אישה). رَخَّصَ II 1. הוזיל, הפחית. 2. הרשה, התיר. أَرْخَصَ IV 1. הוזיל. 2. הפחית מערכו. تَرَخَّصَ V بِ 1. התיר לעצמו. 2. ביקש רשות. إِسْتَرْخَصَ X 1. חשב לזול. 2. ביקש רשות. رَخْصٌ רך ועדין (עור אישה). رُخْصٌ זולות, מחיר זול. رُخْصَةٌ ج رُخَصٌ רישיון, היתר, רשות. رُخْصَةُ قِيَادَةٍ (سِيَاقَةٍ) רישיון נהיגה. رَخِيصٌ זול. جَادَ بِكُلِّ غَالٍ وَرَخِيصٍ הקריב את כל אשר לו. تَرْخِيصٌ ج تَرْخِيصَاتٌ 1. הוזלה. 2. ج تَرَاخِيصُ אישור, רשות, רישיון. مُرَخَّصٌ מורשה. مُرْتَخَصٌ זול. كُلُّ مُرْتَخَصٍ وَغَالٍ כל אשר לאל ידו.

رَخُمَ، رَخِمَ – 1. היה רך ונעים (קול). 2. ישב (התרנגולת) על ביצים. رَخَّمَ II 1. ריצף בשיש, ציפה בשיש. 2. ריכך (קולו). 3. קיצר מילה (בדקדוק) כגון فَاطِمُ במקום فَاطِمَةُ. رَخَمَةٌ ج رَخَمٌ רחם (עוף). رُخَامٌ שיש. رُخَامَةٌ ج رُخَامَاتٌ מרצפת שיש. رَخِيمٌ ערב, נעים (קול), נעימה. تَرْخِيمٌ קיצור סוף מילה.

(رخو) رَخَا، رَخُوَ – 1. נרפה. 2. רווח. 3. רפה. رَخَا عَيْشُهُ חי חיי רווחה. أَرْخَى IV 1. רפה לו. 2. הרפה. 3. הוריד (וילון). 4. שילח (רסן). أَرْخَى لَهُ الْعِنَانَ נתן לו חופש פעולה. أَرْخَى اللَّيْلُ سُدُولَهُ הלילה ירד. تَرَاخَى VI. إِرْتَخَى VIII נרפה, התרופף, התרשל. تَرَاخَى عَنْ התעצל, התרשל ב־. إِسْتَرْخَى X 1. שכב בתנוחה נוחה, נרפה. 2. נרפו איבריו מעייפות. رَخْوٌ רך. رَخَاءٌ רווחה, רפה. رُخَاءٌ רוח קלילה ונעימה. رَخَاوَةٌ רכות, רפיון. رَخِيٌّ רווח, נוח. رَخِيُّ الْبَالِ שליו, חי ברווחה. تَرَاخٍ (ي) 1. התרופפות, רשלנות. 2. רגיעה, הקלה. إِرْتِخَاءٌ התרופפות, רפיון. إِرْتِخَاءُ الْعِظَامِ רככת. إِرْتِخَاءُ الْمَفَاصِلِ רפיון פרקים. إِسْتِرْخَاءٌ הרפיה, רגיעה. رَاخٍ (ي) רפה, נוח. مُتَرَاخٍ (ي) מתרשל, מתעצל, רפה, רך.

رَدَّ – 1. החזיר, השיב. 2. סירב, דחה. 3. עלי השיב, ענה על־. 4. הדף,

הפריה, הכחיש, דחה. 5. إِلَى הֶחזיר אֶל. 6. שִׁנָּה. 7. عَنْ הֵנִיא אֶת מ־. رَدَّ البَابَ סָגַר (נָעַל) אֶת הַדֶּלֶת. رَدَّ زِيَارَةً הֶחזיר לוֹ בִּקּוּר. رَدَّ السَّلَامَ הֶחזיר לוֹ שָׁלוֹם. رَدَّ طَرْفَهُ (بَصَرَهُ) הִשְׁפִּיל אֶת עֵינָיו. رَدَّهُ عَلَى عَقِبَيْهِ הֶהְדַּף אוֹתוֹ, הֵשִׁיב ריקם. رَدَّ كَيْدَهُ إِلَى نَحْرِهِ ע׳ كَيْد. لَا رَدَّهُ اللهُ יִשָּׁחֵהוּ אוֹתוֹ, יֵלֵךְ לַעֲזָאזֵל. لَا يُرَدُّ لَهُ قَوْلٌ עַל פִּיו יִשַּׁק דָּבָר, לֹא יָשִׁיב סֵרוּבוֹ. رَدَّدَ II חָזַר עַל־ דְּבָרָיו כְּמֵשֶׁוּ. رَدَّدَ الصَّدَى הִדְהֵד, הִדְהֵד. رَدَّدَ النَّظَرَ بَيْنَ... وَبَيْنَ חָזַר וְהִבִּיט בֵּין וּבֵין. رَادَّ III בִּקֵּשׁ לְהַחזיר. لَا رَادَّ لِأَمْرِ اللهِ אֵין מְשִׁיבִים אֶת פִּי אֱלֹהִים, כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ אֱלֹהִים עָשָׂה. تَرَدَّدَ V عَلَى 1. חָזַר שׁוּב וָשׁוּב, חָזַר וְנִשְׁנָה. 2. فِي הִסֵּס, פָּסַח עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים. 3. إِلَى בִּקֵּר תְּכוּפוֹת, הִתְמִיד בּ־. تَرَدَّدَ اسْمُهُ عَلَى الْأَلْسِنَةِ שְׁמוֹ נִשָּׂא בְּפִי כֹּל. إِرْتَدَّ VIII 1. חָזַר, שָׁב. 2. נָסוֹג, חָזַר בּוֹ. إِرْتَدَّ عَنِ الْإِسْلَامِ כָּפַר, נָטַשׁ אֶת הָאִסְלָאם וּבְחִירָה שְׁרִיעָה מָוֶת בְּאִסְלָאם. إِرْتَدَّ إِلَى الْوَرَاءِ נָסוֹג, חָזַר אֲחוֹרָה. إِسْتَرَدَّ X לָקַח (דָּרַשׁ) בַּחֲזָרָה, הֶחזיר לְעַצְמוֹ. إِسْتَرَدَّ أَنْفَاسَهُ נָשַׁם לִרְוָחָה (אחרי ריצה קשה), לָקַח פֶּסֶק זְמַן. رَدٌّ ج رُدُودٌ 1. תְּשׁוּבָה, מַעֲנֶה, תְּגוּבָה. 2. הַחְזָרָה, הֲשָׁבָה. 3. הַכְחָשָׁה. رَدُّ الِاعْتِبَارِ הֶחזיר הַשֵּׁם של נִפְגָּע, רֵהַבִּילִיטַצְיָה. رَدُّ فِعْلٍ תְּגוּבָה. رُدُودُ فِعْلٍ انْفِعَالِيَّةٌ תְּגוּבוֹת אֶמוֹצְיוֹנָלִיּוֹת. أَخْذٌ وَرَدٌّ דִּיּוּן, וִכּוּחַ. حَقُّ الرَّدِّ זְכוּת הַתְּגוּבָה. رَدًّا عَلَى בִּתְשׁוּבָה (בִּתְגוּבָה) עַל־. مَرْزِئَةٌ كَثِيرَةُ الرَّدِّ הִיא קְרָבַת סְכִסְכָה קוּרְוֹתוֹת. رِدَّةٌ 1. שִׁיבָה אֶל. 2. פְּסֹלֶת וְשֶׁל קֶמַח, סוּבִּין. رِدَّةٌ נְטִישַׁת הָאִסְלָאם, כְּפִירָה. حُرُوبُ الرِّدَّةِ מִלְחֲמוֹת הַחֲלִיף אבּוּ בַּכְּר בַּשְּׁבָטִים שֶׁנָּטְשׁוּ אֶת הָאִסְלָאם (632) לִכְפִירָה. مُرْتَدٌّ מוּמָר, סוֹבֵר, שׁוֹבֵב מ־, פּוֹרֵשׁ. لَا مَرَدَّ لَهُ אֵין מָנוֹס מִמֶּנּוּ, בִּלְתִּי נִמְנָע. تَرْدَادٌ חֲזָרָה שׁוּב וָשׁוּב. تَرْدِيدٌ חֲזָרָה עַל־, שִׁנּוּן. تَرَدُّدٌ 1. הִסּוּס, פְּסִיחָה עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים. 2. תְּדִירוּת, תְּדִירוּת. إِرْتِدَادٌ 1. נְסִיגָה, חֲזָרָה. 2. כְּפִירָה (בְּאִסְלָאם). إِرْتِدَادٌ زَمَنِيٌّ הַבָּזָק לְאָחוֹר, פְּלַשׁ בָּק. كَارْتِدَادِ الطَّرْفِ כְּהֶרֶף עַיִן. إِسْتِرْدَادٌ הֲשָׁבָה, הֶחזיר. مَرْدُودٌ ج مَرْدُودَاتٌ 1. תְּמוּרָה, פִּגּוּל. 2. רוֹוָח, תְּפוּקָה. مَرْدُودَةٌ מְשֻׁלַּחַת, גְּרוּשָׁה. مُرْتَدٌّ כּוֹפֵר (בְּאִסְלָאם).

رَدَأَ – הָפַךְ לְ־. رَدُؤَ – 1. הוּרַע 2. שָׁפָל, הָשְׁפַּל. رِدَّةٌ פְּחִיתָה. رَدِيءٌ ج أَرْدِيَاءُ רַע, פָּגוּם, מְקֻלְקָל, גָּרוּעַ. رَدِيءُ السُّمْعَةِ בַּעַל שֵׁם רַע. رَدَاءَةٌ רֹעַ, קִלְקוּל, פְּגָם, לִקּוּי.

رَدَحٌ פֶּרֶק זְמַן. رَدَحٌ مِنَ الزَّمَانِ תְּקוּפָה אֲרֻכָּה.

رَدَعَ – عَنْ، مِنْ הִרְתִּיעַ, מָנַע מ־, עָצַר. إِرْتَدَعَ VIII נִרְתַּע מ־, נִמְנַע מ־. رَادِعٌ ج رَوَادِعُ מַרְתִּיעַ, מוֹנֵעַ, עוֹצֵר, בּוֹלֵם. عُقُوبَةٌ رَادِعَةٌ עֹנֶשׁ מַרְתִּיעַ.

رَدَغٌ – הָיָה בֹּצִי. رَدْغَةٌ בֹּץ, טִיט, רֶפֶשׁ.

رَدِفَ – הָלַךְ מֵאָחוֹר, הָלַךְ בְּעִקְבוֹת. رَدِفَ – בָּא לוֹ בִּתְמוּרָה, בָּא בְּהֶמְשֵׁךְ. رَادَفَ III 1. הָיָה מִרְכָּבוֹ שֶׁל, נָשָׂא אַחֲרָיו רוֹכֵב, רָכַב מֵאֲחוֹרֵי הָרוֹכֵב אוֹתָהּ בְּהֵמָה. 2. עָרַךְ (בִּרְצִיפוּת). أَرْدَفَ IV 1. רָכַב, הָלַךְ אַחֲרָיו, בָּא אַחֲרָיו, רָכַב אַחֲרָיו. 2. הוֹסִיף וְאָמַר. تَرَادَفَ VI 1. בָּא בִּרְצִיפוּת. 2. הָיוּ נִרְדָּפִים (מִשְׁמָעוּת). رِدْفٌ ج أَرْدَافٌ 1. נִרְדָּפוּת. 2. יַשְׁבָן. 3. יַשְׁבָן, שֵׁת, עַכּוּז. الرِّدْفَانِ הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה. رَدِيفٌ 1. נִרְדָּפוּת. 2. חֵיל מִלּוּאִים. تَرَادُفٌ 1. רְצִיפוּת, רֶצֶף. 2. נִרְדָּפוּת (בִּרְצִיפוּת). مُرَادِفٌ עֵרֶךְ נִרְדָּף. مُتَرَادِفٌ ج مُتَرَادِفَاتٌ מִלָּה נִרְדֶּפֶת.

رَدَمَ – סָתַם, אָטַם, סָגַר, מִלֵּא (מַהֲמוֹרוֹת). رَدَّمَ II תִּקֵּן. تَرَدَّمَ V תֻּקַּן. رَدْمٌ 1. אֲטִימָה, סְתִימָה, מִלּוּי. 2. מַפֹּלֶת, הֲרִיסוֹת. 3. סֶכֶר. رَدِيمٌ בָּלֶה, שָׁחוּק.

رَدَنٌ – קָנֶה. رُدْنٌ ج أَرْدَانٌ שַׁרְווּל. رُدَيْنِيٌّ רֹמַח.

رَدْهَةٌ ج رَدَهَاتٌ 1. אוּלָם. 2. מִסְדְּרוֹן. رَدْهَةُ الْمُحَاضَرَاتِ אוּלָם הַרְצָאוֹת.

رَدِيَ – 1. מֵת. 2. נֶהֱרַס. رَدَّى II 1. הִלְבִּישׁ. 2. הִפִּיל. أَرْدَى IV 1. הֵרַג, הִפִּיל. 2. הֶחֱרִיב, הִשְׁמִיד, כִּלָּה. أَرْدَاهُ قَتِيلًا הִפִּילוֹ חָלָל, הֲרָגוֹ. تَرَدَّى V נָפַל, הִדַּרְדֵּר, יָרַד, הוּרַע. تَرَدَّتِ الْعَلَاقَاتُ بَيْنَهُمْ הִדַּרְדְּרוּ הַיְּחָסִים בֵּינֵיהֶם. إِرْتَدَى VIII לָבַשׁ, עָטָה, הִתְעַטֵּף. رَدًى מָוֶת, חֻרְבָּן, הֶרֶס. رِدَاءٌ ج أَرْدِيَةٌ לְבוּשׁ, מְעִיל, כְּסוּת. مُتَرَدٍّ (يٍ) 1. מֵת בִּנְפִילָה. 2. מִדַּרְדֵּר, רַע, גָּרוּעַ.

رَذَّ – أَرَذَّ IV רָוָה, זִלְּף. رَذَاذٌ רְסִיסִים, גֶּשֶׁם דַּק. مِرْذَاذٌ מַזְלֵף, מַרְסֵס.

رَذُلَ – הָיָה בָּזוּי, שָׁפָל, נִקְלֶה. إِسْتَرْذَلَ X חָשַׁב אֶת־ לְשָׁפָל. رَذْلٌ 1. דְּחִיָּה, סֵרוּב. 2. ج أَرْذَالٌ שָׁפָל, נִקְלֶה, בָּזוּי. رَذِيلٌ ج رُذَلَاءُ وَأَرْذَالٌ נִבְזֶה, בָּזוּי, שָׁפָל, נִקְלֶה. أَرْذَلُ בָּזוּי יוֹתֵר. أَرْذَلُ الْعُمْرِ זִקְנָה מֻפְלֶגֶת, שֵׁיבָה. رَذَالَةٌ שִׁפְלוּת, נְבָזוּת. رَذِيلَةٌ ج رَذَائِلُ מִדָּה רָעָה, שְׁחִיתוּת, תּוֹעֵבָה, רֶשַׁע.

رَزٌّ אֹרֶז ע׳ أَرُزّ.

رَزَّ – נִעֵץ, תָּקַע. رَزَّةٌ ج رَزَزٌ وَرَزَّاتٌ 1. מַסְמֵר, טַבַּעַת, בָּרִיחַ (לְהִתְקַשְּׁרוּת). 2. נֶעֶץ. 3. סוֹגֵר הַדֶּלֶת.

رَزَأَ – בּ־ הִתְרַגֵּשׁ עָלָיו אָסוֹן. رُزِئَ קָרָה בּוֹ אָסוֹן. رُزْءٌ ج أَرْزَاءٌ. رَزِيئَةٌ ج رَزَايَا אָסוֹן כָּבֵד, צָרָה, פֶּגַע.

رَزَبَ – P נִצְמַד אֶל. مِرْزَبَةٌ ج مَرَازِبُ מוֹט בַּרְזֶל. مِرْزَابٌ ج مَرَازِيبُ מַרְזֵב. مَرْزُبَانٌ ج مَرَازِبَةٌ נָגִיד, שַׂר, מוֹשֵׁל פַּרְסִי.

رَزَحَ – تَحْتَ כָּרַע תַּחַת, קָרַס. رَزَحَ تَحْتَ نِيرِ الِاسْتِعْمَارِ כָּרַע תַּחַת עֹל הָאִימְפֶּרְיָאלִיזְם.

رَزَقَ – 1. פִּרְנֵס, כִּלְכֵּל. 2. הֶעֱנִיק, בֵּרֵךְ (בְּפַרְנָסָה, בְּבָנִים וכו׳). رُزِقَ بِوَلَدٍ נוֹלַד לוֹ יֶלֶד. مَا زَالَ حَيًّا يُرْزَقُ הוּא עוֹדֶנּוּ חַי וְקַיָּם. إِرْتَزَقَ VIII הִתְקַיֵּם מ־, הִתְפַּרְנֵס, חַי מ־. إِسْتَرْزَقَ X בִּקֵּשׁ פַּרְנָסָה מ־. رِزْقٌ ج أَرْزَاقٌ 1. פַּרְנָסָה, קִיּוּם, מִחְיָה, בְּרָכָה. 2. מְצִיאָה, קֶצֶבֶת, מַשְׂכֹּרֶת. أَسْبَابُ الرِّزْقِ אֶמְצָעֵי קִיּוּם, מִחְיָה. أَرْزَاقٌ نَاشِفَةٌ 1. מָזוֹן יָבֵשׁ. 2. מְנוֹת קְרָב. الرَّزَّاقُ הַנּוֹתֵן חַיִּים וּפַרְנָסָה (אלוהים). مَرْزُوقٌ

סנדה, פריד. مُرْتَزِقٌ ج مُرْتَزِقَةٌ שכיר חרב.

رَزَمَ – אגד, צרר, ארז, קשר. رِزْمَةٌ ج رِزَمٌ צרור, חבילה.

رَزُنَ – הרצין, נעשה רציני, היה מכובד. رَزِينٌ ج رُزَنَاءُ רציני, מכובד, שקול. رَزَانَةٌ רצינות, כובד ראש.

رَسَبَ – 1. שקע, צלל. 2. נכשל. رَسَّبَ II. أَرْسَبَ IV 1. שיקע. 2. הכשיל. تَرَسَّبَ V שקע למטה (חומרים שונים). رُسُوبٌ 1. שקיעה, צלילה. 2. כישלון. رُسُوبِيٌّ של משקע. صُخُورٌ رُسُوبِيَّةٌ סלעי משקע. تَرْسِيبٌ שיקוע. تَرَسُّبَاتٌ הצטברות משקעים. رَاسِبٌ ج رَوَاسِبُ 1. משקע. 2. ج رَاسِبُونَ נכשל. رَوَاسِبُ الْمَاضِي משקעי העבר.

(رسج) مُرَسَّجٌ ر' (سرج) مُسَرَّجٌ.

رَسَخَ – התבסס, נשתרש, נקבע, היה שרוש. رَسَّخَ II. أَرْسَخَ IV ביסס, קבע, השריש, ייצב, חיזק. أَرْسَخَهُ فِي ذِهْنِهِ חרת אותו במוחו. تَرْسِيخٌ ביסוס, ייצוב, קיבוע. رَاسِخٌ קבוע, מבוסס, יציב, חזק, מושרש, מוצק, חסין.

رُسْغٌ ج أَرْسَاغٌ פרק היד, פרק הרגל.

رَسَفَ ـِ הלך כבול ברגליו, הלך בכבדות.

رَسُلَ – היה ארוך וחלק (שיער). رَسَّلَ II קרא במתינות. رَاسَلَ III فِي بِـ 1. התכתב עם־ בנושא. 2. שיגר שליח או מכתב. أَرْسَلَ IV שלח, שיגר, שילח. أَرْسَلَ فِي طَلَبِهِ זימן אותו, שלח לקרוא לו, הזעיק אותו. أَرْسَلَتْ شَعْرَهَا פרעה את שערה. أَرْسَلَ نَفْسَهُ عَلَى سَجِيَّتِهَا הרשה לעצמו (נהג בטבעיות). تَرَسَّلَ V קרא או עשה פעולה במתינות. تَرَاسَلَا VI התכתבו, כתבו זה אל זה. اِسْتَرْسَلَ X 1. המשיך בדבריו. 2. היה ארוך וחלק (שיער). 3. הפליג ב־. اِسْتَرْسَلَ فِي الْحَدِيثِ (الْكَلَامِ) דיבר באריכות. رِسْلٌ 1. שלווה. 2. עדין, מתון, חלק (שיער). رِسْلُكَ מתינות. عَلَى رِسْلِكَ! מתון! במתינות! לאט לך! رَسِيلٌ ج رُسَلَاءُ נושא מכתבים, שליח. رَسُولٌ ج رُسُلٌ שליח, נביא, שליח ישו (אפוסטול). رَسُولُ اللهِ. الرَّسُولُ שליח אללה, מוחמד. رَسُولِيٌّ אפוסטולי. قَاصِدٌ رَسُولِيٌّ שליח האפיפיור. رِسَالَةٌ ج رَسَائِلُ 1. מכתב, איגרת, שדר. 2. שליחות, ייעוד. 3. מחקר. 4. כתבה (עיתונאית). 5. הודעה. 6. ספר. رِسَالَةٌ بَرْقِيَّةٌ מברק. مُرَاسَلَةٌ התכתבות, חליפת מכתבים. إِرْسَالٌ שיגור, שליחות, משלוח. إِرْسَالٌ تِلِفِزْيُونِيٌّ שידור טלוויזיוני. مَحَطَّةُ إِرْسَالٍ תחנת משדר. إِرْسَالِيَّةٌ 1. משלחת. 2. משלוחת. 3. מיסיון (נוצרי). اِسْتِرْسَالٌ 1. נינוחות, טבעיות. 2. הרחבה (בדיבור). مُرَاسِلٌ כתב (עיתון וכד'). مُرَاسِلٌ خَاصٌّ שליח מיוחד, רץ. مُرَاسِلٌ عَسْكَرِيٌّ כתב צבאי. مُرْسِلٌ. رَاسِلٌ 1. שולח, משגר. 2. משדר. مُرْسِلَةٌ משדר. مُرْسَلٌ 1. שליח, משלחת. 2. מופץ, משוגר. الْمُرْسَلُ إِلَيْهِ הנמען. كَلَامٌ مُرْسَلٌ פרוזה לא מחורזת. مُرْسَلِيَّةٌ משלחת, מיסיון. مُسْتَرْسِلٌ (שיער) ארוך וחלק, מתון. مِرْسَالٌ ס' שליח. الْمِرْسَالُ لَا يَنْضَرِبُ وَلَا يَنْهَانُ ס' שליחי מצווה אינם נזוקים.

رَسَمَ ـُ 1. צייר, שרטט, תכנן, התווה, רשם. 2. הוציא פקודה (של מלך וכד'). 3. מינה לכמורה (נוצרית וכד'). رَسَّمَ II מינה לכמורה (נוצרית וכד'). تَرَسَّمَ V עקב, התחקה, חיקה. اِرْتَسَمَ VIII 1. נרשם, נצטייר. 2. הלך בעקבות־. 3. מונה (לכומר וכד'). اِرْتَسَمَ الْخَوْفُ فِي عَيْنَيْهِ הפחד נשקף מעיניו. رَسْمٌ ج رُسُومٌ 1. ציור, שרטוט, רישום, תרשים, תכנון, תוכנית. 2. צו, פקודה (של מלך וכד'). 3. מס, תשלום. 4. עקבות. 5. ע' מסורת, שריד. رَسْمٌ بَيَانِيٌّ עקומה, דיאגרמה. رَسْمُ الدُّخُولِ דמי כניסה. رَسْمُ الْقَلْبِ קרדיוגרמה. رَسْمٌ هَزْلِيٌّ ר' كَارِيكَاتِير. رُسُومٌ مُتَحَرِّكَةٌ סרטים מצוירים. بِرَسْمِ الْبَيْعِ אשר למכירה. رَسْمِيٌّ רשמי, ממלכתי, פורמלי. رَسْمِيًّا רשמית, באופן פורמלי, רשמיות. شِبْهُ رَسْمِيٍّ רשמי למחצה. رَسْمِيَّاتٌ ענייני רשמיים או טקסיים. بِدُونِ رَسْمِيَّاتٍ באווירה חופשית, בלי טקסיות. رَسَّامٌ צייר, קריקטוריסט. رَسَامَةٌ טקס מינוי לכהונה (דתית נוצרית). مَرْسَمٌ ج مَرَاسِمُ סטודיו. مَرْسُومٌ סטודיו, אטלייה. مَرَاسِيمُ טקסים. رَئِيسُ الْمَرَاسِيمِ ראש הטקס. تَرَسُّمٌ 1. חיקוי. 2. תכנון. مَرْسُومٌ 1. מצויר. 2. מתוכנן, מותווה, רשום. 3. ج مَرَاسِيمُ وَمَرَاسِيمُ טקס, פרוצדורה, נוהל. مَرَاسِيمُ اِسْتِقْبَالٍ טקס קבלת פנים. مَرْسُومٌ مَلَكِيٌّ צו מלכות. مَرْسُومٌ بِقَانُونٍ צו בעל אופי רשמי.

رَسَنَ – أَرْسَنَ IV רסן, שם רסן (לבהמה). رَسَنٌ ج أَرْسَانٌ רסן, רצועת ראש לבהמה. رَمَى رَسَنَهُ عَلَى غَارِبِهِ הפקיר לו את הרצועה.

(رسو) رَسَا ـُ 1. עגן, הטיל עוגן. 2. היה יציב, נקבע, נכון. 3. היה כבד. 4. עַلَى נפל הגורל על־, זכה. رَسَّى II ייצב, ביסס, קבע. أَرْسَى IV 1. הקים, ייסד, קבע, ייצב. 2. עגן, השעין. أَرْسَى حَجَرَ الْأَسَاسِ הניח (את) אבן הפינה. أَرْسَى الدَّعَائِمَ ביסס את היסודות. مَرْسًى ج مَرَاسٍ(ي) מעגן, נמל. مِرْسَاةٌ ج مَرَاسٍ(ي) עוגן. رَاسٍ(ي) 1. קבוע, יציב, איתן. 2. ج رَاسِيَاتٌ. رَوَاسِي الْجِبَالِ הרים נצבים איתן. رُسُوٌّ עגינה, נפילת הגורל על־.

رَشَّ ـُ 1. התיז, זרה בפיזור, רסס, זרה. 2. המטיר. أَرَشَّ IV המטיר. تَرَشَّشَ V נתז. رَشٌّ התזה, ריסוס, זילוף, רסיס. عَرَبَةُ الرَّشِّ מכונית הרבצת הרחובות. رَشَّةٌ ج رَشَّاتٌ 1. מטר. 2. מטר קל. 3. רסיס. رَشَّاشٌ מזלף. رَشَّاشٌ ج رَشَّاشَاتٌ 1. מכונת ירייה. 2. מרסס. مِدْفَعٌ رَشَّاشٌ מקלע. رَشَّاشَةٌ ج رَشَّاشَاتٌ מזלף, מרסס. مِرَشَّةٌ ج مِرَشَّاتٌ وَمَرَاشٌّ מזלף.

رَشَأٌ ج أَرْشَاءٌ עופר של צבייה.

رَشَحَ ـَ 1. הזיע. 2. דלף, נטף. 3. הסתנן. 4. נזלת. كُلُّ إِنَاءٍ يَرْشَحُ بِمَا فِيهِ מה

בְּמַעֲלָלָיו יִתְחַבֵּר וְכוּ'. رَشَّحَ II 1. גִּדֵּל, חִנֵּךְ. 2. הִצִּיעַ מֻעֲמָדוּת. تَرَشَّحَ V 1. זָלַג. 2. הִזִּיעַ. 3. הִצִּיעַ עַצְמוֹ לִבְחִירָה. 4. הִתְנַזֵּל, קִבֵּל נַזֶּלֶת. رَشْحٌ 1. סִנּוּן, זִיעָה. 2. הִצְטַנְּנוּת. رَشَاحَةٌ נְזִילוּת. تَرْشِيحٌ 1. הַצָּעַת מֻעֲמָדוּת. 2. סִנּוּן. 3. הַזָּעָה. بِطَاقَةُ تَرْشِيحٍ טֹפֶס הַצְבָּעָה. مُرَشِّحٌ מְסַנֵּן, פִילְטֶר. مُرَشَّحٌ 1. מֻעֲמָד. 2. מְסֻנָּן, מְזֻקָּק. 3. מֻצְנָן, מְנֻזָּל. 4. מַסְרִיק (מַסְרֵק מְקוּם קָצוּץ).

رَشَدَ 1. הָלַךְ בְּדֶרֶךְ מֵישָׁרִים, נָהַג בְּאַחְרָיוּת וּבִתְבוּנָה. 2. בָּגַר, הִגִּיעַ לְבַגְרוּת. 3. צָלַח, הִצְלִיחַ. رَشَّدَ II. أَرْشَدَ IV 1. הִנְחָה בְּדֶרֶךְ מֵישָׁרִים. 2. הִדְרִיךְ, יִעֵץ. إِسْتَرْشَدَ X 1. שָׁאַל עֵצָה, בִּקֵּשׁ אֶת הַדְרָכָתוֹ. 2. גִּלָּה אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה. رُشْدٌ 1. אֹרַח מֵישָׁרִים, יֹשֶׁר. 2. שִׂיּוּם שֵׂכֶל, שְׁפִיּוּת. 3. בַּגְרוּת. ثَابَ إِلَى رُشْدِهِ שָׁבָה הַכָּרָתוֹ אֵלָיו. سِنُّ الرُّشْدِ גִּיל הַבַּגְרוּת הַחֻקִּי, גִּיל הָעַצְמָאוּת (18-21). رَشَدٌ. رَشَادٌ 1. דֶּרֶךְ נְכוֹנָה, יֹשֶׁר. 2. בִּינָה, שְׁפִיּוּת. 3. בַּגְרוּת. رَشِيدٌ 1. יָשָׁר דֶּרֶךְ, בַּר דַּעַת. 2. בּוֹגֵר. الرَّشِيدُ מִכִּנּוּיֵי הָאֵל בַּקֻּרְאָן. تَرْشِيدٌ יִעוּל, שִׁכְלוּל, שִׁכְלוּלוּת. إِرْشَادٌ 1. הַדְרָכָה, הַכְוָנַת מִתְחִיל. 2. הוֹרָאָה. إِرْشَادَاتُ الْمُرُورِ תַּמְרוּרִים. رَاشِدٌ 1. יְשַׁר דֶּרֶךְ, בַּר לֵבָב. 2. בּוֹגֵר. إِنْقَلَبَ رَاشِدًا בְּשׁוּבוֹ לְשָׁלוֹם. الْخُلَفَاءُ الرَّاشِدُونَ אַרְבַּעַת הַחֲלִיפִים הָרִאשׁוֹנִים בָּאִסְלָאם. لِلرَّاشِدِينَ فَقَطْ לִמְבֻגָּרִים בִּלְבַד. مُرْشِدٌ 1. מַדְרִיךְ, מַנְחֶה, מוֹרֶה דֶּרֶךְ. 2. מַנְחִיל. 3. מַטָּב וְשֶׁל סְפִינוֹת. الْمُرْشِدُ الْعَامُّ لِلْإِخْوَانِ الْمُسْلِمِينَ הַמַּדְרִיךְ הַכְּלָלִי שֶׁל הָאַחִים הַמֻּסְלְמִים. مُرْشِدٌ צוֹפֶה (בִּתְנוּעַת נוֹעַר). مُرْشِدَةٌ صِحِّيَّةٌ מַדְרִיכַת בְּרִיאוּת (אָחוֹת).

رَشَفَ – تَرَشَّفَ V. إِرْتَشَفَ VIII מָצַץ, שָׁתָה לְגִימָה, גָּמַע. إِرْتِشَافٌ שְׁתִיָּה, מְצִיצָה. رَشْفَةٌ ج رَشَفَاتٌ לְגִימָה (שֶׁל מַיִם וְכוּ').

رَشَقَ – יָרָה, יִדָּה, זָרַק. رَشُقَ – 1. הָיָה בַּעַל גִּזְרָה נָאָה. 2. מָהַר וּבִכְתָב. تَرَاشَقُوا VI יָרוּ זֶה עַל זֶה. رَشِيقٌ נָאֶה, אֶלֶגַנְטִי, חִנָּנִי. رَشِيقُ الْقَوَامِ בַּעַל גּוּף דַּק וְנָאֶה. رَشَاقَةٌ גִּזְרָה נָאָה, אֶלֶגַנְטִיּוּת, חֵן.

(رشو) رَشَا – שִׁחֵד. إِرْتَشَى VIII שֻׁחַד, קִבֵּל שֹׁחַד. رَشْوٌ שֹׁחַד. رُشْوَةٌ ج رُشًى وَرَشَاوَى שֹׁחַד. رِشَاءٌ ج أَرْشِيَةٌ חֶבֶל. لَيْسَ الدَّلْوُ إِلَّا بِالرِّشَاءِ מס' ע' דְּלִי. إِرْتِشَاءٌ קַבָּלַת שֹׁחַד. مُرْتَشٍ(ي) מְשֻׁחָד.

رَصَّ – הִדֵּק (דָּבָר בְּדָבָר), צוֹפֵף, לִכֵּד, סִדֵּר בְּקוֹשִׁי. رَصْرَصَ II עָשָׂה מְלֻכֶּדֶת. تَرَاصَّ VI. إِرْتَصَّ VIII הִתְלַכֵּד, הִצְטוֹפֵף בִּמְסִירָה אַחַת. رَصَاصٌ עוֹפֶרֶת. قَلَمُ رَصَاصٍ עִפָּרוֹן. رَصَاصَةٌ ج رَصَاصَاتٌ وَرَصَاصٌ כַּדּוּר, קָלִיעַ. رَصَاصِيٌّ 1. עוֹפַרְתִּי. 2. אָפֹר. رَصِيصٌ. مَرْصُوصٌ מְהֻדָּק, מְלֻכָּד, צָפוּף, עָצוּר, מְגֻבָּשׁ.

رَصَدَ – 1. צָפָה הַשָּׁמַיִם. 2. لِـ אָרַב לְ-, עָקַב אַחֲרֵי. رَصَدَ الْكَوَاكِبَ צָפָה בַּכּוֹכָבִים. أَرْصَدَ IV הִקְצִיב, הִקְצָה. تَرَصَّدَ V צָפָה בְּקַפְּדָנוּת, אָרַב. تَرَصَّدَ الْأَفْلَاكَ צָפָה בַּכּוֹכָבִים. رَصْدٌ ج أَرْصَادٌ 1. תַּצְפִּית. 2. מַאֲרָב, מַעֲקָב אַחֲרֵי. 3. הַקְצָבָה, הַקְצָאָה. رَصْدُ الْإِنْجَازَاتِ מַעֲקָב אַחַר הַהֶשֵּׂגִים. أَرْصَادٌ جَوِّيَّةٌ תַּצְפִּיּוֹת מֶטֶאוֹרוֹלוֹגִיּוֹת (תַּחֲזִיּוֹת מֶזֶג הָאֲוִיר), מֶטֶאוֹרוֹלוֹגְיָה. رَصَدٌ ج أَرْصَادٌ קָרוֹל, אוֹרֵב, פּוֹקֵחַ עַיִן. رَصَّادٌ. رَصَّادٌ جَوِّيٌّ מֶטֶאוֹרוֹלוֹג. رَصِيدٌ ج أَرْصِدَةٌ אַשְׁרַאי, יִתְרָה, קֶרֶן שְׁמוּרָה. شِيكٌ بِدُونِ رَصِيدٍ שֵׁק בְּלִי כִּסּוּי. مَرْصَدٌ ج مَرَاصِدُ מִצְפֶּה, מִצְפֶּה כּוֹכָבִים. مِرْصَدٌ טֶלֶסְקוֹפּ. مِرْصَادٌ מַצְפֶּה, עֶמְדַּת תַּצְפִּית, מַאֲרָב. وَقَفَ لَهُ بِالْمِرْصَادِ אָרַב לוֹ. رَاصِدٌ רוֹשֵׁם. ج رُصَّادٌ קָרוֹל. خَزِينَةٌ رَاصِدَةٌ קֻפָּה רוֹשֶׁמֶת. رَاصِدَةٌ טֶלֶסְקוֹפּ.

رَصَعَ بِـ שִׁבֵּץ (בַּאֲבָנִים וְכוּ' טוֹבוֹת), מִלֵּא, שִׁקֵּעַ. تَرْصِيعٌ שִׁבּוּץ.

رَصُفَ – רִצֵּף, גִּוֵּן, סִדֵּר וּבִצִּיעַ, שִׁלֵּב. رَصَّفَ II רִצֵּף. تَرَاصَفَ VI הִצְטַפֵּף, נִצְרַף, בָּא בִּרְצִיפוּת. رَصْفٌ רִצּוּף. رَصِيفٌ ج أَرْصِفَةٌ 1. רָצִיף, מִדְרָכָה. 2. מֵזַח. 3. שָׁמוּר, חָבֵר. عُوَاءُ الرَّصِيفِ בְּנֵי מַזָּח. رَصَافَةٌ רְצִיפוּת, צְפִיפוּת. الرُّصَافَةُ מְקוֹם הַמְּזָרָחִי שֶׁל בַּגְדָּאד. رَصَّافٌ סַדָּר (דְּפוּס). مَرْصُوفٌ 1. מְרֻצָּף. 2. מְגֻוָּן. 3. רָצוּף, עָרוּךְ.

رَصُنَ – הִרְצִין, הָיָה רְצִינִי. رَصِينٌ רְצִינִי, שָׁקוּל. رَصَانَةٌ רְצִינוּת, שִׁקּוּל דַּעַת, כֹּבֶד רֹאשׁ.

رَضَّ – רוֹצֵץ, שִׁבֵּר. رَضٌّ ج رُضُوضٌ חַבּוּרָה, מַכָּה פְּנִימִית, רִסּוּק (שֶׁל אֵיבָר). رَضِيضٌ רָצוּץ, מְרֻסָּק.

(رضب) رُضَابٌ 1. רֹק. 2. צְבָא, קֶצֶף.

رَضَخَ – 1. רוֹצֵץ, רִסֵּק. 2. נָתַן מְעַט (מִכֶּסֶף). 3. لِـ נִכְנַע, הִשְׁתַּעְבֵּד, נֶעֱנָה לְ-. إِرْتَضَخَ VIII עִרְבֵּב. إِرْتَضَخَ لُغَةً أَعْجَمِيَّةً דִּבֵּר עֲרָבִית בְּלֹא עֲרָבִית. رُضُوخٌ כְּנִיעָה, צִיּוּת. مِرْضَاخٌ מַקֶּבֶת אֱגוֹזִים.

رَضِعَ – יָנַק. رَضَّعَ II. أَرْضَعَ IV הֵינִיק. رِضَاعَةٌ יְנִיקָה. أَخٌ فِي الرَّضَاعَةِ אָח מֵאוֹתָהּ מֵינֶקֶת (אֵמוֹ). رَضِيعٌ. رَاضِعٌ ج رُضَّعٌ وَرُضَّعٌ وَرُضَعَاءُ יוֹנֵק, עוֹלֵל, תִּינוֹק. رَضَّاعَةٌ. مِرْضَعَةٌ ج مَرَاضِعُ בַּקְבּוּק יְנִיקָה. مُرْضِعٌ. مُرْضِعَةٌ מֵינֶקֶת, מֵינִיקָה.

رَضْفَةٌ פִּיקַת הַבֶּרֶךְ.

(رضو، رضي) رَضِيَ – بِـ عَنْ، عَلَى הַסְכִּים, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן מִ-, הָיָה מְרֻצֶּה מִ-, נָתַן רְצוֹנוֹ מִן-, הִסְכִּים בְּ-. رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ יְרַצֵּהוּ אֱלֹהִים, וְיִרְצוּ לְבְרָכָה (אִישִׁיּוּת דָּתִית דְּגוּלָה). رَضِيَ أَوْ أَبَى. رَضِيَ أَمْ لَمْ يَرْضَ בְּרָצוֹן אוֹ בְּאֹנֶס. رَضِيَ مِنَ الْغَنِيمَةِ بِالْإِيَابِ הִסְתַּפֵּק בְּשׁוּבוֹ שָׁלֵם. رَضَّى II רִצָּה, פִּיֵּס, פִּיֵּהּ. رَاضَى III. تَرَضَّى V בִּקֵּשׁ לְפַיֵּס, רִצָּה, פִּיֵּס. أَرْضَى IV הִשְׂבִּיעַ רָצוֹן, הֵנִיחַ אֶת

הרגעת, פיוס, סיפוק. تَرَاضَوْا VI רצו זה את זה. إِسْتَرْضَى X ביקש לפייס, ריצה. رِضًا، رِضًى، رِضْوَانٌ. مَرْضَاةٌ שביעות רצון, נחת רוח, הסכמה. إِبْتِغَاءَ مَرْضَاةِ اللهِ לשם שמים. عَنْ رِضًى מרצון, מהסכמה. رَضِيٌّ ج أَرْضِيَاءُ מרוצה, מסופק. بِنَفْسٍ رَضِيَّةٍ (رَاضِيَةٍ) בנפש חפצה. تَرْضِيَةٌ פיוס, רצוי, פשר. بِالتَّرَاضِي בהסכמה, באורח ידידותי. تَرَاضٍ(ي) התפשרות, פשרה. إِسْتِرْضَاءٌ פייסנות, פיוס. رَاضٍ(ي) ج رُضَاةٌ מסופק, שבע רצון, מרוצה, מקבל. مُرْضٍ(ي) מספק, מתקבל על הדעת, משביע רצון.

رَطِبَ - רטב, נרטב, היה לח, הקליל. رَطُبَ - צונן, עשה לח אוויר. رَطَّبَ II 1. הרטיב, טלל, לחלח. 2. עשה לח אוויר. تَرَطَّبَ V הרטיב, התלחלח, הטלל. رَطْبٌ، رَطِيبٌ، رَاطِبٌ 1. רטוב, לח. 2. טרי, רענן. رُطَبٌ תמר לח. رُطُوبَةٌ רטיבות, לחות, לחלוחית. مُرَطِّبٌ ج مُرَطِّبَاتٌ משקאות קלים. مِرْطَابٌ ج مَرَاطِيبُ מד לחות.

رِطْلٌ ج أَرْطَالٌ רוטל ומשקל.

رَطَمَ - סגר. إِرْتَطَمَ VIII התנגש, נתקע בהסתבכות, שקע בבוץ, הסתבך, עלה על שרטון. إِرْتِطَامٌ התנגשות, הסתבכות, עלייה על שרטון.

رَطَنَ - 1. דיבר בשפה לא מובנת, דיבר עלגות. 2. פטפט. 3. רטן. رَطَانَةٌ 1. דיבור לא מובן. 2. פטפוט. 3. רטון.

(رعع) رَعَاعٌ אספסוף, המון ושפל אנשי עם, ערב רב.

رَعَبَ - 1. פחד, פחד, נבהל. 2. הפחיד, הבהיל. رَعَّبَ II. أَرْعَبَ IV הפחיד, הפחיד, הבהיל. إِرْتَعَبَ VIII נבהל, נחרד, פחד, נבהל. رُعْبٌ פחד, חרדה, בהלה, אימה. مَرْعُوبٌ מפוחד. مُرْعِبٌ מפחיד, מבעית, מבהיל.

رَعَدَ 1. רעם ורעם. 2. ـ איים על. أَرْعَدَ IV 1. רעד, רעש, רעם. 2. הרעיד, הרעיש. إِرْتَعَدَ VIII רעד, רטט, הזדעזע. إِرْتَعَدَتْ فَرَائِصُهُ הצטמרר, התחלחל בכל חלקי גופו. رَعْدٌ ج رُعُودٌ רעם. رَعْدَةٌ רעדה, חלחלה. رَعَّادٌ דג מחשמל (torpedo). رِعْدِيدٌ ج رَعَادِيدُ פחדן, רך לבב, פחדן.

رَعْرَعَ גדל, טפח. تَرَعْرَعَ גדל, צמח ועלה.

رَعَشَ - רעד, רטט, רתת. رُعِشَ הצטמרר. إِرْتَعَشَ VIII התחלחל, הזדעזע, רעד. رِعْشَةٌ، إِرْتِعَاشٌ רעד, חיל, צמרמורת.

رَعَفَ - זב דם מהאף. رُعَافٌ، رَعِيفٌ זוב דם מהאף.

(رعل) رَعْلَةٌ ج. رَعِيلٌ קבוצה, חלוץ של פרשים או פרשים. الرَّعِيلُ الأَوَّلُ קבוצה ראשונה, דור חלוצים. أَرْعَلُ 1. ארוך, לא מגולח. 2. טפש.

رَعُنَ - היה טפש, קל דעת. أَرْعَنُ ج رُعْنٌ קל דעת, טפש. رُعُونَةٌ טפשות, קלות ראש, טפשות.

(رعو) رَعَا - חזר מ, נמנע. إِرْعَوَى IX عَنْ חזר מ, נמנע מ. إِرْعَوَى عَنْ غَيِّهِ חזר בתשובה, התחרט.

(رعي) رَعَى - 1. רעה. 2. שלט, הנהיג. 3. שמר על, דאג ל, נתן דעתו. رَاعَى III התחשב ב, הביא בחשבון, כבד, שם לב ל. رَاعَى الأَمَانَةَ שמר את האמונים, שמר אמונים. رَاعَى التَّقَالِيدَ התחשב במסורת, שמר על המסורת. رَاعَى القَانُونَ כבד את החוק. أَرْعَى IV إِلَى הקשיב ל. أَرْعَاهُ سَمْعَهُ הטה לו אוזן, הקשיב לו. أَرْعَى نَظَرَهُ (إِنْتِبَاهَهُ) הפנה את תשומת לבו. إِسْتَرْعَى X עורר, משך, הפנה. أَمْرٌ يَسْتَرْعِي الإِنْتِبَاهَ עניין המעורר תשומת לב. رَعْيٌ 1. רעיה. 2. מרעה, מספוא. رَعْيًا لَكَ! יברכך ה' וישמרך. رَعِيَّةٌ ج رَعَايَا נתינים, צאן מרעית, עדה שנתונה לשמירה אחראית. كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ הו כולכם אחראים וכל אחד מכם אחראי לצאן מרעיתו. رَعَوِيٌّ، رَعَاوِيٌّ 1. פסטורלי. 2. של כפר. رِسَالَةٌ رَعَوِيَّةٌ איגרת רועים (בנצרות). رَعَوِيَّةٌ נתינות, אזרחות. مَرْعًى ج مَرَاعٍ(ي) מרעה, אחו. رِعَايَةٌ 1. רעיה. 2. פיקוח, דאגה, השגחה. مَرْكَزُ رِعَايَةِ الطِّفْلِ טיפת חלב. بِرِعَايَةِ اللهِ 1. ישמרך ה'. 2. צאתך לשלום. تَحْتَ رِعَايَةِ בחסות. مُرَاعَاةٌ התחשבות, שימת לב, כבוד, קיום, שמירה על. مُرَاعَاةُ القَانُونِ כבוד החוק. مُرَاعَاةً لِـ בהתחשב ב. مُرَاعَاةً لِخَوَاطِرِهِمْ בהתחשבות ברגשותיהם. رَاعٍ(ي) ج رُعَاةٌ 1. רועה. 2. כומר האחראי לעדה, רועה העדה. رُعَاةُ البَقَرِ בוקרים. مَرْعِيٌّ שמקיימים אותו, שמקובל. التَّقَالِيدُ المَرْعِيَّةُ המסורת המקובלת.

رَغِبَ - فِي 1. חפץ, רצה, השתוקק ל, ביקש, חשק ב. 2. عَنْ מאס ב, נמנע מ. 3. إِلَى התחנן, חילה את פני, ביקש. رَغَّبَ II. أَرْغَبَ IV 1. חבב על, עורר רצון. 2. عَنْ הניא מ. رَغْبٌ רצון, חשק. رَغْبَةٌ ج رَغَبَاتٌ רצון, בקשה, חשק, משאלה, תשוקה. تَرْغِيبٌ עידוד, שכנוע וחיבה ל. بِالتَّرْغِيبِ وَالتَّرْهِيبِ במקל ובגזר. رَاغِبٌ מבקש, רוצה. مَرْغُوبٌ (فِيهِ) רצוי, מבוקש, נדרש, פופולרי. غَيْرُ مَرْغُوبٍ فِيهِ בלתי רצוי, לא מבוקש ונדרש. مَرْغُوبَاتٌ מאוויים.

رَغِدَ - חיה ברווחה, נעם. رَغَدٌ רווחה, שפע, נועם, טוב. رَغِيدٌ. عَيْشٌ رَغِيدٌ חיי אושר ורווחה, חיי שפע. رَغَادَةٌ שפע, נועם.

رَغَفَ - הכין ככרות לחם. رَغِيفٌ ج أَرْغِفَةٌ כיכר לחם.

رَغِمَ - 1. השפיל, היה בשפל ובזוי. 2. אולץ. أَرْغَمَ IV 1. השפיל. 2. عَلَى הכריח, אילץ, כפה על. رُغْمٌ אונס, כפייה. رَغْمَ למרות. رَغْمَ أَنَّ על אף, אף על פי ש. رَغْمًا عَنْهُ، عَلَى رَغْمٍ مِنْهُ، عَلَى رَغْمِ أَنْفِهِ על אפו וחמתו. عَلَى الرُّغْمِ، بِالرُّغْمِ مِنْ למרות, על אף. رَغَامٌ עפר, אבק. أَلْقَاهُ فِي الرَّغَامِ השפילו, השליכו ארצה לעפר. وَأَنْفُهُ فِي الرَّغَامِ על אפו וחמתו. مَرْغَمَةٌ ج مَرَاغِمُ אונס,

בַּפֶּה.

(رغو) رَغَا – رَغَى II. أَرْغَى IV 1. קִצֵּף, הֶעֱלָה קֶצֶף, פִּעְפֵּעַ. 2. גָּעָה (גמל). 3. פִּטְפֵּט. رُغْوَة ج رُغَاو(ي). رَغَاوَة קֶצֶף, מוֹקָה. رَغْوِيّ שֶׁל קֶצֶף. رُغَاء 1. גְּעִיָּה שֶׁל גָּמָל. 2. פִּטְפּוּט. رَاغِيَة ج رَوَاغٍ(ي) גְּמַל מְגַעָה. مَا لَهُ ثَاغِيَة وَلَا رَاغِيَة חָסֵר כֹּל.

رَفَّ ـِ 1. נָע, זָע, נָד. 2. הִבְרִיק, הִזְהִיר. 3. רִפְרֵף, רִטֵּט. 4. כִּרְסֵם. رَفَّ بِعَيْنَيْهِ מִצְמֵץ בְּעֵינָיו. رَفَّ قَلْبُهُ إِلَيْهِ יָצָא לִבּוֹ אַחֲרָיו, נִכְסַף, נִמְשַׁךְ אֵלָיו. أَرَفَّ IV חָג, רִחֵף. رَفّ ج رُفُوف מַדָּף, אִצְטַבָּה. وَضَعَهُ عَلَى الرَّفّ גָּנַז אוֹתוֹ, הוֹרִידוֹ מֵעַל הַפֶּרֶק. رَفَّاف 1. מְרַפְרֵף. 2. מַבְרִיק, זוֹהֵר.

رَفَأَ ـَ אִחָה, תִּקֵּן. رِفَاء אִחוּי. بِالرِّفَاءِ وَالْبَنِينَ אִחוּלֵי בְּרָכָה לַנְּשׂוּאִים בְּנֹסַח שֶׁל "יִהְיוּ מְאֻחָדִים וְהַרְבֵּה בָּנִים". مَرْفَأ ج مَرَافِئ נָמָל, מַעֲגָן. רְאֵה رَفَّاء מְתַקֵּן קְרָעִים ע׳ (رفع) رَفَّاع.

رَفَتَ ـِ 1. שָׁבַר, רִסֵּק. 2. נִתְרַסֵּק, נִשְׁבַּר. 3. דָּחָה. 4. פִּטֵּר, שִׁחְרֵר, סִלֵּק מִמִּשְׂרָתוֹ. رَفْت פִּטּוּרִין, סִלּוּק מֵעֲבוֹדָה, שִׁחְרוּר. رُفَات עַצְמוֹת הַמֵּת.

رَفَثَ ـِ נִבֵּל פִּיו. رَفَث 1. נִבּוּל פֶּה. 2. פְּרִיצוּת.

رَفَدَ ـِ أَرْفَدَ IV 1. סִיֵּעַ, עָזַר, תָּמַךְ. 2. הֶעֱנִיק (מתנה). 3. פִּטֵּר. إِرْتَفَدَ VIII רָכַשׁ, הִרְוִיחַ (כסף). إِسْتَرْفَدَ X בִּקֵּשׁ עֵזֶר. رِفْد ج رُفُود 1. שַׁי, מַתָּנָה. 2. סִיּוּעַ, עֶזְרָה. رِفَادَة ج رِفَادَات 1. רְפִידָה (מתחת לאוכף). 2. תַּחְבֹּשֶׁת. 3. רִפּוּד, כְּסָת. رَافِد ج رَوَافِد פֶּלֶג, יוּבַל. الرَّافِدَان הַפְּרָת וְהַחִדֶּקֶל. رَافِدَة ج رَوَافِد 1. סִיּוּעַ. 2. קוֹרָה.

رَفْرَفَ 1. רִחֵף, רִפְרֵף. 2. שָׁרַר (שקט וכו׳). رَفْرَفَ الْهُدُوءُ שָׂרַר שֶׁקֶט. رَفْرَف ج رَفَارِف 1. קוֹרַת הַמִּשְׁקֹפֶת. 2. סְכָכָה. 3. כְּנַף (של מכונית). رَفْرَاف ج رَفَارِيف 1. כְּנַף (של עוף). 2. שַׁלְדָּג (עוף) ע׳ خَاطِف ظِلِّه. رَفْرَفَة מַשַּׁק כְּנָפַיִם. رَفْرَفَة أَجْنِحَة التَّارِيخ (السَّلَام) מַשַּׁק כַּנְפֵי הַהִיסְטוֹרְיָה (הַשָּׁלוֹם). رُفْرُوف ج رَفَارِيف רְטִיָּה (לעין).

رَفَسَ ـِ בָּעַט. رَفْسَة בְּעִיטָה. رَفَّاس 1. בַּעֲטָן. 2. מַדְחֵף (של מנוע).

رَفَضَ ـُ 1. סֵרֵב, דָּחָה. 2. נָטַשׁ, עָזַב. إِرْفَضَّ IX הִתְפַּזֵּר, נִגַּר (דמעות וכו׳). إِرْفَضَّ عَرَقًا נִשְׁטַף זֵעָה. رَفْض סֵרוּב, דְּחִיָּה. رَفِيض נָטוּשׁ. مَرْفُوض דָּחוּי, לֹא מְקֻבָּל, פָּסוּל.

رَفَعَ ـَ 1. הֶעֱלָה, הֵנִיף, נָשָׂא, הֵרִים, הִגְבִּיהַּ. 2. הֵסִיר, בִּטֵּל, סִלֵּק, הִרְחִיק. 3. חָדַל (מישיבה), הִפְסִיק. 4. הִגִּישׁ (תביעה וכו׳), פָּנָה ל־. 5. הִמְשִׁיךְ שַׁלְשֶׁלֶת עַד הַנָּבִיא מֻחַמַּד. 6. נִצַּל, רוֹמֵם. 7. נִקֵּד בְּ־ضَمَّة (בדקדוק). رَفَعَ السِّتَارَ عَنْ הֵסִיר אֶת הַלּוֹט, גִּלָּה אֶת הַסּוֹד. رَفَعَ شِعَارَ الْمُسَاوَاة חָרַת עַל דִּגְלוֹ אֶת סִסְמַת הַשִּׁוְיוֹן. رَفَعَ الْعَلَمَ הֵנִיף אֶת הַדֶּגֶל. رَفَعَ قُبَّعَتَهُ בֵּרֵךְ לְשָׁלוֹם. رَفَعَ قَضِيَّةً عَلَى הִגִּישׁ תְּבִיעָה נֶגֶד. رَفَعَ مِنْ شَأْنِهِ רוֹמֵם אוֹתוֹ, הֵרִים אֶת קַרְנוֹ. رَفَعَ نِظَامَ مَنْعِ التَّجَوُّلِ הֵסִיר אֶת הָעֹצֶר. رَفَعَ يَدَهُ عَنْ חָדַל מִלְּהִתְעָרֵב בְּ־. رَفَعَ يَدَيْهِ הִכְנִיעַ. أَمْرٌ يَرْفَعُ الرَّأْسَ דָּבָר מֵבִיא כָּבוֹד. يَرْفَعُ الْمَعْنَوِيَّاتِ מֵרִים אֶת הַמּוֹרָל. رَفَّعَ II 1. הֶעֱלָה, הִגְבִּיהַּ. 2. חִדֵּד, עָשָׂה דַּק. رَافَعَ III عَنْ סִנְגֵּר עַל, הֵגֵן עַל. إِلَى הֵבִיא לְדִין. تَرَفَّعَ V 1. עָלָה, גָּבַהּ. 2. הִתְרוֹמֵם מֵעַל, הִתְנַשֵּׂא. تَرَافَعَ VI סִנְגֵּר, הֵגֵן עַל. تَرَافَعَا הֵבִיאוּ זֶה אֶת זֶה לְדִין. إِرْتَفَعَ VIII 1. עָלָה, גָּבַהּ, הִתְרוֹמֵם. 2. סָר. إِرْتَفَعَ السِّعْرُ עָלָה הַמְּחִיר. رَفْع 1. הַעֲלָאָה, הַגְבָּהָה, הֲרָמָה, הֲנָפָה בְּ־. 2. תְּנוּעַת הַנִּשּׂוּא (בדקדוק) ע׳ ضَمَّة. رَفْعُ الْأَثْقَالِ הֲרָמַת מִשְׁקוֹלוֹת. رَفْعُ الْيَدِ عَنْ הִסְתַּלְּקוּת, סִלּוּק. رِفْعَة 1. גֹּבַהּ. 2. רוּם, רוֹמְמוּת, הוֹד מַעֲלָה. رَفِيع 1. רָם, נַעֲלֶה, עֶלְיוֹן. 2. דַּק, חַד. رَفِيعُ الشَّأْنِ רָם מַעֲלָה, נִכְבָּד. خَيْطٌ رَفِيعٌ חוּט דַּק. مِرْفَعَة ج مَرَافِع. مِرْفَاع ج مَرَافِيع מָנוֹף. تَرْفِيع הַעֲלָאָה (בדרגה). مُرَافَعَة 1. הִתְדַּיְּנוּת בְּבֵית הַמִּשְׁפָּט. 2. תְּבִיעָה. 3. סַנֵּגוֹרְיָה, הֲגָנָה. قَانُونُ الْمُرَافَعَاتِ חֹק סִדְרֵי הַדִּין, חֹק הַפְּרוֹצֶדוּרָה. تَرَفُّع הִתְנַשְּׂאוּת, גַּאֲוָה, הִתְעַלּוּת. إِرْتِفَاع 1. גֹּבַהּ, רוּם. 2. עֲלִיָּה (של מחירים וכו׳), הִתְרוֹמְמוּת. 3. הִתְגַּבְּרוּת. إِرْتِفَاعُ مُسْتَوَى بُحَيْرَةِ طَبَرِيَّا רוּם מִפְלַס הַכִּנֶּרֶת. إِرْتِفَاعٌ جَوِّيٌّ רָמָה בָּרוֹמֶטְרִית. عَلَى إِرْتِفَاعٍ בְּגֹבַהּ. رَافِع ج رَوَافِع 1. מַגְבֵּהַּ, מָנוֹף. 2. מַטְבֵּעַ הַגָּמָל (בכתיבה). جِهَازٌ رَافِعٌ מַגְבֵּהָה. رَافِعَة ج رَوَافِع מָנוֹף, עֲגוּרָן, מַדְלֶה. رَافِعَةُ الْقَامَةِ שׁוֹרֶה מוּקָפִים. مَرْفُوع 1. מוּרָם, מֻגְבָּה. 2. מְסֹרֶת נִמְשֶׁכֶת עַד הַנָּבִיא מֻחַמַּד. 3. מְנֻקָּד בִּתְנוּעַת הַנִּשּׂוּא (בדקדוק). مُرَافِع תּוֹבֵעַ, טוֹעֵן, פְּרַקְלִיט. مُتَرَفِّع מִתְנַשֵּׂא. مُرْتَفِع גָּבוֹהַּ, עוֹלֶה. مُرْتَفَع ج مُرْتَفَعَات רָמָה, גִּבְעָה, הַר. مُرْتَفَعَاتُ الْجُولَانِ ע׳ هَضْبَة. مُرْتَفَعٌ صَخْرِيٌّ מִצּוּק.

رَفَقَ ـُ נָהַג בְּרֹךְ בְּ־, חָמַל עַל, הִתְיַחֵס בְּנֹעַם וּבַאֲדִיבוּת אֶל. رَفِقَ ـَ 1. הִתְרוֹעֵעַ עִם־, לִוָּה. 2. נָהַג בְּחֶסֶד וּבַחֲמָלָה. رَافَقَ III הִתְלַוָּה אֶל, הִתְרוֹעֵעַ, הִתְחַבֵּר עִם־. رَافَقَتْهُ السَّلَامَةُ בְּצֵאתְךָ לְשָׁלוֹם, צֵאתְךָ לְשָׁלוֹם. أَرْفَقَ IV بِـ צֵרֵף, סִפֵּחַ, חִבֵּר אֶל. الْمُرْفَقَاتُ נִסְפָּחִים, לוּטִים (מסמכים מצורפים). تَرَفَّقَ V נָהַג בַּעֲדִינוּת. تَرَفَّقَ فِي سَيْرِهِ הָלַךְ בִּמְתִינוּת (בנחת). إِرْتَفَقَ VIII بِـ נִשְׁעַן בְּ־, הֵפִיק תּוֹעֶלֶת מִן. رِفْق נֹעַם, עֲדִינוּת, חֶמְלָה. جَمْعِيَّةُ الرِّفْقِ بِالْحَيَوَانِ אֲגֻדַּת צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים. رِفْقًا بِالْقَوَارِيرِ נְהַג עֲדִינוּת עִם הַנָּשִׁים. رُفْقَة לִוּוּי. بِرُفْقَةِ בְּלִוּוּי. رُفْقَة ج رِفَاق חֶבְרָה, קְבוּצַת רֵעִים. رَفِيق ج رُفَقَاء وَرِفَاق 1. חָבֵר, רֵעַ, עָמִית, יְדִיד. 2. עָדִין. 3. בֶּן זוּג. رَفِيقُ الْعُمْرِ בַּעַל. رَفِيقَةُ الْعُمْرِ רַעְיָה, עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. الرَّفِيقُ الْأَعْلَى אֱלֹהִים. مِرْفَق ج مَرَافِق מַרְפֵּק הַיָּד, מִרְפָּק. مَرْفِق ج مَرَافِق שֵׁרוּת צִבּוּרִי. الْمَرَافِقُ الْعَامَّةُ הַשֵּׁרוּתִים הַצִּבּוּרִיִּים, עָרְקֵי הַכַּלְכָּלָה, אוֹצְרוֹת (מְקוֹרוֹת) הַמְּדִינָה. مَرَافِقُ الدَّارِ שֵׁרוּתֵי הַבַּיִת. مَرَافِقُ صِحِّيَّة מוֹסְדוֹת רְפוּאִיִּים

הקרקעיים. مُرَافَقَةٌ לִוּוּי, הִתְחַבְּרוּת עִם. إِرْتِفَاقٌ שימוש, תועלת. مُرْتَفَقٌ מסעד, שליש.

رَفَلَ ـُ 1. הלך בגאון בבגדים ארוכים. 2. גרר את שולי בגדיו בגאווה. 3. חי בנעם וברווחה. رِفْلٌ שובל בגד ארוך.

رَفَهَ ـَ رَفُهَ ـُ נעם וחיים, חי בנוחות וברווחה. رَفَّهَ II 1. עשה בחיי, הקלים. 2. מפשל. رَفَّهَ عَنْ نَفْسِهِ נפש. رِفْهٌ. رَفَاهٌ. رَفَاهَةٌ. رَفَاهِيَةٌ רווחה, עושר, נוחות, הצלחה, נעם. مُجْتَمَعُ الرَّفَاهِيَةِ חברת השפע. تَرْفِيهٌ בידור, עשה. تَرْفِيهِيٌّ בידורי. بَرْنَامَجٌ تَرْفِيهِيٌّ תכנית בידור.

(رفو) رَفَا ـُ איחה, תיקן (בגד) ע' رَفَأَ.

رَقَّ ـِ 1. נעשה דק, התעדן, רזה, כחש, נעשה רך, נמס. 2. ריחם, התרחם. 3. ـلـ היה טוב, חמל על. رَقَّ حَالُهُ התרושש. رَقَّ قَلْبُهُ عَلَى נכמרו רחמיו על. رَقَّقَ II. أَرَقَّ IV 1. עדן, ריכך, עשה קלוש. 2. שיפר, שפר. 3. ריכך, ריצה. إِسْتَرَقَّ X 1. נעשה דק, התעדן. 2. שעבד, התייחס אל כעבד. رَقٌّ ج رُقُوقٌ 1. צב ים. 2. קלף, גוויל, עור. رِقٌّ עבדות. رِقَّةٌ 1. רוך, עדינות, רגישות. 2. חמלה, רחמים, חנינה. رِقَّةُ الجَانِبِ נוחות לבריות. رِقَّةُ شُعُورٍ רגישות. رُقَاقٌ כיכר לחם שטוחה, [illegible]. رَقِيقٌ ج رِقَاقٌ 1. עדין, דק, רך, רגיש. 2. ج أَرِقَّاءُ עבד. رَقِيقُ الحَاشِيَةِ עדין, ידידותי, נוח לבריות. رَقِيقُ الحَالِ עני, דל. رَقِيقُ الطَّبْعِ (المِزَاجِ) טוב מזג, בעל אופי טוב. تِجَارَةُ الرَّقِيقِ סחר עבדים. مِرْقَاقٌ מערוך. مُرَقَّقٌ מרודד.

رَقَأَ ـَ התייבש (דמע), נפסק, הפסיק. رَقَأَ بَيْنَهُمْ השלים ביניהם. رَقُوءٌ 1. כופר, פדיון נפש. 2. חומר לעצירת דם.

رَقَبَ ـُ 1. השקיף, התבונן, צפה. 2. חכה, המתין. 3. שמר, השגיח על. رَاقَبَ III פקח עין על, השגיח, עקב, פיקח, שמר על. رَاقَبَ اللهَ ירא את אלוהים. تَرَقَّبَ V. إِرْتَقَبَ VIII 1. צפה, חכה, קוה, יחל. 2. ארב. رَقَبَةٌ ج رَقَبَاتٌ ورِقَابٌ 1. צוואר, עורף. 2. עבד. ضَرَبَ رَقَبَتَهُ קטע את מפרקתו, התיז את ראשו. غَلِيظُ الرَّقَبَةِ קשה עורף, קשוח. رَقُوبٌ שכולה. رَقِيبٌ ج رُقَبَاءُ 1. צנזור. 2. מבקר. 3. צופה, מפקח, שומר. 4. סמל. الرَّقِيبُ המשגיח העליון, אלוהים. رِقَابَةٌ 1. צנזורה. 2. בקרת, פיקוח, השגחה. مَرْقَبٌ ج مَرَاقِبُ 1. מצפה, מגדל תצפית. 2. מצפור. مِرْقَبٌ ج مَرَاقِبُ טלסקופ. مُرَاقَبَةٌ השגחה, פיקוח. مُرَاقَبَةُ الدَّوْلَةِ בקורת המדינה. تَرَقُّبٌ. إِرْتِقَابٌ ציפייה, צפי, המתנה, ראיה, תוחלת. مُرَاقِبٌ משגיח, מפקח, מבקר. مُرَاقِبُ الدَّوْلَةِ מבקר המדינה. مُرَاقِبُ الصَّفِّ תורן כתה. الْمُرَاقِبُ الْعَامُّ המפקח הכללי. مُرَاقِبُونَ دَوْلِيُّونَ משקיפים בינלאומיים. مُرْتَقَبٌ 1. צפוי. 2. מצפה, מקום.

رَقَدَ ـُ 1. שכב לישון, השתרע ונח, התפרקד. 2. ירד (מחיר). 3. ישב (תרנגולת) על ביצים. رَقَّدَ II 1. הרדים, השכיב לישון. 2. הדגיר. أَرْقَدَ IV השכיב לישון. رَقْدَةٌ שנה, שכיבה. رُقَادٌ. رُقُودٌ שינה. رَاقُودٌ ج رَوَاقِيدُ כד, פך גדול. مَرْقَدٌ ج مَرَاقِدُ מטה, משכב. تَرْقِيدٌ הדגרה (של תרנגולת על ביצים). رَاقِدٌ ج رُقَّدٌ רדום, ישן, שוכב. الرَّاقِدُونَ تَحْتَ التُّرَابِ שוכני עפר, מתים. مُرَقِّدٌ סם מרדים.

رَقْرَقَ 1. מזג. 2. מלא עיניו דמעות. تَرَقْرَقَ 1. נצנץ. 2. זלג, נמלא דמעות. 3. זרם, הבריק. رَقْرَاقٌ מלא דמעות (עיניים), מתנוצץ. رَقَارِقُ רדוד (מים).

رَقَشَ ـُ رَقَّشَ II 1. עטר. 2. קשט, עשה מנומר. أَرْقَشُ מנומר, מגוון, בעל חברבורות.

رَقَصَ ـُ 1. רקד. 2. קפץ ושחק. رَقَصَ عَلَى الحَبْلَيْنِ רקד בשתי החתונות, שרת שני אדונים. رَقَّصَ II. أَرْقَصَ IV הרקיד. رَاقَصَ III רקד עם. تَرَقَّصَ V קפץ, התנועע. رَقْصٌ ריקוד. رَقْصُ البَطْنِ ריקוד בטן. رَقْصٌ شَعْبِيٌّ ריקודי עם. صَالَةُ الرَّقْصِ סלון (אולם) ריקודים. رَقَّاصٌ 1. רקדן. 2. מטוטלת. رَقَّاصَةٌ. رَاقِصَةٌ רקדנית. مَرْقَصٌ ج مَرَاقِصُ סלון ריקודים. رَاقِصٌ רוקד. حَفْلَةٌ (لَيْلَةٌ) رَاقِصَةٌ נשף ריקודים.

رَقَطَ ـُ נקד, עשה למנומר. رَقِطَ ـَ היה מנומר. رَقَّطَ II נקד, נקוד. أَرْقَطُ ج رُقْطٌ 1. מנומר, נקוד. 2. נמר. حَيَّةٌ رَقْطَاءُ 1. נחש נקוד. 2. נחש ארסי.

رَقَعَ ـَ رَقَّعَ II הטליא. رَقَعَ أُمُورَهُ תיקן את מצבו. رَقُعَ היה טפש, היה אויל. رُقْعَةٌ ج رِقَاعٌ 1. טלאי. 2. פתק, פיסת נייר, כרטיס, הזמנה. 3. שטח אדמה. رُقْعَةٌ زِرَاعِيَّةٌ שטח חקלאי. رُقْعَةُ الشِّطْرَنْجِ לוח שחמט. رَقِيعٌ ج رُقَعَاءُ 1. טפש, אויל. 2. ج أَرْقِعَةٌ רקיע. رَقَاعَةٌ טפשות, עזות, חוצפה. رَقَّاعٌ טלאי, מטליא. رَقَّاعُ الأَحْذِيَةِ סנדלר, מתקן נעלים. تَرْقِيعٌ הטלאה. تَرْقِيعُ القَرْنِيَّةِ השתלת קרנית העין.

رَقَمَ ـُ 1. כתב, רשם. 2. נקד. 3. סמן. 4. רקם (בגד). رَقَمَ عَلَى المَاءِ בנה על חול, טרח לשוא. رَقَّمَ II 1. מספר. 2. סמן. رَقْمٌ ج أَرْقَامٌ 1. מספר, ספרה. 2. סימן, תו. أَرْقَامٌ هِنْدِيَّةٌ ספרות הודיות שהן גם ערביות. رَقْمٌ قِيَاسِيٌّ שיא. مِرْقَمٌ ج مَرَاقِمُ עפרון רושם (צייר), מכחול צייר. تَرْقِيمٌ מספור, סימון בספרים. عَلَامَاتُ التَّرْقِيمِ סימני פיסוק. أَرْقَمُ ج أَرَاقِمُ נחש ארסי ומנומר. مَرْقُومٌ ج مَرَاقِيمُ מסורטט, מקושט.

(رقي) رَقِيَ ـَ 1. עלה ל, טפס. 2. שמר (מחמת) כשוף. رُقِيٌّ ـ رَقْيٌ עליה, טפוס ועלייה לשלב, התקדמות. رَقِيَ إِلَى القِمَّةِ טפס עד לפסגה. رَقِيَ بِهِ إِلَى קדם אותו עד. لَا يَرْقَى إِلَيْهِ الشَّكُّ אינו מוטל בספק. נעלה מעל ספק. رَقَّى II קדם, העלה, הרים, שפר. تَرَقَّى V עלה בדרגה, התקדם. إِرْتَقَى VIII עלה, עלה על

בס השלטון, שיא, התקדמות. رُقِيّ עלייה, קדמה, התפתחות מרובה וגבוהה. رُقْيَة ج رُقًى קמע, קסם. مِرْقَاة ج مَرَاقٍ(ي) 1. סולם, מעלה, מדרגה, שלב. 2. מעלית. تَرْقِيَة העלאה (גם בדרגה), התקדמות. تَرَقٍّ(ي) ج تَرَقِّيَات העלאה, עלייה. اِرْتِقَاءُ العَرْشِ עלייה על כס המלוכה. نَظَرِيَّةُ النُّشُوءِ وَالاِرْتِقَاءِ תורת האבולוציה (של דרווין). رَاقٍ(ي) נעלה, מתקדם, מפותח, ממדרגה ראשונה. الطَّبَقَةُ الرَّاقِيَةُ השכבה העליונה, העילית. مُرْتَقًى מעלה, מקום גבוה. مُرْتَقَى الجَبَلِ מעלה ההר.

رَكَّ – היה חלש, רפה, דל, דק, היה קלוש. رِكَّة، رَكَاكَة חולשה, רפיון, קלישות, דלות, דלילות, שטחיות. رَكِيك ج رِكَاك חלש, רפה, פחות, קלוש, לקוי, דק. طِبُّ الرُّكَّة ר׳ רפואה עממית הנעשית על ידי זקנות.

رَكِبَ – רכב על, עלה על, נסע ב־. رَكِبَ البَحْرَ הפליג בים. رَكِبَ رَأْسَهُ עשה יצרו עליו, נהג בקשיות ערף, התעקש. رَكِبَ الشَّطَطَ הרחיק לכת באופן שאינו ראוי. رَكِبَ الطَّيَّارَةَ נסע (טס) במטוס. رَكِبَ المَخَاطِرَ (الأَهْوَالَ) סיכן את חייו, מסר נפשו למות. رَكِبَ هَوَاهُ עשה כאוות נפשו, הלך שבי אחר תאוות לבו. رَكِبَهُ الهَمُّ דאגה השתלטה עליו. كَمَنْ رَكِبَهُ الشَّيْطَانُ כמי שנכנס בו שד. رَكَّبَ II הרכיב, שיבץ, חיבר, צירף, הציב, בנה. أَرْكَبَ IV הרכיב (באוטובוס וכו׳). تَرَكَّبَ V היה מורכב מ־, נבנה מ־. تَرَاكَبَ VI נערם, נאסף, נצטבר. اِرْتَكَبَ VIII ביצע (פשע וכו׳). رَكْب 1. רכיבה. 2. קבוצת פרשים. 3. בני לוויה, פמליה. 4. שיירה, תהלוכה. رُكْبَة ج رُكَب ברך. أَبُو رُكْبَة שיגרון, ... أَبُو الرُّكَب שפעת דנגה. اِصْطِكَاكُ الرُّكَبِ פיק ברכיים. رِكَاب ج رُكُب משוורת. سَارَ فِي رِكَابِهِ הלך בעקבותיו, תמך בו תמיכה עיוורת. رَكُوبَة ج رَكَائِب בהמת רכיבה. رُكُوب רכיבה (על גב בהמות, נסיעה וכו׳, באוויר וכו׳). رَكَّاب רוכב, רוכב במרוץ סוסים, ג׳וקי. مَرْكَب ج مَرَاكِب ספינה, אנייה. مَرْكَب شِرَاعِيّ ספינת מפרש, מפרשית. مَرْكَبَة ج مَرْكَبَات 1. רכב, כלי רכב 2. מרכבה, קרונה. مَرْكَبَة (سَفِينَة) فَضَائِيَّة ספינת חלל, חללית. مَرَاكِبِيّ ספן, חובל. تَرْكِيب 1. הרכבה, בנייה (מכונות), צירוף. 2. מבנה, תבנית, הרכב, תרכובת. 3. ج تَرَاكِيب צירופי מלים, משפט אידיומטי. تَرَاكِيبُ جِيُولُوجِيَّة שכבות גאולוגיות. تَرْكِيبُ فِيلْمٍ עריכת סרט. تَرْكِيبِيّ 1. מבני. 2. סינתטי. اِرْتِكَاب ביצוע (פשע). رَاكِب ج رُكَّاب وَرُكْبَان רוכב, נוסע. سَارَتْ بِذِكْرِهِ الرُّكْبَانُ יצא שמעו למרחקים, שמו הולך לפניו. مَرْكُوب ج مَرَاكِيب 1. בהמת רכיבה. 2. נעל בית. أَبُو مَرْكُوب חסידה אפריקאית. مُرَكَّب ج مُرَكَّبَات תרכובת, מכלול, הרכב. مُرَكَّب ج مُرَكَّبَات 1. מורכב מ־, מחובר. 2. מורכבות. مُرَكَّب كِيمَاوِيّ תרכובת כימית. مُرَكَّبُ النَّقْصِ רגשי נחיתות. خُيُوطٌ مُرَكَّبَة חוטים סינתטיים. رِبْحٌ مُرَكَّب ריבית דריבית.

مُرَكِّب מרכיב (משקפיים וכו׳).

رَكَدَ – 1. שכך, שקט, נח, עמד דומם. 2. היה בקיפאון (מסחר). رَكَدَتْ رِيحُهُمْ התמוטטה עלייתם המזל. رُكُودُ الفِكْرِ שקיעה תרבותית. رُكُود שקט, דממה. رُكُود اِقْتِصَادِيّ משבר כלכלי. رَاكِد קופא, דומם. مَاءٌ رَاكِدٌ מים עומדים.

رَكَزَ – 1. תקע, שיקע באדמה, הרביץ. 2. נעץ, תקע, הציב. رَكَّزَ II 1. קבע, נעץ, שיקע, הרכיז. 2. עיבה ומיקד (תמיסה). 3. ריכז, מרכז. تَرَكَّزَ V נקבע, רוכז, התרכז, התמקד. مَرْكَزَ מיקד, ריכז. تَمَرْكَزَ התרכז, מורכז, התמקד. اِرْتَكَزَ VIII عَلَى נשען על, התבסס על, נסמך על. رِكْز קול קלוש. رِكَاز 1. מטמון. 2. מרבץ (מתכות, ברזל וכו׳). رَكِيزَة ج رَكَائِز 1. אושיה, עמוד, תמיכה, משענת. 2. מרבץ (של עפרות, מתכת). رَكَائِزُ النُّحَاسِ מרבצי נחושת. مَرْكَز ج مَرَاكِز 1. מרכז, מרכזית, מוקד. 2. מצב, מעמד, עמדה. 3. מחוז משטרה. 4. מרכז האזור, מוקד. مَرْكَزٌ اِجْتِمَاعِيّ מעמד חברתי, סטטוס. مَرْكَزٌ أَسَاسِيّ בסיס, עמדת מוצא. مَرْكَزُ البُولِيسِ (الشُّرْطَة) תחנת (מפקדת) משטרה. مَرْكَزٌ ثَقَافِيّ מרכז תרבות. مَرْكَزِيّ 1. מרכזי. 2. ראשי, צנטרליסטי. 3. מחוזי. لَا مَرْكَزِيّ בלתי ריכוזי. مَحْكَمَة مَرْكَزِيَّة בית משפט מחוזי. مَرْكَزِيَّة ריכוזיות, צנטרליזציה. قُوَّة مَرْكَزِيَّة جَاذِبَة כוח צנטריפטלי (מרכזי). قُوَّة مَرْكَزِيَّة طَارِدَة כוח צנטריפוגלי. لَامَرْكَزِيَّة דצנטרליזציה. تَرْكِيز 1. ריכוז, קיבוץ, מיקוד. 2. עיבוי. 3. התמדה. 4. עריכה, סידור. اِرْتِكَاز השענות. مُرَكَّز 1. מרוכז, מעובה. 2. מרוכז, ממוקד. شَرَابٌ مُرَكَّز תרכיז של משקה, סירופ מרוכז.

(رَكَسَ) أَرْكَسَ IV 1. השיב. 2. שיקע. اِرْتَكَسَ VIII התהפך שוב, נפל שוב, נכשל על פניו. اِرْتِكَاس אטביזם, תורשה.

رَكَضَ – 1. רץ, מיהר. 2. דהר. 3. בעט. رَكَضَ مِنْ فَرَحٍ רקד משמחה. رَاكَضَ III התחרה במרוץ. تَرَاكَضَ VI התחרו בריצה, רצו ממקום למקום. رَكْضَة ריצה. رَكَّاض רץ, אצן. مِرْكَض ج مَرَاكِض דרבן. مَرْكَض ج مَرَاكِض זירת מרוץ.

رَكَعَ – כרע ברך, השתחווה, התפלל. رَكَّعَ II، أَرْكَعَ IV הכניע, השפיל, גרם ל־ השתחוויה, כופר. رَكْعَة ج رَكَعَات כריעת ברך, השתחוויה. رَاكِع ج رُكَّع وَرُكُوع כורע ברך, משתחווה, עובד, מתפלל.

رَكَلَ – בעט ב־. رَكْلَة בעיטה.

رَكَمَ – ערם, צבר, אסף, גיבב. تَرَاكَمَ VI נערם, נאסף לערמה, הצטבר, התגבב. رُكَام ערמה, גל. مِرْكَم ج مَرَاكِم מצבר. مَرْكُوم، مُتَرَاكِم ערום, אסוף, צבור. تَرَاكُم הצטברות.

رَكَنَ – إِلَى 1. סמך, נשען על, בטח ב־. 2. חנה (מכונית וכו׳). أَرْكَنَ IV בטח ב־, נתן אמון ב־. يُرْكَنُ إِلَيْهِ אמין, מהימן. رُكْن ج أَرْكَان 1. פינה, זווית. 2.

בסיס, מקום, עמוד תווך, עיקר. رُكْنُ المَرْأَةِ שמה האשה (בספרות). أَرْكَانُ الإِسْلَامِ الخَمْسَةُ חמשת עיקרי האסלאם (שתי העדויות, התפילה, צום, צדקה וחג). أَرْكَانُ الحَرْبِ קציני המטה הכללי. رَئِيسُ أَرْكَانِ الجَيْشِ ראש המטה הכללי (בצבאות). رُكْنِيٌّ יסודי. ضَرِيبَةٌ رُكْنِيَّةٌ (בעיראק) מס (בספרות). رَكِينٌ ج رُكَنَاءُ איתן, קבוע, יציב. رُكُونٌ אמון, השענות. مَرْكَنٌ ج مَرَاكِنُ ערבה.

رَكْوَةٌ ج رَكَوَاتٌ 1. כלי שתיה. 2. קערית עור. رَكِيَّةٌ ج رَكَايَا באר.

رَمَّ – תיקן, שיפץ, נפח חיים. رَمَّ – נרקב (עצמות), נרקב. رَمَّمَ II 1. שפץ, שיחזר (עתיקות). 2. תיקן. تَرَمَّمَ V שופץ, שוחזר. تَرْمِيمٌ תיקון, נפח חיים, שפוץ, שחזור. رَمُّ الأَسْنَانِ שיפוץ. رِمَّةٌ ج رِمَمٌ עצם רקובה, פגר. رُمَّةٌ חבל. بِرُمَّتِهِ על כולו, בשלמותו. رَمِيمٌ ج رِمَامٌ 1. פגר. 2. בלוי, שחוק, רקוב. مَرَمَّةٌ תיקון, נפח חיים.

رَمَثَ – תיקן. رَمَثٌ ج أَرْمَاثٌ חוברת, רפסודה.

رَمَحَ – 1. בעט. 2. דהר, רץ. 3. דקר ברומח. رُمْحٌ ج رِمَاحٌ وأَرْمَاحٌ רומח, כידון, חנית. رَمَّاحٌ 1. לוחם ברומח. 2. מוכר רמחים. رَامِحٌ נושא רומח. السِّمَاكُ الرَّامِحُ (אסטר.) ארקטורוס (קבוצת כוכבים).

رَمَدَ – 1. חם. 2. הפך לאפר. 3. המית, חיסל. رَمِدَ – לקה בדלקת עיניים. رَمَدٌ דלקת העין. رَمَدٌ حُبَيْبِيٌّ (صَدِيدِيٌّ) גרענת, טרכומה (מחלת עיניים). رَمَادٌ אפר. نَفَخَ فِي الرَّمَادِ עשה דבר לשווא. رَمَادِيٌّ אפור. رَمَادَةٌ שנת בצורת. عَامُ الرَّمَادَةِ שנת הבצורת (בימי עמר בן אלח'טאב).

رَمَزَ – 1. רמז, נתן סימן. 2. קרץ, סימן. 3. סימל. رَمْزٌ ج رُمُوزٌ 1. רמז, קריצה. 2. אלגוריה, סמל. 3. סימן. رُمُوزُ الشِّعْرِ ... رَمْزِيٌّ סמלי, אלגורי, סימבולי. رَمْزِيَّاتٌ ... כתב סתרים. رَمْزِيَّةٌ סמליות, אלגוריה, סימבוליזם.

رَمَسَ – 1. קבר (מת). 2. טשטש, הסתיר. رَمْسٌ ج رُمُوسٌ. رَامُوسٌ קבר.

رَمَشَ – 1. לקח ... 2. מצמץ. رَمَشٌ דלקת עפעפיים. رَمْشَةٌ 1. מצמוץ. 2. הרף עין. رِمْشٌ ج رُمُوشٌ ריס.

رَمَصٌ לפלוף העין.

رَمَضَ – רמץ, צלה על אבן לוהטת. رَمِضَ – 1. הלך על אדמה בוערת. 2. ... رَمَّضَ II ... إِرْتَمَضَ VIII ... رَمْضَاءُ 1. רמץ. 2. אדמה בוערת (מחום השמש). كَالْمُسْتَجِيرِ مِنَ الرَّمْضَاءِ بِالنَّارِ ... رَمَضَانُ רמדאן, חודש הצום באסלאם (התשיעי בלוח המוסלמי).

رَمَقَ – 1. הביט, העיף מבט. 2. התבונן, הסתכל ארוכות. رَمَّقَ II 1. הביט. 2. ... לחיות. تَرَمَّقَ V 1. ... 2. ... رَمَقٌ ج أَرْمَاقٌ שארית הנשמה. حَتَّى الرَّمَقِ الأَخِيرِ עד כלות הנשימה. يَسُدُّ (يُمْسِكُ) رَمَقَهُ מספיק לו כדי מחייתו. مَرْمُوقٌ נערץ, חשוב, נחשב (אישיות).

رَمَلَ – ... أَرْمَلَ IV ... تَرَمَّلَ V התאלמן. رَمْلٌ ج رِمَالٌ חול. ضَرْبُ الرَّمْلِ ניחוש עתיד על פי צורת החול. رَمْلِيٌّ של חול, חולי. سَاعَةٌ رَمْلِيَّةٌ שעון חול. رَمَلٌ משקל בשירה הערבית (فَاعِلَاتُنْ فَاعِلَاتُنْ فَاعِلُنْ). أَرْمَلٌ ج أَرَامِلُ אלמן. أَرْمَلَةٌ ج أَرَامِلُ وأَرَامِلَةٌ אלמנה.

(رمن) رُمَّانَةٌ ج رُمَّانٌ רמון (עץ ופרי). رُمَّانَةُ القَبَّانِ ... המאזניים.

(رمي) رَمَى ـِ 1. זרק, ירה, השליך. 2. بِـ הטיל על, ירה ב', האשים. 3. إِلَى התכוון, ... رَمَاهُ بِطَلْقَةٍ نَارِيَّةٍ ירה בו כדור. رَمَاهُ بِعَيْنِهِ הביט בו ... رَمَى بِالغَيْبِ ניחש. رَمَى بِهِ أَرْضًا השליך אותו לקרקע. تَرَامَى VI 1. إِلَى נודע ל'. 2. השתטח לפני. 3. היה רחב ידיים. تَرَامَوْا השליכו זה את זה, ירו זה בזה. تَرَامَى إِلَى سَمْعِهِ הגיעה לאזניו שמועה ... נודע לו. إِرْتَمَى VIII 1. השליך עצמו על. 2. נפל ... 3. נפל ארצה. 4. השליך עצמו על. إِرْتَمَى عَلَى (تَحْتَ) قَدَمَيْهِ השתטח לרגליו. رَمْيٌ 1. השלכה, זריקה. 2. ירי, ירייה. أُعْدِمَ رَمْيًا بِالرَّصَاصِ הוצא להורג בירייה. رَمْيُ الجِلَّةِ (القُرْصِ) ... رَمْيَةٌ ירייה ... رُبَّ رَمْيَةٍ مِنْ غَيْرِ رَامٍ ... رِمَايَةٌ ירי, קליעה. تَبَادُلُ الرِّمَايَةِ חילופי אש. مَيْدَانُ الرِّمَايَةِ מטווח. مَرْمًى ج مَرَامٍ(ي) 1. מטרה. 2. שער (בכדורגל). 3. מטווח. 4. כוונה. مَرْمَى البَصَرِ טווח הראייה. أَصَابَ المَرْمَى קלע למטרה. حَارِسُ المَرْمَى שוער (בכדורגל). رَامٍ(ي) ج رُمَاةٌ 1. יורה, קלע. 2. קשת. سَهْمُ الرَّامِي ... (קבוצת כוכבים). رَامِي اللَّهَبِ להביור. مُتَرَامٍ(ي) רחב ידיים. مُتَرَامِي الأَطْرَافِ רחב ידיים.

رَنَّ ـِ 1. צלצל, ... הד. رَنَّةٌ ج رَنَّاتٌ צליל, צלצול. رَنِينٌ צלצול, הד. رَنَّانٌ 1. מהדהד, מצלצל. 2. ... رَنَّانَةٌ. شَوْكَةٌ رَنَّانَةٌ קולן, מצלול. مِرْنَانٌ ...

(رنب) أَرْنَبٌ ج أَرَانِبُ ארנב. أَرْنَبَةٌ ארנבת. أَرْنَبَةُ الأَنْفِ קצה החוטם. أَرْنَبٌ أَهْلِيٌّ ... جَدَعَ (قَطَعَ) أَرْنَبَتَهُ השפיל אותו.

رَنْجَةٌ II דג מלוח ... הרינג.

رَنَّحَ II 1. ... 2. ... تَرَنَّحَ V התנודד, ... המתנודד משכרות, שכור.

رَنْدَةٌ ج رَنْدٌ ...

رَنِقَ – עכר, ... رَنَّقَ II 1. ... 2. ... 3. ... 4. ...

עצמו מאויות רע. رَنَقٌ עכור, דלוח. رَوْنَقٌ יופי, חן, הדר, יוקרה.

رَنَّمَ – رَنَّمَ II. تَرَنَّمَ V רנן, זמר, שר. تَرْنِيمَةٌ ج تَرَانِيمُ פיוט, שיר מזמור.

(رنو) رَنَا – إِلَى 1. התבונן בכמיהה אל־, השתוקק אל־, שאף. 2. הקשיב.

رَهِبَ – נבעת, חרד, ירא, נתירא, נבהל. رَهَّبَ II. أَرْهَبَ IV הבעית, איים על־, הבהיל, החריד, הפחיד, הטיל אימה. تَرَهَّبَ V התנזר, פרש לעבודת הבורא. تَرَهُّبٌ עשה לנזיר ונזירה. إِسْتَرْهَبَ X הטיל אימה. رَهْبٌ יראה. رَهْبَةٌ יראה, חרדה, מורא. رَهَبُوتٌ אימה גדולה. رَهِيبٌ 1. איום, נורא. 2. מבעית, מפחיד, מטיל אימה. تَرْهِيبٌ הטלת אימה, הפחדה. إِرْهَابٌ טרור, טרוריזם, הטלת אימה. إِرْهَابِيٌّ טרוריסטי. إِرْهَابِيَّةٌ טרוריזם. تَرَهُّبٌ פרישות, נזירות. مُرْهِبٌ מפחיד, מזעזע. مَرْهُوبُ الْجَانِبِ מטיל אימה, מעורר יראת כבוד. رَهْبَنَةٌ، رَهْبَانِيَّةٌ פרישות, נזירות מתענוגות העולם הזה. لَا رَهْبَانِيَّةَ فِي الْإِسْلَامِ אין נזירות באסלאם, הנזירות אסורה באסלאם.

رَهْجٌ 1. אבק, אבקה. 2. מחלוקת, מרד. 3. צעקה בלי טעם.

(رهص) أَرْهَصَ IV 1. ניבא. 2. בנה יסוד או נדבך. إِرْهَاصٌ 1. נס והתגלות לנביא לפני נבואתו. 2. יסוד, נדבך. إِرْهَاصٌ، إِرْهَاصَةٌ ج إِرْهَاصَاتٌ 1. התפתחויות. 2. סימן. 3. הרהור, ניבוי.

رَهْطٌ ج أَرْهَاطٌ 1. קבוצת גברים עד עשרה, קרובי משפחה. 2. קבוצת חיילים.

رَهُفَ – أَرْهَفَ IV השחיז, חדד. أَرْهَفَ سَمْعَهُ הקשיב רב קשב, הטה אוזן. رَهَفٌ. رَهِيفٌ דק, עדין, חד. إِرْهَافٌ חידוד. مُرْهَفٌ משחז, חד. مُرْهَفُ الْحِسِّ (الشُّعُورِ) רגיש מאוד, בעל רגש דק.

رَهِقَ – 1. עשק. 2. חטא. 3. שיקר. رَاهَقَ III הגיע לפרקו, התבגר. أَرْهَقَ IV הכביד על־, הוגיע, הטיל על־ דבר קשה מנשוא, הלאה. أَرْهَقَهُ الْعَمَلُ העבודה התישה אותו. مُرَاهَقَةٌ בגרות (של נער ושל נערה, גיל ההתבגרות). إِرْهَاقٌ הכבדה, תשישות, עבודה קשה, לאות. مُرَاهِقٌ נער מתבגר. مُرْهِقٌ מתיש, מייגע, מכביד, קשה מנשוא. مُرْهَقٌ תשוש.

رَهِلَ – تَرَهَّلَ V היה בעל בשר רפוי ותפוח. رَهِلٌ، مُتَرَهِّلٌ כבד גוף רפה, שמן נפוח.

رَهْمَةٌ ج رِهَامٌ מטר דק ... של. مَرْهَمٌ ج مَرَاهِمُ משחה רפואית, מרקחת.

رَهَنَ – أَرْهَنَ IV משכן, נתן בעבוט, הפקיד כעירבון. رَاهَنَ III המר, התערב. رَاهَنَ عَلَى الْفَرَسِ الْخَاسِرِ הימר על הסוס המפסיד. أَرْهَنَ IV 1. נתן במשכון. 2. קבע את המחיר ... تَرَاهَنَ VI המר והתערב עם־. إِرْتَهَنَ VIII إِسْتَرْهَنَ X קבל מ־ ערבון. إِسْتَرْهَنَ X קבל מ־ במשכון. رَهْنٌ ج رُهُونٌ 1. משכון, עבוט, ערבון, משכון. 2. תלוי, מותנה ב־. أُعْتُقِلَ رَهْنَ التَّحْقِيقِ נעצר עד לסיום החקירה. أَنَا رَهْنُ إِشَارَتِكَ אני לפקודתך, אני מוכן לסייע לך בכל. رَهِينَةٌ ج رَهَائِنُ ... رِهَانٌ 1. הימור, התערבות. 2. מרוץ סוסים. كَفَرَسَيْ رِهَانٍ שני מתחרים שווים. مُرَاهَنَةٌ הימור. رَاهِنٌ 1. ממשכן, נותן במשכון. 2. קיים, קבוע, נוכחי. حَقِيقَةٌ رَاهِنَةٌ עובדה קיימת. الظُّرُوفُ (الْحَالَةُ) الرَّاهِنَةُ המצב הקיים, המצב הנוכחי. مَرْهُونٌ נתון בערבון, ממושכן. الْأُمُورُ مَرْهُونَةٌ بِأَوْقَاتِهَا לכל זמן ועת לכל חפץ. مُرْتَهِنٌ ממשכן. رَهِينٌ ערב. رَهِينَةٌ ج رَهَائِنُ בן ערובה. إِخْتِطَافُ الرَّهَائِنِ חטיפת בני ערובה.

(رهو) رَهَا – שקט, הלך לאטו. رَهْوٌ، رَهْوَةٌ 1. שקט. 2. עגור (עוף).

(روب) رَابَ – קרש, נקרש, התעבה (חלב), חבץ. رَوْبٌ חלב קרוש ומעובה, יוגורט, לבן. تَرْوِيبٌ הקרשה, חבוץ. رَائِبٌ קרוש (חלב), מעובה, מחמצן. لَبَنٌ رَائِبٌ יוגורט.

رُوبٌ F חלוק, גלימה (של בית, של עורך דין, של איש אקדמיה וכו').

رُوبَابِيكَا It. אלטע זאכען.

رُوبِل R רובל (מטבע רוסי).

رُوبُوط Sl. רובוט, "גולם", אוטומט ע' (صَمَّ) آلَةٌ صَمَّاءُ.

رُوبِيَانٌ סרטנים, שרימפס ע' قُرَيْدِيسَةٌ.

رُوبِيَّةٌ Ind. רופיה (מטבע הודי).

رُوتِين F רוטינה, שגרה. رُوتِينِيٌّ שגרתי.

(روث) رَاثَ – הטיל גללים (סוס וכו'). رَوْثٌ ج أَرْوَاثٌ גלל, רעי.

(روج) رَاجَ – נפוץ, פשט, רווח, היה עובר לסוחר, היה מבוקש. رَاجَ عَلَى كُلِّ لِسَانٍ נישא בפי כל. رَوَّجَ II הפיץ (שמועה, סחורה וכו'), עשה שיהיה לו ביקוש רב, נתן פרסום לו. رَوَّجَ إِشَاعَةً הפיץ שמועה. رَوَاجٌ תפוצה, הפצה, ביקוש רב. أَرْوَجُ נפוץ יותר, רב מכר. أَرْوَجُ الْمُنْيَةِ להיט. أَرْوَجُ كِتَابٍ ספר רב מכר. تَرْوِيجٌ הפצה, תעמולה. رَائِجٌ רווח, מבוקש, נפוץ. سِلْعَةٌ رَائِجَةٌ סחורה מבוקשת ונמכרת. فِكْرَةٌ رَائِجَةٌ רעיון רווח, דעה רווחת.

(روح، ريح) رَاحَ – 1. הלך, עזב, הסתלק. 2. שב בערב (מעבודתו). 3. מת, נפטר. رَاحَ يَفْعَلُ עמד לעשות. رَاحَ وَجَاءَ הלך ושב. رَاحَ ضَحِيَّةً لَهُ הקריב עצמו לשמו (הקרבה). رَاحَ فِي سُبَاتٍ عَمِيقٍ שקע בתרדמה עמוקה. رَوَّحَ II 1. נפנף במניפה. 2. נתן מנוחה. 3. רוח, אוורר. رَوَّحَ عَنْ نَفْسِهِ נופש, נח. رَاوَحَ III 1. התנדנד (בין שתי רגליו). 2. נדד במקום, לא התקדם. أَرَاحَ IV נתן מנוחה, הניח ל־, השקיט. أَرَاحَ ضَمِيرَهُ השקיט את מצפונו. تَرَاوَحَ VI התנדנד, נע. تَرَاوَحَ عَدَدُهُمْ بَيْنَ מספרם נע בין. إِرْتَاحَ VIII لِـ إِلَى נח, היה שבע רצון מ־, נחה דעתו מ־. إِرْتَاحَ بَالُهُ נחה דעתו. إِسْتَرَاحَ X נח, שקט, מצא מנוחה

ומרגיע. إِسْتَرَاحَ مَنْ لاَ عَقْلَ لَهُ מי שאין לו שכל אין לו דאגות. إِسْتَرْوَحَ X 1. שאף, הריח, מצא מנוחה. 2. התרענן. 3. הריח. رَاحَ ר' רוח. رُوحٌ ج أَرْوَاحٌ 1. רוח, נשמה, נפש. 2. שד, רוח, רוח רפאים. 3. חיוּת, עיקר. حِرْصًا عَلَى الأَرْوَاحِ מ' חשש לחיי אדם. ثَقِيلُ (خَفِيفُ) الرُّوحِ ר' (ثقل). رُوحُ العَصْرِ רוח הזמן. الرُّوحُ المَعْنَوِيَّةُ מורל. رُوحُ القُدُسِ רוח הקודש (בנצרות, המשיח וגבריאל באסלאם). فَاضَتْ رُوحُهُ. أَسْلَمَ رُوحَهُ מת, נפטר. خَسَائِرُ فِي الأَرْوَاحِ אבדות בנפש. رُوحِيٌّ רוחני, של הנשמה. أَبٌ رُوحِيٌّ אב רוחני. مَشْرُوبَاتٌ رُوحِيَّةٌ משקאות חריפים (אלכוהוליים). رِيحٌ ج رِيَاحٌ רוח. أَبُو رِيَاحٍ שבשבת. ذَهَبَتْ رِيحُهُ ירדה קרנו. ذَهَبَ مَعَ الرِّيحِ הלך עם הרוח, כלה. ذَهَبَ أَدْرَاجَ الرِّيَاحِ ר' درج. قَبْضُ الرِّيحِ הבל הבלים, רעות רוח, אפס. رَاحَةٌ מנוחה, שלווה, מרגוע. رَاحَةٌ أَبَدِيَّةٌ מנוחת עולמים. رَاحَةُ البَالِ מנוחת הנפש והדעת. رَاحَةُ اليَدِ כפות היד. بِالرَّاحَةِ לאט, בנחת. أَسْبَابُ الرَّاحَةِ נוחיות, שירותים. بَيْتُ الرَّاحَةِ. مُسْتَرَاحٌ מחראה, בית כסא. فَتْرَةُ الرَّاحَةِ הפסקה, הפוגה. رِيحَةٌ ריח. رُوحِيَّةٌ רוחניות, חיי רוח. رَوَاحٌ יציאה, הליכה, שיבה. فِي غُدُوِّهِ وَرَوَاحِهِ בבואו ובצאתו, בלכתו ובבואו. رَيَّاحٌ [illegible]. أَرْيَحِيٌّ נדיב לב, רחב לב. أَرْيَحِيَّةٌ נדיבות לב, מעשים טובים, רוחב לב. رَيْحَانٌ 1. ריחן, בזיליקום. 2. עשבי בשם. 3. מ' רחמים וחרטה(?). القَلَمُ (الخَطُّ) الرَّيْحَانِيُّ סגנון מסוים של כתיבה תמה ערבית. رُوحَانِيٌّ רוחני, לא גשמי, איש רוח, איש דת, ספיריט. رُوحَانِيَّةٌ רוחניות. مِرْوَحَةٌ ج مَرَاوِحُ 1. מניפה. 2. מאוורר. 3. מדחף. (طَائِرَةٌ) مِرْوَحِيَّةٌ ج مِرْوَحِيَّاتٌ מסוק, הליקופטר. تَرْوِيحٌ אוורור, התאווררות, רענון, הנפשה. صَلاَةُ التَّرَاوِيحِ תפילות נוספות אחרי תפילת מעריב אחרי הפסקת צום רמדאן. إِرْتِيَاحٌ שביעות רצון, נחת רוח, סיפוק. إِسْتِرَاحَةٌ 1. מנוחה, מרגוע, הפוגה. 2. הפסקה. 3. אכסניה. رَائِحٌ הולך. رَائِحٌ وَغَادٍ(ي) הולך ושב, הולך ובא. رَائِحَةٌ ج رَوَائِحُ 1. ריח. 2. בושם. ذُو رَائِحَةٍ كَرِيهَةٍ מסריח, באוש. مُرِيحٌ נוח, קל. كُرْسِيٌّ مُرِيحٌ כסא נוח ומרגיע. مُرْتَاحٌ שבע רצון, מרוצה. مُرْتَاحُ البَالِ שקט ונינוח, נוח. مُرْتَاحُ الضَّمِيرِ שמצפונו שקט עליו. مُسْتَرِيحٌ נח, שקט.

(رود) رَادَ – חפש מרעה ומחיה, בקש, תר, שוטט. رَاوَدَ III 1. בקש לשכנע. 2. פתה (אישה לגבר), השיא. رَاوَدَ الفَتَاةَ عَنْ نَفْسِهَا פיתה נערה, חזר אחריה. أَرَادَ IV רצה, בקש. أَرَادَ أَنْ يَفْعَلَ התכוון לעשות. أَرَادَهُ عَلَى עודד (הכריח) אותו ל-. أَرَادَ بِهِ خَيْرًا בקש את טובתו. إِذَا لَمْ يَكُنْ مَا تُرِيدُ فَأَرِدْ مَا يَكُونُ מה אם לא יהיה מה שתרצה, רצה מה שיהיה. [illegible] בעזרה. إِرْتَادَ VIII 1. ביקר תכופות, סייר, תר. 2. גלה (משהו), חקר. إِسْتَرَادَ X בקש (מאחר) לעצמו. رَوْدٌ. رِيَادَةٌ גלוי. [illegible] חלוציות, ראשוניות, הליכה מראש. رُوَيْدًا לאט. رُوَيْدًا رُوَيْدًا לאט לאט, בהדרגה, בזהירות, בשובה ונחת. رُوَيْدَكَ! לאט לך! אל תמהר! مِرْوَدٌ ج مَرَاوِدُ מכחול (כחל), עיפרון איפור. إِرَادَةٌ 1. רצון, כוח רצון, משאלה, חפץ. 2. החלטה. 3. צו (של מלך). فَاقِدُ الإِرَادَةِ חלש אופי(?). إِرَادِيٌّ רצוני, מרצון. لاَإِرَادِيٌّ שלא מרצון, אינסטינקטיבי. إِرَادِيَّةٌ שלטון הרצון (בפילוסופיה), וולונטריזם. رَائِدٌ ج رُوَّادٌ 1. חלוץ, ראשון, מורה דרך, מגשש. 2. מבשר, מרגל, צופה. 3. רב סרן, סגן(?). رَائِدُ الفَضَاءِ טייס חלל, אסטרונאוט. رُوَّادُ المَقْهَى באי בית הקפה. مُرِيدٌ חסיד (של מורה דתי), שואף, תלמיד של חסיד. مُرَادٌ רצון, כוונה, מטרה, תכלית. كَمْ بَيْنَ مُرِيدٍ وَمُرَادٍ מה רב המרחק בין הרצוי והמצוי.

(روز) رَازَ – שקל, בדק, חקר.

رُوزْنَامَةٌ P לוח שנה, יומן.

رُوسِيٌّ R ج رُوس רוסי. الرُّوسِيَّةُ השפה הרוסית. رُوسِيَا البَيْضَاءُ רוסיה הלבנה, בילורוסיה.

رُوسْتُو It. בשר צלוי.

رُوشِتَّةٌ It. מרשם, מתכון, רפואה ר' (وصف) وَصْفَةٌ.

رَوْشَنٌ P ج رَوَاشِنُ חלון, אשנב.

(روض) رَاضَ – رَوَّضَ II عَلَى 1. אילף, אמן, הרגיל, תרגל, הדריך. 2. ריסן. رَاضَ نَفْسَهُ عَلَى הרגיל עצמו ל-. تَرَيَّضَ V 1. טייל קלה לשאוף אויר. 2. התעמל. رَوْضَةٌ ج رَوْضٌ وَرِيَاضٌ 1. גנה, שדה פורח, אחו. رَوْضَةُ الأَطْفَالِ גן ילדים (גני ילדים). رِيَاضَةٌ 1. ספורט, התעמלות. 2. אימון, תרגול. رِيَاضِيَّاتٌ מתמטיקה, מדעים מדויקים. رِيَاضَةٌ بَدَنِيَّةٌ תרבות הגוף, התעמלות. رِيَاضِيٌّ 1. ספורטאי. 2. ספורטיבי. الأَلْعَابُ الرِّيَاضِيَّةُ משחקי ספורט. رُوحٌ رِيَاضِيَّةٌ רוח ספורטיבית וקבלת הפסד ברוח טובה. تَرْوِيضٌ אילוף, תרגול, אימון. مُرَوِّضٌ מאלף (בעיקר בקרקס), מאלף חיות.

(روع) رَاعَ – 1. הבהיל, הפחיד, ירא, נבהל. 2. הבעית, הבהיל. 3. מצא חן בעיניו, הרהיב בעיניו. رَوَّعَ II. أَرَاعَ IV הפחיד, הבהיל, הבעית. تَرَوَّعَ V. إِرْتَاعَ VIII مِنْ، لِـ התירא מ-, נבהל. رَوْعٌ בהלה, פחד, חרדה. رُوعٌ לב, נפש, דעת. هَدَأَ (فَرِخَ) رَوْعُهُ שכך פחדו, הסיר את הפחד. أَلْقَى (أَدْخَلَ) فِي رُوعِهِ עורר פחדו(?). خَطَرَ (دَخَلَ) فِي رُوعِهِ עלה על דעתו, עלה בדעתו. رَوْعَةٌ יופי מרהיב. إِرْتِيَاعٌ פחד, בהלה. رَائِعٌ מרהיב עין, נהדר, נפלא, מרהיב, מקסים, מדהים. رَائِعَةٌ ج رَوَائِعُ יצירת מופת, פלא. مِنْ رَوَائِعِ الأَدَبِ יצירות מופת בספרות. فِي رَائِعَةِ النَّهَارِ באמצע של היום. مُرَوِّعٌ. مُرِيعٌ אים, מבעית, נורא, מחריד. مَرُوعٌ. مُرْتَاعٌ מבוהל, נפחד, חרד.

(روغ) رَاغَ ـُ رَوْغٌ 1. סר מ־ בערמה, חמק. 2. סטה מ־. رَاوَغَ III התערים על־, הונה, סובב את־ בכחש, הוליך שולל. رَوَّاغٌ ערום, ערמומי, רמאי. رَوَغَانٌ התחמקות. مُرَاوَغَةٌ ערמה, רמאות, סיבוב בכחש, הולכת שולל.

(روق) رَاقَ ـُ 1. היה זך וצלול, היה צח וטהור. 2. لـ ערב ל־, מצא חן, חשק ל־. كَمَا يَرُوقُ لَكَ כפי שלבך חפץ. رَوَّقَ II 1. זיכך, זיקק. 2. סינן. أَرَاقَ IV השפיך, שפך, הזיל. أَرَاقَ دَمَهُ שפך את דמו. أَرَاقَ مَاءَ وَجْهِهِ 1. ביזה. 2. השפיל את עצמו. تَرَوَّقَ V אכל את שחרית. رَاقٍ ج رَاقَاتٌ שכבה, שכבה. رَوْقٌ ج أَرْوَاقٌ קרן, עשתר. رَوْقَةٌ קטע, יופי. رِوَاقٌ ج أَرْوِقَةٌ 1. מסדרון, פרוזדור של בית. 2. סכך, עשתר. 3. פתח חזית ראשי. 4. אכסדרה, מבנה עמודים מקורה. رِوَاقُ الْمَسْجِدِ אולם המסגד. رِوَاقِيٌّ 1. סטואי, סטואיקן. 2. מקורה ואציל, מושל את יצרו. الرِّوَاقِيَّةُ סטואיזם, תורתו של זנון ובית המדרש. رَاوُوقٌ ج رَوَاوِيقُ מסננת. تَرْوِيقَةٌ פת שחרית, ארוחת בוקר. إِرَاقَةٌ שפיכה. إِرَاقَةُ الدِّمَاءِ שפיכת דמים, רצח המוני. رَائِقٌ צח, זך, טהור.

رَوَّلَ II הריר, הפריש ריר. رُوَالٌ ריר.

(روم) رَامَ ـُ רצה, חפץ מאוד, אוה ל־. كُلُّ شَيْءٍ عَلَى مَا يُرَامُ הכל כשורה, כראוי. لَيْسَ عَلَى مَا يُرَامُ אינו כשורה. رَوْمٌ مَرَامٌ רצון, חפץ, משאלה, מבוקש. رَوْمٌ שער. רומא. رُومِيٌّ ج رُومٌ وَأَرْوَامٌ ביזנטי, יווני. بَحْرُ الرُّومِ ים התיכון. الرُّومُ الأُرْثُوذُكْسُ היוונים האורתודוקסים. دِيكٌ رُومِيٌّ תרנגול הודו. جُبْنَةٌ رُومِيٌّ סוג של גבינה. الرُّومَانُ הרומאים. رُومَانِيٌّ רומאי.

رُومَاتِزْم G שיגרון, רומטיזם.

رُومَانْتِيكِيٌّ، رُومَانْسِيٌّ F רומנטי, קטימנטלי. رُومَانْتِيكِيَّةٌ، رُومَانْسِيَّةٌ רומנטיקה, זרם בספרות ובאמנות, סנטימנטליות.

رَوِيَ ـَ 1. רווה, שתה לרוויה. 2. הושקה ושתה ולגמה. رَوَى ـِ 1. השקה. 2. סיפר, מסר ממסורת, העיד. رَوَى عَنْ ציטט, מסר מפי. رَوَّى II 1. רווה והשקה. 2. שקל. 3. ביקש את־ לספר. أَرْوَى IV הרווה, שבר צמאון, השקה ושתה ולגמה. تَرَوَّى V שקל בדעתו, הרהר, הגה. اِرْتَوَى VIII רווה, שבר את צמאונו. رِيٌّ השקיה. رَيَّا 1. שביעת צמאון. 2. האות האחרונה באלפבית. رَوَاءٌ מים חיים. رُوَاءٌ יופי, נעימה, הדרת פנים. رَوِيَّةٌ התבוננות, שיקול דעת, כוונה. عَنْ رَوِيَّةٍ בכוונה, מתוך שיקול מעמיק. رِوَايَةٌ 1. סיפור, רומן. 2. מסורת. 3. גרסה. رِوَايَةٌ بُولِيسِيَّةٌ ר' بُولِيس. رِوَايَةٌ تَمْثِيلِيَّةٌ מחזה, הצגה. رِوَايَةٌ قَصِيرَةٌ ר' (قص) أُقْصُوصَة. رِوَايَةٌ مُحْزِنَةٌ טרגדיה. رِوَايَةٌ هَزْلِيَّةٌ קומדיה. رِوَائِيٌّ מספר, כותב סיפורים, סופר. رَيَّانُ ج رِوَاءٌ 1. רווי, רווה. 2. רענן, מלא מים.

أَرْوَائِيٌّ של השקיה. تَرَوٍّ (ي) שיקול דעת, כוונה. رَاوٍ (ي) ج رُوَاةٌ. رَاوِيَةٌ ج رَوَايَا 1. מספר. 2. בעל אגדה. 3. מוסר מסורת. مَرْوِيَّاتٌ סיפורים, אגדות. أُرْوِيَّةٌ ج أَرَاوِيُّ יעלה, יעלת (Ibex).

رِيَالٌ .Sp ריאל (מטבע).

(ريب) رَابَ ـِ עורר חשד וספק. دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ הוי בורר ונקשא – בורר בדרך. أَرَابَ IV 1. פקפק, הטיל ספק. 2. עורר ספק. 3. הדריך את מנוחתו. تَرَيَّبَ V. اِرْتَابَ VIII. اِسْتَرَابَ X חשד, הטיל ספק, פקפק. رَيْبٌ ספק, חשד, פקפוק. بِلَا رَيْبٍ בלי ספק. رَيْبُ الدَّهْرِ (الْمَنُونِ) תהפוכות הזמן והגורל. رِيبَةٌ ج رِيَبٌ. اِرْتِيَابٌ ספק. مُرِيبٌ חשוד, מעורר ספקות. يَكَادُ الْمُرِيبُ يَقُولُ خُذُونِي מה' על ראש הגנב בוער הכובע.

رِيبُورْتَاجٌ F ج رِيبُورْتَاجَاتٌ כתבה, רפורטז'ה.

(ريث) رَاثَ ـِ התמהמה. تَرَيَّثَ V התמהמה, פעל באיטיות, המתין. رَيْثٌ איטיות, מתינות. رَيْثَمَا עד ש־, כל זמן ש־. مَا جَاءَ إِلَّا رَيْثَمَا انْصَرَفَ עוד לא הגיע וכבר הלך.

(ريش) رَاشَ ـِ 1. קישט לו נוצות. 2. התעשר. 3. הרכיב נוצה על החץ. لَا يَرِيشُ وَلَا يَبْرِي מה' אינו מועיל ואינו מזיק. رَيَّشَ II 1. הרכיב נוצות, קישט לו נוצות. 2. התעשר. رِيشَةٌ ج رِيشٌ נוצה, מכחול, קולמוס, עט, מפרט. فَنُّ الرِّيشَةِ אמנות הציור. وَزْنُ الرِّيشَةِ משקל נוצה (באגרוף). كَالرِّيشَةِ فِي مَهَبِّ الرِّيحِ מה' כעלה נידף אשר תדפנו רוח. رِيَاشٌ רהיטים מפוארים.

(ريع) رَاعَ ـِ התרבה, צמח. رَيْعٌ הכנסה, רווח. رَيْعُ (رَيْعَانُ) الشَّبَابِ מיטב העלומים. رَيْعُ الْأَرْضِ הכנסה מהקרקע. أَرْضٌ مَرِيعَةٌ. حَقْلٌ مِرْيَاعٌ אדמה פורייה.

رِيفٌ ج أَرْيَافٌ 1. אדמת מזרע. 2. אזור כפרי, שפלת הנילוס במצרים. رِيفِيٌّ כפרי.

(ريق) رَاقَ ـِ 1. היה צח. 2. ראה ע' روق.

مَرْيَلَةٌ 1. מלבושת אחידה של בנות. 2. סינר. مَرْيُولٌ סינר.

(ريم) رَامَ ـِ רחק, נטש, עזב. مَا رَامَ مَكَانَهُ לא נטש את מקומו. رِيمٌ 1. צבי של מדבר. 2. ראה ע' (رام) رِئْم.

(رين) رَانَ ـِ عَلَى שלט, שרר. رَانَ الْحُزْنُ عَلَيْهِمْ שרר עליהם אבל.

(ريي) رَايَةٌ ج رَايَاتٌ דגל, נס. حَامِلُ الرَّايَةِ נושא הדגל. رِيَّةٌ. رِيَةُ الْبَحْرِ מדוזה.

ز 1. האות השביעית באל"ף בי"ת הערבי, שמה زَاي או زَاء זאי או זאא.

زَارٌ P מ"זאר", דמון, טקס גירוש שדים מגופם של בני אדם. نَفْثَةُ الـزَّار המיסוי של טקס ה"זאר". كُودْيَةُ الزَّار כוהנת "זאר".

زِئْبِرٌ פלומת בדים.

زِئْبَقٌ P כספית.

زَاجٌ P קנקנת, ויטריול (תרכובת גופריתית). رُوحُ الـزَّاجِ. زَيْتُ الـزَّاجِ חומצה גופריתית.

زَأَرَ ـِ שאג (אריה). زَئِيرٌ שאגה.

زَاغٌ ج زِيغَانٌ עורב.

زَأَمَ ـَ 1. מת מיתה חטופה. 2. הפחיד. زُؤَامٌ. مَوْتٌ زُؤَامٌ מיתה חטופה.

زُؤَانٌ זון (צמח בר הגדל עם חיטה).

زَانٌ אשור, ברוש (עץ). شَعْرُ الزَّانِ צמר האשור. زَانَةٌ ج زَانَاتٌ מוט. القَفْزُ بِالزَّانَةِ קפיצה במוט (בספורט).

زَاوُوقٌ כספית ר' زِئْبَقٌ.

زَاي، زَاء שם האות ز בערבית.

(زب) زَبَّبَ II 1. עשה צימוק. 2. ייצר צימוקים מענבים. زُبٌّ ج أَزْبَابٌ איבר המין. تَزْبِيبٌ ייצור צימוקים. أَزَبُّ ר' زَبَّاءُ שעיר. زَبِيبَةٌ ج زَبِيبٌ 1. צימוק. 2. סימן על המצח (של מוסלמי מרוב השתחוויות בתפילה).

زَبَدَ ـُ 1. חבץ (חלב כדי לייצר חמאה). 2. מרח (לחם) או אכל בחמאה. زَبَّدَ II 1. העלה קצף (גלים). 2. ייצר חמאה. أَزْبَدَ IV 1. הקציף (ים). 2. קצף, זעם. أَرْغَى وَأَزْبَدَ שצף וקצף, רתח מזעם, געש וקצף. زَبَدٌ ج أَزْبَادٌ קצף (של מי הים). زُبْدٌ. زُبْدَةٌ 1. חמאה, זבדה, תמצית. 2. עיקר, תמצית. 3. עילית (של חברה), שמנה וסלתה. زُبْدِيَّةٌ ج زَبَادِيٌّ קערת חרס (לאכילת יוגורט). زَبَادٌ سِنَّوْرُ الزَّبَادِ חתול הזבד (Civet cat). زَبَادِيٌّ. لَبَنٌ زَبَادِيٌّ לבן. مِزْبَدَةٌ ج مَزَابِدُ מחבצה. مَزْبَدَةٌ מקום ייצור החמאה.

زَبَرَ ـُ 1. כתב ב־. 2. כתב ספר. زَبُورٌ ספר תהלים ר' (زمر) مَزَامِير.

زِبْرِجٌ P קישוט, יופי. زِبْرِجٌ ج زَبَارِجُ קישוט, עדי, תכשיט.

زَبَرْجَدٌ P טופז, פטדה (אבן יקרה ירוקה).

زَبَطَ ـِ געגע (ברווז) וצווח. زَبَطٌ ר' קיט, קיון. زُبَاطَةٌ ר' אשכול תמרים.

(زبع) زَوْبَعَةٌ ج زَوَابِعُ סופה, סערה, הוריקן. زَوْبَعَةٌ فِي فِنْجَانٍ סערה בכוס מים.

زَبَلَ ـِ زَبَّلَ II זבל, דשן. زِبْلٌ ج أَزْبَالٌ זבל, זוהמה, אשפה. زَبَّالٌ אוסף אשפה, מנקה רחובות. زُبَالَةٌ אשפה. مَزْبَلَةٌ ج مَزَابِلُ מזבלה, מרפשה.

زَبَنَ ـِ דחה, דחף. زَبُونٌ ج زَبَائِنُ לקוח, צרכן. زُبَانَى עוקץ (של עקרב). زَبَانِيَةٌ מלאכי חבלה (המענישים את החוטאים בגיהנום).

زُبْيَةٌ ج زُبًى גבעה שאין המים מגיעים אליה (ובה לוכדים חיות). بَلَغَ السَّيْلُ الزُّبَى מ': באו מים עד נפש.

زَجَّ ـُ 1. השליך, זרק, הטיל. 2. דחף, תחב. 3. מרט את שער גבותיו ואישוניו. زَجَّ فِي הכניס ל־, השקיע. زَجَّ بِهِ فِي السِّجْنِ השליך לכלא. زَجَّجَ II עידן את שער גבותיו ואישוניו. زُجٌّ עקב ברזל בקצה הרומח. زَجَّاءُ ج زُجٌّ אשה בעלת גבות דקות וזקופות. زُجَاجٌ זכוכית. زُجَاجُ الأَمْنِ، زُجَاجٌ مُقَسًّى، זכוכית חסינה (אש ושבירות). زُجَاجَةٌ ج زُجَاجَاتٌ 1. חתיכת זכוכית. 2. בקבוק. 3. קערת סיר. زُجَاجِيٌّ 1. עשוי זכוכית. 2. שקוף. زَجَّاجٌ זגג. زِجَاجَةٌ זגגות. زُجَاجِيَّةٌ. زُجَاجٌ مُلَوَّنٌ ויטראז'.

زَجَرَ ـُ 1. גער בנזיפה, סילק. 2. ניבא ב־. 3. עצר, מנע. زَجْرٌ סילוק, גערה, נזיפה. زَجْرِيٌّ של נזיפה (ועונש). مَعْهَدٌ زَجْرِيٌّ מוסד לעבריינים צעירים. زَاجِرٌ 1. מעצור. 2. מרתיע. حُكْمٌ زَاجِرٌ עונש מרתיע. زَاجِرَةٌ ج زَوَاجِرُ وَزَاجِرَاتٌ 1. רוח סערה. 2. מניעה, מגבלה, סייג.

زَجَلٌ ـ שם לסוגי שירה דוארית. زَجَلَ ـُ שר, פייט. زَجَّالٌ פייטן עממי (במיוחד בשמחות). زُجَّلٌ. زَاجِلٌ משמש יונים. حَمَامُ الزَّاجِلِ יונת דואר.

(زجو) زَجَا ـُ 1. נדחף (במהירות), הובל. 2. היה קל (ערך). زَجَّى II 1. הניע. 2. העביר (זמן). أَزْجَى IV 1. דחף, האיץ ב־. 2. שלח (מתנה). 3. הסדיר. 4. עבר. 5. העביר זמן. أَزْجَى لَهُ نَصِيحَةً העניק לו עצה, נתן לו עצה. أَزْجَى لَهُ تَحِيَّةً בירך אותו לשלום. تَزْجِيَةُ الفَرَاغِ מילוי שעות הפנאי. مُزْجًى זעום, פעוט.

زَحَرَ ـَ 1. נאנק, גנח. 2. ילדה (אישה). زُحِرَ חלה בכורדם (בדיזנטריה). زَحِيرٌ גניחה, אנקה, אנחה. زُحَارٌ כורדם, דיזנטריה.

زَحْزَحَ הזיז, הרחיק ממקומו, העתיק. تَزَحْزَحَ II זז, סר, הרחק. لَمْ يَتَزَحْزَحْ عَنْ رَأْيِهِ לא סר מדעתו, עמד בדעתו.

زَحَفَ ـَ 1. זחל. 2. נע לאט, התקדם לקראת, עלה (על עיר, מדינה וכו'), הסתער, פלש. زَحْفٌ 1. זחילה. 2. התקדמות (של צבא), הסתערות, פלישה. زَحَّافٌ רמש, זוחל. زَحَّافَةٌ ج زَحَّافَاتٌ 1. שלגית. 2. מזחלת, מגררה. الزَّوَاحِفُ זוחלים (בעלי חיים).

زَحَلَ ـَ عَنْ 1. סר, התרחק. 2. נסוג. زَحَّلَ II הרחיק. زُحَلُ כוכב שבתאי, סטורן.

زَحْلَقَ הֶחְלִיק (אל סוחר), הִחְלִיק, דִּרְדֵּר. تَزَحْلَقَ 1. גָּלַשׁ (על שיוח). 2. מָעַד, הֶחְלִיק. تَزَحْلُقٌ גְּלִישָׁה. סְקִי. زُحْلُوقَةٌ ج زَحَالِيقُ מַגְלֵשָׁה.

زَحَمَ ـَ דָּחַק (למקום צר). زَاحَمَ III 1. דָּחַק, דָּחַף. 2. הִתְחָרָה ב־. تَزَاحَمَ VI, إِزْدَحَمَ VIII דָּחַק אֶת־, נִדְחַק, הָיָה צָפוּף, הָיָה צַר מִלְּהָכִיל. تَزَاحَمَ التُّجَّارُ הַסּוֹחֲרִים הִתְחָרוּ בֵּינֵיהֶם. إِزْدَحَمَ المَكَانُ הַמָּקוֹם הָיָה מָלֵא וְהָיָה צַר מִלְּהָכִיל. زَحْمَةٌ، زِحَامٌ 1. דֹּחַק, צְפִיפוּת. 2. פְּקַק תְּנוּעָה. تَزَاحُمٌ، مُزَاحَمَةٌ הִתְחָרוּת. مُزَاحِمٌ מִתְחָרֶה, מִתְמוֹדֵד. مُزْدَحِمٌ צָפוּף, דָּחוּס, מָלֵא עַד אֶפֶס מָקוֹם.

زَخٌّ ـُ 1. דָּחַף. 2. יָרַד גֶּשֶׁם. زَخَّةٌ מִמְטָר (של גשם).

زَخَرَ ـَ 1. גָּאָה, עָלָה עַל גְּדוֹתָיו. 2. بـ שָׁפַע, גָּדַשׁ, מָלֵא בְּשֶׁפַע. 3. הִתְפָּאֵר ב־. زَاخِرٌ שׁוֹפֵעַ, מָלֵא וְגָדוּשׁ.

زَخْرَفَ עִטֵּר, קִשֵּׁט, יִפָּה. تَزَخْرَفَ הִתְקַשֵּׁט, הִתְהַדֵּר. زُخْرُفٌ ج زَخَارِفُ עִטּוּר, קִשּׁוּט. زَخَارِفُ لَفْظِيَّةٌ קִשּׁוּטֵי (עִטּוּרֵי) לָשׁוֹן. زَخَارِفُ الدُّنْيَا הַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. زَخْرَفَةٌ עִטּוּר, עִטּוּרִיּוּת. مُزَخْرَفٌ מְקֻשָּׁט, מְעֻטָּר. فَنُّ الزَّخْرَفَةِ العَرَبِيَّةِ עִטּוּר עֲרָבֶסְקָה ע׳ (ورق) تَوْرِيق.

زَخَمَ ـَ דָּחַף בְּכֹחַ. נָתַן תְּנוּפָה. زَخِمَ ـَ הִסְרִיחַ (בשר). زَخْمٌ תְּנוּפָה, תְּאוּצָה, מוֹמֶנְטוּם. زَخْمٌ سِيَاسِيٌّ תְּנוּפָה מְדִינִית. زَخِمٌ מַסְרִיחַ.

زَرَّ ـُ زَرَّرَ II כִּפְתֵּר, רָכַס. زِرٌّ ج أَزْرَارٌ 1. כַּפְתּוֹר. 2. נִצָּן, פִּטְמָה, נִקְרָה. 3. לַחְצָן.

زَرَادُشْت P זָרָתוּסְטְרָא (זה הפרסים הקדומים).

زَرِبَ ـَ נָזַל, זָרַם. زَرَبٌ ـُ הִכְנִיס לְמִכְלָאָה (בהמות). زَرِيبَةٌ ج زَرَائِبُ סֻכָּה לִשִׁיכָה, דִּיר. زَرِيبَةٌ ج زَرَائِبُ מִכְלָאָה, גְּדֵרָה. مِيزَابٌ ج مَزَارِيبُ מַרְזֵב ע׳ (وزب) مِيزَاب.

زَرَدَ ـَ إِزْدَرَدَ VIII בָּלַע בִּמְהִירוּת. زَرَدٌ ج زُرُودٌ שִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים. حِمَارُ الزَّرَدِ זֶבְרָה. زَرَدِيَّةٌ ج زَرَدِيَّاتٌ מֶלְקָחַיִם, מַלְקַחַת, פְּלַיֶּר. مِزْرَدٌ גָּרוֹן.

زَرْزُرٌ עָצַר. زَرْزُورٌ ج زَرَازِيرُ זַרְזִיר (עוף).

زَرَعَ ـَ 1. זָרַע, גִּדֵּל. 2. עָבַד (אדמה). زَرَعَ الأَلْغَامَ זָרַע (טָמַן) מוֹקְשִׁים. زَرَعَ الشِّقَاقَ עוֹרֵר מַחְלֹקֶת. زَرَعَ عُضْوًا הִשְׁתִּיל אֵיבָר (בגוף). زَارَعَ III אָרַס, קִבֵּל שָׂדֶה בַּאֲרִיסוּת. زَرْعٌ 1. זְרִיעָה, פְּאַר זְרָעִים. 2. זְרָעִים, סוֹבִין. 3. הַשְׁתָּלַת אֵיבָר. الزَّرْعُ وَالضَّرْعُ פְּרִי הַשָּׂדֶה וְהַצֹּאן. زِرَاعَةٌ חַקְלָאוּת, עֲבוֹדַת אֲדָמָה, גִּדּוּל יְבוּלִים חַקְלָאִיִּים. زِرَاعِيٌّ חַקְלָאִי. أَرْضٌ زِرَاعِيَّةٌ אַדְמַת חַקְלָאוּת. مُهَنْدِسٌ زِرَاعِيٌّ אַגְרוֹנוֹם. زَرِيعَةٌ ج زَرَائِعُ שְׂדֵה מִזְרָע, יְבוּל. زَارِعٌ، زَرَّاعٌ، مُزَارِعٌ חַקְלַאי, אִכָּר, עוֹבֵד אֲדָמָה. زَارِعَةُ الأَقْلَامِ מְחִידַת עֵטִים. مَزْرَعَةٌ ج مَزَارِعُ חַוָּה חַקְלָאִית, עֲרוּגָה, מֶשֶׁק. مُزَارَعَةٌ אֲרִיסוּת. مَزْرُوعٌ 1. מְעֻבָּד (שדה). 2. מֻשְׁתָּל (איבר בגוף).

زَرِفَ ـِ מִסֵּר. إِزْدَرَفَ VIII פָּלַט, עִצֵּר, מָהַר. زَرَافَةٌ ج زَرَافَى وَزَرَافِيٌّ גִּ'ירָפָה, נָמֵר חֲבַרְבּוּר. ج زَرَافَاتٌ קְבוּצָה. جَاءُوا زَرَافَاتٍ وَوُحْدَانًا בָּאוּ בִּקְבוּצוֹת וִיחִידִים.

زَرِقَ ـَ 1. הִזְרִיק (ע׳ זרק). 2. הָיָה כָּחֹל. 3. הֵטִיל (צואה). زَرَقَ ـُ עָשָׂה כָּחֹל. إِزْرَقَّ IX הִכְחִיל. زَرْقٌ הַזְרָקָה. زَرَقٌ، زُرْقَةٌ 1. כְּחוֹל. 2. الزَّرَقُ בַּרְקִית (מחלת עיניים), glaucoma. أَزْرَقُ ج زُرْقٌ م زَرْقَاءُ כָּחֹל. المَاءُ الأَزْرَقُ בַּרְקִית, גְּלָאוּקוֹמָה. مِزْرَاقٌ ج مَزَارِيقُ חֲנִית, רֹמַח קָצָר. إِزْرِقَاقٌ כְּחוֹל. دَاءُ الإِزْرِقَاقِ כִּחָלוֹן (מחלת צִיאָנוֹזָה).

زَرْكَشَ קִשֵּׁט, עִטֵּר. רָקַם בְּחוּטֵי זָהָב אוֹ כֶּסֶף. زَرْكَشٌ חוּטֵי רִקּוּם. زَرْكَشَةٌ קִשּׁוּט, עִטּוּר. مُزَرْكَشٌ רְקוּם בְּחוּטֵי זָהָב אוֹ כֶּסֶף, מְקֻשָּׁט.

زَرِمَ ـَ 1. פָּסַק, הִפְסִיק. 2. הִתְפַּסֵּק.

زَرْنِيخٌ P זַרְנִיךְ, אַרְסָן.

(زري) زَرَى ـِ عَلَى، زَارَى III، أَزْرَى IV بـ، إِزْدَرَى VIII בָּז ל־, תִּעֵב, זִלְזֵל ב־, הֵקֵל רֹאשׁ ב־. أَزْرَى بِكَلَامِهِ. إِزْدَرَى كَلَامَهُ הִתְיַחֵס בְּזִלְזוּל (בבוז) לִדְבָרָיו. زِرَايَةٌ בּוּז, מְשִׂחָה. زِرِيُّ الهَيْئَةِ שֶׁל הוֹפָעָה עֲלוּבָה, "שְׁלוּמִיאֵל". زِرَايَةٌ בּוּז, תִּעוּב, הַשְׁפָּלָה. إِزْدِرَاءٌ בּוּז. نَظَرَ إِلَيْهِ بِازْدِرَاءٍ הִבִּיט בּוֹ בְּזִלְזוּל. مُزْرٍ(ي) מַבִּישׁ, מְתֹעָב.

زُعْبُوطٌ ج زَعَابِيطُ מ׳ גְּלִימַת צֶמֶר.

زَعْتَرٌ، سَعْتَرٌ קוֹרָנִית, זַעְתַּר (תבלין) ע׳ سَعْتَر.

زَعَجَ ـَ أَزْعَجَ IV הִטְרִיד, הִרְגִּיז, הִפְרִיעַ, הִדְאִיג, הוֹצִיא מִכֵּלָיו. إِنْزَعَجَ VII הִתְרַגֵּז, נִטְרַד, הֻדְאַג, יָצָא מִכֵּלָיו. زَعَجٌ חֹסֶר מְנוּחָה. إِزْعَاجٌ הַפְרָעָה, הַטְרָדָה, טְרָדָה, הַדְאָגָה. مُزْعِجٌ מַדְאִיג, מַרְגִּיז, מַטְרִיד, טוֹרְדָנִי. إِزْعَاجٌ جِنْسِيٌّ הַטְרָדָה מִינִית.

زَعَرَ ـَ 1. נָשַׁר (התקשטט) שְׂעָרוֹ. 2. הָיָה פִּרְחָח, הָיָה גַּס רוּחַ. أَزْعَرُ ج زُعْرٌ 1. גַּבֵּחַ, שֶׁשְּׂעָרוֹ נָשַׁר. 2. ج زُعْرَانٌ רַע, פִּרְחָח, רָשָׁע, נָבָל. زَعَارَةٌ רֹעַ, פִּרְחָחוּת, הִתְנַהֲגוּת גַּסָּה (פראית). زُعْرُورٌ ج زَعَارِيرُ עֻזְרָד (עץ), עֻזְרָד (פרי). زُعْرُورٌ بُسْتَانِيٌّ. زُعْرُورُ البَيْلَسَانِ שֶׁסֶק ע׳ مُشْمُلَا.

زَعْزَعَ זִעְזַע, הֵרְעִיד, הֵנִיעַ בְּחָזְקָה. تَزَعْزَعَ הִזְדַּעְזַע, רָעַד, הִתְנוֹעֵעַ. لَا يَتَزَعْزَعُ אֵיתָן בְּקִבְלוֹ. زَعْزَعَةٌ ج زَعَازِعُ זַעֲזוּעַ, רְעָדָה. مُزَعْزِعٌ מְזַעְזֵעַ. مُتَزَعْزِعٌ רוֹעֵד, רוֹפֵף, מִתְנוֹדֵד ע׳ (هز) مَهْزُوز.

زَعَطَ ـَ חָנַק. زَعِيطٌ وَمَعِيطٌ סְלֵי חֹלֶק וּבֵלֶק, עֵרֶב רַב, אַרְחֵי פַּרְחֵי, רֵיקִים וּפוֹחֲזִים.

زَعَفَ ـَ הֵמִית וְהָרַג מִיָּד. زُعَافٌ קַטְלָנִי. سُمٌّ زُعَافٌ רַעַל קַטְלָנִי.

زَعْفَرَانٌ זְעַפְרָן, כַּרְכֹּם.

زَعَقَ ـَ عَلَى זעק, צעק, צעק על־. زَعْقٌ زَعِيقٌ צעקה, צווחה, צריחה. زُعَاقٌ מלוח ומר מאוד.

زَعَلَ ـَ 1. רגז, התרגז. 2. مِنْ קץ ב־, מאס ב־. زَعَّلَ II, أَزْعَلَ IV הרגיז, צער. زَعَلٌ רוגז, צער, "ברוגז". زَعْلَانُ ج زَعْلَى רגזן, עצוב.

زَعَمَ ـُ 1. טען, התיימר, בדה ושיקר. 2. חשב, סבר. زَعُمَ ـُ הנהיג. تَزَعَّمَ V עמד בראש, עמד בראש. زَعْمٌ טענה, התיימרות. فِي زَعْمِهِ לטענתו. زَعِيمٌ ج زُعَمَاءُ 1. מנהיג, ראש. 2. תת־אלוף (דרגה בצבאות שהייתה נהוגה בעבר). 3. ערב, אחראי. زَعَامَةٌ מנהיגות, ראשות. مَزَاعِمُ טענות שווא, יומרות. مَزْعُومٌ מדומה, שכביכול, לכאורה.

زِعْنِفَةٌ ج زَعَانِفُ סנפיר (של דג).

زَعَفٌ מוות, פתאומי. زُعَافٌ, أَزْعَفُ 1. קטלני, פתאומי. 2. (סם) ממית.

زَغْرَدَ צהלל, רנן, השמיע יללת שמחה (נשים בשמחות). زَغْرَدَةٌ ج زَغَارِيدُ יללת שמחה, צהלה, צהלולים.

زَغْزَغَ דגדג. زَغْزَغَةٌ דגדוג. زُغْزُغٌ ج زَغَازِغُ קטן, נמוך, זעיר.

زَغَلَ ـُ 1. זייף (מטבע). 2. רימה. 3. ... زَغَلٌ מטבע מזויף.

زَغْلُولٌ ج زَغَالِيلُ 1. גוזל (של יונה). 2. תינוק יונק. 3. קטן אדם. 4. חביב, נעים.

زَفَّ ـُ إِلَى 1. הביא את הכלה לבית חתנה (בתהלוכה חגיגית). 2. בישר, הודיע ל־.

زَفَّ ـِ 1. מיהר, החיש צעדיו. 2. (עוף) פרש את כנפיו. زَفَّةٌ תהלוכת הבאת הכלה לבית חתנה. زِفَافٌ נישואים, חתונה. حَفْلَةُ زِفَافٍ מסיבת נישואים. لَيْلَةُ الزِّفَافِ ליל החתונה, ליל הכלולות. زَفِيفٌ 1. ... ר' نَعَامَة. 2. מהיר (הולך). مِزَفَّةٌ אפריון הכלה.

زِفْتٌ II זפת. زَفَّتَ 1. זפת. 2. ... زِفْت وَقَطْرَان ... רע ומר. مِزْفَتَةٌ ج مَزَافِتُ ...

زَفَرَ ـِ 1. נשף, פלט אויר. 2. נאנח. زَفْرَةٌ ج زَفَرَاتٌ אנחה, נשיפה. زَفِيرٌ 1. נשיפה, פליטת אויר. 2. אנקה. 3. ... شَهِيقٌ وَزَفِيرٌ שאיפה ונשיפה.

زَفْزَفَ ... زَفْزَف ... (של רוח).

زَفَنَ ـِ רקד.

زَقَّ ـُ האכיל את אפרוחיו מפיו. زِقٌّ ج أَزْقَاقٌ وَزِقَاقٌ נאד (משקאות). زُقَاقٌ ج أَزِقَّةٌ סמטה, רחוב צר, מבוי (סתום או פתוח).

زَقْزَقَ 1. צייץ. 2. ...

زَقَمَ ـُ בלע (במהירות), אכל. زَقُّومٌ אוכל קטלני (בגיהנום). شَجَرَةُ الزَّقُّومِ עץ ש... שפריו נראים כראשי שדים.

(زقو) زَقَا ـُ צעק, צרח (תרנגול וכו'), קרא (תרנגול). زُقَاءٌ צעקה, צריחה.

زَكَبَ ـُ ... زُكْبَةٌ ج زُكَابٌ ...

زُكِمَ הצטנן, התקרר, לקה בנזלת. زُكَامٌ הצטננות, נזלת. مَزْكُومٌ מצונן.

زَكِنَ ـَ תפס בטביעת עין. زَكَانَةٌ תפיסה מהירה, טביעת עין.

(زكو) زَكَا ـُ 1. גדל, צמח (זרע וכו'), התפתח. 2. הצליח, שגשג. 3. טהר, היה טהור, היה תמים צדק. زَكَّى II 1. הצמיח, הגדיל. 2. טיהר (על ידי מתן צדקה). 3. שיבח. 4. העיד (בעד (בבית משפט)). أَزْكَى IV 1. הצמיח, הוסיף. 2. ... تَزَكَّى V 1. הטהר. 2. נתן צדקה. زَكِيٌّ 1. טהור, זך. 2. ... טוב. زَكِيُّ الرَّائِحَةِ ר' ذَكِيٌّ. زَكَاءٌ 1. צמיחה, גידול. 2. אמת, יושר. زَكَاةٌ ج زَكًا وَزَكَوَاتٌ 1. טוהר, זך, תום. 2. "זכאת", צדקה (ממצוות האסלאם). تَزْكِيَةٌ 1. ... המלצה ... 2. ...

زَلَّ ـِ 1. מעד. 2. שגה, נכשל (בלשונו). 3. عَنْ סר מ־ ... 4. عَنْ ... أَزَلَّ IV ... اِسْتَزَلَّ X 1. ... 2. ... زَلَّةٌ، زَلَلٌ מעידה, משגה. زَلَّةُ قَلَمٍ פליטת קולמוס. زَلَّةُ لِسَانٍ פליטת פה. زُلَالٌ 1. ... 2. חלבון. زُلَالِيٌّ חלבוני. زُلَالِيَّاتٌ חלבונים.

زَلَابِيَةٌ ...

زَلَجَ ـِ ... زَلِجَ ـَ 1. החליק. 2. ... تَزَلَّجَ V 1. התגלש, החליק (על שלג). 2. ... زَلِجٌ، زَلِيجٌ חלקלק. مِزْلَجٌ ... مَزَالِجُ ... مِزْلَاجٌ ج مَزَالِيجُ בריח. تَزَلُّجٌ גלישה, החלקה, סקי.

زَلْزَلَ 1. הרעיד. 2. ... تَزَلْزَلَ רעד (האדמה), רעש. زَلْزَلَةٌ ج زَلَازِلُ، زِلْزَالٌ רעידת אדמה ... زِلْزَالِيٌّ ... של רעידת אדמה.

زَلَطٌ ... زَلَطٌ ר' ...

زَلَعَةٌ ج زَلَعَاتٌ כד.

زُلْعُومٌ ج زَلَاعِيمُ גרון ר' حَلْق.

زَلَفَ ـُ התקרב אל־. زَلَّفَ II הקריב, הקדים. أَزْلَفَ IV 1. קרב. 2. ... تَزَلَّفَ V. اِزْدَلَفَ VIII ניסה להתקרב אל־, ... زُلْفَةٌ، زُلْفَى ... مُتَزَلِّفٌ ...

زَلِقَ ـَ 1. מעד, החליק. 2. مِنْ ... زَلِقَ مِنْ سُلُوكِهِ ... زَلَّقَ II، أَزْلَقَ IV ... הכשיל ... تَزَلَّقَ V. اِنْزَلَقَ VII 1. התגלש, החליק. 2. ... زَلِقٌ חלקלק. زَلَاقَةٌ، مِزْلَقَةٌ ... مَزْلَقٌ ج مَزَالِقُ 1. ... 2. ... مِزْلَقَانٌ ج مِزْلَقَانَاتٌ 1. ... 2. ... مِزْلَقٌ ... مِزْلَقٌ ذُو عَجَلَاتٍ ... مِزْلَقَةٌ ج مَزَالِقُ ... اِنْزِلَاقٌ 1. ...

2. גלישה, החלקה, סקי. إنْزِلاقٌ غُضْرُوفِيٌّ נקיעת חוליות. مُنْزَلَقٌ ןחית. بابٌ مُنْزَلِقٌ דלת הזזה (מחליקה). مُتَزَلَّقٌ 1. מגלשה. 2. מסלול מושלג. مُتَزَلِّقاتٌ أَرْضِيَّةٌ התמוטטויות קרקעיות.

زَلَمَ – 1. שיפר. 2. חתך אגף. 3. הקטין, קיצץ. 4. יישר את החץ. زَلَمٌ ج أَزْلامٌ חץ להגרלה שהיה נהוג לפני האסלאם ונאסר בקוראן. زَلَمَة، زَلَمي גבר, איש.

زَمَّ – קשר, צרר, קישר. زَمَّ ـِ הרים אפו (בהתנשאות, ובהתגאות). زَمَّ شَفَتَيْهِ קפץ שפתיו. زَمَّمَ II 1. קשר, שם רסן (על האף של הגמל). 2. חסם פיו. زِمامٌ ج أَزِمَّةٌ רסן, מושכות. زِمامُ الأَمْرِ (الحُكْمِ) רסן השלטון. أَفْلَتَ زِمامُ الأَمْرِ مِنْ يَدِهِ אבד את השליטה. تَوَلّى زِمامَ العَمَلِ קבל לידיו את ניהול העבודה.

زَمْبُوبَة، زَمْبُوعَة צרצורית.

زَمُتَ – 1. כבד, נכבד. 2. שקט ורוגע. تَزَمَّتَ V היה רציני, קפדני ובייחוד בענייני דת. مُتَزَمِّتٌ קפדני ובענייני הדת, רציני מאוד, חרדי.

زُمَّجٌ עקבים (jar eagle), בז שחור. زُمَّجُ الماءِ שחף (seagull) ע׳ نَوْرَس.

زَمْجَرَ 1. נהם, צרח. 2. שאג מריח. زَمْجَرَةٌ נהמת, שאון, שאגה.

زَمَرَ – زَمَّرَ II חלל בחליל. زَمْرٌ 1. חלול בחליל. 2. ج زُمُورٌ כלי נשיפה. زُمْرَةٌ ج زُمَرٌ 1. קבוצת אנשים, חבורת, צוות. 2. סוג פרס לספוס. زامِرٌ، زَمّارٌ מחלל בחליל. زامِرُ الحَيِّ لا يُطْرِبُ אין נביא בעירו. زُمّارَةٌ ج زَمامِيرُ אבוב רועים. زُمّارَةُ الإِنْذارِ אות אזעקה. زَامُورٌ צופר. مِزْمارٌ ج مَزامِيرُ חליל, אבוב, כלי נשיפה. مَزْمُورٌ ج مَزامِيرُ שיר מזמור. مَزامِيرُ داوُدَ תהלים.

زُمُرُّد P אזמרגד (אבן יקרה).

زَمْزَمَ 1. רעם. 2. זמזם, פטם. زَمْزَمٌ 1. מים רבים. 2. באר במכה. زَمْزَمِيَّةٌ מימיה.

(زمع) أَزْمَعَ IV عَلى החליט, גמר, נחוש אומר. مُزْمَعٌ عَلَيْهِ שהחליטו עליו, שעומד לי.

زَمَلَ II כסה, קרבל, עטף. زامَلَ III התרועע עם, היה עמיתו של. تَزَمَّلَ V התכרבל, התעטף. زَمِيلٌ ج زُمَلاءُ עמית, רע, שותף, חבר למקצוע, חבר לכיתה. زَمالَةٌ רעות, ידידות, עמיתות, קולגיאליות. زَمالَةٌ دِراسِيَّةٌ מלגת מחקר, מענק סטיפנדיה. إِزْمِيلٌ ج أَزامِيلُ אזמל, מפסלת.

زَمِنَ – היה קרוני (מחלה), התמשך. زامَنَ III תאם בזמן, היה בן זמנו. أَزْمَنَ IV היה קרוני. تَزامَنَ VI חל באותו זמן, היה בן זמנו. زَمَنٌ ج أَزْمانٌ זמן, תקופה. سَاعَةٌ مِنَ الزَّمَنِ שעה קלה. زَمانٌ ج أَزْمِنَةٌ 1. זמן, תקופה. 2. גורל. مِنْ زَمانٍ מזמן. عَلى مَرِّ الزَّمانِ (الزَّمَنِ) תמיד. أَيّامُ زَمانٍ הימים שעברו, לפני עשרות שנים. زَمَنِيٌّ، زَمانِيٌّ 1. זמני, חולף, בן חלוף. 2. חילוני, ארצי. قُنْبُلَةٌ زَمَنِيَّةٌ פצצת זמן. مُزْمِنٌ כרוני, נמשך. مُتَزامِنٌ 1. סינכרוני, בו זמני. 2. בן זמנו.

زَمْهَرِيرٌ קור עז.

[זמהר] IX ازْمَهَرَّ 1. האדים. 2. היה קר עז. زَمْهَرِيرٌ קור עז, קפאון.

زَنَّ – זמזם (דבורה וכו׳).

زِنَةٌ ע׳ (وزن).

(زنبر) زُنْبُورٌ ج زَنابِيرُ צרעה, דבור.

زُنْبُرُكٌ P ج زَنابِكُ קפיץ.

زَنْبَقَةٌ ج زَنْبَقٌ وزَنابِقُ חבצלת, שושן צחור, lily.

زَنْبِيلٌ ج زَنابِيلُ סל קלוע מכפות תמר.

زِنْجارٌ P ירוקת ע׳ صَدَأ.

زِنْجِيٌّ ج زُنُجٌ وزُنُوجٌ שחור, כושי.

زَنْجَبِيلٌ P זנגביל, ג׳ינג׳ר.

زِنْجِيرٌ P ج زَناجِيرُ שלשלת, כבל.

زَنَخَ – באש, התקלקל (בשר וכו׳), הקדיח. زَنِخٌ באוש, מקולקל.

زَنَدَ – הצית. زَنَدَ نارَ الحَرْبِ הצית את אש המלחמה. زَنْدٌ ج زِنادٌ 1. אמת היד. 2. זרוע, מותן. حَجَرُ الزِّنادِ צור, מקדיח, אבן אש. قَدَحَ زِنادَ فِكْرِهِ אימץ את מוחו, "עבד את ראשו". زِنادٌ ج أَزْنِدَةٌ הדק. حافِظُ الزِّنادِ עוצרת ההדק.

(زندق) تَزَنْدَقَ P הפך לכופר (אפיקורוס). زَنْدَقَةٌ 1. מינות, כפירה עקרונית (אפיקורסות). 2. ע׳ (دهر) دَهْرِيَّة. زِنْدِيقٌ ج زَنادِيقُ وزَنادِقَةٌ מין, אפיקורוס, כופר.

زَنَرَ – زَنَّرَ II אזר, חגר. زَنَّرَ إِلَيْهِ بِعَيْنَيْهِ נתן אותו בעיניים חקרות. زُنّارٌ ج زَنانِيرُ חגורה, אבנט.

زِنْزانَةٌ P 1. צינוק. 2. מכלאת להחזקת אסירים.

زَنْزَلَخْتٌ P אזדרכת (עץ) ע׳ melia, china tree.

زَنَقَ – زَنَّقَ II 1. צמצם (בהוצאות). 2. הצר (צעדיו). 3. סגר (בחומה), קשר, כבל. زَنْقَةٌ ج زَنَقٌ רחוב צר, סמטה. زِناقٌ ج أَزْنِقَةٌ רסן, מתג

زَنْقُور، زَنْقُورَةٌ מ׳ עקשנות, "קושי".

زِنْكٌ En. אבץ (יסוד כימי).

زَنُمَ – היה נבל. زَنِيمٌ ج زُنَماءُ 1. בן בליעל, שפל, נבל. 2. ج زُنْمٌ אסופי, בן שאביו אינו ידוע.

زَنَى ـِ זנה, נאף. أَزْنى IV הזנה, הדיח לזנות. زِنًى، زِناءٌ זנות, נאוף. زانٍ(ي) ج زُناةٌ זונה, נואף. زانِيَةٌ ج زَوانٍ(ي) זונה, יצאנית, מפקירה, פרוצה.

زَهِدَ ـَ فِي התנזר, פרש, הרחיק עצמו מ־. زَهَّدَ II הניא, הרחיק מ־. أَزْهَدَ IV 1. התקמצן. 2. חשב למעט. تَزَهَّدَ V 1. התנזר. 2. התמסר לעבודת הבורא. زُهْدٌ، تَزَهُّدٌ התנזרות, פרישות, סגפנות. الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا פרישות מחיי העולם הזה. زَهِيدٌ זול, מעט, פעוט. زَهَادَةٌ זולות, מיעוט. زَاهِدٌ ج زُهَّادٌ 1. מתנזר. 2. נזיר. 3. ממעט מ־, שאינו מעוניין ב־.

زَهَرَ ـَ 1. נצץ, קרן, האיר. 2. פרח. زَهِرَ ـَ נעשה פניו בהיר. أَزْهَرَ IV 1. פרח ושגשג. 2. האיר מאור, אור. اِزْدَهَرَ VIII 1. פרח, התפתח. 2. שגשג, פרח, עשה חיל, הצליח. زَهْرُ الثَّالُوثِ אמנון ותמר (פרח) pansy. زَهْرُ الْحَدِيدِ קשקשת ברזל, חלודה. زَهْرُ الْخَرِيفِ סתווית ע' سُورِنْجَان. زَهْرُ الرَّبِيعِ בכור אביב (פרח) primula, רקפת. زَهْرُ الْعَسَلِ יערה. زَهْرَةُ الْعُمْرِ אביב החיים, מיטב השנים. زَهْرُ اللُّؤْلُؤِ חינית ע' أُقْحُوَان. زَهْرُ النَّرْدِ שתי קוביות משש־בש. مَاءُ الزَّهْرِ 1. מי ורדים. 2. תמצית פרחי התפוז. زَهْرَةٌ ج زَهْرٌ وَزُهُورٌ وَأَزْهَارٌ 1. פרח. 2. צופה צעירה. زَهْرَةُ الْآلَامِ שעונית (פרח) passion flower. زُهَرَةٌ נוגה. الزُّهَرَةُ כוכב נוגה (נוגה). زَهْرَةُ الْغَسِيلِ כחל (לכביסה). زُهَرِيٌّ עגבת (מחלת מין), סיפיליס. زَهْرِيَّةٌ، مَزْهَرِيَّةٌ אגרטל. زَهَّارٌ מגדל פרחים. زَهْرَاوِيٌّ עליז. أَزْهَرُ ج زُهْرٌ קורן, מבריק, בהיר. الْأَزْهَرَانِ המאור הגדול והמאור הקטן (השמש והירח). الْجَامِعُ الْأَزْهَرُ אלאזהר (מסגד ואוניברסיטה בקהיר). مِزْهَرٌ ج مَزَاهِرُ נבל. عَازِفُ الْمِزْهَرِ נבלן. اِزْدِهَارٌ שגשוג, פריחה, הצלחה. زَاهِرٌ זוהר, קורן. مُزْهِرٌ פורח, נפתח.

زَهَفَ ـَ إِلَى התקרב אל־. زَهَفَ (اِزْدَهَفَ VIII) لِلْمَوْتِ קרבו ימיו למותו.

زَهَقَ ـَ 1. יצאה (נשמתו) ואחרי ייסורים. 2. כלה, אבד. وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ק' ואמור: באה האמת ואבד השקר. أَزْهَقَ IV המית, כלה, מחה. زَهُوقٌ מת, כלה, אובד. إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ק' אכן השקר יכלה.

زَهِمَ שמן ונשר, אוכל. زُهْمٌ 1. שמן (של) חיים. 2. סרחון. زُهُومَةٌ סרחון, באשה, צחנה, ריח רע.

(زهو) زَهَا ـُ 1. התנשא, התגאה. 2. צמח, פרח, שגשג. 3. האיר. زُهِيَ 1. התנשא. 2. بِ־ התפאר ב־, התגאה מ־. اِزْدَهَى VIII 1. נתן עליו דעתו. 2. גרם לו להתנשא. زَهْوٌ، زُهُوٌّ 1. גאוות, יהירות. 2. שעשוע, לבלוב, פריחה. زَهِيٌّ، زَاهٍ(ي) 1. קורן, טהור, זורח. 2. מלבלב, פורח. زُهَاءَ 1. לבלוב. 2. כמות. 3. קרוב ל־, כערך. هُمْ زُهَاءُ أَلْفٍ הם קרוב לאלף. مَزْهُوٌّ גאה, מתנשא, יהיר.

زَوَّجَ II 1. השיא, חתן. 2. بِ־ חבר, צרף אל־. زَاوَجَ III 1. השיא. 2. צרף. تَزَوَّجَ V 1. נשא לו אשה, התחתן. 2. קשר בין, הקשיר. تَزَاوَجُوا VI התחתנו זה עם זה. اِزْدَوَجَ VIII נקשר עם חבירות, הוכפל. زَوْجٌ ج أَزْوَاجٌ 1. בן זוג, בעל או אשה. 2. זוג, צמד. زَوْجَانِ בעל ואשתו, זוג נשוי. زَوْجَةٌ בת זוג, אשת איש. زَوْجِيٌّ זוגי, בעל שניים. زَوْجِيَّةٌ (חיי) נישואים, אישות. زَوَاجٌ נישואים, התחתנות. زَوَاجُ الْمُتْعَةِ ע' (متع) مُتْعَة. وَحْدَةُ الزَّوَاجِ מונוגמיה. مِزْوَاجٌ מרבה להתחתן. تَزَوُّجٌ נישואים. تَزَاوُجٌ נשואי קרובים (בתוך השבט או במשפחה הרחבה). اِزْدِوَاجٌ כפל. اِزْدِوَاجٌ ضَرِيبِيٌّ מס כפול. اِزْدِوَاجُ الشَّخْصِيَّةِ פיצול אישיות. اِزْدِوَاجِيَّةٌ כפל. اِزْدِوَاجِيَّةُ اللُّغَةِ 1. דו־לשוניות, דיגלוסיה. 2. כפל לשון (שלום). مُتَزَوِّجٌ נשוי. مُزْدَوِجٌ כפול, כולל שניים, זוגי. مُسِيلٌ مُزْدَوِجٌ סוגר כפול.

(زوح) زَاحَ ـُ 1. הסיר, סלק. 2. عَنْ התרחק. أَزَاحَ הסיר, הרחיק. أَزَاحَ السِّتَارَ عَنْ הסיר את הלוט מ־. اِنْزَاحَ התרחק, הסתלק. إِزَاحَةٌ הרחקה, סלוק.

زَوَّدَ II بِـ צייד ב־, הכין צידה, ספק, נתן (המצרכים) את הדרוש ל־. تَزَوَّدَ V بِـ הצטייד ב־, קבל אספקה, קבל את הדרוש לו. زَادٌ ج أَزْوَادٌ 1. צידה, אספקה. 2. מזון, מצרך יסודי. زُوَادٌ، زُوَادَةٌ אספקה, צידה, צייד, מלאי. مِزْوَدٌ ج مَزَاوِدُ סוכה, צידנית. تَزْوِيدٌ צייד, אספקה. مُزَوَّدٌ מצויד. مُزَوَّدٌ بِـ מצויד ב־, מוכן ל־.

(زور) زَارَ ـُ 1. ביקר, בא לבקר. 2. עלה לקבר קדוש. زُوِرَ ـُ 1. נטה, עקם. 2. נטה מן. زَوَّرَ II זייף, שקר, שקר. أَزَارَ IV גרם לו לבקר. تَزَاوَرُوا בקרו (זה את זה). اِزْوَرَّ IX عَنْ סר, פנה עורף, נטה הצדה, סטה מ־. اِسْتَزَارَ X בקש לבקרו. زَوْرٌ 1. החלק העליון של החזה. 2. מבקר. زَيْرٌ ج أَزْيَارٌ 1. מבקר מאורחי המיסה, "זמזן ועשוי". 2. כד גדול. زُورٌ שקר, עקום, קטן. شَهَادَةُ زُورٍ עדות שקר. بِالزُّورِ בכוח, בכפייה. زَوَرٌ 1. עקמומיות, עיקול, שיפוע. 2. שקר. زِيَارَةٌ ج زِيَارَاتٌ 1. ביקור. 2. עלייה לרגל. أَزْوَرُ ج زُورٌ 1. עקום. 2. עוקם. الزُّوَرَاءُ שמותה של בגדאד. مَزَارٌ מקום בקור או עלייה לרגל. تَزْوِيرٌ זיוף, זייפנות, שקר. اِزْوِرَارٌ התרחקות, הסתלקות. زَائِرٌ ج زُوَّارٌ 1. מבקר, אורח. 2. עולה לרגל. مُزَوَّرٌ מזויף, ושקר. مُزَوِّرٌ זייפן.

زَوْرَقٌ ج زَوَارِقُ סירה. زَوْرَقٌ حَدِيدٌ סירת ברזל. زَوْرَقُ النَّجَاةِ סירת הצלה. زَوْرَقٌ نَاسِفٌ סירת טורפדו.

(زوغ) زَاغَ ـُ סטה, סר, נטה הצדה. أَزَاغَ IV הטה.

زُوفَاءُ، زُوفَى אזוב ע' طُحْلُب.

زَوَّقَ II יפה, קשט, הדר. زُوَاقٌ יופי, אופן. تَزْوِيقٌ הדור, קשוט, קלקול. مُزَوَّقٌ מקושט, מיופה.

(زول، زيل) زَالَ ـُ 1. חלף, כלה, נעלם, עבר, נכחד, חדל. 2. נטה. زَالَتِ الشَّمْسُ

חששיו עברו עם שוב הצהריים. زالَ عَنْهُ مُلْكُهُ שקעה שמשו. زالَ ـُ חדל. زالَ عَنِ الوُجُودِ חדל מלהתקיים, חלף מן העולם. مازالَ، لَمْ يَزَلْ، لا يَزالُ הוסיף ל-, עדיין, עודנו, המשיך. ما زالَ في مَكانِهِ נשאר במקומו. زَوَّلَ II הקים, הזיז, הרחיק, חיסל. زاوَلَ III עסק ב-, עבד ב-, טיפל ב-. زاوَلَ التِّجارَةَ עסק במסחר. زايَلَ III עזב, נפרד מ-, הסתלק, נפרד מ-. زايَلَهُ الغَضَبُ סר הכעס ממנו. أزالَ IV סילק, הסיר, שילק, קץ קץ ל-, ביטל. تَزايَلا נפרדו זה מזה. زَوْلٌ 1. אדם, דמות. 2. רוח רפאים. زَوالٌ 1. הפסקות, חדלון, העלמות, כליה, אבדון. 2. שוב הצהריים. زَوالاً בצהריים וכדומה. خَطُّ الـزَّوالِ מֵצַר, קו הצהריים, מרידיאן. تَوْقِيتٌ زَوالِيٌّ קביעת הזמן לפי קו הצהריים (כמו בסעודיה) בניגוד ל- تَوْقِيتٌ غُرُوبِيٌّ. مِزْوَلَةٌ ج مَزاوِلُ שעון שמש. مُزاوَلَةٌ עיסוק, טיפול ב-. إزالَةٌ הסרה, סילוק, הרחקה, חיסול. زائِلٌ בן חלוף, עובר, בן תמותה. مُزِيلٌ 1. מסיר, מרחיק. 2. מחק. مُزِيلُ العَرَقِ מסיר זיעה.

زُولُوجِيا 1. זואולוגיה, תורת החי. زُولُوجِيٌّ 1. זואולוגי. 2. זואולוג.

زُولِيَّةٌ עי׳ שטיח.

(زوي) زَوَى ـِ 1. הסתיר, העלים. 2. عَنْ מנע מ-, חסך, לא נתן ל-. 3. عَنْ הרחיק מ-. زَوَى ما بَيْنَ عَيْنَيْهِ (حاجِبَيْهِ) קימט את מצחו וגבותיו. اِنْزَوَى VIII התכנס בתוך עצמו, פרש לקרן זווית, התבודד. اِنْزَوَى في جِلْدِهِ נכנס אל הכלים, התכנס בתוך עצמו ע׳ (قوقع) تَقَوْقَعَ. اِنْزِواءٌ פרישה, התבודדות. زاوِيَةٌ ج زَوايا 1. פינה, קרן זווית, קצה. 2. זווית. 3. נזירון. 4. מקום קטן נבדל. 5 קטן, צד. 6. מדור (בעיתון). زاوِيَةٌ حادَّةٌ זווית חדה. زاوِيَةٌ قائِمَةٌ זווית ישרה. زاوِيَةٌ مُنْفَرِجَةٌ זווית קהה. حَجَرُ الزّاوِيَةِ אבן פינה. نَظَرَ إلى المَوْضُوعِ مِنْ زَوايا مُخْتَلِفَةٍ עיין בנושא מבחינות שונות. مِزْواةٌ זוויתון. مُنْزَوٍ(ي) נכנס אל הכלים, מתבודד.

(زيي) تَزَيّا V לבש בגד, התלבש כמנהג של-. زِيٌّ ج أَزْياءٌ 1. תלבושת, לבוש. 2. צורה, הופעה. الزِّيُّ الإسْلامِيُّ הלבוש האסלאמי (בדרך כלל גלימה עם זקן לגברים וגלימה עם כיסוי ראש לנשים). زِيٌّ عَسْكَرِيٌّ תלבושת צבאית. عَلَى الزِّيِّ الحَدِيثِ לפי האופנה החדשה. عارِضَةُ أَزْياءٍ דוגמנית. مَعْرِضُ (عَرْضُ) أَزْياءٍ תצוגת אופנה. مُصَمِّمُ أَزْياءٍ מעצב אופנה. زِيّ כמו. إزَّيَّك מ׳ מה שלומך?

(زيت) زاتَ ـِ משח, טבל בשמן. زَيَّتَ II 1. שימן, סך, מרח בשמן. 2. טבל בזיתים. زَيْتٌ ج زُيُوتٌ שמן. زَيْتُ الاسْتِصْباحِ שמן למנורות, לתאורה. زَيْتُ التَّشْحِيمِ שמן סיכה. زَيْتُ الزَّيْتُونِ שמן זית. زَيْتُ السَّمَكِ (الحُوتِ) שמן דגים. زَيْتُ الغازِ נפט, קרוסין. زَيْتِيٌّ שמני, זיתי, ירקרק. صُورَةٌ (لَوْحَةٌ) زَيْتِيَّةٌ תמונת שמן. زَيّاتٌ מוכר (עושה) שמן. زَيْتُونَةٌ ج زَيْتُونٌ זית, עץ הזית, זַيْتُونِيٌّ ירקרק. جَبَلُ الزَّيْتُونِ הר הזיתים (בירושלים). غُصْنُ الزَّيْتُونِ ענף זית (סמל השלום). مِزْيَتَةٌ כד לשמן, אסוך. تَزْيِيتٌ סיכה.

زِيجٌ P 1. מַסְד ע׳ (طمر) مِطْمار. 2. ج أَزْياجٌ לוח אסטרונומי.

(زيح) زاحَ ـِ اِنْزاحَ VII נדד ל-, התרחק, הסתלק, עבר. أَزاحَ IV סילק, הסיר, הזיז. أَزاحَ اللِّثامَ (السِّتارَ) عَنْ הסיר את הלוט מעל-. زِيحٌ ج أَزْياحٌ קו ישר. إزاحَةٌ הסרה, סילוק, הזזה, עקירה.

(زيد) زادَ ـِ 1. רבה, התרבה, גדל, נוסף, התווסף, עלה. 2. عَلَى، عَنْ עלה על-, עבר את-, היה עודף. زادَ عِلْمًا הוסיף דעת. زادَ عَنِ الحَدِّ עבר את הגבול, עלה על המידה. زِدْ عَلَى ذلِكَ זאת ועוד, נוסף על כך. زادَ قائِلاً הוסיף ואמר. لا يَزِيدُ عَلَى אינו עולה על-. زادَ الطِّينَ بِلَّةً מה׳ הוסיף שמן למדורה. زَيَّدَ II הרבה, הגדיל, הוסיף. زايَدَ III התחרה על הצעת המחיר. تَزَيَّدَ V עלה (מחיר), הפריז. تَزَيَّدَ مِنَ العِلْمِ הוסיף דעת. تَزايَدَ VI 1. גדל ועלה, התרבה והלך. 2. התחרה על המחיר. 3. עבר את הגבול. اِزْدادَ VIII התרבה, גדל, התעשר. اِسْتَزادَ X 1. ביקש להוסיף. 2. ביקש מן- עוד. زِيادَةٌ ج زِياداتٌ תוספת, הוספה, העלאה, תוספת. زِيادَةُ الإِنْتاجِ הגברת הייצור. لَمْ يَبْقَ زِيادَةٌ لِمُسْتَزِيدٍ לא הותיר מקום לתוספות. زِيادَةُ المَوالِيدِ עודף הילודה. لِزِيادَةِ الإِيضاحِ לשם הבהרה. مَزادٌ מכירה פומבית (מכרז במחיר). مَزادٌ عَلَنِيٌّ מכירה פומבית. مَزِيدٌ הוספה, תוספת. الزِّياداتُ תוספות וכדומה. بِمَزِيدِ الأَسَفِ בצער רב. بِمَزِيدِ الارْتِياحِ בסיפוק רב. بِمَزِيدِ الشُّكْرِ בתודה עמוקה. لِمَزِيدٍ مِنَ التَّفاصِيلِ לפרטים נוספים. هَلْ مِنْ مَزِيدٍ؟ היש עוד להוסיף? مُزايَدَةٌ 1. מכירה פומבית. 2. תחרות. مُزايَداتٌ سِياسِيَّةٌ תחרות פוליטית. تَزايُدٌ התרבות, גידול. اِزْدِيادٌ גידול, עלייה ב-. شَهادَةُ الازْدِيادِ מ׳ תעודת לידה. زائِدٌ 1. מרובה, גדול. 2. מיותר, עודף. السَّحْبُ الزّائِدُ משיכת יתר (באוברדרפט). سُرْعَةٌ زائِدَةٌ מהירות מופרזת. زائِدَةٌ دُودِيَّةٌ (مِعَوِيَّةٌ) תוספתן, המעי העיוור. مُزايِدٌ משתתף במכירה פומבית. مُتَزايِدٌ הולך וגדל, מתגבר.

زِيرٌ ע׳ زور.

زِيرَةٌ ج زِيَرٌ وزِيرانٌ כד.

زَيْزَفُونٌ טיליה, עץ תרזה, tilia, linden tree.

(زيغ) زاغَ ـِ 1. נטה מן הדרך, סטה. 2. عَنْ סטה מ-, נטה, תעה. زاغَتِ الأَبْصارُ העיניים נדהמו. زاغَتِ الشَّمْسُ השמש נטתה מערבה. زَيَّغَ II، أَزاغَ IV הטה, הסיט, הוליך שולל. زَيْغٌ סטייה, תעייה, הוליכה שולל. زَيْغُ البُعْدِ טשטוש הראייה בפרספקטיבה. زَيْغٌ وَفَسادٌ סטייה ושחיתות. زائِغٌ عَيْنانِ زائِغَتانِ עיניים תועות.

زَيَّفَ II זִיֵּף, סִלֵּף. زَيْفٌ זִיּוּף, סִלּוּף. تَزْيِيفٌ סִלּוּף, זִיּוּף, הוֹנָאָה. زَائِفٌ מְזֻיָּף, מְסֻלָּף. خَبَرٌ زَائِفٌ יְדִיעָה מְסֻלֶּפֶת וּמְזֻיֶּפֶת. نَقْدٌ زَائِفٌ מַטְבֵּעַ מְזֻיָּף. مُزَيِّفٌ 1. מְזַיֵּף, זַיְפָן. 2. מְסַלֵּף, רַמַּאי, נוֹכֵל. مُزَيَّفٌ מְזֻיָּף, מְסֻלָּף.

زَيَّقَ II פ׳ קִרְקֵר, צָרַח. زِيقٌ ج أَزْيَاقٌ צַוָּארוֹן. אֲנָךְ ע׳ (طمر) مِطْمَار.

(زيل) زَالَ. زَيَّلَ II. زَايَلَ III. تَزَايَلَ VI ע׳ (زول).

(زين) زَانَ ـِ יִפָּה, שִׁכְלֵל. زَيَّنَ II 1. קִשֵּׁט, יִפָּה, הִדֵּר, הִתְאַפֵּר (אִשָּׁה), הִדֵּר. 2. גָּזַם שְׂעָרוֹת, סִפֵּר (שֵׂעָר). 3. עִטֵּר סֵפֶר, אִיֵּר. تَزَيَّنَ V הִתְנָאָה, הִתְקַשֵּׁט, עָדָה, הִתְאַפְּרָה (אִשָּׁה). إِزْدَانَ VIII הִתְקַשֵּׁט, הִתְהַדֵּר. إِزْدَانَ فِرَاشُهُ بِمَوْلُودٍ נוֹלַד לוֹ בֵּן. زَيْنٌ 1. יֹפִי, חֵן, תִּפְאֶרֶת. 2. הַטּוֹב בּ־. زِينَةٌ עֲדִי, קִשּׁוּט, תַּכְשִׁיט, נוֹי, קִשּׁוּטֵי חֲגִיגָה. أَشْجَارُ الزِّينَةِ עֲצֵי נוֹי. زِيَانَةٌ מִסְפָּרָה ע׳ (حلق) حِلَاقَة. مُزَيِّنٌ סַפָּר. مُزَيَّنٌ. مُزْدَانٌ מְקֻשָּׁט, מְיֻפֶּה.

س ס. 1. האות השתים עשרה באל"ב הערבי, קשה סין שין. 2. ר"ת של سؤال שאלה. 3. سَ אות המקדימה את הפעל להוראת העתיד ע' سَوْفَ.

سَاجٌ ג سِيجَانٌ טיק (עץ לתעשיית רהיטים). سَاجَةٌ ג سَاجَاتٌ מטפחת.

سَخَرَ ـ טוקר. أَسْأَرَ הותיר, השאיר. سُؤْرٌ שארית, שיירים. سَائِرٌ ע' سير.

سَادِيَّةٌ F סדיזם. سَادِيٌّ סדיסט.

سَاغُو. السَّاغُوتِيَّةُ M סגו (עמילן הנופק מגזע דקל).

سَأَلَ ـ 1. שאל. 2. ביקש. 3. ביקש נדבה. سَأَلَهُ رَأْيَهُ נועץ בו. سَاءَلَ III عَنْ 1. שאל על, התעניין ב־. 2. תשאל, שאל וחקר. سَاءَلَ نَفْسَهُ שאל את עצמו, הרהר. تَسَوَّلَ V חזר על הפתחים, ביקש נדבה, פשט יד. تَسَاءَلَ VI 1. שאל את עצמו, תמה, הרהר, עשה חשבון נפש. 2. חקר, התעניין. سُؤْلٌ בקשה, משאלה. سُؤَالٌ ג أَسْئِلَةٌ 1. שאלה. 2. בקשה. مَسْأَلَةٌ ג مَسَائِلُ שאלה, בעיה, סוגיה, עניין. مُسَاءَلَةٌ תשאול, חקירה. تَسَوُّلٌ חזר על הפתחים, קבצנות. تَسَاؤُلٌ הבעת שאלה. تَعْبِيرٌ تَسَاؤُلِيٌّ בטוי בצורת שאלה, שאלה רטורית. سَائِلٌ 1. שואל. 2. מבקש נדבה וכו'. مَسْؤُولٌ مَسْؤُولٌ عَنْ 1. אחראי ל־, בעל אחריות. 2. נושא בתוצאות. 3. פונקציונר. 4. פקיד בכיר. مَسْؤُولِيَّةٌ مَسْؤُولِيَّةٌ عَنْ אחריות, הפקיד אחראי. مُتَسَوِّلٌ קבצן, מחזר על הפתחים.

سَامٌ שם (בנו בכורו של נח). سَامِيٌّ שמי. لَا سَامِيٌّ אנטישמי. لَا سَامِيَّةٌ، مُعَادَاةُ السَّامِيَّةِ אנטישמיות. الدِّرَاسَاتُ السَّامِيَّةُ חקר הלשונות השמיות, בלשנות שמית. مُعَادٍ(ي) (مُنَاهِضٌ) لِلسَّامِيَّةِ אנטישמי.

سَئِمَ ـ مِنْ קץ ב־, התייגע מ־, קצה נפשו ב־. أَسْأَمَ IV הקיץ, שעמם, הלאה. سَئِمٌ سَؤُومٌ משועמם, לאה, מי שקצה נפשו מ־. سَآمَةٌ שעמום, מאיסה, לאות.

سَانْدَوِيتْش En. כריך ע' (شطر) شَطِيرَةٌ.

سَبَّ ـ קלל, חרף, גדף, העליב. سَبَّبَ II 1. גרם ל־, היה הסיבה ל־, הביא לידי, הסב. تَسَبَّبَ V 1. בא אחר סיבתו, התפרנס. 2. נגרם, היה כתוצאה מ־. 3. فِي גרם ל־. تَسَابُّوا קללו זה את זה. سُبَّةُ الْأَيَّامِ שבוע חשוונים (בנצרות). سُبَّةٌ בושה, חרפה. سَبَبٌ ג أَسْبَابٌ 1. גורם, סיבה, עילה. 2. חבל, קשר. بِسَبَبِ בגלל, בשל, מפאת, עקב. أَسْبَابُ الرَّاحَةِ אמצעי נוחיות. أَسْبَابُ السَّمَاءِ נתיבי השמים. أَخَذَ بِأَسْبَابِ الْعِلْمِ קנה דעת. تَقَطَّعَتِ الْأَسْبَابُ بَيْنَهُمْ נפסקו הקשרים ביניהם, נבנה הר ביניהם. سِبَابٌ קללה, גדוף. سَبَّابَةٌ אצבע רוקחת (האצבע ליד האגודל). مَسَبَّةٌ ג مَسَبَّاتٌ 1. קללה. 2. חרפה. سَبَّابٌ גדפן. مُسَبِّبَةٌ חלופי קללות. مُسَبِّبٌ ג مُسَبِّبَاتٌ גורם, יסוד, סיבה, מחולל. مُسَبَّبٌ מסובב, תוצאה. السَّبَبُ وَالْمُسَبَّبُ סבה ותוצאה. مُتَسَبِّبٌ רוכל, סוחר נודד.

سَبَأ שבא (עיר בתימן). تَفَرَّقُوا (ذَهَبُوا) أَيْدِي سَبَا נפוצו לכל רוח. الدَّوْلَةُ السَّبَئِيَّةُ ממלכת שבא.

سَبَانِخ P תרד.

سَبَتَ ـ H שבת, נח. سَبَّتَ II בלה את יום השבת. سَبْتٌ ג سُبُوتٌ שבת. سَبْتُ النُّورِ ערב הפסחא (בנצרות). سَبْتِيٌّ בן כת שומרי שבת (בנצרות). سُبَاتٌ 1. תרדמה. 2. שנת חורף, הקמה לא תרדמה. مَسْبُوتٌ 1. של השם ע' سَقَطَ. 2. שריקה עוג.

سَبْتَمْبَرُ .En ספטמבר ע' أَيْلُول.

سَبَحَ ـ 1. שחה, התרחץ. 2. הר אחר מרחבו. سَبَّحَ II 1. שבח (את אלוהים). 2. אמר سُبْحَانَ اللّٰهِ (השבח לאל). سَبَّحَ بِحَمْدِهِ הלל ושבח את אלוהים. أَسْبَحَ IV השיט, לבד שחיה. سُبْحَانَ اللّٰهِ השבח לאל. سَبْحَةٌ שחיה. سُبْحَةٌ ג سُبَحٌ מחרוזת (לתפילה המוסלמים הכוללת 99 שמותיו של אלוהים). سَبَّاحٌ שחיין. سِبَاحَةٌ שחיה, שחיינות, צלילה. مَسْبَحٌ ג مَسَابِحُ בריכת שחיה. مِسْبَحَةٌ ג مَسَابِحُ מחרוזת (לתפילה). تَسْبِيحَةٌ ג تَسَابِيحُ מזמור שיר לאלוהים. سَابِحٌ שוחה. سَابِحٌ فِي أَفْكَارِهِ מהרהר. سَابِحَاتٌ 1. ספינות. 2. מלאכים. 3. כוכבים. مُسَبِّحَةٌ אצבע (ליד האגודל). سَبْحَلَ. سَبْحَنَ אמר: سُبْحَانَ اللّٰهِ (השבח לאל).

سَبَخَ ـ 1. נרדם. 2. ישן (אדמה). سَبِخَ ـ היתה מלוחה (אדמה). سَبَّخَ II 1. זבל. 2. דשן. سَبَخٌ זבל. سَبَخٌ (سِبَاخٌ) بَلَدِيٌّ מ זבל אורגני. سَبِخٌ. سِبَاخٌ ג أَسْبِخَةٌ אדמה מלוחה. سَبْخَةٌ ג سَبَخَاتٌ وَسِبَاخٌ אדמה מלוחה, בצה. سَبِيخٌ ג سَبَائِخُ כותנה מעורבת עם פסולת. تَسْبِيخٌ תרדמה, נמנום, הפגת השינה.

سَبَرَ ـ מדד, בדק (פצע). سَبَرَ غَوْرَهُ מדד את עמקו, עמד על קנקנו. سَبْرٌ מדידה. سِبَارٌ ג سُبُرٌ. مِسْبَرٌ ג مَسَابِرُ. مِسْبَارٌ ג مَسَابِيرُ כלי למדידת עומק הפצע. سَبُّورَةٌ לוח (של כיתה).

سِبِسْتَان F עץ נר, sebesten.

سَبِطَ ـ היה שיער חלק. سَبْطٌ שיער חלק. سَبْطُ الْقَامَةِ חטוב קומה. سَبْطُ الْيَدَيْنِ רחב יד, נדיב. سِبْطٌ ג أَسْبَاطٌ 1. שבט (משבטי ישראל). 2. נכד. سُبَاطَةٌ אשפתות ע' زِبَالَةٌ. سَابَاطٌ ג سَوَابِيطُ אכסדרה, מסעדה מקורה. سِيبَاطٌ. سُبَاطٌ מ אכסדרה, מסעדה מקורה.

سُبْطَانَةٌ ג سَبْطَانَاتٌ קנה (של כלי יריה).

سَبُعَ ـ 1. היה שביעי (בחבורה). 2. נטל שביעית (מרכוש). 3. קרע (טרף). سَبَّعَ

II 1. בעל שבעה. 2. עשה שבע פעמים. 3. עברו שבעה ימים לנשואיה. 4. ילדה אחרי שבעה חודשים. أَسْبَعَ IV היו שבעה. سُبْعٌ שביעית. سَبُعٌ ج سِبَاعٌ وأَسْبُعٌ חית טרף, אריה. سَبْعَةٌ שבעה. سَبْعَ عَشْرَةَ שבע עשרה. سَبْعَةَ عَشَرَ שבעה עשר. سُبْعٌ ج أَسْبَاعٌ שביעיות. سُبَاعِيٌّ 1. משבע (צורות). 2. שביעיה (במוסיקה). سَبْعُونَ שבעים. التَّرْجَمَةُ السَّبْعِينِيَّةُ תרגום השבעים (של התורה). السَّبْعِينَاتُ، السَّبْعِينِيَّاتُ שנות השבעים. أُسْبُوعٌ ج أَسَابِيعُ שבוע. أُسْبُوعُ الآلامِ שבוע הייסורים (בנצרות). عِيدُ الأَسَابِيعِ، السُّبُوعَاتُ חג השבועות. أُسْبُوعِيٌّ שבועי. أُسْبُوعِيًّا שבועי, כל שבוע. مَجَلَّةٌ أُسْبُوعِيَّةٌ שבועון. سَابِعٌ שביעי. سَابِعَةٌ שביעית. السَّابِعَ عَشَرَ השבעה עשר. السَّابِعَةَ (السَّابِعَةُ) عَشْرَةَ השבע עשרה.

سَبَغَ ـُ היה שלם, רחב, שופע. أَسْبَغَ IV 1. השפיע (בשפע), העניק. 2. הרחיב. 3. השלים. أَسْبَغَ اللهُ عَلَيْهِ نِعْمَتَهُ השפיע אלוהים את רב טובו עליו. أَسْبَغَ وُضُوءَهُ טהר את כל איבריו ברחצה. سَابِغٌ שלם, רחב, שלם, שופע. سَابِغَةٌ ج سَابِغَاتٌ وسَوَابِغُ שריון רחב ר' دِرْع.

سَبَقَ ـِ 1. קדם. 2. הקדים, הגיע לפני. سَبَقَ أَنْ فَعَلَ כבר עשה. سَبَقَ السَّيْفُ العَذَلَ מה שנעשה אין להשיב. سَبَقَ لِي أَنْ قَابَلْتُهُ כבר פגשתי אותו. لَمْ يَسْبِقْ لَهُ مَثِيلٌ לא היה לו אח ורע, אין כדוגמתו. سَبَقَهُ لِسَانُهُ פיו הכשילו. سَابَقَ III 1. התחרה עם־, נסה להתגבר על־, בקש להקדים את־. 2. إِلَى מהר, אץ ל־. أَسْبَقَ IV إِلَى 1. מהר אל־. 2. עבר אותו. تَسَابَقَ VI התחרה עם־, ניסה להקדים, בקש להקדים את־. اِسْتَبَقَ VIII 1. התחרה עם־. 2. הקדים את־, חזה מראש. اِسْتَبَقَ الأَحْدَاثَ הקדים (מנע) את המאורעות. سَبْقٌ קדימה, בכורה. مَعَ سَبْقِ الإِصْرَارِ בזדון, במזיד. سَبْقٌ صَحَفِيٌّ סקופ. سَبْقُ القَلَمِ פליטת קולמוס. مِيزَةُ السَّبْقِ יתרון. أَحْرَزَ قَصَبَ السَّبْقِ ר' (حرز) أَحْرَزَ. سَبَقٌ 1. פרס בהתחרות. 2. פרס (בהימור). سَبْقَةٌ. سَبْقَةُ القَلَمِ פליטת קולמוס. سِبَاقٌ، مُسَابَقَةٌ תחרות, מרוץ. سِبَاقُ اخْتِرَاقِ الضَّاحِيَةِ מרוץ שדה. سِبَاقُ التَّسَلُّحِ מרוץ החימוש. سِبَاقُ الخَيْلِ מרוץ סוסים. سِبَاقُ المَوَانِعِ מרוץ משוכות. حَلْبَةُ (مَيْدَانُ) السِّبَاقِ שדה מרוץ. أَسْبَقُ קודם. أَسْبَقِيَّةٌ קדימות, זכות בכורה וקדימה. مُسَابَقَةٌ תחרות (בספורט). سَابِقٌ ج سَابِقُونَ وسُبَّاقٌ 1. קודם, לשעבר. 2. אלוף (בתחרות). سَابِقٌ لأَوَانِهِ טרם זמנו. كَالسَّابِقِ כפי שהיה קודם. الصَّدْرُ (المَرْجِعُ) السَّابِقُ ר' (رجع) مَرْجِعٌ. كَسَابِقِ عَهْدِهِ (عَادَتِهِ) כקודם, כמו מקודם. سَابِقَةٌ ج سَوَابِقُ תקדים, בכורה, קדימות. مِنْ أَصْحَابِ (ذَوِي) السَّوَابِقِ מועד, בעל עבר (פלילי). مُسْبَقٌ، مُسْبِقٌ קודם. مُسْبَقًا מראש. حُكْمٌ مُسْبَقٌ משפט קדום. رَأْيٌ مُسْبَقٌ דעה קדומה. شُرُوطٌ مُسْبَقَةٌ תנאים מוקדמים. مُسَابِقٌ، مُتَسَابِقٌ מתחרה, משתתף במרוץ. اِسْتِبَاقٌ קדימות. اِسْتِبَاقِيٌّ מקדים. خُطْوَةٌ اِسْتِبَاقِيَّةٌ צעד מקדים.

سَبَكَ ـُ התך, הזהיב, צרף, עצב, יצר (צורה ממתכת). سَبَكَ خِطَابَهُ ניסח את נאומו. سَبَكَتْهُ التَّجَارِبُ נסיונות החיים עשאו אותו. سَبَّكَ II 1. התיך. 2. בשל. سَبْكٌ 1. יציקה, צריפה. 2. עיצוב. صِنَاعَةُ سَبْكِ المَعَادِنِ מטלורגיה, תעשיית יציקות מתכת. سَبَّاكٌ 1. צורף, יוצק. 2. שרברב. سِبَاكَةٌ יציקה, התכה, צריפה, עיצוב. سَبِيكَةٌ ج سَبَائِكُ מטיל (של מתכת). مَسْبَكٌ ج مَسَابِكُ בית יציקה. مَسْبُوكَاتٌ מוצרי מתכת, מתכות.

سَبَّلَ II הקדיש (רכוש, מים וכו') לציבור ובאופן מעשי לשם שמים. أَسْبَلَ IV 1. הוריד (מסך), הפיל (גשם, דמעות וכו'), השפיל (עיניו). 2. הצמיח שבולים. سَبَلَةٌ ج سِبَالٌ 1. שפם. 2. שבולת. 3. שפה (של כלי). سَبِيلٌ ج سُبُلٌ 1. שביל, דרך. 2. אמצעי, אפשרות. اِبْنُ سَبِيلٍ הלך, עובר אורח, נודד. اِعْتَرَضَ سَبِيلَهُ עצר בעדו. فِي سَبِيلِ למען, בשביל, בעבור. فِي سَبِيلِ اللهِ 1. על קידוש השם. 2. לשם שמים. عَنْ سَبِيلِ، بِسَبِيلِ באמצעות. عَلَى سَبِيلِ المِثَالِ דרך משל. لا سَبِيلَ إِلَى אין דרך (אפשרות) ל־. خَلَّى (أَخْلَى) سَبِيلَهُ שחרר אותו. ضَاقَتْ بِهِ السُّبُلُ כלו כל הקיצין, אבדה תקוותו. مَهَّدَ لَهُ السَّبِيلَ הכשיר את הקרקע לפניו. مَا اسْتَطَاعَ إِلَى ذَلِكَ سَبِيلًا כמידת יכולתו. سَابِلٌ ج سَوَابِلُ דרך ציבורית. السَّابِلَةُ 1. דרך ציבורית הומה. 2. עוברי אורח. مُسْبَلٌ 1. מורד וניתן למטה. 2. מושפל (מבט).

(سبي) سَبَى ـِ 1. שבה, לקח בשבי, אסר. 2. שבה לב, הקסים. سَبْيٌ שביה, שבי, תפיסה. سَبِيٌّ ج سَبَايَا שבוי, אסיר. سَبِيَّةٌ שבויה.

سِبِيرْتُو I ספירט, כהל.

سِتَّةٌ שישה. سِتٌّ 1. שש. 2. ج سِتَّاتٌ גברת. سِتَّ عَشْرَةَ שש עשרה. سِتَّةَ عَشَرَ ששה עשר. سِتُّ الحُسْنِ לפופית (צמח בר, morning glory), עקבי רוש. سِتُّونَ ששים. السِّتِّينَاتُ، السِّتِّينِيَّاتُ שנות הששים.

سَتَرَ ـُ 1. הסתיר, הכסה, כסה. 2. חפה על־. تَسَتَّرَ V 1. הסתתר, התחבא, התעטף, נעלם. 2. عَلَى חפה על־, הסתיר, העלים. اِسْتَتَرَ VIII הסתתר, התכסה, התחבא. سِتْرٌ ج سُتُورٌ وأَسْتَارٌ 1. וילון, מסך, מחיצה. 2. צניעות. 3. מחסה. سُتْرَةٌ ج سُتَرٌ ז'קט, מעיל. سِتَارٌ ج سُتُرٌ. سِتَارَةٌ ج سَتَائِرُ 1. וילון, מחיצה. 2. מסך. السِّتَارُ الحَدِيدِيُّ מסך הברזל. سِتَارٌ مِنَ النَّارِ (الدُّخَانِ) מסך אש (עשן). أَزَاحَ (رَفَعَ) السِّتَارَ הסיר את הלוט. أَسْدَلَ (أَسْبَلَ) السِّتَارَ הוריד את המסך, סגר, סיים את הטיפול. مِنْ وَرَاءِ السِّتَارِ מאחורי הקלעים (במסתרים). السِّتَارُ מסך (של התיאטרון). سَاتِرٌ מחסה (בצבא), מסתור. مَسْتُورٌ 1. חבוי, מוסתר. 2. צנוע. 3. עני. عَائِلَةٌ مَسْتُورَةٌ משפחה ברת אמצעים שאינה מגלה את

סעפה הדיר. مُسْتَقَرّ מקום, מבטח, נקבר. ضَمِير مُسْتَتِر כינוי גוף נסתר.

سَفْسَطَ II דיבר באופן סופיסטי, טען בקנטרנות. تَسْفِيط סופיסטיקה.

سَتَةٌ ج أَسْتَاهٌ אחוריים ר' إِسْت.

سْتُودْيُو .It סטודיו, אולפן.

(سجح) أَسْجَحُ חלק, נאה צורות.

سَجَدَ ـُ קד, השתחווה, כרע ברך (ראש מונח על הארץ לאות כניעה לאלוהים). سَجْدَةٌ ج سَجَدَاتٌ השתחוויה, כריעה. سُجُودٌ השתחוויות. سَجَّادَةٌ ج سَجَّادٌ وسَجَاجِيدُ שטיח (לתפילה וכו'). شَيْخُ السَّجَّادَةِ ראש מסדר צופי (באסלאם). مَسْجِدٌ ج مَسَاجِدُ מסגד. مَسْجِدٌ جَامِعٌ מסגד גדול (משמש לתפילות יום שישי ולדרשה). الْمَسْجِدُ الْأَقْصَى המסגד הקיצון (אלאקצא בירושלים). الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ המסגד הקדוש (במכה). الْمَسْجِدَانِ מכה ומדינה. سَاجِدٌ ج سُجَّدٌ סוגד, משתחווה, כורע ברך (בתפילה).

سَجَرَ ـُ 1. הסיק (אש בתנור לאפייה). 2. מילא (נהר). 3. עבר (אלוהים את הכופר).

سَجَّرَ II בער להצתה.

سَجَعَ ـَ سَجَّعَ II 1. כתב או דיבר בפרוזה מחורזת. 2. המה, נהם, הימה (יונה) כמשמע. سَجْعٌ 1. חריזות. 2. פרוזה מחורזת. سَجْعَةٌ ج سَجَعَاتٌ קטע של פרוזה מחורזת. مُسَجَّعٌ מחורז.

سِجْفٌ ج أَسْجَافٌ وسُجُوفٌ וילון, ר' (ستر) سِتَار.

سُجُقٌ T נקניקייה (טורקית).

سَجَلَ ـُ שפך (מים). سَجَّلَ II רשם, הקליט על התקליט, כתב. سَجَّلَ بَرْنَامَجًا הקליט תכנית (ברדיו, בטלוויזיה וכו'). 3. קבע. سَجَّلَ هَدَفًا مُبَاشِرًا 1. קבע במטרה במובהק. 2. הבקיע שער (בספורט). سَجَّلَ بَرَاءَةَ اخْتِرَاعٍ רשם פטנט. سَجَّلَ رَقْمًا قِيَاسِيًّا קבע שיא, שבר את השיא. سَجَّلَ فِي الْجَامِعَةِ נרשם באוניברסיטה. سَاجَلَ III 1. התחרה עם־, שותף עם־, ניהל שיחה, התווכח עם־. 2. התנגד עם־, התחרה עם־. سِجِلٌّ ج سِجِلَّاتٌ מגילה, פנקס רישום, רשימה, ספר תיעוד. سِجِلَّاتٌ תעודות ארכיוניות. السِّجِلُّ التِّجَارِيُّ הפנקס המסחרי (לרישום חברות מסחריות וכו'). السِّجِلُّ الذَّهَبِيُّ ספר הזהב. سِجِلُّ التَّشْرِيفَاتِ ספר המבקרים (בלשכת המלך, הנשיא וכו'). سِجِلٌّ شَخْصِيٌّ תיק אישי. السِّجِلُّ الْعَقَارِيُّ ספר רישום קרקעות. تَسْجِيلٌ רישום, הרשמה, הקלטה (על תקליט, תוף), הקלטה. آلَةُ التَّسْجِيلِ ר' רשמקול. تَسْجِيلِيٌّ תיעודי. شَرِيطٌ تَسْجِيلِيٌّ סרט תיעודי. سِجَالٌ ויכוח, תחרות. الْحَرْبُ بَيْنَهُمْ سِجَالٌ המלחמה ביניהם נמשכת ללא הכרעה. مُسَاجَلَةٌ ויכוח, ניהול שיחה, התנצחות, התחרות. مُسَجِّلٌ ج مُسَجِّلَاتٌ 1. רשמקול. 2. רשם, מתעד. مُسَجِّلُ الْجَامِعَةِ רשם האוניברסיטה. مُسَجَّلٌ רשום (דואר). شَرِيطٌ مُسَجَّلٌ סרט מוקלט (רדיו, טלוויזיה וכו'). عَقْدٌ مُسَجَّلٌ חוזה רשום (נוטריון). مَارْكَةٌ مُسَجَّلَةٌ סימן מסחרי רשום. سِجِّيلٌ ק' טיט מגובש, גְּרִיל (אבן עשויה חומר קלוי באש).

سَجَمَ ـُ זרם, נגר (דמע וכו'). سَجَمَ ـِ הזיל, שפך. اِنْسَجَمَ VII 1. תאם, הלם, עלה בקנה אחד עם־, היה בהרמוניה עם־. 2. נגר (דמע, מים וכו'), זרם. اِنْسِجَامٌ התאמה, הלימות, הרמוניה. مُنْسَجِمٌ הרמוני, מתאים, תואם, הולם, סדור.

سَجَنَ ـُ כלא, אסר, שם במאסר. سَجْنٌ כליאה, מאסר. سَجْنٌ مُؤَبَّدٌ מאסר עולם. سِجْنٌ ج سُجُونٌ כלא, בית סוהר. سَجِينٌ ج سُجَنَاءُ. مَسْجُونٌ ج مَسَاجِينُ אסיר, חבוש בכלא. سَجَّانٌ סוהר.

سَجَنْجَلٌ G ראי, מראה.

(سجو) سَجَا ـُ שקט, דמם, היה שלו. سَجَا اللَّيْلُ הלילה היה שקט, הלילה דם. سَجَّى II כיסה, עטף (המת בתכריכים). تَسَجَّى V התעטף (בבגדיו). سَجِيَّةٌ ج سَجَايَا תכונה, מידה, אופי, טבע. سَجِيَّةٌ حَسَنَةٌ תכונה טובה, אופי נוח. سَاجٍ (ي) שלו, שקט. مُسَجًّى מונח בארון (המת שבאים לעבור על פניו).

سَحَّ ـُ 1. נגר, זרם, נשפך. 2. הזיל, שפך, ניגר (דמעות). 3. המטיר (גשם). سَحَّتِ السَّمَاءُ ירד גשם שוטף. سَحَّاحَةٌ מזלפה. عُيُونٌ سَحَّاحَةٌ עיניים זולגות דמעות.

سَحَبَ ـَ 1. סחב, גרר, משך. 2. הסיג לאחור (צבא), הוציא, שלף. 3. חזר בו, ביטל. سَحَبَ اسْتِقَالَتَهُ חזר בו מהתפטרותו. سَحَبَ ذَيْلَهُ הלך בגאון. سَحَبَ مَالًا משך כסף (מהבנק לשימוש). اِنْسَحَبَ VII 1. נסוג, עזב, פרש, הסתלק. 2. נגרר, נסחב. اِنْسَحَبَ عَلَى חל על־, חפף. سَحْبٌ משיכה, סחיבה, גרירה, הסגה (צבא). سَحْبُ الثِّقَةِ הבעת אי אמון. سَحْبُ الرُّخْصَةِ ביטול רישיון. سَحْبٌ زَائِدٌ משיכת יתר (מחשבון). سَحَابَةٌ ج سَحَابٌ وسُحُبٌ ענגה, ענן, עב. سَحَابَةُ صَيْفٍ ענן קל חולף. سَحَابَةَ النَّهَارِ במשך כל היום. سَحَّابٌ רוכסן. اِنْسِحَابٌ 1. נסיגה, פרישה, הסתלקות, עזיבה. 2. המשכות.

سَحَتَ ـَ סחר בסחורה לא חוקית. سُحْتٌ רווח לא חוקי. سُحْتُوتٌ מטבע פחות ערך.

سَحَجَ ـَ הקריח עור, שפשף. مِسْحَجٌ ج مَسَاحِجُ מקצועה.

سَحَرَ ـَ 1. סעד את הסעודה המפסקת ברמדאן. 2. כישף, הקסים, צודד, שבה לב, פיתה. أَسْحَرَ IV הלך בשעות השחר. تَسَحَّرَ V אכל את ארוחת השחרית, סעד את הסעודה המפסקת. سِحْرٌ קסם, כישוף, מעשה קסמים. سِحْرِيٌّ שובה לב, מצודד, מקסים, מאגי. فَانُوسٌ سِحْرِيٌّ פנס קסם. سَحَرٌ ج أَسْحَارٌ אשמורת אחרונה של הלילה, שחר. سَحُورٌ סעודה מפסקת ברמדאן. سَحَّارٌ מכשף. سَحَّارَةٌ 1. מכשפה, קוסמת. 2. ج سَحَاحِيرُ תבה, ארגז. سَاحِرٌ 1. מקסים,

מְעֻדָּן, שׁוֹבֵה לֵב. 2. מְכֻשָּׁף, עוֹשֶׂה כְּשָׁפִים. مَسْحُورٌ 1. מְכֻשָּׁף, שָׁרוּי בְּכִשּׁוּף. 2. מְקֻסָּם.

سَحَقَ ـَ 1. גָּרַס, רָסַס. 2. שָׁחַק, כָּתַשׁ, טָחַן, שָׁבַר. 3. הִשְׁמִיד, כִּלָּה. 4. בָּזָה (...). 5. מָחַץ. سَحُقَ ـُ רָחַק, נַעֲשָׂה רָחוֹק. تَسَحَّقَ V. إِنْسَحَقَ VII 1. נִרְמַס, נִשְׁחַק. 2. נִשְׁבַּר, (...). سَحْقٌ רְמִיסָה, שְׁחִיקָה, כְּתִישָׁה, טְחִינָה. سُحْقٌ מֶרְחָק, רִחוּק. سُحْقًا لَهُ יַרְחִיקֵהוּ אֱלֹהִים, יִשָּׁחֵק אוֹתוֹ. سَحِيقٌ רָחוֹק מְאוֹד, עָמֹק מְאוֹד, (...). مُسَاحَقَةٌ، سُحَاقٌ לֶסְבִּיוּת. سَاحِقٌ מַכְרִיעַ (...). مَسْحُوقٌ 1. שָׁחוּק, טָחוּן, כָּתוּשׁ. 2. עָנִי מָרוּד. 3. מִרְקָח. 4. ج مَسَاحِيقُ אַבְקָה, דְּבַר אָבָק. مُنْسَحِقٌ כָּתוּשׁ. مُنْسَحِقُ الْقَلْبِ שְׁבוּר לֵב.

سَحَلَ ـَ 1. גֵּרֵד, שִׁפְשֵׁף, שִׁיֵּף (מתכת). 2. (...). سُحَالَةٌ שְׁחִיקוֹת, פְּסֹלֶת. سِحْلِيَّةٌ ج سَحَالٍ(ي) לְטָאָה. مِسْحَلٌ ج مَسَاحِلُ מַפְסֶלֶת. سَاحِلٌ ج سَوَاحِلُ חוֹף. سَاحِلِيٌّ חוֹפִי. الْمِنْطَقَةُ السَّاحِلِيَّةُ אֵזוֹר הַחוֹף. خَفَرُ السَّوَاحِلِ ע' خَفَر. اللُّغَةُ السَّوَاحِلِيَّةُ סְוָאהִילִית, קִיסְוָאהִילִית (שפת מזרח אפריקה).

سَحْلَبٌ 1. סַחְלָב (צמח, orchid). 2. מַשְׁקֶה חָמִים וּמָתוֹק הַמֻּפָּק מִסַּחְלָב.

سَحَمَ ـَ שָׁחַר, הִשְׁחִיר. سَحَّمَ II הִשְׁחִיר, (...) שָׁחֹר. سُحْمَةٌ שְׁחוֹר, שְׁחִימוּת. أَسْحَمُ שָׁחֹר, שָׁחוּם.

سَحَنَ ـَ הֵדַק, שָׁחַק, כָּתַשׁ. سَحْنَةٌ ج سَحَنَاتٌ وسُحَنٌ، سَحْنَاءُ צוּרַת פָּנִים, הַבָּעַת פָּנִים, מַרְאֶה. مِسْحَنَةٌ ج مَسَاحِنُ מַכְתֶּשֶׁת.

(سحو) سَحَا ـُ سَحْيًا ـَ קִלֵּף, קָלַף. سِحَايَةٌ ج سَحَايَا קְרוּם הַמֹּחַ. اِلْتِهَابُ السَّحَايَا דַּלֶּקֶת קְרוּם הַמֹּחַ. مِسْحَاةٌ ج مَسَاحٍ(ي) יָעֶה, מַגְרֵפָה, כַּף שְׁטוּחָה.

سَخَرَ ـَ سَخَّرَ II כָּפָה עֲבוֹדַת כְּפִיָּה, שִׁעְבֵּד, נִצֵּל. سَخِرَ مِنْ، بِ ـ לָעַג לְ־, לִגְלֵג עַל־. سُخْرَةٌ 1. עֲבוֹדַת כְּפִיָּה, נִצּוּל, שִׁעְבּוּד, "סֻחְרָה". 2. נִלְעָג, מַטָּרָה שֶׁל לִגְלוּג. سُخْرِيَّةٌ לַעַג, לִגְלוּג, סַרְקַזְם, אִירוֹנְיָה, קֶלֶס. سُخْرِيَّةُ الأَقْدَارِ לַעַג הַגּוֹרָל. مَسْخَرَةٌ ج مَسَاخِرُ 1. לַעַג, לִגְלוּג, חוּכָא וְאִטְלוּלָא. 2. נֶשֶׁף מַסֵּכוֹת, קַרְנָבָל. عِيدُ الْمَسَاخِرِ פּוּרִים. تَسْخِيرٌ הַטָּלַת עֲבוֹדַת כְּפִיָּה. سَاخِرٌ אִירוֹנִי, לַגְלְגָנִי, סַרְקַסְטִי. اِبْتِسَامَةٌ سَاخِرَةٌ חִיּוּךְ לַגְלְגָנִי וְסַרְקַסְטִי.

سَخِطَ ـَ تَسَخَّطَ V عَلَى רָגַז עַל־, כָּעַס, קָצַף, לֹא הָיָה שְׂבַע רָצוֹן מִ־. أَسْخَطَ IV הִרְגִּיז, הִכְעִיס. سُخْطٌ، سَخَطٌ 1. כַּעַס, חֲרוֹן אַף, אִי שְׂבִיעוּת רָצוֹן. 2. שִׂנְאָה. 3. מְרִירוּת. مَسْخُوطٌ (...). تَسَخُّطٌ רֹגֶז, חָרוֹן, זַעַם.

سَخُفَ ـُ טִפֵּשׁ, הָיָה טִפֵּשׁ, הָיָה שׁוֹטֶה, נֶחֱלַשׁ בְּשִׂכְלוֹ. سَخَّفَ II 1. הֶחֱלִישׁ אֶת שִׂכְלוֹ. 2. הֶחְשִׁיב אֶת־ שֶׁהוּא טִפֵּשׁ. اِسْتَسْخَفَ X הִתְיַחֵס אֶל־ כִּשְׁטוּת, לֹא יִחֵס עֵרֶךְ לְדַעְתּוֹ שֶׁל־. سُخْفٌ، سَخَافَةٌ טִפְּשׁוּת, שְׁטוּת, אֱוִילוּת. سَخِيفٌ ج سُخَفَاءُ 1. טִפֵּשׁ, שׁוֹטֶה, לְקוּי בְּשִׂכְלוֹ. 2. תָּפֵל, רָדוּד (מאמר, משל). سَخَائِفُ שְׁטֻיּוֹת.

سَخْلَةٌ ج سَخْلٌ وسِخَالٌ טָלֶה, גְּדִי רַךְ.

سَخَّمَ II הִשְׁחִיר. سَخَمٌ שְׁחוֹר. سُخْمَةٌ 1. שְׁחוֹר. 2. שִׂנְאָה. سُخَامٌ פִּיחַ. سَخِيمَةٌ ج سَخَائِمُ מַשְׂטֵמָה, שִׂנְאָה, טִינָה.

سَخُنَ ـُ 1. נַעֲשָׂה חַם, הִתְחַמֵּם. 2. קָדַח, נִתְקַף חֹם גָּבוֹהַּ. سَخَّنَ II. أَسْخَنَ IV חִמֵּם. سُخْنٌ، سَاخِنٌ 1. חַם, לוֹהֵט. 2. פּוֹשֵׁר. 3. קוֹדֵחַ (חולה). سَخَانَةٌ، سُخُونَةٌ 1. חֹם, לַהַט. 2. קַדַּחַת. سَخَّانٌ דּוּד, "בּוֹילֶר". سَخَّانَةٌ 1. דּוּד. 2. (...). سَخَّانَاتٌ (...), מַעְיָנוֹת הַנּוֹבְעִים מֵהֶם מַיִם חַמִּים עִם קִיטוֹר.

(سخو، سخي) سَخَا ـُ سَخِيَ ـَ 1. נָתַן בְּעַיִן יָפָה, פִּזֵּר, נָהַג בִּנְדִיבוּת. 2. عَلَى הֶעֱנִיק לְ־ בְּרֹחַב יָד. سَخَاءٌ، سَخَاوَةٌ נְדִיבוּת, רֹחַב יָד, רֹחַב לֵב. سَخِيٌّ ج أَسْخِيَاءُ נָדִיב, מֵטִיב, פַּזְרָן, רְחַב יָד.

سَدَّ ـُ 1. חָסַם, סָתַם, סָגַר, סָכַר, אָטַם. 2. סִפֵּק צֹרֶךְ, מִלֵּא מַחְסוֹר. 3. שִׁלֵּם, סִלֵּק חוֹבוֹ. سَدَّ ثَغْرَةً סָתַם פִּרְצָה. سَدَّ حَاجَتَهُ סִפֵּק אֶת צְרָכָיו. سَدَّ رَمَقَهُ סִפֵּק לוֹ כְּדֵי מִחְיָתוֹ. سَدَّ عَلَيْهِ بَابَ الْكَلَامِ חָסַם בְּפָנָיו אֶת הָאֶפְשָׁרוּת לְדַבֵּר. سَدَّ فَرَاغًا גִּשֵּׁר עַל הַפַּעַר. سَدَّ ـِ הָיָה נָכוֹן. سَدَّدَ II 1. כִּוֵּן, הִישִׁיר. 2. הִנְחָה בְּדֶרֶךְ נְכוֹנָה. 3. שִׁלֵּם, פָּרַע, סִלֵּק (חוב כספי). سَدَّدَ اللهُ خُطَاهُ הִנְחָהוּ אֱלֹהִים בְּדֶרֶךְ הַנְּכוֹנָה. سَدَّدَ نَظْرَةً إِلَى הִישִׁיר מַבָּטוֹ אֶל־. سَدَّدَ إِلَى الْهَدَفِ כִּוֵּן לַמַּטָּרָה. تَسَدَّدَ V כֻּוַּן לַמַּטָּרָה, הֻנְחָה. اِنْسَدَّ VII נֶחְסַם, נִבְלַם, נִסְגַּר, נֶאֱטַם. سَدٌّ 1. סְתִימָה, חֲסִימָה, סְגִירָה, עֲצִירָה. 2. תַּשְׁלוּם, סִלּוּק חוֹב. 3. ج سُدُودٌ סֶכֶר. 4. מִכְשׁוֹל, סְיָג. السَّدُّ الْعَالِي (فِي أَسْوَان) הַסֶּכֶר הַגָּבוֹהַּ (באסואן). سُدَّةٌ מַחְסוֹם, מִכְשׁוֹל. السُّدَّةُ الشِّرْيَانِيَّةُ חֲסִימַת עוֹרְקִים (תרומבוזיס). سُدَّةٌ ج سُدَدٌ 1. שַׁעַר. 2. לִשְׁכָּה. 3. כֵּס. السُّدَّةُ الرَّسُولِيَّةُ הַמּוֹשָׁב הַקָּדוֹשׁ (של האפיפיור). سَدَادٌ 1. יֹשֶׁר, תֹּם, דֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, נְכוֹנוּת, אֲמִתּוּת. 2. תַּשְׁלוּם. سَدَادُ الرَّأْيِ יִשּׁוּב הַדַּעַת, שִׁפּוּט נָכוֹן, תְּבוּנָה. تَحْتَ السَّدَادِ (التَّسْدِيدِ) לְתַשְׁלוּם (חוב אשר טרם נפרע). سِدَادٌ 1. פְּקָק, סֶגֶר. 2. פּוֹלִיפּ (באף). سِدَادَةٌ ج سِدَادَاتٌ 1. מְגוּפָה, פְּקָק, פְּקָקִים. 2. תַּחְבּוֹשֶׁת, קְרִישׁ דָּם. سِدَادَةُ أُذُنٍ פְּקָק, צֶמֶר גֶּפֶן. سَدِيدٌ 1. קוֹלֵעַ. 2. נָכוֹן, צוֹדֵק, מַמָּשִׁי. تَسْدِيدٌ תַּשְׁלוּם, פֵּרָעוֹן, סִלּוּק חוֹב. اِنْسِدَادٌ סְתִימָה. اِنْسِدَادٌ قَلْبِيٌّ אֹטֶם בַּלֵּב. مَسْدُودٌ חָסוּם, סָגוּר, אָטוּם. طَرِيقٌ مَسْدُودٌ מָבוֹי סָתוּם.

سَدَرَ ـِ 1. הָלַךְ בְּלִי מַטָּרָה. 2. נָדַד, שׁוֹטֵט. سَدِرَ ـَ 1. הִסְתַּנְוֵר. 2. הָיָה נָבוֹךְ, הָיָה הָמוּם. 3. לֹא שָׁעָה, לֹא הִתְחַשֵּׁב בְּ־. سِدْرَةٌ ج سِدْرٌ وسُدُورٌ שֵׁיזָף, (...). سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى ע' עֵץ הַגְּבוּל (...). بَلَغَ سِدْرَةَ الْمُنْتَهَى הִגִּיעַ לַפִּסְגָּה. سَدِيرٌ 1. (...). 2. (...). 3. (...). سِيدَارَةٌ (...). سَادِرٌ שׁוֹגֶה, (...), לֹא

אקפתי. ظلّ سائرًا في غيّه המשיך בדרכו הנלוזה.

سدَسَ ـُ 1. נטל שישית. 2. הָיָה הַשִּׁשִּׁי בַּמִּסְפָּר. سدّس II הכפיל בששה. سُدْس ج أسداس שישית. آلةُ السُّدْس כלי לזווית (לניווט). ضرب أخماسًا لأسداس עָשָׂה חשבונות בְּנִפְשׁוֹ. سداسيّ בן שישה צדדים, מְשֻׁשֶּׁה (מתמטיקה). السادسُ הששי. السادسةُ הששית. السادسَ عشرَ השישה עשר. السادسةَ (السادسةَ) عشرةَ השש עשרה. مُسدَّس 1. מְשֻׁשֶּׁה, בן שש צלעות. 2. אקדח. مُسدَّس. سُداس בְּשִׁשִּׁיּוֹת.

سَدَف ج أسداف. سُدْفة ج سُدَف אפלולית, חשכה.

سَدَلَ ـُ أسدَلَ IV הוריד וילון (מסך). إنسدَلَ VII הורד. إنسدَلَ السِّتارُ ע' (ستر) سِتار. سَدْل ج سُدول وأسدال וילון.

سُدُم ערפל. سَديم ج سُدُم ערפילית (הצטברות של חומר בין־כוכבי בשמים).

سَدَنَ ـُ שֵׁרֵת את הַכַּעְבָּה. سِدانة 1. שֵׁרוּת הכעבה. 2. לִשְׁכַּת השרות. سادِن ج سَدَنة שומר של הכעבה, משרת של מקום קדוש, שמש.

(سدو، سدي) أسدى IV إلى נָתַן, הגיש, הושיט עזרה, עשה חסד. أسدى له الشُّكرَ הודה לו. أسدى له النُّصحَ נתן לו עצה. أسدى له (إليه) يدًا עשה לו טובה. سَدًى ج أسدية שתי (של אריג) ע' لُحمة. سَداة ج أسدية אבקן (בצמח). سُدًى לשוא. ذهبَ سُدًى הָלַךְ לשוא.

سَذاب פיגם (צמח). العائلةُ السَّذابيّةُ משפחת הפיגמיים (בצמחים).

سَذَجَ ـُ سذّج הֵשִׁב את־ לתמים. سَذاجة פשטות, תמימות, נאיביות. ساذَج ج سُذَّج 1. נאיבי, פשוט, קטמון (אישיות). 2. טהור, שאין בו תערבת.

سَرَّ ـُ 1. שִׂמַּח. 2. מָסַר, שמר בסוד. سُرَّ بِهِ שמח בו. سارَّ III 1. הִסְתִּיר סוד עם־. 2. שמח. أسرَّ IV 1. שמר סוד. 2. לחש ל־ סוד. تَسَرّى. تَسَرَّرَ V בּ־ חי עם פילגשה (שִׁפְחָה). تسارَّ VI הסתיר סוד עם־. إستسرَّ X 1. הסתתר. 2. נשא לפילגש. 3. גִּלָּה סוד. سِرّ ج أسرار 1. סוד, דבר סתר, רז. 2. מצפון. سِرًّا בסתר, בחשאי. أمين (كاتم) السِّرّ מזכיר, איש סוד. كلمةُ السِّرّ סיסמה (בצבא ובמשל). في سِرّه בלבו, בקרבו, בתוכו. سِرّيّ סודי, כמוס, חשאי. مَرَض سِرّيّ מחלת מין. سِرّيّة חשאיות, סודיות. سُرّة ج سُرَر טבור, שֹׁרֶר. الحبلُ السُّرّيّ חבל הטבור. سِرار ج أسارير وأسِرّة קמטים, פנים. קוי פנים, הבעת פנים. إنفرجت أساريرُه אורו פניו, חייך. سُرور שמחה, עליצות, גיל, ששון. سَرير ج أسِرّة 1. מטה, יצוע. 2. כס מלכות. سَريريّ קליני. عِلاجٌ سَريريّ טיפול (בבית חולים). سَريرة ج سرائر סודו של אדם, רוח, נפשה, לב. طَيِّبُ السَّريرة טוב לב, בעל נפשה יתרה. سَرّاء שמחה, אושר. في السَّرّاءِ والضَّرّاءِ בטוב וברע, בשמחה ובעצב. سُرّيّة ج سَراريّ 1. פלגשה. 2. שפחה, פילגש.

مَسَرّة ج مَسَرّات שמחה, גיל, חדוה. سارّ. مَسْرور משמח, מהנה. مَسْرور שמח, מאושר.

سُرادِق P ج سُرادِقات 1. אהל גדול (של מלך, מפקד וכו'). 2. אהל אזכרה ומשתאות.

سَراي، سَرايَة P ج سَرايات 1. ארמון. 2. קריית משרדי הממשלה.

سَرَبَ ـُ נזל, זרם. سَرَّبَ II הדליף (גם סודות), הזרים. أسرَبَ IV 1. החדיר. 2. הזרים. تَسَرَّبَ V 1. דלף (גם סודות), חדר, התגנב. 2. נשר (מבית ספר לפשל). إنسَرَبَ VII 1. נזל, דלף. 2. נזל (בעל חיים) למאורה שלו, הלך על פניו. 3. הסתתר במאורתו (חיה). سِرْب ج أسراب להקה (של עופות בכף למשל), לְהַק (של מטוסים), עדה, עדר. سِرْبٌ مِنَ النَّخْل חיל, עדת דבורים. سَرَب ج أسراب דֶּרֶך מסתור, מנהרה, מחילה. سَراب 1. מַחֲזֶה מתעתע, מראה מַעְתּוּעִים, מקסם שוא. تَسَرُّب 1. דליפה. 2. נשירה (מבית ספר למשל). مَسْرَب ج مَسارِب 1. אפיק (של נהר וכו'). 2. מחילה, נתיב.

سِرْبال חלבוש, שִׁרְיוֹן. تَسَرْبَلَ לָבַשׁ סרבל. سِرْبال ج سَرابيل סרבל, כתונת, לבוש, גלימה.

سَرِجَ ـُ קָלַע שֵׂעָר. سَرَّجَ ـُ שם אוכף. سَرَّجَ II 1. יפה. 2. שקר. أسرَجَ IV 1. הדליק. 2. חבש, אכף. سَرْج ج سُروج אֻכָּף. سِراج ج سُرُج נר, מנורת שמן. سِراجُ اللَّيْل גחלילית ע' (برع) يَراعة. سِراجة. سُروجيّة מלאכת האֻכָּפָן. سَرّاج. سُروجيّ אֻכָּפָן. مَسْرَجة ج مَسارِج פמוט, מנורת שמן.

سيرَج. شيرَج P שמן שֻׁמְשׁוּם.

سِرْجين P זבל (אורגני), קומפוסט.

سَرَحَ ـَ יָצָא לרעות, הלך חופשי, שוטט (גם בהמה במרעה), רָעָה (בהמה). سَرَحَ ـ הוציא לו. سَرَحَ وَمَرَحَ עשה (ושקט) כאוות נפשו. سَرَّحَ II 1. הוציא לחופשי, שחרר, פיטר (אישה), שלח, פטר. 2. סרק (שיער). 3. הקהל. سَرَّحَ نَظَرَهُ في הסיר את עיניו ב־. سَرْح مَسْمُومة הָסִיחַ דעתו. إنسَرَحَ VII סרק. إنسَرَحَ بِـ تَفْكيرهُ في הפליג בהרהוריו ב־. سَرّاح שחרור. أطلقَ سَراحَهُ שחרר אותו (ממאסר). سِرْحان ج سَراحين זאב. مَسْرَح ج مَسارِح 1. תאטרון, במה. 2. קרקע, זירה. مَسْرَحُ العَرائِس תאטרון בובות. مَسْرَح غِنائيّ אופרה. مَسْرَح اللّامَعْقول תאטרון האבסורד. مَسْرَحيّ תאטרוני, של הבמה. الفَنُّ المَسْرَحيّ אמנות הבמה. كاتِبٌ مَسْرَحيّ דרמטורג. مَسْرَحيّة מחזה תאטרון. مَسْرَحيّة غِنائيّة מחזמר. تَسْريح שחרור (גם מצבא). تَسْريحة תסרוקת. سارِح רועה. سارِحُ الفِكْر פזור דעת. المُنْسَرِح שם משקל בשירה הערבית (مُسْتَفْعِلُنْ مَفْعولاتُ مُفْتَعِلُنْ).

سَرْخَسٌ P שָׁרָךְ (צמח).

سَرْدٌ ـُ 1. סִפֵּר, סָפַר (דברים). 2. רָקַם (שיחה וכו'). 3. עָקַב אַחַר. سَرْدٌ סְקִירָה, סִפּוּר, מְנִיָּה, רֶצֶף (של סיפור), תֵּאוּר. مَسْرُدٌ תֹּכֶן עִנְיָנִים, אִינְדֶּקְס.

سِرْدَابٌ P ج سَرَادِيبُ 1. מַרְתֵּף. 2. מִנְהָרָה.

سِرْدَارٌ P שַׂר, מְפַקֵּד עֶלְיוֹן.

سَرْدِينٌ L סַרְדִּין.

سَرَطَانٌ 1. סַרְטַן (ים). 2. סַרְטָן (מחלה). 3. מַזַּל סַרְטָן.

سَرُعَ ـُ מִהֵר. سَرَّعَ II הֵחִישׁ, הֵאִיץ בּ־. سَارَعَ III. أَسْرَعَ IV חָשׁ ל־, מִהֵר, אֵץ. أَسْرَعَ خُطُوَهُ הֵחִישׁ אֶת צְעָדָיו. سَارَعَ إِلَى نَجْدَتِهِ חָשׁ לְהַצָּלָתוֹ בִּמְהִירוּת. تَسَرَّعَ V פָּעַל בִּמְהִירוּת, נֶחְפַּז. تَسَارَعَ VI מִהֵר אֶל־, הָלַךְ וְנַעֲשָׂה מָהִיר יוֹתֵר. سُرْعَةٌ 1. מְהִירוּת, תְּאוּצָה. 2. זְרִיזוּת. 3. מֶהֶלֶךְ (של מנוע). فِي السُّرْعَةِ النَّدَامَةُ מ' כָּל אָץ אָץ לְמַחְסוֹר, נֶחְפָּז – הִתְחָרֵט. سُرْعَةٌ خَاطِفَةٌ מְהִירוּת מְסַחְרֶרֶת. سُرْعَانَ مَا מִיָּד, חִישׁ מַהֵר. سُرْعَانَ مَا جَاءَ الفَرَجُ כְּמָה מַהֵר בָּאָה הָרְוָחָה. سَرِيعٌ ج سِرَاعٌ מָהִיר, זָרִיז. سَرِيعًا، سِرَاعًا בִּמְהִירוּת, מַהֵר. سَرِيعُ الخَاطِرِ מָהִיר תְּפִיסָה. سَرِيعُ الزَّوَالِ בֶּן חֲלוֹף, קְצַר יָמִים, קִיקְיוֹנִי. سَرِيعُ العَطَبِ שָׁבִיר. سَرِيعُ الغَضَبِ מָהִיר חֵמָה. يَسْرُوعٌ זַחַל. تَسْرِيعٌ הָאָצָה, זֵרוּז. إِسْرَاعٌ מְהִירוּת, הָאָצָה, הַחָשָׁה, זֵרוּז. تَسَرُّعٌ חִפָּזוֹן, פְּזִיזוּת. مُسَارِعٌ מָאִיץ. مُسَارِعٌ ذَرِّيٌّ מָאִיץ אָטוֹמִי. مُتَسَرِّعٌ נִמְהָר, פָּזִיז.

(سرف) أَسْرَفَ IV 1. הִגְזִים, הִפְרִיז, הִפְלִיג. 2. בִּזְבֵּז, פִּזֵּר. سَرَفٌ، إِسْرَافٌ 1. בִּזְבּוּז, פַּזְרָנוּת. 2. הַגְזָמָה, הַפְרָזָה. مُسْرِفٌ בַּזְבְּזָן. سُرْفَةٌ תּוֹלַעַת מֶשִׁי.

سَرَقَ ـِ גָּנַב, סָחַב. سَرَقْنَا الوَقْتَ הָיִינוּ חַלּוּ בְּלִי שֶׁהִרְגַּשְׁנוּ. سَرَّقَ II הֶאֱשִׁים אֶת־ בִּגְנֵבָה. سَارَقَ III النَّظَرَ הֵצִיץ בִּגְנֵבָה אֶל־, עָקַב אַחַר. إِسْتَرَقَ VIII סָחַב. إِسْتَرَقَ السَّمْعَ הֶאֱזִין בִּגְנֵבָה (בַּסֵּתֶר). سَرِقَةٌ גְּנֵבָה. سَرَّاقٌ، سَارِقٌ ج سَارِقُونَ وسُرَّاقٌ גַּנָּב. مَسْرُوقٌ גָּנוּב. مَسْرُوقَاتٌ סְחוֹרָה גְּנוּבָה.

سِرْقِينٌ P זֶבֶל (אורגני), קוֹמְפּוֹסְט ר' سِرْجِينٌ.

سِرْكٌ F קִרְקָס.

سَرْمٌ ج أَسْرَامٌ פִּי הַטַּבַּעַת.

سُرْمَانٌ שַׁפִּירִית (חרק) dragonfly.

سِرْمَايَةٌ P הוֹן ר' (حذو) حِذَاءٌ.

سَرْمَدٌ נֶצַח, עוֹלָם וָעֶד, שֶׁאֵין לוֹ הַתְחָלָה או סוֹף. سَرْمَدِيٌّ נִצְחִי, קַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד.

سَرُوَ ـُ הָיָה רָם, הָיָה מְכֻבָּד. سَرَّى II عَنْهُ הֵסִיר אֶת עַצְבוּתוֹ. سُرِّيَ عَنْهُ הוּקַל לוֹ, רָוַח לוֹ, רָאָה נֶחָמָה. سَرْوَةٌ ج سَرْوٌ בְּרוֹשׁ (עץ). سَرَاةٌ ج سَرَوَاتٌ 1. גַּב. 2. פִּסְגָּה. 3. רֹאשׁ, מַנְהִיג. سَرَوَاتُ القَوْمِ רָאשֵׁי הָעָם, מַנְהִיגָיו. تَسْرِيَةٌ הִתְעַדְּדוּת, שַׁעֲשׁוּעַ, הַסָּחַת דַּעַת.

سِرْوَالٌ Ar. מִכְנָסַיִם קְצָרִים. تَسَرْوَلَ לָבַשׁ סַרְבָּל. سِرْوَالٌ، سِرْوِيلٌ ج سَرَاوِيلُ סַרְבָּל (מכנסי בד רחבים).

(سري) سَرَى ـِ 1. נָסַע בַּלַּיְלָה. 2. הִתְפַּשֵּׁט, חָלַחַל (תרופה, סם בגוף), פָּרַץ. 3. חָל. سَرَى مَفْعُولُهُ נִכְנַס לְתֹקֶף, חָל. أَسْرَى IV נָסַע בַּלַּיְלָה. أَسْرَى بِهِ הֵסִיעַ בַּלַּיְלָה. سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ المَسْجِدِ الحَرَامِ إِلَى المَسْجِدِ الأَقْصَى ק' יִשְׁתַּבַּח אֲשֶׁר הֵסִיעַ אֶת עַבְדּוֹ בַּלַּיְלָה מִן הַמִּסְגָּד הַקָּדוֹשׁ (שבמכה) אֶל הַמִּסְגָּד אַלְאַקְצָא. تَسَرَّى V ר' سرر. سَرِيٌّ ج أَسْرِيَةٌ 1. יוּבַל, נַחַל. 2. רָם, נִכְבָּד, אָצִיל. سَرِيَّةٌ ج سَرَايَا 1. פְּלֻגָּה. 2. יְחִידָה צְבָאִית. سَرِيَّةٌ مِنَ الخَيَّالَةِ גְּדוּד פָּרָשִׁים. سَرَيَانٌ 1. תְּקֵפוּת (חוק כמשל). 2. חִלְחוּל, הִתְפַּשְּׁטוּת. مَسْرَى נְקֻדַּת מוֹצָא (התחלה), מְסִלָּה, מַסְלוּל, אָפִיק. إِسْرَاءٌ מַסַּע לֵילִי (של מוחמד מִמֶּכָּה לירושלים). سَارٍ(ي) 1. נוֹסֵעַ בַּלַּיְלָה. 2. מִתְפַּשֵּׁט (מחלה). 3. תָּקֵף. 4. זוֹרֵם. سَارِي المَفْعُولِ תָּקֵף, בַּר תֹּקֶף, שֶׁחָל עָלָיו. سَارِيَةٌ 1. תֹּרֶן ר' (صري) صَارٍ. 2. עַמּוּד רוּחַ, צְוָחָה.

سُرْيَالِيٌّ F סוּרֵאָלִיסְטִי (באמנות). سُرْيَالِيَّةٌ סוּרֵאָלִיזְם.

سُرْيَانِيٌّ ج سُرْيَانٌ סוּרְיָאנִי, בֶּן הַכְּנֵסִיָּה הַסּוּרִית. السُّرْيَانِيَّةُ הַלָּשׁוֹן הַסּוּרִית, הָאֲרָמִית.

(سطب) مِسْطَبَةٌ ج مَسَاطِبُ 1. סַפְסָל. 2. טְרָסָה. 3. בְּנִין קֶבֶר (במצרים העתיקה). مَسَاطِبُ زِرَاعِيَّةٌ טְרָסוֹת חַקְלָאִיּוֹת.

سَطَحَ ـَ שִׁטַּח, רִדֵּד. سَطَّحَ II שִׁטַּח, רִדֵּד, רִקֵּעַ, יִשֵּׁר. تَسَطَّحَ V נִשְׁטַח, נִשְׁטַח, רֻקַּע, הִתְיַשֵּׁר. إِنْسَطَحَ VII 1. נִשְׁטַח, נִשְׁטַח. 2. הִשְׂתָּרֵעַ (שכב) עַל גַּבּוֹ, הִתְפַּרְקֵד. سَطْحٌ ج سُطُوحٌ 1. שֶׁטַח, מִישׁוֹר. 2. גַּג (בתים). 3. מִפְלָס. سَطْحُ البَحْرِ פְּנֵי הַיָּם (הַמַּיִם). سَطْحُ السَّفِينَةِ סִפּוּן הָאֳנִיָּה. سَطْحِيٌّ 1. שִׁטְחִי, רָדוּד. 2. שִׁטְחִי (מושג). رَأْيٌ سَطْحِيٌّ דֵּעָה שִׁטְחִית (רדודה). سَطْحِيَّةٌ שִׁטְחִיּוּת, רְדִידוּת. مِسْطَاحٌ מִשְׁטָח (לייבוש פרות). تَسْطِيحٌ רִקּוּעַ, יִשּׁוּר. مُسَطَّحٌ 1. שָׁטוּחַ. 2. שֶׁטַח. 3. מִשְׁטָח. مُسَطَّحُ الشُّقَّةِ שֶׁטַח הַדִּירָה. قَدَمٌ مُسَطَّحَةٌ רֶגֶל שְׁטוּחָה, פְּלַטְפוּס.

سَطَرَ ـُ רָשַׁם, כָּתַב. سَطَّرَ II 1. קִוְקֵו, סִרְגֵּל. 2. סִרְטֵט, קִוְקֵו. سَطْرٌ ج سُطُورٌ وأَسْطُرٌ שׁוּרָה, קַו. سَاطُورٌ ج سَوَاطِيرُ קוֹפִיץ. أُسْطُورَةٌ ر' أُسْطُورَةٌ. مِسْطَرَةٌ ج مَسَاطِرُ סַרְגֵּל. مِسْطَرَةُ الحِسَابِ סַרְגֵּל חִשּׁוּב. مُسْطَّرِينٌ בַּר קַוִּים. تَسْطِيرٌ רִשּׁוּם, כְּתִיבָה, חִבּוּר, קִוְקוּו, סִרְטוּט. سَطَعَ ـَ 1. זָהַר, זָרַח, נָגַהּ, קָרַן, נָצַץ. 2. נָפוֹץ, הִתְפַּשֵּׁט. 3. הִתְגַּבֵּר, עָלָה. سَطَعَتِ الرَّائِحَةُ נָדַף הַרֵיחַ, הִתְפַּשֵּׁט. سَطَعَتْ

الشَّمْسُ הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה. سَطْعٌ, سُطُوعٌ 1. זֹהַר, זְרִיחָה, נִצְנוּץ. 2. הִתְפַּשְּׁטוּת. سَاطِعٌ 1. זוֹרֵחַ (שמש), בּוֹהֵק, זוֹהֵר. 2. בָּרוּר. بُرْهَانٌ سَاطِعٌ הוֹכָחָה בְּרוּרָה, חוֹתֶכֶת.

سَطَلَ ـُ שִׁכֵּר, טִמְטֵם, הִרְדִּים (סם הסם). إِنْسَطَلَ VII טֻמְטַם, נִרְדַּם. سَطْلٌ 1. דְּרָקָה. 2. ج سُطُولٌ דְּלִי. مَسْطُولٌ רָדוּם, מְטֻמְטָם, "מַסְטוּל".

سِطَامٌ שַׁקְמוֹנִים, פְּקָק.

(سطو) سَطَا ـُ عَلَى 1. הִתְקִיף אֶת, הִתְנַפֵּל עַל, פָּרַץ, הִתְגַּבֵּר עַל. 2. שָׁדַד, לָקַח. سَطْوٌ 1. הִתְפָּרְצוּת, חֲדִירָה בְּכֹחַ. 2. שְׁדִידָה, שׁוֹד, לְקִיחָה. سَطْوَةٌ 1. הִתְנַפְּלוּת. 2. עָצְמָה, כֹּחַ, הַשְׁפָּעָה.

سَعَةٌ רְאֵה ע׳ (وسع).

سَعْتَرٌ רְאֵה ע׳ زَعْتَر.

سَعِدَ ـَ 1. הִתְבָּרֵךְ. 2. הִצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ. سُعِدَ ـَ سَعِدَ הָיָה מְאֻשָּׁר, בַּעַל אֹשֶׁר וְהַצְלָחָה, הָיָה שָׂמֵחַ וּשְׂבַע רָצוֹן. سَاعَدَ III עָזַר אֶת, עָזַר לְ, תָּמַךְ בְּ, סִיֵּעַ לְ. إِسْتَسْعَدَ X הֶעֱנִיק אֹשֶׁר, שִׂמַּח. سَعْدٌ ج سُعُودٌ אֹשֶׁר, בְּרָכָה, הַצְלָחָה, מַזָּל. سَعْدٌ בְּרוּךְ (שם פרטי). سَعِيدٌ ج سُعَدَاءُ מְאֻשָּׁר, שָׂמֵחַ, שְׂבַע רָצוֹן. سَعِيدُ الذِّكْرِ זִכְרוֹ לִבְרָכָה, הַמָּנוֹחַ לְטוֹב. سَعَادَةٌ 1. אֹשֶׁר, שִׂמְחָה, בְּרָכָה. 2. תֹּאַר כָּבוֹד לְאִישִׁיּוּת רָמָה (שגריר וכו׳). سُعُودِيٌّ סְעוּדִי. الْمَمْلَكَةُ الْعَرَبِيَّةُ السُّعُودِيَّةُ הַמַּמְלָכָה הַסְּעוּדִית. سَعْدَانٌ ج سَعَادِينُ קוֹף. سَعْدَانَةٌ פִּטְמָה. سَعْدَانَةُ الْبَابِ יָדִית (של דלת). مُسَاعَدَةٌ ج مُسَاعَدَاتٌ סִיּוּעַ, תְּמִיכָה, עֶזְרָה, סַעַד. مَدَّ لَهُ يَدَ الْمُسَاعَدَةِ הוֹשִׁיט לוֹ עֶזְרָה. سَاعِدٌ ج سَوَاعِدُ אַמָּה, זְרוֹעַ. سَاعِدُهُ الْأَيْمَنُ יַד יְמִינוֹ, עוֹזְרוֹ. إِشْتَدَّ سَاعِدُهُ הִתְחַזֵּק, גָּבַר כֹּחוֹ. شَمَّرَ عَنْ سَاعِدِ الْجِدِّ שָׂם פָּנָיו. فَتَّ فِي سَاعِدِهِ רִפָּה אֶת יָדוֹ, הֶחֱלִישׁוֹ. مَسْعُودٌ מְאֻשָּׁר, בַּר מַזָּל. مُسَاعِدٌ 1. עוֹזֵר, מְסַיֵּעַ. 2. סְגָן. أُسْتَاذٌ مُسَاعِدٌ פְּרוֹפֶסוֹר. مُسْعَدٌ בַּר מַזָּל.

سَعَرَ ـَ הִבְעִיר, הִדְלִיק. سُعِرَ נִתְקְפָה עָלָיו דַּעְתּוֹ, הִשְׁתַּגֵּעַ. سَعَّرَ II 1. הִבְעִיר. 2. קָבַע מְחִיר. أَسْعَرَ הִצִּית (מלחמה). إِسْتَعَرَ VIII 1. הִתְלַקֵּחַ, בָּעַר. 2. הִתְיַקֵּר. 3. בֵּרֵךְ (מלחמה וכו׳). سِعْرٌ ج أَسْعَارٌ מְחִיר, שַׁעַר. سِعْرُ الدُّولَارِ שַׁעַר הַדּוֹלָר. سِعْرُ الْفَائِدَةِ (التَّسْلِيفِ) שַׁעַר הָרִבִּית. سِعْرُ الْخَصْمِ (الْقَطْعِ) שַׁעַר הַנִּכָּיוֹן. بِأَسْعَارٍ مُتَهَاوِدَةٍ בִּמְחִירִים מוּזָלִים. سَعَرٌ, سُعْرٌ שִׁגָּעוֹן, טֵרוּף. سُعَارٌ יֹקֶד, לַהַט. سَعِيرٌ אֵשׁ, יְקוֹד, לֶהָבָה, לְשׁוֹן אֵשׁ, גֵּיהִנֹּם. تَسْعِيرَةٌ 1. מְחִירוֹן רִשְׁמִי, תַּעֲרִיף. 2. תִּמְחוּר. مَسْعُورٌ נָגוּעַ בְּכַלֶּבֶת, שׁוֹטֶה.

(سعط) سَعُوطٌ סַם הַרְחָה ע׳ (نشق) نُشُوق.

(سعف) سَاعَفَ III, أَسْعَفَ IV עָזַר, הוֹשִׁיט עֶזְרָה, נָתַן עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה לְ, טִפֵּל בְּ. سَعَفَةٌ ج سَعَفٌ כַּפַּת תָּמָר, עֲנַף תָּמָר. إِسْعَافٌ עֶזְרָה, טִפּוּל (מהעזרה), טִפּוּל אַמְבּוּלַנְטוֹרִי. إِسْعَافٌ أَوَّلِيٌّ עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה. سَيَّارَةُ إِسْعَافٍ אַמְבּוּלַנְס.

سَعَلَ ـُ הִשְׁתַּעֵל, כִּחְכֵּחַ. سَعْلَةٌ, سُعَالٌ שִׁעוּל, כִּחְכּוּחַ. السُّعَالُ الدِّيكِيُّ שַׁעֶלֶת. سُعَالٌ عُوَانِيٌّ שִׁעוּל עַצְבָּנִי. سِعْلَى, سِعْلَاةٌ שֵׁדָה.

(سعي) سَعَى ـَ 1. הָלַךְ, רָץ. 2. فِي, إِلَى הִשְׁתַּדֵּל, הִתְאַמֵּץ, נִסָּה, עָרַךְ מַעֲשֵׂה לְמַעַן. 3. بِـ הִלְשִׁין עַל. سَعَى إِلَى حَتْفِهِ بِظِلْفِهِ פִּי׳ הוֹלֵךְ עַצְמוֹ בְּקִרְבּוֹ, גָּרַם לְמוֹתוֹ בְּמוֹ יָדָיו. سَعَى إِلَى الصَّلَاةِ הָלַךְ (נחפז) לְהִתְפַּלֵּל. سَعَى فِي الْأَرْضِ فَسَادًا הִשְׁחִית עַל פְּנֵי הָאָרֶץ. سَعْيٌ הֲלִיכָה, רִיצָה, טִרְחָה, הִשְׁתַּדְּלוּת, מַאֲמָץ. سَعْيٌ وَرَاءَ الرِّزْقِ עָמַל וְטָרַח לִמְצֹא פַּרְנָסָה. سِعَايَةٌ 1. הַלְשָׁנָה. 2. הוֹצָאַת דִּבָּה. مَسْعًى ج مَسَاعٍ(ي) הִשְׁתַּדְּלוּת, מַאֲמָץ, עָמָל. مَسَاعٍ(ي) حَمِيدَةٌ שֵׁרוּתִים טוֹבִים, תִּוּוּךְ. سَاعٍ(ي) ج سُعَاةٌ 1. רָץ. 2. שָׁלִיחַ, דַּוָּר. 3. מַלְשִׁין.

سَغِبَ ـَ רָעֵב, הָיָה רָעֵב. سَغَبٌ, سَغَابَةٌ רָעָב. مَسْغَبَةٌ רָעָב, מַחְסוֹר.

سَفَّ ـُ 1. בָּלַע (תרופה וכו׳) בְּלִי מַיִם. 2. שָׁתָה וְלֹא רָוָה. أَسَفَّ IV יָרַד בַּרְמָה, הִדַּרְדֵּר, יָרַד לִשְׁפַל הַמַּדְרֵגָה. سَفُوفٌ תְּרוּפָה יְבֵשָׁה טְחוּנָה. إِسْفَافٌ יְרִידָה בָּרָמָה, עִסּוּק בִּדְבָרִים קַלִּים, דִּבְרֵי הֶבֶל.

سَفَّنْجَةٌ P שְׁטַר חֲלִיפִין, שְׁטַר חוֹב.

سَفَحَ ـَ שָׁפַךְ (דמים, דם וכו׳). سَافَحَ III חַי עִם אִשָּׁה (ללא נישואין), נָאַף. سَفْحٌ ج سُفُوحٌ מִרְגְּלוֹת הַר, מִדְרוֹן. سَفَّاحٌ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, רוֹצֵחַ. سِفَاحٌ, مُسَافَحَةٌ סְטִיָּה, בְּעִילָה בְּזִמָּה. سِفَاحُ الْقُرْبَى גִּלּוּי עֲרָיוֹת.

سَفَدَ ـِ 1. עָבַר (בעל חיים). 2. בָּעַל, הִזְדַּוֵּג (בעל חיים). سَفُّودٌ ج سَفَافِيدُ שַׁפּוּד, שִׁיפּוּד.

سَفَرَ ـِ 1. גִּלָּה. 2. זָרַח (שמש). 3. גִּלְּתָה אֶת פָּנֶיהָ (אישה). 4. יָצָא לְמַסָּע. سَفَرَ ـِ יָצָא בִּשְׁלִיחוּת, נָשָׂא מְסָרִים. سَفَّرَ II הִסִּיעַ, שָׁלַח. سَافَرَ III נָסַע. أَسْفَرَ IV 1. גִּלָּה, זָרַח, הֵאִיר. 2. عَنْ הֵבִיא לִידֵי, תּוֹצְאוֹתָיו הָיוּ. أَسْفَرَ الْاجْتِمَاعُ عَنْ اتِّفَاقٍ הַמִּפְגָּשׁ הֵבִיא לִידֵי הֶסְכֵּם. سِفْرٌ ج أَسْفَارٌ סֵפֶר, סֵפֶר קֹדֶשׁ (בייחוד של התנ״ך). سَفَرٌ ج أَسْفَارٌ. سَفَرِيَّةٌ ج سَفَرِيَّاتٌ נְסִיעַת מַסָּע, טִיּוּל. مَكْتَبُ سَفَرِيَّاتٍ מִשְׂרַד נְסִיעוֹת (טיולים). سُفْرَةٌ ج سُفَرٌ 1. שֻׁלְחַן אֹכֶל. 2. חֲדַר אֹכֶל. سُفْرَجِيٌّ ج سُفْرَجِيَّةٌ מֵלְצָר. سَفِيرٌ ج سُفَرَاءُ 1. שַׁגְרִיר, שָׁלִיחַ. 2. מְתַוֵּךְ. سَفِيرٌ مُتَجَوِّلٌ שַׁגְרִיר נוֹדֵד. سُفُورٌ גִּלּוּי פָּנִים (של אישה), הֲלִיכָה בְּלִי רְעָלָה. سِفَارَةٌ 1. שַׁגְרִירוּת. 2. תִּוּוּךְ. مُسَافِرٌ נוֹסֵעַ, תַּיָּר. مِسْفَارٌ הַרְפַּתְקָן.

سَفَرْجَلَةٌ P ج سَفَرْجَلٌ وسَفَارِجُ חַבּוּשׁ (עץ ופרי).

سَفَرْطَاس P סִיר הַמְּטַלְטְלוֹת (מערכת סירים המשתלבים זה על גבי זה).

سَفْسَطَ G הֵבִיא הוֹכָחָה סוֹפִיסְטִית, הִתְפַּלְפֵּל, הוֹלִיךְ שׁוֹלָל. سَفْسَطَةٌ ج سَفْسَطَاتٌ סוֹפִיסְטִיקָה, שִׁיטַת הוֹכָחָה עַל יְסוֹד הַנָּחָה מֻטְעֵית. سَفْسَطِيٌّ, سَفْسَطَائِيٌّ

סוֹפִיסְט.

سَفْسَفَ אָסַף דִּבְרֵי הֶבֶל (הַבַאי). سَفْسَفَةٌ ج سَفَاسِفُ שְׁטֻיּוֹת, פִּטְפּוּטִים, דִּבְרֵי סְרָק.

سَفَطٌ ج أَسْفَاطٌ 1. סַל, קֻפְסָה. 2. קַשְׂקֶשֶׂת (של דגים).

سَفَعَ ـَ 1. סָטַר. 2. שִׁזֵּף, צָרַב. أَسْفَعُ שָׁזוּף, שָׁחוּם.

سَفَكَ ـِ שָׁפַךְ (דם, מים, דמעות). إِنْسَفَكَ VII נִשְׁפַּךְ. سَفْكٌ שֶׁפֶךְ. سَفْكُ الدِّمَاءِ שְׁפִיכוּת דָּמִים. سَفَّاكٌ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, רוֹצֵחַ.

سَفَلَ ـُ 1. יָרַד, הֻשְׁפַּל. 2. הָיָה רַע. سَفُلَ ـُ הָיָה שָׁפָל, הִדַּרְדֵּר, הִתְנַוֵּל. تَسَفَّلَ V הִתְנַוֵּל, נִשְׁפַּל. سُفْلٌ תַּחְתִּית, קַרְקָעִית. سُفْلِيٌّ תַּחְתּוֹן. العَالَمُ السُّفْلِيُّ הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, עוֹלַם הַפֶּשַׁע. سَفَالَةٌ נְבָזוּת, שִׁפְלוּת, עֶרְוָה. أَسْفَلُ ج أَسَافِلُ תַּחְתִּית, תַּחְתּוֹן, נָמוּךְ יוֹתֵר. أَسْفَلُ السَّافِلِينَ בִּירָא עַמִּיקְתָּא, הַמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּיוֹתֵר. الطَّبَقَاتُ السُّفْلَى הַשְּׁכָבוֹת הַנְּמוּכוֹת. مِصْرُ السُّفْلَى מִצְרַיִם הַתַּחְתִּית, גֹּשֶׁן מִצְרַיִם. سَافِلٌ ج سَفَلَةٌ שָׁפָל, נִבְזֶה, נָבָל, פָּחוּת.

سَفْلَتَ Q זִפֵּת (בְּאַסְפַלְט) (כביש). سَفْلَتَةٌ זִפּוּת, כִּסּוּי בְּאַסְפַלְט. أَسْفَلْتٌ אַסְפַלְט, זֶפֶת.

سَفَنَ ـِ 1. נָשַׁב (רוח על פני האדמה). 2. سَفَنَ ـُ קִלֵּף. سَفِينٌ، سَفِينَةٌ ج سُفُنٌ وسَفَائِنُ סְפִינָה, אֳנִיָּה. سَفِينَةُ شَحْنٍ סְפִינַת מִטְעָן (משא). سَفِينَةُ الصَّحْرَاءِ סְפִינַת הַמִּדְבָּר, גָּמָל. سَفِينَةُ صَيْدٍ דּוּגִית, סִירַת דַּיִג. سَفِينَةُ الفَضَاءِ חֲלָלִית. سَفَّانٌ בּוֹנֵה סְפִינוֹת. سِفَانَةٌ בְּנִיַּת סְפִינוֹת. إِسْفِينٌ ע׳ שם. مَسْفَنٌ، مَسْفَنَةٌ ج مَسَافِنُ מִסְפָּנָה.

سَفِهَ ـَ בָּעַר, טִפֵּשׁ, הָיָה כְּסִיל, הָיָה אֱוִיל. سَفَّهَ II הֶחְשִׁיב אֶת... כְּאֱוִיל. تَسَافَهَ VI הִתְנַהֵג כִּכְסִיל. سَفَهٌ، سَفَاهَةٌ סִכְלוּת, אִוֶּלֶת, בַּעֲרוּת. سَفِيهٌ ج سُفَهَاءُ 1. אֱוִיל, טִפֵּשׁ, בַּעַר, כְּסִיל. 2. עַז מֵצַח, חָצוּף.

(سفو) سَفَا ـُ أَسْفَى IV הֵפִיחַ עָפָר (רוח). السَّافِيَاءُ אָבָק.

سِقَالَةٌ ج سَقَائِلُ פִּגּוּם, פִּגּוּמִים.

سَقَرُ ש׳ גֵּיהִנֹּם. لَيْتَهُ فِي سَقَرَ حَيْثُ لَا مَاءَ وَلَا شَجَرَ סוּר שְׁאוֹלָה, לַעֲזָאזֵל.

سَقْسَقَ צִיֵּץ (ציפור). سَقْسَقَةٌ צִיּוּץ ע׳ زَقْزَقَ.

سَقَطَ ـُ 1. נָפַל, צָנַח, יָרַד, שָׁקַע. 2. נִכְשַׁל. 3. הוּפְטַר. 4. נִפְסַל (תביעה משפטית), בָּטַל. سَقَطَ فِي الامْتِحَانِ נִכְשַׁל בַּבְּחִינָה. سُقِطَ (أُسْقِطَ) فِي يَدِهِ נָבוֹךְ, הָיָה חֲסַר אוֹנִים. سَقَطَ فِي عَيْنَيْهِ אִבֵּד מֵחֲשִׁיבוּתוֹ בְּעֵינָיו. أَسْقَطَ IV 1. הִפִּיל, הוֹרִיד, הִמְטִיר, גָּרַם, הִכְשִׁיל, הִפְסִיל. 2. הִפְלִיט [illegible]. أَسْقَطَتْ جَنِينَهَا הִפִּילָה אֶת עֻבָּרָהּ. أَسْقَطَ جِنْسِيَّتَهُ שָׁלַל אֶת אֶזְרָחוּתוֹ. أَسْقَطَ حَقَّهُ فِي וִתֵּר עַל זְכוּתוֹ בְּ-. أَسْقَطَ الوِزَارَةَ (الحُكُومَةَ) הִפִּיל אֶת הַמֶּמְשָׁלָה, הֵבִיא אֶת אֵמוּן בַּמֶּמְשָׁלָה. تَسَقَّطَ V (الأَخْبَارَ) אָסַף מֵידָע. تَسَاقَطَ VI 1. נָפְלוּ זֶה אַחַר זֶה (עלים וכו׳). 2. הִתְמוֹטֵט, קָרַס. سَقْطٌ 1. נֵפֶל. 2. פְּסֹלֶת, אֶפֶס. سِقْطٌ חֲסַר עֵרֶךְ, בָּזוּי. سِقْطُ الزَّنْدِ ניצוצות הנופלים (מחומת שירים של אבו אלעלאא אלמערי). سَقَطُ الْمَتَاعِ ج סְמַרְטוּטִים, גְּרוּטָאוֹת. سَقْطَةٌ נְפִילָה, כִּשָּׁלוֹן, שְׁגִיאָה. سَقَطَاتُ الطِّبَاعَةِ שְׁגִיאוֹת דְּפוּס. سَقْطَةُ لِسَانٍ פְּלִיטַת פֶּה. سُقُوطٌ 1. נְפִילָה, יְרִידָה. 2. הִתְרַסְּקוּת (מטוס). 3. הִתְמוֹטְטוּת, קְרִיסָה. 4. כִּשָּׁלוֹן. سُقُوطُ الشَّعْرِ נְשִׁירַת שֵׂעָר. سُقُوطُ الْمَطَرِ יְרִידַת גְּשָׁמִים. سَقَّاطَةٌ בְּרִיחַ הַדֶּלֶת. مَسْقَطٌ ج مَسَاقِطُ מְקוֹם נְפִילָה. مَسْقَطُ الرَّأْسِ מְקוֹם הֻלֶּדֶת. مَسْقَطُ مَاءٍ אֶשֶׁד. إِسْقَاطٌ 1. הַפָּלָה (של ממשלה או משטר). 2. קוֹאוֹרְדִינָטָה. 3. הֲטָלָה, הֶטֵּל, הַשְׁלָכָה, פְּרוֹיֶקְצְיָה. 4. הַפָּלָה מְלָאכוּתִית ע׳ (جهض) إِجْهَاض. 5. גְּזֵרָה, הַפְקָעָה. إِسْقَاطَاتٌ הַשְׁלָכוֹת (במובן התורתי). إِسْقَاطُ الجِنْسِيَّةِ שְׁלִילַת אֶזְרָחוּת. إِسْقَاطِيٌّ 1. הֶטְלִי. 2. קוֹאוֹרְדִינָטִי. تَسَاقُطٌ נְשִׁירָה (של שער כמשל). تَسَاقُطُ أَوْرَاقِ الشَّجَرِ שַׁלֶּכֶת. تَسَاقُطُ الثَّلْجِ יְרִידַת שְׁלָגִים. سَاقِطٌ 1. נוֹפֵל. 2. יוֹרֵד. 3. שָׁפָל. 4. פָּסוּל, מֻפְקָר. سَاقِطَةٌ מֻפְקֶרֶת, זוֹנָה. لِكُلِّ سَاقِطَةٍ لَاقِطَةٌ אָזְנַיִם לַכֹּתֶל.

سَقَعَ ـَ 1. קָפָא. 2. הִכָּה. سُقْعَةٌ [illegible]

سَقَفَ ـُ سَقَّفَ II קֵרָה, הִתְקִין תִּקְרָה. سَقْفٌ ج سُقُوفٌ תִּקְרָה, גַּג. سَقِيفَةٌ ج سَقَائِفُ סְכָכָה, סֻכָּה, מִרְפֶּסֶת. تَسْقِيفٌ קֵרוּי. أُسْقُفٌّ ע׳ שם.

(سقل) سِقَالَةٌ، إِسْقَالَةٌ G פִּגּוּם (בבניין).

سَقِمَ ـَ חָלָה, נֶחֱלַשׁ, רָזָה. سَقَّمَ II، أَسْقَمَ IV הֶחֱלִיא, הִגְוָה, הֶחֱלִישׁ. سُقْمٌ ج أَسْقَامٌ، سَقَامٌ מַחֲלָה, רָזוֹן. سَقِيمٌ ج سِقَامٌ 1. חוֹלֶה, כָּחוּשׁ, רָזֶה. 2. קְלוֹקֵל. أُسْلُوبٌ سَقِيمٌ סִגְנוֹן קְלוֹקֵל וְלָקוּי. كَلَامٌ سَقِيمٌ דְּבָרִים קְלוֹקְלִים חַסְרֵי טַעַם. مِسْقَامٌ חוֹלָנִי.

(سقي) سَقَى ـِ أَسْقَى IV הִשְׁקָה, הִרְוָה. سَقَى الفُولَاذَ חִשֵּׁל פְּלָדָה. سَاقَى III שִׁתֵּף בְּמַשְׁקֶה אֲרִיסוּת. إِسْتَقَى VIII 1. שָׁאַב, דָּלָה. 2. חָשַׂב (קִבֵּל) יְדִיעוֹת. إِسْتَسْقَى X 1. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁקוֹת. 2. הִתְפַּלֵּל לְגֶשֶׁם. سَقْيٌ הַשְׁקָאָה, הַרְוָיָה. سَقْيًا لَهُ وَرَعْيًا בִּרְכַּת שָׁלוֹם עָלָיו. سِقَاءٌ ج أَسْقِيَةٌ נֹאד. سَقَّاءٌ، سَاقٍ(ي) סוֹחֵר מַיִם. سِقَايَةٌ 1. הַשְׁקָיָה. 2. כְּלִי שְׁתִיָּה. 3. הַסְפָּקַת מַיִם [illegible]. مَسْقًى ج مَسَاقٍ(ي) מ׳ תְּעָלַת מַיִם. مُسَاقَاةٌ הֶסְכֵּם אֲרִיסוּת. إِسْتِسْقَاءٌ 1. מַיֶּמֶת, בַּצֶּקֶת (ברפואה). 2. הַשְׁקָיָה. صَلَاةُ الاسْتِسْقَاءِ תְּפִלַּת הַגֶּשֶׁם. سَاقِيَةٌ ج سَوَاقٍ(ي) 1. תְּעָלַת מַיִם (להשקיה). 2. אַנְטִילְיָה, מִתְקַן שְׁאִיבַת מַיִם.

سَكَّ ـُ 1. נָעַל (דלת). 2. טָבַע מַטְבְּעוֹת. سَكَّ ـَ إِسْتَكَّ VIII נֶאֶטְמָה (אוזן). سَكٌّ טְבִיעַת מַטְבְּעוֹת. سِكَّةٌ ج سِكَكٌ 1. דֶּרֶךְ, מְסִלָּה. 2. מַטְבֵּעַ. 3. יָתֵד הַמַּחֲרֵשָׁה. 4.

ס' רחוב. سِكَّةُ الحَدِيدِ. السِّكَّةُ الحَدِيدِيَّةُ מסילת ברזל. سَكَّانُ הֶגֶה. أَسَكُّ חֵרֵש. مَسْكُوكَةٌ ج مَسْكُوكَاتٌ מטבע. عِلْمُ المَسْكُوكَاتِ נומיסמטיקה, תורת המטבעות והמדליות.

سَكَبَ ـُ 1. שָׁפַךְ, הִטִּיל (עוֹפֶרֶת). 2. יָצַק, הִתִּיךְ. سَكَبَ الدَّمْعَ הזיל דמעות. إِنْسَكَبَ VII 1. נִשְׁפַּךְ, נִתַּךְ, נָזַל. 2. נוּצַק, הוּתַּךְ (מתכת). سَكْبٌ 1. שְׁפִיכָה, יְצִיקַת מַיִם. 2. גֶּשֶׁם מְטַפְטֵף. 3. שׁוֹפֶכֶת או זוֹרֶמֶת. سَكْبَةٌ ج سَكْبٌ כַּלָנִית (צמח), anemone. سَكِيبٌ שָׁפוּךְ. مَسْكَبٌ ج مَسَاكِبُ כור התוך, בית יציקה. إِنْسِكَابٌ שְׁפִיכָה, שְׁפִיכוּת.

سَكَتَ ـُ 1. שָׁתַק, הֶחֱרִישׁ, נָדַם, שָׁקַט. 2. عَنْ עָבַר בִּשְׁתִיקָה עַל. سَكَتَ عَنْهُ الغَضَبُ נִרְגַּע, סָר זַעְפּוֹ מִמֶּנּוּ. سَكَّتَ II. أَسْكَتَ IV הִשְׁתִּיק, הִסָּה, הִשְׁקִיט, הִרְגִּיעַ. سَكْتٌ שְׁתִיקָה. عَلَى السَّكْتِ בְּשֶׁקֶט, דּוּמָם. هَاءُ السَّكْتِ אות ה׳ נוספת בסוף מלה כגון: ס׳ مَالِي – مَالِيَهْ. سُلْطَانِي – سُلْطَانِيَهْ. سَكْتَةٌ 1. שֶׁקֶט. 2. שָׁבָץ. سَكْتَةٌ قَلْبِيَّةٌ שְׁבַץ לֵב, דום לב. سَكَتَاتٌ. سُكُوتٌ שֶׁקֶט, דּוּמִיָּה, דְּמָמָה. سِكِّيتٌ שַׁתְקָן. سَاكِتٌ שׁוֹתֵק, שָׁקֵט, רָגוּעַ.

سَكِرَ ـَ הִשְׁתַּכֵּר, סָבָא (עד איבוד חושיו), הִתְבַּסֵּם. سَكَّرَ II 1. שִׁכֵּר, הִשְׁקָה שֵׁכָר עַד בִּלְבּוּל חוּשָׁיו. 2. סָכַר, סָגַר, נָעַל. أَسْكَرَ IV שִׁכֵּר, בִּסֵּם. سُكْرٌ שִׁכְרוּת, סְבִיאָה. سَكْرَةٌ ج سَكَرَاتٌ 1. סְבִיאָה, שִׁכָּרוֹן. 2. سَكْرَةُ المَوْتِ פרפורי גסיסה. سَكْرَانُ ج سَكَارَى وسُكَارَى שִׁכּוֹר, סוֹבֵא, מְבֻסָּם. سَكْرَانُ طِينَةٌ שִׁכּוֹר עַד עִלָּפוֹן, הָלוּם יַיִן. سِكِّيرٌ שַׁתְיָן, מִתְמַכֵּר לְשֵׁכָר. مُسْكِرٌ אַלְכּוֹהוֹלִי (משקה). مُسْكِرَاتٌ מַשְׁקָאוֹת חֲרִיפִים. سُكَّرٌ סֻכָּר. دَاءُ (مَرَضُ) السُّكَّرِ السُّكَّرِيِّ סֻכֶּרֶת, מַחֲלַת הַסֻּכָּר. قَصَبُ السُّكَّرِ קְנֵה סֻכָּר. سُكَّرِيَّةٌ סֻכָּרִיָּה, כְּלִי לְסֻכָּר. مُسَكَّرَاتٌ מַמְתַּקִּים, סֻכָּרִיּוֹת.

سِكْرِتِيرٌ F מַזְכִּיר. سِكْرِتِيرٌ عَامٌّ מַזְכִּיר כְּלָלִי, מַזְכִּ״ל (של האו״ם למשל). سِكْرِتَارِيَّةٌ מַזְכִּירוּת.

سُكُرُّجَةٌ. سُكُرُّجَةٌ F ج سَكَارِيجُ קְעָרָה, צַלַּחַת.

سُكُرِّينٌ. سَكَارِينٌ סָכָרִין, סֻכָּרִיּוֹת.

(سكع) تَسَكَّعَ V שׁוֹטֵט, נָדַד, תָּעָה. تَسَكُّعٌ שׁוֹטְטוּת. قُبِضَ عَلَيْهِ بِتُهْمَةِ التَّسَكُّعِ נֶעְצַר בְּאַשְׁמַת שׁוֹטְטוּת.

(سكف) سَكَّافٌ. إِسْكَافٌ. إِسْكَافِيٌّ As. ج أَسَاكِفَةٌ סַנְדְּלָר, רַצְעָן. سِكَافَةٌ סַנְדְּלָרוּת, רַצְעָנוּת. أُسْكُفَّةٌ אַסְקֻפָּה, מִפְתָּן. سَاكِفٌ ج سَوَاكِفُ מַשְׁקוֹף.

سَكَنَ ـُ 1. דָּמַם, נָדַם, נָח, שָׁקַט, שָׁכַךְ, שָׁלָה, נִרְגַּע. 2. فِي שָׁכַן, גָּר, דָּר בְּ־. 3. إِلَى בָּטַח בְּ־. سَكَّنَ II 1. הִשְׁקִיט, הִרְגִּיעַ, שִׁכֵּךְ. 2. בִּטֵּא שׁוּא (סוף מלה בלי תנועה). إِسْكَانٌ – إِسْكَانٌ. سَاكَنَ III דָּר בִּכְפִיפָה אַחַת עִם, גָּר עִם. أَسْكَنَ فِي IV שִׁכֵּן, יִשֵּׁב בְּ־. تَمَسْكَنَ הִתְמַסְכֵּן. سَكَنٌ 1. מְגוּרִים, דִּיּוּר, מָעוֹן. 2. מְנוּחָה. 3. אֵשֶׁר. سَكَنِيٌّ 1. שֶׁל מְגוּרִים. 2. אִשָּׁה. أَحْيَاءٌ سَكَنِيَّةٌ שְׁכוּנוֹת מְגוּרִים. مِنْطَقَةٌ سَكَنِيَّةٌ אֵזוֹר מְגוּרִים. سَكَنَةٌ ج سَكَنَاتٌ מַצָּב שֶׁל מְנוּחָה. فِي جَمِيعِ حَرَكَاتِهِ وَسَكَنَاتِهِ ע׳ حَرَكَةٌ. سَكَنَةٌ ج سَكَنَاتٌ מִשְׁכָּן. سُكُونٌ 1. דְּמָמָה, שֶׁקֶט, שַׁלְוָה. 2. שְׁוָא (בפרט). سَادَ السُّكُونُ المِنْطَقَةَ שָׂרַר שֶׁקֶט בָּאֵזוֹר. سُكُونِيَّةٌ חֹסֶר תְּנוּעָה. سِكِّينٌ ז״נ ج سَكَاكِينُ. سِكِّينَةٌ סַכִּין, חֶלֶף. بَلَغَ السِّكِّينُ العَظْمَ מגיע מים עד נפש. الطَّعْنُ بِالسَّكَاكِينِ דְּקִירוֹת. سَكَاكِينِيٌّ עוֹשֵׂה סַכִּינִים. سَكِينَةٌ 1. שַׁלְוָה, שֶׁקֶט, שָׁלוֹם. 2. שְׁכִינָה. سُكْنَى מְגוּרִים, דִּיּוּר. مَحَلُّ السُّكْنَى מְקוֹם מְגוּרִים, מַעֲוָן. مَسْكَنٌ ج مَسَاكِنُ בַּיִת, שִׁכּוּן, מָעוֹן, מְקוֹם מְגוּרִים, מִשְׁכָּן. مَسَاكِنُ شَعْبِيَّةٌ שִׁכּוּנִים, בָּתִּים עֲמָמִיִּים, שְׁכוּנוֹת עֲמָמִיּוֹת. مُسَكِّنٌ 1. מַרְגִּיעַ, שׁוֹכֵךְ. 2. סַם מַרְגִּיעַ. إِسْكَانٌ סִדּוּר מְגוּרִים, שִׁכּוּן, יִשּׁוּב. سَاكِنٌ 1. שׁוֹכֵן, דָּר, גָּר, מִתְגּוֹרֵר. 2. ج سُكَّانٌ תּוֹשָׁב. 3. שָׁקֵט, דּוֹמֵם, שָׁלֵו. لَا يُحَرِّكُ سَاكِنًا אֵינוֹ נוֹקֵף אֶצְבַּע, אֵינוֹ טוֹרֵחַ בְּנוֹשֵׂא זֶה. صَوْتٌ سَاكِنٌ אוֹת עִצּוּר. حَرَّكَ سَوَاكِنَهُ רָגַשׁ אוֹתוֹ, עוֹרֵר אֶת הִתְעַנְיְנוּתוֹ. سُكَّانٌ תּוֹשָׁבִים, אוּכְלוּסִיָּה (אוכלוסין). سُكَّانِيٌّ שֶׁל תּוֹשָׁבִים. إِنْفِجَارٌ سُكَّانِيٌّ הִתְפּוֹצְצוּת אוּכְלוּסִין. زِيَادَةٌ سُكَّانِيَّةٌ רִבּוּי אוּכְלוּסִין. كَثَافَةٌ سُكَّانِيَّةٌ צְפִיפוּת אוּכְלוּסִיָּה. المَسْكُونَةُ הָעוֹלָם, תֵּבֵל (יושבי בָּהּ). مَسْكُونِيٌّ אֶקוּמֶנִי, שֶׁל כְּלַל הַכְּנֵסִיּוֹת הַקָּתוֹלִיּוֹת. المَسْكُونِيَّةُ הַוְּעִידָה הָאֶקוּמֶנִית. مُسَكِّنٌ מַרְגִּיעַ, מְשַׁכֵּךְ. مُسَكِّنَاتٌ תְּרוּפוֹת מַרְגִּיעוֹת. مَسْكَنَةٌ מִסְכֵּנוּת, עֹנִי. مِسْكِينٌ ج مَسَاكِينُ 1. מִסְכֵּן, עָנִי, דַּל, אֶבְיוֹן. 2. חַלָּשׁ, עָלוּב.

سَكُّوت H (חד) הַשְׁמָטוֹת ע׳ (ظل) مِظَلَّةٌ.

سْكُوتَر En. סְקוּטֶר, קַטְנוֹעַ (רכב מנועי קטן לשימוש של קשישים או מוגבלים).

سَلَّ ـُ. إِسْتَلَّ VIII 1. שָׁלַף, הֵרִיק חַרְבּוֹ, הוֹצִיא בַּעֲדִינוּת. 2. נִגְנַב בְּשֶׁקֶט. سَلَّ נִגְנַב בְּשֶׁקֶט. تَسَلَّلَ V הִסְתַּנֵּן, חָדַר או יָצָא בְּהַחְבָּא, עָבַר בַּלָּאט, הִתְגַּנֵּב. إِنْسَلَّ VII 1. הִתְגַּנֵּב, חָמַק, "הִתְפַּלֵּחַ". 2. נִשְׁלַף, הוּצָא. سَلٌّ. سَلَّةٌ ج سِلَالٌ סַל, טֶנֶא. سَلَّةُ مُهْمَلَاتٍ סַל פְּסֹלֶת (במשרד). سَلَّةُ المُهْمَلَاتِ סַל פְּסֹלֶת. كُرَةُ السَّلَّةِ כַּדּוּרְסַל. سِلٌّ שַׁחֶפֶת. سَلِيلٌ 1. שָׁלוּף. 2. בֵּן (למשפחה מכובדת), נֵצֶר. سُلَالٌ קֶבֶר או מוֹצָא שֶׁלּוֹ. سُلَالَةٌ ج سُلَالَاتٌ 1. שׁוֹשֶׁלֶת, צֶאֱצָאִים, מוֹצָא. 2. מִין, גֶּזַע (של בעלי חיים או צמחים). عِلْمُ السُّلَالَاتِ البَشَرِيَّةِ אֶתְנוֹלוֹגְיָה, תּוֹרַת הַגְּזָעִים וְגִזְעֵיהֶם. مِسَلَّةٌ ج مِسَلَّاتٌ ومَسَالُّ 1. אוֹבֶּלִיסְק, מַצֶּבֶת מַחַט. 2. מַחַט גְּדוֹלָה. تَسَلُّلٌ 1. הִסְתַּנְּנוּת, הִתְגַּנְּבוּת. 2. נִבְדָּל (בכדורגל). إِنْسِلَالٌ הִסְתַּנְּנוּת. مَسْلُولٌ שָׁלוּף, חוֹלֶה שַׁחֶפֶת. مُتَسَلِّلٌ מִסְתַּנֵּן, מְבַרִיחַ גְּבוּלוֹת. مُسَلَّةٌ פְּלִט (printout)

ע׳ (نسل) نَسِيلَةٌ.

سَلَبَ ـُ. إِسْتَلَبَ VIII שָׁלַל, גָּזַל, שָׁדַד, גָּנַב, בָּזַז, הִפְקִיעַ, הוֹצִיא מְכּוֹחַ. سَلْبٌ

عَقْلَهُ שבה את לבו, "שיגע אותו". سَلَبٌ ـ הנשלל. سَلْبٌ 1. גזלה, גזל, שדידה, הפקעה. 2. שלילה. عَلَامَةُ السَّلْبِ סימן שלילה, מינוס. أَجَابَ بِالسَّلْبِ ענה בשלילה. سَلْبًا أَوْ إِيجَابًا שלילי או חיובי. سَلْبِيٌّ 1. שלילי. 2. פסיבי, סביל. مُقَاوَمَةٌ سَلْبِيَّةٌ התנגדות פסיבית. مَوْقِفٌ سَلْبِيٌّ עמדה שלילית. سَلْبِيَّةٌ 1. שליליות. 2. סבילות, פסיביות. سَلَبٌ ج أَسْلَابٌ שלל של מנוצח במלחמה, גזל, ביזה. سِلَابٌ לבוש אבל, שחורים. مُجَلَّلٌ بِالسِّلَابِ עטוף שחורים מראש ועד סוף. سَلِيبٌ גזול, שדוד. سَلِيبُ الْعَقْلِ מטורף. أُسْلُوبٌ ج أَسَالِيبُ סגנון, שיטה. الأُسْلُوبِيَّةُ סגנון, תורת הסגנון. إِسْتِلَابٌ גזלה. سَالِبٌ שלילי (בחשמל). فِيلْمٌ (فِلْمٌ) سَالِبٌ תשליל (של תמונה).

سَلَتَ ـِ משה, שלה. إِنْسَلَتَ VIII נשמט, הוצא.

سَلْجَمٌ לפת (צמח). شَلْغَم עי'.

سَلَحَ ـَ הפריש צואה. سَلَّحَ II חימש, צייד בכלי מלחמה, זיין. تَسَلَّحَ V התחמש. تَسَالَحَ VI נשאו נשק. سَلْحٌ הפרשה של עוף, צואה. سِلَاحٌ ج أَسْلِحَةٌ 1. נשק, כלי זין. 2. חיל. سِلَاحُ الْبَحْرِيَّةِ חיל הים. سِلَاحُ الْجَوِّ (الطَّيَرَانِ) חיל האוויר. سِلَاحٌ ذَرِّيٌّ (نَوَوِيٌّ) נשק גרעיני. سِلَاحُ الْهَنْدَسَةِ חיל ההנדסה. سِلَاحُ الْمُشَاةِ חיל רגלים. سِلَاحٌ ذُو حَدَّيْنِ חרב פיפיות. نَزْعُ السِّلَاحِ פירוק נשק. تَسْلِيحٌ חימוש, צייוד בנשק. تَسَلُّحٌ התחמשות, הצטיידות בנשק. سِبَاقُ التَّسَلُّحِ מרוץ חימוש. مُسَلَّحٌ חמוש, מצויד בנשק, מזוין. إِسْمَنْتٌ مُسَلَّحٌ בטון מזוין. قُوَّاتٌ مُسَلَّحَةٌ כוחות מזוינים, צבא.

سُلَحْفَاةٌ ج سَلَاحِفُ צב. سُلَحْفَائِيٌّ צבי. سُلَحْفَائِيَّةٌ איטיות.

سَلَخَ ـُ 1. פשט עור, הסיר. 2. הפריד (ניתק מ-). 3. בילה, העביר. 4. נפרד מ-. تَسَلَّخَ V התקלף, נפשט. إِنْسَلَخَ VIII 1. נפשט, התקלף. 2. עזב, התנתק מ-, יצא, נפרד. إِنْسَلَخَ الشَّهْرُ חלף החודש, עבר. سَلْخٌ פשיטת עור, הפשטה. سَلَّاخٌ פושט עור. إِنْسِلَاخٌ 1. פשיטת עור. 2. פרישה, התנתקות, היפרדות. 3. אירדנטה. إِنْسِلَاخِيَّةٌ הפרישות מ-. حَرَكَةٌ إِنْسِلَاخِيَّةٌ תנועה אירדנטיסטית לצרף אזור מארץ האם. مَسْلَخٌ ج مَسَالِخُ. مَسْلَخَةٌ בית מטבחיים.

سَلِسَ ـَ 1. היה נוח, היה קל. 2. היה צייתן. سَلِسٌ נוח, צייתן, גמיש, קל, רהוט (סגנון). سَلِسُ الْقِيَادِ נוח להנהגה, אינו מפגין התנגדות, צייתן. أُسْلُوبٌ سَلِسٌ סגנון רהוט ושוטף. سَلَاسَةٌ גמישות, נוחות, קלות, רהיטות. سَلَاسَةُ الْكَلَامِ רהיטות הדיבור, שטף הרצאת הדברים.

سَلْسَبِيلٌ 1. מעיין בגן עדן. 2. משקה ערב. 3. יין. مَاءٌ سَلْسَبِيلٌ מים ערבים ומתוקים.

سَلْسَلَ ערך לפי סדר, חיבר בצורת שרשרת, יצר רצף. تَسَلْسَلَ השתלשל, השתרשר, בא זה אחר זה. سَلْسَلٌ. سَلْسَالٌ. سَلَاسِلُ מים זכים ונקיים. سِلْسِلَةٌ ج سَلَاسِلُ 1. שלשלת, שרשרת. 2. סדרה. سِلْسِلَةُ جِبَالٍ רכס הרים. السِّلْسِلَةُ الْفِقْرِيَّةُ עמוד השדרה. سِلْسِلَةُ كُتُبٍ סדרת ספרים. سِلْسِلَةُ النَّسَبِ שלשלת יוחסין. فِعْلُ سِلْسِلَةٍ תגובת שרשרת. تَسَلْسُلٌ השתלשלות, רציפות, תכיפות. بِالتَّسَلْسُلِ ברציפות, בזה אחר זה. رَقْمُ التَّسَلْسُلِ מספר סידורי. مُسَلْسَلٌ סדרה (של תכניות רדיו וטלוויזיה), רצוף. رَدُّ فِعْلٍ مُسَلْسَلٌ תגובת שרשרת. رِوَايَةٌ مُسَلْسَلَةٌ רומן בהמשכים. الْمَرْأَةُ الْمُسَلْسَلَةُ אנדרומדה (באסטרונומיה). مُتَسَلْسِلٌ רצוף, רציף, סידורי. تَفَاعُلٌ مُتَسَلْسِلٌ תגובת שרשרת.

سَلُطَ ـُ היה בעל לשון חוטפת. سَلَّطَ II عَلَى השליט על, כפה על, הטיל. سَلَّطَ عَلَيْهِ الْكِلَابَ שיסה בו את הכלבים. سَلَّطَ الأَضْوَاءَ عَلَيْهِ הפנה זרקור את האור עליו, הבליט. تَسَلَّطَ V השתלט, משל, שרר. سُلْطَةٌ ج سُلُطَاتٌ وسُلْطَاتٌ 1. כוח, שלטון, שררה, סמכות. 2. רשות. السُّلْطَةُ التَّشْرِيعِيَّةُ הרשות המחוקקת. السُّلْطَةُ التَّنْفِيذِيَّةُ הרשות המבצעת. السُّلْطَةُ الرُّوحِيَّةُ הסמכות הרוחנית. السُّلْطَةُ الفِلَسْطِينِيَّةُ הרשות הפלסטינית. السُّلْطَةُ الْقَضَائِيَّةُ הרשות השופטת. السُّلْطَةُ الْمَحَلِّيَّةُ רשות מקומית. سُلْطَوِيٌّ 1. סמכותי, של שררה. 2. סמכותני. سُلْطَوِيَّةٌ שררה, סמכותיות. سَلِيطٌ עז, חריף. سَلِيطُ اللِّسَانِ בעל לשון חדה וחריפה. سَلَاطَةٌ עזות, חוצפה. سَلَاطَةُ لِسَانٍ חריפות לשון (בריונות לשון), בעל פה. تَسَلُّطٌ השתלטות, כפייה, שליטה, תפיסת שלטון, כיבוש.

سَلَطَةٌ، سَلَاطَةٌ G סלט.

سَلْطَنَ 1. המליך. 2. עשה לסולטן. تَسَلْطَنَ התמלך, נעשה לסולטן. سَلْطَنَةٌ סולטנות, שלטון, התמלכות. سُلْطَانٌ ج سَلَاطِينُ 1. סולטן. 2. כוח. 3. ראיה. سُلْطَانُ إِبْرَاهِيمَ מולית אדומה (דג). مَا أَنْزَلَ اللهُ بِهِ مِنْ سُلْطَانٍ שאין לו כל בסיס, חסר כל ראיה. السُّلْطَانُ ظِلُّ اللهِ فِي أَرْضِهِ השליט הוא צל האל עלי אדמות. سُلْطَانِيٌّ של הסולטן, מלכותי, אימפריאלי. طَرِيقٌ سُلْطَانِيٌّ דרך המלך הראשית. سُلْطَانِيَّةٌ קערת אוכל.

سَلْطَعُونٌ סרטן הים.

(سلع) تَسَلَّعَ נסדק, נבקע. سِلْعَةٌ ج سِلَعٌ סחורה, מצרך. سِلَعٌ اسْتِهْلَاكِيَّةٌ מצרכי צריכה. سِلَعٌ غِذَائِيَّةٌ מצרכי מזון. سِلَعٌ مُعَمِّرَةٌ סחורות בנות קיימא.

سَلَفَ ـُ 1. חלף, עבר, הלך לו. 2. קדם, היה לפני. سَلَّفَ II הקדים, נתן מקדמה, השאיל. أَسْلَفَ IV 1. קדם, עשה קודם. 2. הקדים. كَمَا أَسْلَفْنَا الْقَوْلَ כפי שאמרנו, כמו שציינו קודם. تَسَلَّفَ V. إِسْتَلَفَ VIII לווה, שאל, קיבל הלוואה. سِلْفٌ ج أَسْلَافٌ גיס. سِلْفَةٌ גיסה. سَلَفٌ קודם, אב קדמון. خَيْرُ خَلَفٍ لِخَيْرِ سَلَفٍ הבא הטוב ממשיך את הטובים שקדמו. السَّلَفُ الصَّالِحُ הקדמונים הראשונים

המלכים. سَلَفًا מראש. سَلَفِيٌّ של האבות הקדמונים, דרך מסורת האבות הראשונים. السَّلَفِيَّةُ שיבה לתקופת האבות הראשונים של האסלאם (שיטה שנוסדה על ידי מוחמד עבדו ואומצה על ידי האחים המוסלמים). سَلْفَةٌ ج سُلَف. سُلْفِيَّةٌ ج سُلْفِيَّات 1. מקדמה, הלוואה. 2. מקדמה. سُلَافٌ יין מבחר אשר נוטף מעצמו ולא סחוט. مِسْلَفَةٌ מַשְׂדֵדָה. تَسْلِيفٌ מתן הלוואות, משכנתה. تَسْلِيفٌ عَقَارِيٌّ משכנתה. بَنْكُ التَّسْلِيفِ בנק להלוואות ולמשכנתאות. سَالِفٌ ج سَوَالِفُ קודם, לשעבר, שעבר מימים. سَالِفُ الذِّكْرِ הנזכר לעיל. سَالِفُ الْعَرُوسِ צדעי הכלה. فِي الزَّمَنِ السَّالِفِ בעבר, בימים שחלפו. سَالِفًا מקודם, לפני זמן, לשעבר. سَوَالِفُ פאות (בצדי הפנים).

سَلَفَات F גפרות, סולפטים.

سَلَقَ ـُ 1. שלק, חלט ברותחים. 2. פשט את עורו בשוט. 3. פי הקהו בלשונו, חרץ לשונו נגד־. سَلَقَهُ بِلِسَانِهِ העליב אותו. تَسَلَّقَ V טפס על־, עלה על־. إِنْسَلَقَ VII נשלק, נחלט ברותחים. سِلْقٌ سَلْقٌ מ׳ צמח סלק (מנגולד). سَلَاقَةٌ חריפות לשון. سَلِيقَةٌ אופי, חוש טבעי, טבע, מזג. سَلُوقِيٌّ כלב ציד. تَسَلُّقٌ טפוס על־, עליה על־, טפסנות. مَسْلُوقٌ שלוק, חלוט במים רותחים. مُتَسَلِّقٌ מטפס. النَّبَاتَاتُ الْمُتَسَلِّقَةُ צמחים מטפסים.

سَلَكَ ـُ 1. הלך, עבר, נכנס. 2. נהג ב־, התנהג, נקט. 3. השחיל (חוט במחט). مَنْ سَلَكَ الْجَدَدَ أَمِنَ الْعِثَارَ מ׳ הולך בתם ילך בטח. سَلَّكَ II העביר, הכניס, הוליך, השחיל. أَسْلَكَ IV העביר, נתן ל־ לעבור, הכניס. سِلْكٌ ج أَسْلَاكٌ 1. חוט, תיל, כבל, פתיל. 2. סגל (הוראה, דיפלומטי וכו׳). سِلْكٌ أَرْضِيٌّ כבל תת־קרקעי. سِلْكٌ بَحْرِيٌّ כבל תת־ימי. سِلْكُ التَّعْلِيمِ סגל ההוראה. أَسْلَاكٌ شَائِكَةٌ תיל דוקרני. سِلْكِيٌّ של תיל. لَا سِلْكِيٌّ אלחוטי. سُلُوكٌ התנהגות, נוהג, דרך. حُسْنُ السُّلُوكِ התנהגות טובה. سُلُوكِيٌّ התנהגותי. الْمَذْهَبُ السُّلُوكِيُّ. السُّلُوكِيَّةُ התנהגותיות, ביהביוריזם (בפסיכולוגיה). مَسْلَكٌ ج مَسَالِكُ 1. מעבר, דרך. 2. התנהגות. الْمَسَالِكُ الْبَوْلِيَّةُ צנורות ודרכי השתן. سَلَكَ مَسْلَكًا غَرِيبًا התנהג התנהגות מוזרה. مَسْلَكِيٌّ 1. התנהגותי, ביהביוריסטי. 2. מקצועי, פרופסיונלי. سَالِكٌ עביר, שאין קושי בעבור בו. طَرِيقٌ سَالِكٌ פתוח, מעבר פתוח. مَسْلُوكٌ נוהג, מקובל.

سَلِمَ ـَ יצא בריא ושלם, נמלט, ניצל, לא נפגע. سَلَّمَ II 1. הציל, מלט, השאיר. 2. لِـ התמסר ל־, הסגיר, נכנע ל־. 3. העביר לידי־, מסר ל־. 4. عَلَى ברך לשלום את־, אמר שלום ל־. 5. بِـ הכיר ב־, הודה ב־, השלים עם־, הסכים. سَلَّمَ أَمْرَهُ إِلَى اللهِ הפקיד את גורלו בידי אלוהים. سَلَّمَهُ إِلَى السُّلُطَاتِ הסגיר (מסר) אותו לשלטונות. سَلَّمَ سِلَاحَهُ הניח את נשקו, נכנע. سَلَّمَ لَهُ بِالْغَلَبَةِ השלים עם נצחונו. سَالَمَ III השלים עם־, התפייס, עשה שלום עם־. أَسْلَمَ IV 1. התמסר, השליך יהבו על־. 2. הסגיר, מסר. 3. התאסלם. 4. مِنْ עזב, נטש את־. أَسْلَمَ الرُّوحَ (رُوحَهُ) נפח את נפשו (נשמתו). تَسَلَّمَ V קבל, נטל, לקח. تَسَلَّمَ مَقَالِيدَ الْحُكْمِ קבל את מושכות השלטון. تَسَالَمَ VI התפייסו, השלימו עם־, חיו בדו־קיום עם־. إِسْتَلَمَ VIII 1. קבל, לקח. 2. נגע, נשק (את האבן השחורה בכעבה). إِسْتَسْلَمَ X 1. התאסלם. 2. התמסר, הסגיר את עצמו, נכנע, התמסר (אשה לגבר). تَمَسْلَمَ התאסלם, קבל על עצמו את האסלאם. سِلْمٌ ז״נ שלום. حُبُّ السِّلْمِ פציפיזם, אהבת השלום. وَإِنْ جَنَحُوا لِلسِّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا ר׳ ע׳ جنح. سِلْمِيٌّ 1. של שלום. 2. רודף שלום. سَلَمٌ 1. שלום, התמסרות. 2. עץ השיטה. سُلَّمٌ ج سَلَالِمُ 1. סולם. 2. מדרגות. سُلَّمُ الْأَفْضَلِيَّاتِ סולם עדיפויות. سُلَّمُ النَّجَاةِ סולם הצלה (מפני אש וכו׳). سُلَّمٌ مُتَحَرِّكٌ. سَلَالِمُ مُتَحَرِّكَةٌ דרגנוע, אסקלטור. سُلَّمُ الْحِبَالِ סולם חבלים. السُّلَّمُ الْمُوسِيقِيُّ סולם המוסיקה. سَلَامٌ שלום. سَلَامٌ عَسْكَرِيٌّ הצדעה. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ שלום עליכם. السَّلَامُ الْوَطَنِيُّ ההמנון. بَلِّغْ سَلَامِي لِـ מסור דרישת שלום ל־. دَارُ السَّلَامِ 1. גן עדן. 2. כינוי של בגדאד. 3. עולם השלום (באסלאם, בניגוד לدار الحرب). قُلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ הוא גמור (אבוד), חסל. مَدِينَةُ السَّلَامِ כינוי של בגדאד. تُهْدِي السَّلَامَ מברך. يَا سَلَامُ! מה יפה! איזה יופי! وَالسَّلَامُ خِتَامٌ וזה סוף הדבר. سَلَامَاتٌ ד׳ החלמה, איחולי האורחים. سَلَامَةٌ בטיחות, בטחון, בריאות, שלמות, תקינות. سَلَامَتُكَ! מה תהיה בריא! سَلَامَةُ ذَوْقٍ טוב טעם. سَلَامَةُ نِيَّةٍ טוב לב, תמות. السَّلَامَةُ فِي الطُّرُقِ בטיחות בדרכים. السَّلَامَةُ فِي الْعَمَلِ בטיחות בעבודה. مَعَ السَّلَامَةِ! צאתך לשלום! לך לשלום! فِي التَّأَنِّي السَّلَامَةُ ר׳ (אני). سَلِيمٌ ج سُلَمَاءُ בריא, שלם, תקין, לא פגום. سَلِيمُ الْبِنْيَةِ חסון, בעל גוף בריא. سَلِيمُ الْعَقْلِ שפוי, בריא בשכלו. سَلِيمُ النِّيَّةِ (الْقَلْبِ) תם, טוב לב. ذَوْقٌ سَلِيمٌ טעם טוב. الْعَقْلُ السَّلِيمُ فِي الْجِسْمِ السَّلِيمِ נפש בריאה בגוף בריא. سُلَامَى. سُلَامِيَةٌ ج سُلَامِيَاتٌ חוליה של אצבעות היד או הרגל. سُلَيْمَانُ שלמה. سُلَيْمَانُ الْحَكِيمُ שלמה המלך (החכם). سَمَكُ سُلَيْمَانَ אלתית, סלמון ורוד. تَسْلِيمٌ 1. מסירה, הסגרה, מסגרה. 2. הכנעות, כניעה. 3. ברכה. 4. השלמה עם־, הסכמה. مُسَالَمَةٌ 1. התפייסות, השלמה עם־. 2. דרישת שלום. إِسْلَامٌ 1. התמסרות לאל. 2. אסלאם, קבל האסלאם. الْإِسْلَامُ هُوَ الْحَلُّ האסלאם הוא הפתרון (סיסמאות האחים המוסלמים). دِينُ اللهِ الْإِسْلَامُ ק׳ דת אלוהים היא האסלאם. إِسْلَامِيٌّ אסלאמי. تَسَلُّمٌ. إِسْتِلَامٌ קבלה, נטילה. إِسْتِسْلَامٌ כניעה, הכנעות, התמסרות, מסירה עצמית. سَالِمٌ 1. שלם, בריא, תקין. 2. בטוח. 3. מגזרת השלמים (בדקדוק). مُسَلَّمٌ לא פגום. مُسَلَّمٌ بِهِ מקובל, אינו

שָׁנוּי בְּמַחְלֹקֶת. مِنَ الْمُسَلَّمِ بِهِ אֵין מִי שֶׁחוֹלֵק עַל כָּךְ, כָּךְ וָדַאי, וַדַּאי. مُسَلِّمٌ מְסַלֵּם. مُسَلَّمَةٌ ج مُسَلَّمَاتٌ הַנָּחָה מְקֻבֶּלֶת, הַנָּחָה מְקֻבֶּלֶת. مُسَالِمٌ שׁוֹחֵר שָׁלוֹם, נוֹחַ לִבְרִיּוֹת. مُسْلِمٌ מֻסְלְמִי. الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ ח' הַמֻּסְלְמִי (הָאֲמִתִּי) הוּא מִי שֶׁאֵין סוֹבְלִים מִמֶּנּוּ (מִלְּשׁוֹנוֹ וְיָדוֹ). مُسْتَلِمٌ מְקַבֵּל, נוֹטֵל. سَلَّمُون אַלְמוֹנִית, סַלְמוֹן (דג).

(سلو) سَلاَ ـ سَلِيَ ـ عَنْ שָׁכַח, הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִ־, אַחֲרֵי פְּרֵדָה. سَلَّى II. أَسْلَى IV 1. عَنْ הִשְׁכִּיחַ אֶת מִ־, פִּזֵּר קְדֵי קִנְאָה אוֹ לְהַשְׁכִּיחַ מִ־. 2. הֵנָה, שִׁעֲשֵׁעַ, הֵפִיג דְּאָגָה. تَسَلَّى V נִנְחַם, בִּלָּה זְמַנּוֹ, הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ, מָצָא נֶחָמָה בְּ־. سَلْوٌ سَلْوَةٌ שִׁכְחָה, נִחוּם, בִּלּוּי. إِنَّهُ فِي سَلْوَةٍ مِنَ الْعَيْشِ הוּא חַי חַיֵּי נֹעַם. سَلْوَاةٌ ج سَلْوَى 1. שְׂלָו (עוף). 2. שַׁעֲשׁוּעַ, נִחוּם. سَلْوَانٌ נֶחָמָה. أَلْهَمَكُمُ اللهُ الصَّبْرَ وَالسُّلْوَانَ מִן הַשָּׁמַיִם תְּנֻחֲמוּ. مَسْلاَةٌ ج مَسَالٍ(ي) 1. מְקוֹם בִּדּוּר. 2. שַׁעֲשׁוּעַ, בִּדּוּר. تَسْلِيَةٌ تَسَلٍّ(ي) בִּדּוּר, שַׁעֲשׁוּעַ, בִּלּוּי זְמַן. مُسَلٍّ(ي) מְבַדֵּר, מְשַׁעֲשֵׁעַ. سَلَّى ج أَسْلاَةٌ שִׁלְיָה ר' (שׁים) مَشِيمَة. مَسْلِي ס' שֻׁמָּן. مَسْلِي نَبَاتِي שֻׁמָּן צְמָחִים, מַרְגָּרִינָה.

سُلُوفَان 1 צֶלוֹפָן (נְיָר שָׁקוּף וּמַבְרִיק).

سِلِينْيُوم G סֶלֶנְיוּם (כימיה).

إِسْمٌ ע' (سمو).

سَمَّ ـ سَمَّمَ II הִרְעִיל, שָׂם אֶרֶס, סִמֵּם. سَمَّمَ الْجَوَّ הִרְעִיל אֶת הָאֲוִירָה. تَسَمَّمَ V הֻרְעַל, הִרְעִיל אֶת עַצְמוֹ. سُمٌّ ج سُمُومٌ 1. רַעַל, סַם, אֶרֶס. 2. חוֹר הַמַּחַט, נֶקֶב. سُمُّ الْجِمَارِ הַרְדּוּף ר' دِفْلَى. سُمٌّ فِي الدَّسَمِ מַר אַלְיָה וְקוֹץ בָּהּ. السُّمُومُ الْبَيْضَاءُ סַמִּים קָשִׁים (קוקאין או הרואין). سَمُومٌ ג' ج سَمَائِمُ 1. סַמּוּם. 2. רוּחַ לוֹהֶטֶת נוֹשֵׂאת אָבָק. مَسَامٌّ ج مَسَامَّاتٌ נְקֻבּוֹבִיּוֹת הָעוֹר שֶׁבַּגּוּף. مَسَامِيٌّ נַקְבּוּבִי. تَسَمُّمٌ הַרְעָלָה. سَامٌّ מַרְעִיל, אַרְסִי. مَسْمُومٌ מֻרְעָל.

سم ר"ת سَنْتِيمِتْر.

سِمَةٌ ע' (وسم).

سَمَانْجُونِيٌّ P תָּכֹל (צבע).

سِمْبَتُوِيّ G סִימְפָּטִי (בפיזיולוגיה).

(سمت) سَامَتَ III הָיָה מַקְבִּיל, עָמַד בְּצַד הַשֵּׁנִי. سَمْتٌ ج سُمُوتٌ 1. דֶּרֶךְ, מַהֲלָךְ. 2. הוֹפָעָה נָאָה. 3. אֲצִילוּת, זָוִית הָאֹפֶק. سَمْتُ الرَّأْسِ זֵנִית. سَمْتُ الشَّمْسِ מַסְלוּל הַשֶּׁמֶשׁ. سَمْتُ الْقَدَمِ "נָדִיר" (באסטרונומיה). مَضَى فِي سَمْتِهِ נָחוּ חָלַךְ בְּדַרְכּוֹ אֶל־. طَائِرَةٌ سَمْتِيَّةٌ מְסוֹק ע' طَائِرَة عَمُودِيَّة.

سَمَجَ ـ הִמְכִּיר, עָשָׂה מָכֹעָר (מָאוּס). سَمَّجَ II הִכְעִיר, כִּעֵר. سَمِجٌ ج سِمَاجٌ מְכֹעָר, מַגְעִיל. سَمَاجَةٌ כִּעוּר, תִּפְלוּת, טַעַם נָפוּל.

سَمَحَ ـ הִרְחִיב אֶת יָדוֹ, נָהַג בִּנְדִיבוּת לֵב, הָיָה סוֹבְלָנִי. سَمَحَ ـ بِـ הִרְשָׁה, הִתִּיר לְ־, נָתַן סְמִיכָה רְחַב לֵב. لاَ سَمَحَ اللهُ חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְחָלִילָה, רַחֲמָנָא לִצְלַן, "בַּל יְאֻנֶּה". سَامَحَ III סָלַח, נָשָׂא חֶסֶד לְ־, מָחַל אֶת־, וִתֵּר לְ־. سَامَحَكَ اللهُ אֱלֹהִים יִסְלַח לְךָ. تَسَامَحَ VI فِي מִ־ וִתֵּר, נָהַג בְּסוֹבְלָנוּת לְגַבֵּי־, סָבַל. إِسْتَسْمَحَ X בִּקֵּשׁ סְלִיחָה, הִתְנַצֵּל עַל־. سَمْحٌ 1. נְדִיבוּת לֵב, רֹחַב לֵב, סַלְחָנוּת. 2. ج سِمَاحٌ נְדִיב לֵב, וַתְּרָן, רַחְמָן, לִיבֶּרָל. سَمَاحٌ. سَمَاحَةٌ 1. רֹחַב לֵב, נְדִיבוּת, וַתְּרָנוּת, סַלְחָנוּת. 2. سَمَاحٌ הֲנָחָה. سَمَاحَةُ الْمُفْتِي כְּבוֹד הַמֻּפְתִּי. سَمِيحٌ ج سُمَحَاءُ נְדִיב, טוֹב לֵב, סוֹבְלָן, לִיבֶּרָל. مُسَامَحَةٌ 1. וַתְּרָנוּת, סַלְחָנוּת, סְלִיחָה, מַתַּן מְחִילָה. 2. ج مُسَامَحَاتٌ הֲנָחָה. مَسْمُوحٌ بِهِ מֻתָּר, אֶפְשָׁרִי. تَسَامُحٌ סַלְחָנוּת, סוֹבְלָנוּת. مُتَسَامِحٌ. مِسْمَاحٌ סוֹבְלָן, סַלְחָן, לִיבֶּרָל.

سِمْحَاقٌ ج سَمَاحِيقُ קְרוּם (פריוסט) (בַּאֲנָטוֹמְיָה).

سَمَدَ ـ 1. عَنْ שָׁכַח, הִתְעַלֵּם מִ־. 2. נִדְהַם. 3. הֵרִים רֹאשׁ בְּהִתְנַשְּׂאוּת. سَمَّدَ II זִבֵּל, דִּשֵּׁן. سَمَادٌ ج أَسْمِدَةٌ זֶבֶל, דֶּשֶׁן. سَمَادٌ عُضْوِيٌّ זֶבֶל אוֹרְגָּנִי. سَمَادٌ كِيمَاوِيٌّ זֶבֶל כִּימִי. تَسْمِيدٌ זִבּוּל, דִּשּׁוּן. سَمِيدٌ. سَمِيدٌ סֹלֶת, קֶמַח לָבָן וּמְסֻנָּן.

سَمَرَ ـ נִשְׁמַר, הֵשִׁיחַ, נַעֲשָׂה כֵּהֶה יוֹתֵר. سَمَرَ ـ בִּלָּה בְּשִׂיחַת רֵעִים (בערב). سَمَّرَ II 1. מִסְמֵר, תָּקַע מַסְמֵר. 2. הִקְפִּיא, גָּרַם שֶׁיִּהְיֶה שָׁוֶה, הִכְהָה. سَامَرَ III בִּלָּה בְּשִׂיחַת רֵעִים עִם־ (בערב), שׂוֹחֵחַ עַל בָּא וְעַל מָה. تَسَمَّرَ V הִסְתַּמֵּר. تَسَمَّرَ فِي مَكَانِهِ נִשְׁאַר בִּמְקוֹמוֹ (מתוך הלם). تَسَامَرَ VI בִּלָּה עִם־ (בלילות). إِسْمَرَّ IX נַעֲשָׂה, הִשְׁחִים, נַעֲשָׂה כֵּהֶה. سُمْرٌ ج أَسْمَارٌ. مُسَامَرَةٌ בִּלּוּי בְּשִׂיחַת רֵעִים בערב, שִׂיחָה קַלָּה מְשַׁעֲשַׁעַת בַּחֲבוּרָה. سُمْرَةٌ שְׁחִימוּת, כֵּהוּת עוֹר, שְׁחוֹר. سَمَارٌ סוּף (צמח בר). سَمَارٌ هِنْدِيٌّ صُلْبٌ קְנֵה סוּף, חֵזֶרֶן. سَمُّورٌ סַמּוּר, צוֹבֶל (בעל חיים ופרוה יקרה). سَمِيرٌ. مُسَامِرٌ. سَامِرٌ ج سُمَّارٌ שׁוֹתֵף בְּשִׂיחַת רֵעִים, יְדִיד, מְשַׁעֲשֵׁעַ. أَسْمَرُ ج سُمْرٌ נ' سَمْرَاءُ שְׁחוּם, שָׁזוּף, שְׁחַרְחַר. مِسْمَارٌ ج مَسَامِيرُ 1. מַסְמֵר. 2. יַבֶּלֶת. الْخَطُّ الْمِسْمَارِيُّ כְּתַב יְתֵדוֹת. مُسَمَّرٌ מְסֻמָּר, תָּקוּעַ בְּמַסְמֵר. سَامِرِيٌّ שׁוֹמְרוֹנִי. السَّامِرَةُ 1. שׁוֹמְרוֹנִים. 2. הַשּׁוֹמְרוֹן.

سَمْسَرَ P 1. תִּוֵּךְ, סִרְסֵר. 2. שִׁדֵּךְ. سِمْسَارٌ ج سَمَاسِرَةٌ 1. סַרְסוּר, מְתַוֵּךְ, אִישׁ בֵּינַיִם, סוֹכֵן. 2. שַׁדְּכָן. سِمْسَارُ الأَسْهُمِ סוֹכֵן מְנָיוֹת. سَمْسَرَةٌ 1. תִּוּוּךְ. 2. דְּמֵי תִּוּוּךְ. 3. עַמְלָנוּת.

سِمْسِمٌ שֻׁמְשֻׁם.

سَمْسَقٌ אֲזוֹבִית (צמח) ע' مَرْدَقُوش.

سَمَطَ ـ מָלַג, חָלַט (בַּחֲתִיכוֹת עוֹפוֹת כְּדֵי לְתוֹלֵשׁ אֶת נוֹצוֹת צַוְאָרֵיהֶם), הֵכִין לְבִשּׁוּל. سِمَاطٌ ج سُمُطٌ وأَسْمِطَةٌ מַפַּת שֻׁלְחָן אֹכֶל. 2. מִקְרָנֶת. مَدَّ السِّمَاطَ עָרַךְ אֶת שֻׁלְחַן הָאֹכֶל. سِمْطٌ ج سُمُوطٌ מַחֲרֹזֶת, עֲנָק. سَمِيطٌ ס' כַּעֲכָה, פְּרֶצֶל.

سَمِعَ ـ שָׁמַע, קָלַט בְּאָזְנָיו. سَمِعَ بِهِ שָׁמַע עָלָיו, נוֹדַע לוֹ עָלָיו. سَمِعَ لَهُ (إِلَيْهِ)

1. הקשיב ל. 2. ציית, שעה, נשמע ל. سَمَّعَ II. أَسْمَعَ IV 1. השמיע. 2. השמיע מילים קשות. تَسَمَّعَ V הקשיב, הטה אוזן, צותת. إِسْتَمَعَ VIII إِلَى הקשיב, האזין ל־. سَمْعٌ 1. הקשבה, האזנה. 2. חוש השמיעה. 3. אוזן. إِسْتَرَقَ السَّمْعَ צותת, האזין בסתר. سَمْعًا وَطَاعَةً (תשובה לפקודה): שמעתי ואשמע! أَعَارَهُ السَّمْعَ הטה לו אוזן קשבת. ثَقِيلُ السَّمْعِ כבד שמיעה. مُرْهَفُ السَّمْعِ דק (חד) שמיעה. بَيْنَ سَمْعِ النَّاسِ وَبَصَرِهِمْ בקהל עם ועדה, לעיני הכל. سَمْعِيٌّ 1. שמעי, קולי, אודיו. 2. אקוסטי. عِلْمُ السَّمْعِيَّاتِ אקוסטיקה. سَمْعِيٌّ بَصَرِيٌّ אודיו-ויזואלי. سُمْعَةٌ שמע, מוניטין, פרסום. سُمْعَةٌ حَمِيدَةٌ מוניטין, שם טוב. سُمْعَةٌ رَدِيئَةٌ שם רע. سَمَاعٌ 1. שמיעה, הקשבה. 2. שמוע (במוסיקה). 3. פרסום. 4. שמוע לשוני מקובל. سَمَاعِيٌّ 1. אקוסטי. 2. של שמוע מקובל, שלפי השמועה (לא כתוב). 3. מוזיקלי. سَمِيعٌ ج سُمَعَاءُ 1. שומע, מקשיב. 2. שומע (של תפילות). هُوَ السَّمِيعُ الْمُجِيبُ (האל) השומע והעונה (לתפילות, לבקשות וכו'). سَمَّاعَةٌ 1. אוזניה. 2. שפופרת, סטטוסקופ (של רופא). 3. שפופרת (של טלפון). مَسْمَعٌ טווח שמיעה. عَلَى مَسْمَعٍ مِنْهُ בטווח שמיעתו. مِسْمَعٌ ج مَسَامِعُ אוזן. أَلْقَى خِطَابًا عَلَى مَسَامِعِهِمْ נאם לפניהם. مِسْمَعَةٌ שפופרת (של טלפון). سَامِعٌ מקשיב, שומע. مَسْمُوعٌ נשמע. مَسْمُوعُ الْكَلِمَةِ ששומעים בקולו, שיש לו השפעה. فَهْمُ الْمَسْمُوعِ הבנת הנשמע. مُسْتَمِعٌ 1. מקשיב, מאזין. 2. קשב (ברדיו וכו').

سَمَقَ ـُ גבה, התרומם. سُمُوقٌ גובה. سَامِقٌ גבוה, רם, נישא. سُمَّاقٌ סומק, אוג (צמח שעליו משמשים כתבלין). خُبْزٌ سُمَّاقِيٌّ פיתה.

سَمَكَ ـُ 1. עלה, גבה. 2. הגביה. سَمَّكَ II עבה. سَمْكٌ 1. עובי. 2. גובה. 3. תקרה. سُمْكٌ עובי. سَمَكَةٌ ج سَمَكٌ وَأَسْمَاكٌ דג. سَمَكُ ثُعْبَانٍ צלופח. سَمَكُ الْقِرْشِ כריש. سَمَكُ مُوسَى דג משה רבנו, סנדל. صَيَّادُ الْأَسْمَاكِ דייג. صَيْدُ السَّمَكِ דיג. السَّمَكَةُ مِنْ رَأْسِهَا تَجِيفُ פת׳ אין הסרחון אלא מהגדולים. سَمَكِيٌّ דמוי דג, דגי. الثَّرْوَةُ السَّمَكِيَّةُ משאב הדגים, דגה. سِمَاكٌ. السِّمَاكَانِ צמד ושני כוכבים. السِّمَاكُ الرَّامِحُ ערש והסִּמَاكُ الْأَعْزَلُ שבולת. بَلَغَ السِّمَاكَيْنِ הגיע עד לרקיע השביעי (בחוכמתו, בהתרוממות רוח). سَمَّاكٌ מוכר או מגדל דגים ע׳ (عرك) عَرَكِيٌّ. سَمِيكٌ עבה. مَسَامِكُ מחסני דגים או חנויות דגים. مِسْمَاكٌ קורה, תמוכה.

سَمَكْرَةٌ P 1. פחחות. 2. שרברבות. سَمَكْرِيٌّ 1. פחח. 2. שרברב, אינסטלטור.

سَمَلَ ـُ סמא, נקר עין. سَمُلَ ـُ בלה, התבלה, נשחק (בגד). سَمَلٌ ج أَسْمَالٌ סחבה, בלוי, בגד קרוע.

سَمِنَ ـَ سَمُنَ ـُ שמן, השמין. سَمِنَ فَأَرِنَ פת׳ וישמן ישורון ויבעט. سَمَّنَ II. أَسْمَنَ IV פיטם, שמם. إِسْتَسْمَنَ X חשב אותו לשמן. سَمْنٌ ج سُمُونٌ חמאה, "שמנה". سَمْنٌ نَبَاتِيٌّ מרגרינה. سِمَنٌ שמנות, השמנה. سَمِينٌ ج سِمَانٌ שמן, דשן, מפוטם. سُمَانَةٌ ج سُمَانٌ. سُمَانَى שליו ע׳ (سلو) سَلْوَاةٌ. سَمَّانٌ שמן, מוכר שמנים. مُسَمَّنٌ מפוטם.

سَمَنْجُونِيٌّ P תכלת, כחול בהיר.

سَمَنْدَرٌ، سَمَنْدَلٌ G סלמנדרה (בעל חיים דמוי לטאה).

سَمْهَرِيٌّ 1. רומח חזק. 2. נוקשה, מוצק, חזק וגבוה.

(سمو) سَمَا ـُ 1. עלה, גבה, רם, התנשא. 2. عَنْ، عَلَى עלה על, התרומם מעל־. 3. إِلَى שאף אל־, נכסף ל־. سَمَا بِهِ إِلَى הרים אותו אל־, העלה אותו אל־. سَمَّى II. أَسْمَى IV 1. קרא (בשם) בשם, כינה. 2. קרא بِسْمِ اللهِ בשם אלוהים. سَامَى III שאף לגדולות. لَا يُسَامَى שאין למעלה ממנו, שאין לו מתחרה. تَسَمَّى V. تَسَمَّى נקרא בשם, כונה. تَسَامَى VI התרומם, התעלה מעל לקטנות. سُمُوٌّ גובה, רום, רוממות. سُمُوُّ الْأَخْلَاقِ רוממות המידות. صَاحِبُ السُّمُوِّ הוד רוממות (תואר). سَمَاءٌ ז״נ ج سَمَاوَاتٌ (سَمَوَاتٌ) שמים, רקיע, שחקים. سَمَاوِيٌّ 1. שמימי. 2. אלוהי, עליון. 3. תכלת, כחול בהיר. 4. ק׳ שמים. الدِّيَانَاتُ السَّمَاوِيَّةُ הדתות המונותאיסטיות (יהדות, נצרות, אסלאם). إِسْمٌ ج أَسْمَاءٌ وَأَسَامٍ(ي) وَأَسَامِيُّ 1. שם. 2. שם עצם. 3. מוניטין. إِسْمًا להלכה (לא למעשה). إِسْمُ الْآلَةِ שם מכשיר הפעולה. إِسْمُ الْإِشَارَةِ כנוי רומז. إِسْمٌ تِجَارِيٌّ שם מסחרי. إِسْمُ التَّفْضِيلِ ערך היתרון. إِسْمُ الْجَلَالَةِ ע׳ (جل). إِسْمُ الْجَمْعِ (الْجِنْسِ) שם קיבוצי. إِسْمُ الْعَدَدِ שם מספר. إِسْمُ عَلَمٍ שם עצם פרטי. إِسْمُ الْفَاعِلِ בינוני פועל (בדקדוק). إِسْمُ الْمَفْعُولِ בינוני פעול (בדקדוק). إِسْمُ الْمَعْنَى שם מופשט. الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى 99 שמות אלוהים בקוראן. إِسْمٌ عَلَى مُسَمًّى שמו כן הוא. إِسْمٌ مِنْ غَيْرِ مُسَمًّى שם ונעדר תוכן. إِسْمِيٌّ 1. של שם. 2. נומינלי (מטבע). مَبْلَغٌ إِسْمِيٌّ סכום נומינלי (לא לפי ערכו האמיתי). جُمْلَةٌ إِسْمِيَّةٌ משפט שמני (בדקדוק). سَمِيٌّ נושא אותו שם. سَامٍ(ي) גבוה, שגיב. أَمْرٌ سَامٍ ע׳ (أمر) פקודה. الشُّعُوبُ السَّامِيَّةُ העמים השמיים. تَسْمِيَةٌ קריאה בשם, מתן שם. مُسَمًّى ج مُسَمَّيَاتٌ קרוי בשם. إِلَى أَجَلٍ غَيْرِ مُسَمًّى ע׳ أجل.

سَنَّ ـُ 1. חדד, לטש, השחיז. 2. חקק חוק, חוקק, קבע חוקים. سَنَّنَ II 1. חדד. 2. הצריך את הגיל של־. 3. הקדים את החד (שיניים, חוחוים וכו'). 4. קצקצה שן (לילד לשנים). أَسَنَّ IV 1. צמחה לו שן. 2. בא בימים, הזקין. إِسْتَسَنَّ VIII 1. נהג לפי השיטה של־, הסתגל. 2. נשה, השך את שניו בצחצוח. 3. חקק חוק. سَنٌّ חקיקה, קביעת חוקים. سِنٌّ נ׳ ج أَسْنَانٌ 1. שן. 2. בליטה, חוד, זיז. 3. גיל, תקופת חיים. سِنُّ الرُّشْدِ ע׳ رشد. سِنُّ الرَّضِيعِ הגיל המבוגר. سِنٌّ

القَلِيل שנותיו, של הגיל. كَبِيرُ السِّنِّ בא בימים, זקן. سِنُّ التَّقَاعُدِ גיל הפרישה לגמלאות, הפרישה. سِنُّ اليَأْسِ גיל הפסקת הווסת, גיל המעבר. صَغِيرُ السِّنِّ كَبِيرُ العَقْلِ אף כי צעיר בשנים רב חכמתו. طَعَنَ فِي السِّنِّ הזקין, בא בימים. طَبِيبُ أَسْنَانٍ רופא שיניים. أَسْنَانِيٌّ של שיניים (בפונטיקה) שיני. سُنَّةٌ ج سُنَنٌ 1. דרך. 2. שיטה, חוק, נוהג, מנהג. 3. סונה, מסורות הנביא מוחמד שנקבעה לתורה באסלאם האורתודוקסי. أَهْلُ السُّنَّةِ בעלי המסורת המקובלים כי אחרי מות הנביא ואחרי קבלו את המסורת ... שלא כמו השיעים. سُنِّيٌّ ج سُنِّيُّونَ وسُنَّةٌ סוני, נמנה עם أَهْلُ السُّنَّةِ. سُنَّةُ الطَّبِيعَةِ חוקי הטבע. سَنَنٌ אורח, נוהג, מנהג, דרך. سِنَانٌ ج أَسِنَّةٌ חוד, קצה חד של חנית כמשל. سِنْسَانٌ ... תְּסְנִין. تَسْنِينٌ 1. השחזה. 2. הכנסת גיל. مِسَنٌّ ج مَسَانٌّ משחזת, משחזות. مُسَنَّنٌ משונן, ... גלגל שיניים. مُسَنَّنَةٌ ج مُسَنَّنَاتٌ גלגל שיניים. مُسِنٌّ קשיש, זקן, בא בימים. دَارُ المُسِنِّينَ בית אבות.

سَنَةٌ ر (سنو). سِنَةٌ (من النوم) ر (وسن).

سِنَارَةٌ ر صِنَارَةٌ.

سَنْبَادَجٌ P שמירית.

سُنْبُكٌ P ج سَنَابِكُ פרסת הסוס.

سُنْبُوقٌ سُنْبُوكٌ P סירה.

سُنْبُلٌ הקציר, הצמחים שבולים. سُنْبُلَةٌ ج سَنَابِلُ وسُنْبُلٌ 1. שיבולת. 2. מזל בתולה. سُنْبُلٌ رُومِيٌّ ... سُنْبُلٌ هِنْدِيٌّ ... سُنْبُلِيٌّ דמוי שיבולת, שיבולי.

سَنْبُوسَقٌ سَنْبُوسَكٌ P מאפה בצורת משולש ממולא אגוזים או גבינה (כמו בורקס).

سَنْتِيمِتْرٌ (سم) F ج سَنْتِيمِتْرَاتٌ סנטימטר.

سَنْجَةٌ P ج سِنَجٌ משקולת (של מאזניים).

سِنْجَةٌ T מ' ج سِنَجٌ כידון.

سِنَاجٌ פיח.

سِنْجَابٌ P סנאי. سِنْجَابِيٌّ אפור־כחול.

سَنْجَقٌ T ج سَنَاجِقُ 1. דגל, נס. 2. חבל ארץ. 3. מחוז (בתקופה העות'מאנית).

سَنَحَ ـَـ لِـ נזדמן ל, נקרה, בא במקרה, עלה בדעתו, ... سَنَحَتْ لِي فِكْرَةٌ עלה על דעתי רעיון (ממשלה). سَانِحٌ ج سَوَانِحُ 1. בא מצד ימין. 2. רצוי, טוב, חיובי. سَوَانِحُ מקרים טובים, סימן טוב. سَانِحَةٌ ج سَوَانِحُ הזדמנות (בחיים), אפשרות, עת רצון. سَنَحَتْ لَهُ سَانِحَةٌ עלתה בידו הזדמנות.

سِنْخٌ ج أَسْنَاخٌ 1. שורש. 2. מקום ... سَنِخٌ ر زَنِخٌ.

سَنَدَ ـُـ תמך ב, סמך על ל, סייע, תמך, השעין. سَنَدَ إِلَيْهِ השען עליו. سَنَّدَ II תמך ב, תמך את ידי. سَانَدَ III עזר ל, עודד את, סייע ל. أَسْنَدَ IV 1. إِلَى השעין על, סמך. 2. הסמיך. 3. מנה ל, הטיל תפקיד על. 4. ייחס ל, שייך ב. أَسْنَدَ إِلَيْهِ تُهْمَةً ייחס לו אשמה, טפל בו אשמה. أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الكُرْسِيِّ השעין את גבו על הכסא. تَسَانَدُوا VI תמכו זה בזה, הסתייעו זה בזה. إِسْتَنَدَ VIII إِلَى נשען, נסמך, הסתמך על. سَنَدٌ ج أَسْنَادٌ 1. משען, משענת, סמוכה, סעד. 2. מחסה, מבטח, אסמכתא, ראיה. 3. ייחוס למסורת (באסלאם). 4. ج سَنَدَاتٌ תעודה, איגרת חוב, שטר. سَنَدٌ خَشَبِيٌّ סמוכה, סמוכה (מעץ). سَنَدُ شَحْنِ البَضَائِعِ שטר מטען. سِنْدَانٌ ج سَنَادِينُ סדן. بَيْنَ المِطْرَقَةِ وَالسِّنْدَانِ בין הפטיש והסדן. مِسْنَدٌ ج مَسَانِدُ 1. משענת, סמוכה. 2. כרית, כר (למשענת). مُسَانَدَةٌ עזרה, תמיכה הדדית. إِسْنَادٌ ج أَسَانِيدُ שלשלת של ייחוס המסורת של הנביא מוחמד. إِسْنَادٌ مُتَّصِلٌ ... إِسْتِنَادٌ השענות, הסתמכות, ... إِسْتِنَادًا إِلَى בהסתמך על, בהתאם ל. مُسْنَدٌ ج مَسَانِدُ 1. נשען, נתמך, נסמך. 2. אוסף מסורות הנביא מוחמד לפי שלשלת מוסריהן. 3. נשוא (בתחביר ערבי). 4. ... الْمُسْنَدُ إِلَيْهِ נושא (בתחביר ערבי). مُسْتَنِدٌ إِلَى (عَلَى) נשען על, נסמך ב, בוטח ב. مُسْتَنَدٌ ج مُسْتَنَدَاتٌ מסמך, סימוכין, אסמכתא, תעודה. مُسْتَنَدِيٌّ תיעודי.

سَنْدَرٌ ج سَنَادِرُ 1. ... 2. ... ר بَنُّورٌ. سَنْدَرَةٌ ...

سَنْدَرُوسٌ G שרף, סנדרוס, שרף הסנדרוס.

سُنْدُسٌ P משי, משי דק ומבהיק, ...

سَنْدُويش، سَنْدْوِيتش En ر (شطر) شَطِيرَةٌ.

(سنر) سِنَّارَةٌ ر (صنر) صِنَّارَةٌ. سِنَّوْرٌ ج سَنَانِيرُ חתול, שונרא. ر قِطٌّ.

سِنْدِيَانَةٌ P ج سِنْدِيَانٌ אלון, אלון ... ر بَلُّوطٌ.

سَنْطٌ C שיטה, עץ השיטה. ر أَقَاقِيَا. سَنْطَةٌ ...

سَنْطُورٌ سِنْطِيرٌ G סנטור (כלי נגינה דומה לקאנון).

سِنْفَةٌ ج سِنَفٌ תרמיל (של פרי הקטניות).

سَنْفَرَةٌ שמיר (לליטוש). وَرَقُ سَنْفَرَةٍ נייר זכוכית.

سَنْكَرِي ر سَمْكَرِي.

سَنْكِي T כידון.

(سنم) تَسَنَّمَ V עלה, טיפס, רכב על גבו, נטל תפקיד רם. تَسَنَّمَ العَرْشَ עלה על כס המלוכה. تَسَنَّمَ ذِرْوَةَ (ذُرْوَةَ) العُلَا הגיע לפסגת הגדולה. سَنَامٌ ... سَنَامٌ ج أَسْنِمَةٌ דבשת (של גמל), ... تَسْنِيمٌ מעיין (בגן עדן). تَسَنُّمٌ

צלית, כפוס, וכילת תפקיד רם. مُسَنَّمٌ גבנוני.

سِنِمَّارٌ ר׳ (جزي) جَزَى.

سَنْفُورِيٌّ שָׁמִיר, אֶמֶרִי ר׳ أَنْشُوفِي.

سَنِهَ ـَ تَسَنَّهَ V נפש ובאש, הסריח. مُسَانَهَةٌ על בסיס שנתי, כל שנה.

(سنو) سَنَةٌ ج سَنَوَاتٌ وسِنُونَ שנה. سَنَةٌ بَسِيطَةٌ. سَنَةٌ شَمْسِيَّةٌ שנת חמה, שנה רגילה, שנה שמשית (365 יום). سَنَةٌ ضَوْئِيَّةٌ שנת אור (מבוססת על מהירות האור). سَنَةٌ قَمَرِيَّةٌ שנה ירחית, שנת הלבנה (כפי הקפת הירח סביב כדור הארץ, 354 יום). سَنَةٌ كَبِيسَةٌ שנה מעוברת. السَّنَةُ المَاضِيَةُ אשתקד. سَنَةٌ مِيلَادِيَّةٌ שנה אזרחית (מחושבת מאז לידתו של ישו). سَنَةٌ هِجْرِيَّةٌ שנה המבוססת על הגירתו של הנביא מחמד ממכה למדינה (שנה ירחית), שנת ההגירה. سَنَوِيٌّ שנתי. سَنَوِيًّا שנתי, מדי שנה בשנה.

(سنو) سَنَا ـُ 1. זהר, ברק, בהק, זרח. 2. עלה. سَنِيَ ـَ עלה לגדולה. تَسَنَّى V התאפשר, עלה בידו לבצע. لَمْ يَتَسَنَّ لِي أَنْ أَزُورَكَ לא התאפשר לי לבקרך. سَنًا. سَنًى זהר, זיו, נוגה, ברק. سَنَا مَكِّيٌّ (مَكَّة) סֶנָה (צמח, Cassia). سَنَاءٌ 1. זהר, זיו. 2. רוממות. سَنِيٌّ נשא, מרומם, מכובד מאוד. مُسَنَّاةٌ ج مُسَنَّيَاتٌ סכר, קיר מגן. سَانِيَةٌ ج سَوَانِ(ي) אנטליה, גלגל מים.

سَنُونُو סנונית (ציפור שיר) ר׳ (خطف) خُطَّاف.

(سهب) أَسْهَبَ IV דבר בפרוטרוט, הרחיב את הדבור. سَهْبٌ ج سُهُوبٌ ערבה. إِسْهَابٌ פירוט, הרחבה. بِإِسْهَابٍ בפרוטרוט. مُسْهَبٌ מפורט, רחב-ידיים.

سَهِدَ ـَ تَسَهَّدَ V נדדה שנה מעיניו, נדדה שנתו. سَهَّدَ II לא נתן להרדם, גזל שנה מעיניו, הדיר שנה מעיניו, הכריח להשאר ער. سُهْدٌ. سُهَادٌ נדודי שנה, ערות. سَهِدٌ סובל מחוסר שינה כרוני.

سَهِرَ ـَ לא ישן, היה ער בלילה. سَهِرَ عَلَى שמר על, השגיח ודאג. أَسْهَرَ IV לא נתן לו לישון, הדיר שנה מעיניו. سَهَرٌ ערות, חסר שינה, נדודי שינה. سَهْرَةٌ ج سَهَرَاتٌ בילוי לילי, מסיבת ערב מוזיקלית, מופע ערב. ثَوْبُ (فُسْتَانُ) السَّهْرَةِ שמלת ערב. سَهْرَانُ ج سَهَارَى 1. ער, לא נרדם. 2. שומר על המשמר. سُهَارٌ נדודי שנה כרוניים, חסר שינה. مَسْهَرٌ ج مَسَاهِرُ מועדון לילה. سَاهِرٌ ער, ערני, לא ישן. حَفْلَةٌ سَاهِرَةٌ נשף לילי, מופע ערב. سَاهِرَةٌ. سَهَّارَةٌ ج سَهَّارَاتٌ ר׳ (نوس) نَوَّاسَةٌ.

سَهُلَ ـُ היה קל, חלק, היה נוח. سَهَّلَ II הקל, ישר, עשה לחלק. سَاهَلَ III היה ותרן. أَسْهَلَ IV 1. הקל. 2. גרם שלשול, רפא את מעיו. تَسَهَّلَ V נקל, הוקל, נעשה ישר ופשוט. تَسَاهَلَ VI נהג בסלחנות, נהג יחס ותרני, היה נוח. اِسْتَسْهَلَ X חשב לקל, מצא אותו נוח ופשוט. سَهْلٌ 1. קל, פשוט, נוח. 2. ישר, שטוח. 3. ج سُهُولٌ מישור. سَهْلُ الاِسْتِعْمَالِ קל לשמוש, שמושי, נוח. سَهْلُ الهَضْمِ קל לעכול. أَهْلًا وَسَهْلًا ר׳ أهل. سُهَيْلٌ קנופוס (כוכב). سُهُولٌ. مُسْهِلٌ משלשל (תרופה). سُهُولَةٌ קלות, נוחות, פשטות, בלי קשיים. تَسْهِيلٌ הקלה, עזר. ج تَسْهِيلَاتٌ ائْتِمَانِيَّةٌ הקלות אשראי. إِسْهَالٌ שלשול, חולי מעיים. تَسَاهُلٌ סובלנות, ותרנות, יחס טוב. مُتَسَاهِلٌ נוח, סובלני, ותרן, אינו קפדן.

سَهُمَ ـُ קדרו פניו (מצער לפתע). سَاهَمَ III. أَسْهَمَ IV 1. השתתף, לקח חלק ב־. 2. התחרה עם בחצים. 3. חצה. سَهْمٌ ج سِهَامٌ 1. חץ. 2. סימן לכוון (←). 3. ج أَسْهُمٌ מניה. 4. מנה, חלק. 5. חלקת אדמה. 6. מזל, גורל. 7. פרקים מורכבת. سَهْمُ الرَّامِي קשת (באסטרונומיה). حَمَلَةُ الأَسْهُمِ בעלי המניות. طَائِشٌ سَهْمُهُ מחטיא, לא קלע, קשת, נכשל. مَسْهُومٌ פאר פנים, קדרות. أُسْهُمِيٌّ של מניה. مُسَاهَمَةٌ. إِسْهَامٌ השתתפות, לקיחת (נטילת) חלק. شَرِكَةٌ مُسَاهِمَةٌ חברת מניות. سَاهِمٌ פאר פנים, קודר, תוהה. مُسَاهِمٌ 1. משתתף, לוקח חלק. 2. בעל מניות.

(سهو) سَهَا ـُ לא שם לב ל־, שכח, השיח דעתו מ־. سَهْوٌ שכחה, הסח הדעת. سَهْوًا בשוגג, בטעות, מתוך אי שימת לב, מתוך שכחה. سَهْوَانُ. سَاهٍ(ي) שכחן, פזור. سَهْوَةٌ ج سِهَاءٌ קמרה. السُّهَا כוכב חשוב בתוך מערכת הדובה הגדולה (Alcor). أُرِيهَا السُّهَا وَتُرِينِي القَمَرَ מי קשתו חשין והודה לו בקשתיו, ענה תשובה שלא מעין השאלה.

(سوأ) سَاءَ ـُ היה רע, הרע, היה גרוע. سَاءَهُ أَنْ היה רע בעיניו ש־, הרגיז אותו ש־, פגע בו ש־. سَاءَ بِهِ ظَنًّا חשד בו, חשב עליו רעות. سَاءَ طَالِعُهُ היה ביש מזל. سَاءَ مَا يَفْعَلُ מה רע מעשהו. يَسُوءُنِي أَنْ אני מצטער ש־. سَوَّأَ II 1. הרע, השחית, פגע, קלקל. 2. גנה. سَوَّأَ سُمْعَتَهُ הוציא עליו שם רע, הבאיש את ריחו. سَوَّأَ العَلَاقَاتِ بَيْنَهُمْ קלקל את היחסים ביניהם. أَسَاءَ IV הרע, התעמר, פגע, קלקל, הזיק. أَسَاءَ اسْتِعْمَالَهُ השתמש בו לרעה. أَسَاءَ التَّصَرُّفَ נהג שלא כהלכה. أَسَاءَ فَهْمَهُ לא הבין אותו כראוי. أَسَاءَ مُعَامَلَتَهُ התנהג אליו בחוסר הגינות. اِسْتَاءَ VIII مِنْ התמרמר על, הביע מורת רוח מ־. سُوءٌ רע, רשעות קלקול. سُوءٌ ج أَسْوَاءٌ רע, רשעות. سُوءُ البَخْتِ (الحَظِّ) רוע המזל. لِسُوءِ الحَظِّ לרוע המזל, למרבה הצער. سُوءُ تَفَاهُمٍ אי הבנה. بِسُوءِ نِيَّةٍ (قَصْدٍ) בזדון, בכוונה רעה. رِفَاقُ السُّوءِ חברת מרעים. سَوْءَةٌ. سَوْأَةٌ בושת, ערוה. سَوْءَةً لَكَ! בוש והכלם! سَيِّئٌ רע, גרוע, שלילי, לא טוב. سَيِّئُ الحَظِّ (الطَّالِعِ) ביש גדא, רע המזל. سَيِّئُ الطَّبْعِ (الخُلُقِ) רע לב, רשע, רע רוח. مِنْ سَيِّئٍ إِلَى أَسْوَأَ מן הפח אל הפחת, מדחי אל דחי. سَيِّئَةٌ חטא, רעה, רשעות,

עַל. مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا ר׳ בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ.
مُسَاءَةٌ ج مَسَاوِئُ מגרעת, פגם, חסרון, ליקוי. مَحَاسِنُ وَمَسَاوِئُ יתרונות וחסרונות. إِسَاءَةٌ פגיעה, עלבון, התעמרות, רעה, נזק. إِسْتِيَاءٌ מורת רוח, אי שביעות רצון, התמרמרות. مُسْتَاءٌ ממורמר.

سَوَارِي P חיל פרשים.

سُوَارِيه F נשף, ערב.

سُوبِرْمَارْكِت En. סופרמרקט, מרכול גדול.

سُوفْيَان F חַיָּה.

(سوح) سَاحَ ـُ תייר ע׳ سيح. سَاحَةٌ ج سَاحَاتٌ חצר, מגרש, רחבה, כִּכָּר. سَاحَةُ الحَرْبِ (المَعْرَكَةِ) שדה הקרב, זירת המלחמה. بَرَّأَ سَاحَتَهُ זיכה אותו מאשמה, הוציאו לחפשי.

(سوخ) سَاخَ ـُ שָׁקַע, התבוסס (בטיט וכו׳), טבע (בחול, בטיט וכו׳).

(سود) سَادَ ـُ 1. משל, שלט, היה אדון, היה רבון. 2. שרר, רווח, היה מקובל. سَوَّدَ II 1. השליט, המליך, הרים על. 2. השחיר. 3. טרטש, כתב טיוטה. سَوَّدَ وَجْهَهُ השחיר (הלבין) את פניו. إِسْوَدَّ IX נעשה שחור, השחיר. إِسْوَدَّتِ الدُّنْيَا فِي عَيْنَيْهِ חשך העולם בעדו, חשך עליו עולמו. أَسْوَدُ ج سُودٌ נ׳ سَوْدَاءُ שחור, כהה. السُّودُ השחורים, הכושים. يَوْمٌ أَسْوَدُ יום שחור, יום צרה ופורענות. البَحْرُ الأَسْوَدُ הים השחור. الحَجَرُ الأَسْوَدُ האבן השחורה (בכעבה). القَائِمَةُ السَّوْدَاءُ הרשימה השחורה או הספר השחור. يَا خَبَرٍ أَسْوَدَ! מ׳ איזו ידיעה רעה! سَوْدَاءُ מרה שחורה, מלנכוליה. سُوَيْدَاءُ. سُوَيْدَاءُ القَلْبِ 1. מרכז הנפש. 2. נבכי ומעמקי הלב. سَوْدَاوِيٌّ מלנכולי, בעל מרה שחורה. سُودَانُ שחורים, כושים. السُّودَانُ סודן (מדינה ערבית מדרום למצרים). تَسْوِيدٌ. مُسَوَّدَةٌ. مُسْوَدَّةٌ טיוטה. مُسَوَّدَةُ الطَّبْعِ עלי הגהה. سَيِّدٌ ج سَادَةٌ وَأَسْيَادٌ 1. אדון, מושל, רבון, שליט. 2. מר (בפניה). 3. כינוי לצאצאי הנביא מוחמד. سَيِّدِي אדוני. السَّيِّدُ المَسِيحُ ישו. سَيِّدُ الرُّسُلِ אדון כל הנביאים (מוחמד). سَيِّدَةٌ גברת. سَيِّدَتِي גבירתי. مَسُودٌ נשלט. سَوَادٌ שחור, כהות, קדרות. السَّوَادُ الأَعْظَمُ הרוב הגדול, רב בנין ורב מנין. سَوَادُ العَيْنِ אישון העין. سَوَادُ النَّاسِ ההמון הפשוט. سِيَادَةٌ רבונות, שלטון, אדנות, גדולה. سِيَادَةُ الرَّئِيسِ כבוד הנשיא. سِيَادَةُ المُطْرَانِ כבוד הבישוף. دَوْلَةٌ ذَاتُ سِيَادَةٍ מדינה רבונית ועצמאית. سُؤْدُدٌ שלטון, שליטה, כוח, גדולה. المُسَوَّدُ مَعَ السَّوَادِ מה׳ אחרי רבים להטות. سَادَةٌ מה׳ קפה שחור. قَهْوَةٌ سَادَةٌ קפה בלי סוכר.

(سور) سَارَ ـُ התעורר זעמו. سَوَّرَ II 1. גדר, בצר, הקים חומה. 2. קשט בצמידים. سَاوَرَ III תקף, עלה על, כפה. سَاوَرَتْهُ الهُمُومُ אחזוהו דאגות. سَاوَرَهُ الشَّكُّ קנן בלבו הספק. تَسَوَّرَ V 1. התבצר, הוקפה חומה מסביבו. 2. טיפס על חומה, טפס. 3. התקשט בצמיד. سُورٌ ج أَسْوَارٌ חומה, גדר, קיר, מחיצה. سُورَةٌ ج سُوَرٌ סורה, פרק בקוראן (בקוראן 114 סורות). سَوْرَةٌ חריפות (של יין), עוצמה (של רוח), פ׳. هَدَأَتْ سَوْرَةُ غَضَبِهِ שכך זעמו. مُسَوَّرٌ מבוצר, מוקף חומה, מוקף. سِوَارٌ ج أَسَاوِرُ. إِسْوَارٌ צמיד (לזרוע, לרגל).

سُورِنْجَانُ P סתוונית (סורנג׳ן) ע׳ (زهر) زَهْرَةُ الخَرِيفِ.

سُورِيَا، سُورِيَةٌ סוריה. سُورِيٌّ סורי.

(سوس) سَاسَ ـُ 1. הנהיג, נהל, שלט, הדריך, נהג. 2. סייס, טיפל (בסוסים לסוסים), אשר (בעלי חיים). سَوَّسَ II. تَسَوَّسَ V רקב, התתלע, הותקף תולעים. سُوسَةٌ ج سُوسٌ وَسِيسَانٌ 1. תולעת, עש, סס. 2. עש (בגדים). نَخَرَهُ السُّوسُ היה אכול תולעים. عِرْقُ السُّوسِ 1. שושיה, משקה השוש. 2. "ליקוריץ". سِيَاسَةٌ 1. מדיניות, פוליטיקה. 2. דיפלומטיה. سِيَاسِيٌّ 1. מדיני, דיפלומטי. 2. ج سَاسَةٌ وَسِيَاسِيُّونَ מדינאי. الدَّوَائِرُ (المَحَافِلُ) السِّيَاسِيَّةُ החוגים המדיניים. السِّلْكُ السِّيَاسِيُّ הסגל המדיני (הדיפלומטי). تَسَوُّسٌ ריקבון. تَسَوُّسُ الأَسْنَانِ עששת. سَائِسٌ ج سَاسَةٌ وَسُوَّاسٌ סייס, מטפל בסוסים. مُسَوَّسٌ אכול תולעים, רקוב. تَسْيِيسٌ פוליטיזציה. تَسْيِيسُ الدِّينِ פוליטיזציה של הדת, שימוש בדת למטרות פוליטיות.

السُّوَيْسُ סואץ (עיר במצרים). قَنَاةُ السُّوَيْسِ תעלת סואץ.

سُوسَتَةٌ، سُوسْتَة מ׳ רוכסן, "ריצ׳רץ׳".

سُوسَنَةٌ P ج سُوسَنٌ שושן, חבצלת (lily).

(سوط) سَاطَ ـُ 1. הלקה. 2. הכה בשוט. سَوَّطَ II הלקה. سَوْطٌ ج سِيَاطٌ وَأَسْوَاطٌ שוט, מקל, שבט. مِسْوَطٌ. مِسْوَاطٌ ج مَسَاوِيطُ 1. בחשה, מבחש, מרדה. 2. כף עץ. سَائِطٌ מכה בשוט.

(سوع) سَاعَةٌ ج سَاعَاتٌ 1. שעה, זמן מועט. 2. שעון. السَّاعَةُ בשעה זו, כעת. 2. יום הדין. إِبْنُ سَاعَتِهِ בן רגעו. بَيْنَ سَاعَةٍ وَأُخْرَى משעה לשעה. حَتَّى السَّاعَةِ עד עתה. رَجُلُ السَّاعَةِ איש השעה. مِنَ السَّاعَةِ מעתה והלאה. كَمِ السَّاعَةُ؟ מה השעה? السَّاعَةُ الأَخِيرَةُ. سَاعَةُ الأَخِيرَةِ שעות האחרונות. سَاعَةُ الصِّفْرِ שעת האפס. لِسَاعَتِهِ، مِنْ سَاعَتِهِ מיד. سَاعَةُ جَيْبٍ שעון כיס. سَاعَةُ حَائِطٍ שעון קיר. سَاعَةٌ رَقْمِيَّةٌ שעון דיגיטלי. سَاعَةٌ شَمْسِيَّةٌ שעון שמש. سَاعَةُ يَدٍ שעון יד. سَاعَةٌ مِنَ الوَقْتِ שעה קלה. سَاعَتَئِذٍ באותה שעה, אז, באותו זמן. سَاعَاتِيٌّ ج سَاعَاتِيَّةٌ שען. سُوَيْعَةٌ ج سُوَيْعَاتٌ שעה קלה.

(سوغ) سَاغَ ـُ 1. ערב לחך. 2. הותר, היה מותר. سَوَّغَ II התיר, הרשה,

אפשר, התיר. أَسَاغَ IV ערב. إِسْتَسَاغَ X מצא את־ ערב טעם לו, נהנה מ־.
تَسْوِيغٌ צדוק, טעם. سَائِغٌ مُسْتَسَاغٌ 1. ערב, קים. 2. מצדק, מתקבל על
הדעת. لُقْمَةٌ سَائِغَةٌ פת של קבע. مُسَوِّغٌ ج مُسَوِّغَاتٌ הצדקה, תרוץ, נמוק
טוב, טעם. مُسَوِّغَاتٌ סבות או הוראות להצדקה, נמוקים מצדיקים. مُسْتَسَاغٌ
ערב לחך, קים, מתקבל על הדעת.

سَوَّفَ II השהה, דחה [illegible], הבטיח לשוא. سَوْفَ מלית העתיד על
פעלה בעתיד, קצורה של. سَوْفَ أَرَاكَ غَدًا מחר אראה אותך. سَافَ ערך.
مَسَافَةٌ ج مَسَافَاتٌ מרחק, רחק, ארך זמן או מקום. عَلَى مَسَافَةٍ במרחק.
تَسْوِيفٌ דחיה [illegible], סחבת, עכוב, הבטחות שוא.

سُوفِسْطَائِيٌّ O סופיסט, פלפלן. سُوفِسْطَائِيَّةٌ סופיסטיקה, שיטת הוכחה
על יסוד הנחות כוזבות (מטעות).

سُوفِيَات. سُوفِييت R סוביט, סוביטים. الاتِّحَادُ السُّوفْيَاتِيُّ ברית המועצות
(לשעבר).

(سوق) سَاقَ ـُ 1. הוליך, הוביל (בהמות), האיץ ב־, נהג. 2. נהג (במכונית
כמשל). 3. נתן (שיחה או), הביא, נהל, העביר. سَاقَ مُسَاقَةً נהג במכונית. سَاقَ
لَهُ الْمَدِيحَ שר לו [illegible]. سَاقَ إِلَيْهِ الْحَدِيثَ פנה בדבריו אליו. سَوَّقَ II שוק
(שווקים). تَسَوَّقَ V קנה מצרכים, ערך קניות, "שופינג". تَسَاوَقَ VI תאם,
היה בהרמוניה עם, הלך יד ביד עם. إِنْسَاقَ VII נגרר אחרי, נמשך ל־,
נסחף ל־. إِنْسَاقَ وَرَاءَ شَهَوَاتِهِ נגרר אחר תאוותיו. سَوْقٌ 1. הולכה, הובלה,
נהיגה. 2. גיוס. سُوقِيٌّ אספסופי. سُوقِيَّةٌ אספסופיות. سَاقٌ ج سِيقَانٌ
وَسُوقٌ 1. שוק. 2. רגל. 3. גבעול, גזע (של עץ). 4. צלע (במשולש). سَاقُ الْحَمَامِ
לשון כפר (צמח) ר' قَوْر. رَبْطَةُ السَّاقِ בירית. أَطْلَقَ سَاقَيْهِ لِلرِّيحِ נמלט על
נפשו. الْعَمَلُ يَسِيرُ عَلَى قَدَمٍ وَسَاقٍ העבודה מתנהלת במלוא התנופה.
مُتَسَاوِي السَّاقَيْنِ שוה שוקים (משולש). سَاقِيَةٌ 1. [illegible], גלגל משאבה. 2.
פלג מים. سُوقٌ ج أَسْوَاقٌ שוק. سُوقُ الْبَرَاغِيثِ (الْكَانْتُو) שוק הפשפשים.
سُوقُ الْبِرِّ وَالإِحْسَانِ יריד (למטרות צדקה). السُّوقُ الْحُرَّةُ שוק חפשי. السُّوقُ
السَّوْدَاءُ שוק שחור. سُوقُ عُكَاظٍ שוק עכאז' (בערביה), בימי טרום האסלאם,
היה מקום תחרות במשוררים ערביים. السُّوقُ (الأُورُوبِّيَّةُ) الْمُشْتَرَكَةُ השוק
האירופי המשתף. سُوقُ النَّقْدِ שוק ההון, הבורסה. سُوقِيٌّ שוקי, המוני. كَلَامٌ
سُوقِيٌّ דבור המוני (לא מנומס). سَوِيقٌ מאכל עשוי מקמח ועוד. سُوَيْقٌ.
سُوَيْقَةٌ 1. גבעול. 2. שוק קטן. سِيَاقٌ הקשר (של הדברים), רצף, סמיכות, מהלך,
קונטקסט. سِيَاقَةٌ נהיגה. رُخْصَةُ سِيَاقَةٍ רשיון נהיגה. مَسَاقٌ 1. התקדמות,
מגמה, כוון. 2. מסלול (באקדמיה). مَسَاقٌ دِرَاسِيٌّ קורס למודים. تَسَوُّقٌ קניות,
"שופינג". تَسَاوُقٌ קשר, התאמה, הרמוניה. إِنْسِيَاقٌ הגררות, הסחפות. سَائِقٌ
ج سُوَّاقٌ נהג.

سَاكَ ـُ سَوَّكَ II צחצח (שיניים), נקה. سِوَاكٌ مِسْوَاكٌ קיסם (לניקוי שיניים),
מברשת.

سَوْكَرَ II בטח. مُسَوْكَرٌ מבטח, בטוח.

سَوَّلَ II הדיח, הסיתה (לחטוא), פתה. سَوَّلَتْ لَهُ نَفْسُهُ התפתה ל־, העז מרב
חצפתו ל־. تَسَوَّلَ V ר' سال.

(سوم) سَامَ ـُ 1. קנה, השפיל. 2. רעה (בצאן). 3. שלח צאן לרעות. 4. העריך
למכירה. سَامَهُ الْعَذَابَ ענה. سَوَّمَ II 1. תוה, סמן. 2. קבע [illegible]. 3.
השיב [illegible]. 4. פנה לכבוש. عَبْدٌ وَسُومٌ [illegible]. سَاوَمَ III. تَسَاوَمَ VI
عَلَى עמד על המקח, התמקח. أَسَامَ IV שלח לרעות. سِيَامَةٌ טקס הסמכה לכמר (בנוצרים)
ר' (رسم) رَسَامَةٌ. مُسَاوَمَةٌ ج مُسَاوَمَاتٌ עמידה על המקח, משא ומתן.
سَائِمَةٌ ج سَوَائِمُ צאן ובקר המושלח לרעות במרעה. سِيمَا. سِيمَاءُ סמן, חותם.
سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ק' אותותם בפניהם מרישומי הקידה,
חותמם חרות על מצחם.

سُومَان F ר' [illegible], סוג של דג.

سُومَرِيٌّ שומרי.

سَوِيَ – שוה, היה שקול כנגד, היה ערכו כך וכך. سَوَّى II 1. אזן, ישר, סדר,
ישב (מחלוקת), השלים בין. 2. השוה, אזן, עשה לשקול כנגד. 3. היטיב לבשל.
سَاوَى بَيْنَ השוה, הביא לידי שווי משקל בין, התאים בין. سَاوَى بَيْنَهُمْ
הביא שויון ביניהם. سَاوَاكَ عَبْدٌ غَيْرُكَ מה ערכו של חבר כמוך הוא כחבר.
تَسَاوَى VI השתוה, דמה, היה שוה עם, הוצא לשם השואה. إِسْتَوَى VIII 1.
התישר, התאזן. 2. התבשל (מאכל). 3. בגר (נער). 4. התישב על. إِسْتَوَى عَلَى
كُرْسِيِّ الْعَرْشِ עלה על כס המלכות. سِوًى שויון, דמיון וסדר. سِوَى להוציא
מן, מלבד, חוץ מ־, זולת. فَضَّلَهُ عَلَى سِوَاهُ בחר (העדיף) אותו על אחרים.
سَوَاءٌ ج أَسْوَاءٌ وَسَوَاسِيَةٌ 1. שוה, דומה, כמו. 2. אמצע. سَوَاءٌ بِسَوَاءٍ שוה
בשוה, בלי הבדל. سَوَاءٌ كُنَّا أَمْ (أَوْ) كُنَّا אין הבדל אם כך או כך, הכל זה.
سَوَاءُ السَّبِيلِ דרך נכונה, דרך הישר. إِنَّهُ سَوَاءٌ وَالْعَدَمُ הוא כאין וכאפס,
אינו שוה כלום. سَوِيٌّ ج أَسْوِيَاءُ 1. ישר, נכון, נכוח, תקין, שלם. 2. רגיל,
תקין, אינו יוצא מן הכלל. سَوِيًّا יחד, [illegible] כאחד. سَوِيَّةٌ ج سَوَايَا שויון.
سَوِيَّةً יחד, בצותא, במשתף. سِيٌّ ز' ج أَسْوَاءٌ שוה, דומה. هُمَا
سِيَّانِ שניהם דומים. لَا سِيَّمَا בפרט, ביחוד, בעקר, כל שכן. تَسْوِيَةٌ
ישור (הדורים), ישוב (מחלוקות), סדור, פשרה, הסדר. مَأْمُورُ تَسْوِيَةِ الأَرَاضِي

המקשה על סדר השרשרת. مُسَاوَاةٌ שוויון, שוויון זכויות, שווי. عَلَى قَدَمِ الْمُسَاوَاةِ על יסוד של שוויון. تَسَاوَ(ى) שווה, שוויון. بِالتَّسَاوِي، عَلَى التَّسَاوِي שווה בשווה, חצי חצי. إِسْتِوَاءٌ התיישרות, התאזנות, שווי, שוויון. خَطُّ الاسْتِوَاءِ קו המשווה, אקווטור, מרידיאן. إِسْتِوَائِيٌّ של קו המשווה, טרופי. الْمِنْطَقَةُ الاسْتِوَائِيَّةُ האזור הטרופי. مُسَاوٍ(ي) שווה, תואם, שקול כנגד, דומה בדיוק. مُتَسَاوٍ(ي) תואם, דומה, שווה ערך. مُتَسَاوِي الأَضْلَاعِ שווה צלעות (בהנדסה). مُتَسَاوِي الزَّوَايَا שווה זוויות. مُسْتَوٍ(ي) 1. ישר, חלק. 2. בשל (פרי). مُسْتَوًى 1. רמת, גובה, דרגה, מפלס (ובמים כמשל). 2. [illegible]. مُسْتَوَى الْمَعِيشَةِ (الْحَيَاةِ) רמת החיים. فِي مُسْتَوَى ברמה של.

السُّوَيْدُ שוודיה.

سُوِيسْرَا שוויץ.

(سيب) سَابَ ـِ 1. זרם, נזל. 2. נטש, "התמסמס", חמק, זחל. 3. מי שהרד, הפרשל. سَيَّبَ II נטש, הזניח, שחרר, עזב הכל, שלח לחופשי. تَسَيَّبَ V התפרע, הזניח, התנהל בהפקרות. إِنْسَابَ VII 1. זרם, נגר. 2. החליק. 3. נשרה. 4. עבר בהפקרות. إِنْسِيَابِيٌّ זורם. إِنْسِيَابِيُّ الشَّكْلِ אווירודינמי. سَائِبٌ עזוב לנפשו, חופשי.

سَيَّجَ II גדר, גידר, התקין סוגה. تَسَيَّجَ V גודר. سِيَاجٌ ج أَسْيِجَةٌ גדר, סוגה, משוכה. السِّيَاجُ الأَمْنِيُّ גדר הביטחון. لُعْبَةُ السِّيجَةِ ש׳ 1. משחק דמקה. 2. משחק משבצות של פלוטים [illegible].

سِيجَارٌ En. סיגר. سِيجَارَةٌ ج سَجَائِرُ סיגריה.

(سيح) سَاحَ ـِ 1. זרם, נזל, נשפך. 2. נמס, נתך. 3. תר, תייר, סייר, עבר ממקום. سَيَّحَ II. أَسَاحَ IV 1. הזרים, שפך. 2. המס. سِيَاحَةٌ תיור, תיירות, מסע, טיול. شَرِكَةُ سِيَاحَةٍ חברת תיירות (נסיעות). سِيَاحِيٌّ תיירותי. سَائِحٌ ج سُيَّاحٌ תייר, מטייל. سَيْحٌ 1. זרימה. 2. השקאה בתעלות. مُسَيَّحٌ נוזל, נמס.

(سيخ) سَاخَ ـِ שקע (בבוץ, חול וכו׳). سِيخٌ ج أَسْيَاخٌ 1. שפוד, סיך. 2. חישור, יתד, מוט. السِّيخُ הסיקים, כת דתית בהודו.

(سير) سَارَ ـِ 1. צעד, הלך, עבר, נע, התקדם. 2. נסע. 3. נהג, היה רגיל, היה נוהג או מקובל. 4. مِنْ עזב, יצא מן. سَارَ بِهِ הוליך אותו, הוביל. سَارَتْ بِذِكْرِهِ الرُّكْبَانُ ר׳ (ركب). سَارَ بِمُقْتَضَى (عَلَى) נהג בהתאם ל־. سَارَ سِيرَةً حَسَنَةً התנהג התנהגות טובה. سَارَ قُدُمًا התקדם, עשה צעידה. إِلَى الأَمَامِ سِرْ! קדימה צעד! سَيَّرَ II הוליך, הפעיל, הניע, הצעיד. سَايَرَ III הלך עם, התאים ל־, התאים עצמו ל־ ר׳ (جرى) جَارَى. أَسَارَ IV הפעיל, הוליך. تَسَايَرَ VI צעד זה בצד זה, הלך עם. سَيْرٌ 1. הליכה, צעידה, תנועה. 2. ج سُيُورٌ רצועה (עור). سَيْرُ الْعَمَلِ מהלך העבודה. سَيْرٌ مُتَحَرِّكٌ מסוע (חגורת תנועה). حَرَكَةُ السَّيْرِ תעבורה, תנועה בדרכים. حُسْنُ السَّيْرِ وَالسُّلُوكِ [illegible], התנהגות טובה. قَانُونُ السَّيْرِ חוקי התנועה. نَشِيدُ السَّيْرِ שיר לכת, מרש. سِيرَةٌ ج سِيَرٌ 1. דרך התנהגות, אורח חיים, מנהג. 2. קורות חיים, ביוגרפיה. 3. ספור העבר, מסורת. السِّيرَةُ النَّبَوِيَّةُ תולדות חיי הנביא מחמד. سِيرَةٌ ذَاتِيَّةٌ אוטוביוגרפיה. كُتُبُ السِّيرَةِ ספרי תולדות הנביא מחמד. سَيَّارٌ מרבה לנוע, נודד, מרבה לנוד. صُحُفٌ (جَرَائِدُ) سَيَّارَةٌ עיתונים יומיים, יומונים. كَوْكَبٌ سَيَّارٌ כוכב לכת. سَيَّارَةٌ ج سَيَّارَاتٌ מכונית. سَيَّارَةُ أُجْرَةٍ מונית, טקסי. سَيَّارَةُ إِسْعَافٍ אמבולנס. سَيَّارَةٌ دَوْرِيَّةٌ ניידת. سَيَّارَةٌ شَاحِنَةٌ ר׳ (شحن) شَاحِنَةٌ. سَيَّارَةٌ فَارِهَةٌ מכונית פאר (יוקרתית). سَيَّارَةٌ مُدَرَّعَةٌ (مُصَفَّحَةٌ) מכונית משוריינת. مَسَارٌ מסלול, נתיב. مَسِيرٌ، مَسِيرَةٌ 1. מהלך, מרחק, הליכה, צעדה, מסע. 2. הפגנה שקטה. تَسْيَارٌ נדידה. عَصَا التَّسْيَارِ מקל נדודים. تَسْيِيرٌ הנעת, הפעלת, הולכה. تَسْيِيرُ الْعَمَلِ ניהול העבודה. تَسْيِيرٌ ذَاتِيٌّ הנעה עצמית. مُسَايَرَةٌ התאמות, הליכה עם הזרם. سَائِرٌ 1. הולך, מהלך, נוסע. 2. רווח, שגור, נפוץ, מקובל. 3. יתר, שאר. 4. כולם, הכל. مَثَلٌ سَائِرٌ פתגם רווח (שגור). سَائِرُ أَفْرَادِ الأُسْرَةِ יתר בני המשפחה. مُسَيَّرٌ 1. מונהג, מובל. 2. דטרמיניסט, שאינו פועל בבחירה חפשית ר׳ (خير) مُخَيَّرٌ.

سِيرَافِيمُ H שרפים ר׳ של שרף, מלאכים.

سِيرَجٌ ר׳ (سرج).

سِيرْكٌ F קרקס.

سِيسِي ש׳ سِيسَبَان פוני (סוס קטן).

سَيْطَرَ. تَسَيْطَرَ II عَلَى שלט על, השתלט על, משל ב־, שרר, מרה, מלש על, [illegible] ב־. سَيْطَرَةٌ 1. שליטה, השתלטות, תפיסה. 2. שררה, שלטון. مُسَيْطِرٌ שולט, שליט, אדון, מושל.

(سيع) سَيْعَةٌ ج مَسَايِعُ כף טייחים ר׳ مِلَجٌ، مِسْطَرِين.

سَيْفٌ ج سُيُوفٌ وَأَسْيَافٌ חרב, סייף. سَيْفُ الْقَنَى قَاطِعٌ מד הקוסם (?) [illegible] את הכל. سِيفٌ ج أَسْيَافٌ חוף. سَيَّافٌ 1. סייף. 2. [illegible] חרבות. مُسَايَفَةٌ סיוף, מלחמת חרבות ר׳ (ثقف) مُثَاقَفَةٌ.

سِيفُونٌ G ج سِيفُونَاتٌ 1. סיפון, זרבובית. 2. מכל הדחה (שבבית שימוש) ר׳ صُنْدُوقُ الطَّرْدِ.

سِيكُولُوجِيٌّ G פסיכולוגי, נפשי.

سِيكُورْتَا It. ביטוח.

سيكوسوماتيّ G פסיכוסומטי, חולה נפשית וגופנית.

سيكولوجيا פסיכולוגיה ר׳ (علم) عِلْمُ النَّفْس.

(**سيل**) سَالَ ـِ זרם, שטף, נזל, הפך לנוזל. سَالَ لُعَابُهُ נזל ריר מפיו מרב תאבון. سَيَّلَ II. أَسَالَ IV הזיל, הזרים, המיס. سَيْلٌ ج سُيُولٌ שטפון, מים רבים, זרימה. بَلَغَ السَّيْلُ الزُّبَى הגיעו המים עד נפש. سَيْلٌ مِنْ כמות עצומה של. سُيُولَةٌ 1. נזילות. 2. נזילות כספים. سَيَّالٌ שוטף. قَلَمٌ سَيَّالٌ קולמוס רהוט. سَيَلَانٌ זיבה (הפרשת מוגלה). مَسِيلٌ ערוץ, אפיק של נהר, תעלה וכו׳.

سَائِلٌ ج سَوَائِلُ נוזל, נוזלי.

سيلان סרי־לנקה, האי צילון (דרומית להודו).

سيمانتيك G סמנטיקה, משמעות (בבלשנות).

سيمفونية G סימפוניה. سيمفونيّ סימפוני.

سِين 1. שם האות س בערבית. 2. סמל לאיקס, נעלם (במתמטיקה). الأشعة السينية קרני איקס (רנטגן).

سيناء סיני. طُورُ سِينَاء، جَبَلُ سِينَاء הר סיני.

سيناريو F 1. תסריט, סנריו. 2. תרחיש.

سينما קולנוע. سِينَمَا صَامِتَةٌ קולנוע אילם. سِينَمَا نَاطِقَةٌ קולנוע מדבר. دَارُ سِينَمَا בית קולנוע. سِينَمَائِيّ קולנועי.

ش ש׳ 1. האות השלוש עשרה באלף בית הערבי, שמה شِـــين שין. 2. רמז של شارِعٌ רחוב

(شأب) شُؤْبُوبٌ ج شَآبِيبُ רביב, מטר. صَبَّ اللهُ عَلَيْهِ شَآبِيبَ رَحْمَتِهِ ימטיר לו רגבי עפרו, ינוח בשלום על משכבו.

شابِر P ج شَوابِرُ 1. מצודה, מבצר. 2. אוהל.

شادُوف ס׳ ج شَوادِيفُ דלי מים, מתקן השקאה במצרים.

شاذَرْوان P אבני מדרגה קטנה.

شاشٌ אריג דק למחבושת. شاشَةٌ ج شاشاتٌ מסך. ש׳ الشّاشَةُ البَيْضاءُ (الفِضِّيَّةُ) מסך הקולנוע.

شَأَفَ ـَ הוציא שורש. شَأْفَةٌ 1. כיב, מורסה. 2. שורש. إِسْتَأْصَلَ شَأْفَتَهُ עקר אותו מן השורש והכחיד.

شاقِل، شِيقِل H ج شَواقِلُ שקל.

شاقُول H ج شَواقِيلُ אנך, אבן בדיל של בנאים.

شاكُوش T شَواكِيشُ פטיש. أَبُو شاكُوش דג הפטיש (קריש).

شالٌ G ج شِيلانٌ צעיף, של, מטפחת לכיסוי הכתפיים או הראש. شالُ الصَّلاةِ (عند اليهود) טלית.

شالِيه F ج شالِيهاتٌ בקתה, בית קטן, בונגלו.

شَأَمَ ـَ הביא לאסון, הביא מזל רע. أَشْأَمَ IV הלך, נכנס לשאם (סוריה). تَشاءَمَ VI ראה שחורות, ראה אותות מבשרי רעות. إِسْتَشْأَمَ X חשב אותו למבשר רעות. الشّامُ، الشَّأْمُ סוריה, דמשק. شامِيٌّ סורי, מבני דמשק. ذُرَةٌ شامِيَّةٌ תירס ר׳ (ذرو). شُؤْمٌ פסימיות, ראיית שחורות. لا تَمْلَأِ الدُّنْيا شُؤْمًا אל תמלא את העולם שחור. تَشاؤُمٌ פסימיות. مَشْؤُومٌ רע מזל, ביש מזל, מביא אסון, מקולל, קללה רובצת עליו. يَوْمٌ مَشْؤُومٌ יום שחור, יום פורענות. مُتَشائِمٌ פסימיסט.

شَأَنَ ـَ היה לו ענין. شَأْنٌ ج شُؤُونٌ 1. ענין, דבר, עסק, אינטרס. 2. חשיבות. 3. עוצמה, כוח. 4. מצב. 5. מעלה, מעמד, ערך. بِشَأْنِ בקשר, בנוגע. أَصْحابُ (أُولُو) الشَّأْنِ המעוניינים בדבר, המעורבים. أَنْتَ وَشَأْنُكَ זה ענינך, עשה כרצונך. ذُو شَأْنٍ בעל חשיבות, ענין רציני. دَعْنِي وَشَأْنِي הנח לי, עזבני לנפשי. تَرَكَهُ وَشَأْنَهُ עזב אותו לנפשו. رَفِيعُ الشَّأْنِ רם מעלה, חשוב. ما شَأْنُكَ؟ מה אתה רוצה? ما شَأْنُكَ وَهٰذا؟ מה עסקך בזה? מה זה נוגע לך? شَأْنُهُ في ذٰلِكَ شَأْنُ דומה ל, דינו כדין. هٰذا شَأْنُهُ دائِمًا זהו מנהגו תמיד. أَصْلَحَتْ مِنْ شَأْنِها תיקנה את הופעתה. صَغِيرُ الشَّأْنِ ר׳ صَغير. لِلّٰهِ فِي خَلْقِهِ شُؤُونٌ ר׳ خَلق. الشُّؤُونُ الاِجْتِماعِيَّةُ רווחה, סעד, ענינים סוציאליים. هَيْئَةُ شُؤُونِ الطَّلَبَةِ ועד הסטודנטים.

شاه P 1. שח, מלך פרס (לשעבר). 2. המלך בשחמט. شاه مات שחמט.

شاهِينٌ P ج شَواهِينُ בז נודד (עוף דורס).

(شأو) شَأَى ـَ 1. הקדים בהתחרות. 2. עלה על מתחריו. شَأْوٌ שיא, מטרה, מרחק. بَعِيدُ الشَّأْوِ שאפתן, בעל שאיפות. بَلَغَ شَأْوًا بَعِيدًا הגיע להישגים מרחיקי לכת.

شاوِيش T ס׳ סמל.

شايٌ תה.

شاوُرْمَة T שווארמה.

شَبَّ ـِ 1. הגיע לבגרות, גדל, בגר. 2. התלקח (אש, מלחמה וכו׳), פרצה, בערה. شَبَّ عَنِ الطَّوْقِ בגר, הפך לגבר. شَبَّتِ الحَرْبُ פרצה המלחמה. شَبَّبَ II بِـ تَشْبِيبٌ 1. שר שירי אהבה ל־, עגב, "פלרטט". شَبٌّ צלום (אבן מלח עוצרת דם). شَبابٌ בחרות, תקופת הנעורים, עלומים. تَجْنِيدُ الشَّبابِ גיוס הצעירים. ماتَ فِي رَيْعانِ شَبابِهِ מת בדמי ימיו. شُبُوبٌ התלקחות, התפרצות (של אש למשל). شَبّابَةٌ חליל רועים. شَبِيبَةٌ נוער, נעורים. شابٌّ ج شُبّانٌ وشَبابٌ בחור, צעיר, עלם. شابَّةٌ עלמה צעירה. مَشْبُوبٌ 1. בוער, יוקד, לוהט. 2. עז.

شُباطٌ פברואר.

شَبَثٌ، شِبِتٌ ج شِبِثّانٌ שמיר (צמח).

(شبث) تَشَبَّثَ V נאחז ב־, נצמד, נאחז ב־, דבק ב־, התעקש. تَشَبَّثَ بِرَأْيِهِ עמד בתוקף על דעתו, התעקש.

شَبَحٌ ج أَشْباحٌ דמות ערטילאית, רוח רפאים, חזות, צל בלהות.

شَبَرَ ـُ מדד במלוא כפו (בזרת). شِبْرٌ ج أَشْبارٌ זרת, טפח, רוחב כף היד. شُبْرِيَّةٌ פגיון. شَبُّورٌ ج شَبابِيرُ שופר. شَبُّورَةٌ، شابُورَةٌ ערפל. مِنَ الدِّقَّةِ لِلشّابُورَةِ ר׳ (دقق) دِقَّة.

شَبْرَقَ ס׳ 1. קרע קרעים. 2. [illegible]

شِبْشِبٌ T ج شَباشِبُ وشَباشِيبُ נעל בית.

(شبط) شَبُّوطٌ ج شَبابِيطُ שבוט, שיבוטא (דג), קרפיון.

شَبِعَ ـَ 1. שבע, אכל די צרכו. 2. מאס בו. شَبِعَ مِنَ الأَمْرِ وَتَرَوَّى שבעה נפשו ב־, היה לו לזרא. مَنْهُومانِ لا يَشْبَعانِ طالِبُ عِلْمٍ وَطالِبُ مالٍ ר׳ نهم. شَبَّعَ II השביע, סיפק. أَشْبَعَ IV 1. השביע, מילא, סיפק. 2. הקריא את הקריאה בדקדוק. 3. הפריז. أَشْبَعَهُ ضَرْبًا הכהו מכות נאמנות. أَشْبَعَ نَهْمَةَ العِلْمِيِّ סיפק את צמאונו לידע. شِبْعٌ، شَبَعٌ שובע, רוויה. شَبْعانُ ج شِباعٌ שבע, מלא. إِشْباعٌ 1.

שבע, רוויה, רוויון. 2. הארכת אם קריאה. إِشْبَاعٌ جِنْسِيٌّ ע׳ (جنس). مُشْبَعٌ، مُشَبَّعٌ שבע, רווי, עמוס, מלא, טעון.

شَبِقَ – התאווה, תקף אותו יצר. شَبَقٌ חשק, יחום, תשוקה מינית. شَبِقٌ מיוחם, מתאווה תאווה מינית, תאוותן.

شُبُوقٌ T מקטרת טורקית.

شَبَكَ – 1. שרג, סבך, שילב, ערב. 2. השתרג, הסתבך, נאחז. 3. לכד ברשת, חכה. 4. עבד ל׳ סבכות. شَبَكَ ذِرَاعَهُ بِذِرَاعِهَا שילב ידו בזרועה. شَبَّكَ II 1. שילב, סרג, שם סבכות. 2. רישת, עשה רשת. تَشَبَّكَ V. تَشَابَكَ VI השתרג, הסתבך, נלפת, נצמד, התערב, הסתער. اِشْتَبَكَ VIII الْجَيْشَانِ שני הצבאות נלחמו זה בזה. شَبَكٌ מי׳ סבכות ועריסים. شَبَكَةٌ ج شَبَكَاتٌ وَشِبَاكٌ 1. רשת, מכמורת. 2. מערכת מחוברת (חיווט וכו׳). 3. מלכודת. شَبَكَةٌ شَائِكَةٌ רשת תיל דוקרני. شَبَكَةُ الْعَنْكَبُوتِ קורי עכביש. شَبَكَةُ الْعَيْنِ הרשתית. شَبَكَةُ الْمُوَاصَلَاتِ מערכת קווי התחבורה. شَبَكِيٌّ רשתי. الشَّبَكِيَّةُ רשתית העין. شُبَيْكَةٌ סריגה, סורג. شُبَّاكٌ ج شَبَابِيكُ חלון, אשנב. شُبَّاكُ التَّذَاكِرِ אשנב למכירת כרטיסים, קופה. شُبَّاكُ الْعَرْضِ חלון ראווה. مِشْبَكٌ ج مَشَابِكُ 1. אטב, סיכה, קרס. 2. סוג ממתק. تَشَابُكٌ 1. הסתבכות, השתרגות, סבך, השתלבות. 2. לחימה. 3. תגרה. تَشَابُكٌ بِالْأَيْدِي תגרת ידיים. اِشْتِبَاكٌ 1. הסתבכות, סבך, מבוכה, הסתבכות. 2. לחימה, תגרה. فَضُّ (فَكُّ) الِاشْتِبَاكِ הפרדת כוחות. مُشَبَّكٌ עשוי רשת, סרוג. مُشْتَبِكٌ 1. מעורב, מסובך. 2. נלחם. شُوَيْكٌ ע׳ شوك.

(شبل) أَشْبَلَتْ IV 1. המליטה גורים (לביאה). 2. ריחמה כאם על בנה, טיפלה. شِبْلٌ ج أَشْبَالٌ גור אריה, כפיר. إِنَّ ذَاكَ الشِّبْلَ مِنْ ذَاكَ الْأَسَدِ מש׳ כאב כן בן.

شُبِينٌ، إِشْبِينٌ Ar. ج أَشَابِينُ 1. שושבין. 2. סנדק.

شَبَّهَ II 1. דימה, חיקה. 2. המשיל. 3. דימה בנפשו, חשב לאחר. وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ק׳ ולא הרגוהו ולא צלבוהו ורק דימו בנפשם. شَبَّهَ الْفَتَاةَ بِالْبَدْرِ המשיל את העלמה ללבנה. شَابَهَ III דמה, היה דומה ל־. وَمَا شَابَهَ ذَلِكَ וכיוצא בזה, והדומה לו. أَشْبَهَ IV דמה ל־, היה כמו. مَا أَشْبَهَ اللَّيْلَةَ بِالْبَارِحَةِ מה רב הדמיון בין היום ליום האתמול. مَنْ أَشْبَهَ أَبَاهُ فَمَا ظَلَمَ מש׳ מעשי אבות סימן לבנים, כאב כן בן. تَشَابَهُوا VI 1. דמו זה לזה. 2. היו מסופקים לשתי משמעויות. اِشْتَبَهَ VIII فِي بِـ 1. חשד, פקפק ב־. 2. חשד ב־. 3. عَلَى התבלבל, התערפל. اِشْتَبَهَ فِي أَمْرِهِ חשד בו. شِبْهٌ ج أَشْبَاهٌ 1. דומה, כמו, מעין, חצי. 2. כמעט. شِبْهُ جَزِيرَةٍ חצי אי. شِبْهُ رَسْمِيٍّ רשמי למחצה. شِبْهُ الْعَيْنِ [illegible]. شِبْهُ الْمُنْحَرِفِ טרפז. فِي شِبْهِ عُزْلَةٍ כמעט בבדידות. شَبَهٌ 1. דמיון. 2. נחושת קלל, פליז. مَا لَهُ شَبَهٌ אין דומה לו. شُبْهَةٌ ج شُبُهَاتٌ 1. חשד, ספק, פקפוק. 2. בלבול, קושיות, חוסר בהירות. إِنَّهُ فَوْقَ الشُّبُهَاتِ הוא מעל לכל ספק וחשד. ذَوُو (أَصْحَابُ) الشُّبُهَاتِ אנשים מפוקפקים. شَبَهَانٌ פליז, נחושת קלל. شَبِيهٌ ج شِبَاهٌ דומה, כמו, מעין. شَبِيهُ الشَّيْءِ مُنْجَذِبٌ إِلَيْهِ מש׳ כל עוף למינו. مُشَابِهٌ דומה ל־, כיוצא ב־. تَشْبِيهٌ ج تَشْبِيهَاتٌ وَتَشَابِيهُ 1. דימוי, הדמיה, השוואה. 2. משל, אלגוריה. 3. הגשמה, מתן תכונות אנושיות לאל. مُشَابَهَةٌ דמיון, הקבלה, חפיפה. تَشَبُّهٌ بِـ חיקוי. تَشَابُهٌ 1. דמיון. 2. עמימות, אמביוולנטיות. اِشْتِبَاهٌ 1. פקפוק, הטלת ספק, חשד. 2. דמיון. مَشْبُوهٌ، مُشْتَبَهٌ بِهِ (فِيهِ) חשוד. مُتَشَابِهٌ דומה ל־. ج مُتَشَابِهَاتٌ מעורפל, לא ברור, רב משמעי (בקוראן).

(شبو) شَبَاةٌ ج شَبَوَاتٌ 1. חוד (של חרב וכו׳), עוקץ, קצה מחודד. 2. עוקץ העקרב.

شَتَّ – 1. התפזר, נפוץ. 2. פירד. شَتَّتَ II، أَشَتَّ IV פיזר, הפיץ. شَتَّتَ اللهُ شَمْلَهُمْ האל הפיצם לכל עבר. تَشَتَّتَ V פוזר, נפוץ, התפזר. تَشَتَّتَ جَمْعُهُمْ נפוצו לכל רוח. شَتٌّ ج أَشْتَاتٌ 1. פיזור, התפזרות, פירוד. 2. קטע, חלק. أَشْتَاتٌ مِنَ الْمَعْلُومَاتِ קטעי ידיעות. شَتَاتٌ פזורה. جَمْعُ الشَّتَاتِ איחוד הפזורה (התפוצות). شَتِيتٌ ج شَتَّى מפוזר, מגוון, שונה. أُمُورٌ شَتَّى עניינים רבים (שונים). تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ק׳ תחשבם כי מאוחדים הם אך לבותם מפורדים. شَتَّانَ مَا بَيْنَهُمَا! מה רב המרחק ביניהם! شَتَّانَ مَا بَيْنَ الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ! מה רב השוני בין דיבור למעשה! تَشْتِيتٌ פיזור, הפצה לכל עבר.

شَتَرَ – קרע, שיסע. شَتِرَ – נקרע, נהפך עפעפי עינו.

شَتَلَ – שתל, נטע. شَتْلَةٌ ج شَتَلَاتٌ שתיל, נטע. مَشْتَلٌ ج مَشَاتِلُ משתלה.

شَتَمَ – קילל, גידף, חירף. شَاتَمَ III، تَشَاتَمُوا VI קיללו זה את זה. شَتْمٌ גידוף, חירוף. شَتِيمَةٌ ج شَتَائِمُ קללה, גידוף, חירוף. كَالَ الشَّتَائِمَ لِـ המטיר קללות וגידופים על. مُشَاتَمَةٌ החלפת קללות.

(شتو) شَتَا – شَتَّى II، أَشْتَى IV חרף, בילה את החורף ב־. شِتَاءٌ ج أَشْتِيَةٌ 1. חורף. 2. גשמים. شَتَوِيٌّ חורפי, של החורף. مَشْتًى ج مَشَاتٍ(ي) מעון חורף. شَاتٍ(ي) חורפי, קר, גשום.

شَجَّ – פצע, ריצץ ראש, פילח. يَدٌ تَشُجُّ وَأُخْرَى مِنْكَ تَأْسُونِي מש׳ ע׳ يد.

شَجَبَ – הוקיע, פרסם לגנאי, גינה. شَجْبٌ גנאי, הוקעה. شِجَابٌ ج شُجُبٌ، مِشْجَبٌ ج مَشَاجِبُ קולב.

شَجَرَ – 1. רב, התקוטט. 2. גבר. شَجَّرَ II נטע עצים, ייער. شَاجَرَ III، تَشَاجَرَ VI התקוטטו, התנצחו. شَجَرَةٌ ج شَجَرٌ وَشَجَرَاتٌ وَأَشْجَارٌ עץ. شَجَرَةُ النَّسَبِ אילן היוחסין, ספר תולדות המשפחה. شَجَرَةٌ نَفْطِيَّةٌ עץ נפט. أَشْجَارٌ مُثْمِرَةٌ

צְבִי פֶּרֶא, צְבִי מִצְהָל. شَجِيّ. مَشْجُور סוֹעֵר. شُجَيْرَة ج شُجَيْرَات עֵץ קָטָן, שִׂיחַ. شِجَار. مُشَاجَرَة קְטָטָה, תִּגְרַת יָדַיִם, רִיב, הִתְקוֹטְטוּת. مُشَجَّر 1. מְעֻטָּר. 2. מְיֹעָר. 3. מֻקְנֵה מֶשִׁי.

شَجُعَ ـُ אָזַר עֹז. شَجَّعَ II עוֹדֵד, אִמֵּץ, חִזֵּק. تَشَجَّعَ V 1. הֶעֱזָה, הִרְהִיב עֹז בְּנַפְשׁוֹ, הִתְאַזֵּר עֹז, הִתְגַּבֵּר. 2. הֶעֱמִיד פְּנֵי אַמִּיץ. شُجَاع ج شُجْعَان אַמִּיץ, עָשׂוּי לִבְלִי חָת, עַז רוּחַ, גִּבּוֹר. شَجَاعَة אֹמֶץ לֵב. تَشْجِيع עִדּוּד, חִזּוּק. مُشَجِّع מְעוֹדֵד. جُمْهُور المُشَجِّعِين קְהַל הָאוֹהֲדִים.

شَجَنَ ـُ 1. הִקְשָׁה וְזִמְזֵם. 2. הִדְאִיב. شَجِنَ ـَ דָּאַב, הִתְעַצֵּב, הָיָה עָגוּם. شَجَّنَ II، أَشْجَنَ IV הֶעֱצִיב. شَجَن ج شُجُون דְּאָגָה, דְּאָבָה, יָגוֹן. الحَدِيثُ ذُو شُجُون הַשִּׂיחָה מִתְגַּלְגֶּלֶת מִנּוֹשֵׂא לְנוֹשֵׂא, הַשִּׂיחָה מִסְתַּעֶפֶת.

(شجو) شَجَا ـُ أَشْجَى IV 1. צִעֵר, הֶעֱצִיב. 2. הִקְנִיט מְאוֹד, הִרְגִּיז וְכוּ'. شَجِيَ ـَ 1. נִתְקְעָה עֶצֶם בִּגְרוֹנוֹ. 2. דָּאַג, דָּאַב, הִתְעוֹרְרוּ בּוֹ רִגְשׁוֹת עֲגוּמִים. شَجٍ (يّ) מְדֻכְדָּךְ, עָגוּם. شَجْو עֶצֶב, צַעַר. شَجًا. شَجًى עֶצֶם בַּגָּרוֹן. شَجِيّ 1. עָגוּם, עָצוּב, מְדֻכְדָּךְ. 2. מְעוֹרֵר רְגָשׁוֹת, סֶנְטִימֶנְטָלִי, רַגְשִׁי. مُشْجٍ (يّ) מְרַגֵּשׁ, מַעֲצִיב.

شَحَّ ـِ 1. קִמֵּץ, הָיָה קַמְצָן, כִּלַּי. 2. بِـ عَلَى קִמֵּץ, הָיָה קַמְצָן ב. شَاحَّ III بِـ 1. הִתְקַמְּצוּ עָלָיו. 2. הִתְקַמֵּץ עִם. تَشَاحَّ VI הִתְחָרוּ בְּקַמְצָנוּת זֶה עִם זֶה. شُحّ. شَحّ קַמְצָנוּת, כִּילוּת. شَحِيح ج أَشِحَّاء وَأَشِحَّة קַמְצָן, כִּילַי. الأَيَّام الشَّحَائِح יְמֵי הַבַּצֹּרֶת. مُشَاحَّة חִלּוּקֵי דֵּעוֹת, הִתְקוֹטְטוּת. لَا مُشَاحَّةَ فِي ذَلِكَ אֵין מִי שֶׁחוֹלֵק עַל כָּךְ, לֵית מַאן דְּפָלִיג עֲלֵהּ.

شَحَبَ ـُ 1. הֶחֱוִיר. 2. כָּמַשׁ, רָזָה. شُحُوب חִוָּרוֹן, רָזוֹן. شَاحِب ج شَوَاحِب 1. חִוֵּר. 2. רָזֶה, כָּמוּשׁ, חָלוּשׁ.

شَحَتَ ר' סָבַב נְדָבוֹת. شَحَّات מְקַבֵּץ נְדָבוֹת ע' شَحَّاذ.

شَحَذَ ـَ 1. חִדֵּד, הִשְׁחִיז. 2. אִמֵּץ אֶת כּוֹחוֹ לִפְתְרוֹן בְּעָיָה. 3. קִבֵּץ נְדָבוֹת, חָזַר (חִזֵּר) עַל הַפְּתָחִים. شَحَّاذ קַבְּצָן, מְקַבֵּץ נְדָבוֹת. شَحَّاذ العَيْن שְׂעוֹרָה (בְּעַיִן). شِحَاذَة חִזּוּר עַל הַפְּתָחִים, קַבְּצָנוּת. مِشْحَذ. مِشْحَذَة מַשְׁחֶזֶת, מַשְׁחֵזָה.

شَحَرَ II פָּחַם בְּפִיחַ. شَحَار פִּיחַ. شُحْرُور ج شَحَارِير שַׁחֲרוּר, קִיכְלִי (צִפּוֹר שִׁיר, blackbird). مُشَحَّر מְפֻיָּח.

شَحَطَ ـَ 1. רָחַק, הָיָה רָחוֹק. 2. שָׁחַט, הִקְפִּיץ מְאֹד. 3. עָלָה עַל שִׂרְטוֹן. شَحْطَة ج شَحَطَات 1. מִסְפָּר רַב. 2. קַו (של דיו בכתיבה), קַו. شَحَّاطَة ר' גַּפְרוּר. شَاحِط 1. רָחוֹק. 2. מַפְלִיג, שֶׁעָלָה עַל שִׂרְטוֹן (אֳנִיָּה וְכוּ').

شَحْطَطَ ר' "קִרְקֵשׁ", שָׁלַח מִמָּקוֹם לְמָקוֹם.

شَحُمَ ـُ שָׁמַן. شَحِمَ ـَ שָׁמַן, הָיָה שָׁמֵן. شَحْم ج شُحُوم وَشُحُومَات שֻׁמָּן, חֵלֶב. بِشَحْمِهِ وَلَحْمِهِ בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ, הוּא בְּעַצְמוֹ. شَحْمَة 1. חֲתִיכַת שֻׁמָּן. 2. בְּדַל אֹזֶן, תְּנוּךְ. شَحْمَة الأَرْض כִּנִּמָה (תּוֹלַעַת הַחַיָּה בָּאֲדָמָה). شَحْمَة العَيْن גַּלְגַּל הָעַיִן. مَا كُلُّ بَيْضَاءَ شَحْمَةً وَلَا كُلُّ سَوْدَاءَ تَمْرَةً לֹא כָּל הַנּוֹצֵץ זָהָב. شَحِيم שָׁמֵן. مِشْحَمَة ج مَشَاحِم אַסְלָה, מִכְשִׁיר לְסִיכָה. تَشْحِيم סִיכָה, מְשִׁיחָה. زُيُوت التَّشْحِيم שַׁמְנֵי סִיכָה. مُشَحَّم מְשֻׁמָּן (בָּשָׂר וְכוּ').

شَحَنَ ـَ بِـ טָעַן, הֶעֱמִיס, מִלֵּא. شَحَنَ ـَ عَلَى שָׁלַח אֶל, שָׂנֵא, הִתְיַחֵס בְּאֵיבָה. شَاحَنَ III שָׂטַם, אִיֵּב, שָׂנֵא. أَشْحَنَ IV הִטְעִין, מִלֵּא. تَشَاحَنَ VI שָׂנְאוּ זֶה אֶת זֶה. شَحْن טְעִינָה, הַטְעָנָה. بُولِيصَة شَحْن שְׁטַר מִטְעָן. سَفِينَة شَحْن סְפִינַת מִטְעָן, אֳנִיַּת מַשָּׂא. سَيَّارَة شَحْن، شَاحِنَة מַשָּׂאִית, מְכוֹנִית מַשָּׂא. شُحْنَة מִטְעָן, מַשָּׂא. شُحْنَة كَهْرَبَائِيَّة מִטְעָן חַשְׁמַלִּי. شُحْنَة مُتَفَجِّرَات מִטְעַן חֹמֶר נֶפֶץ. شَحْنَاء אֵיבָה, מַשְׂטֵמָה. مُشَاحَنَة ج مُشَاحَنَات מְרִיבָה, מַחְלֹקֶת, רִיב, קְטָטָה. شَاحِن מַטְעֵן (בְּחַשְׁמַל). شَاحِن المَرْكَم מַטְעֵן הַסּוֹלְלָה. مَشْحُون טָעוּן, עָמוּס, מָלֵא.

شَخَّ ـُ 1. הִשְׁתִּין. 2. נָחַר. شَخّ הַשְׁתָּנָה. مَشْخَّة מַשְׁתֵּנָה.

شَخَبَ ـُ זָרַם (חָלָב מִפְּטָמָה, דָּם וְכוּ').

شَخْبَطَ שִׂרְבֵּט, "קִשְׁקֵשׁ". شَخْبَطَة שִׂרְבּוּט.

شَخْتُور، شَخْتُورَة ج شَخَاتِير סִירָה.

شَخَرَ ـِ 1. נָחַר, חִרְחֵר, נָחַם. 2. צָהַל (סוּס), נָעַר (חֲמוֹר).

شَخْشَخَ רִשְׁרֵשׁ, הִשְׁמִיעַ רַעַשׁ אוֹ צִלְצוּל. شُخْشِيخَة ج شَخَاشِيخ רַעֲשָׁן (שֶׁל יְלָדִים).

شَخَصَ ـَ 1. הוֹפִיעַ פִּתְאוֹם. 2. بِـ נָעַץ מַבָּט, הִסְתַּכֵּל בְּמַבָּט נוֹקֵב. 3. הִזְדַּקֵּר (בְּסִבּוּבוֹת). 4. مِنْ יָצָא מִן. 5. הִתְיַצֵּב לְנֶגֶד. شَخَّصَ II 1. זִהָה, קָבַע זֶהוּת. 2. אִבְחֵן (מַחֲלָה). أَشْخَصَ IV שָׁלַח, שִׁגֵּר. تَشَخَّصَ V 1. נִגְלָה. 2. אֻבְחַן. شَخْص ج أَشْخَاص وَشُخُوص אָדָם, אִישׁ, פַּרְצוּף, פֶּרֶט, דְּמוּת (בְּסִפּוּר). شَخْص مَعْنَوِيّ (اعْتِبَارِيّ) אִישִׁיּוּת מִשְׁפָּטִית (מִשְׁפָּטִית). جَاءَ بِشَخْصِهِ בָּא בְּעַצְמוֹ. شَخْصِيّ אִישִׁי, פְּרָטִי. الأَحْوَال الشَّخْصِيَّة 1. עִנְיְנֵי אִישׁוּת. 2. מַעֲמָד מִשְׁפַּחְתִּי. شَخْصِيَّة אִישִׁיּוּת, דְּמוּת (בְּסִפּוּר). شَخْصِيَّة اعْتِبَارِيَّة אִישִׁיּוּת מִשְׁפָּטִית (מִשְׁפָּטִית). بِطَاقَة شَخْصِيَّة תְּעוּדַת זֶהוּת. تَحْقِيق الشَّخْصِيَّة זִהוּי. لَا شَخْصِيَّةَ لَهُ חֲסַר אִישִׁיּוּת. تَشْخِيص 1. זִהוּי. 2. אִבְחוּן. طَابُور تَشْخِيص מִסְדַּר זִהוּי. تَشْخِيص نَفْسَانِيّ אִבְחוּן פְּסִיכוֹלוֹגִי. شَاخِص נָעוּץ מַבָּט, קָפוּא, דּוֹמֵם. مُشَخَّص 1. מְאֻבְחָן. 2. מְזֹהֶה. مُشَخِّصَات סִמְנֵי הֶכֵּר.

شَخَطَ فِي ר' גָּעַר בּ-, צָעַק עַל.

شَخْلَلَ ר' הִשְׁמִיעַ רַעַשׁ. شُخْلِيلَة רַעֲשָׁן (שֶׁל יְלָדִים).

شَدَّ ـُ 1. הָיָה חָזָק, הָיָה עַז. 2. קָשַׁר, הִדֵּק, חִזֵּק. 3. מָשַׁךְ (חֶבֶל וְכוּ'), צָרַר

הדקה, מתיחה. 4. לחץ ידו. 5. ק' שם לבו. 6. רתם בהמה, חבש. 7. קשר קשרות. شَدَّ أَزْرَهُ ע' (أزر). شَدَّ رِحَالَهُ ע' (رحل). شَدَّ الزِّمَامَ עצר במושכות, עצר בעדו. شَدَّ وِثَاقَهُ כבל אותו היטב. لَشَدَّ مَا كَانَ سُرُورِي! מה גדולה היתה שמחתי! شَدَّدَ II 1. חזק, הדק. 2. הקשה, החמיר, התאכזר, הכריע. 3. הדגיש, הקפיד. شَدَّدَ فِي طَلَبِهِ בקש בתקף (בעקשנות). شَدَّدَ مِنْ عَزِيمَتِهِ חזק את ידו (החלטתו). شَدَّدَ الْعُقُوبَةَ החמיר את העונש. شَادَّ III התגרה, נאבק. تَشَدَّدَ V 1. היה תקיף, החמיר, התעקש, הקפיד. 2. התחזק. تَشَادُّوا VI התקוטטו זה עם זה. إِشْتَدَّ VIII החריף, נעשה רציני, גבר, התגבר. إِشْتَدَّ السُّقْطُ גבר הלחץ. إِشْتَدَّ سَاعِدُهُ גברה ידו, התחזק, נאזר. شَدٌّ משיכה, מתיחה. شَدُّ الْحَبْلِ משיכת חבל (בספורט). شَدَّةٌ ج شَدَّاتٌ 1. הדקה. 2. חזוק, הדגשה, הקשחה. 3. נגש (בדקדוק). 4. סט קלפים. شِدَّةٌ 1. עצמה, תקף, עז, חזקה, קשי. 2. ج شَدَائِدُ צרה, אסון, פרענות. شَدِيدٌ ج أَشِدَّاءُ 1. איתן, חזק, עז, קשה. 2. חמור (מצב, מחלה וכו'). لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ ע' (صرع). شَدِيدُ الْبَأْسِ עז רוח, גבור. شَدِيدُ الشَّكِيمَةِ קשה ערף, עקשן. شَدِيدُ اللَّهْجَةِ (נאום) חריף (מכתב, נאום וכו'). شَدِيدُ الْوَطْأَةِ חמור, אכזר, ללא רחם. أَشُدٌّ 1. בשלות, מלאות (של כוחות). 2. עצמה. بَلَغَ أَشُدَّهُ הגיע לבגרות מלאה. مَشَدٌّ ج مَشَدَّاتٌ מחוך. تَشْدِيدٌ 1. חזוק, הדוק, הקשחה. 2. הדגשה (בדקדוק). مَشَدَّةٌ ج مَشَدَّاتٌ חגורת קשירה, מחוך. إِشْتِدَادٌ החרפה, התגברות. مَشْدُودٌ 1. קשור. 2. מתוח. مُشَدِّدٌ מחמיר. ظُرُوفٌ مُشَدِّدَةٌ ע' (ظرف). مُشَدَّدٌ 1. מדגש (אות). 2. חמור. مُتَشَدِّدٌ מחמיר, קפדן, מקפיד.

شَدَخَ ـَ 1. פצע, שבר. 2. מעך, רוצץ. تَشَدَّخَ V. إِنْشَدَخَ VII נפצע, נבקע.
شَدْخٌ ج شُدُوخٌ פצע, סדק, שריטה.

(شدق) تَشَدَّقَ V לגלג, התרברב, התפלצץ, דבר במליצות ובגאוה. شِدْقٌ ج أَشْدَاقٌ זוית הפה. ضَحِكَ مِلْءَ شِدْقَيْهِ צחק מלוא לועו. צחק בכל פה. أَشْدَقُ ج شُدْقٌ רחב פה. مُتَشَدِّقٌ מתפלצץ, רברבן.

شَدَنَ ـُ עמל ופרי מאמץ. شَادِنٌ ج شَوَادِنُ עפר.

شَدَهَ ـَ הדהים, הכה בתמהון. شَدْهٌ. إِنْشَدَهَ VII נדהם, הכה בתמהון, השתומם, בא במבוכה. مَشْدُوهٌ נבוך, אחוז תמהון, משתומם.

(شدو) شَدَا ـُ 1. דקלם (שירה). 2. פצח שיר. 3. השכיל, קנה דעת. شَدْوٌ זמרת שירה. شَادٍ(ي) ج شُدَاةٌ 1. זמר. 2. מדקלם. 3. משכיל, קונה דעת. لَيْلَةٌ شَادِيَةٌ ערב זמרה.

شَذَّ ـِ عَنْ 1. סטה מ־, יצא מן הכלל, חרג מ־. 2. היה שונה, פרש, היה נפרד מ־. شَذَّ عَنِ الْقَاعِدَةِ יצא מן הכלל, היה חריג. شُذُوذٌ סטיה, חריגה. شُذُوذٌ جِنْسِيٌّ סטיה מינית. شَاذٌّ ج شَوَاذُّ وشُذَّاذٌ 1. חריג, יוצא מן הכלל, יוצא דפן. 2. משנה, מוזר. شَاذُّ الْأَطْوَارِ מוזר, משנה. شَاذٌّ جِنْسِيًّا סוטה מין. شُذَّاذُ الْآفَاقِ זרים, נודדים (שאין להם ארץ מולדת), ערקי ערקים. لِكُلِّ قَاعِدَةٍ شَوَاذُّ לכל כלל יוצא מן הכלל.

شَذَبَ ـِ شَذَّبَ II 1. גזם, זמר, הסיר (ענפים), קלף, גרד. شَذْبٌ. تَشْذِيبٌ גזום. مِشْذَبٌ ج مَشَاذِبُ מגל יד.

شَذَّرَ II 1. שבץ (בפנינים). 2. שבץ (דברי שירה בנאום וכו'). شَذْرَةٌ ج شَذَرَاتٌ وشُذُورٌ 1. חתיכת זהב. 2. פנינה. شَذَرَاتٌ חוליות, פרקים קטועים. تَفَرَّقُوا شَذَرَ مَذَرَ נפוצו לכל רוח (עבר).

(شذو) شَذَا ـُ הפיץ ריח ניחוח (בושם). شَذًا. شَذًى בשם, ריח ניחוח, ערבות. شَذِيٌّ ערב, ריחני.

شَرَّ ـِ 1. היה רע, היה רשע, התנהג. 2. פרש. 3. חושף, ... 4. תלה (כביסה כמשל), יבש. شَرٌّ ج شُرُورٌ 1. רעה, רע, רשעות, זדון. 2. רע, רשע, זד. شَرٌّ مُسْتَطِيرٌ צרה צרורה. هَزَمَهُمْ شَرَّ هَزِيمَةٍ הביסם מבוסה מחפירה. إِنَّ فِي الشَّرِّ خِيَارًا. بَعْضُ الشَّرِّ أَهْوَنُ مِنْ بَعْضٍ מכי בחר את הרע במיעוטו. شِرَّةٌ 1. רעה, רשעות. 2. מעשה רע. 3. חטא. 4. להט נעורים. شِرِّيرٌ ج أَشْرَارٌ وأَشِرَّاءُ. شَرَّانِيٌّ רשע, רע, איש מדון, מזיק, נבל. الشِّرِّيرُ 1. השטן. 2. מעשה רע. شَرَرٌ ج شُرُورٌ. شَرَارَةٌ ج شَرَارٌ وشَرَارَاتٌ רשף, ניצוץ, זיק. شَمْعَةُ الشَّرَارَةِ מצת. مُشَارَّةٌ מריבה, מחלקת רעים.

(شراب) إِشْرَأَبَّ 1. מתח צוארו כדי לראות. 2. שאף, נכסף.

شُرَّابٌ ج شَرَارِيبُ גדיל ע' (جرب) جُورَبٌ.

شَرِبَ ـَ שתה, גמע, סבא, עשן. شَرِبَ الدُّخَانَ עשן. شَرِبَ نَخْبَهُ (فِي صِحَّتِهِ) שתה לחייו. أَكَلَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ وَشَرِبَ ע' أكل. شَرَّبَ II השקה, רוה. شَارَبَ III שתה עם־. أَشْرَبَ IV 1. השקה, הרוה. 2. ערבב, מזג (צבע בצבע אחר). 3. הספיג, החדיר. أُشْرِبَ الْبَيَاضُ حُمْرَةً ערבב לבן באדם. أَشْرَبْتَنِي مَا لَمْ أَشْرَبْ תלית בי דבר שלא עשיתי. تَشَرَّبَ V שתה, ספג, קלט, היה חדור. تَشَرَّبَ الدِّقَّةَ مِنْ أَبِيهِ ספג את הדיקנות מאביו. شُرْبٌ שתיה, ספיגה. مَاءُ الشُّرْبِ מי שתיה. شَرْبَةٌ 1. גמיעה. 2. תרופה משלשלת. 3. צרוך לשתיה. شُرْبَةٌ. شُورْبَةٌ מרק. شَرَابٌ ج أَشْرِبَةٌ 1. משקה. 2. יין, שכר. 3. משקה קל. 4. סירופ. شَرَابُ التُّفَّاحِ מיץ תפוחים, סיידר. شَرَّابٌ، شِرِّيبٌ שתין. شُرَّابَةٌ، شَرَّابَةٌ ج شَرَارِيبُ ציצית, פליל, שובל, גדיל, פיף. مَشْرَبٌ ج مَشَارِبُ 1. שתיה, משקה. 2. מקום, נטית לב, טעם, אפי. 3. מקור שתיה. مَأْكَلٌ وَمَشْرَبٌ אכל ושתיה. إِنَّهُ يَفْهَمُ مَآتِيَهُمْ وَمَشَارِبَهُمْ מבין הוא מבין את טעמם ונטייתם.

مُشْرَبِيَّة، مَشْرَبِيَّة 1. חדר או מרפסת עם סבכת עץ שֶׁעָשׂוּי הבית מציצות בעדם, "משרביה". 2. כדון לשתייה. 3. צינור. 4. חדר שתייה. تَشْرِيبٌ רוויה, הרוויה, השקיה. تَشَرُّبٌ ספיגה, קליטה. شَارِبٌ. شَارِبَان ج شَوَارِبُ שפם. مَشْرُوبٌ משקה. مَشْرُوبَاتٌ رُوحِيَّةٌ משקאות חריפים.

شَرْبِينٌ P אשוח הרה, ברוש.

شَرَجٌ ج أَشْرَاجٌ פי הטבעת.

شَرَحَ ـَ 1. פירש, הסביר, הבהיר, באר, בדר. 2. חתך לחתיכים או לפלחים, נתח. 3. הניח, עודד, גרם קורת רוח. شَرَحَ صَدْرَهُ (خَاطِرَهُ) גרם לו נחת רוח. شَرَّحَ II 1. נתח גווה. 2. ערך פוסט-מורטום (ניתוח שלאחר המוות). اِنْشَرَحَ VII רחב לבו. اِنْشَرَحَ صَدْرُهُ (خَاطِرُهُ) נהנה, עלז, נתרפה לו קורת רוח. شَرْحٌ פירוש, הסבר, באור. شَرْحِيٌّ פרשני. شَرِيحَةٌ ج شَرَائِحُ 1. חתך אחורי וכד' (פלח של פרי). 2. פרוסה, נתח. 3. אספקה, "סקט". 4. שקופית. مِشْرَحَةٌ שולחן (חדר) נתוחים. تَشْرِيحٌ נתוח, פוסט-מורטם. عِلْمُ التَّشْرِيحِ אנטומיה, כירורגיה. تَشْرِيحِيٌّ אנטומי, כירורגי. اِنْشِرَاحٌ נחת רוח, קורת רוח, עליצות, שמחה. شَارِحٌ ج شُرَّاحٌ מפרש, מבאר, מסביר. مُشَرِّحٌ מנתח, כירורג.

شَرَخَ ـَ 1. סדק, שרט. 2. הגיע לפרקו (נער). شَرْخٌ 1. סדק, חריץ. 2. שורש, מקור, התחלה. شَرْخُ الشَّبَابِ שחר החיים, עלומים. مَشْرُوخٌ סדוק, שרוט.

شَرَدَ ـُ 1. נס, ברח, נמלט. 2. השתולל (בהמה). 3. عَنْ סר מן הדרך, תעה. شَرَدَ ذِهْنُهُ (فِكْرُهُ، نَظَرُهُ). شَرَدَ بِهِ الفِكْرُ הרהר והוא שם כבר מחשבותיו. شَرَّدَ II גירש, הבריח, סילק, הניס, שילח, הגלה. تَشَرَّدَ V נפוץ לכל עבר, נעקר ממכונו, ממולדתו וכד', שוטט, נע ונד. شَرُودٌ נס, נע ונד, תועה. شُرُودٌ 1. מנוסה, בריחה, נדידה. 2. שכחה. شُرُودُ الفِكْرِ (الذِّهْنِ) פיזור נפש, הרהור. شَرِيدٌ גולה, פליט, תועה, שאין לו קורת גג. تَشْرِيدٌ גירוש, הגלייה, הבריחה, עקירה ממכונו. تَشَرُّدٌ נדודים. شَارِدٌ ج شُرَّدٌ وَشَوَارِدُ בורח, נס, פליט. شَارِدُ القَلْبِ (القَلْبِ، الفِكْرِ) פזור נפש, מהורהר. شَوَارِدُ اللُّغَةِ הוספות למלאות חריגות. لَا تَفُوتُهُ شَارِدَةٌ وَلَا وَارِدَةٌ שום דבר אינו חומק ממנו. مُشَرَّدٌ עקור, פליט, נודד, שוב. الطُّيُورُ الْمُشَرَّدَةُ עופות נודדים. مُتَشَرِّدٌ משוטט, נודד, מתבטל.

(شرنق) تَشَرْنَقَ הזחלים שבה קורים, התגלם. شَرْنَقَةٌ פקעת, התגלמות.

(شرذم) تَشَرْذَمَ התפלג לקבוצות קטנות, התפזר לכל רוח. تَشَرْذُمٌ התפזרות לכל עבר. شِرْذِمَةٌ ج شَرَاذِمُ 1. חתיכה (מכל דבר), קרע. 2. קבוצה קטנה. شَرَاذِمُ קבוצות אנשים ושאריות המחנות, שרידי פרטים.

شَرِسَ ـَ נעשה רע, היה איש מדון, נעשה פרא אדם. تَشَارَسَ VI רב עם, התקוטט. شَرِسٌ 1. איש מדון, פרוע, רגזני. شَرَسٌ. شَرَاسَةٌ פראות, רוע, רשעות, פראות, רוע לב.

شَرَّشَ II הכה שורש. شِرْشٌ ج شُرُوشٌ 1. שורש. 2. וריד. شِرْشُ اللَّبَنِ מי חלב, גבינה.

شَرْشَرَ 1. השחיז, הקהה. 2. שחק (?). شُرْشُورٌ ج شَرَاشِيرُ פרוש (ציפור שיר), finch. شَرْشِيرٌ ט' שרשיר, ברווז בר.

شَرْشَفٌ ج شَرَاشِفُ סדין ע' (ملا) مُلَاءَة.

شَرَطَ ـِ 1. התנה, קבע תנאי (התחייבות). 2. שרט, פצע. شَرَطَ لَهُ חייב אותו, התחייב לו. شَرَّطَ II 1. קרע. 2. שרט. 3. הקיז דם (בחתוך הווריד). شَارَطَ III عَلَى קבע תנאי עם, קבע תנאים עם. اِشْتَرَطَ VIII התנה. شَرْطٌ ج شُرُوطٌ 1. תנאי, התניה. 2. שריטה. 3. קרע. شَرْطٌ. بِشَرْطٍ. عَلَى شَرْطِ أَنْ בתנאי ש-. شَرْطُ الامْتِنَاعِ لِلامْتِنَاعِ תנאי בטל (בדקדוק). بِلَا قَيْدٍ أَوْ شَرْطٍ ללא כל תנאי. شَرَطٌ ج أَشْرَاطٌ סימן, אות מבשר. أَشْرَاطُ السَّاعَةِ אותות בוא יום הדין (באסלאם), אותות הקיצים. شَرْطِيٌّ של תנאי. جُمْلَةٌ شَرْطِيَّةٌ משפט תנאי (בדקדוק). شَرْطَةٌ מקף, קו מפריד (-). شَرْطَةٌ مَائِلَةٌ לוכסן. شُرْطَةٌ 1. משטרה. 2. שוטרים. شُرْطِيٌّ ج شُرْطِيُّونَ שוטר. مَخْفَرُ (مَرْكَزُ) شُرْطَةٍ תחנת משטרה. شُرْطَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ משטרה צבאית. شُرْطَةُ الْمُرُورِ (السَّيْرِ) משטרת תנועה. شَرِيطٌ ج أَشْرِطَةٌ وَشَرَائِطُ 1. סרט (של רשמקול, קולנוע וכו'). 2. חוט, שרוך. شَرِيطُ تَسْجِيلٍ סרט הקלטה. شَرِيطٌ سَاحِلِيٌّ רצועת חוף. شَرِيطُ القِيَاسِ סרט מדה. شَرِيطٌ لَاصِقٌ סרט הדבקה, סלוטייפ. شَرِيطٌ نَاطِقٌ סרט מדבר (קולנוע). شَرِيطٌ وَثَائِقِيٌّ סרט תעודי. مِشْرَطٌ ج مَشَارِطُ אזמל, סכין מנתחים. مُشَارَطَةٌ קביעת תנאים הדדיים, הסכם תנאים. مُشَارَطَةُ التَّحْكِيمِ שטר בוררות. اِشْتِرَاطٌ ج اِشْتِرَاطَاتٌ העמדת תנאים, התניה.

شَرَعَ ـَ 1. החל, התחיל, פתח ב-. 2. חקק, קבע חוק. 3. כוון (נשק). 4. הראה דרך, פתח. 5. הוביל (בהמה) למים. شَرَعَ يُحَاضِرُ החל להרצות, פתח בהרצאה. شَرَّعَ II 1. חוקק, נתן חקה. 2. כוון (נשק). أَشْرَعَ IV عَلَى פנה אל-. أَشْرَعَ الطَّرِيقَ סלל את הדרך. أَشْرَعَ قَلَمَهُ שלף את עטו (כדי לכתוב). اِشْتَرَعَ VIII קבע חוק, חוקק. شَرْعٌ הלכה, דין, חוק. الشَّرْعُ הנורמות הדתיות באסלאם, החוק האסלאמי. شَرْعًا وَعُرْفًا בזכות ולא בחסד, בדרך הישר. شَرْعًا وَقَانُونًا לפי הדת והדין, לפי ההלכה והחוק. هُمْ فِي ذَلِكَ شَرْعٌ وَاحِدٌ הם שווים (דומים) בכך. شَرْعِيٌّ חוקי, לגיטימי, כשר, מקובל, לפי הדת והדין, כשר, כראוי. الطِّبُّ الشَّرْعِيُّ הרפואה המשפטית, פתולוגיה. الْمَحْكَمَةُ الشَّرْعِيَّةُ בית הדין השרעי (לפי ההלכה האסלאמית). غَيْرُ شَرْعِيٍّ 1. לא חוקי, פסול. 2. ממזר. شَرْعِيَّةٌ חוקיות, כשרות, לגיטימיות. شِرْعَةٌ דרך (מנהג), חוק. لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً

وَمِنْهَاجًا כי לכל אחד שמנו משפט ומסלול. الشِّرْعَةُ "מישריעה", החוק האסלאמי. شِرَاعٌ ج أَشْرِعَةٌ מפרש. سَفِينَةٌ شِرَاعِيَّةٌ ספינת מפרשים. طَائِرَةٌ شِرَاعِيَّةٌ (انْزِلَاقِيَّةٌ) דאון, גלשון. شِرَاعَةٌ עינית (של רוח). شُرَاعَةٌ אשנב. شُرُوعٌ התחלה. شَرِيعَةٌ ج شَرَائِعُ 1. מקור מים, גדה אל המים. 2. הלכה אסלאמית, "שריעה", החוק האסלאמי הכולל את חוקי הקוראן ודברי הנביא מחמד, חוק דתי. 3. דרך, שיטה. نَهْرُ الشَّرِيعَةِ נהר הירדן. شَرِيعَةُ الْغَابِ חוק הג'ונגל. الشَّرِيعَةُ الْمُوسَوِيَّةُ תורת משה. تَشْرِيعٌ ج تَشْرِيعَاتٌ חקיקה, חוקים, תחיקה. تَشْرِيعِيٌّ תחיקתי. السُّلْطَةُ التَّشْرِيعِيَّةُ הרשות המחוקקת (כנסת, פרלמנט וכו'). اِشْتِرَاعٌ חקיקה. تَثْنِيَةُ الِاشْتِرَاعِ ספר דברים (מספרי התורה). شَارِعٌ 1. מחוקק. 2. ج شَوَارِعُ רחוב, דרך. شَارِعٌ رَئِيسِيٌّ רחוב ראשי. مَشْرُوعٌ 1. לגיטימי, חוקי, מותר, כשר. 2. ج مَشَارِيعُ وَمَشْرُوعَاتٌ תכנית, מיזם, מפעל, פרויקט. 3. הצעה (מכתב וכו'). مَشْرُوعُ قَانُونٍ הצעת חוק. الْمَشَارِيعُ الْكِبَارِيَّةُ מפעלי הממלכה הראשיים. مَشْرُوعِيَّةٌ לגיטימיות, חוקיות, כשרות. مُشَرِّعٌ מחוקק. شَرْعَنَ נתן לגיטימציה. شَرْعَنَةٌ מתן לגיטימציה.

شَرُفَ - נכבד, נעלה כבוד, היה אציל, היה מרומם, רם. شَرَّفَ II כיבד, נתן כבוד, הוקיר, רומם. شَارَفَ III 1. קרב, היה קרוב ל-, עמד ל-, היה על סף. 2. התגאה ב- בכבוד על. 3. צפה על, נצבה על. شَارَفَ الْمَوْتَ עמד על סף המוות. أَشْرَفَ IV عَلَى 1. פיקח על, השגיח, ניהל. 2. השקיף, הציץ מעל. 3. היה על סף, קרב. أَشْرَفَ عَلَى الْغَرَقِ היה על סף טביעה, כמעט טבע. تَشَرَّفَ V بِـ 1. התכבד ב-, כובד, זכה ביקר. 2. נישא, עלה. 3. שמח ל-, התאווה ל-. أَتَشَرَّفُ بِدَعْوَتِكُمْ מתכבד להזמינכם. اِسْتَشْرَفَ X נשא את עיניו אל, הציץ, צפה על. شَرَفٌ 1. כבוד, יקר, פאר, אצילות. 2. מקום רם. عَلَى شَرَفِهِ לכבודו. أَعْطَاهُ كَلِمَةَ شَرَفٍ נתן לו מילת כבוד. دُكْتُورَاهْ شَرَفٍ תואר דוקטור כבוד. شُرْفَةٌ ج شُرُفَاتٌ وَشُرَفٌ 1. גזוזטרה, מרפסת (בולטת כלפי חוץ). 2. זיז, זווית, מרפסת. شَرِيفٌ ج شُرَفَاءُ وَأَشْرَافٌ 1. נכבד, אציל, חשוב, רם המעלה. 2. "שריף", מצאצאי הנביא מחמד. مَشْرَفٌ ج مَشَارِفُ רמה, מרום. مَشَارِفُ الْمَدِينَةِ מבואות העיר, המקומות החולשים על העיר, פרברי העיר. مَشْرَفِيٌّ סוג חרב. تَشْرِيفٌ، تَشْرِيفَةٌ הענקת כבוד, טקס (של אדם חשוב). التَّشْرِيفَاتُ الْمَلَكِيَّةُ סדר המבקרים הרשמיים של המלכה. مُدِيرُ (رَئِيسُ) التَّشْرِيفَاتِ ראש המחלקה על הטקס. تَشْرِيفَاتِيٌّ 1. טקסי. 2. ראש הטקס. إِشْرَافٌ عَلَى פיקוח על, השגחה, שמירת עין על. تَحْتَ إِشْرَافِ 1. בחסות. 2. בפיקוח. مُشَرَّفٌ מכובד. سَلَامٌ عَادِلٌ وَمُشَرِّفٌ שלום צודק ומכובד. مُشْرِفٌ 1. عَلَى משקיף על. 2. מפקח, משגיח. 3. מנחה (של עבודות אקדמיות).

شَرَقَ - זרח (השמש), האיר, עלה. شَرِقَ بِـ הקדים במה ששתה, בלע בדרך לא נכונה (גרימת סיכון), נחנק ב-, נשנק. شَرَّقَ II 1. נסע מזרחה. 2. ייבש בשמש (בשר). 3. התייבש (מרוב חום). شَرَّقَ وَغَرَّبَ נסע בארץ לאורכה ולרוחבה. أَشْرَقَ IV זרח, זהר. أَشْرَقَ وَجْهُهُ קרנו פניו. اِسْتَشْرَقَ X היה למזרחן. شَرْقٌ מזרח, מזרח שמש. شَرْقًا מזרחה. شَرْقُ (شَرْقِيُّ) الْأُرْدُنِّ עבר הירדן. الشَّرْقُ الْأَدْنَى המזרח הקרוב. الشَّرْقُ الْأَقْصَى המזרח הרחוק. الشَّرْقُ الْأَوْسَطُ המזרח התיכון. شَرْقِيٌّ מזרחי, אוריינטלי. الطَّوَائِفُ الشَّرْقِيَّةُ 1. העדות הנוצריות המזרחיות. 2. העדות היהודיות שמקורן בארצות המזרח. شُرُوقٌ זריחה. شَرَاقِيٌّ ר' אדמה נחרה (אשר הנילוס אינו מציף אותה בתקופת הגאות). مَشْرِقٌ ج مَشَارِقُ 1. קדם, מזרח שמש. 2. צד מזרח. جَابَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا עבר את הארץ לאורכה ולרוחבה. الْمَشْرِقَانِ המזרח והמערב. مَشْرِقِيٌّ מזרחי, בן ארצות קדם. مَشْرِقِيَّاتٌ לימודי המזרח. تَشْرِيقٌ 1. כיוון מזרחה, מזרוח. 2. עשייה מקוונת במזרח (לעומת המערב), עצמאות תרבותית. أَيَّامُ التَّشْرِيقِ 1. שלושת הימים שאחרי הקרבן של חג הקרבן (אשר בהם ...). 2. תפילת חג הקרבן בבוקר. إِشْرَاقٌ זריחה, זוהר, אור. إِشْرَاقٌ، إِشْرَاقَةٌ הזריחה, זוהר עולם האושר. إِشْرَاقِيَّةٌ פאורות. اِسْتِشْرَاقٌ מזרחנות, אוריינטליזם. مُشْرِقٌ זוהר, זורח, קורן, מפיץ אור. مُسْتَشْرِقٌ מזרחן, מומחה בלימודי המזרח.

شَرَقْرَقٌ، شِرِقْرَاقٌ، شُقَرَّاقٌ נקר (ציפור, woodpecker) ר' (نقر) نَقَّارُ الْخَشَبِ.

شَرِكَ - 1. היה שותף ב-. 2. נשתתף (בירושה וכו'). شَرَّكَ II שיתף. شَارَكَ III השתתף, נטל חלק ב-. شَارَكَهُ الْحُزْنَ عَلَى השתתף בצערו על. شَارَكَهُ الرَّأْيَ היה תמים דעים עמו. أَشْرَكَ IV 1. فِي שיתף ב-. 2. האמין בשיתוף. أَشْرَكَ بِاللهِ היה פוליתאיסט, עבד עבודה זרה. تَشَارَكَ VI השתתפו עם (בעסק כאחד). اِشْتَرَكَ VIII فِي 1. השתתף ב-, הצטרף, לקח חלק ב-. 2. נמנה עם, היה מנוי (של עיתון וכו'). شِرْكٌ פוליתאיזם, סינקרטיזם, כפירה באל. شَرَكٌ ج شِرَاكٌ وَأَشْرَاكٌ מלכודת, רשת, פח. نَصَبَ لَهُ شَرَكًا טמן לו פח (מלכודת). شِرَاكٌ ج شُرُكٌ وَأَشْرِكَةٌ שרוך נעל. شِرْكَةٌ، شَرِكَةٌ התחברות, שותפות. شَرِكَةٌ ج شَرِكَاتٌ חברה, עסק משותף. شَرِكَةُ تَأْمِينٍ חברת ביטוח. شَرِكَةٌ تَابِعَةٌ חברת בת. شَرِكَةٌ مُسَاهِمَةٌ חברת מניות. شَرِكَةٌ وَهْمِيَّةٌ חברת קש. شَرِيكٌ ج شُرَكَاءُ שותף, חבר לדבר פשע. شَرِيكٌ نَائِمٌ שותף "רדום", לא פעיל. شَرِيكَةُ حَيَاتِهِ עזר כנגדו, רעייתו. شُرَيْكٌ ר' שומת שומשמין. شَرَاكَةٌ שותפות, השתתפות. مُشَارَكَةٌ השתתפות, שותפות, התחברות, שיתוף פעולה. مُشَارَكَةٌ وِجْدَانِيَّةٌ הזדהות רגשית, אהדה.

שותפות. إِشْرَاكٌ שיתוף, קבלה כשותף. إِشْتِرَاكٌ 1. השתתפות. 2. מנוי, דמי מנוי, תרומה. رَسْمُ (بَدَلُ) اشْتِرَاكٍ דמי חברות (של איגוד וכו'). بِالاشْتِرَاكِ مَعَ בשיתוף עם, יחד עם. إِشْتِرَاكِيٌّ סוציאליסטי. إِشْتِرَاكِيَّةٌ סוציאליזם. مُشَارَكَةٌ שיתוף, חבר. أُسْتَاذٌ مُشَارِكٌ פרופסור חבר. مُشْرِكٌ פגן, פוליתאיסט, כופר. مُشْتَرِكٌ 1. שותף. 2. מנוי (על עיתון וכו'). مُشْتَرَكٌ משותף, קבוצתי. السُّوقُ الْمُشْتَرَكَةُ ר' سُوق. الأَمْنُ الْمُشْتَرَكُ הביטחון הקולקטיבי. بَلَاغٌ (بَيَانٌ) مُشْتَرَكٌ הודעה משותפת. ضَمَانٌ مُشْتَرَكٌ ביטחון סוציאלי.

شَرْكَسِيٌّ צ'רקסי.

شَرَمَ ـِ שיסע, סדק. شَرْمٌ ج شُرُومٌ 1. שסע, סדק. 2. מפרצון. شَرْمُ الشَّيْخِ מפרץ שרם אל־שיח' (שלמה). أَشْرَمُ ج شُرْمٌ שסוע אף או שפה. مَشْرُومٌ שסוע. مَشْرُومُ الشَّفَةِ בעל שפה ארנבת.

شَرْمَطَ ס' קרע. شَرْمُوطَةٌ סמ' ج شَرَامِيطُ 1. זונה. 2. סמרטוטים.

شَرْنَقَةٌ G ج شَرَانِقُ 1. פקעת, גולם של תולעת (בייחוד תולעת המשי). 2. קוקון (בגוף האדם).

شَرِهَ ـَ عَلَى، إِلَى شَرَهًا היה להוט אחרי בצע, התאווה ל-. شَرَهٌ، شَرَاهَةٌ רעבתנות, תאוותנות, להיטות. شَرِهٌ להוט אחרי בצע, רעבתן.

شَرْوَالٌ ר' سِرْوَال. شَرْوَةٌ، شَرْوَى ר' (شري).

(شري) شَرَى ـِ 1. קנה, רכש. 2. מכר. إِشْتَرَى VIII קנה, רכש, השיג. إِسْتَشْرَى X התחזק, גבר (מחלה וכו'), התפשט (רע, סכסוך). شِرًى 1. קנייה. 2. מכירה. شَرَى 1. גב. 2. חזזית. 3. פריחה (בעור). الشَّمْسُ الشَّرْوِيَّةُ ... شِرَاءٌ קנייה, רכישה. بَيْعٌ وَشِرَاءٌ מקח וממכר. شِرَائِيٌّ של קנייה. الْقُوَّةُ الشِّرَائِيَّةُ כוח הקנייה. شَرْوَةٌ، شَرْوَى קנייה. لا يَمْلِكُ شَرْوَى نَقِيرٍ אין לו פרוטה לפורטה. شِرْيَانٌ ج شَرَايِينُ עורק. تَصَلُّبُ الشَّرَايِينِ הסתיידות העורקים, טרשת העורקים. الشِّرْيَانُ التَّاجِي (الإِكْلِيلِيُّ) ר' (توج) تَاج. شِرْيَانِيٌّ עורקי. السِّكَّةُ الشِّرْيَانِيَّةُ מסילה ראשית, כביש ראשי. شَارٍ(ي) ج شُرَاةٌ 1. קונה, רוכש. 2. מוכר. مُشْتَرٍ(ي) קונה, רוכש, לקוח. الْمُشْتَرِي צדק, יופיטר (כוכב לכת). مُشْتَرًى ج مُشْتَرَيَاتٌ קנייה, רכישה.

(شزر) تَشَازَرَ VI الْقَوْمُ הסתכלו האנשים זה בזה בעוינות. نَظَرَ شَزْرًا הביט בעינים עוינות. نَظْرَةٌ شَزْرَاءُ מבט בזווית, מבט של בוז. شَزْرٌ אלכסוני, עוין.

شَسُعَ ـُ 1. רחק, נרחק. 2. התרחק, נמשך רחוק. شَاسِعٌ רחב ידים, נרחב, מרוחק. بَوْنٌ شَاسِعٌ הבדל עצום.

شَشْخَنَ P חרץ חריצים (בקנה). شَشْخَنَةٌ חריצה, חריצים.

شَشْمَةٌ P בית שימוש, מחראה.

شِصٌّ ج شُصُوصٌ חכה ר' (صنر) صِنَّارَة.

شَطَّ ـِ إِشْتَطَّ VIII 1. הגזים, הפליג, הרחיק לכת. 2. סטה, חטא, עוות. 3. عَنْ רחק, נתרחק מ-. شَطٌّ ج شُطُوطٌ חוף ים, שפה. شَطُّ الْعَرَبِ שט אל־ערב (שפך נהר החידקל והפרת). وَصَلَ إِلَى شَطِّ الأَمَانِ הגיע לחוף מבטחים. شَطَّةٌ פלפל חריף. شَطَطٌ הגזמה, הפרזה, סטייה מן הצדק. مُشْتَطٌّ רחוק.

(شطأ) شَاطِئٌ ج شَوَاطِئُ وَشُطْآنٌ חוף, שפת נהר או ים, גדה. بَلَغَ شَاطِئَ الأَمَانِ הגיע לחוף מבטחים.

شَطَبَ ـُ 1. מחק. 2. מחק (מתוך רשימה וכו'). 3. ביטל (התחייבות). 4. פיסל, קרע לרצועות. شَطَّبَ II 1. הרבה לשרוט. 2. גמר (עבודה). شَطْبٌ מחיקה (מתוך רשימה וכו'), ביטול. تَشْطِيبٌ גמר (של עבודות בניין וכד'). تَحْتَ التَّشْطِيبِ שרוב לגמר. تَشْطِيبُ الْحِسَابِ סגירת החשבון (בבנקאות). سَاعَةُ التَّشْطِيبِ שעת סגירה.

شَطَحَ ـَ 1. נדד, שוטט. 2. רחק, יצא מכליו (בעת התלהבות), הרחיק לכת. 3. ... شَطَحَ فِي خَيَالِهِ הפליג בדמיונו. أَوَّلُ مَا شَطَحَ نَطَحَ ... شَطْحَةٌ ج شَطَحَاتٌ ... شَطَحَاتُ الصُّوفِيَّةِ ... של הצופים.

شَطَرَ ـُ 1. חילק, חצה לשניים. 2. ... 3. ... 4. היה ... 5. ... شَطَّرَ II 1. ... 2. חילק. شَاطَرَ III התחלק עם-, השתתף. شَاطَرَهُ رَأْيَهُ היה מסכים עם דעתו. شَاطَرَهُ الْحُزْنَ השתתף בצערו. تَشَاطَرَ V ... إِنْشَطَرَ VII 1. נחלק לשני חלקים. 2. ... شَطْرٌ 1. חצי, מחצית. 2. ج أَشْطُرٌ وَشُطُورٌ חצי, מחצית, ... בית שיר. 3. חלק, מקצת. 4. כיוון, צד. وَلَّى وَجْهَهُ شَطْرَ פנה לכיוון-. شَطَارَةٌ 1. ... 2. פיקחות, ... 3. ... شَطِيرَةٌ ج شَطَائِرُ כריך, סנדוויץ'. مُشَاطَرَةٌ התחלקות ב-, עם-, השתתפות ... إِنْشِطَارٌ 1. התחלקות. 2. ... شَاطِرٌ ج شُطَّارٌ 1. ... 2. ... 3. ... 4. ...

شِطْرَنْجٌ P שחמט. لُعْبَةُ الشِّطْرَنْجِ משחק השחמט.

شَطَفَ ـُ שטף, הדיח כלים, רחץ. شَطْفَةٌ ... רסיס, שביב.

شَطَنَ ـُ 1. ... 2. ... 3. عَنْ ... شَيْطَانٌ שטן, שד. شَيْطَانُ الشِّعْرِ ... شَيْطَانِيٌّ שטני, ...

شَيْطَنَةٌ שְׂטָנִיּוּת, רִשְׁעוּת, זְדוֹנִיּוּת.

شَظِفَ ـَ 1. יָבַשׁ וְאִבֵּד חִיּוּנִיּוּת. 2. הָיָה צַר (מָקוֹם). 3. רַע, הָיָה רַע. شَظَفُ الْعَيْشِ חַיֵּי דֹּחַק, מְצוּקָה. شَظِفٌ 1. מִי שֶׁנִּמְצָא בִּמְצוּקָה. 2. רַע מֶזֶג, קְשֵׁה לֵב.

شَظِيَ ـَ تَشَظَّى V הִתְרַסֵּק, הִתְפַּזֵּר. شَظًى II רִסֵּק, שִׁבֵּר, פִּזֵּר. شَظِيَّةٌ ج شَظَايَا רְסִיסִים, שֶׁבֶר (של פצצה, זכוכית וכו'), שֶׁבֶב (גם בפחם).

شَعَّ ـِ 1. נָפוֹץ, הִתְפַּזֵּר. 2. קָרַן, זָהַר, בָּהַק. أَشَعَّ IV קָרַן, זָרַח, הֵפִיץ קַרְנֵי אוֹר. شَعَاعٌ מְפֻזָּר, נָפוֹץ. طَارَتْ نَفْسُهُ شَعَاعًا נָפוֹץ מֵרֹב פַּחַד, אִבֵּד עֶשְׁתּוֹנוֹתָיו, הִתְבַּלְבֵּל. شُعَاعٌ ج أَشِعَّةٌ קַרְנֵי אוֹר. شُعَاعٌ مِنْ أَمَلٍ שְׁבִיב תִּקְוָה. أَشِعَّةُ إِكْس (أَشِعَّةٌ سِينِيَّةٌ) קַרְנֵי רֶנְטְגֶן. عِلَاجٌ بِأَشِعَّةِ إِكْس טִפּוּל בְּהַקְרָנָה (ובאלו קרינה). الْأَشِعَّةُ فَوْقَ الْبَنَفْسَجِيَّةِ קְרָנַיִם אוּלְטְרָה סְגֻלּוֹת. شُعَاعِيٌّ שֶׁל קַרְנֵי אוֹר. حِزَامٌ شُعَاعِيٌّ רְצוּעַת אוֹר. إِشْعَاعٌ הַקְרָנָה. إِشْعَاعٌ نَوَوِيٌّ נְפִילָה גַּרְעִינִית, רַדְיוֹאַקְטִיבִיּוּת. مُشِعٌّ קוֹרֵן, מֵפִיץ אוֹר. نَظَائِرُ مُشِعَّةٌ אִיזוֹטוֹפִּים. مِشْعَاعٌ מַקְרֵן.

شَعَبَ ـَ 1. אָסַף, תִּקֵּן, אִחָה. 2. פִּזֵּר. 3. מֵת. شَعَّبَ II 1. סִעֵף (לענפים). 2. פִּצֵּל, חִלֵּק, סִעֵף. تَشَعَّبَ V. إِنْشَعَبَ VII הִסְתָּעֵף, הִתְפַּצֵּל, הִתְחַלֵּק. شَعْبٌ ج شُعُوبٌ עַם, לְאֹם, אֻמָּה. مَجْلِسُ الشَّعْبِ מוֹעֶצֶת הָעָם (פרלמנט). شَعْبِيٌّ עֲמָמִי, לְאֻמִּי, מְקֻבָּל, פּוֹפּוּלָרִי. أَدَبٌ شَعْبِيٌّ סִפְרוּת עֲמָמִית. رَقْصٌ شَعْبِيٌّ רִקּוּדֵי עַם. فَنٌّ شَعْبِيٌّ אָמָנוּת עַם, פוֹלְקְלוֹר. شَعْبِيَّةٌ 1. עֲמָמִיּוּת. 2. פּוֹפּוּלָרִיּוּת, מְקֻבָּלוּת. الشُّعُوبِيَّةُ תְּנוּעַת עַמִּים לֹא עַרְבִיִּים שֶׁהִתְקוֹמְמוּ בִּימֵי הָעַבָּאסִים נֶגֶד עֶלְיוֹנוּת הַגֶּזַע הָעַרְבִי עֲלֵיהֶם. شِعْبٌ ج شِعَابٌ מַעֲבָר, שְׁבִיל (בהר), מַעֲבָר צַר, וָאדִי, קָנְיוֹן. شُعْبَةٌ ج شُعَبٌ 1. עָנָף. 2. סְנִיף. 3. אֲגַף, מַחְלָקָה, מָדוֹר. 4. תְּחוּם, תַּאג לְאִישׁוּרִים. 5. סִמְפּוֹן (של הריאות). إِلْتِهَابُ الشُّعَبِ. نَزْلَةٌ شُعَبِيَّةٌ דַּלֶּקֶת הַסִּמְפּוֹנוֹת, בְּרוֹנְכִיטִיס. شَعْبَانُ חוֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּלּוּחַ הַמֻּסְלְמִי. مَا دَخْلُ شَعْبَانَ فِي رَمَضَانَ؟ מַה שַּׁיָּךְ עִנְיָן שֶׁמְּסֻפָּר אֵצֶל מִי שֶׁהָיָה. أَشْعَبِيٌّ חַמְדָן, תַּאַוְתָן. تَشَعُّبٌ. إِنْشِعَابٌ הִסְתָּעֲפוּת, הִתְחַלְּקוּת, הִתְפַּצְּלוּת.

شَعِثَ ـَ הָיָה סָתוּר (שיער) וּפָרוּעַ. شَعَّثَ II סָתַר (שיער), פָּרַע. تَشَعَّثَ V הִסְתַּתֵּר (שיער), הָיָה פָּרוּעַ. شَعَثٌ 1. סִפּוּר (שיער). 2. פְּזִירוּת, פֵּרוּר קְשָׁרִים לְכָל עֵבֶר. لَمَّ شَعَثَهُ קִבֵּץ פְּזוּרָיו. شَعِثٌ. أَشْعَثُ ج شُعْثٌ סָתוּר, פָּרוּעַ (שיער).

شَعَرَ ـُ 1. بِـ הִרְגִּישׁ, חָשׁ בְּ-, שָׂם לֵב לְ-, הִבְחִין בְּ-, יָדַע, הֵבִין, תָּפַס. 2. אָמַר דִּבְרֵי שִׁירָה. شَعُرَ ـُ הִשְׁתּוֹרֵר, עָשָׂה שִׁיר, הָפְלָה שֵׂעָר. مَا شَعَرَ إِلَّا وَ פִּתְאוֹם הִרְגִּישׁ (הבין) שֶׁ-. أَشْعَرَ IV 1. עָשָׂה שֵׂעָר. 2. بِـ הוֹדִיעַ, מָסַר, יִדַּע עַל. تَشَاعَرَ VI הִתְיַמֵּר לִהְיוֹת מְשׁוֹרֵר. إِسْتَشْعَرَ X חָשׁ, הִרְגִּישׁ. شَعْرَةٌ שַׂעֲרָה. قَطَعَ شَعْرَةَ مُعَاوِيَةَ נִתֵּק אֶת הַקֶּשֶׁר הָאַחֲרוֹן. قِيدَ شَعْرَةٍ כְּמְלֹא נִימָה, כְּחוּט

הַשַּׂעֲרָה. شَعْرٌ ج شُعُورٌ שֵׂעָר. شَعْرُ الْفَأْرِ דִּישׁוֹן (צמח). شَعْرُ الْأَرْضِ שְׂעָרוֹת שׁוּלְמִית (צמח). شَعْرِيٌّ 1. שַׂעֲרִי, שֶׁל שֵׂעָר. 2. נִימִי. أَوْعِيَةٌ شَعْرِيَّةٌ נִימִים קַפִּילָרִיִּים. شَعْرِيَّةٌ רֶשֶׁת תַּיִל. شَعْرِيَّةُ الشُّبَّاكِ סוֹרֵג, סְבָכַת הַחַלּוֹן. شَعْرِيَّةٌ. شُعَيْرِيَّةٌ סְפָגֶטִי, אִטְרִיּוֹת. شَعْرَانِيٌّ שָׂעִיר. شِعْرٌ ج أَشْعَارٌ 1. שִׁירָה. 2. חֲרִיזָה. 3. פּוֹאֶטִיקָה. شِعْرٌ مَنْثُورٌ (مُرْسَلٌ) שִׁירָה בִּפְרוֹזָה. ضَرُورَةُ الشِّعْرِ חֵרוּת פּוֹאֶטִית, אִלּוּצִים פִּיּוּטִיִּים. خَيْرُ الشِّعْرِ أَكْذَبُهُ. أَكْذَبُ الشِّعْرِ أَعْذَبُهُ מֵיטַב הַשִּׁיר כְּזָבוֹ. لَيْتَ شِعْرِي אִלּוּ רַק יָדַעְתִּי, מִי יִתֵּן וְיָדַעְתִּי. شِعْرِيٌّ פּוֹאֶטִי. الشِّعْرَى אַבְרִיק, סִירִיוּס (שם כוכב בקבוצת הכלב הגדול). شِعَارٌ ج شِعَارَاتٌ סִיסְמָה, סֵמֶל, סִסְמָה, סִיקְרָה. شِعَارٌ تِجَارِيٌّ סִימָן מִסְחָרִי, מוּתָג. شِعَارُ الدَّوْلَةِ סֵמֶל הַמְּדִינָה. شَعِيرٌ שְׂעוֹרָה. شَعِيرَةٌ. حَبَّةُ شَعِيرٍ גַּרְגַּר שְׂעוֹרָה. شَعِيرَةُ الْجَفْنِ שְׂעוֹרָה (בעין), "עַיִן קְלָה". شَعِيرٌ لُؤْلُؤِيٌّ גְּרִיסֵי פְּנִינָה. شَعِيرَةٌ ج شَعَائِرُ טֶקֶס, פֻּלְחָן. شَعَائِرُ دِينِيَّةٌ פֻּלְחָן דָּתִי. شُعَيْرَةٌ 1. שַׂעֲרָה קְטַנָּה. 2. נִימָה. شُعَيْرَاتٌ دَمَوِيَّةٌ נִימִים קַפִּילָרִיִּים (של כלי הדם). شُعُورٌ הַרְגָּשָׁה, תְּחוּשָׁה, חוּשׁ, הַכָּרָה, מוּדָעוּת. اللَّاشُعُورُ תַּת-הַכָּרָה. الشُّعُورُ بِالنَّفْسِ (بِالذَّاتِ) מוּדָעוּת עַצְמִית, הַכָּרָה עַצְמִית. الشُّعُورُ بِالنَّقْصِ רֶגֶשׁ נְחִיתוּת. الشُّعُورُ الْمُشْتَرَكُ רוּחַ קוֹלֶקְטִיבִית. رِقَّةُ الشُّعُورِ רְגִישׁוּת. عَدِيمُ (فَاقِدُ) الشُّعُورِ חֲסַר רֶגֶשׁ. غَابَ عَنِ الشُّعُورِ הִתְעַלֵּף. عَلَى غَيْرِ شُعُورٍ مِنْهُ בְּלִי מֵשִׂים, בְּהֶסַּח הַדַּעַת. شُعُورِيٌّ רִגְשִׁי, הַכָּרָתִי. الشَّعْرُ. مُشْعَرَانِيٌّ שָׂעִיר. شَعْرُورٌ. شُوَيْعِرٌ שׁוֹעֵר. مَشْعَرٌ 1. מְקוֹם מְתַי בְּמִנָּה וּקְרִיבוֹתֶיהָ. 2. ج مَشَاعِرُ רְגָשׁוֹת, תְּחוּשׁוֹת, רְגָשׁוֹת אַהֲבָה וְחִבָּה. إِشْعَارٌ بِـ יִדּוּעַ, הוֹדָעַת, מְסִירַת הוֹדָעָה. شَاعِرٌ ج شُعَرَاءُ מְשׁוֹרֵר, פַּיְטָן. شَاعِرِيٌّ פּוֹאֶטִי, שִׁירִי, לִירִי. شَاعِرِيَّةٌ 1. פּוֹאֶטִיקָה. 2. מוּזָה. 3. תְּחוּשׁוֹת, יְצִירָתִיּוּת לִירִית.

شَعْشَعَ 1. מָהַל יַיִן בְּמַיִם (משקה). 2. נָגַהּ, בָּהַק, הֵאִיר, זָרַח. مُشَعْشِعٌ מְבֻסָּם, חֲצִי שִׁכּוֹר.

شَعَفَ ـَ שָׁבָה אַהֲבָה לוֹהֶטֶת. شُعِفَ بِـ שָׂרַף עַל-. شَعِفَ ـَ אָהַב אַהֲבָה עַזָּה. شَعْفَةٌ ج شِعَافٌ 1. פִּסְגָּה. 2. אַהֲבָה עַזָּה. شَعْفَةُ الْجَبَلِ פִּסְגַּת הָהָר.

شَغَلَ ـَ شَعَّلَ II. أَشْعَلَ IV 1. הִבְעִיר (אש), הִדְלִיק, הִצִּית. 2. לִבָּה (מחלוקת מלחמה וכו'), שִׁלְהֵב. إِشْتَعَلَ VIII בָּעַר, עָלָה בָּאֵשׁ, דָּלַק, נִדְלַק, לָהַט, הִתְלַקַּח. إِشْتَعَلَ رَأْسُهُ شَيْبًا הִלְבִּין רֹאשׁוֹ. إِشْتَعَلَ غَضَبًا בָּעֲרָה חֲמָתוֹ, חָרָה אַפּוֹ. شُعْلَةٌ ج شُعَلٌ 1. לֶהָבָה, לְשׁוֹן אֵשׁ, שַׁלְהֶבֶת. 2. אוֹר. 3. לַפִּיד. 4. מְדוּרָה. كَأَنَّهُ شُعْلَةُ نَشَاطٍ כְּאִלּוּ הוּא אִשׁ לֶהָבָה (מאוד פעיל). شُعَيْلَةٌ מְדוּרָה. مَشْعَلٌ. مِشْعَلَةٌ ج مَشَاعِلُ לַפִּיד, אֲבוּקָה. حَمَلَةُ الْمَشَاعِلِ נוֹשְׂאֵי הַלַּפִּידִים. مَشَاعِلِيٌّ נוֹשֵׂא הַלַּפִּיד. إِشْعَالٌ הַצָּתָה, הַדְלָקָה. إِشْتِعَالٌ בְּעֵרָה, הִתְפָּרְצוּת אֵשׁ, הִצָּתָה.

شَمْلَةُ الاشْتِمال חפת. قابِلٌ لِلاشْتِمال ניתן לשימוש וכו'. مُشْتَمِلٌ 1. כולל, מכיל, חולש, שולט בשא. 2. מקופל.

شَعْنِينَةٌ ج شَعانِينُ כפות תמרים ר' سَعَفة. أَحَدُ (عِيدُ) الشَّعانِين חג יום א' של דקלים אצל הנוצרים.

(شعو) شَعْواءُ פרוע, מתפשטת לכל עבר, מתפשטת, מכה פגיה גדולה. حَرْبٌ شَعْواءُ מלחמה חריפה, מתפשטת רחב, מלחמה טוטלית.

شَعْوَذَ אחז את העיניים, כישף, רימה, הוליך שולל. شَعْوَذَةٌ להטוטים, אחיזת עיניים, כישוף, רמאות. مُشَعْوِذٌ רמאי, מכשף, להטוטן, נוכל.

شَغَبَ ـَ شاغَبَ III עורר מהומה, הרבה ריב, עורר מדון, הפריע, הסית. شَغْبٌ، مُشاغَبَةٌ ج مُشاغَبات מהומה, אי שקט, ריב, מהומה, מדון. شَغّابٌ، مُشاغِبٌ מעורר ריב, איש מדון, מחרחר, מסית, מפריע (לשלום).

شَغَرَ ـَ התפנה (משרה כמשל). شاغَرَ III התחתן עם אחות (חברו) תמורת שיישא את אחותו שלו (לפני האסלאם). شُغُورٌ התפנות, היות משרה פנויה. شاغِرٌ ج شَواغِرُ פנוי (משרה), ריק (בלשון המשל).

شَغَفَ ـَ חדר (לתוך) הלב, לקח את לבו בהתאהבות. شُغِفَ ـِ بـِ אהב אהבה עזה את־. شُغِفَ، اِنْشَغَفَ VII بِحُبِّها אהב אותה אהבה בוערת. شَغَفٌ 1. אהבה בוערת, להיטות. 2. شَغَفٌ، شَغافٌ קרום (קרום) הלב, מעמקי הלב. شَغُوفٌ، مَشْغُوفٌ 1. אוהב אהבה בוערת. 2. להוט אחרי, נלהב, משתוקק.

شَغَلَ ـَ 1. תפס (משרה, דירה וכו'), העסיק, עניין. 2. عَنْ הסיח (דעתו) מן־. شَغَلَ البالَ (الفِكْرَ) הדאיג, הטריד, הטריד את המנוחה. شَغَلَ وَقْتَ فَراغِهِ העסיק עצמו בזמנו הפנוי. شَغَّلَ II 1. העסיק, העביד, ספק עבודה. 2. הפעיל, הניע, התניע, הדליק (מכונה). شاغَلَ III העסיק, הסיח את הדעת, הטה. أَشْغَلَ IV 1. תפס (משרה כמשל), העסיק. 2. העסיק. 3. מלא (תפקיד). 4. התעסק ל־. أَشْغَلَ البالَ (الفِكْرَ) הדאיג, הטריד. تَشاغَلَ VI 1. عَنْ התעסק (פני) עסוק בעצמו. 2. بِـ עסק ב־. اِنْشَغَلَ VII بِـ 1. התעסק ב־, התעסק ל־. 2. נטרד, נטרד ב־, הוסחה דעתו מן־. اِشْتَغَلَ VIII 1. עסק, עבד, פעל. 2. بِـ התעסק ל־, פעל ב־, קרה. 3. פעל (מכונה וכו'), הותנע. اِشْتَغَلَ بِهِ عَنْ הסיח דעתו מן־, הסיחו עצמו מ־. شَغْلٌ תעסוקה, עשייה, פלוני (מספיק וכו'). شُغْلٌ ج أَشْغالٌ עבודה, מלאכה, עסק, עיסוק. شُغْلُهُ الشّاغِلُ هُوَ דאגתו העיקרית היא. أَشْغالٌ شاقَّةٌ עבודת פרך. أَشْغالٌ عامَّةٌ (عُمُومِيَّةٌ) עבודות ציבוריות. شُغْلٌ يَدَوِيٌّ עבודת יד. كانَ فِي شُغْلٍ عَنْهُ היה עסוק מכדי להתפנות אליו. شَغّالٌ 1. פועל, עובד, עמל. 2. חרוץ. 3. פעיל, פועל (כל הזמן). شَغّالَةٌ עוזרת בית. شَغِّيلٌ ج شَغِّيلَةٌ פועל, פועל (שכיר). الشَّغِّيلَةُ פרולטריון, מעמד הפועלים. مَشْغَلٌ ج مَشاغِلُ בית מלאכה. مَشاغِلُ الحَياةِ טרדות (והבלי) החיים. تَشْغِيلٌ 1. הפעלה, הנעה, התנעה. 2. העסקה. أَدَواتُ التَّشْغِيلِ ציוד העבודה. مَكْتَبُ التَّشْغِيلِ לשכת העבודה ר' (عمل) عَمالَة. اِنْشِغالٌ 1. היות עסוק. 2. דאגה, טרדה. اِشْتِغالٌ עבודה, היות עסוק. شاغِلٌ ج شَواغِلُ טרדות, עיסוקים, עיסוק, טרדה ומחשבות, פועל. هُوَ فِي شاغِلٍ عَنْهُ הוא טרוד מכדי להתפנות אליו. مَشْغُولٌ 1. עסוק, טרוד במלאכת עבודה. 2. תפוס (קו טלפון, מקום וכו'). مَشْغُولُ البالِ טרוד, מודאג. مَشْغُولاتٌ ذَهَبِيَّةٌ זהב מעובד, תכשיטי זהב. مَشْغُولِيَّةٌ 1. היות עסוק, העסקות. 2. עבודה. مُشَغِّلٌ מעסיק, מעביד. مُشَغَّلٌ מועסק, עובד. مُشْتَغِلٌ 1. עוסק, עושה, עובד. 2. פועל (מכונה וכו'). مُشْتَغِلٌ مُرَخَّصٌ עוסק מורשה.

شَفَةٌ ר' (شفه).

شَفَّ ـِ 1. היה שקוף. 2. הראה (מבעד הבגד וכו'), גרם ל־ לרזות. 3. צייר על נייר שקוף, העתיק ציור באמצעות־. شَفَّ عَنْ שיקף, חשף. اِشْتَفَّ VIII שתה עד תום. اِسْتَشَفَّ X 1. השקיף דרך־, הבחין מבעד־. 2. مِنْ הסיק (מסקנה). شَفٌّ בד שקוף, בד דק. شَفَفٌ، شَفافِيَةٌ، شَفّافِيَّةٌ 1. שקיפות, בהירות. 2. היות נקי לב. شَفِيفٌ דק. شَفّافٌ שקוף, דק, בהיר.

شَفَرَ ـِ עצר (ממקומו) או משמש. شَفْرٌ، شُفْرٌ ج أَشْفارٌ 1. שפה, שמורת העין. 2. שפה (של חפץ). 3. קצה (של כל דבר). شَفْرَةٌ ج شَفَراتٌ وشِفارٌ 1. סכין גילוח. 2. להב חד. 3. קצה, שפה. 4. צופן, קוד, כתב סתרים. شَفِيرٌ 1. שמורת העין. 2. שפה, קצה, חוף. عَلَى شَفِيرِ الهاوِيَةِ על פי תהום. مِشْفَرٌ ج مَشافِرُ שפת הגמל (השפתיים).

شَفْشَفَ ייבש, יבש. شَفْشافٌ דק מאוד, שקוף מאוד וכו'.

شَفَطَ ـُ מצץ, שאב. شَفّاطٌ، شَفّاطَةٌ משאבה (לשאיבת נוזלים). شَفّاطَةُ الغُبارِ שואב אבק.

شَفَعَ ـَ 1. צרף, הכפיל. 2. لِـ إِلَى השתדל על בעד־, סנגר, לימד זכות. شَفَّعَ II 1. ביקש מ־ להשתדל. 2. קבל את ההשתדלות. تَشَفَّعَ V لِـ إِلَى 1. השתדל על בעד־, סנגר. 2. התחנן לפני־, התפלל אל־. اِسْتَشْفَعَ X ביקש את השתדלות־. شَفْعٌ ج أَشْفاعٌ 1. זוג, מספר זוגי. 2. תפילות (ראשת) אחר. شَفْعِيٌّ זוגי. شُفْعَةٌ، حَقُّ الشُّفْعَةِ זכות קדימה לרכוש את זכות שכנו המתפנה (על פי ההלכה המוסלמית). شَفِيعٌ ج شُفَعاءُ מליץ יושר, סנגור, מלמד זכות על, מליץ. شَفاعَةٌ מליצה, השתדלות לטובת־, סנגור, תיווך. شافِعٌ 1. בעל זכות קדימה לרכוש את זכות שכנו. 2. עוזר, מושיע, מליץ יושר. شافِعِيٌّ בן האסכולה המשפטית השפעית. الشّافِعِيَّةُ האסכולה המשפטית שייסדה

על יְדֵי מֻחַמַּד בֶּן אִדְרִיס אַלשָּׁאפִעִי (767-820). مَشْفُوعٌ بِـ מְלֻוֶּה, מְחֻבָּר, סָמוּךְ בְּ-.

شَفِقَ ـَ أَشْفَقَ IV 1. عَلَى חָמַל עַל, נִכְמְרוּ רַחֲמָיו עַל. 2. مِنْ חָשַׁשׁ, נִפְחַד מִן, נִבְהַל. شَفَقٌ ج أَشْفَاقٌ 1. דִּמְדּוּמֵי חַמָּה, אוֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם. 2. זֹהַר וְּרֻדּוֹמִי, אַדְמוֹנִי, שַׁקְעוּרִי. شَفَقُ الأُلُوهَةِ דִּמְדּוּמֵי הָאֵלִים. شَفَقَةٌ חֶמְלָה, רַחֲמִים, רֶגֶשׁ הַשְׁתַּתְּפוּת בְּצַעַר. عَدِيمُ الشَّفَقَةِ חֲסַר רַחֲמִים. شَفُوقٌ، شَفِيقٌ רַחוּם, חוֹמֵל. إِشْفَاقٌ 1. חֶמְלָה, רַחֲמִים. 2. חֲרָדָה, דְּאָגָה.

شَفَهَ ـَ 1. פָּגַע בְּשִׂפְתוֹ שֶׁל. 2. הִטְרִיד בְּ-, בִּקֵּשׁ מִ-. 3. גָּמַר אֶת-, חִסֵּל אֶת- (מאכל, מים). شَافَهَ III דִּבֵּר עִם- פָּנִים אֶל פָּנִים. شَفَهِيٌّ، شَفَوِيٌّ בַּעַל פֶּה, פָּנִים אֶל פָּנִים. شَفَهِيًّا، شَفَوِيًّا שֶׁבְּעַל פֶּה. الحُرُوفُ الشَّفَهِيَّةُ (الشَّفَوِيَّةُ) אוֹתִיּוֹת הַשָּׂפָה (ف ب م). شَفَةٌ ج شِفَاهٌ وشَفَوَاتٌ 1. שָׂפָה. 2. קָצֶה, שָׂפָה. بِنْتُ شَفَةٍ הֲגָה, מִלָּה. لَمْ يَنْبِسْ بِبِنْتِ شَفَةٍ לֹא הוֹצִיא הֶגֶה. عَضَّ شَفَتَيْهِ נָשַׁךְ אֶת שְׂפָתָיו, הִתְחָרֵט. مُشَافَهَةً דִּבּוּר פָּנִים אֶל פָּנִים.

(شفو، شفي) شَفَى ـِ 1. רִפֵּא, רִפֵּא, הִבְרִיא. 2. רִוָּה, הֵרְוָה. شَفَى غَلِيلَهُ רִוָּה אֶת צְמָאוֹנוֹ (ביחוד לנקם), נָקַם נְקָמָה. شَفَاكَ اللهُ אֱלֹהִים יִתֵּן לְךָ בְּרִיאוּת, רְפוּאָה שְׁלֵמָה. شَفَّى II פָּרַם, פִּלֵּחַ, הוֹצִיא עֲצָמוֹת (של בשר, דג וכו'). أَشْفَى IV הָיָה קָרוֹב לְ-, הָיָה עַל סַף. أَشْفَى عَلَى الهَلَاكِ 1. הָיָה עַל סַף הַמָּוֶת, בְּקָשִׁי בֵּינוֹ וּבֵין הַמָּוֶת. 2. רִפֵּא, רִפֵּא. تَشَفَّى V. إِشْتَفَى VIII 1. לָקַח נָקָם מִן-, בָּא עַל סִפּוּקוֹ. 2. שָׁפַךְ לְאוֹר ע' (شمت). إِسْتَشْفَى X 1. בִּקֵּשׁ לְהֵחָלֵם, הִבְרִיא. 2. אֻשְׁפַּז. شِفَاءٌ הַחְלָמָה, בְּרִיאוּת, רִפּוּי. قَابِلٌ لِلشِّفَاءِ נִתָּן לְרִפּוּי. مَشْفًى ج مَشَافٍ(ي). مُسْتَشْفًى ج مُسْتَشْفَيَاتٌ בֵּית חוֹלִים. مُسْتَشْفَى الأَمْرَاضِ النَّفْسِيَّةِ בֵּית חוֹלִים לְחוֹלֵי נֶפֶשׁ. تَشَفٍّ(ي) לְקִיחַת נָקָם, סִפּוּק, הַשָּׂגַת קוֹרַת רוּחַ (כתוצאה מנקם). إِسْتِشْفَاءٌ הַחְלָמָה, טִפּוּל. شَافٍ(ي) מַבְרִיא, מְרַפֵּא. جَوَابٌ شَافٍ(ي) תְּשׁוּבָה מְסַפֶּקֶת, תְּשׁוּבָה נֶחֱצֶת. شَفَوِيٌّ בְּעַל פֶּה ע' (شفه). شَفَةٌ שָׂפָה, קָצֶה ע' (شفه).

شَقَّ ـُ 1. שָׁסַע, הָיָה כָּבֵד עָלָיו, הִקְשָׁה, הֵתִישׁ. 2. קָרַע (לאורכו), בָּקַע, פָּצַם, סָדַק, פִּלַּח, חָצָה. 3. חָפַר, סָלַל, פִּלֵּס, חָרַשׁ. 4. שָׁסַע. 5. נָבַט, צָמַח (עם שן). شَقَّ السُّكُونَ קָרַע אֶת הַדְּמָמָה. شَقَّ طَرِيقَهُ פִּלֵּס אֶת דַּרְכּוֹ. شَقَّ عَصَا الطَّاعَةِ מָרַד בְּ-. لَا يُشَقُّ لَهُ غُبَارٌ אֵין דּוֹמֶה לוֹ, בִּלְתִּי מֻשָּׂג. شَقَّقَ II קָרַע, פָּצַם, שִׁסַּע, סָדַק, פִּלֵּג. تَشَقَّقَ V נִסְדַּק, הִתְפַּלֵּשׁ. إِنْشَقَّ VII נִקְרַע, נִבְקַע, הִתְבַּקֵּעַ. إِنْشَقَّ عَنْ حِزْبِهِ הִתְפַּלֵּג מִמִּפְלַגְתּוֹ, פָּרַשׁ עַל מִפְלַגְתּוֹ הַנִּפְרֶדֶת. إِنْشَقَّتْ عَصَاهُمْ נֶחְלְקוּ בְּדֵעוֹתֵיהֶם, הִתְפַּלְּגוּ. إِنْشَقَّتْ مَرَارَتُهُ הִתְפַּקְּעָה מַרְמָתוֹ (מכעס, יגון וכו'). إِشْتَقَّ VIII גָּזַר (מִלָּה משורש מסוים). شَقٌّ ج شُقُوقٌ סֶדֶק, חָרִיץ, בְּקִיעַ. شَقُّ الطَّرِيقِ פְּרִיצַת

דֶּרֶךְ. شِقٌّ 1. חֲצִי, מַחְצִית, מֶחֱצָה, חֵלֶק. 2. צַד. 3. קֹשִׁי, עָמָל, טֹרַח. 4. קֹשִׁי, חוּשָׁה. 5. פֶּגֶר הַמְּאַרְחִים בְּאֹהֶל קֵדָר. بِلُغَةٍ بِشِقِّ الأَنْفُسِ הִגִּיעַ אֵלָיו בְּעָמָל רַב. شُقَّةٌ ج شُقَقٌ דִּירָה, מָעוֹן. شُقَّةٌ لِلإِيجَارِ דִּירָה לְהַשְׂכָּרָה. شِقَّةٌ ج شِقَقٌ وشِقَاقٌ 1. חֲצִי, מַחְצִית. 2. חֲתִיכַת עֵצִים. 3. קֹשִׁי, עָמָל, טֹרַח. 4. מַחְלֹקֶת. 5. מֶרְחָק. شُقَّةٌ ج شُقَقٌ 1. קֹשִׁי, עָמָל. 2. נְסִיעָה קָשָׁה וּרְחוֹקָה. بُعْدُ الشُّقَّةِ מֶרְחָק רַב, פַּעַר. شَقِيقٌ ج أَشِقَّاءُ 1. אָח. 2. אָח (משני הורים). شَقِيقَةٌ ج شَقَائِقُ 1. אָחוֹת. 2. מִיגְרֶנָה. شَقَائِقُ بَحْرِيَّةٌ שׁוֹשַׁנַּת יָם. شَقَائِقُ النُّعْمَانِ כַּלָּנִית (פרח). النِّسَاءُ شَقَائِقُ الرِّجَالِ הַנָּשִׁים אֲחָיוֹת הַגְּבָרִים (פתגם). مَشَقَّةٌ ج مَشَقَّاتٌ ومَشَاقُّ קֹשִׁי, יְגִיעָה, תְּלָאָה. شِقَاقٌ מַחְלֹקֶת, פֵּרוּד, פִּלּוּג. تَشَقُّقٌ ج تَشَقُّقَاتٌ הִתְבַּקְּעוּת, שְׁסוּעַ. إِنْشِقَاقٌ הִפָּרְדוּת, הִתְפַּלְּגוּת, הִפָּרְדוּת. إِشْتِقَاقٌ ج إِشْتِقَاقَاتٌ 1. גְּזִירָה (בדקדוק). 2. גִּזְרוֹן, אֶטִימוֹלוֹגְיָה. إِشْتِقَاقِيٌّ גִּזְרוֹנִי, אֶטִימוֹלוֹגִי. شَاقٌّ מְפָרֵךְ, קָשֶׁה, מְיַגֵּעַ, מַתִּישׁ. السِّجْنُ مَعَ الأَشْغَالِ الشَّاقَّةِ מַאֲסָר עִם עֲבוֹדַת פֶּרֶךְ. مَشْقُوقٌ 1. קָרוּעַ. 2. שָׁסוּעַ (גם שפתיים של בעל חיים). مَشْقُوقٌ קָרוּעַ לִגְזָרִים. مُشْتَقٌّ ج مُشْتَقَّاتٌ 1. נִגְזָר, גָּזוּר. 2. תּוֹלָדָה שֶׁל, נוֹצָר מִן-.

شَقِرَ ـَ הָיָה לְאַדְמוֹנִי, נַעֲשָׂה בְּלוֹנְדִּינִי. شُقْرٌ، شُقْرَةٌ אַדְמוֹנִיּוּת, בְּלוֹנְדִּינִיּוּת. أَشْقَرُ ج شُقْرٌ מ' شَقْرَاءُ אַדְמוֹנִי, בְּלוֹנְדִּינִי. شُقَّارَى ע' شَقَائِقُ النُّعْمَانِ.

شَقْشَقَ 1. צִיֵּץ (ציפורים), צִפְצֵף. 2. בָּקַר (נוגה). 3. פִּטְפֵּט. شَقْشَقَةٌ צִיּוּץ.

شَقَفَةٌ ج شَقَفَاتٌ שֶׁבֶר (של כלי). شَقْفَةٌ מְדֵי "חֲתִיכָה" (בעברית יהית), חֲתִיכָה הָרְאוּיָה לְהִתְכַּבֵּד.

شَقْلَبَ 1. הָפַךְ עַל פִּיו. 2. הִתְהַפֵּךְ בְּכָל גּוּפוֹ. شَقْلَبَةٌ، شُقْلُبَانٌ ס' 1. קְלִקְלַת. 2. קְפִיצַת מָוֶת (בהקשר ספורטיבי), הִתְהַפְּכוּת עַל הָאַף (משחק).

شَقِيَ ـَ 1. הִתְאַמְלֵל, נִדְכָּא, הָיָה מִסְכֵּן, הִתְיַשֵּׁר, נִלְאָה. 2. נִקְלַקֵּל, הָיָה לְרָעָה. 3. סָבַל, עָמַל. أَشْقَى IV אֻמְלַל, יִסֵּר, הֶעֱצִיב. شَقَاءٌ. شَقَاوَةٌ מִסְכֵּנוּת, אֻמְלָלוּת, רָעוֹת, עֲלִיבוּת, הִתְיַסְּרוּת, סֵבֶל, מְצוּקָה. شَقَاوَةٌ פִּרְחָחוּת, קֻנְדֵּסוּת, מְשׁוּבָה. شَقِيٌّ ج أَشْقِيَاءُ 1. אֻמְלָל, מִסְכֵּן. 2. פִּרְחָח, שׁוֹבָב, קֻנְדָּס, פּוֹרֵעַ חֹק.

شَكَّ ـُ 1. פִּקְפֵּק, חָשַׁד, הֵטִיל סָפֵק. 2. דָּקַר, נָעַץ, חָרַז, נִקֵּב, תָּקַע (מסמר), רוֹמַח וכו'. شَكَّكَ II עוֹרֵר חָשָׁד, הֶחְשִׁיד. تَشَكَّكَ V הֵטִיל סָפֵק, חָשַׁד, פִּקְפֵּק. إِنْشَكَّ VII נִדְקַר, נִנְעַץ, נִתְקַע. شَكٌّ ج شُكُوكٌ 1. חָשָׁד, פִּקְפּוּק, סָפֵק. 2. חֲשָׁשׁ, סַפְקָנוּת. لَا شَكَّ אֵין סָפֵק. بِلَا شَكٍّ בְּלִי סָפֵק. لَا يَتَطَرَّقُ (يَرْقَى) إِلَيْهِ الشَّكُّ הוּא מֵעַל לְכָל סָפֵק. قَطَعَ الشَّكَّ بِاليَقِينِ בֵּרֵר (וַדָּאוּת) - בֵּרֵר עֻבְדָה. أَفْعَالُ الشَّكِّ وَاليَقِينِ פְּעָלֵי סָפֵק וּוַדָּאוּת (בדקדוק והוראה). تَشْكِيكٌ הֲטָלַת סָפֵק, הַחְשָׁדָה. شَكَّةٌ דְּקִירָה, דְּקִירָה. تَشَكُّكٌ סַפְקָנוּת, הֲטָלַת סָפֵק, חֲשָׁדָנוּת, פִּקְפּוּק, סַפְקָנוּת. شَاكٌّ סַפְקָן, חוֹשֵׁד. شَاكُ السِّلَاحِ חָמוּשׁ מִכַּף רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ. مُتَشَكِّكٌ. شَكَّاكٌ

משנה, ספקן, סקפטי. الشكاكون סקפטיקנים (כת פילוסופית) ע' (دري) لاأدرية. مشكوك فيه מוטל בספק, חשוד. شككًا בהקפה, בהלואה.

شك شيك F شيكات המחאה, צ'ק. شيك السياحة המחאות נוסעים.

شكر ـُ تشكر V הודה ל, הכיר טובה, שיבח את. شكره شكرًا جزيلاً הודה לו מאוד. شكر له جميله הודה לו על הטובה שעשה למענו. شكر شكران תודה, הכרת טובה, שבח. شكرًا لك תודה לך. شكور אסיר תודה, מוקיר, מכיר. تشكر הבעת תודה. شاكر מודה, מכיר. مشكور שמודים לו. شكارة ج شكائر מין כיס עבה.

شكس ـَ היה מרושע, רע לב, גס בנימוסו. شاكس III הקניט, קנטר, הכעיס, התקוטט. شكس ج شكس مشاكس מרושע, רע לב, גס רוח, סקרן. شكاسة 1. רשעות, רוע לב, גסות. 2. עין קשה. مشاكسة ריב, קנטור, מקנטרות.

شكل ـُ 1. קשר (בחבל). 2. קשר (בהמה ברגליה). شكّل II 1. קשר. 2. צייר צורה, נתן צורות שונות. 3. ניקד. شكل خطًّا היה מנוקד. شكّل الكتاب ניקד את הספר (בתנועות). شكّل الوزارة (الحكومة) הרכיב את הממשלה. شاكل III דמה ל, היה כמו, תאם ל, שווה ל, היה שווה ל. وما شاكله ודומיו, וכיוצא בזה. أشكل IV היה מעורפל, היה סתום, קשה להבין. تشاكل VI דמה ל. شكل ج أشكال 1. דמיון. 2. צורה, דמות. 3. אופן, אורח חיים. 4. ציור, תמונה. 5. מין, סוג. 6. תנועה (בדקדוק). إن الطيور على أشكالها تقع מין אל מינו, כל עוף למינו. شكلاً צורני, פורמלי. الشكل والمضمون הצורה והתוכן. بشكل ملحوظ בצורה ניכרת. في شكله الحالي בצורתו הנוכחית. شكلة ج شكلات תנועה (בדקדוק). شكلي 1. צורני. 2. פורמלי, פורמליסטי, שגרתי. 3. פורמליסטי. شكليات עניינים צורניים (פורמליים). تشكيل 1. מתן צורה, עיצוב, ציור, עיצוב. 2. הרכבה (ממשלה וכו'), הקמה. 3. ניקוד. تشكيلات מבנים, תבניות (של ארגונים וכו'), תצורות. تشكيلة ج تشكيلات 1. מבחר, מגוון, סידור (בחירות, זר פרחים). 2. מבנה, תבנית, קבוצה, מערך, להקה. 3. קולקציה. تشكيلي 1. מבני, פלסטי, ציורי, קישוטי. فن تشكيلي אמנות פלסטית. مشاكلة تشاكل דמיון, הקבלה, התאמה. إشكال סיבוך, עניין המוטל בספק. إشكال إشكالية קושיה, מבוכה, פרובלמה, שאלה קשה, התנגדות. شاكلة דרך, אופן, אורח. قل كل يعمل على شاكلته אמור: כל אחד יפעל לפי דרכו. أصاب شاكلة الصواب קלע אל המטרה הנכונה. مشكّل 1. מגוון. 2. מנוקד. مشكل ج مشكلات בעיה קשה, קושיה, חידה, קושיה. مشكلة ج مشاكل 1. בעיה, שאלה קשה, פרובלמה. 2. קושי. مشكلة البناء בעיית הבנייה.

شكم ـُ ריסן (סוס) ... شكم فاه بالإتاوة שיחד אותו, סתם פיו בשוחד.

שוחד. شكيمة ج شكائم מתג. شديد الشكيمة 1. עקשן, קשה עורף. 2. גאה.

(شكو) شكا ـُ 1. התלונן, התמרמר, התאונן. 2. من סבל מ. 3. הסגיר את רגשותיו מ. تشكّى V. إشتكى VIII התלונן, סבל על-. شكوة ج شكوات. شكوى ج شكاوى תלונה, טענה, קובלנה. مندوب الشكاوى אומבודסמן, נציב תלונות. شكّاء מרבה להתאונן, "קוטר". مشكاة ج مشاك(ي) ومشكاوات גומחה, מגרעת, אשנב אטום. شاك(ي) מתלונן. شاكي السلاح חמוש מכף רגל ועד ראש (شوك) شاك السلاح. مشتك(ي) מתלונן, תובע, עותר. مشتكى عليه נתבע. تشاك(ي) התאוננות.

شل ـُ أشل IV שיתק, היה משותק. شل حركته שיתק את תנועתו, שם קץ ל. شلّ ـُ מהר תפירה גסה. شلّ ـَ شلّ שותק, היה משותק. لا شلت يمينه יישר כוחו, יישר כוחו. شلة ج 1. חבורה, כנופיה, חבר מרעים, "קליקה". 2. ج شلل פקעת חוטים. شلل 1. שיתוק. 2. קיפאון. شلل الأطفال פוליו, שיתוק ילדים. شلل اهتزازي רעשת, מחלת פרקינסון. شلال ج شلالات מפל, מפל מים. أشل ج شل مشلول משותק, נכה שיתוק.

شلبي T טוב, נאה, הדור, מושך.

شلتة T ج شلت 1. מזרן, כסת. 2. מצע ישיבה.

شلح ـَ פשט (בגדים), הפשיט. شلّح II הפשיט, חמס. مشلح ج مشالح ל' (عبا) عباءة. تشليح 1. שוד, גזלה. 2. הפשטה (מבגדים). مشلح 1. מתפשט, חדר הלבשה. 2. [illegible]

شلو ج أشلاء שריד גופה, חלק גוף.

شم ـُ 1. הריח. 2. חש, הרגיש. شم الخبر קלט את הידיעה. شم الهواء טייל באוויר הצח. شمّم II נתן להריח. أشم IV 1. התנשא. 2. נתן להריח. تشمّم V 1. הריח, רחרח. 2. בלש, עקב אחרי. إشتم VIII הריח, חש. إشتم في كلامه رائحة الكذب חש שדבריו אינם אמיתיים. شم הרחה. شم النسيم חג האביב (המצרים) ... حاسة الشم חוש הריח. شمم גאוות הנשמה. شمّامة ج شمّام מלון, אבטיח צהוב. أشم ج شم 1. גאה, נישא, רם. 2. בעל אף עדין. مشموم 1. ריח, בושם, מורגש. 2. מי שנשאף ... מפוקפק.

(شمأز) إشمأز קץ ב, סלד מ, נגעל מ, נקעה נפשו מ. إشمئزاز סלידה, גועל, תיעוב. أمر يثير الاشمئزاز דבר מגעיל, מעורר גועל נפש. مشمئز נגעל, סולד.

شمبانزي F שימפנזה (קוף).

شمبانيا F שמפניה (יין לבן תוסס).

شَمِتَ ـَ بِـ שָׂמַח לְאֵיד, נֶהֱנָה מִצָּרַת אֲחֵרִים. شَمَّتَ II. أَشْمَتَ IV שִׂמֵּחַ לְאֵיד. شَمَاتَةٌ שִׂמְחָה לְאֵיד. الشَّمَاتَةُ لُؤْمٌ מי שֶׂשָּׂמֵחַ לְאֵיד לֹא יִנָּקֶה.

شَمَخَ ـُ גָּבַהּ, רָם, עָלָה לְמַעְלָה, הִתְנַשֵּׂא. شَمَخَ أَنْفَهُ (بِأَنْفِهِ) הִתְיַהֵר, הִתְנַשֵּׂא, הִתְגַּדֵּל, גָּבַהּ לִבּוֹ. تَشَامَخَ VI הִשְׁתַּחֵץ, הִתְיַהֵר, הִתְפָּאֵר. تَشَامُخٌ שַׁחֲצָנוּת, גַּאַוְתָנוּת. شَامِخٌ ج شَوَامِخُ גָּבוֹהַּ, נִשָּׂא, רָם. شَامِخُ الأَنْفِ יָהִיר, שַׁחֲצָן, גְּבַהּ אַף.

شَمْخَرَ. إِشْمَخَرَّ נִשָּׂא עַל עַל. مُشْمَخِرٌّ גָּבוֹהַּ. شَمْخَرَةٌ גַּאֲוָה, יְהִירוּת, שַׁחֲצָנוּת.

شَمَرَ ـُ شَمَّرَ II הִפְשִׁיל, קִפֵּל כַּלְפֵּי מַעְלָה, הִפְשִׁיל (שרוול וכו'). شَمَّرَ عَنْ سَاعِدِهِ (عَنْ سَاعِدِ الجِدِّ) שִׁנֵּס מָתְנָיו, אָזַר חֲלָצָיו. شَمَرٌ شَمْرَةٌ. شَمَارٌ שֶׁבֶת (צמח תבלין).

شُمْرُوخٌ ج شَمَارِيخُ. شِمْرَاخٌ 1. אֶשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים אוֹ תְּמָרִים. 2. שְׂרִיג, עָנָף, צַמֶּרֶת הָהָר.

شَمَسَ ـُ 1. זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ. 2. הִתְפָּרֵעַ (סוס), הִשְׁתּוֹלֵל. 3. סֵרֵב. شَمَّسَ II חָשַׂף (פָּנָיו) בַּשֶּׁמֶשׁ. شَامَسَ III נִגַּשׁ אִיבָה. تَشَمَّسَ V הִשְׁתַּזֵּף בַּשֶּׁמֶשׁ. شَمْسٌ נ' ج شُمُوسٌ שֶׁמֶשׁ. ضَرْبَةُ شَمْسٍ מַכַּת שֶׁמֶשׁ. عَبَّادُ (دَوَّارُ) الشَّمْسِ חַמָּנִית (צמח). لَا جَدِيدَ تَحْتَ الشَّمْسِ אֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. شَمْسِيٌّ שִׁמְשִׁי. الحُرُوفُ الشَّمْسِيَّةُ אוֹתִיּוֹת הַשֶּׁמֶשׁ (בדקדוק). حَمَّامٌ شَمْسِيٌّ אַמְבַּט שֶׁמֶשׁ, הִשְׁתַּזְּפוּת. شَمْسِيَّةٌ שִׁמְשִׁיָּה, סוֹכֵךְ. شَمُوسٌ מִשְׁתּוֹלֵל (סוס). 2. עַקְשָׁן. شَمَّاسٌ ج شَمَامِسَةٌ שַׁמָּשׁ (בכנסייה), דִּיאָקוֹן. شَامِسٌ. مُشَمَّسٌ שָׁטוּף שֶׁמֶשׁ, בָּהִיר (יום). تَشَمُّسٌ שִׁזּוּף, הִשְׁתַּזְּפוּת.

شَمَطَ ـِ 1. עִרְבֵּב. 2. נָשַׁר (שיער). شَمِطَ ـَ זַרְקָה בּוֹ שֵׂיבָה. أَشْمَطُ ج شُمْطٌ שֶׁזָּרְקָה בּוֹ שֵׂיבָה. عَجُوزٌ شَمْطَاءُ ר' عَجُوزٌ. شُمُوطِيٌّ שִׁמְשׁוֹן (זן של תמרים).

شَمَعٌ II צִפָּה בְּדוֹנַג, צִפָּה בְּשַׁעֲוָה. شَمَّعَ الفَتْلَةَ (الخَيْطَ) שָׁעַוָה, "הִקְדִּיר". شَمْعٌ דּוֹנַג, שַׁעֲוָה. الشَّمْعُ الأَحْمَرُ (شَمْعُ الخَتْمِ) שַׁעֲוַת חוֹתָם. شَمْعَةٌ ج شُمُوعٌ وَشَمْعٌ وَشَمَعَاتٌ נֵר. شَمْعَةُ الاِحْتِرَاقِ (الشَّرَارَةِ) מַצֶּת, "פְּלַג" (במכונית). شَمْعَةُ الذِّكْرَى נֵר זִכָּרוֹן, נֵר נְשָׁמָה. شَمْعِيٌّ 1. עָשׂוּי שַׁעֲוָה. 2. רַךְ. شَمَّاعٌ מוֹכֵר נֵרוֹת אוֹ דּוֹנַג. شَمَّاعَةٌ קוֹלָב. مُشَمَّعٌ שַׁעֲוָנִית (בד או נייר מצופה שעווה). مِعْطَفٌ مُشَمَّعٌ מְעִיל גֶּשֶׁם. شَمْعَدَانٌ F ج شَمْعَدَانَاتٌ وَشَمَاعِدُ פָּמוֹט, בֵּית נֵר, חֲנֻכִּיָּה.

(شمق) يَشْمَقُ T 1. צָעִיף (של אישה). 2. כִּפָּה (לכיסוי ראש אצל גברים ערבים).

شَمِلَ ـَ 1. כָּלַל, הֵכִיל, הֶחֱזִיק, הִקִּיף. 2. הִקְלִיל, הִכְנִיס בְּתוֹכוֹ, כָּלַל. 3. כִּסָּה, עָטַף. شَمَلَهُ بِرِعَايَتِهِ הִכְנִיסוֹ תַּחַת חָסוּתוֹ. تَشَمَّلَ V הִתְעַטֵּף. إِشْتَمَلَ VIII عَلَى 1. הֵכִיל, כָּלַל. 2. بِـ הִתְעַטֵּף, הִתְעַטֵּר בְּ-. إِشْمَالَ IX. أَشْمَلَ IV הָלַךְ לְכִוּוּן צָפוֹן. شَمْلٌ אִחוּד, חִבּוּר. جَمْعُ الشَّمْلِ אִחוּד מִשְׁפָּחוֹת. فَرَّقَ شَمْلَهُمْ הִפְרִיד בֵּינֵיהֶם. شَمْلَةٌ ج شِمَالٌ وَشَمَلَاتٌ מַעֲטֶפֶת, כְּסוּת, גְּלִימָה. شَمَائِلُ (ברבים) شَمِيلَةٌ מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת (מעלות), תְּכוּנוֹת (חיוביות). شَامِلٌ מַקִּיף, עַרְבָּה, רָחָב, כּוֹלֵל. شُمُولٌ הֱיוֹתוֹ עַרְבָּה, כְּלָלִיּוּת. شُمُولِيٌّ 1. כְּלָלִי, מַקִּיף, כּוֹלֵל. 2. טוֹטָלִיטָרִי. نِظَامٌ شُمُولِيٌّ מִשְׁטָר טוֹטָלִיטָרִי. شُمُولِيَّةٌ 1. כְּלָלִיּוּת, אוּנִיבֶרְסָלִיּוּת. 2. טוֹטָלִיטָרִיּוּת. مَشْمُولٌ כָּלוּל, מְכֻלָּל, נִמְצָא בְּתוֹךְ. مَشْمُولٌ بِعِنَايَتِهِ נִמְצָא תַּחַת חָסוּתוֹ. مُشْتَمِلٌ כּוֹלֵל, מֵכִיל. مُشْتَمَلَاتٌ תֹּכֶן הָעִנְיָנִים. شِمَالٌ 1. צָפוֹן. 2. שְׂמֹאל. كَوْكَبُ الشِّمَالِ כּוֹכַב הַצָּפוֹן. شِمَالًا צָפוֹנָה, כִּוּוּן צָפוֹן. شِمَالِيٌّ צְפוֹנִי, שְׂמָאלִי (צד, יד). الشَّفَقُ الشِّمَالِيُّ זֹהַר הַצָּפוֹן, זִיקַת הַשַּׁחַר, אוֹרוֹרָה.

شُمْلُولٌ ج شَمَالِيلُ 1. כַּמּוּת קְטַנָּה. 2. מי שׁוֹבָב, עַרְנִי (אדם).

شَمَنْدَرٌ סֶלֶק.

شَمَنْدُورَةٌ T מִצּוֹף.

شَنَّ ـُ תָּקַף. شَنَّ غَارَةً عَلَى הִסְתַּעֵר עַל, עָרַךְ פְּשִׁיטָה עַל. شَنَّ غَارَةً جَوِّيَّةً עָרַךְ הַתְקָפַת אֲוִיר. شَنٌّ ج شِنَانٌ وَشِنَانٌ מַקְבַּת עוֹר. وَافَقَ شَنٌّ طَبَقَةً מצא מין את מינו. شَنَّةٌ של נקרים רחב ובלי ידיות.

شَنَأَ ـَ שָׂנֵא, תִּעֵב. مَشْنُوءٌ مَنْ يَشْنَؤُكَ מי שֶׁאוֹהֵב אוֹתְךָ שׂוֹנֵא. شَنْءٌ. شَنَآنٌ شَنَاءَةٌ שִׂנְאָה, מְשֻׂטָמָה.

شَنَبٌ ج أَشْنَابٌ שָׂפָם.

شِنْبِرٌ F 1. מִסְגֶּרֶת. 2. חִשּׁוּק עָרָךְ.

شَنْتَةٌ T ר' شَنْطَة.

شَنَجَ ـَ تَشَنَّجَ V נִתְקַף עֲוִית, פִּרְכּוּס. تَشَنُّجٌ ج تَشَنُّجَاتٌ 1. עֲוִית, נִקָּוֶה, פִּרְכּוּס. 2. הִיסְטֶרְיָה. تَشَنُّجٌ عَصَبِيٌّ עֲוִית עֲצַבִּית. تَشَنُّجٌ كُزَازِيٌّ עֲוִית טֶטָנוּס. تَشَنُّجِيٌّ 1. עֲוִיתִי, פִּרְכּוּסִי. 2. הִיסְטֶרִי.

(شنر) شَنَارٌ גְּנַאי, בִּזָּיוֹן, קָלוֹן. عَارٌ وَشَنَارٌ חֶרְפָּה וְקָלוֹן, דִּרְאוֹן עוֹלָם.

شَنْطَةٌ T ج شُنَطٌ. شَنْتَةٌ 1. תִּיק יָד. 2. מִזְוָדָה, מִכְוָרָה ר' (حقب) حَقِيبَة. شُنَيْطَةٌ 1. תִּיק קָטָן. 2. מִכְוָרָה ר' (نشط) أَنْشُوطَة.

شَنُعَ ـُ הָיָה מְכֹעָר, מְתֹעָב. شَنَّعَ II 1. גִּנָּה בְּחֹרִיפוּת, שִׁקֵּר. 2. הִבְאִישׁ אֶת רֵיחוֹ שֶׁל, הוֹצִיא עָלָיו שֵׁם רָע. شَنِعٌ شَنِيعٌ מְכֹעָר, מְתֹעָב, מַאוּס, מַשְׁקָץ, מְגֻנֶּה. جَرِيمَةٌ شَنْعَاءُ פֶּשַׁע נִתְעָב. شَنْعَةٌ. شَنَاعَةٌ כִּעוּר, מְאוּס, טִנּוּף. تَشْنِيعٌ שִׁקּוּץ, הַשְׁמָצָה, הַפְלָגַת שִׁקּוּצִים.

شَنَّفَ II الآذَانَ הִנְעִים אֶת הָאֹזֶן (במוסיקה, שירה, דיבור), הִרְנִין, הִרְנִין. شَنْفٌ ج شُنُوفٌ وَأَشْنَافٌ עָגִיל ר' قُرْط.

شَنَقَ ـُ תָּלָה בְּחֶבֶל, תְּלִיַּת עֹנֶשׁ. شَنْقٌ תְּלִיָּה, מִיתָה בְּחֶנֶק. شَنَقَ نَفْسَهُ. مِشْنَقَةٌ

ج مَشَانِقُ גרדום. مَشْنُوقٌ תלוי. لا تَذْكُرِ الحَبْلَ فِي بَيْتِ المَشْنُوقِ (מ״י) בביתו של תלוי אין מזכירים את החבל.

شُنْقُبٌ חרטומן יערות, woodcock.

شُنْكَارٌ ס׳ קרס ע׳ إِزْمِيل.

شَنْكَلٌ P ס׳ קרס בקצה. شِنْكَلٌ شَنْكَالٌ ج شَنَاكِلُ. קרס, וו, חכה.

شَهِبَ ـَ הֶאפיר ואורו [illegible] אפור. شَهَبٌ. شُهْبَةٌ אפור, אפרוריות. شِهَابٌ ج شُهُبٌ 1. כוכב נופל. 2. מטאור. 3. שלהבת. أَشْهَبُ م شَهْبَاءُ ج شُهْبٌ 1. אפור. 2. الشَّهْبَاءُ כינויה של העיר חלב (בסוריה). عَامٌ أَشْهَبُ שנה קשה.

شَهِدَ ـَ 1. ראה במו עיניו, היה עד ל-. 2. העיד, מסר עדות. 3. נכח, השתתף בעצמו. 4. אישר: لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ. فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ק׳ [illegible] את החודש [illegible]. شَاهَدَ III ראה, צפה ב-, חזה. أَشْهَدَ IV [illegible] ס׳ להעיד, [illegible] עדות. تَشَهَّدَ V אמר: لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ. إِسْتَشْهَدَ X [illegible] עדות, [illegible]. أُسْتُشْهِدَ [illegible], נפל על קידוש השם [illegible]. شَهْدٌ. شُهْدٌ 1. דבש ע׳ عَسَل. 2. [illegible]. شَهِيدٌ ج شُهَدَاءُ 1. קדוש, מרטיר, מי שנפל על קידוש השם [illegible]. 2. [illegible]. 3. עד. شَهَادَةٌ ج شَهَادَاتٌ 1. עדות, הוכחה, ראיה. 2. תעודה. 3. מות קדושים. 4. الشَّهَادَةُ העדות لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَمُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ. شَهَادَةُ إِثْبَاتٍ עדות [illegible]. شَهَادَةُ زُورٍ עדות שקר. شَهَادَةُ نَفْيٍ עדות [illegible]. مَشْهَدٌ ج مَشَاهِدُ 1. מראה, חזיון, [illegible]. 2. [illegible]. 3. קבר קדוש. 4. [illegible] ראות. 5. ס׳ [illegible] ע׳ (نظر) مَنْظَر. مُشَاهَدَةٌ ראיה, צפייה. مُشَاهَدَةُ المَعَالِمِ [illegible]. إِسْتِشْهَادٌ 1. ציטוט, מובאה. 2. מות על קידוש השם, מות קדושים. 3. הקרבה. عَمَلِيَّةٌ اِسْتِشْهَادِيَّةٌ פעולת התאבדות [illegible]. شَاهِدٌ ج شُهُودٌ وَشُهَّدٌ وَأَشْهَادٌ 1. עד. 2. ج شَوَاهِدُ עדות, ראיה. 3. ציטוט. شَاهِدُ زُورٍ עד שקר [illegible]. شَاهِدُ عِيَانٍ עד ראייה. شَاهِدُ قَبْرٍ מצבה. شَاهِدُ مَلِكٍ עד המדינה [illegible]. عَلَى رُؤُوسِ الأَشْهَادِ [illegible]. شَاهِدَةٌ ج شَوَاهِدُ 1. עדה. 2. [illegible]. 3. מצבה. 4. [illegible]. مَشْهُودٌ [illegible]. يَوْمٌ مَشْهُودٌ יום היסטורי, יום גדול [illegible]. اليَوْمُ المَشْهُودُ 1. יום הדין. 2. יום ששי.

شَهَرَ ـَ [illegible]. 2. פרסם. 3. [illegible]. شَهَرَ الحَرْبَ عَلَى הכריז מלחמה על. [illegible]. شَهَّرَ II بـ [illegible]. شَاهَرَ III [illegible]. أَشْهَرَ IV פרסם, הכריז. أَشْهَرَ إِفْلاسَهُ הכריז [illegible]. أَشْهَرَ الحَرْبَ [illegible] [illegible]. إِنْشَهَرَ VII התפרסם, [illegible]. شَهْرٌ 1. [illegible]. 2. ج أَشْهُرٌ وَشُهُورٌ חודש. شَهْرُ العَسَلِ ירח דבש. شَهْرٌ قَمَرِيٌّ ירח, חודש ירחי. شَهْرِيًّا חודשי, חודשית, כל חודש. إِشْتِرَاكٌ شَهْرِيٌّ [illegible]. الدَّوْرَةُ الشَّهْرِيَّةُ [illegible]. شَهْرِيَّةٌ משכורת חודשית. شُهْرَةٌ פרסום, פופולריות, שם טוב, מוניטין. حَقَّقَ شُهْرَةً عَالَمِيَّةً השיג מוניטין עולמי [illegible]. شَهِيرٌ. مَشْهُورٌ ج مَشَاهِيرُ מפורסם, ידוע [illegible]. تَشْهِيرٌ הוקעה, [illegible]. مُشَاهَرَةٌ [illegible]. إِسْتِشْهَارٌ התפרסמות, מוניטין, פופולריות.

شَهَقَ ـَ 1. [illegible]. 2. [illegible]. 3. [illegible]. 4. [illegible]. 5. [illegible]. شَهْقَةٌ 1. [illegible]. 2. [illegible]. شَهِيقٌ 1. [illegible]. 2. [illegible].

شَاهِقٌ ج شَوَاهِقُ גבוה, נישא, רם [illegible].

شَهِلَ ـَ [illegible]. شُهْلَةٌ [illegible]. أَشْهَلُ م شَهْلاءُ ج شُهْلٌ [illegible].

شَهُمَ ـُ [illegible]. شَهْمٌ ج شِهَامٌ [illegible]. شَهَامَةٌ [illegible].

(شهو، شهي) شَهَا ـُ شَهِيَ ـَ [illegible], חשק ב-. شَهَّى II עורר תאבון [illegible]. تَشَهَّى V. إِشْتَهَى VIII [illegible]. شَهْوَةٌ ج شَهَوَاتٌ תאווה, תאבון [illegible]. شَهْوَانٌ ج شَهَاوَى [illegible]. شَهْوَانِيَّةٌ [illegible]. شَهِيٌّ מעורר תאבון, טעים. أَطْعِمَةٌ (مَأْكُولاتٌ) شَهِيَّةٌ [illegible]. شَهِيَّةٌ תאבון. فَاتِحُ الشَّهِيَّةِ מעורר תאבון. تَشَهٍّ (ي) [illegible]. مُشْتَهًى (ي) ج مُشْتَهَيَاتٌ [illegible]. مُشْتَهٍ (ي) [illegible].

(شوأ) شَاةٌ ج شِيَاهٌ שה, כבשה, רחל.

(شوب) شَابَ ـُ 1. [illegible]. 2. [illegible]. لا تَشُوبُهُ شَائِبَةٌ אין בו פגם, אין בו מום. شَوْبٌ 1. [illegible]. 2. [illegible]. 3. [illegible]. شَائِبَةٌ ج شَوَائِبُ [illegible]. مَشُوبٌ بـ [illegible]. قُدْرَةٌ مَشُوبَةٌ بِالتَّوَتُّرِ [illegible].

شُوبَقٌ، شُوبَكٌ P ج شَوَابِكُ [illegible].

شُوحَةٌ [illegible] ע׳ حِدَأَة.

شَوَّرَ II إِلَى [illegible]. شَاوَرَ III [illegible].

شَاوَرَ نَفْسَهُ (عَقْلَهُ) שקל ושקל, נמלך בדעתו. أَشَارَ IV إِلَى 1. הצביע על, רמז, ציין. 2. عَلَى יעץ, המליץ ל-. يُشَارُ إِلَيْهِ بِالْبَنَانِ ע' بَنَان. تَشَاوَرَ VI טיכס עצה עם אחרים, נמלך, נועץ. إِشْتَارَ VIII אסף דבש. إِسْتَشَارَ X נועץ עם-, שאל בעצתו. شَارَةٌ ج شَارَاتٌ 1. אות, סימן, סמל. 2. צורה, תואר. شَارَةُ الدَّوْلَةِ סמל המדינה. شُورَى "שורא" (באסלאם), מועצת חכמים, התייעצות, עצה, מועצה. وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ ק' ענייניהם בהתייעצות (בהתייעצות) ביניהם. مَجْلِسُ الشُّورَى מועצה מייעצת. شُورِيٌّ מועצתי, התייעצותי. مِشْوَارٌ ج مَشَاوِيرُ 1. הליכה. 2. טיול. 3. סידור. 4. מרחק. مُحَرِّكٌ رُبَاعِيُّ الْمِشْوَارِ מנוע בעל ארבעה מחזורים. مَشُورَةٌ עצה, המלצה. مُشَاوَرَةٌ התייעצות, טיכוס עצה. إِشَارَةٌ ج إِشَارَاتٌ 1. אות, סימן, רמז, ציון, תו. 2. קליטת קשר. إِشَارَةُ اسْتِفْهَامٍ סימן שאלה. إِشَارَةُ الْخَطَرِ אות אזעקה. إِشَارَةُ ضَبْطِ الْوَقْتِ צליל המשך, "פיפסים" ברדיו. إِسْمُ الْإِشَارَةِ כינוי רומז (בדקדוק). سِلَاحُ الْإِشَارَةِ חיל הקשר (בצבא). أَنَا رَهْنُ إِشَارَتِكَ ע' رَهْن. بِالْإِشَارَةِ إِلَى كِتَابِكُمْ בהתייחסנו על מכתבכם. إِشَارِيٌّ 1. מרמז, מסמל. 2. אותי. 3. של אותות, קשר. تَشَاوُرٌ התייעצות. إِسْتِشَارِيٌّ של התייעצות. لَجْنَةٌ اسْتِشَارِيَّةٌ ועדה מייעצת. مُشَاوِرٌ יועץ. مُشِيرٌ 1. יועץ. 2. פילדמרשל. الْمُشَارُ إِلَيْهِ האמור לעיל. مُسْتَشَارٌ 1. יועץ. 2. פי שופט, משפטן. 3. קנצלר (ראש ממשלה בגרמניה ובאוסטריה).

شَوْرَبٌ ע' (خطف) خَاطِفُ الذُّبَابِ.

شَوْرَبَة T מרק.

(شوس) أَشْوَسُ ج شُوسٌ وَشُوسٌ 1. אמיץ לב, גבור. 2. גאוות יהיר.

شَوَّشَ II 1. בלבל, הפריע, סבך, גרם ערבוביה. 2. שבש, קלקל. 3. הקים רעש. تَشَوَّشَ V 1. נתבלבל, הסתבך, הפרע. 2. נשתבש, התקלקל. شَاشٌ מלמלה, מטלית (אריג), אריג כותנה דק (לתחבושות), גזה. شَاشَةٌ ج شَاشَاتٌ 1. אקרן, מסך. 2. גזה. الشَّاشَةُ الْبَيْضَاءُ מסך הקולנוע. شُوشَةٌ 1. ציצת שיער. 2. כרבולת (של עוף). تَشْوِيشٌ בלבול, ערבוביה, הפרעה, שבוש, המולת רעש. مُشَوَّشٌ מבולבל, מופרע, משובש. مُشَوَّشُ الْفِكْرِ מבולבל, אובד עצות, נבוך.

شَوْشَرَةٌ רעש, המולת שאון.

شَوِصَ ـَ עקום עיניים, פוזל, מעוקם. شَاصَ ـُ 1. כאב. 2. רחץ, נקה, מצא (שיניים). أَشْوَصُ מעוקם, פוזל.

(شوط-شيط) شَاطَ ـِ 1. שרוף, חרך (של תבשיל), נחרך. 2. נקדח, נחרך (תבשיל). شَوَّطَ II נקדח, נחרך (תבשיל). إِسْتَشَاطَ X غَضَبًا חרה אפו, קצף, רגז. شَوْطٌ ج أَشْوَاطٌ 1. ריצה אל המטרה. 2. שלב, סיבוב, מחזור, הקפה. 3. מרוץ. 4. מחצית המשחק (בספורט). الشَّوْطُ الْأَوَّلُ מחצית ראשונה, שלב ראשון (בספורט). قَطَعَ شَوْطًا بَعِيدًا (كَبِيرًا) עבר כברת דרך ארוכה. شُوطَةٌ מי מגפה. شَائِطٌ، مُشَوَّطٌ חרוך.

(شوظ) شُوَاظٌ יקוד, להט. شَائِظٌ לוהט.

(شوف) شَافَ ـُ 1. ראה, הביט. 2. הסתכל. شَوَّفَ II 1. שיפר, לטש. 2. קשט, הדר. 3. הראה. تَشَوَّفَ V إِلَى השתוקק ל-, צפה ל-, הסתכל ונתלו עיניו, נכסף אל-. شَوْفٌ משקפת (כלי הקבלה לישור האדמה). شَوْفَةٌ מבט, מראה.

شُوفَانٌ שבלת שועל, קוואקר.

(شوق) شَاقَ ـُ שמח, עורר. شَوَّقَ II עורר בו געגועים, חבב את- על-. تَشَوَّقَ V. إِشْتَاقَ VIII إِلَى התגעגע, השתוקק, יצאה נפשו אל-, נכסף אל-, כמה. شَوْقٌ ج أَشْوَاقٌ געגועים, כסופים, כמיהה, עריגה, ערגה, להיטות, תשוקה. شَائِقٌ، شَيِّقٌ מעורר חבה ואהבה, מלהיב, נעים, מענין. مَأْدُبَةٌ شَيِّقَةٌ סעודה מפוארת. تَشْوِيقٌ עורר געגועים, התלהבות, חיבה. تَشَوُّقٌ، إِشْتِيَاقٌ כסופים, ערגה, כמיהה, עריגה, רצון. مُشَوِّقٌ מעורר ענין, סקרנות, מרתק, מענין. مُشْتَاقٌ מתגעגע, נכסף, משתוקק, כמה.

(شوك) شَاكَ ـُ דקר, עקץ. شَوَّكَ II 1. הצמיח קוצים ודקר. 2. דקר, עקץ. شَوْكَةٌ ج شَوْكٌ وَأَشْوَاكٌ 1. קוץ, חוח, ברקן, עוקץ. 2. מזלג. 3. קלשון. 4. עקדה, עצם של דג. 5. כוח, עצמה, גבורה. شَوْكَةُ إِبْرَاهِيمَ... شَوْكَةُ الْيَهُودِ 1. קוצית. 2. קורנית. حَسَكٌ (حسك) شَوْكَةٌ ע' حَسَك. إِنَّكَ لَا تَجْنِي مِنَ الشَّوْكِ الْعِنَبَ מה שזורעים קוצר. شَوْكِيٌّ קוצי, קוצני. الْحَبْلُ الشَّوْكِيُّ חוט השדרה. النُّخَاعُ الشَّوْكِيُّ ע' (نخع) نُخَاع. شَوِكٌ، شَائِكٌ דוקרני, עוקצני. أَسْلَاكٌ شَائِكَةٌ ע' (سلك).

شَوْكَرَانٌ רוש, עקד (צמח ארסי שמשמש גם לרפואה).

شُكُولَاتَة F שוקולדה.

(شول) شَالَ ـُ 1. הרים. 2. עלה, התרומם. 3. נשא. شَالَتْ نَعَامَتُهُمْ מתו, התפזרו לכל רוח. شَوْلَةٌ פסיק. شَيَّالٌ סבל. شَوَّالٌ ج شَوَاوِيلُ חודש העשירי בלוח המוסלמי (עיין בסוף הספר).

شَوْلَمٌ، شَيْلَمٌ 1. זון (צמח בר). 2. שפון.

(شوم) شَامَةٌ ج شَامَاتٌ שומה, נקודת חן. شُومَةٌ מקל.

شَوَّنَ II אסם, אחסן תבואה. شُونَةٌ ج شُوَنٌ 1. ממגורה, אסם. 2. סוג של ספינת מלחמה קרושה.

شَوْنَدَرٌ ע' شَمَنْدَر بَنْجَر.

شَوِهَ ـَ شَاهَ ـُ 1. התכער, נהיה מכוער. 2. היה נבזה. 3. נקשת (של פנים ...), פנים. شَوَّهَ II 1. הטיל בו מום, הבאיש את ריחו של-. 2. השחית, קלקל, בזה.

עִוּוּת, עֶוֶת. 3. צוּרָה קְלוּקָה. تَشَوَّهَ V 1. הִתְעַוֵּת, הִתְקַלְקֵל, הָשְׁחֲתָה צוּרָתוֹ. 2. נַעֲשָׂה מְכֹעָר. تَشَوُّهٌ עִוּוּת, קִלְקוּל. تَشْوِيهٌ 1. הַשְׁחָתָה, הַכְעָרָה. 2. עִוּוּת, שִׁבּוּשׁ. تَشْوِيهُ الحَقَائِقِ סִלּוּף הָאֱמֶת. شَائِهٌ מְכֹעָר. مُشَوَّهٌ 1. בַּעַל מוּם, אִינְוָלִיד, נָכֶה. 2. מְכֹעָר. مُشَوَّهُو الحَرْبِ נְכֵי הַמִּלְחָמָה.

(شوي) شَوَى ـِ צָלָה (בשר). شَوَّى II. أَشْوَى IV צָלָה. إِنْشَوَى VII נִצְלָה. شَيٌّ، شِوَاءٌ צְלִיָּה, צָלִי. شَوَّايَةٌ. مِشْوَاةٌ ج مَشَاوٍ(ي) שִׁפּוּד, אַסְכָּלָה, מַכְשִׁיר לִצְלִיַּת בָּשָׂר.

(شيأ) شَاءَ ـَ חָפֵץ, רָצָה, אָבָה. شَاءَ أَمْ أَبَى רָצָה אוֹ לֹא רָצָה. إِلَى مَا شَاءَ اللَّهُ עַד עוֹלְמֵי עַד. مَا شَاءَ اللَّهُ! כַּמָּה יָפֶה! בְּלִי עַיִן הָרַע, כִּרְצוֹן הַבּוֹרֵא. إِنْ شَاءَ اللَّهُ אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם. لَمْ يَشَأْ לֹא אָבָה. شَيْءٌ ج أَشْيَاءُ 1. דָּבָר, עִנְיָן, חֵפֶץ, עֶצֶם, מַשֶּׁהוּ. 2. מְאוּמָה, כְּלוּם. شَيْءٌ مَا מַשֶּׁהוּ. شَيْءٌ مِنْ קְרוֹב, מַשֶּׁהוּ, מְעַט. بَعْضُ الشَّيْءِ בְּמִדָּה מְסֻיֶּמֶת, בְּמִקְצָת. فِي الأَمْرِ شَيْءٌ יֵשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ. لَا شَيْءَ לֹא כְלוּם, אֶפֶס. لَيْسَ بِشَيْءٍ אֵין זֶה כְּלוּם. قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ רֵאשִׁית כֹּל, קֹדֶם כֹּל. عَلَى شَيْءٍ كَثِيرٍ مِنَ البَسَاطَةِ בְּתַכְלִית הַפַּשְׁטוּת. شَيْئًا فَشَيْئًا אַט אַט, לְאַט לְאַט, בְּהַדְרָגָה. وَالشَّيْءُ بِالشَّيْءِ يُذْكَرُ וּמֵעִנְיָן לְעִנְיָן בְּאוֹתוֹ עִנְיָן. شَيْئِيٌّ שֶׁל מַשֶּׁהוּ, מַמָּשִׁי, עֻבְדָּתִי, קַיָּם. لَا شَيْئِيٌّ נְטוּל כָּל מַמָּשׁ, נִיהִילִיסְטִי. لَا شَيْئِيَّةٌ נִיהִילִיסְטִיּוּת, אַיִן, נִיהִילִיזְם. مَشِيئَةٌ רָצוֹן, חֵפֶץ, הַחְלָטָה. بِمَشِيئَةِ اللَّهِ אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם (אי״ה).

(شيب) شَابَ ـِ שָׂב, הִזְדַּקֵּן, הִלְבִּינוּ שַׂעֲרוֹתָיו. شَيَّبَ II. أَشَابَ IV גָּרַם שֵׂיבָה, גָּרַם שֶׁיַּלְבִּינוּ שַׂעֲרוֹתָיו. شَيَّبَهُ الحُزْنُ הַצַּעַר גָּרַם לוֹ לְהִזְדַּקֵּן. شَيْبٌ שֵׂיבָה, שֵׂעָר שֵׂיבָה. شَيْبَةٌ 1. שֵׂיבָה. 2. זִקְנָה (גם כ-) ע' أُشْنَتَيْن. مَشِيبٌ גִּיל הַזִּקְנָה, זִקְנָה, לֹבֶן הַשֵּׂעָר. شَائِبٌ، أَشْيَبُ ج شِيبٌ שָׂב, בַּעַל שֵׂעָר לָבָן.

(شيح) أَشَاحَ IV عَنْ סָר מֵעַל, הֵסֵב פָּנָיו מֵאִתּוֹ, פָּנָה. شِيحٌ לַעֲנָה (צמח בר).

(شيخ) شَاخَ ـِ שָׂב, הָיָה זָקֵן, בָּא בַּיָּמִים, הִזְקִין. شَيْخٌ ج شُيُوخٌ وَأَشْيَاخٌ وَمَشَايِخُ 1. זָקֵן, בָּא בַּיָּמִים. 2. שֵׁיח', רֹאשׁ שֶׁבֶט, רֹאשׁ מִסְדָּר צוּפִי. 3. רֹאשׁ עֵדָה, רֹאשׁ קְהִלָּה (בעיקר בארצות המזרח). 4. מוֹרֶה (תואר). 5. נִכְבָּד, נְשׂוּא פָּנִים. 6. חָבֵר בְּמוֹעֶצֶת הַשֵּׁיחִ'ים (להבדיל ממועצת הנבחרים), סֶנָטוֹר. شَيْخُ الأَزْهَرِ. شَيْخُ الإِسْلَامِ רֹאשׁ אֻלֶמָא (בתורכיה). شَيْخُ البَلَدِ רֹאשׁ כְּפָר. شَيْخُ السَّجَّادَةِ רֹאשׁ מִסְדָּר צוּפִי. شَيْخُ العَقْلِ אִישׁ דָּת דְּרוּזִי. شَرْمُ الشَّيْخِ שַׁרְם אֶ-שֵּׁיח', מִפְרַץ שְׁלֹמֹה. مَجْلِسُ الشُّيُوخِ הַסֶּנָט. شَيْخُوخَةٌ זִקְנָה. مُخَصَّصَاتُ الشَّيْخُوخَةِ קִצְבַּת זִקְנָה (ביטוח לאומי). مَشْيَخَةٌ 1. מִשְׂרַת שֵׁיח'. 2. ج مَشَايِخُ קְבוּצַת אַנְשֵׁי דָּת מֻסְלְמִים הַמְּלַמְּדִים בְּמוֹסָד כְּמוֹ مَشْيَخَةُ الأَزْهَرِ.

(شيد) شَادَ ـِ شَيَّدَ II הֵקִים, הֶעֱמִיד וּבָנָה, יִסֵּד, בָּנָה. أَشَادَ IV بِـ שִׁבַּח, הִלֵּל, פֵּאֵר, קִלֵּס, הֵרִים עַל נֵס. شَيِّدٌ גָּבֹהַּ. تَشْيِيدٌ הֲקָמָה, בִּנְיָן, בְּנִיָּה, יִסּוּד, הַסְדָּרָה. إِشَادَةٌ שֶׁבַח, תְּהִלָּה, הַלֵּל.

شِيزٌ، شِيزَى הָבְנֶה, עֵץ. ebony.

شِيشٌ P 1. חֶרֶב, סַיִף. 2. שָׁרִיג וּמוֹטוֹת. لُعْبَةُ الشِّيشِ סִיף, סִיּוּף, מִלְחֶמֶת חֲרָבוֹת ע' (ثقف) مُثَاقَفَة. شِيشَةٌ 1. נַרְגִּילָה. 2. צִנְצֶנֶת, בַּקְבּוּק (של התרופות).

شِيصَةٌ ج شِيصٌ תָּמָר גָּרוּעַ.

(شيع) شَاعَ ـِ 1. נָפוֹץ, נִמְסַר, פָּשַׁט, הִתְפַּרְסֵם, נוֹדַע. 2. הָיָה מְשֻׁתָּף. شَيَّعَ II 1. לִוָּה, נִפְרַד לְשָׁלוֹם. 2. הָלַךְ אַחֲרֵי אֲרוֹן הַמֵּת. شَيَّعَ إِلَى مَثْوَاهُ الأَخِيرِ לִוָּה לִמְנוּחַת עוֹלָמִים (מת). شَايَعَ III תָּמַךְ בְּ־, הָלַךְ בְּעִקְבוֹת, הָיָה חָסִיד שֶׁל, הֶעֱרִיץ. أَشَاعَ IV הֵפִיץ שְׁמוּעוֹת, פִּרְסֵם, גִּלָּה וְהוֹדִיעַ. تَشَيَّعَ V لِـ צִדֵּד בְּ־, תָּמַךְ בְּ־, הָיָה חָסִיד שֶׁל, הֶעֱרִיץ אֶת. تَشَايَعُوا VI תָּמְכוּ זֶה בָּזֶה, חָבְרוּ זֶה עִם זֶה. شِيعَةٌ ج شِيَعٌ 1. חֲסִידִים, תּוֹמְכִים, מְצַדְּדִים בְּ־. 2. כַּת, סִיעָה, קְבוּצָה. 3. الشِّيعَةُ שִׁיעָה (תומכי עלי בן אבי טאלב, בן דודו של מוחמד, בזכותו לח'ליפות נגד שושלת בני אומיה). شِيعِيٌّ 1. חָסִיד, תּוֹמֵךְ. 2. שִׁיעִי. شُيُوعٌ 1. תְּפוּצָה, נְפוֹצוּת, פִּרְסוּם. 2. שֻׁתָּפוּת, קוֹלֶקְטִיבִיּוּת. عَلَى الشُّيُوعِ בִּמְשֻׁתָּף (רכוש). شُيُوعِيٌّ קוֹמוּנִיסְטִי, קוֹמוּנִיסְט. شُيُوعِيَّةٌ קוֹמוּנִיזְם. تَشْيِيعٌ 1. הַלְוָיָה. 2. לִוּוּי עַד הַדֶּלֶת (מתוך נימוס). مُشَايَعَةٌ צִדּוּד, תְּמִיכָה. إِشَاعَةٌ 1. הֲפָצָה, פִּרְסוּם, מַתַּן פֻּמְבִּיּוּת לִדְבָרִים מְשֻׁלָּבִים. 2. שְׁמוּעָה. إِشَاعِيَّةٌ קוֹלֶקְטִיבִיזְם, שֻׁתָּפוּת, שִׁתּוּף. تَشَيُّعٌ צִדּוּד, תְּמִיכָה, חֲסִידוּת. شَائِعٌ נָפוֹץ, מְפֻרְסָם, יָדוּעַ, רוֹוֵחַ, מָצוּי. شَائِعُ الاسْتِعْمَالِ שִׁמּוּשִׁי, מָצוּי. مِلْكٌ شَائِعٌ רְכוּשׁ מְשֻׁתָּף (קוֹלֶקְטִיבִי). شَائِعَةٌ ج شَائِعَاتٌ שְׁמוּעָה. مُشَايِعٌ חָסִיד, תּוֹמֵךְ נִלְהָב. مُشَاعٌ 1. נָפוֹץ, יָדוּעַ, רוֹוֵחַ. 2. כְּלָלִי, צִבּוּרִי. 3. קַרְקַע (רכוש משותף).

شِيك F צֶ'ק, הַמְחָאָה.

شِيكَة F ج شِيكَات שִׁיק ע' شِك.

شِيلَه، تَشِيلَه H. צָעִיף, מִטְפַּחַת.

شَيْلَمٌ שִׁיפוֹן ע' شَوْلَم.

(شيم) شَامَ ـِ 1. צָפָה, הִתְבּוֹנֵן. 2. נָעַץ מַבָּט. شِيمَةٌ ج شِيَمٌ אֹפִי, תְּכוּנָה, טֶבַע. شِيمَتُهُ الغَدْرُ הַבְּגִידָה תְּכוּנָה מֻבְהֶקֶת אֶצְלוֹ. شَامَةٌ ע' شوم. مَشِيمَةٌ ج مَشَائِمُ שִׁלְיָה.

(شين) شَانَ ـِ כִּעֵר, פָּגַם, הִטִּיל דֹּפִי (בְּמַשֶּׁהוּ). شَانَ سُمْعَتَهُ הִכְפִּישׁ אֶת שְׁמוֹ, הִכְתִּים אֶת רִיחוֹ, פָּגַע בִּשְׁמוֹ הַטּוֹב. إِنْ يَشِينُكَ لِنَفْسِكَ وَلَنْ يَزِينُكَ إِلَهِيَّ מַה שֶּׁפּוֹגֵם בְּךָ מַעֲשֶׂיךָ יִפְגְּעוּ בִּשְׁמֶךָ. شَيْنٌ כִּעוּר, חֶרְפָּה, פְּגִימָה, פְּגַם. شَائِنٌ

מחפיר, מביש, מביא קלון. فِعْلٌ شَائِنٌ מעשה מחפיר (משוקץ). مُشِينٌ מביש.

מחפיר. الفِعْلَةُ الشَّيْنَةُ מעשה מביש.

شَيْنٌ שם הפעולה ش. חרפה.

شَيْهَمٌ ج شَيَاهِمُ קיפוד, דרבן (porcupine).

(شيي) شَايٌ תה.

ص נ. ץ. 1. האות השמונה עשרה באל"ב הערבי, שמה صَاد צאד, והיא אות נחצית. 2. קיצור של صَفْحَةٌ עמוד. 3. קיצור של صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ע' (صلو) صَلَّى. 4. ص.ب ר"ת של صُنْدُوق بَرِيد תיבת דואר (ת"ד).

صَئِبَ ـَ 1. הרבה לשתות. 2. נמלא ראשו כינים. صُؤَابَةٌ ج صُؤَابٌ وصِئْبَانٌ אבקה (ביצת הכינה).

صَادٌ שם האות ص בערבית.

صَالَةٌ F ج صَالَاتٌ אולם רחב.

صَالُون F ج صَالُونَات סלון, טרקלין.

صَامُولَة T ע' صَمُولَة.

صَأَى ـِ צפצף, צייץ, השמיע קול. تَلْدَغُ الْعَقْرَبُ وَتَصْئِي מה' העוקץ עוקץ וצועק, שולף הצעקה.

صَبَأَ ـَ המיר דת. الصَّابِئَةُ الصَّابِئُونَ כת הצבאים או בנוסחת הרוויזנט 40 בקוראן.

صَبَّ ـُ 1. שפך, יצק מים, מתכת, הקרים, חמר. 2. إِلَى התמסר לו, נמשך ב-, התמגע אל. صَبَّ عَلَيْهِ جَامَ غَضَبِهِ שפך עליו חמתו, שפך זעמו. تَصَبَّبَ V נשר, השתפך, נשפך, זרם. تَصَبَّبَ عَرَقًا היה שטוף זיעה. إِنْصَبَّ VII 1. נשפך, נשר, זרם. 2. عَلَى התמסר ב-, התמסר ל-, הקדיש נפשו, עשאו תוכן ל-. 3. שפך על-, התמסר, נעם על-. صَبٌّ 1. שפיכה, יציקה, הרקה. 2. מאוהב. حَدِيدُ الصَّبِّ ברזל יציקה. صَبَابَةٌ אהבה עזה. صَبِيبٌ 1. שפוך, זורם, נשר. 2. קצרת. مَصَبٌّ ج مَصَبَّاتٌ وَمَصَابُّ שפך (של נהר בנחל, מוצא. مُصَبَّبُ 1. שפוך. 2. יצוק (מתכת).

صَبَحَ ـَ 1. בא בבקר. 2. הגיש משקה בבקר. صَبُحَ ـُ זהר פניו, קרן אור.

صَبَّحَ II 1. ברך ברכת صَبَاحُ الْخَيْرِ בקר טוב. 2. בא לעת בקר. 3. הגיש משקה בבקר. صَابَحَ III בא לעת בקר. يُصَابِحُهُ وَيُمَاسِيهِ מבקשו בבקר ובערב (משכים ומעריב). أَصْبَحَ IV 1. הגיע בקר חדש, השכים. 2. היה ל-, נעשה, נהפך ל-. 3. הופיע, נראה. أَصْبَحَ أَثَرًا بَعْدَ عَيْنٍ. أَصْبَحَ فِي خَبَرِ كَانَ מה' היה כלא היה. أَصْبَحَ الْحَقُّ הצדק הופיע. أَصْبَحَ فِي الْإِمْكَانِ היה בגדר האפשר (האפשרות). إِصْطَبَحَ VIII שתה בבקר. إِسْتَصْبَحَ X הדליק מנורת השמן. إِسْتَصْبَحَ بِوَجْهِ فُلَانٍ החל את יומו בראותו את פניו. صُبْحٌ ج أَصْبَاحٌ שחר, בקר. صَلَاةُ الصُّبْحِ תפלת השחר. صَبَاحٌ בקר. صَبَاحُ الْخَيْرِ בקר טוב. صَبَاحُ مَسَاءَ השכם והערב. صَبَاحًا בבקר. عِمْ صَبَاحًا צפרא טבא. صَبَاحٌ ج صَبَاحَاتٌ. صَبِيحٌ ج صِبَاحٌ יפה תואר, חנני, זוהר. صَبَاحَةٌ יופי, חן, זהר.

صَبُوحٌ 1. משקה בקר. 2. זוהר, קורן. فِي الصَّبُوحِ وَفِي الْغَبُوقِ השכם והערב. مِصْبَاحٌ ج مَصَابِيحُ מנורה, פנס. مِصْبَاحٌ كَهْرَبَائِيٌّ 1. מנורה חשמלית. 2. נורה. إِسْتِصْبَاحٌ תאורה, מאור. غَازُ الْاِسْتِصْبَاحِ גז התאורה.

صَبَرَ ـِ إِصْطَبَرَ VIII חכה בסבלנות, התאפק, התנהג ל' בארך רוח, המתין, הבליג. صَبَّرَ II 1. בקש מ' להמתין, מתן. 2. עשה מרירה קשה. 3. חנט, חנט, שמר בשמן. صَابَرَ III 1. התחרה עם- בסבלנות, עמד בנסיון הסבלנות. تَصَبَّرَ V 1. עשה עצמו סבלן. 2. התמיד אחר שקלו. صَبْرٌ 1. סבלנות, סבלנה, התאפקות, ארך רוח. 2. צבר ע' صُبَّار. إِنْتَظَرَهُ بِفَارِغِ الصَّبْرِ חכה לו בכליון עינים. قَتَلَهُ صَبْرًا כלא אותו עד שמת, הרג אותו בדם קר. قِلَّةُ صَبْرٍ חוסר סבלנות. عُقْدَة (عيل) صَبُورَةٌ נקשה סבלנותו. صَبْرًا! סבלנות! الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ מה' הסבלנות מפתח הישועה (הפדות). صَبُورَةٌ סר עז. صَبُّورَةٌ צרעת של בשר. صُبَّار، صَبُّورٌ סבלן מאוד, ארך רוח. صُبَّارٌ. صَبِيرٌ צבר, קקטוס. تَصْبِيرٌ חניטה, שימור. تَصْبِيرَةٌ ארוחה קלה. مُصَابَرَةٌ התאפקות, סבלנות. صَابِرٌ סבלני. مُصَبَّرٌ 1. משומר, חנוט. 2. משמר (שמור). مُصَبَّرَاتٌ ע' (علب) مُعَلَّبَات.

صَبَعَ ـَ הצביע, רמז על באצבע. إِصْبَعٌ ج أَصَابِعُ אצבע. بِسِتَّةِ أَصَابِعَ שש אצבעות. لَهُ إِصْبَعٌ فِي ذٰلِكَ יש לו יד בדבר. يُعَدُّ عَلَى الْأَصَابِعِ נמנה באצבעות, מספר קטן. مُصَبَّعٌ ע' (شوي) شُوَّايَة.

صَبَغَ ـُ 1. צבע, טבל בצבע. 2. הטביל (בנצרות). 3. שנה אופי, נתן צביון. 4. שפה נטפות וכו'. 5. שרבב דבר מתוך דברו. صَبَغَهُ صِبْغَةً أُخْرَى שנה לו צביון אחר. إِنْصَبَغَ VII إِصْطَبَغَ VIII נצבע. صِبْغٌ ج أَصْبَاغٌ צבע, צבען, פיגמנט. صِبْغَةٌ 1. צבע, פיגמנט. 2. צביון. 3. תמיסה. 4. דת, אמונה. صِبْغَةُ الْأَفْيُونِ אופיום (כסם הרפואה). صِبْغَةُ الْيُودِ תמיסת יוד, יודיד. صِبْغِيٌّ כרומוזום. صِبْغِيَّاتٌ כרומוזומים, כרומוזומים. صِبَاغٌ ج أَصْبِغَةٌ 1. צבע. 2. המזרקים ע' (خضب) خِضَابُ الدَّمِ. صَبَّاغٌ צבע. صِبَاغَةٌ 1. צביעה. 2. מסחר בצבעים. مَصْبَغَةٌ ج مَصَابِغُ 1. מצבעה, מקום עיבוד עורות. 2. מכבסת. صَابِغٌ מצביע. يُوحَنَّا الصَّابِغُ יוחנן המטביל. مُصَبَّغٌ 1. צבוע גם שער. 2. מטבע מ-.

صَبَنَ II. صَوَّبَنَ סבן. صَابُونٌ סבון. صَابُونَةٌ חתיכת סבון. صَابُونَةُ الرُّكْبَةِ פיקת הברך. صَابُونِيٌّ 1. סבוני. 2. סבוניה. صَبَّانٌ סבונאי, סוחר סבונים או יצרן סבונים. صِبَانَةٌ סבוניה. مَصْبَنَةٌ ج مَصَابِنُ מסבנה, בית חרושת לסבון. صَابُونِيَّةٌ ממתק ממתק עם, ג'לי.

(صبو، صبي) صَبَا ـُ 1. إِلَى נשא עיניו אל, התאווה ל-, נכסף ל-, כמה.

התגעגע אל. 2. התנהג כילד. صَبِيَ – התנהג כילד, היה ילדותי. صَبَّى II השפיל את עיניו בראשו. أَصْبَى IV 1. הולידה ילד. 2. רכש לב אישה של אישה. تَصَابَى VI. إِسْتَصْبَى X היה צעיר, התנהג כנער טיפש. صَبًا ج أَصْبَاء רוח קדים (מזרחית חמה). صِبًا. صِبًى 1. ילדות, נעורים, עלומים. 2. קטנות, ערגה, תשוקה, משיכה. صَبَاء ילדות, נערות. صُبُوَّة 1. עלומים. 2. ילדות. صَبِيّ ج صِبْيَان 1. עלם, נער, ילד. 2. שוליה, חניך, מתלמד. صَبِيَّة עלמה, ילדה. صِبْيَانِيّ 1. ילדותי. 2. שובבי. عَمَلٌ صِبْيَانِيّ מעשה שובבות, משובה של פרחחים, קלות ראש.

صَحَّ – 1. התאמת, הוכח כאמת, התאשר. 2. שלם, היה שלם, לא ניזק. 3. החלים, נרפא, חזר לאיתנו. 4. תקף, היה בעל תוקף. صَحَّ الخَبَرُ הידיעה התאמתה. صَحَّ عَزْمُهُ عَلَى. صَحَّتْ عَزِيمَتُهُ عَلَى גמר אומר, החליט. صَحَّ لَهُ עלה בידו, הצליח. يَصِحُّ أَنْ يُقَالَ זה נכון לומר. صَحَّحَ II 1. תיקן, יישר, הכשיר. 2. הגיה, תיקן שגיאות בכתב. تَصَحَّحَ V תוקן, יושר, הוכשר, הוגה (כתב). إِسْتَصَحَّ X חזר לאיתנו, החלים, נרפא. صِحَّة 1. בריאות, תקינות הגוף, שלמות. 2. נכונות, תקינות. 3. אמיתות, נכונות. صِحَّة نَفْسِيَّة בריאות הנפש. مَأْمُورُ الصِّحَّة מפקח בריאות, סניטר. شَرِبَ عَلَى (فِي) صِحَّتِهِ שתה לחייו. مُنَظَّمَةُ الصِّحَّةِ العَالَمِيَّة ארגון הבריאות העולמי. وِزَارَةُ الصِّحَّة משרד הבריאות. صِحِّيّ בריאותי, היגייני, סניטרי, תברואתי. مَحْجَر صِحِّيّ ר' (حجر) مَحْجَر. مَنَافِعُ صِحِّيَّة מתקנים סניטריים. صَحِيح ج صِحَاح وأَصِحَّاء 1. אמיתי, נכון, תקין. 2. שלם, תמים, בריא, ללא מום. 3. בריא. عَدَدٌ صَحِيح מספר שלם. فِعْلٌ صَحِيح פועל מגזרת השלמים. لَا يَصِحُّ إِلَّا الصَّحِيح סוף האמת לא תחלוף על האמת. أَصَحّ נכון יותר. وَعَلَى الأَصَحّ ונכון יותר. إِصْحَاح פרק בתנ"ך. مَصَحّ. مَصَحَّة ج مَصَحَّات 1. סנטוריום. 2. בית הבראה. تَصْحِيح הגהה, תיקוני דפוס. مُصَحِّح מגיה ר' (نقح) مُنَقِّح.

صَحِبَ – חבר, נלווה אל, הצטרף, התחבר עם, הלך יחד עם. صَحِبَكَ اللهُ אלוהים יהיה עמך. صَاحَبَ III 1. התלווה אל, התחבר עם, הצטרף, התרועע, התיידד, היה לחבר. 2. ליווה, הוקיר. بَيْنَ الظُّرُوفِ الَّتِي صَاحَبَتِ القَضِيَّةَ הקשר את הנסיבות שליוו את הענין המשפטי. أَصْحَبَ IV שלח (משלוח) בלווי. تَصَاحَبَ VI התרועע, התיידד עם. إِصْطَحَبَ VIII. إِسْتَصْحَبَ X לקח, התלווה אל, צרף. إِصْطَحَبَ (إِسْتَصْحَبَ) زَوْجَتَهُ צרף אליו את אשתו. صُحْبَة 1. חברות, ידידות, רעות. صُحْبَةً بِصُحْبَةِ בלוויית, עם. الصَّحَابَة חברי הנביא מוחמד ובני דורו. صَحَابِيّ חבר ותומך מקבוצת מלווי הנביא. مُصَاحَبَة לווי, התלוות, צירוף. أُغْنِيَّة بِمُصَاحَبَةِ العُود שיר בלווי עוד. مُصَاحَبَة. إِصْطِحَاب התלוות, לווי, התקשרות. صَاحِب ج أَصْحَاب وصَحْب وصُحْبَان 1. ידיד, חבר, רע. 2. בעל (של עסק), אדון, שליט. 3. חסיד, בן לויה. 4. מחבר. 5. שם נלוה לשמות ולתארים כגון: صَاحِبُ الفَضْلِ. صَاحِبُ السُّمُوّ. صَاحِبُ الفَضِيلَةِ וכו'. صَاحِبُ العَمَلِ מעביד, מעסיק. أَصْحَابُ الأَقْلَامِ העוסקים בעט. أَصْحَابُ رُؤُوسِ الأَمْوَالِ בעלי הון, קפיטליסטים. أَصْحَابُ السَّبْتِ כינוי ליהודים. يَا صَاحِ (صَاحِبِي)! חבר! הוי איש! صَاحِبَة חברה, ידידה. مَصْحُوب بِـ מלווה, בחברת.

صَحَّرَ II מדבר, הפך למדבר. أَصْحَرَ IV נכנס למדבר. تَصَحَّرَ V התמדבר, נעשה מדבר. تَصَحُّر מדבור. صَحْرَاء ج صَحَارٍ(ى) وصَحَارَى وصَحْرَاوَات מדבר, ציה, ערבה ושממה. الصَّحْرَاءُ الكُبْرَى סהרה (המדבר הגדול באפריקה). صَحْرَاوِيّ מדברי, ציתי.

صَحَّفَ II קרא או כתב לא נכון, שיבש, סירס, הפך את הסדר, בלבל טקסט. تَصَحَّفَ V השתבש, שובש, סורס, נקרא או נכתב בצורה מסולפת. صَحْفَة ج صِحَاف קערה, צלחת, קערה גדולה ושטוחה. صَحِيفَة ج صُحُف وصَحَائِف 1. עמוד, דף, גליון נייר, גיליון. 2. עיתון, כתב עת. 3. פנקס. 4. קו קטר. صَحِيفَة يَوْمِيَّة יומון, עיתון יומי. صُحُفِيّ. صُحُفِيّ. صَحَافِيّ 1. עיתונאי. 2. עיתונאי, של עיתון. مُؤْتَمَر صُحُفِيّ. نَدْوَة صَحَافِيَّة מסיבת עיתונאים. مُلْحَق صَحَافِيّ נספח עיתונות. صَحَافَة עיתונות, עיתונאות. مُصْحَف ج مَصَاحِف 1. ספר הקוראן. 2. סדור תפילה וכל חלק מכתבי הקודש. تَصْحِيف שיבוש, סירוס הכתיבה.

صَحَنَ – נתן, העניק. صَحْن ج صُحُون 1. צלחת. 2. חצר פנימית. 3. קערה בחלל מצרית. 4. ج أَصْحَان טרקלין קבלת פנים. صَحْنُ المَسْجِدِ חצר המסגד הפנימית. صَحْنٌ (طَبَق) طَائِر צלחת מעופפת. صَفْعَةٌ عَلَى صَحْنِ خَدِّهِ סטר לו על לחיו. مَصْحُون שחוק, מפורר.

(صحو) صَحَا – 1. הקיץ, התעורר, נעור, פקח את עיניו. 2. התבהר (מזג אוויר), היה צח (הסתלק ענן). صَحَّى II העיר משינה, עורר. أَصْحَى IV התבהר. صَحْو צחות, בהירות, צלילות. يَكُونُ الجَوُّ صَحْوًا מזג האוויר יהיה בהיר. صَحْوَة יקיצה, התעוררות, התאוששות. صَحْوَة إِسْلَامِيَّة התעוררות אסלאמית ר' أُصُولِيَّة (الأُصُولِيَّة الإِسْلَامِيَّة) صَاحٍ(ي) פיכח, ער, צח.

صَخَبَ – 1. רעש, התרעש, סער. 2. צעק, הקים רעש. إِصْطَخَبَ VIII רעש, התרעש יחד, סער, הקים. صَخَب. إِصْطِخَاب רעש, התרעשות, שאון, סער, התקוללות. صَخَّاب. مُصْطَخِب. صَاخِب רועש, סוער, קולני. مُظَاهَرَات صَاخِبَة הפגנות סוערות.

صَخِرَ ـ تَصَخَّرَ V הִתְאַבֵּן, הִתְקַשָּׁה, נַעֲשָׂה סַלְעִי. הָיָה טַרְשִׁי וְסַלְעִי. صَخْرَةٌ ج صَخْرٌ وصُخُورٌ סֶלַע, אֶבֶן. قُبَّةُ الصَّخْرَةِ ר' (قبب) قُبَّة. صَخْرٌ زَيْتِيٌّ פֶּצֶל שַׁמְנִי. قَدْ قَلْبُهُ مِنْ صَخْرٍ לִבּוֹ לֵב אֶבֶן. عِلْمُ الصُّخُورِ פֶּטְרוֹלוֹגְיָה, תּוֹרַת הָאֲבָנִים. صَخِرٌ. صَخْرِيٌّ סַלְעִי, אַבְנִי.

صَدَّ ـ 1. הֵסִיר, עָצַר, הִסִּיט, מָנַע. 2. عَنْ סָר, נִמְנַע מ-, פָּנָה עֹרֶף לְ-. صَدَّ الهُجُومَ הֵדֵף אֶת הַהַתְקָפָה. صَدَّ عَنْ زِيَارَةِ أَقَارِبِهِ הוֹקִיר אֶת רַגְלוֹ מִבֵּית קְרוֹבָיו. صَدَّدَ II הִתְקַבֵּל כִּמְחוֹ, נִקְלָא וְנִדְמָה. اِنْصَدَّ VII נֶעֱצַר, נִמְנַע, נִדְחָה, נִרְתַּע. صَدٌّ דְּחִיָּה, בְּלִימָה, הַרְתָּעָה, מְנִיעָה. صَدَدٌ 1. כִּוּוּן, צַד, עֵבֶר. 2. מוּל. 3. עִנְיָן, סוּגְיָה, נוֹשֵׂא, כַּוָּנָה. بِصَدَدِ. فِي صَدَدِ בְּעִנְיַן, בְּנוֹשֵׂא. إِنَّهُ بِصَدَدِ فِعْلِ كَذَا הוּא מִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת כָּךְ. لَمْ يُصَرِّحْ بِشَيْءٍ فِي هَذَا الصَّدَدِ לֹא הִצְהִיר דָּבָר בְּעִנְיָן זֶה. صَدِيدٌ מֻגְלָה. صَدِيدِيٌّ מֻגְלָתִי. رَمَدٌ صَدِيدِيٌّ ר' رَمَد. مِصَدٌّ פָּגוֹשׁ (בִּכְלִי רֶכֶב). مِصَدٌّ ج مِصَدَّاتٌ מָגֵן, צַד.

صَدِئَ ـ صَدَأٌ ـ 1. הֶחֱלִיד, חָלַד. 2. קָהָה מוֹחוֹ. صَدَأٌ חֲלֻדָּה. غَيْرُ قَابِلٍ لِلصَّدَأِ אַל-חֲלִיד. صَدِئٌ. مُصْدَأٌ חָלוּד.

صَدَحَ ـ 1. פָּצַח בְּשִׁירָה, זִמֵּר, רִנֵּן. 2. נִגֵּן, פָּרַט עַל כְּלִי זֶמֶר. صَدَحَ بِالْحَقِّ וכו'. صَادِحٌ זַמָּר, מְרַנֵּן, שָׁר.

صَدَرَ ـ 1. יָצָא, הוֹפִיעַ, נִתְפַּרְסֵם, יָצָא לָאוֹר. 2. קָרָה, אֵרַע, הִתְרַחֵשׁ. 3. נָבַע מִ-, הָיָה תּוֹצָאָה מִ-. صَدَرَ مِنْهُ פָּעַל, הִתְבַּטֵּא. صَدَرَ عَنْ إِرَادَتِهِ פָּעַל בִּרְצוֹנוֹ. صَدَرَ مِنْهُ יָצָא מִפִּיו, נֶאֱמַר עַל יָדָיו. صَدَّرَ II 1. יִצֵּא (סְחוֹרוֹת). 2. הוֹשִׁיב בְּרֹאשׁ. 3. כָּתַב הַקְדָּמָה (לְסֵפֶר וכו'). صَادَرَ III 1. הֶחֱרִים, הִפְקִיעַ, עִקֵּל. 2. נִגַּשׁ בִּפְתָאוֹם. أَصْدَرَ IV שָׁלַח, הוֹצִיא, יִצֵּא, פִּרְסֵם, הִקְרִיא. أَصْدَرَ مَرْسُومًا פִּרְסֵם צַו. أَصْدَرَ كِتَابًا הוֹצִיא סֵפֶר לָאוֹר. أَصْدَرَ البَنْكُ أَوْرَاقًا مَالِيَّةً הַבַּנְק הֵנְפִּיק שְׁטָרוֹת כֶּסֶף. تَصَدَّرَ V יָשַׁב רֹאשׁ, יָשַׁב בְּמֶרְכָּז. تَصَدَّرَ الجَلْسَةَ יָשַׁב בְּרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. اِسْتَصْدَرَ X 1. בִּקֵּשׁ לְהוֹצִיא. 2. הוֹצִיא. صَدْرٌ ج صُدُورٌ 1. חָזֶה, חֵלֶק קִדְמִי עֶלְיוֹן. 2. הַתְחָלָה, רֵאשִׁית, רֹאשׁ דָּבָר, חֲזִית, פַּתַּח מָבוֹא. صَدْرُ البَيْتِ 1. חֲזִית שֶׁל בֵּית שִׁיר. 2. שַׁעַר הַבַּיִת. صَدْرُ الإِسْلَامِ תְּקוּפַת רֵאשִׁית הָאִסְלָאם. الصَّدْرُ الأَعْظَمُ הַוָּזִיר הָרִאשׁוֹן (בִּימֵי הָעוֹתוֹמָאנִים). أَبُو صَدْرٍ אָדָם סַבְלָן וּבַעַל שִׂיחַ. بَنَاتُ الصَّدْرِ רְגָשׁוֹת, עֶשֶׁר הַלֵּב. ذَاتُ الصَّدْرِ דַּלֶּקֶת רֵאוֹת. رَحْبُ (وَاسِعُ) الصَّدْرِ ר' رَحْب. ضَيِّقُ الصَّدْرِ חֲסַר סַבְלָנוּת. صَدْرِيٌّ שֶׁל חָזֶה, חָזִי. القَفَصُ الصَّدْرِيُّ בֵּית הֶחָזֶה. نَزْلَةٌ صَدْرِيَّةٌ שַׁפַּעַת. صُدْرَةٌ ج صُدَرٌ מַחֲזִיָּה (אוֹ חֻלְצָה) קְצָרָה. صَدْرِيَّةٌ. صُدَيْرِيٌّ. صُدَيْرِيَّةٌ חֲזִיָּה. صَدَارَةٌ רִאשׁוּת, מְקוֹם רֹאשׁ, חֲשִׁיבוּת, בְּכוֹרָה. إِحْتَلَّ مَكَانَ الصَّدَارَةِ תָּפַס אֶת הַמָּקוֹם הָרִאשׁוֹן. صُدُورٌ הוֹצָאָה, פִּרְסוּם. مَصْدَرٌ ج مَصَادِرُ 1. מָקוֹר, מוֹצָא, מַבּוּעַ, מַעְיָן. 2. שֵׁם הַפְּעֻלָּה (בְּדִקְדּוּק). المَصَادِرُ וְהַמְּקוֹרוֹת. مَصَادِرُ الطَّاقَةِ מְקוֹרוֹת הָאֶנֶרְגְּיָה. مَصَادِرُ الفِقْهِ الإِسْلَامِيِّ מְקוֹרוֹת הַהֲלָכָה הָאִסְלָאמִית. المَصْدَرُ السَّابِقُ שָׁם, מָקוֹר קוֹדֵם (ibid). مَصَادِرُ نَقْلٍ מְקוֹרוֹת הַקַּבָּלָה. تَصْدِيرٌ 1. יְצוּא, יִצּוּא. 2. הַקְדָּמָה, מָבוֹא. تَصْدِيرُ المُحَمْضِيَّاتِ (المَوَالِحِ) יְצוּא פְּרִי הָדָר. مُصَادَرَةٌ הַחְרָמָה, הַפְקָעָה, עִקּוּל. إِصْدَارٌ 1. יְצוּא. 2. הוֹצָאָה, פִּרְסוּם. 3. הַנְפָּקָה. اِسْتِصْدَارٌ הוֹצָאָה. صَادِرٌ عَنْ 1. שֶׁהוֹצֵא מִטַּעַם, נוֹבֵעַ מִ-. 2. שְׁמוּנָה מִטַּעַם ר' وَارِد. الصَّادِرَاتُ סְחוֹרוֹת מְיֻצָּאוֹת, יְצוּא. مَصْدُورٌ חוֹלֵה רֵאוֹת. مُصَدِّرٌ מְיַצֵּא. مُصَدَّرٌ יְצוּא. مُصَادَرٌ מֻחְרָם, מְעֻקָּל.

صَدَعَ ـ 1. שָׁבַר, סָדַק, פִּשֵּׁל, בִּקַּע. 2. بِـ הוֹדִיעַ, הִכְרִיז. 3. بِـ צִיֵּת, נִשְׁמַע לְ-. صُدِعَ נִתְקַף כְּאֵב רֹאשׁ. صَدَّعَ II 1. שִׁבֵּר, בִּקֵּעַ, פִּלַּח, סָדַק. صَدَّعَ رَأْسَهُ 1. גָּרַם לוֹ כְּאֵב רֹאשׁ. 2. יִגַּע (בִּשְׁאֵלוֹת) אֶת מוֹחוֹ. تَصَدَّعَ V. اِنْصَدَعَ VII הִתְבַּקֵּעַ, נִבְקַע, נִסְדַּק, נִסְדְּקוּ, הִתְפַּצֵּל. صَدْعٌ ج صُدُوعٌ סֶדֶק, שֶׁבֶר, סָדוּק, בֶּקַע. الصَّدْعُ السُّورِيُّ الإِفْرِيقِيُّ הַשֶּׁבֶר הַסּוּרִי-אַפְרִיקָנִי (בִּגְאוֹלוֹגְיָה). صُدَاعٌ כְּאֵב רֹאשׁ. تَصَدُّعٌ הִתְבַּקְּעוּת, פִּצּוּל, הִסָּדְקוּת. مُتَصَدِّعٌ מְבֻקָּע, סָדוּק.

صَدَغَ ـ הִכָּה אֶת צִדְעוֹ (רַקָּתוֹ). صُدْغٌ ج أَصْدَاغٌ 1. צֶדַע, רַקָּה. 2. פֵּאָה, צִיצַת שֵׂעָר.

صَدَفَ ـ 1. סָטָה, שָׁלַט. 2. عَنْ סָר מִן, הִתְרַחֵק, נִרְתַּע מִן. صَادَفَ III 1. נִתְקַל בְּ-, פָּגַשׁ בְּמִקְרֶה, פָּגַשׁ בְּמִקְרֶה. 2. מָצָא, נִזְדַּמֵּן, קָרָה, אֵרַע. 3. فِي חָל בְּ-, הָיָה בְּ-. صَادَفَ أَنْ وَجَدَهُ פָּגַשׁ (מָצָא) אוֹתוֹ בְּמִקְרֶה. صَادَفَ الاِسْتِحْسَانَ נִתְקַבֵּל בְּשְׁבִיעוּת רָצוֹן. تَصَادَفَ VI נִפְגְּשׁוּ בְּמִקְרֶה. صَدَفَةٌ ج صَدَفٌ وأَصْدَافٌ צֶדֶף, קוֹנְכִית. صَدَفَةُ الأُذُنِ אֲפַרְכֶּסֶת. صَدَفِيٌّ צִדְפִי. الصَّدَفِيَّةُ סַפַּחַת (פְּסוֹרִיאָזִיס). صُدْفَةٌ ج صُدَفٌ. مُصَادَفَةٌ מִקְרֶה, אַקְרַאי, בְּלִי כַּוָּנָה. صُدْفَةً. بِالمُصَادَفَةِ בְּמִקְרֶה, בְּאַקְרַאי. صُدُوفٌ عَنْ הִתְרַחֲקוּת, הִמָּנְעוּת, פְּנִיַּת עֹרֶף.

صَدَقَ ـ 1. אָמַר אֱמֶת, דִּבֵּר נְכוֹנָה, הָיָה כֵּן, צָדַק. 2. קִיֵּם הַבְטָחָה, מִלֵּא בְּנֶאֱמָנוּת. صَدَقَهُ الحُبَّ אָהַב אוֹתוֹ בְּכֵנוּת. صَدَقَ فِي وَعْدِهِ קִיֵּם אֶת הַבְטָחָתוֹ. صَدَقَتْ عَزِيمَتُهُ عَلَى גָּמַר בְּדַעְתּוֹ, גָּמַר אֹמֶר. صَدَقَهُ النَّصِيحَةَ נָתַן לוֹ עֵצָה כֵּנָה. صَدَقَ اللهُ العَظِيمُ אֱלֹהִים הַגָּדוֹל דִּבֵּר אֱמֶת (נֶאֱמָר בְּסוֹף קְרִיאַת קֶטַע מִן הַקֻּרְאָן). مَنْ صَدَقَ اللهَ نَجَا מִי הוֹלֵךְ בְּתֹם יִנָּצֵל וְגוֹ'. صَدَّقَ II 1. הִצְדִּיק, הֶאֱמִין בְּ-, סָמַךְ בְּ-. 2. عَلَى אִשֵּׁר, אִשְׁרֵר. 3. אִמֵּת, הוֹכִיחַ כְּאֱמֶת. صَدِّقْ أَوْ كَذِّبْ תַּאֲמִין אוֹ לֹא תַּאֲמִין, עֲשֵׂה כִּרְצוֹנְךָ. لَا يُصَدَّقُ לֹא יֵאָמֵן. مَا صَدَّقَ عَيْنَيْهِ לֹא הֶאֱמִין לְמַרְאֵה עֵינָיו. صَادَقَ III 1. הִתְיַדֵּד עִם. 2. عَلَى אִשֵּׁר, נָתַן אִשּׁוּר. أَصْدَقَ IV 1. נָתַן כְּתֻבָּה (לְאִשָּׁה). 2. הֶחְתִּים אֶל הָאֱמֶת. تَصَدَّقَ V נָתַן צְדָקָה (נְדָבָה), עָשָׂה מִצְוָה. تَصَادَقَ VI הִתְיַדֵּד. صِدْقٌ אֱמֶת, אֲמִיתוּת, כֵּנוּת.

גאונות, אמנות. الْكَذِبُ دَاءٌ وَالصِّدْقُ شِفَاءٌ מה שאשר מחלה והאמת תרופה. صَدَقَةٌ ج صَدَقَاتٌ נדבה, צדקה, גמילות חסדים. صَدَاقٌ ج أَصْدِقَةٌ وصُدُقٌ נדוניה, מהר. صَدَاقَةٌ ידידות, חברות, רעות. صَدِيقٌ ج أَصْدِقَاءُ חבר, ידיד, רע. صَدُوقٌ אמין, נאמן, מסיקה, שאפשר לסמוך עליו, כן. صِدِّيقٌ 1. צדיק, תמים דרך. 2. כינוי של אבו בכר שהאמין (?) בספור. مُصَدَّقٌ נאמן מאוד, אמין ביותר. أَصْدَقُ נאמן יותר. أَصْدَقُ بُرْهَانٍ عَلَى ההוכחה הטובה ביותר ל-. مِصْدَاقٌ נאמן ביותר, אמין. مِصْدَاقِيَّةٌ אמינות, מהימנות. تَصْدِيقٌ 1. מתן אמון, אמונה. 2. אישור. 3. חתימה על מסמך וכו'. مُصَادَقَةٌ 1. התיידדות, התרועעות. 2. אישור. 3. הסכמה. مُصَادِقٌ 1. דובר אמת. 2. אמין, אותנטי.

صَدَمَ – 1. פגע (בשיור במכונית), התנגש, נתקל. 2. זעזע, הדהים ואחז לפשוט(?). صَادَمَ פגש, נתקל ב-. 2. התעמת ל-, נאבק ב-, חלק על. تَصَادَمُوا VI התנגשו, פגשו זה בזה. تَصَادَمَتِ الْآرَاءُ נחלקו הדעות. إِصْطَدَمَ VIII 1. התנגש. 2. بِـ נתקל ב-. إِصْطَدَمَ بِصُعُوبَاتٍ נתקל בקשיים. صَدْمَةٌ ج صَدَمَاتٌ 1. התנגשות. 2. הלם, "שוק", זעזוע, מכה, פגיעה. صَدْمَةٌ كَهْرَبَائِيَّةٌ מכת חשמל. صِدَامٌ 1. התנגשות, תאונה (בין מכוניות). 2. התקלות (בכוחות). تَصَادُمٌ התנגשות, תאונה. حَاسَّةُ التَّصَادُمِ. [كَصِيدَامٍ ס' פגוש. إِصْطِدَامٌ 1. התנגשות, תאונה. 2. התקלות, הפגעות, זעזוע.

صَدِيَ – היה צמא, התאוה לשתות. صَدَّى II 1. הדהד, גרם להדהוד. 2. גרם לצמא. أَصْدَى IV הדהד. تَصَدَّى V لِـ קרא תגר על, יצא נגד, עמד בפני, התעמת, יצא לקראת-. صَدًى 1. הד. 2. צמא. تَصَدٍّ(ي) עמידה, קריאת תגר. تَصْدِيَةٌ מחיאת כפיים. صَدٍ(ي). صَادٍ(ي) צמא. مُصَادَاةٌ חזרה על דברי אחרים.

صَرَّ – קשר, הדק, צרר, צרר. صَرَّ – חרק, צרם, שרק. صَرَّ عَلَى أَسْنَانِهِ חרק שניים. صَرَّ الْبَابُ חרקה הדלת (?) של חריקה. صَرَّ נכנס בסתר (?). أَصَرَّ عَلَى עמד על דעתו, התעקש, עמד בתוקף על-, גמר אומר. صُرَّةٌ ج صُرَرٌ צרור, כיס ומכסה, צרור, חבילה. الصُّرَّةُ. صُرَّةُ الْحَرَمَيْنِ המסורה שנשלחה מכל מדינות האסלאם לעניי מכה ומדינה בתורות(?). صَرِيرٌ חריקות, קול חריקה, חריקה. صُرَارٌ. صُرَارُ اللَّيْلِ ... ר' (صرصر) صَرْصَارٌ. إِصْرَارٌ عَلَى 1. עמידה בתוקף על-, התעקשות. 2. בדוק(?). مَعَ سَبْقِ الْإِصْرَارِ בזדון, בכוונה תחילה. مُصِرٌّ عَلَى 1. עומד בתוקף על דעתו. 2. מתמיד (בעקשנות, בסרבנות וכו').

صَرُحَ – נִגְלָה, נתבהר. صَرَحَ – גילה. صَرَّحَ II 1. بِـ גלה, הצהיר, הכריז, הודיע ברבים, פרסם. 2. لِـ הרשה, נתן רשות, התיר ל-. صَارَحَ III התוודה, דבר גלויות. صَارَحَهَا بِحُبِّهِ لَهَا גלה לה את אהבתו. أَصْرَحَ IV הסביר, גלה. تَصَارَحَ VI גלה. صَرْحٌ ج صُرُوحٌ 1. מבנה גבוה, ארמון. 2. בניין, מגדל. صُرَاحٌ זך, טהור. صَرِيحٌ ج صُرَحَاءُ 1. גלוי לב, כן, ברור, בהיר. 2. מפורש, מפורש. 3. טהור, זך. صَرَاحَةٌ. بِصَرَاحَةٍ בגלוי לב, בכנות, ביושר, באמת ובתמים. تَصْرِيحٌ ج تَصْرِيحَاتٌ 1. הצהרה, הודעה, הכרזה, פרסום. 2. ج تَصَارِيحُ רשיון, היתר, רשות. مُصَارَحَةٌ התוודות, גלוי לב.

صَرَخَ – צרח, צעק, זעק. إِسْتَصْرَخَ X זעק, הזעיק עזרה, שוע לעזרה, התחנן. صَرْخَةٌ ج صَرَخَاتٌ צעקה, צריחה, קריאה לעזרה. صُرَاخٌ. صَرِيخٌ 1. קולי מקרין(?). 2. צעקה וקולה. صَارُوخٌ ج صَوَارِيخُ טיל, רקטה. صَارُوخٌ مُوَجَّهٌ טיל מונחה. صَوَارِيخُ عَابِرَةٌ لِلْقَارَّاتِ טילים בין-יבשתיים (בליסטיים). صَوَارِيخُ نَارِيَّةٌ זיקוקין דינור. صَوَارِيخُ نَوَوِيَّةٌ טילים גרעיניים. مَنْظُومَةٌ صَارُوخِيَّةٌ מערכת טילים. إِسْتِصْرَاخٌ קריאה לעזרה, התחננות. صَارِخٌ צעקני (צבע למשל), זועק.

صَرِدَ – קפא מקור. صَرْدٌ קור עז, צנה. صُرَدٌ חנקן (ציפור שיר), shrike. صَرْصَرَ צרצר, חרק, צרח. رِيحٌ صَرْصَرٌ רוח קרה וסוערת עזה. صُرْصُرٌ ج صَرَاصِيرُ. صُرْصُورٌ ج صَرَاصِيرُ. صَرْصَارٌ צרצר, תיקן ר' بِنْتُ وَرْدَانَ. صِرَاطٌ ج صُرُطٌ דרך. إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ק' נחנו בארח מישרים.

صَرَعَ – 1. הפיל (במלחמה) ארצה. 2. הרג, המית. صُرِعَ חלה בחולי נפילה, חלה אפילפסיה. صَارَعَ III. تَصَارَعَ VI התגושש עם, נלחם ב-, נאבק ב-. صَرْعٌ מחלת הנפילה, כפיון, אפילפסיה. صَرْعٌ טופעות, רקו. صَرِيعٌ ج صَرْعَى. مَصْرُوعٌ 1. מוטל ארצה, מופל. 2. חולה במחלת הנפילה, אפילפטי. 3. הרוג, חלל, מת, מומת. خَرَّ (سَقَطَ) صَرِيعًا נפל חלל. صَرِيعُ الْغَوَانِي רודף נשים יפות. صَرِيعُ الْكَرَى ישנוני. مَصْرَعٌ 1. הריגה, רצח, מות (בתאונה, בקרב וכו'). 2. ج مَصَارِعُ מקום הריגה. مِصْرَاعٌ ج مَصَارِيعُ 1. כנף, מחצית של בית שיר. 2. כנף הדלת (העשויה משתי כנפות). مَفْتُوحٌ عَلَى مِصْرَاعَيْهِ פתוח לרווחה. صِرَاعٌ התגוששות, היאבקות, מאבק, תחרות. صِرَاعٌ طَبَقِيٌّ מלחמת מעמדות. مُصَارِعٌ מתגושש (מתאבק). مُصَارَعَةٌ היאבקות, התגוששות. مُصَارَعَةُ الثِّيرَانِ מלחמת שוורים. إِصْطِرَاعٌ מלחמה, מאבק, מלחמת. مُصْطَرَعٌ 1. מלחמה, מופל. 2. אפילפטי. صَرْعَةٌ אופנה (בהתלהבות). لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ ח' איזהו גבור - הכובש את יצרו.

صَرَفَ – 1. פטר, שחרר, נתן ללכת. 2. פזר, שלח, סלק. 3. הוציא כסף, הוצא,

קלות. 4. הסיר (ממכת כסמכות), החליף. 5. שילם, חילק, הפריד. 6. הטה (בדקדוק). 7. عَنْ הוציא מ־, הרחיק, מנע מ־. 8. إلى התמסר ל־, הקדיש, הפנה ל־. 9. נִפְנָה, נשה. صَرَفَهُ عَنِ العَتَبِ הניא מפעולות. صَرَفَ النَّظَرَ عَنْهُ לא שם לב אליו, התעלם אותו. صَرَفَ هَمَّهُ إلى البَحْثِ התמסר למחקר. صَرَّفَ II 1. סִפֵּר, שִׁנָּה. 2. הסיר, החליף. 3. הוציא, שילם. 4. נִשֵּׂא (מי שופכין), ניקז. 5. הטה גם בדקדוק. 6. ניהל, סידר. تَصَرَّفَ V 1. נהג, התנהג, נקט. 2. הוטה (שם, פועל וכו'). 3. بـ עסק ב־, ניהל, השתמש ב־. 4. بـ התחלף (מצב). تَصَرَّفَ كَيْفَمَا أَرَادَ התנהג כאוות נפשו, פעל כראות עיניו. تَصَرَّفَتْ بِهِ الأَحْوَالُ מצבו התחלף. إِنْصَرَفَ VII 1. התפזר, שוחרר, הסתלק. 2. הוטה (בדקדוק). 3. إلى התמסר ל־, הקדיש, פנה ל־. 4. عَنْ חדל מעסוק ב־. إِنْصَرَفَ يَشْتَغِلُ فِي التِّجَارَةِ החל לעסוק במסחר. صَرْفٌ ج صُرُوفٌ 1. פיטור, שחרור. 2. המרה, החלפה (של מטבע), חליפין. 3. הוצאה (בעיקר לחשבון). 4. ניקוז, השקיה. 5. מורפולוגיה, תורת הצורות ונטיותיהן. صُرُوفُ الدَّهْرِ פגעים, צרות, תהפוכות הזמן. سِعْرُ الصَّرْفِ שער החליפין. شَبَكَةُ صَرْفِ المَجَارِي רשת הביוב. عِلْمُ الصَّرْفِ מורפולוגיה. مَمْنُوعٌ مِنَ الصَّرْفِ דיפטוטי, שם שאינו מקבל תנוין (בדקדוק), כמו: يَزِيدُ، عُثْمَانُ، مَكَاتِبُ. بِصَرْفِ النَّظَرِ عَنْ בלי להתחשב ב־, בלי להביא בחשבון. صِرْفٌ טהור, בלי תערובת. صَرْفِيَّاتٌ תשלומים, הוצאות. صَرَّافٌ 1. פקיד (בבנק וכו'). 2. גזבר, שלם. صَيْرَفِيٌّ ج صَيَارِفَةٌ שולחני, חלפן כספים. صَرَّافٌ آلِيٌّ כספומט. صَرِيفَةٌ ج صَرَائِفُ צריף, פחון. مَصْرِفٌ ج مَصَارِفُ 1. בנק. 2. תעלה, צנור (ניקוז). مَصْرِفُ الدَّمِ בנק הדם. مَصْرِفِيٌّ בנקאי. قَرْضٌ مَصْرِفِيٌّ הלוואה בנקאית. تَصْرِيفٌ 1. ניקוז. 2. הטיה גם בדקדוק, מכירה. 3. שיווק, הפצה, מכירה. تَصْرِيفُ الأُمُورِ (الشُّؤُونِ) ניהול העניינים. تَصَارِيفُ الزَّمَنِ (الدَّهْرِ) צוק העתים, תהפוכות הזמן, צרות, פגעים. تَصَرُّفٌ 1. שימוש (באופן חופשי), ניהול, סידור. 2. התנהגות, נקיטת אמצעים, פעולה. تَصَرُّفٌ لَائِقٌ התנהגות נאותה (פוליטיקלי קורקט) (politically correct). تَحْتَ تَصَرُّفِهِ לרשותו. حُسْنُ التَّصَرُّفِ פעל הה התנהגות נאה ותקינה. حَقُّ التَّصَرُّفِ זכות השימוש (ובייחוד ברכוש). سُوءُ التَّصَرُّفِ התנהגות לא הוגנת. مُطْلَقُ التَّصَرُّفِ בעל זכות מוחלטת (בניהול, בשימוש וכו'). إِنْصِرَافٌ התפזרות, השתחררות, הסתלקות, הליכה, עזיבה. مُنْصَرَفٌ 1. إلى מקודש ל־, מתמסר ל־. 2. הוצאת כסף. مَصْرُوفٌ ج مَصَارِيفُ הוצאות, דמי כיס. مَصْرُوفُ الجَيْبِ דמי כיס. مَصْرُوفُ العِيدِ דמי חג (לילדים). خَالِصُ المَصَارِيفِ פטור, שלם (דמי דואר וכו'). مَصْرُوفٌ مِنَ الخِدْمَةِ מפוטר. مُتَصَرِّفٌ 1. מושל מחוז. 2. ממונה על־. مُتَصَرِّفِيَّةٌ משרד המושל. مُنْصَرِفٌ (פועל) שנוטה בשלמות, מקבל תנוין (בדקדוק). غَيْرُ مُنْصَرِفٍ שם שאינו מקבל תנוין.

صَرُمَ ـُ 1. היה חד, היה שנון. 2. היה קשה (תקיף). صَرَمَ ـِ صَرَّمَ II חתך, גזר, קרע. تَصَرَّمَ V, إِنْصَرَمَ VII 1. נחתך, נקרע. 2. חלף, עבר, נסתיים, נפסק. صَرْمٌ 1. כריתה. 2. הפסקה. صَرَامَةٌ 1. חריפות, עוז, חריצות, חומרה, הקפדה. صُرْمَةٌ ج صُرَمٌ נעלים ישנות. مُصَارَمَةٌ קרע, ניתוק יחסים. صَارِمٌ חד, חריף, קשה, אמיץ, תקיף, קפדן. مُتَصَرِّمٌ שחלף. العَامُ المُنْصَرِمُ השנה שעברה, אשתקד.

(صري) صَرَى ـِ 1. עצר (מים). 2. הרחיק. صَارٍ(ي) ج صَوَارٍ(ي) תורן, מוט גבוה.

صَعُبَ ـُ عَلَى קשה, היה קשה ל־, כבד, הכביד על־. صَعَّبَ II הקשה. تَصَعَّبَ V 1. נעשה קשה. 2. הכביד עליו, מצא אותו קשה. إِسْتَصْعَبَ X חשב לקשה, מצא אותו כבד, התקשה. إِسْتَصْعَبَ الحَلَّ התקשה למצוא פתרון. صَعْبٌ ج صِعَابٌ קשה, כבד. صَعْبُ الاحْتِمَالِ קשה מנשוא. صَعْبُ الإِرْضَاءِ אנין דעת, איסטניס. صَعْبُ المِرَاسِ עקשן, עיקש, קשה לאילוף. عُمْلَةٌ صَعْبَةٌ מטבע קשה. صُعُوبَةٌ ج صُعُوبَاتٌ קושי, כבד. صُعُوبَةُ الحَيَاةِ קשי החיים. مَصَاعِبُ קשיים.

صَعْتَرٌ ر زَعْتَرٌ.

صَعِدَ ـَ עלה, נעשה גבוה, התרומם, טפס, העפיל. صَعِدَ بِهِ إِلَى הרים אותו אל־, העלה אותו. صَعَّدَ II 1. הגביה, הרים, העלה. 2. השלים (בתוכניות כמשל, חוסיף). 3. אידה (מסמוך של מתכת), הפך לקיטור. صَعَّدَ الزَّفَرَاتِ נאנח אנחות עמוקות. صَعَّدَ الشَّكْوَةَ השלים את הקינה. صَعَّدَ فِيهِ (إِلَيْهِ) النَّظَرَ בחן אותו בעיניו מיטב. أَصْعَدَ IV 1. העלה. 2. קדם. تَصَعَّدَ V 1. התאדה (מסמוך של מתכת). 2. התפשל לאט. تَصَاعَدَ VI 1. התרומם, נסק, עלה, התפשט (אש, עשן). 2. הושלם, הסלים. 3. עלה או התקדם לאט לאט. صَعْدٌ רום, מרום, מעלה, גובה. صُعُدًا 1. למרום, למעלה, על על. صَعْدَةٌ מעלה (במישור כמדרון), עלייה. صُعُودٌ עלייה, התרוממות, עלייה (של מטוס, התקדמות). عِيدُ الصُّعُودِ חג עליית ישו לשמים (בנצרות). صَعِيدٌ 1. רמה, גבעה. 2. ج أَصْعِدَةٌ זירה, מרום. صَعِيدُ مِصْرَ מצרים עלית (במצרים). عَلَى الصَّعِيدِ السِّيَاسِيِّ בזירה המדינית. هُمْ عَلَى (فِي) صَعِيدٍ وَاحِدٍ הם תמימי דעים, רואים עין בעין. صَعِيدِيٌّ ج صَعَايِدَةٌ תושב מצרים עלית (במצרים). صُعَدَاءُ אנחה עמוקה, לאות. تَنَفَّسَ الصُّعَدَاءَ נשם לרווחה, אבן נגולה מעל לבו. مِصْعَدٌ ج مَصَاعِدُ מעלית. تَصْعِيدٌ 1. הסלמה, אסקלציה, הגברה. 2. אדוי. تَصَاعُدٌ 1. הסלמה. 2. התעצמות, פרוגרסיה. تَصَاعُدِيٌّ פרוגרסיבי (במסים וכו'). صَاعِدٌ עולה, מתקדם. الشَّبَابُ

(النَّشْءُ، الجِيلُ) الصَّاعِدُ הדור הצעיר, העולה. مِنَ الآنِ فَصَاعِدًا מן היום והלאה, מעתה ואילך. مُتَصَاعِدٌ עולה, מתרומם.

صَعِرَ - 1. עקם, היה עקום צוואר. 2. נטה צדו (מתוך גאווה). صَعَّرَ II خَدَّهُ הטה את פניו בגאווה או בבוז. أَصْعَرُ ج صُعْرٌ נטוי צוואר. صَعَرٌ מחלה בצוואר (שאינה מאפשרת לחולה לסובב את ראשו).

صَعَقَ - הלם ברעם, הכה. صَعِقَ - صُعِقَ 1. הוכה בהלם רעם. 2. קרס, התעלף (מפחד או מעוצמת הפגיעה), מת. صُعِقَ فِي مَكَانِهِ 1. קפא על מקומו. 2. היה כהלום רעם, הוכה בתדהמה. أَصْعَقَ IV 1. הכה ברעם והמם. 2. הלהיב, הרעיש. صَعْقٌ רעם. صَعِقٌ הלום רעם. صَاعِقَةٌ ج صَوَاعِقُ 1. רעם, ברק. 2. קטסטרופה. مَانِعَةُ الصَّوَاعِقِ כליא ברק, מוליך ברקים. مَصْعُوقٌ מוכה, הלום.

(صعلك) تَصَعْلَكَ היה קבצן. صَعْلَكَةٌ קבצנות, פרחחות. صُعْلُوكٌ ج صَعَالِيكُ 1. קבצן. 2. שודד. 3. פרחח, מפוקפק, חי בשולי החברה. 4. עני.

صَعْوَةٌ ج صَعْوٌ، صِعَاءٌ גדרון (ציפור שיר קטנה).

صَغُرَ - صَغِرَ - 1. קטן, היה קטן. 2. שפל, הושפל, ירד מחשיבותו. 3. פחת, ירד. صَغُرَ - היה צעיר מ־ ב־. هُوَ يَصْغُرُ أَخَاهُ بِسَنَةٍ وَاحِدَةٍ הוא צעיר מאחיו בשנה אחת. صَغَّرَ II. أَصْغَرَ IV 1. הקטין, המעיט, הפחית, מיעט. 2. ביזה, השפיל. تَصَاغَرَ VI 1. נעשה קטן. 2. ביזה עצמו, הפחית ערך עצמו. إِسْتَصْغَرَ X 1. חשב לקטן ולפעוט. 2. הקל ראש ב־, בזה, זלזל. صِغَرٌ 1. קטנות, זעירות. 2. ילדות. صِغَرُ السِّنِّ היות רך בשנים. صِغْرَةٌ בן זקונים. صَغِيرٌ ج صِغَارٌ קטן, צעיר, של ילדים. صَغِيرُ السِّنِّ كَبِيرُ العَقْلِ חכם רב בתבונה ורך בשנים. صَغِيرُ النَّفْسِ קטן נפש, נקלה, בזוי. الصِّغَارُ הקטנים. صِغَارُ المُوَظَّفِينَ הפקידות הנמוכה, הפקידים הזוטרים. العِيدُ الصَّغِيرُ החג הקטן, עיד אלפטר. صَغِيرَةٌ 1. קטנה. 2. ج صَغَائِرُ עבירה קטנה, זוטות. صَغَارَةٌ 1. קטנות. 2. נבזות, נקלות. تَصْغِيرٌ הקטנה, מיזעור. إِسْمُ التَّصْغِيرِ משקל הקטנה, קטון. مُصَغِّرٌ מקטין, מקטינה. صُغَيِّرٌ קטנטן. صَاغِرٌ נבזה, שפל. مُصَغَّرٌ 1. זעיר. 2. מוקטן, מוקטן. صُورَةٌ مُصَغَّرَةٌ זעיר אנפין, תמונה מוקטנת. فِيلْمٌ مُصَغَّرٌ סרט (צילום) מוקטן, מיקרופילם.

(صغو) صَغَا - صَغِيَ - إِلَى פנה, נטה אל. أَصْغَى IV הקשיב, האזין, הטה אוזן לשמוע. صَغْوٌ. صَغًا נטייה, פנייה. إِصْغَاءٌ הקשבה, תשומת לב. صَاغٍ(ي). مُصْغٍ(ي) מקשיב, מאזין. أُذُنٌ صَاغِيَةٌ אוזן קשבת, תשומת לב.

صَفَّ - ערך, סידר בשורה, ארגן בסדר מסוים. صَفَّفَ II סידר, ערך, ארגן. صَفَّفَ شَعْرَهُ סירק את שערותיו, הסדיר את שער ראשו. إِصْطَفَّ VIII נערך בשורה, הסתדר, התארגן. إِصْطَفَّ فِي الطَّابُورِ עמד (בתור) בשורה. صَفٌّ ج صُفُوفٌ 1. שורה, טור. 2. כיתה (של בית ספר). صَفُّ الدَّمِ סוג דם. ضَابِطُ صَفٍّ סמל (מפקד שאינו קצין). آلَةُ صَفِّ الحُرُوفِ מסדרת, לינוטייפ. صُفَّةٌ ج صُفَفٌ 1. סככה. 2. אכסדרה (מאבן). أَهْلُ الصُّفَّةِ קבוצת עניים שהתגוררו עם הנביא מחמד באלמדינה והוא דאג לקיומם. مَصَفٌّ ج مَصَافُّ 1. מערך (צבאי). 2. שורה, רמה. صَفَّافُ الحُرُوفِ סדר (בדפוס). تَصْفِيفٌ סידור (שער). تَصْفِيفُ الشَّعْرِ תסרוקת.

صَفَحَ - عَنْ סלח, וויתר על חטא, מחל ל־, כיפר עוון. صَفَّحَ II 1. שיטח, ריקע, רידד. 2. צפה במתכת, שריין, כיסה במתכת. صَافَحَ III לחץ יד, נגע בתקיעת יד, תקע כף. صَافَحَ سَمْعَهُ קלטה אוזנו, נודע לו. تَصَفَّحَ V 1. עלעל, דפדף. 2. עיין ב־, בחן בתשומת לב. تَصَفَّحَ وَجْهَهُ בחן את פניו. تَصَافَحَ VI לחצו יד זה לזה. إِسْتَصْفَحَ X ביקש סליחה ומחילה, התנצל. صَفْحٌ סליחה, מחילה, כפרת עוון. ضَرَبَ عَنْهُ صَفْحًا פנה לו עורף, זנח והניח אותו לנפשו, עבר בשתיקה, העלים עין. صَفْحَةٌ ج صَفَحَاتٌ 1. דף, עמוד, גיליון. 2. לוח. 3. פנים, צד. صَفْحَةُ النَّهْرِ פני הנהר. أَبْدَى لَهُ صَفْحَتَهُ גילה לו את סודותיו. صَفْحَةٌ مُشْرِقَةٌ דף מזהיר. صَفِيحٌ פח, פלטה, לוח מתכת. صَفِيحَةٌ ج صَفَائِحُ 1. פח. 2. עקב (החלק התחתון של הפרסה). 3. לוחית (של מספר מכונית כשלט), שלט. صَفِيحَةُ البِنْزِينِ פח בנזין. صَفِيحَةُ الشَّاتِقِ משטח (בטכנולוגיה). صَفُوحٌ סלחן, סובלני. تَصْفِيحٌ שריון. تَصَفُّحٌ 1. עלעול, דפדוף. 2. עיון, בחינה. مُصَفَّحٌ משוריין, מצופה מתכת. خَشَبٌ مُصَفَّحٌ עץ לבוד. سَيَّارَةٌ مُصَفَّحَةٌ שריונית. مُصَفِّحٌ דפדפן (במחשב), Browser.

صَفَدَ - صَفَّدَ II. أَصْفَدَ IV קשר (באזיקים), כבל, כפת. صَفَدٌ ج أَصْفَادٌ وصِفَادٌ אזיקים, כבלים, שלשלאות. مُصَفَّدٌ קשור, כפות.

صَفَرَ - שרק, צפצף, צייץ. صَفِرَ - התרוקן, שמם, התאפס, כלה, היה ריק. صَفَّرَ II 1. שרק. 2. קרא לו בשריקה. 3. צבע בצהוב. صَفَّرَ المَكَانَ 1. רוקן את המקום. 2. צבע בצהוב. إِصْفَرَّ IX הצהיב, החוויר. إِصْفَرَّ وَجْهُهُ החווירו פניו. صَفْرَةٌ. صَفِيرٌ שריקה, ציוץ. صَفِيرٌ ספיר (אבן טובה). حُرُوفُ (أَصْوَاتُ) الصَّفِيرِ האותיות השורקות (ز، س، ص). صُفْرٌ נחושת, נחושת קלל. صُفَّارَةٌ ج صَفَافِيرُ. صَافِرَةٌ 1. משרוקית. 2. צופר. صَفَّارَةُ الأَمَانِ אות ארגעה. صَفَّارَةُ الإِنْذَارِ אות אזעקה. صَفَرٌ 1. צהבת. 2. החודש השני בלוח המוסלמי. صِفْرٌ ج أَصْفَارٌ אפס, אין, ריק, חסר. صِفْرٌ مِنْ ריק מ־. سَاعَةُ الصِّفْرِ שעת האפס, שעת ה־"ש". عَادَ صِفْرَ اليَدَيْنِ חזר בידיים ריקות. صُفْرَةٌ צבע צהוב, חיוורון. صُفَارٌ צהוב, צהב. صُفَارُ البَيْضَةِ חלמון. أَصْفَرُ ج صُفْرٌ م صَفْرَاءُ 1. צהוב. 2. חיוור, חולני. الأَصْفَرُ الرَّنَّانُ זהב. ضَحْكَةٌ صَفْرَاءُ צחוק מאולץ.

كِيسُ الصَّفْرَاءِ כיס המרה. صَفَّارِيَّةٌ. صَفِيرٌ ס' זְהָבָן (ציפור שיר, oriole).
صَفْرَاوِيٌّ מָרָתִי, רַגְזָן, מַר נֶפֶשׁ. إِصْفِرَارٌ צהוב, צָהֹב, צְהַבְהַבּוּת, חִוְּרוּת, חִוָּרוֹן.
مُصْفَرٌّ צהוב, מצהיב. وَجْنَةٌ مُصْفَرَّةٌ פנים מצהיבות (חיוורות). مُصْفِرٌ ריק.
مُصْفِرُ اليَدِ ריק ידיים, חסר כל.

صَفْصَفٌ 1. קַלָּה מְעָרָבָה קְטַנָּה, קַרְקַע מְעֹרָבָה. 2. עֲרָבָה, כִּכָּר (מישור). صَفْصَافَةٌ ج صَفْصَافٌ עֲרָבָה (עץ). صَفْصَفٌ ج صَفَاصِفُ אדמה מישורית ללא עצים.
فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ס' וַעֲזָבָם מישור ערבה. تَرَكَهَا (جَعَلَهَا) قَاعًا صَفْصَفًا השחית עד עפר, הפך אותו לאדמה חריבה.

صَفَعَ ـ סטר, הכה בכף היד, סטר על פני. صَفْعَةٌ סטירת לחי, סטירה על פנים.

صَفَقَ ـ 1. סָפַק (כף אל כף), מָחָא (כף), הִכָּה, הָלַם. 2. טָרַק דלת. صَفَقَ البَيْعَ صَفَقَ يَدَهُ بِالْبَيْعِ תקע כף (בסיום עסקה). صَفُقَ ـُ 1. היה סמיך, עבה, צפוף. 2. היה עבה (בד). صَفَّقَ II מחא (סָפַק) כפים. تَصَافَقُوا VI תקעו כף זה לזה (בגמר עסקה). إِصْطَفَقَ VIII התנופף, רעד, סער. صَفْقَةٌ ج صَفَقَاتٌ 1. עסקה, מקח. 2. תקיעת יד לאות הסכם, "דיל". صَفْقَةُ الإِنْمَاءِ עסקת (הסכם) פיתוח (בכוויה). صَفْقَةٌ رَابِحَةٌ עסקה רווחית (טובה). صَفْقَةٌ خَاسِرَةٌ עסקה רעה. عَادَ بِصَفْقَةِ المَغْبُونِ חזר בידיים ריקות. صَفْقَةٌ وَاحِدَةٌ בבת אחת, בפעם אחת. صِفَاقٌ צפק, הקרום שמתחת לעור. صَفِيقٌ ج صِفَاقٌ 1. חצוף, עז פנים, שחצן. 2. עבה, צפוף (בד). صَفَاقَةٌ חוצפה, עזות פנים, שחצנות. تَصْفِيقٌ ج تَصْفِيقَاتٌ מחיאות כפיים, תשואות. تَصْفِيقٌ حَادٌّ מחיאות כפיים סוערות, תשואות רמות.

صَفَنٌ ج أَصْفَانٌ כיס האשכים.

صَفَنْيَ ערער (שיח) ר' عَرْعَر.

(صفو) صَفَا ـُ התבהר, נעשה בהיר וזך, היה צח ונקי (טהור). صَفَا الجَوُّ היה האויר מתבהר. صَفَا لَهُ الجَوُّ ר' جَوّ. صَفَّى II 1. זיקק, סינן, טיהר, סנן. 2. חיסל (עסק וכד'), יישב, פירק, סיים. 3. הרג (מתנגדים בני אדם). صَفَّى الحِسَابَ יישב, חיסל (סגר) את החשבון. صَفَّى الخِلَافَاتِ יישב את המחלוקת. صَافَى III רחש ידידות כנה ל-. صَافَاهُ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ קשר לו ידידות בטוב וברע. أَصْفَى IV 1. הקדיש (באופן מלא שירות). 2. היה ריק, התרוקן. 3. עשה אותו טהור (צח). 4. יחד ל-, העדיף, בחר את-. أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ ס' הֲבָחַר אֶתְכֶם אלוהים לתת לכם בנים. تَصَافَى VI רחש לו ידידות כנה. إِصْطَفَى VIII בחר, העדיף, בחר על-. إِسْتَصْفَى X 1. בחר, לקח את המבחר. 2. חיסל (נכסים). إِسْتَصْفَى مَالَهُ הפקיע את רכושו. صَفْوٌ 1. טוהר, צחות, זך,

בהירות. 2. مِنْ صَفْوٍ מבחר, מיטב, הטוב ב-. صَفْوَةٌ 1. מיטב, מבחר, עילית, קרם של-. 2. תמצית, סיכום. صَفْوَةُ القَوْلِ עיקרו של דבר. صَفْوَةُ النَّاسِ העילית שבאנשים. صَفَاةٌ ج صَفًا وصَفَوَاتٌ סלע חלק. الصَّفَا גבעה קטנה (שהמוסלמים מקיפים אותה ואת مروة בעונת העלייה לרגל). صَفَاءٌ בהירות, זכות, צחות, טהרה, טוהר. صَفَاءُ النِّيَّةِ כוונה, יושר, תום לב. سَاعَاتُ الصَّفَاءِ שעות שלווה (והנאה) (בין ידידים לשיחה). إِنَّهُ سَرِيعُ الصَّفَاءِ הוא מהיר להתרצות, אינו שומר טינה. صَفِيٌّ ج أَصْفِيَاءُ 1. צח, בהיר, זך. 2. ידיד קרוב. 3. בחיר, נבחר, סגולה. صَفِيُّ اللهِ בחיר אלוהים (כינויו של הנביא מוחמד). صَفِيَّةٌ ج صَفَايَا חלק השלל. مُصَفًّى ج مَصَافٍ 1. מזקקה, מסנן. 2. מסננת. مِصْفًى מסננת. مِصْفَاةٌ ج مَصَافٍ(ي) 1. מסננת, פילטר. 2. מזקקה. 3. בית זיקוק. مِصْفَاةُ القَهْوَةِ פילטר של קפה. تَصْفِيَةٌ 1. טיהור, זיכוך, זיקוק, סינון. 2. חיסול, יישוב (חשבון), סידור, סיום, פירוק. 3. רצח (של מתנגדים). تَصْفِيَةٌ جَسَدِيَّةٌ חיסול פיזי. تَصْفِيَةُ حِسَابَاتٍ יישוב (חיסול) חשבונות. تَصْفِيَةُ القَوَاعِدِ العَسْكَرِيَّةِ חיסול (פינוי) הבסיסים הצבאיים. بَيْعُ التَّصْفِيَةِ מכירת חיסול. مَأْمُورُ التَّصْفِيَةِ כונס נכסים. مُبَارَاةُ التَّصْفِيَةِ משחק המוקדמות (בספורט). تَصَافٍ(ي) יישוב (מחלוקות), ריב מתוך שלום, פשרה. إِصْطِفَاءٌ בחירה, ברירה. صَافٍ(ي) 1. צח, בהיר, זך, טהור, נקי. 2. נטו. صَافِي النِّيَّةِ תם, מסור, ישר, תמים לב. مُصَفٍّ(ي) 1. כונס נכסים. 2. בוחר, בורר. مُصْطَفًى נבחר, בחיר. المُصْطَفَى כינוי של הנביא מוחמד. تَصْفَوِيٌّ של חיסול. حَلٌّ تَصْفَوِيٌّ פתרון של חיסול הסכסוך.

صَقَالَةٌ II ר' سِقَالَة.

صَقْرٌ ج صُقُورٌ 1. בז (ממשפחת הדורסים, falcon). 2. נץ, תקיף (בפוליטיקה). صَاقُورٌ ج صَوَاقِيرُ גרזן, קרדום.

صَقَعَ ـَ صَقِعَ (נעשה קפוא). صَقَّعَ II הקפיא. صُقْعٌ ج أَصْقَاعٌ אזור, חבל ארץ, מחוז. صَقِيعٌ כפור, קרה. مِصْقَعٌ נואם חוצב להבות, מצוין. تَصْقِيعٌ הקפאה עמוקה. صُنْدُوقُ التَّصْقِيعِ תא הקפאה עמוקה.

صَقَلَ ـُ 1. מרק, שיפשף, לטש, מירק, הבריק. 2. השחיז (את המחשבה), עידן, זיקק. صَقْلٌ ליטוש, מירוק, השחזה, עידון. صَقْلُ الأَذْهَانِ השחזת המחשבה. صَقِيلٌ مَصْقُولٌ חלק, מלוטש, מבריק. وَرَقٌ مَصْقُولٌ נייר חלק ומבריק. صِقَالٌ. صَيْقَلٌ ج صَيَاقِلُ מלטש (המתכות וכד'). مِصْقَلَةٌ ج مَصَاقِلُ משחזת, שופין.

صَكَّ ـُ טרק (דלת וכד'), נקש, הכה. صَكَّ البَابَ טרק (סגר) את הדלת. صَكَّ سَمْعَهُ הצליל את אוזניו, טרק את אוזנו. إِصْطَكَّ VIII נקשו, הכה זה את זה. إِصْطَكَّتْ رُكْبَتَاهُ פקו ברכיו. إِصْطِكَاكُ الرُّكَبِ פיק ברכיים. صَكٌّ ج صُكُوكٌ 1. המחאה, שיק. 2. שטר, תעודה. صَكُّ تَمْلِيكٍ שטר קניין.

صِلَةٌ ر (وصل).

صَلَّ – נִקָּה, הִקִּישׁ, קִשְׁקֵשׁ, צִלְצֵל (כלי נשק) בכדור. صَلٌّ ج أَصْلَالٌ وَصِلَالٌ 1. פֶּתֶן (מין ארסי). 2. צְרָה. صَلِيلٌ נְקִישָׁה, צִלְצוּל, קִשְׁקוּשׁ. صَلِيلُ التِّلِفُونِ צִלְצוּל הַטֶּלֶפוֹן.

صَلُبَ – 1. הָיָה קָשֶׁה וְקָשִׁיחַ, נַעֲשָׂה מוּצָק. 2. הִתְקַשָּׁה, עָצַב, הִתְעַצֵּב. صَلَبَ – צָלַב, תָּלָה, הוֹקִיעַ עַל עֵץ תְּלִיָּה. صَلَّبَ II 1. הִקְשָׁה, עָשָׂה לְמוּצָק. 2. עָשָׂה סִימַן צְלָב. تَصَلَّبَ V הִתְקַשָּׁה, נִקְשָׁה, נַעֲשָׂה מוּצָק. صُلْبٌ 1. קָשֶׁה, קָשִׁיחַ, מוּצָק. 2. עֶצֶם הַשִּׁדְרָה, חֲלָצַיִם. صُلْبُ الرَّقَبَةِ קְשֵׁה עֹרֶף. صُلْبُ الْعُودِ ר عود. إِنَّهُ مِنْ صُلْبِهِ הוּא יוֹצֵא חֲלָצָיו. صُلْبُ الْمَوْضُوعِ עִקַּר הַנּוֹשֵׂא. حَدِيدٌ صُلْبٌ פְּלָדָה. صَلْبٌ צְלִיבָה. صَلِيبٌ 1. קָשֶׁה, קָשִׁיחַ. 2. ج صُلْبَانٌ צְלָב. الصَّلِيبُ الأَحْمَرُ הַצְּלָב הָאָדֹם. عُودُ الصَّلِيبِ אַדְמוֹנִית (צמח). صَلِيبِيٌّ צְלָבִי, צַלְבָנִי. الْحُرُوبُ الصَّلِيبِيَّةُ מַסְעוֹת הַצְּלָב. صَلَابَةٌ מוּצָקוּת, קָשִׁיוּת, קְשִׁיחוּת, תַּקִּיפוּת, עַקְשָׁנוּת. صَلَابَةُ الْعُودِ נַחֲרָצוּת, קְשִׁיחוּת. تَصَلُّبٌ קְשִׁיּוּת, הִתְקַשּׁוּת, הִתְקַשְּׁחוּת, הִתְעַקְּשׁוּת. تَصَلُّبُ الشَّرَايِينِ ר (شرى) شِرْيَان. صَلَبُوتٌ צְלַב קֶרֶס. مُتَصَلِّبٌ קָשֶׁה, נֻקְשֶׁה, קָשִׁיחַ, מְקֻשֶּׁה, קְשֵׁה עֹרֶף. مُصَلَّبٌ מְצֻלָּב, מְצֻלָּב מרכיבים.

(صلت) أَصْلَتَ IV שָׁלַף, הֵרִיק אֶת חַרְבּוֹ. صَلْتٌ חָלָק ובולט (מצח). مُصْلَتٌ שָׁלוּף. سَيْفٌ مُصْلَتٌ عَلَى رَقَبَتِهِ חֶרֶב חַדָּה מוּנַחַת עַל צַוָּארוֹ.

صَلَحَ، صَلُحَ – צָלַח, הָלַם, הִתְאִים, תָּאַם, הָיָה טוֹב, כָּשֵׁר, צָלַח, הָיָה רָאוּי. لَا يَصْلُحُ لِشَيْءٍ לֹא יִצְלַח. صَلَّحَ II תִּקֵּן, יִשֵּׁר, הִכְשִׁיר. صَالَحَ III הִתְפַּיֵּס, הִשְׁלִים עִם, עָשָׂה שָׁלוֹם, רִצָּה. أَصْلَحَ IV 1. תִּקֵּן, יִשֵּׁר, יִשֵּׁב (סכסוך), שִׁפֵּר, שִׁכְלֵל, הֵיטִיב, הִשְׁבִּיחַ, טִיֵּב (אדמה). 2. הִכְנִיס רְפוֹרְמָה (שינויים). أَصْلَحَ ذَاتَ الْبَيْنِ אִחָה אֶת הַקְּרָעִים, הִשְׁלִים בֵּין הַצְּדָדִים. تَصَالَحَ VI הִשְׁלִים עִם. اِصْطَلَحَ VIII 1. הִתְפַּיֵּס עִם. 2. عَلَى סִכֵּם, בָּאוּ לִכְלַל הַסְכָּמָה, הִגְדִּיר. اِسْتَصْلَحَ X 1. מָצָא שֶׁהוּא מַתְאִים, רָאוּי, חָשַׁב לְטוֹב וּלְכָשֵׁר. 2. הֵיטִיב, הִשְׁבִּיחַ, טִיֵּב. صُلْحٌ פִּשְׁרָה, הִתְפַּיְּסוּת, שָׁלוֹם. قَاضِي (حَاكِمُ) الصُّلْحِ שׁוֹפֵט שָׁלוֹם. وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ק. الصُّلْحُ سَيِّدُ الأَحْكَامِ מה גדול השלום ופשרה מכולם. مَحْكَمَةُ الصُّلْحِ בֵּית מִשְׁפַּט הַשָּׁלוֹם. صُلْحِيٌّ שֶׁל פִּיּוּס, פִּשְׁרָנִי. صَلَاحٌ תֹּם, טוֹב, הוֹלֵם ונוח, הַתְאָמָה, תּוֹעֶלֶת, הֱיוֹתוֹ עוֹשֶׂה טוֹב, שִׁפּוּר, הִשְׁתַּפְּרוּת. صَلَاحِيَّةٌ. صَلَاحِيَّةٌ 1. סַמְכוּת, סַמְכוּיוֹת, אוֹטוֹרִיטָה, יִפּוּי כֹּחַ, רְשׁוּת. 2. הַתְאָמָה, תֹּקֶף, זַכָּאוּת, כְּשִׁירוּת, יְעִילוּת. صَلَاحِيَّةٌ تَامَّةٌ סַמְכוּת מְלֵאָה. مَصْلَحَةٌ ج مَصَالِحُ 1. עִנְיָן, טוֹבַת הַכְּלָל, אִינְטֶרֶס, תּוֹעֶלֶת. 2. רָשׁוּת, מַחְלָקָה, אֲגַף צִבּוּרִי. مَصْلَحَةُ (سُلْطَةُ) الإِذَاعَةِ רְשׁוּת הַשִּׁדּוּר. مَصْلَحَةُ الْبَرِيدِ רְשׁוּת הַדֹּאַר. الْمَصْلَحَةُ الْعَامَّةُ טוֹבַת הַצִּבּוּר. مَصْلَحِيٌّ 1. רִשְׁמִי, מִשְׂרָדִי. 2. "בְּרוֹאנִיק", אִינְטֶרֶסַנְטִי.

مَصْلَحِيَّةٌ אִינְטֶרֶסַנְטִיּוּת, בְּרוֹאִיּוּת, עִנְיָן. تَصْلِيحٌ תִּקּוּן בַּיִת, תִּקּוּן, יִשּׁוּר, שִׁכְלוּל. مُصَالَحَةٌ הַשְׁלָמָה, הִתְפַּיְּסוּת, שָׁלוֹם. إِصْلَاحٌ ج إِصْلَاحَاتٌ 1. תִּקּוּן, יִשּׁוּר, שִׁפּוּר. 2. רֵפוֹרְמָה, שִׁנּוּי. 3. بَيْنَ יִשּׁוּב (סכסוך), עֲשִׂיַּת שָׁלוֹם, הַשְׁלָמָה. إِصْلَاحٌ اجْتِمَاعِيٌّ רֵפוֹרְמָה חֶבְרָתִית. إِصْلَاحٌ زِرَاعِيٌّ רֵפוֹרְמָה אַגְרָרִית. إِصْلَاحِيٌّ תִּקּוּנִי, רֵפוֹרְמִי, רֵבִיזְיוֹנִיסְטִי. مَعْهَدٌ إِصْلَاحِيٌّ. إِصْلَاحِيَّةُ الأَحْدَاثِ מוֹסָד לַעֲבַרְיָנִים צְעִירִים. إِصْلَاحِيَّةٌ ج إِصْلَاحِيَّاتٌ רֵבִיזְיוֹנִיזְם. تَصَالُحٌ פִּיּוּס, הִתְפַּיְּסוּת, הִתְפַּשְּׁרוּת. اِصْطِلَاحٌ ج اِصْطِلَاحَاتٌ מוּנָח, מוּשָׂג, טֶרְמִינוֹלוֹגְיָה, הַגְדָּרָה. اِصْطِلَاحِيּٌ מוּסְכָּם, טֶרְמִינוֹלוֹגִי. اِسْتِصْلَاحٌ הַשְׁבָּחָה, טִיּוּב וְשִׁקּוּם. اِسْتِصْلَاحُ الأَرَاضِي הַכְשָׁרַת הַקַּרְקַע. صَالِحٌ 1. טוֹב, הוֹלֵם, מַתְאִים, כָּשֵׁר. 2. ج صَالِحُونَ وَصُلَحَاءُ יָשָׁר, צַדִּיק, תָּמִים, תְּמִים דֶּרֶךְ. 3. ج مَصَالِحُ תּוֹעֶלֶת, אִינְטֶרֶס. صَالِحٌ لِلْعَمَلِ כָּשִׁיר, מַתְאִים לַעֲבוֹדָה. الصَّالِحُ الْعَامُّ טוֹבַת הַצִּבּוּר וְהַכְּלָל. السَّلَفُ الصَّالِحُ ר سَلَف. فِي صَالِحِ، لِصَالِحِ לְטוֹבַת, לְמַעַן, לִזְכוּת. مَصَالِحُ شَخْصِيَّةٌ אִינְטֶרֶסִים אִישִׁיִּים. الصَّالِحَاتُ 1. הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים. 2. מַעֲשִׂים הַצְּדָקָה. مُصْلِحٌ מְתַקֵּן (אביזרים וכו'). مُصَالِحٌ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם, מְפַשֵּׁר. مُصْلِحٌ 1. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם. 2. רֵפוֹרְמָטוֹר, מְתַקֵּן (מכונות, רדיו וכו'). مُصْطَلَحٌ ج مُصْطَلَحَاتٌ מוּנָח, הַגְדָּרָה.

صَلُدَ، صَلَدَ – קָשָׁה, הִתְקַשָּׁה, קָשָׁה. صَلَّدَ II קִשָּׁה, הִקְשָׁה, הִקְשִׁיחַ. صَلْدٌ ج أَصْلَادٌ 1. קָשֶׁה, קָשִׁיחַ, מוּצָק. 2. יָבֵשׁ, צָחִיחַ. 3. קַמְצָן. صَلَادَةٌ، صُلُودَةٌ 1. קָשִׁיּוּת, קְשִׁיחוּת, צְחִיחוּת. 2. כִּילוּת, קַמְצָנוּת.

صَلْصَةٌ It רֹטֶב.

صَلْصَلَ צִלְצֵל, נִקֵּשׁ, קִשְׁקֵשׁ, הִקִּישׁ (מתכת). صَلْصَلَةٌ צִלְצוּל, נְקִישָׁה, קִשְׁקוּשׁ. صَلْصَالٌ חֹמֶר, חַרְסִית.

صَلِعَ – הִקְרִיחַ, הִתְקָרֵחַ. صَلَعٌ קָרַחַת. صَلْعَةٌ גַּבַּחַת, קָרַחַת. أَصْلَعُ ج صُلْعٌ גִּבֵּחַ, קֵרֵחַ.

صَلِفَ – تَصَلَّفَ V הִתְפָּאֵר, הִתְיַהֵר, הִתְרַבְרֵב. صَلَفٌ، تَصَلُّفٌ שַׁחֲצָנוּת, יְהִירוּת. صَلَفٌ تَحْتَ الرَّاعِدَةِ מה שמוכר קריסה, דִּבְרֵי הֶבֶל. صَلِفٌ ج صَلْفَاءُ، مُتَصَلِّفٌ שַׁחְצָן, רַבְרְבָן.

صَلَمَ – קָצַץ (אוזן, אף וכו'). أَصْلَمُ ج صُلْمٌ، مُصَلَّمٌ קְצוּץ אָזְנַיִם. ذَهَبَ الْجَمَلُ (الْحِمَارُ) يَطْلُبُ قَرْنَيْنِ فَعَادَ مُصَلَّمَ الأُذُنَيْنِ מִי הָלַךְ הַגָּמָל (החמור) לְבַקֵּשׁ קַרְנַיִם וְקָצְצוּ לוֹ אֶת הָאָזְנַיִם.

(صلو) صَلَّى II 1. הִתְפַּלֵּל, עָרַךְ תְּפִלָּה. 2. عَلَى אִחֵל, בֵּרֵךְ אֶת. صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (صلعم) תְּפִלַּת שָׁלוֹם וּבִרְכָתוֹ עָלָיו (כשמזכירים את הנביא מוחמד, בקיצור: ص או صلعم). صَلَّى بِالنَّاسِ עָמַד בְּרֹאשׁ הַמִּתְפַּלְּלִים (כאימאם). يُصَلِّي

وَسَلِّمْ اللهُ ס׳ מה׳ עליו ויברך אותו. صَلاةٌ صَلْوَةٌ ج صَلَوَاتٌ 1. תפילה (חמש פעמים ביום אצל המוסלמים). 2. תחנה, בקשה מאלוהים. الصَّلَوَاتُ ק׳ בתי כנסת יהודיים. صَلاةُ الجَنَازَةِ תפילה אשכבה (שמקריאים למתים אל מלאך המוות). صَلاةُ الغَائِبِ תפילה לנפטר נעדר. مُصَلِّ(ي) מתפלל. مُصَلًّى בית תפילה. المُصَلَّى المَرْوَانِيُّ (في الحرم القدسي الشريف) אורוות שלמה (בהר הבית).

(صلي) صَلَّى – צלה (בגאוה). صَلِيَ – بِـ 1. נכוה. 2. סבל, התנסה ב׳. صَلَّى II. أَصْلَى IV קלה על אש, חמם. سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ק׳ צלה בגיהנום אותו אש להקת. أَصْلاهُ نَارًا حَامِيَةً הקטיר עליו אש להבה. إِصْطَلَى بِـ התחמם. لا يُصْطَلَى بِنَارِهِ בלתי מנוצח, שקשה להתקרב אליו (ברוב גבורתו). مُصْطَلًى ج مُصْطَلَيَاتٌ מדורה. مِصْلاةٌ ج مَصَالٍ(ي) מלכודת, פח.

صَمَّ – 1. נחרש, נעשה חרש, איבד את כושר השמיעה. 2. صَمَّ – אטם, סתם. صَمَّمَ II 1. תכנן. 2. עצב. 3. عَلَى גמר אומר, החליט, עמד על דעתו בתוקף. 4. עשה לחרש. أَصَمَّ IV 1. היה חרש. 2. עשה לחרש. يُصِمُّ الآذَانَ מחריש אזניים. تَصَامَّ VI 1. העמיד פני חרש. 2. לא שעה לשמוע. صِمَّةٌ. صِمَامٌ ج صِمَامَاتٌ סתום, מגופה, פקק, שסתום. صِمَامُ الأَمَانِ שסתום ביטחון. صِمَامُ التَّفْجِيرِ נפץ, דטונטור. صِمَامٌ خَانِقٌ משנק, "צ׳וק". رَفَعَ الصِّمَامَ عَنْهُ השתחרר מהשליטה. صَمَمٌ חרשות. صَمَامَةٌ סתירה, מסתור (חרשות). صَمِيمٌ 1. מעמקים, תוך, לב לבו של׳, עיקר. 2. טהור, טוב. مِنْ صَمِيمِ القَلْبِ (الفُؤَادِ) ממעמקי הלב. عَرَبِيٌّ صَمِيمٌ ערבי טהור. ضَرْبَةٌ فِي الصَّمِيمِ מכה בעיקר פגיעה קטלנית. صَمِيمِيٌّ מקרב לב. أَصَمُّ ج صُمٌّ נ׳ صَمَّاءُ 1. חרש. 2. אטום. آلَةٌ صَمَّاءُ 1. "רובוט", אוטומט, "גולם". 2. כלי שרת. حَجَرٌ أَصَمُّ סלע אורטולוני. الغُدَّةُ الصَّمَّاءُ בלוטה אנדוקרינית. فِعْلٌ أَصَمُّ פועל כפול (בדקדוק). صُمٌّ بُكْمٌ חרשים אלמים. تَصْمِيمٌ 1. عَلَى החלטה נחושה, עמידה בתוקף על. 2. ج تَصَامِيمُ תכנון, עיצוב, קביעת תכניות. 3. מודל, תרשים, סקיצה. تَصْمِيمُ الأَزْيَاءِ עיצוב אופנה. مُصَمِّمٌ 1. عَلَى נחוש בדעתו, מחליט. 2. מעצב, מתכנן. مُصَمِّمُ الأَزْيَاءِ מעצב אופנה.

صَمَتَ – שתק, דמם, נדם, נאלם. صَمَّتَ II השתיק, הסה. أَصْمَتَ IV 1. השתיק. 2. שתק. صَمْتٌ שתיקה. فِي صَمْتٍ בשקט, בלאט. صَمْتُ القُبُورِ דממת המוות. صَمُوتٌ שתקן. صَامِتٌ ج صُمُوتٌ אילם, דומם, מחריש. سِينِمَا صَامِتَةٌ קולנוע אילם. صَمْتَاتٌ שתיקות. مُصْمَتٌ 1. מלא, מוצק. 2. חד־גוני. 3. עמום (צליל).

(صمخ) صِمَاخٌ ج أَصْمِخَةٌ תעלת האוזן.

صَمَدَ – עמד בפני, החזיק מעמד, עמד בעוז. صَمَدَ فِي وَجْهِهِ קרא תגר עליו, התייצב לו. صَمَّدَ II 1. עמד בפני. 2. חסם, קשר, פקק. أَصْمَدَ IV סמך על. صَمَدٌ נצחי, הקיים לנצחיות. قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ اللهُ الصَّمَدُ ק׳ אמור הוא אלוהים אחד האלוהים הנצחי. صَمَدَانِيٌّ נצחי, שקם לעד. صُمُودٌ עמידה בפני, קריאת תגר. جَبْهَةُ الصُّمُودِ وَالتَّصَدِّي חזית העמידה והאיתנות. صَامِدٌ מחזיק מעמד, עומד בפני. صَامِدٌ لِلْمَاءِ חסין מים.

صَمَغَ – أَصْمَغَ IV הוציא שרף (של עץ). صَمَّغَ II הדביק. إِسْتَصْمَغَ X אגרה את השרף (עצה). صَمْغٌ ج صُمُوغٌ 1. דבק. 2. שרף. شَجَرُ الصَّمْغِ עץ מסטיק. صَمْغِيٌّ דביק, שרפי. تَصْمِيغٌ הדבקה.

صَمَلَ – התקשה, יבש, צמק, התאבן. صَمَلٌ עמידה, התקשות, יובש, התאבנות. صَامُولَةٌ. صَمُولَةٌ ج صَوَامِلُ وَصَوَامِيلُ אום.

(صملخ) صِمْلاخٌ صُمْلُوخٌ ج صَمَالِيخُ שעוות האוזן.

(صنر) صِنَّارَةٌ ج صَنَانِيرُ חכה (לדיג), קרס.

صَنْبَرَ היה דק (הכלל), היה חסל ודל. صُنْبُورٌ ج صَنَابِيرُ 1. זקף הקלש חסר ברז. 2. ברז, פומית, פתיל ע׳ (حنف) حَنَفِيَّةٌ.

صَنْجٌ ج صُنُوجٌ מצלתיים.

صِنْدِيدٌ ج صَنَادِيدُ שר, ראש עשירה, גיבור, אמיץ לב.

صُنْدُوقٌ ج صَنَادِيقُ 1. תיבה, ארגז, קופסה. 2. קופה, אוצר. صُنْدُوقُ البَرِيدِ ע׳ (برد) בריד. صُنْدُوقُ التُّرُوسِ ע׳ (ترس). صُنْدُوقُ الطَّرْدِ קופסה, קיטון (בבית שימוש). صُنْدُوقُ المَرْضَى קופת חולים. صُنْدُوقُ النَّقْدِ الدُّوَلِيُّ קרן המטבע הבינלאומית (העולמית). أَبُو صُنْدُوقٍ סר׳ פגז. أَمِينُ الصُّنْدُوقِ ע׳ (امن) أمين.

صَنْدَلٌ 1. אלמוג, אלגום עצה. 2. סנדל. 3. אוניית סירה.

صَنَعَ – 1. עשה, פעל, ייצר, יצר, התקין, הכין. 2. لِـ مَعَ עשה טובה ל׳, היטיב עם. صَنَعَ لَهُ (مَعَهُ) مَعْرُوفًا جَمِيلاً עשה לו חסד (טובה). صَنَعَ صَنِيعَةً עשה קפות. صَنَّعَ II תעשה, ייצר, עבד. صَانَعَ III החניף ל׳, הרעים, התחנחן, סובב בכחש, העמיד פנים. تَصَنَّعَ V 1. העמיד פנים, היה מלאכותי (מעושה). 2. היה שיטען (במעשה). 3. עשה מחדש (אורח). إِصْطَنَعَ VIII 1. עשה, יצר. 2. היה מלאכותי. 3. בחר. وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ק׳ ואבחר אותך לי. إِسْتَصْنَعَ X ביקש מ׳ לעשות. صُنْعٌ ייצור, תוצרת, עשייה. صُنْعُ يَدٍ עבודת יד. مِنْ صُنْعِ الخَيَالِ דמיוני, לא ריאלי. صُنْعِيٌّ מלאכותי, תעשייתי, סינתטי. أَطْرَافٌ صُنْعِيَّةٌ גפיים תותבות (פרוטזות). صَنْعَةٌ מקצוע, מלאכה, אומנות, תרושת. صَاحِبُ الصَّنْعَةِ אומן, בעל מקצוע, מומחה. صِنَاعَةٌ ج صِنَاعَاتٌ תעשייה, חרושת.

מלאכה, אמנות. صِنَاعَاتٌ آلِيَّةٌ תעשיות מכניות. إِتِّحَادُ أَرْبَابِ الصِّنَاعَاتِ התאחדות בעלי התעשייה. عِلْمُ الصِّنَاعَاتِ מדע התעשייה, טכנולוגיה. صِنَاعِيٌّ 1. מלאכותי, סינתטי. 2. ج صِنَاعِيَّةٌ בעל מלאכה, אומן. صِنَاعِيٌّ תעשייתי, תרשתי. إِنْتَاجٌ صِنَاعِيٌّ ייצור תעשייתי, תוצרת תעשייתית. سِرٌّ صِنَاعِيٌّ סוד המקצוע. صَنِيعٌ، صَنِيعَةٌ ج صَنَائِعُ 1. מעשה. 2. חסד, טובה. 3. בן חסות. 4. כלי שרת, חסיד, משרת. مَصْنَعٌ ج مَصَانِعُ 1. בית חרושת, בית חרושת, מפעל. 2. קו מבצר. تَصْنِيعٌ 1. תיעוש, פיתוח תעשייתי, הקמת מפעלים. 2. עיבוד. إِصْطِنَاعٌ עשייה, ייצור. إِصْطِنَاعِيٌّ מלאכותי, מזויף, סינתטי. تَنَفُّسٌ اصْطِنَاعِيٌّ הנשמה מלאכותית, החייאה. قَمَرٌ اصْطِنَاعِيٌّ לוין. إِصْطِنَاعِيًّا באמצעים מלאכותיים. صَانِعٌ ج صُنَّاعٌ 1. יוצר. 2. בעל מלאכה. 3. חניך, שוליה. صَانِعُو القَرَارَاتِ מקבלי ההחלטות, מחליטים. مَصْنُوعٌ ج مَصْنُوعَاتٌ 1. תוצרת, מוצר. 2. מעשה וכמות, בגיגוד ל- مطبوع. مَصْنُوعَاتٌ סחורות תעשייתיות, מוצרים. مَصْنُوعَاتٌ وَطَنِيَّةٌ תוצרת הארץ (בישראל: כחול לבן). مُصْطَنَعٌ מלאכותי, מעושה, שאינו מקורי, חקוי. مُصْطَنَعِيَّةٌ מלאכותיות.

صَنَّفَ II 1. מיין, סיווג, ערך לפי סוגים או מינים. 2. לקט (חיבר) ספר בנושא מסוים. صَنَّفَ كِتَابًا فِي النَّحْوِ חבר (לקט) ספר דקדוק. صِنْفٌ ج أَصْنَافٌ 1. סוג, מין. 2. מי מין חשיבו, סוג. تَصْنِيفٌ ج تَصَانِيفُ 1. חלוקה לפי סוג, מיון או חלוקה. 2. חבור, לקוט. مُصَنِّفٌ 1. מסווג. 2. מחבר, מלקט. مُصَنَّفٌ ج مُصَنَّفَاتٌ לקוט, חבור עבודה ספרותית.

صَنْقَرٌ שפשף בקיר עשיר (זכוכית). صَنْقَرٌ صَنْقَرَةٌ נייר זכוכית (שמיר).

صَنَمٌ ج أَصْنَامٌ צלם, פסל, שיקוץ.

صِنْوٌ ج صِنْوَانٌ 1. תאום. 2. אח. 3. דומה, שוה.

صَنَوْبَرَةٌ ج صَنَوْبَرٌ 1. אורן (עץ). 2. איצטרובל. حَبُّ الصَّنَوْبَرِ צנובר. صَنَوْبَرِيٌّ דמוי איצטרובל, חרוטי. الغُدَّةُ الصَّنَوْبَرِيَّةُ בלוטת האצטרובל.

صَهْ הס! דום! שקט! שתוק!

صَهُبَ – הצהיב. صَهِبَ – סבב המשקה. أَصْهَبُ ج صُهْبٌ ن صَهْبَاءُ 1. צהוב אדמדם. 2. אדמוני. الصَّهْبَاءُ יין. فَرَسٌ صَهْبَاءُ סוסה אדמונית.

صَهَدَ – לָהַט. صَهْدٌ לָהַט, יקוד. صَيْهُودٌ 1. חום לוהט (שמש). 2. סרקר, שמשה.

صَهَرَ – 1. התיך, המיס, צבע מתכת. 2. החסיק. صَاهَرَ III היה מקשר חיתון, התחתן עם. أَصْهَرَ IV היה לו חם. تَصَاهَرُوا VI נקשרו בקשרי חיתון, התחתנו זה עם משפחת זה. إِنْصَهَرَ VII 1. נתך, המס, נרכב. 2. נטמע, נקלט. صِهْرٌ ج أَصْهَارٌ 1. חתן. 2. קרבה על ידי חיתון. صَهُورٌ، مَصْهُورٌ، مُنْصَهِرٌ מתך. مَصْهَرٌ 1. כור (מתכות). 2. מי מתיך. إِنْصِهَارٌ התכה, היתוך. سِلْكُ الانْصِهَارِ נתיך. نُقْطَةُ الانْصِهَارِ נקודת ההתכה.

صِهْرِيجٌ P ج صَهَارِيجُ 1. מקוה מים. 2. מכל, משאית להובלת מים או נפט, מכלית נפט.

صَهَلَ – צהל, קרא הסוס. صَهِيلٌ צהלה, נחירה.

صَهْوَةٌ ج صَهَوَاتٌ 1. גב הסוס. 2. מגדל, מצפית. إِمْتَطَى صَهْوَةَ الجَوَادِ עלה ורכב על גב הסוס.

صِهْيَوْن 1. ציון. 2. ירושלים. صِهْيَوْنِيٌّ ציוני. صِهْيَوْنِيَّةٌ ציונות, התנועה הלאומית היהודית. المُنَظَّمَةُ الصِّهْيَوْنِيَّةُ العَالَمِيَّةُ ההסתדרות הציונית העולמית.

صُوَّةٌ ע׳ (صوي).

(صوب) صَابَ ـُ 1. ירד (גשם). 2. פגע במטרה. 3. צדק, כוון אל המטרה. صَابَ أُمَّ الْقَلْعِ קלע למטרה, קלע למטרה. صَوَّبَ II 1. כוון למטרה, כיוון. 2. אשר כי קלע למטרה. 3. תיקן, ערך תיקונים. أَصَابَ IV 1. פגע, הכה (באויב וכו׳). 2. פגע (מחלה). 3. צדק, לא טעה. 4. השיג, קבל, זכה ב־. 5. רכש (השכלה, רכוש וכו׳), נטל חלקו. أُصِيبَ بِجِرَاحٍ (بِجُرُوحٍ) נפצע, נפגע. أَصَبْتَ! קלעת למטרה! צדקת! تَصَوَّبَ V ירד. إِنْصَابَ VII נשפך, זרם ע׳ (صب) إِنْصَبَّ. إِسْتَصَابَ X. إِسْتَصْوَبَ X חשב לנכון, הצדיק. صَوْبٌ כוון, צד, מגמה, עבר. صَوْبَ לעבר, בכיוון ל־. مِنْ كُلِّ صَوْبٍ وَحَدَبٍ מכל עבר. صَيِّبٌ סערה, ענן המטיר גשם. صَابَةٌ יבול, תבואות. صُوبَةٌ T 1. חממה. 2. מ׳ ج صُوَبٌ חממה ע׳ (دفا) دَفِيئَةٌ. صَوَابٌ 1. נכונות, צדקות, היות הדבר שלם. 2. נכון, טוב ונכון. 3. בינה, שום שכל. صَوَابًا בצדק. إِنَّهُ عَلَى صَوَابٍ הוא צודק, הצדק עמו. غَابَ عَنْ صَوَابِهِ התעלף, אבד את הכרתו. سَلَكَ طَرِيقَ الصَّوَابِ وَالحَقِّ הלך בדרך הישר והצדק. تَصْوِيبٌ 1. כוון (כתותח), הכוונה, צווח. 2. ج تَصْوِيبَاتٌ תיקון, הגהה. جِهَازُ تَصْوِيبٍ כוונת, מתקן כוון (בתותח). إِصَابَةٌ ج إِصَابَاتٌ 1. פגיעה (בתחלה, בגוף וכו׳). 2. שבר (בתותח). 3. פציעה. 4. הקלעות (בתותח). 5. תאונה, אסון. إِصَابَةُ عَمَلٍ תאונת עבודה. إِسْتِصْوَابٌ הסכמה, אשור. صَائِبٌ נכון, צודק, קולע, מתאים, הולם. مُصِيبٌ צודק, שאינו טועה. مُصِيبَةٌ ج مَصَائِبُ אסון, צרה, פגע. يَا لَلْمُصِيبَةِ עד משבר, אוי ואבוי. مَصَائِبُ قَوْمٍ عِنْدَ قَوْمٍ فَوَائِدُ מה שזה לזה צרה, המשמח על אדם שאסון לאחרים בא רוח. مُصَابٌ 1. פגוע, נפגע, פצוע. 2. נגוע (במחלה), חולה. 3. אסון, צרה, פגע. مُصَابٌ أَلِيمٌ אסון מעציב.

(صوت) صَاتَ ـُ 1. השמיע קול. 2. צעק, הקים רעש. صَوَّتَ II 1. צעק, רעש, קרא בקול. 2. הצביע (בבחירות), בחר. 3. لـ נתן קולו ל־. صَوْتٌ ج أَصْوَاتٌ

קול, צליל, רעש. 2. תנועה (בדקדוק), אות. 3. קול (בבחירות). أَدْلَى بِصَوْتِهِ لِـ הצביע בעד. خَرَقَ حَاجِزَ الصَّوْتِ עבר את מחסום הקול (מטוס), עשה "עבודה" על קולו. رَجْعُ الصَّوْتِ הד, בת קול. عِلْمُ الأَصْوَاتِ פונטיקה, פונולוגיה, תורת ההגה. صَوْتٌ إِحْتِكَاكِيٌّ، حَلْقِيٌّ (حَنْجَرِيٌّ)، حَنَكِيٌّ، أَسْنَانِيٌّ، شَفَوِيٌّ، الصَّفِيرُ، إِنْفِجَارِيٌّ، لَهَوِيٌّ، مَهْمُوسٌ הגה (אות) חוכך, גרוני, חכי, שיני, שפתי, שורק, פוצץ, ענבלי, קשש. صَوْتِيٌّ 1. קולי. 2. הגאי, פונטי. خَلِيَّةٌ صَوْتِيَّةٌ ר' (خلو) خَلِيَّةٌ. النِّظَامُ الصَّوْتِيُّ סדר הופעת ההגאים בערבית המתחילים באות ع ומסיימים ב־همزة לפי سِيبَوَيْهِ. عِلْمُ الصَّوْتِيَّاتِ פונטיקה. صَوْتِيٌّ-مَرْئِيٌّ אודיו־ויזואלי. صَوْتَاتٌ יללות, צעקות של ... صِيتٌ מוניטין, פרסום, שמע, שם טוב. ذَائِعُ الصِّيتِ 1. בעל פרסום רחב, שמו הולך לפניו. 2. ידוע, סלבריטי. مِصْوَاتٌ מיקרופון. تَصْوِيتٌ הצבעה, בחירה. حَقُّ التَّصْوِيتِ זכות הצבעה. مُصَوِّتٌ מצביע, בוחר.

صَوَّحَ II. تَصَوَّحَ V קמל, יבש, חרב. مُتَصَوِّحٌ קמל, יבש, חרב.

(صوخ) صَاخَ ـُ שמע, הקשיב. أَصَاخَ IV لِـ إِلَى הקשיב ל־. أَصَاخَ السَّمْعَ הקשיב בקשב רב, שמע ל־, הטה אוזן ל־.

صُودَا II סודה. الصُّودَا الكَاوِيَةُ סודה קאוסטית, נתרן מאכל. نِتْرَات الصُّودَا נתרן חנקתי. صُودْيُوم II נתרן.

صَوَّرَ II 1. נתן צורה, צייר, עשה דמות, עיצב. 2. צילם. 3. תאר, ... صَوَّرَ لَهُ נדמה לו, דימה בנפשו, תאר לעצמו. تَصَوَّرَ V 1. קיבל צורה, צויר, עוצב, נראה לו צורה, שנדמה לו דמות. 2. התגלם. 3. דימה לעצמו, סבר, שיווה בנפשו לעצמו. تَصَوَّرْ! דמה בנפשך! תאר לעצמך! لاَ يَتَصَوَّرُهُ العَقْلُ לא יאומן, בלתי מתקבל על הדעת. صُورٌ ج أَصْوَارٌ שופר, קרן. نَفَخَ فِي الصُّورِ תקע בשופר. صُورَةٌ ج صُوَرٌ 1. צורה, תבנית, דמות, התגלמות של. 2. תמונה, ציור, צילום, תצלום. 3. עותק. 4. אופן, דרך. صُورَةٌ طِبْقَ الأَصْلِ עותק נאמן למקור. صُورَةُ الوَضْعِ תמונת המצב. صُوَرٌ مُتَحَرِّكَةٌ סרט מצויר. بِصُورَةٍ عَامَّةٍ באופן כללי. بِأَيِّ صُورَةٍ مِنَ الصُّوَرِ בשום פנים ואופן, בהחלט לא. صُورِيٌّ 1. צורני, של דמות. 2. פורמלי. 3. פיקטיבי, מדומה. حُكُومَةٌ صُورِيَّةٌ ממשלת בובות. تَصْوِيرٌ ج تَصَاوِيرُ 1. ציור, רישום, תרשים. 2. צילום, תאור. آلَةُ التَّصْوِيرِ מצלמה. تَصْوِيرِيٌّ ציורי, תאורי. مُوسِيقَى تَصْوِيرِيَّةٌ מוזיקת רקע. تَصَوُّرٌ 1. דמיון, שיווי. 2. תפיסה, רעיון, השקפה. تَصَوُّرِيٌّ דמיוני. الْمَذْهَبُ التَّصَوُّرِيُّ אידיאליזם. مُصَوِّرٌ 1. מעצב, מצייר, מתאר. 2. צלם. 3. כינוי לאלוהים בקוראן. مُصَوِّرَةٌ 1. צלמת. 2. מצלמה. مُصَوَّرٌ מתואר, מצויר, מצולם. مُصَوَّرُ الجُغْرَافِيَا אטלס.

صُوصٌ ج صِيصَانٌ אפרוח, גוזל.

(صوع) صَاعَ ـُ שקל ומשקל. اِنْصَاعَ VIII 1. لِـ ציית, נשמע לקולו של, נענה ל־, קיבל מרות, נכנע ל־. 2. שב במהירות. صَاعٌ ج أَصْوُعٌ وصِيعَانٌ מידה, משקל לדגנים. رَدَّ لَهُ صَاعًا بِصَاعٍ גמל לו מידה כנגד מידה. رَدَّ لَهُ الصَّاعَ صَاعَيْنِ השיב לו מנה אחת אפיים.

(صوغ) صَاغَ ـُ 1. עיצב (מתכת), עיבד (של ...) מתכת, יצר (תכשיטים), עיצב, צר צורה. 2. ניסח, חיבר, יצר. 3. גזר מלה משורש (בדקדוק). 4. ברא, עשה, המציא. صَاغَ الذَّهَبَ עבד תכשיטי זהב. اِنْصَاغَ VIII נוצר, עוצב, עובד, נוסח, נחצב. صَوْغٌ יצירה, עיבוד, עיצוב, יצירת, ניסוח. صِيغَةٌ ج صِيَغٌ 1. צורה. 2. נוסח, תבנית. 3. בנין (בדקדוק), צורת. صِيغَةُ الفَاعِلِ בנין (צורת) הפועל, פעיל (בדקדוק). صِيغَةُ المَفْعُولِ בנין (צורת) הפעול, סביל (בדקדוק). صِيغَةٌ مُوَحَّدَةٌ נוסח מאוחד. صِيَاغَةٌ 1. צורפות, עיבוד (של תכשיטים וכו'), עיצוב. 2. ניסוח, קביעה. مَصَاغٌ، مَصُوغٌ ج مَصُوغَاتٌ תכשיטים. مَصُوغَاتٌ תכשיטי זהב או כסף. صَائِغٌ ج صُيَّاغٌ وصَاغَةٌ צורף, יוצר תכשיטים.

(صوف) صَافَ ـُ נטה (לו) ... صَوَّفَ II התכסה פלומה (צמר). تَصَوَّفَ V נהיה לצופי, היה חסיד לסגפנות מיסטית אסלאמית. صُوفٌ ج أَصْوَافٌ צמר. صُوفِيٌّ 1. צמרי. 2. צופי, חסיד מוסלמי. صُوفِيَّةٌ، تَصَوُّفٌ צופיות, מיסטיקה אסלאמית, סגפנות, מיסטיקה. صُوفَانَةٌ، صُوفَانٌ ... صَوَّافٌ צמר, סוחר או מוכר צמר. المُتَصَوِّفَةُ הצופים, מיסטיקנים מוסלמים.

(صول) صَالَ ـُ התנפל, תקף, פרץ, הסתער. صَالَ وَجَالَ השתולל בקרב, הסתער ... صَوَّلَ II ניקה קטניות. أَصَالَ IV 1. ... 2. ... (בשירה וכו'). صَوْلَةٌ ج صَوَلاَتٌ 1. התקפה, התפרצות. 2. עוצמה, כוח. مِصْوَلَةٌ 1. ... לניקוי. 2. ... صَالَةٌ ج صَالاَتٌ סלון.

صُول T רב סמל ראשון (צבא).

صَوْلَجَان P ج صَوَالِجَةُ שרביט (של מלך, של מוסד וכו'), מקל.

(صوم) صَامَ ـُ 1. צם. 2. عَنْ נמנע, חדל, עצר מ־. صَوْمٌ، صِيَامٌ צום, תענית. الصَّوْمُ צום רמדאן. صَوْمُ الغُفْرَانِ צום יום הכיפורים (אצל יהודים). يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ הו המאמינים, אתם נצטוויתם לצום כאשר נצטוו אשר מלפניכם למען תיראו. صَائِمٌ צם.

صَوْمَعَةٌ ج صَوَامِعُ 1. מנזר. 2. תא של נזיר. 3. מגדל תפילה. 4. אסם, ממגורה.

(صون) صَانَ ـُ 1. שָׁמַר, נָצַר, הִשְׁגִּיחַ עַל, הֵגֵן, הֶחְסִין. 2. תִּחְזֵק (ומבשירים וכו'). صَانَ عِرْضَهُ שָׁמַר (הֵגֵן) עַל כְּבוֹדוֹ. صَانَ لِسَانَهُ שָׁמַר (נָצַר) לְשׁוֹנוֹ. لِسَانُكَ حِصَانُكَ إِنْ صُنْتَهُ صَانَكَ وَإِنْ خُنْتَهُ خَانَكَ מי שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ. تَصَوَّنَ V مِنْ נִשְׁמַר מִ־, נִזְהַר בִּכְבוֹדוֹ. صَوْنٌ שְׁמִירָה. صِوَانٌ ج أَصْوِنَةٌ 1. אָרוֹן. 2. אַפִּרְיוֹן (של האוהל). גם صِيوَانٌ, הָאוּלָם החיצוני. صِوَانُ الثِّيَابِ אֲרוֹן בְּגָדִים. صِوَانُ الكُتُبِ אֲרוֹן סְפָרִים. صَوَّانَةٌ ج صَوَّانٌ צֹר, חַלָּמִישׁ. صِيَانَةٌ שְׁמִירָה, תִּחְזוּק. صِيَانَةُ الطَّائِرَاتِ תַּחְזוּק מְטוֹסִים. صَائِنٌ 1. שׁוֹמֵר. 2. מְתַחְזֵק. 3. מֵגֵן (על כבודו). المَصُونُ، المَصُونَةُ הַיְּקָרָה הָאִשָּׁה הַצְּנוּעָה (כינוי כבוד לאשת איש נכבדה). تَصْوِينَةٌ גָּדֵר.

صَوَى بـ صُوِيَ ـ יָבֵשׁ, הִתְיַבֵּשׁ, נָבַל. صَوَّى II יִבֵּשׁ. صُوَّةٌ צִיּוּן דֶּרֶךְ. صُوَّةٌ بَحْرِيَّةٌ מָצוֹף (ימי).

(صيح) صَاحَ ـِ 1. צָעַק, צָרַח, צָוַח. 2. קָרָא (תרנגול). 3. بـ קָרָא לְ־. 4. عَلَى גָּעַר בְּ־. صَيَّحَ II צָעַק חָזָק. تَصَايَحُوا VI צָעֲקוּ זֶה עַל זֶה. صَيْحٌ، صِيَاحٌ، صَيْحَةٌ ج صَيْحَاتٌ 1. צְעָקָה, צְוָחָה, זְעָקָה. 2. קוֹל תְּקִיעָה בַּשּׁוֹפָר. 3. קוֹל עוֹף, יְשָׂרִים. 4. קְרִיאַת הַתַּרְנְגוֹל. آخِرُ صَيْحَةٍ הַצְּעָקָה הָאַחֲרוֹנָה (באופנה). صَيَّاحٌ צַרְחָן, צַעֲקָן.

(صيد) صَادَ ـِ צָד (חיות, דגים וכו'), לָכַד, תָּפַס. تَصَيَّدَ V 1. לָכַד (בעל חיים ותחבולות) צָד. 2. קָטַל הִזְדַּמְּנוּת. اِصْطَادَ VIII לָכַד, צָד, דָּג. اِصْطَادَ السَّمَكَ דָּג דָּגִים. اِصْطَادَ فِي المَاءِ العَكِرِ דָּג בְּמַיִם עֲכוּרִים. صَيْدٌ 1. צַיִד. 2. דַּיִג. 3. לְכִידָה, תְּפִיסָה. صَيَّادٌ، صَائِدٌ צַיָּד. صَيَّادُ السَّمَكِ דַּיָּג. صَيَّادِيَّةٌ סוג תַּבְשִׁיל של דג ואורז. مَصِيدَةٌ ج مَصَائِدُ 1. מַלְכֹּדֶת, פַּח. 2. רֶשֶׁת (דייגים), מִכְמֹרֶת. مَصْيَدَةٌ ج مَصَايِدُ מִדְגֶּה, מְקוֹם לְכִידַת דָּגִים.

صَيْدَلَةٌ רוֹקְחוּת. كُلِّيَّةُ الصَّيْدَلَةِ בֵּית הַסֵּפֶר לְרוֹקְחוּת. صَيْدَلِيٌّ ج صَيَادِلَةٌ، صَيْدَلَانِيٌّ רוֹקֵחַ, רַקָּח. صَيْدَلِيَّةٌ בֵּית מִרְקַחַת.

(صير) صَارَ ـِ 1. הִתְהַוָּה, הָיָה, נַעֲשָׂה, הָפַךְ לְ־. 2. הִתְחִיל, קָרָה, אֵרַע. صَارَ إِلَى עָבַר אֶל־, הָלַךְ אֶל־. أَلَا إِلَى اللهِ تَصِيرُ الأُمُورُ ק' הֲלֹא אֶל אֱלֹהִים יָשׁוּבוּ כָּל הַדְּבָרִים. صَيَّرَ II הָפַךְ לְ־, עָשָׂה לְ־, הוֹלִיךְ, הֶעֱבִיר. صَيْرُورَةٌ 1. הִתְהַוּוּת, עֲשִׂיָּה, הֲפִיכָה לְ־. 2. תּוֹצָאָה שֶׁל־. مَصِيرٌ ج مَصَائِرُ 1. הִתְהַוּוּת, הִתְפַּתְּחוּת. 2. גּוֹרָל, מַעֲשֶׂה, סוֹף. 3. סוֹף, אַחֲרִית, עָתִיד. 4. תּוֹצָאָה. مَصِيرُ كُلِّ حَيٍّ דֶּרֶךְ כָּל בָּשָׂר. وَإِلَيْهِ المَصِيرُ ק' וְאֶל אֱלֹהִים סוֹף הַדֶּרֶךְ. تَقْرِيرُ المَصِيرِ הַגְדָּרָה עַצְמִית. المَصِيرُ المَحْتُومُ הַגּוֹרָל הַמַּכְרָע, הַסּוֹף הַמַּר. مَصِيرِيٌّ גּוֹרָלִי, קִיּוּמִי, קוֹבֵעַ. حَرْبٌ مَصِيرِيَّةٌ מִלְחָמָה גּוֹרָלִית (קיומית).

صَيْرَفِيٌّ ר' (صرف).

(صيف) صَافَ ـِ 1. שָׁהָה בַּקַּיִץ בְּ־, קָיַץ. 2. נִגְרַם נֶזֶק של הקיץ. 3. عَنْ סָטָה, נָטָה מִ־. صَافَ الزَّمَانُ أَمْ شَتَا בַּקַּיִץ אוֹ בַּחֹרֶף, בְּכָל עֵת. صَيَّفَ II קָיַץ, בִּלָּה בַּקַּיִץ. اِصْطَافَ VIII נָפַשׁ בַּקַּיִץ אֵצֶל־, בִּלָּה חֻפְשַׁת קַיִץ. صَيْفٌ ج أَصْيَافٌ קַיִץ. صَيْفِيٌّ קֵיצִי. تَوْقِيتٌ صَيْفِيٌّ שְׁעוֹן קַיִץ. مَصِيفٌ ج مَصَايِفُ נְוֵה (מקום) קַיִץ, קַיְטָנָה. تَصْيِيفٌ، اِصْطِيَافٌ בִּלּוּי בַּקַּיִץ. مُصْطَافٌ קַיְטָן.

الصِّينُ סִין. صِينِيٌّ 1. סִינִי. 2. חַרְסִינָה. نَارٌ صِينِيٌّ קָמָצוֹן (אש תחבולות). حِبْرٌ صِينِيٌّ טוּשׁ. صِينِيَّةٌ ج صَوَانٍ(ي) وصِينِيَّاتٌ מַגָּשׁ.

صِيوَانٌ ج صَوَاوِينُ 1. אֹהֶל גָּדוֹל. 2. אַפִּרְיוֹן, הָאוּלָם החיצוני.

ض נ. האות העשרים וחמש בא"ב הערבי, שמה צאד ضَاد והיא אות עיצורית (אם כי הוגדרה על ידי מדקדקים ערבים קלאסיים כאות שיניות). אינה נהגית בצורה אחידה בכל ארצות ערב. لُغَةُ الضَّادِ לשון הצאד, כינוי ללשון הערבית (בגלל השוני בהגייתה במדינות הערביות השונות).

ضَادٌ שם האות ض בערבית. لُغَةُ الضَّادِ ר' ض. أَهْلُ الضَّادِ הערבים.

ضَـؤُلَ ـُ 1. קטן, פחת, היה מועט או קטן, נדר (בכמות, בגוף וכו'). 2. היה עלוב. ضَاءَلَ III מעט, הפחית, הקטין, הוריד, דלדל. تَضَاءَلَ VI התמעט, פחת, הלך והתדלדל ضَآلَةٌ. تَضَاؤُلٌ קטנות, התמעטות, דלדול, פחיתות. ضَئِيلٌ ج ضِئَالٌ وضُؤَلاءُ מועט, מעטר, זעיר, דל, קטן, מזערי.

ضَأْنٌ (בהמות) ضَائِنٌ צאן, כבשים. ضَأْنِيٌّ בשר כבש.

ضَبَّ ـِ ضَبْضَبَ II 1. הקים, הרעיש. 2. ـبـِ שמר לעצמו. 3. عَلَى שמר בסוד. ضَبَّبَ II הקים, שם מנעול ובריח בשער. ضَبٌّ ج ضِبَابٌ وأَضُبٌّ 1. לטאה. 2. מ' שונים קרסיות. أَعْقَدُ مِنْ ذَنَبِ الضَّبِّ מהי בעיה מסובכת ביותר. ضَبَّةٌ סגוט (בצורת חתיכת ברזל או עץ, מורכבת בתוך סגות קבועה בדלת), בריח, לשון המנעול. ضَبَابٌ ערפל. ضَبَابِيٌّ 1. ערפלי, אדי. 2. מעורפל, עמום. ضَبَابِيَّةٌ 1. ערפליות, טשטוש, עמימות. 2. מיסטיקה.

ضَبَرَ ـُ 1. אסף, אגד, קשר. 2. תויק. ضِبَارَةٌ. إِضْبَارَةٌ ج أَضَابِيرُ. أَضْبُورٌ תיק, אוגדן.

ضَبَطَ ـُ 1. עצר, הקפיד על, שלט ב-, רסן, בלם. 2. דייק, תקן, כוון, בחן, רכש, סקר, נקד ניקוד (טקסט), חשב (דבר רשמי). 3. כוון, קבע (מוחרי כלי נגינה). 4. תפס, עצר, לכד. 5. החרים, עיקל, הפקיע. 6. נהל, סדר. ضَبَطَ أَعْصَابَهُ שמר על קור רוחו. ضَبَطَ عَوَاطِفَهُ רסן את רגשותיו. ضَبَطَ لِسَانَهُ נצר (שמר) לשונו. إِنْضَبَطَ VIII 1. רסן, התרסן, נבלם. 2. דייק, תקן. 3. נתפס, נלכד. 4. החזיק, היה נתון לפיקוח, נשלט, נוהל. 5. הוחרם. ضَبْطٌ 1. תפיסה, לכידה, מעצר. 2. ריסון, בלימה, שליטה. 3. דיוק, תיקון, בדיקה, הקפדה. 4. חישוב. 5. רישום, ניקוד (טקסט). 6. כיוון, כינון. 7. ج ضُبُوطٌ זכרון דברים, פרוטוקול. إِشَارَةُ ضَبْطِ الْوَقْتِ ר' (شور) إِشَارَةٌ. بِالضَّبْطِ בדיוק. ضَبْطُ الْأَرَاضِي מדידות קרקעות ורישומן. ضَبْطُ الْحِسَابَاتِ ביקורת חשבונות. ضَبْطُ الصَّوْتِ وَالصُّورَةِ סינכרוניזציה (בטלוויזיה), כיוונון. ضَبْطُ النَّسْلِ תכנון המשפחה. ضَبْطُ النَّفْسِ ריסון עצמי, הבלגה. مَضْبَطَةٌ ج مَضَابِطُ 1. עצומה, פטיציה. 2. פרוטוקול. إِنْضِبَاطٌ משמעת. لَجْنَةُ الْإِنْضِبَاطِ ועדת משמעת. ضَابِطٌ ج ضُبَّاطٌ קצין. ج ضَوَابِطُ 1. מנגנון בקרת רשת. 2. כלל, קנון, קנה מדה, חק. 3. מעצור, בלם, חוסם, רסן. ضَابِطٌ صَفٍّ ר' صَفٌّ. ضَابِطُ الصَّوْتِ ווסת עוצמת הקול. بِلَا ضَابِطٍ وَلَا رَادِعٍ בלית דין ובלית דיין. איש מופקר ופרוע ששום גורם אינו מסוגל לרסנו. مَضْبُوطٌ מדויק, נכון, בדיוק. الْعُلُومُ الْمَضْبُوطَةُ המדעים המדויקים.

ضَبُعَ ج ضِبَاعٌ وأَضْبُعٌ צבוע (בעל חיים טורף).

ضِبْنٌ בית השחי ר' إِبْطٌ.

ضَجَّ ـِ أَضَجَّ IV רעש, המה, קבל, צווח, צעק. ضَجَّ بِالشَّكْوَى צעק (צעקו) חמס. ضَجَّتِ الْقَاعَةُ بِالْهُتَافِ האולם המה תשואות. ضَاجَّ III התקוטט תוך כדי צעקות. ضَجَّةٌ. ضَجِيجٌ רעש, שאון, המולה, תשואות, צעקות רמות. ضُجُوجٌ. ضَجَّاجٌ רעשן, מקים רעש וצעקות.

ضَجِرَ ـَ بـِ مِنْ. تَضَجَّرَ V 1. קצה ב-, נמאס עלי-, היה לְזרא, התעצבן, קץ ב-. أَضْجَرَ IV המאיס, שעמם, הטריד, הטריח, הלאה, הוגיע. ضَجَرٌ שעמום, עצבות, טרדה, טרדה, לאות. ضَجِرٌ משועמם, נרגז, לאה. مُضْجِرٌ משעמם, מלאה, מטריד.

ضَجَعَ ـَ שכב, נשכב על צדו. ضَاجَعَ III שכב, הרדים, בעל. أَضْجَعَ IV השכיב, הרדים. إِضْطَجَعَ VIII. إِضَّجَعَ VIII שכב, נשכב על צדו, ישן. ضَجْعَةٌ שכיבה. ضِجْعَةٌ ישון, ישנוני, עצלן. ضَجِيعٌ שותף למיטה. مَضْجَعٌ ج مَضَاجِعُ יצוע, משכב. أَقَضَّ (أَقْلَقَ) مَضْجَعَهُ הדיר שנה מעיניו, הטריד את מנוחתו. أَوَى إِلَى مَضْجَعِهِ ר' (أوي) أَوَى. مُضْطَجِعٌ שוכב, ישן, משכב.

ضَحْضَحَ. تَضَحْضَحَ 1. נוצץ. 2. נעכר. ضَحْضَاحٌ רדוד.

ضَحِكَ ـَ צחק. ضَحِكَ عَلَيْهِ (مِنْهُ) 1. צחק לו עליו, לעג לו, התל בו, חסר לצון. 2. "סידר" אותו. ضَحِكَ مِلْءَ شِدْقَيْهِ ר' شِدْقٌ. ضَحِكَ عَلَى ذَقْنِهِ (ذَقَنِهِ) ר' (ذقن). ضَحَّكَ II. أَضْحَكَ IV הצחיק, בדח, עורר צחוק. شَرُّ الْبَلِيَّةِ مَا يُضْحِكُ מרי יש והאסון הגדול ביותר מצחיק. ضَاحَكَ III שחק עם-, צחק, השתעשע עם-. تَضَحَّكَ V צחק. تَضَاحَكَ VI 1. צחק. 2. העמיד פני צוחק, הצטחק. إِسْتَضْحَكَ X בקש להצחיק. ضِحْكٌ. ضَحِكٌ. ضَحِكَةٌ צחוק. ضُحْكَةٌ. أُضْحُوكَةٌ ج أَضَاحِيكُ. مَضْحَكَةٌ נושא לצחוק, לעג, משל ושנינה. ضَحُوكٌ צחקן, שמעדה לצחוק. وَجْهٌ ضَحُوكٌ פנים צוחקות, פני מששחקיר פנים. إِضْحَاكٌ הצחקה, בדור. ضَاحِكٌ ج ضَوَاحِكُ צוחק. ضَاحِكُ السِّنِّ עליז, שמח. مُضْحِكٌ 1. מצחיק, מבדר, מבדח. 2. ליצן, שוטה. فِيلْمٌ مُضْحِكٌ סרט קומי (קומדיה).

ضَحُلَ ـُ היה רדוד (מים). ضَحْلٌ 1. רדוד. 2. שטחי. ضَحْلُ التَّفْكِيرِ שטחי, לא מעמיק.

(ضحو) ضَحَا ـُ נִגְלָה (לעין השמש), הופיע, התבהר. ضَحِيَ ـَ 1. נִגְלָה. 2. הִכָּה בשמש, נחשף מיקוד השמש. ضَحَّى II بـ 1. הקריב, העלה קרבן. 2. שִׁחֵר את הבקר כו', הקדים. ضَحَّى بِالنَّفْسِ وَالنَّفِيسِ הקריב את עצמו ואת רכושו. أَضْحَى IV 1. הָיָה לפני הצהרים. 2. נעשה, נהיה. 3. החל, התחיל. ضَحْوَة ج ضَحَوَات وضُحًى שעה לפני הצהריים, לפני הצהריים. بَيْنَ عَشِيَّةٍ (لَيْلَةٍ) وَضُحَاهَا בן לילה, בן יום, פתאום. ضَحِيَّة ج ضَحَايَا 1. קרבן, זבח. 2. חלל. وَقَعَ ضَحِيَّةً נפל חלל, קרבן. أَضْحًى، أُضْحِيَّة ج أَضَاحِيّ זבח, קרבן עולה. عِيدُ الأَضْحَى חג הקרבן (המוסלמי, נחוג בעשרה בדו אלחג'ה). تَضْحِيَة ج تَضْحِيَات הקרבה, מסירות נפש. ضَاحٍ(ي) גלוי, חשוף. ضَاحٍ لِلشَّمْسِ חשוף לאור השמש, שטוף שמש. ضَاحِيَة ج ضَوَاحٍ(ي) פרבר, שכונה בקצה העיר, עיבורה של עיר, מבואות העיר.

ضَخَّ ـُ 1. זרם, קלח (מים, דם). 2. שאב (נפט, מים וכו'), קלח. إِنْضَخَّ VII 1. זרם, קלח (מים). 2. נשאב. مِضَخَّة ج مِضَخَّات משאבה. مِضَخَّة جِنَائِيَّة (مَاصَّة) משאבת יניקה. مِضَخَّةُ الحَرَائِقِ משאבה, מכונית כבוי אש. مِضَخَّة هَوَائِيَّة משאבת אויר.

ضَخُمَ ـُ הָיָה מגושם, הסתרבל, הָיָה לעבה, נעשה גדול מידות. ضَخَّمَ II עשה מסורבל, והיה מגושם ועבה. تَضَخَّمَ V התנפח, גדל, התרחב, הסתרבל. ضَخْم ج ضِخَام 1. מגושם, גדול מידות, מגודל. 2. עצום, כביר. ثَرْوَة ضَخْمَة הון עתק. مِيزَانِيَّة ضَخْمَة [illegible] גבוהה. ضَخَامَة גֹדֶל, נפח, עצמה, סרבול. تَضَخُّم 1. התנפחות, התעצמות, עצמיות. 2. אינפלציה. 3. גדול (באברי הגוף). تَضَخُّمُ الطُّحَالِ התנפחות הטחול. تَضَخُّم مَالِيّ אינפלציה. تَضَخُّمِيّ אינפלציוני. مُضَخِّم מגביר, מגדיל קולות.

ضَدَّ ـُ גבר על. ضَادَّ III התנגד ל-, חלק על. تَضَادُّوا VI התנגדו זה לזה, חלקו זה על זה. ضِدّ ج أَضْدَاد סתירה, נגוד, הפך. ضِدَّ נגד, כנגד, לעומת. بِالضِّدِّ להפך, אדרבה, בניגוד הוא. الأَضْدَاد הפכים (כמו יום ולילה, חיים ומוות, שחור, לבן והפוכו). ضِدِّيَّة 1. התנגדות. 2. איבה. مُضَادَّة. تَضَادّ סתירה, ניגוד. مُضَادّ מנגד, נגדי, אנטי. ثَوْرَة مُضَادَّة מהפכת נגד. سِلَاح مُضَادّ لِلدَّبَّابَاتِ נשק נגד טנקים (וכו'). سِلَاح مُضَادّ لِلطَّائِرَاتِ נשק נגד מטוסים (נ"מ). مُضَادَّات حَيَوِيَّة אנטיביוטיקה.

ضَرَّ ـُ بـ הזיק, פגע, חבל, גרם נזק ל-. ضَارَّ III 1. הזיק ל-. 2. הציק ל-, התעמר ב-. أَضَرَّ IV بـ 1. הזיק ל-. 2. אלץ. تَضَرَّرَ V بـ مِنْ נפגע, נזוק, ניזוק מ-. إِضْطَرَّ إِلَى VIII אילץ את- ל-, הכריח, כפה על- ל-. أُضْطُرَّ إِلَى נאלץ ל-, הוכרח, היה אנוס. ضَرّ، ضُرّ، ضَرَر ج أَضْرَار. مَضَرَّة ج مَضَرَّات وَمَضَارّ נזק, פגיעה, חבלה, הפסד, קושי. أَخَفُّ الضَّرَرَيْنِ הרע במיעוטו. أُصِيبَ بِأَضْرَارٍ جَسِيمَةٍ נגרמו לו נזקים חמורים. مَضْرُور נזוק. ضَرَّة ج ضَرَائِر وضَرَّات צרה, אשה נוספת. ضَرَّاء צרה, רעה, מצוקה, קושי. فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ ע' (سر) سَرَّاء. ضَرِير עִוֵּר, סומא, עִוֵּר. ضَرُورَة ج ضَرُورَات 1. צֹרֶךְ, נחיצות, הכרח. 2. מחסור. ضَرُورَةُ الشِّعْرِ ע' شعر. ضَرُورَة مَاسَّة צֹרֶך דחוף. لِلضَّرُورَةِ أَحْكَامٌ. الضَّرُورَاتُ تُبِيحُ المَحْظُورَاتِ מה שבהכרח לא יגונה. بِالضَّرُورَةِ בהכרח, בלית ברירה. ضَرُورِيّ חיוני, הכרחי, נחוץ מאוד. مِنَ الضَّرُورِيِّ أَنْ שומה על-. ضَرُورِيَّات צרכים חיוניים (בסיסיים), צרכי המחיה. إِضْطِرَار הכרח, כורח, כפיה. عِنْدَ الضَّرُورَةِ فِي حَالَةِ الاِضْطِرَارِ בשעת הצורך, בשעת חירום. إِضْطِرَارِيّ 1. הכרחי, חיוני. 2. של חירום. هُبُوط اضْطِرَارِيّ נחיתת אונס (חירום). ضَارّ، مُضِرّ מזיק, פוגע, רע, מקלקל, פוגם. حَشَرَات ضَارَّة מזיקים.

ضَرَبَ ـِ 1. הכה, חבט, הלם, הלקה, הקיש, דפק, פעם (לב וכו'), זן, צץ. 2. נגן בזמר, בכלי הקשה, הקיש. 3. פרט (בכלי נגינה), צלצל (בפעמון, בטלפון). 4. عَلَى מנע, עצר בעד. 5. عَنْ חדל, פנה עורף ל-. 6. שבר (שיא). 7. فِي שוטט, הלך רחוק, תקע. 8. הטביע (מטבע). 9. إِلَى נטה (לצבע), קרוב ל-. 10. הקים (אהל). 11. הכפיל (חשבון). 12. המשיל משל ע' مثل. ضَرَبَهُ ضَرْبًا شَدِيدًا נתן לו מכות נאמנות. ضَرَبَ الأَرُزَّ קלף את האורז. ضَرَبَ الأَرْضَ רקע על האדמה. ضَرَبَ الطَّبْلَةَ ע' طبل. ضَرَبَ إِلَى الحُمْرَةِ נטה לצבע אדום. ضَرَبَ بِهِ عُرْضَ الحَائِطِ לא ייחס לו כל חשיבות, "צפצף עליו". ضَرَبَ الجَرَسَ צלצל בפעמון. ضَرَبَ خَيْمَتَهُ נטה אהלו. ضَرَبَ رَقْمًا قِيَاسِيًّا שבר שיא. ضَرَبَ عَنْهُ صَفْحًا ע' صفح. ضَرَبَ ضَرِيبَةً הטיל מס. ضَرَبَ عُنُقَهُ התיז את ראשו, ערף אותו. ضَرَبَ كَفًّا بِكَفٍّ ספק כף אל כף (כמחוה של צער, חרטה וכו'). ضَرَبَ فِي الأَرْضِ הלך רחוק, נדד. ضَرَبَ اللَّيْلُ بِظَلَامِهِ ירד הלילה. ضَرَبَ عَلَى الوَتَرِ الحَسَّاسِ פרט (נגע) על המיתר הרגיש, נגע בנקודת התורפה. إِنَّكَ تَضْرِبُ فِي حَدِيدٍ بَارِدٍ אתה מכה בברזל קר. إِضْرِبِ الحَدِيدَ وَهُوَ حَامٍ(ي) הכה בברזל בעודו חם. ضَارَبَ III 1. הכה. 2. סחר. 3. התחרה. ضَارَبَ بِالأَسْعَارِ הפקיע שערים. أَضْرَبَ IV 1. שבת מעבודה, הפסיק לעבוד לאות מחאה. 2. חדל, הפסיק. أَضْرَبَ عَنِ الطَّعَامِ שבת שביתת רעב. تَضَارَبُوا VI 1. הכו זה את זה. 2. נחלקו (בדעות), היו שונים. تَضَارَبَتِ الآرَاءُ נחלקו הדעות. تَضَارَبَتِ الأَنْبَاءُ הידיעות סתרו אלו את אלו. إِضْطَرَبَ VIII 1. רעד, נע, התנועע. 2. התערער, הופרע. 3. נבוך, התבלבל, התרגש, נרעש. 4. רעש, סער, געש. إِضْطَرَبَ الجَنِينُ فِي أَحْشَائِهَا העובר זע במעיה. إِضْطَرَبَ حَبْلُ

الأسْنَانِ סוג מברשת השיניים. ضَرْبٌ 1. הכאות, מכה, מכות, הלקאה. 2. הכפלה. 3. הטבעה. 4. ج ضُرُوبٌ סוג, מין. 5. ج أَضْرَابٌ דומה, כמו. ضَرْبُ الرَّمْلِ ר' رَمْل. ضَرْبُ النَّارِ ירי אש. جَدْوَلُ الضَّرْبِ ר' جَدْوَل. دَارُ الضَّرْبِ מטבעה (לכסף וכו'). هُوَ وَأَضْرَابُهُ הוא ודומיו (בעקיפין). ضَرْبَةٌ ج ضَرَبَاتٌ מכה, מהלומה. ضَرْبَةُ جَزَاءٍ בעיטת עונשין. ضَرْبَةٌ رُكْنِيَّةٌ קרן (בכדורגל). ضَرْبَةُ شَمْسٍ ר' شَمْس. ضَرْبَةٌ مُعَلِّمٌ מכה מדויקת. ضَرْبَةٌ قَاصِمَةٌ (قَاضِيَةٌ) מכה ניצחת. فِي ضَرْبَةٍ وَاحِدَةٍ בבת אחת, במכה אחת. "הצרות העשר" עשר מכות מצרים. ضِرَابٌ הזדווגות (של בעלי חיים). ضَرِيبٌ 1. מכה. 2. דומה, כמו. ضَرِيبَةٌ ج ضَرَائِبُ מס, היטל. ضَرِيبَةٌ تَصَاعُدِيَّةٌ מס פרוגרסיבי. ضَرِيبَةُ الدَّخْلِ מס הכנסה. ضَرِيبَةٌ عَقَارِيَّةٌ (ضَرِيبَةُ أَمْلَاكٍ) מס רכוש. ضَرِيبَةُ الْقِيمَةِ الْمُضَافَةِ (الْإِضَافِيَّةُ) מס ערך מוסף. ضَرِيبَةٌ كَلَامِيَّةٌ מס שפתיים. ضَرِيبِيٌّ של מס. ازْدِوَاجٌ ضَرِيبِيٌّ כפל מס. سَنَةٌ ضَرِيبِيَّةٌ שנת מס. مَضْرِبٌ ج مَضَارِبُ 1. מקום המכה, מחבט. 2. חד, להב (של חרב). إِنَّهُ مَضْرِبُ الْأَمْثَالِ 1. הוא דוגמה ומופת. 2. הוא משל ושנינה. مِضْرَبٌ ج مَضَارِبُ 1. אוהל גדול. 2. מאהל. 3. מחבט, רחת. 4. מקצף, מטרף. مَضَارِبُ الْبَدْوِ מאהלי הבדווים. مِضْرَابٌ מחבט, רחת. مُضَارَبَةٌ ج مُضَارَبَاتٌ 1. ספסרות, ספקולציה. 2. התקוטטות, קטטה. 3. תחרות. إِضْرَابٌ שביתה. إِضْرَابٌ عَنِ الطَّعَامِ שביתת רעב. تَضَارُبُ התנגשות, סתירה, ניגודים. تَضَارُبُ الْأَنْبَاءِ ידיעות סותרות. اِضْطِرَابٌ ج اِضْطِرَابَاتٌ 1. בלבול, מבוכה, התרגשות. 2. מהומה, בהלה, אי סדר, מהומה. اِضْطِرَابَاتٌ نَفْسِيَّةٌ הפרעות נפשיות (פסיכולוגיות). ضَارِبٌ ج ضَوَارِبُ מכה, הולם. قُوَّةٌ عَسْكَرِيَّةٌ ضَارِبَةٌ כוח מחץ צבאי. طُيُورٌ ضَوَارِبُ צפורים נודדות. الْعُرُوقُ الضَّوَارِبُ העורקים. مَضْرُوبٌ 1. מוכה. 2. מוכפל. 3. מוכה (מטבע). مُضْطَرِبٌ 1. מבולבל, נרגש, נבוך. 2. מעורער.

ضَرَّجَ ـ بِـ ضَرَّجَ II 1. צבע באדום. 2. הכתים בדם. تَضَرَّجَ V 1. האדים (פניו). 2. הוכתם בדם. سَقَطَ مُتَضَرِّجًا بِدَمِهِ נפל כשהוא מתבוסס בדמו. ضَبْطُ مُضَرَّجِ الْيَدَيْنِ נתפס בשעת מעשה, בשעת הרצח.

(ضرح) ضَرِيحٌ ج أَضْرِحَةٌ 1. קבר. 2. מאוזוליאום. ضَرِيحُ الْجُنْدِيِّ الْمَجْهُولِ קבר החייל האלמוני.

ضَرِسَ ـ קהה (שיניים). ضَرَسَةُ الزَّمَانِ נשחק בשיני הזמן. ضَرِسَ ـ קהה שיניו. الْآبَاءُ يَأْكُلُونَ الْحِصْرِمَ وَالْأَبْنَاءُ يَضْرَسُونَ אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה. ضَرَّسَ II נשך. أَضْرَسَ IV הקהה שיניו (חומץ). ضِرْسٌ ج أَضْرَاسٌ وَضُرُوسٌ שן טוחנת. ضِرْسُ الْعَقْلِ שן בינה. خَلْعُ ضِرْسِهِ הוציאו את שינו. ... ضَرُوسٌ 1. נושך. 2. קשה, עקשנית (מלחמה). حَرْبٌ ضَرُوسٌ מלחמה קשה, עקובה מדם. تَضَارِيسُ טופוגרפיה. تَضَارِيسُ الْأَرْضِ טופוגרפיה של פני השטח.

ضَرَطَ ـ הפיח, פלט גזים, "הפליץ". ضَرْطٌ. ضُرَاطٌ נפיחה, פליטת גזים.

ضَرِعَ ـ פניו של אדם שפל ונבזה. ضَرُعَ ـُ 1. נחלש. 2. إِلَى נכנע, השפיל עצמו. 3. התחנן, הפציר ב־. ضَارَعَ III דמה ל־, שווה ל־. أَضْرَعَ IV إِلَى הכניע את, השפיל. تَضَرَّعَ V إِلَى لِـ 1. נכנע ל־, השפיל עצמו לפני־. 2. התחנן, התפלל, העתיר תחינה. ضَرْعٌ ج ضُرُوعٌ 1. עטין, כחל. 2. שד, דד. أَهْلَكَ الزَّرْعَ وَالضَّرْعَ כילה אדם ובהמה, השמיד את הכל. ضَرْعٌ דומה, שווה ל־, כמו. ضَرَاعَةٌ 1. כניעות, השפלה. 2. תחינה. مُضَارَعَةٌ דמיון, היות שווה ל־. تَضَرُّعٌ 1. תחינה, תחנונים. 2. תפילה ואבהות(?). مُضَارِعٌ שווה ל־, דומה, כמו. (الْفِعْلُ) الْمُضَارِعُ 1. פועל הנבנה באותיות אית"ן ומבטא הווה ועתיד. 2. משקל בשירה הערבית (مَفَاعِيلُ فَاعِلَاتُنْ פעמיים).

ضِرْغَمٌ ج ضَرَاغِمُ. ضِرْغَامٌ ج ضَرَاغِمَةٌ 1. אריה. 2. אמיץ.

ضَرِمَ ـ בער, נדלק. ضَرَّمَ II. أَضْرَمَ IV הצית (אש), הדליק, הבעיר. تَضَرَّمَ V. إِضْطَرَمَ VIII בער, נדלק, התלקח, עלה באש. ضِرَامٌ 1. בערה, התלקחות, דלקה. 2. גבורה. ضِرَامَةٌ זרדים, עצי הסקה. مُضْرَمٌ עולב (בנפשו). إِضْطِرَامٌ התלקחות, התלקחות, להט, בערה. إِضْطِرَامُ الْعَوَاطِفِ התלקחות (התעוררות) הרגשות. مُضْطَرِمٌ בוער, לוהט, מתלקח.

(ضرو. ضري) ضَرِيَ ـ 1. התמכר לדבר. 2. נהג, הרגיל את. 3. התאכזר, נעשה קשה. ضَرَّى II. أَضْرَى IV 1. הסית. 2. بِـ שיסה (כלב) ב־, אימן לצוד, שידר ב־. ضَارٍ(ي) ج ضَوَارٍ(ي) 1. פרא, פראי, טורף. 2. מאומן (כלב) וכו'. حَرْبٌ ضَارِيَةٌ מלחמה עזה. ضَرَاوَةٌ 1. פראות. 2. פראות.

ضَعْضَعَ 1. מוטט, הרס, ערער. 2. החליש. تَضَعْضَعَ 1. התמוטט, נהרס. 2. התמעט, תשש, נחלש, התנוון. ضَعْضَعَةٌ הרס, ... , תשישות, התמוטטות. مُتَضَعْضِعٌ חלש, תשוש, מתמוטט והולך.

ضَعُفَ ـُ רפה, חלש, תש כוחו. ضَعَّفَ II 1. הכפיל. 2. החליש, תשש. ضَاعَفَ III הכפיל. أَضْعَفَ IV החליש, שלח רחץ(?) מכוחו. تَضَاعَفَ VI הוכפל, התרבה. اِسْتَضْعَفَ X 1. חשב את־ לחלש. 2. השפיל. ضَعْفٌ. ضُعْفٌ חולשה, רפיון, תשישות. ضُعْفُ (ضَعْفُ) الْإِرَادَةِ חסר כוח רצון. ضُعْفُ التَّنَاسُلِ חוסר כוח גברא, אימפוטנציה. ضِعْفٌ ج أَضْعَافٌ כפול. إِزْدَادَ أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً גדל פי כמה וכמה. ضَعِيفٌ ج ضُعَفَاءُ وَضِعَافٌ חלש, רפה, חסר כוח, תשוש. ضَعِيفُ الْإِرَادَةِ חסר כוח רצון, בעל אופי רפה. ضَعِيفُ الْأُسْلُوبِ בעל סגנון לקוי (סגנון). ضَعِيفُ الْعَقْلِ רפה שכל, לקוי בשכלו. ضَعِيفُ الْقَلْبِ 1. בעל לב

חַלָּשׁ. 2. מִגַּע כְּלָ, רְקִיעָי. الجِنْسُ الضَّعِيفُ המין החלש. إِضْعَافٌ החלשה, הַרְפָּיָה. تَضَاعِيفُ 1. תּוֹךְ הַדָּבָר, קְפָלִים, סְעִיפִים. 2. בֵּין הַשִּׁיטִין, בְּקֶרֶב. مُضَاعَفَةٌ. تَضَاعُفٌ הַכְפָּלָה, הִתְרַבּוּת. مُضَاعَفٌ 1. כָּפוּל, מֻכְפָּל, מְרֻבֶּה. 2. דִּקְדּוּקִי (פֹּעַל כָּפוּל) مُضَاعَفٌ. مُضَعَّفٌ מְחֻזָּק (בדקדוק). مُضَاعَفَاتٌ סִבּוּכִים, הַשְׁפָּעוֹת. مُسْتَضْعَفٌ חַלָּשׁ, מִסְכֵּן. المُسْتَضْعَفُونَ فِي الأَرْضِ הַמִּסְכֵּנִים עֲלֵי אֲדָמוֹת.

ضَغَثَ ـَ בִּלְבֵּל. ضَغِثَ ـَ הָיָה מְבֻלְבָּל, חֲסַר סֵדֶר. ضِغْثٌ ج أَضْغَاثٌ 1. חֲבִילַת עֲשָׂבִים. 2. חֹפֶן. 3. עִרְבּוּבְיָה, חֹסֶר סֵדֶר. أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ 1. בִּלְבּוּל חֲלוֹמוֹת, חֲלוֹמוֹת שָׁוְא. 2. סִיּוּטִים. ضِغْثٌ عَلَى إِبَّالَةٍ מר׳ ע׳ (أبل) إِبَّالَةٌ.

ضَغَطَ ـَ 1. לָחַץ, דָּחַס, כָּבַשׁ. 2. הֵעִיק. 3. בִּצְמְצֵם (הוצאות). 4. عَلَى הֵעִיק עַל, הֵצִיק לְ, הִכְבִּיד עַל, אִלֵּץ אֶת. 5. הִקִּישׁ (על מקשים). إِنْضَغَطَ VII נִלְחַץ, נִדְחַס, נִכְבַּשׁ (במכבש וכו׳). ضَغْطٌ ج ضُغُوطٌ 1. לַחַץ, דְּחִיסוּת. 2. כֹּחַ (מכני) בכיוון. ضَغْطُ الدَّمِ לַחַץ הַדָּם. ضَغْطُ الرَّأْيِ العَامِّ לַחַץ דַּעַת הַקָּהָל. ضَغْطُ الهَوَاءِ. الضَّغْطُ الجَوِّيُّ לַחַץ הָאֲוִיר. ضَاغِطٌ לוֹחֵץ, מַלְחִיץ. ضَاغُوطٌ סִיּוּט ע׳ (كبس) كَابُوس. ضَاغِطٌ ج ضَوَاغِطُ. آلَةٌ ضَاغِطَةٌ. ضَاغِطَةٌ ج ضَوَاغِطُ מַדְחֵס, מַכְבֵּשׁ (לכותנה כנשק). مَضْغُوطٌ 1. דָּחוּס, לָחוּץ, כָּבוּשׁ. 2. מְקֻצָּר (תוכן מכווץ). تَضَاغُطٌ דְּחִיסוּת. مِضْغَطٌ ج مَضَاغِطُ מַדְ לַחַץ, מְנוֹמֶטֶר.

ضَغَنَ ـَ נָטַר אֵיבָה, שָׂטַם, שָׂנֵא. تَضَاغَنَ VI שָׂטְמוּ. ضِغْنٌ ج أَضْغَانٌ. ضَغِينَةٌ ج ضَغَائِنُ נְטִירַת אֵיבָה, מַשְׂטֵמָה, שִׂנְאָה. لَا يُضْمِرُ لَهُ ضَغِينَةً אֵינוֹ נוֹטֵר לוֹ אֵיבָה.

(ضفف) ضَفَّةٌ ج ضِفَافٌ 1. גָּדָה, חוֹף. 2. קְבוּצַת אֲנָשִׁים, קָהָל. الضِّفَّةُ الغَرْبِيَّةُ הַגָּדָה הַמַּעֲרָבִית (של הירדן).

ضِفْدَعَةٌ. ضِفْدَعٌ. ضُفْدُعٌ ר׳ ج ضَفَادِعُ צְפַרְדֵּעַ. ضِفْدَعٌ بَشَرِيٌّ. رَجُلُ ضَفَادِعَ אִישׁ צְפַרְדֵּעַ, אמפיבאי.

ضَفَرَ ـِ ضَفْرٌ II קָלַע (שער, חוטים וכו׳), פָּתַל, שָׁזַר, שִׁלֵּב. ضَافَرَ III עָזַר, סִיֵּעַ לְ. تَضَافَرَ VI חָבַר עִם, הִתְאַחֵד (לשם מטרה), הִצְטָרֵף לְ. ضَفْرٌ ج ضُفُورٌ. ضَفَارٌ ج ضُفُرٌ רְצוּעַת הָאֻכָּף, חֲגוֹרָה. ضَفِيرَةٌ ج ضَفَائِرُ צַמָּה, מִקְלַעַת, מִקְלַעַת שְׂעָרוֹת. تَضَافُرٌ הִתְחַבְּרוּת, הִצְטָרְפוּת יַחַד.

(ضفو) ضَفَا ـُ שָׁפַע, גָּדַל, שָׁפַע, גָּלַשׁ. أَضْفَى IV عَلَى 1. הִשְׁפִּיעַ עַל, הֶעֱנִיק אֶת, נָתַן (כשפע) לְ. 2. שִׁוָּה, הֶאֱצִיל, נָסַךְ עַל. أَضْفَى عَلَيْهِ جَمَالًا נָסַךְ עָלָיו יֹפִי (חן). إِضْفَاءٌ הַאֲצָלָה, שִׁוּוּי, נְסִיכָה. ضَافٍ(ي) ـ 1. שׁוֹפֵעַ, מָלֵא. 2. מְפֹרָט. 3. מַקִּיף, נִרְחָב. 4. מַקִּיף. تَقْرِيرٌ ضَافٍ דוּחַ מְפֹרָט (מקיף).

ضَلَّ ـِ 1. סָטָה, סָר (מן הדרך הנכונה). 2. תָּעָה, אָבַד, לֹא מָצָא אֶת דַּרְכּוֹ. 3. נִשְׁגָּה, הָלַךְ שׁוֹלָל. ضَلَّ سَعْيُهُ מַאֲמָצָיו הָיוּ לַשָּׁוְא. ضَلَّ طَرِيقَهُ לֹא מָצָא אֶת דַּרְכּוֹ, תָּעָה בְּדַרְכּוֹ. ضَلَّلَ II. أَضَلَّ IV 1. הִתְעָה, הֵסִיט מִן הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה. 2. הִטְעָה, הִכְשִׁיל, הוֹלִיךְ שׁוֹלָל. 3. הֶאֱשִׁים אֶת־ שֶׁהוּא תּוֹעֶה. ضَلَّ. ضَلَالٌ ضَلَالَةٌ 1. תְּעִיָּה, סְטִיָּה (מדרך הישר), נְטִיָּה מִן, טָעוּת, אִבּוּד דֶּרֶךְ. 2. אָבְדָן, כְּלָיָה. ضَلَالُ التَّعَاظُمِ ע׳ عَظَمَة. ضَلَالُ الأَلْوَانِ עִוָּרוֹן צְבָעִים ע׳ (عمي) عَمَى الأَلْوَانِ، الدَّلْتُونِيَّةُ. تَضْلِيلٌ. إِضْلَالٌ הַתְעָיָה, הַטְעָיָה, הוֹלָכַת שׁוֹלָל. ضَالٌّ ج ضُلَّالٌ وَضُلَّالٌ 1. תּוֹעֶה, טוֹעֶה, סוֹטֶה (מדרך הישר), מֻשְׁחָת. 2. אָבוּד. الكِلَابُ الضَّالَّةُ כְּלָבִים מְשֻׁוטְטִים. ضَالَّةٌ חֵפֶץ אָבוּד, אֲבֵדָה. ضَالَّةٌ مَنْشُودَةٌ אֲבֵדָה מְבֻקֶּשֶׁת. الحِكْمَةُ ضَالَّةُ المُؤْمِنِ מר׳ הַחָכְמָה הִיא מְבֻקָּשׁוֹ שֶׁל הַמַּאֲמִין, רֵאשִׁית חָכְמָה קְנֵה חָכְמָה. مُضَلِّلٌ. مُضِلٌّ מַטְעֶה, מַתְעֶה, מוֹלִיךְ שׁוֹלָל, מַכְשִׁיל.

ضَلَعَ ـَ 1. נִכְפַּף, עֻקַּם. 2. סָטָה, סָר מִן. ضَلَعَ ـَ مَعَ צִדֵּד בְּ, נָטָה לְ. 4. הִכָּה אֶת צַלְעוֹתָיו. 3. צֶלַע ע׳ ظَلَعَ. ضَلِعَ ـَ 1. נִכְפַּף, הָיָה עָקֹם. 2. שָׁבַע, רָוָה. ضَلُعَ ـُ 1. חָזַק, הִתְחַזֵּק. 2. הִתְמַחָה, הָיָה בָּקִי בְּ, יָדַע בִּיסוֹדִיּוּת. ضَلَّعَ II 1. כָּפַף, עִקֵּם. 2. צִלֵּעַ, הִבְלִיט בְּצַלְעוֹת (צורה הנדסית). تَضَلَّعَ V. إِسْتَضْلَعَ X 1. שָׂבַע, רָוָה. 2. הָיָה בָּקִי, הִתְמַחָה, יָדַע בְּאֹפֶן יְסוֹדִי. إِضْطَلَعَ VIII بِـ فِي מִלֵּא (תפקיד), קִיֵּם, נָשָׂא (באחריות). إِضْطَلَعَ بِمَسْؤُولِيَّتِهِ נָשָׂא בְּאַחֲרָיוּתוֹ, מִלֵּא אֶת תַּפְקִידוֹ. ضَلْعٌ אֲגֻדַּת, חִבָּה. ضَلْعُهُ مَعَهُ הוּא אוֹהֵד אוֹתוֹ. ضِلْعٌ. ضِلَعٌ ج ضُلُوعٌ وَأَضْلَاعٌ وَأَضْلُعٌ 1. צֶלַע. 2. קֶרֶב, חֶבְיוֹן לֵב. 3. קַו בְּמְצֻלָּע (בהנדסה). مُتَشَارِي الأَضْلَاعِ שְׁוֵה צְלָעוֹת. لَهُ ضِلْعٌ فِي الجَرِيمَةِ יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בַּפֶּשַׁע, מְעֹרָב בַּעֲבֵרָה. ضَلِيعٌ 1. חָזָק, אֵיתָן. 2. בָּקִי, מֻמְחֶה, יוֹדֵעַ עַל בֻּרְיוֹ. ضَلَاعَةٌ 1. חֹזֶק, אֵיתָנוּת, חֲסִינוּת. 2. בְּקִיאוּת, מֻמְחִיּוּת. مُضَلَّعٌ 1. מְצֻלָּע (בהנדסה). 2. מְקֻשָּׁט, מְקֻשָּׁט בְּפַסִּים. صَاجٌ مُضَلَّعٌ לוּחוֹת גַּלִּיִּים מְגֻלָּוָנִים. مُتَضَلِّعٌ בָּקִי, מֻמְחֶה, מֻמְחֶה.

ضَلَّفَةٌ ר׳ צֶלַע דֶּלֶת (מתוך שתיים).

ضَلْفَةٌ T ר׳ מִקְלָעִים ע׳ (حشو) مَحْشِيٌّ. دُولْمَة.

ضَمَّ ـُ إِلَى 1. צֵרֵף, סִפַּח, חִבֵּר, הוֹסִיף, אִחֵד, שִׁתֵּף. 2. קִבֵּץ, אָסַף. 3. כָּלַל, הִכְלִיל, הֵכִיל. 4. נִקֵּד בְּ-ضَمَّة (בדקדוק). ضَمَّهُ إِلَى صَدْرِهَا חִבְּקָה אוֹתוֹ. ضَمَّهُ إِلَى النُّقْطَةِ צֵרֵף אוֹתוֹ לָאִרְגּוּן. إِنْضَمَّ VII إِلَى הִצְטָרֵף, הִסְתַּפֵּחַ, הִתְקַשֵּׁר אֶל, הִתְחַבֵּר, נִכְלַל בְּ. ضَمٌّ 1. צֵרוּף, סִפּוּחַ, שִׁתּוּף. 2. סִימַן ضَمَّة (בדקדוק). ضَمَّةٌ סִימַן תְּנוּעָה ـُ עַל הָאוֹת. ضَمِيمٌ מוּסָף, תּוֹסֶפֶת. ضَمِيمَةٌ ج ضَمَائِمُ 1. תּוֹסֶפֶת מִשְׁלִימָה. 2. נִסְפָּח, תּוֹסָפָה. إِنْضِمَامٌ הִצְטָרְפוּת, הִתְחַבְּרוּת, הִסְתַּפְּחוּת, כְּנִיסָה אֶל. إِضْمَامَةٌ ج أَضَامِيمُ 1. חֲבִילָה (של עיתונים וכו׳), תִּיק. 2. צְרוֹר, זֵר, אֲגֻדַּת פְּרָחִים. مَضْمُومٌ 1. מְצֹרָף, מְסֻפָּח, מְקֻבָּץ, קָשׁוּר. 2. מְנֻקָּד בְּ-ضَمَّة (ـُ).

مُتَضَخِّمٌ מְנֻפָּח. نِظَامٌ مُتَضَخِّمٌ מַעֲרֶכֶת מְנֻפַּחַת (בעבודה).

(ضمحل) إِضْمَحَلَّ 1. נֶחֱלַשׁ, הִתְמוֹטֵט. 2. הָלַךְ וְנֶעְלַם, הִתְאַדָּה, גָּוַע, נָמוֹג, הִתְמוֹגֵג. إِضْمِحْلَالٌ הִתְנַוְּנוּת, הִחָלְשׁוּת, הֵעָלְמוּת, הִתְמוֹטְטוּת. مُضْمَحِلٌّ פָּגוּם, הוֹלֵךְ וְנֶעְלָם, נֶחֱלָשׁ, גּוֹוֵעַ.

ضَمَّخَ – ضَمَّخَ II בִּשֵּׂם, הוֹלִיךְ בְּשָׂמִים עַל-. تَضَمَّخَ V הִתְבַּשֵּׂם, הוֹלִיךְ (גופו) בְּבֹשֶׂם.

ضَمَّدَ – ضَمَّدَ II חָבַשׁ (פצע), קָשַׁר תַּחְבֹּשֶׁת, עָטַף. ضِمَادٌ 1. חֲבִישַׁת פֶּצַע. 2. ج أَضْمِدَةٌ وضَمَائِدُ תַּחְבֹּשֶׁת. ضِمَادَةٌ ج ضَمَائِدُ תַּחְבֹּשֶׁת. مُضَمِّدٌ חוֹבֵשׁ. مُضَمِّدَةٌ חוֹבֶשֶׁת, אָחוֹת.

ضَمُرَ – רָזָה, כָּחַשׁ, נַעֲשָׂה רָזֶה. ضَمَّرَ II שִׁלֵּחַ רָזוֹן, הִרְזָה, עָשָׂה לְכָחוּשׁ. أَضْمَرَ IV 1. שִׁלֵּחַ רָזוֹן. 2. הִכְסִיף, הִסְתִּיר, הִצְפִּין. أَضْمَرَ لَهُ الحُبَّ רָחַשׁ לוֹ אַהֲבָה. أَضْمَرَ لَهُ الشَّرَّ נָטַר לוֹ אֵיבָה. تَضَمَّرَ V רָזָה, כָּחַשׁ. ضُمْرٌ، ضُمُورٌ רָזוֹן, כְּחִישׁוּת, הִתְנַוְּנוּת. ضُمُورُ العَضَلَاتِ אַטְרוֹפְיָה, נִוּוּן שְׁרִירִים. ضِمَارٌ מְפֻקְפָּק. دَيْنٌ ضِمَارٌ חוֹב אָבוּד. ضَمِيرٌ ج ضَمَائِرُ 1. מַצְפּוּן, תּוֹךְ. 2. מַצְפּוּן, מוּסַר כְּלָיוֹת, הָרֶגֶשׁ הַמּוּסָרִי שֶׁל אָדָם. 3. מִלַּת גּוּף, כִּנּוּי גּוּף (בדקדוק). تَأْنِيبُ الضَّمِيرِ יִסּוּרֵי מַצְפּוּן. حَيُّ الضَّمِيرِ בַּעַל מַצְפּוּן. رَاحَةُ ضَمِيرٍ מַצְפּוּן נָקִי. فَاقِدُ الضَّمِيرِ חֲסַר מַצְפּוּן. مِضْمَارٌ ج مَضَامِيرُ 1. מִגְרָשׁ (לאימון סוסים). 2. תְּחוּם, שְׂפֵרָה, מִסְלָה, כַּר פְּעֻלּוֹת, שָׂדֶה. إِضْمَارٌ 1. מַצְפּוּנוֹת, מַחֲשָׁבָה. 2. הֲנִיחָה מֵהַשֵּׂכֶל כְּשֶׁהוּא מִ-مُتَقَاطِعٌ לְ-مُسْتَقْبِلٌ. 3. כִּנּוּי גּוּף סָמוּי. ضَامِرٌ כָּחוּשׁ, רָזֶה, צָנוּם. مُضْمَرٌ 1. סָמוּי, חָבוּי. 2. מִלָּה כִּנּוּי (בדקדוק).

ضَمِنَ – 1. עָרַב, הִתְחַיֵּב, הִבְטִיחַ, הָיָה אַחְרָאִי לְ-. 2. חָבַר, קִבֵּל בִּמְכִירָה אוֹ בִּשְׂכִירוּת. 3. עָבַר, נָתַן בְּמַשְׁכּוֹן. 4. כָּלַל אֶת-. 5. הָיָה בָּטוּחַ בְּ-. مَنْ يَضْمَنُ لِي أَنْ؟ מִי לְיָדִי יִתְקַע כַּף מִי יַבְטִיחַ לִי שֶׁ-? ضَمَّنَ II 1. הִכְלִיל, כָּלַל בְּ-, הִכְנִיס בְּ-. تَضَمَّنَ V הֵכִיל, כָּלַל בְּתוֹכוֹ וּבְקִרְבּוֹ, חָבַק, קִבֵּל בְּתוֹכוֹ, הִשְׁרָה, סְחוּרִים. تَضَامَنُوا VI עָרְבוּ זֶה לְזֶה, הִתְחַיְּבוּ. تَضَامَنَ VI הָיָה סוֹלִידָרִי עִם-, הִזְדַּהָה עִם-, הָיָה שֻׁתָּף לְ-. ضِمْنَ תּוֹךְ, קֶרֶב, פְּנִים, תּוֹךְ שֶׁל-. ضِمْنَهُ בְּתוֹכוֹ, בְּחֻבּוֹ, בְּקִרְבּוֹ. ضِمْنًا 1. בְּמִשְׁתָּמֵעַ, בְּמִרְמָז. 2. בְּכֹחַ (ולא בפועל), בְּפוֹטֶנְצְיָה. مَفْهُومٌ ضِمْنًا מוּבָן בְּמִשְׁתַּמֵּעַ. مِنْ ضِمْنِهِمْ מִתּוֹכָם, מִקִּרְבָּם. ضِمْنِيٌّ בְּמִשְׁתַּמֵּעַ, לֹא בְּצוּרָה מְפֹרֶשֶׁת. إِعْتِرَافٌ ضِمْنِيٌّ הַכָּרָה דֶּה-פַקְטוֹ. ضَمَانٌ 1. עֲרֵבוּת, עֲרֻבָּה, אַחְרָיוּת, הִתְחַיְּבוּת, בִּטָּחוֹן. 2. בִּטּוּחַ. 3. חֲכִירָה (של שטח אדמה), שְׂכִירוּת. ضَمَانٌ اِجْتِمَاعِيٌّ בִּטּוּחַ סוֹצְיָאלִי. ضَمَانٌ بَنْكِيٌّ (مَصْرِفِيٌّ) עֲרֵבוּת בַּנְקָאִית. ضَمَانٌ جَمَاعِيٌّ (مُشْتَرَكٌ) בִּטָּחוֹן קְבוּצִי (בין מדינות). شَرِكَةُ ضَمَانٍ חֶבְרַת בִּטּוּחַ. مَحْدُودُ الضَّمَانِ (م.ض.) בְּעֵרָבוֹן מֻגְבָּל (בע"מ). ضَمِينٌ ج ضُمَنَاءُ ضَامِنٌ עָרֵב, אַחְרַאי. ضَمَانَةٌ עֲרֻבָּה, עֲרֵבוּת. تَضْمِينٌ 1. הַכְלָלָה, הַכְנָסַת פְּרָטִים. 2. בִּטּוּחַ. تَضَامُنٌ 1. עֲרֵבוּת הֲדָדִית, הִזְדַּהוּת, סוֹלִידָרִיּוּת. 2. שֻׁתָּפוּת. تَضَامُنًا مَعَ בְּהִזְדַּהוּת עִם-. تَضَامُنِيٌّ סוֹלִידָרִי. رُوحٌ تَضَامُنِيَّةٌ רוּחַ עֶזְרָה. مَضْمُونٌ ج مَضَامِينُ 1. תֹּכֶן. 2. תָּקֵף. 3. מֻבְטָח. الشَّكْلُ وَالمَضْمُونُ ר' شَكْل. مُضَمَّنٌ מְכֻלָּל, כָּלוּל. مُتَضَامِنٌ מִזְדַּהֶה עִם-, סוֹלִידָרִי.

ضَنَّ بِـ 1. הִתְקַמְצֵן, קָמַץ בְּ-, קָפַץ אֶת יָדוֹ, חָס עַל-, הָיָה כִּילַי. 2. לֹא סָשׁ מִמְּקוֹמוֹ. ضَنَّ بِمُلْكِهِ חָס עַל רְכוּשׁוֹ. ضَنِينٌ ج أَضِنَّاءُ 1. קַמְצָן, כִּילַי. 2. צַר עַיִן.

ضَنُكَ – דָּחַק, הֵצַר, עִקְּשֵׁם (ומחייה). ضَنُكَ – 1. הָיָה צַר וְדָחוּק, הָיָה מְצֻמְצָם. 2. חָלָה, לָקָה (בגופו או בשכלו). ضَنْكٌ צַר, מְצֻמְצָם, דָּחוּק. عَيْشٌ ضَنْكٌ חַיֵּי מְצוּקָה וְדַחֲקוּת.

ضَنِيَ – פָּשַׁט כּוֹחוֹ, תָּשַׁשׁ, נֶחֱלַשׁ, רָזָה. أَضْنَى IV הִתִּישׁ, הֶחֱלִישׁ, הִלְאָה, הוֹגִיעַ. أَضْنَاهُ المَرَضُ הַמַּחֲלָה הִתִּישָׁה אוֹתוֹ. ضَنًى 1. תְּשִׁישׁוּת, חֻלְשָׁה, רִפְיוֹן, חֹסֶר כֹּחַ. 2. מִי שֶׁמְּשַׁמֵּשׁ נֶפֶשׁ. يَا ضَنَايَ יַלְדִּי, מְשַׂמֵּחַ נַפְשִׁי. مُضْنٍ(ي) מֵתִישׁ, מַלְאֶה. مُضْنًى מֻתָּשׁ, תָּשׁוּשׁ, חַלָּשׁ, יָגֵעַ. ضَنِيٌّ חוֹלֶה.

ضَهَدَ – דִּכָּא, עָשַׁק, רָדַף. إِضْطَهَدَ VIII רָדַף, הֵצִיק, לָחַץ, דִּכָּא, עָשַׁק, רָדַף בְּ-. إِضْطِهَادٌ ج إِضْطِهَادَاتٌ דִּכּוּי, רְדִיפָה, עֲשִׁיקָה, עֹשֶׁק. مُضْطَهِدٌ מְדַכֵּא, עוֹשֵׁק, מֵצִיק, אוֹיֵב. مُضْطَهَدٌ רָדוּף עַל עֹשֶׁק, עָשׁוּק, מְדֻכָּא.

ضَهُورٌ ج ضُهُورٌ. ضَاهِرٌ פִּסְגַּת הַר.

(ضهي) ضَاهَى III דָּמָה לְ-, שָׁוֶה לְ-. ضَاهَى بَيْنَهُ وَبَيْنَ فُلَانٍ הִשְׁוָה בֵּינוֹ וּבֵין פְּלוֹנִי. لَا يُضَاهَى שֶׁאֵין דּוֹמֶה לוֹ, אֵין כָּמוֹהוּ, יְחִיד בְּמִינוֹ. مُضَاهَاةٌ 1. דִּמְיוֹן. 2. הַשְׁוָאָה, אֲנָלוֹגְיָה, הַקְבָּלָה. مُضَاهٍ(ي) דּוֹמֶה, מַקְבִּיל, שָׁוֶה.

(ضوأ) ضَاءَ – הֵאִיר, נָגַהּ, זָרַח. ضَوَّأَ II. أَضَاءَ IV 1. הֵאִיר, הֵפִיץ אוֹר, הִגִּיהַ. 2. הִדְלִיק אוֹר. تَضَوَّأَ V הִשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹת (בחשכה). إِسْتَضَاءَ X 1. הִדְלִיק, הֵאִיר. 2. הִתְאַמֵּץ לִרְאוֹת לָאוֹר (נֵר כמשל). 3. בִּקֵּשׁ דַּעַת (הֶאָרוֹת). ضَوْءٌ، ضُوءٌ ج أَضْوَاءٌ. ضِيَاءٌ אוֹר, זֹהַר, אוֹרָה, מָאוֹר. ضَوْءٌ أَمَامِيٌّ אוֹר (פָּנָס) קִדְמִי (במכונית). ضَوْءُ الشَّمْسِ אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. ضَوْءُ السَّمَاءِ זֹהַר הָרָקִיעַ. ضَوْءٌ كَاشِفٌ (كَشَّافٌ) זַרְקוֹר. أَعْطَى الضَّوْءَ الأَخْضَرَ נָתַן אוֹר יָרֹק. أَلْقَى الضَّوْءَ عَلَى הֵפִיץ אוֹר עַל-, בֵּאֵר. عَلَى (فِي) ضَوْءِ לְאוֹר-. سَلَّطَ الأَضْوَاءَ عَلَيْهِ ר' (سلط). أَضْوَاءٌ وَظِلَالٌ אוֹרוֹת וּצְלָלִים. ضَوْئِيٌّ שֶׁל אוֹר, אוֹרִי. سَنَةٌ ضَوْئِيَّةٌ שְׁנַת אוֹר. هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالقَمَرَ نُورًا ק' הוּא אֲשֶׁר שָׂם אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמָאוֹר וְאֶת הַיָּרֵחַ לְאוֹרָה. إِضَاءَةٌ תְּאוּרָה.

(ضور) ضَارَ – 1. נָזַק, הֵרַע. 2. רָעַב. تَضَوَّرَ V הִתְפַּתֵּל מֵרָעָב אוֹ מִכְּאֵב

אחר. ضَوْرٌ. تَضَوُّرٌ רעב חזק.

ضَوْضَاءُ. ضَوْضَى רעש, שאון, המולה רבה. ضَوْضَائِيٌّ רעשני.

(ضوع) ضَاعَ ـُ تَضَوَّعَ V נדף (ריח בושם). ضَوَّعَ II הדיף, הפיץ (ריח ניחוח).

(ضوي) ضَوَى ـِ إِلَى נספח אל, הצטרף. ضَوِيَ ـَ רזה, הצטמק. أَضْوَى IV הביא צאצאים חלושים. إِغْتَرِبُوا لَا تَضْوُوا הנשאו עם נכריות ואל תביאו צאצאים חלושים. إِنْضَوَى VII إِلَى הצטרף אל. إِنْضَوَى تَحْتَ لِوَائِهِ התייצב תחת דגלו. ضَاوٍ(ي) רזה, רעב. إِنْضِوَاءٌ הצטרפות, התייצבות תחת דגל.

(ضير) ضَارَ ـِ הזיק. لَا يَضِيرُنِي الْعَمَلُ העבודה לא מזיקה לי. ضَيْرٌ נזק, רע. لَا ضَيْرَ عَلَيْكَ לא יאונה לך רע.

(ضيز) ضَازَ ـِ عَلَى קיפח, העוויל. قِسْمَةٌ ضِيزَى ר' חלוקת חמס (בכתבי הקודש).

(ضيع) ضَاعَ ـِ אבד, היה נעלם. مَا ضَاعَ حَقٌّ وَرَاءَهُ مُطَالِبٌ (מי שתובע את זכותו יקבלה). ضَيَّعَ II. أَضَاعَ IV אבד, כלה, הפסיד, בזבז. الصَّيْفَ ضَيَّعْتِ اللَّبَنَ מה שהחמצת לא תשיג, עכשיו שאתה רוצה אינו רוצה. أَضَاعَ صَوَابَهُ אבד את עשתונותיו. أَضَاعَ عَلَيْهِ الْفُرْصَةَ הפסיד מידו את ההזדמנות. أَضَاعَ وَقْتَهُ בזבז את זמנו. ضَيْعَةٌ 1. אבדה, בזבוז. 2. ج ضِيَاعٌ חוה חקלאית, אחוזה. ضَيَاعٌ אבדן, אובדן, בזבוז. مِضْيَاعٌ בזבזן, פזרן. تَضْيِيعٌ إِضَاعَةٌ אבוד, החמצה, בזבוז. إِضَاعَةُ الْوَقْتِ בזבוז זמן. ضَائِعٌ אבוד. الْحُبُّ الضَّائِعُ האהבה האבודה (האבוּדה). الشَّبَابُ (الْجِيلُ) الضَّائِعُ הנוער (הדור) האבוד, הנוער (הדור) המקולקל. مَضْيَعَةٌ אבדה, נזק, רשלנות. مَضْيَعَةٌ لِلْوَقْتِ בזבוז זמן.

(ضيف) ضَافَ ـِ 1. אירח, אכסן. 2. התארח. ضَيَّفَ II אירח. أَضَافَ IV 1. אירח, הכניס אורחים. 2. إِلَى הוסיף, צרף, סמך אל. 3. הסמיך (בדקדוק). أَضِفْ إِلَى ذَلِكَ ואת זאת, נוסף על כך. إِنْضَافَ VII התווסף, צורף, חובר. إِسْتَضَافَ X 1. ביקש לארח, ביקש את קרבתו אל, אירח. 2. ביקש להתארח אצל. ضَيْفٌ ج ضُيُوفٌ وَأَضْيَافٌ אורח. نَزَلَ (حَلَّ) ضَيْفًا عِنْدَهُ התארח אצלו. ضَيْفُ الشَّرَفِ אורח כבוד. ضِيَافَةٌ אירוח, הכנסת אורחים, קבלת פני אורחים. دَارُ ضِيَافَةٍ בית הארחה, מלון, אכסניה. مِضْيَافٌ מכניס אורחים, מארח. مَضَافَةٌ، مَضِيفَةٌ בית הארחה. إِضَافَةٌ 1. הוספה, תוספת. 2. סמיכות (בדקדוק). إِضَافَةً إِلَى ذَلِكَ، بِالْإِضَافَةِ إِلَى ذَلِكَ נוסף על כך, זאת ועוד. إِضَافِيٌّ נוסף, משלים. مَبْلَغٌ إِضَافِيٌّ תוספת (סכום כסף). سَاعَاتٌ إِضَافِيَّةٌ שעות נוספות. إِضَافِيَّةٌ יחסיות (בפילוסופיה בין שני נושאים כמו אב ובן). مُضِيفٌ 1. מארח. 2. דייל. مُضَافٌ 1. מוסף, הוספה, נספח. 2. נסמך (בדקדוק). مُضَافٌ إِلَيْهِ סומך (בדקדוק). ضَرِيبَةُ الْقِيمَةِ الْمُضَافَةِ ר' (ضرب) ضَرِيبَةٌ.

(ضيق) ضَاقَ ـِ היה צר מלהכיל, היה מוגבל, הצטמצם, היה דחוק. ضَاقَ بِهِ الْوَقْتُ נדחקה לו השעה. ضَاقَتْ بِهِ الْأَرْضُ היה חסר מנוח, היה נבוך. ضَاقَ بِهِ ذَرْعًا ר' ذَرْعٌ. ضَاقَتْ يَدُهُ عَنْ نَجْدَتِهِ קצרה ידו מלהושיעו. ضَيَّقَ II הצר, צמצם. ضَيَّقَ الْحِصَارَ הדק את המצור. ضَيَّقَ عَلَيْهِ الْخِنَاقَ ר' (خنق) خِنَاقٌ. ضَيَّقَ الْفَجْوَةَ بَيْنَهُمَا צמצם את הפער ביניהם. ضَايَقَ III הצר, הציק, לחץ על, הטריד, נדנד. يُضَايِقُ النَّاسَ מציק לאנשים. تَضَايَقَ VI 1. נעשה צר, הוגבל. 2. مِنْ קצה נפשו ב-, הרגיש מועקה, לא סבל את. ضِيقٌ 1. צרות, דוחק. 2. מצוקה, קוצר, צרה, אי נוחות. ضِيقُ ذَاتِ الْيَدِ קוצר יד, עוני, אביונות. ضِيقُ الْمَقَامِ (النِّطَاقِ) חוסר מקום, קוצר היריעה. ضِيقُ النَّفَسِ קוצר נשימה ר' رَبْو. ضَيِّقٌ צר, מצומצם. ضَيِّقُ الْبَاعِ קצר יד, חסר אונים. ضَيِّقُ الْخُلُقِ (الصَّدْرِ) קצר רוח ונפש. ضَيِّقُ الْعَقْلِ קצר דעת, מוגבל בשכלו. ضَيِّقُ النِّطَاقِ קצר קצה. مَضِيقٌ ج مَضَايِقُ מצר ים. مَضِيقُ جَبَلِ طَارِقٍ מצר גיברלטר. تَضْيِيقٌ הצרה, צמצום. تَضْيِيقُ الْحِصَارِ הידוק המצור. مُضَايَقَةٌ הטרדה, הצקה, הטרדה. مُضَايَقَةٌ جِنْسِيَّةٌ הטרדה מינית. ضَائِقَةٌ מצוקה, דחק, מועקה, קושי. ضَائِقَةٌ مَالِيَّةٌ מצוקה כספית. مُضَايِقٌ מטריד, גורם צרות, מציק.

(ضيم) ضَامَ ـِ إِسْتَضَامَ X 1. חמס, עשק, קפח. 2. השפיל. ضَيْمٌ ج ضُيُومٌ חמס, עושק, קפוח, השפלה, דכוי. ضَامَةٌ ...

ط ט. 1. האות השש עשרה בא"ב הערבי, שמה طاء טאא' והיא אות נחצית שיניית. 2. קיצור של قيراطٌ ע' (قرط).

طاءٌ שם האות ط בערבית.

طابةٌ ج طاباتٌ כדור ע' (كرو) كُرَة.

طابُو T טאבו, רשום קרקעות.

طابُورٌ T ج طَوابيرُ 1. גדוד, צבא, בטליון. 2. מסדר, טור. 3. עמידה בשורות.
طابُورٌ خامِسٌ גיס חמישי. إنْتَظَرَ في الطّابورِ חכה בתור.

طابُونٌ תנור ע' (طبن).

طابِيَةٌ T ج طَوابِي(ي) 1. מבצר, סוללה. 2. צריח (בשחמט). 3. מין עוגה קשה.

طاجِنٌ מחבת ע' (طجن).

طازَة. طازَجٌ P טרי.

طأطأ רכן, הרכין ראש, התכופף. طأطأ رأسَهُ (كالأسَل) כפף כאגמון ראשו.
مُطَأطِئٌ. مُطَأطأٌ רכון, כפוף.

طاغُوتٌ ج طَواغيتُ 1. רודן אכזר, עריץ. 2. שטן. 3. עבודה זרה. أعْبُدُوا اللهَ وَاجْتَنِبُوا الطّاغوتَ ק' עבדו את האלוהים והתרחקו מהשטן.

طاقٌ. طاقَةٌ. طاقِيَةٌ ע' (طوق).

طاقِمٌ ע' (طقم).

طاوِلَةٌ It ج طاوِلاتٌ שולחן. تِنِسُ الطّاوِلَةِ טניס שולחן. لُعْبَةُ الطّاوِلَةِ משחק שש בש.

طاسٌ. طاسَةٌ ספל, קערית.

طاوُوسٌ ע' (طوس).

طَبَّ ـُ 1. טפל וטיפל רפואית, רפא. 2. תקן, היטיב. 3. נקט בעדינות ובקפדנות. 4 היה מומחה במקצועו. طَبَّبَ II רפא, טפל. تَطَبَّبَ V 1. התרפא. 2. עסק ברפואה (כעיסוק משני). إسْتَطَبَّ X 1. בקש עזרה רפואית. 2. בקש תרופה למחלתו.
طِبٌّ. طِبابَةٌ רפואה, מדע הרפוי. طِبُّ الأسْنانِ רפואת שנים. الطِّبُّ البَديلُ רפואה אלטרנטיבית. طِبٌّ بَيْطَرِيٌّ רפואה וטרינרית. طِبٌّ شَرْعِيٌّ רפואה משפטית. كُلِّيَّةُ الطِّبِّ בית ספר לרפואה. طِبِّيٌّ רפואי, תרופתי, אסקולפי. طَبيبٌ ج أطِبّاءُ רופא, מרפא. طَبيبٌ أخِصّائِيٌّ (اخْتِصاصِيٌّ) רופא מומחה. طَبيبٌ نَفْسِيٌّ פסיכיאטר. رَئيسُ (كَبيرُ) الأطِبّاءِ רופא ראשי. طَبيبٌ يُداوي النّاسَ وَهُوَ عَليلٌ מי' מרפא אחרים והוא חולה, רופא רפא עצמך. مَطَبٌّ ج مَطَبّاتٌ מהמורה. مَطَبٌّ صِناعِيٌّ פס האטה. مَطَبٌّ هَوائِيٌّ כיס אויר (בטיסה). تَطْبيبٌ ריפוי, טפול בחולים.

طَبَخَ ـُ בשל. إنْطَبَخَ VII התבשל. طَبْخٌ בשול. طَبْخَةٌ ج طَبَخاتٌ תבשיל, אוכל מבושל. طَبيخٌ طَبْخَة "בשל ונזרק". طَبّاخٌ ج الطَّبَخة מבשל. طِباخَةٌ בשול, עבודות, מלאכת הבשול, קולינריה. مَطْبَخٌ ج مَطابِخُ מטבח, חדר בשול.

طَبَرٌ P ج الطَّبار גרזן.

طَبَنْشُورَةٌ T ج طَباشيرُ גיר. طَباشيرِيٌّ גירי.

طَبْطَبَ 1. טפטף. 2. הכה בכפים. طَبْطابَةٌ מחבט.

طَبَعَ ـَ 1. הדפיס, הטביע בדפוס. 2. טבע, צר צורה, חטם. 3. חתם, רשם, שם חותם, הטביע בחותמת. 4. ברא (אלוהים), יצר. 5. עצב, קבע. 6. השאיר את רושמו. طَبَعَ اللهُ عَلَى قَلْبِهِ האלוהים אטם (חתם) את לבו. طَبَعَ بِطابَعِهِ טבע את חותמו. طَبَعَ قُبْلَةً عَلَى خَدِّها נשק לה על לחיה. طَبَّعَ II 1. אלף, הרגיל, חנך ל-. 2. נרמל (יחסים לשעבר). 3. הדפיס. تَطَبَّعَ V הסתגל ל-, הרגיל עצמו ל-, קבל אופי. تَطَبَّعَ بِطِباعِهِ קבל לעצמו את אופיו. إنْطَبَعَ VII 1. נדפס, נחתם, הוטבע. 2. התרשם. طَبْعٌ 1. הדפסה, דפוס. 2. ج طِباعٌ وأطْباعٌ טבע, אופי, עקרון, תכונה, מדה. طَبْعًا. بِالطَّبْعِ כמובן, ודאי, בטבע, כרגיל. سَيِّئُ الطَّبْعِ רע מזג. تَحْتَ الطَّبْعِ בדפוס, עומד לצאת לאור (בקרוב). طَبْعُ الحَجَرِ דפוס אבן, ליתוגרפיה. طَبْعَةٌ הדפסה, מהדורה, הוצאה. طَبْعَةٌ مُنَقَّحَةٌ מהדורה מתוקנת. طابِعَةٌ ج طابِعاتٌ מדפסת. طَبّاعٌ מדפיס. طِباعٌ אופי ע' طَبْع. طِباعَةٌ אמנות הדפוס. طَبيعَةٌ ج طَبائِعُ 1. טבע. 2. אופי, תכונה, עקרון, מזג, מדה. 3. טוב. بِطَبيعَةِ الحالِ כדרך הטבע, כרגיל, כמובן. عِلْمُ الطَّبيعَةِ מדעי הטבע. فَلْسَفَةُ ما وَراءَ الطَّبيعَةِ מטפיזיקה, המדע שמעבר לטבע. طَبيعِيٌّ 1. טבעי, מובן מאליו, מקובל, רגיל. 2. פיזיקלי. الطَّبيعِيّاتُ. العُلومُ الطَّبيعِيَّةُ מדעי הטבע. المَذْهَبُ الطَّبيعِيُّ. طَبيعِيَّةٌ נטורליזם. مَطْبَعَةٌ ج مَطابِعُ בית דפוס. حُرِّيَّةُ المَطابِعِ חופש העתונות (הפרסום). مَطْبَعِيٌّ של דפוס. خَطَأٌ (غَلَطٌ) مَطْبَعِيٌّ טעות דפוס. إنْطِباعٌ ج إنْطِباعاتٌ רושם, רשום, השפעה. أحْدَثَ انْطِباعًا عَميقًا עשה (השאיר) רושם עמוק. إنْطِباعِيٌّ אימפרסיוניסטי (באמנות), התרשמותי. إنْطِباعِيَّةٌ אימפרסיוניזם. طابَعٌ ج طَوابِعُ 1. בול. 2. חותמת, סימן היכר, תווית. طابَعُ دَمْغَةٍ בול הכנסה. لَهُ طابَعٌ مُمَيَّزٌ יש לו אופי מיוחד. طَبَعَهُ بِطابَعِهِ השאיר בו את חותמו (רושמו). مَطْبوعٌ מודפס, חתום, טבוע וכו'. مَطْبوعٌ بِطابَعِهِ טבוע בחותמו (באופיו). مَطْبوعٌ عَلَى קבוע ב-. شاعِرٌ مَطْبوعٌ משורר אותנטי (בעל אופי מיוחד). مَطْبوعاتٌ דברי דפוס, פרסומים. قانونُ المَطْبوعاتِ חוק העתונות.

طَبَّقَ II 1. יישם, בצע, הנהיג. 2. כסה, סגר. طَبَّقَتْ شُهْرَتُهُ الآفاقَ. طَبَّقَ

صِيتُهُ الخَافِقَيْن יָצָא שְׁמוֹ לְמֶרְחוֹק, שְׁמוֹ הָלַךְ לְפָנָיו. طَابَقَ III 1. הִתְאִים, הָיָה שָׁוֶה וְשֵׁנִי מַשְׁלִימִים לְשָׁלֵם, עָשָׂה הַתְאָמָה, הִקְבִּיל, דָּמָה, הָלַם. 2. بَيْنَ הִשְׁוָה בֵּין, הִקְבִּיל בֵּין. 3. عَلَى הִסְכִּים עַל. أَطْبَقَ IV 1. סָגַר, כִּסָּה, עָצַם. 2. عَلَى הִסְכִּים עַל. 3. הִתְקִיף (אוֹיֵב), סָגַר עַל. 4. ע' فَمُه. أَطْبَقَ شَفَتَيْهِ סָגַר שְׂפָתָיו, שָׁתַק. أَطْبَقَ عَلَى رَقَبَتِهِ חָנַק אוֹתוֹ. أَطْبَقَ اللَّيْلُ שָׂרַר חֹשֶׁךְ לַיְלָה. تَطَبَّقَ V הִתְכַּסָּה, נִסְגַּר. إِنْطَبَقَ VII 1. הִתְכַּסָּה, נִסְגַּר. 2. عَلَى הָלַם, תָּאַם אֶת, חָל עַל. إِنْطَبَقَ عَلَيْهِ القَانُونُ הַחוֹק חָל עָלָיו. وَلَو انْطَبَقَتِ السَّمَاءُ عَلَى الأَرْضِ אֲפִלּוּ יִפְּלוּ הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. طِبْقٌ תּוֹאֵם, תּוֹאַם. طِبْقَ الأَصْلِ הֶעְתֵּק, כְּפִי הַמָּקוֹר. طِبْقًا لِـ בְּהֶתְאֵם ל-, לְפִי, בְּהֶתְאֵם לְפִי. طَبَقٌ ج أَطْبَاقٌ 1. מִכְסֶה. 2. צַלַּחַת. 3. קְעָרָה וּמַגָּשׁ אֲחוּזִים. 4. מַגָּשׁ (עָשׂוּי מִנְּצָרִים וְכוּ'). 5. ج طِبَاقٌ שְׁכָבָה, דֶּרֶג. طَبَقٌ رَئِيسِيٌّ מָנָה עִקָּרִית (בַּאֲרוּחָה). طَبَقٌ طَائِرٌ צַלַּחַת מְעוֹפֶפֶת. أَطْبَاقٌ طَائِرَةٌ 1. צַלָּחוֹת מְעוֹפְפוֹת. 2. עַב"מִים. عَلَى طَبَقٍ مِنْ ذَهَبٍ עַל מַגַּשׁ שֶׁל זָהָב. طَبَقَةٌ ج طَبَقَاتٌ وطِبَاقٌ 1. שִׁכְבָה, רֹבֶד, קוֹמָה. 2. קוֹמָה, דְּיוֹטָה. 3. מַעֲמָד, דַּרְגָּה. طَبَقَةٌ اجْتِمَاعِيَّةٌ רֹבֶד (מַעֲמָד) חֶבְרָתִי. الطَّبَقَةُ الرَّاقِيَةُ הַמַּעֲמָד הָעֶלְיוֹן. طَبَقَةٌ صَوْتِيَّةٌ טוֹן, צְלִיל, גֹּבַהּ קוֹל. الطَّبَقَةُ العُمَّالِيَّةُ (الكَادِحَةُ) מַעֲמַד הַפּוֹעֲלִים. طَبَقَةُ الأُوزُونِ (الطَّبَقَةُ النَّحِيسَةُ) כַּת הַמֻּשְׁחָתִים (מוּחוּת). صِرَاعُ (حَرْبُ) الطَّبَقَاتِ מִלְחֶמֶת מַעֲמָדוֹת. عِلْمُ طَبَقَاتِ الأَرْضِ גֵּאוֹלוֹגְיָה, תּוֹרַת הָאָרֶץ. طَبَقِيٌّ מַעֲמָדִי. الصِّرَاعُ الطَّبَقِيُّ מִלְחֶמֶת הַמַּעֲמָדוֹת. طَبَقِيَّةٌ מַעֲמָדִיּוּת. طَابِقٌ ج طَوَابِقُ קוֹמָה, דְּיוֹטָה. طَابِقٌ عُلْوِيٌّ קוֹמָה עֶלְיוֹנָה. طَابُوقَةٌ ج طَابُوقٌ وطَوَابِيقُ לְבֵנָה שְׂרוּפָה. طُبَّاقٌ צִיּוּן (צֶמַח). طِبَاقٌ מִשְׁנֵי צְדָדִים. يُحْيِي وَيُمِيتُ מָגוֹג, אַנְטִיתֶזָה. مُطَبِّقِيَّةٌ 1. מִתְקָן לְכִבּוּשׁ כֵּלִים וּבַמְּשׂוֹת. 2. סוּג הַשְּׁאֵלוֹת ע' سَفْرَطَاس. تَطْبِيقٌ יִשּׂוּם, בִּצּוּעַ, הַגְשָׁמָה, עֲשִׂיָּה, הוֹצָאָה לַפֹּעַל. تَطْبِيقِيٌّ יִשּׂוּמִי, שִׁמּוּשִׁי, מַעֲשִׂי. عُلُومٌ تَطْبِيقِيَّةٌ מַדָּעִים שִׁמּוּשִׁיִּים. مُطَابَقَةٌ. تَطَابُقٌ 1. הַתְאָמָה. 2. שִׁוְיוֹנוּת, הִתְאַמְּאוּת. مُطَابِقٌ תּוֹאֵם, אֲמִתִּי, מַתְאִים. مُطَابِقٌ لِلْحَقِيقَةِ מַתְאִים לְאֶמֶת, אֲמִתִּי. مُطْبَقٌ מֻחְלָט, גָּמוּר, נֶחְרָץ, טוֹטָלִי. جَهْلٌ مُطْبَقٌ בּוּרוּת מֻחְלֶטֶת (טוֹטָלִית). طَبَّاقٌ. طَبَّاقٌ טַבָּח. إِطْبَاقٌ הַתְקָפָה אוֹת ע' (فخم) تَفْخِيم.

طَبَلَ - طَبْلٌ ج תֻּפִּים, תֹּף, מַכָּה בַּתֹּף. طَبَّلَ وَزَمَّرَ הִכָּה בַּתֹּף וְחִלֵּל. طَبَّلَ وَزَمَّرَ لَهُ שָׁר לוֹ "הַלֵּל", הִלֵּל. طَبْلٌ ج طُبُولٌ وأَطْبَالٌ תֹּף. طَبْلُ الجَوْفِ (?) אַסְפַּקְלַרְיָה. طَبْلَةٌ ج طَبَلَاتٌ 1. תֹּף. 2. שֻׁלְחָן קָטָן. طَبْلَةُ الأُذُنِ ע' أُذُن. طَبَّالٌ מְתוֹפֵף, מַכֵּה בְּתֹף. تَطْبِيلٌ תִּפּוּף. بِالتَّطْبِيلِ وَالتَّزْمِيرِ בְּתֻפִּים וּבַחֲצוֹצְרוֹת. طَبْلِيَّةٌ שֻׁלְחָן אֹכֶל עָגֹל.

(طبن) طَابُونٌ. طَابُونَةٌ ج طَوَابِينُ תַּנּוּר, תַּנּוּר אֲפִיָּה עַרְבִי. طَبَّانٌ T אוֹפֶה.

طَبَنْجَةٌ T אֶקְדָּח.

طُبُوغْرَافِيَا G טוֹפּוֹגְרַפְיָה.

طَجَنَ - בִּשֵּׁל בְּמַחֲבַת, טִגֵּן. طَاجِنٌ ج طَوَاجِنُ 1. מַחֲבַת. 2. מִין קְדֵרָה חַרְסִית. مُطَجَّنٌ מְטֻגָּן.

طَحَلَ - חָלָה בַּטְּחוֹל. طِحَالٌ ج طُحُلٌ טְחוֹל. طُحَالٌ דַּלֶּקֶת הַטְּחוֹל.

طُحْلُبٌ ج طَحَالِبُ טַחְלָב, אַצּוֹת, יְרוֹקָה.

طَحَنَ - 1. טָחַן, כָּתַשׁ, שָׁחַק, רִסֵּק. 2. הֵמִית. تَطَاحَنُوا VI לָחֲמוּ זֶה בָּזֶה, הִתְקוֹטְטוּ, הִתְגּוֹשְׁשׁוּ. إِنْطَحَنَ VII נִטְחַן, נִשְׁחַק. طَحْنٌ. طَحِينٌ קֶמַח. جَعْجَعَةٌ وَلَا أَرَى طِحْنًا מה' קַשְׁקָשִׁים, רַעַשׁ וַהֲמֻלָּה וְלֹא כְלוּם. طَحِينَةٌ טְחִינָה. حَلْوَى طَحِينِيَّةٌ מִין חַלְבָה, חַלְוָה. طَحَّانٌ טוֹחֵן, טַחָן. طَاحُونٌ. طَاحُونَةٌ ج طَوَاحِينُ טַחֲנָה, מַטְחֵנָה. طَاحُونَةُ هَوَاءٍ טַחֲנַת רוּחַ. مِطْحَنَةٌ ج مَطَاحِنُ מַטְחֵנָה. طَاحِنٌ. طَاحِنَةٌ ج طَوَاحِنُ טוֹחֶנֶת (שֵׁן). حَرْبٌ طَاحِنَةٌ מִלְחָמָה קָשָׁה. مَطْحُونٌ 1. טָחוּן, דַּק. 2. מְדֻכָּא. الطَّبَقَاتُ المَطْحُونَةُ הַשְּׁכָבוֹת הַמְדֻכָּאוֹת (הָעֲנִיּוֹת).

طَرَّ - 1. צִמַּח. 2. חִדֵּד, הִשְׁחִיז. 3. צָמַח. طَرَّ شَارِبُهُ צָמַח שְׂפָמוֹ. طُرًّا כֻּלָּם. أَحَبَّ النَّاسَ طُرًّا אָהַב אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים לְלֹא יוֹצֵא מִן הַכְּלָל. طُرَّةٌ ج طُرَرٌ 1. צְלָלִית, קְוֻצַּת שֵׂעָר. 2. סֵפֶל הָאִיקוֹנוֹגְרַפְיָה (הַמּוּסְלְמִית) ע' طُغْرَاء.

طَرَأَ - 1. عَلَى חָל (שִׁנּוּי) ב-, קָרָה, אֵרַע, הִתְרַחֵשׁ. 2. עָלָה בְּדַעְתּוֹ לְפֶתַע. طَرَأَتْ لِي فِكْرَةٌ עָלְתָה לִי רַעְיוֹן. مَاذَا طَرَأَ عَلَيْهِ؟ מָה קָרָה לוֹ? طَرِيءٌ טָרִי. طَارِئٌ ج طَوَارِئُ פִּתְאוֹמִי, לְפֶתַע, בִּלְתִּי צָפוּי, יוֹצֵא מִן הַכְּלָל. إِجْتِمَاعٌ طَارِئٌ יְשִׁיבָה שֶׁלֹּא מִן הַמִּנְיָן, יְשִׁיבַת חֵרוּם. طَارِئَةٌ ج طَوَارِئُ 1. חֵרוּם. 2. צָרָה, פֻּרְעָנוּת. تَعْلِيمَاتُ الطَّوَارِئِ הוֹרָאוֹת חֵרוּם. حَالَةُ الطَّوَارِئِ מַצַּב חֵרוּם. غُرْفَةُ الطَّوَارِئِ חֲדַר מִיּוּן. قَانُونُ الطَّوَارِئِ תַּקָּנוֹת (חֹק) לִשְׁעַת חֵרוּם. قِسْمُ الطَّوَارِئِ חֲדַר מִיּוּן. قُوَّةُ الطَّوَارِئِ الدَّوْلِيَّةُ כּוֹחַ הַחֵרוּם שֶׁל הָאוּ"ם.

طَرِبَ - רָטַט (מֵהִתְרַגְּשׁוּת, מִמּוּסִיקָה וְכוּ'), הִתְרַגֵּשׁ, הֻנַּע לִידֵי אֶקְסְטָזָה. أَطْرَبَ IV שָׁר, שַׁר (בְּצוּרָה מַרְשִׁימָה), הִרְנִין, רִגֵּשׁ. طَرَبٌ ج أَطْرَابٌ רֶגֶשׁ מוּסִיקָלִי לִירִי, אֶקְסְטָזָה, רֶטֶט, שִׂמְחָה, עַלִּיזוּת. آلَةُ طَرَبٍ כְּלִי נְגִינָה. كَوْكَبُ الطَّرَبِ זְמַר כּוֹכָב. طَرِبٌ ج طِرَابٌ נָתוּן בְּאֶקְסְטָזָה, מְרֻגָּשׁ מְאוֹד, מְשֻׁחְרָר וְכוּ'. طَرُوبٌ שָׂמֵחַ, עַלִּיז. إِطْرَابٌ הַנְעָמָה, הַרְטָטָה (עַל יְדֵי זִמְרָה וְכוּ'). مُطْرِبٌ 1. זַמָּר. 2. מַנְעִים, מְרַגֵּשׁ. مُطْرِبَةٌ זַמֶּרֶת. مُطْرِبَةُ الشَّرْقِ כִּנּוּיָהּ שֶׁל הַזַּמֶּרֶת הַמִּצְרִיָּה אֻם כֻּלְתּוּם.

طَرْبُوشٌ T ج طَرَابِيشُ תַּרְבּוּשׁ. طَرَابِيشِيٌّ מוֹכֵר אוֹ מְתַקֵּן תַּרְבּוּשִׁים. مُطَرْبَشٌ. مُتَطَرْبِشٌ 1. חָבוּשׁ תַּרְבּוּשׁ. 2. מ' בֶּן הַמַּעֲמָד הַבֵּינוֹנִי הַמְּבֻסָּס (בְּמִצְרַיִם שֶׁלִּפְנֵי הַמַּהְפֵּכָה).

طَرَحَ - 1. הִטִּיל, זָרַק, הִשְׁלִיךְ, הִכְרִיעַ, הִפִּיל. 2. חִסֵּר, הִפְחִית (בְּחֶשְׁבּוֹן). 3. عَلَى הֵטִיל, הֶעֱמִיד בִּפְנֵי, הִצִּיעַ לְ-. 4. طَرَحَتْ הִפִּילָה (אִשָּׁה). طَرَحَ الثِّقَةَ بِالحُكُومَةِ

העמיד להצבעה אמון בממשלה, בקש אמון בממשלה. طَرَحَ سُؤَالاً הציג שאלה. طَرَحَ القَضِيَّةَ لِلْبَحْثِ (لِلْمُنَاقَشَةِ) העמיד לויכוח את הענין לדיון. طَارَحَ III 1. שוחח עם, החליף דברים עם. 2. התחרה (בשירה). طَارَحَهُ الحَدِيثَ החליף אתו שיחה. طَارَحَهَا الغَرَامَ החליף אהבים עמה. تَطَرَّحَ V התעלף. إِنْطَرَحَ VII عَلَى 1. הוטל על, הֻשלך על, נדרס על, נפל על. 2. השתטח, הפיל עצמו. إِطَّرَحَ VIII הטיל למרחוק. طَرْحٌ 1. השלכה, זריקה, הרחקה. 2. הפלה. 3. פיחות, חסור (בחשבון), הפחתה. 4. תפיסה, השקפה, הבעה. طَرْحُ البَحْرِ (النَّهْرِ) פסלת סחופה על חוף. طَرْحٌ فِكْرِيٌّ תפיסה רעיונית. طَرْحَةٌ ج طُرَحٌ وَطِرَاحٌ צעיף (של ראש). طَرْحَةُ العَرُوسِ הינומה. طَرِيحٌ ج طَرْحَى מוטל, שרוע, עזוב. طَرِيحُ الفِرَاشِ רתוק למטתו, חולה. طَرِيحَةٌ עבודה קבלנית. شَغَّلَ (عَمِلَ) بِالطَّرِيحَةِ בקבלנות, עבודה בקבלנות. أُطْرُوحَةٌ עבודת מחקר לקבלת תאר אקדמי, דיסרטציה. مَطْرَحٌ ج مَطَارِحُ 1. מקום. 2. כסא, מושב. مَطْرُوحٌ 1. מוטל, זרוק, מֻשלך. 2. מֻצג, מֻצע. 3. מחֻסר (בחשבון), מֻפחת. مُنْطَرِحٌ מוטל, שרוע.

طَرْخُونٌ G לענה דרקונית (צמח, Estragon)

طَرَدَ ـُ 1. גרש, הרחיק, סלק. 2. פטר. 3. הקלה, עשר (בתפילה). 4. הפיץ, עשה קרובה. طَرَدَهُ مِنَ الوَظِيفَةِ פטר (סלק) אותו ממשרתו. طَارَدَ III רדף, צד אחרי, עקב אחרי. أَطْرَدَ IV פקד לגרש. إِطَّرَدَ VIII 1. נעשה רצוף, נמשך, השתלשל, השתלב בהדרגה. 2. נהג וקיים, הכיר. إِسْتَطْرَدَ فِي، مِنْ... إِلَى הסטיח מנושא לנושא, הוסיף ואמר. طَرْدٌ 1. גרוש, סלוק, פטורים. 2. ج طُرُودٌ צרור, חבילה. طَرْدٌ بَرِيدِيٌّ חבילת דאר. مُسْتَوْدَعُ الطَّرْدِ ע' مُسْتَوْدَع. بَحَثَ القَضِيَّةَ طَرْدًا وَعَكْسًا חקר (בדק) את הענין מכל צדדיו. طَرِيدَاتٌ שרידי ציד. طَرْدِيٌّ יחס ישר (במתמטיקה). طَرِيدٌ מגרש, מסלק, מרחק, עקור. الطَّرِيدَانِ היום והלילה. طَرِيدَةٌ ج طَرَائِدُ (ציד) חיה נרדפת, חיה לטרף. طَرَّادٌ طَرَّادَةٌ ج طَرَّادَاتٌ סירת, אנית מלחמה. مُطَارَدَةٌ רדיפה, מרדף אחר, רציפה, מעקב, העקבות. إِطِّرَادٌ רציפות, סדירות, תמידות. إِطِّرَادُ التَّقَدُّمِ המשכת ההתקדמות. إِسْتِطْرَادٌ ج إِسْتِطْرَادَاتٌ סטיה מהנושא, מעבר מנושא לנושא. مُطَارِدٌ רודף. مُطَارِدَةٌ ج مُطَارِدَاتٌ מטוס יירוט. مُطَّرِدٌ מתמשך, רציף, סדיר, עוקב. تَقَدُّمٌ مُطَّرِدٌ התקדמות רצופה.

طَرَّزَ II רקם, עשה מעשה רקמה. طَرْزٌ ج طُرُوزٌ. طِرَازٌ ج أَطْرِزَةٌ טיפוס, צורה, דגמה, מודל, דפוס, סוג, סגנון. طِرَازٌ قَدِيمٌ טיפוס (סוג) ישן. مِنَ الطِّرَازِ الأَوَّلِ ממדרגה ראשונה, מן המבחר, מעלה. نَظَرِيَّةُ الطِّرَازِ טיפולוגיה, תורת הטיפוסים. تَطْرِيزٌ רקמה, קשוט. طَرَّازٌ רוקם.

طِرْسٌ ج طُرُوسٌ وَأَطْرَاسٌ גויל, דף, גליון נייר.

طَرِشَ ـَ נעשה חרש. طَرَشَ ـُ הקיא, פלט (את שאכלו). طَرَّشَ II החריש, עשה לחרש. طَرْشٌ 1. סיד. 2. ج طُرُوشٌ עדר. طَرَشٌ طَرْشَةٌ חרשות. أَطْرَشُ ج طُرْشٌ وَطُرْشَانٌ חרש. حِوَارُ الطُّرْشَانِ שיחת חרשים. طَرَّاشَةٌ סייד, טייח.

طُرْشِيٌّ P חמוצים, כבושים.

طَرْطَرَ 1. התפאר. 2. עשה שויץ. طُرْطُورٌ ج طَرَاطِيرُ 1. כובע גבוה. 2. חלש, חדל אישים, אדם נקלה.

طَرْطَشَ 1. התיז, הזה (מים). 2. מרח ברשלנות, הביא לאי סדר. طَرْطَشَةٌ מ' אי סדר, רשלנות.

طُرْطُوفَةٌ מ' 1. קצה. 2. קצפת (מין מאפה).

طَرْطِيرٌ G קרטר, אבנית, אבן שנים.

طَرَفَ ـِ מצמץ בעיניו, קרץ. طَرَفَ ـُ 1. הכה בעין. 2. עורר ענין. طَرَّفَ II שם בקצה. أَطْرَفَ IV ענין, הביא דבר (מעניין) חדש, חדש משהו מעניין. تَطَرَّفَ V הקצין, היה קיצוני, היה רדיקלי. إِسْتَطْرَفَ X חשב למעניין, התיחס אל כמקורי. طَرْفٌ 1. עין, מבט. 2. קצה. غَضُّ الطَّرْفِ העלים עין. كَارْتِدَادِ الطَّرْفِ כהרף עין. مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ בחשאי, בסוד. طَرَفٌ ج أَطْرَافٌ 1. קצה, סוף, גבול, שפה, פאה. 2. צד, חלק. 3. أَطْرَافٌ גפים, ידים ורגלים. عَلَى طَرَفِ اللِّسَانِ על קצה הלשון. عَلَى طَرَفَيْ نَقِيضٍ מנוגדים, בסתירה. عَلَى أَطْرَافِ الأَصَابِعِ על קצות האצבעות, עקב בצד אגודל. أَطْرَافُ المَدِينَةِ עיבורה של העיר. أَطْرَافُ النِّزَاعِ צדי המחלוקת. مِنْ طَرَفِ מצד, מטעם. مِنْ طَرَفِ اللِّسَانِ מן השפה ולחוץ. جَاذَبَهُ أَطْرَافَ الحَدِيثِ ע' (جذب). الطَّرَفُ الأَغَرُّ طَرَفُ الغَارِ טרפלגר (בחופי ספרד). طَرْفَةٌ מבט אחד. فِي طَرْفَةِ عَيْنٍ כהרף עין. طُرْفَةٌ ج طُرَفٌ מטעמת, מעשה מעניין, אנקדוטה. طَرْفَاءُ אשל (עץ). طَرِيفٌ חדש, מעניין, מקורי, מפליא, נדיר. الطَّرِيفُ خَفِيفٌ وَالتَّلِيدُ بَلِيدٌ מ' [illegible] חדש תמיד. طَرَافَةٌ חדוש, מקוריות. تَطَرُّفٌ קיצוניות, רדיקליות. مُتَطَرِّفٌ קיצוני, רדיקלי, חסר פשרות. مُسْتَطْرَفٌ חדש, מעניין, מפליא, מעורר פליאה.

طَرَقَ ـُ 1. דפק, הקיש, נקש, הכה, הלם. 2. הלך בדרך. طَرَقَ الأُذُنَ (مَسَامِعَهُ) הגיע לאזניו, שמע. طَرَقَ فِي ذِهْنِهِ עלה (נצנץ) במוחו. طَرَقَ مَوْضُوعًا جَدِيدًا נגע בנושא חדש. طَرَّقَ II 1. התנפח, נפח בפטיש. 2. חשל. أَطْرَقَ IV הרכין ראשו, החריש. أَطْرَقَ بِرَأْسِهِ השפיל את ראשו (עיניו). تَطَرَّقَ V إِلَى 1. חפש וגישה אל, חדר אל. 2. נגע (בנושא), טפל, עסק ב-. 3. עבר (מנושא) לנושא, התיחס ל-. لَا يَتَطَرَّقُ إِلَيْهِ الشَّكُّ ע' شَكَّ. إِسْتَطْرَقَ X בקש גישה אל, פלס דרך. طَرْقَةٌ ج طَرَقَاتٌ דפיקה, נקישה, קריעה. طَرْقَةٌ. طَرِيقٌ זו"נ ج طُرُقٌ

وطُرُقات 1. דרך, כביש, שביל, מעבר. 2. שיטה, אופן. بِطَرِيقِ البَحْرِ דרך הים, בים. بِطَرِيقِ الجَوِّ דרך האוויר, באוויר. طَرِيقٌ التِفَافِيَّةٌ דרך עוקפת, כביש עוקף. طَرِيقٌ رَئِيسِيٌّ (رَئِيسِيَّةٌ) דרך ראשית. طَرِيقٌ سَرِيعٌ. طَرِيقٌ عَالٍ כביש מהיר, אוטוסטרדה. طَرِيقٌ عَامٌّ (عُمُومِيَّةٌ) דרך המלך. طَرِيقُ المُشَاةِ מעבר חצייה (להולכי רגל). عَابِرُ طَرِيقٍ עובר אורח. قَاطِعُ طَرِيقٍ שודד דרכים. قَطَعَ الطَّرِيقَ 1. עבר. 2. עצר (חסם) את הדרך. 3. שדד דרכים. عَنْ طَرِيقٍ באמצעות. طَرِيقُ العَوْدَةِ דרך חזרה, שיבה. مُفْتَرَقُ طُرُقٍ ע׳ (فرق). طَرِيقَةٌ ج طَرَائِقُ وطُرُقٌ 1. שיטה, מסורת, נוהג, דרך, אופן. 2. אסכולה. 3. מסדר (אצל הסופים). طَرِيقَةُ الاسْتِعْمَالِ אופן השימוש. طَرِيقَةٌ عِلْمِيَّةٌ שיטה מדעית. طُرُقٌ صُوفِيَّةٌ מסדרים צופיים. طَرِيقَةٌ مَنْهَجِيَّةٌ שיטה (דרך) מסודרת. مِطْرَقٌ، مِطْرَقَةٌ ج مَطَارِقُ פטיש. بَيْنَ المِطْرَقَةِ وَالسِّنْدَانِ ע׳ سِنْدَان. إِطْرَاقَةٌ הרכנת ראש. طَارِقٌ ج طُرَّاقٌ 1. דופק (בדלתות בלילה), הולם. 2. אורח. طَارِقَةٌ ج طَوَارِقُ אסון. الطَّوَارِقُ שבטי הברברים (בצפון אפריקה, הגברים כורכים צעיפים על פניהם, ואילו הנשים גלויות פנים) أُطْرُوقٌ 1. רעש. 2. מסלול, דרך צדדית. 3. נדוש, בלוי. أَوَانٍ(ي) مُسْتَطْرَقَةٌ ע׳ (اني).

طَرْقَعَ ס׳ התפוצץ. طَرْقَعَةٌ קול נפץ.

طَرُمْبَة It ج طَرُمْبَات משאבה.

(طرو-طري) طَرِيَ – היה טרי ולח. طَرَّى II ריכך, טייב. أَطْرَى IV שיבח, הילל. طَرِيٌّ ج طِرَاءٌ 1. טרי, לח, רענן. 2. עדין. طَرَاوَةٌ 1. טריות, לחות, רעננות. 2. מצב רוח רענן. إِطْرَاءٌ 1. שבח, הלל. 2. חנופה.

طَسْتٌ، طَشْتٌ P נ״ז ج طُشُوتٌ אגן, קערה.

طَعِمَ – 1. טעם, אכל. 2. נהנה. 3. התנסה ב-. طَعِمَ طَعْمَ العَذَابِ התנסה ביסורים. طَعَّمَ II 1. שיבץ, שילב, סילא. 2. הרכיב (עץ), חיסן (נגד מחלה). أَطْعَمَ IV האכיל, זן, הזין. تَطَعَّمَ V 1. שובץ. 2. טעם, טעם ולא טעם. 3. הורכב. اِسْتَطْعَمَ X 1. ביקש לטעום. 2. מצא אותו טעים. طَعْمٌ ج طُعُومٌ טעם. طُعْمٌ 1. פיתיון. 2. נצר, הרכבה. طُعْمِيَّةٌ ע׳ فَلَافِل מזרי. طُعْمَةٌ ج طُعَمٌ מאכל. أَصْبَحَ طُعْمَةً لِلنِّيرَانِ היה למאכולת אש, נשרף. طَعَامٌ ج أَطْعِمَةٌ אוכל, מאכל, מזון. إِضْرَابٌ عَنِ الطَّعَامِ שביתת רעב. مَطْعَمٌ ج مَطَاعِمُ מסעדה. مَطْعَمُ الخِدْمَةِ الذَّاتِيَّةِ מסעדת שירות עצמי. صَاحِبُ مَطْعَمٍ מסעדן. تَطْعِيمٌ 1. שיבוץ, שילוב, סילוא, הרכבה. 2. [illegible]. إِطْعَامٌ האכלה, הזנה.

طَعَنَ – 1. דקר, פגע (בחרב וכו׳) ב-, נעץ. 2. השמיץ, העליב. 3. ערער. طَعَنَ فِي السِّنِّ בא בימים, הזדקן. طَعَنَهُ فِي عِرْضِهِ פגע בכבודו. طَعَنَهُ مِنَ الخَلْفِ (الوَرَاءِ) דקר אותו בגב, פגע בו שלא בפניו. طَعْنٌ 1. דקירה. 2. השמצה. 3. ערר, ערעור, הזמת עד. طَعْنَةٌ ج طَعَنَاتٌ 1. דקירה, תקיעה. 2. השמצה. طَعْنَةٌ نَجْلَاءُ דקירה קשה. طَاعُونٌ ج طَوَاعِينُ 1. דבר. 2. מגפה. طَاعُونٌ بَقَرِيٌّ (طَاعُونُ المَاشِيَةِ) דבר הבקר. طَاعُونٌ دُمَّلِيٌّ מגפת הבועות. مَطْعَنٌ ج مَطَاعِنُ 1. מקום הדקירה. 2. פגם. 3. נקודת תורפה. طَاعِنٌ طَاعِنٌ فِي السِّنِّ בא בימים, זקן. مَطْعُونٌ، طَعِينٌ נדקר, פגוע בדקירה.

(طغت) طَاغُوتٌ ע׳ طَاغُوت.

طُغْرَاءُ T ج طُغْرَاءَاتٌ، طُغْرَى מונוגרמה, חותם סולטני, סמל האימפריה העות׳מאנית. طُغْرَائِيٌّ 1. מונוגרמי. 2. עושה מונוגרמות.

طَغَامٌ ערב רב, המון, אספסוף. طُغْمَةٌ כנופיה, חבר מרעים.

(طغى) طَغَى، طَغِيَ – 1. התאכזר, פרץ על שוליים, רדה, עשק. 2. גאה, עלה על גדותיו, הציף, שטף. 3. כיסה, האפיל. طَغَى وَبَغَى עשה שמות, השחית כל חלקה טובה. أَطْغَى IV הטעה, עשה אותו רודן אכזר. طُغْيَانٌ 1. רודנות, עריצות, דיקטטורה, אכזריות, עושק. 2. הצפה, גאות. طَاغٍ(ي) ج طُغَاةٌ، طَاغِيَةٌ רודן, עריץ, דיקטטור, רשע, פריצי, עושק.

طَفَّفَ II 1. הפחית (החסיר) במשקל. 2. צמצם. 3. זלזל. 4. קיפח. طَفِيفٌ מועט, פעוט, קל. جُرْحٌ طَفِيفٌ פצע קל. تَطْفِيفٌ הפחתה, החסרה. مُطَفِّفٌ מחסיר במשקלות ובמידות. وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ק׳ אוי למחסירי המשקלות.

طَفِئَ – اِنْطَفَأَ VII כבה, נכבה, דעך. أَطْفَأَ IV 1. כיבה, הפסיק פעולת מכשיר. 2. שיכך, רווה (צמאון, חמה). طَفَّايَةٌ. طَفَّايَةُ حَرِيقٍ. مِطْفَأَةٌ ج مَطَافِئُ מטפה, מכשיר לכבוי אש. مِطْفَأَةُ السَّجَائِرِ מאפרה. رِجَالُ المَطَافِئِ כבאים. إِطْفَاءٌ כיבוי אש. عَمَلِيَّاتُ الإِطْفَاءِ פעולות כיבוי אש. إِطْفَائِيٌّ כבאי. إِطْفَائِيَّةٌ מחלקת כיבוי אש.

طَفَحَ – גלש, שפע ועבר על גדותיו. طَفَحَ الكَيْلُ נגדשה הסאה, הרחיק לכת. طَفَّحَ II. أَطْفَحَ IV הגדיש, מילא והציף. أَطْفَحَ الكَيْلَ עבר את המידה, הפריז. طَفْحٌ שפע, גלישה. طَفْحٌ جِلْدِيٌّ، طَفْحَةٌ פריחה בעור. طُفُوحٌ שפע, גודש, גלישה. طُفَاحَةٌ קצף. مِطْفَحَةٌ מקצפה, מגרד, כף חורים. طَافِحٌ שופע, מלא וגדוש, גולש.

طَفَرَ – קפץ, דילג, ניתר. طَفْرَةٌ 1. קפיצה, זינוק, ניתור. 2. קפיצת דרך, תמורה פתאומית. طَفْرَةً وَاحِدَةً בתנופה (בבת) אחת, בבת אחת, פתאום. طَفْرَان מי שחסר כל.

طَفِسَ – טנף, נטנף. طَفِسٌ II ... מטונף, מלוכלך, טמא.

طَفِقَ – התחיל ב-, פתח ב-, החל, ניגש לעשות.

طَفَلَ – 1. שקעה השמש. 2. שם עצמו (כטפיל) אצל. تَطَفَّلَ V عَلَى נטפל ל-, בא בלא הזמנה. طَفَلٌ 1. רך. 2. ج طُفُولٌ وطِفَالٌ רך, עדין, טיט. طُوبٌ طَفْلِيٌّ לבנים מחומר. طِفْلٌ ج أَطْفَالٌ תינוק, עולל, טף, ילד. الطِّفْلُ الوَلِيدُ תינוק

הולדת. الأطْفَالُ טף, עוללות. بُسْتَانُ الأطْفَالِ גן ילדים גן חובה. طِبُّ الأطْفَالِ רפואת ילדים. رَوْضَةُ الأطْفَالِ גן ילדים. طَفَلٌ. طَفَالَةٌ. طُفُولِيَّةٌ. طُفُولَةٌ ילדות, תינוקות, גיל הילדות, ינקות. طَفَالٌ חמר, חרסית. طُفُولِيٌّ 1. של ילדות. 2. ילדותי (התנהגות). طُفَيْلِيٌّ 1. טפיל, פרזיט. 2. אורח בלתי קרוא. عِلْمُ الطُّفَيْلِيَّاتِ תורת הטפילים, פרזיטולוגיה. تَطَفُّلٌ 1. טפילות, פרזיטיות. 2. התערבות ובא רשות. مُتَطَفِّلٌ 1. טפיל, פרזיט. 2. תוחב את אפו. 3. אורח בלתי קרוא.

(طفو) طَفَا ـُ 1. צף, קפא על פני המים. 2. הופיע, נגלה (על פני השטח). طَفْوٌ ציפה. طَفَاوَةٌ 1. ציפה, שיטה, הנשאות על פני המים. 2. הלה (סביב הירח או השמש). طَافٍ (ي) צף. طَافِيَةٌ 1. קרחון. 2. רפסודה.

طَقَّ ـُ השמיע קול נפץ קל, התפוצץ.

طَقْسٌ G ערב טקס לפולחן כמר. طَقْسٌ 1. מזג אויר, אקלים. 2. ج طُقُوسٌ טקס. طَقْسِيٌّ פולחני, ריטואלי.

طَقْطَقَ נקש נקישות חוזרות ונשנות, פצפץ באצבעותיו. طَقْطَقَةٌ הקש, נקישת פטיש וכו'. طَقْطُوقَةٌ ج طَقَاطِيقُ 1. שיר קל. 2. שרשרת. 3. מאפרה.

طَقَّمَ II סדר והרכיב, רתם. طَقْمٌ ج طُقُومٌ وأطْقُمٌ ערכה, מערכת כלים, סט. طَقْمُ أسْنَانٍ ערכת שיניים תותבות. طَقْمٌ صِينِيٌّ מערכת כלי חרסינה. طَاقِمٌ ج طَوَاقِمُ צוות, חבר עובדים. طَاقِمُ إنْقَاذٍ צוות הצלה. طَاقِمُ السَّفِينَةِ צוות מלחים.

طَلَّ ـُ 1. נגלה, נראה על. 2. היה יפה. 3. הופיע. 4. בטל זכות. طُلَّ ـ לא נקם דמו. أطَلَّ IV عَلَى 1. השקיף על, הביט, התבונן ב־. 2. השתקף, נטה אל, נראה, נגלה. طَلٌّ ج طِلَالٌ טל, רסיסי לילה. طَلَلٌ ج أطْلَالٌ وطُلُولٌ עי, תל של חרבות, שרידי מבנה אהלים. مَطْلُولٌ לא נקם דמו.

طَلَبَ ـُ 1. בקש, שאל, חפש, רצה, חמד. 2. مِنْ إلَى דרש, תבע מ־. 3. הזמין (סחורה למשל). طَلَبَ الغُفْرَانَ בקש מחילה. طَلَبَ يَدَهَا בקש את ידה. أطْلُبِ العِلْمَ مِنَ المَهْدِ إلَى اللَّحْدِ בקש דעת מהעריסה ועד לקבר. أطْلُبِ العِلْمَ وَلَوْ فِي الصِّينِ בקש דעת אפילו בסין. طَالَبَ III بِـ דרש, תבע, בקש בתוקף. طَالَبَ بِحَقِّهِ תבע את זכותו. خُذْ وَطَالِبْ קח ודרוש עוד. تَطَلَّبَ V חייב, הצריך, היה נחוץ. طَلَبٌ 1. בקשה, חפוש, חפץ, רצון, דרישה. 2. ج طَلَبَاتٌ הזמנה, בקשה (בכלכלה), תביעה. طَلَبُ العِلْمِ רכישת דעת. تَحْتَ الطَّلَبِ מבוקש, לפי בקשה. لَبَّى طَلَبَهُ נענה לבקשתו. العَرْضُ وَالطَّلَبُ היצע וביקוש. طَلِبَةٌ. طِلْبَةٌ מבוקש, רצון. طَلَبِيَّةٌ ج طَلَبِيَّاتٌ הזמנת סחורה. مَطْلَبٌ ج مَطَالِبُ בקשה, חפוש, דרישה. مُطَالَبَةٌ بِـ תביעה, דרישה, קריאה ל־. طَالِبٌ ج طُلَّابٌ وطَلَبَةٌ 1. תלמיד, סטודנט. 2. דורש, שואל, מחפש. نَقْلُ الطُّلَّابِ הולכת (הסעת) תלמידים (אל בית הספר וממנו). طُلَّابِيٌّ סטודנטיאלי. إضْرَابٌ طُلَّابِيٌّ שביתת סטודנטים. مَطْلُوبٌ ج مَطَالِيبُ מבוקש, שמחפשים אותו, דרוש, רצוי. مَطْلُوبٌ لِلْعَدَالَةِ מבוקש ונושא. مَطْلُوبَاتٌ התחייבויות, חובות. مَطَالِيبُ תביעות. مُطَالِبٌ תובע, דורש, טוען ל־. المُطَالِبُ بِالعَرْشِ הטוען לכתר. مُتَطَلَّبٌ ج مُتَطَلَّبَاتٌ דרישות, צרכים.

طَلَحَ ـَ רע, היה לא טוב. طَلْحَةٌ ج طَلْحٌ وطُلُوحٌ מינים שונים של עץ השיטה. طَالِحٌ רע. الصَّالِحُ وَالطَّالِحُ הטוב והרע.

طَلَسَ ـِ מחק, טשטש. أطْلَسٌ ج أطَالِسُ 1. אטלס, מפון. 2. אריג רך. أطْلَسِيٌّ אטלנטי. الحِلْفُ الأطْلَسِيُّ הברית האטלנטית, נאט"ו. المُحِيطُ الأطْلَسِيُّ האוקינוס האטלנטי.

طَلْسَمَ כתב קמע. طِلَسْمٌ. طِلَّسْمٌ ج طَلَاسِمُ טליסמה, קמע. طَلَاسِمُ דברים מסתוריים.

طَلَعَ ـُ 1. עלה, עמד למעלה, טפס. 2. זרח (שמש, ירח וכו'). 3. הופיע, צמח, יצא. طَلَعَ إلَيْهِ בא אליו. طَلَعَتْ سِنُّهُ צמחה לו שן. طَلَعَ عَلَيْهِ بِالنَّبَإِ הביא לו ידיעה. لَنْ يَطْلُعَ عَلَيْهِ النَّهَارُ לא יראה את יומו, לא ישאר בחיים. طَالَعَ III קרא, עיין, התבונן בקפידה. أطْلَعَ IV 1. הצמיח, העמיד למעלה. 2. عَلَى הודיע, העמיד על, הכיר. تَطَلَّعَ V 1. إلَى שאף ל־, נשא ל־, השתוקק ל־. 2. فِي הביט ב־, נשא עיניו אל, התבונן. اِطَّلَعَ VIII عَلَى עמד על, ידע, הבין, הכיר, הבחין. اِسْتَطْلَعَ X 1. בקש לדעת. 2. סקר. اِسْتَطْلَعَ رَأْيَهُ שאל לדעתו, נועץ בו. اِسْتَطْلَعَ الرَّأْيَ العَامَّ סקר את דעת הקהל. طَلْعٌ אשכול אבקה, פרחים של דקל, אבקה. طَلْعَةٌ 1. מראה פנים, צורת, תואר. 2. ج طَلَعَاتٌ גיחה (של מטוס). مَهِيبُ الطَّلْعَةِ מעורר כבוד. طُلَعَةٌ סקרן, סקרנות. طَلَّاعٌ שאפתן. طَلَّاعُ الثَّنَايَا وَالأَنْجُدِ 1. שאפתן. 2. קשה. طُلُوعٌ 1. עלייה, התרוממות. 2. טפוס. 3. זריחה. طَلِيعَةٌ ج طَلَائِعُ 1. חלוץ, ראשון. 2. חיל חלוץ. فِي الطَّلِيعَةِ צועד בראש, מעשרי. طَلِيعِيٌّ. طَلَائِعِيٌّ חלוצי, אוונגרדי, מתקדם. مَطْلَعٌ ج مَطَالِعُ 1. זריחה, הופעה (של גרמי שמים). 2. התחלה, פתיחה, ראשית. مَطْلَعُ التِّسْعِينَاتِ ראשית שנות התשעים. مَطْلَعُ القَصِيدَةِ הבית הראשון של השיר. مُطَالَعَةٌ קריאה, עיון. قَاعَةُ المُطَالَعَةِ חדר קריאה ועיון. تَطَلُّعٌ שאיפה, צפיה, תוחלת, תקוה. اِطِّلَاعٌ עמידה על, ידיעה, הבנה, הכרה, עיון. اِسْتِطْلَاعٌ 1. סקר, תסקיר. 2. בדיקה, חקירה ודרישה. 3. סיור, מודיעין, תצפית, צפיה. اِسْتِطْلَاعٌ جَوِّيٌّ סיור אווירי (של מטוס). اِسْتِطْلَاعُ الرَّأْيِ العَامِّ סקר דעת הקהל. حُبُّ الاسْتِطْلَاعِ סקרנות. اِسْتِطْلَاعِيٌّ מודיעיני, של תצפית. أعْمَالٌ اِسْتِطْلَاعِيَّةٌ פעולות מודיעין. طَالِعٌ ج طَوَالِعُ 1. עולה, צועד למעלה, מטפס. 2. מזל, גד. سَيِّئُ الطَّالِعِ ביש גדא. لِحُسْنِ الطَّالِعِ למרבה המזל, לאשרו. الجِيلُ الطَّالِعُ הדור העולה (הצעיר). مُطَالِعٌ קורא, מעיין. مُتَطَلِّعٌ שאפתן, צופה לעתיד. مُطَّلِعٌ יודע, מכיר, בקי.

مَصْدَرٌ مُطْلَقٌ מקור יוצא דבר, מוחלט.

طَلُقَ، طَلَقَ ـُ השתחרר. طَلُقَ لِسانُهُ דבר ברהיטות ובלי גמגום. طَلَّقَ II גירש את אשתו, נתן גט פיטורים. أَطْلَقَ IV שחרר, קרא דרור, התיר, פטר מחובה, שלח. أَطْلَقَ الحُكْمَ جُزافًا פסק בלי שיקול דעת. أَطْلَقَ الرَّصاصَ (النّارَ) عَلَيْهِ ירה בו. أَطْلَقَ ساقَيْهِ لِلرِّيحِ נשא רגליו ונמלט, ברח. أَطْلَقَ سَراحَهُ (سَبِيلَهُ) שלח אותו לחפשי, שחרר אותו. أَطْلَقَ العِنانَ لَهُ התיר לו את הרסן (הרצועה). أَطْلَقَ عَلَيْهِ اسْمًا (لَقَبًا) כינה אותו בשם, נתן לו שם. أَطْلَقَ غَرائِزَهُ פתח עליו יצריו, פרקו יצרו. أَطْلَقَ لِحْيَتَهُ גדל זקנו פרע. أَطْلَقَ لِسانَهُ להג, אמר דברי להג, פטפט. أَطْلَقَ نَفْسَهُ عَلَى سَجِيَّتِها דבר בפשטות ובטבעיות. أَطْلَقَ يَدَهُ נתן לו חופש פעולה. اِنْطَلَقَ VII 1. השתחרר, הלך, הסתלק. 2. נפלט (כדור, אש). اِنْطَلَقَ لِسانُهُ 1. דבר ברהיטות. 2. דבר בלי סוף. اِنْطَلَقَ وَجْهُهُ אורו פניו. اِنْطَلَقَ يَضْحَكُ (بِالضَّحِكِ) פרץ בצחוק. اِنْطَلَقَ يَفْعَلُ كَذا החל לעשות. طَلْقٌ 1. חופשי. 2. צירי (חבלי) לידה. 3. שחרור, הפקרה. 4. טלק. طَلْقُ اللِّسانِ מדבר שוטפת. طَلْقُ المُحَيّا (الوَجْهِ) מסביר (מאיר) פנים. طَلْقٌ نارِيٌّ ירי. طَلْقُ اليَدَيْنِ פתוח ידיים, נדיב. فِي الهَواءِ الطَّلْقِ באויר הפתוח. طَلِقٌ שוטף, רהוט. لِسانٌ طَلِقٌ לשון שוטפת. طَلْقَةٌ ج طَلَقاتٌ יריה, כדור. طَلاقٌ גירושין. طَلاقٌ بِالثَّلاثَةِ גירושין מוחלטים, גט כריתות. كِتابُ الطَّلاقِ גט פיטורין, ספר כריתות. طَلِيقٌ ج طُلَقاءُ חפשי, משוחרר, בן חורין. طَلاقَةٌ 1. שטף דיבור. 2. סבר פנים. طَلِيقَةٌ 1. בת חורין. 2. גרושה. إِطْلاقٌ 1. שילוח, שגור. 2. שחרור, מתן חופש. 3. הכללה. إِطْلاقًا. عَلَى الإِطْلاقِ באופן מוחלט וכללי, לחלוטין. إِطْلاقُ النّارِ (الرَّصاصِ) אש, ירי. وَقْفُ إِطْلاقِ النّارِ הפסקת אש. اِنْطِلاقٌ 1. התפרצות, השתחררות, זינוק. 2. התלהבות. 3. השתחררות. نُقْطَةُ الاِنْطِلاقِ נקודת ההתחלה (הזינוק). اِنْطِلاقَةٌ פריצת דרך, זינוק. طالِقٌ גרושה, מגורשת. مُطْلَقٌ 1. חפשי, בן חורין, משוחרר. 2. מוחלט, גמור, טוטלי. حُكْمٌ مُطْلَقٌ משטר טוטליטרי (אבסולוטיזם). مُنْطَلَقٌ נקודת זינוק (התפרצות).

(طلم) مِطْلَمَةٌ .An מערוך ר' شُوبَكٌ.

طُلُمْبَةٌ .It משאבה ר' طُرُمْبَةٌ.

(طلو، طلي) طَلَى ـِ بِـ צבע, משח, מרח, צפה, טח, כסה. طَلَى بِالفِضَّةِ צפה בכסף. طَلَى بِالكَهْرَباءِ גלוון. طَلَّى II צפה. اِنْطَلَى VII צופה, נמשח. اِنْطَلَتْ عَلَيْهِ الكِذْبَةُ בלע את השקר, נפל בפח שטמנו לו. طِلاءٌ צבע, מריחה, משחה. طِلاءٌ بِالكَهْرَباءِ גלוון. طِلاءُ الأَظافِرِ מניקור. طَلْيٌ 1. צפה. 2. מריחה. طُلاوَةٌ חן, יופי, נוי.

طِلْيانِيٌّ، طَلْيانِيٌّ .It איטלקי.

طَمَّ ـُ כסה, קבר, סתם. طَمَّ الحُفْرَةَ כסה את השוחה. طَمَّ כמות עצומה. الطَّمُّ وَالرَّمُّ הון עתק. طامَّةٌ אסון. الطّامَّةُ الكُبْرَى 1. ר' יום הדין. 2. שואה, אסון כבד.

طَماطَةٌ، طَماطِمُ .En עגבניה.

طَمْأَنَ، طَمْأَنَ II השקיט, הרגיע, הפיג דאגה, שכך. اِطْمَأَنَّ IX 1. שקט, נרגע, שלו. 2. عَلَى פגה דאגתו ל-, בטח, השתכנע. طُمَأْنِينَةٌ، اِطْمِئْنانٌ שקט, רגיעה, מרגוע, שלוה, בטחון, מנוחה, שלות נפש. تَطْمِينٌ השקטה, הרגעה, שכוך דאגה, הבטחה. مُطْمَئِنٌّ שקט, שלו, רגוע, בטוח.

طَمَثَتْ ـِ חלה לה מחזור חדשי, היתה נדה. طَمَثَ ـُ בעל בתולה. طَمْثٌ וסת, נדה.

طَمَحَ ـَ إِلَى שאף, התאמץ להשיג, נכסף ל-, נשא עיניו ל-, קוה. طُمُوحٌ שאיפה, אמביציה, התאמצות להשיג, כיסופים, שקיקה, צפיה. طَمُوحٌ، طَمّاحٌ שאפתן, נושא עיניו לגדולות. مَطْمَحٌ ج مَطامِحُ מטרה נכספת, שאיפה נעלה, משאת לב (נפש), אידיאל.

طَمَرَ ـُ קבר, הטמין, טמן, החביא. طَمَّرَ II ר' קרצף סוס. طِمْرٌ ج أَطْمارٌ סחבת, בגד בלוי. مِطْمَرٌ، مِطْمارٌ ج مَطامِيرُ חוט של בנאים. مَطْمُورٌ טמיר, טמון. مَطْمُورَةٌ ج مَطْمُوراتٌ מטמון, מטמורה. عِلْمُ المَطْمُوراتِ חקר העתיקות, ארכיאולוגיה. طُومارٌ ج طَوامِيرُ גליל, גליון עתיק.

طَمَسَ ـِ 1. מחה, טשטש. 2. נמחה. 3. נעלם. طَمَّسَ ـ הסתיר, מחה, כסה. طَمَسَ مَعالِمَ الجَرِيمَةِ טשטש את עקבות הפשע. اِنْطَمَسَ VII נמחה, נמחק, טושטש. اِنْطَمَسَ ذِكْرُهُ נמחה זכרו. طَمْسٌ טשטוש. طامِسٌ 1. מחוק, מטושטש. 2. קבור, מת.

طَمِعَ ـَ فِي بِـ חמד, לטש עין, חמד, שאף, חשק ב-. طَمَّعَ II. أَطْمَعَ IV גרם ל- שיחשוק ב-, הקסים, עורר את תאוותו. طَمَعٌ ج أَطْماعٌ תאוות אחרי, שאיפה עזה, תאוות בצע, רצון להשיג. طَمّاعٌ، مِطْماعٌ חמדן, לוטש עין, בעל עיניים גדולות, רודף בצע. مَطْمَعٌ ج مَطامِعُ דבר שמתאוים לו, שאיפה. مَطامِعُ (أَطْماعٌ) إِقْلِيمِيَّةٌ שאיפות טריטוריאליות.

(طمو، طمي) طَما ـُ طَمَى ـِ גאה, עלה, הציף. طَمْيٌ אדמת סחף.

طَنَّ ـِ זמזם, המה, צלצל, השמיע קול (מתמשך) או צרצור, רנן. طَنِينٌ זמזום, צלצול. طَنّانٌ 1. זמזמני, מצלצל, מהדהד. 2. מתרברב. قَصِيدَةٌ طَنّانَةٌ שיר מהדהד ומפורסם.

طُنٌّ F ج أَطْنانٌ טונה, אלף קילו.

طَنَّبَ II بِـ חנה במקום, שכן, התיישב, התמיד ב-. أَطْنَبَ IV فِي הרבה, הפריז,

המליץ ב־, דבר בפרוטרוט. أَطْنَبَ فِي مَدْحِهِ הפליג בשבחו. طُنُبٌ ج أَطْنَابٌ יריעת האוהל, חבל, רצועה. ضَرَبَ أَطْنَابَهُ فِي קנה שביתה, התיישב ב־, שרר ב־. إِطْنَابٌ הפלגה, הפרזה. بِإِطْنَابٍ בפרוטרוט.

طُنْبُورٌ T ج طَنَابِيرُ 1. מנדולינה מזרחית. 2. טנבור. زَادَ فِي الطُّنْبُورِ نَغْمَةً (מ׳) הוסיף שמן למדורה.

طَنْجَرَةٌ P ج طَنَاجِرُ סיר.

طَنَّ ـِ (מ׳) לזמזם, המה.

طَنْطَنَ רונן, צלצל, זמזם. طَنْطَنَةٌ זמזום, זמזום.

طَنْفَسَةٌ، طِنْفِسَةٌ، طُنْفُسَةٌ ج طَنَافِسُ שטיח, מרבד.

طَهُرَ ـُ 1. טהר, היה טהור, היה נקי. 2. היה טהור לב, היה תמים דרך. طَهَّرَ II 1. טהר, נקה. 2. מל. طَهَّرَ الْمَدِينَةَ مِنَ اللُّصُوصِ טהר את העיר מלסטים. تَطَهَّرَ V 1. נטהר, טהר. 2. נמול. طُهْرٌ، طَهَارَةٌ 1. טוהר, קדושה. 2. תום, בר לבב. طَهَارَةٌ מילה. طَهَارَةُ الذَّيْلِ (الْيَدَيْنِ) נקיון כפיים וכפיים. مَطْهَرَةٌ ج مَطَاهِرُ חדר שרותים. تَطْهِيرٌ 1. טיהור, ניקוי, סילוק טומאה. 2. חיטוי. 3. מילה, ברית מילה. تَطْهِيرُ مِيَاهِ الْمَجَارِي טיהור מי ביוב. طَاهِرٌ ج أَطْهَارٌ טהור, זך, נקי, נקי כפיים. طَاهِرُ الذِّمَّةِ. طَاهِرُ الذَّيْلِ נקי מפשע, טהור לב, תמים דרך, נקי כפיים. مُطَهِّرٌ מחטא. مُطَهَّرٌ 1. נקי, מחוטא, נטול טומאה. 2. נמול.

طَهَقَ ـَ مِنْ. تَطَهَّقَ V מ׳ נקעה נפשו מ־, מאס ב־, נמאס לו. طَهْقَانُ מ׳ נמאס לו.

طَهَّمَ II עשה בעל קוי. مُطَهَّمٌ 1. בריא ונאה טוהר, אציל. 2. שמן. 3. נאה.

(طهو، طهي) طَهَا ـُ בשל. طَهْيٌ תבשיל. طَهْوٌ، طَهْيٌ، طِهَايَةٌ בשול, מעשה קדרה. مَطْهًى מטבח. طَاهٍ (ي) ج طُهَاةٌ טבח.

طَوَّبَ II ראה ע׳ طَيَّبَ.

طُوبٌ T 1. לבנים. 2. תותח. طُوبْجِي תותחן.

طُوبَةٌ C ج طُوبٌ 1. לבנה שרופה. 2. מ׳ החודש החמישי של הקופטים. طُوبٌ مُفَرَّغٌ בלוק חלול.

(طوح) طَاحَ ـُ 1. נפל, התמוטט. 2. מת, אבד, כלה. 3. תעה. طَاحَتِ الْحُكُومَةُ הממשלה נפלה. طَاحَ السَّهْمُ החץ החטיא. طَوَّحَ II بِـ 1. זרק ברחוק, השליך את. 2. טלטל. 3. התעה, הכשיל, האביד. طَوَّحَتْ بِهِ الْأَيَّامُ תהפוכות הגורל טלטלוהו. تَطَوَّحَ V השתלשל, נפל, נזרק. أَطَاحَ IV بِـ הפיל את, זרק, העיף רחוק. أَطَاحَ بِالرَّئِيسِ הפיל והדיח את הנשיא. إِطَاحَةٌ השלכה, הפלה, הדחה. إِطَاحَةُ الْحُكُومَةِ הפלת הממשלה. طَوَائِحُ פגעי הגורל.

طَوْدٌ II הרים בציור. طَوْدٌ ج أَطْوَادٌ 1. הר גבוה. 2. צוק. كَالطَّوْدِ الرَّاسِخِ איתן כסלע. مُتَطَاوِلٌ ج مُتَطَاوِلِينَ גבוה, כהר מורם.

طَوَّرَ II 1. פתח, שפר, שכלל. 2. תרגם. تَطَوَّرَ V 1. התפתח, השתכלל. 2. השתנה. طَوْرٌ ج أَطْوَارٌ 1. שלב. 2. מצב. 3. פעם. 4. גבול. طَوْرًا بَعْدَ طَوْرٍ פעם אחר פעם. خَرَجَ عَنْ طَوْرِهِ יצא מגדרו, אבד את עשתונותיו. غَرِيبُ الْأَطْوَارِ משונה, מוזר. طُورٌ הר. الطُّورُ، طُورُ سِينَاءَ הר סיני. طُورِيٌّ، طُورَانِيٌّ פראי, בראשיתי. طُورِيَّةٌ מעדר, טוריה. طَوَّارٌ רציף ליד רכבת כביש. طُورَةٌ מ׳ קבוצה של מרצפת. تَطْوِيرٌ פתוח, רוויה, שכלול. تَطْوِيرٌ زِرَاعِيٌّ פתוח חקלאי. تَطَوُّرٌ ج تَطَوُّرَاتٌ 1. פתוח, התפתחות, שכלול. 2. שנוי, שלב. نَظَرِيَّةُ التَّطَوُّرِ תורת ההתפתחות של דרווין. مُتَطَوِّرٌ מתקדם, משוכלל, מפותח. صِنَاعَةٌ مُتَطَوِّرَةٌ תעשיה מתקדמת.

طَارَ، طَارَةٌ ג׳ תוף, חישוק ראה ע׳ (اطر) إِطَارٌ.

طُورْبِيدٌ G ج طُورْبِيدَاتٌ טורפדו.

طُوزْبِينٌ L ج طُوزْبِينَاتٌ טורבינה, טורבינה. مُوَلِّدٌ طُوزْبِينِيٌّ מנוע טורבינה.

طَوَّسَ II קשט. تَطَوَّسَ V התקשט כמו טווס. طَاسٌ، طَاسَةٌ ج طَاسَاتٌ 1. ספל, קערה. طَاسَةُ التَّشْمِيسِ מקפת. طَاسَةُ التَّصَادُمِ פגוש, בלם (בכלי רכב). طَاوُوسٌ ج طَوَاوِيسُ טווס. مُطَوَّسٌ מקושט כטווס.

طَوَّشَ II פרש. طَوَاشِي (ي) ج طَوَاشِيَّةٌ סריס ע׳ خَصِيٌّ.

(طوع) طَاعَ ـُ أَطَاعَ IV צית, שמע בקול, נשמע להוראת, קבל מרות. لَا يُطَاعُ لِقَصِيرٍ أَمْرٌ (מ׳) אין יהיר בסמכות שקול בצון. طَوَّعَ II הכניע, הכריח, אלץ, הטיל מרות. طَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ כ׳ ויתן לו לבו להרוג את אחיו ויהרגהו. طَاوَعَ III עַל קבל מרצון, הסכים. تَطَوَّعَ V התנדב, נדבו לבו, הסכים מרצון. تَطَاوَعَ VI הצמיד פני צייתו. اِسْتَطَاعَ X היה יכול, היה באפשרותו, היה לאל ידו, היה בכוחו. طَوْعٌ 1. ציות, קבלת מרות, כניעות. 2. הסכמה מרצון. طَوْعًا מרצון, ברצון. طَوْعَ أَمْرِكَ לפקודתך! طَوْعَ بَنَانِهِ (يَدِهِ، يَمِينِهِ) כמי שנמצא בידו, לרשותו. طَوْعِيًّا، طَوَاعِيَةً، عَنْ طَوَاعِيَةٍ מרצון, מתוך בחירה חפשית. طَاعَةٌ 1. ציות, צייתנות, שמיעה בקול, כניעה. 2. משמעת. بَيْتُ الطَّاعَةِ בית הבעל (מקום האשה שנשאה אותו לגור אתו). سَمْعًا وَطَاعَةً לפקודתך! עשה ונשמע. طَاعَةٌ عَمْيَاءُ ציות עור, משמעת עורת, בצוע פקודה בלי עוררין. مِطْوَاعٌ צייתן. مُطَاوَعَةٌ הסכמה. إِطَاعَةٌ ציות. تَطَوُّعٌ فِي התנדבות (לצבא, למשל), משכנות מרצון. تَطَوُّعِيٌّ התנדבותי. اِسْتِطَاعَةٌ יכולת, אפשרות, כוח לעשות. طَائِعٌ، مُطِيعٌ ממושמע, צייתן. مُطَاوِعٌ 1. מסכים (בלי התנגדות). 2. בנין חוזר (בדקדוק כמו إِنْفَعَلَ، וכדומה). حَدِيدٌ مُطَاوِعٌ ע׳ حَدِيدٌ. مُتَطَوِّعٌ 1. מתנדב. 2. מתנדב מרצונו החפשי. مُسْتَطَاعٌ בגדר היכולת, אפשרי. قَدْرَ الْمُسْتَطَاعِ

على قدر المستطاع עד כמה שאפשר.

(طوف) طافَ ـُ طَوْفٌ II حَوْلَ 1. סָבַב, סוֹבֵב, הִקִּיף אֶת־, הָלַךְ מִסָּבִיב לְ־. 2. עָף, שָׁט, שָׂחָה. 3. שׁוֹטֵט, טִיֵּל. 4. עָבַר, פָּקַד, סִיֵּר. طافَ بِهِ الخَيالُ שׁוֹטֵט בְּדִמְיוֹנוֹ. طافَ حَوْلَ الكَعْبَةِ (بِالكَعْبَةِ) הִקִּיף אֶת הַכַּעְבָּה. طافَ بِهِ الكَرَى נִרְדַּם. أطافَ IV 1. סָבַב. 2. הֵסֵב, גָּרַם לְ־ עֲקִיפָה. تَطَوَّفَ V הִסְתּוֹבֵב מִסָּבִיב, עָבַר. طَوْفٌ ج أطْوافٌ 1. סִיבוּב, הֶקֵּף. 2. קִיר נָמוּךְ. 3. סִיּוּר, פִּקּוּד. 4. דּוֹבְרָה. 5 מַבּוּל. طَوافٌ، تَطْوافٌ 1. הַקָּפָה, סִיבוּב, סִיּוּר. 2. הֲלִיכָה מִסָּבִיב לַכַּעְבָּה. طَوّافٌ נוֹדֵד, רוֹכֵל נוֹדֵד. طَوّافَةٌ ج طَوّافاتٌ סִירַת מִשְׁמַר חוֹפִים, סְפִינַת סִיּוּר. طُوفانٌ מַבּוּל, שִׁטָּפוֹן. بَعْدِي الطُّوفانُ שׁ׳ אַחֲרַי הַמַּבּוּל. مَطافٌ 1. מְקוֹם הַקָּפַת הַכַּעְבָּה. 2. סִיּוּר, טִיּוּל, סִיבוּב. آلَ (انْتَهَى) بِهِ المَطافُ إلَى הִגִּיעַ בְּסוֹף הַמַּסָּע אֶל־. في نِهايَةِ المَطافِ בְּסוֹפוֹ. طائِفٌ 1. נוֹדֵד, מְשׁוֹטֵט, מִסְתּוֹבֵב. 2. שׁוֹמֵר בַּמִּשְׁמָר. 3. חִזָּיוֹן בַּחֲלוֹם, דִּמְיוֹן. طائِفَةٌ ج طَوائِفُ 1. עֵדָה, כִּתָּה, קְבוּצָה, קְהִלָּה, חֵלֶק. 2. אַשְׁמֹרֶת לַיְלָה. طائِفَةٌ مِنَ المُؤْمِنِينَ קְבוּצַת מַאֲמִינִים. الطَّوائِفُ المَسِيحِيَّةُ في لُبْنانَ הָעֵדוֹת הַנּוֹצְרִיּוֹת בִּלְבָנוֹן. مُلوكُ الطَّوائِفِ מַלְכֵי הַמְּדִינוֹת הַקְּטַנּוֹת בְּאַנְדָּלוּסִיָּה. طائِفِيٌّ עֲדָתִי, כִּתָּתִי. طائِفِيَّةٌ עֲדָתִיּוּת, כִּתָּתִיּוּת. مُطَوِّفٌ מַדְרִיךְ עוֹלֵי הָרֶגֶל בְּמֶכָּה.

(طوق) طاقَ ـُ أطاقَ IV عَلَى 1. הָיָה יָכוֹל לִסְבֹּל, יָכוֹל, הָיָה בְּאֶפְשָׁרוּתוֹ, הָיָה בְּכֹחוֹ וּבִיכָלְתּוֹ לְ־, עָמַד בִּפְנֵי־. 2. סָבַל אוֹתוֹ, נָשָׂא. لَمْ يُطِقْ صَبْرًا לֹא יָכֹל לִסְבֹּל. وَضْعٌ لا يُطاقُ מַצָּב בִּלְתִּי נִסְבָּל. طَوَّقَ II 1. כִּתֵּר, הִקִּיף. 2. עָנַד עֲנִיקָה, הֶעֱנִיד אֶת־ עֲנָק. طَوَّقَ العَدُوَّ כִּתֵּר אֶת הָאוֹיֵב. طَوَّقَ عُنُقَهُ. طَوَّقَهُ بِذِراعَيْهِ חִבֵּק אוֹתוֹ. طَوَّقَ الخَطَرَ אִתֵּר אֶת הַסַּכָּנָה, בּוֹדֵד וּמָנַע אֶת הַסַּכָּנָה. طَوَّقَهُ بِفَضْلِهِ הִשְׁפִּיעַ עָלָיו מִטּוּבוֹ. طَوْقٌ 1. יְכֹלֶת, אֶפְשָׁרוּת. 2. ج أطْواقٌ עִגּוּל, טַבַּעַת, חִשּׁוּק. 3. עֲנָק, עֲנִידָה, צַוָּארוֹן. 4. רְצוּעָה הַסּוֹבֶבֶת צַוָּאר כְּכַד כִּפְשׁוּת. طَوْقٌ أمْنِيٌّ קוֹרְדוֹן בִּטְחוֹנִי הַסּוֹבֵב אֵזוֹר הַתְּקִיפוֹת. طَوْقُ النَّجاةِ גַּלְגַּל הַצָּלָה. خَرَجَ عَنْ طَوْقِهِ יָצָא מִגִּדְרוֹ. شَبَّ عَنِ الطَّوْقِ ע׳ شَبَّ. لَيْسَ في طَوْقِهِ אֵין לְאֵל יָדוֹ, אֵין בִּיכָלְתּוֹ. كَسَرَ الطَّوْقَ נִתֵּק אֶת הַכְּבָלִים, הִשְׁתַּחְרֵר. طاقٌ קֶשֶׁת, קִמְרוֹן. طاقَةٌ ج طاقاتٌ 1. יְכֹלֶת, אֶפְשָׁרוּת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת. 2. אֵנֶרְגִיָּה, פְּעִילוּת, מֶרֶץ. 3. צֹהַר, אֶשְׁנָב, חַלּוֹן. 4. זֵר פְּרָחִים, אֲגֻדָּה. طاقَةٌ إنْتاجِيَّةٌ כּוֹחַ יִצּוּרִי. طاقَةٌ ذَرِّيَّةٌ (نَوَوِيَّةٌ) אֵנֶרְגִיָּה גַּרְעִינִית. طاقَةٌ شَمْسِيَّةٌ אֵנֶרְגִיָּה סוֹלָרִית. طاقِيَّةٌ ج طَواقِ(ي) כִּפָּה, כּוֹבַע. تَطْوِيقٌ כִּתּוּר, מָצוֹר. إطاقَةٌ יְכֹלֶת. مُطَوَّقٌ מְכֻתָּר, מֻקָּף. حَمامَةٌ مُطَوَّقَةٌ יוֹנָה הַמְּעֻטֶּרֶת ע׳ قُمْرِيَّةٌ. مُطاقٌ נִסְבָּל.

(طول) طالَ ـُ אָרַךְ, הָיָה אָרֹךְ (בִּמְקוֹם אוֹ בִּזְמַן), הִתְאָרֵךְ, נִמְשַׁךְ, הִתְמַשֵּׁךְ. طالَ ـُ הִשִּׂיג אֶת, הִשִּׂיג. طالَ بِهِ الوَقْتُ יָשַׁב זְמַן רַב. طالَ الوَقْتُ أوْ قَصُرَ בִּמְקוֹם אוֹ בִּזְמַן. طالَتْهُ يَدُهُ הִשִּׂיגָה אוֹתוֹ יָדוֹ, פָּגַע בּוֹ. لا تَطُولُهُ يَدِي אֵינִי יָכוֹל לוֹ, אֵינִי יָכוֹל לְהַשִּׂיגוֹ. طالَما כָּל עוֹד, כָּל זְמַן שֶׁ־. طَوَّلَ II 1. הֶאֱרִיךְ, מָתַח. 2. נָתַן אַרְכָּה. طَوَّلَ لِسانَهُ عَلَى חָרַץ לְשׁוֹנוֹ עַל־, הִתְחַצֵּף. أطالَ IV הֶאֱרִיךְ, הוֹסִיף, מָשַׁךְ, מָתַח. أطالَ عَلَيْهِ נָתַן לוֹ לְהִתְמַהְמֵהַּ הַרְבֵּה. أطالَ اللهُ بَقاءَهُ אֱלֹהִים יַאֲרִיךְ יָמָיו. أطالَ في كَلامِهِ הִמְשִׁיךְ, הֶאֱרִיךְ בְּדִבּוּרוֹ. تَطاوَلَ VI 1. הִתְאָרֵךְ. 2. إلَى הִתְרוֹמֵם כְּדֵי לִרְאוֹת. 3. عَلَى הִתְחַצֵּף. إسْتَطالَ X 1. הִתְאָרֵךְ, נִמְשַׁךְ, הִתְמַשֵּׁךְ. 2. عَلَى עָלָה בְּ־, פָּגַע בְּ־, הִתְנַשֵּׂא עַל־. طَوْلٌ 1. כּוֹחַ, יְכֹלֶת, עָצְמָה. 2. עֹשֶׁר, שֶׁפַע. 3. יִתְרוֹן, עֶלְיוֹנוּת. لا حَوْلَ ولا طَوْلَ ע׳ حَوْلٌ. طُولٌ ج أطْوالٌ 1. אֹרֶךְ, גֹּבַהּ. 2. הִתְמַשְּׁכוּת, מֶשֶׁךְ. طُولُ أناةٍ אֹרֶךְ רוּחַ ע׳ (أني) أناة. طُولُ الباعِ (اليَدِ) יְכֹלֶת, כּוֹחַ וְהַשְׁפָּעָה. طُولُ نَظَرٍ רְאִיַּת הַנּוֹלָד, רֹחַק רְאוּת. خَطُّ الطُّولِ קַו אֹרֶךְ. عَلَى طُولٍ 1. לְאֹרֶךְ. 2. יָשָׁר. في طُولِ البِلادِ وَعَرْضِها לְאֹרֶךְ הָאָרֶץ וּלְרָחְבָּהּ. طُولِيٌّ אָרְכִּי. مَقْطَعٌ طُولِيٌّ חֲתָךְ אָרְכִּי. طِوالَ בְּמֶשֶׁךְ, לְאֹרֶךְ. طَوِيلٌ ج طِوالٌ אָרֹךְ, גָּבוֹהַּ, גָּדוֹל. طَوِيلاً בַּאֲרִיכוּת. طَوِيلُ الأجَلِ לִזְמַן (לִטְוָח) אָרֹךְ. طَوِيلُ الباعِ ע׳ (بوع). طَوِيلُ القامَةِ תָּמִיר, גָּבוֹהַּ. طَوِيلُ اللِّسانِ חוֹרֵץ לָשׁוֹן, חָצוּף. طَوِيلُ اليَدِ "[illegible]". שֵׁם البَحْرُ الطَّوِيلُ מִשְׁקָל בְּשִׁירָה הָעֲרָבִית (فَعُولُنْ مَفاعِيلُنْ فَعُولُنْ مَفاعِيلُنْ). طِيلَةَ בְּמֶשֶׁךְ כָּל־. تَطْوِيلٌ، إطالَةٌ הַאֲרָכָה, מְתִיחָה, הַמְשָׁכָה, הִתְמַשְּׁכוּת, תּוֹסֶפֶת. تَطاوُلٌ عَلَى הַעֲלָבָה, פְּגִיעָה, הִתְחַצְּפוּת, הִתְנַשְּׂאוּת. إسْتِطالَةٌ 1. הִתְאָרְכוּת. 2. יְהִירוּת. طائِلٌ עֹנֶק, עָצְמָה, בַּעַל סְגֻלּוֹת. بِدُونِ طائِلٍ. لا طائِلَ تَحْتَهُ חֲסַר תּוֹעֶלֶת. أمْوالٌ طائِلَةٌ הוֹן עָתָק, תּוֹעָפוֹת. طائِلَةٌ כּוֹחַ, עָצְמָה. سَيَقَعُ المُخالِفُ تَحْتَ طائِلَةِ القانُونِ הָעוֹבֵר עַל הַחֹק יֵעָנֵשׁ. مُطَوَّلٌ מְפֹרָט, אָרֹךְ, מְמֻשָּׁךְ. مُطَوَّلَةٌ פּוֹאֵמָה, פִּיּוּט אָרֹךְ. مُتَطاوِلٌ מִתְחַצֵּף, עַז פָּנִים, מִתְנַשֵּׂא, יָהִיר. مُسْتَطِيلٌ ج مُسْتَطِيلاتٌ 1. מַלְבֵּן (גאומטריה). 2. אָרֹךְ, הוֹלֵךְ וְנִמְשָׁךְ.

(طوي) طَوَى ـِ קִפֵּל, גָּלַל, כָּרַךְ, וִתֵּר, עָבַר, כִּסָּה. طَوَى الأرْضَ נָסַע (עָבַר) אֶת הָאָרֶץ, דָּהַר בָּאָרֶץ. طَوَى البِساطَ קִפֵּל אֶת הַשָּׁטִיחַ. طَوَى الخَبَرَ (السِّرَّ) שָׁמַר עַל הַסּוֹד. طَوَى عَشْرَةً في כָּלָה וְהִשְׁלִים אֶת הַיּוֹם בְּ־. طَوَى الماضِيَ بِما فِيهِ עָצַם עֵינָיו מִן הֶעָבָר וּפָתַח דַּף חָדָשׁ. طَواهُ المَوْتُ הָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, מֵת. طَواهُ النِّسْيانُ יָרַד לִתְהוֹם הַנְּשִׁיָּה, נִשְׁכַּח. تَطَوَّى V הִתְקַפֵּל וְגוֹ׳. إنْطَوَى VII 1. הִתְקַפֵּל, נִקְפַּל, נִגְלַל. 2. נֶחְבָּא, נֶעְלַם. 3. عَلَى כָּלַל, הֵכִיל, טָמַן בְּחֻבּוֹ. إنْطَوَى عَلَى نَفْسِهِ 1. פָּרַשׁ, הִסְתַּגֵּר, הִתְבּוֹדֵד. 2. נֶחְבָּא אֶל הַכֵּלִים. 3. הָיָה אִינְטְרוֹבֶרְטִי. طَيٌّ ج طَيّاتٌ קִפּוּל, גְּלִילָה, כְּרִיכָה, קֶפֶל. طَيَّهُ רָצוּף (מְצֹרָף) בָּזֶה. في طَيِّ الكِتْمانِ בִּשְׁמִירָה סוֹדִית. طَيَّةٌ ج طَيّاتٌ קֶפֶל, חֵפֶת, מְקֻפֶּלֶת, אִמְרָה. يَحْمِلُ في طَيّاتِهِ טוֹמֵן (נוֹשֵׂא) בְּחֻבּוֹ. طِيَّةٌ ج طِيّاتٌ כַּוָּנָה, יַעַד. مَضَى لِطِيَّتِهِ הָלַךְ לִמְחוֹז חֶפְצוֹ.

طُوًى ריק. بَاتَ عَلَى الطُّوَى ישן על קיבה ריקה. طَوِيَّةٌ ج طَوَايَا חביון לב, מסתר נפש, מצפון. سَلِيمُ الطَّوِيَّةِ בעל לב טוב, בעל נשמה ישרה. طَوَايَةٌ ج طَوَايَاتٌ מחבת. مَطْوًى ج مَطَاوٍ(ي)، مِطْوَاةٌ אולר. فِي مَطَاوِيهِ בתוכו, בקרבו. اِنْطِوَاءٌ، اِنْطِوَاءٌ نَفْسِيٌّ התכנסות, הסתגרות נפשית. اِنْطِوَائِيٌّ מכונס, אינטרוברטי. اِنْطِوَائِيَّةٌ 1. התכנסות, הסתגרות. 2. אוטיסטיות. مَطْوِيٌّ מקופל, מוטה, וכו'. مُنْطَوٍ(ي) 1. מכונס, אינטרוברטי. 2. שרוי בדכאון, "מדוכדך".

(طيب) طَابَ ـِ 1. היה טוב, היטיב, שפר, נעם. 2. הבריא, חזר לאיתנו. طَابَ لَهُ أَنْ يَفْعَلَ חפץ לעשות. طَابَتْ لَيْلَتُكُمْ בטוב עליכם, לילה טוב. طَابَ نَفْسًا היה טוב לב, בטוב לבו. طَيَّبَ II، أَطَابَ IV 1. היטיב, עשה טוב (טובה), שיפר, השביח. 2. בישם, הוליך בושם. 3. ריפא. 4. תיבל (אוכל). طَيَّبَ اللهُ ثَرَاهُ ר' (ثرى). طَيَّبَ خَاطِرَهُ פייס אותו, ריצה אותו. تَطَيَّبَ V 1. נתבשם. 2. הוליך בושם על עצמו, משח עצמו במי בושם. اِسْتَطَابَ X מצא אותו טוב, נעם לו, מצא חן בעיניו. طِيبٌ 1. טוב, תכונת הטוב, נועם. 2. בושם, משחה ריחנית, ריח ניחוח. عَنْ طِيبِ خَاطِرٍ ברצון, בחפץ לב, מרצון טוב. طَيِّبٌ טוב, משובח, נעים, רצוי, ערב, קשים, נוח. طَيِّبُ الْخُلُقِ טוב מזג. الطَّيِّبُ الذِّكْرِ זכרונו לברכה. طَيِّبُ الرَّائِحَةِ בעל ריח ניחוח. طَيِّبُ الْقَلْبِ טוב לב. طَيِّبُ النَّفْسِ 1. עליז. 2. נדיב. قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ ק' אמור לא ישווה הרע אל הטוב. طَيِّبَاتٌ מטעמים, מעדנים, תפנוקים. كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ק' אכלו מן המטעמים אשר כלכלנו אתכם. طِيبَةٌ טוב. طِيبَةُ قَلْبٍ טוב לב. طُوبَى! אשרי, ברוך הוא. تَطْوِيبٌ אושר. جَبَلُ التَّطْوِيبَاتِ הר האושר (בנצרות).

(طير) طَارَ ـِ 1. עף, טס, נסק, ריחף, נישא באוויר, פרח. 2. إِلَى רץ, אץ אל. 3. بِـ הקפיץ רחוק, לקח למרחקים. طَارَ صَوَابُهُ (عَقْلُهُ) איבד את עשתונותיו, נטרפה עליו דעתו (מכעס וכו'). طَارَ صِيتُهُ יצא שמו למרחקים, התפרסם. طَارَ فَرَحًا שמח שמחה רבה. طَارَ فُؤَادُهُ. طَارَتْ نَفْسُهُ شَعَاعًا התבלבלה עליו דעתו. طَارَ النَّوْمُ مِنْ عَيْنَيْهِ ונדדה שנתו מעיניו, פרחה (נדדה) שנתו. طَيَّرَ II، أَطَارَ IV העיף, הטיס, הפריח. تَطَيَّرَ V مِنْ، بِـ ראה אותות מבשרי רעות, ראה שחורות ב-. تَطَايَرَ VI התעופף, התפזר, נפוץ לכל רוח, נזרק לכל עבר, ניתז. اِسْتَطَارَ X התעופף, התפזר. طَيْرٌ ج طُيُورٌ. طَائِرٌ ج طُيُورٌ وَأَطْيَارٌ עוף (בעל כנף), ציפור. الطَّائِرُ אלטאיר (כוכב) ר' (نسر) تَطْيِير. طُيُورٌ جَارِحَةٌ עופות דורסים. عَلَى الطَّائِرِ الْمَيْمُونِ! דרך צלחה! عِلْمُ الطُّيُورِ חקר העופות, אורניתולוגיה. كَأَنَّ عَلَى رُؤُوسِهِمِ الطَّيْرَ בשקט ובמורא. طِيَرَةٌ 1. [illegible] 2. המראה, טיסה. طِيَرَةٌ סימן רע, אות מבשר רעות. طَيَّارٌ 1. טייס. 2. עף, מתעופף. 3. מתנדף. زُيُوتٌ طَيَّارَةٌ שמן נדיף. طَيَّارَةٌ 1. טיסה (אווירון). 2. עפיפון. 3. מטוס. طَيَّارَةٌ مَائِيَّةٌ מטוס ים. طَيَرَانٌ טיס, טיסה, תעופה, דאייה, ריחוף באוויר. طَيَرَانٌ بَهْلَوَانِيٌّ אווירובטיקה. طَيَرَانٌ شِرَاعِيٌّ דאייה, טיסה בדאון או בגלשון. سِلَاحُ الطَّيَرَانِ חיל האוויר. عِلْمُ الطَّيَرَانِ אווירונאוטיקה. مَطَارٌ ج مَطَارَاتٌ שדה תעופה, נמל תעופה. طَائِرَةٌ ج طَائِرَاتٌ מטוס. طَائِرَةٌ شِرَاعِيَّةٌ דאון, גלשון. طَائِرَةٌ عَمُودِيَّةٌ (مِرْوَحِيَّةٌ، سَمْتِيَّةٌ) מסוק, הליקופטר. حَامِلَةُ (نَاقِلَةُ) الطَّائِرَاتِ נושאת מטוסים. عَلَى مَتْنِ الطَّائِرَةِ במטוס, בטיסה, דרך האוויר. مُسْتَطِيرٌ פושה, מתפשט, מפוזר. شَرٌّ مُسْتَطِيرٌ סכנה מתפשטת (מתפשטת).

(طيش) طَاشَ ـِ 1. סטה, סר מן הדרך הנכונה. 2. היה קל דעת, פזיז, פתי, היה הפכפך. طَاشَ السَّهْمُ החץ לא קלע למטרה. طَاشَ عَقْلُهُ (صَوَابُهُ) נטרפה עליו דעתו, איבד את עשתונותיו. طَيْشٌ، طَيَشَانٌ פזיזות, קלות ראש, פזיזות, הפכפכנות. طَائِشٌ 1. פוחז, סוטה. 2. שוגה, שוטה. 3. פזיז, נטול אחריות. رَصَاصَةٌ طَائِشَةٌ כדור תועה.

(طيف) طَافَ ـِ בא ל' בחלום. طَيْفٌ ج أَطْيَافٌ وَطُيُوفٌ 1. חזיון. 2. ספקטרום. 3. רוח, רוח המת. طَيْفٌ رَادْيُوِيٌّ ספקטרום רדיו. جِهَازُ الطَّيْفِ، مِطْيَافٌ ספקטרוסקופ.

طَيْلَسَانٌ ن ج طَيَالِسُ צעיף ארוך (של כוהנים).

(طين) طَانَ ـِ طَيَّنَ II טח, טייט, מרח בטיט. طِينٌ ج أَطْيَانٌ טיט, טיח, בוץ, חומר. أَطْيَانٌ קרקעות פוריות, נכסי דלא ניידי. الطِّينُ الْخَزَفِيُّ חרסית, חומר סיני, קאולין. زَادَ الطِّينَ بِلَّةً ר' (بل) بِلَّة. طِينَةٌ 1. חומר, חרסית. 2. יסודו של אדם. هُمَا مِنْ طِينَةٍ وَاحِدَةٍ שניהם קרוצים מאותו חומר, הם דומים. طِينِيٌّ 1. טיני, טיטי. 2. של חרסית. طَيَّانٌ טייח, [illegible]. الطَّيُّونُ צמח הטיון, inula.

ظ ט'. האות השבע עשרה באל"ף בי"ת הערבי, שמה ظاء ט'אא, והיא אות נחצית שינית חוככת.

ظاءٌ שם האות ظ בערבית.

ظِئْرٌ ج أظْآرٌ מינקת של תינוקות אחרים, מטפלת בתינוקות, אומנת.

(ظبو) ظُبَةٌ ج ظُبًا وظُبَاتٌ לַהַב, חד החרב.

ظَبْيٌ ج ظِبَاءٌ צבי ר' غَزَال. ظَبْيَةٌ 1. צְבִיָּה. 2. כינוי לעלמה יפת תואר.

ظَرِبَانٌ בואש (חיה קטנה מבאישה, skunk). فَسَا بَيْنَهُمُ الظَّرِبَانُ מט' הפרידה חבירתם, השליט פירוד ביניהם.

ظَرُفَ ـُ נחמד, עשה נחמד ונאה. تَظَرَّفَ V. تَظَارَفَ VI העמיד פני נחמד, השתדל להתחבב ל-. إِسْتَظْرَفَ X חבב את-, התייחס באהדה וּבחיבה אל-.

ظَرْفٌ ج ظُرُوفٌ 1. תנאי, מצב, נסבה, מסבה. 2. זמן, פרק. 3. מעטפה, עטיפה. 4. תואר הפועל. 5. יופי, חן, נחמדות. ظَرْفُ زَمَانٍ תואר זמן. ظَرْفُ مَكَانٍ תואר מקום. بِظَرْفٍ فِي ظَرْفٍ בקצרה, מתוך זמן קצר. بَيِّنَةٌ ظَرْفِيَّةٌ עדות נסיבתית. دَلِيلٌ ظَرْفِيٌّ הוכחה נסיבתית. ظُرُوفٌ مُشَدَّدَةٌ נסיבות מחמירות. حَسَبَ الظُّرُوفِ לפי התנאים (הנסיבות). ظَرِيفٌ ج ظُرَفَاءُ נחמד, נאה, חנני, מנומס, שנון. ظَرَافَةٌ יופי, חן, נחמדות, שנינות. مَظْرُوفٌ ج مَظَارِيفُ מעטפה. مُسْتَظْرَفٌ נחמד, אלגנטי.

ظَعَنَ ـَ יצא למסע, נדד, נסע. ظَعْنٌ מסע, נסיעה. ظَعِينَةٌ ج ظَعَائِنُ وظُعُنٌ 1. גמל הנושא על גבו אפריון. 2. אפריון. 3. אשה באפריון.

ظَفِرَ ـَ 1. بِـ זכה ב-, השיג, הצליח לקבל, נחל נצחון. 2. عَلَى התגבר על-, נצח את-. ظَفِرَ بِمَا أَرَادَ השיג את מבוקשו. ظَفِرَ عَلَى عَدُوِّهِ התגבר על אויבו. ظَفَّرَ II. أَظْفَرَ IV זיכה, הנחיל נצחון. ظَفْرٌ. ظُفْرٌ. ظُفُرٌ ج أَظْفَارٌ وأَظَافِرُ צפורן. قَلَّمَ أَظْفَارَهُ גזז את ציפורניו. مُنْذُ نُعُومَةِ أَظْفَارِهِ מילדות, משחר ילדותו. ظَفَرٌ זכיה, השג, נצחון, הצלחה. أُظْفُورٌ ج أَظَافِيرُ צפורן. ظَافِرٌ מנצח, זוכה, מצליח, מקבל. مُظَفَّرٌ מנצח ובהצלחות, עוטה תהילה.

ظَلَّ ـَ נשאר, נמשך, המשיך, הוסיף לעשות, התמיד ב-. ظَلَّ نَائِمًا המשיך לישון. ظَلَّ عَلَى حَالِهِ נשאר ללא שינוי. ظَلَّ عَلَى مَوْقِفِهِ الْمُتَصَلِّبِ התמיד בעמדתו הנוקשה. ظَلَّلَ II. أَظَلَّ IV 1. סוכך, הצל, כסה בצל. 2. סוכך על-, השגיח על-, שמר על-. تَظَلَّلَ V חסה בצל-. إِسْتَظَلَّ X بِـ 1. חסה בצל-, ישב בצל. 2. בא בצל קורת-, מצא מקלט אצל-. ظِلٌّ ج ظِلَالٌ وظُلُولٌ وأَظْلَالٌ 1. צל. 2. סביבה של-, חסות, חסדי על-, מחסה. تَحْتَ (فِي) ظِلِّ בצל-, בחסות-, תחת חסות-. ظِلَالُ الْمَعَانِي קונוטציות, משמעויות לוואי. ثَقِيلُ الظِّلِّ אנטיפתי, לא נעים, אינו אהוד. خَفِيفُ الظِّلِّ נעים, נוח, סימפטי. خَيَالُ الظِّلِّ תיאטרון צללים. وِزَارَةُ الظِّلِّ ממשלת צללים (של אופוזיציה). تَقَلَّصَ ظِلُّهُ ירד מגדולתו. ظُلَّةٌ ج ظُلَلٌ 1. סוכה, סכך. 2. קיוסק. ظَلِيلٌ מוצל. مِظَلَّةٌ ج مَظَالُّ ومِظَلَّاتٌ 1. מטריה. 2. שמשיה, סוכך. 3. סוכה. 4. חסות, מקלט. مِظَلَّةٌ وَاقِيَةٌ מצנח. جُنُودُ الْمِظَلَّاتِ צנחנים. عِيدُ الْمِظَلَّةِ חג הסוכות. مِظَلِّيٌّ צנחן. مُظَلَّلٌ. مُظِلٌّ מוצל, מגן משמש.

ظَلَعَ ـَ צלע. ظَالِعٌ צולע, חיגר, פיסח.

ظِلْفٌ ج ظُلُوفٌ وأَظْلَافٌ טלף, פרסה. يَبْحَثُ عَنْ حَتْفِهِ بِظِلْفِهِ מט' חופר בור לקברו (נושא את הצלב על כתפו).

ظَلَمَ ـِ חמס, עשק, הציק, נהג עוול, קיפח. مَنْ أَشْبَهَ أَبَاهُ فَمَا ظَلَمَ מט' ר' (شبه). أَظْلَمَ IV קדר, החשיך, התקדר, נעשה אפל. تَظَلَّمَ V צעק חמס על-, התאונן, התלונן, קבל. ظُلْمٌ חמס, עושק, עוול, קיפוח, רשע. ظُلْمًا وَعُدْوَانًا בלא צדק, בזדון, ברשע. الظُّلْمُ مَرْتَعُهُ وَخِيمٌ בית רשעים ישמד. ظُلْمَةٌ חושך, קדרות, אפלה, אופל. بَحْرُ الظُّلُمَاتِ הים (האוקיינוס) האטלנטי. ظَلْمَاءُ חשוך. لَيْلَةٌ ظَلْمَاءُ לילה חשוך ושחור, אפל. ظَلَامٌ חושך, חשכה, אפלה, קדרות. ظَلَامٌ دَامِسٌ חושך ואפלות, חושך מצרים. ظَلَّامٌ משעל, בן עוולה, עושק. ظَلَامِيٌّ שונא אור, מתנגד לקדמה, אובסקורנטי. ظَلَامِيَّةٌ שנאת הקדמה, אובסקורנטיות. ظَلِيمٌ ج ظِلْمَانٌ יען, הזכר של בת היענה. ظُلَامَةٌ ج ظُلَامَاتٌ. مَظْلَمَةٌ ج مَظَالِمُ 1. עוולה, קיפוח, תלונה על קיפוח ועל עושק. 2. עוול, עושק, חמס. مَكْتَبُ مَظَالِمِ (شَكَاوَى) الْجُمْهُورِ נציב תלונות הציבור, אומבודסמן. إِظْلَامٌ האפלה, החשכה, עשיית חושך. تَظَلُّمٌ קבלנה, תלונה על קיפוח. ظَالِمٌ ج ظَلَمَةٌ وظُلَّامٌ רשע, חמסן, עושק, עריץ. مَظْلُومٌ עשוק, מקופח. مُظْلِمٌ חשוך, אפל.

ظَمِئَ ـَ 1. צמא, התאווה לשתות. 2. إِلَى ערג ל-, השתוקק ל-, כמה ל-. ظَمَأٌ. ظَمَاءٌ צמא, צמאון. أَطْفَأَ ظَمَأَهُ שבר את צמאונו, רוה. ظَمِئٌ. ظَمْآنُ ج ظِمَاءٌ. ظَامِئٌ צמא. إِذَا مُتُّ ظَمْآنَ فَلَا نَزَلَ الْقَطْرُ מט' אם אמות צמא אל טל ואל מטר.

ظَنَّ ـُ סבר, שיער, חשב לעצמו, חשד. ظَنَّ بِهِ الظُّنُونَ חשב עליו רעות. ظَنَّ بِهِ الْخِيَانَةَ חשד שהוא בוגד בו. ظَنٌّ ج ظُنُونٌ מחשבה, סברה, השערה, דעה. أَكْبَرُ الظَّنِّ أَنْ מתקבל על הדעת כי. أَحْسَنَ الظَّنَّ بِهِ חשב עליו טובות. أَسَاءَ الظَّنَّ بِهِ. سَاءَ بِهِ ظَنًّا חשב עליו רעות, חשד בו. ظَنِّيٌّ השערתי, היפותטי, של סברה. ظِنَّةٌ ج ظِنَنٌ חשד, חוסר אמון. ظَنِينٌ 1. חשוד. مَظِنَّةٌ ج مَظَانُّ 1. המקום או המקום שבעזרתם מחפשים שמישהו מבקש ימצא בו. 2. חשד, חשש. وَجَدْتُهُ فِي

مَظَانُّه מצאתיו במקום שציפיתי למצאו.

ظُنْبُوبٌ ج ظَنَابِيبُ שוקה, עצם (באנטומיה), tibia.

ظَهَرَ ـَ 1. הופיע, עלה, התגלה, נגלה, נראה, נחשף, יצא. 2. התברר, התחוור. 3. התפרסם, יצא לאור. 4. عَلَى התגבר על־, נצח את־. 5. ידע. ظَهَرَ لَهُ נראה לו. ظَهَرَ عَلَى الْمَسْرَحِ הופיע (שיחק) על הבמה. ظَهَرَ بِمَظْهَرِ الْمُؤْمِنِ העמיד פני מאמין. ظَهَّرَ II 1. פיתח (סרט). 2. הסב (שק). ظَاهَرَ III תמך ב־, עזר, סייע ל־, הקים שכם, גונן על־. أَظْهَرَ IV 1. גילה, חשף, הראה. 2. عَلَى הודיע, העמיד את־ על־. 3. התחיל בצהרים. تَظَاهَرَ VI 1. הפגין, השתתף בהפגנה. 2. بِـ העמיד פני, התראה כ־. تَظَاهَرُوا תמכו זה בזה, סייעו זה לזה. اِسْتَظْهَرَ X 1. שינן, למד על פה. 2. ביקש עזרה (סיוע). 3. عَلَى התגבר על־, ידו היתה על העליונה, נצח. ظَهْرٌ ج ظُهُورٌ وأَظْهُرٌ 1. גב, גו. 2. עורף, צד אחורי. 3. פני השטח. 4. סיפון, צד עליון (של ספינה וכו'). ظَهْرُ الدَّابَّةِ גב בהמת המשא. أَدَارَ لَهُ ظَهْرَهُ פנה לו עורף, נטש. ظَهْرُ الْغَيْبِ [illegible]. سِلْسِلَةُ الظَّهْرِ עמוד השדרה. قَرَأَ عَنْ ظَهْرِ قَلْبٍ קרא על פה. قَلَبَ لَهُ ظَهْرَ الْمِجَنِّ ר' (جنن) مِجَنّ. قَلَبَ الْأَمْرَ ظَهْرًا لِبَطْنٍ חקר דבר על בוריו. لَيْسَ لَهُ ظَهْرٌ אין לו משענת. بَيْنَ ظَهْرَانَيْهِمْ בתוכם, ביניהם. مُسْتَخْدَمُ ظُهُورَاتٍ [illegible]. ظُهْرٌ ج أَظْهَارٌ צהרים.

أَرَاهُ نُجُومَ الظُّهْرِ לימד אותו לקח, הראה לו את הכוכבים בצהרי היום, "הראה לו מאין הדג משתין". صَلَاةُ الظُّهْرِ תפלת הצהרים. ظُهْرِيٌّ של צהרים. نَبَذَهُ ظِهْرِيًّا השליכו מאחרי גוו. ظَهِيرٌ עוזר, סייע, מגן (גם בכדורגל). ظُهُورٌ הופעה (גם על במה), חשיפה, הראות. حُبُّ الظُّهُورِ התפארות, התרברבות. بَدَأَ فِي الظُّهُورِ התחיל להתפרסם. ظَهِيرَةٌ שעות הצהרים. مَظْهَرٌ ج مَظَاهِرُ 1. מראה, חיצוניות, צורה, הופעה, חזות חיצונית. 2. סימן, דמות. 3. גילוי. مَظَاهِرُ الْحَيَاةِ תופעות החיים. الْمَظْهَرُ وَالْمَخْبَرُ הצורה והתוכן. تَظْهِيرٌ 1. פיתוח תשליל (של סרט). 2. הסבה (של המחאה וכו'). مُظَاهَرَةٌ 1. הפגנה. 2. סיוע. مُظَاهَرَاتٌ عَنِيفَةٌ הפגנות (התפרעויות) אלימות. إِظْهَارٌ גילוי, חשיפה, ראייה, הצגה. تَظَاهُرٌ 1. העמדת פנים, התראות. 2. הפגנה. ظَاهِرٌ 1. נראה לעין, גלוי, חיצוני. 2. ברור, מובן, בולט, פשוט. 3. פשט (בניגוד ל־بَاطِن דרש). 4. משמעות, פנים. 5. של שם עצם (בדקדוק, [illegible]). 6. פריפריה. حَسَبَ الظَّاهِرِ, فِي الظَّاهِرِ כפי הנראה, ברור כי. ظَاهِرِيٌّ 1. חיצוני. 2. המפרש את הקראן כפשוטו, דוגל בפשט. ظَاهِرِيًّا כפי הנראה, למראית עין. ظَاهِرَةٌ ج ظَوَاهِرُ תופעה, חזיון קבע. ظَاهِرَاتِيٌّ פנומנלי (בתורת ההכרה). الْفَلْسَفَةُ الظَّاهِرَاتِيَّةُ פנומנולוגיה, חקר התופעות.

ع

ع ע. 1. האות השמונה עשרה באל"ב הערבי, שמה عَيْن עין, והיא אות גרונית חוככת. 2. קיצור של عَدَدٌ מספר. 3. קיצור של عَمُودٌ עמוד.

عَبَّ – גמא, שתה וגלע בבת אחת, לגם עד שרוה. عُبٌّ ج عِبَابٌ 1. שרוול. 2. חיק, חצן. 3. כיס בבגד ליד החזה. عُبَابٌ גלי ים. شَقَّتِ السَّفِينَةُ عُبَابَ الْبَحْرِ הספינה חצתה את גלי הים.

عَبَأَ – بِ 1. ארז ל-. 2. שעה ל-. لَمْ يَعْبَأْ بِهِ לא שם לב אליו, לא שעה לו. عَبَّأَ II 1. הכין, מלא, הטעין, ארז. 2. גייס, הקצין, קרא. عِبْءٌ ج أَعْبَاءٌ נטל, כבד, משא, מעמסה, אחריות. عَلَيْهِ عِبْءُ الْإِثْبَاتِ עליו הראיה. نَهَضَ بِالْعِبْءِ נשא בעול (באחריות). عَبَاءَةٌ عَبَايَةٌ ج عَبَاءَاتٌ وعَبَايَاتٌ עבאיה, גלימה. تَعْبِئَةٌ גיוס. تَعْبِئَةٌ عَامَّةٌ גיוס כללי. تَعْبِئَةُ الْقَنَانِي מלוי בקבוקים. تَعْبِيرِيٌّ של גיוס כללי. إِجْرَاءَاتٌ تَعْبَوِيَّةٌ פעולות גיוס.

عَبِثَ – 1. שחק, השתעשע, התעלל, התעסק. 2. بِ חלל, זלזל ב-, התעלל ב-. عَبِثَ بِمُقَدَّسَاتِهَا חלל את קדושתה (כבודה), אנס אותה. عَبِثَ بِهِ الْقَدَرُ הגורל פגע בו עקב משחק בו, התעתע בו הגורל. عَابَثَ III. تَعَابَثَ VI مَعَ 1. שחק עם-, השתעשע עם-. 2. הקניט, קנטר, שחק משחק פרוע. عَبَثٌ 1. שעשוע, משחק. 2. הבלות, צחוק, שובבות, משובה, קלות, הבל, ריק. عَبَثُ الْأَطْفَالِ משחק ילדים. مَسْرَحُ الْعَبَثِ תיאטרון האבסורד. عَبَثًا לשוא, לריק. حَاوَلَ عَبَثًا השתדל לריק. مِنَ الْعَبَثِ أَنْ تُقْنِعَهُ לשוא תשכנע אותו. ذَهَبَ عَبَثًا הלך לאבוד, ירד לטמיון. مُعَابَثَةٌ השתעשעות, קונדסות. عَابِثٌ 1. משתעשע. 2. שובב, הולל. 3. הבלה ובזה, ריק.

عَبَدَ – עבד, התפלל לאלהיו, קיים מצוות, סגד. عَبَّدَ II 1. העביד, שעבד. 2. סלל, כבש כביש. تَعَبَّدَ V הקדיש עצמו לעבודת הבורא, פרש לעבודת הבורא. إِسْتَعْبَدَ X שעבד, עשה לעבד. عَبْدٌ 1. ج عَبِيدٌ עבד, משועבד. 2. ج عِبَادٌ בריה, בן אדם. الْعِبَادُ הבריות, כלל האנשים. عَبْدٌ وَخَلِّيٌّ فِي يَدَيْهِ. عَبْدٌ وَسَوُوم מת עבד כי ימלוך. عَبْدُ غَيْرِكَ حُرٌّ مِثْلُكَ מתי עבדו של חבר הרי הוא כחבר. عَبْدَةٌ שפחה. عَبَّادٌ. عَبَّادُ الشَّمْسِ חמנית (צמח). عِبَادَةٌ 1. עבודת אלהים, פולחן. 2. פולחן אישיות. عِبَادَةُ الْأَوْثَانِ עבודת אלילים. الْعِبَادَاتُ وَالْمُعَامَلَاتُ המצוות שבין אדם לאלהיו ובין אדם לחברו. عُبُودِيَّةٌ 1. עבדות (מצב). 2. שעבוד, השתעבדות (מצב). مَعْبَدٌ ج مَعَابِدُ 1. בית תפלה, היכל. 2. בית כנסת. تَعْبِيدٌ 1. סלילה. 2. שעבוד, עבדות. تَعْبِيدُ الطُّرُقِ סלילת כבישים. تَعَبُّدٌ עבודת הבורא. إِسْتِعْبَادٌ שעבוד, כפיה. عَابِدٌ ج عُبَّادٌ وعَبَدَةٌ עובד אלהים, מתפלל. مَعْبُودٌ 1. שעובדים אותו, אלהים, מקודש. 2. נערץ (על ידי מעריץ) אישיות. 3. ج

مَعْبُودَاتٌ אליל, צלם. مُعَبَّدٌ סלול (כביש וכו').

عَبَرَ – 1. עבר, חצה, גלה (נהר וכו'). 2. כי פרש חלום. 3. הלך, מת. عَبَرَ – הזיל דמעות, נקוו עיניו. عَبَرَ بِهِ إِلَى הוביל אל-. عَبَّرَ II 1. פרש חלום. 2. عَنْ הביע, נשא, דבר, אמר. إِعْتَبَرَ VIII 1. חשב אותו ל-, התחשב ל-. 2. התחשב, הסיק. יחסו חשיבות ל-, כבד. 3. بِ למד לקח, קבל מוסר השכל, לקח דוגמה מ-. إِسْتَعْبَرَ X 1. זלגו דמעותיו. 2. בקש פתרון לחלומו. عَبْرَ מעבר, מצפה (מעבר). عَبْرَ דרך, בדרך, מעבר ל-, על ידי-, בעד, מבעד. عَبْرَ الْبِحَارِ מעבר לים. عَبْرَ التَّارِيخِ בדרך ההיסטוריה. عَبْرَ النَّافِذَةِ מבעד לחלון. عُبُورٌ מעבר, עבירה (של נהר כמשל). عَبِيرٌ ריח ניחוח, בושם, ארומה. عِبْرِيٌّ عِبْرَانِيٌّ עברי. الْعِبْرِيَّةُ. الْعِبْرَانِيَّةُ העברית, הלשון העברית. عَبْرَةٌ ج عَبَرَاتٌ وعِبَرٌ דמע, דמעה. عِبْرَةٌ ج عِبَرٌ לקח, מוסר השכל, לקח, מסקנה. عِبْرَةٌ لِمَنْ يَعْتَبِرُ לקח יראו וייראו, אזהרה. مَوْطِنُ الْعِبْرَةِ הנקודה החשובה, המסקנה המולקת. عِبَارَةٌ ج عِبَارَاتٌ חלק משפט, פסוק, בטוי. عِبَارَةٌ جَبْرِيَّةٌ בטוי אלגברי. عِبَارَةٌ عَنْ אין הוא אלא. بِعِبَارَةٍ أُخْرَى במלים אחרות. مَعْبَرٌ ج مَعَابِرُ מעבר, גשר, מעברה. مَعْبَرٌ حُدُودِيٌّ מעבר גבול. مِعْبَرٌ ج مَعَابِرُ. عَبَّارَةٌ מעבורת, רפסודה. تَعْبِيرٌ ج تَعَابِيرُ 1. בטוי, ניב. 2. הבעת פנים. 3. הבעה. تَعْبِيرٌ اصْطِلَاحِيٌّ בטוי אידיומטי. تَعَابِيرُ لُغَوِيَّةٌ צרופי מלים. بِتَعْبِيرٍ آخَرَ במלים אחרות. تَعْبِيرِيٌّ אקספרסיבי. الْأَدَبُ (الْفَنُّ) التَّعْبِيرِيُّ ספרות (אמנות) אקספרסיבית. الْمَذْهَبُ التَّعْبِيرِيُّ. تَعْبِيرِيَّةٌ אקספרסיוניזם. إِعْتِبَارٌ 1. הערכה, התחשבות, כבוד. 2. ج إِعْتِبَارَاتٌ שיקול, התחשבות, חשוב, בחינה. إِعْتِبَارًا بِهِ (لَهُ) בהתחשבות בו. إِعْتِبَارًا مِنْ החל מ-. بِاعْتِبَارِ أَنَّ בתור-. بِاعْتِبَارِهِ مُدِيرًا בתור מנהל. أَخَذَهُ بِعَيْنِ الْاعْتِبَارِ הביא אותו בחשבון. رَدَّ لَهُ اعْتِبَارَهُ החזיר לו עטרה ליושנה, טהר אותו, נתן לו רהביליטציה. إِعْتِبَارِيٌّ משפטי. شَخْصِيَّةٌ اعْتِبَارِيَّةٌ אישיות משפטית (شخص). عَابِرٌ 1. עובר, חולף, חולף, חולר. 2. בן חלוף, בן תמותה. عَابِرُ سَبِيلٍ עובר אורח. صَارُوخٌ عَابِرٌ لِلْقَارَّاتِ טיל (صاروخ) בין יבשתי. مُلَاحَظَةٌ عَابِرَةٌ הערה חטופה (בדרך אגב). مُعَبِّرٌ מביע, מבטיד.

عَبَسَ – عَبَّسَ II זעף, הזעים, הקדיר פניו, קמט את מצחו. عُبُوسٌ. عُبُوسَةٌ קדרות, עגמומיות, זעיפות, מרה שחורה, עצבות. عَبُوسٌ. عَابِسٌ סר וזעף, קודר, קמוט מצח, זועף. يَوْمٌ عَبُوسٌ יום עצוב (קשה).

عَبَطَ – שחט בהמה (ללא מומה). عَبِيطٌ ج عُبَطَاءُ טפש, אויל, פתי, אידיוט, מטורף (ללא נימוקו). إِعْتِبَاطًا באקראי, במקרה, לא בכוונה תחלה. إِعْتِبَاطِيٌّ אקראי, מקרי, בלי סבה.

عَبِقَ ـَ נָדַף רֵיחַ, הִפְרִיחַ רֵיחַ. عَبِقٌ، عَابِقٌ רֵיחָנִי, בַּעַל רֵיחַ נִיחוֹחַ. عَبَقَةٌ מִשְׁחָה [illegible]

عَبْقَرٌ מָקוֹם הַנִּזְכָּר בְּאַגָּדוֹת עֲרָב. عَبْقَرِيٌّ ج عَبَاقِرَةٌ גָּאוֹן, מְחוֹנָן, כִּשְׁרוֹנִי, עִלּוּי. عَبْقَرِيَّةٌ גְּאוֹנִיּוּת, מְחוֹנָנוּת, יְצִירָתִיּוּת, כִּשְׁרוֹנִיּוּת יְתֵרָה.

عَبُلَ ـُ 1. הָיָה עָבֶה, מָלֵא גּוּף. 2. [illegible]. عَبْلٌ ج عِبَالٌ עָבֶה, מְגֻשָּׁם. عَبْلٌ، عَبَالٌ וֶרֶד בַּר (eglantine)

عَبْوَةٌ ج عَبَوَاتٌ، عُبْوَةٌ ج عُبُوَاتٌ כְּלִי קִבּוּל, מִכְלָל, אֲרִיזָה. عَبْوَةٌ نَاسِفَةٌ מִטְעַן חֹמֶר נֶפֶץ

عَتَبَ ـِ عَاتَبَ III הוֹכִיחַ אֶת, גָּעַר בְּ, יִסֵּר, נָזַף בְּ, הִטִּיף מוּסָר, בָּא בִּטְעָנוֹת עַל הִתְנַהֲגוּת. عَتَّبَ II 1. [illegible]. 2. הֵקִים מִפְתָּן. عَتْبٌ، عِتَابٌ، مَعْتَبَةٌ، مُعَاتَبَةٌ תּוֹכָחָה, דִּבְרֵי מוּסָר, נְזִיפָה. العِتَابُ قَبْلَ العِقَابِ מוּסָר לְפָנִים וְאַחַר עוֹנֶשׁ. رَفَعَ العَتَبَ יְצִיאַת יְדֵי חוֹבָה. عَتَبَةٌ ج عَتَبَاتٌ מִפְתָּן, אַסְקֻפָּה, סַף הַבַּיִת. عَتَبَةُ الرُّكْبَةِ פִּיקַת הַבֶּרֶךְ. العَتَبَاتُ المُقَدَّسَةُ הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים. عَلَى عَتَبَةِ كَذَا בִּתְחִלַּת..., בְּרֵאשִׁית. عَتَبِيٌّ מְחִיצַת סַף.

عَتُدَ ـُ הִתְכּוֹנֵן, הָיָה מוּכָן. أَعْتَدَ IV הֵכִין. عَتَادٌ ج أَعْتِدَةٌ 1. צִיּוּד, אַסְפָּקָה. 2. תַּחְמֹשֶׁת. عَتَادٌ حَرْبِيٌّ צִיּוּד צְבָאִי. عَتِيدٌ 1. מוּכָן וּמְזֻמָּן. 2. מְאֻשָּׁר, נִכְבָּד, נֶעְדָּר. 3. עָתִיד. الوَطَنُ العَتِيدُ הַמּוֹלֶדֶת הָעֲתִידָה וְהַמְּקֻוָּה. عَتُودٌ ج أَعْتِدَةٌ שָׂעִיר, תַּיִשׁ.

عِتْرٌ מוֹצָא, מָקוֹר. عَادَتْ إِلَى عِتْرِهَا لَمِيسُ מִי שֶׁחָזַר לְסוּרוֹ. عِتْرَةٌ ج عِتَرٌ מִשְׁפָּחָה.

عَتُقَ ـُ הִתְיַשֵּׁן. عَتَقَ ـِ הִשְׁתַּחְרֵר, יָצָא לְחָפְשִׁי. عَتَّقَ II שִׁמֵּר (יַיִן). أَعْتَقَ IV שִׁחְרֵר, הוֹצִיא לְחָפְשִׁי, נָתַן חֵרוּת, קָרָא דְּרוֹר. عِتْقٌ، عَتَاقَةٌ 1. יֹשֶׁן, עַתִּיקוּת. 2. שִׁחְרוּר, הוֹצָאָה לְחָפְשִׁי. عَتِيقٌ יָשָׁן, נוֹשָׁן, עַתִּיק. البَيْتُ العَتِيقُ הַבַּיִת שֶׁל הַכַּעְבָּה. طِرَازٌ عَتِيقٌ מוֹדֶל (סִגְנוֹן) יָשָׁן. فَرَسٌ عَتِيقٌ סוּס גִּזְעִי. اِنْعِتَاقٌ שִׁחְרוּר עַצְמִי, אֱמַנְסִיפַּצְיָה, הִשְׁתַּחְרְרוּת. عَاتِقٌ ج عَوَاتِقُ שֶׁכֶם, כָּתֵף. أَخَذَ عَلَى عَاتِقِهِ נָטַל עַל שִׁכְמוֹ, קִבֵּל עַל עַצְמוֹ. تَقَعُ المَسْؤُولِيَّةُ عَلَى عَاتِقِهِ הָאַחְרָיוּת מוּטֶלֶת עָלָיו. مُعَتَّقٌ מְשֻׁמָּר, יָשָׁן (יַיִן).

عَتَلَ ـِ 1. נָשָׂא מַשָּׂא. 2. גָּרַר בְּכֹחַ. عَتَّالٌ סַבָּל. عَتَلَةٌ מוֹט לַהֲרָמַת מַשָּׂא, מָנוֹף. عِتَالَةٌ סַבָּלוּת

عَتَمَ ـِ 1. عَنْ חָדַל, נִמְנַע מִ־. 2. הֶחְשִׁיךְ. 3. אֵחֵר. عَتَّمَ II 1. הֶחְשִׁיךְ. 2. עִרְפֵּל, הִסְתִּיר (מֵידָע). مَا عَتَّمَ أَنْ ذَهَبَ הָלַךְ מִיָּד, לֹא הִשְׁהָה לָלֶכֶת מִיָּד. عَتْمَةٌ، عَتَمَةٌ 1. חֲשֵׁכָה, אֲפֵלָה, עֲלָטָה. 2. אַשְׁמֹרֶת רִאשׁוֹנָה שֶׁל הַלַּיְלָה. تَعْتِيمٌ 1. הַאֲפָלָה. 2. עִרְפּוּל, הַסְתָּרַת מֵידָע. تَعْتِيمٌ إِعْلَامِيٌّ דִּיסְאִינְפוֹרְמַצְיָה. مُعْتِمٌ، عَاتِمٌ אָפֵל, חָשׁוּךְ, קוֹדֵר.

عَتِهَ ـَ عُتِهَ לָקָה בְּשִׂכְלוֹ, הִשְׁתַּטָּה. عَتَهٌ، عُتْهٌ לִקּוּי שֵׂכֶל, הִשְׁתַּטּוּת. عَتَاهَةٌ שִׁגָּעוֹן (dementia). مَعْتُوهٌ ج مَعَاتِيهُ לָקוּי בְּשִׂכְלוֹ, שׁוֹטֶה.

(عتو) عَتَا ـُ تَعَتَّى V 1. עָבַר עַל גְּבוּל, הֵמְרָה. 2. הִתְנַשֵּׂא, גָּבַהּ לִבּוֹ, הִשְׁתַּחְצֵן, הִתְיַהֵר. عُتُوٌّ، عُتِيٌّ גֹּבַהּ לֵב, הִתְנַשְּׂאוּת, יְהִירוּת. بَلَغَ مِنَ الْعُمْرِ عُتِيًّا הִגִּיעַ לְזִקְנָה מֻפְלֶגֶת. عَاتٍ (ي) ج عُتَاةٌ 1. עָרִיץ, רוֹדָן, אַכְזָר, שַׁלִּיט. 2. שַׁחְצָן, כּוֹפֵר. رِيحٌ عَاتِيَةٌ רוּחַ זַעַף, רוּחַ סוֹעֶרֶת.

عُثَّةٌ ج عُثٌّ وعُثَثٌ עָשׁ, סָס.

عَثَرَ ـُ 1. מָעַד, נִכְשַׁל בְּ־. 2. عَلَى מָצָא, גִּלָּה. عَثَّرَ II הִמְעִיד, הִכְשִׁיל. تَعَثَّرَ V 1. הִתְמוֹטֵט, מָעַד, נִכְשַׁל. 2. הִתְעַכֵּב, נִתְקַל בִּקְשָׁיִים. 3. נִכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ. عَثْرَةٌ ج عَثَرَاتٌ מְעִידָה, כִּשָּׁלוֹן. عَثْرَةُ قَلَمٍ פְּלִיטַת קֻלְמוֹס. حَجَرُ عَثْرَةٍ אֶבֶן נֶגֶף, מִכְשׁוֹל. عُثُورٌ גִּלּוּי. عَاثُورٌ ج عَوَاثِيرُ מַהֲמוֹרָה, מִכְשׁוֹל, קֹשִׁי. مُتَعَثِّرٌ 1. מִתְמַעֵד, מוֹעֵד. 2. מְגַמְגֵּם. 3. נִתְקָל, נִתְקָל בִּקְשָׁיִים. عِثَارٌ מִכְשׁוֹל, פֶּגַע, רָעָה. مَنْ سَلَكَ الجَدَدَ أَمِنَ العِثَارَ ר' (سلك).

عُثْنُونٌ ج عَثَانِينُ 1. זָקָן. 2. זְקַן תַּיִשׁ.

(عثو) عَثَا ـُ פָּשַׁע, חָטָא, הִשְׁחִית דַּרְכּוֹ.

عَجَّ ـِ 1. צָעַק, הֵקִים הֲמֻלָּה, רָעַשׁ. 2. מָלֵא וְשׁוֹפֵעַ. 3. הֶעֱלָה אָבָק (רוּחַ). عَجٌّ، عَجِيجٌ הֲמֻלָּה, רַעַשׁ, צְעָקוֹת. عَجَّةٌ חֲבִיתָה, פַּשְׁטִידָה. عَجَّاجٌ צַעֲקָנִי, רַעֲשָׁנִי, קוֹלָנִי, סוֹעֵר.

عَجِبَ ـَ مِنْ تَعَجَّبَ V مِنْ اِسْتَعْجَبَ X 1. הִתְפַּלֵּא, הִתְפַּעֵל, הִשְׁתּוֹמֵם מִן. 2. חָבַב, הוֹקִיר. أَعْجَبَ IV הִפְלִיא, מָצָא (נָשָׂא) חֵן בְּעֵינֵי. أُعْجِبَ بِذَكَائِهِ הִתְפַּעֵל מִכִּשְׁרוֹנוֹ. أُعْجِبَ بِنَفْسِهِ הִתְיַהֵר בְּעַצְמוֹ, חָכָם בְּעֵינָיו, גָּאָה וְגַאֲוָה עָלָיו. عُجْبٌ גַּאֲוָה, יְהִירוּת. عُجْبٌ ذَاتِيٌّ אַהֲבַת עַצְמוֹ, נַרְקִיסִיזְם. عَجَبٌ ج أَعْجَابٌ הִתְפַּעֲלוּת, פֶּלֶא, פְּלִיאָה, תִּמָּהוֹן. عَجَبًا لَهُ! מַה מּוּזָר הוּא! لَا عَجَبَ فِي אֵין פֶּלֶא (תֵּמַהּ) בְּ־. عَجَبٌ عُجَابٌ פֶּלֶא, מַפְלִיא, פֶּלֶא עַל כָּל פֶּלֶא. عَجِيبٌ 1. נִפְלָא, מַפְלִיא, מַעֲשֵׂה פֶּלֶא, נֶהְדָּר. 2. תָּמוּהַּ, מוּזָר. عَجِيبَةٌ ج عَجَائِبُ، أُعْجُوبَةٌ ج أَعَاجِيبُ מַעֲשֵׂה פֶּלֶא, נֵס, יוֹצֵא מִגֶּדֶר הָרָגִיל. عَجَائِبُ الدُّنْيَا السَّبْعُ שִׁבְעַת פִּלְאֵי עוֹלָם. حَقَّقَ الأَعَاجِيبَ חוֹלֵל נִסִּים, עָשָׂה אֶת הַבִּלְתִּי יֵאָמֵן. تَعْجِيبٌ הַפְלָאָה. إِعْجَابٌ بِـ נְשִׂיאַת חֵן בְּעֵינֵי, הַבָּעַת רָצוֹן מִ־. اِسْتِعْجَابٌ תִּמָּהוֹן, פְּלִיאָה. مُعْجَبٌ מַעֲרִיץ, מְחַבֵּב, מוֹקִיר, אוֹהֵד (שֶׁל שַׂחְקָן, שֶׁל קְבוּצַת סְפּוֹרְט). مُعْجَبٌ بِنَفْسِهِ، مُعْجَبَانِيٌّ גַּאַוְתָן וּמִתְפַּעֵל מֵעַצְמוֹ, נַרְקִיסִיסְט.

عَجَدٌ [illegible]

عُجْرَةٌ ج عُجَرٌ עֶזֶר, בְּצֵר, סִיקוּס. أَعْجَرُ ج عُجْرٌ גִּבֵּן

(عجرف) تَعَجْرَفَ הִתְיַהֵר, הִשְׁתַּחְצֵן, נָהַג בְּגַסּוּת רוּחַ. عَجْرَفَةٌ שַׁחְצָנוּת, חֻצְפָּה.

עשות רוח, רקדנות.

عَجَزَ – عَنْ הָיָה חסר אונים, לא הָיָה יָכוֹל לְ. عَجُزَ – זָקַן, הזדקן, בא בימים. عَجَّزَ II 1. רפה את ידי, התיש, החליש. 2. הקשה, עשה לקשה. 3. שתק, עשה לקנה. أَعْجَزَ IV 1. החליש, רפה, עשה קנה. 2. עשה לבלתי אפשרי. اِسْتَعْجَزَ X חשב אחד לחסר אונים. عَجْزٌ 1. חולשה, רפיון, חוסר אונים. 2. נכות. 3. גרעון. مُخَصَّصَاتُ الْعَجْزِ קצבת נכות. عَجُزٌ ج أَعْجَازٌ 1. עכוז, ישבן, שת, אחוריים. 2. סוגר מבנית שיר ערבי. عَجُوزٌ ج عَجَائِزُ 1. זקן. 2. זקנה. عَجُوزٌ فَانِيَةٌ זקנה בלה. عَجُوزٌ شَمْطَاءُ ר׳ (شمط). عُجَيْزَةٌ ישבן, עכבות של אישה, שת, עכוז. إِعْجَازٌ מופלאות ובייחוד כוחם לקרוא שאי אפשר לחקותו, שאינו ניתן לחקוי. إِعْجَازُ الْقُرْآنِ מופלאות הקראן, היותו בלתי ניתן לחקוי. عَاجِزٌ ج عَجَزَةٌ وَعَوَاجِزُ 1. חלש, רפה, חסר כוח ואונים, משותק, בעל מומים. 2. נכה, משותק. إِسْعَافُ الْعَجَزَةِ טפול בקשישים, טפול במשותקים. بَيْتُ (دَارُ) الْعَجَزَةِ בית אבות, מעון זקנים. مُعْجِزٌ مُعْجِزَةٌ ج مُعْجِزَاتٌ 1. נס (של נביא), אות, מופת. 2. פלא, תופעה (אדם מיוחד).

عَجْعَجَ צעק, צרח, הקים המולה. عَجْعَجَةٌ המולה ר׳ عج.

عَجَفَ – عَجِفَ – רזה, כחש. أَعْجَفُ ج عِجَافٌ נ׳ عَجْفَاءُ כחוש, צנום, רזה.

عَجِلَ – מהר, נחפז, אץ. عَجَّلَ II 1. האיץ, החיש, זרז. 2. הקדים לפעול, הזדרז. 3. הקדים לשלם. عَاجَلَ III מהר, הקדים לפעול, לא אפשר ליריבו להקדימו. جَاءَ لِيَضْرِبَهُ فَعَاجَلَ وَضَرَبَهُ בא להכותו והקדים והכהו. عَاجَلَهُ الْوَقْتُ לא נותר לו זמן. أَعْجَلَ IV 1. האיץ. 2. הקדים. أَعْجَلَهُ الْوَقْتُ عَنْ לא אפשר לו הזמן לְ. تَعَجَّلَ V 1. נחפז, היה נמהר, עשה דבר בחפזון. 2. מהר. 3. זרז, האיץ. اِسْتَعْجَلَ X 1. מהר. 2. האיץ. عِجْلٌ ج عُجُولٌ עגל. عِجْلُ الْبَحْرِ כלב ים. عَجَلٌ חפזון. عَلَى عَجَلٍ בבהילות, בחפזון, בלא יודעין. عَجِلٌ ממהר. عَجَلَةٌ 1. מהירות, חפזון. 2. ج عَجَلَاتٌ גלגל. 3. עגלה בלי רכב. 4. אופנים. عَجَلَةٌ بُخَارِيَّةٌ (نَارِيَّةٌ) אופנוע. عَجَلَةُ الْقِيَادَةِ הגה. فِي الْعَجَلَةِ النَّدَامَةُ، الْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ מה׳ החפזון משטן, כל חפוז אם לפתחו. عَجُولٌ ج عُجُلٌ ממהר, חפוז, פזיז. عُجَالَةٌ סקירה מהירה. عَجْلَانُ ج عَجَالَى وَعِجَالٌ נ׳ عَجْلَى 1. ממהר, פזיז. 2. מהיר. نَظْرَةٌ عَجْلَى מבט חטוף. تَعْجِيلٌ החשה, זרוז, החפזה. اِسْتِعْجَالٌ מהירות, דחיפות. عَلَى وَجْهِ الِاسْتِعْجَالِ במהירות, בבהילות. عَاجِلٌ מהיר, דחוף, בהול, מקודם. عَاجِلًا מיד, מהר. إِنْ عَاجِلًا أَوْ آجِلًا במוקדם או במאוחר. حُكْمٌ عَاجِلٌ שפוט מהיר. فِي الْقَرِيبِ الْعَاجِلِ בקרוב. خَيْرُ الْبِرِّ عَاجِلُهُ ר׳ بر. الْعَاجِلَةُ העולם הזה. مُعَجَّلٌ מידי, דחוף. دَفْعٌ مُعَجَّلٌ תשלום מידי. الْمُعَجَّلُ وَالْمُؤَجَّلُ מוהר מיידי ומוהר מאוחר. مُتَعَجِّلٌ נחפז, פזיז. مُسْتَعْجِلٌ ממהר. مُسْتَعْجَلٌ מהיר, דחוף, מידי. قَاضِي الْأُمُورِ الْمُسْتَعْجَلَةِ שופט בתביעות לשפוט מהיר.

عَجَمَ – 1. בחן, בדק, נסה. 2. נקד (טקסט). عَجَمَ عُودَهُ עמד על טיבו, תהה על קנקנו. عَجُمَ – התקשתה לשונו, דבר בעלגות לא מובן. أَعْجَمَ IV נקד (טקסט). اِنْعَجَمَ VII התערפל, התטשטש, לא היה ברור. اِسْتَعْجَمَ X עשה לא ברור ולא ערבי. عَجَمِيٌّ ج عَجَمٌ وَأَعْجَامٌ 1. לא ערבי. 2. פרסי. بِلَادُ الْعَجَمِ ר׳ إيران. عُجْمَةٌ שבוש בדבור ערבית, לקוי, קהיות. عَجْمَاءُ ج عَجْمَاوَاتٌ בהמה. أَعْجَمُ ج أَعَاجِمُ 1. אלם. 2. ברברי. 3. לא ערבי, זר, ״לועזי״. أَعْجَمِيٌّ ج أَعَاجِمُ 1. פרסי. 2. לא ערבי. مُعْجَمٌ ج مَعَاجِمُ 1. מלון, לקסיקון. 2. מנוקד, סתום. حُرُوفُ الْمُعْجَمِ אותיות האלפבית. مُعْجَمِيٌّ מלונאי, לקסיקוגרף.

عَجَنَ – לש, הכין עסה. لَتَّ وَعَجَنَ חזר ודש בעניין, להג. عَجَّانٌ לשן, מכין בצק. عَجِينٌ בצק, עסה. عَجِينَةٌ ج عَجَائِنُ בצקה, חתיכת בצק. عَجَائِنُ פלסטיקה. عَجِينِيٌّ פלסטי, בצקי, רפוי. مِعْجَنٌ ج مَعَاجِنُ משערת, עריבה, כלי ללישת בצק. كَالْعَجِينَةِ الطَّيِّعَةِ بِيَدِ صَانِعِهَا כחומר ביד היוצר. مَعْجُونٌ ج مَعَاجِينُ 1. משחה. 2. מרקחת. مَعْجُونُ الْأَسْنَانِ משחת שנים. مَعْجُونُ الطَّمَاطِمِ רסק עגבניות. مُعَجَّنَاتٌ דברי מאפה, עוגות.

عَجْوَةٌ 1. תמר מעובה. 2. תמרים דחוסים (כבושים). أَقْرَاصُ عَجْوَةٍ עוגיות ממולאים ומשוקדים.

عَدَّ – 1. ספר, מנה, קבע מספר. 2. חשב את־ לְ, התייחס אל־ כְּ. عَدَّهُ أَخًا لَهُ התייחס אליו כאחיו. عَدَّ أَنْفَاسَهُ עקב אחריו, השגיח עליו בקפדנות. لَا يُعَدُّ وَلَا يُحْصَى לא יספר ולא יִמָּנֶה, לאין ספור. عَدَّدَ II 1. ספר, מנה. 2. הספיד, קונן על. عَدَّدَ مَنَاقِبَ الْمَيِّتِ מנה את מעלות המת. أَعَدَّ IV הכין, התקין, הכשיר. أَعَدَّ عُدَّتَهُ لَهُ התכונן לו כראוי. تَعَدَّدَ V התרבה, נעשה רב מספר, גדל מספר. تَعَدَّدَتِ الْأَسْبَابُ وَالْمَوْتُ وَاحِدٌ מה׳ רבו הסבות, אך המות אחד. اِعْتَدَّ VIII بِ חשב, הביא בחשבון, התייחס לְ. اِعْتَدَّتْ נכנסה לתקופת המתנה (גרושה או אלמנה עד שתוכל להנשא שנית). اِعْتَدَّ بِنَفْسِهِ הפריז בערך עצמו. لَا يُعْتَدُّ بِهِ חסר חשיבות, של מה בכך. اِسْتَعَدَّ X لِـ התכונן לְ, הכין עצמו לְ. عَدٌّ ספירה, מניה. عَدٌّ تَنَازُلِيٌّ ספירה לאחור. عَدًّا وَنَقْدًا מזומן ומשולם, כסף טוב במזומן. عُدَّةٌ ج عُدَدٌ 1. ערכה, מערכת (כלים וכו׳ של). 2. ציוד, אספקה. عُدَّةُ الْحِصَانِ רתמת הסוס. عُدَّةُ النَّجَّارِ ערכת הנגר. كَانَ أَكْثَرَ عُدَّةً وَعَدَدًا היה רב יותר בציודו ובמספרו. عِدَّةٌ 1. מספר, כמות, כמה. 2. תקופת המתנה של גרושה או אלמנה שלאחריה תוכל להנשא שנית. عِدَّةُ مَرَّاتٍ פעמים רבות, כמה פעמים. بَيْتُ الْعِدَّةِ בית אבל. عَدَدٌ ج أَعْدَادٌ 1. מספר, כמות, סכום, מנין. 2. גליון של עיתון. عَدَدٌ أَصْلِيٌّ מספר יסודי. عَدَدٌ أَوَّلِيٌّ מספר ראשוני. عَدَدٌ تَرْتِيبِيٌّ מספר סדורי.

عَدَدٌ خَاصٌّ גיליון מיוחד (של עיתון וכו'). عَدَدٌ زَوْجِيٌّ מספר זוגי. عَدَدٌ صَحِيحٌ מספר שלם. عَدَدٌ فَرْدِيٌّ מספר אי זוגי, פרט. سِفْرُ العَدَدِ ספר במדבר. عَدَدِيٌّ מספרי. عَدِيدٌ רב, הרבה, מרובה, כמות גדולה. عَدَّادٌ מונה, מד, מודד. عَدَّادُ السُّرْعَةِ מד מהירות. عَدَّادُ الكَهْرَبَاءِ מד (מונה) חשמל. مِعْدَادٌ ج مَعَادِيدُ חשבונייה. تَعْدَادٌ ספירה, מניה. تَعْدَادُ السُّكَّانِ מפקד אוכלוסין. عَدَّدَ 1. מנה, ספר. 2. מנה עם-. إِعْدَادٌ הכנות, התקנה, עריכה. إِعْدَادِيٌّ של הכנה. مَدْرَسَةٌ إِعْدَادِيَّةٌ חטיבת ביניים. تَعَدُّدٌ התרבות, ריבוי. تَعَدُّدُ الآلِهَةِ פוליתאיזם, עבודת אלילים. تَعَدُّدُ الزَّوْجَاتِ פוליגמיה. إِعْتِدَادٌ בטחון. إِعْتِدَادٌ بِالنَّفْسِ 1. בטחון עצמי. 2. יהירות. إِسْتِعْدَادٌ 1. התכוננות, כוננות, מוכנות, נכונות, דריכות, מוכנות. 2. יכולת טבעית, כשרון, נטייה טבעית. كَانَ عَلَى أُهْبَةِ الاِسْتِعْدَادِ ל (ה...). مَعْدُودٌ מספר קטן, ספור. سَاعَاتٌ مَعْدُودَةٌ שעות ספורות. مُعَدَّةٌ מקצועית. مُعَدٌّ 1. מוכן, מזומן. 2. ערוך, מסודר, מתוקן. مُعَدَّاتٌ ציוד, מכשירים. مُتَعَدِّدٌ מרובה, רב, הרבה. مُتَعَدِّدُ الجِنْسِيَّاتِ רב לאומי (גוף וכו'). مُتَعَدِّدُ الخَلَايَا רב תאי. مُتَعَدِّدُ اللُّغَاتِ רב לשוני. مُتَعَدِّدُ المَجَالَاتِ רב תחומי. مُتَعَدِّدُ النَّوَاحِي רב צדדי, רבגוני. تَعَدُّدٌ ריבוי. تَعَدُّدِيٌّ פלורליסטי. تَعَدُّدِيَّةٌ פלורליזם. مُسْتَعِدٌّ 1. מוכן, ערוך לקראת-. 2. מסוגל, בעל כשרון.

عَدَسَةٌ ج عَدَسٌ 1. עדשה, עדשים. 2. ج عَدَسَاتٌ עדשה (באופטיקה). عَدَسَةٌ مُحَدَّبَةٌ עדשה קמורה. عَدَسَةٌ مُقَعَّرَةٌ עדשה קעורה. عَدَسَةُ العَيْنِ עדשת העין. عَدَسُ المَاءِ עדשת המים (צמח מים).

عَدَلَ ـِ 1. דן דין צדק, נהג ביושר. 2. השווה. 3. היה מאוזן. 4. عَنْ חזר בו, סר מ-, הסתלק מ-. عَدَلَ بَيْنَهُمْ נהג ביושר ביניהם, לא הפלה. عَدَلَ عَنِ الطَّرِيقِ القَوِيمِ סר מדרך הישר. عَدَلَ عَنْ رَأْيِهِ חזר בו, התחרט. عَدُلَ ـُ נהג בצדק ובמשפט. عَدَّلَ II 1. תיקן, סידר, יישר, שיפר, שינה. 2. עידן. 3. איזן, השווה, התאים, כונן, ארגן מחדש. عَدَّلَ الدُّسْتُورَ ערך תיקונים בחוקה. عَدَّلَ الوِزَارَةَ (الحُكُومَةَ) ערך חילופי גברי. عَادَلَ III بَيْنَ השווה, התאים בין-, יצר שווי משקל. تَعَدَّلَ V 1. התיישר, השתפר, תוקן, שונה, נשתנה. 2. התעדן. تَعَادَلَ VI התאזן, השתוו, כרסה. تَعَادَلَ الفَرِيقَانِ فِي المُبَارَاةِ שתי הקבוצות במשחק השוו, תוצאת המשחק בין שתי הקבוצות הייתה תיקו. إِعْتَدَلَ VIII 1. התיישר, התאזן. 2. התמתן, היה במצב ממוצע. 3. התמצע, נעשה ממוזג (אקלים). 4. עמד זקוף. عَدْلٌ 1. צדק, יושר, כנות, שפוט אמת, הגינות. 2. ج عُدُولٌ הגון, נכון, נאמן, כשר. عَدْلًا בצדק, ביושר. وَزِيرُ العَدْلِ שר המשפטים. مَحْكَمَةُ العَدْلِ العُلْيَا בית הדין הגבוה לצדק (בג"ץ). مَحْكَمَةُ العَدْلِ الدَّوْلِيَّةُ בית המשפט הבינלאומי (בהאג). وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالعَدْلِ ס' ושפטתם את העם משפט צדק. عَدْلِيٌّ של צדק. وِزَارَةُ العَدْلِيَّةِ משרד המשפטים. عِدْلٌ ج أَعْدَالٌ وعُدُولٌ 1. שליף (אחד משני שקים על גב חמור). 2. מקביל, שווה. عَدِيلٌ ج عُدَلَاءُ 1. מקביל ל-, שווה, שקול כנגד, שווה ערך. 2. גיס. عُدُولٌ عَنْ הימנעות מ-, חזרה מ-, נטישה, ויתור על-. عَدَالَةٌ משפט צדק, יושר, שפיטת אמת, הגינות. عَدَالَةٌ اجْتِمَاعِيَّةٌ צדק סוציאלי (חברתי). تَعْدِيلٌ ج تَعْدِيلَاتٌ 1. יישור, תיקון, שיפור, שינוי, איזון, ארגון מחדש. 2. עידון. تَعْدِيلٌ وِزَارِيٌّ חילופי גברי בממשלה. مُعَادَلَةٌ ج مُعَادَلَاتٌ 1. משוואה (במתמטיקה וכו'). 2. איזון, תיאום, השוואה, תאום. تَعَادُلٌ 1. שוויון, השתוות, איזון, התקזזות. 2. תיקו. إِعْتِدَالٌ 1. התיישרות, ישרות, התאזנות. 2. התמתנות, היות ממוצע (מזג אוויר). الاِعْتِدَالُ الرَّبِيعِيُّ השוויון האביבי (ב-21 במרס). عَادِلٌ ישר, הגון, נותן צדק, צדיק. مُعَدَّلٌ 1. ממוצע, שיעור. 2. איזון. 3. מעודן. مُعَدَّلُ الأُجُورِ فِي البِلَادِ השכר הממוצע במשק. مُعَدَّلُ الدَّخْلِ שיעור ההכנסה הממוצעת. مُعَدَّلُ النُّمُوِّ שיעור הצמיחה. مُعَدَّلُ الوَفَيَاتِ שיעור התמותה. بِمُعَدَّلِ בממוצע. مُعَادِلٌ שווה ל-, שקול כנגד. مُتَعَادِلٌ מאוזן. مُعْتَدِلٌ 1. ישר, מאוזן, שקול, מתון, מיושב (בדעתו). 2. ממוצע, ממוזג (אקלים). المِنْطَقَةُ المُعْتَدِلَةُ האזור הממוזג (בגאוגרפיה).

عَدِمَ ـَ איבד, נפקד, חסר, אפס, התאפס. لَا تَعْدَمُ الحَسْنَاءُ ذَامًّا מ' אין אדם מושלם בכל השלמות. أَعْدَمَ IV 1. הוציא להורג, המית. 2. שלל. إِنْعَدَمَ VII חדל, נפקד, נעדר, אפס. عَدَمٌ העדר, חוסר, אי מציאות, אין. عَدَمُ الاكْتِرَاثِ שוויון נפש, לא אכפתיות. عَدَمُ تَدَخُّلٍ אי התערבות. عَدَمُ الحُضُورِ היעדרות. عَدَمٌ עוני, חוסר כל. عَدَمِيٌّ ניהיליסטי. عَدَمِيَّةٌ ניהיליזם, שלילת הכל. عَدِيمٌ 1. משולל. 2. עני, חסר כל. عَدِيمُ الحَرَكَةِ חסר תנועה. عَدِيمُ الفَائِدَةِ חסר תועלת. عَدِيمُ النَّظِيرِ (المِثْلِ) אין דומה לו, יחיד במינו. إِعْدَامٌ הוצאה להורג, המתה. حَكَمَ بِالإِعْدَامِ פסק דין מוות. إِنْعِدَامٌ היעדרות, נפקדות, חוסר. عَادِمٌ ج عَوَادِمُ פלט, פליטה, פסולת. أُنْبُوبُ العَادِمِ צנור פליטה (ברכב). مَعْدُومٌ נעדר, לא נמצא, חסר. مُعْدِمٌ אביון, דל, עני.

عَدَنَ ـِ התיישב, התמקם ב-. عَدَّنَ II כרה, חצב. عَدْنٌ התמקמות. جَنَّةُ عَدْنٍ גן עדן. مَعْدِنٌ ج مَعَادِنُ 1. מתכת. 2. מינרל. 3. מחצב, מכרה. 4. מקור, צור מחצבה. مَعْدِنٌ ثَمِينٌ מתכת יקרה. مَعْدِنُ الكَرَمِ מקור הנדיבות. عِلْمُ المَعَادِنِ תורת המחצבים. مَعْدِنِيٌّ 1. מתכתי. 2. מינרלי. مَاءٌ مَعْدِنِيٌّ מים מינרליים. تَعْدِينٌ כריית מחצבים, חיפוש מתכות. مُعَدِّنٌ כורה מחצבים.

(عدو) عَدَا ـُ 1. רץ. 2. איבה, עוין, התנפל ל-, עשק, עשה עוול ל-. 3. עבר. 4. عَنْ חדל מ-, דילג על-. لَا يَعْدُو الحَقِيقَةَ אינו רחוק מן האמת, אינו מגזים. لَا يَعْدُو كَوْنَهُ אינו אלא. عَدَّى II 1. إِلَى העביר, הוליך אל העבר השני, הוביל אל-. 2.

עבר, חצה, דלג על־. 3. תקף פעל קיבוצי. مَا عَدَا. فِيمَا عَدَا פרט ל־, להוציא את־. عَادَى III 1. איבה עם, התייחס באיבה אל־. 2. הרחיק. أَعْدَى IV 1. הדביק במחלה. 2. הריץ. 3. עשק. تَعَدَّى V 1. עבר על־, חרג מ־. 2. عَلَى התנפל ל־, התעלל ב־, תקף. 3. עשק, קפח. لَمْ يَتَعَدَّ الأَرْبَعِينَ مِنْ عُمْرِهِ לא עבר את גיל הארבעים. اِنْعَدَى VII נדבק (במחלה). اِعْتَدَى VIII عَلَى 1. התנפל ל־, התנפל על־, תקף. 2. התנקש בחיי־. 3. אנס (אישה). اِسْتَعْدَى X הסית, שסה, בקש עזרה נגד. عَدْوٌ ריצה, מרוץ. عُدْوَةٌ ج عُدًى ס׳ צד, עבר, גדה, חוף. عَدُوٌّ ج أَعْدَاءٌ وعِدًى وعُدَاةٌ وأَعَادٍ(ي) אויב, צר, שונא. عَدُوُّ الشَّمْسِ לבקן. عَدُوٌّ لَدُودٌ אויב מושבע. عَدَاءٌ. عُدْوَانٌ תוקפנות, איבה. عَدَائِيٌّ. عُدْوَانِيٌّ תוקפני, אגרסיבי, של איבה. سِيَاسَةٌ عُدْوَانِيَّةٌ מדיניות תוקפנית. عَدَاةٌ נגד, אופן (בספרות). عَدْوَى מחלה מדבקת, נגע, מגפה. عَدَاوَةٌ איבה, תוקפנות, שנאה. عَدَاوَةٌ بِلَا سَبَبٍ שנאת חינם. عُدْوَانِيَّةٌ תוקפנות, אגרסיביות. مَعْدًى מעבר, מנוס. لَا مَعْدَى مِنْهُ (عَنْهُ) אין מנוס ממנו. مُعْدِيَةٌ ج مُعْدِيَاتٌ מעבורת, רפסודה. تَعْدِيَةٌ 1. מעברת. 2. הטיה לפועל יוצא (בדקדוק). تَعَدٍّ(ي) התנפלות ל־, התעללות ב־, תוקפנות, איבות. اِعْتِدَاءٌ ج اِعْتِدَاءَاتٌ התקפה, מעשה איבה. اِتِّفَاقِيَّةُ عَدَمِ اعْتِدَاءٍ הסכם אי התקפה. عَادٍ(ي) ج عَوَادٍ(ي) 1. עושק, רשע, עריץ. 2. אויב. بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ק׳ אתם עם עוברי חק אתם. عَوَادِي الوُحُوشِ חיות טרף. عَادِيَةٌ ج عَادِيَاتٌ وعَوَادٍ(ي) 1. סוס שועט. 2. צרה, אסון, פורענות. عَوَادِي (عَادِيَاتُ) الزَّمَنِ (الدَّهْرِ) פגעי הזמן (הגורל). مُعَادٍ(ي) 1. עוין, אויב, שונא. 2. יריב. مُعَادٍ لِلسَّامِيَّةِ אנטישמי. مُعْدٍ(ي) מדבק (מחלה). مُتَعَدٍّ(ي) 1. מתנפל, תוקף, מתעלל. 2. יוצא (פועל). مُعْتَدٍ(ي) תוקף, מתעלל. اِسْتِعْدَاءٌ שיסוי, הסתה, שלוח פורעים נגד.

عَذُبَ ـُ ערב, מתק, נעם. عَذَّبَ II ענה, הציק, יסר, ענה. تَعَذَّبَ V התייסר, התענה, סבל. اِسْتَعْذَبَ X מצא את־ מתוק, ערב לחכו, נעם (למישהו). عَذْبٌ ج عِذَابٌ ערב, נעים (טעם ונימה), מתוק, נעים, נעים (שיר, דיבור וכו׳). مِيَاهٌ عَذْبَةٌ מים מתוקים. عَذَابٌ סבל, עינוי, יסורים. عَذَابٌ أَلِيمٌ יסורי תופת. عُذُوبَةٌ ערבות, נעימות. تَعْذِيبٌ עינוי, יסור, התענות, גרימת סבל. مُعَذَّبٌ מיוסר, מעונה.

عَذَرَ ـِ סלח, מחל. أَعْذَرَ IV 1. סלח לעצמו. 2. סלח, מחל. لَقَدْ أَعْذَرَ مَنْ أَنْذَرَ לא נתן להתלונן על מי שהזהיר מראש, ראה הוזהרת! تَعَذَّرَ V عَلَى 1. היה קשה על־. 2. נמנע מ־, נבצר מ־. تَعَذَّرَ عَلَيْهِ حَلُّ المُشْكِلَةِ נבצר ממנו לפתור את הבעיה. اِعْتَذَرَ VIII 1. عَنْ התנצל, בקש סליחה. 2. إِلَى בקש מ־ שיסלח לו. اِسْتَعْذَرَ X בקש סליחה, התנצל. عُذْرٌ ج أَعْذَارٌ. مَعْذِرَةٌ ج مَعَاذِرُ סליחה, מחילה, כפרה, התנצלות. لَعَلَّ لَهُ عُذْرًا وَأَنْتَ تَلُومُ אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. عُذْرَةٌ בתולים ע׳ (بِكْر) بَكَارَةٌ. عُذْرِيٌّ טהור שבני بَنُو عُذْرَةَ שהתפרסמו באהבה בלתי חושנית. الحُبُّ (الهَوَى) العُذْرِيُّ אהבה אפלטונית. عِذَارٌ ج عُذُرٌ 1. לחי, לחי. 2. לחיון, רצועות הרסן (ברתמת סוס). خَلَعَ عِذَارَهُ פרק על, התפקר. شَدِيدُ العِذَارِ עקשן, נחוש החלטה. عَذْرَاءُ ج عَذْرَاوَاتٌ وعَذَارَى בתולה. العَذْرَاءُ 1. מרים הבתולה (בנצרות). 2. מזל בתולה. تَعَذُّرٌ מן הנמנע, חוסר אפשרות, משימה בלתי אפשרית. اِعْتِذَارٌ 1. התנצלות, הצטדקות. 2. פרוז. مُتَعَذِّرٌ קשה, מן הנמנע, בלתי אפשרי.

عِذْقٌ 1. אשכול תמרים, סנסן. 2. אשכול ענבים.

عَذَلَ ـُ הוכיח, נזף, הטיף. عَذْلٌ. عَذَلٌ נזף, תוכחה. سَبَقَ السَّيْفُ العَذَلَ (العَذْلَ) מה שנעשה אין להשיב. عَاذِلٌ ج عُذَّالٌ נוזף, מוכיח, מטיף מוסר.

عَرَّ ـُ חלה בגרב. عَرَّ ـُ 1. הטיל קלון על־. 2. פגע ב־. عُرٌّ. عُرَّةٌ. مَعَرَّةٌ 1. פגם (מוסרי). 2. אות קלון, כתם, סטיגמה.

عَرَّادَةٌ בליסטרה (לקליעת אבנים).

عَرَارٌ נרקיסית (צמח מ׳. Buphthalmum).

عَرُبَ ـُ דבר ערבית רהוטה. عَرَّبَ II 1. תרגם לערבית. 2. שערב. 3. למד ערבית. 4. נתן צביון ערבי ולאומי (למוסד וכו׳). أَعْرَبَ IV 1. נקד שמות בקשר תחבירי. 2. عَنْ הביע, נתן בטוי ל־ (ששון רגש וכו׳). 3. באר, בטא, הסביר. 4. שערב. تَعَرَّبَ V. اِسْتَعْرَبَ X 1. הסתערב. 2. התבולל בקרבות ערב. عَرَبِيٌّ ج عُرْبٌ ערבי. العَرَبُ ج عُرْبَانٌ وأَعْرَابٌ הערבים השחורים (ובמיוחד) נוודים. عَرَبٌ رُحَّلٌ ערבים נודדים. عَرَبٌ عَرْبَاءُ (عَارِبَةٌ) ערבים קדומים. عَرَبٌ مُسْتَعْرِبَةٌ מסתערבים. العَرَبِيَّةُ. اللُّغَةُ العَرَبِيَّةُ הלשון הערבית. عَرَبَةٌ ج عَرَبَاتٌ 1. עגלה. 2. כלי רכב, מרכבה. 3. קרון (של רכבת וכו׳). عَرَبَةُ أَطْفَالٍ עגלת ילדים. عَرَبَةُ الشَّحْنِ (النَّقْلِ) משאית. عَرَبَةُ يَدٍ עגלת יד (נושאי מטלטלים). عَرْبَنْجِي. عَرَبَنْجِي רכב, עגלון. عَرَّابٌ 1. סנדק (אצל הנוצרים), שושבין. 2. מתרגם (לערבית). أَعْرَابِيٌّ ج أَعْرَابٌ ערבי בדוי נודד. عُرُوبَةٌ ערביות, כלל תכונות הערבים. تَعْرِيبٌ תרגום לערבית. إِعْرَابٌ 1. נקוד ערבי סופי (בדקדוק). 2. ניתוח תחבירי לניקוד. مُعَرَّبٌ מתורגם לערבית. مُعَرَّبٌ מתורגם. مُعْرَبٌ מנוקד ניקוד סופי לפי התפקיד התחבירי של המלה.

عَرْبَدَ התפרע, השתולל (שיכור), התהולל, התקוטט. عَرْبَدَةٌ התפרעות, השתוללות. عِرْبِيدٌ. مُعَرْبِدٌ מתפרע, משתולל, רע מזג.

عَرْبَنَ ערבן, ערב, נתן ערבון, נתן מקדמה. عُرْبُونٌ ج عَرَابِينُ מקדמה, ערבון, עבוט.

عَرِجَ ـَ 1. צלע. 2. عَلَى עלה, טפס על־. عَرَّجَ II 1. عَلَى נטה, סר אל־. 2. عَنْ

סטה מן־. 3. بِـ عَلَى סטה ב־: חנה והתעכב (בדרך). تَعَرَّجَ V התפתל, התעקל. اِنْعَرَجَ VII 1. התפתל. 2. נטה, סטה. 3. השתופף, הלך בצליעה. عَرَجٌ צליעה, חגרות, פסחות. أَعْرَجُ ج عُرْجٌ وعُرْجَانٌ ו׳ عَرْجَاءُ צולע, חגר, פסח. مُعَرَّجٌ ج مَعَارِجُ מעלה וחזור, זיגזג וכו׳. مِعْرَجٌ ج مَعَارِجُ סולם. مِعْرَاجٌ ج مَعَارِيجُ סולם, מדרגות. لَيْلَةُ الْمِعْرَاجِ ליל 27 ברג׳ב (שבו עלה הנביא מוחמד השמימה). تَعَارِيجُ פתולים (של נהר, נחל וכו׳), זיגזגים. مُتَعَرِّجٌ מפותל, זיגזג. مُنْعَرَجٌ עקלתוני, נטוי. مُنْعَرَجٌ סיבוב, עיקול, פתול.

عُرْجُونٌ ج عَرَاجِينُ אשכול תמרים.

عِرْزَالٌ .Ar סוכה, סכה.

عَرَّسَ II بِـ השתדך עם־. أَعْرَسَ IV بِـ התחתן עם־. عُرْسٌ ج أَعْرَاسٌ נישואין, חתונה. عِرْسٌ ج أَعْرَاسٌ 1. בעל. 2. אשה. اِبْنُ عِرْسٍ ج بَنَاتُ عِرْسٍ סמור (בעל חיים טורף). عَرُوسٌ عَرُوسَةٌ ج عَرَائِسُ כלה, ארוסה. عَرَائِسُ النِّيلِ ניספאה, לוטוס. عَرُوسَةٌ בובה. مَسْرَحُ الْعَرَائِسِ תיאטרון בובות. عَرِيسٌ ج عِرْسَانٌ חתן.

عَرَشَ ـِ 1. בנה סוכה. 2. הדלה גפן על כלונסאות. عَرَّشَ II 1. סכך. 2. הדלה. 3. כונן. عَرْشٌ ج عُرُوشٌ כס המלכות. اِسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ. اِعْتَلَى الْعَرْشَ עלה על כס המלכות, הומלך. خِطَابُ الْعَرْشِ נאום הכתר. عَرِيشٌ ج عُرُشٌ وعَرَائِشُ סוכה (גם של גפנים). عِيدُ الْعَرَائِشِ חג הסוכות. تَعْرِيشَةٌ ج تَعَارِيشُ סוכה.

عَرْصَةٌ ج عَرَصَاتٌ وأَعْرَاصٌ 1. חצר הבית. 2. חלקה לא בנויה.

عَرَضَ ـِ لـ 1. גלה, הציג, חשף, הראה, הפגין את־ לראוה. 2. عَلَى הציג בפני־, הציע ל־, שטח בפני־. 3. הופיע, נראה. عَرَضَ لَهُ خَاطِرٌ (رَأْيٌ) עלה על דעתו. عَرَضَ لَهُ عَارِضٌ נתקל במכשול (במקצועו). عَرُضَ ـُ רחב, גדל ברחבו. عَرَّضَ II 1. הרחיב. 2. חשף ל־, העמיד מול. 3. بِـ רמז, דבר עקיפין ב־. عَرَّضَ الطَّرِيقَ הרחיב את הכביש. عَرَّضَهُ لِلْخَطَرِ חשף אותו לסכנה. عَارَضَ III 1. התנגד, חלק על־, נאבק ב־. 2. התחרה ב־ בשירה. 3. השווה, הקביל. أَعْرَضَ IV 1. عَنْ סר מן־, סטה, הפנה לו עורף. 2. הופיע, נגלה. تَعَرَّضَ V لِـ 1. קרא תגר על־, התנגד ל־. 2. נחשף ל־ (סכנה וכו׳), עמד מול, נתקל ב־. تَعَارَضَ VI مَعَ נגד, סתר, התנגד ל־, עמד בסתירה עם־. اِعْتَرَضَ VIII 1. عَلَى חלק על־, התנגד ל־, ערער על־, טען נגד. 2. لِـ הכשיל. اِعْتَرَضَ سَبِيلَهُ חסם את דרכו, מנע בעדו. اِسْتَعْرَضَ X סקר (מסדר צבאי וכו׳), הפגין (יכולת שרירים וכו׳), הציג לראוה, סקר סקירה. اِسْتَعْرَضَ ثُلَّةً مِنْ حَرَسِ الشَّرَفِ סקר יחידה של משמר כבוד. عَرْضٌ ج عُرُوضٌ 1. רוחב (מלשון אורך). 2. הצגה ולהצגת ביצוע. 3. הצגה (של דברים), תצוגה, תערוכה. 4. מצעד (צבאי וכו׳), מסדר, מפקד. 5. סקירה, תיאור כולל. 6. הצעה (של סחורה וכו׳). 7. היצע, מטלטלים. عَرْضُ أَزْيَاءٍ תצוגת אופנה. عَرْضُ حَالٍ (عَرْضُحَالٍ) 1. בקשה. 2. עצומה, פטיציה. عَرْضٌ شَيِّقٌ הצגה מהנה. بِالْعَرْضِ לרוחב. خُطُوطُ الطُّولِ وَالْعَرْضِ קווי אורך ורוחב (גיאוגרפיים). شُبَّاكُ الْعَرْضِ חלון ראוה. عَرْضِيٌّ לרוחב, אפקי. عِرْضٌ ج أَعْرَاضٌ כבוד (בייחוד של אשה ביחס למשפחתה). صَانَ عِرْضَهُ שמר על כבוד אשתו (משפחתו). هَتَكَ عِرْضَهُ חלל את כבודו. أَنَا فِي عِرْضِكَ עשה עמדי חסד, אנא מטובך. عُرْضٌ 1. קרב, עבר, תוך, אמצע. 2. צד. 3. בגלוי חזר. عُرْضُ الْبَحْرِ לב ים. ضَرَبَ بِهِ عُرْضَ الْحَائِطِ "צפצף עליו", לא שם לב לו. فِي عُرْضِ كَلَامِهِ במהלך (במסגרת) דבריו. عَرَضٌ ج أَعْرَاضٌ 1. מקרה, אקראי. 2. תופעה, תסמונת, סימן, סימפטום. عَرَضًا באקראי, במקרה. عَرَضِيٌّ 1. מקרי, אקראי. 2. של תופעה, סימפטומטי. عُرْضَةٌ מטרה, חשיפה (למחלה וכו׳). كَانَ عُرْضَةً لِلْخَطَرِ היה חשוף לסכנה. عَرُوضٌ 1. רגל בשירה. 2. סוף המחצית הראשונה של בית שיר. عِلْمُ الْعَرُوضِ תורת המשקלים בשירה, מטריקה, פרוזודיה. عَرِيضٌ ج عِرَاضٌ רחב. اِبْتِسَامَةٌ عَرِيضَةٌ חיוך רחב. بِالْقَلَمِ الْعَرِيضِ במפורש, באותיות של קידוש לבנה. عَرِيضَةٌ ج عَرَائِضُ עצומה, בקשה, פטיציה. عَرِيضَةُ الِاتِّهَامِ (الدَّعْوَى) כתב אישום. مَعْرِضٌ ج مَعَارِضُ תערוכה, תצוגה. مَعْرِضُ أَزْيَاءٍ תצוגת אופנה. مَعْرِضٌ زِرَاعِيٌّ תערוכה חקלאית. تَعْرِيضٌ 1. הרחבה, הושטה. 2. רמז, רמיזה. مُعَارَضَةٌ התנגדות, אופוזיציה. أَحْزَابُ الْمُعَارَضَةِ מפלגות האופוזיציה. تَعَارُضٌ סתירה, ניגוד. اِعْتِرَاضٌ ج اِعْتِرَاضَاتٌ 1. התנגדות, השגה. 2. טענה, טיעון. 3. ערר, ערעור. حَقُّ الِاعْتِرَاضِ זכות וטו. اِسْتِعْرَاضٌ 1. מסדר (צבאי וכו׳), מצעד, מפקד. 2. סקירה, דוח. 3. הצגה (של דברים). اِسْتِعْرَاضِيٌّ של מופע. فِيلْمٌ غِنَائِيٌّ اِسْتِعْرَاضِيٌّ מחזמר. عَارِضٌ 1. מציג (בתערוכה, במופע, בתצוגה וכו׳). 2. ج عَوَارِضُ מכשול, מפגע. 3. מקרי, אקראי. عَارِضُ أَزْيَاءٍ דוגמן. الْعَارِضَانِ הלחיים. عَارِضَةٌ 1. דוגמנית. 2. קורה, אומנה, עמוד. 3. לחי. عَارِضَةُ أَزْيَاءٍ דוגמנית. قَوِيُّ الْعَارِضَةِ עשיר, בעל כוח עמידה. مَعْرُوضٌ ج مَعْرُوضَاتٌ 1. מוצג (בתערוכה). 2. מוצע (למכירה). مُعَارِضٌ מתנגד, אופוזיציונר, חולק על־. مُعْتَرِضٌ 1. עומד בפתח, מונע, מכשול. 2. מתנגד, יריב. جُمْلَةٌ مُعْتَرِضَةٌ ר׳ جمل. خَطٌّ مُعْتَرِضٌ מקף.

عَرْعَرٌ ערער (צמח juniper).

عَرَفَ ـِ 1. ידע, הכיר, הבין, חש, היה בקי. 2. הבחין ב־. 3. זהה. عُرِفَ بِـ התפרסם ב־, נודע בשם. عَرَفَ صَدِيقَهُ مِنْ عَدُوِّهِ הבחין (הפריד) בין ידידו ואויבו. عَرَفَ حَقَّ الْمَعْرِفَةِ ידע היטב, הכיר על בוריו. عَرَّفَ II 1. הכיר.

קבוע משמעות. 2. ידוע (בדקדוק). 3. بِـ יָדַע את־ ב׳, הוֹדִיעַ על־. 4. عَلَى הִצִּיג את־ ל־. 5. עָרַךְ לוֹ וִדּוּי (בנצרות). تَعَرَّفَ V הִתְוַדַּע אֶל־, עָשָׂה הֶכֵּרוּת, הִצִּיג עצמו ל־. تَعَارَفُوا VI 1. יָדְעוּ זה את זה, הִכִּירוּ זה את זה. 2. عَلَى הִתְוַדְּעוּ זה עם זה על־. 3. עָרְכוּ הֶכֵּרוּת עם־. إِعْتَرَفَ VIII بِـ הוֹדָה ב־, הִתְוַדָּה, הִכִּיר ב־, קִבֵּל את המשמעות. إِعْتَرَفَ بِجَمِيلِهِ הִכִּיר לו טובה. إِعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ הוֹדָה בְּחֶטְאוֹ. عَرْفٌ רֵיחַ, ארומה, בּוֹשֶׂם. عُرْفٌ ج أَعْرَافٌ 1. חֶסֶד, צְדָקָה, טוֹבָה. 2. נֹהַג, מִנְהָג מְקֻבָּל, חֹק לא כָּתוּב. 3. רַעְמָה (של סוס וכו׳). 4. כַּרְבֹּלֶת (של תרנגול). الْعُرْفُ السِّيَاسِيُّ הפרוטוקול הדיפלומטי. عُرْفِيٌّ 1. של מִנְהָג, של חוֹק הַבִּלְתִּי כָּתוּב. 2. צְבָאִי. حُكْمٌ عُرْفِيٌّ ج أَحْكَامٌ عُرْفِيَّةٌ מִשְׁפָּט צְבָאִי. زَوَاجٌ عُرْفِيٌّ נישואים אֶזְרָחִיִּים. عَرِيفٌ ج عُرَفَاءُ 1. יָדוּעַ, בָּקִי. 2. עוֹזֵר מְלַמֵּד (בקתאב). 3. מַשְׁגִּיחַ (על תלמידים). 4. רַב טוּרַאי (בצבא). 5. מְנַהֵל. 6. סַדְרָן. عَرِيفٌ יָדוּעַ (כינוי) أَبُو الْعُرَيْفِ מ׳ מִתְחַכֵּם, ״חכמולוג״. عَرَّافٌ מַגִּיד עֲתִידוֹת. عِرَافَةٌ נִחוּשׁ, ״הַגָּדַת עֲתִידוֹת״. عَرَفَاتٌ הַר לְיַד מֶכָּה שֶׁעוֹמְדִים עָלָיו עוֹלֵי הָרֶגֶל הַמִּתְפַּלְּלִים בְּעֶרֶב חַג הַקָּרְבָּן. عِرْفَانٌ יֶדַע, הַכָּרָה. عِرْفَانُ الْجَمِيلِ הַכָּרַת טוֹבָה (תודה). مَعْرِفَةٌ ج مَعَارِفُ 1. יֶדַע, יְדִיעָה, תּוֹדָעָה, הַכָּרָה. 2. שֵׁם מְיֻדָּע (בדקדוק). 3. מַכָּר, יְדִיד. بِمَعْرِفَةِ בִּידִיעַת־. دَائِرَةُ مَعَارِفَ ע׳ (وسع) مَوْسُوعَةٌ. مَذْهَبُ الْمَعْرِفَةِ גְּנוֹסְטִיקָה (דרך דתית מיסטית בנצרות) ע׳ (غنص) غُنُوصِيَّةٌ. وِزَارَةُ الْمَعَارِفِ מִשְׂרַד הַחִנּוּךְ. مَعْرِفِيٌّ הַכָּרָתִי, קוֹגְנִיטִיבִי. تَعْرِيفٌ ج تَعْرِيفَاتٌ وتَعَارِيفُ 1. הַגְדָּרָה. 2. הַקְנָיַת יֶדַע, יִדּוּעַ. 3. הַכָּרָה. أَدَاةُ (حَرْفُ) التَّعْرِيفِ הֵא הַיְּדִיעָה (היידוע) (בדקדוק). تَعْرِيفَةٌ ج تَعَارِيفُ תַּעֲרִיף, מְחִיר קָבוּעַ. تَعَرُّفٌ הַכָּרָה, הֶכֵּרוּת. إِعْتِرَافٌ بِـ ج إِعْتِرَافَاتٌ 1. הוֹדָאָה ב־. 2. וִדּוּי (בנצרות). 3. הַכָּרָה (במדינה וכו׳). الِاعْتِرَافُ بِالْجَمِيلِ הַכָּרַת טוֹבָה (תודה). إِعْتِرَافٌ شَرْعِيٌّ הַכָּרָה מִשְׁפָּטִית. إِعْتِرَافٌ وَاقِعِيٌّ הַכָּרָה דֶּה־פַקְטוֹ. إِنْتِقَاقُ اعْتِرَافٍ הַסְדֵּר טִיעוּן (במשפט). الِاعْتِرَافُ يَهْدِمُ الِاقْتِرَافَ מי שֶׁמּוֹדֶה וְעוֹזֵב יְרֻחָם. عَارِفٌ יוֹדֵעַ, מַכִּיר. مَعْرُوفٌ 1. יָדוּעַ, מֻכָּר, מְפֻרְסָם. 2. חֶסֶד, צְדָקָה, טוֹבָה. بِالْمَعْرُوفِ בְּטוֹב, בְּדֶרֶךְ יְדִידוּתִית. الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ מִצְוַת עֲשֵׂה וְלֹא תַּעֲשֶׂה. نَاكِرُ الْمَعْرُوفِ כְּפוּי טוֹבָה (תודה). مُعَرِّفٌ מְצַיֵּן (בפני בית משפט את העדים במשפט). مُعَرَّفٌ 1. מֻגְדָּר. 2. מְיֻדָּע (בדקדוק). غَيْرُ مُعَرَّفٍ ע׳ نَكِرَةٌ. مُتَعَارَفٌ عَلَيْهِ נָהוּג, מְקֻבָּל, קָבוּעַ בְּמִנְהָג, רָגִיל, מְסֻכָּם. مُعْتَرَفٌ מְתֻוָדֶּה. مُعْتَرَفٌ بِهِ מֻכָּר, מְקֻבָּל.

عَرِقَ – הִזִּיעַ. عَرْقُ – אָכַל את הַבָּשָׂר שֶׁעַל הָעֶצֶם. عَرَّقَ II. تَعَرَّقَ V 1. גָּרַם לְהַפְרָשַׁת זֵעָה, הִזִּיעַ. 2. סָבַל קָשִׁים. 3. הִכָּה שֹׁרֶשׁ (צמח). أَعْرَقَ IV 1. הִכָּה שֹׁרֶשׁ. 2. הִגִּיעַ לְעִירָאק. 3. גָּרַם שֶׁיַּזִּיעַ. عِرْقٌ ج عُرُوقٌ 1. שֹׁרֶשׁ. 2. גֶּזַע. 3. מוֹצָא. 3. גִּיד, וְרִיד, עוֹרֵק. 4. גֶּזַע, סוּגָה. !! عِرْقُ الْإِنْجِيلِ(النَّجِيلِ) ע׳ (نجل). عِرْقُ السُّوسِ ע׳ (سوس). عِرْقُ النَّسَا גִּיד הַנָּשֶׁה. الْعِرْقُ دَسَّاسٌ הַדָּם גֵּם מִן הַבֵּן (כגזעו). طَيِّبُ الْعِرْقِ בַּעַל יִחוּס טוֹב, ״מִשְׁפָּחָה טוֹבָה״. عَرَقٌ 1. זֵעָה, זֵיעָה. 2. עֲרַק (משקה חריף). عَرَقُ الْجَبِينِ ע׳ جَبِينٌ. تَصَبَّبَ عَرَقًا ע׳ صبب. عَرْقَةٌ ج عَرَقٌ وعَرَقَاتٌ קֹרָה (בבניין). عُرَقِيَّةٌ. عَرَاقِيَّةٌ כִּפָּה קְטַנָּה. عِرْقِيَّةٌ גִּזְעָנוּת. عَرَاقَةٌ 1. וָתִיקוּת, קַדְמוֹנִיּוּת הַגֶּזַע, שָׁרְשִׁיּוּת. 2. אֲצִילוּת. عَرَاقَةُ النَّسَبِ אֲצִילוּת הַיִּחוּס. عَرِيقٌ 1. מֻשְׁרָשׁ, קַדְמוֹן, וָתִיק, מְסֹרָתִי. 2. טְהוֹר הַגֶּזַע, אָצִיל. فَرَسٌ عَرِيقٌ סוּס גִּזְעִי. الْعِرَاقُ ני׳ עִירָאק. عِرَاقِيٌّ עִירָאקִי. مَعْرُوقٌ. مُعَرَّقٌ 1. מְגֻיָּד (פנים, ידיים וכו׳). 2. כָּחוּשׁ, עוֹר וַעֲצָמוֹת.

عَرْقَبَ עִקֵּר, קֵרֵס (בהמה). عُرْقُوبٌ ج عَرَاقِيبُ 1. עַרְקוֹב, אַרְכֻּבָּה (של בהמה). 2. שֵׁם שֶׁל שַׁקְרָן מְפֻרְסָם. 3. עִקֵּב, מָקוֹם לא מִישׁוֹרִי. أَكْذَبُ مِنْ عُرْقُوبٍ סתי׳ שַׁקְרָן יוֹתֵר מֵעַרְקוּב. وَتَصِيرُ الْعَرَاقِيبُ سَهْلًا וְהָיָה הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר. عُرْقُوبِيٌّ שַׁקְרִי.

عَرْقَلَ עִכֵּב, הִפְרִיעַ, שָׂם מִכְשׁוֹל, קִלְקֵל, שִׁבֵּשׁ, הֵעֱרִים קְשָׁיִים (וּתְקָלוֹת). تَعَرْقَلَ הֻפְרַע, הִשְׁתַּבֵּשׁ, נִתְקַל בִּקְשָׁיִים, הִתְעַכֵּב. عَرْقَلَةٌ 1. הַפְרָעָה, מִכְשׁוֹל, שִׁבּוּשׁ. 2. ج عَرَاقِيلُ תַּקָּלָה, קֹשִׁי. وَضَعَ الْعَرَاقِيلَ أَمَامَ طَرِيقِهِ שָׂם מִכְשׁוֹלִים עַל דַּרְכּוֹ.

عَرَكَ – שִׁפְשֵׁף, גֵּרַד, שָׁחַק. عَرَكَهُ الدَّهْرُ הָיָה חֲשׂל אוֹתוֹ, הַחַיִּים לִמְּדוּהוּ נִסָּיוֹן (קָשֶׁה). عَرَكَ أُذُنَهُ מָרַט אֶת אָזְנוֹ (כעונש, אזהרה וכו׳). عَارَكَ III נִלְחַם ב־, נִגַּשׁ קְרָב, רָב עִם־. تَعَارَكُوا VI. إِعْتَرَكُوا VIII נִלְחֲמוּ זה בָּזֶה, רָבוּ זה עם זה. عَرْكٌ נִסְיוֹן חַיִּים. عَرِكٌ ج عَرِكَةٌ. عَرِيكٌ עַז. عَرْكَةٌ 1. מִלְחָמָה. 2. קְטָטָה, תִּגְרָה. عَرِيكَةٌ ج عَرَائِكُ אֹפִי, טֶבַע. شَدِيدُ الْعَرِيكَةِ 1. רַע מֶזֶג. 2. בַּעַל אֹפִי. لَيِّنُ الْعَرِيكَةِ רַךְ אֹפִי, נָעִים, נוֹחַ לַבְּרִיּוֹת. مَعْرَكَةٌ ج مَعَارِكُ 1. מַעֲרָכָה, קְרָב, מִלְחָמָה, הִתְגּוֹשְׁשׁוּת. 2. שְׂדֵה קְרָב. مُعْتَرَكٌ שְׂדֵה קְרָב. مُعْتَرَكُ الْحَيَاةِ מַאֲבַק הַחַיִּים לְקִיּוּם וּלְהִשָּׂרְדוּת.

عَرِمَ II עָרַם, גִּבֵּב, גָּדַשׁ, צָבַר לַעֲרֵמָה. عُرَامٌ 1. רַע רֹעַ. 2. עַז, קָשֶׁה, אַלִּים. جَيْشٌ عَرِمٌ ע׳ عَرَمْرَمٌ. سَيْلُ الْعَرِمِ (מַבּוּל שֶׁטֶף מַיִם אַדִּיר שֶׁהֶחֱרִיב את סכר מאריב בתימן). عُرْمَةٌ ج عُرَمٌ. عَرَمَةٌ ج عَرَمٌ עֲרֵמָה, מִצְבּוֹר, גַּל, אֹסֶף צֹבֶר. عَارِمٌ 1. שׁוֹטֵף (גשמים), אַדִּיר, סוֹחֵף, עָצוּם. 2. פִּרְאִי. أَعْرَمُ ج عُرْمَانٌ עֵרֵל. عَرَمْرَمٌ עָצוּם (צבא), מְלֵא. جَيْشٌ عَرَمْرَمٌ צָבָא רַב וְעָצוּם.

عِرْنَاسٌ ج عَرَانِيسُ 1. קְלַח (תירס). 2. פִּישׁוֹר, פֶּלֶךְ.

عِرْنِينٌ ج عَرَانِينُ עֶצֶם הָאַף. شُمُّ الْعَرَانِينِ אֲצִילִים גֵּאִים.

عَرِينٌ ج عُرُنٌ. عَرِينَةٌ ج عَرَائِنُ 1. גֹּב אֲרָיוֹת. 2. מְאוּרָה (של חיות טרף). 3. חֲצַר הַבַּיִת.

(عرو) عَرَا – إِعْتَرَى VIII פָּקַד, פָּגַע, קָרָה, אֵרַע, בָּאָה. عَرَاهُ (إِعْتَرَاهُ) مَرَضٌ תָּקַף

מתחלה. إِعْتَرَاهُ الهَمُّ נתקף דאגה. مَالَكَ اعْتَرَاكَ؟ מה קרה לך? מה אירע לך?
عُرْوَة ج عُرًى 1. לולאה, קשר. 2. ידית (של סל, קומקום וכו'), בית אחיזה. عُرَى الصَّدَاقَةِ קשרי ידידות חזקה. العُرْوَةُ الوُثْقَى הקשר האמיץ והבלתי ניתק.

عَرِيَ ـَ عَنْ، تَعَرَّى V התערטל, התפשט, הסיר את בגדיו, פשט את בגדיו. عَرَّى II، أَعْرَى IV ערטל, ערה, הפשיט, חשף. عُرْيٌ، عَرَاءٌ ערירות, ערום, חשיפות (האוויר) בלי כסות. فِي العَرَاءِ במרחב הפתוח, תחת כפת השמים. عُرْيَانٌ ج عَرَايَا ערום, חשוף, מעורטל. عُرْيَانِيٌّ נודיסט. عُرْيَانِيَّة נודיזם. المَعَارِي החלקים החשופים של הגוף (פנים, ידיים וכו'). تَعْرِيَة ערטול, חשיפה, עירום. إِسْتِعْرَاء חשפנות (גרביזם). عَارٍ (عَارِي) ج عُرَاة ערום, חשוף, מעורטל. عَارِي الأَقْدَامِ יחף. عَارٍ عَنِ الصِّحَّةِ משולל כל יסוד, אין בו ממש. عَارٍ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ אין בו מום, ללא פגם.

عَزَّ ـِ 1. נעשה חזק. 2. יקר, היה יקר, היה נדיר. 3. נשא חן בעיני. عَزَّ عَلَيْهِ أَنْ כבד עליו ל-. عَزَّ وَجَلَّ ית' וית'. مَنْ عَزَّ بَزَّ מי שחזק גובר. عَزَّزَ II 1. חיזק, אישר, הגביר, תגבר, ביסס, בצר. 2. נתן תוקף (במסמכים). عَزَّزَ جَانِبَهُ חיזק אותו, אזר את ידו. عَزَّزَ مَكَانَتَهُ (مَوْقِفَهُ) ביצר את מעמדו (עמדתו). أَعَزَّ IV 1. הוקיר, כבד, אהב, פאר. 2. חיזק. أَعَزَّكَ اللهُ יחזקך אלוהים, השם יתן לך עז. تَعَزَّزَ V 1. התחזק, גבר, התעצם. 2. התגאה, התפאר. إِعْتَزَّ VIII بِـ 1. התגאה, התפאר ב-. 2. התכבד ב-. أَعْتَزُّ بِصَدَاقَتِكَ אני גא בידידותך. عِزٌّ، عِزَّة 1. עוז, כוח, עצמה. 2. כבוד, גדולה, פאר. 3. נדירות, יוקר המציאות. وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللهَ أَخَذَتْهُ العِزَّةُ بِالإِثْمِ ק' וכי יאמר לו: ירא את אלוהים, תתקפהו גאוותו ופשעו. فِي عِزِّ شَبَابِهِ בשיא עלומיו, בדמי ימיו. عِزَّةُ الجَانِبِ עצמה, כוח, עז. عِزَّةُ النَّفْسِ אצילות הנפש, כבוד עצמי. عَزِيزٌ ج أَعِزَّاء وَأَعِزَّة 1. יקר, מכובד, חביב. 2. יקר ערך, נדיר. 3. חזק, רב עצמה. عَزِيزِي יקירי. عَزِيزُ الجَانِبِ רב עצמה, חזק. عَزِيزُ النَّفْسِ אציל נפש, בעל כבוד עצמי. لَيْسَ ذَلِكَ عَلَيْهِ بِعَزِيزٍ אין זה קשה לו. إِنَّ اللهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ק' אכן אלוהים גבור וחכם. مَعَزَّة הוקרה, יקר, כבוד, אהבה, חבה. تَعْزِيزٌ 1. חיזוק, ביצור, תגבור, העצמה. 2. ج تَعْزِيزَات תגבורת. إِعْزَازٌ 1. חיזוק. 2. הוקרה. إِعْتِزَازٌ גאווה. مُعْتَزٌّ بِـ גא, גאה ב-, מוקיר.

عَزَبَ ـُ רחק, התרחק מ-, נעדר. عَزَبَ عَنْ نَفْسِهِ פרח (נעלם) מזכרונו.
عَزُبَ ـُ היה רווק, לא היה נשוי. عَزَبٌ ج عُزَّابٌ وَأَعْزَابٌ، أَعْزَبُ ج عُزْبٌ، عُزَّاب רווק, פנוי, אינו נשוי. عَزَبَة ج عَزَب רווקה. عُزْبَة، عُزُوبَة، عُزُوبِيَّة רווקות, היות פנוי.

عَزَرَ ـِ 1. גנה, נזף. 2. עזר, תמך ב-. عَزَّرَ II הטיל את העונש על-. تَعْزِير 1. גינוי, נזיפה. 2. ענישה קלה (במשפט המוסלמי).
عِزْرَائِيلُ מלאך המוות.

عَزَفَ ـِ 1. שרק (רוח). 2. عَلَى ניגן ב-, פרט על (כלי נגינה). 3. عَنْ סר מ-, נמנע, סלד, מאס ב-, הדיר עצמו מ-. عَزِيفٌ 1. שריקה (של רוח). 2. רעש. عُزُوفٌ عَنْ סלידה מ-, מאיסה ב-. عَزْفٌ פריטה, נגון, נגינה. مِعْزَفٌ ج مَعَازِفُ 1. נבל. 2. פסנתר. 3. כלי מיתרים. عَازِفٌ נגן, פורט. عَازِفُ البِيَانُو פסנתרן. عَازِفُ الكَمَانِ כנר. عَازِفُ النَّايِ חלילן. مَعْزُوفَة ج مَعْزُوفَات יצירה, קטע של נגינה.

عَزَقَ ـِ עדר, עזק, עיבד, חפר (באדמה). مِعْزَق، مِعْزَقَة ج مَعَازِقُ מעדר.

عَزَلَ ـِ 1. בודד, הפריד, הרחיק, הבדיל. 2. פטר, סילק (ממשרה), שלח. 3. פרק. عَزَّلَ II מ- עקר (ממקום אחר). اِنْعَزَلَ VII عَنْ פרש, התבודד, התרחק מ-. اِعْتَزَلَ VIII 1. פרש (משירות, מעבודה). 2. התבודד, נפרד, חי בנפרד. اِعْتَزَلَ الخِدْمَةَ (العَمَلَ) פרש מעבודתו (לגמלאות). عَزْلٌ 1. סילוק, הסרה, בידוד, הפרדה. 2. פיטורים. عُزْلَة בדידות, פרישות, התרחקות. عَاشَ فِي عُزْلَةٍ عَنِ المُجْتَمَعِ חי בבדידות מהחברה, חי בדד. عِزَال מ- חפצים, מטלטלים. لَمَّ عِزَالَهُ מ- אסף מטלטליו (כליו). أَعْزَلُ ج عُزْلٌ وَعُزَّلٌ בלתי מזוין. السِّمَاكُ الأَعْزَلُ שבלת (שם אחד הכוכבים במזל בתולה), ספיקה (אסטרו'). مَعْزِلٌ ج مَعَازِلُ 1. בידוד, מקום בידוד. 2. מחסה ומחבוא. بِمَعْزِلٍ عَنِ النَّاسِ (חי) בפרישות, פרוש מהחברה. اِنْعِزَالٌ הפרדה, הבדלה, פרישות. اِنْعِزَالِيٌّ בדלן. اِنْعِزَالِيَّة בדלנות. اِعْتِزَالٌ 1. פרישה (ממשרה וכו'). 2. התבודדות. اِعْتِزَالُ الخِدْمَةِ פרישה לגמלאות. عَازِلٌ מבדד (בחשמל וכו'). مَعْزُولٌ מבודד, מבודל, מרוחק, מסולק. مُنْعَزِلٌ 1. נבדל, בודד. 2. נחבא אל הכלים. مُعْتَزِلٌ פרוש, בודד, אינו מעורה בחברה. المُعْتَزِلَة המעתזלה (כת מוסלמית פילוסופית שאינה מאמינה בגזרת הגורל, נוסדה בבצרה במאה הראשונה להגירה).

عَزَمَ ـِ 1. عَلَى היה נחוש בדעתו ל-, גמר אומר, החליט, קבע. 2. הזמין, זמן. عَزَّمَ II عَلَى השביע, בקש לחש של כשפים, כשף. اِعْتَزَمَ VIII גמר אומר, החליט. عَزْمٌ החלטה, תקיפות. صَحَّ عَزْمُهُ عَلَى היה נחוש בדעתו ל-. خَائِرُ العَزْمِ רפה החלטה. ثَنَاهُ عَنْ عَزْمِهِ הניא אותו מהחלטתו. عُزُومَة הזמנה. عَزِيمَة ج عَزَائِمُ 1. החלטה נחושה, תקיפות. 2. לחש, כשוף. عَزَائِمُ اللهِ מצוות אלוהים, מצוות עשה ולא תעשה. عَازِمٌ، مُعْتَزِمٌ נחוש בדעתו.

(عزو) عَزَا ـُ إِلَى יחס את ל-, שייך, קשר ב-, תלה ב-, זקף ל-. عَزِيَ ـَ عَزَاءً הבליג (על אסון וכו'), התנחם. عَزَّى II נחם, השתתף בצער, עודד. تَعَزَّى V התנחם, התעודד (באבל). عَزَاءٌ נחום, נחמה, תפילת האבל. عَزَاءً תנחומים,

תנחומים, דברי עידוד (עידוד). بَيْتُ العَزَاءِ בית אבל. تَعْزِيَةٌ ج تَعَازٍ(ي) תנחומים, תנחומים. بَعَثَ بِبَرْقِيَّةِ تَعْزِيَةٍ שלח מברק תנחומים. مُعَزٍّ(ي) מנחם, מעודד, משתתף בצער.

عَسَّ ـُ סייר במשמרת לילה (שוטר, שומר וכו'). عَسَسٌ משמר לילה, סיור בלילה. عَاسٌّ ج عَسَسٌ وعُسَّاسٌ שומר סיור, שומר לילה. عَسْعَسَ החשיך, רד הלילה.

(عسب) يَعْسُوبٌ ج يَعَاسِيبُ 1. זכר הדבורים. 2. מלכת הדבורים. 3. ראש, מנהיג. 4. שפירית.

عَسْجَدٌ 1. זהב. 2. פז. عَسْجَدِيٌّ זהוב.

عَسُرَ ـُ 1. קשה, היה קשה, הכביד. 2. לחץ, כפה, הכריח. عَسُرَتْ קשתה עליה הלדה. عَسَّرَ II عَلَى הקשה על, הכביד על, הציק ל-, הצר. رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ ה' אלוהי הקל את היש ואל תקשה. أَعْسَرَ IV היה במצוקה, התרושש, נעשה עני. أَعْسَرَتْ קשתה עליה הלדה. تَعَسَّرَ V عَلَى נעשה קשה. إِسْتَعْسَرَ X היה לו קשה. عُسْرٌ عُسْرَةٌ קושי, דלות, עני, מצוקה. عُسْرُ الهَضْمِ צרבת, קשיים בעכול. فَإِنَّ مَعَ العُسْرِ يُسْرًا כי אכן עם הקושי יבוא הקל. عَسِيرٌ קשה, כבד, מכביד, חמור. أَعْسَرُ ج عُسْرٌ איטר יד, שמאלי בידו. إِعْسَارٌ עני, דלות. تَعَسُّرٌ התקשות. مَعْسُورٌ مُعْسِرٌ חי במצוקה, לחוץ, עני.

عَسَفَ ـِ עשק, נהג בשרירות, הציק. عَسَّفَ II. أَعْسَفَ IV הטיל מעמסה כבדה, הכביד, העיק. تَعَسَّفَ V فِي נהג בשרירות לב, קפח. إِعْتَسَفَ VIII 1. נהג בשרירות. 2. כפה, הכריח, אלץ. 3. مِنْ קפח ס'. عَسْفٌ 1. שרירות לב, אי צדק. 2. כפיה. 3. אלימות. عَسُوفٌ عَسَّافٌ נוגש, אלים, עריץ, רודן. تَعَسُّفٌ 1. שרירות לב. 2. התנהגות אקראית (רצונית). 3. כפיה. تَعَسُّفِيٌّ 1. שרירותי. 2. סקרי. إِجْرَاءَاتٌ تَعَسُّفِيَّةٌ צעדים (אמצעים) שרירותיים.

عَسْكَرَ חנה (צבא), הקים מחנה. عَسْكَرٌ ج عَسَاكِرُ צבא. عَسْكَرِيٌّ 1. צבאי, מיליטריסטי. 2. ج عَسْكَرِيَّةٌ חייל. عَسَاكِرُ البُولِيسِ ז' שוטרים. عَسْكَرِيَّةٌ מיליטריזם, צבאיות, השקפת הצבאיות. مُعَسْكَرٌ ج مُعَسْكَرَاتٌ מחנה. مُعَسْكَرُ إِبَادَةٍ מחנה השמדה. مُعَسْكَرُ اِعْتِقَالٍ מחנה מעצר. مُعَسْكَرُ الشَّبِيبَةِ מחנה נוער. مُعَسْكَرٌ كَشْفِيٌّ מחנה צופים.

عَسَّلَ II 1. פרח (תקופתי) בדבש. 2. נמנם. 3. יצר דבש (דבורים). عَسَلٌ דבש, צוף. عَسَلُ السُّكَّرِ מולסת סוכר. شَرَابُ العَسَلِ תמד, מי דבש. شَهْرُ العَسَلِ ירח דבש. عَسَلِيٌّ דבשי. عَسَّالٌ 1. דבוראי, כוורן. 2. אורה דבש, מוכר דבש. عَسَّالَةٌ مَعْسَلَةٌ כוורת. تَعْسِيلَةٌ ת' נמנום, תנומה קלה. مَعْسُولٌ مُعَسَّلٌ דבשי, עשוי מדבש. كَلَامٌ كَالعَسَلِ وَفِعْلٌ كَالأَسَلِ פת' רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם.

عُسْلُجٌ ج عَسَالِجُ. عُسْلُوجٌ ج عَسَالِيجُ בד, שריג, נצר רך.

(عسى) عَسَى פועל קפוא שאין לו זמן עתיד (צווי הבא בכינויים קנין): عَسَاكَ. عَسَاهُ. عَسَايَ. عَسَى أَنْ 1. כי יתכן ש. 2. אולי, יתכן, מי יודע. وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ ק' ואולי תמאסו דבר והוא טוב לכם ואולי תחמדו דבר והוא רע לכם. مَاذَا عَسَايَ أَنْ أَفْعَلَ؟ מה אוכל לעשות?

عَشَّشَ II 1. קנן (נמל כנ"ל), בנה קן. 2. שכן, התבסס, התערה ב-. عُشٌّ ج أَعْشَاشٌ وعِشَاشٌ קן. عُشُّ الزَّوْجِيَّةِ (العَائِلَةِ) קן המשפחה. عُشُّ الغُرَابِ ס' פטריות. عِشَّةٌ ج عِشَشٌ סוכה, צריף, בקתה.

عَشِبَ ـَ عَشَّبَ II. إِعْشَوْشَبَ הצמיח עשב, הדשיא. عُشْبٌ ج أَعْشَابٌ 1. דשא. 2. עשב. أَعْشَابٌ طِبِّيَّةٌ עשבי מרפא. عُشْبِيٌّ עשבי. مَجْمُوعَةٌ عُشْبِيَّةٌ עשבייה, הרבריון.

عَشْتَارُ .As עשתרת (אלה בבלית). عَشْتَرَةٌ. عَشْتَرُوت עשתרת (אלה).

عَشَرَ ـُ לקח מעשר. عَشَّرَ II 1. הפריש עשירית. 2. חלק לעשיריות. عَاشَرَ III התרועע עם, חבר עם, התיידד. تَعَاشَرُوا VI התיידדו זה עם זה. تَعَاشَرُوا كَالإِخْوَانِ وَتَعَامَلُوا كَالأَجَانِبِ ח' התיידדו כאחים ושאו ותנו כזרים. عُشْرٌ ج أَعْشَارٌ עשירית. عُشْرٌ مِعْشَارٌ 1. אחד מעשרה. 2. כפל בעשרים. عُشْرِيٌّ עשרוני. عِشْرَةٌ مُعَاشَرَةٌ רעות, התחברות, ידידות. عَشْرٌ עשר. عَشَرَةٌ עשרה. ثَلَاثَ عَشْرَةَ שלוש עשרה. ثَلَاثَةَ عَشَرَ שלושה עשר. عَشَرَاتٌ עשרות. عَاشِرٌ עשירי. عَاشِرَةٌ עשירית. عَشَّارٌ מעשר, גובה מכס. عَشِيرٌ ج عُشَرَاءُ חבר, רע, ידיד. عَشِيرَةٌ ج عَشَائِرُ שבט. عَشَائِرِيٌّ שבטי. العُرْفُ (القَانُونُ) العَشَائِرِيُّ החוק המסורתי הבלתי כתוב, המנהג השבטי. عَاشُورَاءُ יום העשירי של 10 בחודש שבו נרצח חסין בן עלי (יום אבל). عِشْرُونَ עשרים. العِشْرِينِيَّاتُ. العِشْرِينِيَّاتُ שנות העשרים. مَعْشَرٌ ج مَعَاشِرُ קהל אנשים, בני אדם, קבוצה.

عَشِقَ ـَ התאהב ב-, התאווה ל-, חשק ב-, "אהבה עזה את". عَشَّقَ II שלב שנים בחריץ (בנגרות). تَعَشَّقَ V 1. חשק "אהב", אהב מאוד. 2. שולב (שנים בחריץ). تَعَاشَقُوا VI אהבו זה את זה. عِشْقٌ אהבה עזה, אוהב, חשק. عِشْقُ الذَّاتِ אהבה עצמית, נרקיסיות. عَشِيقٌ 1. אוהב. 2. חריץ (בנגרות). عَشِيقَةٌ 1. אהובה. 2. חברה (מאהבת). تَعْشِيقٌ שילוב (בנגרות). عَاشِقٌ 1. מאוהב. 2. שגם, מחבר. مَعْشُوقٌ אהוב.

(عشم) تَعَشَّمَ V קוה. عَشَمٌ תקוה, צפיה. عَشْمَاوِيٌّ תליין, מוציא להורג.

(عشو) عَشَا ـُ عَشِيَ ـَ היה עיור לילה. عَشَّى II 1. עשה את' עור לילה. 2. נתן ארוחת ערב. تَعَشَّى V אכל ארוחת ערב. عَشًا. عَشًى. عَشَى لَيْلِيّ עורון

לילה. عَشِيٌّ ערב. عَشَاءٌ ج أَعْشِيَةٌ ארוחת ערב. العَشَاءُ السِّرِّيُّ (الرَّبَّانِيُّ) הסעודה האחרונה (בנצרות). عِشَاءٌ תחילת הלילה. صَلَاةُ العِشَاءِ תפילת ערבית (באסלאם). العِشَاءَانِ למות ערב ותחילת הלילה. عَشِيَّةٌ ج عَشَايَا ערב. عَشِيَّةَ أَمْسِ אמש. بَيْنَ عَشِيَّةٍ وَضُحَاهَا בן לילה. أَعْشَى ج عُشْوٌ עיוור לילה, לקוי ראייה. נ' عَشْوَاءُ 1. עיוורת לילה. 2. חושך. خَبَطَ خَبْطَ عَشْوَاءَ ע' خبط. عَشْوَائِيٌّ מקרי, ללא סדר. أَحْيَاءٌ عَشْوَائِيَّةٌ שכונות לא מתוכננות, שכונות עוני. إِسْتِطْلَاعٌ عَشْوَائِيٌّ סקר מקרי [illegible].

عَصَّ – קשה, נתקשה. عَصْعَصَ. عُصْعُصٌ עצם העצה (הזנב).

عَصَبَ ـِ 1. קשר, חבש, כרך, גלל. 2. חבש. عَصَبَهُ الأَمْرُ קשה עליו הדבר. عَصَبَ الرِّيقُ فَاهُ נתייבש פיו. عَصَّبَ II כרך (תחבושת, מטפחת וכו'). تَعَصَّبَ V 1. כרך מטפחת או תחבושת לראשו. 2. لـ תמך בקנאות ב־, היה קיצוני, נעשה קנאי. 3. عَلَى חבר עם־ על־, קשר קשר נגד. إِعْتَصَبَ VIII 1. התחבר, הקים אגודה וליגה. 2. שבת נגד. عَصَبٌ ج أَعْصَابٌ 1. עצב. 2. גיד. 3. שורש. أَثَارَ أَعْصَابَهُ מתח את עצביו, הסעיר אותו, הרגיז. بَارِدُ الأَعْصَابِ קר מזג, שולט בעצמו. حَرْبُ أَعْصَابٍ מלחמת עצבים. مُتَوَتِّرُ الأَعْصَابِ מתוח, עצבני. طَبِيبُ أَعْصَابٍ רופא עצבים, נוירולוג. عَصَبِيٌّ עצבני. عَصَبِيُّ المِزَاجِ עצבני, חם מזג. الجِهَازُ العَصَبِيُّ מערכת העצבים. عَصَبِيَّةٌ 1. עצבנות. 2. קנאות (לשבט וכו'), קיצוניות. عَصَبَةٌ، عُصْبَةٌ ج عُصَبٌ חבר, חבורה, אגודה. عُصْبَةُ الأُمَمِ חבר הלאומים. عَصِيبٌ קשה, כבד. يَوْمٌ عَصِيبٌ יום של צרות. عِصَابَةٌ ج عِصَابَاتٌ 1. כנופיה. 2. ج عَصَائِبُ תחבושת. حَرْبُ عِصَابَاتٍ מלחמת גרילה. عُصَابٌ נוירוזה, עצבת, נירוזה. تَعَصُّبٌ 1. קנאות, קנאיות. 2. תמיכה עיוורת. تَعَصُّبٌ دِينِيٌّ קנאות דתית. إِعْتِصَابٌ שביתה. مُتَعَصِّبٌ קנאי ל־, תומך נלהב ב־, קנאי, אדוק.

(عصد) عَصِيدَةٌ ج عَصَائِدُ דייסת קמח, שמן.

عَصَرَ ـِ 1. סחט, מצה. 2. לחץ. عَصَّرَ II عَصْرَنَ עשה למודרני וחדשני. عَاصَرَ III חי בתקופתו של, היה בן דורו. تَعَاصَرَ VI היו בני תקופה. تَعَصَّرَ V. إِنْعَصَرَ VII נסחט, נלחץ. تَعَصَّرَ (إِنْعَصَرَ) فُؤَادُهُ حُزْنًا לבו נחמץ מרוב צער. إِعْتَصَرَ VIII סחט. إِعْتَصَرَ دَمَهُ סחט את דמו, ניצל אותו וגזל ממנו. إِعْتَصَرَهُ الهَمُّ דאגות הציקוהו. عَصْرٌ 1. סחיטה, לחץ. 2. ج عُصُورٌ תקופה, עידן, זמן, דור. 3. ج أَعْصَارٌ אחר הצהריים, תפילת אחר הצהריים (באסלאם). العَصْرُ الحَجَرِيُّ תקופת האבן. عَصْرُ الذَّرَّةِ תקופת האטום. العَصْرُ الذَّهَبِيُّ תור הזהב. عَصْرُ النَّهْضَةِ תקופת התחייה (הרנסנס). العُصُورُ الوُسْطَى ימי הביניים. عَصْرِيٌّ בן זמנו, חדיש, מודרני. عَصْرَانِيٌّ מודרניסט.

عَصْرِيَّةٌ، عَصْرَانِيَّةٌ מודרניות, מודרניזם. عَصِيرٌ מיץ, רסק, עסיס. عَصِيرُ الطَّمَاطِمِ רסק עגבניות. عَصِيرُ الفَاكِهَةِ מיץ פירות, עסיס. عُصَارٌ، عُصَارَةٌ 1. תמצית, מיץ. 2. לשד. عُصَارَةُ فِكْرِهِ תמצית מחשבותיו. عُصَارَةُ قَلْبِي מיטב נפשי, דמי ונשמתי. تَعْصِيرٌ، عَصْرَنَةٌ מודרניזציה, חידוש. إِعْصَارٌ ج أَعَاصِيرُ רוח סערה, סופה, הוריקן, טורנדו. مِعْصَرَةٌ ج مَعَاصِرُ 1. מסחט. 2. מכבש. مَعْصَرَةٌ ج مَعَاصِرُ 1. בית בד. 2. יקב. مَعْصَرَةُ الزَّيْتُونِ בית בד. مُعَاصِرٌ בן זמנו, חדיש, מודרני.

عَصَفَ ـِ השתולל (סערה), נשב בכוח, סער. عَصَفَ بِهِ الدَّهْرُ הזמן טלטל אותו קשות. عُصَافَةٌ מוץ, תבן. عَاصِفٌ סוער, משתולל (סערה). تَصْفِيقٌ عَاصِفٌ תשואות רמות. يَكُونُ البَحْرُ عَاصِفًا הים יהיה סוער. عَاصِفَةٌ ج عَوَاصِفُ סערה, סופה. قُوَّاتُ العَاصِفَةِ פלוגות הסער. مَنْ يَزْرَعِ الرِّيحَ يَحْصُدِ العَاصِفَةَ מ' הזורע רוח קוצר סופה.

عَصْفَرَ קרטם, צבע בצבע קרטם (חריע). عُصْفُرٌ קרטם (צמח בעל פרח צהוב כתום). عُصْفُورٌ، عُصْفُورَةٌ ج عَصَافِيرُ ציפור. عُصْفُورٌ فِي اليَدِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفٍ عَلَى الشَّجَرَةِ מ' טובה ציפור אחת ביד מעשר ציפורים על העץ. أَصَابَ عُصْفُورَيْنِ بِحَجَرٍ وَاحِدٍ מ' הרג שתי ציפורים באבן ובמכה אחת. نَقَّتْ عَصَافِيرُ بَطْنِهِ מ' קרקרה בטנו מרעב. عُصْفُورِيَّةٌ בית חולים לחולי נפש.

عَصَلَ – עקם, עקש, טורף. عَصِلَ – נעקם. أَعْصَلُ עקום. عَصَلِيٌّ [illegible].

عَصَمَ ـِ 1. שמר, נצר. 2. מנע, הגן. 3. חשך מפני. إِعْتَصَمَ VIII 1. נאחז ב־, נצמד, החזיק ב־. 2. חסה ב־, ביקש מקלט. 3. שבת שביתת שבת. 4. קיים עצרת. إِعْتَصَمَ (الأَذُنَ) بِالصَّمْتِ לא פצה פה, החריש. وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ק' והחזיקו כולכם בחבל אלוהים יחדיו ולא תיפרדו. إِسْتَعْصَمَ X 1. ע' إِعْتَصَمَ. 2. כבש את יצרו. 3. עצר בעצמו. عِصْمَةٌ 1. מחסה, מגן. 2. חסינות, מוגן מעבירות. 3. תום, טוהר. 4. [illegible]. 5. קשר הנישואים. عِصَامِيٌّ 1. איש עצמי, אדם שהגיע בכוחות עצמו לגדולה (בניגוד ל־ عظامي). 2. אוטודידקט. عِصَامِيَّةٌ תכונתו של איש עצמי. أَعْصَمُ ج عُصْمٌ 1. לבן קרסול או יד (בהמה) ע' (حجل) مُحَجَّلٌ. 2. יקר, בעל ערך. مِعْصَمٌ ج مَعَاصِمُ פרק היד. عَاصِمٌ מגן. عَاصِمَةٌ ج عَوَاصِمُ עיר בירה. مَعْصُومٌ שאינו טועה, מחוסן מפני טעות (אלוהים, נביאים). إِعْتِصَامٌ 1. שביתת שבת, עצרת. 2. הקפדות, האחזות. 3. חסיה.

(عصو) عَصًا ج عِصِيٌّ מקל, מטה. أَلْقَى عَصَا التَّرْحَالِ חנה ב־. شَقَّ العَصَا חלק על הקבוצה. شَقَّ عَصَا الطَّاعَةِ מרד ב־. صَلَّبَ العَصَا אולם. فَعَلَهُ بِعَصًا سِحْرِيَّةٍ ביצע אותו כבמטה קסם. لَيِّنُ العَصَا נוח לבריות.

עֵדֶר. عُصَيَّة 1. מַקֵּל קָטָן, עֵצָה קְטַנָּה. 2. מֶתֶג (מין חיידקים בצורת קנים), bacillus. إِنَّ العَصَا مِنَ العُصَيَّة אין קֹמֶץ כְּבָן וְכוּ.

(عصي) عَصَى – מָרַד ב', מָרָה, לא צִיֵּת ל', פָּרַק עֹל. إِسْتَعْصَى X عَلَى נִבְצַר מִמֶּנּוּ לְשַׁחְרֵר, הִתְקַשָּׁה לְטַפֵּל ב', הָיָה קָשֶׁה לְרִפּוּי, הָיָה חֲסַר מַרְפֵּא. إِسْتَعْصَى عَلَيْهِ الكَلَامُ נֶעֶתְקוּ מִלִּים מִפִּיו, הִתְקַשָּׁה לְדַבֵּר. عِصْيَانٌ מֶרֶד, הִתְמָרְדוּת, מְרִי, הִתְנַגְּדוּת, פְּרִיקַת עֹל, אִי צִיּוּת. عِصْيَانٌ مَدَنِيٌّ מְרִי אֶזְרָחִי. عِصْيَانٌ مُسَلَّحٌ מֶרֶד מְזֻיָּן. أَعْلَنَ العِصْيَانَ הִכְרִיז עַל מֶרֶד. مَعْصِيَةٌ ج مَعَاصٍ(ي) 1. פְּרִיקַת עֹל. 2. חֵטְא, אִי צִיּוּת לְצַו אֱלֹהִי. عَاصٍ(ي) ج عُصَاةٌ מוֹרֵד, סוֹרֵר וּמוֹרֶה, פּוֹרֵק עֹל. طَارَدَ العُصَاةَ רָדַף אַחַר הַמּוֹרְדִים. مُتَعَصٍّ(ي). مُسْتَعْصٍ(ي) קָשֶׁה, לֹא נִתָּן לְפִתְרוֹן. عَصِيٌّ מַרְדָן. عَصِيُّ الدَّمْعِ לֹא בּוֹכֶה, מִתְקַשֶּׁה לִבְכּוֹת.

عَضَّ – נָשַׁךְ. عَضَّ بَنَانَ النَّدَمِ הִתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו. عَضَّةُ الدَّهْرِ פִּגְעֵי הַזְּמַן ל'. عَضَّةٌ נְשִׁיכָה. عُضَاضٌ. عَضُوضٌ נָשְׁכָן (עַקְצָנִי) (באופן מטאפורי), עַקְצָנִי. مُلْكٌ عَضُوضٌ מַלְכוּת (מְלוּכָה) עָרִיצָה, שִׁלְטוֹן עָרִיץ (באופן מטאפורי).

عَضْبٌ חַד, שָׁנוּן. لِسَانٌ عَضْبٌ לָשׁוֹן שְׁנוּנָה (חַדָּה).

عَضَدَ – عَضَّدَ II. عَاضَدَ III סָעַד אֶת, תָּמַךְ ב', סִיֵּעַ, עָזַר ל'. عَاضَدَهُ فِي مِحْنَتِهِ תָּמַךְ בּוֹ בְּצָרָה לוֹ. تَعَاضَدُوا VI סִיְּעוּ זֶה לָזֶה, פָּעֲלוּ יַד בְּיַד עִם. عَضْدٌ. مُعَاضَدَةٌ סַעַד, תְּמִיכָה, סִיּוּעַ, עֶזְרָה. عَضُدٌ ج أَعْضَادٌ 1. זְרוֹעַ. 2. עֶזְרָה, עוֹז, חֹזֶק יָד, כֹּחַ. شَدَّ عَضُدَهُ אִמֵּץ אֶת יָדָיו, אִשֵּׁר אֶת יָדָיו. فَتَّ (فَتَّ) فِي عَضُدِهِ רִפָּה אֶת יָדָיו, הֶחֱלִישׁוֹ. تَعْضِيدٌ חִזּוּק יָד, תְּמִיכָה. تَعَاضُدٌ תְּמִיכָה הֲדָדִית, שִׁתּוּף. تَعَاضُدِيٌّ שִׁתּוּפִי. جَمْعِيَّةٌ تَعَاضُدِيَّةٌ אֲגֻדָּה שִׁתּוּפִית. مُعَضِّدٌ תּוֹמֵךְ, מְסַיֵּעַ, מְשַׁתֵּף פְּעֻלָּה.

عَضِلَ – נַעֲשָׂה שְׁרִירִי. عَضَلَ 1. מָנַע אִשָּׁה מִלְּהִנָּשֵׂא. 2. عَلَى מָנַע, עָצַר בְּעַד. أَعْضَلَ IV הֶחְמִיר, נַעֲשָׂה קָשֶׁה. أَعْضَلَ الدَّاءُ الأَطِبَّاءَ הַמַּחֲלָה הֵבִיכָה אֶת הָרוֹפְאִים הֲשְׁאִירָה אוֹתָם. عَضِلٌ שְׁרִירִי, בַּעַל שְׁרִירִים. عَضَلَةٌ ج عَضَلَاتٌ שְׁרִיר. فَتَلَ العَضَلَاتِ הִפְגִּין שְׁרִירִים. عَضَلِيٌّ שֶׁל שְׁרִירִים. عُضَالٌ חָמוּר, קָשֶׁה, חָשׂוּךְ מַרְפֵּא (מחלה). مُعْضِلٌ קָשֶׁה, מְסֻבָּךְ. مُعْضِلَةٌ ج مُعْضِلَاتٌ בְּעָיָה מְסֻבֶּכֶת, קֻשְׁיָה, דִּילֶמָּה.

عُضْوٌ ج أَعْضَاءٌ 1. אֵיבָר, חֵלֶק שֶׁל גּוּף חַי, רגל, לב וכו'. 2. חָבֵר (בארגון). عُضْوُ التَّذْكِيرِ 1. אֵיבַר הַזָּכָר. 2. אֵבֶר (בספרות). عُضْوُ التَّأْنِيثِ 1. אֵיבַר הַנְּקֵבָה. 2. עֵלִי (בפרח). الأَعْضَاءُ التَّنَاسُلِيَّةُ (الدَّقِيقَةُ) אֵיבְרֵי הַמִּין. عُضْوٌ عَامِلٌ חָבֵר פָּעִיל. عُضْوٌ فَخْرِيٌّ חָבֵר כָּבוֹד. عِلْمُ وَظَائِفِ الأَعْضَاءِ פִיזְיוֹלוֹגְיָה. عُضْوِيٌّ אוֹרְגָנִי, חֵלֶק בִּלְתִּי נִפְרָד מ'. لَا عُضْوِيٌّ אִי אוֹרְגָנִי. عُضْوِيَّةٌ 1. אוֹרְגָנִיּוּת. 2. חֲבֵרוּת (בארגון).

عَطِبَ – 1. נִפְגַּם, נִזּוֹק, הִתְקַלְקֵל, הָשְׁחַת, נֶחְבַּל. 2. אָבַד, נִשְׁמַד. أَعْطَبَ IV קִלְקֵל, פָּגַם, חִבֵּל ב', הִשְׁחִית. عَطَبٌ קִלְקוּל (במכונה למשל), תַּקָּלָה, תַּקְלָה, נֵזֶק, הֶרֶס. تَعْطِيبٌ הַשְׁחָתָה, קִלְקוּל, פְּגִיעָה. مُعَطَّبٌ מְקֻלְקָל, נֶחְבָּל, הָרוּס.

عُطَارِدُ כּוֹכָב, מֶרְקוּר (כוכב לכת הקרוב ביותר לשמש).

عَطِرَ – 1. בֻּשַּׂם, הֵפִיץ רֵיחַ (ניחוח). 2. הִתְבַּשֵּׂם. عَطَّرَ II בִּשֵּׂם, הִדְלִיף בֹּשֶׂם. تَعَطَّرَ V הִתְבַּשֵּׂם. عِطْرٌ ج عُطُورٌ בֹּשֶׂם. عِطْرُ الوَرْدِ מֵי וְרָדִים. عَطِرٌ. عَاطِرٌ מֵפִיץ רֵיחַ (ניחוח), אֲרוֹמָטִי. تَحِيَّةٌ عَطِرَةٌ בְּרָכָה מְלַבֶּבֶת. سُمْعَةٌ عَطِرَةٌ מוֹנִיטִין מְשֻׁבָּח. عِطْرِيٌّ בָּשְׂמִי, אֲרוֹמָטִי. عَطَّارٌ 1. בַּשָּׂם. 2. מוֹכֵר תַּבְלִינִים. سُوقُ العَطَّارِينَ שׁוּק הַתַּבְלִינִים. عِطَارَةٌ 1. רוֹקְחוּת. 2. עִסּוּק בְּתַבְלִינִים.

عَطَسَ – הִתְעַטֵּשׁ. عَطَّسَ II הֶעֱטִישׁ, גָּרַם לְהִתְעַטְּשׁוּת. عَطْسَةٌ עֲטִישָׁה, עִטּוּשׁ. عَاطُوسٌ ע' نَشُوق. مِعْطَسٌ ج مَعَاطِسُ אַף.

عَطِشَ – הָיָה צָמֵא, חָשׁ צֹרֶךְ לִשְׁתּוֹת. عَطَّشَ II. أَعْطَشَ IV הִצְמִיא. تَعَطَّشَ V إِلَى שָׁאַף ל', הִתְאַוָּה, צָמֵא ל'. عَطَشٌ צָמָא, צִמָּאוֹן. عَطِشٌ. عَطْشَانُ. عَطْشَانٌ ج عَطْشَى وَعِطَاشٌ 1. צָמֵא. 2. שׁוֹאֵף, מִתְאַוֶּה, נִכְסָף. مُتَعَطِّشٌ צָמֵא, כָּמֵהַּ ל'.

عَطْشَجِيٌّ ת' ج عَطْشَجِيَّةٌ 1. מַסִּיק. 2. פַּחָמַאי.

عَطَفَ – عَلَى 1. נָטָה חֶסֶד ל', הִתְיַחֵס בְּחִבָּה ל', נִכְמְרוּ רַחֲמָיו עַל, חָמַל עַל. 2. عَنْ פָּנָה, סָר מִן, סָטָה. 3. כָּפָה, הִטָּה, עִקֵּם. 4. عَلَى חִבֵּר עַל יְדֵי וָו הַחִבּוּר (בדקדוק). عَطَفَ إِلَى نَاحِيَةِ دَارِهِ פָּנָה לְעֵבֶר בֵּיתוֹ. عَطَفَ عَلَى الفَقِيرِ חָמַל עַל הֶעָנִי. عَطَّفَ II 1. כָּפַף, קִפֵּל. 2. גָּרַם שֶׁיַּעֲשֶׂה חֶסֶד אֶל. تَعَطَّفَ V 1. عَلَى חִבֵּב אֶת, נָטָה חֶסֶד ל'. 2. נִכְפַּף, נִכְפַּף. 3. מִתְכַּסֶּה, עָטָה, לָבַשׁ. 4. גָּמַל חֶסֶד, נָתַן צְדָקָה. تَعَطَّفَ بِالعِطَافِ הִתְכַּסָּה בִּשְׂמִיכָה. تَعَطَّفَ عَلَى الفَقِيرِ נָתַן צְדָקָה לֶעָנִי. تَعَاطَفُوا VI חִבְּבוּ זֶה אֶת זֶה, חָשׁוּ אַהֲדָה (סִימְפַּתְיָה) כְּלַפֵּי. عَبَّرَ عَنْ تَعَاطُفِهِ مَعَهُ فِي حُزْنِهِ הִבִּיעַ אֶת רִגְשֵׁי הִשְׁתַּתְּפוּתוֹ בְּצַעֲרוֹ. إِنْعَطَفَ VII נָטָה, הֻטָּה, נִכְפָּה, הִסְתּוֹבֵב, נִכְנַס בְּעִקֻּמָּה. إِسْتَعْطَفَ X 1. עוֹרֵר, הִתְחַנֵּן, בִּקֵּשׁ רַחֲמָיו שֶׁל'. 2. רִצָּה. عَطْفٌ חִבָּה, אַהֲדָה, סִימְפַּתְיָה, חֶסֶד, חֶמְלָה. حَرْفُ العَطْفِ מִלַּת חִבּוּר. عَطْفًا عَلَى رِسَالَتِكَ בְּהֶמְשֵׁךְ (בְּהִתְיַחֵס) עַל מִכְתָּבְךָ. عِطْفٌ ج أَعْطَافٌ 1. צַד (של גוף). 2. גּוּף. ثَنَى عِطْفَهُ عَنْهُ סָר מִמֶּנּוּ, פָּנָה לוֹ עֹרֶף. ضَمَّ بَيْنَ أَعْطَافِهِ קִבֵּץ בְּתוֹכוֹ. لَيِّنُ الأَعْطَافِ נוֹחַ לִבְרִיּוֹת, חָבִיב. عَطْفَةٌ. مُنْعَطَفٌ ج مُنْعَطَفَاتٌ 1. עִקּוּל, סִיבוּב. 2. עִקֻּמָּה. مُنْعَطَفٌ حَادٌّ סִיבוּב חַד. عِطَافٌ ج عُطُفٌ وَأَعْطِفَةٌ מְעִיל. عَطُوفٌ רַחֲמָן. مِعْطَفٌ ج مَعَاطِفُ מְעִיל. مِعْطَفٌ مُشَمَّعٌ מְעִיל גֶּשֶׁם. تَعَاطُفٌ אַהֲדָה הֲדָדִית, רֶגֶשׁ הִשְׁתַּתְּפוּת (בצער, בשמחה וכו'), סִימְפַּתְיָה. إِنْعِطَافٌ פְּנִיָּה (שמאלה, ימינה וכו'), סִיבוּב. إِسْتِعْطَافٌ עֲתִירָה, הִתְחַנְּנוּת.

מִסְגֶּרֶת, בַּקָּשַׁת רַחֲמִים. عَاطِفَةٌ ج عَوَاطِفُ רֶגֶשׁ, חִבָּה, סִימְפַּתְיָה, קוֹסְיסִיּוּס, אַהֲדָה, חַנִּינָה. عَاطِفِيٌّ רִגְשִׁי, מְרַגֵּשׁ, סֶנְטִימֶנְטָלִי. قِصَّةٌ عَاطِفِيَّةٌ סִפּוּר אַהֲבָה מְרַגֵּשׁ. عَاطِفِيَّةٌ 1. רגשנות. 2. סנטימנטליות. مُسْتَعْطِفٌ עוֹתֵר, מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים.

عَطِلَ ـَ 1. בָּטֵל, הָיָה בָּטֵל, הָיָה מְבֻטָּל. 2. שָׁבַת, נָח, חָדַל מִמְּלַאכְתּוֹ. عَطِلَتْ הָיְתָה חֲסֵרַת עֲדָיִים (אישה). عَطَّلَ II 1. בִּטֵּל, גָּרַם לְבַטָּלָה, הִשְׁבִּית, הִפְסִיק. 2. הִשְׁהָה. 3. שִׁתֵּק, הִפְרִיעַ, קִלְקֵל, חִבֵּל, גָּרַם לְתַקָּלָה, שִׁבֵּשׁ. عَطَّلَ الدُّسْتُورَ הִשְׁעָה אֶת הַחֻקָּה. تَعَطَّلَ V 1. הִתְבַּטֵּל, בָּטַל, חָדַל מִלַּעֲבֹד, הֻשְׁעָה, הֻפְסַק, שֻׁבַּשׁ. 2. הָיָה מְחֻסַּר עֲבוֹדָה. 3. נִתְקַלְקֵל, הֻפְרַע, נִגְרְמָה לוֹ תַּקָּלָה. عُطْلٌ، عَطَلٌ תַּקָּלָה, קִלְקוּל, נֵזֶק, הַפְרָעָה. عَطَلٌ. عُطْلَةٌ ר' بَطَالَة. عُطْلَةٌ חֻפְשָׁה, פַּגְרָה. عُطْلَةُ الْبَرْلَمَانِ פַּגְרַת הַפַּרְלָמֶנְט. عُطْلَةُ نِهَايَةِ الأُسْبُوعِ חֻפְשַׁת סוֹף הַשָּׁבוּעַ. تَعْطِيلٌ 1. הַשְׁבָּתָה (להבדיל מ-إِضْرَاب שביתה). 2. שִׁבּוּשׁ, הַפְרָעָה, קִלְקוּל, תַּקָּלָה. 3. שְׁלִילַת קִיּוּם תְּאָרֵי הָאֵל וּשְׁלִילַת קִיּוּמוֹ בִּכְלָל. تَعْطِيلُ حَرَكَةِ الْمُرُورِ שִׁבּוּשׁ הַתְּנוּעָה. تَعَطُّلٌ 1. חֹסֶר עֲבוֹדָה, אַבְטָלָה. 2. הַפְסָקָה, חֲדִילָה, הַשְׁעָיָה, קִפָּאוֹן. عَاطِلٌ (عَاطِلٌ عَنِ الْعَمَلِ) 1. מֻבְטָל. 2. בָּטֵל. 3. לֹא מוֹעִיל, לֹא שִׁמּוּשִׁי. مُعَطِّلٌ הַמַּכְחִישׁ אֶת תְּאָרֵי הָאֵל. مُعَطَّلٌ מֻשְׁבָּת, מֻפְסָק, מְקֻלְקָל.

عَطَنَ ـِ عَطَّنَ II שָׁרָה אֶת הָעוֹר בְּמֵי מֶלַח כְּדֵי לְהָסִיר אֶת הַשֵּׂעָר לִפְנֵי עִבּוּדוֹ. عَطَنٌ מְקוֹם הַחֲנָיַת הַגְּמַלִּים וְהַצֹּאן לְיַד מִקְוֵה מַיִם. ضَيِّقُ الْعَطَنِ צַר אֹפֶק. وَاسِعُ الْعَطَنِ רְחַב אֳפָקִים. عَطِنٌ. عَطِينٌ מַסְרִיחַ.

(عطو) أَعْطَى IV נָתַן, הֶעֱנִיק, מָסַר, הוֹשִׁיט ל-. أَعْطَاهُ الدَّوَاءَ הוֹשִׁיט לוֹ אֶת הַתְּרוּפָה. أَعْطَاهُ دُرُوسًا לִמְּדוֹ. أَعْطَى ثِمَارَهُ הֵנִיב. أَعْطَى الضَّوْءَ الأَخْضَرَ נָתַן אוֹר יָרֹק, הִרְשָׁה. أَعْطَى لَهُ الْكَلِمَةَ נָתַן לוֹ אֶת רְשׁוּת הַדִּבּוּר. فَاقِدُ الشَّيْءِ لَا يُعْطِيهِ מְחֻסָּר לֹא יוּכַל לְהַעֲנִיק. أَعْطِ الْقَوْسَ بَارِيَهَا תֵּן ר' قَوْس. تَعَاطَى VI 1. עָסַק ב-, עָבַד ב-, טִפֵּל ב-. 2. שָׁקַד עַל, הִתְמַסֵּר ל-. 3. הִתְמַכֵּר (לאלכוהול, לסמים וכו'), הִשְׁתַּמֵּשׁ (בתרופות). اِسْتَعْطَى X קִבֵּץ נְדָבוֹת. عَطَا עֹז, מַתָּנָה. عَطَاءٌ ج أَعْطِيَةٌ 1. מַתָּן, מַתָּת, הַעֲנָקָה. 2. עֹז. 3. מִכְרָז, הַצָּעָה (והשתתפות במכרזי קבלנות). 4. נְדִיבוּת. 5. קִצְבָה. 6. יְצִירָה. عَطِيَّةٌ ج عَطَايَا מַתָּנָה. مِعْطَاءٌ נְדִיב לֵב, וַתְּרָן. مُعَاطَاةٌ עִסּוּק, הִתְעַסְּקוּת ב-. إِعْطَاءٌ מַתָּן, הַעֲנָקָה. عَطْوَةٌ כֹּפֶר נֶפֶשׁ (בסולחה). تَعَاطٍ(ي) 1. עִסּוּק, הִתְעַסְּקוּת. 2. הִתְמַכְּרוּת ל-. اِسْتِعْطَاءٌ בַּקָּשַׁת נְדָבוֹת. مُعْطًى ج مُعْطَيَاتٌ נָתוּן, מַמְצָא. مُسْتَعْطٍ(ي) מְקַבֵּץ נְדָבוֹת.

عِظَةٌ ר' (وعظ).

عَظُمَ ـُ הִתְעַצֵּם, רָם, הָיָה גָּדוֹל וְעָצוּם, נַעֲשָׂה עַז, הִתְרַבָּה. عَظَّمَ II. أَعْظَمَ IV פֵּאֵר, רוֹמֵם, הִלֵּל, גִּדֵּל, הִגְדִּיל, נִשָּׂא, הֶאְדִּיר. تَعَظَّمَ V נַעֲשָׂה עָצוּם, הִתְגַּדֵּל, הִתְפָּאֵר. تَعَاظَمَ VI הִתְעַצֵּם, הִתְרוֹמֵם, הִתְגָּאֵה, הִתְנַשֵּׂא, הִתְפָּאֵר. اِسْتَعْظَمَ X 1. חָשַׁב לְעָצוּם וְגָדוֹל. 2. הִתְנַשֵּׂא, הִתְגָּאָה, הָיָה לְחָשׁוּב. عَظْمٌ ج عِظَامٌ وَأَعْظُمٌ עֶצֶם. عَظْمُ السَّاقِ שׁוֹקָה, עֶצֶם הַשּׁוֹק. جِلْدٌ عَلَى عَظْمٍ "עוֹר וַעֲצָמוֹת", כָּחוּשׁ. لِينُ الْعِظَامِ רִכּוּכַת הָעֲצָמוֹת. عِظَمٌ. عُظْمٌ 1. עֹצֶם, גֹּדֶל, עָצְמָה, פְּאֵר. 2. חֲשִׁיבוּת, יְקָרָה. إِنَّ عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلَاءِ ח' גֹּדֶל הַשָּׂכָר כְּגֹדֶל הַסֵּבֶל. عَظْمَةٌ (חתיכת) עֶצֶם. عَظَمَةٌ 1. עָצְמָה, עֹז, תִּפְאֶרֶת, גְּדֻלָּה, גְּבוּרוֹת, רוֹמְמוּת. 2. הִתְנַשְּׂאוּת, גַּאֲוָה. جُنُونُ الْعَظَمَةِ ר' جُنُون. صَاحِبُ الْعَظَمَةِ הוֹד מַלְכוּתוֹ (רוממותו). عَظْمِينٌ עַצְמִין (רקמת העצם, ossein). عَظِيمٌ ج عُظَمَاءُ وَعِظَامٌ 1. עָצוּם, כַּבִּיר, גָּדוֹל. 2. רַב מְאוֹד. 3. מְפֹאָר, נִפְלָא. 4. חָשׁוּב, רְצִינִי, חָמוּר. فُرْصَةٌ عَظِيمَةٌ הִזְדַּמְּנוּת פָּז. عَظِيمَةٌ ج عَظَائِمُ 1. דָּבָר גָּדוֹל (חָשׁוּב). 2. אָסוֹן כָּבֵד (חָמוּר). هَدَّدَهُ بِالْوَيْلِ وَالثُّبُورِ وَعَظَائِمِ الْأُمُورِ ר' (ثبر) ثُبُور. عِظَامِيٌّ אָצִיל, מִי שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִחוּסוֹ (בניגוד ל-عِصَامِيّ). أَعْظَمُ ج أَعَاظِمُ ו-عُظْمَى עָצוּם (גָּדוֹל) יוֹתֵר. جَرِيمَةٌ عُظْمَى בְּגִידָה בַּמּוֹלֶדֶת. السَّوَادُ الأَعْظَمُ ר' سَوَاد. تَعْظِيمٌ פֵּאוּר, הַעֲרָצָה. مُعَظَّمٌ מְפֹאָר, מְרוֹמָם, גָּדוֹל בְּיוֹתֵר. الْمَلِكُ الْمُعَظَّمُ הַמֶּלֶךְ הַמְּפֹאָר. مُعْظَمٌ רֹב, מַרְבִּית. مُعْظَمُ النَّاسِ מַרְבִּית (רֻבָּם) הָאֲנָשִׁים.

عَفَّ ـِ تَعَفَّفَ V عَنْ הָלַךְ תָּם, הִצְנִיעַ לֶכֶת, הָיָה טָהוֹר, נִמְנַע מִפֶּשַׁע, הִתְנַזֵּר, נִזַּר מ-, הִתְבַּיֵּשׁ מִבַּקָּשׁוֹת שֶׁלֹּא יֵאוֹת. عَفٌّ. عَفِيفٌ ج أَعِفَّاءُ وَأَعِفَّةٌ. مُتَعَفِّفٌ שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ, הוֹלֵךְ תָּמִים, צָנוּעַ, מִתְנַזֵּר מ-, מִתְאַפֵּק. عَفِيفُ النَّفْسِ בַּר (טְהוֹר) לֵבָב. عَفِيفُ الْيَدِ נְקִי כַּפַּיִם. عِفَّةٌ. عَفَافٌ בֹּר, טֹהַר, זֹךְ, תֹּם, צְנִיעוּת, בְּתוּלִים, הֲגִינוּת. عِفَّةُ النَّفْسِ טֹהַר לֵבָב, בַּר רוּחַ. لِبَاسُ الْعَفَافِ לְבוּשׁ צָנוּעַ שֶׁל נָשִׁים מֻסְלְמִיּוֹת.

عَفَرَ ـِ عَفَّرَ II 1. עִפֵּר, אִבֵּק, הִטִּיל בֶּעָפָר. 2. זֵרָה, רִסֵּס (בחומרי הדברה). تَعَفَّرَ V. اِنْعَفَرَ VII. اِعْتَفَرَ VIII הִתְעַפֵּר, הִתְפַּלֵּשׁ, הִתְאַבֵּק, הִתְגַּלְגֵּל בֶּעָפָר. عَفَرٌ. عُفَارٌ עָפָר, אָבָק. عُفَارَةٌ ج عُفَارَاتٌ קוֹטֵל חֲרָקִים, סוֹלָה, מַדְבִּיר חֲרָקִים. أَعْفَرُ ו-عَفْرَاءُ צֶבַע אֲפַרְפַּר, בְּצֶבַע הֶעָפָר. يَعْفُورٌ ج يَعَافِيرُ בֶּן עֹפֶר, עֹפֶר. تَعْفِيرٌ 1. הַטָּלָה בֶּעָפָר. 2. אִבּוּק.

(عفرت) تَعَفْرَتَ הָיָה שֵׁד, הִשְׁתּוֹבֵב (ילד). عِفْرِيتٌ ج عَفَارِيتُ 1. שֵׁד. 2. (בנוי) שֵׁד מְשַׁחֵת, שׁוֹבָב. عِفْرِيتَةٌ נ' מִרְשַׁעַת, סוֹטָה (גם כמכשפה). عَفْرَتَةٌ מַעֲשֵׂה קֻנְדָּס, שׁוֹבְבוּת.

عَفَارِم T בְּרָבוֹ, יִישַׁר כֹּחַ.

عَفَسَ ـِ הִפִּיל אַרְצָה.

عَفَشَ ـُ אָסַף, אִסֵּף, וְגָב. عَفْشٌ 1. פְּסֹלֶת. 2. חֲפָצִים, מִטְעָן, כְּלֵי בַּיִת. 3. רָהִיטִים. أَعْفَشُ ج عُفْشٌ ו-عَفْشَاءُ בַּעַל רְאִיָּה לְקוּיָה. عُفَاشَةٌ צִמְצוּמִים.

عَقْصٌ שֵׂעָר, צַמָּה. عَقِصٌ צַר וְעוֹקֵב.

عَفِنَ – تَعَفَّنَ V רָקַב, עִפֵּשׁ, נִשְׁחַת, הֶעֱלָה עֹבֶשׁ. عَفَنٌ، عُفُونَةٌ עֹבֶשׁ, רָקָב. الحُمَّى العَفِنَةُ רַקֶּבֶת, קַדַּחַת אֲלָח. مُعَفَّنٌ، مُتَعَفِّنٌ רָקוּב, מְעֻפָּשׁ.

(عفو) عَفَا ـُ 1. عَنْ סָלַח, מָחַל לְ-, כִּפֵּר עַל-, וִתֵּר עַל עֹנֶשׁ. 2. חָנַן אֶת-, נָתַן חֲנִינָה לְ-. 3. נִמְחָה, חוּסַל. 4. הֵסִיר, מָחַק, טִשְׁטֵשׁ. عَفَّى II מָחָה, טִשְׁטֵשׁ. عَفَّى (عَفَا) عَلَيْهِ الزَّمَنُ אָבַד עָלָיו כֶּלַח. عَافَى III רִפֵּא, הֵבִיא מַזוֹר, הִבְרִיא, הֶחֱזִיר לְאֵיתָנוֹ (חולה). عَافَاكَ اللهُ، عُوفِيتَ יִישַׁר כֹּחֲךָ. أَعْفَى IV مِنْ، عَنْ 1. פָּטַר, שִׁחְרֵר מִ-. 2. פִּטֵּר, סִלֵּק (ממשרה וכו'), שִׁלַּח. 3. חָנַן. تَعَافَى VI הִבְרִיא, נִרְפָּא, שָׁב לְאֵיתָנוֹ. إِسْتَعْفَى X مِنْ בִּקֵּשׁ לְהִשְׁתַּחְרֵר (ממשרה), הִתְפַּטֵּר. عَفْوٌ 1. סְלִיחָה, מְחִילָה, כַּפָּרָה. 2. חֲנִינָה. عَفْوًا! 1. (אבקשך) סְלִיחָה! הַרְשֵׁה לִי! 2. עַל לֹא דָּבָר, בְּבַקָּשָׁה! عَفْوَ الخَاطِرِ בְּלִי מַשִּׂים, סְפּוֹנְטָנִית, אִלְתּוּר. قَالَ عَفْوَ الخَاطِرِ אִלְתֵּר. عَفْوٌ شَامِلٌ (عَامٌّ) חֲנִינָה כְּלָלִית. العَفْوُ عِنْدَ المَقْدِرَةِ (מ') עֲרָכוֹת הַמְּחִילָה בִּשְׁעַת אֶפְשָׁרוּת הַנְּקָמָה. عَفَوِيٌّ סְפּוֹנְטָנִי, מִקְרִי. عَفَوِيَّةٌ מִקְרִיּוּת, סְפּוֹנְטָנִיּוּת. عَفْوٌ מָזוֹן, רֶוַח (מאלוהים). عَفَاءٌ מְחִיָּה, מְחִיקָה, חֻרְבָּן. أَدْرَكَهُ العَفَاءُ אָבַד עָלָיו כֶּלַח. عَلَيْهِ العَفَاءُ נִמְחַק עָלָיו הַכֹּל. مُعَافَاةٌ 1. רִפּוּי, הַבְרָאָה, מַזוֹר. 2. פְּטוֹר. إِعْفَاءٌ 1. מַתַּן פְּטוֹר, שִׁחְרוּר מִתַּשְׁלוּם. 2. פִּטּוּר, שִׁחְרוּר. إِعْفَاءٌ جُمْرُكِيٌّ פְּטוֹר מִמֶּכֶס. إِعْفَاءٌ عَسْكَرِيٌّ (مِنَ الخِدْمَةِ العَسْكَرِيَّةِ) שִׁחְרוּר מִשֵּׁרוּת צְבָאִי. إِسْتِعْفَاءٌ בַּקָּשַׁת שִׁחְרוּר, הִתְפַּטְּרוּת. عَافٍ (عَ) 1. בָּלֶה, מָחוּי. 2. שָׂעִיר. عِفْيٌ שְׂעִירוּת. عَافِيَةٌ בְּרִיאוּת, מָזוֹר. مُعَافًى 1. בָּרִיא. 2. מְשֻׁחְרָר, פָּטוּר. مُعْفًى פָּטוּר. مُعْفًى مِنَ الضَّرِيبَةِ פָּטוּר מִמַּס.

عَقَّ ـُ סָרַר, מָרָה, מָרַד בְּהוֹרָיו. عَقِيقٌ 1. קַנְיוֹן, עָרוּץ שֶׁל נַחַל, מִדְרוֹן. 2. אֹדֶם (אבן יקרה). عَقِيقَةٌ 1. נֵזֶר. 2. אֶבֶן יְקָרָה. عَقِيقٌ يَمَانِيٌّ אֹדֶם, שֹׁהַם (אבן יקרה אדומה), עַקְצָה. عُقُوقٌ אִי צִיּוּת לְהוֹרִים, מֶרִי, מְרִידָה. عَاقٌّ סוֹרֵר, מוֹרֶה, לֹא מְצַיֵּת לְהוֹרָיו.

عَقَبَ ـُ 1. עָקַב, בָּא בְּעִקְבוֹת-, בָּא אַחֲרֵי-. 2. יָרַשׁ, תָּפַס אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל-. عَقَّبَ II 1. פֵּרֵשׁ, נָתַן פֵּרוּשׁ לְ-, בֵּאֵר. 2. מָתַח בִּקֹּרֶת עַל-. 3. בָּא בְּעִקְבוֹת-. عَقَّبَ عَلَى الحُكْمِ תָּקַף פְּסִיקָה (משפט), שִׁנָּה פְּסַק דִּין. وَاللهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ ק' וֵאלֹהִים יִשְׁפֹּט אֵין עוֹצֵר בְּעַד מִשְׁפָּטוֹ. عَاقَبَ III 1. עָנַשׁ, הֶעֱנִישׁ. 2. בָּא אַחֲרֵי-. أَعْقَبَ IV בָּא בְּעִקְבוֹת-, בָּא אַחֲרֵי-. تَعَقَّبَ V עָקַב אַחֲרֵי-, הִתְחַקָּה עַל-, אָרַב לְ- כְּדֵי לִתְפֹּס אֶת מְקוֹמוֹ, רָדַף אַחֲרֵי-. تَعَقَّبَ الآثَارَ הִתְחַקָּה אַחַר עִקְבוֹתָיו. تَعَاقَبُوا בָּאוּ זֶה אַחַר זֶה, הוֹפִיעוּ בִּרְצִיפוּת. عَقِبٌ ج أَعْقَابٌ עָקֵב. عَقِبَ עֵקֶב, אַחֲרֵי-, תּוֹצָאָה. 3. צֶאֱצָא (בן או נכד וכו'). جَاءَ عَقِبَهُ בָּא אַחֲרָיו. عَلَى عَقِبٍ מִיָּד אַחֲרֵי-. عَادَ عَلَى عَقِبَيْهِ חָזַר עַל עֲקֵבָיו, נָסוֹג. قَلَبَ رَأْسًا عَلَى عَقِبٍ הָפַךְ אֶת הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ. سَارَ فِي أَعْقَابِهِ נָהַג כְּמוֹתוֹ, חִקָּה. عَقْبٌ ج أَعْقَابٌ 1. אַחֲרִית, סוֹף. 2. שָׂרִיד, שְׁאֵרִית. عَقْبُ السِّيجَارَةِ בְּדַל סִיגַרְיָה. عَقِبُ البُنْدُقِيَّةِ קַת הָרוֹבֶה. فِي أَعْقَابِ المَعْرَكَةِ אַחֲרֵי (בְּסוֹף) הַקְּרָב. عُقْبَةٌ ج عُقَبٌ 1. סוֹף. 2. תּוֹר. عَقَبَةٌ ج عَقَبَاتٌ وعِقَابٌ 1. מִכְשׁוֹל, מַעֲקָשׁ, אֶבֶן נֶגֶף, עִכּוּב, קֹשִׁי. 2. מַעֲבַר הָרִים, מִדְרוֹנוֹת. 3. מַעֲלֵה הַר. عُقَابٌ ج عِقْبَانٌ 1. נֶשֶׁר. 2. ע' النَّسْرُ الطَّائِرُ. عُقَيْبٌ נִשְׁרוֹן. عُقُوبَةٌ ج عُقُوبَاتٌ، عِقَابٌ עֹנֶשׁ. عُقُوبَاتٌ اقْتِصَادِيَّةٌ סַנְקְצְיוֹת כַּלְכָּלִיּוֹת. قَانُونُ العُقُوبَاتِ דִּינֵי עֳנָשִׁין. عُقْبَى 1. סוֹף. 2. תּוֹצָאָה. 3. גְּמוּל. 4. קֵץ, מַה אַחֲרִית. عُقْبَى لَكَ (عُقْبَالَك)! בְּקָרוֹב אֶצְלְךָ! يَعْقُوبُ 1. יַעֲקֹב (שם). 2. ج يَعَاقِيبُ הַזָּכָר שֶׁל הַסִּקְלָה (עוף). يَعْقُوبِيٌّ ج يَعَاقِبَةٌ יַעֲקוֹבִּינִי (מיסדי המהפכה הצרפתית). تَعْقِيبٌ 1. פַּרְשָׁנוּת. 2. הִתְחַקּוּת עַל-. 3. עִרְעוּר (במשפט). مُعَاقَبَةٌ עֹנֶשׁ, עֲנִישָׁה. مُعَاقَبَاتٌ סַנְקְצְיוֹת. تَعَقُّبٌ מַעֲקָב, הִתְחַקּוּת עַל-. تَعَاقُبٌ רֶצֶף, רְצִיפוּת, בְּסֵדֶר. تَعَاقُبُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ חֲלִיפוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה. عَلَى تَعَاقُبِ العُصُورِ בִּמְרוּצַת הַיָּמִים (וְהַתְּקוּפוֹת). عَاقِبَةٌ ج عَوَاقِبُ סוֹף, תּוֹצָאָה, מַסְקָנָה. مَحْمُودُ العَاقِبَةِ עִם תּוֹצָאוֹת טוֹבוֹת. مُعَاقِبٌ 1. מַעֲנִישׁ. 2. חֲלוֹפִי, הַבָּא אַחֲרֵי-. مُتَعَاقِبٌ 1. הַבָּא בְּזֶה אַחַר זֶה, מִתְחַלֵּף. 2. רָצוּף, רָצִיף.

عَقَدَ ـِ 1. קָשַׁר, הִדֵּק, אָגַד, כָּרַךְ, עָנַב (עניבה). 2. אָסַף, כִּנֵּס (ישיבה), אִרְגֵּן (ועידה וכו'), הֵכִין. 3. כָּרַת (ברית, הסכם וכו'). 4. סִכֵּם, עָשָׂה (עסקה). 5. עָבָה, קָרַשׁ (נוזלים). 6. קִשֵּׁת (גבות). 7. עָשָׂה (עניבה) חוּלְיָה. 8. קִמֵּט (מצח). 9. קָפָא, נִקְרַשׁ, הִתְעַבָּה. عَقَدَ الأَمَلَ عَلَى תָּלָה תִּקְוָה בְּ-. عَقَدَ البِنَاءَ הִדֵּק בִּנְיָן (בְּקֶשֶׁת, כִּפָּה וכו'). عَقَدَ البَيْعَ עָרַךְ (סִכֵּם) אֶת הַמְּכִירָה. عَقَدَ جَلْسَةً כִּנֵּס יְשִׁיבָה. عَقَدَ دَوْرَةً קִיֵּם קוּרְס. عَقَدَ زَوَاجَهُ عَلَى נָשָׂא לְאִשָּׁה אֶת-. عَقَدَ صَفْقَةً رَابِحَةً סִכֵּם עִסְקָה רִוְחִית. عَقَدَ صُلْحًا مَعَ כָּרַת בְּרִית שָׁלוֹם עִם-. عَقَدَ العَزْمَ عَلَى גָּמַר אֹמֶר לְ-, הֶחְלִיט. عَقَدَ عَهْدًا 1. קִבֵּל עָלָיו הִתְחַיְּבוּת (הִבְטָחָה). 2. כָּרַת בְּרִית. عَقَدَ فَصْلاً כָּתַב פֶּרֶק. عُقِدَ لِسَانُهُ לְשׁוֹנוֹ דָּבְקָה לְחִכּוֹ, לֹא יָכֹל לְדַבֵּר. عُقِدَ لَهُ لِوَاءُ النَّصْرِ הוּכְתַּר בְּנִצָּחוֹן, נִצַּח. عَقَدَ النِّيَّةَ عَلَى גָּמַר בְּלִבּוֹ, עָמַד בְּתֹקֶף עַל-. عَقَّدَ II 1. סִבֵּךְ, בִּלְבֵּל, הִקְשָׁה. 2. הִדֵּק, קָשַׁר הֵיטֵב. 3. עִבָּה, הִקְפִּיא, הִקְרִישׁ. عَقَّدَ الأَمْرَ סִבֵּךְ אֶת הָעִנְיָן. عَقَّدَ كَلَامَهُ עָשָׂה דְּבָרָיו לִסְתוּמִים. تَعَقَّدَ V 1. הִסְתַּבֵּךְ, הִתְבַּלְבֵּל. 2. הִתְקַשָּׁה. 3. הִתְקַשֵּׁר (אומים), הִתְעַבָּה, נִקְרַשׁ. تَعَاقَدُوا VI مَعَ הִתְקַשְּׁרוּ, סִכְּמוּ (חוזה וכו') זֶה עִם זֶה, כָּרְתוּ בְּרִית (הֶסְכֵּם). إِنْعَقَدَ VII 1. נִקְשַׁר, נֶעֱנַד, נִכְרַךְ. 2. נֶעֱצַר, הִתְכַּנֵּס, אֻרְגַּן. 3. סֻכַּם, הֻסְכַּם, נִכְרַת. 4. הִתְקַשֵּׁר (אומים), הִתְעַבָּה, נִקְרַשׁ. إِعْتَقَدَ VIII بِـ 1. הֶאֱמִין בְּ-, בָּטַח בְּ-, נָתַן אֵמוּן בְּ-, הֶחֱזִיק בְּדֵעָה (באמונה) שֶׁ-. 2. הִשְׁתַּכְנֵעַ, סָבַר, חָשַׁב, דִּמָּה, הָיָה בְּדֵעָה. عَقْدٌ 1. קֶשֶׁר, אֲגִידָה, כְּרִיכָה, כִּנּוּס. 2. ج عُقُودٌ חוֹזֶה, הֶסְכֵּם, בְּרִית. 3. קֶשֶׁת שֶׁל בִּנְיָן, קִמּוּר. 4. עָשׂוֹר. عِقْدٌ

زواج (قرآن) עריכת חוזה נישואים. عَقْدُ (حُجَّةُ) النِّكاحِ תעודת נישואים. عَقْدُ العَمَلِ חוזה עבודה. إكْتَمَلَ عَقْدُهُمْ נשלם מניינם, נתאספו כולם. إنْفَرَطَ عَقْدُهُمْ התפרדה החבילה. يا أَيُّها الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالعُقُودِ ק׳ המאמינים, קיימו את ההסכמים (החוזים). عِقْدٌ ج عُقُودٌ ענק, מחרוזת (לצוואר). وَاسِطَةُ العِقْدِ 1. הפנינה המרכזית במחרוזת. 2. עיקר שבחבורה. عُقْدَةٌ ج عُقَدٌ 1. קשר, אגד, תלאה. 2. פרק, מפרק, חבור, פקעת (אגבים וכו׳). 3. תסביך, סבך, תסבוכת. 4. בלוטה. 5. נקודה, בפתור (של פרח), פקע. 6. קשר, מיל ימי. عُقْدَةُ أُودِيبَ תסביך אדיפוס. عُقْدَةُ لِسانٍ כבדות לשון. عُقْدَةُ النَّقْصِ (الدُّونِيَّةِ) תסביך נחיתות. وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسانِي ק׳ והתר מוסרות לשוני. عَقّادٌ קושר ועושה קשרי חוטים. عَقِيدٌ ج عُقَداءُ אלוף משנה. عَقِيدَةٌ ج عَقائِدُ 1. אמונה, עיקר, דוקטרינה. 2. אידאולוגיה. 3. השתכנעות. عَقِيدِيٌّ דוגמטי, דוקטרינרי. عَقائِدِيٌّ אידאולוגי. عَقائِدِيَّةٌ 1. אידאולוגיות. 2. דוגמטיות. مَعْقِدٌ ج مَعاقِدُ קשר. مَعْقِدُ أَمَلِهِ נושא תקוותו ותוחלתו. تَعْقِيدٌ 1. סבוך, בלבול, תסבוך. 2. סתימות, חוסר בהירות. تَعاقُدٌ התקשרות חוזית. تَعاقُدِيٌّ חוזי. سَلامٌ تَعاقُدِيٌّ שלום חוזי (חתום רשמית). إنْعِقادٌ התכנסות, העצרות. دَوْرُ الانْعِقادِ מושב (פרלמנט וכו׳). إعْتِقادٌ 1. אמונה. 2. בטחון ב־. 3. השתכנעות. إعْتِقادِيٌّ 1. של אמונה. 2. של השתכנעות. المَذْهَبُ الاعْتِقادِيُّ הדוגמטיזם. مَعْقُودٌ 1. קשור, מחובר. 2. מקושת, קמור. 3. מעובה, קרוש (ריבה, חלב וכו׳). مَعْقُودُ اللِّسانِ כבד לשון. مَمَرٌّ مَعْقُودٌ פתח מקורה. الأَمَلُ مَعْقُودٌ عَلَيْهِ הוא נושא התקוה. مُعَقَّدٌ 1. מסובך. 2. קשה לפתרון, סתום. مُتَعاقِدٌ קשור בחוזה, צד בהסכם. مُعْتَقَدٌ ج مُعْتَقَداتٌ 1. אמונה, דוקטרינה. 2. סברה, דעה, נקודת ראות. مِنَ المُعْتَقَدِ أَنْ מסתבר כי, הסברה הוא כי, סבורים ש־.

عَقَرَ ـِ 1. עקר (קרע) רגלי בהמה. 2. שחט (בהמה). 3. עקר, עשה לעקר. 4. פצע. عَقُرَ ـُ היה עקר. عاقَرَ III התמכר (לשתיית יין). أَعْقَرَ IV 1. הדהים. 2. עקר. عُقْرٌ עקרות, סרוס. فِي عُقْرِ دارِهِمْ 1. בתוך ביתם. 2. על אדמתם. عُقْرٌ 1. מחיר (דמי) על בתולה שפתה באופן בלתי חוקי (באשתאות). 2. חשוך בנים. عَقارٌ ج عَقاراتٌ נכסי דלא ניידי, נדל״ן, מקרקעין, מגרשים. عَقارِيٌّ של מקרקעין. بَنْكٌ عَقارِيٌّ בנק משכנתאות. رَهْنٌ عَقارِيٌّ משכנתה תמורת מקרקעין. عَقُورٌ נשכן (כלב). عَقّارٌ ج عَقاقِيرُ סם מרפא, תרופה. عَقارَةٌ עקרות. عَقِيرَةٌ ج عَقائِرُ 1. קול. 2. רגל קטועה (של בהמה). عاقِرٌ ج عُقَّرٌ 1. עקר. 2. ج عَواقِرُ עקרה. مُعاقَرَةٌ התמכרות (לשתיית יין).

عَقْرَبٌ ج عَقارِبُ 1. עקרב. 2. מחוג. 3. מזל עקרב (באסטרולוגיה). دَبَّتْ بَيْنَهُمْ عَقارِبُ الشِّقاقِ מחלוקת קשה פרצה ביניהם. الأَقارِبُ عَقارِبُ מת׳ הקרובים עקרבים (אפשר מן הקרובים עלולה). مُعَقْرَبٌ מפותל, זיגזגי.

عَقَصَ ـِ עשר, פתל, קלע (שער). عَقِيصَةٌ ج عَقائِصُ צמה, מחלפה.

عَقَفَ ـِ عَقَّفَ II עקם, כופף, עוות. إنْعَقَفَ VII התעקם, נכפף, פתל. عُقْفَةٌ ج عُقُفاتٌ עקמה, קרס. أَعْقَفُ ج عُقْفٌ ن عَقْفاءُ، مَعْقُوفٌ עקום, כפוף. مَعْقُوفانِ סוגריים מרובעים, פריסים. الصَّلِيبُ المَعْقُوفُ צלב הקרס, סווסטיקה.

عَقَلَ ـِ 1. השכיל, הבין, תפס, הוסיף בינה. 2. קשר רגלי הגמל לכריעה. 3. קשר, כבל (גמל, סוס וכו׳). 4. שילם כופר נפש. 5. עצר, שם במעצר. 6. כבל את לשונו. عَقَلَتِ الدَّهْشَةُ لِسانَهُ התדהמה נטלה ממנו את כושר הדבור. لا يُعْقَلُ לא יאמן, אינו מתקבל על הדעת. عَقَّلَ II עשה לו להבין, ישב את דעתו. تَعَقَّلَ V הרהר, התיישבה עליו דעתו. تَعاقَلَ VI התחזה כנבון. إعْتَقَلَ VIII עצר, כלא, לכד. عَقْلَنَ שכלן, בסס על יסודות רציונליים. عَقْلٌ ج عُقُولٌ 1. שכל, שום שכל, הגיון, בינה. 2. כופר נפש. عَقْلٌ إلِكْتْرُونِيٌّ מחשב ר׳ (حاسوب حاسب). العَقْلُ الباطِنُ (اللاشُعُورِيُّ) תת־הכרה. العَقْلُ الواعِي (المُمَيِّزُ) ההכרה. راجِحُ العَقْلِ ר׳ (رجح). سَلِيمُ العَقْلِ שפוי. مُخْتَلُّ العَقْلِ בלתי שפוי, ״מטורף״. العَقْلُ السَّلِيمُ فِي الجِسْمِ السَّلِيمِ מת׳ נפש בריאה בגוף בריא. عَقْلُ المَرْأَةِ فِي جَمالِها وَجَمالُ الرَّجُلِ فِي عَقْلِهِ מת׳ דעת האשה ביפיה, ויפי האיש בדעתו. عَقْلِيٌّ 1. שכלי. 2. רציונלי. 3. מנטלי, אינטלקטואלי. المَذْهَبُ العَقْلِيُّ، الفَلْسَفَةُ العَقْلِيَّةُ שכלתנות, רציונליזם. أَمْراضٌ عَقْلِيَّةٌ מחלות נפש. نَزاهَةٌ عَقْلِيَّةٌ ר׳ (نزه). عَقْلانِيٌّ שכלתני, רציונלי. عَقْلانِيَّةٌ שכלתנות, רציונליזם. عُقْلَةٌ ج عُقَلٌ 1. קשר. 2. פרק (באצבע וכו׳). 3. ייחור (נצר שתילה). عِقالٌ ج عُقُلٌ 1. חבל, כבל (לקשירת גמל). 2. ״עגאל״, ״עקאל״ (לקשירת ״כפייה״ על הראש אצל הערבים). عَقِيلَةٌ ج عَقائِلُ 1. רעיה. 2. המשובח, המובחר. عَقِيلَةُ البَحْرِ דר, פנינה. مَعْقِلٌ ج مَعاقِلُ מקלט, מבצר, מעוז, משגב. تَعَقُّلٌ ישוב הדעת, בינה, שום שכל. بِتَعَقُّلٍ בישוב דעת. إعْتِقالٌ מעצר, חבישה, כליאה. عاقِلٌ ج عُقَلاءُ وعاقِلُونَ وعُقّالٌ 1. נבון, חכם, שפוי, בר דעת, בעל שכל. 2. ج عُقّالٌ דרוזי שהגיע לכלל ידיעת סודות הדת הדרוזית. عاقِلَةٌ שבטו של אדם שעליו לשלם כופר נפש בעבור כל אחד מבניו. مَعْقُولٌ מתקבל על הדעת, הגיוני, רציונלי. غَيْرُ مَعْقُولٍ אינו מתקבל על הדעת, אבסורדי. مَعْقُولِيَّةٌ תבונה, הגיון, היות דבר מתקבל על הדעת. مُعْتَقَلٌ 1. עצור, עציר. 2. ج مُعْتَقَلاتٌ בית מעצר, בית כלא.

عَقِمَ، عَقُمَ ـُ היה לעקר. عَقَمَ ـِ עקר, סרס. عَقَّمَ II 1. חטא, טהר. 2. עקר, סרס. 3. מנע הולדה. تَعَقَّمَ V 1. עקר, נעשה עקר, הסתרס. 2. חוטא. 3. עוקר. عُقْمٌ، عَقْمٌ، عُقُمٌ، عُقْمَةٌ עקרות, חוסר פוריות. عَقِيمٌ ج عُقُمٌ עקר, לא פורה. أُسْلُوبٌ

عَقِيمٌ סִכְסוּךְ לְלֹא. جَدَلٌ عَقِيمٌ וִכּוּחַ סְרָק. فِكْرَةٌ عَقِيمَةٌ רַעְיוֹן חֲסַר תּוֹעֶלֶת. تَعْقِيمٌ 1. עִקּוּר, סְרוּס. 2. חִטּוּי, טִהוּר, נִקּוּי. 3. פִּסְטוּר. مُعَقَّمٌ מְחֻטָּא, מְעֻקָּר. مُعَقِّمٌ מְחַטֵּא, מְטַהֵר, מְעַקֵּר.

عَكِرَ - עָכַר, דָּלַח, נַעֲשָׂה דָּלוּחַ. عَكَّرَ II. أَعْكَرَ IV עָכַר הָעֲכִיר, הִדְלִיחַ. عَكَّرَ عَلَيْهِم الصَّفْوَ הֶעֱכִיר אֶת הָאֲוִירָה, וְסָכַל מָחָה הַחֲבִיבוּת שֶׁבֵּרְכָם אוֹתָם. تَعَكَّرَ V. إِعْتَكَرَ VIII 1. הִתְעַכֵּר. 2. הִתְקַלְקֵל, נִפְגַּם. عَكَرٌ 1. דְּלִיחוּת. 2. מִשְׁקָע. عَكِرٌ עָכוּר, דָּלוּחַ. الصَّيْدُ فِي الْمَاءِ الْعَكِرِ דַּיִג בְּמַיִם עֲכוּרִים. عُكَارَةٌ מִשְׁקָע (של נוזלים). تَعْكِيرٌ הַעֲכָרָה. تَعْكِيرُ الْعَلَاقَاتِ שִׁבּוּשׁ הַיְּחָסִים. مُعَكَّرٌ 1. עָכוּר, דָּלוּחַ. 2. מְשֻׁבָּשׁ.

عِكْرِشٌ עֵשֶׂב הַשַּׁחַל (צמח, quack grass).

عَكَزَ - تَعَكَّزَ V נִשְׁעַן עַל מַקֵּל. عُكَّازٌ. عُكَّازَةٌ ج عَكَاكِيزُ מַקֵּל, מִשְׁעֶנֶת.

عَكَسَ - 1. הָפַךְ, הִפְנָה (כמו שכנגד). 2. שִׁקֵּף, הֶרְאָה. 3. הֶחֱזִיר (אור וכו'). 4. בִּלְבֵּל, הָפַךְ אֶת הַיּוֹצְרוֹת. 5. הִשְׁלִיךְ, הֵטִיל (אור, צל). عَاكَسَ III 1. הִתְנַגֵּד לְ-, חָלַק עַל-. 2. קִנְטֵר, הִקְנִיט. تَعَاكَسُوا VI נִגְדוּ, סָתְרוּ זֶה אֶת זֶה. إِنْعَكَسَ VII 1. נֶהְפַּךְ, הִתְהַפֵּךְ. 2. הִשְׁתַּקֵּף (בבואה). عَكْسٌ הֵפֶךְ, נֶגֶד, סְתִירָה. بِالْعَكْسِ לְהֵפֶךְ, אַדְּרַבָּה, נֶהְפּוֹךְ הוּא. وَالْعَكْسُ بِالْعَكْسِ וְכֵן לְהֵפֶךְ. تَحْتَ الْقَضِيَّةِ طَرْدًا وَعَكْسًا ע' طَرْدٌ. عَكْسِيٌّ הָפוּךְ, נֶגְדִּי, סוֹתֵר. مُعَاكَسَةٌ 1. נִגּוּד. 2. קִנְטוּר, הַצָּקָה, הַטְרָדָה. 3. סְתִירָה. إِنْعِكَاسٌ 1. הִשְׁתַּקְּפוּת. 2. הִתְהַפְּכוּת. 3. ج إِنْعِكَاسَاتٌ הַשְׁלָכָה, הַשְׁפָּעָה, תּוֹצָאָה. إِنْعِكَاسَاتُ الْحَرْبِ عَلَى اقْتِصَادِ الْبِلَادِ הַשְׁלָכוֹת (השפעות) הַמִּלְחָמָה עַל כַּלְכָּלַת הַמְּדִינָה. إِنْعِكَاسِيٌّ הָפוּךְ. حَرَكَةٌ انْعِكَاسِيَّةٌ תְּנוּעָה רֶפְלֶקְסִיבִית. مُعَاكِسٌ נֶגְדִּי, הָפוּךְ, סוֹתֵר. هُجُومٌ مُعَاكِسٌ הַתְקָפַת נֶגֶד. مُتَعَاكِسٌ סוֹתֵר, נוֹגֵד. مُنْعَكِسٌ 1. מִשְׁתַּקֵּף. 2. חוֹזֵר (בבואה וכו'). فِعْلٌ مُنْعَكِسٌ תְּגוּבָה, רֶפְלֶקְס. فِعْلٌ مُنْعَكِسٌ شَرْطِيٌّ רֶפְלֶקְס מֻתְנֶה.

عَكَاشَةٌ. عُكَّاشَةٌ 1. עַכָּבִישׁ. 2. קוּרֵי עַכָּבִישׁ.

عَكَفَ - إِعْتَكَفَ VIII 1. הִסְתַּגֵּר (בביתו), הִקְדִּישׁ (לפעולה דתית), שָׁהָה, פָּרַשׁ. 2. عَكَفَ عَلَى שָׁקַד עַל-, הִתְמַסֵּר לְ-. 3. הִקִּיף. 4. عَنْ מָנַע אֶת- מִ-. عَكَّفَ II עָקַם. عَكَّفَ الشَّعْرَ ע' جَعَّدَ. عَاكِفٌ عَلَى מִתְמַסֵּר לְ-, נָתוּן לְ-, עָסוּק בְּ-. إِعْتِكَافٌ 1. הִסְתַּגְּרוּת, הֱיוֹת יוֹשֵׁב אֹהֶל (בביתו). 2. הִתְמַסְּרוּת לְ-. 3. פְּרִישָׁה בְּתוֹךְ מִסְגָּד. مُعْتَكِفٌ יוֹשֵׁב אֹהֶל (בביתו). مُعْتَكَفٌ מְקוֹם הִתְבּוֹדְדוּת עִם הַבּוֹרֵא.

عَكُّوبٌ .Ar עַכּוּבִית (צמח, gundelia).

عَلَّ - הֶחֱלָה. عَلَّ - عَلَّ חָזַר. لَعَلَّ ע' שם. عَلَّلَ II 1. תֵּרֵץ, הִסְבִּיר, נִמֵּק. 2. بِ- הִשִּׂיחַ אֶת דַּעְתּוֹ מִ-, הֶעֱסִיק אֶת- בְּ-. عَلَّلَ نَفْسَهُ بِالْآمَالِ שִׁעֲשֵׁעַ עַצְמוֹ בְּתִקְווֹת. عَلَّهُ بِوُعُودٍ كَاذِبَةٍ פִּתָּה אוֹתוֹ בְּהַבְטָחוֹת שָׁוְא. تَعَلَّلَ V 1. נִמֵּק, תֵּרֵץ. 2. הִצְטַדֵּק תּוֹאֲנָה, הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאַמַתְלָה. 3. הִתְעַסֵּק בְּ-, הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּ-, הִשִּׂיחַ דַּעְתּוֹ מִ-. 4. הָיָה חוֹלֶה (עָל אוֹת רָפָה) (בדקדוק). عِلَّةٌ ج عِلَلٌ وعِلَّاتٌ 1. מַחֲלָה, מַכְאוֹב. 2. לִקּוּי, פְּגָם. 3. סִבָּה, תּוֹאֲנָה, תֵּרוּץ. عِلَّةُ الْعِلَلِ סִבַּת הַסִּבּוֹת, הַסִּבָּה הָעִקָּרִית. الْعِلَّةُ وَالْمَعْلُولُ הַסִּבָּה וְהַמְּסֻבָּב (הַתּוֹצָאָה). حُرُوفُ الْعِلَّةِ הָאוֹתִיּוֹת הַחַלּוּלוֹת (הָרָפוֹת) (ا, و, ي). خُذْهُ عَلَى عِلَّاتِهِ קַבֵּל אוֹתוֹ כְּמוֹת שֶׁהוּא. عَلِيلٌ ج أَعِلَّاءُ 1. חוֹלֶה. 2. לָקוּי, פָּגוּם. هَوَاءٌ عَلِيلٌ אֲוִיר נָעִים וְרַךְ. عِلِّيَّةٌ 1. סִבָּתִיּוּת. 2. עֲלִיָּה, אַלִּיקוּת. 3. עֶלְיוֹת גַּג. عُلَالَةٌ 1. שְׁאֵרִית. 2. שַׁעֲשׁוּעַ, עִסּוּק לְהַעֲבָרַת הַזְּמַן. تَعْلِيلٌ ج تَعْلِيلَاتٌ נִמּוּק, תֵּרוּץ. لَامُ التَّعْلِيلِ ע' ل. تَعِلَّةٌ ج تَعِلَّاتٌ תּוֹאֲנָה, אַמַתְלָה, תֵּרוּץ. إِعْتِلَالٌ הִשְׁתַּמְּשׁוּת בְּאַמַתְלָה, חֻלְשׁוּת. مَعْلُولٌ חוֹלֶה, רָפֶה. مُعْتَلٌّ 1. חוֹלֶה. 2. מִלָּה שֶׁנִּכְלֶלֶת אוֹת עִלָּה (רָפָה).

عَلَبَ II שָׂם בְּקֻפְסָאוֹת, שִׁמֵּר (בפח). عُلْبَةٌ ج عُلَبٌ קֻפְסָה. الْعُلْبَةُ السَّوْدَاءُ הַקֻּפְסָה הַשְּׁחוֹרָה (במטוס). مُعَلَّبٌ מְשֻׁמָּר. مُعَلَّبَاتٌ שִׁמּוּרִים, מָזוֹן מְשֻׁמָּר. تَعْلِيبٌ שִׁמּוּר.

(علج) عَالَجَ III טִפֵּל בְּ-, עָסַק בְּ-. عَالَجَ الْمَرِيضَ טִפֵּל בְּחוֹלֶה. عَالَجَ الْمُشْكِلَةَ טִפֵּל בַּבְּעָיָה, תִּקֵּן אֶת הַמְּעֻוָּת. تَعَالَجَ VI קִבֵּל טִפּוּל רְפוּאִי, הִתְרַפֵּא. إِعْتَلَجَ VIII 1. הִתְנַגֵּשׁ (גלים), הִכָּה, פָּעַם, תָּסַס. 2. נֶאֱבַק, הִתְגּוֹשֵׁשׁ. عِلْجٌ ج عُلُوجٌ 1. פֶּרֶא, חֲמוֹר בַּר. 2. גַּס רוּחַ, אֱוִילִים. 3. כּוֹפֵר. مُعَالَجَةٌ 1. רִפּוּי, טִפּוּל (רפואי), תְּרוּפָה. 2. הִתְעַסְּקוּת בְּ-, טִיפּוּל. الْمُعَالَجَةُ بِالْعَمَلِ רִפּוּי בְּעִסּוּק. عِلَاجٌ רִפּוּי, תְּרוּפָה. عِلَاجٌ كِيمَاوِيٌّ כִּימוֹתֶרַפְּיָה. عِلَاجٌ وِقَائِيٌّ טִפּוּל מוֹנֵעַ. عِلَاجِيٌّ תְּרָפִי.

عَلَفَ - عَلَّفَ II הֶאֱבִיס, נָתַן מִסְפּוֹא (לבהמות), הִפְטִיל. عَلَفٌ ج أَعْلَافٌ وعِلَافٌ מִסְפּוֹא. عَلَّافٌ מוֹכֵר מִסְפּוֹא. مَعْلَفٌ ج مَعَالِفُ אֵבוּס. مَعْلُوفٌ אָבוּס, מְפֻטָּם.

عَلِقَ - بِ- 1. נִתְלָה בְּ-, נֶאֱחַז בְּ-, נִתְפַּס בְּ-, נִדְבַּק, דָּבַק בְּ-. 2. נִקְשַׁר אַחֲרֵי-, אָהַב אֶת-. 3. عَلِقَتْ נִתְעַבְּרָה, נִכְנְסָה לְהֵרָיוֹן. عَلِقَ بِذِهْنِهِ נִשְׁמַר בְּזִכְרוֹנוֹ. عَلِقَ الطَّيْرُ بِالشَّبَكَةِ הָעוֹף נִלְכַּד בָּרֶשֶׁת. عَلَّقَ II 1. תָּלָה, הִשְׁעָה, הִשְׁהָה (החלטה). 2. عَلَى הֵעִיר עַל-, יִחֵס (חשיבות). 3. פֵּרֵשׁ, נָתַן פַּרְשָׁנוּת לְ-, הֵעִיר. عَلَّقَ أَهَمِّيَّةً عَلَى יִחֵס חֲשִׁיבוּת לְ-. عَلَّقَ عَلَيْهِ الْآمَالَ תָּלָה בּוֹ תִּקְווֹת. تَعَلَّقَ V 1. بِ- נִתְלָה בְּ-, הָיָה תָּלוּי עַל-, נִקְשַׁר לְ-, דָּבַק בְּ-. 2. חָשַׁק, הִשְׁתּוֹקֵק, הָיָה תָּלוּי (וְאוֹהֵב). 3. נִקְשַׁר אַחֲרֵי-, אָהַב. يَتَعَلَّقُ بِ- קָשׁוּר לְ-. فِيمَا يَتَعَلَّقُ بِ- בְּמָה שֶׁקָּשׁוּר בְּ-, בְּנוֹגֵעַ לְ-. عَلَقَةٌ ج عَلَقٌ 1. עֲלוּקָה. 2. נִטְפָּל, טוֹרֵד דָּם. خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ק' בָּרָא אֶת הָאָדָם מִדָּם נִקְרָשׁ. عَلِيقٌ מִסְפּוֹא, מַאֲכַל בְּהֵמוֹת. عُلَّيْقٌ. عُلَّيْقَى אֲטָדִים (צמח), פֶּטֶל. عُلَّيْقٌ (عُلَّيْقَى) مُوسَى סְנֶה. عَلَّاقٌ. عِلَاقَةٌ ج عَلَاقَاتٌ קוֹלָב. عَلَاقَةٌ ج عَلَاقَاتٌ وعَلَائِقُ קֶשֶׁר, יַחַס, שַׁיָּכוּת, זִקָּה. عَلَاقَاتُ حُسْنِ الْجِوَارِ יַחֲסֵי שְׁכֵנוּת טוֹבִים. عَلَاقَاتٌ دِبْلُومَاسِيَّةٌ קְשָׁרִים דִּיפְּלוֹמָטִיִּים. عَلَاقَاتٌ عَامَّةٌ יַחֲסֵי צִבּוּר.

ذُو عَلَاقَةٍ קשור ב-, רלוונטי. لَا عَلَاقَةَ لَهُ بِالْمَوْضُوعِ אינו קשור לעניין הנדון. قَطْعُ الْعَلَاقَاتِ ניתוק יחסים. عِلَاقَةٌ ج عَلَائِقُ מתלה. مِعْلَاقٌ ج مَعَالِيقُ כבד. تَعْلِيقٌ 1. תלייה, קשירה. 2. השעיה. 3. השהיה. 4. פרשנות. 5. הערת שוליים. تَعْلِيقَةٌ הערה. تَعَلُّقٌ קשירות, התקשרות, חיבור, "לינקוי". مُعَلِّقٌ פרשן. مُعَلَّقٌ 1. תלוי, קשור. 2. מושעה, תלוי ועומד. 3. עמום. جِسْرٌ مُعَلَّقٌ גשר תלוי. قَاطِرَةٌ مُعَلَّقَةٌ רכבל. مُعَلَّقَةٌ ج مُعَلَّقَاتٌ 1. עונה. 2. מרזה. الْمُعَلَّقَاتُ קובץ השירים (הקצידות) הקדומים ביותר מימי טרום האסלאם.

عَلْقَمٌ 1. ירוקת החמור (צמח, מכונה ע' حَنْظَل. 2. מר כלענה. ذَاقَ الْعَلْقَمَ סבל סבל נורא.

عَلَكَ ـُ לעס, כתש בשיניו. عِلْكٌ מסטיק. عِلْكَةٌ מר מסטיק, גומי לעיסה.

عَلَمَ ـُ סמן, ציין. عَلِمَ ـَ 1. ידע, הכיר, תפס, הבין, קנה בקי. 2. بِـ נודע לו על-, למד על-. يَعْلَمُ مِنْ أَيْنَ تُؤْكَلُ الْكَتِفُ מת' הוא יודע איך להסתדר, הוא יודע לנצל כל דבר לטובתו, "ממזר". عَلَّمَ II 1. למד, הורה, הקנה דעת, חנך, הרגיל, אמן, אלף. عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ק' לימד את האדם את אשר לא ידע. 2. عَلَّمَ סמן, ציין. أَعْلَمَ IV بِـ הודיע על-, נתן ל- לדעת, ידע, גלה, מסר לידיעת-. تَعَلَّمَ V למד, השכיל, קנה דעת. تَعَالَمَ VI התחזה כיודע. اِسْتَعْلَمَ X בקש לדעת, ברר, חקר. عِلْمٌ ج عُلُومٌ 1. ידע, מדע, דעת, חכמה. 2. ידיעה. عِلْمُ الْآثَارِ ארכאולוגיה. عِلْمُ الِاجْتِمَاعِ מדע החברה, סוציולוגיה. عِلْمُ الْأَحْيَاءِ (الْحَيَاةِ) מדע החיים, ביולוגיה. عِلْمُ الْإِنْسَانِ אנתרופולוגיה. عِلْمُ الْحَدِيثِ חקר מסורות הנביא מוחמד ושרשרת מוסריהן והערכת אמינות מוסריהן. عِلْمُ الشُّعُوبِ אתנולוגיה. عِلْمُ طَبَقَاتِ الْأَرْضِ גאולוגיה. عِلْمُ النَّفْسِ פסיכולוגיה. عِلْمُ وَظَائِفِ الْأَعْضَاءِ פיזיולוגיה. الْعُلُومُ الدَّقِيقَةُ (الْبَحْتَةُ) מדעים מדויקים ע' (روض) رِيَاضِيَّات. الْعُلُومُ السِّيَاسِيَّةُ מדעי המדינה. الْعُلُومُ الْعِبْرِيَّةُ מדעי היהדות. الْعُلُومُ الْعَرَبِيَّةُ לימודי הערבית. الْعُلُومُ الْعَقْلِيَّةُ מדעים רציונליים. الْعِلْمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ מת' גירסא דינקותא לא משתכחא, הלימוד בילדות אינו משתכח. الْعُلُومُ النَّقْلِيَّةُ מדעי המסורת. عِلْمًا وَعَمَلًا הלכה ומעשה. بِعِلْمِ الْوُصُولِ (רשום ומכתב). طَالِبُ عِلْمٍ 1. סטודנט. 2. שוחר מדע. كَانَ عَلَى عِلْمٍ بِـ ידע על-. لِلْعِلْمِ לידיעה. لِيَكُنْ فِي عِلْمِكَ לידיעתך, ורשם לפניך. الْعِلْمُ نُورٌ מת' תורה היא אורה. عِلْمِيٌّ מדעי, למודי, אקדמי, עיוני. عِلْمِيَّةٌ מדעיות. عَلَمٌ ج أَعْلَامٌ 1. דגל, נס. 2. מנהיג גדול, מפורסם. 3. סימן, אות, תו, ציון דרך. 4. הר. اِسْمُ عَلَمٍ שם פרטי. خِدْمَةُ الْعَلَمِ קריאה לדגל, שרות צבאי. أَشْهَرُ مِنْ نَارٍ عَلَى عَلَمٍ מת' שמו הולך לפניו, ידוען, "סלבריטי". عَلِيمٌ יודע, בקי מאוד. الْعَلِيمُ מכינויי האל (בקוראן). أَعْلَمُ بِهَا مِنْ غَاصَ بِهَا מת' אין חכם כבעל הנסיון. عَلَّامٌ، عَلَّامَةٌ ידען, מלומד, "יודע הכול". عَلَامَةٌ ج عَلَامَاتٌ 1. סימן, אות. 2. ציון (גם בבחינות). 3. תופעה, סימפטום, סימן היכר, אינדיקציה. 4. נקודה (בתחרות). عَلَامَةُ اسْتِفْهَامٍ סימן שאלה. عَلَامَةٌ تِجَارِيَّةٌ סימן מסחרי. عَلَامَةُ تَعَجُّبٍ סימן קריאה. عَلَامَةُ تَنْصِيصٍ מרכאות. عَلَامَةُ مَعْهَدِ الْمَقَايِيسِ תו תקן. نَظَرِيَّةُ الْعَلَامَاتِ תורת הסימנים, סימיולוגיה. أُعْلُومَةٌ ج أَعَالِيمُ ציון דרך, תמרור. مَعْلَمٌ ج مَعَالِمُ 1. אתר, מקום. 2. סימן, ציון דרך. 3. קו אופי. مَعَالِمُ فِي الطَّرِيقِ ציוני וסימני דרך. مَعَالِمُ الْمَدِينَةِ אתרי עיר הראויים לביקור. مَعْلَمَةٌ ج مَعْلَمَاتٌ אנציקלופדיה. تَعْلِيمٌ ج تَعْلِيمَاتٌ وتَعَالِيمُ 1. הוראה, לימוד, הקניית דעת. 2. הוראות, פקודות, צווים, תקנות. 3. משמעת, נוהל. تَعْلِيمٌ إِلْزَامِيٌّ חינוך חובה. تَعْلِيمٌ تَكْمِيلِيٌّ לימודי השלמה. تَعْلِيمٌ عَالٍ (عَالِي) חינוך גבוה. تَعْلِيمِيٌّ לימודי, חינוכי, של הוראה. إِعْلَامٌ 1. הודעה, מסירת ידיעה, יידוע. 2. תקשורת, הסברה. وَسَائِلُ الْإِعْلَامِ אמצעי תקשורת. إِعْلَامِيٌّ 1. אינפורמטיבי. 2. תקשורתי, הסברתי. تَعَلُّمٌ לימוד, רכישת דעת. اِسْتِعْلَامٌ בירור, חקירה, דרישה. مَكْتَبُ اسْتِعْلَامَاتٍ לשכת מודיעין. عَالِمٌ ج عُلَمَاءُ 1. מדען, מלומד, חוקר. 2. חכם דת, איש הלכה (באסלאם). إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ק' אכן יירא את אלוהים מעובדיו רק החכמים. عَالِمَةٌ 1. מדענית. 2. ج عَوَالِمُ ס' רקדנית, זמרת. عَالِمِيَّةٌ תעודת מוסמך של אוניברסיטת אלאזהר [illegible]. مَعْلُومٌ 1. ידוע, מובן, ברור. 2. כמובן. 3. בוודאי אין ספק. 4. דרך הפועל, אקטיב (בדקדוק). مَعْلُومَةٌ ج مَعْلُومَاتٌ ידיעה, מידע. مَعْلُومَاتٌ מידע, ידיעות, אינפורמציה. جَمْعُ الْمَعْلُومَاتِ איסוף נתונים. مَعْلُومَاتِيٌّ אינפורמטיבי. مَعْلُومِيَّةٌ ידיעה. لِلْمَعْلُومِيَّةِ לידיעה. مُعَلِّمٌ מורה, מדריך. دَارُ الْمُعَلِّمِينَ בית מדרש למורים, סמינר למורים. نِقَابَةُ الْمُعَلِّمِينَ הסתדרות המורים. ضَرْبَةُ مُعَلِّمٍ ע' ضَرْبَة. مُعَلَّمٌ 1. מסומן, מודרך, שלמד. 2. מוסמך. مُتَعَلِّمٌ משכיל, בעל השכלה, נאור. أَنْصَافُ الْمُتَعَلِّمِينَ בינוניים בהשכלתם, אנשים בקיאים [illegible]. عَالَمٌ ج عَوَالِمُ وعَالَمُونَ עולם, תבל, הארץ, יקום. الْعَالَمُ الثَّالِثُ (מדינות) העולם השלישי. عَالَمُ الْحَيَوَانِ עולם החי והחיות. الْعَالَمُ الْغَرْبِيُّ העולם המערבי. عَالَمُ النَّبَاتِ עולם הצומח, צמחייה. رَبُّ الْعَالَمِينَ רבון העולמים (אלוהים). عَالَمِيٌّ עולמי. الْبَنْكُ الْعَالَمِيُّ הבנק העולמי. عَالَمِيَّةٌ 1. בינלאומיות. 2. אינטרנציונל. عَلْمَانِيٌّ חילוני, סקולרי. عَلْمَانِيَّةٌ חילוניות. عَوْلَمَ עשה לגלובלי. عَوْلَمَةٌ גלובליזציה.

(علن) أَعْلَنَ IV הודיע, גילה, פרסם, הכריז, השמיע. أَعْلَنَ الْحَرْبَ عَلَى הכריז (פתח) מלחמה על-. نُعْلِنُهَا صَرِيحَةً נאמר זאת (באופן) גלוי. عَلَنًا، فِي الْعَلَنِ ברבים, בגלוי, בפומבי, בפרהסיה. فِي السِّرِّ وَالْعَلَنِ בסתר ובגלוי. عَلَنِيٌّ פומבי,

וְכוּ׳. مَزادٌ عَلَنِيٌّ ע׳ (زيد). عَلَنِيَّةٌ. عَلانِيَةٌ גלוי, פֻּמְבִּיּוּת. إِعْلانٌ ج إِعْلاناتٌ 1. הוֹדָעָה. 2. מוֹדָעָה. 3. מִנְשָׁר. 4. הַכְרָזָה. إِعْلانُ حَرْبٍ הַכְרָזַת מִלְחָמָה. إِعْلاناتٌ مُبَوَّبَةٌ מוֹדָעוֹת קְטַנּוֹת וּמְמֻיָּנוֹת לְפִי נוֹשְׂאִים. مُعْلَنٌ מֻכְרָז, מְפֻרְסָם.

(علو. علي) عَلا ـُ 1. עָלָה, גָּבַהּ, הִתְרוֹמֵם. הִמְרִיא אוֹתוֹ, טִפֵּס. 2. רָכַב (על גב סוס וכו׳). 3. הִתְנַשֵּׂא. 4. הִתְגַּבֵּר, עָבַר. 5. بِـ הִגְבִּיהַּ (בקול, בשם וכו׳). عَلا بِأَنْفِهِ הִתְנַשֵּׂא, הֵרִים אַף. عَلا شَأْنُهُ עָלְתָה חֲשִׁיבוּתוֹ. عَلَتْ وَجْهَهُ ابْتِسامَةٌ חִיּוּךְ עָלָה עַל פָּנָיו. عَلاهُ الشَّيْبُ שֵׂיבָה זָרְקָה בּוֹ. عَلاهُ الصَّمْتُ נִשְׁתַּתֵּק בּוֹ שֶׁקֶט. عَلا صَهْوَةَ الجَوادِ עָלָה עַל גַּב הַסּוּס. عَلا عَلَيْهِ הִתְרוֹמֵם מֵעָלָיו, עָבַר אוֹתוֹ. عَلِيَ ـَ הִתְרוֹמֵם, עָלָה. عَلّى II. أَعْلى IV הֵרִים, רוֹמֵם, נִשָּׂא, הִגְבִּיהַּ, הֶעֱלָה, הוֹקִיר. أَعْلى شَأْنَهُ רוֹמֵם אוֹתוֹ, הֵרִים אֶת קַרְנוֹ. تَعَلّى V הִתְרוֹמֵם, עָלָה בְּהַדְרָגָה. تَعالى VI הִתְנַשֵּׂא, הִתְגַּדֵּל, הָיָה מֵעַל. اللّٰهُ تَعالى אֱלֹהִים יִתְעַלֶּה. قَوْلُهُ تَعالى דְּבַר אֱלֹהִים יִתְעַלֶּה. تَعالَوْا! בּוֹאוּ הֵנָּה! اِعْتَلى VIII עָלָה עַל, הִתְרוֹמֵם, יָשַׁב עַל מָקוֹם רָם. اِعْتَلى العَرْشَ ע׳ عرش. اِسْتَعْلى X عَلى 1. עָלָה עַל. 2. הִתְגַּדֵּל, הִתְפָּאֵר. 3. חָשַׁב לִגְבוֹהַּ. مِنْ عَلٍ. مِنْ عَلُ מִלְמַעְלָה, מִמְּרוֹם הָאֲוִיר, מִמְּרוֹמִים. عُلُوٌّ גֹּבַהּ, רוֹם, מָרוֹם. عُلُوُّ الصَّوْتِ גֹּבַהּ הַקּוֹל. عُلُوٌّ شاهِقٌ גֹּבַהּ עָצוּם. عُلُوُّ الكَعْبِ (الشَّأْنِ). عُلُوُّ الهِمَّةِ עֲלִיָּה בַּחֲשִׁיבוּת וּמַעֲמָד, שְׁאִיפָה אֶל עַל. عُلْوِيٌّ עֶלְיוֹן. إِرادَةٌ عُلْوِيَّةٌ כֹּחַ עֶלְיוֹן. طابِقٌ عُلْوِيٌّ קוֹמָה עֶלְיוֹנָה. نُورٌ عُلْوِيٌّ אוֹר הַשְּׁכִינָה. عَلٍ. عَلاءٌ רוֹם, גֹּבַהּ, מַעֲלָה. إِلى العُلى אֶל עַל, לַמָּרוֹם. عَلى מִלַּת יַחַס בְּמֻבָּן: עַל, מֵעַל, נֶגֶד, לְ, אֶל, אֲבָל, אוּלָם, בְּ, בְּקֶשֶׁר, כְּפִי, וְכַדּוֹמֶה. عَلى الإِطْلاقِ ע׳ (طلق). عَلى أَثَرِ עֵקֶב, בְּעִקְבוֹת. عَلى أَحْسَنِ ما يُرامُ כְּכִי טוֹב. عَلى أَلّا בִּתְנַאי שֶׁלֹּא. عَلى أَمَلِ בְּתִקְוָה שֶׁ. عَلى أَنَّ אוּלָם, אֶלָּא שֶׁ. عَلى التَّقْرِيبِ בְּעֶרֶךְ, פָּחוֹת אוֹ יוֹתֵר. عَلى التَّوالِي בִּרְצִיפוּת, בָּזֶה אַחַר זֶה. عَلى حِسابِهِ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ. عَلى (وَجْهِ) الخُصُوصِ בִּמְיֻחָד. عَلى الرَّأْسِ وَالعَيْنِ בְּרָצוֹן רַב. عَلى رُؤُوسِ الأَشْهادِ ע׳ (شهد). عَلى الرُّحْبِ وَالسَّعَةِ ע׳ (رحب). عَلى رِسْلِكَ ע׳ (رسل). عَلى سَبِيلِ المِثالِ ע׳ (سبل). عَلى ضَوْءِ לְאוֹר. عَلى طاوِلَةِ (مائِدَةِ) المُفاوَضاتِ לְיַד (סְבִיב) שֻׁלְחַן הַדִּיּוּנִים. عَلى حِينِ غَفْلَةٍ (غِرَّةٍ) בְּהַפְתָּעָה. عَلى غَيْرِ انْتِظارٍ בְּאֹפֶן בִּלְתִּי צָפוּי. عَلى غَيْرِ عادَتِهِ לֹא כְּהֶרְגֵּלוֹ. عَلى قَدَمِ المُساواةِ בְּאֹפֶן שָׁוֶה. عَلى قَدَمٍ وَساقٍ ע׳ سوق. عَلى كُلِّ حالٍ בְּכָל אֹפֶן. عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ! סַבְלָנוּת! عَلَيَّ بِهِ הָבֵא אוֹתוֹ! السَّلامُ عَلَيْكُمْ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם. عَلَيْكُمُ السَّلامُ עֲלֵיכֶם הַשָּׁלוֹם. عَلامَ؟ לָמָּה? מַדּוּעַ? لا عَلَيْكَ אַל דְּאָגָה, אֵין דָּבָר. فَعَلَيْهِ אִם כָּךְ, לָכֵן. جَلَسَ عَلى يَمِينِهِ יָשַׁב לִימִינוֹ. هُوَ عَلى حَقٍّ הוּא צוֹדֵק, הַצֶּדֶק עִמּוֹ. هُوَ عَلى دِينِ الإِسْلامِ הוּא שַׁיָּךְ לְדַת הָאִסְלָאם, הוּא מֻסְלְמִי. هُوَ عَلى سَفَرٍ قَرِيبٍ לִקְרַאת נְסִיעָה הוּא. هُوَ عَلى عَهْدِهِ הוּא נֶאֱמָן בְּהִתְחַיְּבוּתוֹ, לֹא הֵפֵר אֶת הִתְחַיְּבוּתוֹ. حَكَمَ عَلَيْهِ הִרְשִׁיעַ בְּדִין, גָּזַר עָלָיו עֹנֶשׁ. عَلِيٌّ גָּבוֹהַּ, רָם, נִשָּׂא. العَلِيُّ מִכִּנּוּיֵי אֱלֹהִים בַּקֻּרְאָן. عِلْيَةٌ. عِلْيَةُ القَوْمِ (النّاسِ) הָעִלִּית, רָאשֵׁי הָעָם. عُلِّيَّةٌ ج عَلالِيُّ חֶדֶר בַּקּוֹמָה הָעֶלְיוֹנָה, עֲלִיַּת גַּג. أَعْلى عِلِّيِّينَ 1. הָרָקִיעַ הַשְּׁבִיעִי. 2. גַּן עֵדֶן. عَلاءٌ רוֹם, גֹּבַהּ, כָּבוֹד. عَلاةٌ ج عَلَواتٌ وَعَلاً סַדָּן. عَلْياءُ 1. מָרוֹם, מְרוֹמִים. 2. שָׁמַיִם. 3. כָּבוֹד. 4. כָּל דָּבָר גָּבוֹהַּ וּמֵבִיא כָּבוֹד. عِلاوَةٌ ج عِلاواتٌ תּוֹסֶפֶת. عِلاوَةً عَلى נוֹסָף עַל. عِلاوَةُ غَلاءِ المَعِيشَةِ תּוֹסֶפֶת יֹקֶר הַמְּחִיָּה. أَعْلى ج أَعالٍ(ي) נ׳ عُلْيا ج عُلًى גָּבוֹהַּ יוֹתֵר. عَلى أَعْلى مُسْتَوًى בְּרָמָה הַגְּבוֹהָה בְּיוֹתֵר. في أَعالي البِحارِ בַּיָּם הַפָּתוּחַ. أَعالي النِّيلِ בַּמָּקוֹם הַגָּבוֹהַּ בְּיוֹתֵר שֶׁל מֵי הַנִּילוּס. الطَّبَقاتُ العُلْيا הַשְּׁכָבוֹת הַגְּבוֹהוֹת. مِصْرُ العُلْيا מִצְרַיִם עִלִּית (דְּרוֹם מִצְרַיִם). الذِّكْرُ الأَعْلى ע׳ (ذكر). مَعالٍ(ي) מְרוֹמִים, רוֹמְמוּת, כָּבוֹד. صاحِبُ المَعالِي כְּבוֹד רֹאשׁ הַמֶּמְשָׁלָה. تَعْلِيَةٌ. إِعْلاءٌ הֲרָמָה, הַגְבָּהָה, הַעֲלָאָה. إِعْلاءُ شَأْنِهِ הֲרָמַת קַרְנוֹ. اِعْتِلاءٌ עֲלִיָּה אֶל כִּסֵּא מַלְכוּת, סוּס וכו׳. اِسْتِعْلاءٌ הִתְנַשְּׂאוּת, שַׁחֲצָנוּת. عالٍ(ي) גָּבוֹהַּ, נִשָּׂא, רָם, מְרוֹמָם, נַעֲלֶה, שַׁגִּיב, נִסְעָר. عالِي الكَعْبِ (الجانِبِ) רָם מַעֲלָה, מְכֻבָּד מְאוֹד. عالِي الهِمَّةِ שְׁאַפְתָּן, שְׁאַפְתָּנִי. السَّدُّ العالِي ע׳ سدّ. ضَغْطٌ عالٍ מֶתַח גָּבוֹהַּ (בחשמל). عالُ العالِ מִן הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, מִן הַמֻּבְחָר. مَعْهَدٌ عالٍ(ي) מָכוֹן לְהַשְׂכָּלָה גְבוֹהָה. مُتَعالٍ(ي) 1. נִשָּׂא אֶל מָרוֹם. 2. מִתְגַּבֵּר (אוֹר וכו׳). 3. מִתְנַשֵּׂא, שַׁחֲצָן. مُسْتَعْلٍ(ي) הוֹלֵךְ וְעוֹלֶה. الأَصْواتُ (الحُرُوفُ) المُسْتَعْلِيَةُ הָאוֹתִיּוֹת הָעוֹלוֹת (בְּתוֹךְ הַפֶּה): خ، ص، ض، ط، ظ، غ، ق.

عَمَّ ـُ 1. הִקִּיף, כָּלַל, הֵכִיל (בְּתוֹכוֹ), שָׁרַר, שָׂרָה. 2. חָבַשׁ מִצְנֶפֶת. عَمَّ السَّلامُ المِنْطَقَةَ שָׁלוֹם שָׂרַר בָּאֵזוֹר. عَمَّمَ II 1. הֵפִיץ, פִּזֵּר, הֶעֱבִיר לְכָל הַמְּקוֹמוֹת, עָשָׂה אוֹתוֹ לִכְלָלִי. 2. נָתַן לוֹ לַחְבֹּשׁ מִצְנֶפֶת. تَعَمَّمَ V. اِعْتَمَّ VIII 1. הוּפַץ, נַעֲשָׂה כְּלָלִי. 2. חָבַשׁ מִצְנֶפֶת. عَمٌّ ج أَعْمامٌ وَعُمُومٌ דּוֹד, אֲחִי הָאָב. عَمَّةٌ ج عَمّاتٌ דּוֹדָה, אֲחוֹת הָאָב. اِبْنُ العَمِّ דּוֹדָן, בֶּן הַדּוֹד. بِنْتُ (اِبْنَةُ) العَمِّ דּוֹדָנִית, בַּת הַדּוֹד (שֶׁלְּפִי הַמָּסֹרֶת הָעַרְבִית מְיֹעֶדֶת לִהְיוֹת אִשְׁתּוֹ שֶׁל בֶּן הַדּוֹד). عِمَّةٌ. عِمامَةٌ מִצְנֶפֶת, כּוֹבַע. عامَّةً בְּאֹפֶן כְּלָלִי. عَمِيمٌ. عامٌّ כְּלָלִי, נָפוֹץ, שֶׁל כְּלָל, מְקִיף, כּוֹלֵל, צִבּוּרִי. خَيْرٌ عَمِيمٌ רְוָחָה כְּלָלִית וּמְקִיפָה. الأَمْنُ العامُّ הַבִּטָּחוֹן הַכְּלָלִי. الخاصُّ وَالعامُّ כָּל הַכְּלָל, לְלֹא יוֹצֵא מִן הַכְּלָל. دائِرَةُ الأَشْغالِ العامَّةِ מַחְלֶקֶת עֲבוֹדוֹת צִבּוּרִיּוֹת (מע״צ). الرَّأْيُ العامُّ דַּעַת הַקָּהָל. الصّالِحُ العامُّ. المَصْلَحَةُ العامَّةُ טוֹבַת הַכְּלָל וְהַצִּבּוּר. القِطاعُ العامُّ הַמִּגְזָר הַצִּבּוּרִי. مُدِيرٌ عامٌّ מְנַהֵל כְּלָלִי (מנכ״ל). عُمُومٌ כְּלָלִיּוּת, הֶקֵּף, צִבּוּרִיּוּת. العُمُومُ הַצִּבּוּר הָרָחָב. عُمُوماً. عَلى (وَجْهِ) العُمُومِ בִּכְלָלִיּוּת, בְּאֹפֶן כְּלָלִי, בְּדֶרֶךְ כְּלָל. مَجْلِسُ العُمُومِ בֵּית הַנִּבְחָרִים (בבריטניה). عُمُومِيٌّ כְּלָלִי, מַקִּיף, שֶׁל כְּלַל הַצִּבּוּר, צִבּוּרִי. أَشْغالٌ عُمُومِيَّةٌ (عامَّةٌ) עֲבוֹדוֹת

צבוריות. الجَمْعِيَّةُ العُمُومِيَّةُ (العامَّةُ) האספה הכללית (של חברים). وكِيلٌ عُمُومِيٌّ סוכן כללי (במסחר). الجُزْئِيَّاتُ والعُمُومِيَّاتُ הפרט והכלל. عُمُومِيَّةٌ כלליות, צבוריות. عُمُومَةٌ יחס הקרבה אל הדוד. تَعْمِيمٌ 1. הכללה, הפצה. 2. חוזר כללי. عامَّةٌ ج عَوامٌّ צבוריות, של הצבור. العامَّةُ הצבור הרחב, ההמון, עם הארץ. عامِّيٌّ המוני, כללי. (اللُّغَةُ) العامِّيَّةُ הלשון המדוברת, שפת העם. مُعَمَّمٌ חובש מצנפת. عَمّا (عَنْ + ما) ר' عَنْ.

عَمَدَ ـِ 1. إِلَى נטה ל־, בא אל־, פנה אל־, הלך אל־, התכוון. 2. קָבַע (אמצעים) אֹתוֹ. 3. תָּמַךְ, השעין (על עמודים). عَمَدَ إِلَى كِتابَةِ رِوايَةٍ נטה לכתיבת רומן. عَمَّدَ II הטביל, הכניס בברית הנוצרית. أَعْمَدَ IV תמך בעמוד, השעין. تَعَمَّدَ V 1. התכוון, עשה בכוונה, התעתד לעשות. 2. נטבל, נכנס בברית הנוצרית. تَعَمَّدَ قَتْلَهُ התכוון להרגו בכוונה תחילה. إِعْتَمَدَ VIII 1. عَلَى סמך על־, בטח ב־, היה סמוך ובטוח ב־, התבסס על־, נשען על־. 2. הקצה, הקציב, תקצב. 3. החליט, אשר קבע הממשלה. 4. נתן אשראי. 5. הוטבל. عَمْدٌ. تَعَمُّدٌ כוונה, מזיד, זדון. عَمْداً عَنْ عَمْدٍ בכוונה תחילה, במזיד, בזדון. القَتْلُ العَمْدُ רצח בכוונה תחילה. عَمْدِيٌّ מכוון, זדוני. عُمْدَةٌ 1. אומנה, עמוד, משען, מסעד, תמך, סמוכה. 2. ס׳ ראש כפר, ראש עיר. عِمادٌ ج أَعْمِدَةٌ 1. אומנה, עמוד, משען, תמך. 2. הטבלה. عِمادَةٌ לשכת דקן כמשלתה. عَمِيدٌ ج عُمَداءُ 1. דקן (באוניברסיטה). 2. ראש, נשיא (של מוסד אקדמי וכו׳). 3. תת־אלוף. 4. ציר (של גוף). عَمِيدُ السِّلْكِ الدِّبْلُوماسِيِّ זקן הסגל הדיפלומטי. عَمِيدُ العائِلَةِ ראש המשפחה. عَمُودٌ عامُودٌ ج أَعْمِدَةٌ وعُمُدٌ 1. עמוד, תמך. 2. טור (בעיתון, בטבלה). 3. מוט, סמוכה. العَمُودُ الشَّوْكِيُّ (الفِقْرِيُّ) עמוד השדרה (החוט). عَمُودٌ كَهْرَبائِيٌّ 1. אלקטרודה. 2. עמוד חשמל. عَمُودُ النّارِ עמוד אש. عَمُودِيٌّ נצב, מאונך. خَطٌّ عَمُودِيٌّ (عامُودِيٌّ) קו נצב (מאונך). طائِرَةٌ عَمُودِيَّةٌ מסוק, הליקופטר. تَعْمِيدٌ הטבלה (בנצרות). إِعْتِمادٌ 1. השענות, הסתמכות, בטחון, אמון. 2. אשראי, הקצאה. 3. הקצאה, הקצבה. 4. האמנה (דיפלומטית). الاِعْتِمادُ عَلَى النَّفْسِ בטחון עצמי. أَوْراقُ الاِعْتِمادِ כתב האמנה. مَعْمُودِيَّةٌ טבילה, הטבלה (בנצרות). مُعَمَّدٌ מטבל. مُتَعَمَّدٌ מכוון, בזדון. مُعْتَمَدٌ 1. אמין, נאמן, שאפשר לבטוח בו. 2. מסמך, מרשה. 3. סוכן מרשה, בא כוח, נציג. مُعْتَمَدِيَّةٌ ج مُعْتَمَدِيّاتٌ נציגות.

عَمَرَ ـُ عَمُرَ II 1. האריך ימים. 2. אלהים האריך את ימיו. 3. בנה, ישב, איכלס, הפריח. 4. קשט (משקה, כלי (נשק וכו׳)), מלא, טען. يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ כי איש איש מהם יתאווה כי יחיה אלף שנה. أَعْمَرَ IV 1. הפריח, החיה, איכלס, ישב, אישר, בנה, כונן, פתח. 2. קים את מצות ה־عُمْرَة. إِعْتَمَرَ VIII 1. חבש (כיסוי ראש). 2. קים את מצות ה־عُمْرَة. إِسْتَعْمَرَ X 1. התיישב, התנחל, פתח ונושב. 2. בנה, איכלס. 3. כבש (ארץ), נצל (ארצות). عُمْرٌ ج أَعْمارٌ חיים, ימי חיי אדם. لَعَمْرِي חי נפשי, חי ראשי. لَعَمْرُ اللّٰهِ חי אלוהים, בי נשבעתי. ذاتُ العُمْرَيْنِ אמפיבי. مَجْهُولُ العُمْرِ ר׳ جهل. عُمْرَةٌ 1. כסוי ראש, מצנפת. 2. מי מקוה, בדק בית. عُمْرَةٌ טקס דומה לעליה לרגל שלא בעונה (במועד הקבוע ובלא עמידה בהר ערפה שלפני מכה (באסלאם)). عَمارَةٌ ج عَمائِرُ שיטה, צי. عِمارَةٌ ج عِماراتٌ وعَمائِرُ 1. בית (של כמה קומות), בנין, בניה. 2. מקרקעין. 3. עצוב של בניה. فَنُّ (هَنْدَسَةُ) العِمارَةِ אדריכלות, אמנות הבניה, ארכיטקטורה. عُمْرانٌ 1. ישוב, התיישבות, אכלוס. 2. שגשוג, פריחה. 3. תרבות, תרבות. 4. בניה, אדריכלות. عُمْرانِيٌّ של ישוב (התיישבות), תרבותי, אדריכלי. تَخْطِيطٌ عُمْرانِيٌّ תכנון ארכיטקטוני. مِعْمارٌ 1. אדריכל, ארכיטקט. 2. בנאי. مِعْمارِيٌّ ארכיטקטוני. مُهَنْدِسٌ مِعْمارِيٌّ אדריכל, ארכיטקט. الفَنُّ المِعْمارِيُّ אדריכלות. تَعْمِيرٌ 1. בניה, קונסטרוקציה. 2. בדק בית, חדוש בניה. 3. פתוח, בנין ערים. إِسْتِعْمارٌ 1. ישוב. 2. אימפריאליזם, כבוש מדינות אחרות. إِسْتِعْمارِيٌّ אימפריאליסטי. عامِرٌ 1. מיושב, מאוכלס. 2. מלא, שופע. 3. מאושר, פורח. عامِرٌ بِالأَمَلِ שופע תקוה. أُمُّ عامِرٍ כנוי לצבוע (בעל חיים). القَصْرُ العامِرُ הארמון הקובע להלוויות (השופע כל טוב). هٰذا جَزاءُ مُجِيرِ أُمِّ عامِرٍ זה שכרו של המיטיב עם כפוי הטובה. مَعْمُورٌ מיושב, מאוכלס. المَعْمُورَةُ תבל וישבי בה, העולם. مُسْتَعْمِرٌ אימפריאליסט. مُسْتَعْمَرَةٌ ج مُسْتَعْمَراتٌ 1. מושבה (של ארץ וכו׳). 2. מושבה (של חקלאים וכו׳). مُسْتَعْمَرَةٌ مُسْتَقِلَّةٌ דומיניון.

عَمِشَ ـَ כהו עיניו, נחלשה ראייתו. أَعْمَشُ ج عُمْشٌ ר׳ عَمْشاءُ לקוי (בכהות) ראיה, שראייתו חלשה.

(عمص) عُماصٌ לכלוך, הפרשה מן העין.

عَمُقَ ـُ נעשה עמוק, היה עמוק. عَمَّقَ II. أَعْمَقَ IV העמיק, חפר עמוק, הרחיב (עסק ודעת וכו׳). تَعَمَّقَ V התעמק, ירד לעמקו של־. عُمْقٌ ج أَعْماقٌ עומק. مِنْ أَعْماقِ الفُؤادِ ממעמקי הלב. عَمِيقٌ 1. עמוק. 2. יסודי ביותר. تَعْمِيقٌ העמקה. تَعَمُّقٌ יסודיות, עיון לעומק.

عَمِلَ ـَ 1. עמל, עבד, עשה, פעל, טרח, שימש ב־. 2. השפיע (תרופה וכו׳), פעל את פעלו. 3. بِـ נהג לפי, בצע בהתאם ל־. 4. عَلَى השתדל (פעל) לשם, התאמץ. لا بِهِ يُعْمَلُ ولا عَلَيْهِ يُعَوَّلُ בטל ומבוטל. يُعْمَلُ بِهِ תוקף, בר תוקף, נשים. مَنْ عَمِلَ صالِحاً فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَساءَ فَعَلَيْها כי אשר עשה הישר לנפשו יעשה ואשר הרע ישוב בראשו. عامَلَ III 1. התמסחר אל־, התנהג עם־, עסק עם־, נשא ונתן עם־. عامَلَهُ بِلُطْفٍ התנהג אליו באדיבות. أَعْمَلَ IV הפעיל, עורר לפעולה, יזם, אמץ (מחשבה), השתדל. أَعْمَلَ فِكْرَهُ אמץ (הפעיל) את מחשבתו.

أَعْمَلَ السَّيْفَ بِهِمْ עשה בהם שפטים, הכה אותם באכזריות. تَعامَلَ VI مَعَ עבד עם, נשא ונתן עם, קיים קשרים עם. اِعْتَمَلَ VIII 1. פעל, עמל, רחש. 2. פעל לטעם עצמו. اِعْتَمَلَتْ فِي قَلْبِهِ الأَحْزانُ הצער קנן בלבו. اِسْتَعْمَلَ X השתמש ב-, נהל, הפיק, בצע, ישם. عَمَلٌ ج أَعْمالٌ 1. פעל, עבודה, יצירה, מלאכה, מעשה, עשיה. 2. מקצוע, משלח יד. 3. עסוק. 4. ייצור, הפקה. 5. מחוז. 6. עסק. عَمَلُ بِناءٍ עבודת בנייה (קונסטרוקציה). العَمَلُ بِالقِطْعَةِ עבודה לפי יחידה, עבודה חלקית, "פרי לפי". عَمَلٌ يَدَوِيٌّ עבודת יד. أَعْمالُ العُنْفِ פעולות טרור. أَعْمالٌ مَنْزِلِيَّةٌ עבודות בית. إِدارَةُ الأَعْمالِ ניהול עסקים. الأَعْمالُ الكامِلَةُ لِنَجِيب مَحْفُوظ כל כתבי נגיב מחפוז. رَجُلُ أَعْمالٍ ج رِجالُ أَعْمالٍ איש עסקים. عَمَلاً بِأَحْكامِ القانُونِ מתוקף הוראות החוק. صاحِبُ العَمَلِ מעביד, מעסיק, בעל בית. جَدْوَلُ الأَعْمالِ סדר היום. ما العَمَلُ؟ מה לעשות? مَكْتَبُ العَمَلِ לשכת עבודה. وِزارَةُ العَمَلِ משרד העבודה. أَعْمالٌ حُرَّةٌ מקצועות חופשיים. الأَعْمالُ بِخَواتِمِها (بِخَواتِيمِها) מה׳ סוף טוב הכל טוב. عَمَلِيٌّ מעשי, ישים, שימושי, פרקטי. عَمَلِيًّا מעשית, באופן מעשי. الحَياةُ العَمَلِيَّةُ חיי יום יום. الذِّهْنُ العَمَلِيُّ פרגמטיזם. عَمَلِيَّةٌ ج عَمَلِيّاتٌ 1. פעולה. 2. מבצע, משימה. 3. ניתוח (רפואי) ר׳ (جرح) جِراحَةٌ. 4. תהליך, התפתחות. عَمَلِيَّةٌ اسْتِشْهادِيَّةٌ ר׳ (شهد) اِسْتِشْهادٌ. عَمَلِيَّةٌ حَرْبِيَّةٌ מבצע צבאי. عَمَلِيَّةٌ جِراحِيَّةٌ ניתוח. عَمَلِيَّةٌ قَيْصَرِيَّةٌ ניתוח קיסרי (בלידה). عَمْلَةٌ 1. מעלל רע. 2. عَمَلاتٌ מעשים רעים. عُمْلَةٌ ج عُمْلاتٌ מטבע, כסף עובר לסוחר. عُمْلَةٌ أَجْنَبِيَّةٌ מטבע זר. عُمْلَةٌ صَعْبَةٌ מטבע קשה (קשה להשיג). عُمْلَةٌ مُزَيَّفَةٌ (زائِفَةٌ) מטבע מזויף, כסף מזויף. عُمْلَةٌ مُتَداوَلَةٌ (بِالتَّداوُلِ) מטבע עובר לסוחר (במחזור). عَمِيلٌ ج عُمَلاءُ 1. סוכן (משטרה, ריגול וכו׳), משת״פ, עושה דברו. 2. לקוח. 3. חולה, מטופל. 4. עמיל מכס (מורשה). عَمِيلٌ مُزْدَوِجٌ סוכן כפול (בריגול). عِمالَةٌ 1. עבודה, תעסוקה, העסקה. 2. כוח עבודה. 3. עמלה, דמי טרחה (של סוכן, מתווך). عُمُولَةٌ עמילות, דמי תיווך. مَعْمَلٌ ج مَعامِلُ 1. בית חרושת, בית מלאכה, מפעל ייצור. 2. מעבדה ר׳ (خبر) مُخْتَبَرٌ. مَعْمَلُ تَكْرِيرِ البِتْرُولِ בית זיקוק. مُعامَلَةٌ 1. יחס, התנהגות, קשר בין אנשים. 2. עסקה, טרנזקציה. المُعامَلاتُ وَالعِباداتُ מצוות בין אדם לחברו ובין אדם למקום. المُعامَلَةُ بِالمِثْلِ יחסי גומלין, יחסי תן וקח. مُعامَلَةٌ مُمْتازَةٌ יחס מועדף (מיוחד). تَعامُلٌ 1. יחסי גומלין, אינטראקציה. 2. קיום קשר, שתוף פעולה. 3. יחסי מסחר, עשיית עסקות. 4. עסקאות (בבורסה). اِسْتِعْمالٌ 1. שימוש, נהול. 2. תפעול, הפעלה. 3. העסקה. سَهْلُ الاِسْتِعْمالِ קל לשימוש. سُوءُ اسْتِعْمالٍ שימוש לרעה. شائِعُ الاِسْتِعْمالِ נפוץ. قابِلٌ لِلاِسْتِعْمالِ שמיש. عامِلٌ ج عُمّالٌ 1. פועל, עובד, מעסק. 2. פעיל, ער. 3. ج عَوامِلُ גורם. 4. משעבד (בדקדוק). 5. מקדם (בפיזיקה) ר׳ مُعامِلٌ. 6. ממונה על מחוז (באסלאם). عامِلُ بِناءٍ פועל בנין. الجَيْشُ العامِلُ צבא בשרות פעיל. عُضْوٌ عامِلٌ חבר פעיל (במפלגה וכו׳). تَحْتَ عامِلِ الغَضَبِ בשעת הכעס, בעידנא דריתחא. عُمّالِيٌّ של פועלים. صَحِيفَةٌ عُمّالِيَّةٌ עתון מפלגת העבודה (ההסתדרות). مَعْمُولٌ מעשה, עשוי. مَعْمُولٌ بِهِ בתוקף (הוראה, חוק וכו׳). مُعامِلٌ מקדם, גורם (במתמטיקה, בפיזיקה) (coefficient). مُعامِلُ التَّمَدُّدِ מקדם ההתפשטות. مُسْتَعْمَلٌ 1. משומש. 2. בשימוש, מיושם.

(عملق) عِمْلاقٌ ج عَمالِقَةٌ 1. ענק, עצום, גדול ממדים. 2. עמלק. عَمالِيقُ، عَمالِقَةٌ עמלק (שמו של עם עתיק שנלחם ראשון בבני ישראל בנדודיהם במדבר).

عَمِهَ ـَ התבלבל, בא במבוכה, לא ידע את דרכו. وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيانِهِمْ يَعْمَهُونَ ק׳ ונוטש אותם בזדונם יתעו. أَعْمَهُ ج عُمْهٌ ר׳ عَمْهاءُ נבוך, אובד דרך.

عَمِيَ ـَ تَعْمَى V התעוור, נטל מאור עיניו, נסתמא. عَمِيَ قَلْبُهُ נפשו חשכה, הלך שולל. عَمَّى II 1. עור, סמא, נקר עיניים. 2. סתם, ערפל, עמם, טשטש. أَعْمَى IV עור, סימא. أَعْماهُ الغَضَبُ הכעס גרם לו לאבד את שיקול הדעת. تَعامَى VI העמיד פני עור, עשה עצמו שאינו רואה, התעלם. تَعامَى عَنِ الحَقِيقَةِ התעלם מן האמת. عَمًى עיוורון. عَمَى البَصِيرَةِ אבדן התבונה. عَمَى الأَلْوانِ עיוורון צבעים, דלטוניזם. عَمًى لَيْلِيٌّ עיוורון לילה ר׳ (عشو) عَشًا. أَعْمَى ר׳ عَمْياءُ ج عُمْيٌ وَعُمْيانٌ עור, סומא, סגי נהור. طاعَةٌ عَمْياءُ ר׳ (طوع). تَعامٍ(ي) התעלמות. مُعَمًّى ج مُعَمَّياتٌ חידה סתומה, דבר נסתר, עלום.

عَنْ מלת יחס (במקור: על-, על אודות, מ-, מן, בשם, מטעם, בשליחות, בפקודת, ב-, ל-. عَنْ أَمْرِهِ בפקודתו, בשליחותו. عَنْ آخِرِهِمْ עד האחרון שבהם. عَنْ بَصِيرَةٍ ביודעין. عَنْ حُسْنِ نِيَّةٍ בתום לב. عَنْ حَقٍّ בצדק. عَنْ خَوْفٍ מפחד, מפחד. عَنْ دِرايَةٍ (عِلْمٍ) ביודעין. عَنْ رِضًى מרצון. عَنْ سُرُورٍ בשמחה. عَنْ لِسانِهِ מפיו, כפי שאמר. عَنْ طَرِيقٍ באמצעות, דרך. عَنْ قَناعَةٍ מתוך שכנוע. عَنْ (عَمّا) قَرِيبٍ בקרוב. عَنْ وَساطَةٍ בתיווך. عَنْ يَمِينِهِ לימינו, לצד ימינו. إِلَيْكَ عَنِّي לך מפה, כך כך. أَمّا عَنْ אשר ל-. أَمّا عَنِّي אשר לי. زادَ عَنْ עלה על-. ماتَ عَنْ ثَمانِينَ سَنَةً מת בגיל שמונים. يَقُومُ بِالمُهِمَّةِ عَنْهُ הוא ממלא את המשימה במקומו. يَوْمًا عَنْ يَوْمٍ יום אחרי יום. سَأَلَهُ عَمّا إِذا كانَ שאל אותו אם היה. سَأَلَهُ عَمّا حَدَثَ שאל אותו על מה שקרה. عَمَّنْ על מי, ממי.

عَنَّ ـِ لِـ 1. עלה על דעתו, צץ במוחו, נקר ב-. 2. נזדמן לו, נקרה לו, נקרה בדרכו, בא במקרה. عُنَّةٌ חסר כוח גברא, אימפוטנטיות. عَنانَةٌ ج عَنانٌ ענן. עב. عَنانُ السَّماءِ רקיע השמים. عِنانٌ ج أَعِنَّةٌ רסן, רתמה, מושכות. أَطْلَقَ

لَهُ العِنَانَ שִׁלַּח רֶסֶן תַּאֲוָתוֹ, נָתַן לוֹ חֹפֶשׁ וְהֶפְקֵר עָלָיו. عِنَّينٌ חֲסַר כֹּחַ גַּבְרָא, אִימְפּוֹטֶנְט.

(عنب) عِنَبَةٌ ج عِنَبٌ עֲנָבָה. عِنَبُ الذِّئْبِ סוֹלָנוּם שָׁחוֹר (צֶמַח). عُنَّابٌ שִׁיזָף (עֵץ אוֹ שִׂיחַ וּפְרִיוֹ), רוֹחוֹבָה.

عَنْبَرٌ ج عَنَابِرُ 1. עַנְבָּר. 2. מַחְסָן (לִסְחוֹרוֹת). 3. חֲדַר חוֹלִים גָּדוֹל בְּבֵית חוֹלִים.

عَنِتَ – 1. הָיָה בְּצָרָה (בְּמְצוּקָה). 2. חָטָא, פָּשַׁע. عَنَّتَ II. أَعْنَتَ IV 1. הִכְנִיס בְּצָרָה. 2. הִקְשָׁה עַל. تَعَنَّتَ V 1. הִתְעַקֵּשׁ, נָהַג בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף, עָמַד בְּתֹקֶף עַל דַּעְתּוֹ. 2. הֵבִיא אֶת בְּצָרָה, הִכְשִׁיל, הֵצִיק. عَنَتٌ 1. עַקְשָׁנוּת, קַשְׁיוּת עֹרֶף, סָרְבָנוּת. 2. חֵטְא, פֶּשַׁע, עָוֹן. تَعَنُّتٌ עַקְשָׁנוּת, סָרְבָנוּת, עֲמִידָה בְּתֹקֶף. مُتَعَنِّتٌ עַקְשָׁן, קְשֵׁה עֹרֶף, סָרְבָן.

عَنْتَرٌ עֲשֵׂה שְׂרִירִים, הַמְּצִיג גְּבוּרָה וְכוֹחוֹ. عَنْتَرِيَّةٌ 1. רַהַב. 2. עַנְתַּר בֶּן שַׁדָּאד, משורר וגיבור מתקופת טרום האסלאם שקשרו סביבו אגדות גבורה רבות.

عَنْجَهِيَّةٌ 1. יְהִירוּת, גַּסּוּת רוּחַ. 2. פְּרִימִיטִיבִיּוּת, בּוּרוּת.

عَنَدَ، عَنُدَ – عَانَدَ III הִתְנַגֵּד לְעֻמַּת, הִתְעַקֵּשׁ בְּתֹקֶף, הִתְעַקֵּשׁ, הִקְשָׁה עָרְפּוֹ. تَعَانَدُوا VI הִתְעַקְּשׁוּ זֶה נֶגֶד זֶה. عِنْدَ מִלַּת יַחַס בְּמוּבָן שֶׁל: אֵצֶל, לְיַד, עַל יַד, סָמוּךְ לְ, אֶל, לְ, בְּ, עִם (וּמִתְאָר זְמַן). عِنْدَهُ אֶצְלוֹ, בִּרְשׁוּתוֹ. عِنْدِي 1. אֶצְלִי. 2. לְדַעְתִּי. 3. יֵשׁ לִי. عِنْدَ البَيْتِ לְיַד הַבַּיִת. عِنْدَ التَّحْقِيقِ مَعَهُ בְּשָׁעַת חֲקִירָתוֹ. عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ בְּעֵת זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ. عِنْدَئِذٍ אָז, בְּאוֹתָהּ עֵת. عِنْدِي جَنْبَةٌ יֵשׁ לִי לִירָה. عَلَى عِنْدِي עָדַי. كَانَ عِنْدَ حُسْنِ ظَنِّهِ הָיָה כְּפִי שֶׁצִּפָּה מִמֶּנּוּ. لَمْ يَكُنْ عِنْدَ رَأْيِهِمْ 1. לֹא הִסְכִּים עִמָּם. 2. לֹא הָיָה כְּפִי שֶׁצִּפּוּ מִמֶּנּוּ. مَا عِنْدَكَ؟ מָה אַתָּה חוֹשֵׁב (סָבוּר)? מָה יֵשׁ לְךָ לוֹמַר? نُزُولاً عِنْدَ رَغْبَةِ المُسْتَمِعِينَ בְּהֵעָנוּת לִרְצוֹן הַמַּאֲזִינִים. مِنْ عِنْدِيَّاتِهِ מִתּוֹצְרַת מַחְשַׁבְתּוֹ. عِنْدَئِذٍ אָז, מִנִּי אָז, בְּאוֹתָהּ עֵת. عِنْدَمَا כַּאֲשֶׁר, בְּשָׁעָה שֶׁ, כְּשֶׁ. عَنِيدٌ، عَنُودٌ، مُعَانِدٌ ج عُنُدٌ עַקְשָׁן, עִקֵּשׁ, קְשֵׁה עֹרֶף. عِنَادٌ، مُعَانَدَةٌ עַקְשָׁנוּת, סָרְבָנוּת, הִתְנַגְּדוּת.

عَنْدَلِيبٌ ج عَنَادِلُ זָמִיר (צִפּוֹר שִׁיר), nightingale.

عَنْدَمٌ 1. קֶסַלְפִּינְיָה (עֵץ), caesalpinia. عَنْدَمِيٌّ אָדֹם עַז.

عَنْزَةٌ، عَنْزٌ ج عُنُوزٌ وعِنَازٌ עֵז.

(عنس) عَانِسٌ ج عَوَانِسُ רַוָּקָה מְבֻגֶּרֶת, בְּתוּלָה זְקֵנָה.

عُنْصُرٌ ج عَنَاصِرُ 1. יְסוֹד, חֹמֶר רִאשׁוֹנִי, אֵלֵמֶנְט. 2. גֶּזַע, מִין, מוֹצָא, מָקוֹר. 3. לְאֹם. عُنْصُرِيٌّ 1. גִּזְעִי, אֶתְנִי. 2. יְסוֹדִי, בְּסִיסִי. تَمْيِيزٌ عُنْصُرِيٌّ אַפְלָיָה גִּזְעִית. عُنْصُرِيَّةٌ 1. גִּזְעָנוּת. 2. לְאֻמִּיּוּת. العَنْصَرَةُ، عِيدُ العَنْصَرَةِ חַג הַשָּׁבוּעוֹת.

عُنْصُلٌ ج عَنَاصِلُ חָצָב (צֶמַח), squill.

عَنْعَنَ הִמְשִׁיךְ שַׁלְשֶׁלֶת הַמָּסֹרֶת הָאִסְלָאמִית (מָסַר אֶת שְׁמוֹת מוֹסְרֵי הַחֲדִית). عَنْعَنَاتٌ שַׁלְשֶׁלֶת מוֹסְרֵי מָסֹרֶת.

عَنُفَ – عَلَى 1. נָהַג בְּאַכְזְרִיּוּת, הָיָה אַלִּים. 2. גָּעַר בְּ־ קָשׁוֹת. عَنَّفَ II. أَعْنَفَ IV הִתְאַכְזֵר לְ־, הָיָה קָשׁוּחַ עִם־, נָהַג בְּגַסּוּת. عُنْفٌ אַלִּימוּת, אַכְזְרִיּוּת, גַּסּוּת רוּחַ, קַשְׁיוּת. أَعْمَالُ العُنْفِ 1. מַעֲשֵׂי אַלִּימוּת. 2. פְּעֻלּוֹת טֵרוֹר. عُنْفِيٌّ 1. אַלִּים. 2. רַדִּיקָלִי, קִיצוֹנִי. عُنْفِيَّةٌ רַדִּיקָלִיּוּת, קִיצוֹנִיּוּת. عَنِيفٌ אַכְזָר, אַלִּים, חֲסַר רַחֲמִים. تَعْنِيفٌ תּוֹכֵחָה קָשָׁה, גְּעָרָה.

عُنْفُوَانٌ שִׂיא, פְּרִיחָה. فِي عُنْفُوَانِ شَبَابِهِ בִּדְמִי יָמָיו, בִּימֵי עֲלוּמָיו.

عَنِقَ – הָיָה גְּבַהּ צַוָּאר. عَنَّقَ II תָּפַס אֶת־ בְּצַוָּארוֹ. عَانَقَ III חִבֵּק, נָפַל עַל צַוָּארוֹ שֶׁל־. تَعَانَقُوا VI חִבְּקוּ זֶה אֶת זֶה. إِعْتَنَقَ VIII 1. הֶאֱמִין בְּ־, נָהָה בְּ־, דָּבַק בְּ־, קִבֵּל דָּת (אֱמוּנָה). 2. הִתְחַבֵּק. عُنْقٌ، عُنُقٌ ج أَعْنَاقٌ צַוָּאר. دَمُ القَتِيلِ فِي عُنُقِهِ דַּם הַנִּרְצָח עַל צַוָּארוֹ (הוּא אָשֵׁם בְּמוֹתוֹ). عُنُقُ الرَّحِمِ צַוַּאר הָרֶחֶם. عُنُقُ الزُّجَاجَةِ צַוַּאר הַבַּקְבּוּק, מָקוֹם צַר (צַוָּאר). عَنَاقٌ ج أَعْنُقٌ وعُنُوقٌ גְּדִיָּה. عَنَاقُ الأَرْضِ חֲתוּל הַמִּדְבָּר, קָרָקָל. عَنْقَاءُ עוֹף הַחוֹל (אַגָּדִי). عِنَاقٌ، مُعَانَقَةٌ חִבּוּק. إِعْتِنَاقٌ אֱמוּנָה בְּ־, דְּבֵקוּת, קַבָּלַת דָּת שֶׁל־.

عُنْقُودٌ ج عَنَاقِيدُ אֶשְׁכּוֹל (עֲנָבִים וכו'). عُنْقُودِيٌّ אֶשְׁכּוֹלִי, בְּצוּרַת אֶשְׁכּוֹל. قُنْبُلَةٌ عُنْقُودِيَّةٌ פְּצָצַת מִצְרָר.

عَنْكَبُوتٌ ج عَنَاكِبُ עַכָּבִישׁ. بَيْتُ (خُيُوطُ) العَنْكَبُوتِ קוּרֵי עַכָּבִישׁ.

(عنو) عَنَا – 1. لِـ נִכְנַע לְ־, הִשְׁפִּיל. 2. הִדְאִיג אֶת־. 3. לָקַח בְּכֹחַ, כָּבַשׁ. عَانٍ(ي) 1. כָּנוּעַ, עָנָו. 2. אָסִיר. عَنْوَةٌ כְּפִיָּה. عَنْوَةً בְּכֹחַ, בְּכַפִּיָּה.

عَنْوَنَ מִעֵן, רָשַׁם כְּתֹבֶת, שָׂם כְּתֹבֶת. عُنْوَانٌ ج عَنَاوِينُ 1. כְּתֹבֶת (שֶׁל מְגוּרִים וכו'). 2. כּוֹתֶרֶת (שֶׁל סֵפֶר, מַאֲמָר וכו'). مُعَنْوَنٌ إِلَى מְמֻעָן לְ־.

(عني) عَنَى – 1. הִתְכַּוֵּן, חָשַׁב עַל, יִחֵד מַחֲשַׁבְתּוֹ לְ־. 2. דָּאַג, נִגַּע. 3. עָנָה, עִנָּה. إِلَى كُلِّ مَنْ يَعْنِيهِ الأَمْرُ לְכָל הַמְּעֻנְיָן, לְכָל מִי שֶׁזֶּה נוֹגֵעַ לוֹ. عَنِيَ – דָּאַג, חָשַׁשׁ, טָרַח. عُنِيَ بِـ הִתְעַנְיֵן בְּ־, דָּאַג לְ־, טִפֵּל בְּ־. مَنْ تَدَخَّلَ فِيمَا لَا يَعْنِيهِ لَقِيَ مَا لَا يُرْضِيهِ מִי שֶׁמִּתְעָרֵב בְּמָה שֶׁאֵינוֹ נוֹגֵעַ לוֹ יְקַבֵּל אֶת מָה שֶׁאֵינוֹ לִרְצוֹנוֹ. عَنَّى II הִכְאִיב, הִקְשָׁה, הוֹגִיעַ, יִסֵּר, עִנָּה. عَانَى III סָבַל, הִתְעַנָּה, הִתְיַסֵּר, קָרָא תִגָּר, נִתְקַל בְּקָשִׁיִּים. عَانَى الأَمَرَّيْنِ מַר לוֹ מַר, סָבַל סֵבֶל רַב. إِعْتَنَى VIII بِـ טִפֵּל בְּ־, הִתְעַנְיֵן בְּ־, נָתַן תְּשׂוּמַת לֵב לְ־, דָּאַג לְ־, הִשְׁגִּיחַ עַל־. إِعْتَنَى بِالطِّفْلِ טִפֵּל בַּתִּינוֹק. عَنَاءٌ סֵבֶל, יִסּוּרִים, קֹשִׁי, תְּלָאָה, יְגִיעָה. عِنَايَةٌ טִפּוּל, הַשְׁגָּחָה, הִתְעַנְיְנוּת, דְּאָגָה לְ־, תְּשׂוּמַת לֵב. العِنَايَةُ الإِلَهِيَّةُ הַהַשְׁגָּחָה הָעֶלְיוֹנָה. غُرْفَةُ العِنَايَةِ المُكَثَّفَةِ חֲדַר טִפּוּל נִמְרָץ (בְּבֵית חוֹלִים). مَعْنًى ج مَعَانٍ(ي) מַשְׁמָעוּת, מוּבָן, הוֹרָאָה, כַּוָּנָה. مَعْنًى حَقِيقِيٌّ מַשְׁמָעוּת מִלּוּלִית. مَعْنًى مَجَازِيٌّ הַשְׁאָלָה, מַטָּפוֹרָה. إِسْمُ المَعْنَى שֵׁם מֻפְשָׁט. بِكُلِّ مَعْنَى الكَلِمَةِ בִּמְלוֹא מוּבַן הַמִּלָּה. حُسْنُ المَعْنَى בַּעַל תְּכוּנוֹת

פרוטאיות. ذُو مَعْنًى בעל משמעות (שירותו). خَلَّاقُ الْمَعَانِي קונספטואלי. عِلْمُ الْمَعَانِي 1. סמנטיקה ר' (دل) دَلَالَة. 2. חלק מתורת הרטוריקה. مَعْنَوِيٌّ 1. מופשט, אבסטרקטי, עיוני. 2. מוסרי, רוחני. 3. סמנטי ר' (دل) دَلَالِيٌّ. 4. מוראלי. الرُّوحُ الْمَعْنَوِيَّةُ מורל, כוח עמידה. شَخْصِيَّةٌ مَعْنَوِيَّةٌ אישיות משפטית (יורידית). مَعْنَوِيَّاتٌ מורל, כוח עמידה (של פרט או קבוצה בשעת מבחן). مُعَانَاةٌ סבל, יגיעה. إِعْتِنَاءٌ 1. טיפול ב־, דאגה ל־. 2. הקפדה. مُعْتَنٍ بِـ 1. מתעניין ב־. 2. נוגע בעניין, מעוניין ב־. مُعْتَنًى(ى) بِـ מעוניין ב־, דואג ל־, מטפל ב־.

عَهِدَ ـَ 1. הכיר, ידע. 2. إِلَى بِـ הטיל (ופירושו על), הפקיד, מסר לידי, הסמיך. عَهْدُهُ وَعَهْدَهُ שמר הבטחתו. ظَلَّ الْمَكَانُ كَمَا عَهِدْتُهُ המקום נשאר כפי שהכרתיו. عَاهَدَ III 1. عَلَى הבטיח, נדר, נטל על עצמו, התחייב ל־. 2. (נשבע לאומים וכו'), כרת ברית, בא בהסכם. تَعَهَّدَ V 1. טיפל ב־, טרח למען, עסק ב־, דאג ל־. 2. بِـ הבטיח, התחייב, נטל על עצמו, ערב ל־. تَعَاهَدُوا VI כרתו ברית עם, הבטיחו זה לזה, קבלו על עצמם. إِسْتَعْهَدَ X مِنْ קבל (בקשו הבטחה מ־. عَهْدٌ ج عُهُودٌ 1. ברית, הסכם, חוזה, הבטחה, נדר, התחייבות, אחריות, הר ערך. 2. הכרות, רגילות ל־. 3. עת, תקופת זמן. الْعَهْدُ الْجَدِيدُ הברית החדשה. الْعَهْدُ الْقَدِيمُ התנ"ך. أَخَذَ عَهْدًا عَلَيْهِ קבל התחייבות ממנו. ثُبُوتُ الْعَهْدِ שריון הברית. قَطَعَ عَهْدًا התחייב, כרת ברית. مِنْ (مُنْذُ) عَهْدٍ قَرِيبٍ זה מקרוב. לא מצא كَعَهْدِي بِهِ כפי שהכרתיו. نَكَثَ عَهْدَهُ הפר את הבטחתו (בריתו). وَلِيُّ الْعَهْدِ יורש העצר. وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ ק' וקיימו הברית. عُهْدَةٌ 1. חסות, פיקוח. 2. התחייבות, אחריות, ערבות. وَالْعُهْدَةُ عَلَى الرَّاوِي (הדברים נאמרים) בשם אומרם. فِي عُهْدَتِهِ בחסותו, באחריותו. عَهِيدٌ בעל ברית. مَعْهَدٌ ج مَعَاهِدُ מכון, מוסד. مَعْهَدٌ إِسْلَامِيٌّ מכון ללימודים עבריים. مَعْهَدُ بُحُوثٍ מכון מחקר. مَعْهَدٌ تِجَارِيٌّ בית ספר גבוה למסחר. مَعْهَدٌ عَالٍ(ي) מוסד להשכלה גבוהה. مُعَاهَدَةٌ אמנה, ברית, הסכם, חוזה. مُعَاهَدَةُ سَلَامٍ (صُلْحٍ) ברית (הסכם) שלום. مُعَاهَدَةُ عَدَمِ الْاِعْتِدَاءِ הסכם אי התקפה. تَعَهُّدٌ 1. ערבות, ערובה, התחייבות, אחריות. 2. קבלנות. مَعْهُودٌ ידוע, מוכר. الْمَعْهُودُ מידוע. مُتَعَهِّدٌ קבלן. مُتَعَهِّدٌ فَنِّيٌّ אימפרסריו.

عَهَرَ ـَ זנה, נאף. عِهْرٌ، عَهَارَةٌ נאוף, זנות. عَاهِرٌ ח"ר נואף, זונה. ج عَوَاهِرُ זונה, פרוצה, נואפת.

(عهل) عَاهِلٌ ج عَوَاهِلُ מלך.

(عهن) عَاهِنٌ ج عَوَاهِنُ זמורה. أَلْقَى الْكَلَامَ عَلَى عَوَاهِنِهِ אמר דברי שוא ורכילות, אמר דברי הבל.

عَوِجَ ـَ تَعَوَّجَ V. إِعْوَجَّ IX התעוות, התעקם, נכפף, התפתל. عَوَّجَ II עיוות, עיקם, עוות, כפה, פתל, עקל. عَوَجٌ עקום, פתול, שקר, עוות. عَاجٌ שנהב. يَعِيشُ فِي بُرْجٍ عَاجِيٍّ חי (מסתגר) במגדל שן. أَعْوَجُ ج عُوجٌ עקום, מעוקל, מפותל, נלוז, עקלקל. مُعْوَجَّةٌ ج مُعْوَجَّاتٌ אפיקים (המסובים), נפתולים.

(عود) عَادَ ـُ 1. إِلَى لِـ חזר, שב אל, חוזר לאותו מקום. 2. ביקר חולה. 3. חזר מלכת, חזר שוב. 4. بِـ החזיר, השיב. 5. عَلَى גרם ל־ את, הביא לתוצאה, הניב (תוצאה וכו'). عَادَ أَدْرَاجَهُ (عَلَى عَقِبَيْهِ) נסוג, הלך בעקבות שבא, חזר על עקביו. عَادَ إِلَى نَفْسِهِ שב לעצמו, חזר לעצמו. عَادَتِ الْأُمُورُ إِلَى مَجَارِيهَا ר' (جري). عَادَ إِلَى الظُّهُورِ שב והופיע (עיתון, אופנה וכו'), הופיע שוב, עשה "קמבק". عَادَ عَلَيْهِ بِالنَّفْعِ הביא לו תועלת. لَمْ يَعُدْ قَادِرًا عَلَى שוב אינו יכול ל־. لَمْ يَعُدْ هُنَاكَ بَدِيلٌ 1. לא נותרה לו ברירה. 2. אין עוד תחליף ל־. عَوَّدَ II عَلَى הרגיל ל־, נשא הרגל, אמן, אלף. عَيَّدَ II 1. חגג. 2. ברך את "בברכת חג שמח". عَاوَدَ III שב בחזרה, חזר אל, נשה ל־, עשה, נשנה, חזר ונשנה. عَاوَدَهُ الْمَرَضُ המחלה נשנתה אצלו. أَعَادَ IV 1. השיב, החזיר, הביא בחזרה. 2. חזר אל, שחזר, חידש, תיקן, שיקם. 3. עשה פעם נוספת. أَعَادَ بِنَاءَ الدَّارِ חידש את בנין הבית, שחזר את הבנין. أَعَادَ تَمْثِيلَ الْجَرِيمَةِ שחזר את הפשע. أَعَادَ التَّنْظِيمَ ארגן מחדש. أَعَادَ الثِّقَةَ إِلَيْهِ החזיר לו את בטחונו בעצמו. أَعَادَ طَبْعَ الْكِتَابِ הוציא מהדורה חדשה של הספר. أَعَادَ النَّظَرَ فِي طَلَبِهِ עיין שנית (מחדש) בבקשתו, חידש את הטיפול בבקשתו. تَعَوَّدَ V. إِعْتَادَ VIII عَلَى התרגל ל־, הורגל ל־. إِسْتَعَادَ X 1. קבל בחזרה. 2. בקש מ־ להחזיר לו את. إِسْتَعَادَ حُقُوقَهُ קבל את זכויותיו בחזרה. إِسْتَعَادَ أَنْفَاسَهُ החליף כוח, חידש את כוחותיו. عُودٌ ج أَعْوَادٌ وَعِيدَانٌ 1. קיסם, ענף פריחה, מקל, גזע, קרש, עץ. 2. עוד (כלי נגינה). 3. אלוי (עצים ריחניים), אלוורה. عُودُ الثِّقَابِ (الْكِبْرِيتِ) גפרור. عُودُ الصَّلِيبِ אדמונית (צמח). صُلْبُ الْعُودِ חסון, חזק, בעל התנגדות. عَجَمَ عُودَهُ ר' عجم. كَسَرَ عُودَهُ נטל את קרנו, שבר את כוחו. عِيدٌ ج أَعْيَادٌ חג. عِيدُ الْأَضْحَى ר' (ضحو). عِيدُ الْاِسْتِقْلَالِ יום העצמאות. عِيدُ الْفِطْرِ ר' فطر. عِيدٌ وَطَنِيٌّ חג לאומי, חג העצמאות. سَائِرُ أَيَّامِ الْعِيدِ חול המועד (של פסח וסוכות). عَوْدٌ، عَوْدَةٌ שיבה, חזרה. عَوْدًا عَلَى بَدْءٍ ר' (بدأ). بِعَوْدَةِ الْبَرِيدِ בדואר חוזר. إِلَى غَيْرِ عَوْدَةٍ לבלי שוב. حَقُّ الْعَوْدَةِ זכות השיבה. عَادَةٌ ج عَادَاتٌ وَعَوَائِدُ 1. הרגל, מנהג. 2. عَوَائِدُ מנהגים, הכנסות. الْعَادَةُ السِّرِّيَّةُ (الْمَعْرُوفَةُ) אוננות. الْعَادَةُ الشَّهْرِيَّةُ מחזור חדשי (אצל נשים). جَلْسَةٌ فَوْقَ الْعَادَةِ ישיבה שלא מן המנין, ישיבת חרום. الْعَادَةُ تَوْأَمُ الطَّبِيعَةِ. الْعَادَةُ طَبِيعَةٌ خَامِسَةٌ מה' הרגל נעשה טבע שני. عَادِيٌّ، إِعْتِيَادِيٌّ 1. רגיל, שגרתי, נורמלי. 2. ج عَادِيَّاتٌ עתיקות. عِيدِيَّةٌ מתנת חג. مُعَايَدَةٌ ج مُعَايَدَاتٌ 1. בקורי מועדון

כתו. 2. צריכת תרופה בתם. عِيَادٌ חזרה, שיבה. عِيَادَةٌ 1. בקור חולה. 2. בקור אצל רופא. 3. ج عِيَادَاتٌ מרפאה, קליניקה. مَعَادٌ 1. חזרה. 2. העולם הבא. يَوْمُ الْمَعَادِ יום תחית המתים. تَعْوِيدٌ عَلَى הרגלה, הקנית הרגלים. إِعَادَةٌ 1. השבה, החזרה, השבות. 2. תקון, שפוץ. 3. שחזור. 4. חזרה על פעלה. إِعَادَةُ الْبِنَاءِ תקון (שפוץ) מבנה, שחזור המבנה, רקונסטרוקציה. إِعَادَةُ التَّخْطِيطِ תכנון מחדש. إِعَادَةُ التَّنْظِيمِ ארגון מחדש, ראורגניזציה. إِعَادَةُ النَّظَرِ עיון מחדש. فِي الإِعَادَةِ إِفَادَةٌ מה השנון מועיל. إِعَادَةُ التَّوْطِينِ 1. ישוב מחדש (אחרי עקירה ממקום). 2. בסוס מחדש. تَعَوُّدٌ. إِعْتِيَادٌ התרגלות, הסתגלות. إِسْتِعَادَةٌ 1. השבת החזרה, קבלה בחזרה. 2. רטרוספקט, מבט לאחור. إِسْتِعَادِيٌّ רטרוספקטיבי. عَائِدٌ 1. חוזר. 2. מניב רוח. عَائِدَاتٌ הכנסות. عَائِدُ الرِّبْحِ רוח נקי. مَعُودٌ. مُتَعَوِّدٌ عَلَى מרגל, רגיל, מאמן ל-. مُعِيدٌ אסיסטנט, עוזר. مُعْتَادٌ عَلَى רגיל ל-. كَالْمُعْتَادِ כרגיל.

(عوذ) عَاذَ ـُ بِـ مِنْ. إِسْتَعَاذَ X بِـ חסה באלהים מפני-. أَعُوذُ بِاللّٰهِ 1. אני מבקש חסות מעם אלהים. 2. חס ושלום, רחמנא לצלן. عَوَّذَ II 1. הקמיע, נתן קמע. 2. הזכיר שם אלהים בבקשו הגנה. تَعَوَّذَ V 1. אמר أَعُوذُ بِاللّٰهِ. 2. חסה ב-. عَوْذٌ. عَوْذَةٌ. مَعَاذٌ. عِيَاذٌ בקשת מחסה ובייחוד מעם אלוהים מפני השטן. مَعَاذَ اللّٰهِ. الْعِيَاذُ بِاللّٰهِ חס ושלום, חלילה וחס, אלהים ישמרנו. تَعْوِيذَةٌ קמע (נושא שם אלוהים), סגלה (נגד עין הרע).

عَوِرَ ـَ התעור בעין אחת, היה סומא בעין. عَوَّرَ II 1. עור את-. 2. פגע ב-. أَعَارَ IV 1. השאיל, נתן בהשאלה. 2. הלוה. 3. החשיב, נתן חשיבות ל-. أَعَارَهُ اهْتِمَامًا שם לב אליו, נתן בו תשומת לב. أَعَارَهُ سَمْعَهُ הטה אליו אזן קשבת, שעה לו. تَعَوَّرَ V נפגע. تَعَاوَرَ VI 1. העביר מיד ליד, התחלף עם-, עשה חליפות עם-. إِعْتَوَرَ VIII קרה ל-, פגע ב-, לקה, חל שנוי ושבוש ב-. إِعْتَوَرَهُ الضَّعْفُ נחלש, פגעה בו חלשה. إِعْتَوَرَتْهُ وَعْكَةٌ חלה במחלה קלה. إِعْوَرَّ IX עור. إِسْتَعَارَ X 1. שאל, קבל בהשאלה. 2. לוה, קבל הלואה. 3. שאל בשמוש בדרך מטפורית. عَوْرَةٌ 1. ערוה, מבושים. 2. נקדת תרפה, פגם. أَعْوَرُ ج عُورٌ נ عَوْرَاءُ סתום עין. الْمِعَى (الْمُصْرَانُ) الأَعْوَرُ המעי העור. إِعَارَةٌ השאלה (של ספרים וכו'). مَكْتَبَةٌ إِعَارِيَّةٌ ספרית השאלה. تَعَاوُرٌ התחלפות, סרוגין. إِسْتِعَارَةٌ 1. השאלה, מטפורה. 2. הלואה. إِسْتِعَارِيٌّ בהשאלה, מטפורי. مُعِيرٌ משאיל, מלוה. مُعَارٌ משאל, שנתן בהלואה. مُسْتَعِيرٌ שואל, לוה. مُسْتَعَارٌ משאל, שאול. إِسْمٌ مُسْتَعَارٌ שם בדוי, שם עט. شَعْرٌ مُسْتَعَارٌ פאה נכרית. وَجْهٌ مُسْتَعَارٌ מסכה.

عَوِزَ ـَ נצרך, נזקק, היה עני. عَازَ ـُ היה זקוק ל-, היה צריך. أَعْوَزَ IV 1. התרושש, נעשה עני (אביון). 2. לא נמצא, חסר, לא היה לו. أَعْوَزَتْهُ الشَّجَاعَةُ לא היה לו האמץ, לא הרהיב עז. عَوَزٌ. إِعْوَازٌ מחסור, מצוקה, עני. عَوِزٌ. أَعْوَزُ. مُعْوِزٌ קשה, נצרך, אביון, עני. تَبَرُّعُ الْمُعْوِزِينَ תרם לנזקקים.

عَوْسَجٌ אטד (צמח קוצני), lycium

عَوِصَ ـَ عَاصَ ـُ 1. קשה, כבד, היה חמור. 2. היה סתום, היה לא מובן. إِعْتَاصَ VIII عَلَى היה סתום ל-, היה ללא פתרון. عَوِيصٌ ج عَوَاصٌ 1. קשה, כבד, חמור. 2. סתום, מסבך. مُشْكِلَةٌ عَوِيصَةٌ בעיה מסבכת.

(عوض) عَاضَ ـُ عَوَّضَ II عَنْ פצה, רצה (בממון כסף וכו'), תגמל, נתן תמורה. خَسَارَةٌ لاَ تُعَوَّضُ אבדה שאינה חוזרת. إِسْتَعَاضَ X عَنْ بِـ החליף את- ב-, המיר את- ב-. عِوَضٌ 1. תחליף, חליפה, אלטרנטיבה, תמורה. 2. פצוי, תשלום גמול. عِوَضًا عَنْ. مِنْ عِوَضِ במקום, תמורת. تَعْوِيضٌ ج تَعْوِيضَاتٌ פצוי, תגמול, מתן תמורה. تَعْوِيضَاتٌ عَائِلِيَّةٌ תוספת משפחה (במשכורת כשכר). تَعْوِيضِيٌّ פצויי, של תמורה. إِسْتِعَاضَةٌ החלפה, תחליף, חלוף, המרה.

(عوق) عَاقَ ـُ عَوَّقَ II. أَعَاقَ IV عَنْ עכב, מנע, הפריע, עצר בעד, הגביל, השהה, גרם לאחור. أَعَاقَهُ (عَوَّقَهُ) عَنْ عَمَلِهِ הפריע (עכב) אותו מעבודתו. تَعَوَّقَ V התעכב, השתהה, אחר. عَوْقٌ. إِعَاقَةٌ עכוב, הפרעה, השהיה, אחור. عَائِقٌ. عَائِقَةٌ ج عَوَائِقُ מעקה, הפרעה, מעצור, מכשול, מניעה, הגבלה. مُعَوَّقٌ ج مُعَوَّقُونَ נכה, מגבל. تَأْهِيلُ الْمُعَوَّقِينَ שקום נכים. مُعَاقٌ ج مُعَاقُونَ נכה.

(عول) عَالَ ـُ 1. פרנס, ספק צרכים, תמך בקיום המשפחה, כלכל. 2. העני, דלה. 3. סטה (מהמשקל). عِيلَ صَبْرُهُ פקעה סבלנותו. عَوَّلَ II 1. סמך על-, נשען על-. 2. בכה, ילל. أَعْوَلَ IV פרץ בבכי, התיפח, ילל, קונן. أَعَالَ IV כלכל, פרנס, תמך ב-. عَوْلٌ 1. בכי, קינה. 2. תמיכה, פרנסה, כלכול. عَوْلٌ השענות על-, בטחון ב-. عَيِّلٌ 1. משפחה מרבה. 2. מי ילד, קטן. عَالَةٌ 1. תלות בפרנסה. 2. נטל, מעמסה. عَالَةٌ عَلَى الْمُجْتَمَعِ נטל על החברה. عَوِيلٌ 1. בכי תמרורים, יללה. 2. מי שפיל, ערירי. مِعْوَلٌ ج مَعَاوِلُ מעדר, מכוש. إِعْوَالٌ בכי, התיפחות. إِعَالَةٌ תמיכה. عَائِلٌ. مُعِيلٌ מפרנס, תומך. عَائِلَةٌ ج عَائِلاَتٌ وَعَوَائِلُ משפחה, בית. عَائِلَةٌ وَحْدَانِيَّةٌ משפחה חד-הורית. عَائِلِيٌّ משפחתי, ביתי. شُؤُونٌ عَائِلِيَّةٌ ענייני משפחה. مُعَوِّلٌ عَلَى בוטח ב-, סומך על-. مُعَوَّلٌ عَلَيْهِ שסומכים עליו.

(عوم) عَامَ ـُ צף, שט, נשא על פני המים, שחה. عَوَّمَ II 1. השיט. 2. הציף. عَوْمٌ שחיה, ציפה. عَامٌ ج أَعْوَامٌ שנה. عَامَئِذٍ באותה שנה. عَوَّامٌ שחין (מקצועי). حَوْضٌ عَوَّامٌ מבדוק צף. إِبْنُ الْوَزِّ عَوَّامٌ בן האוז יודע לשחות, כאב כן בנו. عَوَّامَةٌ ج عَوَّامَاتٌ 1. מצוף. 2. דוברה. 3. סירה צפה. تَعْوِيمٌ השטת הסחורה

על פני המים. تَعْوِيمُ الـعُمْلَة (ייצוף) המטבע (בכלכלה). عَائِمٌ צף. שוחה. جِسْرٌ (كُوبْرِي) عَائِمٌ גשר צף. رَافِعَةٌ عَائِمَةٌ מנוף צף. عَائِمَةٌ ج عَائِمَاتٌ ספינות שיט.

(عون) عَاوَنَ III. أَعَانَ IV في. عَلَى עזר, תמך, סייע, הושיט עזרה. أَعَانَهُ עזר לו. تَعَاوَنَ VI שיתף פעולה, הושיט עזרה, לקח (נטל) חלק בעבודה. تَعَاوَنُوا עזרו זה לזה. وَتَعَاوَنُوا عَلَى البِرِّ وَالتَّقْوَى ק׳ ע׳ בִּר. إِسْتَعَانَ X بِـ عَلَى נעזר ב׳, נתמך ב׳, נקשש ב׳, בקש עזרה מ׳. عَوْنٌ. مَعُونَةٌ עזרה, סיוע, תמיכה. عَوْنٌ ج أَعْوَانٌ עוזר, מסייע. بِعَوْنِ اللّٰهِ בעזרת אלוהים. عَوْنٌ اقْتِصَادِيٌّ סיוע כלכלי. مَدَّ يَدَ المَعُونَةِ (العَوْنِ) הושיט עזרה, נתן כתף. مُعَاوَنَةٌ עזרה, שיתוף פעולה, סיוע מכתף. إِعَانَةٌ 1. עזרה. 2. ج إِعَانَاتٌ תוספת, סיוע. 3. סובסידיה ע׳ دَعْم. تَعَاوُنٌ שיתוף פעולה, עזרה הדדית. تَعَاوُنِيٌّ קואופרטיבי, שיתופי. جَمْعِيَّةٌ تَعَاوُنِيَّةٌ אגודה שיתופית, קואופרציה. إِسْتِعَانَةٌ הסתייעות, היעזרות, קבלת עזרה. مُعَاوِنٌ 1. עוזר, תומך, עוזר. 2. סגן מנהל. 3. ע״ר (מפקד משטרה). مُعَاوِنِيَّةٌ יחי׳ תחנת (ומפקדת) משטרה. مُعِينٌ. مِعْوَانٌ עוזר רבות, מסייע. اللّٰهُ المُعِينُ אל ישועות ה׳. مُتَعَاوِنٌ משתף פעולה, סייען, סכסין.

(عوه) عَاهَةٌ ج عَاهَاتٌ מום, נכות, לקוי, מחלה.

(عوي) عَوَى ـِ נבח, יילל. عُوَاءٌ נביחה.

عَيَّ، عَيِيَ ـَ 1. (נעתקו מלים מפיו), קשה דבר לשון, לא יכול לדבר. 2. נלאה, חלשה, התעייף. يَعْيَى بِالشَّرِّ مِنْ جَنَاهُ פתי׳ איש בעוונו ימות. أَعْيَا IV 1. הלאה, התיש, לא יכול. 2. חלשות, חוליה, התיש, עייף. 3. קשה, ברא מחות נכל. أَعْيَتْهُ الحِيلَةُ ע׳ (حيل). عَيٌّ כבד פה ולשון, חוסר יכולת לדבר. عَيٌّ ج أَعْيَاءٌ 1. חלשה, רפות, חסר אונים, תשוש. 2. אימפוטנט. 3. כבד פה. عَيَاءٌ חולשה, חוסר אונים, רפיון. دَاءٌ عَيَاءٌ מחלה קשה (חשוכת מרפא). عَيِيٌّ 1. חסר אונים. 2. עלג. عَيَّانٌ 1. חלש. 2. מ׳ חולה. إِعْيَاءٌ 1. חלשה, חוסר אונים. 2. אימפוטנציה. مُعْيٍ(ي) קשה, מוגיע, מתיש.

(عيب) عَابَ ـِ 1. לקה במום, נפגם, התקלקל. 2. פסל, פגם, גנה, מצא דופי. عَابَتِ الآلَةُ המכשיר נפגם והתקלקל. عَابَ فِعْلَ صَدِيقِهِ גנה את מעשה חברו. عَيَّبَ II 1. גנה, גינה, מתן דופי, בזה. 2. הביש, הוקיע, הקלים. 3. עשה אותו לפגום, חשב אותו לפסול. عَيْبٌ ج عُيُوبٌ. مَعَابٌ ج مَعَايِبُ 1. בושה, חרפה, בזיון. 2. מום, פגם, לקוי. عَيْبٌ جِسْمِيٌّ פגם (מום) גופני. عَيْبٌ عَلَيْكَ! בושה והכלם! يَا عَيْبَ الشُّوْمِ אוי לה לאותה בושה! عَيْبَةٌ ج عِيَبٌ 1. סל, אמתחת. 2. מזוודה. مَعِيبٌ 1. פגום, לקוי. 2. מביש, מביש קלון. مَعْيُوبٌ פגום, מקולקל, פסול.

(عيث) عَاثَ ـِ החריב, השחית, קלקל. عَاثَ فِي الأَرْضِ فَسَادًا עשה את דרכו בארץ, עשה שמות.

عِيدٌ ע׳ (عود).

(عير) عَارَ ـِ عَيَّرَ II גנה, בזה, נתן דופי. عَيَّرَهُ بِالجَهْلِ בזה אותו על בורותו. عَايَرَ III אמד, כיול לפי משקל או קנה מדה. عَارٌ בושה, חרפה, קלסה. عَيْرٌ ج عُيُورٌ وَأَعْيَارٌ ערוד, חמור. عَيْرٌ חמור. عُيَيْرُ وَحْدِهِ פת׳ זאב בודד. عِيرٌ ج عِيرَاتٌ שיירה. لَا فِي العِيرِ وَلَا فِي النَّفِيرِ אין לו חלק ונחלה ב׳. عِيَارٌ ج عِيَارَاتٌ 1. קנה מדה, משקל תקני, סגוה, בסיס למשקל. 2. קליבר. عِيَارٌ نَارِيٌّ ج أَعْيِرَةٌ نَارِيَّةٌ כדור, יריה. عَيَّارٌ 1. איש משחות. 2. רמאי, נוכל. مِعْيَارٌ ج مَعَايِيرُ 1. קריטריון, קנה מדה נורמטיבי, נורמה, רמה, סטנדרט, תקן. 2. משקל תקני. مِعْيَارُ المَعِيشَةِ רמת החיים (המחיה). مَعْهَدُ المَعَايِيرِ وَالمَقَايِيسِ מכון התקנים. مِعْيَارِيٌّ תקני, סטנדרטי, נורמטיבי.

عِيسٌ גמלים ע׳ גמל.

عَيْسَلَانٌ יקינטון (צמח) hyacinth.

عِيسَى ישו. عِيسَوِيٌّ נוצרי.

(عيش) عَاشَ ـِ 1. חי, קיים בחיים. 2. התקיים ב׳, כלכלה (חיים, ומזונות). 3. عَلَى (אז מ׳), התקיים על. تَعِيشُ أَنْتَ! שתחיה שנה (בהודעת פטירה כמו פה). عَاشَ حَيَاتَهُ فِي בלה את חייו ב׳. عَيَّشَ II. أَعَاشَ IV 1. השאיר בחיים. 2. החיה. 3. פרנס, כלכל, קים. عَايَشَ III חי עם. عَايَشَهُ زَمَنًا طَوِيلًا חי עמו זמן רב. تَعَيَّشَ V مِنْ. إِعْتَاشَ VIII שמר למחיה, התפרנס, התקיים מ׳. تَعَايَشُوا VI חיו זה עם זה בשלום. عَيْشٌ. عِيشَةٌ. مَعِيشَةٌ פרנסה, קיום, מחיה, מזון. عَيْشٌ מ׳ לחם. عَيْشُ الغُرَابِ מ׳ פטריות. غُرْفَةُ المَعِيشَةِ חדר משפחה. مُسْتَوَى المَعِيشَةِ רמת החיים. عَيَّاشٌ סוחר לחם. مَعَاشٌ 1. מזון חיים. 2. ج مَعَاشَاتٌ משכורת. 3. גמלאות, פנסיה. أُحِيلَ عَلَى (إِلَى) المَعَاشِ יצא לגמלאות. فِي المَعَاشِ גמלאי, פנסיונר. مَعِيشِيٌّ קיומי, של מזון חיים. مُعَايَشَةٌ חיים בצוותא, דו־קיום (בשטח). إِعَاشَةٌ הזנה, תזונה, קיום. تَعَايُشٌ דו־קיום. تَعَايُشٌ سِلْمِيٌّ דו־קיום בשלום.

عَيْطٌ II 1. צרח. 2. בכה. عِيَاطٌ צריחות, בכי, צעקה.

(عيف) عَافَ ـِ 1. בחל ב׳, מאס ב׳. 2. נבא (לפי מעוף ציפורים או עננים). 3. עף, רחף. عَافَ القُنْفُذَ בחל (מאס) בעשן. عَيْفٌ ניחוש, מאיסה ב׳. عِيَافَةٌ עוף, נבוי, הגדת עתידות (לפי מעוף הציפורים). عَائِفٌ. مُتَعَيِّفٌ. عَيَّافٌ עונן, קוסם, מגיד עתידות, מנבא.

عَيُّوقٌ 1. כוכב הַקֶּפֶלָּה Capella. أَبْعَدُ مِنْ مَنَاطِ العَيُّوقِ פת׳ כרחוק מזרח

מַעֲרָב.

عَيْنٌ שם האות ع בערבית.

عَيَّنَ II 1. מנה (כספית), הפקיד מכספו בידי־. 2. קבע, מינה, ייחד, הקצה, קצב. عَيَّنَ الأَهْدَافَ קבע (הגדיר) את המטרות. عَيَّنَهُ وَرِيثًا لَهُ מינה אותו ליורשו. عَيَّنَ لَهُ مَبْلَغًا مِنَ الْمَالِ הקצה (קבע) לו סכום כסף. عَايَنَ III 1. ראה את־ במו עיניו, השקיף, חקר, בחן במבט עין, העיף מבט על־. 2. בדק בדיקה רפואית. تَعَيَّنَ V 1. נתמנה. 2. נקבע, הוקצה, ייחד. 3. عَلَى היה מחויב, שומה עליו. يَتَعَيَّنُ عَلَيْكَ أَنْ تَهْتَمَّ بِعَمَلِكَ שומה עליך לדאוג לעבודתך. عَيْنٌ ج عُيُونٌ وَأَعْيُنٌ 1. עין. 2. מעיין, מקור. 3. קוף המחט. 4. מרגל. 5. עצמו, עצמה. 6. ج أَعْيَانٌ נכבד, נשוא פנים. 7. חבר המועצה המחוקקת. عَيْنُ الإِبْرَةِ קוף (חור) המחט. الْعَيْنُ بِالْعَيْنِ עין תחת עין. عَيْنٌ سِحْرِيَّةٌ עינית (בדלת). عُيُونُ الشِّعْرِ מיטב השירה. عَيْنِي عَلَيْكَ! חבל לי עליך. عَيْنِي عَيْنُكَ בגלוי, לאור השמש, בלי בושה. أَصْبَحَ أَثَرًا بَعْدَ عَيْنٍ ר' أثر. حَافِظُ الْعَيْنِ לא ימוש ולא ייעצר. شَاهِدُ عَيَانٍ עד ראייה. عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ לעיני הבריות. فَرْضُ عَيْنٍ ר' فَرْض. قُرَّتْ عَيْنُهُ שמח שמחה רבה, היה שבע רצון. كَبُرَ فِي عَيْنِهِ עלה בעיניו. مَلَأَ عَيْنَهُ היה מרוצה ממנו. نَزَلَ مِنْ عَيْنِهِ ירד בעיניו. هُوَ عَيْنُهُ (بِعَيْنِهِ) הוא בכבודו ובעצמו. الْعَيْنُ بَصِيرَةٌ وَالْيَدُ قَصِيرَةٌ מי העין רואה והיד קצרה מלהושיע. بِعَيْنٍ تَرَانِي يَا جَمِيلُ أَرَاكَ מי בסדה שעיניים מודד בה מודדין לו. عَيْنًا במזומן. إِشْتَرَيْتُ بِالْعَيْنِ لَا بِالدَّيْنِ קניתי במזומן לא בהקפה. عَيْنِيٌّ עיני, של עין. قِيمَةٌ عَيْنِيَّةٌ ערך ממשי (עצמי). عُيَيْنَةٌ עינית. عَيْنٌ מחזור לבכות, בוכה. عَيِّنَةٌ ج عَيِّنَاتٌ 1. דוגמה. 2. מדגם. عُوَيْنَاتٌ משקפיים. مَعِينٌ מעיין, עין, מבוע. لَا يَنْضُبُ لَهُ مَعِينٌ מעיין שאינו מתכזב. تَعْيِينٌ 1. מינוי. 2. קביעה. 3. עיצוב. 4. הקצאה, הקצבה. مُعَايَنَةٌ 1. בדיקה רפואית. 2. השקפה. عِيَانٌ עדות ראייה. بَدَا لِلْعِيَانِ נראה לעין בגלוי. شَاهِدُ عِيَانٍ עד ראייה. الْعِيَانُ لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْبَيَانِ מה שהעין רואה לא צריך הוכחה, אין צריך עדים בדבר ברור. مُعَيَّنٌ 1. מסוים, מוקצב, קבוע, מוקצה. 2. מעוין, רומבוס (בהנדסה).

غ ע׳ האות התשע עשרה באל"ף בי"ת הערבי, שמה غَيْن עַ'יְן והיא אות חכית חוככת.

غَانٍ، غَانِيَةٌ ע׳ (غني).
غَابٌ، غَابَةٌ ע׳ (غيب).
غَاثَ ע׳ (غوث).
غَادَةٌ ע׳ (غيد).
غَارٌ ע׳ (غور).

غَازٌ ج غَازَاتٌ 1. גז. 2. קרוסין, נפט. غَازُ الاسْتِصْبَاحِ ע׳ صبح. غَازَاتٌ سَامَّةٌ גזים רעילים. غَازٌ طَبِيعِيٌّ גז טבעי (לבישול וכו׳. מופק ישירות מהטבע). غَازَاتٌ خَامِلَةٌ (نَادِرَةٌ) גזים אדישים (אצילים). مَشْرُوبَاتٌ غَازِيَّةٌ משקאות מוגזים. غَزُوزَةٌ גזוז.

غَالٍ ج غَالاتٌ קיצוני.

غَالِيرِي (جَالِيرِي) .n גלריה.

غَامَا G 1. גמה (האות השלישית ביוונית). 2. קרני גמא. أَشِعَّةُ غَامَا קרני גמה (גלים אלקטרומגנטיים הנפלטים על ידי גרעינים מסוימים).

غَايَةٌ ע׳ (غيي).

غَبَّ ـ תִּקֵּר פעם ביומיים (וכדומה). غِبٌّ 1. מדי פעם. 2. תוצאה, סוף. زُرْ غِبًّا בקר מדי פעם. زُرْ غِبًّا تَزْدَدْ حُبًّا מת׳ ... مَغَبَّةٌ תוצאה, סוף. وَخِيمُ الْعَاقِبَةِ ... غَبَبٌ ج أَغْبَابٌ ... (בבהמה). ...

غَبَرَ ـ 1. חלף, הלך, עבר. 2. נעלם. 3. נשאר. فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ... (והצלנו אותו ואת ביתו מלבד אשתו אשר הייתה מן הנשארים והאובדים). غَبِرَ ـ העלה אבק. غَبَّرَ II 1. עפר, אבק. 2. כִּסָּה באבק. 3. ... أَغْبَرَ IV 1. העלה אבק. 2. היה ... تَغَبَّرَ V התאבק, ... اِغْبَرَّ IX 1. האפיר, היה עפר. 2. העלה אבק. غُبْرَةٌ ... غُبَارٌ 1. אבק. 2. אבקה. غُبَارٌ نَوَوِيٌّ (ذَرِّيٌّ) נשורת רדיואקטיבית. لَا غُبَارَ عَلَيْهِ אין בו שום פגם, ללא רבב. لَا يُشَقُّ لَهُ غُبَارٌ ע׳ شقّ. أَغْبَرُ ج غُبْرٌ נ׳ غَبْرَاءُ 1. אפור. 2. ... يَوْمٌ أَغْبَرُ יום ... الْغَبْرَاءُ ... غَابِرٌ ج غَوَابِرُ ... الْمَجْدُ الْغَابِرُ ... غُبَيْرَةٌ ج غُبَيْرَاتٌ ...

غَبَسٌ ...

غَبَشٌ ... אור, סוף הלילה, אפלולית.

غَبَطَ ـ 1. קנא ב־ ... 2. ... اِغْتَبَطَ VIII ... שמח, היה שבע רצון, היה מרוצה. غِبْطَةٌ שביעות רצון, שמחה. بَدَا فِي مُنْتَهَى الْغِبْطَةِ נראה כשהוא בשביעות רצון. صَاحِبُ الْغِبْطَةِ ... מֻغْتَبِطٌ שמח, מרוצה, שבע רצון. غَبِيطٌ ... ע׳ رَحْل.

غَبَنَ ـ הונה, רימה. ... تَغَابَنُوا VI רימו אלה את אלה. غَبْنٌ הונאה, תרמית, עושק. غَبْنٌ فَاحِشٌ הונאה ... غَبَنٌ ... تَغَابُنٌ הונאה הדדית. يَوْمُ التَّغَابُنِ יום תחיית המתים. مَغْبُونٌ עשוק, מרומה. رَجَعَ بِصَفْقَةِ الْمَغْبُونِ ...

(غبو) غَبِيَ ـ 1. טיפש, ... 2. לא ידע, לא הבין, לא ... تَغَابَى VI عَنْ ... העמיד פני ... غَبِيٌّ ج أَغْبِيَاءُ ... غَبَاءٌ، غَبَاوَةٌ טיפשות ... غَبْوَةٌ، غُبْوَةٌ 1. ... 2. ...

غَثَّ ـ 1. רזה, ... 2. ... 3. ... غَثٌّ، غَثِيثٌ ... أُسْلُوبٌ غَثٌّ ... لَا يُمَيِّزُ بَيْنَ الْغَثِّ وَالسَّمِينِ אינו מבחין בין הרע לטוב. غَثَاثَةٌ ...

غَثَى ـ غَثَاءٌ ... غُثَاءٌ ... غَثَيَانٌ בחילה, הקאה.

غَجَرِيٌّ ج غَجَرٌ צועני ע׳ نَوَرِيٌّ.

غُدَّةٌ ج غُدَدٌ בלוטה. الْغُدَّةُ الدَّرَقِيَّةُ، الصَّمَّاءُ، الصَّنَوْبَرِيَّةُ، الْكَظَرِيَّةُ، النُّكْفِيَّةُ ע׳ ... غُدَدِيٌّ של בלוטה.

غَدَرَ ـ ب בגד ב־, מעל באמון, הונה. غَادَرَ III עזב, הלך, הסתלק, יצא. غَدْرٌ בגידה, מעילה באמון, הונאה. غَدِيرٌ ج غُدْرٌ وغُدْرَانٌ נחל מים, ... غَدِيرَةٌ ج غَدَائِرُ ע׳ (ضفر) ضَفِيرَةٌ. غَدَّارٌ בוגדני, מועל באמון. غَدَّارَةٌ ج غَدَّارَاتٌ ... غَادِرٌ בוגד. مَغْدُورٌ ... مُغَادَرَةٌ עזיבה, יציאה, הליכה ממקום.

غَدِقَ ـ 1. ... 2. ... 3. ... أَغْدَقَ IV عَلَى ... שפע, השפיע על־, נתן ... غَدِقٌ، مُغْدِقٌ ... غَدَقٌ מים שופעים ...

(غدو، غدي) غَدَا ـ 1. הלך ובא בבוקר. 2. החל, התחיל. 3. נהפך ל־, נהיה. غَدَتِ الْمِنْطَقَةُ خَضْرَاءَ ... غَدَا يَكْتُبُ الْقِصَصَ החל לכתוב סיפורים. غَدَا وَرَاحَ ... غَدَّى II ... ארוחת צהריים. تَغَدَّى V אכל ארוחת צהריים. غَدٌ מחר, יום המחרת. غَدًا، فِي الْغَدِ מחר. عَالَمُ الْغَدِ עולם המחר, העתיד לבוא. إِنَّ غَدًا لِنَاظِرِهِ قَرِيبٌ ... الْيَوْمَ خَمْرٌ وَغَدًا أَمْرٌ ... ע׳ خَمْر. غَدَاءٌ ج أَغْدِيَةٌ 1. ארוחת צהריים. 2. ...

שחרית, ארוחת בוקר. غَدَاةٌ ج غَدَوَاتٌ 1. בוקר. 2. יום המחרת. غَدُوٌّ מָחָר. فِي غُدُوِّهِ وَرَوَاحِهِ בצאתו ובבואו, בכל אשר יעשה, בכל עת.

غَدَّ ـِ 1. התמוגג. 2. נטף דם ומוגלה. أَغَدَّ IV החיש (צעדיו), מהר. أَغَدَّ فِي السَّيْرِ החיש המרוץ צעדיו.

(غذو) غَذَا ـُ بِـ הזין את ב. غَذَّى II بِـ הזין, האכיל ב. שפע וברכות, בקלט. غَذَّى الحَاسُوبَ بِالمُعْطَيَاتِ הזין את המחשב בנתונים. تَغَذَّى V. إِغْتَذَى VIII عَلَى ניזון, אכל, התכלכל, התפרנס מ. غَذُوٌّ הזנה. غِذَاءٌ ج أَغْذِيَةٌ מזון, אוכל, דברי מאכל, ערכי מזון. غِذَائِيٌّ של מזון, תזונתי. مَوَادُّ غِذَائِيَّةٌ מצרכי מזון. وَجْبَةٌ غِذَائِيَّةٌ סעודה ע' (حر) حُرَيْرَة. تَغْذِيَةٌ הזנה, האכלה, ספוק ערכי מזון. تَغْذِيَةُ الحَاسُوبِ הזנת המחשב בנתונים. تَغْذِيَةٌ مُرْتَدَّةٌ (رَاجِعَةٌ) משוב. سُوءُ تَغْذِيَةٍ תת תזונה. أَخِصَّائِيُّ التَّغْذِيَةِ תזונאי, דיאטן. مُغَذٍّ(ي) ج مُغَذِّيَاتٌ מזין.

غَرَّ ـُ 1. הטעה, התעה, רמה, הונה, הוליך שולל, השלה. 2. התפתה, פתה, חשיב. 3. נבער, היה חסר נסיון, לא ידע. غَرَّرَ بِـ 1. הונה, פתה, הדיח. 2. סכן את [illegible], הסתכן. غَرَّرَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ סכן את עצמו ואת רכושו. غَرَّ بِهِ أَصْحَابُهُ הונו (פתו) אותו ידידיו. إِغْتَرَّ VIII 1. רמה, הולך שולל. 2. היה יהיר. إِغْتَرَّ بِمَظْهَرِهِ הופעתו הוליכה אותו שולל. غِرٌّ חד הקצה. غِرٌّ ج أَغْرَارٌ 1. חסר נסיון, פתי, תם, "ירוק". 2. [illegible]. ثَوْرَةُ أَغْرَارٍ [illegible]. غُرَّةٌ ج غُرَرٌ 1. לבן במצח הסוס. 2. מולד, ראש חודש ערבי. 3. מיטב, מבחר. 4. [illegible] של סוס. غُرَّةُ رَمَضَانَ מולד חודש רמדאן [illegible]. مِنْ غُرَرِ الشِّعْرِ מיטב השירה, מבחר השירה. غِرَّةٌ חוסר דעת, הפתעה. عَلَى حِينِ غِرَّةٍ בהפתעה, באופן בלתי צפוי. غُرُورٌ 1. יהירות, גאוותנות, התרברבות. 2. פתוי. الغُرُورُ بِالنَّفْسِ יהירות דעת, שביעות רצון עצמית. غَرُورٌ [illegible] 1. מתעה, מטעה. 2. מפתה. غَرِيرٌ ج أَغِرَّةٌ חסר נסיון, פתי. شَابٌّ غَرِيرٌ עלם תמים ונאיבי. غِرَارٌ 1. אופן, דרך, דוגמה. 2. מעט, קצת. عَلَى غِرَارِ أَبِيهِ לפי דרכו של אביו. يَنَامُ غِرَارًا ישן מעט. غَرَّارٌ [illegible], משלה, [illegible]. غِرَارَةٌ שק גדול ע' (زكب) زَكِيبَة, جُوَال. أَغَرُّ ج غُرٌّ وَغُرَّانٌ נ' غَرَّاءُ 1. [illegible], מזהיר, לבן. 2. [illegible], רם מעלה, נדיב. صَحِيفَةُ الأَهْرَامِ الغَرَّاءُ עיתון אלאהראם המפואר. فَرَسٌ أَغَرُّ סוס עם לבן במצחו. مَغْرُورٌ יהיר, שחצן.

غَرَام, جَرَام F גרם (יחידת משקל).

غَرَانِيت, جَرَانِيت .m גרניט, שחם.

غَرَبَ ـُ 1. נעלם. 2. שקע (שמש). 3. עזב, נסע, הלך לו. 4. הלך לנכר. أُغْرُبْ عَنْ وَجْهِي! הסתלק, לך לך! סור מפני! غَرَبَ عَنِ البَالِ נעלם מן המחשבה, מן הלב.
لَا يَغْرُبُ عَنْكَ أَنَّهُ לא נעלם ממך כי. غَرَّبَ II 1. נסע (הלך) מערבה. 2. הרחיק, גלה. 3. יצא לנכר. 4. הרחיק, סלק. شَرَّقَ وَغَرَّبَ ע' شَرَّقَ. أَغْرَبَ IV 1. עשה מעשה מוזר. 2. יצא מערבה. أَغْرَبَ فِي الضَّحِكِ פרץ בצחוק, צחק מאין כמוהו. تَغَرَّبَ V 1. הגר ממולדתו. 2. עשה מעשה מוזר. 3. התמערב, קבל את מנהגי המערב. إِغْتَرَبَ VIII 1. חי מחוץ למולדתו. 2. הגר, חי בנכר. إِسْتَغْرَبَ X השתומם, חשב למוזר, התפלא, תמה. غَرْبٌ 1. מערב, מבוא שמש. 2. חד. 3. [illegible]. الغَرْبُ המערב. فَلَّ غَرْبَهُ הכניעו, [illegible]. غَرْبِيٌّ מערבי. الطَّوَائِفُ المَسِيحِيَّةُ الغَرْبِيَّةُ העדות הנוצריות המערביות (קתולים, מרונים, פרוטסטנטים). غُرْبَةٌ חיים בנכר, גלות. غُرَابٌ ج غِرْبَانٌ עורב. غُرَابُ البَيْنِ ע' بَيْن. غَرِيبٌ ج غُرَبَاءُ 1. זר, אחר, לא קרוב, נכרי. 2. מוזר, משונה, בלתי רגיל. 3. מפליא, מוזר. 4. לא מוכר, סתום. غَرِيبُ الأَطْوَارِ ע' طَوْر. رَأْيٌ غَرِيبٌ רעיון מוזר (משונה). وَجْهٌ غَرِيبٌ פנים לא מוכרות. مَادَّةٌ غَرِيبَةٌ חומר זר. غَرِيبَةٌ ج غَرَائِبُ 1. מוזרות. 2. קוריוז, דבר מפליא, [illegible]. غَرَائِبُ الدَّهْرِ [illegible]. غُرُوبٌ שקיעה. غُرُوبِيٌّ של שקיעת החמה. تَوْقِيتٌ غُرُوبِيٌّ קביעת הזמן לפי שקיעת החמה, ע' (زول) زَوَالِيٌّ. غَرَابَةٌ מוזרות, תמהונות. لَا غَرَابَةَ فِي أَنْ אין תמה ופלא כי. مَغْرِبٌ ج مَغَارِبُ שקיעה, מקום שקיעת החמה, מערב, ערב. صَلَاةُ المَغْرِبِ ערבית, תפלת מעריב. المَغْرِبُ מרוקו. المَغْرِبُ العَرَبِيُّ الكَبِيرُ מדינות צפון אפריקה. مَغْرِبِيٌّ ج مَغْرِبِيُّونَ وَمَغَارِبَةٌ מרוקני, צפון אפריקני. تَغْرِيبٌ. تَغَرُّبٌ [illegible], שקיעה בתרבות המערב. إِغْتِرَابٌ 1. חיים בנכר. 2. [illegible]. إِسْتِغْرَابٌ תמהון, השתוממות, פליאה, מבוכה. غَارِبٌ ج غَوَارِبُ [illegible]. أَلْقَى (أَطْلَقَ) الحَبْلَ عَلَى الغَارِبِ ע' حَبْل. مُغَرَّبٌ 1. [illegible]. 2. [illegible]. مُغْتَرِبٌ 1. גולה. 2. [illegible]. مُؤْتَمَرُ المُغْتَرِبِينَ ועידת הגולים. مُسْتَغْرِبٌ תמה, משתומם. مُسْتَغْرَبٌ מוזר, [illegible], לא רגיל, משונה.

غَرْبَلَ 1. ניפה [illegible]. 2. [illegible]. مَنْ غَرْبَلَ النَّاسَ نَخَلُوهُ מי ש[illegible] בני אדם [illegible]. غِرْبَالٌ כברה, נפה. غَرْبَلَةٌ 1. ניפוי. 2. בדיקה, [illegible], מיון.

غَرِدَ ـَ غَرَّدَ II. تَغَرَّدَ V זמר, שר. غَرِدٌ مُغَرِّدٌ [illegible]. طَائِرٌ مُغَرِّدٌ עוף שיר. أُغْرُودَةٌ ج أَغَارِيدُ. تَغْرِيدٌ [illegible]. تَغْرِيدُ البُلْبُلِ שירת הזמיר.

غَرَزَ ـِ غَرَّزَ II 1. תקע, נעץ, דקר. 2. [illegible]. 3. [illegible]. أَغْرَزَ IV 1. תקע, נעץ, דקר. 2. [illegible]. تَغَرَّزَ V. إِغْتَرَزَ VIII נתקע עמוק, חדר

מִיסִית, נִקְנֵס. إِغْتَرَزَ السَّيْرُ עָמַד לָלֶכֶת. غَرْزٌ מִשְׁוֶרֶת ע׳ (ركب) رِكَابٌ. غَرْزَةٌ ج غُرَزٌ 1. תֶּפֶר, תָּפוּר שֶׁל יְדֵי תְּפִירָה 2. תְּקִיעָה 3. ר׳ מְאוּרַת חֲמִישׁ, מַחְשֶׁבֶת.
غَرِيزَةٌ ج غَرَائِزُ 1. יֵצֶר, אִינְסְטִינְקְט 2. טֶבַע 3. נְטִיָּה. غَرِيزَةُ الْبَقَاءِ יֵצֶר הַקִּיּוּם (הַהִשָּׂרְדוּת). الْغَرِيزَةُ الْجِنْسِيَّةُ יֵצֶר הַמִּין. تَحَكَّمَ فِي غَرَائِزِهِ כָּבַשׁ אֶת יְצָרוֹ. غَرِيزِيٌّ יִצְרִי, אִינְסְטִינְקְטִיבִי. فِعْلٌ غَرِيزِيٌّ פְּעֻלָּה הִתְנַהֲגוּת אִינְסְטִינְקְטִיבִית. مَغْرَزٌ ח׳ ج مَغَارِزُ מַעֲשֵׂה קְנָסִים, מִשְׁעָה.

غَرَسَ - أَغْرَسَ IV 1. נָטַע, שָׁתַל 2. נָטַע, הֶחְדִּיר. غَرَسَ فِيهِ حُبَّ الْوَطَنِ נָטַע (הֶחְדִּיר) בּוֹ אַהֲבַת מוֹלֶדֶת. إِنْغَرَسَ VII 1. נִטַּע 2. נִנְעַץ, הֶחְדַּר. غَرْسٌ ج أَغْرَاسٌ 1. נְטִיעָה 2. נֶטַע. غِرْسٌ ج أَغْرَاسٌ שָׁתִיל. غِرَاسٌ עוֹנַת הַנְּטִיעוֹת. غِرَاسَةٌ 1. שָׁתִיל, נְטִיעָה 2. יָתֵד, נֵצֶר (שֶׁל דִּקְלוּת). مَغْرِسٌ ج مَغَارِسُ מַטָּע, מְקוֹם הַנְּטִיעָה.

(غرض) أَغْرَضَ IV פָּעַל לְמַטָּרָה מְסֻיֶּמֶת. تَغَرَّضَ V נָטָה לְ־, נָשָׂא פָּנִים לְ־.
غَرَضٌ ج أَغْرَاضٌ 1. תַּכְלִית, מַטָּרָה, כַּוָּנָה, מַגָּמָה, נְטִיָּה 2. מַשּׂוֹא פָּנִים, מִשְׁפָּט קָדוּם. أَغْرَاضُ الشِّعْرِ נוֹשְׂאֵי הַשִּׁירָה. غَرَضِيٌّ מְגַמָּתִי. تَغَرُّضٌ אִינְטֶרֶסַנְטִיּוּת, מַשּׂוֹא פָּנִים, מַשְׁחָדוּת. مُغْرِضٌ، مُتَغَرِّضٌ מְשֻׁחָד, מְגַמָּתִי, בַּעַל נְטִיּוֹת וּנְגִיעוֹת, אִינְטֶרֶסַנְט, בַּעַל פְּנִיָּה.

غَرْغَرَ. تَغَرْغَرَ גִּרְגֵּר וְרָחַץ פִּיו בְּתְרוּפָה. غَرْغَرَةٌ גִּרְגּוּר. غِرْغِرَةٌ ج غَرَاغِرُ תַּרְנְגוֹלֶת חוּדָה.

غَرَفَ - إِغْتَرَفَ VIII 1. שָׁאַב, דָּלָה 2. יָצַק בְּמַצֶּקֶת. غُرْفَةٌ ج غُرَفٌ 1. חֶדֶר 2. שְׁאִיבָה, דְּלִיָּה. غُرْفَةُ الْاسْتِقْبَالِ חֲדַר אוֹרְחִים, חֲדַר קַבָּלַת אוֹרְחִים. غُرْفَةُ النَّظَافَةِ חֲדַר מִקְלַחַת. الْغُرْفَةُ التِّجَارِيَّةُ לִשְׁכַּת הַמִּסְחָר. غُرْفَةُ السُّفْرَةِ (الطَّعَامِ) חֲדַר אֹכֶל. غُرْفَةُ الْعَمَلِيَّاتِ חֲדַר מִבְצָעִים. بَيْنَ الْغُرَفِ وَالْجُدْرَانِ בְּסִתְרֵי חֲדָרִים, וּבְחַדְרֵי חֲדָרִים. وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ק׳ וְהֵם בַּעֲלִיּוֹת מִסְתַּדְּרִים בְּטוּחִים.
غَرَّافٌ ج غَرَارِيفُ 1. מְלֹא כַּף מַיִם 2. שׁוֹפֵעַ מַיִם רַבִּים. مِغْرَفَةٌ ج مَغَارِفُ מַצֶּקֶת, תַּרְוָד, כַּף מְבַשְּׁלִים.

غَرِقَ - 1. טָבַע, שָׁקַע (בְּמַיִם וְכוּ׳), כָּלָה וְאָבַד, הוּצַף, נִשְׁטַף בְּזֶרֶם 2. הִתְעַמֵּק, נִקְנַס עֲמֹק בְּתוֹךְ. غَرِقَ فِي دُيُونِهِ שָׁקַע בְּחוֹבוֹתָיו. غَرِقَ فِي شِبْرِ مَاءٍ טָבַע בִּכְלוּחִית מַיִם, לֹא נָכוֹן בְּתַכְלִית. غَرَّقَ II. أَغْرَقَ IV הִטְבִּיעַ, שִׁקַּע, הֵצִיף, הִפְרִיז, הִכְבִּיד. أَغْرَقَ السُّوقَ بِالْبِضَاعَةِ הֵצִיף אֶת הַשּׁוּק בִּסְחוֹרָה. أَغْرَقَ فِي الضَّحِكِ פָּרַץ בִּצְחוֹק מְתֻמָּד. تَغَرَّقَ V הִטְבִּיעַ, הוּצַף. إِسْتَغْرَقَ X 1. שָׁקַע 2. שָׁקַע רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּ־, הִתְעַמֵּק בְּ־ 3. נִמְשַׁךְ, אָרַךְ 4. הִקִּיף, הִכִּיל בְּ־. إِسْتَغْرَقَتِ الزِّيَارَةُ يَوْمَيْنِ הַבִּקּוּר נִמְשַׁךְ יוֹמַיִם. إِغْرَوْرَقَ נִמְלָא וְשָׁטַף. إِغْرَوْرَقَتْ عَيْنَاهُ بِالدُّمُوعِ עֵינָיו (שָׁטְפוּ וְנִמְלְאוּ) דְּמָעוֹת. غَرِيقٌ ج غَرْقَى 1. טוֹבֵעַ 2. מֵת בִּטְבִיעָה 3. מֻצָּף 4. שָׁקוּעַ, אוֹבֵד. الْغَرِيقُ يَتَعَلَّقُ بِحِبَالِ الْهَوَاءِ. الْغَرِيقُ يَتَشَبَّثُ بِقَشَّةٍ

מ׳ הַטּוֹבֵעַ נֶאֱחָז בְּקַשׁ. أَنَا الْغَرِيقُ فَمَا خَوْفِي مِنَ الْبَلَلِ מ׳ הַטּוֹבֵעַ אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִגְּשָׁמִים, כַּאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי. غَرْقَانٌ טוֹבֵעַ. تَغْرِيقٌ הַטְבָּעָה, שִׁקּוּעַ (בְּתוֹךְ מַיִם, כְּתוֹבוֹת וְכוּ׳), הֲצָפָה. إِغْرَاقٌ 1. הַטְבָּעָה, הֲצָפָה 2. הַפְרָזָה, הַגְזָמָה. إِغْرَاقُ السُّوقِ بِسِلْعَةٍ הֲצָפַת הַשּׁוּק בִּסְחוֹרָה. غَارِقٌ فِي טוֹבֵעַ, נָתוּן לְגַמְרֵי. غَارِقٌ فِي الدَّيْنِ שָׁקוּעַ בְּחוֹבוֹת. مُسْتَغْرِقٌ 1. שָׁקוּעַ 2. נִמְשָׁךְ.

غَرِمَ - 1. נִקְנַס 2. הִפְסִיד, סָבַל הֶפְסֵדִים. غَرَّمَ II קָנַס, עָנַשׁ עַל יְדֵי הַטָּלַת קְנָס. غُرْمٌ. مَغْرَمٌ הֶפְסֵד, נֵזֶק. الْغُنْمُ بِالْغُرْمِ מ׳ לְפִי הַצַּעַר הַשָּׂכָר, לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא. غَرَامٌ 1. אַהֲבָה עַזָּה 2. ר׳ עֹנֶשׁ נִצְחִי. وَقَعَ فِي غَرَامِهَا נִלְכַּד בְּחַבְלֵי אַהֲבָתָהּ. غَرَامِيٌّ שֶׁל אַהֲבָה, רוֹמַנְטִי. رِسَالَةٌ غَرَامِيَّةٌ מִכְתַּב אַהֲבָה. رِوَايَةٌ غَرَامِيَّةٌ רוֹמָן. غَرَامِيَّاتٌ עִנְיְנֵי אַהֲבָה, הַרְפַּתְקוֹת אַהֲבָה. غَرِيمٌ ج غُرَمَاءُ 1. יָרִיב, בַּר פְּלֻגְתָּא, צַד בְּמַחְלֹקֶת 2. מִתְחָרֶה 3. לֹוֶה, חַיָּב. غَرَامَةٌ ج غَرَامَاتٌ קְנָס. مُغْرَمٌ بِـ מְאֹהָב בְּ־, לָהוּט אַחַר, דָּבֵק בְּ־.

(غرن) غِرْيَنٌ، غِرْيَنٌ סַחַף.

غُرْنُوقٌ ج غَرَانِيقُ כֻּרְכִּיָּה, עוֹף הַמַּיִם. الْغُرْنُوقِيٌّ ע׳ إِبْرَةُ الرَّاعِي. الْغُرْنُوقِيَّاتُ מִשְׁפַּחַת הַגֶּרַנְיוֹן (בְּצְמָחִים).

(غرو. غري) غِرَاءٌ - הַדְּבִיק בְּדֶבֶק. غَرِيَ - بِـ אָהַב אוֹתוֹ, דָּבַק בְּ־. غَرَّى II הִדְבִּיק. أَغْرَى IV 1. עוֹרֵר, פִּתָּה, שִׁדֵּל, הִשִּׁיא, הֵסִית, שִׁסָּה בְּ־. أَغْرَاهُ بِالْقِتَالِ הֵסִית אוֹתוֹ לְהִלָּחֵם. لَا غَرْوَ אֵין פֶּלֶא וּתְמִיהָה. غِرًا. غِرَاءٌ דֶּבֶק. غِرَوِيٌّ דָּבִיק, דִּבְקִי, צָמִיג. غِرَوِيَّةٌ ח׳ ج غِرَوِيَّاتٌ. مِغْرَاةٌ. مِغْرَايَةٌ מְרִיחַת דֶּבֶק. إِغْرَاءٌ ج إِغْرَاءَاتٌ 1. פִּתּוּי, פְּרָס מְעוֹדֵד 2. חִזּוּק (בְּפְסִיכוֹלוֹגְיָה), עִידוּד 3. הֲסָתָה, שִׁסּוּי. مُغْرٍ(ي) מְעוֹרֵר, מְפַתֶּה, מְעוֹרֵר רָצוֹן (תְּשׁוּקָה). مُغْرِيَاتٌ פִּתּוּיִים, פִּתּוּיִים מְעוֹרְרֵי רָצוֹן לְ־.

غُزٌّ - קֶשֶׁר (בְּגוּף הַטֶּבַע).

غَزُرَ - שָׁפַע, גָּדַשׁ, הִרְבָּה, נָתַן פְּרִי. أَغْزَرَ IV הִשְׁפִּיעַ, הִמְטִיר, נָתַן פְּרִי. غَزُرَ. غَزَارَةٌ שֶׁפַע, עֲשִׁירוּת, נְדִיבוּת, עֹשֶׁר. بِغَزَارَةٍ בְּשֶׁפַע. غَزِيرٌ שׁוֹפֵעַ, גָּדוּשׁ, רַב, מָלֵא וְגָדוּשׁ, עָשִׁיר בְּ־. غَزِيرُ الْعِلْمِ לָמוּד מְאֹד, תַּלְמִיד חָכָם. مَالٌ غَزِيرٌ הוֹן עָצוּם, הוֹן תּוֹעָפוֹת. هَطَلَ مَطَرٌ غَزِيرٌ יָרַד גֶּשֶׁם שׁוֹטֵף.

غَزَلَ - 1. טָוָה, שָׁזַר. غَزِلَ - غَازَلَ III חִזֵּר אַחֲרֵי, "פְלִרְטֵט", הִתְעַלֵּס בְּאֲהָבִים, עָגַב. تَغَزَّلَ V بِـ כָּתַב (שָׁר) שִׁירֵי אַהֲבָה, תֵּאֵר אֶת יְפִי אֲהוּבָתוֹ. تَغَازَلَ VI הִתְעַלְּסוּ בְּאַהֲבָה זֶה עִם זֶה. إِغْتَزَلَ VIII טָוָה, שָׁזַר. غَزْلٌ ج غُزُولٌ חוּט טְוִיָּה. مَصْنَعُ (مَعْمَلُ) الْغَزْلِ בֵּית מְלָאכָה לִטְוִיַּת חוּטִים. غَزْلُ الْبَنَاتِ "סַבָּא שֶׁל צְמֶר" (צֶמֶר גֶּפֶן מָתוֹק) מַמְתָּק תָּמוּהַ לִילָדִים. غَزَلٌ. مُغَازَلَةٌ. تَغَزُّلٌ חִזּוּר, "פְלִירְט", שִׁיר חֵשֶׁק וְאַהֲבָה, שִׁירֵי דּוֹדִים, תֵּאוּר יְפִי אֲהוּבָה. غَزَلِيٌّ שֶׁל חֵשֶׁק, שֶׁל שִׁירֵי דּוֹדִים, אֵרוֹטִי. غَزَّالٌ

ج غِزْلَانٌ צבי. غَزَالَةٌ צביה, עופרה. غَزَّالٌ טווה, סורג. مَغْزَلٌ ج مَغَازِلُ 1. כישור, פלך. 2. מטווה. أَبُو مَغْزَلٍ ס' חסידה ואוה.

(غزو) غَزَا ـُ 1. פשט על־, התנפל על־, התקשר על־. 2. פלש, כבש, התפשט על־. 3. התכוון ל־. غَزْوٌ غَزْوَةٌ ج غَزَوَاتٌ פשיטה, פלישה, תקיפה, התקשרות. أَوَّلُ الغَزْوِ أَخْرَقُ כל ההתחלות קשות. مَغْزًى ج مَغَازٍ(ي) 1. כוונה, הוראה, משמעות. 2. לקח, מוסר השכל. 3. נמשל. ذُو مَغْزًى משמעותי, בעל משמעות. كِتَابُ المَغَازِي ספר פשיטות לכבושים באסלאם. غَازٍ(ي) ج غُزَاةٌ פולש, כובש, פושט, לוחם. غَازِيَةٌ נ' ج غَوَازٍ(ي) רקדנית.

غَسَقٌ 1. דמדומי ערב, בין הערבים. 2. חושך לילה. غَسَقُ الأَلِهَةِ ע' شفق. غَاسِقٌ 1. אפלולית. 2. ירח.

غَسَلَ ـِ 1. רחץ, שטף, ניקה. 2. הדיח כלים. 3. כבס. غَسَّلَ II רחץ היטב. إِغْتَسَلَ VIII 1. התרחץ, התקלח. 2. הטהר. غُسْلٌ ج أَغْسَالٌ 1. טהרה, רחיצת הגוף ובאסלאם. 2. רחיצת המת. غَسْلٌ רחיצה, שטיפה. غَسْلُ المُخِّ שטיפת מוח. غِسْلٌ غُسَالَةٌ מי כביסה, מי שטיפה. غَسِيلٌ 1. כביסה. 2. רחוץ. 3. רחיצה. غَسِيلُ المَعِدَةِ חוקן, שטיפת מעיים. عَلَّقَ الغَسِيلَ תלה את הכביסה לייבוש. غَاسُولٌ 1. בורית, סבון. 2. תמיסת שמפו. غَسَّالٌ כובס. غَسَّالَةٌ ج غَسَّالَاتٌ 1. כובסת. 2. מכונת כביסה. مَغْسِلٌ ج مَغَاسِلُ 1. אמבטיה. 2. כיור. 3. שירותים. 4. בית קברות. مَغْسَلَةٌ ج مَغَاسِلُ מכבסה.

غَشَّ ـُ غِشًّا 1. הונה, רמה, פעל במרמה. 2. זייף, מהל ויקר בזוהם. غَشَّ فِي الاِمْتِحَانِ העתיק בבחינה. مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا ח' המועל באמוננו לא יזכה עמנו. إِنْغَشَّ VII. إِغْتَشَّ VIII 1. הונה, רמה. 2. זייף. غِشٌّ הונאה, רמאות. غَشَّاشٌ נוכל, מועל, רמאי, זוגב דעת, רמאי. مَغْشُوشٌ 1. מזויף. 2. מרומה.

غَشَمَ ـِ דן, עוול, עשק, התאכזר, קפח. غُشْمٌ דעוי, זדון, ברוטליות, עושק, קיפוח. غَشُومٌ غَاشِمٌ עריץ, מקפח, זד, זולל. حُكْمٌ غَاشِمٌ משטר ברוטלי (קרבנא). حَرْبٌ غَشُومٌ מלחמת תוקפנות. غَشِيمٌ ج غُشَمَاءُ תמים, נאיבי, חסר נסיון, טפש.

(غشو) غَشَا ـُ غَشِيَ ـَ 1. בא אל־ ושכב עם אישה. 2. כסה, עטה, עטף, הופיע, התחשר. 3. עלף. غُشِيَ عَلَيْهِ התעלף. غَشِيَةُ النُّعَاسِ תנומה אחזה במשמרות עיניו. غَشَّى II כסה, צפה, עטה. تَغَشَّى V 1. بِـ התכסה, התעטף ב־. 2. בא על אשה, בעל. غِشْيٌ، غَشْيٌ، غَشَيَانٌ התעלפות, אבדן ההכרה. غِشْيَانٌ ביאה, בעילה. غِشْيَانُ المَحَارِمِ גלוי עריות. غِشَاءٌ ج أَغْشِيَةٌ 1. כסוי, עטיפה. 2. קרום, עור דק. غِشَاءُ البَكَارَةِ קרום הבתולין. غِشَائِيٌّ קרומי. الخُنَاقُ الغِشَائِيُّ אסכרה, דיפתריה. غِشَاوَةٌ 1. קרום, כסוי. 2. קטרקט. وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ק' ועל עיניהם כסות. مَغْشًى מקום בקור. غَاشِيَةٌ ج غَوَاشٍ(ي) 1. אסון, צרה, פגע. 2. יום הדין.

غَصَّ ـَ بِـ 1. נחנק מ־. 2. נמלא, התמלא, היה מלא מפה אל פה, המה ברב עם. غَصَّ يَوْمٌ المَكَانُ המקום היה צר מהכילם. أَغَصَّ IV חנק. إِغْتَصَّ VIII היה צר מהכיל, התמלא עד אפס מקום. أَعْلَمُ بِهَا مَنْ غَصَّ بِهَا מד' ע' علم. غُصَّةٌ ج غُصَصٌ 1. עצירה בגרון, משהו שחונק בגרון, חנק. 2. צער, מצוקה. غُصَصُ المَوْتِ פרפורי גסיסה, רחרוחי גסיסה. غَاصٌّ מלא מפה אל פה, הומה, צר מהכיל.

غَصَبَ ـِ إِغْتَصَبَ VIII 1. גזל, לקח בכוח הזרוע, עשק. 2. אנס. 3. כפה, אלץ את־ לעשות בעל כרחו. غَصَبَهُ مَالَهُ גזל ממנו את רכושו. إِغْتَصَبَهَا אנס אותה. إِغْتَصَبَ السُّلْطَةَ תפס את השלטון בכוח הזרוע. غَصْبٌ כפייה, חמס, גזל, אונס. غَصْبًا، بِالغَصْبِ על כרחו. غَصْبًا عَنْهُ נגד רצונו. إِغْتِصَابٌ אונס. غَاصِبٌ ج غُصَّابٌ חומס, גזלן. مَغْصُوبٌ עשוק, סחוט, מאולץ. مُغْتَصِبٌ 1. גזלן. 2. אנס, תוקף אשה.

غَصَنَ II. أَغْصَنَ IV הוציא ענפים ...ה. غُصْنٌ ج غُصُونٌ وأَغْصَانٌ ענף ושל עץ וכו'. غُصَيْنٌ ענף קטן, זלזל.

غَضَّ ـُ הנמיך (קולו), השפיל (מבטו), הוריד. غَضَّ ـَ היה טרי ולח, נעשה רענן מן הבד. غَضَّ الطَّرْفَ השפיל את עיניו. وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ק' והנמך את קולך. غَضَّ النَّظَرَ عَنْ התעלם מ־, עשה עצמו כלא רואה. بِغَضِّ النَّظَرِ عَنْ בלי שים לב ל־, בלי להביא בחשבון את־. غَضٌّ רענן, טרי, לחלוחי, רך. فَتَاةٌ غَضَّةٌ עלמה צעירה ועדינה. غَضَاضَةٌ 1. פגם, חסרון. 2. רעננות, רך, לחלוחיות, טריות. لَيْسَ فِي ذَلِكَ غَضَاضَةٌ אין בכך משום פחיתות כבוד.

غَضِبَ ـَ 1. عَلَى כעס, חמם, רגז, התרגז, קצף, חרה אפו על־. 2. لِـ קנא על־, חמם ב־. أَغْضَبَ IV הרגיז, הקציף, הביא לידי כעס. غَضَبٌ כעס, זעם, חרון, רגז, חמה. غَضْبَةٌ. غَضْبَانُ (غَضْبَانٌ) ج غِضَابٌ وغَضَابَى. غَاضِبٌ כועס, זועם, קוצף. إِغْضَابٌ הרגזה, הכעסה, הבאה לידי חרון אף. مَغْضُوبٌ عَلَيْهِ מקולל, שקללת אלוהים רובצת עליו.

غَضَرٌ ـ שפעה, טובה, עושר. غَضِرَ ـَ 1. عَنْ פנה לו עורף, הלך לו. 2. קמל. غَضِرَ ـ שופע, טובה, חלקים. غَضِرٌ שופע. غَضِيرٌ רענן, טרי ומוזן. غَضَارَةٌ רעננות, שפעת, רווחה.

غُضْرُوفٌ ج غَضَارِيفُ סחוס, סחוסים. إِنْزِلَاقٌ غُضْرُوفِيٌّ ע' زلق.

غَضَّنَ II קמט, קפל, קווץ, קפץ. تَغَضَّنَ V נקמט, התקמט, נקפץ. غَضَنٌ، غَضْنٌ ج غُضُونٌ קמט, קפל. فِي غُضُونِ الأُسْبُوعِ במשך השבוע, תוך שבוע.

في غُضُونِ ذلك תוך כדי כך. في غُضُونِ الكَلامِ במהלך הדיבור.

غَضَنْفَرٌ 1. אריה. 2. מגושם.

(غضو) أَغْضَى IV 1. عَنْ העמיד פנים, התעלם מ־. 2. عَلَى עצם עיניים, העלים עין מ־, נשא בסבלנות. أَغْضَى حَيَاءً השפיל (הסיט) מבטו מתוך ביישנות. تَغَاضَى VI عَنْ התעלם מ־, העלים עין, הסיח דעתו מ־. غَضًا، غَضًى אוד בוער, גחלת לוחשת. إِنْتَظَرَ عَلَى أَحَرَّ مِنْ جَمْرِ الْغَضَى חכה מתוך שקיקות. إِغْضَاءٌ، تَغَاضٍ(ي) התעלמות, העלמת עין, הסחת דעת.

غَطَّ ـِ קלח, שפע (מים וכו'). غَطَّ ـِ נחר, חרחר (בשינה), ישן שינה עמוקה. إِنْغَطَّ VII נקלח, שפע. غَطِيطٌ נחירה, חרחור (של ישן). غُطَيْطَةٌ ערפל.

غَطْرَةٌ עק' כפיה לבנה על הראש מתחת לעגאל.

غَطْرَسَ، تَغَطْرَسَ התנשא, התיהר, התגאה, התרברב. تَغَطْرَسَ فِي مِشْيَتِهِ טופף ברגליו, הלך בגאון. غَطْرَسَةٌ יהירות, התרברבות, התנשאות, רהב. غِطْرِيسٌ ج غَطَارِيسُ، مُتَغَطْرِسٌ מתנשא, יהיר.

غِطْرِيفٌ ج غَطَارِيفُ נכבד, אציל.

غَطَسَ ـِ צלל, שקע (במים וכו'), טבל, שחה. غَطَّسَ II 1. שיקע (במים וכו'), הטביל. 2. הטביל (בנצרות). تَغَطَّسَ V צלל, טבל, שחה, התרחץ. غَطْسٌ צלילה, טבילה. غِطَاسٌ טבילה (בנצרות). غَطَّاسٌ 1. צוללן. 2. סבכן (עוף). مَغْطَسٌ ج مَغَاطِسُ אמבטיה, מקווה, בריכה (לטבילה). تَغْطِيسٌ 1. שיקוע (במים וכו'). 2. הטבלה (בנצרות). غَاطِسٌ ج غَوَاطِسُ שקוע, החלק של הספינה השקוע במים.

غَطِمٌ עצום, נרחב. بَحْرٌ غَطِمٌ ים עצום (עמוק).

(غطو، غطي) غَطَا ـُ כסה. غَطَّى II 1. כסה, עטף. 2. חיפה, העלים, החביא, הסתיר. غَطَّى عُيُوبَهُ העלים (הסתיר) את מגרעותיו. غَطَّى النَّفَقَاتِ כסה את ההוצאות. تَغَطَّى V بِـ התכסה, התעטף, התעטף ב־. تَغَطَّى بِعَبَاءَتِهِ התעטף והתכרבל בגלימתו. غِطَاءٌ ج أَغْطِيَةٌ 1. כסוי, חפוי, הסוואה. 2. מכסה (של כלי, קופסה). 3. סדין (למיטה), כסות שינה. غِطَاءُ الرَّأْسِ כסוי ראש. غِطَاءٌ صُحُفِيٌّ סיקור עיתונאי. غِطَاءٌ مَالِيٌّ כסוי כספי. تَغْطِيَةٌ 1. הסוואה, כסוי, העלמה, הסתרה. 2. חפוי על (הוצאות, פשעים וכו').

غَفَرَ ـِ إِغْتَفَرَ VIII מחל, כפר על־, סלח, מחה עוון, ויתר. غَفَّرَ II 1. כסה, הסתיר. 2. عَلَى כפר על, חפה. جَرِيمَةٌ لا تُغْتَفَرُ פשע לא יכופר. إِسْتَغْفَرَ X בקש מחילה, בקש סליחה, הצטדק, התנצל. أَسْتَغْفِرُ اللهَ 1. אבקש מחילת אלוהים. 2. חס וחלילה, חלילה. 3. ממש לא. غَفْرٌ، غُفْرَانٌ סליחות, מחילה, כפרה. عِيدُ الْغُفْرَانِ יום הכפורים. غِفَارَةٌ כסוי, מכסה. غَفُورٌ، غَفَّارٌ סלחן, המרבה לסלוח (אלוהים). الْغَفَّارُ، الْغَفُورُ מכינויי האל (בקוראן). مَغْفِرَةٌ סליחה, מחילה. مَغْفُورٌ מחול. الْمَغْفُورُ لَهُ המנוח, הזכור לטוב. حَجٌّ مَبْرُورٌ وَذَنْبٌ مَغْفُورٌ עליה לרגל שמתקבלת בידי האל וחטא מחול (איחולים לעולים לרגל למכה). غَفِيرٌ 1. רב, גדול, מרובה, עצום. 2. ج غُفَرَاءُ נוטר, "שומר". جَمٌّ (جَمْعٌ) غَفِيرٌ קהל רב (עצום), צבור גדול. مِغْفَرٌ ج مَغَافِرُ קסדה (מסורתית).

غَفْوَةٌ נמנום, נים, שנה קלה.

غَفَلَ ـُ عَنْ התעלם מ־, שכח מ־, הזניח, לא שם לב ל־. غَفَّلَ II. تَغَفَّلَ V عَنْ הסיח את דעתו מ־. غَافَلَ III ארב להזדמנות, הפתיע, נצל שכחה או אי שימת לב. أَغْفَلَ IV 1. הזניח, לא שם לב ל־, לא התחשב ב־. 2. דלג, השמיט (מתיבות וכו'). إِسْتَغْفَلَ X 1. חשב את לטפש. 2. נצל אי שימת לב, הפתיע. غُفْلٌ 1. נטול (חתימות, משקל תאריך וכו'). 2. תמים, חסר תשומת לב. غُفْلٌ مِنَ التَّوْقِيعِ נטול (בלי) חתימה. جُنْدِيٌّ غُفْلٌ טוראי פשוט. غَفْلٌ، غَفْلَةٌ 1. חסר תשומת לב, הזנחה, רשלנות. 2. טפשות, סכלות. 3. פזיזות, פתאומיות. عَلَى حِينِ غَفْلَةٍ בהפתעה ע' (غر) غِرَّة. فِي غَفْلَةٍ مِنْهُ כשהוא מחוסר ערנות. غَفْلَانٌ، غَافِلٌ חסר ערנות, לא שם לב, רשלן, שאינו ער, רדום. تَغَفُّلٌ 1. התעלם ב־. 2. טפשות. إِغْفَالٌ 1. הזנחה, התעלמות מ־, חוסר התחשבות. 2. דלוג, השמטה. مُغَفَّلٌ פתי, שוטה. مُغْفَلٌ נטול (חתימות, תאריך וכו'), זנוח, לא חשוב, אנונימי, עלום. شَرِكَةٌ مُغْفَلَةٌ חברת מניות.

(غفو، غفي) غَفَا ـُ، غَفِيَ ـَ، أَغْفَى IV נמנם, חטף תנומה קלה, נרדם. غَفْوَةٌ، إِغْفَاءَةٌ תנומה, נמנום. غَافٍ(ي) מנמנם, רדום, חסר ערנות.

غَلَّ ـُ 1. כבל, קשר. 2. שלח ידו בגזל. 3. גנב מן השלל. غَلَّ يَدَهُ إِلَى عُنُقِهِ כבל את ידו, קשר. غَلَّ يَدَهُ عَنْ מנע, כבל את ידו מלעשות. غَلَّ ـِ צמא, צרב, קצף, היה עוין. أَغَلَّ IV הניב, נתן יבול. تَغَلَّلَ V חדר ע' تَغَلْغَلَ. إِسْتَغَلَّ X 1. נצל, השתמש ב־, הפיק תועלת (רווח) מ־. 2. השקיע (הון). غِلٌّ משטמה, איבה, שנאה, טינה. غُلٌّ 1. צמא, צמאון בער. 2. ج أَغْلَالٌ קולר, כבל, אזיקים, שלשלת. غَلَّةٌ ج غِلَالٌ وغَلَّاتٌ יבול, תנובה, פרי, הכנסה (מחקלאות וכו'). غَلِيلٌ 1. צמא. 2. צמאון לנקמה, משטמה, טינה. شَفَى غَلِيلَهُ נקם את נקמתו. لا يَشْفِي غَلِيلاً 1. אינו מספק, לא מספק. 2. אינו משביע את הרצון. غِلَالَةٌ ج غَلَائِلُ 1. כתונת צמודה. 2. בגדים (בגד תחתון). غِلَالَةُ النَّوْمِ כתונת לילה, חלוק בית. إِسْتِغْلَالٌ 1. נצול, שמוש ב־, הפקת תועלת. 2. פריון (בכלכלה). إِسْتِغْلَالُ الْفُرْصَةِ الْمُوَاتِيَةِ נצול ההזדמנות הנאותה. إِسْتِغْلَالِيٌّ 1. של נצול (ושמוש). 2. נצלן. مَغْلُولٌ 1. כבול. 2. מלא בצמא. مَغْلُولُ الْيَدِ כבול יד, לא פעיל. مُغِلٌّ מניב, פורה. مُسْتَغِلٌّ 1. מנצל. 2. נצלן. مُسْتَغَلٌّ 1. מנוצל. 2. מושקע (הון). 3. הכנסה, רווח.

غَلَبَ ـِ 1. גבר על־, התגבר, הכריע, ניצח, הביס, הכניע. 2. عَلَى רוח, היה רווח אצל־. غُلِبَ נכנע, הובס. غَلَبَ عَلَيْهِ التَّفَاؤُلُ שררה עליו אופטימיות. غُلِبَ عَلَى أَمْرِهِ היה חסר ישע. غَلَبَ عَلَى الظَّنِّ היה קרוב לוודאי. غَلَّبَ II عَلَى 1. נתן ל־ לגבור. 2. הכריע. غَلَّبْتَانِ מי שידו על העליונה. غَالَبَ III התחרה, נאבק, ניסה להכריע את־, התמודד (בדיבור וכו'). غَالَبَ النُّعَاسَ נאבק בעייפות. تَغَلَّبَ V عَلَى 1. התגבר על־, ניצח, הכריע, הכניע את־. 2. קבע, השתלט על־. تَغَلَّبَ عَلَى الْعَقَبَاتِ התגבר על המכשולים. تَغَالَبَ VI התמודד עם־. غَلَبٌ, غَلَبٌ התגברות, השתלטות, הכרעה, ניצחון. غَلَبَةٌ 1. ניצחון. 2. רוב, עליונות. غَلْبَاوِيّ ת׳ וכוחני, תקיף. غَلَّابٌ המכריע תמיד. أَغْلَبُ רוב, מרבית. أَغْلَبُ النَّاسِ מרבית האנשים. عَلَى الأَغْلَبِ, أَغْلَبُ الظَّنِّ קרוב לוודאי. فِي أَغْلَبِ الأَحْيَانِ ברוב המקרים. أَغْلَبِيَّةٌ רוב. الأَغْلَبِيَّةُ السَّاحِقَةُ הרוב המוחץ. أَغْلَبِيَّةٌ مُطْلَقَةٌ רוב מוחלט. أَغْلَبِيَّةٌ نِسْبِيَّةٌ רוב יחסי. حِزْبُ الأَغْلَبِيَّةِ מפלגת הרוב. غِلَابٌ, مُغَالَبَةٌ מאבק. تَغَلُّبٌ התגברות, הכרעה. غَالِبٌ מנצח, מכריע. غَالِبًا, فِي الْغَالِبِ 1. על פי רוב, ברוב המקרים. 2. קרוב לוודאי. غَالِبِيَّةٌ רוב, מרבית. تَغْلِيبٌ התגברות, העדפה, הכרעה. مَغْلُوبٌ מובס, מנוצח. مَغْلُوبٌ عَلَى أَمْرِهِ חסר אונים, חסר ישע, אין לאל ידו.

غَلَسٌ אפלולית, דמדומי שחר. غَلَاسَةٌ ת׳ טמטום, חוסר רגישות. غَلِسٌ ת׳ ר׳ أَغْلَاسٌ מטומטם, חסר רגישות, "קרציה", נודניק.

غَلُظَ ـُ עבה, גדל, קשה. غَلَّظَ II, أَغْلَظَ IV 1. הקשה, הכביד. 2. יחס ל־ קשיות ושריות. غَالَظَ III הקשה, נהג בקשיחות, הוליך שולל, כעס על האשמה. تَغَالَظَ VI הקשים על־. غِلْظَةٌ ר׳ أَغْلَاظٌ. غِلْظَةٌ ר׳ غِلْظَاتٌ שריון, מעבה, קשיחות, עובי, גסות. غِلْظَةُ لِسَانٍ מליצת פה. غِلْظَةٌ مَنْطِقِيَّةٌ שריות גסה. غَلْظَانٌ, غَلْطَانٌ טועה, שוגה. أُغْلُوطَةٌ ר׳ أَغَالِيطُ טעות. مُغَالَطَةٌ הטעיה, הונאה, הולכת שולל. مُغَالَطَاتٌ סופיזם, הוכחה על יסוד הנחה מוטעית.

غَلُظَ ـُ, غَلِظَ ـَ 1. עבה, התעבה, היה עבה וגס, נעשה קשה. 2. נעשה סמיך וגס. 3. عَلَى התנהג בקשיחות אל־, היה אלים כלפי־. غَلَّظَ II 1. עיבה, עשה גס ומגושם. 2. הקשיח ושריות. أَغْلَظَ IV 1. נהג בגסות. 2. הקשיח ושריות. أَغْلَظَ لَهُ فِي الْقَوْلِ דבר עמו קשות (בגסות). أَغْلَظَ الْيَمِينَ נשבע בקשיחות רבה. اِسْتَغْلَظَ X 1. חשב את־ לעבה וגס. 2. נעשה עבה, התעבה. غِلَظٌ, غِلْظَةٌ, غَلَاظَةٌ 1. עובי. 2. גסות. 3. קשיות, היות סמיך (נוזל). غَلِيظٌ 1. עבה, קשה, גס, מגושם. 2. קשוח, אלים. 3. קדוש (שבועה). 4. סמיך (נוזלים). طَبْعٌ غَلِيظٌ אופי גס. عَيْشٌ غَلِيظٌ חיי דוחק. الْمِعَى الْغَلِيظُ המעי הגס. غَلِيظُ الرَّقَبَةِ ע׳ رَقَبَة. مُغَلَّظٌ 1. מעובה. 2. קדוש.

غَلْغَلَ فِي חדר, הכניס פנימה. تَغَلْغَلَ חדר עמוק, נכנס פנימה, פשט, חלחל. مُتَغَلْغِلٌ חודר עמוק, מחלחל.

غَلِفَ ـَ, غَلُفَ II עטף, כיסה, צפה. غَلِفَ ـَ היה ערל, לא נמול. تَغَلَّفَ V נעטף, נצפה, הוכנס במעטפה. غُلْفَةٌ עורלה. غُلْفَةُ الْقَلْبِ ערלת לב. غِلَافٌ ר׳ أَغْلِفَةٌ ו־غُلُفٌ 1. מעטפה, עטיפה, צריה, עטיף, כריכה. 2. קרום, קליפה דקה. الْغِلَافُ الْجَوِّيُّ אטמוספרה, שכבת גזים העוטף את כדור הארץ. أَغْلَفُ ר׳ غُلْفٌ ערל. أَغْلَفُ الْقَلْبِ ערל לב, קשה לב. تَغْلِيفٌ עטיפה, צריה, כריכה. مُغَلَّفٌ 1. עטוף. 2. ר׳ مُغَلَّفَاتٌ מעטפה.

غَلِقَ ـَ סגר, הגיף, נעל, חסם. غَلِقَ ـَ 1. היה קשה לפתיחה. 2. לא נפרה. غَلَّقَ II נעל היטב, הגיף. أَغْلَقَ IV 1. נעל, סגר, חסם. 2. השבית, פסל מעבודה, סגר מפעל. أَغْلَقَ عَلَيْهِ الأَمْرُ התקשה להבין את העניין. اِنْغَلَقَ VII 1. נסגר, ננעל. 2. הסתגר. اِسْتَغْلَقَ X 1. היה קשה לפתיחה. 2. היה סבוך וסתום. اِسْتَغْلَقَ عَلَيْهِ الْكَلَامُ לא הצליח לדבר, לא ידע מה לומר. غَلَقٌ ר׳ أَغْلَاقٌ מנעול. غَلِقٌ סתום, סגור. مِغْلَاقٌ ר׳ مَغَالِيقُ 1. מנעול, בריח. 2. מנעול, שסתום. اِنْغِلَاقٌ 1. סגירות. 2. סגירות, הסתגרות (בתוך עצמו). مُغْلَقٌ סגור, נעול, חסום, אטום. مُسْتَغْلَقٌ סתום, קשה להבנה, סבוך.

غَلِمَ ـَ, اِغْتَلَمَ VIII התאווה (לתשמיש), חשק מאוד, היה "חרמן". غُلْمٌ תאווה, חושניות. غُلْمَةٌ חשק מיני. غُلَامٌ ר׳ غِلْمَانٌ 1. עלם, נער. 2. עבד, משרת. غُلَامِيَّةٌ, غُلُومَةٌ עלומים, נערות. غُلَيِّمٌ נער צעיר.

(غلو) غَلَا ـُ 1. עלה מחירו, התייקר, הוקיר. 2. فِي הגזים, הפריז, הפליג ב־, עבר על גבול. لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ קר׳ אל תהיו קיצוניים בדתכם. غَلَّى II, أَغْلَى IV ייקר, העלה את המחיר. غَالَى III فِي הגזים, הפריז ב־, עבר את הגבול, הקצין. تَغَالَى VI 1. התחרה עם־. 2. فِي הפריז ב־. اِغْتَلَى VIII התייקר, הוקר. اِسْتَغْلَى X חשב ליקר מדי. غُلُوٌّ, مُغَالَاةٌ הגזמה, הפרזה, קיצוניות. غَلَاءٌ, غُلْوَاءُ 1. יוקר. 2. להט, התלהבות. غُلَوَاءُ الشَّبَابِ שיא העלומים, להט הנעורים. خَفَّفَ مِنْ غُلَوَائِهِ שכך את להיטותו והתלהבותו, צינן אותו, מיתן אותו. غَالٍ(ي) 1. יקר, שמחירו גבוה. 2. אהוב, חביב. 3. ר׳ غُلَاةٌ קנאי, קיצוני, רדיקלי. مِنْ غُلَاةِ الشِّيعَةِ אחד מקיצוני השיעים. الْغَالِي يُطْلَبُ رَخِيصًا מש׳ מחיר בקשו יוזל. الْغَالِي غَالِي מש׳ היקר נשאר יקר.

(غلي) غَلَى ـِ 1. רתח, נתמסס מאוד. 2. התרגש, סער, כעס מאוד. غَلَّى II, أَغْلَى IV 1. הרתיח. 2. שלק (ירקות וכו'), בישל. غَلْيٌ הרתחה. غَلَيَانٌ 1. התרתחות, התמסמסות עד לרתיחה. 2. תסיסה (חברתית וכו'), סערת רוחות. دَرَجَةُ الْغَلَيَانِ נקודת הרתיחה (מאת מעלות צלזיוס). غَلَّايَةٌ ר׳ غَلَّايَاتٌ 1. קומקום. 2. דוד, סיר. غُلَيُونٌ ר׳ غَلَايِينُ 1. מקטרת.

غَلَّايَةٌ ج غَلَّايَاتٌ 1. קֻמְקוּם. 2. דוּד. غَلَّايَةُ شَايٍ קֻמְקוּם תֵּה. غَالِيَةٌ ج غَوَالٍ(ي) בֹּשֶׂם (עָשׂוּי מִמּוֹשְׁק וּמִמֹּר). مَغْلِيٌّ רְתוּחַ, שָׁלוּק, חֲלִיטַת תֵּה, צְמָחִים וכו'.

غَمَّ ـُ 1. כִּסָּה, הִסְתִּיר, טִשְׁטֵשׁ. 2. צִעֵר, הֶעֱצִיב, הִדְאִיג. غَمَّمَ II כִּסָּה, הִשְׁחִיר. أَغَمَّ IV 1. צִעֵר, הִשְׁחִיר, הֶעֱצִיב, כִּסָּה בַּעֲנָנִים. 2. הִקְדִּיר, הִתְעַצֵּב. إِنْغَمَّ VII. إِغْتَمَّ VIII נֶעֱצַב, הָיָה נוּגֶה, הִתְקַדֵּר. غَمٌّ ج غُمُومٌ. غُمَّةٌ ج غُمَمٌ צַעַר, עֶצֶב, מַצְּבוֹן לֵב حَتَّى تَنْجَلِيَ الغُمَّةُ עַד יַעֲבֹר זַעַם. غَمَامَةٌ ج غَمَامٌ وغَمَائِمُ עֲנָנָה. عِبٌ حَبُّ الغَمَامِ בָּרָד. غِمَامَةٌ ج غَمَائِمُ סְנֵי צִינוֹרוֹת, מַסֵּכָה עַל עֵינֵי הַסּוּס. غَامٌّ מְעַצִּיב, מַדְאִיג. مَغْمُومٌ. مُغْتَمٌّ עָצוּב, נוּגֶה, דּוֹאֵג, שָׁרוּי בְּצַעַר.

غَمَدَ ـِ הֵשִׁיב חַרְבּוֹ אֶל נַדְנָהּ, הִסְתִּיר, כִּסָּה, הִקְנָה. غَمَّدَ II הִסְתִּיר, כִּסָּה. أَغْمَدَ IV 1. הֵשִׁיב לְנַדְנוֹ. 2. נָעַץ חֶרֶב בְּגוּשָׁהּ. تَغَمَّدَ V עָטָה, כִּסָּה, הִסְתִּיר. تَغَمَّدَهُ اللهُ بِرَحْمَتِهِ אֱלֹהִים יַשְׁפִּיעַ עָלָיו מֵרֹב רַחֲמָיו. غِمْدٌ ج أَغْمَادٌ وغُمُودٌ נָדָן, נַרְתִּיק הַחֶרֶב. لَا يَجْتَمِعُ سَيْفَانِ فِي غِمْدٍ. لَا يَسَعُ السَّيْفَيْنِ غِمْدٌ מ' אֵין שְׁנֵי מְלָכִים מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּכֶתֶר אֶחָד.

غَمُرَ ـُ 1. שָׁפַע, נָתַן הַרְבֵּה. 2. הָיָה בּוּר, חֲסַר נִסָּיוֹן. غَمَرَ ـُ 1. כִּסָּה, הֵצִיף, שָׁטַף, עָלָה עַל גְּדוֹתָיו. 2. بِـ הִרְעִיף, נָתַן בְּשֶׁפַע, הִשְׁפִּיעַ (טוֹבָה וכו'). غَمَرَهُ شُعُورٌ بِالفَرَحِ הוּצַף בְּרִגְשׁוֹת שִׂמְחָה. غَمَرَهُ بِخَيْرِهِ הִשְׁפִּיעַ עָלָיו מִטּוּבוֹ. غَامَرَ III הִסְתַּכֵּן, נִכְנַס לְהַרְפַּתְקָאוֹת, הִמֵּר. غَامَرَ بِمَالِهِ הִמֵּר בְּכַסְפּוֹ. غَامَرَ بِنَفْسِهِ סִכֵּן נַפְשׁוֹ, הִשְׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד. إِنْغَمَرَ VII נִשְׁטַף, הוּצַף, נִתְכַּסָּה, עָלָה עַל גְּדוֹתָיו.

غَمْرٌ 1. הֲצָפָה, שִׁטָּפוֹן. 2. ج غِمَارٌ מְצוּלוֹת, מַעֲמַקֵּי מַיִם. 3. ج أَغْمَارٌ בּוּר, חֲסַר נִסָּיוֹן. 4. סְפִיר וכו'. غَمْرَةٌ ج غِمَارٌ 1. מְצוּלוֹת, מַעֲמַקִּים. 2. מַעֲרֹבֶלֶת. غِمَارُ البَحْرِ מְצוּלוֹת יָם. غِمَارُ الحَيَاةِ מְהוּמוֹת וּמַעֲרֹבֶלֶת הַחַיִּים. غِمَارُ المَعْرَكَةِ מַעֲרֹבֶלֶת הַקְּרָב. غَمَرَاتُ المَوْتِ הַרְהוּרֵי גְּסִיסָה. مُغَامَرَةٌ ج مُغَامَرَاتٌ הַרְפַּתְקָה, הִסְתַּכְּנוּת, סִכּוּן, הִמּוּר. غَامِرٌ 1. שׁוֹטֵף, מֵצִיף, מְרֻבֶּה. 2. שׁוֹמֵם, חָרֵב, רֵיק. مَغْمُورٌ 1. עָלוּם, לֹא יָדוּעַ, שָׁכוּחַ אֵל. 2. שָׁטוּף, מוּצָף, מְכֻסֵּה מַיִם. مُغَامِرٌ הַרְפַּתְקָן, מְהַמֵּר, חֲסַר אַחְרָיוּת.

غَمَزَ ـِ 1. بِـ רָמַז, קָרַץ בְּעַיִן, מִצְמֵץ. 2. عَلَى، فِي הִשְׁמִיץ אֶת, הוֹצִיא לַעַז עַל. 3. מִשֵּׁשׁ. 4. צָלַע. غَمَزَ قَنَاتَهُ מִשֵּׁשׁ אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלּוֹ, תָּקַף עַל קַנְקַנּוֹ. غَمَزَهُ بِمُلَاحَظَةٍ נָתַן לוֹ רֶמֶז. تَغَامَزَ VI קָרְצוּ זֶה לָזֶה, נָתְנוּ מַשְׁמָעוּת בִּקְרִיצַת עַיִן, רָמְזוּ. إِغْتَمَزَ VIII הִשְׁמִיץ, הֵטִיל דֹּפִי, זִלְזֵל בְּ-. غَمْزَةٌ ج غَمَزَاتٌ 1. רֶמֶז, קְרִיצַת עַיִן, מִצְמוּץ, סִימָן. 2. הֶעָרָה עוֹקְצָנִית וּמַשְׁמִיצָה. غَمَّازٌ 1. רַמָּאי. 2. מַלְשִׁין, מַשְׁמִיץ. غَمَّازَةٌ ج غَمَّازَاتٌ גֻּמַּת חֵן. مَغْمَزٌ ج مَغَامِزُ מוּם, פְּגָם, לִקּוּי, דֹּפִי. مَا فِيهِ مَغْمَزٌ אֵין בּוֹ דֹּפִי.

غَمَسَ ـِ טָבַל (גּוּשׁ בְּדִיוֹ, בְּמָרָק וכו'), שִׁקֵּעַ. غَمَّسَ II טָבַל בְּ-, שִׁקֵּעַ וְגוֹ' אָכַל בִּמְטִבּוֹת. إِنْغَمَسَ VII فِي 1. נִטְבַּל בְּ-, שָׁקַע בְּ-. 2. שָׁקַע (בְּהִרְהוּרִים, בִּקְרִיאָה), נִכְנַס רֹאשׁ וְרֻבּוֹ. إِنْغَمَسَ فِي المَلَذَّاتِ שָׁקַע בַּהֲנָאוֹת (בְּתַעֲנוּגוֹת) הַחַיִּים.

غَمَضَ ـُ 1. עָצַם עַיִן, עָצַר, זָעַף. 2. נִסְתַּר, הָיָה סָתוּם. غَمَّضَ II 1. עָצַם (עֵינַיִם), עִצֵּר. 2. סָתַם, עָשָׂה לְסָתוּם וְקָשֶׁה לַהֲבָנָה, עִרְפֵּל. 3. عَنْ הֶעֱלִים עַיִן מִ-, עָשָׂה עַצְמוֹ כְּלֹא רוֹאֶה. غَمَّضَ جُفُونَهُ عَلَى القَذَى סָבַל אֶת יִסּוּרָיו בְּשַׁתְקָנוּת, בָּלַע אֶת הָעֶלְבּוֹן בִּשְׁתִיקָה. أَغْمَضَ IV 1. עָצַם, סָגַר. 2. הֶעֱלִים עַיִן, הִתְיַחֵס בְּסַלְחָנוּת. 3. לֹא עָמַד עַל מִשְׁמָר, הִתְעַשֵּׁר. غَمْضٌ שֵׁנָה. غَمْضَةٌ מִצְמוּץ. فِي غَمْضَةِ عَيْنٍ כְּהֶרֶף עַיִן, כְּרֶגַע. غَامِضٌ ج غَوَامِضُ מִסְתּוֹרִי, מְעֻרְפָּל, סָתוּם, לֹא בָּרוּר. غُمُوضٌ עִרְפּוּל, מִסְתּוֹרִיּוּת, מִסְתּוֹרִין, חֹסֶר בְּהִירוּת. إِغْمَاضُ العَيْنِ הַעֲלָמַת עַיִן.

غَمَطَ ـِ 1. בָּעַט, בָּזָה. 2. זִלְזֵל בְּ-, כָּפַר, הִצְטַעֵר. 3. הִתְכַּחֵשׁ לְ-, כָּפַר בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל-. غَمَطَ حَقَّهُ הִתְכַּחֵשׁ לִזְכוּתוֹ.

غَمْغَمَ 1. מִלְמֵל, אָמַר דְּבָרִים לֹא בְּרוּרִים, "גִּמְגֵּם". 2. רָטַן, נָהַם. غَمْغَمَةٌ מִלְמוּל, דִּבּוּר לֹא בָּרוּר, רִטּוּן, נְהִימָה, "גִּמְגּוּם".

غَمُقَ ـُ غَمِقَ ـَ غَمَقَ ـُ נִכְלַל, הָיָה כָּבֵד, נִשְׁמַט מֵרֹב טִלְטוּל (צֶבַע). غَامِقٌ כֵּהֶה, עָמֹק. غَمِيقٌ עָמֹק.

(غمي) غُمِيَ (أُغْمِيَ) عَلَيْهِ הִתְעַלֵּף, אִבֵּד אֶת הַכָּרָתוֹ. غَمَّى II כִּסָּה (עֵינַיִם). إِغْمَاءٌ. إِغْمَاءَةٌ עִלָּפוֹן, אִבּוּד הַכָּרָה. إِسْتِغْمَايَةٌ מ' כִּסּוּי עֵינַיִם. لُعْبَةُ الاسْتِغْمَايَةِ מ' מִשְׂחַק הַמַּחְבּוֹאִים (כִּסּוּי עֵינַיִם). مُغْمًى عَلَيْهِ מְעֻלָּף, מוּכֵּה עִלָּפוֹן, נְטוּל הַכָּרָה.

غَنَّ ـُ 1. אִנְפֵּף, דִּבֵּר דֶּרֶךְ הָאַף. 2. נַעֲשָׂה לְגַן פּוֹרֵחַ. أَغَنُّ ج غُنٌّ נ' غَنَّاءُ 1. מָלֵא צִמְחִים, מְלַבְלֵב, פּוֹרֵחַ. 2. מְאַנְפֵּף. رَوْضَةٌ غَنَّاءُ גַּן פּוֹרֵחַ. غُنَّةٌ אִנְפּוּף, דִּבּוּר דֶּרֶךְ הָאַף.

غَنِجَ ـَ تَغَنَّجَ V הִתְפַּנֵּק, הִתְחַנְחֵן, "עָשָׂה פוֹזוֹת". غُنْجٌ פִּנּוּק, גַּנְדְּרָנוּת, הִתְחַנְחֲנוּת. غَنُوجٌ. بَابَا غَنُوجٌ מ' מַאֲכַל חֲצִילִים מְרֻסָּקִים, טְחִינָה וְשׁוּם. مِغْنَاجٌ מְפֻנֶּקֶת.

(غندر) تَغَنْدَرَ הִתְגַּנְדֵּר. غَنْدُورٌ מ' "גַּנְדְּרָן", גַּנְדְּרָן. غَنْدُورَةٌ מ' אִשָּׁה מְגֻנְדֶּרֶת וּמְקֻשֶּׁטֶת.

(غنص) غُنُوصِيَّةٌ G גְּנוֹסְטִיקָה, יְדִיעָנוּת (זֶרֶם דָּתִי מִיסְטִי בַּנַּצְרוּת בַּמֵּאוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת לַסְּפִירָה). غُنُوصِيٌّ גְּנוֹסְטִי, יוֹדֵעַ.

غَنْغَرِينَا G גַּנְגְּרֶנָה (רְפוּאָה)

غَنِمَ ـَ 1. נָטַל שָׁלָל, לָקַח שָׁלָל, בָּזַז, בָּא בְּמִלְקָחַיִם. 2. זָכָה בְּ-, עָשָׂה בְּחֶלְקוֹ, הִצְלִיחַ. إِغْتَنَمَ VIII 1. לָקַח שָׁלָל. 2. נִצֵּל הִזְדַּמְּנוּת, הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּיִתְרוֹנוֹ. إِغْتَنَمَ الفُرْصَةَ الذَّهَبِيَّةَ מ' (عل) إِسْتَغَلَّ. إِسْتَغْنَمَ X בִּקֵּשׁ לְנַצֵּל הִזְדַּמְּנוּת, יִתְרוֹן וכו'. غُنْمٌ. مَغْنَمٌ ج مَغَانِمُ 1. שָׁלָל, בִּזָּה, מַלְקוֹחַ. 2. רֶוַח, הַצְלָחָה, בְּרָכָה.

غَنَمٌ צאן, עדר צאן. غَنِيمَةٌ ج غَنَائِمُ שלל. غَنِيمَةٌ بَارِدَةٌ טרף קל. رَضِيَ مِنَ الغَنِيمَةِ بِالإِيَابِ ברח, היתה לו נפשו לשלל. غَنَّامٌ נוקד, מגדל צאן, רועה צאן. غَانِمٌ זוכה, מצליח. عَادَ سَالِمًا غَانِمًا שב בשלום ובהצלחה רבה.

غَنِيَ ـَ 1. התעשר, צבר הון. 2. عَنْ ותר על־, לא נזקק ל־. 3. بـ הסתפק ב־, אמר די. غَنَّى II פצח בשירה, שר, זמר. غَنَّى الحَمَامُ המו היונים. أَغْنَى IV 1. העשיר, העתיר. 2. عَنْ איפשר ל־ לוותר על־. 3. יצא את־, מילא מקום. لَا يُغْنِي فَتِيلًا חסר תועלת. مَنْ لَمْ يُغْنِهِ مَا يَكْفِيهِ أَعْجَزَهُ مَا يَكْفِيهِ פת׳ איזהו עשיר השמח בחלקו. تَغَنَّى V 1. שר, רנן. 2. بـ שיבח, הלל את־, שר ל־. اِغْتَنَى VIII צבר הון, היה לעשיר. اِسْتَغْنَى X 1. عَنْ ותר על־, לא נזקק ל־. 2. היה לעשיר. اِسْتَغْنَى عَنْ فُلَانٍ סיים עבודת פלוני, פטר אותו. غِنًى 1. עושר, הון. لَا غِنَى عَنْهُ שאין לוותר עליו, חיוני, הכרחי. إِنَّهُ فِي غِنًى عَنْهُ אינו זקוק לו. غَنِيٌّ ج أَغْنِيَاءُ 1. עשיר, בעל הון רב. 2. بـ מלא ב־, שופע. 3. عَنْ אינו זקוק ל־. الغَنِيُّ מכינויי האל (בקוראן). غَنِيُّ الحَرْبِ נובוריש. غَنِيٌّ عَنِ البَيَانِ למותר להסביר, הדבר מדבר בעד עצמו. الغَنِيُّ عَنْوَانُهُ פת׳ מ׳ אוהבי עשיר רבים. غِنَاءٌ עושר, שפע ברכה. غِنَاءٌ שירה, זמרה, רנה. غِنَاءٌ جَمَاعِيٌّ שירה בציבור. غِنَاءٌ فَرْدِيٌّ שירת סולו. غِنَائِيٌّ של שירה. حَفْلَةٌ غِنَائِيَّةٌ קונצרט ווקלי. غِنَائِيَّةٌ אופרה. مَسْرَحِيَّةٌ غِنَائِيَّةٌ מחזמר. أُغْنِيَّةٌ ج أَغَانٍ(ي) وَأُغْنِيَاتٌ שיר, זמרה, פזמון. مَغْنًى ج مَغَانٍ(ي) 1. מעון. 2. מ׳ חווילה. اِسْتِغْنَاءٌ ויתור, אי־נחיצות. غَانِيَةٌ ج غَوَانٍ(ي) 1. יפהפייה שאינה זקוקה לתכשיטים בשל יופיה. 2. אשה נשואה. 3. רקדנית (במועדון לילה). مُغَنٍّ(ي) זמר. مُغَنِّيَةٌ זמרת.

غَيْهَبٌ ج غَيَاهِبُ חושך (של בית סוהר).

(غوث) غَاثَ ـُ أَغَاثَ IV 1. עזר ל־, תמך ב־. 2. הציל, חלץ מצרה, הושיע. اِسْتَغَاثَ X ביקש עזרה מ־. غَوْثٌ עזרה. وَكَالَةُ غَوْثِ اللاَّجِئِينَ סוכנות הסעד לפליטים של האו"ם (אונר"א). اِسْتِغَاثَةٌ קריאה לעזרה. مُغِيثٌ עוזר, מושיע. المُغِيثُ המושיע, אלוהים. مُسْتَغِيثٌ מבקש עזרה. كَالْمُسْتَغِيثِ مِنَ الرَّمْضَاءِ بِالنَّارِ מן הפח אל הפחת.

(غور) غَارَ ـُ שקע, חדר (מים) בקרקע, ירד, חלחל באדמה (מים). أَغَارَ IV عَلَى תקף, פשט על־, הסתער על־, התנפל על־, ערך פשיטה על־. غَوْرٌ ج أَغْوَارٌ 1. בקעה, עמק. 2. שקע. 3. קרקעית, תחתית. غَوْرُ الأُرْدُنِّ בקעת הירדן. بَعِيدُ الغَوْرِ 1. עמוק מאוד. 2. מעמיק. سَبَرَ غَوْرَهُ ר׳ سَبَرَ. غَارٌ ج غِيرَانٌ وَأَغْوَارٌ 1. שקע, גומה. 2. מערה. 3. דפנה (שיח). عَادَ مُكَلَّلًا بِالغَارِ שב עטור זרי דפנה, חזר מנצח. غَارَةٌ ج غَارَاتٌ. إِغَارَةٌ התקפה, פשיטה, התנפלות, הסתערות. غَارَةٌ جَوِّيَّةٌ התקפה אווירית. مَغَارٌ مَغَارَةٌ ج مَغَارَاتٌ מערה. مِغْوَارٌ ج مَغَاوِيرُ 1. קומנדו (איש). 2. אמיץ, עז רוח. مُغِيرٌ מסתער, מתנפל.

غُورِيلَّا Sp. גורילה (קוף).

غَازٌ ר׳ גז.

غُوَيْشَةٌ מ׳ צמיד.

(غوص) غَاصَ ـُ فِي 1. צלל, שקע ב־. 2. התעמק (בנושא), נכנס לעבי הקורה. غَوَّصَ II הצליל, שיקע, הטביל, גרם שיצלול. غَوْصٌ צלילה (במסורת). غَوِيصٌ עמוק. غَوَّاصٌ 1. צולל, צוללן, אמודאי, שולה פנינים. 2. דולה פנינים. غَوَّاصَةٌ ج غَوَّاصَاتٌ צוללת. غَوَّاصَةٌ ذَرِّيَّةٌ (نَوَوِيَّةٌ) צוללת גרעינית. مَغَاصٌ מקום צלילה או דליית פנינים.

(غوط) غَاطَ ـُ שקע (בחול, בטיט וכו׳). غَوَّطَ II העמיק. تَغَوَّطَ V עשה את צרכיו. غَوْطٌ ج أَغْوَاطٌ وَغِيَاطٌ שקע. غُوطَةٌ ج غُوطَاتٌ אזור פורה שופע מים וגנים. غُوطَةُ دِمَشْقَ אזור גני דמשק. غَوِيطٌ עמוק. تَغَوُّطٌ עשיית צרכים. غَائِطٌ 1. צואה (של אדם). 2. שקע. تَحْلِيلُ الغَائِطِ בדיקת צואה.

غُوطِيٌّ גותי (באמנות). الفَنُّ الغُوطِيُّ אמנות גותית (סגנון האמנות באירופה במאות ה־12–16).

غَوْغَاءُ 1. רעש, המולה ר׳ ضَوْضَاء. 2. אספסוף, המון. غَوْغَائِيٌّ 1. דמגוג. 2. דמגוגי. غَوْغَائِيَّةٌ דמגוגיה, הטיית דעת הציבור באמצעות הסתה.

(غول) غَالَ ـُ 1. הרג, רצח. 2. פגע ב־. 3. בגד. غَالَتْهُ يَدُ القَدَرِ פגע בו הגורל. اِغْتَالَ VIII התנקש בחייו, רצח. غَالٌ ج غَالَاتٌ מנעול. غُولٌ ج غِيلَانٌ وَأَغْوَالٌ 1. "גול", שד. 2. מפלצת, דמון, רוח רעה. غِيلَةٌ. اِغْتِيَالٌ התנקשות, רצח. قُتِلَ غِيلَةً נרצח בהתנקשות. اِغْتِيَالٌ سِيَاسِيٌّ רצח פוליטי. اِغْتِيَالٌ مُوَجَّهٌ סיכול ממוקד. غَائِلَةٌ ج غَوَائِلُ פגע, צרה, אסון.

(غوي) غَوَى ـِ 1. תעה, סטה מדרך הישר, נתפתה. 2. התעה, הטעה, פיתה. غَوِيَ ـَ חבב, חשק ב־, התאווה ל־, חמד, נכסף ל־. غَوَّى II. أَغْوَى IV התעה, הסית, פיתה. أَغْوَاهُ الشَّيْطَانُ התעה אותו השטן. اِسْتَغْوَى X התעה, הדיח, פיתה. غَيٌّ תעייה, סטייה מדרך הישר. تَمَادَى فِي غَيِّهِ דבק בחטאיו, המשיך לסטות מדרך הישר. غِيَّةٌ ج غِيَّاتٌ 1. תאווה, חשק. 2. ס׳ נטייה, חיבה, תחביב. غَوَايَةٌ סטייה, חטא, פיתויים. إِغْوَاءٌ הדחה לדבר עבירה, פיתוי. غَاوٍ(ي) 1. סוטה, מפתה. 2. ج غُوَاةٌ חובב ר׳ (هوي) هَاوٍ. 3. תועה, שוגה. وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الغَاوُونَ ק׳ והמשוררים - ילכו אחריהם התועים. مَغْوَاةٌ مُغْوَاةٌ ج مَغْوِيَاتٌ פח, מלכודת.

غَيٌّ ר׳ (غوي). غَايَةٌ ج غَايَاتٌ 1. קצה הגבול, מקסימום, קץ, סוף. 2. תכלית, מטרה, מגמה. الغَايَةُ تُبَرِّرُ الوَاسِطَةَ ר׳ (برر). فِي غَايَةِ الكَمَالِ בתכלית

משלמת. لِلْغَايَةِ במקסימום, מאוד. مَا غَايَتُكَ؟ מה מטרתך (רצונך)? هٰذِهِ غَايَةُ الْمَطَافِ זה סוף הדרך. عِنْدَ الْغَايَةِ يُعْرَفُ السَّبْقُ מ׳: בעת סכמו יוכל אדם או יושר. غَائِيٌّ תכליתי. غَائِيَّةٌ תכליתנות (בפילוסופיה).

(غيب) غَابَ ـِ عَنْ נעדר, נפקד מ׳, לא נכח, לא היה נוכח ב׳. غَابَ عَنْ بَالِهِ שכח, פרח מזכרונו. غَابَ عَنْ بِلَادِهِ נעדר מארצו. غَابَ عَنْ صَوَابِهِ (وَعْيِهِ، عَنِ الْوُجُودِ) התעלף, אבד את הכרתו (עשתונותיו). غَيَّبَ II הסתיר, כסה, טמן, העלים, הסית, הרחיק. غَيَّبَهُ الثَّرَى נטמן באדמה, נקבר. اِغْتَابَ VIII השמיץ את׳ בהעדרו, הלך רכיל, הוציא דבתו רעה. غَيْبٌ 1. העדר, העדרות, נפקדות, אי נוכחות. 2. רז, צפון, נסתר. غَيْبًا، عَنْ ظَهْرِ الْغَيْبِ בעל פה, מתוך הזכרון. عَالَمُ الْغَيْبِ עולם הנסתר. عَلَّامُ الْغُيُوبِ יודע צפונות ונסתרות, אלוהים. غَيْبِيٌّ רזי, סודי, מסתורי, מטפיזי. غَيْبِيَّةٌ، قُوًى غَيْبِيَّةٌ עולם הנסתר, כוחות על־טבעיים, מטפיזיקה. غَابَةٌ ج غَابَاتٌ وَغَابٌ יער, חורש, חורשה, ג׳ונגל. الْغَابُ الْهِنْدِيُّ חזרן, במבוק. إِنْسَانُ الْغَابِ אורנג־אוטנג (קוף). قَانُونُ الْغَابِ חוק הג׳ונגל. وُحُوشُ الْغَابِ חיות יער, חיות הג׳ונגל. غَابِيٌّ יערי. غِيبَةٌ השמצה, הוצאת דבה, רכילות. غِيَابٌ העדרות, נפקדות. غِيَابِيٌّ בהעדרו, שלא בנוכחות. حُكْمٌ غِيَابِيٌّ פסק דין שהוצא בהעדר הנאשם. غَيَابَةٌ ج غَيَابَاتٌ קרקעית, תחתית. غَيْبُوبَةٌ עלפון, חוסר הכרה, קומה. مَغِيبٌ 1. העדרות. 2. שקיעה (של שמש, ירח וכו׳). 3. אלמן קש. مُغِيبَةٌ אלמנת קש. تَغَيُّبٌ העדרות, אי נוכחות. اِغْتِيَابٌ השמצה, הוצאת דבה. غَائِبٌ 1. נפקד, נעדר, לא נוכח. 2. נסתר (בדקדוק), גוף שלישי. أَمْوَالُ الْغَائِبِينَ נכסי נפקדים. غَائِبٌ حَاضِرٌ נפקד־נוכח (המוגדר בחוק כתושב במדינה למעשה אך היה נעדר בעת הקמתה). صَلَاةُ الْغَائِبِ תפלת אשכבה. يَرَى الشَّاهِدُ مَا لَا يَرَى الْغَائِبُ מ׳: טוב מראה עינים מהלך נפש. مُغَيِّبَاتٌ סמי הרדמה. مُغَيَّبٌ ج مُغَيَّبَاتٌ עלום, נסתר. الْمُغَيَّبَاتُ עולם הנסתר, הנשגב מבינת אדם, טרנסצנדנטלי.

غِيتُو، جِيتُو ז׳ גטו.

(غيث) غَاثَ ـِ המטיר, הוריד גשם (אלוהים). غَيْثٌ גשם, ברכה. أَوَّلُ الْغَيْثِ قَطْرٌ ثُمَّ يَنْهَمِرُ ראשיתו מצער ואחריתו ישגה מאוד.

غَيَدَ ـَ טפף, צעד קלות (כנערה). غَادَةٌ ج غَادَاتٌ עלמה צעירה, נערה ענוגה.

(غير) غَارَ ـَ عَلَى 1. קנא ב־ על־, חשד בבגידה. 2. קנא ב־, רגז על הפקרת האשה. غَيَّرَ II שינה, הסיר, החליף. إِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ כי לא ישנה אלוהים דרכו של עם עד אם ישנה בעצמו את דרכו. غَايَرَ III 1. שנה, לא דמה ל־, נבדל מ׳, היה שונה מ׳. 2. נגד, סתר את׳. 3. התחרה עם׳. أَغَارَ IV 1. עורר קנאה, הרגיז מתוך קנאה. 2. תקף, התקיף. 3. ר׳ (غور). تَغَيَّرَ V השתנה, התחלף, נבדל, הוסר. تَغَايَرَ VI היה שונה מ׳, נגד, סתר. غَيْرٌ 1. אחר, שונה, לא זה, שאינו. 2. חוץ מ׳, מלבד, בלעדי, זולת, בלי, לבד מן, להוציא את׳. 3. לא, אי־, אין. 4. שם כמות: لَا أَوْ لَيْسَ غَيْرُ. لَيْسَ غَيْرُ ותו לא. الْغَيْرُ הזולת. الْأَغْيَارُ 1. האחרים. 2. הגויים. غَيْرَ أَنَّ אולם, ברם, אלא ש־. غَيْرَ مَرَّةٍ לא פעם, יותר מפעם. بِغَيْرِ حُدُودٍ בלי גבול, חריגה. وَغَيْرُهُ. وَغَيْرُ ذٰلِكَ ועוד, וכדומה. غَيْرِيٌّ זולתן, אלטרואיסט. الْجِنْسِيَّةُ الْغَيْرِيَّةُ הטרוסקסואליות. غَيْرِيَّةٌ זולתנות, אהבת הזולת, אלטרואיזם. غِيَرُ الدَّهْرِ תהפוכות הזמן. غَيْرَةٌ קנאה, קנאות. غَيُورٌ קנאי. غَيْرَانُ קנאי. تَغْيِيرٌ ج تَغْيِيرَاتٌ שינוי, חילוף, תמורה, מוטציה. غِيَارٌ ج غِيَارَاتٌ 1. חילוף, תמורה, החלפה, החלפת בגדים. 2. חלק חילוף. مُغَايِرٌ שונה, נבדל. مُغَايَرَةٌ החלפת אותיות (בדקדוק). تَغَيُّرٌ ج تَغَيُّرَاتٌ השתנות, התחלפות, תמורה. أَجْرَى تَغْيِيرَاتٍ ערך חילופין (בפוליטיקה), ערך חילופי גברי. تَغَايُرٌ 1. שוני, נגודיות. 2. החלפת אותיות. مُغَايِرٌ נוגד. مُغَايِرٌ لِلْحَقِيقَةِ נוגד את האמת (המציאות). مُتَغَيِّرٌ ج مُتَغَيِّرَاتٌ משתנה, פרמטר. الْمُتَغَيِّرُ التَّابِعُ (الْمُسْتَقِلُّ) המשתנה התלוי. الْمُتَغَيِّرُ الْوَسِيطُ (الْمُتَدَاخِلُ) משתנה מתווך. تَيَّارٌ مُتَغَيِّرٌ ר׳ (نوب) مُتَنَاوِبٌ.

(غيض) غَاضَ ـِ פחת, התמעט, נבלע, ירד. غَيْضٌ מעט, קצת. غَيْضٌ مِنْ فَيْضٍ מ׳: מעט משפע. غَيْضَةٌ ج أَغْيَاضٌ חורשה.

غَيْطٌ ס׳ ج غِيطَانٌ שדה (ערבי מצרי).

(غيظ) غَاظَ ـِ غَيَّظَ II. أَغَاظَ IV הכעיס, הרגיז, הקציף. غَيْظٌ، اِغْتِيَاظٌ כעס, רוגז, זעם, קצף, חרון אף. مَغِيظٌ، مُغْتَاظٌ כועס, רוגז, זועף, קוצף.

(غيم) غَامَ ـِ غَيَّمَ II. أَغَامَ IV התעונן (שמים), התכסה בעננים. غَيْمَةٌ ج غَيْمٌ وَغُيُومٌ עננה, ענן, עב. غَائِمٌ 1. מעונן. 2. מעורפל, לא ברור.

غَيْنٌ שם האות غ בערבית.

غِينَةٌ גינאה [illegible].

غِينِيَا גינאה (מדינה באפריקה). خِنْزِيرٌ غِينِيٌّ שפן נסיון.

ف פ. 1. האות העשרים בא"ב הערבי, שמה فَــاء פא'א והיא אות שפתית חוככת. 2. קיצור של فُلَانٌ פלאן ע' שם. 3. קיצור של فِلْسٌ פלס (יחידת מטבע קטנה ביותר בעיראק ובירדן). 4. فَـ מילית חיבור המורה על החיבור הקשה לחוזרות על סדר: א. רציפות או על סבה ותוצאה, כגון: الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ כי אשר בראך ועשך ויכוננך. فَرَسٌ فَتْخَجٌ לסוס והפלים. ב. סמיכות, כגון: ضَرَبَهُ فَقَتَلَهُ הכהו וימת. ג. בחלק התשובה של משפטי תנאי, כגון: إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِي כי אם אוהבים אתם את אלהים לכו אחרי. 5. בבטוי أَمَّا... فَـ... באשר ל־ קשורה... הרי... כגון: فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً כי והנה באשר לקצף הוא יעלה באפעפעות. 6. להדגשה, כגון: وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ כי ואת בגדיך טהר. 7. לפני פעל הווה המורה על משאלה בסוף המשפט שמקדימה לו בקשה או שלילה, כגון: يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا כי מי יתן והייתי אתם והיה לי אשר רב.

فَاءٌ שם האות ف בערבית.

(فأت) إِفْتَأَتَ VIII **عَلَى** השליל על־, קבל על־, האשים באשמת שווא. **إِفْتَأَتَ بِرَأْيِهِ** נהג בשרירות, השליט את דעתו על־. **إِفْتِئَاتٌ** 1. עלילת שוא. 2. אלימות, זדון.

فَاتْرِينَة، فَتْرِينَة ח. חלון ראוה ע' (وجه) وَاجِهَة.

فَاتُورَة ח. ج **فَوَاتِيرُ** חשבון, חשבונית ע' (كشف) كَشْفُ حِسَابٍ.

فُؤَادٌ ج **أَفْئِدَةٌ** לב, לבב. **فَارِغُ الْفُؤَادِ** חסר דאגות. **مِنْ صَمِيمِ الْفُؤَادِ** מעמקי הלב.

فَأْرَةٌ ج **فَأْرٌ وَفِئْرَانٌ** 1. עכבר. 2. עכבר (במחשב). 3. מקצועה. **تَمَخَّضَ الْجَبَلُ فَوَلَدَ فَأْرًا** מה' ההר הוליד עכבר.

فَأْسٌ ج **فُؤُوسٌ** קרדם, גרזן. **الْعِلَاقَةُ بِالْفَأْسِ وَلَا الْحَاجَةُ إِلَى النَّاسِ** מה' עשה שבתך חל ואל תצטרך לבריות.

فَاشِي، فَاشِيسْتِيٌّ ת. פשיסט, פשיסטי. **فَاشِيَّةٌ، فَاشِيسْتِيَّةٌ** פשיזם.

فَاصُولْيَاءُ، فَاصُولِيَّةٌ ח. שעועית (צמח).

فَاقَا לכן, וכו.

(فأل) تَفَاءَلَ VI ראה ורדות, צפה לטוב, היה אופטימי. **تَفَاءَلُوا بِالْخَيْرِ تَجِدُوهُ** מה' צפה לטוב תמצאנו. **تَفَاؤُلٌ** אופטימיות, ראית סימני הצלחה. **مُتَفَائِلٌ** אופטימי, רואה ורדות. **فَأْلٌ** סימן, הצלחה, אושר. **قَرَأَ الْفَأْلَ** נחש את המזל (בקפה, בקלפים וכו').

فَانِيلَّة ח. גופיה.

فَانُوسٌ ج **فَوَانِيسُ** פנס. **فَانُوسٌ سِحْرِيٌّ** ע' (سحر).

فَاوَانْيَا ח. אדמונית (צמח, peony).

(فأي) فِئَةٌ ج **فِئَاتٌ** 1. חבר, חבורה, קבוצת אנשים. 2. סוג, מין, דרגה. 3. סגור, קטגוריה, חוג, שדרה. **الْفِئَةُ الْخَامِسَةُ** שכבה מקורבת ועליונה. **فِئَةٌ دَمٍ** סוג דם. **كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللّٰهِ** כי כמה מעטים גברו המעטים על הרבים ברצון אלהים. **فِئَوِيٌّ** קבוצתי, מגזרי, כתתי, סקטוריאלי, של חוג או סוג. **جَمْعِيَّةٌ فِئَوِيَّةٌ** אגודה סקטוריאלית. **تَشَكُّلَاتٌ فِئَوِيَّةٌ** מיליציות כתתיות.

فِبْرَايِرُ ח. פברואר ע' شُبَاطُ.

فَبْرَكَة ח. בדוי, "פוברקי". **فَبْرِيكَةٌ** ג. **فَبَارِكُ** בית חרושת, מפעל, מיזם.

فَتَّ ـُ فَتًّا II פתת, פורר, רסק, פרר, חלק. **فَتَّ فِي عَضُدِهِ** רפה את ידו, החלישו. **يُفَتِّتُ الْأَكْبَادَ** קורע לב, מזעזע, מחריד. **تَفَتَّتَ** V. **إِنْفَتَّ** VII התפורר, התרסק לרסיסים. **فَتَّةٌ. فَتِيتَةٌ** פרק עם פתותי לחם. **فُتَاتٌ. فَتِيتٌ** פתיתים, פרורים. **تَفْتِيتٌ** פתיתה, רסוק.

فَتِئَ ـَ فَتْأً عَنْ פסק מ־, חדל מ־. **مَا فَتِئَ** לא הפסיק, לא הרפה מ־, לא נמנע מ־, המשיך ב־. **مَا فَتِئَ يَذْكُرُهُ** לא חדל מלהזכירו.

فَتَحَ ـَ 1. פתח, פער, פצה (פה). 2. התיר (קשר). 3. כבש, לכד (עיר, מדינה וכו'), קבע נכונות, כבר. 4. פרס, גולל (גוויל, ספר וכו'). 5. התחיל, החל (שיחה וכו'). 6. נשא את המשחק ובקפה, בקלפים. **فَتَحَ اعْتِمَادًا** פתח חשבון אשראי. **فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْهِ** אלהים הצליח את דרכו, הנחהו בדרך הישר. **فَتَحَ لَهُ الْبَابَ عَلَى مِصْرَاعَيْهِ** פתח לפניו את הדלת לרוחה, אפשר לו. **فَتَحَ الْبَخْتَ** נחש את מזלו של־. **فَتَحَ شَهِيَّتَهُ** פתח תאבונו את תאבונו. **فَتَحَ صَفْحَةً جَدِيدَةً** פתח דף חדש. **فَتَحَ عَيْنَيْهِ جَيِّدًا** פקח את עיניו היטב, נזהר מאוד. **فَتَّحَ** II 1. פתח לרוחה. 2. הנץ (פרח). **فَاتَحَ** III **فِي** שוחח עם־ (בענין מסוים), פתח בשיחה. **تَفَتَّحَ** V הנץ, פרח, נפתח (פרח), התרחב (לבו). **تَفَتَّحَتْ عَيْنَاهُ** נפקחו עיניו. **إِنْفَتَحَ** VII 1. נפתח. 2. הנץ. 3. נפשר. 4. הותר (קשר). 4. גלה פתיחות. **إِنْفَتَحَ عَلَى الْعَالَمِ الْخَارِجِيِّ** נפתח לעולם החיצון, קבל השפעות. **إِفْتَتَحَ** VIII 1. פתח. 2. חנך, ערך טקס פתיחה. 3. כבש, הכניע, תפס (עיר, מדינה וכו'). **إِفْتَتَحَ كَلَامَهُ بِاسْمِ اللّٰهِ** פתח (החל) את דבריו (באמרו) בשם אלהים. **إِفْتَتَحَ مَعْهَدًا** חנך מוסד. **إِسْتَفْتَحَ** X 1. התחיל ב־, החל, שם (נעשה) עסקה ראשונה של היום. 2. עתר לעזרת אלהים בתפלה, התפלל שיצאם ב־. **فَتْحٌ** 1. פתיחות, התחלה, אתחלתא. 2. הבקעה. 3. ج **فُتُوحٌ** ج ج **فُتُوحَاتٌ** כבוש, נצחון (באסלאם). 4. פתח (ـَ בדקדוק). **فَتْحُ اعْتِمَادٍ (حِسَابٍ)** פתיחת חשבון (אשראי). **رِزْقٌ مِنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ** פרנסה מאת

אלהים והצלחה פתאום. مُنَظَّمَةُ فَتْحٍ ארגון "פתח" (באשיר). كَانَ فَتْحُ مَكَّةَ فَتْحَ الفُتُوحَاتِ כיבוש מכה היה תחילת הכיבושים (באסלאם). فَتْحَةٌ ج فَتَحَاتٌ 1. פתח, חור. 2. פתיחה. 3. פתח (בדקדוק). فَتْحَةُ الصَّدْرِ (الظَّهْرِ) צוואר, מחשוף (באשלה) "דקולטה". فَتَّاحٌ פותח. الفَتَّاحُ מכינויי האל (בקוראן) והפותח שערי פרנסות. فَتَّاحَةُ عُلَبٍ פותחן קופסאות. فَتَّاحَةٌ פותחן, פותחן (שימורים, פקקים). مِفْتَاحٌ ج مَفَاتِيحُ 1. מפתח. 2. מתג, מפסק (בחשמל). مِفْتَاحُ الاشْتِعَالِ מתג הצתה. مِفْتَاحُ النُّورِ מתג תאורה. وَعِنْدَهُ مَفَاتِيحُ الغَيْبِ لا يَعْلَمُهَا إلاَّ هُوَ ה' ואתו המפתחות הנעלמות לא ידעתן זולתו. مِفْتَاحْجِيٌّ ج مِفْتَاحْجِيَّةٌ עושה (מרכבות). مِفْتَاحِيَّةٌ דמי מפתח. مُفَاتَحَةٌ פתיחה ופנייה. تَفَتُّحٌ 1. פריחה, פריחה. 2. פתיחות, התרחבות. 3. מוכנות לקליטה, התפתחות. إِنْفِتَاحٌ פתיחות. سِيَاسَةُ الانْفِتَاحِ מדיניות הפתיחות (בכלכלה וכו'). إِفْتِتَاحٌ פתיחה, חנוכה (של מוסד וכו'). لَيْلَةُ الافْتِتَاحِ הצגת בכורה. إِفْتِتَاحِيٌّ של פתיחה. جَلْسَةٌ افْتِتَاحِيَّةٌ ישיבת פתיחה, ישיבה ראשונה (בוועידה, בפרלמנט וכו'). مَقَالٌ افْتِتَاحِيٌّ מאמר ראשי. إِسْتِفْتَاحٌ 1. התחלה. 2. בקשה מאת אלהים לנצחון. 3. עסקת מכירה ראשונה של היום. فَاتِحٌ 1. פותח. 2. כובש, לוכד עיר וכו'. 3. בהיר (צבע). فَاتِحُ الشَّهِيَّةِ מתאבן. الفَاتِحُ مِنْ أَيْلُولَ אחד בספטמבר. فَاتِحَةٌ ج فَوَاتِحُ 1. פתיחה, התחלה, ראשית. 2. הקדמה. (سُورَةُ) الفَاتِحَةِ. فَاتِحَةُ الكِتَابِ הסורה הראשונה של הקוראן. مَفْتُوحٌ 1. פתוח. 2. כבוש. 3. מקולס, פרוח. خِطَابٌ (كِتَابٌ) مَفْتُوحٌ ר' (خطب) خِطَابٌ. مُتَفَتِّحٌ 1. פתוח. 2. חמוד, נאה, פורח וכו'.

(فتخ) فَتْخَةٌ ج فَتَخٌ טבעת ר' دِبْلَة.

فَتَرَ ـُ 1. נעשה פושר, נחלש, רפה, התפורר. 2. عَنْ התרשל ב-, נרפה. فَتَرَ حَمَاسُهُ נתקררה התלהבותו. فَتَرَتْ هِمَّتُهُ רפו ידיו. فَتَّرَ II הפשיר, ריפה, הפיג, צנן (התלהבות). فَتْرٌ ج أَفْتَارٌ מלוא הטפיים, טפח. فَتْرَةٌ ج فَتَرَاتٌ 1. משך זמן, תקופה, שלב. 2. הפסקה, הפוגה. 3. רפיון, קרירות (של רגש). فَتْرَةُ اسْتِرَاحَةٍ הפסקה (מנוחה וכו'). فَتْرَةٌ انْتِقَالِيَّةٌ תקופת מעבר, בין הערבים (בתחילתו שלוש וכו'). فَتْرَةٌ حَرِجَةٌ תקופה קריטית. بَيْنَ فَتْرَةٍ وَأُخْرَى מפעם לפעם, לעתים מזומנות. فُتُورٌ פושרות, רפיון, אדישות, קרירות. فَاتِرٌ 1. פושר, בינוני. 2. חלש, אדיש, רפה. 3. קריר. إِسْتِقْبَالٌ فَاتِرٌ קבלת פנים קרירה. هِمَّةٌ فَاتِرَةٌ רפיפות, חוסר מרץ.

فَتَّشَ II 1. عَنْ חפש, בדק, ערך חיפוש. 2. דרש וחקר, בחן. 3. عَلَى פקח על, השגיח על, שם עינו על. تَفْتِيشٌ ج تَفَاتِيشُ 1. חיפוש, בקורת, בדיקה, בחינה. 2. פקוח. أَمْرُ تَفْتِيشٍ צו חיפוש. مَحَاكِمُ التَّفْتِيشِ אינקויזיציה. تَفْتِيشِيٌّ של חיפוש ובקורת, פקוח. مُفَتِّشٌ מפקח, מבקר, משגיח, בודק. مُفَتِّشُ تَعْلِيمٍ מפקח חנוך. مُفَتِّشُ الشُّرْطَةِ العَامُّ המפקח הכללי של המשטרה (המפכ"ל). مُفَتِّشِيَّةٌ לשכת המפקח.

فَتْفَتَ 1. פתת, פורר, ריסק ר' فَتَّ. 2. إِلَى התרועע עם.

فَتَقَ ـُ فَتَّقَ II 1. פרם, התיר תפר. 2. קרע, חתך. الحَاجَةُ تُفَتِّقُ الحِيلَةَ כורח המציאות הוא אבי ההמצאה. تَفَتَّقَ V 1. נקרע לגזרים. 2. נפרם (תפר). 3. عَنْ המציא (רעיון וכו'). تَفَتَّقَتْ قَرِيحَتُهُ عَنْ ابْتِكَارٍ جَدِيدٍ מוחו המציא המצאה חדשה. إِنْفَتَقَ VII נפרם, נקרע, פקע. فَتْقٌ ج فُتُوقٌ בקיע, קרע, פרצה, פרץ. فِتَاقٌ שבר, בקע, פריצה. رَتْقُ الفَتْقِ איחה את הקרע. فَاتِقٌ פורם, קורע. هُوَ الفَاتِقُ وَالرَّاتِقُ על פיו ישק דבר. مَفْتُوقٌ פרום, קרוע.

فَتَكَ ـِ بِـ הרג, קטל, קרע לגזרים, עשה שמות ב-. فَتَكَ بِهِمْ فَتْكًا ذَرِيعًا עשה בהם שפטים, השמיד אותם, קרס אותם עד היסוד. فَتْكٌ הרג, קטל. فَتِيكَةٌ הרס. فَتَّاكٌ. فَاتِكٌ קטלני, רצחני. وَبَاءٌ فَتَّاكٌ מגפה קטלנית.

فَتَلَ ـِ فَتَّلَ II 1. פתל, קלע, שזר. 2. עוה. يَفْتِلُ فِي الذُّرْوَةِ وَالغَارِبِ ר' (ذرو) ذُرْوَةٌ. تَفَتَّلَ V 1. נשזר. 2. נעוה. 3. התפתל, התעקל. إِنْفَتَلَ VII 1. נפתל, נשזר, נקלע, נפנה. 2. התעקל. 3. הלך לו מאתו, פנה, "התקפל". فَتْلٌ פתילה, שזירה. فَتْلَةٌ ج فَتَلاتٌ חוט. شَمَّعَ الفَتْلَةَ "התקפל", נמלט, ברח. فَتِيلٌ 1. פתיל, שזור. 2. פתיל. لا يُجْدِي (يُغْنِي) فَتِيلاً לא מועיל, פרוטה לפרוטה, לא יעזור. فَتِيلَةٌ פתילה. فَتَائِلُ ר' פתילות, מנורת נפט. فَتَّالٌ שזר. مَفْتُولٌ שזור, קלוע. مَفْتُولُ العَضَلاتِ שרירי, בעל שרירים חזקים.

فَتَنَ ـِ 1. הקסים, שבה לב, צודד. 2. عَنْ הסיח דעתו מ-. 3. פתה, הדיח, העמיד בנסיון. 4. عَلَى הלשין על. فُتِنَ بِـ إِفْتَتَنَ VIII بِـ הוקסם מ-, התפתה, הלך שבי אחרי, נמשך ל-. فِتْنَةٌ 1. קסם, עידוד, משיכה, חן. 2. פתוי, שדול, מזימים. 3. ج فِتَنٌ מחלוקת, מרד, פרוד, מלחמת אזרחים. فِتْنَةٌ طَائِفِيَّةٌ מחלוקת (מכסות) עדתי. فِتْنَةٌ لِلأَنْظَارِ מחמד (מראה) עין, מקסים, מצודד. ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ ר' טעמו פרי מרדכם. فُتُونٌ. فَاتِنٌ ج فَوَاتِنُ 1. מקסים, שובה לב, מרתק. 2. מלשין. الفَتَّانُ כינוי לשטן. مَفَاتِنُ קסמים. كَشَفَتْ لَهُ عَنْ مَفَاتِنِهَا גילתה לו את קסמיה (מחמדיה). مَفْتُونٌ بِـ מוקסם, אחוז בחבלי קסם.

(فتو. فتى) فَتُوَ ـُ فَتِيَ ـَ נעשה עלם. أَفْتَى IV פסק, הוציא פסק הלכה, חוה את דעתו (בעניני הלכה). إِسْتَفْتَى X 1. בקש חוות דעת (בעניני הלכה). 2. ערך משאל, סקר. فَتًى ج فِتْيَانٌ وفِتْيَةٌ 1. עלם, צעיר, בחור. 2. גבור. فَتَى أَحْلامِهَا אביר חלומותיה. فَتَاةٌ ج فَتَيَاتٌ עלמה צעירה, בחורה. فَتَاةُ أَحْلامِهِ נערת חלומותיו, בחירת לבו. فَتِيٌّ ج فِتَاءٌ של נעורים, צעיר, בוסר. فَتْوَى ج فَتَاوٍ(ي) وفَتَاوَى פסק הלכה, פסק דין, חוות דעת הלכתית. فُتُوَّةٌ 1. עלומים, בחרות, נעורים. 2.

גבורה. 3. תלמיד תיכון בקדם צבאי. 4. חבר בסדר אבירים ערביים (בעבר). 5. פריון, נדיבות. 6. מי שלבו מתנשא, גברתן. إفتاء פסיקה הלכתית, מתן חוות דעת. دار الإفتاء לשכת המופתי. إستفتاء 1. בקשת חוות דעת הלכתית, מתן "פתווה". 2. משאל עם וכדו', סקר. إستفتاء الرأي العام סקר דעת הקהל. إستفتاء شعبي משאל עם. مفت(ي) מופתי, מורה הלכה מוסלמי. سماحة المفتي כינוי של מופתי מדרגה מקצועית. فتوّة ר' בריונות, גבריות.

فجّ – פיסק, פשק רגלים. فجّ ج فجاج דרך רחבה, מעבר בין הרים. من كلّ فجّ عميق، من كلّ فجّ وصوب מכל הכיוונים. فجّ בוסר, לא בשל (פרי וכו').

فجأ – فاجأ III הפתיע, בא לפתע, הקדים. فجأة، فجاءة לפתע, פתאום, באורח לא צפוי. فجائي פתאומי, לא צפוי. مفاجأة ج مفاجآت הפתעה. مفاجأة سارّة בשורה (בייחוד תוצאות טוב). فاجئ، مفاجئ בלתי צפוי, פתאומי. إذا الفجائية – إذا המורה על פתאומיות (בדקדוק). فألقاها فإذا هي حيّة تسعى כי וישליכה והנה היא נחש מתרוצץ.

فجر – 1. פרץ על. 2. נאף, זנה. 3. התהולל. 4. חטא. 5. שקר. 6. הבקיע (מים מאדמה), הוציא. فجر في يمينه כחש את שבועתו. وقالوا لن نؤمن لك حتّى تفجر لنا من الأرض ينبوعا כי ויאמרו, לא נאמין לך עד אם תבקע לנו מן הארץ מעיין מים. فجّر II 1. פוצץ, נפץ. 2. הבקיע נחל (מים מהאדמה). فجّر القنبلة الزمنيّة פוצץ את הפצצה המתוזמנת. تفجّر V. إنفجر VII 1. התפוצץ, התנפץ, התבקע. 2. פרץ, התפרץ, הבקיע דרך (ובעיקר מים). إنفجر بالبكاء פרץ בבכי. فجر שחר, עמוד השחר. الفجر الكاذب השחר המזויף. صلاة الفجر תפילת שחרית. فجور 1. פריצות, נאוף, חטא. 2. פריקת עול, שחיתות. 3. כפירה. تفجير פיצוץ, ניפוץ, בקוע. تفجير الذرّة בקוע האטום. تفجير نووي פיצוץ אטומי. تفجّر התפוצצות, התבקעות, התנפצות. إنفجار ج إنفجارات התפוצצות, התפרצות. إنفجار سكّاني התפוצצות אוכלוסין. إنفجار الغضب התפרצות זעם. قابل للإنفجار נפיץ, קצר רוח, חסר עצב. إنفجاري של התפוצצות. صوت إنفجاري אות פוצצת (בפונטיקה). فاجر ج فجّار وفجرة 1. פרוץ, מופקר, חוטא, מושחת. 2. כופר. فاجرة זונה, יצאנית, פרוצה. متفجّر ج متفجّرات 1. מתפוצץ. 2. חסר עצב.

فجع – أفجع IV הציק, הכה מכאב, צער, גרם לאבל. فجعه موت صديقه מות ידידו הציק אותו. فجع بولده שכל אותו אסון במות בנו, מות בנו הכה בו. تفجّع V הצטער, בכה על צערו, התאבל, היה שרוי באבל. فجيعة ج فجائع אסון כבד, אבל, צרה. فجعان רעבתן, להוט אחר טרף, זולל וסובא. فجعنة רעבתנות, זוללות, להיטות. تفجّع צער, זעזוע, צער עמוק. فاجعة ج فواجع 1. אסון, שואה. 2. טרגדיה. 3. מאורע עצוב. مفجع מעציב, טרגי.

فجلة ج فجل وفجول צנון.

(فجو) فجا – פתח. فجوة ج فجوات 1. פתח, חלל ריק, רווח, סדק. 2. פער, הפרש ניכר. جسر الفجوة גישור על הפער. بينهما فجوة عميقة ביניהם פער עמוק.

فحّ – לחש (נחש), שרק. فحيح الأفعى לחש הנחש.

فحش – أفحش IV 1. עשה תועבה, נהג בשחיתות, ניבל פיו, עשה מעשה מגונה. 2. חרג מגבול הטעם. فحش، فحشاء תועבה, מעשה מגונה, נבלה, שיקוץ, ניבול פה. فحاش תועבה. تأليف فحاش ספרות זימה, פורנוגרפיה. فاحش 1. מתועב, מגונה. 2. מופרז (מחיר), יתר על המידה. 3. שערורייתי, מחפיר, מופרך. غلاء فاحش יוקר מופרז. فاحشة ج فواحش 1. זנות, פריצות. 2. תועבה, זנות, פריצות. قل إنّما حرّم ربّي الفواحش כי אמור: אשר אסר אלוהי את התועבות. متفحّشة מגונה, פרוצה.

فحص – בדק, בחן, חפש וחקר, עיין. تفحّص V בדק בקפדנות, דקדק ובחן. تفحّص كنهه בדק את תוכנו בדקדקנות. فحص ج فحوص בדיקה, בחינה, מבחן. فحص طبّي בדיקה רפואית. فحص المعلومات מבחן (בייחוד לתלמידים). فاحص בודק. فاحص حسابات רואה חשבון ר' (دقق) مدقّق.

(فحل) إستفحل X החמיר, נהיה קשה, הורע, גבר. إستفحل الشرّ נהיה הרעה קשה. إستفحل المرض המחלה החמירה. فحل ج فحول 1. זכר. 2. בעל רביעה. 3. רב כוח, אמיץ. 4. מומחה, דגול. فحول الشعر גדולי השירה. فحولة זכרות, גבריות. إستفحال החמרה, הרעה, התגברות (מחלה, מצוקה וכו'). مستفحل חמור, מחמיר, גובר, קשה, רציני. مشكلة مستفحلة בעיה חמורה.

فحم – נחנק, נהיה פחם, השחיר. فحم – שתק, נאלם, נשתתקו מלים בפיו. فحّم II פחם, פיחם, השחיר. أفحم IV סכר את פיו, השתיק. أفحمه الجواب סכר את פיו בתשובה נצחת, לא הותיר לו מענה. فحم פחם. فحم حجري פחם אבן. فحمي שחור. فحمة חתיכת פחם. فحمة الليل חשכת הלילה. فحّام פחמי, עושה פחמים. فاحم שחור.

(فحو) فحوى תוכן, פשר, משמעות. فحوى القول פשר של דבר. فحوى الكتاب תוכן העניינים (של ספר).

فخت – נקב, עשה חור, קרע.

فخّخ II מלכד. فخّ ج فخاخ وفخوخ מלכודת, פח. وقع في الفخّ נפל בפח. مفخّخ ממולכד. سيّارة مفخّخة מכונית ממולכדת, מכונית תופת.

فخذ. فخذ ج أفخاذ 1. ירך. 2. תת-שבט, בית אב.

فَخَرَ ـَ بـِ **تَفَاخَرَ** VI بـِ **إِفْتَخَرَ** VIII بـِ התפאר, התהלל, התגדל, התגאה ב׳. **فَاخَرَ** III התגאה, התפאר. **إِسْتَفْخَرَ** X חשב יותר לטוב. **فَخْرٌ**. **فَخَارٌ** 1. תהלה, פאר, תפארת, כבוד. 2. שיר תהלה ושבח של המשורר על עצמו ועל שבטו בשירה הערבית הקלסית. **وَلَا فَخْرَ** בלי להתפאר, בכל הענוות. **فَخْرِيٌّ** של כבוד (תפקיד רם, תואר וכו׳). **فَخُورٌ** 1. بـِ גאה, גא ב׳. 2. מתנשא, בעל גאוה. **إِنِّي فَخُورٌ بِصَدَاقَتِكَ** אני גא בידידות שלך. **مَفْخَرَةٌ** ج **مَفَاخِرُ** נושא לגאוה, ענין לתהלה. **فَاخِرٌ** מפואר, מפאר, מהלל, נהדר. **مُفْتَخِرٌ** 1. بـِ גא ב׳, גאה ב׳. 2. מעולה, נהדר, מצוין, סוג א׳. **فَخَّارٌ** חמר, חרס, חרסית, קאולין. **فَخَّارِيٌّ** של חרסית. **فَخَّارٌ**. **فَاخُورِيٌّ** קדר, יוצר כלי חרס.

فَخْفَخَ התרברב, התנפח בגאוה. **فَخْفَخَةٌ** פאר חיצוני מנפח.

فَخُمَ ـُ היה מפואר, נהדר. **فَخَّمَ** II 1. פאר, גדל, הלל. 2. הטעים אות (במוסיקה כגון: ص، ض، ط، ظ וגם لـ ב״الله״ ולא بكسرة). **فَخْمٌ** מפואר, כביר, אדיר, עצום, רם. **بِنَاءٌ فَخْمٌ** בנין מפואר ונהדר. **مَأْدُبَةٌ فَخْمَةٌ** ארוחה מפוארת, ארוחת מלכים. **فَخَامَةٌ** 1. פאר, הדר, תפארת. 2. הוד מעלת, תואר כבוד לנשיא, לראש ממשלה וכו׳. **تَفْخِيمٌ** 1. הלול, קלוס, מתן כבוד, הדור. 2. הטעמת אות ע׳ (طبق) **إِطْبَاقٌ**

فَدَحَ ـَ הכביד, הקשה. **فَادِحَةٌ** חמורה, כבד מאוד, חוב וכו׳. **فَادِحٌ** כבד, קשה, מכביד, חמור. **جَرِيمَةٌ فَادِحَةٌ** פשע חמור. **خَسَارَةٌ فَادِحَةٌ** 1. הפסד גדול. 2. אבדה כבדה (של מת). **مُصِيبَةٌ فَادِحَةٌ** אסון כבד. **فَادِحَةٌ** ج **فَوَادِحُ** אסון, צרה צרורה.

فَدَخَ – **فَدَشَ** – **فَدَغَ** ـَ שבר, רוצץ.

فَدْفَدٌ ج **فَدَافِدُ** אדמה צחיחה, ישימון.

فَــدَكٌ נאות מדבר בחג׳אז נשארו בהם יהודים. הנביא מוחמד התחייב עמם על מחצית רכושם בשנה השביעית להגירה, אך הח׳ליף עמר הגלה אותם משם.

فَدُمَ ـُ כבדת פה. **فَدِمَ** ـَ נפגם, היה עלג. **فَدْمٌ** ج **فِدَامٌ** עלג, טפש. **فِدَامٌ** מסננת (של כד). **فِدَامٌ**. **فِدَامَةٌ** זמם, מחסום (לפי הבהמה).

فَدَّانٌ ج **فَدَادِينُ** وأَفْدِنَةٌ 1. "פדאן" (מידת קרקע בשטח של 4,200 מטר מרובע). 2. מחרשה. 3. זוג שורים לחרישה. **فَادِنٌ** ج **فَوَادِنُ** אגן (של בואש).

(فدى) **فَدَى** ـِ **فَدَى** II. **إِفْتَدَى** VIII פדה, חלץ, גאל, נתן כפר נפש. **فَدَاهُ** (إفتداه) **بِنَفْسِهِ** הקריב את עצמו למענו. **بِالدَّمِ وَالرُّوحِ نَفْدِيكَ** בדמנו ובנשמתנו נפדה אותך, נקריב את עצמנו למענך. **تَفَادَى** VI 1. נמנע מ׳. 2. סר מן׳. 3. נזהר מן׳. **تَفَادَى الْخَطَأَ** תקן את הטעות. **فِدًى**. **فِدَاءٌ** כפרה, הקרבה, פדות. **جُعِلْتُ فِدَاكَ** הריני כפרתך. **فِدْيَةٌ** ج **فِدْيَاتٌ** وفِدًى 1. כפר נפש. 2. תשלום

תמורת שחרור מצוות קבועה (כחלק ממצוות ערבי). 3. פדיון (בעקבות מי שאי קיום מצוה והיתה). **فِدَائِيٌّ** מתאבד (כמען מטרה לאומית וכו׳), מוכן להקריב את נפשו. **تَفَادٍ(ي)** הימנעות, התרחקות מ׳. **إِفْتِدَاءٌ** 1. הצלה, גאולה. 2. הקרבה עצמית, הקדשה למענו. **فَادٍ(ي)** גואל, מכפר, מציל. **مُفَدًّى** נערץ (כינוי לאישיות רמה, כגון מלך), אהוב נפש.

فَذٌّ ج **أَفْذَاذٌ** יחיד במינו, אין דומה לו, חד פעמי.

فَذْلَكَةٌ 1. (מילה גזורה מ־فَذَلِكَ) סך הכל. 2. סיכום, תקציר. 3. פלפול, התחכמות.

فَرَّ ـِ 1. ברח, נמלט, נס. 2. إِلَى חסה ב׳, בקש מקלט אצל׳. **فَرَّ مِنَ الْمَعْرَكَةِ** ערק מהקרב. **إِفْتَرَّ** 1. נפער. 2. عَنْ חיך בהפשקו את שפתיו. **فِرَارٌ** בריחה, מנוסה. **لَاذَ بِالْفِرَارِ** נמלט על נפשו. **فَرَّارٌ** בורח, עריק, משתמט. **فَرِّيرَةٌ** ن ج **فَرِّيرَات** סביבון, "סורפרה". **مَفَرٌّ** מנוס, בריחה. **لَا مَفَرَّ مِنْهُ** אין מנוס ממנו, אין מוצא אחר. **فَارٌّ** 1. בורח. 2. משתמט, עריק.

فُرَاتٌ ערב, מתוק ומימיו. **الْفُرَاتُ** נהר פרת.

فَرَاك P חליפה ערב.

فَرَانْك ج **فَرَانْكَات** פרנק (מטבע שהיה נהוג בצרפת, בשווייץ ועוד).

فَرَاوْلَة ,it מ׳ תות שדה ע׳ **تُوت أَرْضِيّ**.

فَرِحَ ـَ 1. רוח, הרחיב, נתן רווחה. 2. הפיג (צער, דאגה וכו׳), הסיר, הקל. 3. פשק (בין רגליים), פתח. **فَرَّجَ اللّٰهُ غَمَّهُ** אלוהים הסיר את יגונו. **فُرِجَتِ السَّمَاءُ** נפתחו (ארובות) השמים. **فَرَّجَ** II 1. הרחיב, רוח. 2. عَنْ הסיר מ׳, הקל על־ אחד׳. 3. פשק. 4. عَلَى הראה (מאומה) ל׳, הצג, בדר. **فَرَّجَ عَنْهُ كُرْبَتَهُ** הפיג את צערו. **أَفْرَجَ** IV عَنْ שחרר, הוציא לחפשי, פטר, שלח. **تَفَرَّجَ** V 1. נפתח, נרוח, הוסר (יגון). 2. عَلَى צפה (בהצגה וכו׳), התבדר. **إِنْفَرَجَ** VII 1. נפתח, רחב, התפשק. 2. عَنْ התפוגג, סר, הוקל. 3. התרוח. **إِنْفَرَجَتِ الْأَزْمَةُ** פג המשבר. **فَرْجٌ** ج **فُرُوجٌ** 1. פתח, רווח, פשק (רגליים). 2. פות, ערות האשה. **فَــرَجٌ** בוח, רווחה, הצלה, פדות. **الْفَرَجُ بَعْدَ الشِّدَّةِ (الضِّيقِ)**. **بَعْدَ كُلِّ شِدَّةٍ فَرَجٌ** מה׳ סוף אנחה - הנחה. **فُرْجَةٌ** 1. הקלה, רווחה. 2. פרצה, סדק, פתח. 3. צפיה, הסתכלות. **فُرُوجَةٌ** ج **فُرُوجٌ وفَرَارِيجُ** פרגית, אפרוח, עוף (מאכל). **فُرْجِيٌّ** מעיל עליון (?). **مَفْرَجٌ** ישע, ישועה, הצלה. **إِفْرَاجٌ عَنْ** שחרור, הוצאה לחפשי. **تَفَرُّجٌ** צפיה, הסתכלות, התבדרות. **إِنْفِرَاجٌ** התפוגגות (של משבר וכו׳). **مُتَفَرِّجٌ** צופה (בסרט, בהצגה וכו׳). **مُنْفَرِجٌ** פתוח, פעור, מפושק. **زَاوِيَةٌ مُنْفَرِجَةٌ** זוית קהה (בהנדסה).

فِرْجَار P ج **فَرَاجِيرُ** מחוגה.

فِرْجَوْن P ج **فَرَاجِينُ** מגרדת ע׳ (فرش) **فُرْشَاة**.

فَرِحَ ـَ بـِ שמח, עלז, שש. **فَرَّحَ** II. **أَفْرَحَ** IV שמח, חדה. **فَرَحٌ** 1. גיל, שמחה,

עליצות, שׂשׂון. 2. ع أفْرَاحٌ שׂמחה של חתונה. يَا لَلْفَرَحِ איזו שׂמחה! فَرْحَةٌ שׂמחה, צהלה. فَرِحٌ فَرْحَانُ שׂמח, עולז, מאושר. مُفْرِحٌ משׂמח, מהנה.

فَرْخٌ II 1. נבט. 2. הבקיע אפרוחים. أَفْرَخَ IV 1. הבקיע אפרוחים. 2. הצמיח ענפים חדשים. أَفْرَخَ رَوْعَهُ ע' (روع). فَرْخٌ ع فُرُوخٌ وأَفْرَاخٌ 1. אפרוח. 2. ולד, גוזל. 3. נצר, שתיל. فَرْخُ جِلْدٍ ס' גליון (מחצית עור). فَرْخَةٌ ع فِرَاخٌ 1. פרגית. 2. עוף (מאכל). فَرْخَةٌ رُومِيَّةٌ (هِنْدِيَّةٌ) תרנגולת הודו. مُفْرِخٌ. مُفْرِخَةٌ ع مَفَارِخُ כור שׂושׂות. تَفْرِيخٌ הדגרה. آلَةُ تَفْرِيخٍ מדגרה.

فَرَدَ ـُ 1. התבודד. 2. عَنْ התבדל, פרש מ־. 3. היה יחיד במינו. 4. بِـ החליט על דעת עצמו. فَرَدَ ـِ שׂטח, פתח (מפת שולחן וכו'), פשׂק (אצבעות וכו'), גולל. فَرَّدَ II בודד, סדר, סנן. أَفْرَدَ IV 1. בודד, הפריד, הקדיש זמן מה, חבר. 2. יחד, הקדיש. أَفْرَدَ لَهُ كِتَابًا הקדיש לו ספר. أَفْرَدَ لَهُ غُرْفَةً יחד לו חדר. تَفَرَّدَ V بِـ 1. היה יחיד במינו. 2. החליט על דעת עצמו, לא שׁתף איש. إِنْفَرَدَ VII 1. התבודד, פרש. 2. بِـ לא שׁתף איש (בשלטון, בהחלטה וכו'). إِنْفَرَدَ بِالسُّلْطَةِ שלט שלטון יחיד, משל לבדו. إِسْتَفْرَدَ X 1. بِـ לא שׁתף איש ב־. 2. בודד (אותו). 3. חשב אותו ליחיד במינו. فَرْدٌ ع أَفْرَادٌ 1. בודד, פרט, אחד, אינדיבידואל, יחיד. 2. פרט. 3. אחד מאנשי. 4. יחיד במינו. 5. תיל (אקדח), סוליה. 6. אקדח. فَرْدًا فَرْدًا אחד אחד, בנפרד. أَفْرَادُ الْعَائِلَةِ בני המשפחה. قِسْمُ الأَفْرَادِ מחלקת כוח אדם. فَرْدَةٌ אחד מזוג (נעליים למשל). فَرْدِيٌّ פרטי, יחידי. حُكْمٌ فَرْدِيٌّ אוטוקרטיה. عَدَدٌ فَرْدِيٌّ מספר אי־זוגי (1, 3, 5 וכו'). غِنَاءٌ فَرْدِيٌّ סולו. مُقَابَلَةٌ فَرْدِيَّةٌ ראיון אישי. فَرْدِيَّةٌ 1. אינדיבידואליזם. 2. סוליפסיזם, לבדיות (בפילוסופיה). فَرْدَانِيَّةٌ סוליפסיזם. فَرِيدٌ 1. יחיד, בודד, נבדל, גלמוד. 2. מיוחד, יחיד במינו, אין שני לו. فَرِيدٌ فِي بَابِهِ. فَرِيدٌ نَوْعِهِ. فَرِيدٌ مِنْ نَوْعِهِ מיוחד במינו, אין כמוהו. مُنَاسَبَةٌ فَرِيدَةٌ הזדמנות בלתי חוזרת. فَرِيدَةٌ ع فَرَائِدُ 1. פנינה, אבן יקרה. 2. מ' גליון נייר. فُرَادَى. فُرَادَى אחד אחד, בנפרד. إِفْرَادٌ ביחיד (לא כזוגי או ברבים). إِنْفِرَادٌ יחידות, בדידות, גלמודיות. عَلَى انْفِرَادٍ ביחידות, לבד. الانْفِرَادُ بِالسُّلْطَةِ שלטון יחיד, אוטוקרטיה. إِنْفِرَادِيٌّ 1. אינדיבידואלי. 2. מבודד, נפרד, נבדל. 3. פרטי, מיוחד. 4. מתבודד, נוטה לבדידות. تَفَرُّدٌ יחוד, יחודיות, היות יחיד במינו. مُفْرَدٌ 1. יחיד (גם בדקדוק). 2. פרט. 3. מבדל, לבד, נבדל. بِمُفْرَدِهِ הוא, לבדו, לחוד. بِالْمُفْرَدِ בקמעונות, מכירה ליחידים. مُفْرَدَةٌ ع مُفْرَدَاتٌ ערך מלוני, מלה. مُفْرَدَاتٌ خَاصَّةٌ מונח, טרמינולוגיה, ערכים מקצועיים. مُفْرَدَاتُ الْقَامُوسِ ערכי המלון. مُنْفَرِدٌ 1. בודד, נפרד. 2. סולו. عَازِفٌ مُنْفَرِدٌ סוליסט.

فِرْدَوْسٌ O ع فَرَادِيسُ 1. גן עדן. 2. מקום פורה. الفِرْدَوْسُ الْمَفْقُودُ גן עדן האבוד. فِرْدَوْسِيٌّ של גן עדן, פורה. 2. מקלא. الفِرْدَوْسِيُّ שם של משורר פרסי.

فَرَزَ ـِ أَفْرَزَ IV 1. סוג, מיין. 2. חלק (אדמה). 3. בירר, בחר. 4. הפריש, פלט (הפרשה), הוליד, יצר, עשׂה הפניה. فَرْزُ أَصْوَاتِ النَّاخِبِينَ ספר וספרו את קולות המצביעים. فَرْزُ الْفَاكِهَةِ מיין את הפירות. فَرْزٌ 1. מיון, סיווג, ברירה. 2. חלקה. 3. הפרשה, פליטה. فَرْزُ الأَصْوَاتِ ספירת הקולות (בבחירות). فَرْزُ الأَلْوَانِ הפרדת צבעים. فَرَّازٌ. فَرَّازَةٌ ع فَرَّازَاتٌ מכונת מיון. فَرَّازَةُ اللَّبَنِ מחבצה. مِفْرَزَةٌ ع مَفَارِزُ יחידה צבאית. مِفْرَزَةٌ مِنَ الْخَيَّالَةِ יחידת פרשים. إِفْرَازٌ ع إِفْرَازَاتٌ הפרשה, פליטה. فَارِزَةٌ ع فَوَارِزُ פסיק. فَرِيزٌ. أَفْرِيزٌ ע' إِفْرِيز. مَفْرُوزٌ. مَفْرُوزَةٌ אדמה "מעשאע" ע' (شيع) مُشَاعٌ.

فَرْزَنَ. تَفَرْزَنَ P הפך לסלכה (בשחמט). تَفَرْزَنَ الْبَيْدَقُ מ' הסייל נעשׂה מלכה, עבד כי ימלוך. فِرْزَانٌ ع فَرَازِينُ מלכה (בשחמט).

فَرَسَ ـِ 1. טרף, קבר. 2. הכיר בטביעת עין. فَرُسَ ـُ נעשׂה פרש. تَفَرَّسَ V بِـ 1. נעץ מבטו חודר ב־. 2. הכיר בטביעת עין חודרת. إِفْتَرَسَ VIII טרף. فَرَسٌ זו"נ ع أَفْرَاسٌ 1. סוס, סוסה. 2. פרש (בשחמט). فَرَسُ الْبَحْرِ בהמות, סוס היאור, היפופוטם. الفَرَسُ الأَعْظَمُ פגסוס (כוכב). فَرَسُ الرِّهَانِ סוס מרוץ. كَفَرَسَيْ رِهَانٍ מ' כשני סוסי מרוץ צמודים, שווים (בתחרות, בהישגים וכו'). الفُرْسَانُ الثَّلَاثَةُ 1. הרוזן השלישי. 2. שלושת המוסקטרים. فِرَاسَةٌ טביעת עין. عِلْمُ الْفِرَاسَةِ חכמת הפרצוף, פיזיונומיה. فَرِيسَةٌ ع فَرَائِسُ טרף. فَرِيسِيٌّ פרושׁ (גם כת יהודית בימי בית שני). فُرُوسَةٌ. فُرُوسِيَّةٌ 1. פרשות, תורת הרכיבה. 2. אבירות, גבורה. إِفْتِرَاسٌ טריפה. فَارِسٌ ع فُرْسَانٌ وفَوَارِسُ 1. פרש, רוכב על סוס. 2. אביר, גבור. مُفْتَرِسٌ טורף. حَيَوَانٌ مُفْتَرِسٌ חיה טורפת. الفُرْسُ הפרסים, האיראנים. بِلَادُ الْفُرْسِ. فَارِسُ פרס, איראן. فَارِسِيٌّ פרסי, איראני. الفَارِسِيَّةُ פרסית (לשון).

فَرْسَخٌ P ع فَرَاسِخُ פרסה (מידת אורך של כ־6 קילומטר).

فَرَشَ ـُ 1. הציע (מיטה וכו'). 2. פרש, מתח, שׁטח. 3. השתרע (אדמה). 4. רהט. فَرَّشَ II 1. השתרע (אדמה). 2. רפד, שׁטח, כסה. 3. הפריש. إِفْتَرَشَ VIII השתמש ב־ כמצע. إِفْتَرَشَ الأَرْضَ وَالْتَحَفَ السَّمَاءَ (ביטוי) ישן תחת כפת השמים (בלא יצוע ובלא שמיכה). فَرْشٌ ع فُرُوشٌ 1. רהוט, ציוד הבית. 2. מצע. 3. מפה. 4. קדין. 5. רפוד. فَرْشُ الْمَائِدَةِ מפת שולחן. فَرْشُ النَّوْمِ (التَّخْتِ، السَّرِيرِ) סדין. فَرْشَةٌ ع فَرْشَاتٌ 1. יצוע, מטה. 2. סדין (אצל נוצרים). 3. מזרן. فَرَاشَةٌ ع فَرَاشَاتٌ פרפר. أَطْيَشُ مِنْ فَرَاشَةٍ מ' פזיז, נמהר. سِبَاحَةُ الْفَرَاشَةِ שחיית

פָּרַשׂ (במשמעות). فِرَاشٌ ج فُرُشٌ وأَفْرِشَةٌ 1. כָּרִית. 2. מִטָּה. 3. סָדִין. أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ עָלָה עַל יְצוּעוֹ, יָשַׁן, נָם. فَرَّاشٌ 1. שַׁמָּשׁ, שָׁרָת, שָׁלִיחַ. 2. סַבָּל. مِفْرَشٌ ج مَفَارِشُ 1. סָדִין. 2. מַפָּה (לשולחן וכו'). مَفْرُوشٌ 1. מְצֻפֶּה (טפיטה), שְׁטוּחַ. 2. بِـ מְרֻפָּד בְּ־. مَفْرُوشَاتٌ 1. רָהִיטִים, צִיּוּד בַּיִת. 2. מַצָּעִים. شَقَّةٌ مَفْرُوشَةٌ דִּירָה מְרֹהֶטֶת (להשכרה). فَرْشَةٌ ج فُرَشٌ. فُرْشَاةٌ. فُرْشَايَة ס' ج فَرَاشِي מִבְרֶשֶׁת.

فَرْشَخ. فَرْشَخ פִּשֵּׂק רַגְלַיִם.

فُرْصَةٌ ج فُرَصٌ 1. הִזְדַּמְּנוּת, שְׁעַת כֹּשֶׁר. 2. הַפְסָקָה (בקורסים, בין שיעורים וכו'). 3. חֻפְשָׁה, פַּגְרָה, נֹפֶשׁ. فَوْتَ الفُرْصَةَ הֶחְמִיץ אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת. انْتَهَزَ (اغْتَنَمَ، اسْتَغَلَّ) الفُرْصَةَ נִצֵּל אֶת שְׁעַת הַכֹּשֶׁר. تَكَافُؤُ الفُرَصِ שִׁוְיוֹן הִזְדַּמְּנֻיּוֹת. فُرْصَةٌ لا تُعَوَّضُ הִזְדַּמְּנוּת פָּז... فُرْصَةٌ سَانِحَةٌ הִזְדַּמְּנוּת טוֹבָה, הִזְדַּמְּנוּת פָּז. فَرِيصَةٌ ج فَرَائِصُ שְׁרִיר בֵּין הַכָּתֵף לֶחָזֶה. ارْتَعَدَتْ فَرِيصَتُهُ (فَرَائِصُهُ) הֻכָּה חַלְחָלָה, רָעַד מֵרֹב פַּחַד.

فِرْصَادٌ ראה ע' تُوت.

فَرَضَ ـِ 1. عَلَى חִיֵּב, צִוָּה, גָּזַר, הֵטִיל (חובה, מס וכו') עַל, קָבַע, הוֹרָה. 2. הִנִּיחַ. فَرَضَ إِرَادَتَهُ عَلَيْهِ כָּפָה עָלָיו אֶת רְצוֹנוֹ. فَرَضَ حِصَارًا הֵטִיל מָצוֹר. فَرَضَ ضَرِيبَةً הֵטִיל (קָבַע) מַס. فَرَضَ فَرِيضَةً دِينِيَّةً צִוָּה מִצְוָה דָּתִית (אסלאם). لِنَفْرِضْ! נַנִּיחַ! فَرَّضَ II חָתַךְ, עָשָׂה חָרִיץ. افْتَرَضَ VIII הִנִּיחַ (הנחה), קָבַע, הֶעֱלָה סְבָרָה, שִׁעֵר, הִנָּה. 2. عَلَى חִיֵּב אֶת־, צִוָּה עַל־. فَرْضٌ ج فُرُوضٌ 1. הַנָּחָה. 2. חֹק (אלוהי), חוֹבָה, חוֹב, מִצְוָה, קְבִיעָה דָּתִית. 3. הַנָּחָה, סְבָרָה. 4. שֵׁנִי, חֵלֶק (בירושה בחוק האסלאמי). فَرْضُ عَيْنٍ מִצְוַת יָחִיד (באסלאם). فَرْضُ كِفَايَةٍ מִצְוָה כְּלָלִית (אשר חובה על כל אחד). أَدَّى فُرُوضَ الطَّاعَةِ لِـ קִיֵּם חוֹבַת הַמִּשְׁמַעַת לְ־, סָר לְמִשְׁמַעְתּוֹ שֶׁל־. عَلَى فَرْضِ أَنْ בְּהַנָּחָה שֶׁ־. فَرْضِيٌّ שֶׁל הַשְׁעָרָה, הִיפּוֹתֵטִי. فَرْضِيَّةٌ הַשְׁעָרָה, הִיפּוֹתֵזָה. فَرِيضَةٌ ج فَرَائِضُ מִצְוָה דָּתִית. فَرِيضَةُ الجُمُعَةِ תְּפִלַּת יוֹם הַשִּׁשִּׁי. أَصْحَابُ (ذَوُو) الفَرَائِضِ הַיּוֹרְשִׁים (לפי דיני האסלאם). عِلْمُ الفَرَائِضِ דִּינֵי יְרֻשּׁוֹת (באסלאם). افْتِرَاضٌ 1. הַנָּחָה. 2. הִיפּוֹתֵזָה, הַשְׁעָרָה. افْتِرَاضٌ أَسَاسِيٌّ הַנָּחַת יְסוֹד. افْتِرَاضِيٌّ הִיפּוֹתֵטִי. خِيَارٌ افْتِرَاضِيٌّ בְּרֵרַת מֶחְדָּל. مَفْرُوضٌ מֻנָּח (בהנחה). مَفْرُوضَاتٌ מִסִּים, הֶטֵּלִים.

فَرَطَ ـُ 1. פָּרַד (ענבים, גרעינים מהלקטים), פֵּרֵט, הִפְרִיד. 2. مِنْ פָּלַט (מִשְּׂפָתָיו) (דיבור), נִכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ. فَرَطَ مِنْهُ كَلَامٌ بَذِيءٌ נִפְלְטוּ מִפִּיו מִלִּים גַּסּוֹת. فَرَطَ مِنْهُ الشَّيْءُ אָבַד לוֹ הַדָּבָר. فَرَّطَ II فِي 1. הִזְנִיחַ בְּ־, הִתְרַשֵּׁל בְּ־. 2. וִתֵּר, זִלְזֵל בְּ־, עָשָׂה מַחְדָּל, הֶחְמִיץ. 2. אִבֵּד, בִּזְבֵּז. مَا فَرَّطْنَا فِي الكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ק' לֹא הֶחְסַרְנוּ מִן הַסֵּפֶר דָּבָר. أَفْرَطَ IV הִגְזִים, הִפְרִיז, עָבַר אֶת גְּבוּל הַמִּדָּה, הִפְלִיג בְּ־. انْفَرَطَ VII הִתְפָּרֵד, הִתְפָּרֵק, נִפְרַד לַחֲלָקָיו, נִפַּץ. انْفَرَطَ عِقْدُهُمْ הִתְפָּרְקָה הַחֲבוּרָה.

הִתְפַּזְּרוּ לְכָל רוּחַ. فَرْطٌ רֹב, גֹּדֶל, עֹדֶף, גֹּדֶשׁ. مِنْ فَرْطِ حُبِّهِ מֵרֹב אַהֲבָתוֹ. فُرُطٌ מ' רבים. قُرَاطَةٌ 1. עֹדֶף. 2. כֶּסֶף קָטָן, מָעוֹת. تَفْرِيطٌ הִתְרַשְּׁלוּת, הַזְנָחָה, מַחְדָּל, זִלְזוּל (באחריות, בחובה וכו'). إِفْرَاطٌ רִבּוּי, הַגְזָמָה, הַפְרָזָה. إِفْرَاطُ الإِنْتَاجِ יִצּוּר יֶתֶר (על הצריכה). مُفْرِطٌ מֻפְרָז, מֻגְזָם, מִתְרַשֵּׁל. مُفْرَطٌ מֻגְזָם.

فَرْطَحَ שִׁטֵּחַ, פָּרַס, פָּחַס. مُفَرْطَحٌ שָׁטוּחַ. رَأْسٌ مُفَرْطَحٌ רֹאשׁ פָּחוּס.

فَرَعَ ـَ גָּבַהּ, עָלָה. فَرَعَ قُرَاءَهَا גָּבַהּ מֵעֲלֵיהֶם. فَرَّعَ II 1. פִּצֵּל, חִלֵּק לִסְעִיפִים, פִּצֵּל לְעַנְפִים. 2. סִדֵּר. أَفْرَعَ IV. افْتَرَعَ VIII 1. הֵסִיר בְּתוּלִין. 2. הֵחֵל בְּ־. تَفَرَّعَ V 1. הִסְתָּעֵף, הִתְפַּצֵּל, הִתְחַלֵּק. 2. مِنْ נוֹבַע מִן, הִתְפַּצֵּל מִ־, הִסְתָּעֵף מִ־, נִבְנָה מִשֹּׁרֶשׁ מְסֻיָּם. فَرْعٌ ج فُرُوعٌ وأَفْرُعٌ 1. עָנָף, בַּד וְשֶׁל עֵץ, שְׁלוּחָה. 2. סְנִיף, שְׁלוּחָה, חֵלֶק מִדָּבָר. 3. צַמֶּרֶת (של עץ), אָמִיר. فَرْعٌ أَسَاسِيٌّ (رَئِيسِيٌّ). فَرْعُ التَّخَصُّصِ תְּחוּם הַהִתְמַחוּת. فُرُوعُ الحِزْبِ סְנִיפֵי הַמִּפְלָגָה. فُرُوعُ الشَّجَرَةِ עַנְפֵי הָעֵץ. فُرُوعُ الفِقْهِ עַנְפֵי הַהֲלָכָה (באסלאם). فُرُوعُ المُشْكِلَةِ הַסְּתָעֲפֻיּוֹת (חלקיו) הַבְּעָיָה. شَرْعًا وَفَرْعًا ע' (شرع). فَرْعَةٌ ج فَرَعٌ עֲפַר רֶחֶם, הַוְּלָד הָרִאשׁוֹן. فَرْعِيٌّ 1. עַנְפִּי. 2. מִשְׁנִי, נִלְוֶה, לְוַאי, נִסְפָּח. 3. צְדָדִי (דרך), מִסְתָּעֵף מ', נוֹבֵעַ מִן. شَرِكَةٌ فَرْعِيَّةٌ חֶבְרָה בַּת. لَجْنَةٌ فَرْعِيَّةٌ וַעֲדַת מִשְׁנֶה. مُشْكِلَةٌ فَرْعِيَّةٌ בְּעָיָה מִשְׁנִית. تَفَرُّعٌ הִסְתָּעֲפוּת, הִתְפַּצְּלוּת. فَارِعٌ תָּמִיר, גָּבוֹהַּ, נִשָּׂא. مُتَفَرِّعَاتٌ נִסְפָּחִים, דְּבָרֵי לְוַאי.

فَرْعَنَ (גזור מ־فرعون) אֻפְשָׁר לְ־ לִחְיוֹת רוֹדָן (להתעמר). تَفَرْعَنَ הִתְעַמֵּר בְּרִשְׁעוּת, הָיָה רָשָׁע. فَرْعَنَةٌ הִתְעַמְּרוּת, רִשְׁעוּת, עָרִיצוּת. فِرْعَوْنٌ ج فَرَاعِنَةٌ 1. פַּרְעֹה. 2. עָרִיץ, כּוֹפֵר, אַכְזָר, עַקְשָׁן. إِللِّي مَا يِرْضَى بِحُكْمِ مُوسَى يِرْضَى بِحُكْمِ فِرْعَوْنَ מי מי שאינו מְקַבֵּל מִשְׁפַּט מֹשֶׁה (משפט צודק) יְקַבֵּל מִשְׁפַּט פַּרְעֹה. מי שאינו נוֹתֵן לְעַקְשָׁן נוֹתֵן לְשֵׁיֶשׁ.

فَرَغَ ـُ 1. הִתְרוֹקֵן, הִתְפַּנָּה. 2. مِنْ גָּמַר, סִיֵּם, הִשְׁלִים. 3. لِـ הִקְדִּישׁ, יִחֵד, יִעֵד, הִתְמַסֵּר לְ־. فَرَّغَ II 1. רוֹקֵן, הֵרִיק, אִפֵּס, הוֹצִיא. 2. שָׁפַךְ, עָרָה, יָצַק. فَرَّغَ نَفْسَهُ لِلْكِتَابَةِ הִקְדִּישׁ עַצְמוֹ לִכְתִיבָה. أَفْرَغَ IV רוֹקֵן, הֵרִיק, הוֹצִיא, פָּרַק (משא), עָרָה, שָׁפַךְ, יָצַק. أَفْرَغَ اللهُ عَلَيْهِ صَبْرًا הֶעֱנִיק הָאֵל לוֹ סַבְלָנוּת. أَفْرَغَهُ فِي قَالَبٍ יָצַק (תוכן) אוֹתוֹ בִּתְבָנִית. أَفْرَغَ مَجْهُودَهُ فِي יִחֵד (הקדיש) אֶת מַאֲמָצוֹ לְ־. تَفَرَّغَ V لِـ הִתְפַּנָּה לְ־, הִקְדִּישׁ, הִתְמַסֵּר לְ־. تَفَرَّغَ لِلْبَحْثِ הִתְפַּנָּה (התמסר) לַמֶּחְקָר. اسْتَفْرَغَ X 1. הֵקִיא, פָּלַט. 2. הֵרִיק, הוֹצִיא. 3. הֵפִיק, מִצָּה, כִּלָּה. 4. הִשְׁקִיעַ, הִקְדִּישׁ. اسْتَفْرَغَ مَجْهُودَهُ فِي הִשְׁקִיעַ מַאֲמַצָּיו בְּ־, מִצָּה אֶת כֹּחוֹ בְּ־. فَرَاغٌ 1. חָלָל, רִיק, רֵיקוּת, אַיִן, רִקּוּם. 2. חֲלִילוּת, נְבִיבוּת. 3. פְּנַאי, זְמַן חָפְשִׁי. 4. רִיק (מקום). فُرُوغٌ רֵיקוּת, חֲלִילוּת, נְבִיבוּת, הֱיוֹת פָּנוּי, הִתְפַּנּוּת. بِفُرُوغِ صَبْرٍ בְּחֹסֶר סַבְלָנוּת, בְּקֹצֶר רוּחַ. تَفْرِيغٌ 1. הֲרָקָה,

פְּרִיקָה (מטען), פִּנּוּי, שִׁחְרוּר. 2. אַפְסוּס. تَفْرِيغٌ كَهْرَبَائِيٌّ הִתְפָּרְקוּת חַשְׁמַלִּית. إِفْرَاغٌ פְּרִיקָה, פִּנּוּי, יְצִיקָה, שְׁפִיכָה. إِسْتِفْرَاغٌ 1. הֲקָאָה. 2. הֲרָקָה. فَارِغٌ 1. רֵיק, פָּנוּי, חָלוּל, נָבוּב. 2. חָפְשִׁי, מְשֻׁחְרָר. 3. בָּטֵל. بِفَارِغِ الصَّبْرِ בְּחֹסֶר סַבְלָנוּת, "עַל קוֹצִים". مَفْرُوغٌ مِنْهُ גָּמוּר, מֻשְׁלָם, מְיֻשָּׁב. مُفَرَّغٌ שָׁאוּב, מְרוֹקָן. مُفْرَغٌ מְרֻקָּן, חָלוּל, נָבוּב. مُفَرَّغٌ רֵיק. حَلْقَةٌ مُفْرَغَةٌ מַעְגַּל קְסָמִים, לְלֹא מוֹצָא.

فَرْفَرٌ، فُرْفُورٌ G ج فَرَافِيرُ 1. צִפּוֹר קְטַנָּה. 2. תַּרְנְגֹלֶת הַמַּיִם (עוף ביצות). 3. נַעַר, בָּחוּר צָעִיר.

فَرْفُورِيٌّ، فَغْفُورِيٌّ G כְּלֵי חַרְסִינָה.

فَرْقَشَ מ' בִּדֵּר. فَرْقَشَةٌ בִּדּוּר.

فَرَقَ ـُ 1. חִלֵּק, פִּלֵּג. 2. بَيْنَ הִבְדִּיל, הִבְחִין, הִפְרִיד, הִפְלָה בֵּין. 3. עָשָׂה שְׂבִיל (בשיער). فَرِقَ ـَ 1. פָּחַד, יָרֵא, נִבְהַל, נִרְעַד (מפחד), פָּחַד. 2. عَلَى חָמַל עַל, דָּאַג ל'. فَرَّقَ II 1. חִלֵּק, הִפְרִיד לַחֲלָקִים, פִּלֵּג, פִּזֵּר (גם המונים). 2. بَيْنَ הִבְחִין, הִבְדִּיל בֵּין. 3. הִפְלָה (לטובה או לרעה), קִפֵּחַ. 4. הִפְחִיד, הִבְהִיל. سِيَاسَةُ فَرِّقْ تَسُدْ מְדִינִיּוּת הַפְרֵד וּמְשֹׁל. فَرَّقَ الْمُظَاهَرَةَ פִּזֵּר אֶת הַהַפְגָּנָה. فَارَقَ III 1. נִפְרַד מ', נִפְרַד מִן, נָטַשׁ. 2. بَيْنَ הִבְחִין בֵּין. فَارَقَ الْحَيَاةَ עָזַב חַיִּים לְכָל חַי. تَفَرَّقَ V 1. הִתְפַּזֵּר, נִתְפָּרֵד, נָפוֹץ. 2. הִסְתָּעֵף, הִתְפַּצֵּל, הִתְפַּלֵּג. تَفَرَّقُوا أَيْدِي سَبَأ נָפוֹצוּ לְכָל רוּחַ. تَفَرَّقَتْ كَلِمَتُهُمْ נֶחְלְקוּ בְּדֵעוֹתֵיהֶם, חָלְקוּ אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. تَفَارَقَ VI، إِفْتَرَقَ VIII נִפְרַד מ'. تَفَارَقَ (إِفْتَرَقَ) الصَّدِيقَانِ נִפְרְדוּ שְׁנֵי הַיְּדִידִים זֶה מִזֶּה. فَرْقٌ ج فُرُوقٌ 1. חֲלֻקָּה, הַפְרָדָה. 2. הֶבְדֵּל, פַּעַר, הֶפְרֵשׁ. 3. הַבְחָנָה. لَا فَرْقَ بَيْنَهُمَا אֵין הֶבְדֵּל בֵּין שְׁנֵיהֶם. فُرُوقُ الأَسْعَارِ הֶבְדֵּלֵי (הֶפְרֵשֵׁי) הַמְּחִירִים. فَرَقٌ פַּחַד, מוֹרָא, נִבְהָל. فَرِقٌ מוֹרָא, פַּחַד, יִרְאָה, אֵימָה. فِرْقَةٌ ج فِرَقٌ 1. קְבוּצָה, חֲבוּרָה, קָהָל. 2. צֶוֶת, חֶבֶר, חֶבְרָה. 3. כַּת. 4. שִׁשַּׁת אֲנָשִׁים, לַהֲקָה. 5. אֻגְדָּה, דִּיוִיזְיָה. الفِرْقَةُ الأَجْنَبِيَّةُ לִגְיוֹן הַזָּרִים. فِرْقَةُ إِنْشَادٍ מַקְהֵלָה. فِرْقَةُ إِنْقَاذٍ צֶוֶת הַצָּלָה. فِرْقَةٌ تَمْثِيلِيَّةٌ לַהֲקַת שַׂחְקָנִים. الفِرْقَةُ الخَامِسَةُ גַּיִס חֲמִישִׁי. فِرْقَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ תִּזְמֹרֶת. فُرْقَةٌ 1. הִתְפָּרְקוּת. 2. פְּרֵדָה. 3. מַחְלֹקֶת, רִיב. فَرِيقٌ 1. צֶוֶת, חֶבֶר, קְבוּצָה. 2. צַד ר' طَرَف. 3. רַב־אַלּוּף. فَرِيقٌ رِيَاضِيٌّ קְבוּצַת סְפּוֹרט. فَرِيقٌ مِنَ الْحَاضِرِينَ חֵלֶק מֵהַנּוֹכְחִים. الفَارُوقُ כִּנּוּי שֶׁל הַח'לִיף עֻמַר שֶׁהִבְדִּיל בֵּין צֶדֶק לְאִי צֶדֶק. فُرْقَانٌ 1. הוֹכָחָה. 2. הַבְחָנָה (בין אמת לשקר). الفُرْقَانُ הַקֻּרְאָן. مَفْرَقٌ، مَفْرِقٌ ج مَفَارِقُ 1. צֹמֶת, הִסְתַּעֲפוּת, מִפְלָג. 2. שְׁבִיל (בשיער). تَفْرِيقٌ 1. פִּזּוּר (המונים וכו'). 2. חֲלֻקָּה, הַבְדָּלָה, הַבְחָנָה, הַפְרָדָה, פֵּרוּד. 3. הַפְלָיָה. 4. קִפּוּחַ. تَفْرِقَةٌ 1. הַפְלָיָה, קִפּוּחַ. 2. חִלּוּק, פִּזּוּר. 3. הַבְחָנָה. تَفْرِقَةٌ عِرْقِيَّةٌ (عُنْصُرِيَّةٌ) הַפְלָיָה גִּזְעִית, אַפַּרְטְהַייד. مُفَارَقَةٌ 1. הִפָּרְדוּת. 2. הַבְדָּלָה. 3. סְתִירָה, פָּרָדוֹקְס. مُفَارَقَةٌ تَارِيخِيَّةٌ אָנַכְרוֹנִיזְם. مُفَارَقَاتُ الزَّمَنِ סְתִירוֹת הַזְּמַן (הגורל). فِرَاقٌ פְּרֵדָה, הִסְתַּלְּקוּת. تَفَرُّقٌ 1. הִתְפַּזְּרוּת, הִתְחַלְּקוּת, הִתְפָּרְדוּת. 2. הִתְפָּרְסוּת (כוחות). إِفْتِرَاقٌ 1. הִפָּרְדוּת. 2. גֵּרוּשִׁין. فَارِقٌ ج فَوَارِقُ 1. הֶבְדֵּל, הֶפְרֵשׁ, פַּעַר. 2. אַבְחָנָה, גּוֹרֵם מַבְדִּיל. فَوَارِقُ اجْتِمَاعِيَّةٌ פְּעָרִים חֶבְרָתִיִּים. فَوَارِقُ دَقِيقَةٌ דַּקּוּיוֹת, נִיאוּאַנְסִים. مَعَ الفَارِقِ לְהַבְדִּיל. مُفَرَّقٌ 1. מְפֻזָּר, מְחֻלָּק, מְפֻצָּל. 2. בּוֹדֵד. مُفَرَّقٌ קִמְעוֹנִי. بِالْمُفَرَّقِ בְּקִמְעוֹנוּת, מְכִירָה לַיְּחִידִים. تَاجِرُ الْمُفَرَّقِ קִמְעוֹנַאי. مُتَفَرِّقٌ מְפֻזָּר, שׁוֹנֶה. مُتَفَرِّقَاتٌ 1. שׁוֹנוֹת (כותרת למדור). 2. שׁוֹנוֹת. مُفْتَرَقٌ ج مُفْتَرَقَاتٌ צֹמֶת, הִסְתַּעֲפוּת, פָּרָשַׁת דְּרָכִים.

فَرْقَدٌ ج فَرَاقِدُ כּוֹכַב הַקֹּטֶב, כּוֹכַב הַצָּפוֹן (הצפוני). الفَرْقَدَانِ שְׁנֵי כּוֹכָבִים זוֹהֲרִים הַקְּרוֹבִים לְכוֹכַב הַקֹּטֶב.

فَرْقَعَ פּוֹצֵץ, פִּצְפֵּץ. تَفَرْقَعَ הִתְפּוֹצֵץ, הִתְפַּצְפֵּץ. فَرْقَعَ بِأَصَابِعِهِ הִכָּה בְּאֶצְבְּעוֹת צְרוּרוֹת (לאות שמחה). فَرْقَعَةٌ פִּצּוּץ, פִּצְפּוּץ, קוֹל שֶׁל פִּצּוּץ. مُفَرْقَعٌ ج مُفَرْقَعَاتٌ חֹמֶר נֶפֶץ.

فَرَكَ ـُ שִׁפְשֵׁף, מִשְׁמֵשׁ, חִכֵּךְ, גֵּרֵד, קִרְצֵף. فَرَّكَ II גֵּרֵד (במהירות), שִׁפְשֵׁף, חִכֵּךְ. تَفَرَّكَ V، إِنْفَرَكَ VII שֻׁפְשַׁף, גֹּרַד, קֻרְצַף. فَرِيكٌ، فَرِيكَةٌ מַאֲכַל חִטָּה יְרֻקָּה וּקְלוּיָה. مِفْرَاكٌ מַקְלֵף. مَفْرَكَةٌ מְשִׁיחָה. فَارِكٌ، فَارِكَةٌ סוֹרֶרֶת, מוֹרֶדֶת (אישה שאינה מקיימת חיי אישות עם בעלה).

فَرْكَشَ מ' קִלְקֵל, "בִּלְבֵּל", עָשָׂה אִי סֵדֶר. فَرْكَشَةٌ קִלְקוּל, אִי סֵדֶר, "בַּלָּגָן".

فَرَمَ ـِ، فَرَّمَ II קָצַץ (בשר, בצל וכו'), קִצֵּץ, חָתַךְ לַחֲתִיכוֹת קְטַנּוֹת. مِفْرَمَةٌ، فَرَّامَةٌ מַקְצֵצָה (לבשר, לבצל וכו'), מַטְחֵנָה, מַלְכֵּדָה. مَفْرُومٌ קָצוּץ, קָצוּץ (בשר וכו'). دُخَانٌ مَفْرُومٌ טַבַּק קָצוּץ (למקטרת).

فَرْمَان T ج فَرَامِينُ פִירְמָן, צַו (של הסולטאן העות'מאני).

فَرْمَلَ F בָּלַם. فَرْمَلَةٌ ج فَرَامِلُ 1. בְּלִימָה. 2. בֶּלֶם, בְּלָמִים (במכוניות וכו') ר' (كبح) مِكْبَح. فَرْمَلْجِي בַּלָּם.

فُرْنٌ ج أَفْرَانٌ L 1. תַּנּוּר, תַּנּוּר אֲפִיָּה. 2. מַאֲפִיָּה. فُرْنٌ ذَرِّيٌّ (نَوَوِيٌّ) כּוּר גַּרְעִינִי. فُرْنٌ عَالٍ(ي) כּוּר הִתּוּךְ. فَرَّانٌ אוֹפֶה.

(فرنج) تَفَرْنَجَ F הִתְמַעֲרֵב, הִתְנַהֵג כְּאֵירוֹפִּי. إِفْرَنْجِيٌّ אֵירוֹפִּי. الإِفْرَنْجُ הָאֵירוֹפִּים. بِلَادُ الإِفْرَنْجِ، فِرَنْجَةٌ אֵירוֹפָּה.

فِرِنْدٌ 1. פֶּרֶט שֶׁל גַּרְעִינֵי רִמּוֹן. 2. חֶרֶב.

فَرَنْسَا צָרְפַת. فَرَنْسِيٌّ، فَرَنْسَاوِيٌّ צָרְפָתִי. الفَرَنْسِيسُ הַצָּרְפָתִים. الفَرَنْسِيسْكَان הַפְרַנְצִיסְקָנִים.

فَرِهَ ـَ הָיָה עַז וּפָעִיל. فَرُهَ ـُ יָפָה, הָיָה חִנָּנִי. فَارِهٌ 1. עַרְנִי, פָּעִיל. 2. יָפֶה. سَيَّارَةٌ فَارِهَةٌ ר' سَيَّارَة.

فَرْهَدَ יָפָה, נַעֲשָׂה יָפֶה. فُرْهُودٌ 1. יָפֶה, חִנָּנִי. 2. גּוּר. الفُرْهُود הַפּוֹגְרוֹם

הַפְּרָעוֹת וְהַבִּזָּה בִּיהוּדֵי עִירַאק בִּתְקוּפַת שִׁלְטוֹנוֹ שֶׁל רַשִׁיד עָאלִי אַלְ־כִּילַאנִי ב־1941.

(فرو) فَرَأٌ، فَرَا ج أَفْرَاءٌ חֲמוֹר פֶּרֶא, עָרוֹד.

فَرْوَةٌ ج فِرَاءٌ פַּרְוָה. فَرْوَةُ الرَّأْسِ קַרְקֶפֶת. أَبُو فَرْوَةٍ ס׳ עַרְמוֹנִים. فَرَّاءٌ פַּרְוָן, תַּגָּר פַּרְווֹת אוֹ תּוֹפֵר פַּרְווֹת.

(فري) فَرَى ـِ 1. שִׁסַּע, קָרַע לִקְרָעִים. 2. בָּדָה, שִׁקֵּר. إِفْتَرَى VIII בָּדָה, סִפֵּר שְׁקָרִים, הִמְצִיא מִלִּבּוֹ, הֶעֱלִיל עַל־. فِرْيَةٌ ج فِرًى עֲלִילַת שָׁוְא, דִּבָּה, בְּדוּתָה, הַאֲשָׁמַת שָׁוְא, שֶׁקֶר. فِرْيَةُ دَمٍ עֲלִילַת דָּם. إِفْتِرَاءٌ הַמְצָאַת שְׁקָרִים, טְפִילַת אַשְׁמַת שָׁוְא. مُفْتَرٍ(ي) בַּדַּאי, מַטְפִּיל עֲלִילוֹת. مُفْتَرَيَاتٌ בְּדוּתוֹת, שְׁקָרִים, כְּזָבִים

فَزَّ ـِ נִבְהַל, נִבְעַת, קָפַץ מֵרֹב בֶּהָלָה. أَفَزَّ IV הִבְהִיל, הִבְעִית, הִפְחִיד. إِسْتَفَزَّ X 1. הִתְגָּרָה בְּ־. 2. גֵּרָה, שִׁסָּה. 3. עוֹרֵר רֹגֶז. فَزَّةٌ קְפִיצָה (של בהלה), בֶּהָלָה. إِسْتِفْزَازٌ הִתְגָּרוּת, הִתְגָּרוּת, שִׁסּוּי, פְּרוֹבוֹקַצְיָה. إِسْتِفْزَازِيٌّ פְּרוֹבוֹקָטִיבִי, הִתְגָּרוּתִי.

فَزَرَ – فَزَرَ II קָרַע, בָּקַע. فَزَارَةٌ נְמֵרָה. فَازُورَةٌ. فَزُّورَةٌ ج فَوَازِيرُ חִידָה. فَوَازِيرُ رَمَضَانَ חִידוֹת רַמַדַאן (בטלוויזיה וברדיו).

فَزِعَ ـَ مِنْ 1. נִבְהַל מִ־, חָרַד, פָּחַד, הִזְדַּעְזַע. 2. إِلَى בִּקֵּשׁ מִקְלָט אֵצֶל, בָּא לְבַקֵּשׁ עֶזְרָה מִ־. فَزِعَ مِنْ نَوْمِهِ הִתְעוֹרֵר בְּבֶהָלָה מִשְּׁנָתוֹ. فَزَّعَ II. أَفْزَعَ IV הִבְהִיל, הִבְעִית, הֶחֱרִיד, הִפְחִיד. فَزَّعَ عَنْهُ סִלֵּק הַפַּחַד מִמֶּנּוּ, הִרְגִּיעַ. فَزَعٌ ج أَفْزَاعٌ בֶּהָלָה, חֲרָדָה, פַּחַד, אֵימָה, זְוָעָה, פָּנִיקָה. فَزِعٌ. فَزْعَانُ מְבֹהָל, שָׁרוּי בְּפַחַד, חָרֵד, יָרֵא. فَزَّاعَةٌ דַּחְלִיל. مُفْزِعٌ מַזְוִיעַ, מַבְהִיל, מַבְעִית, מַחֲרִיד.

فُسْتَانٌ P ج فَسَاتِينُ שִׂמְלָה. فُسْتَانُ السَّهْرَةِ שִׂמְלַת עֶרֶב.

فُسْتُقٌ Ar. פִּסְתָּה, עֵץ הַפִּסְתָּה וּפִרְיוֹ, פִּיסְטוּקִים. فُسْتُقٌ حَلَبِيٌّ פִּיסְטוּקִים. فُسْتُقُ الْعَبِيدِ בָּטְנִים, אֱגוֹזֵי אֲדָמָה. فُسْتُقِيٌّ יְרַקְרַק.

فَسَحَ ـَ أَفْسَحَ IV لِـ אִפְשֵׁר מַעֲבָר, פִּנָּה מָקוֹם לְ־. أَفْسَحَ لَهُ الْمَجَالَ אִפְשֵׁר לוֹ, נָתַן לוֹ הִזְדַּמְּנוּת. فَسُحَ ـُ הָיָה מְרֻוָּח, הִתְרַחֵב. فَسَّحَ II הִרְחִיב, רִוַּח. تَفَسَّحَ V 1. טִיֵּל, שָׁאַף אֲוִיר. 2. הִתְרַחֵב, הִתְרַוַּח. تَفَسَّحَ فِي الْهَوَاءِ الطَّلْقِ טִיֵּל בַּאֲוִיר הַצַּח. إِنْفَسَحَ VII הִתְרַחֵב, הִתְרַוַּח, נַעֲשָׂה מְרֻוָּח. إِنْفَسَحَتْ أَمَامَهُ السُّبُلُ נִפְתְּחוּ הַשְּׁעָרִים לְפָנָיו, נִתְּנוּ לוֹ אֶפְשָׁרֻיּוֹת רְחָבוֹת. فُسْحَةٌ ج فُسَحٌ وَفُسْحَاتٌ 1. טִיּוּל קָצָר, הַפְסָקָה. 2. מֶרְחָב. 3. רְוָחָה. 4. חֻפְשָׁה, פְּנַאי. إِنَّهُ فِي فُسْحَةٍ مِنَ الْعَيْشِ הוּא חַי בִּרְוָחָה. مَا زَالَ فِي الْوَقْتِ فُسْحَةٌ יֵשׁ עוֹד מַסְפִּיק זְמַן. فَسِيحٌ ج فِسَاحٌ נִרְחָב, מְרֻוָּח, רְחַב יָדַיִם (מקום).

فَسَخَ ـَ 1. בִּטֵּל, הֵפֵר, שָׂם קֵץ לְ־. 2. פֵּרֵק. 3. נָקַע (פרק יד, רגל וכו׳). فَسَّخَ II 1. פֵּרֵק. 2. נִתֵּק, הִרְקִיב. تَفَسَّخَ V 1. רָקַב, עָרַב, הִתְנַוֵּן, נִשְׁחַת. 2. הִתְפָּרֵק. إِنْفَسَخَ VII 1. הוּפַר, הִתְבַּטֵּל, הוּשַׂם לְאַל. 2. הִתְפָּרֵק. فَسْخٌ הֲפָרָה, בִּטּוּל, נִתּוּק קֶשֶׁר. فَسْخُ الْخُطُوبَةِ בִּטּוּל הָאֵרוּסִין. فَسْخُ الْعَقْدِ בִּטּוּל הַחוֹזֶה. فَسِيخٌ ס׳ דָּגִים קְטַנִּים וּמְלוּחִים (מאכל מצרי). تَفَسُّخٌ רִקָּבוֹן, הִתְפָּרְקוּת, הִתְנַוְּנוּת. مُتَفَسِّخٌ רָקוּב (גם חברה, מוסר וכו׳), מֻשְׁחָת.

فَسَدَ ـُ إِنْفَسَدَ VII 1. לָקָה, נִשְׁחַת, נִפְגַּם, הִתְקַלְקֵל, רָקַב. 2. נַעֲשָׂה מֻשְׁחָת. فَسَّدَ II. أَفْسَدَ IV 1. קִלְקֵל, הִשְׁחִית, פָּגַם, הִרְקִיב. 2. סִכֵּל, חִבֵּל (בתכניות וכו׳), הֵפֵר, בִּטֵּל. 3. بَيْنَ סִכְסֵךְ, סִבֵּךְ, הִרְחִיר רִיב בֵּין־. أَفْسَدَ الْعَلَاقَاتِ קִלְקֵל אֶת הַיְּחָסִים. أَفْسَدَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ סִכֵּל אוֹתוֹ, עָשָׂה לוֹ מַעֲשֶׂה נְבָלָה. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ס׳ וְכִי יֵאָמֵר לָהֶם אַל תַּשְׁחִיתוּ בָּאָרֶץ וְאָמְרוּ הֲלֹא מֵיטִיבִים אֲנַחְנוּ. فَسَادٌ 1. קִלְקוּל, לִקּוּי, שְׁחִיתוּת, רִקָּבוֹן. 2. הִרְחִיר רִיב. فَسَادُ الْأَخْلَاقِ שְׁחִיתוּת הַמִּדּוֹת. عَاثَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ע׳ عيث. مَفْسَدَةٌ ج مَفَاسِدُ גּוֹרֵם מְקַלְקֵל, נֶזֶק, שְׁחִיתוּת, תַּקָּלוֹת. مَفَاسِدُ מַעֲשֵׂה נְבָלָה. إِفْسَادٌ 1. קִלְקוּל. 2. סִכּוּל, חַבָּלָה. فَاسِدٌ 1. נִפְסָד, לָקוּי, מְקֻלְקָל, מֻשְׁחָת. 2. בָּטֵל (חוזה וכו׳). 3. רַע, נִרְוָע, שְׁלִילִי. مُفْسِدٌ מַשְׁחִית, סַכְסְכָן, מְחַרְחֵר רִיב.

فَسَّرَ II הִסְבִּיר, פֵּרֵשׁ, בֵּאֵר, הִבְהִיר. فَسَّرَ الْآيَةَ פֵּרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (מהקוראן). إِسْتَفْسَرَ X عَنْ בִּקֵּשׁ הֶסְבֵּר, שָׁאַל עַל פֵּשֶׁר דָּבָר, בִּקֵּשׁ לָדַעַת. إِسْتَفْسَرَ عَنْ صِحَّتِهِ שָׁאַל לִשְׁלוֹמוֹ. تَفْسِيرٌ ج تَفَاسِيرُ 1. פֵּרוּשׁ, בֵּאוּר, פֵּשֶׁר. 2. פַּרְשָׁנוּת (של הקוראן בעיקר). إِسْتِفْسَارٌ عَنْ הַצָּגַת שְׁאֵלָה, חֲקִירָה, בַּקָּשַׁת בֵּאוּר, תַּחְקִיר. مُفَسِّرٌ 1. פַּרְשָׁן, מְבָאֵר. 2. בָּקִי בְּפַרְשָׁנוּת הַקּוֹרְאָן.

فُسْطَاطٌ ج فَسَاطِيطُ אֹהֶל (עשוי שער ועזים). الْفُسْطَاطُ הָעִיר הָעַרְבִית הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּבְנְתָה בְּמִצְרַיִם (ליד קהיר).

فُسْفُورٌ G זַרְחָן.

فُسَيْفِسَاءُ G פְּסֵיפָס, מוֹזָאִיקָה.

فَسَقَ ـِ فَسُقَ ـُ 1. חָטָא, פָּשַׁע, סָר מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר. 2. נִאֵף, זָנָה. 3. חָטָא, פָּשַׁע. 4. הִתְפַּקֵּר, פָּרַק עֹל שָׁמַיִם. وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ס׳ וְהַאֲשֶׁר לְאֵלֶּה אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ מְעוֹנָם גֵּיהִנֹּם. فَسَّقَ II הִכְרִיז עַל־ שֶׁהוּא فَاسِقٌ (ראה). فِسْقٌ 1. סְטִיָּה מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, חֵטְא, פֶּשַׁע. 2. פְּרִיצוּת, נִאוּף. 3. שְׁחִיתוּת הַמִּדּוֹת. دُورُ الْفِسْقِ בָּתֵּי זוֹנוֹת. فَاسِقٌ ج فُسَّاقٌ وَفَسَقَةٌ 1. פּוֹרֵק עֹל שָׁמַיִם, מֻשְׁחָת, סוֹטֶה מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר. 2. נוֹאֵף, זוֹנֶה. فِسْقِيَّةٌ ج فِسْقِيَّاتٌ وَفَسَاقِيٌّ 1. II 1. מִזְרָקָה. 2. מְקוֹם עֲגֻרַת, בְּרֵכָה.

فَسْلٌ ج فُسُولٌ 1. נָחוּת, גָּרוּעַ. 2. פָּסוּל. 3. נֵצֶר, שָׁתִיל, חֹטֶר, צֶמַח עֵץ לִנְטִיעָה. فَسِيلَةٌ ج فَسَائِلُ 1. נֵצֶר, שָׁתִיל. 2. יְחוּר.

(فسو) فَسَا ـ הפיח, פלט רוח.

فِسْيُولُوجْيَا. فِسْلَجَة G פיזיולוגיה (מדע העוסק בתפקוד איברי הגוף).

فِسْيُولُوجِيّ 1. פיזיולוגי. 2. פיזיולוג.

فَشَّ ـ 1. ניפח (נפיחות), שכך. فَشَّ غُلَّهُ فِي. عَلَى נתן פורקן לזעמו על־. فَشَّ الْقُفْلَ פתח את המנעול (בלי מפתח). فَشَّ الشَّفْرَةَ (الكُرَة) פתח (ושחרר) את האוויר. فَشَّةٌ ס׳ ج فِشَشٌ ריאה. فَشُوشٌ ריק. كَلَامٌ فَشُوشٌ דברי הבל.

فَشَرَ ـ התרברב. שיקר. فَشْرٌ. فُشَارٌ 1. יהירות. 2. שקרים. فُشَارٌ פופקורן. فَشَّارٌ יהיר, "שוויצר".

فَشْكَلَة ج فَشَكٌ T תרמיל (של כדור), תחמושת, כדור.

فَشِلَ ـ 1. נכשל, ניכשל, "פשל". 2. היה מוג לב, פחד. 3. נחלש. فَشَلٌ כישלון, פשל, מפלה. فَشَلٌ ذَرِيعٌ כישלון חרוץ. فَشَلٌ كُلَوِيٌّ אי ספיקת כליות. فَشِلٌ. فَاشِلٌ כושל, נכשל. إِنْقِلَابٌ فَاشِلٌ הפיכה כושלת, נסיון נפל להפיל את השלטון.

(فشو) فَشَا ـ 1. נפוץ, פשט, נודע, רווח. 2. נגלה (סוד). فَشَتْ إِشَاعَةٌ נפוצה שמועה. فَشَا الْفَسَادُ פשטה השחיתות. أَفْشَى IV גילה (סוד), הדליף, הפיץ, הודיע ברבים. تَفَشَّى V פשה, התפשט. تَفَشٍّ(ي) 1. התפשטות, התרחבות. 2. הִתְבַּקְעוּת (צבע, מחלה וכו').

فَصَّصَ II 1. חתך לפלחים. 2. שיבץ (אבנים בטבעות וכו'). فَصٌّ. فِصٌّ ج فُصُوصٌ 1. חלק (של שום למשל), פלח (של בצל), פלח. 2. אונה (של ריאה וכו'). 3. פלחה משובצת בתכשיט. 4. גביש (של סוכר, מלח וכו'). بِنَصِّهِ وَفَصِّهِ כלשונו וכלשונו, מלה במלה. فُصَّةٌ. فِصْفِصَةٌ אספסת, תלתן (צמח).

فَصُحَ ـ דיבר צחות, היה רהוט בדבורו. أَفْصَحَ IV 1. דיבר ערבית צחה. 2. عَنْ הביע, בטא, גילה, הבהיר. أَفْصَحَ عَنْ مَرَامِيهِ הביע (הבהיר) את רצונו. تَفَاصَحَ VI התיימר לצחות צח לשון. فَصِيحٌ ج فُصَحَاءُ 1. צח, טהור (בדיבורו), ערבית צחה. 2. צח לשון, רהוט ומדויק, מליץ. بِفَصِيحِ الْعِبَارَةِ (الكَلَامِ) באופן מפורש, גלוי. فَصَاحَةٌ צחות הלשון, רהיטות. إِفْصَاحٌ عَنْ הבהרת, פתיחות, גילוי, הבעה. الْفُصْحَى הערבית המתוקנת (הספרותית), לשון הקוראן והערבית הכתובה.

فَصَدَ ـ 1. חתך וריד. 2. הקיז דם (רפואה). تَفَصَّدَ V שותת דם, זב דם. تَفَصَّدَ عَرَقًا הזיע, שטוף זיעה. فَصْدٌ. فِصَادٌ חיתוך וריד, הקזת דם. فَصَّادَةٌ זב דם, הקזת דם (ברפואה). أَبُو فِصَادَةٍ ס׳ נחליאלי ע׳ ذُعَرَة. هَزَازُ الذَّيْلِ. مِفْصَدٌ ج مَفَاصِدُ אזמל (לניתוח).

فَصَلَ ـ 1. הפריד, הרחיק זה מזה, הבדיל, חילק, פירק. 2. פיטר מעבודה, הרחיק. קבע, פסק. 3. גמל, שם תקופה (ינקות). 4. عَنْ פירש, עזב, סילק, פטר, הדיח מ־, הפסיק (יחוד עבודה וכו'). 5. بَيْنَ שפט בין־, הכריע בין־, הקים חיץ. فَصَّلَ II 1. פירט, הדפיס בפירוט, הרחיב את הדיבור על־. 2. נתח, באר, פירש, הבהיר. 3. גזר (בגד) מדה ובגדה. كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ק׳ ספר שפסוקיו אותותיו מפורשות. فَاصَلَ III 1. עמד על המקח, התמקח, נשא ונתן על המחיר. 2. נתק (הפסיק) חוזה (עסק) עם שותף, נפרד מ־. إِنْفَصَلَ VII 1. נפרד, נחלק, הופרד, נפרד, נבדל. 2. נותק, התנתק, נקרע, נתלש, נגזר. 3. התפלג. 4. פוטר, פוטר, שוחרר, הודח. فَصْلٌ 1. הפרדה, הרחקה, ניתוק, חלוקה. 2. ج فُصُول עונה, תקופה (שנה), זמן קבוע. 3. פרק, פרשה, קטע בספר. 4. כיתה (בבית ספר). 5. מערכה (בהצגה). 6. סמסטר. 7. פרק (בנוח). فَصْلُ الْخِطَابِ 1. עצם העניין. 2. (המלצה) סופית. 3. הדבר המכריע. فَصْلٌ دِرَاسِيٌّ מועד לימוד. فَصْلُ السُّلُطَاتِ הפרדת רשויות. فَصْلُ الشِّتَاءِ עונת החורף (הגשמים). فَصْلُ الرَّبِيعِ עונת האביב. فَصْلُ الصَّيْفِ עונת הקיץ. فَصْلُ الْخَرِيفِ עונת הסתיו. فَصْلُ الْقُوَّاتِ (فَضُّ الاِشْتِبَاكِ) הפרדת כוחות. قَوْلٌ فَصْلٌ 1. החלטה (אמירה) סופית. 2. אמת. يَوْمُ الْفَصْلِ יום הדין. فَصْلَةٌ פסיק. فَصْلَةٌ مَنْقُوطَةٌ נקודה ופסיק (;). فَصْلَةٌ מרכאות ע׳ (نسل) نَسِيلَة. فَصِيلٌ 1. גמל (שנגמל). 2. עגל צעיר. فَصِيلَةٌ ج فَصَائِلُ 1. משפחה (בחי ובצומח). 2. מחלקה (בצבא), יחידה, גזרה. 3. שבט, בית אב. 4. סוג. فَصِيلَةُ اسْتِكْشَافٍ יחידת סיור. فَصِيلَةُ دَمٍ סוג דם. الْفَصِيلَةُ الْقِرْدِيَّةُ משפחת הקופים (משל שמות האותות). فَصِيلَةٌ مِهْنِيَّةٌ ענף מקצועי. وَفَصِيلَتُهُ الَّتِي تُؤْوِيهِ ק׳ ובקשר בשרו אשר יסתופף. فَيْصَلٌ ج فَيَاصِلُ שופט מכריע. مَفْصِلٌ ج مَفَاصِلُ פרק (באצבעות הגוף). دَاءُ الْمَفَاصِلِ שיגרון, ריאומטיזם. مَفْصِلِيٌّ של פרקי הגוף. تَفْصِيلٌ ج تَفَاصِيلُ 1. פירוט. 2. ج تَفْصِيلَاتٌ גזירה (של בגדים), פרטים. تَفَاصِيلُ פרטים. بِالتَّفْصِيلِ. تَفْصِيلًا. مُفَصَّلًا בפירוט, בפרטות, בפרוטרוט. تَفْصِيلِيٌّ מפורט. إِنْفِصَالٌ התפלגות, התבדלות, הפרדות, נתוק, התנתקות, פרישה. إِنْفِصَالِيٌّ פרוגרסיבי, פורש, בדלן. إِنْفِصَالِيَّةٌ בדלנות, פרישה, בדלנות. فَاصِلٌ ج فَوَاصِلُ 1. מחלק, סופי, מכריע. 2. חוצץ, מפריד. 3. מחיצה, חיץ. 4. פסק זמן, התנתקות, הפסקה (במוסיקה וכו', אינטרמצו). مِنْطَقَةٌ فَاصِلَةٌ אזור חיץ. بِلَا فَاصِلٍ בלי הפסקה, בלי קץ. فَاصِلَةٌ ج فَوَاصِلُ 1. פסיק. 2. קו מפריד. مُفَصَّلٌ מפורט, מדויק. مُفَصَّلَةٌ ج مُفَصَّلَاتٌ ציר (בדלת). مُنْفَصِلٌ מופרד, מבודל, מנותק, פורש.

فَصَمَ ـ פצם, שבר, חתך. إِنْفَصَمَ VII נפרד, נשבר, נחתך, נקרע. إِنْفَصَمَتْ عُرَى الصَّدَاقَةِ بَيْنَهُمَا נפסקו קשרי הידידות ביניהם. فَصْمٌ פצימה, קרע, חתך. إِنْفِصَامٌ שסע. إِنْفِصَامُ الشَّخْصِيَّةِ שסעת, פיצול אישיות, סכיזופרניה.

فَضَّ ـ إِفْتَضَّ VIII 1. שבר, פתח, קרע, הסיר. 2. פזר (ישיבה וכו'), בזבז. 3.

קָרַע, עָשָׂה חוֹר, נָקַב. 4. יִשֵּׁב (סכסוך), פָּתַר, פִּזֵּר (אסיפה וכו'). فَضَّ الاشْتِباكَ הִפְרִיד בֵּין הַכּוֹחוֹת. فَضَّ بَكارَتَها הֵסִיר (שָׁלַל) אֶת בְּתוּלֶיהָ. فَضَّ الكِتابَ פָּתַח אֶת הַסֵּפֶר. لا فُضَّ فُوكَ פִּיךָ מֵפִיק מַרְגָּלִיּוֹת, מַה יָּפֶה דִּבַּרְתָּ! יִידָד! فَضَّضَ II צִפָּה בְּכֶסֶף. إِنْفَضَّ VII 1. נִפְתַּח, נִשְׁבַּר, הוּסַר. 2. נִסְגַּר (ישיבה וכו'), פֻּזַּר, הִתְפַּזֵּר. فَضٌّ 1. פְּתִיחָה, שְׁבִירָה, הֲסָרָה. 2. פִּזּוּר, נְעִילָה. إِنْفَضُّوا عَنْهُ הִתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ, נָטְשׁוּ אוֹתוֹ. فِضَّةٌ כֶּסֶף (מתכת). فِضِّيٌّ שֶׁל כֶּסֶף. فِضِّيّاتٌ כְּלֵי כֶּסֶף. السَّتارُ الفِضِّيُّ מָסַךְ הַכֶּסֶף (של הקולנוע). اليُوبِيلُ الفِضِّيُّ יוֹבֵל הַכֶּסֶף (חגיגת 25 שנה). مِفَضٌّ מַכְשִׁיר לִפְתִיחָה (מכתבים וכו'). إِنْفِضاضٌ הִתְפַּזְּרוּת, נְעִילָה (ישיבה וכו').

فَضَحَ - גִּלָּה (סוד, קלון וכו'), חָשַׂף (חרפה), בִּישׁ, הֵבִיא חֶרְפָּה עַל, הִמְצִיא קָלוֹן. إِنْفَضَحَ VII. إِفْتَضَحَ VIII נִגְלָה, הִתְגַּלָּה, נוֹדַע בָּרַבִּים. إِفْتَضَحَ أَمْرُهُ נִגְלָה סוֹדוֹ, יָצָא הַקַּרְדֹּם מִן הַשַּׂק. فَضْحٌ 1. גִּלּוּי, חֲשִׂיפָה. 2. חֶרְפָּה, קָלוֹן. فَضِيحَةٌ ج فَضائِحُ שַׁעֲרוּרִיָּה, סְקַנְדָּל, תּוֹעֵבָה, חֶרְפָּה, קָלוֹן, מַעֲשֶׂה מֻגְזָם. فَضّاحٌ 1. מְחַפֵּר, מֵבִישׁ. 2. מַרְבֶּה לְגַלּוֹת סוֹדוֹת בָּרַבִּים. الخَمْرُ فَضّاحٌ נִכְנַס יַיִן יָצָא סוֹד. فاضِحٌ מֵבִישׁ, מְגֻנֶּה. خَطَأٌ فاضِحٌ שְׁגִיאָה מְבִישָׁה (שַׁעֲרוּרִיָּה). مَفْضُوحٌ גָּלוּי, חָשׂוּף לְעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת (בושה).

فَضَخَ - פָּצַע, שָׁבַר. فَضَخَ الرَّأْسَ רוֹצֵץ אֶת רֹאשׁוֹ. فَضَخَ العَيْنَ סִמֵּא אֶת הָעַיִן. فَضِيخٌ מִיץ עֲנָבִים אוֹ תְּמָרִים.

فَضَلَ - فَضِلَ - 1. עָדַף, נוֹתַר, הָיָה יוֹתֵר מִדַּי, נִשְׁאַר. 2. נִשְׁאַר, נוֹתַר בְּמָקוֹם. فَضُلَ - הָיָה בַּעַל מִדּוֹת טוֹבוֹת. فَضَّلَ II הֶעֱדִיף אֶת - עַל, בָּחַר, הִפְלָה לְטוֹבָה, נָתַן יִתְרוֹן לְ, הִכְרִיעַ לְטוֹבַת. وَلَقَدْ فَضَّلْنا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلى بَعْضٍ وَآتَيْنا داوُدَ زَبُوراً כִּי הִפְלֵינוּ מִקְצָת הַנְּבִיאִים מִמִּשְׁנֵהֶם וְנָתַנּוּ לְדָוִד תְּהִלִּים. فاضَلَ III بَيْنَ הִשְׁוָה בֵּין, הִקְבִּיל בֵּין (כדי להכריע מי הטוב), עָרַךְ דִּיפֶרֶנְצְיַאצְיָה, שָׁקַל בֵּין. أَفْضَلَ IV הֵיטִיב עִם, עָשָׂה חֶסֶד לְ. تَفَضَّلَ V 1. הוֹאִיל, הִסְכִּים. 2. عَلى הֵיטִיב עִם, עָשָׂה חֶסֶד, הֶעֱנִיק, הוֹאִיל, נָתַן לְ. تَفَضَّلْ! בְּבַקָּשָׁה! אָנָּא, נָא! فَضْلٌ ج فُضُولٌ 1. חֶסֶד, טוֹבָה, מַרְפֵּא, נְדִיבוּת, מַעֲשֶׂה טוֹב. 2. עֹדֶף, יִתְרָה, שְׁאֵרִית. 3. צְדִיקוּת, יִתְרוֹן, מַעֲלָה יְתֵרָה, עֵרֶךְ. 4. ج أَفْضالٌ זְכוּת, כִּשְׁרוֹן, פֹּעַל. فَضْلاً عَنْ נוֹסָף, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, לֹא כָּל שֶׁכֵּן. بِفَضْلِهِ בִּזְכוּתוֹ, תּוֹדוֹת (תודות) לוֹ. مِنْ فَضْلِكَ בְּבַקָּשָׁה מִמְּךָ, אָנָּא, בִּרְשׁוּתְךָ. الفَضْلُ لِلْمُبْتَدِي وَإِنْ أَحْسَنَ المُقْتَدِي הַמִּי רִאשׁוֹן שֶׁבָּרִאשׁוֹן אֵין לְמַעְלָה הֵימֶנּוּ. فَضْلَةٌ ج فَضَلاتٌ 1. שִׁיר, שְׁיָרִים, שְׁאֵרִית, עֹדֶף, יִתְרָה, מוֹתָר. 2. פְּסֹלֶת. فُضُولٌ فُضُولِيَّةٌ 1. סַקְרָנוּת, חֲטִיטָה בַּזּוּלַת. 2. עַזּוּת, הִתְעָרְבוּת לֹא רְצוּיָה. فُضُولِيٌّ 1. סַקְרָן. 2. טַרְדָן, פַּטְפְּטָן. فَضِيلٌ ج فُضَلاءُ. مِفْضالٌ 1. נָדִיב, עָנָו, פִילַנְתְּרוֹפּ, מַשְׁפִּיעַ חֲסָדִים. 2. נִכְבָּד, אָצִיל, חָשׁוּב, מַעֲלָה. فُضالَةٌ 1. שְׁיָרִים, שְׁאֵרִית. 2. פְּסֹלֶת. فَضِيلَةٌ ج فَضائِلُ מִדָּה מוּסָרִית, מִדָּה טוֹבָה, מַעֲלוֹת נֶפֶשׁ. فَضائِلُ المَدِينَةِ שִׁבְחֵי הָעִיר. صاحِبُ الفَضِيلَةِ כְּבוֹד קְדֻשָּׁתוֹ (של שייח' גדול כמו שייח' אלאזהר). أَفْضَلِيَّةٌ עֲדִיפוּת, רִאשׁוֹנוּת, זְכוּת קְדִימָה. سُلَّمُ الأَفْضَلِيّاتِ סֻלַּם עֲדִיפֻיּוֹת (קדימויות). مَفْضَلَةٌ ج مَفاضِلُ פִּרְנָסָה. تَفْضِيلٌ הַעֲדָפָה, הַפְלָיָה לְטוֹבָה, מַשּׂוֹא פָּנִים. تَفْضِيلٌ تَصْحِيحِيٌّ אַפְלָיָה מְתַקֶּנֶת. إِسْمُ (أَفْعَلُ) التَّفْضِيلِ עֵרֶךְ הַיִּתְרוֹן, עֵרֶךְ הַהַפְלָגָה (בדקדוק). مُفاضَلَةٌ הַשְׁוָאָה, הַקְבָּלָה (בין דברים שונים). تَفاضُلٌ 1. הִתְחָרוּת כְּדֵי לְהֵיטִיב עִם. 2. דִּיפֶרֶנְצְיָאל. حِسابُ التَّفاضُلِ חֶשְׁבּוֹן דִּיפֶרֶנְצְיָאלִי. تَفاضُلِيٌّ דִּיפֶרֶנְצְיָאלִי. مُعادَلَةٌ تَفاضُلِيَّةٌ מִשְׁוָאָה דִּיפֶרֶנְצְיָאלִית. فاضِلٌ ج فَواضِلُ وَفُضَلاءُ 1. בַּעַל מִדּוֹת מוּסָרִיּוֹת, מַעֲלָה, מְכֻבָּד. 2. נָדִיב, אִישׁ מְכֻבָּד. مُفَضَّلٌ עָדִיף מִ, טוֹב יוֹתֵר.

(فضو. فضي) فَضاءٌ - 1. הִתְפַּנָּה (מקום), הָיָה רֵיק. 2. הִתְרוֹקֵן. فَضّى II פִּנָּה (מקום), רוֹקֵן, הוֹצִיא, סִלֵּק, הֵסִיר. أَفْضى IV 1. إِلى הוֹבִיל לְ, הֵבִיא לִידֵי, הִגִּיעַ לְ. 2. גִּלָּה, הִבְהִיר, מָסַר (הודעה וכו'), נִבֵּא, הוֹדִיעַ. 3. הִתְפַּנָּה (מקום). تَفَضّى V لِـ הִתְפַּנָּה לְ, נִפְנָה לְ, הִתְמַסֵּר. فَضاءٌ ج أَفْضِيَةٌ 1. חָלָל, מָקוֹם רֵיק. 2. מָקוֹם פָּנוּי, מֶרְחָב. 3. קוֹסְמוֹס, חָלָל, הֶחָלָל הַחִיצוֹן. الفَضاءُ الكَوْنِيُّ חֲלַל הַקּוֹסְמוֹס. أَبْحاثُ الفَضاءِ חֵקֶר הֶחָלָל. رائِدُ الفَضاءِ ר' (رود) رائِد. مَرْكَبَةُ (سَفِينَةُ) فَضاءٍ חֲלָלִית. فَضائِيٌّ 1. חֲלָלִי. 2. אַסְטְרוֹנָאוּט. فاضٍ(ي) 1. רֵיק, חָלוּל. 2. פָּנוּי, חָפְשִׁי, לֹא עָסוּק. 3. בָּטֵל.

فَطَحَ - فَطَّحَ II פִּחֵס. أَفْطَحُ. مُفَطَّحٌ פָּחוּס, מְשֻׁטָּח.

فِطَحْلٌ ج فَطاحِلُ 1. שׁוֹעַ, זָקֵן, נָחָשׁ גָּדוֹל, פֶּתֶן, מְלֻמָּדִים. 2. עַם אַדִּיר. فَطاحِلُ الأَدَبِ גְּדוֹלֵי הַסּוֹפְרִים.

فَطَرَ - 1. סָדַק, בָּקַע, חָתַךְ. 2. בָּרָא, יָצַר. فُطِرَ عَلى حُبِّ الخَيْرِ נִבְרָא עַל אַהֲבַת הַטּוֹב. فَطَّرَ II הִגִּישׁ לוֹ אֲרוּחַת בֹּקֶר. أَفْطَرَ IV 1. הִפְסִיק אֶת הַצּוֹם. 2. סָעַד סְעֻדַּת בֹּקֶר. تَفَطَّرَ V נִבְקַע, נִסְדַּק, הִתְפַּקַּע. تَفَطَّرَ فُؤادُهُ حُزْناً הִתְפַּקַּע לִבּוֹ מִצַּעַר. إِنْفَطَرَ VII נִבְקַע, נִסְדַּק. إِنْفَطَرَ قَلْبُهُ رَحْمَةً נִכְמְרוּ רַחֲמָיו. فَطْرٌ ج فُطُورٌ בֶּקַע, סֶדֶק, חֲתָךְ, בְּקִיעַ. فِطْرٌ ج فُطُورٌ הַפְסָקַת הַצּוֹם. زَكاةُ الفِطْرِ הַצְּדָקָה שֶׁל חַג הַפְּסָקָה. عِيدُ الفِطْرِ חַג הַפְסָקַת הַצּוֹם (בסיום חודש רמדאן). فُطْرٌ (יחיד ורבים) פִּטְרִיָּה, פִּטְרִיּוֹת. فُطْرِيٌّ שֶׁל פִּטְרִיּוֹת. فُطْرِيّاتٌ פִּטְרִיּוֹת, פְּטָרִים. المَرَضُ الفُطْرِيُّ פַּטֶּרֶת (מחלה). فِطْرَةٌ ج فِطَرٌ 1. בְּרִיאָה, טֶבַע, תְּכוּנָה. 2. יֵצֶר מֻלָּד, אִינְסְטִינְקְט. عَلى فِطْرَتِهِ לְפִי (על פי) טִבְעוֹ בְּרִיאָתוֹ. فِطْرِيٌّ טִבְעִי, יִצְרִי, אִינְסְטִינְקְטִיבִי. الإِنْسانُ الفِطْرِيُّ הָאָדָם הַפְּרִימִיטִיבִי (הקדמון). فِطْرِيَّةٌ טִבְעִיּוּת, אִינְסְטִינְקְטִיבִיּוּת. فَطُورٌ אֲרוּחַת בֹּקֶר. فَطِيرٌ לֹא בָּשֵׁל, לֹא נֶחְמָץ

לחם). رَأْيٌ فَطِيرٌ דעה לא בשלה, רעיון פזיז. فَطِيرَةٌ. الخُبْزُ الفَطِيرُ מצה. فَطِيرَةٌ ج فَطَائِرُ 1. לביבה. 2. לחם שטוח. 3. רקיק, עוגה שטוחה. فَطَايِرِيٌّ ج فَطَايِرِيَّةٌ מוכר فَطَائِر. إِفْطَارٌ 1. הפסקת הצום (ברמדאן). 2. סעודת הפסקת הצום. 3. סעודת בוקר. الفَاطِرُ הבוקע, הבורא, מכינויי האל בקוראן.

فَطِسَ ـِ התפגר, מת. فَطَسٌ ـَ השטחת עצם האף. فَطِيسَةٌ ج فَطَائِسُ פגר, נבלה, חפץ מת. أَفْطَسُ ج فُطْسٌ נ׳ فَطْسَاءُ 1. (אף) פחוס. 2. בעל אף פחוס.

فَطَمَ ـِ عَنْ גמל תינוק מלינוק חלב. أَفْطَمَ IV عَنْ הגיע לגיל גמילה (תינוק). إِنْفَطَمَ VII عَنْ נגמל מן היניקה. فِطَامٌ إِنْفِطَامٌ גמילה. فَطِيمٌ ז״נ ج فُطُمٌ مَفْطُومٌ גמול.

فَطِنَ ـُ 1. إِلَى הבין, חשב בשכלו, עמד על, ידע, תפס. 2. بِـ הרגיש, השגיח ב־. فَطَّنَ II لِـ بِـ נתן ל־ להבין (לתפוס), הפנה את תשומת לבו, העמיד על. تَفَطَّنَ V 1. תפס, הבין. 2. התחכם, השכיל. فَطِنٌ فَطِينٌ נבון, בעל בינה, פקח, תופס, בר דעת, אינטליגנטי. الفَطِنُ (الحُرُّ) تَكْفِيهِ الإِشَارَةُ מת׳ דעת לנבון נקל, חכם מבין מרמז. فِطْنَةٌ. فَطَانَةٌ בינה, דעת, פקחות, תבונה.

فَظَّ ـ היה גס רוח, התגסה. فَظٌّ ج أَفْظَاظٌ גס רוח, חצוף, חסר נימוס, וולגרי. فَظَاظَةٌ גסות רוח, רע, חוסר נימוס, חוצפה, וולגריות. الفَظُّ סוס ים, יונקן גדול חיים ימי, walrus.

فَظُعَ ـُ היה איום, מזעזע, היה מאוס, נפשע, היה מכוער. أَفْظَعَ IV הבעית, הפחיד, זעזע, הבהיל. إِسْتَفْظَعَ X התייחס ל־ כאיום ונורא, חשב, חשב למזעזע או מפחיד. فَظِعٌ فَظِيعٌ מזעזע, נתעב, איום, נורא, מפחיד, מעורר תיעוב. جَرِيمَةٌ فَظِيعَةٌ פשע מתועב. فَظَاعَةٌ ج فَظَائِعُ זוועה, חרדה. فَظَائِعُ الحَرْبِ זוועות המלחמה.

فَعَلَ ـَ 1. פעל, עשה, עבד, בצע. 2. في השפיע על. فَعَلَ فِعْلَهُ השפיע, נתן השפעתו, נתן את רשמו. فَعَّلَ II 1. קבע משקל (בשירה). 2. הפעיל, הוציא לפועל, בצע. تَفَاعَلَ VI פעל פעולת גומלין, השפיע על, הגיב. إِنْفَعَلَ VII נפעל, נפעם, הזדעזע, התרשם עמוקות, כעס, נתרגז. إِفْتَعَلَ VIII המציא, בדה, עשה באופן מלאכותי, זייף. إِفْتَعَلَ حُجَّةً בדה טענה, שקר. فِعْلٌ ج أَفْعَالٌ 1. פעולה, עשיה, מעשה, עבודה, בצוע. 2. פועל (בדקדוק). 3. השפעה, רושם. فِعْلاً. بِالفِعْلِ 1. אכן. 2. בפועל. بِالفِعْلِ وَالوَاقِعِ הלכה למעשה. بِفِعْلِ בהשפעת. فِعْلاً למעשה. أَفْعَالٌ مُنْعَكِسَةٌ פעולות חוזרות, רפלקסים. أَفَاعِيلُ מעללים, מעשים רעים. فِعْلِيٌّ 1. מעשי, בפועל, ממשי, בפועל, אמיתי. 2. פעלי (בדקדוק). إِعْتِرَافٌ فِعْلِيٌّ הכרה דה פקטו. فَعَّالٌ פעיל, יעיל, אפקטיבי, משפיע, מביא לידי תוצאה. فَعَّالِيَّةٌ יעילות, אפקטיביות. أَفْعَلُ פעיל יותר. أَفْعَلُ التَّفْضِيلِ ר׳ (فضل) تَفْضِيل. إِسْمُ التَّفْضِيلِ. تَفْعِيلٌ הפעלה, בצוע, הוצאה לפועל. تَفْعِيلَةٌ ج تَفَاعِيلُ רגל (במשקל השירה). تَفَاعُلٌ פעולת גומלין, השפעה הדדית, אינטראקציה, ריאקציה. تَفَاعُلٌ كِيمَاوِيٌّ תגובה כימית. تَفَاعُلٌ مُتَسَلْسِلٌ תגובות שרשרת. إِنْفِعَالٌ ج إِنْفِعَالَاتٌ התפעלות, התפעלות, התרגשות, התרשמות, רגש. سَرِيعُ الإِنْفِعَالِ מתרגש מהר, רגשני. إِنْفِعَالِيٌّ רגשי. إِنْفِعَالِيَّةٌ רגשיות, אמוציונליות. فَاعِلٌ ج فَعَلَةٌ وفَاعِلُونَ 1. משפיע, פועל, עובד, אפקטיבי, יעיל. 2. נושא המשפט פעלי (בדקדוק). إِسْمُ الفَاعِلِ בינוני פועל (בדקדוק). فَاعِلِيَّةٌ יעילות, השפעה, אפקטיביות. مَفْعُولٌ 1. עשוי, שמשמעות מתוכו. 2. פעולה, השפעה, רושם. مَفْعُولٌ بِهِ 1. מושא ישיר (בדקדוק), פעולים. 2. נתקף. مَفْعُولٌ فِيهِ תיאור הפועל המציין תיאור זמן או מקום (כגון: سَافَرَ لَيْلاً או الكِتَابُ أَمَامَكَ). مَفْعُولٌ لِأَجْلِهِ (لَهُ) תיאור הפועל המציין תיאור סיבה או תכלית, כגון: وَقَفَ إِجْلَالاً لِلْمُعَلِّمِ עמד לכבוד המורה. مَفْعُولٌ مَعَهُ תיאור הפועל אחרי وَ (כגון: سِرْتُ وَالجَبَلَ). مَفْعُولٌ مُطْلَقٌ פעול המוחלט (מושא פנימי) (כגון: سَعَى سَعْيًا حَثِيثًا). إِسْمُ المَفْعُولِ בינוני פעול. سَارِي المَفْعُولِ בתוקף, בר תוקף, תקף. مَفْعُولٌ رَجْعِيٌّ למפרע, רטרואקטיבי. مُفَاعِلٌ כור. مُفَاعِلٌ (فُرْنٌ) نَوَوِيٌّ (ذَرِّيٌّ) כור אטומי, ראקטור. مُفْتَعَلٌ מדומה, מזויף. مُفْتَعَلٌ מעשה מלאכותי, מזויף. إِبْتِسَامَةٌ مُفْتَعَلَةٌ חיוך מאולץ.

فَعَمَ ـَ מלא (כלי) עד תומו. فَعُمَ ـُ بِـ נתמלא ב־. فَعَّمَ II. أَفْعَمَ IV מלא, הגדיש. مُفْعَمٌ بِـ מלא, גדוש ב־, שופע. مُفْعَمٌ بِالنَّشَاطِ שופע חיות ופעילות.

(فعي) أُفْعُوَانٌ ج أَفَاعٍ(ي) נחש זכר. أَفْعَى נחש (נקבה), אפעה.

فَغَرَ ـَ أَفْغَرَ IV פער (פה), פתח (פה לרווחה). فَغَرَ فَاهُ دَهْشَةً פער פיו מרוב השתוממות.

فَغْفُورِي ר׳ فَرْفُورِي.

فَقَأَ ـَ 1. נקר עין, סימא עין. 2. פוצץ אבעבועה.

فَقَدَ ـِ 1. אבד. 2. הפסיד. فَقَدَ أَعْصَابَهُ אבד את השליטה על עצביו. فَقَدَ ذَاكِرَتَهُ אבד את זכרונו. فَقَدَ صَبْرَهُ פקעה סבלנותו. فَقَدَ صَوَابَهُ אבד את עשתונותיו, נטרפה עליו דעתו. فَقَدَ رَغْبَةً אבד את החשק, התעצל. أَفْقَدَ IV גרם שיאבד, לא שמר על, הפסיד, שלל. تَفَقَّدَ V 1. חפש, שאל על אודות. 2. בדק, פקח, ערך בקורת, דרש וחקר. 3. בקר, סייר (ממונה לשם ביקורת). تَفَقَّدَ أَحْوَالَ النَّاسِ חקר את מצב האנשים. تَفَقَّدَ قُوَّةً مِنْ حَرَسِ الشَّرَفِ ערך ביקורת ביחידת משמר הכבוד (נשיא וכו׳). إِفْتَقَدَ VIII חש בחסרונו של, חפש, שאל לשלומו. إِفْتَقَدَ صَدِيقَهُ הרגיש בחסרון חברו. فَقْدٌ אובדן, הפסד, החמצה. فَقِيدٌ אבדה (מת), מי שנפטר, מנוח. الفَقِيدُ الرَّاحِلُ המנוח המנוח. فِقْدَانٌ אובדן.

אבדן, חסרון, חוסר, העדר. فُقْدَانُ الذَّاكِرَةِ אבוד הזכרון. فُقْدَانُ الوَعْيِ אבדן ההכרה, עלפון. تَفَقُّدٌ 1. חפוש, עריכת בקורת, דרישה וחקירה. 2. בקור. فَاقِدٌ נואל, מאבד, חסר. فَاقِدُ الشُّعُورِ 1. מעלף. 2. מטמטם. فَاقِدُ الضَّمِيرِ חסר מצפון. فَاقِدُ الشَّيْءِ لاَ يُعْطِيهِ ע׳ (عطي). فَاقِدُ الوَعْيِ מעלף, חסר הכרה. مَفْقُودٌ אבוד. إعَادَةُ مَفْقُودَاتٍ הֲשָׁבַת אֲבֵדוֹת. مُتَفَقِّدٌ מבקר, משגיח.

فَقُرَ – היה עני, התרושש, ירד מנכסיו. أَفْقَرَ IV עשה עני, רושש, דלדל. إِفْتَقَرَ VIII 1. היה עני, נדלדל. 2. إلى נזקק ל־, נצרך ל־, נעדר, חסר לו. فَقْرٌ עני, עניות, אביונות, דלות, חסר כל. فَقْرُ الدَّمِ אנמיה. فِقْرَةٌ ج فِقَرَاتٌ. فَقَارَةٌ חליה (בעמוד השדרה). فِقْرَةٌ ج فِقَرٌ وفِقَرَاتٌ 1. חוליה. 2. פסקה, קטע, סעיף, חלק מספר. فِقْرِيٌّ של חליה. الفِقْرِيَّاتُ בעלי חליות. السِّلْسِلَةُ الفِقْرِيَّةُ، العَمُودُ الفِقْرِيُّ עמוד השדרה. اللاَّفِقْرِيَّاتُ מערכת חסרי חליות. فَقِيرٌ ج فُقَرَاءُ 1. עני, אביון, דל, חסר כל, נצרך. 2. נזיר. إفْتِقَارٌ צרך, נזקקות.

فَقَسَ – בקע (אפרוח מביצתו), יצא מקליפתו. فَقُوسٌ، فَاقُوسٌ 1. מין מלפפון או קשוא ארך. 2. מין אבטיח. تَفْقِيسٌ 1. דגירה. 2. בקיעה (אפרוח מביצתו). آلَةُ التَّفْقِيسِ מדגרה.

فَقَشَ – פוצץ, שבר, מעך, פצע. لَوْزٌ نَفْشٌ שקד פרך.

فَقَطْ II סימן העצור בספרות. فَقَطْ רק, ותו לא, בלבד.

فَقَعَ – 1. פוצץ, נפץ, פקפק. 2. היה טהור בצבעו. 3. מת (מאשתו). 4. נפץ. إنْفَقَعَ VII התנפץ, התפוצץ, התפקע. فُقَاعَةٌ ج فَقَاقِيعُ בועה. فَاقِعٌ צהוב עז. فُقَّاعٌ אבעבועות (מחלת עור). فَقْعٌ פטריון, פטריות.

فَقَمَ – נעשה חמור (קשה). تَفَاقَمَ VI החמיר, הכביד, נעשה קשה. فُقْمَةٌ ج فُقَمٌ وفُقُومٌ כלב ים. تَفَاقُمٌ החמרה (מחלה, מצב). مُتَفَاقِمٌ מחמיר, הולך ומכביד, נעשה קשה.

فَقَّهَ – עשה فَقِيه (חכם הלכה). فَقِهَ – הבין, תפס, עמד על, השיג בשכלו. لَمْ يَفْقَهْ شَيْئًا مِمَّا قِيلَ לא תפס דבר משה שנאמר. فَقَّهَ II. أَفْقَهَ IV לִמֵּד (במיוחד בענייני דת). تَفَقَّهَ V העמיק בלמוד ההלכה המסלמית, הקדיש עצמו ללמודי فِقْه, היה בקי, התמחה ב־, ידע על בוריו. فِقْهٌ 1. הלכה מסלמית, חק מסלמי, דין, משפט. 2. הבנת, בקיאות, העמקה. فِقْهُ اللُّغَةِ בלשנות, תורת הלשון. فِقْهِيٌّ הלכתי, חלכי. فَقِيهٌ ج فُقَهَاءُ 1. מורה הלכה, בקי בתורה ובספרות הנביא מחמד. 2. ידען, למדן.

فَكَّ – 1. פרק, התיר, נתק (שרשרת), שחרר, פטר, פתח, הסיר. 2. פדה (משכון וכו׳). 3. פרט (לכסף קטן). 4. הפריד. فَكُّ الارْتِبَاطِ הפריד בין הכוחות. فَكَّ الآلَةَ פרק את המכשיר. فَكَّ الأَسِيرَ שחרר את האסיר (מקשריו). فَكَّ قُيُودَهُ נתק (הכבלים) את כבליו. فَكَّكَ II פרק לחלקים, הפריד, פרר. فَكَّكَ العَبُوَّةَ النَّاسِفَةَ פרק את מטען הנפץ. إنْفَكَّ VII פורק, נפרד, התפרק, השתחרר. مَا انْفَكَّ يَفْعَلُهُ לא הפסיק לעשותו, התמיד בעשיתו. إنْفَكَّ VIII 1. נפדה (משכון). 2. נפטר. فَكٌّ 1. פרוק, התרה. 2. שחרור (משכון). 3. לסת. فَكُّ الارْتِبَاطِ (الالْتِحَامِ الاشْتِبَاكِ) הפרדת כוחות. فَكُّ الخَطِّ פענוח כתב. فَكُّ العُقْدَةِ התרת הקשר. فَكَّةٌ כסף קטן. فِكَاكٌ שחרור. مِفَكٌّ ج مِفَكَّاتٌ ومَفَاكُّ מברג. تَفَكُّكٌ התפרקות, התפוררות, פרוק, הפרדה, התפוררות. تَفَكُّكُ المُجْتَمَعِ התפוררות החברה. إنْفِكَاكٌ התפרדות. إنْفِكَاكٌ שחרור (של משכון). مُتَفَكِّكٌ רפה, חלשי.

فَكَرَ II. تَفَكَّرَ V 1. חשב, עלה במחשבה, הגה בלבו. 2. في הרהר ב־, התעמק ל־, סבר ש־, ראה ש־. إفْتَكَرَ VIII 1. חשב. 2. נזכר ב־, עלה בזכרונו. فِكْرٌ ج أَفْكَارٌ מחשבה, חשיבה, רעיון, דעות, דעה, הרהור. رِجَالُ الفِكْرِ הוגי דעות, אנשי הרוח. شَارِدُ الفِكْرِ פזור נפש, מבלבל. تَدَاعِي الأَفْكَارِ ע׳ دعو. مُشَوَّشُ الأَفْكَارِ מבלבל. فِكْرَةٌ ج فِكَرٌ 1. רעיון, מחשבה. 2. אידיאה, תכנית מחשבת. فِكْرَةٌ سَدِيدَةٌ רעיון שקול ונכון. صَاحِبُ الفِكْرَةِ הוגה הרעיון. عَلَى فِكْرَةٍ אגב, בהזדמנות זו, אגרות. فِكْرِيٌّ רעיוני, אידאי, שכלי, מחשבתי. تَفْكِيرٌ 1. חשיבה, עיון, הגות. 2. מחשבת, תכנון. مُفَكِّرٌ איש רוח, אינטלקטואל, הוגה דעות. مُفَكِّرَةٌ ج مُفَكِّرَاتٌ יומן.

فَكِهَ – היה טוב לב, היה שמח, היה משעשע. فَكَّهَ II 1. שעשע, בדר, ספר לו בדיחות. 2. הגיש לו פרות. فَاكَهَ III התבדח עם, השתעשע עם, התלוצץ. تَفَكَّهَ V 1. התלוצץ עם. 2. קרא התבדח. 3. مِنْ התלוצץ מ־. 4. התענג, נהנה. 5. אכל פרי. فَكِهٌ، فَاكِهٌ מבדח, עליז, שמח. فُكَاهَةٌ ج فُكَاهَاتٌ בדיחות, הומור, אנקדוטות, מלצות, הומור. فُكَاهِيٌّ 1. מבדח. 2. הומוריסטי, משעשע. مُفَاكَهَةٌ התלוצצות, בדיחות. فَاكِهَةٌ ج فَوَاكِهُ פרי. شَجَرَةُ فَاكِهَةٍ עץ פרי, אילן מאכל. فَكِهَانِيٌّ מ׳. فَاكِهِيٌّ סוחר פרות.

فَلَّ – 1. פגם (בחוד של חרב וכו׳). 2. שבר. فُلَّ – נגרת, נפלה. فُلَّ مِنْ حَدِيدِهِ (شَبَابِهِ) פגע את חדוֹ. فَلَّ مِنْ عَزْمِهِ רפה את ידיו, החלישו. فَلٌّ ج فُلُولٌ פגימה, שבירה (בחרב וכו׳). فُلُولٌ תבוסה. فُلُولُ الجَيْشِ שרידי צבא מובס, נמוס של נמוס. مَفْلُولٌ פגום, קהה (חרב וכו׳). فُلٌّ יסמין.

فَلَتَ – مِنْ. أَفْلَتَ IV مِنْ חמק, השתמט, נמלט, התנער, נחלץ מ־. فَلَّتَ II שחרר, חלץ. تَفَلَّتَ V مِنْ נסה להמלט, נחלץ מ־. إنْفَلَتَ VII חמק, השתחרר, נתק (כבל וכו׳). فَلْتٌ פריצות. فَلْتَةٌ ج فَلَتَاتٌ מעשה לא מתכון. فَلْتَةُ לשון ודברים זרדות. فَلْتَةُ لِسَانٍ פליטת פה. فَلْتَةُ زَمَانِهِ יחיד בדורו, אין כמוהו. إفْلاَتٌ، إنْفِلاَتٌ חמיקה, התחלצות, השתלטות. فَلْتَانٌ מתפרעות, פרוע, פרוצה. فَالِتٌ רפה, חפשי. فَالِتَةٌ

ר' ספרה.

فلج ـِ נרפא, שותק. فُلِجَ חלה בשבץ שיתוק. فَلْجٌ שיתוק. فَالِجٌ שיתוק, משותק, שיתוק חלקי. مَفْلُوجٌ חולה שיתוק חלקי. فَلَجٌ. فِلْجَةٌ ج فَوَالِجُ גמל דו-דבשתי.

فلح ـَ 1. עבד, חרש, עיבד אדמה לזריעה. 2. הצליח. إِنَّ الحَدِيدَ بِالحَدِيدِ يُفْلَحُ ר' ברזל בברזל יחודד. أَفْلَحَ IV. اِسْتَفْلَحَ X فِي הצליח ב', ראה פרי בעמלו, התמזל מזלו. فَلَاحٌ הצלחה, מזל. حَيَّ عَلَى الفَلَاحِ בוא לישועה (מן עדן) וקריאה לתפילה. فِلَاحَةٌ חרישה, עיבוד אדמה, חקלאות. فَلَّاحٌ פלח, "פלאח", חורש, עובד אדמה, חקלאי. فَالِحٌ، مُفْلِحٌ מצליח, בר מזל.

فلذ ـِ חתך, נתח. فَوْلَذَ חישל, עיבד והביא לפלדה. فِلْذَةٌ ج فِلَذٌ وأَفْلَاذٌ חתיכה, נתח. فِلْذَةُ كَبِدِي סמל לבי, צאצאי, בני. فُولَاذٌ פלדה. فُولَاذِيٌّ 1. עשוי פלדה. 2. עשוי ללא חת, איש ברזל.

فِلِزٌّ ج فِلِزَّاتٌ מתכת.

فلس II הכריז על פשיטת רגל. أَفْلَسَ IV פשט רגל. فَلْسٌ ج فُلُوسٌ 1. מטבע קטן (אלפית הדינר בעיראק, בירדן ובכווית). 2. קשקשת (דגים). تَفْلِيسٌ הכרזה על פשיטת רגל. مَأْمُورُ التَّفْلِيسَةِ כונס נכסים. إِفْلَاسٌ פשיטת רגל. مُفْلِسٌ 1. פושט רגל. 2. אין לו פרוטה לפרוטה, חסר כל, דלפון.

فِلَسْطِينُ פלסטין, ארץ ישראל. فِلَسْطِينِيٌّ פלסטיני, פלשתינאי, ארץ ישראלי.

فَلْسَفَ ביאר באופן פילוסופי. تَفَلْسَفَ התפלסף, עסק בפילוסופיה. فَيْلَسُوفٌ ج فَلَاسِفَةٌ פילוסוף, חכם מפולפל. حَجَرُ الفَلَاسِفَةِ אבן חכמים. فَلْسَفَةٌ פילוסופיה. الفَلْسَفَةُ الجَمَالِيَّةُ תורת החן והיופי, אסתטיקה. الفَلْسَفَةُ الحِسِّيَّةُ תורת החושים, סנסואליזם. الفَلْسَفَةُ الدِّيَالِكْتِيكِيَّةُ דיאלקטיקה. الفَلْسَفَةُ الظَّاهِرَاتِيَّةُ פנומנולוגיה. الفَلْسَفَةُ العَقْلِيَّةُ רציונליזם. الفَلْسَفَةُ الكَوْنِيَّةُ קוסמולוגיה. الفَلْسَفَةُ الوُجُودِيَّةُ תורת ההוויה, אונטולוגיה. فَلْسَفِيٌّ פילוסופי. مُفَلْسِفٌ، مُتَفَلْسِفٌ מתפלסף, פילוסוף (גם באירוניה).

فَلْطَحَ פחס, כיתת משני צדדים, שיטח, רידד. فِلْطَاحٌ، مُفَلْطَحٌ פחוס.

فلع ـَ فَلَّعَ II 1. פרם. 2. שיסע, חצה, סידק. اِنْفَلَعَ VII נעתק ממקומו, התפרק.

فَلْعٌ פרוק, שסע, סדק.

فُلْفُل פלפל, תבל בפלפל. فَلْفَلَ. فِلْفِلٌ פלפל. فِلْفِلٌ أَحْمَرُ פלפלת אדומה, פפריקה. فِلْفِلٌ أَخْضَرُ פלפלת ירוקה. فِلْفِلٌ أَسْوَدُ פלפל שחור. فِلْفِلٌ حُلْوٌ פפריקה. فَلَافِلُ פלאפל ר' (طعم) طَعْمِيَّةٌ. مُفَلْفَلٌ 1. מתובל בפלפל. 2. מפולפל, נוקב, חריף. لِسَانٌ مُفَلْفَلٌ לשון שנונה.

فلق ـِ 1. בקע, שיסע. 2. בקע את החשכה (אלוהים). فَلَقَ الذَّرَّةَ ביקע את האטום. فَلَقَ اللهُ الصُّبْحَ אלוהים העלה את עמוד השחר. فَلَّقَ II ביקע, שיסע. أَفْلَقَ IV הפליא, אמר דברי שירה מופלאים (שירה). تَفَلَّقَ V. اِنْفَلَقَ VII נבקע, נחצה לשניים. اِنْفَلَقَ مِنَ الغَضَبِ התפוצץ מכעס. فَلْقٌ ج فُلُوقٌ 1. בקיע. 2. בקע, שסע. فَلْقُ الذَّرَّةِ ביקוע האטום. فَلَقٌ שחר, בוקר. فِلْقٌ، فِلْقَةٌ ج فِلَقٌ פלח, חצי משלם. فَلَقَةٌ פלקה (מכשיר מעץ וחבל להלקאת כפות הרגליים כעונש). فَيْلَقٌ ج فَيَالِقُ קורפוס, גיס, חטיבה, יחידה צבאית גדולה. الفَيْلَقُ اليَهُودِيُّ הבריגדה היהודית (שלחמה עם האנגלים במלחמת העולם השנייה). مُفْلِقٌ מופלא, משורר גאון.

فلك ـُ فَلَّكَ II 1. עיגל. 2. שדיים נכונו, התעגלו שדיים (של נערה). 3. ...

فَلَكٌ ج أَفْلَاكٌ 1. מסלול (של כוכב בשמים). 2. גלגל הרקיע. دَارَ فِي فَلَكِهِ ר' (دور). عِلْمُ الفَلَكِ חכמת התכונה, אסטרונומיה. فُلْكٌ נ' ו' 1. ספינת מפרש. 2. תיבת נח. فَلَكِيٌّ אסטרונומי. مَبْلَغٌ فَلَكِيٌّ סכום אסטרונומי, הון עתק. مُفَلَّكٌ ביש גדא, רע המזל. مُفَلَّكَةٌ עלמה בעלת שדיים עגלגלים. فُلُوكَةٌ ספינה קטנה, "פלוקה".

فلم. فِيلْمٌ ج أَفْلَامٌ סרט (צילום, קולנוע וכו'). فِيلْمٌ تَسْجِيلِيٌّ (وَثَائِقِيٌّ) סרט תיעודי. فِيلْمٌ مُلَوَّنٌ סרט צבעוני.

فُلَانٌ פלוני. فُلَانَةٌ פלונית. فُلَانٌ وَعِلَّانٌ פלוני ואלמוני.

(فلو) فَلَاةٌ ج فَلًا وفَلَوَاتٌ מדבר, ישימון. فِلْوٌ ج أَفْلَاءٌ סייח. الفَيَافِي אדמות מדבר.

فُلُورٌ פלואור (יסוד כימי). مُفَلْوَرٌ פלואורסצנטי, זוהר. فُلُورُوسِنْت פלואורסצנטי (ולהארה).

(فلي) فَلَى ـِ فَلَّى II פילה (מכינים ומכרסמים, פשפש וכו'), ניקה מכינים. تَفَلَّى V 1. פילה, הוציא כינים מעצמו. 2. ניקר (ציפור בין נוצותיו).

فُلَيْةٌ ר' מנתה, נענע.

فِلِّينٌ، فِلِّينَةٌ ס' שעם, פקק, מקום, פקק שעם.

(فمو) فَمٌ ج أَفْمَامٌ وأَفْوَاهٌ 1. פה ר' (فوه). 2. פתח. 3. פייה (של כלי). فَمَوِيٌّ אורלי, של פה.

فنّ ـِ فَنَّنَ II 1. גיוון, זן. 2. קישט. 3. היה מומחה. اِفْتَنَّ VIII התהדר בדיבורו, היה מומחה היטב, היה אומן (בכל דבר). فَنٌّ ج فُنُونٌ 1. אומנות. 2. אומנות, מלאכה, מקצוע, עיסוק. 3. אופן, סוג, אורח. الفَنُّ التَّجْرِيدِيُّ אמנות מופשטת. الفَنُّ التَّشْكِيلِيُّ אמנות פלסטית. الفَنُّ التَّعْبِيرِيُّ ר' (عبر). الفُنُونُ الجَمِيلَةُ (الرَّفِيعَةُ، المُسْتَطْرَفَةُ) אמנויות יפות. فَنُّ الرَّسْمِ (الرِّيشَةِ) אמנות הציור. الفَنُّ الرِّوَائِيُّ (القَصَصِيُّ) סיפורת. الفَنُّ الشَّعْبِيُّ אמן עם, פולקלור. الفَنُّ المَسْرَحِيُّ אמנות הבמה. فَنِّيٌّ 1. אמנותי. 2. מקצועי, טכני. 3. ج فَنِّيُّونَ טכנאי.

تُحْفَةٌ فَنِّيَّةٌ יצירת אמנות, מופת. كُلِّيَّةٌ فَنِّيَّةٌ בית ספר (מכללה) לאמנות. فَنَنٌ ج أَفْنَانٌ ענף, בד (של עץ). أَفَانِينُ שיטות, גוונים. فَنَّانٌ 1. אמן. 2. אומן, מקצוען. مُتَفَنِّنٌ 1. אמנותי. 2. אומן. 3. מומחה ורב־גוני.

فَنَارٌ ج فَنَارَاتٌ 1. מגדלור. 2. מנורה, עששית, אור.

فِنْجَانٌ P ج فَنَاجِيلُ. فُنْجَانٌ ج فَنَاجِينُ ספלון, ספל (בייחוד לקפה). زَوْبَعَةٌ فِي فِنْجَانٍ ע' (زبع) زَوْبَعَةٌ.

فَنَدَ ـ עשה שטות, טעה בשיקול דעתו (בגלל זקנה). فَنَّدَ II הפריך, סתר, הוכיח את הטעות, הכחיש, ערער. فَنَّدَ حُجَّتَهُ הפריך את טענתו.

فُنْدُقٌ G ج فَنَادِقُ פונדק, בית מלון, פנסיון. فُنْدُقَةٌ מלונאות, ארוח בבתי מלון. فُنْدُقِيٌّ מלונאי.

فَنُوسٌ ج فَوَانِيسُ פנס ע' فَانُوسٌ.

فَنَّطَ II פרט, ספר בפרוטרוט.

فِنْطَاسٌ G ج فَنَاطِيسُ מכל. فِنْطِيسٌ ج فَنَاطِيسُ 1. בעל אף מרוחב. 2. [illegible] ענקי.

فَنَقَ II פנק. تَفَنَّقَ V חי חיי רווחה.

فَنَكٌ פנק, שועל המדבר, שועל גדול אוזניים.

فُنَيْكٌ חסמת קרבול (של רועים).

فَنِيَ ـ אבד, חדל להיות, נשמד, נכחד, כלה, חדל. كَنْزٌ لَا يَفْنَى אוצר בלום. أَفْنَى IV השמיד, כלה, אבד. أَفْنَى عُمْرَهُ فِي الْبَحْثِ כלה את חייו במחקר, הקדיש את חייו למחקר. تَفَانَى VI 1. הקריב, התמסר ל־, מסר נפשו למען. 2. השמיד את־. تَفَانَى فِي خِدْمَةِ وَطَنِهِ הקריב עצמו בשרות מולדתו. فَنَاءٌ אבדן, כליה, חרם, חורבן, חידלון. فِنَاءٌ ج أَفْنِيَةٌ 1. חצר, מגרש ביתי. 2. אולם, פרוזדור. إِفْنَاءٌ השמדה, הכרתה, חרם, כליון. تَفَانٍ(ي) הקרבה, התמסרות למען, מסירות נפש. فَانٍ(ي) בן חלוף, חדל, עובר וחולף.

فِينِيقِيٌّ פניקי, כנעני. فِينِيقْيَا. فِينِيقِيَّة פניקיה, כנען. الْفِينِيقِيَّةُ 1. הכתב הפניקי (הכנעני או העברי הקדום). 2. תנועה ראשונית לבנונית השואפת לשיבה לתרבות הפניקית או הכנענית הקדומה.

فِهْرِسٌ P 1. קטלוג. 2. ערך מפתח (אינדקס) לספר. فِهْرِسٌ. فِهْرِسْتٌ ج فَهَارِسُ 1. מפתח, אינדקס. 2. קטלוג. 3. תוכן עניינים. فِهْرِسِيَّةٌ ביבליוגרפיה.

فَهْلَوِيٌّ P מי שנבון מטבעו ברייתו, אינטליגנט, מתוחכם (ולפעמים במובן שלילי) "מתחכם". فَهْلَوَةٌ תבונה טבעית, אינטליגנציה.

فَهِمَ ـ הבין, תפס, קלט, השיג בשכלו, עמד על כוונת הדבר. فَهَّمَ II. أَفْهَمَ IV הסביר, נתן להבין, הבהיר, העמיד את־ על כוונת הדבר. تَفَهَّمَ V הבין (בהדרגה), העריך את הכוונה (אחרי שהוסברה לו), עמד על פשר העניין. تَفَاهَمَ VI 1. הסביר ל־. 2. مَعَ הגיע לעמק השווה עם־, הגיע להבנה עם־. اِسْتَفْهَمَ X ביקש להבין, רצה לדעת, שאל על פשר הדבר. فَهْمٌ ج أَفْهَامٌ 1. הבנה, קליטה, תפיסה, ידיעת פשר עניין. 2. בינה, שכל, אינטליגנציה. سُوءُ الْفَهْمِ חוסר הבנה נכונה. بَطِيءُ الْفَهْمِ קשה תפיסה. فَهِمٌ. سَرِيعُ الْفَهْمِ מהיר תפיסה, נבון. فَهِيمٌ פקח, נבון, רב שכל, אינטליגנטי. مُفَاهَمَةٌ הבנה, הסכם הדדי. تَفَهُّمٌ הבנת עמדת השואלת. تَفَاهُمٌ مَعَ הבנה הדדית, הסכם הדדי עם־. سُوءُ تَفَاهُمٍ אי הבנה, אי הסכמה, מחלוקת. اِسْتِفْهَامٌ عَنْ הצגת שאלה, בקשה לדעת, חקירה ודרישה. عَلَامَةُ الاِسْتِفْهَامِ סימן שאלה (?). أَدَاةُ الاِسْتِفْهَامِ מלת שאלה, מא השאלה. مَفْهُومٌ ج مَفَاهِيمُ 1. מובן, ברור, נהיר, מוחשי. 2. משמעות, הוראה, מושג, פשר, כוונה. 3. כמובן; אין ספק; مَفْهُومِيَّةٌ תבונה, כושר הבנת עניין, בינה, פקחות. مُتَفَهِّمٌ מבין ומעריך את עמדת האחר.

فُو ע' (فوه). (فمو) فَم.

فُوَّةٌ 1. פואה (צמח). 2. צבע אדום (madder).

(فوت) فَاتَ ـ 1. עבר, חלף, הלך ונעלם. 2. החמיץ, יצא, עבר, פרח. فَاتَتْهُ الْفُرْصَةُ החמיץ את ההזדמנות. فَاتَهُ الْقِطَارُ איחר את הרכבת, איחר את המועד. فَاتَهُ أَنَّهُمْ كَانُوا يَخْدَعُونَهُ לא תפס (הבין) שהוליכו אותו בכחש. لَا تَفُوتُهُ صَغِيرَةٌ وَلَا كَبِيرَةٌ לא נעלם ממנו דבר גדול וקטן. إِلَّي فَات مَات מה שעבר עבר. فَوَّتَ II. أَفَاتَ IV 1. החטיא, הפסיד. 2. הכניס ל־. 3. החמיץ (הזדמנות וכו'). تَفَاوَتَ VI היה שונה, נבדל מ־, היה הבדל, היה הפרש, היה פער בין לבין. تَفَاوَتَ الرَّجُلَانِ فِي الْعِلْمِ שני האנשים היו שונים בהשכלתם. اِفْتَاتَ VIII 1. נהג בשרירות. 2. عَلَى עבר על. فَوَاتٌ איחור, חלוף. فَوَاتُ الْأَجَلِ חלוף הזמן הקצוב. بَعْدَ فَوَاتِ الْأَوَانِ באיחור. قَبْلَ فَوَاتِ الْوَقْتِ (الْأَوَانِ) לפני שיהיה מאוחר. تَفَاوُتٌ הבדל, הפרש, פער, דיפרנציאציה, מרחק, שוני. تَفَاوُتِيٌّ דיפרנציאלי. فَائِتٌ עובר, בן חלוף. الْفَائِتُ لَا يُسْتَدْرَكُ אין משיבים לאחר מעשה, מה שהיה היה. مُتَفَاوِتٌ שונה, נבדל.

فُوتُوغْرَافِيَا it. פוטוגרפיה, מלאכת הצילום. فُوتُوغْرَافِيٌّ 1. פוטוגרפי, של צילום. 2. צלם. صُورَةٌ فُوتُوغْرَافِيَّةٌ תצלום, תמונה (מצולמת).

فُوتِيه F כסא נוח.

فَوْجٌ ج أَفْوَاجٌ 1. קבוצה, חבורה, קהל, חבורה. 2. גדוד (בצבא). 3. מחזור, קבוצת תלמידים. 4. משמרת (של עובדים). وَصَلُوا أَفْوَاجًا وَفُرَادَى הגיעו בקבוצות וביחידים.

(فوح) فَاحَ – הפיץ ריח ניחוח, נדף. فَاحَتْ رَائِحَةُ فُلَانٍ הִתְפַּשֵּׁט ריחו של פלוני, יָצָא לו שֵׁם רַע. فَوَّاحٌ נודף ריח ניחוח.

فُوَدٌ ج أَفْوَادٌ 1. פֵּאָה. 2. צְדָעִים, רַקָּה. أَفَادَ ע׳ (فيد).

(فور) فَارَ – 1. רָתַח. 2. תָּסַס. 3. סָעַר, נָעַשׂ (מכעס וכו׳). فَوْرٌ II 1. הִרְתִּיחַ. 2. הִתְסִיס, הִסְעִיר. فَوْرٌ הִתְרַתְּחוּת. فَوْرًا מִיָּד אַחֲרֵי. فَوْرَ خُرُوجِهِ מִיָּד אַחֲרֵי צֵאתוֹ. فَوْرًا. عَلَى الفَوْرِ לְאַלְתַּר, מִיָּד, תֵּכֶף, בְּלֹא שְׁהִיָּה. فَوْرِيٌّ מִיָּדִי, מ׳ זְמַנִּי, לְאַלְתַּר. تَرْجَمَةٌ فَوْرِيَّةٌ תַּרְגּוּם סִימוּלְטָנִי (בו־זמני). فَوْرَةٌ 1. רְתִיחָה. 2. רְתִיחוּת, שֶׁצֶף קֶצֶף. فَوَرَانٌ 1. רְתִיחָה, תְּסִיסָה. 2. רוֹתַחַת, תּוֹסֵס. فَوَّارَةٌ ج فَوَّارَاتٌ מִזְרָקָה. فَوَرَانٌ רְתִיחוּת, תְּסִיסוּת, הִתְפָּרְצוּת (רגשות כתסונה וכו׳).

فُورْمَة .It מ׳ ج فُورْمَات 1. פּוֹרְמָה, צוּרָה, תַּבְנִית. 2. מַצָּב גּוּפָנִי. 3. טָפְסָן של מִסְרָקָה.

(فوز) فَازَ – 1. بِـ זָכָה בְּ־, הִשִּׂיג, הִצְלִיחַ, נִצַּח. 2. مِنْ נִצַּל מִ־, נֶחֱלַץ מִ־. فَازَ بِكَأْسِ الدَّوْلَةِ זָכָה בִּגְבִיעַ הַמְּדִינָה (בספורט). فَوْزٌ זְכִיָּה, הֶשֵּׂג, הַצְלָחָה, נִצָּחוֹן. مَفَازَةٌ ج مَفَازَاتٌ שְׁמָמָה, יְשִׁימוֹן, צִיָּה, מִדְבָּר. فَائِزٌ זוֹכֶה, מְנַצֵּחַ.

فُوسْفَات G פוֹסְפָט, זַרְחָה. فُوسْفَاتِيٌّ פוֹסְפָטִי, זַרְחָתִי.

فُوسْفُور פוֹסְפוֹר, זַרְחָן.

فَوَّضَ II יִפָּה אֶת כּוֹחוֹ שֶׁל־, מִלֵּא אֶת יָדוֹ, נָתַן הַרְשָׁאָה, הִפְקִיד בִּידֵי־, הִסְמִיךְ. فَاوَضَ III נָשָׂא וְנָתַן עִם־. تَفَاوَضَ VI مَعَ נָשָׂא וְנָתַן עִם־, דָּן עִם־. فَوْضَى מְבוּכָה, אַנַרְכְיָה, אַנְדְּרָלָמוּסְיָה, תֹּהוּ וָבֹהוּ, הֶפְקֵרוּת, כָּאוֹס. فَوْضَوِيٌّ אַנַרְכִיסְט. فَوْضَوِيَّةٌ אַנַרְכִיזְם. تَفْوِيضٌ יִפּוּי כּוֹחַ, הַסְמָכָה, הַרְשָׁאָה, מַתַּן מַנְדָּט. تَفْوِيضٌ مُطْلَقٌ (تَامٌّ) יִפּוּי כּוֹחַ מֻחְלָט, מַנְדָּט מָלֵא. وَثِيقَةُ تَفْوِيضٍ תְּעוּדַת הַרְשָׁאָה (הַסְמָכָה). مُفَاوَضَةٌ ج مُفَاوَضَاتٌ מַשָּׂא וּמַתָּן. مُفَوَّضٌ מֻסְמָךְ, מֻרְשֶׁה, מְיֻפֵּה כּוֹחַ, נָצִיב. وَزِيرٌ مُفَوَّضٌ ציר. مُفَوَّضِيَّةٌ צִירוּת, מִשְׁכַּן הַצִּירוּת. مُفَاوِضٌ נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן.

فُوطَة P ج فُوَطٌ 1. מַגֶּבֶת. 2. מַפִּית. 3. סִינָר, חֲלוּק עֲבוֹדָה. 4. מַפִּית. 5. תַּחְבּוֹשֶׁת.

(فوق) فَاقَ – 1. עָלָה עַל־, עָבַר אֶת־, עָדַף, הִצְטַיֵּן בְּ־. 2. שָׁפַע. أَفَاقَ IV הֵקִיץ, הִתְעוֹרֵר, קָם מִשְּׁנָתוֹ, נֵעוֹר, פָּקַח עֵינָיו, הִתְפַּכֵּחַ (משיכרון וכו׳). تَفَوَّقَ V הִצְטַיֵּן, הָיָה מְעֻלֶּה, הִתְבַּלֵּט. اِسْتَفَاقَ X הֵקִיץ, נֵעוֹר, הִתְעוֹרֵר. فَوْقَ 1. עַל, מֵעַל, לְמַעְלָה. 2. יוֹתֵר מִן, נוֹסָף עַל־. فَوْقَ البَنَفْسَجِيِّ אוּלְטְרָה סָגֹל, קַרְנַיִם אוּלְטְרָה סְגֻלּוֹת. فَوْقَ الحَدِّ מֵעַל לְכָל גְּבוּל, מֻפְרָז בְּיוֹתֵר. فَوْقَ الطَّبِيعَةِ עַל־טִבְעִי, פִּלְאִי. فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ מֵעַל לְכָל דָּבָר, הֶחָשׁוּב בְּיוֹתֵר. فَمَا فَوْقَ וָמַעְלָה, וְיוֹתֵר. وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ ק׳ וַנָּרֶם מִקְצָתָם מֵעַל מִקְצָתָם בְּמַעֲלוֹת. جَلْسَةٌ فَوْقَ العَادَةِ יְשִׁיבָה שֶׁלֹּא מִן הַמִּנְיָן. نَزَلَتْ مِنْ فَوْقَ יָרְדָה מִלְמַעְלָה. فَوْقِيٌّ עִלִּי, ״חִיצוֹנִי״. بِنْيَةٌ فَوْقِيَّةٌ מִבְנֶה עִלִּי. مِنْطَقَةٌ فَوْقِيَّةٌ אֵזוֹר עִלִּי. فَوْقَانِيٌّ עֶלְיוֹן. طَبَقَةٌ فَوْقَانِيَّةٌ קוֹמָה עֶלְיוֹנָה. فَاقَةٌ עֹנִי, דַּלּוּת, חֹסֶר כֹּל. فُوَاقٌ שִׁהוּק. إِفَاقَةٌ יְקִיצָה, הִתְעוֹרְרוּת, הִתְפַּכְּחוּת. تَفَوُّقٌ הִצְטַיְּנוּת, הִתְבַּלְּטוּת יְתֵרָה. تَشْجِيعُ التَّفَوُّقِ עִדּוּד מִצְטַיְּנִים (עידוד מצוינות). فَائِقٌ מְעֻלֶּה, מֻצְיָן, מֻפְלָג בְּיוֹתֵר, מֻבְחָר, מֵיטָב. فَائِقُ الحَصْرِ 1. בְּלִי גְּבוּל. 2. לְאֵין סְפֹר. سُرْعَةٌ فَائِقَةٌ מְהִירוּת מֻפְרֶזֶת. عَمَلٌ فَائِقٌ עֲבוֹדָה מְצֻיֶּנֶת (מְעֻלָּה). فَائِقُ الاحْتِرَامِ מְכֻבָּד בְּיוֹתֵר. مُتَفَوِّقٌ מִצְטַיֵּן, אָדָם מְעֻלֶּה. مُسْتَفِيقٌ 1. עֵר, עֵרָנִי. 2. שׁוֹמֵר עַל הַמִּשְׁמָר.

فُولٌ. حَبَّةُ فُولٍ ج فُولٌ פּוֹל. فُولٌ سُودَانِيٌّ בָּטְנִים. فُولٌ مُدَمَّسٌ פּוֹלִים מְבֻשָּׁלִים וּמְתֻבָּלִים בְּשֶׁמֶן זַיִת (בסגנון מצרי). فَوَّالٌ מוֹכֵר פּוֹלִים.

فُولَاذ P פְּלָדָה ע׳ (فلذ).

فُولْت .It וֹולְט. فُولْتِيَّةٌ וֹולְטָז׳.

فُولْكْلُور .En יֶדַע עַם, פוֹלְקְלוֹר.

(فوه) فَاهَ – בִּטֵּא, הִבִּיעַ, הֵגָה. فَوَّهَ II بِـ הִגִּיל (מתבונן). تَفَوَّهَ V بِـ אָמַר, הוֹצִיא הֶגֶה, הֵגָה, הִבִּיעַ דֵּעָה. لَمْ يَتَفَوَّهْ بِكَلِمَةٍ לֹא פָּצָה פֶּה, לֹא הוֹצִיא הֶגֶה. فُوهٌ ج أَفْوَاهٌ פֶּה ע׳ (فمو) فَم. فَتَحَ فَاهُ פָּתַח פִּיו. أَفَاوِيهُ תַּבְלִינִים (מתבלים). فُوَّهَةٌ. فُوهَةٌ פִּיָּה, פֶּתַח, לֹעַ, פֶּה, וְרוֹבִית. أَفْوَهُ רְחַב פֶּה. مُفَوَّهٌ אוֹרָטוֹר, נוֹאֵם מַבְרִיק. خَطِيبٌ مُفَوَّهٌ אֲמַן הַדִּבּוּר, נוֹאֵם מַרְשִׁים.

فِي 1. מִלַּת יַחַס הוֹרָאוֹתֶיהָ נִמְצֵאת בְּתוֹךְ הַזְּמַן וְהַמָּקוֹם, כְּגוֹן: فِي البَيْتِ בַּבַּיִת, בְּתוֹךְ הַבַּיִת. فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ בְּשָׁעָה, בְּתוֹךְ שָׁעָה. جَاءَ فِي القَوْمِ וَقُمْتُ فِي شُرُوقِ الشَّمْسِ בָּא עִם הַקָּהָל (הִתְעוֹרַרְתִּי עִם זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ). 2. מִלַּת בְּהוֹרָאַת بِـ בְּ־, כְּגוֹן: قَالَ فِي خُبْثٍ אָמַר בְּרֹעַ לֵב. خَرَجَتْ فِي زِينَتِهَا יָצְאָה בְּקִשּׁוּטֶיהָ. 3. בְּהוֹרָאַת بِسَبَبِ בִּגְלַל. عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا ח׳ נֶעֶנְשָׁה אִשָּׁה בִּגְלַל חָתוּלָה שֶׁכָּלְאָה אוֹתָהּ. 4. סִימַן הַכֶּפֶל, כְּגוֹן: أَرْبَعَةٌ فِي خَمْسَةٍ אַרְבַּע כָּפוּל חָמֵשׁ. 5. בְּהוֹרָאַת לְגַבֵּי, בְּהַשְׁוָאָה לְ־, כְּגוֹן: مَا عِلْمِي فِي عِلْمِهِ מַה הַיֶּדַע שֶׁלִּי לְעֻמַּת הַיֶּדַע שֶׁלּוֹ. 6. בְּהוֹרָאַת عَلَى עַל, כְּגוֹן: لَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ תְּלֹה אֶתְלֶה אֶתְכֶם עַל גִּזְעֵי הַדְּקָלִים. 7. בְּהוֹרָאַת لِـ לְ־, כְּגוֹן: رَدَّ يَدَهُ فِي جَيْبِهِ הֶחֱזִיר אֶת יָדוֹ לְכִיסוֹ. 8. בְּהוֹרָאַת لَيْسَ سِوَى אֵין זֶה אֶלָּא, כְּגוֹן: كَذِبٌ فِي كَذِبٍ אֵין זֶה אֶלָּא שֶׁקֶר וְכָזָב. 9. בְּהוֹרָאַת مِنْ מִ־, מִן, מִתּוֹךְ, כְּגוֹן: مَضَتْ عَلَيَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ فِي ثَلَاثِ سِنِينَ עָבְרוּ עָלַי שְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים מִתּוֹךְ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים. 10. בְּהוֹרָאַת مِثْلُ כְּ־, כְּגוֹן: مَتِينٌ فِي قُوَّةِ الفُولَاذِ חָזָק כַּפְּלָדָה. 11. בְּהוֹרָאַת فِي سَبِيلِ לְמַעַן, כְּגוֹן: هَذَا فِي صَالِحِهِ זֶה לְמַעֲנוֹ (לְטוֹבָתוֹ).

(فيأ) فَاءَ – 1. שָׁב, חָזַר. 2. עָבַר (צֵל). 3. לָקַח (שלל וכו׳). فَيَّأَ II הֵצֵל, סָכַךְ בְּצֵל. أَفَاءَ IV عَلَى נָתַן בְּשָׁלָל (מִלְחָמָה), הֶעֱנִיק. تَفَيَّأَ V חָסָה בַּצֵּל, יָשַׁב בַּצֵּל.

فَيْءٌ ج أَفْيَاءٌ وفُيُوءٌ 1. צֵל. 2. מַקְלוֹת, שָׁלָל.

فيتامين L ج فيتامينات ויטמין.

فيتو L וטו. حَقُّ الفِيتُو ר' نَقْض.

(فيح) فَاحَ ـِ ר' (فوح). أَفْيَحُ ج فِيحٌ נ' فَيْحَاءُ רַחַב יָדַיִם. الفَيْحَاءُ כינוי של דמשק. فَيَّاحٌ נודף ריח ניחוח.

(فيد) أَفَادَ IV 1. הועיל, עזר, היטיב. 2. مِنْ הפיק תועלת מ־, הֵפִיק לָמַד. 3. הֵבִין, הודיע, סִפֵּר. 4. העיד. 5. למד, הִקְנָה יֶדַע. أَفَادَتِ الأَنْبَاءُ הַיְּדִיעוֹת מוסרות. إِسْتَفَادَ X مِنْ 1. הפיק תועלת מ־, רָכַשׁ, הִרְוִיחַ, נֶהֱנָה מ־, נִצֵּל, עָשָׂה שימוש ב־. 2. הִסִּיק (מסקנות) מ־. يُسْتَفَادُ مِنَ الأَنْبَاءِ הַיְּדִיעוֹת מְלַמְּדוֹת. إِفَادَةٌ 1. תועלת, יתרון, רֶוַח. 2. הודעה. 3. עדות, מסירת עדות. إِفَادَةُ الاِسْتِلاَمِ הודעה על קבלה (של מכתב וכו'). إِسْتِفَادَةٌ הֲפָקַת תועלת. فَائِدَةٌ ج فَوَائِدُ 1. תועלת, רֶוַח, תַּכְלִית. 2. רִבִּית. 3. לֶקַח, דֵּעָה, לִמּוּד, מוסר השכל. لِفَائِدَتِهِ לטובתו. مُفِيدٌ מועיל. مُفَادٌ תֹּכֶן, משמעות, מובן. نَبَأٌ مُفَادُهُ أَنَّ ידיעה האומרת כי. مُسْتَفِيدٌ مِنْ מַרְוִיחַ, מפיק תועלת, נֶהֱנֶה מ־.

فيدرالي L פֶדֶרָלִי, מְאֻחָד על יסוד בְּרִית. فِيدِرَالِيَّةٌ פדרציה.

فَيْرُوزٌ P טורקיז (אבן יקרה).

فَيْرُوس L וירוס, נגיף גורם של מחלות.

فِيزَا .En אשרה ר' (أشر) تَأْشِيرَة.

فِيزِيَاءُ G פיזיקה. الفِيزِيَاءُ النَّوَوِيَّةُ (الذَّرِّيَّةُ) פיזיקה גרעינית. فِيزِيَائِيٌّ 1. פיזיקאי. 2. פיזיקלי.

فِيشَةٌ מ' תֶּקַע. فِيشَةٌ وبَرِيزَةٌ מ' תֶּקַע וְשֶׁקַע ר' (قبس) مَقْبِس.

(فيض) فَاضَ ـِ 1. שָׁפַע, זָרַם, נִגַּר בְּשֶׁפַע. 2. גָּלַשׁ, עָלָה על גדותיו, שָׁטַף, הָיָה רַב. فَاضَ عَنِ الحَاجَةِ עָדַף, הָיָה יותר מדי. فَاضَتْ رُوحُهُ נָפַח את נשמתו, מֵת. فَاضَتْ عَيْنُهُ עֵינָיו זָלְגוּ דְּמָעוֹת. أَفَاضَ IV הֵצִיף, הִרְוָה, הִגְדִּישׁ, נָתַן בְּשֶׁפַע, הִרְבָּה, שָׁפַךְ. أَفَاضَ فِي الحَدِيثِ הרחיב את הדִּבּוּר. إِسْتَفَاضَ X 1. בִּקֵּשׁ לְהַרְבּוֹת. 2. הִתְרַחֵב, הִתְפַּשֵּׁט. 3. נָפוֹץ ברבים. 4. הרחיב בדיבור, בכתיבה וכו'. فَيْضٌ 1. שֶׁפַע, שִׁטָּפוֹן, הֲצָפָה. 2. שֶׁפַע, עֹשֶׁר, עֲתֶרֶת, טוּב, רֹב, רִבּוּי. 3. שְׁקִיקָה (ברגשות), התלקחות יתרה. فَيْضٌ مِنْ حَنَانٍ עֲתֶרֶת (שפע) חֶמְלָה וחסד. غَيْضٌ مِنْ فَيْضٍ ר' غيض. فَيَّاضٌ שׁוֹפֵעַ, עָשִׁיר, רַב, שׁוֹטֵף, מֵצִיף. نُورٌ فَيَّاضٌ אור נגוה. فَيَضَانٌ גאות, שִׁטָּפוֹן, הֲצָפָה, גְּלִישָׁה. مَفِيضٌ מוֹצָא. لَيْسَ لَنَا مِنْهُ مَفِيضٌ אין לנו ברירה אלא לעשותו. إِفَاضَةٌ הרחבה בדיבור, בכתיבה וכו'. فَائِضٌ 1. עֹדֶף, יִתְרָה, שְׁאֵרִית. 2. ج فَوَائِضُ רִבִּית. مُسْتَفِيضٌ רְחַב שׁוּלַיִם.

(فيف) فَيْفَاءُ، فَيْفٌ ج فَيَافٍ(ي) יְשִׁימוֹן, מִדְבָּר.

فِيلٌ ج أَفْيَالٌ وفِيَلَةٌ 1. פִּיל. 2. רָץ (בשחמט). فِيلُ البَحْرِ ר' فَقْمَة. دَاءُ الفِيلِ שַׁחֶפֶת, מחלת הפיל. سِنُّ الفِيلِ שֶׁנְהָב, שֵׁן הפיל. فَيَّالٌ מְאַלֵּף פילים.

فِيلاَّ L ج فِيلاَّتٌ וילה, חֲוִילָה.

فَيْلَجٌ ר' (فلج).   فَيْلَقٌ ר' (فلق).

فِيلْمٌ ר' فِلْم.

فِيلُولُوجِيَا G פילולוגיה, בַּלְשָׁנוּת.

فَيْنَةٌ ج فَيْنَاتٌ פַּעַם, זְמַן. الفَيْنَةَ بَعْدَ الفَيْنَةِ (الأُخْرَى) פעם אחר פעם. بَيْنَ الفَيْنَةِ والأُخْرَى מִפַּעַם לְפַעַם. فَيْنَانٌ 1. אָרֹךְ וְנָאֶה (שיער). 2. (עץ) מְרֻבֵּה עֲנָפִים ונוף.

فِينُوس L 1. ונוס, אֵלַת האהבה. 2. כוכב נֹגַהּ.

فِينِيقِيٌّ ר' فِنِيقِيّ.

فَيْهَقٌ רְחַב אֲמָרִים, מַרְחִיב בדברים. فَيْهَقَةٌ רִבּוּי אֲמָרִים, הַרְחָבָה בִּדְבָרִים. مُتَفَيْهِقٌ מִתְפַּטְפֵּט, טַרְחָן, פַּרְזָן.

فُيُوزٌ נַתִּיךְ ר' (صهر) مِصْهَر.

ق ק. 1. האות העשרים ואחת באל"ב הערבי, שמה قاف קאף והיא אות ענבלית, פוצצת. 2. קיצור של دقيقة דקה. 3. קיצור של قبل לפני. ق.ظ לפני הצהרים. ق.م לפני הספירה.

قاقوس ר' (قنس).

قاشاني P פסיפס, חרסינה צבעונית.

قارون 1. קורח. 2. עשיר מופלג, עשיר כקורח.

قاف שם האות ق בערבית.

قاقلة In. הל ר' (هول).

قاقم חולד הצפרים.

قاموس P ج قواميس 1. אוקינוס, ים. 2. מלון, לקסיקון.

قاورمة، شاورمة T שווארמה.

قاووش T ج قواويش אולם מגורים ארוך.

قاووق T ج قواويق קלפק (כובע טורקים ישן).

قبّ ـُ 1. קצץ, חתך (יד). 2. יבש, התייבש. 3. קמר, בנה כפה. 4. הזדקף, עלה. 5. צנח ומתוך ריבו. قبّب II קמר, בנה כפה, ערם בצורת כפה. قبّ טבור המזלג. قبّة ج قبب وقباب כפה, קמרון, תקרה מקומרת. قبّة الإسلام כינויה של העיר בצרה. القبّة الخضراء כיפת הכפולה הנראית מן الحرم (المسجد) الإبراهيمي الشريف. قبّة راحيل קבר רחל אמנו. القبّة الزرقاء כפת השמים. قبّة الصخرة כפת הסלע (בהר הבית). جعل من الحبّة قبّة עשה מן הפה וכוב לפיל. مقبّب מקומר, כפוני, קשתי.

قبّجة P ج قبج חגלה ר' حجلة.

قبح ـُ 1. כער, היה מכוער. 2. נתעב, היה שפל ומבחיל, היה מאוס. قبّح II 1. כער, השמיץ את פניו. 2. גנה, הוקיע. قبّحه الله תבוא מארה עליו. استقبح X 1. יחס לו כיעור. 2. גנה, גנה. 3. לא מצא חן בעיניו (מצאו מכוער וכד'). قبح، قباحة כיעור, מיאוס, נאלו. قبحًا لك! בוש והכלם! قبيح ج قباح وقبحى 1. מכוער, לא יפה, מאוס, נתעב, מתועב. 2. עז רוח, חצוף פנים. قبيحة 1. מכוערת, לא יפה. 2. ج قبائح שפלות, חרפה, בזיון, גנאי, תועבה. مقابح מעשים מגונים (מבישים).

قبر ـُ 1. קבר, טמן. 2. העלים, הסתיר. أقبر IV 1. המית, הקביר. 2. כרה קבר. قبر ج قبور קבר. قبر الجندي المجهول ר' (ضرح) ضريح. مقبر، مقبرة ج مقابر בית קברות, בית עלמין. مقبرة الشهداء בית קברות צבאי. قبّرة ج قبّر وقبّرات 1. עפרוני (ציפור). 2. lark. חוגה.

قبرص קפריסין. قبرصيّ ج قبارصة קפריסאי.

قبس ـِ 1. שאל אש מרעהו, הבעיר אש. 2. שאל, למד. 3. הפיק תועלת, למד. اقتبس VIII من 1. עשה אש, הביא ציטטה, העתיק מ-, אימץ. 2. למד מ-. 3. שאל אש מ-. قبس ج أقباس، قبسة אש, להבה, אור בוהק. قابوس ج قوابيس איש יפה תואר. مقبس ج مقابس שקע. مقبس وقابس שקע ותקע. قابس 1. נתיך (בחשמל) ר' (صهر) مصهر. 2. תקע. مقتبسات ציטוטים, קטעי ספרות.

قبض ـِ 1. بـ אחז, החזיק, תפס. 2. على לכד, לקח, שם ידו על-. 3. עצר, אסר. 4. קבל (תשלום, כסף וכו'). 5. קמץ ידו, קפץ. قبض البطن עצר, גרם עצירות (בטן). قبض راتبه קבל את משכורתו. قبض روحه הוציא את נשמתו, הרגו, המיתו. قبض على اللصّ תפס (עצר) את הגנב. قبض نفسه (صدره) העיק עליו, גרם לו מועקה. قبض يده عنه קמץ ידו ממנו, לא היה נדיב כלפיו. تقبّض V 1. התכווץ, הצטמק. 2. הקמץ. 3. من קפץ ממ-. انقبض VII 1. התכווץ. 2. פרש, התבודד, נעשה לו מועקה. انقبضت بطنه סבל מעצירות. انقبض صدره מועקה ודכדוך. انقبض عن الناس התרחק מהבריות, פרש מהחברה. قبض 1. תפיסה, לכידה, אחיזה, הקשה. 2. עצירות. 3. קבלה (כספים). قبض الريح ר' (روح). ألقى القبض عليه עצר אותו, תפס (לכד) אותו. القبض والدفع הכנסות והוצאות. قبضة ج قبضات 1. חופן, אגרוף, מלוא כף היד. 2. ידית, קת. 3. אגרוף, כף יד קפוצה. 4. ידית, קת, בית אחיזה. القبضة الحديدية אגרוף ברזל. أحكم قبضته عليه הדק שליטתו עליו, לחץ אותו אל הקיר. وقع في قبضته נפל בידיו, נלכד אותו. قبضة ج قبض מלוא כף היד. قبضاي ج قبضايات (בעל זרוע) בריון, אלים, בריון, כוחני. مقبض، مقبض ج مقابض ידית, בית אחיזה. تقابض מסירה הדדית של סחורה ותמורתה (בהלכה המוסלמית). انقباض 1. התכווצות, הצטמקות. 2. דכדוך, דיכאון, מועקה. مقبوض عليه עצור, עצור. مقبوضات תקבולים, הכנסות. متقبّض، منقبض الصدر מדוכדך, מדוכא, "מדוכדך".

قبطان .It ج قباطين وقباطنة רב חובל, קפטן. قبطان الطائرة טייס.

قبطيّ ج أقباط وقبط קופטי (מיעוט נוצרי שמוצא על יהודה היתה). القبطيّة הלשון הקופטית.

قبع ـَ 1. הסתגר (במקום מבודד ובתוך שרירות), נחבא. 2. רבץ, ישב בביתו. 3. عن פנה אחור, הסתגר מאחור. قبّع، قباع קפוד. قبّعة ج قبّعات כובע, מגבעת. قابع מסתגר, רובץ (בביתו), יושב בית. مقبّع חבוש מגבעת.

قبقب קבקב, נעל. قبقاب ج قباقيب קבקב, נעלה, סנדל עץ. قبقاب الانزلاق

(الزَّحْلَقَة) מחליקים.

قَبِلَ ـَ 1. קיבל, נטל. 2. بِـ הסכים, התחייב ל, אישר את־. 3. נענה ל, קיבל בחיוב, היה שבע רצון. 4. האמין. قَبِلَ الدَّعْوَةَ נענה להזמנה. قَبِلَ كَلاَمَهُ האמין לדבריו. لاَ يَقْبَلُ التَّأْوِيلَ אינו משתמע לשתי פנים. قَبَّلَ II 1. נשק ל, נישק. 2. מן הדדים, נשא קרובה (?). قَابَلَ III 1. פגש, נפגש עם־. 2. עמד מול, התראה עם־. 3. הקביל, השווה, העמיד זה מול זה. 4. התראיין. 5. ראיין. قَابَلَ الْخَطَرَ עמד מול הסכנה. قَابَلَهُ عَلَى الرَّحْبِ وَالسَّعَةِ קיבלו בסבר פנים יפות. قَابَلَهُ بِالْمِثْلِ התנהג אליו באותה מידה, השיב לו מידה כנגד מידה. أَقْبَلَ IV 1. בא, הופיע, קרב. 2. عَلَى נגש במרץ, פנה לעסוק ב־, התמסר ל, התעניין ב־. 3. הצליח, עשה חיל, עלה יפה, המזל האיר לו פנים. أَقْبَلَتِ الدُّنْيَا عَلَيْهِ המזל האיר לו פנים, שגשג, הצליח. أَقْبَلَ النَّاسُ عَلَى السِّلَعِ האנשים הסתערו על הסחורה. إِنْ أَقْبَلَتْ بَاضَ الْحَمَامُ عَلَى الْوَتَدِ وَإِنْ أَدْبَرَتْ بَالَ الْحِمَارُ عَلَى الْجَمَلِ מת׳ ככה הוא העולם, זה עושה ראש – לא זה עושה רע (?). تَقَبَّلَ V 1. קיבל, הסכים ולקבל מתנה וכו׳, היה שבע רצון. 2. התחייב. 3. נענה. تَقَبَّلَ التَّعَازِي קיבל תנחומים. تَقَبَّلَ اللهُ دُعَاءَهُ אלוהים נענה לתפילתו (לבקשתו). تَقَابَلَ VI נפגש עם־, התראה עם־, פגש את־, עמד מול־. إِقْتَبَلَ VIII 1. נהג בשביות (?), התיישבה עליו דעתו. 2. אתחר (?). 3. השיב ב־. 4. קיבל. إِسْتَقْبَلَ X 1. קידם וקיבל את פני־. 2. פנה לכיוון ה־قِبْلَة. 3. נכנס ולתקופה חדשה וכו׳. إِسْتَقْبَلَ الضَّيْفَ بِحَرَارَةٍ קידם את פני האורח בחמימות. قَبْلُ، قَبْلاً، مِنْ قَبْلُ לפנים, לפני כן, קודם, טרם. لِلّٰهِ الأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ ק׳ לאלוהים הפקודה מראשית ומאחרית. رَأَيْتُكَ قَبْلاً ראיתיך לפני כן. قَبْلَ לפני. قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ ראשית כל. قَبْلَ أَنْ בטרם, לפני ש־. مُبَارَاةٌ قَبْلَ النِّهَائِيَّةِ תחרות חצי הגמר. مَا قَبْلَ التَّارِيخِ פרהיסטוריה. قَبْلِيٌّ 1. אפריורי, שלפני־. 2. קדומי. قُبَيْلَ קצת לפני, בסמוך ל־. قُبُلٌ צד קדמי, פנים, חזית. مِنْ قُبُلٍ מהחלק הקדמי, מהחזית. قِبَلٌ יכולת, אפשרות, כוח לעשות, כושר. لاَ قِبَلَ لَهُ بِـ אין לאל ידו לעשות, אין לו כושר לכך. مِنْ قِبَلِ מטעם, בשם, על ידי, לפי בקשת. قُبْلَةٌ ج قُبُلاَتٌ وَقُبَلٌ נשיקה. قِبْلَةٌ 1. צד. 2. כיוון התפילה למכה (באסלאם). قِبْلَةُ الأَنْظَارِ מרכז התעניינות, אבן שואבת, מוקד, משאת נפש, אידאל. أُولَى الْقِبْلَتَيْنِ כינויה של ירושלים (באסלאם, כיוון התפילה הראשון). قِبْلِيٌّ דרומי. الوَجْهُ القِبْلِيُّ מ׳ מצרים עלית (חבל מצרים הדרומי). قَبُولٌ، قُبُولٌ 1. קבלה, הסכמה, אישור. 2. קבלת פנים. 3. קבלת קהל. 4. רוח קדים. إِمْتِحَانُ الْقُبُولِ מבחן קבלה. يَوْمُ الْقُبُولِ יום הביקורים (אצל ... - ממסד), יום קבלת קהל. أَيَّامُ الْقُبُولِ ימי קבלת קהל. قَبِيلٌ אופי, סוג. مِنْ قَبِيلِ الإِيضَاحِ לשם ההבהרה. مَا يَعْرِفُ قَبِيلاً مِنْ دَبِيرٍ מת׳ אינו יודע בין ימינו לשמאלו. قَبِيلَةٌ ج قَبَائِلُ שבט. وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ק׳ ועשיתי אתכם עמים ושבטים למען תכירו איש את רעהו. قَبَلِيٌّ שבטי. قَبَالَةٌ חוזה, ערבות. قِبَالَةٌ מיילדות, אומנות המיילדת. قُبَالَةَ، قِبَالَ מול, ממול, נגד, נוכח, פנים אל פנים. تَقْبِيلٌ מתן נשיקות, נישוק. مُقَابَلَةٌ 1. מפגש פנים אל פנים. 2. ראיון. 3. פגישה, התראות, קבלה. 4. הקבלה, השוואה. 5. דיון. 6. תמורה. مُقَابَلَةُ الإِيَابِ תחרות גומלין. الْمُقَابَلَةُ بِالْمِثْلِ 1. יחס גומלין. 2. עין תחת עין. مُقَابَلَةٌ وُدِّيَّةٌ תחרות ידידותית. عِلْمُ الْجَبْرِ (وَالْمُقَابَلَةِ) ע׳ جَبْر. إِقْبَالٌ 1. התקרבות, גישה, הופעה. 2. عَلَى התמסרות (למחקר וכו׳). 3. מזל, הצלחה. 4. היענות. إِقْبَالاً وَإِدْبَارًا הלוך ושוב, הנה והנה. تَقَبُّلٌ קבלה, הסכמה, היענות. تَقَبُّلُ الْغَيْرِ סובלנות כלפי הזולת. إِسْتِقْبَالٌ 1. קבלת פנים. 2. מלוא הפתח (?). 3. עתיד. جِهَازُ الاسْتِقْبَالِ מקלט. حَفْلُ الاسْتِقْبَالِ מסיבת קבלת פנים. غُرْفَةُ الاسْتِقْبَالِ חדר האורחים. قَابِلٌ 1. עתיד, הבא (שנה וכו׳). 2. لِـ מסוגל, מתאים, ראוי, כשיר ל־. 3. עלול. 4. עשוי, ניתן ל־. قَابِلٌ لِلاِحْتِرَاقِ (لِلاِشْتِعَالِ) דליק. قَابِلٌ لِلتَّحْوِيلِ בר המרה. قَابِلٌ لِلتَّغْيِيرِ ניתן לשינוי. قَابِلٌ لِلتَّنْفِيذِ בר ביצוע. مَوْقِفٌ (وَضْعٌ) قَابِلٌ لِلاِنْفِجَارِ מצב נפיץ, מצב שעלול להתפוצץ. قَابِلَةٌ ج قَوَابِلُ מיילדת. قَابِلِيَّةٌ יכולת, כושר, כשרון, אפשרות, כוח, נטייה. قَابِلِيَّةُ التَّوْصِيلِ מוליכות (בחשמל). قَابِلِيَّةُ الْعَمَلِ כושר העבודה. مَقْبُولٌ מקובל, רצוי, רווח, נאות, מסכים, סביר, רצוי, מתקבל על הדעת. مُقَبِّلاَتٌ מתאבנים. مُقَابِلٌ 1. מקביל, מול, בעד שכנגד, לעומת. 2. תמורה, במקום, תוספת, חלופי. هَدَفَانِ مُقَابِلَ وَاحِدٍ שני שערים נגד אחד (בכדורגל). بِلاَ مُقَابِلٍ חינם, בלי תמורה. مُقْبِلٌ בא, עתיד. الْعَامُ الْمُقْبِلُ השנה הבאה. مُقْتَبَلٌ ראשית. فِي مُقْتَبَلِ عُمْرِهِ בדמי ימיו, בשיא עלומיו. مُسْتَقْبِلٌ קולט, מקלט. مُسْتَقْبَلٌ עתיד. مُسْتَقْبَلاً להבא, בעתיד לבוא. عِلْمُ الْمُسْتَقْبَلِ עתידנות (?). مُسْتَقْبَلِيَّةٌ עתידנות. مُسْتَقْبَلِيٌّ 1. עתידי, השייך לעתיד לבוא. 2. עתידן, מסמן בחזוי העתיד (?).

قَبَّنَ II T שקל במאזניים גדולים. قَبَّانٌ מאזניים גדולים. قَبَّانِيٌّ שוקל במאזניים.

(قبو) قَبَا ـُ، قَبَّى II קימר, קשת. قَبْوٌ ج أَقْبِيَةٌ 1. מרתף, חדר או מרתף תת־קרקעי. 2. כיפה מקושתת. 3. מקלט תת־קרקעי. مُقَبًّى מקומר, קשתי.

قَتَّ ـُ، قَتَّتَ II שיקר. قَتٌّ 1. שקר. 2. אספסת.

قَتَبٌ 1. אוכף. 2. מ׳ מעוקרות (?). قِتْبٌ ج أَقْتَابٌ מעי. قِتْبَةٌ. قُتَّابٌ המעי העיוור. أُصِيبَ بِالْقُتَابِ לקה בדלקת המעי העיוור. مُقَتَّبٌ בעל חטוטרת.

(قتد) قَتَادٌ קבוצת צמחים קוצניים, שיחה סבכית (?). جَلَسَ عَلَى الْقَتَادِ מת׳ ישב על קוצים. دُونَهُ خَرْطُ الْقَتَادِ מת׳ ע׳ خَرْط.

قَتَرَ ـُ، قَتَّرَ II عَلَى קימץ, צמצם ב־. قَتْرٌ، تَقْتِيرٌ קימוץ, קמצנות, כילות. قَاتِرٌ

مَقْتَرٌ קילי, קמצן.

قَتَلَ ـُ הרג, המית נפש, רצח, המית. قَتَلَ الخَمْرَةَ מהל מים ביין (לאפשר את חריפותו). قَتَلَ المَوْضُوعَ بَحْثًا חקר את הנושא לעומקו. قَتَلَ الوَقْتَ הרג (בזבז) את הזמן לריק. يَقْتُلُ القَتِيلَ وَيَمْشِي فِي جَنَازَتِهِ מי שעושה מעשה ומעמיד פני מבקש שכר במעשיו. قَتَّلَ II 1. הרג הרבה, טבח טבח. 2. התעלל קשות. قَاتَلَ III לחם, נלחם ב-, ניהל קרב. قَاتَلَهُ اللهُ תבוא קללה עליו, ארור יהיה. قَاتَلَهُ اللهُ مَا أَظْرَفَهُ! "יבורך", כמה הוא שנון! تَقَاتَلَ VI. إِقْتَتَلَ VIII נלחם ב-. إِسْتَقْتَلَ X فِي מסר נפשו למות (ב...), שם עלי קרב. قَتْلٌ הרג, הריגה, רצח, המתה. القَتْلُ الخَطَأُ רצח בשגגה (שלא בכוונה). القَتْلُ العَمْدُ (عَمْدًا) רצח בכוונה תחילה, רצח זדוני. قِتْلٌ ج أَقْتَالٌ אויב. قَتِيلٌ ج قَتْلَى، مَقْتُولٌ הרוג, קורבן. قَتِيلُ الحَرْبِ חלל מלחמה. قَتَّالٌ 1. מרבה להרוג. 2. קטלני (רעל וכו'), ממית. مَقْتَلٌ 1. מקום הריגה, שדה קרב. 2. הרג, רצח, הריגות. 3. מקום רגיש בגוף (כמו מוח, לב וכו'). أَصَابَ مِنْهُ المَقْتَلَ פגע בו קשות במקום רגיש. مَقْتَلَةٌ ج مَقَاتِلُ אבדות, טבח. تَقْتِيلٌ הרג ללא הבחנה, טבח המוני, השמדה. قِتَالٌ לחימה, מלחמה, קרב. سَاحَةُ القِتَالِ שדה הקרב. قِتَالِيٌّ 1. קרבי, מלחמתי. 2. לוחם. تَقَاتُلٌ לחימה הדדית. قَاتِلٌ ج قَتَلَةٌ 1. רוצח, הורג. 2. קטלני. مُقَاتِلٌ לוחם, (חייל) קרבי, איש מלחמה. مُقَاتِلَةٌ 1. יחידה קרבית. 2. מטוס קרב. مُقْتَتَلٌ שדה קרב. مُسْتَقْتِلٌ שם עלי קרב, מוכן למסור נפשו למות.

قَتَمَ ـُ קדר, חשך. قَتَمَةٌ، قُتْمَةٌ. قَتَامٌ 1. חושך, אפלוליות. 2. קדרות. قَاتِمٌ 1. שחור, חשוך. 2. כהה. 3. קודר (מבט). أَسْوَدُ قَاتِمٌ שחור כהה, שחור משחור.

قِثَّاءٌ 1. מלפפון (ארוך). 2. קשוא.

قَحَّ ـِ 1. כחכח, השתעל. 2. היה טהור (ובייחוד גזע). قُحٌّ ج أَقْحَاحٌ טהור גזע, צרוף.

قَحْبَةٌ ج قِحَابٌ זונה.

قِحَةٌ ر (وقح).

قَحَطَ ـَ 1. עצר (גשם). 2. היה חרב (מחוסר גשם). قَحَّطَ II [illegible]. أَقْحَطَ IV 1. חרב, יבש. 2. הוכה בבצורת. قَحْطٌ 1. עצירת גשמים, חורב, בצורת. 2. רעב.

قَحْفٌ ج قُحُوفٌ وأَقْحَافٌ 1. עצם הגולגולת. 2. קרקפת.

قَحَلَ ـَ قَحِلَ ـَ חרב, יבש. أَقْحَلَ IV יבש, הדביר, עשה לצחיח. قَحْلٌ، قُحُولَةٌ חורב, צחיחות, יובש. قَحْلٌ، قَاحِلٌ צחיח, חרב. أَرْضٌ قَاحِلَةٌ אדמה צחיחה ושוממה.

قَحَمَ ـُ נכנס, נדחק (בדבר) בכוח. أَقْحَمَ IV فِي הכניס, דחף (בכוח), דחק, תחב, החדיר לתוך. أَقْحَمَ نَفْسَهُ فِيمَا لَا يَعْنِيهِ דחף את עצמו בדבר שלא לו, התערב שלא לצורך. إِقْتَحَمَ VIII 1. פרץ פנימה, חדר, התפרץ לתוך, נדחס. 2. פלש, פשט על, הסתער על. 3. התערב ב-, שקע ב-. إِقْحَامٌ 1. התפרצות, דחיקה, דחיפה. 2. התערבות. إِقْتِحَامٌ פריצה לתוך, התפרצות, הסתערות, חדירה. إِقْتِحَامِيٌّ אקסטרימיסטי, אקטיביסטי. إِقْتِحَامِيَّةٌ אקסטרימיזם, קיצוניות. مُقْحَمٌ מאולץ, מזויף, לא מתאים.

(قحو) أُقْحُوَانٌ ر أُقْحُوَان.

قَدْ 1. מלית להדגשת הפועל בזמן עבר והוראתה: אמנם, וכבר המושלם, המשלמות: אכן, אמנם, כבר, ובעבר קרוב: قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى אכן הצליח מי שזכה לצדקה או במשמעות העבר הקרוב כבר, זה עתה, לא מכבר, כגון: قَدْ خَطَبَ سَعِيدٌ قَبْلَ لَحْظَةٍ זה עתה נאם סעיד. 2. מלית לפני פועל הווה או עתיד (مضارع) במשמעות של ספק, כגון: قَدْ يَأْتِي أَبُوكَ غَدًا אפשר שאביך יבוא מחר. 3. במשמעות של לעתים רחוקות, כגון: قَدْ يَصْدُقُ الكَذُوبُ יש שהשקרן מדבר אמת. 4. והוראת לעתים קרובות, כגון: قَدْ أَشْهَدُ الغَارَةَ الشَّعْوَاءَ לעתים קרובות אני רואה את ההתקפות הקשות. 5. לעתים מופרד מלית قَدْ מהפועל על ידי שבועה, כגון: قَدْ وَاللهِ أَحْسَنْتَ אכן באלוהים, היטבת לעשות. 6. לעתים נקדמת لام التَّأْكِيد לפני قَدْ, כגון: تَاللهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللهُ عَلَيْنَا כי באלוהים אכן בחר אותך אלוהים עלינו. لَقَدْ جَاءَ النَّقْدُ אכן בא [illegible].

قَدَّ ـُ חתך, גזר, קרע לאורך. قُدَّ [illegible]. قَلْبُهُ مِنْ حَجَرٍ מי שלבו לב אבן. قَدَّدَ II 1. חתך, קרע לחתיכות. 2. ייבש בשר ושימר. تَقَدَّدَ V 1. נקרע. 2. יובש (בשר). قِدٌّ ج أَقْدُدٌ רצועת עור. قِدَّةٌ ج قِدَدٌ 1. פס. 2. קבוצה. قَدِيدٌ בשר מיובש. قَدٌّ ج قُدُودٌ 1. צורה (של גוף), חטוב, מבנה גוף. 2. קומה (של אדם). 3. מידה. عَلَى قَدِّهِ לפי מידתו. جَمِيلَةُ القَدِّ יפהפייה, חטובה. قُدٌّ، سَمَكُ القُدِّ 1. [illegible]. 2. [illegible].

قَدَحَ ـَ 1. קדח, נקב, נקר, עשה חור. 2. קדח (גפרור), הצית אש. 3. فِي השמיץ, הוציא לשון הרע על, לגלג, הלעיג, הטיל דופי ב-. قَدَحَ زِنَادَهُ فِي אימץ את מוחו ב-, שקל, עיין. قَدَحَ فِي عِرْضِهِ פגע בכבוד משפחתו. قَدَحَتْ عَيْنَاهُ شَرَرًا רשפו עיניו אש (מכעס וכו'). إِقْتَدَحَ VIII النَّارَ נשף להצית אש. قَدْحٌ השמצה, פגיעה, הטלת דופי, לעג, דופי. قِدْحٌ ج أَقْدَاحٌ وأَقَادِحُ 1. חץ (ללא נוצות וכו'). 2. חלק, מנת חלק, משל: مُسْتَقِيمٌ وَسْمُ قِدْحِهِ דבר עשוי ישר. لَهُ القِدْحُ المُعَلَّى فِي ידיו רב לו ב-. قَدَحٌ ج أَقْدَاحٌ 1. ספל, כוס, כוסית. 2. משקל לתרופות ובשמים. قَدَّاحَةٌ، مِقْدَحَةٌ מצית, מצת.

قَدِرَ ـِ 1. عَلَى יכול ל-, גבר, התגבר על, היה לאל ידו, היה בכוחו. 2. אמד, העריך. 3. סדר, התקין. 4. בישל (בשר). 5. הוקיר. قَدَّرَ II 1. אמד, העריך. 2.

הוקיר, כבד. 3. على גזר, הרה, פסק על־. 4. הקצה, מדד, הקציב. 5. على אפשר לתתנשר על־, נתן כוח ל־. قدره حق قدره העריך אותו כראוי. قدر الخسارة אמד את ההפסד. قدر الفاعل לא הזכיר במפורש את הנושא (בדקדוק). قدر له أن נועד (כגורלות וכו'). قدر المساحة העריך את גודל השטח. لا قدر الله חס ושלום, חלילה וחס, לא עליכם. لا يقدر באין ערוך (מאוד). لا يقدر بثمن לא יסולא בפז. قدر ج أقدار 1. מדה, שעור, כמות, סכום. 2. אמדן, הערכה. 3. ערך, כבוד, יקר, חשיבות. 4. מנה, חלק. 5. גורל, גזרה (משמים), מזל. قدر من כמות (מדה) מסוימת של־. بقدر المستطاع، على قدر المستطاع במדת האפשר, כפי היכולת. ليلة القدر הלילה שבו החל קריאת הקוראן (חל ב־27 בחודש רמדאן). قدر ج أقدار 1. גזרה (משמים, של אלוהים). 2. גורל, מנת חלק. مذهب القدر פטליזם, אמונה בגורל. قدرة وقدر 1. כח, גבורה (משמים). 2. כלי, פעמי... قدري 1. כלי, גורלי, ... 2. מאמין ב־القدرية. القدرية האמונה בבחירה החפשית (של האדם). قدر ج قدور קדרה, סיר. قدرة على، مقدرة على יכולת ל־, אפשרות, כוח, און, עז, עצמה, פוטנציה, כשר. قدرة الاستيعاب כשר הקליטה. قدرة الله יכולת הכל יכול (אלוהים). قدرات البلاد פוטנציאל היצור של המדינה. قدير ج قدراء בעל יכולת (כוח), בעל אמצעים. القدير הכל יכול, מכנויי האל (בקוראן). مقدار ج مقادير 1. שעור, כמות, גודל, ערך. 2. קצב, סכום, כמות מוגבלת, סכום, סך הכל. 3. מנה. مقدار أدنى מינימום. مقدار أقصى מקסימום. بمقدار ما במדת מה. يعمل بمقدار פועל בשקול דעת. تقدير ج تقديرات وتقادير 1. אמדן, הערכה, הערכה. 2. שומא. 3. הערכה, הוקרה, ... 4. כבוד, הוקרה. 5. ציון לשבח, אות הערכה, תעודת הוקרה. تقديرا له לאות הערכה כלפיו. على أقل تقدير לכל הפחות. في تقديري להערכתי, לפי דעתי. تقدير ضريبة الدخل שומת מס הכנסה. اقتدار כוח, יכולת, עצמת, כשר, אפשרות. قادر على יש לאל ידו, בכוחו, באפשרותו, מסוגל ל־, מוכשר ל־. مقدور 1. נגזר, גזור, מחוייב, שאין לשנותו (גורל וכו'). 2. ج مقادير גורל, מנת חלק. في مقدوره ביכולתו. سلم مقاديره بيد الله מסר את גורלו בידי אלוהים. مقدر מוערך, משוער. مقدر ج مقدرات 1. גזור, הרוה, מחויב המציאות, הכרחי. 2. משוער, מוערך. 3. חלק במשפט שנשמט (בדקדוק). خبر مقدر נשוא שנשמט במשפט (ואינו מופיע במפורש).

قدس – קדש, נקדש. قدس II 1. קדש, טהר. 2. העריץ, התייחס ביראת כבוד. قدس الله سره נשמתו עדן. تقدس V התקדש (אלוהים). 2. נטהר, הפך לקדוש. قدس ج أقداس קדש, טהר. القدس ירושלים, העיר הקדושה. قدس الأقداس קדש הקדשים, דביר, היכל. روح القدس 1. רוח הקדש. 2. המלאך גבריאל (באסלאם). الروح القدس רוח הקודש (בנצרות). قدسي 1. ירושלמי. 2. קדוש, טהור. الحديث القدسي מסורות הנביא מהסוג שבו יש משפטים שיש ייחוס לאלוהים (באסלאם). قدسية، قداسة קדושה, יראת קדש, טהר. قداسة البابا כנוי של האפיפיור. قداس ج قداسات وقداديس מיסה (בנצרות). قداس الترحم קדיש (שלפי משמע הינו אבל היהודים). قدوس 1. קדוש ונעלה. 2. כי אלוהים. قديس 1. קדוש. 2. קדוש וטהור עד יום מותו (בנצרות). بيت المقدس 1. ירושלים. 2. הר הבית. تقديس קדוש, הקדשה, הערצה יתרה. مقدس קדוש, מקדש, נערץ, טהור. الأرض المقدسة הארץ הקדושה, ארץ ישראל. الديار المقدسة 1. המקומות הקדושים לאסלאם בחצי האי ערב (מכה ומדינה). 2. ארץ ישראל. الكتاب المقدس 1. תנ"ך. 2. התנ"ך והברית החדשה. العتبات المقدسة ر عتبة. المجمع المقدس הסינוד הקדוש (בנצרות). قادوس G ج قواديس 1. דלי בגלגל מים (להשקיה). 2. משפך שבו נשפכים גרעיני תבואה לטחינה.

قدم – קדם, הקדים, היה ראשון. قدم – נתיישן, נעשה ישן, היה עתיק. قدم العهد به היה ישן נושן, אבד עליו כלח. قدم – 1. إلى הגיע, שב מ־, בא, קרב, התקרב אל־. 2. على נגש (למעשה וכו'), התקומם, פנה ל־. قدم II 1. קדם, הקדים (קדימה). 2. הגיש, הציע, מסר, נתן, הקריב ל־. 3. הקדים הקדמה (לספר וכו'). 4. ـ התמסר ל־, מסר עצמו, הקדיש. 5. בכר, העדיף, קדם. 6. ـ הכיר את־ ל־, הציג את־ ל־. قدم أوراق اعتماده הגיש את כתב האמנתו (שגריר). قدم نفسه מסר (שלם) את נפשו. قدم شكره له הודה לו, הכיר לו תודה. قدم نفسه للشرطة הסגיר עצמו למשטרה. لا يقدم ولا يؤخر אינו מעלה ואינו מוריד. يقدم رجلا ويؤخر أخرى פוסח על שתי הסעיפים, מהסס. أقدم IV على 1. העז ל־, נהג באומץ, הרהיב עז ל־, התמסר ב־, נטל סכון ל־. 2. החל ב־, נגש במרץ, פנה ל־, התמסר ל־, התחייב ל־. 3. התעסק, הקשור על־, עמד בפני־. أقدم على عمله بهمة נגש לעבודתו בהתלהבות. تقدم V 1. התקדם, צעד קדימה, הלך לפנים. 2. إلى התקרב אל־. 3. بـ הגיש (הצעה, תביעה). 3. נגש, השתפר (בבריאות וכו'). تقدم بطلب הגיש בקשה. تقدمت به السن הזדקן, בא בימים. تقدم بين يديه התיצב לפניו. تقدم للامتحان נגש לבחינה, נבחן. تقدم نحوه הלך לקראתו. كما تقدم כפי שעבר מקודם, כפי שהוזכרנו לעיל. تقادم VI נתיישן, עבר זמנו, נעשה ישן (מאוד). تقادم عهده היה נחלת העבר. استقدم X בקש להביא, זמן, קרא ל־. قدم קדמות, ימי קדם, משכבר הימים. قدما בימים עברו, מכבר (מאז וכו'). قدم ישן, קדמות, עתיקות. منذ القدم מאז ומתמיד. قدم الله تعالى קדמותו של עולם, בורא העולם. قدمية 1. קדמות, ראשונות, עתיקות. 2. ותק. قدم ج أقدام 1. כף הרגל, פסת

רֶגֶל. 2. רֶגֶל (מידת אורך). 3. צַעַד, פסיעה. بَيْنَ قَدَمَيْهِ מִשּׁוּלוֹ. زَلَّتْ بِهِ القَدَمُ כָּשַׁל. سَمْتُ القَدَمِ כַּף הָרֶגֶל (באסטרונומיה). عَلَى قَدَمِ الاسْتِعْدَادِ בְּמַצַּב הָכֵן. عَلَى قَدَمِ الحَذَرِ בִּמְלוֹא הַזְּהִירוּת. عَلَى قَدَمِ المُسَاوَاةِ עַל בְּסִיס שֶׁל שִׁוְיוֹן. لَيْسَ لَهُ قَدَمٌ فِيهِ אֵין לוֹ חֵלֶק בּוֹ, אֵינוֹ מְעֹרָב בּוֹ. قُدُمٌ קָדִימָה. مَضَى (سَارَ) قُدُماً הָלַךְ (צָעַד) קָדִימָה, הִתְקַדֵּם בְּהַתְמָדָה. قَدِيمٌ ج قُدَمَاءُ وَقُدَامَى 1. וָתִיק, בָּכִיר. 2. יָשָׁן, קָדוּם, קַדְמוֹן, עַתִּיק. القَدِيمُ הָאֵל, עַתִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִכִּנּוּיֵי הָאֵל (בקוראן). قَدِيماً، فِي القَدِيمِ בֶּעָבָר, לְפָנִים. مِنْ قَدِيمٍ، مُنْذُ القَدِيمِ מִקַּדְמַת דְּנָא, מֵאָז וּמֵעוֹלָם. قُدَمَاءُ المُحَارِبِينَ וָתִיקֵי הַמִּלְחָמָה. الدِّرَاسَاتُ القَدِيمَةُ לִמּוּדִים קְלַאסִיִּים. قُدُومٌ، مَقْدَمٌ הַגָּעָה (בִּיאָה) לְמָקוֹם. قَدُومٌ، قُدُومٌ ج قَدَائِمُ 1. פַּטִּישׁ. 2. קַרְדֹּם. 3. מַקְצוּעָה. قُدَّامٌ חֵלֶק קִדְמִי, חֲזִית. قُدَّامَ מוּל, נֶגֶד, נֹכַח, לִקְרַאת. أَقْدَمِيَّةٌ 1. וֶתֶק, בְּכִירוּת. 2. זְכוּת קְדִימָה ע' (سبق) أَسْبَقِيَّةٌ. تَقْدِيمٌ 1. מְסִירָה, הַעֲבָרָה. 2. הַגָּשָׁה (לתרומה). 3. הַצָּגָה, בֵּאוּר. 4. הַקְדָּמָה (לספר), כְּתִיבַת מָבוֹא. 5. הַקְדָּשָׁה. تَقْدِمَةٌ 1. מְסִירָה. 2. הַקְדָּשָׁה. 3. הַקְדָּמָה. إِقْدَامٌ 1. הַרְפַּתְקָנוּת, הָעֵזָה, אֹמֶץ. 2. הִתְעוֹרְרוּת לִפְעֻלָּה, יָזְמָה. تَقَدُّمٌ 1. הִתְקַדְּמוּת, צְמִיחָה. 2. קִדְמָה. 3. עֲדִיפוּת. تَقَدُّمِيٌّ מִתְקַדֵּם, פְּרוֹגְרֵסִיבִי, שׁוֹאֵף לְקִדְמָה. تَقَدُّمِيَّةٌ קִדְמָה. تَقَادُمٌ הִתְיַשְּׁנוּת. قَانُونُ التَّقَادُمِ חֹק הַהִתְיַשְּׁנוּת. مَعَ تَقَادُمِ الزَّمَنِ עִם הַזְּמַן. قَادِمٌ מַגִּיעַ, בָּא. القَادِمُ הַבָּא (אַחֲרָיו). قَادِمٌ جَدِيدٌ ج قَادِمُونَ جُدُدٌ עוֹלֶה חָדָשׁ. مُقَدِّمٌ 1. מַגִּישׁ, מוֹסֵר, מַעֲבִיר. 2. תּוֹרֵם. 3. מַנְחֶה, שַׁדָּר. مُقَدِّمُ بَرَامِجَ מַגִּישׁ תָּכְנִיּוֹת רַדְיוֹ, טֵלֵוִיזְיָה וכו'. مُقَدَّمٌ 1. עַל פְּנֵי ל'. 2. נִתָּן מֵרֹאשׁ. 3. חֵלֶק קִדְמִי (של אויר במטוס), חֲזִית. 4. סְגַן אַלּוּף. 5. תַּשְׁלוּם רִאשׁוֹן. مُقَدَّماً מֵרֹאשׁ. مُقَدِّمَةٌ ج مُقَدِّمَاتٌ 1. הַקְדָּמָה, מָבוֹא (לספר). 2. רֹאשׁ, חֵלֶק קִדְמִי, חֲזִית. مُقَدِّمَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ אוּבֶרְטוּרָה, פְּרֵלוּד. دُونَ مُقَدِّمَاتٍ בְּלִי הַקְדָּמוֹת, יָשָׁר לָעִנְיָן. مُتَقَدِّمٌ 1. מִתְקַדֵּם, צוֹעֵד קָדִימָה. 2. רָאשִׁי, רִאשׁוֹן, בָּכִיר. المُتَقَدِّمُ ذِكْرُهُ הַנִּזְכָּר לְעֵיל. مُتَقَدِّمٌ فِي السِّنِّ מְבֻגָּר, בָּא בַּיָּמִים, קָשִׁישׁ. الدُّوَلُ المُتَقَدِّمَةُ הַמְּדִינוֹת הַמִּתְקַדְּמוֹת וְהַמְּפֻתָּחוֹת.

(قدو) قَدَا – قَدِيَ – הָיָה טָעִים (אוכל). إِقْتَدَى VIII بِـ לָקַח דֻּגְמָה מ', חִקָּה אֶת הִתְנַהֲגוּת שֶׁל. قُدْوَةٌ מוֹפֵת, דֻּגְמָה, מָשָׁל. إِقْتِدَاءٌ بِـ לְקִיחַת דֻּגְמָה מ'.

(قذّ) قُذَّةٌ ج قُذَذٌ נוֹצַת חֵץ.

قَذِرَ – قَذِرَ – تَقَذَّرَ V הִתְלַכְלֵךְ, נִזְהַם. قَذَّرَ II טִנֵּף, זִהֵם, לִכְלֵךְ, טִמֵּא. إِسْتَقْذَرَ X תִּעֵב, מָצָא שֶׁהוּא מְלֻכְלָךְ. قَذَرٌ ج أَقْذَارٌ قَذَارَةٌ לִכְלוּךְ, טֻמְאָה, זֻהֲמָה. قَذِرٌ מְלֻכְלָךְ, מְטֻנָּף. قَاذُورَةٌ ج قَاذُورَاتٌ 1. זֶבֶל, פְּסֹלֶת. 2. סְחִי, רֶפֶשׁ, צוֹאָה, שְׁפָכִים. 3. מַעֲשֶׂה מְתֹעָב. مَقَاذِرُ מַעֲשִׂים מְתֹעָבִים.

قَذَعَ – أَقْذَعَ IV נִבֵּל פִּיו, גִּדֵּף, קִלֵּל, חֵרֵף.

قَذَفَ – بِـ 1. זָרַק, רָמָה, הֵטִיל, יָרָה, יִדָּה (אבן), הִקִּיא, הִטְּתִיר עַל' (חרפות, קללות וכו'). 2. לָזָה, הִשְׁמִיץ, הֶעֱלִיל, דִּבֶּר סָרָה. قَذَفَهُ بِالقَنَابِلِ הִפְגִּיז (הִפְצִיץ) אוֹתוֹ. قَذَفَ المُحْصَنَةَ הֶאֱשִׁים אֵשֶׁת אִישׁ בִּזְנוּת. قَذَّفَ II بِـ חָתַר בְּמָשׁוֹטִים ע' جَذَّفَ. تَقَاذَفَ VI 1. נִזְרַק. 2. יָרָה. تَقَاذَفَتْهُ الأَمْوَاجُ טִלְטְלוּהוּ הַגַּלִּים. إِنْقَذَفَ VII נִזְרַק, נוֹרָה, יֻדָּה. قَذْفٌ הוֹצָאַת דִּבָּה, הַשְׁמָצָה, עֲלִילָה. قَذِيفَةٌ ج قَذَائِفُ פָּגָז, טִיל. قَذَائِفُ مُوَجَّهَةٌ טִילִים בַּלִּיסְטִיִּים, פְּגָזִים מֻנְחִים. قَذِيفَةٌ يَدَوِيَّةٌ רִמּוֹן יָד. مِقْذَفٌ ج مَقَاذِفُ، مِقْذَافٌ ج مَقَاذِيفُ מָשׁוֹט ע' (جدف) مِجْذَافٌ. قَاذِفَةٌ ج قَاذِفَاتٌ מַפְצִיץ (מטוס). قَاذِفَةُ اللَّهَبِ לַהֲבְיוֹר. مَقْذُوفٌ ج مَقَاذِيفُ، مَقْذُوفَةٌ ج مَقْذُوفَاتٌ קָלִיעַ, פָּגָז.

(قذل) قَذَالٌ ج قُذُلٌ עֹרֶף, אֲחוֹרֵי הַצַּוָּאר, קָדְקֹד.

(قذي) قَذَى – לִכְלֵךְ (עין), הִפְרִישׁ נוֹזֵל מִן הָעַיִן. قَذِيَ – הִפְרִישׁ לִכְלוּךְ. قَذَّى II הוֹצִיא לִכְלוּךְ מֵהָעַיִן. أَقْذَى عَيْنَهُ גָּרַם נֵזֶק לְעֵינוֹ. قَذًى ج أَقْذَاءٌ 1. לִכְלוּךְ, הַפְרָשׁוֹת הָעַיִן. 2. קֵיסָם בָּעַיִן. كَانَ قَذًى فِي عَيْنِهِ הָיָה כְּקֵיסָם בְּעֵינָיו, הָיָה לְצָנִינִים בְּעֵינָיו. فَمَضَى جُفُونَهُ عَلَى القَذَى נָשָׂא אֶת הַסֵּבֶל בְּאֹרֶךְ רוּחַ, בָּלַע אֶת הָעֶלְבּוֹן הַמָּרָה בְּשַׁתְקָנוּת.

قَرَّ – 1. הֶחְלִיט, נֶחֱרַץ, נִקְבַּע, עָמַד. 2. הִשְׁתַּקַּע, הִתְיַשֵּׁב, הִתְמַקֵּם, נָחָה בּ', מָצָא שַׁלְוָתוֹ בּ'. قَرَّ – 1. קָרַר, הִתְקָרֵר. 2. נִרְגַּע. 3. שָׂמַח, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן. قَرَّ رَأْيُهُ عَلَى גָּמַר אֹמֶר ל', הֶחְלִיט עַל. قَرَّ عَيْناً، قَرَّتْ عَيْنُهُ שָׂמְחָה עֵינוֹ, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן מ'. لَا يَقِرُّ عَلَى حَالٍ אֵינוֹ מוֹצֵא מְנוּחָה, בַּעַל מַצַּב רוּחַ לֹא יַצִּיב. لَا يَقَرُّ لَهُ قَرَارٌ אֵין לוֹ מְנוּחָה, לֹא יִשְׁקֹט וְלֹא יָנוּחַ. قَرَّرَ II הֶחְלִיט, גָּמַר אֹמֶר, קָבַע, פָּסַק, שָׁבַע. 2. יִשֵּׁב. 3. הִקְצָה, קָבַע, יִחֵד. 4. אִשֵּׁר, אִשְׁרֵר. 5. דִּוַּח, הִצְהִיר. 6. عَلَى بِـ אִלֵּץ לְהוֹדוֹת בּ'. أَقَرَّ IV 1. אִשֵּׁר, אִמֵּת, נָתַן תֹּקֶף. 2. אִשְׁרֵר. 3. بِـ הוֹדָה בּ', הִכִּיר (באשמה, בטעות וכו'). 4. שִׂמַּח, הִשְׂבִּיעַ אֶת רְצוֹנוֹ. 4. קָבַע, מִקֵּם. أَقَرَّ بِذَنْبِهِ הוֹדָה בְּאַשְׁמָתוֹ. أَقَرَّ المُعَاهَدَةَ אִשֵּׁר (אִשְׁרֵר) אֶת הַבְּרִית. أَقَرَّ اللهُ عَيْنَهُ אֱלֹהִים הֶעֱנִיק לוֹ אֹשֶׁר. تَقَرَّرَ V הֻחְלַט, אֻשַּׁר, הִתְקַבֵּל, הֻכְרַע, נִקְבַּע, הִתְיַשֵּׁב, סֻדַּר. إِسْتَقَرَّ X 1. فِي הִתְיַשֵּׁב בּ', הִשְׁתַּקַּע, הִתְמַקֵּם, חָנָה בּ', קָנָה שְׁבִיתָה בּ'. 2. הִתְיַצֵּב, נַעֲשָׂה יַצִּיב (מצב). إِسْتَقَرَّتِ الأَسْعَارُ הִתְיַצְּבוּ הַמְּחִירִים. إِسْتَقَرَّتْ حُكُومَةٌ הִתְיַצְּבָה שִׁלְטוֹנָהּ. إِسْتَقَرَّ رَأْيُهُ عَلَى הֶחְלִיט (בסופו של דבר) עַל, הִכְרִיעַ. إِسْتَقَرَّ المُقَامُ بِهِ فِي العَاصِمَةِ הִשְׁתַּקַּע (הִתְיַשֵּׁב) בַּבִּירָה. لَا يَسْتَقِرُّ لَهُ قَرَارٌ הוּא חֲסַר מְנוּחָה, אֵינוֹ שׁוֹקֵט. قُرٌّ קֹר, צִנָּה. قُرٌّ קְרִירוּת, צִנָּה, קָרָה. (قُرَّةٌ) قُرَّةُ العَيْنِ קֹרַת רוּחַ, שְׂבִיעוּת רָצוֹן, נַחַת רוּחַ, הֲנָאָה, עֹנֶג וּמְתִיקוּת. قَرَارٌ ج قَرَارَاتٌ 1. הַחְלָטָה, הַכְרָעָה. 2. יַשִּׁיבוּת, קְבִיעוּת. 3. קַרְקָעִית, תַּחְתִּית. 4. פִּזְמוֹן חוֹזֵר. دَارُ القَرَارِ הָעוֹלָם הַבָּא, עוֹלַם הַמְּנוּחָה. لَا قَرَارَ لَهُ 1. חֲסַר מְנוּחָה וְשֶׁקֶט. 2.

בלי תחבולות, ללא גבול, אין חקר לו. مَشْرُوعُ قَرَارٍ הצעת החלטה. قَرَارَةٌ יסוד. فِي قَرَارَةِ نَفْسِهِ בתוך לבו, במעמקי נפשו. قَرِيرُ العَيْنِ שבע רצון, מרוצה, שמח. قَارُورَةٌ ج قَوَارِيرُ בקבוק. مَقَرٌّ ج مَقَارٌّ מקום, מעון, משכן, מושב. المَقَرُّ الأَخِيرُ מנוחת עולמים, מנוי לקבר. مَقَرُّ العَمَلِ מקום העבודה. مَقَرُّ القِيَادَةِ מטה המפקדה. تَقْرِيرٌ ج تَقَارِيرُ 1. דוח, באור, תאור מצב. 2. קביעה, סדור, ישוב. تَقْرِيرٌ طِبِّيٌّ תעודה רפואית. تَقْرِيرُ الشُّرْطَةِ דוח משטרה. حَقُّ تَقْرِيرِ المَصِيرِ זכות ההגדרה העצמית. إِقْرَارٌ 1. אשור, אשרור, ישוב (סכסוך וכו'). 2. יסוד, הקמה. 3. אמות, אשור קבלה. 4. הודאה, הכרה ב-, התודות. إِسْتِقْرَارٌ 1. התישבות, השתקעות, התמקמות, התיצבות. 2. מנוחה, שקט, שלוה. 3. קביעות, קבוע. إِسْتِقْرَارُ الأَسْعَارِ התיצבות המחירים. إِسْتِقْرَارٌ سِيَاسِيٌّ יציבות פוליטית. قَارٌّ 1. מישב, קבוע, יציב. 2. קר, קריר. لَجْنَةٌ قَارَّةٌ ועדה מתמדת. مَشْغُولٌ قَارٌّ העסקה קבועה. قَارَّةٌ ج قَارَّاتٌ יבשת. قَارِّيٌّ יבשתי, קונטיננטלי (בניגוד לימי). مُقَرِّرٌ 1. קובע, מחליט. 2. רושם פרוטוקול, מזכיר. مُقَرَّرٌ 1. קבוע, קצוב. 2. مُقَرَّرَاتٌ החלטות. حَقِيقَةٌ مُقَرَّرَةٌ עובדה קימת. بَاتَ فِي حُكْمِ المُقَرَّرِ קרוב לודאי. ضَرَائِبُ مُقَرَّرَةٌ מסים ישירים. مُسْتَقِرٌّ 1. מתישב. 2. יציב, קבוע, איתן. 3. תושב קבע. مُسْتَقَرٌّ משכן, מעון קבוע.

مَقْرُورٌ 1. קריר. 2. מקורר, קפוא.

قَرَأَ ـَ 1. קרא. 2. דקלם, קרא בהטעמה. قَرَأَ عَلَيْهِ הקריא באזניו. قَرَأَ عَلَيْهِ السَّلَامَ 1. ברך אותו לשלום. 2. נואש ממנו. قَرَأَ فِي الغَيْبِ התנבא, נבא את העתיד. قَرَّأَ II أَقْرَأَ IV הקריא, גרם שיקרא, למד קריאה. أَقْرَأَهُ מסר לו דרישת שלום. إِسْتَقْرَأَ X 1. בקש מ- לקרא. 2. בחן, עין ב-, חקר, התחקה אחרי, עקב מקרוב. قُرْءٌ ج قُرُوءٌ 1. וסת, נדה. 2. טהרה. وَالمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ק' והגרושות תוחלנה לנפשן עד שלשת ימי טהרתן השלישית. قِرَاءَةٌ ج قِرَاءَاتٌ 1. קריאה. 2. דקלום (בייחוד קוראן). 3. אפן קריאת המקרא. 4. קריאת [illegible] בכנסת. قِرَاءَةُ الكَفِّ ניחוש העתיד מכף היד. نَزَلَ القُرْآنُ فِي سَبْعِ قِرَاءَاتٍ המקרא ירד בשבע גרסאות על פי אפן קריאתו. القُرْآنُ، القُرْآنُ الكَرِيمُ הקוראן. إِسْتِقْرَاءٌ ج إِسْتِقْرَاءَاتٌ 1. עיון, חקירה, התחקות אחרי. 2. אינדוקציה. إِسْتِقْرَائِيٌّ אינדוקטיבי. قَارِئٌ ج قُرَّاءٌ 1. קורא. 2. מדקלם. مَقْرُوءٌ 1. נקרא. 2. קריא (כתב), ניתן לקרוא. فَهْمُ المَقْرُوءِ הבנת הנקרא. مُقْرِئٌ מקרא, בעל קריאה.

قَرَاسْيَا، قَرَاصْيَا G שזיפים מיובשים.

قَرَاقُوشُ שם של שופט (מת ב-1201) הנחשב לשרירותי ביותר בפסיקותיו. حُكْمُ قَرَاقُوشٍ 1. פסק דין שרירותי. 2. משטר שרירותי, עריצות.

قَرُبَ ـُ إِلَى، مِنْ 1. קרב אל, התקרב אל, נגש, סמוך ל-. 2. היה קרוב ל-. 3. קרב אל אשה, בעל. 4. עמד לבוא, ממשמש ובא, התקרב, היה על סף. مَا يَقْرُبُ مِنْ בערך, קרוב ל-. قَرَّبَ II 1. קרב, הסמיך ל-. 2. נהג בחבה, נקט יחס של קרבה, נשא חסד ל-. 3. הקריב קרבן, העלה מנחה לאלהים. قَرَّبَ بَيْنَهُمْ קרב ביניהם, פיס ביניהם. قَرَّبَ المَعْنَى עשה שיהיה מובן. قَارَبَ III 1. קרב. 2. היה קרוב ל- (מחיר, גיל וכו'). 3. עמד ל-. قَارَبَ بَيْنَهُمْ קרב ביניהם. قَارَبَ الثَّمَانِينَ היה קרוב לגיל שמונים. قَارَبَ النِّهَايَةَ עמד לפני הסוף, עמד להסתיים. مَا يُقَارِبُ כקרוב, בערך, כמעט. تَقَرَّبَ V إِلَى 1. התקרב, נגש אל, בא עד-. 2. בקש את קרבתו של-. تَقَارَبَ VI 1. התקרב. 2. نَحْوَ בא קרוב אל-. إِقْتَرَبَ VIII 1. مِنْ התקרב, בא קרוב ל-. 2. עמד להגיע, ממשמש ובא. إِسْتَقْرَبَ X 1. חשב את- לקרוב. 2. קרב, נהג בחבה כלפי-. قُرْبٌ קרבה, סמיכות, המצאות ליד. قُرْبُ السَّاعَةِ קרבת יום הדין. بِالقُرْبِ مِنْ בקרבת-, סמוך ל-. مُحَادَثَاتٌ عَنْ قُرْبٍ שיחות קרבה. قِرْبَةٌ ج قِرَبٌ נאד, שק עור (למים, לחלב וכו'). قُرْبَةٌ ج قُرُبَاتٌ קרבת דם, שארות בשר. قُرْبَى קרבת דם, קשר משפחתי. ذَوُو القُرْبَى שארים. قَرِيبٌ 1. קרוב, ליד, סמוך ל-. 2. ج أَقْرِبَاءُ وَأَقَارِبُ קרוב משפחה, שאר בשר, קרוב קרבת דם. قَرِيبًا، عَمَّا قَرِيبٍ، فِي القَرِيبِ בקרוב, במהרה, בעוד זמן קצר. قَرِيبُ المُتَنَاوَلِ בהשג יד. أَجَلٌ قَرِيبٌ מועד קרוב. أَجَلُهُ قَرِيبٌ סופו (מותו) קרוב. حَتَّى وَقْتٍ قَرِيبٍ עד לא מכבר, עד לאחרונה. رَأْيٌ قَرِيبٌ إِلَى المَعْقُولِ דעה הגיונית. مِنْ عَهْدٍ قَرِيبٍ זה לא מכבר, לפני זמן לא רב. قِرَابٌ ج قُرُبٌ وَأَقْرِبَةٌ נדן (של חרב), נרתיק החרב. قُرَابَةَ כמעט. قُرَابَةَ يَوْمَيْنِ כמעט יומים. قُرْبَانٌ ج قَرَابِينُ קרבן, זבח, מנחה לאלהים. عِيدُ القُرْبَانِ 1. חג הקרבן ע' (ضحو) أَضْحَى. 2. קורפוס כריסטי (אצל הנוצרים). أَقْرَبُ קרוב יותר, הבא בתור. أَقْرَبُ إِلَى الفَهْمِ מובן יותר, קרוב יותר לתפיסה. فِي أَقْرَبِ وَقْتٍ مُمْكِنٍ، بِأَقْرَبِ مَا يُمْكِنُ בהקדם האפשרי, בזמן הקרוב ביותר. مَقْرُبَةٌ קרבה, קרבה קרובה. عَلَى مَقْرُبَةٍ مِنْ קרוב ל-, סמוך ל-, ליד. تَقْرِيبٌ קרוב. تَقْرِيبًا، عَلَى وَجْهِ التَّقْرِيبِ בקרוב, פחות או יותר. تَقَرُّبٌ התקרבות, חפוש קרבתו של-. تَقَارُبٌ התקרבות הדדית. مُقَرَّبٌ מקרב, מקורב, מקרב, איש סוד. المُقَرَّبُونَ המקורבים לשלטון. مُقَارِبٌ لِـ קרוב ל-, בסביבות. مُتَقَارِبٌ 1. קרוב ל-. 2. משקל בשירה הערבית (فَعُولُنْ ארבע פעמים). مُقْتَرِبٌ עומד להגיע (לבוא), על הסף, ממשמש ובא. قَارِبٌ ج قَوَارِبُ סירה. قَارِبٌ شِرَاعِيٌّ סירת מפרש, מפרשית. قَارِبُ النَّجَاةِ סירת הצלה. قَوَارِبِيٌّ סיראי, שיט.

قَرَبُوسٌ ج قَرَابِيسُ גבר האכף, החלק המגבה של האכף.

قَرَبِينَةٌ P קרבין (רובה).

قَرَحَ – פצע, כוה, פרץ (שיניים). قَرَّحَ II פצע קשות או בפצעים. تَقَرَّحَ V התכסה כיבים. إِقْتَرَحَ VIII 1. عَلَى הציע ל־, יעץ ל־, השיא עצה בדבר. 2. המציא רעיון חדש. قَرْحٌ ج قُرُوحٌ. قُرْحَةٌ ج قُرَحٌ כיב, פצע. قُرْحَةٌ (قَرْحَةٌ) مِعَوِيَّةٌ כיב מעיים, אולקוס. قَرَاحٌ מים זכים וצלולים. قَرِيحَةٌ ج قَرَائِحُ 1. טבע האדם. 2. חכמה טבעית, כשרון, תבונה טבעית מהירה. تَقَرُّحٌ כיבות, כיוב, היווצרות כיב. اِقْتِرَاحٌ ج اِقْتِرَاحَاتٌ 1. הצעה, השאת עצה. 2. המצאת רעיון. مُقْتَرَحٌ ج مُقْتَرَحَاتٌ הצעה, תכנית.

قِرْدٌ ج قِرَدَةٌ وَقُرُودٌ קוף. قِرْدَةٌ ج قِرَدٌ. قُرَادَةٌ ج قُرَادٌ وَقِرْدَانٌ קרצית (חרק).
أَبُو قِرْدَانٍ מגלן אורח, מין חסידה.

قِرْدِيسَةٌ G ج قَرَادِيسُ קרקס (מגזל חיות), קריקוס.

قَرَسَ – היה קר עז. قَرَّسَ II הקפיא. قَارِسٌ עז. بَرْدٌ قَارِسٌ (قَارِصٌ) קור עז.
قَارُوسٌ לברק, אוקונוס (sea bass).

قَرَشَ – 1. התפרנס בקושי. 2. אסף, קבץ. 3. קנה. 4. לעס. قَرَشَ لِعِيَالِهِ פרנס את משפחתו בדוחק. قَرَّشَ II. إِقْتَرَشَ VIII לקח פרנסתו ממקום הקשה. تَقَارَشَ VI רב עם־. התקוטט. قِرْشٌ ج قُرُوشٌ גרוש. سَمَكُ الْقِرْشِ כריש (shark).
قُرَيْشٌ שבט במכה. قُرَشِيٌّ בן שבט קורייש. قَرِيشٌ. جُبْنٌ قَرِيشٌ. قَرِيشَةٌ מ' מין גבינת קוטג'. مُقَرِّشٌ עשיר, שהפרוטה מצויה בכיסו.

قَرَصَ – قَرَّصَ II 1. צבט. 2. עקץ. 3. הכיש (נחש). قَرَصَ بِلِسَانِهِ עקץ אותו בלשונו. قَرَّصَ الْعَجِينَ חתך עיסה לכדוריות (ומוכנה לאפייה). רדד בצק. قُرْصٌ ج أَقْرَاصٌ 1. כיכר לחם עגולה. 2. דיסקה, דיסקוס. 3. תקליטון, דיסקט (במחשבים). 4. כמוסה (תרופה), גלולה, כדור. قُرْصُ الْأَرْقَامِ חוגה (בטלפון). قُرْصُ التَّشْحِيمِ דיסקת שמן (בכלי רכב). قُرْصُ الْجُبْنِ כדור גבינה. قُرْصُ الشَّمْسِ גלגל החמה. قُرْصُ الْعَسَلِ חלת (יערת) דבש. قُرْصٌ صَلْبٌ דיסק קשיח. قُرْصٌ مُدْمَجٌ. قُرْصٌ مَضْغُوطٌ תקליטור, סי־די־רום. قُرْصٌ مَرِنٌ תקליטון, דיסקט. حَاوِيَةُ (مُحَرِّكُ) أَقْرَاصٍ כונן תקליטונים ותקליטורים (דיסקטים). كُلٌّ يَجُرُّ النَّارَ إِلَى قُرْصِهِ מ' כל אחד מושך את החבל אליו. قُرْصِيٌّ עגול. قُرْصَةٌ ج قُرَصٌ כיכר לחם. قَرْصَةٌ ج قَرَصَاتٌ צביטה, נשיכה. قَارِصٌ 1. צורב. 2. עוקצני (דיבור). 3. חמוץ. 4. עז (קור). بَرْدٌ قَارِصٌ קור עז.
قَوَارِصُ الْكَلَامِ דבור עוקצני.

قُرْصَعْنَةٌ קוצנית (צמח) eryngium.

قَرْصَنَةٌ It שוד ימי או אווירי, פירטיות. قُرْصَانٌ ج قَرَاصِنَةٌ שודד ים או אוויר, פירט.

قَرَضَ – قَرَّضَ II כרסם, כסס, גזר, קצץ, חתך, גזם, קטם. قَرَضَ الشِّعْرَ חיבר שירה, עסק בכתיבת שירים. قَرَضَ رِبَاطَهُ נפח את נשמתו, מת. قَرَضَهُمْ عَنْ بَكْرَةِ أَبِيهِمْ השמידם עד אחד. قَارَضَ III 1. הלווה ל־. 2. נתן ל־ כספי של שותף במסחר. 3. גמל ל־ במעשיו. أَقْرَضَ IV הלווה, נתן אשראי ל־.
تَقَارَضُوا VI 1. גמלו זה לזה. 2. התחנפו זה לזה (בדברי שירה או בשבחים).
اِنْقَرَضَ VII נכחד, אבד, הסתיים. اِقْتَرَضَ VIII לווה, קיבל אשראי. اِسْتَقْرَضَ X ביקש הלוואה. قَرْضٌ ج قُرُوضٌ הלוואה, מלווה, אשראי. قَرْضٌ حَسَنٌ הלוואת חסד. أَسْهُمُ الْقَرْضِ אגרות. قَرِيضٌ שירה, שיר, פזמון. قُرَاضَةٌ ج قُرَاضَاتٌ 1. פסולת מתכת, שחיקה, נסורת. 2. פירורים, שיירים. مِقْرَاضٌ ج مَقَارِيضُ מספריים, מזמרה. اِنْقِرَاضٌ כליה, הכחדה, התכלות. اِقْتِرَاضٌ הלוואה, קבלת אשראי. الْقَوَارِضُ משפחת המכרסמים (בעלי חיים). مُقْرِضٌ מלווה (בריבית).
مُنْقَرِضٌ אובד, נכחד, כלה.

قَرْضَبَ פרקס, חתך. قَرْضَبَةٌ חיתוך, כריתה.

قَرَطَ – G קצץ, רסק. قَرَّطَ II 1. קצץ. 2. عَلَى התקמצן על־. قُرْطٌ ج قِرَطَةٌ עגיל. قِيرَاطٌ ll ج قَرَارِيطُ 1. קרט (זהב). 2. מדת אורך קדומה. قِيرَاطُ ذَهَبٍ אונקיית זהב.

قِرْطَاسٌ L ج قَرَاطِيسُ 1. גיליון נייר. 2. קרטיס. 3. שקית נייר. قِرْطَاسِيَّةٌ מכשירי כתיבה. دُكَّانُ قِرْطَاسِيَّةٍ חנות למכשירי כתיבה.

قِرْطِمٌ Ar. קורטם, קוצם, חריע, קוצר, נזר, קורטם. قُرْطُمٌ. قِرْطِمٌ קורטם (צמח) חריע, קורטם. قُرْطُمَانٌ שיבולת שועל הדם, משמש ע' (جلب) جُلْبَان.

قَرَّظَ II הלל בשורות (מחבר או ספר וכו'), שבח. تَقْرِيظٌ בקורת חיובית, שבחים.
قَرِيظٌ שיר תהלה (בשירה הקלאסית הערבית) ע' (مدح) مَدِيح.

قَرَعَ – عَلَى 1. הקיש (בדלת), דפק, נקש, הלם, הכה ב־. 2. צלצל (בפעמון). 3. תופף. 4. הצליף, הכה (בשוט). قَرَعَ الْحُجَّةَ بِالْحُجَّةِ הביא ראיה כנגד ראיה, לא נשאר חייב. قَرَعَ سِنَّ النَّدَمِ התחרט. قَرَعَتْهُ ضَمِيرُهُ מצפונו הציק לו, הרגיש שהוא אשם. قَرِعَ – הקריח. قَرَّعَ II גער ב־, הוכיח את־, נזף ב־, הטיף מוסר ל־. قَارَعَ III 1. לחם ב־, נאבק ב־, התגושש עם־. 2. התגושש במשחק עם־. 3. התפלמס עם־. تَقَارَعَ VI התפלמסו, התגוששו עם־. اِقْتَرَعَ VIII 1. הפיל פור (גורל). 2. הצביע (בבחירות), בחר. 3. גייס. قَرْعٌ 1. נקישה (בדלת), דפיקה, הכאה. 2. הצלפת שוט. قَرْعَةٌ ج قَرْعٌ 1. דלעת. 2. קרחת. قَرْعُ كُوسَى קישוא.
قَرَعٌ קרחת, נשירת שיער. بِنْتُ الْقَرَعِ גרדת, פטריית העור (חזזית). قُرْعَةٌ ج قُرَعٌ 1. פור, גורל, פתק. 2. הצבעה. 3. גיוס. قُرْعَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ מ' גיוס צבאי. مَرَضُ الْقَرَعِ גרדת, פטריית העור (חזזית). قَرَّاعٌ נקר (ציפור) woodpecker. قَرِيعٌ בחירה.
قَرِيعُ دَهْرِهِ גבור זמנו (דורו). أَقْرَعُ ج قُرْعٌ נ' قَرْعَاءُ קירח. مِقْرَعَةٌ ج مَقَارِعُ

שוֹט, שֵׁבֶט, מַקֵּל. مُقَارَعَةٌ מְרִיבָה, מַאֲבָק, הִתְגּוֹשְׁשׁוּת. اِقْتِرَاعٌ ج اِقْتِرَاعَاتٌ הַצְבָּעָה, בְּחִירָה. حَقُّ الاِقْتِرَاعِ זְכוּת הַבְּחִירָה. صُنْدُوقُ الاِقْتِرَاعِ קַלְפִּי. قَارِعَةٌ. قَارِعَةُ الطَّرِيقِ אֶמְצַע (אֵם) הַדֶּרֶךְ. القَارِعَةُ כ׳ יוֹם הַדִּין. سُورَةُ القَارِعَةِ פָּרָשַׁת יוֹם הַדִּין (101 בקוראן).

قَرَفَ ـِ 1. קִלֵּף. 2. שִׁקֵּר. 3. בִּצַּע פֶּשַׁע. قَرِفَ ـَ גָּעַל, מָאַס בְּ־, בָּחַל. قَرَّفَ II 1. קִלֵּף. 2. הִגְעִיל, עוֹרֵר בְּחִילָה. قَارَفَ III הִתְמַסֵּר לְבִצּוּעַ חֵטְא. اِقْتَرَفَ VIII בִּצַּע פֶּשַׁע, חָטָא. قَرَفٌ גֹּעַל, בְּחִילָה. قِرْفَةٌ ج قِرَفٌ 1. קְלִפַּת קִנָּמוֹן. 2. מִין מַשְׁקֶה שֶׁל קִנָּמוֹן. قَرَافَةٌ מ׳ בֵּית קְבָרוֹת. مَوْسِمُ القَرَافَةِ עוֹנַת בִּקּוּר מֵתִים (במצרים). قَرْفَانُ מ׳ בּוֹחֵל, חָשׁ גֹּעַל, מַקִּיא. اِقْتِرَافٌ בִּצּוּעַ פֶּשַׁע. مُقْرِفٌ 1. מְעוֹרֵר בְּחִילָה, מַגְעִיל, מַחְלִיא, מְתֹעָב. 2. נִבְזֶה, נְבָלָה. مُقْتَرِفٌ מְבַצֵּעַ פֶּשַׁע.

قَرْفَصَ יָשַׁב כְּשֶׁבִּרְכָּיו מִתַּחַת לְסַנְטֵרוֹ. جَلَسَ القُرْفُصَاءَ יָשַׁב כְּשֶׁיָּדָיו קְשׁוּרוֹת לְשׁוֹקָיו.

قَرْقَذَانٌ מְזוּיָף ע׳ سِنْجَابٌ.

قَرْقَرَ קִרְקֵר, צָחַק וְהִרְעִישׁ. قَرْقَرَ ضَاحِكًا פָּרַץ בִּצְחוֹק. قَرْقَرَةٌ ج قَرَاقِرُ 1. קִרְקוּר. 2. הֲמֻיָּה. 3. צְחוֹק רָם.

قَرْقَشَ כִּרְסֵם. قَرْقُوشَةٌ ج قَرَاقِيشُ פְּתִיתִים, פֵּרוּרִים, רְקִיקִים.

قَرْقَعَ קִשְׁקֵשׁ (מתכות), הִקִּישׁ, הִרְעִישׁ, טִלְטֵל, רָעַם. قَرْقَعَ بِالسَّوْطِ הִצְלִיף בַּשּׁוֹט. قَرْقَعَ بِأَصَابِعِهِ פִּצְפֵּץ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו.

قَرْقُوزٌ، قَرَهْقُوزٌ T תֵּאַטְרוֹן צְלָלִים (בֻּבּוֹת) ע׳ خَيَالُ الظِّلِّ.

قَرَمَ ـِ 1. כָּסַס, כִּרְסֵם. 2. גָּזַם. قَرِمَ ـَ اللَّحْمَ הִתְאַוָּה לַאֲכִילַת בָּשָׂר. قَرْمٌ ج قُرُومٌ סוּס רְבִיעָה (הַרְבָּעָה). قَرَامٌ מְשִׁיכָה, רָצוֹן, עַיִט. مِقْرَمٌ ج مَقَارِمُ סָדִין. قُرْمَةٌ ج قُرَمٌ גֶּזַע עֵץ, שֹׁרֶשׁ עֵץ (של קצבים).

قَرْمَدَ G 1. כִּסָּה אוֹ רִצֵּף בִּרְעָפִים. 2. טָיַח בְּגִבְס. قَرْمَدٌ גֶּבֶס, טִיחַ, סִיד. قَرْمِيدَةٌ ج قَرْمِيدٌ وقَرَامِيدُ 1. רַעַף. 2. טִיחַ מַחְשָׁה.

قِرْمِزٌ צֶבַע אַרְגָּמָן, שָׁנִי. قِرْمِزِيٌّ אַרְגְּמָנִי. الحُمَّى القِرْمِزِيَّةُ שָׁנִית, סְקַרְלָטִינָה (מחלה).

قَرْمَشَ מ׳ כִּרְסֵם (לחם יבש, גרעינים וכו׳). مُقَرْمَشٌ קָלוּי (לחם).

قَرَنَ ـِ بـ إلى הִצְמִיד, צֵרֵף, זִוֵּג, חִבֵּר ל־, קָשַׁר זֶה בָּזֶה. قَرِنَ ـَ 1. הִתְחַבְּרוּ שְׁתֵּי גַּבּוֹת עֵינָיו. 2. הִקְרִין, צָמְחוּ לוֹ קַרְנַיִם (בעל חיים). قَرَنَ الثَّوْرَيْنِ צָמַד (הִצְמִיד) אֶת שְׁנֵי הַשְּׁוָרִים (לעיבוד אדמה). قَرَنَ قَوْلَهُ بِالعَمَلِ עָשָׂה כִּדְבָרוֹ. قَارَنَ III بَيْنَ 1. הִשְׁוָה בֵּין. 2. חִבֵּר, הִצְמִיד. أَقْرَنَ IV חִבֵּר, הִצְמִיד, זִוֵּג. اِقْتَرَنَ VIII 1. נִקְשַׁר, נִצְמַד, נִכְרַךְ, זֻוַּג. 2. بِـ נָשָׂא ל־, הִתְחַתֵּן עִם. اِسْتَقْرَنَ X 1. נַעֲשָׂה חָבֵר. 2. הִתְחַבֵּר. 3. עָמַד לְהִתְפּוֹצֵץ (מורסה). قَرْنٌ ج قُرُونٌ 1. קֶרֶן, שׁוֹפָר. 2. חַרְמֵשׁ (במצרים). 3. מֵאָה שָׁנָה. 4. דּוֹר. 5. פִּסְגָּה (של הר), רֹאשׁ. قَرْنُ البَحْرِ אַלְמֻג, קוֹרָל. قَرْنُ الجَبَلِ פִּסְגַּת הָהָר. قَرْنُ الشَّمْسِ קֶרֶן הַשֶּׁמֶשׁ. قَرْنٌ سَمْعِيٌّ חֲצוֹצְרוֹת. أُمُّ القَرْنِ، وَحِيدُ القَرْنِ קַרְנַף. ذُو القَرْنَيْنِ כִּנּוּי שֶׁל אֲלֶכְּסַנְדֶּר מוּקְדוֹן. القُرُونُ الوُسْطَى יְמֵי הַבֵּינַיִם. قَرْنِيٌّ קַרְנִי. العَائِلَةُ القَرْنِيَّةُ מִשְׁפַּחַת הַקַּרְנַפּוּלִיִּים (בצמחים). قَرْنِيَّةٌ קַרְנִית הָעַיִן. قِرْنٌ ج أَقْرَانٌ 1. בֶּן גִּיל. 2. שָׁוֶה ל־, דּוֹמֶה ל־. 3. נֶגֶד ל־, מִתְחָרֶה ל־. قُرْنَةٌ ج قُرَنٌ פִּנָּה, קֶרֶן זָוִית, מְקוֹם הִצְטַלְּבוּת. قَرِينٌ ج قُرَنَاءُ 1. בֶּן זוּג, בֶּן גִּיל, רֵעַ, יְדִיד. 2. קָשׁוּר, צָמוּד. قَرِينَةٌ 1. בַּת זוּג, אֵשֶׁת אִישׁ, רַעְיָה. 2. ج قَرَائِنُ רְאָיָה, הוֹכָחָה. أَقْرَنُ ج قُرْنٌ م قَرْنَاءُ 1. מַקְרִין, בַּעַל קַרְנַיִם. 2. בַּעַל גַּבּוֹת מְחֻבָּרוֹת. حَيَّةٌ قَرْنَاءُ שְׁפִיפוֹן, צִפְעוֹנִי (נחש). مُقَارَنَةٌ ج مُقَارَنَاتٌ הַשְׁוָאָה, הַקְבָּלָה, צִמּוּד, אֲנָלוֹגְיָה. اِقْتِرَانٌ 1. צְמִידוּת, קֶשֶׁר, כְּרִיכָה. 2. זִוּוּג, נִשּׂוּאִים. 3. בְּרִיקְמוּת (אסטרונומיה), פְּגִישָׁה וּכְפִילָה אַחַת. مَقْرُونٌ קָשׁוּר, מְחֻבָּר, כָּרוּךְ בְּ־, צָמוּד ל־. مَقْرُونُ الحَاجِبَيْنِ בַּעַל גַּבּוֹת מְחֻבָּרוֹת. مُقَارِنٌ מַשְׁוֶה. أَدَبٌ مُقَارِنٌ סִפְרוּת מַשְׁוָה. قَرَانِيَا קַרְנִית (עץ נוי), dogwood.

قَرْنَبِيطٌ، قُنَّبِيطٌ כְּרוּבִית (ירק).

قَرَنْفُلٌ G צִפֹּרֶן (פרח), קָרָפּוֹל.

قَرَه قُوزٌ T 1. אֶגוֹז. 2. קָצֶה. ליצן ע׳ (هرج) مُهَرِّجٌ 3. תֵּאַטְרוֹן בֻּבּוֹת.

(قرى) قَرَى ـِ אֵרַח, אִכְסֵן, הִכְנִיס אוֹרְחִים לְבֵיתוֹ, כִּבֵּד אוֹרֵחַ. قِرًى הַכְנָסַת אוֹרְחִים, כִּבּוּד. قَرْيَةٌ ج قُرًى כְּפָר, יִשּׁוּב חַקְלָאִי קָטָן. أُمُّ القُرَى אֵם הַיִּשּׁוּבִים, כִּנּוּי שֶׁל מֶכָּה. قَرَوِيٌّ 1. כַּפְרִי, שֶׁל כְּפָר. 2. חַקְלָאִי. مِقْرًى، مِقْرَاةٌ מַכְנִיס אוֹרְחִים.

قَزَّ ـُ عَنْ، تَقَزَّزَ V مِنْ סָלַד, בָּחַל, קָץ בְּ־, נִקְעָה נַפְשׁוֹ מִ־, גָּעַל. قَزَّزَ II הִקְלִיד, הִגְעִיל. قَزٌّ ج قُزُوزٌ מֶשִׁי, מֶשִׁי גָּלְמִי סִבְכִּי ע׳ (حر) حَرِيرٌ. دُودَةُ القَزِّ ע׳ دُودَةٌ. قَزَازٌ זְכוּכִית, זְגוּגִית, שִׁמְשָׁה. قَزَّازٌ 1. סוֹחֵר מֶשִׁי. 2. זַגָּג. قَزَازَةٌ ج قَزَازَاتٌ وقَزَائِزُ בַּקְבּוּק. تَقَزُّزٌ גֹּעַל, בְּחִילָה, תִּעוּב.

قَزَانٌ T ج قَزَانَاتٌ דּוּד, סֵפֶל.

قَزَحَ ـَ תִּבֵּל (מזון). تَقَزَّحَ V הִתְפַּתֵּל (כרך אחר) בְּעָבְרוֹ דֶּרֶךְ מִנְסָרָה וּפְרִיזְמָה לְצִבְעֵי הַקֶּשֶׁת (שבעת צבעים). قَوْسُ قُزَحَ קֶשֶׁת (בְּעָנָן). قُزَحِيَّةٌ קַשְׁתִּית הָעַיִן.

قَزْقَزَ מ׳ פִּצֵּחַ (גרעינים וכו׳).

قَزَلٌ צְלִיעוּת.

قَزَمَ ـُ הִתְנַוֵּן. قَزَمٌ ج أَقْزَامٌ גַּמָּד, נַנָּס.

قَسٌّ ج قُسُوسٌ وقُسُسٌ، قِسِّيسٌ ج قَسَاوِسَةٌ כֹּמֶר. رَسَامَةُ قُسُوسِيَّةٍ טֶקֶס לְכֹמֶר (בנצרות).

قَسَابَةٌ פְּסֹלֶת תְּמָרִים ע׳ حُشَفٌ.

قَسَرَ ـِ כָּפָה עַל, אִלֵּץ, הִכְרִיחַ. قَسْرٌ כְּפִיָּה. قَسْرًا בִּכְפִיָּה, בְּאֹנֶס, בְּעַל כָּרְחוֹ.

قَسَطَ ـِ נָטָה מִיֹּשֶׁר וּמִצֶּדֶק. قَسْطٌ ـَ עִוּוּת, סֵבֶל, סְטִיָּה מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר. قَسَّطَ II 1. חִלֵּק (חוב) לְתַשְׁלוּמִים. 2. הִקְצָה, הִקְצִיב. أَقْسَطَ IV נָהַג בְּצֶדֶק. قِسْطٌ 1. צֶדֶק, יֹשֶׁר. 2. ج أَقْسَاطٌ תַּשְׁלוּם (של חשבון חוב), שִׁעוּר. 3. חֵלֶק, הַקְצָבָה, הַקְצָאָה, מָנָה. 4. כְּלִי לִמְדִידָה, כַּד קָטָן. عَلَى أَقْسَاطٍ לְשִׁעוּרִין, בְּתַשְׁלוּמִים. أَسْهَمَ بِقِسْطِهِ فِي الْعَمَلِ נָתַן אֶת חֶלְקוֹ בַּעֲבוֹדָה. أَخَذَ قِسْطَهُ مِنَ الرَّاحَةِ קִבֵּל אֶת מְלוֹא מְנוּחָתוֹ. تَقْسِيطٌ חֲלֻקָּה לְתַשְׁלוּמִים. بِالتَّقْسِيطِ בְּתַשְׁלוּמִים. مُقْسِطٌ יָשָׁר, צוֹדֵק. الْمُقْسِطُ מִכִּנּוּיֵי הָאֵל (באסלאם).

قِسْطَرٌ Ar. 1. בּוֹחֵן, בּוֹדֵק (של מטבעות). 2. עוֹשֶׂה צִנּוֹרוֹת. قِسْطَرَةٌ 1. צִנּוֹר (של הביוב). 2. צַנְתָּר. 3. קָטֶטֶר, צִנּוֹר לְהוֹצָאַת הַשֶּׁתֶן מִשַּׁלְפּוּחִית. قَسْطَرِيٌّ ج قَسَاطِرَةٌ בּוֹחֵן מַטְבְּעוֹת, חָכָם, מֻמְחֶה.

(قسطس) قُسْطَاسٌ מֹאזְנַיִם מְדֻיָּקִים, מֹאזְנֵי צֶדֶק. وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ק׳ וְשִׁקְלוּ בְּמֹאזְנֵי צֶדֶק.

قَسْطَلٌ L 1. עַרְמוֹנִים ע׳ أَبُو فَرْوَة. 2. ج قَسَاطِلُ צִנּוֹר, צוּר.

قَسَمَ ـِ חִלֵּק, הִפְרִיד לַחֲלָקִים. قَسَّمَ II 1. عَلَى חִלֵּק, נָתַן לְכָל אֶחָד אֶת הַמָּנָה שֶׁלּוֹ, הִפְרִיד בֵּין. 2. פֵּרֵק, הֵפִיץ. 3. עָשָׂה פְּעֻלַּת חִלּוּק (בחשבון). 4. פִּלֵּג, פִּצֵּל. 5. גֵּרֵשׁ דִּבּוּק (על ידי השבעת הרוחות). قَاسَمَ III 1. הִתְחַלֵּק בּ־, הִשְׁתַּתֵּף עִם, נָטַל חֵלֶק בּ־. 2. عَلَى נִשְׁבַּע ל־ עַל. أَقْسَمَ IV 1. נִשְׁבַּע בּ־. 2. הִשְׁבִּיעַ. أَقْسَمَ بِمُقَدَّسَاتِهِ נִשְׁבַּע בְּכָל הַקָּדוֹשׁ לוֹ. تَقَسَّمَ V 1. הִתְחַלֵּק, נִפְרַד לַחֲלָקִים, הִתְפָּרֵד, הִתְפַּלֵּג. 2. הִתְחַלֵּק עִם. تَقَسَّمُوا الطَّعَامَ הִתְחַלְּקוּ בָּאֹכֶל. تَقَاسَمَ VI 1. הִתְחַלֵּק בּ־, נָטַל חֵלֶק בּ־. 2. נִשְׁבַּע. اِنْقَسَمَ VII 1. נֶחֱלַק, הִתְחַלֵּק, הִתְפַּלֵּג. 2. عَلَى חָלַק עַל, הִתְנַגֵּד ל־, לֹא הִסְכִּים. اِنْقَسَمُوا عَلَى أَمْرِهِمْ חָלְקוּ זֶה עַל זֶה, נִפְרְדוּ דַּרְכֵיהֶם. اِقْتَسَمَ VIII נָטַל אֶת חֶלְקוֹ. اِقْتَسَمُوا الْمَالَ כָּל אֶחָד נָטַל אֶת חֶלְקוֹ בַּהוֹן. اِسْتَقْسَمَ X بِـ 1. בִּקֵּשׁ אֶת חֶלְקוֹ עַל יְדֵי הַטָּלַת גּוֹרָל. 2. שָׁאַל לְגוֹרָלוֹ עַל יְדֵי הַטָּלַת חִצִּים. قِسْمٌ ج أَقْسَامٌ 1. חֵלֶק, מָנָה. 2. יְחִידָה, מַחְלָקָה (משרדית), מָדוֹר, אֲגַף, חוּג (באוניברסיטה). قِسْمُ الْحِسَابَاتِ מַחְלֶקֶת הַחֶשְׁבּוֹנוֹת. قِسْمُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ הַחוּג לְלָשׁוֹן הָעֲרָבִית. قِسْمُ الشُّرْطَةِ (الْبُولِيسِ) תַּחֲנַת הַמִּשְׁטָרָה. الْقِسْمُ الْمَخْصُوصُ הַיְחִידָה הַמְּיֻחֶדֶת (בשירותי הביטחון). قِسْمَةٌ 1. חִלּוּק (בחשבון), חֲלֻקָּה. 2. מְנַת חֵלֶק, גּוֹרָל, מַזָּל. هٰذِهِ قِسْمَتِي זֶהוּ גּוֹרָלִי וּמַזָּלִי, זוֹהִי מְנַת חֶלְקִי. قَسَمٌ ج أَقْسَامٌ שְׁבוּעָה. قَسَمًا بِاللّٰهِ חַי אֱלֹהִים. قَسَمَةٌ ج قَسَمَاتٌ תָּו פָּנִים. قَسَامَةٌ יֹפִי, חֵן. قَسِيمٌ ج قُسَمَاءُ 1. שֻׁתָּף, מִשְׁתַּתֵּף בּ־. 2. חֲצִי, מֶחֱצָה. 3. מַחֲצִית הַחֵלֶק. 4. עָמִית שֶׁל. قَسِيمَةٌ ج قَسَائِمُ 1. שׁוֹבֵר תַּשְׁלוּם, תְּלוּשׁ, קַבָּלָה. 2. חֶלְקַת אֲדָמָה. تَقْسِيمٌ 1. גֵּרוּשׁ שֵׁדִים, הַשְׁבָּעַת רוּחוֹת. 2. ج تَقْسِيمَاتٌ חֲלֻקָּה, הַקְצָאָה, חֲלֻקָּה. 3. ج تَقَاسِيمُ נְעִימוֹת. تَقَاسِيمُ عَلَى الْعُودِ נְעִימוֹת עִרְאִיּוֹת בְּעוּד, נִגּוּן סוֹלוֹ בְּעוּד. تَقَاسِيمُ الْوَجْهِ קַלַּסְתֵּר פָּנִים. مُقَاسَمَةٌ שֻׁתָּפוּת. اِنْقِسَامٌ 1. חִלּוּק, הִתְחַלְּקוּת. 2. הִתְפַּלְּגוּת, פֵּרוּד. قَاسِمٌ 1. מְחַלֵּק. 2. מְכַנֶּה (בחשבון). قَاسِمٌ مُشْتَرَكٌ מְכַנֶּה מְשֻׁתָּף. مَقْسُومٌ 1. מְחֻלָּק. 2. גּוֹרָל (גורל). 3. מוֹנֶה (בחשבון). مَقْسُومٌ عَلَيْهِ מְכַנֶּה (בחשבון). مُقَسِّمٌ 1. מְפַלֵּג (בחשמל). 2. מִרְכֶּזֶת. مُقَاسِمٌ שֻׁתָּף, עָמִית. مُنْقَسِمٌ מְחֻלָּק, מְפֻצָּל, מְפֻלָּג.

(قسو) قَسَا ـُ 1. קָשָׁה, נַעֲשָׂה מוּצָק. 2. הִתְאַכְזֵר, הָיָה לְלֹא רַחֲם. قَسَا قَلْبُهُ לִבּוֹ הָיָה לֵב אֶבֶן. قَسَّى II. أَقْسَى IV קִשָּׁה, הִקְשָׁה, הִקְשִׁיחַ. قَاسَى III סָבַל, הִתְנַסָּה, נָשָׂא יִסּוּרִים. قَسْوَةٌ. قَسَاوَةٌ קְשִׁיחוּת, אַכְזְרִיּוּת, נֻקְשׁוּת, קַשְׁיוּת, חֹסֶר רַחֲמִים. قَسِيٌّ קָשֶׁה, מוּצָק, אָטוּם. مُقَاسَاةٌ הִתְנַסּוּת, סֵבֶל. قَاسٍ(ي) ج قُسَاةٌ אַכְזָר, קְשֵׁה לֵב, קָשׁוּחַ, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ רַחֵם.

قَشَّ ـُ 1. קוֹשֵׁשׁ, טִאטֵא, גָּרַף, גָּרַף (בטאטא). 2. נָבַל, הִתְיַבֵּשׁ, קָמַל (צמח). قَشَّشَ II קוֹשֵׁשׁ, לִקֵּט קַשִׁים וּקְשָׁשִׁים (כדי לאכול). قَشٌّ קַשׁ, שַׁחַת. قَشُّ الْحَدِيدِ צֶמֶר פְּלָדָה. قَشُّ الثِّقَابِ גַּפְרוּר. حُمَّى الْقَشِّ קַדַּחַת הַשַּׁחַת. قَشِيشٌ זֶבֶל, אַשְׁפָּה. قَشَّاشٌ. قِطَارٌ قَشَّاشٌ רַכֶּבֶת מְאַסֶּפֶת אִטִּית. مِقَشَّةٌ מַטְאֲטֵא.

قَشِبَ ـَ הָיָה חָדָשׁ. قَشِيبٌ חָדָשׁ, נָקִי (בגד).

قَشَدَ ـُ אָסַף אֶת הַשַּׁמֶּנֶת שֶׁל הֶחָלָב. قِشْدَةٌ 1. שַׁמֶּנֶת. 2. קַצֶּפֶת.

قَشَرَ ـُ قَشَّرَ II קִלֵּף, קֵרֵף. تَقَشَّرَ V. اِنْقَشَرَ VII 1. הִתְקַלֵּף, נִקְלַף. 2. נָשַׁר (עור), הִתְקַשְׂקֵשׂ. قِشْرٌ ج قُشُورٌ. قِشْرَةٌ קְלִפָּה, קְרוּם, כְּסוּת, עוֹר, קַשְׂקֶשֶׂת (של דג). قِشْرَةُ الْأَرْضِ קְרוּם הָאֲדָמָה. قِشْرَةُ الدِّمَاغِ קְלִפַּת הַמֹּחַ. قِشْرُ الرَّأْسِ קַשְׂקַשִּׂים. قِشْرِيٌّ קְלִפָּתִי. الْأَكْزِيمَا الْقِشْرِيَّةُ סַפַּחַת, פְּסוֹרִיאָזִיס (מחלת עור). الْحَيَوَانَاتُ الْقِشْرِيَّةُ. الْقِشْرِيَّاتُ מַחְלֶקֶת הַסַּרְטָנִים. تَقْشِيرٌ קִלּוּף, הֲסָרַת הַקְּלִפָּה. قُشَارَةٌ פְּסֹלֶת הַקְּלִפּוֹת.

قَشَطَ ـُ 1. קִלֵּף, הֵסִיר קְלִפָּה, פָּשַׁט (עור). 2. עָשַׁק, גָּזַל, שָׁלַף (שכבה עליונה). قَشَّطَ II הִפְשִׁיט (נָטַל מַה שֶּׁיֵּשׁ עָלָיו), שָׁדַד, בָּזַז בְּכוֹחַ. قِشْطَةٌ 1. שַׁמֶּנֶת. 2. מִין אֲנוֹנָה (פרי, annona). سِيدُ قِشْطَةٍ ח׳ קַרְנַפִּים, סוּס הַיְאוֹר, היפופוטמים ע׳ فَرَسُ الْبَحْرِ. قَشَّاطٌ 1. רַמַּאי (בעממית). 2. חֲגוֹרָה. مِقْشَطٌ ج مَقَاشِطُ מַגְרֵד, מַגְרֵף. مِقْشَطَةٌ מַקְצֵפָה, מְכוֹנַת גְּרִיסָה.

قَشَعَ ـَ 1. פִּזֵּר (עננים). 2. הֵסִיר חֹשֶׁךְ. 3. הֵסִיר לְכָל רוּחַ. أَقْشَعَ IV 1. הִתְפַּזֵּר (עננים). 2. נָמוֹג, הִתְפַּזֵּר. تَقَشَّعَ V. اِنْقَشَعَ VII הִתְפַּזֵּר, הוּסַר. اِنْقَشَعَ السَّحَابُ הִתְפַּזְּרוּ הָעֲנָנִים. اِنْقَشَعَ الْهَمُّ عَنْ قَلْبِهِ אֶבֶן נִגְלְלָה מֵעַל לִבּוֹ, רָוַח לוֹ. قَشْوَعٌ ע׳ عِشٌّ.

قَشْعَرَ צָמַר, חָלְחַל, הִרְעִיד. اِقْشَعَرَّ. تَقَشْعَرَ הִצְטַמֵּר, הִתְחַלְחֵל, בְּשָׂרוֹ נַעֲשָׂה

חוורים מזורים. قُشَعْرِيرَةٌ צמרמורת, רעד.

قَشْعَمٌ، قُشَاعِمٌ נשר זקן. أُمُّ قَشْعَمٍ מלחמה, מוות, צרה צרורה. إِلَى حَيْثُ أَلْقَتْ رَحْلَهَا أُمُّ قَشْعَمٍ לך (לכו) לעזאזל, לכל הרוחות.

قَشَفَ ـُ חי בעוני. قَشِفَ ـَ לא הקפיד על ניקיון עצמו, היה לו עור מקולף, התקשה עור גופו. تَقَشَّفَ V הסתגף, התנזר מהנאות החיים. تَقَشُّفٌ 1. סגפנות, הסתגפות. 2. צנע, הסתפקות במועט. مُتَقَشِّفٌ 1. סגפן, מסתגף, חי חיי צנע. 2. פרוש.

قِشْلَةٌ ج قِشَلٌ. قِشْلَاقٌ 1. מחנה צבאי, קסרקטין. 2. בית חולים.

قِشْمِش، كِشْمِش צימוק ר׳ (زبب) زَبِيبَةٌ.

قَصَّ ـُ 1. גזז (שיער), גזר, חתך, קצץ. 2. عَلَى סיפר (סיפור) ל־. 3. עקב אחרי, עקב. قَصَّ الأَثَرَ עקב אחרי, עקב. قَصَّ شَعْرَهُ סיפר אותו. قَصٌّ قِصَّةً סיפר סיפור. قَصَّصَ II גזר, קצץ, חתך, קיצר. قَاصَّ III קנס (מסוים כנגד אותו סכום). تَقَصَّصَ V עקב אחרי. اِقْتَصَّ VIII 1. עקב, עקב. 2. مِنْ נקם, העניש אחר, גמל ל־ כגמולו, לקח נקם מ־. قَصٌّ גזירה, חיתוך. قَصَّةٌ ج قُصَصٌ תסרוקת. قُصَّةٌ ج قُصَصٌ ציצית ראש, קווצת שיער, בלורית. قِصَّةٌ 1. אמן הסיפורת. 2. ج قِصَصٌ סיפור. قِصَّةٌ خُرَافِيَّةٌ מעשייה, אגדה. قِصَّةٌ طَوِيلَةٌ נובלה. قِصَّةٌ قَصِيرَةٌ סיפור קצר. قِصَّةٌ رِوَائِيَّةٌ רומן. قَصَصٌ סיפורת, אומנות הסיפור. قَصَصٌ شَعْبِيٌّ סיפורי עם, פולקלור. قَصَصِيٌّ סיפורי, עלילתי, אפי. شِعْرٌ قَصَصِيٌّ שירה אפית. مَجْمُوعَةٌ قَصَصِيَّةٌ קובץ סיפורים. قُصَاصَةٌ ج قُصَاصَاتٌ 1. פיסת נייר או בד, קטע. 2. גזרי שיער. مُجَرَّدُ قُصَاصَةِ وَرَقٍ סתם פיסת נייר, חסר ערך. قِصَاصٌ 1. עונש. 2. נקמה. 3. אמן הסיפור. قِصَاصُ الأَثَرِ עקבה. أُقْصُوصَةٌ ج أَقَاصِيصُ סיפור קצר. مِقَصٌّ ج مَقَاصُّ מספריים, מזמרה. أَبُو مِقَصٍّ 1. חרק זנבי. 2. חופש סרטנים. قَصَّاصٌ ספר, ופסל. مُقَاصَّةٌ 1. קיזוז חובות. 2. סילוקין. غُرْفَةُ الْمُقَاصَّةِ לשכת סילוקין (בבתי ההסדר). قَاصٌّ، قَصَّاصٌ מספר, מספר, כותב סיפורים. مَقْصُوصٌ קצוץ, גזור, גזוז. مَقْصُوصُ الْجَنَاحِ קצוץ כנפיים, קצר אונים.

قَصَبَ ـِ חתך (בהמה שחוטה). قَصَّبَ II 1. סלסל (שיער). 2. רקם בחוטי זהב או כסף. قَصَبَةٌ ج قَصَبٌ 1. קנה. 2. קנה סוף, קנה סוף. 3. צינור, אבוב. 4. רקמה בזהב או בכסף. 5. חליל קנים. 6. מקטעות. قَصَبَةُ الرِّئَةِ קנה הנשימה. اِلْتِهَابُ الْقَصَبِ דלקת הסמפונות, ברונכיט. قَصَبَةُ الرِّجْلِ (السَّاقِ) קנה הרגל. قَصَبَةُ الْمَرِيءِ הוושט. الْقَصَبُ الْهِنْدِيُّ חזרן, במבוק. أَحْرَزَ قَصَبَ السَّبْقِ זכה בניצחון, זכה במקום ראשון. قَصَّابَةٌ קצבות, מקצוע הקצב. قَصَّابٌ קצב, טבח. مُقَصَّبٌ משובץ ברקמת זהב או כסף.

قَصَدَ ـِ 1. إِلَى התכוון ל־, הלך אל, שם פעמיו ל־, התכוון, פנה אל, פנה אל, שאף ל־, יעד, חפש אחר. 2. פנה אל, סיבב. 3. חסך. 4. התכוון ל־. قَصَدَ الْبَصْرَةَ התכוון לנסוע לבצרה. قَصَدَ السَّفَرَ החליט לנסוע. قَصَدَ قَصْدَهُ הלך בעקבותיו. قَصَّدَ II חיבר, שיבר שורות. تَقَصَّدَ V התכוון, היה נחוש. اِقْتَصَدَ VIII 1. חסך, קימץ. 2. הלך באמצע, נהג בשביל הזהב. 3. בין ובין. 4. התכוון ל־, שם במטרה. قَصْدٌ יעד, מטרה, כוונה, תכלית. قَصْدًا عَنْ قَصْدٍ בכוונה, בכוונה תחילה. دُونَ قَصْدٍ، عَنْ غَيْرِ قَصْدٍ בלא כוונה, בשוגג, בתמימות, בלי דעת. الطَّرِيقُ الْقَصْدُ שביל הזהב, דרך הישר. هُوَ قَصْدُكَ הוא כוונתך. قَصْدِيٌّ תכליתי, יעודי. قَصِيدٌ 1. שירת יחד. 2. שיר שקול. بَيْتُ الْقَصِيدِ עיקר הדברים, עיקר המטרה, תכלית, יסוד מוסד. مَقْصِدٌ ج مَقَاصِدُ מטרה, יעד, כוונה, מגמה, שאיפה. سَيِّئُ الْمَقَاصِدِ רע הכוונות, מרושע. جَمْعِيَّةُ الْمَقَاصِدِ الْخَيْرِيَّةِ אגודת צדקה. تَقَصُّدٌ כוונה, דעת. اِقْتِصَادٌ 1. חסכון. 2. כלכלה. عِلْمُ الاقْتِصَادِ תורת הכלכלה. اِقْتِصَادٌ حُرٌّ כלכלה חופשית. اِقْتِصَادًا לשם חסכון. اِقْتِصَادِيٌّ 1. חסכוני. 2. כלכלי. 3. כלכלן. قَاصِدٌ ישיר, הולך. قَاصِدٌ رَسُولِيٌّ ר׳ (رسل) رَسُولٌ. مَقْصُودٌ מכוון אליו, אובייקט. الْمَقْصُودُ هُوَ הכוונה היא, התכלית היא, פשרו של דבר.

قَصْدِيرٌ עופרת, בדיל. قَصْدِيرِيٌّ בדילי.

قَصُرَ ـُ 1. קצר, היה קצר. 2. عَنْ נבצר ממנו ל־, קצרה ידו מ־. 3. נקצה מכוח, כבה. 4. רקד את גופו, לבן. قَصَرَ ـُ 1. קיצר. 2. عَلَى הגביל ל־, מסר ב־, צמצם, יחד ל־. قَصُرَ ـ קצר, היה קצר, נעשה קצר. قَصُرَتْ يَدُهُ קצרה ידו, היה חסר אונים. قَصَّرَ II 1. קיצר, התקצר, קיצר. 2. עשה מחדל, התרשל, רפה ידיו, נכשל. 3. לבן, כבס (כבדת). 4. קיצר, גזר. لَمْ يُقَصِّرْ فِي عَمَلِهِ לא התרשל בעבודתו, עשה כמיטב. أَقْصَرَ IV 1. קיצר, צמצם, הפחית. 2. عَنْ חדל מ־ (כשהוא יכול), נמנע מ־. تَقَصَّرَ V התקצר, התקשר. تَقَاصَرَ VI 1. קטן ונעשה, הצטמצם. 2. חדל מ־. اِقْتَصَرَ VIII عَلَى הגביל ל־, הצטמצם ב־. اِسْتَقْصَرَ X התייחס ל־ כקצר, חשב שאינו מתאים. قَصْرٌ 1. קוצר, צמצום, הגבלה. 2. התרשלות, רשלנות, הזנחה. 3. ج قُصُورٌ ארמון, היכל, טירה, מבצר. قَصْرِيَّةٌ ج قَصَارِيٌّ עציץ, סיר לילה. قِصَرٌ קוצר, נמוך, קטנות, קוצר. قِصَرُ النَّظَرِ 1. קוצר ראייה. 2. קוצר אופקים, אי ראיית הנולד. قِصَارٌ 1. קיצור. 2. תופש. 3. קצר. قُصُورٌ 1. חוסר יכולת, מחדל, הזנחה, רשלנות. 2. חוסר התאמה, חוסר כשירות, עצלות. 3. חוסר בגרות, קטינות. قُصُورُ الْبَاعِ חוסר יכולת, חוסר אונים. الْقُصُورُ الْعَضَلِيُّ התנוונות השרירים. قَصِيرٌ ج قِصَارٌ קצר, נמוך, לא גבוה, ננס. قَصِيرُ الأَجَلِ קצר ימים. قَصِيرُ الْبَاعِ (الْيَدِ) קצר יד, חסר אונים, חלש. قُصَارَى

מרב. מקסימום, קצה היכולת. قُصاراكَ أنْ تَفْعَلَ هذا די לך שתעשה את זה בלבד. قُصارَى القَوْلِ בקצור, כללו של דבר, בתמצית. بَذَلَ قُصارَى جُهْدِهِ עשה כמיטב יכלתו. تَقْصِيرٌ 1. קצור, הקטנה, הנמכה. 2. מחדל, רשלנות, כשלון. قاصِرٌ 1. קטין. 2. חסר יכלת. 3. מגבל, מצמצם. 4. عَلَى מגבל ב־, מסתפק ב־. مَقْصُورٌ عَلَى מסתפק ב־, מגבל ב־, מגבל ל־. أَلِفٌ مَقْصُورَةٌ היא אות ى בלי שתי הנקודות (מסומנת כמו אם הקריאה ا). مَقْصُورَةٌ ج مَقْصُورات وَمَقاصِيرُ היציע, תא (בתאטרון וכו'). مُقَصِّرٌ רשלן, עצלן. مُقْتَصِرٌ عَلَى מגבל ל־, מצמצם ב־. مُقْتَصَرٌ קצר, תמציתי.

قَصَعَ ـَ 1. שתה בשקיקה, לגם, גמע. 2. מי התפתל בהתכווצויות (בהתקפת אישה). قَصْعَةٌ ج قِصَعٌ وَقِصاعٌ קערית, צלחת גדולה. قُصاعٌ קרקפת (מחלה), [illegible]. قَصِيعٌ לקום [illegible].

قَصَفَ ـِ הפציץ, הפגיז, שבר, רסק, רוצץ. قَصَفَ ـُ בלה בהוללות, חי חיי הוללות. قَصِفَ ـَ 1. נשבר. 2. נשבר. تَقَصَّفَ V נשבר. إِنْقَصَفَ VII התנפץ, התרסק. قَصْفٌ 1. רעם, רעש אדיר. 2. הפגזה, הפצצה. قَصِيفٌ עדין, שביר. مَقْصَفٌ ج مَقاصِفُ 1. מזנון. 2. מסבאה. 3. קיוסק.

قَصْقَصَ קצץ, גזם.

قَصَلَ ـِ כרת, קצר (בייחוד ברזים). إِنْقَصَلَ VII נכרת. مِقْصَلَةٌ ج مَقاصِلُ גרדום, גיליוטינה. قاصِلٌ כורת, חותך.

قَصَمَ ـِ 1. רוצץ, שבר, שבר. 2. המית, כלה. قَصَمَ ظَهْرَهُ שבר את גבו. القَشَّةُ الَّتِي قَصَمَتْ ظَهْرَ البَعِيرِ מ״י הקש ששבר את גב הגמל. تَقَصَّمَ V נשבר, נפרק. إِنْقَصَمَ VII נשבר (משהו, מסכה וכו'). قاصِمٌ ج قَواصِمُ ממית, מכריע. ضَرْبَةٌ قاصِمَةٌ 1. מכת מות. 2. מכה נצחת, נוקאאוט.

(قصو) قَصا ـُ قَصِيَ ـَ 1. عَنْ רחק, התרחק, גלה מ־. 2. היה בקצה. أَقْصَى IV عَنْ 1. הרחיק, שלח רחוק, הגלה מ־. 2. פטר, גרש, שלח (מעבודה). تَقَصَّى V 1. התרחק מאוד. 2. התחקה על־, בדק. تَقَصَّى الحَقِيقَةَ התחקה על האמת, חקר ורדף את האמת. إِسْتَقْصَى X התעמק ב־, עיין ב־, בדק, חקר נושא עד תומו. قَصًا، قَصاءٌ מרחק. قَصِيٌّ ج أَقْصاءٌ רחוק, נמצא בקצה. أَقْصَى ج قُصْوَى רחוק יותר, מרבי, מקסימלי, בקצה. إِلَى أَقْصَى حَدٍّ עד המקסימום, עד קצה הגבול. حَدٌّ أَقْصَى מקסימום. الشَّرْقُ الأَقْصَى המזרח הרחוק. المَسْجِدُ الأَقْصَى מסגד אלאקצא (בעיר ירושלים). مِنْ أَقْصَى البِلادِ إِلَى أَدْناها מקצה האחד ועד קצה. تَقَصٍّ (ي) התחקות, בדיקה מדוקדקת, עיון עמוק. لَجْنَةُ تَقَصِّي الحَقائِقِ ועדת חקירה. إِسْتِقْصاءٌ התחקות, בדיקה מדוקדקת, בדיקה. قاصٍ (ي) רחוק מאוד. القاصِي وَالدّانِي הרחוק והקרוב. عَرَفَ قاصِيَهُ وَدانِيَهُ ידע אותו לפני ולפנים, ידע תוכו וברו.

قَضَّ ـُ 1. מוטט, ניתץ, הרס, בקע. 2. תלש (יתד), עקר. قَضَّ ـَ היה גס (מצע), היה מלא עפר (חצץ) ומוחת. أَقَضَّ IV הציק, הוגיע, הטריד. أَقَضَّ مَضْجَعَهُ הפריע לו לישון, הדיר שנה מעיניו, הטריד את מנוחתו. إِنْقَضَّ VII 1. התמוטט, הזדעזע, נפל. 2. عَلَى התנפל על־, הסתער על־, התקיף. قَضٌّ 1. מעפר, חצץ. 2. אבן חצץ. بِقَضِّهِ وَقَضِيضِهِ על קרניו ועל קרנו. جاؤُوا بِقَضِّهِمْ وَقَضِيضِهِمْ באו קטן כגדול ללא יוצא מן הכלל, באו בנעריהם ובזקניהם. إِنْقِضاضٌ 1. הסתערות, התנפלות. 2. צלילה (מטוס).

قَضَبَ ـِ قَضَّبَ II חתך, גזם, קטם, כרת. إِقْتَضَبَ VIII 1. גזם. 2. קצר, צמצם, תמצת. 3. אלתר, נשא נאום וכו'. قَضْبٌ קטיפה (של פרי מאכילתו). قَضِيبٌ ج قُضْبانٌ 1. מוט, מקל, מטה, שבט, ענף, בד. 2. פין, איבר המין הזכרי. قُضْبانٌ حَدِيدِيَّةٌ סורגי ברזל. مِنْ وَراءِ القُضْبانِ الحَدِيدِيَّةِ מאחורי סורגים ובריח, בבית סהר. قُضابَةٌ גזיזת זרדים. مِقْضَبٌ ج مَقاضِبُ מזמרה. إِقْتِضابٌ 1. גזימה. 2. קצור, תמצות. 3. אלתור. مُقْتَضَبٌ 1. קצר, תמציתי, מתמצת. 2. שם של משקל בשירה הערבית.

قَضَعَ ـَ הכניע, גבר על. قُضاعَةٌ כלב ים (מוסת, לוטרה (בעל חיים)).

قَضِمَ ـَ כרסם, פרס, כסס, כרת וחתך בשניים. قَضْمَةٌ נגיסה, "ביס". قاضِمٌ כרסם, מכרסם. القَواضِمُ משפחת המכרסמים.

(قضي) قَضَى ـِ 1. גזר פסק, פסק (והחליט), שפט, גזר דין. 2. סיים, גמר, השלים. 3. בצע, קים, סדר, ישב. 4. פרע, סלק (חוב), שלם, מלא (חובה). 5. רצה (משאלה). 6. בלה, עשה. 7. عَلَى חסל, הרג. قَضَى أَجَلَهُ (نَحْبَهُ) נפטר. قُضِيَ الأَمْرُ חסל, תם ונשלם, נחתם. قَضَى بَيْنَهُما שפט ביניהם. قَضَى عَلَيْهِ חסל אותו, הרג. قَضَى وَطَرَهُ השיג לידי סיפוק, בצע את מבוקשו (תכליתו). قَضَى وَقْتَهُ فِي المَكْتَبَةِ בלה את זמנו בספריה. قَضَّى II 1. בצע, הוציא אל הפועל. 2. מנה לקאדי (שופט). قاضَى III 1. תבע את־ לדין, התלונן על־. 2. عَلَى פיס. قاضاهُ عَلَى الدَّيْنِ בא לידי הסכם אתו על החוב. تَقَضَّى V 1. התבצע, קים, יצא אל הפעל. 2. חלף ועבר. تَقاضَى VI 1. תבע את־ לדין, פנה לערכאות, התדיין. 2. קבל (שכר). تَقاضاهُ الدَّيْنَ תבע את חובו וקבלו. إِنْقَضَى VII חלף, עבר, אבד עליו כלח, פסק (מלהתקיים), בא קצו. إِقْتَضَى VIII 1. תבע (חובו). 2. חיב, הצריך. إِفْعَلْ ما يَقْتَضِيهِ الواجِبُ עשה מה שצריך. إِسْتَقْضَى X 1. תבע. 2. מנה את־ לקאדי. قَضْيٌ שפוט, פסיקה. قَضاءٌ 1. שפוט, משפט, דיון משפטי. 2. ישוב, סדור. 3. פסיקה, גזרה. 4. בצוע, הוצאה אל הפעל. 5. מלוי, שלוח. 6. החלפה בבצק, משך הזמן. 7. גורל. 8. נפת, מחוז.

قَضَاءُ اللهِ 1. גְּזֵרָה מִשָּׁמַיִם. 2. מָוֶת. الْقَضَاءُ الشَّرْعِيُّ המשפט הדתי המוסלמי, משפט שרעי. دَارُ الْقَضَاءِ الْعَالِي ס׳ בית המשפט העליון. قَضَاءً وَقَدَرًا ע׳ قدر. قَضَائِيٌّ 1. משפטי, שיפוטי. 2. מחוזי. حَارِسٌ قَضَائِيٌّ כונס נכסים (שמינה בית משפט). قَضِيَّةٌ ج قَضَايَا 1. בעיה, סוגיה, שאלה, קושיה, עניין. 2. תיק משפטי, תביעה משפטית. 3. משפט, תאורמה (במתמטיקה) theorema. 4. הנחה, טענה (בפילוסופיה), נושא. قَضِيَّةُ السَّاعَةِ בעיית השעה. قَضِيَّةٌ عَامَّةٌ עניין ציבורי. قَضِيَّةٌ وَطَنِيَّةٌ שאלה לאומית. مُقَاضَاةٌ משפט, שפיטה, סכסוך משפטי. تَقَاضٍ(ي) הדיינות, התדיינות. إِنْقِضَاءٌ סיום, גמירה, פקיעת תוקף, תפוגה, סוף. تَارِيخُ (مَوْعِدُ) الاِنْقِضَاءِ תאריך אחרון לשימוש, תאריך תפוגה. إِقْتِضَاءٌ צורך, חיוב. عِنْدَ الْاِقْتِضَاءِ الْحَاجَةِ בעת הצורך. قَاضٍ(ي) ج قُضَاةٌ 1. שופט. 2. פוסק הלכה. 3. קאדי, שופט מוסלמי. 4. סופי, מוחלט, נחוש, נחרץ, מכריע. قَاضِي الصُّلْحِ שופט שלום. ضَرْبَةٌ قَاضِيَةٌ מכה מכרעת (מוחצת), נוקאאוט. مَقْضِيٌّ נגמר, שאין חזרה ממנו. مَقْضِيٌّ عَلَيْهِ 1. שפוט. 2. מחוסל. مُقْتَضَى צורך, מחויב. مُقْتَضَيَاتٌ צרכים, דרישות. بِمُقْتَضَى לפי, בהתאם ל־. عِنْدَ مُقْتَضَيَاتِ الْأَحْوَالِ בהתאם לנסיבות.

قَطَّ ـُ 1. קטע, חתך. 2. חרט, חרץ, חקק. قَطَّطَ II חרט, חקק. إِنْقَطَّ VII נחתך, התחתך. قَطْ. فَقَطْ בלבד. زَارَهُ مَرَّةً فَقَطْ ביקרו פעם אחת בלבד. لَيْسَ هٰذَا فَقَطْ... بَلْ לא זו בלבד... אלא. قَطُّ (אחרי שלילה) כלל ועיקר, מעולם. لَمْ أَرَهُ قَطُّ לא ראיתיו מעולם.

قِطٌّ ج قِطَطٌ. قِطَّةٌ חתול, חתולה. قُطَيْطَةٌ חתלתולה.

قَطَبَ ـِ 1. איחד. 2. כינס. 3. קמט את מצחו (את גבותיו) מתוך כעס. قَطَّبَ ـُ הקליב, כלב, תפר תפרים גסים. قَطَّبَ II קמט את מצחו, זעף, כעס. تَقَطَّبَ V קדרו פניו, קדר. إِسْتَقْطَبَ X קטב, גרם לקיטוב. قُطْبٌ ج أَقْطَابٌ 1. קוטב, ציר, סרן (במכונות). 2. ראש, מנהיג, מוביל, פרנס, עמוד תווך, סמכות. قُطْبُ الرَّحَى ציר הרחיים. الْقُطْبُ الشَّمَالِيُّ (الْجَنُوبِيُّ) הקוטב הצפוני (הדרומי). قُطْبٌ مُوجِبٌ (سَالِبٌ) אנודה (קתודה). أَقْطَابُ الدَّوْلَةِ ראשי המדינה. قُطْبِيٌّ קוטבי, פולארי. الشَّفَقُ الْقُطْبِيُّ זוהר קוטבי. قُطْبَةٌ ס׳ 1. קליעת, תפירה גסה. 2. ציר קרסים. إِسْتِقْطَابٌ 1. קיטוב, קבוצת עודים. 2. משיכה. قَاطِبَةً כולם, ללא יוצא מן הכלל. جَاؤُوا قَاطِبَةً באו כולם.

قَطَرَ ـُ 1. נזל (שמנים וכו׳), טפטף, זלג. 2. טפטף, ירד טיפות טיפות, נזל בטיפות, נגר. قَطَّرَ II 1. הזיל טיפות טיפות. 2. זיקק, זיקק על ידי האדייה, בייחוד יין או אלכוהול. 3. הקשיר בקטרים. تَقَاطَرَ VI 1. נזל טיפין טיפין. 2. בא בהמוניו, התקהל, נהר בהמוניו. إِسْتَقْطَرَ X זיקק, סינן, הזיל טיפה אחר טיפה. قَطْرٌ נזילה, טפטוף. قُطْرٌ ج أَقْطَارٌ 1. אזור, חבל ארץ, ארץ, מדינה. 2. קוטר (של עיגול). 3. קליבר (של כדור, של תותח וכו׳). أَقْطَارُ الدُّنْيَا ארבע רוחות השמים. الْقُطْرُ الْمِصْرِيُّ מצרים. نِصْفُ قُطْرِ الدَّائِرَةِ מחוג, רדיוס. قُطْرِيٌّ 1. אזורי. 2. של קוטר, דיאגונלי. قَطْرَةٌ ج قَطَرَاتٌ טיפה (גם בתרופות). قِطَارٌ ج قُطُرٌ، قِطَارَاتٌ 1. רכבת. 2. שיירה. قِطَارُ بَضَائِعَ רכבת משא. قِطَارٌ سَرِيعٌ רכבת אקספרס. قِطَارٌ وَقَّافٌ (فَحَّاشٌ) ס׳ רכבת מאספת (מאסף). قُطَرْجِيٌّ، قِطَارْجِيٌّ עובד בשירותי הרכבת. قُطَّارَةٌ ج قُطَّارَاتٌ 1. טפטפת. 2. טפטפת, טפטפה. قَطْرَانٌ עטרן, זפת. مِقْطَرٌ ج مَقَاطِرُ כבלים, כלי לקטורת. مِقْطَرَةٌ ج مَقَاطِرُ 1. כבלים, כלי לקטורת. 2. סד, כלי עינוי. تَقْطِيرٌ 1. זיקוק, זקוק. 2. טפטוף, השקיה בטפטוף. قَاطِرَةٌ ج قَاطِرَاتٌ קטר, קטרת. مَقْطُورَةٌ ج مَقْطُورَاتٌ. عَرَبَةٌ مَقْطُورَةٌ קרון גרורה. مُقَطَّرٌ מזוקק. مُقَطَّرَاتٌ אלכוהול, משקאות אלכוהוליים. مُسْتَقْطَرٌ ج مُسْتَقْطَرَاتٌ תזקיק.

قَطْرَسٌ G אלבטרוס (עוף ים), albatros.

قَطْرَنَ זפת. قَطْرَانٌ זפת, עטרן.

قَطَعَ ـَ 1. קטע, חתך, כרת, גדע, הפריד, קיצר, גזר. 2. הפסיק, ניתק, הפריד. 3. חצה דרך, עבר (נהר וכו׳), עבר. 4. עבר. 5. שדד (בדרכים), חסם, קטע. 6. קנה (כרטיס). 7. גמל (חוב). قَطَعَ أَمَلَهُ 1. נואש ממנו. 2. התייאש. قَطَعَ اشْتِرَاكَهُ فِي الْمَجَلَّةِ ביטל את מנויו בכתב העת. قَطَعَ بِرَأْيِ فُلَانٍ החליט לפי דעת פלוני. قَطَعَ تَذْكِرَةً קנה כרטיס. قَطَعَ الثَّمَنَ קבע מחיר. قَطَعَ رِجْلَهُ مِنْ הוסיר רגלו מ־, חדל לבקר ב־. قَطَعَ رَحِمَهُ התנכר לשאר בשרו. قَطَعَ رِزْقَهُ קטע את מטה לחמו, שלל פרנסתו. قَطَعَ شَوْطًا كَبِيرًا فِي התקדם כברת דרך ארוכה ב־. قَطَعَ الْعَلَاقَاتِ مَعَ ניתק את הקשרים עם. قَطَعَ عَلَيْهِ الطَّرِيقَ 1. חסם את דרכו. 2. שדד אותו בדרך. قَطَعَ عَهْدًا 1. התחייב. 2. כרת ברית. قَطَعَ كَلَامَهُ קטע את דבריו. قَطَعَ لِسَانَ خَصْمِهِ סתם את פי יריבו, השתיקו. قَطَعَ نَفَسَهُ עצר את נשימתו (בשחייה, בהתעמלות וכו׳). قَطَعَ النَّهْرَ צלח את הנהר. قَطَعَ وَعْدًا קיבל על עצמו, התחייב. قَطَعَ وَقْتَهُ בילה (העביר) את זמנו. قَطَّعَ II קיצץ, חתך, קרע לקרעים (לגזרים), גזר, גדע, חילק, פירק, עיקר. قَطَّعَ نِيَاطَ الْقَلْبِ שבר את הלב. قَاطَعَ III 1. החרים, נידה, ניתק מגע עם. 2. קטע (דיבורו), קרא קריאות ביניים. 3. ניתק קשריו. 4. הצליב (קווים, דרכים וכו׳), עשה שתי וערב. أَقْطَعَ IV 1. הקצה, העניק חלקת אדמה, הקטיע. 2. העביר, נתן לחצות. 3. הפריד. تَقَطَّعَ V נקרע לקרעים, כלה (כוח, קיטור), נשבר לחלקים. تَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ התנתקו הקשרים ביניהם, התרוקנו אפסי מוצא. تَقَطَّعَتْ دُونَهُ الْأَعْنَاقُ היה קשה עליהם כקריעת ים סוף. تَقَاطَعَ VI 1.

הצטלב ודרך, פי וכו', היה שתי וערב. 2. חברים את־, נפרד מ־, התרחק מ־. إِنْقَطَعَ VII 1. נפסק, נגמר, נחתך. 2. נפסק, נעצר, אבד (קשר). 3. عَنْ הפסיק, עזב, חדל מ־. 4. لِـ התמסר ל־, נפנה ל־. إِنْقَطَعَ التَّيَّارُ الكَهْرَبَائِيُّ נפסק זרם החשמל. إِنْقَطَعَ الحَبْلُ נפסק (נקרע) החבל. إِنْقَطَعَ عَنِ العَمَلِ חדל מלעבוד, עזב את העבודה. إِنْقَطَعَ لِكِتَابَةِ قِصَّةٍ התמסר לכתיבת סיפור. إِنْقَطَعَ عَنِ المُجْتَمَعِ פרש מן החברה, התבודד. إِقْتَطَعَ VIII مِنْ 1. נטל חלק מ־, לקח, תפס. 2. חתך, קרע, תלש מ־. إِقْتَطَعَ الحَجَرَ مِنَ الجَبَلِ חצב אבנים מן ההר. إِقْتَطَعَ حِصَّتَهُ مِنَ المِيرَاثِ נטל (לקח) את חלקו מן הירושה. إِسْتَقْطَعَ X 1. ביקש חלקת אדמה, ביקש את חלקו ב־. 2. مِنْ נכה, עשה דיסקונט, הפריש, הפחית מ־. قَطْعٌ 1. קטיעה, כריתה, גזירה. 2. הפרדה, פיצול, נתוק, תלישה. 3. עצירה, חדילה, הפסקה. 4. חציה, עלייה. 5. נכיון, דיסקונט. 6. גודל (של ספר וכו'), פורמט, מתכונת, שיעור. قَطْعًا בהחלט לא, לחלוטין. قَطْعُ الحِسَابَاتِ הסדר חשבונות. قَطْعُ الرَّاتِبِ הפסקת תשלום המשכורת. قَطْعُ الرُّبْعِ גליון קוורטו (בדפוס). قَطْعُ الطَّرِيقِ 1. חסימת הדרך. 2. שוד בדרכים. قَطْعُ الكِتَابِ גודל הספר. بِقَطْعِ النَّظَرِ عَنْ בלי להתחשב ב־. سِعْرُ القَطْعِ מחיר הנכיון (של בנק וכו'). هَمْزَةُ القَطْعِ הַמְזָה שנהגית (שאינה נבלעת). قَطْعِيٌّ 1. מוחלט, נחרץ, סופי, נחרץ. 2. דוגמטי. قَطْعِيًّا בהחלט, קטגורית. قَطْعِيَّةٌ 1. מוחלטות. 2. דוגמטיות. قِطْعَةٌ ج قِطَعٌ وَقِطْعَاتٌ 1. חתיכה, חלק, נתח, פרוסה, קטע. 2. יחידה (של מטבע, צי וכו'). 3. פרק (של שירה, מוסיקה וכו'). قِطْعَةُ أَرْضٍ חלקת אדמה. قِطْعَةٌ بَحْرِيَّةٌ יחידה ימית. قِطْعَةٌ تَمْثِيلِيَّةٌ מערכון. قِطْعَةٌ غِنَائِيَّةٌ קטע זמרה, שיר. قِطْعَةُ غِيَارٍ חלק חילוף. قِطْعَةٌ فَنِّيَّةٌ יצירת אמנות. قِطْعَةٌ مَالِيَّةٌ (نَقْدِيَّةٌ) יחידת מטבע. قِطْعَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ קטע מוסיקלי, פרק נגינה. قِطَاعٌ ج قِطَاعَاتٌ 1. גזרה, סקטור, מגזר. 2. רצועת אדמה. القِطَاعُ الخَاصُّ הסקטור (המגזר) הפרטי (והעסקי). القِطَاعُ العَامُّ הסקטור (המגזר) הציבורי. قِطَاعُ غَزَّةَ רצועת עזה. قَطَّاعٌ 1. חד, חותך, כורת. 2. סתת, חוצב אבנים. قِطَاعِيٌّ קמעוני. بِالقِطَاعِيِّ בקמעונות. قَطِيعَةٌ קרע, פילוג, הפרדות, התנכרות, נתוק (יחסים). أَقْطَعُ ج قُطْعٌ و قُطْعَانٌ קטע, קטוע יד או רגל, גדם. مَقْطَعٌ ج مَقَاطِعُ 1. הברה (עיצור או יותר בתנועה אחת). 2. קטע (מאמר או כתובה). 3. קטע, פסקה, פסוקית. 4. מעבר, מקום חצייה. 5. מקום ההצטלבות, נקודת מפגש. 6. מחצבה, מכרה. مَقَاطِعُ مِنْ קטעים מספר, שירה, נאום וכו'. مَقْطَعِيٌّ של הברה, הברתי, פרופיל. مِقْطَعٌ ج مَقَاطِعُ 1. מחתך, כלי חיתוך. 2. תבנית לקורה. تَقْطِيعٌ 1. חיתוך, חישוב, גזירה. 2. פרוק. 3. ج تَقَاطِيعُ תו, קו. تَقَاطِيعُ الوَجْهِ תווי (קווי) פנים, קלסתר פנים. مُقَاطَعَةٌ 1. חרם, נידוי. 2. קרע, נתוק. 3. אדישות, שוויון נפש. 4. אזור, מחוז, פלך, נחלה. إِقْطَاعٌ إِقْطَاعَةٌ ج إِقْطَاعَاتٌ נחלה, אחוזה, אזור פאודלי. إِقْطَاعِيٌّ פאודלי. النِّظَامُ الإِقْطَاعِيُّ המשטר הפאודלי. إِقْطَاعِيَّةٌ פאודליזם. تَقَطُّعٌ הפסקות (סדרי מעבר), העתקות. تَقَاطُعٌ 1. הצטלבות. 2. התרחקות הדדית של יחסים. تَقَاطُعُ طُرُقٍ צומת דרכים. إِنْقِطَاعٌ הפסקה, העתקות, הפוגה, חדילה, הפרשות, הפרדות, ניתוק. إِنْقِطَاعُ التَّيَّارِ الكَهْرَبَائِيِّ הפסקת (ניתוק) זרם החשמל. مِنْ غَيْرِ انْقِطَاعٍ בלי הפוגה, ללא הפסק, בלי הרף. إِسْتِقْطَاعٌ נכוי (משכורת וכו'), הפחתה. قَاطِعٌ 1. חותך, מפסיק, מפסק (של זרם חשמלי). 2. חד. 3. מוחלט, מכריע, חריף, סופי. قَاطِعُ التَّيَّارِ מפסק. قَاطِعُ طَرِيقٍ שודד דרכים. بِصِيغَةٍ قَاطِعَةٍ באופן מוחלט. بُرْهَانٌ قَاطِعٌ הוכחה חותכת. سِنٌّ قَاطِعَةٌ שן חותכת. طَيْرٌ (طُيُورٌ) قَوَاطِعُ צפורים נודדות ע' (أبد) أوابد. قَرَارٌ قَاطِعٌ החלטה סופית (מכרעת). مَقْطُوعٌ 1. חתוך, כרות, קטוע. 2. קצוב, מקוצב. مَقْطُوعٌ بِهِ מוחלט, סופי. مَقْطُوعَةٌ ج مَقْطُوعَاتٌ وَمَقَاطِيعُ קטע מוסיקלי, פרק נגינה, שיר. مَقْطُوعِيَّةٌ 1. תפוקה. 2. מחיר מוסכם, עבודה בקבלנות. بِالمَقْطُوعِيَّةِ בקבלנות. مُقَطَّعٌ מקוטע, חתוך לגזרים. مُتَقَطِّعٌ 1. חתוך. 2. מקוטע, מדי פעם. 3. מפסק וחוזר. تَيَّارٌ مُتَقَطِّعٌ זרם חילופין (בחשמל). مُتَقَاطِعٌ מצטלב וכו'. كَلِمَاتٌ مُتَقَاطِعَةٌ תשבץ. مُنْقَطِعٌ 1. פסוק, חתוך. 2. מרוחק (מקום), נידח. 3. لِـ מסור ל־, מקודש ל־. مُنْقَطِعُ النَّظِيرِ (القَرِينِ) שאין דומה לו, שאין כמוהו, שאין לו מתחרה.

قَطَفَ ـِ قَطْفًا II 1. קטף, לקט, אסף (פירות, פרחים וכו'), בצר. 2. תלש. إِقْتَطَفَ VIII קטף, לקט. قَطْفٌ קטיפה, תלישה, אסיף. قِطْفٌ ج قُطُوفٌ אשכול. قِطَافٌ 1. קטיף, אסיף, בציר. 2. עונת הקטיף. قُطُوفٌ אשכולות (של פירות וכו'). دَانِي القُطُوفِ 1. קל. 2. שבהישג יד. قَطِيفَةٌ ج قَطَائِفُ קטיפה. زَهْرَةُ القَطِيفَةِ ירבוז (צמח), amaranth. فَصِيلَةُ القَطَائِفِ משפחת הירבוזיים (בוטניקה). قَطَائِفُ עוגיה בצורת סהר ממולאת באגוזים או בגבינה ומטוגנת בשמן. مِقْطَفٌ ج مَقَاطِفُ סל. مُقْتَطَفٌ קטע, אסוף. مُقْتَطَفَاتٌ מבחר (של שירה, פרוזה וכו').

قَطِمَ ـَ קטם, כרת (את קצה הדבר). قُطْمَةٌ 1. "קורט", נגיסה. 2. נשיכה.

قِطْمِيرٌ 1. קרום הקליפה הדק. 2. פחות משוה פרוטה, דבר זעיר. لاَ يَمْلِكُ قِطْمِيرًا אין לו פרוטה לפרוטה.

قَطَنَ ـُ فِي גר, התגורר, דר, שכן ב־. قَطَنٌ ج أَقْطَانٌ 1. החלק האחורי של גב האדם. 2. שורש הזנב (של עוף). قُطْنٌ قُطُنٌ ج أَقْطَانٌ כותנה, צמר גפן. قُطْنٌ طَوِيلُ التِّيلَةِ כותנה ארוכת סיבים. مَحْلَجُ القُطْنِ ע' حلج. قُطْنِيٌّ של צמר גפן, של כותנה. ثَوْبٌ قُطْنِيٌّ בגד עשוי כותנה. قُطْنِيَّةٌ ج قَطَانِيُّ קטניות. قَطَّانٌ מוכר כותנה או מגדל כותנה. يَقْطِينٌ דלעת, קישוא. قَاطِنٌ 1. דר, מתגורר.

2. תוֹשָׁב שֶׁל־. قَيطُونٌ ج قَيَاطِينُ שֵׁרוּת (של מלך), חֶדֶר.

(قطو) قَطَاةٌ ج قَطًا وقَطَوَاتٌ קַטָה (עוף מדברי, ראשמשרוקיים).

قَعَدَ ـُ 1. יָשַׁב (אחרי שעמד), הִתְיַשֵּׁב, תָּפַס מְקוֹם יְשִׁיבָה. 2. שָׁהָה, נִשְׁאַר, חָנָה. 3. لِـ הִתְכּוֹנֵן לְ־. 4. עָרַם לְ־, לָאֲרֹב, פָּגַע בְּ־. 5. عَنْ נִמְנַע מִ־, יָשַׁב בְּחִבּוּק יָדַיִם, הִתְבַּטֵּל. 6. عَنْ הִפְקִיר, זָנַח. 7. لِـ אָרַב לְ־. 8. (+פועל/מסתרה) הֵחֵל, הִתְחִיל לְ־, פָּתַח בְּ־. قَعَدَ بـ הוֹשִׁיב אֶת־. قَعَدَتْ بِهِ رُكْبَتَاهُ (ברכיו) בִּרְכָּיו אִלְּצוּ אוֹתוֹ לָשֶׁבֶת. قَعَدَ عَنِ العَمَلِ חָדַל מֵעֲבוֹד. قَعَدَ عَنِ الذَّهَابِ הֶחְלִיט לֹא לָלֶכֶת. قَعَدَ لِلْعَمَلِ הִתְכּוֹנֵן לַעֲבוֹדָה. قَامَ وَقَعَدَ לֹא מָצָא מָנוֹחַ, נִרְעַשׁ, רָגַשׁ מְאֹד. قَعَّدَ II 1. הוֹשִׁיב. 2. בִּסֵּס (את היסוד). أَقْعَدَ IV 1. הוֹשִׁיב, הֶעֱמִיד. 2. عَنْ מָנַע מִ־, הִרְתִּיעַ אֶת־ מִ־. 3. مِنْ שִׁתֵּק, הִכְמִית. أُقْعِدَ שֻׁתַּק, חָדַל לָקוּם בְּרַגְלַיִם. أَقْعَدَهُ عَنِ العَمَلِ מָנַע מִמֶּנּוּ (מחלתו) לַעֲבֹד. أَقْعَدَ مِنْ هِمَّتِهِ רִפָּה אֶת יָדָיו, רִכֵּךְ אֶת פְּעִילוּתוֹ. أَقَامَ الدُّنْيَا وَأَقْعَدَهَا הֵקִים מְהוּמָה, הִרְעִישׁ עוֹלָמוֹת. تَقَعَّدَ V عَنْ נִמְנַע מִ־. تَقَاعَدَ VI عَنْ 1. נִמְנַע מִ־. 2. פָּרַשׁ לְגִמְלָאוֹת, יָצָא לְפֶנְסְיָה. اِقْتَعَدَ VIII 1. הִתְיַשֵּׁב עַל־. 2. הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּ־ כִּמְקוֹם יְשִׁיבָה. قُعْدٌ מִשְׁתַּמְּטִים מִשּׁוּרוֹת הַצָּבָא (כינוים של החוארג׳ שהשתמטו מלהילחם לצדו של החליף עלי). قَعْدَةٌ יְשִׁיבָה. ذُو القَعْدَةِ הַחֹדֶשׁ הַ־11 (בלוח המוסלמי). قِعْدَةٌ צוּרַת הַיְשִׁיבָה. قَعْدَةٌ. قَعْدِيٌّ 1. נוֹטֶה לָשֶׁבֶת. 2. עַצְלָן. 3. יוֹשֵׁב בַּיִת. قُعُودٌ 1. יְשִׁיבָה, תְּפִיסַת מְקוֹם יְשִׁיבָה. 2. عَنْ הִתְבַּטְּלוּת, עַצְלָנוּת, יְשִׁיבָה בְּחִבּוּק יָדַיִם, הִתְרַשְּׁלוּת, הַזְנָחָה. قَعُودٌ ج قُعُدٌ وأَقْعِدَةٌ גְּמַל צָעִיר. قَعِيدٌ רֵעַ (בשירה). 1. ج قُعَدَاءُ בֶּן לְוָיָה, מִשְׁתַּתֵּף. 2. שׁוֹמֵר, מַשְׁגִּיחַ. مَقْعَدٌ ج مَقَاعِدُ 1. כִּסֵּא, מוֹשָׁב, סַפְסָל. 2. עַכּוּז, שֵׁת. 3. מוֹשָׁב בְּפַרְלָמֶנְט. مَقْعَدٌ طَوِيلٌ סַפָּה. مَقْعَدٌ مُرِيحٌ כִּסֵּא נוֹחַ (כורסה) = كُرْسِيٌّ. تَقَاعُدٌ גִּמְלָאוֹת, פֶּנְסְיָה. أُحِيلَ عَلَى (إِلَى) التَّقَاعُدِ יָצָא לְגִמְלָאוֹת. قَاعِدٌ ج قُعُودٌ وقُعَّادٌ 1. יוֹשֵׁב, יָשׁוּב. 2. בָּטֵל, לֹא פָּעִיל, עַצְלָן. 3. ج قَوَاعِدُ אִשָּׁה שֶׁפָּסְקָה לָלֶדֶת (מחמת זקנה). قَاعِدَةٌ ج قَوَاعِدُ 1. בָּסִיס, יְסוֹד, מַסָּד, כַּנָּה, תּוֹשֶׁבֶת, מֶרְכָּב (של מכונה). 2. כְּלָל, עִקָּר, עִקָּרוֹן. 3. אַמַּת מִדָּה, הַנָּחַת יְסוֹד. 4. עִיר בִּירָה. 5. שֶׁכֶב (של רחמים). قَاعِدَةٌ بَحْرِيَّةٌ (جَوِّيَّةٌ) בָּסִיס יַמִּי (אֲוִירִי). قَاعِدَةٌ حَرْبِيَّةٌ (عَسْكَرِيَّةٌ) בָּסִיס צְבָאִי. قَوَاعِدُ الدِّينِ עֶקְרוֹנוֹת הַדָּת. قَوَاعِدُ اللُّغَةِ דִּקְדּוּק וּכְלָלֵי הַלָּשׁוֹן. قَاعِدِيٌّ בְּסִיסִי. مُقْعَدٌ נָכֶה (משותק וכו'). مُقْعَدُو الحَرْبِ נְכֵי מִלְחָמָה. مُتَقَاعِدٌ 1. פֶּנְסְיוֹנֶר. 2. מְקַבֵּל קִצְבַּת גִּמְלָאוֹת, פֶּנְסְיוֹנֶר, גִּמְלַאי.

قَعُرَ ـُ הָיָה עָמֹק. قَعَّرَ II 1. עִמֵּק, עָשָׂה לְקָעוּר. 2. קִעֵר, יָצַר שֶׁקַע, עָשָׂה קָעוּר. 3. עָרַךְ. قَعَّرَ فِي كَلَامِهِ דִּבֵּר מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ. أَقْعَرَ IV עִמֵּק, הֶעֱמִיק, קִעֵר. تَقَعَّرَ V 1. הִתְקַעֵר, נַעֲשָׂה שְׁקַעֲרוּרִי. 2. הָיָה שַׁחְצָן (בסגנונו). قَعْرٌ ج قُعُورٌ 1. קַרְקָעִית, תַּחְתִּית. 2. עֹמֶק. 3. גְּבִיבוֹת. قَعُورٌ. قَعِيرٌ עָמֹק. مُقَعَّرٌ 1. שְׁקַעֲרוּרִי, קָעוּר. 2. חָלוּל, נָבוּב. 3. שָׁקוּעַ (בספרות). أُسْلُوبٌ مُقَعَّرٌ סִגְנוֹן נָדִיר וּמְשֻׁנֶּה. مِرْآةٌ مُقَعَّرَةٌ רְאִי קָעוּר.

قَعِسَ ـَ 1. הָיָה בַּעַל חָזֶה בּוֹלֵט. 2. הָיָה חָזָק. تَقَاعَسَ VI عَنْ הִתְרַשֵּׁל בְּ־, הִזְנִיחַ, הִתְעַצֵּל, נִרְתַּע מִן־. أَقْعَسُ ج قُعْسٌ م قَعْسَاءُ 1. בַּעַל חָזֶה בּוֹלֵט. 2. חָזָק. تَقَاعُسٌ عَنْ הַזְנָחָה, רַשְׁלָנוּת. مُتَقَاعِسٌ عَنْ מַזְנִיחַ, מִתְרַשֵּׁל, עַצְלָן.

قَعْقَعَ קִרְקֵשׁ, קִשְׁקֵשׁ (מתכות), נָקַשׁ, צִלְצֵל. قَعْقَعٌ، قُعْقُعٌ עַקְעָק (זנבן, עורב החולים). قَعْقَعَةٌ קִרְקוּשׁ, קִשְׁקוּשׁ, נְקִישָׁה.

(قعل) قُعَالٌ، قُعَالَةٌ עֲלֵה כּוֹתֶרֶת (פרחים), תִּפְרַחַת.

قَفَّ ـِ 1. יָבַשׁ, הִתְיַבֵּשׁ. 2. הִסְתַּמֵּר. 3. רָעַד (מפחד וכו'). قَفَّ شَعْرُ رَأْسِهِ נִסְתַּמְּרוּ שַׂעֲרוֹת רֹאשׁוֹ, בְּשָׂרוֹ נַעֲשָׂה חִדּוּדִין חִדּוּדִין. قُفَّةٌ ج قُفَفٌ 1. סַל, טֶנֶא. 2. קֻפָּה (סירה עגולה בעיראק לשיט).

قَفَرَ ـُ أَثَرَهُ עָקַב אַחֲרָיו, הִתְחַקָּה אַחֲרָיו. أَقْفَرَ IV שָׁמֵם, חָרֵב, הָיָה רֵיק. اِقْتَفَرَ VIII עָקַב אַחַר־. قَفْرٌ ج قِفَارٌ שְׁמָמָה, צְחִיחוּת, יְשִׁימוֹן, מִדְבַּר צִיָּה. أَحْيَا القَفْرَ הֶחְיָה אֶת הַשְּׁמָמָה. أَرْضٌ قَفْرٌ אֲדָמָה צְחִיחָה, חָרְבוֹן. خُبْزٌ قَفْرٌ לֶחֶם קַר (שאוכלים לא מטובל) = (حف) حَافٌ. قَفِيرٌ ج قُفْرَانٌ כַּוֶּרֶת. مُقْفِرٌ שׁוֹמֵם, צָחִיחַ, חָרֵב, מִדְבָּרִי, רֵיק.

قَفَزَ ـِ 1. קָפַץ, זִנֵּק, נִתַּר, דִּלֵּג. 2. זִנֵּק. 3. עָלָה (מחירים וכו'). تَقَفَّزَ V לָבַשׁ כְּפָפוֹת. قَفْزٌ קְפִיצָה, נִתּוּר, דִּלּוּג, זְנִיקָה. القَفْزُ بِالزَّانَةِ קְפִיצָה בְּמוֹט. قَفْزٌ ثُلَاثِيٌّ קְפִיצָה מְשֻׁלֶּשֶׁת. قَفْزُ السُّدُودِ קְפִיצַת מִכְשׁוֹלִים. قَفْزٌ طَوِيلٌ (بَعِيدٌ) קְפִיצָה לָרֹחַק. قَفْزٌ عَالٍ(ي) קְפִיצָה לַגֹּבַהּ. قُفَّازٌ ج قَفَافِيزُ כְּפָפָה, כְּסָיָה. أَلْقَى لَهُ القُفَّازَ זָרַק לְעֻמָּתוֹ אֶת הַכְּפָפָה, קָרָא עָלָיו תִּגָּר. عَامَلَهُ بِقُفَّازٍ مِنْ حَرِيرٍ טִפֵּל בּוֹ בִּכְפָפוֹת מֶשִׁי. قَفِيزٌ ج أَقْفِزَةٌ 1. שֶׁטַח אֲדָמָה (בן 144 אמות). 2. מִשְׁקָל שֶׁל גַּרְעִינֵי דְּגָנִים.

قَفَشَ ـِ 1. אָסַף, לָקַח. 2. מ' תָּפַס, לָכַד. قَفْشٌ פִּקְפּוּס. قَفْشَةٌ 1. הַלָּצָה. 2. תְּשׁוּבָה שְׁנוּנָה.

قَفَصَ ـِ הִכְנִיס בִּכְלוּב. قَفَصٌ ج أَقْفَاصٌ 1. סַל. 2. כְּלוּב (של ציפורים). 3. סוֹגֵר (כלוב לחיות). قَفَصُ الاتِّهَامِ סַפְסַל הַנֶּאֱשָׁמִים. القَفَصُ الذَّهَبِيُّ כְּלוּב הַזָּהָב (של הנישואים). القَفَصُ الصَّدْرِيُّ בֵּית הֶחָזֶה. تَقْفِيصَةٌ כְּלוּב עוֹפוֹת.

قُفْطَانٌ P ج قَفَاطِينُ קַפְטָן, מְעִיל עֶלְיוֹן.

قَفِعَ ـَ הִתְקַפֵּל. قَفَّعَ II קִפֵּץ (את הידיים וכו') מִקֹּר. أَقْفَعُ ج قُفْعٌ م قَفْعَاءُ 1. שֶׁאָזְנָיו מְקֻפָּלוֹת. 2. רְכוּן רֹאשׁ.

قَفْقَفَ، تَقَفْقَفَ שִׁנָּיו נָקְשׁוּ מִקֹּר, רָעַד מִקֹּר.

قَفَلَ ـُ أَقْفَلَ IV 1. נָעַל, סָגַר, הִגִּיף. 2. סָגַר. 3. הֶחְזִיר. 4. אָסַר. قَفَلَ رَاجِعًا שָׁב

וביחוד סוסים. قَفْلٌ II קַל (במשקל ביסוס). قُفْلٌ ج أَقْفَال وقُفُولٌ מַנְעוּל, בְּרִיחַ. قُفْلُ أَمَانٍ מַנְעוּל בִּטָּחוֹן, רַב בְּרִיחַ. قَفَّالٌ מְיַצֵּר או מוכר מַנְעוּלִים. قَافِلٌ ج قُفَّلٌ שָׁב מִמַּסָּעוֹ, חוֹזֵר. قَافِلَةٌ ج قَوَافِلُ שַׁיָּרָה, אוֹרְחָה, צי (של אניות, מכוניות וכו'). قَافِلَةٌ بَحْرِيَّةٌ. قَافِلَةُ سُفُنٍ צי ימי. مُقْفَلٌ נָעוּל, סָגוּר. مُقْفَلُ الْيَدَيْنِ קְפוּץ יָדַיִם, קַמְצָן.

(قفو) قَفَا ـُ 1. הָלַךְ בְּעִקְבוֹת־. 2. הִכָּה על עָרְפּוֹ. قَفَّى II 1. بـ שָׁלַח אֶת־ אַחֲרֵי־. 2. חָרַז חֲרִיזָה. اِقْتَفَى VIII 1. أَثَرَ הָלַךְ בְּעִקְבוֹת־. 2. بـ לָקַח מִ־ דֻּגְמָה, חִקָּה. قَفًا וגם ج أَقْفِيَةٌ 1. עֹרֶף, גַּב. 2. עַכּוּז. 3. צַד שֵׁנִי. اِقْتِفَاءٌ הֲלִיכָה בְּעִקְבוֹת־, חִקּוּי. قَافِيَةٌ ج قَوَافٍ(ي) חָרוּז, חֲרִיזָה. تَخَلَّلَ مَعَهُ فِي قَافِيَةٍ פ' הֵחֵל אִתּוֹ בְּמִשְׂחֲקֵי מִלִּים (לשם שעשוע).

قَلَّ ـِ 1. פָּחַת, נִגְרַע, נִתְמַעֵט, יָרַד, הִתְמַעֵט, חָסַר. 2. הָיָה נָדִיר. 3. عَنْ הָיָה פָּחוּת מִ־. قَلَّ أَنْ. قَلَّمَا לְעִתִּים נְדִירוֹת (רחוקות). قَلَّ صَبْرُهُ הָיָה חֲסַר סַבְלָנוּת. إِلَّا مَا قَلَّ وَنَدَرَ רַק לְעִתִּים נְדִירוֹת, רַק בְּאֹפֶן יוֹצֵא מִן הַכְּלָל. مَا قَلَّ وَدَلَّ פ' מְעַט הַמַּחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה. قَلَّلَ II מִעֵט, הִמְעִיט, גָּרַע, הוֹרִיד, הִפְחִית, הֶחְסִיר. أَقَلَّ IV 1. הִמְעִיט. 2. הֵסִיעַ, הוֹבִיל (ברכב וכו'). اِسْتَقَلَّ X 1. חָשַׁב לִמְעַט, הֵקֵל רֹאשׁ בְּ־. 2. נָסַע (ברכב וכו'), עָלָה (על סוס וכו'), רָכַב עַל־. 3. עָמַד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ, הָיָה עַצְמָאִי, הָיָה רִבּוֹן, הִתְנַתֵּק מִ־ וְעָמַד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ. اِسْتَقَلَّ بِرَأْيِهِ פָּעַל עַל דַּעַת עַצְמוֹ, לֹא נִזְקַק לְאִישׁ. اِسْتَقَلَّ بِنَفْسِهِ עָמַד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ, לֹא בִּקֵּשׁ עֶזְרָה מֵאִישׁ. اِسْتَقَلَّ الطَّائِرَةَ עָלָה עַל הַמָּטוֹס. قُلٌّ פְּחִיתוּת, מִסְכֵּנוּת, רֵישׁוּת. قِلَّةٌ הִתְמוֹשְׁשׁוּת, הִתְקַלְּשׁוּת. قُلَّةٌ ج قُلَلٌ כַּד חֶרֶס לִשְׁתִיָּה. قِلَّةٌ ج قِلَلٌ 1. מִעוּט, מִצְעָר, מִסְפָּרִיּוּת, קַטְנוּת, קֹטֶן, פְּחִיתוּת. 2. מַחְסוֹר, חֹסֶר, הֶעְדֵּר. 3. דַּלּוּת, עֹנִי. 4. נְדִירוּת, אִי שְׁכִיחוּת. قِلَّةُ إِحْسَاسٍ חֹסֶר רְגִישׁוּת. قِلَّةُ حَيَاءٍ חֹסֶר בּוּשָׁה. قِلَّةُ السُّكَّانِ מִעוּט אֻכְלוֹסִין. قِلَّةُ وُجُودٍ נְדִירוּת. جَمْعُ الْقِلَّةِ רִבּוּי שְׁמוֹת עֶצֶם לְמִסְפָּר מוּעָט (3-10). قَلِيلٌ ج قِلَالٌ وأَقِلَّاءُ 1. מְעַט, מוּעָט, קְצָת, מִשְׁהוּ, מִצְעָר, מִזְעָר, זָעוּם. 2. נָדִיר, שֶׁאֵינוֹ תָּדִיר. قَلِيلًا 1. קְצָת, מִשְׁהוּ, זְעוּם, מִזְעָרִי, קִמְעָה. 2. לְעִתִּים רְחוֹקוֹת (נדירות). قَلِيلُ الْأَدَبِ חֲסַר נִמּוּס. قَلِيلُ الْحَيَاءِ חֲסַר בּוּשָׁה, חָצוּף. قَلِيلُ الْوُجُودِ נָדִיר, יְקַר הַמְּצִיאוּת. قَلِيلًا قَلِيلًا לְאַט לְאַט, קִמְעָה קִמְעָה, בְּהַדְרָגָה. قَلِيلًا مَا לְעִתִּים רְחוֹקוֹת (נדירות), בְּקֹשִׁי. بَعْدَ قَلِيلٍ בְּקָרוֹב, אַחֲרֵי זְמַן לֹא רַב. لَيْسَ مِنْهُ لَا بِقَلِيلٍ وَلَا بِكَثِيرٍ פ' לָא מִנֵּיהּ וְלָא מִקְצָתֵיהּ, לֹא הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם. قَلِيلُ الْوَزْنِ غَالِي الثَّمَنِ פ' מְעַט הַמַּחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה. أَقَلُّ פָּחוֹת, מוּעָט יוֹתֵר, קָטָן יוֹתֵר, מְעַט מִ־. عَلَى الْأَقَلِّ לְפָחוֹת, לְמִצְעָר. لَا أَقَلَّ مِنْ לֹא פָּחוֹת מִ־. أَقَلُّ مِنَ الْقَلِيلِ מְעַט מִזְּעֵיר, כַּמּוּת קְטַנָּה. أَقَلُّ مَا يُمْكِنُ הַמִּינִימוּם הָאֶפְשָׁרִי. لَا أَقَلَّ وَلَا أَكْثَرَ לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. أَقَلِّيَّةٌ ج أَقَلِّيَّاتٌ מִעוּט.

تَقْلِيلٌ הַמְעָטָה, הַפְחָתָה, הַקְטָנָה. التَّقْلِيلُ مِنْ شَأْنِهِ הַפְחָתַת עֶרְכּוֹ. اِسْتِقْلَالٌ עַצְמָאוּת. اِسْتِقْلَالٌ ذَاتِيٌّ אוֹטוֹנוֹמְיָה. عِيدُ الاِسْتِقْلَالِ חַג הָעַצְמָאוּת. اِسْتِقْلَالِيٌّ עַצְמָאִי, שֶׁל עַצְמָאוּת. حَرَكَةٌ اِسْتِقْلَالِيَّةٌ תְּנוּעַת שִׁחְרוּר (עצמאות). مُقِلٌّ 1. מַמְעִיט בִּיצִירָה (שירה או ספרות וכו'). 2. עָנִי. مُسْتَقِلٌّ עַצְמָאִי, אוֹטוֹנוֹמִי, בִּלְתִּי תָּלוּי. مُرَشَّحٌ مُسْتَقِلٌّ מֻעֲמָד שֶׁאֵינוֹ שַׁיָּךְ לְמִפְלָגָה.

قِلْيَةٌ ج قِلْيَاتٌ. قَلَّايَةٌ ج قَلَالِيُّ תָּא מְגוּרִים בְּמִנְזָר, תָּא הַתְבּוֹדְדוּת. قَلَّايَةُ الأَقْبَاطِ מוֹשַׁב הַפַּטְרִיאַרְךְ הַקּוֹפְּטִי.

قَلَبَ ـِ 1. הָפַךְ, הִפְנָה לְצַד שֶׁנֶּגְדּוֹ, סוֹבֵב, שִׁנָּה. 2. בִּצַּע הֲפִיכָה. قَلَبَهُ ظَهْرًا لِبَطْنٍ או ظَهْر. قَلَبَهُ رَأْسًا. قَلَبَهُ رَأْسًا عَلَى عَقِبٍ או عَقِب. قَلَبَ لَهُ ظَهْرَ الْمِجَنِّ או (جِنّ) مِجَنّ. قَلَّبَ II 1. הָפַךְ, הִפְלִיךְ. 2. שָׁקַל, עִיֵּן, בָּחַן. قَلَّبَ الْأُمُورَ שָׁקַל וְשָׁרָה. قَلَّبَ فِيهِ النَّظَرَ בָּחַן אוֹתוֹ הֵיטֵב, הִכָּה עַל קָדְקֳדוֹ. تَقَلَّبَ V 1. הִתְהַפֵּךְ, הִסְתּוֹבֵב, הִתְגַּלְגֵּל, הִשְׁתַּנָּה. 2. הִתְנוֹדֵד, לֹא הָיָה יַצִּיב, הִתְנַדְנֵד. تَقَلَّبَتِ الْأَسْعَارُ הִתְנוֹדְדוּ הַמְּחִירִים, הָיוּ בִּלְתִּי יַצִּיבִים. تَقَلَّبَ الْجَوُّ נִשְׁתַּנָּה מֶזֶג הָאֲוִיר. تَقَلَّبَ عَلَى فِرَاشِهِ הִתְהַפֵּךְ (הסתובב) עַל מִשְׁכָּבוֹ. تَقَلَّبَ فِي وَظَائِفَ مُتَعَدِّدَةٍ שִׁמֵּשׁ בְּתַפְקִידִים שׁוֹנִים, הִתְמַנָּה לְמִשְׂרוֹת שׁוֹנוֹת. تَقَلَّبَ فِي النِّعْمَةِ חַי חַיֵּי רְוָחָה. اِنْقَلَبَ VII 1. נֶהְפַּךְ, הֻטָּה לְצַד שֵׁנִי, נִשְׁתַּנָּה. 2. הִסְתּוֹבֵב לְאָחוֹר, שָׁב, חָזַר. اِنْقَلَبَ عَلَى ظَهْرِهِ נָפַל עַל גַּבּוֹ. اِنْقَلَبَ عَلَيْهِ פָּנָה לוֹ עֹרֶף, קָם לְפֶתַע לִשְׂנֹא אוֹתוֹ, מָרַד בּוֹ. اِنْقَلَبَ (عَلَيْهِ) وَبَالًا חָזַר אֵלָיו כְּבוּמֶרַנְג. قَوْلَبَ תִּבְנֵת, יָצַר תַּבְנִית, עָרַךְ תַּבְנִית, עָשָׂה צוּרָה. تَقَوْلَبَ תֻּבְנַת, נֶעֶרְכָה תַּבְנִיתוֹ. قَلْبٌ 1. הִפּוּךְ, הֲפִיכָה, שִׁנּוּי, חִלּוּף, סִבּוּב (מילה מסוימת, שיכול אותיות ובדקדוק). 2. ج قُلُوبٌ לֵב, לֵבָב, קֶרֶב, פְּנִים, תּוֹךְ, פְּנִימִיּוּת, אֶמְצַע, מֶרְכָּז, תָּוֶךְ. 3. שֵׂכֶל. قَلْبُ الْأَوْضَاعِ הֲפִיכַת הַמַּצָּבִים. قَلْبُ نِظَامِ الْحُكْمِ הֲפִיכַת הַמִּשְׁטָר. قَلْبًا وَقَالِبًا בְּלֵב וָנֶפֶשׁ, מִכָּל הַלֵּב. أَفْعَالُ الْقُلُوبِ פָּעֳלֵי הַתְּחוּשָׁה (בדקדוק, כמו حَسِبَ، ظَنَّ، رَأَى). اِنْقِبَاضُ الْقَلْبِ דִּכָּאוֹן, מוּעָקָה. أَمْرَاضُ الْقَلْبِ מַחֲלוֹת לֵב. ضَعِيفُ الْقَلْبِ רַךְ לֵב, מוּג לֵב, פַּחְדָן. عَنْ ظَهْرِ قَلْبٍ או ظَهْر. قَاسِي الْقَلْبِ קְשֵׁה לֵב, אַכְזָר. مِنْ صَمِيمِ (كُلِّ) قَلْبِهِ בְּכָל לִבּוֹ, מֵעֹמֶק לִבּוֹ. مِنَ الْقَلْبِ إِلَى الْقَلْبِ מִלֵּב אֶל לֵב. قَلْبِيٌّ לְבָבִי. قَلْبِيًّا בִּלְבָבִיּוּת, בִּכְנוּת רַבָּה. قُلَّبٌ وقُلُوبٌ הֲפַכְפַּךְ, שֶׁאֵינוֹ יַצִּיב. قَالِبٌ ج قَوَالِبُ 1. תַּבְנִית, צוּרָה, דֶּגֶם, דֻּגְמָה, טֹפֶס, דְּפוּס. 2. מַתְכֹּנֶת, מַעֲרֶכֶת. قَالِبُ جُبْنٍ כִּכַּר גְּבִינָה. قَلِيبٌ (זכר ונקבה) בְּאֵר. لَا تَبُلْ فِي قَلِيبٍ قَدْ شَرِبْتَ مِنْهُ פ' בְּאֵר שֶׁשָּׁתִיתָ מִמֶּנָּה אַל תִּזְרֹק בָּהּ אֶבֶן. قَلَّابٌ מִשְׁתַּנֶּה, בִּלְתִּי יַצִּיב. قَلَّابٌ خَلَّاطٌ מְעַרְבֵּל (של בטון וכו'). عَرَبَةٌ قَلَّابَةٌ מַשָּׂאִית רְכִינָה. مَقْلَبٌ ج مَقَالِبُ מַעֲשֵׂה קֻנְדֵּס, לֵיצָנוּת, מַהֲתַלָּה, בְּדִיחַת אֶחָד בְּאַפְּרִיל. تَقْلِيبٌ 1. שִׁנּוּי. 2. עִיּוּן מְדֻקְדָּק. تَقْلِيبُ وُجُوهِ النَّظَرِ עִיּוּן מְדֻקְדָּק. تَقَلُّبٌ ج تَقَلُّبَاتٌ הִתְהַפְּכוּת, שִׁנּוּי, תְּהַפּוּכוֹת. تَقَلُّبَاتُ الْجَوِّ

שינוי פָּנִים חָזַר. تَقَلُّبَاتُ الرَّأْيِ العَامِّ תהפוכות דעת הקהל. تَقَلُّبَاتُ الزَّمَنِ תהפוכות הגורל. سَرِيعُ التَّقَلُّبِ הפכפך, בעל תהפוכות. إِنْقِلاَبٌ 1. הפיכה, מהפך, מהפכה. 2. שינוי, התהפכות, התחלפות. إِنْقِلاَبٌ عَسْكَرِيٌّ הפיכה צבאית. دَائِرَةُ الاِنْقِلاَبِ קו החוג. إِنْقِلاَبِيٌّ של המהפכה, של מהפך. مَقْلُوبٌ הפוך, הפוך. بِالمَقْلُوبِ להפך. مَقْلُوبَةٌ מאכל אורז מבושל, אורז וירקות, קערה הפוכה. مُنْقَلَبٌ 1. מקום שיבה, המפנה, לא עקיב. مُنْقَلَبٌ 2. אחרית, גורל, דרך על עקבו. وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ק׳ ויודעו הזדים איזה גורל מצפה להם. قَوْلَبَةٌ תבנית, עריכה בתבניות. مُقَوْلَبٌ מתבנת, עשוי בצורה מסוימת.

قَلَحٌ، قُلاَحٌ צבע צהוב בשיניים. قَوْلَحَةٌ ج قَوَالِحُ ר׳ קלח, אשבול (של תירס).

قَلَّدَ II 1. ענדה קרביר, ענד, הלביש, קשט (בתכשיט). 2. חקה (במשרה), הפקיד (בתפקיד), הסמיך ל־. 3. חקה, עשה כמו. 4. היה חסיד של. تَقَلَّدَ V 1. ענד (שרב לצוואר), ענד סמל, התקשט ב־. 2. נתמנה (לתפקיד), הופקד על משרה, נטל על עצמו. قِلاَدَةٌ ج قَلاَئِدُ 1. רביד, ענק, שרשרת, תכשיט לצוואר. 2. מדליה, סמליון לצוואר. مِقْلَدٌ ج مَقَالِدُ، مِقْلاَدٌ ج مَقَالِيدُ מפתח. مَقَالِيدُ الأُمُورِ (الحُكْمِ) רסן השלטון. تَسَلَّمَ مَقَالِيدَ الحُكْمِ תפס את רסן השלטון. تَقْلِيدٌ ج تَقَالِيدُ 1. חקוי, השתעשות התנהגות של־. 2. אמונה (של רעיון, אמונה וכו׳). 3. קדמות, מסורת. 4. تَقَالِيدُ מסורת, הרגלים, מנהגים (עובר לדור). تَقَالِيدُ شَعْبِيَّةٌ מנהגים עממיים (המסורים מדור לדור). تَقْلِيدِيٌّ 1. של חקוי. 2. מסורתי. 3. שגרתי. تَقْلِيدِيَّةٌ מסורתיות, שמרנות. مُقَلِّدٌ 1. מחקה, נוהג כמנהגו של־. 2. חסיד שוטה. 3. זייפן, מזייף. إِقْلِيدٌ ج أَقَالِيدُ קליד (בשחמט), מפתח, מנעול (בפסנתר).

القُلْزُمُ، بَحْرُ القُلْزُمِ ים סוף.

قَلَسَ ـِ הקיא, פלט, פלט (את) צחוק. قَلَّسَ II מי שעשה ב־, עמד ל־, הצל ב־. قَلْسٌ ج قُلُوسٌ 1. בחילה. 2. חבל.

قَلَصَ ـِ 1. התכווץ (בגד אחר כביסה). 2. פחת, קטן. נצטמצם. قَلَصَ ظِلُّهُ ירד מרכזו. قَلَّصَ II כווץ, קטע, הקטין, צמצם. تَقَلَّصَ V התכווץ, התקצר, התקמט, פחת. تَقَلُّصٌ 1. התכווצות, התקצרות, הצטמצמות, התמעטות, המתחה. 2. התכווצות שרירים (באופן לא רצוני). تَقْلِيصٌ ج تَقْلِيصَاتٌ קצוצים, קצוץ וצמצום.

قِلِّيطٌ קרקום שק (scrotal hernia).

قَلَعَ ـَ 1. עקר (משורשו), תלש, שרש, נתק (ממקומו). 2. פשט (בגד), הסיר. قَلَعَهُ مِنْ جُذُورِهِ עקר אותו מן השורש. قَلَّعَ II 1. עקר, הוציא עם השורש. 2. הפשיט. أَقْلَعَ IV 1. הרים עוגן, הפליג (ספינה), המריא (מטוס). 2. عَنْ חדל מ־, הפסיק, וחדר על־, משך ידו מן־. إِقْتَلَعَ VIII עקר, תלש, שרש, הוציא. قَلْعٌ ج قُلُوعٌ وَقِلاَعٌ מפרש. قَلْعَةٌ ج قِلاَعٌ מצודה, טירה, מבצר. قُلاَعٌ الحُمَّى القُلاَعِيَّةُ מחלת הפה והטלפיים. مِقْلَعٌ ج مَقَالِعُ מחצבה. مِقْلَعَةٌ קלשון, מכוש, מעקור. مِقْلاَعٌ ج مَقَالِيعُ קלע, מכשיר לקליעת אבנים, רוגטקה. حَجَرُ المِقْلاَعِ אבן קלע. تَقْلِيعَةٌ ج تَقَالِيعُ אופנה, מודה. إِقْلاَعٌ הפלגת, המראה, המריאה.

قَلَفَ ـِ קלף (קליפת עץ). قَلَفَ ـَ טל, ערל (ברית מילה). قَلَفٌ، قُلْفَةٌ קלפת (עור), قُلْفَةٌ ج قُلَفٌ ערלה. أَقْلَفُ ج قُلْفٌ ערל. أَقْلَفُ (مَقْلُوفُ) القَلْبِ ערל לב.

قَلْفَطَ 1. סתם חורים בספינה. 2. מי שעשה עבודה שטחית.

قَلْفُونٌ، قَلْفُونِيَّةٌ G שרף עץ האשוח.

قَلِقَ ـَ 1. דאג, חשש, חרד, ניצא. 2. נעדרה שלווה, לא יכול להרדם. 3. לא היה שקט, הטריד. أَقْلَقَ IV הדאיג, החריד, עורר חשש, הטריד, הדריך מנוחה. قَلَقٌ דאגה, חשש, אי שקט, טרדה, התרגשות, חרדה, פחד, מבוכה. قَلِقٌ חרדא, חושש, טרוד, חרד, נבוך, חסר שקט. مُقْلِقٌ מעורר דאגה (חשש), מטריד. حَدَثٌ مُقْلِقٌ אירוע מדאיג.

قُلْقَاسٌ G אזן הפיל (צמח המצוי בייחוד במצרים).

قَلْقَلَ 1. טלטל, הניע, זעזע, עורר, נער, הטריד. 2. הדאיג, הטריד, בלבל, התסיס. تَقَلْقَلَ הטלטל, התערער, התבלבל, התנודד, קרקע (מלה וכו׳), נסער, תסס. قَلْقَلَةٌ ج قَلاَقِلُ טלטלה, בלבול, התערערות, תסיסה (מהומות וכו׳), מהומה. مُقَلْقَلٌ، مُتَقَلْقِلٌ מעורער, מזועזע, תוסס, סוער.

قَلَّمَ ـِ 1. גזר (ציפורניים). 2. חדד (עיפרון וכו׳). قَلَّمَ II 1. גזר, גזם (ציפורניים). 2. גזם. قَلَّمَ أَظَافِرَهُ ר׳ ظفر. قَلَّمَ الشَّجَرَةَ גזם את העץ. قَلَمٌ ج أَقْلاَمٌ 1. עפרון. 2. עט, קולמוס. 3. שרביט, צורת שרטוט. قَلَمُ الاِسْتِعْلاَمَاتِ משרד המודיעין. قَلَمُ التَّحْرِيرِ חדר עריכה. قَلَمُ الحِبْرِ עט נובע. قَلَمُ حِبْرٍ جَافٌّ (نَاشِفٌ) עט כדורי (כדורי). قَلَمُ الحَوَاجِبِ עפרון גבות. قَلَمُ الحُمْرَةِ שפתון. قَلَمُ رَصَاصٍ עפרון. حَمَلَةُ الأَقْلاَمِ אנשי עט, סופרים. قُلاَمَةٌ ج قُلاَمَاتٌ גזר צפרן. تَقْلِيمٌ גזום וגזירת ענפים. تَقْلِيمُ الأَظَافِرِ גזירת צפרנים. مِقْلَمَةٌ קלמר.

قَلَنْسُ، تَقَلْنَسَ G חבש כובע. قَلَنْسُوَةٌ ج قَلاَنِسُ 1. כובע צרב, מצנפת. 2. בית הכוסות (בקיבת בעלי חיים מעלי גרה).

(قلو) قَلاَ ـُ (قلي) قَلَى ـِ 1. טגן, קלה. 2. שנא, עזב, שנא. قَلْيٌ، قِلْيٌ، قِلْيٌ אלקלי. قِلْوِيٌّ של אלקלי. قَلاَّيَةٌ، مِقْلًى ج مَقَالٍ(ي). مِقْلاَةٌ מחבת.

قَلِيَّةٌ، قَلاَّيَةٌ ר׳ (قل).

قَلْوَظَ T ברג, הבריג. مُقَلْوَظٌ מבורג, מחובר בבורג. قَلاَوُوظٌ בורג.

إِقْلِيمٌ ר׳ (اقلم).

قَمَّ ـ טאטא. قِمَّةٌ ج قِمَمٌ 1. פסגה, שיא, ראש הר. 2. קדקד, גולגולת. مُؤْتَمَرُ قِمَّةٍ ועידת פסגה. قُمَامَةٌ אשפה, פסולת. صُنْدُوقُ القُمَامَةِ אשפתון (מכל אשפה). مِقَمَّةٌ ج مَقَامٌ מטאטא.

قَمُؤَ ـ 1. נבזה, עלוב. 2. קטן קומה. 3. הכחיש (בחוזקה). قَمِيءٌ ج قِمَاءٌ 1. נבזה, נמוך, קצר קומה. 2. כחוש. 3. מכוער. قَمَاءَةٌ 1. קטנות, זעירות. 2. עלובות. 3. נחיתות, כעור.

قَمْحٌ חיטה. قَمْحِيٌّ שחום, בצבע החיטה. قُمَاحٌ מחלה מלווה בחום ובגלי חיים ותוקפת מים לשתות. قَمَّاحٌ קמח, סוחר קמח וחיטה.

قَمَرَ ـ שיחק בקלפים. قَمِرَ ـ 1. האיר באור הלבנה. 2. נעשה לבן כלבנה. قَامَرَ III 1. הימר, שיחק משחקי מזל. 2. הסתכן, נהג בהרפתקנות. قَامَرَ عَلَى الجَوَادِ الخَاسِرِ הימר על הסוס הלא נכון. أَقْمَرَ IV 1. האיר באור הירח. 2. נעשה ירח מלא ומאיר. تَقَامَرُوا VI הימרו, שיחקו משחקי מזל. قَمَرٌ ج أَقْمَارٌ 1. ירח, לבנה. 2. ירחון מעולה. القَمَرَانِ השמש והירח. قَمَرُ الدِّينِ משמש מיובש ומרודד. قَمَرٌ اصْطِنَاعِيٌّ (صِنَاعِيٌّ) לוויין. قَمَرِيٌّ ירחי. الأَشْهُرُ القَمَرِيَّةُ חודשי ירחים. الحُرُوفُ القَمَرِيَّةُ אותיות הירח בערבית (אותיות החיבור והשמשות ונו'): ا، ب، ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ك، م، هـ، و، ي. قُمْرِيَّةٌ ج قُمْرِيٌّ وقَمَارِيٌّ תור, תורנית, יונת בר (עוף). قَمَرِيَّةٌ ج قَمَرِيَّاتٌ צוהר, פתח לאור, חלון קטן. قُمَيْرٌ ج أَقْمَارٌ קלקן. أَقْمَرُ ج قُمْرٌ 1. ליל ירח. 2. נ' قَمْرَاءُ זורח באור הלבנה. قِمَارٌ 1. משחק קלפים, הימור. 2. חמישת קלפים. مُقَامَرَةٌ קלפנות. مُقَمَّرٌ، مُقَمْقَمٌ كَهْرَبَائِيٌّ פנס, טוסטר. مُقَامِرٌ קלפן, מהמר. مُقْمِرٌ ליל ירח.

قَمَزَ ـ נטל בקצות אצבעותיו. قُمْزَةٌ חופן תמרים.

قَمَسَ ـ 1. צלל במים והופיע שוב. 2. הטביע עמוק במים, טבל. قَامُوسٌ ج قَوَامِيسُ 1. אוקיינוס. 2. מילון ע' (عجم) مُعْجَم. قَامُوسِيٌّ מילונאי. قَامُوسِيَّةٌ מילונאות, חיבור מילונים.

قَمَشَ ـ P לקט, אסף, קבץ. قُمَاشٌ ج أَقْمِشَةٌ אריג, בד. قُمَاشُ البَيْتِ רהיטים. قُمَاشُ النَّاسِ ארחי פרחי, אספסוף.

قَمَصَ ـ נתר וקפץ (סוס וכו'). قَمَّصَ II 1. הלביש חולצה (כותונת). 2. גזר בד לתפירת כתונת. تَقَمَّصَ V 1. לבש כתונת. 2. התגלגלה (נשמתו מגוף לגוף). 3. שיחק תפקיד של אישיות אחרת (כשחקן). قَمِيصٌ ج قُمْصَانٌ وأَقْمِصَةٌ חולצה, כתונת. قَمِيصٌ مُثَمَّنٌ אספקלריה, תוצאה (כמראות עין). قَمِيصٌ مُقَلَّمٌ כתונת פסים. قَمِيصُ النَّوْمِ כתונת לילה. تَقَمُّصٌ 1. גלגול נשמות. 2. התחזות, התחפשות (לאישיות אחרת באמנות הבמה). قُمُّصٌ ج قَمَامِصَةٌ כומר (אצל הקופטים).

قَمْطَلَةٌ (עוף עבלרייר)

قَمَطَ ـ قَمَّطَ II חתל. קשר חזק. قِمَاطٌ ج قُمُطٌ وأَقْمِطَةٌ חיתול.

قِمَطْرٌ، قِمَطْرَةٌ ج قَمَاطِرُ 1. תיבת ספרים. 2. שידה, מכתבה. 3. ילקוט ספרים. قِمَطْرِيرٌ ק' יום אכזר, קשה, חמור.

قَمَعَ ـ 1. דכא, הכניע, שבר, אלץ להיכנע. 2. הרתיע, הדף. 3. שם משפך (בכלי). قَمَّعَ II קטם את הקצה (של כוס כשמה). اِنْقَمَعَ VII נדכא, נשבר. قِمْعٌ ج أَقْمَاعٌ 1. משפך. 2. עכבעון. 3. ראש פרי (כמו כפית). قِمْعُ السِّيجَارَةِ בדל סיגריה. قَمْعِيٌّ משפכי, של דכוי, דכאני. إِجْرَاءَاتٌ قَمْعِيَّةٌ צעדי דכוי. قَمْعِيَّةٌ משפטיות, אכזריות.

قَمْعُولَةٌ ج قَمَاعِيلُ גביע (ממשרות).

قُمْقُمٌ P 1. קנקן (בירושה). 2. קומקום. قُمْقُمٌ ج قَمَاقِمُ 1. קומקום (כמרחקים). 2. כלי לחוקמת בשמים. أَخْرَجَ الجِنِّيَّ مِنَ القُمْقُمِ הוציא את השד מן הקומקום, פתח תיבת פנדורה.

قَمَلَ ـ قَمِلَ II הפך כינים. قَمْلَةٌ ج قَمْلٌ כינה. قَمَّالٌ כינמת. قَمِلٌ מכונם, שורץ כינים.

قَمِنَ ـ G היה ראוי ל־. قَمَّنَ II מצא את־ ראוי (מתאים). قَمِنٌ ب־ ج قُمَنَاءُ 1. ראוי ל־, נאות, מתאים ל־. 2. ج قَوَامِنُ קמין, תנור.

قَنَّ II 1. חוקק, קבע חקים. 2. הקצה, הקציב, קבע מנה, ייחד. قِنٌّ ج قِنَانٌ 1. לול. 2. קרוב. قِنٌّ ج أَقْنَانٌ עבד. قُنَّةٌ ج قُنَنٌ פסגת הר. قِنَّةٌ קנה, חלבנה (צמח). قُنُونَةٌ עבדות. قَانُونٌ ج قَوَانِينُ 1. חק, דין. 2. קנון. 3. תקנה, כלל, נוהג, נוהל, תקנה. 4. קנון (כלי מיתר מזרחי). قَانُونُ الأَحْوَالِ الشَّخْصِيَّةِ דיני אישות. قَانُونٌ أَسَاسِيٌّ 1. חקה. 2. תקנון. 3. חוק יסוד (בישראל). قَانُونُ التَّأْسِيسِ חקת האספה המכוננת. قَانُونُ التَّقَادُمِ חק ההתיישנות. القَانُونُ الجِنَائِيُّ (الجَزَائِيُّ). قَانُونُ العُقُوبَاتِ החוק הפלילי. القَانُونُ الدَّوْلِيُّ החוק הבינלאומי. قَانُونُ الطَّبِيعَةِ חק הטבע. القَانُونُ العُرْفِيُّ (العَسْكَرِيُّ) החוק הצבאי. قَانُونُ الغَابِ חק הג'ונגל. قَانُونُ المُرَافَعَاتِ (أُصُولِ المُحَاكَمَاتِ الجِنَائِيَّةِ) חק סדר הדין הפלילי. قَانُونٌ وَضْعِيٌّ חק פוזיטיבי (לא אלוהי, מתוקן). اِحْتَالَ عَلَى القَانُونِ עקף את החוק. خَارِجٌ عَنِ القَانُونِ 1. מופקר לחוק. 2. עובר על החוק. خِلَافًا لِلْقَانُونِ שלא כחוק. رِجَالُ القَانُونِ אנשי החוק. جَهْلُ القَانُونِ لَا يُعْفِي مِنَ العِقَابِ אי ידיעת החוק אינה פוטרת. مُخَالَفَةُ القَانُونِ הפרת חק. قَانُونِيٌّ 1. חוקי, לגיטימי, שעשוי כחוק, כללי. 2. מוסמך. 3. מוסמך, קרוצה. 4. איש משפט, משפטן. غَيْرُ قَانُونِيٍّ 1. לא חוקי, שלא כחוק. 2. אסור. قَانُونِيَّةٌ חוקיות, לגיטימיות, כלליות. تَقْنِينٌ 1. קוטב, חקיקה, קביעה, הקצאה. 2. חקוק. مُقَنَّنٌ מחוקק. مُقَنَّنٌ קצוב, מוקצב, קבוע. قِنِّينَةٌ ج

قَنَانِيُّ وقَنَانٍ(ي) בַּקְבּוּק.

قَنَأَ ـَ הָיָה אָדֹם עַז. قَانِئٌ אָדֹם עַז.

قَنَالٌ 1. תְּעָלָה. 2. צִנּוֹר. 3. עָרוּץ (בטלוויזיה).

قَنْبٌ. قُنْبٌ ج قُنُوبٌ P נְבִיג הַפֶּרַח. قِنَّبٌ קַנְבּוֹס. قُمَاشُ قِنَّبٍ 1. אָרִיג קַנְבּוֹס. 2. אַפְדָּיוֹת, בְּרֶזֶנְט. 3. יְרִיעָה לְצִיּוּר.

قُنْبَارٌ. قُنْبُرٌ P 1. חָלִיל נְקָבִים. 2. עֵץ עֲרַבְרַב (ומצוי שטוח מקור אל קיד באיראן ועליו סגיונים שטוחים).

قُنْبَازٌ ج قَنَابِيزُ קַמְבָּז, חָלוּק אָרֹךְ דּוֹמֶה לְקַפְטָן.

قُنْبُرَةٌ ج قَنَابِرُ 1. עֶפְרוֹנִי (ציפור שיר, lark). 2. כַּרְבֹּלֶת שֶׁל נוֹצוֹת בְּרֹאשׁ עוֹף ע׳ قُنْزُعَة. قُنْبُورٌ חֲטוֹטֶרֶת, גַּבְנוּן. أَبُو قُنْبُورٍ גִּבֵּן.

قُنْبُلٌ T הִמְטִיר פְּצָצוֹת. قُنْبُلَةٌ ج قَنَابِلُ 1. פְּצָצָה, פָּגָז. 2. רִמּוֹן יָד. 3. [illegible]. قُنْبُلَةُ أَعْمَاقٍ פְּצָצַת עֹמֶק. قُنْبُلَةٌ حَارِقَةٌ פְּצָצַת תַּבְעֵרָה. قُنْبُلَةٌ ذَرِّيَّةٌ (نَوَوِيَّةٌ) פְּצָצַת אָטוֹם. قُنْبُلَةٌ يَدَوِيَّةٌ רִמּוֹן יָד.

قُنْبِيطٌ ע׳ قَرْنَبِيط.

قَنَتَ ـُ צָם וְהִתְמַסֵּר לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא. قَانِتٌ יְרֵא שָׁמַיִם. قُنُوتٌ יִרְאַת שָׁמַיִם.

قَنْدٌ P ج قُنُودٌ קְנֵה סֻכָּר גְּבִישִׁי.

قُنْدُسٌ P ج قَنَادِسُ בּוֹנֶה (מכרסם), בִּיבָר.

قُنْدُلُفْت G שַׁמָּשׁ בִּכְנֵסִיָּה.

قِنْدِيلٌ P ج قَنَادِيلُ מְנוֹרַת שֶׁמֶן, נִבְרֶשֶׁת, פָּנָס. قِنْدِيلُ الْبَحْرِ מְדוּזָה. قِنْدِيلُ نِفْطٍ עֲשָׁשִׁית.

قُنْزُعَةٌ. قُنْزَعَةٌ ج قَنَازِعُ כַּרְבֹּלֶת שֵׂעָר הָרֹאשׁ.

قَنَصَ ـِ اِقْتَنَصَ VIII 1. צָד, תָּפַס, לָכַד (בחיות). 2. נִצֵּל הִזְדַּמְּנוּת, הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּיִתְרוֹנוֹ, הֵפִיק תּוֹעֶלֶת מֵהִזְדַּמְּנוּת. قَنْصٌ צַיִד, לְכִידָה. قَنَصٌ. قَنِيصٌ מַשְׁלַל צַיִד, שְׁלַל צַיִד, טֶרֶף. قَنَّاصٌ ج قَنَّاصَةٌ צַיָּד. قَانِصَةٌ ج قَوَانِصُ 1. זֶפֶק, קֻרְקְבָן, קֵבָה (אצל עופות). 2. ج قَانِصَاتٌ מְטוֹסֵי קְרָב.

قُنْصُلٌ ج قَنَاصِلُ קוֹנְסוּל. قُنْصُلِيٌّ קוֹנְסוּלָרִי. قُنْصُلِيَّةٌ ج قُنْصُلِيَّاتٌ קוֹנְסוּלְיָה. قُنْصُلِيَّةٌ عَامَّةٌ קוֹנְסוּלְיָה כְּלָלִית.

قَنِطَ ـَ قَنَطَ ـِ הִתְיָאֵשׁ, אָבְדָה תִּקְוָתוֹ, אִבֵּד תִּקְוָה. قَنَّطَ II. أَقْنَطَ IV יִאֵשׁ, גָּרַם מַפַּח נֶפֶשׁ. قَنَطٌ. قُنُوطٌ יֵאוּשׁ, מַפַּח נֶפֶשׁ, חֹסֶר תִּקְוָה. قَنِطٌ. قَنُوطٌ. قَانِطٌ מְיֻאָשׁ, חֲסַר תִּקְוָה.

قَنْطَرَ G 1. קִשֵּׁת. 2. גִּשֵּׁר. 3. הָיָה בַּעַל הוֹן עָצוּם. قَنْطَرَةٌ ج قَنَاطِرُ 1. גֶּשֶׁר מְקֻשָּׁת. 2. קִמְרוֹן. 3. תְּעָלָה, אַמַּת מַיִם. 4. סֶכֶר. الْقَنَاطِرُ الْخَيْرِيَّةُ סִכְרֵי הַנִּילוּס. قَنْطَرِيٌّ מְקֻמָּר, קַשְׁתִּי, מְקֻשָּׁת. قِنْطَارٌ ج قَنَاطِيرُ 1. קַנְטָר, מִשְׁקָל (100 רוֹטֶל) ק״ג. قَنَاطِيرُ مُقَنْطَرَةٌ הוֹן עָתֵק (סכומים עצומים).

قَنِعَ ـَ بِـ 1. הִסְתַּפֵּק בְּ־, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן (שָׂבַע רָצוֹן) מִ־, שָׂמַח בְּחֶלְקוֹ, אָמַר דַּי. 2. הִשְׁתַּכְנֵעַ. قَنَّعَ II 1. הִסְוָה, הִלְבִּישׁ מַסֵּכָה (צעיף). 2. הִלְבִּישׁ רְעָלָה (לאישה). 3. שִׁכְנֵעַ, גָּרַם לְהַאֲמִין. أَقْنَعَ IV 1. שִׁכְנֵעַ, נָתַן לְהַאֲמִין. 2. הוֹכִיחַ נְכוֹנוּת דָּבָר. تَقَنَّعَ V 1. לָבַשׁ מַסֵּכָה, הִסְוָה עַצְמוֹ. 2. לָבַשׁ רְעָלָה (אישה). اِقْتَنَعَ VIII بِـ 1. הִשְׁתַּכְנֵעַ, נוֹכַח בְּצִדְקַת דָּבָר, הֶאֱמִין לְ־. 2. הָיָה מְרֻצֶּה, שָׂמַח בְּחֶלְקוֹ, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן מִ־. 3. הִסְתַּפֵּק בְּ־. قِنْعٌ ج أَقْنَاعٌ נֶשֶׁק. قَنَعٌ. قَنَاعَةٌ 1. שְׂבִיעוּת רָצוֹן, הִסְתַּפְּקוּת בְּמוּעָט. 2. צִמְצוּם, צְנִיעוּת. 3. הִשְׁתַּכְנְעוּת, הַכָּרַת נְכוֹנוּת דָּבָר. الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى מה׳ אֵיזֶהוּ עָשִׁיר? הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ. قَنِعٌ. قَنُوعٌ ج قُنُعٌ שְׂבַע רָצוֹן, מְרֻצֶּה, שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ, מִסְתַּפֵּק בְּמוּעָט. قِنَاعٌ ج قُنُعٌ 1. נֶשֶׁק. 2. רְעָלָה, צָעִיף. 3. ج أَقْنِعَةٌ מַסֵּכָה, מַסְוֶה. قِنَاعٌ وَاقٍ(ي) מַסֵּכַת גַּז, מַסֵּכָה נֶגֶד גַּזִּים רְעִילִים. كَشَفَ الْقِنَاعَ عَنْ وَجْهِهِ קָרַע אֶת הַמַּסֵּכָה מֵעַל פָּנָיו, גִּלָּה אֶת פַּרְצוּפוֹ הָאֲמִתִּי. إِقْنَاعٌ שִׁכְנוּעַ, פִּתּוּי, פִּיּוּס. اِقْتِنَاعٌ 1. הִשְׁתַּכְנְעוּת, הַכָּרָה. 2. הִסְתַּפְּקוּת בְּמוּעָט. مُقَنَّعٌ 1. מֻסְוֶה, סָמוּי. 2. רְעוּל פָּנִים. بِطَالَةٌ مُقَنَّعَةٌ ע׳ (بطل) بِطَالَة. كَلَامٌ مُقْنِعٌ דְּבָרִים מְשַׁכְנְעִים. مُقْتَنِعٌ بِـ מְשֻׁכְנָע, נוֹכֵחַ בְּצִדְקַת דָּבָר, מַאֲמִין בְּ־.

(قنفذ) تَقَنْفَذَ הִסְמִיר קוֹצָיו, עָשָׂה עַצְמוֹ. قُنْفُذٌ ج قَنَافِذُ קִפּוֹד. قُنْفُذُ الْبَحْرِ קִפּוֹד יָם.

قُنْفُزٌ קִפּוֹדוֹן.

(قنم) أَقْنُومٌ ע׳ שם.

(قنو.قنى) قَنَا ـُ 1. קָנָה, רָכַשׁ. 2. עָשָׂה אָדֹם עַז. قَنِيَ ـَ רָכַשׁ, קָנָה, הִשִּׂיג. قَنَى. قَنِيَ ـَ הָיָה עָקֹם (אף), גִּבֵּן. قَنَّى II 1. חָפַר (תעלה). 2. תִּעֵל. اِقْتَنَى VIII קָנָה, רָכַשׁ, זָכָה בְּ־, נָחַל. قِنْوٌ ج أَقْنَاءٌ אֶשְׁכּוֹל תְּמָרִים. قِنْوَةٌ רְכוּשׁ, קִנְיָן. قَنَاةٌ ج قَنًى 1. רֹמַח. 2. ج قَنَوَاتٌ وأَقْنِيَةٌ תְּעָלָה. 3. צִנּוֹר. 4. עָרוּץ (בטלוויזיה). قَنَاةُ الْأُذُنِ ע׳ (صمخ) صِمَاخ. الْقَنَاةُ الدَّمْعِيَّةُ צִנּוֹר הַדְּמָעוֹת. قَنَاةُ السُّوَيْسِ תְּעָלַת סוּאֵץ. صُلْبُ الْقَنَاةِ קָשֶׁה, אֵיתָן, עָשׂוּי לִבְלִי חַת. لَانَتْ قَنَاتُهُ הִתְרַכֵּךְ, פָּגָה עַקְשָׁנוּתוֹ. أَقْنَى חֹטֶם עָקֹם, עָקוּם (אף). قَانٍ(ي) (אדום) עַז. مُقْتَنًى ج مُقْتَنَيَاتٌ קִנְיָן.

قَهَرَ ـَ 1. דִּכֵּא, הִשְׁפִּיל, הִכְנִיעַ, גָּבַר עַל־. 2. עִנָּה, צִעֵר, הֵצִיק. 3. כָּפָה עַל־, אִלֵּץ. قَهْرٌ 1. דִּכּוּי, הַשְׁפָּלָה, כְּפִיָּה, אֹנֶס. 2. חָרוֹן, רֹגֶז, כַּעַס, מְצוּקָה. قَهْرُ النَّفْسِ רִסּוּן עַצְמִי, כִּבּוּשׁ הַיֵּצֶר. قَهْرًا בִּכְפִיָּה, בְּאֹנֶס, בְּעַל כָּרְחוֹ. قَهْرِيٌّ כְּפִיָּתִי, הֶכְרֵחִי, מֻכְרָח. اِبْتِسَامَةٌ قَهْرِيَّةٌ חִיּוּךְ מְאֻלָּץ. سَبَبٌ قَهْرِيٌّ כֹּחַ עֶלְיוֹן (force majeure) סִבָּה הֶכְרֵחִית. قَهَّارٌ מְדַכֵּא. الْقَهَّارُ הַמַּכְנִיעַ, מִכִּנּוּיֵי הָאֵל (במקורות). قَاهِرٌ מַכְרִיעַ, מַכְנִיעַ, כּוֹפֶה. سَبَبٌ قَاهِرٌ סִבָּה שֶׁמְּחוּץ לִשְׁלִיטָה, כֹּחַ עֶלְיוֹן. الْقَاهِرُ מַאְדִּים, כּוֹכַב (לכת). الْقَاهِرَةُ. مِصْرُ الْقَاهِرَةُ קָהִיר. قُوَّةٌ قَاهِرَةٌ כֹּחַ עֶלְיוֹן.

مَقْهُورٌ 1. מדוכא, מושפל, סובל מבואה. 2. עצוב, שרוי בצער.

قَهْرَمَانٌ P ج قَهَارِمَةٌ כלכל, ממונה על ענייני משק, סוכן בית. قَهْرَمَانَةٌ עוזרת משק הבית. المَرْأَةُ رَيْحَانَةٌ وَلَيْسَتْ بِقَهْرَمَانَةٍ מ״ר אשה עקרת ולא עוזרת.

(قهقر) تَقَهْقَرَ 1. חזר אחורנית, זז לאחור, נסוג, נרתע, נהדף. 2. פגר, נחשל, התדרדר, ירד. قَهْقَرَةٌ قَهْقَرَى תזוזה לאחור, נסיגה, פגור. أَعَادَ القَهْقَرَى השיב, הדף, הרתיע. عَادَ القَهْقَرَى נסוג, חזר אחורנית, התקפל. تَقَهْقُرٌ נסיגה, רתיעה, התדרדרות, נחשלות.

قَهْقَهَ פרץ בצחוק, התגלגל מצחוק. قَهْقَهَةٌ צחוק רועם.

قَهْوَةٌ 1. קפה, שקדים. 2. ج قَهَاوَى وقَهَاوٍ(ي) בית קפה. قَهْوَةٌ سَادَةٌ קפה מר, קפה ללא סוכר. قَهْوَةٌ مُضَبَّوطَةٌ קפה עם כמות בינונית של סוכר. قَهْوَاتِيٌّ قَهْوَجِي בעל בית קפה. مَقْهَى ج مَقَاهٍ(ي) בית קפה.

(قوب) قَابَ ـُ חפר. قُوبٌ II 1. חפר. 2. בקע וכיוצא. قَابٌ מרחק קצר ובין אמצע הקשת וקצותה. فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى מ״ר היה קרוב במרחקי קשתיים או קרוב מזה. قُوبٌ ج أَقْوَابٌ גוזל, אפרוח. قُوبَاءُ قُوبَةٌ 1. גזזת (מחלת עור). 2. שלבקת, חרפס.

(قوت) قَاتَ ـُ قَوَّتَ II. أَقَاتَ IV הזין, נתן מזונו. تَقَوَّتَ V. إِقْتَاتَ VIII ניזון מ־, התפרנס. قَاتٌ קת (צמח טרופי, גדל בתימן). قُوتٌ ج أَقْوَاتٌ מזון, אוכל, פרנסה, מחיה. تَقْوِيتَةٌ ארוחה קלה. المُقِيتُ המפרנס, מכינויי האל (בקוראן).

(قود) قَادَ ـُ 1. הנהיג, ניהל. 2. הוביל, פקד או צבאו, הוליך. 3. נהג (במכונית וכו׳). إِنْقَادَ VII הונהג, ציית, נשמע, נכנע. إِقْتَادَ VIII הוביל, הוליך עם מושג וכו׳. قَوْدٌ 1. מנהיגות. 2. סרסרות ודבר עבירה. قَوَدٌ נקמת, עונש. قَوَّادٌ סרסור, רועה זונות. قَؤُودٌ צייתן, נוח להוליכה. قِيَادٌ 1. מנהיגות, אחיזה בראש. 2. רסן, אפסר. سَهْلُ القِيَادِ נוח, צייתן. صَعْبُ القِيَادِ עקשן, קשוח. قِيَادَةٌ 1. פיקוד, מנהיגות, הנהגה. 2. נהיגה (במכוניות, בסוסים וכו׳). 3. ج قِيَادَاتٌ מפקדה. قِيَادَةُ الحِزْبِ מנהיגות המפלגה. قِيَادَةٌ عُلْيَا פיקוד עליון, מפקדה עליונה. عَجَلَةُ القِيَادَةِ הגה. مَجْلِسُ قِيَادَةِ الثَّوْرَةِ מועצת (מפקדת) המהפכה. قِيَادِيٌّ פיקודי, של מנהיגות. مِقْوَدٌ ج مَقَاوِدُ 1. הגה. 2. רסן, אפסר, חבל להובלת בהמה. إِنْقِيَادٌ ציות, הכנעות. قَائِدٌ ج قَادَةٌ وقُوَّادٌ وقِيَادَاتٌ 1. מפקד, מצביא. 2. מנהיג, ראש, מנהל. 3. מנהל תזמורת. 4. עיוש, נהג. 5. מוביל, מוליך, הולך בראש. قَائِدُ أُسْطُولٍ מפקד צי. قَائِدٌ أَعْلَى מפקד עליון. قَائِدُ جَنَاحٍ מפקד כנף. قَائِدُ سَرِيَّةٍ מפקד פלוגה. قَائِدُ سِلَاحِ الجَوِّ מפקד חיל האויר. قَائِدٌ عَامٌّ מפקד כללי. قَائِدُ فَيْلَقٍ מפקד אוגדה (קורפוס). قَائِدُ كَتِيبَةٍ מפקד גדוד. قَائِدُ لِوَاءٍ מפקד חטיבה. قَادَةُ الفِكْرِ אנשי רוח.

قَوَّرَ II נקב, עשה שקערה בתוך (חלול). تَقَوَّرَ V 1. נקב, נעשה חלול מפנימי. 2. התפתל (נחש). إِقْتَارٌ إِقْتَوَرَ VIII נקב, עשה שקערה בתוך. قَارٌ זפת. مُقَوَّرَةٌ מתקמרת. تَقْوِيرٌ נקוב, עשיית חור בחלל. تَقْوِيرَةٌ פתח (בשמלה), מחשוף. مُقَوَّرٌ נקוב, חלול.

قُوزِي T בשר טלה ממולא.

قَوَسَ ـُ נכפף גב (או כמו כקשת), עקם. قَوَّسَ II 1. קשת, קמר, עקם. 2. כפף, הקשת. قَوْسٌ ז״נ ج أَقْوَاسٌ وقِسِيٌّ 1. קשת (לירית חצים). 2. חצי מעגל. 3. קשת, סוגר. قَوْسُ قُزَحٍ ע׳ قُزَحٌ. قَوْسُ النَّصْرِ שער הנצחון. بَيْنَ قَوْسَيْنِ בסוגריים. أَعْطِ القَوْسَ بَارِيَهَا מ״ר שים את האדם הנכון במקום הנכון. لَمْ يَبْقَ فِي قَوْسِ صَبْرِهِ مَنْزَعٌ מ״ר פקעה סבלנותו. قَوَّاسٌ 1. קשת, יורה חצים. 2. שומר ראשים. 3. קוואס (שומר של ראש כנסייה, קונסולים וכו׳). قُوَيْسَةٌ. القُوَيْسَةُ النَّاعِمَةُ מרווה (צמח, salvia). مُقَوَّسٌ מקושת, קמור, מקומר, כפוף, עקום.

قَوْصَرَةٌ ج قَوَاصِرُ סל נצרים קטן של תמרים וצימוקים.

(قوض) قَاضَ ـُ قَوَّضَ II מוטט, קעקע, הרס, החריב (בניין וכו׳). تَقَوَّضَ V התמוטט, פשט קולו, נהרס, נחרב. تَقْوِيضٌ הריסה, החרבה, התערערות, קעקוע.

قُوطٌ ج أَقْوَاطٌ עדר צאן. قُوطَةٌ מ״ר עגבניה ע׳ طَمَاطِم. قُوطِيٌّ גותי (שבט גרמני קדום).

(قوع) قَاعٌ ج قِيعَانٌ 1. קרקע מישורי, מישור. 2. תחתית הים, קרקעית, תהום, תחתית. قَاعُ البَحْرِ קרקעית הים, מצולות ים. قَاعَةٌ ج قَاعَاتٌ אולם, טרקלין. قَاعَةُ الأَفْرَاحِ אולם שמחות. قَاعَةُ التَّدْرِيسِ אולם הרצאות. قَاعَةُ الطَّعَامِ חדר אוכל. قَاعَةُ المُطَالَعَةِ אולם קריאה.

(قوف) قَافَ ـُ إِقْتَافَ VIII עקב אחר. إِقْتِيَافٌ قِيَافَةٌ מעקב, עקיבות. قَائِفٌ עוקב ע׳ (قص) قَصَّاصُ الأَثَرِ.

(قوق) قَاقَ ـُ קרקר (תרנגולת וכו׳). قَاقٌ ج قِيقَانٌ قِيقٌ עורב אפור. قَاقُ المَاءِ קורמורן (עוף מים שחור, cormorant).

(قوقع) تَقَوْقَعَ התכנס בתוך שריונו, נקשר בתוך עצמו, נכנס, הסתגר, התקפל. قَوْقَعَةٌ 1. צדפה, שריון. 2. חלזון. 3. האוזן הפנימית.

(قول) قَالَ ـُ 1. אמר, הגה, נשא הרצאה. 2. דבר. 3. بـ דגל ב־, האמין ב־, הרים על נס. 4. عَلَى טפל על, דבר באמת. قَالَ عَلَيْهِ قَوْلَ الزُّورِ טפל עליו אשמת שקר. 5. عَنْ ביחס אל, מסר מפי, התבטא על. يُقَالُ فِي المَثَلِ הפתגם אומר. قُلْ كَلِمَتَكَ وَامْشِ מ״ר כלך ולך, אמור את אשר לך ולך. وَقُلْ مِثْلَ ذَلِكَ فِي וזה נכון גם לגבי, וזה יפה גם לגבי. قَوَّلَ II גרם לו לומר, שם בפיו. قَاوَلَ III 1. נשא ונתן עם, דן עם. 2. ערך חוזה עם, עשה הסכם. تَقَوَّلَ V

عَلَى רִכֵּל עַל, אָמַר דִּבְרֵי בְּלַע עַל, בָּדָה, הִמְצִיא בְּדוּתָה עַל. تَقَوُّلُ الأقاويل דְּבַר שְׂקָרִים, הֶלֶךְ רָכִיל. القَالُ وَالقِيلُ דִּבְרֵי הֶבֶל, רְכִילוּת, דְּבָרִים בְּטֵלִים. قَالَةٌ אֲמִירָה, מוֹצָא פֶּה, דִּבּוּר. قَوْلٌ ج أقْوَالٌ وأقَاوِيلُ 1. דִּבּוּר, מוֹצָא פֶּה, בִּטּוּי, אֲמִירָה, חִוּוּי, הַבָּעָה, הַצְהָרָה. 2. עֵדוּת (במשפט). 3. דֵּעָה. أقَاوِيلُ רְכִילוּת, שְׁמוּעוֹת. مُجَرَّدُ أقَاوِيلَ סְתָם שְׁמוּעוֹת. قَوْلاً وَعَمَلاً הֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה. قَوْلٌ فَصْلٌ ע׳ فَصْل. قَوْلٌ مَأْثُورٌ פִּתְגָּם. قَوْلَةٌ אֲמִירָה, דִּבּוּר. قَوْلَةُ حَقٍّ يُرَادُ بِهَا بَاطِلٌ אֲמִירָה שֶׁל אֱמֶת הַמְשַׁמֶּשֶׁת לִדְבַר שֶׁקֶר. قُوَّلَةٌ דַּבְּרָן, פַּרְשָׁן לַהַג, פַּטְפְּטָן. قَوَّالٌ 1. דַּבְּרָן, פַּטְפְּטָן. 2. מַקְרִיא (דברי דת או שירה). مَقَالٌ, مَقَالَةٌ ج مَقَالاَتٌ מַאֲמָר. مَقَالٌ افْتِتَاحِيٌّ מַאֲמַר מַעֲרֶכֶת. مَقَالَةٌ عِلْمِيَّةٌ מַאֲמָר מַדָּעִי. סִפּוּר קָצָר (כמאמר עת וכו׳). مُقَاوَلَةٌ 1. דִּיּוּן. 2. ج مُقَاوَلاَتٌ חוֹזֶה, הֶסְכֵּם קַבְּלָנוּת. بِالْمُقَاوَلَةِ בְּקַבְּלָנוּת. لَجْنَةُ الْمُقَاوَلاَتِ וַעֲדַת הַמִּכְרָזִים (לעבודות קבלנות). تَقَوُّلٌ ج تَقَوُّلاَتٌ רְכִילוּת. قَائِلٌ אוֹמֵר, מְסַפֵּר. رُبَّ قَائِلٍ يَقُولُ יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר. مَقُولٌ ج مَقُولاَتٌ אֲמִירָה. الْمَقُولاَتُ الْعَشْرُ עֶשֶׂר הַקָּטֵגוֹרְיוֹת שֶׁל אֲרִיסְטוֹ (עצם, כמות, איכות, יחס, מקום, זמן, מצב, קניין, עשייה, התפעלות). مُقَاوِلٌ קַבְּלָן.

قَوْلَب, **قَوْلَبَة** ר׳ (قلب).

قَوْلَنْجٌ ז׳ ج **قَوَالِنْجُ** קֹלֶלֶת, עֲצִירוּת.

(قوم) قَامَ ـُ 1. קָם, עָמַד מִמְּקוֹמוֹ, נִצַּב (על רגליו). 2. הִתְעוֹרֵר, הֵקִיץ, הִתְנַעֵר, קָם לִתְחִיָּה. 3. הִתְקַיֵּם, הִתְגַּשֵּׁם, הִתְמַלֵּא, יָצָא אֶל הַפֹּעַל, בָּצַע. 4. בָּא, הִתְרַחֵשׁ, הוֹפִיעַ (חוסר). 5. הֵחֵל, הִתְחִיל, נִגַּשׁ לִמְלָאכָה. 6. بِـ בִּצֵּעַ, עָשָׂה, עָסַק בּ׳, טִפֵּל בּ׳, עָרַךְ, מִלֵּא, קִיֵּם (התחייבות), קָבַע, נִהֵל. 7. عَلَى הִשְׁגִּיחַ, שָׂם עֵינוֹ עַל, קָם לְבּ׳, פִּקַּח עַל. 8. הִתְקוֹמֵם נֶגֶד, קָרַד בּ׳, הִתְנַפֵּל עַל, הִתְקַשֵּׁר עַל. 9. דָּאַג לְ, פִּרְנֵס, קִיֵּם, נָתַן קִיּוּם. 10. لِـ קָם לִכְבוֹד. قَامَ بِأَعْبَاءِ الْحُكْمِ נִהֵל אֶת רֶסֶן הַשִּׁלְטוֹן. قَامَ بِأَوَدِهِ קִיֵּם אוֹתוֹ, נָתַן לוֹ קִיּוּם, דָּאַג לוֹ, סִפֵּק אֶת צְרָכָיו. أمْ بِدَوْرِهِ מִלֵּא אֶת תַּפְקִידוֹ. قَامَ بِذَاتِهِ הִתְקַיֵּם בְּעַצְמוֹ, הָיָה אַחְרַאי לְעַצְמוֹ. قَامَ بِشَأْنِهِ דָּאַג לוֹ. قَامَ بِوَعْدِهِ קִיֵּם אֶת הַתְחַיְּבוּתוֹ. قَامَ الْحَقُّ 1. הַצֶּדֶק הוֹפִיעַ (הופיע). 2. הָאֱמֶת נִכְוֹנָה (נכונה) נִתְגַּלְּתָה. قَامَ الْعَمَلُ عَلَى قَدَمٍ وَسَاقٍ הָעֲבוֹדָה מִתְבַּצַּעַת בִּמְלוֹא תְּנוּפָתָהּ. قَامَتْ قِيَامَتُهُ (قِيَامَتُهُ) הִרְעִישׁ עוֹלָמוֹת, יָצָא מִגִּדְרוֹ. قَامُوا قَوْمَةَ رَجُلٍ وَاحِدٍ קָמוּ (התעוררו) כְּאִישׁ אֶחָד. قَامَ مَقَامَهُ מִלֵּא אֶת מְקוֹמוֹ. لَمْ تَقُمْ لَهُ قَائِمَةٌ بَعْدُ לֹא קָמָה בּוֹ עוֹד רוּחַ חַיִּים, חָסַל. إِذَا قَامَ (ثَارَ) بِكَ الشَّرُّ فَاقْعُدْ. إِذَا قَامَ جُنَاةُ الشَّرِّ فَاقْعُدْ מ׳ (לִקְנֵי הַמְּלָאוּ) הָרִיב נָטוֹשׁ. قَوَّمَ II 1. יִשֵּׁר, תִּקֵּן, סִדֵּר, הִכְשִׁיר, עָרַךְ, שָׁוָה, עָצֵב. 2. אָמַד, הֶעֱרִיךְ, שִׁעֵר, קָבַע עֵרֶךְ. لاَ يُقَوَّمُ بِثَمَنٍ לֹא יְסֻלֶּא בְּפָז. قَاوَمَ III הִתְנַגֵּד לְ, נֶאֱבַק בּ׳, מָרַד בּ׳, הִתְקוֹמֵם, הִתְיַצֵּב נֶגֶד, עָמַד בִּפְנֵי. لاَ يُقَاوَمُ 1. שֶׁאֵין לַעֲמֹד בְּפָנָיו. 2. מְנַצֵּחַ, מְקַבֵּב. أَقَامَ IV 1. הֵקִים, הֶעֱמִיד, יִשֵּׁר, הֵצִיב, כּוֹנֵן, הֵנִיחַ יְסוֹד, קוֹמֵם, קָבַע. 2. הֶחֱיָה, קִיֵּם, נָתַן קִיּוּם. 3. עָרַךְ (טקס, חגיגה וכו׳), עָשָׂה, סִדֵּר. 4. עוֹרֵר, הִפְעִיל, הֶעֱרִיץ. 5. بِـ שָׁכַן, גָּר בּ׳, הִתְיַשֵּׁב בּ׳, שָׁהָה בּ׳, חַי בּ׳, עָשָׂה בּ׳. 6. عَلَى דָּבַק בּ׳, הִתְמִיד בּ׳. أقَامَ أوَدَهُ סִפֵּק אֶת צְרָכָיו, פִּרְנֵס אוֹתוֹ. أقَامَ الْبُرْهَانَ عَلَى הֵבִיא אֶת הַהוֹכָחָה לְ. أقَامَ الْحَدَّ בִּצַּע אֶת הָעֹנֶשׁ (באיסלאם). أقَامَ حِسَابًا لَهُ יָחַס לוֹ חֲשִׁיבוּת. أقَامَ الْحَقَّ הֵפִיץ אֶת הַצֶּדֶק, קָבַע אֶת הָאֱמֶת. أقَامَ الدَّلِيلَ عَلَى סִפֵּק רְאָיָה לְ. أقَامَ دَعْوَى (قَضِيَّةً) عَلَى הִגִּישׁ תְּבִיעָה מִשְׁפָּטִית נֶגֶד. أقَامَ الدُّنْيَا وَأَقْعَدَهَا הִרְעִישׁ עוֹלָמוֹת. أقَامَ الْعَدْلَ הִנְהִיג צֶדֶק. أقَامَ عَلاَقَاتٍ مَعَ קִיֵּם יְחָסִים (קשרים) עִם. أقَامَ مُبَارَاةً קִיֵּם מִשְׂחָק (תחרות). لاَ يُقِيمُ لَهُ وَزْنًا חֲסַר עֵרֶךְ, חָשׁוּב כְּמֵת. اِسْتَقَامَ X הִתְיַשֵּׁר, הָיָה יָשָׁר, נַעֲשָׂה יָשָׁר, הוּדְשַׁר. اِسْتَقَامَ لَهُ الْكَلاَمُ דִּבֵּר בִּרְהִיטוּת, דִּבֵּר נָכוֹן (היטב). هَلْ يَسْتَقِيمُ الظِّلُّ وَالْعُودُ أعْوَجُ؟ מַה׳ מֵעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן. قَوْمٌ ج أقْوَامٌ לְאֹם, עַם, עֵדָה, קָהָל, שֵׁבֶט, חֲבוּרַת אֲנָשִׁים. قَوْمُهُ בְּנֵי עַמּוֹ, בְּנֵי שִׁבְטוֹ. عَالِمُ الأقْوَامِ אֶתְנוֹלוֹג. قَوْمَةٌ 1. קִימָה, עֲמִידָה. 2. הִתְקוֹמְמוּת. 3. תְּקוּמָה. قَوْمِيٌّ 1. לְאֻמִּי, שֶׁל עַם. 2. דּוֹגֵל בְּאַחְדוּת לְאֻמִּית. قَوْمَوِيٌّ לְאֻמִּי, שֶׁל לְאֹם, שׁוֹבִינִיסְט. قَوْمَوِيَّةٌ לְאֻמָּנוּת, שׁוֹבִינִיזְם. قَوْمِيَّةٌ לְאֻמִּיּוּת. الْقَوْمِيَّةُ الْعَرَبِيَّةُ הַלְּאֻמִּיּוּת הָעַרְבִית (הפאן־ערביות). قَامَةٌ 1. קוֹמָה, גֹּבַהּ. 2. שִׁעוּר קוֹמָה, מִדּוֹת, מִדָּה, עֵרֶךְ. مَرْفُوعُ الْقَامَةِ זְקוּף קוֹמָה, רֹאשׁ מוּרָם. قَيِّمٌ 1. חָשׁוּב, יְקַר עֵרֶךְ, בַּעַל עֵרֶךְ. 2. אַפּוֹטְרוֹפּוֹס, מְמֻנֶּה עַל, מְפַקֵּחַ, נֶאֱמָן. الْقَيِّمُ (الْحَارِسُ) عَلَى أمْلاَكِ الْغَائِبِينَ הָאַפּוֹטְרוֹפּוֹס עַל נִכְסֵי נִפְקָדִים. كِتَابٌ قَيِّمٌ סֵפֶר חָשׁוּב (בַּעַל עֵרֶךְ). هَدِيَّةٌ قَيِّمَةٌ מַתָּנָה יְקָרָה. قِيمَةٌ ج قِيَمٌ עֵרֶךְ, שׁוֹוִי, מְחִיר, שַׁעַר. قِيمَةٌ اسْمِيَّةٌ מְחִיר נוֹמִינָלִי. قِيمَةٌ حَقِيقِيَّةٌ שׁוֹוִי (אמיתי). ذُو قِيمَةٍ בַּעַל עֵרֶךְ. ذُو قِيمَتَيْنِ דּוּ־עֶרְכִּי. لاَ قِيمَةَ لَهُ חֲסַר (נטול) עֵרֶךְ. ضَرِيبَةُ الْقِيمَةِ الْمُضَافَةِ (الإضَافِيَّةِ) מַס עֵרֶךְ מוּסָף (מע״מ). فَلْسَفَةُ الْقِيَمِ תּוֹרַת הָעֲרָכִים, תּוֹרַת הַמִּנְהָגִים. مُتَعَدِّدُ الْقِيَمِ רַב עֶרְכִּי. قِيَمِيٌّ עֶרְכִּי. مَالٌ قِيَمِيٌّ רְכוּשׁ שֶׁאֵינוֹ בַּר חִלּוּפִין (בחוק האיסלאמי). قَوَامٌ 1. צוּרַת גּוּף, מִבְנֵה הַגּוּף, קוֹמָה. 2. יֹשֶׁר, צֶדֶק. رَشِيقُ الْقَوَامِ חָטוּב גּוּף. قِوَامٌ 1. קִיּוּם. 2. בָּסִיס, יְסוֹד, עִקָּרוֹן, מְקוֹר (פרנסה). 3. מְפַרְנֵס. قِوَامُ أهْلِ بَيْتِهِ מְפַרְנֵס בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, מְקַיֵּם בְּנֵי בֵּיתוֹ. قَوَّامٌ אַחְרַאי, מְמֻנֶּה, דּוֹאֵג לְ, מַשְׁגִּיחַ עַל. الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ ק׳ הַגְּבָרִים אַחְרָאִים עַל הַנָּשִׁים. قِوَامَةٌ אַחְרָיוּת, אַפּוֹטְרוֹפְּסוּת. قَوِيمٌ יָשָׁר, מְתֻקָּן, נֶאֱמָן, צַדִּיק, נָכוֹן, נְכוֹחָה, טוֹב. قِيَامٌ 1. קִימָה, עֲמִידָה. 2. הִתְרַעֲשׁוּת, (של מטוס, רכבת וכו׳), נְסִיעָה, תְּזוּזָה. 3. קִיּוּם, הִמָּצְאוּת, הֱיוֹת קַיָּם. 4. נְטִילַת אַחְרָיוּת, הִתְחַיְּבוּת, דְּאָגָה לְ. 5. بِـ בִּצּוּעַ. قِيَامٌ! עֲמֹד! (בבוא המורה, בבוא וכו׳). الْقِيَامُ بِمَسْؤُولِيَّتِهِ בִּצּוּעַ אַחְרָיוּתוֹ. إلَى قِيَامِ السَّاعَةِ עַד יוֹם תְּחִיַּת הַמֵּתִים, לָנֶצַח.

قِيَامَةٌ 1. תחיית המתים. 2. התקוממות, מהפכה. 3. אפוקליפסה, השמדה. عِيدُ القِيَامَةِ פסחא (נוצרים). كَنِيسَةُ القِيَامَةِ כנסיית הקבר (בירושלים). قَامَتْ قِيَامَتُهُ נקשר ונרעש, הרעיש עולמות. يَوْمُ القِيَامَةِ יום תחיית המתים, אפוקליפסה. القَيُّومُ הנצחי, אלוהים (מכינויי האל בקוראן). مَقَامٌ ج مَقَامَاتٌ 1. קבר קדוש, מקום. 2. מצב, וחשיבות. 3. מעמד, מעלה, עמדה (ראשונה), דרגה (מוזיקה), מקום של כבוד. فِي المَقَامِ الأَوَّلِ ראשית כל. فِي هَذَا المَقَامِ בהזדמנות (הנוכחית) זו. إِنَّهُ فِي مَقَامِ وَالِدِي הוא כמו אבי. لِكُلِّ مَقَامٍ مَقَالٌ (מ׳) לכל זמן ועת לכל חפץ. مَقَامَةٌ ج مَقَامَاتٌ 1. מקאמה, חיבור ספרותי מיוחד. 2. ישיבה, פגישה, אספה. تَقْوِيمٌ ج تَقَاوِيمُ 1. יישור, תיקון מעוות, יישור הדורים, ארגון מחדש. 2. הערכה, הרכבה. 3. הערכה, הערכה, אומדן. 4. לוח שנה, חכמת העיבור, ספר השנה. تَقْوِيمُ البُلْدَانِ גאוגרפיה ר׳ جُغْرَافِيَا. التَّقْوِيمُ الجِرِيجُورِيُّ، التَّقْوِيمُ المِيلَادِيُّ הלוח הגרגוריאני (לוח השנה הנהוג ברוב הארצות). تَقْوِيمٌ زَمَنِيٌّ כרונולוגיה. التَّقْوِيمُ العِبْرِيُّ לוח השנה העברי, חכמת העיבור. التَّقْوِيمُ الهِجْرِيُّ לוח השנה ההג'רית (המוסלמית). تَقْوِيمُ المَوْجُودَاتِ מלאי, אינוונטר ר׳ جَرْد. مُقَاوَمَةٌ 1. התנגדות, היאבקות, תנועת מאבק, מרי, עמידה כנגד. 2. מאבק מזוין. مُقَاوَمَةٌ جَوِّيَّةٌ הגנה אנטי-אווירית. مُقَاوَمَةٌ سِرِّيَّةٌ מחתרת. مُقَاوَمَةٌ سَلْبِيَّةٌ התנגדות פסיבית. دُونَ مُقَاوَمَةٍ ללא התנגדות. إِقَامَةٌ 1. הקמה, העמדה, הצבה, כונן, קיום. 2. מגורים, שהייה (במקום). 3. קיום, עריכה, אשפוז. إِقَامَةٌ جَبْرِيَّةٌ מעצר בית. إِقَامَةُ شَعَائِرَ دِينِيَّةٍ קיום מצוות דת. إِقَامَةُ العَدْلِ קיום הצדק. إِقَامَةُ عَلَاقَاتٍ دِبْلُومَاسِيَّةٍ כינון יחסים דיפלומטיים. مَحَلُّ الإِقَامَةِ מקום מגורים, מעון קבוע. إِسْتِقَامَةٌ 1. יושר, כנות, נכונות, אמיתיות, תום, הגינות. 2. ישירות. قَائِمٌ ج قُوَّامٌ 1. קם, מציב. 2. נצב, עומד, זקוף, ישיר, תקף. 3. عَلَى אחראי, ממונה על. 4. מתמיד, מתמשך. 5. עצמאי, קיים בפני עצמו. قَائِمٌ بِالأَعْمَالِ ממלא מקום, ממונה בפועל. قَائِمٌ بِذَاتِهِ (بِنَفْسِهِ) קיים בפני עצמו, עצמאי. زَاوِيَةٌ قَائِمَةٌ זווית ישרה. وَزْنٌ قَائِمٌ משקל ברוטו. قَائِمَقَام 1. ממלא מקום. 2. ממונה על מחוז. 3. (מ׳) אלוף משנה, קולונל (בצבא). قَائِمَقَامِيَّةٌ משרד הממונה על המחוז. قَائِمَةٌ ج قَوَائِمُ 1. רשימה, לוח, קטלוג, טבלה. 2. רגל (של שולחן וכו׳), גפה (של בעל חיים), כרע, משענת, קנה. 3. חשבון, שטר. 4. תפריט (במסעדה). قَائِمَةُ الطَّعَامِ תפריט. قَائِمَةُ المُرَشَّحِينَ רשימת המועמדים. مُقَوِّمٌ 1. מעריך, שמאי. 2. ج مُقَوِّمَاتٌ יסוד, גורם, אלמנט. مُقَوِّمَاتُ الحَيَاةِ אמצעי הקיום, יסודות החיים. المُقَوِّمَاتُ العُمْرَانِيَّةُ יסודות התרבות. مُقَاوِمٌ מתנגד, לוחם. مُقِيمٌ بِـ 1. תושב, (מ׳ ב־) שוהה ב־. 2. מתמיד, מתמשך. 3. מגורים, מיושב. 4. קבוע. 5. נציג דיפלומטי.

مُقَامٌ 1. שהייה. 2. מקום שהייה, מגורים. 3. מבנה, מצב, מוסד. مُسْتَقِيمٌ 1. ישר (קו), לא עקום. 2. נכון, תמים, צדיק. 3. נכון, תקין, חלק. 4. חלחולת, רקטום.

قَوِيَ ـَ 1. חזק, היה או נעשה רב כוח, גדל, התגבש. 2. عَلَى גבר על, התגבר, יכול ל־. قَوَّى II חיזק, אימץ, אישש, העצים, ביצר. قَاوَى III התנצח, התמודד עם, התחרה בחוזק. أَقْوَى IV 1. התרושש. 2. התרוקן (מקום). تَقَوَّى V. إِسْتَقْوَى X התחזק, שאב כוח, התעצם, התגבר. قُوَّةٌ קווצה, גדיל. قُوًى. قُوَاةٌ רצף. قُوَّةٌ ج قُوَّاتٌ وَقُوًى כוח, עוצמה, חוזק, יכולת, עוז, גבורה, כושר, תוקף. 2. חזקה (במתמטיקה). 3. פלוגה. قُوَّاتُ الأَمْنِ כוחות הביטחון. قُوَّةُ الاحْتِمَالِ סבולת, כוח עמידה. قُوَّةُ الاسْتِمْرَارِيَّةِ אינרציה (בפיזיקה), כוח ההתמדה. قُوَّةُ إِرَادَةٍ כוח רצון. قُوَّةُ حِصَانٍ כוח סוס (בפיזיקה). قُوَّةٌ دِفَاعِيَّةٌ כוח מגן. القُوَّةُ الشِّرَائِيَّةُ כוח הקנייה. قُوَّةٌ عَاقِلَةٌ יכולת (כוח) תבונה. قُوَّةٌ قَاهِرَةٌ ר׳ (قهر). قُوَّةٌ مَرْكَزِيَّةٌ جَاذِبَةٌ כוח צנטריפטלי (המושך אל המרכז). قُوَّةٌ مَرْكَزِيَّةٌ طَارِدَةٌ כוח צנטריפוגלי (הדוחה מן המרכז). قُوَّةٌ مَعْنَوِيَّةٌ מורל, כוח עמידה נפשי. قُوَّةٌ نِظَامِيَّةٌ כוח (צבאי) סדיר. أَلْعَابُ القُوَى אתלטיקה. قَوِيٌّ ج أَقْوِيَاءُ 1. חזק, רב כוח, אמיץ, בעל יכולת. 2. תקיף, קשה, קשוח. قَوِيُّ الشَّخْصِيَّةِ חזק אופי, בעל אופי. تَقْوِيَةٌ חיזוק, אימוץ, הגברה, מתן תוקף. تَقَاوٍ، تَقَاوِي (ي) זרעים. إِقْوَاءٌ 1. [illegible]. 2. חריזה פגומה לא נכונה (בשירה). مُقْوٍ (ي) 1. מגביר וקול. 2. ج مُقَوِّيَاتٌ מעודד, סם מחזק, תרופה נגד חולשה. مُقَوًّى מחוזק. وَرَقٌ مُقَوًّى קרטון, ניירת.

(قيأ) قَاءَ ـِ تَقَيَّأَ V הקיא, פלט. قَيَّأَ II גרם ל־ להקיא. قَيْءٌ، قُيَاءٌ קיא, הקאה. مُقَيِّئٌ גורם להקאה.

قِيثَارٌ، قِيثَارَةٌ O 1. גיטרה. 2. קתרוס.

(قيح) قَاحَ ـِ تَقَيَّحَ V התמגל, נמלא מוגלה. قَيْحٌ מוגלה (של פצע). مُتَقَيِّحٌ ממוגל.

قَيَّدَ II 1. כבל, קשר, אסר בכבלים, כפת. 2. רשם, הכניס לרשימה, כתב הערה על הכתב. 3. סייג, הגביל, צמצם. قَيَّدَ عَلَى حِسَابِهِ חייב את חשבונו. قَيَّدَ لِحِسَابِهِ רשם לזכותו, זיכה את חשבונו. تَقَيَّدَ V 1. נכבל, נקשר. 2. נרשם, הערה על הכתב. 3. סויג, הוגבל, הצטמצם. قَيْدٌ ج قُيُودٌ 1. כבל. 2. אזיקים, שלשלאות. 3. ج قُيُودَاتٌ רישום. 4. סייג, הגבלה. قَيْدُ الأَسْنَانِ חניכיים, בשר השיניים. قَيْدُ الأَنْسَابِ אילן יוחסין, גנאלוגיה. بِلَا قَيْدٍ وَلَا شَرْطٍ בלא תנאים, בצורה מוחלטת. هُوَ عَلَى قَيْدِ الحَيَاةِ עודנו חי, חי וקיים. عَلَى قَيْدِ شَعْرَةٍ כמרחק של שערה, קרוב מאוד. عَلَى قَيْدِ البَصَرِ במרחק הראייה, קרוב. قَيْدَ כשיעור ל־, כשלב של. قَيْدُ البَحْثِ בדיון. لَمْ يَحِدْ قَيْدَ أَنْمُلَةٍ (شَعْرَةٍ) לא סטה כמלוא

נוקח. قَيْدِيٌّ של רִשּׁוּם. رُسُومٌ قَيْدِيَّةٌ דמי הַרְשָׁמָה. تَقْيِيدٌ ج تَقْيِيدَاتٌ 1. רִשּׁוּם, הַרְשָׁמָה, הַזְמָנָה (מקום, כרטיסים וכו'). 2. הַגְבָּלָה, צִמְצוּם, סִיּוּג. 3. כְּבִילָה, קְשִׁירָה, כְּפִיתָה. تَقْيِيدُ الصَّلَاحِيَّاتِ הַגְבָּלַת הַסַּמְכֻיּוֹת. تَقْيِيدُ النَّسْلِ הַגְבָּלַת הַיְלוּדָה, תִּכְנוּן הַמִּשְׁפָּחָה. تَقَيُّدٌ ج تَقَيُّدَاتٌ 1. מְחֻיָּבוּת, סִיָּג. 2. הַקְפָּדָה. التَّقَيُّدُ بِالنِّظَامِ הַקְפָּדָה עַל קִיּוּם הַסֵּדֶר. مُقَيَّدٌ 1. כָּבוּל, קָשׁוּר, כָּפוּת. 2. מֻגְבָּל, מְסֻיָּג. 3. רָשׁוּם, מֻזְמָן (מקום, כרטיס וכו'). غَيْرُ مُقَيَّدٍ אינו מֻגְבָּל.

قَيْرٌ II זֶפֶת, מִשְׁחָה בְּזֶפֶת. قَارٌ. قِيرٌ זֶפֶת.

قِيرَاطٌ G ע' (قرط).

(قيس) قَاسَ ـِ 1. מָדַד, לָקַח מִדָּה. 2. כִּיֵּל. 3. بِـ שָׁקַל, הֶעֱרִיךְ לְפִי. 4. عَلَى הִשְׁוָה לְפִי, גָּזַר לְפִי. وَقِسْ عَلَيْهِ וְגוֹ' וְכוּ', מִקּוֹא עֲשֵׂה לְפִי. قَيَّسَ II מָדַד. قَايَسَ III بَيْنَ הִשְׁוָה בֵּין, הִקִּישׁ, גָּזַר גְּזֵרָה שָׁוָה מִן. قِيَاسٌ ج أَقْيِسَةٌ 1. מִדַּת, מְדִידָה, מִסְפָּר, שִׁעוּר. 2. הַשְׁוָאָה, אֲנָלוֹגְיָה, הֶקֵּשׁ, גְּזֵרָה שָׁוָה (בהלכה האסלאמית והיהודית), יַחַס, קְנֵה מִדָּה. 3. כִּיּוּל, קָלִיבְּרַצְיָה. 4. סִילוֹגִיזְם, הֶקֵּשׁ. 5. שִׂיקּוּל הַדַּעַת, הַעֲרָכָה, שִׁפּוּט, שִׁקּוּל דַּעַת. 6. כְּלָל, תַּאֲוּנִים. 7. שְׁקִילָה. 8 תֶּקֶן, סְטַנְדַּרְט. أَخَذَ قِيَاسَهُ מָדַד אוֹתוֹ. بِالْقِيَاسِ إِلَى. قِيَاسًا عَلَى בְּהַשְׁוָאָה לְ-. بِغَيْرِ قِيَاسٍ (שלא כדין) הֵעֲדֵר. عَلَى الْقِيَاسِ 1. בְּהַשְׁוָאָה לְ-. 2. לְפִי הַכְּלָל, לְפִי הַמִּדָּה שֶׁל-. شَرِيطُ الْقِيَاسِ סֶרֶט מִדָּה, סַרְגֵּל. قِيَاسِيٌّ 1. אֲנָלוֹגִי, הֶקֵּשִׁי. 2. לְפִי הַכְּלָל. 3. תִּקְנִי, לְפִי שִׁקּוּל דַּעַת. 4. סְטַנְדַּרְטִי. رَقْمٌ قِيَاسِيٌّ שִׂיא (בספורט), רֵקוֹרְד. ضَرَبَ رَقْمًا قِيَاسِيًّا שָׁבַר אֶת הַשִּׂיא. قَيَّاسٌ מוֹדֵד, מַמְחֶה לִמְדִידוֹת. مِقْيَاسٌ ج مَقَايِيسُ 1. מַד, מְדִידָה. 2. קְנֵה מִדָּה, שִׁעוּר, יַחַס, אַמַּת מִדָּה, אֶבֶן בֹּחַן, קְרִיטֶרְיוֹן. 3. מוֹנֶה, מַד, מוֹדֵד, שָׁעוֹן (למדידות חשמל, מים וכו'). مِقْيَاسُ الِارْتِفَاعِ מַד גֹּבַהּ, מַד רוּם. مِقْيَاسُ التَّيَّارِ מַד זֶרֶם, אַמְפֶּרְמֶטֶר. مِقْيَاسُ الْحَرَارَةِ מַדְחוֹם. مِقْيَاسُ الزَّلَازِلِ מַד רַעַשׁ, סֵיסְמוֹגְרָף. مِقْيَاسُ الزَّوَايَا מַד זָוִית ע' (نقل) مِنْقَلَةٌ. مِقْيَاسُ السُّرْعَةِ מַד מְהִירוּת ע' (عدّ) عَدَّادٌ. مِقْيَاسُ الْمُلُوحَةِ מַד מְלִיחוּת. مِقْيَاسُ مَنْسُوبِ الْمَاءِ מַד מִפְלַס מַיִם. مِقْيَاسُ النِّيلِ נִילוֹמֶטֶר. مَقَايِيسُ اخْتِبَارِ الْمُرَشَّحِينَ אַמּוֹת מִדָּה (קְרִיטֶרְיוֹנִים) לִבְחִירַת הַמֻּעֲמָדִים. مَقَاسٌ ج مَقَاسَاتٌ מְדִידָה. مُقَايَسَةٌ 1. מְדִידָה. 2. אֲנָלוֹגְיָה, הַשְׁוָאָה. 3. הַעֲרָכָה. 4. הֶקֵּשׁ. 5. פְּרוֹפוֹרְצְיָה, שִׁעוּר, עֲמִית, הַקְבָּלָה (של סגנות, שלאורך וכו'), יַחַס. 6. מִפְרָט, פֵּרוּט.

قِيشَانِي ע' قَاشَانِي.

قَيْصَانَةٌ דג הַיָּרֵחַ (moonfish)

قَيْصَرٌ 1 ج قَيَاصِرَةٌ קֵיסָר. قَيْصَرِيٌّ קֵיסָרִי, צָארִי, אִימְפֶּרְיָאלִי. عَمَلِيَّةٌ قَيْصَرِيَّةٌ נִתּוּחַ קֵיסָרִי (בלידה). قَيْصَرِيَّةٌ 1. קֵיסָרוּת, מַלְכוּת, אִימְפֶּרְיָאלִיּוּת. 2. הָעִיר קֵיסָרְיָה (בישראל).

(قيض) قَاضَ ـِ נִסְדַּק, הִתְבַּקַּע, נִקְרַע. قَيَّضَ II لِـ הוֹעִיד (אלוהים) לְ-, זִמֵּן. قَيَّضَ اللّٰهُ لَهُمْ حَاكِمًا عَادِلًا הוֹעִיד לָהֶם אֱלֹהִים שַׁלִּיט יָשָׁר וְצוֹדֵק. قَايَضَ III הֶחֱלִיף סְחוֹרָה בִּסְחוֹרָה עִם, עָסַק בְּסַחַר חֲלִיפִין עִם. تَقَايَضَ VI. إِنْقَاضَ VII הִתְמוֹטֵט, נֶהֱרַס (בניין וכו'). قِيَاضٌ חֲלִיפִין, בַּרְטֶר. مُقَايَضَةٌ סַחַר חֲלִיפִין, בַּרְטֶר.

(قيظ) قَاظَ ـِ 1. לָהַט (מזג אוויר). 2. קִיֵּץ, שָׁהָה בְּעוֹנַת הַקַּיִץ. قَيْظٌ חֹם חָזָק בַּקַּיִץ, לַהַט הַחֹם, חֹם עַז. مَقِيظٌ קַיְטָנָה, מְעוֹן קַיִץ. قَائِظٌ לוֹהֵט, יוֹקֵד.

قِيَافَةٌ 1. הִדּוּר, הוֹפָעָה אֶלֶגַנְטִית. 2. לְבוּשׁ, אָפְנָה.

قَيْقَبٌ אֶדֶר (עץ), סִיקָל ע' إِسْفَنْدَان.

(قيل) قَالَ ـِ قَيَّلَ II נָח מְנוּחַת צָהֳרַיִם, עָשָׂה סִיאֶסְטָה. أَقَالَ IV 1. פִּטֵּר, סִלֵּק (ממשרה), שִׁחְרֵר. 2. בִּטֵּל, הֵפֵר. 3. מָחַל. 4 עָזַר. أَقَالَ اللّٰهُ عَثْرَتَهُ מָחַל לוֹ אֱלֹהִים אֶת מְעִידָתוֹ (טעותו). أَقَالَهُ مِنْ عَثْرَتِهِ עָזַר לוֹ לָקוּם אַחֲרֵי מְעִידָתוֹ. إِسْتَقَالَ X 1. مِنْ הִתְפַּטֵּר מִן, בִּקֵּשׁ לְהִשְׁתַּחְרֵר (מתפקיד). 2. בִּקֵּשׁ לְבַטֵּל עִסְקָה. قَيْلٌ ج أَقْيَالٌ מַנְהִיג, נָסִיךְ. قَيْلُولَةٌ מְנוּחַת צָהֳרַיִם, סִיאֶסְטָה. مَقِيلٌ 1. מְנוּחַת צָהֳרַיִם. 2. בֵּית מַרְגּוֹעַ. إِقَالَةٌ 1. פִּטּוּר, פִּטּוּרִין, שִׁחְרוּר מִתַּפְקִיד. 2. בִּטּוּל, הֲפָרָה. إِسْتِقَالَةٌ הִתְפַּטְּרוּת, בַּקָּשַׁת שִׁחְרוּר מִתַּפְקִיד. مُسْتَقِيلٌ מִתְפַּטֵּר.

قَيَّمَ II אָמַד, הֶעֱרִיךְ ע' قَوَّمَ. تَقْيِيمٌ הַעֲרָכָה, אִמְדָּן, שׁוּמָה ע' (قوم).

قَيْنٌ ج قُيُونٌ נַפָּח. قَيْنَةٌ ج قَيْنَاتٌ وقِيَانٌ 1. שִׁפְחָה, אָמָה. 2. זַמֶּרֶת. 3. חַזָּנִית.

ك כ 1. האות העשרים ושתיים באלף בית הערבי, שמה: كَــاف כאף, והיא אות חוככת, סותמת. 2. קיצור של كَانُونُ: ك ١ كَانُونُ الأَوَّلُ דצמבר. ك ٢ كَانُونُ الثَّانِي ינואר. 3. ك. م (كم) ק"מ, קילומטר.

كَ 1. מילית דמיון של כ-, כמו, כפי ש-, דומה ל-, כביכול, כאילו, כגון: زَيْدٌ كَالأَسَدِ זייד כמו אריה. رَجُلٌ كَهٰذَا איש כזה. أَنَا كَإِنْسَانٍ אני כאדם ... عَامِلْهُ كَصَدِيقٍ התייחס אליו כידיד. تَصَرَّفْ كَمَا يَجِبُ פעל כפי שצריך. 2. מילית לשם הדגשה: لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ כי אין כמוהו דבר. 3. כמו מילת סיבה, כגון: إِحْفَظْ نَفْسَكَ לשמור את עצמך. 4. מילית לשם פנייה בכינוי רומז, כגון: ذَاكَ הוא, تِلْكَ היא. 5. מילית לשם פנייה לנוכח בסמוך, כגון: إِيَّاكَ היזהר לך, רואה אותך. رَأَيْتُكَ ראיתי אותך. كَأَنَّ מילית הדמיון إِنَّ בתוספת של כ- דימוי, כגון: كَأَنَّ سَالِمًا أَسَدٌ כאילו סאלם אריה. 2. ספק, כגון: كَأَنِّي بِهِ يُغَادِرُ الْمُجْتَمَعَ נדמה לי שהוא מתרחק מן החברה. كَأَنَّكَ فَاهِمٌ كَلَامِي כאילו אתה מבין את דבריי. 3. כאילו: كَأَنَّ شَيْئًا لَمْ يَكُنْ כאילו לא היה כלום ... لَوْ كَانَ الثَّلْجُ نَازِلًا כאילו השלג יורד ... كَأَنَّ מילית בתפקיד של كَانَ אם ... إِنَّ כגון: كَأَنَّ زَيْدٌ قَائِمٌ כאילו זייד עומד. كَأَنَّمَا 1. ... את פעולתה של إِنَّ כגון: كَأَنَّمَا الأَسَدُ عَلَيَّ כאילו האריה הוא עליי. 2. המלית באה לפני פועל בעבר, כגון: كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ כי כאילו הם מובלים אל המוות. كَذَا 1. כך, ככה, כזה. 2. כך וכך ... כך נאמר. كَذَا وَكَذَا כך וכך. كَذٰلِكَ 1. כמו כן, יתר על כן, כמו אותו, גם כן. 2. כך, כה. 3. כמו כן ... وَهُوَ كَذٰلِكَ 1. ... 2. ... كَمَا כמו כן, כך גם, וכן, כשם ש-. كَمَا أَنَّ וכן גם, כשם ש-. كَمَا هُوَ כפי שהוא, כמות שהוא, בלי שינוי. كَمَا لَوْ كَانَ نَائِمًا כאילו הוא היה ישן.

كَئِبَ - עצב, דאב, נדכא, היה מדוכדך, הצטער. أَكْأَبَ IV העציב, הדאיב, צער, דכדך. إِكْتَأَبَ VIII ـِ 1. נעצב, הצטער. 2. קודר, היה עצוב, האפיל. كَأْبٌ كَآبَةٌ 1. דאבה, צער, דאבון לב, יגון, עצב, דכדוך. 2. מראה עצוב, קדרות, דיכאון, מועקה, דיפרסיה. إِكْتِئَابٌ דיכאון, דיפרסיה. كَئِبٌ كَئِيبٌ مُكْتَئِبٌ מדוכא, מדוכדך, עצוב, דואב, עכור נפשות, קודר. وَضْعٌ كَئِيبٌ מצב עגום. أُغْنِيَةٌ كَئِيبَةٌ שיר עצוב.

كَابِل F ר׳ كَبْل.

كَابِين، كَابِينَة F ج كَبَائِنُ 1. קבינה, תא. 2. ביתן.

كَاتِدْرَائِيَّة G 1. קתדרלה, כנסייה ראשית. 2. ... 3. כס הבישוף.

كَاتُو F עוגה.

كَاتُود G קתודה, אלקטרודה שלילית (בחשמל).

كَاثُولِيكِيَّة G 1. הכנסייה הקתולית. 2. קתוליות. كَاثُولِيكِيٌّ 1. קתולי. 2. שייך לכנסייה הקתולית ברומא.

كَادَ - 1. כמעט, היה עומד, היה קרוב. 2. התעתד. كَيْدٌ עצב, צער, מצוקה. عَقَبَةٌ كَأْدَاءُ מכשול שקשה להתגבר עליו, משימה קשה.

كَادِرٌ F ج كَوَادِرُ 1. סגל, צוות, חבר מקצועי. 2. מסגר ר׳ (ملك) مِلَاك.

كَار F ج كَارَاتٌ מקצוע, עבודה, מלאכה. إِبْنُ كَارٍ מקצוען, אומן, בעל מלאכה.

كَارُو، عَرَبَةٌ كَارُو It. ר׳ עגלת משא.

كَارْت F ج كُرُوت ר׳ 1. כרטיס. 2. כרטיס ביקור.

كَارْتُون F ج كَرَاتِينُ 1. קרטון. 2. ج كَرَاتِينُ وَكَارْتُونَاتٌ קרטון מקופל.

كَارِيبَال It ج كَرَابِلَةٌ קרביל (סוס).

كَارِيكَاتُور It. קריקטורה. كَارِيكَاتُورِيٌّ קריקטוריסט.

كَازِينُو It ج كَازِينُوهَاتٌ קזינו, מועדון השחקים.

كَأْسٌ ر ج كُؤُوسٌ، كَأْسَاتٌ ج كَاسَاتٌ כוס, סֵפֶל, גביע. كَأْسُ الدَّوْلَةِ גביע המדינה. كَأْسُ الزَّهْرَةِ גביע הפרח. كَأْسُ الْمَنُونِ כוס התרעלה, מוות.

كَاسَاتَا It. קסטה, גלידה בתוך ביסקוויט.

كَاسِيت F ج كَاسِيتَات קסטה, קסטה.

كَاشِي P ר׳ אריח, קרמיקה.

كَاغِد P ج كَوَاغِدُ 1. נייר. 2. גליון נייר.

كَاف שם האות ك בערבית.

كَافُورٌ Lat. קמפור (עץ ושרף הצמח).

كَافِيتِرْيَا It. קפטריה, קיוסק, בית קפה.

(كاكا) كَاكَا عَلَى התאושש, התגבר ... ל-.

كَاكَاوٌ Ma. 1. קקאו (עץ ...). 2. אבקת קקאו.

كَالُون، كِيلُون G ج كَوَالِينُ מנעול (של ...). كَوَالِينِي מנעולן, מסגר מנעולים.

كَامِخٌ ج كَوَامِخُ 1. ציר ... 2. חמוצים, כבושים ר׳ (خلل) مُخَلَّل.

كَامِيرَا G ج كَامِيرَات מצלמה.

كَانْتُو، سُوقُ الْكَانْتُو It ר׳ שוק הפשפשים.

كَانْغَاه F ר׳ ... רקמה, ...

كَاوْتْشُوك It 1. גומי. 2. צמיג.

كَاوُولِين Ch. קאולין, חרסית ר׳ (فخر) فَخَّار.

كَبَّ - 1. ... 2. ... על פניו. 3. הפיל, השליך. كَبَّ عَلَى وَجْهِهِ 1. הפיל ארצה. 2. ... על פניו. كَبَّبَ II 1. ... 2. עשה כדור (בבשר).

أَكَبَّ IV 1. השפיל עיניו. 2. השליך, שפך. 3. عَلَى התמסר ל־, התעמק ב־, שקד על־, התמיד ב־. أَكَبَّ عَلَى وَجْهِهِ התהפך על פניו. إِنْكَبَّ VII נשפך. 2. عَلَى התמסר בהתלהבות, הקדיש עצמו ל־, שקד על־. إِنْكَبَّ عَلَى وَجْهِهِ התהפך, מעד ונפל על פניו. إِنْكَبَّ عَلَى قَدَمَيْ فُلَانٍ השליך עצמו לרגלי פלוני, השתטח לפני פלוני בתחנונים. إِنْكَبَّ عَلَى دُرُوسِهِ שקד על לימודיו. كَبٌّ 1. שפיכה, השלכה. 2. נפילה. كُبَّةٌ ج كُبَبٌ 1. פקעת, סליל (של חוטים). 2 כדור. 3. כובה (מאכל מזרחי). كَبَابٌ קבב, שיפודי בשר צלוי. كُبَّايَةٌ ج كُبَّايَاتٌ כוס. كُبَيْبَةٌ כדורי בשר מבושלים. مِكَبٌّ ج مَكَابُّ כדור חוטים, סליל. مِكَبَّةٌ כיסוי קש לאוכל. إِنْكِبَابٌ عَلَى התמסרות ל־, שקידה על־. مُنْكَبٌّ عَلَى שוקד על־, מתמסר ל־, שקוע ראשו ורובו ב־.

كَبَارِيه F קברט, בית קפה המגיש תכניות בידור.

كَبَتَ ـِ 1. דיכא (יצר), כבש (כעס), הבליג, התאפק. 2. השים ידו על־, הדחיק, ניצח (אויב). كَبَتَ أَنْفَاسَهُ 1. עצר את נשימתו. 2. חנק אותו. كَبْتٌ שעבוד, דיכוי היצר, כבוש, הבלגה, הדחקה, דחיקה. كَبْتٌ جِنْسِيٌّ הדחקה מינית, דיכוי היצר המיני. مَكْبُوتٌ עצור, כבוש, דחוק. مَكْبُوتُ الْعَوَاطِفِ מאופק רגשית, עצור רגשות.

كَبُّوتٌ F ج كَبَابِيتُ מעיל עליון.

كَبَحَ ـَ 1. ריסן, עצר, בלם. 2. דיכא (התקוממות וכו'). 3. סנדל (מכונית). كَبَحَ جِمَاحَهُ ע' جِمَاح. كَبْحٌ 1. ריסון, בלימה. 2. סנדול (מכונית). كَابِحٌ ج كَوَابِحُ סנדל (קנס) (מכשיר לנעילת גלגלו של רכב החונה במקום אסור). مِكْبَحٌ ج مَكَابِحُ

كُبَاحَةٌ ج كُبَاحَاتٌ בלם (של מכונית) ע' فَرْمَلَة.

كَبَدَ ـِ פגע בכבד. كَبِدَ ـَ התלונן מכאב בכבד. كَبَّدَ II 1. גרם אבדות. 2. הטיל עומס, הכביד. 3. התמקד (השמש באמצע השמים), הגיע לשיא. كَابَدَ III סבל, התייסר, התענה. تَكَبَّدَ V 1. סבל, התייסר, נשא משא. 2. התמקד. تَكَبَّدَ خَسَائِرَ فَادِحَةً סבל אבדות כבדות. تَكَبَّدَتِ الشَّمْسُ السَّمَاءَ השמש התמקמה באמצע השמים. كَبِدٌ ז' ונ' 1. כבד. 2. מוקד, אמצע, מרכז. 3. זנית. كَبِدُ السَّمَاءِ זנית, אמצע השמים. أَوْلَادُنَا أَكْبَادُنَا בנינו מחמל נפשנו. تَلَيُّفُ الْكَبِدِ שחמת הכבד (רפואה). سُودُ الْأَكْبَادِ שונאים (צרים וקטנים), אויבים. كُبَادٌ ע' أُتْرُجّ. مُكَابَدَةٌ סבל, עינוי, ייסורים. مُكَابَدَةُ الْجُوعِ סבל הרעב. مُكَابَدَةُ مَشَاقِّ السَّفَرِ תלאות הנסיעה.

كَبَرَ ـُ بِـ עבר את־ בגיל. كَبُرَ ـُ 1. גדל, גבר. 2. התעצם, נעשה חשוב. 3. החמיר. كَبُرَ قَدْرُهُ רם ערכו, עלתה חשיבותו. كَبِرَ ـَ בא בימים, הזדקן. كَبَّرَ II 1. הגדיל, ניפח. 2. גידל, רומם, שיבח. 3. הגדיל, הרחיב. 4. אמר اللهُ أَكْبَرُ. كَابَرَ III 1. התנשא על־, התיהר. 2. התעקש, עמד בתוקף (אף שאינו צודק). أَكْبَرَ IV גידל, רומם, החשיב. تَكَبَّرَ V. تَكَابَرَ VI התנשא, הרים אף, התיהר. إِسْتَكْبَرَ X 1. חשב את־ לגדול. 2. عَلَى התנשא על־, התיהר. كِبْرٌ 1. גדלות. 2. יהירות, גאוה. 3. כ' חטא גדול. كُبْرٌ גדולה, כבוד, רום, חשיבות. كِبَرٌ 1. גודל, רוחב. 2. גדולה, פאר. 3. זקנה. عَلَى كِبَرٍ לעת זקנה. كَبِيرٌ ج كِبَارٌ وَكُبَرَاءُ 1. גדול, עצום, כביר, רחב. 2. בכיר, חשוב. 3. גדול שנים, לא צעיר. كَبِيرُ الْأَطِبَّاءِ הרופא הראשי. كَبِيرُ الْأُمَنَاءِ החצרן הראשי. كَبِيرُ السِّنِّ מבוגר, בא בימים. كَبِيرُ الْقُضَاةِ בכיר השופטים. كُبَرَاءُ الْبَلَدِ גדולי העיר (המדינה), נכבדי העיר. كِبَارُ الضُّبَّاطِ הקצינים הבכירים. يَعْلَمُ كُلَّ صَغِيرَةٍ وَكَبِيرَةٍ יודע הכל - גדולה וקטנה. كَبِيرَةٌ ج كَبَائِرُ חטא גדול (רצח וניאוף למשל). كُبْرٌ עליון (גאוה). كِبْرِيَاءُ נ' התנשאות, יהירות, גובה אף. أَكْبَرُ ج أَكَابِرُ נ' كُبْرَى ج كُبْرَيَاتٌ גדול יותר, בכיר יותר. أَكْبَرُ سِنًّا مِنْهُ גדול ממנו בשנים, מבוגר ממנו. الدُّوَلُ الْكُبْرَى מעצמות תבל, המעצמות הגדולות. اللهُ أَكْبَرُ אלוהים הוא הגדול. الْمُفْتِي الْأَكْبَرُ המופתי הגדול. أَكَابِرُ الْقَوْمِ גדולי העם וראשיו. إِبْنُ أَكَابِرَ בן טובים, בן אבות. تَكْبِيرٌ 1. הגדלה, הרחבה, הוספה, הגברה. 2. העצמה, הגזמה. 3. שבח, תהילה. 4. אמירת اللهُ أَكْبَرُ. مُكَابَرَةٌ 1. התנשאות, יהירות. 2. התעקשות. 3. חשיבות עצמית, פומפוזיות. إِكْبَارٌ הערצה, מתן כבוד, הוקרה. تَكَبُّرٌ יהירות, התנשאות, גובה אף. مُكَبِّرٌ 1. מגדיל, מרחיב. 2. מגביר קול. مُكَبِّرُ صَوْتٍ רמקול. عَدَسَةٌ مُكَبِّرَةٌ זכוכית מגדלת. جَبَلُ الْمُكَبِّرِ הר הצופים (ירושלים). مُكَبَّرٌ מוגדל, מורחב. صُورَةٌ مُكَبَّرَةٌ תמונה מוגדלת. بِصُورَةٍ مُكَبَّرَةٍ 1. באופן מורחב. 2. בצורה מוגדלת. مُكَابِرٌ 1. יהיר, מתנשא, גבה אף. 2. עקשן. مُتَكَبِّرٌ יהיר, גבה לבב.

كَبَرٌ צלף, פרח הצלפים. كِبْرِيتٌ 1. גפרית. 2. גפרור. كِبْرِيتَةٌ גפרור ע' (ثِقَاب) ثِقَاب. عُلْبَةُ كِبْرِيتٍ קופסת גפרורים. كِبْرِيتِيٌّ גפריתי. حَمَّامٌ كِبْرِيتِيٌّ מרחץ גפריתי. حَامِضُ الْكِبْرِيتِيكِ חומצה גפרתית. كِبْرِيتَاتٌ סולפט, גפרה (כימיה).

كُبْرِي، كُوبْرِي T ج كَبَارِي גשר ע' جِسْر.

كَبَسَ ـِ 1. כבש, לחץ, הידק. 2. פשט, התנפל על־. 3. שימר, התקין (ירקות וכו') כבוש, התקין חמוצים. 4. הפתיע, תקף, לכד בהפתעה. كَبَّسَ II 1. לחץ ומעך. 2. עיסה. 3. פיטם. كَبْسٌ 1. לחיצה, לחץ, הידוק, כיבוש, סחיטה. 2. תקיפה, פשיטה בהפתעה. كَبْسَةٌ התנפלות, תקיפה בהפתעה, פשיטה, פשע. كُبَّاسٌ 1. מכבש (לאריזת כותנה וכו'). 2. בוכנה. 3. עשתונות. مُوسَى كَبَّاسٌ אולר מתקפל. كَبِيسٌ 1. משומר (ירקות וכו'). 2. חמוצים. سَنَةٌ كَبِيسَةٌ שנה מעוברת. كَابُوسٌ ج كَوَابِيسُ 1. סיוט, חלום בלהות, בעתותי לילה. 2. מצוקה מבהילה (ומעיקה). مِكْبَسٌ ج مَكَابِسُ، مِكْبَاسٌ ج مَكَابِيسُ 1. מכבש. 2. בוכנה. مِكْبَسٌ رَحَوِيٌّ מכבש סיבובי. مِكْبَس

مَاتِنٌ מַכְבֵּשׁ הִידְרוֹלִי. تَكْبِيسٌ עִשּׁוּי, סִקּוּי. آلَةٌ كَابِسَةٌ מַדְחֵס. مَكْبُوسٌ 1. כָּבוּשׁ. 2. מְקֻשָּׁר. 3. ج مَكْبُوسَاتٌ מָזוֹן כָּבוּשׁ, כְּבוּשִׁים, חֲמוּצִים. كُبَّسٌ מָתִיךְ ע' (قبس) قَابِس.

كَبْسُولٌ، كَبْسُولَةٌ F ج كَبْسُولاَتٌ 1. כְּמוּסָה (תרופה), קַפְּסוּלָה. 2. הַלְקָס (פרי יבש בצורת קופסה ובה זרעים רבים). 3. לַחְיָר, לִקְצוֹת (בכבוד). 4 קַרְטוֹם.

كَبَشَ ـُ חָפַן מְלוֹא יָד. كَبْشٌ ج كِبَاشٌ وأَكْبَاشٌ 1. כֶּבֶשׂ זָכָר, אַיִל, תַּיִשׁ, עַתּוּד. 2. אֵיל בַּרְזֶל (כלי מלחמה קדום). 3. ج كُبُوشٌ צִמּוּד, מַסְמֵר. كَبْشُ التَّصَادُمِ פָּגוֹשׁ (של רכבת, רכב וכו'). كَبْشُ الْفِدَاءِ שָׂעִיר לַעֲזָאזֵל. كَبْشُ الْقَرَنْفُلِ צִפּוֹרֶן (צמח). كَبْشَةٌ ج كَبَشَاتٌ 1. מְלוֹא חֹפֶן. 2. קְצִיץ (של בשר), קְצִיצָה, זֵר, קֶרֶם. 3. מַשְׁמֶשֶׁת, מַרְגֵּד.

كَبْكَبَ 1. הָפַךְ, הִפִּיל לְעֵבֶר שֶׁנָּגַר. 2. אִסֵּף (גושים). 3. ק' הִשְׁלִיךְ לִתְהוֹם.

كَبَلَ ـِ كَبَّلَ II 1. אָסַר, כָּבַל בְּאֲזִקִּים. 2. עָצַר. كَابَلَ III דָּחָה חוֹב, הִשְׁהָה פֵּרָעוֹן. كَبْلٌ ج كُبُولٌ אֲזִקִּים, כֶּבֶל, שַׁלְשֶׁלֶת (ברזל). كَبْلٌ، كَابِلٌ ج كَابِلاَتٌ כֶּבֶל (של חשמל וכו').

كَبُنَ ـُ כָּפַף (בגד), קִפֵּל, חִבֵּר ע' خَبَنَ.

(كبو) كَبَا ـُ 1. מָעַד, נִכְשַׁל. 2. דָּעַךְ, כָּבָה (האש). 3. רָזָה, שָׁקַע. كَبَا بِهِ הִפִּיל אוֹתוֹ, הִכְשִׁיל. كَبْوَةٌ ج كَبَوَاتٌ מְעִידָה, הִתְקַלְּקְלוּת, כִּשָּׁלוֹן. لِكُلِّ جَوَادٍ كَبْوَةٌ פת' אֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵינוֹ נִכְשָׁל. نَهَضَ مِنْ كَبْوَتِهِ חָזַר מִמַּפַּלְתּוֹ. كَابٍ(ي) כָּבוּי, מְעֻמְעָם, דּוֹעֵךְ, חִוֵּר.

كَتَّ ـِ 1. בִּשֵּׁל בִּרְתִיחָה. 2. מָנָה. 3. לָחַשׁ.

كَتَالُوج G ج كَتَالُوجَاتٌ קָטָלוֹג.

كَتَبَ ـُ 1. כָּתַב, רָשַׁם, הֶעְתִּיק. 2. חִבֵּר, עָרַךְ. 3. חָבַר (שירה, וכו'). 4 لِـ צִוָּה (בירושה), שָׁטַר (מכתב וכו'), הוֹעִיד לְ'. 5. عَلَى חִיֵּב אֶת. كُتِبَ عَلَيْهِ נִגְזַר עָלָיו. كَتَبَ مِنْ رَأْسِهِ (כתב) מִכֹּחַ דִּמְיוֹנוֹ, "מִן רֹאשׁ עֵטוֹ". كَتَبَ الْكِتَابَ עָרַךְ חוּפָּה (נשואין). كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ ק' אַתֶּם נִצְטַוִּיתֶם לָצוּם כַּאֲשֶׁר צֻוּוּ אֵלֶּה אֲשֶׁר קְדָמוּכֶם. كَتَّبَ II 1. לִמֵּד לִכְתֹּב. 2. הִכְתִּיב. 3. סִדֵּר לְפִי גְּדוּדִים (צבא). كَاتَبَ III. تَكَاتَبَ VI הִתְכַּתֵּב עִם, הֶחֱלִיף מִכְתָּבִים. أَكْتَبَ IV הִכְתִּיב. إِكْتَتَبَ VIII لِـ 1. תָּרַם לְ', תָּמַךְ בְּ'. 2. חָתַם (על מניות, עיתון וכו'), נִרְשַׁם (לקורס, מנייה על' וכו'). 3. הֶעְתִּיק. إِسْتَكْتَبَ X 1. הִכְתִּיב, בִּקֵּשׁ מִ' לַחְתֹּם עַל מִשְׁהוּ לְ'. 2. בִּקֵּשׁ לִכְתֹּב. 3. הִכְתִּיב (מכתב וכו'). كِتَابٌ ج كُتُبٌ 1. סֵפֶר. 2. מִכְתָּב, אִגֶּרֶת. 3. כְּתַב קֹדֶשׁ. 4. כְּתֻבָּה, חוֹזֶה (נשואין). الْكِتَابُ סֵפֶר הַקֻּרְאָן. كِتَابُ الزَّوَاجِ כְּתֻבָּה. كِتَابُ الطَّلاَقِ סֵפֶר כְּרִיתוּת, גֵּט. كِتَابُ الاعْتِمَادِ 1. כְּתַב הַאֲמָנָה. 2. כְּתַב הַרְשָׁאָה. الْكِتَابُ الْمُقَدَّسُ הַתַּנַ"ךְ. أَهْلُ الْكِتَابِ אַנְשֵׁי הַסֵּפֶר (יהודים ונוצרים). دَارُ الْكُتُبِ 1. סִפְרִיָּה. 2. סִפְרִיָּה לְאֻמִּית. لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ע' أَجَلٌ. كُتُبِيٌّ מוֹכֵר סְפָרִים. كُتَّابٌ ج كَتَاتِيبُ כֻּתָּאבּ, חֶדֶר מֻסְלְמִי. كُتَيِّبٌ ج كُتَيِّبَاتٌ סִפְרוֹן, חוֹבֶרֶת. كِتَابَةٌ 1. כְּתִיבָה, אֻמָּנוּת הַכְּתִיבָה. 2. סִגְנוֹן כְּתִיבָה. 3. כְּתָב. 4. כְּתֹבֶת, כְּתַב חַרְטוֹם. 5. סוֹפְרוּת. 6. ج كِتَابَاتٌ כְּתִיבָה, מַאֲמָר. كِتَابَةٌ בִּכְתָב. كِتَابَةُ التَّارِيخِ הִיסְטוֹרְיוֹגְרַפְיָה. كِتَابَةُ الدَّوْلَةِ מַזְכִּירוּת הַמְּדִינָה. لُغَةُ الْكِتَابَةِ לָשׁוֹן (סִגְנוֹן) הַכְּתִיבָה. كِتَابِيٌّ 1. בִּכְתָב (בניגוד לבעל-פה). 2. אֶחָד מֵאַנְשֵׁי הַסֵּפֶר (יהודי או נוצרי). 3. סִפְרוּתִי. 4. מִשְׂרָדִי. أَشْغَالٌ كِتَابِيَّةٌ עֲבוֹדוֹת מִשְׂרָדִיּוֹת. أَغْلاَطٌ كِتَابِيَّةٌ שְׁגִיאוֹת דְּפוּס (כתיבה). مُوَظَّفٌ كِتَابِيٌّ פָּקִיד. كَتِيبَةٌ ج كَتَائِبُ גְּדוּד, יְחִידָה צְבָאִית, פְּלֻגָּה. كَتَائِبُ السَّلاَمِ כּוֹחוֹת הַשָּׁלוֹם. حِزْبُ الْكَتَائِبِ מִפְלֶגֶת הַפָּלַנְגוֹת (בלבנון). كَتَائِبِيٌّ אִישׁ הַפָּלַנְגוֹת. مَكْتَبٌ ج مَكَاتِبُ 1. מִשְׂרָד. 2. לִשְׁכָּה, חֲדַר עֲבוֹדָה. 3. בֵּית סֵפֶר יְסוֹדִי. 4. שֻׁלְחַן כְּתִיבָה, מַכְתֵּבָה. 5. סוֹכְנוּת. مَكْتَبُ أَخْبَارٍ (أَنْبَاءٍ) סוֹכְנוּת יְדִיעוֹת. مَكْتَبُ التَّحْرِيرِ חֲדַר עֲרִיכָה, מַעֲרֶכֶת. مَكْتَبُ السَّفَرِيَّاتِ סוֹכְנוּת נְסִיעוֹת. مَكْتَبُ الْوَزِيرِ לִשְׁכַּת הַשַּׂר. مَكْتَبِيٌّ מִשְׂרָדִי. أَعْمَالٌ مَكْتَبِيَّةٌ עֲבוֹדוֹת מִשְׂרָדִיּוֹת, פְּקִידוּת. مَكْتَبَةٌ ج مَكَاتِبُ وَمَكْتَبَاتٌ 1. סִפְרִיָּה. 2. בֵּית מִסְחָר לִסְפָרִים. الْمَكْتَبَةُ الْعَرَبِيَّةُ אוֹצַר הַסִּפְרוּת הָעֲרָבִית. مَكْتَبَةٌ عَامَّةٌ סִפְרִיָּה מַשְׁאִילָה צִבּוּרִית. مَكْتَبَةٌ وَطَنِيَّةٌ סִפְרִיָּה לְאֻמִּית. مُكَاتَبَةٌ הִתְכַּתְּבוּת, חֲלִיפַת מִכְתָּבִים. إِكْتِتَابٌ 1. (בתרומות וכו'). 2. רִשּׁוּם. 3. ج إِكْتِتَابَاتٌ הַתְרָמָה. 4. הַחְתָּמָה, מְנוּי (על עיתון וכו'). إِسْتِكْتَابٌ 1. הַתְרָמָה. 2. הַכְתָּבָה. آلَةٌ اسْتِكْتَابِيَّةٌ דִּיקְטָפוֹן. كَاتِبٌ ج كُتَّابٌ 1. סוֹפֵר, מְחַבֵּר, מַזְכִּיר. 2. ج كَتَبَةٌ פָּקִיד, לַבְלָר. كَاتِبُ الدَّوْلَةِ מַזְכִּיר הַמְּדִינָה. كَاتِبُ سِرٍّ מַזְכִּיר. كَاتِبٌ صُحُفِيٌّ סוֹפֵר פּוּבְּלִיצִיסְטִי. كَاتِبٌ قَصَصِيٌّ סוֹפֵר, מְסַפֵּר סִפּוּרִים. كَاتِبُ الْمَحْكَمَةِ רָשַׁם בֵּית הַמִּשְׁפָּט. رَئِيسُ الْكَتَبَةِ פָּקִיד רָאשִׁי. آلَةٌ كَاتِبَةٌ מְכוֹנַת כְּתִיבָה. مَكْتُوبٌ 1. כָּתוּב, רָשׁוּם. 2. ج مَكَاتِيبُ מִכְתָּב, אִגֶּרֶת. الْمَكْتُوبُ عَلَى الْجَبِينِ تَرَاهُ الْعُيُونُ ע' جَبِين. مُكَاتِبٌ כַּתָּב ע' (رسل) مُرَاسِل. مُكْتَتِبٌ 1. תּוֹרֵם. 2. מָנוּי, חוֹתֵם (על עיתון וכו').

كَتَفَ ـِ كَتَّفَ II 1. כָּפַת, קָשַׁר יָדָיו מֵאֲחוֹרָיו (גב). 2. שִׁלֵּב אֶת יָדָיו. تَكَتَّفَ V. إِسْتَكْتَفَ X הִתְכַּפֵּת, שִׁלֵּב אֶת יָדָיו. تَكَاتَفَ VI הָיָה שְׁכֶם, עָמַד כָּתֵף אֶל כָּתֵף עִם', עָזַר, תָּמַךְ בְּ', הָיָה שְׁכֶם אֶחָד עִם', הִתְלַכֵּד. كَتْفٌ، كَتِفٌ ج أَكْتَافٌ כָּתֵף, שֶׁכֶם. يَعْرِفُ مِنْ أَيْنَ تُؤْكَلُ الْكَتِفُ פת' בְּקִיא בַּהֲוָיוֹת הָעוֹלָם, "יוֹדֵעַ לְהִסְתַּדֵּר", "מִסְתַּדֵּר". هَزَّ كَتِفَيْهِ מָשַׁךְ בִּכְתֵפָיו (כאות אדישות). كَتَّافٌ ج كُتُفٌ אֲזִקִּים. أَكْتَفُ ج كُتْفٌ כְּתֵפַנִי, רְחַב כְּתֵפַיִם. مَكْتُوفٌ כָּפוּת, כָּבוּל. مَكْتُوفُ الْيَدَيْنِ כְּבוּל יָדַיִם. وَقَفَ مَكْتُوفَ الْيَدَيْنِ עָמַד מִנֶּגֶד, עָמַד מִן הַצַּד (בחוסר אונים).

كَتْكَتَ לִגְלֵג, פִּטְפֵּט בְּמַהְירוּת. كَتْكَتٌ אֶפְרוֹחַ. كَتْكُوتٌ ج كَتَاكِيتُ אֶפְרוֹחַ, גּוֹזָל.

كَتَلَ ـُ 1. קָמַץ, גִּבֵּשׁ. 2. לִכֵּד. مَا كَتَلَكَ عَنَّا؟ מָה עִכֵּב אוֹתְךָ מִלָּבוֹא? كَتَّلَ II לִכֵּד,

אחד, חבר. تَكَتَّلَ V התלכד, התאחד כאיש אחד, התגבש, התקבץ. كُتْلَةٌ ج كُتَلٌ 1. גוש, מקשה. 2. סיעה (פרלמנטרית). 3. גוש פוליטי. كُتْلَةٌ مُؤَسَّسَاتٍ קרטל. كُتْلَةٌ مِنَ الأَعْصَابِ 1. צרור עצבים, מתוח מאוד. 2. עצבני לגמרי, עשוי כולו מח. كُتْلَةٌ وَطَنِيَّةٌ גוש לאומי (בפוליטיקה). كُتْلَوِيٌّ גושי, סיעתי. تَحَالُفٌ كُتْلَوِيٌّ ברית מפלגתית מאוחדת. تَكْتِيلٌ ליכוד. تَكَتُّلٌ ج تَكَتُّلَاتٌ לכוד, איחוד. حِزْبُ التَّكَتُّلِ מפלגת הליכוד (בישראל). مُتَكَتِّلٌ מלוכד, עשוי גוש אחד, מאוחד.

كَتَمَ ـُ 1. عَنْ הסתיר, החביא, הצפין, העלים, שמר בסוד מ-. 2. כבש (כעס וכו'), עצר (רגש). كَتَمَ أَنْفَاسَهُ חנק אותו, עצר את נשימתו. كَتَّمَ II 1. שמר בסוד בסוד. 2. השתיק, עלם את. كَاتَمَ III שמר בסוד מ-. كَاتَمَهُ العَدَاوَةَ נטר לו איבה. تَكَتَّمَ V 1. שתק. 2. השתתק, נאלם. إِسْتَكْتَمَ X בקש לשמור בסוד. كَتْمٌ، كِتْمَانٌ 1. סודיות, הסתרה, העלמה. 2. כבוש הרגש. كَتِيمٌ אטום, שומר סוד. كَتُومٌ שומר סוד, שומר לשונו, דיסקרטי. تَكَتُّمٌ סודיות, דיסקרטיות. كَاتِمٌ 1. סודי, שומר. 2. שומר סוד. كَاتِمُ السِّرِّ מזכיר, נאמן. مَكْتُومٌ שמור, סודי, כמוס. قِدْرٌ مَكْتُومَةٌ סיר לחץ.

كَتَنَ ـُ 1. התלכלך, הזדהם. 2. התכסה בפיח. كَتَّنَ II 1. לכלך. 2. כסה בפיח, זוהמה. كَتَنٌ 1. לכלוך. 2. פיח. كَتَّانٌ פשתן. كَتَّانِيٌّ פשתני (בד).

كَثَّ ـِ היה סמוך או פרוע, עבות (שער). كُثٌّ עבות, צפיפות. كَثٌّ، كَثِيثٌ סמוך (שער), פרוע, עבות, צפוף (שער).

كَثَبَ ـِ 1. קרב, התקרב. 2. התאסף. 3. התקבץ. كَثَبٌ קרבה. عَنْ كَثَبٍ، عَلَى كَثَبٍ مِنْ 1. מקרוב. 2. בקרוב. كَثِيبٌ ج كُثُبٌ وكُثْبَانٌ דיונה, חולית, גבעת חול.

كَثُرَ ـُ 1. התרבה, היה הרבה, נעשה רב, גדל שפע. 2. התרבה, עשה הרבה. كَثَّرَ II רבה, הרבה, הגדיל, הוסיף. أَكْثَرَ IV 1. مِنْ הרבה ל-. 2. התעשר. مَنْ أَكْثَرَ أَهْجَرَ (أَسْقَطَ) מי שמרבה דברים מרבה שטות. يُكْثِرُ مِنَ الابْتِسَامِ מרבה לחייך, חייכן. تَكَاثَرَ VI התרבה, פרה ורבה, גדל, התעצם במספרו, עבה. تَكَاثَرَتِ السُّحُبُ התקדרו השמים. إِسْتَكْثَرَ X 1. חשב אותו לרב. 2. ביקש עוד ועוד. إِسْتَكْثَرَ بِخَيْرِهِ הכיר לו טובה, הודה לו. كُثْرٌ، كَثْرَةٌ שפע, רבוי, רב, כמות גדולה. بِكَثْرَةٍ בשפע. جَمْعُ الكَثْرَةِ רבוי של שמות עצם מעל למספר עשר. مِنْ كَثْرَةِ اللَّاجِئِينَ غَرِقَتِ السَّفِينَةُ מרוב חובלים תטבע הספינה. كَثِيرٌ ج كِثَارٌ הרבה, במדה מרובה, רב, קרוב, מאוד. كَثِيرًا בשפע, במאוד, הרבה. كَثِيرًا مَا לעתים קרובות, בתדירות גבוהה. هَذَا (شَيْءٌ) كَثِيرٌ זה יותר מדי. كَثِيرَاهُ (כאות כבוד). أَكْثَرُ יותר, רב, חלק הארי. الأَكْثَرُونَ הרב. أَكْثَرُ فَأَكْثَرُ יותר ויותר. أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ יותר מזה, נוסף על כך. عَلَى الأَكْثَرِ לכל היותר, על פי רב. لَا أَكْثَرَ وَلَا أَقَلَّ לא יותר ולא פחות. أَكْثَرِيَّةٌ רוב (באספה, בפרלמנט וכו'). مُكْثَارٌ מרבה לדבר, פטפטן. المِكْثَارُ كَحَاطِبِ لَيْلٍ מי שמרבה דברים. إِكْثَارٌ רבוי, תוספת, תוספה, הגדשה. تَكَاثُرٌ התרבות, רבוי, התוספות, פריה ורביה. مُكْثِرٌ עשיר, בעל הון. مُتَكَاثِرٌ מתרבה, גודל. كَوْثَرٌ ע' שם.

كَثُفَ ـُ התעבה, נעשה סמיך, היה עבות, נעשה אינטנסיבי. كَثَّفَ II עבה, דחס, הגביר, עשה שיהיה סמיך, הסמיך, עשה שיהיה אינטנסיבי. كَثَّفَ مِنْ نَشَاطِهِ הגביר את פעילותו. كَثَّفَ البُخَارَ עבה את האדים (לטפות). تَكَاثَفَ VI התעבה, נעשה סמיך, התכונן. كَثِيفٌ ج كِثَافٌ עבה, עבות, דחוס, מרוכז, עבות, ויער למשל, אינטנסיבי (התקפות, אוכלוסיה וכו'). كَثَافَةٌ 1. צפיפות, דחיסות. עבי, עבות, רבוי, אינטנסיביות, סמיכות. كَثَافَةٌ نَوْعِيَّةٌ משקל סגולי (בפיזיקה). تَكْثِيفٌ עבוי, ריכוז, דחוס, אינטנסיפיקציה. تَكَاثُفٌ התקשרות (אדים למשל), ציפוי (אכלוסין). مُكَثَّفٌ אינטנסיבי (תקלאות, לימודים וכו'). دُرُوسٌ مُكَثَّفَةٌ לימודים אינטנסיביים. زِرَاعَةٌ مُكَثَّفَةٌ חקלאות אינטנסיבית. عِنَايَةٌ مُكَثَّفَةٌ טפול נמרץ (ברפואה). مُتَكَاثِفٌ מעובה, מרוכז, דחוס, עבות. مِكْثَافٌ ج مَكَاثِيفُ צראומטר (מכשיר למדידת משקלם הסגולי של נוזלים).

كَحَّ ـُ، كَحْكَحَ 1. השתעל. 2. כחכח. كَحَّةٌ، كَحْكَحَةٌ 1. שעול. 2. כחכוח.

كَحَتَ ـَ، كَحَّتَ II גרד, מרט, משח, הסיר.

كَحَلَ ـُ، كَحَّلَ II כחל, שם פוך בעיניים (אישה), צבע בכחל. كَحِلَ ـَ היה שחור עיניים, בעל עינים צבועות בפוך. أَكْحَلَ IV 1. הכחיל, נעשה כחול, היה לשחור. 2. החריף (שרפה אחרי הגשם). تَكَحَّلَ V. إِكْتَحَلَ VIII שם פוך בעיניים. مَا اكْتَحَلَتْ عَيْنَاهُ بِالنَّوْمِ לא ידע שינה מהי, נדדה שנתו. إِكْتَحَلَتْ عَيْنَاهُ بِمَرْأَى مُحَيَّاهَا אורו עיניו למראה פניה. كُحْلٌ 1. כחל, כוחל, פוך. 2. כחול. كُحْلِيٌّ 1. כחול. 2. שחור. أَكْحَلُ ج كُحْلٌ م كَحْلَاءُ 1. שחור עיניים. 2. שחור. 3. וריד (בזרוע). هَذَا عَامٌ أَكْحَلُ זו שנה שחורה מאוד, זוהי שנת בצורת. كَحْلَاءُ، كُحَيْلَاءُ לשון השור (צמח). كُحُولٌ אלכוהול, ספירט. كُحُولِيٌّ 1. אלכוהולי. 2. משקה משכר. مَشْرُوبَاتٌ كُحُولِيَّةٌ משקאות אלכוהוליים. كُحَيْلِيٌّ סוס טהור. كِحَالٌ אבקת תרופה לעיניים, כחל, פוך. كَحَّالٌ רופא עיניים. مِكْحَلٌ ج مَكَاحِلُ. مِكْحَالٌ ج مَكَاحِيلُ מכחול, מכחלת. مُكْحُلَةٌ ج مَكَاحِلُ קופסה כחל. كَاحِلٌ ج كَوَاحِلُ קרסל.

كَخْيَا T ج كَوَاخِ(ي) ממונה על משק הבית.

كَدَّ ـُ 1. עמל, יגע, התאמץ, טרח הרבה, עבד קשה. 2. שחר (עמל) למחיתו, עבד בפרך. 3 הטריד, בקש בהפצרה. كَدَّدَ II גרש, הטריד. إِكْتَدَّ VIII. إِسْتَكَدَّ X בקש מ- לעבוד קשה יותר. كَدٌّ עמל, יגיעה, התאמצות. لَيْسَ هَذَا مِنْ كَدِّكَ אין זה פרי עמלך. كَدُودٌ חרוץ, שקדן. مَكْدُودٌ יגע, תשוש, עייף.

كَدَحَ ـَ 1. עָבַד קָשֶׁה. 2. שָׂרַט (פָּנִים) לִפְרָנָסָתוֹ. اِكْدَحْ لِي أَكْدَحْ لَكَ מה' עֲשֵׂה לִי וְאֶעֱשֶׂה לְךָ. كُدُوحٌ שָׂרֶטֶת, מִשְׂטָר, פֶּרֶץ. كَادِحٌ עָמֵל. الطَّبَقَاتُ الْكَادِحَةُ שִׁכְבוֹת הָעֲמֵלִים, הַפְּרוֹלֶטַרְיוֹן.

كَدِرَ ـَ וְעָכַר, עָשָׂה דָּלוּחַ (מַיִם). كَدِرَ ـَ עָצַב, הָיָה נוּגֶה, דָּאַג. كَدَّرَ II 1. עָכַר, הִדְלִיחַ. 2. הֶעֱצִיב, הִדְאִיג, צִעֵר. كَدَّرَ خَاطِرَهُ הֶעֱצִיב אוֹתוֹ, שָׁבַר אֶת לִבּוֹ. تَكَدَّرَ V 1. נֶעְכַּר, נִהְיָה דָּלוּחַ. 2. נֶעֱצַב, דָּאַג, הָיָה נוּגֶה. اِنْكَدَرَ VII 1. נִדְלַח, נִהְיָה דָּלוּחַ, נִהְיָה עָכוּר. 2. נָס עַל נַפְשׁוֹ. 3. חָשַׁשׁ, הִתְעַצֵּם. 4. عَلَى הִתְנַפֵּל, הִסְתַּעֵר וּמִסְבִיב. 5. נָפַל, נָשַׁר. وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ק' וְכַאֲשֶׁר יָשֻׁרוּ הַכּוֹכָבִים. كَدَرٌ 1. דְּלִיחוּת, עֲכִירוּת. 2. עֶצֶב, דִּכָּאוֹן לֵב, דִּכָּאוֹן. الْكَدَرُ مِنْ رَأْسِ الْعَيْنِ מה' הַנָּזֶק מִסְּתָרָיו מֵרֹאשׁוֹ. كُدْرَةٌ 1. עֲכִירוּת. 2. כֵּהוּת, קַדְרוּת. 3. אֲפַרְפָּרוּת. كَدِرٌ كَدِيرٌ עָכוּר, דָּלוּחַ, שָׁעוּט עָלוּל, קוֹדֵר. يَصْطَادُ فِي الْمَاءِ الْعَكِرِ (الْعَكِرِ) מה' דָּג בְּמַיִם עֲכוּרִים. تَكْدِيرٌ 1. הַעֲכָרָה. 2. הַדְלָחָה, הַעֲצָבָה, הַדְאָגָה. مُتَكَدِّرٌ מְדֻכְדָּךְ, עָצוּב, "מְצֻבְרָח".

كَدَسَ ـِ كَدَّسَ II עָרַם, צָבַר, עָבַר, גָּדַשׁ, אָסַף עֲרֵמוֹת עֲרֵמוֹת. تَكَدَّسَ V נֶעֱרַם, נֶאֱסַף, נִצְבַּר. كُدْسٌ ج أَكْدَاسٌ עֲרֵמָה, מִצְבּוֹר, גָּדִישׁ. أَكْدَاسٌ مُكَدَّسَةٌ 1. עֲרֵמוֹת גְּדוּשׁוֹת. 2. עֹתֶק וְעֹשֶׁר, אוֹצָרוֹת. تَكْدِيسٌ צְבִירָה, הַעֲרָמָה, אִסּוּף וַעֲרִימָה. تَكْدِيسُ الْأَرْبَاحِ צְבִירַת רְוָחִים.

كَدَشَ ـِ הִרְוִיחַ. كَدِيشٌ ج كُدُشٌ 1. סוּס עֲבוֹדָה, סוּס מַשָּׂא. 2. טִפֵּשׁ, חֲסַר שֵׂכֶל.

كَدَمَ ـِ 1. חָבַל, גָּרַם חַבָּלָה (בְּגוּף). 2. נָשַׁךְ. كَدْمَةٌ ج كَدَمَاتٌ 1. חַבָּלָה (בְּגוּף), פְּצִיעָה. 2. נְשִׁיכָה.

كَدَنَ ـُ שָׁמֵן. كِدْنَةٌ 1. דַּבְקוּת. 2. שֹׁמֶן.

كَدِيَ ـَ 1. הִתְקַמְצֵן. 2. נָתַן מְעַט. كَدَّى II פָּשַׁט יָד, בִּקֵּשׁ נְדָבוֹת. كُدْيَةٌ 1. קַבְּצָנוּת. 2. אַדְמַת טְרָשִׁים. 3. מְצוּקָה, קְשָׁיֵי חַיִּים.

كَذَا، كَذَلِكَ ר' كَ، ذُو.

كَذَبَ ـِ عَلَى שִׁקֵּר לְ–, כִּזֵּב, דִּבֵּר שֶׁקֶר, בָּדָה. رَائِدُ الْقَوْمِ لَا يَكْذِبُ מה' מַנְהִיג לֹא יְרַמֶּה אֶת עַמּוֹ. كَذَّبَ II 1. הֶאֱשִׁים אֶת־ בְּשֶׁקֶר. 2. הִכְחִישׁ, הִפְרִיךְ, סָתַר. وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ק' וַיְּכַחֲשׁוּ בּוֹ עַמְּךָ וְהוּא הָאֱמֶת. مَا كَذَّبَ أَنْ فَعَلَهُ לֹא הִסֵּס מִלַּעֲשׂוֹתוֹ. كِذْبٌ، كَذِبٌ، كِذْبَةٌ، أُكْذُوبَةٌ ج أَكَاذِيبُ שֶׁקֶר, בְּדוּתָה, תַּרְמִית, כָּזָב. كِذْبَةُ أَبْرِيل (نِيسَان) מְתִיחַת אֶחָד בְּאַפְּרִיל. تَكْذِيبٌ הַכְחָשָׁה, הַפְרָכָה. كَاذِبٌ، كَذُوبٌ، كَذَّابٌ 1. שַׁקְרָן, כּוֹזֵב, בַּדַּאי. 2. מְזֻיָּף. أَمَلٌ كَاذِبٌ תִּקְוַת שָׁוְא. خَبَرٌ كَاذِبٌ (مَكْذُوبٌ) יְדִיעָה שִׁקְרִית (מְפֻבְרֶקֶת). إِنْ كُنْتَ كَذُوبًا فَكُنْ ذَكُورًا מה' הַשַּׁקְרָן חַיָּב לִהְיוֹת זַכְרָן.

كَرَّةٌ ר' (كرو).

كَرَّ ـُ 1. חָזַר, שָׁב, שָׁנָה. 2. عَلَى הִתְקִיף אֶת־, הִתְנַפֵּל עַל־, הִסְתָּעֵר עַל־. 3. חָזַר עַל־, עָשָׂה שׁוּב. كَرَّ ـُ קִרְקֵר (תַּרְנְגֹלֶת). كَرَّ رَاجِعًا חָזַר עַל עֲקֵבָיו. كَرَّ وَفَرَّ הִתְקִיף וְנָסוֹג, הִסְתָּעֵר שׁוּב וָשׁוּב. كَرَّرَ II 1. חָזַר עַל־. 2. זִקֵּק, סִנֵּן. كَرَّرَ السُّؤَالَ שָׁאַל שׁוּב. تَكَرَّرَ V 1. נִשְׁנָה, חָזַר וְנִשְׁנָה, נַעֲשָׂה שֵׁנִית. 2. זֻקַּק, סֻנַּן. كَرٌّ 1. הִסְתָּעֲרוּת. 2. חֶבֶל. كَرٌّ وَفَرٌّ הִסְתָּעֲרוּת וּנְסִיגָה. كَرُّ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ מַחֲזוֹר הַלַּיְלָה וְהַיּוֹם. عَلَى كَرِّ الدُّهُورِ (الْأَزْمَانِ) בְּרְבוֹת הַיָּמִים (הַדּוֹרוֹת), בִּתְקוּפַת הַדּוֹרוֹת. مَبْدَأُ الْكَرِّ وَالْفَرِّ עִקָּרוֹן פֶּגַע וּבְרַח. كَرَّةٌ ج كَرَّاتٌ 1. הִסְתָּעֲרוּת, הַתְקָפָה. 2. פַּעַם. كَرَّةً أُخْرَى פַּעַם נוֹסֶפֶת. الْكَرَّةَ بَعْدَ الْأُخْرَى פַּעַם אַחַר פַּעַם, שׁוּב וָשׁוּב. كُرُورٌ חֲזָרָה. كَرِيرٌ קִרְקוּר (תַּרְנְגֹלֶת). تَكْرِيرٌ זִקּוּק, זִכּוּךְ, סִנּוּן. تَكْرِيرُ النِّفْطِ זִקּוּק הַנֵּפְט. مَعْمَلُ تَكْرِيرٍ בֵּית זִקּוּק. تَكْرَارٌ חֲזָרָה, הִשָּׁנוּת, שִׁנּוּן, שִׁיבָה. مِرَارًا وَتَكْرَارًا פַּעַם אַחַר פַּעַם, שׁוּב וָשׁוּב. التَّكْرَارُ يُعَلِّمُ الْحِمَارَ מה' הַשִּׁנּוּן יְלַמֵּד גַּם אֶת הַחֲמוֹר. مُكَرَّرٌ 1. נִשְׁנֶה. 2. כָּפוּל. 3. מְזֻקָּק. 4. כַּדּוּר. 5. מְיֻשָּׁשׁ. مُتَكَرِّرٌ חוֹזֵר וְנִשְׁנֶה, חוֹזֵר וְנִשְׁנֶה.

كَرَاجٌ F ج كَرَاجَاتٌ 1. מוּסָךְ. 2. חֲנָיָה.

كَرَاوِيَةٌ G קִימֶל, קְרָוִיָה (תַּבְלִין).

كَرَبَ ـُ 1. כָּשַׁר, הִדְאִיג, הֶעֱצִיב. 2. עָדַר אֲדָמָה. 3. מִמְּצַע שְׁ־ ר' (كود) كَادَ. أَكْرَبَ IV מִהֵר, הִזְדָּרֵז. اِكْتَرَبَ VIII נֶעֱצַב, הָיָה שָׁרוּי בְּצַעַר, דָּאַג. كَرْبٌ ج كُرُوبٌ، كُرْبَةٌ ج كُرَبٌ צַעַר, עֶצֶב, דִּכָּאוֹן לֵב, מַכְאוֹב. كَرَبَةٌ ج كَرَبٌ גֶּדֶם (הַחוֹטֶם) הַתַּחְתּוֹן שֶׁל עָנָף עֵץ הַתְּמָרִים. مَكْرُوبٌ، مُكْتَرِبٌ נוּגֶה, עָצוּב, מְדֻכָּא, דּוֹאֵג.

كَرُوبٌ، كَرُوبِيٌّ H מַלְאָךְ, כְּרוּב.

كَرْبَاجٌ T ج كَرَابِيجُ שׁוֹט, שַׁבָּט.

كَرْبَالٌ ج كَرَابِيلُ 1. מִסְרָקָה (שֶׁל כּוֹתְנָה) ר' (ندف) مِنْدَف. 2. כְּבָרָה (לְמִיּוּן).

كَرْبُونٌ F פַּחְמָן. كَرْبُونٌ פֶּחָם. وَرَقُ كَرْبُونٍ נְיַר פֶּחָם.

كَرُثَ ـُ أَكْرَثَ IV הָיָה קָשֶׁה, הִכְבִּיד עַל־, הֵצִיק לְ־. اِكْتَرَثَ VIII لِـ 1. דָּאַג לְ־. 2. שָׂם לֵב לְ־, הִתְחַשֵּׁב בְּ־. لَا يَكْتَرِثُ لَهُ אֵינוֹ שָׂם לֵב אֵלָיו. لَا تَكْتَرِثْ אַל תִּדְאַג, אַל תָּשִׂים לֵב. كَرْثٌ، كُرْثٌ כְּרֵתִי, כְּרֵשָׁה (יָרָק). اِكْتِرَاثٌ שִׂימַת לֵב, עִנְיָן, דְּאָגָה. قِلَّةُ اكْتِرَاثٍ אֲדִישׁוּת, חֹסֶר עִנְיָן, אִי אִכְפַּתִּיּוּת. كَارِثَةٌ ج كَوَارِثُ אָסוֹן, שׁוֹאָה. يَوْمُ الْكَارِثَةِ وَالْبُطُولَةِ יוֹם הַשּׁוֹאָה וְהַגְּבוּרָה. مُكْتَرِثٌ אִכְפָּתִי, אִכְפַּת לְ־. غَيْرُ مُكْتَرِثٍ אָדִישׁ, שְׁוֵה נֶפֶשׁ, לֹא אִכְפָּתִי.

كَرْدٌ קְרָדִים. كُرْدِيٌّ ج أَكْرَادٌ כּוּרְדִּי.

كَرْدَانٌ ج كَرَادِينُ עֲנָק, רָבִיד.

كَرْدَسَ ר' كَدَسَ.

كَرْدُونٌ F פּ 1. קַו מִשְׁמָר. 2. מִשְׁמַר כָּבוֹד.

كَرَزَ ـِ 1. נִכְנַס. 2. נָסַע בְּכֶשֶׁל מִקַּלַּעַת אֶגֶל. 3. הִטִּיף (בִּנְצְרוּת). كَـارِزٌ מַטִּיף (בִּנְצְרוּת). كَرَزَةٌ ج كَرَزٌ وكَرَزَاتٌ. كُرَيْزٌ דֻּבְדְּבָן (עץ ופרי).

كَرَّسَ II הִקְדִּישׁ, יִחֵד, קָבַע, בִּסֵּס. تَكَرَّسَ V הֻקְדַּשׁ, נִקְבַּע. كُرْسِيٌّ ج كَرَاسِيٌّ(ي) وكَرَاسِيُّ 1. כִּסֵּא. 2. כֵּס שִׁלְטוֹן. 3. קָתֶדְרָה. 4. מוֹשָׁב (בפרלמנט למשל). 5. מֶסֶב. كُرْسِيٌّ بِيَدٍ מֶסֶב כַּדּוּרִים. كُرْسِيٌّ دَائِرٌ (دَوَّارٌ) כִּסֵּא מִסְתּוֹבֵב. الكُرْسِيُّ الرَّسُولِيُّ (البَابَاوِيُّ) הַכֵּס הָאַפּוֹסְטוֹלִי (האפיפיורי). كُرْسِيٌّ طَوِيلٌ (مُرِيحٌ) כִּסֵּא מַרְגּוֹעַ (נוח). كُرْسِيٌّ مُتَحَرِّكٌ (مُدَوْلَبٌ). كُرْسِيٌّ مُجَلَّاتٍ כִּסֵּא גַּלְגַּלִּים. كُرْسِيُّ المُلْكِ כֵּס הַמַּלְכוּת. كُرْسِيٌّ هَزَّازٌ כִּסֵּא נַדְנֵדָה. أُسْتَاذُ كُرْسِيٍّ פְּרוֹפֶסוֹר מִן הַמִּנְיָן. آيَةُ الكُرْسِيِّ פָּסוּק 255 בְּפָרָשַׁת הַפָּרָה בְּקֻרְאָן. كُرَّاسٌ ج كُرَّاسَاتٌ. كُرَّاسَةٌ ج كَرَارِيسُ 1. חוֹבֶרֶת, סִפְרוֹן, קֻנְטְרֵס. 2. גִּלְיוֹן דְּפוּס ע' (لزم) مَلْزَمَةٌ. تَكْرِيسٌ 1. הַקְדָּשָׁה (של זמן, מאמץ וכו'), הִתְמַסְּרוּת. 2. בִּסּוּס, קִבּוּעַ. مُكَرَّسٌ מֻקְדָּשׁ. مَاءٌ مُكَرَّسٌ מַיִם קְדוֹשִׁים (בכנסייה הקתולית).

كُرْسُنَّةٌ T אֲבָקְיִם, קִטְנִית.

كُرْسُوعٌ ج كَرَاسِيعُ קְצֵה עֶצֶם הַמַּרְפֵּק מִצַּד שֹׁרֶשׁ הַיָּד.

كَرْسَفَ P 1. עָקַר (בהמה), חָתַךְ אֶת גִּיד הַבֶּרֶךְ. 2. כָּבַל (בהמה). كُرْسُفٌ P צֶמֶר גֶּפֶן, כֻּתְנָה.

كَرْسِنَّةٌ כַּרְשִׁינָה (צמח).

كَرِشَ ـَ הִתְקַמֵּט, הִתְכַּוֵּץ. كَرَّشَ II קִמֵּט (את פניו). تَكَرَّشَ V 1. הִתְקַמֵּט, הִתְכַּוֵּץ. 2. הִתְאַכְזֵר. اِسْتَكْرَشَ X 1. גָּדַל כְּרֵסוֹ. 2. זָעַף, קִמֵּט מִצְחוֹ. كَرِشٌ، كِرْشٌ ר' ج كُرُوشٌ وأَكْرَاشٌ 1. כָּרֵס. 2. קֵבָה מַעֲלֵי גֵּרָה. 3. בְּנֵי בַּיִת. مُنْتَفِخُ الكِرْشِ כַּרְסְתָן, כַּרְסְמָן, בַּעַל כָּרֵס גְּדוֹלָה. كُرَيْشَةٌ ע' קְרֵפ. وَرَقُ كُرَيْشَةٍ נְיָר קְרֵפ. أَكْرَشُ، مُكَرِّشٌ בַּעַל כָּרֵס, כַּרְסָן.

كَرَعَ ـَ שָׁתָה. وَهُوَ كَرَعَ مِنْ مَنَاهِلِ العِلْمِ שָׁתָה מִמַּעְיְנוֹת הַמַּדָּע בִּצְמִיאָה. تَكَرَّعَ V 1. רָחַץ אֶת רַגְלָיו (לקראת התפילה). 2. גִּהֵק, שִׁהֵק. كَرْعَةٌ גְּמִיעָה. كُرَاعٌ ר' ج أَكْرُعٌ وأَكَارِعُ כֶּרַע, שׁוֹק (בייחוד של בהמה דקה), רֶגֶל. كَوَارِعُ תַּבְשִׁיל עָשׂוּי מִשּׁוֹקֵי בְּהֵמָה דַּקָּה.

كَرْفَسَ קִפֵּל. تَكَرْفَسَ הִתְקַפֵּל סָבִיב עַצְמוֹ. كَرَفْسٌ כְּרַפְס, סֶלֶרִי (ירק).

كَرَّكَ II חֵרֵל (הֵטִיל בֵּיצִים תרנגולת). كُرْكِيٌّ ج كَرَاكِيٌّ עוֹף (מין). سَمَكُ الكُرْكِيِّ זְאֵב הַמַּיִם (דג), pike. كَرَاكَةٌ ج كَرَاكَاتٌ אֵנִיַּת מַחְפֵּר (וסילוק משקעי הנהר). كَرِيكٌ ج كُرَيْكَاتٌ 1. מַרְדֶּה (משמש עד להוצאת הלחם מהתנור). 2. אֵת. 3. מַגְרֵפָה, יָעֶה (מוֹרֶמֶת וּכְלִי הַסַּכּוּנִית).

كَرْكَبَ ע' "בִּלְבֵּל", בִּלְבֵּל, הֵקִים מְהוּמָה, עָשָׂה אִי סֵדֶר. كَرْكَبَةٌ אִי סֵדֶר, בִּלְבּוּל, אַנְדְּרוֹלָמוּסְיָה.

كَرْكَدَنٌ קַרְנַף ע' خَرْتِيتٌ. وَحِيدُ القَرْنِ. كَرْكَدَنُ البَحْرِ הַדּוֹלְפִין הַצְּפוֹנִי.

كَرْكَدِيَّةٌ F ע' קַרְקָדֶה (צמח ומשקה מהיביסקוס).

كَرْكَرَ 1. קִרְקֵר (תרנגולת). 2. סִבֵּב (ריחיים). 3. הִתְפַּקַּע מִצְּחוֹק. 4. עָשָׂה שְׁנִית.

كَرْكَرَةٌ 1. קִרְקוּר, רַעַשׁ. 2. הִתְפַּקְּעוּת מִצְּחוֹק.

كُرْكُمٌ כַּרְכֹּם (צמח תבלין).

كَرُمَ ـُ 1. הָיָה נָדִיב, נָדִיב לֵב, אָצִיל. 2. הָיָה נִכְבָּד (אציל). 3. הָיָה יְקַר עֵרֶךְ. كَرَّمَ II، أَكْرَمَ IV 1. עָשָׂה חֶסֶד, כִּבֵּד, נָתַן כָּבוֹד, הוֹקִיר. 2. עִלָּה, פֵּאֵר, הֶאְדִּיר אֶת־ שֵׁם. كَرَّمَ اللهُ وَجْهَهُ אֱלֹהִים יְפָאֲרוֹ. كَارَمَ III נָתַן מַתָּנָה עַל מְנָת לְקַבֵּל כְּפוּל. تَكَرَّمَ V 1. بِـ הוֹאִיל לְ־, הִתְכַּבֵּד בְּ־. 2. عَلَى נָתַן, פָּתַח יָד לְ־. 3. بِـ הִתְיַמֵּר עַל כָּבוֹד (וַאֲצִילוּת). 4. הֶעֱמִיד פְּנֵי נָדִיב. تَكَرَّمَ عَلَيْهِ بِهَدِيَّةٍ جَمِيلَةٍ כִּבֵּד אוֹתוֹ בְּמַתָּנָה נָאָה. كَرْمٌ ج كُرُومٌ 1. כֶּרֶם. 2. עֲנָבִים, גְּפָנִים. كَرْمَةٌ גֶּפֶן. بِنْتُ الكَرْمَةِ יַיִן. كَرَمٌ 1. נְדִיבוּת, רֹחַב לֵב. 2. אֲצִילוּת, גַּדְלוּת נֶפֶשׁ. كَرَمُ الأَخْلَاقِ מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת. كَرَمُ المَحْتِدِ אֲצִילוּת הַמּוֹצָא. كَرَامَةٌ 1. כָּבוֹד, יְקָר, חֲשִׁיבוּת, יִקְרָה. 2. נְדִיבוּת, חֶסֶד, מִדַּת הַכְנָסַת אוֹרְחִים. 3. ج كَرَامَاتٌ מַעֲשֵׂה נִסִּים (של קדושים). كَرَامَةٌ ذَاتِيَّةٌ כְּבוֹד עַצְמִי. حُبًّا وَكَرَامَةً בְּנֶפֶשׁ חֲפֵצָה, בְּרָצוֹן רַב. صَاحِبُ الكَرَامَاتِ בַּעַל הַנֵּס. كَرِيمٌ ج كِرَامٌ وكُرَمَاءُ 1. נָדִיב, נוֹתֵן בְּעַיִן יָפָה, נַדְבָן. 2. אָצִיל, נִכְבָּד, מְכֻבָּד. 3. יָקָר. 4. מַכְנִיס אוֹרְחִים. 5. יְדִידוּתִי, שַׁלְוָה, בַּעַל מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת. الكَرِيمُ מִכִּנּוּיֵי הָאֵל (בקוראן). الكَرِيمَانِ הַקֻּרְאָן (ומלחמת הקודש) (הַחַג שׁוּלְחוֹ ספר כמסורת). كَرِيمُ الأَخْلَاقِ בַּעַל תְּכוּנוֹת נַעֲלוֹת (ותרומיות). كَرِيمُ المَحْتِدِ (الأَصْلِ) אָצִיל (במוצאו). حَجَرٌ كَرِيمٌ אֶבֶן יְקָרָה. جَوَادٌ كَرِيمٌ סוּס אָצִיל (גזעי). مَرَّ عَلَيْهِ مُرُورَ الكِرَامِ עָבַר עָלָיו בְּזָעִיר. كَرِيمَةٌ ج كَرَائِمُ 1. נְדִיבָה, אִשָּׁה מְכֻבֶּדֶת. 2. בַּת (של אישיות). الكَرِيمَتَانِ שְׁתֵּי הָעֵינַיִם. كِرَامٌ חֲבֵרַל וְקַנִּים, כֶּרֶם. مَكْرُمٌ. مَكْرُمَةٌ ج مَكَارِمُ אֹפִי אָצִיל, מַעֲשֶׂה אָצִיל. مَكَارِمُ الأَخْلَاقِ אֲצִילוּת הָאֹפִי. مَكْرُمَةٌ ج مَكَارِمُ מַעֲשֵׂה חֶסֶד, מַעֲשֶׂה נַעֲלָה. تَكْرِيمٌ הוֹקָרָה, כִּבּוּד. تَكْرِيمًا لَهُ לִכְבוֹדוֹ. حَفْلَةُ تَكْرِيمٍ מְסִבָּה לִכְבוֹד־. إِكْرَامٌ 1. מַתַּן כָּבוֹד, הוֹקָרָה. 2. הַכְנָסַת אוֹרְחִים. إِكْرَامًا لَهُ לִכְבוֹדוֹ. إِكْرَامِيَّةٌ ج إِكْرَامِيَّاتٌ 1. מַתָּנָה, תְּשׁוּרָה, תֶּשֶׁר, שַׁי. 2. בּוֹנוּס. مُكَرَّمٌ מְכֻבָּד.

كَرْمَشَ קִמֵּט. تَكَرْمَشَ הִתְקַמֵּט. مُكَرْمَشٌ מְקֻמָּט, מְכֻוָּץ.

كَرْمِيلٌ קַרְמֶל, סֻכָּר קָלוּי (משמש במַמְתַּקִּים ובמשקאות).

كَرَنْبٌ כְּרוּב. كَرَنْبٌ سَاقِيٌّ (لِفْتِيٌّ) כְּרוּב הַקֶּלַח, קוֹלְרָבִי.

كَرَنْتِينَةٌ It. הֶסְגֵּר ע' حَجْرٌ صِحِّيٌّ.

(كرنف) كُرْنَافٌ ج كَرَانِيفُ סַנְסָן, גֶּזַע, גַּרְשָׁא דִּקְלָא (החלק התחתון של כף התמר הנותר על הדקל לאחר כריתת הכף). كُرْنَافَةٌ קֵת (של רובה).

كُرْنِيش، كُورْنِيش F 1. כּוֹתֶל. 2. כַּרְכֹּב, זֵר, עִטְּרָה (של בניין, של כלי מטבח וכו'). كُرْنِيشُ النِّيلِ טַיֶּלֶת הַנִּילוּס.

كَرِهَ ـَ שָׂנֵא, תִּעֵב, סָלַד מִ־, מָאַס בְּ־. كَرُهَ ـُ תֹּעַב, הָיָה מְתֹעָב, הָיָה מָאוּס. كَرَّهَ II הִמְאִיס, עוֹרֵר תִּעוּב, הִשְׂנִיא. أَكْرَهَ IV عَلَى כָּפָה עַל־, אִלֵּץ, הִכְרִיחַ. اِسْتَكْرَهَ X 1. חָשַׁב אֶת־ לְמָאוּס, מָצָא אֶת־ מְגֻנֶּה. 2. عَلَى הִכְרִיחַ, אִלֵּץ. كَرْهٌ، كُرْهٌ، كَرَاهَةٌ 1. שִׂנְאָה, סְלִידָה, תִּעוּב, מְאִיסָה בְּ־, בְּחִילָה מִ־. 2. טֹרַח. كُرْهًا، عَلَى كُرْهٍ مِنْهُ בִּכְפִיָּה, בְּאֹנֶס, נֶגֶד רְצוֹנוֹ. كَرِيهٌ מָאוּס, כָּעוּר, שָׂנוּא, מַבְחִיל, מְתֹעָב, מַבְחִיל. كَرِيهُ الرَّائِحَةِ מַסְרִיחַ, בָּאֵשׁ (ריח, אוכל וכו'). كَرِيهَةٌ ج كَرَائِهُ 1. אָסוֹן, צָרָה. 2. מִלְחָמָה. كَرَاهِيَةٌ 1. שִׂנְאָה, תִּעוּב, בְּחִילָה, מְאִיסָה. 2. אַנְטִיפַּתְיָה, אִי רָצוֹן. عَلَى كَرَاهِيَةٍ בִּכְפִיָּה, בְּחֹסֶר רָצוֹן. إِكْرَاهٌ כְּפִיָּה, אִלּוּץ, הַכְרָחָה. بِالإِكْرَاهِ בְּכֹחַ, בִּכְפִיָּה, בְּאֹנֶס. كَارِهٌ 1. שׂוֹנֵא, מְתַעֵב, מוֹאֵס בְּ־. 2. נֶעֱלָב. مَكْرُوهٌ 1. שָׂנוּא, מְתֹעָב, מָאוּס, מַבְחִיל. 2. אָסוֹן, פֶּגַע. لَا أَرَاكُمُ اللّٰهُ مَكْرُوهًا فِي عَزِيزٍ לֹא תוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד, לֹא תֵדְעוּ עוֹד צַעַר. مُكْرَهٌ عَلَى מֻכְרָח, נֶאֱלָץ, אָנוּס.

(كرو) كُرَةٌ 1. כַּדּוּר, סְפֵרָה. 2. מִשְׂחָק. كُرَةٌ ج كُرَاتٌ وَكُرًى כַּדּוּר. كُرَةُ الأَرْضِ، الكُرَةُ الأَرْضِيَّةُ 1. כַּדּוּר הָאָרֶץ. 2. גְּלוֹבּוּס. كُرَةُ السَّلَّةِ כַּדּוּרְסַל. كُرَةُ الطَّاوِلَةِ טֶנִיס שֻׁלְחָן. الكُرَةُ الطَّائِرَةُ כַּדּוּרְעָף. كُرَةُ القَدَمِ כַּדּוּרֶגֶל. كُرَةُ المَاءِ כַּדּוּר מַיִם. كُرَةُ اليَدِ כַּדּוּר יָד. الكُرَاتُ (الكُرَيَّاتُ) البَيْضَاءُ وَالحَمْرَاءُ כַּדּוּרִיּוֹת לְבָנוֹת וַאֲדֻמּוֹת (בדם). كُرَيَّةٌ ج كُرَيَّاتٌ כַּדּוּרִית, כַּדּוּר קָטָן, גּוּפִיף (בגוף החי). كُرَوِيٌّ כַּדּוּרִי, עָגֹל. كُرَوِيَّةٌ כַּדּוּרִיּוּת, הֱיוֹת עָגֹל.

كَرَوَانٌ ج كَرَاوِينُ חַרְטוֹמָן (woodcock), שְׁרוּנִי, קוֹרָא ומינים של ציפורי שיר.

كُرُوشِيه F מַסְרֵגָה שֶׁרֹאשָׁהּ כְּמַסְרֵגָה אַחַת, סְרִיגָה ומין סריגה.

كُرُوكِي F ج كُرُوكِيَّاتٌ תַּרְשִׁים, סְקִיצָה.

كُرُوكِيه F קְרוֹקֶט (משחק).

كُرُومُوسُوم G ج كُرُومُوسُومَاتٌ כְּרוֹמוֹזוֹם ע' صِبْغِيٌّ.

كَرَوِيَا ע' كَرَاوِيَة.

كَرِيَ ـَ יָשַׁן, נָם, נִרְדַּם. كَرَى ـِ כָּרָה, חָפַר. كَارَى III. أَكْرَى IV הִשְׂכִּיר, מָסַר בִּשְׂכִירוּת ע' أَجَّرَ. اِكْتَرَى VIII שָׂכַר, קִבֵּל בִּשְׂכִירוּת. كَرًى שֵׁנָה, תְּנוּמָה. كِرَاءٌ 1. שְׂכִירוּת, הַשְׂכָּרָה בְּשָׂכָר. 2. דְּמֵי שְׂכִירוּת. إِكْرَاءٌ، اِكْتِرَاءٌ הַשְׂכָּרָה, הַשְׁאָלָה תְּמוּרַת שָׂכָר. مُكَارٍ(ي) מַשְׂכִּיר, מַשְׂכִּיר (בייחוד בהמות). مُكْتَرٍ(ي). مُسْتَكْرٍ(ي) שׂוֹכֵר, שׁוֹאֵל בִּתְמוּרָה. مُكْتَرٍ(ي) ثَانٍ(ي) שׂוֹכֵר מִשְׁנֶה, דַּיָּר מִשְׁנֶה.

كريستال G בְּדֹלַח, קְרִיסְטָל.

كريم F 1. שַׁמֶּנֶת. 2. קְרֶם, מִשְׁחָה. كريمُ الحِلاقَةِ מִשְׁחַת גִּלּוּחַ. كْرِيمَة שַׁמֶּנֶת, שַׁמֶּנֶת מְקֻצֶּפֶת.

كَزَّ ـِ 1. הִתְכַּוֵּץ (אבר). 2. חָלָה בְּצַפֶּדֶת (טטנוס). 3. مِنْ נִבְהַל מִ־, נִרְתַּע מִ־. كَزَّ ـَ הִתְקַמֵּט. كَزَّ عَلَى أَسْنَانِهِ חָרַק שִׁנַּיִם. كَزٌّ ج كُزٌّ 1. יָבֵשׁ, מְכֻוָּץ (אבר). 2. קָשֶׁה. 3. כִּילַי, קַמְצָן. كُزَازٌ 1. צַפֶּדֶת, טֶטָנוּס (מחלה). 2. רְעָדָה (מקור). كَزَازَةٌ יֹבֶשׁ, הִתְקַמְּצוּת, קַשְׁיוּת.

كُزْبَرَةٌ כֻּסְבָּר, זֵר (צמח). كُزْبَرَةُ الثَّعْلَبِ סִרְפָּדִית (צמח). كُزْبَرَةٌ خَضْرَاءُ כֻּסְבָּר יָרֹק (צמח).

كَزْكَزَ חָרַק שֵׁן.

كَسَبَ ـِ 1. הִשִּׂיג, רָכַשׁ, קִבֵּל (תמורה), קָנָה (רווח). 2. זָכָה בְּ־, הִרְוִיחַ. 3. הִשְׂתַּכֵּר. كَسَبَ الدَّعْوَى זָכָה בְּמִשְׁפָּט. كَسَبَ رِزْقَهُ הִתְפַּרְנֵס. كَسَبَ صَدَاقَتَهُ רָכַשׁ אֶת יְדִידוּתוֹ. كَسَبَ العِلْمَ רָכַשׁ דַּעַת. كَسَّبَ II הִקְנָה, הִנְחִיל, הוֹרִישׁ. أَكْسَبَ IV 1. הִקְנָה. 2. סִגֵּל, עָשָׂה. أَكْسَبَهُ شَكْلًا جَمِيلًا עָשָׂה לוֹ צוּרָה נָאָה. أَكْسَبَهُ مَنَاعَةً הִקְנָה לוֹ חִסּוּן. تَكَسَّبَ V שָׂכַר לְפַרְנָסָה, הִתְפַּרְנֵס. اِكْتَسَبَ VIII 1. רָכַשׁ, הִשִּׂיג, הִרְוִיחַ. 2. קִבֵּל (שם, צורה וכו'). كَسْبٌ הַשָּׂגָה, רְכִישָׁה, רֶוַח, זְכִיָּה, פַּרְנָסָה. الكَسْبُ غَيْرُ المَشْرُوعِ עֹשֶׁר שֶׁלֹּא בְּמִשְׁפָּט. كُسْبٌ، كُسْبَةٌ כֻּסְפָּה (פסולת זרעים הנותרת לאחר סחיטת השמן). مَكْسَبٌ، مَكْسَبَةٌ ج مَكَاسِبُ 1. הֶשֵּׂג, זְכִיָּה. 2. פַּרְנָסָה, רֶוַח. 3. תּוֹעֶלֶת, שָׂכָר. اِكْتِسَابٌ רְכִישָׁה, הַשָּׂגָה, קְנִיָּה. اِكْتِسَابٌ بِمُرُورِ الزَّمَنِ רְכִישַׁת חֲזָקָה (של רכוש וכו') בְּתֹקֶף תְּפִיסָה לִזְמַן רַב. كَاسِبٌ זוֹכֶה. مَكْسُوبٌ נִקְנֶה, רָוַחִי, רְכוּשִׁי, זָכוּי. مُكْتَسَبَاتٌ הֶשֵּׂגִים, רְוָחִים.

كُسْتُبَانٌ، كُشْتُبَانٌ F אֶצְבָּעוֹן (לתופרת).

كَسْتَنَاءُ، كَسْتَنَةٌ n. עַרְמוֹנִים. كَسْتَنَائِيٌّ עַרְמוֹנִי (צבע).

كَسَحَ ـَ 1. טִאטֵא, כִּבֵּד. 2. גֵּרֵשׁ, סִלֵּק. 3. כָּבַשׁ, פָּשַׁט עַל. 4. הִכָּה מַכָּה נִצַּחַת, עָקַר מִן הַשֹּׁרֶשׁ. كَسِحَ ـَ שֻׁתַּק (ברגליו ובמותניו). كَسَّحَ II שִׁתֵּק. اِكْتَسَحَ VIII 1. סָחַף, הֵצִיף, שָׁטַף וְגָרַף. 2. כָּבַשׁ בִּסְעָרָה. كَسْحٌ כִּבּוּד, טִאטוּא. كُسَاحٌ רַכֶּכֶת (מחלה). كُسَاحَةٌ 1. גְּרֹפֶת. 2. אַשְׁפָּה. كَسِيحٌ ج كُسَحَاءُ 1. מְשֻׁתָּק, נָכֶה. 2. חוֹלֵה רַכֶּכֶת. مِكْسَحَةٌ ج مَكَاسِحُ 1. מַטְאֲטֵא. 2. מַגְרֵפָה. اِكْتِسَاحٌ 1. גְּרִיפָה, שְׁטִיפָה, שִׁטָּפוֹן, הֲצָפָה. 2. כִּבּוּשׁ בִּסְעָרָה, הִשְׂתַּלְּטוּת, פְּלִישָׁה. كَاسِحٌ סוֹחֵף, גּוֹרֵף, שׁוֹטֵף. كَاسِحَةٌ، كَاسِحَةُ الأَلْغَامِ שׁוֹלַת מוֹקְשִׁים. مُكَسَّحٌ מְשֻׁתָּק, נָכֶה.

كَسَدَ ـُ הָיָה בְּקִפָּאוֹן (שוק, סחורה, מסחר וכו'), לֹא הָיָה מְבֻקָּשׁ, נוֹתַר לְלֹא קוֹנִים. كَسَادٌ קִפָּאוֹן (במסחר, בשוק וכו'), מִתּוּן חָרִיף, שֵׁפֶל. كَسَادٌ عَالَمِيٌّ מִתּוּן כַּלְכָּלִי חָרִיף בֵּינְלְאֻמִּי. كَاسِدٌ לֹא מְבֻקָּשׁ (סחורות), חֲסַר קוֹנִים, כָּאֶבֶן שֶׁאֵין לָהּ הוֹפְכִין. مَوْسِمٌ كَاسِدٌ עוֹנַת שֵׁפֶל, עוֹנָה מֵתָה.

كَسَرَ ـِ 1. שָׁבַר, רִצֵּץ, נִפֵּץ, פָּרַס. 2. הֵבִיס. 3. הֵפֵר. 4. נִקֵּד אוֹת בְּ كَسْرَة (חיריק). كَسَرَ أَنْفَهُ הִשְׁפִּילוֹ. كَسَرَ الجَلِيدَ ע' (جلد) جَلِيدٌ. كَسَرَ خَاطِرَهُ 1.

תְּצִיב אותו. 2. הֶחְוִיר פָּנָיו רֵיקָם. كَسَرَ قَلْبَهُ שִׁבֵּר אֶת לִבּוֹ, הִכְאִיב לוֹ. كَسَرَ مِنْ طَرْفِهِ הִשְׁפִּיל מַבָּטוֹ. كَسَّرَ II שִׁבֵּר, נִפֵּץ, רוֹצֵץ, רִסֵּק. تَكَسَّرَ V 1. נִשְׁבַּר, הִתְרַסֵּק לִרְסִיסִים. 2. נִשְׁבַּר (כגון אור). اِنْكَسَرَ VII 1. נִשְׁבַּר. 2. הוּבַס, נָחַל מַפָּלָה. 3. נִשְׁבַּר (כגון אור). كَسْرٌ 1. שְׁבִירָה, רִסּוּק. 2. ج كُسُورٌ שֶׁבֶר (בחשבון). 3. נִקּוּד בְּ־كَسْرَة. كَسْرُ الجُوعِ שְׁבִירַת הָרָעָב. كَسْرٌ عَشْرِيٌّ שֶׁבֶר עֶשְׂרוֹנִי. قَابِلٌ لِلْكَسْرِ שָׁבִיר. كَسْرُ النَّارِ [illegible]. جَثَمَ فِي كَسْرِ دَارِهِ יָשַׁב בְּד' אַמּוֹתָיו.

كَسْرَةٌ 1. "שְׁבִירָה", נִקּוּד בְּ־كَسْرَة (חיריק). 2. מַפָּלָה, תְּבוּסָה, הִתְמוֹטְטוּת. كِسْرَةٌ ج كِسَرٌ רְסִיס, שֶׁבֶר (של מצה וכו'). كِسْرَةُ خُبْزٍ פְּרוּסַת לֶחֶם. كِسْرَى ج أَكَاسِرَةٌ כֹּסְרוֹס, שֵׁם של מַלְכֵי פָּרַס הַקְּדוּמִים. كَسِيرٌ ج كَسَارَى שָׁבוּר, מוּבָס. كَسِيرُ الخَاطِرِ עָצוּב, נוּגֶה, מְדֻכָּא. قَلْبٌ كَسِيرٌ לֵב שָׁבוּר. كُسَارَةٌ שְׁבָרִים, רְסִיסִים. تَكْسِيرٌ שְׁבִירָה, פִּצּוּץ, רִסּוּק. جَمْعُ التَّكْسِيرِ רִבּוּי שָׁבוּר (בדקדוק). تَكَسُّرٌ הִתְרַסְּקוּת, הִשָּׁבְרוּת. اِنْكِسَارٌ 1. שְׁבִירוּת, הִתְנַפְּצוּת. 2. תְּבוּסָה, מַפָּלָה, נְסִיגָה. 3. שֵׁבֶר רוּחַ, מַפַּח נֶפֶשׁ. 4. כְּנִיעָה, הַשְׁפָּלָה. كَاسِرٌ ج كَوَاسِرُ שׁוֹבֵר, טוֹרֵף, דּוֹרֵס. الكَوَاسِرُ הַחַיּוֹת הַדּוֹרְסוֹת. كَاسِرُ الأَمْوَاجِ שׁוֹבֵר גַּלִּים. كَاسِرُ الحَجَرِ קַצְצוּר (צמח). طَيْرٌ كَاسِرٌ עוֹף דּוֹרֵס. مَكْسُورٌ 1. שָׁבוּר. 2. מוּבָס. 3. מְנֻקָּד בְּ־كَسْرَة. 4. מְדֻכְדָּךְ. مُكَسَّرٌ שָׁבוּר לִרְסִיסִים, מְרֻסָּק. مُكَسَّرَاتٌ פִּצּוּחִים. الجَمْعُ المُكَسَّرُ רִבּוּי שָׁבוּר (בדקדוק). إِكْسِيرٌ 1. סַם חַיִּים, אֶלִיקְסִיר. 2. אֶבֶן הַחֲכָמִים, אֶבֶן פְּלָאִים (המסוגלת לפי דעת קדמונים להפוך אבן לזהב). مُكَاسِرٌ שָׁכֵן קָרוֹב (קִיר לְקִיר). هُوَ جَارِي مُكَاسِرِي הוּא שְׁכֵנִי הַקָּרוֹב בְּיוֹתֵר.

كَسَفَ ـِ 1. לָקָה (שמש). 2. קָדַר (פנים), הִשְׁתַּנָּה לְרָעָה. 3. הוֹרִיעַ (מצב). 4. אִבֵּד סִכּוּיָו. اِنْكَسَفَ VII 1. לָקָה (שמש), הֶחְשִׁיךְ. 2. הִתְבַּיֵּשׁ. كَسْفٌ לִקּוּי. كُسُوفٌ לִקּוּי חַמָּה. كَاسِفٌ 1. מְחֻשָּׁךְ, קוֹדֵר. 2. עָצוּב. كَاسِفُ البَالِ שָׁרוּי בְּצַעַר. مَكْسُوفٌ 1. מְבֻיָּשׁ, נָבוֹךְ. 2. לָקוּי (חמה).

كَسْكَسَ 1. הֵדַק, שָׁחַק. 2. מ' נָסוֹג. كُسْكُس، كُسْكُسُو، كُسْكُسِيٌّ קוּסְקוּס (מאכל מרוקאי עשוי מקמח חיטים). كَسْكَاسٌ סִיר (לבישול קוסקוס).

كَسِلَ ـَ تَكَاسَلَ VI הִתְעַצֵּל, הִתְרַשֵּׁל. كَسَّلَ II גָּרַם לְעַצְלוּת, רִפָּה אֶת יָדָיו. كَسَلٌ עַצְלוּת, עַצְלָנוּת, רַשְׁלָנוּת, רִפְיוֹן יָדַיִם. كَسِلٌ، كَسُولٌ، كَسْلَانُ ج كَسَالَى עָצֵל, עַצְלָן, רַשְׁלָן, רְפֵה יָדַיִם. تَكَاسُلٌ הִתְעַצְּלוּת. مُتَكَاسِلٌ מִתְעַצֵּל, שֶׁאֵין לוֹ חֵשֶׁק לַעֲבֹד.

كَسْمٌ 1. צוּרָה (של לבוש), עִצּוּב (אופנה). 2. חִטּוּב הַגּוּף. 3. סִגְנוֹן (לבוש), מוֹדָה. مُكَسَّمٌ מְעֻצָּב יָפֶה, חָטוּב.

(كسو) كَسَا ـُ 1. כִּסָּה, עָטָה, הִשְׁקִית, הִלְבִּישׁ. 2. צִפָּה. 3. بِ ـ נָתַן צִבְיוֹן (צורה) ל־, צָבַע, עִצֵּב. أَكْسَى IV بِ ـ 1. הִלְבִּישׁ, כִּסָּה בְּ־. 2. צִפָּה בְּ־. تَكَسَّى V. اِكْتَسَى VIII بِ ـ 1. לָבַשׁ, הִתְכַּסָּה, צֻפָּה בְּ־. 2. לָבַשׁ צוּרַת, קִבֵּל צִבְיוֹן. كُسْوَةٌ כְּסוּת, לְבוּשׁ, בֶּגֶד. الكُسْوَةُ الشَّرِيفَةُ "כִּסְוָה", פָּרֹכֶת של הַכַּעְבָּה. كِسَاءٌ ج أَكْسِيَةٌ כְּסוּת, לְבוּשׁ. تَكْسِيَةٌ 1. כִּסּוּי, הַלְבָּשָׁה. 2. צִפּוּי, מַתַּן צִבְיוֹן.

كَشَّ ـُ 1. مِنْ נִרְתַּע מִן, נִבְהַל בְּ־. 2. גֵּרֵשׁ. 3. זָמַר. كُشَّةٌ קְוֻצַּת שֵׂעָר, מַחְלָפָה.

كَشَحَ ـَ 1. גֵּרֵשׁ, פִּזֵּר. 2. הִסְתַּלֵּק, בָּרַח. 3. קִבֵּל זְנָבוֹ בֵּין רַגְלָיו (בהמה). كَشَحَ الظَّلَامُ הֵאִיר יוֹם. كَشَحَ لَهُ بِالعَدَاوَةِ. كَاشَحَهُ بِالعَدَاوَةِ גִּלָּה לוֹ אֵיבָה. اِنْكَشَحَ VII הִתְפַּזֵּר, גֹּרַשׁ. كَشْحٌ ج كُشُوحٌ 1. מָתְנַיִם. 2. אֵזוֹר לַמָּתְנַיִם, חֲגוֹרָה. طَوَى كَشْحَهُ عَنْهُ. وَلَّاهُ كَشْحَهُ הֵפֵר קִשְׁרוֹ, פָּנָה לוֹ עֹרֶף. كُشَاحَةٌ מְשִׂטְמָה, אֵיבָה חֲבוּיָה. كَاشِحٌ אוֹיֵב נִסְתָּר.

كَشَرَ ـِ كَشَّرَ II חָשַׂף אֶת שִׁנָּיו. كَشَّرَ عَنْ أَسْنَانِهِ חָשַׂף אֶת שִׁנָּיו (מתוך כעס או אימה). كَاشِرٌ חוֹשֵׂף. إِنْكِشَارِي ר' שם.

كَاشِير، كَشِير II כָּשֵׁר (ביהדות).

كَشَطَ ـِ ר' قَشَطَ.

كَشَفَ ـِ 1. חָשַׂף, גִּלָּה, הֵסִיר אֶת הַכִּסּוּי, עִרְטֵל. 2. عَلَى בָּדַק (רופא). 3. عَنْ חָשַׂף, גִּלָּה. كَشَفَ السِّتَارَ הֵסִיר אֶת הַלּוֹט. كَشَفَ النِّقَابَ عَنْ 1. הֵסִיר אֶת הָרְעָלָה מִ־. 2. גִּלָּה (הסיר) אֶת הַלּוֹט מִ־. كَشَفَ عَنِ المُؤَامَرَةِ גִּלָּה (וחשף) אֶת הַקֶּשֶׁר (המזימה). كَشَفَ مَجَاهِلَ الأَرْضِ גִּלָּה אֶרֶץ לֹא נוֹדַעַת. كَشَفَ هَمَّهُ הֵסִיר אֶת צַר לִבּוֹ. كَشَفَتِ الحَرْبُ عَنْ سَاقِهَا פָּרְצָה הַמִּלְחָמָה, הַמִּלְחָמָה הֶחְרִיפָה. كَاشَفَ III بِ ـ גִּלָּה ל־ אֶת. كَاشَفَهَا بِحُبِّهِ لَهَا גִּלָּה לָהּ אֶת אַהֲבָתוֹ. كَاشَفَهُ بِالعَدَاوَةِ חָשַׂף אֶת אֵיבָתוֹ. تَكَشَّفَ V נִגְלָה, נֶחְשַׂף, הוֹפִיעַ, נוֹדַע. تَكَشَّفَ عَنْ لَا شَيْءٍ הִתְגַּלָּה כְּלֹא כְלוּם (כריק מתוכן). تَكَشَّفَ عَنْ مُنْتَهَى العَجْزِ הִתְגַּלָּה בְּחֹסֶר אוֹנִים מֻחְלָט, הִתְגַּלָּה בְּמַעֲרֻמָּיו. اِنْكَشَفَ VII 1. נִגְלָה (ארץ לא נודעת). 2. נִגְלָה, עָמַד לִרְאוֹת. اِنْكَشَفَ السِّرُّ נִגְלָה אֶת הַסּוֹד, יָצָא הַמַּרְצֵעַ מִן הַשַּׂק. اِنْكَشَفَ مُلَابَسَاتُ الجَرِيمَةِ נֶחְשְׂפוּ (נגלו) אֶת נְסִבּוֹת הַפֶּשַׁע. اِسْتَكْشَفَ X 1. בִּקֵּשׁ לְגַלּוֹת (לדעת). 2. חָקַר, בָּדַק. 3. גִּלָּה (ארץ). اِسْتَكْشَفَ عَنِ الحَقِيقَةِ בִּקֵּשׁ לָדַעַת אֶת הָאֱמֶת. كَشْفٌ 1. גִּלּוּי, חֲשִׂיפַת הַסְּתָר. 2. בִּקֹּרֶת, הַשְׁגָּחָה, פִּקּוּחַ. 3. בְּדִיקָה (רפואית). 4. ج كُشُوفٌ وكُشُوفَاتٌ טֹפֶס, דּוּחַ בִּקֹּרֶת, חֶשְׁבּוֹן, רְשִׁימָה. كَشْفُ الأَجْرِ תְּלוּשׁ מַשְׂכֹּרֶת, גִּלְיוֹן שָׂכָר. كَشْفُ الحِسَابِ דּוּחַ כַּסְפִּי, חֶשְׁבּוֹן. كَشْفٌ طِبِّيٌّ בְּדִיקָה רְפוּאִית. كَشْفِيٌّ של צוֹפִיּוּת, צוֹפִי (בתנועת הצופים). كَشْفِيَّةٌ צוֹפִיּוּת. كَشَّافٌ ج كَشَّافَةٌ 1. צוֹפֶה, חָבֵר בִּתְנוּעַת הַצּוֹפִים. 2. חוֹקֵר, גַּלַּאי, מְגַלֶּה אֲרָצוֹת. 3. [illegible]. كَشَّافٌ ضَوْئِيٌّ. نُورٌ كَشَّافٌ זַרְקוֹר. مِكْشَافٌ גַּלַּאי, דֶּטֶקְטוֹר. اِكْتِشَافٌ 1. גִּלּוּי, חֲשִׂיפָה, הַרְטָטָה. 2. ج اِكْتِشَافَاتٌ גִּלּוּי, תַּגְלִית (מדעית וכו'), אֶקְסְפֶּדִיצְיָה. اِسْتِكْشَافٌ 1. תַּצְפִּית. 2. סִיּוּר. 3. גִּלּוּי. طَائِرَةُ اِسْتِكْشَافٍ

מקום סֵתֶר. كاشِفٌ ج كَشَفَةٌ 1. מגלה, חושף. 2. בודק, בוחן, משווה. 3. מפעיל מגדר (בכימיה), אינדיקטור. 4. זרקור. كاشِفُ المُحِيطاتِ פריסקופ. أَضْواءُ (النُّورِ) كاشِفَةٌ זרקור. زَوْرَقٌ كاشِفٌ لِلأَلْغامِ שולת מוקשים. مَكْشُوفٌ 1. חשוף, גלוי, מפורש, פתוח, בלתי מכוסה. 2. ברור, לעיני כל. مَكْشُوفُ الرَّأْسِ גלוי ראש. الأَدَبُ المَكْشُوفُ ספרות ארוטית, ארוטיקה. بِالمَكْشُوفِ، عَلَى المَكْشُوفِ בגלוי, במפורש, לעיני כל, בפרהסיה, במפגיע. مُكْتَشِفٌ 1. מגלה (ארצות וכו') 2. ממציא ר' (خرع) مُخْتَرِع. مُكْتَشَفاتٌ عِلْمِيَّةٌ המצאות מדעיות. مُسْتَكْشِفٌ מגלה.

كُشْكٌ T ج أَكْشاكٌ 1. קיוסק. 2. סוכה. 3. ביתן, תא. كُشْكُ الاسْتِحْمامِ מקלחת. كُشْكُ الحِراسَةِ בודקה (תא) של שומר. كُشْكُ الدَّيْدَبانِ תא הצופה. كُشْكُ الهاتِفِ (التِّلِفُونِ) תא הטלפון.

كِشْكٌ T מאכל מקמח חיטה וחלב. كِشْكُ الأَرُزِّ אטריות.

كَشْكَشَ 1. ברח. 2. מי עשה קפל. كَشْكَشٌ ج كَشاكِشُ 1. קפל. 2. קמט, וכו'. رِوايَةٌ كَشْكَشِيَّةٌ קומדיה עממית, בורלסקה.

كَشْكُولٌ P 1. קבצן, פרסיל, ילקוט של קבצן. 2. חוברת, פנקס. 3. אלבום.

كِشْمِشٌ צימוק ר' (زبب) زَبِيبَة.

كَشْمِيرٌ .En קשמיר (אריג).

كُوشانٌ T ج كَواشِينُ קושן, תעודת רישום מקרקעין.

كَظَّ ـُ 1. מלא עד תפוס, גדש, צופף. 2. מלא בצורה מגוחכת ואת פיו. إكْتَظَّ VIII بِـ התמלא ב', הצטופף, נגדש, היה מלא וגדוש ב'. كِظَّةٌ שובע מלא מגוון עד לזרא, קלקול ר' (تخم) تُخْمَةٌ. إكْتِظاظٌ גודש, צפיפות. مُكْتَظٌّ بِـ מלא וגדוש, צפוף ב'.

كَظَرٌ: غُدَّةُ الكَظَرِ، الغُدَّةُ الكَظَرِيَّةُ בלוטת יותרת הכליה.

كَظَمَ ـِ כבש (כעסו), עצר, הסתיר, הבליג. كَظَمَ غَيْظَهُ כבש את כעסו, התאפק מלהתפרץ. كاظِمٌ ج كُظّامٌ 1. שותק. 2. מבליג, מתאפק. كَظِيمٌ 1. מלא חמה עצורה. 2. ר' עצוב.

كَعَبَ ـُ היה עגול ומודגש (שד) של נערה. كَعَّبَ II 1. ר' كَعَبَ. 2. עקב, עשה למעקב. 3. העלה בחזקת שלוש. كَعْبٌ ج كِعابٌ و كُعُوبٌ 1. עקב. 2. קרסול. 3. פרק, קשר (בין עצמות הרגליים). 4. מקום נשא. 5. קוביה. 6. גדולה, כבוד. كَعْبُ الكِتابِ גב הספר. أَرْقَى كَعْبًا מכשיר יותר. عَلا كَعْبُهُمْ ידיו מורמות. عالِي الكَعْبِ מכובד, מהולל. عُلُوُّ الكَعْبِ מעמד רם, מעלה. كُعْبٌ הזדקרות השד. كَعْبَةٌ ج كَعَباتٌ בנין מעוקב. الكَعْبَةُ הכעבה במכה, מקום קדוש. كَعْبِيٌّ מעוקב. كَعْبَةٌ בחלומות. أَبُو كُعَيْبٍ חזרת (מחלה). تَكْعِيبٌ 1. קשור צורת מעוקב. 2. העלאה בחזקת שלוש. تَكْعِيبِيٌّ מעוקב. الفَنُّ التَّكْعِيبِيُّ קוביזם. كاعِبٌ ج كَواعِبُ עלמה בעלת שדיים עגולים ומודגשים, עלמה צעירה. مُكَعَّبٌ 1. מעוקב (בהנדסה). 2. חזקת שלוש. مِتْرٌ مُكَعَّبٌ מטר מעוקב, קוב.

كَعْبَرَةٌ، كُعْبُورَةٌ ج كَعابِرُ עצם הראש. مُكَعْبَرٌ מקושש. كُعْبُورَةٌ ج كَعابِيرُ [illegible]

كَعْبَلَ ת' הסעיר, הכשיל והפיל.

كَعْكَةٌ ج كَعْكٌ 1. עוגה. 2. כעך. كَعّاكٌ אופה כעכים.

كَفَّ ـُ عَنْ 1. חדל מ', הפסיק, נמנע מ', נעצר. 2. עיוור, סמא. كُفَّ بَصَرُهُ התעוור, התסמא. كَفَّ يَدَهُ عَنْ הרחיק את ידו, הרחיקו (מעבודתו), פיטר. تَكَفَّفَ V 1. פשט יד לקבץ נדבות, חזר על הפתחים. 2. התקבץ ונאסף, חדל קיום. إنْكَفَّ VIII عَنْ חזר בו, חדל מ'. إسْتَكَفَّ X 1. ביקש מי לחדול. 2. פשט יד, קבץ נדבות. 3. התגעל, התפתל. 4. حَوْلَ סבב סביב. 5. הביט עיניים בכף ידו. كَفٌّ عَنْ חדילה, הימנעות מ', עצירה. كَفٌّ ج كُفُوفٌ و أَكُفٌّ 1. כף היד, פשט היד. 2. כפפה, כסיה. 3. כף המאזניים. 4. חופן. 5. מכה, סטירת לחי. كَفُّ الأَسَدِ ערקונית השדה (צמח). كَفُّ مَرْيَمَ שושנת יריחו (צמח). إسْتَدَرَّ الأَكُفَّ קבץ נדבות. وَضَعَ حَياتَهُ عَلَى كَفِّهِ שם נפשו בכפו, הסתכן. كِفَّةٌ ج كِفَفٌ و كِفافٌ 1. שפת (שולי) הבגד. 2. כפת (כף) המאזניים. كَفّافٌ תופר בקצוות, סופר עגלים מיושלים. كَفافٌ مالِيٌّ תחזוקה הכספית. عاشَ عَلَى الكَفافِ חי בצמצום וכדי מחייתו. كَفافٌ קצת. كَفِيفٌ، كَفِيفُ البَصَرِ، مَكْفُوفٌ، مَكْفُوفُ البَصَرِ עיוור, סומא. كَفِيفَةٌ עיוורת. كافَّةٌ כולם, ללא יוצא מן הכלל, כאיש אחד, כל כלם.

كَفَأَ ـَ 1. הפך על פיו, הטיל, שפך. 2. גרש, סלק. 3. عَنْ הסתלק מ', סר מ', עזב. كافَأَ III 1. גמל, שלם ל', שלם, השיב גמול ל'. 2. היה שווה ל', השתווה ל', התאים, היה שקול כנגד. أَكْفَأَ IV הפך (כלי) כדי לשפוך. تَكافَأَ VI השתווה עם, היה שקול ל'. إنْكَفَأَ VII 1. נהפך. 2. נסוג, התקפל (צבא) וכו'. 3. عَنْ נסוג, סר מ', חזר אחורנית, ברח מ'. كَفْءٌ، كُفْءٌ، كِفْءٌ ج أَكْفاءٌ 1. שווה ל', שקול כנגד, דומה ל'. 2. מתאים, כשיר, מוכשר, ראוי. مُؤَهَّلٌ كُفْءٌ כשיר מוכשר (מתאים). وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ק' (ואין דומה לו אחד) (אלוהים). كَفاءٌ שוויון. كَفاءَةٌ 1. שוויון, דמיון. 2. התאמה. كَفاءَةٌ 1. כשר, יכולת, מומחיות. 2. התאמה, כשירות, מסוגלות, כשירות. كَفاءاتٌ כשרים. مُكافَأَةٌ ج مُكافَآتٌ 1. שכר, תגמול, גמול, שכר על מעשה. 2. פרס, פרמיה, מענק. مُكافَأَةٌ تَشْجِيعِيَّةٌ פרס עידוד. مُسْتَحِقٌّ لِلْمُكافَأَةِ ראוי לפרס. تَكافُؤٌ 1. שוויון, שקילות. 2. חפיפה (בהנדסה). 3. הומולוגיות. تَكافُؤُ الفُرَصِ שוויון הזדמנויות. إنْكِفاءٌ הפוך, נסיגה. مُكافِئٌ 1. שווה ל', שקול כנגד. 2. חופף, דומה, הומולוגי. مُتَكافِئٌ דומה, שווה,

كَفَتَ ـِ مِنْ עזב, השתחרר, יצא מ־. كَفَتَهُ اللهُ נִפְטַר, מֵת. كَفْتٌ II שֶׁבֶר (אבנים שבורות). كُفْتَةٌ קציצות (בשר וכו'). كُفْتَةٌ بِطَاطِسٍ קציצות בָּשָׂר עם תפודים. تَكْفِيتٌ שִׁבּוּץ. مُكَفَّتٌ מְשֻׁבָּץ (אבני חן וכו').

كَفَحَ ـَ 1. עָמַד מול־. 2. חָסַם, גָּלָה. 3. עָצַר. كَافَحَ III 1. עָמַד מול־, נִלְחַם ב־, נֶאֱבַק, התמודד עם־. 2. عَنْ הגן על־. كِفَاحٌ מַאֲבָק, התמודדות, לחימה, עֲמִידָה אל מול־. مُكَافَحَةٌ מַאֲבָק ב־, מִלְחָמָה ב־, התמודדות. مُكَافَحَةُ البَطَالَةِ מלחמה באבטלה. جَمْعِيَّةُ مُكَافَحَةِ السَّرَطَانِ האגודה למלחמה בסרטן.

كَفَرَ ـُ 1. כָּפַר, הִכְחִישׁ את קיום האל, לא הֶאֱמִין בְּעִקָּרֵי האמונה. 2. הִכְחִישׁ, שָׁלַל. 3. הִסְתִּיר את דָּתוֹ. 4. بِـ נִשְׁמַר מ־, התכחש ל־. كَفَرَ بِاللهِ כָּפַר בָּעִקָּר. كَفَرَ بِالنِّعْمَةِ כָּפַר בַּטּוֹב, הָיָה כְּפוּי טוֹבָה. كَفَرَهُ כְּפָרוֹ. كَفَرَ اللَّيْلُ عَلَى الدُّنْيَا כִּסָּה הַלַּיְלָה על העולם. كَفَّرَ II 1. הֶאֱשִׁים את־ בִּכְפִירָה. 2. שָׁלַל את־ לִכְפֹּר או להתכחש. 3. عَنْ כִּפֵּר עָווֹן, הֶעֱבִיר עָווֹן, סָלַח, מָחַל. كَفَّرَ عَنْ ذَنْبِهِ כִּפֵּר עַל עווֹנוֹ. كَفَّرَ اللهُ ذَنْبَهُ אֱלֹהִים מָחַל לו על עֲווֹנוֹ. أَكْفَرَ IV 1. שָׁלַל את־ לִכְפֹּר. 2. הֶאֱשִׁים את־ בִּכְפִירָה. كَفْرٌ ج كُفُورٌ כְּפַר קָטָן, יִשּׁוּב קָטָן. كُفْرٌ، كُفْرَانٌ כְּפִירָה, אֶפִּיקוֹרְסוּת. كُفْرٌ بِاللهِ כפירה בָּעִקָּר, אַתֵּאִיזְם. كُفْرٌ (كُفْرَانٌ) بِالنِّعْمَةِ כְּפִיּוּת טוֹבָה. كَفُورٌ כּוֹפֵר, כּוֹפֵר. كَفَّارَةٌ عَنْ 1. כַּפָּרַת עָווֹן. 2. קָרְבָּן, פִּדְיוֹן, תַּחְלִיף. تَكْفِيرٌ 1. הַטָּלַת אַשְׁמַת כְּפִירָה. 2. عَنْ הַעֲבָרַת עָווֹן. كَافِرٌ ج كُفَّارٌ وكَفَرَةٌ 1. כּוֹפֵר, אינו מאמין באלוהים. 2. מִכְחִישׁ, כְּפוּי טוֹבָה. الكَافِرُ مُرَزَّقٌ לא לַחֲכָמִים לָחֶם. الكَافِرُ مُرَقًّى وَالمُؤْمِنُ مُلَقًّى מה צדיק וְרַע לו, רָשָׁע וְטוֹב לו.

كَفْكَفَ עָצַר, מָנַע מ־. كَفْكَفَ الدَّمْعَ מָחָה דְּמָעוֹת.

كَفَلَ ـُ פִּרְנֵס ומשמרה, פִּרְנֵס. كَفَلَ ـِ كَفِلَ ـَ كَفُلَ ـُ 1. עָרַב, נָתַן עֲרֵבוּת. 2. נָתַן מַשְׁכּוֹן, עֵרָבוֹן. 3. הָיָה אַחְרָאִי ל־, הִבְטִיחַ. كَفَّلَ II 1. מָסַר לְטִפּוּל, דָּאַג והשגיח (טיפול קטין וכו'). 2. בִּקֵּשׁ מ־ לִהְיוֹת עָרֵב (ואחראי). كَافَلَ III הגיע לְהֶסְכֵּם, כָּרַת בְּרִית עם־. أَكْفَلَ IV נָתַן ל־ לִהְיוֹת עָרֵב (ואחראי), מָסַר ל־ לְטִפּוּל. تَكَفَّلَ V بِـ טִפֵּל ב־, לָקַח על אחריותו, נָתַן חסות, דָּאַג ל־. تَكَفَّلَ بِرِعَايَةِ ابْنِ أَخِيهِ דָּאַג לְטַפֵּל בְּבֶן אָחִיו. تَكَافَلَ VI הָיָה עָרֵב ל־. كَفْلٌ עֲרֵבוּת. كَفَلٌ ج أَكْفَالٌ אֲחוֹרַיִם. كَفَالَةٌ ج كَفَالَاتٌ 1. אַחְרָיוּת, עֲרֵבוּת, עֲרֻבָּה. 2. עֵרָבוֹן, עָבוֹט, מַשְׁכּוֹן. كَفَالَةٌ مَالِيَّةٌ עֲרֵבוּת כַּסְפִּית. إِنَّهُ فِي كَفَالَةِ أَخِيهِ הוא בְּחָסוּת אָחִיו. كَفِيلٌ ج كُفَلَاءُ 1. עָרֵב, אַחְרָאִי ל־. 2. נוֹתֵן חָסוּת, אַפּוֹטְרוֹפּוֹס, מְפַקֵּחַ. 3. דּוֹמֶה. مَا لِهَذَا الرَّجُلِ كَفِيلٌ אין דּוֹמֶה לָאִישׁ זֶה. كَافِلٌ ج كُفَّالٌ עָרֵב, אַפּוֹטְרוֹפּוֹס, פַּטְרוֹן. مَكْفُولٌ بِهِ בָּטוּחַ שֶׁעֲרֵבִים לו, בְּחָסוּת.

كَفَنَ ـِ كَفَّنَ II עָטַף בְּתַכְרִיכִים (מת). كَفَنٌ ج أَكْفَانٌ תַּכְרִיךְ.

(كفهر) إِكْفَهَرَّ IX 1. הֶחְשִׁיךְ. 2. הִתְעַנֵּן (שמים). 3. קָדַר, הִשְׁחִיר. إِكْفِهْرَارٌ חֹשֶׁךְ, קדרות, הִתְקַדְּרוּת (שמים), זַעַף. مُكْفَهِرٌّ חָשׁוּךְ, קוֹדֵר, זוֹעֵף. مُكْفَهِرُّ الوَجْهِ קַר וְזוֹעֵף, קוֹדֵר (פנים).

(كفي) كَفَى ـِ 1. הִסְפִּיק, הָיָה די, הִשְׂבִּיעַ רָצוֹן, נָתַן די הַצֹּרֶךְ. 2. סִפֵּק. وَكَفَى بِاللهِ حَسِيبًا כִּי רַב הוא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן. كَفَاكَ اللهُ شَرَّهُ אֱלֹהִים יִשְׁמְרֶךָ מֵרָעָתוֹ. كَفَاهُ مَؤُونَةَ البَحْثِ عَنْهُ חָסַךְ לו את טִרְחַת הַחִפּוּשׂ. كَفَى! דַּי, מַסְפִּיק, רַב לָכֶם! كَفَّى II. أَكْفَى IV סִפֵּק, נָתַן די הַצֹּרֶךְ. كَافَى III 1. גָּמַל ל־. 2. הִכִּיר תּוֹדָה ל־. إِنْكَفَى VII عَنْ חָזַר מ־, נָסוֹג מ־. إِكْتَفَى VIII بِـ הִסְתַּפֵּק ב־, אָמַר דַּי, מָצָא את סִפּוּקוֹ ב־, לא הָיָה זָקוּק עוד ל־. إِسْتَكْفَى X הִסְתַּפֵּק, הָיָה שְׂבַע רָצוֹן. كِفَايَةٌ 1. מַסְפִּיק, כַּמּוּת מַסְפֶּקֶת. 2. כֹּשֶׁר, יְכֹלֶת, מְסֻגָּלוּת, כִּשָּׁרוֹן, הַסְפָּקָה. 3. יְעִילוּת. كِفَايَةٌ إِنْتَاجِيَّةٌ יְעִילוּת הַיִּצּוּר, פִּרְיוֹן הָעֲבוֹדָה. بِمَا فِيهِ الكِفَايَةُ בְּמִדָּה מַסְפֶּקֶת. عَدَمُ الكِفَايَةِ الجِنْسِيَّةِ חֹסֶר כּוֹחַ גַּבְרָא. فَرْضُ كِفَايَةٍ ר' فَرْضٌ. مُكَافَأَةٌ 1. גְּמוּל, פְּרָס. 2. הַכָּרַת תּוֹדָה וְטוֹבָה. إِكْتِفَاءٌ סִפּוּק, שְׂבִיעוּת רָצוֹן. إِكْتِفَاءٌ ذَاتِيٌّ הִסְתַּפְּקוּת עַצְמִית, עַצְמָאוּת כַּלְכָּלִית, אוֹטַרְקְיָה. كَـــافٍ(ي) 1. מַסְפִּיק, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּי, מַשְׂבִּיעַ רָצוֹן. 2. מַתְאִים, יָכוֹל, מֻסְמָךְ. مُكْتَفٍ(ي) שְׂבַע רָצוֹן, מְרֻצֶּה, מְסֻפָּק.

كِلَا، كِلْتَا ר' (كلي)

كَلَّ ـِ 1. הִתְעַיֵּף, נִלְאָה, נֶחֱלַשׁ, תַּשׁ כּוֹחוֹ, יָגַע, הִתְיַגַּע. 2. קָהָה (חרב). 3. כָּהֲתָה (ראייתו). 4. عَنْ הִתְרַשֵּׁל ב־. لَا يَكِلُّ وَلَا يَمَلُّ לא נִלְאָה וְלֹא הִתְעַצֵּל, "לא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן". كَلَّلَ II 1. הִכְתִּיר, עִטֵּר, שָׂם עֲטָרָה (וְכֶתֶר). 2. עָרַךְ כְּלוּלוֹת, הִשִּׂיא (כנצרות). كَلَّلَ بِالنَّجَاحِ הִכְתִּיר בְּהַצְלָחָה. أَكَلَّ IV 1. הִתִּישׁ, הֶלְאָה, עִיֵּף, הוֹגִיעַ. 2. הִכְהָה (ראייה). تَكَلَّلَ V 1. הִתְעַטֵּר, הֻכְתַּר. 2. נֶעֱרַךְ טֶקֶס כְּלוּלוֹתָיו (כנצרות). تَكَلَّلَ بِالنَّجَاحِ הֻכְתַּר בְּהַצְלָחָה, עָלָה יָפֶה. كَلٌّ 1. יְגִיעָה, עֲיֵפוּת, חֻלְשָׁה. 2. כֵּהוּת (ראייה, חושים וכו'). 3. תָּלוּי, נִזְקָק. كِلَّةٌ ج كِلَلٌ כִּלָּה. كُلَّةٌ ج كُلَلٌ כִּלָּה, כַּדּוּרוֹן (לשעשוע ילדים). كَلَّ، كَلَالٌ، كَلَالَةٌ לֵאוּת, עֲיֵפוּת. دُونَ كَلٍّ أَوْ مَلَلٍ לְלֹא לֵאוּת, בְּהַתְמָדָה. كَلِيلٌ 1. לֵאֶה, יָגֵעַ, עָיֵף. 2. פָּגוּם, קָהוּי (חרב). 3. כֵּהֶה (ראייה), עִמּוּם. 4. חַלָּשׁ. إِكْلِيلٌ ج أَكَالِيلُ 1. כֶּתֶר, כְּלִיל. 2. זֵר. 3. כְּלוּלוֹת (בנצרות). 4. הִלָּה (המסביב לשמש בעת ליקוי חמה). 5. עָלֵי כּוֹתֶרֶת (של פרח). إِكْلِيلُ الجَبَلِ רוֹזְמָרִין (שיח, rosmary). إِكْلِيلِيٌّ כְּלִילִי. الشِّرْيَانُ الإِكْلِيلِيُّ עוֹרֵק כְּלִילִי. تَكْلِيلٌ הַכְתָּרָה, עִטּוּר. كُلٌّ כֹּל, כְּלָל הַדְּבָרִים, הַכֹּל, דָּבָר בִּשְׁלֵמוּתוֹ או בְּכָל חֲלָקָיו, סַךְ הַכֹּל. الكُلُّ הַכֹּל, כֻּלָּם, בִּכְלָלוּתוֹ. كُلُّ أَحَدٍ (وَاحِدٍ) כָּל אֶחָד, כָּל אֶחָד וְאֶחָד. كُلُّ شَيْءٍ כָּל דָּבָר, הַכֹּל. كُلٌّ لَا يَتَجَزَّأُ מִכְלוֹל שֶׁאֵינוֹ מִתְחַלֵּק. كُلٌّ مِنْ כָּל אֶחָד מ־ (לפירוט). عَلَى كُلِّ حَالٍ בְּכָל אֹפֶן, עַל כָּל פָּנִים. الكُلُّ فِي الكُلِّ כָּל כֻּלּוֹ וְכֻלָּם, בִּשְׁלֵמוּת. كُلُّ مَا כָּל מָה שֶׁ־. كُلُّ مَنْ כָּל מִי שֶׁ־. بِالكُلِّ، فِي الكُلِّ בִּכְלָלוֹ שֶׁל דָּבָר, בְּסַךְ

ככל. بِكُلِّ ثَمَنٍ בכל מחיר, יהיה אשר יהיה. الحَقِيقَةُ كُلُّ الحَقِيقَةِ האמת וְרק האמת. لِكُلِّ مِائَةٍ אחד למאה. كُلَّمَا כל אימת ש־, בכל פעם (עת) ש־. كُلَّمَا طَالَ الزَّمَنُ ارْتَفَعَتْ قِيمَتُهُ ככל שעובר הזמן גם עולה ערכו. كُلِّيٌّ כללי, גמור, שלם, טוטלי, מחלט, מקיף, מלא. العِلْمُ الكُلِّيُّ תאולוגיה ש־ إلهيّ. كُلِّيًّا בשלמות, במלואו, באופן מחלט. كُلِّيَّةٌ 1. כלליות, שלמות, מחלטות, טוטליות. 2. ج كُلِّيَّاتٌ בית ספר גבוה, קולג׳, פקולטה. 3. פקולטה. الكُلِّيَّاتُ 1. חמש הקטגוריות (סוג, הוויה, אמירה, וכירה, בפילוסופיה). 2. מקצועות כלליים. كُلِّيَّةً، بِالكُلِّيَّةِ לגמרי, לחלוטין, כלל וכלל, כל עיקר, בהחלט. كَلَّا לא, לא ולא. كَلَّا ثُمَّ كَلَّا לגמרי לא, לא ולא, לא פניה ולא פשרנות.

كَلَأَ ـَ הגן, פקח על, שמר, נצר, שם עין על. كَلَأَكُمُ اللهُ بِرِعَايَتِهِ אלוהים ישמרכם בהשגחתו. كَلَأَ النَّجْمُ 1. צפה בכוכב. 2. בדק אותו. أَكْلَأَ IV היה עשב בשפע. كَلَأٌ עשב ירוק ויבש, מזון לבהמות. كُلُوءٌ، كُلُوءُ العَيْنِ נדודי שינה.

كَلَاكِس F ج كَلَاكِسَاتٌ צופר (של מכוניות).

كَلِبَ ـَ 1. חלה בכלבת. 2. נתקפה עליו דעתו. 3. היה להוט אחר (כסף וכו׳). كَلَّبَ II 1. עיקם. 2. לפת וכבל לאור. تَكَالَبَ VI عَلَى התנפל (על סחורה וכו׳), היה להוט אחר. اِسْتَكْلَبَ X השתולל, השתגע. كَلْبٌ ج كِلَابٌ כלב. الكَلْبُ الأَصْغَرُ הכלב הקטן (קבוצת כוכבים). الكَلْبُ الأَكْبَرُ הכלב הגדול (קבוצת כוכבים). كَلْبُ إِرْشَادٍ כלב נחיה. كَلْبُ البَحْرِ כריש ש־ قِرْشٌ. كَلْبُ المَاءِ 1. כלב נהר, לוטרה. 2. בונה. الكِلَابُ تَنْبَحُ وَالقَافِلَةُ تَسِيرُ הכלבים נובחים והשיירה עוברת. كَلْبَةٌ 1. כלבה. 2. כלבתא, מרשעת. كَلْبَتَانِ، كُلَّابَةٌ ج كُلَّابَاتٌ צבת. كَلْبِيٌّ 1. כלבי. 2. ציניקן. كَلْبِيَّةٌ ציניות. كُلَّابٌ ج كَلَالِيبُ קרס, וו. كَلَبٌ כלבת. كَلِبٌ، كَلِيبٌ، مَكْلُوبٌ חולה כלבת. تَكَلُّبٌ שגעון, חמדה. تَكَالُبٌ 1. התנפלות (על סחורה וכו׳). 2. להיטות (אחר כסף וכו׳).

كَلَحَ ـَ أَكْلَحَ IV. تَكَلَّحَ V עוה, הקדיר פניו. كَالَحَ III התקוטט. كَالِحٌ 1. זועף, קודר. 2. דהוי, חור.

كَلَخ A כלך, שמר (צמח, ferula).

كَلْدَانِيٌّ ج كَلْدَانٌ 1. כשדי, כלדאי. 2. אשורי.

كَلَسَ ـِ كَلَّسَ II סייד, מרח בסיד, טייח. تَكَلَّسَ V התסייד. كِلْسٌ סיד, טיח. كِلْسِيٌّ סידי, גירי. حِجَارَةٌ كِلْسِيَّةٌ אבן סיד (גיר). كَلَّاسٌ סייד. كَلَّاسَةٌ משרפת גיר. تَكَلُّسٌ 1. הסתיידות. 2. הקרשה ממשקעי סיד. تَكْلِيسٌ סיוד.

كَلْسَةٌ II ج كَلْسَاتٌ גרב.

كَلْسُون F ج كَلْسُونَاتٌ תחתונים.

كَلْسِيُوم 1. קלציום, סידן.

كَلِفَ ـَ 1. התכסה בנמשים. 2. بِـ אהב אהבה עזה את, היה להוט אחר, חשב מאוד את. كَلَّفَ II 1. بِـ הטיל על (משימה וכו׳), ביקש את־ לעשות, כפה על. 2. עלה, היה ערכו (כך וכך כסף). كَلَّفَ خَاطِرَهُ טרח. كَلَّفَهُ ثَمَنًا بَاهِظًا עלה לו ביוקר. كَلَّفَ مُحَامِيًا بِالدِّفَاعِ عَنْهُ ביקש מעורך דין להגן עליו. مَهْمَا كَلَّفَ الأَمْرُ יהיה מה שיהיה, בכל מחיר. لَا يُكَلِّفُ اللهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا כי לא יכביד אלוהים על נפש אם לא תוכל שאת מעמסה. تَكَلَّفَ V 1. נטל על עצמו, קיבל על עצמו אחריות. 2. טרח, התאמץ, השתדל. 3. העמיד פנים. تَكَلَّفَ عَنَاءَ البَحْثِ טרח לחפש. تَكَلَّفَ الكَرَمَ העמיד פני נדיב. كَلَفٌ 1. אהבה עזה. 2. נמשים, בהרות קיץ. 3. כתם אדום (בפנים). كَلَفُ الشَّمْسِ כתמי שמש. كَلِفٌ אוהב אהבה עזה, חושק ב־. كُلْفَةٌ ج كُلَفٌ 1. טורח, עמל, מעמסה, טרחה. 2. יגיעה, מאמץ. 3. עלות, הוצאה. 4. גינונים (של נימוסין). كُلْفَةُ الإِنْتَاجِ עלות הייצור. لَا كُلْفَةَ بَيْنَهُمَا אין גינונים ביניהם (בשל ידידותם החמה). الكُلْفَةُ الشَّمْسِيَّةُ כתמי השמש. تَكْلِيفٌ ج تَكَالِيفُ 1. טרחה, יגיעה, עמל. 2. מינוי, הטלת תפקיד. 3. גינונים (של נימוסין). 4. עלות, הוצאה. 5. מס. تَكْلِيفٌ بِتَشْكِيلِ الوِزَارَةِ הטלת תפקיד לכונן ממשלה. بِدُونِ تَكْلِيفٍ בלי גינוני טקס, בפשטות. سِنُّ التَّكْلِيفِ גיל הבגרות (באסלאם), "בר מצוה". تَكَالِيفُ الحَيَاةِ הוצאות המחיה. تَكْلِفَةٌ עלות, מחיר, ערך. تَكَلُّفٌ 1. מלאכותיות, חוסר טבעיות. 2. התאמצות, השתדלות. مُكَلَّفٌ بِـ 1. חייב (מיסים, מס וכו׳). 2. בוגר. 3. ממונה על, ממלא מקום. مُكَلَّفٌ شَرْعًا 1. חייב במצוות (באסלאם). 2. מוסמך ל־, ממונה מטעם. مُكَلَّفٌ بِشُؤُونِ السِّفَارَةِ ממונה על השגרירות. مُكَلَّفٌ بِضَرِيبَةِ الدَّخْلِ חייב במס הכנסה. جُنْدِيٌّ مُكَلَّفٌ חייב גיוס, יוצא צבא. مُتَكَلِّفٌ מלאכותי, מעושה. إِبْتِسَامَةٌ مُتَكَلَّفَةٌ חיוך מאולץ.

كَلَك עכ׳ ج أَكْلَاك רפסודה, סירת מעבורת.

كَلْكَلٌ ج كَلَاكِلُ חזה. نَاءَ بِكَلْكَلِهِ כרע תחת משאו, לחץ קשה.

كَلَمَ ـِ 1. פצע. 2. פגע, העליב. كَلَّمَ II דבר עם, אמר ל־. كَالَمَ III שוחח עם, דבר על אודות. تَكَلَّمَ V مَعَ דבר עם, שוחח עם, אמר, הביע. تَكَلَّمَ عَنْهُ דבר על אודותיו. كَلْمٌ ج كُلُومٌ פצע, פציעה, פגיעה. كَلْمُ اللِّسَانِ أَنْكَى مِنْ كَلْمِ السِّنَانِ מפי יש פגיעה כדקירות חרב. كَلِمَةٌ ج كَلِمَاتٌ وَكَلِمٌ 1. מילה, דבר, אמירה. 2. נאום, דרשה. 3. מונח, מאמר (שלוחי שמרות). 4. דבר. كَلِمَةُ اللهِ דבר אלוהים, כתבי קודש. كَلِمَةُ السِّرِّ ש־ سِرّ. كَلِمَةُ شَرَفٍ מילת כבוד. كَلِمَةً بِكَلِمَةٍ מלה במלה ש־ (حرفًا) حَرْفِيًّا. كَلِمَةً فَكَلِمَةً מלה מלה. كَلِمَةُ حَقٍّ يُرَادُ بِهَا بَاطِلٌ דבר אמת שמטרתו הולכת שולל. الكَلِمَاتُ العَشْرُ עשרת הדברות. كَلِمَاتٌ تَكْمِيلِيَّةٌ משלים, סופלציה (קיום שתי צורות של מילים המשלימות זו את זו אף שאינן קשורות בקשר גזרוני כמו: إِمْرَأَةٌ – نِسَاءٌ، حِمَارَةٌ – أُتُنٌ). الكَلِمَاتُ

الْمُتَقَاطِعَةُ תשבץ מלים. أَعْلَى كَلِمَتَهُ הרים את קולו, העלה את יקרתו. أَعْطَى الْكَلِمَةَ لِـ נתן את רשות הדבור ל־. أَقْسَامُ الْكَلِمَةِ חלקי הדבר (בדקדוק). أَلْقَى كَلِمَةً נשא נאום. تَوْحِيدُ (جَمْعُ) الْكَلِمَةِ איחוד הקבוצות, אחדות, אחדות דעים. إِجْتَمَعَتْ كَلِمَتُهُمْ عَلَى הסכימו על־, היו בעצה אחת. كَلَامٌ 1. דבור, דברים. 2. שיחה, דיון. 3. לשון, שפה. 4. ניב, בטוי. كَلَامٌ رَنَّانٌ נבוחה ונבוחה, לשון נבוחה ומקשטת. كَلَامٌ فَارِغٌ דברים בטלים (טפלים). أَدَبُ الْكَلَامِ ע' أَدَب. طَرِيقَةُ الْكَلَامِ אופן ההבעה, דיקציה. عِلْمُ الْكَلَامِ 1. חכמת האלוהים. 2. תאולוגיה. كَثِيرُ الْكَلَامِ דברן, חולה דברת. لُغَةُ الْكَلَامِ לשון הדבור, שפת יום יום. كَلَامِيٌّ 1. דבורי. 2. סכולסטי, תאולוגי. مُشَادَّةٌ كَلَامِيَّةٌ וכוח סוער, התקפות מלולית. مُنَاظَرَةٌ كَلَامِيَّةٌ דיון בין חכמי דת. كَلِيمٌ 1. ר' كَلْمَى פצוע. 2. ר' كُلَمَاءُ דובר. كَلِيمُ اللّٰهِ משה (שהאלוהים דיבר אליו). كَلْمَانِيٌّ، كِلِمَّانِيٌّ דברן, מיטיב לדבר. مُكَالَمَةٌ ר' مُكَالَمَاتٌ שיחה. مُكَالَمَةٌ هَاتِفِيَّةٌ שיחת טלפון. تَكَلُّمٌ דבור, שיחה. مُتَكَلِّمٌ 1. מדבר. 2. גוף ראשון (בדקדוק). 3. תאולוג, פילוסוף דתי (באסלאם).

(كلو) كُلًى – ראה באברים בכליות. كُلْيَةٌ، كُلْوَةٌ ר' كُلًى כליה. كُلْوِيٌّ של כליות. إِلْتِهَابٌ كُلْوِيٌّ דלקת הכליות. فَشَلٌ كُلْوِيٌّ אי ספיקת כליות.

كِلَا، كِلْتَا שמות בסמיכות במובן של: שני, שתי (כל אחד מהם הוא יחיד בפני עצמו אך הוראתו זוגית). جَاءَ الرَّجُلَانِ كِلَاهُمَا באו שני הגברים השנים (גם שניהם). جَاءَتِ الْمَرْأَتَانِ كِلْتَاهُمَا באו שתי הנשים שתיהן. رَأَيْتُ كِلَيْهِمَا ראיתי את שניהם. مَرَرْتُ بِكِلْتَيْهِمَا עברתי על פני שתיהן.

كُلُور O כלור. كُلُورُوفُورْم כלורופורם (סם מרדים).

كَلِيشَة F ר' كَلِيشَات 1. גלופה, קלישה. 2. שבלונה, דבר נדוש, נוסחה קבועה.

كَلِيم T מי פילים, שטיח לספרון (ארוך וצר).

كَمْ כמה, מלת שאלה או התפעלות שאחריה בא תמיז, כגון: كَمْ كِتَابًا قَرَأْتَ כמה ספרים קראת? بِكَمْ دِينَارٍ اشْتَرَيْتَهُ בכמה דינרים קנית אותו. מה רב, מה גדול, כגון: كَمْ تَمَنَّيْتُ زِيَارَتَكَ! מה רבות השתוקקתי לבקרך! كَمْ مِنْ مَرَّةٍ כמה פעמים, רבות הפעמים. كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللّٰهِ ק' ע' (فأي) فِئَة. كَمْ بِالْحَرِيِّ (بِالأَحْرَى) ע' (حري). كَمٌّ כמות, חלק, קוונט. الْعِبْرَةُ بِالْكَيْفِ لَا بِالْكَمِّ העיקר האיכות לא הכמות. نَظَرِيَّةُ الْكَمِّ תורת הקוונטים (בפיזיקה). كَمِّيٌّ כמותי. كَمِّيَّةٌ ר' كَمِّيَّاتٌ כמות. كَمِّيَّةٌ ثَابِتَةٌ כמות קבועה.

كُمْ – كَمَمَ II 1. כסה, הסתיר. 2. סתם, חסם, בלם. 3. שם מחסום בפי בהמה. 4. הטיל מגבלות על חרויות, חרויות וכו'. كَمَّ فَمَهُ השתיק אותו. كَمَّمَ الأَفْوَاهَ החניק את החרויות. كُمٌّ ר' أَكْمَامٌ، كِمَامٌ ר' أَكَامِيمُ 1. שרוול. 2. עטיף (של פרח, פרי, זרע). كِمَامٌ، كِمَامَةٌ ר' كَمَائِمُ 1. זמם, מחסום לפי בהמה. 2. מסכת גז. 3. גביע, עטיף (של פרח). تَكْمِيمٌ חסימה, סתימה. تَكْمِيمُ الأَفْوَاهِ סתימת פיות, דכוי חופש הבטוי.

كَمْ كم. מ' ר"ת של كِيلُومِتْر קילומטר, ק"מ.

كَمْءٌ ר' أَكْمُؤٌ כמהין (מין של פטריות).

كُمْبَارْس F 1. שחקן ניצב. 2. להקה מקהלה.

كُمْبِيَالَة It ר' كُمْبِيَالَات שטר חליפין, שטר התחייבות.

كُمْبِيُوشَة It תא הלחשן (בתיאטרון).

كُمْبِيُو It חליפין. سِعْرُ الْكُمْبِيُو שער החליפין.

كَمِتَ – כהה, עכר (גוונו). كُمْتَ – היה גוון צבע שחור לאדום (סוס). كُمَيْتٌ 1. שחור אדום כהה (סוס). 2. סוג של יין.

كُمَّثْرَاةٌ ר' كُمَّثْرَى אגס (עץ ופריו) ע' إِجَّاص.

كَمَحَ – أَكْمَحَ IV רסן (בהמה).

كَمَخَ – بِأَنْفِهِ היה רברבן, התיהר. كُمَاخٌ גאוה, גאוה, יהירות. كَوَامِخُ ר' كَامَخٌ כבושים, חמוצים.

كَمِدَ – 1. דאב, עצב. 2. דהה (צבע). كَمَّدَ II שם תחבושת (על איבר פגוע), שם קומפרס. أَكْمَدَ IV העציב, צער, הדאיב. كَمَدٌ، كُمْدَةٌ 1. צער, דאבון לב, יגון. 2. כהות, התבלות. كِمَادٌ، كِمَادَةٌ תחבושת חמה, קומפרס. كَمِيدٌ، كَامِدٌ עצוב, עגום, דואב.

كَمَرٌ T ר' أَكْمَارٌ חגורה.

كُمْرُك T ע' جُمْرُك.

كُمْسَارِي It מ' ר' كُمْسَارِيَّة כרטיסן (באוטובוס כגון).

كَمَشَ – קמץ, אסף. كَمُشَ – 1. התכווץ, התקמט. 2. התכווץ. تَكَمَّشَ V. إِنْكَمَشَ VII התכווץ, התקמט, התכנס, נמוג, התקפל. إِنْكَمَشَ عَلَى نَفْسِهِ נתכנס אל הכלים, התכנס. كُمْشَةٌ חפן. كَمِشٌ، كَمِيشٌ 1. קמוץ, מקשר, זריז. 2. אמיץ. كَمِيشُ الإِزَارِ מהיר במעשיו, חרוץ, ריצני. كَمَاشَةٌ צבת, מלקחיים. حَرَكَةُ كَمَّاشَةٍ תנועת מלקחיים (בטקטיקה צבאית). إِنْكِمَاشٌ התכווצות, התקפלות. إِنْكِمَاشٌ اقْتِصَادِيٌّ מיתון כלכלי, האטה בפעילות הכלכלית. مُنْكَمِشٌ 1. מכוּוץ, קמוט, מקומט. 2. מסוגר.

كَمَعَ، كَمِيعٌ בן זוג, אח לשכב.

كَمَلَ – كَمُلَ – תם, הושלם, נשלם, נגמר. كَمَّلَ II. أَكْمَلَ IV 1. השלים, סיים. 2. סים. كَمَّلَ (أَكْمَلَ) كَلَامَهُ סיים את דבריו. كَمَّلَ النَّقْصَ השלים את החסר. أَكْمَلَ بِرَأْسِمَالِهِ סיים את הון למטרה. الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ק' היום השלמתי

לקים את מקום. تكامل VI. إكتمل VIII הושלם, נעשה שלם, השתכלל. إستكمل X 1. בקש להשלים ולקיים. 2. השלים, סיים, קיים (בשלמות). 3. השתלם. كمال ج كمالات שלמות, שיא השכלול, סיום, גמר. كمالي ج كماليات מותרות, מקשט, גמר. أكمل משוכלל יותר. بأكمله בשלמותו, כליל, כל כולו. تكميل מלוא, השלמה, סיום, גמר, שכלול. تكميلي של סיום, משלים. إنتخابات تكميلية בחירות משנה. دورة تكميلية קורס השתלמות. مدرسة تكميلية חטיבת ביניים (של בית ספר). تكملة، إكمال השלמה, סיום, גמר. تكامل מצב (בין משלימים למשל), אינטגרציה. حساب التكامل חשבון אינטגרלי. إكتمال 1. שלמות. 2. בגרות. إستكمال השלמה, השתלמות. إستكمال الدراسة השתלמות בלימודים. دورة استكمالية השתלמות (קורס). مكافأة استكمالية (פרס) השתלמות. كامل ج كملة שלם, תמים, מושלם, גמור. كاملا غير منقوص בשלמות גמורה, ללא חסרון או פגם. بكامله בשלמותו, כולו כולו. مكمل משלים, ממלא את החסר. متكامل משלים, משוכלל, אינטגרטיבי.

كمن ـُ 1. ארב ל־. 2. הסתתר, התחבא. تكمن قيمته في جودته ערכו טמון באיכותו. أكمن IV 1. החביא, הסתיר, הצפין, סתר. 2. لـ ארב ל־, עקב כדי להתנפל על. كمنة קטרקט, ירוד (מחלת עיניים). كمان 1. ج كمانات כינור. 2. פרי עוד, גם, נוסף על כך, כמו כן. كمون 1. חביון, סתירות, חוסר פעילות. 2. קצחות. كمون כמון (צמח תבלין). كمون حلو אניסון ע' يانسون. كمين ج كمناء 1. חבוי, מוסתר, סמוי, טמון. 2. מארב. نصب له كمينا הטיל לו מארב. مكمن ج مكامن מסתור, מחבוא, מקלט. هنا مكمن السر פה טמון הסוד, פה קבור הכלב. كامن 1. חבוי, מוסתר, סמוי. 2. ج كوامن פוטנציאל. قوة كامنة כוח פוטנציאלי.

كمنجة P ج كمنجات כינור.

كمه ـَ הסתמא. كمه עיוורון. أكمه ج كمه נ' كمهاء עיוור, סומא.

كميون F ج كميونات משאית.

كن، أكن IV 1. הצפין, הסתיר. 2. لـ רחש ל־ (רגשות וכו'), הגה, הרגיש. يكن (يكن) له الود רוחש לו חיבה. إكتن VIII הוצפן, הוסתר. إستكن X 1. בקש מקלט ומחסה, הסתתר. 2. נרגע, שכך. 3. שב למנוחתו (נח). كن ج أكنان وأكنة 1. קן (של עופות), כוך. 2. מקלט, מגן, מחסה. كنة ج كنائن 1. כלה, אשת הבן. 2. גיסה. كنانة ج كنائن תלי, אשפה (של חצים), תיק חיצים. أرض الكنانة כינוי של מצרים. كانون ج كوانين כירים, תנור, אח. كانون الأول דצמבר. كانون الثاني ינואר. كنين، مكنون 1. מוסתר, טמיר, צפון. 2. ج مكنونات רגשות כמוסים (פנימיים). 3. ـ סוד. جوهرة مكنونة 1. אבן חן יקרה. 2. סמל יופי והוד. 3. כינוי לאשה צנועה. كشف عن مكنونات قلبه גילה צפונות לבו. مال مكنون הון צפון.

(كنر) كنار 1. קשת, נבל, כינור. كناري En. קנרי (ציפור שיר).

كنبة F ج كنبات. كنبة ספה, ספה מרופדת.

كنتور F 1. קונטור, מתאר. 2. קו גובה (במפות). خطوط كنتورية מרשם, קווי גובה (במפות).

كنجة T ج كنجات 1. קטן קטן. 2. מין זוג נעלי ספורט.

كنجرو، كنغر En. קנגורו (בעל חיים ממין באוסטרליה).

كند ـُ היה כפוי טובה. كنود 1. כפוי טובה. 2. קר. كنود כפיות טובה.

كندرة T ج كنادر. قندرة זוג נעליים. كندرجي סנדלר, רצען, מתקן נעליים.

كندور Sp. קונדור (עוף דורס, דומה לנשר).

كنز ـِ 1. גנז, הצפין, הסתיר, הטמיר. 2. צבר (הון), ערם. إكتنز VIII 1. צבר, גנז (הון). 2. היה מלא, מוצק (גוף). كنز ج كنوز 1. מטמון, אוצר, אוצר של דברי ערך. 2. הון עצום. كنزة ج كنزات סוודר, סוודר. مكتنز (اللحم) 1. אדם מוצק, מלא, שמן גוף. 2. שרירי.

كنس ـُ كنس II טאטא, כיבד, גרף (באשפה). كنس טאטוא. كناس מטאטא רחובות. كناسة אשפה, זבל. كنيس בית כנסת. كنيسة ج كنائس 1. כנסייה. 2. בית כנסת. كنسي، كنائسي כנסייתי (נוצרי), של כמורה. مكنسة ج مكانس מטאטא. مكنسة كهربائية שואב אבק. كانسة الألغام שולת מוקשים ע' (كسح) كاسحة.

(كنش) كناش ج كنانيش. كناشة ج كناشات מחברת, קונטרס.

كنعان כנען. كنعاني כנעני. الكنعانية 1. שפת כנען. 2. כנענים (תנועה של משוררים וסופרים המואמת להשתלב במרחב השמי) ע' فينيقي.

كنف ـُ 1. שמר, גדר. 2. קלט, אסף את־ לתוך משפחתו. كانف III. أكنف IV החסה תחת מחסה. إكتنف VIII עטף, אפף, הקיף, סבב. كنف ج أكناف 1. קצה. 2. אגף, צד. 3. חסות, מחסה, מקלט. 4. חיק. 5. הגנה, שמירה. عاش في كنفه חי תחת חסותו. كنافة עוגת אטריות מתוקה עם גבינה. كنيف ج كنف שירותים. مكتنف بـ אפוף ב־, מוקף. مكتنف بالغموض אפוף מסתורין.

كنفاش En. אברזין, ברזנט.

كنكان F משחק קלפים.

كنكة T ج كنكات מין קומקום קטן ע' تنكة.

كنه ـُ תפס את מהות הדבר, ירד לעומק. إكتنه VIII. إستكنه X דרש וחקר, השתדל לרדת לעומקו של דבר. كنه מהות, טיב, תוכן הפנימי של דבר, תכלית.

أدرك كُنْهَ الحقيقة תפס את מהות הדבר, הבין דבר לאשורו. إكْتِناهٌ إسْتِكْناهٌ דרישה וחקירה, השתדלות לדעת דבר עד תומו.

(كنو) كَنا ـُ (كنى) كَنَى ـِ عَنْ بـ 1. רמז על, השתמש בשימוש ובכינויים. كَنَّى كَنَّى II بـ כינה אותו בשם, נתן לו שם קראו וכונו (أبو فلان) רמז. تَكَنَّى V بـ إكْتَنَى VIII נודע בשם. تَكَنَّى بأبي عُمَر נודע בכינוי (בשם) אבי עמר. كُنْيَةٌ ج كُنًى כינוי, שם קראו (כמו أبو الحسن). كِنايَةٌ ج كِنايات 1. שימוש בכינוי רמזי (כמו الناطقين بالضاد הערבים). 2. כינוי רמז. بالكِنايَةِ ברמז, לא ישירות. هُوَ كِنايَةٌ عَنْ פלוני, הוא אומר, זאת אומרת. مُكَنًّى عَنْهُ נרמז לו. مُكَنًّى נודע בשם (בכינוי).

كنيست H כנסת (בית המחוקקים הישראלי).

كَهْرَبَ 1. חשמל. 2. פתח (מצב, אווירה וכו'). تَكَهْرَبَ התחשמל. كَهْرَبَةٌ 1. חשמל. 2. חמור (בית, עיר וכו') לרשת חשמל. كَهْرَبٌ ج كَهارِبُ 1. אלקטרון. 2. ענבר ע' كَهْرَمان. كَهْرَبِيٌّ חשמלי. كُهَيْرِبٌ ج كُهَيْرِبات אלקטרון. كُهَيْرِبِيٌّ אלקטרוני. مِجْهَرٌ (مِجْهار) كُهَيْرِبِيٌّ מיקרוסקופ אלקטרוני. كَهْرَباءُ חשמל. كَهْرَبائِيٌّ 1. חשמלי. 2. חשמלאי. تَيّارٌ كَهْرَبائِيٌّ זרם חשמלי. جامِعَةٌ كَهْرَبائِيَّةٌ סוכר ע' (رِكم) مِرْكَم. صَدْمَةٌ كَهْرَبائِيَّةٌ מכת חשמל. عِلاجٌ كَهْرَبائِيٌّ טיפול בחשמל. كُرْسِيٌّ كَهْرَبائِيٌّ כסא חשמלי (להוצאת נידונים למוות). مَحَطَّةٌ كَهْرَبائِيَّةٌ תחנת כוח. مِصْباحٌ كَهْرَبائِيٌّ 1. פנס חשמלי. 2. נורה. الْمِغْناطِيسِيَّةُ الْكَهْرَبائِيَّةُ אלקטרומגנטיות. مُكَهْرَبٌ 1. מחושמל. 2. מתוח (מצב). كَهْرَطِيسِيٌّ אלקטרומגנטי.

كَهْرَمانٌ ענבר. كَهْرَمانِيٌّ עשוי מענבר (מחרוזת), ענברי.

كَهْفٌ ج كُهُوفٌ 1. מערה, נקיק, מחבוא. 2. מקלט. أَصْحابُ الكَهْفِ ס' שבעת ישני המערה.

كَهَلَ ـُ كَهُلَ ـُ إكْتَهَلَ VIII הגיע לגיל העמידה (גיל 40–60). كَهْلٌ ج كُهُولٌ גבר בגיל העמידה, אדם באמצע שנות חייו. كُهُولَةٌ גיל העמידה. كاهِلٌ ج كَواهِلُ 1. מפרקת, עורף. 2. כתף, שכם. أَثْقَلَ كاهِلَهُ הכביד עליו מאוד, התיש אותו. أَلْقَى عَلَى كاهِلِهِ הטיל עליו אחריות או עול. خَفَّفَ العِبْءَ عَنْ كاهِلِهِ הקל מעליו את העול.

كَهُمَ ـُ נחלש, רפה. كَهامَةٌ 1. חולשה, רפיון. 2. כהות חושים.

كَهَنَ ـَ تَكَهَّنَ V 1. ניבא, חזה, ניחש. 2. הגיד עתידות. كَهُنَ ـُ נעשה כוהן דת. كِهانَةٌ הגדת עתידות. كَهَنُوتٌ כמורה. رِجالُ الكَهَنُوتِ אנשי הכמורה, כוהני הדת הנוצרית. كَهَنُوتِيٌّ קלריקלי, של כמורה. تَكَهُّنٌ كَهانَةٌ 1. ניחוש, ניבוי, חזוי. 2. תחזית. 3. חרטום, ראיית העתיד. كاهِنٌ ج كَهَنَةٌ وكُهّانٌ 1. כוהן דת. כומר. 2. מנחש, מגיד עתידות, מכשף, קוסם, ידעוני. رَئِيسُ (كَبِيرُ) الكَهَنَةِ ראש הכמורה.

كُوٌّ، كُوَّةٌ ج كُوّاتٌ وكُوًى פתח קטן, צוהר, אשנב, חלון קטן.

كُوبٌ ج أَكْوابٌ ספל, גביע, כוס. كُوبَةٌ לב (בקלפים).

كُوبْرِي T ס' ج كَبارِي גשר.

كُوبُون F תלוש, שובר.

كُولَشِيكَة II ס' משחק או סוס של קלפים.

كَوْثَرٌ שפע. الكَوْثَرُ ס' נהר בגן עדן.

كُوخٌ ج أَكْواخٌ בקתה, צריף.

كُود .En קוד, צופן, סמל (במחשב).

(كود) كادَ ـَ כמעט ש-, עוד מעט ו-, עמד ל-, היה קרוב ל-. كادَ يَمُوتُ فِي الحادِثِ כמעט מצא מותו בתאונה. ما كادَ (لَمْ يَكَدْ) يُباشِرُ عَمَلَهُ حَتَّى أُقِيلَ עוד לא התחיל את עבודתו והוא פוטר. لَمْ يَكَدْ يَراها כמעט שלא ראה אותה. بِالكادِ בקושי, בדוחק. كَوْدٌ II ערם, צבר. كُودَةٌ ج أَكْوادٌ ערמה. كُودِيَّةُ الزّارِ ס' זאר.

كَوَّرَ II כדר, עגל, גלגל, סובב, עשה צורת כדור. تَكَوَّرَ V התעגל, התכדר, עשה כדור. كُورٌ ج أَكْوارٌ وكِيرانٌ 1. כפוח (של גמל). 2. תנור. 3. אוכף (של גמל). كُورَةٌ ج كُوَرٌ 1. מחוז. 2. נפה. 3. כרך, עיירה, כפר. 4. כדור. كُوارَةٌ ج كَوائِرُ כוורת. مُكَوَّرٌ עגל, כדורי.

كُورال F ס' מקהלה.

كُوانْتِي F ס' כפפה. كُوانْتِي كاوِتش כפפת גומי.

كُورْجَة יחידה ודולה. بِالكُورْجَةِ 1. בתפזורת. 2. בסיטונאות.

كُورْدُون F ج كُورْدُونات 1. שרשרת (של מבנים, שוטרים וכו'). 2. קרס קשוט (בסיר).

كُورْس .En מקהלה.

كُورْسِيه F מחוך.

كُورْنِيش ע' كُرْنِيش.

كُورِيك T ס' 1. עבודת כפיה. 2. את, יעה.

كُوزٌ ج أَكْوازٌ وكِيزانٌ 1. כד, ספל קטן (לשתייה). 2. אצטרובל. 3. קלח (של תירס).

كُوسَة، كُوسا، كُوسَى קישוא.

كَوْسَجٌ ج كَواسِجُ כריש (דג טורף).

كُوَيِّسٌ טוב, נאה. أَكْوَس טוב יותר, יפה יותר.

كُوعٌ ج أَكْوَاعٌ. كَاعٌ ج كِيعَانٌ מרפק. لا يَعْرِفُ الكُوعَ (الكَاعَ) مِنَ البُوعِ (البَاعِ) מי שאינו יודע בין ימינו לשמאלו, בער.

كُوفَ II 1. הניח לכופה מיוחד בשוליו. 2. סלק, הניח מגפת. تَكَوَّفَ V נקהל, התקבץ ובשומם. الكُوفَةُ כופה. كُوفِيٌّ סוג של כתב ערבי. كُوفِيَّةٌ כפייה (כסות ראש מסורתית ערבית).

كَوْكَبٌ ج كَوَاكِبُ 1. כוכב. 2. שחקן בעל שם. كَوْكَبٌ ثَابِتٌ כוכב שבת. كَوْكَبٌ سَيَّارٌ כוכב לכת. كَوْكَبٌ سِينَمَائِيٌّ כוכב קולנוע. كَوْكَبُ الشَّرْقِ "כוכב המזרח", כינויה של אום כלתום. ذَهَبُوا تَحْتَ كُلِّ كَوْكَبٍ מה' נפוצו לכל רוח. كَوْكَبَةٌ קבוצה. كَوْكَبَةٌ مِنَ الفُرْسَانِ קבוצת פרשים. كَوْكَبِيٌّ כוכבי, דמוי כוכב. كُوَيْكِبٌ כוכבון.

كُوكْتِيل En. קוקטייל.

كُولَا، كُولَان צמחים, גומא (צמח) ר' بَرْدِيّ.

كُولُونِيل F קולונל, אלוף משנה.

كُولِيرَا F כולירה, חליריע (מחלה).

كُولِيسٌ ج كَوَالِيسُ כתף, פרגוד. مِنْ وَرَاءِ الكَوَالِيسِ מאחורי הקלעים (הפרגוד), בסוד.

كَوَّمَ II ערם, גבב, צבר קבל. تَكَوَّمَ V נצבר, נערם, התגבב. كَوْمٌ ج أَكْوَامٌ 1. ערמה, גבב. 2. תל, גבעה. كُومَةٌ ערמה, תל, מצבור.

كُومُودِينُو It. שידה, מסמר, ארון לילה.

كُومُولُولُت، كُومِنْولْت En. חבר העמים הבריטי.

كُومِيدِيَا It. קומדיה ר' (لهي) مَلْهَاة. كُومِيدِيَا سَاخِرَةٌ קומדיה סטירית. كُومِيدِي קומי. تراجيدي كُومِيدِي טרגי־קומי.

(كون) كَانَ ـُ 1. היה, קרה, ארע, התרחש, התקיים, היה נמצא. كَانَ لَهُ قَصْرٌ היה לו ארמון. 2. عَلَى היה על־. كَانَ عَلَيْهِ أَنْ يَدْفَعَ الثَّمَنَ היה עליו לשלם את המחיר. كَانَ عَلَى أَتَمِّ مَا يَكُونُ היה במצב הכי טוב (מיטב ביותר). 3. لِـ كَانَ لَهُ أَنْ يَفْعَلَ ذلِكَ היה עליו (מחובתו) לעשות כך. أَصْبَحَ (صَارَ) فِي خَبَرِ كَانَ ר' خَبَر. لَيَكُونُ כה הלל, מהם, המסום הנ"ל. كَوَّنَ II 1. עשה, יצר, שוה, יצר עיצוב. 2. ברא, יצר, כונן, הקים. 3. יסד, הרכיב, עצב. 4. עבד, חבר, בנה. تَكَوَّنَ V נוצר, נעשה, נברא, קרן מ־, נוסד, התהוות, הוקם, הורכב, עצב, חבר. اِسْتَكَانَ X 1. נכנע, ירד מגדולתו, השפל, התמסר ל־. 2. נצמד ל־. كَوْنٌ 1. הוות, קיום, השתוות. 2. ישות, הוויה. الكَوْنُ היקום, העולם, תבל, קוסמוס, אוניברסום. الكَوْنُ الأَعْلَى הישות העליונה, אלהים. الكَوْنَانِ העולם הזה והעולם הבא. لِكَوْنِهِ (مِنْ كَوْنِهِ. كَوْنَ أَنَّهُ) مَا قَالَ משום (מפני) שהוא אמר, היות שהוא אמר. مَعَ كَوْنِهِ למרות, חרף היותו, על אף, ובאשר ל־. كَوْنِيٌّ עולמי, גלובלי, קוסמי, אוניברסלי. الأَشِعَّةُ الكَوْنِيَّةُ קרניים קוסמיות. الغُبَارُ الكَوْنِيُّ אבק קוסמי. الفَلْسَفَةُ الكَوْنِيَّةُ קוסמולוגיה. مَلَّاحٌ كَوْنِيٌّ קוסמונאוט, טייס חלל. النِّظَامُ الكَوْنِيُّ המערכת הקוסמית. كِيَانٌ 1. ישות, קיום, מציאות, הוויה, מהות. 2. עצמיות. 3. מבנה, אופי. مَكَانٌ ج أَمْكِنَةٌ وأَمَاكِنُ 1. מקום, אתר. 2. מושב. 3. עמדה, חשיבות. مَكَانٌ מקום־, תחת־, תמורת־. مَكَانَكَ! עמוד! (על מקומך) مَكَانَهُ על המקום, מיד. أَخْلَى مَكَانَهُ פנה את מקומו. إِحْتَلَّ مَكَانَهُ תפס את מקומו. إِسْمُ المَكَانِ שם מקום (בדקדוק). ظَرْفُ مَكَانٍ תואר מקום. لَوْ كُنْتُ مَكَانَكَ אילו הייתי במקומך. هُوَ مِنَ الأَهَمِّيَّةِ بِمَكَانٍ הוא בעל חשיבות מרובה. وَضَعَهُ فِي مَكَانِهِ העמידו במקומו. مَكَانَةٌ ج مَكَانَاتٌ 1. מקום. 2. עמדה, יוקרה, חשיבות. 3. מעמד, מקומות, מעלה. ذُو مَكَانَةٍ رَفِيعَةٍ בעל מעמד נכבד, בעל יוקרה. مَكَانِيٌّ מקומי, של מקום. بُعْدٌ مَكَانِيٌّ סדר של מקום. تَكْوِينٌ 1. הווי, התהוות, עשייה, יצירה, בריאה, הרכבה, עצוב. 2. צורה, מבנה, תכונה, אופי. تَكْوِينٌ رِيَاضِيٌّ עצוב ספורטיבי. تَكْوِينَاتٌ جِيُولُوجِيَّةٌ מבנים גאולוגיים. تَحْتَ التَّكْوِينِ בהתהוות (חומרות ממבל וכו'), בהתגבשות. جَمِيلُ التَّكْوِينِ בעל צורה נאה, חטוב. سِفْرُ التَّكْوِينِ ספר בראשית. تَكَوُّنٌ התהוות, היצירות, הישות, התגבשות. اِسْتِكَانَةٌ כניעות, הכנעות, צייתנות. كَائِنٌ 1. חי, קיים, מצוי, נמצא. 2. יצור, הוויה. 3. ج كَائِنَاتٌ בריות, יצור. الكَائِنُ المُطْلَقُ אלהים. كَائِنًا مَنْ كَانَ יהיה מי שיהיה. مُكَوِّنٌ 1. יוצר, בורא. 2. ج مُكَوِّنَاتٌ יסוד, רכיב, מרכיב. مُكَوَّنٌ עשוי מ־, נוצר מ־, מורכב. مُسْتَكِينٌ כנוע, נכנע, צייתן, מתרפס.

كُونْتْرَبَاس، كُونْتْرَابَاس It. בטנון, קונטרבס (כלי נגינה).

كونتكان ר' كُنْكَان.

كُونْيَاك F קוניאק (משקה אלכוהולי חריף).

(كوي) كَوَى ـِ 1. כוה, צרב, חרך. 2. גהץ. اِكْتَوَى VIII נכוה, נצרב, נחרך. اِكْتَوَى بِحُبِّهَا נכוה בלהט אהבתה. كَيٌّ 1. כויה, צריבה. 2. גהוץ (כביסה בגהוץ). حَجَرُ الكَيِّ אבן הכוייה. كَوَّاءٌ 1. צורב, גהצן. 2. מלשין. كَوَايَةٌ. مِكْوَاةٌ. مِكْوًى ج مَكَاوٍ(ي) מגהץ. كَاوٍ(ي) צורב, שורף, מאכל.

كَيْ. لِكَيْ 1. כדי. 2. בשביל, לשם. كَيْ لا. كَيْلا. لِكَيْ لا. لِكَيْلا כדי שלא, לבל. كَيْمَا. لِكَيْمَا בשביל, לשם, בעבור.

كَيْتَ وَكَيْتَ כך וכך.

كَيْف F שפה, בקשה, חלום, לא חיוב. كَيْفَ كَانَ ר' מוען ליילה.

(كيد) كَادَ ـِ لِـ كَايَدَ III חרש מזמות, חבל תחבולות, זמם, טמן עצה רעה,

https://www.muslimblog1.com/

סבב בכחש את. קשר קשר נגד. קשם פח ל. كَيْدٌ ج كِيَادٌ מזמה, קשר, התנכלות, תחבולה. عَادَ كَيْدُهُ إِلَى نَحْرِهِ שבה רעתו אל חיקו, חזרה אליו רעתו כבומרנג.

مَكِيدَةٌ ج مَكَائِدُ פח, מלכדת, מזמה, תככים.

كِيرٌ ج أَكْيَارٌ وَكِيرَانٌ מפוח (של נפח).

كِيرُوسِينٌ .En 1. נפט, פטרול. 2. בנזין.

(كيس) كَاسَ ـِ היה פקח ונחשר. كَيَّسَ II 1. הכניס בתוך כיס. 2. תרבת, עשה לפקח. 3. עסה, שפשף. كِيسٌ ז"ז ج أَكْيَاسٌ כיס, שק, שקית, אמתחת. كِيسُ شَايٍ שקית תה. كِيسُ الصَّفْرَاءِ (الْمَرَارَةِ) כיס המרה. كِيسُ الْمِخَدَّةِ (الْوِسَادَةِ) צפית, כסוי כר. كِيسُ الرَّاعِي ילקוט הרועים (צמח בר). سَافَرَ عَلَى كِيسِهِ נסע על חשבונו. كَيْسٌ كِيَاسَةٌ פקחות, חריצות, שנינות, ערמומיות, אלגנטיות. كَيِّسٌ פקח, נבון, ערום, חמוד. مُكَيِّسٌ مُكَيِّسَاتِيٌّ מעסה, מסז'יסט.

كَيَّفَ II 1. קבע טיב (איכות). 2. סגל, התאים, וסת, מזג (אויר). 3. קבע צורה. 4. חטב, קצר. 5. ענג, שעשע, גרם הנאה. تَكَيَّفَ V 1. קבל איכות. 2. עצב, לבש צורה. 3. הסתגל (לסביבה וכו'). 4. התוסת, התמזג (אויר). 5. התענג, נהנה, השתעשע. كَيْفَ איך? כיצד? באיזה אופן? كَيْفَ حَالُكَ؟ מה שלומך? كَيْفَ لَا איך לא? בודאי! فَكَيْفَ بِـ לא כל שכן, קל וחמר. كَيْفَمَا בכל מקום, בכל אופן. كَيْفَمَا كَانَ الْحَالُ יהיה המצב אשר יהיה, בכל מקרה. الْكَمُّ وَالْكَيْفُ הכמות והאיכות. كَيْفٌ 1. מצב, ארח, הלך נפש. 2. מצב רוח טוב, הנאה. 3. ج كُيُوفٌ ערמומיות, עשון חשיש. عَلَى كَيْفِكَ כטוב בעיניך, כרצונך, "עלא כיפק". كَيْفِيٌّ 1. איכותי. 2. שרירותי. 3. כמות שהוא. كَيْفِيَّةٌ ج كَيْفِيَّاتٌ 1. איכות, טיב, ערך, תכונה, מהות. 2. צורה, אופן, דרך. كَيْفِيَّةُ الاسْتِعْمَالِ אופן (דרך) השמוש (בתרופה וכו'). تَكْيِيفٌ סגול, התאמה, וסות. تَكْيِيفُ الْهَوَاءِ מזוג אויר. تَكَيُّفٌ התאמה, הסתגלות. تَكَيُّفٌ لِلْمُحِيطِ הסתגלות לסביבה. مُكَيِّفٌ. مُكَيِّفُ الْهَوَاءِ מזגן אויר. مُكَيِّفَةٌ. مُكَيِّفَةُ الْهَوَاءِ מזגן. مُكَيِّفَاتٌ סמים, חמרים מעוררים. مُكَيَّفٌ ממוזג.

(كيل) كَالَ ـِ كَيْلٌ II 1. כיל, מדד, שקל. 2. بِـ מדד לפי מדה, שקל לפי נפח או משקל מסוים. كَالَ لَهُ الضَّرَبَاتِ הנחית עליו את מכותיו. كَالَ لَهُ الْكَيْلَ بِالْكَيْلِ נתן לו מדה כנגד מדה. كَايَلَ III נתן מדה כנגד מדה. كَيْلٌ ج أَكْيَالٌ 1. כיול, מדה, שעור. 2. קבול. طَفَحَ الْكَيْلُ ר' طَفَحَ. كَيْلَةٌ ج كَيْلَاتٌ מדה (שעור) משקל. كَيَّالٌ מודד, כיל, שוקל תבואה. كِيَالَةٌ כיול, מדידה, שקילה. مِكْيَالٌ ج مَكَايِيلُ 1. משקל, משקלת, אבן שקילה. 2. מדת תבואה. الْمَوَازِينُ وَالْمَكَايِيلُ המשקלות והמדות.

كِيلُو، كِيلُوجرَام، كِيلُوغرَام קילוגרם.

كِيلُومِتْرٌ קילומטר.

كِيمْيَاءُ כימיה. الْكِيمْيَاءُ אלכימיה, אבן החכמים. الْكِيمْيَاءُ الْأَحْيَائِيَّةُ ביוכימיה.

كِيمِيٌّ، كِيمَائِيٌّ כימי. كِيمَاوِيٌّ 1. כימי. 2. כימאי, מומחה לכימיה. عِلَاجٌ كِيمَاوِيٌّ כימותרפיה.

كِينَا .Sp כינין. شَجَرُ الْكِينَا כינון (עץ). كِينِين כינין.

كِيوَانُ P כוכב שבתאי, סטורן ר' زُحَل.

كِيُوبِيدُ .En קופידון, אל האהבה.

ل ל. 1. האות העשרים ושלוש באל"ף בי"ת הערבי, שמה: لَام לאם, והיא עיצור שוטף. 2. קיצור של ליטר.

لَـ אות המשמשת הבאה לפני כל מלה שהיא (لام التأكيد), כגון: لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً כי אכן אתם חזקים יותר. إِنَّ اللّٰهَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ כי אכן שפוט ישפוט אלוהים ביניהם. لِـ 1. בהוראת זירוז (لام الحثّ) או צו (لام الأمر) לפני עתיד מקוצר (مضارع مجزوم), כגון: لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ כי ויוציא אשר ירחב לו כפי אשר ירחב לו. 2. אחרי فَـ תבוא لْ, כגון: فَلْيَضْحَكْ שיצחק. 3. לפני עתיד פתוח (مضارع منصوب) היא נקראת (لام التعليل) בהוראת תכלית: כדי, לְ, בשביל, למען, כגון: سَافَرَ لِيَتَعَلَّمَ נסע כדי ללמוד. 4. אחרי مَا كَانَ או لَمْ يَكُنْ (لام الجحود או لام النفي), כגון: لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ כי לא יאבה אלוהים סלוח להם.

لَا מלת שלילה הבאה בשימושים שונים: 1. תשובה נגד "כן", כגון: هَلْ جَاءَ الشَّيْخُ؟ لَا האם הזקן הגיע? לא. 2. במשפט ציווי שלילי (نهي) בהוראת אל, כגון: لَا تَكْتُبْ לא תכתוב. 3. לשלילת שם מכל וכל (لا النافية للجنس), כגון: لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ כי אין טוב בהרבה סודם. 4. לשלילת היחיד בהוראת אין או לא, בדומה לـلَيْسَ, כגון: لَا وَلَدٌ وَاقِفًا אין (ואין) ילד עומד. 5. מלת חיבור, כגון: جَاءَ دَاوُدُ لَا مُحَمَّدٌ בא דוד, לא מחמד. 6. בהוראת השלילה, כגון: مَا كَتَبَ وَلَا قَرَأَ לא כתב ולא קרא. 7. מלת איחול (לטוב ולרע) לפני פועל עבר, כגון: لَا أَرَاكَ اللّٰهُ سُوءًا כי יתן (ולא תראה עוד) צער. لَا فُضَّ فُوكَ ע' فَضَّ. 8. בהוראת אי, אשר, בלתי, לא, אין, כגון: لَاأُبَالِيَّةٌ. لَاأُبَالَاةٌ לא אכפתיות, אדישות, חוסר עניין. لَاإِجْتِمَاعِيٌّ לא חברתי, מתבודד. لَاأَخْلَاقِيٌّ לא מוסרי, מעל למוסר. لَاأَدْرِيٌّ ספקן, סקפטי. لَاأَدْرِيَّةٌ סקפטיות, ספקנות. لَاإِرَادِيٌّ אי רצוני, בלי מודעות. اَللَّاأَنَا הלא אני (בפילוסופיה). لَاإِنْسَانِيٌّ לא אנושי, חסר נפש, אכזר. لَا بُدَّ אין מנוס, אין ברירה. لَاتَمَاثُلٌ. لَاتَنَاظُرٌ אסימטריות, אי תואמות. لَا تَقْتُلْ לא (תעשה) תרצח. لَا جَرَمَ אין ספק, ודאי. لَاجِنْسِيَّةٌ חוסר נתינות. لَاحَتْمِيَّةٌ בחירה חפשית, אינדטרמיניזם (בפילוסופיה). لَاحِزْبِيٌّ בלתי מפלגתי, עצמאי. لَا حَصْرَ لَهُ ללא גבול, לאין מספר. لَا خِيَارَ لَهُ אין לו ברירה. لَا دَخْلَ لَهُ فِي אין לו קשר לְ, לא מעניין אותו. لَادِينِيٌّ לא דתי, לא אדוק. لَاسَامِيَّةٌ אנטישמיות. لَاسِلْكِيٌّ אלחוטי. لَا سَمَحَ اللّٰهُ חס וחלילה. لَا سِيَّمَا ביחוד, בפרט, כל שכן. اَللَّاشُعُورُ תת-הכרה. لَاشُعُورِيٌّ לא מודע, תת-הכרתי. لَا شَكَّ אין ספק. لَاشَكْلِيٌّ נטול צורה, משונה. لَا شَيْءَ כלום, מאומה, אין. لَاشَيْئِيَّةٌ אין, אפסיות. لَاعَقْلِيٌّ. لَاعَقْلَانِيٌّ אי רציונלי. لَا غِنًى عَنْهُ אין לוותר עליו, חיוני. لَا غَيْرُ בלבד, זה הכל. لَافِلِزِّيٌّ חסר חלוּת. لَافِلِزِّيٌّ אל-מתכתי. لَاقَانُونِيٌّ לא חוקי. لَا لُزُومَ لَهُ מיותר, לא חיוני. لَامَادِّيَّةٌ אי חומריות, רוחניות. لَامُؤَاخَذَةَ בסליחה מכבודו, סליחה. لَامُتَنَاهٍ(ي) אינסופי. لَامَذْهَبِيٌّ חסר אידיאולוגיה, לא משתייך לשום אידיאולוגיה. لَامَرْكَزِيَّةٌ ביזור, דצנטרליזציה. لَامَسْؤُولِيَّةٌ חוסר אחריות. لَامُنْتَمٍ חסר שייכות. لَامَنْهَجِيٌّ מתנהל ללא תכנית לימוד. لَانِظَامٌ מבוכה, בלבול, אנרכיה. لَانَمَطِيٌّ לא טיפוסי. لَانِهَائِيٌّ אינסופי. اَللَّاوَعْيُ תת-הכרה. اَللَّاءَاتُ الثَّلَاثُ שלושת הלאווים (של עבד אלנאצר בפסגת חרטום ב-1967).

لَاتَ מלת שלילה בדומה לـلَيْسَ: לא, אין, אין אפשרות. لَاتَ حِينَ مَنَاصٍ אין אפשרות להמלט. لَاتَ سَاعَةَ مَنْدَمٍ מאוחר להתחרט. اَللَّاتُ שם של אלילה קדום אסלאמית.

لَاتِين. اَللَّاتِين L לטינים. لَاتِينِيٌّ 1. לטיני. 2. קתולי. اَلْحَيُّ اللَّاتِينِيُّ הרובע הלטיני (בפריז). اَلْكَنِيسَةُ اللَّاتِينِيَّةُ הכנסייה הקתולית. اَللَّاتِينِيَّةُ. اَللُّغَةُ اللَّاتِينِيَّةُ השפה הלטינית.

لَاذَنٌ לבונה (מין שרף), boswelia.

لَارِيس L לגש (עץ), larch.

لَازَوَرْدٌ F אבן תכלת (טורקיז). لَازَوَرْدِيٌّ כחול, תכול.

لَاسَّة ס' ج لَاسَات בד/צעיף מעל הפשתים המכסה והנקשר לראש אותו סביב הצוואר.

(لاك) مَلَاكٌ עיין בערכו. مَلَاكٌ. مَلَكٌ ج مَلَائِكَةٌ 1. מלאך. 2. שליח. مَلَائِكِيٌّ מלאכי, שמימי, נשגב.

لَاكِي F 1. אחד העם, הדיוט. 2. חנפן, משרת.

لَأْلَأَ. تَلَأْلَأَ זהר, התנוצץ, הבהיק, ברק. لَأْلَاءٌ זוהר, נצנוץ, ברק. لَأْلَاءٌ 1. בוהק, זוהר, זיו. 2. מרגלית, פנינה. لُؤْلُؤَةٌ ج لُؤْلُؤٌ وَلَآلِئُ פנינה, מרגלית. زَهْرُ اللُّؤْلُؤِ חיננית daisy. عِرْقُ اللُّؤْلُؤِ צדף, אם הפנינה. لُؤْلُؤِيٌّ 1. פניני, בגוון הפנינה, לבנבן. 2. דמוי פנינה. مُتَلَأْلِئٌ זוהר, מבריק.

لَامٌ שם האות ل בערבית. لَامِيَّةٌ שיר החרוז באות לאם.

لَأَمَ 1. חבש (פצע), קשר. 2. תיקן, איחה. لَؤُمَ — היה שפל, נבזה, רשע. لَاءَمَ III 1. תאם, התאים לְ, הלם את. 2. פייס. 3. بَيْنَ، وَ התאים בין, פשר בין, פייס, הביא לידי הרמוניה. أَلْأَمَ IV 1. נהג ברשעות (בשפלות). 2. תיקן. تَلَاءَمَ VI 1. مَعَ، وَ התאים, עלה בד בבד עם, עלה יפה. 2. תוקן. اِلْتَأَمَ VIII 1. תוקן. 2. עלה יפה. 3. נרפא, העלה ארוכה, התאחה. 4. התאחד, התחבר, נדבק עם. 5. התאסף, התכנס (אספה וכו'), נועד. لَأْمٌ 1. חבישה (של פצע), קריעה. 2. תואר.

لُؤْمٌ، لآمَةٌ רשעות, שפלות, נבזות. لَئِيمٌ ج لِئَامٌ ولُؤَمَاءُ נבזה, רשע, נקלה, נבל, בן בליעל. مُلاءَمَةٌ הלימות, התאמה, כשירות, היות ראוי. مُلائِمٌ מתאים, הולם, נאה, כשיר, עולה בד בבד עם־.

لاما .Mn 1. לָמָה (בעל חיים), llama. 2. כומר, נזיר בודהיסטי. دَلاي لاما דלאי לאמה (כינוי של המנהיג הרוחני של טיבט ומונגוליה).

لانْش .En סירת מנוע.

لاهاي (האג, עיר בהולנד). مَحْكَمَةُ العَدْلِ الدَّوْلِيَّةُ فِي لاهاي בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג.

لاهُوتٌ 1. אלוהות. 2. תאולוגיה. لاهُوتِيٌّ 1. תאולוגי. 2. תאולוג. لاهُوتِيَّةٌ. عِلْمُ اللاهُوتِ תאולוגיה, חקר האלוהות.

لأى ـَ איחר. لأْيٌ לאות, טורח, סבל, עמל. بَعْدَ لأْيٍ אחרי קשיים מרובים, בלאות, בקושי.

لَبَّ ـُ 1. גר, שהה במקום. 2. הכה את־ בצווארו. 3. החכים, נעשה לחכם. لَبَّبَ II 1. פעל (צירוף חיווי). 2. קשר (בגד) לצווארו. تَلَبَّبَ V שם מתניו. لُبٌّ ج لُبُوبٌ، أَلْبَابٌ 1. גרעין, גלעין. 2. לב (של פרי וכו'), תוך (החלק הפנימי שלו). 3. לבה, עיקר, מהות. 4. ج أَلْبَابٌ לב, לבב, שכל, דעת. لُبُّ القَضِيَّةِ מהות הבעיה. خَلَبَتْ لُبَّهُ הקסימה אותו, שבתה את לבו. فَاتَّقُوا اللهَ يَا أُولِي الأَلْبَابِ ק׳ ויראתם אלוהים, אנשי לבב. لَبَّةٌ ج لَبَّاتٌ 1. בית החזה. 2. גרון (של בהמה). لَبَّةٌ ח׳ רביד, ענק וכבודת לב. لَبَبٌ ج أَلْبَابٌ 1. בית החזה, בית צוואר (של כותונת). 2. גרון (של בהמה). لَبِيبٌ ج أَلِبَّاءُ איש לבב, חכם, נבון, משכיל. تَلْبِيبٌ ج تَلابِيبُ בית צוואר, צווארון. أَخَذَ بِتَلابِيبِهِ תפס אותו בגרונו.

لَبَأَ ـَ 1. חלב. 2. הניק (האם את תינוקה). 3. השקה (תינוק). لَبُؤَةٌ، لَبْوَةٌ ج لَبُوَاتٌ לביאה, נקבת האריה.

لَبِثَ ـَ 1. بِـ שהה, נשאר, גר, התעכב ב־. 2. איחר, התמהמה. مَا لَبِثَ، لَمْ يَلْبَثْ أَنْ، حَتَّى לא איחר (לעשות וכו'), עשה ללא שהיות (מיד). لَبَّثَ II השהה, עיכב. أَلْبَثَ IV נתן ל־ לשהות. تَلَبَّثَ V 1. بِـ שהה, השתהה, נשאר ב־. 2. השתהה. لَبْثٌ، لُبْثٌ שהייה, השתהות, המתנה.

لَبَخٌ לבח, עץ השיטה המצרית. لَبْخَةٌ ج لَبَخَاتٌ תחבושת, קומפרס. لَبِيخٌ שמן, בשרני.

لَبَدَ ـُ بِـ 1. שהה (במקום), גר ב־. 2. ארב ל־. 3. דבק ב־. لَبِدَ ـَ لَبَّدَ II 1. ריפד, לבד. 2. הדביק, השאיר. تَلَبَّدَ V התלבד, דבק, התגבש. 2. נערם, הצטבר זה בזה, נצמד. 3. התעבה, נקשר (שער). 4. התכסה עננים (שמים וכו'). 5. רבץ, ישב (ציפור על ארץ). تَلَبَّدَتِ السَّمَاءُ بِالغُيُومِ נקשרו השמים עננים. تَلَبَّدَ وَجْهُهُ קדרו פניו. لِبْدٌ ج لُبُودٌ وأَلْبَادٌ לבד, מרבד. لُبْدٌ לבד. لُبْدٌ 1. כיסוי לאוכפות סוסים. 2. מרבד. لِبْدُ لُبَدٍ כבוד של האריה. لِبْدَةٌ ج لِبَدٌ רעמה (של אריה או של סוס). لَبَّادٌ לבד, מתפס לבד, רפד. لُبَادَةٌ ج لُبَادَاتٌ 1. מרדעת, שמיכה שמשימים על האוכף. 2. ج لَبَابِيدُ כובע לבד. 3. רפידה. مُلَبَّدٌ 1. לבוד. 2. סתור, פרוע, עבות (שיער). 3. קודר. 4. מכוסה בעננים. مُلَبَّدٌ (مُتَلَبِّدٌ) بِالغُيُومِ מכוסה בעבים (שמים).

لَبِسَ ـَ לבש, התעטף ב־, התלבש, עטה. لَبِسَ لَهُ جِلْدَ النَّمِرِ התאכזר אליו (כנמר). لَبَسَ ـِ התעמעם, התבלבל, התערפל. لَبَّسَ II بِـ 1. הלביש ב־. 2. כיסה ב־, ציפה ב־. 3. עשה מתיקה (לשון), סילף, שיבש. 4. עמעם, ערפל, בלבל, סילף, הטעה. لابَسَ III 1. התיידד עם־, התרועע, בא במגע עם־. 2. עסק ב־. يُلابِسُهُ الغُمُوضُ עוטה אותו מסתורין. أَلْبَسَ IV הלביש, כיסה, העטה, ציפה. تَلَبَّسَ V بِـ 1. התלבש ב־, עטה. 2. היה מעורב (בפשע וכו'). 3. נכנסה בו (רוח של) שדה, השתלט עליו. 4. התערפל, התעמעם, לא היה ברור. تَلَبَّسَ بِجَرِيمَتِهِ נתפס בפשעו. اِلْتَبَسَ VIII 1. התעמעם, התערפל, היה סתום, היה לא ברור. 2. بِـ התערב, הסתבך, התבלבל. اِلْتَبَسَ بِهِ התבלבלה דעתו, לקה בשכלו. اِلْتَبَسَتْ عَلَيْهِ القَضِيَّةُ העניין הסתבך אצלו. لَبْسٌ، لُبْسٌ، لُبْسَةٌ، اِلْتِبَاسٌ סיבוך, טשטוש, ערפול, חוסר בהירות, חשד, ספק. كَانَ فِي لَبْسٍ مِنْ أَمْرِهِ היו לו ספקות, לא היה בטוח. بِلا لَبْسٍ وَلا إِبْهَامٍ באופן מפורש וברור, בלי טשטוש. لُبْسٌ ج لُبُوسٌ. لِبَاسٌ ج أَلْبِسَةٌ לבוש, בגד. لِبَاسُ البَحْرِ، لِبَاسُ السِّبَاحَةِ בגד ים. لِبَاسُ الرَّأْسِ כיסוי ראש. لِبَاسٌ رَسْمِيٌّ (عَسْكَرِيٌّ) מדים. أَلْبِسَةٌ جَاهِزَةٌ בגדים מוכנים, קונפקציה. لَبِيسٌ בגד משומש. لَبُوسٌ 1. בגד. 2. נר, פתילה (ברפואה). لَبِسَ لِكُلِّ حَالٍ لَبُوسَهَا התאים את עצמו למצבים המשתנים. لِبْسَةٌ. لِبَاسَةٌ נר (פתילה). مَلْبَسٌ ج مَلابِسُ לבוש, בגד, כסות. مَلابِسُ دَاخِلِيَّةٌ לבנים. مَلابِسُ المَيْدَانِ מדי קרב. تَلْبِيسٌ 1. הלבשה. 2. ציפוי, כיסוי, עטיפה. 3. רמאות. 4. פתחות רכב. تَلْبِيسَةٌ פתילה, נרון. مُلابَسَةٌ 1. קשר אינטימי. 2. ج مُلابَسَاتٌ קשר, יחס, נסיבות, השתלשלות, צירוף מקרים. مُلابَسَاتُ الجَرِيمَةِ נסיבות הפשע. اِلْتِبَاسٌ הסתבכות, מבוכה, חוסר בהירות. مَلْبُوسٌ 1. לבוש. 2. אחוז דיבוק. 3. ج مَلْبُوسَاتٌ מלבושים, בגדים. مُلَبَّسٌ 1. שקדים מסוכרים, "סוכריות". 2. ج مُلَبَّسَاتٌ ממתקים. مُتَلَبِّسٌ 1. לבוש. 2. עושה מעשה. قُبِضَ عَلَيْهِ مُتَلَبِّسًا بِالجَرِيمَةِ נתפס בשעת ביצוע הפשע. مُلْتَبِسٌ 1. לא ברור, מסופק. 2. מעורב ב־, שזור, מסובך (במשהו וכו').

لَبَطَ ـِ 1. لَبَطَ بِهِ الأَرْضَ הפילו ארצה. 2. בעט. 3. סטר. تَلَبَّطَ V 1. רץ בקשיאות. 2. התלבט, התחבט.

لَبِقَ ـَ 1. היה פיקח ומקצועי, נהג בתבונה. 2. היה נאה, היה נבון. لَبُقَ ـُ 1. נאה

מְעֻקָּם. 2. טָעִים, קָלוּי ונכבש כשאת. لَبِقَ II הִתְאִים וכו'. لَبِقٌ، لَبَاقَةٌ 1. פִּקְחוּת, טַקְט, אֲצִילוּת, טַעַם טוֹב. 2. זְרִיזוּת, קַלּוּת. 3. הַתְאָמָה. لَبِقٌ פִּקֵּחַ, זָרִיז, טַקְטִי, מִקְצוֹעִי, בַּעַל טַעַם טוֹב, מַיְמָן.

لَبَكَ – لَبَّكَ II 1. עִרְבֵּב. 2. סִבֵּךְ, בִּלְבֵּל, עָשָׂה אִי סֵדֶר. تَلَبَّكَ V. اِلْتَبَكَ VIII הִסְתַּבֵּךְ, הִתְבַּלְבֵּל, הָיָה נָתוּן בִּמְבוּכָה וּבְאִי סֵדֶר. لَبْكٌ، لَبْكَةٌ עִרְבּוּבְיָה. مُلَبَّكٌ 1. סָבוּךְ, נָתוּן בְּעִרְבּוּבְיָה. 2. נָבוֹךְ, מְבֻלְבָּל. لَبَّيْكَ ר' لَبَّى.

لَبْلَبَ 1. לִטֵּף (את ולדה). 2. عَلَى נָהַג בַּעֲדִינוּת כְּלַפֵּי, חָמַל עַל. لَبْلَابٌ 1. לָשׁוֹן. 2. חַנּוּת, חַמְסָה. لَبْلَابٌ 1. מְבֻלְבָּל ובכות. 2. מ' חֲמַסָה, חוּמוּס. لَبْلُوبٌ ר' ج لَبَالِيبُ נֵצֶר, נִץ, צִפּוֹר, צְמָחִי. لَبْلَبِيٌّ חוּמוּס מְבֻשָּׁל בְּמַיִם רוֹתְחִים.

لَبَنَ – 1. שָׁפַךְ חָלָב (לתינוק). 2. הִשְׁקָה אֶת־ חָלָב. لَبَّنَ II לִבֵּן, עָשָׂה לְבֵנִים. اِلْتَبَنَ VIII יָנַק (חלב). اِسْتَلْبَنَ X בִּקֵּשׁ לְבֵנִים (חלב). لَبِنٌ، لِبْنٌ، لَبِنَةٌ 1. לְבֵנָה (סוג שרוף). 2. יְחִידָה בְּבִנְיָן, בְּסִיס. لَبَنٌ ج أَلْبَانٌ 1. חָלָב. 2. לֶבֶן, חָלָב חָמוּץ. 3. ج أَلْبَانٌ מוּצְרֵי חָלָב. لَبَنٌ مَخِيضٌ חֶבְצָה, חָלָב חָמוּץ. لَبَنٌ رَائِبٌ חָלָב קָרוּשׁ, יוגורט. لَبَنٌ زَبَادِيٌّ יוגורט. لَبَنُ الزِّيرِ קִרְשַׁת קוֹטֶר. لَبَنٌ مَسْحُوقٌ אַבְקַת חָלָב. سِنُّ اللَّبَنِ (الحَلِيبِ) שֵׁן חָלָב (אצל תינוקות). شَرْشُ اللَّبَنِ נַסְיוּב, מֵי גְּבִינָה. فَرْعُ الأَلْبَانِ מַחְלֶקֶת הֶחָלָב וּמוּצָרָיו. لَبَنِيٌّ חַלָבִי. لَبَنِيَّةٌ "לִבְנִיָּה". لَبَانٌ חָזֶה (במיוחד של בהמה). لُبَانٌ 1. לְבוֹנָה (עץ). 2. גּוּמִי לְעִיסָה. لُبَانٌ יְרִיקָה. لَبَّانٌ 1. לַבָּן, עוֹשֶׂה לְבֵנִים. 2. חַלְבָן, מוֹכֵר חָלָב. لُبَانَةٌ ج لُبَانَاتٌ 1. רָצוֹן, מִבְקָשׁ, מַאֲוַי. 2. עֵסֶק, עִנְיָן. 3. גומי לְעִיסָה. مَا قَضَى لُبَانَتَهُ לֹא הִשִּׂיג אֶת מְבֻקָּשׁוֹ. لَبَّانَةٌ مَلْبَنَةٌ מַחְלָבָה. لَبُونٌ، لَبُونَةٌ חוֹלֶבֶת (פרה וכו'). حَيَوَانٌ لَبُونٌ יוֹנֵק (בעל חיים בעל פרוה). لُبْنَى לְבוֹנָה (עץ). لُبْنَانُ לְבָנוֹן. لُبْنَانِيٌّ לְבָנוֹנִי. مُلَبَّنٌ רַחַת לָקוּם, חלקום (ממתק).

لَبُوَّةٌ ר' (لبا).

(لبي) لَبَّى 1. עָנָה, נֶעֱנָה לְ־. 2. צִיֵּת. لَبَّيْكَ (במיוחד בעת העלייה לרגל למכה) لَبَّى نِدَاءَ رَبِّهِ נִפְטַר (בהשפעת השיבה של מלאך המוות). لَبَّيْكَ הִנְנִי לְשֵׁרוּתְךָ (וקריאה המושמעת לאלוהים בעת העלייה לרגל). تَلْبِيَةٌ הַעֲנוּת, הַעֲתָרוּת, הַסְכָּמָה לְמַלֵּא בַּקָּשָׁה. جَاءَ تَلْبِيَةً لِدَعْوَتِهِ נַעֲנָה לְהַזְמָנָתוֹ.

لَتَّ – 1. לָשׁ (עיסה בשמן), בָּלַל. 2. פָּתַת, כָּתַשׁ. 3. פִּטְפֵּט. לְמָשָׁל لَتَّ وَعَجَنَ فِي الْمَسْأَلَةِ 1. חָזַר וְדָשׁ בְּאוֹתָהּ שְׁאֵלָה, לֹא הִרְפָּה. 2. הִרְבָּה לַהַג. لَتٌّ לַהַג, פִּטְפּוּט. لَتَّاتٌ פַּטְפְּטָן, מַרְבֶּה לַהַג. لَتَّةٌ דִּבּוּר חֲסַר טַעַם וּטְפֵלָה.

لِتْرٌ ج أَلْتَارٌ לִיטֶר.

اَلَّتِي ר' (الذي) اَلَّذِي.   لِثَةٌ ר' (لثو).

لَثَغَ – 1. בִּטֵּא אֶת הָאוֹת ر כִּרְפוּיָה וְכֵן אֶת הָאוֹתִיּוֹת س ל בְּצוּרָה לְקוּיָה, דִּבֵּר בְּצוּרָה עִלֶּגֶת. 2. עִלֵּג, גִּמְגֵּם. لُثْغَةٌ עִלְּגוּת. أَلْثَغُ ج لُثْغٌ ר' لَثْغَاءُ עִלֵּג.

لَثَمَ – 1. נָשַׁק, נִשֵּׁק. 2. הִכָּה, פָּגַע, פָּצַע. لَثَّمَ II 1. הִלְבִּישׁ רעלה, כִּסָּה אֶת פָּנָיו, הָיָה רְעוּל פָּנִים, הִסְוָה. 2. כִּסָּה בְּרְעָלָה (אישה). لَثْمَةٌ נְשִׁיקָה. لِثَامٌ 1. מַסֵּכָה (לפנים). 2. רְעָלָה, צָעִיף (לפנים). أَمَاطَ اللِّثَامَ عَنْ הֵסִיר אֶת הַלּוֹט מֵעַל, גִּלָּה. مُلَثَّمٌ רְעוּל פָּנִים.

(لثو، لثي) لَثِيَ – 1. נִרְטַב. 2. הוֹצִיא שְׂרָף (עץ). لَثًى 1. טַל. 2. שְׂרָף. لَثٍ(ي) רָטֹב. لِثَةٌ ج لِثَاتٌ وَلِثًى חֲנִיכַיִם. لَثَاةٌ ר' (لهو) لَهَاةٌ. لِثَوِيٌّ של חֲנִיכַיִם. الْحُرُوفُ اللِّثَوِيَّةُ אוֹתִיּוֹת הַשִּׁנַּיִם: ث، ذ، ظ.

لَجَّ – فِي הִפְצִיר בְּ־, בִּקֵּשׁ בְּתוֹקֶף, עָמַד בְּסֵרוּבוֹ, "קִרְקֵר". لَاجَّ III רָב, הִתְפַּלְמֵס עִם־. اِلْتَجَّ VIII גָּעַשׁ, סָעַר, הָמָה (ים). لُجٌّ، لُجَّةٌ ج لُجَجٌ وَلِجَاجٌ מְצוּלוֹת יָם, מִשְׁבְּרֵי יָם, תְּהוֹם. لُجِّيٌّ עָמֹק מְאֹד. لَجَّةٌ רַעַשׁ, שָׁאוֹן, הֲמֻלָּה. لَجَاجَةٌ הִתְעַקְּשׁוּת, הַפְצָרָה, עֲמִידָה בְּתוֹקֶף, טַרְדָנוּת. لَجُوجٌ، لَاجٌّ עַקְשָׁן, טַרְדָן, לֹא מַרְפֶּה, "נוּדְנִיק".

لَجَأَ – إِلَى 1. בִּקֵּשׁ מִקְלָט אֵצֶל, נִמְלַט אֶל, חָסָה בְּ־. 2. נָקַט (אמצעים וכו'). لَجَأَ إِلَى الْعُنْفِ הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאַלִּימוּת. لَجَأَ إِلَى الْقُوَّةِ נָקַט כֹּחַ. لَجَّأَ II إِلَى אִלֵּץ, הִכְרִיחַ (לחסות). أَلْجَأَ IV 1. נָתַן מִקְלָט, הֶחֱסָה, הֵגֵן. 2. אִלֵּץ, הִכְרִיחַ, כָּפָה. اِلْتَجَأَ VIII إِلَى נִמְלַט אֶל, חָסָה בְּ־. لُجُوءٌ מִקְלָט, מִפְלָט. لُجُوءٌ سِيَاسِيٌّ מִקְלָט מְדִינִי. مَلْجَأٌ ج مَلَاجِئُ מִקְלָט, מַחֲסֶה, מִפְלָט. مَلْجَأُ الأَيْتَامِ בֵּית יְתוֹמִים. مَلْجَأُ الْمُسِنِّينَ בֵּית אָבוֹת. اِلْتِجَاءٌ إِلَى חֲסִיָּה בְּ־, מְצִיאַת מִקְלָט (מִפְלָט) בְּ־. لَاجِئٌ 1. פָּלִיט. 2. נִמְלָט, בּוֹרֵחַ. مُلْتَجِئٌ חוֹסֶה בְּ־.

لَجِبَ – צָעַק, קָרָא (קול), רָעַשׁ. لَجَبٌ 1. שָׁאוֹן, רַעַשׁ, הֲמֻלָּה, הֶמְיָה. 2. שָׁאוֹן מִלְחָמָה. 3. צַעֲקָה (של סוס), נְבִיחָה. لَجِبٌ סוֹאֵן, גּוֹעֵשׁ, רוֹעֵשׁ, הוֹמֶה.

لَجْلَجَ، تَلَجْلَجَ גִּמְגֵּם, הִתְקַשָּׁה בְּדִבּוּרוֹ. لَجْلَجَةٌ גִּמְגּוּם, עִלְּגוּת. لَجْلَاجٌ מְגַמְגֵּם, כְּבַד פֶּה. مُلَجْلَجٌ מְגֻמְגָּם, מְהֻסָּס.

لَجَمَ – רִסֵּן. لَجَّمَ II. أَلْجَمَ IV 1. חָבַשׁ (בהמה), שָׂם רֶסֶן, רָתַם. 2. בָּלַם, רִסֵּן, הִשְׁתִּיק. اِلْتَجَمَ VIII הִתְרַסֵּן. لِجَامٌ ج أَلْجِمَةٌ وَلُجُمٌ רֶסֶן, מֶתֶג, מוֹשְׁכוֹת. مُلْجَمٌ، مُلَجَّمٌ מְרֻסָּן, רָתוּם.

لَجِنَ – 1. הִתְקַבֵּל. 2. דָּבַק, נִצְמַד. لَجْنَةٌ ج لِجَانٌ וַעֲדָה, וַעַד. لَجْنَةُ الأَوْلِيَاءِ וַעַד הַהוֹרִים. لَجْنَةُ تَحْقِيقٍ וַעֲדַת חֲקִירָה (ובדיקה). لَجْنَةٌ تَنْفِيذِيَّةٌ וַעֲדָה מְבַצַּעַת, וַעַד פּוֹעֵל. لَجْنَةٌ خَاصَّةٌ וַעֲדָה מְיֻחֶדֶת, וַעֲדַת "אַד הוֹק". لَجْنَةٌ فَرْعِيَّةٌ וַעֲדַת מִשְׁנֶה. لَجْنَةٌ قَارَّةٌ וַעֲדָה מַתְמֶדֶת. لَجْنَةٌ مُرَاقَبَةٍ מוֹעֶצֶת מְנַהֲלִים, וַעֲדָה מְפַקַּחַת. لَجْنَةٌ مَرْكَزِيَّةٌ וַעֲדָה מֶרְכָּזִית. لُجَيْنٌ כֶּסֶף (מתכת) ר' فِضَّة. لُجَيْنِيٌّ כַּסְפִּי, מְכֻסָּף.

لَحَّ – הָיָה קָרוֹב מִשְׁפָּחָה. أَلَحَّ IV عَلَى فِي 1. בִּקֵּשׁ בְּהִתְחַנְּנוּת מִ־ ש־, הִפְצִיר בְּ־, דָּרַשׁ בְּתֹקֶף מִ־, לָחַץ עַל־. 2. הִטְרִיד, הֵצִיק, "נִדְנֵד". 3. הִמְשִׁיךְ (גשם). لَحُوحٌ

لَاحَ קרוב לـ لَحْوخ. مِلْحَاخٌ כוחל, חרש מחצה, מקפיר, סקריד. إلْحَاحٌ כוחל, הפצרה, דרישה בתוקף. بِإلْحَاحٍ בתוקף, בהפצרה, ללא הפסק. مُلِحٌّ כוחל, דחוף, ضَرُورَةٌ مُلِحَّةٌ צורך דחוף, עניין כוחל.

لَحِبَ – הַיָה ברור (מקום). لَحْبٌ II מקבוק. لَاحِبٌ 1. ברור וסלול, מצוי. 2. אלקטרודה, קטב חשמלי (בסוללה).

لَحَدَ – 1. חפר קבר. 2. קבר. 3. קבר. أَلْحَدَ IV קבר בקבר, כפר, סטה מדרך הישר. إلْتَحَدَ VIII 1. סטה, נטה. 2. קבר בקבר. لَحْدٌ ج لُحُودٌ وأَلْحَادٌ קבר. שאלו اُطْلُبِ الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إلَى اللَّحْدِ יש לבקש דעת מהעריסה עד לקבר. لَحَّادٌ קברן. إلْحَادٌ כפירה בעיקר, מינות, אתאיזם. مُلْحِدٌ כופר, מין, מכחיש קיום הבורא.

لَحِسَ – לקק, לקלק, לחך. لَاحِسٌ מלקק. سَنَةٌ لَاحِسَةٌ שנה שחונה. مَلْحُوسٌ 1. מלוקק, לחוך. 2. מ׳ רפה שכל.

لَحَظَ – 1. הביט, ראה, שם לב ל־, הרגיש ב־. 2. השגיח, הבחין. لَاحَظَ III 1. הביט, הסתכל, התבונן, הבחין. 2. העיר הערות. 3. פקח, השגיח על־. 4. השקיף, צפה. 5. הפנה תשומת לב ל־. لَاحَظَ عَلَيْهِ خَطَأَهُ הפנה את תשומת לבו לטעותו. وَمِمَّا يُلَاحَظُ أَنَّ ומה שמעניין הוא ש־, ומעניר להבחין ש־. لَحْظٌ ج أَلْحَاظٌ 1. מבט, ראייה. 2. עין. 3. הבחנה. لَحْظَةٌ ج لَحَظَاتٌ 1. רגע, הרף עין. 2. מבט וחטוף, הרף עין. 3. הסתכלות. لَحْظَةُ الْحَقِيقَةِ שעת האמת. اللَّحْظَةُ الرَّاهِنَةُ זה עתה, כרגע. لُحَيْظَةٌ כמעט רגע. مُلَاحَظَةٌ ج مُلَاحَظَاتٌ 1. הערה. 2. הבחנה, השגחה ב־, תצפית, פיקוח. 3. נ״ב בהסתכל. مُلَاحَظَةٌ هَامِشِيَّةٌ הערת שוליים (במאמר וכו׳). قُوَّةُ الْمُلَاحَظَةِ כושר ההבחנה הדקה. لَاحِظَةٌ ج لَوَاحِظُ 1. עין. 2. קצה־עין. مَلْحُوظٌ נראה, נכר (גבר ושוכר), ניכר. مَلْحُوظَةٌ ج مَلْحُوظَاتٌ הערה. مُلَاحِظٌ משגיח, מפקח. مُلَاحَظٌ נראה, ניכר. وَالْمُلَاحَظُ أَنَّ ניכר כי, גלוי וידוע ש־.

لَحَفَ – כסה בשמיכה. لَحَفَ الْقَمَرُ הסתיר (ענן) (הירח). أَلْحَفَ IV 1. כסה. 2. في הפציר ב־, בקש בתוקף, הזר ונשנה. تَلَحَّفَ V. إلْتَحَفَ VIII بـ התכסה בשמיכה. لِحَافٌ שמיכת פוך. لِحَافٌ ج لُحُفٌ وأَلْحِفَةٌ. مِلْحَفَةٌ. مِلْحَفٌ ج مَلَاحِفُ שמיכה וכיסוי מבגד וכו׳ כסוי. إلْحَافٌ הפצרה, בקשה חוזרת ונשנית. مُلْتَحِفٌ بـ מכוסה בשמיכה.

لَحِقَ – بـ 1. השיג, הדביק, תפס את־. 2. הצטרף, התחבר עם, התאחד. 3. נגרם, קרה ל־. لَحِقَ بِالْخِدْمَةِ الْعَسْكَرِيَّةِ הצטרף לשירות הצבאי. لَحِقَتْ بِهِ خَسَائِرُ נגרמו לו נזקים (אבדות). لَحِقَ الشُّرْطِيُّ السَّارِقَ השוטר השיג והדביק, תפס את הגנב. إلْحَقُونِي! הצילו! קריאת .S.O.S لَاحَقَ III 1. רדף אחרי, עקב, הלך בעקבות־. 2. בא אחרי־. 3. התמיד ל־, התמודד ב־. 4. תבע אחרי־. لَاحَقَ اللِّصَّ רדף אחרי הגנב. لَاحَقَ الْقَضِيَّةَ עקב אחרי החקירה. أَلْحَقَ IV 1. צרף, חבר, קלל, הכניס. 2. גרם. 3. גרם, הסב (אבדות וכו׳). أَلْحَقَهُ بِالْمَنْطِقَةِ צרף (עיר) אותו לאיזור. أَلْحَقَ خَسَائِرَ بِالْعَدُوِّ הסב (גרם) אבדות לאויב. تَلَاحَقُوا VI באו ברציפות, השיגו זה אחר זה. تَلَاحَقَتِ الْمَصَائِبُ האסונות באו זה אחר זה. إلْتَحَقَ VIII 1. بـ הצטרף ל־, היה חבר ב־, נספח, נכנס אל־. 2. بـ השיג, הדביק את. 3. בא בזה אחר זה. إلْتَحَقَ بِكُلِّيَّةِ الطِّبِّ נרשם לבית הספר לרפואה. إلْتَحَقَ بِالرَّفِيقِ الْأَعْلَى הלך לעולמו, מת. إسْتَلْحَقَ X צרף, ספח. لِحَاقٌ بـ הגיעה ל־, הצטרפות, התחברות ל־. مُلَاحَقَةٌ 1. רדיפה, ריצה אחרי, מעקב. 2. חשד, רדיפה אחר נשים. 3. התגרות. 4. תביעה משפטית. إلْحَاقٌ 1. צירוף, ספוח, חבור, תוספת, הכללה. 2. גרימה (נזק), הסבה (של אבדות). إلْتِحَاقٌ بـ 1. הצטרפות, הסתפחות אל־, הכללות ב־. 2. הגיעה ל־. لَاحِقٌ 1. בא אחרי, עוקב, נוסף, סוקר. 2. אילך, שחיו, הבא. لَاحِقًا אחרי כן, ובהמשך. سَابِقًا وَلَاحِقًا לפני כן ואחרי כן, בהתחלה ובסוף. فِي وَقْتٍ لَاحِقٍ בעתיד, לאחר מכן. لَاحِقَةٌ ج لَوَاحِقُ 1. סופית (בסופית). 2. קשור. مُلْحَقٌ 1. תוספת, מספחים, נספח, נלוה. 2. ج مَلَاحِقُ מוסף (מעתון), כלכלי וכו׳. مُلْحَقٌ أُسْبُوعِيٌّ מוסף שבועי (לעיתון). مُلْحَقٌ ثَقَافِيٌّ נספח תרבות. مُلْحَقٌ صَحَفِيٌّ נספח לענייני עיתונות. مُلْحَقٌ عَسْكَرِيٌّ נספח צבאי. مُتَلَاحِقٌ רצוף, בזה אחר זה, מתמשך.

لَحَمَ – 1. הלחים, אחה, חבר, הדביק. 2. אחר. لَحُمَ – הפציל בשר. لَحِمَ – נכנס (בפצעים). لَاحَمَ III הדביק זה בזה. أَلْحَمَ IV הלחים, אחה. أَلْحِمْ مَا اسْتَدْيَنْتَ מי שהתחיל במטרה אומרים לו גמר. تَلَاحَمَ VI 1. התלכד, התחבר. 2. נלחם ב־. إلْتَحَمَ VIII 1. הלחם, התאחה. 2. بـ נלחם, ערך מלחמה ב־. 3. התאחד, התלכד, נאחז ב־. لَحْمٌ ج لُحُومٌ 1. בשר. 2. תוך, ציפה (של פרי). 3. הקלחות. لَحْمًا وَدَمًا בכל גופו ונפשו. أَكَلَ لَحْمَ صَاحِبِهِ השמיץ את חברו (שלא בפניו). بِلَحْمِهِ وَشَحْمِهِ הוא בעצמו, בכבודו ובעצמו. لَحْمَةٌ נתח של בשר. لَحْمَةٌ مَشْوِيَّةٌ בשר צלוי. لُحْمَةٌ 1. ערב, חוטי הרוחב (בניגוד ל־سَدَى שתי). 2. קרבה משפחתית. 3. מלוט, רציון קרבה. لَحِيمٌ לחים בשרני. لِحَامٌ הלחמה. لَحَّامٌ 1. קצב, בעל אטליז. 2. מלחים. مَلْحَمَةٌ ج مَلَاحِمُ 1. קרב, קטל, הרג. 2. אטליז. مَلْحَمَةٌ شِعْرِيَّةٌ אפוס, שירת גבורה וגבורת עלילות. إلْتِحَامٌ 1. איחוי, דבקות, לכידות. 2. קרב פנים לפנים. فَكُّ الِالْتِحَامِ (الِارْتِبَاطِ) הפרדת כוחות. مُلْتَحِمَةٌ לחמית העין.

لَحَنَ – דבר ערבית משובשת, שגה בתורת הדקדוק הערבי. لَحِنَ – 1. הבין מהר

2. הבין, תפס. لَحَّنَ II 1. הלחין, חבר קטע מוזיקלי. 2. סלסל בקולו, שר, פזם. أَلْحَنَ IV קרא את הקראן בטעמים לא נכונים. لَحْنٌ ج أَلْحَانٌ 1. לחן, נגון, נעימה. 2. שגיאה דקדוקית (בערבית). لُحْنَةٌ שגויי הגיה. لَحِنٌ פקח, נבון. تَلْحِينٌ ج تَلَاحِينُ הלחנה, כתיבת לחן או מוזיקה. رِوَايَةٌ تَلْحِينِيَّةٌ מחזמר. مُلَحِّنٌ מלחין, מחבר יצירה מוזיקלית, קומפוזיטור.

(لحو) لَحَا ـُ (لحي) لَحَى ـِ 1. קלף וקילף עץ. 2. גנה, נזף. لَحَاهُ اللهُ תבוא עליו קללת אלוהים, ארור יהיה. لَاحَى III. تَلَاحَوْا VI קללו זה את זה, הוכיחו זה את זה. اِلْتَحَى VIII 1. גדל את זקנו. 2. קלף (עץ). لَحْوٌ لَحْيٌ קללה, גדוף, חרוף. لَحْيٌ 1. לסת. 2. לחי. لِحْيَةٌ ج لِحًى זקן. أَطْلَقَ لِحْيَتَهُ גדל את זקנו. لِحْيَةُ التَّيْسِ זקן תיש (צמח בר). لِحَاءٌ קליפה חיצונית של עץ. مُلْتَحٍ(ي) בעל זקן, מזוקן. مُلَاحَاةٌ חרוף, גדוף, ריב.

لَخْبَطَ בלבל, גרם אי סדר. لَخْبَطَةٌ בלבול, אי סדר, ערבוביה.

لَخَّصَ II תמצת, סכם, קצר, צמצם. تَلَخَّصَ V תמצת, סוכם, התמצה. تَلْخِيصٌ مُلَخَّصٌ תמצית, סכום, קצור, צמצום, תקציר, תמצות.

لَخَمَ ـَ הטפיח את בעקיפות, הכה, עצם. لُخْمَةٌ מי אדם מגושם, עצלן. مَلْخُومٌ מי נפוח, מגושם.

لِدَةٌ ע' (ولد).

لَدَّ ـُ רב עם, קטט. لَادَّ III بِـ דבר בגנות, השמיץ את. لَدُودٌ אויב, עוין. عَدُوٌّ لَدُودٌ (أَلَدُّ) אויב מושבע, שונא שבשת נפש.

لَدَغَ ـَ 1. עקץ, נשך, הכיש (נחש). 2. פגע בדבורו, העליב. لَا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ מ' לא תקום פעמים צרה. لَدْغَةٌ עקיצה, נשיכת נחש. لَدِيغٌ ج لَدْغَى עקוץ, מי שנשך. قَوْمٌ لُدَّغٌ אנשים פוגעים ומעליבים.

لَدُنَ ـُ עשה גמיש ואלסטי, היה רך. لَدَّنَ II גמש, רכך, רכך. لَدْنٌ ج لُدْنٌ وَلِدَانٌ רך, גמיש, אלסטי. لَدُنِّيٌّ מיסטי. الْعُلُومُ اللَّدُنِّيَّةُ מיסטיקה. لَدُنْ אצל. مِنْ لَدُنْ מאצל, מעם, מקרב. مِنْ لَدُنِ اللهِ מעם אלוהים. لُدُونَةٌ ج لَدَائِنُ חמר אלסטי גמישות, פלסטיק. لَدَائِنُ، مَوَادُّ لَدُنِيَّةٌ חמרים פלסטיים. لَدَى אצל, ליד, עם, בנוכחות, לפני, בזמן. لَدَى الْحَاجَةِ לעת צרה. لَدَيْهِ יש לו. لَدَى ذَهَابِهِ בלכתו, מיד כשהלך.

لَذَّ ـَ ערב, היה מתוק, נעשה ערב, היה טעים. مَا لَذَّ وَطَابَ מבחר מאכל, מטעמים. كَمَا يَلَذُّ لَهُ כטוב בעיניו, כבל העולה על רוחו. لَذَّذَ II. أَلَذَّ IV המתיק, הנעים, הנה, ענג. تَلَذَّذَ V بِـ. اِلْتَذَّ VIII התענג, נהנה מ־, נהנה מ־. اِسْتَلَذَّ X מצא את טעים. لَذَّةٌ ج لَذَّاتٌ 1. הנאה, ענג, תענוג, נחת רוח. 2. אורגזמה, ספוק מיני. مَذْهَبُ اللَّذَّةِ הדוניזם, הנהתנות (פילוסופיה). لَذِيذٌ ج لِذَاذٌ מתוק, טעים, ערב, מהנה. لَذَاذَةٌ מתיקות, ערבות, נעימות. لَذَائِذُ תענוגות, הנאות. مَلَذَّةٌ ج مَلَاذُّ 1. תענוג 2. הנאה. مُتَلَذِّذٌ רודף תענוגות, הדוניסט.

لَذَعَ ـَ 1. צרב, כוה, חרך, שרף. 2. פגע בדבורו, עקץ, עקב ב־. تَلَذَّعَ V 1. בער. 2. היה שנון, היה חריף. 3. חרה אפו. لَذْعٌ צריבה, כויה. لَوْذَعٌ، لَوْذَعِيٌّ חריף שכל, שנון, פקח. لَوْذَعِيَّةٌ שנינות, פקחות, חריפות. لَاذِعٌ 1. צורב, שורף, בוער. 2. פוגע, עוקצני, סרקסטי. اِنْتِقَادٌ لَاذِعٌ בקורת עוקצנית וסרקסטית.

(لذي) الَّذِي זוגי: اللَّذَانِ وَاللَّذَيْنِ ר' الَّذِينَ נ' الَّتِي זוגי: اللَّتَانِ وَاللَّتَيْنِ ר' اللَّوَاتِي اللَّائِي 1. אשר, מה ש־. 2. מי ש־. جَاءَ الَّذِي أَحْبَبْتُهُ בא מי שאהבתי.

لَزَّ ـُ بِـ لَزَّزَ II קשר ב־, חבר, פשט, הדביק, דחס. تَلَزَّزَ V بِـ. اِلْتَزَّ VIII بِـ נצמד ב־, נדבק, נקשר, התחבר. مُلَزَّزٌ 1. קשור, מחובר, דבוק. 2. דחוס, צפוף. 3. חזק, איתן.

لَزِبَ ـَ 1. נצמד חזק, נדבק, נקשר. 2. נקפא בבצורת. لَازِبٌ דבוק, צמוד, קרוש. طِينٌ لَازِبٌ טיט דביק. صَارَ ضَرْبَةَ لَازِبٍ היה להכרח קבוע. لَزْبَةٌ 1. אסון. 2. בצורת, רעב.

لَزِجَ ـَ היה דביק, נהיה צמיגי. لَزِجٌ דביק, צמיגי. لُزُوجَةٌ צמיגות, דביקות.

لَزِقَ ـَ اِلْتَزَقَ VIII بِـ נדבק, נצמד ב־, נצמד ל־. لَزَّقَ II. أَلْزَقَ IV הדביק, הצמיד. لَزِقٌ דביק, צמיגי. لَزْقَةٌ תחבושת דבקה, אספלנית, קומפרס, פלסטר. لَزُوقٌ. لِزَاقٌ תחבושת, קומפרס, פלסטר.

لَزِمَ ـَ 1. بِـ דבק ב־, נצמד ב־, החזיק ב־, נצמד ל־, הקפיד ב־. 2. היה צריך, נחוץ, הכרחי, היה חובה. 3. לקח את־. 4. عَنْ נבע מ־, נוצר. لَزِمَ بَيْتَهُ דבק בביתו, נצמד לביתו. لَزِمَ جَانِبَ الصَّمْتِ שתק, החריש, דמם. لَزِمَ الْفِرَاشَ נפל למשכב, חלה. لَزِمَهُ الْمَالُ היה צריך כסף. لَزَّمَ II 1. חיב, הכריח. 2. מסר בקבלנות (בחכירה). لَازَمَ III לקח, דבק ב־, נצמד ל־, נקשר אל־, התמיד ב־, הקפיד ב־, הקפיד על־. لَازَمَ صَدِيقَهُ נצמד (נקשר) לחברו, לקח את חברו. لَازَمَ دُرُوسَهُ התמיד בלמודיו. لَازَمَهُ النَّحْسُ דבק בו ביש המזל. أَلْزَمَ IV חיב, הטיל חובה, הכריח. أَلْزَمَهُ دَفْعَ الدَّيْنِ כפה עליו את תשלום החוב. تَلَازَمَ VI היה דבוק, התקשר, נקשר קשר הדוק. تَلَازَمَ الصَّدِيقَانِ נקשרו שני החברים קשר הדוק. اِلْتَزَمَ VIII 1. بِـ התחייב ל־, קבל על עצמו ל־. 2. נאלץ ל־, הוכרח. 3. קבל בחכירה (בקבלנות). 4. דבק ב־, התמיד ב־, הקפיד על־. اِلْتَزَمَ بِدَفْعِ دَيْنِهِ התחייב לשלם את חובו. اِلْتَزَمَ رِيعَ الضَّيْعَةِ קנה את תוצרת החווה מראש. اِسْتَلْزَمَ X חשב להכרחי, הצריך. هٰذَا يَسْتَلْزِمُ عِنَايَةً خَاصَّةً זה מצריך טפול מיוחד. لِزْمَةٌ ج لِزَمَاتٌ קבלנות, חכירה, חזקה, אחוזה ולשם עיבוד קרקעות. لُزُومٌ הכרח, צרך, נחיצות, רצון. حَسَبَ اللُّزُومِ לפי הצורך, כנדרש.

مِنْهُ اللُّزُوم לשון עֵרֶב. בְּעֶקְרוֹ. בִּשְׁעַת הַדְּחָק. لِزَامٌ עֵרֶב, חוֹבָה, הֶכְרֵחַ. كَانَ لِزَامًا عَلَيْهِ أَنْ يَتَعَلَّمَ (משמע) הָיָה עָלָיו לִלְמֹד. مِلْزَمَةٌ ج مَلَازِمُ מַלְחֵץ, דְּפוּס, קוּנְטְרֵס. مَلْزَمَةٌ ج مَلَازِمُ מַלְחֲצַיִם. تَلْزِيمٌ 1. חֲכִירָה, מְסִירָה. 2. הַגָּשָׁה אוֹ מְסִירָה שֶׁל עֲבוֹדָה בְּקַבְּלָנוּת. مُلَازَمَةٌ 1. הַתְמָדָה, הִדָּבְקוּת, קֶשֶׁר. 2. לִוּוּי. 3. הַתְמָדָה, הַשְׁקָעָה, עֲקֵבִיּוּת, מַסְקָנָה. 4. צְמִידוּת, מִקְשָׁר, הֲלִיכָה אַחֲרֵי. إِلْزَامٌ חִיּוּב, כְּפִיָּה, הַטָּלַת חוֹבָה, סַמְכוּת. إِلْزَامِيٌّ שֶׁל חוֹבָה, צִוּוּי, חוֹבָה וכו', כְּפִיָּתִי. خِدْمَةٌ إِلْزَامِيَّةٌ שֵׁרוּת חוֹבָה (בצבא). اِلْتِزَامٌ ج اِلْتِزَامَاتٌ 1. הִתְחַיְּבוּת, אַחֲרָיוּת. 2. עֵרֶב. 3. חֲכִירָה (של מס או יבול חקלאי וכו'), קַבְּלָנוּת. 4. מְחֻיָּבוּת ל־, דְּבֵקוּת. 5. קָפִּיטוּלַצְיוֹת, זְכוּת יֶתֶר, זִכָּיוֹן. اِلْتِزَامًا بِـ מִתּוֹקֶף הִתְחַיְּבוּתוֹ. نَقَضَ اِلْتِزَامَاتِهِ בִּטֵּל אֶת הִתְחַיְּבוּיוֹתָיו. لَازِمٌ הֶכְרֵחִי, חִיּוּנִי, דָּרוּשׁ, נָחוּץ, חוֹבָה. كَاللَّازِمِ כָּרָאוּי, כַּהֲלָכָה, כְּפִי שֶׁצָּרִיךְ. קָבוּעַ. فِعْلٌ لَازِمٌ פֹּעַל עוֹמֵד (בדקדוק). لَوَازِمُ אֲבִזָרִים, מִצְרָכִים, צְרָכִים. كُلُّ لَوَازِمِهِ כָּל מַה שֶּׁנָּחוּץ לוֹ. لَازِمَةٌ פִּזְמוֹן חוֹזֵר, [illegible]. مَلْزُومٌ מְחֻיָּב, שֶׁחוֹבָה עָלָיו. مَلْزُومِيَّةٌ מְחֻיָּבוּת, אַחֲרָיוּת, חוֹבָה. مُلَازِمٌ 1. מְלַוֶּה, בֶּן לְוָיָה. 2. תּוֹמֵךְ, קָשׁוּר, חָסִיד, צָמוּד. 3. (בצבא) סֶגֶן. مُلَازِمٌ أَوَّلُ סֶגֶן. مُلَازِمٌ ثَانٍ סֶגֶן מִשְׁנֶה. مُتَلَازِمَةٌ תִּסְמֹנֶת (ברפואה), סִינְדְּרוֹם. مُلْتَزِمٌ 1. מְחֻיָּב. 2. חוֹכֵר, בַּעַל זִכָּיוֹן, קַבְּלָן. أَدِيبٌ مُلْتَزِمٌ סוֹפֵר מְגֻיָּס (מחויב לרעיון, לאידאולוגיה וכו'). مُلْتَزِمٌ عِرْقٌ ج مُلْتَزِمَاتٌ. مُسْتَلْزَمَاتٌ צְרָכִים, דְּבָרִים חִיּוּנִיִּים (למטרות, לכתיבה וכו').

لِسَّهْ מדי 1. עוֹד לֹא, קֹדֶם. 2. זֶה עַתָּה, לֹא מִכְּבָר.

لَسْتِك. لَسْتِيك 1. גּוּמִי. 2. צָמִיג. 3. מַסְטִיק, גּוּמִי לְעִיסָה.

لَسَعَ ـَ 1. עָקַץ. 2. פָּגַע בְּדִבּוּרוֹ, הֶעֱלִיב. لَسْعَةٌ ج لَسَعَاتٌ עֲקִיצָה, פְּגִיעָה. لَسِيعٌ ج لُسَعَاءُ עָקוּץ, נָשׁוּךְ. لَسْعَةٌ. لَسَّاعٌ עוֹקֵץ, מַרְבֶּה לִפְגֹּעַ בְּדִבּוּרוֹ.

لَسِنَ ـَ דִּבֵּר בְּלָשׁוֹן צַחָה, הֵיטִיב לְדַבֵּר. 2. لَسَنَ ـُ דִּבֵּר רָעוֹת עַל. لَاسَنَ III 1. הִתְוַכַּח, הִתְנַצֵּחַ, הִתְפַּלְמֵס עִם. 2. הֶעֱלִיב. لَسَنٌ צַחוּת הַדִּבּוּר, צַחוּת הַלָּשׁוֹן, רֶטוֹרִיקָה. لَسِنٌ أَلْسَنُ ج لُسْنٌ מֵיטִיב לְדַבֵּר, צַח לָשׁוֹן. مُلَاسَنَةٌ הִתְנַצְּחוּת וּמְרִיבוֹת, הִתְוַכְּחוּת, הִתְפַּלְמְסוּת. لِسَانٌ ج أَلْسِنَةٌ وأَلْسُنٌ 1. לָשׁוֹן. 2. שָׂפָה, לָשׁוֹן. 3. לְשׁוֹן יָם אוֹ יַבָּשָׁה. 4. לְשׁוֹן הַמֹּאזְנַיִם, וכו'. 5. לְשׁוֹן אֵשׁ. مَدْرَسَةُ الأَلْسُنِ בֵּית סֵפֶר לְשָׂפוֹת. لِسَانًا. بِاللِّسَانِ בְּעַל פֶּה. لِسَانُ الثَّوْرِ לְשׁוֹן הַפַּר (צמח בר). لِسَانُ الحَالِ 1. בִּטָּאוֹן. 2. הַבָּעָה הַמְּעִידָה עַל מַצָּבוֹ שֶׁל אָדָם. لِسَانُ الحَمَلِ לְחַךְ (צמח). لِسَانُ العُصْفُورِ 1. מֵילָה (עץ). 2. מִין אִטְרִיּוֹת. لِسَانُ القَلَمِ וכו'. פֶּה שֶׁל מִשְׁהוּ. لِسَانُ القَوْمِ דּוֹבֵר שֶׁל קְבוּצַת אֲנָשִׁים. لِسَانُ الكَلْبِ לְשׁוֹן הַכֶּלֶב (צמח בר). لِسَانُ المِيزَانِ לְשׁוֹן (נְקֻדַּת) הַמֹּאזְנַיִם. لِسَانُ النَّارِ לְשׁוֹן אֵשׁ. ذُو لِسَانٍ רְהוּט לָשׁוֹן, מֵיטִיב לְדַבֵּר. ذُو لِسَانَيْنِ אֶחָד בַּפֶּה וְאֶחָד בַּלֵּב. מְסַפֵּר שְׁטֻיּוֹת. طَوِيلُ اللِّسَانِ מְגֻדַּל פֶּה. تَنَاقَلَتْهُ الأَلْسُنُ הָיָה לְשִׂיחַת הָעָם. لِسَانِيٌّ 1. שֶׁל לָשׁוֹן, לְשׁוֹנִי. 2. שֶׁל פֶּה. 3. שֶׁל בַּלְשָׁנוּת, לִינְגְּוִיסְטִי. عِلْمُ اللِّسَانِيَّاتِ בַּלְשָׁנוּת, מַדַּע הַלָּשׁוֹן, לִינְגְּוִיסְטִיקָה, פִילוֹלוֹגְיָה. مُلَسَّنٌ 1. שַׁקְרָן. 2. חֲלַקְלַק לָשׁוֹן, שֶׁמַּרְבֶּה לְדַבֵּר וּמְמַעֵט לַעֲשׂוֹת.

(لشو. لشي) لَاشَى III כִּלָּה, אִבֵּד. تَلَاشَى VI הִתְאַיֵּן, הָיָה כְּלֹא הָיָה, נָמוֹג, נָמוֹג, הִתְנַדֵּף. تَلَاشَتْ آمَالُهُ תִּקְווֹתָיו נָמוֹגוּ. تَلَاشٍ(ي) כִּלָּיוֹן, אָבְדָן, הִתְנַדְּפוּת. مُتَلَاشٍ(ي) מִתְכַּלֶּה, מִתְנַדֵּף, אוֹבֵד, הוֹלֵךְ וְנֶעְלָם.

لَصَّ ـُ 1. גָּנַב. 2. עָשָׂה בְּסֵתֶר, בִּגְנֵבָה. لَصَّ البَابَ סָגַר אֶת הַדֶּלֶת. تَلَصَّصَ V 1. הֵצִיץ בְּסֵתֶר. 2. לִסְטֵם, הָיָה לְגַנָּב. لِصٌّ ج لُصُوصٌ גַּנָּב, לִסְטִים, שׁוֹדֵד. إِنْ تَخَاصَمَ اللِّصَّانِ ظَهَرَ المَسْرُوقُ (מ') כְּשֶׁגַּנָּבִים רָבִים מִתְגַּלָּה הַגְּנֵבָה. لُصُوصِيَّةٌ שֹׁד, גֶּזֶל, לִסְטוּת. مُتَلَصِّصٌ 1. מִתְגַּנֵּב. 2. מֵצִיץ. تَلَصُّصٌ 1. הִתְגַּנְּבוּת. 2. מְצִיצוּת.

لَصَفَ ـِ 1. זָהַר, הִזְהִיר. 2. נָצַץ, בָּהַק.

لَصِقَ ـَ اِلْتَصَقَ VIII بِـ דָּבַק בּ־, אָחַז בּ־, נֶאֱחַז בּ־, נִצְמַד ל־. لَاصَقَ III 1. נִפְגַּשׁ עִם, גָּבַל עִם, נָגַע בִּגְבוּל. 2. הָיָה צָמוּד ל־, הָיָה מְחֻבָּר ל־. 3. שָׁכַן בִּגְבוּל. أَلْصَقَ IV הִדְבִּיק, חִבֵּר, הִצְמִיד ל־. أَلْصَقَ بِهِ تُهْمَةً טָפַל עָלָיו אַשְׁמָה (עלילה). تَلَاصَقَ VI הָיָה דָּבוּק בּ־, הָיָה צָמוּד ל־. لِصْقٌ צָמוּד, דָּבוּק, סָמוּךְ. بَيْتُهُ لِصْقُ بَيْتِي בֵּיתוֹ צָמוּד לְבֵיתִי. لَصُوقٌ 1. דָּבִיק, צְמִיגִי. 2. נִצְמָד ל־, קָרוֹב אֵלָיו. لَصِيقٌ סָמוּךְ ל־, קָרוֹב. لَصُوقٌ רְטִיָּה, אִסְפְּלָנִית, פְּלַסְטֶר. مُلَاصَقَةٌ 1. הִתְחַבְּרוּת, הַצְמָדוּת. 2. לְכִידוּת, קִרְבָה. إِلْصَاقٌ הַדְבָּקָה, הַצְמָדָה. تَلَاصُقٌ اِلْتِصَاقٌ הִתְחַבְּרוּת, הִצְטַמְּדוּת, לְכִידוּת. لَاصِقٌ מַדְבִּיק, דָּבִיק. شَرِيطٌ لَاصِقٌ נְיָר דֶּבֶק. عَدَسَةٌ لَاصِقَةٌ עֲדָשַׁת מַגָּע (לעין). القُوَّةُ اللَّاصِقَةُ כֹּחַ הַהַדְבָּקָה (בפיזיקה). مِنْطَقَةٌ لَاصِقَةٌ אֵזוֹר הַסְּפָר. لَاصِقَةٌ ج لَوَاصِقُ סוֹפִית (בדקדוק). مُلَاصِقٌ צָמוּד, גּוֹבֵל עִם, שָׁכֵן קָרוֹב, צָמוּד ל־. مُتَلَاصِقٌ מְחֻבָּר, מְהֻדָּק ל־, צָמוּד. مُلْتَصِقٌ بِـ דָּבוּק ל־, מְחֻבָּר, הָדוּק, קָשׁוּר, סָמוּךְ. مُلْصَقٌ ج مُلْصَقَاتٌ כְּרָזָה, פּוֹסְטֶר, סְטִיקֶר.

لَضَمَ ـِ 1. הִשְׁחִיל (חוט במחט). 2. הִדֵּק. مَلْضُومٌ מֻשְׁחָל.

لَطَخَ ـَ لَطَّخَ II بِـ הִכְתִּים, גֵּאֵל, לִכְלֵךְ בּ־. تَلَطَّخَ V נִכְתַּם, הִתְלַכְלֵךְ. لَطْخَةٌ ج لَطَخَاتٌ 1. כֶּתֶם, לִכְלוּךְ, רְבָב. 2. דֹּפִי, פְּגָם. مُلَطَّخٌ מֻכְתָּם, מְלֻכְלָךְ, מְגֹאָל. يَدُهُ مُلَطَّخَةٌ بِالدَّمِ יָדָיו מְגֹאָלוֹת בְּדָם. مُلَطَّخٌ بِالعَارِ מְגֹאָל בְּאוֹת קָלוֹן.

لَطَسَ ـِ הִכָּה, סָטַר ל־. مِلْطَاسٌ ج مَلَاطِيسُ פַּטִּישׁ.

لَطَشَ ـُ סָטַר ל־, הִכָּה. لَطْشَةٌ סְטִירַת לֶחִי, מַכָּה, חֲבָטָה.

لَطَعَ ـَ 1. לִקֵּק, טָעַם. 2. נָעַץ בּ־. لَطْعٌ ج أَلْطَاعٌ חָד. لَطْعَةٌ 1. כֶּתֶם. 2. מִין כֶּתֶם בְּעוֹר הַקָּרְקֶפֶת, מַחֲלַת הַקָּרַחַת. أَلْطَعُ ج لُطْعٌ م لَطْعَاءُ חֲסַר שִׁנַּיִם.

لَطَفَ ـُ נָהַג בַּעֲדִינוּת, הִתְיַחֵס יָפֶה. لَطَفَ اللهُ بِهِ אֱלֹהִים חָמַל עָלָיו. لَطُفَ ـُ 1.

הָיָה עָדִין, הָיָה נָאֶה, הָיָה נוֹחַ וְאָדִיב. 2. הָיָה דַּק. 3. הָיָה חָבוּי וּמָקוֹם קְלִיטָתוֹ. لَطَّفَ II עִדֵּן, רִכֵּךְ, הֵקֵל, מִתֵּן, הִדֵּר. لَطَّفَ الدَّوَاءُ مِنَ الأَلَمِ הַתְּרוּפָה שִׁכְּכָה אֶת הַכְּאֵב. لَطَّفَ عِبَارَاتِ رِسَالَتِهِ עִדֵּן (מִתֵּן) אֶת מִשְׁפְּטֵי מִכְתָּבוֹ. لَاطَفَ III 1. הִתְנַהֵג בַּעֲדִינוּת, דִּבֵּר חֲלָקוֹת. 2. שִׁעֲשַׁע, פִּנֵּק. 3. לִטֵּף, נִפָּה. لَاطَفَهُ عَلَى كَتِفِهِ טָפַח בְּחִבָּה עַל כְּתֵפוֹ. تَلَطَّفَ V 1. הִתְעַדֵּן, נַעֲשָׂה אָדִיב, הָיָה נֶחְמָד. 2. הִתְפַּשֵּׁר, הוּקַל. 3. הָיָה יְדִידוּתִי. 4. הוֹאִיל בְּטוּב טַעְמוֹ לְ-. 5. גִּלָּה אֶת סוֹדוֹתָיו. تَلَاطَفَ VI גִּלָּה חִבָּה לְ-, הִשְׁתַּעְשֵׁעַ עִם. اِسْتَلْطَفَ X מָצָא אֶת- נֶחְמָד, חָמוּד, אָהַב. اِسْتَلْطَفَ طَرِيقَتَهُ فِي عَرْضِ القَضِيَّةِ מָצָא חֵן בְּעֵינָיו הָאֹפֶן שֶׁבּוֹ הֵצִיג אֶת הַפָּרָשָׁה. لُطْفٌ ج أَلْطَافٌ 1. נֶחְמָדוּת, חֵן, חֶסֶד, טוּב, חֲבִיבוּת, אֲדִיבוּת. 2. רֹךְ, רַכּוּת, עֲדִינוּת. لُطْفٌ مِنَ اللهِ חֶסֶד שֶׁל אֱלֹהִים. بِلُطْفٍ בַּעֲדִינוּת, בְּרֹךְ. لَطَافَةٌ 1. נֶחְמָדוּת, עֲדִינוּת, חֲבִיבוּת, גִּלּוּי יְדִידוּת. 2. רֹךְ, רַכּוּת, אֲדִיבוּת. 3. פְּרִיכוּת, נֹעַם. لَطِيفٌ ج لِطَافٌ وَلُطَفَاءُ 1. עָדִין, לָבִיב, חִנָּנִי. 2. רַךְ, נוֹחַ, יְדִידוּתִי, אָדִיב, נֶחְמָד, חָבִיב. 3. שָׁנוּן, מַבְרִיק, פִּקֵּחַ. 4. מְרֻמָּז, כָּמוּס (משמעות). اللَّطِيفُ מִכִּנּוּיֵי הָאֵל (בִּמְשׁוּרָה). لَطَائِفُ דִּבְרֵי שְׁנִינָה, שַׁעֲשׁוּעֵי לָשׁוֹן. الجِنْسُ اللَّطِيفُ הַמִּין הַיָּפֶה, הַנָּשִׁים. مُلَاطَفَةٌ 1. גִּלּוּי חִבָּה, חֲבִיבוּת. 2. לִטּוּף. 3. נִפּוּי. 4. אֲדִיבוּת, טוּב לֵב, יְדִידוּת, נִימוּסִין. مُلَطِّفٌ ج مُلَطِّفَاتٌ מְשַׁכֵּךְ כְּאֵבִים, מֵקֵל, מַרְגִּיעַ, תְּרוּפָה מַרְגִּיעָה.

لَطَمَ – סָטַר, טָפַח עַל פְּנֵי-, הִכָּה, הָלַם. يَلْطِمُ الخُدُودَ وَيَشُقُّ الجُيُوبَ אָבַל (נִתְמַם רֹאשׁוֹ). تَلَاطَمَ VI. اِلْتَطَمَ VIII הִכָּה אֶת-. تَلَاطَمَتِ الأَمْوَاجُ גַּלֵּי הַיָּם הִכּוּ זֶה בָּזֶה, גָּעֲשׁוּ גַּלֵּי הַיָּם. اِلْتَطَمَ الجَيْشَانِ שְׁנֵי הַצְּבָאוֹת נִלְחֲמוּ (נִתְקְלוּ) זֶה בָּזֶה. لَطْمَةٌ ج لَطَمَاتٌ סְטִירַת לֶחִי, סְפִיחָה, מַכָּה. لَطِيمٌ 1. יָתוֹם. 2. סוּס בַּעַל כֶּתֶם לָבָן בְּאַחַת מִשְׁתֵּי לְחָיָיו. مِلْطَمٌ ج مَلَاطِمُ לֶחִי. مُلْتَطَمٌ מִפְגָּשׁ, שׁוֹבֵר יָם, צְבָאוֹת וְכוּ'.

لَظِيَ – לָהַט, יָקַד. لَظَّى II הִבְעִיר וְאֵשׁ, הִלְהִיט. تَلَظَّى V 1. לָהַט וְאֵשׁ. 2. חָרָה אַפּוֹ. 3. הִתְלַהֵט (מצב אויר). لَظًى 1. אֵשׁ בּוֹעֶרֶת, לַהַט, יְקוֹד. 2. גֵּיהִנּוֹם.

لَعِبَ – 1. שִׂחֵק. 2. עָסַק בִּסְפּוֹרְט. 3. נִגֵּן, הִשְׁתַּעְשֵׁעַ. 4. عَلَى פָּרַט עַל (נבל, מיתר וכו'), נִגֵּן בְּ-. 5. שִׂחֵק תַּפְקִיד (על במה וכו'), הוֹפִיעַ. 6. בִּצֵּעַ תַּפְקִיד. 7. عَلَى שִׂחֵק בְּ-, הֵתֵל עַל, הוֹנָה. لَعِبَ دَوْرًا שִׂחֵק (מִלֵּא) תַּפְקִיד (על במה או בחיי ציבור). لَعِبَ بِالشِّطْرَنْجِ שִׂחֵק שַׁח. لَعِبَ عَلَى الحَبْلَيْنِ פִּסֵּחַ עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים. لَعِبَ الفَأْرُ فِي عُبِّهِ חָשׁ שֶׁמַּשֶּׁהוּ לֹא כַּשּׁוּרָה, הִתְעוֹרֵר בּוֹ חֲשָׁד. لَعِبَ فِي عَقْلِهِ סוֹבֵב לוֹ אֶת הָרֹאשׁ, שִׁטָּה בּוֹ, "סִדֵּר אוֹתוֹ". لَعِبَ الوَرَقَ שִׂחֵק בִּקְלָפִים. لَعِبَتْ بِهِ الهُمُومُ הִטְרִידוּהוּ דְּאָגוֹת מִכָּל צַד. لَعَّبَ II 1. הֵנִיעַ, נִעֵר. 2. שִׁעֲשַׁע (אב את ילדו למשל). 3. הִשְׁמִיעַ בְּגָרוֹנוֹ צְלִיל מְסֻלְסָל. لَاعَبَ III 1. שִׂחֵק עִם-, שִׁעֲשַׁע. 2. "סִדֵּר" אֶת-, עָלַל. أَلْعَبَ IV 1. שִׂחֵק עִם-, שִׁעֲשַׁע. 2. גָּרַם שֶׁיְּשַׂחֵק. تَلَاعَبَ VI 1. שִׂחֵק עִם. 2. بِـ רִמָּה, הֵתֵל בְּ-. 3. שִׁטָּה בְּ-, צָחַק לְ-, זִלְזֵל בְּ-. تَلَاعَبَ بِالأَلْفَاظِ שִׂחֵק בְּמִשְׂחֲקֵי מִלִּים (קַלַמְבּוּר). تَلَاعَبَ بِأَمْوَالِ الدَّوْلَةِ מָעַל בְּכַסְפֵּי הַמְּדִינָה. لَعْبٌ، لَعِبٌ ج أَلْعَابٌ 1. מִשְׂחָק. 2. שַׁעֲשׁוּעַ. 3. צְחוֹק, קַלּוּת. لَعِبُ القِمَارِ מִשְׂחַק קְלָפִים. أَلْعَابٌ أُولِمْبِيَّةٌ מִשְׂחָקִים אוֹלִימְפִּיִּים. أَلْعَابٌ رِيَاضِيَّةٌ סְפּוֹרְט, אַתְלֵטִיקָה. أَلْعَابٌ سِحْرِيَّةٌ מַעֲשֵׂי קְסָמִים. أَلْعَابُ القُوَى אַתְלֵטִיקָה קַלָּה. أَلْعَابٌ نَارِيَّةٌ זִקּוּקֵי דִּי־נוּר. سَاحَةُ الأَلْعَابِ מִגְרַשׁ מִשְׂחָקִים. نَظَرِيَّةُ اللَّعِبِ תּוֹרַת הַמִּשְׂחָקִים (במתמטיקה). لُعْبَةٌ ج لُعَبٌ 1. מִשְׂחָק. 2. בֻּבָּה, צַעֲצוּעַ. 3. כְּלִי מִשְׂחָק. 4. שׁוֹטֶה, שֶׁצּוֹחֲקִים בּוֹ. لُعْبَةُ الصُّوَرِ المُقَطَّعَةِ "פָּאזֶל", תַּשְׁבֵּץ. لُعَابٌ רִיר, רֹק, כִּיחַ הַפֶּה. لُعَابُ الشَّمْسِ קוּרֵי עַכָּבִישׁ. سَالَ لُعَابُهُ عَلَى הִתְאַוָּה לְ-, חָשַׁק מְאוֹד (עד כדי כך שזל רירו). لُعَابِيٌّ רִירִי, שֶׁל רֹק. لَعُوبٌ עַגְבָנִית, מְפַתָּה (בחורה). أُلْعُوبَةٌ ج أَلَاعِيبُ 1. מִשְׂחָק. 2. בֻּבָּה, צַעֲצוּעַ. 3. כְּלִי מִשְׂחָק "בְּיָדָיו", כְּלִי שָׁרֵת. الأَلَاعِيبُ הַתַּעֲתוּעִים (מִרְמָה). مَلْعَبٌ ج مَلَاعِبُ 1. מִגְרַשׁ מִשְׂחָקִים. 2. אִצְטַדְיוֹן. 3. מַסְלוּל מֵרוֹץ. 4. זִירָה. 5. תֵּיאַטְרוֹן. تِلْعَابٌ 1. מְהַתֵּל. 2. שַׂחְקָנוּת, קוּנְדֵּסִיּוּת. 3. עֲלִיזוּת. لَاعِبٌ מְשַׂחֵק, שַׂחְקָן, סְפּוֹרְטַאי. لَاعِبُ الشِّطْرَنْجِ שַׂחְקַן שַׁח. مَلْعُوبٌ מִרְמָה, "סִחְקָן" (על ידי מטה גבוה). مُتَلَاعِبٌ מוֹעֵל, מְרַמֶּה, קוּנְדֵּסִי.

لَعْثَمَ. تَلَعْثَمَ גִּמְגֵּם, דִּבֵּר בִּלְשׁוֹן עִלְּגִים, הִסֵּס. مُتَلَعْثِمٌ מְגַמְגֵּם, עִלֵּג, מְדַבֵּר בְּהִסּוּס.

لَعَجَ – 1. הִכְאִיב, יִסֵּר. 2. שָׂרַף, צָרַב. لَاعَجَ III גָּרַם סֵבֶל, עִנָּה, יִסֵּר. لَاعِجٌ ج لَوَاعِجُ 1. כְּאֵב, יִסּוּרִים, סֵבֶל. 2. צְרִיבָה. لَوَاعِجُ الفِرَاقِ יִסּוּרֵי הַפְּרֵדָה.

لَعَسَ – נָשַׁךְ. لَعِسَ – הָיָה כְּהֵה שְׂפָתַיִם. أَلْعَسُ כְּהֵה שְׂפָתַיִם. مَلْعُوسٌ (בְּעָגָה) אָדָם רַע.

لَعِقَ – לִקֵּק, לִחֵךְ. لَعْقَةٌ מְלוֹא הַכַּפִּית. مِلْعَقَةٌ ج مَلَاعِقُ 1. כַּף, כַּפִּית.

لَعَلَّ، عَلَّ אוּלַי, כִּי יִתֵּן, יְהִי רָצוֹן, הַלְוַאי. لَعَلَّ اللهَ يَأْخُذُ بِنَاصِرِنَا אוּלַי אֱלֹהִים יַעֲזֹר לָנוּ.

لَعْلَعَ 1. רָעַם, הִדְהֵד. 2. נָצַץ, הִבְהִיק. تَلَعْلَعَ 1. נָצַץ. 2. נָע הֵנָּה וָהֵנָּה. 3. נִלְאָה, נֶחְלַשׁ. لَعْلَعَةٌ מִקְסָם, תַּעְתּוּעַ, חִזָּיוֹן שָׁוְא ע' سَرَاب.

لَعَنَ – 1. קִלֵּל, גִּדֵּף. 2. גֵּרֵשׁ. لَاعَنَ III 1. קִלֵּל. 2. נִשְׁבַּע שֶׁהוּא חַף מִפֶּשַׁע בְּקֶשֶׁר לְהַאֲשָׁמַת אִשְׁתּוֹ בִּבְגִידָה (בהלכה המוסלמית). لَعْنٌ קְלָלָה, גִּדּוּף. لَعْنَةٌ ج لَعَنَاتٌ وَلِعَانٌ קְלָלָה, גִּדּוּף, מְאֵרָה. لَعْنَةُ اللهِ عَلَيْهِ מְאֵרַת (קִלְלַת) אֱלֹהִים עָלָיו. لَعِينٌ، مَلْعُونٌ ج مَلَاعِينُ אָרוּר, מְקֻלָּל, נִבְזֶה. اللَّعِينُ כִּנּוּי לַשָּׂטָן.

لَغَبَ – 1. לָאָה, יָגַע, הִתְעַיֵּף, הִתְיַגֵּעַ. 2. שִׁקֵּר, קִלְקֵל. لَغَّبَ II יִגַּע, הֶלְאָה. لُغُوبٌ לֵאוּת, תְּשִׁישׁוּת. لَاغِبٌ ج لُغَّبٌ לָאֶה, עָיֵף, תָּשׁוּשׁ.

لَغَدٌ קֶפֶל גָּרוֹן, פִּימָה ע' غَبَب.

لَغَزَ ـُ 1. דִּבֵּר בְּסִיסְמָאוֹת, דִּבֵּר בְּרְמָזִים. 2. רָמַז. أَلْغَزَ IV סָתַם וְלֹא פֵּרֵשׁ, דִּבֵּר לֹא בָּרוּר. لُغْزٌ ج أَلْغَازٌ 1. חִידָה. 2. רֶמֶז. 3. סוֹד. 4. מְחִלָּה (של עכבר, של ירבוע וכו'). لُغْزُ الصُّوَرِ רֶבּוּס, חִידַת צִיּוּרִים. لُغْزُ الكَلِمَاتِ المُتَقَاطِعَةِ תַּשְׁבֵּץ. مُلْغَزٌ חִידָתִי, סוֹדִי, לֹא בָּרוּר.

لَغَطَ ـَ لَغَطَ II. أَلْغَطَ IV רָעַשׁ, צָוַח, הִקִּים קוֹל שָׁאוֹן. لَغْطٌ، لَغَطٌ רַעַשׁ, צְוָחָה, שָׁאוֹן, הֲמֻלָּה. مَنْ كَثُرَ لَغَطُهُ كَثُرَ غَلَطُهُ מִי שֶׁמַּרְבֶּה דְּבָרִים מַרְבֶּה שְׁגִיאוֹת.

لَغَمَ ـُ لَغَّمَ II מִקֵּשׁ, זָרַע (מוקשים) מוֹקְשִׁים. أَلْغَمَ IV 1. מִקֵּשׁ. לִגְּמָה, נִגְּעָה בִּשְׂפָתַיִם אוֹ בְּמִשְׁקֶפֶת בִּקְרַב סְנָאִים. 2. מִקֵּשׁ. لَغَمٌ، لَغْمٌ ج أَلْغَامٌ מוֹקֵשׁ. مُلَغَّمٌ מְמֻקָּשׁ. سَيَّارَةٌ مُلَغَّمَةٌ מְכוֹנִית תֻּפֶת (ממולכדת).

(لغو) لَغَا ـُ 1. אָמַר דִּבְרֵי הֶבֶל, אָמַר דְּבָרִים בְּטֵלִים. 2. שָׂגָה. أَلْغَى IV בִּטֵּל, הֵסִיר, שָׁלַל. لَغْوٌ 1. דִּבְרֵי הֶבֶל (הבאי). 2. שְׁטוּת, שְׁגִיאָה. لُغَةٌ ج لُغَاتٌ לָשׁוֹן, שָׂפָה. لُغَةٌ أَجْنَبِيَّةٌ שָׂפָה זָרָה. لُغَةُ الأُمِّ، اللُّغَةُ الأُمُّ שְׂפַת הָאֵם. لُغَةٌ دَارِجَةٌ، لُغَةٌ عَامِّيَّةٌ שְׂפַת דִּבּוּר, לַהַג, דִּיאָלֶקְט. اللُّغَةُ الفُصْحَى הַשָּׂפָה הָעֲרָבִית הַתִּקְנִית (הספרותית). لُغَةُ المِهْنَةِ זַ'רְגוֹן, עֲגָה מִקְצוֹעִית. اللُّغَةُ الوُسْطَى، لُغَةُ المُثَقَّفِينَ שְׂפַת הַמַּשְׂכִּילִים (שפה תקנית תוך שימוש בשפה מדוברת הקרובה לתקנית). لُغَوِيٌّ 1. לְשׁוֹנִי, בַּלְשָׁנִי. 2. בַּלְשָׁן, לֶקְסִיקוֹגְרָף, פִילוֹלוֹג. أَهْلُ اللُّغَةِ חַכְמֵי הַלָּשׁוֹן, בַּלְשָׁנִים. عِلْمُ اللُّغَةِ מַדַּע הַלָּשׁוֹן, בַּלְשָׁנוּת, פִילוֹלוֹגְיָה, לֶקְסִיקוֹגְרַפְיָה. لُغَوِيَّاتٌ לִינְגְוִיסְטִיקָה, לֶקְסִיקוֹגְרַפְיָה. إِلْغَاءٌ בִּטּוּל, הֲפָרָה, שְׁלִילָה, הַשְׁמָטָה, מְחִיקָה. لاغٍ (ي). مُلْغًى מְבֻטָּל, מָחוּק, אֵינוֹ בַּר תֹּקֶף.

لَفَّ ـُ 1. עָטַף, כָּרַךְ, גָּלַל, צָנַף. 2. הִפְשִׁיל, צָרַר. 3. אִגֵּד, חָבַשׁ. 4. הָיָה כְּבַד לָשׁוֹן. 5. הָיוּ לוֹ יְרֵכַיִם בְּשָׂרִיּוֹת. لَفَّ وَدَارَ סָבַב בְּכַחַשׁ, רִמָּה, הִטְעָה. وَمَنْ لَفَّ لَفَّهُ וְעַמִּיתָיו, וְדוֹמָיו. لَفَّفَ II עָטַף, כִּסָּה. تَلَفَّفَ V הִתְעַטֵּף. اِلْتَفَّ VIII 1. הִתְעַטֵּף, עָטָה, הִתְכַּסָּה, כָּרַךְ אֶת עַצְמוֹ בּ־. 2. הִסְתַּדֵּר (ואסף את כוחות), נִלְפַּת, נִכְרַךְ, הִסְתַּבֵּךְ. اِلْتَفُّوا حَوْلَهُ הִתְלַכְּדוּ סְבִיבוֹ. لَفٌّ לִפּוּף, גְּלִילָה, עֲטִיפָה, חֲבִישָׁה. لَفُّ الشَّعْرِ סִלְסוּל שֵׂעָר. لَفٌّ وَدَوَرَانٌ סִיבוּב בְּכַחַשׁ, הַטְעָיָה. مِنْ غَيْرِ لَفٍّ وَلَا דְּבַר הִתְפַּתְּלוּת, בְּלִי הִתְחַמְּקוּת. لَفَّةٌ ج لَفَّاتٌ 1. חֲבִילָה, צְרוֹר. 2. סִיבוּב, עִגּוּל (של דֶּרֶךְ). 3. מַגְבַּעַת, גְּלִיל. 4. טוּרְבָּן, מִצְנֶפֶת. 5. סְלִיל (חשמלי). 6. פִּי הַתּוֹל. 7. סוֹג פְּרִיט. لَفَّةٌ بَرِيطَانِيَّةٌ חֲבִילַת ... لِفَافَةٌ ج لَفَائِفُ 1. עֲטִיפָה, מַעֲטֶפֶת. 2. סִיגַרְיָה. 3. תַּחְבֹּשֶׁת. 4. חִתּוּל. لَفِيفٌ 1. תַּעֲרֹבֶת, קְבוּצַת אֲנָשִׁים, קָהָל, צִבּוּר. 2. סְבַךְ עֵצִים. لَفِيفَةٌ 1. צְרוֹר, חֲבִילָה. 2. סִיגַרְיָה. 3. סְלִיל. أَلَفُّ בַּעַל יְרֵכַיִם בְּשָׂרִיּוֹת. مِلَفٌّ ج مِلَفَّاتٌ 1. תִּיק. 2. מַעֲטֶפֶת. 3. גְּלִיל נְיָר. 4. שְׂמִיכָה. 5. סְלִיל. 6. סְבַךְ (מחשב). مِلَفٌّ خَانِقٌ מַשְׁנֵק. مِلَفَّةٌ ج مِلَفَّاتٌ אֹגֶדֶן, תִּיק. تَلْفِيفٌ ج تَلَافِيفُ קִפּוּל, פִּתּוּל. تَلَافِيفُ المُخِّ קִפְלֵי הַמֹּחַ. فِي تَلَافِيفِ الظَّلَامِ בְּמַעֲמַקֵּי הָאֲפֵלָה.

اِلْتِفَافٌ 1. סִיבוּב, אִגּוּף. 2. אִגּוּף, עֲקִיפָה. حَرَكَةُ الاِلْتِفَافِ אִגּוּף (בצבא). طُرُقٌ اِلْتِفَافِيَّةٌ כְּבִישִׁים עוֹקְפִים. مَلْفُوفٌ 1. עָטוּף, צָרוּר. 2. כְּרוּב (ירק). مُلْتَفٌّ 1. עָטוּף, מְכֻרְבָּל. 2. שָׁזוּר, סָבוּךְ, שָׂרוּעַ. المُلْتَفُّونَ حَوْلَهُ הַמִּתְלַכְּדִים אִתּוֹ, תּוֹמְכָיו.

لَفَتَ ـِ لَفَتَ IV 1. לָפַת, סוֹבֵב. 2. הִטָּה, הִפְנָה. لَفَتَ نَظَرَهُ إِلَى הִפְנָה אֶת תְּשׂוּמַת לִבּוֹ אֶל־. لَفَتَ النَّظَرَ מָשַׁךְ אֶת הָעַיִן, לָכַד אֶת הַמַּבָּט. لَفَتَهُ عَنْ رَأْيِهِ הֵסִיט (הניא) אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ. تَلَفَّتَ V סוֹבֵב רֹאשׁוֹ אָנֶה וָאָנָה. تَلَفَّتَ حَوْلَهُ הִבִּיט סְבִיבוֹ. اِلْتَفَتَ VIII إِلَى 1. סוֹבֵב רֹאשׁוֹ לְ־, פָּנָה לְ־. 2. נָתַן דַּעְתּוֹ עַל־. اِلْتَفَتَ إِلَى الأَمْرِ הִתְעַנְיֵן בַּדָּבָר, לָשִׂים לֵב. اِلْتَفَتَ حَوْلَهُ פָּנָה וְנָתַן עֵינָיו אֶת סְבִיבוֹתָיו. اِلْتَفَتَ عَنْهُ סָר מִמֶּנּוּ, פָּנָה לוֹ עֹרֶף, לֹא שָׁעָה לוֹ. لَا يُلْتَفَتُ إِلَيْهِ לֹא חָשׁוּב, לֹא רָאוּי לִתְשׂוּמַת לֵב. اِسْتَلْفَتَ X מָשַׁךְ אֶת הָעַיִן, לָכַד אֶת הַמַּבָּט, מָשַׁךְ אֶת תְּשׂוּמַת הַלֵּב. لَفْتُ النَّظَرِ הַפְנָיַת תְּשׂוּמַת לֵב, הַזְהָרָה, הַתְרָאָה. لِفْتٌ לֶפֶת (ירק). لَفْتَةٌ ج لَفَتَاتٌ 1. פְּנִיָּה, מַבָּט מִסָּבִיב. 2. יָפֶה, מַבָּט חָטוּף. 3. מֶחְוָה, נְקִישָׁה. لَفْتَةٌ كَرِيمَةٌ מֶחְוָה יָפָה (נדיבה). أَلْفَتُ ج لُفْتٌ م لَفْتَاءُ אִטֵּר יַד יְמִינוֹ. اِلْتِفَاتٌ 1. פְּנִיָּה כְּלַפֵּי. 2. תְּשׂוּמַת לֵב, הִתְעַנְיְנוּת. عَدَمُ الاِلْتِفَاتِ חֹסֶר הִתְעַנְיְנוּת. نَظَرَ إِلَيْهِ بِعَيْنِ الاِلْتِفَاتِ הֶעֱנִיק לוֹ תְּשׂוּמַת (שימת) לֵב. اِلْتِفَاتَةٌ פְּנִיָּה. حَانَتْ مِنْهُ اِلْتِفَاتَةٌ لِ (حين) حَانَ. لَافِتَةٌ ج لَافِتَاتٌ שֶׁלֶט, כְּרָזָה, פְּלַקָּט. مُلْفِتٌ، مُلْفِتٌ لِلنَّظَرِ מְעוֹרֵר תְּשׂוּמַת לֵב.

لَفَحَ ـَ 1. צָרַב, שָׂרַף, גָּרַם שְׂרֵפָה. 2. נָשַׁף עַל־, הִכָּה. 3. עָטַף (בשמיכה). لَفْحَةٌ ج لَفَحَاتٌ 1. צְרִיבָה, שְׂרֵפָה. 2. מַשַּׁב רוּחַ לוֹהֶטֶת. لَفُوحٌ، لَافِحٌ ج لَوَافِحُ שׂוֹרֵף, צוֹרֵב, לוֹהֵט. لُفَّاحٌ דּוּדָאִים (צמח), יַבְרוּחַ.

لَفَظَ ـِ تَلَفَّظَ V 1. בִּטֵּא, הֵגָה, הִגִּיעַ (במילים). 2. יָרַק, פָּלַט (ממפיו), הֵקִיא. لَفَظَ أَنْفَاسَهُ נָפַח אֶת נִשְׁמָתוֹ, מֵת. لَفَظَتْهُ لَفْظَ النَّوَاةِ הֵקִיא אוֹתוֹ מִקִּרְבּוֹ, גֵּרַשׁ אוֹתוֹ מֵחֶבְרָתוֹ. لَفْظٌ ج أَلْفَاظٌ 1. בִּטּוּי, הֲגִיָּה, הֲבָעָה, מִבְטָא. 2. נִיב. 3. דִּבּוּר. لَفْظًا בְּאֹפֶן מִלּוּלִי. لَفْظًا وَمَعْنًى בְּתָכְנוֹ וּבִלְשׁוֹנוֹ, בְּדִיּוּק נִמְרָץ. أَلْفَاظٌ نَابِيَةٌ מִלִּים גַּסּוֹת. لَفْظِيٌّ מִלּוּלִי, בַּעַל פֶּה. لَفْظَةٌ ج لَفَظَاتٌ מִלָּה, מִבְטָא. لَفِيظٌ. مَلْفُوظٌ 1. בָּרוּי, מֻרְחָק. 2. מֻבָּע, מְבֻטָּא. تَلَفُّظٌ בִּטּוּי, הֲגִיַּת אוֹתִיּוֹת אוֹ מִלִּים.

لَفَعَ ـَ 1. כִּסָּה, עָטָה. 2. עָטַף (בעיקר בכל התחתון). لَفَعَ رَأْسَهُ الشَّيْبُ שֵׂיבָה זָרְקָה בְּרֹאשׁוֹ. لَفَّعَ II 1. כִּסָּה. 2. חָבַשׁ. تَلَفَّعَ V بِـ הִתְעַטֵּף, הִתְכַּרְבֵּל בּ־. لِفَاعٌ סוּדָר. مِلْفَعٌ מְעִיל עֶלְיוֹן.

لَفَقَ ـِ 1. אִחָה. 2. תָּפַר. لَفَّقَ II בָּדָה, הִמְצִיא (שקר וכו'), עִוֵּת, סִלֵּף. تَلْفِيقٌ 1. בִּדּוּי, הַמְצָאָה. 2. הַטְלָאָה. تَلْفِيقَةٌ שֶׁקֶר בָּדוּי. مُلَفَّقٌ בָּדוּי, מְסֻלָּף, דִּמְיוֹנִי.

تَلَقَّفَ בִּקֵּשׁ, עָצַר. تَلَكَّأَ بِـ فِي הִתְמַהְמַהּ בּ־, הִתְעַכֵּב.

(لقو) أَلْقَى IV מָצָא אֶת־, רָאָה (נִפְגַּשׁ) בּ־, נִתְקַל בּ־. تَلَاقَى VI 1. קִדֵּם פְּנֵי

(ממכונה וכו'). 2. תִּקֵּן. تَلَافَى الْخَطَأَ תיקן את שגיאותיו. تَلَافَى الْخَطَرَ קידם את פני הסכנה, נמנע מהסכנה. تَلَافٍ، تَلَافِي(ي) תיקון, נקיטת אמצעי זהירות, קידום פני הרעה.

لَقَّبَ II بِـ כינה את־ ב־, קרא ל־ בשם (של כבוד). لَقَّبَهُ بِالْبُطُولَةِ כינהו גיבור. تَلَقَّبَ V بِـ כונה ב־, התכנה ב־. لَقَبٌ ج أَلْقَابٌ 1. כינוי (כבוד או שבח), תואר. 2. שם משפחה. لَقَبُ الْبُطُولَةِ כינוי גבורה. مُنِحَ لَقَبَ دُكْتُورٍ הוענק לו תואר דוקטור. مُلَقَّبٌ بِـ מכונה, ידוע בשם.

لَقَحَ – لَقْحٌ II 1. הפרה, עיבר, נתן זרע. 2. הרכיב (עצים). 3. הזריק (נסיוב). تَلَقَّحَ V 1. הופרה. 2. הורכב. 3. הוזרק לו נסיוב. لَقْحٌ הפריה. لِقَاحٌ זרע, נסיוב. تَلْقِيحٌ 1. הפריה. 2. הרכבה (עצים). مُلَقَّحٌ מופרה, מזורע, מורכב (עץ).

لَقَطَ – لَقْطٌ II ליקט, לקט, אסף, קטף (פרי וכו'). تَلَقَّطَ V ליקט, קטף. اِلْتَقَطَ VIII 1. ליקט, אסף. 2. קלט (שידור רדיו וכו'). 3. הרים, נטל (מהרצפה וכו'). 4. צילם. لَقَطٌ، لُقَاطَةٌ לקט, לקטים, שבולים או פירות שנשרו ונשארו בשדה. لُقْطَةٌ ج لُقَطٌ מציאה. لَقِيطٌ ج لُقَطَاءُ אסופי. لَقِيطَةٌ ج لَقَائِطُ אסופית. اِبْنُ اللَّقِيطَةِ בן הפרוצות, בן זונה. مِلْقَطٌ ج مَلَاقِطُ 1. מלקטת. 2. מלקחיים. اِلْتِقَاطٌ 1. לקיטה, איסוף, נטילה, תפיסה. 2. קליטה (של שידור וכו'). اِلْتِقَاطُ صُورَةٍ צילום. جِهَازُ الْتِقَاطٍ מקלט, מכשיר קליטה. لَاقِطٌ 1. מלקט. 2. קולט. لَاقِطَةُ الْأَلْغَامِ שולת מוקשים. لَاقِطَةُ اهْتِزَازَاتٍ מיקרופון. لِكُلِّ سَاقِطَةٍ لَاقِطَةٌ ע' (سقط). مُلْتَقِطٌ 1. מוצא, נוטל. 2. קולט, מכשיר קליטה.

لَقِفَ – חטף (בעוד הדבר באוויר, כדור למשל), תפס. لَقَّفَ II 1. חטף, זרק (כדור למשל). 2. האכיל. 3. לימד. تَلَقَّفَ V. اِلْتَقَفَ VIII 1. חטף, תפס. 2. לקח במהירות. لَقْفٌ עינה (מהירה). لَقْلَقٌ، لَقْلَقٌ ج لَقَالِقُ חסידה. لَقْلَقَةٌ 1. צעקת החסידה. 2. פי רכילות.

لَقَمَ – סגר פיו, סתם. لَقِمَ – אכל מהר, בלע בחפזון. لَقَّمَ II. أَلْقَمَ IV האכיל, הלעיט. أَلْقَمَهُ الْحَجَرَ סגר פיו, סתם פיו, השתיקו. اِلْتَقَمَ VIII בלע. لُقْمَةٌ ج لُقَمٌ 1. נגיסת "ביס", פת, לגם. لُقْمَةٌ سَائِغَةٌ ע' (سوغ) سائغ. لُقْمَةُ الْعَيْشِ 1. פת לחם. 2. פרנסה יומיומית. لُقْمَةُ الْقَاضِي סופגניה. مُلَقِّمٌ 1. מטעין תחמושת. 2. עוזר (במשחקים) (server). لُقْمَانُ "לוקמאן", דמות אגדית בקוראן. بَقِيَتْ دَارُ لُقْمَانَ عَلَى حَالِهَا הכל נשאר כשהיה, הכל עומד על תלו, לא התחדשה דבר.

لَقِنَ – הבין, תפס, למד. لَقَّنَ II 1. לימד, שינן, הקנה ידיעות. 2. לחש (בהצגות). 3. הכתיב. تَلَقَّنَ V למד, הבין. تَلْقِينٌ 1. לימוד, הקניית ידיעות. 2. לחישה (בהצגות). 3. הכתבה. مُلَقِّنٌ 1. לוחש. 2. מלמד, מורה. لَقَنٌ ج أَلْقَانٌ אגן, קערה מרחצה.

لَقِيَ – 1. מצא, פגש. 2. פגש, נתקל ב־. لَاقَى III 1. נפגש עם־, נתקל ב־, בא לקראת־. 2. מצא, פגש. لَاقَى أُذُنًا صَاغِيَةً מצא אוזן קשבת. لَاقَى صُعُوبَةً נתקל בקושי. لَاقَى مُقَاوَمَةً נתקל בהתנגדות. لَاقَاهُ وَجْهًا لِوَجْهٍ פגש אותו פנים אל פנים. أَلْقَى IV 1. זרק, השליך, הטיל, הפיל. 2. הטיל (אחריות) על־, שם, נתן על־. 3. הציג (שאלה). 4. הקריא (מה כתוב). 5. נשא (נאום). أَلْقَى بَالَهُ إِلَى שם לב אל־. أَلْقَى بَيَانًا נתן הצהרה, הכריז. أَلْقَى الْبَيْضَ הטילה ביצים. أَلْقَى بِنَفْسِهِ فِي השליך את עצמו ל־, קפץ ל־. أَلْقَى بِيَدِهِ מסר נפשו, נכנע. أَلْقَى الْحَبْلَ عَلَى الْغَارِبِ הניח לו לעשות כטוב בעיניו, שלח רסן. أَلْقَى خِطَابًا נשא נאום. أَلْقَى دَرْسًا לימד. أَلْقَى الرُّعْبَ فِي قُلُوبِهِمْ הטיל עליהם פחד. أَلْقَى سِلَاحَهُ הניח את נשקו, נכנע. أَلْقَى الضَّوْءَ عَلَيْهِ הבהיר אותו. أَلْقَى عَلَيْهِ سُؤَالًا הציג לו שאלה. أَلْقَى فِي رُوعِهِ ע' رُوع. أَلْقَى الْقَبْضَ عَلَيْهِ עצר אותו, תפס אותו. أَلْقَى قُنْبُلَةً זרק פצצה (הטיל פצצה). أَلْقَى كَلِمَةً נשא נאום. أَلْقَى مُحَاضَرَةً נשא הרצאה, הרצה. أَلْقَى الْمَسْؤُولِيَّةَ عَلَيْهِ הטיל עליו את האחריות (האשימו). أَلْقَتْ مَرَاسِيَهَا فِي הטילה (ספינה) עוגן ב־. أَلْقَى نَظْرَةً عَلَى העיף מבט על־. تَلَقَّى V קיבל, לקח, נטל. تَلَقَّى أَنَّ נודע לו כי. تَلَقَّى أَوَامِرَ קיבל פקודות (הוראות). تَلَقَّى دُرُوسًا קיבל שיעורים, למד. تَلَقَّى دَوْرَةً עבר קורס. تَلَقَّى مَلْجَأً קיבל מחסה. تَلَقَّى الْعِلْمَ عَلَى (عَنْ) למד אצל־. تَلَقَّاهُ بِالتَّرْحَابِ קיבלו בסבר פנים יפות. تَلَاقَى VI נפגש עם־, נזדמן עם־. اِلْتَقَى VIII פגש, נפגש, נתקל ב־. اِسْتَلْقَى X שכב על גבו, השתרע על גבו, התפרקד. لُقْيَةٌ، لُقْيَا פגישה. لُقْيَةٌ ج لُقًى. لُقْيَةٌ מציאה, גילוי דבר מה במקרה (ממצא וכו'). أُلْقِيَّةٌ חידה, תעלומה. تِلْقَاءَ מול, נוכח, נגד. مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِهِ (ذَاتِهِ) מאליו, אוטומטית, מעצמו, מרצונו הטוב. تِلْقَائِيٌّ אוטומטי, ספונטני. تِلْقَائِيًّا מאליו, ספונטנית, אוטומטית. تِلْقَائِيَّةٌ ספונטניות, אוטומטיות. لِقَاءٌ ج لِقَاءَاتٌ 1. פגישה, מפגש, ישיבה במפגש. 2. مَعَ ראיון, התראות עם־. 3. لِقَاءٌ תחרות, קרב. إِلَى اللِّقَاءِ להתראות. مُلَاقَاةٌ 1. פגישה, הפגשות. 2. קבלה (של פני אורח וכו'). إِلْقَاءٌ 1. זריקה, השלכה. 2. נשיאת (נאום או הרצאה). 3. דקלום. إِلْقَاءُ الْقَبْضِ عَلَى מעצר, לכידה, תפיסה. عِلْمُ الْإِلْقَاءِ אומנות הדיבור (הנאום). تَلَقٍّ (ي) 1. קבלה, לקיחה, נטילה. 2. רכישה (של ידע למשל). تَلَاقٍ (ي) הפגשות. اِلْتِقَاءٌ مَعَ بِـ הפגשות, הזדמנות יחד, מפגש. مُلْقًى מוטל, זרוק, נזרק. مُلْتَقًى ج مُلْتَقَيَاتٌ 1. מפגש. 2. מקום מפגש, פרשת דרכים, צומת, הצטלבות. 3. התוועדות, ועידה, סמינר, סימפוזיון, כנס (בקבוצות). إِلَى الْمُلْتَقَى להתראות.

لَكَّ – הכה את־ על אחוריו. اِلْتَكَّ VIII 1. נדחס, הצטופף (קהל וכו'). 2. שגה בדבריו. لَكٌّ ج أَلْكَاكٌ وَلُكُوكٌ 1. מאה אלף (במספרות). 2. צבע אדום. 3. לכה.

וכבו.

لَكَا ـُ 1. הִכָּה. 2. נָתַן לו' אֶת הַפִּשּׁוּט לוֹ. تَلَكَّأَ V 1. فِي הִשְׁתַּהָה, הִתְמַהְמֵהַּ, הִתְעַכֵּב. 2. عَنْ הִשְׁתַּמֵּט, דָּחָה אֶת־. لَكَاءٌ הִסוּס, מַהֲמוּם. تَلَكُّؤٌ הִתְמַהְמְהוּת, הִשְׁתַּהוּת.

لَكَزَ ـُ 1. הִכָּה בְּאֶגְרוֹפוֹ. 2. בָּעַט. 3. דָּקַר, פָּגַע בְּמַרְפֵּקוֹ.

لَكَعَ ـَ لَكِعَ ـَ 1. הָיָה נָבָל. 2. הָיָה טִפֵּשׁ. لَكِيعٌ ج لُكَعَاءُ נָבָל, רָשָׁע וְטִפֵּשׁ. لَكَاعَةٌ נְבָלוּת, רִשְׁעוּת.

لَكَمَ ـُ הִכָּה בְּאֶגְרוֹף. لَاكَمَ III הִתְאַגְרֵף עִם־, נִלְחַם בְּאֶגְרוֹפִים. لَكْمَةٌ ج لَكَمَاتٌ מַכַּת אֶגְרוֹף. مُلَاكَمَةٌ הִתְאַגְרְפוּת. مُلَاكِمٌ מִתְאַגְרֵף, בּוֹקְסֶר.

لَكِنَ ـَ הָיָה כְּבַד פֶּה, הָיָה עִלֵּג. لُكْنَةٌ כְּבֵדוּת פֶּה, הֲגִיָּה בְּמִבְטָא זָר. أَلْكَنُ ج لُكْنٌ נ' لَكْنَاءُ כְּבַד פֶּה, עִלֵּג.

لٰكِنْ (לפני פועל) لٰكِنَّ (ואחריו إِنَّ לפני שם) אֲבָל, אוּלָם.

لِكَيْ، لِكَيْمَا ע' كَيْ

لَمْ לֹא (לפני פועל בעתיד מג'זום [מקוצר] בהוראת עבר כוון). لَمْ يَأْكُلْ לֹא אָכַל. أَلَمْ، أَفَلَمْ، أَوَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ؟ הַאִם לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם!

لِمَ، لِمَا، لِمَاذَا לָמָּה? מַדּוּעַ? עַל שׁוּם מָה? מִפְּנֵי מָה? בִּגְלַל מָה? מִשּׁוּם מָה?

لَمَّ ـُ אָסַף, קִבֵּץ, כִּנֵּס. لَمَّ הִשְׁתַּעֲשַׁע שְׁלוֹמוֹ. لَمَّ شَعَثَ أَفْكَارِهِ הֶחֱזִיר אֶת סֵדֶר מַחְשְׁבוֹתָיו. لَمَّ شَعَثَهُ קִבֵּץ אֶת פְּזוּרָיו. لَمَّ شَمْلَهُمْ אִחֵד אוֹתָם מֵחָדָשׁ. أَلَمَّ IV 1. بِـ קָרַב, יָדַע אֶת־, הָיָה בָּקִי בְּ־. 2. بِـ، عَلَى בִּקֵּר, סָר אֶל־. 3. קִיֵּם יַחֲסֵי מִין עִם־, שָׁכַב עִם־. 4. דָּן בְּ־. 5. קִבֵּל ס'. הִתְרַגֵּשׁ עַל־ (אָסוֹן, מַחְלָה וכו'). أَلَمَّ بِالْمَوْضُوعِ יָדַע אֶת הַנּוֹשֵׂא. أَلَمَّ بِهِ مَرَضٌ נִתְקַף בְּמַחֲלָה, נָפַל לְמִשְׁכָּב. أَلَمَّتْ بِهِ الْمُلِمَّاتُ הִתְרַגְּשׁוּ עָלָיו אֲסוֹנוֹת. اِلْتَمَّ VIII عَلَى נִקְהַל, הִתְאַסֵּף סָבִיב־. اِلْتَمُّوا عَلَيْهِ لِيَقْتُلُوهُ הִתְקַבְּצוּ עָלָיו כְּדֵי לְהָרְגוֹ. لَمَّةٌ ج لِمَامٌ 1. הִתְקַבְּצוּת, הִתְקַהֲלוּת. 2. סִדּוּר. لِمَمٌ שִׁפְעוֹן שֵׂעָר. لِمَامٌ קוּרְטוֹב, תִּיסִין (צורה תנכית). لِمَامًا פַּעַם בְּפַעַם, לְעִתִּים, לְסֵרוּגִין. إِلْمَامٌ بِـ בְּקִיאוּת בְּ־, הֲבָנָה בְּ־. إِلْمَامٌ بِالْعَرَبِيَّةِ בְּקִיאוּת בָּעֲרָבִית. مَلْمُومٌ אָסוּף, מְקֻבָּץ. مُلِمٌّ بِـ בָּקִי בְּ־, יוֹדֵעַ, מֵבִין בְּ־. مُلِمَّةٌ ج مُلِمَّاتٌ אָסוֹן, צָרָה, פֶּגַע.

لَمَّا 1. כַּאֲשֶׁר, בְּשָׁעָה שֶׁ־, כֵּיוָן שֶׁ־ ע' عِنْدَمَا. 2. הֱיוֹת שֶׁ־, הוֹאִיל וְ־. 3. קֹדֶם, עוֹד לֹא (לפני פועל בעתיד מג'זום [מקוצר]). لَمَّا يَأْتِ טֶרֶם בָּא, עוֹד לֹא הִגִּיעַ.

لُمْبَةٌ ج لُمْبَاتٌ 1. נוּרָה. 2. מְנוֹרָה, פָּנָס.

لَمَجَ ـُ 1. אָכַל. 2. יָנַק. لَمَّجَ II הֶאֱכִיל. لُمْجَةٌ ج لُمَجٌ אֲרוּחָה קַלָּה (בֵּין הָאֲרוּחוֹת), חֲטִיף.

لَمَحَ ـَ הֵצִיץ מַבָּט, הִבְחִין, רָאָה בְּמַבָּט חָטוּף, הֵצִיץ. لَمَّحَ II إِلَى רָמַז לְ־, הִזְכִּיר, עַיִן, בְּדֶרֶךְ אַגַּב. لَامَحَ III הֵגִיב מַבָּט אֶל־, הִסְתַּכֵּל עַל־ בִּגְנֵבָה. أَلْمَحَ IV 1. רָאָה בִּמְהִירוּת, הֵגִיב מַבָּט אֶל־. 2. רָמַז לְ־, צִיֵּן. تَلَامَحَ VI بِـ רָאָה בְּקֹשִׁי. لَمْحٌ מַבָּט חָטוּף, הִסְתַּכְּלוּת מְהִירָה. فِي لَمْحِ الْبَصَرِ כְּהֶרֶף עַיִן. هُوَ فِي لَمْحِ الْبَرْقِ בִּמְהִירוּת הַבָּרָק. لَمْحَةٌ ج لَمَحَاتٌ 1. מַבָּט חָטוּף, הֶרֶף עַיִן, קִיצוּר. 2. סְקִירָה קְצָרָה, סִכּוּם קָצָר. لَمَحَاتٌ مِنْ حَيَاةِ الْفَقِيدِ קַוִּים לִדְמוּתוֹ שֶׁל הַמָּנוֹחַ. مَلَامِحُ תָּוֵי פָּנִים, קְלַסְתֵּר פָּנִים, מַרְאֶה. مَلَامِحُ وَظِلَالٌ אוֹרוֹת וּצְלָלִים. فِيهِ مَلَامِحُ مِنْ أَبِيهِ יֵשׁ בּוֹ קַרְטוֹב שֶׁל דִּמְיוֹן לְאָבִיו. تَلْمِيحٌ ج تَلَامِيحُ وتَلْمِيحَاتٌ רֶמֶז, צִיּוּן. تَلْمِيحًا בְּרֶמֶז, בְּאֹפֶן בִּלְתִּי יָשִׁיר.

لَمَزَ ـِ עִקֵּץ (בדיבור), רָמַז רֶמֶז שֶׁל גְּנַאי, פָּגַע בְּ־. لُمَزَةٌ، لَمَّازٌ עוֹקְצָנִי, עוֹקֵב, סַכְסְכָן.

لَمَسَ ـُ ـِ 1. נָגַע בְּ־, מִשֵּׁשׁ. 2. חָשׁ, הִרְגִּישׁ, הֵבִין. لَمَسَ الْحَقِيقَةَ חָשׁ אֶת הַמְּצִיאוּת, עָמַד עַל הָאֱמֶת. لَمَسَ الْمَرْأَةَ שָׁכַב עִם הָאִשָּׁה. لَامَسَ III 1. נָגַע בְּ־. 2. נָבַל בְּ־. 3. קִיֵּם מַגָּע עִם־. 4. שָׁכַב עִם אִשָּׁה. تَلَمَّسَ V 1. מִשֵּׁשׁ, נָגַע, חָשׁ בְּ־. 2. חִפֵּשׂ דֶּרֶךְ, בִּקֵּשׁ, גִּשֵּׁשׁ. تَلَامَسَ VI נָגְעוּ זֶה בָּזֶה, קִיְּמוּ מַגָּע הֲדָדִי. اِلْتَمَسَ VIII 1. مِنْ בִּקֵּשׁ מִ־, עָתַר לְ־, הִגִּישׁ עֲתִירָה. 2. חִפֵּשׂ. اِلْتَمَسَ لَهُ عُذْرًا מָצָא לוֹ תֵּרוּץ. اِلْتَمَسَ مِنْهُ مُسَاعَدَةً בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עֶזְרָה. اِلْتَمَسَ مِنَ الْمَحْكَمَةِ הִגִּישׁ עֲתִירָה לְבֵית הַמִּשְׁפָּט. لَمْسٌ נְגִיעָה, מִשּׁוּשׁ. حَاسَّةُ اللَّمْسِ חוּשׁ הַמִּשּׁוּשׁ. لَمْسَةٌ ج لَمَسَاتٌ נְגִיעָה, מִשּׁוּשׁ. لَمَسَاتٌ أَخِيرَةٌ גִּמּוּר, לִטּוּשׁ, שִׁפּוּר אַחֲרוֹן, "פִינִישׁ". لَمِيسٌ רַךְ מַגָּע. مَلْمَسٌ ج مَلَامِسُ מְקוֹם נְגִיעָה, מִשּׁוּשׁ. خَشِنُ الْمَلْمَسِ מְחֻסְפָּס. نَاعِمُ الْمَلْمَسِ רַךְ לְמַגָּע. مُلَامَسَةٌ 1. נְגִיעָה, מַגָּע, תְּנוּעָה. 2. מַגָּע מִינִי. تَلَمُّسٌ חִפּוּשׂ. تَلَامُسٌ מַגָּע הֲדָדִי. اِلْتِمَاسٌ בַּקָּשָׁה, עֲתִירָה, פְּנִיָּה. مَلْمُوسٌ מוּחָשִׁי, נִכָּר, בּוֹלֵט. كَمِّيَّةٌ مَلْمُوسَةٌ כַּמּוּת נִכֶּרֶת.

لَمَظَ ـُ تَلَمَّظَ V לִקֵּק אֶת שְׂפָתָיו, טָעַם.

لَمَعَ ـَ 1. נָצַץ, נִצְנֵץ, הִבְרִיק, בָּהַק, זָהַר. 2. בָּלַט (כסופר, אמן וכו'), נִתְפַּרְסֵם. لَمَعَ بِسَيْفِهِ נוֹפֵף בְּחַרְבּוֹ. لَمَعَ فِي خَاطِرِهِ עָלָה עַל דַּעְתּוֹ רַעְיוֹן מַבְרִיק. لَمَّعَ II 1. הִבְרִיק. 2. צִחְצַח, מֵרֵק. 3. לִטֵּשׁ. أَلْمَعَ IV 1. נוֹפֵף. 2. إِلَى רָמַז עַל־, צִיֵּן, הִזְכִּיר. اِلْتَمَعَ VIII נִצְנֵץ, הִתְנוֹצֵץ, הִבְרִיק, זָהַר. لَمْعٌ، لَمَعَانٌ נִצְנוּץ, בָּרָק, בֹּהַק, זֹהַר. لُمْعَةٌ ج لُمَعٌ 1. נִצְנוּץ. 2. חֶלְקָה בּוֹלֶטֶת. 3. צִחְצוּחַ, מֵרוּק. 4. מְעַט, קְצָת. لَمَّاعٌ، لَامِعٌ ج لَوَامِعُ מַבְרִיק, מַבְרִיק מְאוֹד, בּוֹהֵק, זוֹהֵר. أَلْمَعُ، أَلْمَعِيٌّ חָכָם, חֲרִיף שֵׂכֶל, מַבְרִיק, כִּשְׁרוֹנִי מְאוֹד. أَلْمَعِيَّةٌ חֲרִיפוּת שֵׂכֶל. تَلْمِيعٌ צִחְצוּחַ, מֵרוּק, לִטּוּשׁ.

لَمْلَمَ אָסַף, קִבֵּץ. تَلَمْلَمَ V נִקְבַּץ.

لَنْ מִלַּת שְׁלִילָה (לפני פועל בעתיד מנצוב [מושא]) לֹא, לְעוֹלָם לֹא, בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן.

לעולם לא. لَنْ أَكْتُبَ לא אכתוב לעולם.

لَنْش .En ج لَنْشَاتٌ סירת מנוע.

لَهِبَ ـَ 1. להט, בער. 2. היה צמא. لَهَّبَ II. أَلْهَبَ IV 1. הלהיט, לבה. 2. הקציף, שלהב. أَلْهَبَ ظَهْرَهُ ضَرْبًا הנחית מכות אש על גבו. تَلَهَّبَ V. إِلْتَهَبَ VIII התלקח, בער, התלהט. إِلْتَهَبَ عَطَشًا בער מצמאון. إِلْتَهَبَ غَضَبًا אש קודחת בעצמו, חרה אפו, סער. لَهْبٌ. لَهِيبٌ. لُهَابٌ 1. להבה, לשון אש, שלהבת. 2. להט. لَهِيبُ الذِّكْرَى להבת אש הזיכרונות. رَامِيَةُ اللَّهَبِ יורק אש. إِلْهَابٌ הלהבה, הלהטה. إِلْهَابُ الجَمَاهِيرِ שלהוב ההמונים. إِلْتِهَابٌ דלקת, אינפקציה. إِلْتِهَابُ الدِّمَاغِ דלקת המוח. إِلْتِهَابُ الرِّئَةِ דלקת ריאות. إِلْتِهَابُ السَّحَايَا דלקת קרום המוח. إِلْتِهَابُ الشُّعَبِ דלקת הסמפונות הראשיות, ברונכיטיס. إِلْتِهَابُ الْمَفَاصِلِ שיגרון, ריאומטיזם, דלקת פרקים. سَرِيعُ الاِلْتِهَابِ דליק. إِلْتِهَابِيٌّ דלקתי. مُلْتَهِبٌ מתלקח, בוער. مُلْتَهِبٌ حَمَاسًا בוער מרוב התלהבות. مَوَادُّ مُلْتَهِبَةٌ חמרים דליקים.

لَهَثَ ـَ נשם בכבדות, התנשף, לחה, שרבב לשונו מרב חום או צמא. يَلْهَثُ وَرَاءَ الْمَالِ רודף בצע. لُهَاثٌ צמא, לאות, התנשמות בכבדות. لُهَاثُ الْمَوْتِ גסיסה. لاَهِثٌ. لَهْثَانُ מתנשף, לחה, מתנשם בכבדות, צמא. لاَهِثُ الأَنْفَاسِ נושם בקושי, מתנשם בלאות.

لَهِجَ ـَ بِـ 1. התמסר ל־, התמכר ל־, דבק ב־. 2. נשא תפילה, הלל, שבח. 3. התרגל ל־. لَهِجَ بِذِكْرِ أَفْضَالِهِ הרבה על נס את חסדיו. لَهِجَ بِمَدِيحِهِ הרבה לשבח אותו תמיד. لَهْجَةٌ ج لَهَجَاتٌ 1. שפה. 2. להג, ניב, דיאלקט. 3. נעימת קול, טון.

لَهِدَ ـَ הכביד ועשק. لَهَّدَ II. أَلْهَدَ IV הכביד מאוד. لَهْدٌ שדרן, סרחן, טרחן. لَهْدَمٌ חדה. لَهْذَمٌ חד, מחודד.

لَهِفَ ـَ تَلَهَّفَ V عَلَى עצב, הצטער על. تَلَهَّفَ عَلَى مَا فَاتَ השתוקק מאוד אל העבר ונאנח, צר על מה שחלף. لَهْفَةٌ 1. צער, אנחה, עצב, דאבון לב. 2. ערגה, שקיקה, געגועים. إِنْتَظَرَهُ بِلَهْفَةٍ חיכה לו בכליון עינים, חכה לו בציפיה דרוכה ובשקיקה. يَا لَهْفِي عَلَيْكَ צר לי מאוד עליך, מה עצוב לי עליך. يَا لَهْفَتَاهُ عَلَيْهِ חבל על דאבדין. لَهْفَانُ لاَهِفٌ 1. עצוב, שבור, מדוכא. 2. משתוקק, כמה, שרג, נכסף. مَلْهُوفٌ 1. מדוכא, מדוכא. 2. כמה, נכסף. 3. עשוק. مُتَلَهِّفٌ משתוקק, להוט, נלהב.

لَهِمَ ـَ إِلْتَهَمَ VIII 1. בלע, זלל, גמא. 2. צרב, כלה. أَلْهَمَ IV 1. השרה, האציל צוות קודש ונתן. 2. נתן לי לבלע. إِسْتَلْهَمَ X مِنْ בקש השראה מ־. لَهِمٌ. لَهُومٌ תאוותן, זללן, גרגרן. إِلْهَامٌ 1. השראה, שכינה. 2. חוש טבעי. إِلْهَامِيٌّ שרוי בשראי של השראה. إِسْتِلْهَامٌ 1. חיפוש אחר השראה. 2. השראה. مُلْهَمٌ מחונן, בעל השראה, משורר וכו'.

(لهو) لَهَا ـُ 1. بِـ שעשע ב־, שעשע עצמו ב־, נהנה מ־. 2. بِـ דבק ב־, היה טוב בעיניו, נעם לו. 3. عَنْ הסיח את דעתו מ־, שכח. لَهِيَ ـَ عَنْ. تَلَهَّى V. إِلْتَهَى VIII 1. عَنْ הסיח דעתו מן. 2. بِـ מצא חן בעיניו, אהב, נמשך ל־. 3. بِـ השתעשע ב־, התעסק. لَهَّى II. أَلْهَى IV 1. عَنْ השכיח, הסיח דעתו של־ מ־. 2. עסק, שעשע. لاَهَى III קרב, נטה אל. لَهْوٌ שעשוע, בידור, צחוק, הנאה. دُورُ اللَّهْوِ בתי שעשועים. لَهَاةٌ ج لَهَوَاتٌ وَلَهَيَاتٌ وَلُهًى وَلِهَاءٌ לחמית, ענבל ושושן בשר קטנה באחורי החיך. لَهَوِيٌّ ענבלי (בהגייה). مَلْهَاةٌ 1. קומדיה. 2. שעשוע מבדח ומבדר. مَلْهًى ج مَلاَهٍ(ي) בית שעשועים, מקום בידור. رَسْمٌ (ضَرِيبَةٌ) المَلاَهِي מס שעשועים. تَلْهِيَةٌ 1. הסחת דעת. 2. בידור. لاَهٍ(ي) عَنْ שאינו שם לב ל־, שוכח. مُلْهٍ(ي) משעשע, מסיח את הדעת.

لَهْوَجَ 1. עירבב, עשה ערבוביה, עשה בחפזון. لَهْوَجَةٌ 1. חפזון. 2. ערבוביה. مُلَهْوَجٌ חפוז.

لَـوْ מלת תנאי קרובה במשפט התנאי הבטל, ומובנים שונים, למשל. 1. לו, אילו لَوْ كَانَ غَنِيًّا لَبَنَى قَصْرًا לו היה עשיר היה בונה ארמון. 2. אם אמנם, لَوْ كُنْتَ تُحِبُّنِي لَقَبَّلْتَنِي אם אמנם היית אוהב אותי היית מנשק אותי. 3. כאשר, لَوْ كُنْتُ غَنِيًّا لَفَرَّقْتُ جُزْءًا مِنْ مَالِي عَلَى الْفُقَرَاءِ לו הייתי עשיר הייתי מחלק חלק מהוני לעניים. 4. ולו גם. لَنْ تُؤْمِنَ وَلَوْ أَحَدُ النَّاسِ שתאמין ולו גם כמה מן הבריות יעשו. 5. כאילו. إِنَّكَ تُخَاطِبُنِي كَمَا لَوْ كُنْتَ تَعْرِفُنِي אתה מדבר אלי כאילו אתה מכיר אותי. لَوْلاَ לולי, אלמלא. لَوْلاَكَ لَمَا تَعَلَّمْتُ לולי אתה לא הייתי לומד. فِيمَا لَوْ במקרה ש־. لاَ تَغْضَبْ فِيمَا لَوْ شَتَمَكَ אל תתרגז במקרה שיקלל אותך.

لَوَانْدَا .It אזוביון (צמח ריחני, lavender), לבנדר. مَاءُ اللَّوَانْدَا בושם.

لُوبِيَا. لُوبِيَاءُ לוביה (מין שעועית ועוד). لُوبِيَا بَلَدِيٌّ מ' פול מצרי.

لُوت ס' עיט הים (ג. pelamid).

(لــوث) لاَثَ ـُ 1. הקיף, לכלך. 2. נקטם, לא הבחיר. 3. קרה, צער (בשמים).

لَوِثَ ـَ 1. فِي האט ב־. 2. טשטש. 3. הקרקה דעתו. لَوَّثَ II 1. הכתים, והם, לכלך. 2. צער, (בלו נשמה). لَوَّثَ البِيئَةَ זיהם את הסביבה. تَلَوَّثَ V بِـ 1. זוהם, הזדהם ב־, נתלכלך ב־. 2. נכתם, נגע. إِلْتَاثَ VIII 1. התבלבל, הטשטש. 2. بِـ התעסק ב־. 3. بِـ התגאל (נדחה). 4. بِـ התערב ב־. لُوثَةٌ פגם, רבב. لُوثَةٌ 1. טרוף, שגעון. 2. עצלות, לאות, רפיון. لُوثَةٌ عَقْلِيَّةٌ טרוף דעת, הפרעה נפשית. تَلْوِيثٌ זיהום, כתוף. تَلْوِيثُ البِيئَةِ זיהום הסביבה. تَلَوُّثٌ טינוף, הזדהמות. مُلَوَّثٌ

1. מוקש, מלכודת. 2. קשר (בפרוטה וכו'). مُلْتَاثٌ 1. מלוכלך. 2. מבולבל. مُلْتَاثُ العَقْلِ מטורף נפשית.

لُوجٌ F ج أَلْوَاجٌ תא (בתיאטרון וכו').

(لوح) لَاحَ ـُ 1. נראה, הופיע, נגלה. 2. הבהיק. 3. נצנץ. يَلُوحُ لِي أَنَّ מסתבר לי כי, דומני. عَلَى مَا يَلُوحُ כפי הנראה, כמסתבר, לפי המשתמע. لَوَّحَ II 1. סימן, רמז. 2. רפרף בלוחות. 3. بـ נופף ב־ (יד וכו'), נפנף. لَوَّحَ بِيَدَيْهِ נופף בידיו. لَوَّحَ بِقَبْضَتِهِ נופף באגרופו, איים. أَلَاحَ IV 1. נראה, נגלה. 2. הראה, סימן. لَوْحٌ ج أَلْوَاحٌ 1. לוח, טבלה (של עץ, מתכת וכו'), קרש, פלטה. 2. שריון, כריכה. 3. עצם השכמה. لَوْحُ أَرْدُوَازٍ ע' أَرْدُوَاز. عَرِيضُ الأَلْوَاحِ רחב גרם. لَوْحَةٌ ج لَوْحَاتٌ وأَلْوَاحٌ 1. לוח, טבלה, קרש, לוח מחיקה. 2. שלט, פלקט, כרזה. 3. לוחית (של מספר מכונית). 4. תמונת ציור, תמונה (בכרטיס). لَوْحَةُ الاسْمِ שלט בדלת. لَوْحَةٌ تَذْكَارِيَّةٌ לוח זיכרון. لَوْحَةُ التَّوْزِيعِ לוח חיבורים (בחשמל וכו'). لَوْحَةٌ زَيْتِيَّةٌ תמונת שמן, ציור שמן. لَوْحَةُ الشِّطْرَنْجِ לוח שחמט. لَوْحَةُ المَفَاتِيحِ מקלדת. تَلْوِيحٌ ج تَلْوِيحَاتٌ 1. רמז, רמיזה, סימן סימן. 2. נפנוף ביד לאות שלום. لَائِحَةٌ ج لَائِحَاتٌ ولَوَائِحُ 1. טבלה, רשימה, קטלוג. 2. הצעת חוק, תקנון, תקנה, חק עזר, הוראה. 3. תכנית. لَائِحَةُ اتِّهَامٍ כתב אישום. لَائِحَةٌ تَنْفِيذِيَّةٌ תקנות ביצוע. لَائِحَةُ قَانُونٍ הצעת חוק. لَائِحَةُ المُرَشَّحِينَ רשימת המועמדים. مَلْوَحَةٌ מספור, מסדר רקבות.

(لوذ) لَاذَ ـُ بـ חסה, מצא מקלט אצל, ביקש מגן מ־. لَاذَ بِالصَّمْتِ החריש, שתק. لَاذَ بِالفِرَارِ ברח. مَلَاذٌ מקלט, מחסה, מסתור, מפלט. لَائِذٌ חוסה אצל־.

لَوْذَعِيٌّ ע' (لذع).

لُورٌ G לירה, נבל.

لُورْد En ج لُورْدَات לורד. مَجْلِسُ اللُّورْدَاتِ בית הלורדים (באנגליה), מקביל ל־مجلس الشيوخ או الأعيان הערבי.

لُورِيٌّ En משאית, מכונית משא.

لَوَّزَ II 1. מלא בשקדים. 2. מ' הופיע פריו (כשקדה). لَوْزَةٌ ج لَوْزَاتٌ ولَوْزٌ 1. שקד, לוז. 2. עץ השקד. لَوْزُ القُطْنِ פרי הכותנה. اللَّوْزَتَانِ שני השקדים שבגרון. اِلْتِهَابُ اللَّوْزَتَيْنِ דלקת השקדים בגרון, אנגינה. لَوْزِيَّةٌ עוגת שקדים. لَوْزِينَجٌ ממתק עשוי משקדים.

(لوط) لَاطَ ـُ تَلَوَّطَ V עשה מעשה סדום. لُوطٌ לוט. لُوطِيٌّ הומוסקסואל. لِوَاطٌ، لِوَاطَةٌ מעשה סדום, הומוסקסואליות.

(لوع) لَاعَ ـُ 1. נצרב (באש). 2. נעשה חסר מנוחה. 3. חלה. 4. נתקף צער.

لَوَّعَ II צער, יסר (אהבה וכו'), עינה, הדאיב מאוד. اِلْتَاعَ VIII عَلَى סבל יסורי אהבה או געגועים, כמה ל־, ערג ל־. لَوْعَةٌ 1. יסורי אהבה. 2. כאב, דאגה, מרירות. 3. ערגה, כמיהה. لَوْعَةُ الفِرَاقِ יסורי הפרדה. اِلْتِيَاعٌ צער עמוק, יסורים, התרגשות.

لُوغَارِيتْم ج لُوغَارِيتْمَات לוגריתם (במתמטיקה).

(لوف) لَافَ ـُ אכל, לעס (אכל את השעורים).

(لوك) لَاكَ ـُ 1. לעס. 2. דש ב־ הרבה. لَاكَ سُمْعَتَهُ הכפיש את שמו, דיבר בגנותו. لَاكَ الكَلَامَ דש ושנן הרבה.

لُوكَنْدَه It 1. בית מלון. 2. מסעדה.

لَوْلَا ע' لَوْ.

لَوْلَبَ הבריג. تَلَوْلَبَ התברג, הוברג. لَوْلَبٌ ج لَوَالِبُ 1. בורג ע' بُرْغِي. 2. קפיץ, סליל, ציר. لَوْلَبَةٌ הברגה. لَوْلَبِيٌّ חלזוני, ספירלי, לוליני. سُلَّمٌ لَوْلَبِيٌّ מדרגות לוליניות (ספירליות).

(لوم) لَامَ ـُ عَلَى 1. הוכיח את־ על־, גינה ב־, נזף ב־ על־. 2. גינה את־ על־, הטיל דופי ב־ על־, האשים את־ ב־. لَوَّمَ II הוכיח, גינה. أَلَامَ IV 1. קיבל תוכחה, יסור. 2. הוכיח את־. تَلَاوَمُوا VI הוכיחו זה את זה. اِلْتَامَ VIII קיבל תוכחה. اِسْتَلَامَ X היה ראוי לתוכחה ולגינוי. لَوْمٌ، لَوْمَةٌ 1. תוכחה, גערה. 2. גינוי, האשמה. وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ק' ולא יגורו מפני תוכחת מוכיח. مَلَامٌ، مَلَامَةٌ גערה, תוכחה, גינוי. لَائِمٌ ج لُوَّمٌ ولُوَّامٌ ولُيَّامٌ מוכיח, מבקר, מגנה, מאשים. مَلُومٌ، مَلِيمٌ، مُلَامٌ מואשם.

لَوْمَا ע' لَوْ.

لُومَان ט' בית כלא. لُومَان (لِيمَان) طُرَّة ט' בית כלא ידוע במצרים.

لَوَّنَ II צבע, צבע בצבעים שונים, עשה רבגוני. تَلَوَّنَ V 1. נצבע. 2. גוון, נעשה רבגוני. 3. היה צבוע, התחסד, היה הפכפך. لَوْنٌ ج أَلْوَانٌ 1. גוון, צבע. 2. סוג, מין. أَلْوَانٌ مِنَ الطَّعَامِ מיני מאכלים. قَاسَى أَلْوَانَ العَذَابِ סבל עינויים שונים. مُخْتَلِفُ الأَلْوَانِ מגוונים שונים. لَوْنِيٌّ גווני, של צבע, צבעי. تَلْوِينٌ 1. צביעה. 2. גיוון. مُلَوَّنٌ 1. צבעוני, מגוון, רבגוני. 2. צבוע, צבעוני. 3. דו־פרצופי, אין תוכו כברו. تِلِفِزْيُون مُلَوَّن טלוויזיה צבעונית. مُتَلَوِّنٌ צבוע, הפכפך, דו־פרצופי, בלתי יציב, מתחסד. تَلَوُّنٌ 1. רבגוניות. 2. צביעות, חוסר יציבות, התחסדות, הפכפכנות.

لُونْجِي، لُوَنْجِي ט' מגבת, מטפחת.

(لوي) لَوَى ـِ 1. כפף, עיקם, שזר, עוות, לפת. 2. פיתל, שזר. 3. عَنْ נמנע בעקשנות, התחמק מלעשות את־. 4. عَلَى שם לב ל־. لَوَى فِيهِ لِسَانَهُ דיבר בגנותו. لا

يَلْوِي عَلَى شَيْءٍ בְּלִי לָשִׂים לֵב, בְּלִי לְהִתְחַשֵּׁב, בְּחֹסֶר עִנְיָן. لَوَّى II עִקֵּם, פִּתֵּל, עִוֵּת. أَلْوَى IV 1. עִקֵּם, פִּתֵּל. 2. عَنْ חִסֵּר, הִרְחִיק מִ־. 3. הִטָּה, הִקְטִין. تَلَوَّى V. إِلْتَوَى VIII 1. הִתְפַּתֵּל, הִתְעַקֵּל, הִתְעַקֵּם, הִסְתּוֹבֵב. 2. סָטָה, עִוֵּת. 3. הִסְתַּבֵּךְ. إِلْتَوَى عَلَيْهِ الأَمْرُ הִתְקַשָּׁה בַּדָּבָר. إِلْتَوَى لِسَانُهُ بِالعَرَبِيَّةِ דִּבֵּר עֲרָבִית מְשֻׁבֶּשֶׁת. تَلَوَّى مِنَ الأَلَمِ הִתְפַּתֵּל מֵרֹב כְּאֵב. لَيٌّ כְּפִיפָה, עִקּוּם, עִקּוּל. لَا يَعْرِفُ الحَيَّ مِنَ اللَّيِّ אֵינוֹ מַבְחִין בֵּין אֱמֶת לְשֶׁקֶר, אֵינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ. لَيَّةٌ ج لِوًى כְּפִיפָה (אחת), פִּתּוּל, עִקּוּל. لِوَاءٌ ج أَلْوِيَةٌ 1. נֵס, דֶּגֶל. 2. מָחוֹז, חֶבֶל אֶרֶץ. 3. חֲטִיבָה בִּצְבָאוֹת, בְּרִיגָדָה. 4. מְפַקֵּד חֲטִיבָה, אַלּוּף, בְּרִיגָדִיר. أَمِيرُ لِوَاءٍ ר' (أمر) أَمِير. عُقِدَ لَهُ لِوَاءُ النَّصْرِ נָחַל הַצְלָחָה, זָכָה בְּנִצָּחוֹן. اللُّوَاءُ סַב רֹאשׁ כּוֹאֵב, مِلْوَى ج مَلَاوٍ(ي) מַפְתֵּחַ בְּרָגִים. إِلْتِوَاءٌ הִתְעַקְּמוּת, הִתְעַקְּלוּת, הִתְכּוֹפְפוּת, הִתְפַּתְּלוּת, הִתְעַוְּתוּת. إِلْتِوَاءُ الأَرْضِ הִתְקַמְּרוּת פְּנֵי הָאֲדָמָה. إِلْتِوَاءَةٌ פִּתּוּל, הִתְפַּתְּלוּת. لَاوٍ(ي) מִסְתּוֹבֵב. غَيْرُ لَاوٍ عَلَى شَيْءٍ לֹא שָׂם לֵב, בְּלִי הִתְחַשְּׁבוּת. مَلْوِيٌّ 1. מְפֻתָּל, מְעֻקָּם. 2. מְעֻוָּת. 3. מְעֻקָּל. مُلْتَوٍ ج مُلْتَوِيَاتٌ עִקּוּל וּדְרָךְ, פִּתּוּל.

لِيبرَالِيٌّ 1. ליברל (הַשּׁוֹאֵף לְחֵרוּת הַפְּרָט וְהַכְּלָל). 2. ליברלי. لِيبرَالِيَّةٌ ליברליזם, ליברליות.

لِيبيَا לִיב (מְדִינָה עֲרָבִית בִּצְפוֹן אַפְרִיקָה). لِيبِيٌّ לובי.

لَيْتَ يَا لَيْتَ (מִלַּת מִשְׁאָלָה) הַלְוַאי שֶׁ־, לוּ, מִי יִתֵּן שֶׁ־. لَيْتَكَ كُنْتَ طَبِيبًا הַלְוַאי שֶׁהָיִיתָ רוֹפֵא. لَيْتَنِي كُنْتُ عَالِمًا לוּ הָיִיתִי אִישׁ מַדָּע. لَيْتَ شِعْرِي מִי יִתֵּן שֶׁהָיִיתִי יוֹדֵעַ, הַלְוַאי שֶׁיָּדַעְתִּי. ר' شعر. لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ يَوْمًا מִי יִתֵּן שֶׁנְּעוּרִים הָיוּ שָׁבִים (אֵלַי).

لِيتر F ج لِيتْرَات לִיטֶר (יְחִידַת נֶפַח וּמִשְׁקָל).

لِيتُرجِيَّة G ج لِيتُرجِيَّاتٌ לִיטוּרְגְיָה, תְּפִלּוֹת דָּתִיּוֹת.

لَيْثٌ ج لُيُوثٌ לַיִשׁ, אַרְיֵה.

لِيرَا، لِيرَةٌ G ج لِيرَاتٌ לִירָה (יְחִידַת מַטְבֵּעַ).

لَيْسَ (מִלַּת שְׁלִילָה) كَانَ שְׁלִילַת הַהוֹוֶה, אֵין, אֵינוֹ. لَيْسَ الخَبِيرُ كَالخَبِيرِ מִי שֶׁאֵין יוֹדֵעַ כְּבַעַל מִקְצוֹעַ, אֵין דּוֹמֶה בַּעַל מִקְצוֹעַ. لَيْسَ إِلَّا רַק, לֹא יוֹתֵר, בִּלְבַד. لَسْتُ بِفَاعِلٍ לֹא אֶעֱשֶׂה לְעוֹלָם, אֵינִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת. لَيْسَ إِبْرَاهِيمُ فَحَسْبُ بَلْ يُوسُفُ أَيْضًا לֹא רַק אַבְרָהָם אֶלָּא גַּם יוֹסֵף. أَلَيْسَ كَذَلِكَ? הַאִם לֹא כֵן? لَيْسَ ثَمَّةَ لَا بِكَثِيرٍ أَوْ قَلِيلٍ לֹא הַרְבֵּה וְלֹא מְעַט, לֹא הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם.

لِيسَانْس F תֹּאַר בּוֹגֵר אוּנִיבֶרְסִיטָה (B.A.).

لِيفٌ II 1. הִתְפַּשֵּׁט בְּסִיבִים (צֶמַח). 2. נַעֲשָׂה סִיבִית. تَلَيَّفَ V נוֹצַר סִיבִים (בִּצְמָחִים). لِيفٌ ج أَلْيَافٌ סִיב. أَلْيَافٌ بَصَرِيَّةٌ סִיבִים אוֹפְּטִיִּים. أَلْيَافُ الزُّجَاجِ סִיבֵי זְכוּכִית. أَلْيَافٌ صِنَاعِيَّةٌ סִיבִים סִינְתֶטִיִּים. لِيفَةٌ לִיפָה. لِيفِيٌّ סִיבִי. نَسِيجٌ لِيفِيٌّ רִקְמָה סִיבִית (בְּגוּף הָאָדָם וּבְצְמָחִים). تَلَيُّفٌ לִיפוּת, שַׁחֶמֶת (מַחֲלָה). تَلَيُّفُ الكَبِدِ שַׁחֶמֶת הַכָּבֵד, הִתְקַשּׁוּת סִיבִית שֶׁל הַכָּבֵד.

(ليق) لَاقَ ـِـ بِـ הָלַם, תָּאַם, הִתְאִים לְ־, הָיָה רָאוּי לְ־, הָיָה נָאֶה (נָאוֹת). هَذَا الأَمْرُ لَا يَلِيقُ بِكَ דָּבָר זֶה אֵינוֹ נָאֶה לְךָ. لَيَاقَةٌ 1. כֹּשֶׁר, יְכֹלֶת. 2. הַתְאָמָה, כְּשִׁירוּת. 3. דֶּרֶךְ אֶרֶץ, טַקְט, נִימוּסִים, הִתְנַהֲגוּת הוֹלֶמֶת. 4. אֵלֶגַנְטִיּוּת. لَيَاقَةٌ بَدَنِيَّةٌ כֹּשֶׁר גּוּפָנִי. مُخِلٌّ بِاللِّيَاقَةِ לֹא הוֹגֵן, חֲסַר דֶּרֶךְ אֶרֶץ. لَائِقٌ 1. מַתְאִים, כָּשִׁיר, מַתְאִים, הוֹלֵם. 2. נָאֶה, נָאוֹת. غَيْرُ لَائِقٍ طِبِّيًّا אֵינוֹ כָּשִׁיר מִבְּחִינָה רְפוּאִית.

لَيْلٌ ج لَيَالٍ(ي) לַיְלָה. لَيْلًا בַּלַּיְלָה. لَيْلَ نَهَارَ יוֹמָם וָלַיְלָה. بَنَاتُ اللَّيْلِ 1. פְּרוּצוֹת. 2. הַזָּיוֹת. مُنْتَصَفُ اللَّيْلِ חֲצוֹת הַלַּיְלָה. لَيْلَةٌ ج لَيَالٍ(ي) לַיְלָה. اللَّيْلَةَ הַלַּיְלָה הַזֶּה. لَيْلَةُ أَمْسِ אֶמֶשׁ. لَيْلَةٌ خَيْرِيَّةٌ עֶרֶב הַתְרָמָה (אוֹ צְדָקָה). لَيْلَةُ الدُّخْلَةِ לֵיל כְּנִיסָה (הַכְּלוּלוֹת). لَيْلَةٌ رَاقِصَةٌ עֶרֶב רִקּוּדִים. لَيْلَةُ العِيدِ עֶרֶב הֶחָג. لَيْلَةٌ لَيْلَاءُ 1. הַלַּיְלָה הֶחָשׁוּךְ בְּיוֹתֵר. 2. לֵיל אֲסוֹנוֹת. بَيْنَ لَيْلَةٍ وَضُحَاهَا בֵּן לַיְלָה. لَيْلَتَئِذٍ בַּלַּיְלָה הַהוּא. لَيْلِيٌّ לֵילִי. حَفْلَةٌ لَيْلِيَّةٌ מְסִבָּה לֵילִית. لَيْلَى שֵׁם אִשָּׁה. كُلٌّ يَبْكِي عَلَى لَيْلَاهُ כָּל אֶחָד מְדַבֵּר עַל הַמְּעַנְיֵן אוֹתוֹ, כָּל אֶחָד בְּשֶׁלּוֹ.

لَيْلَكٌ Eu לִילָךְ (צֶמַח נוֹי). لَيْلَكِيٌّ בְּצֶבַע סָגֹל, וָרֹד.

لِيمَان ר' لُومَان.

لِيمْفَاوِيٌّ G לִימְפָתִי, שֶׁל לִימְפָה.

لِيمُونَةٌ It ج لَيْمُونٌ לִימוֹן. شَرَابُ اللَّيْمُونِ. لَيْمُونَادَةٌ לִימוֹנָדָה, מִיץ לִימוֹן.

(لين) لَانَ ـِ 1. הָיָה רַךְ, הִתְרַכֵּךְ, נֶחְלַשׁ. 2. הִתְרַצָּה, הָיָה עָדִין, הָיָה נוֹחַ, הָיָה וַתְּרָנִי. لَانَتْ قَنَاتُهُ ר' (قنو) قَنَاة. لَيَّنَ II. أَلَانَ IV רִכֵּךְ, הֵמֵס, עִדֵּן, מִתֵּן. لَايَنَ III נָהַג בְּרַכּוּת, רִצָּה, פִּיֵּס. تَلَيَّنَ V הִתְרַכֵּךְ, נֶחְלַשׁ, הִתְעַדֵּן, הִתְרַצָּה. لِينٌ، لُيُونَةٌ רֹךְ, גְּמִישׁוּת, עֲדִינוּת, פִּיּוּס, הִתְפַּשְּׁרוּת, אֶלַסְטִיּוּת. لِينُ العِظَامِ רַכֶּכֶת (מַחֲלָה). حُرُوفُ اللِّينِ אוֹתִיּוֹת הַקְּרִיאָה ا، و، ي. لَيِّنٌ רַךְ, גָּמִישׁ, עָדִין, אֶלַסְטִי, וַתְּרָנִי. لَيِّنُ العَرِيكَةِ (الجَانِبِ) נוֹחַ לַבְּרִיּוֹת. مُلَايَنَةٌ מְתִינוּת, הִתְנַהֲגוּת עֲדִינָה, פִּיּוּס. تَلْيِينٌ הִתְרַכְּכוּת. مُلَيِّنٌ 1. מְרַכֵּךְ. 2. מְשַׁלְשֵׁל, תְּרוּפָה נֶגֶד עֲצִירוּת.

لِينُوفَر נִימְפֵאָה (צֶמַח מַיִם) nymphaea.

لِيوَانٌ P ج لَوَاوِينُ אַכְסַדְרָה, מִבְנֶה עַמּוּדִים מְקֹרֶה (בְּסִגְנוֹן עֲרָבִי).

https://www.muslimblog1.com/

م ם, ם 1. הָאוֹת הָעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בָּאָ"ב הָעַרְבִי, שְׁמָהּ مِيم מִים, וְהִיא אוֹת שְׂפָתִית. 2 קִצּוּר שֶׁל مِتْرٌ מֶטֶר. 3. קִצּוּר שֶׁל مِيلَادِيّ לִסְפִירָה הַנּוֹצְרִית. 4. סִיּוּמֶת רִבּוּיִם בְּגוּף הָרוּסִי וּבְסוֹמֶת שֵׁנִי, כְּמוֹ: لَكُمْ، قَرَأْتُمْ.

مَ קִצּוּר שֶׁל مَا, כְּמוֹ: إِلَى مَ. 1. עַד מָתַי إِلَى مَا الْخُلْفُ بَيْنَكُمْ إِلَى مَ? עַד מָתַי תִּהְיֶה מַחְלֹקֶת בֵּינֵיכֶם? 2. לְאָן? לְאֵיזֶה כִּוּוּן? 3. بِمَ בַּמֶּה, בְּמָה. 4. حَتَّى مَ, حَتَّى مَا עַד מָתַי? 5. عَلَى مَ, عَلَامَ עַל מָה, לָמָּה (מִשּׁוּם) מָה ר' عَلَى. 6. عَمَّ, عَمَّا מִמָּה, בְּקֶשֶׁר לְמָה? 7. فِيمَ, فِيمَا מָה ש', בֵּין הַיֶּתֶר, כְּאֹהַר ש', כְּפִי ש'. فِيمَا بَيْنَهُمْ בֵּינָם לְבֵין עַצְמָם, בְּתוֹכָם. فِيمَا مَضَى בֶּעָבָר, לְפָנִים. فِيمَا يَبْدُو כְּפִי הַנִּרְאֶה. فِيمَا يَلِي לְהַלָּן, לְאַחַר מִכֵּן, כְּפִי שֶׁיֵּצֵא לִקְמָן.

مَا 1. לִשְׁאֵלָה, מָה: وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى? ק' וּמַה זֹּאת בִּימִינְךָ, מֹשֶׁה? مَا وَرَاءَكَ يَا عِصَامُ? מָה הַחֲדָשׁוֹת שֶׁהֵבֵאתָ, עִצָאם? مَا بَالُكَ? מָה לְךָ? מָה אִתְּךָ? 2. לְהִתְפַּעֲלוּת אוֹ קְרִיאָה. مَا أَجْمَلَهَا! כַּמָּה יָפָה הִיא! מָה רַב יָפְיָהּ! قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ק' אָרוּר הָאָדָם, כַּמָּה כְּפוּי טוֹבָה הוּא. 3. בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל כָּל זְמַן ש' וְכָל עוֹד: وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ק' וְהוּא צִוַּנִי (לְקַיֵּם) מִצְוַת הַתְּפִלָּה וְהַצְּדָקָה כָּל עוֹד אֲנִי חַי. 4. מִלַּת זִקָּה. مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ק' מַה שֶּׁיֵּשׁ לָכֶם כָּל חָלוֹף וּמַה שֶּׁיֵּשׁ לֵאלֹהִים כָּל קַיָּם. مَا قَبْلَ التَّارِيخِ פְּרֶהִיסְטוֹרְיָה. مَا وَرَاءَ الْبَحْرِ שֶׁמֵּעֵבֶר לַיָּם. وَمَا إِلَى ذٰلِكَ וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְכֵן הָלְאָה. 5. לְצִיּוּן סְתָמִיּוּת: يَوْمًا مَا בְּיוֹם מִן הַיָּמִים. لِسَبَبٍ مَا בְּשֶׁל סִבָּה כָּלְשֶׁהִי (מְסֻיֶּמֶת). سَأَلَتْ رَجُلًا مَا שָׁאֲלָה אִישׁ אֶחָד (אֵיזֶה אִישׁ). 6. מִלַּת תְּנַאי. وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ ק' וְהַטּוֹב שֶׁתַּעֲשׂוּ לְנַפְשְׁכֶם תִּמְצָאוּהוּ אֵצֶל אֱלֹהִים. 7. מִלַּת שְׁלִילָה בְּמִשְׁפָּט פָּעֳלִי: مَا قَرَأَ شَيْئًا مُفِيدًا לֹא קָרָא דָּבָר מוֹעִיל. וּבְמִשְׁפָּט שֵׁמָנִי: مَا هُوَ بِغَنِيٍّ אֵין הוּא עָשִׁיר כְּלָל. 8. אַחֲרֵי פֹּעַל: طَالَمَا זֶה זְמַן רַב ש', כָּל עוֹד, כָּל זְמַן ש'.

مِئَةٌ, مِائَةٌ ج مِئَاتٌ وَمِئُونَ מֵאָה. أَرْبَعَةٌ بِالْمِائَةِ (فِي الْمِائَةِ) אַרְבָּעָה אֲחוּזִים. مِئَاتُ الْآلَافِ (الْأُلُوفِ) מְאוֹת אֲלָפִים, רְבָבוֹת. مِائَةٌ فِي الْمِائَةِ (بِالْمِائَةِ) מֵאָה אֲחוּזִים, בִּשְׁלֵמוּת. مِئَوِيٌّ שֶׁל מֵאָה, שֶׁל אָחוּז. دَرَجَةٌ مِئَوِيَّةٌ טֶמְפֶּרָטוּרָה בְּצֶלְזְיוּס. عِيدٌ مِئَوِيٌّ יוֹבֵל הַמֵּאָה, חֲגִיגַת שְׁנַת הַמֵּאָה. نِسْبَةٌ مِئَوِيَّةٌ יַחַס בָּאֲחוּזִים.

مَاءٌ ר' (موه).

ماتيتيه F הַקְּנָאַת צִפֳּרִים.

مَاجِسْتِير F תֹּאַר מוּסְמָךְ אוּנִיבֶרְסִיטָה (M.A.).

مَاخُور P ج مَوَاخِيرُ 1. בֵּית בֹּשֶׁת. 2. בֵּית מַרְזֵחַ.

مَارِس L מֶרֶץ ר' آذَار.

مَارِسْتَان P ج مَارِسْتَانَات בֵּית חוֹלִים לְחוֹלֵי רוּחַ.

مَارْش F 1. מַרְשׁ, הֲלִיכָה בְּצַעַד, מִצְעָד. 2. שִׁיר לֶכֶת, מַרְשׁ צְבָאִי.

مَارْشَال F מַרְשָׁל, מְפַקֵּד עֶלְיוֹן.

مَارْك Gr. ج مَارْكَاتٌ מַרְק (מַטְבֵּעַ). مَارْكَةٌ ج مَارْكَاتٌ סֵמֶל מִסְחָר. مَارْكَةٌ تِجَارِيَّةٌ סֵמֶל מִסְחָרִי. مَارْكَةٌ مُسَجَّلَةٌ סֵמֶל מִסְחָרִי רָשׁוּם.

مَارْكْسِيٌّ מַרְקְסִיסְט. مَارْكْسِيَّةٌ מַרְקְסִיזְם.

مَارُونِيٌّ ج مَوَارِنَةٌ מָרוֹנִי (בֶּן עֵדָה נוֹצְרִית בִּלְבָנוֹן הַקְּשׁוּרָה לַכְּנֵסִיָּה הַקָּתוֹלִית).

مَازَةٌ, مَزَّةٌ, مَاظَةٌ T מַתְאֲבָנִים (בְּיִחוּד בְּעֵת שְׁתִיַּת מַשְׁקָאוֹת חֲרִיפִים).

مَازُوت T מָזוּט (חֹמֶר דֶּלֶק).

مَازُوخِيٌّ, مَاسُوكِيٌّ R מָזוֹכִיסְט. مَازُوخِيَّةٌ, مَاسُوكِيَّةٌ מָזוֹכִיזְם.

مَازُورَةٌ F מִדָּה, מֶטֶר מִדָּה.

مَاسٌ יַהֲלוֹמִים. صِنَاعَةُ الْمَاسِ תַּעֲשִׂיַּת הַיַּהֲלוֹמִים.

مَاسُورَةٌ .As ج مَوَاسِيرُ 1. צִנּוֹר. 2. קָנֶה (שֶׁל כְּלִי נֶשֶׁק). مَاسُورَةُ الْعَادِمِ מַפְלֵט, צִנּוֹר פְּלִיטָה (בִּמְכוֹנִית וְכוּ').

مَاسُون, مَاسُونِيٌّ F בּוֹנֶה חָפְשִׁי, מָסוֹן, מָסוֹנִי. مَاسُونِيَّةٌ תְּנוּעַת הַבּוֹנִים הַחָפְשִׁיִּים.

مَاشَة P ج مَوَاشِك מֶלְקָחַיִם (וְכַדּוֹמֶה).

مَاقٌ ـ 1. גְּמִיל. 2. הַזָּוִית הַפְּנִימִית. مَاقٌ, مَاقِي ج مَآقٍ(ي) פִּנַּת הָעַיִן, צַוַּאר הָעַיִן.

مَافْيَا .It מַאפְיָה, קְבוּצַת פֶּשַׁע מְאֻרְגָּן.

مَاكِيَاج F אִפּוּר.

مَاكِينَةٌ, مَاكِنَةٌ .It ج مَكَائِنُ מְכוֹנָה.

مَالَنْخُولْيَا, مَالِيخُولْيَا G מֶלַנְכּוֹלְיָה, מָרָה שְׁחֹרָה, דִּכָּאוֹן.

مَامَا אִמָּא, אִמָּה (בַּהֲבָרָה). مَامَاةٌ אִמָּא, אֵם, אִמָּהּ.

مَامُوث .En מָמוּטָה (פִּיל פְּרֶהִיסְטוֹרִי).

مَانَ ـ עֲבָד מִסְפָּרִים, פַּרְנֵס, כִּלְכֵּל. مَؤُونَةٌ ج مُؤَنٌ 1. מָזוֹן, צֵדָה, אַסְפָּקָה. 2. טֹרַח, יְגִיעָה, נֵטֶל. مُؤَنٌ אַסְפָּקָה צְבָאִית. تَحَمَّلَ مَؤُونَةً טָרַח, נָשָׂא בַּנֵּטֶל.

مَانْجُو, مَنْجَة .En מַנְגּוֹ (פְּרִי).

مَانْجُوسْت נְמִיָּה (בַּעַל חַיִּים, mongoose) ר' نِمْس.

مَانَوِيٌّ P מָנִיכֵאִי (מַאֲמִין בִּשְׁנֵי כֹּחוֹת עֶלְיוֹנִים: אוֹר וְחֹשֶׁךְ, טוֹב וָרַע). مَانَوِيَّةٌ מָנִיכֵאִיּוּת, שְׁנִיּוּת, דּוּאָלִיזְם.

مانيكان F אמום, מַנְקִין.

مانيكير F מָנִיקוּר (טיפול באצבעות הידיים).

ماهيّة ج ماهيّات 1. משכורת, תשלום. 2. מהות, טיב.

مايسترو It. מנצח (של תזמורת).

مايو R מאי ע' أيّار.

مايونيز F מיונז.

مايوه F ج مايوهات בגד ים.

متّ ـُ إلى 1. התייחס ל־, היה קשור ל־, נגע ל־, היה קרוב (במשפחה וכו'), נקשר. 2. בקש קשר עם־, חפש קרבה. 3. פנה. متّ إليه بقرابة היה קרוב משפחתו. لا يمتّ إليه بصلة אין לו קשר לעניין, לא נוגע לו. لا يمتّ إلى الحقيقة אין בו אמת, אין לו שחר. ماتّة קשר, קרבה.

متح ـَ שאב.

متر F ج أمتار מטר. متريّ מטרי. النظام المتريّ השיטה המטרית.

مترك En. בחינות בגרות.

مترو، مترو الأنفاق F מטרו, רכבת תחתית.

متع ـَ 1. הגיע לשיאו. 2. הודיע. متّع II עשה הנאה, גרם הנאה, הקנים. متّع بصره הזין עיניו. متّعه الله אלוהים העניק לו יפיו בעיניים. أمتع IV הסב הנאה, רווח. تمتّع V بـ استمتع X بـ 1. נהנה מ־. 2. בקה בעיניים. 3. התמסר ל־ להנאתו. متعة ج متع 1. הנאה, עונג, נחת רוח, תענוג. 2. נשואי ערובים לאשה. 3. נשואין לתקופה קצרה (בייחוד אצל השיעים). متعة للأنظار מרהיב עין. أماكن المتعة מקומות בידור. متاع ج أمتعة 1. חפץ, חפצים אישיים, כלי בית, רהיט. 2. כלי המאיבר התקני של החרה. أمتعة شخصيّة חפצים אישיים. سقط المتاع כלי אין חפץ בו, דבר נטול ערך. إمتاع עשה, הנאה, הקסמת הנאה. تمتّع 1. התענגות, התהנות. 2. התכונות לימי השלישה קלקל (כמו היוצאת מתוצאות שונות, כמי ההלכה המוסלמית). 3. זכות שמוש ברכוש. استمتاع הנאה, עונג. ممتع. ممتّع 1. מהנות, מענים, נעים, נחמד, גורם הנאה. 2. מעניין, מושך.

متك מצפק, המקום העליון של האפכן ובשרת.

متن ـُ היה איתן, חזק, נהיה קשה, התיצב. متّن II חזק, אמץ, הדק, קשר, יצב. متن ج متون ومتان 1. גב (בהמה, הר, סוס וכו'). 2. קרקס. 3. עיקר. 4. מסורת (הדית) בלי שלשלת קבלתה. 5. גוף המלה. متن الكتاب הטקסט של הספר (בלי הערות שוליים ופירושים). على متن الباخرة על סיפון האנייה, ביום. على متن الطائرة במטוס. متين 1. חזק, איתן, אמיץ, הדוק. 2. מוצק, מוצק. 3. יציב, סולידי. علاقات متينة קשרים הדוקים (אמיצים). متانة איתנות, חזק, יציבות, מסיביות. أسلوب متين סגנון מקורי ונאה. تمتين הדוק, אמוץ (יחסים וכו').

متى 1. מתי, אימתי. 2. כאשר. إلى (حتّى) متى עד מתי, עד אימת. متى ما כל אימת ש־, ככל (עם ש־), בעשר. متى تذهب أذهب כשתלך אלך.

مثل ـُ 1. נדמה ל־, היה כמו. 2. נשה ל־, השוה ל־. 3. התיצב לפני, נצב, עמד מול. 4. הופיע, עלה, נראה. 5. פסל, עשה פסל. مثّل بفلان עשה אותו לשלוני. مثل (مثُل) بين يدي القاضي התיצב לפני השופט. مثُل ـُ 1. התיצב לפני, נצב. 2. היה מושלם. مثّل II بـ 1. המשיל, דמה, השוה ל־, נתן משל. 2. הציג, שמש מקוריו, מלא. 3. פסל, צלה, עשה פסל, עצב, צר צורה, צר. 4. بـ התעלל (בייחוד במתים), התעמר ב־. 5. ייצג, הופיע בשם. ماثل III 1. שוה, דמה, היה כמו. 2. נדמה ל־, היה כיוצא בו. تمثّل V 1. بـ הדמה ל־, לקח דוגמה מ־. 2. נקט (אמרה וכו') כדוגמה ומשל, המשיל. 3. עשה לעצמו, תאר, שוה בנפשו. 4. נראה, נראה כמו. 5. התיצב לפני. 6. بـ חקה, עשה כמו־. 7. הבריא, נקם ב־. 8. بـ في התגשם ב־, מצא בטוי ב־. تماثل VI 1. היה דומה ל־, התקשה ל־, שווה. 2. من الـ הבריא, החלים מ־, חזר לאיתנו. امتثل VIII 1. לקח דוגמה מן, חקה. 2. لـ צית ל־, נשמע ל־, עשה כפי שנצטוה. مثل ج أمثال 1. דומה, שקול כנגד, שוה ל־, כמו, דוגמה. 2. כפלו, כפליים, בשעור. مثل، كمثل דומה ל־, כמו, בדיוק כמו. مثل ما، مثلما כמו, כפי ש־. عاملة بالمثل נהג עמו כאותו יחס, סדר לו כאותה מדה. مبدأ المعاملة بالمثل עקרון ההדדיות, יחס גומלין. هم مثله הם כמותו, דומים לו. هم وأمثالهم הם ודומיהם, הם ושכמותם. الجنسيّة المثليّة ע' (جنس). مثل ج أمثال 1. פתגם, משל, אמרת שפר. 2. משל. 3. דוגמה, מופת. مثلا למשל, לדוגמה, דרך משל. مثل أعلى אידאל, מופת, דבר מושלם. أورد مثلا הביא פתגם. ذهب مثلا 1. היה למשל. 2. היה למשל ולשנינה. الأمثال السائرة אמרי שפר. على رأي المثل כדברי המשל, כפי שאומר הפתגם. مثل ومقالة משל ומליצה. مثال ج مثل وأمثلة ومثالات 1. דוגמה, שקול ל־. 2. משל, אלגוריה. 3. דוגמה, מופת. 4. סוגמה, דגם, תבנית, תבנית. 5. צורה, בבואה. 6. צורת המשקל פ־ע־ל (בדקדוק, כמשל: وقف، يبس). مثال أعلى ج مثل عليا אידאל. إنّه مثال الدقّة הוא משל הדיוק. على سبيل المثال למשל, דרך משל. مثاليّ 1. אידאלי, מופתי. 2. אידאליסט. 3. מאפיין, מוצא, משמש דוגמה. صورة مثاليّة תמונה מופתית. المذهب المثاليّ אידאליזם. مثاليّة 1. אידאליות, אידאליזם. 2. מופתיות. مثالة משל. مثالة 1. מופתיות, שלמות. 2. לקח. مثيل 1. דומה, כמו, כיוצא ב־, שקול ל־. لا مثيل له. ليس له مثيل אין דוגמתו, לאין ערוך, אין דומה לו. لم يسبق له مثيل לא היה דוגמתו. مثول התיצבות

לְפָנָיו, מְכַרְזוֹת. أُمْثُولَةٌ ج أَمَاثِيلُ דֻּגְמָה פַּרְדּוֹקְסִית, קָשָׁה לֹא יְשָׁכַח. جَعَلَهُ أُمْثُولَةً הָפַךְ אוֹתוֹ לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה. تِمْثَالٌ ج تَمَاثِيلُ 1. פֶּסֶל 2. אַנְדַּרְטָה 3. צֶלֶם. تِمْثَالٌ نِصْفِيٌّ פֶּסֶל רֹאשׁ וְחָזֶה. تَمْثِيلٌ 1. הַצָּגָה, מִשְׂחָק, הוֹפָעָה 2. יִצּוּג 3. הַדְגָּמָה, הַשְׁוָאָה 4. תֵּאוּר 5. הִתְגַּלְמוּת (בייחוד בנצרות), הִתְעַבְּרוּת 6. עִכּוּל הַמָּזוֹן (בייחוד אצל הצמחים). إِعَادَةُ تَمْثِيلِ שִׁחְזוּר (של מעשה פשע וכו'). تَمْثِيلِيٌّ 1. שֶׁל מִשְׂחָק אוֹ הַצָּגָה 2. תֵּאַטְרוֹנִי. مَجْلِسٌ تَمْثِيلِيٌّ בֵּית נִבְחָרִים. مَلْعَبٌ تَمْثِيلِيٌّ 1. תֵּאַטְרוֹן 2. אַמְפִיתֵאַטְרוֹן. تَمْثِيلِيَّةٌ ج تَمْثِيلِيَّاتٌ הַצָּגָה. تَمْثِيلِيَّةٌ غِنَائِيَّةٌ 1. מְחַזְמֵר 2. אוֹפֶּרָה. مُمَاثَلَةٌ דִּמְיוֹן, הַתְאָמָה, שִׁוְיוֹן, שְׁקִילוּת. تَمَاثُلٌ הַתְאָמָה, תֹּאַם, סִימֶטְרִיָּה, הַקְבָּלָה. تَمَاثُلٌ إِلَى الشِّفَاءِ הַחְלָמָה הַדְרָגָתִית, הַחְלָמָה. إِمْتِثَالٌ צִיּוּת. مَاثِلٌ עוֹמֵד, נִצָּב לְפָנֵי, קַיָּם, שָׂרִיד, קָבוּעַ בִּמְקוֹמוֹ, בּוֹלֵט, בָּרוּר. مَاثِلٌ بَيْنَ يَدَيْهِ נִצָּב לְפָנָיו, עוֹמֵד לְרְשׁוּתוֹ. مَاثِلٌ لِلْعِيَانِ בּוֹלֵט לָעַיִן. مُمَثِّلٌ 1. נָצִיג, בָּא כֹּחַ, מֻרְשֶׁה מַטְעַם, סוֹכֵן 2. שַׂחְקָן. مُمَثِّلٌ تِجَارِيٌّ סוֹכֵן מִסְחָרִי. مُمَثِّلٌ دِبْلُومَاسِيٌّ נָצִיג דִּיפְּלוֹמָטִי. مُمَثِّلِيَّةٌ נְצִיגוּת. مُمَثَّلٌ 1. מֻקְבָּל (מזון בצמחים) 2. מֻדְגָּם, מֻצָּג. مُمَاثِلٌ דּוֹמֶה, חוֹפֵף, זֵהֶה. مُتَمَاثِلٌ שָׁקוּל לְ־, הוֹמוֹגֵנִי, סִימֶטְרִי, חוֹפֵף. مُتَمَثِّلٌ מְצַיֵּת, מִתְמַשֵּׁעַ.

(مثن) مَثَانَةٌ ج مَثَانِنُ שַׁלְפּוּחִית הַשֶּׁתֶן

مَجَّ – 1. פָּלַט מִ־, פָּסַל בְּ־ 2. הֵקִיא, פָּלַט מִפִּיו 3. פָּרַשׁ 4. עָשָׂה שְׁפָכָה. مَمْجُوجٌ מַסְלִיד, מָאוּס, מְתֹעָב. كَلَامٌ مَمْجُوجٌ דִּבּוּר מְעוֹרֵר סְלִידָה.

مَجُدَ – הֻלַּל, הִתְהַלֵּל. مَجَّدَ II. أَمْجَدَ IV הִלֵּל, שִׁבַּח, רוֹמֵם, פֵּאֵר, קִלֵּס. تَمَجَّدَ V הֻלַּל, זָכָה לְתִפְאֶרֶת, פֵּאֵר. مَجْدٌ ج أَمْجَادٌ תְּהִלָּה, תִּפְאֶרֶת. المَجْدُ التَّلِيدُ תִּפְאֶרֶת הֶעָבָר. مَجِيدٌ ج مِجَادٌ 1. מְפֹאָר, נַעֲלֶה, מְקֻדָּשׁ, מְהֻלָּל 2. אָצִיל. الكِتَابُ المَجِيدُ הַסֵּפֶר הַנַּעֲלֶה, הַקֻּרְאָן. مَجِيدِيٌّ מַגִ'ידִי (מטבע עות'מאני). تَمْجِيدٌ הַעֲרָצָה, אֲמִירַת דִּבְרֵי שֶׁבַח וְהַלֵּל. تَمَجُّدٌ הִשְׁתַּבְּחוּת (עצמית).

مَجَرِيٌّ ج مَجَرٌ הוּנְגָרִי. المَجَرُ 1. הוּנְגָרְיָה 2. הַהוּנְגָרִים.

مَجْرَيَاتٌ. مَاجْرَيَاتٌ ر (جري).

مَجَنَ – 1. הִתְהוֹלֵל 2. הִשְׁתּוֹבֵב. مَاجَنَ III הִשְׁתּוֹבֵב עִם־, הִתְלוֹצֵץ עִם־, הִשְׁתַּעֲשַׁע. تَمَاجَنَ VI הִתְהוֹלֵל עִם־, הִשְׁתַּעֲשַׁע. مَجَانَةٌ לֵיצָנוּת, פְּקִירוּת. مَجَّانٌ 1. לֵץ, מֻפְקָר, הוֹלֵל 2. חִנָּם. مَجَّانًا، بِالْمَجَّانِ חִנָּם אֵין כֶּסֶף, בְּחִנָּם, בְּלִי תְּמוּרָה. مَجَّانِيٌّ שֶׁבְּחִנָּם. مُجُونٌ הוֹלְלוּת, לֵיצָנוּת. مُجُونِيٌّ צִינִי, לֵיצָנִי, חֲסַר בּוּשָׁה. مُجُونِيَّةٌ צִינִיּוּת, לֵיצָנוּת, קַלּוּת, נִבּוּל פֶּה. مَاجِنٌ צִינִי, צִינִיקָן, חָצוּף, מִתְהוֹלֵל, לֵץ.

مَجُوسِيٌّ ج مَجُوسٌ אַמְגּוּשִׁי (בן דת עובדי האש בפרס הקדומה). مَجُوسِيَّةٌ אַמְגּוּשִׁיּוּת.

مَحَصَ – סִלֵּק מִקְּרָבָיו (זהב וכו'). مَحَّصَ II 1. טִהֵר, זִקֵּק 2. בָּדַק וְהוֹכִיחַ, בָּחַן, חָקַר, חִפֵּשׂ וְדָרַשׁ, חָקַר. تَمَحَّصَ V טֻהַר, זֻקַּק, נִבְדַּק. مُمَحِّصٌ II. מַבְרִיק. تَمْحِيصٌ ج تَمْحِيصَاتٌ טִהוּר, זִקּוּק, בְּדִיקָה וַחֲקִירָה, עִיּוּן.

مَحَضَ – 1. הִשְׁקָה אֶת־ הֶחָלָב לֹא מָהוּל בְּמַיִם 2. הָיָה אֲמִתִּי (לֹא מְזֻיָּף) 3. הָיָה כֵּן, הִתְיַחֵס אֶל־ בְּאֶמְצָעוּת. مَحْضٌ צָרוּף, טָהוֹר, אֲמִתִּי, מְקוֹרִי, לֹא מְזֻיָּף. مَحْضًا גְּרֵדָה, קַיָּם. فِضَّةٌ مَحْضٌ כֶּסֶף טָהוֹר. بِمَحْضِ اخْتِيَارِهِ לְפִי רְצוֹנוֹ הַטּוֹב בִּלְבַד. كَذِبٌ (كِذْبٌ) مَحْضٌ שֶׁקֶר גָּמוּר.

مَحَقَ – מָחַק, מָחָה, הֵרֵס, הִשְׁמִיד, כִּלָּה, הִכְחִיד. أَمْحَقَ IV 1. הִתְמַעֲטָה הַלְּבָנָה 2. עָקַר. إِمَّحَقَ. إِنْمَحَقَ VII. إِمْتَحَقَ VIII 1. הִתְמַעֲטָה הַלְּבָנָה 2. נִמְחַק, נִמְחָה, נֶהֱרַס כָּלִיל, כָּלָה. مَحْقٌ כְּלָיָה, הַשְׁמָדָה, כִּלָּיוֹן. مَاحِقٌ מַכְלֶה, מַשְׁחִית. نَصْرٌ عَسْكَرِيٌّ مَاحِقٌ נִצָּחוֹן צְבָאִי מַכְרִיעַ. مُحَاقٌ הִתְמַעֲטוּת הַלְּבָנָה, הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים שֶׁל הַיֶּרַח, יוֹם לִפְנֵי מוֹלַד הַיָּרֵחַ.

مَحَكَ – أَمْحَكَ IV. تَمَحَّكَ V רָב, הִתְקוֹטֵט, הִתְנַצֵּחַ. مَاحَكَ III הִתְקוֹטֵט עִם־, הִתְנַצֵּחַ, רָב, הִתְפַּלְפֵּל, הִתְחַכֵּם. مَحِكٌ، مَاحِكٌ. مُمَاحِكٌ אִישׁ רִיב וּמָדוֹן. مُمَاحَكَةٌ רִיב, מָדוֹן, הִתְנַצְּחוּת, פִּלְפּוּל, הִתְפַּלְמְסוּת.

مَحَلَ – مَحُلَ – أَمْحَلَ IV שָׁמַם, חָרַב, הָיָה בְּבַצֹּרֶת. تَمَحَّلَ V הִתְחַבֵּל, חִפֵּשׂ תַּחְבּוּלָה. تَمَحَّلَ عُذْرًا חִפֵּשׂ אֲמַתְלָה, תֵּרֵץ תֵּרוּצִים. مَحْلٌ 1. בַּצֹּרֶת, חֹרֶב 2. שְׁמָמָה, צְחִיחוּת. مَاحِلٌ 1. מֻכֵּה בַּצֹּרֶת 2. שׁוֹמֵם, צָחִיחַ.

مَحَنَ – إِمْتَحَنَ VIII 1. בָּחַן, הֶעֱמִיד בְּמִבְחָן 2. נִסָּה, יִסֵּר, עִנָּה. مِحْنَةٌ ج مِحَنٌ 1. צָרָה, מַשְׁבֵּר, יִסּוּרִים 2. מִבְחָן, נִסָּיוֹן. إِمْتِحَانٌ ج إِمْتِحَانَاتٌ בְּחִינָה, מִבְחָן, נִסּוּי. إِمْتِحَانُ الالْتِحَاقِ (القَبُولِ) فِي الجَامِعَةِ קוֹנְקוּרְס. إِمْتِحَانٌ نِهَائِيٌّ בְּחִינַת גְּמָר. مُمْتَحِنٌ בּוֹחֵן. مُمْتَحَنٌ נִבְחָן. عِنْدَ الامْتِحَانِ يُكْرَمُ المَرْءُ أَوْ يُهَانُ מתי: בְּעֵת מִבְחָן יֻקַּל אָדָם אוֹ יֻשָּׁר.

(محو) مَحَا – 1. מָחָה, מָחַק, הֵסִיר, גֵּרֵד 2. הִשְׁחִית, טִשְׁטֵשׁ, הֶעֱלִים 3. כִּלָּה, הִשְׁמִיד, הִכְחִיד, שָׂם קֵץ. إِنْطِبَاعٌ لَا يُمْحَى רֹשֶׁם בַּל יִשָּׁכַח. إِنْمَحَى. إِمَّحَى VII 1. נִמְחָה, הֻשְׁמַד, כָּלָה 2. נִטְשְׁטֵשׁ, נֶעְלַם. مَحْوٌ 1 מְחִיקָה, הֲסָרָה 2. טִשְׁטוּשׁ, הַעֲלָמָה, בִּטּוּל. مَحْوُ الأُمِّيَّةِ בִּעוּר הַבּוּרוּת. مِمْحَاةٌ. مَمْحَايَةٌ מַחַק.

مَحْوَرٌ סֶרֶן, צִיר. تَمَحْوَرَ הִתְמַקֵּד בְּ־.

مُخٌّ ج مِخَاخٌ وَأَمْخَاخٌ 1. מֹחַ 2. לְשַׁד (העצמות וכו') 3. לֵב (הדברים), עִקָּר, תַּמְצִית. الدُّعَاءُ مُخُّ العِبَادَةِ ח' הַתְּפִלָּה הִיא עִקַּר עֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא. مُخِّيٌّ מֹחִי, שֶׁל מֹחַ. حُمَّى مُخِّيَّةٌ דַּלֶּקֶת הַמֹּחַ. مُخَيْخٌ הַמֹּחַ הַקָּטָן (החלק האחורי של המוח).

مَخَرَ – שָׁט (ספינה בים), חָצָה, פִּלַּח. مَخَرَتِ السَّفِينَةُ عُبَابَ البَحْرِ הַסְּפִינָה פִּלְּחָה אֶת גַּלֵּי הַיָּם, שָׁטָה בַּיָּם. مَاخِرَةٌ ج مَوَاخِرُ סְפִינָה. مَاخُورٌ ר' שם.

مَخْرَقٌ הִתְיַהֵר, בָּדָה, שִׁקֵּר, סִפֵּר "סִפּוּרֵי סַבְתָּא".

مَخَضَ ـُ 1. חבץ, חבט וקרש חלב. 2. חבט וקבץ ודבר. مَخَضَت ـَ تَمَخَّضَت V שקועים צירי לידה. تَمَخَّضَ عَنْ הוליד. تَمَخَّضَ الجَبَلُ فَوَلَدَ فَأْرَةً מה' הַהַר הוליד עכבר. مَخَاضٌ צירי לידה. مَخِيضٌ חֶבְצָה, חֻבָּה, נסיוב החלב, חלב רזה. مِمْخَضَة مِمْخَضَة ج مَمَاخِضُ מַחְבֵּצָה.

مَخَطَ ـُ تَمَخَّطَ V קנח, קנח את אפו. مُخَاطٌ לֵחַת האף. مُخَاطُ الشَّمْسِ (الشَّيْطَانِ) קורי עכביש. مُخَاطِيٌّ רירי. مُخَيْطٌ مُخَيْطَةٌ וְוָנֶן (עץ פרי, cordia).

(مخطر) تَمَخْطَرَ ר' (خطر).

مَخَلَ G ج أَمْخَالٌ وَمُخُولٌ סֶנֶה, סוס סניף.

مَدَّ ـُ 1. הושיט יד, רגל, שלח, פשט, מתח, שטח. 2. הרחיב, הֶאֱרִיךְ, משך. 3. הוסיף. 4. שרבב. 5. הגיה (ניקוד) וכד', קם. 6. ערך (שולחן, פרס מפה וכד'). 7. נתן ארכה (לתשלום). 8. גאה (נהר, ים וכד'). 9. הגה (הברה). 10. ספק (אספקה). 11. תגבר (בכוח, חיל). مَدَّ أَنَابِيبَ הניח צנורות. مَدَّ بَصَرَهُ הרחיק ראות, העיף מבט. مَدَّ بَصَرَهُ إِلَى נשא עין אל, נשא עיניו אל. مَدَّ الحَرْفَ 1. האריך את הגיי האות (על ידי אם קריאה). 2. שם "מדה" על האות. مَدَّ السَّمْعَ הקשה אזן, עשה אזנו כאפרכסת. مَدَّ الطُّرُقَاتِ סלל כבישים. مَدَّ المَائِدَةَ (السُّفْرَةَ) ערך את השלחן. مَدَّ يَدَ المُسَاعَدَةِ הושיט עזרה. مَدَّ رِجْلَيْكَ عَلَى قَدْرِ بِسَاطِكَ (لِحَافِكَ)! מה' הִשְׂתָּרַע לפי המצע שלך; הֱיֵה צנוע! مَدَّدَ II הֶאֱרִיךְ, נתן ארכה, הרחיב, הושיט, שטח. مَدَّدَ الدَّيْنَ דחה את (תשלום) החוב, נתן ארכה. أَمَدَّ IV 1. התמלא ונגאה, התמלא מגלה. 2. עזר, הושיט עזרה. 3. תגבר, שלח תגבורת, ספק, צייד. 4. הֶאֱרִיךְ, נתן ארכה. أَمَدَّ اللهُ أَجَلَهُ אלוהים הֶאֱרִיךְ את ימיו. تَمَدَّدَ V 1. התרחב, התארך, התפשט. 2. השתרע, התפרש. 3. גדל, צמח, התפתח. إِمْتَدَّ VIII נמשך, נמתח, השתרע, התפרש, גדל. إِسْتَمَدَّ X 1. קבל, לקח, שאב. 2. בקש ארכה. 3. בקש עזרה. إِسْتَمَدَّ قُرَّاءَهُ مِنْ كُتُبِ التُّرَاثِ שאב את נושאיו מספרי המורשת. مَدٌّ 1. הושטה. 2. התפשטות, התרחבות. 3. מתיחות, פריסה, השתרעות, הארכה, המשכה. 4. גאות (של נהרות וכד'). 5. גאות (הים וכד'). 6. מדת קרקע. 7. אם קריאה. 8. סימן "מַדָּה" (ٓ). 9 ج مُدُودٌ גאות מים. مَدُّ البَحْرِ גאות הים. مَدُّ البَصَرِ טווח הראיה. مَدُّ أَنَابِيبِ النِّفْطِ הנחת צנורות נפט. حُرُوفُ المَدِّ אמות הקריאה הארוכות ا، و، ي. مَدَّةٌ ج مَدَّاتٌ 1. "מַדָּה", סימן הארכת האות (ٓ). 2. מי שלוחה של נהר. مُدٌّ ج أَمْدَادٌ מדת יבש קדומה. مِدَّةٌ מגלה ר' قَيْح. مُدَّةٌ ج مُدَدٌ זמן, פרק זמן, תקופה, מועד, עת. مُدَّةً في مُدَّةٍ בְּמֶשֶׁךְ, בְּמַהֲלַךְ, "משך". في المُدَّةِ الأَخِيرَةِ בעת האחרונה. مَدَدٌ ج أَمْدَادٌ תגבורת, תוספת (של צבא וכו'), עזרה, סיוע. مِدَادٌ 1. דיו ר' حِبْر. 2. דגם, מודל, תבנית, אופן. 3. זבל (לטיוב האדמה). 4. דלק. عَلَى مِدَادٍ وَاحِدٍ לפי מודל אחד. مَدِيدٌ ج

مَدِيدٌ 1. ארך, נמתח, נשא, רם. 2. מתמשך. 3. משקל בשירה הערבית (فَاعِلَاتُنْ فَاعِلُنْ فَاعِلَاتُنْ פעמיים). عُمْرٌ مَدِيدٌ חיים ארוכים. مُدَادٌ מקסם ממתח, אורך. تَمْدِيدٌ 1. הארכה (של זמן, תוקף חוזה וכו'). 2. הרחבה. إِمْدَادٌ 1. תגבור, ספק, סיוע, עזרה. 2 ج إِمْدَادَاتٌ אספקה. تَمَدُّدٌ 1. התפשטות (של חומר כתוצאה מחום), התרחבות. 2. התפרשות (של גוף כתוצאה מחום), התפשטות, מתיחות. إِمْتِدَادٌ 1. התמשכות, השתרעות. 2. התארכות. 3. קצה. 4. המשך. عَلَى امْتِدَادِ 1. לאורך, במרחב. 2. במשך. مَادَّةٌ ج مَوَادُّ 1. חמר, יסוד. 2. רכיב, מרכיב. 3. פריט. 4. ערך מלוני. مَادَّةٌ أَوَّلِيَّةٌ (خَامٌ) חמר גלם. مَادَّةٌ دِرَاسِيَّةٌ חמר לימודים. مَوَادُّ القَانُونِ סעיפי החוק. مَوَادُّ غِذَائِيَّةٌ מצרכי מזון. مَوَادُّ اللُّغَةِ אוצר המלים, אוצר. مَوَادُّ مُلْتَهِبَةٌ חמרים דליקים. مَادِّيٌّ 1. חמרי, גשמי, מטריאלי. 2. כלכלי. 3. מטריאליסט, חמרני. مَادِّيَّةٌ חמרנות, מטריאליזם, גשמיות. مَمْدُودٌ 1. מתוח. 2. מאורך (אות). 3. פשוט, פרוש, מתוח, משתרע. مُمْتَدٌّ מתמשך, משתרע, פרוש, פתוח. مُمِدٌّ מספק, מרחיב, נותן, רחב, ספק. مُسْتَمِدٌّ مِنْ שואב מ־, לוקח מ־, נוטל מ־.

مِدَالِيَةٌ F ج مِدَالِيَاتٌ מדליה, עטור. مِدَالِيُون מדליון, תליון.

مَدَام F גברת.

مَدَحَ ـَ إِمْتَدَحَ VIII שבח, רומם, קלס, הלל. تَمَادَحُوا VI שבחו זה את זה. مَدْحٌ مَدِيحٌ ج مَدَائِحُ שבח, הלל, תהלה, שיר תהלה. مَادِحٌ مَدَّاحٌ 1. משבח. 2. מספר שירי תהלה. مَادِحُ نَفْسِهِ كَذَّابٌ מה' יְהַלֶּלְךָ זָר וְלֹא פִיךָ.

مَدَرٌ טיט, טין, רגב. أَهْلُ المَدَرِ יושבי ערים (בניגוד ל־أهل الوبر הבדווים).

مَدَنَ II 1. ישב במישב עירוני. 2. תרבת. 3. בנה ערים ויישב אותן. تَمَدَّنَ V. تَمَدْيَنَ 1. התיישב במושב עירוני. 2. עשה לבן תרבות, תורבת. مَدِينَةٌ ج مُدُنٌ وَمَدَائِنُ עיר, קריה, כרך, ישוב עירוני. المَدِينَةُ، المَدِينَةُ المُنَوَّرَةُ העיר אלמדינה (בחג'אז). مَدِينَةُ السَّلَامِ כינויה של בגדאד. المَدِينَةُ الفَاضِلَةُ אוטופיה, מקום אידיאלי חלומי. مَدِينَةٌ جَامِعِيَّةٌ קמפוס אוניברסיטאי, קרית אוניברסיטה. مَدَنِيٌّ 1. עירוני. 2. אזרחי. 3. מתורבת. دَعْوَى مَدَنِيَّةٌ תביעה אזרחית (במשפט). دِفَاعٌ مَدَنِيٌّ הגנה אזרחית (הג"א). طَيَرَانٌ مَدَنِيٌّ תעופה אזרחית. القَانُونُ المَدَنِيُّ דיני ממונות, דין אזרחי. مَدَنِيَّةٌ תרבות. تَمَدُّنٌ 1. תרבות. 2. אזרוח. تَمَدُّنٌ تَمَدْيُنٌ תרבות, רכישת תרבות. مُتَمَدِّنٌ، مُتَمَدْيِنٌ מתורבת, משכיל, בן תרבות, מנומס. مَيْدَانٌ ר' (ميد).

مَدُوزَة. مَدُوسَة מדוזה (בעל חיים ימי) ר' (ربي) رِبَّةُ البَحْرِ.

(مدي) مَدَى ـِ [illegible]. مَادَى III 1. נתן ארכה ל־. 2. המשיך עד גבול מסוים. أَمْدَى IV 1. נתן ארכה ל־. 2. הרחיק. تَمَادَى VI في המשיך, הוסיף.

התמיד, הִנְיִם בְּמַעֲשֵׂהוּ, הִרְחִיק לֶכֶת. تَمَادَى فِي الكَذِبِ הִמְשִׁיךְ לְשַׁקֵּר בְּהַתְמָדָה. مَدًى 1. מֶשֶׁךְ, שִׁיעוּר. 2. טְוָח, מֶרְחָב, מֶרְחָק, תְּחוּם, הֶקֵּף, מִדָּה. 3. סוֹף ווּתָה, גְּבוּל עַל. مَدَى البَصَرِ טְוַח הָרְאִיָּה. مَدًى بَعِيدٌ מֶרְחָק גָּדוֹל, טְוָח רָחוֹק. مَدَى الحَيَاةِ (العُمْرِ) בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַחַיִּים. المَدَى الحَيَوِيُّ מֶרְחַב מִחְיָה. بَعِيدُ المَدَى מַרְחִיק לֶכֶת, אָרֹךְ (רָחוֹק) טְוָח. عَلَى مَدَى الأَيَّامِ בִּמְרוּצַת הַיָּמִים (הַזְּמַן). قَصِيرُ المَدَى קְצַר טְוָח. مُدْيَةٌ ج مُدًى وَمُدْيَاتٌ סַכִּין, מַאֲכֶלֶת. مُدْوِيٌّ מוֹכֵר סַכִּינִים ר׳ (سكن) سَكَاكِينِيٌّ. تَمَادٍ(ي) הַתְמָדָה, הַמְשָׁכָה, הַרְחָקַת לֶכֶת.

مَذَّ ר׳ مَذَّ.

مَرَّ ـُ 1. עָבַר, חָלַף. 2. بِـ، عَلَى עָבַר (חָלַף) עַל פְּנֵי. 3. عَلَى עָבַר אֵצֶל, עָבַר דֶּרֶךְ. 4. הָיָה מַר. مَرَّ بِالامْتِحَانِ עָבַר אֶת הַבְּחִינָה. مَرَّ بِنَا 1. עָבַר בְּקִרְבֵּנוּ. 2. עָבַר בְּמִקְלָטוֹ בּוֹ. مَرَّ بِسَلَامٍ עָבַר בְּשָׁלוֹם וּבְלִי תַּקָּלוֹת. مَرَّ ذِكْرُهُ עָבַר לְעֵיל. مَرَّ بِهِ مَرَّ الكِرَامِ 1. עָבַר דַּרְכּוֹ בְּלִי לְהִתְעַכֵּב. 2. הִתְעַלֵּם מִמֶּנּוּ, פָּסַח עָלָיו, לֹא שָׂם לוֹ. مَرَّ بِمَرَاحِلَ مُتَعَدِّدَةٍ עָבַר שְׁלַבִּים רַבִּים. مَرَّرَ II 1. הֶעֱבִיר. 2. קָשַׁר וכחוֹר וכו׳. 3. מֵרֵר, עָשָׂה לְמַר. 4. עָרַם, שָׁזַר. أَمَرَّ IV 1. מֵרֵר. 2. הָיָה מַר. 3. بِـ הֶעֱבִיר, הוֹבִיל אֶת. أَمَرَّ نَظْرَةً عَلَيْهِ הֶעִיף מַבָּטוֹ עָלָיו. مَا أَمَرَّ وَمَا أَحْلَى לֹא דִּבֵּר מִטּוֹב וְעַד רַע. إِسْتَمَرَّ X 1. הִמְשִׁיךְ, הוֹסִיף לַעֲשׂוֹת, לֹא פָּסַק. 2. נִמְשַׁךְ. 3. נִשְׁאַר. 4. عَلَى הַתְמִיד, דָּבַק בְּ־. مُرٌّ 1. מָרוֹר, מֹשֶׁךְ, מַחֲלָךְ, מְרוּצַת זְמַן. 2. מַעֲבָר. عَلَى مَرِّ الزَّمَانِ בִּמְרוּצַת הַזְּמַן. مُرٌّ ج أَمْرَارٌ 1. מַר. 2. מְרִירִי, כּוֹאֵב. 3. מֹר (שיח ריחני). مُرُّ الصَّحَارَى יְרוֹקַת הַחֲמוֹר (צמח). أَبُو مُرَّةَ כִּנּוּי שֶׁל הַשָּׂטָן. الحَقِيقَةُ المُرَّةُ הָאֱמֶת הַמָּרָה (הַמַּכְאִיבָה). مَرَّةٌ ج مَرَّاتٌ وَمِرَارٌ פַּעַם. مَرَّةً פַּעַם אַחַת, אִי פַּעַם, הָיֹה הָיָה. مَرَّتَيْنِ פַּעֲמַיִם, שְׁתֵּי פְּעָמִים. مِرَارًا. مِرَارًا وَتَكْرَارًا פַּעַם אַחַר פַּעַם, שׁוּב וָשׁוּב, תְּכוּפוֹת. مَرَّةً أُخْرَى עוֹד פַּעַם, מֵחָדָשׁ, שׁוּב. ذَاتَ مَرَّةٍ פַּעַם אַחַת. בְּאַחַד הַיָּמִים. مَرَّةً بَعْدَ مَرَّةٍ. المَرَّةَ تِلْوَ المَرَّةِ פַּעַם אַחַר פַּעַם. مَرَّةً وَاحِدَةً בְּבַת אַחַת, בְּמַכָּה אַחַת. أَكْثَرَ مِنْ مَرَّةٍ. غَيْرَ مَرَّةٍ. مَا مِنْ مَرَّةٍ לֹא פַּעַם, פְּעָמִים רַבּוֹת. بِالمَرَّةِ לַחֲלוּטִין, כְּלִיל, לְגַמְרֵי. كَمْ مَرَّةً כַּמָּה פְּעָמִים. لِلْمَرَّةِ الأُولَى בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה. مُرُورٌ 1. מַעֲבָר, עֲבִירָה. 2. חֲנִיָּה (חֲצִיָּה). 3. תְּנוּעָה, תַּעֲבוּרָה. تَذْكِرَةُ مُرُورٍ אִשּׁוּר (כַּרְטִיס) מַעֲבָר. حَرَكَةُ المُرُورِ תְּנוּעַת תַּעֲבוּרָה. شُرْطِيُّ (عَسْكَرِيُّ، بُولِيسُ) المُرُورِ שׁוֹטֵר תְּנוּעָה. نِظَامُ المُرُورِ חֻקֵּי הַתְּנוּעָה. مَرَارَةٌ 1. מְרִירוּת, מְרוֹרִים. 2. ج مَرَائِرُ כִּיס הַמָּרָה. إِنْشَقَّتْ مَرَارَتُهُ غَيْظًا הִתְפַּקַּע מִכַּעַס. مَرِيرٌ ج مَرَائِرُ 1. מַר. 2. קָשֶׁה. 3. חָזָק, עִקֵּשׁ (מאבק וכו׳). مَمَرٌّ ج مَمَرَّاتٌ 1. מַעֲבָר, מַעֲבַר חֲצִיָּה (חֲנִיָּה). 2. מִסְדְּרוֹן, פְּרוֹזְדוֹר. مَمَرٌّ جَوِّيٌّ מִסְדְּרוֹן אֲוִירִי. مَمَرُّ المُشَاةِ מַעֲבַר חֲצִיָּה (חֲנִיָּה). مَمَرٌّ مَعْقُودٌ קָשׁוּר, מַעֲבָר מְקֻמָּר. تَمْرِيرٌ הַעֲבָרָה, מְסִירָה (בכדורגל). إِسْتِمْرَارٌ הִמָּשְׁכוּת, הַמְשָׁכָה, הַתְמָדָה, קִיּוּם, הִתְאָרְכוּת. بِاسْتِمْرَارٍ בִּרְצִיפוּת, בִּקְבִיעוּת, בְּלִי הַפְסָקָה (הַפּוּגָה). قُوَّةُ الاسْتِمْرَارِ כֹּחַ הַהַתְמָדָה, אִינֶרְצְיָה. إِسْتِمْرَارِيَّةٌ הַמְשָׁכִיּוּת, הַתְמָדָה, רְצִיפוּת. مَارٌّ 1. עוֹבֵר, חוֹלֵף, הוֹלֵךְ בּוֹ. 2. ج مَارُّونَ وَمَارَّةٌ הוֹלֵךְ רֶגֶל, עוֹבֵר אֹרַח. مُسْتَمِرٌّ מַמְשִׁיךְ, נִמְשָׁךְ, רָצוּף, מַתְמִיד, קָבוּעַ, תָּדִיר. تَيَّارٌ مُسْتَمِرٌّ זֶרֶם יָשָׁר (בחשמל). أَمَرُّ קָשֶׁה יוֹתֵר. ذَاقَ (قَاسَى) مِنْهُ الأَمَرَّيْنِ סָבַל מִמֶּנּוּ קָשׁוֹת הַלְּאֹרָן. וְקַשׁוֹת (הַמְּרוֹרוֹת)

مَرَأَ، مَرِئَ ـَ مَرُؤَ ـُ עָרַב, הָיָה קָשִׁים. مَرُؤَ ـُ 1. הָיָה אֱנוֹשִׁי (וּאִישִׁי). 2. הָיָה בָּרִיא. إِسْتَمْرَأَ X עָרַב לְחִכּוֹ, חָשַׁב לְטָעִים אוֹ לְבָרִיא (אוכל, מזון). إِمْرُؤٌ (בּיידוּע المَرْءُ) ج رِجَالٌ אָדָם, אִישׁ, גֶּבֶר. يَسْتَطِيعُ المَرْءُ أَنْ يَقُولَ אָדָם יָכוֹל לוֹמַר. إِمْرَأَةٌ (المَرْأَةُ) ج نِسَاءٌ وَنِسْوَةٌ אִשָּׁה, אֵשֶׁת אִישׁ. المَرْأَةُ المُسَلْسَلَةُ אַנְדְּרוֹמֶדָה (קְבוּצַת כּוֹכָבִים). مُرُوءَةٌ. مُرُوَّةٌ 1. אֱנוֹשִׁיּוּת, מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת (כל המידות הטובות שאדם נוח בהן, כגון: נדיבות, אצילות, אומץ, אנושיות וכו׳). 2. גַּבְרִיּוּת מֻשְׁלֶמֶת. مَرِيءٌ עָרֵב, קַשִּׁים, בָּרִיא, מַחֲמָה. المَرِيءُ וֶשֶׁט. هَنِيئًا مَرِيئًا יֶעֱרַב לְךָ, יְבֻסַּם לְךָ.

مَرَّاكُشُ 1. מָרוֹקוֹ. 2. שֵׁם עִיר בְּמָרוֹקוֹ ר׳ (غرب) مَغْرِبٌ. مَرَّاكُشِيٌّ 1. מָרוֹקָנִי. 2. תּוֹשַׁב הָעִיר מַרָּאכֶּשׁ בְּמָרוֹקוֹ.

مَرَثَ ـُ 1. שָׁרָה (בּמים). 2. מָצַץ, יָנַק.

مَرْجٌ ج مُرُوجٌ 1. אָחוּ, כַּר מִרְעֶה. 2. עֵמֶק פּוֹרֶה. هَرْجٌ وَمَرْجٌ ר׳ هَرْجٌ. مَرَجٌ אִי סֵדֶר, מְהוּמָה, אַנַּרְכִיָּה, אַנְדְּרָלָמוּסְיָה.

مَرْجَانَةٌ ج مَرْجَانٌ אַלְמֹג, קוֹרָל. سَمَكُ مَرْجَانٍ דָּג זָהָב. مَرْجَانِيٌّ אַלְמֻגִּי, קוֹרָלִי. جَزِيرَةٌ مَرْجَانِيَّةٌ אִי אַלְמֻגִּים. شِعَابٌ مَرْجَانِيَّةٌ שׁוּנִיּוֹת אַלְמֻגִּים.

مَرْجَحَ סִדֵּר נַדְנֵדָה (בגוּבוּרה וכו׳). تَمَرْجَحَ הִתְנַדְנֵד. مَرْجُوحَةٌ. مَرْجِيحَةٌ נַדְנֵדָה.

مَرِحَ ـَ 1. עָלַז, שָׂמַח מְאֹד, שָׂשׂ, גָּץ. 2. הָיָה עַרְנִי. 3. הִתְגָּאָה. سَرِحَ وَمَرِحَ ר׳ سَرِحَ. مَرَحٌ 1. עֲלִיזוּת, שִׂמְחָה. 2. מֶרֶץ, עֵרָנוּת. 3. הִתְגָּאוּת. مَرِحٌ ج مَرْحَى 1. שָׂמֵחַ, עַלִּיז, מָלֵא חַיִּים, צוֹהֵל. 2. מָלֵא מֶרֶץ, עַרְנִי. مَرِيحٌ. مِمْرَاحٌ 1. צוֹהֵל, שָׂמֵחַ מְאֹד. 2. מָלֵא מֶרֶץ, עַרְנִי מְאֹד. مَرْحَى مَرْحَى הֵידָד, מַחֲלָאוֹת, יִישַׁר כֹּחַ.

مَرَخَ ـَ מָשַׁח, נָתַק שֶׁמֶן (על גופו). مَرَّخَ II 1. מָשַׁח. 2. דִּלֵּל (בּמים), רִכֵּךְ. مَرْخٌ רַךְ. مَرُوخٌ שֶׁמֶן (וּמִשְׁחָה). مِرِّيخٌ מִרְקַחַת לִמְשִׁיחַת הַגּוּף. المِرِّيخُ מַאְדִּים, מַרְס (כּוֹכָב לֶכֶת).

مَرَدَ ـُ تَمَرَّدَ V عَلَى מָרַד בְּ־, הִתְקוֹמֵם עַל. مَرَّدَ II קִלֵּף (עוֹר עֵץ). مُرْدِيٌّ ج مَرَادِيُّ מוֹט (מַשּׁוֹט) לִדְחִיפַת סִירָה. أَمْرَدُ ج مُرْدٌ 1. חֲסַר שַׂעֲרוֹת זָקָן. 2. חֲסַר עָלִים (עץ). تَمَرُّدٌ מֶרֶד, הִתְמָרְדוּת, הִתְקוֹמְמוּת. مَارِدٌ ج مَرَدَةٌ وَمُرَّادٌ وَمَارِدُونَ 1. מוֹרֵד. 2. עֲנָק. 3. שֵׁד עֲנָק, זְמוֹרָן, עֲנָק. مُتَمَرِّدٌ מוֹרֵד, מִתְקוֹמֵם, לוֹחֵם בַּשִּׁלְטוֹן, קוֹרְבַּן.

مَرْدَقُوش F אֲזוֹבִית (צמח) ע' سَمْسَق.

مَرْزُبَان P ج مَرَازِبَة ע' (رزب).

مَرِسَ ـَ 1. שָׁרָה בְּמַיִם. 2. הִתְרַגֵּל. مَارَسَ III 1. עָסַק (במקצוע מסוים), סָבַל ב. 2. לָחַץ, הִפְעִיל לַחַץ. 3. הִתְנַסָּה ב. 4. קִיֵּם בְּיָדוֹ (השפעה וכו'). مَارَسَ سُلْطَتَهُ קִיֵּם בְּיָדוֹ אֶת הַשִּׁלְטוֹן. مَارَسَ الضَّغْطَ הִפְעִיל לַחַץ. مَارَسَ الطِّبَّ עָסַק בִּרְפוּאָה. تَمَرَّسَ V بِـ 1. הִתְנַסָּה ב, סָבַל מ. 2. עָסַק ב, הָיָה בַּעַל נִסָּיוֹן ב. 3. הִתְגַּבֵּר עַל, נֶאֱבַק ב. مَرِسٌ ج أَمْرَاسٌ קָשֶׁה. مَرَسَةٌ ج أَمْرَاسٌ חֶבֶל, כֶּבֶל. مِرَاسٌ 1. כֹּחַ, תֹּקֶף. 2. נִסָּיוֹן, הִתְנַסּוּת. سَهْلُ الْمِرَاسِ נוֹחַ, צַיְּתָן. شَدِيدُ (صَعْبُ) الْمِرَاسِ קְשֵׁה עֹרֶף, סוֹרֵר, שֶׁלֹּא מְקַבֵּל מָרוּת, עַקְשָׁן. مَرِيسٌ ע' (ثرد) ثَرِيد. مَرِيسَةٌ בִּירָה סוּדָנִית. مَرِيسِيّ ס' רוּחַ דְּרוֹמִית חַמָּה. مُمَارَسَةٌ 1. עִסּוּק, הִתְעַסְּקוּת. 2. הִתְנַסּוּת. 3. הַפְעָלָה, טִפּוּל, פְּרַקְטִיקָה, שִׁמּוּשׁ. 4. רְכִישַׁת נִסָּיוֹן. 5. עֲשִׂיָּה. مُمَارَسَاتٌ قَمْعِيَّةٌ פְּעֻלּוֹת דִּכּוּי. تَمَرُّسٌ 1. بِـ הִתְנַסּוּת ב. 2. פְּרַקְטִיקָה. 3. הִתְנַסּוּת, קֶשֶׁר. مُتَمَرِّسٌ 1. מְנֻסֶּה, בַּעַל נִסָּיוֹן. 2. מִתְמַחֶה, קָשׁוּר.

مَرْسِين הֲדַס (צמח) ע' آس.

مَرِضَ ـَ חָלָה, נָפַל לְמִשְׁכָּב. مَرَّضَ II 1. הֶחֱלָה. 2. טִפֵּל בְּחוֹלֶה. أَمْرَضَ IV הֶחֱלָה. تَمَرَّضَ V נֶחֱלָה, נֶחֱלַשׁ. تَمَارَضَ VI הִתְחַלָּה, הִתְחַזָּה כְּחוֹלֶה. مَرَضٌ ج أَمْرَاضٌ מַחֲלָה, חֳלִי. مَرَضُ الْبَيَاضِ الدَّقِيقِيّ קִמָּחוֹן (מחלת צמחים). مَرَضٌ عَصَبِيٌّ מַחֲלַת עֲצַבִּים. مَرَضٌ عُضَالٌ מַחֲלָה סוֹפָנִית (חֲשׂוּכַת מַרְפֵּא). مَرَضٌ عَقْلِيٌّ מַחֲלַת נֶפֶשׁ. مَرَضٌ فَحْمِيٌّ פַּחְמוֹן, קִמָּחוֹן (בצמחים). مَرَضٌ مُزْمِنٌ מַחֲלָה כְּרוֹנִית. مَرَضٌ مُعْدٍ(ي) מַחֲלָה מִדַּבֶּקֶת. مَرَضٌ وَبَائِيٌّ אֶפִּידֶמְיָה. أَمْرَاضٌ بَاطِنِيَّةٌ מַחֲלוֹת פְּנִימִיּוֹת. أَمْرَاضٌ سِرِّيَّةٌ (تَنَاسُلِيَّةٌ) מַחֲלוֹת מִין. مَرَضِيٌّ שֶׁל מַחֲלָה. مَرِيضٌ ج مَرْضَى חוֹלֶה. مَرِيضٌ نَفْسِيٌّ חוֹלֵה נֶפֶשׁ, פְּסִיכוֹפָּט. مَرِيضٌ عَلَى شَفَا الْمَوْتِ חוֹלֶה סוֹפָנִי. مُسْتَوْصَفُ الْمَرْضَى קֻפַּת חוֹלִים. قَلْبٌ مَرِيضٌ כּוֹפֵר. مِمْرَاضٌ חוֹלָנִי. تَمْرِيضٌ טִפּוּל בְּחוֹלִים, סִעוּד, מִקְצוֹעַ הָאָחוֹת. تَمْرِيضِيٌّ סִעוּדִי. مُمَرِّضٌ אָח, מְטַפֵּל בְּחוֹלִים, חוֹבֵשׁ. مُمَرِّضَةٌ אָחוֹת, מְטַפֶּלֶת בְּחוֹלִים.

مَرَطَ ـُ مَرَّطَ II מָרַט, תָּלַשׁ. تَمَرَّطَ V נָשַׁר, נִתְלַשׁ. مَرِيطٌ، أَمْرَطُ ج مُرْطٌ נ' مَرْطَاءُ קֵרֵחַ, חֲסַר שֵׂעָר אוֹ נוֹצוֹת.

مَرْطَبَان ס' ج مَرْطَبَانَاتٌ 1. צִנְצֶנֶת, כַּד שִׁמּוּרִים. 2. כְּלִי (של אוכל כבוש) ע' بَرْطَمَان.

مَرَعَ ـَ מָשַׁח (את ראשו או שערו בשמן). مَرُعَ ـُ שָׁפַע, הָיָה פּוֹרֶה (שדה). مَرْعٌ מִרְעֶה. مَرِيعٌ פּוֹרֶה, דָּשֵׁן. حَقْلٌ مَرِيعٌ שָׂדֶה פּוֹרֶה. مِمْرَاعٌ מְשֻׁפָּע. مَرْعًى ע' (رعي).

مَرَّغَ II גִּלְגֵּל, לִכְלֵךְ, בּוֹסֵס (בעפר). تَمَرَّغَ V הִתְגַּלְגֵּל, הִתְפַּלֵּשׁ (בעפר), הִתְבּוֹסֵס. تَمَرَّغَ فِي النَّعِيمِ טָבַל וְשָׁקַע בְּהַנְאוֹת הַחַיִּים.

مَرْغَرِين F מַרְגָּרִינָה.

مَرَقَ ـُ مِنْ חָדַר (ויצא) ל, פָּרַץ קָדִימָה, פָּלַט, עָבַר אֵת (ובייחוד חץ מקשת). مَرَقَ مِنَ الدِّينِ סָר מִדָּתוֹ, כָּפַר בָּעִקָּר. مَرَقَ السَّهْمُ הַחֵץ בָּא עַל מְקוֹמוֹ וְנֶעְלַם, הַחֵץ יָצָא. مَرَقٌ مَرَقَةٌ מָרָק, רֹטֶב. مُرُوقٌ 1. חֲדִירָה. 2. כְּפִירָה בָּעִקָּר, אֶפִּיקוֹרְסוּת. 3. קֶשֶׁר. مَارِقٌ ج مُرَّاقٌ وَمَرَقَةٌ 1. כּוֹפֵר, אֶפִּיקוֹרוֹס. 2. מֻשְׁמָד. مَمْرَقٌ ج مَمَارِقُ 1. מַעֲבָר. 2. מִסְדְּרוֹן. مُمَارِقٌ מַעֲבָר, שְׁבִיל.

مَرْقَزَ ע' (رقز).

مَرْقَشُون، مَرْقَطُون F נֵצֶר מִקְּשָׁרוֹת (במוסכה וכו').

مَرْمَرَ Q 1. הָיָה מַר. 2. רָגַז, כָּעַס. تَمَرْمَرَ רָגַז. مَرْمَرٌ שַׁיִשׁ.

مَرْمَطَ ס' טִלְטֵל, לִכְלֵךְ, הִשְׁפִּיל, "קִרְקֵס". مَرْمَطَةٌ סֵבֶל, עֹנִי, "קִרְקוּס".

مَرْمِيس G קַרְנַף ע' كَرْكَدَن.

مَرَنَ ـُ 1. הָיָה רַךְ וְגָמִישׁ. 2. عَلَى הִתְרַגֵּל ל. مَرَّنَ II عَلَى 1. אִמֵּן, תִּרְגֵּל, הִרְגִּיל. 2. רִכֵּךְ, הִגְמִישׁ. تَمَرَّنَ V 1. عَلَى הִתְאַמֵּן ב, תִּרְגֵּל, הִתְנַסָּה ב. 2. הִתְרַכֵּךְ, הִתְגַּמֵּשׁ. مَرِنٌ גָּמִישׁ, אֶלַסְטִי, גָּמִישׁ. مُرُونَةٌ، مَرَانَةٌ גְּמִישׁוּת, אֶלַסְטִיּוּת. تَمْرِينٌ ج تَمَارِينُ وَتَمْرِينَاتٌ אִמּוּן, תִּרְגּוּל, תַּרְגִּיל, תַּרְגִּיל. تَمْرِينَاتٌ رِيَاضِيَّةٌ הִתְעַמְּלוּת. تَمْرِينَاتٌ عَسْكَرِيَّةٌ 1. אִמּוּנִים (תַּרְגִּילִים) צְבָאִיִּים. 2. תִּמְרוּנִים. تَحْتَ التَّمْرِينِ מִתְמַחֶה, מִתְאַמֵּן, טִירוֹן. مِرَانٌ 1. נִסָּיוֹן, מְיֻמָּנוּת. 2. תִּרְגּוּל, אִמּוּן. 3. הֶרְגֵּל. تَمَرُّنٌ הִתְאַמְּנוּת. مُمَرِّنٌ מְאַמֵּן, מַדְרִיךְ. مُمَرَّنٌ، مُتَمَرِّنٌ 1. מִתְאַמֵּן, חָנִיךְ, טִירוֹן. 2. מְנֻסֶּה, מֻמְחֶה.

مَرْوَةٌ ج مَرْوٌ 1. חַלָּמִישׁ, אֶבֶן צֹר. 2. אֲזוֹבִית (צמח). 3. גִּבְעָה בְּמַכָּה הַכְּלוּלָה בְּטִקְסֵי הָעֲלִיָּה לָרֶגֶל (חג').

(مري) مَرَى ـِ הִתְוַכֵּחַ (כמו מָארָא). مَارَى III חָלַק עַל, הִתְוַכֵּחַ עִם, הִתְנַגֵּד ל. لَا يُمَارِيهِ أَحَدٌ אֵין לוֹ מִתְחָרֶה. تَمَارَى VI הִתְוַכְּחוּ עִם, חָלְקוּ עַל. اِمْتَرَى VIII فِي הֵטִיל סָפֵק ב, חָשַׁד ב. مِرْيَةٌ 1. סָפֵק. 2. וִכּוּחַ, מַחֲלֹקֶת. مِرَاءٌ מַחֲלֹקוֹת, וִכּוּחִים. بِلَا مِرَاءٍ، لَا مِرَاءَ فِيهِ אֵין כָּל סָפֵק, אֵין עָלָיו וִכּוּחַ. لَا مِرَاءَ فِي أَنَّ לְלֹא סָפֵק כִּי, אֵין מִי שֶׁחוֹלֵק עַל כָּךְ.

مَرْيَمُ מִרְיָם (שם אשה). مَرْيَمِيَّةٌ מַרְוָה (צמח).

مَزَّ ـُ מָצַץ, טָעַם (לאט לאט). مُزٌّ חָמוּץ. مُزَّةٌ، مَازَةٌ F ج مَزَّاتٌ 1. מַתְאֲבָן (ובעיקר בעת שתיית משקה חריף). 2. מְצִיצוֹת, נְשִׁיקוֹת.

مَزَجَ ـُ 1. מָזַג, עִרְבֵּב (נוזל בנוזל). 2. עִרְבֵּב, עָרַב, בָּלַל. مَازَجَ III הִתְעָרֵב ב (וכו'),

עם, התערבב עם, התחבר, התמזג עם. تَمَازَجَ VI התמזג עם, היה מעורב עם, התלכד עם. إِمْتَزَجَ VIII بِـ 1. התמזג עם, התערבב עם, נבלל ב-. 2. התבולל.

مَزْجٌ מזיגה, תערובת, בלילה, ערבוב. مِزَاجٌ ج أَمْزِجَةٌ 1. מזג, טמפרמנט, מצב רוח. 2. ערבוב. 3. מזג, אופי, טבע. مِزَاجٌ بَلْغَمِيٌّ ע' بَلْغَم. مِزَاجٌ دَمَوِيٌّ מזג עליז. مِزَاجٌ سَوْدَاوِيٌّ מרה שחורה, עצבות, מלנכוליה. مِزَاجٌ صَفْرَاوِيٌّ מזג חם, רתחנות. سُوءُ مِزَاجٍ מצב רוח רע. مُتَعَكِّرُ الْمِزَاجِ מדוכא. مَحْرُورُ الْمِزَاجِ חמום מוח, נרגז. مُنْحَرِفُ الْمِزَاجِ אינו בקו הבריאות, חולה, מדוכא. هَذَا لاَ يُوَافِقُ مِزَاجِي זה אינו לפי טעמי. مَزِيجٌ 1. مِنْ תערובת, ערבוב, בליל של-. 2. תערובת, מזג, מזיגה. 3. שיכר מר.

مَزَحَ – התבדח, התלוצץ. مَازَحَ III התלוצץ עם, צחק עם, התבדח עם. مَزْحٌ، مِزَاحٌ، مُزَاحَةٌ התבדחות, שעשוע, התלוצצות, הלצה, צחוק. عَلَى سَبِيلِ الْمِزَاحِ לשם הלצה, בצחוק. مَزَّاحٌ، مَازِحٌ בדחן, לץ, לצן, מבדח.

مِزْرٌ ج أَمْزَارٌ 1. סוג של בירה. 2. טעימה קטנה.

مَزَعَ – مَزَّعَ II קרע. الْمِزَاعُ מאוד ע' قَنْفَذ.

مَزَقَ – مَزَّقَ II 1. קרע, קרע לגזרים, פיצל, ניתק. مَزَّقَهُ إِرْبًا إِرْبًا קרע לגזרים. مَزَّقَهُ شَرَّ مُمَزَّقٍ הפיץ אותו לכל רוח. مَزَّقَ مَرْضَهُ חילל את כבודו, פגע קשות בכבודו. تَمَزَّقَ V 1. נקרע לגזרים. 2. נפוץ לכל עבר. تَمْزِيقٌ קריעה, פיצול, ניתוק. مِزْقَةٌ ج مِزَقٌ קרע, חתיכה קרועה.

مَزَنَ – 1. הלך בשטח הארץ. 2. העדיר פניו. مُزْنَةٌ ج مُزَنٌ، مُزْنٌ עננה, ענן.

(مزي) مَزَى – התפאר, התגאה. مَزَّى II העדיף, שבח. مَزِيَّةٌ ج مَزَايَا 1. מעלה, יתרון, ערך, תכונה טובה. 2. פריבילגיה, זכות בכורה, פרוטקציה.

مَسَّ – 1. נגע ב-, מישש, משמש. 2. بِـ פגע בכבודו ונגע בלב. 3. נגע אותו. مَسَّهُ بِأَذًى פגע בו, הרע לו, הזיק לו. مَسَّهُ الْجُوعُ הציק לו הרעב. مَسَّهُ الشَّيْطَانُ השתגע, נכנס בו שד. مَسَّ كَرَامَتَهُ פגע בכבודו, השפיל אותו. مَسَّتْهُ الْحَاجَةُ إِلَى הזדקק, נזקק ל-. مَاسَّ III נגע ב-, נגע ב- בהשאלה. تَمَاسَّ VI נגעו זה בזה. مَسٌّ 1. נגיעה, מישוש. 2. טירוף, שגעון. 3. פגיעה, נזק. أَصَابَهُ مَسٌّ مِنْ جُنُونٍ השתגע, ניטרפה עליו דעתו, השתגע. مِسَاسٌ קשר, נגיעה. مِسَاسٌ 1. נגיעה, קשר, שייכות. 2. פגיעה. لاَ مِسَاسَ لَهُ بِالْمَوْضُوعِ אין לו נגיעה בעניין. مَسِيسٌ נגיעה. إِنَّهُ فِي مَسِيسِ الْحَاجَةِ إِلَى הוא זקוק מאוד ל-. عِنْدَ مَسِيسِ الْحَاجَةِ בעת צורך דחוף. تَمَاسٌّ קשר, מגע, נגיעה. نُقْطَةُ التَّمَاسِّ נקודת המגע. مَاسٌّ 1. נוגע. 2. מזיק, משפיל. 3. דחוף. مَاسٌّ بِالْكَرَامَةِ פוגע בכבוד. حَاجَةٌ مَاسَّةٌ צורך דחוף. مَاسٌ (مَاسٌّ) كَهْرَبَائِيٌّ קצר חשמלי. مَمْسُوسٌ 1. נגוע. 2. חולה רוח, משוגע. مُمَاسٌّ משיק.

مُسْتَوًى ע' (سوي).

مَسَحَ – 1. מחק, מחה, הסיר. 2. שפשף והחליק, ליטף, נגב. 3. משח, סך, מרח. 4. מדד, מדד שטח קרקע. 5. מדד וסקר, סקר מפות, ערך מפות. 6. קרק (במשחה). مَسَحَهُ مِنَ الْوُجُودِ השמיד (מחק) אותו. مَسَّحَ II 1. נקה היטב, מרק. 2. החניף, דבר בחלקות לשון. 3. נשק. 4. מרח שמן. مَاسَحَ III החניף. تَمَسَّحَ V 1. התנקה, שפשף, נגב. 2. התחכך. تَمَسَّحَ بِأَعْتَابِهِ נשק את קרקעו, התרפס והשפיל את עצמו. تَمَسَّحَ بِهِ נשק את בגדו. إِمْتَسَحَ VII נגב, הוסר, התלכלך, נדבק בו. مَسْحٌ 1. מחיקה. 2. משיחה, נגוב, נשק. 3. מסיכה, מריחה, שפשוף. 4. מדידת קרקעות, סקר, מיפוי. 5. משיכה (במשחה). مِسْحٌ ج مُسُوحٌ 1. אריג שער, שק. 2. בגד של נזיר. لَبِسَ الْمُسُوحَ הפך לנזיר. لَبِسَ مُسُوحَ الرُّهْبَانِ התחזה כאיש דת. مَسْحَةٌ 1. מחיקה. 2. משיחה, שמץ, סממן, עקבה. فِيهَا مَسْحَةٌ مِنْ جَمَالٍ יש בה מעט יופי. مَاسِحٌ מוחק. مَسَّاحٌ 1. מודד קרקעות. 2. סוקר, עורך מפות. 3. המנקה נעליים והרע. مِسَاحَةٌ ج مِسَاحَاتٌ 1. מחק. 2. מגב. مَسَاحَةٌ ج مِسَاحَاتٌ 1. מדידת קרקעות. 2. שטח, אורך ורוחב. 2. חלקת אדמה. 3. מדידת פני הקרקע. عِلْمُ الْمِسَاحَةِ תורת המדידה. مَسِيحٌ משוח, מרוח, נזיר. الْمَسِيحُ المَسِيحُ יהא מְשִׁיחִי נוצרי. الدِّينُ الْمَسِيحِيُّ הנצרות. الْمَسِيحِيَّةُ הנצרות. مِسْحَاةٌ מגרפה, מעדר. تَمَاسِيحُ ج مَمَاسِيحُ סמרטוט, מטלית. مِمْسَحَةٌ مَاسِحُ الْأَحْذِيَةِ מנקה נעליים. مَمْسُوحٌ מחוק, מנוגב, מרוח, חלק. تِمْسَاحٌ ج تَمَاسِيحُ תנין. دُمُوعُ التَّمَاسِيحِ דמעות תנין, השתתפות שקרית בצער הזולת.

مَسَخَ – 1. קלקל, עיוות צורתו, כער, עוות. 2. שינה, הפך למפלצת. مَسْخٌ כיעור, מפלצת, עיוות. مِسْخٌ קלקול, עיוות, מפלצת. مَسِيخٌ ج أَمْسَاخٌ مَمْسُوخٌ מעוות, מכוער, משונה.

مَسْخَرَ، تَمَسْخَرَ V عَلَى לעג ל-, קלס על-, שם ללעג ולקלס. مَسْخَرَةٌ ע' (سخر).

مَسَدَ – שזר, קלע, פתל. مَسَّدَ II עיסה, עיסה קשה. مَسَدٌ ج أَمْسَادٌ 1. חבל סיבי דקל, חבל שזור היטב. 2. גיד גדול. تَمْسِيدٌ עיסוי, מסז'. مِسْطَرَةٌ ج مَسَاطِرُ ע' (سطر).

مَسَكَ – 1. תפס, אחז, החזיק ב-. 2. לקח, נטל. 3. נמנע ב-, החזיק ב-. مَسَكَ بِزِمَامِ الْأُمُورِ נטל את רסן השלטון ב-. مَسَكَ الْحِسَابَاتِ ניהל חשבונות. مَسَكَ لِسَانَهُ עצר את לשונו. مَسَّكَ II 1. בְּ- נמנע ב-. 2. בושם (בבושם המושק). أَمْسَكَ IV 1. החזיק ב-. 2. بِـ תפס, עצר, עיכב, לא נתן. 3. عَنْ נמנע מ-, חדל מעשות. أَمْسَكَ رَمَقَهُ החזיק נפשו בחיים. أَمْسَكَ عَنْ

الطَّعَامِ חדל לאכול, צם. أَمْسَكَ عَنِ الكَلَامِ שתק. أَمْسَكَتِ الصَّحِيفَةُ عَنِ الصُّدُورِ העיתון חדל להופיע. تَمَسَّكَ V بِـ אחז בחוזקה ב־, התאחז, דבק ב־, התמסר ל־. تَمَسَّكَ بِأَهْدَابِ الدِّينِ דבק בדת. تَمَسَّكَ بِرَأْيِهِ עמד על דעתו, התעקש. تَمَاسَكَ VI התלכד, הודבק, התחבר יחד. مَا تَمَاسَكَ أَنْ فَعَلَهُ לא התאפק מלעשותו. مَسْكٌ אחיזה, תפיסה. مَسْكُ دَفَاتِرَ (حِسَابَاتٍ) הנהלת חשבונות, פנקסנות. مَسَكَةٌ ج مَسَكَاتٌ רסן. مِسْكٌ ורד 1. מושק (בושם ממוצא חייתי). 2. בושם. مِسْكُ الجِنِّ ירבוז (צמח). مِسْكُ الخِتَامِ גולת הכותרת (בסוף מכתב, מאמר וכו'), השורה המסיימת. مُمْسِكَةٌ ج مُمْسِكٌ קמצן, קפוץ יד. مُسْكَةُ أَمَلٍ זיק של תקווה. مُسْكَةٌ שמץ. إِمْسَاكٌ 1. תפיסה, אחיזה. 2. עצירות. 3. מועד התחלת הצום. إِمْسَاكِيَّةُ رَمَضَانَ מועד תחילת צום רמדאן והפסקתו. تَمَسُّكٌ 1. דבקות ב־, התמסרות ל־. 2. התחייבות (מ.ת.). قَانُونُ التَّمَسُّكِ מורטוריום, שמיטת חובות (לפירעון חובות). تَمَاسُكٌ לכידות, התלכדות, גבוש, קוהזיה. تَمَاسُكٌ اجْتِمَاعِيٌّ לכידות וקוהזיה חברתית. مُتَمَسِّكٌ بِـ דבק ב־, מתעקש, דוגל ב־. مُتَمَاسِكٌ 1. מוצק. 2. חזק, איתן. 3. לכיד, מגובש, קוהזי. مُسْتَمْسَكٌ ج مُسْتَمْسَكَاتٌ מסמך, דוקומנט. مُسْتَمْسِكٌ רוגע, שקט.

مَسْكَنَ. تَمَسْكَنَ ע' (سكن).

مَسَلَ ـُ זרם. مَسِيلٌ ج أَمْسِلَةٌ وَمُسُلٌ זרם (של מים וכו'), אפיק, ערוץ ע' (سيل) سَالَ.

(مسو) مَسَا ـُ 1. הסיר את הקליפה. 2. עָרַב (בוא הערב). مَسَّى II איחל ל־ ערב טוב. مَسَّاكَ اللهُ بِالخَيْرِ ערב טוב. أَمْسَى IV 1. עָרַב, בא הערב. 2. בילה את הערב. 3. נכנס בערב, העריב. 4. היה ל־, נעשה ל־. أَمْسَى الجَوُّ صَحْوًا מזג האוויר נעשה בהיר. مَسَاءٌ ج أَمْسِيَةٌ ערב. مَسَاءَ أَمْسِ אמש. مَسَاءَ الخَيْرِ ערב טוב. يَعْمَلُ صَبَاحَ مَسَاءَ עובד יומם ולילה. مَسَائِيٌّ של ערב. جَرِيدَةٌ مَسَائِيَّةٌ עתון ערב. أُمْسِيَّةٌ. أُمْسِيَّةٌ ج أَمَاسِيُّ ערב, לילה. أُمْسِيَّةٌ ثَقَافِيَّةٌ ערב תרבות.

مُمْسٍ(ي) מבלה את הערב (הלילה).

مِسْيُو F מר, אדון.

مِشْ (מדובר) לא, אין.

مِشٌّ נסיוב, מי גבינה.

مَشُوشٌ שפת נר.

مَشَجَ ـُ מזג, ערבב. مَشِيجٌ، مَشِيجٌ שני דברים או שני צבעים מעורבים.

مَشَطَ ـُ مَشَّطَ II 1. סרק (שער). 2. ערך חיפוש, סרק אזור. مُشْطٌ ج أَمْشَاطٌ 1. מסרק. 2. מחסנית (לרובה, לאקדח וכו'). 3. מרכוף (של הכינור). 4. אצבעון, מושטו (דג). مُشْطُ الرِّجْلِ עצמות כף הרגל. مُشْطُ اليَدِ עצמות כף היד. تَمْشِيطٌ 1. סרוק (שער). 2. סריקת אזור (בחיפושים). مَاشِطَةٌ 1. מסרקת. 2. ספרית. مُمَشَّطٌ סרוק, מסורק.

مَشَقَ ـُ 1. מתח, משך. 2. סחב. 3. שרבט. 4. קרע. إِمْتَشَقَ VIII 1. מתח. 2. קרע. 3. שלף (חרב וכו'). مَشْقٌ ج أَمْشَاقٌ דוגמה (לכתיבה). مِشْقٌ דק, רזה. مَمْشُوقٌ דק ותמיר. مَمْشُوقُ القَوَامِ (القَدِّ) דק גזרה. مُشَاقَةُ الحَرِيرِ חוטי משי, פסולת משי, משי גס. إِمْتِشَاقٌ שליפה.

مِشْمِشٌ משמש (עץ ופרי). مِشْمِشِيٌّ משמשי (בצבע המשמש). مِشْمِشَةٌ משמש (יחידה).

مُشْمُلَا، مُشْمُلَة שסק ע' إِسْكِدِنْيَا.

(مشي) مَشَى ـِ 1. הלך, צעד, פסע. 2. פעל, עבד (מכונה וכו'). 3. רזה, היה לו שלשולים. 4. بِـ הוליך את, הביא את. مَشَى بِالنَّمِيمَةِ הוציא לעז, הלך רכיל. مَشَّى II הוליך, גרם שילך, הפעיל. مَاشَى III 1. התאים עצמו ל־, הסתגל ל־, הסכים עם. 2. הלך עם. مَاشَاهُ فِي آرَائِهِ התאים את עצמו לדעותיו. تَمَشَّى V 1. התהלך, טייל, הלך להנאתו. 2. مَعَ עלה בקנה אחד עם. 3. פשט, התקבל (מנהג). تَمَاشَى VI 1. עלה בקנה אחד עם, היה הרמוני עם. 2. הלך עם. مَشْيٌ הליכה, טיול ברגל. مِشْيَةٌ אופן הליכה. مَشَّاءٌ ج مَشَّاؤُونَ 1. טייל, מרבה ללכת. 2. פריפטטי, אריסטו. 3. מקשין. مَشَّايَةٌ ج مَشَّايَاتٌ 1. "שבילים", שטיח ארוך וצר למסדרון. 2. מסדרון. 3. דרך להולכי רגל. 4. הליכון. 5. עגלת ילדים. مَمْشًى ج مَمَاشٍ(ي) 1. מסדרון, פרוזדור. 2. מעבר להולכי רגל, מעבר חציה (מעבר). 3. משעול. 4. מסעה. 5. מרכבון, שטיחון. تَمَشِّيًا مَعَ בהתאם ל־, על פי, לפי. مَاشٍ(ي) ج مُشَاةٌ وَمَاشُونَ הולך רגל, מטייל, שוטר אזרח. مُشَاةُ البَحْرِيَّةِ חיל הנחתים, מרינס. سِلَاحُ المُشَاةِ חיל רגלים. عَلَى المَاشِي אגב אורחא, דרך אגב, בפסקנות. مَاشِيَةٌ ج مَوَاشٍ(ي) מקנה, בקר וצאן.

مَصَّ ـُ إِمْتَصَّ VIII 1. מצץ, ספג, ינק, עצר (במשאבה), גמא. 2. קלט, רוה (אדמה במים). أَمَصَّ IV נתן למצוץ, היניק. مَصٌّ מציצה, ספיגה, יניקה. قَصَبُ المَصِّ קנה סוכר. مَصَّةٌ יניקה, מציצה. مَصَّاصٌ 1. מוצץ, מרבה למצוץ. 2. מוצץ דם, נבזה. مَصَّاصَةٌ ج مَصَّاصَاتٌ 1. עוגב. 2. קשית (לשתיה). 3. מוצץ (לתינוק). مِصِّيصٌ חוטי קנבוס, פתיל. مِمَصٌّ 1. סיפון, צינור שאיבה. 2. קשית (לשתיה). إِمْتِصَاصٌ ספיגה, יניקה, שאיבה, ומציצה.

مَصَرَ ـُ הקמיץ, סחט. مَصَّرَ II 1. מצר, עשה למצרי. 2. הקים עיר. 3. יישב. تَمَصَّرَ V 1. התיישב, עבר מהכפר לעיר. 2. התמצר, הפך למצרי (לאומית, תרבותית וכו'). مِصْرٌ ج أَمْصَارٌ 1. מצר. 2. חבל ארץ, עיר, עיר בירה, אזור,

ערימותית. 3. ج أَمْصَارٌ עֲיָרָה, יִשּׁוּב. مِصْرُ 1. מִצְרַיִם. 2. קָהִיר. مِصْرُ الْجَدِيدَةُ הֶלִיוֹפּוֹלִיס. مِصْرُ السُّفْلَى מִצְרַיִם הַתַּחְתִּית (צפון מצרים). مِصْرُ الْعُلْيَا מִצְרַיִם עִלִּית (דרום מצרים). مِصْرِيٌّ 1. מִצְרִי. 2. קָהִירִי. الْمِصْرِيَّاتُ אֶגִּיפְּטוֹלוֹגְיָה, חֵקֶר מִצְרַיִם הָעַתִּיקָה. عَالِمُ الْمِصْرِيَّاتِ אֶגִּיפְּטוֹלוֹג. مَصِيرٌ ج مُصْرَانٌ وَمَصَارِينُ מְעִי. مَصِيرٌ גּוֹרָל ר' (صير). الْمُصْرَانُ الأَعْوَرُ הַמְּעִי הָעִוֵּר. تَمْصِيرٌ 1. יִשּׁוּב עִיר. 2. מִצְרוּת. 3. הֲפִיכָה לְמִצְרִי.

مُصْطَكاةٌ، مُصْطَكَى שְׂרַף מַסְטִיק, גּוּמִי לְעִיסָה. شَجَرَةُ الْمُصْطَكَى אֵלַת הַמַּסְטִיק (אלה).

مَصَلٌ – נְסֻיוּב, סֶרוּם. مَصْلٌ ج مُصُولٌ وَأَمْصَالٌ 1. נְסֻיוּב. 2. חֲבִיצָה, מֵי חָלָב. مَصْلُ الدَّمِ נְסֻיוּב הַדָּם (החיסון מפני מחלות).

مَصْمَصَ שָׁטַף (פה) וכו' בשפתיו ובלשונו, לִקֵּק, לִקְלֵק.

مَضَّ – סָבַל כְּאֵב. مَضَضٌ 1. הַכְאָבָה. 2. צַעַר. 3. הִתְעַצְּבוּת. مَضَّتْهُ الْهُمُومُ وَالأَحْزَانُ סָבַל קָשׁוֹת מִדְּאָגוֹת וּמִצַּעַר. مَضٌّ כְּאֵב, יָגוֹן, צַעַר. مَضَضٌ כְּאֵב, צַעַר, מְרִירוּת. وَافَقَ عَلَى مَضَضٍ הִסְכִּים מִתּוֹךְ אִי רָצוֹן (בעל כורחו). مُضَاضٌ 1. מַיִם מְלוּחִים מְאוֹד. 2. כְּאֵב צוֹרֵב (בייחוד מאהבה). مُضَاضَةٌ כְּאֵב צוֹרֵב, עֶצֶב.

مَضَغَ – לָעַס. مَضَغَ الْكَلامَ חָזַר עַל דְּבָרָיו בְּלֹא טַעַם. وَأَنَا مَضَغْتُ فَالْتَقِمْ אני [illegible] בַּשִּׁנַּיִם וְהַמּוֹצִיא בְּרַגְלַיִם. مَضْغٌ לְעִיסָה. مُضْغَةٌ ج مُضَغٌ נֵתַח קָטָן. مُضْغَةُ (اللُّقْمَةِ) سَائِغَةٌ טֶרֶף קַל. جَعَلَهُ مُضْغَةً فِي الأَفْوَاهِ הָפַךְ אוֹתוֹ לְלַעַג וּלְקֶלֶס בְּפִי כֹּל.

مَضْمَضَ גִּרְגֵּר (מים), חֲרוּפָה בַּפֶּה.

(مضي) مَضَى – 1. הָלַךְ, חָלַף, נִשְׁלַם, עָבַר. 2. فِي، عَلَى הִמְשִׁיךְ בְּ־, הִתְקַדֵּם, הִתְמִיד בְּ־. 3. عَلَى בִּצֵּעַ אֶת־, הוֹצִיא אֶת־ אֶל הַפֹּעַל. 4. הִתְחַדֵּד (חרב, סכין), עָשָׂה חַד. مَضَى سَبِيلَهُ (لِسَبِيلِهِ) הָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, מֵת. مَضَى لِحَالِ سَبِيلِهِ הָלַךְ לְדַרְכּוֹ. مَضَى فِي كَلامِهِ הִמְשִׁיךְ והוסיף וְאָמַר. مَضَى مَا مَضَى מַה שֶּׁהָיָה הָיָה. فِيمَا مَضَى، فِيمَا مَضَى مِنَ الأَيَّامِ בֶּעָבָר, הָיֹה הָיָה. لِسَنَةٍ (مِنْ سَنَةٍ) مَضَتْ לִפְנֵי שָׁנָה. لَمْ يَمْضِ غَيْرُ قَلِيلٍ حَتَّى לֹא עָבַר זְמַן רַב וְהִנֵּה. مَضَّى II 1. הֶעֱבִיר, בִּלָּה. 2. הֶחְתִּים. أَمْضَى IV 1. فِي בִּלָּה, עָשָׂה בְּ־. 2. חָתַם אֶת שְׁמוֹ עַל־. مُضِيٌّ 1. חֲלוֹף, הִסְתַּלְּקוּת, גְּמָר, סִיּוּם. 2. הִתְקַדְּמוּת, בִּצּוּעַ. 3. הֶמְשֵׁךְ, הֲלִיכָה וְהַתְמָדָה. حَقُّ التَّمَلُّكِ بِمُضِيِّ الْمُدَّةِ זְכוּת חֲזָקָה. عَلَى مُضِيِّ الزَّمَنِ בִּרְבוֹת הַיָּמִים, עִם חֲלוֹף הַזְּמַן. الْمُضِيُّ فِي الْعَمَلِ הֶמְשֵׁךְ הָעֲבוֹדָה, הִתְקַדְּמוּת הָעֲבוֹדָה. مَضَاءٌ חַדּוּת, שְׁנִינוּת, חֲרִיפוּת, עֵצוֹת, תֹּקֶף. مَضَاءُ الْعَزِيمَةِ נְחִישׁוּת הַהַחְלָטָה. تَمْضِيَةٌ 1. בִּלּוּי (זמן), שְׁהִיָּה. 2. גְּמָר. تَمْضِيَةُ الْوَقْتِ בִּלּוּי הַזְּמַן, הַעֲבָרַת הַזְּמַן. إِمْضَاءٌ ج إِمْضَاءَاتٌ 1. חֲתִימָה. 2. מִמּוּשׁ, הַגְשָׁמָה.

صَاحِبُ الإِمْضَاءِ הֶחָתוּם מַטָּה. مَاضٍ(ي) 1. עָבַר, חָלַף. 2. חַד, שָׁנוּן. 3. נִמְרָץ. 4. תַּקִּיף, בַּר תֹּקֶף. 5. עָבָר. الْفِعْلُ الْمَاضِي פֹּעַל בִּזְמַן עָבָר. مَاضِي الْعَزِيمَةِ נְחוּשׁ הַחְלָטָה. الأُسْبُوعُ الْمَاضِي הַשָּׁבוּעַ שֶׁעָבַר. مُمْضٍ(ي) הֶחָתוּם עַל־.

مَطَّ – מָתַח, מָשַׁךְ, שִׁרְבֵּב, פָּשַׁט, פָּרַשׂ. مَطَّ خَدَّهُ הִתְנַשֵּׂא. مَطَّطَ II מָתַח, מָשַׁךְ. تَمَطَّطَ V הִתְמַתַּח, הִתְפַּשֵּׁט, נִמְשַׁךְ. مَطٌّ מְתִיחוּת, הַאֲרָכָה, מְשִׁיכָה. مَطَّاطٌ 1. גּוּמִי. 2. גָּמִישׁ. 3. גָּמִישׁ, אֶלַסְטִי. 4. נִתָּן לִמְתִיחָה. شَجَرَةُ الْمَطَّاطِ עֵץ הַגּוּמִי. مَطَّاطِيٌّ גָּמִישׁ, אֶלַסְטִי, גּוּמִי, רַךְ. عَازِلٌ مَطَّاطِيٌّ קוֹנְדוֹם (קונדום). تَمَطُّطٌ 1. גְּמִישׁוּת, אֶלַסְטִיּוּת. 2. הִתְמַתְּחוּת.

مَطَرَ – הִמְטִיר (שמיים), הוֹרִיד גֶּשֶׁם. مُطِرَ بِخَيْرٍ הֵבִיא לוֹ בְּרָכָה (תועלת). أَمْطَرَ IV 1. הִמְטִיר. 2. גָּרַם שֶׁיֵּרֵד גֶּשֶׁם. 3. הוֹרִיד כְּגֶשֶׁם. أَمْطَرَهُ بِوَابِلٍ مِنَ الشَّتَائِمِ הִמְטִיר עָלָיו קְלָלוֹת רַבּוֹת. اِسْتَمْطَرَ X בִּקֵּשׁ שֶׁיֵּרֵד גֶּשֶׁם, הִתְפַּלֵּל לְגֶשֶׁם. مَطَرٌ ج أَمْطَارٌ גֶּשֶׁם, מָטָר. مَطْرَةٌ 1. מַטַּר שֶׁל גֶּשֶׁם. 2. מִימִיָּה, צַפַּחַת מַיִם. مَطْرٌ קַלַּת, אֲגַרְטָל (של פרחים וכו'). مَطِرٌ، مَاطِرٌ، مُمْطِرٌ גָּשׁוּם. يَوْمٌ مَاطِرٌ יוֹם גָּשׁוּם. مِمْطَرٌ، مِمْطَرَةٌ מְעִיל גֶּשֶׁם. مَطَرِيَّةٌ מִטְרִיָּה.

مَطْرَنَ מִנָּה לְמִשְׂרַת הָאַרְכִיבִּישׁוֹף. مُطْرَانٌ ج مَطَارِنَةٌ מֶטְרוֹפּוֹלִיט, אַרְכִיבִּישׁוֹף. مَطْرَنَةٌ מִשְׂרָתוֹ שֶׁל הָאַרְכִיבִּישׁוֹף. مُطْرَانِيَّةٌ מִשְׂרָדוֹ שֶׁל הָאַרְכִיבִּישׁוֹף.

مَطَلَ – 1. מָשַׁךְ, הֶאֱרִיךְ. 2. דָּחָה פֵּרָעוֹן חוֹב. 3. רִקֵּעַ (מתכת), רִדֵּד. مَاطَلَ III דָּחָה פֵּרָעוֹן חוֹב. مِطَالٌ פְּרָדָה, רִקּוּעַ. مَطِيلَةٌ ج مَطَائِلُ גּוּשׁ חָשׁוּל. مُمَاطَلَةٌ הִתְמַהְמְהוּת, דְּחִיַּת פֵּרָעוֹן חוֹב.

مَطْمَطَ מָשַׁךְ וְהֶאֱרִיךְ בְּדִבּוּרוֹ.

(مطو) مَطَا – מִהֵר, אָץ. أَمْطَى IV רָכַב עַל גַּב בְּהֵמָה. تَمَطَّى V 1. הִתְמַתַּח. 2. הִתְאָרֵךְ. 3. הָלַךְ בְּגַאֲוָה, הִתְנַשֵּׂא. مَطْوَةٌ אֹלֶר, סַכִּין. مَطِيَّةٌ ج مَطَايَا وَمَطِيٌّ 1. בְּהֵמַת מַשָּׂא, רְכוּבָה. 2. כְּלִי שָׁרֵת שֶׁל־, מַכְשִׁיר בִּידֵי־.

مَعَ، مَعْ 1. עִם־, יַחַד עִם זֶה. 2. לְיַד, בְּצַד, לְמוּל. 3. לַמְרוֹת, עַל אַף, בְּקֶשֶׁר. مَعًا 1. יַחַד, בְּיַחַד, בְּצַוְתָּא. 2. בְּבַת אַחַת. مَعِي אִתִּי, עִמָּדִי, אֶצְלִי. مَعَ أَنَّ אַף עַל פִּי שֶׁ־, עַל אַף שֶׁ־, אִם כִּי, אַף כִּי. مَعَ الأَسَفِ לְמַרְבֵּה הַצַּעַר, לְדַאֲבוֹן הַלֵּב. مَعَ ذَلِكَ (هَذَا) לַמְרוֹת זֹאת, עִם זֹאת, בְּכָל־זֹאת. مَعَ مُضِيِّ الْوَقْتِ בַּחֲלוֹף הַזְּמַן. إِنَّهُ مَعَ الْحَقِّ הוּא לְצַד (צִדּוֹ) הַצֶּדֶק. مَعَ كَوْنِهِ غَنِيًّا לַמְרוֹת הֱיוֹתוֹ עָשִׁיר. سَارَ مَعَ الْحَائِطِ הָלַךְ לְאֹרֶךְ (לְצַד) הַקִּיר. كَانَ مَعَهُ הָיָה עִמּוֹ. قَامَ مَعَ الْفَجْرِ קָם עִם שַׁחַר. هَلْ أَنْتَ مَعِي فِي أَنَّ הַמַּסְכִּים אַתָּה עִמִּי שֶׁ־. مَعِيَّةٌ חֶבְרָה, לְוָיָה, הַמִּשְׁלַחַת יַחַד. بِمَعِيَّةِ (فِي مَعِيَّةِ) בְּלִוְיַת־, בְּחֶבְרַת־. وَاوُ الْمَعِيَّةِ ר' و.

مَعَجَ – 1. מִהֵר. 2. נָשַׁב (רוח). 3. הָפַךְ. تَمَعَّجَ V הִתְפַּתֵּל.

مَعَدَ ـ מָשַׁךְ וְעָקַר. مَعِدَ סָבַל בְּמֵחוּשִׁים בְּקֵבָתוֹ. مَعِدَةٌ. مِعْدَةٌ ج مِعَدٌ קֵבָה. قُرْحَةٌ مِعَدِيَّةٌ כִּיב קֵבָה. حُمَّى مِعَدِيَّةٌ קַדַּחַת הַקֵּבָה. أَمْرَاضٌ مِعَدِيَّةٌ מַחֲלוֹת הַקֵּבָה. مَمْعُودٌ סוֹבֵל מֵהַפְרָעוֹת בַּקֵּבָה.

(معز) مَاعِزٌ ج مَعْزٌ. مَعِيزٌ ج مِعْزًى עֵז, עִזִּים (שם קיבוצי).

مَعَسَ ـ 1. שִׁפְשֵׁף. 2. מָעַךְ, רָמַס.

(معض) إِمْتَعَضَ VIII הִבִּיעַ אֶת מֹרַת רוּחוֹ, הִתְרַעֵם, מָאַס בְּ־, רָגַז, חָרָה לוֹ.

إِمْتِعَاضٌ אִי שְׂבִיעוּת רָצוֹן, מֹרַת רוּחַ, כַּעַס. مُمْتَعِضٌ כּוֹעֵס, רוֹגֵז.

مَعِطَ ـ קֵרֵחַ, קָרַח. مَعِطٌ. أَمْعَطُ ج مُعْطٌ م مَعْطَاءُ קֵרֵחַ.

مَعَكَ ـ שִׁפְשֵׁף, עִסָּה.

مَعْكَرُونَةٌ n. אִטְרִיּוֹת.

مَعْمَعَةٌ ج مَعَامِعُ 1. הַמֻלַּת קְרָב, מִלְחָמָה. 2. מְבוּכָה, עִרְבּוּבְיָה, אַנְדְּרָלָמוּסְיָה.

مَعْمَعَانٌ 1. חֹם כָּבֵד. 2. מְהוּמָה, אַנְדְּרָלָמוּסְיָה. مَعْمَعِيٌّ אוֹמֵר הֵן, סְתַגְלָן, הוֹלֵךְ עִם הַזֶּרֶם.

مَعَنَ ـ 1. נָבַע וְזָרַם בְּשֶׁפַע. 2. הוֹדָה (הִכִּיר) בָּאֱמֶת. أَمْعَنَ IV 1. עִיֵּן, עָשָׂה בִּרְצִינוּת, הִתְמִיד, הוֹסִיף. 2. הִגְזִים, הִפְרִיז. 3. הֶעֱמִיק, עָשָׂה בִּיסוֹדִיּוּת. أَمْعَنَ النَّظَرَ فِي الْمَسْأَلَةِ בָּחַן אֶת הַשְּׁאֵלָה בִּיסוֹדִיּוּת. تَمَعَّنَ V فِي עִיֵּן עִיּוּן מְדֻקְדָּק בְּ־, בָּחַן וְחָקַר. مَاعُونٌ ج مَوَاعِينُ כְּלִי, כְּלֵי בַּיִת, עֶזְרָה. مَاعُونَةٌ ج مَوَاعِينُ דּוֹבְרָה, רַפְסוֹדָה. إِمْعَانٌ. تَمَعُّنٌ בְּחִינָה מְדֻקְדֶּקֶת, עִיּוּן יְסוֹדִי. إِمْعَانُ النَّظَرِ فِي עִיּוּן יְסוֹדִי בְּ־. بِإِمْعَانٍ. بِتَمَعُّنٍ בְּדַקְדְּקָנוּת, בְּעִיּוּן רַב.

(معو) مَعَا ـ יִלֵּל (חתול).

مِعًى. مِعًى זו"ג ج أَمْعَاءٌ. مِعَاةٌ ج أَمْعِيَةٌ מְעִי ر مُصْرَانٌ. الْمِعَى الدَّقِيقُ הַמְּעִי הַדַּק. الْمِعَى الْغَلِيظُ הַמְּעִי הַגַּס. الأَمْرَاضُ الْمِعَوِيَّةُ מַחֲלוֹת מֵעַיִם. الْحُمَّى الْمِعَوِيَّةُ טִיפוּס הַמֵּעַיִם.

مَغَازَةٌ T ج مَغَازَاتٌ בֵּית מִסְחָר, חֲנוּת בְּגָדִים גְּדוֹלָה.

مَغْصٌ 1. עֲוִית בֶּטֶן, כְּאֵב בֶּטֶן. 2. קַנְאוּת.

مَغَطَ ـ מָתַח, מָשַׁךְ. تَمَغَّطَ V נִמְתַּח, הִתְאָרֵךְ.

مَغْطَسٌ. مَغْنَطَ 1. מִגְנֵט. 2. הִפְנֵט. مَغْنَاطِيسٌ מַגְנֵט, אֶבֶן שׁוֹאֶבֶת. مُمَغْنَطٌ מֻגְנָט. شَرِيطٌ مُمَغْنَطٌ סֶרֶט מַגְנֵטִי. مَغْنَاطِيسِيٌّ 1. מַגְנֵטִי. 2. מְהַפְנֵט. 3. מוֹשֵׁךְ מְאוֹד. مَغْنَاطِيسِيَّةٌ 1. מַגְנֵטִיּוּת. 2. כֹּחַ מְשִׁיכָה. 3. הִפְנוּט. إِبْرَةٌ مَغْنَاطِيسِيَّةٌ מַחַט מַגְנֵטִית. تَنْوِيمٌ مَغْنَاطِيسِيٌّ הִיפְּנוֹזָה.

مَغْنِيسِيَا. مَغْنِيزِيَا G מַגְנֶזְיָה. مَغْنِيسِيُومٌ. مَغْنِيزِيُومٌ מַגְנֶזְיוּם (יסוד כימי).

مَغُولِيٌّ 1. מוֹנְגוֹלִי. 2. מוֹנְגוֹלוֹאִיד (בִּתְסְמוֹנֶת), מִי שֶׁלּוֹקֶה בִּתְסְמֹנֶת דָּאוּן. الْمَغُولُ הַמּוֹנְגוֹלִים. مَغُولِيَّةٌ מוֹנְגוֹלוֹאִידִיּוּת, תִּסְמֹנֶת דָּאוּן. بِلاَدُ الْمَغُولِ מוֹנְגוֹלְיָה.

مَقَتَ ـ מָאַס, שָׂנֵא, תִּעֵב. مَقُتَ ـ הָיָה שָׂנוּא, מְתֹעָב. مَقَّتَ II הִשְׂנִיא, הִמְאִיס.

مَقْتٌ 1. תִּעוּב, שִׂנְאָה. 2. נִשּׂוּאֵי הַבֵּן עִם אֵשֶׁת אָבִיו (אסור בתורה, לפני האסלאם).

مَقِيتٌ. مَمْقُوتٌ שָׂנוּא, מָאוּס, מְתֹעָב, מָגְעָל, מַחְפִּיר.

مَقْدُونِسٌ ر بَقْدُونِسٌ.

مَقْدُونِيٌّ מוּקְדוֹנִי. مَقْدُونِيَا מוּקְדוֹנְיָה.

مَقَعَ ـ 1. שָׁתָה בְּבַת אַחַת. 2. יָנַק (תינוק). إِمْتَقَعَ VIII. إِمْتُقِعَ وَجْهُهُ הֶחְוִיר, הִצְהִיבוּ פָּנָיו, נִבְהַל וְהֶחְוִיר.

مَقَلَ ـ 1. הִבִּיט, הִסְתַּכֵּל. 2. טָבַל, שָׁקַע. مُقْلَةٌ ج مُقَلٌ עַיִן. مُقْلَةُ الْعَيْنِ גַּלְגַּל הָעַיִן, אִישׁוֹן הָעַיִן.

مَكَّةُ. مَكَّةُ الْمُكَرَّمَةُ מֶכָּה. مَكِّيٌّ אִישׁ מֶכָּה.

(مك) مَكُّوكٌ ج مَكَاكِيكُ 1. בַּכְּיָר (בִּמְכוֹנַת אֲרִיגָה) ر (وشع) وَشِيعَةٌ. 2. כּוֹס. 3. מִדַּת מִשְׁקָל. 4. חֲלָלִית, מַעְבֹּרֶת חָלָל. مَكُّوكِيٌّ נָע הָלוֹךְ וָשׁוֹב, חוֹזֵר. رِحْلَةٌ مَكُّوكِيَّةٌ סִיבוּב (של שליח מתווך) הָלוֹךְ וָשׁוֹב, שְׁלִיחוּת תְּווּכִית.

مَكَثَ ـ שָׁהָה, נִשְׁאַר. مُكْثٌ. مُكُوثٌ שְׁהִיָּה.

مَكَرَ ـ بِـ הוֹנָה, רִמָּה, הִטְעָה אֶת, הֶעֱרִים עַל, סָבַב אֶת בְּכַחַשׁ. مَاكَرَ III הוֹנָה, סָבַב אֶת בְּכַחַשׁ. مَكْرٌ הוֹנָאָה, עָרְמָה, רַמָּאוּת, סִיבוּב בְּכַחַשׁ. مَاكِرٌ ج مَكَرَةٌ وَمَاكِرُونَ. مَكَّارٌ עַרְמוּמִי, נוֹכֵל, רַמַּאי.

مِكْرُوبٌ. مِيكْرُوبٌ G ج مِكْرُوبَاتٌ חַיְדַּק, נֶגֶף. مِكْرُوبِيٌّ חַיְדַּקִּי, נְגִיפִי.

مَكَرُونَةٌ ر مَعْكَرُونَةٌ.

مَكَسَ ـ مَكَّسَ II הִטִּיל אוֹ גָּבָה מֶכֶס (מִסִּים). مَكْسٌ ج مُكُوسٌ מֶכֶס, מַס. دَارُ الْمُكُوسِ בֵּית הַמֶּכֶס.

مَكُنَ ـ הִתְחַזֵּק, הִתְבַּסֵּס. مَكَّنَ II 1. חִזֵּק, בִּסֵּס, כּוֹנֵן, בִּצֵּר, הֶעֱמִיד עַל בָּסִיס אֵיתָן. 2. مِنْ אִפְשֵׁר, נָתַן אֶפְשָׁרוּת. 3. הִסְמִיךְ. مَكَّنَهُ مِنَ الْعَمَلِ אִפְשֵׁר לוֹ לַעֲבֹד. أَمْكَنَ IV 1. אִפְשֵׁר, נָתַן יְכֹלֶת. 2. הָיָה בִּיכָלְתּוֹ, הִתְאַפְשֵׁר לוֹ. يُمْكِنُ أَنْ יִתָּכֵן, אֶפְשָׁר, אוּלַי, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁ־. أَقَلُّ مَا يُمْكِنُ הַמּוּעָט שֶׁבָּאֶפְשָׁר, לְפָחוֹת. أَكْثَرُ مَا يُمْكِنُ מֵרַב הָאֶפְשָׁרוּת. لاَ يُمْكِنُ לֹא יִתָּכֵן, אִי אֶפְשָׁר, בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי. تَمَكَّنَ V 1. مِنْ עָלָה בְּיָדוֹ, הִצְלִיחַ, הָיָה לְאֵל יָדוֹ. 2. הִתְחַזֵּק, הִתְבַּסֵּס, הִתְיַצֵּב, גָּבַר כֹּחוֹ, הִשְׁתַּלֵּט, גָּבַר עַל. 3. קָנָה מַעֲמָד. إِسْتَمْكَنَ X 1. חָשַׁב אֶת־ לְבַעַל יְכֹלֶת, מָצָא אֶת חָזָק. 2. עָלָה בְּיָדוֹ. مُكْنَةٌ. مَكِنَةٌ יְכֹלֶת, אֶפְשָׁרוּת, כֹּחַ. مَكَانٌ ر (كون). مَكِينٌ ج مُكَنَاءُ אֵיתָן, יַצִּיב, קָבוּעַ, חָזָק, מְבֻסָּס. تَمْكِينٌ مِنْ חִזּוּק, אִשּׁוּר, מַתַּן אֶפְשָׁרוּת, הַסְמָכָה. إِمْكَانٌ אֶפְשָׁרוּת, יְכֹלֶת, כֹּחַ. بِقَدْرِ الإِمْكَانِ. عَلَى قَدْرِ الإِمْكَانِ בְּמִדַּת הָאֶפְשָׁר, כְּכָל שֶׁאֶפְשָׁר. عَدَمُ الإِمْكَانِ חֹסֶר יְכֹלֶת. عِنْدَ الإِمْكَانِ כְּשֶׁאֶפְשָׁר. فِي إِمْكَانِهِ أَنْ יֵשׁ לְאֵל יָדוֹ לְ־, בִּיכָלְתּוֹ לְ־. لَيْسَ فِي الإِمْكَانِ أَحْسَنُ

مِمَّا كَانَ מה' לא יכול להיות טוב יותר ממה שהיה. إِمْكَانِيَّةٌ ר إِمْكَانِيَّاتٌ 1. אפשרות, יכולת. 2. אמצעים (כספיים וכו'). 3. פוטנציאל. تَمَكُّنٌ יכולת, שליטה. مُمْكِنٌ אפשרי, בגדר האפשר. مِنَ الْمُمْكِنِ أَنْ יתכן, יכול להיות ש־. مُتَمَكِّنٌ 1. בקי, מומחה, יודע על בוריו. 2. מבוסס-בעל אמצעים (יכולת). مُتَمَكِّنٌ أَمْكَنُ שם להטות בכל היחסות (נטיות). مُتَمَكِّنٌ غَيْرُ أَمْكَنَ שם להטות בשתי יחסות. مُتَمَكِّنٌ مِنْ عَمَلِهِ יודע את עבודתו על בוריה. مَكِنَةٌ. مَاكِنَةٌ ר مَكَائِنُ מכונה. مَكِينِيٌّ 1. מכני. 2. אוטומטי. جِهَازٌ مَكِينِيٌّ מכשיר מכני (אוטומטי). مَكْنَنَ מכן, צייד במכונות. مَكْنَنَةٌ מכון, ציוד במכונות. مَكْنَنَةُ الزِّرَاعَةِ מכון החקלאות.

(مكو) مَكَا – שרק וצפצף. مَكًى ר أَمْكَاءٌ מחילה. مُكَّاءٌ ר مَكَاكِيُّ עפרוני, קרעית (ציפור ים), dark.

مَكْيَاجٌ F איפור.

مَلَّ – مِنْ נמאס (קצה) נפשו מ־, מאס ב־, נלאה מ־, השתעמם, קצה. لَا يَكِلُّ وَلَا يَمَلُّ ר' كَلَّ. أَمَلَّ IV 1. שעמם, הטריח, הלאה, יגע. 2. הכתיב ר' (ملو) أَمْلَى. إِمْتَلَّ VIII 1. אפה ברמץ או בגחלים. 2. נכנס ב־(مِلَّة) קבל האסלאם. مَلٌّ 1. יגע, מואס ב־. 2. משועמם. مَلَّةٌ רמץ, גחלים. مِلَّةٌ ר مِلَلٌ עדה, מאמינים, קהילה, דת, אמונה. الْمِلَلُ وَالنِّحَلُ הדתות והכתות השונות. مِلِّيٌّ עדתי. مَجْلِسٌ مِلِّيٌّ ועד עדה (קהילה). مَلَّةٌ ר مِلَلٌ 1. מרפא. 2. מזון. 3. איש דת שיעי. مَلَلٌ. مَلَالٌ. مَلَالَةٌ מועקה, שעמום, לאות. مَلُولٌ משתעמם מהר, נלאה. مُمِلٌّ משעמם, מלאה. مِلْوَلٌ [illegible].

مَلَأَ – 1. بِـ מילא ב־. 2. عَلَى תמך ב־, עזר ל־. 3. מילא מקום. مَلَأَ عَيْنَهُ מצא חן בעיניו, עצר אותו. مَلَأَ الدُّنْيَا بِشَكْوَاهُ הרעיש עולמות בתלונותיו. مَلِئَ – إِمْتَلَأَ VIII התמלא, נמלא, הכיל מלוא קומתו. إِمْتَلَأَ غَيْظًا התמלא חמה, זעם מאוד. مَالَأَ III 1. עזר ב־, תמך ב־, נטה ל־, נשא פנים ל־. 2. עשה קנוניה עם־ נגד־. 3. קבל עצמו ל־. مَلْآنُ מלא, מלאה. مِلْءٌ מלוא, כל מלוא. مِلْءَ بَطْنِهِ מלוא כרסו. مِلْءَ شِدْقَيْهِ מלוא פיו. قَالَ بِصَوْتٍ مِلْؤُهُ الشَّفَقَةُ דבר בקול מלא רחמים. لِي مِلْءُ الْحُرِّيَّةِ יש לי מלוא החופש ל־. نَامَ مِلْءَ جَفْنَيْهِ (عَيْنَيْهِ) ישן שינה עמוקה (שנת ישרים). وَقَفَ مَوْقِفًا مِلْؤُهُ الْحَزْمُ התייצב בנחישות ותקיפות, עמד עמידה איתנה. مَلَأٌ ר أَمْلَاءٌ 1. המון, צבור, קהל. 2. ראשי הצבור. صَرَّحَ عَلَى رُءُوسِ الْمَلَإِ הכריז קבל עם ועדה. الْمَلَأُ الْأَعْلَى עולם הקדושות, המלאכים, העולם הבא. مُلَاءَةٌ. مِلَايَةٌ ר مِلَايَاتٌ 1. "מלאיה", שמלת נשים מסורתיות במצרים. 2. סדין. 3. עטיפה של שכמות. مَلِيءٌ 1. بِـ מלא, עשיר. 2. שמן. 3. אמיד. مَلْآنُ ר مِلَاءٌ מלא. مُمَالَأَةٌ 1. משוא פנים, קיפוח. 2. קנוניה, עבירות. إِمْلَاءٌ מלא ר' (ملو) أَمْلَى. إِمْتِلَاءٌ 1. התמלאות. 2. מלאות. مَمْلُوءٌ. مُمْتَلِئٌ מלא, גדוש. مُمْتَلِئُ الْجِسْمِ בריא, שמן. مُمَالِئٌ 1. חנפן, צבוע. 2. מסייע.

مَلَارِيَا F קדחת ר' (أجم) أَجَمِيَّةٌ.

مَلَجَ – 1. ינק (יונק). 2. מצץ. مَالَجٌ ר مَوَالِجُ כף טייחים.

مَلُحَ. مَلِحَ – מלח, המליח, היה מלוח. مَلُحَ – יפה, נעשה נאה. مَلَّحَ II המליח, מלח. مَالَحَ III 1. אכל עמו. 2. התיידד עמו. أَمْلَحَ IV 1. נעשה מלוח. 2. דבר יפה. إِسْتَمْلَحَ X מצא אותו יפה, מצא חן בעיניו. إِسْتَمْلَحَ النُّكْتَةَ הבדיחה מצאה חן בעיניו. مِلْحٌ ר أَمْلَاحٌ מלח. مِلْحٌ إِنْكِلِيزِيٌّ מלח אנגלי, חמר משלשל. مِلْحُ الْبَارُودِ מלחת אשלגן עם תוספות אבק שרפה. مِلْحُ الطَّعَامِ מלח שולחן. مِلْحُ النُّشَادِرِ אמוניום כלורי. أَمْلَاحٌ مَعْدِنِيَّةٌ מלחים מינרליים. مِلْحِيٌّ מלוח, של מלח. مِلْحَةٌ צורת מלח. مُلْحَةٌ ר مُلَحٌ. أُمْلُوحَةٌ ר أَمَالِيحُ חידוד, בדיחה שנונה. مَلَّاحٌ 1. מלח, ספן, יורד ים. 2. מים. مَلَّاحُو الطَّائِرَةِ צוות המטוס. مِنْ كَثْرَةِ الْمَلَّاحِينَ غَرِقَتِ السُّفُنُ מה' מרב חובלים תטבענה הספינות. مَلَاحَةٌ 1. יופי, חן. 2. עדינות. 3. רעות. 4. מליחות. مَلَّاحَةٌ ר مَلَّاحَاتٌ 1. מלחיה, ממלחה אל שולחן. 2. מכרה מלח. مِلَاحَةٌ מלחות, ספנות. مِلَاحَةٌ جَوِّيَّةٌ טיס אווירי, טיס, תעופה. مُلُوحَةٌ מליחות. مَلِيحٌ ר مِلَاحٌ وَمُلَحَاءُ 1. יפה, נאה, חמוד. 2. טוב. 3. מלוח. مَلِيحَةٌ יפהפיה, נאה מאוד. مَالِحٌ. مُمَلَّحٌ מלוח. مَوَالِحُ 1. מי קרי. 2. מאכלים. مُسْتَمْلَحٌ שנון (אמרה, חידוד).

مَلَخَ – 1. שלה ממים. 2. קרע, תלש. 3. התקלקל, קרסב מאכל. إِنْمَلَخَ VII נקרע. إِمْتَلَخَ VIII תלש. إِمْتَلَخَ عَقْلَهُ נטרפה עליו דעתו. مَلِيخٌ תפל, מקולקל. مُلُوخِيَّةٌ מלוכיה (ובמצ' ע' (خبز) خُبَّازَى.

مَلُدَ – רך, נעשה רטוב וצעיר של עץ. أُمْلُودٌ ר أَمَالِيدُ ענף, רך, ועדין, ועורה.

مَلُسَ – נעשה חלק ונכר בכיוונים. مَلَّسَ II 1. החליק, הקציע, עשה לחלק. 2. عَلَى לטף את־, החליק על הראש. تَمَلَّسَ V. إِمْلَاسَّ IX נעשה חלק. مَلْسٌ. أَمْلَسُ ר مُلْسٌ נ مَلْسَاءُ חלק, קלוש, מקוצע. مُلَاسَةٌ חלקות, רכות.

مَلِصَ – החליק מבין האצבעות וכו' כמשל, חמק, ברח. أَمْلَصَ IV 1. أَمْلَصَتْ הפילה (אישה את ולדה). 2. נתן לו להחליק. تَمَلَّصَ V התחמק, נשמט, חמק, ברח, התחמק. مَلِصٌ. مَلِيصٌ חלק. تَمَلُّصٌ התחמקות, השתמטות, התפלטות. أَمْلَصُ ר مُلْصٌ נ مَلْصَاءُ 1. קרח. 2. רך. 3. משמטם.

مَلَطَ – مَلَّطَ II טח, עשה קירות וכיו'. مَلْطٌ מ' عُرْيَانٌ مَلْطٌ עירום כביום הולדו, מערטל. مِلْطٌ לא מכובד, נוכל, רמאי. خَلْطٌ مَلْطٌ מ' ערבוביה, מבוכה. مِلَاطٌ 1. טיח. 2. טיט. مَلِيطٌ. أَمْلَطُ ר مُلْطٌ נ مَلْطَاءُ חלק, חסר שער.

مَلِقَ – تَمَلَّقَ V 1. הֶחֱנִיף, הָיָה חַנְפָן. 2. נִסָּה לְהִתְקָרֵב לְ-, חִזֵּר אַחֲרֵי. أَمْلَقَ IV 1. הִתְרוֹשֵׁשׁ, נַעֲשָׂה עָנִי. 2. أَمْلَقَتْ הַפִּילָה (אישה את ולדה). مَلِقٌ، مَلَّاقٌ חַנְפָן, חַנְפָנִי. مَلَقَة חַנְפָנוּת. تَمْلِيقٌ، تَمَلُّقٌ חֲנֻפָּה, חַנְפָנוּת, חִזּוּר אַחֲרֵי. مُتَمَلِّقٌ מַחְנִיף, חַנְפָן, מְחַזֵּר.

مَلَكَ ـِ 1. רָכַשׁ, קָנָה, קִבֵּל לִרְשׁוּתוֹ, הִשִּׂיג, הֶחֱזִיק בְּ-, הָיָה בַּעַל (רכוש). 2. عَلَى שָׁלַט בְּ-, מָלַךְ עַל-, הִשְׁתַּלֵּט עַל-, מָשַׁל. 3. بِـ הִתְחַתֵּן עִם-. مَلَكَ أَمْرَ نَفْسِهِ עָמַד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ. مَلَكَ بِهَا הִתְחַתֵּן עִמָּהּ. مَلَكَ زِمَامَ الأُمُورِ. مَلَكَ نَاصِيَةَ الحُكْمِ הִשְׁתַּלֵּט עַל הָעִנְיָנִים, תָּפַס אֶת רֶסֶן הַשִּׁלְטוֹן. مَلَكَهُ الغَيْظُ הִשְׁתַּלֵּט עָלָיו הַזַּעַם. مَلَكَ عَلَيْهِ مَشَاعِرَهُ כָּבַשׁ אֶת רְגָשׁוֹתָיו (כולו). لَمْ يَمْلِكْ أَنْ (مِنْ أَنْ) לֹא יָכֹל לְהִתְאַפֵּק מִ-. مَا مَلَكَتْ يَدُهُ (يَمِينُهُ) כָּל אֲשֶׁר לוֹ, כָּל רְכוּשׁוֹ וּנְכָסָיו. مَلَّكَ II، أَمْلَكَ IV הִקְנָה, הִנְחִיל. مَلَّكَهُ عَلَى הִכְתִּיר עָלָיו לְמֶלֶךְ עַל-, הִמְלִיךְ אוֹתוֹ עַל-. مَلَّكَ ذَا أَمْرٍ أَمْرَهُ מִי הֶעֱמִיד אֶת הָאָדָם הַנָּכוֹן בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן. أَمْلَكَهُ امْرَأَةً הִשִּׂיא אוֹתוֹ לְאִשָּׁה. تَمَلَّكَ V 1. רָכַשׁ, קָנָה. 2. קִבֵּל אַחֲזָקָה בְּ-, תָּפַס, שָׁלַט, הִשְׁתַּלֵּט עַל-. 3. הִשִּׂיג, קִבֵּל, לָקַח לִרְשׁוּתוֹ. 4. מָלַךְ עַל-, הִכְתִּיר, מָלַךְ עַל-. تَمَالَكَ VI عَنْ שָׁלַט (בִּיצָרוֹ, בְּרִגְשׁוֹתָיו וכו'), נִמְנַע (ומתוך שליטה עצמית) מִ-, הִתְאַפֵּק עַל-. تَمَالَكَ نَفْسَهُ שָׁלַט בְּרוּחוֹ, כָּבַשׁ אֶת כַּעְסוֹ, הִתְאַפֵּק. لَمْ يَتَمَالَكْ نَفْسَهُ عَنْ לֹא הִצְלִיחַ לִשְׁלֹט בְּעַצְמוֹ, לֹא הִתְאַפֵּק מִ-. اِمْتَلَكَ VIII 1. רָכַשׁ, קָנָה, הִשִּׂיג. 2. שָׁלַט עַל-, תָּפַס, לָקַח. اِمْتَلَكَ قُلُوبَ النَّاسِ שָׁבָה אֶת לִבּוֹת הָאֲנָשִׁים. اِمْتَلَكَ نَوَاصِيَ الأُمُورِ שָׁלַט בָּעִנְיָנִים. اِسْتَمْلَكَ X 1. רָכַשׁ, תָּפַס. 2. הִפְקִיעַ (רכוש). مُلْكٌ 1. מַלְכוּת, מְלוּכָה, שִׁלְטוֹן, רִבּוֹנוּת. 2. בַּעֲלוּת, קִנְיָן, וְכוּ' שְׁלִיטָה בְּ-. قَاعِدَةُ المُلْكِ עִיר הַמְּלוּכָה (הבירה). مِلْكٌ ج أَمْلَاكٌ 1. נֶכֶס, רְכוּשׁ, קִנְיָן. 2. אֲחֻזָּה, נַחֲלָה. أَمْلَاكٌ أَمِيرِيَّةٌ (حُكُومِيَّةٌ) נִכְסֵי מְדִינָה. أَمْلَاكٌ خَاصَّةٌ נְכָסִים פְּרָטִיִּים. مِلْكٌ غَيْرُ مَنْقُولٍ נֶכֶס דְּלָא נַיְדֵי. مِلْكٌ مَنْقُولٌ נֶכֶס דְּנַיְדֵי. مِلْكٌ مُشَاعٌ "מֻשָׁאע", נִכְסֵי הַכְּלָל. مِلْكُ يَدَيْهِ שֶׁלּוֹ, בִּרְשׁוּתוֹ. مَلِكٌ ج مُلُوكٌ מֶלֶךְ, מוֹשֵׁל, רוֹזֵן. مَلِكَةٌ מַלְכָּה. المَلِكَةُ الأُمُّ הַמַּלְכָּה הָאֵם. مَلِكَةُ الجَمَالِ מַלְכַּת הַיֹּפִי. مَلَكٌ، مَلَاكٌ ج مَلَائِكَةٌ מַלְאָךְ, כְּרוּב. القَلْبُ مَلِكُ الجَسَدِ הַלֵּב מֶלֶךְ אֵבְרֵי הַגּוּף. مَا هٰذَا بَشَرًا إِنْ هٰذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ק' אֵין זֶה אָדָם, אֵין זֶה כִּי אִם מַלְאָךְ נֶאֱצָל. مَلَكِيٌّ מַלְאָכִי, נִשְׂגָּב. مَلَكِيٌّ، مُلُوكِيٌّ מַלְכוּתִי, מְלָכִי, מוֹנַרְכִי. مَلَكِيٌّ أَكْثَرَ مِنَ المَلِكِ מִי שֶׁקַּנַּאי יוֹתֵר מִן הַמֶּלֶךְ. مَلَكِيَّةٌ، مُلُوكِيَّةٌ מוֹנַרְכְיָה, מַלְכוּת. مِلْكِيَّةٌ קִנְיָן, רְכוּשׁ, נֶכֶס, בַּעֲלוּת, שְׁיָכוּת. مِلْكِيَّةٌ أَدَبِيَّةٌ זְכוּת יוֹצְרִים. مِلْكِيَّةٌ خَاصَّةٌ נֶכֶס פְּרָטִי. نَزْعُ المِلْكِيَّةِ הַפְקָעָה. مَلَكَةٌ ج مَلَكَاتٌ כִּשָּׁרוֹן, תְּכוּנָה טִבְעִית, תְּכוּנוֹת. مَلَكُوتٌ מַלְכוּת, רִבּוֹנוּת. مَلَكُوتُ السَّمَاوَاتِ 1. מַלְכוּת שָׁמַיִם. 2. גַּן עֵדֶן. مَلَكُوتِيٌّ שְׁמֵימִי, אֱלֹהִי. مِلَاكٌ ج مِلَاكَاتٌ 1. עִקָּר, סֵדֶר. 2. מִטְעָן, נְכָסִים, מַרְכִּיב עִקָּרִי. 3. תֶּקֶן (של עובדים). مُلَّاكٌ בַּעַל רְכוּשׁ, בַּעַל נְכָסִים, רְכוּשָׁן. مُلَّاكِيٌّ פְּרָטִי (מכונית). مَمْلَكَةٌ ج مَمَالِكُ מַמְלָכָה, שִׁלְטוֹן מֶלֶךְ, מְדִינָה. المَمْلَكَةُ المُتَّحِدَةُ הַמַּמְלָכָה הַמְּאֻחֶדֶת (בריטניה). تَمْلِيكٌ הַעֲבָרַת רְכוּשׁ, רְכִישָׁה. تَمَلُّكٌ תְּפִיסַת רְכוּשׁ וכדומה, שְׁלִיטָה (של נכס), קְנִיָּה, אֲחִיזָה (ברכוש). تَمَالُكٌ שְׁלִיטָה עַצְמִית. اِمْتِلَاكٌ רְכִישָׁה, וּבַעֲלוּת אֲחִיזָה. اِسْتِمْلَاكٌ ج اِسْتِمْلَاكَاتٌ 1. רְכִישָׁה, קִנְיָן. 2. הַפְקָעָה (של רכוש), תְּפִיסָה. مَالِكٌ ج مُلَّاكٌ 1. בַּעַל רְכוּשׁ. 2. שׁוֹלֵט, מוֹשֵׁל. مَالِكُ الحَزِينِ אַנָּפָה (עוף). مَالِكُ يَوْمِ الدِّينِ אֲדוֹן יוֹם הַדִּין, כִּנּוּי שֶׁל אֱלֹהִים בַּקֻּרְאָן. كِبَارُ المُلَّاكِ בַּעֲלֵי הָרְכוּשִׁים הַגְּדוֹלִים. مَالِكِيٌّ בֶּן הָאַסְכּוֹלָה הַמָּאלִכִּית בָּאִסְלָאם הַסֻּנִּי. المَالِكِيَّةُ הָאַסְכּוֹלָה הַמָּאלִכִּית בָּאִסְלָאם הַסֻּנִּי. مُلَّاكٌ בַּעַל בַּיִת, בַּעַל נְכָסִים. مَمْلُوكٌ נָתוּן לְבַעֲלוּתוֹ שֶׁל-, מְשֻׁעְבָּד. مَمْلُوكِيٌّ מַמְלוּכִּי, עֶבֶד לְקוּחַ. المَمَالِيكُ הַמַּמְלוּכִּים. مُمْتَلَكٌ ج مُمْتَلَكَاتٌ רְכוּשׁ, נֶכֶס דְּלָא נַיְדֵי. مُمْتَلَكَاتٌ حُكُومِيَّةٌ (أَمِيرِيَّةٌ) נִכְסֵי הַמְּדִינָה.

مَلَّلَ 1. מֵאֵס. 2. שִׁעֲמֵם, הִטְרִיד, עִצְבֵּן. تَمَلْمَلَ 1. רָגַז. 2. הִתְהַפֵּךְ עַל יְצוּעוֹ. 3. הִשְׁתַּעֲמֵם, הֻטְרַד, הִתְעַצְבֵּן.

مَلَنْخُولِيَا G מֶלַנְכּוֹלְיָה, מָרָה שְׁחֹרָה, דִּכָּאוֹן קָשֶׁה.

(ملو) مَلَا ـُ הָלַךְ מַהֵר, רָץ, דָּהַר, מִהֵר. مَلَّى II הֶאֱרִיךְ אֶת יְמֵי (אלוהים), נָתַן לְ- הֲנָאָה. أَمْلَى IV عَلَى הִכְתִּיב לְ-, צִוָּה עַל-. تَمَلَّى V بِـ مِنْ 1. נֶהֱנָה מִ-. 2. הֵגִיחַ אֲרִיכוּת עַל-, עָקַב מִקָּרוֹב אַחֲרֵי. اِسْتَمْلَى X בִּקֵּשׁ מִ- לְהַכְתִּיב. مَلًا ج أَمْلَاءٌ אֶרֶץ פְּתוּחָה, אֵזוֹר מִשְׁטָח מָלֵא בְּמִדְבָּר. المَلَوَانِ יוֹם וָלַיְלָה. مَلِيٌّ זְמַן מָשֶׁךְ. مَلِيًّا אֲרֻכּוֹת, לִזְמַן מָשֶׁךְ. إِمْلَاءٌ ج أَمَالٍ(ي) وأَمَالِيُّ 1. הַכְתָּבָה. 2. כְּתִיבָה נְכוֹנָה. 3. תַּכְתִּיב (מראש וכו'). مُلَايَةٌ ס' ج مُلَايَاتٌ סָדִין, סְדִינִים. مُلَايَةُ لَفٍّ ס' (גלימת נשים המכסה כל הגוף).

مِلْيَارٌ F ج مِلْيَارَاتٌ. مِلْيَارْد מִילְיַארְד (בבריטניה, טריליון בארצות הברית).

مِلِّيجْرَام .En ج مِلِّيجْرَامَات מִילִיגְרָם.

مِلِّيمٌ F ج مِلِّيمَاتٌ מִיל (יחידת כסף קטנה).

مِلِّيمِتْرٌ L ج مِلِّيمِتْرَاتٌ מִילִימֶטֶר.

مِلْيُونٌ F ج مَلَايِينُ מִילְיוֹן. مِلْيُونِيرٌ ج مِلْيُونِيرَاتٌ מִילְיוֹנֶר, עָשִׁיר מְאוֹד.

مُمْتَازٌ ר' (ميز). مِمَّا، مِمَّنْ ר' مِنْ.

مَنْ 1. (מלת שאלה) מִי? مَنْ أَنْتَ؟ מִי אַתָּה? 2. (מלת זיקה) מִי שֶׁ-. زَارَكَ مَنْ تُحِبُّ בִּקֵּר אוֹתְךָ מִישֶׁהוּ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב. 3. (מלת תנאי) מִי שֶׁ-. مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ ק' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה רָעָה יְשֻׁלַּם לוֹ כְּמַעֲשָׂיו. وَمَنْ لَفَّ لَفَّهُ וְשֻׁתָּפָיו, וּמִי שֶׁדּוֹמֶה לוֹ. مَنْشَأُ الَّذِي قَالَ ذٰلِكَ מִי זֶה שֶׁאָמַר זֹאת? مَنْ هُوَ מִי הוּא (וכו' ובכינוי) אִישִׁיּוּת.

مِنْ מלת יחס. 1. מ־, מן־ לציון התחלה בזמן או במקום, כגון: بَدَأَ عَمَلَهُ مِنْ يَوْمِ الأَحَدِ והוא החל את עבודתו מיום ראשון. سَافَرْتُ مِنَ القَاهِرَةِ إِلَى دِمَشْقَ נסעתי מקהיר לדמשק. 2. לציון חלק דבר, כגון: مِنْهُمْ مَنْ أَحْسَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَسَاءَ מהם מי שהיטיבו ומהם מי שהרעו. جَاءَ رَجُلٌ مِنْ قُرَيْشٍ בא איש משבט קריש. 3. לציון סוג או מין, כגון: الخَاتَمُ مَصْنُوعٌ مِنْ ذَهَبٍ הטבעת עשויה מזהב. 4. לפירוט, כגון: جَلَبُوا مَعَهُمْ مُجَوْهَرَاتٍ كَثِيرَةً مِنْ ذَهَبٍ وَفِضَّةٍ وَأَحْجَارٍ كَرِيمَةٍ הביאו עמם תכשיטים רבים, כגון זהב, כסף ואבנים טובות. 5. לציון תמורה, כגון: أَتَرْضَوْنَ بِالحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الآخِرَةِ؟ התעדיפו את חיי העולם הזה על חיי העולם הבא? 6. להדגשה (אחרי שלילה ולפני שם עצם לא מיודע), כגון: مَا جَاءَنِي مِنْ أَحَدٍ איש לא בא אליי. 7. לציון יחס היתרון, כגון: زَيْدٌ أَكْرَمُ مِنْ عَلِيٍّ זיד נדיב (יותר) מעלי. 8. להבחנה בין דברים, כגון: أَنْتَ تَعْلَمُ الصَّالِحَ مِنَ الطَّالِحِ אתה יודע להבחין בין טוב לרע. 9. בהוראת מאז, מלפני, זה, כגון: وَقَعَ هَذَا مِنْ سَنَتَيْنِ זה קרה לפני שנתיים. יש שימושים נוספים המשתמרים בהקשרים. דוגמאות: مِنَ الآنَ فَصَاعِدًا מעתה ואילך. مِنْ بَعْدُ לאחר מכן. مِنْ قَبْلُ מלפני כן. مِنْ سَاعَتِهِ בו ברגע. مَهْمَا يَكُنْ مِنْ أَمْرٍ יהיה אשר יהיה. أَنْتَ مِنِّي مَنْزِلَ أَخِي אתה לי כאח. أَيْنَ أَنْتَ مِنْهُ מה רב המרחק בינך ובינו. مِنْ طَرَفِ (قِبَلِ) فُلَانٍ מטעם פלוני. مَرَّ مِنَ البَوَّابَةِ עבר דרך השער. فَعَلَ ذَلِكَ مِنْ أَجْلِهِ עשה זאת למענו. مَا أَجْمَلَهُ مِنْ مَنْظَرٍ מה יפה המראה! مَا أَثْقَلَهُ مِنْ عِبْءٍ כמה כבד המשא! مِنْ بَيْنِ كُلِّ المَشَاكِلِ מבין כל הבעיות. مِنْ جُمْلَةِ الأُمُورِ בין יתר העניינים. مَا مِنْ شَكٍّ אין ספק, ודאי.

مَنَّ ـُ 1. عَلَى העניק ל־, השפיע מחסדיו על־, נטה חסד ל־, גמל. 2. عَلَى הזכיר ל־ את החסד שהעניק ל־, התפאר בחסד שעשה. 3. החליש (הליכה, עבודה וכו'). مَنَّهُ السَّيْرُ ההליכה החלישה אותו. مَنَّنَ II. أَمَنَّ IV החליש, עייף, תשש. اِمْتَنَّ VIII عَلَى 1. העניק, נטה חסד ל־. 2. הזכיר ל־ את הטובה שעשה.
مَنٌّ 1. טובה, חסד. 2. התפארות בעשיית חסד. 3. מן, סוג ממתק. 4. יחידת משקל. وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ المَنَّ وَالسَّلْوَى ק' ונוריד לכם את המן ואת השליו. مِنَّةٌ ج مِنَنٌ 1. חסד, טובה. 2. התפארות בעשיית טובה. مَنَّانٌ 1. גומל חסד, משפיע רב טובה. 2. מרבה להתפאר בחסדיו. المَنَّانُ המשפיע מחסדיו (מכינויי האל במקרא). مَنُونٌ 1. גורל. 2. מוות. رَيْبُ المَنُونِ ר' رَيْب. كَأْسُ المَنُونِ ר' كَأْس. اِمْتِنَانٌ مُمْتَنِيَّةٌ הכרת תודה וטובה. مُمْتَنٌّ מכיר טובה, אסיר תודה, מודה. مُمْتَنٌّ لِـ מודה, מכיר טובה ל־.

مَنْجَنِيقٌ P נ' ج مَجَانِيقُ בליסטרה, מרגמה קדומה (לקליעת אבנים).

مَنْجَة، مَنْجُو In ج مَنْجَات מנגו (עץ ופרי).

مَنَحَ ـَ העניק ל־, נתן במתנה, פרס ל־. مَنَحَهُ جَائِزَةً העניק לו פרס. مَنَحَهُ مُهْلَةً נתן לו ארכה (דחייה). اِسْتَمْنَحَ X ביקש מענק, תרומה. مَنْحٌ הענקה, מתן. مِنْحَةٌ ج مِنَحٌ 1. מענק, מתנה, תרומה, תשורת שי. 2. גמול, פרס, בונוס. مِنْحَةٌ دِرَاسِيَّةٌ مِنْحَةٌ جَامِعِيَّةٌ מלגה, סטיפנדיה. مِنْحَةُ السَّكَنِ תוספת מגורים (במשכורת), הקצבה לדיור. مَانِحٌ מעניק, תורם, נותן. الدُّوَلُ المَانِحَةُ המדינות התורמות. اِسْتِمْنَاحٌ התרמה.

مَنْدَل מ' כישוף. ضَرْبُ المَنْدَلِ ניחוש עתידות על ידי ضَارِب או فَاتِح المَنْدَلِ מתוך הסתכלות בבבואה של עולים או באור נרות. مِنْدِيلٌ ج مَنَادِيلُ 1. מטפחת. 2. ממחטה. مِنْدِيلُ أَبُو أُوَيَّة מ' עיטור מסורתי לכיסוי ראש של נשים. مِنْدِيلٌ وَرَقِيٌّ ממחטת נייר, טישו.

مَنْدُولِين .It מנדולינה (כלי נגינה).

مُنْذُ، مُذْ מלת יחס בזמן. 1. מאז, מאז ש־, מאחר ש־. 2. לפני־, מלפני־, מקדם. لَمْ أَرَهُ مُنْذُ شَهْرٍ לא ראיתיו זה חודש. مُنْذُ عَهْدٍ قَرِيبٍ לא מכבר, לאחרונה. مُنْذُ الآنَ מעתה והלאה. مُنْذُ اليَوْمِ מהיום.

مَنْزُولٌ מ' סם משכר.

مَنْشُوبِيَّة C [illegible]

مَنْطِق، مِنْطَقَة ר' نَطَقَ.

مَنَعَ ـَ 1. מנע מ־, עצר בעד, עכב. 2. חסם, לא נתן, שלל מ־. مَنَعَهُ مِنَ السَّفَرِ אסר עליו לנסוע. مَنَعَهُ مِنْ حَقِّهِ שלל את זכותו. مَنُعَ ـُ 1. היה חסון ועמיד, נעשה חזק. 2. היה בלתי מנוצח. مَنَّعَ II חיזק, חיסן. مَانَعَ III 1. فِي התנגד ל־, חלק על, נאבק ב־. 2. סירב, מיאן, לא אבה. تَمَنَّعَ V 1. סרב בתוקף. 2. נמנע מ־, הפסיק, חדל מ־. 3. بِـ מצא מחסה ב־, התבצר ב־. 4. عَنْ התאפק, הדיר עצמו מ־. 5. העמיד פני מסרב, התחסד. اِمْتَنَعَ VIII 1. عَنْ נמנע מ־, סרב. 2. عَلَى היה קשה להשיג, נבצר מ־, קשה עליו, היה מן הנמנע. مَنْعٌ מניעה, איסור, עיכוב, עצירה. مَنْعُ التَّجَوُّلِ עוצר. مَنْعُ الحَمْلِ מניעת הריון. مَنْعًا لِـ כדי לקדם פני (ולמנוע משהו). مَنَعَةٌ עמידות בפני־, חוזק, כוח, חוסן, כושר עמידות. مَنِيعٌ ج مُنَعَاءُ עמיד, מבוצר, חזק, שאין לכבשו, שגיב, חסין. مَنِيعُ الجَانِبِ חזק מאוד, בעל כושר עמידה. حِصْنٌ مَنِيعٌ מבצר שאין לכבשו. مَنَاعَةٌ 1. חסינות, כושר התנגדות, חוסן. 2. אימונולוגיה (תורת החיסון ממחלות). جِهَازُ المَنَاعَةِ המערכת החיסונית (בגוף האדם). مُتَلَازِمَةُ فَشَلِ جِهَازِ المَنَاعَةِ المُكْتَسَبِ תסמונת הכשל החיסוני הנרכש (איידס). مُمَانَعَةٌ 1. התנגדות, עמידה בפני. 2. התנגדות (חשמלית). اِمْتِنَاعٌ عَنْ 1. הימנעות מ־. 2. סירוב. مَانِعٌ ج مَوَانِعُ 1. מעצור, עכבת

מִכְשׁוֹל, מְנִיעָה. 2. הִתְנַגְּדוּת. 3. הַפְרָעָה. لاَ مَانِعَ فِي أَنْ אֵין מְנִיעָה ש־. مَا رَأَى مَانِعًا مِنْ אֵין לוֹ הִתְנַגְּדוּת ל־, לֹא עִרְעֵר עַל־. مَانِعَةُ الصَّوَاعِقِ כַּלִּיא רַעַם (בָּרָק), סוֹלֵל רְעָמִים. سِبَاقُ الْمَوَانِعِ מֵרוֹץ מְשׂוּכוֹת. مَمْنُوعٌ אָסוּר. مَمْنُوعُ التَّدْخِينِ אָסוּר לְעַשֵּׁן. مَمْنُوعُ الدُّخُولِ אֵין כְּנִיסָה. الْمَمْنُوعَاتُ הַדְּבָרִים הָאֲסוּרִים (כְּמוֹ שְׁתִיַּת יַיִן בַּמְּדִינוֹת אִסְלָאמִיּוֹת). مَمْنُوعِيَّةٌ אִסּוּר. مُمْتَنِعٌ 1. נִמְנָע. 2. מְסָרֵב, דּוֹחֶה. مَنَّاعٌ מְרַבֶּה לְסָרֵב. אוֹסֵר, מוֹנֵעַ.

الْمَغُولُ ר' مَغُولِيٌّ

مَنْغَنِيلاً .It עַרְבּוּבְיָה, קוֹמְבִּינַצְיָה שֶׁל סְבָנִיּוֹת.

(مني) مَنَى ـِ 1. הֶעֱמִיד בְּמִבְחָן, נִסָּה. 2. הוֹעִיד, זִמֵּן. مَنَاهُ اللَّهُ الْخَيْرَ אֱלֹהִים הוֹעִיד לוֹ בְּרָכָה. مُنِيَ بِـ נֶעֱנַשׁ בְּ־, קִבֵּל מַהֲלוּמוֹת וְכוּ', לָקָה בְּ־, נִפְגַּע מִ־. مُنِيَ بِخَسَائِرَ فَادِحَةٍ סָבַל אֲבֵדוֹת כְּבֵדוֹת. مُنِيَ بِالْفَشَلِ נָחַל כִּשָּׁלוֹן. مَنَّى II بِـ עוֹרֵר תִּקְוָה (רָצוֹן). مَنَّى نَفْسَهُ بِالآمَالِ הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּתִקְוֹות. أَمْنَى IV פָּלַט זֶרַע. مَنَى שָׁפַךְ לְיַד מָוֶת. تَمَنَّى V יִחֵל, אִחֵל, קִוָּה, הִבִּיעַ מִשְׁאָלָה. أَتَمَنَّى لَكَ النَّجَاحَ אֲנִי מְאַחֵל לְךָ הַצְלָחָה. اِسْتَمْنَى X אוֹנֵן, שָׁפַךְ זֶרַע. مَنًى, مَنِيَّةٌ ج مَنَايَا 1. גּוֹרָל. 2. מָוֶת. الْمَنِيَّةُ وَلاَ الدَّنِيَّةُ. الْمَنَايَا وَلاَ الدَّنَايَا מוּטָב אֶלֶף מִיתוֹת וְלֹא בּוּשָׁה אַחַת. مَنِيٌّ שִׁכְבַת זֶרַע. تَأَخُّرُ مَنِيٍّ פֵּ' סוֹפֵר זְרָעִים. مَنَوِيٌّ שֶׁל זֶרַע הַזָּכָר. مُنْيَةٌ ج مُنًى, أُمْنِيَّةٌ ج أَمَانِ(ي) وَأَمَانِيُّ מִשְׁאָלָה, בַּקָּשָׁה, רָצוֹן, חֵפֶץ, תִּקְוָה, שְׁאִיפָה. تَمَنٍّ(ي) ج تَمَنِّيَاتٌ מִשְׁאָלָה, שְׁאִיפָה, בַּקָּשָׁה. مَعَ تَمَنِّيَاتِي עִם אִחוּלַי. اِسْتِمْنَاءٌ אוֹנָנוּת.

مَنُوسِطْرٌ O ج مَنُوسِطْرَاتٌ מוֹנוֹסְטֵר, סֵדֶר נְזִירִי.

مَهَجَ ـَ 1. הִתְקַדֵּם. 2. זָרַק. مُهْجَةٌ ج مُهَجٌ 1. דַּם הַלֵּבָב, דַּם הַלֵּב. 2. נְשָׁמָה. 3. סְגֻלַּת הַחַיִּים, עֶצֶם הַחַיִּים. خَرَجَتْ مُهْجَتُهُ יָצְאָה נִשְׁמָתוֹ.

مَهَدَ ـَ مَهَّدَ II 1. פָּרַשׂ, סָלַל. 2. יִשֵּׁר, הֵכִין, סָלַל מַרְאַשׁ לְמַעַשׂ, הִתְקִין, הֵקֵל, סִדֵּר. مَهَّدَ الطَّرِيقَ סָלַל אֶת הַדֶּרֶךְ. مَهَّدَ الْفِرَاشَ הִתְקִין אֶת הַמִּצָּע. تَمَهَّدَ V נִסְלַל, הֻתְקַן, סֻדַּר. مَهْدٌ ج مُهُودٌ 1. עֲרִיסָה, מִטַּת תִּינוֹק. 2. יָצוּעַ, מִטָּה. أُطْلُبُوا الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ ח' בַּקְּשׁוּ דַּעַת מִן הָעֲרִיסָה וְעַד לַקֶּבֶר. فِي مَهْدِهِ בְּאִבּוֹ. كَنِيسَةُ الْمَهْدِ כְּנֵסִיַּת הַמּוֹלָד. مِهَادٌ ج مُهُدٌ وَأَمْهِدَةٌ 1. יָצוּעַ, מִטָּה, מִשְׁכָּב, מָקוֹם מְנוּחָה. 2. מִשְׁטַח, עֵמֶק, אַדְמַת מִישׁוֹר. وَطَّأَ مِهَادَهُ הִכִּיעַ (הֵכִין) אֶת יְצוּעוֹ. تَمْهِيدٌ 1. יִשּׁוּר. 2. סְלִילָה. 3. הֲכָנָה, הַכְשָׁרָה, הַתְקָנָה. 4. מָבוֹא (לְסֵפֶר). تَمْهِيدًا لِـ כַּהֲכָנָה לְ־, כְּצַעַד רִאשׁוֹן לְ־. تَمْهِيدِيٌّ 1. שֶׁל הַקְדָּמָה (הֲכָנָה), פְּרֵלִימִינָרִי. 2. שֶׁל בֵּית סֵפֶר יְסוֹדִי. حُكْمٌ (أَمْرٌ) تَمْهِيدِيٌّ צַו עַל תְּנַאי. مُمَهَّدٌ מוּכָן, סָלוּל, מְיֻשָּׁר, סָלוּל.

مَهَرَ ـُ 1. הִתְמַחָה, נַעֲשָׂה מֻמְחֶה, הִתְנַסָּה בְּ־. 2. שָׂם חוֹתֶמֶת עַל־. 3. קָבַע (נָתַן) מֹהַר לְאִשָּׁה. مَاهَرَ III הִתְחָרָה בִּמְקַצְעִיּוּת. أَمْهَرَ IV נָתַן מֹהַר. تَمَهَّرَ V הִתְמַחָה. مَهْرٌ ج مُهُورٌ מֹהַר, נְדוּנְיָה. مُهْرٌ 1. חוֹתֶמֶת. 2. ج أَمْهَارٌ סְיָח. مُهْرَةٌ ج مُهَرٌ وَمُهُرَاتٌ סְיָחָה. مَهَارَةٌ מֻמְחִיּוּת, מְקַצְעִיּוּת, נִסָּיוֹן (בְּמִקְצוֹעַ). بِمَهَارَةٍ בְּמֻמְחִיּוּת, בְּכִשָּׁרוֹן, בִּמְקַצְעִיּוּת. مَاهِرٌ ج مَهَرَةٌ מֻמְחֶה, מֻמְחֶה, מִקְצוֹעִי, כִּשְׁרוֹנִי, מְנֻסֶּה. عَامِلٌ مَاهِرٌ פּוֹעֵל מִקְצוֹעִי. مُهْرُدَارٌ שׁוֹמֵר הַחוֹתָם. مَمْهُورٌ 1. חָתוּם. 2. מְסֻמָּן (חָתוּם) בְּחוֹתֶמֶת.

مِهْرَجَانٌ ج مِهْرَجَانَاتٌ פֶסְטִיבָל, חֲגִיגָה גְּדוֹלָה, חַג, עֲצֶרֶת. مِهْرَجَانٌ غِنَائِيٌّ פֶסְטִיבָל זֶמֶר.

مَهَقٌ לַבְקָנוּת, אַלְבִּינִיזְם. أَمْهَقُ ج مُهْقٌ נ' مَهْقَاءُ לַבְקָן, אַלְבִּינוֹ.

مَهَلَ ـَ فِي הִמְתִּין, הִתְמַהְמַהּ. مَهَّلَ II. أَمْهَلَ IV הִשְׁהָה, נָתַן אַרְכָּה. لَمْ يُمْهِلْهُ الْمَوْتُ מֵת, מֵת בְּלֹא עִתּוֹ. تَمَهَّلَ V הִמְתִּין, שָׁהָה, הִשְׁתַּהָה, חִכָּה, הִתְמַהְמַהּ. يَتَمَهَّلُ فِي قَوْلِهِ מְדַבֵּר מִתּוֹךְ מִתּוּן. اِسْتَمْهَلَ X בִּקֵּשׁ אַרְכָּה (שְׁהוּת). مَهَلٌ אִטִּיּוּת, מְתִינוּת. مَهْلاً. عَلَى مَهْلٍ לְאַט לְאַט, בִּמְתִינוּת, בְּנַחַת. مُهْلَةٌ אַרְכָּה, שְׁהוּת, דְּחִיָּה. مُهَيْلَةٌ עוֹף סִירָה גְּדוֹלָה (לְמִשְׁלוֹחִים עִם מַפְרֵשִׂים). אֳנִיָּה קְטַנָּה. إِمْهَالٌ מַתַּן שְׁהוּת, דְּחִיָּה. تَمَهُّلٌ הִתְמַהְמְהוּת, אִטִּיּוּת. بِتَمَهُّلٍ לְאַט לְאַט, בְּנַחַת. مُتَمَاهِلٌ בְּלֹא חִפָּזוֹן, מִשְׁתַּהֶה.

مَهْمَا מִלַּת תְּנַאי: כָּל מָה ש־, בְּכָל עֵת (זְמַן) ש־, כָּל אֵימַת ש־, כָּל אֲשֶׁר. مَهْمَا تَفْعَلْ تُسْأَلْ عَنْهُ כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה תִּשָּׁאֵל עַל אוֹדוֹתָיו. مَهْمَا يَكُنْ مِنْ أَمْرٍ יְהִא אֲשֶׁר יְהִא, בְּכָל מְקוֹם. مَهْمَا كَلَّفَ الأَمْرُ בְּכָל מְחִיר.

مَهْمَهَ 1. אָמַר: חֲדַל! 2. נָזַף בְּ־. 3. מָנַע, עָצַר, הִפְסִיק (שִׂיחָה). مَهْمَهٌ ج مَهَامِهُ מִדְבָּר, צִיָּה, יְשִׁימוֹן.

مَهَنَ ـُ 1. עָסַק בְּמִקְצוֹעַ. 2. הֵקֵל רֹאשׁ בְּ־, פָּגַע בְּ־. اِمْتَهَنَ VIII 1. עָסַק בְּ־, הִתְמַקְצֵעַ. 2. בָּז לְ־, זִלְזֵל בְּ־. 3. בִּזָּה אֶת־, פָּגַע בְּ־, הֶעֱלִיב אֶת־. 4. הֶעֱסִיק אֶת־ כְּשָׁרֵת. مِهْنَةٌ ج مِهَنٌ מִקְצוֹעַ, מִשְׁלַח יָד, מְלָאכָה. مِهْنَةٌ حُرَّةٌ מִקְצוֹעַ חָפְשִׁי. مِهْنِيٌّ 1. מִקְצוֹעִי, מִקְצוֹעִי. 2. בַּעַל מִקְצוֹעַ. تَدْرِيبٌ مِهْنِيٌّ אִמּוּן מִקְצוֹעִי, הַדְרָכָה. نِقَابَةٌ مِهْنِيَّةٌ אִגּוּד מִקְצוֹעִי, הִסְתַּדְּרוּת מִקְצוֹעִית. مَهِينٌ ج مُهَنَاءُ 1. בָּזוּי, שָׁפָל, נִקְלֶה. 2. חֲדַל אִישִׁים. اِمْتِهَانٌ בִּזּוּי, זִלְזוּל.

(مهو) مَهَاةٌ ج مَهَوَاتٌ وَمَهَيَاتٌ وَمَهًا פָּרַת בָּר, דִּישׁוֹן, אַנְטִילוֹפָּה.

مُوَاهٌ יְלָלָה (שֶׁל חָתוּל).

مُوبِيلْيَا It ج مُوبِيلْيَاتٌ רָהִיט.

(موت) مَاتَ ـُ 1. מֵת, נִפְטַר, נִסְפָּה. 2. נָדַם, שָׁקַט, שָׁכַךְ (רוּחַ). مَاتَ عَنْ ثَمَانِينَ سَنَةً מֵת בְּגִיל שְׁמוֹנִים. مَاتَ حَتْفَ أَنْفِهِ מֵת מִיתָה טִבְעִית. مَاتَ عَلَى יָצְאָה נַפְשׁוֹ לְ־, הִשְׁתּוֹקֵק מְאוֹד לְ־, "הִשְׁתַּגֵּעַ עַל־". مَوَّتَ II. أَمَاتَ IV 1. הֵמִית. 2. הָרַג.

מות. تَمَاوَتَ VI העמיד פני מת. إِسْتَمَاتَ X 1. חרף נפשו למות, הקריב למות נפשו. 2. נאבק עד הסוף. إِسْتَمَاتَ فِي سَبِيلِهِ מת למענו. مَوْتٌ، مَمَاتٌ מות, מיתה. مَوْتٌ أَبْيَضُ מות טבעי. مَوْتٌ زُؤَامٌ מיתה משונה. مَوَاتٌ 1. ללא רוח חיים, דומם (...). أَرْضٌ مَوَاتٌ אדמה שוממה שאין עליה בעלות ואינה מעובדת. مَيْتٌ، مَيِّتٌ ج أَمْوَاتٌ وَمَوْتَى מת, ללא רוח חיים. الْبَحْرُ الْمَيِّتُ ים המלח, ים המות. كَلِمَةٌ مَيِّتَةٌ מלה שאינה בשימוש, מלה ארכאית. مَيْتَةٌ נבלה. مِيتَةٌ מיתה, אופן המות. مَاتَ مِيتَةَ الْأَبْطَالِ מת כגבור. إِمَاتَةٌ המתה, הריגה. إِسْتِمَاتَةٌ חרוף נפש, מאבק עקש עד הסוף. مُمِيتٌ ממית, גורם אסון, קטלני. مُمَاتٌ מומת, שעבר זמנו (...). مُسْتَمِيتٌ 1. מחרף נפשו. 2. נאבק עד הסוף.

مُوتُور L ج مُوتُورَاتٌ מוטור, מנוע.

(موج) مَاجَ ـُ تَمَوَّجَ V געש (ים), סער (...), התנועע. مَاجَ وَمَاجَ התגעש, געש וקצף. مَوَّجَ II 1. הסעיר (ים וכו'). 2. סלסל (שער). تَمَاوَجَ VI 1. התנועע בצורת גלים, הכה גלים, בא גלים גלים. 2. התסלסל. مَوْجَةٌ ج مَوْجٌ وَأَمْوَاجٌ وَمَوْجَاتٌ גל, נחשול ים. مَوْجَةٌ طَوِيلَةٌ גל ארך. مَوْجَةٌ قَصِيرَةٌ גל קצר. أَمْوَاجٌ صَوْتِيَّةٌ גלי קול. مَوْجَةٌ مِنَ الِاسْتِنْكَارِ גל של מחאה והתנגדות. عَلَى أَمْوَاجِ الْأَثِيرِ על גלי האתר. مَائِجٌ، مَوَّاجٌ סוער, גועש (ים), גלי. تَمْوِيجٌ סלסול (שער). تَمَوُّجٌ ج تَمَوُّجَاتٌ גליות, תנודה גלית. تَمَوُّجَاتٌ صَوْتِيَّةٌ גלי קול. مُمَوَّجٌ גלי. خَطٌّ مُمَوَّجٌ קו גלי. مُتَمَوِّجٌ 1. סוער, גלי. 2. מסולסל (שער). الْحُمَّى الْمُتَمَوِّجَةُ קדחת סלעית.

مُودَةٌ F ج مُودَاتٌ. مُوضَةٌ ج مُوضَاتٌ אופנה, מודה. عَلَى آخِرِ مُودَةٍ לפי האפנה העדכנית ביותר.

مُودِيل F ج مُودِيلَاتٌ דגם, מודל, תבנית, דגם.

(مور) مَارَ ـُ הסה, געש, התנועע. مَوَّارٌ גועש, הומה.

مُورْفُولُوجِيَا G מורפולוגיה, תורת הצורות (בבלשנות ובמדעי הטבע). مُورْفِيم מורפמה, מוקד (בדקדוק).

مُورْفِين G מורפיום, סם מרדים (ומשכך).

مُورِيتَانِيَا מאוריטניה (רפובליקה אסלאמית בצפון אפריקה).

مَوْزَةٌ ج مَوْزٌ وَمَوْزَاتٌ בננה.

مُوزَايِيكُو F פסיפס, מוזאיקה ר' مُوسَيِيكَة.

مَاسَةٌ ج مَاسٌ وَمَاسَاتٌ יהלום. يُوبِيلٌ مَاسِيٌّ יובל היהלום (...).

مُوسٌ، مُوسَى ج أَمْوَاسٌ وَمَوَاسٍ(ي) סכין גלוח, תער.

مُوسَى משה. مُوسَوِيٌّ בן דת משה, יהודי. سَمَكُ مُوسَى סול, דג משה רבנו.

مُوسَوِيَّةٌ 1. דת משה. 2. ר' פסיפס, מוזאיקה.

مُوسْكُو מוסקבה (בירת רוסיה).

مُوسِيقَى F מוזיקה. مُوسِيقِيٌّ מוזיקלי. مُوسِيقِيَّةٌ מוזיקליות. مُوسِيقَارٌ מוזיקאי, מלחין.

(مول) مَالَ ـُ 1. היה לו רכוש רב. 2. נתן רכוש. مَوَّلَ II 1. מימן, הקציב ממון ל־. 2. העשיר. تَمَوَّلَ V 1. מומן. 2. התעשר. إِسْتَمْوَلَ X 1. בקש לממן. 2. נעשה בעל הון וממון. مَالٌ ج أَمْوَالٌ הון, ממון, כסף, רכוש, נכס. بَيْتُ الْمَالِ אוצר המדינה (באסלאם). ذُو مَالٍ עשיר, אמיד, בעל הון ונכסים. رَأْسُ مَالٍ، رَأْسْمَالٌ ר' رأس. مَالٌ احْتِيَاطِيٌّ הון בדרבי. مَالٌ الْحَرَامِ עשר (ולא בכשרות). مَالٌ غَيْرُ مَنْقُولٍ נכס דלא ניידי. مَالٌ مَنْقُولٌ נכס דניידי. مَالِيٌّ 1. פיננסי, כספי, פיסקלי. 2. רכושי. تَضَخُّمٌ مَالِيٌّ ר' ضخم. سَنَةٌ مَالِيَّةٌ שנת כספים, שנה פיסקלית. غَرَامَةٌ مَالِيَّةٌ קנס כספי. مَالِيَّةٌ פיננסים, אוצר, ענייני כספים. وِزَارَةُ الْمَالِيَّةِ משרד האוצר. مُمَوِّلٌ 1. מממן, איש כספים, פיננסיר. 2. ج مَوَاوِيلُ، مَوَالِيَا בלדה, שיר עממי קצר. تَمْوِيلٌ 1. מימון. 2. ר' מקלט מסים. مُمَوَّلٌ 1. ממומן, פיננסיר. 2. בעל רכוש, עשיר. 3. ר' משלם מסים. مُمَوَّلٌ، مُتَمَوِّلٌ בעל הון, עשיר, רכושני.

مُومٌ שעוה, דונג.

مُومِيَاءُ، مُومِيَا، مُومِيَة G ج مُومِيَاتٌ מומיה, חנוט.

(مون) مَانَ ـُ مَوَّنَ II ספק (אספקה), צייד. تَمَوَّنَ V אחסן צידה, הצטייד במזון. مَؤُونَةٌ، مُونَةٌ ج مَؤُونَاتٌ מזון, צידה, אמצעי מחיה, הספקה. تَمْوِينٌ הספקה, צייד במזון ובאמצעי מחיה. بِطَاقَةُ تَمْوِينٍ כרטיס מזון (...). وِزَارَةُ التَّمْوِينِ משרד האספקה.

مُونُولُوج G ج مُونُولُوجَاتٌ 1. מונולוג, חד־שיח. 2. יצירה ספרותית או מוזיקלית ליחיד. مُونُولُوجِيسْت מונולוגיסט, מחבר מונולוגים (מוזיקליים או ספרותיים וכו').

(موه) مَاهَ ـُ 1. ־ בְּ־ סלל (במים). 2. בקש מישהו (באר וכו'). مَاهَ فِي كَلَامِهِ לחש פתאום. مَوَّهَ II 1. הסוה. 2. סלל (במים), שפך מים. 3. צפה (כסף, זהב או נחשת). 4. סלף, סמן (...), עוות. 5. זייף. أَمْوَهَ IV הוסיף מים. مَاءٌ ج مِيَاهٌ وَأَمْوَاهٌ מים. مَاءٌ أَبْيَضُ ירוד, קטרקט, (...). مَاءٌ أَزْرَقُ ברקית, גלאוקומה (...). مَاءُ الزَّهْرِ (الْوَرْدِ) מי ורדים. مَاءُ الشَّبَابِ יקר הנעורים, רוח הנעורים. مَاءٌ عَذْبٌ מים מתוקים. مَاءٌ غَازِيٌّ מים מוגזים. مَاءُ الْوَجْهِ כבוד עצמי, רגש הבושה, צניעות. الْمَاءُ الْمَلَكِيُّ מי המלך ר' تيزاب. مِيَاهٌ إِقْلِيمِيَّةٌ מים טריטוריאליים. مِيَاهٌ جَوْفِيَّةٌ ר' (جوف). بَيْتُ الْمَاءِ שרותים,

בית שימוש. مَائِيٌّ مَاعِيٌّ مَارِيٌّ 1. מימי, נוזלי. 2. טרי, זורם. 3. ימי. أَلْوَانٌ مَائِيَّةٌ צבעי מים. جِهَازُ تَوْفِيرِ الْمَاءِ מתקן לחיסכון במים. تَمْوِيهٌ 1. ציפוי, זיוף. 2. טיוח של עובדות, שווא. 3. צבוע. 4. זיוף, הצגת דבר של דבר לא יפה. 4. הסוואת

تَمْوِيهِيٌّ 1. צבעי, של ציפוי, של טיוח, של זיוף. غَارَةٌ تَمْوِيهِيَّةٌ התקפת הטעיה. مُمَوَّهٌ מצופה, מזויף.

ميتافيزيقا G מטפיזיקה, המדע שמעבר לטבע (בפילוסופיה).

ميتورولوجيا G מטאורולוגיה, מדע תופעות האקלים.

ميثولوجيا G מיתולוגיה, חקר האגדות.

ميجر .En מייג'ור, רב־סרן.

(ميح) مَاحَ ـِ 1. שאב מים. 2. התנועע בהליכתו. اِسْتَمَاحَ X 1. ביקש טובה, חסה פני. اِسْتَمَاحَ عُذْرًا مِنْ ביקש סליחתו של. أَسْتَمِيحُكَ الْعُذْرَ אבקש סליחתך.

(ميد) مَادَ ـِ 1. נע, התנודד, הזדעזע (האדמה). 2. بِـ הטה, הניע אחד. مَادَتْ مِنْ تَحْتِهِ الْأَرْضُ רעדה האדמה מתחת לרגליו. הרגיש שהאדמה נשמטת מתחת לרגליו (מפחד, מבושה וכו'). مَيْدَةٌ מ' סחרחורת. مَيْدَاءُ 1. שיא, תכלית. 2. מול. مَيْدَانٌ ج مَيَادِينُ 1. כיכר, מגרש, רחבה. 2. זירה, זירת קרב. 3. מגרש מרוצי סוסים. 4. תחום פעילות. مَيْدَانُ تَدْرِيبٍ מגרש אימונים. مَيْدَانُ حَرْبٍ (قِتَالٍ) שדה (זירת) קרב. مَيْدَانُ الْعَمَلِ תחום התעסוקה (הפעילות). مَحْكَمَةُ مَيْدَانٍ בית דין שדה. مِدْفَعُ مَيْدَانٍ תותח שדה. مُسْتَشْفَى الْمَيْدَانِ בית חולים שדה. مَيْدَانِيٌّ 1. של שדה. 2. בשטח. دِرَاسَةٌ مَيْدَانِيَّةٌ מחקר שדה. مَائِدٌ 1. נטוי, נע. 2. סחרחר, חולה ים. مَائِدَةٌ ج مَوَائِدُ שולחן. مَائِدَةُ تَشْرِيحٍ שולחן נתיחה. مَائِدَةُ الزِّينَةِ שולחן איפור. مَائِدَةُ السُّفْرَةِ שולחן אוכל. مَائِدَةٌ مُسْتَدِيرَةٌ שולחן עגול, שולחן משא ומתן.

ميدالية F ج ميداليات מדליה, עיטור, אות הצטיינות.

(مير) مَارَ ـِ اِمْتَارَ VIII הצטייד, סיפק צרכי משפחתו. مِيرَةٌ ج مِيَرٌ צידה, אספקה, מזון, תבואה.

مِيرِيٌّ (أَمِيرِيٌّ) ממלכתי, ממשלתי. أَمْلَاكُ الْمِيرِي נכסי המדינה.

مَيْرُونٌ שמן המשחה (בנצרות).

(ميز) مَازَ ـِ 1. بَيْنَ הפריד בין, הבדיל בין. 2. בכר, העדיף לטובה. مَيَّزَ II 1. بَيْنَ הבחין בין, הבדיל בין, הכיר את השוני. 2. عَلَى העדיף, העלה לטובה את. 3. הפריד, הוציא מן הכלל. 4. ברר, סינן. تَمَيَّزَ V 1. הבחין, התבלט. 2. נבדל, נפרד. 3. נבחר, הועלה לטובה, הועדף. 4. התאפיין. تَمَيَّزَ غَيْظًا התפקע מכעס. تَمَايَزَ VI נבדל מן, היה שונה מן. اِمْتَازَ VIII 1. بِـ הצטיין ב־, היה מעולה, יוצא מן הכלל (בתכונה). 2. عَلَى עלה על, היה עדיף מ־. مَيْزٌ הבחנה. مِيزَةٌ ج مِيزَاتٌ 1. יתרון, תכונה מעולה. 2. עדיפות, חשיבות. 3. סימן היכר. تَمْيِيزٌ 1. הבחנה, זיהוי, כושר שיפוט. 2. העדפה, בכור, בחירה. 3. הפליה (לרעה או לטובה). 4. "תמייז", תואר יחס, (מושא) שמות הפועל לשם פירוט (בדקדוק), כגון, أَكْثَرُ مِنْهُ سِنًّا גדול ממנו בשנים. التَّمْيِيزُ الْعُنْصُرِيُّ (الْعِرْقِيُّ) הפליה גזעית, אפרטהייד. سِنُّ التَّمْيِيزِ גיל ההבחנה (הבגרות). مَحْكَمَةُ التَّمْيِيزِ בית דין לערעורים (והערכאה הגבוהה ביותר). اِمْتِيَازٌ ج اِمْتِيَازَاتٌ 1. הצטיינות, התבלטות יתרה, מעלות. 2. זכות יתר, פריבילגיה. 3. זיכיון. 4. זכות בכורה. اِمْتِيَازَاتٌ أَجْنَبِيَّةٌ קפיטולציות, זכויות יתר של מדינה זרה. صَاحِبُ الْاِمْتِيَازِ בעל הזיכיון (הרישיון) ושל עיתון לפרסם. مُمَيِّزٌ 1. מבחין, שמבדיל (מבחין). 2. ج مُمَيِّزَاتٌ מאפיין, סימן היכר, תו אופי, צביון. مُمَيَّزٌ מועדף. مُتَمَيِّزٌ 1. מובחן, מיוחד ומסוים, בעל אופי ומקוריות. 2. חשוב, נכבד, נבחר. 3. מתאפיין ב־. مُمْتَازٌ 1. מצוין, מעולה, מיוחד במינו, יוצא מן הכלל. 2. מועדף. عَدَدٌ مُمْتَازٌ גיליון מיוחד. مُعَامَلَةٌ مُمْتَازَةٌ יחס יוצא מן הכלל. مُمْتَازِيَّةٌ הצטיינות.

(ميس) مَاسَ ـِ הלך בגנדרנות, הלך ביהירות, התנדנד בהליכתו. مَيْسٌ 1. הליכה בגנדרנות. 2. מיש (עץ). 3. גנדרנות ואדי ודומה למכתים. 4. ... مَيَّاسٌ גנדרני, הולך בהתגנדרות.

(ميط) مَاطَ ـِ أَمَاطَ IV 1. הרחיק. 2. חשף, הסיר. أَمَاطَ اللِّثَامَ عَنْ הסיר את הלוט מ־, גילה, חשף את.

(ميع) مَاعَ ـِ 1. זרם. 2. נמס, נזל. مَيَّعَ II. أَمَاعَ IV 1. המיס, ריכך. 2. טשטש. تَمَيَّعَ V. اِنْمَاعَ VII נמסס, התמוסס. مَيْعٌ זרימה, נזילה. مَيْعَةٌ עדנה ושל אביב. مَيْعَةُ الصِّبَا (الشَّبَابِ) זיו העלומים. مَاتَ فِي مَيْعَةِ شَبَابِهِ מת בראשית עלומיו. مُيُوعَةٌ 1. מסיסות, נזילות. 2. רכרוכיות, טשטוש.

ميغا .En מגה, מיליון (מחובר לשמות).

ميكانيزم G מנגנון, מכניזם. ميكانيك מכניקה. ميكانيكا 1. מכניקה. 2. מכונאות. ميكانيكيٌّ 1. מכני. 2. אוטומטי. 3. מכונאי. قُوَّةٌ مِيكَانِيكِيَّةٌ כוח מכני. مِيكَانِيكِيَّةٌ מכניות, אוטומטיות.

ميكروب G ج ميكروبات חיידק. ميكروبيٌّ חיידקי, מיקרובי.

ميكروباص G אוטובוס קטן.

ميكروسكوب G ج ميكروسكوبات מיקרוסקופ ע' (جهر) مِجْهَر.

ميكروفون G ج ميكروفونات מיקרופון.

ميكروويف G מיקרוגל (תנור לבישול מהיר המפעל על גלים קצרים, microwave).

مَيْكَنَةٌ מיכון, שימוש במכונות.

(ميل) مَالَ ـِ 1. إِلَى נָטָה לְ, פָּנָה אֶל. 2. נִכְפַּף, הִתְעַקֵּם, הִתְנוֹעֵעַ. 3. זָז, נָע. 4. إِلَى فُلَانٍ, נָטָה לְצִדּוֹ שֶׁל, אָהַד, רָחַשׁ חִבָּה לְ, תָּמַךְ בְּ. 5. عَلَى הִתְקוֹמֵם נֶגֶד, הִתְנַגֵּד לְ, הֵצִיק לְ. 6. عَنْ הֵסִיר מִ, הִפְנָה מִ אֶל. 7. عَنْ סָטָה מִ. مَالَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ הִכְבִּידוּ עָלָיו הַחַיִּים. مَالَ عَنِ الطَّرِيقِ סָטָה מֵהַדֶּרֶךְ. مَيَّلَ II. أَمَالَ IV 1. إِلَى. نَحْوَ הִטָּה, הִפְנָה לְ. 2. כָּפַף, עִקֵּם. 3. عَنْ הֵסִיט אֶת מִ. تَمَيَّلَ V. تَمَايَلَ VI הִתְנוֹעֵעַ, הִתְנַדְנֵד, זָז לְכָאן וּלְכָאן. إِسْتَمَالَ X גּוֹרֵר, בִּקֵּשׁ לְהַטּוֹתוֹ לְצִדּוֹ, מָשַׁךְ אֶת לִבּוֹ שֶׁל, רָכַשׁ אֶת חִבָּתוֹ שֶׁל. مَيْلٌ ج مُيُولٌ 1. נְטִיָּה, פְּנִיָּה. 2. חִבָּה, אַהֲדָה, מְשִׁיכָה. 3. עֲקִימָה, כְּפִיפָה. 4. אֲלַכְסוֹן, שִׁפּוּעַ. 5. אֲלַכְסוֹן, קַרְנוֹל (בהנדסה). 6. הַעֲדָפָה, פָּנִים. 7. סְטִיָּה. مَيَّالٌ إِلَى נוֹטֶה לְ, אוֹהֵד, תּוֹמֵךְ בְּ, בְּעַד. إِمَالَةٌ בִּטּוּי תְּנוּעַת فَتْحَة אַ כְּמוֹ אֶ (בדקדוק). تَمَايُلٌ הִתְנוֹעֲעוּת. مَائِلٌ 1. נָטוּי, אֲלַכְסוֹנִי. 2. כָּפוּף, עָקֹם. 3. מְשֻׁפָּע, מִדְרוֹנִי.

مِيلٌ ج أَمْيَالٌ 1. מִיל (מידת אורך [4,000 אמה או 1,470 מטר], בימינו 1,609 מטר). 2. מַכְחוֹל (לכוחל). 3. מַרְוֹד (של שעון). 4. אֶבֶן מִיל, צִיּוּן דֶּרֶךְ. مِيلٌ بَحْرِيٌّ מִיל יַמִּי (6,080 רגל או 1,853 מטר).

مِيلُودْرَامَا G מֵלוֹדְרָמָה (מחזה מלווה נגינה ושירה רגשניים). مِيلُودْرَامِي מֵלוֹדְרָמָתִי.

(مين) مَانَ ـِ שִׁקֵּר, כִּזֵּב. مَيْنٌ ج مُيُونٌ שֶׁקֶר, כָּזָב. أَكْثَرُ الظُّنُونِ مُيُونٌ מרבית החשדות שקריים. مَيَّانٌ. مَائِنٌ שַׁקְרָן.

مِينَا. مِينَاءُ 1. אֱמַיְל. 2. זוֹגָה. 3. ج مَوَانِئُ נָמָל. مِينَاءٌ جَوِّيٌّ נְמַל תְּעוּפָה (airport).

ن נ, ן. 1. האות העשרים וחמש באל״ף בי״ת הערבי, שמה نُون נון.

نابُلُس שכם.

ناتُو En. ארגון האמנה הצפון אטלנטית, NATO.

نارَجِيل P אגוז קוקוס, עצו ותוכו. النارَجِيل הקוקוס ופריו. نارَجِيلة ج نَراجِيل ونارَجِيلات נרגילה, מקטרת מים.

نارَدِين، نَرْدِين P נרד (צמח בושם).

نارَنْج، نَرَنْج P תפוז זהב מר, חושחש.

نازِيّ Ge. נאצי. النازِيّة נאציזם.

ناسٌ ר' (انس). ناسُوت ר' (نوس).

نامَ ـِ 1. ... 2. ... نامّة 1. ... 2. ...

ناموس P ר' (نمس).

(نأي) نأى ـَ عَنْ רחק מ־, התרחק מ־, ... أنأى IV عَنْ הרחיק מ־ ... تناءى VI عَنْ התרחק מ־ ... إنتأى VIII התרחק ... نأْيٌ רחוק ... مُنتأى רחוק ... كانَ بِمُنتأى مِنْهُ ... نائِ(ي) ... نائِ(ي) רחוק ... قَرْيَةٌ نائِيَةٌ כפר נדח.

ناي P ج نايات חליל ...

(نب) أنْبُوب ר' ...

نَبَأَ ـَ 1. הודיע. 2. ... 3. عَلَى ... 4. عَلَى ... 5. عَنْ ... نَبَّأَ II بِـ، عَنْ أنْبَأَ IV הודיע ל־ על ... تَنَبَّأَ V 1. ... 2. ... إسْتَنْبَأَ X ... نَبَأٌ ج أنْباء ידיעה, חדשה. نَشْرَةُ أنْباء ... وَكالَةُ أنْباء סוכנות ידיעות. نُبُوءَة، نُبُوَّة ... إنْباءٌ ... تَنَبُّؤٌ ج تَنَبُّؤات 1. ... 2. ... تَنَبُّؤاتٌ جَوِّيَّةٌ ... نَبِيٌّ ج أنْبِياءُ وَنَبِيُّونَ נביא ... نَبَوِيٌّ ... حَدِيثٌ نَبَوِيٌّ شَرِيفٌ ... السِّيرَةُ النَّبَوِيَّةُ ...

نَبَتَ ـُ ... نَبَّتَ II 1. ... 2. ... أنْبَتَ IV ... إسْتَنْبَتَ X 1. ... 2. ... نَبْتٌ 1. ... 2. ... نَبْتَةٌ ... نَباتٌ ج نَباتاتٌ 1. ... 2. ... نَباتٌ اقْتِصادِيٌّ (صِناعِيٌّ) ...

نَباتُ الشَّكائِرِ ... نَباتُ الزِّينَةِ ... سُكَّرُ النَّباتِ ... عِلْمُ النَّباتِ ... نَباتِيٌّ 1. ... 2. ... نَباتِيِّينَ سَمْنٌ النَّباتِيِّ ... نُبُوتٌ ج نَبابِيتُ ... مَنْبِتٌ ج مَنابِتُ 1. ... 2. ... 3. ... مَنْبِتُ الشَّعْرِ ... إنَّهُ فِي مَنْبِتِ صِدْقٍ ... إسْتِنْباتٌ ... مُسْتَنْبَتٌ ج مُسْتَنْبَتاتٌ ... مُسْتَنْبَتُ البَاكْتِرِيَا ... يَنْبُوتَةٌ ج يَنْبُوتٌ وَيَنابِيتُ 1. ... 2. ...

نِبْتُون L 1. ... 2. ...

نَبَثَ ـُ 1. ... 2. عَنْ ... نَبِيثٌ ... نَبِيثَةٌ ج نَبائِثُ 1. ... 2. ...

نَبَحَ ـَ ... نَبْحٌ، نُباحٌ ... نَبْحُ الكِلابِ لا يَضُرُّ بِالسَّحابِ. الكِلابُ تَنْبَحُ وَالقافِلَةُ تَسِيرُ ...

نَبَخَ ـُ ... نَبْخٌ، نَبْخَةٌ ...

نَبَذَ ـِ 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... نَبَذَهُ نَبْذَ النَّواةِ ... نَبَّذَ II 1. ... 2. ... نابَذَ III 1. ... 2. ... نابَذَهُ الحَرْبَ ... تَنابَذَ VI ... إنْتَبَذَ VIII 1. ... 2. ... إنْتَبَذَ ناحِيَةً ... نَبْذٌ 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... نَبْذُ الطّاعَةِ ... نُبْذَةٌ ج نُبَذٌ 1. ... 2. ... نُبْذَةٌ عَنْ حَياتِهِ ... نُبْذَةٌ مِنَ الكِتابِ ... نَبِيذٌ ج أنْبِذَةٌ 1. ... 2. ... رُوحُ النَّبِيذِ ... القُوَّةُ النّابِذَةُ ... مَنْبُوذٌ 1. ... 2. ... المَنْبُوذُونَ ...

نَبَرَ ـِ 1. ... 2. ... نَبْرَةٌ ... إنْتَبَرَ VIII 1. ... 2. ... نَبْرٌ ... نَبْرَةٌ ج نَبَراتٌ 1. ... 2. ... تَكَلَّمَ العَرَبِيَّةَ بِنَبْرَةٍ أمْرِيكِيَّةٍ ... مِنْبَرٌ ج مَنابِرُ ... مِنْبارٌ ج مَنابِيرُ ... مِنْبارٌ مَخْفِيٌّ ... أنْبارٌ ج أنابِرُ وأنابِيرُ ...

نِبْراسٌ Aa ج نَبارِيسُ 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... إتَّخَذَ مِنْهُ نِبْراسًا ...

نُبْرِيج P ج نَبَارِيج קנה של צנור הנרגילה.

نَبَزَ ـِ קרא את־ בשם גנאי. تَنَابَزُوا VI כנו זה את זה בשמות גנאי, גדפו. نَبَزٌ ج أَنْبَازٌ כנוי משפיל, כנוי גנאי.

نَبَسَ ـِ نَبَّسَ II بِـ הגה (מלה וכד'). لَمْ يَنْبِسْ بِكَلِمَةٍ، مَا نَبَسَ بِبِنْتِ شَفَةٍ לא הוציא הגה, לא אמר מלה.

نَبَشَ ـُ 1. חפש, נבר, חפר, חטט. 2. עסק בחפירות. نَبَّاشٌ שודד קברים, כורה קברים. أُنْبُوشٌ، أُنْبُوشَةٌ ج أَنَابِيشُ 1. דבר שהוצא בחפירות. 2. שרש שנעקר.

نَبَضَ ـِ 1. פעם, הלם, דפק. 2. הניע, נענע. 3. זע, התנועע. مَا دَامَ فِي قَلْبِهِ عِرْقٌ يَنْبِضُ כל עוד לבו פועם, כל עוד הוא חי. أَنْبَضَ IV הניע (מיתר וכו'), נענע. نَبْضٌ ج أَنْبَاضٌ، نَبْضَةٌ ج نَبَضَاتٌ פעימה, דפק, הלימה. نَبَضَاتُ الْقَلْبِ דפק הלב. مَنْبِضٌ מקום הפעימה (בעורקים). نَابِضٌ 1. פועם. 2. ج نَوَابِضُ קפיץ. نَابِضٌ بِالْحَيَاةِ ערני, חי, תוסס.

نَبَطَ ـُ 1. נבע, זרם (מים). 2. הוציא מן הבאר (מים), חפר, חקר. اِسْتَنْبَطَ X 1. הוציא, הפיק. 2. גלה, המציא, חדש. 3. הסיק, גזר (דבר מדבר). نَبَطٌ עמק. نَبَطِيٌّ ج نَبَطٌ وَأَنْبَاطٌ נבטי (בן שבט ערבי קדום בצפון חצי האי ערב). النَّبَطِيَّةُ 1. הלשון הנבטית. 2. עיר בדרום לבנון. مُسْتَنْبِطٌ ממציא, מגלה. مُسْتَنْبَطَاتٌ גלויים והמצאות.

نَبَعَ ـُ נבע, זרם, פרץ ויצא, פרח. أَنْبَعَ IV הזרים, הוציא. تَنَبَّعَ V זרם לאט. نَبْعٌ 1. מבוע, מעין, עין (של מים), מקור. 2. עץ שעציו משמשים קשתות ומקלות חצים. نَبْعٌ مَعْدِنِيٌّ מעין של מים מינרליים. إِنَّهُ مِنْ نَبْعٍ كَرِيمٍ הוא נצר למשפחה מיוחסת. مَنْبَعٌ 1. מעין. 2. מקור. الْخَصْمُ مِنَ الْمَنْبَعِ נכוי במקור. يَنْبُوعٌ ج يَنَابِيعُ עין מים, מבוע, באר. يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ מעייני החכמה.

نَبَغَ ـُ הצטיין, היה מוכשר, בלט, התבלט, עלה על אחרים. نَبَغَ فِي الشِّعْرِ הצטיין בשירה (כמשורר). نُبُوغٌ הצטיינות, מקוריות, התבלטות. نَابِغٌ، نَابِغَةٌ ج نَوَابِغُ מצטיין, מחונן, גאון, מבריק, עילוי.

نَبِقَةٌ ج نَبِقٌ 1. שזפה (פרי). 2. שיזף. 3. לוטוס ע' سِدْرَة.

نَبَلَ ـُ 1. ירה חץ (בקשת). 2. יצר חצים. نَبُلَ ـُ היה אציל, היה רם יחס. نَبْلٌ ج نِبَالٌ وَأَنْبَالٌ חץ. نَبَّالٌ קשת. نَبَالَةٌ 1. אצילות, יחוס רם, אצולה. 2. נדיבות לב. 3. אצילות נפש, צדיקות. 4. חכמה, תבונה. نَبِيلٌ ج نُبَلاَءُ 1. אציל, נעלה. 2. נדיב לב. 3. תואר בני המלוכה במצרים לפני 1952. نَبَّالٌ ج نَبَّالَةٌ יורה חצים, קשת.

نَبُهَ ـُ 1. נודע, מפורסם. 2. נעשה מכבד, היה נכבד. نَبِهَ ـَ 1. הבין. 2. שם לב ל־. نَبَّهَ II 1. إِلَى הפנה תשומת לב ל־, העיר בקשר ל־. 2. הזהיר. 3. העיר משינה, הקיץ. 4. הזכיר. 5. עורר, המריץ, דרבן. تَنَبَّهَ V 1. لِـ שם לב ל־, תפס, הבין, היה ער ל־. 2. התעורר. تَنَبَّهَ لِخُطُورَةِ الْمَوْقِفِ תפס את חמורת המצב. تَنَبَّهَ لِنَفْسِهِ חזר להכרתו (לעצמו). اِنْتَبَهَ VIII 1. مِنْ הקיץ מ־, התעורר מ־. 2. لِـ שם לב ל־, נשמר ל־, הקשיב ל־. 3. إِلَى תפס את־, הכיר את־. 4. נזהר מ־. نَبَهٌ، نَبِيهٌ ج نُبَهَاءُ، نَابِهٌ 1. מכבד, מפורסם, ידוע. 2. ערני, נבון, פקח. كَاتِبٌ نَابِهٌ סופר מפורסם. مُنَبِّهٌ 1. מעורר, ממריץ, מדרבן. 2. סם מעורר. 3. מזהיר. سَاعَةٌ مُنَبِّهَةٌ שעון מעורר. مُنْتَبِهٌ، مُتَنَبِّهٌ ער, ערני, זהיר, קשוב, שם לב, תופס. تَنْبِيهٌ אזהרה, התראה.

(נבו) نَبَا ـُ 1. عَنْ קפץ מ־, נרתע מ־. 2. נרתע, נסוג, התרחק. 3. היה דוחה, מאוס, לא תואם. 4. היה מכער, נתעב, עורר שאט נפש, גרם. 5. عَنْ קפץ מ־, לא הסכים ל־. 6. عَنْ קצר את־. نَبَا بِهِ الْمَجْلِسُ לא יכול לשבת עוד במושבו. نَبَا بِهِ الْمَكَانُ לא מצא מנוח במקומו. نَابٍ(ي) 1. גס, נתעב, מגונה, בוטה. 2. פוגם, לא מתקין. 3. מכשיר. قَالَ أَلْفَاظًا (كَلاَمًا) نَابِيًا גדף את פיו. نُبُوَّةٌ. نَبِيٌّ. نَبَوِيٌّ ע' (نبأ).

نَتَأَ ـَ בלט, הזדקר, התנשא. نَتَأَ ثَدْيُهَا שדה הזדקר. نَتْأَةٌ זיז, בליטה. نُتُوءٌ ج نُتُوءَاتٌ 1. בליטה, גבנון, גבשושית. 2. בלט, הזדקרות. 3. גבנה. نَاتِئٌ בולט, מזדקר, קמור, נשא. نَاتِئٌ عَظْمِيٌّ בליטת עצם.

نَتَجَ ـِ 1. ילד. 2. יצר, הוציא. 3. عَنْ، مِنْ נגרם על ידי, נבע מ־, היה תוצאה של, נולד מן, התחולל מ־. أَنْتَجَ IV 1. יצר, עשה, גרם. 2. נוצר, נולד. اِسْتَنْتَجَ X مِنْ הסיק (מסקנה) מן, הוציא מסקנה, למד, בא לידי מסקנה. نِتَاجٌ 1. יבול, תנובה, פרי, תוצרת, תפוקה, תוצר, ולדות. 2. יצירה (ספרותית וכו'). نِتَاجُ الْحَقْلِ יבול (תבואות) השדה. نِتَاجُ الْخَيْلِ ולדות הסוסים. كَثِيرُ النِّتَاجِ פורה. نَتِيجَةٌ ج نَتَائِجُ 1. תוצרת, יבול, פרי. 2. תוצאה, תולדה, מסקנה. 3. לוח שנה. نَتِيجَةُ الْجَيْبِ לוח כיס. بِالنَّتِيجَةِ כתוצאה, לסיכום. نَتِيجَةً، نَتِيجَةً مِنْ כתוצאה מ־. وَصَلَ إِلَى نَتِيجَةٍ הגיע למסקנה. إِنْتَاجٌ 1. יצור, תפוקה, תוצרת. 2. הפקה (של סרט). الإِنْتَاجُ الزِّرَاعِيُّ היבול החקלאי, התוצרת החקלאית. الإِنْتَاجُ الْكَهْرَبَائِيُّ תפוקת החשמל. إِنْتَاجٌ مُشْتَرَكٌ הפקה משותפת. الإِنْتَاجُ الْقَوْمِيُّ התוצר הלאומי הגולמי. إِنْتَاجِيٌّ 1. תפוקתי, תוצרתי. 2. יוצר, פורה, יצרני, פרודוקטיבי. إِنْتَاجِيَّةٌ פריון, פוריות, פרודוקטיביות. اِسْتِنْتَاجٌ ج اِسْتِنْتَاجَاتٌ הסקת מסקנות, מסקנה, הקש, גזרה שוה. نَاتِجٌ 1. יבול, פרי, תוצרת, תפוקה. 2. סך הכל, סכום, מספר כולל. النَّاتِجُ الْقَوْمِيُّ התוצר הלאומי הגולמי. مَنْتُوجٌ ج مَنْتُوجَاتٌ תוצר, תוצרת, מוצר. مُنْتِجٌ 1. יוצר, נושא פרי, מניב. 2. יצרן (בכלכלה). 3. מפיק (בקולנוע וכו'). مُنْتَجٌ ج مُنْتَجَاتٌ מוצר, תוצרת.

مُنْتَجَاتٌ زِرَاعِيَّةٌ תוצרת חקלאית. مُنْتَجَاتٌ مَعْدِنِيَّةٌ מוצרי מתכת.

نَتَرَ ـُ משך בכוח, קרע. إِنْتَتَرَ VIII נמשך.

نِتْرَاتٌ G ניטרט, חנקה. نِتْرَاتُ الصُّودَا סודה קאוסטית.

نِتْرُوجِين G חנקן (יסוד כימי). نِتْرُوغْلِيسِيرِين ניטרוגליצרין (חומר נפץ) בתעשיית החציבה.

نَتَشَ ـِ 1. חטף, לקח בכוח. 2. תלש, קרס. مَا نَتَشَ مِنْهُ شَيْئًا לא השיג ממנו מאומה. مِنْتَاشٌ ج مَنَاتِيشُ מלקחת (להוצאת שערות וכו'), מלקטיים.

نَتَعَ ـَ מיפעף, נבע (מים וכו'), נזל. نَتَعَ نَبْعَةً יצא נער (לאט לאט).

نَتَفَ ـِ II תלש, מרט. إِنْتَتَفَ VIII נתלש (שער וכו'). نُتْفَةٌ ج نُتَفٌ קמצוץ, פירור, קרעים. نَتِيفٌ תלוש, מרוט. مِنْتَافٌ ج مَنَاتِيفُ מלקטת להוצאת שערות.

نَتُنَ ـ أَنْتَنَ IV הסריח, הצחין, נבאש, נרקב, הסריח. نَتَّنَ II 1. הסריח. 2. עשה מסריח. نَتْنٌ نَتَانَةٌ צחנה, סרחון, ריקבון, באשה. نَتِنٌ مُنْتِنٌ מסריח, מבאיש, רקוב.

نَثَّ ـُ 1. גילה, פרסם (סוד). 2. הזיע (בשפע). 3. טפטף, נזל.

نَثَرَ ـُ 1. פיזר (פרחים וכו'), זרה, השליך. 2. כתב פרוזה. نَثَّرَ II פזר לכל עבר. تَنَاثَرَ VI. إِنْتَثَرَ VIII התפזר, נפוץ. نَثْرٌ 1. פיזור, זריה. 2. פרוזה. الشِّعْرُ وَالنَّثْرُ שירה ופרוזה. نَثْرِيٌّ 1. של פרוזה. 2. פרוזאי. 3. פשוט. نَثْرِيَّاتٌ שונות. مَصَارِيفُ نَثْرِيَّةٌ הוצאות שונות. نِثَارٌ 1. פזור. 2. פתיתים או ממתקים המפוזרים בשמחות. نَثِيرٌ פזור, מפוזר. كَانَ لَفْظُهُ نَثِيرَ الدُّرِّ היו דבריו פנינים. إِنْتِثَارٌ התפזרות. نَاثِرٌ פרוזאיקן, כותב פרוזה. مَنْثُورٌ 1. מפוזר. 2. פרוזאי, כתוב בפרוזה. شِعْرٌ مَنْثُورٌ שירה לבנה, שירה בפרוזה. ذَهَبَ مِنْهُ مَنْثُورًا לא הועיל. مُتَنَاثِرٌ מפוזר, נפוץ לכל עבר.

نَجُبَ ـُ 1. היה אציל, היה רם יחס, היה מכובד. 2. היה נדיב. 3. היה נבון ומשכיל. أَنْجَبَ IV 1. הוליד, הצמיח, העמיד (צאצאים אצילים). 2. היה אציל. أَنْجَبَ ثَلَاثَةَ أَوْلَادٍ הוליד (ילדה לו) שלושה ילדים. نَجْبٌ نَجَابَةٌ 1. אצילות מכובד, איש מעלה. 2. נדיב. نَجَابَةٌ אצילות, נדיבות, נכבדות, מדה מרוממת, מעלות. نَجِيبٌ ج نُجُبٌ وَنُجَبَاءُ وَأَنْجَابٌ אציל, רם יחס, נדיב, מחונן, נבון, מובחר. فَتَاةٌ نَجِيبَةٌ בחורה מחוננת. مُنْجِبَةٌ פורייה, מרבה ללדת.

نَجَحَ ـَ הצליח, עלה בידו, עשה חיל. نَجَحَ فِي أَعْمَالِهِ ראה ברכה בעמלו. نَجَحَ فِي الامْتِحَانِ הצליח בבחינה. نَجَّحَ II. أَنْجَحَ IV גרם לו להצליח. نُجْحٌ نَجَاحٌ הצלחה, התקדמות. بِالنَّجَاحِ وَالتَّوْفِيقِ באושר ובהצלחה. لَقِيَ نَجَاحًا بَاهِرًا הצליח הצלחה מרובה (ספר וכו'). نَاجِحٌ מצליח.

نَجَدَ ـُ 1. התרומם. 2. עזר ל-, הציל את-, סייע ל-. نَجَّدَ II 1. ריפד (כרים וכו'), עיבד (מזרונים). 2. ריפד. نَاجَدَ III עזר ל-. أَنْجَدَ IV 1. התרומם, עלה רם (שטוח). 2. הגיע לנגד. 3. סייע, עזר, הושיט עזרה ל-. إِسْتَنْجَدَ X ביקש עזרה, קרא לעזרה, נזקק ב-. نَجْدٌ ج نِجَادٌ 1. רמה, אזור גבוה. 2. נג'ד (אזור בסעודיה). نَجْدِيٌّ בן אזור נג'ד. نَجْدَةٌ ج نَجَدَاتٌ 1. עזרה, סיוע, חילוץ, תמיכה. 2. תגבורת (בצבא). النَّجْدَةَ النَّجْدَةَ! 1. קריאה לעזרה, S.O.S. بُولِيسُ النَّجْدَةِ משטרת הבהלה (בשעת חירום), משטרת חרום. نِجَادٌ חלי החרב. طَوِيلُ النِّجَادِ גבה קומה. نَجَّادٌ רפד. نِجَادَةٌ אומנות הריפוד, עבודה אומנות. نِجَادَةٌ. تَنْجِيدٌ ריפוד, ריפוד רהיטים.

نَجَذَ ـِ 1. נשך בשן טוחנת (בינה). 2. התנסה ב-, למד על-. مُنَاجِذُ חפרפרות (מיני של خُلْد לא כמו החולד). نَاجِذٌ ج نَوَاجِذُ שן טוחנת (בינה). أَبْدَى نَوَاجِذَهُ גילה שיניו. عَضَّ بِالنَّوَاجِذِ חרק שיניים. عَضَّ عَلَى نَاجِذَيْهِ הגיע לגיל בגרות. عَضَّ بِالنَّوَاجِذِ عَلَى נאחז בשיניים ב-.

نَجَرَ ـُ 1. ניסר, גזר בעצים. 2. הקציע (עץ), עבד. نَجْرٌ 1. נסור. 2. חום. نُجَارٌ נסורת. نَجَّارٌ חרש עץ, נגר. نِجَارَةٌ נגרות, עבודת עץ. نِجَارَةٌ נסרות. مِنْجَرٌ ج مَنَاجِرُ מקצועה. مِنْجَرَةٌ ج مَنَاجِرُ נגריה.

نَجَزَ ـُ 1. תם, נשלם. 2. ביצע, השלים. نَجَزَ ـ تَنَجَّزَ V ביצע, השלים. نَاجَزَ III נלחם ב-, נאבק ב-. أَنْجَزَ IV ביצע, השלים, קיים, גמר, מילא (הבטחה), קיים, הגשים, הוציא לפועל. أَنْجَزَ حُرٌّ مَا وَعَدَ מה שהבטיח ... קיים. تَنَاجَزَ VI נלחם ב-. إِسْتَنْجَزَ X תבע לקיים הבטחה, ביקש להשלים. نَجْزٌ. نَجَازٌ. تَنْجِيزٌ. إِنْجَازٌ 1. ביצוע, השלמה, קיום, הגשמה, הוצאה לפועל. 2. ج إِنْجَازَاتٌ הישג, הצלחה. مُنَاجَزَةٌ. تَنَاجُزٌ לחימה, מאבק. نَاجِزٌ מבוצע, מושלם, גמור. نَاجِزًا بِنَاجِزٍ 1. מיד ליד, במזומנים, בלא תנאי. 2. מקום. مُنْجَزَاتٌ הישגים, הצלחות.

نَجُسَ ـُ היה טמא, נטמא, נתגאל, נזדהם, היה לא טהור. نَجَّسَ II טימא וזהם. تَنَجَّسَ V הטמא, טמא עצמו, נתגאל. نَجَسٌ. نَجَاسَةٌ טומאה, זוהמה. نَجِسٌ ج أَنْجَاسٌ טמא, מזוהם, מזוהם, מגעיל, טינופת. تَنْجِيسٌ טימוא.

(نجش) نَجَاشِيٌّ נגוס, תוארו של שליט חבש לשעבר.

نَجَعَ ـَ הועיל, עזר, היה יעיל, פעל, השפיע. إِنْتَجَعَ VIII 1. ביקש מרעה. 2. חיפש מרעה. 3. ביקש עזרה, ביקש טובה. إِسْتَنْجَعَ X ביקש מרעה, חיפש טובה. نَجْعٌ ج نُجُوعٌ כפר קטן, קבוצת בתים. نُجْعَةٌ ج نُجَعٌ חיפוש אחר מרעה, מזון. نَجَاعَةٌ יעילות, השפעה, תפיסה, אפקטיביות. نَجَاعَةُ الإِنْتَاجِ יעילות הייצור.

نَاجِعٌ יעיל, אפקטיבי, משפיע. مُنْتَجَعٌ 1. מרעה. 2. מרגוע. 3. בית מרגוע, מקום נופש.

نَجَفَ ـُ חפר והרחיב בור למשל. نَجَفٌ ج نِجَافٌ תל. النَّجَفُ עיר (בעיראק, מקודשת לשיעים). نُجْفَةٌ ج نُجَفٌ ونُجَفَاتٌ נברשת ר׳ (ثرو. ثري) ثُرَيَّا.

نَجَلَ ـُ 1. הוליד. 2. פצע. 3. התנפל ל׳. نَجْلٌ ج أَنْجَالٌ 1. בן (של מכובד). 2. מוצא מקום. نَجِيلٌ 1. ירבית (צמח שושה). 2. דשא. أَنْجَلُ ج نُجْلٌ נ׳ نَجْلاءُ גדול עיניים, יפה עיניים. طَعْنَةٌ نَجْلاءُ דקירת מוות, פצע אנוש. مِنْجَلٌ ج مَنَاجِلُ מגל, חרמש. مِنْجَلِيٌّ חרמשי, עקום. مِنْجَلَةٌ ج مَنَاجِلُ מלקחיים.

نَجَمَ ـُ 1. הופיע, עלה, זרח. 2. عَنْ נבע מ־, נגרם על ידי־, יצא מ־, נפסח מ־, היה תוצאה של־. 3. שולם (חוב). 4. דרך כוכבו. نَجَّمَ II 1. צפה בכוכבים. 2. חזה בכוכבים, ניחש עתידות לפי מצבם הכוכבים. 3. שילם או פרע חוב בתשלומים. نَجْمٌ ج نُجُومٌ 1. תשלום חלקי. 2. ج نُجُومٌ وأَنْجُمٌ כוכב, מזל. نَجْمٌ سَيَّارٌ כוכב לכת. نَجْمٌ سِينَمَائِيٌّ כוכב קולנוע. أَفَلَ نَجْمُهُ ר׳ أفل. أُمُّ النُّجُومِ שביל החלב. عَلاَ نَجْمُهُ דרך כוכבו. عِلْمُ النُّجُومِ אסטרונומיה, תכונה. نَجْمَةٌ 1. כוכבת (שלושת רחוק). 2. כוכבית (בדפוס). نَجْمِيٌّ כוכבי, דמוי כוכב. نَجَّامٌ، مُنَجِّمٌ חוזה בכוכבים, אסטרולוג. مَنْجَمٌ ج مَنَاجِمُ 1. מוצא, מקור. 2. מרבץ, מכרה. مَنَاجِمُ الحَدِيدِ מכרות הברזל. مَنْجَمٌ פקח המאמנים ועושי המאמץ. مَنْجَمِيٌّ מכרתי.

(نجو) نَجَا ـُ 1. ניצל, נחלץ, נמלט, נושע. 2. לחש (סוד), הסתיר סוד, קח ואת אשר מלבו. نَجَّى II. أَنْجَى IV مِنْ הציל, חלץ, הושיע, גאל, שחרר, מלט מ־. نَاجَى III התלחש עם־, הסתיר סוד עם־, התפלל. تَنَاجَى VI הסתיר סוד עם־, לחש עם־, התלחשו. إِسْتَنْجَى X 1. בקש תשועה, בקש מסתור, מפלט. 2. ניקה עצמו, הטהר (אחרי עשיית צרכים). نَجَا. نَجَاةٌ. نَجَاءٌ 1. הצלה, הנצלות, התלבטות. 2. ישועה, ישועה. زَوْرَقُ النَّجَاةِ סירת הצלה. طَاقِمُ النَّجَاةِ צוות הצלה. طَوْقُ النَّجَاةِ עץ (ומצוף) הצלה. نَجْوٌ צואה. نَجْوَةٌ ج نِجَاءٌ 1. רמה, שטח גבוה. 2. תשועה, הצלה. فِي نَجْوَةٍ مِنْ מוגן, בטוח, רחוק מ־. نَجْوَى 1. סוד, לחישות, התלחשות. 2. מונולוג. نَجِيٌّ ج أَنْجِيَةٌ איש סוד, ידיד נפש. مُنْجٍ מנחה. مَنْجَاةٌ ج مَنَاجٍ(ي) 1. מקום מבטחים, תשועה, מקלט, ישועה, הצלה. 2. מבטחה, מקלט. الصِّدْقُ مَنْجَاةٌ האמת מבטחה היא. إِنَّهُ بِمَنْجَاةٍ مِنْهُ הוא מרוחק בטחון ממנו. لا مَنْجَاةَ لَهُ אין לו מפלט. تَنْجِيَةٌ פעולת הצלה. مُنَاجَاةٌ 1. סוד שיח, השתפכות סוד, התלחשות. 2. תפילה. مُنَاجَاةُ الأَرْوَاحِ ספירטואליזם, ספירטיזם. مُنْجٍ(ي) מושיע, גואל.

نَحَبَ ـِ إِنْتَحَبَ VIII התייפח, פרץ בבכי, מרר בבכי. نَحْبٌ 1. בכי, התייפחות. 2. זמן קצוב, מועד. 3. מוות. قَضَى نَحْبَهُ עבר מן העולם, מת, נפטר. نَحِيبٌ. إِنْتِحَابٌ התייפחות, בכייה מרה, בכי ויללה.

نَحَتَ ـِ 1. חרת, חקק, גילף, פיסל, חצב. 2. חטב, פסל. 3. יצר מלה אחת משתיים או מיותר (כגון صلعم – صلّى الله عليه وسلم). نَحْتٌ 1. חריתה, חקיקה, גילוף, פיסול. 2. יצירת מלה אחת משתיים או יותר. نُحَاتَةٌ 1. נסורת, חוצב אבנים. 2. גלף, פסל. نُحَاتَةٌ פסולת, נסורת הפסולת, שבבים. مِنْحَتٌ ج مَنَاحِتُ. مِنْحَاتٌ ج مَنَاحِيتُ מפסלת. نَحِيتٌ מגולף, חטוב.

نَحَرَ ـَ נחר, שחט, טבח, זבח. نَاحَرَ III רב עם־, התקוטט. تَنَاحَرَ VI רב עם־, התקוטט עם־, התקוטטו. إِنْتَحَرَ VIII התאבד, איבד עצמו לדעת. نَحْرٌ שחיטה, זבח. يَوْمُ النَّحْرِ יום הזבח (הקרבן) שחל ב־10 ד״ו אלחגה שהוא עיד אלאדחא. نَحْرٌ ج نُحُورٌ. مَنْحَرٌ ج مَنَاحِرُ 1. גרון (של בהמה נשחטת), צוואר. 2. בית מטבחיים. نِحْرِيرٌ ج نَحَارِيرُ מומחה, מקצועי, ידען, בעל נסיון, בקי. نَحِيرٌ. مَنْحُورٌ שחוט, קרבן. إِنْتِحَارٌ התאבדות. مُنْتَحِرٌ מתאבד.

نَحَسَ ـَ הרע, הביא מזל רע, פגע. نَحُسَ ـُ. نَحِسَ היה ביש מזל. نَحَّسَ II 1. כיסה או צפה בנחושת. 2. רגל. نَحْسٌ ج نُحُوسٌ מזל רע, מזל ביש, חוסר מזל. لأَزْمَةِ النَّحْسِ דבק בו ריע המזל, רדף אותו מזל ביש. يَوْمُ نَحْسٍ יום רע, יום שאין בו טוב. نَحَّاسٌ חרש נחושת, צורף נחושת. نُحَاسٌ أَصْفَرُ נחושת קלל, פליז. نُحَاسِيٌّ נחושתי. آلاتٌ نُحَاسِيَّةٌ כלי נשיפה (בתזמורת). العَصْرُ النُّحَاسِيُّ תקופת הנחושת (בתולדות האנושות, התקופה הכלקוליתית). نُقُودٌ نُحَاسِيَّةٌ מטבעות נחושת. نَحِيسٌ ج نُحَسَاءُ. مَنْحُوسٌ ج مَنَاحِيسُ רע מזל, ביש מזל, אומלל. مَنَاحِيسُ אותות מבשרי רעות.

نَحُفَ ـُ היה רזה (ובעיקר כריעות), רזה, היה כחוש. نَحَّفَ II. أَنْحَفَ IV הרזה, עשה לדק ורזה. نَحَافَةٌ רזון, צנימות. نَحِيفٌ ج نِحَافٌ ونُحَفَاءُ 1. צנום, רזה, דק גזרה. 2. מקש. تَنْحِيفٌ הרזיה ר׳ (خس) تَخْسِيسٌ. مَنْحُوفٌ רזה, כחוש.

نَحَلَ ـَ 1. ייחס לעצמו שלא בצדק (אמרות, מאמר וכד׳). 2. הרזה. نَحِلَ ـَ רזה, כחש. أَنْحَلَ IV הרזה, עשה לכחוש. تَنَحَّلَ V. إِنْتَحَلَ VIII 1. ייחס לעצמו, התיימר (שעשה או כתב דבר מה שאינו שייך לו). 2. גזל ב־, נטל לעצמו. 3. התחפש ל־. إِنْتَحَلَ الأَعْذَارَ המציא תירוצים, חפש אמתלות. نَحْلٌ התיימרות, התחזות. نَحْلَةٌ ج نَحْلٌ 1. דבורה. 2. מ׳ קריבון. نِحْلَةٌ ج نِحَلٌ עדה, פאסאליים ר׳ (ملّ) مِلَّةٌ. نَحَّالٌ כוורן, מגדל דבורים. نِحَالَةٌ כוורנות. نُحُولٌ רזון, כחישות, צנימות. نَحِيلٌ ج نُحَلَاءُ רזה, כחוש, צנום, בעל גוף דק. مَنْحَلٌ ج مَنَاحِلُ. مَنْحَلَةٌ כוורת. إِنْتِحَالٌ 1. התחזות, העתקה עצמית כוזבת. 2. גנבה ספרותית, פלגיאט. مُنْتَحِلٌ. مُنْتَحَلٌ כוזב, לא אמין, לא מקורי. إِسْمٌ مُنْتَحَلٌ שם בדוי (פסאודו, פסידונים).

مُنْتَحِلٌ גונב ספרותי, פלגיאריסט.

(نحم) نُحَامَةٌ ج نُحَامٌ פלמינגו (עוף מים), שקיטן.

نَحْنُ אנחנו.

نَحْنَحَ, تَنَحْنَحَ כחכח, חכך בגרונו. نَحْنَحَةٌ כחכוח.

(نحو) نَحَا ـ פנה אל, הלך בכיוון של, שם פעמיו לכיוון, סר אל, נטה. نَحَا نَحْوَهُ חקהו, הלך בדרכו, לקח את דוגמתו, פעל כמותו, הלך בעקבותיו. نَحَّى II عَنْ مِنْ 1. הרחיק, סילק, הסיר מ־. 2. פיטר, הדיח מ־. نَحَّاهُ عَنْ مَنْصِبِهِ הדיחו ממשרתו. أَنْحَى IV 1. נטה אל, הלך בכיוון. 2. عَلَى התנפל על, תקף. أَنْحَى عَلَيْهِ بِالْلَائِمَةِ גער בו קשות, המטיר עליו האשמות. أَنْحَى عَلَيْهِ ضَرْبًا הפליא בו את מכותיו. تَنَحَّى V 1. סר הצדה, פנה מקום. 2. عَنْ פרש מ־, התפטר מ־, וויתר על־, משך ידו מ־. إِنْتَحَى VIII הלך בכיוון. إِنْتَحَى جَانِبًا. إِنْتَحَى نَاحِيَةً הלך הצד, סר הצדה. إِنْتَحَى بِهِ جَانِبًا לקח אותו הצדה, דבר אתו בארבע עיניים. نَحْوٌ ج أَنْحَاءٌ 1. כוון, צד, מגמה, פנייה. 2. דרך, אופן, שיטה, אורח, צורה. 3. דקדוק, תחביר, סינטקסיס. 4. דומה ל־, מקביל ל־. النَّحْوُ الْمُقَارَنُ דקדוק השוואתי. النَّحْوُ الْوَظِيفِيُّ דקדוק פונקציונלי. عَلَى نَحْوٍ مَا בצורה כלשהי. عَلَى هَذَا النَّحْوِ באופן הזה. فِي نَحْوِ السَّاعَةِ الْعَاشِرَةِ בשעה עשר בערך. فِي كُلِّ أَنْحَاءِ الْمَعْمُورَةِ בכל רחבי תבל. مِنْ نَحْوِهِ מצדו. مِنْ نَحْوِي أَنَا אני כשלעצמי, אני מצדי. وَنَحْوُهُ וכיוצא בו, וכדומה לו, וכמותו, וכו׳. نَحْوَ 1. בכיוון, כלפי, אל מול. 2. כמות או יותר, בערך. كَانَ ثَمَنُهُ نَحْوَ ثَمَانِينَ شَاقِلًا מחירו היה שמונים שקל בערך (בקירוב). نَحْوِيٌّ 1. דקדוקי, סינטקטי. 2. ج نَحْوِيُّونَ وَنُحَاةٌ מדקדק, חכם הדקדוק, בלשן, פילולוג. مَنْحًى ج مَنَاحٍ(ي) כוון, מסלול, אפיק, צד, עבר, דרך, תחום, שטח, נושא, יעד. مَنْحَاهُ الأَدَبِيُّ דרכו הספרותית. مَنَاحِي الْحَيَاةِ תחומי (אפיקי) החיים. تَنْحِيَةٌ 1. סילוק, הסרה, עקירה, הרחקה. 2. הדחה, פיטור, שחרור (מתפקיד). تَنْحِيَةُ الثَّاثِ פינוי עצמי. نَاحِيَةٌ ج نَوَاحٍ(ي) 1. צד, כוון, עבר. 2. פרוזדור, נפת משנה, מחוז. 3. אזור, תחום, שטח. 4. כפר, נפה. مِنْ نَاحِيَةٍ מצד אחד, מחד גיסא. مِنْ نَاحِيَةٍ أُخْرَى מצד שני, מאידך גיסא. مِنْ نَاحِيَةٍ إِقْتِصَادِيَّةٍ מבחינה כלכלית. مِنْ نَاحِيَةٍ قَانُونِيَّةٍ מבחינה משפטית, דה יורה. مِنْ نَاحِيَةٍ وَاقِعِيَّةٍ מבחינה מעשית, דה פקטו. مِنْ جَمِيعِ النَّوَاحِي מכל הבחינות. إِنْتِحَاءٌ נטייה לצד מסוים, הליכה הצדה. إِنْتِحَائِيَّةٌ טרופיזם (בצמחים).

نَخَّ ـ 1. הבריך גמל. 2. הכריע. 3. גרר (שלטון).

نَخَبَ ـ إِنْتَخَبَ VIII 1. בחר, ברר. 2. הצביע (בעד מועמד). نَخْبٌ 1. בחירה. 2. לחיים. شَرِبَ نَخْبَهُ שתה לחייו. نُخْبَةٌ ج نُخَبٌ 1. מבחר, מיטב. 2. לקט, אוסף של יצירות, מבחר, שירים וכו׳. نُخْبَةٌ مِنَ الشَّبَابِ קבוצת צעירים מובחרת. إِنْتِخَابٌ 1. בחירה, ברירה. 2. הצבעה (בעד מועמד). 3. ج إِنْتِخَابَاتٌ בחירות. الإِنْتِخَابُ الطَّبِيعِيُّ הברירה הטבעית. إِنْتِخَابَاتٌ تَمْهِيدِيَّةٌ בחירות מקדימות, פריימריז. إِنْتِخَابَاتٌ نِسْبِيَّةٌ בחירות יחסיות. إِنْتِخَابَاتٌ نِيَابِيَّةٌ בחירות פרלמנטריות. حَقُّ الإِنْتِخَابِ זכות ההצבעה. مَعْرَكَةٌ إِنْتِخَابِيَّةٌ מערכת בחירות. نَاخِبٌ, مُنْتَخِبٌ 1. בוחר. 2. מצביע. مُنْتَخَبٌ 1. נבחר, מבחר. 2. קבוצה נבחרת (בספורט למשל). 3. مُنْتَخَبَاتٌ לקט, אנתולוגיה. الرَّئِيسُ الْمُنْتَخَبُ הנשיא הנבחר.

مَنْخُوبٌ רפה, פחדן.

نَخَرَ ـ 1. נחר, חרחר (בשינה). 2. הרקיב, נעשה רקוב, פורר. نَخِرَ ـ רקב, נרקב, נמק, התפורר. نَخِرَ الْعَظْمُ נרקבה העצם (התפוררה והתמוססה). نَخْرٌ 1. נחירה. 2. ריקבון, רקבון. نَخِرٌ, نَاخِرٌ רקוב, נמק, מתפורר. عِظَامٌ نَخِرَةٌ עצמות נמקות (רקובות). نَخِيرٌ נחירה. مِنْخَرٌ ج مَنَاخِرُ, مِنْخَارٌ ج مَنَاخِيرُ 1. אף. 2. נחיר.

نَخْرَبَ נקב, קדח חור, נקב. نُخْرُوبٌ ج نَخَارِيبُ 1. חור, נקב. 2. תא של כוורת.

نَخَزَ ـ 1. דקר. 2. עקר (במסילה), הקליב.

نَخَسَ ـ 1. דקר. 2. גרה, דרבן. نَخَّاسٌ 1. סוחר בהמות. 2. סוחר עבדים. نِخَاسَةٌ 1. סחר בהמות. 2. סחר עבדים. سُوقُ النِّخَاسَةِ שוק עבדים. مِنْخَسٌ ج مَنَاخِسُ, مِنْخَاسٌ ج مَنَاخِيسُ דרבן, מלמד.

(نخش) نَخْشُوشٌ ج نَخَاشِيشُ זים, אגיד (איבר הנשימה של הדגים).

نَخَعَ ـ تَنَخَّعَ V הוציא לחה מפיו. نُخَاعٌ ج نُخُعٌ מוח העצמות, לשד העצמות. النُّخَاعُ الشَّوْكِيُّ חוט השדרה. النُّخَاعُ الْمُسْتَطِيلُ המוח המוארך. نُخَاعَةٌ ליחה.

نَخَلَ ـ נפה, סנן בכברה. مِنْ نَخْلِ النَّاسِ نُخْلُوهُ מה של המובחר מבני אדם, מן אדם וכדומה לו. نَخْلَةٌ ج نَخْلٌ وَنَخِيلٌ דקל, עץ תמר. نُخَالَةٌ סובין. مُنْخُلٌ ج مَنَاخِلُ נפה, כברה.

نَخَمَ ـ تَنَخَّمَ V הוציא ליחה. نُخَامَةٌ ליחה ע׳ بَلْغَم. الْغُدَّةُ النُّخَامِيَّةُ בלוטת יותרת המוח (באנטומיה).

(نخو) نَخَا ـ התפאר, התגאה. نَخَّى II. أَنْخَى IV עורר, הסעיר (בדבר מאוד וכו׳). نَخْوَةٌ 1. גאווה, התנשאות. 2. התלהבות. 3. נדיבות לב.

نَدَّ ـ عَنْ 1. נס, נמלט מ־, ברח מ־. 2. יצא (בלי משים), חרג, נפלט מ־. نَدَّتْ عَنْهُ ضَحْكَةٌ פרץ בצחוק שלא במתכוון. نَدَّدَ II بِـ גנה, הוקיע, צא קנאי, בקר קשות את־. نَدٌّ 1. פל. 2. גבעה קטנה. عُودُ النَّدِّ קיסם הקטורת. نِدٌّ ج أَنْدَادٌ 1. דומה, שווה, עמית. 2. יריב, מתחרה. مُعَامَلَةُ النِّدِّ لِلنِّدِّ יחס של שווה אל שווה. تَنْدِيدٌ גנוי, הוקעה, בקורת.

نَدَبَ ـُ 1. סָפַד לְ־, הִסְפִּיד אֶת־, קוֹנֵן עַל־. 2. מִנָּה אֶת־ כְּנָצִיג, שָׁגֵר וְשָׁלַח אֶת־ כְּבָא כֹּחַ. نَدِبَ ـَ أَنْدَبَ IV נִפְצַע, הִשְׁאִיר צַלָּקוֹת וכוי. إِنْتَدَبَ VIII מִנָּה אֶת־ כְּנָצִיג, שִׁגֵּר אֶת־ בִּשְׁלִיחוּתוֹ, הֵטִיל עַל־ מְשִׂימָה, נָתַן מַנְדָּט. نَدْبٌ 1. הֶסְפֵּד, מִסְפֵּד, קִינָה, נְהִי. 2. מְנוּי, יִפּוּי כֹּחַ, הַקְצָאַת תַּפְקִיד. نَدَبٌ ج نُدُوبٌ وَأَنْدَابٌ. نَدْبَةٌ צַלֶּקֶת. نُدْبَةٌ. نَادِبَةٌ מְקוֹנֶנֶת, סַפְדָנִית. مَنْدَبٌ ج مَنَادِبُ בֵּית אֵבֶל. إِنْتِدَابٌ הַרְשָׁאָה, שְׁלִיחוּת, מַנְדָּט. دَوْلَةُ الإِنْتِدَابِ הַמַּעֲצָמָה הַמַּנְדָּטוֹרִית. إِنْتِدَابِيٌّ שֶׁל שְׁלִיחוּת, מַנְדָּטוֹרִי. مَنْدُوبٌ נְצִיג, נָצִיב, שָׁלִיחַ, בָּא כֹּחַ, מֻרְשֶׁה, סוֹכֵן. مَنْدُوبٌ خَاصٌّ נְצִיג (שָׁלִיחַ) מְיֻחָד. مَنْدُوبٌ سَامٍ(ي) נְצִיב עֶלְיוֹן. مَنْدُوبٌ شَكَاوَى (مَظَالِمِ) الجُمْهُورِ נְצִיב תְּלוּנוֹת הַצִּבּוּר, אוֹמְבּוּדְסְמַן. مَنْدُوبِيَّةٌ 1. נְצִיבוּת. 2. נְצִיגוּת דִּיפְּלוֹמָטִית. مُنْتَدَبٌ שָׁלִיחַ, נָצִיג. دَوْلَةٌ مُنْتَدَبَةٌ מַעֲצָמָה מַנְדָּטוֹרִית.

نَدَحَ ـَ הִרְחִיב. نُدْحَةٌ 1. מֶרְחָב. 2. חֹפֶשׁ פְּעֻלָּה. لا نُدْحَةَ عَنْهُ (مِنْهُ) אֵין מָנוֹס מִמֶּנּוּ, אֵין בְּרֵרָה. مَنْدُوحَةٌ ج مَنَادِحُ חֲלוּפָה, אַלְטֶרְנָטִיבָה. لَمْ يَرَ مَنْدُوحَةً مِنْ לֹא מָצָא מוֹצָא אַחֵר מִ־, לֹא מָצָא בְּרֵרָה, הִרְגִּישׁ מְחֻיָּב לְ־.

نَدَرَ ـُ 1. נִפְלָא, נֶעֱלָה. 2. נָפַל. 3. הָיָה נָדִיר, הָיָה לֹא רָגִיל, יָצָא מִן הַכְּלָל. نَدُرَ ـُ הָרַג, הָיָה מוּזָר, הָיָה יוֹצֵא דֹּפֶן. تَنَدَّرَ V הִתְבַּדֵּחַ, הִתְלוֹצֵץ. تَنَدَّرَ عَلَيْهِ הִתְבַּדֵּחַ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ, לָעַג לוֹ. تَنَادَرَ VI הִתְבַּדֵּחַ עִם־, סִפֵּר בְּדִיחוֹת. نُدْرَةٌ נְדִירוּת. مَنْدَرَةٌ ע׳ (نظر) مَنْظَرَةٌ. تَنَدُّرٌ 1. הִתְבַּדְּחוּת, הִתְלוֹצְצוּת, שַׁעֲשׁוּעַ. 2. عَلَى لְעַג, לַגְלוּג לְ־. نَادِرٌ 1. נָדִיר, לֹא תָּדִיר, לֹא מָצוּי, בִּלְתִּי רָגִיל. 2. חָרִיג, מוּזָר, מְשֻׁנֶּה. نَادِرًا، فِي النَّادِرِ לִפְעָמִים רְחוֹקוֹת. نَادِرُ المِثَالِ מְיֻחָד, יָחִיד בְּמִינוֹ. النَّادِرُ لا حُكْمَ لَهُ מ׳ הֶחָרִיג אֵין לוֹ כְּלָל. عُمْلَةٌ نَادِرَةٌ מַטְבֵּעַ קָשֶׁה. نَادِرَةٌ ج نَوَادِرُ 1. דָּבָר מֻפְלָא, סִפּוּר מְשַׁעֲשֵׁעַ, חִדּוּד, מַעֲשִׂיָּה, בְּדִיחָה. 2. תּוֹפָעָה מְיֻחֶדֶת בְּמִינָהּ, עִלּוּי, גָּאוֹן. نَادِرَةُ زَمَانِهِ יְחִיד בְּדוֹרוֹ.

نَدَفَ ـِ קָרַד, נִפֵּץ כֻּתְנָה, נִפֵּץ. نَدْفٌ נִפּוּץ (כותנה לסוס). نُدْفَةٌ 1. כֻּתְנָה מְרוּקֶּקֶת. 2. ج نُدَفٌ פְּתִיתִים. نُدَفُ الثَّلْجِ פְּתִיתֵי שֶׁלֶג. نَدِيفٌ، مَنْدُوفٌ קָרוּד, מְנֻפָּץ (כותנה), מוֹכָה. نَدَّافٌ קוֹרֵד (אומן העוסק בסריקת כותנה, צמר וכו׳). مِنْدَفٌ ج مَنَادِفُ מַקְרֵדָה (מכשיר לניפוץ כותנה וכו׳).

نَدَلَ ـُ חָטַף, לָקַח מַהֵר. نَدَلٌ ע׳ نَذْل. مِنْدِيلٌ ج مَنَادِيلُ מִטְפַּחַת, מַפִּית. مِنْدِيلٌ وَرَقِيٌّ מִטְפַּחַת נְיָר, טִישׁוּ. مِنْدَالَةٌ גְּרוּשׁ, מִרְדָּף. نَادِلٌ ج نُدُلٌ מֶלְצַר.

نَدِمَ ـَ عَلَى. تَنَدَّمَ عَلَى V הִתְחָרֵט עַל־, חָזַר בּוֹ, הִצְטַעֵר עַל־. نَادَمَ III שָׁתָה יַיִן וכו׳ עִם־, הִשְׁתַּתֵּף בִּמְסִבַּת שְׁתִיָּה עִם־. نَدَمٌ، نَدَامَةٌ، تَنَدُّمٌ، مَنْدَمٌ חֲרָטָה, הַבָּעַת צַעַר. لاتَ سَاعَةَ مَنْدَمٍ אֶת הַנַּעֲשֶׂה אֵין לְהָשִׁיב. نَدِيمٌ ج نُدَمَاءُ وَنُدْمَانٌ وَنَدَامَى. مُنَادِمٌ חָבֵר לַמִּשְׁתֶּה אוֹ לַסְּעוּדָה. نَدْمَانُ ج نَدَامَى. مُتَنَدِّمٌ מִתְחָרֵט, מִצְטַעֵר, חוֹזֵר בּוֹ, מְבַקֵּשׁ סְלִיחָה.

نَدَهَ ـَ 1. קָרָא לְ־, הִשְׁמִיעַ קוֹל. 2. גָּעַר בְּ־. نَـدَّاهَـةٌ מ׳ רוּחַ רְפָאִים הַקּוֹרֵאת לְקָרְבָּנָהּ לְלֹא הֶרֶף.

(ندو) نَدَا ـُ 1. קָרָא, הִזְעִיק, הִזְמִין. 2. הִתְאַסֵּף, הִתְקַהֵל. نَدِيَ ـَ הָיָה רָטֹב, הָיָה לַח, נִרְטַב, הִתְרַטֵּב. عَمَلٌ يَنْدَى لَهُ الجَبِينُ מַעֲשֶׂה מַבִּישׁ. نَدَّى II הִרְטִיב. نَادَى III بِـ عَلَى קָרָא לְ־, צָעַק וְקָרָא, הִזְמִין, הִכְרִיז, כִּנֵּס, פִּרְסֵם. نَادَاهُ، نَادَى عَلَيْهِ קָרָא לוֹ. نَادَى بِـ דָּגַל בְּ־, הָיָה בַּעַל דֵּעָה, הִמְלִיץ עַל זֶה. نُودِيَ بِهِ مَلِكًا הֻכְרַז עָלָיו כְּמֶלֶךְ. تَنَدَّى V נִטְלַל, נִרְטַב. تَنَادَى VI 1. קָרָא לְ־. 2. נֶחְלַץ לְ־, נִזְעַק. تَنَادَوْا لِفِعْلِ الخَيْرِ נֶחְלְצוּ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד. إِنْتَدَى VIII 1. נוֹעַד, הִתְוַעֵד, נִכְנַס. 2. כִּהֵן בְּמוֹעֲדוֹן. نَدْوَةٌ ج نَدَوَاتٌ 1. מוֹעֶצֶת, אֲסֵפָה. 2. מוֹעֲדוֹן. 3. וְעִידָה, כֶּנֶס, סִימְפּוֹזְיוֹן. نَدْوَةٌ ثَقَافِيَّةٌ סִימְפּוֹזְיוֹן, אֲסֵפָה תַּרְבּוּתִית. نَدْوَةٌ صَحَفِيَّةٌ מְסִבַּת עִתּוֹנָאִים. نَدًى ج أَنْدَاءٌ وَأَنْدِيَةٌ 1. טַל, רְסִיסֵי לַיְלָה, רְטִיבוּת. 2. נְדִיבוּת, רֹחַב לֵב. البَحْرُ لا تَعْتَنِي مِنَ النَّدَى מ׳ אֵין חִבּוּר מִתְמַלֵּא מִקִּלּוּחַ (הטחנה שמל מי הבאר). نَدِيٌّ، نَدْيَانُ רָטֹב, לַח, טָלוּל. نَدِيُّ الكَفِّ נָדִיב, רְחַב לֵב. نِدَاءٌ ج نِدَاءَاتٌ קְרִיאָה, הַכְרָזָה, קוֹל קוֹרֵא, פְּנִיָּה, גִּלּוּי דַּעַת, כָּרוּז, הַשְׁמָעַת קוֹל. نِدَاءُ الاسْتِغَاثَةِ קְרִיאָה לְעֶזְרָה. حَرْفُ النِّدَاءِ מִלַּת קְרִיאָה (يَا، أَيُّهَا) (בדקדוק). مُنَادَاةٌ קְרִיאָה, הַכְרָזָה. البَيْعُ بِالمُنَادَاةِ מְכִירָה פֻּמְבִּית. نَادٍ(ي) ج أَنْدِيَةٌ وَنَوَادٍ(ي). مُنْتَدًى ج مُنْتَدَيَاتٌ מוֹעֲדוֹן. نَادِي الضُّبَّاطِ מוֹעֲדוֹן הַקְּצִינִים. مُنَادٍ(ي) קוֹרֵא, כָּרוֹז (גם במכירה פומבית).

نَذَرَ ـُ 1. נָדַר, הִתְחַיֵּב בִּשְׁבוּעָה. 2. נָדַב, הִקְדִּישׁ. نَذَرَ نَفْسَهُ لِلْعِلْمِ הִקְדִּישׁ עַצְמוֹ לַמַּדָּע. أَنْذَرَ IV بِـ 1. הִזְהִיר, הוֹדִיעַ מֵרֹאשׁ, אִיֵּם. 2. נָתַן אוּלְטִימָטוּם. 3. הִתְרִיעַ, בִּשֵּׂר (רעות וכו׳). أَنْذَرَهُ بِتَسْلِيمِ نَفْسِهِ הִזְהִיר בּוֹ שֶׁעָלָיו לְהִתְמַסֵּר. مَنْ أَنْذَرَ فَقَدْ أَعْذَرَ רְאֵה הוּזְהַרְתָּ. تَنَاذَرَ VI אִיֵּם עַל־. نَذْرٌ ج نُذُورٌ נֶדֶר, הַבְטָחָה בִּשְׁבוּעָה. نَذِيرٌ ج نُذُرٌ 1. אַזְהָרָה, הַתְרָאָה, אִיּוּם. 2. מַתְרֶה, מַזְהִיר. 3. מְבַשֵּׂר בְּשׂוֹרָה, מְבַשֵּׂר, נָבִיא, שָׁלִיחַ, מוֹכִיחַ. نَذِيرُ شُؤْمٍ מְבַשֵּׂר רָעוֹת. نَذِيرُ الخَطَرِ אַזְהָרָה מִפְּנֵי סַכָּנָה, אוֹת אַזְעָקָה. إِنْذَارٌ ج إِنْذَارَاتٌ 1. אַזְהָרָה, הַתְרָאָה. 2. אוֹת אַזְעָקָה. إِنْذَارٌ نِهَائِيٌّ אוּלְטִימָטוּם. صَفَّارَةُ إِنْذَارٍ ע׳ (صفر). مَحَطَّةُ إِنْذَارٍ ע׳ (حط). إِنْذَارِيٌّ אַזְהָרָתִי. تَنَاذُرٌ תִּסְמֹנֶת, סִינְדְּרוֹם. نَاذِرٌ נוֹדֵר, מַקְדִּישׁ. مَنْذُورٌ נָדוּר, מֻקְדָּשׁ, מְיֹעָד לְ־.

نَذُلَ ـُ עָשָׂה שָׁפָל, עָשָׂה נִבְזֶה. نَذْلٌ ج أَنْذَالٌ. نَذِيلٌ שָׁפָל, נִבְזֶה, בָּזוּי. نَذَالَةٌ שִׁפְלוּת, נִבְזוּת.

نَرْجِسٌ G נַרְקִיס. نَرْجِسِيَّةٌ נַרְקִיסִיזְם, אַהֲבָה עַצְמִית.

نَرْدٌ P 1. קֻבִּיָּה. 2. מִשְׂחַק שֵׁשׁ בֵּשׁ ע׳ (طول) لُعْبَةُ الطَّاوِلَةِ.

نَرْفَزَ Fr. עִצְבֵּן. نَرْفَزَةٌ עַצְבָּנוּת.

نَزَّ ـِ 1. נָטַף, דָּלַף, נָזַל. 2. רָטַט וְשׁוֹפֵר, לִבּוֹ וכו'. 3. عَنْ פָּרַשׁ, הִסְתַּלֵּק, הִתְרַחֵק מ-. نَزٌّ، نَزِيزٌ דְּלִיפָה, דֶּלֶף, טִפְטוּף. نَزَّةٌ תַּאֲוָה, חֵשֶׁק.

نَزَحَ ـَ 1. عَنْ، مِنْ נָסַע, עָזַב, עָקַר, הִגֵּר, הִתְרַחֵק מ-. 2. הִרְחִיק, גָּרַם שֶׁיִּנְטֹשׁ. 3. רוֹקֵן, דָּלָה, שָׁאַב. نَزَحَ عَنْ أَرْضِهِ נָטַשׁ אֶת אַדְמָתוֹ. نَزَحَ إِلَى أُورُبَّا עָקַר לְאֵירוֹפָּה. أَنْزَحَ IV 1. רוֹקֵן, שָׁאַב. 2. נָסַע. نَزْحٌ פְּרִישָׁה, דְּלִיָּה, רִקּוּן. نَزَحٌ מַיִם עֲכוּרִים. نُزُوحٌ הֲגִירָה, עֲקִירָה, נְטִישָׁה. نَازِحٌ 1. רָחוֹק. 2. עָקוּר, מְהַגֵּר. مِنْزَحَةٌ ج مَنَازِحُ דְּלִי, כַּף גְּדוֹלָה לְרִקּוּן.

نَزُرَ ـ מְעַט, הִתְמַעֵט. نَزْرٌ מְעַט, קִמְעָה. نَزْرٌ يَسِيرٌ (قَلِيلٌ) מְעַט מִן הַמְּעַט, מְעַט מִזְעָר.

نَزَعَ ـِ 1. תָּלַשׁ, הֵסִיר, הוֹצִיא בְּכֹחַ, עָקַר, נָתַק, הוֹרִיד. 2. נָטָה וכו', חָלַף. 3. שָׁלַל, הִפְקִיעַ. 4. إِلَى עָרַג לְ-, הִשְׁתּוֹקֵק לְ-, כָּמַהּ לְ-. 5. عَنْ הִפְסִיק, שָׂם קֵץ לְ-, קָץ מִ-. 6. عَنْ פָּטַר מ-. نَزَعَ إِلَى أَهْلِهِ הִשְׁתּוֹקֵק לְמִשְׁפַּחְתּוֹ. نَزَعَ الثِّقَةَ عَنِ الْحُكُومَةِ הִבִּיעַ אִי אֵמוּן בַּמֶּמְשָׁלָה. نَزَعَ ثِيَابَهُ פָּשַׁט בְּגָדָיו. نَزَعَ قِشْرَتَهُ הֵסִיר קְלִפָּתוֹ. نَزَعَهُ عَنْ وَظِيفَتِهِ הֵדִיחַ אוֹתוֹ מִתַּפְקִידוֹ. نَزَعَ مِلْكِيَّتَهُ הִפְקִיעַ אֶת רְכוּשׁוֹ. نَزَعَ يَدَهُ مِنْ جَيْبِهِ הוֹצִיא יָדוֹ מִכִּיסוֹ. نَزَعَ يَدَهُ مِنَ الطَّاعَةِ מָרַד בְּ-, פָּרַק עֹל. نَزَّعَ II הוֹצִיא, הִפְשִׁיט, הֵסִיר, עָקַר. نَازَعَ III 1. גָּסַס, עָמַד לָמוּת. 2. רָב עִם-, הִתְקוֹטֵט עִם-, נֶאֱבַק בְּ-, חָלַק עַל-. نَازَعَتْهُ نَفْسُهُ إِلَى وَطَنِهِ עָרַג לְמוֹלַדְתּוֹ. تَنَازَعَ VI רָב עִם-, חָלַק עַל-, הִתְקוֹטֵט. إِنْتَزَعَ VIII 1. הוֹצִיא בְּכֹחַ, חָלַץ (הוֹצִיא וכו'), הֵסִיר, חָטַף. 2. נָתַק, סָחַט, לָקַח. إِنْتَزَعَ إِعْجَابَ الْجُمْهُورِ עוֹרֵר אֶת הִתְפַּעֲלוּת הַקָּהָל. إِنْتَزَعَ نُقُودَهُ חָטַף (הוֹצִיא) אֶת כַּסְפּוֹ בְּכֹחַ. نَزْعٌ 1. גְּסִיסָה. 2. הֲסָרָה, הוֹרָדָה, סִלּוּק. 3. פֵּרוּק (נשק), הַפְקָעָה. 4. הַפְשָׁטָה. نَزْعُ السِّلَاحِ פֵּרוּק נֶשֶׁק. نَزْعُ الْمِلْكِيَّةِ הַפְקָעַת רְכוּשׁ. نَزْعَةٌ ج نَزَعَاتٌ נְטִיָּה, מְגַמָּה, אוֹרְיֶנְטַצְיָה. نُزُوعٌ עֶרְגָּה, כִּסּוּפִים, גַּעְגּוּעִים, כְּמִיהָה. النُّزُوعُ إِلَى الْبَقَاءِ יֵצֶר הַקִּיּוּם. عِلْمُ النَّفْسِ النُّزُوعِيُّ פְּסִיכוֹלוֹגְיָה הַמְּגַמָּתִית. نَزَّاعٌ إِلَى חוֹתֵר אֶל-, שׁוֹאֵף לְ-. مَنْزَعٌ ج مَنَازِعُ 1. נְטִיָּה, שְׁאִיפָה. 2. אֹרַח, דֶּרֶךְ, אֹפֶן. 3. שִׁיטָה. مِنْزَعٌ חֵץ. نِزَاعٌ ج نِزَاعَاتٌ مُنَازَعَةٌ ج مُنَازَعَاتٌ רִיב, סִכְסוּךְ, מַחֲלֹקֶת, קְטָטָה, תִּגְרָה, מַאֲבָק. نِزَاعٌ مُسَلَّحٌ סִכְסוּךְ מְזֻיָּן. بِلَا نِزَاعٍ לְלֹא עוֹרְרִין, בְּלִי סָפֵק. لَا نِزَاعَ فِي أَنَّ אֵין סָפֵק וְאֵין חוֹלְקִין כִּי-, אֵין מִי שֶׁחוֹלֵק עַל כָּךְ שֶׁ-. تَنَازُعٌ מַאֲבָק, מְרִיבָה. تَنَازُعُ الْبَقَاءِ מִלְחֶמֶת הַקִּיּוּם. إِنْتِزَاعٌ חֲטִיפָה, הוֹצָאָה בְּכֹחַ, הַפְקָעָה. نَازِعَةٌ ج نَوَازِعُ נְטִיָּה, שְׁאִיפָה. مَنْزُوعٌ מֻפְקָע. مِنْطَقَةٌ مَنْزُوعَةُ السِّلَاحِ אֵזוֹר מְפֹרָז. مُنَازِعٌ 1. גּוֹסֵס, נָתוּן בְּמַאֲבָק. 2. יָרִיב. لَيْسَ مِنْ مُنَازِعٍ فِي אֵין חוֹלְקִין עַל-, אֵין סָפֵק. مُتَنَازَعٌ عَلَيْهِ שָׁנוּי בְּמַחֲלֹקֶת. أَرْضٌ مُتَنَازَعٌ عَلَيْهَا אַדְמַת מְרִיבָה.

نَزَغَ ـَ חִרְחֵר רִיב, סִכְסֵךְ, הֵסִית. نَزْغٌ، نَزْغَةٌ ج نَزَغَاتٌ הֲסָתָה, חִרְחוּר רִיב, לַחֲשָׁשֵׁי הַשָּׂטָן, פִּתּוּיִים.

نَزَفَ ـِ 1. שָׁאַב, נָזַל (בשפע). 2. דִּמֵּם (שופע). 3. דָּלָה, שָׁאַב. 4. הִקִּיז דָּמוֹ. إِسْتَنْزَفَ X 1. הִתִּישׁ. 2. מִצָּה עַד תֹּם, דָּלָה. 3. כִּלָּה. إِسْتَنْزَفَ دَمَهُ הִקִּיז אֶת דָּמוֹ. نَزْفٌ 1. מִצּוּי, דְּלִיָּה, נְזִילָה, שֶׁטֶף. 2. שְׁתִיתַת דָּם, דִּמּוּם. نَزْفٌ دَمَوِيٌّ דִּמּוּם. نَزِيفٌ שֶׁטֶף, נְזִילָה. نَزِيفٌ دَمَوِيٌّ שֶׁטֶף דָּם. نَزِيفٌ مُخِّيٌّ שֶׁטֶף דָּם בַּמֹּחַ. إِسْتِنْزَافٌ 1. הַתָּשָׁה, הַחֲלָשָׁה. 2. דְּלִיָּה, מִצּוּי. 3. הִתְבַּלּוּת, הִתְכַּלּוּת. حَرْبُ الِاسْتِنْزَافِ מִלְחֶמֶת הַהַתָּשָׁה.

نَزِقَ ـَ 1. פָּרַץ, הִסְתָּעֵר. 2. הָיָה פָּזִיז, הָיָה קַל דַּעַת, הָיָה נִמְהָר. نَزَّقَ II הִמְרִיץ. نَزَقٌ פְּזִיזוּת, פַּחֲזוּת, קַלּוּת דַּעַת. نَزِقٌ פָּזִיז, פּוֹחֵז, קַל דַּעַת, נִמְהָר, קַפְּרִיזִי.

نَزَكَ ـ דָּקַר בְּרֹמַח. نَيْزَكٌ ج نَيَازِكُ 1. כּוֹכָב נוֹפֵל, מֶטֶאוֹר, מֶטֶאוֹרִיט. 2. רֹמַח קָצָר.

نَزَلَ ـِ 1. יָרַד, נָפַל, נָחַת. 2. חָנָה, שָׁכַן. 3. פָּחַת, נִגְרַע (מחיר וכו'), קָטַן. 4. مِنْ יָצָא מִ- (מכונית וכו'). 5. יָרַד מִן הַשָּׁמַיִם, נִגְלָה (קוראן), הִתְגַּלָּה. 6. הִתְאַכְסֵן. نَزَلَ إِلَى الْبَرِّ יָרַד אֶל הַיַּבָּשָׁה, עָלָה לַיַּבָּשָׁה. نَزَلَ إِلَى الْمَيْدَانِ יָרַד לַזִּירָה, יָצָא לִקְרָב וְלַמַּעֲרָכָה. نَزَلَ بِالْبَصْرَةِ חָנָה בָּעִיר בַּצְרָה. نَزَلَتْ بِهِ نَازِلَةٌ הִתְרַגֵּשׁ עָלָיו אָסוֹן. نَزَلَتْ حَرَارَةُ الْمَرِيضِ יָרַד חֻמּוֹ שֶׁל הַחוֹלֶה. نَزَلَ عَلَى رَأْيِهِ קִבֵּל אֶת דַּעְתּוֹ. نَزَلَ عَنْ حَقِّهِ لَهُ וִתֵּר עַל זְכוּתוֹ לְטוֹבָתוֹ. نَزَلَ عِنْدَ رَغْبَتِهِ נֶעֱנָה לִרְצוֹנוֹ, מִלֵּא אֶת בַּקָּשָׁתוֹ. نَزَلَ ضَيْفًا عَلَيْهِ הִתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ. نَزَلَ مَنْزِلَةَ اللَّائِقِ תָּפַס אֶת מְקוֹמוֹ הָרָאוּי לוֹ. نَزَلَ مِنْهُ مَنْزِلَةَ أَخِيهِ הָיָה קָרוֹב כְּאָחִיו. نَزُلَ ـُ הִתְבָּרֵךְ, קִבֵּל בְּרָכָה. نَزَّلَ II. أَنْزَلَ IV 1. הוֹרִיד. 2. הִקְטִין, הִשְׁפִּיל, הִמְעִיט, הִפְחִית, הוֹזִיל. 3. הִנְחִית, הֵבִיא. أَنْزَلَ بِهِ خَسَائِرَ فَادِحَةً הֵסֵב (גָּרַם) לוֹ אֲבֵדוֹת כְּבֵדוֹת. أَنْزَلَ بِهِ عُقُوبَةً הֵטִיל עָלָיו עֹנֶשׁ. نَزَّلَ ثَمَنَهُ הִפְחִית (הוֹרִיד) אֶת מְחִירוֹ. نَزَّلَ مِنِ اعْتِبَارِهِ הִפְחִית מִכְּבוֹדוֹ, הִשְׁפִּיל אוֹתוֹ. أَنْزَلَهُ إِلَى الْبَرِّ הִנְחִית אוֹתוֹ בַּיַּבָּשָׁה, הֶעֱלָה אוֹתוֹ לַיַּבָּשָׁה. مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهِ مِنْ سُلْطَانٍ ر' (سلطن) سُلْطَان. نَازَلَ III נֶאֱבַק בְּ-, הִתְגּוֹשֵׁשׁ, הִתְמוֹדֵד עִם-, נִלְחַם בְּ-, נִכְנַס לְדוּ־קְרָב עִם-. تَنَازَلَ VI عَنْ וִתֵּר עַל-, מָחַל עַל זְכוּתוֹ בְּ-, הִסְתַּלֵּק מִן-, הִתְפַּשֵּׁר, נִכְנַע. تَنَازَلَ عَنْ حَقِّهِ וִתֵּר עַל זְכוּתוֹ. تَنَازَلَ عَنِ الْعَرْشِ וִתֵּר עַל כֵּס הַמְּלוּכָה. إِسْتَنْزَلَ X 1. בִּקֵּשׁ לְהוֹרִיד. 2. הוֹרִיד. 3. בִּקֵּשׁ [illegible]. إِسْتَنْزَلَ عَلَيْهِ اللَّعَنَاتِ אָרַר, קִלֵּל אוֹתוֹ. إِسْتَنْزَلَ مِنْ قَدْرِهِ הִפְחִית מִכְּבוֹדוֹ. نُزُلٌ ج نُزُولٌ وَنُزُلٌ 1. מָלוֹן, פֻּנְדָּק. 2. מָלוֹן, אַכְסַנְיָה. 3. צֵידָה, סְעוּדָה. نَزْلَةٌ נַזֶּלֶת, הִצְטַנְּנוּת. نَزْلَةٌ شُعَبِيَّةٌ (صَدْرِيَّةٌ) דַּלֶּקֶת הַסִּמְפּוֹנוֹת, בְּרוֹנְכִיטִיס. نَزْلَةٌ وَافِدَةٌ שַׁפַּעַת, גְּרִיפָּה. نَزَالَةٌ הִתְקָרְרוּת. نُزُولٌ יְרִידָה, נְחִיתָה, עֲלִיָּה לַיַּבָּשָׁה, חֲנִיָּה. نُزُولُ الْآيَةِ גִּלּוּי הַפָּסוּק

משראני ירידתו מן השמים. نزولا عند رغبته (طلبه) בהיענות לבקשתו. نزول المطر ירידת גשם. صعودا ونزولا מעלה מטה. نزيل ج نزلاء אורח נקלט ללון, מתאכסן, דייר, שוכן, שוכר חדר. نزيل المستشفى מאושפז. منزل ج منازل 1. דירה, בית מגורים, מעון, משכן. 2. מקום חנייה. منزل الاستراحة אכסניית דרכים. منازل اللهو واللعب מקומות בידור. تدبير المنزل، تدبير منزلي כלכלת בית, משק בית. منزلي ביתי. اقتصاد منزلي משק בית. دراسة منزلية שיעורים בהתכתבות. وظائف منزلية שיעורי בית. منزلة ج منازل מעמד, עמדה, חשיבות, מעלה. منزلة حسابية ספרה חשבונית. رفيع المنزلة בעל מעמד רם. تنزيل ج تنزيلات 1. הנחה, הוזלה. 2. הורדה. 3. הפחתה, הקטנה. 4. התגלות. تنزيل الرتبة הורדת דרגה. التنزيل العزيز כינוי לקוראן. تنزيل نقدي פחות מטבע. نزال، منازلة דו־קרב, התמודדות, מאבק, תחרות. إنزال 1. הורדה. 2. נחיתה, הנחתה. إنزال بالمظلات הנחתה (של חיילים, אספקה וכו'). إنزال عقوبة הטלת עונש. تنازل عن ויתור על, מחילה על זכות, הסתלקות מן, התפטרות מ־. تنازلي יורד. عد تنازلي ספירה לאחור. نازل אורח. نازلة ج نوازل 1. אסון, צרה, פגע, שואה, פורענות. 2. תיק משפטי, חקירה (בעניין נחוץ). منزول ע' מס שכר. منزل 1. שהורד מן השמים, קדוש. 2. משקע (בכתב, בכסף וכו'). متنازل מוותר (בדו־קרב), מתחרה. منزل שהורד מן השמים, קדוש. الكتب المنزلة ספרי הקודש.

نزه ـ 1. عن התרחק מכל פגם, נמנע מכל חטא. 2. התעלה, היה הגון וישר.

نزه II 1. רומם, אמר שהוא נעלה מן, חשב שהוא הגון וישר, אובייקטיבי. 2. לקח לטיול, בידר. تنزه V 1. عن נזהר (נמנע) ממעשה רע, היה נעלה, התעלה, היה נקי כפיים, היה טהור, היה הגון וישר. 2. טייל, הלך לשוח, התבדר, נהנה. نزه، نزيه ج نزهاء הגון, ישר, כן, אובייקטיבי, טהור, נקי כפיים, ללא רבב. وسيط نزيه מתווך הגון (אובייקטיבי). نزاهة יושר, דרך הישר, הגינות, כנות, אובייקטיביות, ניקיון כפיים, אי משוא פנים. نزاهة عقلية יושר אינטלקטואלי.

نزهة ج نزه 1. טיול, הליכה, צעידה. 2. בלוי ובילוי מחוץ לבית, פיקניק.

تنزيه 1. שלילת צורות ותכונות אנושיות לאל, רוממות אל. 2. אמירה שהוא נעלה מן. 3. התעלות. تنزه הליכה, צעידה, בלוי. متنزه عن אל־קטעי (אטוחים) נעלה מ־. متنزه טיול, גן, חורשה. متنزه עממי, רחבה לטיול, גן ציבורי, פרק.

(نزو) نزا ـ 1. קפץ, זינק, הגיח. 2. התנפל בתאווה מינית. 3. ערג. نزا به قلبه إلى התאווה אל, ערג ל־. نزوان 1. זינוק, גיחה. 2. תשוקה, התפרצות רגשות. 3. יחום. نزوة ج نزوات 1. קפיצה, גיחה, זינוק, התפרצות. 2. יצר מיני, יחום. 3. גחמה, קפריזה. نزوات الشباب גחמות נעורים, התפרצויות נעורים. ذو نزوات גחמן, הפכפך, קפריזי, אימפולסיבי. نازي، نازية ע' שם.

نسأ ـ، أنسأ IV 1. דחה, השהה, עיכב. 2. נתן ארכה (לפירעון חוב וכו'). نسأ الدين דחה את פירעון החוב. نسأ الله أجله (في أجله) אלוהים האריך את ימיו. نساء חיים ארוכים. نسيئة 1. ארכה, דחיית מועד פירעון. 2. מכירה בהקפה, אשראי. منسأة מקל, מטה.

نسب ـ إلى 1. ייחס, קבע את ייחוסו ומוצאו. 2. שייך, ייחס, תלה דבר מה ב־, קשר ב־, זקף על. 3. תיאר יפי אהובה בפתיח של הקצידה ע' نسيب. ناسب III 1. תאם את, התאים ל־, הלם את, עלה בקנה אחד עם, הקביל. 2. קשר קשר משפחתי עם, נקשר על ידי חיתון. تناسب VI مع עלה בקנה אחד עם, נקשר ל־, התאים ל־, עמד ביחס עם, השתייך ל־, הזדקק עם, היה פרופורציונלי עם. انتسب VIII إلى 1. התייחס ל־, נקרא ייחוסו, היה קרוב קרבת משפחה ל־, השתייך ל־. 2. נרשם כתלמיד שלא מן המניין, היה חבר ב־, השתייך ל־. استنسب X 1. התחקה אחר ייחוסו, שאל על. 2. אישר את ייחוסו. 3. מצא למתאים, מצא חן בעיניו. نسب ج أنساب ייחוס, יחס, השתייכות משפחתית, מוצא, יוחסין. ذو نسب בעל ייחוס, ממשפחה טובה. شجرة النسب אילן היוחסין, שלשלת היוחסין. علم الأنساب תורת היוחסין, גנאלוגיה. نسبة ج نسب 1. יחס, אחוז, שיעור, ערך. 2. חלק, מנה, מכסה, מספר, פרופורציה. 3. ייחוס, מוצא, שייכות. نسبة إلى، بالنسبة إلى ביחס ל־, בעניין, בנוגע ל־, בקשר, על אודות. نسبة التنمية שיעור הצמיחה. نسبة الذكاء מנת משכל, I.Q. نسبة عالية שיעור גבוה. نسبة مئوية יחס באחוזים. نسبة المواليد שיעור הילודה. نسبة الوفيات שיעור התמותה. لا نسبة ولا مناسبة بينهما אין שייכות או דמיון ביניהם. ياء النسبة האות "ي" המצטרפת לשם תואר הנגזר משם עצם, כגון: علمي מדעי מ־علم מדע. نسبي 1. יחסי, שאינו מוחלט, רלטיבי. 2. מותנה ב־, תלוי. تمثيل نسبي ייצוג יחסי. وزن نسبي משקל סגולי. نسبيا באופן יחסי, יחסית, בערך. نسبية יחסות. نظرية النسبية תורת היחסות. نساب، نسابة ج نسابات חוקר יוחסין, גנאלוג. نسيب 1. תיאור יפי אהובה בפתיח של הקצידה הערבית הקלאסית, לירִיקה. 2. ج أنسباء קרוב משפחה (על ידי חיתון), גיס, חתן. حسيب نسيب מיוחס. ذو نسب מכובד, בעל ייחוס, אציל. أنسب מתאים (הולם) יותר. مناسبة 1. התאמה, הלימות, הקבלה, סימטריות. 2. קרבת משפחה. 3. ج مناسبات הזדמנויות, שעת כושר, מאורע. بمناسبة לרגל. بالمناسبة אגב, דרך אגב, אגרא. بهذه المناسبة בהזדמנות זו, לרגל מאורע זה. بمناسبة وبغير مناسبة בהזדמנויות מתאימות

ובלי הזדקקות. بَيْتُ الْمُنَاسَبَاتِ בית אבל. دُونَ مُنَاسَبَةٍ בלי הזדקקות, (דבר) לא במקומו. شِعْرُ الْمُنَاسَبَاتِ שירה לרגל מאורע. تَنَاسُبٌ פרופורציונליות, יחסיות, התאמה, תואם, הרמוניה, סימטריות. عَدَمُ تَنَاسُبٍ חוסר התאמה. إِنْتِسَابٌ השתייכות, נטייה. طَالِبٌ بِالْانْتِسَابِ סטודנט נלווה (ולא מן המניין). مَنْسُوبٌ إِلَى מיוחס ל-, שייך ל-, קשור ב-. التُّهْمَةُ الْمَنْسُوبَةُ إِلَيْهِ האשמה המיוחסת אליו. 2. ج مَنَاسِيبُ גובה (מים וכו'), רמה. مَنْسُوبُ الْبَحْرِ גובה הים. مَنْسُوبِيَّةٌ נפוטיזם, העדפת קרובי משפחה, משוא פנים, פרוטקציה. مُنَاسِبٌ 1. מתאים, הולם, ראוי, נאה. 2. פרופורציונלי. مُتَنَاسِبٌ פרופורציונלי, סימטרי, מתאים, עולה בקנה אחד עם. مُتَنَاسِبُ الْأَجْزَاءِ סימטרי, הרמוני, מאוזן. مُنْتَسِبٌ שייך, נלווה, לא מן המניין. عُضْوٌ مُنْتَسِبٌ חבר נלווה.

نَسَجَ ـِ 1. ארג, רקם, סרג. 2. חיבר, כתב (מאמרות, שירה). 3. בדה, המציא. نَسَجَ عَلَى مِنْوَالِهِ חיקה. نَسَجَ نَسْجَهُ עשה כמותו. إِنْتَسَجَ VIII נארג, נרקם, נסרג. نَسْجٌ 1. אריגה, קליעת חוטים, רקימה. 2. אריג. 3. רקמה. مِنْ نَسْجِ خَيَالِهِ פרי דמיונו. نَسَّاجٌ אורג. نِسَاجَةٌ אריגה. نِسَاجَةُ الصُّوفِ אריגת צמר. نَسِيجٌ ج أَنْسِجَةٌ وَنُسُجٌ 1. אריג, אֶרֶג, בד. 2. מרקם, רקמה, רשת, קורים (של עכביש). نَسِيجٌ خَلَوِيٌّ רקמה תאית. نَسِيجُ وَحْدِهِ יחיד בדורו, יחיד במינו. نَسِيجُ الْعَنْكَبُوتِ קורי עכביש. مَصْنَعُ النَّسِيجِ בית חרושת לטקסטיל. مَنْسَجٌ ج مَنَاسِجُ בית מלאכה לאריגה. مِنْسَجٌ נול, מטוה. مَنْسُوجٌ 1. ארוג. 2. מחובר, משולב. 3. ج مَنْسُوجَاتٌ בדים, אריגים, מוצרי טקסטיל.

نَسَخَ ـَ 1. העתיק, תעתק. 2. צילם מסמך. 3. ביטל, מחק, פסל, שלל, ביטל פסוק קוראני (או סעיף) והחליפו באחר. نَاسَخَ III הביא במקום, החליף. تَنَسَّخَ V בוטל, נמחק. تَنَاسَخَ VI 1. בטל את-. 2. בא ברציפות. 3. התגלגל מגוף לגוף (נשמה). إِنْتَسَخَ VIII 1. בוטל, נמחק, נפסל. 2. העתיק. إِسْتَنْسَخَ X ביקש להעתיק, העתיק, תעתק, צילם (מסמך וכו'). نَسْخٌ 1. העתקה, תעתיק, הכפלה, שכפול, צילום (מסמך וכו'). 2. ביטול, פסילה, מחיקה. خَطُّ (قَلَمُ) النَّسْخِ הכתב הערבי הרגיל (נסח'). آلَةُ النَّسْخِ מכונת הכפלה (שכפול). نُسْخَةٌ ج نُسَخٌ עותק, נוסח מדויק, גרסה, טופס. نُسْخَةٌ طِبْقَ الْأَصْلِ עותק מדויק, עותק נאמן למקור. نَسَّاخٌ ج نُسَّاخٌ מעתיק, סופר סת"ם, לבלר. تَنَاسُخٌ، تَنَاسُخُ الْأَرْوَاحِ גלגול נשמות. إِسْتِنْسَاخٌ העתקה, תעתוק, הכפלה, שכפול, צילום. نَاسِخٌ מבטל, פוסל. آيَةٌ نَاسِخَةٌ פסוק קוראני המבטל מצוות בפסוק אחר. مَنْسُوخٌ 1. מבוטל (פסוק קוראני). 2. מועתק.

نَسَرَ ـِ נִסֵר, נשר, חטף. تَنَسَّرَ V התפורר, נתפשט, נזרה. إِسْتَنْسَرَ X נעשה כנשר, היה לגבור רשע. إِنَّ الْبُغَاثَ فِي أَرْضِنَا يَسْتَنْسِرُ מת' ע' (بغث) بُغَاث. نَسْرٌ ج نُسُورٌ وَنُسُورَةٌ נשר. النَّسْرُ الطَّائِرُ אלטאיר (כוכב). النَّسْرُ الْوَاقِعُ וגה (כוכב). نُسْرَةٌ פרוסה דקה, נתח, חתיכה. نَاسُورٌ ج نَوَاسِيرُ 1. פצע מוגלתי. 2. טחורים ע' (بسر) بَاسُور. مِنْسَرٌ ج مَنَاسِرُ 1. קבוצת שודדים. 2. מקור (של עופות). مِنْسَرٌ ج مَنَاسِرُ מקור (של עופות דורסים) ע' (نقر) مِنْقَار.

نِسْرِينٌ P (פרסית). نِسْرِينَةٌ 1. נרקיס. 2. ורד (jonquil).

نَسْطُورٌ G נסטוריוס (מייסד הכת הנסטוריאנית). نَسْطُورِيٌّ ج نَسَاطِرَةٌ נסטוריאני (נוצרים).

نُسُغٌ، نُسْغٌ לשד (של צמח).

نَسَفَ ـِ 1. פוצץ, הרס, שבר, החריב. 2. קרצף, קלקל. نَسَفَ الْبِنَاءَ פוצץ את הבית. نَسَفَ الْمُؤْتَمَرَ פוצץ (טרפד) את הוועידה. أَنْسَفَ IV פזר, הפיץ (הרוח את האבק). إِنْتَسَفَ VIII פוצץ, עקר. نَسْفٌ פיצוץ, הריסה, טרפוד. نَسَّافٌ ج نَسَاسِيفُ ציפור קטנה (שמם של עופות טרופיים בעלי מקור חזק). نُسَافَةٌ פסולת, אבק. نَسَّافَةٌ ج نَسَّافَاتٌ סירת טורפדו, משחתת, אניית מוקשים. مِنْسَفٌ ج مَنَاسِفُ 1. קערה נאה וגדולה. 2. מגש גדול. 3. תבשיל (אורז, בשר וכו') בקערה. مِنْسَفَةٌ ج مَنَاسِفُ 1. קערה. 2. מכשיר לפיצוץ. نَاسِفٌ 1. מפוצץ, מנפץ, הורס. 2. חומר נפץ. عُبْوَةٌ (عَبْوَةٌ) نَاسِفَةٌ ע' عُبْوَة.

نَسَقَ ـُ نَسَّقَ II סידר, סדר, ערך לפי סדר, (סדר פנינים וכו'), תאם, ארגן. تَنَسَّقَ V התארגן לפי סדר, נערך יפה, תואם. تَنَاسَقَ VI 1. סודר כראוי, היה הרמוני, היה מתואם. 2. הותאם, היה סימטרי. نَسَقٌ הרמוניה, סדר, תאום, יושר. نَسَقٌ 1. סדר, מערך סדור, ארגון, שיטה, הרמוניה, תאום. 2. מערך, מבנה (במשפטים וכו'). نَسَقًا בשורות, לפי מערך סדור. عَلَى نَسَقٍ وَاحِدٍ לפי סדר, לפי קצב או סדר אחיד. حُرُوفُ النَّسَقِ מלות החבור. سَارَ عَلَى نَسَقِهِ הלך לפי שיטתו. نَسِيقٌ מסודר, ערוך יפה, אחיד. تَنْسِيقٌ 1. תאום, סדירות, סדור, עריכה הרמונית, הרמוניזציה, תכנון. 2. ج تَنْسِيقَاتٌ קואורדינציה, קואורדינציה, [illegible]. تَنْسِيقٌ دَاخِلِيٌّ עיצוב פנים, דקורציה. تَنْسِيقُ الدِّرَاسَةِ תכנון אחיד של הלימוד. لَجْنَةُ التَّنْسِيقِ ועדת התאום. تَنَاسُقٌ התאמה, תאום, הלימות, הרמוניה, סימטריה, סדר, קואורדינציה. مُنَسَّقٌ، مُتَنَاسِقٌ סדור, ערוך יפה, הרמוני, סימטרי.

نَسَكَ ـُ تَنَسَّكَ V התנזר, חי חיי נזיר (פרישות), הסתגף. نَسُكَ ـُ היה לנזיר. نُسْكٌ פרישות, סגפנות. نُسُكٌ קרבן (בטקסי העלייה לרגל במכה), זבח. نَاسِكٌ ج نُسَّاكٌ נזיר, פרוש, סגפן. مَنْسَكٌ ج مَنَاسِكُ 1. מקדש, היכל. 2. מקום הקרבת הקרבן. مَنَاسِكُ الْحَجِّ טקסי העלייה לרגל במכה.

نَسَلَ ـُ 1. הוליד, העמיד בנים (צאצאים). 2. גדל (בעלי חיים). 3. נשר (שער),

נוצות וכו'. نَسَلَ ـِ פָּרָה וְרָבָה. نَسَّلَ II הִפְרִיד חוּט הַסּוּף מִן הָאָרִיג, פִּצֵּל קְצוֹת סִיבִים. أَنْسَلَ IV 1. הוֹלִיד. 2. הִשִּׁיר נוֹצוֹת, שֵׂעָר, חוּטִים וכו'. 3. הִשִּׁיר נוֹצוֹת, שֵׂעָר, וכו'. تَنَاسَلَ VI 1. פָּרָה וְרָבָה. 2. مِنْ יָצָא מֵחֲלָצָיו, נוֹלַד מִ־. نَسْلٌ ج أَنْسَالٌ 1. צֶאֱצָא, יוֹצֵא חֲלָצַיִם, זֶרַע. 2. יְלוּדָה. تَحْدِيدُ النَّسْلِ הַגְבָּלַת הַיְלוּדָה. تَحْسِينُ النَّسْلِ הַשְׁבָּחַת הַגֶּזַע. تَنْظِيمُ النَّسْلِ תִּכְנוּן הַמִּשְׁפָּחָה. هُوَ مِنْ نَسْلِ الأَشْرَافِ הוּא מִגֶּזַע אֲצִילִים. نُسَالَةٌ נְשֹׁרֶת שֵׂעָר אוֹ חוּטִים, מוֹךְ. نَسِيلَةٌ ج نَسَائِلُ 1. תְּדָפִים (מַאֲמָר מִתּוֹךְ סֵפֶר, אוֹפְּסוֹט). 2. עָבָר, פְּרִיזָה, פְּתִילָה. 3. חֶלְקֵי דְּבַשׁ. تَنَاسُلٌ 1. הִתְרַבּוּת. 2. פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, הַעֲמָדַת וְלָדוֹת. أَعْضَاءُ التَّنَاسُلِ אֵיבְרֵי הַמִּין. ضَعْفُ التَّنَاسُلِ אִין אוֹנוּת, חֹסֶר כֹּחַ גַּבְרָא. تَنَاسُلِيٌّ מִינִי. أَمْرَاضٌ تَنَاسُلِيَّةٌ מַחֲלוֹת מִין. الجِهَازُ التَّنَاسُلِيُّ מַעֲרֶכֶת הַמִּין. الغُدَّةُ التَّنَاسُلِيَّةُ בַּלּוּטַת הַמִּין.

نَسَمَ ـِ 1. נָשַׁב קַלִּילוֹת (רוּחַ). 2. הִפְרִיד בֵּין רֵעַ (אוֹהֵב). 3. הֵחִישׁ קֶשֶׁר. نَسِمَ ـَ הַשְּׁפָּעָה. نَسَّمَ II 1. שִׁחְרֵר (עֶבֶד). 2. فِي הִתְחִיל בְּ־. تَنَسَّمَ V 1. נָשַׁב קַלּוֹת (רוּחַ). 2. שָׁאַף, נָשַׁם. 3. רִחְרֵחַ, הִתְרַשֵּׁם עַל־, בִּקֵּשׁ לֶאֱסֹף יְדִיעוֹת. نَسَمٌ ج أَنْسَامٌ אֲוִיר נְשִׁימָה, נְשָׁמָה. نَسَمَةٌ ج نَسَمَاتٌ 1. נְשִׁימָה, נְשָׁמָה. 2. בְּרִיָּה, נֶפֶשׁ, בֶּן אָדָם. 3. מַשַּׁב רוּחַ, בְּרִיזָה. 4. סַעֲרָה, חֹסֶר נְשִׁימָה, אַסְתְּמָה. عَدَدُ السُّكَّانِ مِلْيُونُ نَسَمَةٍ מִסְפַּר הַתּוֹשָׁבִים מִילְיוֹן נֶפֶשׁ. نَسِيمٌ ج نِسَامٌ وَنَسَائِمُ מַשַּׁב רוּחַ קַלִּילָה, בְּרִיזָה, אֲוִיר צַח. شَمُّ النَّسِيمِ ר' ע' شَمَّ. مَنْسِمٌ ج مَنَاسِمُ קֶלֶף (של גמל).

نَسْنَسَ 1. עָף (עוֹף) מַהֵר. 2. נָשַׁב (רוּחַ). نَسْنَاسٌ ج نَسَانِيسُ 1. קוֹף. 2. מֵיתָר. 3. מִין שֶׁל קוֹף קָטָן. قَطَعَ اللهُ نَسْنَاسَهُ אֱלֹהִים יַעֲקֹר אוֹתוֹ מִן הַשֹּׁרֶשׁ.

نِسْوَةٌ. نِسْوَانٌ. نِسَاءٌ נָשִׁים ר' ע' (مرأ) إمْرَأَةٌ. نِسْوِيٌّ. نِسَائِيٌّ נָשִׁי, שֶׁל נָשִׁים. نِسَائِيَّاتٌ עִנְיְנֵי נָשִׁים. الحَرَكَةُ النِّسَائِيَّةُ הַתְּנוּעָה הַפֶמִינִיסְטִית, הַתְּנוּעָה לְשִׁחְרוּר הָאִשָּׁה. نِسْوِيَّةٌ נָשִׁיּוּת. نَسًا ج أَنْسَاءٌ. عِرْقُ النَّسَا גִּיד הַנָּשֶׁה.

نَسِيَ ـَ שָׁכַח, לֹא זָכַר, לֹא שָׂם לֵב, הִשְׁמִיט מִדַּעְתּוֹ אֶת־. إِنْ أَنْسَ لَا أَنْسَى לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח. نَسَّى II. أَنْسَى IV הִשְׁכִּיחַ, שִׁכַּח, מָחָה מִן הַזִּכָּרוֹן. تَنَاسَى VI 1. הֶעֱמִיד פְּנֵי שׁוֹכֵחַ. 2. נִסָּה לִשְׁכֹּחַ, הִתְעַלֵּם מִ־. تَنَاسَى الأَمْرَ נִסָּה לִשְׁכֹּחַ אֶת הַמִּקְרֶה. نَسِيٌّ. نِسْيَانٌ שִׁכְחָה, הֵעָלְמוּת מִן הַזִּכָּרוֹן, נְשִׁיָּה. صَارَ نَسْيًا مَنْسِيًّا יָרַד לִתְהוֹם הַנְּשִׁיָּה, נִמְחָה מִן הַזִּכָּרוֹן. أَنَّهُ العِلْمُ النِّسْيَانُ ר' (ارف) آفَةٌ. مَنْسِيٌّ שָׁכוּחַ, שֶׁנִּשְׁכַּח מִן הַזִּכָּרוֹן, שָׁכוּחַ אֵל. نَسْيَانٌ שַׁכְחָן.

نَشَّ ـُ 1. יָבַשׁ, הִתְיַבֵּשׁ. 2. גֵּרֵשׁ (זְבוּבִים לְמָשָׁל), הִרְחִיק. 3. בִּעְבֵּעַ, תָּסַס, רָחַשׁ (כַּאֲשֶׁר בָּאָה לְמָשָׁל). 4. נָגַס (בְּמַחְמָד), הוֹבִיל. مِنَشَّةٌ ج مَنَاشُّ מַחְבֵּט (לְגֵרוּשׁ זְבוּבִים, לְנִיקוּי אָבָק וכו'). نَشِيشٌ 1. בִּעְבּוּעַ (של מַיִם רוֹתְחִים). 2. רִשְׁרוּשׁ, רַחַשׁ.

نَشَأَ ـَ 1. גָּדַל, צָמַח, קָם, נִגְלָה. 2. נוֹלַד, גָּדַל, הִתְפַּתֵּחַ. 3. הִתְחַוָּה, הִתְפַּתֵּחַ, הֵחֵל, הִתְחוֹלֵל, קָם וְהָיָה. 4. عَنْ נָבַע מִ־, יָצָא מִ־, נִגְרַם בִּידֵי־. نَشَّأَ II גִּדֵּל, חִנֵּךְ. أَنْشَأَ IV 1. יָסַד, יָצַר, הֵקִים, חוֹלֵל, הוֹלִיד, גָּרַם לְ־, כּוֹנֵן. 2. הֵחֵל בְּ־, פָּתַח בְּ־, הִתְחִיל בְּ־. 3. חִבֵּר, עָרַךְ. وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ ר' וְהוּא שֶׁבָּרָא אֶתְכֶם. نَشْءٌ נֹעַר, בְּנֵי הַנְּעוּרִים. النَّشْءُ الجَدِيدُ הַדּוֹר הַצָּעִיר. نَشْأَةٌ 1. צְמִיחָה, הִתְהַוּוּת, גְּדִילָה, הִתְבַּגְּרוּת, הִתְפַּתְּחוּת. 2. חִנּוּךְ. نَشَأَ نَشْأَةً صَالِحَةً חֻנַּךְ הֵיטֵב. نَشْأَةٌ مُسْتَأْنَفَةٌ צְמִיחָה מֵחָדָשׁ. مُنْذُ نَشْأَتِهِ מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ, מִשַּׁחַר יַלְדוּתוֹ. نُشُوءٌ גְּדִילָה, צְמִיחָה, הִתְהַוּוּת, הִתְחוֹלְלוּת, הִתְפַּתְּחוּת. مَذْهَبُ النُّشُوءِ وَالارْتِقَاءِ תּוֹרַת הָאֶבוֹלוּצְיָה וְהַהִתְפַּתְּחוּת. مَنْشَأٌ 1. מוֹצָא, מָקוֹר. 2. מוֹלֶדֶת. 3. סִבָּה, גּוֹרֵם, סִבָּה. مَنْشَؤُهُ مِصْرُ מוֹצָאוֹ מִמִּצְרַיִם. تَنْشِئَةٌ טִפּוּחַ, גִּדּוּל, חִנּוּךְ. تَنْشِئَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ חִנּוּךְ צְבָאִי (מִילִיטָרִיסְטִי). إِنْشَاءٌ ج إِنْشَاءَاتٌ 1. הֲקָמָה, בְּנִיָּה, יִסּוּד, בִּסּוּס, כִּנּוּן, קִיּוּם. 2. צְמִיחָה, יְצִירָה, הוֹלָדָה, גִּדּוּל. 3. חִבּוּר (מַאֲמָר, סֵפֶר וכו'), עֲרִיכָה. 4. פִּתּוּחַ. 5. מִתְקָן. إِنْشَاءُ عَلَاقَاتٍ כִּנּוּן יְחָסִים. إِنْشَاءَاتٌ صِحِّيَّةٌ מִתְקְנֵי בְּרִיאוּת. إِنْشَاءٌ مُمْتَازٌ חִבּוּר מְצֻיָּן. إِعَادَةُ إِنْشَاءِ الجُسُورِ בְּנִיַּת הַגְּשָׁרִים מֵחָדָשׁ, שִׁקּוּם (שִׁחְזוּר) הַגְּשָׁרִים. البَنْكُ الدَّوْلِيُّ لِلإِنْشَاءِ وَالتَّعْمِيرِ הַבַּנְק הַבֵּינְלְאֻמִּי לְבִנְיָן וּלְפִתּוּחַ. إِنْشَائِيٌّ 1. בּוֹנֶה, יוֹצֵר. 2. שֶׁל בְּנִיָּה אוֹ פִּתּוּחַ. 3. שֶׁל חִבּוּר. بَرْنَامَجٌ إِنْشَائِيٌّ תָּכְנִית הֲקָמָה (בְּנִיָּה). مَوْضُوعٌ إِنْشَائِيٌّ נוֹשֵׂא לְחִבּוּר. نَاشِئٌ 1. عَنْ נוֹבֵעַ מִ־, יוֹצֵא מִ־. 2. מַתְחִיל, טִירוֹן, פּוֹרֵחַ, נַעַר, צָעִיר. نَاشِئَةٌ נֹעַר, צְעִירִים. مُنْشِئٌ 1. מְחוֹלֵל, יוֹצֵר, מֵקִים, מְכוֹנֵן, מְיַסֵּד. 2. מְחַבֵּר, סוֹפֵר. مُنْشَأَةٌ ج مُنْشَآتٌ מִתְקָן, מִבְנֶה, יְסוֹד, מוֹסָד, מִפְעָל. مُنْشَأَةٌ خَيْرِيَّةٌ מִפְעַל צְדָקָה. مُنْشَأَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ בְּסִיס צְבָאִי. مُنْشَآتٌ صِنَاعِيَّةٌ מִפְעָלִים תַּעֲשִׂיָּתִיִּים.

نَشِبَ ـَ 1. הִסְתַּבֵּךְ (רִיב וכו'), פָּרַץ (מִלְחָמָה). 2. فِي נִקְשַׁר, נִתְפַּס, נִתְקַע, נֶאֱחַז בְּ־, נִקְלַע בְּ־, נִתְלָה עַל־. مَا نَشِبَ أَنْ לֹא עָבַר זְמַן רַב וְהִנֵּה. أَنْشَبَ IV فِي תָּקַע, נָעַץ, תָּפַס בְּ־, תָּלָה עַל־. نَشَبٌ נְכָסִים, רְכוּשׁ, אֲחֻזָּה, נִכְסֵי דְּלָא נָיְדֵי וּדְנָיְדֵי. نُشُوبٌ 1. נְעִיצָה, תְּקִיעָה. 2. הִתְלַקְּחוּת (רִיב, מִלְחָמָה), הִתְלַקְּחוּת, הִתְפָּרְצוּת. نُشَّابٌ קֶשֶׁת. نُشَّابٌ. نُشَّابَةٌ ج نَشَاشِيبُ חֵץ ר' (نبل) نَبْلَةٌ.

نَشَجَ ـِ 1. הִתְיַפַּח, בָּכָה בְּבִי חָנוּק. 2. רָתַח, בִּעְבֵּעַ (מַיִם). 3. קִרְקֵר (צְפַרְדֵּעַ). 4. הִפְרִיד בֵּין שְׁתֵּי נְעִימוֹת (שִׁיר). نَشِيجٌ בְּכִי חָנוּק, הִתְיַפְּחוּת.

نَشَدَ ـُ 1. שָׁאַל פְּנֵי־, פָּנָה אֶל־, בִּקֵּשׁ אֶת עֶזְרָתוֹ שֶׁל־, חִלָּה אֶת פְּנֵי־. 2. חִפֵּשׂ, דָּרַשׁ, בִּקֵּשׁ, תָּר אַחֲרֵי־. نَشَدَهُ اللهَ (بِاللهِ) הִשְׁבִּיעוֹ בֵּאלֹהִים, הִפְצִיר בּוֹ. نَشَدَ الحِكْمَةَ בִּקֵּשׁ דַּעַת. نَشَدَ الضَّالَّةَ רָדַף עֲזָרָה. نَاشَدَ III קָרָא לְ־, פָּנָה בִּקְרִיאָה אֶל־, בִּקֵּשׁ בְּתַחֲנוּנִים מִ־, הִפְצִיר בְּ־, הֶעְתִּיר, הִשְׁבִּיעַ. أَنْشَدَ IV 1. דִּקְלֵם, עָשָׂה שִׁירָה בְּקוֹל רָם. 2. שָׁר, זִמֵּר. 3. אִלְתֵּר שִׁירָה. تَنَشَّدَ V רִחְרֵחַ יְדִיעוֹת, בִּקֵּשׁ לֶאֱסֹף יְדִיעוֹת, הֵבִיא מֵידָע לִקְרִיאוֹת. تَنَاشَدَ VI קָרָא אוֹ דִּקְלֵם פִּרְקֵי שִׁירָה. اِسْتَنْشَدَ X בִּקֵּשׁ מִ־ לְדַקְלֵם שִׁיר. نَشِيدٌ أُنْشُودَةٌ ج نَشَائِدُ وَأَنْشَادٌ وَأَنَاشِيدُ

שיר, פיוט. النَّشِيدُ الأُمَمِيُّ האינטרנציונל. نَشِيدُ الأَنْشَادِ (الأَنَاشِيدِ) שיר השירים (אשר לשלמה). نَشِيدٌ حَمَاسِيٌّ שיר לֶכֶת (מלהיב). نَشِيدٌ عَسْكَرِيٌّ מַרְשׁ, שיר לֶכֶת. نَشِيدٌ قَوْمِيٌّ (وَطَنِيٌّ) הִמְנוֹן. نَشِيدٌ لَيْلِيٌّ סֶרֶנָדָה. مُنَاشَدَةٌ קריאה בְּתַחֲנוּנִים, פְּנִיָּה דחופה. إِنْشَادٌ דקלום, קריאת שיר או שירה. مَنْشُودٌ מְבֻקָּשׁ, (נשאף). وَجَدَ ضَالَّتَهُ الْمَنْشُودَةَ מָצָא את אֲבֵדָתוֹ המבֻקשת. مُنْشِدٌ מְדַקְלֵם (שירה), זַמָּר (במסגרת) קוֹמֶר.

نُشَادِرٌ، نُوشَادِرٌ P אַמּוֹנְיָאק, נִשְׁדּוֹר.

نَشَرَ ـُ 1. פִּזֵּר, חִלֵּק, פָּרַשׂ. 2. גִּלָּה, פִּרְסֵם, הֵפִיץ, הוֹצִיא לָאוֹר. 3. הֵנִיף (דגל), תָּלָה (כביסה). 4. הֵפִיץ (שמועות). 5. הֵקִים לִתְחִיָּה, הֶחֱיָה. 6. נִסֵּר. نَشَّرَ II 1. פִּזֵּר, חִלֵּק, פָּרַשׂ. 2. תָּלָה כְּבִיסָה. أَنْشَرَ IV הֵשִׁיב לַחַיִּים, הֵקִים לִתְחִיָּה. تَنَشَّرَ V הִתְפַּזֵּר, הִתְחַלֵּק, נִפְרַשׂ. إِنْتَشَرَ VIII 1. הִתְפַּזֵּר, הִתְחַלֵּק, נָפוֹץ. 2. הִתְפַּרְסֵם, הִתְפַּשֵּׁט, פָּשָׂה, נִפְרַשׂ, נִפְתַּח. نَشْرٌ 1. פִּזּוּר, חֲלֻקָּה. 2. גִּלּוּי, פִּרְסוּם, הֲפָצָה, הוֹצָאָה לָאוֹר. 3. תּוֹעֲמוּלָה. 4. הֲפָצַת סֵפֶר (דת, רעיוני וכו'). 5. רֵיחַ נִיחוֹחַ, רֵיחַ נָעִים. 6. תְּחִיַּת הַמֵּתִים. 7. נִסּוּר. نَشْرُ الدَّعْوَةِ הֲפָצַת הַסֵּפֶר הַדָּתִי. دَارُ النَّشْرِ בֵּית הוֹצָאַת סְפָרִים. يَوْمُ النُّشُورِ יוֹם תְּחִיַּת הַמֵּתִים. نَشْرَةٌ ج نَشَرَاتٌ פִּרְסוּם, יְדִיעוֹן, עָלוֹן, בּוּלֶטִין, דּוֹחַ, כָּרוּז. نَشْرَةُ الأَخْبَارِ מַהֲדוּרַת חֲדָשׁוֹת. نَشْرَةُ الأَسْعَارِ לוּחַ מְחִירִים, מְחִירוֹן. نَشْرَةٌ دَوْرِيَّةٌ פִּרְסוּם תְּקוּפָתִי. نَشْرَةٌ جَوِّيَّةٌ תַּחֲזִית מֶזֶג הָאֲוִיר. نُشَارٌ נְסֹרֶת, קְמָשׁ, נְעָר. نُشَارَةٌ נְסֹרֶת. نُشُورٌ תְּחִיַּת הַמֵּתִים. مِنْشَارٌ ج مَنَاشِيرُ מַסּוֹר. إِنْتِشَارٌ 1. הִתְפַּשְּׁטוּת. 2. תְּפוּצָה. 3. הַעֲרָכוּת. إِعَادَةُ الْانْتِشَارِ הַעֲרָכוּת מֵחָדָשׁ. نَاشِرٌ מוֹצִיא לָאוֹר. مَنْشُورٌ 1. מְפֻזָּר. 2. מְנֻסָּר. 3. ج مَنَاشِيرُ גִּלּוּי דַּעַת, עָלוֹן, כָּרוּז, פְּרוֹסְפֶּקְט. 4. מִכְתָּב חוֹזֵר. 5. מִנְסָרָה, פְּרִיזְמָה. مَنْشُورَاتٌ פִּרְסוּמִים. مُنْتَشِرٌ 1. מְפֻזָּר. 2. מֻפָּץ. 3. נָפוֹץ.

نَشَزَ ـِ 1. בָּלַט, הִתְרוֹמֵם, הִזְדַּקֵּר. 2. ـ مِنْ، عَلَى מָרַד בּ־, מֵאֵן ל־, מָרְדָה (אישה בבעלה) בּ־, קָלַט מ־. 3. יָצָא דֹּפֶן, צָרַם (קול, מנגינה וכו'). أَنْشَزَ IV 1. הֵרִים. 2. הֵשִׁיב חַיִּים (לאוחיות), אִחָה עַצְמוֹת שֶׁלֶד. نَشْزٌ ج أَنْشَازٌ רָם, גָּבוֹהַּ (אדמה). نَشَازٌ 1. יוֹצֵא דֹפֶן, לֹא הַרְמוֹנִי, סְטִיָּה (מנגינות, דיבור וכו'), צָרִיר, דִּיסוֹנַנְס (במוזיקה). 2. בּוֹלֵט. نُشُوزٌ 1. אִיבָה, אַנְטִיפַּתְיָה, סְלִידָה. 2. אֵיבָה בֵּין בְּנֵי זוּג, מַחְלֹקֶת מִשְׁפַּחְתִּית. نَاشِزٌ 1. בּוֹלֵט, מִזְדַּקֵּר (אדמה). 2. צוֹרֵם, יוֹצֵא דֹפֶן (קול), צָרִיר, לֹא הַרְמוֹנִי. 3. ج نَوَاشِزُ סוֹרֵר, מוֹרֵד, סַרְבָן, כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַזּוּג הַמְּעוֹרֵר רִיב מִשְׁפַּחְתִּי. نَاشِزَةٌ ج نَوَاشِزُ סוֹרֶרֶת, מוֹרֶדֶת, סַרְבָנִית.

نَشَطَ ـِ קָשַׁר, קָשַׁר בְּלוּלָאָה (קֶשֶׁר). نَشِطَ ـَ تَنَشَّطَ V 1. הָיָה נִמְרָץ, הָיָה עֵר, חִיּוּנִי, הָיָה פָּעִיל, הָיָה זָרִיז, שָׂמַח, מִהֵר לַעֲשׂוֹת. 2. إِلَى لِـ עָשָׂה בְּחֵשֶׁק ל־, פָּעַל בְּהִתְלַהֲבוּת ל־. نَشِطَ مِنْ عِقَالِهِ הִשְׁתַּחְרֵר מִכְּבָלָיו. نَشَّطَ II أَنْشَطَ IV 1. הִמְרִיץ, גֵּרָה, הִפְעִיל, הִלְהִיב, דִּרְבֵּן, גֵּרָה, עוֹרֵר, עוֹדֵד ל־. 2. קָשַׁר, עָשָׂה קֶשֶׁר בְּלוּלָאָה (קֶשֶׁר). نَشِطٌ، نَشِيطٌ ج نِشَاطٌ עֵרָנִי, זָרִיז, פָּעִיל, תּוֹסֵס, מָלֵא חַיִּים, נִמְרָץ, שׁוֹקֵק, חָרוּץ. تِلْمِيذٌ نَشِيطٌ תַּלְמִיד חָרוּץ (שקדן). عَامِلٌ نَشِيطٌ פּוֹעֵל זָרִיז. الْجِنْسُ النَّشِيطُ הַמִּין הֶחָזָק. نَشَاطٌ פְּעִילוּת, מֶרֶץ, זְרִיזוּת, תְּנוּפָה, הִתְלַהֲבוּת, חִיּוּת, חִיּוּנִיּוּת. نَشَاطٌ إِشْعَاعِيٌّ רַדְיוֹאַקְטִיבִיּוּת. نَشَاطٌ دِبْلُومَاسِيٌّ פְּעִילוּת דִּיפְּלוֹמָטִית. صَاحِبُ نَشَاطٍ אַקְטִיבִי, פּוֹעֵל בְּמֶרֶץ. عَدِيمُ النَّشَاطِ חֲסַר חִיּוּת, עָצֵל, אָדִישׁ. أُنْشُوطَةٌ ج أَنَاشِيطُ קֶשֶׁר, לוּלָאָה. تَنْشِيطٌ הַמְרָצָה, גֵּרוּי, הַפְעָלָה, עִידוּד, דִּרְבּוּן. نَاشِطٌ נִמְרָץ, עֵרָנִי, פָּעִיל, עֵר, תּוֹסֵס, חָרוּץ. مُنَشِّطٌ מַמְרִיץ (תרופה וכו'), מְעוֹרֵר, מְגָרֶה.

نَشِفَ ـَ יָבַשׁ, הִתְיַבֵּשׁ, נִסְפַּג. نَشَّفَ II יִבֵּשׁ, נִגֵּב, סָפַג, קִנַּח, הִסְפִּיג. تَنَشَّفَ V הִתְיַבֵּשׁ, נִסְפַּג, הִתְנַגֵּב (לאחר...). نَشْفٌ יֹבֶשׁ, חֹסֶר לַחוּת. نَشَّافٌ، وَرَقٌ نَشَّافٌ، نَشَّافَةٌ סוֹפֵג, נְיַר סוֹפֵג. مِنْشَفَةٌ ج مَنَاشِفُ 1. מַגֶּבֶת. 2. מַפִּית. 3. מִטְפַּחַת. تَنْشِيفٌ יִבּוּשׁ, נִגּוּב, סְפִיגָה. نَاشِفٌ יָבֵשׁ, חֲסַר לַחוּת. تَنْطِيفٌ عَلَى النَّاشِفِ נִקּוּי יָבֵשׁ.

نَشِقَ ـَ تَنَشَّقَ V הֵרִיחַ, שָׁאַף רֵיחַ, מִים מִתּוֹךְ הָאַף. نَشَّقَ II، أَنْشَقَ IV הִשְׁאִיף, נָתַן לְהָרִיחַ. إِنْتَشَقَ VIII הֵרִיחַ, שָׁאַף. إِسْتَنْشَقَ X 1. שָׁאַף, נָשַׁם. 2. הֵרִיחַ. إِسْتَنْشَقَ الأَخْبَارَ הֵרִיחַ, בִּקֵּשׁ לֶאֱסֹף יְדִיעוֹת. نَشْقٌ، تَنَشُّقٌ، إِسْتِنْشَاقٌ הֲרָחָה, שְׁאִיפָה (לתוך הָאַף), רִחְרוּחַ. نُشُوقٌ טַבַּק הֲרָחָה, עֶשֶׂב רֵיחָה.

نَشَلَ ـُ 1. חָטַף, כִּיֵּס, גָּנַב. 2. חִלֵּץ, מָשָׁה (מִמַּיִם), מָלַט. إِنْتَشَلَ VIII مِنْ חִלֵּץ (ממצוקה), מָשָׁה (ממים), מִלֵּט, הִצִּיל מ־. نَشْلٌ כִּיּוּס, חֲטִיפַת אַרְנָקִים וכו'. نَشَّالٌ כַּיָּס, חַטְפָן. إِنْتِشَالٌ חִלּוּץ, מִלּוּט, הַצָּלָה.

نَشَنٌ T כִּוֵּן (למטרה). نِشَانٌ، نِيشَانٌ ج نَيَاشِينُ 1. עִטּוּר כָּבוֹד, אוֹת הִצְטַיְּנוּת, מֶדַלְיָה. 2. סִימָן, כִּוּוּן. 3. מַטָּרָה (של הירי). نَشَنْجِي، نِشَانْجِي קַלָּע, צַלָּף. تَنْشِينٌ כִּוּוּן (קליעה) למטרה. قُرْصُ التَّنْشِينِ דִּסְקִית כִּוּוּן.

نَشْنَشَ 1. בִּעְבֵּעַ (מים רותחים), רִשְׁרֵשׁ. 2. הוּקְרַן, הָיָה נִקְרָן. 3. קָפַץ, קִדֵּר. 4. גֵּרֵשׁ. تَنَشْنَشَ 1. הִתְאוֹשֵׁשׁ, שָׁב לְאֵיתָנוֹ, נֶחְלַץ (ממצוקה). 2. הָיָה מָלֵא חַיִּים, קִבֵּל מֶרֶץ.

(نشو) نَشِيَ ـَ إِنْتَشَى VIII 1. הִתְבַּשֵּׂם, הִשְׁתַּכֵּר. 2. עָרַב ל־. 3. עָלַץ, הִתְרוֹנֵן (מניצחון וכו'). 4. הֵרִיחַ. نَشَّى II עִמְלֵן. إِسْتَنْشَى X 1. הֵרִיחַ. 2. הִתְבַּשֵּׂם, הִשְׁתַּכֵּר. نَشْوَةٌ 1. הִתְבַּשְּׂמוּת, הִשְׁתַּכְּרוּת. 2. עֲלִיצוּת, עֹנֶג, רֹגֶשׁ (של ניצחון), אֶקְסְטָזָה. نَشْوَةُ الانْتِصَارِ שִׁכְרוֹן הַנִּצָּחוֹן. نَشْوَةُ الطَّرَبِ רֶטֶט או רֹגֶשׁ (של מוזיקה עֲרֵבָה). نَشًا، نَشَاءٌ עֲמִילָן. نَشَوِيٌّ שֶׁל עֲמִילָן, פַּחְמֵימִי. نَشَوِيَّاتٌ פַּחְמֵימוֹת. نَشْوَانُ ج نَشَاوَى 1. מְבֻשָּׂם, שִׁכּוֹר. 2. עָלֵז וְטוֹב לֵב. 3. מְרֻגָּשׁ.

نَصَّ ـُ عَلَى קבע, ציין במפורש, הזכיר, פרט, דייק, הגדיר, נקב. نَصَّ الاتِّفَاقُ عَلَى طَرِيقَةِ الانْتِخَابِ ההסכם קבע את דרך הבחירה. نَصَّصَ II 1. קבע, הגדיר. 2. ערם זה על זה, גבב. نَصٌّ ج نُصُوصٌ 1. נוסח, טקסט, לשון הכתוב, פסקה, הוראה (של חוק, מסמך וכו׳). 2. המקרא והמשנה (אצל אנשי הדת), מקורות. 3. ציטטה, מובאה. 4. קביעה. 5. קבע. بِنَصِّهِ כלשונו. بِنَصِّهِ وَفَصِّهِ (نَصًّا وَرُوحًا) מלה במלה, ככתבו וכלשונו. مِنَصَّةٌ ج مَنَاصٌّ وَمِنَصَّاتٌ 1. בימה, דוכן, מקום מוגבה, במה. 2. כס מלכות. 3. שלחן (שקיפות) בטוח. مِنَصَّةُ التَّارِيخِ בימת ההיסטוריה. مِنَصَّةُ الحُكْمِ כס המשפט. مِنَصَّةُ صَوَارِيخَ משגר טילים. مِنَصَّةُ المَسْرَحِ בימת התיאטרון. تَنْصِيصٌ ציטוט. عَلَامَاتُ التَّنْصِيصِ מירכאות כפולות (" "), גרשיים. مُنَصُوصٌ عَلَيْهِ שנקבע, שנאמר במפורש, שהוזכר.

نَصَبَ ـِ 1. הציב, העמיד, הקים, נטה (אוהל), קבע, יישר. 2. התקין, הכשיר, הכין. 3. מנה, הפקיד, הושיב. 4. נקד שם עצם בתנועת הפעול או פעל בעתיד בתנועת (المُضَارِع المَنْصُوب, בדקדוק). 5. عَلَى רצה את־, חותר את־, הטיפה את־, הערים על־. 6. נטע (עץ). 7. תקע. نَصَبَ البَابَ התקין את הדלת. نَصَبَ جِسْرًا הקים גשר. نَصَبَ خَيْمَةً הקים אהל. نَصَبَ العَلَمَ הניף את הדגל. نَصَبَ عَلَيْهِ הערים עליו. نَصَبَ لَهُ العِدَاءَ התייחס אליו באיבה. نَصَبَ لَهُ فَخًّا (كَمِينًا) טמן לו פח. نَصَبَهُ وَالِيًا عَلَى البَصْرَةِ מנה אותו מושל על בצרה. نَصِبَ ـَ 1. היה תשוש, התייגע, התעייף. 2. فِي עשר על־, התאמץ ל־, השקיע ל־. نَصَّبَ II 1. מנה, הפקיד בידי־. 2. הרים, הקים, קבע, התקין. نَصَّبَ أُذُنَيْهِ הטה אזניו לשמוע. نَاصَبَ III הפגין איבה, התייחס אל־ באיבה. نَاصَبَهُ الحَرْبَ אסר עליו מלחמה. أَنْصَبَ IV הלאה, התיש, עייף, הוגיע. إِنْتَصَبَ VIII 1. נזקף, הזדקף, התיישר, עמד זקוף, נצב, התייצב. 2. קם. 3. היה מאונך. 4. נקבה בתנועת הפעול (בדקדוק). 5. لِـ התמסר ל־, התייצב על־. إِنْتَصَبَ عَلَى قَدَمَيْهِ עמד על רגליו. إِنْتَصَبَ لِلْحُكْمِ ישב על כס המשפט. نَصْبٌ 1. הצבה, העמדה, התקנה, הקמה, הנחה. 2. מינוי, הפקדה בידי־. 3. תלאות, רמייה. 4. נקודה (של מכשיר המעבדות). 5. תנועת הפעול (בדקדוק). 6. ج أَنْصَابٌ פסל, צלם, שליל. نُصْبٌ، نُصُبٌ ج أَنْصَابٌ 1. מצבת אזכרה, ציון, מונומנט. 2. צלם, פסל. نُصْبٌ تِذْكَارِيٌّ יד, מצבת זכרון. جَعَلَهُ نُصْبَ عَيْنَيْهِ שם אותו לנגד עיניו או בראש מעייניו. نُصْبٌ עייפות, יגיעה, לאות, טרדה, עמל. نُصْبَةٌ תמרור, אבן סיד. نِصَابٌ ج نُصُبٌ 1. מקור, מוצא, התחלה. 2. מינימום, הסכום שממנו ומעלה חייב בזכה (בדיון השכונות). 3. מנין חוקי, קוורום (בישיבה וכו׳). 4. נצב (של סכין וכו׳), ידית, קת. نِصَابٌ قَانُونِيٌّ מנין חוקי, קוורום. عَادَ الوَضْعُ إِلَى نِصَابِهِ

המצב שב לקדמותו. نِصَابٌ רמאי, שקרן, נוכל. نَصِيبٌ ج نُصُبٌ وَأَنْصِبَةٌ وَأَنْصِبَاءُ 1. מנה, חלק. 2. מזל, גורל, יעוד, מנת חלק, פור. 3. דיבידנדה, חלק ברווחים, השתתפות. نَصِيبُهُ مِنَ الرِّبْحِ חלקו ברווחים. هٰذَا حَظِّي وَهٰذَا نَصِيبِي זה מזלי וזה גורלי. يَا نَصِيبِ הגרלה. وَرَقَةُ يَا نَصِيبِ כרטיס הגרלה. مَنْصِبٌ ج مَنَاصِبُ 1. מעמד, מקום, מקום עמידה, בסיס. 2. כהונה, תפקיד, משרה. 3. עמדה רמה, יקר, כבוד. 4. מקור, מוצא. هُوَ مِنْ أَرْبَابِ المَنَاصِبِ הוא בעל מעמד רם. مِنْصَبٌ חצובה, בסיס (להעמדת סיר וכו׳). إِنْتِصَابٌ 1. הזדקפות. 2. זקפה. مَنْصُوبٌ 1. ערוך (שפיך וכו׳), מתוקן. 2. عَلَى שבתנועת הפעול (פועל בעתיד הנספת, בדקדוק). مُنْتَصِبٌ 1. זקוף, עומד, נצב, מאונך.

نَصَتَ ـِ أَنْصَتَ IV הטה אוזן, הקשיב, האזין, שמע בדריכות. تَنَصَّتَ V צותת. مُتَنَصِّتٌ מצותת, מאזין בסתר. تَنَصُّتٌ 1. ציתות. 2. הקשבה.

نَصَحَ ـَ 1. יעץ, נתן עצה, הדריך. 2. لِـ נתן עצה טובה ל־, המליץ את־. نَصَحَ لَهُ الوُدَّ רחש לו ידידות כנה. نَاصَحَ III 1. היה כן עם־. 2. החליף עצה עם־. نَاصَحَ نَفْسَهُ فِي التَّوْبَةِ חזר בתשובה כנה. تَنَاصَحَ VI יעץ עצה טובה לרעהו. إِنْتَصَحَ VIII 1. קבל את עצתו של־. 2. נמלך ב־, שאל לדעת־. إِسْتَنْصَحَ X התייעץ עם־, נמלך בדעת־, שאל לדעתו של־. نُصْحٌ، نُصُوحٌ עצה, הדרכה. نَصُوحٌ ישר. نَصِيحَةٌ ج نَصَائِحُ עצה, הצעה. أَسْدَى لَهُ نَصِيحَةً נתן לו עצה. نَصُوحٌ ישר נאמן. إِسْتِنْصَاحٌ בקשת עצה, התייעצות, השקלות. نَاصِحٌ ج نُصَّاحٌ وَنُصَحٌ ישר נאמן, ידיד בו.

نَصَرَ ـُ 1. תמך ב־, אזר את ידי־, סייע, עזר ל־. 2. عَلَى הנחיל נצחון על־. نَصَّرَ II נצר, המיר את־ לנוצרי. نَاصَرَ III תמך, עזר, סייע ל־, הגן על־. تَنَصَّرَ V התנצר. تَنَاصَرُوا VI תמכו איש באחיו. إِنْتَصَرَ VIII 1. عَلَى ניצח את־, גבר על־, הכריע את־. 2. لِـ תמך ב־, הגן על־, העמיד לצדו של־. إِسْتَنْصَرَ X بِـ בקש עזרה מ־, עזר. نَصْرٌ 1. נצחון, הצלחת, התגברות, הכרעת האויב. 2. עזרה, סיוע. نُصْرَةٌ 1. עזרה, תמיכה, סיוע. 2. נצחון. نَصْرَانِيٌّ ج نَصَارَى נוצרי. نَصْرَانِيَّةٌ נצרות. نَصِيرٌ ج نُصَرَاءُ وَأَنْصَارٌ 1. תומך, מגן, מסייע, עוזר. 2. בן ברית, חסיד. 3. פטרון. الأَنْصَارُ ידידי מחמד ותומכיו בעיר יתר׳ב (אלמדינה) שקבלו את מחמד והמהגרים אתו ממכה אחרי ההגירה. نَاسُورٌ ج نَوَاصِيرُ ר׳ (نسر) نَاسُور. تَنْصِيرٌ נצור, הכנסה לדת הנוצרית, הטבלה. نَاصِرٌ ج أَنْصَارٌ وَنُصَّارٌ 1. תומך, מגן, עוזר, בעל ברית. 2. מנחיל נצחון. 3. ج نَوَاصِرُ ערוץ (מים). أَخَذَ بِنَاصِرِهِ תמך בו, אזר את ידו. النَّاصِرَةُ נצרת (בישראל). نَاصِرِيٌّ נצרתי. مَنْصُورٌ 1. מנצח, מצליח. 2. כינוי (גבורי אלוהים). مُنَاصِرٌ תומך, מסייע. مُنْتَصِرٌ מנצח, מכריע בקרב.

نَصَعَ ـَ 1. היה צחור, היה צח ובהיר, היה זך. 2. התברר, התבאר, התלבן, נגלה. نَصَعَ الأَمْرُ הענין התברר. نُصُوعٌ בהירות, לבן, צחור, בהק. نَصِيعٌ نَاصِعٌ בהיר, צחור, זך, בוהק. نَصَاعَةٌ זך, צחות, בהירות. نَاصِعُ البَيَاضِ צחור, לבן כשלג. حَقٌّ نَاصِعٌ אמת ברורה כשלג.

نَصَفَ ـِ הגיע לאמצע (היום, הדרך וכו'). نَصَّفَ II חצה, חלק לשנים. نَاصَفَ III התחלק עם־ חצי חצי, התחלק עם־ שוה בשוה. أَنْصَفَ IV 1. נהג בהגינות, התיחס אל־ ביושר. 2. مِنْ תבע את חלקו, תבע מ־ עלבונו, עשה צדק עם־. 3. הגיע למחצית. إِنْتَصَفَ VIII 1. הגיע למחצית (לאמצע). 2. היה חצות הלילה, היה חצות היום. 3. مِنْ תבע את עלבונו של־ מ־. إِسْتَنْصَفَ X בקש צדק או הגינות. نِصْفٌ ج أَنْصَافٌ 1. חצי, מחצית, מחצה. 2. אמצע. رَجُلٌ نِصْفٌ איש ממצע קומה או בחצי ימיו. نِصْفُ دَائِرَةٍ חצי עגול, עגולה. نِصْفُ شَهْرِيٍّ חצי חדשי. نِصْفُ القُطْرِ חצי קטר, רדיוס. نِصْفُ اللَّيْلِ חצות. نِصْفُ النَّهَارِ צהרים. نِصْفِيٌّ של מחצית. تِمْثَالٌ نِصْفِيٌّ אנדרטת חזה, פרוטומה. شَلَلٌ نِصْفِيٌّ פלג שתוק, שתוק בחצי גוף. نَصَفٌ، نَصَفَةٌ צדק, הגינות, יושר. نَصَفٌ ج أَنْصَافٌ אמצע החיים. تَنْصِيفٌ כסוי ראש. تَنْصِيفٌ חציה, חלקה לשנים. مُنَاصَفَةٌ חצי חצי, שוה בשוה. إِنْصَافٌ צדק, הגינות, יושר. مُنْصَفٌ חוצה. مُنْتَصَفٌ חוצ, הגון, ישר. مُنْتَصَفٌ אמצע. فِي مُنْتَصَفِ الطَّرِيقِ באמצע הדרך. فِي مُنْتَصَفِ العَاشِرَةِ בתשע וחצי. فِي مُنْتَصَفِ اللَّيْلِ בחצות הלילה.

نَصَلَ ـُ 1. דהה. 2. פסק, חלף, חדל. 3. עשה להב או חד. تَنَصَّلَ V 1. مِنْ התנער מ־, יצא מ־, התכחש ל־, התחמק מ־. 2. השתחרר. 3. דהה. تَنَصَّلَ مِنَ المَسْؤُولِيَّةِ נער חצנו מן האחריות, התכחש לאחריות. نَصْلٌ ج نِصَالٌ وَنُصُولٌ 1. להב (של חרב, סכין, חץ וכו'). 2. קרן (של עלה צמח). نَاصِلٌ 1. דהה. 2. נופל, משתחרר.

نَصَمَةٌ איקונין, צלם, פסל.

(نصو) نَصَا ـُ אחז בציצית הראש. تَنَاصَى VI אחזו בציצית ראשו של רעהו. نَاصِيَةٌ ج نَوَاصٍ(ي) 1. ציצית, קוצת שער מסבת, בלורית. 2. פנה. نَاصِيَةُ الشَّارِعِ פנת הרחוב. حَجَرُ النَّاصِيَةِ אבן הפנה. مَلَكَ نَاصِيَةَ الأُمُورِ שלט במצב, אחז ברסן השלטון. الأَمَالُ مَعْقُودَةٌ بِنَاصِيَتِهِ תולים בו תקוות, העינים נשואות אליו.

نَضَّ ـِ נזל, נטף, דלף, רשרש. نَضْنَضَ II 1. התעשר. 2. הניע (נחש) את לשונו. نَضٌّ כסף מזומן. نَضًّا במזומן.

نَضَبَ ـُ 1. חלחל (מים). 2. פחת, התמעט. 3. חרב, יבש, אזלו מימיו. نَضَبَ العُمْرُ עברו החיים. لَا يَنْضَبُ לא אכזב. لَا يَنْضَبُ مَعِينُهُ 1. אין סוף לקריבותו. 2. מעין שאינו מתעבר. نُضُوبٌ 1. יבש, צחיחות. 2. הדלדלות, התמעטות. نَاضِبٌ יבש, צחיח, חרב.

نَضِجَ ـَ 1. בשל, הבשיל, גמל, נעשה ראוי לאכילה. 2. בגר, גדל, התבגר. نَضَّجَ II أَنْضَجَ IV בשל, בשל את האוכל כראוי. نُضْجٌ نُضُوجٌ 1. בשלות, הבשלה. 2. בגרות, גמר התפתחות. نُضُوجٌ فِكْرِيٌّ בשלות (בגרות) המחשבה. نَضِيجٌ نَاضِجٌ 1. בשל, מבשל, טוב לאכילה. 2. מפתח, בוגר.

نَضَحَ ـَ 1. זלף, פלט רטיבות, נזל. 2. הזיע. 3. بِـ זלף על־, רסס את־, הרטיב את־. 4. שתה, רוה (את צמאונו). 5. عَنْ הגן על־. نَضَحَتْ عَيْنَاهُ עיניו דמעו. نَضَحَتِ السَّمَاءُ ירד גשם מעט. الإِنَاءُ يَنْضَحُ بِمَا فِيهِ כל כשקליו יתגלו (בכשליו יוכר הארם). نَضَّاحَةٌ סולה, מרסס. مِنْضَحٌ סקלחת. مِنْضَحَةٌ ج مَنَاضِحُ 1. סולה, מרסס. 2. סקלחת.

نَضَخَ ـَ 1. הזליף, רסס. 2. נבעה. مِنْضَخَةٌ ج مَنَاضِخُ סולה.

نَضَدَ ـِ نَضَّدَ II 1. ערם, סדר, ארגן בסדר מסים. 2. התקין אותיות לדפוס. 3. חבר (מונחים וכו'), שלב, צרף. نَضَدٌ ج أَنْضَادٌ 1. מטה, יצוע, ספה, מטה. 2. ערמת שורה (של דברים מסודרים). نُضُدٌ 1. שלחנות. 2. דלפק. نَضِيدٌ ערוך, מסדר, מארגן בקפלה. نَضِيدَةٌ ج نَضَائِدُ כר, כרית, כסת. مِنْضَدَةٌ ج مَنَاضِدُ דלפק, שלחן, שלחן עבודה, אצטבה. تَنْضِيدٌ ארגון, סדור, עריכה לפי סדר, התקנה לדפוס, סדר. مُنَضِّدٌ סדר (בדפוס). مُنَضَّدٌ מתקן, ערוך, מוכן לדפוס.

نَضُرَ، نَضَرَ ـُ 1. פרח, זהר, הנץ, האיר. 2. פרח, לבלב (צמח), הוריק. نَضَّرَ II أَنْضَرَ IV הפריח, הבהיק, הפיץ זהר ואור, חדש. تَنَضَّرَ V הוריק, לבלב, פרח. نَضْرٌ نَضِيرٌ نَاضِرٌ זוהר, רענן, נוצץ, מלבלב, פורח, משגשג, מוריק, טרי. نَضْرَةٌ نَضَارَةٌ זהר, לבלוב, יפי, נצנוץ, רעננות, טריות. نُضَارٌ טהור (מכל דבר), זהב טהור, פז.

نَضَلَ ـُ עלה על־, גבר על־. نَاضَلَ III 1. נקם קנאו על־. 2. נאבק, נלחם, התחרה. 3. عَنْ הגן על־, טען בעד־. نِضَالٌ 1. מאבק, מלחמה. 2. תחרות. نِضَالٌ مِنْ أَجْلِ الحُرِّيَّةِ מאבק לחרות. نِضَالِيٌّ מעמדותי. مُنَاضَلَةٌ מאבק, התגוששות, מלחמה. مُنَاضِلٌ לוחם, מגן.

نَضْنَضَ (נחש) הניע לשונו. نَضْنَاضٌ، نَضْنَاضَةٌ מכשכש לשונו לפניו.

(نضو) نَضَا ـُ 1. פשט בגד, הסיר. 2. שלף (חרב). نَضَّى II عَنْ הפשיט את־. إِنْتَضَى VIII 1. הסיר, פשט בגד. 2. שלף (חרב). نِضْوٌ ج أَنْضَاءٌ בגד מרפט, בלויים. نُضُوٌّ רזיון.

نَطَّ ـُ 1. נתר, קפץ, זנק, דלג. 2. פקפק. نَطٌّ נתור, קפיצה. نَطُّ الحَبْلِ קפיצה בדלגית (בחבל). نَطَّةٌ קפיצה, נתור. نَطَّاطٌ 1. קפץ. 2. חרגול ירוק (grasshopper).

2. שַׁפְעָה, מָטָר סוֹחֵף.

نَطَحَ - נָגַח, הָדַף וְנָשָׂא בְּקַרְנַיִם, נָתַן "נְגִיחָה". نَاطَحَ III הִתְנַגֵּחַ בּ־, נָגַח. تَنَاطَحَ VI. إِنْتَطَحَ VIII נָגַח, הִתְנַגֵּחַ. لَا يَنْتَطِحُ فِيهِ كَبْشَانِ אֵין שְׁנֵי אֲנָשִׁים חוֹלְקִים עַל־. نَطْحٌ הִתְנַגְּחוּת, נְגִיחָה. نَطْحَةٌ ج نَطَحَاتٌ נְגִיחָה, דְּקִירָה. نَطَّاحٌ נַגָּח, מַכֶּה. مُنَاطَحَةٌ הִתְנַגְּחוּת שְׁוָרִים. نَاطِحَةٌ. نَاطِحَةُ السَّحَابِ ج نَاطِحَاتُ السَّحَابِ גּוֹרֵד שְׁחָקִים.

نَظَرَ - 1. נָטַר, שָׁמַר. 2. מִן הָדַף וְכוֹתֵּב, פֵּרֵשׁ בְּאֶלִיפּוֹת אֶת־. نِطَارَةٌ נְטִירָה, שְׁמִירָה. نَظَّارٌ (הָלִיל ע׳ (فزع) فَزَّاعَة. نَاظِرٌ ج نُظَّارٌ. نَاطُورٌ ج نَوَاطِيرُ נוֹטֵר, שׁוֹמֵר.

نَطْرُونٌ נֶתֶר, חוֹמֶר מוֹתֵחַ.

نَطِسَ - تَنَطَّسَ V נִזְהַר בְּהַקְפָּדָה רַבָּה. نَطْسٌ. نَطِسٌ מֻמְחֶה, מְקַמֵּחַ. نَاطِسٌ מְרַגֵּל. نِطَاسِيٌّ ج نُطُسٌ 1. מֻמְחֶה, מְנֻסֶּה. 2. רוֹפֵא בַּעַל יֶדַע רַב.

نَطَعَ הַשְּׁפָה עִנְיָה, הָלַךְ. تَنَطَّعَ V 1. הִגְזִים. 2. הִתְעַמֵּק בְּדִבּוּרוֹ, הִתְחַכֵּם בִּסְגֻנְנָה מְגֻנֶּנֶת. 3. فِي הִתְמַחָה בּ־. نِطْعٌ ج نُطُوعٌ שָׁטִיחַ עוֹר לְכִסּוּי שֻׁלְחָן, לְשִׁיפָה וְקַרְקָעִית סְפִינָה לְקָרוּם. نَطْعٌ. نِطَعٌ הֵיךְ הַפֶּה הָעֶלְיוֹן. نِطْعِيٌّ חֲכִי. الحُرُوفُ النِّطْعِيَّةُ הָאוֹתִיּוֹת הַחֲכִיּוֹת ت، د، ط.

نَطَفَ - 1. נָטַף, טִפְטֵף, נָזַל לְאַט. 2. נָזַק וְנוֹגֵשׁ, שִׁפֵּךְ. نُطْفَةٌ ج نُطَفٌ 1. טִפָּה, טִפָּה. 2. זֶרַע הַגֶּבֶר. 3. מַיִם זַכִּים. النَّاطِفُ מִין מַמְתָּק מָתוֹק עָשׂוּי מִשְּׁקֵדִים, מֵאֱגוֹזִים וְעוֹד.

نَطَقَ - דִּבֵּר, הִבִּיעַ, דִּבֵּר, בִּטֵּא, הִשְׁמִיעַ קוֹל. نَطَقَ بِالحُكْمِ פָּסַק דִּין, חָרַץ מִשְׁפָּט. نَطَقَ بِلِسَانِهِ דִּבֵּר בִּשְׁמוֹ. لَمْ يَنْطِقْ بِكَلِمَةٍ לֹא הִשְׁמִיעַ מִלָּה. نَطَّقَ II 1. חוֹגֵג, שׁוֹדֵד לְדַבֵּר, עוֹדֵד לִכְתּוֹב. 2. חָגַר. أَنْطَقَ IV עוֹדֵד לְדַבֵּר, חוֹגֵב. إِنْتَطَقَ VIII חָגַר, הִתְאַזֵּר, קָשַׁר חֲגוֹרָה. إِسْتَنْطَقَ X 1. הִמְרִיץ לְדַבֵּר. 2. חָקַר, גָּבָה עֵדוּת, תִּשְׁאֵל, תָּחְקַר. نُطْقٌ 1. קוֹל, הֶגֶה, צְלִיל, הֲבָעָה, דִּבּוּר, מוֹצָא פֶּה. 2. תְּבוּנָה, בּוֹנוּת, בִּינָה פְּנִימִית, דַּעַת. النُّطْقُ بِالحُكْمِ הַכְרָזָה עַל פְּסַק דִּין. فَاقِدُ النُّطْقِ חֲסַר כֹּחַ דִּבּוּר, אִלֵּם. نُطْقِيٌّ פוֹנֶטִי. نُطْقِيَّاتٌ תּוֹרַת הַהִגּוּי, פוֹנֶטִיקָה. نِطَاقٌ ج نُطُقٌ 1. חֲגוֹרָה, אַבְנֵט, אֵזוֹר. 2. מִסְגֶּרֶת, תְּחוּם, מִכְלוֹל, שְׁפַשְׁת. 3. הֶקֵּף, אָרְזוֹן וּמְסִבּוֹת סִבְסוּס. نِطَاقُ الحِصَارِ חִשּׁוּר הַמָּצוֹר. فِي نِطَاقِ المَوْضُوعِ בְּמִסְגֶּרֶת הַנּוֹשֵׂא. وَاسِعُ النِّطَاقِ רְחַב הֶקֵּף, רְחַב יָדַיִם, מַקִּיף. مَنْطِقٌ 1. הִגָּיוֹן, שֵׂכֶל הַיָּשָׁר, לוֹגִיקָה. 2. דִּבּוּר. مَنْطِقٌ سَلِيمٌ הִגָּיוֹן בָּרִיא. عِلْمُ المَنْطِقِ תּוֹרַת הַהִגָּיוֹן. لَيْسَ مِنَ المَنْطِقِ أَنْ לֹא הֶגְיוֹנִי שֶׁ־, לֹא מִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת שֶׁ־. مَنْطِقِيٌّ הֶגְיוֹנִי, לוֹגִי, מִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת. مِنْطَقَةٌ ج مَنَاطِقُ 1. אֵזוֹר, חֶבֶל אֶרֶץ, מֶרְחָב, תְּחוּם, קְטוֹר. 2. חֲגוֹרָה. مِنْطَقَةُ البَحْرِ الأَبْيَضِ المُتَوَسِّطِ אֵזוֹר הַיָּם הַתִּיכוֹן. مِنْطَقَةُ التِّجَارَةِ الحُرَّةِ אֵזוֹר סַחַר חָפְשִׁי. مِنْطَقَةُ حُدُودٍ (مِنْطَقَةٌ حُدُودِيَّةٌ) אֵזוֹר הַגְּבוּל. مِنْطَقَةٌ حَرْبِيَّةٌ אֵזוֹר קְרָבוֹת. مِنْطَقَةٌ حَرَامٌ (مِنْطَقَةٌ مُحَرَّمَةٌ) ע׳ (حرم) حَرَام. مِنْطَقَةٌ مُحْتَلَّةٌ אֵזוֹר כָּבוּשׁ. مِنْطَقَةُ نُفُوذٍ תְּחוּם הַשְׁפָּעָה. مِنْطِيقٌ אוֹרָטוֹר, אֲמַן הַדִּבּוּר, נוֹאֵם. إِسْتِنْطَاقٌ חֲקִירָה, תִּחְקוּר, תִּשְׁאוּל, גְּבִיַּת עֵדוּת. نَاطِقٌ 1. מְדַבֵּר. 2. נוֹאֵם, בַּעַל כֹּשֶׁר דִּבּוּר. 3. בָּרוּר. 4. מְדַבֵּר בְּעַד עַצְמוֹ. 5. דּוֹבֵר (בִּשְׁמוֹ), דּוֹבֵר. 6. נָבוֹן, חוֹשֵׁב, בַּעַל הִגָּיוֹן. نَاطِقٌ بِاسْمِ. نَاطِقٌ بِلِسَانِ דּוֹבֵר בְּשֵׁם, דּוֹבֵר מִטַּעַם. النَّاطِقُ بِاسْمِ الحُكُومَةِ הַדּוֹבֵר מִטַּעַם הַמֶּמְשָׁלָה. النَّاطِقُونَ بِالضَّادِ הָעֲרָבִים (דּוֹבְרֵי עֲרָבִית). حَيَوَانٌ نَاطِقٌ חַי מְדַבֵּר, אָדָם. دَلِيلٌ نَاطِقٌ רְאָיָה מְדַבֶּרֶת בְּעַד עַצְמָהּ. شَرِيطٌ (فِيلْمٌ) نَاطِقٌ סֶרֶט מְדַבֵּר. مَنْطُوقٌ 1. מֻבָּע, מְבֻטָּא, נֶאֱמָר בְּפֵרוּשׁ, מְפֹרָשׁ. 2. לְשׁוֹן הַכָּתוּב, נֹסַח, גִּרְסָה מְפֹרֶשֶׁת, הוֹרָאַת הַמִּקְסָט. مَنْطُوقُ الحُكْمِ לְשׁוֹן פְּסַק הַדִּין. مَنْطُوقُ القَانُونِ הוֹרָאַת הַחֹק. بِالمَنْطُوقِ לְפִי הַכָּתוּב, מִלּוּלִית. مُسْتَنْطِقٌ 1. חוֹקֵר, שׁוֹפֵט חוֹקֵר. 2. מְחוֹגֵב.

نَظَرَ - 1. إِلَى רָאָה, הִבִּיט, הִסְתַּכֵּל, הִשְׁקִיף עַל־. 2. فِي בָּחַן אֶת־, בָּדַק אֶת־, הִתְבּוֹנֵן בּ־, שָׂם לֵב לְ־, עִיֵּן בּ־. 3. צָפָה, חִכָּה לְ־, דָּן (בִּתְבִיעָה). 4. بَيْنَ שָׁפַט בֵּין. 5. لِـ חָמַל, רִחֵם עַל־. 6. عَلَى חָשַׁב עַל, פִּקֵּחַ עַל־, דָּאַג לְ־. نَظَرَ إِلَيْهِ הִתְבּוֹנֵן בּוֹ. نَظَرَ إِلَيْهِ شَزْرًا הִבִּיט בּוֹ מִזָּוִית עֵינוֹ, הִסְתַּכֵּל בּוֹ בְּרֹגֶז. نَظَرَ بَيْنَ النَّاسِ שָׁפַט דִּינָם שֶׁל אֲנָשִׁים. نَظَرَ الدَّيْنَ דָּחָה אֶת פֵּרָעוֹן הַחוֹב. نَظَرَ فِي القَضِيَّةِ דָּן בִּתְבִיעָה. نَظَرَ مِنْ فَتْحَةِ البَابِ הֵצִיץ מִבַּעַד חֹר הַדֶּלֶת. نَظَرَ لِلْيَتِيمَةِ חָמַל עַל הַיְּתוֹמָה. أَنْظُرْ بَعْدَهُ רְאֵה לְהַלָּן. نَظَّرَ II 1. بَيْنَ הִשְׁוָה בֵּין־. 2. יָצַר תֵּאוֹרְיָה. نَظَّرَ تَنَائِجَ بَحْثِهِ יָצַר תֵּאוֹרְיָה מִמַּסְקָנוֹת מֶחְקָרוֹ. نَاظَرَ III 1. הִשְׁוָה אֶת־ לְ־, הִקְבִּיל אֶת־ לְ־. 2. שָׁוָה, דָּמָה לְ־. 3. הָיָה שָׁקוּל (דּוֹמֶה) לְ־, הָיָה מַקְבִּיל לְ־. 4. עָרַךְ דִּיּוּן עִם־, הִתְוַכֵּחַ עִם־, קִיֵּם סִימְפּוֹזְיוֹן עִם־. أَنْظَرَ IV נָתַן דְּחִיָּה לְ־ (בְּפֵרָעוֹן חוֹב וְכוּ׳). تَنَظَّرَ V 1. הִתְבּוֹנֵן בִּתְשׂוּמַת לֵב בּ־, נָתַן אֶת דַּעְתּוֹ עַל־, עִיֵּן בּ־. 2. צָפָה, חִכָּה, הִמְתִּין. تَنَظَّرَ الكَارِثَةَ צָפָה לְאָסוֹן. تَنَاظَرَ VI 1. עָרַךְ דִּיּוּן (סִימְפּוֹזְיוֹן), הִתְוַכֵּחַ, הִתְדַּיֵּן. 2. הָיָה מַקְבִּיל לְ־. إِنْتَظَرَ VIII 1. חִכָּה, צָפָה, יִחֵל, הִמְתִּין לְ־. 2. נִשְׁקַפָּה, הִתְעַתֵּד. إِسْتَنْظَرَ X 1. בִּקֵּשׁ שָׁהוּת (פְּרִיסָה). 2. צִפָּה לְ־. 3. عَلَى מִנָּה אֶת־ לְפִקּוּחַ (לְהַשְׁגָּחָה). نَظَرٌ ج أَنْظَارٌ 1. רְאִיָּה. 2. מַבָּט. 3. עִיּוּן, הִתְבּוֹנְנוּת, דִּיּוּן, שִׂימַת לֵב. 4. הַשְׁקָפָה, דֵּעָה, סְבָרָה, תְּפִיסָה. 5. עַיִן. نَظَرًا إِلَى. بِالنَّظَرِ إِلَى בְּהִתְחַשֵּׁב בּ־, בְּשִׂים לֵב לְ־, בִּגְלַל, עֵקֶב, מִשּׁוּם שֶׁ־. أَعَادَ النَّظَرَ فِي עִיֵּן מֵחָדָשׁ בּ־. أَهْلُ النَّظَرِ אַנְשֵׁי הָגוּת, הוֹגֵי דֵּעוֹת. بَعِيدُ النَّظَرِ. طَوِيلُ النَّظَرِ מַרְחִיק רְאוֹת, רוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד. بِقَطْعِ النَّظَرِ عَنْ. بِغَضِّ النَّظَرِ عَنْ בְּלִי לְהָבִיא בְּחֶשְׁבּוֹן אֶת־, בְּלִי לָשִׂים לֵב לְ־, אִם מִתְעַלְּמִים מִן־. تَحْتَ النَّظَرِ שֶׁבְּטִפּוּל, נָתוּן

בעיון [ובדיון]. سَارَقَ النَّظَرَ إلى הציץ בגנבה אל, עקב בחשאי אחרי. قَصِيرُ النَّظَرِ 1. קצר ראייה. 2. חסר מעוף, אינו רואה את הנולד. لَفَتَ نَظَرَهُ إلى הסב את תשומת לבו ל-. مَسْأَلَةٌ فِيهَا نَظَرٌ שאלה טעונה בדיון [עיון]. وِجْهَةُ نَظَرٍ נקודת מבט, השקפה. نَظْرَةٌ ج نَظَرَاتٌ 1. ראייה, הבטה. 2. מבט, נקודת ראות, השקפה. نَظَرَاتٌ הרהורים, עיונים. نَظَرِيٌّ 1. של ראייה, אופטי. 2. עיוני, תאורטי, הלכה. العُلُومُ النَّظَرِيَّةُ המדעים העיוניים. نَظَرِيَّةٌ ج نَظَرِيَّاتٌ תאוריה, השקפה עיונית, תורה [במדעים], הנחה מדעית. نَظَرِيَّةُ العَلَامَاتِ תורת הסמנטיקה. نَظَرِيَّةُ المَعْرِفَةِ תורת ההכרה [של עמנואל קאנט]. نَظَرِيَّةُ النِّسْبِيَّةِ ר' (نسب). نَظِيرٌ ج نُظَرَاءُ 1. שווה ל-, שקול ל-, דומה, מקביל ל-. 2. עמית, שווה דרגה או מעמד, חבר. النَّظِيرُ נדיר [נכתב בקטועות השיר]. نَظِيرُ תמורת, תחת, במקום. لا نَظِيرَ لَهُ، مُنْقَطِعُ النَّظِيرِ אין לו אח ורע, אין דומה לו, אין ערוך לו, אין משלו. نَظِيرَةٌ ج نَظَائِرُ חיל חלוץ. نَظَائِرُ مُشِعَّةٌ איזוטופים [באטומים]. نَظَّارَةٌ ج نَظَّارَاتٌ 1. משקפיים, משקפי מגן. 2. משקפת. 3. צופים [במשחק וכו']. نَظَّارَةٌ قَرِيبَةٌ מגדלת, משקף. نَظَّارَةُ المَيْدَانِ משקפת שדה. نَظَّارَاتِيٌّ אופטיקאי. نَظَّارَةٌ המשפחה, נחיל, פוטה. نَاظُورٌ ج نَوَاظِيرُ משקפת שדה. مَنْظَرٌ ج مَنَاظِرُ 1. מראה, חיזיון, תמונה, נוף, פנורמה. 2. תמונה [בתאטרון], סצנה. 3. נקודת ראות, פרספקטיבה. 4. מצפה, מגדל שמירה. مَنْظَرٌ جَوِّيٌّ מראה מן האוויר. مَنْظَرٌ طَبِيعِيٌّ מראה נוף. مَنْظَرٌ عَامٌّ מראה כללי, פנורמה. مَنْظَرَةٌ ج مَنَاظِرُ 1. אולם, טרקלין לקבלת אורחים, אכסדרה. 2. מראה. 3. מצפה, תצפית. مِنْظَارٌ ج مَنَاظِيرُ 1. טלסקופ. 2. משקפת. 3. אנדוסקופיה, מראה. إِنَّهُ يَرَى الدُّنْيَا بِمِنْظَارٍ أَسْوَدَ הוא רואה את העולם במשקפת שחורה, הוא פסימי מאוד. مُنَاظَرَةٌ ج مُنَاظَرَاتٌ סימפוזיון, דיון [פומבי], מדור וכו', ויכוח, פולמוס על דיון. تَنَاظُرٌ 1. סימטריה, תאימות, מקבילות. 2. ויכוח, התנצחות, פלמוס. عَدَمُ تَنَاظُرٍ אסימטריה. إِنْتِظَارٌ 1. המתנה. 2. צפייה, תקווה, יחול. غُرْفَةُ الانْتِظَارِ חדר המתנה. عَلَى غَيْرِ انْتِظَارٍ באורח בלתי צפוי. طَالَ انْتِظَارُهُ חכה לו זמן רב. كَانَ فِي انْتِظَارِهِ חכה לו, יחל לבואו. نَاظِرٌ ج نُظَّارٌ משגיח, מנהל, מפקח, ממונה, שר. نَاظِرُ الخَارِجِيَّةِ שר החוץ של ארצות ערביות [בעבר]. نَاظِرُ المَدْرَسَةِ מנהל בית הספר. نَاظِرُ الوَقْفِ הממונה על הקדש המוסלמי. نَاظِرَةٌ ج نَوَاظِرُ 1. משקפת. 2. עין. بَيْنَ نَاظِرَيْهِ מול עיניו. مَنْظُورٌ 1. נראה, גלוי, נראה לעין. 2. צפוי. 3. בהשקפה, מקובל. 4. נתון בעיון. 5. נקודת ראות, פרספקטיבה. غَيْرُ مَنْظُورٍ 1. סמוי. 2. לא צפוי. صَادِرَاتٌ غَيْرُ مَنْظُورَةٍ יצוא סמוי [כמו תיירות]. مِنْ مَنْظُورٍ أَدَبِيٍّ מנקודת מבט ספרותית. مُنَاظِرٌ 1. דומה, שווה, מקביל. 2. עמית. 3. יריב, מתחרה, בר פלוגתא. 4. משתתף בדיון או במסות.

نَظُفَ ـُ נעשה נקי, נקה, טהר. نَظَّفَ II ניקה, טיהר, הסיר לכלוך. تَنَظَّفَ V 1. התנקה, טהר, הטהר. 2. ניקה את עצמו, השתדל להתרחק ממעשים רעים. نَظَافَةٌ ניקיון. النَّظَافَةُ مِنَ الإِيمَانِ הניקיון חלק מהאמונה. بَيْتُ النَّظَافَةِ בית שימוש. نَظِيفٌ ج نُظَفَاءُ ونِظَافٌ נקי, טהור. نَظِيفُ اليَدَيْنِ נקי כפיים. ثَلَاثَةُ أَهْدَافٍ نَظِيفَةٍ שלוש – אפס [בכדורגל]. تَنْظِيفٌ ניקוי. تَنْظِيفٌ جَافٌّ. تَنْظِيفٌ عَلَى النَّاشِفِ ניקוי יבש. عُمَّالُ التَّنْظِيفَاتِ פועלי הניקיון. مُنَظِّفٌ מכשיר ניקוי, מטהר, מנקה, דטרגנט.

نَظَمَ ـِ 1. חרז, כתב שירה. 2. ערך, סדר, קבע בסדר מסוים, הכין, ארגן. 3. השחיל. نَظَمَ قَصِيدَةً חרז [חיבר] קצידה. نَظَمَ القِلَادَةَ חרז [סדר] את המחרוזת [הרביד]. نَظَّمَ II ארגן, ערך, סדר, הכין, קבע בסדר מסוים, התקין, הכשיר, תאם, קצב [כלי נגינה], כונן, עבד. نَظَّمَ اجْتِمَاعًا ארגן אספה. نَظَّمَ كُتُبَهُ סדר את ספריו. تَنَظَّمَ V. تَنَاظَمَ VI 1. נחרז, הושחל. 2. סודר, הסתדר, תואם, התארגן, נערך. إِنْتَظَمَ VIII 1. נחרז, הושחל. 2. נערך, תוקן, התאם, הסתדר, התנהל יפה. 3. في הצטרף אל, התאחד ב-. إِنْتَظَمَتْ أَحْوَالُهُ بَعْدَ العُسْرِ השתפר מצבו אחרי המצוקה. إِنْتَظَمَ فِي سِلْكِ الدِّبْلُومَاسِيَّةِ הצטרף לשרות הדיפלומטי. نَظْمٌ 1. חריזה, כתיבת שירה, חרוזות. 2. עריכה, סדר, קביעה, הבניה. نَظْمُ قَصِيدَةٍ חבור שיר. نِظَامٌ ج أَنْظِمَةٌ ونُظُمٌ 1. סדר, ארגון, סדירות, קביעות, שיטתיות. 2. שיטה, מתודה, סיסטמה, מערכת כללים. 3. משטר, סדרי שלטון, אורח [נהג] קבוע. 4. משמעת, סדר. 5. מערכת. 6. תקנון. 7. חוקה. نِظَامٌ أَسَاسِيٌّ חוקה. النِّظَامُ الاجْتِمَاعِيُّ הסדר החברתי. نِظَامٌ اقْتِصَادِيٌّ שיטה כלכלית. نِظَامُ الحُكْمِ משטר, סדרי השלטון. نِظَامُ الحَيَاةِ אורח החיים. نِظَامٌ عَسْكَرِيٌّ משטר צבאי. النِّظَامُ العَشْرِيُّ השיטה העשרונית. النِّظَامُ العَامُّ הסדר הציבורי. نِظَامٌ فَاسِدٌ משטר רקוב [מושחת]. نِظَامُ المُرُورِ תקנות התעבורה. عَلَى هَذَا النِّظَامِ לפי סדר זה. عَلَى (فِي) غَيْرِ نِظَامٍ בלי [ללא] סדר, בערבוביה. نِظَامِيٌّ סדיר, שיטתי, רגולרי, ארגוני, סיסטמטי. جَيْشٌ نِظَامِيٌّ צבא סדיר. تَنْظِيمٌ 1. ארגון, הסדרה, סדור, עריכת סדר. 2. תכנון. 3. רפורמה. 4. מיליציה. تَنْظِيمٌ إِرْهَابِيٌّ ארגון טרור. تَنْظِيمُ الأُسْرَةِ תכנון המשפחה. تَنْظِيمٌ سِرِّيٌّ ארגון חשאי. تَنْظِيمٌ سِيَاسِيٌّ ארגון פוליטי [מדיני]. تَنْظِيمٌ فَوْقِيٌّ ארגון גג. إِعَادَةُ تَنْظِيمٍ ארגון מחדש, רה-ארגון. التَّنْظِيمَاتُ הרפורמות [בייחוד אלו שהונהגו בתקופת שלטונו של הסולטאן עבד אלמג'יד באימפריה העות'מאנית]. إِنْتِظَامٌ סדירות, קביעות, שיטתיות, תקינות, סיסטמטיות. بِانْتِظَامٍ באופן סדיר, בקביעות, בסדר. مَنْظُومٌ 1. חרוז, מושחל. 2. ערוך, מסודר. 3. כתוב בצורת שיר

קלסי (עם משקל וחריזה). المَنظومُ وَالمَنثورُ הכתוב בשירה ובפרוזה. مَنظومةٌ ج مَنظوماتٌ 1. מערכת, מנגנון. 2. שיר דידקטי. المَنظومةُ الشَّمسيَّةُ מערכת השמש. مُنَظِّمٌ 1. מארגן, מסדר, אחראי. 2. ج مُنَظِّماتٌ וסת, רגולטור. مُنَظِّمُ السُّرعَةِ וסת מהירות. مُنَظِّمُ الحَرارَةِ תרמוסטט, וסת חום. مُنَظَّمٌ 1. מאורגן, מסודר. 2. נקי ומסודר (אדם), מטפח. 3. מסודר, שיטתי, סיסטמטי. جَيشٌ مُنَظَّمٌ צבא סדיר. مُنَظَّمةٌ ج مُنَظَّماتٌ ארגון, חברה, איגוד, אגודה. مُنَظَّمةُ الأُمَمِ المُتَّحِدةِ ארגון האומות המאוחדות (או"ם). مُنَظَّمةُ التَّحريرِ الفِلَسطينيَّةُ הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף). مُنَظَّماتٌ شَبابيَّةٌ אגודות נוער. مُنتَظِمٌ 1. סדיר, קבוע, מסודר. 2. רגיל, תקין, אחיד.

نَعَبَ ـ 1. צרח, קרא (עורב), צווח. 2. מהר. نُعابٌ، نَعيبٌ צריחה, קריאה (של עורב). 2. קול צורם, מבשר רעות. نَعّابٌ 1. צרחן (עורב). 2. מבשר רעות.

نَعَتَ ـ 1. תאר, אפין. 2. بـ כנה, קרא בשם גנאי. نَعتٌ ج نُعوتٌ 1. תאור, אפיון. 2. כנוי. 3. תואר, שם תואר. שם גנאי. مَنعوتٌ מתואר, שם עצם מלווה בשם תואר.

نَعجةٌ ج نِعاجٌ ونَعَجاتٌ כבשה, רחל, שה. ذَبَحَهُ ذَبحَ النِّعاجِ שחט אותו כמו ששוחטים כבשה, רצח אותו בדם קר.

نَعَرَ ـ 1. נער, שאג, צרח, צווח, צעק, נהם. 2. ניתז, נתז (דם). نَعرةٌ ج نَعَراتٌ 1. נעירה, שאגה, נהימה. 2. קנאות (לשבט, למשפחה וכו'), שוביניזם. نَعرةٌ (نُعرةٌ) إقليميَّةٌ שוביניזם מקומי. نَعرةٌ عُنصُريَّةٌ קנאות גזענית. نَعّارٌ 1. צרחן. 2. מסית, מעורר מהומות. 3. כנרון, קנרי (ציפור שיר), canari. نَعيرٌ נעירה, צרחה, שאגה. نُعارةٌ، نُعَرةٌ זבוב גדול, צרעה. ناعورٌ، ناعورةٌ 1. [illegible]. 2. ج نَواعيرُ גלגל מים, אנטיליה.

نَعَسَ ـ נמנם, התחיל להרדם. نَعَّسَ II. أَنعَسَ IV הרדים. تَناعَسَ VI העמיד פני מנמנם. نَعسةٌ שנה קלה, תנומה, נמנום. نُعاسٌ תנומה, נמנום. نَعسانُ، ناعِسٌ ج نُعَّسٌ מנמנם, רדום, מתנמנם, ישן.

نَعَشَ ـ نَعَّشَ II. أَنعَشَ IV 1. הקים, עורר, העיר. 2. החזיר לתחיה, השיב נפש, אושש, רפא, שקם. أَنعَشَ اقتِصادَ البِلادِ שקם את משק המדינה. أَنعَشَهُ مِن كَبوَتِهِ הקימו ממפלתו. إِنتَعَشَ VIII 1. התאושש, שב לאיתנו, התרענן, הבריא, החלים, נרפא, התעודד. 2. קם ממפלתו. نَعشٌ ج نُعوشٌ ארון מת, מטת המת. بَناتُ نَعشٍ الصُّغرى הדבה הקטנה (באסטרונומיה). بَناتُ نَعشٍ الكُبرى הדבה הגדולה. نَعشةُ المَوتِ שירת הברבור, התעוררות שלפני המות. إِنعاشٌ، تَنعيشٌ התאוששות, החיאה, רענון. إِنعاشٌ اقتِصاديٌّ שקום כלכלי. غُرفةُ الإِنعاشِ חדר התאוששות. إِنتِعاشٌ התאוששות, התרעננות, התעוררות (מהמחלה, מכישלון וכו'). مُنعِشٌ מרענן, משיב נפש, מעורר. شَرابٌ مُنعِشٌ משקה מרענן.

نَعَظَ ـ הזדקף (איבר המין), התקשה. أَنعَظَ IV גרם להזדקפות. نُعوظٌ זקפה. ناعوظٌ 1. התעוררות מינית (אצל הזכר). 2. קישוי.

نَعَقَ ـ צרח, קרא, צווח (עורב). ناعِقٌ ج نَعَقةٌ ونُعّاقٌ צורח, קורא (עורב), צרחן. ناعِقُ السُّوءِ מבשר רעות. أَتى كُلُّ ناعِقٍ وناعِرٍ באו בצעיריהם ובזקניהם, באו כלם. نَعيقُ الغُرابِ קריאת העורב, קול מבשר רעות.

نَعَلَ ـ إِنتَعَلَ VIII נעל (נעליים). نَعِلَ ـ نَعَّلَ II פרזל, פרזל (סוס). نَعلٌ ج نِعالٌ 1. נעל, מנעל, סנדל, קבקב. 2. פרסה. ناعِلٌ נועל, נעול, לא יחף.

نَعُمَ ـ 1. היה רך ועדין, נעים. 2. היה נוח (חיים). 3. היה דק. نَعِمَ ـ 1. היה דק, היה רך ועדין, נעים. 2. היה נעים ונוח. 3. بـ שש ב', נהנה מ', עלז ב'. نَعِمَ بالُهُ היה שלו, היה שבע רצון. نَعِمَ عَيشُهُ חי חיי נעם. نَعَّمَ II 1. הדק, שחק. 2. ענג, גרם להנאה. 3. עשה רך, עדן. أَنعَمَ IV 1. عَلى היטיב עם, השפיע טובה על, נתן טובה, העניק ל'. 2. חי חיי נעם. 3. הדק. 4. אשר (?). أَنعَمَ اللهُ بِكَ عَينًا אלוהים ישים לך קורת רוח. أَنعِمْ صَباحًا، عِمْ صَباحًا צפרא טבא, בקר טוב. أَنعَمَ النَّظَرَ فيهِ התבונן בו ארוכות, בחן אותו היטב. تَنَعَّمَ V חי חיי נעם, חי חיי שפע ותפנוקים, היתה לו עדנה, נהנה מ'. نِعْمَ פעל דיפקטיבי לשבח (בלשון), כגון: نِعمَ المَولى ونِعمَ النَّصيرُ כי מה טוב המגן ומה טוב המושיע. نِعمَ ما فَعَلتَ כמה טוב מה שעשית, טוב עשית, יופי! نِعمَ الرَّجُلُ زَيدٌ، نِعمَ رَجُلًا زَيدٌ מה טוב זיד. לעתים מופיעים כ־ما: نِعِمّا כגון: إِن تُبدوا الصَّدَقاتِ فَنِعِمّا هِيَ כי נאים לתרום בגלוי. نَعَمْ כן, אכן, בודאי, אל נכון. نَعَمْ؟ סליחה? מה אמרת? نَعَمٌ ج أَنعامٌ מקנה (סוסים, חמורים, גמלים, בקר וצאן). نَعمةٌ רווחה, נוחות. نِعمةٌ ج نِعَمٌ وأَنعُمٌ ونِعَماتٌ 1. רווחה, אשר, נוחות, ברכה טובה. 2. ברכה, טובה, חסד, נדיבות. بِنِعمةِ اللهِ בחסדי אלוהים. حَديثُ النِّعمةِ נובורישים, שהתעשר זה מקרוב. واسِعُ النِّعمةِ עשיר, עתיר נכסים. هُوَ وَلِيُّ نِعمَتِهِ הוא מיטיבו (איש חסדו), הוא הפטרון שלו. نُعمى، نَعماءُ אשר, רווחה, חסד, טוב. في النُّعمى والبَأساءِ בטוב וברע, בזמנים טובים ובזמנים רעים. نُعمانُ דם. شَقائِقُ النُّعمانِ כלניות (anemone). نَعامةٌ ج نَعامٌ ونَعاماتٌ יען, בת יענה ר' ظَليم. رَجَعَ كالنَّعامةِ חזר בפחי נפש. نَعيمٌ 1. נוחות, נעימות, רווחה, אשר. 2. שלווה, רוגע, שקט. 3. גן עדן. نَعيمًا ימים לך (נאמר לאחר מקלחת ותספורת). نَعيمُ اللهِ חסדי שמים, ברכת אלוהים. نَعيمُ البالِ מאשר, שלו. نُعومةٌ 1. עדינות, רוך, רכות. 2. חלקלקות. 3. ענוג, פנוק, רווחה. 4. היות שחוק (כגון אבקה). مُنذُ نُعومةِ أَظفارِهِ ר' ظُفر. تَنعيمٌ 1. רכוך, עדון,

עצוב, פשוק. 2. שיוף. إِنْعَامٌ 1. הענקה, מתן חסד, טובה. 2. עבודה (של אדמה חקלאית וכו'). إِنْعَامُ النَّظَرِ התבוננות, בדיקה ועיון רב. نَاعِمٌ 1. עדין, רך, חלק, משמן. 2. שרוע היטב, אבקי. نَاعِمُ الظُّفْرِ בחור צעיר. الجِنْسُ النَّاعِمُ המין היפה, הנשים. مُنَعَّمٌ שופע ברכה, חי ברווחה, מפנק. مُنْعِمٌ מטיב, איש חסדים, מיטיב.

نَعْنَاعٌ، نَعْنَعٌ נענע, מנתה (צמח).

(نعي) نَعَى ـَ 1. הודיע על פטירה. 2. عَلَى ... ב', הוקיע את. تَرَكَ الدَّارَ تَنْعَى مَنْ بَنَاهَا ... עזב את הבית לעזובה. أَنْعَى IV 1. ... 2. הודיע על. تَنَاعَى VI הודיע על מות ... כדי לבקש נקם. نَاعٍ(ي) ج نُعَاةٌ 1. מבשר על מות. 2. מקונן. نَعِيٌّ ج نَعَايَا מבשרי על מות. نَعْيٌ، مَنْعًى، مَنْعَاةٌ ج مَنَاعٍ(ي) הודעת פטירה.

نَغَبَ ـُ גמע, ... نُغْبَةٌ ج نُغَبٌ ... בליעה.

نَغَزَ ـُ 1. דקר, עקץ. 2. דגדג. 3. הוציא דבה על. 4. بَيْنَ סכסך בין.

نَغَصَ ـَ ... نَغَّصَ II عَلَى הדריך את מנוחת, הטריד. أَنْغَصَ IV عَلَى הטריד את, קלקל ל', הקשה על. نَغَّصَ عَلَيْهِ الحَيَاةَ ירד לחייו, מרר את חייו, הדריך את מנוחתו, הפריע לו. تَنَغَّصَ V הופרע, התקלקל, הוטרד. تَنْغِيصٌ ירידה לחיים, הפרעה, מרור, המטרה. مُنَغِّصَاتُ الحَيَاةِ ... מטרידות בחיים.

نَغِلَ ـَ התקלקל ... نَغِلَ قَلْبُهُ عَلَى שמר טינה על. نَغَّلَ II הקליא. نَغَلٌ، نَغِلٌ 1. בן כלאים. 2. ממזר.

نَغَمَ ـُ דבר בשקט. مَا نَغَمَ بِحَرْفٍ לא הוציא הגה. نَغَمَ ـِ نَغَّمَ II. تَنَغَّمَ V 1. זמזם, פזם. 2. זמר, נגן, שר. تَنَاغَمَ VI 1. היה הרמוני (נוף וכו'), תאם. 2. עלה בקנה אחד עם. نَغْمٌ، نَغَمٌ ج أَنْغَامٌ לחן, מנגינה, נעימה, מלודיה, צליל, טון. نَغْمَةٌ، نَغَمَةٌ ج نَغَمَاتٌ 1. צליל, טון. 2. לחן, מנגינה, נעימה, נגון. 3. המקשה. نَغْمَةُ ... تَنَاغُمٌ הרמוניה, התאמה (של צלילים וכו'). مُنَغَّمٌ 1. מנגן, מלודי. 2. מתואם.

(نغو) نَغَا ـُ نَغَى ـِ ... דבר ... לא ברורה. نَاغَى III 1. דבר בחיבה אל. 2. עגב, חזר אחרי. 3. ... 4. לקלס, ...

نَفَّ ـِ 1. קנח את אפו. 2. ...

نَفَثَ ـِ 1. הפיח, נשף. 2. פלט, הוציא, ירק. 3. לחש, כשף. 4. השרה, האציל, שם (בלבו, מפיח ...). نَفَثَ اللهُ فِي قَلْبِهِ אלוהים השרה בלבו. نَفْثٌ 1. רקיקה. 2. נשיפה. نَفْثُ الشَّيْطَانِ 1. לחישת השטן. 2. שירה ... نَفْثَةٌ ج نَفَثَاتٌ 1. רקיקה, יריקה. 2. נשיפה. نَفَثَاتُ الأَقْلَامِ יצירות ספרותיות. نَفَّاثٌ 1. מכשף, קוסם. 2. מורד, של סילון. طَائِرَةٌ نَفَّاثَةٌ מטוס סילון. نَفَّاثَةٌ ج نَفَّاثَاتٌ 1. מכשפה ק', קוסמת. 2. מטוס סילון. مُحَرِّكٌ نَفَّاثٌ מנוע סילון. نَفَّاثِيٌّ סילוני. تَسْيِيرٌ نَفَّاثِيٌّ הנע סילוני. نَافِثٌ ... נחש, ... نَافِثَةُ اللَّهَبِ להביור.

نَفَجَ ـُ 1. גבה, תפח. 2. התנפח, התרברב. نَافِجَةٌ ج نَوَافِجُ 1. סופה, ... 2. שלפוחית המושק (אצל איל המושק). 3. ... לבשם. 4. ... מלאת ...

نَفَحَ ـَ 1. נשב (רוח נעימה). 2. נדף, הפיץ ריח נעים. 3. بِـ נתן ל' מתנה. نَافَحَ III عَنْ הגן על, ... על, שמר על. نَفْحَةٌ ج نَفَحَاتٌ 1. משב רוח נעים, קרירות. 2. בשם, ריח ניחוח. 3. ... מתנה. مِنْفَحَةٌ، إِنْفَحَةٌ 1. ... קבת ... 2. מיץ קבה.

نَفَخَ ـُ 1. נפח, מלא אויר. 2. נפח, ... 3. ... 4. ... نَفَخَ فِي البُوقِ ... בקרן. نَفَخَ فِي الصُّورِ תקע בשופר. نَفَخَ فِي رُوحِهِ הפיח בו רוח חיים, ... نَفَخَ فِي النَّايِ חלל בחליל. نَفَخَ نَفْسَهُ. نَفَخَ شِدْقَيْهِ התנפח, התגדל, ... نَفَّخَ II נפח מאוד. إِنْتَفَخَ VIII 1. התנפח, תפח, ... 2. התרברב, התגדל. إِنْتَفَخَتْ مَسَاحِرُهُ ... نَفْخٌ 1. נפוח, נשיפה, ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. התנפחות. نَفْخَةٌ ج نَفَخَاتٌ 1. נשיבה, נפיחה, נשיפה. 2. יהירות. نَفْخَةٌ كَاذِبَةٌ (كَذَّابَةٌ) יהירות, התנפחות עצמית. نُفَاخٌ התנפחות ... نُفَّاخَةٌ 1. בלון (של ילדים). 2. שלפוחית, בועה. مِنْفَخٌ ج مَنَافِخُ، مِنْفَاخٌ ج مَنَافِيخُ 1. מפוח. 2. משאבה (לאוויר ...). إِنْتِفَاخٌ התנפחות ... إِنْتِفَاخُ الرِّئَةِ התנפחות הריאות. نَافِخٌ 1. ... 2. ... نَافِخُ البُوقِ (البُوقِيُّ) ... مَنْفُوخٌ 1. נפוח. 2. עבה. 3. ... 4. ... مُنْتَفِخٌ נפוח, תפוח. مُنْتَفِخُ السَّحَرِ גבה רוח, יהיר.

نَفِدَ ـَ 1. אזל, תם. 2. אפס, כלה, נגמר. نَفِدَ الكِتَابُ مِنَ السُّوقِ אזל הספר מהשוק. نَفِدَ مَعِينُ صَبْرِهِ פקעה סבלנותו, לא עצר כוחו. أَنْفَدَ IV. إِسْتَنْفَدَ X אפס, כלה, הוציא עד תום, התיש. إِسْتَنْفَدَ وُسْعَهُ עשה את כל יכלתו. نَفْدَةٌ ج نَفَدَاتٌ ... نَفَادٌ אזילה, ... نَافِدٌ אוזל. نَافِدُ الصَّبْرِ חסר סבלנות, אינו סבלני.

نَفَذَ ـُ 1. חדר, פשט, פלש, עבר דרך. 2. إِلَى הגיע, בא אל. 3. התבצע, ... יצא אל הפועל, נעשה, הוקם. 4. إِلَى הוביל אל, הוליך ל'. 5. היה ... 6. ... היה ... 7. فِي היה ... ב', ...

הַקְּלִיעַ ב׳. 8. مِنْ חָמַק מ׳, נִמְלַט מ׳. نَفَذَ الأَمْرُ קֻיַּם הַסֵּדֶר, יָצָא אֶל הַפֹּעַל. نَفَّذَ II 1. בִּצַּע, הוֹצִיא אֶל הַפֹּעַל, הִגְשִׁים, עָשָׂה, הִשְׁלִים, גָּמַר, מִלֵּא. نَفَّذَ الحُكْمَ בִּצַּע אֶת גְּזַר הַדִּין. نَفَّذَ المَشْرُوعَ בִּצַּע (הִשְׁלִים) אֶת הַתָּכְנִית (הַמִּיזָם). أَنْفَذَ IV קִיֵּם, בִּצַּע, מִלֵּא, הִשְׁלִים. 2. إِلَى שִׁגֵּר אֶל, שָׁלַח, מָסַר ל׳, הֵרִיץ. 3. הֶחְדִּיר, הֶעֱבִיר דֶּרֶךְ. 4. הִכְנִיס לְתֹקֶף, הִפְעִיל, הוֹצִיא לַפֹּעַל. أَنْفَذَ العَهْدَ קִיֵּם אֶת הַהַבְטָחָה. تَنَفَّذَ V 1. בֻּצַּע. 2. הֻשְׁלַם. نَفَذٌ ج أَنْفَاذٌ פֶּתַח, פִּרְצָה, מוֹצָא. نَفَاذٌ 1. חֲדִירָה, חִלְחוּל, סְפִיגָה. 2. הַשְׁפָּעָה, אֶפֶקְטִיבִיּוּת. نَفَاذُ البَصِيرَةِ חַדּוּת הַשֵּׂכֶל. نَفَّاذٌ 1. חוֹדְרָנִי, נוֹקֵב. 2. יָעִיל, מַשְׁפִּיעַ, אֶפֶקְטִיבִי. نُفُوذٌ 1. הַשְׁפָּעָה, סַמְכוּת, מָרוּת. 2. שְׂרָרָה, יֻקְרָה. 3. חֲדִירָה, חִלְחוּל. ذُو نُفُوذٍ مُطْلَقٍ בַּעַל סַמְכוּת מֻחְלֶטֶת. مِنْطَقَةُ نُفُوذٍ אֵזוֹר הַשְׁפָּעָה. مَنْفَذٌ ج مَنَافِذُ 1. פֶּתַח, פִּרְצָה, חוֹר, מוֹצָא, כְּנִיסָה. 2. חַלּוֹן, אֶשְׁנָב. 3. מַעֲבָר, מִנְהָרָה [illegible]. 4. אֶלֶקְטְרוֹדָה, מוֹלִיךְ חַשְׁמַל. 5. יְצִיאָה (במחשב). مَنْفَذٌ بَحْرِيٌّ מוֹצָא לַיָּם. لا مَنْفَذَ لَهُ אֵין לוֹ מוֹצָא, אֵין לוֹ מָנוֹס. تَنْفِيذٌ בִּצּוּעַ, הוֹצָאָה לַפֹּעַל, הַגְשָׁמָה, קִיּוּם, מִלּוּי (התחייבות וכו׳). تَنْفِيذُ القَانُونِ בִּצּוּעַ הַחֹק. دَخَلَ فِي حَيِّزِ (طَوْرِ) التَّنْفِيذِ נִכְנַס לְתֹקֶף (חוק וכו׳). تَنْفِيذِيٌّ שֶׁל בִּצּוּעַ. السُّلْطَةُ التَّنْفِيذِيَّةُ הָרָשׁוּת הַמְּבַצַּעַת. اللَّجْنَةُ التَّنْفِيذِيَّةُ וַעֲדָה מְבַצַּעַת, וַעַד פּוֹעֵל. إِنْفَاذٌ שְׁלִיחָה, שִׁגּוּר, מְסִירָה. نَافِذٌ 1. חוֹדֵר, מְחַלְחֵל. 2. מַשְׁפִּיעַ. 3. תָּקֵף. 4. אֶפֶקְטִיבִי, יָעִיל. نَافِذُ المَفْعُولِ תָּקֵף, בַּר תֹּקֶף. نَافِذُ الكَلِمَةِ בַּעַל הַשְׁפָּעָה, סַמְכוּתִי. أَصْبَحَ نَافِذًا נִכְנַס לְתָקְפּוֹ. نَافِذَةٌ ج نَوَافِذُ 1. חַלּוֹן, צֹהַר, אֶשְׁנָב. 2. פֶּתַח, מִפְתָּח (של שער). مُنَفِّذٌ מוֹצִיא לַפֹּעַל, מְבַצֵּעַ. مُتَنَفِّذٌ רַב הַשְׁפָּעָה, בַּעַל שְׂרָרָה.

نَفَرَ ـِ 1. בָּרַח, נָמוֹג, סָטָה לְאָחוֹר. 2. مِنْ נִרְתַּע מ׳, נִבְהַל מ׳. 3. סָלַד מ׳, [illegible] ב׳, חָשַׁב אֶת, קָץ ב׳, קָם נֶגֶד מ׳. 4. عَنْ נָטַשׁ אֶת. 5. קָרַב (מוכנה לבריחה). نَفَّرَ II 1. הִרְתִּיעַ, הִבְהִיל. 2. הִבְרִיחַ, הִמְאִיס. نَافَرَ III 1. רָב עִם, הִתְקוֹטֵט. 2. הִסְתַּלֵּק מ׳, הִתְרַחֵק מ׳. 3. הִתְנַגֵּד ל׳, סָתַר. تَنَافَرَ VI נָגַד אֶת, הִתְרַחֵק מ׳. اِسْتَنْفَرَ X 1. הֶעֱמִיד בְּכוֹנְנוּת. 2. הִזְעִיק (קָרָא) לְמִלְחָמָה, גִּיֵּס. 3. נִבְהַל, נִרְתַּע. نَفَرٌ ج أَنْفَارٌ 1. חֲבוּרָה, קְבוּצַת אֲנָשִׁים. 2. אָדָם אֶחָד. 3. חַיָּל פָּשׁוּט. نَفْرَةٌ 1. סְלִידָה, אַנְטִיפַּתְיָה. 2. קְבוּצָה. نُفْرَةٌ קֶטַע (עור שבין העינים). نُفُورٌ 1. רְתִיעָה, סְלִידָה. 2. נִכּוּר, אַנְטִיפַּתְיָה, הִתְנַכְּרוּת. نَفُورٌ 1. נִפְחָד, נִרְתָּע, נִבְהָל. 2. מִתְנַכֵּר, מִתְנַגֵּד. 3. עַקְשָׁן. نَفِيرٌ ج أَنْفِرَةٌ وأَنْفَارٌ 1. חֲבוּרָה, קְבוּצָה. 2. חֲצוֹצְרָה, תְּרוּעַת מִלְחָמָה. 3. הִתְגַּיְּסוּת לְמִלְחָמָה. نَفِيرٌ عَامٌّ גִּיּוּס כְּלָלִי (בייחוד בשעת מלחמה). نَاقُورَةٌ ج نَوَاقِيرُ שׁוֹפָר. تَنْفِيرٌ 1. הַרְתָּעָה. 2. הַמְאָסָה. تَنَافُرٌ 1. רִיב, סְלִידָה, מְחִיצָה. 2. צְרִיר (במוסיקה), דִּיסוֹנַנְס, חֹסֶר הַתְאָמָה בֵּין הַצְּלִילִים. نَافِرٌ ج نُفَّرٌ ونُفَّارٌ 1. נִפְחָד, נִרְתָּע, מְפַחֵד. 2. בּוֹלֵט (מִשְׁטַח) [illegible]. مُنَفِّرٌ מַרְתִּיעַ, מַסְלִיד.

نَفِسَ ـَ הָיָה יָקָר, נַעֲשָׂה יְקַר עֵרֶךְ. نَفِسَ ـَ קִנֵּא בְּ, רָאָה. نُفِسَتْ ـُ יָלְדָה וְה[illegible] עֲצוּרָה. نَفَّسَ II 1. عَنْ הֵקֵל (נרווח) עַל, הִפִּיג דְּאָגוֹת, הֵפִיג (מצוקתו) מ׳. 2. נָשַׁף. 3. הִנְשִׁים. نَافَسَ III عَلَى הִתְחָרָה, קָם ב׳, נֶאֱבַק עַל. تَنَفَّسَ V נָשַׁם, שָׁאַף אֲוִיר. تَنَفَّسَ الصُّعَدَاءَ ר׳ (صعد). تَنَفَّسَ النَّفَسَ الأَخِيرَ נָפַח נִשְׁמָתוֹ. تَنَافَسَ VI عَلَى הִתְחָרָה עַל, נֶאֱבַק עַל. نَفْسٌ ج نُفُوسٌ وأَنْفُسٌ 1. נֶפֶשׁ, נְשָׁמָה, רוּחַ חַיִּים. 2. יֵשׁוּת, אָדָם, חַי, גּוּף, אִישׁ, עֶצֶם. 3. רָצוֹן, חֵפֶץ. 4. תַּאֲוָה, תְּשׁוּקָה, חֵשֶׁק. اِحْكُمْ نَفْسَكَ بِنَفْسِكَ שְׁלוֹט בְּעַצְמְךָ בְּעַצְמְךָ, שְׁלִיטָה עַצְמִית. الاِعْتِمَادُ عَلَى النَّفْسِ בִּטָּחוֹן עַצְמִי. بَذَلَ النَّفْسَ وَالنَّفِيسَ הִקְרִיב אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ. نَفْسُ الشَّيْءِ (الأَمْرِ) אוֹתוֹ הַדָּבָר. بِشَقِّ النَّفْسِ (الأَنْفُسِ) בְּקֹשִׁי רַב, בְּקַשְׁיֵי קְשָׁיִים. بِنَفْسِهِ בְּעַצְמוֹ, אִישִׁית. جَاءَ مِنْ نَفْسِهِ בָּא מֵרְצוֹנוֹ הַטּוֹב. الدِّفَاعُ عَنِ النَّفْسِ הֲגַנָּה עַצְמִית. صَغِيرُ النَّفْسِ קְטַן נֶפֶשׁ, קַטְנוּנִי. عَفِيفُ النَّفْسِ גְּדוֹל נֶפֶשׁ. عِلْمُ النَّفْسِ פְּסִיכוֹלוֹגְיָה. عَالِمُ النَّفْسِ פְּסִיכוֹלוֹג. فِي نَفْسِ الوَقْتِ בְּאוֹתוֹ זְמַן, בְּעֵת וּבְעוֹנָה אַחַת. فِي نَفْسِي أَنْ בִּרְצוֹנִי ל׳, יֵשׁ לִי חֵשֶׁק ל׳. نَحْنُ بِأَنْفُسِنَا אֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ. نَفْسِيٌّ 1. רוּחָנִי, נַפְשִׁי. 2. מַחֲשַׁבְתִּי, שִׂכְלִי. 3. פְּסִיכוֹלוֹגִי. حَالَةٌ نَفْسِيَّةٌ מַצַּב רוּחַ, מוֹרָל. أَثَّرَ فِي نَفْسِيَّتِهِ הִשְׁאִיר עָלָיו רֹשֶׁם עַז. نَفَسٌ ج أَنْفَاسٌ 1. נְשִׁימָה, שְׁאִיפָה, מְצִיצַת עָשָׁן (של סיגריה, נרגילה וכו׳). 2. סִגְנוֹן (של סופר וכו׳). 3. נוֹחוּת, רְוָחָה. أَمْسَكَ أَنْفَاسَهُ עָצַר אֶת נְשִׁימָתוֹ. حَتَّى النَّفَسِ الأَخِيرِ עַד נְשִׁימָתוֹ הָאַחֲרוֹנָה, עַד יוֹם מוֹתוֹ. ذُو نَفَسٍ طَوِيلٍ בַּעַל כֹּחַ עֲמִידָה. ضِيقُ النَّفَسِ קֹצֶר, אַסְתְּמָה, קֹצֶר נְשִׁימָה. فَاضَتْ أَنْفَاسُهُ נָפַח אֶת נִשְׁמָתוֹ, מֵת. فِي نَفَسٍ وَاحِدٍ בִּנְשִׁימָה אַחַת, בְּבַת אַחַת. "[illegible]". نُفَسَاءُ، نَفْسَاءُ ج نِفَاسٌ יוֹלֶדֶת (זה עתה). نَفْسَانِيٌّ נַפְשִׁי, פְּסִיכוֹלוֹגִי. الطِّبُّ النَّفْسَانِيُّ פְּסִיכִיאַטְרִיָּה. طَبِيبٌ نَفْسَانِيٌّ פְּסִיכִיאָטֶר. عَالِمٌ نَفْسَانِيٌّ פְּסִיכוֹלוֹג. نِفَاسٌ לֵדָה, צִירֵי לֵדָה. حُمَّى النِّفَاسِ קַדַּחַת הַיּוֹלְדוֹת. نَفَاسَةٌ 1. יִקְרַת עֵרֶךְ. 2. נְדִירוּת. نَفِيسٌ יְקַר עֵרֶךְ, שֶׁאֵין עָרֹךְ לוֹ. نَفِيسَةٌ ج نَفَائِسُ דָּבָר יְקַר עֵרֶךְ, שְׂכִיַּת חֶמְדָּה, פָּרִיט (בעל ערך או חשיבות). نَفَائِسُ وَمَخْطُوطَاتٌ يَهُودِيَّةٌ יוּדָאִיקָה. مُتَنَفَّسٌ ج مَنَافِسُ 1. נְשִׁימָה. 2. מוֹצָא אֲוִיר, פֶּתַח אֲוִיר. مِنْفَسَةٌ مُخَطِّطُ حَرَكَاتِ التَّنَفُّسِ פְּנֵאוּמוֹגְרָף (ברפואה). تَنْفِيسٌ 1. אִוְרוּר. 2. הֲקָלָה, הֲפָגַת דְּאָגוֹת. مُنَافَسَةٌ תַּחֲרוּת, הִתְחָרוּת, הֵאָבְקוּת. تَنَفُّسٌ 1. נְשִׁימָה. 2. הַנְשָׁמָה. تَنَفُّسٌ اصْطِنَاعِيٌّ הַנְשָׁמָה מְלָאכוּתִית (כגון מפה לפה). تَنَفُّسِيٌّ שֶׁל הַנְשָׁמָה. الجِهَازُ التَّنَفُّسِيُّ מַעֲרֶכֶת הַנְּשִׁימָה. تَنَافُسٌ הִתְחָרוּת, תַּחֲרוּת, הֵאָבְקוּת. مُنَافِسٌ מִתְחָרֶה. مُتَنَفَّسٌ פֻּרְקָן, מוֹצָא לַנֶּפֶשׁ, שִׁחְרוּר רְגָשׁוֹת.

نَقَشَ ـُ نَقْشًا II 1. חָרַט (חריטות), נִקֵּר, צִיֵּר, פִּתַּח (ובחותם וכו׳). 2. [illegible] אֶת פִּצְעָיו. 3. קִשֵּׁט, פָּרַע (שער ראשו). اِنْتَقَشَ VIII 1. פָּרַע שֵׂעָר. 2. חָטַט [illegible]. نَقْشٌ 1. צִיּוּר חָרוּט (מְגֻלָּף). 2. צִיּוּרֵי קִיר. 3. כְּתָמִים צְבוּעִים. مَنْقُوشٌ 1. חָרוּט. 2. פָּרוּעַ (שער), סָתוּר.

نَفَضَ ـُ 1. נִעֵר, נִפְנֵף, טִלְטֵל (להוריד אבק וכו'). 2. נִעֵר עֵץ כדי להפיל את פרותיו. 3. סִיֵּר, סָרַק (אזור הסיורים). 4. הִרְעִיד, זִעְזַע. نَفَضَ مِنْهُ غُبارَ الكَسَلِ נִנְעַר מֵרִפְיוֹנוֹ, שִׁנֵּס מָתְנָיו. نَفَضَ يَدَهُ مِنَ القَضِيَّةِ מָשַׁךְ יָדוֹ מֵהָעִנְיָן. نَفَضَ يَدَهُ مِنْ يَدِهِ נִעֵר אֶת חָצְנוֹ מִמֶּנּוּ, נִתֵּק אִתּוֹ קֶשֶׁר. نَفَّضَ II נִעֵר הֵיטֵב, הֵסִיר אָבָק בַּחֲזָקָה. أَنْفَضَ IV 1. נָגְמַר, כָּלָה. 2. הִתְרוֹקֵן. أَنْفَضَ الكَلِمَةَ אָמַר בִּמְהִירוּת. أَنْفَضَ بِالضَّحِكِ פָּרַץ בִּצְחוֹק. تَنَفَّضَ V הִתְנַעֵר (מאבק וכו'). إِنْتَفَضَ VIII 1. הִתְנַעֵר. 2. רָעַד, הִזְדַּעְזֵעַ. 3. הִתְקוֹמֵם. إِنْتَفَضَ مِنْ سُباتِهِ 1. הִתְעוֹרֵר פִּתְאוֹם. 2. הִתְעוֹרֵר מִתַּרְדֵּמָתוֹ. إِنْتَفَضَ واقِفًا קָפַץ וְעָמַד עַל רַגְלָיו פִּתְאוֹם. نَفْضٌ. أُنْفُوضَةٌ נְפֹלֶת (של עץ וכו'), נְשֹׁרֶת, פֵּרוֹת שֶׁנָּשְׁרוּ. نَفَضِيٌّ נָשִׁיר (עץ). أَشْجارٌ نَفَضِيَّةٌ עֵצִים נְשִׁירִים. نَفْضَةٌ רְעָדָה. نُفاضَةٌ נְשֹׁרֶת של פירות. مِنْفَضَةٌ ج مَنافِضُ מַאְפֵּרָה. إِنْتِفاضٌ 1. רְעָדָה. 2. קִימָה פִּתְאוֹמִית. إِنْتِفاضَةٌ 1. הִתְעוֹרְרוּת, הִתְקוֹמְמוּת, "אִנְתִּפָאדָה", תְּנוּעַת הִתְנַגְּדוּת. 2. רְעָדָה, צְמַרְמֹרֶת.

نَفُطَ ـُ הוֹפִיעוּ שַׁלְפּוּחִיּוֹת (ביד העושה מלאכה). أَنْفَطَ IV גָּרַם לְהוֹפָעַת שַׁלְפּוּחִיּוֹת (מרוב עבודת ידיים). نِفْطٌ נֵפְט. نِفْطٌ خامٌ נֵפְט גָּלְמִי. نِفْطٌ مُكَرَّرٌ נֵפְט מְזֻקָּק. تَكْرِيرُ النِّفْطِ זִקּוּק נֵפְט. نِفْطِيٌّ שֶׁל נֵפְט. شَرِكَةٌ نِفْطِيَّةٌ חֶבְרַת נֵפְט. نَفْطَةٌ שַׁלְפּוּחִית, יַבֶּלֶת.

نَفَعَ ـَ הוֹעִיל, עָזַר, הֵבִיא תּוֹעֶלֶת לְ־. لا يَنْفَعُ وَلا يَضُرُّ אֵינוֹ מוֹעִיל וְאֵינוֹ מַזִּיק, חֲסַר תּוֹעֶלֶת. ما تَنْفَعُ الشَّفَقَةُ فِي الوادِي الرَّغِبِ מה' אֵין הַחֶסֶד מַשְׂבִּיעַ אֶת הָרָעֵב. نَفَّعَ II הֵבִיא תּוֹעֶלֶת, עָזַר לְ־. إِنْتَفَعَ VIII بِـ הֵפִיק תּוֹעֶלֶת מִ־, נִצֵּל אֶת־, הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּ־, הִרְוִיחַ מִ־. إِسْتَنْفَعَ X בִּקֵּשׁ לְהָפִיק תּוֹעֶלֶת מִ־. نَفْعٌ 1. תּוֹעֶלֶת, יִתְרוֹן, רֶוַח. 2. טוֹבָה, בְּרָכָה. النَّفْعُ العامُّ טוֹבַת הַכְּלָל. لا يُجْدِي نَفْعًا חֲסַר תּוֹעֶלֶת. نَفْعِيٌّ 1. תּוֹעַלְתִּי, מוֹעִיל, תַּכְלִיתִי. 2. תּוֹעַלְתָּן, תַּכְלִיתָן, אָנֹכִיִּי. نَفْعِيَّةٌ תּוֹעַלְתָּנוּת, תַּכְלִיתָנוּת. نَفّاعٌ. نَفُوعٌ מוֹעִיל מְאוֹד. مَنْفَعَةٌ ج مَنافِعُ 1. תּוֹעֶלֶת, רֶוַח, יִתְרוֹן. 2. טוֹבַת הֲנָאָה, אִינְטֶרֶס, עִנְיָן. 3. מָקוֹם צִבּוּרִי. مَنْفَعَةٌ عامَّةٌ טוֹבַת הַצִּבּוּר וְהַכְּלָל, אִינְטֶרֶס הַצִּבּוּר. مَنافِعُ שֵׁרוּתִים, נוֹחִיּוּת, זְכוּת שִׁמּוּשׁ. مَنافِعُ صِحِّيَّةٌ מִתְקָנִים סָנִיטָרִיִּים. مَنافِعُ عامَّةٌ שֵׁרוּתִים צִבּוּרִיִּים. مَذْهَبُ المَنْفَعَةِ العامَّةِ תּוֹרַת הַתּוֹעַלְתָּנוּת. إِنْتِفاعٌ הֲפָקַת תּוֹעֶלֶת, שִׁמּוּשׁ בְּ־, נִצּוּל, יִתְרוֹן, רֶוַח. حَقُّ الاِنْتِفاعِ זְכוּת הַשִּׁמּוּשׁ בְּ־ (נכס). نافِعٌ מוֹעִיל, עוֹזֵר. مُنْتَفِعٌ בַּעַל זְכוּת שִׁמּוּשׁ, מִשְׁתַּמֵּשׁ.

نَفَقَ ـُ 1. נָפַק, הָיָה עוֹבֵר לַסּוֹחֵר, הָיָה לוֹ בִּקּוּשׁ, רָוַח. 2. אָזַל, כָּלָה. 3. הִתְפַּגֵּר (חיה), מֵת, גָּוַע. نَفَّقَ II הֵפִיץ (סחורה), מָכַר. نافَقَ III הָיָה צָבוּעַ, הֶעֱמִיד פָּנִים, הִתְחַסֵּד, רִמָּה, דִּבֶּר אֶחָד בַּפֶּה וְאֶחָד בַּלֵּב. أَنْفَقَ IV 1. הוֹצִיא (כסף). 2. בִּזְבֵּז, כִּלָּה. 3. הִתְרוֹשֵׁשׁ, נַעֲשָׂה עָנִי. 4. נָתַן דְּמֵי מְזוֹנוֹת (לגרושתו). أَنْفَقَ بِلا حِسابٍ הוֹצִיא בְּלִי חֶשְׁבּוֹן, בִּזְבֵּז. أَنْفَقَ وَقْتَهُ فِي בִּלָּה זְמַנּוֹ בְּ־. نَفَقٌ ج أَنْفاقٌ מִנְהָרָה, מְחִלָּה מְקֻלֶּשֶׁת, מְאוּרָה. نَفَقَةٌ ج نَفَقاتٌ 1. הוֹצָאָה, תַּשְׁלוּם. 2. דְּמֵי מְזוֹנוֹת (לגרושה). 3. פַּרְנָסָה, קִיּוּם, כַּלְכָּלָה. عَلَى نَفَقَتِهِ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ. مُنافَقَةٌ. نِفاقٌ צְבִיעוּת, הַעֲמָדַת פָּנִים, הִתְחַסְּדוּת. إِنْفاقٌ הוֹצָאָה, תַּשְׁלוּם. نافِقٌ מְבֻקָּשׁ מְאוֹד (בשוק), לָהִיט. مُنافِقٌ צָבוּעַ, מַעֲמִיד פָּנִים, מִתְחַסֵּד, חָנֵף, פּוֹסֵחַ עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים.

نَفَلَ ـُ 1. הֶעֱנִיק (מתנה). 2. חִלֵּק שָׁלָל. نَفَّلَ II. تَنَفَّلَ V. إِنْتَفَلَ VIII 1. נָתַן יוֹתֵר מֵהַמִּכְסָה הַקְּבוּעָה. 2. הִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת רְשׁוּת לֹא מְחֻיֶּבֶת. تَنَفُّلٌ לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין. نَفَلٌ ج أَنْفالٌ وَنُفُولٌ 1. שָׁלָל. 2. מַתָּנָה. نافِلَةٌ ج نَوافِلُ 1. תְּפִלַּת רְשׁוּת נוֹסֶפֶת. 2. עֲשִׂיָּה לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין. 3. שָׁלָל, בִּזָּה, מַתָּנָה. 4. נֶכֶד. مِنْ نافِلَةِ القَوْلِ מְיֻתָּר לוֹמַר.

نَفْنَفٌ ج نَفانِفُ 1. חָלָל, אֲוִיר. 2. גֹּבַהּ. 3. עֹמֶק. نُفْنُوفٌ סוּג שִׂמְלָה.

(نفي) نَفَى ـِ 1. הִכְחִישׁ, שָׁלַל, כָּפַר בְּ־. 2. גֵּרֵשׁ, הִגְלָה, דָּחָה, בִּטֵּל. 3. عَنْ הִרְחִיק מִ־, סִלֵּק, הִרְחִיק, גֵּרֵשׁ מִ־. نافَى III 1. נִגֵּד, סָתַר, עָמַד בִּסְתִירָה אֶל־. 2. דָּחָה אֶת־. سُلُوكُهُ يُنافِي الآدابَ הִתְנַהֲגוּתוֹ עוֹמֶדֶת בִּסְתִירָה לַנִּמּוּסִין (לַמּוּסָר). تَنافَى VI مَعَ، وَ סָתַר אֶת־, נִגֵּד אֶת־, עָמַד בְּנִגּוּד לְ־, הָיָה מְנֻגָּד וּסְתִירָה. إِنْتَفَى VIII 1. גֹּרַשׁ, הֻגְלָה, סֻלַּק, הֻרְחַק. 2. הֻכְחַשׁ, בֻּטַּל, הִתְבַּטֵּל. نَفْيٌ 1. הַגְלָיָה, גֵּרוּשׁ, הַרְחָקָה, סִלּוּק. 2. הַכְחָשָׁה, שְׁלִילָה, כְּפִירָה בְּדָבָר. رَدَّ بِالنَّفْيِ עָנָה בִּשְׁלִילָה, דָּחָה, סֵרֵב. حَرْفُ النَّفْيِ מִלַּת שְׁלִילָה. نَفْيِيٌّ שְׁלִילִי. نُفايَةٌ ج نُفاياتٌ 1. פְּסֹלֶת, שְׁאֵרִית. 2. הַפְרָשָׁה (של אדם או חיה). مَنْفًى ج مَنافٍ(ي) גּוֹלָה, גָּלוּת, מְקוֹם הַגָּלוּת. حُكُومَةٌ فِي المَنْفَى מֶמְשָׁלָה גּוֹלָה. مُنافاةٌ נִגּוּד, סְתִירָה. إِنْتِفاءٌ הֶעְדֵּר, חֹסֶר, בִּטּוּל. مَنْفِيٌّ 1. גּוֹלֶה, מְגֹרָשׁ, עָצוּר. 2. דָּחוּי, שְׁלִילִי, מְבֻטָּל. مُنافٍ(ي) סוֹתֵר, מְנֻגָּד, עוֹמֵד בִּסְתִירָה עִם־. نافٍ(ي) שׁוֹלֵל, מַכְחִישׁ. لا النّافِيَةُ لِلْجِنْسِ מִלַּת הַשְּׁלִילָה הַשּׁוֹלֶלֶת דָּבָר בִּכְלָלוּתוֹ. لا حَياةَ لِمَنْ تُنادِي אֵין קוֹל וְאֵין עוֹנֶה.

نَقَّ ـِ קִרְקֵר (צפרדע, תרנגולת). نَقٌّ. نَقِيقٌ קִרְקוּר. نَقّاقٌ סַר וְזָעֵף, מְקַטֵּר, רוֹטֵן. نَقّاقَةٌ צְפַרְדֵּעַ.

نَقَبَ ـُ 1. נָקַב, נִקֵּב, חָרַר, קָדַח חוֹר, חָפַר, כָּרָה. 2. عَنْ חִפֵּשׂ אַחֲרֵי. نَقَّبَ II 1. נִקֵּב. 2. חָפַר (כדי לגלות נפט וכו'). 3. חִפֵּשׂ, בָּדַק, הִתְחַקָּה אַחֲרֵי, עָרַךְ חֲקִירָה. 4. فِي נָסַע, שׁוֹטֵט בְּ־. نَقَّبَ عَنِ الآثارِ חָפַר לְגִלּוּי עַתִּיקוֹת. تَنَقَّبَ V הִתְעַטֵּף, נִקַּב. تَنَقَّبَتْ הִתְכַּסְּתָה בִּרְעָלָה (אשה). نَقْبٌ 1. נִקּוּב, קְדִיחָה, קִדּוּחַ. 2. ج أَنْقابٌ נֶקֶב, חוֹר. نَقْبٌ 1. נֶקֶב. 2. מִנְהָרָה. 3. מַעֲבָר קַרְקָעִי. 4. מַעֲבָרִים, מַעֲבַר הָרִים, חוֹסֵר יְסוֹדִיּוּת. نِقابٌ ج نُقُبٌ وَأَنْقِبَةٌ רְעָלָה, כִּסּוּי פָּנִים (לאשה), צָעִיף. نِقابَةٌ ج نِقاباتٌ 1. אִגּוּד מִקְצוֹעִי, הִסְתַּדְּרוּת. 2. סִינְדִּיקָט, קַרְטֶל, הִתְאַחֲדוּת (של יצרנים, סוחרים וכו'). نِقابَةٌ مِهْنِيَّةٌ אִגּוּד מִקְצוֹעִי. نِقابِيٌّ אִגּוּדִי,

מקצועי. نِقَابِيَّةٌ סינדיקליזם. نَقِيبٌ ج نُقَبَاءُ 1. מנהיג, נגיד, יו"ר (של איגוד מקצועי). 2. סרן (דרגה בצבא). نَقِيبُ الأَشْرَافِ ראש מסדר השריפים (של צאצאי הנביא מוחמד ועלי). نَقِيبُ الصَّحَافِيِّينَ יו"ר אגודת העיתונאים. نَقِيبَةٌ ج نَقَائِبُ 1. טבע, אופי, תכונה. 2. שכל, מחשבה, תבונה. مَنْقَبَةٌ ج مَنَاقِبُ מעלה, מדה תרומית. عَدَّ مَنَاقِبَهُ מנה את מעלותיו (המפורסמות). مِنْقَبٌ. مِنْقَبَةٌ ج مَنَاقِبُ 1. מנקב. 2. מקדח. تَنْقِيبٌ ج تَنْقِيبَاتٌ חיפוש (בעיקר במשנה), חפירה, וכו'. مُنَقِّبٌ מחפש, חוקר, מגלה. النَّقَبُ הנגב (בדרום ישראל).

نَقَحَ ـ 1. גזם, גיזם (את העץ וכו'). 2. ברר, מיין, הפיק טוב מן הרע. 3. תיקן. نَقَّحَ II 1. הגיה, תיקן (שגיאות וכו'), ליטש. 2. ברר, מיין. تَنَقَّحَ V 1. הוגה, תוקן. 2. בורר, נוקה. تَنْقِيحٌ הגהה, בדיקה, תיקון שגיאות.

نَقَدَ ـ 1. שילם במזומן. 2. ביקר, בחן ובדק, ציין בקורת. 3. בחן כסף או זהב (אם הוא מזויף). نَاقَدَ III התווכח עם־. إِنْتَقَدَ VIII 1. ביקר, מתח או ערך בקורת, הצביע על פגמים. 2. קיבל במזומן. نَقْدٌ 1. בקורת, בדיקה ובחינה (של שטרות). 2. ج نُقُودٌ כסף, מטבע, מזומן, ממון, מצלצלים. نَقْدًا במזומן. نَقْدٌ أَدَبِيٌّ בקורת ספרותית. نَقْدٌ بَنَّاءٌ בקורת בונה. نَقْدٌ ذَاتِيٌّ בקורת עצמית. وَرَقٌ نَقْدِيٌّ שטרות כסף, מרשרשים. حَافِظَةُ (مِحْفَظَةُ) النُّقُودِ ארנק. صُنْدُوقُ النَّقْدِ الدَّوْلِيِّ קרן המטבע הבינלאומית. نَقْدِيٌّ 1. כספי, של מטבע. 2. בקורתי, של בקורת. تَضَخُّمٌ نَقْدِيٌّ אינפלציה. جَزَاءٌ نَقْدِيٌّ קנס כספי. مَقَالٌ نَقْدِيٌّ מאמר בקורת. نَقَّادٌ מבקר (ספרותי וכו'), סוקר ספרים. مِنْقَدٌ מ' מקבה (המתכות). مِنْقَادٌ ج مَنَاقِيدُ מקור (של עוף). إِنْتِقَادٌ 1. בקורת, סקור. 2. התנגדות. نَاقِدٌ ج نُقَّادٌ מבקר, כותב בקורת, מקטרג.

نَقَذَ ـ أَنْقَذَ IV. إِسْتَنْقَذَ X הציל, חילץ את־ מ־, מילט, הושיע, שחרר, גאל. إِنْقَاذٌ הצלה, חילוץ, מילוט, שחרור, ישועה. قَارِبُ إِنْقَاذٍ סירת הצלה. مُنْقِذٌ מושיע, גואל, מציל, פודה.

نَقَرَ ـ 1. חפר, נקב, ניקב, חרר, קדח. 2. חצב, חרט, גילף. 3. ליקט (העוף גרעינים). 4. דפק (על דלת), הקיש, הכה (תוף). 5. תופף. 6. נקש (באצבע, בתופים). 7. عَنْ חיפש, חקר, גילה (ושאל). فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ק' וכאשר יתקע בחצוצרה. نَقَّرَ II 1. הקיש (בתופים). 2. ליקט (גרעינים). 3. חיפש. نَاقَرَ III 1. התקוטט, הסתכסך, רב עם־. 2. התנגח עם־. نَقْرٌ 1. הקשה, נקישה. 2. חריטה, גילוף. 3. חיפוש. نَقْرٌ קרקור. نَقْرَةٌ ج نَقَرَاتٌ 1. נקישה (באצבע או בתוף וכו'). نُقْرَةٌ ج نُقَرٌ 1. נקב, חור, שקע, גומה. 2. עורף, מפרקת. نُقْرَةُ الْعَيْنِ ארובת העין, שקערורית. نَقَّارٌ מגלף, חורט. نَقَّارُ الْخَشَبِ נקר (ציפור, woodpecker). نَقَّارُ الشَّوْكِ חוחית (ציפור, goldfinch). نَقِيرٌ נקודה קטנה על גלעין התמר. لَا يُجْدِي شَرْوَى نَقِيرٍ פחות

משווה פרוטה, לא שווה. نُقَارَةٌ תוף קטן. نَاقُورٌ ج نَوَاقِيرُ ק' שופר, חצוצרה. مِنْقَارٌ ج مَنَاقِيرُ 1. מקור (של עוף). 2. מכוש. مُنَاقَرَةٌ התנגחות, התקוטטות, ריב.

نَقْرَزَانٌ מ' תוף קטן מאוד.

نِقْرِسٌ ج نَقَارِسُ 1. פודגרה, צינית. 2. דלקת פרקים. 3. אסון גדול. نِقْرِيسٌ ج نَقَارِيسُ 1. רופא מומחה. 2. מורה דרך מנוסה.

نَقْرَشَ קישט, עיטר, גילף.

نَقَزَ ـ דילג, ניתר, קפץ. نَقَّزَ II 1. קיפץ (תינוקו). 2. הקפיץ. نَقْزَةٌ ניתור, דילוג.

نَقَسَ ـ צלצל, הקיש בפעמון. نَاقُوسٌ ج نَوَاقِيسُ פעמון (בייחוד של כנסייה). دَقَّ نَاقُوسَ الْخَطَرِ התריע על סכנה מתקרבת.

نَقَشَ ـ 1. חקק, פיתח, חרט, צייר, קישט, גילף. 2. סילק קוצים (ואבנים קטנות ודרדר של בהמות). نَقَّشَ II 1. צבע בצבעים שונים. 2. גילף. نَاقَشَ III 1. התווכח, התפלמס עם־. 2. דן עם־, חקר, ערך חקירה, נשא דיון. نَاقَشَهُ الْحِسَابَ 1. תבע ממנו דין וחשבון, חקר ודרש. 2. בא חשבון עמו. تَنَاقَشَ VI נשא ונתן. إِنْتَقَشَ VIII הוציא קוצים (ודרדר של בהמות). نَقْشٌ ج نُقُوشٌ 1. חריטה, גילוף, ציור, תחריט, כתובת חקוקה. 2. עיטור, עקבות. نَقْشٌ عَلَى الرُّخَامِ חריטה על שיש. نَقَّاشٌ חרט, גלף, צבע. مِنْقَشٌ ج مَنَاقِشُ. مِنْقَاشٌ ج مَنَاقِيشُ 1. מספלת, אזמל. 2. מלקטת, פינצטה. مُنَاقَشَةٌ ج مُنَاقَشَاتٌ. نِقَاشٌ 1. ויכוח, דיון, משא ומתן, פולמוס. 2. התנגדות. مَنْقُوشٌ מצויר, מגולף, חקוק. مُنَاقِشٌ יריב (בוויכוח), מתווכח.

نَقَصَ ـ 1. פחת, מעט, התמעט, נגרע, חסר, ירד, קטן. 2. הפחית, המעיט, גרע, הקטין. 3. היה נקוב, נעדר ל־. 4. קיפח (זכות). نَقَصَ عَقْلُهُ לקה בשכלו. نَقَصَ مَالُهُ נתמעט ממונו. نَقَّصَ II. أَنْقَصَ IV הפחית, המעיט, הקטין, גרע, הדליל, רושש. نَاقَصَ III הפחית להציע את המחיר השפל ביותר ע' مُنَاقَصَة. تَنَاقَصَ VI הלך ופחת, התמעט (בהדרגה). إِنْتَقَصَ VIII הפחית, מיעט, הוריד, חיסר. إِنْتَقَصَ مِنْ قَدْرِهِ הוריד מערכו, פגע בכבודו. إِسْتَنْقَصَ X 1. ביקש להפחית (מחיר). 2. מצא שהוא חסר, הרגיש בחסרונו. 3. גינה. نَقْصٌ، نُقْصَانٌ 1. חוסר, חסרון. 2. פגם, מגרעת. 3. נזק. 4. فِي מחסור ב־, קיצור, לקוי. 5. פחיתות, נחיתות. مُرَكَّبُ نَقْصٍ، شُعُورٌ بِالنَّقْصِ תסביך נחיתות ע' (دون) دُونِيَّة. الزِّيَادَةُ كَالنُّقْصَانِ מ"ה כל המוסיף גורע, כל יתר כנטול דמי. نَقِيصَةٌ ج نَقَائِصُ פגם, מגרעת, מום. تَنْقِيصٌ הפחתה. مُنَاقَصَةٌ מכרז (מחירים של ההוצאה הזולה ביותר בקבלנות וכו'). تَنَاقُصٌ התמעטות, הידלדלות. إِنْتِقَاصٌ פגיעה, פגיעות, פגם. نَاقِصٌ 1. חסר, פחות, ירוד, טפל (בשכלו), בשומו וכו', פגום, נעדר. 2.

בעל מום, פגום. 3. פחות, מינוס, סימן החסר (-) בחשבון. الفِعْلُ النَّاقِصُ פועל עזר ל״ו, ל״י (בדקדוק). عَدَّدَ كُلَّ نَوَاقِصِهِ מנה את כל חסרונותיו. مَنْقُوصٌ 1. פחות, לא שלם. 2. פועל עזר ל״ו, ל״י (בדקדוק). مُنَاقِصٌ משתתף במכרז הפחתי.

نَقَضَ – 1. הרס, הפקיע (בית וכו׳). 2. הפר (שבועה), עירער, הכחיש, הפריך. 3. הפר, ביטל, שם לאל. 4. פירק. 5. השמיט, קלקל. نَقَضَ وَلَاءَهُ لِلسُّلْطَةِ הפר את אמונו בשלטון, מרד. نَاقَضَ III. تَنَاقَضَ VI مَعَ وَ עמד בסתירה עם, סתר את, עמד בניגוד ל־, לא התאים ל־. أَنْقَضَ IV השמיע קולות, ״שבר את העצם״, חרק. اِنْتَقَضَ VIII 1. הופר, נסתר, נהרס, התמוטט. 2. عَلَى התקומם נגד, מרד. نَقْضٌ 1. הריסה, השמדה. 2. ביטול (פסק דין וכו׳), הפרה, חיסול, פסילה. 3. בקשת ערעור. نَقْضُ الحُكْمِ ביטול פסק הדין. نَقْضُ المُعَاهَدَةِ הפרת האמנה. حَقُّ النَّقْضِ זכות הווטו. مَحْكَمَةُ النَّقْضِ وَالإِبْرَامِ ר׳ (برم) إِبْرَام. أَنْقَاضٌ הריסות. فَتَّشَ عَنِ الضَّحَايَا تَحْتَ الأَنْقَاضِ חיפש קורבנות מתחת להריסות. نَقِيضٌ הפך, ניגוד, סתירה. عَلَى نَقِيضٍ לעומת, נגד, הוא, אדרבה. نَقِيضَةٌ ج نَقَائِضُ 1. שיר פולמוסי (שהמשורר מביע דעה מנוגדת למשורר אחר). 2. ניגוד, תזה סותרת. مُنَاقَضَةٌ סתירה, התנגדות, ניגוד. تَنَاقُضٌ 1. بَيْنَ סתירה בין לבין, ניגוד, אי התאמה. 2. התנגשות, התנגדות. 3. עוינות, יריבות. اِنْتِقَاضٌ 1. התמוטטות, הריסה. 2. התקוממות. مَنْقُوضٌ 1. הרוס, ממוטט. 2. מופר, מבוטל. مُنَاقِضٌ מנוגד ל־, סותר. مُتَنَاقِضٌ סותר, לא מתאים. مُتَنَاقِضَاتٌ דברים סותרים, דבר והפוכו, תרתי דסתרי.

نَقَطَ – ניקד. نَقَّطَ II 1. ניקד. 2. נזל בטיפות. 3. טפטף, זלף. 4. הגיש מתנה לכלה (ביום חתונתה). نَقَّطَ بِهِ الزَّمَانُ הזמן הטפיף עליו מטובו. نُقْطَةٌ ج نُقَطٌ وَنِقَاطٌ 1. נקודה. 2. נקודה דיאקריטית. 3. כתם. 4. טיפה, טפטוף. 5. נקודת משטרה, ישוב וכו׳. 6. מצב (סוקריטות בכתב). 7. בסיס (צבאי וכו׳). 8. פרט (מתוך פרטים). 9. קוטר. نُقْطَةُ اتِّصَالٍ ממסר (בתחבורה), נקודת המפגש. نُقْطَةُ اخْتِنَاقٍ צוואר בקבוק (בתנועה). نُقْطَةُ تَحَوُّلٍ מפנה. نُقْطَةُ انْطِلَاقٍ נקודת זינוק (התחלה). نُقْطَةُ ضَعْفٍ נקודת תורפה. نُقْطَةُ العَيْنِ ירוד, קטרקט (glaucoma). نُقْطَةٌ حَسَّاسَةٌ נקודה רגישה. يَاءُ النُّقْطَةِ ר׳ صرع. النِّقَاطُ الأَرْبَعُ ארבע ראשי משפטים. وَضَعَ النِّقَاطَ عَلَى الحُرُوفِ העמיד דברים על דיוקם, הבהיר את דבריו. نُقُوطٌ מתנה לכלה (ביום חתונתה). تَنْقِيطٌ טפטוף. الرَّيُّ بِالتَّنْقِيطِ השקיה בטפטוף. نُقَاطَةٌ טפטפת. مَنْقُوطٌ מנוקד. فَاصِلَةٌ مَنْقُوطَةٌ נקודה ופסיק (;). مِنْقَطٌ 1. מנקר. 2. מקשר (כנור וכו׳). 3. מקדם.

نَقَعَ – أَنْقَعَ IV שרה במים, רווה, הרטיב, הרוה. نَقَعَ غُلَّتَهُ 1. רווה את צמאונו. 2. לקח נקם, נקם את נקמתו. اِسْتَنْقَعَ X 1. נעשה מקורו (מים), ביצה. 2. היה טובעני (מקום), התמלא בביצה. نَقْعٌ 1. שריה, רויה. 2. ج نِقَاعٌ وَنُقُوعٌ אבק, עפר באוויר. 3. מקוה מים. 4. ביצה. نُقَاعَةٌ 1. משרה, מים לשריה. 2. עירוי, אינפוזיה. نَقِيعٌ 1. עירוי, אינפוזיה. 2. משרה של פרות מיובשים. 3. חלב קר. 4. מים מתוקים. نُقُوعٌ מיני פרות מיובשים. مَنْقَعٌ ج مَنَاقِعُ 1. מאגר מים. 2. ביצה. مَنْقَعُ الدَّمِ ביצה. مُسْتَنْقَعٌ ج مُسْتَنْقَعَاتٌ ביצה. حُمَّى المُسْتَنْقَعَاتِ קדחת הביצות, מלריה.

نَقَفَ – 1. בקע (אפרוח קליפתו). 2. הכה. نِقْفٌ ج أَنْقَافٌ אפרוח בן יומו. تَنَقُّفٌ התבקעות.

نَقَلَ – 1. העביר, הוביל, הוליך, העתיק (ממקום), הוציא, הזיז, הסיר, סילק, עקר. 2. הסיע. 3. העתיק (מלשון ללשון), תרגם, העתיק. 4. عَنْ ציטט את. نَقَلَ الكِتَابَ مِنَ العَرَبِيَّةِ إِلَى العِبْرِيَّةِ תרגם את הספר מערבית לעברית. نَقَّلَ II 1. הוביל. 2. טלטל. 3. הגיש פרפראות. 4. הכתיב ל־ (ملو) أَمْلَى. نَقَّلَ بَصَرَهُ بَيْنَ סובב את מבטו בין. نَاقَلَ III החליף (מילים, דברים וכו׳). تَنَقَّلَ V עבר ממקום למקום, נדד, שוטט. تَنَقَّلَ الخَبَرُ הידיעה עברה מפה לאוזן. تَنَقَّلَ فِي مَدَارِجِ العِرْفَانِ עלה בסולם הדעת. تَنَاقَلَ VI מסר ל־, דיווח ל־, סיפר ל־, העביר מיד ליד או מדור לדור, הפיץ. تَنَاقَلَتْهُ الأَلْسُنُ עבר מפה לאוזן. تَنَاقَلَتْهُ وِكَالَاتُ الأَنْبَاءِ דווח עליו על ידי סוכנויות הידיעות. اِنْتَقَلَ VIII 1. עבר, זז, עקר (ממקום אחד), נדד, נסע, שוטט, סר. 2. נמסר. 3. הועבר (ממקום אחר או למשרה אחרת). 4. הלך לעולמו. اِنْتَقَلَ إِلَى جِوَارِ رَبِّهِ. اِنْتَقَلَ إِلَى رَحْمَتِهِ تَعَالَى נאסף אל אבותיו, נפטר. اِنْتَقَلَ عَنْ طَرِيقِ البَحْرِ נסע בדרך הים. نَقْلٌ 1. שינוע. 2. הובלה, העברה, תובלה. 3. העתקה. 4. תרגום. 5. מסירה (בשידור וכו׳), מסירה. 6. מסורת. نَقْلٌ جَوِّيٌّ הובלה באוויר. نَقْلًا عَنْ מפי, נמסר על ידי. أَهْلُ النَّقْلِ בעלי המסורת. نَقْلُ الدَّمِ עירוי דם. نَقْلُ مِلْكِيَّةٍ העברת רכוש. أُجْرَةُ النَّقْلِ דמי הובלה. سَيَّارَةُ نَقْلٍ משאית. وَسَائِلُ (وَسَائِطُ) النَّقْلِ כלי התחבורה. نَقْلِيٌّ 1. של העברה, של תחבורה. 2. מסורתי. العُلُومُ النَّقْلِيَّةُ מדעי המסורת. نَقْلِيَّاتٌ ענייני התחבורה. نَقْلٌ ج نُقُولٌ פרפראות. نَقْلَةٌ תנועה, שינוי מעבר, מהלך (במשחק). نُقْلَةٌ 1. שינוי. 2. העברה. نَقَّالٌ נייד. טלפון נייד. نَقَّالَةٌ ج نَقَّالَاتٌ אלונקה. مِنْقَلٌ ج مَنَاقِلُ 1. ״מנגל״, ״כנון״, מתקן גחלים נייד. 2. צעד. مِنْقَلَةٌ מד זווית (מחוגה). مُتَنَقَّلٌ ج مُتَنَقَّلَاتٌ 1. העתקת מקום מגורים. 2. חפצי מטלטלים, חפצי נכסי דניידי. 3. תובלה, התחבורה, העברה. 4. נדידה. اِنْتِقَالٌ שינוי מקום, תזוזה, מקום מגורים, העברה, מסירה, מעבר, נדידה. طَوْرُ (فَتْرَةُ) الاِنْتِقَالِ תקופת מעבר. اِنْتِقَالِيٌّ של מעבר. مَرْحَلَةٌ اِنْتِقَالِيَّةٌ שלב מעבר. نَاقِلٌ ج نَقَلَةٌ وَنُقَّالٌ 1.

מַעֲבִיר, מוֹבִיל, מוֹלִיךְ (זֶרֶם בחשמל). 2. מַעְתִּיק. 3. מְתַרְגֵּם. 4. מְסַפֵּר, מוֹסֵר. 5. נוֹשֵׂא (של מחלה). نَاقِلُ السُّرْعَةِ מוֹט הַהִלּוּכִים (במכונית וכו'). نَاقِلَةُ بِتْرُولٍ (نَفْطٍ، زَيْتٍ) מְכָלִית (אֳנִיַּת נֵפְט). نَاقِلِيَّةٌ מוֹלִיכוּת (בחשמל). مَنْقُولٌ מֻעֲבָר. أَمْوَالٌ مَنْقُولَةٌ נִכְסֵי דְנָיְדֵי. أَمْوَالٌ غَيْرُ مَنْقُولَةٍ נִכְסֵי דְּלָא נָיְדֵי. مُتَنَقِّلٌ מִתְנַיֵּד, נוֹדֵד, מְטַלְטֵל. مُسْتَشْفَى مُتَنَقِّلٌ 1. בֵּית חוֹלִים שָׂדֶה. 2. עֲמֻבּוּלַנְס. مُتَنَقِّلٌ עוֹבֵר.

نَقَمَ - إِنْتَقَمَ VIII مِنْ נָקַם מִ־, לָקַח נָקָם מִ־, הִתְנַקֵּם בְּ־, הֶעֱנִישׁ אֶת־. نَقِمَ عَلَى הִתְרַגֵּז עַל־, הִתְקוֹמֵם עַל־, נָטַר טִינָה. نِقْمَةٌ ج نِقَمٌ 1. נָקָם, נְקָמָה. 2. כַּעַס, תַּרְעֹמֶת. 3. נִקְמָנוּת. إِنْتِقَامٌ לְקִיחַת נָקָם, נְקָמָה. إِنْتِقَامِيٌّ נִקְמִי, שֶׁל נְקָמָה. حَمْلَةٌ إِنْتِقَامِيَّةٌ פְּעֻלַּת גְּמוּל. نَاقِمٌ 1. נוֹקֵם, מִתְנַקֵּם. 2. عَلَى מִתְרַעֵם עַל־. مُنْتَقِمٌ מִתְנַקֵּם, לוֹקֵחַ נָקָם.

(نقنق) نَقَانِقُ נַקְנִיק.

نَقَهَ - إِنْتَقَهَ VIII נָחָה, הֶחְלִים, נִרְפָּא, הִבְרִיא, חָזַר לְאֵיתָנוֹ. نَقِهٌ، نَاقِهٌ מַחְלִים, מַבְרִיא. نَقَاهَةٌ הַחְלָמָה, הַבְרָאָה. دَارُ النَّقَاهَةِ בֵּית הַבְרָאָה.

(نقو، نقي) نَقِيَ - הִתְנַקָּה, הִטַּהֵר. نَقَّى II، أَنْقَى IV 1. נִקָּה, טִהֵר. 2. בָּרַר, בָּחַר. إِنْتَقَى VIII בָּחַר, בָּרַר. إِنْتَقَى أَجْوَدَ الفَاكِهَةِ בָּחַר בְּפֵרוֹת הַטּוֹב בְּיוֹתֵר. نَقَاءٌ، نَقَاوَةٌ נִקָּיוֹן, טְהִירוּת, טֹהַר. نَقِيٌّ ج نِقَاءٌ وأَنْقِيَاءُ נָקִי, זַךְ, טָהוֹר. تَنْقِيَةٌ טִהוּר, נִקּוּי, זִקּוּק. تَنْقِيَةُ اللُّغَةِ טְהַרְנוּת (של לשון, טהרנות). إِنْتِقَاءٌ בְּחִירָה, בְּרִירָה, סֶלֶקְצִיָּה. إِنْتِقَائِيٌّ סֶלֶקְטִיבִי.

نَكَأَ - גֵּרֵד (פצע). نَكَأَ جُرُوحَهُ גֵּרֵד פְּצָעָיו, הִזְכִּיר לוֹ אֶת מַכְאוֹבָיו.

نَكَبَ - 1. גָּרַם אָסוֹן, הִמִּיט שׁוֹאָה וְצָרָה. 2. عَنْ הִטָּה, סָטָה, הִפְנָה (מדרכו וכו'). نَكَّبَ II 1. הֵסֵב, הֵסִיר, הִרְחִיק. 2. بِـ عَنْ הִטָּה אֶת־ מִ־, פָּנָה אֶת־ מִ־. تَنَكَّبَ V 1. عَنْ סָר מִ־, סָטָה, הִתְרַחֵק מִ־, שִׁנָּה כִּוּוּן, נִמְנַע מִ־. 2. נָשָׂא עַל שִׁכְמוֹ. نَكْبٌ ج نُكُوبٌ. نَكْبَةٌ ج نَكَبَاتٌ אָסוֹן, פֻּרְעָנוּת, צָרָה גְדוֹלָה, שׁוֹאָה, קָטַסְטְרוֹפָה. النَّكْبَةُ 1. הַשֵּׁם הָעַרְבִי לַמִּלְחָמָה הָעַצְמָאוּת (השחרור) שֶׁל יִשְׂרָאֵל. 2. הָאָסוֹן שֶׁפָּקַד אֶת הַפָּלֶסְטִינִים עִם הֲקָמַת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל. مَنْكِبٌ ج مَنَاكِبُ 1. כָּתֵף, שֶׁכֶם. 2. פֵּאָה, צַד. 3. רָמָה, מָקוֹם גָּבוֹהַּ. 4. מָחוֹז, סְבִיבָה. عَرِيضُ المَنْكِبَيْنِ רְחַב כְּתֵפַיִם. مَنْكُوبٌ מֻכֵּה אָסוֹן, שָׂרוּי בְּצָרָה, נִפְגָּע, נִפְגַּע. المِنْطَقَةُ المَنْكُوبَةُ הָאֵזוֹר מֻכֵּה הָאָסוֹן (רעידת אדמה, מגפה וכו').

نَكَتَ - עָשָׂה חָרִיץ בָּאֲדָמָה. نَكَّتَ II 1. סִפֵּר בְּדִיחוֹת. 2. عَلَى לָעַג לְ־, הִתֵּל בְּ־. نُكْتَةٌ ج نُكَتٌ ونِكَاتٌ 1. בְּדִיחוּת, חִדּוּד, הֲלָצָה, הֶעָרָה מַצְחִיקָה. 2. נְקֻדָּה. حَاضِرُ النُّكْتَةِ 1. בַּעַל חוּשׁ הוּמוֹר. 2. מָהִיר תְּפִיסָה. نَكَّاتٌ، مُنَكِّتٌ בַּדְחָן. تَنْكِيتٌ הִתְבַּדְּחוּת, לַגְלֹג, לַעַג.

نَكَثَ - 1. הֵפֵר, בִּטֵּל (באופן חד־צדדי), שָׂם לְאַל. 2. סָתַר (שערות). نَكَثَ العَهْدَ הֵפֵר אֶת הַבְּרִית. إِنْتَكَثَ VIII 1. הוּפַר, בֻּטַּל. 2. נִקְרַע (חבל וכו'). نَكْثٌ הֲפָרָה, בִּטּוּל. نَاكِثٌ، نَكَّاثٌ מֵפֵר.

نَكَحَ - 1. נָשָׂא (אישה). 2. בָּעַל, שָׁכַב עִם (אישה). نُكِحَتْ (נשאה לאיש), הִתְחַתְּנָה. نَاكَحَ III בָּא בְּקִשְׁרֵי נִשּׂוּאִים עִם־. أَنْكَحَ IV הִשִּׂיא, חִתֵּן (בחורה). تَنَاكَحَ VI בָּא בְּקִשְׁרֵי נִשּׂוּאִים עִם־. نِكَاحٌ נִשּׂוּאִים, חֲתֻנָּה. نَكْحَةٌ מְרֻצָּה לְהִתְחַתֵּן או לִבְעֹל. مَنَاكِحُ נָשִׁים.

نَكِدَ - 1. הָיָה קָשֶׁה עַל־, כָּבֵד, הֵעִיק עַל־. 2. נִתְאַמְלֵל, בָּאוּ עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים. 3. כָּהָה. نَكَّدَ II הִקְשָׁה, אִמְלֵל, יָרַד לְחַיָּיו, הִמְאִיס אֶת הַחַיִּים עַל־. نَاكَدَ III הִתְעַמֵּר, הִתְעַלֵּל בְּ־, הִתְנַהֵג בְּגַסּוּת לְ־. تَنَكَّدَ V נַעֲשָׂה קָשֶׁה מִמְּשָׂא (חייו). نَكَدٌ ج أَنْكَادٌ 1. מְרִירוּת, סְבֵלוּת. 2. מַזָּל רַע. 3. מְצוּקָה, מַחְסוֹר. نَكَدُ الطَّالِعِ רֹעַ מַזָּל. نَكِدٌ ج أَنْكَادٌ ومَنَاكِيدُ 1. קָשֶׁה, גּוֹרֵם צָרוֹת. 2. סוֹרֵר, סַר וְזָעֵף. 3. קַמְצָן. مَنْكُودٌ. مَنْكُودُ الحَظِّ רַע הַמַּזָּל, אֻמְלָל, בִּישׁ גַּדָּא.

نَكِرَ - לֹא יָדַע. نَكُرَ - 1. קָשָׁה, הֶחְמִיר. 2. הָיָה מְגֻנֶּה, הָיָה מְכֹעָר. نَكَّرَ II 1. הִסְוָה. 2. הֵבִיא לְבִלְתִּי מְיֻדָּע (שם בדקדוק). نَاكَرَ III 1. הֵרַע, גָּזַח. 2. הֶעֱרִים עַל־, רִמָּה. 3. לָחַם בְּ־. أَنْكَرَ IV 1. הִכְחִישׁ, שָׁלַל, כָּפַר. 2. לֹא יָדַע. 3. عَلَى גִּנָּה, נָתַן דֹּפִי בְּ־. تَنَكَّرَ V 1. הִתְחַפֵּשׂ, שִׁנָּה אֶת מַרְאֵהוּ. 2. لِـ הִתְנַכֵּר לְ־, הִתְכַּחֵשׁ לְ־, הִתְחַפֵּשׂ מִ־. إِسْتَنْكَرَ X הוֹקִיעַ, גִּנָּה (בחריפות), נָתַן דֹּפִי בְּ־, חָשַׁב לְגָנַאי. إِسْتَنْكَرَ الجَرِيمَةَ גִּנָּה (הוקיע) אֶת הַפֶּשַׁע. نُكْرٌ הַכְחָשָׁה, שְׁלִילָה. نَكِرٌ לֹא יָדוּעַ. نَكِرَةٌ 1. לֹא יָדוּעַ, נֶעְלָם. 2. ج نَكِرَاتٌ שֵׁם עֶצֶם בִּלְתִּי מְיֻדָּע (בדקדוק). 3. עָלוּם, בִּלְתִּי נוֹדָע (אדם). نُكْرَانٌ הַכְחָשָׁה, שְׁלִילָה, כְּפִירָה, הִתְכַּחֲשׁוּת. نُكْرَانُ الجَمِيلِ כְּפִיּוּת טוֹבָה. نُكْرَانُ الذَّاتِ אַלְטְרוּאִיזְם, זוּלָתִיּוּת. نَكِيرٌ 1. הַכְחָשָׁה, דְּחִיָּה, סֵרוּב. 2. גִּנּוּי, הוֹקָעָה. 3. מְנֻוָּל, מְתֹעָב. 4. קֹשִׁי. شَدَّدَ عَلَيْهِ النَّكِيرَ גִּנָּהוּ בַּחֲרִיפוּת. أَنْكَرُ م نَكْرَاءُ מְכֹעָר, מָאוּס. إِبْتِسَامَةٌ نَكْرَاءُ חִיּוּךְ מְרֻשָּׁע. إِنْكَارٌ הַכְחָשָׁה, כְּפִירָה בְּ־, שְׁלִילָה, סֵרוּב. إِنْكَارُ الذَّاتِ 1. אַלְטְרוּאִיזְם. 2. בִּטּוּל עַצְמִי. إِنْكَارِيٌّ שְׁלִילִי. سُؤَالٌ إِنْكَارِيٌّ שְׁאֵלָה בְּהוֹרָאַת שְׁלִילָה. تَنَكُّرٌ הִתְחַפְּשׂוּת, תַּחְפֹּשֶׂת. حَفْلَةٌ تَنَكُّرِيَّةٌ נֶשֶׁף מַסֵּכוֹת. مَلَابِسُ تَنَكُّرِيَّةٌ תַּחְפֹּשֶׂת. إِسْتِنْكَارٌ 1. שְׁלִילָה. 2. גִּנּוּי, הוֹקָעָה. نَاكِرٌ מַכְחִישׁ, שׁוֹלֵל, כּוֹפֵר בְּ־. نَاكِرٌ لِلْجَمِيلِ כְּפוּי טוֹבָה. مُنْكُورٌ 1. מֻכְחָשׁ, מֻפְרָךְ. 2. מְגֻנֶּה. مُنْكَرٌ ج مُنْكَرَاتٌ 1. מַעֲשֶׂה רָאוּי לִגְנַאי, מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר לֹא יֵעָשֶׂה. الأَمْرُ بِالمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ المُنْكَرِ ק״ו (عرف) مَعْرُوف. مُنْكَرٌ وَنَكِيرٌ שְׁנֵי מַלְאָכִים שֶׁחוֹקְרִים אֶת הַמֵּת בַּקֶּבֶר. مُتَنَكِّرٌ מְחֻפָּשׂ. مُسْتَنْكَرٌ 1. מְגֻנֶּה, מְתֹעָב. 2. מוּזָר, לֹא מְקֻבָּל.

نَكَزَ - 1. דָּקַר (בחטוטרת), עָקַץ. 2. דָּקַר בְּמַכְשִׁיר חַד.

نَكَسَ - نَكَّسَ II 1. הוֹרִיד, הִרְכִּין, כָּפָה, הִשְׁפִּיל (מבט, ראש וכו'). 2. הוֹרִיד עַד

מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וכו'. 3. הֶחֱזִיר לְקַדְמוּתוֹ (מחלה), הָפַךְ עַל פִּיו. نُكِسَ 1. יָצָא הַתִּינוֹק כְּשֶׁרַגְלָיו לִפְנֵי רֹאשׁוֹ. 2. חָזְרָה אֵלָיו מַחֲלָתוֹ. إِنْتَكَسَ VIII 1. נֶהְפַּךְ עַל פִּיו. 2. חָזְרָה מַחֲלָתוֹ, חָלָה שׁוּב בְּאוֹתָהּ מַחֲלָה. نَكْسٌ نُكْسَةٌ 1. הִשָּׁנוּת הַמַּחֲלָה. 2. חֲזָרָה לְאָחוֹר. 3. תְּבוּסָה, מַפָּלָה, אָסוֹן, מַכָּה קָשָׁה. النُّكْسَةُ כִּנּוּיָהּ שֶׁל מִלְחֶמֶת שֵׁשֶׁת הַיָּמִים (1967) בַּסִּפְרוּת הָעַרְבִית. تَنَكُّسٌ נְסִיגָה, הִתְדַּרְדְּרוּת, יְרִידָה. تَنْكِيسٌ 1. הוֹרָדָה לַחֲצִי הַתֹּרֶן (דגל). 2. הֲרִיסָה (של בית מטורף), שִׁפּוּץ. مُنَكَّسٌ הָפוּךְ, כָּפוּף. مُنَكَّسُ الرَّأْسِ שֶׁרֹאשׁוֹ שָׁפוּף (בושה).

نَكَشَ ـُ 1. נִקָּה, עָדַר, חָפַר. 2. נִקָּה, נִפָּה וּבֵאֵר. 3. חִפֵּשׂ, חִטֵּט, חָקַר. 4. נִקָּה (שיניים). مِنْكَشٌ ج مَنَاكِشُ מַכּוֹשׁ, מַעְדֵּר. مِنْكَاشٌ ج مَنَاكِيشُ 1. מַחְפֵּר. 2. מַחְטֵט. 3. מַכּוֹשׁ.

نَكَصَ ـِ عَنْ נָסוֹג מִ-, זָז לְאָחוֹר, נִרְתַּע מִ-. نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ חָזַר עַל עֲקֵבָיו, חָזַר אֲחוֹרַנִּית. نَكَّصَ II גָּרַם שֶׁיָּסוֹג, הֵדַף. إِنْتَكَصَ VIII נִרְתַּע, נָסוֹג. نُكُوصٌ נְסִיגָה, רְתִיעָה.

نَكَفَ ـُ عَنْ 1. סָלַד מִ-, נִמְנַע מִ-. 2. עָצַר אֶת, אָסַר אֶת, סֵרֵב לְ-. لَا يَنْكُفُ שֶׁאֵין לַעֲמֹד עָלָיו. جَيْشٌ لَا يُنْكَفُ צָבָא גָּדוֹל מְאוֹד. نَاكَفَ III 1. הֵצִיק לְ-, הִקְנִיט, הִכְעִיס אֶת. 2. הִתְנַצֵּחַ עִם, הִתְפַּלְמֵס, הִתְקוֹטֵט. إِسْتَنْكَفَ مِنْ، عَنْ נִמְנַע מִתּוֹךְ גַּאֲוָה, בָּז לְ-, הִתְנַהֵג בְּיְהִירוּת מִלְּהוֹ. نَكَفَةٌ ج نَكَفٌ בְּלוּטַת הָרֹק. نَكَفِيَّةٌ בְּלוּטַת מִצַּד הָאֹזֶן. نُكَافٌ דַּלֶּקֶת מִצַּד הָאֹזֶן, חַזֶּרֶת (מחלה).

نَكَلَ ـُ 1. عَنْ נִרְתַּע, נִמְנַע מִ-, נָסוֹג מִ-. 2. عَنْ פָּחַד מִ-. 3. הֶעֱנִישׁ, הִתְעַמֵּר בְּ-. 4. הִתְעַלֵּל בְּ-. 5. הִכָּה אֶת. نَكَّلَ II بِـ הִטִּיל עֹנֶשׁ לְדֻגְמָה לְמַעַן יִרְאוּ וְיִירָאוּ, הִתְעַלֵּל, הִתְעַמֵּר בְּ-. نُكْلٌ הֲמָרָה (של המוסכם). نَكَالٌ עֹנֶשׁ לְדֻגְמָה. نُكُولٌ 1. הִמָּנְעוּת מִמַּתַּן עֵדוּת (בבטוסט האסלאמי). 2. רְתִיעָה, נְסִיגָה. تَنْكِيلٌ הִתְעַלְּלוּת, הִתְעַמְּרוּת.

نَكِهَ ـَ 1. נָשַׁף, נָשַׁם. 2. הֵרִיחַ אֶת הַפֶּה. نُكِهَ נוֹדַף רֵיחַ מִן הַפֶּה. نَكْهَةٌ 1. רֵיחַ הַפֶּה. 2. אֲרוֹמָה, בְּשֹׂמֶת, רֵיחַ נָעִים.

(نكي) نَكَى ـِ 1. فِي הִכָּה, גָּבַר עַל אוֹיֵב. 2. بِـ הִקְנִיט, הֶעֱלִיב אֶת, פָּגַע בְּ-. 3. פָּגַע אֶת. نِكَايَةٌ ج نِكَايَاتٌ 1. פְּגִיעָה, הַתְרָסָה, הַקְנָטָה, קִנְטוּר, הַצָּקָה. 2. הַכָּאָה, הַכְשָׁלָה, נְקִישָׁה. نِكَايَةً بِهِ (فِيهِ) לְשֵׁם הַתְרָסָה, כְּדֵי לְהַכְעִיסוֹ. وَالْأَنْكَى مِنْ ذٰلِكَ וְהַדָּבָר הַמַּכְאִיב יוֹתֵר.

نَمَّ ـُ 1. הָלַךְ רָכִיל, דִּבֵּר לָשׁוֹן הָרַע עַל-. 2. بَيْنَ סִכְסֵךְ בֵּין, הֵחֲרִיר רִיב בֵּין. 3. הִלְשִׁין עַל-, בָּגַד בְּ-. 4. عَنْ הוֹכִיחַ, הֵרָאָה, הֵעִיד עַל-, שָׂפַךְ אוֹר. نَمَّ كَلَامَهُ عَنِ الْفَرَجِ דִּבּוּרוֹ הֵרְאָה שֶׁהוּא שָׂמֵחַ. نَمَّامٌ 1. הוֹלֵךְ רָכִיל, מַלְשִׁין. 2. סִימָן שֶׁל סַכָּנָה (מחלה). نَمِيمَةٌ ج نَمَائِمُ מַלְשִׁינוּת.

نَمَّى ج نُمِّيَّاتٌ מַטְבֵּעַ. عِلْمُ النُّمِّيَّاتِ נוּמִיסְמָטִיקָה (חקר מטבעות ומדליות עתיקים).

نَمِرَ ـَ 1. כָּעַס וְהִתְאַכְזֵר (כְּנָמֵר). 2. הָיָה מְנֻמָּר. نَمَّرَ II 1. הִתְנַהֵג כְּנָמֵר, רָגַז, כָּעַס. 2. מִסְפֵּר, נָתַן מִסְפָּר לְ-. 3. נִמֵּר, עָשָׂה חֲבַרְבּוּרוֹת. تَنَمَّرَ V הָיָה אַכְזָר, קָצַף עַל-, הָפַךְ לְנָמֵר בְּהִתְנַהֲגוּתוֹ. تَنَمَّرَ لَهُ הִתְנַפֵּל (אִיֵּם עָלָיו). نَمِرٌ ج نُمُورٌ وَأَنْمَارٌ نِمْرٌ נָמֵר, טִיגְרִיס, פַּנְתֵּר. نُمْرَةٌ ج نُمَرٌ 1. חֲבַרְבּוּרָה, כֶּתֶם. 2. מִסְפָּר. نُمْرَةٌ وَاحِدٌ סוּג א'. مُنَمَّرٌ 1. מְנֻמָּר, נָקוּד. 2. מְמֻסְפָּר. تَنْمِيرٌ מִסְפּוּר. نُمَيْرٌ II, צָלוּל (מים).

نَمْرَسِيٌّ ج نَمَارِسَةٌ ת' סוֹחֵר פְּרִיסִית.

نُمْرُقٌ نُمْرُقَةٌ ج نَمَارِقُ 1. כָּרִית קְטַנָּה לְמִשְׁעֶנֶת. 2. אֻכָּף.

نَمَسَ P ـِ 1. שָׁמַר סוֹד. 2. הִסְתּוֹדֵד. نَامَسَ III הִסְתּוֹדֵד עִם-. نِمْسٌ ج نُمُوسٌ נְמִיָּה (חיית טרף קטנה). نَامُوسٌ ج نَوَامِيسُ 1. חֹק (הטבע). 2. מוֹנִיטִין, שֵׁם טוֹב. 3. אִישׁ סוֹד. 4. כֶּבֶשׂ. 5. יַתּוּשִׁים. 6. סֵפֶר. النَّامُوسُ الْأَكْبَرُ כִּנּוּיוֹ שֶׁל הַמַּלְאָךְ גַּבְרִיאֵל. نَوَامِيسُ الطَّبِيعَةِ חֻקֵּי הַטֶּבַע. نَامُوسِيَّةٌ כִּלָּה (נגד יתושים).

نَمَشَ ـُ עָשָׂה מַנְמַשׁ, כִּסָּה נְמָשִׁים. نَمْشَةٌ ج نَمْشٌ נֶמֶשׁ, פֻּרְוַת עוֹר. نَمِشٌ، أَنْمَشُ ج نُمْشٌ ن' نَمْشَاءُ מְנֻמָּשׁ, מְכֻסֶּה בְּבַהֲרוֹת עוֹר.

نَمَصَ ـُ מָרַט (שער), מָלַט. نَامِصَةٌ אִשָּׁה שֶׁתּוֹלֶשֶׁת שְׂעַר נָשִׁים לְשֵׁם יֹפִי. لُعِنَتِ النَّامِصَةُ وَالْمُتَنَمِّصَةُ ח' מְקֻלָּלוֹת הַתּוֹלֶשֶׁת וְהַמִּתְיַפָּה בִּתְלִישָׁה.

نَمَّطَ II 1. מִיֵּן (לפי סוג). 2. عَلَى הִרְאָה כְּיִעוּד לְ-. نَمَطٌ ج أَنْمَاطٌ טִיפּוּס, סְטַנְדַּרְט, אֹפֶן, סֵדֶר, דֶּרֶךְ, סוּג. عَلَى نَمَطٍ وَاحِدٍ בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ טִיפּוּסִית. نَمَطُ حَيَاةٍ אֹרַח חַיִּים. عَنْكَبُ النَّمَطِ סוּג חַרְגוֹל, טוֹרְפָן. نَمَطِيٌّ 1. טִיפּוּסִי, סְטַנְדַּרְטִי, טִיפּוֹלוֹגִי, תִּקְנִי. 2. מוֹנוֹטוֹנִי, חַדְגּוֹנִי. نَظَرِيَّةُ النَّمَطِيَّةِ טִיפּוֹלוֹגְיָה.

نَمَّقَ II קִשֵּׁט, יִפָּה, הִדֵּר (ספר למשל), עִטֵּר, פֵּאֵר. تَنْمِيقٌ קִשּׁוּט, עִטּוּר, הִדּוּר (של סגנון, כתב וכו'). مُنَمَّقٌ מְהֻדָּר, מְקֻשָּׁט. أُسْلُوبٌ مُنَمَّقٌ סִגְנוֹן מְהֻדָּר (אך חסר תוכן).

نَمِلَ ـَ 1. נִמְלָא נְמָלִים. 2. חָשׁ נִמְלוּל (עקצוץ ביד וכו'), "נְמָלִים" (ברגל, ביד). نَمْلَةٌ ج نَمْلٌ נְמָלָה. نَمْلِيَّةٌ מִזְנוֹן, אֲרוֹן אֹכֶל. نَمِلٌ נִמְלוּל, נִמְלוּל. أَنْمُلَةٌ ج أَنَامِلُ קְצֵה הָאֶצְבַּע. تَنْمِيلٌ נִמְלוּל, נְמָלִים. مُنَمَّلٌ מָלֵא נְמָלִים.

نَمْنَمَ קִשֵּׁט בְּקִשּׁוּט מִינְיָאטוּרִי, יִפָּה. نَمْنَمَةٌ نَمْنَمَةٌ 1. מִינְיָאטוּרָה. 2. גִּדְרוֹן (עִיטּוּר שֶׁיִּר) ע' صَنْعَةٌ. مُنَمْنَمٌ מְקֻשָּׁט בְּקִשּׁוּטִים מִינְיָאטוּרִיִּים.

(نمو) نَمَا ـُ (نمي) نَمَى ـِ 1. צָמַח, הִתְפַּתֵּחַ, גָּדַל, שִׂגְשֵׂג, הִתְרַבָּה, הִתְקַדֵּם. 2. إِلَى יֻחַס לְ-, נִקְשַׁר לִקְרוֹבִים. 3. הִגִּיעַ (ידיעה), נוֹדַע. نَمَّى II. أَنْمَى IV פִּתַּח, גִּדֵּל, קִדֵּם, טִפַּח, הִפְרִיחַ, גָּרַם לְהַצְלָחָה. نَمَّى ثَرْوَتَهُ הִגְדִּיל אֶת הוֹנוֹ. نَمَّى الْعَلَاقَاتِ טִפַּח אֶת הַיְּחָסִים. تَنَامَى VI גָּדַל בְּהַדְרָגָה, הִתְפַּתֵּחַ. إِنْتَمَى VIII إِلَى 1. הִשְׁתַּיֵּךְ לְ-, הָיָה חָבֵר (בארגון וכו'), הִתְיַחֵס לְ-, נִמְנָה עִם-, נִכְלַל בֵּין. 2. עָלָה, טִפֵּס עַל- (הר וכו'). نُمُوٌّ نَمَاءٌ צְמִיחָה, הִתְפַּתְּחוּת, גִּדּוּל, פְּרִיחָה, הִתְקַדְּמוּת. تَنْمِيَةٌ 1.

פתוח, התפתחות, פיתוח. 2. צמיחה (בעיקר בכלכלה), גידול, השגה. تَنْمِيَةٌ اقْتِصَادِيَّةٌ צמיחה כלכלית. إِنْمَاءٌ התרבות, עליה בקצב הגידול, פיתוח, טיפוח. مَشْرُوعٌ إِنْمَائِيٌّ מפעל פיתוח. إِنْتِمَاءٌ 1. שייכות. 2. חברות ב־. نَامٍ (ي) מתפתח. الدُّوَلُ النَّامِيَةُ מדינות מתפתחות (אך עדיין לא מפותחות דיין). نَامِيَةٌ ج نَوَامٍ (ي) גידול ושרשי וכו'. مُتَنَامٍ (ي) מתפתח בהדרגה. مُنْتَمٍ (ي) 1. שייך. 2. חבר ב־. مُنْتَمًى השתייכות, שייכות, מוצא, מקור, יחוס.

نَهَبَ - גזל, חמס, שדד, בזז. نَهَبَ الأَرْضَ نَهْبًا דהר במהירות מסחררת, נשא את הארץ (ברגליו, במכוניות וכו'). أَنْهَبَ IV הפקיר לביזה. تَنَاهَبَ VI חמסו, שסו. إِنْتَهَبَ VIII חמס, גזל, שדד. إِنْتَهَبَ الأَرْضَ דהר במהירות מסחררת. إِنْتَهَبَ الفَرَسُ الشَّوْطَ הסוסה זינקה במלוא מרוצה. نَهْبٌ שוד, גזלה, ביזה. نَهْبًا בגזלה, חטיפה מכל הבא. نُهْبَةٌ גזל. نَهَّابٌ, نَاهِبٌ גזלן, שודד, חמסן.

نُهَيْرَةٌ ج نَهَايِرُ 1. תהום. 2. גיהנום.

نَهَجَ - 1. נהג, הלך בדרך (מסוימת), פעל לפי, נקט דרך. 2. הבהיר, ברר, גילה. نَهِجَ - נשם בכבדות, התנשם, הלהית. نَهَجَ عَلَى مِنْوَالِهِ, نَهَجَ نَهْجَهُ הלך בעקבותיו, נהג כמותו. أَنْهَجَ IV 1. הסביר. 2. הבהיר. إِنْتَهَجَ VIII 1. נקט דרך, הלך (בקו, שיטה וכו'). 2. גילה, הבהיר, הסביר. إِنْتَهَجَ سِيَاسَةً جَدِيدَةً נקט מדיניות חדשה. نَهْجٌ ج نُهُوجٌ 1. דרך ברורה, שיטה, מתודה. 2. רחוב, דרך. النَّهْجُ القَوِيمُ דרך הישר. نَهَجٌ, نَهِيجٌ 1. התנשמות, נשימה קצרה ומכבדת. 2. קצרת, אסתמה ע' رَبْو. مَنْهَجٌ ج مَنَاهِجُ, مِنْهَاجٌ ج مَنَاهِيجُ 1. שיטה, מתודה. 2. תכנית, פרוגרמה. 3. נוהג, מנהג, אורח, דרך סלולה, מסלול. 4. תכנית לימודים (וסילבוס). مَنْهَجُ البَحْثِ תכנית המחקר. مَنْهَجُ التَّعْلِيمِ תכנית הלימודים, שיטת הוראה. لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا כי לכל מכם שמנו משפט ומסלול. مَنْهَجِيٌّ מתודי, שיטתי. مَنْهَجِيَّةٌ מתודולוגיה.

نَهَدَ - התרומם, התנפל (שד), תפח (חזה הנערה). تَنَهَّدَ V נאנח, נאנק. نَهْدٌ ج نُهُودٌ 1. שד, דד, חזה (של אישה). 2. בליטה. تَنَهُّدٌ אנחה. نَاهِدٌ, نَاهِدَةٌ ج نَوَاهِدُ בחורה בעלת שדיים בולטים.

نَهَرَ - 1. נהר, זרם (של צינור המים). 2. גער, נזף. 3. גרש. وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ואת המבקש חסד אל תשב ריקם (של תנאי כה). إِنْتَهَرَ VIII 1. נער ב־, גער ב־, גרש. 2. זרם בעורקים (של הדם, וכו'). نَهْرٌ ج أَنْهَارٌ وَأَنْهُرٌ 1. נהר, נחל מים גדול. 2. עמודה בעיתון, טור. نَهْرُ الأُرْدُنِّ, نَهْرُ الشَّرِيعَةِ נהר הירדן. نَهْرٌ جَارٍ (ي) נחל איתן. نَهْرُ دِجْلَةَ, نَهْرُ السَّلَامِ נהר חידקל. نَهْرُ النِّيلِ היאור, הנילוס. مَا بَيْنَ النَّهْرَيْنِ ארם נהריים. نَهَارٌ ج أَنْهُرٌ وَنُهُرٌ יום (מזריחת השמש עד שקיעתה). لَيْلًا وَنَهَارًا, لَيْلَ نَهَارَ יומם ולילה. نُهَيْرٌ נהר קטן. إِنْتِهَارٌ 1. גערה, נזיפה. 2. סילוק, גירוש.

نَهَزَ - דחף, זרז, קרב, הכה. نَاهَزَ III התקרב ל־, הגיע (לגיל מסוים). نَاهَزَ الثَّلَاثِينَ התקרב לגיל שלושים. نَاهَزَ الفُرْصَةَ ניצל את ההזדמנות. إِنْتَهَزَ VIII ניצל (הזדמנות), קבל. إِنْتَهَزَ الفُرْصَةَ ניצל את ההזדמנות (עת שעת הכושר). نُهْزَةٌ הזדמנות, שעת כושר, מקרה. نَهَّازٌ נצלן (של הזדמנויות), אופורטוניסט. إِنْتِهَازٌ ניצול. إِنْتِهَازُ الفُرَصِ 1. ניצול הזדמנויות. 2. נצלנות. إِنْتِهَازِيٌّ נצלן, אופורטוניסט. إِنْتِهَازِيَّةٌ נצלנות, אופורטוניזם.

نَهِشَ - 1. נשך, נגס בשיניו. 2. שסע, קרע. 3. הכיש (נחש). نَهَشَتْهُ الدُّهُورُ התהפוכות נשכו בו. نَهَشَ عِرْضَهُ פגע בכבודו. نَهَّاشٌ 1. נשכן, עוקץ. 2. חורף. 3. ספסר, פוגע.

نَهَضَ - 1. קם, עמד ממקומו, נצב על רגליו. 2. התעורר, נעור, הקיץ (משינה). 3. إِلَى השתער על, התנפל על. 4. لِـ קם לעשות את. 5. بِـ נשא בעול או באחריות, סבל (הוצאה, משימה וכו'). 6. عَلَى התקומם, קם על, מרד ב־, התנגד ל־. نَهَضَ بِالعِبْءِ נשא בעול. نَهَضَ بِالْمُهِمَّةِ קיבל (ביצע) את התפקיד. نَهَضَ قَائِمًا קם ועמד על רגליו. نَهَضَ مِنْ نَوْمِهِ הקיץ משנתו. نَاهَضَ III התנגד ל־, נלחם על, נלחם ב־. نَاهَضَ خَصْمَهُ נאבק ביריבו. أَنْهَضَ IV הקים, העמיד על רגליו, עורר לקום, עודד, העיר. أَنْهَضَهُ لِلْمَسْؤُولِيَّةِ הפקיד בידו את האחריות. تَنَاهَضَ VI נאבק ב־. إِسْتَنْهَضَ X עורר, המריץ, קרא לפעולה. نَهْضَةٌ 1. התעוררות, יקיצה. 2. תחיה, התחדשות, התנערות, תקומה, שיבה לחיים. 3. התקוממות, מרד. نَهْضَةٌ أَدَبِيَّةٌ פריחה ספרותית. عَهْدُ النَّهْضَةِ תקופת הרנסנס (התחיה). نُهُوضٌ 1. קימה, עמידה, התנערות. 2. תקומה, תחיה, התאוששות. إِنْهَاضٌ, إِسْتِنْهَاضٌ המרצה, עידוד, זרוז. نَاهِضٌ 1. ער, נעור, פעיל. 2. מתקדם. دَلِيلٌ نَاهِضٌ ראיה (הוכחה) חותכת. مُنَاهِضٌ מתנגד, אויב. مُنَاهِضٌ لِلسَّامِيَّةِ אנטישמי.

نَهَقَ - נער, נהק (החמור). نَهِيقٌ נהקה, נעירה (של חמור).

نَهَكَ - בלה וכו'. نَهِكَ - התיש, הוגיע, החליש. نَهَكَ عِرْضَهُ פגע בכבודו. أَنْهَكَ IV התיש, יגע, הוגיע. أَنْهَكَهُ العَمَلُ העבודה התישה אותו. إِنْتَهَكَ VIII 1. חילל, טימא, ביזה, פגע ב־. 2. הפר (חוזה וכו'), ביטל. 3. אנס. 4. התעלל ב־, עינה. إِنْهَاكٌ התשה, הוגעה, החלשה. إِنْهَاكٌ عَصَبِيٌّ תשישות עצבים. إِنْتِهَاكٌ 1. החלשה, התשה. 2. ج إِنْتِهَاكَاتٌ פגיעה, ביזוי. 3. הפרה, ביטול. 4. אונס, פגיעה בכבוד. إِنْتِهَاكُ الحُرُمَاتِ חילול הקודש. مَنْهُوكٌ תשוש. مَنْهُوكُ القُوَى באפיסת כוחות. مُنْتَهِكٌ מפר, מחלל.

نَهِلَ - שתה לרוויה, רווה, נסתפק. نَهِلَ العِلْمَ רכש ידע. نَهْلَةٌ ج نَهَلَاتٌ שתיה.

مَنْهَلٌ ج مَنَاهِلُ מקום שתיית מים, מקור מים, מעין. مَنَاهِلُ العِلْمِ מקורות המדע והדעת.

نَهِمَ – התאווה לאוכל, זלל, היה להוט אחר דבר. نَهَمٌ תאוותנות, זלילה, רעבתנות, להיטות, תאווה עזה. نَهِمٌ نَهِيمٌ רעבתן, זללן, זולל, להוט אחר, תאוותן, בעל תאווה. مَنْهُومٌ להוט, מתמכר ל-. مَنْهُومَانِ لا يَشْبَعَانِ: طَالِبُ عِلْمٍ وَطَالِبُ مَالٍ שני להוטים לא באים לידי סיפוק: מבקש דעת ורודף בצע.

(نهو) نَهَا – (نهي) نَهَى – 1. عَنْ אסר, מנע, לא התיר. نَهَاهُ عَنِ المُنْكَرِ אסר עליו את המעשים אשר לא ייעשו. 2. إِلَى הודיע ומסר לו. نَهَى إِلَيْهِ الخَبَرَ הגיעה אליו הידיעה, נודע לו. لا تَنْهَ عَنْ خُلُقٍ وَتَأْتِيَ مِثْلَهُ בני אל תהי אוסר לאחרים וסתיר לעצמך. أَنْهَى IV 1. גמר, כלה, סיים, השלים. 2. إِلَى מסר ל-, הודיע ל-, הביא לידיעת. 3. عَنْ חדל מ-, הפסיק את-. تَنَاهَى VI 1. נסתיים, נגמר, נשלם, תם. 2. إِلَى נודע ל-, הגיע ל-, נמסר. 3. عَنْ נמנע מ-, חדל מ-, פסק את-. إِنْتَهَى VIII 1. נגמר, נסתיים, נשלם, תם, הגיע לקצו. 2. عَنْ חדל מ-, הפסיק את-. 3. إِلَى נודע ל-, הגיע אל-. 4. مِنْ גמר, סיים את-. إِنْتَهَى بِهِ الأَمْرُ إِلَى הגיע הענין לכדי כך. إِنْتَهَتِ المَسْؤُولِيَّةُ إِلَيْهِ האחריות עברה אליו. إِنْتَهَى القِتَالُ נפסק הקרב. إِنْتَهَى المَوْضُوعُ נגמר העניין, הפרשה. نَهْيٌ איסור, מניעה, מצוות לא תעשה. الأَمْرُ وَالنَّهْيُ שלטון מוחלט, סמכות בלתי מוגבלת. نُهْيَةٌ نُهًى חכמה, תבונה, שכל, בינה. نِهَاءٌ סוף, קצה, שיא, תכלית. نِهَايَةٌ 1. סיום, גמר, קץ, סוף, קצה. 2. קצה, חוד, גבול. 3. תוצאה, תכלית. 4. שיא. نِهَايَةُ الأَرَبِ המטרה הסופית, שיא השאיפות. نِهَايَةٌ سَعِيدَةٌ סיום טוב, סוף טוב (הפי אנד). النِّهَايَةُ الصُّغْرَى מינימום, שפל. النِّهَايَةُ الكُبْرَى (العُظْمَى) מרב, מקסימום. إِلَى النِّهَايَةِ, لِلنِّهَايَةِ עד הסוף. إِلَى مَا لا نِهَايَةَ, بِلا نِهَايَةٍ עד אין סוף, עד אין חקר, ללא גבול. حَدُّ النِّهَايَةِ גבול סופי. فِي نِهَايَةِ المَطَافِ סוף סוף, לבסוף, בסופו של דבר. هِيَ فِي نِهَايَةِ الأَدَبِ היא מושלמת בתכלית הנימוס. نِهَائِيٌّ 1. סופי. 2. בקצה, קיצוני. 3. מוחלט, נחרץ, גמור, אבסולוטי. نِهَائِيًّا סופית, באופן מוחלט. إِنْذَارٌ نِهَائِيٌّ אולטימטום. حُكْمٌ نِهَائِيٌّ 1. פסק דין מוחלט. 2. החלטה סופית. مُبَارَاةٌ نِهَائِيَّةٌ תחרות גמר. نِصْفُ النِّهَائِيِّ תחרות חצי הגמר (בספורט). لا نِهَائِيٌّ אין סופי, ללא גבול, לאין שיעור. لا نِهَائِيَّةٌ אין סופיות. إِنْهَاءٌ סיום, גמר, השלמה, הכרעה. إِنْتِهَاءٌ סיום, קץ, פקיעת תוקף (של חוזה וכו'). إِنْتِهَاءُ الأَجَلِ 1. סיום (סוף) החיים, מות. 2. פקיעת תוקף. نَاهٍ(ي) אוסר. نَاهِيكَ بِـ، فِي די ב-, די (ואומר) ב-, קל וחומר, לא כל שכן, שלא לדבר על-. نَاهِيَةٌ ج نَوَاهٍ(ي) אסור. مُتَنَاهٍ(ي) 1. גמור. 2. מוגבל, שיש לו סוף. 3. מופלג מאוד, בתכלית. مُتَنَاهٍ فِي الدِّقَّةِ בתכלית הדיוק. مُتَنَاهٍ فِي الصِّغَرِ דק מן הדק, זעיר. غَيْرُ مُتَنَاهٍ בלי סוף, אין חקר לו. مُنْتَهٍ(ي) גמור, שעבר זמנו. مُنْتَهًى 1. גמר. 2. קצה, גבול סופי, שיא. بِمُنْتَهَى الشِّدَّةِ (القُوَّةِ) בכל הכוח. فِي مُنْتَهَى الدِّقَّةِ בתכלית הזהירות, שיא הדיוק.

(نوأ) نَاءَ – بِـ כרע תחת הנטל, נשא משא כבד. نَاءَ بِهِ الحِمْلُ המשא הכביד עליו או הכריע אותו. نَاوَأَ III 1. עין, היה אויב ל-. 2. התקומם ל-, עמד בפני, קם נגד. نَوْءٌ ج أَنْوَاءٌ 1. קימה עז. 2. סערה, רוח עזה, סופת הוריקן. 3. מזלות המזל לשקיעה. 4. סוף עוני. 5. נדירה, סוער. مُنَاوَأَةٌ 1. עוינות, איבה, פעולת איבה. 2. התנגדות.

(نوب) نَابَ – 1. عَنْ מילא מקום, יצג את-. 2. إِلَى שב אל-, חזר ל-. نَابَ إِلَى اللهِ חזר בתשובה. 3. פגע, קרה (אסון). نَابَتْهُ مُصِيبَةٌ פגע בו אסון. نَوَّبَ II מינה את- למלא מקום, הפקיד את- לסגנו. نَاوَبَ III החליף את- במשמרת, בא במקומו, התחלף עם-. أَنَابَ IV 1. عَنْ ייצג את-, פעל בשם-. 2. מינה את- לנציג. 3. إِلَى שב אל- חליפות, חזר פעם אחר פעם. أَنَابَ إِلَى اللهِ חזר בתשובה. تَنَاوَبَ VI 1. התחלפו לפי תור. 2. פגע, תקפו (אסון). تَنَاوَبَتْهُ الهُمُومُ דאגות תקפו אותו פעם אחר פעם. إِنْتَابَ VIII תקף את-, פגע ב-, התרחש, התרגש, בא על-. إِنْتَابَهُ الفَزَعُ אחזה אותו אימה. إِنْتَابَهُ النَّوْمُ נרדם, אחזה בו תנומה. نَوْبَةٌ ج نَوْبَاتٌ وَنُوَبٌ 1. משמרת, תור, תורנות, סיבוב, מחזור, רוטציה. 2. התקפה (של חום). بِالنَّوْبَةِ לפי תור, בתורנות. نَوْبَةٌ عَصَبِيَّةٌ התקפת עצבים. نَوْبَةٌ قَلْبِيَّةٌ התקף לב. جَاءَتْ نَوْبَتُهُ הגיע תורו. نَائِبَةٌ ج نَوَائِبُ פגע, צרה, אסון. نِيَابَةٌ ج نِيَابَاتٌ 1. ייצוג, באות כוח, מילוי מקום. 2. נציגות, נציבות. 3. תביעה, פרקליטות. نِيَابَةً عَنْ, بِالنِّيَابَةِ عَنْ בשם-, במקום-. النِّيَابَةُ العَامَّةُ התביעה הכללית. رَئِيسُ النِّيَابَةِ התובע הכללי. الرَّئِيسُ بِالنِّيَابَةِ הנשיא בפועל. نِيَابِيٌّ של בית הנבחרים, פרלמנטרי, ייצוגי. مَجْلِسٌ نِيَابِيٌّ בית הנבחרים, פרלמנט. مَنَابٌ 1. נציגות, באות כוח, ייצוג, הרשאה. 2. מנה, חלק, הקצבה. مُنَاوَبَةٌ 1. חליפה, אלטרנטיבה. 2. תורנות, רוטציה. 3. בזה אחר זה. إِنَابَةٌ 1. ייפוי כוח, הרשאה. 2. חזרה בתשובה. تَنَاوُبٌ תורנות, התחלפות, חילוף, רוטציה. نَائِبٌ ج نُوَّابٌ 1. חבר פרלמנט ובכנסת, ציר. 2. ממלא מקום, סגן, משנה. 3. בא כוח, מורשה. 4. סוכן. 5. תובע. نَائِبُ الرَّئِيسِ סגן הנשיא. النَّائِبُ العَامُّ התובע הכללי, פרקליט ראשי. مَجْلِسُ النُّوَّابِ בית הנבחרים, פרלמנט. نَائِبَةٌ ج نَوَائِبُ وَنَائِبَاتٌ אסון, צרה, פגע, מקרה רע. مُنَاوِبٌ תורן, במשמרת, מתפקיד. مُتَنَاوِبٌ חליפי, אלטרנטיבי. تَيَّارٌ مُتَنَاوِبٌ זרם חילופין (בחשמל).

نُوتَةٌ lin ج نُوَت وَنُوتَات תו מוסיקלי.

نُوتِيٌّ 1. ج نُوتِيَّةٌ ספן, מלח, ימאי. ראו גם (ملح) مَلَّاح.

نُوحٌ II ס׳. سَفِينَةُ نُوحٍ תֵּבַת נֹחַ.

(نوح) نَاحَ ـُ 1. יִלֵּל, הִתְיַפֵּחַ, קוֹנֵן עַל־, סָפַד, בָּכָה. 2. הָמָה (יונה), הִמָּה. نَوْحٌ، نُوَاحٌ הִתְיַפְּחוּת, בְּכִי. نَوَّاحٌ מְקוֹנֵן. نَوَّاحَةٌ، نَائِحَةٌ ج نَوَائِحُ מְקוֹנֶנֶת, סַפְדָנִית. مَنَاحَةٌ מִסְפֵּד, אֵבֶל, בְּכִיָּה.

نوخ III. أَنَاخَ IV הִבְרִיךְ גָּמָל, הוֹרִיד עַל הַבִּרְכַּיִם. أَنَاخَ بِـ 1. חָנָה (במקום), שָׁהָה. 2. בָּא, קָרָה, הִתְרַגֵּשׁ (צרה) עַל־. أَنَاخَ بِهِ الْبَلَاءُ وَالذُّلُّ הִתְרַגְּשׁוּ עָלָיו אֲסוֹנוֹת וְהַשְׁפָּלָה. مُنَاخٌ ج مُنَاخَاتٌ 1. מְקוֹם חֲנִיָּה, שְׁהִיָּה. مُنَاخٌ 1. אַקְלִים. 2. מֶזֶג אֲוִיר. 3. אֲוִירָה. مُنَاخٌ مُعْتَدِلٌ אַקְלִים מְמֻזָּג. هَيَّأَ الْمُنَاخَ الْمُلَائِمَ لِـ הֵכִין אֶת הָאַקְלִים הַמַּתְאִים, אֶת הַתְּנָאִים הַמַּתְאִימִים לְ־.

(نور) نَارَ ـُ הֵאִיר. نَوَّرَ II 1. הֵאִיר, הֵפִיץ אוֹר, הִקְרִין (אור). 2. הִתְקִין תְּאוּרָה. 3. פָּרַח, לִבְלֵב (צמח). نَاوَرَ III תִּמְרֵן. أَنَارَ IV 1. הִתְקִין תְּאוּרָה. 2. הֵאִיר, הִבְהִיר, שָׁפַךְ אוֹר עַל־, בֵּאֵר (בעיה וכד׳), נָאַר. تَنَوَّرَ V 1. הוּאַר. 2. הֻבְהַר. 3. הִשְׂכִּיל, קָנָה דַּעַת. اِسْتَنَارَ X 1. בִּקֵּשׁ אוֹר. 2. בִּקֵּשׁ הַבְהָרָה אוֹ הֶסְבֵּר. 3. הִשְׂכִּיל, רָכַשׁ דַּעַת, הָיָה נָאוֹר. 4. קִבֵּל הֶסְבֵּר. نَارٌ ج نِيرَانٌ 1. אֵשׁ, לֶהָבָה. 2. שְׂרֵפָה, דְּלֵקָה. 3. יְרִיָּה. النَّارُ גֵּיהִנֹּם. نَارٌ عَلَى عَلَمٍ 1. אֵשׁ עַל גִּבְעָה (לקריאה לאורחים במדבר). 2. אִישׁ שֵׁם, מְפֻרְסָם, יָדוּעַ, שֵׁם־דָּבָר. نِيرَانٌ حَامِيَةٌ אֵשׁ כְּבֵדָה (במלחמה). نَارٌ هَادِئَةٌ אֵשׁ קְטַנָּה. تَبَادُلُ إِطْلَاقِ النَّارِ חִלּוּפֵי אֵשׁ. حَبْلُ النَّارِ קַו אֵשׁ. شَيْخُ النَّارِ הַשָּׂטָן. اِسْتَضَاءَ بِنَارِهِ הִתְחַמֵּם לְאוֹרוֹ. كَانَ عَلَى نَارٍ חִכָּה עַל גֶּחָלִים. النَّارُ وَلَا الْعَارُ מוּטָב אֶלֶף מִיתוֹת וְלֹא בּוּשָׁה אַחַת. نَارِيٌّ אִשִּׁי, שֶׁל אֵשׁ, לוֹהֵט. أَلْعَابٌ نَارِيَّةٌ זִקּוּקֵי אֵשׁ, זִקּוּקִין דִּי־נוּר. خِطَابٌ نَارِيٌّ נְאוּם חוֹצֵב לֶהָבוֹת. دَرَّاجَةٌ نَارِيَّةٌ אוֹפַנּוֹעַ. سِلَاحٌ نَارِيٌّ נֶשֶׁק חַם. سَهْمٌ نَارِيٌّ טִיל. نَوْرَةٌ ج أَنْوَارٌ وَنَوْرَاتٌ נוֹר, צִיץ, פֶּרַח. نُورٌ ج أَنْوَارٌ 1. אוֹר, קֶרֶן אוֹר, זִיו, נֹגַהּ, זֹהַר. 2. מָאוֹר, מְנוֹרָה, לַפִּיד. 3. פָּנָס. 4. סִמְנֵי הָאֵל (בקוראן). 5. כִּנּוּי לַנָּבִיא מֻחַמַּד. 6. כִּנּוּי לְרָאשֵׁי הָעֵדָה וּלְסוֹפְרִים מְפֻרְסָמִים. نُورٌ كَشَّافٌ זַרְקוֹר. أَنْوَارُ الْمُرُورِ רַמְזוֹר. اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ ... אֱלֹהִים הָאֵר לָנוּ אֶת דַּרְכֵּנוּ. أُمُّ النُّورِ כִּנּוּי לַבְּתוּלָה הַקְּדוֹשָׁה. سَبْتُ النُّورِ הַשַּׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי חַג הַפַּסְחָא. رَأَى النُّورَ יָצָא לָאוֹר (ספר). عَلَيْكَ النُّورُ הֵידָד, כָּל הַכָּבוֹד, יִישַׁר כֹּחַ, "בְּרָבוֹ". نُورِيٌّ אוֹרִי, זוֹהֵר. نُورَانِيٌّ מֵאִיר, בָּהִיר, זוֹהֵר, קְרִינִי. نَوَرِيٌّ ج نَوَرٌ צוֹעֲנִי. نَيِّرٌ 1. מֵאִיר, בּוֹהֵק, זוֹהֵר. 2. בָּרוּר. مَنَارٌ، مَنَارَةٌ ج مَنَائِرُ 1. מִגְדַּלּוֹר. 2. מִיגְדָּל, מִגְדַּל הַקְּרִיאָה לִתְפִלָּה. مَنْوَرٌ ج مَنَاوِرُ 1. צֹהַר, אֶשְׁנָב. 2. ס׳ חָלָל רֵיק בֵּין שְׁנֵי בָּתִּים סְמוּכִים. تَنْوِيرٌ 1. הֲנָצַת נֵר (של פרח). 2. הֲפָצַת אוֹר, הֶאָרָה. 3. הַבְהָרָה, הַסְבָּרָה. 4. הַשְׂכָּלָה. مُنَاوَرَةٌ ج مُنَاوَرَاتٌ 1. תִּמְרוֹן, תַּרְגִּיל (בצבא), תַּרְגּוּל. 2. עִתּוּק (של כלי רכבת), הַעֲבָרַת רַכֶּבֶת מִמְּסִלָּה אַחַת לְאַחֶרֶת. عَامِلُ الْمُنَاوَرَةِ עוֹבֵד (ברכבת). مُنَاوِرٌ מְתַמְרֵן, תַּכְסִיסָן, אִישׁ תַּחְבּוּלוֹת. إِنَارَةٌ 1. הֲפָצַת אוֹר. 2. תְּאוּרָה. تَنَانِيرُ ج تَنَانِيرُ שִׁמְשַׁת מִלְחֶמֶת אַחִים. مُنَوَّرٌ 1. שׁוֹפֵעַ אוֹר. 2. מַשְׂכִּיל. الْمَدِينَةُ الْمُنَوَّرَةُ אַלְמְדִינָה (עיר מכה). مُنِيرٌ 1. מֵפִיץ אוֹר, מֵאִיר, קוֹרֵן, בּוֹהֵק. 2. בָּרוּר, מֵאִיר עֵינַיִם (הסבר). مُتَنَوِّرٌ، مُسْتَنِيرٌ נָאוֹר, מַשְׂכִּיל, בַּר אוֹרְיָן, אִינְטֶלֶקְטוּאָל.

نَوْرَجٌ ج نَوَارِجُ מוֹרַג, כְּלִי דִּישָׁה וְדַיִשׁ.

نَوْرَسٌ ج نَوَارِسُ שַׁחַף אוֹת (seagull) ע׳ زُمَّجُ الْمَاءِ.

نَوْرُوزٌ P 1. רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַפַּרְסִי (תקופתי). 2. יוֹם חַג.

(نوس) نَاسَ ـُ הִתְנַדְנֵד, הִשְׁתַּלְשֵׁל, הִתְנוֹעֵעַ. نَوَاسٌ 1. ס׳ מְטֻטֶּלֶת. 2. מִתְנַדְנֵד, מִשְׁתַּלְשֵׁל. 3. מְטֻלְטָל, רָפוּי. نُوَاسَةٌ 1. מְנוֹרַת קֶשֶׁת. 2. מְנוֹרַת לַיְלָה. نَاوُوسٌ ج نَوَاوِيسُ 1. אָרוֹן, תֵּיבָה. 2. גְּלוֹסְקְמָה (קופסת המת בימי קדם), קָרְקוֹפָג, קֶבֶר קְבוּרָה. نَاسٌ אֲנָשִׁים ע׳ (أنس). نَاسُوتٌ Ar. טֶבַע הָאֱנוֹשִׁי, אֱנוֹשׁוּת.

(نوش) نَاشَ ـُ 1. לָקַח, נָטַל. 2. הֶחֱזִיק בְּ־, נָגַע בְּ־. 3. בִּקֵּשׁ. 4. נָגַן. نَاوَشَ III 1. הִתְגּוֹשֵׁשׁ בְּ־, נִלְחַם בְּ־. 2. נִגַּשׁ אֶל־ (כוח האויב), הִתְגָּרָה בְּ־. تَنَاوَشُوا VI נִלְחֲמוּ אִישׁ בְּאִישׁ. نَوْشَةٌ ס׳ קַדַּחַת הַטִּיפוּס. مُنَاوَشَةٌ ج مُنَاوَشَاتٌ 1. תִּגְרָה. 2. חִלּוּפֵי אֵשׁ. مُنَاوَشَةٌ حَرْبِيَّةٌ הִתְגָּרוּת צְבָאִית, חִלּוּפֵי אֵשׁ. مُنَاوِيش، مُنَاوِيشِي ע׳ אָרֶג מְתֻלְתָּל.

(نوص) نَاصَ ـُ 1. נִמְלַט מִ־. 2. إِلَى פָּנָה אֶל־, מָצָא מִקְלָט אֵצֶל־. مَنَاصٌ מִקְלָט, מָנוֹס, מִפְלָט. لَا مَنَاصَ مِنْ אֵין לְהִמָּלֵט מִן־, אֵין מָנוֹס וּמִפְלָט מִן־.

(نوط) نَاطَ ـُ بِـ 1. תָּלָה בְּ־. 2. הֵטִיל עַל־. 3. הִקְנָה בְּ־. كُلُّ شَاةٍ تُنَاطُ بِرِجْلَيْهَا מ׳ אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָת. نِيطَ بِهِ נִתְלָה (נקשר) בּוֹ. أَنَاطَ IV بِـ הֵטִיל עַל (אחריות וכד׳), הִפְקִיד בִּידֵי־. أَنَاطَ الْمَسْؤُولِيَّةَ بِهِ הֵטִיל עָלָיו אֶת הָאַחְרָיוּת. نَوْطٌ ج أَنْوَاطٌ 1. תְּלִיָּה, קְשִׁירָה. 2. תִּלְיוֹן. 3. אוֹת הִצְטַיְּנוּת, מֶדַלְיָה. نِيَاطٌ ج نِيَاطٌ אַב עוֹרְקִים, אוֹרְטָה. يُمَزِّقُ نِيَاطَ الْقُلُوبِ שׁוֹבֵר (קוֹרֵעַ) אֶת הַלֵּב. مَنَاطٌ מְקוֹם תְּלִיָּה. مَنَاطُ الثُّرَيَّا (الْجَوْزَاءِ) 1. בַּמְּרוֹמֵי הַשָּׁמַיִם. 2. רָחוֹק מְרַחַק שָׁמַיִם מִן הָאָרֶץ. مَنُوطٌ بِـ תָּלוּי בְּ־, קָשׁוּר בְּ־. حَلُّ الْمُشْكِلَةِ مَنُوطٌ بِهِ פִּתְרוֹן הַבְּעָיָה תָּלוּי בּוֹ. نَوَّاطٌ הַפָּרוּשׁ הָאוֹרֵג (עוף), weaver bird. مُنَاطٌ بِـ מֻפְקָד, נָתוּן בִּידֵי.

نَوْعٌ II 1. עָנָן. 2. מִין, חֵלֶק לְסוּגִים וּלְמִינִים. تَنَوَّعَ V 1. הִתְגַּוֵּן, הָיָה לְרַבְגּוֹנִי. 2. הִתְמַיֵּן, נֶחְלַק לְסוּגִים וּלְמִינִים. نَوْعٌ ج أَنْوَاعٌ מִין, סוּג, זַן, מִין, אֹפֶן, דֶּרֶךְ. النَّوْعُ الْإِنْسَانِيُّ הַמִּין הָאֱנוֹשִׁי. نَوْعًا مَا בְּמִדָּה מְסֻיֶּמֶת, בְּמִדַּת מָה. نَوْعًا وَكَمًّا אֵיכוּת וְכַמּוּת. الْأَوَّلُ مِنْ نَوْعِهِ רִאשׁוֹן מִסּוּגוֹ. حِفْظُ النَّوْعِ הַשְּׁמִירָה עַל קִיּוּם הַמִּין. ذَاقَ أَنْوَاعَ (صُنُوفَ) الْعَذَابِ סָבַל יִסּוּרִים רַבִּים. عَلَى أَنْوَاعِهِ، بِأَنْوَاعِهِ לְמִינָיו, מִכָּל הַסּוּגִים. نَوْعِيٌّ 1. סוּגִי, מִינִי, הַשַּׁיָּךְ לְסוּג אוֹ לְמִין. 2. מְיֻחָד, סְפֶּצִיפִי. 3. סְגֻלִּי. الْوَزْنُ النَّوْعِيُّ הַמִּשְׁקָל הַסְּגֻלִּי. نَوْعِيَّةٌ אֵיכוּת, טִיב. تَنْوِيعٌ ج تَنْوِيعَاتٌ

גוון, שוני. تَنْوِيعَاتٌ שונות, מערכת. تَنَوُّعٌ חוסר רבגוניות. مُتَنَوِّعٌ שונה, רבגוני, מגוון. מערכת. مُتَنَوِّعَاتٌ غِنَائِيَّةٌ נעימות שונות, קטעים שונים של שירים.

(نوف) نَافَ ـُ عَلَى 1. עלה על, עבר, היה יותר מ־. 2. התקרב ל־. نَيَّفَ II. أَنَافَ IV היה מספר ועוד, כמספר וכו'. مَا يُنِيفُ عَلَى خَمْسِينَ سَنَةً מעל חמישים שנה. نَافٌ ج نَافَاتٌ על. نَوْفٌ ج أَنْوَافٌ עודף, יתר, יתרה. نَيْفٌ מעל, מעבר. أَلْفٌ وَنَيْفٌ אלף ויותר, מעל אלף. نِيَافَةٌ הוד רוממות (תואר, חשמן וכו'). مُنِيفٌ גבוה, רם, נישא. حِصْنٌ مُنِيفٌ מצודה רמה.

نُوفَلٌ ج نَوَافِلُ 1. ים. 2. נדיב גדול.

نُوفَمْبِرُ L נובמבר = تِشْرِينُ الثَّانِي

نُوقٌ II 1. אלף גמלים. 2. הגזים ושט בקישוט. إِسْتَنْوَقَ X ירד מדרגתו. إِسْتَنْوَقَ الْجَمَلُ מת' ירד מדרגתו, הפך לקטנוני וקלוקל. نَاقَةٌ ج نُوقٌ נאקה, נקבת הגמל. لَا نَاقَةَ لَهُ فِي الْأَمْرِ وَلَا جَمَلَ מת' אין לו חלק ונחלה בעניין. نَيِّقٌ 1. אנין טעם, ברגן, אסתטיקן. 2. מתלבש בהידור.

نُولٌ، نُولَةٌ מכונת, אריגה, מסגרת.

(نول، نيل) نَالَ ـَ بِـ, قِـ השיג, הגיע ל־. نَالَ عَلَيْهِ بِجَائِزَةٍ העניק לו פרס. نَالَ ـُ 1. השיג, קיבל, רכש, זכה ב־. 2. מִنْ פגע ב־, הזיק ל־. نَالَ الثُّقْبَيْنِ זכה בהצבעה. نَالَ مِنْهُ פגע בו. نَوَّلَ II נתן, גרם שיקבל. نَاوَلَ III נתן יד ביד, מסר, העביר, הגיש. نَاوَلَهُ الدَّوَاءَ הגיש לו את התרופה. تَنَاوَلَ VI 1. לקח, נטל, קיבל. 2. קצר, אכל. 3. נטל (מטעם) עסק ב־, דן ב־. 4. כלל, השתרע. 5. קיבל את חלקו בסעודת הקודש (אצל הנוצרים). تَنَاوَلَ الطَّعَامَ אכל, סעד את לבו. تَنَاوَلَ الْكَلِمَةَ بِكُلِّ مَعَانِيهَا זו מילה על כל משמעויותיה. تَنَاوَلَ الْمَوْضُوعَ טיפל בנושא. تَنَاوَلَهُ بِالْبَحْثِ חקר אותו, דן בו. نَوْلٌ 1. שכר, תשלום, מחיר. 2. ج أَنْوَالٌ נול, מכונת אריגה. 3. אופן, דרך. 4. מתנה. نَيْلٌ 1. לקיחה, קבלה, השגת יד. 2. חסד, טובה. 3. مِنْ פגיעה ב־, משמעה. نَوَالٌ 1. מתן, נתינה, מתת, חסד, מתנה, תרומה. 2. תועלת. نَوَالُكَ أَنْ تَفْعَلَ ذَلِكَ עליך לעשות זאת. مِنْوَلٌ، مِنْوَالٌ נול. مَنَالٌ השגה, קבלה, הישג. بَعِيدُ الْمَنَالِ רחוק מהשגה. سَهْلُ الْمَنَالِ נגיש, קל להשגה. عَسِيرُ الْمَنَالِ קשה להשגה. مِنْوَالٌ דרך, אופן, צורה. عَلَى هَذَا الْمِنْوَالِ בדרך זו. هُمْ عَلَى مِنْوَالٍ وَاحِدٍ הם קרוצים מחומר אחד, הם דומים. مُنَاوَلَةٌ 1. מסירה, העברה, נתינה. 2. הסעודה הקדושה (בנצרות). تَنَاوُلٌ 1. לקיחה, אחיזה, תפיסה, נטילה. 2. אכילה, שתייה. تَنَاوُلُ الطَّعَامِ 1. אכילה. 2. סעודה. مُتَنَاوَلٌ 1. השגה, השג, נגישות. 2. בר השגה. فِي مُتَنَاوَلِ الْجَمِيعِ שווה לכל נפש. فِي مُتَنَاوَلِ الْيَدِ נגיש, בהישג יד. نَائِلٌ זוכה, מקבל.

(نوم) نَامَ ـَ 1. ישן, נרדם, נם, שכב. 2. שכך, נרגע (רוח וכו'). 3. عَنْ הזניח את, התעלם מ־, שכח את. 4. إِلَى בטח ב־, שם מבטחו ב־, האמין ל־. نَامَتِ الرِّيحُ שככה הרוח. نَامَتِ النَّارُ כבתה האש. نَامَ مِلْءَ جَفْنَيْهِ ישן שנת ישרים. نَوَّمَ II. أَنَامَ IV 1. הרדים, ישן, השכיב. 2. הפנט. 3. הרדים (לניתוח) כמשל, מסם. تَنَاوَمَ VI העמיד פני ישן. إِسْتَنَامَ X 1. لِـ إِلَى ישן, ישן. 2. סמך על, שם מבטחו ב־. نَوْمٌ שינה, תנומה, תרדמה. أَبُو النَّوْمِ פרג, אופיום. غُرْفَةُ النَّوْمِ חדר שינה. قَمِيصُ النَّوْمِ כתונת לילה. مَنَامَةٌ פיג'מה. مَرَضُ النَّوْمِ רדמת, מחלת השינה, בתרדמה. بَيْنَ النَّوْمِ وَالْيَقَظَةِ נים ולא נים. نَوْمَةٌ ج نَوْمَاتٌ שינה קלה, תנומה. نُوَمَةٌ. نَوَّامٌ. نَؤُومٌ ישנן, ישנוני. مَنَامٌ 1. שינה. 2. ج مَنَامَاتٌ חלום. 3. מיטה, יצוע. تَنْوِيمٌ 1. הרדמה. 2. הפנוט. تَنْوِيمٌ مَغْنَاطِيسِيٌّ הפנוט, היפנוזה. نَائِمٌ ج نِيَامٌ وَنُوَّمٌ 1. ישן, נרדם, שוכב. 2. שקט. دَعِ الْفِتْنَةَ نَائِمَةً لَعَنَ اللهُ مَنْ أَيْقَظَهَا מת' אל תעיר ישן אל מקומו. مُنَوِّمٌ 1. מרדים, נרקוטי, סם מרדים. 2. מפנט. مَشْرُوبٌ مُنَوِّمٌ משקה מרדים.

نَوَّنَ II הוסיף סימן תנוין לשם בלתי מיודע בערבית (בדקדוק). نُونٌ 1. נון, שם האות ن בערבית. 2. דג גדול, לוויתן. ذُو النُّونِ יונה הנביא. نُونَةٌ גומת חן בסנטר. تَنْوِينٌ 1. הוספת סימני סיום לשמות בלתי מיודעים בערבית (בדקדוק). 2. סימן הסיום לשמות בלתי מיודעים בערבית. هُمَا كَالتَّنْوِينِ وَالْإِضَافَةِ הם שני הפכים, הם נפרדים.

(نوه) نَاهَ ـُ גבהה, התרומם. نَوَّهَ II بِـ 1. ציין לטובה, העלה על נס את. 2. קרא ל־ בקול רם, הכריז על, הזכיר את לטובה. 3. רמז, ציין. 4. הדגיש. تَنْوِيهٌ 1. ציון, שבח. 2. הזכרה, רמיזה.

(نوي) نَوَى ـِ 1. התכוון ל־, חשב, היה בלבו. 2. שאף ל־. 3. נסע, עבר, הלך, עבר למקום אחר. نَوَّى II 1. יצר גלעינים. 2. גרם את הצמחים. نَاوَى III עוין, היה אויב ל־. إِنْتَوَى VIII התכוון, נסע למקום (רחוק). نَوًى 1. רחוק, מרחק. 2. מטרה, כוונה. نَوَاةٌ ج نَوًى وَنَوَيَاتٌ 1. גלעין (של תמר או אחר). 2. גרעין (של אטום וכו'), מרכז (של שריון), גרעין מרכזי. نَوَاةُ الذَّرَّةِ גרעין האטום. أَوَّلُ الشَّجَرَةِ النَّوَاةُ כל ההתחלות קשות. نَوَوِيٌّ 1. גרעיני. 2. אטומי. سِلَاحٌ نَوَوِيٌّ נשק אטומי. نِيَّةٌ ج نَوَايَا وَنِيَّاتٌ כוונה, רצון, מטרה. حُسْنُ النِّيَّةِ כוונה טובה. سَلَامَةُ نِيَّةٍ תום לב, "כוונה טהורה". سُوءُ النِّيَّةِ כוונה רעה, זדון. صَافِي النِّيَّةِ תם, ישר, נקי לב. صَفَاءُ النِّيَّةِ תמות. إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ח' אחר כוונת הלב הם הם הדברים.

(نيأ) نَاءَ ـَ היה נא, היה לא מבושל. نِيءٌ، نِيٌّ נא.

(نيب) نَابَ ـِ פגע בניבו (בשנו). نَابٌ ج أَنْيَابٌ 1. ניב, שן טורפנית אצל החיות. 2.

נִיקָה זְקֵנָה. عَضَّةُ الدَّهْرِ بِنَابِهِ תַּהְפּוּכוֹת הַזְּמַן פָּגְעוּ בּוֹ.

نِيتْرُوجِين L חַנְקָן.

نَيْزَكٌ ج نَيَازِكُ מֵטֵאוֹר, כּוֹכָב נוֹפֵל

نَيْسَانُ אַפְּרִיל (חודש).

(نيك) نَاكَ - בָּעַל, שָׁגַל, הִזְדַּוֵּג.

نِيلٌ II צֶבַע כָּחֹל. نَيِّلٌ، نِيلَةٌ 1. ניל 2. כחל. مُنَيَّلٌ צָבוּעַ בְּכָחֹל. مِنْيَلٌ מ' קֶשֶׁת, עָלוּב. النِّيلُ הַנִּילוּס, הַיְאוֹר. عَرَائِسُ النِّيلِ נִימְפֵאָה (צמח מים), nymphaea, לוֹטוּס. مِنْيَلٌ מַד הַנִּילוּס.

نِيلَجٌ P כָּחֹל, אִינְדִּיגוֹ.

نِيلُوفَر G חֲבַצֶּלֶת נַהֲרוֹת, nenumphar.

نَيْلُون En. נַיְלוֹן.

نِينَة T אִמָּא.

نِيُوتْرُون L ج نِيُوتْرُونَات נֵיטְרוֹן.

نِيُون G נֵאוֹן. ضَوْءٌ نِيُونِيٌّ אוֹר שֶׁל נֵאוֹן, נוּרַת נֵאוֹן

هـ ه ה. 1. הָאוֹת הָעֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ בָּאָ״ב הָעַרְבִי, שְׁמָהּ هَاء הא׳א, וְהִיא אוֹת גְּרוֹנִית, חוֹכֶכֶת. 2. קִצּוּר שֶׁל هِـجْـرِيَّـة (הספירה לאחר ציון תאריך על פי הספירה המוסלמית). 3. קִצּוּר מִלָּה, קִצּוּר שְׁכִיחוֹת (בדקדוק) כְּגוֹן: بِكَلِمَةٍ صَاحِبِيَّة. 4. هَاء التَّأْنِيث: סִימַן לִנְקֵבָה. סִימָנָהּ הוּא ة (בדקדוק).

هَا הִנֵּה, רְאֵה, הֲרֵי. هَا هُوَ הֲרֵי הוּא, הִנֵּה הוּא. هَا أَنْتُمْ הֲרֵי אַתֶּם. هَا أَنَذَا הִנְנִי, הֲרֵינִי לְפָנֶיךָ. هَا هُنَا הִנֵּה כָּאן, הֲרֵיהוּ פֹּה. هَاكَ הֵא לְךָ, קַח. هَاكُمْ הֵא לָכֶם. هَاكَهُ הֵא, קַח אוֹתוֹ. وَهَكَذَا 1. וְכָךְ וכוי. 2. וְכָךְ, וְכֵן הָלְאָה. هَذَا، هَذِهِ וכוי ע׳ ذَا.

هَاءٌ הֵא, שֵׁם הָאוֹת هـ בָּעַרְבִית.

هَابِيل H הֶבֶל (אחד מבניו של אדם).

هَاتِ! הָבֵא! תֵּן! هَاتُوا! הָבִיאוּ! תְּנוּ! هَاتِي! הָבִיאִי! תְּנִי!

هَاتُورُ C שֵׁם הַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי בַּשָּׁנָה הַקָּפְטִית, מַקְבִּיל לְנוֹבֶמְבֶּר.

هَارِبٌ Eu. נִמְלָט (גם: נוֹטֵשׁ) ע׳ (هرب) مِزْهَر.

هَانِم T ר׳ ع هَوَانِم גְּבֶרֶת, גְּבִירָה. رَقْصُ الهَوَانِم רִקּוּד הַרְקָדָנִיּוֹת. هَوَانِمِيٌّ 1. נָשִׁי. 2. עָדִין. 3. חַלָּשׁ. 4. רַכְרוּכִי.

هَارُوتُ ק׳ קְרוּת (מלאך, אחיו של מארות בקוראן).

هَارُونُ، هَرُونُ H אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, אֲחִי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.

هَاوُنٌ، هَاوُونٌ P ع هَوَاوِينُ 1. מְדוֹכָה, מַכְתֵּשׁ (כלי מתכת). 2. מַרְגֵּמָה. مِدْفَعُ هَاوُنٍ מַרְגֵּמָה. يَدُ الهَاوُنِ עֱלִי, עֱלִי שֶׁל מַכְתֵּשׁ.

هَبَّ ע׳ (وهب).

هَبَّ ـُ 1. נָשַׁב (רוח), קָשַׁר, נָע. 2. הִתְלַקֵּחַ. 3. (إِلَى، لِـ) חָשׁ לְ-, מִהֵר לְ-. נִקְלַע (לעזרה, הצטרף למאבק). 4. عَلَى הִסְתָּעֵר עַל-, תָּקַף אֶת-, מָרַד בְּ-. 5. مِنْ הִתְעוֹרֵר, הֵקִיץ מִ-, קָפַץ, קָם. هَبَّ يَفْعَلُ הֵחֵל לַעֲשׂוֹת. هَبَّتْ رِيحُهُ הִצְלִיחַ, הִשְׁפִּיעַ לוֹ פָּנִים. هَبَّ لِلْحَرْبِ קָם לְהִלָּחֵם, חָשׁ לְהִצְטָרֵף לַמִּלְחָמָה. هَبَّ الكَلْبُ فِي وَجْهِهِ הַכֶּלֶב הִסְתָּעֵר עָלָיו. هَبَّ وَاقِفًا קָפַץ וְעָמַד עַל רַגְלָיו. مِنْ كُلِّ مَنْ هَبَّ وَدَبَّ מִכָּל סוּגֵי הַבְּרִיּוֹת, מִכָּל עַרְכֵי פְּרַחֵי. يَهُبُّ مَعَ كُلِّ رِيحٍ הוּא הוֹלֵךְ לְהִיכָן שֶׁנּוֹשֶׁבֶת הָרוּחַ ע׳ إِمَّعَة. هَبَّبَ II קָרַע (לגזרים). أَهَبَّ IV 1. הֵעִיר (משינה), עוֹרֵר. 2. הֵשִׁיב (רוח). هَبَّةٌ 1. מַשַּׁב רוּחַ. 2. יְקִיצָה, הִתְעוֹרְרוּת. 3. מַאֲמָץ. هَبَّةُ رَجُلٍ وَاحِدٍ (קָמוּ) כְּאִישׁ אֶחָד. هَبَابٌ אֲבָקִים. هَبَابٌ פִּיחַ, אֵפֶר. هُبُوبٌ נְשִׁיבָה. مَهَبٌّ ع مَهَابٌّ מְקוֹם מַשַּׁב הָרוּחַ, מַשַּׁב רוּחַ, כִּוּוּן הָרוּחַ. كَالرِّيشَةِ فِي مَهَبِّ الرِّيحِ ע׳ رِيشَة. مُهَبَّبٌ מְפֻיָּח.

هَبَتَ ـِ 1. הִכָּה, הִפִּיל אַרְצָה. 2. הִשְׁפִּיל. مَهْبُوتٌ، هَبِيتٌ 1. חֲסַר לֵב, פַּחְדָן. 2.

לְקוּי בְּשִׂכְלוֹ.

هَبْرٌ ـ חֵלֶק לְנְתָחִים (בשר). هَبْرَةٌ נֵתַח בָּשָׂר (בלי עצמות). هَبَّارٌ לְמוּר (מין של קופים), lemur. هُبَيْرَةٌ צְבוֹעַ ע׳ ضَبُع. أَبُو هُبَيْرَةَ צְפַרְדֵּעַ (מין וכו׳). هَبِيرِيَّةٌ קַשְׂקַשִּׂים.

هَبَشَ ـِ 1. קִבֵּץ (בכף היד). 2. לָקַח, אָסַף, צָבַר. هَبَشَ لِعِيَالِهِ עָמַל (עבודה) לְפַרְנָסַת מִשְׁפַּחְתּוֹ.

هَبَطَ ـِ 1. יָרַד, פָּחַת. 2. שָׁקַע. 3. (إِلَى، فِي) נִכְנַס, בָּא אֶל-. 4. נָחַת (מטוס). 5. צָנַח. هَبَطَ بِالمِظَلَّةِ צָנַח בְּמַצְנֵחַ. هَبَطَ ثَمَنُهُ יָרַד עֶרְכּוֹ. هَبَطَ عَلَيْهِ الوَحْيُ נָחָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. هَبَطَ ـُ هَبَّطَ II، أَهْبَطَ IV 1. הוֹרִיד, הִפְחִית. 2. שִׁקַּע. 3. הִשְׁפִּיל. هَبْطَةٌ 1. נְפִילָה, יְרִידָה. 2. שֶׁקַע (גיאוגרפי ובגאוגרפיה). هُبُوطٌ 1. נְחִיתָה. 2. שְׁקִיעָה. 3. יְרִידָה (במחיר וכו׳), הִתְדַּרְדְּרוּת. هُبُوطٌ اضْطِرَارِيٌّ נְחִיתַת אֹנֶס. هُبُوطُ الرَّحِمِ צְנִיחַת רֶחֶם (ברפואה). أُهْبُوطَةٌ ع أَهَابِيطُ. مَهْبِطَةٌ ع مَهَابِطُ מַנְחֵת ע׳ (ظل) مِظَلَّة. مَهْبِطٌ ع مَهَابِطُ 1. מוֹרָד, מְקוֹם הַיְּרִידָה. 2. מַסְלוּל נְחִיתָה. 3. מִנְחָת, חֲנָיָה. مَهْبِطُ النَّهْرِ מוֹרַד הַנָּהָר. مَهْبِطُ الوَحْيِ מְקוֹם הִתְגַּלּוּת הַשְּׁכִינָה (מכה באסלאם). هَابِطٌ 1. יוֹרֵד (מחיר וכו׳). 2. יוֹרֵד, צוֹנֵחַ. 3. נָחוּת.

هَبِلَ ـَ 1. לָקָה בְּשִׂכְלוֹ. 2. שִׁכֵּל אֶת יַלְדּוֹ. اهْتَبَلَ VIII 1. הִתְאַבֵּל עַל-. 2. נִצֵּל הִזְדַּמְּנוּת, הִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁעַת כֹּשֶׁר. أَهْبَلُ ع هُبْلٌ ر هَبْلَاءُ. مَهْبُولٌ טִפֵּשׁ, כְּסִיל, שׁוֹטֶה, מְטֻמְטָם. مَهْبِلٌ ع مَهَابِلُ עֶרְוָה, נַרְתִּיק. مَهْبِلِيٌّ נַרְתִּיקִי (של נרתיק האישה). حَاجِزٌ مَهْبِلِيٌّ דִּיאַפְרַגְמָה (אמצעי למניעת הריון).

هَبْهَبَ 1. נָבַח (כלב). 2. מִהֵר, הִזְדָּרֵז. 3. הֵחִישׁ פְּסִיעוֹתָיו. هَبْهَابٌ קְנֵה סוּף, קָנֶה. שָׂרָב ע׳ (سرب) سَرَاب.

(هبو) هَبَا ـُ 1. נִפְרַח (ברוח), הִתְפַּזֵּר בָּאֲוִיר. 2. הָלַךְ לְאַט. 3. בָּרַח, נִמְלַט. 4. מֵת. هَبَاءٌ אֲבָקִים, אָבָק פּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר. ذَهَبَ هَبَاءً مَنْثُورًا הָיָה כְּלֹא הָיָה, נֶעְלַם, יָרַד לְטִמְיוֹן.

هَتَرَ ـِ 1. קָרַע לִגְזָרִים. 2. חִלֵּל אֶת כְּבוֹד הַמִּשְׁפָּחָה. 3. נִכְשַׁר, נַעֲשָׂה טִפֵּשׁ, הָיָה אֱוִיל. هَاتَرَ III 1. הִכְלִים, גִּדֵּף, הִשְׁמִיץ. 2. הִתְפַּלְמֵס. أَهْتَرَ IV נִהְיָה טִפֵּשׁ. تَهَاتَرَ VI 1. הִתְפַּלְמֵס עִם-, הִתְנַצֵּחַ, הִטִּיל אַשְׁמָה עַל-. 2. סָתַר אֶת- (עדות במשפט האסלאמי). اسْتَهْتَرَ X بِـ הֵקֵל רֹאשׁ בְּ-, זִלְזֵל בְּ-, לֹא שָׁעָה לְ-. مُهَاتَرَةٌ 1. גִּדּוּף. 2. ع مُهَاتَرَاتٌ הִתְנַצְּחוּת, הִתְפַּלְמְסוּת. تَهَاتُرٌ סְתִירָה (בעדויות), גִּדּוּף. اسْتِهْتَارٌ קַלּוּת רֹאשׁ, זִלְזוּל, בּוּז. مُسْتَهْتِرٌ מֻפְקָר, קַל רֹאשׁ, נוֹהֵג בְּחֹסֶר אַחֲרָיוּת, פּוֹחֵז.

هَتَفَ ـِ 1. קָרָא, קָרָא בְּקוֹל (רמה). 2. הֵרִיעַ, צָהַל, קָרָא הֵידָד. 3. لِـ שִׁבַּח אֶת-. 4. بِـ

קרא ל־. هَتَفَ بِهِ קרא לו. هَتَفَ بِحَيَاتِهِ הריע לחייו (לכבודו). هَتَفَ بِهِ هَاتِفٌ בת קול קראה (אמרה) לו, כאילו אמר (קרא) לו. هَاتَفَ III. تَهَاتَفَ VI טלפן ל־, התקשר עם־. هُتَافٌ תרועה, צעקה, קריאת גיל. هَاتَفَ III. تَهَاتَفَ VI טלפן ל־, התקשר עם־. هُتَافُ الحَرْبِ תרועת מלחמה. عَاصِفَةٌ مِنَ الهُتَافِ קריאות בוז סוערות. هَاتِفٌ ج هَوَاتِفُ 1. בת קול, הד. 2. טלפון. 3. קול (מיסי מסתורי). هَاتِفٌ خَلَوِيٌّ טלפון סלולרי. هَاتِفُ القَلْبِ בת קול פנימית. بِالهَاتِفِ טלפונית. هَاتِفٌ نَقَّالٌ (مُتَنَقِّلٌ، مُتَجَوِّلٌ) טלפון נייד. هَاتِفٌ مَرْئِيٌّ טלפון אלחוטי. دَلِيلُ الهَاتِفِ מדריך הטלפון. هَاتِفِيٌّ טלפוני. مُكَالَمَةٌ هَاتِفِيَّةٌ שיחה טלפונית. خَطٌّ هَاتِفِيٌّ קו טלפון.

هَتَكَ ـِ 1. קרע, חתך. 2. חשף, גילה. 3. חילל כבוד, הסיר מלון. 4. אנס. هَتَكَ اللّٰهُ سِتْرَهُ אלוהים הסיר עליו קלון, האל גילה את חרפתו. هَتَكَ عِرْضَهَا אנס אותה, חילל את כבודה. هَتَّكَ II קרע, חתך לקרעים. تَهَتَّكَ V 1. נקרע. 2. נחשף. 3. פרק על, היה הולל, התפקר. 3. גילה את קלונו ברבים. تَهَتُّكٌ בוטה. هَتْكٌ 1. קריעה. 2. חשיפה. 3. אונס. هَتْكُ الأَسْتَارِ קריעת המסווה, חשיפת הנסתר. هَتِكَةٌ، هَتِيكَةٌ חרפה, קלון, גנות, שערוריה. تَهَتُّكٌ 1. פריקת עול. 2. בזיון, חרפה. 3. קריעת רקמות (ברפואה). مُتَهَتِّكٌ פורק עול, מפקיר רסן, מתהולל.

هَتَمَ ـِ שבר (שיניים). أَهْتَمُ ج هُتْمٌ ר هَتْمَاءُ שבור שניים.

هَتَنَ ـِ הוריד גשם בלי הפוגה (ענן). هَتُونٌ שר, טלל. مَطَرٌ هَتُونٌ גשם בלי הפוגה.

(هثم) هَيْثَمٌ 1. נשר. 2. נשרון.

هَجَّ ـُ 1. נמלט בעזוב שוויה, נס, ברח. 2. לבה, הבעיר. 3. התלקחות, בער. هَجَّجَ II 1. הניס בכוח. 2. לבה (אש). هَجِيجٌ שקע עמוק, גיא עמוק. هَجٌّ על, נוד (אל בורא) השורה.

هَجَأَ ـَ שכך (רעב), נרגע. أَهْجَأَ IV جُوعَهُ שכך את רעבונו. تَهَجَّأَ V ע' (هجو) تَهَجَّى.

هَجَدَ ـُ 1. ישן (בלילות), שקע בשינה. 2. התעורר משנתו, נדדה שנתו, היה ער בלילה. 3. התפלל בלילה. هَجَّدَ II 1. ישן. 2. הרדים. 3. התפלל בלילה. 4. העיר משנתו. تَهَجَّدَ V התעורר בלילה להתפלל. هَاجِدٌ. هُجُودٌ 1. ישן, רדום. 2. מתפלל בלילה.

هَجَرَ ـُ 1. נטש, עזב. 2. הגר. 3. נמנע מלקיים יחסי מין עם אשתו. هَجَّرَ II 1. מנע מלהגר מ־. הרחיק מ־, גרם ל־ שיהגר מ־. 2. היה בשיא החום של היום, נדד בחום. هَاجَرَ III 1. הגר, יצא לארץ אחרת. 2. נטש את בני עמו. أَهْجَرَ IV 1. הלך בשיא החום של היום. 2. גבל את פיו. 3. דבר שקויות. مَنْ أَكْثَرَ أَهْجَرَ מה ע' (كثر). تَهَاجَرَ VI רחק מ־, נטש את־. هَجْرٌ 1. הגירה, התרחקות מ־. 2. צריכה, נטישה. هُجْرٌ גבול פה, חבלים, שטויות. هِجْرَةٌ 1. הגירה, יציאה לארץ אחרת. 2. נטישה, הסתלקות. الهِجْرَةُ النَّبَوِيَّةُ הגירת הנביא מכה למדינה (לאלמדינה) בשנת 622 (תחילת הלוח המוסלמי). الهِجْرَةُ مِنَ الرِّيفِ ההגירה מן הכפר (אל העיר). هِجْرِيٌّ שלפי מניין המוסלמי. سَنَةٌ هِجْرِيَّةٌ שנה על פי הלוח המוסלמי. التَّكْفِيرُ وَالهِجْرَةُ ארגון אסלאמי קיצוני במצרים שדגל בנטישת החברה המוסלמית (הכופרת) ובהקמת שכרי מבטחא. هَجِيرٌ. هَجِيرَةٌ שעות הצהרים החמות ביותר של היום. مَهْجَرٌ ج مَهَاجِرُ 1. ארץ הגירה. 2. גולה, תפוצה. أَدَبُ المَهْجَرِ ספרות ערבית מודרנית של סופרים ערבים בגלות. تَهْجِيرٌ הגליה, הרחקה, סילוק (של אדם או אוכלוסיות). مُهَاجَرَةٌ הגירה. هَاجِرَةٌ ج هَوَاجِرُ חום חמות היום. خَطُّ الهَاجِرَةِ צהרים, מרידיאן, קו הצהרים. مَهْجُورٌ 1. נטוש, עזוב. 2. קדום, עתיק, ארכאי (מילה). مُهَاجِرٌ 1. מהגר. 2. עולה (לישראל). المُهَاجِرُونَ האנשים שהשתתפו בהגירה של הנביא מחמד מכה לאלמדינה בשנת 622.

هَجَسَ ـُ 1. חלף, חשב בלבו, הרהר, עלה על דעתו. 2. عَنْ הניא את מ־, מנע את מ־. تَهَجَّسَ V חשש מ־, פחד קצת. هَجْسٌ 1. הרהור. 2. פטפוט, הבלים, שטויות. هَاجِسٌ ج هَوَاجِسُ 1. הרהור, רעיון. 2. דאגה, מחשבה מטרידה. إِنْتَابَتْهُ الهَوَاجِسُ דאגות הטרידוהו.

هَجْلَصَ II ס׳ רפה, חולה. هَجْلَصَ ס׳ 1. רפאות, הזנחה. 2. שטויות. هُجَاصٌ רברבן, בעל רוח.

هَجَعَ ـَ 1. ישן בשלוות, נם. 2. שכך, פרע, עקפ. أَهْجَعَ IV 1. השכיב לישון. 2. שכך, הרגיע. هَجْعَةٌ נמנום, תנומה קלה. هُجُوعٌ 1. נמנום. 2. שאנן, הרגעה. مِهْجَعٌ פתי, קהל. هَجِيعٌ אשמורת לילה.

هَجَمَ ـُ عَلَى תקף את־, התנפל על־, הסתער על־, התקיף את־, זנק על־ (פתאום, הפתיע). هَجَّمَ II עודד את־ לתקוף. هَاجَمَ III 1. התקיף את־, התנפל על־, הסתער על־, פגע במתקפה (בכוח). 2. גלש, פשט על־. تَهَجَّمَ V عَلَى 1. התקיף את־ (גם במילים). 2. התנפל על־ בדברים. 3. השליך, פגע בכבוד. إِنْهَجَمَ VII התמוטט, נהרס, חרב. هَجْمَةٌ ج هَجَمَاتٌ. هُجُومٌ ج هُجُومَاتٌ תקיפה, התקפה, גיחה, התנפלות, הסתערות, אגרסיה. هَجْمَةٌ مُعَاكِسَةٌ. هُجُومٌ مُضَادٌّ (مُعَاكِسٌ) התקפת נגד. خَطُّ الهُجُومِ קו חזית. هُجُومِيٌّ התקפי, אגרסיבי. مَوْقِفٌ هُجُومِيٌّ עמדה תוקפנית. مُهَاجَمَةٌ 1. התקפה. 2. פשיטת פתע (של משטרה וכו'). تَهَجُّمٌ عَلَى התנפלות על־, השמצה, פגיעה. مُهَاجِمٌ 1. תוקף. 2. חלוץ (בכדורגל וכו').

هَجُنَ ـُ 1. היה בן כלאיים ותערובת. 2. היה לקוי, מגונה (דיבורו). هَجَّنَ II 1. נתן דופי ב־, גינה את־. 2. הכליא, הרכיב מין בשאינו מינו (בבעלי חיים, צמח וכו'). إِسْتَهْجَنَ X גינה, ציין לגנאי, חשב את־ למגונה, למכוער. هُجْنَةٌ ליקוי, מום, פגם, דופי. هِجَانٌ ج هَجَائِنُ גמל, רוכב על גמלים. هَجِينٌ ج هُجَنَاءُ وهُجُنٌ 1. בן כלאיים, בן תערובת, מעורב. 2. נקלה, בזוי. 3. גמל מהיר. إِسْتِهْجَانٌ גינוי, הטלת דופי, ביזיון. مُسْتَهْجَنٌ מגונה, בזוי, נקלה.

(هجو) هَجَا ـُ 1. לעג על־, גינה, חיבר שירי גנאי, בזה, השפיל ב־. 2. איית. هَجَّى II. تَهَجَّى V איית אותיות. هَاجَى III גינה את־, חיבר שירי גנאי נגד־, וגינה את־. هَجْوٌ، هِجَاءٌ 1. לעג, לגלוג, גינוי, ביזוי. 2. שיר גנאי (בשירה הערבית הקלאסית). هِجَاءٌ 1. הגוי, הגייה. 2. כתיב. الحُرُوفُ الهِجَائِيَّةُ אותיות האלף־בית הערבי. هَجْوِيٌّ סטירי, לגלגני. هِجَائِيٌّ 1. סטירי. 2. אלפביתי. أُهْجُوَّةٌ، أُهْجِيَّةٌ ج أَهَاجِيُّ שיר לעג, סטירה. تَهْجِيَةٌ، تَهَجٍّ(ي) איות, הגייה (של אותיות). هَاجٍ(ي) 1. סטיריקן, לועג, מגנה. 2. מאיית.

هَدَّ ـُ מוטט, הרס, ונתץ, החריב. هُدَّ ـ 1. התמוטט, חרב. 2. נחלש. هَدَّدَ II بـ. تَهَدَّدَ V איים, הפחיד ב־. تَهَدَّدَهُ وتَوَعَّدَهُ הלך עליו איומים, איים עליו והפחידו. إِنْهَدَّ VII נהרס, התמוטט, נחרב. هَدٌّ הריסה. هَدَّةٌ. هَدِيدٌ 1. רעש נפילה. 2. התמוטטות. هَدَادٌ פתיחות, עדינות, רכות. هَدَادَيْكَ! הרגע! לאט לאט. هَدَّةٌ [illegible] באיום. تَهْدِيدٌ ج تَهْدِيدَاتٌ. تَهَدُّدٌ איום, הפחדה. تَهْدِيدٌ بِالتَّشْهِيرِ איום בהלבנת פנים ברבים. مَهْدُودٌ חרב, הרוס, ממוטט. مَهْدُودُ القُوَى תשוש.

هَدَأَ ـَ שקט, נרגע, נח, שכך, היה שלו. هَدَّأَ II. أَهْدَأَ IV הרגיע, השקיט, שיכך, הביא מנוחה, הפיג (דאגה, כאב וכו'). هَدَّأَ رَوْعَهُ (رُوعَهُ) ע' رَوْعٌ (رُوعٌ). هَدْءٌ. هَدْأَةٌ. هُدُوءٌ שלווה, שקט, רוגע, קור רוח. بِهُدُوءٍ בשקט, בשלווה, במתינות. إِحْتَفَظَ بِهُدُوئِهِ שמר על קור רוחו. تَهْدِئَةٌ 1. הרגעה, הרפיה, השקטה, שיכוך. 2. האטה (של רכב). تَهْدِئَةُ الخَوَاطِرِ הרגעת הרוחות. هَادِئٌ שקט, שלו, קר רוח, רגוע, שאנן. هَادِئُ البَالِ (القَلْبِ) שלו, בוטח. المُحِيطُ الهَادِئُ האוקיינוס השקט. يَكُونُ البَحْرُ هَادِئًا הים יהיה שקט. مُهَدِّئٌ 1. מרגיע (תרופה), משכך כאבים. 2. משקיט.

هَدَبَ ـِ 1. תלש. 2. קטף. هَدِبَ ـَ 1. היה בעל ריסים ארוכים. 2. היה בעל ענפים ארוכים וכו'. هَدَّبَ II 1. עשה אמרה (ושוליים) לבגד. 2. גזם, קצץ וכו'. هَدَبٌ. هُدْبٌ ج أَهْدَابٌ 1. ריס. 2. אמרה, שפה (של בגד). تَمَسَّكَ بِأَهْدَابِ الدِّينِ דבק במצוות הדת. أَهْدَبُ م هَدْبَاءُ ج هُدْبٌ בעל ריסים ארוכים. مُهَدَّبٌ אמרה, שולי הבגד.

هَدَجَ ـِ. تَهَدَّجَ V 1. רעד. 2. רטט (קול). 3. התנודד (בהליכתו). هَدَّجَ II הרעיד, הרטיט. هَوْدَجٌ ע' שם.

هَدَرَ ـِ 1. נהם, רעש. 2. נער (חמור). 3. שאג (אריה). 4. המה (ים), סער. 5. רתח, תסס. 6. הגה, המה (יונה). 7. התיר (דם), שפך. נשפך (דם). 8. היה בריק, בזבז. 9. ביטל, הסיר (זכות). أَهْدَرَ IV 1. שם לאל, ביטל. 2. השפיל, המעיט (ערך). 3. בזבז. 4. הפקיר (דם). أَهْدَرَ دَمَهُ התיר (הפקיר) את דמו. هَدَرًا לריק, בחינם, בטל. ذَهَبَ هَدَرًا הלך לריק (לשווא), בוזבז. هَدَّارَةٌ אשד, מפל מים. هَدِيرٌ 1. המיה (גלים, ים וכו'), סער. 2. נהימה. إِهْدَارٌ 1. התרה, הפקרה. 2. בזבוז, שווא. مَهْدُورٌ מופקר, נטוש.

هَدْرَجَ F הרכיב עם מימן (בכימיה). هَيْدْرُوجِينٌ מימן. هَيْدْرُوجِينِيٌّ מימני.

هَدَفَ ـِ إِلَى 1. כיוון אל (מטרה וכו'). 2. התכוון ל־, שאף ל־. 3. פנה אל־, הלך ל־, שם פניו ל־, קרב אל־. أَهْدَفَ IV 1. لـ התקרב ל־. 2. إِلَى היה ב־, מצא מקלט אצל־. 3. عَلَى השקיף על־. 4. لـ קם לקבל את פני. إِسْتَهْدَفَ X התכוון ל־, שאף ל־, נבחר, הציב מטרה, חשב על־. أُسْتُهْدِفَ היה למטרה, כוון. هَدَفٌ ج أَهْدَافٌ 1. מטרה, יעד, מטרה. 2. יעד, שאיפה. 3. שער (בספורט), נקודה. جَعَلَهُ هَدَفًا لـ שם אותו מטרה ל־, חשף אותו (לסכנות וכו'). حَامِي الهَدَفِ ע' (حمي) حَامٍ(ي). هَدَّافٌ קלע, מומחה בקליעה. إِسْتِهْدَافٌ 1. כיוון למטרה. 2. חשיפה (לסכנה, למחלה וכו'). 3. רגישות, אלרגיה. هَادِفٌ מכוון, מגמתי (ספרות, יצירות וכו'). أَدَبٌ هَادِفٌ ספרות מגמתית (ומוסרית). مُسْتَهْدَفٌ 1. מכוון, מוטרה. 2. חשוף (לסכנה וכו'). 3. רגיש, אלרגי. إِصَابَةٌ مُسْتَهْدَفَةٌ פגיעה מכוונת. الجُمْهُورُ المُسْتَهْدَفُ קהל היעד.

هَدَلَ ـِ 1. היה תלוי בצורה רפה, השתרבב. 2. המה (יונה), השמיע קול, נהת. تَهَدَّلَ V. إِنْهَدَلَ VII 1. היה תלוי ויורד (וילון וכו'), היה סתור (שער), היה פרוע. השתרבב. هَدِيلٌ המיה. هَدِيلُ الحَمَامِ המיית יונים. مُهَدَّلٌ. مُتَهَدِّلٌ 1. סתור, פרוע (שער). 2. תלוי ויורד (וילון). 3. מרופט, משתרבב.

هَدَمَ ـِ. هَدَّمَ II הרס, נתץ, החריב, מוטט, השמיד, ניפץ, שבר, פוצץ, ריסק. تَهَدَّمَ V. إِنْهَدَمَ VII נהרס, התמוטט, התרסק, נחרב, נפל. هَدْمٌ. تَهْدِيمٌ הריסה, הרס, ניתוץ. هَدْمِيٌّ הרסני. أَيْضٌ هَدْمِيٌّ ע' أَيْضٌ. هِدْمٌ ج أَهْدَامٌ. هِدْمٌ בגדים, סחבות, סמרטוטים. هُدُومٌ בגדים. هَدَّامٌ הרסני. تَهَدُّمٌ התמוטטות, התרסקות, נפילה. هَادِمٌ הורס, משחית. مَهْدُومٌ. مُهَدَّمٌ. مُتَهَدِّمٌ הרוס, חרב, ממוטט.

هَدَنَ ـِ שקט, שכך, חדל (מאיבתו), נרגע. هَادَنَ III הפסיק מעשה איבה, בא בהסכם שביתת נשק. هُدْنَةٌ ج هُدَنٌ وهُدُنَاتٌ. مُهَادَنَةٌ 1. שביתת נשק (עם המשך מצב המלחמה), הפסקת מעשה איבה, הפוגה, רגיעה, הפסקת אש זמנית. 2. שקט, שיכוך. هُدْنَةٌ مُسَلَّحَةٌ הפוגה חמושה (ללא הפסקת מצב המלחמה). مُهَادَنَةٌ

המונה לנקז פקפים וכדי להזל משא ומתן.

هَدْهَدَ 1. הקקיט ותינוק, נקד (שם את בנה לתרדימה). 2. קרקר (באל חיים).

هُدْهُد ج هَدَاهِدُ דוכיפת (ציפור), Hoopoe.

(هدي) هَدَى ـِ הנחה בדרך מישרים, הדריך, הוביל. إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ק׳ הנחנו בדרך מישרים. هَادَى III החליף מתנות עם־. أَهْدَى IV נתן מתנה, הקדיש ל־. הגיש ש׳. أَهْدَاهُ التَّحِيَّةَ (السَّلَامَ) ברך אותו לשלום, דרש בשלומו, אחל לו טוב. تَهَدَّى V הנחה בדרך מישרים. تَهَادَى VI 1. החליף מתנות עם־. 2. טופף, התנועע בהלוכו (באשה וכו׳). إِهْتَدَى VIII 1. הלך בדרך נכוחה, מצא עצמו את דרכו מישרה. 2. ب־ הלך בדרכו של־, הודרך על ידי־. إِهْتَدَى بِرَأْيِهِ קבל את דעתו הנכונה. إِسْتَهْدَى X שאל עצות, חפש את הדרך הנכונה. هُدًى 1. הדרכה, דרך, כוון נכון. 2. קרבן. 3. טוהר, הנחה. هُدَى דרך הישר, דרך נכוחה (ביחוד בעניני דת), אורח מישרים. سَارَ عَلَى غَيْرِ هُدًى הלך ללא מטרה, לא מצא את דרכו. هَدِيَّةٌ ج هَدَايَا ש׳ תשורה, מתנה, מנחה, מתן. هَدِيَّةُ الْعِيدِ ש׳ מתנה. هِدَايَةٌ דרך מישרים. إِهْدَاءٌ 1. הגשת מתנה. 2. הקדשה (לספר וכו׳). هَادِ(ي) ج هُدَاةٌ وهَادُونَ 1. מדריך. 2. מנהיג. مَهْدِيٌّ 1. מודרך בדרך מישרים. 2. משיח, המשיח (לפי האסלאם וביחוד לפי האסלאם השיעי). مُهْتَدٍ(ي) 1. הולך בדרך הישר. 2. מתאסלם.

هَذَا، هَذِهِ ע׳ ذا.

هَذَبَ ـِ (גם هذّب) חטב, תקן, יישר, נקה. هَذَّبَ II 1. נקה, זקק. 2. חנך, הרבית לטהר. 3. תקן, לטש, שפר, עדן. تَهَذَّبَ V התחנך, קנה דעת, לטש, התעדן, רכש נימוסים. تَهْذِيبٌ חנוך, עדון, הקניית דעת, שפור. تَهْذِيبِيٌّ 1. חנוכי, חנוכי, דידקטי. مُهَذَّبٌ מחונך. مُهَذَّبٌ، مُتَهَذِّبٌ 1. מחונך, מתורבת, מעודן. 2. מנומס, ללא פגם.

هَذَرَ ـِ להג, קשקש, פטפט, גבב דברים. أَهْذَرَ IV גבב דברים, להג. هَذْرٌ، هَذَرٌ פטפוט, קשקוש, הבל. هَذِرٌ، مِهْذَارٌ ج مَهَاذِيرُ פטפטן, מלהג.

هَذْرَمَ 1. מלמל, קשקש, פטפט, בלע מלים (בעת קריאה). 2. דבר (קרא) במהירות.

هُذْلُولٌ ج هَذَالِيلُ 1. תלולית, גבעה קטנה. 2. פלג מים. خَطٌّ هُذْلُولِيٌّ היפרבולה (במתמטיקה).

(هذي) هَذَى ـِ הזה (מתוך מחלה או חולום), פטפט, דבר הבלים, הזה לו חזיון תעתועים. هُذَاءٌ، هَذَيَانٌ הזיה, הלוצינציה, פטפוטי מחלה. هَاذٍ(ي) הוזה, מלהג.

هَرَّ ـِ יילל (החתול), נבח (הכלב), נהם. هِرٌّ ج هِرَرَةٌ חתול ע׳ قِطٌّ. هِرَّةٌ חתולה.

هَرَأَ – هَرَأَ II، أَهْرَأَ IV פורר, פרק (בשר וכו׳), רפט (בגד וכו׳). هَرِئَ – تَهَرَّأَ V התפורר, התפרק, התרפט, התבלה. هُرَاءٌ הבל, להג, קשקוש, פטפוט. مُتَهَرِّئٌ، مُهْتَرِئٌ מרופט, מרופט, קרוע, מרוט.

هَرَبَ ـُ ברח, נמלט, נס. هَرَّبَ II 1. הבריח (סחורות, אנשים וכו׳). 2. הניס, מלט, הבריח, הציל. تَهَرَّبَ V مِنْ השתמט (מאחריות וכו׳), התחמק מ־, נמלט מ־. هَرَبٌ، هُرُوبٌ בריחה, מנוסה. هَرْبَانُ. هَارِبٌ 1. בורח, נס. 2. עריק. 3. פליט. هَرَّابٌ ברחן, פחדן, פוחד לב. مَهْرَبٌ ج مَهَارِبُ מפלט, מנוס. لَا مَهْرَبَ مِنْهُ אין מנוס ממנו. تَهْرِيبٌ הברחה. تَهَرُّبٌ השתמטות, התחמקות. مُهَرِّبٌ מבריח. مُهَرَّبٌ ج مُهَرَّبَاتٌ סחורת מבריחה לא חוקית.

هَرَجَ ـِ 1. המריא, בלבל. 2. רבה, עורר מהומה. هَرَّجَ II 1. הקים רעש, הקריע. 2. התנהג כמוקיון, עשה צחוק. هَرَجٌ התרגשות, רעש, בלבול. هَرَجٌ وَمَرَجٌ מהומה, שאון, אנדרלמוסיה, התרגשות (המונית). تَهْرِيجٌ 1. לצנות, מוקיונות. 2. מהומה, רעש. مُهَرِّجٌ לץ, לצן, בדחן, מוקיון. مِهْرَجَانٌ ע׳ מהרג׳אן. هَرْجَلَةٌ אנדרלמוסיה, מהומה, תוהו ובוהו, מערבית, ערבוביה.

هَرَسَ ـُ 1. הרס. 2. כתש, מעך, שחק, פורר, רסק דק. إِنْهَرَسَ VII נהרס, נכתש, נמעך. هَرِيسَةٌ 1. תבשיל (מבשר ומחיטה כתושה). 2. עוגת סלת. هَرَّاسٌ، هَرَّاسَةٌ מכתש. مِهْرَاسٌ מדוכה, מכתש. مَهْرُوسٌ 1. הרוס. 2. כתוש, מפורר, מרוסק דק. 3. מחוץ, מעוך.

هَرَشَ ـُ שרט, גרד. هَرَّشَ II שסה, הסית. هَارَشَ III התקוטט עם־. هَرْشٌ، هِرَاشٌ 1. התקוטטות, ריב. 2. שריטה. مَهْرُوشٌ מותש.

هَرْطَقَ G כפר בעיקר. هَرْطَقَةٌ כפירה, מינות.

هَرْطُقَانٌ שבלת שועל ע׳ شُوفَانٌ.

هَرَعَ – هَرَعَ إِلَى חש אל, מהר, נחפז אל. هَرَعَ لِنَجْدَتِهِ חש לעזרתו. هَرَعٌ מהירות, חפזון.

هَرَفَ ـِ بـ 1. הלל את, הגזים בשבחו של־. 2. פטפט, דבר שטויות. لَا تَهْرِفْ بِمَا لَا تَعْرِفُ (פתג׳) אל תהלל את שאינך מכיר, אל תדבר שטויות.

هَرَقَ – أَهْرَقَ IV שפך, הזיל, יצק (גם מים). أَهْرَقَ دَمَهُ שפך את דמו. مُهْرَاقٌ שפוך. إِهْرَاقٌ שפיכה, שפיכות. إِهْرَاقُ الدِّمَاءِ שפיכות דמים, קטל.

هِرَقْلُ، هِرَقْلٌ G 1. הרקליוס (קיסר ביזנטיון). 2. הרקולס (גיבור במיתולוגיה היוונית). 3. (בהשאלה) ענק, גבור. 4. הרקולס (מערכת כוכבים).

هَرِمَ ـَ בא בימים, הזדקן מאוד, נעשה סנילי. هَرَّمَ II 1. הזקין, עשה את־ סנילי. 2. קצץ בשר. هَرَمٌ 1. סניליות, זקנה מופלגת. 2. ج أَهْرَامٌ وأَهْرَامَاتٌ פירמידה. هَرَمٌ نَاقِصٌ פירמידה קטומה. هَرَمِيٌّ בצורת פירמידה. هَرِمٌ זקן מופלג, סנילי. إِبْنُ الْهَرِمَةِ בן זקונים.

هَرْمُون G ج هَرْمُونَات הורמון.

(هرو) هِرَاوَة ج هِرَاوَات אַלָּה, מַקֵּל. هِرَاوَةُ الجُولف אַלַּת גּוֹלְף.

هَرْوَلَ רָץ ריצה קלה, מיהר. هَرْوَلَة ריצה קלה. مَا هٰذِهِ الهَرْوَلَة؟ מה החפזון הזה? מה מיהרו? مُهَرْوِلٌ חפוז, ממהר.

(هري) هَارٍ(ي) מט לנפול. وَقَفَ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ הוא על סף תהום, נמצא בין גבי תהום, עומד להתמוטט.

هَزَّ ـُ 1. נענע, הניע, הזיז, טלטל, הניד. 2. הרעיד, זעזע, הרטיט. 3. כשכש (בזנב). 4. עורר. هَزَّ ذَيْلَهُ כשכש בזנבו (כלב). هَزَّ رَأْسَهُ הניד את ראשו. هَزَّ كَتِفَيْهِ משך בכתפיו. هَزَّ الشَّاعِرَ ריגש, הרטיט. هَزَّ الوَلِيدَ נדנד את התינוק. اِهْتَزَّ VIII 1. התנועע, התנודד, התנדנד. 2. רעד, הזדעזע. 3. התרגש (משמחה וכו'), רגש, היה נסער. اِهْتَزَّ قَلْبُهُ فَرَحًا לבו נפעם (נרעש) משמחה. لَا يَهْتَزُّ لَهُ לא "זזה" לו שערה. هَزَّة ج هَزَّات 1. נענוע, תזוזה, תנודה, טלטול. 2. זעזוע, רעידה, רעש אדמה. 3. רטט, התרגשות, התפעמות. هَزَّة أَرْضِيَّة רעש (רעידת) אדמה. هَزَّةُ الفَرَحِ התפעמות שמחה. هِزَّة רטט, התלהבות (של שמחה וכו'). هَزَّاز מנדנד, מתנדנד. قَضِيب هَزَّاز ויברטור. كُرْسِي هَزَّاز כסא נדנדה. هَزِيز קול המשקה. مُهْتَزَّة מתפעמת, רוטטת. اِهْتِزَاز ج اِهْتِزَازَات התנודדות, הטלטלות, רעידה, זעזוע, ויברציה. اِهْتِزَازَات أَرْضِيَّة רעש אדמה. اِهْتِزَازِي סיסמוגרפי, רעשי והקשור ברעידות אדמה. مَوْجَات اِهْتِزَازِيَّة גלים סיסמוגרפיים. مُهْتَزّ רפה, לא יציב, מעורער. نِظَامُ حُكْمٍ مُهْتَزٌّ משטר מעורער. مُهْتَزّ מתנדנד, מטלטל, לא יציב.

هَزَأَ ـَ مِنْ، بِـ هَزِئَ ـَ לעג על, שם לצחוק את, לגלג ל, התל ב. تَهَزَّأَ V, اِسْتَهْزَأَ X بِـ לעג ל, שם לצחוק את. هُزْء، هُزُؤ לעג, קלס, לגלוג. هُزْئِي לגלגני. هُزْأَة מטרה ללעג, צחוק וקלס. اِسْتِهْزَاء לעג, קלס, צחוק, לגלוג. هَازِئ، مُسْتَهْزِئ לועג, מלגלג.

هِزَبْر ج هَزَابِر כינוי של האריה.

هَزَجَ ـِ هَزَّجَ II שר, פזם, סלסל בשיר. هَزَج משקל בשירה הערבית (ארבע פעמים مَفَاعِيلُنْ). أُهْزُوجَة שיר, פזמון.

هَزَرَ ـِ צחק. هَزَّرَ II מ׳ התבדח. هِزَار מ׳ התבדחות, צחוק. هَزَار זמיר (ציפור שיר).

هَزَعَ ـَ מיהר. هَزِيع 1. אשמורת לילה. 2. ج هُزَّع צעיר, טפש.

هَزُلَ ـُ هُزِلَ רזה, כחש, נעשה רזה. هَزَلَ ـِ هَزْل התל, התבדח, התלוצץ, חסר טעם. هَزَّلَ II أَهْزَلَ IV שלח רזון ב, הרזה, החליש (...). هَازَلَ III התבדח עם, התלוצץ עם. هَزْل הומור, התבדחות, התלוצצות, הלצה. هَزْلِي הומוריסטי, מבדח, היתולי, קומי. جَرِيدَةٌ هَزْلِيَّة עתון היתולי. مَسْرَحِيَّة هَزْلِيَّة קומדיה, מחזה קומית (היתולית). هُزَال כחש, רזון. هُزَال רזון, כחישות. هَزِيل، مَهْزُول ج مَهَازِيل 1. רזה, צנום, כחוש. 2. דל, חסר ערך. هَازِل 1. מבדח, מבדח, הומוריסטי. 2. קרקסטי, לצני, קומי. مَهْزَلَة ج مَهَازِل 1. הומורסקה, מחזה היתולי, קומדיה. 2. לעג, חוכא ואיטלולא.

هَزَمَ ـِ 1. הביס, הניס, ניצח את, גבר על. 2. רעם. اِنْهَزَمَ VII נחל תבוסה, נגף, נס על נפשו. هَزْم תבוסה. هَزِيم קול רעם. هَزِيمَة ج هَزَائِم תבוסה, מפלה, מנוסה, כישלון. رُوحُ الهَزِيمَة. اِنْهِزَامِيَّة תבוסתנות, פסימיות. اِنْهِزَامِي תבוסתני, פסימיסט.

هَزْهَزَ נענע, טלטל (פעם אחר פעם), נדנד. تَهَزْهَزَ התנועע, הטלטל. هَزْهَزَة נענוע, טלטול, תנודה, תנועה.

هَسَّ ـِ לחש, אמר לעצמו. هَسّ، هَسِيس לחישה. هُسْ! הס! שקט!

هِسْتُولُوجْيَا G היסטולוגיה, תורת הרקמות.

هِسْتِيرْيَا G היסטריה, עצבנות פתולוגית. هِسْتِيرِي היסטרי, של התפרצות עצבנית.

هَشَّ ـِ بِـ הסביר (האיר) פנים ל, קדם בברכה את, חש, צהל לקראת. هَشَّ ـُ 1. הכה עץ (בהרימו עץ וכו' כדי להכות ולהפיל), השיר עלים. 2. נעשה רך (פריך). هَشّ 1. רך, שביר, פריך. 2. עליז, חייכן. هَشِيش פריך, רך. هَشَاشَة מאור פנים, סבר פנים, עליזות. هَاشّ מסביר פנים, חייכן, עליז.

هَشَمَ ـِ هَشَّمَ II 1. רסק, שבר, נפץ, ניפץ. 2. פורר, פתת. تَهَشَّمَ V. اِنْهَشَمَ VII התרסק, התנפץ, התפורר. هَشِيم 1. קש יבש, עשבים יבשים. 2. שבור, מרוסק. فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ כי והיה קש יבש ויפזרוהו הרוחות. جِسَادُ الهَشِيمِ הבל הבלים, רעות רוח. مُهَشَّم מנופץ (זכוכית וכו'), מרוסק.

هَاشِمِي האשמי (ממשפחת הנביא מוחמד). المَمْلَكَةُ الأُرْدُنِّيَّةُ الهَاشِمِيَّة הממלכה הירדנית ההאשמית.

هَصَرَ ـِ 1. כופף (עצים וכו'). 2. שבר, שבר, רצץ (טורף), רסק. 3. משך, הזיז, הטה. تَهَصَّرَ V 1. נשבר. 2. הטה. اِنْهَصَرَ VII 1. נשבר, רצץ, נשבר. 2. הוטה. هَصُور כינוי לאריה (המרסק את טרפו). أَسَدٌ هَصُورٌ אריה רב כוח.

هَضَبَ ـِ 1. דבר דברים, קשקש. 2. המטיר (בקצב חפוז). هَضْبَة ج هِضَاب وهَضَبَات רמה, גבעה, הר. هَضْبَةُ الجُولَانِ רמת הגולן. رَجُلٌ هَضْبَة פטפטן.

هَضَمَ ـِ 1. עכל. 2. קפח, הקטין (...). 3. קפח, גזל (זכות), עשק. 4. עצר (בסבל וכו'), סבל. هَضَمَ حَقَّهُ קפח את זכותו. هَضَمَ الفِكْرَةَ עכל את הרעיון. لَا يُهْضَم לא נעכל. اِنْهَضَمَ VII עוכל, התעכל. اِهْتَضَمَ VIII קפח, גזל, עשק.

هَضْمٌ 1. עכול, ספיגה. 2. סבל, עשק, קפוח. سَهْلُ الهَضْمِ קל לעכול. عُسْرُ الهَضْمِ עצירות. الجِهَازُ الهَضْمِيُّ מערכת העכול. هَضِيمٌ 1. קל לעכול. 2. רזה. هَضِيمَةٌ ج هَضَائِمُ 1. עשק. 2. סעודת ההבראה (של אבלים). هَاضُومٌ ج هَوَاضِيمُ תרופה לעכול. مَهْضُومٌ 1. מעכל. 2. עשוק, מקפח.

هَطَلَ ـِ تَهَاطَلَ VI ירד (גשם), נזל, זרם, זלג (דמע), נגר. هَطَلَ الدَّمْعُ مِنْ عَيْنَيْهِ مِدْرَارًا זלגו עיניו דמעות רבות. هَطْلٌ هُطُولٌ هُطُولُ الأَمْطَارِ ירידת גשמים.

هَفَّ ـِ 1. נשב (רוח), רפרף, נע. 2. ספר, נרפה, אץ. 3. נשמעו קולות. ★ إِلَى ערג, התגעגע לְ-, נכסף, השתוקק לְ-. هَفَّتْ نَفْسُهُ إِلَيْهَا נכספה נפשו אליה. هَفٌّ 1. קליל. 2. ריק, נבוב. هَفَّافٌ 1. מבהיק. 2. דק (בגד, שמלה וכו'). مِهَفَّةٌ מניפה. مَهْفُوفٌ קל דעת, פוחז, לא אחראי.

هَفَتَ ـِ 1. נפל, התמוטט. 2. פטפט, דבר שטויות. تَهَافَتَ VI 1. התמוטט, נפל (בהדרגה), קרס. 2. عَلَى הסתער (על סחורה וכו'), עט על-. مِهْفَتَانٌ ט' טפש, פתי. تَهَافُتٌ התמוטטות, קריסה. تَهَافُتُ الأَعْصَابِ ר' (فرط) إِنْهِيَار. تَهَافُتُ الفَلَاسِفَةِ קריסת הפילוסופים (ספר מפורסם של אבו חאמד אלע'זאלי).

هَفْهَفَ 1. היה רזה, היה תמיר ודק. 2. רחף, פרפר. هَفْهَافٌ 1. דק גו, רזה, צנום, קליל. 2. מתנפנף. فُسْتَانٌ هَفْهَافٌ שמלה שקופה וקלילה.

(هفو) هَفَا ـُ 1. שגה, טעה (בדיבורו), נפל. 2. إِلَى ערג לְ-, כמה, השתוקק, התגעגע לְ-. 3. רחף (עוף). هَفْوَةٌ ج هَفَوَاتٌ פליטת פה, משגה, עברה (קטנה). لِكُلِّ عَالِمٍ هَفْوَةٌ פת' אין אדם שאינו נכשל.

هِكْتَارٌ O ج هِكْتَارَاتٌ הקטר (עשרת אלפים מטרים רבועים).

هَكَذَا ר' ذُو, ذَا.

(هكم) تَهَكَّمَ V ـ عَلَى לעג לְ-, לגלג בְּ-, צחק לְ-, התל בְּ-. تَهَكُّمٌ לעג, הִתול, צחוק, קלס, לגלוג, אירוניה, סרקזם. تَهَكُّمِيٌّ סרקסטי, אירוני, ציני. مُتَهَكِّمٌ סרקסטי, ציניקן.

هَلْ מלית שאלה: האם? ה-? כלום? هَلْ هُوَ إِلَّا شَيْطَانٌ؟ האין הוא אלא שטן? هَلْ مِنْ جَدِيدٍ؟ מה חדש? היש חדש? هَلَّا (هَلْ + لَا)؟ האם לא? הלואי: هَلَّا زُرْتَنَا! הלואי וביקרתנו! هَلَّا آمَنْتَ! הלא תאמין!

هَلَّ ـِ 1. הופיע (מולד הלבנה), הֵחל, התחיל, פתח. 2. אורו פניו, שמח. هَلَّ هِلَالُهُ הופיע במלוא הדרו. هَلَّلَ II 1. אמר: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ. 2. لِـ הריע לְ-, אמר הידד, הלל את-. 3. שמח, אורו פניו. أَهَلَّ IV 1. הופיע (מולד). 2. צפה במולד הלבנה. 3. הלל, שבח (את אלוהים). تَهَلَّلَ V 1. אורו פניו, הביע שמחה, צהל. 2. נגר. اِنْهَلَّ VII (גשם) נשפך, ירד בזעף, נגר (דמע). اِسْتَهَلَّ X 1. התחיל בְּ-, פתח בְּ-. هِلَالٌ ج أَهِلَّةٌ وَأَهَالِيلُ מולד, תחלת חדש הלבנה, סהר, חרמש. الهِلَالُ الأَحْمَرُ הסהר האדום (מקביל לצלב האדום). الهِلَالُ الخَصِيبُ הסהר הפורה. هِلَالَانِ סוגריים. بَيْنَ هِلَالَيْنِ בסוגריים. هِلَالِيٌّ בצורת סהר, חרמשי. تَهْلِيلٌ 1. אמירת لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ. 2. שמחה, הידד, תרועת שמחה, תשואות. اِسْتِهْلَالٌ פתיחה בְּ-, התחלה, הקדמה. اِسْتِهْلَالِيٌّ פתיחי. مُتَهَلِّلٌ צוהל, שמח, קורן (מאושר, משמחה וכו'). مُسْتَهَلٌّ התחלה, פתח דבר, ראשית. فِي مُسْتَهَلِّ كَلَامِي בראשית דברי.

هَلِبَ ـَ 1. היה שעיר, נכסה שער. 2. שפע (גשם, מטר וכו'). هَلِبٌ أَهْلَبُ ج هُلْبٌ נ' هَلْبَاءُ שעיר. هُلْبَةٌ ج هُلَبٌ ריס. هُلَابٌ רוח קרה. مُهَلَّبِيَّةٌ רפרפת, מקפא, "מהלביה" (מחלב, מעמילן או מאורז ומסוכר).

(هلج) هَلِيلَجٌ. إِهْلِيلَجٌ אליפסה, צורה סגלגלה. إِهْلِيلَجِيٌّ אליפטי.

هَلَسَ ـِ 1. שטף רזון בְּ-, החליש, התיש. 2. הזה, התריז. هُلِسَ 1. נקרמה עליו עורו. 2. חלה בשחפת. هَلَّسَ II 1. הזיה, התלוצץ. 2. פטפט. أَهْلَسَ IV חמק. هَلْسٌ. هَلُوسَةٌ 1. רזון. 2. הזיה. 3. פטפוט.

هَلِعَ ـَ נבהל, חרד, פחד מאוד. هَلَعٌ בהלה, בעתה, פחד, אי שקט. هَلِعٌ هَلُوعٌ פחדן, חסר מנוחה, ירא, מוג לב.

هَلَكَ ـِ מת, נספה, גוע, נשמד, סף (ובהשאלה). هَلَكَ المُتَنَطِّعُونَ ח' אבדו המתקטננים. هَلَّكَ II. أَهْلَكَ IV המית, השמיד, כלה, החריב, האביד. أَهْلَكَ الحَرْثَ وَالنَّسْلَ השחית את הכל. أَهْلَكَ مَالَهُ בזבז את כספו. تَهَالَكَ VI 1. عَلَى היה להוט אחר-, התמסר לְ-. 2. נפל, צנח (מאפיסת כוחות, מרוב צער וכו'), התמוטט. اِهْتَلَكَ VIII 1. סכן עצמו, חרף נפשו. 2. מת. اِسْتَهْلَكَ X 1. סיים, כלה, גמר. 2. צרך, השתמש בְּ- (מוצרי יום יום), הוציא. 3. בלה (מכונות וכו'). 4. פרע, השמיד, המית. هُلْكٌ כליון, מות. إِمَّا هُلْكٌ وَإِمَّا مُلْكٌ או מות או נצחון. هَلَاكٌ כליה, השמדה, אבדן, כרת. مَهْلَكَةٌ ج مَهَالِكُ מקום סכנת מות. تَهْلُكَةٌ סכנת מות, הפסד. تَهَالُكٌ 1. عَلَى להיטות אחר-, התמסרות. 2. התמוטטות, צניחה (מרוב עייפות וכו'). اِسْتِهْلَاكٌ 1. צריכה, שמוש בְּ-, צרכנות. 2. בלאי, פחת. مُجْتَمَعُ اسْتِهْلَاكٍ لَا إِنْتَاجٍ חברה צרכנית לא יצרנית. اِسْتِهْلَاكِيٌّ צרכני. السِّلَعُ الاسْتِهْلَاكِيَّةُ מוצרי צריכה. هَالِكٌ ج هَلْكَى אבוד, כלה, מת. مُهْلِكٌ מכלה, ממית, קטלני. مُتَهَالِكٌ מתמוטט, שבור. مُسْتَهْلِكٌ צרכן. مُسْتَهْلَكٌ משומש, בלה, בלוי.

هَلِّلُويَا H הללויה.

هَلَمَ – הלם בְּ-, הכה. هُلَامٌ מקפא, קריש. هُلَامِيٌّ 1. קרוש, מקפאי, דמוי קרישה. 2. קלוש, רכרוכי, רפוי. هَلُمَّ בוא, בואה, הבה, מהר! קומו! هَلُمَّ بِنَا 1. קום נעשה יחדו, הבה. 2. בוא נלך. وَهَلُمَّ جَرًّا וכן הלאה, וכו', וכך עד הסוף.

هَلْهَلَ 1. אָרַג אֲרִיגָה קַלִּילָה. 2. חִבֵּר שִׁירָה בְּלִי לְטוּשׁ. 3. בִּקֵּר קָשׁוֹת, הִקְדִּיר. 4. בִּלָּה (בגדו). 5. צִהֲלֵל, יִלֵּל יְלָלַת שִׂמְחָה (נשים) ע״ר زَغْرَدَ. **هَلْهَلٌ** דַּקִּיק (אריג).

هَلْهُولَةٌ ج **هَلَاهِلُ وَهَلَاهِيلُ** 1. צִהֲלוּל, יִלְלַת שִׂמְחָה. 2. בְּלוּיִים, סְחָבָה, סְמַרְטוּט.

مُهَلْهَلٌ 1. דַּקִּיק, שָׁקוּף, עָדִין (אריג). 2. מְרֻפָּט (בגד), בָּלֶה, סָחוּט. 3. לֹא מְלֻטָּשׁ (שיר), סִגְנוֹן רוֹפֵף, דַּל.

هِلِيُوكُبْتَر G מָסוֹק, הֶלִיקוֹפְּטֶר ע״ר (دورج) مِرْوَحِيَّة.

هِلْيُوم G הֶלְיוּם (גז).

هِلْيُون אַסְפָּרָגוּס (צמח).

هُمْ הֵם.

هَمَّ ـُ 1. הִדְאִיג, הֶעֱסִיק, הִטְרִיד. 2. צִעֵר, הֶעֱצִיב. 3. עִנְיֵן, עוֹרֵר עִנְיָן, עָרָה אֶת הַסַּקְרָנוּת, הָיָה חָשׁוּב לְ. 3. بِـ הִתְכַּוֵּן (לעשות), עָמַד לְ, הֶחְלִיט, הֶחְלִיט (ולא ביצע). وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ כִּי הָאִשָּׁה חָשְׁקָה בּוֹ וְאַף הוּא חָשַׁק בָּהּ לוּלֵא רָאָה אוֹת אֱלֹהָיו. إِلَى مَنْ يَهُمُّهُ الْأَمْرُ לְכָל הַמְעֻנְיָן, לְכָל מִי שֶׁהַדָּבָר נוֹגֵעַ לוֹ. لَا يَهُمُّهُ לֹא אִכְפַּת לוֹ, לֹא נוֹגֵעַ לוֹ. **أَهَمَّ** IV 1. הִדְאִיג, הִטְרִיד, צִעֵר. 2. עִנְיֵן, גָּרַם עִנְיָן, הָיָה חָשׁוּב לְ. **اِهْتَمَّ** VIII بِـ 1. דָּאַג לְ, דָּאַב, הִתְעַנְיֵן עַל. 2. שָׂם לֵב לְ, הִתְעַנְיֵן בְּ. 3. הִקְפִּיד, חָשַׁשׁ מִ. 4. טִפֵּל בְּ, עָסַק בְּ. **هَمٌّ** ج **هُمُومٌ** 1. דְּאָגָה, עֶצֶב, צַעַר, תּוּגַת לֵב. 2. עִנְיָן רְצִינִי, טִרְדָּה. **هِمٌّ** ج **أَهْمَامٌ** שָׁבוּר, זָקֵן וְתָשׁוּשׁ. **هِمَّةٌ** ج **هِمَمٌ** 1. שְׁאִיפָה, אַמְבִּיצְיָה. 2. מַאֲמָץ, מֶרֶץ. 3. כַּוָּנָה, תְּנוּפָה, נְחִישׁוּת. 4. נְטִיָּה. بَعِيدُ (عَالِي) الْهِمَّةِ שְׁאַפְתָּן, אַמְבִּיצְיוֹזִי. ثَبَّطَ هِمَّتَهُ רִפָּה אֶת יָדָיו. فَاتِرُ الْهِمَّةِ רְפֵה נֶפֶשׁ, לֹא אִכְפָּתִי, אָדִישׁ, חֲסַר מֶרֶץ. **هُمَامٌ** בַּעַל מֶרֶץ, עֵרָנִי, אַקְטִיבִי, חָרוּץ. **هُمَامٌ** 1. גִּבּוֹר. 2. אֲצִיל נֶפֶשׁ, נָדִיב. **أَهَمُّ** חָשׁוּב יוֹתֵר, נִכְבָּד יוֹתֵר, רַב חֲשִׁיבוּת. **أَهَمِّيَّةٌ** חֲשִׁיבוּת, עֵרֶךְ. ذُو أَهَمِّيَّةٍ חָשׁוּב, בַּעַל חֲשִׁיבוּת. عَدِيمُ الْأَهَمِّيَّةِ חֲסַר עֵרֶךְ, חֲסַר חֲשִׁיבוּת. عَلَّقَ أَهَمِّيَّةً عَلَى יִחֵס חֲשִׁיבוּת לְ. مِنَ الْأَهَمِّيَّةِ بِمَكَانٍ זֶה חָשׁוּב, דָּבָר חָשׁוּב. **مُهِمَّةٌ** ج **مَهَامُّ** מְשִׂימָה, מַטָּלָה, תַּפְקִיד. **مُهِمَّةٌ** ج **مُهِمَّاتٌ** 1. מְשִׂימָה, מַטָּלָה. 2. צִיּוּד, אַסְפָּקָה. مُهِمَّاتٌ حَرْبِيَّةٌ צִיּוּד קְרָבִי. سِلَاحُ الْمُهِمَّاتِ חֵיל הָאַסְפָּקָה. **اِهْتِمَامٌ** ج **اِهْتِمَامَاتٌ** 1. דְּאָגָה, טִרְדָּה. 2. הִתְעַנְיְנוּת, עִנְיָן, תְּשׂוּמַת לֵב. 3. טִפּוּל, עִסּוּק. **هَامٌّ، مُهِمٌّ** חָשׁוּב, בַּעַל עֵרֶךְ רַב. **هَامَّةٌ** ج **هَوَامُّ** שֶׁרֶץ, רֶמֶשׂ. **مَهْمُومٌ** מֻדְאָג, עָצוּב, נוּגֶה. **مُهْتَمٌّ** بِـ 1. מְעֻנְיָן בְּ, נִמְשָׁךְ אֶל. 2. מֻדְאָג מִ. 3. מְטַפֵּל בְּ, עוֹסֵק בְּ. مُهْتَمٌّ بِالْأَدَبِ עוֹסֵק בְּסִפְרוּת.

هُمَا שְׁנֵיהֶם/שְׁתֵּיהֶן.

هُمَايُونِي P קֵיסָרִי, אִימְפֶּרְיָאלִי. الْخَطُّ الْهُمَايُونِي דְּבַר הַמֶּלֶךְ.

هَمَجَ ـُ רָעַב. **هَمَجٌ** ج **أَهْمَاجٌ** 1. יַתּוּשִׁים, בַּרְחָשִׁים. 2. טִפְּשִׁים, אֱוִילִים. 3. אֲסַפְסוּף, עֵרֶב רַב. 4. בַּרְבָּרִים, פְּרִימִיטִיבִים. **هَمَجِيٌّ** בַּרְבָּרִי, פִּרְאִי, חֲסַר תַּרְבּוּת. **هَمَجِيَّةٌ** בַּרְבָּרִיּוּת, פִּרְאוּת, פְּרָאוּת, גַּסּוּת.

هَمَدَ ـُ 1. כָּבָה (האש), שָׁכַךְ, פָּג, נָדַם. 2. נִדַּם, קָפָא. 3. מֵת, כָּלָה. **هَمَّدَ** II. **أَهْمَدَ** IV 1. שִׁכֵּךְ, הֵפִיג. 2. כִּבָּה. 3. הִשְׁקִיט. 4. שָׂם קֵץ, הֵמִית. **هُمُودٌ** 1. דְּעִיכָה, כְּבִיָּה, הִתְעַמְּמוּת, קִפָּאוֹן. 2. רְגִיעָה, שְׁקִיטָה. **هَامِدٌ** כָּבֶה, דּוֹעֵךְ, כָּלֶה, מֵת. جُثَّةٌ هَامِدَةٌ גּוּפָה נְטוּלַת חַיִּים.

هَمَرَ ـُ שָׁפַךְ, יָצַק. **اِنْهَمَرَ** VII נִשְׁפַּךְ, נִגַּר. اِنْهَمَرَ الْمَطَرُ הַגֶּשֶׁם יָרַד חָזָק. اِنْهَمَرَتْ دُمُوعُهُ حُزْنًا עֵינָיו זָלְגוּ דְּמָעוֹת מֵרֹב צַעַר. **هَمْرَةٌ** ج **هَمَرَاتٌ** מַטַּח שֶׁל גֶּשֶׁם.

هَمَزَ ـُ 1. דִּקֵּר (בדרבן), עָקַץ, דִּרְבֵּן. 2. הוֹצִיא לַעַז עַל. 3. שָׂם תְּנוּעַת הַמְזָה עַל אוֹת (בדקדוק). هَمَزَهُ الشَّيْطَانُ לָחַשׁ לוֹ הַשָּׂטָן (לדבר עבירה). **هَمْزٌ** 1. הַצָּבַת אוֹת הַמְזָה. 2. דְּקִירָה, עֲקִיצָה. هَمْزٌ وَلَمْزٌ הַשְׁמָצוֹת, רְכִילוּת, דִּבְרֵי גְּנַאי. **هَمْزَةٌ** ج **هَمَزَاتٌ** סִימַן הַהַמְזָה הַהוֹפֵךְ אֶת הָאוֹת אֶלֶף לְעִצּוּרִית (ء). هَمْزَةُ قَطْعٍ הַמְזָה מַפְרֶדֶת (ء). هَمْزَةُ وَصْلٍ הַמְזָה הַחִבּוּר (ٱ). هَمْزَةُ الْوَصْلِ بَيْنَ חֻלְיַת הַקֶּשֶׁר, הַקֶּשֶׁר בֵּין. هَمَزَاتُ الشَّيْطَانِ לְחָשָׁיו שֶׁל הַשָּׂטָן. **هَمَّازٌ، هُمَزَةٌ** מַשְׁמִיץ, אִישׁ רָכִיל, מוֹצִיא דִּבָּה. **مِهْمَازٌ** ج **مَهَامِيزُ** דָּרְבָן, מַלְמָד (לבהמות).

هَمَسَ ـِ לָחַשׁ. **تَهَامَسَ** VI לָחֲשׁוּ (זה עם זה). هَمَسَ فِي أُذُنِهِ הִתְלַחֵשׁ עִמּוֹ סוֹד, לָחַשׁ עִמּוֹ. **هَمْسٌ، هَمْسَةٌ** ج **هَمَسَاتٌ** לְחִישָׁה, לַחַשׁ. **مَهْمُوسٌ** 1. נִלְחָשׁ. 2. קָרוּי. **مَهْمُوسَاتٌ** קוֹלוֹת (נִשְׁמָעִים).

هَمَشَ ـُ 1. נָשַׁךְ, עָקַץ. 2. אָסַף. 3. פִּטְפֵּט. **هَمَّشَ** II 1. כָּתַב בְּשׁוּלֵי סְפָרִים, הֶעֱבִיר לַשּׁוּלַיִם. 2. נִשֵּׁל. **هَامِشٌ** ج **هَوَامِشُ** שׁוּל, שׁוּלַיִם. عَلَى هَامِشِ الْأَخْبَارِ בְּשׁוּלֵי הַיְּדִיעוֹת (החדשות). عَلَى هَامِشِ الْمُجْتَمَعِ בְּשׁוּלֵי הַחֶבְרָה. **هَامِشِيٌّ** שׁוּלִי, מִשְׁנִי, צְדָדִי, לֹא מֶרְכָּזִי. **تَهْمِيشٌ** 1. דְּחִיקָה (העברה) לַשּׁוּלַיִם, הַזְנָחָה. 2. נִשּׁוּל, הַפְקָעַת עֶרְכּוֹ שֶׁל.

هَمِكَ ـَ 1. הִטְרִיד. 2. מָנַע. **اِنْهَمَكَ** VIII فِي הִתְמַסֵּר לְ, הִקְדִּישׁ עַצְמוֹ לְ, הִתְמַכֵּר לְ, שָׁקַע רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּ. **اِنْهِمَاكٌ** הִתְמַסְּרוּת, הִתְמַכְּרוּת, הִתְמַדָּה. **مُنْهَمِكٌ فِي** שָׁקוּעַ בְּ, מִתְמַסֵּר לְ.

هَمَلَ ـُ 1. הָזִיל (דמעות, גשם וכו׳). 2. שׁוֹטֵט (בהמה בלי רועה). **أَهْمَلَ** IV זָנַח, הִזְנִיחַ, עָזַב, נָטַשׁ. **اِنْهَمَلَ** VII נִגַּר (גשם), זָלַג (דמע), נָזַל, נִגַּר, נִדְּהַר. **هَمَلٌ** 1. עֵדֶר מֻפְקָר. 2. עָזוּב (שוטה), נָטוּשׁ. 3. נוֹזֵל, נִגָּר. **إِهْمَالٌ** הַזְנָחָה, הַזָּנָחָה, רַשְׁלָנוּת, עֲזִיבָה, נְטִישָׁה. **هَامِلٌ** ج **هُمَّلٌ** עָזוּב, נָטוּשׁ. **مُهْمِلٌ** רַשְׁלָן, מַזְנִיחַ. **مُهْمَلٌ** מֻזְנָח, נָטוּשׁ, עָזוּב, חֲסַר עֵרֶךְ. مُهْمَلُ الْإِمْضَاءِ (כתב) בְּלִי חֲתִימָה (ומכתב וכו׳). سَلَّةُ الْمُهْمَلَاتِ סַל אַשְׁפָּה. كَمِّيَّةٌ مُهْمَلَةٌ כַּמּוּת מְבֻטֶּלֶת.

هَمْهَمَ 1. הִמְהֵם, נָהַם, רָטַן, מִלְמֵל. 2. רָעַם (רעם). **هَمْهَمَةٌ** 1. דִּבּוּר לֹא בָּרוּר,

הִתְרוֹמֵם. 2. פּוֹאֵם נִקּוֹל נמוך. 3. צְרִיקָה.

هَنْ הן.

هَنَّ 1. יָנָה, בָּכָה, הִתְיַפֵּחַ. 2. إِلَى כָּמַהּ לְ-, נִכְסַף לְ-.

هُنَا כָּאן, פֹּה, הֵנָּה. هٰهُنَا הֵנָּה, כָּאן, פֹּה. إِلَى هُنَا، لِهُنَا 1. עַד כָּאן. 2. זְהוּ, דַּי, עַד הֵנָּה. هُنَا وَهُنَاكَ פֹּה וָשָׁם. هُنَاكَ، هُنَالِكَ 1. שָׁם, לא פֹּה. 2. יֵשׁ, קַיָּם, נִמְצָא. هُنَاكَ مَنْ يَقُولُ יֵשׁ אוֹמְרִים האומר. إِلَى هُنَاكَ עַד שָׁם. مَاذَا هُنَاكَ (هُنَالِكَ)؟ מָה קָרָה? מָה הָעִנְיָן? מָה נִשְׁמַע? مِنْ هُنَاكَ מִשָּׁם.

هَنَأَ 1. עָזַר. 2. פִּרְנֵס. 3. שִׂמֵּחַ, הָיָה נָעִים, עָרַב. هَنِئَ ـَ 1. بِـ נֶהֱנָה מִ-, הִתְעַנֵּג עַל, שָׂמַח בְּ-. 2. הָיָה נָעִים, נָעַם, עָרַב. هَنَّأَ II 1. بِـ، عَلَى בֵּרֵךְ אֶת־ עַל, אִחֵל לְ־ דָּבָר. 2. שִׂמַּח. تَهَنَّأَ بِـ נֶהֱנָה מִ-, שָׂמַח בְּ-. هَنَاءٌ، هَنَاءَةٌ הֲנָאָה, נֹעַם, בְּרָכָה, אֹשֶׁר. بِالْهَنَاءِ وَالشِّفَاءِ לִבְרִיאוּת, בְּתֵאָבוֹן. هَنِيءٌ מְהַנֶּה, עָרֵב, נָעִים. هَنِيئًا لَكَ. هَنِيئًا مَرِيئًا לִבְרִיאוּת, בְּתֵאָבוֹן. تَهْنِئَةٌ ج تَهَانِئُ وَتَهَانٍ(ي) وَتَهْنِئَاتٌ אִחוּל, בְּרָכָה. هَانِئٌ שָׂמֵחַ, מְאֻשָּׁר. مُهَنِّئٌ מְאַחֵל, מְבָרֵךְ.

الهِنْدُ הֹדּוּ. الهِنْدُ الصِّينِيَّةُ הודו־סין. هِنْدِيٌّ ج هُنُودٌ הֹדִּי. الهُنُودُ الحُمْرُ הָאִינְדִּיאָנִים באמריקה. المُحِيطُ الهِنْدِيُّ הָאוֹקְיָנוֹס הַהֹדִּי. مُهَنَّدٌ חֶרֶב עֲשׂוּיָה בְּהֹדּוּ, חֶרֶב מְשֻׁחֶזֶת. هِنْدُوسِيٌّ ج هِنْدُوس הינדי. هِنْدُوسِيَّةٌ. هِنْدُوكِيَّةٌ לְשׁוֹן הינדי.

هِنْدِبَاءُ עֹלֶשׁ מצוי, schicory

هَنْدَزَ، هَنْدَسَ הִנְדֵּס, תִּכְנֵן, תִּכְנֵן, קָבַע, סִדֵּר, עָרַךְ תָּכְנִית בְּנִיָּה. هَنْدَسَةٌ، عِلْمُ الهَنْدَسَةِ הַנְדָּסָה, תּוֹרַת הַמִּדִּידָה, גֵּאוֹמֶטְרִיָּה. الهَنْدَسَةُ التَّحْلِيلِيَّةُ הַנְדָּסָה אֲנָלִיטִית. الهَنْدَسَةُ التَّطْبِيقِيَّةُ (العَمَلِيَّةُ) הַנְדָּסָה יִשּׁוּמִית. الهَنْدَسَةُ الزِّرَاعِيَّةُ אַגְרוֹנוֹמְיָה. الهَنْدَسَةُ السَّطْحِيَّةُ. هَنْدَسَةُ المُسْتَوِيَاتِ הַנְדָּסַת הַמִּישׁוֹר. الهَنْدَسَةُ الفَرَاغِيَّةُ. هَنْدَسَةُ الفَرَاغِ הַנְדָּסָה מֶרְחָבִית. هَنْدَسَةُ المُدُنِ תִּכְנוּן עָרִים. (خَطُّ) تَخْطِيطُ المُدُنِ. الهَنْدَسَةُ المِعْمَارِيَّةُ אַרְכִיטֶקְטוּרָה, אַדְרִיכָלוּת. سِلَاحُ الهَنْدَسَةِ חֵיל הַנְדָּסָה. هَنْدَسِيٌّ 1. הַנְדָּסִי, גֵּאוֹמֶטְרִי. 2. הַנְדָּסָאִי. جِسْمٌ (شَكْلٌ) هَنْدَسِيٌّ גוּף הַנְדָּסִי, צוּרָה הַנְדָּסִית. مُهَنْدِسٌ מְהַנְדֵּס, מְתַכְנֵן. مُهَنْدِسٌ زِرَاعِيٌّ אַגְרוֹנוֹם. مُهَنْدِسٌ مِعْمَارِيٌّ אַרְכִיטֶקְט, אַדְרִיכָל.

هَنْدَمَ 1. סִדֵּר, תֵּאֵם. 2. הִלְבִּישׁ בְּצוּרָה נָאָה. هَنْدَمَةٌ הוֹפָעָה נָאָה, הַתְאָמָה, סֵדֶר נָאֶה. هِنْدَامٌ מַצָּב הוֹפָעָה, לְבוּשׁ מַתְאִים וְנָאֶה. حُسْنُ الهِنْدَامِ سِرُّ الاحْتِرَامِ הֶדֶר בְּנֵי אָדָם בִּכְסוּתָם. مُهَنْدَمٌ מְסֻדָּר, לָבוּשׁ נָאֶה, מְסֻדָּר, בַּעַל הוֹפָעָה נָאָה.

هَنْهَنَ שָׁר שִׁיר עֶרֶשׂ.

(هنو) هَنَةٌ ج هَنَاتٌ وَهَنَوَاتٌ מוּם, פְּגָם, לִקּוּי, חֻלְשָׁה.

هُنَيْهَةٌ רֶגַע, רֶגַע קָט.

هُوَ 1. הוּא. 2. זֶה, מִלַּת הַקִּשּׁוּר (בכינויים). الْهُوَ 1. מִכְלוֹל הָרְצָנוֹת, כִּנּוּי לֵאלֹהִים. 2. איד (בפסיכולוגיה). هُوَ ذَا הִנֵּה הוּא. أَنَا هُوَ الَّذِي אֲנִי הַגֶּבֶר, אֲנִי הוּא אֲשֶׁר. هُوِيَّةٌ ج هُوِيَّاتٌ 1. זֵהוּת. 2. מַהוּתוֹ שֶׁל אָדָם. بِطَاقَةُ (تَذْكِرَةُ) الْهُوِيَّةِ תְּעוּדַת זֵהוּת. عَرَفَ هُوِيَّتَهُ קָבַע אֶת זֵהוּתוֹ, זִהָה אוֹתוֹ. مَجْهُولُ الْهُوِيَّةِ אַלְמוֹנִי, אִישׁ מִסְתּוֹר.

هَوِجَ ـَ כָּסַל, עָשָׂה שְׁטוּת, הָיָה אֱוִיל, נָהַג בִּפְזִיזוּת. أَهْوَجُ ج هُوجٌ م هَوْجَاءُ אֱוִיל, כְּסִיל, נִמְהָר. رِيحٌ هَوْجَاءُ רוּחַ סוֹעֶרֶת, סוּפָה עַזָּה.

(هود) هَادَ ـُ עָשָׂה יְהוּדִי. الَّذِينَ هَادُوا בְּנֵי הַיְּהוּדִים. هَوَّدَ II 1. גִּיֵּר, יִהֵד. 2. הָלַךְ בְּנַחַת, נָהַג בְּמְתִינוּת. هَاوَدَ III 1. הִתְנַהֵג אֶל־ בִּמְתִינוּת. 2. פִּיֵּס, וִתֵּר לְ-, נָהַג בְּסַלְחָנוּת. 3. הוֹרִיד מְחִיר, הִתְפַּשֵּׁר עַל מְחִיר. تَهَوَّدَ V הִתְגַּיֵּר, הִתְיַהֵד. تَهَاوَدَ VI הָיָה מְחִירוֹ נָמוּךְ וְסָבִיר, נוֹחַ, לֹא יָקָר. الهُودُ הַיְּהוּדִים. هَوَادَةٌ סַלְחָנוּת, מְתִינוּת, פְּשָׁרָנוּת, וַתְּרָנוּת, פִּיּוּס. حَرْبٌ لَا هَوَادَةَ فِيهَا מִלְחֶמֶת חָרְמָה. تَهْوِيدٌ גִּיּוּר, יִהוּד. مُهَاوَدَةٌ סַלְחָנוּת, וַתְּרָנוּת. مُهَاوَدَةُ الأَسْعَارِ הוֹרָדַת מְחִירִים. مُتَهَوِّدٌ מִתְגַּיֵּר. مُتَهَاوِدٌ נוֹחַ, סָבִיר, נָמוּךְ (מחיר). يَهُودِيٌّ ج يَهُودُ יְהוּדִי. يَهُودِيَّةٌ 1. יְהוּדִיָּה. 2. יַהֲדוּת.

هَوْدَجٌ ج هَوَادِجُ אַפִּרְיוֹן (נישא על גמל).

(هور) هَارَ ـُ 1. הִתְמוֹטֵט, נֶהֱרַס. 2. הִפִּיל אַרְצָה. 3. הָרַס, מוֹטֵט. هَوَّرَ II 1. מוֹטֵט, הָרַס. 2. הִפִּיל. 3. סִכֵּן, הֵבִיא אָסוֹן עַל־. تَهَوَّرَ V 1. הִתְמוֹטֵט. 2. הָיָה פָּזִיז, הָיָה נִמְהָר, נָהַג בְּקַלּוּת דַּעַת, הִסְתַּכֵּן. إِنْهَارَ VII הִתְמוֹטֵט, נֶהֱרַס, נֶחֱרַב, קָרַס. هَوْرٌ ج أَهْوَارٌ אֲגַם, בִּצָּה. هَوَارِيٌّ ج هَوَارِيَّةٌ 1. פַּרְתָּשׁ. 2. חַיָּל לֹא סָדִיר. تَهَوُّرٌ פְּזִיזוּת, קַלּוּת דַּעַת, הִסְתַּכְּנוּת. إِنْهِيَارٌ הִתְמוֹטְטוּת, קְרִיסָה, מַפֹּלֶת. إِنْهِيَارٌ ثَلْجِيٌّ מַפֹּלֶת שְׁלָגִים. إِنْهِيَارٌ عَصَبِيٌّ הִתְמוֹטְטוּת עֲצַבִּים. مُتَهَوِّرٌ נִמְהָר, קַל דַּעַת, פּוֹחֵז, חֲסַר אַחְרָיוּת. مُنْهَارٌ מְמוֹטָט, הָרוּס.

هُورْمُون G ج هُورْمُونَاتٌ הוֹרְמוֹן.

هَوِسَ ـَ 1. לָקָה בְּשִׁגָּעוֹן. 2. הָיָה אוֹבֵד עֵצוֹת, נָבוֹךְ, הִתְבַּלְבֵּל. هَوَّسَ II 1. הֵסִית, בִּלְבֵּל. 2. שִׁגֵּעַ, הִסְעִיר, הֵרִיחַ. تَهَوَّسَ V 1. נִטְרְפָה עָלָיו דַּעְתּוֹ, לָקָה בְּשִׁגְעוֹן. 2. אֲחָזַתְהוּ עֵצָה טִפְּשִׁית, הָיָה נָבוֹךְ, נִדְהָם. هَوَسٌ 1. לִקּוּי הַשֵּׂכֶל, שִׁגָּעוֹן, טֵרוּף הַדַּעַת, מַנְיָה. 2. בִּלְבּוּל, מְבוּכָה. هَوَسُ السَّرِقَةِ קְלֶפְּטוֹמַנְיָה. هَوَسُ الشُّرْبِ אַלְכּוֹהוֹלִיזְם. هَوَسُ النَّارِ פִּירוֹמַנְיָה. هَوِسٌ، أَهْوَسُ ج هُوسٌ م هَوْسَاءُ 1. לְקוּי בְּשִׂכְלוֹ, מְטֹרָף, קַל דַּעַת. 2. מְבֻלְבָּל. مَهْوُوسٌ 1. מְטֹרָף. 2. נָבוֹךְ, נִמְהָר, פָּזִיז. هَوْسَةٌ שִׁגָּעוֹן, הֲמֻלָּה.

(هوش) هَاشَ ـُ הִסְתַּכְסֵךְ, הִתְפַּרֵעַ, הִתְפָּרֵץ. هَوِشَ ـَ פָּרוּעַ, נִסְעַר, הִתְבַּלְבֵּל, הָיָה חֲסַר מְנוּחָה. هَوَّشَ II 1. גָּרַם מְהוּמוֹת, עוֹרֵר רִיב וּמָדוֹן, סִכְסֵךְ, הֵסִית. 2.

עָקֵף, עָבַר. تَهَوَّشَ V קָרַס, הִתְקַלְקֵל. هَوْشَةٌ 1. הִתְרַגְּשׁוּת, הֲסָתָה. 2. מַחֲלֹקֶת, קְטָטָה, רִיב. تَهْوِيشٌ 1. גְּרִימַת הִתְרַגְּשׁוּת, מְהוּמָה. 2. הֲסָתָה.

هُوكِي E הוֹקִי (מִשְׂחָק בְּכַדּוּר וּבְאַלּוֹת).

(هول) هَالَ ـُ 1. נִבְהַל, פָּחַד, נִבְעַת. 2. הִבְהִיל, הִפְחִיד. هَوَّلَ II 1. הִבְהִיל, הִפְחִיד, הִבְעִית. 2. הִגְזִים, הִפְרִיז, "נִפַּח". 3. عَلَى אִיֵּם עַל־ ב־, הִפְחִיד אֶת־ ב־. هَوَّلَ عَلَيْهِ الأَمْرَ 1. הִקְשָׁה עָלָיו אִיּוּמִים. 2. נִפַּח אֶת הָעִנְיָן. إِسْتَهْوَلَ X חָשַׁב אֶת־ לְאָיֹם וּלְמַפְחִיד, הִתְיָרֵא מ־, פָּחַד מ־, נִבְהַל מ־. هَوْلٌ ج أَهْوَالٌ אֵימָה, מוֹרָא, פַּחַד, בְּהָלָה. أَبُو الهَوْلِ הַסְּפִינְקְס (בְּמִצְרַיִם). يَا لَلْهَوْلِ 1. מַה מַפְחִיד. 2. מַה אָיֹם. هَائِلٌ 1. מַפְחִיד, מוֹרָאִי. 2. רַב, עֲנָקִי, אָדִיר. هَالَةٌ ج هَالَاتٌ 1. הִלָּה, עִגּוּל אוֹר. 2. הוֹד, הָדָר. تَهْوِيلٌ ج تَهْوِيلَاتٌ وتَهَاوِيلُ 1. הַפְחָדָה, הַבְעָתָה, הַגְזָמוֹת. 2. צְבָעִים, קִשּׁוּטִים. هَائِلٌ 1. מַבְעִית, מַפְחִיד, מֵטִיל מוֹרָא. 2. עָצוּם, עֲנָק, עֲדָיִים, מַעֲשֵׂי הַתַּעְתּוּעִים.

هُوَّمَ II 1. נִרְדַּם, רָדַם. 2. נִעְנַע רֹאשׁוֹ תּוֹךְ תְּנוּמָה. هَامَةٌ ج هَامَاتٌ 1. קָדְקֹד, רֹאשׁ. 2. נָשִׂיא. هَامَةُ القَوْمِ רֹאשׁ הָעֵדָה. تَهْوِيمٌ 1. תְּנוּמָה קַלָּה, רְדִימָה. 2. מ־ תְּנוּמָה.

(هون) هَانَ ـُ 1. عَلَى הָיָה קַל ל־, נַעֲשָׂה קַל, לֹא הָיָה חָשׁוּב ל־. 2. שָׁפַל, הָיָה דַּל, יָרַד בְּעֶרְכּוֹ, הִתְבַּזָּה. مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَهُوَ عَلَى غَيْرِهِ أَهْوَنُ מִי שֶׁכָּל הַמַּשְׁפִּיל עַצְמוֹ מִתְקַשֶּׁה בְּכָל הַבְּרִיּוֹת. هَوَّنَ II عَلَى הֵקֵל עַל־ אֶת־, הִרְגִּיעַ, לֹא הֶחְמִיר בְּדָבָר. هَوِّنْ عَلَيْكَ לְאַט לְךָ, תָּנוּחַ דַּעְתְּךָ, הֱיֵה רָגוּעַ. هَوَّنَ مِنْ شَأْنِهِ הֵקֵל רֹאשׁ בִּכְבוֹדוֹ, זִלְזֵל בּוֹ. أَهَانَ IV הֶעֱלִיב, פָּגַע בִּכְבוֹדוֹ, בִּיֵּשׁ, זִלְזֵל ב־, בִּזָּה. تَهَاوَنَ VI הֵקֵל רֹאשׁ ב־, הִתְרַשֵּׁל, זִלְזֵל ב־. إِسْتَهَانَ X بِـ הֵקֵל רֹאשׁ ב־, זִלְזֵל ב־, הִתְנַהֵג בְּחֹסֶר כָּבוֹד. لَا يُسْتَهَانُ بِهِ לֹא מְבֻטָּל, נִכָּר, שֶׁאֵין לְזַלְזֵל בּוֹ, רָאוּי ל־. هَوْنٌ קַלּוּת, נוֹחוּת. هَوْنًا לְאַט לְאַט, בְּנַחַת. عَلَى هَوْنٍ לְאַט, בְּמְתִינוּת. عَلَى هَوْنِكَ לְפִי נוֹחוּתְךָ, קַרְטוּבָה. هُونٌ، هَوَانٌ בּוּז, חֶרְפָּה, עֲלִיבוּת, הַשְׁפָּלָה. هَيِّنٌ 1. קַל, פָּשׁוּט, לֹא קָשֶׁה. 2. חֲסַר עֵרֶךְ, לֹא יָקָר. هَيِّنٌ لَيِّنٌ קַל וְנָעִים. القَتْلُ الهَيِّنُ מִיתָה מְהִירָה (מְמִיתַת חֶסֶד). هُوَيْنًا. هُوَيْنَى 1. עֲדִינוּת, רַכּוּת. 2. אִטִּיּוּת, מְתִינוּת. الهُوَيْنَا לְאַט לְאַט, בְּנַחַת. أَهْوَنُ 1. קַל יוֹתֵר, נוֹחַ יוֹתֵר. 2. פָּחוֹת עֵרֶךְ יוֹתֵר. أَهْوَنُ الشَّرَّيْنِ הָרַע בְּמִעוּטוֹ. مَا أَهْوَنَ الحَرْبَ عَلَى النَّظَّارَةِ מַה קַּלָּה הַמִּלְחָמָה לַצּוֹפִים בָּהּ. مَهَانَةٌ בִּזָּיוֹן, עֶלְבּוֹן, הַשְׁפָּלָה, הַלְקָאַת פָּנִים. تَهْوِينٌ הַמְעָטָה, הֲקַלָּה, הַפְחָתַת עֵרֶךְ. تَهَاوُنٌ 1. זִלְזוּל, הִתְרַשְּׁלוּת, קַלּוּת רֹאשׁ ב־. 2. הַזְנָחָה, אֲדִישׁוּת, אִי אִכְפַּתִּיּוּת. 3. מַחְדָּל. مُهِينٌ מַעֲלִיב, מַשְׁפִּיל. مُتَهَاوِنٌ מִתְרַשֵּׁל, מֵקֵל רֹאשׁ ב־, מְזַלְזֵל, מַזְנִיחַ. مُسْتَهِينٌ מֵקֵל רֹאשׁ ב־, מִתְיַחֵס בְּזִלְזוּל כְּלַפֵּי ל־, מְבַטֵּל עֵרֶךְ.

(هوي) هَوَى ـِ عَلَى 1. נָפַל, צָנַח עַל־, יָרַד. 2. הִתְנַפֵּל עַל־, עָט עַל־. هَوَى إِلَى الحَضِيضِ יָרַד לְשֵׁפֶל הַמַּדְרֵגָה. هَوَى عَلَى رَقَبَتِهِ נָפַל עַל צַוָּארוֹ, חִבֵּק אוֹתוֹ. هَوِيَ ـَ אָהַב, הִתְאַהֵב ב־, חָשַׁק ב־, רָצָה מְאוֹד. هَوَّى II אִוְרֵר. أَهْوَى بِـ عَلَى הִכָּה אֶת־ עַל־. أَهْوَاهُ הִפִּיל אוֹתוֹ. أَهْوَى بِيَدِهِ הוֹשִׁיט אֶת יָדוֹ. تَهَوَّى V הִתְאַוְרֵר (חדר וכו'). تَهَاوَى VI 1. נָפַל, צָנַח. 2. הִתְמוֹטֵט. إِسْتَهْوَى X 1. צוֹדֵד, מָשַׁךְ, הִקְסִים, שָׁבָה לֵב. 2. פִּתָּה, הִשִּׁיא. هَوًى ج أَهْوَاءٌ 1. אַהֲבָה, חִבָּה עַזָּה. 2. תְּשׁוּקָה, חֵשֶׁק, רֶגֶשׁ חָזָק. 3. נְטִיָּה, מַשּׂוֹא פָּנִים, מְגַמָּה, הַעְדָּפָה. أَهْوَاءٌ הַשְׁקָפוֹת שְׁרִירוּתִיּוֹת, נְטִיּוֹת קַפְּרִיזִיּוֹת. أَصْحَابُ الأَهْوَاءِ 1. בַּעֲלֵי נְטִיּוֹת כִּתָּתִיּוֹת (באסלאם). 2. בַּעֲלֵי נְטִיּוֹת קִיצוֹנִיּוֹת. بَنَاتُ الهَوَى נְשׁוֹת שַׁעֲשׁוּעִים, זוֹנוֹת. عَلَى هَوَاهُ כְּטוּב בְּעֵינָיו, כִּרְצוֹנוֹ, כִּרְאוֹת עֵינָיו. إِنَّ الهَوَى شَرِيكُ العَمَى הָאַהֲבָה עִוֶּרֶת. هُوَّةٌ ج هُوَّاتٌ وهُوًى 1. בּוֹר. 2. תְּהוֹם, בּוֹר. 3. מַכְתֵּשׁ. هُوَّةٌ سَحِيقَةٌ תְּהוֹם עֲמֻקָּה, הֶבְדֵּל עָצוּם. هَوَاءٌ ج أَهْوِيَةٌ 1. אֲוִיר. 2. רוּחַ. 3. אַקְלִים, מֶזֶג אֲוִיר. الهَوَاءُ الأَصْفَرُ חָלִירָע, טוֹלֵרָה (כּוֹלֵירָה). هَوَاءٌ طَلْقٌ אֲוִיר צַח. هَوَاءٌ مَضْغُوطٌ אֲוִיר דָּחוּס. إِرْسَالٌ (بَثٌّ) عَلَى الهَوَاءِ שִׁדּוּר חַי (יָשִׁיר). تَكْيِيفُ الهَوَاءِ מִזּוּג אֲוִיר. هَوَائِيٌّ 1. אֲוִירִי. 2. אַנְטֶנָּה. 3. הֲפַכְפַּךְ. سِلْكٌ هَوَائِيٌّ אַנְטֶנָּה. هَوَايَةٌ ج هَوَايَاتٌ תַּחְבִּיב, הוֹבִּי. هَوَايَةٌ חוֹבְבוּת. مَهْوًى. مَهْوَاةٌ ج مَهَاوٍ(ي) 1. תְּהוֹם, מְצוּלָה. 2. מַלְכֹּדֶת. 3. וִיהוּם, עֲלֻמּוֹת. هَاوِيَةٌ 1. תְּהוֹם. 2. גֵּיהִנֹּם. تَهْوِيَةٌ אִוְרוּר, חִדּוּשׁ אֲוִיר (בְּחֶדֶר וכו'). هَاوٍ(ي) 1. נוֹפֵל, צוֹנֵחַ. 2. חוֹבֵב, בַּעַל תַּחְבִּיב.

هِيَ הִיא.

هَيَّا הָבָה! הוֹשִׁיעָה! בּוֹא מַהֵר. هَيَّا إِلَى العَمَلِ הָבָה נַעֲבֹד. هَيَّا بِنَا إِلَى הָבָה נֵלֵךְ (נַעֲבֹר) אֶל־.

(هيا) هَاءَ ـَ 1. הָיָה נָכוֹן, שֶׁהָיְתָה לוֹ צוּרָה נָאָה. 2. إِلَى הִתְגַּעְגֵּעַ ל־. هَيَّأَ II 1. הֵכִין, הִכְשִׁיר, יִסֵּד. 2. עִצֵּב, שָׁוָה, נָתַן צוּרָה, יִפָּה, הִכְשִׁיר, הִתְקִין. هَيَّأَ الأَسْبَابَ הִכְשִׁיר אֶת הַקַּרְקַע. هَيَّأَ نَفْسَهُ הִתְקִין (הֵכִין) עַצְמוֹ. هَيَّأَ الطَّعَامَ הֵכִין אֶת הָאֹכֶל. هَايَأَ III תֵּאֵם, סִגֵּל, הִקְבִּיל, קָבַע יַחַס מְקַבֵּל. تَهَيَّأَ V لِـ הִתְכּוֹנֵן, עָמַד מוּכָן, הֵכִין עַצְמוֹ ל־, הִכְשִׁיר עַצְמוֹ ל־. تَهَيَّأَتْ لَهُ الفُرْصَةُ נִקְרְתָה לוֹ הִזְדַּמְּנוּת, עָמְדָה לוֹ שָׁעַת כֹּשֶׁר. تَهَيَّأْ הִכּוֹן! تَهَايَأُوا VI הִתְאִימוּ עַצְמָם זֶה לָזֶה. هَيْئَةٌ ج هَيْئَاتٌ 1. צוּרָה, תַּבְנִית, מַרְאֶה, דְּמוּת, תְּכוּנַת תֹּאַר. 2. הוֹפָעָה. 3. גּוּף צִבּוּרִי (כגון מוסדות, ועד וכו'), חֶבֶר, אִרְגּוּן. هَيْئَةُ الأَرْكَانِ العَامَّةُ הַמַּטֶּה הַכְּלָלִי. هَيْئَةُ الأُمَمِ المُتَّحِدَةِ אִרְגּוּן הָאֻמּוֹת הַמְאֻחָדוֹת (האו"ם). هَيْئَةُ الإِذَاعَةِ רְשׁוּת הַשִּׁדּוּר. هَيْئَةٌ بَرْلَمَانِيَّةٌ סִיעָה פַּרְלָמֶנְטָרִית. هَيْئَةُ التَّحْرِيرِ צֶוֶת הָעֲרִיכָה, חַבְרֵי הַמַּעֲרֶכֶת. هَيْئَةُ تَحْكِيمٍ חֶבֶר שׁוֹפְטִים. هَيْئَةُ التَّدْرِيسِ צֶוֶת הַמּוֹרִים, הַמּוֹעָצָה הַפֵּדָגוֹגִית.

هَيْئَة دِبْلُومَاسِيَّة קורפוס דיפלומטי. عَلَى هَيْئَةٍ בצורת, כאופן. عِلْمُ الهَيْئَةِ חכמת התכונה, אסטרונומיה ע' فَلَك. هَيِّئٌ מעוצב, מסודר, נאה. تَهْيِئَةٌ הכנה, התכוננות, התקנה, עריכה. مُهَيَّأٌ 1. מוכן, מזומן, נכון. 2. لِـ ראוי, מתאים, מוכשר, מסוגל ל.

(هيب) هَابَ ـَ تَهَيَّبَ V 1. ירא, התירא, נבהל, פחד מ-, חשש. 2. חלק כבוד ל-, העריץ. 3. נזהר מ-. مَنْ هَابَ النَّاسَ تَهَيَّبُوهُ מש' אשרי אדם מפחד תמיד. هَيَّبَ II הבהיל, הפחיד, עורר יראה. أَهَابَ IV بِـ إِلَى קרא ל-, האיץ ב-, הפציר, זרז, עורר את ל-. هَيْبَةٌ 1. יקרה, פרסטיז'ה, סמכות, כבוד. 2. יראה, פחד, מורא. 3. הופעה מעוררת כבוד. هَيَّابٌ هَيُوبٌ פחדן, מוג לב, חרד, ירא. مَهَابَةٌ יראת כבוד, יקר, הערצה, יראת קדש. مُهِيبٌ 1. מעורר כבוד. 2. נאה. 3. מפחיד, איום. لِبَاسٌ مُهِيبٌ לבוש נאה ומעורר כבוד.

هِيبِي En. היפי (כינוי לאדם שמשחרר את עצמו ממוסכמות החברה, hippie).

(هيج) هَاجَ ـِ 1. סער, געש, רגש, רתח (מרוגז), רגז, השתולל, התפרץ. 2. מרד, התקומם. هَيَّجَ II. أَهَاجَ IV 1. הסעיר, חולל מהומה, הסית, הרעיש, עורר סערת רוחות. 2. הקניט, קומם. تَهَيَّجَ V. اِهْتَاجَ VIII התרגש, רגש, נסער, הזדעם, השתולל, התקומם. هَيْجٌ هَيَجَانٌ هِيَاجٌ 1. סערת רוחות, התרגשות, התפרעות. 2. התקוממות, מרד. هَيْجَا هَيْجَاءُ מלחמה. تَهْيِيجٌ 1. הרגזה, הקנטה. 2. המרדה, הסתה. 3. גירוי (עצב וכו'). تَهَيُّجٌ 1. התרגשות, התעצבנות, התפרעות, השתוללות, התקוממות. 2. גירוי (עצבי, בגוף). مُهَيِّجٌ 1. מסעיר, מחולל מהומה, מעורר. 2. ج مُهَيِّجَاتٌ סם מגרה למין. مُتَهَيِّجٌ مُهْتَاجٌ נסער, נרגז, גועש, משתולל, מתפרע.

هَيْدْرُوجِين F ע' (هدرج).

هِيرُوغْلِيفِي G הירוגליפי, של כתב חרטומים (במצרים העתיקה).

هِيرُوِين. هِيرُوِيِين G הרואין (סם נרקוטי).

(هيص) هَاصَ ـِ هَيَّصَ II 1. עורר המולה. 2. השתולל. هَيْصَةٌ מהומה, שאון, המולה.

(هيض) هَاضَ ـِ שבר, רוצץ. هَيَّضَ II עורר, הסעיר. تَهَيَّضَ V נשבר, רוצץ. هَيْضَةٌ חלירע, כולרה. مَهِيضٌ שבור, רצוץ. مَهِيضُ الجَنَاحِ 1. שבור כנפיים. 2. חסר ישע.

(هيط) هَاطَ ـِ הקים רעש גדול, שאן. هَيْطٌ. هِيَاطٌ רעש, שאון.

(هيف) هَافَ ـِ 1. צמא (גמל). 2. הרגיש בצמאון. 3. נשר (השיער). هَيِفَ هَافَ ـَ היה חטוב, היה דק גזרה. هَيْفٌ ר' רוח מזרחית, שרב, חמסין. هَيَفٌ גזרה דקה, חטוב המתן. هَيُوفٌ. هَيْفَانٌ צמא מאוד. أَهْيَفُ ج هِيفٌ נ' هَيْفَاءُ 1. חטוב גזרה, רזה, כחוש, תמיר.

هَيْكَلٌ H ج هَيَاكِلُ 1. היכל, מקדש. 2. שלד (של אדם, מכונה וכו'), מסגרת, תרשים, מבנה ועקרונות. هَيْكَلُ سُلَيْمَانَ היכל שלמה, בית המקדש. الهَيْكَلُ العَظْمِيُّ שלד גוף האדם. هَيْكَلِيٌّ שלדי, סכמטי, בקווים כלליים.

(هيل) هَالَ ـِ أَهَالَ IV שפך (עפר על קבר למשל), כסה. أَهَالَ التُّرَابَ عَلَى قَبْرِ الفَقِيدِ שפך עפר על קברו של המנוח. اِنْهَالَ VIII נפל, ירד בזרם, נשפך, שטף. اِنْهَالَ عَلَيْهِ ضَرْبًا (بِالضَّرْبِ) הפליא את מכותיו, הכהו מכות נמרצות. هَيْلٌ ערמת חול. الهَيْلُ وَالهَيْلَمَانُ סכומים גדולים, הון תועפות. اِنْهِيَالٌ מפלת. اِنْهِيَالٌ أَرْضِيٌّ מפולת אדמה.

هَيُولٌ G אבקים, אבק פורח באויר. هَيُولِيٌّ هَيُولَى 1. היולי, ראשוני, קדמון. 2. מהותי. 3. חמרי, מטריאלי.

(هيم) هَامَ ـِ 1. שוטט בתועה, תעה, נע ונד. 2. נבוך, התמהמה. 3. بِـ ערג, התאוה, כמה ל-, "אהב אותו" אהבה עזה. 4. היה צמא מאוד. هَامَ بِهَا حُبًّا השתגע מרב אהבה אליה. هَامَ عَلَى وَجْهِهِ שוטט בעולם ללא מטרה. هَامَ فِي وَادِي (عَالَمِ) الخَيَالِ שוטט בעולם הדמיונות. هَيَّمَ II הקסים, גרם ל- לאבד את עשתונותיו (מאהבה וכו'). اِسْتَهَامَ X נטרפה עליו דעתו מרב אהבה. هُيَامٌ 1. ערגה, אהבה עזה. 2. צמא. هَيْمَانُ נ' هَيْمَى 1. חולה אהבה, אוהב אהבה לוהטת. 2. סובל מצמא, צמא מאוד. هَائِمٌ 1. נע ונד, נודד, נבוך עד כדי טרוף. 2. טרוף אהבה.

هَيْمَنَ 1. אמר "אמן". 2. عَلَى שלט ב-, השתלט על, עקב מקרוב אחרי. هَيْمَنَةٌ שליטה, הגמוניה, פיקוח. مُهَيْمِنٌ 1. عَلَى שולט על, משתלט, מפקח על. 2. מכינויי האל (בקוראן).

هَيْنَمَ לחש או שר בקול נמוך.

هَيْهَاتَ לא יתכן, לא בא בחשבון, אין להעלות על הדעת, מרחק שמים וארץ. هَيْهَاتَ بَيْنَ هَذَا وَذَاكَ אין שום דמיון בין זה לזה, מה רחוקים זה מזה.

و ו 1. הָאוֹת הָעֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ בְּאָלֶף־בֵּית הָעֲרָבִי, שְׁמָהּ: وَاو וָו, וְהִיא אוֹת שִׂפָתִית. 2. حَرْفُ عَطْفٍ וָו הַחִבּוּר, כְּגוֹן: جَاءَ زَيْدٌ وَعَلِيٌّ בָּאוּ זַיְד וְעָלִי. 3. وَاوُ الحَالِ (وَاوُ الحَالِيَّةِ) מִלַּת הַתֵּאוּר מַצָּב, כְּגוֹן: ذَهَبَ وَهُوَ سَعِيدٌ הָלַךְ מְאֻשָּׁר. 4. وَاوُ المَعِيَّةِ בְּמוּבַן مَعَ עִם, לְאֹרֶךְ, בְּהֶתְאֵם לְ־, כְּגוֹן: سِرْتُ وَالشَّاطِئَ הָלַכְתִּי לְאֹרֶךְ הַחוֹף. 5. وَاوُ القَسَمِ לִשְׁבוּעוֹת, כְּגוֹן: وَاللهِ נִשְׁבָּע אֲנִי בֵּאלֹהִים. 6. وَاوُ رُبَّ בְּמוּבַן יֵשׁ שֶׁ־, לִפְעָמִים, אוּלַי, כְּגוֹן: وَرُبَّ أَخٍ لَمْ تَلِدْهُ أُمُّكَ לִפְעָמִים יֵשׁ אָח שֶׁלֹּא יְלָדַתּוּ אִמְּךָ. 7. وَإِلَّا עי׳ إِلَّا. 8. وَإِنْ עי׳ إِنْ. 9. وَلَوْ עי׳ لَوْ. 10. وَلٰكِنْ עי׳ لٰكِنْ.

وَا וָה, מִלַּת קְרִיאָה בְּמַשְׁמָעוּת שֶׁל צַעַר, שִׂמְחַת הִתְפַּעֲלוּת, קְרִיאַת תְּמִיהָה, כְּגוֹן: وَا أَسَفَاهُ، وَا أَسَفِي عَلَيْهِ מַה צַר לִי עָלָיו. وَا فَرْحَتَاهُ כַּמָּה שָׂמֵחַ אֲנִי. وَا عَجَبَاهُ، وَا عَجَبِي مِنْهُ כַּמָּה מִתְפַּעֵל אֲנִי מִמֶּנּוּ. وَا مُعْتَصِمَاهُ (בספרות הערבית הקלאסית) הוֹי מֻעְתַּצִם הוֹשִׁיעֵנִי!

وَابُور F ج وَابُورَات 1. מְכוֹנַת קִיטוֹר. 2. קַטָּר. 3. סְפִינַת קִיטוֹר. 4. פְּרִימוּס, מַשְׁאֵבַת קִיטוֹר, תַּנּוּר חִמּוּם. وَابُور إِكْسِبْرِيس רַכֶּבֶת מְהִירָה (אֶקְסְפְּרֶס). وَابُورُ الرَّيِّ מַשְׁאֵבַת הַשְׁקָיָה. وَابُورُ الزَّلَطِ מַכְבֵּשׁ דְּרָכִים.

وَات، وَاط Gr. וַאט (יְחִידַת מִדַּת הַסֶּפֶק הַחַשְׁמַלִּי).

وَاحَة ج وَاحَات נְוֵה, נְוֵה מִדְבָּר.

وَأَدَ (يَئِدُ) 1. קָבַר חַי (בַּת). 2. חִסֵּל, קָטַל (תכנית, רעיון וכו׳), הֶחֱנִיק (התרגשות וכו׳), הִשְׁקִיט. إِتَّأَدَ VIII فِي הָלַךְ אַט אַט, פָּעַל בִּמְתִינוּת, נָהַג בְּשִׁקּוּל דַּעַת בְּ־, מִתּוֹן. إِتَّأَدَ فِي مِشْيَتِهِ הָלַךְ בְּנַחַת (בְּאִטִּיּוּת). وَئِيدٌ 1. קָבוּר. 2. אִטִּי, לֹא מָהִיר, מָתוּן. تُؤَدَةٌ מְתִינוּת, יִשּׁוּב הַדַּעַת, נַחַת. عَلَى (فِي) تُؤَدَةٍ בְּשִׁקּוּל דַּעַת, בִּמְתִינוּת, לְאַט. مَوْؤُودَةٌ תִּינֹקֶת שֶׁנִּקְבְּרָה חַיִּים (מנהג בתקופה הטרום אסלאמית).

وَأَلَ (يَئِلُ) 1. إِلَى חָסָה (באלוהים), מָצָא מִקְלָט אֵצֶל־. 2. הָיָה רִאשׁוֹן. أَوَّلُ רִאשׁוֹן, רֵאשִׁית עי׳ أَوَّل. مَوْئِلٌ ج مَوَائِلُ מַחֲסֶה, מִקְלָט, מְנוּסָה.

وَأَمَ (يَئِمُ) תָּאַם, הִתְאִים. وَاءَمَ III הֻלַּם אֶת־, הִתְאִים, הִקְבִּיל, נָשָׂא חֵן לְ־, הָיָה בְּרָצוֹן עִם־. وِئَامٌ הַסְכָּמָה, הַתְאָמָה, תְּאוּמוֹת, שָׁלוֹם, רֵעוּת. لَوْلَا الوِئَامُ لَهَلَكَ الأَنَامُ מִתּ׳ אִם אֵין שָׁלוֹם אֵין קִיּוּם. مُوَاءَمَةٌ הַרְמוֹנְיָה, הַתְאָמָה, הַסְכָּמָה.

وَاهًا، وَاهًا אוֹי, וַי, אוֹי וַאֲבוֹי. وَاهًا لَهُ (بِهِ) מַה יָּפֶה הוּא! وَاهًا لِتِلْكَ الأَيَّامِ חֲבָל עַל אוֹתָם יָמִים!

وَاوٌ שֵׁם הָאוֹת و הָעֲרָבִית.

وَبِيئَةٌ מַטְמוֹן.

وَبَأَ (يَوْبَأُ) 1. הִצְבִּיעַ. 2. הִכָּה. وُبِئَ، وَبُؤَ הָיָה בְּמַגֵּפָה (אזור וכו׳). وَبَأٌ، وَبَاءٌ ج أَوْبِئَةٌ וְאוּבָּאָה מַגֵּפָה, אֶפִּידֶמְיָה, מַחֲלָה מִדַּבֶּקֶת קָשָׁה, דֶּבֶר. وَبَائِيٌّ אֶפִּידֶמִי, מִדַּבֵּק (מחלה קשה). وَبِئٌ، وَبِيءٌ، مَوْبُوءٌ נָגוּעַ בְּמַחֲלָה קָשָׁה, אֶפִּידֶמִי, מֻכֶּה.

وَبَّخَ II גָּעַר בְּ־, הוֹכִיחַ אֶת־, נָזַף בְּ־. تَوْبِيخٌ גְּעָרָה, נְזִיפָה.

وَبِرَ (يَوْبَرُ) הָיָה שְׂעִיר מְאֹד (בעיקר גמל), הִתְכַּסָּה צֶמֶר. وَبْرٌ ج وُبُورٌ וּוִבָּאר שָׁפָן הַסְּלָעִים. وَبَرٌ ج أَوْبَارٌ 1. צֶמֶר. 2. פַּלְוָה. أَهْلُ الوَبَرِ בַּדְוִים, יוֹשְׁבֵי אָהֳלֵי סֵדֶר. وَبَرِيٌّ אוֹרִירִי, קְטִיפָתִי. وَبِرٌ שָׂעִיר.

وَبَشٌ 1. כֶּתֶם וּבַהֶרֶת. 2. ج أَوْبَاشٌ אֲסַפְסוּף, פְּשׁוּטֵי עָם.

وَبَقَ (يَبِقُ)، وَبِقَ (يَوْبَقُ) אָבַד, כָּלָה, מֵת. مُوبِقٌ ج مَوَابِقُ 1. כֶּלֶא. 2. מְחִיצָה. مُوبِقَةٌ ج مُوبِقَاتٌ פְּשָׁעִים חֲמוּרִים, חֲטָאִים מוּסָרִיִּים.

وَبَلَ (يَبِلُ) 1. הִמְטִיר בְּשֶׁפַע (שמים). 2. הָיָה קָשֶׁה. وَبْلٌ ج وُبُولٌ הַמָּטָר (בריאות). وَبَالٌ אַחֲרִית כָּבֵד אָסוֹן, סוֹף רַע, אָסוֹן, צָרָה גְּדוֹלָה. وَبِيلٌ 1. גּוֹרֵם אָסוֹן, גּוֹרֵם צָרוֹת, רַע. 2. מְסֻכָּן, מַזִּיק. دَاءٌ وَبِيلٌ מַחֲלָה מַמְאִירָה. وَبِيلُ العَاقِبَةِ שֶׁתּוֹצְאוֹתָיו הָרוֹת אָסוֹן. وَابِلٌ גֶּשֶׁם חָזָק. أَمْطَرَهُ وَابِلًا مِنَ الرَّصَاصِ הִמְטִיר עָלָיו מַטְחֵי כַּדּוּרִים.

وَتَدَ (يَتِدُ) 1. נִתְקַע (יתד). 2. תָּקַע (יתד). وَتَّدَ II תָּקַע אֶת הַיָּתֵד, חִזֵּק. وَتَدَ فِي بَيْتِهِ יָשַׁב אֹהֶל, לֹא זָז מִבֵּיתוֹ. وَتِدٌ، وَتَدٌ ج أَوْتَادٌ 1. יָתֵד, קֶרֶשׁ, קוֹרָה. 2. חֵלֶק שֶׁל עַמּוּד בֶּן שָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת (במורת המשקל). أَوْتَادُ الأَرْضِ 1. הָרִים. 2. מַנְהִיגֵי הָעוֹלָם.

وَتَرَ (يَتِرُ) 1. מָתַח (מיתר), קָשַׁר מֵיתָר. 2. הֶחֱלִישׁ, הִכְחִיד. 3. עָשָׂה אֶת־ פֶּרֶט (יחיד). 4. פָּגַע בְּ־, הִקְנִיט. وَتَّرَ II מָתַח, קָשַׁר. أَوْتَرَ III עָשָׂה לְסֵרוּגִין (בְּרוּגְעִים), עָשָׂה בְּהַפְסָקוֹת. تَوَتَّرَ V 1. נִמְתַּח, נִדְרַךְ. 2. הָיָה מָתוּחַ, דָּרוּךְ. تَوَتَّرَتِ العَلَاقَاتُ נִמְתְּחוּ הַיְחָסִים. تَوَاتَرَ VI בָּא בְּזֶה אַחַר זֶה, בָּא בִּרְצִיפוּת. تَوَاتَرَتِ الأَحْدَاثُ הַמְּאֹרָעוֹת תָּכְפוּ בְּזֶה אַחַר זֶה. وَتْرٌ פֶּרֶט, יָחִיד (לא זוגי) עי׳ شَفْعٌ. وَتَرٌ ج أَوْتَارٌ 1. מֵיתָר (גם בהנדסה). 2. חוּט. 3. גִּיד. ضَرَبَ عَلَى الوَتَرِ الحَسَّاسِ נָגַע בַּמֵּיתָר הָרָגִישׁ וְהָעָדִין. أَوْتَارُ الصَّوْتِ מֵיתְרֵי הַקּוֹל. وَتَرِيٌّ שֶׁל מֵיתָר, שֶׁל קֶשֶׁת. آلَاتٌ وَتَرِيَّةٌ כְּלֵי קֶשֶׁת, כְּלֵי מֵיתָר (במוסיקה). وَتِيرَةٌ ج وَتَائِرُ 1. קֶצֶב. 2. צְלִיל, טוֹן. 3. אֹפֶן, סִגְנוֹן, אֹרַח, דֶּרֶךְ. 4. מִשְׁקָל (בשירה). عَلَى وَتِيرَةٍ وَاحِدَةٍ 1. בְּאוֹתוֹ סִגְנוֹן וְאֹפֶן, הַדְרָגָתִי. 2. מוֹנוֹטוֹנִי. تَتْرَى בְּזֶה אַחַר זֶה. تَوَتُّرٌ מְתִיחוּת, מֶתַח, דְּרִיכוּת. تَوَتُّرُ أَعْصَابٍ מֶתַח עֲצַבִּים. تَوَتُّرُ عَلَاقَاتٍ מְתִיחוּת בַּיְּחָסִים. تَوَاتُرٌ רְצִיפוּת, תְּכִיפוּת, סֵדֶר רָצוּף, בְּזֶה אַחַר זֶה. مُسْتَوْتِرٌ נוֹטֵר, נוֹקֵם, מִי שֶׁאֲבִיו לֹא נָקַם נִקְמַת דָּם. مُتَوَتِّرٌ מָתוּחַ, מָשׁוּךְ, דָּרוּךְ. ضَحْكَةٌ مُتَوَتِّرَةٌ צְחוֹק מָתוּחַ (מְאֻלָּץ). مُتَوَاتِرٌ הַבָּא בְּזֶה אַחַר זֶה, תָּכוּף, רָצוּף.

(وتن) وَتِينٌ ج وُتُنٌ وأَوْتِنَةٌ וְתִין, אבי העורקים, אאורטה.

وَثَبَ (يَثِبُ) 1. קפץ, זנק, פרץ קדימה, הסתער. 2. عَلَى התנפל על". وَثَبَ قَائِمًا קפץ וקם על רגליו. وَثَّبَ II. أَوْثَبَ IV הקפיץ, הושיב. وَاثَبَ III. تَوَاثَبَ VI זנק על". تَوَثَّبَ V זנק על רגליו, קפץ, פרץ, הסתער, עט על". وَثْبٌ קפיצות, זינוק. وَثْبٌ بِالزَّانَةِ (بِالعَصَا) קפיצה במוט. وَثْبَةٌ 1. קפיצה, זינוק, דילוג, ניתור. 2. התקוממות, התעוררות, התקדמות, תחיה. وَثَّابٌ 1. קפצן, קפצני. 2. תוסס, ערני, בעל מרץ. مُتَوَثِّبٌ ער, תוסס, נמרץ, אנרגטי.

وَثُرَ (يَوْثُرُ) נעשה ויטוב, עשה רך, עשה נוח. وَثْرٌ، وَثِيرٌ נעים, רך ונוח, מיטה רכה, מזרן ונוח. وِثَارٌ מיטה נוחה. مِيثَرَةٌ ج مَوَاثِرُ עור לישיבה (כיסוי) על סוס, על גמל וכו'.

وَثِقَ (يَثِقُ) بِـ האמין ב-, בטח ב-, שם מבטחו ב-, נשען, סמך על". وَثُقَ يَوْثُقُ חזק, התחזק, נעשה יציב. وَثَّقَ II 1. חיזק, אישר. 2. קבע (במסמך) כחוק, תיעד, אישר, חיזק. وَثَّقَ الصَّدَاقَةَ بَيْنَهُمَا חיזק את הידידות ביניהם. وَاثَقَ III כרת אמנה (ברית) עם, התקשר עם". وَاثَقَ نَفْسَهُ عَلَى أَمْرٍ אמר. أَوْثَقَ IV 1. כבל, קשר, אסר בכבלים. 2. חיזק. تَوَثَّقَ V 1. התחזק, נקשר חזק. 2. אושר. 3. مِنْ היה בטוח ב-. اِسْتَوْثَقَ X 1. בטח ב-, סמך על". 2. مِنْ נקט אמצעי בטחון כנגד", שמר על". ثِقَةٌ 1. אמון, נאמנות, בטחון, ביטחה. 2. סמכות, סמכא, בר סמכא, מהימן. أَخُو ثِقَةٍ איש אמון. ثِقَةٌ بِالنَّفْسِ בטחון עצמי. عَدَمُ الثِّقَةِ אי אמון. طَرْحُ الثِّقَةِ بِالحُكُومَةِ הבעת אמון בממשלה. وَثَاقٌ ج وُثُقٌ כבל, אזיקים, קשר, חבל לקשירה. شَدَّ وَثَاقَهُ כבל אותו. فَكَّ وَثَاقَهُ שחרר אותו מכבליו. وَثِيقٌ ج وِثَاقٌ 1. חזק, מוצק, יציב, אמיץ. 2. אמין, נאמן. وَثِيقَةٌ ج وَثَائِقُ תעודה, מסמך. وَثِيقَةُ الاِسْتِقْلَالِ מגילת העצמאות. وَثِيقَةُ تَفْوِيضٍ תעודת הרשאה. وَثِيقَةُ سَفَرٍ דרכון. الوَثِيقَةُ العُظْمَى מגנה קרטה, המגילה הגדולה. وَثَائِقِيٌّ תיעודי, דוקומנטרי. فِيلْمٌ (فِلْمٌ) وَثَائِقِيٌّ סרט דוקומנטרי. مِيثَاقٌ ج مَوَاثِيقُ אמנה, ברית, חוזה. مِيثَاقُ عَدَمِ اعْتِدَاءٍ הסכם אי התקפה. مِيثَاقُ الحِلْفِ الأَطْلَسِيِّ אמנת הברית האטלנטית. تَوْثِيقٌ 1. חיזוק (הקשרים), ייצוב. 2. תיעוד. تَوْثِيقُ الدُّيُونِ קונסולידציה של חובות, הסדרת החובות. وَاثِقٌ בוטח, סמוך ובטוח, משוכנע. مَوْثُوقٌ بِهِ אמין, מהימן. مُوَثِّقٌ، مُوَثِّقُ عُقُودٍ נוטריון.

وَثَنٌ ج أَوْثَانٌ אליל, תרפה, פסל. وَثَنِيٌّ פגני. وَثَنِيَّةٌ، عِبَادَةُ الأَوْثَانِ פגניות, עבודה זרה, עבודת אלילים.

وَجَبَ (يَجِبُ) 1. היה צריך, היה חייב, היה עליו. 2. הלם, פעם (לב). 3. נפל (מת). وَجَبَ عَلَيْهِ الصَّوْمُ עליו לצום. كَمَا يَجِبُ כפי שצריך, כראוי, כהלכה. وَجَّبَ II. أَوْجَبَ IV חייב, הצריך, הטיל חובה על", כפה על", הכריח. تَوَجَّبَ V היתה חובה על", היה צריך. اِسْتَوْجَبَ X 1. הצריך, חייב. 2. היה ראוי ל-, חייב את", הצריך. 3. היה ראוי ל-, הזדקק ל-. عَمَلٌ يَسْتَوْجِبُ التَّقْدِيرَ מעשה ראוי להערכה. وَجْبَةٌ ج وَجَبَاتٌ 1. מנה (של אוכל), ארוחה, סעודה. 2. סבב, סבב (מנה) של תרופות, "דוזה". 3. סעודת (מנה). وَجْبَةٌ خَفِيفَةٌ ארוחה קלה. وُجُوبٌ צורך, חובה, נחיצות. إِيجَابٌ 1. נחיצות, חיוב, הכרח. 2. אישור, חיוב, אמירת "כן". إِيجَابًا لِـ בהתאם ל-. رَدَّ بِالإِيجَابِ ענה בחיוב, אמר כן. إِيجَابِيٌّ 1. חיובי (גם חשמל), של הסכמה, לא שלילי. 2. אקטיבי. إِيجَابِيَّةٌ 1. חיוביות, פוזיטיביות. 2. אקטיביות. وَاجِبٌ 1. מחויב, הכרחי, חיוני, נחוץ. 2. ج وَاجِبَاتٌ מטלה, אחריות, תפקיד, חובה. وَاجِبٌ عَلَيْكَ אתה חייב, מוטל עליך. بِالوَاجِبِ בהכרח. وَاجِبَاتٌ مَنْزِلِيَّةٌ שיעורי בית. مُوجِبٌ 1. טעם, מניע, הצדקה, נימוק, גורם, סיבה. 2. חיובי (חשמל). بِمُوجِبِ בהתאם ל-, לפי, על פי, מתוקף. بِمُوجِبِ القَانُونِ בכוח החוק, על פי החוק. لَا مُوجِبَ لَهُ אינו הכרחי. مُوجَبٌ חיובי, הכרחי. مُسْتَوْجِبٌ מחייב, ראוי, כדאי.

وَجَدَ (يَجِدُ) 1. מצא, גילה, ראה. 2. מצא לנכון, ידע ש-. 3. עלה בידו, הצליח למצוא. 4. חש, הרגיש. 5. عَلَى כעס על". وَجَدَ يَجِدُ بِـ אהב בכל לבו. وَجَدَ ضَالَّتَهُ מצא את מבוקשו. وَجَدَ بِهَا وَجْدًا شَدِيدًا אהב אותה אהבה עזה. وَجَدَ عَلَيْهِ כעס עליו. وُجِدَ مِنْ عَدَمٍ נמצא יש מאין. يُوجَدُ יש, ישנו. أَوْجَدَ IV 1. המציא, גילה, יצר, עשה, הקים, הוליד, גרם שיהיה. 2. ברא (אלוהים). تَوَاجَدَ VI נמצא, היה קיים, שהה ב-, היה נוכח. وَجْدٌ 1. אהבה. 2. אקסטזה, התלהבות יתרה (בצופיות), התרגשות. وِجْدَانٌ 1. מצפון. 2. רגש, סנטימנט. وِجْدَانِيٌّ מצפוני. وِجْدَانِيَّةٌ אמפתיה. مُشَارَكَةٌ وِجْدَانِيَّةٌ אמפתיה, סימפתיה. وُجُودٌ 1. קיום, מציאות, ישות, הויה. 2. נוכחות, הימצאות. الوُجُودُ היקום. وُجُودِيٌّ קיומי, אקסיסטנציאליסטי. وُجُودِيَّةٌ קיומיות, אקסיסטנציאליזם (בפילוסופיה). مَوْجِدَةٌ 1. רגש חזק. 2. כעס. إِيجَادٌ 1. יצירה, הוויה, התהוות. 2. אמון, מציאה (של מקום מגורים למשל). مَوْجُودٌ מצוי, קיים, הווה, ניתן להשיג. المَوْجُودَاتُ 1. מצאי, אינוונטר. 2. היצורים שבעולם. 3. אקטיב (במאזן). مُتَوَاجِدٌ מצוי, קיים.

وَجْرٌ ج أَوْجَارٌ חור, מערה, מאורה. وِجَارٌ ج أَوْجِرَةٌ מחילה.

وَجَزَ (يَجِزُ وَيَوْجُزُ) קצר, היה קצר, סכם. أَوْجَزَ IV קצר, תמצת, סיכם. وَجِيزٌ קצר, תמציתי. بِوَجِيزِ العِبَارَةِ בקצור נמרץ. بُرْهَةٌ وَجِيزَةٌ זמן קצר. إِيجَازٌ קיצור, תמצות, סיכום. مُوجَزٌ קצר, תמציתי, מקוצר. مُوجَزُ الأَخْبَارِ (الأَنْبَاءِ) קצור החדשות, כותרות הידיעות.

وَجَسَ (يَجِسُ) 1. חָשַׁשׁ, פָּחַד. 2. נֶחְבָּא. أَوْجَسَ IV 1. חָשַׁשׁ. 2. הִסְתִּיר (שאמעו).
أَوْجَسَ خِيفَةً הִרְגִּישׁ חֲשָׁשׁ, יָרֵא מִפְּנֵי. أَوْجَسَ القَلَقَ הִסְתִּיר אֶת שֶׁאָמְעוּ.
تَوَجَّسَ V חָשַׁשׁ, פָּחַד. تَوَجَّسَ خِيفَةً חָשַׁשׁ מִפְּנֵי רַע מִתְקָרֵב. تَوَجَّسَ مِنْهُ شَرًّا
נִבָּא לוֹ לִבּוֹ רָעוֹת מִפָּנָיו. وَجْسٌ 1. חֲשָׁשׁ, פַּחַד. 2. קוֹל נִסְתָּר. تَوَجُّسٌ יִרְאָה,
חֲשָׁשׁ. وَاجِسٌ רַחַשׁ לֵב מְדָאִיג, הִרְהוּר.

وَجِعَ (يَوْجَعُ) כָּאַב, חָשׁ מֵחוֹשׁ, סָבַל כְּאֵבִים. أَوْجَعَ IV הִכְאִיב, הִסֵּב כְּאֵב,
גָּרַם מֵחוֹשׁ, יִסֵּר. تَوَجَّعَ V 1. סָבַל כְּאֵבִים, חָשׁ כְּאֵב. 2. لِـ הִצְטַעֵר עַל, כָּאַב
אֶת כְּאֵבוֹ שֶׁל, נֶעֱצַב עַל. وَجَعٌ ج أَوْجَاعٌ כְּאֵב, מֵחוֹשִׁים, סֵבֶל, יִסּוּרִים, מַכְאוֹב.
وَجَعُ الأَسْنَانِ כְּאֵבֵי שִׁנַּיִם. وَجَعٌ بِمَاغٍ. وَجَعُ الرَّأْسِ כְּאֵב רֹאשׁ. وَجِعٌ، مُوجَعٌ
מַכְאִיב, גּוֹרֵם סֵבֶל. مُوْجُوعٌ כּוֹאֵב, סוֹבֵל מִכְּאוֹבִים, חוֹלֶה.

وَجَفَ (يَجِفُ) 1. רָעַד, רָטַט, זָע. 2. דָּפַק הַלֵּב, פָּעַם, הָלַם. أَوْجَفَ IV הֵאִיץ,
דִּרְבֵּן, זֵרֵז. إِسْتَوْجَفَ X הִפְעִים (את הלב). وَاجِفٌ הוֹלֵם, פּוֹעֵם, רוֹטֵט (לב).
بِصَوْتٍ وَاجِفٍ בְּקוֹל רוֹטֵט.

(وجق) وُجَاقٌ، أُوجَاقٌ T ج وُجَاقَاتٌ 1. מִשְׁפָּתַיִם, כִּירַיִם, תַּנּוּר, אָח. 2.
מִשְׁפָּחָה.

وَجِلَ (يَوْجَلُ) פָּחַד, נִבְהַל, חָרַד, יָרֵא. أَوْجَلَ IV הִבְהִיל, הִפְחִיד. وَجَلٌ ج أَوْجَالٌ
פַּחַד, בֶּהָלָה. دُونَ خَوْفٍ أَوْ وَجَلٍ בְּלִי פַּחַד אוֹ יִרְאָה. وَجِلٌ، وَاجِلٌ יָרֵא, נִבְהָל.

وَجَمَ (يَجِمُ) נָדַם, הִשְׁתַּתֵּק, נֶאֱלַם. وُجُومٌ אֵלֶם, דּוּמִיָּה, דְּמָמָה. وَقَفَ بِوُجُومٍ
עָמַד דּוֹמֵם. وَاجِمٌ، وَجِمٌ שׁוֹתֵק.

وَجْنَةٌ ج وَجَنَاتٌ לֶחִי.

وَجُهَ (يَوْجُهُ) נַעֲשָׂה נְשׂוּא פָּנִים, הָיָה נִכְבָּד. وَجَّهَ II 1. הִפְנָה, כִּוֵּן, הִנְחָה,
הִטָּה, הֵסֵב. 2. إِلَى שִׁגֵּר, שָׁלַח, הֶעֱבִיר אֶל. 3. הִדְרִיךְ, הִנְחָה, הוֹרָה אֶת הַדֶּרֶךְ.
وَجَّهَ إِلَيْهِ تُهْمَةً הֶטִּיחַ בּוֹ אַשְׁמָה. وَجَّهَ سُؤَالاً הִצִּיג שְׁאֵלָה. وَجَّهَهُ لِفِعْلِ الخَيْرِ
הִנְחָה אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד. وَاجَهَ III 1. עָמַד מוּל, נִקְלַע, עָמַד פָּנִים אֶל פָּנִים,
פָּגַשׁ, נִתְקַל בְּ־. 2. הִתְמוֹדֵד עִם־, הִתְעַמֵּת עִם־, הִתְחָרָה, נֶאֱבַק בְּ־, הִתְגּוֹשֵׁשׁ. 3.
הִתְרָאָה עִם־, הִתְרַאְיֵן אֵצֶל. 4. קִבֵּל אֶת פְּנֵי, יָצָא לִקְרָאתוֹ. تَوَجَّهَ V. إِتَّجَهَ
VIII 1. نَحْوَ، إِلَى פָּנָה אֶל, שָׂם פְּעָמָיו לְ־, הָלַךְ בְּכִוּוּן, הִתְכַּוֵּן לְ־, הֵסֵב
פָּנָיו. 2. لِـ שָׂם (פניו). جِهَةٌ ج جِهَاتٌ כִּוּוּן, צַד, עֵבֶר, דֶּרֶךְ, פִּנָּה. جِهَاتٌ
גּוֹרְמִים, גּוּפִים, חוּגִים. الجِهَاتُ פְּרוֹבִינְצְיוֹת, עֲיָרוֹת, יִשּׁוּבִים קְטַנִּים. الجِهَاتُ
الأَرْبَعُ אַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם. الجِهَاتُ المُخْتَصَّةُ הַחוּגִים הַמֻּסְמָכִים. مِنْ جِهَةٍ
1. מִצַּד, מִכִּוּוּן. 2. מִבְּחִינַת, בְּנוֹגֵעַ, בַּאֲשֶׁר לְ־. 3. מִטַּעַם. مِنْ جِهَةٍ... وَمِنْ
جِهَةٍ أُخْرَى מִצַּד אֶחָד (מִצַּד אֶחָד וּמִצַּד שֵׁנִי וּמֵאִידָךְ גִּיסָא). مِنْ كُلِّ جِهَةٍ
מִכָּל עֵבֶר וּפִנָּה. جِهَوِيٌّ שֶׁל עֲיָרוֹת שָׂדֶה, פְּרוֹבִינְצְיָאלִי, נָפָתִי. وَجْهٌ ج وُجُوهٌ،

وَأَوْجُهٌ 1. פָּנִים, מַרְאֶה, פַּרְצוּף, צַד קִדְמִי, חָזִית. 2. שֶׁטַח (אדמה וכו'), פְּנֵי
מָקוֹם, שִׁכְבָה עֶלְיוֹנָה. 3. סִבָּה, טַעַם, עִלָּה. 4. אֶפְשָׁרוּת, בְּחִירָה, הַשְׁקָפָה. 5.
מְגַמָּה, מַטָּרָה, כִּוּוּן. 6. נִכְבָּד, חָשׁוּב, נְשׂוּא פָּנִים, מְכֻבָּד. الوَجْهُ البَحْرِيُّ צְפוֹן
מִצְרַיִם. الوَجْهُ القِبْلِيُّ מִצְרַיִם עִלִּית. وَجْهُ الشَّبَهِ הַצַּד הַדּוֹמֶה. وَجْهًا لِوَجْهٍ
פָּנִים אֶל פָּנִים. بِوَجْهٍ خَاصٍّ בִּפְרָט, בְּיִחוּד, בְּעִקָּר. عَلَى الوَجْهِ التَّالِي כְּדִלְהַלָּן.
عَلَى وَجْهِ التَّحْدِيدِ ע' (حدّ) تَحْدِيد. عَلَى وَجْهِ التَّفْصِيلِ בְּאֹפֶן מְפֹרָט,
בִּפְרוֹטְרוֹט. عَلَى وَجْهِ العُمُومِ בְּאֹפֶן כְּלָלִי. مِنْ كُلِّ وَجْهٍ מִכָּל הַצְּדָדִים. أَخَذَ
وَجْهَهَا נָטַל אוֹתָהּ, נָשָׂא אוֹתָהּ לְאִשָּׁה. بَيَّضَ وَجْهَهُ ע' بَيَّضَ. شَوَّهَ وَجْهَ
الحَقِيقَةِ סִלֵּף אֶת הָאֱמֶת. ذُو وَجْهَيْنِ דּוּ־פַּרְצוּפִי. لِلأَمْرِ وَجْهَانِ לָעִנְיָן
שְׁנֵי צְדָדִים. لِوَجْهِ اللّٰهِ לְשֵׁם שָׁמַיִם. وَجَاهَةٌ נִכְבָּדוּת, הֱיוֹת נְשׂוּא פָּנִים, יְקָר,
גְּדֻלָּה, חֲשִׁיבוּת, הַדְרַת פָּנִים. ذُو وَجَاهَةٍ נִכְבָּד. وَجَاهِيٌّ סוֹתֵר (במשפטים).
وَجِيهٌ ج وُجَهَاءُ נִכְבָּד, חָשׁוּב, בַּעַל מַעֲמָד רָם, נְשׂוּא פָּנִים. سَبَبٌ وَجِيهٌ סִבָּה
הַמִּתְקַבֶּלֶת עַל הַדַּעַת, דָּבָר שֶׁל טַעַם. تُجَاهَ מוּל, נֹכַח, לְעֻמַּת, נֶגֶד. تَوْجِيهٌ
הַכְוָנָה, כִּוּוּן, הַטָּיָה, הַפְנָיָה, הַדְרָכָה. ج تَوْجِيهَاتٌ הוֹרָאָה, צַו, מִצְוָה, יִעוּץ.
تَوْجِيهٌ مَعْنَوِيٌّ אִינְדּוֹקְטְרִינַצְיָה, חִנּוּךְ פּוֹלִיטִי אוֹ אִידֵאוֹלוֹגִי. تَوْجِيهٌ مِهَنِيٌّ
יִעוּץ מִקְצוֹעִי. تَوْجِيهَاتُ الحُكُومَةِ הוֹרָאוֹת הַמֶּמְשָׁלָה. تَوْجِيهِيٌّ 1. מַנְחֶה. 2.
שֶׁל בֵּית סֵפֶר יְסוֹדִי. تَوْجِيهِيَّةٌ לִמּוּד מְגַמָּתִי (ראשי וכו'). شَهَادَةُ التَّوْجِيهِيَّةِ
תְּעוּדַת בַּגְרוּת. لَجْنَةٌ تَوْجِيهِيَّةٌ וַעֲדָה מַנְחָה. مُوَاجَهَةٌ 1. עִמּוּת, הִתְמוֹדְדוּת,
הִתְגּוֹשְׁשׁוּת, מַאֲבָק, הִתְחָרוּת. 2. רֵאָיוֹן, פְּגִישָׁה. 3. הִתְרָאוּת, הִפָּגְשׁוּת. تَوَلَّى
مُوَاجَهَةً חֲקִירַת עִמּוּת. فِي مُوَاجَهَةٍ אֶל מוּל. إِتِّجَاهٌ ج إِتِّجَاهَاتٌ מְגַמָּה, כִּוּוּן,
נְטִיָּה, נִטִּיָּה, שְׁאִיפָה. إِتِّجَاهٌ مُعْتَدِلٌ קַו מָתוּן (בפוליטיקה וכו'). ذُو اتِّجَاهٍ وَاحِدٍ
חַד־סִטְרִי (דרך), חַד־כִּוּוּנִי. فِي اتِّجَاهِ، بِاتِّجَاهِ בְּכִוּוּן. مُوَجِّهٌ מְכַוֵּן, מוֹבִיל,
מַדְרִיךְ, מַנְחֶה. مُوَجَّهٌ מְכֻוָּן, מֻפְנֶה, מְגַמָּתִי. إِعْلَامٌ مُوَجَّهٌ תִּקְשֹׁרֶת מְגַמָּתִית.
مُتَّجِهٌ מְכֻוָּן, פּוֹנֶה. مُتَّجَهٌ כִּוּוּן. فِي جَمِيعِ المُتَّجَهَاتِ בְּכָל הַכִּוּוּנִים.

وَحُدَ (يَحِدُ) הִתְיַחֵד עִם עַצְמוֹ, הִתְבּוֹדֵד. وَحَّدَ II 1. אִחֵד, חִבֵּר, לִכֵּד, גִּבֵּשׁ. 2.
יִחֵד, קָבַע שֶׁהוּא יָחִיד אוֹ אֶחָד. وَحَّدَ اللّٰهَ הֶאֱמִין בְּאַחְדוּת הָאֵל. وَحَّدَ الدُّيُونَ
אִחֵד אֶת הַחוֹבוֹת, הִסְדִּיר אֶת הַחוֹבוֹת (דרך קונסולידציה של חובות). تَوَحَّدَ V
1. הִתְבּוֹדֵד, הִתְיַחֵד עִם עַצְמוֹ, פָּרַשׁ. 2. עָשָׂה לְבַד. 3. הָיָה יָחִיד בְּמִינוֹ. 4.
הִתְאַחֵד, הִתְלַכֵּד. تَوَحَّدَ بِرَأْيِهِ עָמַד עַל דַּעְתּוֹ, לֹא רָצָה לְהִתְפַּשֵּׁר. إِتَّحَدَ VIII
הִתְאַחֵד, הִתְלַכֵּד, הִתְמַזֵּג, הִצְטָרֵף, הִתְחַבֵּר. حِدَةٌ בְּדָד. عَلَى حِدَةٍ לְבַד, בִּנְפְרָד,
לְחוּד. كُلٌّ عَلَى حِدَةٍ כָּל אֶחָד לְחוּד. وَحْدَهُ לְבַדּוֹ, בִּלְבַד. تَسْبِيحٌ وَحْدِيٌّ ע' (سبح)
تَسْبِيح. وَحْدَةٌ 1. אֹשֶׁר, אַחְדוּת, חִבּוּר, הִתְלַכְּדוּת, מְאֹד. 2. בְּדִידוּת. 3. בַּדְלָנוּת.
4. ج وَحَدَاتٌ יְחִידָה (בצבאות וכו'). وَحْدَةٌ إِسْلَامِيَّةٌ פַּן־אִסְלָאם. وَحْدَةٌ حَرَارِيَّةٌ

שלושית. وَحْدَةٌ دَلَالِيَّةٌ יחידה סמנטית. وَحْدَةُ الزَّوَاجِ מונוגמיה. وَحْدَةٌ حِرَفِيَّةٌ צוות. الوَحْدَةُ العَرَبِيَّةُ פאן־ערביות. وَحْدَةٌ قَامُوسِيَّةٌ ערך מילוני. مُنَظَّمَةُ الوَحْدَةِ الإِفْرِيقِيَّةِ ארגון אחדות אפריקה. وَحْدَوِيٌّ אחדותי, הדוגל באחוד. وَحْدَانِيٌّ 1. יחידי, יחיד, פרט. 2. מיוחד, נבדל, יחיד במינו, נזיר. 3. דוגל באחדות האל. 4. בודד, גלמוד, בגפו, ערירי. وَحْدَانِيَّةٌ 1. יחידות. 2. ייחוד האל. وَحِيدٌ 1. בודד, גלמוד, ערירי, בגפו. 2. מיוחד, יחיד במינו. وَحِيدُ القَرْنِ ר' كَرْكَدَن. أَوْحَدُ שאין דומה לו, מיוחד, יחיד במינו. تَوْحِيدٌ 1. איחוד, האחדה, חבור, מיזוג, צרוף. 2. תקנון, סטנדרטיזציה. 3. איחוד האל, האמונה באל. تَوْحِيدُ الدُّيُونِ קונסולידציה של חובות. تَوْحِيدُ الكَلِمَةِ לכוד (איחוד) השורות. دِيَانَةُ التَّوْحِيدِ מונותאיזם. بَنُو التَّوْحِيدِ כינוי לכת הדרוזים. عِلْمُ التَّوْحِيدِ התיאולוגיה. تَوَحُّدٌ התבודדות. اِتِّحَادٌ ج اِتِّحَادَاتٌ 1. איחוד, אגודה. 2. התאחדות, פדרציה, קונפדרציה, התאגדות. 3. הרכבת (בכימיה). اِتِّحَادُ الآرَاءِ אחדות דעים, פה אחד. الاِتِّحَادُ السُّوفْيَاتِيُّ (سَابِقًا) ברית המועצות (לשעבר). اِتِّحَادِيٌّ פדרטיבי, קונפדרטיבי. وَاحِدٌ אחד, פרט, יחיד, מישהו. وَاحِدًا وَاحِدًا אחד אחד, זה אחר זה. الوَاحِدُ מכינויי האל (בקוראן). وَاحِدَةٌ אחת. وَاحِدَةً بِوَاحِدَةٍ מדה כנגד מדה. زَرَافَاتٍ وَوُحْدَانًا ר' زَرَافَة. كُلُّ وَاحِدٍ כל אחד ואחד. وَلَا وَاحِدٌ אף לא אחד. الوَاحِدِيَّةُ מוניזם, תורת האחדות בבריאה. مُوَحِّدٌ דוגל באחדות האל, מונותאיסט. المُوَحِّدُونَ כינוי לדרוזים. مُوَحَّدٌ، مُتَّحِدٌ 1. מאוחד, מלוכד, מחובר. 2. מתוקנן, סטנדרטי. 3. קרטלי. الأُمَمُ المُتَّحِدَةُ האומות המאוחדות (האו"ם). زِيٌّ مُوَحَّدٌ תלבושת אחידה. الوِلَايَاتُ المُتَّحِدَةُ ארצות הברית.

وَحِشَ (يَوْحَشُ) لِـ הרגיש בחסרונו של, התגעגע ל-. أَوْحَشَ IV 1. היה שומם, היה ריק ועזוב. 2. הרגיש בחסרונו של. أَوْحَشْتَنَا הרגשנו בחסרונך. تَوَحَّشَ V 1. התפרא, נעשה פראי. 2. נהיה שומם, נעזב ונטוש. اِسْتَوْحَشَ X 1. נעשה פראי או ברברי. 2. הרגיש בדידות, חש נכור. 3. נתרוקן, נעזב. وَحْشٌ 1. עזוב, נטוש, שומם. 2. ج وُحُوشٌ وَوُحْشَانٌ פרא, חית בר, חית השדה. حِمَارُ الوَحْشِ ערוד, חמור הבר. وُحُوشٌ ضَارِيَةٌ חיות פרא, חיות השדה. مَشَى فِي الأَرْضِ وَحْشًا הלך לבדו, היה לבדו. وَحْشَةٌ 1. בדידות, גלמודיות, תחושת נכור, ריקנות. 2. פחד, חשש, פחד הבדידות. 3. קדרות, עצבות, דכאון, רוח נכאה. وَحْشِيٌّ פראי, חסר תרבות, ברוטלי, אכזר. الكَعْبُ الوَحْشِيُّ עצם הקרסול. وَحْشِيَّةٌ פראות, ברבריות, ברוטליות, אכזריות, חוסר תרבות. بِوَحْشِيَّةٍ בצורה ברוטלית. اِسْتِيحَاشٌ נכור, גלמודיות. مُوحِشٌ 1. שומם, עזוב, לא מיושב. 2. מפחיד, בודד, מדכא. مُتَوَحِّشٌ 1. פראי. 2. ברברי, ברוטלי, אכזר. مُسْتَوْحِشٌ מרגיש בדידות, מדוכא, שיש לו מרה שחורה.

وَحِلَ (يَوْحَلُ) 1. שקע בבוץ. 2. הסתבך בצרות. وَحَّلَ II. أَوْحَلَ IV 1. לכלך בבוץ. 2. סבך, הפיל בצרה. تَوَحَّلَ V 1. שקע בבוץ. 2. הסתבך. 3. נמלא טיט (מקום). وَحْلٌ ج وُحُولٌ وَأَوْحَالٌ בוץ, טיט, לכלוך. وَحِلٌ בוצי, מלא טיט. مَوْحَلٌ אדמת בוץ, מקום מלא טיט. مُوَحَّلٌ 1. מלא בוץ. 2. שקוע בצרות.

وَحِمَ (يَحِمُ وَيَوْحَمُ)، تَوَحَّمَ V 1. חשק במאכל (אשה הרה). 2. השתוקק ל-, התאוה. وَحَمٌ، وِحَامٌ חשק של אשה הרה למאכל מסוים, אויי, תאוה. وَحْمَى ج وَحَامَى מתאוה (למאכל מסוים).

(وحي) وَحَى (يَحِي) لِـ أَوْحَى IV 1. إِلَى بِـ השרה (האלוהים) דברי קודש, הוריד (האלוהים) דברי (נבואה לנביא). 2. إِلَى רמז ל-. 3. הסתיק סוד עם־. أُوحِيَ إِلَيْهِ 1. נחה עליו רוח הקודש, קבל דבר נבואה. 2. חשב בלבו. اِسْتَوْحَى X בקש השראה מ-, בקש את עצתו של, נועץ ב-. وَحْيٌ 1. השראה, השפעת רוח הקודש, חזון, נבואה. 2. השראה פנימית, אינטואיציה. إِيحَاءٌ 1. השראה. 2. השאה, סוגסטיה. إِيحَاءٌ ذَاتِيٌّ אוטוסוגסטיה, השאה עצמית. إِيحَائِيٌّ סוגסטיבי, בעל השראה. مُوحٍ (ي) נותן השראה. مُسْتَوْحًى مِنْ שאוב מ-, מודרך על ידי.

وَخَزَ (يَخِزُ) 1. דקר, נעץ דבר חד, עקץ (גם בכיוונים). 2. הקניט. وَخَزَهُ الشَّيْبُ זרקה בו שיבה. وَخْزَةُ ضَمِيرٍ נקיפת לב, הרגיש יסורי מצפון. وَخْزٌ 1. דקירה, עקיצה. 2. הקנטה. الوَخْزُ بِالإِبَرِ דקור מחטים (ברפואה אלטרנטיבית), אקופונקטורה. وَخَّازٌ דקרני, עוקץ.

وَخَطَ (يَخِطُ) דקר. وَخَطَهُ الشَّيْبُ זרקה בו שיבה.

وَخُمَ (يَوْخُمُ) כבד, חסרים, היה מקולקל (אוכל). וכבד. وَخِمَ يَوْخَمُ סבל מקשיי עכול (מגלל אכילת יותר). تُخَمَةٌ ר' שם. وَخِمٌ פרחון, אויר מקולקל ומזוהם. وَخْمٌ מזוהם (אויר). وَخِيمٌ 1. גרוע, באוש. 2. חמור, כבד, רציני, הרה אסון. وَخِيمُ العَاقِبَةِ שתוצאותיו חמורות. وَخَامَةٌ כבדות, חמרה. مُسْتَوْخِمٌ קשה לעכול. مَجَازٌ مُسْتَوْخِمٌ ר' (جوز) مَجَاز.

(وخي) وَخَى (يَخِي) התכוון, שאף. تَوَخَّى V התכוון, חשב פראש, התאמץ להשיג, שאף. تَوَخِّي الحَقِيقَةِ התאמץ להגיע אל האמת. وَخْيٌ، تَوَخٍّ (ي) כונה, שאיפה.

وَدَّ (يَوَدُّ) 1. מצא חן בעיני, חבב, אהב, התיחס בידידות. 2. חפץ, רצה. أَوَدُّ أَنْ חפץ אני, רצוני ש-. حَسَنٌ فِي كُلِّ عَيْنٍ مَا تَوَدُّ מה שאוהבת נאה בעיניה. كَمَا يَوَدُّ כרצונו, כראות עיניו. وَادَّ III התיידד עם־, רכש לו ידידים. تَوَدَّدَ V إِلَى התקרב אל-, בקש להתחבב על-, חזר אחרי-. وُدٌّ، وِدَادٌ אהבה, חבה, קרבה, ידידות, רעות. وُدِّيٌّ ידידותי. تَسْوِيَةٌ وُدِّيَّةٌ הסכם ידידותי. زِيَارَةٌ وُدِّيَّةٌ בקור

ידידותי. مُبَارَاةٌ وُدِّيَّةٌ משחק רעים. وَدُودٌ חביב, נעים, אוהב. مَوَدَّةٌ אהבה, חביבות, רעות, ידידות.

وَدَجٌ ج أَوْدَاجٌ עורק בצואר המתנפח בעת זעם. إِنْتَفَخَتْ أَوْدَاجُهُ נעשה זועם, כעס מאוד.

وَدَعَ (يَدَعُ) 1. היה שלו, שקט, ישב בשקט. 2. עזב, הניח. 3. הפקיד (פיקדון). دَعْ عَنْكَ הנח לזה. دَعْنَا مِنْ هٰذَا עזוב זה! דַי לנו מזה. دَعْهُ فِي حَالِهِ הנח לו עם יסוריו. دَعْنَا نَذْهَبْ תן לנו ללכת. دَعْنَا نَفْتَرِضْ נניח: وَدَّعَ II נפרד מ־, נפרד לשלום מ־. أَوْدَعَ IV הפקיד (כסף), שמר אצל. أَوْدَعَهُ السِّجْنَ כלא אותו. إِسْتَوْدَعَ X 1. הפקיד, שמר אצל, השליש. 2. נפרד לשלום. أَسْتَوْدِعُكَ اللّٰهَ היה שלום, ישמרך אלוהים. دَعَةٌ שקט, שלוה, מנוחה, חוסר דאגה. وَدْعٌ הפקדה. وَدَعٌ צדף, קונכיה. وَدَاعٌ פרידה. الوَدَاعَ، وَدَاعًا היה שלום, להתראות! وَدِيعٌ שלו, שקט, נוח הליכות, עדין. وَدِيعَةٌ ج وَدَائِعُ פקדון, משכון. تَوْدِيعٌ פרידה מ־. إِيدَاعٌ הפקדה, שמירת כסף או חפץ. إِسْتِيدَاعٌ 1. הפקדה. 2. מקדמת (כמו על הפרישה). مُوَدِّعٌ מי שנפרד מ־. مُودَعٌ מופקד, שמור. مُسْتَوْدِعٌ מפקיד. مُسْتَوْدَعٌ 1. מחסן, שמור. 2. ج مُسْتَوْدَعَاتٌ מחסן. مُسْتَوْدَعُ التَّهْرِيبِ מחסה סירונים.

وَدَكَ (يَوْدَكُ) שמן. وَدَكٌ שמן. وَدِكٌ، وَدِيكٌ שמן, דשן.

(ودي) وَدَى (يَدِي) 1. שילם כופר נפש. 2. נזל, זב, נגר. أَوْدَى IV 1. מת. 2. הרג. أَوْدَى بِحَيَاتِهِ הרג אותו, הביא כליה עליו. أَوْدَى بِصِحَّتِهِ הרס את בריאותו. دِيَةٌ ج دِيَاتٌ פדיון נפש, כופר. وَادٍ (ي) ج أَوْدِيَةٌ وَوِدْيَانٌ ואדי, גיא, נחל, עמק, אפיק (של נהר וכו'). وَادِي النِّيلِ עמק הנילוס. صَرْخَةٌ فِي وَادٍ وَنَفْخَةٌ فِي رَمَادٍ כמו: קול קורא במדבר. أَنْتَ فِي وَادٍ وَنَحْنُ فِي وَادٍ מה תחום פעולה ספציפית ביניהם, אנחנו רחוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב.

وَذَرَ (يَذَرُ) (בעיקר עתיד וציווי בלבד) השאיר, עזב. لَا يُبْقِي وَلَا يَذَرُ לא משאיר זכר, מכלה את הכל.

وَرِبَ (يَوْرَبُ) השחית, עיקם, התקלקל. وَارَبَ III רימה, הונה, הטעה, הערים על־, סבב את־ בכחש. مُوَارَبَةٌ הונאה, הטעיה. بِدُونِ مُوَارَبَةٍ בלי הטעיה, במפורש ובגלוי.

وَرِثَ (يَرِثُ) مِنْ، عَنْ ירש, נחל, קבל בירושה מ־. وَرَّثَ II، أَوْرَثَ IV הוריש, הנחיל, העביר בירושה או בתורשה. أَوْرَثَ גרם, הביא לידי. تَوَارَثَ VI קבל (עבר) בירושה ועבר מדור לדור. إِرْثٌ، مِيرَاثٌ ירושה, נחלה. وِرَاثَةٌ 1. ירושה. 2. תורשה. عِلْمُ الوِرَاثَةِ גנטיקה, מדע התורשה. وِرَاثِيٌّ תורשתי (גנטי). الأَمْرَاضُ الوِرَاثِيَّةُ מחלות תורשתיות. صِفَاتٌ وِرَاثِيَّةٌ תכונות תורשתיות (גנטיות). وَرِيثٌ ج وُرَثَاءُ، وَارِثٌ ج وَرَثَةٌ יורש. تُرَاثٌ 1. מורשת. 2. ידע עם, פולקלור. عِلْمُ التُّرَاثِ אתנוגרפיה. مِيرَاثٌ ج مَوَارِيثُ 1. ירושה, נחלה. 2. מורשת תרבותית. تَوْرِيثٌ העברה בתורשה. مَوْرُوثٌ מורש, נחל. مُوَرِّثَةٌ ج مُوَرِّثَاتٌ גן (בביולוגיה), גורם תורשתי.

وَرَدَ (يَرِدُ) 1. הגיע, בא. 2. נתקבל. 3. שאב מים, ירד (אל נהר, אל באר לשתות או לשאוב מים). 4. فِي נזכר, צוין (בכתובים). 5. הוציא פרח (עץ), פרח. كَمَا وَرَدَ فِي الحَدِيثِ الشَّرِيفِ כנזכר בספרות הנביא. وَرَّدَ II 1. הוציא נצנים, פרח. 2. יבא (סחורות), הביא, ספק. 3. התאדם (באודם). أَوْرَدَ IV 1. הביא. 2. צטט, הזכיר. 3. הוביל (בעל חיים אל המים), השקה. 4. יבא. تَوَارَدَ VI 1. בא באופן רצוף, הגיע ברציפות. 2. שאב מים. 3. תאם (מחשבות) באופן טלפתי. تَوَارَدَ عَلَى خَاطِرِهِ עברו במחשבותיו ברציפות. إِسْتَوْرَدَ X יבא (סחורות), הביא מחו"ל. وِرْدٌ 1. שאיבת מים. 2. הגעה למקור מים. 3. ج أَوْرَادٌ פסוקי קוראן או תפילת רשות מקטע הנאמרים על ידי סופים. وَرْدَةٌ ج وَرْدٌ وَوُرُودٌ 1. ורד. 2. פרח. وَرْدٌ بَرِّيٌّ ורד בר, ורדים ע׳ نَسْرِين. وَرْدُ الضَّمِيرِ ע׳ فَاوَانِيَا. وَرْدِيٌّ ורוד. وَرِيدٌ ج أَوْرِدَةٌ וריד. حَبْلُ الوَرِيدِ וריד הצואר. وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الوَرِيدِ ק׳ ואנחנו קרובים אליו מוריד הצואר, קרובים מאוד. وُرُودٌ הגעה, הופעה. مَوْرِدٌ ج مَوَارِدُ 1. מקום שאיבת מים, מעין, באר מים. 2. מקור (של הכנסה וכו'), הכנסה. مَوْرِدُ رِزْقٍ מקור פרנסה. مَوَارِدُ طَبِيعِيَّةٌ מקורות טבע, משאבים טבעיים. تَوْرِيدٌ 1. יבוא, יבוא. 2. הספקה, ציוד (סחורות וכו'). إِيرَادٌ ج إِيرَادَاتٌ 1. הכנסה. 2. הזכרת, ציטוט. إِيرَادَاتُ الدَّوْلَةِ הכנסות המדינה. تَوَارُدٌ ירידה ברציפות. تَوَارُدُ خَوَاطِرَ טלפתיה. إِسْتِيرَادٌ יבוא. وَارِدٌ 1. מגיע, בא. 2. מקור, מעין, מופיע. 3. ج وَارِدَاتٌ יבוא. 4. הכנסה. وَارِدَاتٌ وَصَادِرَاتٌ יבוא ויצוא. مُوَرِّدٌ ספק, מייבא. مُسْتَوْرِدٌ יבואן, מייבא. مُسْتَوْرَدَاتٌ סחורות יבוא. وَرْدَانٌ، بِنْتُ وَرْدَانَ תיקן, ג'וק.

وَرْدِيَّةٌ ח"מ משמרת. الوَرْدِيَّةُ الأُولَى המשמרת הראשונה (בפוליטיקה, בספרות וכו').

وَرْشَةٌ .En ج وَرْشَاتٌ وَوِرَشٌ 1. סדנה, בית יוצר, בית מלאכה. 2. אולפן. 3. סדנה לספרות. وَرْشَةُ تَعْلِيمِ اللُّغَاتِ אולפן ללמוד שפות. وَرْشَةُ غَسِيلٍ מכבסה.

وَرَّطَ II، أَوْرَطَ IV فِي סבך, הכניס בצרה, סבך בעסק ביש. تَوَرَّطَ V فِي 1. הסתבך, נכנס לצרה, היה מעורב ב־. 2. אבד, נפל בפח. وَرْطَةٌ ج وَرَطَاتٌ הסתבכות, מכשול, שערוריה, עסק ביש. تَخَلَّصَ مِنْ وَرْطَتِهِ נחלץ מהסתבכות שלו. تَوَرُّطٌ מעורבות, הסתבכות (בנושא כלשהו).

وَرِعَ (يَرِعُ وَيَوْرَعُ) 1. חרד, נרתע מ־. 2. היה אדוק. تَوَرَّعَ V عَنْ נמנע מעשיה

מטרה, קשה מפני, נחפז, עבר מ-. وَرَعٌ 1. צדקה, יראת שמים, פרישות. 2. חסידות. 3. ج أَوْرَاعٌ פחד לב. وَرِعٌ ج أَوْرَاعٌ אדוק, מקפיד בקיום מצוות.

وَرَفَ (يَرِفُ) 1. הצל, פרש צל רחב (עץ וכו'). 2. נעשה ירוק ורענן. وَارِفٌ פורש צל. وَارِفُ الظِّلِّ 1. מצל, פורש צל רחב. 2. ירוק רענן.

وَرَقَ (يَــرِقُ) הוריק, הוציא עלים (עץ). وَرَّقَ II 1. הוציא עלים. 2. עלעל, דפדף. 3. כסה בנייר. وَرَقَةٌ ج وَرَقٌ وَأَوْرَاقٌ 1. עלה (של צמח). 2. נייר, דף נייר. 3. קלף בקלפים משחק. وَرَقٌ بَنْكَنُوت (نَقْد) שטרי כסף. وَرَقُ حَائِطٍ טפט. وَرَقُ زُجَاجٍ (سَنْفَرَة) נייר זכוכית (שמיר). وَرَقٌ شَفَّافٌ נייר שקוף. وَرَقٌ صِحِّيٌّ (عَادِمٌ) נייר טואלט. وَرَقُ الشَّاهِدَةِ (كَرْبُون فَحْم) נייר פחם. وَرَقُ عِنَبٍ (دَوَالِي) עלי גפן. وَرَقُ اللَّعِبِ קלפי משחק. وَرَقٌ مُقَوًّى (كَرْتُون) קרטון. وَرَقٌ نَشَّافٌ נייר ספיגה. أَوْرَاقُ الاعْتِمَادِ כתב המינוי. حِبْرٌ عَلَى وَرَقٍ ע' حبر. أَوْرَاقٌ مَالِيَّةٌ ניירות ערך. طَرَحَ الأَوْرَاقَ عَلَى الطَّاوِلَةِ גילה את הקלפים. وَرَقِيٌّ של נייר. نُقُودٌ وَرَقِيَّةٌ שטרי כסף. وُرَيْقَةٌ 1. עלעל, עלעול. 2. פיסת נייר. تَوْرِيقٌ: فَنُّ التَّوْرِيقِ ערבסקה ע' زَخْرَفَة. وَرَّاقٌ 1. סוחר נייר. 2. סוחר בכתבי-יד עתיקים. 3. מעתיק. وَرْقَاءُ ج وُرْق(ي) وَوَرَاقَى יונה.

وَرِكٌ، وَرْكٌ ج أَوْرَاكٌ 1. ירך. 2. שת.

وَرَلٌ ج أَوْرَالٌ מין לטאה גדולה (lizard).

وَرِمَ (يَوْرَمُ)، تَوَرَّمَ V 1. תפח, התנפח, צבה. 2. [illegible] מפאת [illegible]. وَرَّمَ II גרם לנפיחות, נפח, הבצקה. وَرِمَ أَنْفُهُ [illegible] לו, התנפח. أَوْرَمَ IV נפח את העינים. تَوَرَّمَ V התנפח. تَوَرُّمٌ נפיחות. وَرَمٌ ج أَوْرَامٌ 1. נפח. 2. נפיחות, צבות. وَرَمٌ خَبِيثٌ גידול ממאיר. وَرَمُ الدِّمَاغِ גידול במוח. وَرَمٌ سَرَطَانِيٌّ גידול סרטני. وَرَمٌ عَظْمِيٌّ גידול גרמי. وَارِمٌ، مُتَوَرِّمٌ נפוח, צבה.

وَرْنِيش 1. משחה. 2. לכה.

وَرْوَارٌ שרקרק (ציפור, bee eater).

(وري) وَرَى (يَـــرِي) בער, דלק, נצת. وَرَّى II 1. הצית (אש), הבעיר. 2. הסתיר, כסה, הסוה. وَارَى III 1. הסתיר, כסה, הסתיר. 2. קבר (מת). وَارَاهُ التُّرَابَ קבר אותו, שפכו עליו את העפר. وُورِيَ التُّرَابَ נשפך עליו העפר. تَوَارَى VI נעלם, הסתתר. تَوَارَى عَنِ الأَنْظَارِ נעלם, לא נראה עוד. وَرَى: الوَرَى הבריות, כלל האנשים. وَرَاءَ 1. מאחורי, אחרי, אחר, בעקבות. 2. מעבר ל-, בצד השני. إِلَى الوَرَاءِ אחורה. كَانَ وَرَاءَهُ חפץ בו. مَا وَرَاءَ البَحْرِ מעבר לים. مَا وَرَاءَ الطَّبِيعَةِ מטפיזיקה. هُوَ وَرَاءَ أَفْكَارِهِ הוא עומד מאחורי דעותיו, הוא המפעיל אותו. وَرَائِيٌّ אחורי, שבעקבה. تَوْرِيَةٌ 1. צמצום, הוסתרה. 2. אלגוריה, רמז. 3. הסתרה, הסוואה, הסואה. 4. עמימות. 5. התחמקות.

פגיעות.

وَزَبَ (يَزِبُ) פגם, קלקל. مِيزَابٌ ج مَيَازِيبُ מרזב. إِنْفَتَحَتْ مَيَازِيبُ السَّمَاءِ נפתחו ארובות השמים.

وَزَرَ (يَزِرُ) 1. נשא בעול, לקח על עצמו. 2. חטא. 3. נתמנה לשר. وَازَرَ III עזר ל-, תמך ב-. تَوَازَرَ VI תמכו ב-. إِتَّزَرَ VIII לבש גלימה. إِسْتَوْزَرَ X בקש למנות את- לשר. وِزْرٌ ج أَوْزَارٌ 1. נטל, משא, מעמסה. 2. חטא, פשע. وَضَعَتِ الحَرْبُ أَوْزَارَهَا באה המלחמה לקצה. وَزِيرٌ ج وُزَرَاءُ 1. שר. 2. מלכה (בשחמט). وَزِيرُ الدَّوْلَةِ שר בלי תיק. وَزِيرٌ مُفَوَّضٌ ציר. رَئِيسُ الوُزَرَاءِ ראש הממשלה. مَجْلِسُ الوُزَرَاءِ קבינט, ממשלה. وِزَارَةٌ ج وِزَارَاتٌ 1. ממשלה. 2. משרד ממשלתי. وِزَارِيٌّ מיניסטריאלי, ממשלתי, משרדי. تَعْدِيلٌ وِزَارِيٌّ ע' (عدل) تَعْدِيل.

وَزَعَ (يَزَعُ) 1. עצר. 2. עצר ב-. وَزَّعَ II 1. عَلَى חלק ל-, פזר ב-. 2. [illegible]. 3. [illegible]. تَوَزَّعَ V חלק, התפזר, הופץ. تَوَزَّعَتْهُ الأَفْكَارُ המחשבות טרדוהו. أَوْزَاعٌ (אין בו יחיד) קבוצת אנשים. وَزِيعَةٌ ج وَزَائِعُ חלק, מנה, הקצבה. تَوْزِيعٌ 1. חלוקה, חלוק, הקצאה. 2. הפצה, תפוצה. تَوْزِيعُ الثَّرْوَةِ חלוקת הרכוש (של העושר). تَوْزِيعُ السُّكَّانِ פזור אוכלוסיה. تَوْزِيعُ العَمَلِ חלוקת עבודה. تَوْزِيعٌ مُوسِيقِيٌّ תזמור. وَازِعٌ 1. [illegible]. 2. ج وَزَعَةٌ [illegible]. بِلَا وَازِعٍ مِنْ ضَمِيرٍ בלי נקיפת מצפון. مُوَزِّعٌ מחלק, מפיץ. مُوَزِّعُ البَرِيدِ דוור. مُوَزَّعٌ [illegible]. مُوَزَّعُ الفِكْرِ [illegible] לב, מבולבל.

وَزَنَ (يَزِنُ) 1. שקל. 2. הכריע. 3. [illegible]. 4. כתב שיר לפי משקל. وَازَنَ III 1. אזן, שקל לעומת-, הקביל, השוה בין-. 2. היה שוה (במשקל). تَوَازَنَ VI התאזן, היה שקול כנגד-. إِتَّزَنَ VIII 1. התאזן, [illegible]. 2. [illegible]. 3. התישב בדעתו, היה שקול. زِنَــةٌ משקל, [illegible], כמות. وَزْنٌ ج أَوْزَانٌ 1. משקל (גם בשירה). 2. משקלת. 3. מין (בדקדוק). 4. משקל של [illegible] (בדקדוק). وَزْنُ الذُّبَابَةِ משקל זבוב (באגרוף). وَزْنُ الرِّيشَةِ משקל נוצה. وَزْنٌ مُتَوَسِّطٌ משקל בינוני. وَزْنٌ ثَقِيلٌ משקל כבד. الوَزْنُ الفَارِغُ טרה (משקל האריזה). الوَزْنُ القَائِمُ (الصَّافِي) משקל נטו. الوَزْنُ النَّوْعِيُّ משקל סגולי. لَا وَزْنَ لَهُ. عَدِيمُ الوَزْنِ חסר חשיבות (ערך). وَزِينٌ כבד. وَزِينُ الرَّأْيِ שקול (אדם), מיושב בדעתו, רציני. مِيزَانٌ ج مَوَازِينُ 1. מאזן, מאזנים. 2. משקל שירה. 3. מאזני צדק. 4. קריטריון, אמת מדה. مِيزَانٌ تِجَارِيٌّ מאזן מסחרי. مِيزَانُ المَدْفُوعَاتِ מאזן התשלומים. مِيزَانُ الحَرَارَةِ ע' (حر) مِحْرَار. مِيزَانُ القُوَى מאזן הכוחות. وَضَعَ المَوَازِينَ لَهُ קבע לו קריטריונים. مِيزَانِيَّةٌ 1. תקציב. 2. מאזן.

مِيزَانِيَّةُ الدَّوْلَةِ תקציב המדינה. مُوَازَنَةٌ 1. איזון, שווי משקל, מאזן. 2. תקציב, מאזן. تَوَازُنٌ התאמה, השוואה, שווי משקל. تَوَازُنُ الْقُوَى התאמת הכוחות. إِتِّزَانٌ 1. שווי משקל 2. שיקול דעת, רצינות. مُتَّزِنٌ 1. שקול. 2. שקול בדעתו. مُتَوَازِنٌ מאוזן, מכוון, שקול. مُتَّزِنٌ שקול בדעתו, בר דעת, שפוי.

(وزي) وَازَى III הקביל בין-, העמיד לעומת-, השווה, התאים. تَوَازَى VI 1. היה מקביל ל-. 2. השתווה, תאם, היה שקול כנגד-. مُوَازَاةٌ. تَوَازٍ(ي) 1. הקבלה, עשיית זה מול זה. 2. התאמה, השוואה. مُوَازٍ(ي) 1. מקביל, פרללי. 2. שקול, מתאים. مُتَوَازٍ(ي) 1. מקביל. 2. שוות מתאים. مُتَوَازِي الأَضْلاعِ מקבילית. مُتَوَازِي أَضْلاعِ الْقُوَى מקבילית הכוחות. مُتَوَازِي السُّطُوحِ מקבילון ע' (وشر) مَوْشُور.

وَسِخَ (يَوْسَخُ). تَوَسَّخَ V. إِتَّسَخَ VIII התלכלך, נהיה מטונף, מזוהם. وَسَّخَ II לכלך, טנף, זיהם. وَسَخٌ ج أَوْسَاخٌ. وَسَاخَةٌ לכלוך, זוהמה, טינופת. وَسِخٌ מלוכלך, מזוהם, מטונף.

وَسَّدَ II 1. הניח כר מתחת לראשו. 2. إِلَى הסמיך ל-. 3. קבר. وَسَّدَهُ التُّرَابَ קבר אותו, שׂם עליו את העפר. تَوَسَّدَ V ישן ושׂם את ראשו על מיטה וכו', השתמש ב- ככרית. وِسَادَةٌ ج وِسَادَاتٌ وَوَسَائِدُ. وُسَادٌ ج وُسُدٌ כר, כרית. مُوَسَّدٌ 1. שוכב ומונח, מוכן לשינה. 2. נוח, רך. 3. קבור וכו', מכוסה.

وَسَّطَ II 1. שׂם בתווך (באמצע, במרכז). 2. עשה מ- מתווך. تَوَسَّطَ V 1. ישב באמצע. 2. بَيْنَ תיווך בין-, פישר. وَسَطٌ ج أَوْسَاطٌ 1. תווך, אמצע, מרכז, מוקד, שביל זהב. 2. סביבה חברתית וכו'. 3. מגזר, סקטור, חוג. 4. מותניים. 5. מתון, מתינות, ישר. وَسَطُ الْمَدِينَةِ מרכז העיר. الأَوْسَاطُ الدِّبْلُومَاسِيَّةُ החוגים הדיפלומטיים. أَوْسَاطٌ عَلِيمَةٌ חוגים יודעי דבר. حَلٌّ وَسَطٌ פתרון של פשרה, ביניים. فِي الْوَسَطِ בתווך, באמצע. فِي وَسَطِ באמצע-, בקרב-, בתוך-. وَسَطِيٌّ אמצעי, תיכון. خَيْرُ الأُمُورِ الْوَسَطُ פת' הדבר הטוב ביותר הוא האמצע, טוב שביל משפט. وَسَطَانِيٌّ 1. אמצעי, מרכזי. 2. תיכון. وَسَاطَةٌ ج وَسَاطَاتٌ 1. תיווך, פישור, שירותים טובים. بِوَسَاطَةِ באמצעות-. وَسِيطٌ ج وُسَطَاءُ 1. מתווך, איש ביניים, מפשר. 2. תווך. 2. שדכן. وَسِيطٌ كِيمْيَائِيٌّ זרז, קטליזטור. وَسِيطَةٌ ج وَسَائِطُ 1. אמצעי. 2. כלי. وَسَائِطُ الْمُوَاصَلاتِ (النَّقْلِ) אמצעי תחבורה. أَوْسَطُ ج أَوَاسِطُ ، وُسْطَى ج وُسَطٌ 1. אמצעי, מרכזי. 2. الْوُسْطَى אצבע האמה האמצעית. الشَّرْقُ الأَوْسَطُ המזרח התיכון. الطَّبَقَةُ الْوُسْطَى המעמד הבינוני. الْعُصُورُ (الْقُرُونُ) الْوُسْطَى ימי הביניים. تَوَسُّطٌ 1. תיווך, פישור בין-. 2. השתדלות לטובת מישהו. وَاسِطَةٌ ج وَسَائِطُ 1. אמצעי. 2. כלי. 3. קשרים. وَاسِطَةُ الْعِقْدِ 1. הפנינה המרכזית. 2. עיקר שבחבורה. وَاسِطَةُ النَّقْلِ אמצעי תחבורה. بِوَاسِطَةِ באמצעות. بِالْوَاسِطَةِ בעקיפין. الْغَايَةُ تُبَرِّرُ الْوَاسِطَةَ פת' ע' (برر) بَرَّرَ. مُتَوَسِّطٌ ממוצע, בינוני, תיכון. مُتَوَسِّطُ الْحَالِ בעל אמצעים בינוניים. مُتَوَسِّطُ الْحَجْمِ בגודל בינוני. الْبَحْرُ الأَبْيَضُ الْمُتَوَسِّطُ הים התיכון. تَعْلِيمٌ مُتَوَسِّطٌ חינוך תיכוני.

وَسِعَ (يَسَعُ) 1. הכיל, הקיף, החזיק בתוכו, קלט. 2. יכול, היה בכוחו, היה לאל ידו, התאפשר לו. وَسُعَ يَوْسُعُ היה רחב, מרווח, היה רחב ידיים. لا تَسَعُ الْفَاتُورَةُ החשבון אינו מספיק ל-. لا يَسَعُنِي ذَلِكَ אין זה ביכולתי, אין זה לאל ידי, אינו באפשרותי. لا يَسَعُنِي أَنْ أَقُولَ ذَلِكَ איני יכול לומר זאת. وَسَّعَ II. أَوْسَعَ IV הרחיב, הגדיל, הוסיף. وَسَّعَ خُطَاهُ הרחיב צעדיו. وَسَّعَ اللهُ عَلَيْهِ אלוהים הרעיף עליו טובה. وَسَّعَ لَهُ مَكَانًا פנה לו מקום. أَوْسَعَهُ شَتْمًا המטיר עליו קללות, הרחיב פיו עליו. أَوْسَعَ النَّفَقَةَ נתן ביד רחבה. تَوَسَّعَ V התרחב, התפשט, גדל (בהיקפו), השתרע, נפוץ. تَوَسَّعَ فِي הרחיב ב-. تَوَسَّعَ فِي حَدِيثِهِ הרחיב בדבורו. تَوَسَّعَ فِي النَّفَقَةِ נתן ביד רחבה. إِتَّسَعَ VIII 1. היה רחב, התרחב, התפשט, השתרע. 2. لِـ היה מספיק ל-, יכול, היה אפשר ל-. إِتَّسَعَ صَدْرُهُ (فُؤَادُهُ) لِـ היה רחב דעת לקלוט, היה סובלני ל-. بِكُلِّ مَا تَتَّسِعُ الْكَلِمَةُ مِنْ مَعْنًى במלוא המשמעות (המובן) המלה. سَعَةٌ 1. רוחב, נפח, תכולה, קיבול. 2. יכולת, אפשרות, אמצעים. 3. שפע, רווחה. سَعَةُ الصَّدْرِ רוחב לב. سَعَةُ الْفَهْمِ תפיסה טובה. سَعَةٌ كَهْرَبَائِيَّةٌ כושר אספקת החשמל. ذُو سَعَةٍ עשיר, בעל אמצעים (יכולת). عَلَى الرُّحْبِ وَالسَّعَةِ ברצון; מכל הלב, בסבר פנים יפות. عَنْ سَعَةٍ בשפע. وُسْعٌ יכולת, כוח, אפשרות, כושר. بَذَلَ وُسْعَهُ השקיע מאמצו. لَمْ يَدَّخِرْ وُسْعًا לא חסך כל מאמץ. هَذَا لَيْسَ فِي وُسْعِهِ זה אינו בגדר יכולתו. وَسْعَايَةٌ מ' ج وَسْعَايَاتٌ רחבה (בין שני בתים), כיכר. وُسْعَةٌ 1. רוחב, גודל. 2. שפע. وَسِيعٌ רחב, גדול. تَوْسِيعٌ הרחבה, הגדלה. تَوَسُّعٌ התפשטות, התרחבות. تَوَسُّعٌ إِقْلِيمِيٌّ התפשטות טריטוריאלית. سِيَاسَةُ التَّوَسُّعِ מדיניות ההתפשטות. تَوَسُّعِيٌّ של התפשטות. إِتِّسَاعٌ 1. רוחב, נפח, מרחב. 2. התרחבות. 3. גודל רוח ושל מקום וכו'. وَاسِعٌ רחב, רחב ידיים, גדול. وَاسِعُ الانْتِشَارِ בעל תפוצה רחבה. وَاسِعُ الرَّحْمَةِ שופע רחמים. وَاسِعُ الصَّدْرِ סובלני, ארך אפיים. وَاسِعُ النِّطَاقِ בעל היקף רחב, מקיף ורחב ממדים. مَوْسُوعَةٌ ج مَوْسُوعَاتٌ אנציקלופדיה. مُتَّسِعٌ רחב, גדול. مُتَّسَعٌ מרחב, מקום, נוח, מרווח. مُتَّسَعٌ حَيَوِيٌّ מרחב מחיה. لَمْ يَجِدْ مُتَّسَعًا مِنَ الْوَقْتِ לא היה לו די זמן.

وَسَقَ (يَسِقُ). أَوْسَقَ IV העמיס, הטעין. إِتَّسَقَ VIII 1. תאם, נערך יפה,

נִתְקַן. 2. הָיָה הַרְמוֹנִי, עָלָה בְּד בְּבַד עִם. وَسْقٌ ج وُسُوقٌ وأَوْساقٌ 1. מִטְעָן. 2. מַעֲמָסָה, מַשָּׂאָה. إِتِّسَاقٌ הַרְמוֹנְיוּת, תֵּאוּם. مُتَّسِقٌ הַרְמוֹנִי, מְתֻאָם, סָדוּר.

وَسَلَ (يَسِلُ) إِلَى بِـ הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּ- כְּאֶמְצָעִי. تَوَسَّلَ V إِلَى 1. הִפְצִיר אֶל. 2. הִתְחַנֵּן (אל אלוהים), בִּקֵּשׁ רַחֲמִים, הִפְצִיר בְּ-. وَسِيلَةٌ ج وَسَائِلُ אֶמְצָעִי, קְרָיִים. وَسَائِلُ الإِعْلامِ אֶמְצְעֵי תִּקְשֹׁרֶת. وَسَائِلُ التَّعْلِيمِ עֶזְרֵי לִמּוּד. وَسَائِلُ السَّلامَةِ אֶמְצְעֵי בְּטִיחוּת. وَسَائِلُ المُوَاصَلاتِ אֶמְצְעֵי תַּחְבּוּרָה. وَسَائِلُ النَّقْلِ אֶמְצְעֵי תַּחְבּוּרָה. إِسْتَعْمَلَهُ وَسِيلَةً הִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כְּאֶמְצָעִי. تَوَسُّلٌ ج تَوَسُّلاتٌ 1. עֲתִירָה, הַעְתָּרָה, תַּחֲנוּנִים, הַפְצָרָה. 2. הִשְׁתַּדְּלוּת.

وَسَمَ (يَسِمُ) 1. סִמֵּן, קָבַע סִימָן, צִיֵּן, הִתְוָה. 2. צָרַב (סוס וכו') לְשֵׁם סִמּוּן. وَسَمَ يَوْسَمُ הָיָה יְפֵה תֹאַר, הָיָה נָאֶה. وَسَمَهُ بِالعَارِ צִיֵּן אוֹתוֹ לְגְנַאי. وَسَّمَ II סִמֵּן, קָבַע סִימָנֵי זִהוּי, הִבְלִיט. تَوَسَّمَ V 1. סִמֵּן, צִיֵּן, הִסְתַּכֵּל מִקָּרוֹב. 2. הִבְחִין, הִכִּיר בִּקְבִיעַת עַיִן. 3. צִפָּה. تَوَسَّمَ فِيهِ خَيْرًا צִפָּה לוֹ עָתִיד טוֹב. إِتَّسَمَ بِـ VIII הִתְאַפְיֵן בְּ-, הִצְטַיֵּן בְּ-, בָּלַט בְּ-, נִכַּר עָלָיו שֶׁ-. إِتَّسَمَ بِفِعْلِ الخَيْرِ הִצְטַיֵּן בְּמַעֲשֵׂי חֶסֶד. سِمَةٌ ج سِمَاتٌ 1. סִימָן, צִיּוּן. 2. אַשְׁרַת וִיזָה. 3. קֶבַע אֹפִי, תְּכוּנָה, מְאַפְיֵן. سِمَةُ دُخُولٍ אַשְׁרַת כְּנִיסָה. وَسْمٌ ج وُسُومٌ סִמּוּן, כְּוִיָּה (לסימון בעלי חיים). وِسَامٌ ج أَوْسِمَةٌ אוֹת הִצְטַיְּנוּת, עִטּוּר לִגְבוּרָה וְכַדּוֹמֶה, מְדַלְיָה. وَسَامَةٌ יֹפִי, הוֹפָעָה נָאָה, חֵן. وَسِيمٌ ج وِسَامٌ יְפֵה תֹאַר, יְפֵה מַרְאֶה, נָאֶה מְאֹד. مَوْسِمٌ ج مَوَاسِمُ 1. עוֹנָה, זְמַן קָבוּעַ, תְּקוּפָה. 2. יָרִיד, הִתְאַסְּפוּת. مَوْسِمُ الاصْطِيَافِ עוֹנַת הַקַּיִץ. مَوْسِمُ الحَجِّ עוֹנַת הָעֲלִיָּה לָרֶגֶל. مَوْسِمُ السِّيَاحَةِ עוֹנַת הַתַּיָּרוּת. مَوْسِمُ الصَّيْفِ עוֹנַת הַקַּיִץ. فِي مَوْسِمِهِ בְּעוֹנָתוֹ, בִּזְמַנּוֹ. مَوْسِمِيٌّ עוֹנָתִי, תְּקוּפָתִי. رِيَاحٌ مَوْسِمِيَّةٌ מוֹנְסוּנִים. مِيسَمٌ ج مَيَاسِمُ 1. מַכְשִׁיר כְּוִיָּה לְשֵׁם סִמּוּן, אוֹת כְּוִיָּה. 2. סְטִיגְמָה, אוֹת קָלוֹן. مَوْسُومٌ بِـ מְאֻפְיָן בְּ-, מְסֻמָּן.

وَسِنَ (يَوْسَنُ) נִרְדַּם. وَسَنٌ، سِنَةٌ נִמְנוּם, תְּנוּמָה. وَسِنٌ وَسْنَانُ ج وَسْنَى יָשֵׁן, מְנֻמְנָם, רָדוּם.

وَسْوَسَ 1. לָחַשׁ מִלִּים לֹא בְּרוּרוֹת. 2. הִתְעוֹרֵר בְּדַעְתּוֹ, בָּא, חָשַׁשׁ, הִרְהֵר. 3. لِـ פִּתָּה (שטן), הִדִּיחַ. تَوَسْوَسَ הָיָה נָתוּן לְחַרְדוֹת, הִרְהֵר רָעוֹת. وَسْوَسَةٌ ج وَسَاوِسُ 1. לְחִישָׁה, לַחֲשׁוּשׁ, הִרְהוּר, חֲרָדָה. 2. פִּתּוּיֵי שָׂטָן. وَسْوَاسٌ ج وَسَاوِسُ 1. פִּתּוּיֵי שָׂטָן, לַחֲשׁוּשֵׁי יֵצֶר הָרָע. 2. שָׂטָן.

(وسي) وَأْسَى ر (أسو).

وَشْبٌ פְּרָחִים. ج أَوْشَابٌ אֲסַפְסוּף, הָמוֹן.

وَشَجَ (يَشِجُ) הִתְקַשֵּׁר (ענפים וכו'), הִשְׁתַּלֵּב, הִסְתַּבֵּךְ, נִקְשַׁר, הִשְׁתָּרֵג. تَوَاشَجَ VI נִקְשַׁר, הִסְתַּבֵּךְ, נִקְשַׁר בְּקִשְׁרֵי קִרְבָה. وَشِيجٌ 1. מְשֻׁלָּב, שָׁזוּר. 2. רֶשֶׁת, קָרוֹב. وَشِيجَةٌ ج وَشَائِجُ קִרְבָה, קֶשֶׁר דַּם הָדוּק. مُتَوَاشِجٌ שָׁזוּר, קָשׁוּר (בקשרי) מִשְׁפָּחָה.

وَشَحَ II קִשֵּׁט. تَوَشَّحَ V. إِتَّشَحَ VIII 1. הִתְקַשֵּׁט בְּ-وِشَاحٍ, לָבַשׁ עֲדִי. 2. חָגַר חֶרֶב. وِشَاحٌ ج وُشُحٌ وأَوْشِحَةٌ 1. רְצוּעַת אָרִיג מְקֻשֶּׁטֶת שֶׁחוֹגְרִים כְּאוֹת כָּבוֹד. 2. קֶשֶׁת. 3. חֶרֶב. وِشَاحَةٌ חֶרֶב. تَوْشِيحٌ ج تَوَاشِيحُ שִׁיר. تَوَاشِيحُ دِينِيَّةٌ שִׁירֵי קֹדֶשׁ. مُوَشَّحٌ ج مُوَشَّحَاتٌ שִׁיר עַרְבִי שֶׁהִתְפַּתֵּחַ בְּאַנְדָּלוּסְיָה וּמֻרְכָּב מִסְטְרוֹפוֹת. مُتَّشِحٌ بِـ חָגוּר בְּ-, מְקֻשָּׁט בְּ-.

وَشَرَ (يَشِرُ) 1. נִסֵּר. 2. חִדֵּד, הִשְׁחִיז. مِوْشَارٌ ج مَوَاشِيرُ מַסּוֹרִית, מַסְגֵּרָה (שִׁנֵּי הַמַּסּוֹר).

وَشَعَ II כָּרַךְ עַל סְלִיל. وَشِيعَةٌ ج وَشَائِعُ 1. סְלִיל (במכונות תפירה). 2. סְלִיל חוּטִים. ر (ملك) مَكُّوكٌ.

وَشَقٌ קַרְקַל, חֲתוּל הַמִּדְבָּר (caracal).

وَشَكَ (يَوْشَكُ) 1. מִהֵר, הִתְקָרֵב, הָיָה עַל סַף. 2. מָהַר. أَوْشَكَ IV קָרַב, עָמַד עַל סַף, הָיָה קָרוֹב. يُوشِكُ المَطَرُ أَنْ يَنْهَمِرَ הַגֶּשֶׁם עוֹמֵד לָרֶדֶת. وَشْكٌ מְהִירוּת, זְרִיזוּת. عَلَى وَشْكِ עוֹמֵד לִפְנֵי, קָרוֹב, עַל סַף, בְּמִקְצָת, עוֹד מְעַט וְ-. هِيَ عَلَى وَشْكِ الزَّوَاجِ הִיא עוֹמֶדֶת לְהִתְחַתֵּן. وَشِيكٌ קָרוֹב מְאוֹד לְ-, נִמְצָא עַל סַף. قَضِيَّةٌ وَشِيكَةُ الحَلِّ בְּעָיָה הָעוֹמֶדֶת לִפְנֵי פִּתְרוֹן.

وَشَلٌ ج أَوْشَالٌ מַיִם רְדוּדִים.

وَشَمَ (يَشِمُ). وَشَّمَ II חָקַק (כתובות קעקע), קִעְקֵעַ. وَشْمٌ ج وُشُومٌ ووِشَامٌ 1. כְּתֹבֶת קַעֲקַע. 2. נְבִיטָה רִאשׁוֹנָה. وَشِيمَةٌ מַעֲשֶׂה רָעָה, מַחְלֹקֶת, רִיב.

(وشي) وَشَى (يَشِي) 1. רָקַם, קִשֵּׁט (בד וכו'). 2. שִׁקֵּר. 3. بِـ הִלְשִׁין עַל, הִלְעִיז עַל, דִּבֵּר סָרָה עַל. وَشَّى II רָקַם, יִפָּה, קִשֵּׁט. شِيَةٌ ج شِيَاتٌ 1. כֶּתֶם. 2. רְבָב, פְּגָם. 3. סִימָן, אוֹת. وَشْيٌ רִקְמָה, אָרִיג רָקוּם. وَشَّاءٌ רוֹקֵם, אֻמַּן רִקְמָה. وِشَايَةٌ הַלְשָׁנָה, דִּבָּה, לַעַז, מַלְשִׁינוּת. وَاشٍ(ي) ج وُشَاةٌ. وَشَّاءٌ 1. מַלְשִׁין, מוֹסֵר יְדִיעוֹת לַשִּׁלְטוֹנוֹת. 2. הוֹלֵךְ רָכִיל, מַלְעִיז.

وَصَبَ (يَصِبُ) 1. נִמְשַׁךְ. 2. عَلَى שָׁקַד עַל, הִתְמִיד בְּ-. وَصِبَ (يَوْصَبُ) חָלָה, סָבַל מִמַּחֲלָה כְּרוֹנִית (מְמֻשֶּׁכֶת). وَصَبٌ ج أَوْصَابٌ כְּאֵב מְמֻשָּׁךְ, מַחֲלָה כְּרוֹנִית, סֵבֶל, חֻלְשָׁה. وَاصِبٌ מְמֻשָּׁךְ, מַתְמִיד.

وَصَدَ (يَصِدُ) 1. بِـ יָשַׁב בְּ-. 2. הִתְיַשֵּׁב, עָמַד אֵיתָן. أَوْصَدَ IV 1. נָעַל (דלת), הָגִיף. 2. عَلَى הֵגִיף לְ-. أَوْصَدَ البَابَ فِي وَجْهِهِ נָעַל אֶת הַדֶּלֶת בְּפָנָיו, מָנַע מִמֶּנּוּ אֶת מְבֻקָּשׁוֹ. وَصِيدٌ ج وُصُدٌ מִפְתָּן, סַף. مُوصَدٌ נָעוּל, סָגוּר.

وَصَفَ (يَصِفُ) 1. תֵּאֵר, צִיֵּר, הִמְחִישׁ, אִפְיֵן. 2. لِـ נָתַן מִרְשָׁם (תרופה וכו'). 3. כִּנָּה. وَصَفَهُ بِالكَرَمِ אִפְיֵן אוֹתוֹ כִּנְדִיב. قَالَ فِيهِ كَلامًا لا يُوصَفُ אָמַר עָלָיו דְּבָרִים שֶׁאֵין לְתָאֲרָם. إِتَّصَفَ VIII תֹּאַר, הִתְאַפְיֵן בְּ-, נוֹדַע בְּ-, הִצְטַיֵּן בְּ-, נִכַּר

ב־. إِسْتَوْصَفَ X 1. בִּקֵּשׁ מִי שֶׁיְּתָאֵר אֶת־. 2. בִּקֵּשׁ עֲצַת רוֹפֵא. صِفَةٌ ج صِفَاتٌ 1. תֹּאַר, תְּכוּנָה, סְגֻלָּה, טִיב, אֹפִי. 2. שֵׁם תֹּאַר (בדקדוק) ע' نَعْت. بِصِفَةِ בְּתֹאַר, בְּתוֹקֶף תַּפְקִידוֹ. بِصِفَةٍ خَاصَّةٍ בְּאֹפֶן מְיֻחָד. بِصِفَةٍ غَيْرِ رَسْمِيَّةٍ בְּאֹפֶן לֹא רִשְׁמִי. بِصِفَتِهِ مُحَامِيًا בְּתוֹר עוֹרֵךְ דִּין. بِصِفَةٍ مُنْتَظِمَةٍ בְּאֹפֶן מְסֻדָּר. جُمْلَةُ صِفَةٍ מִשְׁפָּט זִקָּה (בְּלִי מְקַשֵּׁר וּבְלִי الَّذِي) (בדקדוק). وَصْفٌ ج أَوْصَافٌ תֵּאוּר, תְּכוּנָה, סְגֻלָּה, אֹפִי. أَوْصَافٌ קַוֵּי אֹפִי. بِوَصْفِهِ مُحَامِيًا בְּתוֹר עוֹרֵךְ דִּין. أَخَذَ أَوْصَافَهُ רָשַׁם אֶת תֵּאוּרוֹ. وَصْفَةٌ מִרְשָׁם, רֶצֶפְּט. وَصْفِيٌّ תֵּאוּרִי, צִיּוּרִי, שֶׁל תְּכוּנָה. دِرَاسَةٌ لُغَوِيَّةٌ وَصْفِيَّةٌ מֶחְקָר לִינְגְּוִיסְטִי תֵּאוּרִי. وَصْفِيَّةٌ תֵּאוּרִיּוּת, דֶּסְקְרִפְּטִיבִיּוּת. وَصِيفٌ ج وُصَفَاءُ מְשָׁרֵת. مُوَاصَفَةٌ ج مُوَاصَفَاتٌ 1. מִפְרָט, תֵּאוּר מְפֹרָט (של מכונה וכו'), תְּכוּנוֹת. 2. תֶּקֶן. سِجِلُّ الْمُوَاصَفَاتِ סֵפֶר הַמִּפְרָטִים. مَعْهَدُ الْمُوَاصَفَاتِ وَالْمَقَايِيسِ מְכוֹן הַתְּקָנִים. مُوَاصَفَةُ الْعِلَاجِ מִרְשָׁם טִפּוּל (נִתָּן על ידי רופא). مَوْصُوفٌ מְתֹאָר, שֵׁם עֶצֶם מֻלְוֶה בְּשֵׁם תֹּאַר ע' (نعت) مَنْعُوت. مُتَّصِفٌ بِـ מִתְאַפְיֵן בְּ־. مُسْتَوْصَفٌ ج مُسْتَوْصَفَاتٌ מִרְפָּאָה, קְלִינִיקָה.

وَصَلَ (يَصِلُ) 1. إِلَى הִגִּיעַ, בָּא אֶל, קָרַב אֶל. 2. נוֹדַע לְ־, נִמְסַר לְ־. 3. بِـ קָשַׁר, חִבֵּר בֵּין, צֵרֵף. وَصَلَ بَيْنَهُمَا קָשַׁר בֵּינֵיהֶם. وَصَلَنِي خِطَابُكَ הִגִּיעַנִי מִכְתָּבְךָ. وَصَلَ إِلَى نُقْطَةٍ حَاسِمَةٍ הִגִּיעַ לִנְקֻדָּה מַכְרַעַת. وَصَلَنِي نَبَأٌ הִגִּיעַתְנִי יְדִיעָה. وَصَلَ رَحِمَهُ עָזַר לִקְרוֹבָיו. وَصَّلَ II. أَوْصَلَ IV 1. بَيْنَ חִבֵּר, קָשַׁר, גִּשֵּׁר, אִחֵד בֵּין. 2. إِلَى מָסַר, הוֹלִיךְ, הֶעֱבִיר, הוֹבִיל, נָתַן לְ־. أَوْصَلَ הֶאֱרִיק (בחשמל). وَصَّلَهُ إِلَى شَاطِئِ الْأَمَانِ הֶעֱבִירוֹ לְחוֹף מִבְטָחִים. وَاصَلَ III 1. הִמְשִׁיךְ, הוֹסִיף לַעֲשׂוֹת, הִתְמִיד בְּ־, שָׁקַד עַל. 2. קִיֵּם יַחֲסִים קְרוֹבִים. 3. בָּא בְּיַחֲסִים אִינְטִימִיִּים, שָׁכַב עִם. وَاصَلَ الْإِضْرَابَ הִמְשִׁיךְ בַּשְּׁבִיתָה. وَاصَلَ جُهُودَهُ (سَعْيَهُ) הִתְמִיד בְּמַאֲמַצָּיו. وَاصَلَ اللَّيْلَ بِالنَّهَارِ עָבַד יוֹמָם וָלַיְלָה. تَوَصَّلَ V إِلَى עָלָה בְּיָדוֹ, הִצְלִיחַ לְבַצֵּעַ דָּבָר, הִגִּיעַ (לְמַסְקָנָה וכו'), הִשִּׂיג. تَوَاصَلَ VI נִמְשַׁךְ, נַעֲשָׂה בִּרְצִיפוּת, לֹא נִפְסַק. إِتَّصَلَ VIII بِـ 1. נִקְשַׁר בְּ־, הִתְחַבֵּר. 2. הִתְקַשֵּׁר, בָּא בְּמַגָּע עִם. 3. סֻפַּח, נִצְמַד אֶל, יָצַר קֶשֶׁר עִם. 4. إِلَى הִשְׁתַּיֵּךְ לְ־, נִמְנָה עִם. إِتَّصَلَ بِالْوَزِيرِ נִפְגַּשׁ עִם הַשַּׂר, טִלְפֵּן לַשַּׂר. إِتَّصَلَ بِنَا أَنَّ נוֹדַע לָנוּ כִּי, נִמְסַר לָנוּ שֶׁ־. صِلَةٌ ج صِلَاتٌ 1. קֶשֶׁר, יַחַס, קִרְבָה, זִקָּה, חִבּוּר. 2. תְּשׁוּרָה, שַׁי, מַתָּנָה. جُمْلَةُ صِلَةٍ، صِلَةُ الْمَوْصُولِ מִשְׁפָּט זִקָּה מְקֻשָּׁר (אַחֲרֵי الَّذِي) (בדקדוק). وَصْلٌ 1. חִבּוּר, קֶשֶׁר. 2. קַבָּלָה. هَذَا وَصْلٌ [illegible] לָהּ. 3. מַתָּנָה, שַׁי. 4. ج أَوْصَالٌ אֵבֶר (בגוף), מִפְרָק. 5. ج وُصُولٌ ج وُصُولَاتٌ קַבָּלָה, שׁוֹבֵר, אִשּׁוּר. قَطَّعَ أَوْصَالَهُ בִּתֵּר אוֹתוֹ לִגְזָרִים. هَمْزَةُ وَصْلٍ 1. הַסִּימָן (ٱ) מֵעַל לְאוֹת أَلِف ע' هَمْزَة. 2. הֲבָרָה מְחַבֶּרֶת, קֶשֶׁר בֵּין. وَصْلَةٌ סִימָן (ٱ) מֵעַל לְ־أَلِف (בדקדוק). وُصْلَةٌ ج وُصَلٌ وَوُصُلَاتٌ 1. קֶשֶׁר, חִבּוּר, קִשּׁוּר. 2. מַחְבֵּר, מְחַבֵּר (באינסטלציה וכו'). 3. צִיר, מִפְרָק. شَرْطَةُ الْوُصْلَةِ מַקָּף (־). وُصْلَةٌ מַעֲבָר, דֶּרֶךְ עוֹקֶפֶת. وُصُولٌ 1. הַגָּעָה, בִּיאָה לְמָקוֹם. 2. הֶשֵּׂג. 3. ج وُصُولَاتٌ קַבָּלָה. وُصُولِيٌّ קַרְיֵרִיסְט, תַּכְלִיתָן. وُصُولِيَّةٌ קַרְיֵרִיזְם, תַּכְלִיתִיּוּת. تَوْصِيلٌ 1. מְסִירָה, הַעֲבָרָה, הֲבָאָה, הוֹלָכָה, הַגָּשָׁה. 2. הַצְמָדָה, אִחוּד, חִבּוּר, קְשִׁירָה, קִשּׁוּר. 3. הַאֲרָקָה, הוֹלָכָה (בחשמל וכו'). تَوْصِيلٌ عَلَى التَّضَاعِيفِ חִבּוּר מְעֹרָב (בחשמל). لَوْحَةُ التَّوْصِيلِ לוּחַ חִבּוּרִים (בחשמל). تَوْصِيلُ الطَّلَبَاتِ בִּצּוּעַ הַסְפָּקָה. تَوْصِيلَةٌ 1. מַחְבֵּר. 2. מוֹלִיכוּת. تَوْصِيلَةُ الْأَرْضِ הַאֲרָקָה. تَوْصِيلِيَّةٌ מוֹלִיכוּת (בחשמל). وِصَالٌ הִתְחַבְּרוּת שֶׁל אַהֲבָה, הִזְדַּוְּגוּת. مُوَاصَلَةٌ 1. הַמְשָׁכִיּוּת, הִתְמַדָּה, הַתְמָדָה. 2. ج مُوَاصَلَاتٌ תַּחְבּוּרָה. طُرُقُ الْمُوَاصَلَاتِ רֶשֶׁת הַכְּבִישִׁים. وِزَارَةُ الْمُوَاصَلَاتِ מִשְׂרַד הַתַּחְבּוּרָה. إِيصَالٌ 1. חִבּוּר, קִשּׁוּר, גִּשּׁוּר, אִחוּד. 2. הֲבָאָה, הַגָּשָׁה. 3. ج إِيصَالَاتٌ קַבָּלָה, שׁוֹבֵר. تَوَصُّلٌ הַשָּׂגָה, הַגָּעָה (אל מסקנות וכו'), הֶשֵּׂג. تَوَاصُلٌ הַמְשָׁכִיּוּת, בָּזֶה אַחַר זֶה. بِتَوَاصُلٍ בִּרְצִיפוּת. إِتِّصَالٌ הִתְקַשְּׁרוּת, הִתְחַבְּרוּת. ج إِتِّصَالَاتٌ 1. מַגָּע, קֶשֶׁר (טלפוני וכו'). 2. קוֹמוּנִיקַצְיָה, תִּקְשֹׁרֶת. عَلَى اتِّصَالٍ بِهِ בְּקֶשֶׁר אִתּוֹ (עִמּוֹ). إِتِّصَالَاتٌ سِلْكِيَّةٌ وَلَاسِلْكِيَّةٌ תִּקְשֹׁרֶת קַוִּית וְאַלְחוּטִית, טֵלֵקוֹמוּנִיקַצְיָה. مَوْصُولٌ מְחֻבָּר, קָשׁוּר, מְחֻבָּר. إِسْمُ الْمَوْصُولِ מִלַּת זִקָּה (כגון الذي، التي וכו'). مُوَصِّلٌ מַעֲבִיר, מוֹלִיךְ (בחשמל). مُوَصِّلٌ أَرْضِيٌّ מַאֲרִיק, אַרְקָה (בחשמל). مُتَوَاصِلٌ רָצוּף, תָּכוּף, מַתְמִיד, לְלֹא הֶרֶף. مُتَّصِلٌ מְחֻבָּר, קָשׁוּר. ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ כִּנּוּי גּוּף חָבוּר (בדקדוק).

وَصَمَ (يَصِمُ) بِـ הִכְתִּים, הֵטִיל קָלוֹן, הוֹצִיא שֵׁם רַע, פָּגַם (בכבוד). تَوَصَّمَ V הִתְפַּגֵּם, נִתְפַּגֵּם. وَصْمٌ وَصْمَةٌ 1. פְּגָם, קָלוֹן, רְבָב, פְּגַם, חֶרְפָּה. 2. סְטִיגְמָה. وَصْمَةُ عَارٍ כֶּתֶם, אוֹת קָלוֹן, פְּגִיעָה בְּכָבוֹד, חֶרְפַּת כְּלִמָּה.

وَصْوَصَ הֵצִיץ דֶּרֶךְ חוֹר הַמַּנְעוּל. وَصْوَصٌ وَصْوَاصٌ 1. חוֹר הַמַּנְעוּל. 2. צָעִיף נָשִׁים קָטָן. وَصْوَصَةٌ הֲצָצָה.

(وصي) وَصَّى II 1. بِـ צִוָּה וְהוֹרָה. 2. بِـ מָסַר לָאַפּוֹטְרוֹפּוֹס. 3. הוֹרִישׁ. 4. عَلَى بِـ הִמְלִיץ עַל, לִמֵּד זְכוּת עַל, דִּבֵּר טוֹבוֹת עַל. 5. פִּקֵּד עַל, הִטִּיל עַל. أَوْصَى IV 1. צִוָּה. 2. הוֹרִישׁ. 3. بِـ הִמְלִיץ עַל. 4. عَلَى הִזְמִין (סחורה וכו'). أَوْصَى بِهِ خَيْرًا דִּבֵּר בּוֹ טוֹבוֹת (בְּקָרוֹב). وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا כִּי וְצִוָּה עָלַי לְהִתְפַּלֵּל וְלָתֵת צְדָקָה כָּל עוֹד אֲנִי חַי. تَوَاصَى VI 1. צִוָּה לְ־. 2. הוֹרִישׁ לְ־ מִדּוֹר דּוֹר. إِسْتَوْصَى X 1. בִּקֵּשׁ אֶת עֲצָתוֹ. 2. بِـ הִמְלִיץ עַל, לִמֵּד זְכוּת עַל. وَصِيٌّ ج أَوْصِيَاءُ 1. מְמֻנֶּה עַל, מְצַוֶּה. 2. אַפּוֹטְרוֹפּוֹס, נֶאֱמָן (של נכסים וכו'). 3. בַּעַל צַוָּאָה, יוֹרֵשׁ, נוֹחֵל. الْوَصِيُّ عَلَى الْعَرْشِ עוֹצֵר

(ומלא מקום מלך קודם) وَصِيَّةٌ ج وَصَايَا 1. צוואה. 2. צו, הוראה, פקודה, צווי. 3. המלצה, לימוד זכות. الوَصَايَا العَشْرُ עשרת הדברות (במקרא). وِصَايَةٌ חסות, אפוטרופסות, נאמנות, אחריות, פיקוח. مَجْلِسُ الوِصَايَةِ מועצת נאמנות. تَوْصِيَةٌ ج تَوْصِيَاتٌ وتَوَاصٍ(ي) 1. המלצה, לימוד זכות. 2. עצה, הוראה. بِالتَّوْصِيَةِ לפי יפוי כוח. مُوصٍ(ي) ממליץ. شَرِيكٌ مُوصٍ שותף שקט (בחברה). مُوصًى عَلَيْهِ 1. ממונה. 2. נאמן. 3. מכתב רשום. مُوصًى لَهُ יורש. المُوصَى إِلَيْهِ המוציא לפועל.

وَضُؤَ (يَوْضُؤُ) 1. היה נקי, היה צח. 2. נוצץ, האיר ופניו. تَوَضَّأَ V התרחץ (לקראת תפילה). وَضَاءَةٌ 1. זוהר, זיו. 2. טוהר, חן, צחות, נקיון. وُضُوءٌ 1. צחות, זכות. 2. טהרה, זוהר. 3. התרחצות, רחיצה (לקראת תפילה). وَضِيءٌ ج وِضَاءٌ טהור, זוהר, צח, נקי. تَوَضُّؤٌ התרחצות (לקראת תפילה). مِيضَأَةٌ מקווה, מקום רחצה (במסגד).

وَضَبَ II ערך, סדר, ארז (חפצים, פרי וכו'). تَوْضِيبٌ סידור, אריזה, התקנה. دَارُ التَّوْضِيبِ בית אריזה.

وَضَحَ (يَضِحُ). تَوَضَّحَ V 1. התבהר, התברר, התפרסם, נגלה. 2. יפה, נעשה נאה. وَضَّحَ II. أَوْضَحَ IV הבהיר, ביאר, פרש, הסביר, גלה. أَوْضَحَ وِجْهَةَ نَظَرِهِ הבהיר את השקפתו. اِتَّضَحَ VIII התברר, התבהר, התבאר. اِتَّضَحَ لَهُ התגלה לו, נתברר לו. يَتَّضِحُ مِنْ كَلَامِهِ أَنَّهُ صَادِقٌ מתוך דבריו עולה שהוא אומר אמת. اِسْتَوْضَحَ X בקש לברר, דרש הסבר, שאל. وَضَحٌ ج أَوْضَاحٌ 1. אור, נגה, זוהר, בהירות. 2. שימה. 3. דרך סלולה. فِي وَضَحِ النَّهَارِ לאור היום. وَضَّاحٌ בהיר, ברור, צח, זורח. وُضُوحٌ בהירות, זכות, צחות, היות ברור. بِوُضُوحٍ בבירור, בבהירות, בגלוי. تَوْضِيحٌ. إِيضَاحٌ הבהרה, הסברה, באור, הערה, סמן פרוש. اِتِّضَاحٌ התבררות, פרשות. اِسْتِيضَاحٌ 1. בקשת הבהרה, דרישת ברור. 2. תשאול, שאלה. وَاضِحٌ 1. ברור, בהיר, גלוי, מובן, מפורש. 2. ידוע, גלוי, מוצק. مِنَ الوَاضِحِ أَنْ מובן ש־, ברור ש־. إِنَّ الأَمْرَ وَاضِحٌ وُضُوحَ الشَّمْسِ فِي رَابِعَةِ (رَائِعَةِ) النَّهَارِ הדבר ברור כשמש ביום בהיר. مُتَّضِحٌ ברור, מוסבר, מובן.

وَضَرٌ ج أَوْضَارٌ זוהמה, לכלוך. وَضِرٌ מזוהם.

وَضَعَ (يَضَعُ) 1. שם, נתן, הניח, קבע, מיקם, הציב. 2. وَضَعَتْ ילדה (אישה). 3. המציא והמציאו, בדה. 4. חבר (חבורות, שיר, תמונה וכו'), חבר, קבע. 5. عَلَى הטיל על. 6. عَنْ וִתר על, הפחית. 7. عَنْ הסיר, בטל את..., הפסיק. 8. مِنْ פגע ב... (בכבוד וכו'), השפיל. وَضَعَ تَقْرِيرًا הגיש דוח. وَضَعَ ثِقَتَهُ بِهِ נתן בו את אמונו, השליך עליו את יהבו. وَضَعَهُ جَانِبًا הניחו בצד. وَضَعَ حَجَرَ الأَسَاسِ הניח (יסדו) אבן פנה. وَضَعَ حَدًّا لِلأَزْمَةِ שם קץ למשבר. وَضَعَهُ فِي حِسَابِهِ הביא אותו בחשבונו. وَضَعَ سِلَاحَهُ הניח את נשקו, התמסר. وَضَعَهُ فِي مُقَدِّمَةِ اهْتِمَامَاتِهِ שם אותו בראש מעייניו, נתן לו עדיפות ובכורה. وَضَعَ مَشْرُوعًا هَامًّا קבע (עבד) תכנית חשובה. وَضَعَهُ فِي مَوْضِعِهِ الصَّحِيحِ הציב אותו במקומו הנכון. وَضَعَهُ مَوْضِعَ التَّنْفِيذِ הוציא אותו אל הפועל, נתן לו תוקף. وَضَعَ مِنْ قَدْرِهِ הפחית את ערכו, השפיל אותו. وَضَعَهُ نُصْبَ عَيْنَيْهِ שם אותו לנגד עיניו. وَضَعَ نَظَّارَةً عَلَى عَيْنَيْهِ הרכיב משקפיים. وَضَعَ يَدَهُ عَلَى תפס, רכש אחיזה. وَضَّعَ II 1. השפיל. 2. רצף. وَاضَعَ III 1. في הסכים עם ... בעניין. 2. התערב ב... 3. בטל. أَوْضَعَ IV 1. האיץ, זרז. 2. מהר. 3. بَيْنَ סכסך בין. تَوَاضَعَ VI 1. נהג בענוות, היה עניו. 2. נעשה שפל, השפיל עצמו. 3. عَلَى הסכים על. تَوَاضَعُوا حَتَّى لَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ הם היו צנועים כדי שלא יתפאר אדם על אדם. اِتَّضَعَ VIII היה שפל רוח, היה עניו. ضَعَةٌ. وَضَاعَةٌ 1. שפלות, עליבות, נבזות. 2. עני, ענוה. وَضْعٌ ج أَوْضَاعٌ 1. מצב, אופן. 2. עמדה, מעמד, סטטוס. 3. קביעה, סימון, שימה במקום. 4. חבור (שיר וכו'). 5. יצירה, המצאה, הצירות. 6. לידה, המלטה. 7. מצב, תנוחה, פוזה. 8. הקמה, כונן. 9. מכות הרכב. أَوْضَاعٌ 1. תנאים, משפטות, נסיבות. 2. יסודות, עקרונות. الوَضْعُ الرَّاهِنُ (الحَالِيُّ) המצב הקיים, סטטוס קוו. وَضْعٌ عَائِلِيٌّ. الأَوْضَاعُ الشَّخْصِيَّةُ מצב משפחתי. وَضْعُ اليَدِ תפיסה, אחיזה. وَضْعًا وقَوْلًا הלכה למעשה. الأُمُّ الوَضْعُ עומדת ללדת. وَضْعِيٌّ 1. של מצב. 2. פוזיטיבי, מעשי, ממשי. قَانُونٌ وَضْعِيٌّ חוק פוזיטיבי (חוק בידי אדם, להבדיל מ־قَانُونٌ (تَشْرِيعٌ) إِلَهِيٌّ חוק אלוהי). القِيَمُ الوَضْعِيَّةُ מספרים עשרוניים (במתמטיקה). وَضْعِيَّةٌ 1. מצב, סטטוס, מעמד. 2. פוזיטיביזם (בפילוסופיה). وَضِيعٌ ج وُضَعَاءُ נחות, בזוי, המוני. مَوْضِعٌ ج مَوَاضِعُ 1. מקום, אתר. 2. נושא, קטע (בספר). 3. מצב, מעמד. كَانَتْ مَوْضِعَ الإِعْجَابِ היתה נושא להערצה. مَوْضِعُ قَدَمٍ סדרה עד רגל. مَوْضِعِيٌّ מקומי. تَخْدِيرٌ مَوْضِعِيٌّ הרדמה מקומית. تَوَاضُعٌ ענוות, צניעות, שפלות רוח. اِتِّضَاعٌ 1. שפלות. 2. ענוה. وَاضِعٌ 1. יוצר, מחבר. 2. ממציא, מחדש. 3. יולדת. مَوْضُوعٌ ج مَوْضُوعَاتٌ ومَوَاضِيعُ 1. נושא, תמה, רעיון, ענין, אובייקט. 2. אמתה, אקסיומה, מקבל ראשון (בפילוסופיה), הנחה. 3. בדוי, לא מקורי. 4. חבור בדוי, מקום לבוא. فِهْرِسُ المَوْضُوعَاتِ תוכן העניינים, אינדקס. أَنْزَلَ المَوْضُوعَ ... את הנושא והקשרו. غَيْرُ ذِي مَوْضُوعٍ שאינו ממין העניין, אינו אקטואלי, לא רלוונטי. مَوْضُوعَةٌ 1. תזה, הנחת יסוד. 2. אקסיומה, אמתה. مَوْضُوعِيٌّ אובייקטיבי, עניני. مَوْضُوعِيَّةٌ אובייקטיביות. مُتَوَاضِعٌ 1. עניו, צנוע. 2. מועט,

קשר, קשר עורף.

وَضَمٌ ج أَوْضَامٌ קרש הקצב. تَرَكَهُمْ لَحْمًا عَلَى وَضَمٍ הכה אותם שוק על ירך. وَضِيمَةٌ ج وَضَائِمُ סעודת הבראה (של אבלים).

وَطِئَ (يَطَأُ) 1. דרך על־, צעד על־, דרס, רמס, הלך על־. 2. בא אל אשה, הזדווג עם־, שכב עם־. وَطَّأَ II 1. ישר (דרך), פלס, שוה, סדר, הכשיר, תקן. 2. הקדים (הקדמה לספר וכו'). وَطَّأَ صَوْتَهُ הנמיך קולו. وَطَّأَ مِهَادَهُ סדר מטתו (מצעו). وَاطَأَ III 1. عَلَى הסכים עם־. 2. חזר על חרוז (בשירה). تَوَاطَؤُوا VI عَلَى 1. קשרו קשר נגד־, הסכימו ביניהם על־, נועצו ביניהם. 2. הסכים עם־ על־. تَوَاطَأَ عَلَى السُّلْطَةِ קשר קשר נגד השלטון. وَطْءٌ، وَطْأَةٌ 1. דריכה, דריסת קול פסיעה. 2. דכוי. 3. בעילה. وَطْأَةٌ לחץ, כריעה, כובד, קשיחה, נטל, משא. شَدِيدُ الْوَطْأَةِ כבד מאוד. وَطْأَةُ الْمَسْؤُولِيَّةِ כובד האחריות. وَطِيءٌ 1. נמוך. 2. ישר. مَوْطَأٌ. مَوْطِئٌ ج مَوَاطِئُ סוליה [illegible] רגל, דריסת רגל. مَوْطِئُ قَدَمٍ קרש קפיצה, אחיזה. تَوْطِئَةٌ 1. הקדמה (לספר), מבוא. 2. פלוס, הכשרה. مُوَاطَأَةٌ، تَوَاطُؤٌ קשר, [illegible]. وَاطِئٌ 1. נמוך. 2. שפל, בזוי. 3. זול, [illegible]. مُوَطَّأٌ 1. מפולס, מכשיר, מישר. 2. ج مُوَطَّآتٌ דברים מקודשים.

وَطْبٌ ج وِطَابٌ وَأَوْطُبٌ 1. חמת, נאד, שק עור לנוזלים. 2. שד גדול. 3. [illegible]. خَالِي الْوِطَابِ חסר כל.

وَطَدَ (يَطِدُ). وَطَّدَ II 1. קבע, יצב, חזק, [illegible], הדק, ישר (קרקע). 2. בסס, הכשיר. وَطَّدَ الْعَزْمَ عَلَى גמר אומר לְ־, גמר בדעתו, החליט. وَطَّدَ عُرَى الصَّدَاقَةِ بَيْنَهُمَا הדק את קשרי הידידות ביניהם. وَطَّدَ لَهُ اجْتِمَاعًا مَعَ الْوَزِيرِ הכשיר למענו את הקרקע לפגוש את השר. وَطَّدَ نَفْسَهُ عَلَى الْمَشْيِ הרגיל עצמו להליכה. تَوَطَّدَ V התהדק, התחזק, התיצב. وَطِيدٌ קבוע, יציב, איתן, חזק, לא מתערער. إِنَّهُ وَطِيدُ الْأَمَلِ بِهِ הוא חזק בתקוותו בו, הוא בוטח בו. أَوْطَادٌ הרים. مِيطَدَةٌ 1. [illegible], מכבש. 2. קורה (הנדרשת לייצוב יסודות הבניין). تَوْطِيدٌ יצוב, חזוק, הדוק. تَوْطِيدُ الْعَلَاقَاتِ הדוק היחסים. مُوَطَّدٌ איתן, חזק, יציב, אמיץ. مُوَطَّدُ الْأَرْكَانِ בעל יסודות איתנים.

وَطَرٌ ج أَوْطَارٌ תכלית, מטרת רצון, חפץ, צורך. قَضَى مِنْهَا وَطَرَهُ [illegible] את זממו.

وَطِسَ (يَطِسُ) 1. שבר, פצע. 2. הכה. وَطِيسٌ 1. כבשן, תנור. 2. מערכת, לחימה. حَرْبٌ حَامِيَةُ الْوَطِيسِ מלחמה לוהטת.

وَطَنَ (يَطِنُ) بِـ שכן בְּ־, גר בְּ־. وَطَّنَ II ישב, הושיב, שכן בְּ־, אזרח, השריש. وَطَّنَ نَفْسَهُ عَلَى גמר אומר לְ־, החליט, גמר בדעתו לְ־. تَوَطَّنَ V فِي התישב, התנחל, השתקע בְּ־, התאזרח. اِسْتَوْطَنَ X התנחל, התישב, [illegible] במולדת, הכה שורש בְּ־. وَطَنٌ ج أَوْطَانٌ מולדת, מכורה, מקום מוצא. الْوَطَنُ الْعَرَبِيُّ העולם הערבי. الْوَطَنُ الْقَوْمِيُّ الْإِسْرَائِيلِيُّ הבית הלאומי הישראלי, מולדת העם הישראלי. حُبُّ الْوَطَنِ אהבת מולדת, פטריוטיות. حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ אהבת מולדת היא חלק מהאמונה. وَطَنِيٌّ 1. לאומי. 2. מקומי, אזרחי. 3. פטריוט. 4. יליד הארץ. مَصْنُوعَاتٌ وَطَنِيَّةٌ תוצרת הארץ. وَطَنِيَّةٌ לאומיות, פטריוטיות, אהבת המולדת. مَوْطِنٌ ج مَوَاطِنُ מולדת, מקום, מושב, מעון, בית, מוצא, אזור (של צמח, חיה וכו'). مَوْطِنُ الضَّعْفِ נקודת התורפה. مَوْطِنُ الْعِلَّةِ (الدَّاءِ) מקור המחלה, הנקודה הרגישה. عِلْمُ الْمَوْطِنِ מולדת (נושא לימוד בבתי הספר). تَوْطِينٌ 1. אזרוח. 2. ישוב, השתקעות, מתן זכות ישיבה במולדת. اِسْتِيطَانٌ התישבות, התנחלות. مُوَاطِنٌ אזרח, נתין, תושב, בן הארץ. مُوَاطِنُ شَرَفٍ אזרח כבוד. مُوَاطِنٌ عَالَمِيٌّ אזרח העולם, קוסמופוליט. مُوَاطَنَةٌ אזרחות, נתינות. مُسْتَوْطِنٌ מתישב, מתנחל. مُسْتَوْطَنَةٌ ج مُسْتَوْطَنَاتٌ מושבה, התנחלות, ישוב חקלאי.

وَطْوَاطٌ ج وَطَاوِيطُ 1. עטלף. 2. אדם חלש. 3. [illegible].

وَظَبَ (يَظِبُ). وَاظَبَ III عَلَى שקד על־, התמיד בְּ־, התמסר לְ־, עשה בקביעות. مُوَاظَبَةٌ שקידה, התמדה, חריצות, מסירות. مُوَاظِبٌ שקדן, מסור, מתמיד, חרוץ.

وَظَّفَ II 1. העסיק, מנה. 2. فِي השקיע הון בְּ־. 3. عَلَى הטיל עבודת בית, קצה. تَوَظَّفَ V 1. התמנה, הועסק. 2. הושקע (הון). 3. תופקד. وَظِيفَةٌ ج وَظَائِفُ 1. משרה, תפקיד, מטלה, משימה, חובה. 2. שיעורי בית. 3. תפקוד, פונקציה. وَظِيفَةٌ شَاغِرَةٌ משרה פנויה. عِلْمُ وَظَائِفِ الْأَعْضَاءِ תורת תפקוד האיברים, פיזיולוגיה. وَظِيفِيٌّ תפקודי, פונקציונלי. وَظِيفِيَّةٌ פונקציונליות. تَوْظِيفٌ מנוי, העסקה. تَوْظِيفُ أَمْوَالٍ השקעת הון. مَكْتَبُ التَّوْظِيفِ משרד התעסוקה. مُوَظَّفٌ 1. פקיד, מועסק. 2. מושקע (הון).

وَعَبَ (يَعِبُ). أَوْعَبَ IV לקח את כל־. اِسْتَوْعَبَ X 1. קלט. 2. ספג. 3. תפס, הבין. 4. הכיל, החזיק, אצר. اِسْتِيعَابٌ 1. קליטה. 2. ספיגה. 3. תפישה, הבנה. 4. אחיזה. 5. תכולה. وِزَارَةُ الْاِسْتِيعَابِ משרד הקליטה (בישראל).

وَعُثَ (يَوْعُثُ) קשה (נסיעה, דרך וכו'). وَعْثٌ דרך קשה ([illegible]). وَعْثَاءُ תלאה, יגיעה. وَعْثَاءُ السَّفَرِ תלאות הדרך.

وَعَدَ (يَعِدُ) بِـ 1. הבטיח, התחייב לְ־, קבל על עצמו. 2. بِـ איים בְּ־. وَعَدَهُ بِجَائِزَةٍ הבטיח לו פרס. وَاعَدَ III 1. הבטיח לְ־. 2. קבע מועד (לפגישה וכו') עם־. تَوَعَّدَ V איים על־, הפחיד, התרה בְּ־. تَوَاعَدَ VI קבעו פגישה עם־, סכם. اِتَّعَدَ VIII 1. הבטיח לְ־. 2. קבל את ההבטחה. وَعْدٌ ج وُعُودٌ הבטחה,

התחייבות. وَعْدُ بَلْفُور הצהרת בלפור. وَفَى بِوَعْدِهِ קיים את הבטחתו. وَعِيدٌ 1. איום. 2. הבטחה. يَوْمُ الوَعِيدِ ק׳ יום תחיית המתים, יום הדין. وَعِيدِيٌّ איומי. مَوْعِدٌ ج مَوَاعِدُ 1. מועד, שעה או יום נועד, זמן שנקבע. 2. ראיון, פגישה. مِيعَادٌ ج مَوَاعِيدُ 1. הבטחה. 2. מועד. 3. פגישה. فِي مِيعَادِهِ בעתו. أَرْضُ المِيعَادِ הארץ המובטחת, ארץ ישראל. مَوَاعِيدُ العَمَلِ שעות העבודה. مَوَاعِيدُ عُرْقُوبٍ הבטחות כוזבות. تَوَعُّدٌ איום, התראה. مَوْعُودٌ מובטח, שנקבע, מיועד. اليَوْمُ المَوْعُودُ יום תחיית המתים.

وَعُرَ (يَوْعُرُ) היה טרשי, נעשה טרשי. وَعْرٌ 1. אדמת טרשים, מקום שקשה לעוברו. 2. קשה. وُعُورَةٌ 1. טרשיות, עקלקלות, עקמה. 2. קושי. وُعُورَةُ الأَرْضِ עקלקלות האדמה.

وَعَزَ (يَعِزُ) إِلَى פקד על, צוה על. أَوْعَزَ IV إِلَى 1. רמז ל-, צוה בקצרה, העיר ל-. 2. הורה, פקד על. إِيعَازٌ ج إِيعَازَاتٌ 1. רמז, סימן. 2. הוראה, צו. 3. עצת סתר. بِإِيعَازٍ مِنْ לפי הוראה מ-, בהשפעת-. مُوعَزٌ بِهِ עשוי בהוראה.

وَعَسَ (يَعِسُ) 1. דרך. 2. הקשה קשיו. وَعْسٌ חולות רכים.

وَعَظَ (يَعِظُ) דרש, דרשה, הטיף, נשא נאום מוסר. إِتَّعَظَ VIII بِـ למד לקח מ-, קבל מוסר מ-. عِظَةٌ ج عِظَاتٌ הטפה, דרשה, מוסר, לקח, דעה, מוסר השכל. وَعْظٌ מתן דרשה, הטפת מוסר. مَوْعِظَةٌ ج مَوَاعِظُ 1. דרשה, נאום מוסר. 2. מוסר, עצה. مَوْعِظَةٌ حَسَنَةٌ דרשה (עצה) טובה. وَاعِظٌ ج وُعَّاظٌ דרשן, נואם מוסר, מטיף מוסר, מגיד.

وَعَكَ (يَعِكُ) 1. לחץ, חום, עצר. 2. [illegible]. 3. הרס. تَوَعَّكَ V חש ברע. وَعْكَةٌ חולשה, מחלה קלה. تَوَعُّكُ المِزَاجِ חולשה.

وَعَلَ (يَعِلُ) טפס. وَعِلٌ ج وُعُولٌ وَأَوْعَالٌ יעל.

وَعْوَعَ 1. נבח, יילל. 2. הקים רעש.

(وعي) وَعَى (يَعِي) 1. שמע. 2. קלט, החזיק, הכיל. 3. תפס, הבין, עמד על טיב הדבר. 4. זכר. 5. היה מודע ל-. وَعَى كُنْهَ المَوْضُوعِ תפס את מהות הדבר. وَعَّى II החדיר הכרה, הסביר, עורר להבין, פקח את עיניו. أَوْعَى IV 1. שם בכלי. 2. לקח את הכל. 3. הבין. 4. זכר. تَوَعَّى V مِنْ נשמר, נזהר מ-. وَعْيٌ מודעות, תודעה, הכרה, הבנה, דעת, תשומת לב. وَعْيٌ قَوْمِيٌّ תודעה לאומית. دُونَ وَعْيٍ בלי מודעות והכרה, בלי משים, מחוסר תשומת לב. عَنْ وَعْيٍ בהכרה, במודעות ובידיעה. فَقَدَ وَعْيَهُ התעלף, אבד את הכרתו. اللاَّوَعْيُ תת-הכרה. وِعَاءٌ ج أَوْعِيَةٌ כלי, קיבול. الأَوْعِيَةُ الدَّمَوِيَّةُ כלי הדם. تَوْعِيَةٌ הסברה, השכלה. تَوْعِيَةٌ جِنْسِيَّةٌ הסברה מינית. تَوْعِيَةٌ سِيَاسِيَّةٌ הסברה מדינית להמונים. وَاعٍ (ي) בעל הכרה, מודע, יודע, ער. وَاعِيَةٌ 1. הכרה, תודעה. 2. מסיקה. 3. זכרון.

وَغَدَ (يَوْغَدُ) היה נבזה, היה נקלה. وَغْدٌ ج أَوْغَادٌ נבזה, נקלה, בן בליעל.

وَغَرَ (يَغِرُ) בער, היה חם מאוד. وَغَرَ صَدْرُهُ عَلَيْهِ בערה בו חמתו עליו, כעס עליו. أَوْغَرَ IV 1. היה בשיא החום. 2. הקניט. أَوْغَرَ صَدْرَهُ הסית נגדו, קומם נגדו.

وَغَلَ (يَغِلُ). أَوْغَلَ IV 1. חדר עמוק לתוך. 2. מהר. أَوْغَلَ فِي الدِّينِ התעמק בלמודי הדת. أَوْغَلَ فِي كَلاَمِهِ הפליג בדבריו. تَوَغَّلَ V חדר עמוק פנימה. وَغْلٌ 1. אורח לא קרוא. 2. פחות, נבזה. مُوغِلٌ 1. חודר עמוק. 2. רחוק. مُوغِلٌ فِي القِدَمِ קדמון, קדום, בראשיתי, עתיק.

وَغًى، وَغَى 1. מלחמה. 2. רעש, שאון. سَاحَةُ الوَغَى זירת המלחמה (הקרב).

وَفَدَ (يَفِدُ) عَلَى، إِلَى הגיע כשליח, בא ל-. أَوْفَدَ IV إِلَى שגר כשליחות, כציר וכו׳, שלח אל-. تَوَافَدَ VI באו בהמוניהם, נהרו, הגיעו יחד עם-, נקהל. تَوَافَدُوا عَلَى دَارِ الرَّئِيسِ באו בהמוניהם אל בית הנשיא. وَفْدٌ ج وُفُودٌ משלחת, צירות. وِفَادَةٌ הגעה, ביאה לשלום. أَكْرَمَ وِفَادَتَهُ קבלו בסבר פנים יפות. حُسْنُ الوِفَادَةِ הכנסת אורחים, קבלת פנים יפה. وُفُودٌ הגעה, ביאה אל. إِيفَادٌ שגור משלחת וכו׳, שליחת נציגות. وَافِدٌ 1. בא, מגיע, אורח. 2. מבטא ומחלות של שפה אחרת. 3. חדש ומחשבה וכו׳. مُوفَدٌ נציג, שליח, בא כוח, שליח ומשרה מסוימת. المُوفَدُ البَابَوِيُّ השליח האפוסטולי של האפיפיור.

وَفَرَ (وَفُرَ) (يَفِرُ وَيَوْفُرُ) שפע, רב, היה הרבה, נמצא בשפע. وَفَّرَ II 1. הרבה, השפיע, נתן בשפע. 2. חסך, קמץ. 3. שמר, צבר. وَفَّرَ أَسْبَابَ الرِّزْقِ שפע אמצעי פרנסה. وَفَّرَ العَمَلَ لِلْعَاطِلِينَ שפע עבודה למובטלים. وَفَّرَ مَالاً كَثِيرًا חסך הרבה כסף. تَوَفَّرَ V 1. נמצא בשפע, היה למכביר, התקיים. 2. عَلَى התרכז ב-, הקדיש עצמו ל-. تَوَفَّرَتْ فِيهِ الصِّفَاتُ المَطْلُوبَةُ יש בו התכונות הדרושות. تَوَافَرَ VI 1. נמצא, התרבה, היה בשפע, היה רב. 2. היה מצוי. تَوَافَرَتْ فِيهِ الصِّفَاتُ الحَمِيدَةُ יש לו תכונות הראויות לשבח. وَفْرٌ، وَفْرَةٌ שפע, רבוי, רב, עשירות, עושר. بِوَفْرَةٍ בשפע, לרב. وَفِيرٌ שופע, מרובה. مَالٌ وَفِيرٌ הון עתק. أَوْفَرُ 1. שופע יותר. 2. חסכוני יותר. أَوْفَرُ ذَكَاءً פקח יותר. تَوْفِيرٌ 1. חסכון. 2. קמוץ. 3. רבוי. تَوْفِيرُ الوَقْتِ חסכון בזמן. بَنْكُ التَّوْفِيرِ בנק חסכון. تَوَفُّرُ المُقَوِّمَاتِ היות מצוי בשפע, עומד לרשות. تَوَفُّرُ شُرُوطِ الاِنْتِخَابِ קיום תנאי הבחירה. وَافِرٌ רב, עצום, כביר, גדוש. الوَافِرُ משקל בשירה הערבית (مُفَاعَلَتُنْ مُفَاعَلَتُنْ فَعُولُنْ). مَوْفُورٌ 1. שלם. 2. מלא, גדוש, שופע, מצוי לרב. مَوْفُورُ الكَرَامَةِ שופע כבוד. مُتَوَفِّرٌ מצוי, בהשג יד.

وَفَضَ (يَفِضُ) מהר. وَفْضَةٌ ج وِفَاضٌ תרמיל רועים, צקלון, שק עור, ילקוט.

خَالِي الوِفَاضِ ריק. عَادَ خَالِيَ الوِفَاضِ חזר בידיים ריקות, הלך בלקשת שווא.

وَفِقَ (يَفِقُ) תאם, היה מתאים. وَفَّقَ II 1. התאים, תאם. 2. הצליח. وَفَّقَهُ اللّهُ אלוהים הצליח את דרכו. وَفَّقَ بَيْنَهُمَا פשר והשלים ביניהם. وُفِّقَ إلَى הצליח מאוד ב-. وَافَقَ III 1. התאים, הקביל, היה נכון, הלם. 2. عَلَى הסכים ל-, היה בדעה אחת לגבי-. 3. אשר את-, נתן הסכמה ל-. تَوَفَّقَ V فِي הצליח ב-. تَوَفَّقَ فِي أَعْمَالِهِ הצליח בעסקיו, עשה חיל. إتَّفَقَ VIII 1. נזדמן, התרחש, קרה, ארע. 2. مَعَ הסכים עם-. 3. הזדמן, בא לידי הסכם לגבי-. إتَّفَقَ وَرَأْيَهُ דעתו עלתה בד בבד עם דעתו של-. كَيْفَمَا اتَّفَقَ 1. במקרה, באקראי. 2. בכל מקרה. وَفْقٌ התאמה, התאם. وَفْقَ، وَفْقًا لِـ בהתאם ל-, לפי-, כמוסבר. وَفْقًا لِلْقَانُونِ כדין, בהתאם לחוק. وَفْقًا لِلظُّرُوفِ בהתאם לנסיבות. تَوْفِيقٌ 1. התאמה. 2. הצלחה, ברכה, שגשוג, רווחה. 3. بَيْنَ פשר בין-, השלמה, תיאום. بِالنَّجَاحِ وَالتَّوْفِيقِ בהצלחה ובמזל טוב. لَجْنَةُ تَوْفِيقٍ ועדת פיוס. وِفَاقٌ 1. הרמוניה, הלימות, התאמה. 2. הסכם, שלום. 3. הסכמה. وِفَاقًا لِـ בהתאם ל-, בהתאם", "לפי", "בעקבות", "עקב". مُوَافَقَةٌ 1. הסכמה, אישור. 2. התאמה. 3. הקבלה, מקבילה. تَوَافُقٌ 1. התאמה, הלימה. 2. מקריות. 3. הסכמה של 4. תאימות (של מחשבים). إتِّفَاقٌ 1. מקריות, מקרה. 2. הסכמה על-. 3. ج إتِّفَاقَاتٌ חוזה, הסכם. إتِّفَاقًا במקרה, בלא כוונה. بِاتِّفَاقِ الآرَاءِ בדעה אחת, פה אחד, ללא עוררין. إتِّفَاقٌ سِيَاسِيٌّ הסכם מדיני. إتِّفَاقُ عَدَمِ اعْتِدَاءٍ הסכם אי התקפה. إتِّفَاقِيٌّ 1. מקרי, בלא כוונה. 2. של הסכמה. إتِّفَاقِيَّةٌ ج إتِّفَاقِيَّاتٌ הסכם, חוזה. مُوَفَّقٌ מצליח, בר מזל, עושה חיל. مُوَافِقٌ 1. מתאים, הולם, מקביל. 2. חל (בתאריך). مُوَافَقَةٌ 1. הסכמה, השלמה, אישור. 2. הלימות, תאימות. مُتَوَفِّقٌ מצליח, בר מזל. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ מוסכם. مُتَوَافِقٌ תואם (מחשב).

(وفي) وَفَى (يَفِي) 1. נשלם, היה שלם ומלא. 2. بِـ קיים, מילא (הבטחה, תנאים וכו'), בצע. 3. פרע (חוב). 4. ספק. 5. היה שוה או שקול כנגד. وَفَى بِعَهْدِهِ קיים את הבטחתו. وَفَى دَيْنَهُ פרע את חובו. هَذَا لَا يَفِي זה לא מספיק. وَفَّى II 1. נתן (מלוא) בשלמות. 2. ספק, היה מספיק, סופק. وَفَّاهُ حَقَّهُ נתן (שלם) לו את המגיע לו. مَا يُوَفِّي לא כדאי. وَافَى III 1. הופיע. 2. בא אל-, הגיע. 3. ספק. 4. הספיק, היה מספיק. وَافَاهُ الأَجَلُ، وَافَتْهُ المَنِيَّةُ המות השיג אותו, מת, נפטר. أَوْفَى 1. بِـ קיים, מלא, נתן בשלמות, בצע עד תום את-. 2. عَلَى עמד להגיע. 3. عَلَى עבר את השורה, היה יותר מ-. أَوْفَى عَلَى الانْتِهَاءِ כמעט נגמר או סיים את-. أَوْفَى عَلَى العِشْرِينَ עבר את גיל העשרים. تَوَفَّى V גבה חוב בשלמותו. تَوَفَّاهُ اللّهُ אלוהים נטל את נשמתו, מת. تُوُفِّيَ מת, נפטר. إسْتَوْفَى X 1. גבה או נטל באופן מלא. 2. שלם במלואו. 3. גמר, סיים, מצה. إسْتَوْفَى حَقَّهُ נטל את כל המגיע לו. إسْتَوْفَى قِسْطَهُ مِنَ الرَّاحَةِ נח כדי סיפוקו. وَفَاءٌ 1. קיום, בצוע, מלוי, פרעון, סלוק (חוב). 2. נאמנות, יושר, כנות. يَوْمُ وَفَاءِ النِّيلِ יום גאות הנילוס. حَافَظَ عَلَى الوَفَاءِ שמר אמונים ל-. مَاتَ وَأَنْتَ بِوَفَاءٍ הוא מת ואתה תגדל לחיים ארוכים. وَفَاةٌ ج وَفَيَاتٌ מות, פטירה. وَفِيٌّ ج أَوْفِيَاءُ 1. נאמן, אסיר, כן, מסור, ישר. 2. איש צדק. مُوَافَاةٌ הגעת, קבלה (של דואר וכו'). إيفَاءٌ פרעון (חוב), סלוק, קיום (הבטחה וכו'). إسْتِيفَاءٌ 1. גביה (של חוב וכו'). 2. קיום, מלוי, בצוע. 3. גמר. وَافٍ (ي) 1. מלא. 2. מספק. 3. נאמן. 4. שופע. تَقْرِيرٌ وَافٍ عَنِ الحَالَةِ דוח מלא על המצב. مُوَفٍّ (ي) 1. משלים, משלם (מספר). 2. כדאי. مُوَفِّي السَّنَةِ היום האחרון של השנה. مُتَوَفَّى נפטר, מת.

وُقَّة ר' أُقَّة.

وَقَبَ (يَقِبُ) 1. שקע (השמש), לקה (ירח). 2. התחשך. وَقْبٌ ج أَوْقَابٌ 1. נקב, חור. 2. ארובת העין. 3. טפש, אויל.

وَقَتَ (يَقِتُ) קבע זמן. وَقَّتَ II קבע זמן, יעד, קצב זמן ל-. وَقْتٌ ج أَوْقَاتٌ זמן, עת, מועד, פרק זמן, תקופה. وَقْتًا لِلْوَقْتِ. لِوَقْتِهِ מיד, תכף, לאלתר. فِي وَقْتِهِ בזמנו. فِي الوَقْتِ نَفْسِهِ، فِي نَفْسِ الوَقْتِ באותה עת ובאותה שעה, בו בזמן. فِي أَوَّلِ وَقْتٍ בהזדמנות הראשונה. مَعَ الوَقْتِ עם הזמן, בחלוף הזמן. مِنْ وَقْتٍ لآخَرَ מזמן לזמן, מעת לעת. فِي بَعْضِ الأَوْقَاتِ לפעמים, לעתים. أَوْقَاتُ السَّنَةِ עונות השנה. أَوْقَاتُ الفَرَاغِ שעות הפנאי. الأُمُورُ مَرْهُونَةٌ بِأَوْقَاتِهَا (לכל זמן ועת לכל חפץ). وَقْتَئِذٍ، وَقْتَذَاكَ אז, באותו הזמן, באותה שעה. وَقْتَمَا בשעה ש-, כאשר. وَقْتِيٌّ 1. זמני, ארעי. 2. בן חלוף. وَقْتِيًّا לזמן מה, באורח זמני. وَقْتِيَّةٌ זמניות. مُقِيتٌ، مِيقَتٌ כרונומטר, מד זמן. مِيقَاتٌ ج مَوَاقِيتُ 1. זמן קבוע, שעה ידועה, מועד. 2. שעה אחרונה. 3. תאריך. 4. שעת מפגש, ראיון. 5. סוף זמנים. تَوْقِيتٌ עתוי, קביעת זמן, חשוב זמן. تَوْقِيتٌ صَيْفِيٌّ שעון קיץ. تَوْقِيتٌ مَحَلِّيٌّ שעון מקומי. تَوْقِيتٌ مُنَاسِبٌ עתוי מתאים. مَوْقُوتٌ 1. זמן שנקבע, קבוע, מיוחד. 2. זמני, ארעי. قُنْبُلَةٌ مَوْقُوتَةٌ פצצת זמן. مُوَقِّتٌ שעון (משעבו זמן במכשירים, בתעשייה וכו'). مُوَقَّتٌ، مُؤَقَّتٌ זמני. مُؤَقَّتًا באורח זמני. بِصِفَةٍ مُؤَقَّتَةٍ 1. באורח זמני. 2. הוראת שעה (הוראות, חוק וכו'). حُكُومَةٌ وَقْتِيَّةٌ ממשלת מעבר. مُوَظَّفٌ وَقْتِيٌّ פקיד זמני (ארעי).

وَقَحَ (يَقِحُ)، وَقُحَ (يَوْقُحُ)، وَقِحَ (يَوْقَحُ). تَوَقَّحَ V عَلَى היה חצוף, התחצף, היה חסר בושה. إسْتَوْقَحَ X חשב את- לחצוף. قِحَةٌ، وَقَاحَةٌ חוצפה, עזות פנים, גסות רוח. وَقِحٌ، وَقَاحٌ ج وُقُحٌ، وَقِيحٌ חצוף, עז פנים, גס רוח.

وَقَدَ (يَقِدُ). إِتَّقَدَ VIII 1. בָּעַר. 2. נִצַּת, הִתְלַהֵט, יָקַד. إِتَّقَدَ غَضَبًا בָּעֲרָה בּוֹ חֲמָתוֹ. **وَقَّدَ** II. **أَوْقَدَ** IV הִבְעִיר, הִצִּית, הִדְלִיק. **تَوَقَّدَ** V 1. נִצַּת, נִדְלַק. 2. בָּעַר, דָּלַק, נִצַּת. **إِسْتَوْقَدَ** X בָּעַר. **وَقْدٌ** אֵשׁ, בְּעֵרָה. **وَقْدَةٌ** אֵשׁ, יְקוֹד, לַהַט. **وَقْدَةُ الصَّيْفِ** יְקוֹד (חוֹם) הַקַּיִץ. **وَقَادٌ** 1. לוֹהֵט, בּוֹעֵר. 2. פִּקֵּחַ וּמְחוּנָן. **وَقُودٌ** דֶּלֶק, בְּעִירָה. **مَوْقِدٌ** ج **مَوَاقِدُ** אָח, תַּנּוּר, מוֹקֵד. **مَوْقِدُ الغَازِ** תַּנּוּר גָּז. **مَوْقِدٌ كَهْرَبَائِيٌّ** תַּנּוּר חַשְׁמַלִּי. **وَقُودٌ نَوَوِيٌّ** דֶּלֶק גַּרְעִינִי. **إِيقَادٌ** הַבְעָרָה, הַצָּתָה. **مُتَوَقِّدٌ** בּוֹעֵר, לוֹהֵט. **مُتَوَقِّدُ الذِّهْنِ** בַּעַל שֵׂכֶל, מַבְרִיק, חָרִיף.

وَقَذَ (يَقِذُ) הִכָּה וְהִפִּיל, הִכָּה מַכַּת מָוֶת. **وَقِيذٌ** חוֹלֶה אָנוּשׁ.

وَقَرَ (يَقِرُ) 1. נִכְבַּד, עָשָׂה דָּבָר שֶׁל עָשְׂיוּת. 2. יָשַׁב בְּכֹבֶד. 3. הִרְצִין, הָיָה רְצִינִי, הָיָה מְכֻבָּד. **وَقَرَ فِي قَلْبِهِ** נֶחְרַת בְּלִבּוֹ. **وَقَرَ يَوْقُرُ** עָשָׂה רְצִינִי. **وَقَّرَ** II כִּבֵּד, הוֹקִיר, נָתַן כָּבוֹד. **أَوْقَرَ** IV 1. הֶעֱמִיס. 2. הֵעִיק, לָחַץ, הִכְבִּיד. **وَقْرٌ** חֵרְשׁוּת, כְּבֵדוּת שְׁמִיעָה. **وَقَارٌ** כָּבוֹד, הֲדָרַת כָּבוֹד, רְצִינוּת, יֹשֶׁר, חֲשִׁיבוּת. **وَقُورٌ** מְכֻבָּד, רְצִינִי, בַּעַל הֲדָרַת פָּנִים, נִכְבָּד. **مُوَقَّرٌ** מְכֻבָּד מְאוֹד, נִכְבָּד.

وَقَصَ (يَقِصُ) רוֹצֵץ מַפְרֶקֶת, עָרַף רֹאשׁ.

وَقَعَ (يَقَعُ) 1. נָפַל. 2. קָרָה, הִתְרַחֵשׁ, אֵרַע. 3. חָל (בְּתַאֲרִיךְ). 4. שָׁכַן, נִמְצָא. 5. צָנַח, נָחַת (צִפּוֹר). 6. הִשְׁפִּיעַ (דִּבּוּר וְכוּ'). **وَقَعَ بِأَيْدِيهِمْ** נִתְפַּס, נָפַל לְיָדֵיהֶם. **وَقَعَتْ حَرْبٌ** פָּרְצָה מִלְחָמָה. **وَقَعَ الحَقُّ عَلَيْهِ** נִמְצָא אָשֵׁם. **وَقَعَ فِي الأَسْرِ** נָפַל בַּשֶּׁבִי. **وَقَعَ فِي خَطَأٍ** עָשָׂה שְׁגִיאָה. **وَقَعَ فِي الفَخِّ** נָפַל בַּפַּח (בַּמַּלְכֹּדֶת). **وَقَعَ الاِخْتِيَارُ عَلَيْهِ** נָפַל הַבְּחִירָה עָלָיו, נִבְחַר. **وَقَعَ عِنْدَهُ مَوْقِعَ الاِسْتِحْسَانِ (الرِّضَى)** נָשָׂא חֵן בְּעֵינָיו. **وَقَعَ الكَلَامُ فِي نَفْسِهِ** הַדְּבָרִים עָשׂוּ רֹשֶׁם עַז עָלָיו. **وَقَعَ فِي الحُبِّ** הִתְאַהֵב. **يَقَعُ الكِتَابُ فِي مِائَةِ صَفْحَةٍ** הַסֵּפֶר מֵכִיל מֵאָה עַמּוּדִים. **وَقَعَتْ فِي هَوَاهُ** נָפְלָה בִּרְשַׁת אַהֲבָתוֹ. **وَقَعَ مِنْهُ مَوْقِعَ الاِسْتِغْرَابِ** גָּרַם לְהִשְׁתּוֹמְמוּתוֹ. **وَقَّعَ** II 1. **عَلَى** חָתַם עַל. 2. **عَلَى** נִגֵּן בְּ-, פָּרַט עַל. 3. הִקְרִיב טוֹבָה. **وَقَّعَ الاِتِّفَاقِيَّةَ**. **وَقَّعَ عَلَى الاِتِّفَاقِيَّةِ بِالأَحْرُفِ الأُولَى** חָתַם עַל הַהֶסְכֵּם בְּרָאשֵׁי תֵבוֹת. **وَقَّعَ صَفْحًا** עָבַל. **وَقَّعَ عَلَى الوَتَرِ الحَسَّاسِ** פָּרַט עַל הַמֵּיתָר הָרָגִישׁ. **وَاقَعَ** III 1. לָחַם בְּ-. 2. בָּעַל, שָׁכַב עִם. 3. הִתְחִיל בְּ-, סָבַל בְּ-. **أَوْقَعَ** IV 1. הִפִּיל, גָּרַם אַשְׁמָה. 2. הִטְרִיד וְהִכָּה, הִמִּיט אָסוֹן, גָּרַם לְ-. 3. **بَيْنَ** סִכְסֵךְ בֵּין, חָרַחֵר רִיב. **أَوْقَعَهُ تَحْتَ الشُّبْهَةِ** הִטִּיל בּוֹ חָשָׁד. **أَوْقَعَ عَلَيْهِ عُقُوبَةً** הֶעֱנִישׁ אוֹתוֹ. **أَوْقَعَ الرُّعْبَ فِي قَلْبِهِ** הִטִּיל אֵימָה בְּלִבּוֹ. **أَوْقَعَهُ فِي كَمِينٍ** הִפִּיל אוֹתוֹ בְּמַאֲרָב. **تَوَقَّعَ** V צִפָּה לְ-, חִכָּה, יִחֵל, קִוָּה. **وَقْعٌ** 1. רֹשֶׁם, הַשְׁפָּעָה, פְּעֻלָּה. 2. נְפִילָה. **وَقْعُ الأَقْدَامِ** קוֹל צְעָדִים. **كَانَ لِكَلَامِهِ وَقْعٌ حَسَنٌ** דְּבָרָיו הִשְׁאִירוּ רֹשֶׁם טוֹב. **وَقْعُ المَطَرِ** נְקִישַׁת הַגֶּשֶׁם. **وَقْعَةٌ** ج **وَقَعَاتٌ** 1. נְפִילָה. 2. תְּקִיעָה, סְעָד. 3. קְרָב, פְּשִׁיטָה, מַעֲרָכָה. **وَقَّاعٌ**. **وَقَّاعَةٌ** מְחַרְחֵר רִיב, מַלְשִׁין, מוֹצִיא דִּבָּה. **وُقُوعٌ** 1. נְפִילָה. 2. אֵרוּעַ, הִתְרַחֲשׁוּת. **وَقِيعَةٌ** ج **وَقَائِعُ** 1. דִּבָּה, לָשׁוֹן הָרָע, רְכִילוּת. 2. סִכְסוּךְ, חִרְחוּר רִיב. 3. קְרָב. 4. מִקְרֶה, הִתְרַחֲשׁוּת, אֵרוּעַ. **الوَقَائِعُ** רְשׁוּמוֹת (פִּרְסוּמֵי מְדִינַת יִשְׂרָאֵל). **الوَقَائِعُ المِصْرِيَّةُ** הָעִתּוֹן הָרִשְׁמִי הַמִּצְרִי. **دَفْتَرُ الوَقَائِعِ** פִּנְקַס הַפְּרוֹטוֹקוֹלִים. **مَوْقِعٌ** ج **مَوَاقِعُ** 1. עֶמְדָּה, מִשְׁלָט, מַצָּב. 2. אֲתַר אִינְטֶרְנֶט. 3. מָקוֹם, מַצָּב, אֲתַר הַהַפְסָדָה. **مَوْقِعٌ أَثَرِيٌّ** אֲתַר אַרְכֵאוֹלוֹגִי. **مَوْقِعٌ عَسْكَرِيٌّ** עֶמְדָּה צְבָאִית, מַצָּב צְבָאִי. **مَوْقِعَةٌ** ج **مَوَاقِعُ** קְרָב, מַעֲרָכָה. **تَوْقِيعٌ** ج **تَوْقِيعَاتٌ** و**تَوَاقِيعُ** 1. חֲתִימָה. 2. פְּרִיטָה (עַל כְּלֵי נְגִינָה), נִגּוּן. 3. קֶצֶב. 4. בִּצּוּעַ (שֶׁל עֹנֶשׁ לְמָשָׁל). **مُهْمَلُ التَّوْقِيعِ** (בְּשֶׁל חֲתִימָה (מִסְמָךְ אוֹ מִכְתָּב לְמָשָׁל). **تَوْقِيعِيٌّ**. **إِيقَاعِيٌّ** קִצְבִּי, רִיתְמִי. **رِيَاضَةٌ إِيقَاعِيَّةٌ** רִיתְמִיקָה. **إِيقَاعٌ** קֶצֶב, מִקְצָב, רִיתְמוּס. **تَوَقُّعٌ** 1. צִפִּיָּה, תִּקְוָה, תּוֹחֶלֶת, הַמְתָּנָה. 2. צָפוּי, פְּרוֹגְנוֹזָה. **وَاقِعٌ** 1. נוֹפֵל, צוֹנֵחַ, נוֹחֵת. 2. עֻבְדָּה, פְּעֻלָּה, מִקְרֶה, מְצִיאוּת, מַמָּשׁ, מוּחָשִׁי. 3. פֹּעַל יוֹצֵא (בְּדִקְדּוּק). **الوَاقِعُ** **فِي الوَاقِعِ** לְמַעֲשֶׂה שֶׁל דָּבָר, לְמַעֲשֶׂה. **الأَمْرُ الوَاقِعُ** עֻבְדָּה קַיֶּמֶת (מֻגְמֶרֶת). **وَاقِعُ الحَالِ** הַמַּצָּב לַאֲמִתּוֹ. **وَاقِعَةٌ** ج **وَاقِعَاتٌ** 1. מִקְרֶה, אֵרוּעַ, מְאֹרָע. 2. עֻבְדָּה. 3. מִלְחָמָה, קְרָב. **وَاقِعَةُ الحَالِ** הַמַּצָּב לַאֲמִתּוֹ. **دَفْتَرُ وَاقِعَاتِ المِيلَادِ** פִּנְקַס הַלֵּדָה. **وَاقِعِيٌّ** 1. עֻבְדָּתִי, מַמָּשִׁי, מוּחָשִׁי, מְצִיאוּתִי, רֵאָלִי. 2. רֵאָלִיסְטִי (בְּאָמָּנוּת וְכוּ'). **المَذْهَبُ الوَاقِعِيُّ** רֵאָלִיזְם (בְּאָמָּנוּת וְכוּ'). **وَاقِعِيَّةٌ** 1. עֻבְדָּתִיּוּת, מוּחָשִׁיּוּת. 2. רֵאָלִיזְם. **مُتَوَقَّعٌ** צָפוּי, מְקֻוֶּה. **مِنَ المُتَوَقَّعِ أَنْ** צָפוּי שֶׁ-, מְצַפִּים שֶׁ-.

وَقَفَ (يَقِفُ) 1. עָמַד, נִצַּב. 2. קָם. 3. נֶעֱצַר, פָּסַק, חָדַל. 4. עָצַר, מָנַע, עִכֵּב. 5. מִן נִקְּשָׁם עֶמְדָּה כְּלַפֵּי. **وَقَفَ إِلَى جَانِبِهِ** סִיֵּעַ לוֹ, תָּמַךְ בּוֹ. **وَقَفَ بَيْنَ يَدَيْهِ** שֵׁרֵת אוֹתוֹ. **وَقَفَ عَلَى الأَمْرِ** עָמַד עַל טִיב הָעִנְיָן, הֵבִין, תָּפַס. **وَقَفَ عَلَى الحِيَادِ** שָׁמַר עַל נֵיטְרָלִיּוּת. **وَقَفَهُ عَلَى أَمْرِهِ** סִפֵּר לוֹ עַל מַצָּבוֹ. **وَقَفَ الدَّارَ عَلَيْهِ (لَهُ)** יִעֵד (הִקְדִּישׁ) לוֹ אֶת הַבַּיִת. **وَقَفَ حَيَاتَهُ عَلَى الكِتَابَةِ** הִקְדִּישׁ חַיָּיו לִכְתִיבָה. **وَقَفَهُ عَنِ السَّيْرِ** עָצַר אוֹתוֹ מִלֶּכֶת, עִכֵּב אוֹתוֹ. **وَقَفَ عِنْدَ حَدِّهِ** נֶעֱצַר, לֹא הוֹסִיף. **وَقَفَ فِي وَجْهِهِ** הִתְעַמֵּד לוֹ, נָקַט עֶמְדָּה נֶגְדּוֹ. **وَقَفَ مِنْهُ مَوْقِفَ الحَزْمِ** נָקַט כְּלַפָּיו עֶמְדָּה תַּקִּיפָה. **وَقَّفَ** II 1. הֶעֱמִיד. 2. עָצַר, עִכֵּב, הִפְסִיק. 3. אָסַר, עָצַר (אָדָם). 4. **عَلَى** הִקְדִּישׁ (רְכוּשׁ) לְ-. **وَقَّفَهُ عَلَى حَقِيقَةِ الأَمْرِ** הֶעֱמִידוֹ עַל אֲמִתּוּת הַדָּבָר. **وَقَّفَهُ عِنْدَ حَدِّهِ** הֶעֱמִיד אוֹתוֹ עַל מְקוֹמוֹ, עָצַר בַּעֲדוֹ, בָּלַם אוֹתוֹ. **أَوْقَفَ** IV 1. הֶעֱמִיד, גָּרַם שֶׁיָּקוּם, הֵקִים. 2. עָצַר, הִדָּה, עִכֵּב, מָנַע. 3. הִפְסִיק. 4. הִקְדִּישׁ. 5. **عَلَى** הֶעֱמִיד עַל-, הִסְבִּיר, הוֹדִיעַ. **أَوْقَفَهُ عَنِ العَمَلِ** הִשְׁעָה אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדָה. **أَوْقَفَ اهْتِمَامَهُ عَلَى** רִכֵּז אֶת תְּשׂוּמַת לִבּוֹ בְּ-. **أَوْقَفَ تَنْفِيذَ الحُكْمِ** עִכֵּב אֶת בִּצּוּעַ פְּסַק הַדִּין. **تَوَقَّفَ** V 1. נֶעֱצַר, פָּסַק, הִפְסִיק, חָדַל, עָמַד (מִלְּשׁוּטֵט וְכוּ'). 2. **عَلَى** הָיָה תָּלוּי בְּ-, הָיָה תָּלוּי בְּ-. 3. נָח (מִמַּסָּעוֹ) עַל-. 4. **عَنْ** נִמְנַע

כנ. 3. في הקס. توقفت الصحيفة عن الصدور העיתון חדל מלהופיע. توقف على موافقته היה תלוי בהסכמתו. إستوقف X 1. ביקש לעצור (להפסיק). 2. ביקש (את) לעמוד. 3. הסב תשומת לב. 4. עצר, הפסיק. إستوقف انتباهه הסב (עורר) את תשומת לבו. وقف 1. עצירה, הפסקה. 2. השעיה. 3. בלימה, הפסקות. 4. ج أوقاف הקדש, וקף (מוסלמי). وقف إطلاق النار הפסקת אש. وقف أهلي، وقف خاص، وقف ذري הקדש משפחתי. وقف التنفيذ על תנאי (בעונשין). وقف عام הקדש ציבורי. علامات الوقف סימני הפיסוק. وزير الأوقاف שר ההקדשים (במדינה מוסלמית). وقفية 1. תעודת הקדש. 2. הקדש, וקף. وقفة ج وقفات 1. עמידה, הפסקה. 2. תנוחה, מצב. 3. ערב חג. 4. העמידה בהר ערפאת שליד מכה (אחד מטקסי העלייה לרגל של המוסלמים). وقفوا وقفة رجل واحد עמדו כאיש אחד. وقاف עקשן, מהסס. وقوف 1. עמידה, עצירה. 2. קימה. 3. הפסקות, בלימה. 4. חניה (של אוטובוס וכו'). 5. טקס העמידה בערפאת שליד מכה (אחד מטקסי העלייה לרגל של המוסלמים). 6. רבים של واقف: עומד, עומדים. موقف ج مواقف 1. עמדה. 2. חניה, מקום חניה. 3. תחנה (של אוטובוס למשל). 4. מצב, עמדה. 5. תפקיד (בפוליטיקה), התנהגות, עמדה. 6. [illegible]. موقف السيارات חניית מכוניות. موقف مشرف עמדה מעוררת כבוד. إتخذ موقفا من נקט עמדה כלפי. توقيف 1. עצירה, קימה. 2. עצירה, מעצר. 3. עיכוב. إيقاف 1. העמדה, הפסקה. 2. עצירה, מעצר. 3. השעיה, הפסקה (של פעולה וכו'). 4. השעיה. إيقاف العمل הפסקת העבודה. توقف 1. הפסקות, בלימה. 2. على היות תלוי ב־. واقف 1. עומד, נצב. 2. חדל, לא זז. على الواقف בו במקום, מיד. موقوف 1. עצור, נתון במעצר. 2. מושעה. 3. תלוי (ומסור וכו'). 4. מוקדש (להקדש).

(وقل) توقل V في טפס (על הר), העפיל.

(وقي) وقى (يقي)، وقى II שמר, נצר, סכך על, מגן, הגן על. توقى V 1. נשמר מ־, נזהר, התרחק מ־. إتقى VIII 1. נשמר, נזהר. 2. חשש (מאלוהים), ירא (מפני אלוהים), היה ירא. 2. ب־ חפש מחסה מ־, התגונן מפני. إتقى الله היה ירא שמים. وقي، وقاء שמירה, זהירות, מגן. وقاية 1. שמירה, מגן, התגוננות. 2. הגנה. 3. מניעה (ברפואה), מגן. الوقاية خير من العلاج זהירות טובה מטיפול. الوقاية من الغارات الجوية התגוננות מפני התקפות אויר. جهاز وقاية ערכת מגן. وقائي מונע. سياقة وقائية נהיגה מונעת. طب وقائي רפואה מונעת. تقوى، تقى 1. יראת שמים, אדיקות. 2. זהירות. تقي ج أتقياء ירא שמים, חרד, אדוק. تقية 1. יראת שמים, פחד. 2. זהירות, הסתרת אמונה ומנהגים לסכנה (בייחוד בקרב השיעים והדרוזים). واق(ي) 1. מגן, שומר, סוכך. 2. מגונן, קוטרים. 3. מסכה. واق من الصدمات פגוש. درع واق שריון מגן. كمامة واقية מסכת מגן. مظلة واقية מצנח. متق(ي) 1. ירא שמים, חרד. 2. נזהר.

(وكأ) توكأ V، إتكأ VIII على נשען, נסמך על. توكأ على عصاه נשען על מקלו. إتكأ على الحائط נסמך אל הקיר. تكأة 1. משען, מקל. 2. משענת, סעד. توكؤ השענות. متكأ ج متكآت 1. מסעד, משענת. 2. מטה. 3. כרית, הדום. تكية ج تكايا 1. בית מחסה, בית תמחוי. 2. מנזר צופי.

وكب (يكب) 1. הלך לאט. 2. עמד, קם. 3. على התמיד ב־, שקד על. واكب III 1. לוה. 2. على התמיד ב־, שקד על. موكب ج مواكب 1. תהלוכה. 2. שיירת בני לויה. موكب الجنازة הלוויה. مواكبة לווי.

وكد. توكد. توكيد ر أكد.

وكر (يكر)، وكر II 1. קנן (עוף). 2. סכא (כוס וכו'). وكر ج أوكار ووكور 1. קן (של עוף). 2. מאורה. 3. מושב הפושעים, מגור. وكر اللصوص מאורת לסטים.

وكز (يكز) 1. דחף, נתן סנוקרת, הכה מכת אגרוף. 2. דקר.

وكس (يكس) הפחית (בשווקים), הוריד ערך. وكس التاجر המוכר הפסיד. وكس، وكسة ירידה (במחיר וכו'). باع بالوكس מכר בהפסד.

وكل (يكل) הפקיד, מסר בידי, ייפה כוח, מנה (את) ל־. وكله إلى نفسه עזב אותו לנפשו, נטש אותו. وكل II מנה (את) ל־, הטיל על, ייפה כוח. أوكل IV 1. إلى הטיל על, ייפה כוחו של. 2. على השליך את יהבו על, שם תקוותו ב־. توكل V، إتكل VIII 1. على סמך על, בטח ב־, שם תקוותו ב־. 2. على הופקד על, נתמנה ל־. 3. ب־ נטל על עצמו, הבטיח, ערב, נטל אחריות ל־. 4. في שמש (של אחרים או על אחוזתם). تواكل VI סמך על. ישב בחיבוק ידיים וסמך על אחרים, היה אפתי ונרפה. وكيل ج وكلاء 1. בא כוח, מורשה, ממונה על, מופקד על. 2. סוכן, נציג (של חברה וכו'), איש ביניים. 3. סגן מנהל כללי, סגן שר. 4. רב־סמל. 5. אפוטרופוס, מפקח על רכוש (של קטין וכו'). 6. الوكيل מכנויי האל (בקוראן). الوكيل البابوي נציג האפיפיור. وكيل التفليسة כונס נכסים. وكيل وزارة المعارف סגן שר החינוך. وكلة נרפה, תלותי, סומך על אחרים. وكالة ج وكالات 1. ייפוי כוח, נציגות, משרת בא כוח. 2. סוכנות, מקום עבודת הסוכן. 3. קנות. 4. אכסניה, חאן. وكالة أنباء סוכנות ידיעות. الوكالة الدولية للطاقة النووية הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית. وكالة سياحية סוכנות תיירות. وكالة الأمم المتحدة للإغاثة والتشغيل סוכנות הסעד והתעסוקה לפליטים. الوكالة اليهودية הסוכנות היהודית. الوزير بالوكالة ממלא מקום השר. توكيل ייפוי כוח, הרשאה, סוכנות מסחרית. توكل 1. בטחון,

2. אֲסֵפָה קָהָל. 3. רֹאשׁ דְּאָגָה לְעַצְמוֹ (מתוך אמונה שאלוהים יכלכל את עבדיו).
تَوَاكُلٌ 1. בִּטָּחוֹן אִישׁ בְּרֵעֵהוּ והורים כישיבה בחוסר מעש. 2. קַרְפוּת, סְמִיכָה עַל אֲחֵרִים. مُتَوَكِّلٌ סֵפֶר מְתוֹקָן; מִפְּנֵי בְּעֵד.

وَكَنَ (يَكِنُ) 1. קָנָה שֶׁל צִפּוֹרִים וכו׳. 2. קֵן, נִכְנַס לְקֵן. وَكْنٌ، وَكْنٌ ج وُكُونٌ، وَكْنَةٌ קֵן.

وَلَجَ (يَلِجُ) 1. נִכְנַס. 2. חָדַר, נִכְנַס פְּנִימָה. أَوْلَجَ IV הֶחְדִּיר, הִכְנִיס פְּנִימָה. وُلُوجٌ חֲדִירָה, כְּנִיסָה. إِيلَاجٌ הַחְדָּרָה. مَوْلِجٌ ج مَوَالِجُ כְּנִיסָה, פֶּתַח.

وَلَدَ (يَلِدُ) 1. יָלַד (אישה). 2. הוֹלִיד. 3. חוֹלֵל, יָצַר, גָּרַם, הוֹצִיא. وَلَّدَ II 1. יִלֵּד. 2. יָצַר, חוֹלֵל, הִפִּיק. 3. גִּדֵּל (ילדים). 4. חִדֵּשׁ, הִמְצִיא. أَوْلَدَ IV 1. הִגִּיעָה שְׁעַת לֶדֶת (אישה בהריון). 2. יָלַד (אישה). 3. יִלֵּד. أَوْلَدَتِ القَابِلَةُ المَرْأَةَ الحَامِلَ הַמְיַלֶּדֶת יִלְּדָה אֶת הָאִשָּׁה הַהָרָה. تَوَلَّدَ V مِنْ נוֹלַד מ־, נוֹצַר מ־, נִגְרַם עַל יְדֵי־, הִתְהַוָּה מ־, נִבַע מ־. تَوَالَدَ VI הִתְרַבָּה, פָּרָה וְרָבָה. اِسْتَوْلَدَ X مِنْ 1. בִּקֵּשׁ לְהוֹלִיד מ־, הִכְנִיס לְהֵרָיוֹן, עִבֵּר. 2. יָצַר מ־. لِدَةٌ לֵדָה, הַמְלָטָה. وَلَدٌ ج أَوْلَادٌ وِوُلْدٌ יֶלֶד, וָלָד, צֶאֱצָא, בֵּן, נַעַר. وَلِيدٌ ج وِلْدَانٌ יֶלֶד, יִלּוֹד, יָנִיק, תִּינוֹק. 2. בֵּן, נַעַר. 3. עֶבֶד מִלֵּדָה. 4. תּוֹצָר שֶׁל־, תּוֹצָאָה שֶׁל־, נִגְרָם עַל יְדֵי־. وَلِيدُ سَاعَتِهِ 1. בֶּן יוֹמוֹ. 2. נוֹצַר בּוֹ בָּרֶגַע (רעיון וכו׳). وَلِيدُ الصُّدْفَةِ מִקְרִי. وَلِيدَةٌ ج وَلَائِدُ 1. יַלְדָּה, תִּינֹקֶת. 2. יְלִידַת בַּיִת, אָמָה מִלֵּדָה. وِلَادَةٌ 1. לֵדָה, הַמְלָטָה. 2. הִוָּצְרוּת, בְּרִיאָה. 3. ج وِلَادَاتٌ יְלָדוֹת, כְּלַל הַנּוֹלָדִים. وِلَادَةٌ عَسِيرَةٌ לֵדָה קָשָׁה. وِلَادَةٌ مُعَجَّلَةٌ לֵדָה מֻקְדֶּמֶת. عِلْمُ الوِلَادَةِ תּוֹרַת הַיִּלּוּד. مُسْتَشْفَى الوِلَادَةِ בֵּית חוֹלִים לְיוֹלְדוֹת. نِسْبَةُ الوِلَادَةِ שִׁעוּר הַיְלוּדָה. وِلَادِيٌّ. وِلْدِيٌّ יַלְדוּתִי, מִלֵּדָה, יְלָדוּת, מְלֻדּוֹת. وَلَدِيَّةٌ. وُلُودِيَّةٌ 1. יַלְדוּתִיּוּת, אִינְפַנְטִילִיּוּת, תִּינוֹקִיּוּת. 2. פִּרְחָחוּת. مَوْلِدٌ ج مَوَالِدُ 1. מְקוֹם לֵדָה. 2. יוֹם הֻלֶּדֶת. المَوْلِدُ النَّبَوِيُّ יוֹם הֻלֶּדֶת הַנָּבִיא (מוחמד). مِيلَادٌ 1. לֵדָה, מוֹלָד. 2. مَوَالِيدُ קְבוּצַת גִּיל. مَوَالِيدُ الخِدْمَةِ العَسْكَرِيَّةِ קְבוּצַת גִּיל שֶׁל הַשֵּׁרוּת הַצְּבָאִי. عِيدُ المِيلَادِ חַג הַמּוֹלָד. قَبْلَ المِيلَادِ לִפְנֵי הַסְּפִירָה (הנוצרית). نِسْبَةُ المَوَالِيدِ שִׁעוּר הַיְלוּדָה. نُقْصَانُ المَوَالِيدِ יְרִידַת הַיְלוּדָה. مِيلَادِيٌّ לַסְּפִירָה, לְמִנְיָן הַרָגִיל. سَنَةٌ مِيلَادِيَّةٌ שָׁנָה אֶזְרָחִית (לְפִי חִשּׁוּב הַמִּנְיָן הָרָגִיל). تَوْلِيدٌ 1. יִלּוּד, מְיַלְּדוּת. 2. יִצּוּר (חשמל וכו׳). عِلْمُ (فَنُّ) التَّوْلِيدِ תּוֹרַת הַיִּלּוּד. مَحَطَّةُ تَوْلِيدِ الطَّاقَةِ الكَهْرَبَائِيَّةِ תַּחֲנַת כֹּחַ חַשְׁמַלִּית. تَوَالُدٌ הִתְרַבּוּת, רִבּוּי, פְּרִיָּה וּרְבִיָּה. وَالِدٌ הוֹרֶה, אָב מוֹלִיד. الوَالِدَانِ הוֹרִים, אֵם וָאָב. وَالِدَةٌ אֵם מוֹלִידָה. المَلِكَةُ الوَالِدَةُ הַמַּלְכָּה הָאֵם. وَالِدِيٌّ מִצַּד הַהוֹרִים, הוֹרִי. مَوْلُودٌ נוֹלָד, יָלוּד. مُوَلِّدٌ 1. מְיַלֵּד, רוֹפֵא מְיַלֵּד. 2. גֶּנֶרָטוֹר, דִּינָמוֹ. 3. יוֹצֵר, מְחוֹלֵל. مُوَلِّدٌ ذَرِّيٌّ (نَوَوِيٌّ) כּוּר אֲטוֹמִי. مُوَلِّدٌ كَهْرَبَائِيٌّ גֶּנֶרָטוֹר, דִּינָמוֹ. مُوَلَّدٌ 1. בֶּן תַּעֲרֹבֶת, בֶּן כִּלְאַיִם. 2. בֶּן עַרְבִי מְעֹרָב. 3. חָדִישׁ, מוֹדֶרְנִי (שורשים ע׳ (حدث) مُحْدَث. 4. סִפְרוּת שֶׁנּוֹצְרָה לְאַחַר הַתְּקוּפָה הַקְּלָסִית (החל בתקופה העבאסית ואילך). 5. עַרְבִי שֶׁלֹּא מִגֶּזַע טָהוֹר. 6. מְדַבֵּר עֲרָבִית מְשֻׁבֶּשֶׁת בַּתְּקוּפָה זוֹ. المُوَلَّدُونَ סוֹפְרִים וּמְשׁוֹרְרִים עַרְבִים מֵהַתְּקוּפָה הַפּוֹסְט־קְלָסִית.

وَلَسَ (يَلِسُ) בָּגַד, רִמָּה. وَالَسَ III הוֹנָה, רִמָּה, הִתְחַסֵּד, נָהַג בְּמִרְמָה, סָבַב בְּכַחַשׁ. مُوَالَسَةٌ הִתְחַסְּדוּת, לְשׁוֹן רַכָּה.

وَلَعَ (يَوْلَعُ) بِـ تَوَلَّعَ V بِـ 1. אָהַב בְּכָל לִבּוֹ, הָיָה קָרוּב אַחֲרֵי־, הִתְלַהֵב מ־, הָיָה לָהוּט אַחֲרֵי־, דָּבַק ב־. 2. נִצַּת, בָּעַר, נִדְלַק. وَلَّعَ II הִצִּית, הִדְלִיק. وَلَعٌ אַהֲבָה, לְהִיטוּת, הִתְלַהֲבוּת, הִתְמַסְּרוּת. مُولَعٌ بِـ קָרוּב אַחֲרֵי־, לָהוּט אַחֲרֵי־, אוֹהֵב אַהֲבָה עַזָּה, דָּבֵק ב־. مُولَعٌ بِالمُوسِيقَى שׁוֹחֵר מוּזִיקָה. وَلَّاعَةٌ ج وَلَّاعَاتٌ מַצִּית.

وَلَغَ (يَلَغُ) فِي לִקֵּק, לָחַךְ (כלב מתוך כלי וכו׳). وَلَغَ فِي الدَّمِ שָׁפַךְ דָּמִים, הָיָה צְמֵא דָּם.

وَلِفَ، وَلْفٌ، وَالَفَ v (ألف).

(ولم) أَوْلَمَ IV עָרַךְ סְעֻדָּה. وَلِيمَةٌ ج وَلَائِمُ סְעֻדָּה, מִשְׁתֶּה, כֵּרָה. أَقَامَ وَلِيمَةً عَلَى شَرَفِهِ עָרַךְ סְעֻדָּה לִכְבוֹדוֹ. وَلَمٌ חֶבֶק, חֲגוֹרַת אֻכָּף.

وَلَهَ (يَلِهُ)، وَلِهَ (يَوْلَهُ) נִטְרְפָה דַּעְתּוֹ, אִבֵּד עֶשְׁתּוֹנוֹתָיו מֵרֹב צַעַר, גַּעֲגוּעַ, אִבֵּד אֶת שִׁוּוּי מִשְׁקָלוֹ מֵרֹב בִּלְבּוּל אוֹ אַהֲבָה. وَلَّهَ II. أَوْلَهَ IV הִטְרִיף אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל־ (צער, אהבה וכו׳). وَلَهٌ. تَوَلُّهٌ טֵרוּף, מְבוּכָה, בִּלְבּוּל, אַהֲבָה עַד טֵרוּף. وَلْهَانُ. وَالِهٌ. مُتَوَلِّهٌ נִבְהָל, טְרוּף דַּעַת, מְשֻׁגָּע אַהֲבָה.

وَلْوَلَ יִבֵּב, יִלֵּל, הִשְׁמִיעַ זְעָקוֹת. وَلْوَلَةٌ ج وَلَاوِلُ יְלָלָה, יְבָבָה, זְעָקוֹת מְמֻשָּׁכוֹת.

وَلِيَ (يَلِي) 1. הָיָה קָרוֹב אֶל־. 2. בָּא אַחֲרֵי־, תָּכַף, בָּא בְּרֵאשׁוּת. 3. נִגַּל ב־, הָיָה סָמוּךְ ל־. 4. عَلَى נִתְמַנָּה ל־, שָׁלַט ב־. 5. הָיָה יָדִיד, אוֹהֵד. فِيمَا يَلِي לְהַלָּן. كَمَا يَلِي כִּדְלְקַמָּן. وَلَّى II 1. פָּנָה, נָס, נִמְלַט. 2. הָלַךְ, חָלַף. 3. عَلَى הִטִּיל עַל־ (תפקיד רם וכו׳), מִנָּה, הִפְקִיד בְּיָדָיו. 4. פָּנָה עֹרֶף. وَلَّى الأَدْبَارَ נִמְלַט עַל נַפְשׁוֹ, נָס עַל עוֹד נַפְשׁוֹ בּוֹ. وَلَّاهُ البَصْرَةَ מִנָּה אוֹתוֹ לְמוֹשֵׁל בַּצְרָה. وَلَّاهُ ظَهْرَهُ. وَلَّى عَنْهُ פָּנָה לוֹ עֹרֶף, הִתְרַחֵק (סר) מִמֶּנּוּ. وَلَّى وَجْهَهُ إِلَى (شَطْرَ) الشَّرْقِ שָׂם פָּנָיו אֶל הַמִּזְרָח. وَالَى III 1. נָטָה ל־, נָהָה אַחֲרֵי־, תָּמַךְ ב־, סִיֵּעַ ל־. 2. חִבֵּב אֶת־, רָחַשׁ ל־ יְדִידוּת (נאמנות). 3. בָּא אַחֲרֵי־, גָּרַם שֶׁיִּהְיֶה מִכּוֹף יוֹתֵר, הִמְשִׁיךְ, הִתְמִיד. أَوْلَى IV 1. עָשָׂה אֶת־ קָאֹלִי. 2. הִטִּיל תַּפְקִיד עַל־, מָסַר לְיָדֵי־. 3. הִקְדִּישׁ (תשומת לב וכו׳), נָתַן דַּעְתּוֹ עַל־. 4. עָשָׂה חֶסֶד עִם־. 5. נָתַן אֵמוּן ב־. 6. عَلَى הִמְלִיץ (על הטובה בזמנם, באלמנה וכו׳). أَوْلَاهُ اهْتِمَامًا הִקְדִּישׁ לוֹ תְּשׂוּמַת לֵב. أَوْلَاهُ ثِقَتَهُ נָתַן בּוֹ אֵמוּן, רָחַשׁ לוֹ אֵמוּן. أَوْلَاهُ عَلَى اليَتِيمِ צִוָּה (הִמְלִיץ) לְטַפֵּל בַּיָּתוֹם. أَوْلَى لَكَ أَنْ מוּטָב לְךָ ש־ (כאיום). أَوْلَاهُ مَعْرُوفًا עָשָׂה עִמּוֹ חֶסֶד.

تَوَلَّى V 1. נטל על עצמו (תפקיד וכו'), קבל לידיו. 2. נתמנה, התחיל לטפל (בתפקיד, באחריות וכו'). 3. תפס את רסן השלטון, שלט במצב. 4. פנה ב-, עזר ל-. 5. קרב את אליו. 6. عَنْ נטש את. تَوَلَّى الحُكْمَ נטל לידיו את רסן השלטון. تَوَلَّاهُ اليَأْسُ תקפו יאוש. تَوَالَى VI 1. תכף, בא ברציפות, בא בזה אחר זה. 2. عَلَى בא בזרם בלתי פוסק. اِسْتَوْلَى X عَلَى השתלט על, תפס (שלטון, רכוש וכו'), כבש, לכד (עיר וכו'). اِسْتَوْلَى عَلَى الحُكْمِ תפס את השלטון. اِسْتَوْلَى عَلَى البِلادِ כבש את הארץ. اِسْتَوْلَتْ عَلَيْهِ الدَّهْشَةُ היה בתמהון, נדהם מאוד. وَلِيٌّ ج أَوْلِيَاءُ 1. קרוב, סמוך. 2. תומך, עוזר. 3. ידיד, אוהב, מקורב. 4. נאמן, מסור. 5. נדיב. 6. אחראי, בעל ענין. 7. מגן, נותן חסות, פטרון, אפוטרופוס, ממונה על. 8. קדוש (מוסלמי). 9. יורש. وَلِيُّ أَمْرِ الطَّالِبِ האחראי לתלמיד, הורה התלמיד. أَوْلِيَاءُ الأَمْرِ הרשויות המוסמכות. وَلِيُّ اللهِ ידיד אלהים. وَلِيُّ الدَّمِ גואל הדם. وَلِيُّ السَّجَّادَةِ יורש אמאם צופי בכהונתו, קדוש. وَلِيُّ العَهْدِ יורש העצר. وَلِيُّ النِّعَمِ משפיע חסדים. وَلِيُّ نِعْمَتِهِ הפטרון שלו. وَاللهُ وَلِيُّ التَّوْفِيقِ וההצלחה היא מעם אלהים. وَلِيَّةٌ 1. אשה קדושה (מכובדת). 2. מי אשה זקנה חקרת אורים. وَلاءٌ 1. נאמנות, מסירות, כנות. 2. אמונים. 3. קרבה. 4. אהבה, רעות. 5. תמיכה, סיוע. 6. קניינות, קבוצת. 7. קליינטורה, קהל הלקוחות. جَاءُوا وَلاءً (عَلَى وِلاءٍ) באו בזה אחר זה. مُعَاهَدَةُ وَلاءٍ ברית ידידות. يَمِينُ الوَلاءِ שבועת אמונים. وَلائِي ידידותי. وِلايَةٌ 1. שלטון, שליטה, ממשל. 2. ج وِلايَاتٌ מחוז, פלך (בתקופה העות'מאנית). 3. מדינה (בארצות הברית). 4. ידידות, נאמנות. 5. חסות, אפוטרופסות. وِلايَةُ العَهْدِ מעמדו של יורש העצר. إِنَّهُمْ عَلَى وِلايَةٍ وَاحِدَةٍ הם מאוחדים איש עם רעהו. أَوْلَى بِـ מוצע יותר, ראוי יותר ל-. بِالأَوْلَى، مِنْ بَابِ أَوْلَى ע' (بوب) بَاب. أَوْلَوِيَّةٌ ע' أول. مَوْلًى ج مَوَالٍ(ي) 1. אדון, רבון, בעל. 2. עבד. 3. רע, ידיד, חבר, בעל ברית. 4. נספח אל אדון או אל שבט. 5. שופט. 6. קרוב. 7. מלא (תואר לחכם דת מוסלמי). المَوْلَى רבון העולמים. يَا مَوْلايَ! مَوْلانَا! אדוני! مَوْلَوِيٌّ חבר במסדר דרוישים המשתתף בשיר ובמחול אלוהי. مَوَالِيَا ע' (مول) مَوَّال. تَوْلِيَةٌ מינוי לשליט, הפקדה על תפקיד. وَلاءٌ רציפות, תכיפות. وَلاءً، عَلَى وِلاءٍ ברציפות, בזה אחר זה. مُوَالاةٌ 1. תמיכה, היות אחרי. 2. רעות, ידידות. 3. רציפות, תדירות. تَوَلٍّ(ي) נטילת (תפקיד וכו'), טפול ב-, קבלת אחריות, תפיסת (שלטון וכו'), בואו. تَوَالٍ(ي) רציפות, תכיפות (הזמנים וכו'), תכיפות, תדירות. عَلَى التَّوَالِي ברציפות. عَلَى تَوَالِي السِّنِينَ במרוצת השנים. اِسْتِيلاءٌ כבוש, תפיסה, לכידה, השתלטות. وَالٍ(ي) ج وُلاةٌ מושל, ואלי (בייחוד באימפריה העות'מאנית), נציב. مُوَالٍ(ي) 1. لِـ נוטה ל-, משגיח על, תומך ב-, נוטה אחרי. 2. קרוב, מקורב. 3. נספח, בעיקר (כינוי הבינוניים), משועבד ל-. 4. הבא אחרי. مُتَوَلٍّ(ي) 1. אחראי ל-, מפקח על. 2. אפוטרופוס (על מוסד בוקף וכו'). مُتَوَلِّي الأَعْمَالِ מיופה כוח. مُتَوَالٍ(ي) 1. תכוף, רצוף, מתמשך. 2. ج مُتَاوِلَةٌ מתואלי, בן כת השיעית בסוריה. مُتَوَالِيَةٌ טור (במתמטיקה). مُتَوَالِيَةٌ عَدَدِيَّةٌ טור חשבוני. مُتَوَالِيَةٌ هَنْدَسِيَّةٌ טור הנדסי (גאומטרי).

وَمَا (يَمَا)، أَوْمَا IV إِلَى רמז, הורה, הצביע, נתן אות. إِيمَاءٌ מתן אות, רמז, רמיזה. إِيمَاءٌ إِلَى בהתייחס ל-, בקשר ל-. فَنُّ الإِيمَاءِ פנטומימה, משחק בלי מלים. إِيمَاءَةٌ רמיזה, רמז, אות. مُومَأٌ، المُومَأُ إِلَيْهِ הנזכר לעיל, הנ"ל.

وَمَسَ (يَمِسُ) התפקר ב-. أَوْمَسَتْ IV זנתה. مُومِسٌ، مُومِسَةٌ ج مُومِسَاتٌ وَمَوَامِيسُ זונה, יצאנית.

وَمَضَ (يَمِضُ) נצנץ, הבריק, הבהב, זהר. أَوْمَضَ IV 1. נצנץ. 2. רמז, קרץ בעין, האיר פנים. وَمْضَةٌ ج وَمَضَاتٌ נצנוץ, קרן אור. وَمِيضٌ، وَمَضَانٌ נצנוץ, הבהוב.

(ومي) مُومَاةٌ، مَوْمَاةٌ ج مَوَامٍ(ي) מדבר, ציה.

وَنَّ (يَوِنُّ) [illegible]

وَنْشٌ ج وُنُشَاتٌ وَأَوْنَاشٌ מנוף, עגורן. وَنْشٌ رَافِعٌ מגבה. وَنْشٌ عَائِمٌ מנוף צף. وَنْشٌ يَدَوِيٌّ מנוף יד.

(وني) وَنَى (يَنِي) 1. נעשה חלש, רפה, נלאה, היה לאה, התעייף. 2. عَنْ חדל, נטש את. طَالِبٌ لا يَنِي عَنْ دُرُوسِهِ סטודנט שאינו מרפה מלימודיו. تَوَانَى VI فِي התרשל ב-, התעצל, התבטל. وَنًى، وِنَاءٌ רפיון, רשלנות, עצלות, לאות, עייפות. تَوَانٍ(ي) לאות, רפיון, רשלנות. وَانٍ(ي) עייף, לאה, יגע, תשוש, חלש. مُتَوَانٍ(ي) מתעצל, מתרשל.

وَهَبَ (يَهَبُ) 1. העניק, נתן בשי, נתן, מסר. 2. תרם, הקדיש. هَبْ! وَلْنَهَبْ! נניח! נשער! وَهَبَتْهُ مِنْ ذَاتِ نَفْسِهَا העניקה לו מעצמה, התמסרה לו ברצון. وَهَبَنِي اللهُ فَدَاكَ [illegible]. أَوْهَبَ IV 1. שפע. 2. הכין, זמן. أَوْهَبَتْ لَهُ היה תחת ידו. اِسْتَوْهَبَ X בקש שי. هِبَةٌ ج هِبَاتٌ מתנה, שי, תרומה, מענק. وَصْلَةُ هِبَةٍ העניק לו מתנה. عَقْدُ الهِبَةِ מעשה נדיבות. وَهْبَةٌ מתן, תשורה, מתנה, תורה. وَهَّابٌ משפיע חסדים, נותן בשפע. الوَهَّابُ מכינויי האל (בקוראן). وَهَّابِيٌّ והאבי, איש התנועה הוהאבית (השלטת בסעודיה). مَوْهِبَةٌ ج مَوَاهِبُ כשרונות, כשרון טבעי, סגולות. إِيهَابٌ הענקה, מתן. وَاهِبٌ מעניק, תורם. مَوْهُوبٌ מחונן, מוכשר מאוד, בעל כשרון טבעי, עלוי.

وَهَجَ (يَهِجُ)، تَوَهَّجَ V 1. זהר, בער, הבריק, נצר. 2. להט, בער, האיר באור

עז. أَوْهَجَ IV הִבְעִיר, הִדְלִיק. وَهَجٌ. وَهِيجٌ. وَهَجَانٌ לַהַט, זֹהַר, בָּרָק, יְקוֹד. وَهَّاجٌ נוֹצֵץ, זוֹהֵר, מַבְרִיק, בּוֹהֵק, לוֹהֵט.

وَهَّدَ II 1. הֵכִין, הִכְשִׁיר. 2. הִצִּיעַ (מִטָּה). وَهْدٌ. وَهْدَةٌ ج وَهْدٌ ووِهَادٌ 1. שְׁפֵלָה, עֵמֶק. 2. תְּהוֹם, מַכְתֵּשׁ, שֶׁקַע.

وَهَقٌ ج أَوْهَاقٌ פַּלְצוּר, לָסוֹ (חבל עם לולאה ללכידת סוסים).

وَهِلَ (يَوْهَلُ) חָרַד, נִבְהַל, הָיָה לוֹ פִּיק בִּרְכַּיִם. وَهَّلَ II הִבְהִיל, הִבְעִית. وَهَلٌ חֲרָדָה, בֶּהָלָה. وَهِلٌ חָרֵד. وَهْلَةٌ 1. בֶּהָלָה. 2. רֶגַע. لِأَوَّلِ وَهْلَةٍ בָּרֶגַע הָרִאשׁוֹן, בְּמַבָּט רִאשׁוֹן.

وَهَمَ (يَهِمُ) 1. דִּמָּה בְּדַעְתּוֹ, חָשַׁב בְּדִמְיוֹנוֹ, סָבַר, תֵּאֵר לְעַצְמוֹ. 2. חָשַׁד לַשָּׁוְא. وَهِمَ (يَوْهَمُ) 1. הָזָה, דִּמְיֵן, שָׁגָה בַּחֲלוֹמוֹת. 2. טָעָה. تَوَهَّمَ V 1. דִּמְיֵן, פִּנְטֵז, שָׁגָה בְּדִמְיוֹנוֹת, הִשְׁלָה עַצְמוֹ. 2. חָשַׁד בְּ־. تَوَهَّمَ الْخَيْرَ فِيهِ צִפָּה לְטוֹב מִמֶּנּוּ. تَوَهَّمَ الْمَرَضَ חָשַׁד שֶׁהוּא חוֹלֶה. وَهَّمَ II. أَوْهَمَ IV הִשְׁלָה, הִטְעָה, [illegible] הוֹלִיךְ שׁוֹלָל. اِتَّهَمَ VIII بِـ 1. חָשַׁד בְּ־ כִּי. 2. הֶאֱשִׁים אֶת־ כִּי, הֵטִיל אַשְׁמָה, קִטְרֵג. تُهْمَةٌ ج تُهَمٌ חֲשָׁד, אַשְׁמָה. أُلْصِقَتْ بِهِ تُهْمَةُ التَّخْرِيبِ יֻחֲסָה לוֹ אַשְׁמַת חַבָּלָה. وَهْمٌ ج أَوْهَامٌ 1. אַשְׁלָיָה, אִילוּזְיָה, דִּמְיוֹן, חִזְיוֹן שָׁוְא, [illegible]. 2. חֲשָׁד, דֵּעָה מֻטְעֵית, הַשְׁעָרָה לֹא מְבֻסֶּסֶת. الْحَقِيقَةُ وَالْوَهْمُ הָאֱמֶת וְהָאַשְׁלָיָה. وَهْمِيٌّ 1. דִּמְיוֹנִי, מְדֻמֶּה, בָּדוּי, מֻטְעֶה, לִכְאוֹרָה. 2. דְּמֵה. أَمْرَاضٌ نَفْسِيَّةٌ وَوَهْمِيَّةٌ מַחֲלוֹת נֶפֶשׁ מְדֻמּוֹת. شَرِكَةٌ وَهْمِيَّةٌ חֶבְרַת קַשׁ. غَارَةٌ وَهْمِيَّةٌ הַתְקָפַת אֲוִיר דֻּמָּה. وَهْمِيَّةٌ. الْوَاهِمَةُ הַכּוֹחַ הַמְדַמֶּה, כּוֹחַ הַדִּמְיוֹן, דִּמְיוֹן יוֹצֵר. إِيهَامٌ הַטְעָיָה, הַתְעָיָה, הוֹלָכַת שׁוֹלָל. تَوَهُّمٌ 1. חֲשָׁד, חֲשָׁשׁ. 2. דִּמְיוֹן. اِتِّهَامٌ הַאֲשָׁמָה, הַחְשָׁדָה בְּ־. وَرَقَةُ (لَائِحَةُ) الاتِّهَامِ כְּתַב אִשּׁוּם. مَوْهُومٌ מְדֻמֶּה, פַנְטַסְטִי, לֹא מְצִיאוּתִי. مُتَّهَمٌ נֶאֱשָׁם, נִתְבָּע (על אשמה).

وَهِنَ (يَهِنُ). وَهُنَ (يَوْهُنُ) 1. נֶחֱלַשׁ, הֻתַּשׁ, רָפָה, תָּשַׁשׁ. 2. הֶחֱלִישׁ, הִתִּישׁ, גָּרַם רִפְיוֹן. لَا يَهِنُ לֹא נִלְאֶה. وَهَّنَ II. أَوْهَنَ IV הֶחֱלִישׁ, הִתִּישׁ. 2. רִפָּה אֶת יָדוֹ שֶׁל־. وَهَنٌ. وَهْنٌ חֻלְשָׁה, רִפְיוֹן, תְּשִׁישׁוּת. الْوَهَنُ النَّفْسِيُّ מַחֲלַת עֲצַבִּים. وَاهِنٌ ج وُهُنٌ חַלָּשׁ, תָּשׁוּשׁ, רָפֶה.

(وهي) وَهَى (يَهِي). وَهِيَ (يَوْهَى) 1. נֶחֱלַשׁ. 2. בָּלָה, נִשְׁחַק (בגד). 3. הֻפְרַךְ (טענה). أَوْهَى IV 1. הֶחֱלִישׁ, שָׁחַק (בגד). 2. הִפְרִיךְ. وَاهٍ(ي) 1. חַלָּשׁ, רָפֶה, רוֹפֵף, מָהוּהַּ. 2. מֻפְרָךְ (טענה).

وَيْحَ. وَيْحًا لَكَ. وَيْحَكَ אוֹי לְךָ! אוֹי (וַאֲבוֹי!) (מִלַּת קְרִיאָה לְגִנּוּי, לְתוֹכָחָה, [illegible]).

وِيسْكِي ויסקי (משקה חריף).

وَيْكَة ר' بَامْيَة (bamia) ער' בָּמְיָה.

وَيْلٌ אוֹי, אֲבוֹי, אַלְלַי לִי. وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ אוֹי לָהֶם לִמְחַסְּרֵי הַמִּדָּה וְהַמִּשְׁקָל.

وَيْلَةٌ ج وَيْلَاتٌ 1. פֶּגַע, צָרָה, פֻּרְעָנוּת, רָעָה. 2. שַׁעֲרוּרִיָּה, סְקַנְדָּל.

ي י 1. האות העשרים ושמונה באלף בית הערבי, שמה: ياء יָאא.
يا מלת קריאה ופניה: הו, הוי, כגון: يا سعد. يا مُعِين العاجز הו עוזר, הוי מושיע המסכנים. يا بلاش חז כמה זול. يا تُرى ע׳ رأي. يا حسرتي אוי ואבוי, אוי ואבוי. يا خبر أسود איזה אסון. يا للداهية איזו צרות. يا لهُ رجلاً (من رجل) איזה איש גדול הוא. يا للتعس ويا للشقاء איזו אומללות. يا لها من خيبة איזה כשלון, איזה מפח נפש, איזה מזל ביש. يا لك من مغرور איזה יהיר אתה. يا لها من مذلة אוי לאותה בושה. يا الله 1. אל אלהים. 2. נו, הזדרז. 3. קריאה, בבקשה. يا ما מה רב, כמה! يا هو הוי אתה, שמע נא אתה.
اليابان יפן. ياباني יפני. اليابانية השפה היפנית.
ياجوج H גוג ומגוג.
ياردة En. ج ياردات יַרד (0.914 מטר).
يارزجة P אסטרולוגיה, אסטרונומיה. يارزجي ج يارزجية אסטרולוג, אסטרונום ע׳ (نجم) منجم. يرزجة אסטרולוגיה, אסטרונומיה.
يئس (ييأس) من נואש מ־, התיאש, אבדה תקוותו, התאכזב מ־. يئست הורתה לגיל המפסקת וסת, היתה לעקרה. يأس II. أيأس IV יאש, אכזב. يأس יאוש, אכזבה. سن اليأس גיל הבלות (אצל אשה). يائس מיואש, אשר נואש, מתיאש. ميئوس منه במצב נואש, אבוד, חשוך מרפא. مستيئس מיואש, אבדה תקותו.
ياسمين P יסמין (פרח).
ياسنت P יקינתון (צמח בר, hyacinth).
يافا יפו.
يافطة T ר׳ ج يافطات שלט ע׳ (لفت) لافتة.
يافوخ ج يوافيخ קדקד (הנקודה הרכה בגולגולת התינוק).
ياقة T ج ياقات צוארון.
ياقوتة P ج ياقوت ويواقيت אבן חן. ياقوت أحمر אדם. ياقوت أخضر ברקת, אזמרגד. ياقوت أزرق ספיר. ياقوت أصفر טופז. ياقوت جمري אקדח, כדכד (אבני חן).
ياميش، ياميش رمضان T פרות מיובשים (נמכרים ביחוד בימי רמדאן).
يانسون، يانيسون L אניס (צמח תבלין).
يانصيب 1. הגרלה. 2. הימור. سحب اليانصيب תוצאות ההגרלה. ورقة يانصيب כרטיס הגרלה.
ياور T ج ياوران שליש. שומר ע׳ (رفق) مرافق.
ياي T ج يايات קפיץ.
(يايا) يؤيؤ ج يآيئ בז נמדי (עוף דורס).
يباب שממה, חרבן, תהו. خراب يباب תהו ובהו.
يبروح דודאים, יברוח (צמח).
يبس — ييبس V 1. יבש, חרב, התיבש. 2. נבל, קמל. يبّس II. أيبس IV יבש, הוביש. يُبْس، يَبَس، يبوسة יבש, חרב, צחיחות. يابس 1. יבש, קשיח, חרב. 2. קמל, נובל. اليابسة יבשה, יבשת.
يتم התיתם. يتّم II. أيتم IV יתם. يُتْم יתמות. يتيم ج يتامى وأيتام 1. יתום. 2. מיוחד במינו, יוצא מן הכלל. دار (ملجأ) الأيتام בית יתומים. درة يتيمة פנינה מיוחדת במינה. الجمعة اليتيمة יום השישי האחרון בחודש רמדאן. ميتم ج مياتم בית יתומים. ميتّم מיותם, יתום.
يحمور יחמור (בעל חיים).
يخت En. ج يخوت יכטה.
يخضور ע׳ (خضر).
يد נ׳ ج أيد(ي) وأياد(ي) 1. יד, כף היד. 2. ידית, בית אחיזה (של כלי, קת). 3. חסד, טובה, נדיבות. 4. כוח, עצמה, יכולת, השפעה. 5. שליטה, השתלטות של רשות, חסות. 6. עזרה, תמיכה, סיוע. يدا بيد ביד, אישית. يد الدهر לעולם, לעד. بين يديه 1. לפניו, במחיצתו, מולו. 2. בשליטתו. بين أيدينا، بأيدينا בידינו, ברשותנו. تحت اليد ברשות. في متناول اليد בהשג יד. على يديه، على يديه 1. על ידיו, באמצעותו. 2. הודות להשפעתו. ذو اليد 1. בעל יכולת, מלא עצמה, חזק. 2. בעל השפעה. سلامة يد [illegible] יד. سبط اليدين בעל יד רחבה, נדיב. شنطة (حقيبة) يد תיק יד. شغل (عمل) اليد עבודת יד, עבודת כפים. صفاء اليد [illegible]. صفر اليدين ידים ריקות. عربة يد מריצה, עגלת יד. قصير اليد קצר יד, חסר יכולת. أخذ بيده עזר לו, תמך בו. إن الأمر بيده העניין בשליטתו ונתון בידיו. ذهبوا أيدي سبا נפוצו לכל רוח, התפזרו. رفع يده عليه 1. הכה אותו. 2. מרד בו. ظل مكتوف اليدين 1. נשאר חבוק ידים. 2. עמד מנגד. 3. נותר חסר אונים. طلب يدها הציע לה נשואין. له عندي يد אני חב לו חסד, עשה עמי חסד. له يد في الأمر יש לו חלק בענין, הוא קשור בענין. له اليد الطولى في ידו רב לו ב־, יש לו השפעה רבה על. ما لي بذلك يدان לא אוכל לעשות זאת. مد يد المساعدة (العون) הושיט עזרה, סייע. هم يد واحدة عليه הם עושים יד אחת נגדו, הם מאוחדים נגדו. وضع يده على الأرض השתלט על האדמה, הפקיע. الأيادي العاملة في الجهاز الاقتصادي

פעלים המצריכות מאמץ גופני. يَدَوِيّ ידני, ידני, מעשה ידיים. عَمَلٌ (شُغْلٌ) يَدَوِيٌّ עבודת ידיים ופיסית, עבודה גופנית. أَشْغَالٌ يَدَوِيَّةٌ עבודות יד. قُنْبُلَةٌ يَدَوِيَّةٌ רימון יד.

يَرْبُوعٌ ج يَرَابِيعُ ירבוע (סוג עכבר).

يَرِعَ – היה מוג לב, נתפס מורך לב. يَرَاعٌ يَرَاعَةٌ 1. מוג לב, פחדן. 2. עט, קולמוס. 3. גחלילית ר׳ (حبّ) حُبَاحِب.

يَرَقَانٌ 1. בהקת (מחלה). 2. קמחון, ירקון (מחלת צמחים). يَرَقَةٌ يَرَقَانَةٌ זחל (של חרק).

يَرْنَاءُ חינה ר׳ (حنأ) حِنَّاءٌ.

يَرْكِيٌّ T ج يَرَك נסיה, שומר.

يَسِرَ – היה קל, נוח. يَسُرَ – 1. היה מעט. 2. היה קל. يَسَّرَ II 1. הקל. 2. הכין. 3. שפט (בהומות), הקציר, איפשר. يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا הי מקלים ואל תחמירו. يَسَّرَ لَهُ السَّبِيلَ لِـ הקל לפניו את הדרך ל׳, איפשר לו ל׳. يَاسَرَ III 1. פנה ימינה, נוח ל׳, התנהג ברוח טובה. 2. פנה שמאלה. أَيْسَرَ IV 1. נעשה אמיד, התעשר. 2. נוח לו. 3. העשיר, הצליח. 4. لِـ הקל על׳. تَيَسَّرَ V 1. התאפשר, נעה, היה קל על ידו, נעשה קל הושג, נוח. 2. התמזל ל׳. إِسْتَيْسَرَ X 1. נעשה קל, התאפשר. 2. הצליח. يُسْرٌ 1. קלות, נוחות, ותיאות, רווחה. 2. עושר, אמידות. يُسْرٌ. فِي يُسْرٍ 1. בקלות, על נקלות, בקלות. 2. ברווחה. فِي اليُسْرِ وَالعُسْرِ בטוב וברע, בשעת רווחה ובעת צרה. يَسْرَةٌ שמאל, צד שמאל. يَسَارٌ 1. שמאל. 2. נוחות, קלות, רווחה, עושר. يَسَارًا שמאלה. يَسَارِيٌّ שמאלני. فِئَاتٌ يَسَارِيَّةٌ קבוצות שמאלניות. يُسْرَى 1. צד שמאל. 2. שמאלית. اليُسْرَى יד שמאל. يَسِيرٌ 1. נוח, קל, פשוט. 2. קל, מועט, מקוצמם. عَمَلٌ يَسِيرٌ עבודה קלה. أَيْسَرُ שמאלי ר׳ (عسر) أَعْسَرُ. مَيْسِرٌ משחק קל (מיוח נהוג לפני האסלאם ונאסר בקוראן), הימור. مَيْسَرَةٌ ج مَيَاسِرُ צד שמאל, אגף שמאל (בצבא). تَيْسِيرٌ הקלה, איפשור. مَيْسُورٌ ج مَيَاسِيرُ 1. אמיד, בר רווחה. 2. קל, מצוי, פשוט, שקל להשיגו, לא מסובך. مِنَ المَيْسُورِ إِنْجَازُهُ קל לבצע אותו. مُيَسَّرٌ. مُتَيَسِّرٌ 1. קל, קל להשגה, בהישג יד, מוכן. 2. מצליח, אמיד, בר רווחה. مُوسِرٌ עשיר, אמיד, משופע.

يَسُوعُ ישו. يَسُوعِيٌّ ישועי (נזירי בן המסדר הישועי).

يَشْبٌ P ישפה (אבן טובה).

يَعْسُوبٌ ר׳ (عسب).

يَشْمَقٌ T צעיף (לכיסוי הפנים לנשים ולכיסוי הראש לגברים).

يَفَعَ – أَيْفَعَ IV. تَيَفَّعَ V 1. בגר (מלכה). 2. נער, עלה. يَفَعٌ בגרות. يَفَعٌ يَفَاعٌ 1. תל, רמה. 2. ج أَيْفَاعٌ בוגר, עלם. يَافِعٌ עלם, בחור צעיר.

يَقِظَ – 1. הקיץ, נעור. 2. היה ער. 3. נזהר, עמד על המשמר. يَقَّظَ II. أَيْقَظَ IV 1. העיר (משינה). 2. הזהיר. تَيَقَّظَ V התעורר. 2. נזהר, נשמר, עמד על המשמר. إِسْتَيْقَظَ X 1. הקיץ, התעורר (משינה). 2. נזהר, התפכח, היה במצב הכן. يَقِظٌ يَقْظَانُ ج أَيْقَاظٌ 1. ער, עירני. 2. במצב הכן, זהיר. يَقَظَةٌ 1. יקיצה, התעוררות. 2. ערנות, זהירות. أَبُو اليَقْظَانِ תרנגול. إِيقَاظٌ הקיצה, העירה (משינה). تَيَقُّظٌ 1. התפכחות, ערות. 2. זהירות, עמידה על המשמר. مُتَيَقِّظٌ 1. ער, עירני, מפוכח. 2. זהיר, שומר מכל משמר. مُسْتَيْقِظٌ ער.

يَقِنَ – 1. היה בטוח, ידע בוודאות. 2. התאמת, התאשר, היה נכון, היה ברור, נודע אל נכון. أَيْقَنَ IV. تَيَقَّنَ V. إِسْتَيْقَنَ X بـ ידע אל נכון, היה בטוח ב׳, נוכח לדעת ש׳, השתכנע כי. أَيْقَنَ (تَيَقَّنَ) بِأَنَّهُ صَادِقٌ נוכח לדעת שהוא דובר אמת. يَقْنٌ ודאות, בטחון. يَقِينٌ ודאות, בטחון, השתכנעות. يَقِينًا בוודאי, בוודאות, אל נכון, לבטח. أَنَا عَلَى يَقِينٍ مِنْ אני סמוך ובטוח כי. قَطَعَ الشَّكَّ بِاليَقِينِ הסיר את הספק על ידי ודאות, פרי ושמא – פרי עדיף. عِلْمَةُ حَقِّ اليَقِينِ ידע אותו בוודאות מוחלטת. كُنْ عَلَى يَقِينٍ مِنْ היה סמוך ובטוח כי. يَقِينِيٌّ ודאי. يَقِينِيَّاتٌ אמתות, אקסיומות. مُوقِنٌ. مُتَيَقِّنٌ מאמין, בטוח, משוכנע.

يَكٌ P אחד.

يَكَّةٌ שרוך (מכנסיים) ר׳ إِبْرَةٌ آدَم.

يَمٌّ 1. קרקע הים. 2. נשטף בים (מיוחד ונהר). يَمَّمَ II פנה אל׳, הלך בכיוון ל׳. يَمَّمَ شَطْرَ (صَوْبَ. نَحْوَ) שם פניו בכיוון, הלך לעבר. تَيَمَّمَ V 1. הטהר בחול ובאבק, בהיעדר מים. 2. פנה ל׳. 3. התכוון. يَمٌّ ج يُمُومٌ 1. ים פתוח. 2. צד. مِنْ يَمِّي מצדי. يَمَامَةٌ ج يَمَامٌ יונת בר, תור.

يَمُنَ – 1. בורך, היה מבורך. 2. عَلَى בירך, השרה אושר, ברכה והצלחה על׳. يَمَّنَ II 1. הלך ימינה. 2. פנה לתימן. 3. عَلَى בירך, הביא ברכה על׳. تَيَمَّنَ V. إِسْتَيْمَنَ X 1. ראה סימן ברכה ב׳, ראה בשורה ב׳. 2. פעל מצד ימין. يُمْنٌ ברכה, הצלחה, מזל טוב, אושר. بِاليُمْنِ وَالإِقْبَالِ באושר ובהצלחה, במזל טוב. يَمْنَةٌ ימין. يَمْنَةً وَيَسْرَةً ימינה ושמאלה. اليَمَنُ תימן. يَمَنِيٌّ يَمَانِيٌّ תימני. يَمِينٌ ימין. يَمِينًا وَشِمَالًا ימינה ושמאלה. الأَحْزَابُ اليَمِينِيَّةُ מפלגות הימין. كُلُّ مَا مَلَكَتْ يَمِينُهُ כל רכושו. يَمِينٌ ج أَيْمَانٌ وَأَيْمُنٌ שבועה. أَدَّى اليَمِينَ الدُّسْتُورِيَّةَ (القَانُونِيَّةَ) נשבע שבועת אמונים (נשיא וכו׳). أَيْمُنُ اللهِ. أَيْمُ اللهِ אני נשבע באלוהים, חי אלוהים. مَيْمَنَةٌ ج مَيَامِنُ צד ימין, אגף ימין (בצבא). تَيَمُّنٌ אופטימיות, אות ברכה, סימן מבשר טובות. مَيْمُونٌ 1. מבורך, בר מזל. 2. קוף (קוף). عَلَى الطَّائِرِ المَيْمُونِ נסיעה טובה.

يَنَايِرُ، يَنَايِرُ L ס' ינואר ע' (كن) كَانُون الثَّانِي

يَنْبُوعٌ ר' (نبع).

يَنَعَ – أَيْنَعَ IV בָּשַׁל ופרח, בָּשַׁל הפרי והגיע הזמן לקטוף אותו. يَانِعٌ، يَنِيعٌ בָּשֵׁל ופורח, פורח.

يَهُودِيٌّ، يَهُودِيَّةٌ H ר' (هود).

يُورُو En. אירו (מטבע כלל אירופי).

يُوسُف أَفَنْدِي، اليُوسُفِيّ מנדרינה.

يُوغُرْت T יוגורט.

يُولْيُو، يُولْيَه L ס' יולי ע' تَمُّوز.

(يوم) يَاوَمَ III עָבַד (הֶעֱסִיק) בִּשְׂכַר יומי. مُيَاوِمٌ פועל (עובד) יומי. يَوْمٌ ج أَيَّامٌ יום, יום ולילה (24 שעות) יממה. اليَوْمَ היום. يَوْمُ الأَحَدِ، الاثْنَيْنِ، الثُّلاثَاءِ، الأَرْبِعَاءِ، الخَمِيسِ، الجُمُعَةِ، السَّبْتِ יום ראשון (א'), שני (ב'), שלישי (ג'), רביעי (ד'), חמישי (ה'), שישי (ו'), שבת. يَوْمٌ أَسْوَدُ יום שחור, יום של צרות. يَوْمٌ أَيْوَمُ יום קשה, יום רע, יום צרה ומצוקה. يَوْمُ حِدَادٍ יום אבל. يَوْمُ الدِّينِ יום הדין, יום חשבון הנפש. يَوْمُ رَأْسِ السَّنَةِ יום ראש השנה. يَوْمُ عُطْلَةٍ יום חופש. يَوْمُ عَمَلٍ (شُغْلٍ) יום עבודה. يَوْمٌ وَطَنِيٌّ חג לאומי. يَوْمًا فَيَوْمًا، يَوْمٌ بَعْدَ يَوْمٍ מיום ליום, יום אחר יום. يَوْمًا مَا באחד הימים. يَوْمَهَا אז, באותו יום. يَوْمَئِذٍ، يَوْمَ ذَاكَ אז, בעת ההיא, באותו היום. يَوْمِيٌّ יומי, יומיומי. يَوْمِيًّا יומיום, כל יום. يَوْمِيَّةٌ 1. יומית (עבודה או שכר יומי). 2. פנקס רשומות. جَرِيدَةٌ (صَحِيفَةٌ) يَوْمِيَّةٌ יומון, עיתון יומי. يَوْمِيَّاتٌ יומן, ספר זכרונות. اِبْنُ يَوْمِهِ בן יומו. بَعْدَ اليَوْمِ מהיום והלאה. ذَاتَ يَوْمٍ 1. באחד הימים, ביום מן הימים. 2. פעם... (היה כך וכך), לפנים... كُلَّ يَوْمٍ כל יום, יומיום. مِنْ يَوْمٍ إِلَى يَوْمٍ، مِنْ يَوْمٍ لِيَوْمٍ מיום ליום. مِنْ يَوْمِهِ (يَوْمِهَا) מאותו יום, מאז ואילך. مُنْذُ اليَوْمِ מהיום והלאה. الأَيَّامُ דברי הימים, תהפוכות הזמן. أَيَّامَ زَمَانٍ לפנים, בעבר. أَيَّامُ العَرَبِ מלחמות הערבים, מלחמות הערבים בתקופה הג'אהליה הקדם אסלאמית. بَعْدَ ذَلِكَ بِأَيَّامٍ כמה ימים לאחר מכן. غَدْرُ الأَيَّامِ תהפוכות הזמן, תהפוכות הזמן. عَلَى تَوَالِي الأَيَّامِ בחלוף הימים והשנים. اليَوْمَ خَمْرٌ وَغَدًا أَمْرٌ. اليَوْمَ سَلامٌ وَغَدًا كَلامٌ מ' לבקר משפט.

اليُونَانُ יוון. يُونَانِيٌّ ج يُونَانٌ وَيُونَانِيُّونَ יווני. اليُونَانِيَّةُ השפה היוונית העתיקה.

يُونِسْكُو אונסקו (ר"ת באנגלית UNESCO) ארגון החינוך, המדע והתרבות שליד ארגון האומות המאוחדות.

يُونْيُو، يُونْيَه L ס' יוני ע' حَزِيرَان.

يُويُو En. יו-יו (משחק).